

PJ
6620
F519
1886
v.3

al-Firuzabadi, Muhammad ibn
Ya'qub
Kamus tercümesi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

6/33

﴿ فهرست الجلد الثالث من ترجمة القاموس من باب الضاد فصل الميم ﴾

صحيفه

صحيفه

صحيفه

al-Fīrūzābādī, Muḥammad ibn Yaʿqūb

(جلد ثالث)

اشبو قاموس ترجمه‌سی حکاکلرده (۲۱) نومرولی دکانده
کتابجی ریزه‌لی حسن حلمی افنـدی معرفتیله
طبع اولنمشدر

Kamus tercümesi

فی ۱۳۰۵ سـنه

PJ
6620
F519
1886
v.3

فصل الميم

بسم الله الرّحمن الرّحيم

(المحض) میمك فتحی وحای مهملەنك سكونیلە صو قاتلامش خالص وصافی سودە دینور جمعی محاض در میمك كسریلە يقال لبن محض ای خالص ومحض مصدر اولور بركسەیە خالص سود ایچورمك معناسنە يقال محضه محضا من الباب الثالث اذا سقاه المحض ومحض فضة خالصەیە دینور كما سیذكر وبركسەیە خلوص اوزرە محبت ایلمك معناسنە مستعملدر يقال محضه الود اذا اخلصه (الماحض والمحض) كتف وزنندە خالص سود ایچمكی سون كمسەیە دینور علی قول ماحض نسب اوزرە اسم فاعلدركە خالص سود صاحبنە دینور لابن وتامر كبی يقال رجل ماحض ومحض اذا كان يشتهی المحض او ماحض ذومحض (الامحاض) همزەنك كسریلە بودخی برآدمە خالص سود ایچورمك معناسنەدر يقال امحضه اذا سقاه المحض ودوستلغی خالص ایتمك معناسنە مستعملدر يقال امحضه الود اذا اخلصه وسوزی طوغری سویلمك معناسنە مستعملدر يقال امحضه الحديث اذا صدقه (الامتحاض) افتعال وزنندە خالص سود ایچمك معناسنەدر يقال امتحض الرجل اذا شرب المحض (المحض) فتحتينلە بودخی خالص سود ایچمك معناسنەدر يقال محض الرجل محضا من الباب الرابع اذا شرب المحض (الممحوض) خالص اولمش نسنەیە دینور و منه رجل ممحوض النسب ای خالص ورجل ممحوض الحسب ای مخلصه (المحضة) تمرە وزنندە (والممحوضة) كومشە وصف اولورلر محض كبی يقال فضة محض ومحضة وممحوضة ای خالصة ومحضه یمامەدە برقریە وبین الحرمین لحف آرەدە برقریە اسمیدر (الامحوضة) همزەنك ضمیلە

خالص

خالص نصیحته دینور تقول لم یسمع المحوضتی ای نصیحتی الخالصة (المحوضة) عمومه
وزننده حسب وشرف جهتنده خالص اولمق معناسنه‌در یقال محض الرجل محوضة
من الباب الخامس اذا صار محضا فی حسبه وهو ممحوض الحسب بوراده ممحوض
محوضه‌دن دکلدر محضدندر (المخض) میمك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله سودك
یاغنی آلمق معناسنه‌در که یایقده یایوب چالقیه‌رق یاغنی آلمقدن عبارتدر یقال مخض
اللبن مخضا من الباب الثانی والثالث والاول اذا اخذ زبده وبر نسنه‌یه پك پك
ارغلیوب چالقمق معناسنه‌در یقال مخض الشیٔ اذا حرکه شدیدا و اسرمش دوه
بوغزندن طغارجغنی چقره‌رق کوکرەمك معناسنه‌در یقال مخض البعیر اذا هدر
بشقشقته و قوغه‌یی قیوده طولمق ایچون بری اوته چالوب ارغلامق معناسنه
مستعملدر یقال مخض الدلو اذا نهز بها فی البئر (المخیض) امیر وزننده (والممخوض)
کره یاغی آلنمش خالص سوده دینور ومخیض مدینه قربنده بر موضع آدیدر
(التمخض) تفعل وزننده سود یایقده یایقله یاغی آلنوب خالص قالمق معناسنه‌در
یقال تمخض اللبن اذا صار مخیضا وحیوان کبه اولمق معناسنه‌در یقال تمخضت الشاة
اذا القحت وزمان فتنه وشورش احداث ایلمك معناسنه مستعملدر کویاکه مخاضدن
مأخوذدر یقال تمخض الدهر بالفتنة اذا اتی بها (الممخض) منبر وزننده ایچنده
سود یایوب چالقیه‌جق طلومه دینورکه یایق تعبیر اولنور (المخاض) میمك فتحیله
(والمخاض) میمك کسریله طوغوره‌جق اولان انسان وحیوان بوری چکمك معناسنه‌در
یقال مخضت المرأة الفرس ومخضت مخاضا ومخاضا من الباب الرابع والثالث و یقال
مخضت علی المجهول اذا اخذها الطلق و مخاض کبه ناقه‌یه دینور علی قول اون
آیلق کبه اولان ناقه‌یه دینور مفردی نادر اوله‌رق خلفه‌در فرحه وزننده وعلی
رای مخاض پوغور دوه ارسالنه قابلیتی اولان ناقدلره دینور ضراب حالتندن منقطع
اولنجه قدر وبو جمعدر مفردی یوقدر وشول دوه کوشکی‌که اناسی یکی کبه اولمش
اوله اکا ابن مخاض ودیشیسنه بنت مخاض دینورعند البعض برياشنی چکوب ایکنجی‌یه
کیرمش اولانه دینور حوامله ملحق اولدیغیچون کرك اناسی حامل اولسون وکرك
اولمسون علی قول اناسی حامل اولانه دینور یاخود اناسی حوامل ایچره بولنانه
دینور هرنقدر حامل اولمامش ایسه‌ده جمعنده بنات مخاض دینور بنات لبون کبی
وابن مخاض وبنت مخاض نکره‌درلر وبعضا تعریف جنسه دال اولان حرف تعریف
ادخال اولنوب ابن المخاض وبنت المخاض دیرلر ووجه مذکور اوزره ایکنجی یاشنه
داخل اولان یاورییه ابن مخاض اطلاقی ارکك دوه‌یی دیشی‌یه طوغوردقدن بر
سنه صکره آشدردقلرینه مبنی‌درکه اناسی مخاضه تهیؤ ایدر شارح دیرکه بومخاض
اصل تسمیه بالمصدردر اکا بناء لفظندن مفردی یوقدر دیدیلر و بعضلر اسم جمعدر

دیدی اوله کوره ذات المخاض دیمك اولور وبعضلر مفردی ماخض اعتبار ایلدیلر
بعض نسخه ده اوالماخض من النساء عنوانیله که حرف تردید ایله در وقوعی بو اختلاقه
مبنی اولور (الماخض) شول کبه عورته وسائر حیوانه دینورکه طوغرمسی تقرب
ایدوب بوری طوتمش اوله جمعی مواخض ومخض کلور رکع وزننده یقال امرأة
وشاة ماخض ای مقرب وماخض کبه قالمش قیونه دیور (التمخیض) تفعیل وزننده
طوغوره جق عورتی وسائر حیوانی بوری طوتمق معناسنه در یقال مخضت المرأة
وغیرها اذا اخذها الطلق بعض نسخه ده تمخضت عبارتیله مرسوم اولمغله شارح
ایکیسنی دخی تصحیح ایلشدر (الامخاض) همزه نك کسریله برکسه نك دوه لری
ماخض اولمق معناسنه در یقال امخض الرجل اذا مخضت ابله وسود یایقده چالقنوب
یایلمق معناسنه در یقال امخض اللبن اذا تحرك فی الممخضة والمخاض یایقده اولان
سودك اسمیدر تقول افرغ الامخاض وهو الحلیب مادام فی الممخضة (المخوض)
صبور وزننده ماخض کبی کبه قالمش قیونه دینور (المستمخض) اسم فاعل بنیه سیله
شول سوده دینورکه اویوب یوغرد اولمیه کبی اوله (الامتخاض) افتعال وزننده
بو دخی سود یایقده چالقنوب یایلمق معناسنه در یقال امتخض اللبن اذا تحرك فی الممخضة
(مخاض) سحاب وزننده شام دیارنده معره یه قریب بر نهرك اسمیدر (المرض)
فتحتینله طبیعت صاغ وصافی ومعتدل ایکن مظلم ومضطرب اولمغه دینورکه بدنی
اعتدال مخصوصندن اخراج ایدوب افعالنه خلل ایراث ایدر خسته لك تعبیر
اولنور یقال اخذه المرض وهو اظلام الطبیعة واضطرابها بعد صفائها واعتدالها
ومرض ومرض فرض وزننده مصدر اولورلر خسته اولمق معناسنه یقال مرض
الرجل مرضا و مرضا من الباب الرابع اذا اظلمت طبیعته و اضطربت بعد صفائها
واعتدالها عندالبعض مرض فتحتینله جسمانی یه وفرض وزننده نفسانی یه مخصوصدرکه
قلبه عارض اولان علتدن عبارتدر یاخود ایکیسیده جسمانیده ونفسانیده استعمال
اولنورکه شك ونفاق وفتور وظلمت ونقصان یعنی جهل وسوء عقیده وحقد وحسد
وحب معاصی مقوله سی علت وانحرافدن عبارتدر ومنه قوله تعالی [فی قلوبهم مرض]
ای شك و نفاق (المرض) کتف وزننده (والمریض) امیر وزننده (والمارض)
خسته یه دینور مرض ایله مارضك جمعی مراض در میمك کسریله ومریضك جمعی
مرضی ومراضی در جرحی وجراحی کبی شارح دیرکه مؤلف بونك بابنده تشویش
ایلشدر زیرا مصباحك بیاننه کوره مرض مرضا باب رابعدن ومرض مرضا قلت
اوزره باب اولدن وارد اولمشدر (الامراض) خسته قلمق معناسنه در یقال امرضه
الله ای جعله مریضا وبرکمسه رأی وتدبیرنده اصابته یقلشمق معناسنه مستعملدرکویاکه
رأی ایلدیکی حاجته تغلبله باصدرمغه یقین اولور یقال امرض الرجل اذا قارب

الاجابة

الاصابة فی رأیه ومرض وعلت صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال امرض الرجل اذا صار ذامرض وبرکسه‌یی خسته بولمق معناسنه‌در یقال امرضه اذا اوجده مریضا (التمریض) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی محکم ایلیوب سست وضعیف قلمق معناسنه مستعملدر یقال مرضه اذا وهنه وخسته‌نك خدمت وتیمارنده کرکی کبی تقید واهتمام ایلك معناسنه‌در بونده تفعیل ازاله ایچوندر یقال مرض المریض اذا احسن القیام علیه وخرمن صاورمق معناسنه‌درکه غله‌نك علتنی ازاله ایدر یقال مرض الطعام اذا ذراه (المریضة) موصوف اعتباریله خسته‌یه دینور بو مناسبتله ضعیفة الحال اولان نسنه‌لره وصف اولور یقال ریح وشمس وارض مریضة ای ضعیفة الحال (المرضات) میمك فتحیله ایکی وادی اسمیدرکه برمحلده قاوشورلر یاخود ایکی موضع آدیدرکه بری سلیم وبری هذیل قبیله‌سنه مخصوصلردر (المرایض) فرایض وزننده برموضع آدیدر (التمرض) تفعل وزننده برکسه امور ومصالحنده سستلك وضعیفلك ایلك معناسنه‌در یقال تمرض الرجل اذا ضعف فی امره (الممراض) محراب وزننده چوق چوق خسته اولان آدمه دینور یقال رجل ممراض ای مسقام (المراض) غراب وزننده میوه قسمنه مخصوص اولوب برعلت آدیدرکه تلف وتباه ایدر (مراض) سحاب وزننده برموضع یاخود بروادی آدیدر (المض) میمك فتحی وضادك تشدیدیله (والمضیض) ازیز وزننده برنسنه برآدمك درونه حزن واندوه ایراثیله آجیدوب یاقوب دردناك ایلك معناسنه‌در یقال مضه الشیء مضا ومضیضا من الباب الاول اذا بلغ من قلبه الحزن به وسرکه آغزی یاقق معناسنه مستعملدر یقال مض الخل فاه اذا احرقه وسرمه کوزی آجتمق معناسنه مستعملدر یقال مض الکحل العین یمضها بالضم ویمضها بالفتح مضا ومضیضا من الباب الاول والرابع اذا آلمها ومض وصف اولور آجیدوب یاقیجی نسنه‌یه دینور یقال کحل مض ای ممض ومضیض کچی قسمی صویی ایچوب دوداقلرنی صقمق معناسنه‌در یقال مضت العنز مضیضا من الباب الاول اذا شربت وعصرت مرمتیها ای شفتیها ومصیبت آجیسنه اوغرامق معناسنه‌در کما سیذکر ومض آغز ایله برنسنه‌یی اموب صورمق مص معناسنه‌در علی قول بومص لفظندن ابلغدر یقال مضه مضا بمعنی مصه اوهوابلغ منه ومض اسکی قویولرده اولان شول ججره دینورکه اکا صویتشجه قدر تتبع ایدرلر وبعضا ایکی دانه اولور ومض الضرب اورمسی تولم وموجع اولان کمسیه اطلاق اولنور یقال رجل مض الضرب ای موجعه (الامضاض) همزه‌نك کسریله مض ومضیض ایله اوج معنای اولده مرادفدر یقال امضه بمعنی مضه وکوده‌نك دریسی کچیشوب آچیغله قاشیوب یاخود سورتمك معناسنه مستعمل اولور یقال امضه جلده فدلکه اذا احکه (المضض) فتحتینله آجیوب المناك اولمق معناسنه‌در یقال مضض الرجل

مضضا من الباب الرابع اذا الم ومضض اکشی سوده دینورکه دلی یاقوب آجیدر
تقول شربت لبنا مضضا ای حامضا وصیبت آجیسنه دینور یقال اصابه مضض ای
وجع المصیبة ومضض ومضیض ومضاضه میمك فتحیله مصیبت آجیسنه اوغرامق
معناسنه‌در تقول مضضت یافلان مضضا ومضیضا ومضاضة من الباب الرابع ای المت
من وجع المصیبة (المض) میمك کسریله برکلمه‌درکه برکسه دوداقلریله نفیه دال
اولان لا کلمه‌سنی اشارت ایلمکده استعمال اولنورکه آغزی برطرفه اکوب لادیمکی
مشعر آهسته صیصلق کبی صوت اخراج ایلمکدن عبارتدر نته‌که باشی یوقری
قالدرمقله لادیمکه اشارته نحط دیرلر وبومضك مفهومیده سائله یأس کلی کلیوب ینه
طمع وامیددن فراغت ایلمز ومیمی مکسور اولوب آخری مبنی اوله‌رق حرکات ثلاثله
استعمال اولنور یقال مض مکسورة مثلثة الاخر مبنیة ومض منونة کلمة لتستعمل بمعنی
لایعنی منوّن اوله‌رق کلمهٔ نفی معناسنه استعمال اولنورکه ترکیده یوق دیمکدر یقال قال
مضا ای لالکن وجه مذکور اوزره یأس کلی ایراث ایلمز وفی المثل ٭ان فی مض
لمطمعا بزم کبارلرك بقه‌لم تعبیرلری اول موقعه‌در وزمخشری مقدمه‌ده مخواهم ایله
یعنی ایسته‌مم معناسیله تفسیر ایلدی‌که مثلا شونی ایسترمیسن دیدکلرنده ایسته‌مم
دیجك محلده استعمال اولنور (المضة) میمك فتحیله اکشی سودلره دینور یقال
البان مضة ای حامضة (المضاض) غراب وزننده خالص معناسنه‌در یقال فلان
من مضاض القوم ای خالصهم ومضاض بن عمرو جرهم قبیله‌سندندر ومضاض برشجر
آدیدر وبغایت شورصویه دینورکه ایچلمز اوله دکزصویی کبی یقال ماء مضاض
لایطاق ملوحة (التمضیض) تفعیل وزننده مضاض دیدیکی شورصو ایچمك معناسنه‌در
یقال مضض الرجل اذا شرب المضاض (المضماض) میمك کسریله یانغه دینور حرقه
معناسنه‌که فی الاصل دحرجه بابندن مصدردر واسم مبالغه اولور جست وچالاك
آدمه دینور یقال رجل مضماض ای خفیف سریع ومضمضه معناسنه‌درکه آنك
مصدر ثانیسیدر بونده میمك فتحیله‌ده جائزدر (التماض) فی الاصل تفاعل وزننده
بری بریله چکشوب نزاع ایلمك معناسنه‌در یقال تماضوا اذا تلاحوا (المضمضة)
زلزله وزننده صویی آغزده چالقمق معناسنه‌در یقال مضمض الماء فی الفم مضمضة
ومضماضا اذا حركه وقاب قاجاق واثواب متوله‌سنی یایقمق معناسنه‌در یقال مضمض
الاناء والثوب اذا غسله (التمضمض) تزلزل وزننده مضمضه معناسنه‌در یقال
تمضمض للوضوء اذا مضمض وکوپك برکسه‌نك اکسه‌سندن قیغردنوب اورمك
معناسنه‌در یقال تمضمض الکلب فی اثره اذا هر (المعض) فتحتینله برماده برآدمك
یك کوجنه کلمکله متأثر اولوب غضبه کلمك معناسنه‌در یقال معض الرجل من الامر
معضا من الباب الرابع اذا غضب وشق علیه (الماعض) (والمعض) کتنف وزننده

معنای مزبوردن صفتلردر (الامعاض) همزه‌نك كسريله بركسنه‌يی كوجندروب طارلتمق معناسنه‌در يقال امعضه اذا اغضبه وشق عليه وياقق معناسنه‌در يقال امعضه اذا احرقه (التمعيض) تفعيل وزننده امعاض ايله معنای اولده مرادفدر يقال معضه بمعنی امعضه (الامتعاض) افتعال وزننده تمعيضدن مطاوعدر يقال معضه فامتعض (المعاضة) ميمك فتحيله طوغوزركن قويرغنی قالدرر اولان ناقه‌يه دينور

﴿ فصل النون ﴾ (النبوض) قعود وزننده صويره باتمق علی قول آقق معناسنه‌در يقال نبض الماء نبوضا من الباب الاول اذا غاراوسال (النبض) قبض وزننده (والنبضان) فتحاتله طمر آتمق معناسنه‌در يقال نبض العرق نبضا ونبضانا من الباب الثانی اذا تحرك ويايی چكرتمك علی قول چكرتمك ايچون كريشنی برمقدارچكوب صاليورمك معناسنه‌در يقال نبض فی قوسه اذا اصاتها اوحرك وترهالترن وشمشك آهسته‌جه يلابيمق معناسنه مستعملدر يقال نبض البرق اذالمع خفيا ونبض مطلقا حركت معناسنه‌در يقال مابه حبض ونبض ای حراك ونبض جلدوزيرك وشهامتلو كوكه اطلاق اولنوركه نابض معناسنه‌در بونده فتحتينله‌ده جائزدركه فعل بمعنی فاعل اولور نبض دخی بومعنايه دركتف كبی يقال فؤاد نبض ونبض ونبض ای شهم (الانباض) همزه‌نك كسريله بودخی يايی چكرتمك ياخود چكرمك ايچون كريشنی دپرتمك معناسنه‌در يقال انبض فی القوس اذا اصاتها اوحرك وترهالترن (النبض) مسجد وزننده برنسنه‌نك حركت ايلديكی موضعه دينور بوعلاقه ايله منبض القلب صول ممه‌نك آلتنده يوركك اوينادیغی يره اطلاق اولنور يقال وضع يده علی منبض قلبه وحيث تراه ينبض (المنبض) منبر وزننده حلاج طوقغنه دينوركه كريشی آنكله اوروب چكره درلر يقال انبض الوتر بالمنبض ای المندف (الناض) خشم وغضبه اطلاق اولنور يقال نبض نابضه ای هاج وغضبه (النتوض) قعود وزننده كوده‌نك بشره‌سنده تمركی كبی علت ظهور ايلمكله ياپلوب يول يول قبوقلری قاوليوب صويلق معناسنه‌در يقال نتض الجلد نتوضا من الباب الاول اذا خرج به داء فاثارالقوبی ثم تقشر طرائق ومن معايات العرب ظبی بذی تناتضة يقطع ردغة الماء بعنق وارخاء يعنی عربلرك بيلمجه‌لرندن كلام مزبور بربيلمجه‌در ردغه‌رانك فتحی ودالك سكونيله‌در وهمان بوراده اسكان ايدرلر شارح ديركه ذوتناتضه علابط وزننده‌در لغت نامعلومه اولمغله معاياة عربدندر وردغة الماء ردغ ماده‌سنده مذكوردركه صولو صيويق بالچغه دينور عنق بركونه سكرتمكه وارخاء شدتله سكرتمكه دينور وتناتضه برموضع اسمی اولمق غالبدر (الانتاض) همزه‌نك كسريله متاراتواغندق عرجون ديدكلری يرآلتندن كندی كنديسنی سوروب سلكمك

معناسنه‌در برمنار اوزرنده ثابت‌منارى وديشك‌دبنده بتن برديش اول ديشى يوقرى
سوروب‌چقارديغى كبى ذكر اولنان عرجون دخى تدريجى كندى كنديسنى طپراغك
يوزينه قدرسلكوب‌چقارر يقال انتض العرجون وهوينتض‌عن‌نفسه كماتنتض الكمأة
الكمأة والسن‌السن اذاخرجت فرفعتهاعن‌نفسهاشارح ديركه مؤلفك بومقامده تشويشى
نمايا‌ندر (النحض) محض وزنده اته دينور لحم معناسنه على قول اويلق اتى كى
صمصق اولانه دينور يقال اطعمهم النحض اى اللحم اواللحم المكتنز مفردى نحضه‌ديركه
بيوجك پارچـه ديمكدر جمى نحوض كلور نونك ضميله ونحاض كلورنونك كسريله
ونحض مصدر اولوراتك يوزنى صيروب صويق معناسـنه يقال نحض اللحم نحضا
من الباب الثالث اذاقشره وبركمسنه سؤالده پك ابرام ايلك معناسنه مستعملدر يقال
نحض فلانا اذا الح عليه فى سؤاله وتمرن يتانى برداخت ايدوب يوفقلتمق معناسـنه
مستعملدر يقال نحض السنان اذارققه وكمكدن اتى صويوب آلمق معناسـنه‌در يقال
نحض العظم اذا اخذ لحمه (النحاضة) نحافه وزنده بركمسه‌نك وجودى پك اتلواولمق
معناسنه‌در يقال نحض الرجل نحاضة من الباب الخامس اذا كثر لحم بدنه (النحيض)
اميروزنده معناى‌مزبوردن صفتدركوده‌سى پك اتلو كشى‌يه دينور مؤنثى نحيضه‌در
ونحيض ومنحوض كوده‌سنك اتى اريوب زائل اولمش كمسيه دينور يقال نحض الرجل
على بناء المجهول فهونحيض ومنحوض اى ذاهب اللحم ياخود كوده‌سى‌پك اتلواولانه
ديمكله ضد اولوركه معناى مرقومدن اولور يقال رجل نحيض ومنحوض اى كثير
اللحم ونحيض ومنحوض پرداخت اولوب يوفقلمش تمرن يلمانـه دينور (الانتحاض)
افتعال وزنده بودخى برآدمك كوده‌سنك اتى آزالمق معناسنه‌در يقال انتحض الرجل
على بناء المجهول اذاقل لحمه وكمكدن اتى صيروب آلمق معناسـنه‌در يقال انتحض
العظم اذا اخذلحمه (النحوض) قعود وزنده كوده‌نك اتى اكسيلوب ازالمق
معناسنه‌در يقال نحض الرجل نحوضا من الباب الثالث اذانقص لحمه (النض) نونك
فتحى وضادك تشديديله(والنضيض) ازيز وزنده صوآزجه آزجه آقق معناسنه‌در
على قول صيزه‌رق چقمق معناسنه‌در يقال نض الماء نضا ونضيضا من الباب الثانى
اذاسـال قليلا قليلا اوخرج رشحا واوجاقده يتان اوطونك براوجى يناركن ديكر
اوجنك رطوبتى قينامق معناسنه مستعملدركه سيلان ايدر يقال نض العود اذاغلا
اقصاه بعدان اوقد ادناه وقربه وطلوم پك طولغنلغندن چتلامق معناسنه مستعملدر
يقال نضت القربة من شدة الملء اذا انشقت ونض اظهار ايلك معناسـنه‌در يقال
نضه اذ اظهره ومكروه وناخوش ايشه دينور يقال اتى بامرنض اى مكروه وانتونه
واقچه‌يه دينور درهم ودينار معناسـنه وقوش اوچمق ايچون قنادلرنى اوينامق
معناسنه‌در يقال نض الطائر جناحيه اذا حركهما ليطير (النضوض) صبور وزنده

شول

شـوله قیویه دینورکه صویی صیزەرق جمع اولور اوله (النضیض) امیر وزننده مصدردرکه ذکر اولندی و آزجه صویه دینور جمعی نضاض کلورنونك کسریله شارح نضائض نسخه سنی تخطئه ایلشدر یقال ماء نضیض ومیاه نضاض ای قلیل ونضیض برکش جماعته اطلاق اولنور نضیضه کبی کاسیذکر ونضیض اللحم کوده سنك اتی آزجه اولان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل نضیض اللحم ای قلیله ونضیض کذلك مصدر اولور برایش امکان بولمق معناسنه یقال نض الامر نضیضا من الباب الثانی اذا امکن (النضیضة) سفینه وزننده آزجه یغموره دینور جمعی انضه ونضائض کلور هاء اسمیت ایچوندر وصویی آزجه آزجه سوروب آقیدر اولان علی قول یواش وضعیف اولان یله دینور یقال ریح نضیضة اذا کانت تنض بالماء فیسیل اوهی الضعیفة ونضیضه نضیض کبی برکش جماعته اطلاق اولنور آزجه آزجه برکش صوکبی ومنه یقال جاؤا باقصی نضیضهم ونضیضتهم ای جماعتهم ونضیضه وجمعی نضایض صوسزلغه وصوسزلقلره اطلاق اولنورکه از صویك لوازمندندر یقال بعیر ذات نضیضة وابل ذات نضایض ای ذات عطش ونضائض قزغین طاش اوزره طبخ اولنان کباب وبریانك جزرتیلرینه دینور مفردی نضیضه در یقال شواء ذات نضائض ای اصوات (النضاضة) ثمامه وزننده بر نسنه نك بقیه سنه دینور صو اولسون غیری اولسون تقول ماعندی الانضاضة منه ای بقیة وبرکسه نك اك صکره کی ولدینه دینور مذکر ومؤنثی وتثنیه وجمعی برابردر یقال هو وهی وهم نضاضة ولده ای آخرهم (النضاض) غراب وزننده خالص معناسنه در یقال هو نضاضهم ای خالصهم (الناض) تشدید ایله ممکن و قابل معناسنه در یقال امرناض ای ممکن وناض نض کبی التونه و اقچه یه دینور بر متاع بیع اولنوب اقچه والتون اولدیغی حینده قال الشارح فی الاساس اعطاه من ناض ماله ای من صامته من الورق اوالعین وقدنض ماله اذا صار عینا بعدان کان متاعا اطلاق مزبور یردن ترشح ماء کبی ظهور ایلدیکی مناسبتیله در (الاستنضاض) آزجه آزجه احسان طلب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال هو یستنض معروفا ای یستقطره بومعنادن نضاض که کتاب وزننده در اسمدر آزجه آزجه احسانه دینور (و استنضاض) برکسه دن حق و مطلوبنی بالتمام قورتروب آلمق علی قول جسته جسته آلمق معناسنه مستعملدر یقال استنض حقه من فلان اذا استخرجه واستخرجه شیئا بعد شیء (النضناضة والنضناض) نونلرك فتحیله بریرده قرار ایلمز اولان یلانه دینور یقال حیة نضناضة ونضناض اذا کانت لاتستقر فی مکان وصوقدیغی فی الحال هلاك ایدر اولان علی قول دائما دلنی اوینادر اولان یلانه دینور یقال حیة نضناضة ونضناض اذا نهشت قتلت من ساعتها اوهی التی اخرجت لسانها تنضنضه (الانضاض) همزه نك کسریله ایش بتورمك معناسنه در

يقال انتش الحاجة اذا انجزها واملیق کوریه قوزی‌یه اوغلاغه آزجه آزجه نمود ایچورمك معناسنه‌در یقال انض الراعی السخال اذا سقاها نضیضا من اللبن (النضنضة) زلزله وزننده یلان دلنی اویناتمق معناسنه‌در یقال نضنضت الحیة اذا حرکت لسانها وبرآدمك متاع صاتدیغی اقچه والتونی فراوان اولمق معناسنه‌در یقال نضنض الرجل اذا کثرناضه وبرکسه‌یی تلاشه براقوب مضطرب و بیقرار ایلمك معناسنه‌در یقال نضنض فلانا اذا اقلقه (التنضض) تفعل وزننده برکسه‌دن حقنی جسته جسته آلوب بتورمك معناسنه‌در تقول تنضضت منه حقی ای استنظفته وایش بتورمك معناسنه‌در تقول تنضضت الحاجة اذا تنجزتها وبرکسه‌یی برایشه بغایت قندرمق معناسنه‌در تقول تنضضت فلانا اذا استحثثته (النعض) نونك ضمیله ارض حجازه مخصوص برجنس اغاج اسمیدرکه آندن مسواك اتخاذ اولنوب وقبوغیله دری دباغت اولنور (النعض) بعض وزننده برکسه‌دن برنسنه‌جك آلمق معناسنه‌در تقول مانعضت منه شیئا نعضا من الباب الثالث ای ماصبت (النغض) نونك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله (والنغوض) قعود وزننده (والنغضان) فتحاتله (والنغض) فتحتینله بری اوته قلدایوب اویناق معناسنه‌در یقال نغض الشیء نغضا و نغوضا ونغضانا ونغضا من الباب الاول والثانی اذا تحرك واضطرب وقلدادوب دپرتمك معناسنه‌در یقال نغض رأسه اذا حرکه و برنسنه چوق اولمق معناسنه‌در یقال نغض الشیء اذا کثر و نغض بعض وزننده دوه قوشنك اسمیدر ومعروفه‌در اسامه کبی نونك کسریله‌ده جائزدر علی قول بك جولان ایدنه دینور ونغض شول آدمه دینورکه یوررکن دائما باشنی وکوده‌سنی اوینادر اوله یقال رجل نغض اذا کان یحرك رأسه ویرجف فی مشیته ودوه قطارنی صویه کتوروب ایچوردکدنصکره هرایکی توانا دوه‌دن برنی چقروب یرینه ضعیف اولانی ادخال ایلمکه دینور یقال نغض ابله الحوض ای اوردها فاذا شربت اخرج من بین کل بعیرین بعیرا قویا وادخل مکانه بعیرا ضعیفا (الانغاض) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه بری اوته قلدانوب دپرنمك وقلدادوب دپرتمك معنالرینه لازم و متعدی اولور یقال انغض الشیء اذاتحرك واضطرب وانغض رأسه اذاحرکه (الناغض والنغاض) شداد وزننده شول بلودلره دینورکه بری برینك عقبلرنجه حرکت ایدوب یورر اولهلر یقال غیم ناغض ونغاض ای متحرك بعضه فی اثر بعض ونغاض مطلقا دپرنوب حرکت ایدیجی نسنه‌یه دینور بو مناسبتله قارنك دریسنده جابجا اوزون اوزون شکنلر و یولر اولان آدمه نغاض البطن اطلاق اولنور مجاز بمرتبتین در زیرا قارنك حرکتی قارن باصق اولمیوب طولغونجه اولمقدن اقتضا ایدر وبوحالت جابجا یولری اولمغی اقتضا ایدر ومنه حدیث علی رضی الله عنه کان صلی الله علیه و سلم نغاض البطن

ای

اى معكنه وكان عكنه احسن من سبائك الذهب والفضة (النغض) نونك ضميله
وفتحيله شول قطرداق تعبير اولنان يومشق نسنديه دينوركه كورك كيكنك باشنده
اولور على قول كورك كيكنده برى اوته قلدان يرينه دينور (الناغض) نغض
معناسنه‌در يقال اصاب نغض كتفه وناغضها وهو غضروف الكتف او حيث يجئ
ويذهب (المناغضة) مفاعله وزننده ازدحام ايلمك معناسنه‌در يقال ناغض القوم
اذا ازدحموا (النغوض) صبور وزننده اوركجى بيوك اولان ناقه‌يه اطلاق اولنور
زيرا اوركج بيوك اولنجه برى اوته حركت ايدر يقال ناقة نغوض اى العظيمة السنام
(النفض) رفض وزننده برنسنه‌يى سلكمك معناسنه‌در يقال نفض الثوب نفضا
من الباب الاول اذا حركه لينتفض وطوار طوغورمق معناسنه مستعملدر كوياكه
رحمدن سلكر يقال نفضت الابل اذا نتجت وخاتونك اولادى كثير اولمق معناسنه
مستعملدر يقال نفضت المرأة اذا كثر ولدها وقومك زاد وذخيره‌سى توكنمك معناسنه
مستعملدر يقال نفض القوم اذا ذهب زادهم واكينك اك صكره اولان سنبله‌سى
چقمق معناسنه مستعملدر يقال نفض الزرع اذا خرج آخر سنبله وآصمه صالقملرى
چچك آچمق معناسنه مستعملدر يقال نفض الكرم اذا تفتحت عناقيده وبريرك مشتمل
اولديغى هر محلنده وار ايسه بيلمك ايچون باقشدرمق معناسنه مستعملدر يقال
نفض المكان اذا نظر الى جميع مافيه حتى يعرفه وبرنسنه‌نك بويه‌سنك برازى كيتمك
معناسنه مستعملدر يقال نفض الصبغ اذا ذهب بعض لونه وقرآن كريم سوره‌لرينك
مجموعنى اوقومق معناسنه مستعملدر يقال نفض السور اذا قرأها وايصتمه عارضه‌سى
دترتمك معناسنه‌در يقال نفضته الحمى اذا ارعدته وهرجانبه نظر صالمق معناسنه
مستعملدر ومنه تقول اذا تكلمت نهارا فانفض اى التفت هل ترى من تكره واذا
تكلمت ليلا فاخفض اى اخفض الصوت يعنى كوندز تكلم ايلديككده غافل اولميوب
متبصرانه هرطرفه بقوب يوقلشدره‌رق تكلم ايله كه شايد بيكانه بولنور وكيجه
تكلم ايلديككده آهسته تكلم ايله كه شايد ديكر بولنور (الانفاض) همزه‌نك
كسريله بودخى حيوان طوغورمق معناسنه‌در يقال انفضت الابل اذا نتجت
وقومك زاد و ذخيره‌لرى توكنمك على قول دواب و مواشيلرى قيريلوب و زاد
وذخيره‌لرى توكنمك ياخود كنديلرى توكنمك معناسنه‌در يقال انفض القوم اذا
ارملوا اوهلكت اموالهم وفنى زادهم اوافنوه وسپت وقوصره مقوله‌سنك ايچنده
اولان خرمايى باش اشاغى ايدوب مجموعنى سلكمك معناسنه‌در يقال انفض الجلة
اذا نفض مافيها من التمر (النفوض) صبور وزننده اولادى چوق اولان خاتونه
دينور يقال امرأة نفوض اى كثيرة الولد (الاستنفاض) بودخى بريرك هرمحلنده
اولاننى بيلمك ايچون كركى كبى بقشدرمق معناسنه‌در يقال استنفض المكان اذا

نظر الی جمیع مافیه حتی یعرفه وبعد البول کرکی کبی استبرا ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال استنفض الذکر اذا استبرأه من بقیة البول واستخراج معناسنه‌در یقال
استنفضه اذا استخرجه وبرسمته نفیضه یوللامق معناسنه‌در یقال استنفض الامیر
اذا بعث النفیضة وطاشله استنجا ایلك معناسنه‌در یقال استنفض بالحجر اذا استنجی به
(التنفض) تفعل وزننده بودخی برمحلده اولانی بیلك ایچون هر برینه نظر صالمق
معناسنه‌در یقال تنفض المکان بمعنی استنفضه (النفاضة) ثمامه وزننده مسواکلندکدن
صکره مسواکك آغزده قلان خرده‌لرینه دینورکه اوفوریلور وآغاجدن سلکدکده
دوکیلن شیئه دینورکه سلکندی تعبیر اولنور اکا نفاض دخی دینور هانزونك
ضمی وکسریله یقال جمع النفاضة والنفاض ای ماسقط من المنفوض (النفض)
نونك کسریله بال کوجنده اولان آری فضله‌سنه علی قول کومج ایچره قلان آری
اولوسنه دینور یاخود شول باله دینورکه اکا کوه اوشمغله برظرف ایچره کشکك
کبی دوکلدکدنصکره مرسین یپراغیله قارشدریلوب آرینك بال یاپدیغی موضعی
صوارلر تاکه مجددا آریلر کلوب آنده بال اعمال ایدرلر علی قول بومعناده قافله
نقض در (النفض) فتحتینله منفوض معناسنه‌در که آغاجدن وآصمه‌دن دوشوب
دوکیلن یپراق ومیوه واوزم دانه‌سی مقوله‌سنه دینورکه بری برنی صقشدرمغله
دوکیلور یقال تحت الشجر نفض کثیر وهو ماسقط من الورق والثمر وحب العنب
حین بأخذ بعضه فی بعض (المنفض) منبر وزننده منسف معناسنه‌درکه سازلقدن
وخرما یپراغندن اورلمش برسپتدر خرمایی آنك ایچنه سلکرلر (المنفاض) محراب
وزننده چوق کولکن خاتونه دینور علی قول بوصاد مهمله ایله‌در یقال امرأة
منفاض ای کثیرة الضحك (النافض) دترتمسی اولان حمایه دینورکه ایصتمه تعبیر
اولنور لفظ مزبور مذکردر یقال اخذه النافض ویقال اخذته حمی بنافض بزیادة
حرف الباء وحمی نافض بالاضافة وحمی نافض بالوصف ای حمی الرعدة ویقال
نفضته الحمی فهو منفوض (النفضة) بسره وزننده (والنفضة) رطبه وزننده
(والنفضاء) نونك ضمی وفانك فتحیله عرواء وزننده ایصتمه‌نك دترتمسنه دینوررعدة
النافض معناسنه (النفاض) سحاب وزننده (والنفاض) غراب وزننده اسملردر
ایصتمه طوتان کمسه‌نك دتره‌مسنه ودترەیشنه دینور ونفاض ونفاض ذکراولنان انفاض
الزاد معناسندن اسملردرکه زاد وذخیره‌نك توکنمسنه دینور ومنه المثل ★ النفاض
یقطر الجلب ★ یعنی قحط ظهوریله زاد وذخیره‌نك توکنمسی دوه‌لری قطار قطار بیع
ایچون بازاره جلب وایراد ایدر معرضی معلومدر (الانتفاض) افتعال وزننده
سلکلمك معناسنه‌در یقال نفضه فانتفض وآصمه‌نك یپراقلری کرکی کبی آچوب تاب
وطراوت پیدا ایلك معناسنه مستعملدر یقال انتفض الکرم اذا نضر ورقه

وبعدالبول كركى كبى استبرا ايلمك معناسنه‌در يقال انتفض الذكر اذا استبراه من
بقية البول (النفايض) نفايس وزننده مسافات ارض قطع ايدن دوه‌لره اطلاق
اولنور على قول كوده‌لرندن لحم وشحملرى سلكلمش آريق ومهزول دوه‌لره اطلاق
اولنور يقال ابل نفايض اى التى تقطع الارض اوالهزلى وشول كمسه‌لره دينوركه
ورالرنده برامر مكروه يابردشمن وارميدر يوقيدر ديوخرده طاشلرى اللرندن
سلكوب صاچوق و جهيله قال آچار اوله‌لركه اعراب بينلرنده معهوددر يقال هم
نفايض اى الذين يضربون بالحصى هل وراءهم مكروه اوعدو (النفاض) كتاب
وزننده صبيان كيمكه مخصوص اولان فوطه‌يه دينور ومطلقا كيه‌جكه اطلاق اولنور
يقال ماعليه نفاض اى شئ من الثياب وشول چارشفه دينوركه اوزرينه آغاج
يپراغى وميوه مقوله‌سى سلكيلور جمعى نفض كلور ضمتينله ونفاض اول چارشف
اوزره سلكدكلرى سلكنديه دينور (الا نافيض) انفوضه‌نك جمعيدركه بودخى
آغاجدن سلكدكلرى سلكنديه دينور (النفوض) قعود وزننده خسته وعليل
اولان كمسه صاغالمق معناسنه‌در يقال نفض المريض من مرضه نفوضا من الباب
الاول اذا برئ (النفيضة) سفينه وزننده (والنفضة) فتحاتله شول جماعته يعنى
آزجه عسكره اطلاق اولنوركه دشمن وارميدر يوقيدر ديو يوقلمق ايچون برسمته
ارسال اولنور انجه قراغول اوله‌جقدر نفيضه كوياكه مجمعدن سلكلمش اولوب
ونفضه يوللرى دشمندن سلكوب محافظه ايتدكلرى تصوريله‌در يقال بعث الامير
النفيضة والنفضة وهم جماعة يبعثون فى الارض لينظروا هل فيها عدو ام لا
(النفيضى) خليفى وزننده (والنفضى) زمكى وزننده (والنفضى) جمزى وزننده
صرصلوب درتمكه دينور يقال اخذه النفيضى والنفضى اى الحركة والرعدة
(النقض) نونك فتحى وقافك سكونيله برنسنه‌يى اولكى هيئتندن بوزمق معناسنه‌در
بنايى بوزمق وايپك قاتلرنى بوزمق كبى ومجازا عهد وپيمانى بوزمق كبى يقال نقض
البناء والحبل والعهد نقضا من الباب الاول ضدابرم وكون وميشين وكريش وپالان
وبرمق واعضاده اويناق يرلرى وكيك مقوله‌سى چترد مق معناسنه مستعملدركه
بوزلمغك لازميدر زيرا برنسنه بوزولنجه سسلنور كماسيذكر يقال نقض المفصل
والاديم مثلا نقضا من الباب الاول والثانى اذا صوت (الانتقاض) افتعال وزننده
(والتناقض) تفاعل وزننده بناء وايپ مقوله‌سى نسنه بوزلمق وچوزلمك معناسنه‌در
يقال انتقض البناء والحبل وتناقض اذا انحل برمه مؤلف كالانتقاض والتناقض
عنوانيله مسامحه ايلمشدر وتناقض قولين بوندن مأخوذدر كوياكه احدهما آخرى
نقض وخراب ايدر (النقض) نونك كسريله منقوض معناسنه‌دركه بنانك يقنديسنه
وايپك بوزنديسنه دينور يقال هو نقض البناء والحبل اى منقوضه ونفض

معناسنه‌درکه قابله‌در نته‌که ذکر اولندی وسیر وسفر سببیله مهزول وزبون اولمش
دوه‌یه دینور ارککنه ودیشیسنه دینور علی قول دیشیسنه نقضه دینور خالیه وقیل
چادر وکلیم مقوله‌سنك شول بوزندیسنه دینورکه مجددا اکیریلمور اوله بونده
فتحتیله‌ده جائزدر ومنتار بتوب چقان یرك ایکی طرفه آوریلان طپراغنه وقشرینه
دینور جمعی انقاض ونقوض کلور ونقض قوش پلیچلرینك وعقربك وقوربغه‌نك
وطوشجل قوشنك ودوه قوشنك وبلدرجن ویلوه قوشلرینك و طغانك وآطه
طوشانك وکرتنکله‌نك وانسانك مفصللرینك سسلرینه دینور (الانقاض) همزه‌نك
کسریله ذکر اولنان نسنه‌لر سسلنمك معناسنه‌در یقال انقضت الفراریج مثلا اذا
صوتت کذلك کون ومیشین و پالان وکریش وسینه بندو جامك جامت وقتنده
شیشه‌یی وبوینوزی صوررکن آغزی سسلنمك معناسنه‌در و بعضلر عندنده انقاض
ذکر اولنانلردن جانلو اولنلرینك سسلنمرنده ونقض جادانك سسلنمسنده استعمال
اولنور یقال انقضت العقاب ونقض الرحل وانقاض پرمقلره اورمقله سسلندرمك
معناسنه‌در یقال انقض اصابعه اذا ضرب بها لتصوت وطوارسوررکن دلی طماغه
یاپشدیروب ایره‌رق جیق جیق دیو اصلقلتمق معناسنه‌در یقال انقض بالدابة اذا
الصق لسانه بالحنك ثم صوت فی حافتیه وطوشجل قوشی اوتمك معناسنه‌در نته‌که
ذکر اولندی یقال انقضت العقاب اذا صوتت ویردن منتار چقرمق معناسنه‌در یقال
انقض الکمأة اذا اخرجها من الارض وکچی قسمی صوت مخصوصیله چاغرمق
معناسنه‌در یقال انقض بالمعز اذا دعابها وآغزده ساقز چینزکن شاقرداتمق معناسنه‌درکه
اول مکروهدر یقال انقض العلك اذا صوته و آرقه‌یی آغر یوك بصمقله مهزول
وناتوان ایتمك علی قول آغر یوك ارقدنك کمکلرنی چتردانمق معناسنه‌در ومنه قوله
تعالی [ووضعنا عنك وزرك الذی انقض ظهرك] ای اثقله حتی جعله نقضا ای
مهزولا اواثقله حتی سمع نقیضه ای صوته (النقض) نونك ضمیله بنانك بوزیلوب
یقیلان یرینه دینور نته‌که کسر ایله بوزندیسنه دینور تقول اصلح نقض بنائك ای
ماانتقض منه (النقض) صرد وزننده کورش فندن برفن مخصوص اسمیدر (النقیض)
نونك فتحیله کون ومیشین وثمر اغاجلری وکریش وآت ودوه کوکسلکی ومحفه
اغاجلری وپرمقلر وایکو کمکلری واویناق یرلرینك غجردیسنه وچتردیسنه دینور
و نقیض المحجمه جام جامت ایدرکن صوردیغی شیشه‌نك و بوینوزك سسنه
دینور (التنقیض) تفعیل وزننده آت قسمی آلتنی کوشك اوله‌رق صالیورمك
معناسنه‌در یقال نقض الفرس اذا ادلی ولم یستحکم انعاضه (النقاضة) ثمامه
وزننده، چوزیلوب بوزلمش قیل ایپ بوزندیسنه دینور (النقاض) رمان وزننده
برنبات آدیدر (النقاض) شداد وزننده فقهادن اسمعیل بن احمد الشاشی لقبیدر

(النقيضة) سفينه وزننده طاغده اولان يوله دينور يقال اخذ النقيضة اى الطريق فى الجبل وشول شعره اطلاق اولنوركه برآخر شاعرك نظم ايلديكى شعرك مضموننه مخالف ومناقض اوله يقال هذه القصيدة نقيضة قصيدة فلان بوراده مؤلف ينه مسامحه كونه رسم ايلمشدر (الانقيض) همزه نك كسريله پك خوشبوى اولان طيبه دينور (التنقض) تفعل وزننده اعضادن قان طملامق معناسنه‌در يقال تنقض الدم اذا تقطر واعضانك كمكلرى چتردامق معناسنه‌در يقال تنقضت عظامه اذا صوتت وبناء ياريلوب چتلامقله چاتردامق معناسنه‌در يقال تنقض البيت اذا تشقق وسمع له صوت (المناقضة) مفاعله وزننده بركلامى كلام اولك معنا و مفهومنه مخالف سويلمك معناسنه‌در يقال ناقض قوله الثانى اوله اذا خالف (النوض) حوض وزننده سير وسياحت ايلمك معناسنه‌در يقال ناض الرجل ينوض نوضا اذا ذهب فى البلاد وبر يردن قازق وكوك واكسر مقوسنى چكوب چقارمغه دورشمك معناسنه‌در يقال ناض الشئ اذا عالجه لينتزعه كالوتد ونحوه و صو چقرمق معناسنه‌در يقال ناض الماء اذا اخرجه وشمشك چاقق معناسنه‌در يقال ناض البرق اذا تلألأ و نوض انسان و حيوانك صغريلرى ايله صرتنك ايكى طرفلو اشاغى اوجلرينك قاوشدقلرى يره دينوركه هربدنده ايكى نوض اولور يقال ضرب فى نوضه وهو وصلته مابين العجز والمتن وديرنمك معناسنه‌در يقال مايقدران ينوض اى ان يتحرك وعصعص اسميدركه اومه كمكيدر وبرنسنه برى اوته ارغلنوب صالنمق معناسنه‌در يقال لازال ينوض الجبل اى يتذبذب ويتعثكل و نوض صو چقه‌جق يره دينور جمعى انواض وجمع الجمعى اناويض كلور (الانواض) همزه‌نك فتحيله برموضع معلوم آديدر (الاناضة) همزه‌نك كسريله آدمك كوزنده طارغنلق مقوله‌سى عارضه‌دن قزللق كبى شدت پيدا اولمق معناسنه‌در يقال اناض الرجل اذا استبان فى عينيه الجهد شارح الجهل نسخه‌سنى تغليط وتفسير مذكورى بورسمه تصوير ايلمشدر واناضه خرما آغاجنك ميوه‌سى يتشمك معناسنه‌در يقال اناض النخل اذا اينع (التنويض) تفعيل وزننده ثوبى بويه‌مق معناسنه‌در يقال نوض الثوب اذا صبغه (النهض) نونك فتحى وهانك سكونيله (والنهوض) قعود وزننده ديرنوب قالقمق معناسنه‌در يقال نهض الرجل نهضا ونهوضا من الباب الثالث اذا قام ونبات بويلنوب قوامنى بولمق معناسنه مستعملدر يقال نهض النبت اذا استوى وقوش قنادلرنى آچوب اوچمغه ياتمق معناسنه مستعملدر يقال نهض الطائر اذا بسط جناحيه ليطير ونهض دوه‌نك اموزيله كوركى ارالغنه دينور جمعى انهض كلور افلس وزننده و نهض ظلم وستم معناسنه‌در يقال به نهض اى ظلم وصرپ وغلايظ يوقش يره دينور عنب معناسنه تقول صعدنا الى نهض صعب اى

عنبر (الناهض) شول قوش ياوريسنه دينوركه قنادلرى كركى كبى يتشوب اوچمغه يابنور اوله يقال فرخ ناهض اذا وفر جناحه وتهيأ للطيران وآت قسمنك قولنك اوست طرفنده اولان اته اطلاق اولنور وناهض بن ثومه شعرادندر (الناهضة) بركسه‌نك پدرى اوغللرينه يعنى اخوانه دينور كنديسنه حادث اولان برماده‌ده برابرجه قيام واهتمام ايدر اوله‌لر يقال له ناهضة اى بنوابيه الذين ينهضون معه وافنديسنك امر و خدمتنه قائم اولان خدمتكارلره اطلاق اولنور يقال هم ناهضة فلان اى خدمه القائمون بامره (نهيض) زبير وزننده برموضعدر (نهاض) شداد وزننده بررجل اسميدر (النواهض) عظيم وشديد اولان دوه‌لره اطلاق اولنور يقال ابل نواهض اى عظام شداد (النهاض) نونك كسريله يوقش يوقرى باير يوله اطلاق اولنور يقال سلكوا نهاض الطرق اى صعدها وعتبها (الانهاض) همزه‌نك كسريله اياغه قالدرمق معناسنه‌در يقال انهض فلانا اذا اقامه و قربه‌يى وطلومى آغزينه يقين يره قدر طولدرمق معناسنه مستعملدر يقال انهض القربة اذا دنى من ملئها (الاستنهاض) برآدمه برخصوصه دپرنوب قالقمسنى امر ايتمك معناسنه‌در يقال استنهض فلانا لكذا اذا امره بالنهوض له (المناهضه) مفاعله وزننده بركسه‌يه قرشو دپرنوب طورمق معناسنه‌در ايكى خصمك برى برينه قرشو قالقوب طورملرى كبى مقاومت معناسنه‌در يقال ناهضه اذا قاومه (التناهض) تفاعل وزننده جنكده خصملر برى برينه قرشو دپرنوب طورشمق معناسنه‌در يقال تناهضوا فى الحرب اذا نهض كل الى صاحبه (مناهض) مبارز وزننده بررجل آديدر (النيض) فيض وزننده طمر آتمق نبض معناسنه‌در يقال ناض العرق ينيض نيضا اذا نبض تمّ بعونه تعالى

﴿ فصل الواو ﴾ (الوخض) واوك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله ايچرويه ايشليوب اوته طرفدن نفوذ ايلامك وجهيله مزراق مقوله‌سنى سانجمق معناسنه‌در على قول مبالغه وتشديد ايليوب خفت وسهولتله سانجمق معناسنه‌در يقال و خضه بالرمح وخضا من الباب الثانى اذا طعنه طعنا خالف جوفه ولم ينفذ اوهو الغير المبالغ فيه وصاچه صقاله قير سريمك معناسنه مستعملدر يقال وخضه المشيب اذا وخطه (الوخيض) امير وزننده معناى اولدن وصفدر يقال هو وخيض اى مطعون على الاختلاف المذكور (الورض) عرض وزننده صويوق يستهنك معناسنه‌در يقال ورض الرجل يرض ورضا اذا خرج غائطه رقيقا وطاوق برايكنمكله يمورطلق معناسنه‌در يقال ورضت الدجاجة اذا وضعت بيضتها بمرة (التوريض) تفعيل وزننده ورض ايله ايكى معناده مرادفدر ويرلردن چايرلق اراشدرمق معناسنه‌در يقال ورض الرجل اذا ارتاد الارض وطلب الكلأ وصومه كيجه‌دن نيت ايلمك معناسنه‌در نته‌كه تأريض دخى بومعنالرده‌در ومنه الحديث [لاصيام لمن لم يورضه

من الليل

من الليل] ای لم يبته بالنية (الوض) عض وزننده مضطر وناچار اولمق معناسنه‌در يقال وض الرجل وضا من الباب الاول اذا اضطر (التوغيض) غين معجمه ايله تفعيل وزننده طولدرمق معناسنه‌در : يقال وغض فی الاناء اذا دحسه (الوفض) رفض وزننده (والوفض) فتحتينله سرعتله سكرتمك معناسنه‌در : يقال وفض الرجل يفض وفضا ووفضا اذا عدا واسرع (الايفاض) همزه‌نك كسريله وفض معناسنه‌در : يقال اوفض بمعنی وفض ودوه‌لری پراكنده قلمق معناسنه‌در : يقال اوفض الابل اذا فرقها وقوری يره اوتورمسون ديو بركسه‌نك آلتنه دوشمه يايمق معناسنه‌در : يقال اوفض له اذا بسط بساطا يتقی به الارض (الاستيفاض) بوديمی سرعتله سكرتمك معناسنه‌در : يقال استوفض الرجل اذا عدا واسرع واستعجل لله سوروب كوترمك معناسنه‌در : يقال استوفضت الابل اذا تفرقت وبركسه‌يی ديار آخره نفی وتغريب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال استوفض فلانا اذا غربه ونفاه (الميفاض) بلك جست ورونده ناقه‌يه دينور يقال ناقة ميفاض ای مسرعة (الوفضة) ثمره وزننده چوبانلرك چانطه‌سنه دينوركه ايچنه ماكولات وبعض ادوات قورلر ومیشیندن اولان تركشه دينور جمعی وفاض كلور واوك كسريله يقال معه وفضة ای جعبة من ادم ووفضه برونك آلتنده بيقلرك اورته‌سنده اولان بيوه دينور (الاوفاض) همزه‌نك فتحيله وفضك جمعيدركه فانك سكونيله وفتحيله ده عجله معناسنه‌در يقال لقيته علی اوفاض ای عجلة كما تقول علی وفز واوفاز عجله ايكی طرفدن اولديغنه ياخود مبالغه‌يه مبنی‌در واوفاض اخلاط واجناس ناسدن اولان فرقه‌لره ياخود قبائل متفرقه‌دن مجتمع جماعته دينور اصحاب صفه كبی ياخو شول جماعته دينوركه هر برينك يانده آزيق چانطه‌لری اوله واوفاض كذلك وفض لفظندن جمع اولوركه فتحتينله در اوزرنده ات قطع اولنان تخته‌يه وكتوكه دينوركه يغريق تعبير اولنور (الوفاض) كتاب وزننده ذكر من طاشنك التنه وضع ايتدكلری دری پارچه‌سنه دينور وشول پلك وپوريره دينوركه صوبی چكميوب وصاليور ميوب امساك ايدر اوله (الومض) واوك فتحی وميمك سكونيله (والوميض) واوك فتحيله (والومضان) فتحاتله شمسك بلودك اطراف ونواحيسنه تجاوز ايلميه‌رك آهسته‌جه يلابيق معناسنه‌در يقال ومض البرق يمض ومضا ووميضا وومضا اذا لمع خفيفا ولم يعترض فی نواحی الغيم (الايماض) همزه‌نك كسريله ومض معناسنه‌در : يقال اومض البرق بمعنی ومض واغورلين برنسنه‌يه باقمق معناسنه‌در يقال اومضت المرأة اذا سارقت النظر ونهانيجه اشارت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اومض فلان اذا اشار اشارة خفية (الوهضة) ثمره وزننده اطرافنه نسبت الچق اولوب دوز واوتراقلو اولان ارضه دينور علی قول ذكرمی اولمغه مخصوصدر ووهضه عرفط آغاجنك بمشنه دينور وهط لفظنده لغتدر

 ثالثه

(* فصل الهاء *) (الهرض) فتحتیله شول قوری کچیکه دینور که حرارت هوادن وجوده عارض اولور یقال اصابه الهرض وهو الحصف یخرج علی البدن من الحر (الهرض) فرض وزننده هرط لفظنده لغتدر که برنسنه یی یرتوب پارەلمق معنا سنه در : یقال هرض الثوب هرضا من الباب الاول اذا مزقه (الهض) عض وزننده برنسنه یی قیروب اوفاتمق معنا سنه در علی قول هد لفظنك مفهومندن دون ورض لفظنك مفهومندن زیاده اولەرق اوفاتمق معنا سنه در که بلغوردن خرده اولور یقال هض الشیء هضا من الباب الاول اذا کسره ودقه اوکسره کسرا دون الهدو فوق الرض ودوه سرعتله یوریمك معنا سنه در : یقال هضت الابل اذا سرعت وکوزل ولطیف یور ویشله یوریمك معنا سنه مستعملدر یقال هض فلان المشی اذا مشی مشیا حسنا وقندرمق معنا سنه در : یقال هضه اذاحضه (الهضیض) امیر وزننده (والمهضوض) قیریلوب اوفاتمش نسنه یه دینور (الاهتضاض) افتعال وزننده (والهضهضة) زلزله وزننده بونلرده برنسنه یی قیروب اوفاتمق معنا سنه در اختلاف مذکور اوزره یقال اهتضه وهضهضه بمعنی هضه وبرکمسه برآدمه قرشو کندی نفسنی تواضعله کسر وتحقیر ایلمك معنا سنه مستعملدر تقول اهتضضت نفسی لفلان ای استزدتها (الهضاض) شداد وزننده (والمهض) میمك کسری وهانك فتحیله اسامیء رجالندر (وهضاض وهضهاض) ثرثار وزننده شول آیغره دینور که بك یاوز وحشا ری اولمغله سائر آیغرلرك بیونلرندن قاوره یوب شکست ایدر اوله یقال فحل هضاض وهضهاض اذا کان یدق اعناق الفحول (الهضاء) هانك فتحیله جماعت انسانی یه دینور (انهضاضه) سحابه وزننده برکمسه نك وجودندن قیریلوب قوپاریلان پارەیه دینورات اولسون کیك اولسون (الانهضاض) انفعال وزننده قیرلمق معنا سنه در : یقال انهض الشیء اذا انکسر (المهضهضة) اسم فاعل بنیه سیله شول عورته دینور که قومشولرنی دائما رنجیده وآزرده ایدر اوله یقال امرأة مهضهضة ای موذیة لجاراتها (الهلض) هانك فتحی ولامك سکونیله برنسنه یی یرندن چکوب چقرمق معنا سنه در : یقال هلض الشیء هلضا من الباب الاول اذا انتزعه (الهنبض) قنفذ وزننده بیوك قارنلو آدمه دینور یقال رجل هنبض ای عظیم البطن (الهیض) فیض وزننده صنق کیکی صاریلوب اوکولدقد نصکره تکرار قیرمق معنا سنه در : یقال هاض العظم یهیضه هیضا اذا کسره بعد الجبور وقوش چمقرمق معنا سنه در : یقال هاض الطائر اذا سلح (الاهتیاض) افتعال وزننده هیض ایله معنای اولده مرادفدر یقال اهتاض العظم بمعنی هاضه (المهیض) میمك فتحیله صارلدقد نصکره تکرار قیرلمش اولان کیکه دینور یقال عظم مهیض ای منکسر بعد الجبور (الهیضة) حیضه وزننده غم وغصه نك ومرض وعلتك نکس وعودت ایلمسنه دینور یقال اخذته الهیضة ای معاودة الهم والحزن وکذا المرضة بعد المرضة

(وهيضه) برمرض آديدركه مبتلا اولان هم قئ ايدر وهم اوتوره ميوب كنيفه طاشمغله اشاغيدن يوركى سورر بونك سببى معده‌ده فاسد اولمش برماده دركه طبيعت اول‌ماده‌دن معده نك اعاليسنده رقيق اولانى قئ ايله وقعرنده اولانى اسهال ايله دفع ايدر فساد معده ديدكلرى عارضه بودرسببى صفراءدر يقال اصابته هيضة اى قياء وقيام جميعا (الانهياض والتيهض) كيك صارلدقدنصكره قيرلمق معنا سنه‌در يقال انهاض العظم وتيهض اذا انكسر يعنى بعد الجبور (الهيضاء) بيضاء وزننده جماعت انسانيه دينور يقال جاءت هيضاء من الناس اى جماعة

(* فصل اليـاء *) (التيضيض) تفعيل وزننده كوپك انيكى كوزلرنى آچمق معنا سنه در مهمله ايله تيصيص لفظنده لغتدر يقال يضض الجرو اذا فتح عينيه تمجز بعونه تعـالى

* باب الطاء المهملة * * فصل الهمزة *

(الابط)همزه‌نك كسريله قوملغك يوفقه يرينه اطلاق اولنور قولتغه تشبيهله يقال نزلوا بابط الرمل اى مارق منه وابط بمـا مه‌ده بر قريه آديدر وقولتغه دينور بانك كسريله‌ده جائزدر وبومذكر در بعضا مؤنث اولور جمعى آباط كلور يقال رفع الصوت حتى برقت ابطه اى باطن منكبه (التأبط) تفعل وزننده برنسنه يى قولتغه آلمق معناسنه‌در : يقال تابط الشئ اذاوضعه تحت ابطه ومضربن نزار قبيله سندن ثابت ابن جابرى تابط شرا لقبيله تلقيب ايلدكلرينك سببى بودر مزبور مشـاهير لصوصدن ايدى بركون اوق تركشنى على قول بايني ياخود بجـاغنى قولتغنه چالوب خانه سندن طشره اولدى طوغرى قومنك جميتكاهنه واروب نيجه‌لرنى ضرب وزخدار ايلمكله لقب مزبور ايله ملقب ايلديلر لكن مشهورى طشره چقدقدنصكره بعض كمسه‌لر والده سـنه كلوب سؤال ايتدكلرنده لا ادرى وقد تابط شرا ديمكله ملقب اولدى وبوتصغير وترخيم اولنمز ونسبتنده تابطى دينورى تابط فوطه وشـال مقوله سنك اوجنى صاغ قولتغى آلتندن آلوب صول امو زه آتمغه دينور يقـال تابط ازاره اذا ادخله من تحت يده اليمنى فيلقيه على منكبه الايسر (الابط) ربط وزننده اشـاغى اندرمك معنا سـنه در يقال ابطه الله اى هبطه (الاباط) كتاب وزننده قولتغه آلنان شـيئه دينور تقول جعلته اباطى اى يلى ابطى (الائتباط) افتعـال وزننده برنسـنه اوتورا قلو دوز وهموار اولمق معنا سـنه‌در يقال ائتبط الشئ اذا اطمئن واستوى ومزاج شيشكن وغليظ وثقيل اولمق معنا سنه در مخمورك اويقودن قالقديغى كبى يقال ائتبطت النفس اذا ثقلت وخثرت (الاسـتيباط) آغزى طارودبى واسع

چقور قازمق معناسـنه در يقال استأبط الرجل اذاحفر حفرة ضيق رأسها ووسع
اسفلها (اجط) همزه نك كسريله قيون وكچى قسمنه مخصوص زجر وآزار
كلماتندندر (الارطى) همزه نك فتحى والفك قصريله بر نوع شجر دركه چچكى
سكود چچكنه ويمشى عنابه شبيه آجى وكوكى وطمر لرى قزل اولور تازه ايكن دوه
قسمى رعى ايدرمفردى ارطأه‌در والفى الحاق ايچوندر تانيث ايچون دكلدر نكره اولدقده
منون اولور على قول الفى اصليه‌در دائمامنون اولور ياخود وزنى افعل اولمغله محل ذكرى معتل
بابيدر جمعى ارطيات واراطى در عذارى وزننده واراطدر وارطأ ءايله بعض كسه‌لر تسميه
وتكنيه اولنديلر وارطأه بنو الضباب يوردنده برصو آديدر اشبو ارطى باديه اشجارندن
شجر غضـانك آجى نوعى اوله جقدر (المأروط) ارطى يپراغيله دباغت اولنمش
نسنه‌يه دينور يقال اديم مأروط اى مدبوغ بورق الارطى وشول دوه‌يه دينوركه
ارطى آغاجنى چوق اوتلامغله دردناك اوله ودائمـا ارطى اكل ايدر اولان حيوانه
دينور (الارطوى) احدى وزننده (والارطـاوىّ) اعرابى وزننده بونلرده
ارطى اكلندن مدم اوم اولانه دينور (اراطه) ثمـامه وزننده سميراء نام محـل
شرقيسنده بنوعميله يوردنده برصو آديدر (ارطه) ثمره وزننده اندلسده برحصن
آديدر (الارط) كتف وزننده ارطى اغاجنك لونى كبى لونه دينور (الايراط)
همزه‌نك كسريله برشجر ارطى بتورمك معناسـنه در : يقال ارطت الارض اذا
اخرجت الارطى (الارطاء) ارضـاء وزننده ايراط معناسـنه در : يقال ارطت
الارض ارطاء اذا اخرجت الارطى ياخود اشبو ارطاء ماده‌سى جوهرينك لحنيدر
و بعض ادباء خطيله مسـطور اولان نسخهٔ صحاحده تشديد ايله يعنى تفعيل بابندن
اولمق اوزره ارطت عنواننده مشهود اولمغله بودخى لحن وخطادر شارح ديركه
جوهرينك ذكر ايلديكنى ابن سيده وكتاب نباتده ابو حنيفة الدينورى وابن فارس
وسـائرلرى دخى رسم ايلديلر (الاريط) امير وزننده چوجغى اولميان كشى يه
دينوريقال رجل اريط اى عاقر (ارطى)همزه نك ضمى والفك قصريله بر بلده آديدر
(اريط) زبير وزننده (ذواراط) غراب وزننده برر موضع آدلريدر (الاطيط)
همزه‌نك فتحيله سمر مقوله‌سى نسنه قيجردامق معناسنه‌در : يقال اط الرجل ونحوه
اطيطا من باب الثانى اذا صوت ودوه بورغنانقدن ياخود ياور يسنه آرزودن
ياد وشكوندندن ايكلمك معناسنه‌در يقال اطت الابل اذا انت تعبا اوحنينا اورزمة
و بركمسه قرابت طمرى حركت ايدوب رقت ومهر باتلق ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول اطت له رحمى اى رقت وتحركت بوراده رحم قرابت معناسـنه در واطيط
آجلغه دينور يقال اخذه الاطيط اى الجوع وسيرك قيجرديسنه و بى تابلقدن دوه‌نك
اكلديسنه دينور وآغر يوكدن ناشى آرقه كمكلرينك چترديسنه وآجلقدن قارنك

قورلدابوب اوتمسنه‌دینور واطیط برطاغك ادیدر (الاطاط)شدادوزننده چاغر یجی باغر یجی انسان وحیوانه دینور صیاح معناسنه (اطط) فتحتینله کوفه ایله بصره بیننده مدینهٔ آزر وراسنده برموضع آدیدر مدینهٔ مزبور عم ابراهیم علیه السلامه مضافدر (اطیط) زبیر وزننده بر رجل آدیدر (الاطط) رکع وزننده قجر دایجی نسنه‌لره دینور آط لفظندن جمع اولور یقال نسوع اطط ای صرارة (الاقط) همزه‌نك حركات ثلاثی وقافك سكونیله وفتحتینله وكتف ورجل وابل وزنلرنده برنسنه درکه یاغی النمش قیون وکچی سودندن یاپیلور ترکیده کش تعبیر اولنان یوغرد قوریسی اوله جقدر آیران طبخ ایله منجمد اولدقدن صکره سوزوب قوریدرلر جمعی اقطان در همزه‌نك ضمیله (الاقط) همزه‌نك فتحیله طعامی کش ایله یاپمق معناسنه‌در یقال اقط الطعام اقطا من الباب الثانی اذا عمله بالاقط وبر کمسه‌یه کش یدرمك معناسنه‌در یقال اقط فلانا اذا اطعم الاقط ایاه و برکمسه یی یره چالمق معناسنه در یقال اقط قرنه اذا صرعه وبرنسنه‌یی قارشدرمق معناسنه در یقال اقط الشیٔ اذا خلطه (الایقاط) همزه‌نك كسريله برکسه‌نك کشی چوق اولمق معناسنه در یقال آقط الرجل اذاکثر اقطه (الاقطة) فرحه وزننده اشکنبه یاننده شیردان دیدکلری نسنه‌یه مقارن برکوچك نسنه‌یه دینور (المأقط) منزل وزننده جنك یرینه دینور علی قول جنكك مضیق ومزدحكاهنه دینور یقال تلاجوا فی مأقط الحرب ای موضعها ومضیقها (الاقیط) امیر وزننده (والمأقوط) ثقیل وکرانجان کمسه‌یه دینور هضم اولنمز یقال رجل اقیط ومأقوط ای ثقیل وخم

(* فصل الباء الموحدة *) (التبأط) تفعل وزننده یان اوزره یاتمق معناسنه در یقال تبأط الرجل اذااضطجع وبرکمسه مستریح وفارغ البال اولمق معناسنه مستعملدر یقال تبأط فلان ای امسی رخی البال وبرنسنه دن روکردان اولمق معناسنه در یقال تبأط عنه اذا رغب (البثط) بانك وثای مثلثه‌نك فتحیله دوداق شیشمك معناسنه در یقال بثطت شفته بثطا من الباب الرابع اذا ورمت (البذقطة) ذال معجمه وقافله برکمسه متاع وکلامنی پریشان ایلمك معناسنه‌درکه کلامده صاچمه صپان سویلمکدن عبارتدر یقال بذقط متاعه اوکلامه اذا بدده (البربط) جعفر وزننده عود اسمیدرکه ساز انواعندن لاغوته وترکیٔ قدیمده قبوز دیدکلری سازدر بربط فارسی معربیدرکه قازکوکسی دیمکدر بالتشبیه اطلاق اولنمشدر (برباط) بانك کسریله اندلسده بر وادی آدیدر (بربطانیه) بانك فتحیله اندلسده بر بلده آدیدر (البریطاء) بانك کسریله نباته دینور شارح دیرکه امهات سائره ده ثیاب ایله مفسردرکه ثوبك جمعیدر وبریطاء برموضع آدیدرکه آندن الاجه قاشلر چقمغله

وشی بریطاء مشهوردر (البرنطة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده بریره چقمیوب
دائما خانه‌سنده مکث ایلمك معناسنه در یقال برنط فی‌قعوده اذا ثبت فی بیته ولزمه
وطاغه چقمق معناسنه‌در یقال برنط فی الجبل اذاصعد ودیزلرنی آیره رق انجکلر
اوزره چوملوب اوتورمق معناسنه در یقال برنط الرجل اذا قعد علی الساقین
مفرجا رکبتیه (البرنوطة)بانك ضمیله مهلکه معناسنه‌در یقال فی‌وقعوابرنوطة ای
مهلکة (البرشطة) دحرجه وزننده اتی قیمه ایلمك معناسنه در یقال برشط اللحم
اذاشرشره (برفطی) فایله حبرکی و زننده بغداد قضاسنده نهر الملك ناحیه سنده
برقریه آدیدر (البرقطة) قافله دحرجه وزننده آدیملری صیق صیق اتارق
یوریمك معناسنه در یقال برقط الرجل اذا خطا خطوا متقاربا واکسه‌سنه بقه رق
دونوب کتمك معناسنه در : یقال برقط الرجل اذا ولی ملتفتا وبرنسنه‌یی طاغتمق
معناسنه در یقال برقط الشیء اذا فرقه قل اوکثر وپریشان وبی‌نظام سوزلرسویلمك
معناسنه در یقال برقط الکلام اذاطرحه بلانظام وطاغه چقمق معناسنه در یقال
برقط فی الجبل اذا صعد ودیزلری آیره رق انجکلر اوزره چوملوب اوتورمق
معناسنه‌در یقال برقط الرجل اذا قعد علی الساقین مفرجا رکبتیه (التبرقط)
تدحرج وزننده اکسه اوزره دوشمك معناسنه در یقال تبرقط الرجل اذا وقع علی
قفاه ودوه‌لر اوتلاقده قارش مورش اولمق معناسنه در یقال تبرقطت الابل اذا
اختلطت فی المرعی (المرقط) مدحرج وزننده برکونه طعام اسمیدرکه اکا چوق
چوق زیتون یاغی کزدرمکله ترتیب اولنور (بسبط) جعفر وزننده برموضع
آدیدر (بسراط) بانك کسریله دمیاط قربنده بربلده‌درکه تمساح دیدکلری جانور
آنده چوق اولور (البسط) بانك فتحی وسینك سکونیله یایمق معناسنه در یقال
بسط الثوب والفراش بسطا من الباب الاول اذا نشره وبرنسنه یه ال اوزاتمق
معناسنه مستعملدر یقال بسط الیه یده اذا مدها وشاد ومسرور ایلمك معناسنه
مستعملدرکه قلب مقبوضی مبسوط ایدر یقال بسط فلانا اذا سره و برمکان واسع
اولمغله مکینلری صغدروب آلمق معناسنه مستعملدر یقال بسط المکان‌القوم اذاوسعهم
وتقول هذا فراش یبسطنی ای واسع عریض لایقبضنی و برآدمی برکسه اوزره
تفضیل وترجیح ایلمك معناسنه در کویاکه فضل ومزیتده آنی توسیع ایدر تقول
بسط الله فلانا علی ای فضله وبرادم برکسه‌نك مجلسنده حیاوسکونت جهتیله اولان
انقباضنی ازاله ایله آچوب لا ابالیانه قلمق معناسنه مستعملدر یقال بسط فلان اذا
ازال منه الاحتشام وقبول عذر ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بسط العذر اذا قبله
وبسط الید تسلط واستیلادن کنایه در یقال بسطت یده علیه علی المجهول اذاسلط
علیه ومنه قوله تعالی [والملئکة باسطوا ایدیهم] ای مسلطون علیهم وقوله

تعالی

تعالى [كباسط كفيه الى الماء ليبلغ فاه] اى كالداعى الماء يومئ اليه ليجيبه (التبسيط) تفعيل وزننده برنسنه‌یی كركى كبى يايوب دوشمك معناسنه در : يقال بسطه فابسط وبرنسنه سونوب اوزانمق معناسنه مستعملدر يقال انبسط النهار اذا امتد وطال (التبسط) تفعل وزننده يايلمق معناسنه در يقال تبسط الشئ بمعنى انبسط (الباسط) ديلديكى قولك رزقنى بسط وتوسيع ايديجى حق جل وعلانك اسماء صفاتيه سندن براسم شريفدر تقول والله الباسط اى يبسط الرزق لمن يشاء اى يوسعه و باسط مرعايه بعيد اولان صويه اطلاق اولنور كه دواب ومواشى يى ورود لرنده توسيع مشى ايده يقال ماء باسط اى بعيد من الكلاء و بك رونده دوه يه اطلاق اولنور يقال خمس باسط اى بائص (البساط) بانك كسريله دوشمه‌يه دينور يره يايلوب دوشنور كليم وكچه وقاليچه كبى جمعى بسط كلور بانك ضميله واوزر ينه سمر ومغيلان آغاجنك ييراقلرى سلكنه جك چارشف مقوله سى ثوبه دينور (البساط) سحاب وزننده ال‌اياسى كبى دوز وهموار دوشكلو ارضه دينور وارضه بونده كسر ايله ده جائزدر و بيوك يابوان قرغانه وتجربه يه دينور (البسيطة) سفينه وزننده بساط كبى دوشكلو دوز وهموار ارضه دينور يقال ارض بساط وبسيطة اى منبسطة مستوية و بسيطه ارضك علميدر وباديه شامده برموضعك آديدر وبونده مصغرا استعمال اولنور وياوريسيله برابرجه اولان ناقه‌يه اطلاق اولنور (البسيط) امير وزننده بودخى ارض واسعه‌يه دينور ولساننده طلاقت وانبساط اولان كشى يه دينوركه آب روان كبى تكلمى انسجام اوزره اولورمؤنثى بسيطه‌در يقال رجل بسيط وامرأة بسيطة اى منبسط بلسانه وبسيط فن عروض بحرندن اوچنجى بحرك اسميدركه وزنى سكز كره مستفعلن فاعلن تفاعيلندن مؤلفدر اسبابنك انبساطندن ناشى اطلاق اولنمشدر وبسيط الوجه كولج يوزلو بشاشتلو كشاده روى آدمه اطلاق اولنور يقال هو بسيط الوجه اى متهلل و بسيط اليد بغايت كريم وجوانمرده آدمه اطلاق اولنور يقال هو بسيط اليدين اى مسماح و بسيط لفظنك جمعى بسطدر بانك ضميله (بسيطة) مصغروغير منصرف اوله‌رق ارضك علميدر يقال ذهب فى بسيطة اى فى الارض (البساطة) كرامه وزننده بركسه لسانى طلاقتلو وسلاستلو اولمق معناسنه در : يقال بسط الرجل بساطة من الباب الخامس اذا كان بسيط اللسان (البسطاء) حمراء وزننده بيوك و يصى ويابوان قولغه وصف اولور يقال اذن بسطاء اى عظيمة عريضة (البسطة) بانك فتحيله فضيلت ومزيت معناسنه مستعملدر وعلم وداتش خصوصنده وسعت واحاطه كامله يه و بدن خصوصنده طول وكماله اطلاق اولنور و بونلرده ضمله‌ده لغتدر يقال زاده الله بسطة اى فضيلة و فى علمه توسعا وفى جسمه

طولا وكالا (البسط) بانك كسريله (والبسط) بانك ضميله (والبسط) ضمتينله شول ناقه‌يه اطلاق اولنورکه یاوریسیله بوشلنوب بیوینجه قدر کندیسندن ایرمز اوله‌لر جمعی ابساط کلور وبسط کلور بانك ضميله وبساط کلور بانك کسریله و بانك ضميله بساط شاذدر (المبسط) مقعد وزننده بولنمش یره دینور یقال مكان مبسط ای متسع (الباسطة) بعيد اولان مسافه‌یه اطلاق اولنور ومنه يقال عقبة باسطة ای بينها و بين الماء ليلتان ويقال ركيته قامة باسطة بالوصف وقامة باسطة بالاضافة غير مجراة كانهم جعلوها معرفة ای قامة وبسطه يعنی باسطه لفظی غير منون و منصوب اوله‌رق کویا که معرفه قلمریله غیرمنصرف حکمنده اعتبار ایتدیلر یعنی فلانك قيوسى تمام بر ادم بويجه قدردر (الباسوط والمبسوط) شول دوه سمرينه اطلاق اولنور که ایکی یانلری بر ذراع مقداری یایوان یوله که مفروق مقابلیدر یقال قتب باسوط و مبسوط ضد مفروق (بسطه) تمره وزننده غير منصرف ومنصرف اوله‌رق اندلس‌دیارنده حیان قضاسنده برموضع‌ادیدر (البسط) ضمتينله (والبسط) بانك ضمی و کسریه آچق وكريم اله وصف اولور يقال يده بسط وبسط ای مطلقة و منه الحديث [يدالله بسطان لمسیء النهار حتى يتوب بالليل ولمسیء الليل حتى يتوب بالنهار] پس بورانده بسطان تثنيه در وقرئ قوله تعالى [بل يداه بسطان] بالكسر و الضم ای منبسطتان و منطلقتان (التبشيط) شين معجمه ایله تفعیل وزننده تعجیل ایلمك معناسنه‌در (الابشاط) همزه‌نك کسریله ايودرمك معناسنه‌در تقول بشط يافلان تبشيطا ای عجل وابشط يافلان ابشاطا ای اعجل و بوماده لغت عراقیه‌در و مستهجنه‌در (البصط) بانك فتحی وصادك سكونيله بسط لفظیله جميع معانیده مرادفدر زيرا صاد سينه اکثری معاقب اولور (البط) بانك فتحی وتانك تشديديله یاره‌یی و چبانی یاروب دشمك معناسنه‌در يقال بط الجرح بطا من الباب الاول اذا شقه وکیسه‌یی یارمق معناسنه مستعملدر يقال بط الصرة اذا شقها وبط اوز اسمیدرکه اوردکه‌دینور مؤلف اوزی‌دخی بط ایله تفسیرایلمشیدی مشهوری اوز اوردکه وبط قازه دینورکه بت فارسی معربیدر مفردی بطه در و بط دقوقا طريقنده برقریه اسمیدر محدثیندن ابو الفتح البطی اول قریه‌یه منسوب برآدمه منتسب اولمغله بالذات نسبت ایله متعارف اولمشدر (المبطة) میمك کسریله نیشتره دینور مبضع معناسنه يقال بط عرقه بالمبطة ای المبضع (البطة) بانك فتحیله دبه‌یه دینورکه ایچنه بال و یاغ مقوله‌سی قورلر علی‌قول قارورویه شبيه بر كونه قابه دینورکه عربستانده قطرميز ديدكلريدر حالا مقطر صوصنانلر ایچنه صو قورلر وبطه بط لفظنك مفرديدرکه ذكر اولندی يقال عنده بطة من السليط ای دبة اوهی اناء كالقارورة و ابو عبد الله بن بطة العكبری فن حديثده ابانه نام

كتابك

كتابك مؤلفيدر (التبطيط) تفعيل وزننده قاز آلوب صاتمقله كسب و كار ايلمك
معناسنه‌در يقال بطط الرجل اذا اتجر فى البط و عاجز و فرومانده اولمق معناسنه‌در
يقال بطط الرجل اذا اعيى (البطبطة) زلزله وزننده قاز اوتمك على قول قازصويه
طالمق معناسنه‌در يقال بطبط البط اذا صات اوغاص فى الماء و بركسه ضعيف الرأى
و سست تدبير اولمق يعنى چولپه ومزكلدك اولمق معناسنه‌در يقال بطبط الرجل
اذا كان ضعيف الرأى (فيس بطه) اضافتله و بانك فتحيله برآدمك لقبيدر (البطيط)
بانك فتحيله عجب وتعجب معناسنه‌در وكذب معناسنه‌در يقال اتى بالبطيط اى بالعجب
وكذا بالكذب و قونجى اولميان مست وادنك وطوماق مقوله‌سنك باشنه دينور و داهيه
وآفته دينور يقال رماه بالبطيط اى بالداهية (البطائط) بانك ضميله حطائط
لفظنه اتباعا ذكر اولنور يقال حطائط بطائط و ايرى كوبك انيكنه دينور يقال
جرو بطائط اى ضخم (الابطاط) همزه‌نك كسريله ياغ دبه‌سى المق معناسنه در
يقال ابط الرجل اذا اشترى بطة الدهن (المبطبطة) اسم فاعل بنيه‌سيله ككلك
قوشنه دينور حجله معناسنه (بطه) بانك كسريله حبش ديارنده بر موضعدر
(بطه) بانك ضميله اسمادندر ابو عبدالله بن بطة الاصبهانى و محمد بن موسى بطه
و عبدالوهاب بن احمد بن محمد بن بطة الاصبهانيان محدثلردر (المتبطبطة) متزلزله
وزننده يك ايراق يره دينور يقال ارض متبطبطة اى بعيدة (البطيطية) بانك
ضميله بطيطه‌نك مصغريدر اغاج قوردنه دينور سرفه معناسنه (بطاطيا) بانك
فتحيله بر نهرك اسميدركه دجيلدن منشعبدر (البعثط) ثاى مثلثه ايله قنفذوزننده
(والبعثوط) بانك ضميله درەنك كوبكنه دينوركه چاقاورته يريدر سرة الوادى
معناسنه و بعثط كوته دينور است معناسنه على قول ذكر ايله و خصيه ايله بيله‌جه
اطلاق اولنور و بعضا طابى مشدد اولور (ابن بعثط) معناى اولدن مأخوذ در
ابن بجده معناسنه دركه بر خصوصك ايچنده اولمغله حقايق و دقايقنه على الكمال
عارف و مطلع اولان آدمه اطلاق اولنور تقول انا ابن بعثط تلك القصة اى ابن بجدتها
(البعط) بانك فتحى و عينك سكونيله بوغزلمق معناسنه در يقال بعطه بعطا
من الباب الثالث اذا ذبحه و جهالتده و برقبيح ومستهجن فعل و وضعده غلو وافراط
ايلمك معناسنه‌در يقال بعط فى الجهل اوالامر القبيح اذاكان بالغلو والافراط (الابعاط)
همزه‌نك كسريله بعط ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال ابعط فى الجهل و الامر القبيح
بمعنى بعط و سوزك آردنى اوكنى ارامیوب لسانه نه كلورسه وجه و مناسبتسز
همان سويلمك معناسنه‌در يقال ابعط فى القول اذا قال على غيروجهه وحد ومقدارى
تجاوز ايلمك معناسنه‌در يقال ابعط الرجل اذا جاز قدره و ايراغه كتمك معناسنه‌در
يقال ابعط فلان اذا باعد و ايراق ايلمك معناسنه‌در يقال ابعطه اذا ابعده و قاچوب

كيتمك معناسنه در يقال ابعط العبد اذا حرب و بر آدمه وسع و طاقتندن خارج
نسنه تكليف ايلمك معناسنه‌در يقال ابعط فلانا اذا كلفه ماليس فى قوته (البعفط)
قابله قنفذ وزننده بودور آدمه دينور يقال رجل بعفط اى قصير (البعفطة)
قنفذه وزننده اوصورغان بوجكنك بوارلديغى يوالغه دينور (البعقط) قافله
بعفط وزننده و مرادفيدر (البقط) بانك فتحى‌وقافك سكونيله خانه‌نك خرت‌مرت
اسباب وادواتنه دينور يقال نقل بقط البيت اى قماشه و بقط مصدر اولور امتعه
و اسبابى پوك ايلمك ايچون بركدروب بغلمق معناسنه در يقال بقط متاعه بقطا
من الباب الاول اذا جمعه وخرمه ليرتحل و بر كسه باغ و بستانى بر آخر آدمه
ثلث ياخود ربع حاصلنه متصرف اولمق شرطيله احاله ايلمك معناسنه‌دركه باغجوان
بستانده بر سنه ايشليوب لوازمنى تنظيم و اعمال ايلدكده محصولنك ثلثنى يا ربعنى
كنديسنه شرط و تفويض ايلمكدن عبارتدر يقال بقط الرجل بستانه‌اليه اذا اعطاه
على الثلث و الربع وطاغتمق معناسنه‌در يقال بقط متاعه‌اذا فرقه (البقط) فتحتينله
اغاجدن ميوه كسركن آلت خطا ايلمكله يره دوشوب دوكيلن ميوه‌لره دينور
و ناسدن بر فرقه‌يه و بر بلوكه دينور يقال جاء بقط من‌الناس‌اى‌فرقة و برنسنه‌دن
برپاره‌يه و بر قطعه‌يه دينور يقال اخذ منه بقطا اى قطعة وپراكنده جماعته‌دينور
(البقطة) نقطه وزننده بو دخى پراكنده جماعته دينور يقال جائت بقط منهم
و بقطة اى‌جماعة متفرقة (البقاط) غراب وزننده برآوج كشه دينوركه يوغورد
قوريسيدر (البقاط) رمان وزننده ابو جهل قربوزينك پوصه‌سنه دينور
(التبقيط) تفعيل وزننده طاغه چقماق معناسنه‌در يقال بقط فى‌الجبل اذا صعد
و تيز تيز يوريمك و تيز تيز سويلمك معناسنه در يقال بقط فى الكلام و المشى اذا
اسرع و بر كسه‌يى سوز ايله تبكيت وافحام ايلمك معناسنه‌در يقال بقطفلانا بالكلام
اذا بكته و طاغتمق معناسنه در يقال بقط الشئ اذا فرقه و منه المثل * بقطيه
بطبك * اى فرقيه بر فقك لايفطن‌له يعنى اى خاتون سن انى حذاقتله تفريق‌ايله
اصلى بودركه بر زنپاره بركون نهانيجه محبوبه‌سى خانه سنه طروق ايدوب عشق
و نياز اثناسنده حريفه اسهال عارضه‌سى‌ظهورايلمكله ناچاراولديغى يره حدثليوب
عورت شايد بر كسه كلدكده بو حالى كوررلر ديو تلاشه دوشمكله زنپاره ذاتنده
بر شاشقين كسه اولمغين عورته كلام مزبورى ايراد ايلدى بر ايشى حيله وحذاقتله
محكم ايلمكه مأمور اولان كسيه ايراد اولنور (التبقط) تفعل وزننده بر خبرى
جسته جسته وآزجه آزجه آلمق معناسنه‌در يقال تبقط الخبراذا اخذه قليلا قليلا
(البلاط) سحاب وزننده اكچه تخته‌سى‌كبى دوز و املس ارضه دينور يقال ساروا
فى بلاط الارض اى المستوية الملساء منها و قالدرم طاشنه دينور يقال ما احسن

بلاط

بلاط صحنك اى الحجارة التى تفرش فى الدار و قالدرم طاشلريله كذلك كريج ايله
دوشنمش يره دينور يقال ارض بلاط اذا كانت فرشت بها و بلاط دمشق قضا ـ
سنده بر قريه آديدر محدثيندن مسلمة بن على البلاطى اورادندر و اندلسده
برحصن آديدر ومدينه ده مسجد شريفله چارشو اراسنده برموضع آديدركه قالدرم
ايله دوشنمشدر ومرعش ايله انطاكيه بيننده بربلده آديدركه حالا خرابه در وبلدهٔ
قسطنطنيه ده برموضع آديدركه سيف الدولة بن حمدان نام پادشاه اسلامله قسطنطنيه
تكفورى بيننده محاربه لر واقع اولمغله مشار اليه طرفندن اسير اولان امرابى
تكفور اوراده حبس ايدرايدى حاليا محلهٔ يهود اولان بلاط اوله جقدر و حلب
قضاسنده برقريه آديدر حالاحلب درونند محكمهٔ بلاط اكا مضافدر و بلاط برك
بوزينه على قول برك ايج طرفندن يكلكنك منتهاسنه دينور تقول احلت عليه
بسوطى فلزق ببلاط الارض اى وجهها اوهومنتهى الصلب منها (الابلاط) همزه نك
كسريله يغمور برك بوزينه ياخود صلابتنك منتهاسنه اوغرامق معناسنه در : يقال
ابلط المطر الارض اذا اصاب بلاطها و يرى قالدرمله دوشمك معناسنه در : يقال
ابلط الارض اذا فرشها بالبلاط و بركسه نك بالجمله مال ومنالى كيدوب فقير و بينوا
اولمغله الى قورى يرده قالوب خاكسار اولمق معناسنه مستعملدر يقال ابلط الرجل اذا
لصق بالارض وافتقر وذهب ماله ويقال ابلط على بناء المفعول واوغرى وحرامى
بركسه نك بالجمله مالملكنى سپوروب كوترمك معناسنه مستعملدر يقال ابلط اللص القوم اذا لم يدع
لهم شيئا قالدرم طاشلرى كبى آچقده ويرده قالدبلر وبركسيه سؤالده اوصانديروب
بيقدرنجه قدر ابرام ايلمك معناسنه دركه قالدرم طاشى كبى ياپشور يقال ابلط فلانا اذا الح عليه
فى السؤال حتى برم (البلط) خلط وزننده بودخى بر يرى قالدرمله دوشمك معناسنه در
يقال بلط الدار بلطا من الباب الاول اذا فرشها بالبلاط و بلط خرا طلرك اوانى
ياپمق ايچون اغاج وكراسته قطع وتسويه ايده جك دمور آلته دينور بانك ضميله
لغتدر ظاهرا بالطه بوندندر يقال خرطه بالبلط اى انخرط (التبليط) تفعيل
وزننده بودخى بر يرى قالدرمله دوشمك معناسنه در يقال بلط الارض اذا فرشها
بالبلاط و برآدمك قولغنه سبابه پرمغنك اوجيله آجيده رق فسكه اورمق معناسنه در
يقال بلط اذنه اذا ضربها بطرف سبابته ضربا يوجعه و يوريمكده يورلوب بى
تاب قالمق معناسنه مستعملدر يقال بلط فلان اذا اعيى فى المشى (البلطة) بانك
ضميله كه امرء القيسك اشبو نزلت على عمرو بن درماء بلطة * فياكرم ماجار ويا
حسن مامحل * بيتنده واقعدر برهه يعنى زماندن برمقدار ياخود دهر وزمان
ياخود مفلس ياخود فجاءه وناكهانى معناسنه در ياخود بعينها بر بصتم طاغك آديدر
ياخود من بورك قالدرمله دوشنمش خانه سئ مراد در (البلاليط) دوز وهموار

اراضی یه دینور (البلط) ضمتیله صوفیه کچن طائفـه نك لاابالی صاحب مجون واهل اباحه اولنلر ینه دینورکه اصطلاحزده بکتاشی تعبیر اولنور یقال هم بلط ای مجان من الصوفیة شارح دیرکه ظاهرا بومولد وجعی بالط اولمق کرکد روبلط جنکه کیدن عسکردن کیروسنه فرار ایدنلره دینور یقـال هم بلط ای فارون من العسکر (المبالطة) مفاعله وزننده برکسه‌دن قاچق معناسنه‌در تقول بالطنی ای فرمنی وبوزکچ یوزمکده دورشوب چبالمق معناسنه در یقال بالط السابح اذا اجتهد فی سـباحته وعسکر آتلرندن انوب یرده پیـاده اوله رق بری بر یله اوغراشمق معناسـنه در یقال بالطوابنی فلان اذا نازلوهم بالارض وقلجله‌اوغراشوب اورشمق معناسنه‌در یقال بالط القوم اذا تجالد وا بالسیوف (التبالط) تفاعل وزننده بودخی قلجله اورشمق معناسنه‌در یقال تبالط الجیش اذا تجالدوا بالسیوف (البلوط) تنور وزنـنده برشجر آدیدرکه سلفده یمشیله تغـدی ایدرلر ایدی طبیعتی بارد ویابس وثقیل وغلیظدر بولی امساك ایدر ترکیده تحریفله پلید دیدکلری یدر کستانه دخی بونوعدندر عربیده اکا بلوط الملك وفارسیده شاهبلوط دیرلر (بلوط الارض) یرپلیدی ویر پلا مودی دیدکلری نبـاتدر ورقی هندباه ورقنه شبیه اولور بول وحیضی مدر واعضاء باطنه ده اولان سـدّه لری مفتح وطحالی مضعف ومضردر وتقول العرب انقـطع بلوطی ای حرکـتی اوفوأدی اوظهری ذکر اولنـان بلوط بغـایت صلب اولمغـله افراط اوزره یور یلوب فرومانده قالـدقده یاخود مسـتندی کندکده کنایه ایدرلر (الانبلاط) انفعال وزنـنده بعـید اولمق معناسنه در یقال انبلط الرجل اذا بعد (البلقوط) عصفور وزننده (والبلقط) قنـفذ وزنـنده بو دور کـمسیه دینـور وبلقوط برقوش ادیدر (البلـنط) جعفر وزننده مرمر طاشنه شبیه برنسنه‌یه دینور لکن بو مرمردن خفیف وملایم اولور بونسنه طاش اقسامندن مرمر طبیعتنده برطاش اوله جقدر آنکله بنایارلر وصمغ البلاط‌که طاش یالیمی دیدکلری نسنه‌در آندن معمول اولور (البینط) یای تحتیه ونونله سبطر وزننده قـاش طوقو یجی نساج معناسـنه در (البوطة) بانك ضمیـله تحریفله پوطه دیدکلری شیئه دینورکه‌فیو مجیلر آنده آلتون وکومش اریدرلر ظاهرا پوته‌ٔ فارسی معربیدر (بویط) زبیر وزننده مصرده برقریه‌آدیدر امام وفقیه مصر اولان یوسف بن یحیی البویطی اورادندر (البوط) بانك فتحی وواوك سـکونیله برکسه غنی ایکن فقیر اولمق کذلك عزیز ایکن ذلیـل اولمق معناسنه‌در یقال باط الرجل یبوط بوطا اذاافتقر بعدغنی‌واذاذل بعدعز (بواط) غراب‌وزننده مدینه یه برقاج برید مسـافه ده جهینه قبیله سنه مخصوص طاغلره اطلاق اولنور رسول اکرم علیه الصلوة والسلام حضرتلری شـامدن کلن قریش کاربانه محل

منبورده اعتراض ایلدیلر غزوهٔ بواط اورایه مضا فدر (البهط) فتحتینله وطائك تشدیدیله بردرلو طعامدر که برنج وسود وصافی یاغله ترتیب اولنور لفظ هندی اولان بهتا معرببیدر امهات سائره نك بیاننه کوره بوطعام سودلو آش وسود لپاسی اوله جقدر ظاهرا عرب صافی یاغ دخی اضافه ایتمك کرکدر
(* فصل الثاء المثلثة *) (الثأطة) تمره وزننده سیاه بالچغه دینور یقال الشمس تغرب فی ثأطة ای حماة ومنه المثـل * ثأطة مدت بماء * براحمق ونادان وبد خوی برمنصبله کسب مزیت ایلدکده ضرب اولنور زیرا قره بالچغه صوالقا اولنوب صولو اولدقده فساد وضرری کثرت بولوب خلقه چرکی صحرا مقدن خالی اولمز وثأطه مطلقا بالچغه ده اطلاق اولنور طین معنا سنه وبرکونه زهرلو بوجك اسمیدر که اوغرادیغی یری صوقر جمع جنسی ثأطدر (الثأطاء) حمراء وزننده شاشقین ونادان عورته دینور یقال امرأة ثأطاء ای حمقاء وجواری قسمنه وصف لازم اولور تقول العرب ماهو یاابن ثأطاء ای یاابن الامة (الثؤاط) غراب وزننده زکام علتنه دینور (المثؤوط) ذکام علته اوغرامش کمسیه دینور یقال ثئط الرجل علی بناء المفعول فهو مثؤوط ای مزکوم (الثـأط) فتحتینله ات بوزیلوب قوقمق معنا سـنه در یقال ثئط اللحم ثئطـا من الباب الرابع اذاانتن (الثبط) ربط وزننده برکسه یی ایشندن اویالیوب عوق وتوقیف ایلمك وکیجکدرمك معناسنه در یقال ثبطه عن الامر ثبطا من الباب الاول اذا عوّقه و بطأه عنه وثبط وثبط فتحتینله دوداق تبسروب شیشمك معنا سـنه در یقال ثبط شفته ثبطا وثبطا اذاورمت و برکسه یی برایش اوزره اقامه وتوقیف ایلمك معناسنه در یقـال ثبط علی الامر اذا وقفه علیه (التثبیط) تفعیل وزنـنـده بودخی برکسه یی ایشندن عوق وتأخیر ایلمك وکیجکدرمك معناسـنه در یقـال ثبطه عن الامر بمعنی ثبطه (التثبط) تفعل وزننده برخصوص اوزره متوقف اولمق معناسنه در یقال ثبطه علی الامر فتثبط هوای توقف (الثبط) کتف وزنـنـده کار وعملنده احمق ونادان کمسیه دینور یقـال رجل ثبط ای احمق فی عمله وضعیف آدمه دینور وثقیل وتنبل آدمه وآنه دینور مؤنثی ثبطه در جمعی اثباط وثباطدر ثانك کسریله یقـال رجـل ثبط ای ضعیف وکذا ثقـیل (الثبط) فتحتینله برکسه وبرآت ثبط اولمق معناسنه در یقال ثبط الرجل والفرس ثبطا من الباب الرابع اذا کان ثبطا (الاثباط) همزه نك کسریله برکسـیه عارض اولان مرض اصلا مفارقت ایلمیوب مزمن اولوب قالمق معناسنه در یقال اثبطه المرض اذا کان لم یکد یفارقه (الثخرط) خای معجمه ایله زبرج وزنـنـده براوت آدیدر (ثرباط) بای موحده ایله قرطـاس وزننده یاخود ثربط عصفر وزننده قضاعه قبیله سـندن برجاعتك پدری اسمیدر (الثرط) ثانك فتحی ورانك سکونیله برآدمی عیبلمك معناسنه در یقال ثرطه ثرطا

من الباب الثانى والاول اذا ازرى عليه وعابه وثلط معناسنه درکه صويق يستهلمکدن عبارتدر يقال ثرط الثور والصبى بمعنى ثلط وثرط چريشه دینورکه پاپوشجیلر قوللنور يقال الزقه بالثرط اى بالسريش (الثرطئة) ثانك كسريله همزه بابنده ذکر اولندى (الثرياطة) ثانك كسريله صولو صويق بالچغه دينور يقال صارت الارض ثرياطة اى ردغة (الثرنطى) حبركى وزننده (والمثرنطى) مستلقى وزننده ثقيل وكرانجان كسيه دينور يقال رجل ثرنطى ومثرنط اى ثقيل (الثريطة) دحرجه وزننده دوه قسمى متتابعا صبويق ترسلمك معناسنه‌در يقال البعير يثريط كيهريق اذا ثلط متداركا (الثرعطة) قنفذه وزننده (والثرعطط) حزنبل وزننده (والثرعططة) هابله (والثرعظيطة) قذعميله وزننده طورى صيويق چور بابه دينور (الثرعط) قنفذ وزننده (والثرعطط) حزنبل وزننده صبويق چاموره دينور يقال طين ثرعط وثرعطط اى رقيق (الثرمطة) قنفذه وزننده (والثلعطة) علبطه وزننده ياش بالچغه على قول صولو صبويق بالچغه دینور (الثرمطة) دحرجه وزننده برياش بالچقلو ياخود صبويق بالچقلو اولمق معناسنه در يقال ثرمطت الارض اذا صارت ذات ثرمط و برنسنه‌يى آغزدن چيتركن سسلندرمك معناسنه در يقال يثرمط المضغ اى يصوته (الثرمط) زبرج وزننده شول دیشى قيونه دينوركه ياشلو اولمغله اوت چيتركن آغزنى سسلندرر اوله يقال نعجة ثرمط اى كبيرة تثرمط المضغ (الاثرماط)اجرماز وزننده طلوم شيشوب قبارمق معناسنه در يقال اثرمط القاء اذا انتفخ وبركمسه فرط غضبندن طلوم كبى قبارمق معناسنه مستعملدر يقال اثرمط الرجل اذاغلب عليه الغضب فانتفخ مؤلف مسامحه ايله تفسير ايلمشدر (الثط) ثانك فتحى وطانك تشديديله چمقرمق ويورك سورمك معناسنه در يقال ثط الصبى ثطا من الباب الاول اذاسلح وثط ثقيل البطن آدمه دينور يقال رجل ثط اى الثقيل البطن وكوسه يه على قول صقالنك قاشلرينك قيللرى آزجه اولان آدمه دينور عندالبعض ثط الحاجبين قاشلرينك قيللرى آزجه اولانه مخصوصدر وحاجبين لفظنك ذكرى لازمدر جمعى اثطاط وثطوثطان كلور ثالرك ضميله وثطاط كلور ثانك كسريله وثططه كلور عنبه وزننده يقال رجل ثط اى كوسج اوالقليل شعر اللحية والحاجبين اورجل ثط الحاجبين اى رقيقهما ولا بد من ذكر الحاجبين (الاثط) همزه‌نك وثانك فتحيله بودخى كوسه‌يه دينور ياخود بولغت عاميه‌در (الثط) خط وزننده (والثطط) فتحتينله (والثطاطة) كرامه وزننده (والثطوطة) عمومه وزننده كوسه اولمق معناسنه در يقال ثط الرجل ثطاوثططا وثطاطه وثطوطة من الباب الثانى والاول اذا كان ثطا (الثطاء) حمراء وزننده قاسغنك قيلى اولميان عورته دينور يقال امرأة ثطاء اى لاأسب لها اور مجكه دينور

عنكبوت معناسنه ياخود اورمجكه ياشبيه بر بوجكه دينور كه بغايت اصروب صوقر (الثعيط) ثانك فتحيله شول قوملغه دينور كه بغايت انجه وسيال اولغله روزكار اورادن اورايه نقل ايدر اوله (الثعط) ثانك فتحى وعينك سكونيله يوزلمش متعفن اته دينور يقال لحم ثعط اى متغير (الثعط) فتحتينله ات بوزولمق معناسنه‌در يقال ثعط اللحم ثعطا من الباب الرابع اذا تغير ودرى تعفن ايدوب پاره لنمق معناسنه در يقال ثعط الجلد اذا انتن وتقطع ودوداق شيشوب چتلامق معنا سنه در يقال ثعطت شفته اذا ورمت وتشققت (الثعطة) فرحه وزننده قو قش ايكدين بمور طه يه دينور يقال بيضة ثعطة اى مذرة (التثعيط) تفعيل وزننده دو كوب اوفاتمق معنا سنه در يقال ثعط الشئ اذا دقه ور ضخه (الثلط) ثانك فتحى ولامك سكونيله صيو يق يستهلك معنا سنه در يقال ثلط الثور والبعير والصبى ثلطا من الباب الثانى اذا سلح رقيقا وبر كسه صيو يق نجس آتوب آلوده ايلمك معنا سنه در يقال ثلط فلانا اذار ماه بالثلط ولطخه به وثلط فيل وسائر حيوانك صيويق ترسنه دينور (المثلط) مقعد وزننده مخرج نجاسته دينور (الثملط) جعفر وزننده (والثملوط) عصقور وزننده صيويق چاموره دينور (الثملطة) دحرجه وزننده بركسه سست اندام اولوب سلپوكلنمك معناسنه در : يقال ثملط الرجل اذا استرخى (الثمط) ثانك فتحى وميمك سكونيله صيويق چاموره على قول بلك صيويق بوغرلمش صولو خبره دينور (الثماطة) ثملطه وزننده ومراد فيدركه كوشكليوب سلپوكلنمك معناسنه در : يقال ثملط الرجل بمعنى ثملط (الثنط) ثانك فتحى ونونك سكونيله يارمق معناسنه‌در : يقال ثنط الشئ ثنطا من الباب الاول اذا شقه ومنه حديث كعب [ان الله تعالى لما مدالارض مادت اى تحركت فثنطها بالجبال] اى شقها فصارت كاوتادلها و يروى بتقديم النون ويروى بالباء الموحدة من التثبيط

(* فصل الجيم *) (الجنط) جيمك فتحى وثانك سكونيله بردن صيويق وياپوان حدثلمك معناسنه‌در : يقال جثط من الباب الثانى اذا رمى به رطبا منبسطا (الجيثلوط) حيز بون وزننده شتم ودشنام كلماتندندركه نسوان عرب اختراع ايلديلر وارباب لغت آنى تفسير ايتديلر كويا كه جلط كلمه‌سيله جثط ياخود ثلط كلمه‌سندن منحوت ومركب اولمغله كذابة سلاحه ديمك اوله (جحط) جيمك وحاى مهمله‌نك كسريله قيون وكچى قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الجحرط) زبرج وزننده يك قوجه قارى يه دينور (الجخرط) خاى معجمه ايله جحرط وزننده ومراد فيدر فتحتينله بوغزه طيقانوب طورمش نسنه‌يه دينور غصه معناسنه ومصدر اولور بوغزه طيقانوب طورمق معناسنه‌در : يقال جرط بالطعام جرطا من الباب

الرابع اذا غص به (الجرواط) جيمك كسريله يك اوزون آدمه دينور يقال رجل جرواط اى طويل (جطى)حتى وزننده بصره‌ده برنهرك اسميدر (الجلنبط) حجنفل وزننده ارسلانه دينور (الجلحطاء) جيمك وحانك كسريله آغاج قسمندن عارى قيره دينور(الجلخطاء) خاى معجمه ايله جلحطاء لفظنده لغتدر عـلى قول بوصوابدر ياخود بودرشت وسرت يره دينور (الجلط) خلط وزننده يلان سويلمك معناسنه‌در يقال جلط الرجـل جلطا من الباب الثانى اذا كذب ويمين ايلمك معناسـنه‌در : يقال جلط الرجل اذا حلف وقلج صيرمق معناسـنه در : يقـال جلط سيفه اذا سـله وتراش ايلمك معناسنه‌در : يقال جلط رأسه اذا حلقه ودرى‌يى صويمق معناسنه‌در يقالى جلط الجلد عن الظبية اذا كشطه وچقرمق معناسـنه‌در يقـال جلط بسلحه اذا رمى به (الجلطة) سفينة وزننده قيننده طورميوب آقار اولان قلجه دينور هاء اسميه‌در (الجلطة) غرفه وزنـنـده بر ايجيم قويو يوغرده دينور يقال اتانا بجلطة اى جرعة خاثرة من الرائب (الاجتلاط) افتعال وزننده بر نسنه‌يى اوغورلين آهسته‌جه قاپمق معناسـنه‌در : يقال اجتلطه اذا احتلسه وقابده اولان مشروبك جمله‌سنى ايجمك معناسـنه‌در : يقال اجتلط مافى الاناء اذاشربه اجمع (الجلوط) صبور وزنـنـده حياسزجه عورته دينور يقـال امرأة جلوط اى القليلة الحيـاء (المجالطة) مفاعله وزننده بر كسه‌يه زحمت ومشقت ويرمك معناسنه‌در : يقال جالطه اذا كابده (الجلطاء) حمراء وزننده كوشك وضعيف قوجه ناقه‌يه دينور يقـال ناقة جلطاء اى رخوة ضعيفة (الانجلاط) انفعال وزننده دوه ناتوانلقدن دوشكون اولمق معناسنه‌در : يقال انجلط البعير اذا تجدل (الجلعطيط) خز عبل وزننده على قول زنجبيل وزنـنـده يك قويو وقانى يوغورده دينور (الجلفاط) جيمك كسريله (والجلنفاط) كسرتينله قلفاتجى‌يه دينور يقال هو جلفاط وجلفاط اى ساد درو زالسفن الجداد بالخيوط والخرق بالتقيير (الجلفطة) دحرجه‌وزننده كمى‌يى قلفا تلمق معناسنه‌در : يقال جلفط السفينة اذا سد دروز الواحها بالخيوط والخرق بالتقيير (الجلمطة) دحرجه وزننده تراش ايلمـك معناسنه‌در : يقـال جلمط رأسه اذاحلقه تمت بعونه تعالى

(* فصل الخاء *) (الحبط) فتحتينله بدنده يارہ صاغالدقدنصكره ياخود قامچى ودكنكله اورلمقله يرلرنده قلان اثر ونشـانه‌يه‌دينور على قول قامچينك ودكنكك شـول يرلرينه دينوركه شيشوب لكن جتلايوب يارلمامش اوله واكر چتلايوب قانى چقرسه غاوب دينور غين مضمومه ايله يقال فى جسـده حبط اى آثار الجرح اوالسياط بالبدن بعد البرء اوالآثار الوارمة التى لم تنشقق فان تقطعت ودميت فغلوب وحبط دوه مزاجنه ناموافق اوت اوتلامغـله قارنى آغريمق علىقـول اونى چوق

اوتلامغله دفع فضلات ايدهميوب قارنى شيشوب اغريمق ياخود يبانى ترفيل ديدكلرى اوتى اوتلامغله قارنى شيشمك معناسنهدر : يقال حبط البعير حبطا من الباب الرابع اذا وجع بطنه من كلا يستو بله اومن كلاٌ يكثر منه فانتفخ فلا يخرج منه شئ اوانتفخ بطنه عن اكل الدرق وحبط مواشى قسمنك بمهسنده اولان وغيرى برنده عارض اولان شيشه دينور (الحباط) غراب وزننده دوه قسمنه وجه مذكور اوزره عارض اولان علتك اسميدر (الحبط) كتف وزننده حباط علتنه اوغرامش دوهيه دينور جمعى حباطى كلور حانك فتحى والفك قصريله يقال بعير حبط اذا اصابه الحباط و يقال ابل حباطى (الحبط) ضبط وزننده (والحبوط) قعود وزننده بركسهنك عملى باطل وبيهوده اولمق معناسنهدر : يقال حبط عمله وحبط حبطا وحبوطا من الباب الرابع والثانى اذا بطل ومقتولك دمى هدر وتباه اولمق معنا سنه در : يقال حبط دم القتيل اذا هدر (الاحباط) همزهنك كسريله عملنك ثوابنى باطل وبيهوده قلمق معنا سنه در : يقال احبط الله عمله اذا ابطله وقويينك صويى عودت ايلمامك وجه اوزره چكيلوب كتمك معناسنهدر : يقال احبط ماء الركية اذا ذهب ذها بالايعود وبركسهدن اعراض ايلمك معناسنهدر : يقال احبط عن فلان اذا اعرض عنه (الحبطة) تمره وزننده حوضده قلان صو بقيهسنه دينور على قول صواب اولان خاى معجمه ايله وكسر ايله اولمقدر (الحبنطاة) فتحتينله بودور وياقشقسز وچركين وقارنى بيوك عورته دينور (لحبنطى) حانك وبانك فتحى والفك قصريله خشم وغضبله ياخودپك چوق يمكله طلوم كبى طلوب شيشمش آدمه دينور ومهموز الغتدر يقال رجل حبنطى اى ممتلئ غيظا و بطنة (الحبط) كتف وزننده وفتحتينله حارث بن عمروك لقبيدر اولادينه بنو الحبطات اطلاق اولنور نسبتنده حبطى دينور برسفرهده حباط علتنه اوغرامش دوه كبى شيشمكله حبط ايله ملقب اولمشيدى (المحبوبط) احبيباطدن اسم فاعل اولهرق جهول ونادان اولوب تيز مشرب وسريع الغضب اولان كمسهيه دينور يقال رجل محبوبط اى جهول سريع الغضب (الحبطيطة) حصيصه وزننده حقير وصغير اولان ناچيز شيئه دينور (الاحبنطاء) اسلنقاء وزننده بركسهنك قارنى ششمان اولمق معناسنه در : يقال احبنطى الرجل اذا انتفخ بطنه (الحشط) كشط وزننده ومراد فيدركه برنسنهنك يوزنده اولانى كيدرمك معناسنهدر يقال حشطه حشطا بمعنى كشطه (الحط) حانك فتحى وطانك تشديديله برنسنه يى يوقريدن اشاغى اندرمك معناسنهدر يقال حط الشئ حطا من الباب الاول اذا وضعه وحط وحطوط نرخ اوجوزيمق معناسنه مستعملدركه بهاسى اشاغى وارر يقال حط السعر حطا وحوطا اذا رخص وانيشه انمك معناسنهدر : يقال حط الرجل اذا حدر من علو الى سفل و پايوشجيلر وسر اجلر محطه ايله اللرنده اولان ايشه صيقل ويروب نقش ايلمك معنا سنه در

يقال حط الاسكاف الجلد اذا صقله ونقشه بالمحطة و بركسه نك يوزنده حطاط ديدكلرى سيولجه لر چقمق على قول يوزى سمورمكله طومالوب قالقمق معناسنه در : يقال حط وجهه اذا خرج به الحطاط اوسمن وجهه فتهيج (الاحتطاط) افتعال وزننده حط ايله معناى اولده مرادفدر يقـال احتط الشئ بمعنى حط (المحط والمحطة) ميملرك كسريله پاپوشچيلرك وسراجلرك اللرنده اولان ايشلر بنه صيقل و يروب نقش ايليه جك آلته دينوركه دموردن واغاجدن اولور تحريفله ماخات تعبير ايدرلر (الاستحطاط) بر آدم بركسـه دن آرقه سنده اولان يوكنى اندرمسنى ايستمك معناسنه در : يقال استحط فلاناوزره اذا سأله ان يحط عنه ومبيعك قيمتندن تنقيص ايستمك معناسنه مستعملدر تقول استحطنى من ثمنه شيئا اى استنقصنيه (الحطة) حانك كسريله (والحطيطى) خصيصى وزننده اسملردر برنسنه يى اشاغى وارمغه وآرقه دن يوك اندرمكه دينور ومنه قوله تعالى [وقولوا حطة نغفرلكم خطاياكم] اى قولوا حط عنا ذنوبنا اومسئلتنا حطة اى ان تحط عناذنوبنا فبدلوا يعنى اليهود قولا غير ذلك وقالواهطا سمهاثا اى حنطة حمراء يعنى حق جل وعلا بنى اسرائيله حط كلمه سنى ديمـلريله يعنى توبه واستغفار بركله عفو ذنوب استدعاسـنى متضمن اولان كلمهٔ مزبوره يى قائل اولملرى بابنده امربيوردقلرنده امتثال ايلميوب بطريق الاستهزاء حطه بدلى نبطى لغتنده اعلاقرزل بغداى معناسنه اولان هطا سمهاثا ديملريله رجز وعذاب نزولنه بالاستحقاق مظهر وبرساعتده يكرمى درت بيك نفوسـلرى عازم سـوى سقر اولندى بعض مفسرين امر الهى كلمـهٔ مزبوره يى بعينها تكلم اولميوب بلكه استغفار واستدعاى عفو ذنوبى متضمن نستغفرك ونتوب اليك واللهم اعف عنا مقوله سى نيـاز ايلمريدر ديديلر و بو آيتده حطه كلمه سى فى الاصـل مصدريت اوزره منصوب اولوب معناى ثبات ايچون رفعه عدول اولندى زيرا حط عنـا ذنوبنا حطة تقديرنده در وبعضلر على الاصـل نصبله قرأت ايلديلر وبعض مفسرين اسم مصدر اعتبار ايدوب مسئلتنا حطة تقـديرنده درديديلركه مبتداى محذوفه خـبر اولور وقول اوله كوره حطه لفظى عبرانى وعربى ايله مشـترك اولمش اولور وحطه انجيلده وسائر كتب سالفه ده رمضان آينك اسميدر (الحطاطة) سحابه وزننده (والحطايط)علابط وزننده (والحطيط) امير وزننده كوچك نسنه يه دينور صغير معناسـنه وحطايط بطايط اتباعيله ايرى فرجه وصف اولور يقال حر حطايط بط اى ضخم لكن حطايطك مفهومنـده كوچكلك معتبردر مكركه بطايط بيوتمش اوله نته كه محلنده ذكر اولندى واوراده بطايطى حطايطه اتباع ايلمشيدى لكن بو تركيبلرك مقتضاسى ذاتنده فرج كوچك وبغايت يومرى اولمقدر خذ هذا التصرف وحطايط جوجه كشى يه دينور يقال رجل حطايط اى صغير

قصير

قصیر وحطایط بن یعفر الهشلی اسود نام شاعرك برادر یدر وحطایط كوچك قزل
قرنجه‌یه دینور مفردی حطایطه‌در ذرهٔ صغیرهٔ حمراء معناسنه‌وبعضلر ذره‌یرینه برهٔ لفظیله
تفسیر ایلمكله‌وهم صریحدر حتی صبیان عربك احاجیلرندندركه‌ما حطایط بطایط یمیش
تحت الحائط دیرلر یعنی دیوار دیبلرنده صالنوب كزن حطائط و بطائط ندركه
مراد ذرهٔ صغیره در یعنی كوچك قرنجه‌لر در (المحطوطة) اوجه‌سی اولمیوب
صیرق اولان صغری‌یه و قیناغه وصف اولور یقال الیة محطوطة ای لا مأكة لهـا
(المنحط) اسم مفعول بنیه‌سیله یاقشقلو اموزه وصف اولوركه چقق اولمیوب
لطیف و متناسب اوله یقال منكب منحط ای احسن (الحطاط) سحاب وزننده
سیوجه‌یه شبیه خرده قبارجقلره دینوركه ذكر باشنك قیپلارینك ایچ
یوزنده یاخود چوره‌سنده ظهور ایدر قورداشنی قبارجقلری كبی وبعضا چهره‌ده
دخی ظهور ایدوب اریلشور لكن جبان اولمز مفردی حطاطه‌در وحطاط سودك
یوزنده اولان قیمغه دینور تقول اتانا بالحطاط فاكلنا ای بزبد اللبن و حطاط الكمره
ذكر باشنك قیپلارینه دینور (الاحطاط) همزه‌نك كسریله بو دخی بر آدمك
چهره‌سنده حطاط دیدكلری ذكر اولنان سیوجه‌لر چقمق یاخود یوزی سیورمكله
طومالوب قبارمق معناسنه‌در یقال احط وجهه اذا خرج به الحطاط اوسمن وجهه
وتمج (الحطاط) كتاب وزننده دوه یوروركن بر یانی اوزره یولاره زوروروب
طیانمق معناسنه‌در یقال حط البعیر حطاطا اذا اعتمد فی الزمام علی احد شقه وطعام
اوزره آوریلوب چوكه‌رك هارل‌هارل یمك معناسنه‌در یقال حط فی الطعام اذا اكله
یعنی منحطا و دوه‌نك صوسزلقدن آق جكری بوریلوب بوكرینه یاپشمقله صاحبی
اوراسنی بیلكجه‌سیله صیغیوب اوغشدیره‌رق بوكرندن آیرمق معناسنه در یقال
حط البعیر علی بناء المفعول حطاطا اذا طنی فالتوت رئته بجنبه فحط الرجل عن
جنبه بساعده دلكا علی حیال الطنی حتی ینفصل عن الجنب (الانحطاط) حط
كلمه‌سنك مطاوعیدر یقال حطه فانحط وحطاط كبی دوه بریانی اوزره یولاره چوكوب
طیانه‌رق یوریمك معناسنه در یقال انحط البعیر اذا اعتمد فی الزمام علی احد شقیه
(التحطیط) تفعیل وزننده بودخی طعام اوزره چوكوب هارل‌هارل یمك معناسنه‌در
یقال حطط فی الطعام اذا اكله یعنی منحطا (الحطاط) غراب وزننده بدرایحه‌یه
دینور یقال ماهذا الحطاط ای الرایحة الخبیثة (یحطوط) یعسوب وزننده برمعروف
وادی اسمیدر (الحطاطه) سحابه وزننده كوچك قیزه دینور و مطلقا استصغار
اولنان شیئه دینور (الحطحطه) زلزله وزننده اشاغی وارلمق معناسنه‌در یقال
حطحط الشیء بمعنی انحط و سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال حطحط الرجل اذا اسرع
(الحطط) ضمتینله تر وتازه و ملایم بدنلره دینور یقال ابدان حطط ای ناعمة والچق

مرکوبلره دینور مراکب‌السفل معناسنه یاخود صواب‌اولان مراتب‌السفل‌اولمقدرکه
اشاغی رتبه‌لر اولور (الحطیطة) سفینه وزننده بر مبیعك بهاسندن اشاغی
وارلمش مقداره دینور یقال طلب منه الحطیطة ای مایحط من الثمن (الحطیطة)
مصغر بنیه‌سیله آغاج قوردینه دینور سرفه معناسنه (الاحط) همزه‌نك وحانك
فتحیله صرتنك ایکی جانبلری دوز و املس اولان آدمه دینور یقال رجل احط ای
املس المتنین (الحطوطی) جرکی وزننده بغایت خفیف و بی‌تمکین یل قوان آدمه
دینور یقال رجل حطوطی ای نزق (الحطوط) صبور وزننده یك صوی ورونده
ناقه‌یه دینور یقال ناقة حطوط ای نجیبة سریعة (حطین) سجین وزننده شامده
بر قریه آدیدرکه شعیب نبی علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك مرقدلری آنده‌در
(الحطان) حانك کسریله تکه‌یه دینور تیس معناسنه و حطان عمران نام‌شاعرك
پدری اسمیدر و حطان بن عوف شعرادندر اخنس التغلبی مزبورك قیزی‌ایله اشبو
* لابنة حطان بن عوف منازل * کمارقش العنوان فی الرق کاتب * شعرنده تشبیب
ایلمشدر (الحطمط) زبرج وزننده هرکوچك و خرده نسنه‌یه دینور (الحقط)
حانك و قافك فتحیله بر کمسه خفیف الجسم وکثیرالحرکه اولمغه دینور یقال فیه
حقط ای خفة الجسم وکثرة الحرکة (الحقطة) تمره وزننده بودوز عورته‌دینور
علی‌قول خفیفة‌الجسم وجست و چالاك اولانه دینور (الحبقط والحبقطان) حالرك
فتحی و قافلرك ضمیله دراج اسمیدرکه تحریفله توراج تعبیراولنان قوشدر علی‌قول
ارککنه دینور دیشیسنه حبقطانه دینور هایله (حقط) کسر تینله آت قسمنه
مخصوص زجر وآزارکلماتندندر (الحقطان والحقطانة) حالرك و قافلرك کسری
و طالرك شده سیله بودوز عورته دینور یقال‌امرأة حقطان و حقطانة ای‌قصیرة
(الحلبطة) علبطه وزننده یوز مهاردن زیاده اولان دوه سوریسنه دینور علی‌قول
سنان حلبطة دیرلر قیون یوز و ایکیوز قدر اولور ایسه (الحلط) خلط وزننده
یمین ایلمك معناسنه‌در یقال حلط الرجل حلطا من‌الباب‌الاول اذاحلف ولج و طارلمق
معناسنه‌در یقال حلط الرجل و حلط حلطا من الباب الاول و الرابع اذا غضب و بر
ایشده سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال حلط فلان وحلط حلطا من البابین المزبورین
اذا اسرع فی الامر (الاحلاط) همزه‌نك کسریله (و الاحتلاط) افتعال‌وزننده بونلرده
حلط معنالرینه‌در یقال احلط الرجل واحتلط بمعنی حلط واحلاط بردار مهلکه‌یه
قونمق معناسنه‌در یقال احلط فلان اذا نزل بدار مهلکة و برآدمی‌طارلتمق‌معناسنه‌در
یقال احلطه‌اذا اغضبه و بر یرده اقامت ایلمك معناسنه‌در یقال احلط الرجل اذا اقام
و یمین ایلمکده جد و جهد ایلمك یعنی مبالغه قلمق معناسنه‌در یقال احلط فی الیمین
[illegible] بغوری چکدکن ایله آلتی ناقه‌نك فرجنه صوقمق معناسنه‌در

یقال

یقال احلط فلان البعیر اذا ادخل قضیبه فی حیاء الناقة علی قول بو معناده مصحفدر
صواب اولان مجمه‌ایله اولمقدر (الحمط) حانك فتحی ومیمك سکونیله بر نسنه‌نك
قبوغنی کیدرمك معناسنه‌در یقال حمطه حمطا من الباب الثانی اذا قشره (الحماطة)
حانك فتحیله بوغزه عارض اولان حرقت و خشونته دینورکه ناچار اوکسورد‌ر
تقول اخذ حلقی حماطة ای حرقة و حماطه انجیره شبیه بر نوع شجر آدیدرکه
یلان قسمی آندن بك حظ ایدر علی‌قول طاغ انجیری یاخود کوچك سیاه انجیر
آغاجی یاخود جمیزدرکه بیان انجیری و عربستان انجیری دیدکلری آغاجدر جمع
جنسی حماط در شارح دیرکه بوشجر طائفده کثیردر دکرمی کوچك انجیر اغاجیدر
خرده خرده انجیری اولور انتهی اکا تشبیها یورکده اولان سواده یعنی سیاه
نقطه‌یه حماطة القلب اطلاق اولنور یقال اصابت حماطة قلبی ای سواده وحبته
بعضلر دم القلب و بعضلر صمیم القلب ایله‌که یورکك ماده سیدر تفسیر ایلدیلر
و حماطه خاصة مصربغدایننك صمانه دینور و بغدایجق اوتنه شبیه بر اوتك اسمیدر
لکن بونك اللمسی خشونتلو اولور (الحمطیط) حانك ومیمك فتحیله بر اوتك اسمیدر
و یلانه دینور حیه معناسنه و بر کونه قورتجغز اسمیدرکه بهار موسمنده اوتلر
ایچره اولور (حماطان) حانك فتحیله دهناده بر موضع یاخود بر ارض یاخود
بر جبل اسمیدر (حماط) سحاب وزنده بر موضع آدیدر (الحماط) حانك
کسریله (والحموط) حانك ضمیله بر کوچك بوجك آدیدرکه اوتلر ایچره اولور
جمعلری حماطیط در (حیاطی) حانك کسری والفك قصریله کتب سالفه‌ده
پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اسملرندندر حامی الحرم معناسنه در
شارحك بیاننه کوره عبرانیدر (حبط) حبط مصغریدر دهناده بر قوملق آدیدر
(التحمیط) تفعیل وزنده اصمه‌لك و تکاکك اوزرینه کونشدن حمایه ایچون بر
شجرك داللرینی ستره قلمق معناسنه‌در یقال حط کرمه اذا جعل علیه شجرا یکننه
من الشمس و بر نسنه‌یی کوچلتمك معناسنه‌در یقال حطه اذا صغره و بر کسیه
آجیدوب اغرتمیه‌رق آهسته‌جه اورمق معناسنه در و منه المثل * اذا ضربت فلا
تحمط * یعنی اوردیغك وقتده آهسته جه اورمیوب بلکه پکجه اوروب دردناك
ایله تاکه اوردیغك بللو اوله (حنبط) جعفر وزننده بر رجل آدیدر (الحنطة)
حانك کسریله بغدایه دینور یقال انی بالحنطة ای البر خوا صدندرکه آغزده
چینانمش بغدایی کوپك اصردیغی یره ضماد بغایت نافعدر جمعی حنط در عنب وزننده
(الحناط) شداد وزننده بغدای صاتیجی‌یه دینور یاء زیاده‌سیله حناطی دخی دینور
(الحناطة) کتابه وزننده بغدای صاتجلق حرفتنه دینور حسین بن محمد الحناطی
و پدری و فرزندی ابو نصرکه فقهادندر حرفت مزبوره‌یه منسوبلردر (الحنطی)

حانك کسریله بغدایی و بغدایه متعلق نسنه‌یی چوق اکل ایدن آدمه دینور قوتلنوب سمورنجه قدر زیرا بغدای اکل ایلمینك مزاجنده قوت اولمز وشیشمان آدمه دینور یقال رجل حنطی ای منتفخ (الحانط) بغدای صاحبنه علی قول بغدایی چوق آدمه دینور وشجر غضا یمشنه دینور و احمرلفظنی تأکید اولورکه بك قرمزی دیمك اولور یقال احمر حانط ای قانی وتقول العرب انه لحانط الصیرة ای عظیم الصرة کثیر الدراهم یعنی فلانك اقچه‌سی چوق کیسه‌سی طولغوندر دیمك برده ایراد اولنور و بو کنایات تلویحیه‌دندر کویاکه بغدایی چوق صاتمغله اقچه‌سی کثیر اولمشدر و فلانك قلبی بکا اکریدر درونده بکا کینه و عداوتی واردر دیمکدر یعنی فلانك حنائه الی ز مستحنط الی دیرلر مائل علی میل عداوة و شحناء معناسنه و کنایهٔ مزبوره حنوطدن مأخوذدرکه زرعك وقت حصادی یقلشمغه دینورکه اولو قتده اکین بر طرفه مائل اولور (الحنط) حانك فتحی ونونك سکونیله برکسه غم وتاسه‌دن کوکس کچورمك صولوق آلمق معناسنه‌در یقال حنط الرجل حنطا من الباب الثانی اذا زفر وسختیان قزارمق یعنی قرمزی‌یه بویانمق معناسنه‌در یقال حنط الادیم اذا احمر وحنط عربلرك قوللندقلری اوقه دینور یقال رماه بالحنط ای بالنبل (الحنوط) قعود وزننده اکینك بچم وقتی کلوب چاتمق معناسنه در یقال حنط الزرع حنوطا من الباب الاول اذاحان حصاده ورمث دیدکلری اوت کالنی بولوب آغارمق معناسنه در یقال حنط الرمث اذا ابیض وادرك (الاحناط) همزه‌نك کسریله بودخی اکینك بچم وقتی‌کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال احنط الزرع اذاحان حصاده ومیته حنوط صاچمق معناسنه در یقال احنط المیت اذا جعل علیه الحنوط واولمك معناسنه در یقال احنط الرجل اذا مات (الحنط) فتحتینله بودخی رمث دیدکلری اوت یتشوب آغارمق معناسنه در یقال حنط الرمث حنطا من الباب الرابع اذا ابیض وادرك (والحنوط) صبور وزننده (والحناط) کتاب وزننده خوشبو نسنه‌لردن مرکب طیبه دینورکه میتك کفنی اوزره ساچیلور وتبخیر اولنور کافوروصندل‌وسائردن مرکب اولور (التحنیط) تفعیل وزننده احناط کبی میتك کفننه حنوط صاچمق وتبخیر معناسنه در یقال حنط المیت بمعنی احنطه شارح بومعناده ثلاثی نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر واقعا اصول سائره‌ده دخی شارحه موافقدر (التحنط) تفعل وزننده میتك کفنی حنوط ایله طیبلنمق معناسنه در یقال حنط المیت فتحنط (الحنطئة) علبطه وزننده همزه بابنده ذکر اولندی (الاحنط) احمر وزننده کور و بیوك صقاللو کشی‌یه دینور یقال رجل احنط ای العظیم اللحیة کثها (الاستحناط) برکسه اولومه جرأتلو وبی‌پروا اولوب اولمك کتدی یاننده صوایجمك کبی قولای

كلمك معناسنه در يقال استحنط الرجل اذا اجترأ على الموت وهانت عليه نفسه
(الحنقط) قافله خندف وزننده برنوع قوش اسميدر على قول دراج قوشنه
دينور و يزيد بن القحاذية نك زوجه سى اسميدر (الحوط) حانك فتحى وواوك
سكونيله (والحيطة) (والحياطة) حالرك كسريله برنسنه يى كوروب كوزه دوب
صاقنمق معناسنه در يقال حاطه يحوطه حوطا وحيطة وحياطة اذا حفظه
وصانه وتعهده ومركب وسائرحيوان صارقش آلتنى ايچروچكمك معناسنه مستعملدر
يقال حاط الحمار عانته اذا جمعها وحوط شول قيتانه ورشته يه دينور كه سياه
وقرمزيدن اور يلوب عورتلر اكا بونجق ديزوب واورته سنه كومشدن چنبر
وشمسه ايدوب اصابت عين دفعى ايچون بللرينه بغلنورلر وحوط حمص قضاسنده
ياخود جبله قضاسنده بر قريه آديدر وسجاح نام متنبئه نك مؤذنى اولان لجنبه بن
طارق نام كمسه نك جدى اسميدر وحوط العبدى تابعيندندر وحوط بن يزيد
وحوط بن مره وحوط بن عبد العزى صحابه لردر وقرواش بن حوط بن قرواش
شعرادندر و پدرنى بعضلر اصحابدن عد ايلديلر وحوط الحظائر نمر بن قاسط
اولادندن بركمسه دركه حديثده روايتى واردر وتقول العرب حاطونا القصا اى
تباعدوا عناوهم حولنا وما كنابالبعد منهم لوارادونا بوذكر اولان حوط حياطه دندر
يعنى بزم اطرافمزده ايكن بزدن ايراق طولشوب كنار جزديلر معهذا مراد ايتمش
اولسه لر بزكنديلردن بعيد دكل ايدك بركمسيه برحادثه اصابت ايدوب دوست اتخاذ
ايلدكلرى كمسه لردن معاونت اميد ايدركن اصلامهم ايلميوب يانمزه كلمديلر واعانتمزده
بولنمديلر ديجك يرده ايراد اولنور واول كمسيه استهزاء وجهله حاطوك القصا دير لر
قصا بعيد معناسنه در (التحويط) تفعيل وزننده (والتحوط) تفعل وزننده
بونلرده برنسنه يى كوروب كوزه دوب صقنمق معناسنه در يقال حوطه وتحوطه
اذاحاطه وتحويط حائط چويرمك معناسنه در يقال حوط الحائط اذا عمله (الاحتياط)
افتعال وزننده برماده ده حزم وبصيرت اوزره عمل ايلمك معناسنه دركه نفسنى
محافظه يى مستلزمدر يقال احتاط الرجل اذا اخذ فى الحزم (الحوطة) ثمره
وزننده (والحيطة) حانك فتحى وكسريله احتياطدن اسملردر حزم وبصيرتله عمل
ايلمكه دينور (الحائط) ديواره دينور جدار معناسنه جمعى حيطان وحياطدر
كسر ايله قياس اولان حوطان اولمق ايدى حالك ضميله شارح دير كه ديواره جدار حاجز
اعتبار يله وحائط حافظ اعتبار يله اطلاق اولنمشدر پس حائط دائر اما دار
اولان ديواره اطلاق اولنور وحائط مجازا بستانه اطلاق اولنور و يمامه ده برناحيه
آديدر (الحواط) غراب وزننده حشم نشين طائفه سنك آغيل طرزنده ديوار
لوجه مطبخلرينه دينور (المحاط) ميمك فتحيله شول مكانه دينوركه بدويلر دواب

ومواشیلری یاندقلری یرك اکسه‌لرنده اتخاذ ایدوب وکندیلری آنی کیجه‌لرده دائر
مادار احاطه ایدرلر (الحواط) رمان وزننده برنسنه‌نك قوام ومدارتعیینی اولان
شیئه دینور یقال هو حواط ذالك الامر ای قوامه (الاحاطة) همزه نك کسریله
برنسنه‌نك اطرافنی چویرمك معناسنه در : یقال احاط القوم بالبلد اذا استداروا
بجوانبه وبرنسنه‌نك کنه ونهایتنی بیلمکده دقیقه فوت ایلمیوب وجوه ایله بیلمك
معناسنه مستعملدرکه احاطهٔ علم بوندن عبارتدر یقال احاط بالشیء علما اذا بلغ
اقصاه واحصی علمه (الحوطة) حالك ضمیله عرب بیننده برلعب اسمیدرکه داره
دخی دیرلر (حط حط) مکررا حوطدن امر حاضر بنیه سیله صلهٔ رحم
خصوصنه تعهد ومحافظه ایله امر مقامنده ایراد اولنور تقول العرب حط حط ای
تعهد بصلة الرحم کذلك چوجقلری ذکر اولنان حوط دیدیکی قلاده ایله تزیین‌قیل
مقامنده استعمال ایدرلر یقولون حط حط هذا الصبي ای زینه بالحوط (حویط)
زبیر وزننده بررجل اسمیدر (الحوط) عنب وزننده برکسیه وبریلجك یاخود
حصه‌سنه عائد اوله‌جق اقچه اکسلدکده کندیسیله اتمام اولنه جق اقچه‌یه اطلاق
اولنور ومنه تقول هلم حوط الدراهم وهو مایتم به الدراهم اذا نقصت (تحیط)
تانك ضمیله که احاطه دن فعل مستقبلدر (وتحیط) تانك کسریله (وتحوط)
(والتحوط) تانك ضمیله (والتحیط) تانك فتحیله که بوایکی معرفدر (ویحیط)
یانك فتحیله احاطه وحوطدن متصرف کلمه‌لردریك قحط وقوراق اولان سنه‌یه اطلاق
اولنورکه دواب ومواشی قسمنی بالجمله احاطه واهلاك ایلیه یقال وقعوا فی تحیط وتحیط وفی تحوط
وفی سنة التحوط والتحیط ای فی سنة مجدبة تحیط بالاموال وتهلکها اوج اولکی
واخیر غیر منصرفلردر وزن فعل وعلمیتله وایکنجیده تانك کسری اتباع ایچوندر
وسائرلری اسم مجراسنده درلر (المحاوطة) مفاعله وزننده برکسه‌یی کوکلسز
مع الکراهه کندیدن مطلوب اولان بر مصلحته برابرجه طولشدرمق معناسنه در
یقال حاوط فلانا اذا داوره فی امر یریده منه وهو یأباه کان کلامنهما یحوط صاحبه
(الحیط) خیط وزننده کوده ده اوریلان دکنك وقامچی یرلری بره لنوب قبارمق
معناسنه در یقال حاط الفرس یحیط حیطا اذا تورم [illegible] وانتفخ من آثار السیاط
(الحایط) قارن شیشرر اولان طعامه دینور یقال طعام حایط اذا کان ینفخ منه
البطن کرچه بوماده کتاب محکمده بووجه اوزره مرسومدرلکن بنم ظنمده مصحفلردر
حبط یای موحده ایله وحایط نونله اولمقدر
(* فصل الخاء المعجمة *) (الخبط) خانك و بانك سکونیله شدتله اورمق
معناسنه در یقال خبطه خبطا من الباب الثانی اذا ضربه شدیدا ودوه الله یره
چالمق معناسنه در یقال خبط البعیر بیده الارض اذا ضربها و برنسنه یی شدتله

بصوب

بصوب چکمك معناسنه در يقال خبطه اذا وطئه شديدا واوكنه هركيم راست كلورسه قلج ايله چالوب دوكمك معناسنه مستعملدر يقال خبط القوم بسيفه اذا جلدهم واغاجك داللرنى زيان اولمامق ايچون بغلدقدنصكره صبريق ايله يپراقلرنى سلكمك معناسنه در يقال خبط الشجرة اذا شدها ثم نفض ورقها وكيجه وقتى يوللو يولسز كور كبديشى كبى كورلمدن نيره كلورسه باصه رق يور يوب كتمك معناسنه مستعملدر يقال خبط الليل اذا سار فيه على غير هدى ومنه خبط عشواء وبركمسيه جن طوقنمق معناسنه دركه جن چارپمق تعبير اولنور يقال خبط الشيطان فلانا اذا مسه باذى وقرابت ومعارفه مقوله‌سى وسيله يوغيكن برآدمدن احسان طلب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خبط زيدا اذاسأله المعروف من غير آصرة وبرآدم بى‌قرابت احسان استين كمسيه احسان ايلمك معناسنه در يقال خبط زيدا فتخبطه زيد بخير اى اعطاه واياغه قالقمق معناسنه در يقال خبط الرجل اذا قام ودوه يى خباط ديدكلرى تمغا ايله تمغالمق معناسنه در يقال خبط البعير اذا وسمه بالخباط وبركمسه يى اويقو بصمغله اويومق ايچون نيره اولورسه اولسون همان كنديسنى اورايه براقوب ياتمق معناسنه مستعملدر يقال خبط فلان اذاطرح نفسه لينام وبرآدم بر كمسيه بى وسيلهٔ معارفه انعام ايلمك معناسنه در يقال خبط فلان فلانا اذا انعم عليه من غير معروفة بينهما (التخبط) تفعل وزننده بودخى شدتله اورمق معناسنه در : يقال تخبطه اذا ضربه شديدا وكذا يقال تخبط البعير بيده الارض اذا ضربها وبركمسه يى جن چارپمق وعقل ودماغنى تباه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تخبطه الشيطان اذا مسه باذى ومنه قوله تعالى [كما يقوم الذى يتخبطه الشيطان من المس] اى كما يقوم المجنون فى حال جنونه اذا صرع فسقط اويتخبطه بفسده (الاختباط) بودخى شدتله اورمق معناسنه‌در : يقال اختبطه اذا ضربه شديدا وبرآدمدن بى وسيلهٔ قرابت احسان ايستمك معناسنه‌در : يقال اختبط زيدا اذاسأله المعروف من غير آصرة (الخبوط) صبور وزننده (والخبيط) امير وزننده دائما اياقلرنى يره اورر اولان آته دينور يقال فرس خبوط وخبيط اذا كان يخبط الارض برجليه وخبيط شول حوضه دينوركه دودلر پايمال ايلمكله خراب اولمش اوله جمعى خبط كلور ضمتينله وبوغورده دينور على قول شول ياغى آلنمش قوى آيرانه دينوركه اوزرينه تازه سود صاغلمش اوله وحوض ايچره قلان آزجه صويه دينور (المخبط) منبر وزننده آغاجدن يپراق سلكه‌جك صبريغه دينور يقال خبط الورق بالمخبط اى بالعصا يخبطها الورق (الخبط) فتحتينله شول سلكلمش يپراقلره دينوركه قوريدوب اون كبى خرد ايتدكدنصكره اون ايله ياخود غيرى نسنه ايله قارشدروب برمقدار صو قاتدقدنصكره

لز وجتی چقــا روب دوه نك آغزینه دوكرلر یقــال علف ابله الخبط وهو
ورق ینفض بالمخابط ویجفف ویطحن ویخلط بدقیق اوغیره ویوخف بالماء فتوجره
الابل ومطلقا سلكلمش یپراغه دینور فعل بمعنی مفعولدر وشول شیئه دینوركه
طوار آنی ایاغیله اوروب یاچكنیوب اوفاتمش اوله وخبطمدینه یه بش مرحله مسافه ده
جهینه قبیله سی یوردنده برموضع آدیدر سرایای نبویه دن سریة الخبط آنده واقع
اولدی كه جهینه دن بر جماعت اوزره عســكر تعیین بیوردیلر عندالبعض عسكر
اسلامك اصلا زاد وذخیره لری قالمــامغله ناچار دكنكله سلكلمش یپراقلر اكل
ایلدكلرندن سریة الخبط اطلاق اولنمشدر (الخباط) سحاب وزننده توزه اطلاق
اولنور غبار معناســنه (الخباط) غراب وزننده جنونه شبیه برعلت آدیدركه
دماغی مختل وتباه ایدر (الخباط) كتاب وزننده ضراب معناســنه دركه اركك
طوار دیشی یه آتمقــدر وبركونه اوزون تمغایه دینوركه دودنك اویلغنــه یاخود
یوزینه ارقوری بصرلرینی سعده مخصوصدر جمعی خبط دركتب كبی (الخبطة)
تمره وزننده قیش ایامنده زكام علتنه اوغرامغه دینور (المخبوط) قیش ایامنده
زكام علتنه اوغرامش آدمه دینور یقــال خبط الرجل علی بنــاء المجهول فهــو
مخبــوط اذازكم فی فصل الشتــاء وخبطه كولده وقابده قلان صو بقیه ســنه
دینــور و بونده خانك حركات ثلا ثیــله جائز در جمعی خبــط وخبط كلور
عنب وصرد وزنلرنده كذلك طلومده قلان سودبقیه سنه وقابده قلان طعام بقیه سنه
دینور وچهره ده سیلك طرزنلرنده اولان لطیف وزیبا یرلو اثرونشانه اطلاق اولنور
یقال علیه خبطة ای مسحة جیلة وآزجه نسنه یه اطلاق اولنور وار ضك چوق
یرینه اصابت ایدن ضعیف یاغشلو یغموره دینور (الخبطة) خانك كسریله بربلوك
اولره دینور كه اوبه تعبیر اولنور یقال فیها خبطة من البیوت ای قطعة وبر بلوك
آدملره دینور یقــال اتواخبطة خبطة ای قطعة قطعة اوجاعة جــاعة وكیجه دن
بربلوكه دینور وآزجه چابرلغه یاخود آزجه سوده دینور علی قول طلو ملك ثلثندن
نصفنه قدر سوده دینور كذلك كولك اول مقدار اولان صو ینه دینور جمعی خبط
كلور عنب وزننده (الخباط) رمان وزننده كنعد دیدیكی بالغك یاوریلرینه دینور
وكنعد ماده سنده بیان اولندی (الاخبط) بری اباقلریله پك اوروب چكنار اولان
انســان وحیوانه دینور جمعی خبط كلور ضمتینله (المخبط) محسن وزننده خلق
باشنی اكوب یره باقق عادتی اولان آدمه دینور یقــال رجل مخبط ای مطرق
(الخرط) فرط وزننده الابله اغاجك دالرندن یپراق صیرمق معناسنه در : یقال
خرط الشجر خرطا من الباب الاول والثانی اذا انتزع الورق منه اجتذا باوكسلمش
اغاجك ودالك قبوغنی صویوب دوزلتمك معناسنه در : یقال خرط العود اذا قشره

وسواه و برنسنه‌یی صالیورمك معناسنه‌در یقال خرط الابل فی المرعی وخرط الدلو فی البئر اذا ارسلهما ومنه قول عمر رضی الله عنه [لما رای منیا فی ثوبه قدخرط علینا الاحتلام] علی بناء المجهول ای ارسل وجماع ایلمك معناسنه در : یقال خرط جاریته اذا نكحها واوزم سالقمنی بردن اغزه آلوب چوپنده اولان دانه‌لری یکباره صیرمق معناسنه‌در یقال خرط العنقود اذا وضعه فی فیه واخرج عمشوشه عاریا وضربه لمق معناسنه‌در یقال خرطباسنه اذا حبق ومسهل دارو اسهال ایلمك معناسنه در یقال خرط الدواء فلانا اذا امشاه وشکاری قوشی شکاره صالق معناسنه در یقال خرط البازی اذا ارسله وبرکسه ناسه تعرض واذا ایلمك بابنده کوله سنله دستور ویروب مسیب قلمق معناسنه در یقال خرط فلان عبده علی الناس اذا اذن له فی اذاهم وتازه چایر ویونجه مقوله‌سی طوارك بورکنی سورمك معناسنه در یقال خرط الرطب البعیر اذا سلحه وطوار خروط اولمق معناسنه در یقال خرطت الدابة اذا صارت خروطا (الخراط) شداد وزننده ذکر اولنان قشر وتسویهٔ عود معناسنه ندر چقر قجی به دینور چرخ والمیه مقوله سی یپان کسه در (الخراطة) کتابه وزننده چقر قجیلق حرفته دینور (الاختراط) افتعال وزننده بودخی اوزم سالقمنك چوپنی آغزده یکباره صیروب باکلك معناسنه در یقال اخترط العنقود بمعنی خرطه وقلج صیرمق معناسنه‌در یقال اخترط السیف اذا استله (التخریط) بودخی مسهل دارو اسهال ایدوب ایچروبی صیرمق معناسنه در یقال خرطه الدواء اذا امشاه (الخارط) مخروط معناسنه‌درکه تازه چایر ویونجه مقوله سی یمکله اسهاله اوغرامش دوه‌یه دینور یقال بعیر خارط ای مخروط (الخروط) صبور وزننده شول دابه‌یه دینورکه سرکش اولمغله تز یقلق ایدوب یولارنی صاحبنك الندن چکوب برسمته کیدر اوله جعی خرط کلور خانك ضمیله یقال دابة خروط ای جموع یجتذب رسنها من ید ممسکها ثم تمضی وروسبو عورته اطلاق اولنور یقال امرأة خروط ای فاجرة ومعرفت ومشورتسز نادانلقله بیلدیکی برایشه علی العمیا مباشرت ایدر اولان کسیه دینور یقال رجل خروط اذا کان یتخرط فی الامر جهلا (الخراط) کتاب وزننده اسمدر دابه‌نك سرکش وتز یقلغنه دینور یقول بایع الدابة برئت الیك من الخراط ای الجماح (الانخراط) انفعال وزننده برکسه بیلمدیکی برایشه مشورتسز خود بخود علی العمیا مباشرت ایلمك معناسنه‌در یقال انخرط فی الامر اذا رکب رأسه جهلا و برکسه اوزره قز غروب بدسویلیه رك شرکیر اولمق معناسنه‌در تقول انخرط فلان علینا بالقبیح ای اقبل وسرعتله سکرتمك معناسنه‌در یقال انخرط فی العدو اذا اسرع وبدن چلمسزلنوب انجلمك معناسنه‌در یقال انخرط جسمه اذا دق شارح دیرکه مؤلف انخراط الخرزة فی المسلك معناسی

اهمال ایلمشدرکه ایلکه بونجق دیزملك معناسنه‌در (الخوارط) جست ورونده
اشکلره علی‌قول اسهاله اوغرامامر یله قارنلرنده علف طورمز اولان اشکلره دینور
(الاستخراط) یلك شـدت ومبالغه ایله اغلمق وکـتدکجه اغلمغی شدتلندرملك
معناسـنه‌در یقال استخرط فی البکاء اذالج فیه واشتد بکاؤه (الخریطی) سمیهی
وزننده اسمدر شدت ومبالغه ایله اغلمغه دینور (الخرط) فتحتینله قیون یاخود
ناقه یلك سودلو اولمغله ممه‌سنه نظراصابت ایلدیکندن یاخود نمناك یرده یاتدیغندن
سودی پاره پاره او یوشق اوله‌رق چقمق یاخود علتدن ناشی سودیله برابر صاری
صو چقر اولمق معناسـنه‌در یقال خرطت الشاة اوالناقة خرطا من البـاب الرابع
اذا اصابت ضرعها العین اور بضت الشاة و برکت الناقة علی ندی فخرج اللبن
منعقدا اومعه ماء اصفر (الاخراط) همزه‌نك کسریله خرط معناسنه در یقـال
اخرطت الشـاة والنـاقة بمعنی خرطت (المخرط) محسن وزننده (والخارط)
ذکر اولنـان خرط واخراط علتنه اوغرامش قیونه وناقه یه دینور مخرطك
جمعی مخاریط کلور (المخراط) خرط علتنه اوغرمق عادتی اولان قیونه وناقه‌یه
دینور (الخرط) خانك کسریله شول سـوده دینورکه ذکر اولنان خرط علتنه
اوغرامش اوله وارکاك کککلکه دینور (المخروط) آزجه صقاللو آدمه دینور
یقال رجل مخروط ای القلیل اللحیة وسو بو یوزه دینور یقال وجه مخروط اذاکان
فیه طول (المخروطة) شـول صقاله دینورکه ایکی طرفی خفیف وچکه آلتنده
صارقان قیللری سیرك واوزون اوله یقـال لحیة مخروطة اذاکانت قدخف عارضها
وسبط عثنونها وطال (الاخرواط) اجلواذ وزننده یول اوزون اوزادی چکیلوب
کتملك معناسنه در یقال اخروط بهم الطریق اذاطال وامتدوآغ ودوزاق شکارك ایاغنه
قپانمغله صقوب طوتمق معنا سـنه در یقال اخروطت الشرکة فی رجل الصید اذا
انقلبت علیه فاعتقلته وسرعتله یل کبی یوریوب کتملك معنا سـنه‌در یقال اخروط
الرجل اذا اسرع فی السیر ومضی وصقال اوزامق معنا سنه در یقال اخروطت اللحیة
اذاطالت (الخریطة) سفینه وزننده جامدانه دینورکه میشیندن وغیریدن اولوب
ایچنه نسنه قوندقدنصکره قولبلری برینه کچوریلوب بغلنور اونه دفتر وپابوج
کیسه‌لری وتاتار همیانجه سی مقوله سنه ده اطلاق اولنور (الاخراط) همزه نك
کسریله قیون وناقه خرط علتنه اوغرامق معنا سنه در که ذکر اولندی وخریطه
نك قولپلرنی بری برینه کچوروب بغلمق معناسنه در یقال اخرط الخریطة اذا اشرجها
(التخرط) تفعل وزننده قوش قسمنك یلکلر ینك دبنی یاغلر ایکن یلکلری
اوچلریله یاغلیه جق یاغدانه چاربوب یاغی اخذ ایلمك معنا سـنه در یقال تخرط
الطائر اذا اخذالدهن من مدهنه بزمکاه (المخاریط) میمك فتحیله مخراطك جمعیدرکه

فاولیان علی قول بهرسنه قاولمق عادتی اولان یلانه دینور (الاخریط) همزه نك
کسریله حمض انواعندن بر نبات آدیدر ترکیده یبان پراصه سی وایت سیکی دیدکلری
اوت اوله جقدر (الخراط) غراب وزننده (والخراط) سحاب وزننده
(والخراط) رمان وزننده (والخریطی) سمیهی وزننده (والخراطی) سمانی
وزننده (والخراطی) زبانی وزننده شول تازه کوك اوزی کبی نسنه یه دینور که
حصیرا وتنك کوکندن آیریلوب چقر (الخرطیط) خانك کسریله قناد لری
منقش اولان کلنکه دینور (الخط) خانك فتحی وطانك تشدیله جبز کی یه
دینور یقال فیه خط ای طریقة مستقیمة مستطیلة ودوز یرده اولان بللو
بلور سز جه خفیف یوله اطلاق اولنور که چیغر وجلغی تعبیر اولنور یقال
لزم الخط ای الطریق الخفیف فی السهل جمعی خطوط واخطاط کلور شارحك
بیانی اوزره حرف تردید ایله اولان نسخه لر غلطدر وخط مصدر اولور
یازو یازمق معناسنه در یقال خط بالقلم وغیره خطا من الباب الاول اذا کتب
و برکونه جماع ایلمك معناسنه در یقال خط جاریته اذا جامعها ضربا من الجماع
و بمکی آزجه یمك معناسنه در یقال خط الطعام اذا اکله قلیلا وخط مطلقا یوله
اطلاق اولنور تقول الزم الخط ای الطریق وبحرین ایالتنك خاصة دکز یالیسنه علی
قول هر دکز یالیسنه دینور سیف البحر معناسنه و یمامه ده بر موضع آدیدر وبحرین
دکزنده بر لیمان آدیدر خانك کسریله ده جائزدر رماح خطیه دیدکلری مزراقلر
موضع مذکوره منسو بدر سائر محللردن کلوب اوراده بیع اولنمغله اورایه نسبت
اولنور یوخسه منبتی دکلدر وخط برکسه بر یره سنور وعلامت وضع ایدوب بنا
یاپمق مقوله سی خصوص ضمننده کندی نفسیچون احتیاز ایلمك معناسنه در یقال
خط الخطة لنفسه اذا اتخذها لنفسه واعلم علیها ومطلقا بر علامت وضعیله بر نسنه
آخردن منع ایلمك معناسنه مستعملدر تقول خططت علیه اذا حظرته و برکسه نك
یوزنده چزکیلر پیدا اولمق معناسنه در یقال خط وجهه اذا صارفیه خطوط وتازه
اوغلان مزلف اولمق معناسنه مستعملدرکه خط آورده تعبیر اولنور یقال خط
الغلام اذا نبت عذاره (التخطیط) بودخی آزجه یمك معناسنه در یقال خطط
الرجل اذا اکل قلیلا (الخط) خانك ضمیله مکه ده اخشبان دیدکلری ایکی طاغك
بریسنه اطلاق اولنور وخط قبیله نك قرارکاهنه دینور واولو یوله دینور بونده
فتحله ده لغتدر یقال سلك فی الخط ای الطریق الشارع (الخط) خانك کسریله
یغمور اصابت ایلمین ارضه دینور وشول ارضه دینورکه اکا برکسه نازل اولوب
کندیدن مقدم کمسه نازل اولمامش اوله بدو یلرك ابتدا یورد ایدندکلری ارض
اوله جقدر (الخطة) هایله بودخی ارض مذکوره یه دینور (الاختطاط) افتعال

وزنــده بودخی برارضه غیریلر تعرض ایلمیوب کندیسنه مخصص اولدیغنی
بیلدرمك ایچون اطرافنه سنور وضع ایلمك معناسـنه در یقـال اختط الخطة اذا
اتخذها لنفسه واعلم علیها مؤلف بونی تکرار ایلمشدر و برکسه نك چهره سنده
چیزکیلر پیدا اولمق معناسـنه در یقـال اختط وجهه اذا صار فیه خطوط وتازه
اوغلان نوخط اولمق معناسنه در یقال اختط الغلام اذا نبت عذاره (الخطیطة)
سفینه وزنــده شول ارضه دینورکه یغمور طوقنمش ایکی ارض بیننده اولوب
کندیسنه یغمورطوقنمامش قوری اوله علی‌قول بعض‌محلده یغمورطوقنمش اوله یقال
ارض خطیطة اذا کانت لم تمطر بین ممطورتین اوالتی‌مطر بعضها (الخطة) خانك‌ضمیله
قصه وداستانه شبیه حالته دینور وایشــه ومصلحته دینور کار وبار تعبیر اولنور
یقال عرض علیه خطة ای امر وحاجة وجهل ونادانی معناسـنه در یقال فی‌رأسه
خطة ای جهل وخطه اعرابه مخصوص برلعب آدیدر وخطه خط لفظـندن اسم
اولور نقطدن نقطه کبی‌که یازلمش یازی دیمك اولور وامور ومصالح اوزره اولان
عزم واقدامه دینور یقال له خطة علی الامور ای اقدام وخطه برکترکچینك اسمیدر
ومنه المثــل * قبح الله معزی خیرها خطة * بعضی انی فضیلته نسبت او لنـان
اراذل واشرار حقلرنده ضرب اولنور (مخطط) محدث وزننده برموضع آدیدر
(المخطط) معظم وزننده کوزل ودلبر اوغلانه اطلاق اولنور یقـال غلام مخطط
ای جمیل وخطوطلی اولان شیئه دینورمثــلا بول بول ایشلنمش کلیمه کساء مخطط
وچبوقلی الاجه‌یه برد مخطط دینور (النخط) میمك کسر یله شول جلاهلرك جنباز
دیدکلری آلته دینورکه انکله ایشــلر ینه جزکی چیزرلر (الخطخطة) زلزله
وزننده یورغنلقدن ایکی طرفه تمایل ایده‌رك یوریمك معناسنه‌در یقال خطخط فی
سیره اذا تمایل کلالا وچوکدیره‌رك ایشه‌مك معناسنه‌در یقال خطخط بـوله اذارمی
به (الخلط) خانك فتحی ولامك سکونیله برنسنه‌یی آخرشیئه قاتوب قارشدرمق
معناسنه‌در یقال خلطه بغیره خلطا من الباب الثانی اذامزجه مؤلف بصائرده بونی
مزجدن اعم اولدیغنی تصریح‌له ایکی یاخود زیاده نســنه‌لرك اجزالری بیننی جمع
ایلمکدن عبارتدردیورسم ایلمشدر (التخلیط) تفعیل وزننده خلط معناسنه‌در یقال
خلطه‌به بمعنی خلطه (الاختلاط) افتعال وزننده قارشمق معناسنه‌در یقال خاطه‌به
فاختلط ای امتزج وآت قسمی‌سکرتمکده سستلك ایدوب عهدهٔ اقتدارندن تقصیرایلمك
معناسنه مستعملدرکه مراد قارشق سکرتمکدر یقال اختلط الفرس اذا قصرفی‌جریه
و برآدمك عقل وشعوری فاسد وتباه اولمق معناسنه مستعملدر یقال اختلط الرجل
اذافسد عقله ودوه تاولنمق معناسنه مستعملدرکه لحمی شحمنه مختلط اولور یقـال
اختلط الجمل اذا سمن ومن الامثال * اختلط اللیل بالتراب * واختلط الحابل بالنـابل

و

واختلط المرعى بالهمل * واختلط الخاثر بالزباد * يعنى كيجه توزه طپراغه وصيده آغ نصب ايدن كمسه اوق اتانلره وچو بازلو سورى مسيبلره وقيو سود فاسد كره ياغنه قارشدى بودرت مثل برماده چپارزلنوب شوربده ومبهم ومشتبه اولدقده ضرب اولنور (المخالطة) مفاعله وزننده (والخلاط) جدال وزننده بر نسنه آخر نسنه يه قارشمق معناسنه در يقال خالطه مخالطة وخلاطا اذا مازجه شارحك بيانى اوزره متعدى دخى اولور وخلاط ناسك ودوه وسائر مواشينك برى بر ينه قارش مورش اولملرندن عبارتدر يقال ماهذا الخلاط اى اختلاط الابل والناس والمواشى وآيغر ديشى يه آشمق معناسنه مستعملدر يقال خالط الفحل الناقة اذا ضاربها وبرآدمك دماغى مختل اولوب عقل وشعورى شوريده اولمق معناسنه مستعملدر يقال خولط الرجل فى عقله اذا اختل وزكات خصوصنده صادر اولان [لاخلاط ولا وراط] حديثنده منهى اولان خلاطدن مراد مثلا ايكى كمسه وجه آتى اوزره سائمه لرنى برى برينه قارشدرمقدن عبارتدر مثلا قيونك نصابى قرقدر يعنى بركمسه نك قرق عدد قيونى اولوب شرط زكات تحقق ايلدكده برقيون ويرر تايوز يكرمى بره قدر وبوز يكرمى برده ايكى قيون ويرر ايكيوز بره قدر برنسنه ويرمز وايكيوز برده اوچ قيون ويرر درتيوزه قدر ودرتيوزده درت قيون ويرر آندنصكره يوزراعتبار اولنور هر يوزده برقيون ويرر مثلا بشيوزده بش والتيوزده التىويرر وهلم جرا امدى ايكى خليط بيننده قرق قيونى وبر ينكده سكسان قيونى اولمق اوزره يوزيكرمى قيون اولوب وقارشق بربرده اولسه لر زكات آلان كمسه كلوب على الاطلاق ايكىقيون آلوب كتدكده سكسان قيونك صاحبى قرق قيون صاحبنه برقيونك ثلث حصه سيله رجوع ايلمكله بونك اوزرينه بر قيونله ثلث وآنك اوزرينه ايكى ثلث عائد اولمقدر واكر مزبور يوز يكرميدن بر قيون زكات آلورسه سكسان صاحبى قرق صاحبنه برقيونك ايكى ثلث حصه سنى رد ورجوع ايلمكله انك اوزرينه برقيونك ايكى ثلث حصه سى واول برينك اوزرينه بر ثلثى عائد اولمقدر وبعضلر ديديلر كه زكاتده خلاط متفرق بيننى جمع ايلمكدن عبارتدركه مثلا اوچ نفر آدملرك قرقر قيونلرى اولسه حسب النصاب هربرينه برقيون ويرمك واجبدر زكات آلان وبوده مزبورلره متقرب اولدقده حيله يه سلوكله مجموعنى طوپليوب كويا كه يوزيكرميسينيده برآدمك مالى صورتنده ايلمريله وبوده دخى حسب الفريضه همان برقيون آلورشارح ديركه تفريق مجتمع صورتنى بركونه دخى واردركه مثلا ايكى شريكك هربرينك يوزر قيونى اولسه مجموعنه اوچ قيون واجب اولور مصدق كلدكده تفريق ايلسه لر هر برينه برر قيون لازم كلورانتهى ومخالطه وخلاط برنسنه برآدمك عقل وشعورنى شوريده ومختل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خالطه

الداء اذا خامره وقیون سور یسنه قورد کیر شمك معنا سنه در یقال خالطه الذئب الغنم اذا وقع فیها وجماع ایتمك معنا سنه مستعملدر یقال خالط المرأة اذا جامعها (الخلط) خانك کسریله اکری اوقه واکری یایه دینور آغا جلری ذاتنده اکری اولمغله طوغرلتد قدنصکره ینه چار پلمش اولور لامك کسریله ده جائزدر یقال یرمی بالسهم الخلط عن القوس الخلط ای المعوج واحمق وشاشقن آدمه دینور یقال رجل خلط ای احمق وبرنسنه‌یه قارشمش اولان شیئه دینور طیب اجزاسی کبی وهرنوعدن قارشق اولان خرمایه دینور جمعی اخلاط در وصوبی ونسبی قارشق آدمه دینور یقال رجل خلط ملط ای مختلط النسب وخلط اخلاط اربعه‌نك هر برینه اطلاق اولنورکه بنیهٔ بدنك مبناسی اولان امزجهٔ اربعه در صفراء وسوداء ودم وبلغمدن عبارتدر (الخلطة) خانك کسریله دائما ناسله اختلاط ایدن عورته دینور یقال امرأة خلطة ای مختلطة بالناس (الخلیط) امیروزننده اورتاغه دینور تقول‌هوخلیطی ای‌شریکی علی‌قول حقوق ملکیه‌ده مشارك اولانه دینور صوحصه‌سی ویول‌حصه‌سی کبی ومنه حدیث الشفعة[الشریك‌اولی من‌الخلیط والخلیط اولی‌من‌الجار] بوراده‌خلیطدن‌مراد وجه مذکور اوزرحقوق ملکیه‌ده مشارك اولاندر وشریکدن مراد شیوعده یعنی‌تقسیم اولنمیان حصه ده مشارك اولاندر [وما کان من‌خلیطین فانهما یتراجعان بینهما بالسویة] حدیثنده واقع خلیطلردن مراد بینلرنده اولان مواشی منقسم اولمیوب مختلط اولان شریکلر در مثلا دوه قسمنك نصاب زکاتی بش نفره بالغ اولمقدر یکرمی بشه قدر هر بشده برر قیون و بریلور و یکرمی بشدن اوتوز بشه قدر بر بنت مخاض و بریلور پس ایکی کسه‌نك بروجه شرکت مثلا بینلرنده زکاتی قیون اولان برمقدار دوه اولوب شرط زکات تحققنده مصدّق کلوب زکاته مبادرتده مجموعی شریکلك برینك یدنده بولنمغله آندن واجب کلان زکاتی اخذ ایلسه علی‌السویه او برشریکی اوزره رجوع ایدرشارح دیرکه بالسویة ویتراجعان قوللر ینك نکته‌لری نهایهٔ ابن اثیرده مشروحدر وفی حدیث النبیذ [انه نهی عن الخلیطین ان ینبذا] ای ماینبذ من البسر والتمر معا اومن العنب والزبیب او منه ومن التمر ونحو ذلك ممانیبذ بونده خلیطلردن مراد خرما قورغیله خرمادن یاخود یاش اوزمله قوری اوزمدن یاخود قوری اوزمله خرمادن و بونلر کبی مختلط نبذ اولنانلردر زیرا انواع مختلط اوله‌رق نبذ اولندقده شیره‌سی‌تیز شدتلنوب سریعا متغیر ومسکر اولور شارح دیرکه بعضلر حدیث مرقومك ظاهر ینه عمل ایله مطلقا خلیطین نبیذ ینك تحریمنه ذاهب اولدیلر هرنقدر هنوز شیره اولوب اسکار حدینه بالغ اولمامش ایسه ده پس بوکونه‌سنی شرب ایدن جهت واحـ[illegible]

آنم

آثم اولور وبعد حدوث الشدة شرب ایدن ایکی جهتدن آثم اولور بری خلیطین
شربی و بری مسکرشربندن اولور وبعضلر ترخیص ایدوب تحریمی اسکارایله معلل
قیلدیلر وخلیط قارشق اجناس ناسه اطلاق اولنور وخاتونك زوجنه وابن عمه
اطلاق اولنور یقال هوخلیطها ای زوجها وهو خلیطه ای ابن عمه وشول قومه
اطلاق اولنور که جمله سنك امر و مصلحتلری یکسان اوله جسم واحد کبی اوله لر
یقال هم خلیط اذا کان امرهم واحدا ومخالطه معنا سنه در جمعی خلط کلور
ضمتینله وخلطاء کلور کرماء وزننده یقال هوخلیطه ای مخالطه وهم خلطه وخلطاؤه
وبینهم خلطة وخلیط صمان ایله یاخود یو بجه ایله قارشق چاموره دینور واکشی
سود ایله قارشق طتلو سوده دینور وچرویش ایله وات ایله قارشق صافی یاغه
دینور (الخلیطة) سفینه وزننده قیون سودی اوزره صاغلمش دوه سود نه
دینور که بری برینه قارشمش اولور یاخود کچی سودی اوز رینه صاغلمش قیون
سو دینه یاخود علی العکس اولانه دینور (الاخلاط) همزه نك فتحیله اجناس
مختلفه دن برکش ناسه دینور او باش معناسنه (الخلیط) امیروزننده (والخلیطی)
سمیهی وزننده بونلرده اخلاط معناسنه در مفردلری یوقدر خلیطی لفظنده
تخفیفله ده زبانزد در وخلیطی تشدید وتخفیفله قارشقلق شورش واختلاط
معناسنه در : یقال وقعوافی خلطی ای فی اختلاط (الخلیطی) خلیفی وزننده
قارشق معناسنه در فی الاصل مصدردر یقال مالهم بینهم خلیطی ای مختلط (المخلط)
منبر وزننده (والمخلاط) محراب وزننده دائما امور ومصالحه اختلاط ایدن آدمه
دینور یقال رجل مخلط ومخلاط اذا کان یخالط الامور ویقال هومخلط مزیل کمایقال
راتق فاتق (الخلط) خانك فتحیله (والخلط) کتف وزننده (والخلط) عنق
وزننده شول کمسیه دینور که دائما دولکر بورغوسی کبی خلق ایچنه صوقیلوب
هرکسك مزاج ومشربنجه تملق ومداهنه والتیام ایدر اوله وشول کمسیه دینورکه
یزونك مشرب اولملغله نسوان ومتاعنی بین الناس القا ایدر اوله وخلط کتف وزننده
احمق ومختل الشعور کمسیه دینور یقال رجل خلط ای بین الخلاطة ای احمق
بوراده خلاطه کرامه وزننده مصدر در لکن کند یدن فعل تصرفی یوقدر
(الاخلاط) همزه نك کسریله آت سکر تمکده تقصیر ایلمك معنا سنه در که
دوز سکر تمیوب قارشق وشوریده سکر تمکدن عبارتدر یقال اخلط
الفرس اذاقص فی جریه وایغر دیشی یه آشدرمق معنا سنه در یقال اخلطه
الفحل اذا خالط الانثی وایغری دیشی یه آشدرمق معناسنه در یقال اخلط
الفحل الجمال اذانزی به علی الانثی وآیغرك آلتی فرجدن خطا ایلمکله چکن
کسه الیله طتوت طوغری ادخال ایلمك معناسنه درکه شطا فجیلق تعبیر اولنور
یقال اخلط الرجل للفحل اذا اخطأ فی الادخال فسدد قضیبه یعنی وادخله فی الحیا

(الاستخلاط) آیغرك آلتی ابتدا فرجدن خطا ایلمکله بنه کندیسی طوغرلدوب ادخال ایلمك معناسنه‌در یقال استخلط الفحل اذا فعل الاخلاط من تلقاء نفسه (خلاط) کتاب وزننده ارمینیه اولکه‌سنده بر بلده آدیدر اخلاط دیمك جائز دکلدر بوبلده بدلیس قربنده واقعدر قدیمی و لطیف بر شهر اوچ دفعه خراب اولمشدر و حالا خرابه‌در آندن نیجه فضلاء چقمشدر (المختلط) اسم فاعل بنیه‌سیله شحمی لحمنه قارشمش سموز و طاولو دوه‌یه دینور یقال جمل مختلط و ناقة مختلطة اذا سمنا حتی اختلط الشحم باللحم (الخط) خانك فتحی ومیمك سکونیله اتی کباب ایلمك علی قول تاتاریجه کباب ایلمك معناسنه‌در یقال خط اللحم خطا من الباب الثانی اذا شواه اوقلم ینضجه و اوغلاغك دریسنی یوزوب بتون بریان ایلمك معناسنه‌در یقال خط الجدی اذا سلخه فشواه و طلومه سود قومق معناسنه‌در یقال خط اللبن خطا من الباب الاول والثانی اذا جعله فی سقاء وخمط رایحه‌سی طیب اولان سوده دینور خامطه کبی علی قول نبق و الما رایحه‌لری بغلمش سوده دینورکه نبق کبی و الما کبی فوقار اوله کما سیذکر وخمط وخموط قعود وزننده سودك و سود طلومنك رایحه‌سی خوش اولمق معناسنه‌در و ناخوش اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال خمط اللبن والسقاء خمطا وخموطا من الباب الاول اذا طابت ریحه ویقال خمط اذا تغیرت ریحه وخمط اکثنی علی قول آجی نسنه‌یه دینور یقال شیء خمط ای خامض اومرودادی آجترق اولان نباته دینور و اغاجك آزجه طوتمش یمشنه دینور و سدر آغاجنه شبیه بر شجرك اسمیدر و بر قاتل و زهرناك شجر آدیدر یاخود مطلقا تیکنسز و چالیسز اولان شجره دینور و مسواك اغاجنك یمشنه دینور و بر نوع یمش آدیدرکه فسوة الضبع دخی دیرلر مؤلف عندنده فسوة الضبع منتار نوعندندر قعبل دخی دینور ووسائره کوره یونانیده سقراطیون دیدکلری کوکدر شلغم قدر اولور (الخمیط) امیر وزننده دریسی یوزلدکدنصکره بتون طبخ اولان اوغلاق بریانه دینور فورونن بریانی کبی و اکر تویی یولنوب دریسیله بریان اولمش ایسه اکا سمیط دینور کوزلك دریسی یوزلدکدنصکره دریسنه صاریلوب بریان اولسون اورمان کبابی کبی که تنور بریانی دخی بویلجه اولور وکرك دریسی یوزلمیوب اویلجه بریان اولسون که بدوی بریانیدر تقول اطعمنا یوما خمیطا و یوما سمیطا (الخماط) شداد وزننده بریانجی‌یه دینور شواء معناسنه (الخمطة) تمره وزننده اوزوم چیچکی مقوله‌سنك رایحه‌سنه دینور وققولی باده‌یه علی قول اکشی اوله‌رق رایحه‌لو اولانه دینور و خوش ققولی سوده دینور یاخود نبق و تفاح رایحه‌سی بغلمش سوده دینور وطلومك رایحه‌سنه دینور بونده فتحاتله لغتدر وخوش ققولی طپراقلو ارضه دینور فرحه وزننده دخی لغتدر یقال ارض

خطـة وخطة اى طيبـة الريح (الخط) فتحيله بودخی سـودك وطلومك
رایحـه‌سی خوش اولمق ورایحه‌سی بوزلمق معنالرینـه اضداددندر یقال خط اللبن
والسقاء خطا من الباب الرابع اذا طابت ریحه ویقال خط اذا تغیرت ریحه وبر
کسه تکبر ایلمك معناسنه‌در : یقال خط الرجل اذا تکبر وطارلمق معناسـنه‌در
یقال خط الرجل اذاغضب (الخامط) بودخی خوشبوسوده علی قول نبق وتفاح رایحه‌سی
بغلمش سوده دینور یقال لبن خط وخمطة کما ذکر وخامط ای طیب الریح اواخذریحا
کریح النبق والتفاح وکذا سقاء خامط (التخمط) تفعل وزننده بودخی یوکلنمك معناسنه‌در
یقال تخمط الرجل اذا تکبر وغضبه کلمك معناسنه‌در یقال تخمط الرجل اذاغضب ودوه
کوکرمك معناسنه‌در یقال تخمط الفحل اذا هدر ودریا جوش وخروش ایتمك معناسنه‌در
یقال تخمط البحر اذا التطم (المتخمط) متکبر وزنـنده پك غالب وزبر دست
آدمه دینور یقـال رجل متخمط ای غلاب قهار وشـول خشمناك آدمه دینورکه
شدت غضبندن چاغروب باغرر اوله یقـال رجل متخمط ای الشدید الغضب له
جلبـة من شـدة غضبه (الخط) کتف وزننده جوش وخروش ایدر اولان
دریایه وصف اولور یقال بحر خط الامواج ای ملتطمها (الخنط) خانك فتحی
ونونك سکونیله برکسه‌یه تاسه وبروب غصه‌لندرمق معنا سـنه‌در : یقال خنطه
خنطا من الباب الثانی اذا کربه (الخناطیط) بلوك بلوك جماعتلره دینور جماعات
متفرقه معناسنه شارحك بیانی اوزره مفردی یوقدر یقـال جاءت خناطیط ای
جماعات متفرقة (الخوط) خانك ضمیله بریلاق تازه ویومشق آغاج دالنه وچبوغنه
دینـور علی قول مطلقـا تازه چبوغه دینور جمعی خیطان کلور خانك کسریله
اصلی خوطان ایدی یقال قدکالخوط ای الغصن الناعم لسنة اوکل قضیب وجست
وسبکروح وبدن واندامی خوب اوله رق اتلو جانلو آدمه دینور یقال رجل خوط
ای جسیم خفیف حسن الخلـق وخوط بر رجل علمیدر وبلخ قضاسـنده برقریه
آدیدرکه قوط دخی دیرلر قافلة (الخوطانة والخوطانیة) خالرك ضمیله شول اوغلانه
وقیزه دینورکه تازه نهال کبی بالابلند وتروتازه بدن اوله یقـال غلام وجاریة خو
طانة وخوطانیة اذا کانا کالغصن طولا ونعمة (خط خط) خالرك ضمیله برآدمه
برکسـه‌یی مزراقله الداتمق یعنی مزراقله آتی اورر کبی اولمق ضمننده امر ایلمك
مقامنده استعمال اولنور یقال قال له خط خط و هوامر بان یختل احدا برمحه شارح
دیرکه بو مشدّد اولان خط صیغه‌سندن امر مخفف اولمق ملحوظدر (التخوط)
تفعل وزننده برکسـیه بر وقتده کلدکدنصکره ینه کلمك معناسنه‌در یقال تخوطه
اذا اتاه الحین بعد الحین (الخیط) خانك فتحی ویانك سکونیله ایپلك تلنه دینور
یقال سلك الخیط فی الخیاط ای السلك جمعی اخیاط وخیوط کلور وخیوطه کلور

هابله وخيط الرقبه بيونده اولان مردار ايليك ديدكلرى بياض اوزون نسنه در يقال جاحش فلان عن خيط رقبته و هو النخاع وخيط بر معروف طاغك آديدر و خيط مصدر اولور ديكش ديكمك معناسنه يقال خاط الخياط الثوب يخيط خيطا بودن اسم خياطه در ديكش معناسنه وخيط يلان قسمى بر يوزنده تل كبى صاغليوب كتمك معناسنه مستعملدر يقال خاطت الحية اذا انسابت على الارض وخيط بر سورى دوه قوشنه ياخود بر بلوك چكركه‌يه دينور جمعى خيطان كلور خانك كسريله (الخيط الابيض) فجر ظهورنده افقده خيط شكلنده نمايان اولان بياضه اطلاق اولنور (الخيط الاسود) غروب شمس عقبنده كذلك افقده ظاهر اولان سواده اطلاق اولنور و منه قوله تعالى [حتى يتبين لكم الخيط الابيض من الخيط الاسود] اى بياض الصبح فى الافق من سواد الليل (الخيطى) سكرى وزننده (والخيط) خانك كسريله بونلرده دوه قوشندن ياخود چكركه‌دن بر بلوكه دينور (الخيطاء) حمراء وزننده بويني اوزون اولان دوه قوشنه دينور يقال نعامة خيطاء اى طويلة العنق (الخياط) لحاف وزننده (والمخيط) ملحف وزننده كنديسيله اثواب ديكيلجك ايك و ابريشم مقوله سنه دينور . وايكنه به اطلاق اولنور ابره معناسنه و ممرّ و مسلك معناسنه در شارح ديركه بو معنا يالكز مخيطك معناسى اولمغله عبارهده سقطه وار در (الخاطئ) قلب اوزره (والخائط) اصل اوزره (والخياط) شداد وزننده ترزى‌يه دينور يقال هو خاط و خائط وخياط اى يخيط الثوب (المخيط) مكيل وزننده (والمخيوط) اصلى اوزره ديكلمش ثوبه دينور يقال ثوب مخيط ومخيوط اذا كان قدخيط (التخييط) تفعيل وزننده صاچه صقاله قير سريك على قول تل تل آغارتمق معناسنه مستعملدر يقال خيط الشيب فى رأسه اذا بدا اوصار كالخيوط (التخيط) تفعل وزننده صاچ وصقال تل تل آغارمق معناسنه مستعملدر يقال تخيط رأسه بالشيب اذا ابيض كالخيوط (خيط باطل) اضافتله هرايه على قول باجه‌دن و پنجره‌دن ايچرويه نفوذ ايدن شعاع شمسه دينوركه ناس اكا ذره تعبير ايدرلر يقال ادق من خيط باطل وهو الهواء اوضوء يدخل من الكوة (الخيطة) تمره وزننده قازغه اطلاق اولنور وتد معناسنه وايپه واورغانه دينور يقال مدخيطة اى حبلا وشول ايپلكه دينوركه بال صاغان كسه‌نك قوللنديغى ايپه بغلو اولور على قول اثوابى اوستنه كيوب بورنديكى اوستلكه دينور وخيطه مصدر اولور بركسه بركره مرور ايلمك ياخود سرعتله مرور ايلمك معناسنه در يقال خاط اليه خيطة اذا مرعليه مرةواحدة اوسريعة (الاختياط) افتعال وزننده خيطه معناسنه در يقال اختاط اليه واختطى بمعنى خاط اليه شارحك بيانى اوزره اختطى مقلو بدر نته كه خطو ماده سنده آنى تاييد ايلمشدر

(المخيط) ديكلمش ثوبه دينوركه ذكر اولندى بو مناسبتله يلان قسمنك صاغليوب
كتديكى يره مخيط الحيـه اطلاق اولنور برصره ديكلمش ديكش يرينـه تشبيهله
يقال هذا مخيط الحية اى مزحفها
(. فصل الدال *) (الدئط) دالك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله ياره‌يى وچبانى
دشمك معناسنه در يقـال دئط القرحة دئطا من البـاب الاول اى بطها فانفجر
مافيها (الدحلطة) حاى مهمله ايله دحرجه [illegible] كلام ايلمك معناسنه‌در
يقال دحلط الرجل اذا خلط فى كلامه (الدفط) [illegible] وفانك سكونيله قوش
جفتلشمك معناسنه‌در : يقال دفط الطائر دفطا من الباب الاول اذا سفد عندالبعض
بو ذال معجمه وقافله‌در (دلغاطان) دالك فتحى وغين معجمه ايله مرو قضاسنده
برقريه‌در فقهادن فضل الله بن محمد بن ابراهيم الدلغاطى اورادندر حافظ ابو محمد
الرشـاطى كتاب انسـابنده ذال معجمه ايله تقييد ايلمشدر (دمياط) جرجال
وزننده مصر اولكه‌سنده بلده‌ٔ معروفه‌در شارح ديركه دمياط سريانيدر اصلى معجمه
ايله‌در قدرت ربانيه معناسنه‌در كوياكه مجمع البحرين قدرتنه اشـارتدر على قول
دميـاط بن اشمس بن مصر ايـم بنا واسميله مسما اولمشدر (دهروط) عصفور
وزننده صعيد مصرده بربلده آديدر
(* فصل الذال المعجمة *) (الذأط) ذالك فتحى وهمزه‌نك سكونيله بوغزلمق
معناسنه‌در : يقال ذأطه ذأطا من البـاب الثالث اذا ذبحه وبرآدمه دلى اغزندن
چقنجه‌قدر بوغمق معناسنه‌در يقال ذأطه اذا خنقه حتى دلع لسانه وطولدرمق معناسنه‌در
يقال ذأطه الاناء اذا ملأه وطولمق معناسنه‌در يقال ذأط الاناء اذا امتلأ (الذحلطة)
دحلطه وزنـنـده ومراد فيدركه ذكر اولندى (الذرباطة) ذال مكسوره وباى
موحـده ايله طينت واحـده‌ده اولان ارضـه دينوركه بر يرنده اختـلاف
اولميه يقال ارض ذرباطة اى طينة واحدة (الذرطأة) دحرجه ورنـنـده چركين
چركين طعـام يمك معناسنه در تقول ذرطيت يافلان ذرطاة اى اكلت قبيحا همزه
تسهيل اولنمشدر (الذرعمط) قزعمل وزننده يوغردكى يك قيو سـوده دينور
وهر نسنه‌يه اشتها ايدر اولان صوغومسز كمسيه دينور يقال كل الذرعمط ذرعمطا
اى الرجل الشهوان لبنا خاثرا (الذرقطة) قافله دحرجه وزننده من غير روّية
برسـوز آتى وبرمك معناسـنه در يقال ذرقط الكلام اذا لفظه (الاذط) اعز
وزننده‌چنه كيكى اكرى اولان آدمه دينور يقال رجل اذط اى المعوج الفك (الذعط)
ذالك فتحى وعينك سكونيله بوغزلمق على قول تيز بوغزلمق معناسنه‌در يقال ذعطه ذعطا
من الباب الثالث اذا ذبحه اوذبحا وحيا (الذعوط) جرول وزننده (والذاعط)
چابك اولومه دينور يقال موت ذعوط وذاعط اى سريع (الذعمطة) دحرجه

وزننده ذعط معناسـنه در يقال ذعمطه بمعنى ذعطه وذعمطه اسم اولور دلى زفير عورته دينور يقال امرأة ذعمطة اى بذيئة (الذقط) دفط وزنـنـده حيـوان چفتلشمك معناسـنه در يقال ذفط الطائر والتيس ذفطا من الباب الثانى اذا سفد وسينك صيچمق معناسنه در يقال ذفط الذباب اذا القى مافى بطنه على قول بونلرده صواب اولان قافله اولمقدر (الذفوط) صبور وزننده ضعيف وزبون شخصه دينور يقـال رجل وبعير ذفوط اى ضعيف (الذقط) ذالك فتحى وضميله ذفط معنالرينه‌در يقال ذقط الطائر والتيس ذقطا من الباب الثانى اذا سفد ويقـال ذقط الذباب اذا ونم (الذقطان) سكران وزننده (والذقط) كتف وزننده طارغين آدمه دينور يقال ذقطان وذقط اى غضبان (الذقط) صرد وزننده برنوع اوفق سينكه دينور جمعى ذقطان در صردان وزننده (التذقط) تفعل وزننده برنسنه آزجه آلمق معناسنه در يقال تذقط الشئ اذا اخذه قليلا قليلا (الذقطة) همزه وزننده (والذقيط) امير وزننده برامز وخبيث كسيه دينور يقال رجل ذقطة وذقيط اى خبيث (المذقوط) سينك صيچمش نسـنه‌يه دينور يقال لحم مذقوط اذا كان فيه ذقط الذباب (الذمط) ذالك فتحى وميمك سكونيله بوغزلمق معناسنه‌در يقال ذمطه ذمطا من الباب الثانى اذا ذبحه (الذمطة) همزه وزننده لقمه‌يى آغزده چينمكسزين يودر اولان آدمه دينور يقال هوذمطة اذا كان يبلع كل شئ (الذمط) كتف وزننده بوغزدن چابك انوب كيدر اولان طعامه دينور يقال طعام ذمط اى سريع الانحدار (ذمياط) دمياط لفظنده لغتدركه ذكر اولندى (الذوط) ذالك فتحى وواوك سكونيله بركسه‌يى دلى اغزندن چقنجه قدر بوغمق معناسنه در يقال ذاطه يذوطه ذوطا اذا خنقه حتى دلع بلسانه (الاذوط) جثه‌سى ناتمام اولان انسان وحيوانه دينور يقال هو اذوط اى الناقص الذقن (الذوطة) تمره وزننده برنوع اورمجك اسميدركه صرتى صارى اولور جمعى ذواطدر (ذهوط) جرول وزننده برموضع اديدر (ذهيوط) عذيوط وزننده وعصفور وزننده برموضع آديدر

(* فصل الراء المهملة *) (الربط) ضبط وزننده بغلمق معناسنه‌در يقال ربط الشئ ربطا من الباب الثانى والاول اذا شده (المربوط) (والربيط) امير وزننده بغلنمش نسنه‌يه دينور يقال شئ مربوط وربيط اى مشـدود وربيط شول قورى خرمايه اطلاق اولنوركه طغارجغه قونوب اوزرينه تازه‌لنمك ايچون صو دوكلمش اوله يقال عنده ربيط وهو تمر يوضع فى الجراب ويصب عليه الماء فيعود كالرطب وصويه املادلمش خرما قورغنه اطلاق اولنور يقال بسر ربيط اى مودون وشول راهبه وزاهده وحكيم وفيلسوفه اطلاق اولنوركه نفسلرنى دنيادن منع واخرايه ربط ايلمش اوله لرزابط كبى كماسيذكر وربيط غوث بن مر بن طلحه‌نك لقبيدر مربوك

والده‌سنك مقـدما اولادی تعیش ایلمـامکله اکر من بعد بر ولدم قالور ایسـه باشنه علامت ایچون یوك پارچه سی بغلیوب کـندیسنی کعبهٔ معظمه خدمتنه ربیط یعنی مربوط ایده‌یم دیو نذر ایلمشـیدی وقتـا که غوث مرقوم تولد وتعیش ایلمکله نذرینه وفا ایله بیت شریفه خادم ایدوب بلوغه قدر اول خدمتده ابقا بعده انتزاع ایلمکله ربیط ایله ملقب اولمشدر (الرباط) کتاب وزننده کندیسیله بر نسـنه بغلنجق شیئه دینورکه باغ تعبیر اولنور جمعی ربط کلور ضمتینله یقال ربطه بالرباط وهوما ربط به و رباط یورکه اطلاق اولنور رباط بدن اولدیغیچون و منه یقال قرض فلان رباطه ای فوأده اذامات و فوأد ایله کوکل مراد ایلك دخی اولور اشیانك نفسه ارتباطنه وسـیله اولدیغیچون ورباط مفاعله‌دن مصدر اولور مرابطه کبی برایشه مداومت ایلمك معناسـنه یقال رابط الامر مرابطة ورباطا اذا واظب علیه و خاصة دشمن اغزنده اولان سرحد و دربند محافظه‌سـنه ملازمت ایلمك معناسـنه‌در یقال رابط الجیش اذا لازموانغر العدو ورباط آت سوریسـنه علی قول بش رأس و اندن زیاده‌یه اطلاق‌اولنور مابهاالمرابطه اولدیغیچون بوراده رباط اسمدر یقال لفلان رباط ای الخیل اوالخمس منها فما فوقها ورباط کاربانسرایه و تکیه‌یه و عمارته اطلاق اولنورکه مسـافرلر ایچون بنـا قلنور انده طوارلری بغلندیغی‌ایچون ومرابطه سرحدده ایکی دشمن عسکرلری‌جنك وقتاله آماده اوله‌رق بری برینه مقابل آتلرنی بغلمق معناسـنه در حتی بو جهتدن دربند و سرحدده عسـکر اکلندیکی یره و اقامتنه رباط اطلاق اولندی و منه قوله تعالی [وصابروا ورابطوا] ای اقیموا علی‌جهاد عدوکم بالحرب و ارتباط الخیل او معناه انتظار الصلاة بعد الصلاة لقوله علیه الصلاة و السلام فذلکم الرباط مانصه عن ابی هریرة رضی الله عنه‌انه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم [الادلکم علی‌مایمحو الله به‌الخطایا و یرفع به الدرجات قالوبلی یارسـول الله قال اسباغ الوضوء علی‌المکاره وکثرة الخطاء الی المسـاجد وانتظار الصلاة بعدالصلاة فذلکم الرباط فذلکم الرباط] یعنی حضرت رسول الله برکون اصحابه بیوردیلرکه سزلری محو ذنوب و خطایا و رفع درجاته وسیله‌اولان عمله دلالت ایده‌یم‌می آنلر دخی نیاز ایتدکلرنده زحمت ومشقتی وار ایکن اسباغ وضوء ایدوب و مساجده کثرت تردد و بر نمازدنصکره نمازآخره منتظر اولمغه مداومت ایلمکدر ایشته بونلر رباطدر بیوردیلر یعنی جهاد فی سبیل الله منزلنده درلر یاخود بوراده رباط باغ معناسـندن مأخوذ درکه صاحبنی عذاب و عقابدن منع‌ایدر دیمکدر یاخود معاصی ومحارمدن منع‌ایدر دیمك اولور (المربط) منبر وزننده (والمربطة) هایله طوار بغلیجق‌باغه دینور یقال قطعت الدابة مربطها ومربطتها ای ماربطت‌به و مربطه شول لطیف و نازك کـوکس قولانـنه دینورکه

پالانك اوزرندن كتور يلوب بغلنور (المربط) مقعد وزنــده (والمربط) منزل وزننده طوار بغليه‌جق يره دينــور (الرابط) بو دخی شــول راهبه وزاهده و فيلسوفه اطلاق اولنوركه نفسنی دنيادن منع واخرايه ربط ايلمش اوله ربيط كبی يقال راهب وزاهد وحكيم ربيط ورابط اذا كان قدظلف نفسه عن الدنيا (رابطالجأش) (وربيط الجأ ش) قوی القلب دلير وبهادر آدمه اطلاق اولنور كو يا كه بغلنمش اولمغله اصلا مهول ومهيبدن خفقان عارض اولمز يقال رجل رابط الجأش وربيطه ای شجــاع ورابط بول وميد انلو صولوغه وصف اولور بعض انسان وحيوان پك صولوقلی اولور كويا كه اجزا لرنی بری برينه ربط ايدوب اوزاتر اولور يقال نفس رابط ای واسع اريض (الرباطة) كتابه وزننده بركســه دلير وقوی القلب اولمق معنا ســنه در يقال ربط جأشه رباطة اذا اشتد قلبه وخدای متعال بركسه نك كوكلنه صبر وثبات فيض والهاميله قوی القلب قلمق معنا سنه در يقال ربط الله علی قلبه ای الهمه الصبر وقواه ومنه قوله تعالی [وربطنا علی قلوبهم] الاية (الربيطة) سفينه وزننده بريره بغلنمش دابه يه دينور يقال دابة ودواب ربيطة ای مربوطة (مربوط) اسكندريه قضا سنده برقريه در خلق پك معمر اولورلر اسكندريه‌ده انلردن نيجه كسه‌لر مشهود من اولدی (الارتباط) افتعال وزننده برآدم سرحدده دشمنله جنك ايلمك ايچون آت ايدنمك معناسنه‌در يقال ارتبط الرجل فرسا اذا اتخذه للرباط (المترابط) شول صويه اطلاق اولنوركه هركز چكيلوب التماغله يرنده دائمی طورر اوله يقال ماء مترابط ای دائم لاينزح (مربط) بحر هند ساحلنده بربلده آديدر (الرثوط) ثای مثلثه ايله قعود وزننده يرندن ايراق نوجه اوزره دائمی مكث وقعود ايلمك معناسنه‌در يقال رثط فی قعوده رثوطا من الباب الاول اذاثبت ولزم (الارثاط) همزه‌نك كسريله رثوط معناسنه‌در يقال ارثط الرجل فی قعوده بمعنی رثط (المرثط) محسن وزننده يرده ومركوب اوزرنده دائما صالق وسلپوك اوتورر اولان كسه يه دينور يقال رجل مرثط ای مسترخ فی قعوده وركوبه (الرساطون) رانك فتحيله خمروباده يه دينور ظن ايدرمكه فی الاصل رومی اولوب كلام عربه دخيل اولمشدر مترجم ديركه تحفه ترجه سنده رساطون اوزم صويی وعسل وسائر بعض اجزادن مرتب بردرلو شرابايله مفسردر (الرطيط) اطيط وزننده شماطه وغريو وفرياده دينور تقول ماهذا الرطيط ای الجلبة والصياح وحمق وبلاهت معناســنه‌در يقال له رطيط ای حمق واحمق آدمه دينور يقال رجل رطيط ای احمق جمعی رطاط كلور رانك كسريله ورطائط كلور (الارطاط) همزه‌نك كسريله احمق اولمق معنا سنه در يقال ارط الرجل ارطاطا اذا حمق ومنه المثل * ارطی ان خيرك فی الرطيط * يعنی ای خاتون بنه سن حماقتكده ثابت اول كه

سنك خيرك ومنفعتك حاقتك حالنـده در مثل مزبور براحق كمسه حاقتی حالیله
مرزوق ومنعم اولوب رشـد ودراتيله حركت ايده جك اولدقده محروم اولديغی
وقتده ضرب اولنور مثل مزبور موزون اولمغله فان‌نسخه لری غلطدر وارطاط
برآدم تنبل اولمغله اولديغی محلدن ايرلميوب دائمی مكث وقعود ايلمك معناسنه‌دريقال
ارط الرجل فی مقعده اذا الح فلم يبرح (الرطراط) ثرثار وزننده دوه‌لر ايچدكدنصكره
حوضنده قلان صوبقيه سنه دينور (الرط) رانك فتحيله فارس ايله اهواز بيننده
برموضع آديدر (الاسترطاط) برآدمی احمق عدايلمك معناسنه‌در تقول استرططته
ای استحمقته (رطرط) رالرك ضمی وطالرك تخفيفيله امر بنيه سيدر تحامق ايله
يعنی حاقت صورتنی اظهار ايله امردر يعنی سنده بونلركبی احمق اول‌كه بويله‌جه
رفاه وراحته نائل اوله‌سن اصلی رطيط لفظندن اولوب بعده تخفيف اولنمشـدر
(رغاط) غين معجمه ايله غراب وزننـده برموضع آديدر (الرقطة) رانك
ضمی وقافك سكونيله بياض بنكلر ايله آلاجه اولان قاره‌لق علی قول سياه بنكلر
ايله الاجه اولان اقلغه دينور يقال فيه رقطة وهو سـواد يشوبه نظر بياض او
عكسه (الارقطاط) احمرار وزننده (والارقيطاط) احميرار وزننده برنسـنه
ذكر اولنـان رنكده اولمق معناسـنه‌در يقال ارقط الشیء وارقاط اذا كان ارقط
وعرفج ديدكلری ميشـه آغاجنك داللرينك هنوز يپراقلری آچـديغی وقتده
آراقلرنده و بغوم يرلرندن طرنق طرنق تيكنلری بلورمك معناسنه مستعملدر
تقول ارقط عود العرفج وارقاط اذا رأيت فی متفرق عيدانه وكعوبه مثل الاظافير
(الارقط) وصفدر بياض بنكلر ايله الاجه اولان قاره نسـنه‌يه ياخود برعكس
اولان نسنه‌يه دينور رقطاء مؤنثيدر وارقط قپلانه اطلاق اولنور واقلو قاره‌لو
قيونه اطلاق اولنور وحيد بن مالك نام شاعرك لقبيدر چهره سـنده بنك بنك
الاجـه‌لق اولديغيچون (الرقطاء) ارقطك مؤنثيدر وفتنه وشورش واختلاله
اطلاق اولنور يقال بينهم رقطاء ای فتنة وهلال قبيله سندن برخاتونك لقبيدركه
مغيرة بن شعبه نك مزبوره ايله برقصه سی واقع اولمشدر وبنك بنك الاجه طاوغه
وصف اولور يقال دجاجة رقطاء ای مبرقشة وزيتون ياغی چوق اولان تريده
وصف اولور يقال بريدة رقطاء ای الكثيرة الزيت (الاريقط) مصغر بنيه سيله
القاب واسمـادندر عبد الله بن الاريقط رسـول اكرم عليه الصلوة والسـلام
حضرتلرينك مدينه يه هجرتلرنده قلاغوزلق خدمتلريله شرفيـاب اولمشـدر
(الترقط) تفعل وزننده ثوب مقوله‌سـنك نقطه نقطه مركب مقوله‌سی لكه‌لر
صچرايوب سريلمكله بنك بنك اولمق معناسنه‌دريقال ترقط ثوبه اذا ترشش عليه نقط
مداد اوشبهه (الرمط) رانك فتحی وميمك سكونيله بركمسه‌يی عيبليوب طعن وتشنيع ايلمك

معناسنده‌در یقال رمطه رمطا من‌الباب الثانی اذا عابه وطعن علیه ورمط عرفط
مقوله‌سی بیوك میشـه آغاجلرینك قورولغنه ومجمعنه دینور یاخود بونده صواب
اولان رهطه اولمقدر هابله (الروط) سوط وزننده (والربط) خیط وزننده
وحشی جانور تپه‌یه وبایره طوغری صغنور کبی قاچوب کتمك معناسـنه در یقال
راط الوحشی بالا کمة یروط ویریط روطا وریطا کانه یاوذبها (الروط) رانك
ضمیله ایرمغه دینور نهر معناسـنه رود فارسی معربیدر (روطه) رانك ضمیله
اندلسـده برموضع آدیدر (الرهط) رانك فتحی وهانك سکونیله وحرف حلق
ایچون فتحتینله بر ادمك قوم وقبیله سنه دینور یقال هم رهطه ای قومه وقبیلته
ورهط اوچ نفردن اونه قدر یاخود یدیدن اونه قدر علی قول اون نفردن مادون
اولان اشخاصه دینورکه جمله سی رجال اولوب ایچلرنده عورت اولمیـه ورهط
کلمه‌سی جمعدر لفظندن مفردی یوقدر یعنی قوم ومعشر کبی اسم جمعدر جمعی ارهط
واراهط وارهاط واراهیط کلور اراهط واراهیط کویا که ارهط لفظندن جمعدر
رهطده جمعیت اعتباریله ورهط عدویه اطلاق اولنور یقال هو رهطه ای عدوه
وبرموضع آدیدر ورهط اعرابه مخصوص دریدن قولسز جبه طرزنده برکیه سی
اسمیدرکه کو بکدن اشاغی طرفنك ایکی جانبلرنی بوریمك تمکن اولمق ایچون یاروب
چوجقلرینه کیدررلر وحائض خاتونلر یده کیرلر علی‌قول شول خام کونه دینورکه
اندن قایشلر وصریملر کسیلور جمعی رهاطدر رانك کسریله علی قول رهاط دخی
مفرددر جمعی ارهطه در لباس والبسه کبی ورهط لقمه‌یی بیوك المق معناسنه در
یقال رهط اللقمة رهطا من‌الباب الثالث اذا اخذها عظیمة وبك پك یمك معناسنه‌در
یقـال هو یرهط ای یأکل شدیدا ورهط ایله اجتماعدن کنایه اولنور تقول نحن
ذورهط ای مجتمعون (الرهاط) کتاب وزننده‌اوك خرت مرت اسبابنه دینور متاع
البیت معناسنه (الترهیط) تفعیل وزننده لقمه‌یی بیوك آلمق معناسـنه در یقال
رهط اللقمة اذا اخذها عظیمة وبك پك یمك معناسنه‌در یقال رهط الرجل اذا اکل
شـدیدا (الترهوط) تانك ضمیله لقمه‌یی بیوك آلان وطعامی پك پك اکل ایدن
کمسـیه دینور (الرهطاء) خیلاء وزننده (والرهطة) همزه وزننده عرب
طوشاننك شول یواسنه دینورکه قازدیغی طپراغی اندن چقروب برکـدرر اوله
(الرهطی) سکری وزننده برقوش‌ادیدر (ذومراهط) میمك فتحیله برموضعدر
(رهاط) غراب وزننده مکه‌یه اوچ مرحله مسافه ده ثقیف قبیله‌سنه مخصوص
برموضع آدیدر (مرج راهط) دمشق شرقیسنده برموضعدر (المرهط) معظم
وزننده بیوك لقمه آلمق معناسـنه اولان ترهیطدن اسم مفعولدر اول منا‌سـبتله
ایریلنمش وقبالنمش نسنه ده مستعملدر بوجهتدن یوزینك اتی قبا وشیشکن اولان

آدمه مرهط الوجه اطلاق اولنور يقال رجل مرهط الوجه اى مهبجه (ارتهاط) افتعال وزننده اجتماع معناسنه مستعملدر تقول نحن ذوارتهاط اى مجتمعون (الريطة) رانك فتحى و يانك سكونيله شول جاره دينور كه برايندن نسج واحد اوزره طوقونمش اوله كه تيكش يرى اولميه خاتونلر بورنورلر على قول دلبندكبى ابجـه وملايم نسج اولنمش اوله جمع جنسى ريط وجمع صيغى رياط كلور يقـال خرجت تسحب ريطتها وهى ملاءة غير ذات لفقين كلها نسج واحد و قطعـة واحدة اوكل ثوب لين رقيق وريطه ارض شـنوءه ده بر موضع آديدر وريطة بنت الحارث صحابيه‌در (الرايطة) ريطه معناسنه دركه جار مذكور در ورايطه بنت سفيان ورايطه بنت عبدالله ورايطه بنت الحارث ياخود بوباى موحده ايله در ورايطه بنت حيان صحابيه لردر وابن دريد اسامىٔ نسوانده ريطه‌در والفله رايطة خطادرديمكله كنديسى خطاايلمشدر بجزالراء بعون ذى‌الاء

(* فصل الزاى المعجمة *) (الزئاط) همزه ايله كتاب وزننده غوغاوشماطه‌يى جوغالدوب قبارتمق معناسنه در يقال زأط الرجل زئاطا من الباب الثالث اذا اكثر من اللغـط واعلاه وزئاط دف وداژه پوللر ينه وچنقراقلر ينه دينور (الزبط) ربط وزننده (والزبيط) ربيط وزننده قاز قسمى باغرمق معناسنه‌در يقال زبط البط زبطا وزبيطا من الباب الثانى اذا صاح (الزبطانة) فتحتينله سبطانه وزننده ومرادفيدركه اغز تفكنـه دينور خرده خرده بوالق ياپوب اندن اغزلر يله اوفوروب سرچه اوررلر (الزحلوط) زانك ضمى وحاى مهمله‌نك سكونيله الجق وخسيس كسيه دينور (الزخرط) خاى معجمه ايله زبرج وزننده (والزخريط) قنديل وزننده دوه وقيون قسمنك اغزلرندن و برونلرندن اقان سالياره وسموكه دينور وزخرط وزخريط برنبـات اديدر (الزخروط) زانك ضميله پك قوجه اركك دوه يه دينور يقـال جمل زخروط اى مسن هرم (الزخلوط) زحلوط وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى ياخود صواب اولان حاى مهمـله ايله اولمقدر (الزرط) فرط وزننده يوتمق معناسنه در يقال زرط اللقمة زرطا من البـاب الثانى اذا ابتلعهـا (الزراط) زانك كسريله سراط لفظنده لغتدركه يوله دينور (الزط) زانك ضمى وطانك تشـديديله هند خلقندن برطائفه نك اسميدر چت معربيدركه لفظ هنديدر جيم فارسـينك فتحيله قياس اولان اصلى كبى فتحله اولمق ايدى مفردنده زطى دينور ترك وتركى كـبى (الازط) فتحتينـله اذط وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى ويوز ينك انى يوميرى اولميوب دوز وصيرق اولان كسيه دينور يقـال رجل ازط اى مستوى الوجه وكوسه‌يه دينور (الزط) زانك فتحيله سينك وزرده‌مق معناسـنه در : يقال زط الذباب زطا من الباب الاول اذا صوت

(الزعط) زانك فتحى وعينك سكونيله بوغمق معناسنه در يقال زعطه زعطامن
الباب الثالث اذا خنقه واشـك اكيرمق معناسنه در يقال زعط الحمار اذا صوّت
(الزاعط) تيز ايريشن اولومه دينور يقال موت زاعط اى ذبح وحى (الزلط)
خلط وزننده چابك يوريمك معناسـنه در يقال زلط الرجل زلطا من الباب الثانى
اذا مشى سريعا (الزلبطة) جهينه وزننده عصيده مقوله سى طعـامدن ياغ كبى
بيرمجق اولوب بوغازدن برده كچوب كيدن لقمه يه دينوروبومولده در (الزلنقطة)
زانك ولامك ضميله كذبذبه وزننده بنى آدمك ذكرينه دينور وبودور عورته دينور
ووزن مذكورده بوايكى كلمه دن غيرى يوقدر (الزنط) زانك كسريله كثرت وزحام
معناسنه در يقال ماهذا الزنط اى الزحام (التزانط) تفاعل وزننده صقشـوب
مزاحمه قلمق معناسـنه در يقال تزانط القوم اذا تزاحموا (الزهوطة) دحرجه
وزننده لقمه يى بيوك قالدرمق معناسنه در يقال زهوط اللقمة اذا عظمها (زهيوط)
زانك كسريله كدبون وزننده برموضع اديدر ياخود صواب اولان ذال معجمه ايله
اولمقدر (زواط) غراب وزننده برموضعدر (زواطى) سكارى وزننده واسط
ايله بصره بيننده بر بلده آديدر (زوطى) سلمى وزننده امام اعظم ابو حنيفـه
رضى الله تعـالى عنه حضرتلرينك جدلرى اسميدر (التزويط) تفعيل وزننده
لقمه يى بيوك قالدرمق معناسـنه در يقال زوط الرجل اذا عظم اللقمة (الزيط)
خيط وزننده (والزياط) كتاب وزننده حيقرمق معناسـنه در يقال زاط الرجل
يزيط زيطا وزياطا اذا صاح على قول زياط برى بريله غوغا وشمـاطه ايده رك
منازعه ايلمك معناسنه در (الزياط) شداد وزننده چاغرغان آدمه دينور يقال
رجل زياط اى صياح

(* فصل السين *) (السبط) سينك فتحى وبانك سكونيله وفتحتينله (والسبط)
كتف وزننده قيورجق اولميان صاچه دينور يقال شعر سبط وسبط وسبط اى غير
جعد وسبط مصدر اولور كما سيذكر سبط اليدين كريم وجوانمردن كنايه اولنوركه
الى آچق تعبير اولنور يقال رجل سبط اليدين اى سخى وسبط الجسم سر وسهى
كبى قدى كشاده وموزون واعضاء واندامى او يغون اولاندن كنايه اولور يقال غلام
سبط الجسم اى حسن القد لطيف وسبط آرالقسز بردوزه يه ياغان يغموره اطلاق
اولنور يقـال مطر سبط اى سحّ (السبط) ربط وزننده (والسبط) فتحتينله
(والسبوط) قعود وزننده (والسبوطة) عمومه وزننده (والسباطة) كرامه
وزننده صاچ قيورجق اولميوب دوز اولمق معناسنه در يقال سبط الشعر وسبط سبطا
وسبطا وسبوطا وسبوطة وسباطة من الباب الخامس والرابع ضد جعد وسبط فتحتينله
بغدايجق اوتنك تازه سنه دينور نباتى تازه دارى نباتنه شبيه اولور طوار او تلاغنك كزيده سيدر

وكوكى براولوب دالى كور وفراوان اولان اغاجه دينور يقال شجر سبط اذا كانت لها
اغصان كثيرة واصلها واحد (السبط) كتف وزننده اوزون بويلو ادمه اطلاق
اولنور يقال رجل سبط اى طويل (السباطة) سماحه وزننده يغمور فراوان
اولمق معناسنه‌در يقال سبط المطر سباطة من الباب الخامس اذا كثر واتسع (السبط)
سينك كسريله بر آدمك ولد ولدينه دينوركه طورون تعبير اولنور فروعنك مدار
امتدادى اولديغيچون يقال هو سبطه اى ولد ولده و سبط يهود قبيله‌سنه دينور
جمعى اسباط در عربك قبيله‌سى منزلنده در اسباط بنى اسحق قبائل بنى اسمعيل
منابه‌سنده در و منه قوله تعالى [وقطعناهم اثنتى عشرة اسباطا امما] بوراده اسباطا
لفظى بدلدر تمييز دكلدر وفى الحديث [حسين سبط من الاسباط من احبنى
فليحب حسينا] اى امة من الامم يعنى من الخير فهو واقع على الامة والامة واقعة
عليه (التسبيط) تفعيل وزننده ناقه و قيون مقوله‌سى قارننده اولان ولدنى ناتمام
دوشورمك معناسنه در على قول هنوز خلقتى ظاهر و مستبين يعنى صورتپذير
اولمقسزين دوشورمك معناسنه‌در يقال سبطت الناقة والنعجة اذا القت ولدها لغير
تمام اوقبل ان يستبين خلقه (المسبط) محدث وزننده ياوريسنى وجه مذكور اوزره
دوشورن ناقه‌يه و قيونه دينور (الاسباط) همزه‌نك كسريله قورقودن ناشى
سكوت ايلمك معناسنه‌در يقال اسبط الرجل اذا سكت فرقا و اورلمش كسه شدتندن
يره ياپشوب اوزانوب سرلمك معناسنه در يقال اسبط الرجل بالارض اذا لصق بها
و امتد وكوز يومق معناسنه‌در يقال اسبط فى نومه اذا غمض و بر خصوصدن تغابى
وتجاهل ايلمك معناسنه‌دركه بيلمزلك و نادانلق كوستورمكدر يقال اسبط عن الامر
اذا تغابى عنه وضعف و ناتوانلقدن دوشوب اوزانوب ياتمق معناسنه در شويله كه
قلدامغه قادراولميه يقال اسبط الرجل اذا انبسط ووقع فلم يقدران يتحرك (السبطانة)
سينك و بانك فتحيله آغز تفكنه دينور زبطانه كبى حاليا قورشون تفكنه‌ده اطلاق
صحيحدر (الساباط) شول ناوانلو كپرى اوطه‌يه ونشيمنه دينوركه ايكى خانه‌نك
ارالغنه ياپيلوب و آلتندن يول يچراوله جمعى سوابيط و ساباطات كلور تقول قعدت
فى الساباط وهو سقيفة بين دارين تحتها طريق وساباط ماوراء النهرده بربلده آديدر
و مداين اولكه‌سنده نوشروان ايچون ياپلمش بر موضع آديدر بلاس اباد معربيدركه
بلاس نام معمار بنا ايلمشدر ومنه المثل * افرغ من حجام ساباط * منقولدركه اوراده
برحجام وار ايدى بر دفعه نوشروانه اثناى سفرده حجامت ايدوب احسان بيكرانه
مظهراولمغله فقر و احتياجدن برى اولديغنه مبنى كار وكسب محنتندن فارغ اولمغله
ضرب مثل اولدى و بعضلر ديديكه اوزرينه اوغرايان عسكردن حجامت اقتضا
ايدنلره وقت عودنده ويره‌سى‌به برردانقه حجامت ايدوب ووقت اولور ايدى‌كه بر

و ایکی هفته بر کسه اوغرامیوب اویله بوش قالور ایدی اول بوشلق اثناسنده بطالت تهمتیله ملام اولمامق ایچون والده‌سنی طشره چقروب حجامت ایدر ایدی کیده رك والده سنك مادهٔ حیات اولان دمی تمام اولمغله برکون فجاءة فوت اولمغین ضرب مثل اولدی (سباط) قطاد وزننده حما عارضه‌سنه دینور ویقال سبط الرجل علی بناء المفعول اذاحم (سباط) غراب وزننده شهور رومیه‌دن شهر آزردن مقدم اولان ایك اسمیدرکه شین معجمه ایله متعارفدر وبو غیر منصرفدر منصرف دخی اولور عجمه وعلمیتله غیر منصرف اولور ظاهرا بو معرب اولمق کرکدر انصرافی بو جهتدن اولور (السباطة) سینك ضمیله سپورندیلکه دینور یقال بال فی سباطة القوم ای کناستهم (سابط) بانك فتحیله (وسبیط) زبیر وزننده اسماء رجالدندر (سبسطیه) احدیه وزننده نابلس اعمالندن بر بلده ادیدرکه زکریا ویحیی علی نبینا وعلیهما السلام حضرتلرینك مرقدلری آنده در (سابوط) برکونه دریا جانورینك اسمیدر (السجلاط) سینك وجیمك کسری ولامك تشدیدیله یاسمین دیدکلری چچکه دینور وشال کبی یوکدن نسج اولنمش برکونه پرده‌یه دینورکه نسوان هودجلری اوزره اورتو ایدرلر علی قول کتان بزندن بر دورلو منقش نهالی‌یه دینورکه نقشی خاتم شکلنده اولور (السجلاط) نون زیاده سیله بر موضع ادیدر وبر کونه خوشبو چچك آدیدر (السحط) سینك فتحی وحای مهمله‌نك سكونیله (والسحاطة) سینك ضمیله (والسحاطة) سینك فتحیله (والمسحط) مطلب وزننده چالك بوغزلمق معناسنه در یقال سحطه سحطا وسحاطة وسحاطة ومسحطا من الباب الثالث اذا ذبحه سریعا وبرنسنه بوغزه طوروب بوغزی طیقامق معناسنه در یقال سحط الطعام فلانا اذا اغصه وشرابه صو قاتمق معناسنه‌در یقال سحط الشراب اذا قتله بالماء وقوزی‌یی واوغلاغی بیانه اناسیله بیله‌جه صالیورمك معناسنه‌در یقال سحط السحل اذا ارسله مع امه (المسحط) مقعد وزننده مصدر میمیدرکه ذکر اولندی واسم مکان اولور بوغزه اطلاق اولنور تقول کنت له مثل الشجی فی مسحطه ای حلقه (سحاط) قبفال وزننده بر قریه یا بر دره یا بر سیاه بیوت قبا یا بر طاغ قله‌سی یاخود بر ارضك اسمیدر (المسحوط) بتون صو قاتلمش مشروبه دینور (الانسحاط) انفعال وزننده بر نسنه صابون کبی الدن سیوشوب یره دوشمك معناسنه‌در یقال انسحط الشیء من یده اذا انملص فسقط وآغاج وطام مقوله‌سندن ال ایله طونه‌رق انیوب یردن صالنوب انمك معناسنه‌در یقال انسحط عن النخلة وغیرها اذا تدلی عنها حتی ینزل لایمسکها بیده (السخط) سینك ضمی وخای معجمه‌نك سكونیله (والسخط) عنق وزننده (والسخط) جبل وزننده (والمسخط) مقعد وزننده رضا مقابلیدرکه راضی

و خوشنود اولمامقله کوجنمکه دینور بو حالت غضبی مستلزم اولمغله کبارك بر نسنه‌یی بکنمیوب خوشنود اولمامق سببیله یوقریدن اشاغی کوجنوب طارلمسنده استعمال اولنور غضبك مفهومندن اخص‌در (وسخط) فتحتینله وجه مذکور اوزره راضی و خوشنود اولمامق جهتیله کوجنوب طارلمق معناسنه در و مطلقا طارلمق معناسنده دخی مستعملدر یقال سخط علیه سخطا من‌الباب‌الرابع اذا لم‌یرض و غضب (التسخط) تفعل وزننده سخط معناسنه در یقال تسخطه اذا لم یرضه فتغضب و بر نسنه‌یی بکنمیوب ناخوش کورمك معناسنه‌در یقال‌تسخطه اذا تکرهه و بر آدمك ویردیکی عطیه‌یی آزنسیوب غیر ممنون اولمق معناسنه‌در یقال تسخط عطاءه اذا استقله و لم یقع منه موقعا (المسخوط) پسند و خشنود اولنمیان امر نامقبوله دینور یقال امر مسخوط ای مکروه (الاسخاط) همزه‌نك کسریله کوجندروب طارلتمق معناسنه در یقال اسخطه اذا غضبه (المسربطة) مدحرجه وزننده خرده و سوبو اولان قاونه دینور (السربطة) دحرجه وزننده قاون خرده وسوبو اولمق معناسنه‌در یقال سربطت البطیخة علی بناء المجهول اذا صارت دقیقة طولا (السرط) شرط وزننده (والسرطان) فتحاتله یوتمق معناسنه در یقال سرطه وسرطه سرطا وسرطانا من‌الباب الاول والرابع‌اذا ابتلعه (الاستراط) افتعال وزننده (والتسرط) تفعل وزننده بونلرده یوتمق‌معناسنه‌در یقال استرطه و تسرطه اذا ابتلعه (الانسراط) انفعال وزننده طعام بوغزده ایلشمیوب‌سهولتله کچوب کتمك معناسنه‌در یقال انسرط الطعام فی حلقه اذا سار سیر اسهلا (المسرط) مقعد وزننده (والمسرط) منزل وزننده بوغزده طعام کچه‌جك بوغرتلغه دینور (السرواط) سینك کسریله اکول و اینهان کمسیه دینور یقال رجل سرواط ای اکول (السرطم) سینك کسریله بو دخی اکول آدمه دینور کرچه مؤلف بونی میم بابنده دخی ثبت ایلمشدر غالبا میمك زیاده‌سیله سرط ماده‌سندن مأخوذ در دیین قوله مبنی بوراده دخی رسم ایلمشدر و سرطم ناطقه‌لو بلیغ وسخنور کمسیه دینور یقال رجل سرطم ای متکلم بلیغ (السراطی) غرابی وزننده بو دخی یوتقال اکول کمسیه دینور بو مناسبتله بغایت یوکرك و دونده آته سراطی الجری اطلاق اولنور کویا که سکرتمکی ابتلاع ایدر یقال فرس سراطی الجری ای شدیده و سراطی بغایت کسکین قلیجه اطلاق اولنور نته‌که سراط دخی دینور غراب وزننده یقال سیف سراطی وسراط ای قطاع (السریطی) سینك ضمی و راء مشدده‌نك فتحی و قصریله یوتمغه دینور که اسمدر و منه المثل * الاخذ سریطی و القضاء ضریطی * یعنی آلدیغی دینی بلع ایدوب دین صاحبی مطالبه ایلدکده دیننه بدل آغزیله جارطه ویرر والاخذ سریط و القضاء ضریط عنوانیله‌ده وتشدید

ایله سریط و ضریط عبارتیله ده وخلیفی وزنـنده دخی و مضموم و مخفف و ممدود
اوله‌رق سریطاء و ضریطاء بنیه‌لریله‌ده و القضاء لیان‌عبارتیله‌ده مرویدر (سرطان)
فتحتینله ینکچ تعبیر اولنان جانورك اسمیدر یان یان یوریمکله کویا که یوریمك بر
طرفنی یونمشدر و اول ایکی نوع اولور بری سرطان نهری‌درکه طتلو صوینکچی
دیرلر منفعتی کثیردر بر قلایسز قاب ایچره کول اولنجه احراق ایدوب مثقـالنی
صو یاخود شراب یاخود نصف وزنی چنطیانه ایله خلط ایلدکدنصکره شربی‌کلب
دیوانه اصرمش کمسـیه سمیتنی دفع ایچون عظیم النفع‌در وکوزنی حمای غبه مبتلا
اولانه تعلیق نافع و اایاغنی بلاسبب میوه‌سی‌دوکیلن آغاجه تعلیق مفیددر و برقسمی
سرطان بحری درکه دکز ینکچی دیرلر ایکی قسمدر بری دریادن چقدقده متحجر
اولور محروقنی سرمه‌لره و سـفوفاته ادخال ایدرلر او برقسمی بغایت اق اولور
و سرطان فلکده بر برجك اسمیدرکه برج رابعدر وانسـانك بدننه عارض اولور
بر شیشـك اسمیدرکه ابتدا بادم کبی وآندن کوچك هیئتده آغریله ظهور ایدوب
کیده‌رك بیویوب اوزرنده ینکچ ایاقلرینه شـبیه قرمزی و قرامتق طمرلر ظهور
ایدر صاغالوب ومندفع اولمسـنده چوقلق امید اولمز سببی محترق سودا در اطباء
همان زیاده اولمامق ایچون تیمار ایدرلر و سرطان سراجه علتنه دینورکه طوارك
بیلکجه‌سـنده پیدا اولوب قورتمغله طرنغنی دوندرر و بغایت یوکرك و دونده آته
اطلاق اولنور یقال فرس سرطان ای‌الشدید الجری ولقمه‌یی بیوك بیوك یودان آدمه
دینور یقال رجل سرطان ای العظیم اللقم (السرطیط) سـینك کسریله بو دخی
لقمه‌یی ایری ایری یودان آدمه دینور (السرط) صرد وزننده بو دخی بك یوکرك
آته ولقمه‌یی بیوك یودان‌آدمه دینور (السراط) سینك کسریله مطلقا یوله علی‌قول
آچق یوله دینورکه شـاهراه تعبیر اولنور اول یولك سالکی آغزده لقمه‌نك غائب
اولدیغی کبی غائب اولوب کتمکله اطلاق اولندی یقال ضرب فی سراط مستقیم ای
فی‌طریق او سـبیل واضح کرچه سراط وجه مذکور اوزره لغت مستقله اولوب
لکن صاد ایله صراط آندن اعلادر زیرا اطباقتنده صاد طاء حرفنه مشابه اولمغله
بك ملایمدر وسین ایله سراط اصلدر پس صاد سیندن مبدله در وزای محضه ایله
زراط خطادر دینلرك قولی خطادر نته‌که ماده‌سنده رسم اولندی (السرطراط)
کسرتینله وفتحتینله(والسریط) زبیر وزننده پالوذه‌یه‌دینور چابك بلع اولدیغیچون
تقول اطعمنـا سرطراطا وسریطا ای فالوذا (السریطاء) رتیلاء وزنـنده
خزیره دیدکلری چوربایه شبیه بردرلو بولماج آشیدر (السرطة) همزه‌وزننده
لقمه‌یی چابك یودان آدمه دینور یقال رجل سرطة ای سریع الاستراط (سرقسطه)
سینك ورانك فتحی وقافك ضمیله اندلسده بر بلده آدیدر وخوارزم نواحیسنده بر

بلده آدیدر (التسرمط) تدحرج وزننده کودەده قبل آز وخفیف اولمق معناسنەدر یقال تسرمط شعره اذاقلّ وخف (السروط) صنوبر وزننده (والسرمط) جعفر وزننده (والسراط) علابط وزننده (والمسرمط) مدحرج وزننـده (والسرمطیط) زنجبیل وزننـده اوزون کربملو ارکك دوەیه دینور وسروط شراب طلومی صاردقلری قیون در یسنه دینور ومطلقا شول کلیم و پلاس مقوله سنه دینور که اکا برنسنه صار یلور اوله (السطط) ضمتینله ظالم وستمکار کسەلره دینور یقال هم سطط ای ظلمة جائرون (الاسط) اباقلری اوزون آدمه دینور یقـال رجل اسط ای الطویل الرجلـین (السعط) سینك فتحی وعینك سکونیله برآدمك بورنه دوا چکدرمك معناسـنه در یقال سعطه الدواء سعطا من الباب الثالث والاول اذا ادخله فی انفه (السعطة) قعده وزننده بناء مرەدر یقال سعطه سعطة واحدة (الاسعاط)همزەنك کسریله سعط معناسـنه در بناء مرّه اسعاطه در یقـال اسعط الدواء ایاه اسعاطا واسعاطة واحدة اذا ادخله فی انفه وبر آدمه برنسنەیی تعلیم وتفهیمده دقت وتکرار ایله مبـالغه وامعان ایلمك معنا سنه مستعملدر یقال اسعطه علما اذابالغ فی افهامه و برکسەنك بورنه مزراق سانجمق معناسـنه مستعملدر یقال اسعطه الرمح اذا طعنه به فی انفه (الاستعاط) افتعال وزننده بورنه دوا چکمك معناسـنه در یقال اسعطه الدواء فاستعط (السعوط) صبور وزننده بورنه چکچك دوایه دینور تقول علیك بالسعوط وهوالدواء الذی یستعط قال الشارح وفی الحدیث [انه علیه السلام شرب الداء واستعطه] پس حالا بورنه چکدیکمز انفیه سعوط اولمغله مرخص اولدیغنی انکار ایله بورن قبارده جق ماده دن دکلدر (المسعط) میمك وعینك ضمیله (والمسعط) منبر وزننـده شول خونی دیدکلری ظرفه دینورکه اکا بورن اوتی قیوب آنکله بورنه دوکرلر وزن اول ضمله کلان اسم آلتـدندرکه نوادردندر تقول اجعل الدواء فی المسعط والمسعط وهومایجعل فیه ویصب منه فی الانف (السعیط) امیر وزننده شراب طورطوسنه دینور دردی الخمر معناسـنه وخوش رایحەیه دینور وخرك واولمقولەنك اولسون علی قول هرشیئك رایحةُ طیبەسنه دینور وبان آغاجنه دینورکه سورقون آغاجی تعبیر اولنور دهننی چقررلر وآنك دهننه دخی دینور دهن البان معروفدر وخردل دهننه دخی دینور ورایحەنك تیزلـکنه وشدتنه دینور (السعاط) غراب وزننده بودخی رایحەنك تیزلـکنه وشـدتنه دینور یقـال لریحها سعیط وسعاط ای حرة وذکاء (الاستسعاط) دوه ناقەنك بولنی قوقلیوب ایچر یسنه چکمك معناسنەدر یقال استسعط الفحل اذاشم بول الناقة فدخل فی انفه(السفط)سینك وفانك فتحیله جوالەیاخود قفه یەشبیه برظرفدر ترکیده سله وسبت دیدکلری بدروسبت سفط محرفیدر جمعی اسفاطدر

وباغك دریسی اوزره اولان قبوغه وبوله دینور (التسفیط) تفعیل وزننده خرابه حوضی اوکارمق معناسنه‌در یقال سفط حوضه اذا اصلحه ولاطئه (السفیط) امیر وزننده سخی وکریم و پاکیزه طینت آدمه دینور یقال رجل سفیط ای الطیب النفس سخی وفرومایه وبین الناس اصلا قدر وحیثیتی اولمیان کمسیه دیمکله اضداددن اولور یقال رجل سفیط ای نذل لاقدرله وهنوز یشل ایکن آغاجندن دوکیلان خرما قورغنه دینور (السفاطة) سفاهه وزننده برآدم جوانمرد و پاکیزه نفس وطینت اولمق معناسنه‌در یقال سفط الرجل سفاطة من الباب الخامس اذا کان سفیطا و یقال نفسه سفیطة و یقال هوسفیط النفس وما اسفط النفس عنك ای ما اطیبها و بوفعل تعجبدر (السفاطة) ثمامه وزننده او اشیاسنه دینور متاع البیت معناسنه (سفط) سینك فتحی وفانك سکونیله کلمات آتیه‌یه مضاف اوله‌رق نیجه قریه‌لر اسملر یدر ازجمله سفط ابی جرجی وسفط العرفاء وسقط القدور وسفط الریب وسفط زربق وسفط الحناء وسفط اللبن وسفط البهووسفط ابی تراب وسفط سلیط وسفط کرداشه وسفط قلیشان وسفط میدوم وسفط رشین وسفط الخمارة وسفط نهیاوسفط المهابی مصر اولکه‌سنده برقریه‌درکه مجموعی اون یدی قریه‌در (الاستفاط) افتعال وزننده قابده اولان نسنه‌یی جملة ایچمك معناسنه‌در یقال استفط الشیء اذا اشتفه (المسفط) معظم وزننده سپت هیئتنده یاپلمش نسنه‌یه دینور یقال رجل مسفط الرأس ای رأسه کالسفط (الاسفنط) همزه‌نك کسری وفانك کسری وفتحیله شول اوزم شیره سنه دینورکه اکا بعض طیب مزج اولنمش اوله مثلث کبی علی قول اشربه‌دن برنوعدر یاخود باده‌نك پك الطفنه دینور زیرا کویلرآنك اکثرنی یعنی غلیظ اولنلرنی تسفط یعنی صوروب ایچمکله طورنه کوزی طوری وصافی اولانی قالورکه اسفنط بواوله جقدر علی قول سفیط لفظندن مأخوذدرکه طیب النفس معناسنه‌در شارح دیرکه اسفنط لفظی رومیدر یقال سقاه الاسفنط وهو المطیب من عصیر العنب اوضرب من الاشربة اواعلی الخمر (السقوط) قعودوزننده (والمسقط) مطلب وزننده دوشمك معناسنه در یقال سقط الشیء سقوطا ومسقطا من الباب الاول اذا وقع وولد انا سی قارنندن خروج ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سقط الولد من بطن امه اذاخرج وبونده وقع الولد دیمك جائز دکلدر شارح دیرکه زمخشری دیدیکه ولد اولو طوغدقده سقط الولد دینور واکردیری طوغرسه وقع الولد دینور وهوانك حرارتی بصمق معناسنه مستعملدر یقال سقط الحراذا اقبل ونزل وحرهوا ساکن اولمق معناسنه مستعمل اولمغله اضداددن اولور تقول سقط الحر عنا اذا اقلع و برکسه کلامنده خطا ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سقط فی کلامه اذا اخطأ و برمحله قونمق معناسنه مستعملدر تقول سقط القوم الی اذا

نزلوا

نزلوا و برکسه‌دن زله وخطا صادر اولسه سقط فی یده واسقط فی‌یده دیرلر مجهول
بنیه سیله یقال سقط فی‌یده واسقط فی یده اذازل واخطأ کذلك یقال سقط فی یده اذا
ندم و یقال سقط فی یده اذا تحیر شارح دیرکه مخطیء ونادم ومتحیر اولان کمسه‌لر
اللری اوزره قیانمق واللرنی اوغوشدرمق فعللری اولمغله حالت مزبوره‌ده استعمال
اولنمشدر وبو عبارتی نظم کریمده واقع [ولماسقط فی ایدیهم] آیت کریمه‌سی نازل
اولنجه قدر برکمسه استماع ایلمامشدر زیرا سقط لازم اولمغله مجهولی کلمز وزمخشری
آیت مرقومه‌یی ولما اشتد ندمهم وحسرتهم علی عبادة العجل عبارتیله تفسیر ایدوب
وکلام مزبوری باب کنایه‌دن عد ایلمشدر زیرا ندم وحسرتی مشتد اولان کمسه غم
وتاسه‌دن ناشی اللنی اصرمق شانندن اولمغین بوجهتله یدی مسقوط فیها اولور پس
ترکیب مزبور فی الاصل سقط فوهم فی ایدیهم اولوب بعده فاعل حذف اولنوب
وفعل مبنی للمفعول قلنمغله سقط فعلی فی ایدیهم کلمه‌سنه مسند اولمشدر سقوط فی‌الید
عض یددن عبارتدر لوازم نادمدن اولوب وحقیقتی اراده ممکن اولمغله باب‌کنایه‌دن
اولمشدر وابوالسمیقع مبنی للفاعل بنیه‌سیله قرأت ایلمشدرکه اکا کوره وقع العض
فی ایدیهم سبکنده اولمغله ینه باب کنایه‌دن اولمشدر وزجاج سقط الندم فی ایدیهم
ای فی قلوبهم وانفسهم عبارتیله تفسیر ایلمکله استعارهٔ تمثیلیه‌دن قلمشدر زیرا
نفس وضمیرده اولان ندامت حالتی ظهور وتحققده یدده موجود اولان نسنه‌نك
حالتنه تشبیه اولندقدنصکره اندن سقوط ایله تعبیر اولنمشدر ومؤلف یدماده‌سنده
یدی ندامتله ده تفسیر ایلمشدر زیرا نادم ومتحیر اولان کمسه اللنی اوغوشدرمق
واللری اوزره قیانمق واللنی اصرمق واللنی چکه‌سنه طیایوب ملول ومحزون طورمق
کبی افعالی اولمغله حالت مزبوره‌ده استعمال اولندی وابن ابی عبیله مزید اوله‌رق
اسقط عنوانیله قرأت ایلمشدر وترکیب مذکور متکلم طرفندن سقطت فی‌یدی
عنوانده ایراد اولنورنته‌که اشبو * ونشوة سقطت منها فی یدی * مصرا عنده
وارد اولمشدر ومثل مزبوری تغییر کثیردن محافظه ایچون بعضا بلاضمیر سقط فی
یدی عنوانیله‌ده ایراد اولنور ومخاطبه سقطت فی یدك عنوانلریله القا اولنور
و بونلر وجه مذکور اوزره مجهولا ومعلوما تلفظ اولنورلر (الساقط والسقوط)
صبور وزننده وصفلردر وساقط خیار فتیاندن معدود اولمیان دنی وفرومایه و بی
اعتبارکسیه اطلاق اولنور یقال رجل ساقط اذا کان لایعد فی خیارالفتیان شارح
دیرکه عرب بلرساقط بن ماقط بن لاقط دیرلر ساقط ماقطك کوله‌سی ولاقط آزاد اولمش
کوله‌یه دینور وساقط ناسدن دائما تأخرایدن کسیه اطلاق اولنور یقال فلان ساقط
ای متأخر عن الناس (المسقط) مقعد وزننده (والمسقط) منزل وزننده اسم
مکانلردر دوشجك یره دینور (مسقط الرأس) برآدمك تولد ایلدیکی یره اطلاق

اولنور يقال مسقط رأسه بلدة فلانية اى مولده ومسقط الرمل قوملغك كثرتى
وجمعيتى كسيلوب انجه لن يرينه دينور ومسقط الطائر قوشك قناديته اطلاق اولنور
(المسقطة) مجمله وزننده برنسنه يى دوشورمكه باعث اولان شيئه دينور مثلا شو
ايش فلانى ناسك نظرندن اسقاط ايلمكه باعثـدر ديجك يرده هذا مسقطة له من
اعين الناس ديرلر (التساقط) تفاعل وزننده برى برى اردنجه دوكيلوب دوشمك
معناسـنه در يقال تسـاقط الشيء اذا تتابع سقوطه (المساقطة) مفاعله وزننده
(والسقاط) جدال وزننده دوشورمك ياخو پيدر پى دوشورمك معناسنه در يقال
سـاقطه مساقطة وسقـاطا اذا اسقطه اوتابع اسقاطه وآت قسمى يواش وكوشك
سكرتمك معناسـنه مستعملدر يقال ساقط الفرس العدو سقاطا اذاجاء مسـترخيا
وبالمناوبه مكالمه ايلمك معناسنه مستعملدركه متكلم بركلامى سويلركـن مخاطب
سكوت ايدوب بعـده مخاطب سويليوب متكلم سكوت واستماع ايلمكدن عبارتدر
يقـال ساقط فلان فلانا الحديث اذا سـقط من كل على الاخر بان يتحدث الواحد
وينصت الآخر فاذا سكت تحدث السـاكت (السقط) سينك حركاتى ثلاثيله
خلقتى ناتمام اولان دوشوكه دينور يقال القت سقطا ميتا وهوالولد لغير تمام وسقط
الزند چقماق چقـاركن صچرايوب دوشن قغلجملره دينور بدويلرك چقماقلرى
آغاجدن اولمغله هنوز چاقسى مستحكم اولمزدن مقدم ارالغنه صچرايوب دوشر
وبومذكردر مؤنث دخى اولور وسقط الرمل مسقط كبى عظيم قوملغك غلبه وكثرتى
نهـايت بولوب انجلديكى يرينه اطلاق اولنور يقـال هذا سقط الرمل ومسقطه
اى حيث انقطع معظمه (اساقط) اناقل وزننده كه اصلى تسـاقط ايدى كه فعل
ماضيدر دوشـدى معناسنه در يقال اساقط الشيء اذا وقع (الاسقاط) همزه نك
كسريله دوشورمك معناسنه در يقال اسقطه من يده اذا اوقعه وخاتون وسائر حيوان
ناتمام دوشوك دوشورمك معناسنه در يقال اسقطت السقط امه اذا وضعته لغير تمام
وذكر اولنان سقط فى يده موقعنده استعمال اولنور يقال اسقط فى يده على المجهول
بمعنى سقط فى يده وكلامده زله وخطا ايلمك معناسـنه مستعملدر يقـال ماسقط
كلمة وماسقط فى كلمة اى ماالخطأ فيها وبرآدم بركسـه دن برزله وخطا ياخود بريلان
سـوز صدورينه ياخود اضمار ايلديكى سرى برتقريب اظهـار ايلمك خصوصنه
دورشـوب چبالمق معناسـنه مستعملدر يقال اسقط فلانا اذاعالجه على ان يسقط
فيخطى اويكذب اويبوح بما عنده (المسقط) محسن وزننده ناتمام دوشوك دوشورن
خاتونه وحيوانه دينور (المسـقاط) ناتمـام ولد دشورمك عادتى اولانه دينور
(السقط) سينك فتحيله قاره اطلاق اولنور ثلج معناسنه وكوكدن ياغان قراغو
يعنى قره سى رطوبته اطلاق اولنور ومن الناس خيار فتيان دن معدود اولميـان

فرومايه وبى اعتبار كمسيه اطلاق اولنور ساقط كبى يقال هوسقط الناس وساقطهم
اى لايعدمن خيار فتيانهم (السقط) سينك كسريله چادرك وآلا جغك برناحيه سنه
اطلاق اولنور يقال قعد على سقط الخباء اى ناحيته وقوشك قنادينه اطلاق اولنور
يقال خفق الطائر بسقطه اى بجناحيه وسقط السحاب بلودك اوجلرينه واتكلرينه
اطلاق اولنور كه افقدن صارقوب يره دوشمش كبى كورينور يقال ارخت السحابة
سقطها اى طرفها يعنى هيدبها وذيلها (السقاط) كتاب وزننده بودخى قوشك
قنادينه اطلاق اولنور مدار سقوط ونزول اولديغيچون وحسابده وكلام وكتابتده
واقع اولان زله وخطايه اطلاق اولنور سقط كبى كاسيذكر وبرمحلدن محل اخره
كتوريلان خرمايه دينور وآغاجدن دوكيلان خرما قورغنه اطلاق اولنور
وسور چكه دينور عثره وزله معناسنه على قول بوندن سقط لفظندن جمعدر ياخود
ايكيسى برمعنايه در يقال وقع منه سقاط اى عثرة وزلة اوهى جمع سقطة اوهما
بمعنى فيقال وقع منه سقاط وسقطة (السقط) فتحتينله برنسنه دن اسقاط اولنان
شيئه دينور يقال هوسقطة اى ما اسقط منه وبرايشه يراميوب اصلا خير ومنفعتى
اوليان نسنه يه اطلاق اولنور جمعى اسقاط در يقال هوسقط اى لاخير فيه وهو
من اسقاط الناس ورسو ايلغه دينور يقال ماهذا السقط اى الفضيحة ومتاعك الجفنه
وكثرينه دينور يقال هويبيع سقط المتاع اى رديئه وحسابده وكلام وكتابتده
واقع اولان زله وخطايه اطلاق اولنور يقال فى حسابه وكلامه وكتابه سقط وسقاط
اى خطأ (السقاط) شداد وزننده (والسقطى) عربى وزننده دائما كوتو وكثر متاع
صاتيجى كمسيه دينور كه اسكيجى تعبير اولنور يقال هوسقاط وسقطى اى بايع السقط
(السقاطة والسقاط) سينلرك ضميله برنسنه دن دوشوب دوكيلن شيئه دينور كه
دوكونتى تعبير اولنور يقال يلتقط السقاطة والسقاط اى ماسقط من الشئ (السقيط)
امير وزننده (والسقيطة) ها يله ناقص العقل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل
سقيط وسقيطة اى ناقص العقل وسقيط كوكدن ياغان طلوبه وقيراغويه ودبى مقوله سى
رطوبتلره اطلاق اولنور يقال اصبحت الارض مبيضة من السقيط اى البرد والجليد
وماسقط من الندى عليها (التسقط) تفعل وزننده بركمسه نك برخطاسنى ياكذبنى
طوتمغه ياخود مضمر اولان سرنى بيلمكه دورشوب چالشمق معناسنه دركه
اكسكنى طوتمق ودوشورمك تعبير اولنور يقال تسقط فلانا اذا عالجه ان يسقط
فيخطئ اويكذب اويبوح بماعنده بوراده فاء حرف تفسيريه در وبر خبرى جسته
جسته شيئا فشيئا اخذ ايلمك معناسنه در يقال تسقط الخبر اذا اخذه قليلا فقليلا
(السواقط) اهل حجاز اصطلاحنده خرما آلوب كوترمك ايچون حجاز وتهامه دن
يمامه اولكه سنه ورود ايدن قافله يه اطلاق اولنور يمامه نك زمينى اول طرفلردن

اشاغی اولدیغیچون اطلاق اولندی (السقاط) شداد وزننده (والسقاط) سحاب
وزننده شول قلجه اطلاق اولنورکه اوردیغی نسنه یی بجوب اکسه سندن یره اینر
اوله علی قول اوریلان شیئ اکسه سنه‌ودبنه قدر بوﻳﻠوب آبرر اوله یقال سیف
سقاط وسقاط اذا کان یسقط من‌وراء الضربة ویقطعها حتی‌یجوزالی الارض اویقطع
الضربة ویصل الی مابعدها (مسقط) مقعد وزننده ساحل بحر عمانده بربلده
آدیدر وبحر حزز ساحلنده قبجه قرابی مشتمل برقضانك اسمیدر وبصره ایله نباج
بیننده بروادی آدیدر (سقلاطون) افلاطون وزننده روم اولکه سنده بربلده‌آدیدر
ثیاب سقلاطو نیه اکا منسو بدر (السقلاط) سجلاط وزننده ومراد فیدر که
ذکر اولندی (السلط) سنك فتحی ولامك سکو نیله (والسلیط) امیر وزننده
شدید نسنه‌یه دینور یقال رجل وحافر سلط وسلیط ای‌شدید وبدو درشت کلامله
قلوب ناسی آزرده ایدن لسانه اطلاق اولنور یقال لسانه سلط وسلیط ای طویل
ودلی اوزون یعنی بدوناسزا سوزلر ایله ناسی رنجیده ایدن کسیه اطلاق اولنور که
زبان درازتعبیر اولنور یقال رجل سلط وسلیط ای الطویل اللسان وسلیطزیتون
یاغنه دینور وحبوباتدن صقیلان یاغه دینور دینور شیر لغان کبی لسانمزده صلانه
تعبیر ایتدکلریمز سلیطه محرفیدر یاغ ایله‌معمول اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر فصیح
وجری اللسان آدمه اطلاق اولنور وبووصف رجالده مدیحه ونسوانده‌ذمیمه‌دریقال
رجل سلیطای فصیح وامرأة سلیطة ای‌الحدیدة اللسان وسلیط‌مطلقا تیزوحدید شیئه
اطلاق اولنور یقال شیئ سلیط ای حدید وبررجلك اسمیدر وبرقبیله پدر ینك
اسمیدر (السلیطة والسلطانة) فتحاتله (والسلطانة) کسر تینله دلی زفیر
بدزبان ودلازار عورته دینور یقال امرأة سلیطة وسلطانة وسلطانة ای الحدیدة
اللسان (السلاطة) شمامه وزننده (والسلوط) قعود وزننده برکسه بدزبان
ودلازار اولمق معنا سنه‌در یقال سلط الرجل والمرأة وسلط سلاطة وسلوطا
من‌الباب الخامس والرابع اذا کان‌سلیطا (السلطان) برهان وزننده حجت وبرهان
ودلیل معنا سنه‌در یقال له سلطان ای‌حجة شارح دیرکه فی‌الاصل قهر وتغلب
معنا سنه مصدر اولمغله بومعناده جمعلنمز وپاد شاهك قدرت وسطو تنه اطلاق
اولنور واتباعله لامك ضمی جائزدر یقال للملك سلطان عظیم ای قدرة عظیمة
ووالی وپاد شاهه اطلاق اولنور بومعناده مؤنثدر زیرا دهن الزیت معناسنه اولان
سلیط لفظنك جمعیدر دهن مزبورك شعله سیله استضاءه اولندیغی کبی پاد شاه
ووالی دخی شعلهٔ عدل وضبط واهتمامیله حوزهٔ ممالکی منور ایلمك مناسبتیله اطلاق
اولندی یاخود حجت معناسندن مأخوذدر وسبب تأنیثی بودر وبعضا رجل معناسنی

اعتبار

اعتبار ایله مذکر اولور وسلطان الدم وجودده قانك غلبه وطغیاننندن عبارتدر
یقال حم فلان من ساطان الدم ای من تبیغه وهر شیئك یاوزلغنه وشدت سطوتنه
اطلاق اطلاق اولنور یقال ساطان الشتاء ای شدته وسلطان ابن ابراهیم قدس
شریفك فقهاسندندر (الساطة) سینك کسریله انجه واوزون اولان اوقه دینور
جمعی سلط کلور عنب وزننده وسلاط کلور سینك کسریله وشول ثوبه دینور که
ایچنه اوتلق وصمان وقینق مقوله‌سی طولدرلمش اوله حالا شیلته دیدیکمز سلطه
محرفیدر که عربلر شلطه دیرلر مقعد ودوشك التنه یایلور یقال بسط له سلطة
وهو الثوب جعل فیه الحشیش والتبن (السلائط) بازلماج وکرده تعبیر اولنان اتمکلرك
بیوکلرینه دینور (المسلوط) سلوط معناسندندر که قهر وتحکم معناسنه‌در اسم مفعولدر
مغلوب ومقهور دیمکدر بو مناسبتله صقالی خفیف آدمه مسلوط اللحیة اطلاق اولنور یقال رجل
مسلوط اللحیة ای خفیف العارضین (المسالیط) انختر دیشلرینه دینور اسنان المفاتیح معناسنه
مسلاط مفردیدر (السلطبط) سینك کسریله مسلط معناسنه‌در که دائما ناسه تغلب
وتحکم ایدن کسیه دینور علی قول بیوك قارنلو کسیه دینور یقال رجل سلطبط ای مسلط
او العظیم البطن (السلط) خلط وزننده شامده بر موضع آدیدر (السلط) کتف
وزننده شول تمرنه دینورکه وسطنده بومریسی وتومسکی اولمیوب دوز اوله جمعی
سلاط در سینك کسریله یقال نصل ساط ای لا نتوء فی وسطه (التسلیط) تفعیل
وزننده بر کمسه یی آخر اوزره اطلاق قهر وقدرتله غالب ومستولی قلمق
معناسنه‌در یقال سلطه علیه اذا غلبه علیه باطلاق القهر والقدرة (سمیساط)
سینك ضمیله طربیال وزننده نهر فرات کنارنده بر بلده آدیدر دمشقده اکابر
رؤساء واعاظم محدثیندن اولان شیخ ابو القاسم علی بن محمد بن یحیی السلمی الدمشقی
السمیساطی اورادندر دمشقده خانقاه سمیساطیه آنك وقفیدر وحالا آنده مدفوندر
(المسمرط) مدحرج وزننده سوبو باشلو آدمه دینور یقال رجل مسمرط الرأس
ای مطوله (السمط) سینك فتحی ومیمك سکونیله بوغزلنمش اوغلاغی وقوزی یی
بریان ایلمك ایچون اسی صوده خشلیوب تویني یولمق معناسنه‌در یقال سمط الجدی
سمطا من الباب الاول والثانی اذا نتف صوفه بالماء الحار وبر نسنه آصه قومق
معناسنه‌در یقال سمطه اذا علقه وبچاق مقوله‌سنی بیله‌مك معناسنه‌در یقال سمط
السکین اذا احدها وسودك هنوز طعمی بوزلمامق اوزره حلاوتی زائل اولمق
علی قول هنوز بوزلمغه بشلمق معناسنه‌در یقال سمط اللبن اذا ذهبت حلاوته ولم یتغیر
طعمه او هو اول تغیره وسکوت ایلمك معناسنه‌در یقال سمط الرجل اذا سکت
وسمط حالی بوفقه آدمه دینور سمیط کبی یقال رجل سمط ای خفیف الحال
(المسموط والسمیط) اسی صوده خشلنمغله تویی یولنمش بریان اوله‌جق اوغلاغه وقوزی‌یه

دینور شارح دیرکه بو وجهله بریان اولمشنه دینور نته‌که خط ماده سنده ذکر اولندی وسمیط سمط کبی حالی یوفقه آدمه دینور یقال رجل سمط وسمیط ای خفیف الحال وبری بری اوزره یغیلوب استف اولمش کرمیدلره وطوغله‌لره دینور وشول اباق قابنه دینورکه بتون برقات سختیاندن دیکلمکله یالك قات اولوب اصلا پارچه‌سی ویماسی اولمیه اسماط کبی (التسمیط) تفعیل وزننده بودخی سکوت ایلمك معناسنه در یقال سمط الرجل اذاسکت وبرآدمه بورجلو یاخود حواله‌مقوله‌سی رد ایده میه جکی کسه‌یی بوللامق معناسنه در یقال سمط غریمه اذا ارسله وترکی باغی کبی قایشلره نسنه آصمق معناسنه در یقال سمط الشیء اذا علقه علی‌السموط ومسمط شعر سویلمك معناسنه‌در یقال سمط الشاعر اذانظم مسمطا (الاسماط) همزه نك کسریله بودخی سکوت ایلمك معناسنه در یقال اسمط الرجل اذا سکت (السمط) سینك کسریله دیزی دیزلمش رشته‌یه دینور یقال معه سمط من‌لؤلؤوهو خیط النظم وبرکونه قلاده‌یه وکردانجلغه دینورکه بوغماق دیدکلری قلاده‌دن‌اوزون اولور جمعی سموط در یقال جأت‌وعلیها سمط ای‌قلادة اطول من‌المخنقة وشول‌زرهه دینورکه سواری اولان کمسه آنی آتنك صغر یسنه آصمش اوله وترکی باغنه‌دینور فتراك معناسنه وساده تعبیر اولنان ایجی آستار سزیالك قات جامه‌یه علی قول یموق ایپلکندن اولانه یاخود اوستنده‌کی ثوب بلك انجه اولمغله آلتندن کورینن لباسه دینور وسمط شول کمسه‌یه دینورکه جسمی خفیف چالاك وبغایت زیرك وصاحب فطنت ودها اوله علی‌قول وصف مذکور اوزره اولان صیاده دینور یقال رجل سمط ای‌داه خفیف اوالصیاد کذلك وسمط الرمل قلاده کبی اوزون اوزادی یصتمچه‌قوم یغنینه دینور وسمط اصحابدن شرحبیل حضرتلرینك پدرلری اسمیدر وباشده‌کی صاریغك کوکس اوزره واموزلر اوزره صارقان اوجلرینه دینور یقال ارسل سمط عمامته وهو ماافضل منهما علی‌الصدر والکتفین (بنوالسمط) نصارادن بر قوم وطائفه در (ابوالسمط) عرب کنیه لرندندر (السمط) سینك ضمیله یوکدن منسوج برکونه ثوبه دینور (السمیط) زبیر وزننده بودخی بری بری اوزرینه‌استف اولمش کرمیدلره وطوغله‌لره دینور وسمیط بررجل اسمیدر (السمط) ضمتینله (والاسماط) همزه نك فتحیله اصلا داغ وتمغا باصلمامش ناقه‌یه دینور یقال ناقه سمط واسماط ای بلاسمة ویالك قات اولوب پارچه‌سی ویماسی اولمیان اباق قابنه دینورکه سمیط دخی‌دینور وبونلر برمة اعشار قبیلندندر یقال‌نعل سمط وسمیط واسماط ای‌لارقعة فیها یعنی من‌طاق واحد لارقعة فیه کذلك برقاتدن اولان اباق طونه دینور یقال سراویل اسماط ای‌غیر محشوة وهو ان‌تکون طاقا واحدا (المسمط) معظم زننده شعرا اصطلاحنده شول شعره دینورکه هربندی برقاچ ابیاتدن مرکب اولوب

مجموعنی ابیـات مذکوره‌نك قافیه سنه مخالف برقافیه جمع ایلیه مخمس ومربع ومثلث
اولور ازجمله مخمسی امرء القیسك علی‌قول برشـاعر آخرك اشبو منظومه سی کبی
* ومستلئم کشف بالرمح ذیله * اقمت بعصب ذی سفاسق میله *فجعت به فی‌ملتقی الحی
خیله * ترکت عتاق الطیر تحجل حوله * کان علی‌اثوابه نضح جریال * ابیات‌مذکوره
سمط منظمه مشـابه اولمغله اطلا ق اولنمشـدر مترجم دیرکه فارسی وترکی شعراسی
بومقوله‌یه مخمس ومسدس ومعشر اطلاق ایدوب توافق سجع بیت واحده ده واقع
اولور ایسه اکا مسمط اطلاق ایدرلر مثلا زادهٔ طبع عاجزانمز اولان اشبو بیت کبی
* ندر اول حسن‌نادیده نظیرین کورمدی دیده * هراطواری پسندیده کوزللکده
مسلم سن * ومسمط تام ونافذ اولوب وضع انکشت اعتراض ایلمکه کسه‌ده قدرت
اولمیه جق حکمله مسـتعملدر تقول حکمك مسمط ای لك حکمك مسـمطا متمما
وترکیب مذکور دائما لك لفظی محذوف اوله رق استعمـال اولنور شـارح دیرکه
اساسده لك حکمك عنوانیله بالشاهد مرسومدر یقـال خذه مسمطا ای سهلا یعنی
وار اندن حقنی آل برکسه سکا اعتراض واولدخی امتناع ایلیه مزهر حانده طلبك
سهله ونافذدر یونلر بالجمله سمط مذکور معناسندن مأخوذلر در (السماط) کتاب
وزننده صره ودیزی‌یه دینور طابوره دخی دینور یقال دخل سماط القوم ای صفهم
وسماط الوادی صدرایله منتهاسی بیننه اطلاق اولنور یقـال اخذ سماط الوادی ای
مابین صدره ومنتهاه جمعی سمط کلور ضمتینله وسماط الطعام صفره‌یه اوزون اوزادی
دیزلمش طعامه اطلاق اولنور مؤلف مایمدّ علیه عبارتیله تفسـیر ایلمکله مسامحه
ایلمشدر و یقال هم علی سماط واحد ای‌علی نظم‌واحد (التسمط) تفعل‌وزننده برنسنه
برشیئه ایلیشوب آصیلی قالمق معناسنه‌در یقال تسمط الشیء به اذاتعلق (الاسمطاط)
اسبطرار وزننده توز قباروب هوایه آغمق معناسنه‌در یقال‌اسمعط العجاج اذا سطع
و برکسـه پرغضب اولمق معناسنه‌در یقال اسمعط الرجل اذا امتلأ غضبا وذکر یك
قوامه کلمك معناسنه‌در یقال‌اسمعط الذکر اذاانمهل‌وانعظ (سمهوط) عصفور وزننده
نیل مصر غربیسنده برقریهٔ کبیره اسمیدر (السنط) سینك‌فتحی‌ونونك‌سکونیله‌برنوع
شجر قرظ اسمیدرکه مصر دیارنده نابت اولور مصرك اوطونی آندن اولور میشه
آغاجندندر اوراده ترك آدملری صنط آغاجی دیرلر وسـنط شـامده برقریه آدیدر
علی قول حرف تعریفله موضوعدر سـنطه تمر * وزننده مصرده ایکی قریه‌در
(السنط) سینك کسریله ال ایله بیلکجه نك قاوشدیغی یرده اولان او یناق‌یرینه‌دینور
یقال‌کسرسنطه‌ای‌المفصل‌بین‌الکف‌والساعد (السنوط) صبوروزننده (والسنوطی)
هیولی‌وزننده (والسناط) غراب وزننده (والسناط) کتاب وزننده هیچ صقالی تمامش
کوسه‌یه دینور آق آغالر کبی علی قول صقـالی آزجه اولوب لکن کوسه‌لك حدّینه

وارمش اوله على راى صقالى همان آلت چكه‌سنده اولوب يوقريسى ساده اوله وسنوط وسناطك جعلرى‌سنط‌كلور ضمنيله واسناط كلور (السناطة) سماحه وزننده بركسه سنوط اولمق معناسنه‌در يقال سنط الرجل سناطة من الباب الخامس اذا كان سنوطا (سنوطى) هيولى وزننده عبيد نام محدثك لقبيدر (سناط) غراب وزننده حسن‌بن حسام نام شاعرك لقبيدر (سنوط) صبوروزننده بردواى‌معروف‌آديدرشارح ديركه لسان العرب‌ده رجل معروف عنوانيله مرسوم اولمغله ظاهرا قاموس نسخه‌لرنده زيغ قلم واقعدر (سنباط) سينك ضميله‌مصرده‌محلهٔ كبرى اعمالندن بربلده آديدر فقهادن‌محمدبن عبدالصمد السنباطى اورادندر (السوط) سينك فتحى وواوك سكونيله برنسنه‌يى قارشدرمق على قول ايكى شيئى برقاب ايچره ال ايله قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در يقال ساط الشئ يسوطه سوطا اذا خلطه اوهو ان يخلط شيئين فى‌الاناء ثم يضربهما باليد حتى يختلطا وسوط قامچى‌يه اطلاق اولنور اورلديغى كوده‌نك اتى قانه قارشدرديغيچون جمعى سياط كلور سينك كسريله واسواط كلور وسوط نصيب معناسنه مستعملدر مصيب اولديغيچون يقال هو سوطه اى نصيبه وشدت ومحنت معناسنه مستعملدر يقال وقعوا فى‌سوط اى شدة وسوط مصدر اولور قامچى ايله اورمق معناسنه يقال ساط دابته اذا ضربها بالسوط وسوط الغدير كولك صوينك فضله‌سنه اطلاق اولنوركه سوط شكلنده ممتد اوله تقول وردنا على سوط الغدير اى فضلته يعنى ممتدة كالسوط وصواير كيلجك بره اطلاق اولنوركه سوط شكلنده كلوب اوراده ايركيلور وسوط امر واحد واسلوب معناسنه مستعملدر يقال مايتعاطيان سوطا واحد اى امرا واحدا قال الشارح وفى الاساس هما يتعاطيان سوطا واحدا اذا اتفقا على نجز واحد وخلق واحد كوياكه سوطك طاقه‌لرى اوريلوب بوكلمكله شئ واحد اولديغى كبى آنلركده روش واسلوبى وتيرهٔ واحده‌در (التسويط)سوط ايله معناى‌اولده مرادفدر يقال‌سوطه بمعنى‌ساطه‌وبراصه‌سياط اخراج ايلمك معناسنه‌در يقال سوط الكرات اذا اخرج السياط وبر ايشى قارش مورش ايلمك معناسنه‌مستعملدر يقال سوط امره اذا خلط فيه(المسوط)منبر وزننده نسنه قارشديره‌جق آلته دينور كفجه‌وقاشيق كبى ومسوط ابليس عليه اللعنه‌نك بر ولدى اسميدركه ناى خشم وغضبه اغراء وتحريك ايلمكه مسلطدر بوجهتله بينلرينه فتنه واختلال ايقاع ايدر ومنه كانه مسوط علينا مسلط وهو ولد لابليس يغرى على‌الغضب قال الشارح وفى‌النهاية هكذا وفى حديث سودة [انه نظر اليها وهى تنظر فى‌ركوة فيهاماء فهناها فقال انى‌اخاف عليكم منه المسوط] يعنى الشيطان سمى‌به من‌ساط القدر كانه يحرك الناس لمعصية ويجمعهم فيها(المسواط)محراب وزننده بودخى نسنه قارشديره‌جق آلته دينور وشول آته دينوركه قامچى ايله

اور لمدقجه عهده‌سنده اولان سکرتمك مایه‌سنی اظهار ایلمیه یقال فرس مسواط
اذا کان لایعطی حضره الا بالسوط (الاستواط) افتعال وزننده برماده شوریده ومختل
ومضطرب اولمق معناسنه‌در یقال استوط امره اذا اضطرب واختل استوط کلمه سی
اصلی اوزره واردر (السویطة) سفینة وزننده قارشق نسنه‌لره دینور یقال اموالهم
سویطة بینهم ای مختلطة (السویطاء) سینك ضمیله شول چوربایه اطلاق اولنورکه
صویی وثمره‌سی یعنی صوغان ونخود وسائر حبوبات کبی حوایجی کثیر اوله سوط
باطل باجه‌دن وپنجره‌دن ایچرو یه نافذ طولانی شعاع شمسه اطلاق اولنورکه خلق
اکا ذره تعبیر ایدرلر یقال وعده سوط باطل وهو ضوء یدخل من الکوة فی الشمس
(السیاط) سینك کسریله سوطك جمعیدر بومناسبتله پراصه‌نك فلیزلرینه
اطلاق اولنورکه صابنك اوجنده لیقلزی ایله قامچی صاپی کبی اوزایوب بوکلمش اوله
(دارة الاسواط) همزه‌نك فتحیله بادیه‌ده مضجع نام محلده ابرق دیدکلری موضعك
صرتنده بر موضع آدیدر (السوطان) فتحاتله برعارضه سببیله روح صیقلوب
منقبض اولمق معناسنه‌درکه چکلمك تعبیر اولنور تقول ساطت نفسی سوطانا
اذا تقلصت (سبوط) سینك ضمیله یاخود اسبوط همزهٔ مضمومه ایله صعید مصرده
برقریه آدیدر (سیاط) کتاب وزننده برمشهور خواننده ومغنی اسمیدر
(* فصل الشین المعجمة *) (الشبوط) تنور وزننده وقدوس وزننده قلقان بالغنه
دینور مفردی شبوطه در وشین مفتوحه صورتنده بانك تخفیفیله‌ده جائزدر جمعی
شبابیط در یقال قربوا الیهم شبابیط کالبرابیط وهی سمك دقاق الاذناب
عراض الاوساط لین المس صغار الرؤس کانها برابیط (شبیوط) شینك کسریله
کدیون وزننده اندلسده ایده قصناسنده بر حصن آدیدر (شباط) غراب وزننده
شهور رومیه‌دن بر شهر اسمیدرکه آخر شتاء آیدر سین مهمله ایله‌ده ذکر اولندی
(الشحط) شینك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله (والشحط) فتحتینله (والشحوط)
قعود وزننده (والمشحط) مطلب وزننده بعید اولمق معناسنه در یقال شحط المزار
شحطا وشحطا وشحوطا ومشحطا من الباب الباب الثالث وشحط شحطا من الباب
الرابع اذا بعد وشربته آزجه صو قارشدرمق معناسنه‌در یقال شحط الشراب من الباب
الثالث اذا ارق مزجه وبوغزلمق معناسنه در یقال شحط الجمل اذا ذبحه بونده
مهمله ایله اعلادر وبایع بازارلقده مبیعك نهایت قیمتنه بالغ اولمق علی قول بهاسنده
حد وقدری صاوشوب حقدن تباعد وتجاوز ایلمك معناسنه‌در یقال شحط البعیر
فی السوم اذا بلغ اقصی ثمنه او تباعد عن الحق وجاوز القدر ویقال شحط البعیر
شحطا کسمع سمعا وبرکسه‌یی سبق ایدوب آندن ایراقلشمق معناسنه‌در یقال شحط
فلانا اذا سبقه وتباعد عنه وآصمه‌نك چبوقلری کرویذ اوزره قالقوب یاتمق ایچون

یانلرینه طیاق نصب ایلمك معناسنه در یقال شحط الحبلة اذا وضع الی جنبها خشبة حتی تستقل الی العریش و طولدرمق معناسنه‌در یقال شحط الاناء اذا ملاه ولینتله یستهلك معناسنه در یقال شحط فلان اذاسلح و قوش چقرمق و صاغنه‌مق معناسنه‌در یقال شحط الطائر اذا سقسق و بر کسه‌یی عقرب صوقمق معناسنه‌در یقال شحطت العقرب ایاه اذا لدغته و صوده چوق صو قاتمق معناسنه در یقال شحط اللبن اذا اکثرماءه و شحط قوش نجسنه دینور یقال اصاب ثوبه شحط الطائر ای ذرقه و کوده‌نك قاننده اولان اضطرابه دینور یقال اخذه الشحط فی‌دمه ای اضطرابه و آصمه‌نك داللری و قوللری آلتنه طیادقلری طیاغه دینورکه هرنك تعبیر اولنور (الشحطة) تمره وزننده دوه قسمنك کوکسلرینه عارض اولور بر مرض اسمیدر و شول صیریق اثرینه دینورکه انسانك یا حیوانك یانلری یاخود اویلقلری بر یره یا بری برینه سورتوب صویلقدن حادث اولور (التشحط) تفعل وزننده ولد رحمده سلا دیدکلری دری ایچره اوینایوب قلدامق معناسنه‌در یقال تشحط الولد فی السلا اذا اضطرب (المشحط) منبر وزننده بو دخی آصمه و باغ چبوقلرینك آلتنه طیادقلری هرکه‌دینور(الشوحط)جوهر وزننده برجنس آغاجدرکه اندن یای دوزرلر علی‌قول نبع اغاجندن بر نوعدر یاخود شو حط ونبع و شریان اوچیده برشجردر طیب منابتلری حسبیله اسملری مختلفدر طاغ تپه‌سنده بترسه نبع‌وطاغ اتکلرنده‌بترسه شریان و طاغ‌دیبلرنده وچقور یرلرده‌بترسه شوحط دیرلراشبو نبع ترکیده‌قاین اغاجی وقوغوش اغاجی دیدکلریدرکه آندن یای واوق دوزرلر و شوحط اتجه اغاج دیدکلریدرکه فارسیده بشجیر دینور اوق و یای دوزرلر و شریان نبع ایله مرادفدر (الشوحطة) هایله شوحطك مفردیدر و اوزون وکریملو آته دینور (الشاحط) یمنده بر بلده‌در (شواحط) علابط وزننده یمنده بر یلانقه اسمیدر و بین الحرمین سوارقیه‌یه قریب بر طاغك اسمیدر آنده بر وقعه اولمغله یوم شواحط معروفدر و یمنده شهر صنعاء قضاسنده برقریه آدیدر (شحط) فحط وزننده طی قبیله‌سی یوردنده بر ارضك اسمیدر (شجاط) شینك کسریله طائف قضاسنده بر قریه‌در نته‌که مهمله ایله سحط ماده‌سنده ذکر اولندی (التشحیط) تفعیل وزننده قانه بیله‌مك معناسنه‌در یقال شحطه‌اذا ضرجه بالدم فتشحط ای تضرج به واضطرب فیه (الاشحاط) همزه‌نك کسریله بعید ایتمك معناسنه‌در یقال اشحطه اذا ابعده (الشرط) شینك فتحی و رانك سکونیله (والشریطة) سفینه وزننده بیع و شراء و سائر معاملاتده خارج مقوم اوله‌رق الزام و التزام اولنان حکمه دینور اول معامله اکا معلق اولمغله موقوف علیهی اولور کویاکه اکا علامت منابه‌سنده‌در جمعی شروط کلور مؤلف مسامحه ایله

تعریف ایلمشدر زیرا الزام الشیء و التزامه فی البیع ونحوه عبارتیله بیان ایلمشدرکه
اسم مفعول اولان ملزم و ملتزم ایله مأولدر و شریطه‌نك جمعی شرائط کلور
و فی المثل * الشرط املك علیك ام لك * یعنی عقد ایلدیکك شرط سکا مالك
و ضابطدر کرك منفعتك وکرك مضرتك جهتنده‌ده اولسون میانه‌ده منعقد اولان
شرط و قولك محافظه‌سی بابنده ضرب اولنور و شرط مصدر اولورکه معنای اولیدر
معاملاتده بر نسنه‌یی موقوف علیه قلمق معناسنه یقال شرط علیه فی البیع شرطا
من الباب الثانی والاول اذا الزمه شیئا فیه والتزم هو و طمردن قان المق معناسنه‌در
یقال شرطه الحجام اذا بزغ و شرط فرومایه ولئیم و سافل کمسه‌یه دینور جمعی
اشراطدر یقال هو من اشراط الناس ای دون لئیم سافل وشرط بر کمسه بر امر
عظیمه اوغرامق معناسنه‌در یقال شرط فلان شرطا من الباب الرابع اذا وقع فی امر
عظیم (الشرط) فتحتینله نشان و علامت معناسنه‌در بونکده جمعی اشراط در
و شول کوچك صو آقندیسنه و جدوله دینورکه اون ارشون مقداری یردن
کلور اوله و بر نسنه‌نك اولنه اطلاق اولنور مثلا شرط الشتاء قیش فصلنك اوّل
وقتندن عبارتدر و مالك یعنی مواشینك خردواتنه و کتترلرینه دینور جمعی اشراطدر
یقال هو من اشراط المال ای رذالها و صغارها ومالك کزیده و اشرافنه اطلاق اولنمغله
ضد اولور یقال هو من الاشراط ای الاشراف (الشرطان) فتحاتله که شرطك
تثنیه‌سیدر منازل قمردن بر منزل ادیدر و اول حمل برجنده ایکی کوکبدرکه حمل
صورتنك بوینوزلری مثابه‌سنده‌در وآنلرك جانب شمالیسنده برکوکب دخی واردرکه
بعضلر آنیده آنلردن عد ایدوب اوچ کوکبدن عبارتدر دیرلر و جمع بنیه سیله
اشراط اطلاق ایدرلر یقال نزل القمر الی الشرطین وهما نجمان من الحمل وهما قرناه
والی جانب الشمالیّ کوکب صغیر ومنهم من یعده معها فیقول هذا المنزل ثلاثة کواکب
ویسمیها الاشراط (الاشراط) همزه‌نك کسریله دوه‌یی صاتلق اولدیغنی اعلام ایچون
علامتلمك معناسنه‌در یقال اشرط ابله اذا اعلم بها للبیع و بر نسنه ایچندن بعضنی
بیعه حاضرلمق معناسنه‌در یقال اشرط من ابله اذا اعد شیئا منها للبیع و بر محله
کوندریلان کمسه‌یی ایودرمك معناسنه‌در یقال اشرط الرسول اذا اعجله و بر کمسه
کندی نفسنی بر ایشه نصب و تعیین قلمق معناسنه‌در یقال اشرط نفسه لکذا
اذا اعلمها واعدها (الشریطة) سفینه وزننده شرط معناسنه درکه ذکر اولندی
و قولنی یاریق دوه‌لره دینور و شول قیونه دینورکه بوغزنده بر مقدارجه بچاق
اثری اوله بوغزینه نیشتر اورلمش کبی اولوب لکن طمری کسلمامش وقانی اقامش
اوله و بو جاهلیه افعالندن ایدی‌که بر قیونك بوغزینه بچاق کزدروب چیزرکبی
جزئیجه قطع و بیتلرنده آنی تزکیه عد ایدرلر ایدی بر علت سببیله هلاك اولسه

مقدما بوغزلنمش ایدی دیو پاء عد ایدوب بیمحابا اکل ایدرلر ایدی وقد نهی
عن ذلك فی الحدیث[لاتأ کلوا الشریطة فانها ذبیحة الشیطان](الشرطة)غرفه وزننده
شرط اولنان شیئه دینور تقول خذ شرطتك ای ما اشترطت و شرطه شرط
لفظنك که صرد وزننده در مفردی اولور چرقه‌جی تعبیر اولنان مقدمهٔ عسکره
دینور سائر عسکردن مقدم دشمنله مقاتله‌یه مبادرت ایلملریله کویا که نفسلرینی موته
تعیین و تهیئه ایدرلر یقال هؤلاء شرط الحرب ای اول کتیبة تشهدها و تتهیأ للموت
و والی و حاکم و ضابط اعوانندن طائفهٔ مخصوصه‌یه اطلاق اولنورکه سائرلردن
امتیاز ایچون علامت مخصوصه ایله معلم اولورلر فارسیده سرهنك دینور تفکجی
باشی و باش چاوش و قوللق چورباجیسی و اسکدار اوسته‌سی و سائر ضابطان
مقوله‌سنك مجموعنه اطلاق اولنور مفردی شرطی در ترکی وزننده و شرطی‌در
جهنی وزننده (الشریط) امیر وزننده شریت تعبیر ایتدکلری پدر عربلر خرما
یپراغندن ولیفدن بوکرلر یقال شده بالشریط وهوخوص مفتول یشرط به السریر
ونحوه و خاتونلرك طیب قتولر بنه یاخود هکبه‌یه دینور عیبه معناسنه و اندلسده
جزیرهٔ خضراده بر قریه آدیدر (شریط) زبیر وزننده پدر نبیط در (شروط)
صبور وزننده بر طاغك آدیدر (الشرواط) سرداح وزننده اوزون آدمه دینور
یقال رجل شرواط ای طویل و جست و رونده ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل
شرواط ای سریع (المشرط) منبر وزننده (والمشراط) محراب وزننده نیشتره
دینور مبضع معناسنه (المشاریط) مصابیح وزننده بر نسنه‌نك اوائلنه دینور
یقال وقع فی مشاریطه ای اوائله مشراط مفردیدر و برنسنه‌نك مهمات ولوازمنه
دینور یقال اخذ للامر مشاریطه ای اهبته (ذوالشرط) عدی بن جبله‌نك لقبیدر
کندیسی بنفسه وفات ایدن کسه‌نك موضع قبرنی تعیین ایلمدکچه بر کسه‌یی دفن
ایلمامك بابنده قومیله شرط ایلدکله تلقیب اولندی (الاشتراط) افتعال وزننده
شرط ایلمك معناسنه‌در یقال اشترط علیه بمعنی شرط (التشرط) تفعل وزننده
بر ایشده کرکی کبی دقت ایدوب خوب و نازك ایشلمك معناسنه در یقال تشرط
فی عمله اذا تانق (الاستشراط) مال ایو و خوش ایکن فاسد و تباه اولمق معناسنه‌در
یقال استشرط المال اذا فسد بعد صلاح (الاشرط) اضبط وزننده ارذل معناسنه‌در
و بو افعل تفضیلدر رذیل و دنی معناسندندر لکن نوادردن اوله‌رق ماده سندن
فعل متصرفی یوقدر یقال الغنم اشرط المال ای ارذله (المشارطة) مفاعله وزننده
شرطلشمك معناسنه در یقال شارطه اذا شرط کلٌ منهما علی صاحبه (الشط)
شینك فتحی و طانك تشدیدیله (والشطوط) قعود وزننده بعید اولمق معناسنه‌در
یقال شط المنزل شطا وشطوطا من الباب الاول و الثانی اذا بعد و بر کسه‌یه

کوجلك

کوجلك ایدوب ظلم و جفا ایلمك معناسنه‌در یقال شط فلانا اذا شق علیه و ظلمه
و شط نهرك قییسنه دینور بعد تصوریله جمعی شطوط وشطان کلور شینك
ضمی و طانك تشدیدیله یقال قعد فی شط النهر ای شاطئه و اورکجك بر یاننه
یاخود نصفنه دینور جمعی شطوط کلور یقال اخذ شط السنام ای جانبه اونصفه
و شط یمامه‌ده بر قریه آدیدر و بصره‌ده بر موضع اسمیدرکه اصحابدن عثمان
ابن ابی العاص حضرتلرینه مضافدر (الشطیط) ازیز وزننده بر حکم ومادەده
جور ایلمك معناسنه‌در یقال شط علیه فی حکمه شطیطا من الباب الثانی اذاجار (الاشطاط)
همزه‌نك کسریله شطیط معناسنه‌در یقال اشط علیه فی حکمه اذاجار ومعامله‌ده بر متاعك ذکر
بهاسندن بك یوقری ایستمك معناسنه‌در یقال اشط فی السوم اذا ابعد کرچه ثلاثیدن
شطط دخی بومعنایه در لکن اشطاط استعمالی اکثردر واشطاط طلبده مبالغه
وامعان ایلمك معناسنه در یقال اشط فی الطلب اذا امعن وابراق بیابانه چقوب کتمك
معناسنه‌در یقال اشط فی المفازة اذا ذهب (الاشتطاط) افتعال وزننده بودخی
حکمده وسائر خصوصده جور ایلمك معناسنه‌در یقال اشتط علیه فی حکمه اذاجار
(الشطط) فتحتینله معامله حد عد التی کچوب حق ولیاقتدن بك تباعد ایلمك
معناسنه در یقال شط فی سلعته شططا اذا جاوز القدر والحد وتباعد عن الحق
ومبیعه بك چوق بها ایستمك معنا سنه در یقال شط فی السوم شططا اذا ابعد
(الشطاط) سحاب وزننده (والشطاط) کتاب وزننده قدوقامتده اولان سرو
سهی کبی اوزونلق وموز ونلق علی قول اعتدال حالتنه دینور یقال فی‌قده شطاط
وشطاط ای طول وحسن قوام واعتدال وشطاط وشطاطه شینلرك فتحیله وشطاط
شینك کسریله ایراقلق بعد معناسنه‌در یقال بینهما شطاط وشطاطة وشطاط ای
بعد ووجود انسانده خاصة ایکی یانلرك ماببنی میدانلو اولمغه دینور (الشطة)
شینك فتحیله (والشاطة) قامتی بلند وموزون یاخود معتدل اولان قیزه دینور
یقال جاریة شطة وشاطة ای طویلة حسنة القوام اومعتدلته (الشطة) شینك
کسریله بودخی ایراقلغه دینور بعد معناسنه‌وطوغله قریقلرینه دینور (الشاط)
شول آدمه دینورکه کوده‌سنك ایکی یانك ارالغی میدانلو اوله یقال رجل شاط ای
بین الشطاط والشطاطة والشطاط ای البعید مابین الطرفین (التشطیط) تفعیل
وزننده برنسنه ده حد واندازه‌یی کچوب مبالغه ایله حق وعدالتدن خروج ایلمك
معناسنه در یقال شطط الرجل اذا بالغ فی الشطط وقرئ قوله تعالی [ولا تشط]
من التشطیط وولاتشطط من الاشطاط ولاتشطط من الشطط ای لاتبعدعن الحق (غدیر
الاشطاط) همزه‌نك فتحیله بر موضع آدیدر (الشطشاط) ثرثار وزننده بر قوش
ادیدر (الشطوطی) خجوجی وزننده (والشطوط) صبور وزننده اورکجی

ایری وقبا ناقه‌یه دینور جمعی شطایط کلور (المشاطة) مفاعله وزننده اشتطاط بابنده یارشمق معناسنه در : یقال شاطه مشاطة اذا غالبه فی الاشتطاط (الشقیط) قافله امیر وزننده طپراق دستی‌یه علی قول ساقسیدن اولان قابه قجاغه دینور (الشلط) خلط وزننده (والشلطاء) حمراء وزننده پچاغه دینور سکین معناسنه (الشلط) شینک کسریله انجه اوزون اوقه دینور جمعی شلط کلور عنب وزننده (الشمحط)حای مهمله ایله جعفروزننده(والشمحاط)سرداح وزننده(والشمحوط) عصفور وزننده یک اوزون شیئه دینور (شمشاط) خزغال وزننده بلاد ربیعه‌دن بربلده آدیدر محدثیندن ابوالربیع محمد بن زیاد الشمشاطی اورادندر (الشمط) فتحتینله باشک قیللر ینه بیاض قارشمق معناسنه درکه قیرغل اولمق تعبیر اولنور یقال شمط الرجل شمطا من الباب الرابع اذا خالط البیاض سواد رأسه (الاشمط) احمر وزننده وصفدر صاچ وصقالی قیرغل کشی‌یه دینور جمعی شمط وشمطان کلور اسود وسود السودان کبی (الاشماط) همزه‌نک کسریله بودخی شمط معناسنه‌در : یقال اشمط الرجل بمعنی شمط و برنسنه‌یی آخره قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در یقال اشمطه به اذا خلطه (الاشمطاط) احمرار وزننده (والاشمیطاط) اجیرار وزننده بونلرده برآدمک صاچ وصقالی قیرغل اولمق معناسنه‌در : یقال اشمط الرجل واشماط بمعنی اشمط (الشمط) شینک فتحی ومیمک سکونیله برنسنه‌یی آخره قاتوب قارشدرمق معناسنه در : یقال شمطه به شمطا من الباب الثانی اذا خلطه به وطولدرمق معناسنه در یقال شمط الاناء اذا ملأه وخرمانک قورقلری اغاجدن دوکیلوب صاچلمق معناسنه در : یقال شمطت النخلة اذا انتثر بسرها کذلک اغاجک یپراقلر دوکیلوب صاچلمق معناسنه‌در یقال شمط الشجر اذاانتثرورقه (الشمیط) امیر وزننده (والمشموط) مخلوط اولان شیئه دینور یقال شیء شمیط ومشموط ای مخلوط وشمیط سحر وقتنه اطلاق اولنور که بقیهٔ ظلمت لیل ایله مخلوط اولور یقال طلع الشمیط ای الصبح وبرادمک اولادینه اطلاق اولنورکه نصفی ارکک ونصفی دیشی اوله وشول اوتلغه وچایرلغه اطلاق اولنور که بر مقداری صراروب و بر مقداری تازه یشل اوله یقال فی المرعی نبات شمیط ای بعضه هائج و بعضه اخضر واقلو قاره‌لو الاجه قورده دینور وشول سوده اطلاق اولنور که خوشلغندن ناشی حامض اولدیغی وحقین اولدیغی تشخیص اولنمیه حقین اسکیسی یکیسنه قاتلمق اوزره طلومده مجتمع سوده دینور وشمیط الذنابی قویرغنک اوجی آق اولان قوشه اطلاق اولنور یقال طائر شمیط الذنابی ای شعلاؤها (الشمطانة) شینک ضمیله برطرفی خام وبرطرفی پخته علی قول یار یسی خام و یاریسی پخته خرما قورغنه دینور یقال بسرة شمطانة اذا ارطب جانب منها اوهی المنصفة

(شميط)زبير وزننده اندلسده بر بلانقه آديدر وشميط بن بشيروشميط بن العجلان محدثلردر وبنو ابی عبـدالله بن كلاب بوردنده بر قوملق آديدر على قول بوامير وزننده در (شامط) محدثيندن احمد بن حيان القطيعى لقبيدر (الشمط) خط وزننده وشينك كسرى وفتحتينله لغتدر برنسنه‌يه قارشدر يلان شيئه دينور جمعى اشماط وشماط كلور كسر ايله بومناسبتله تنجره حوابجنه اطلاق اولنور يقال قدرة تسع شـاة بشمطها وشمطها واشماطها اى بتوابلهـا (الشمطوط) شينك ضميله اوزون شيئه دينور طويل معناسنه وناسدن وساٸردن بر بلوكه و برفرقه‌يه دينور (الشمطاط) (والشمطيط) شينلرك كسريله بونلرده بربلوكه وبرفرقه‌يه دينور (الشماطيط) بلوك بلوك ناسـه دينور يقال قوم شماطيط اى متفرقة و برتيلوب پاره‌لنمش اسكى ثوبه دينور يقال ثوب شماطيط اى خلق متشقق شارح ديركه كرچه ظاهرا بونك مفردى شمطاط وشمطيط اولمق ملحوظدر لكن عباديد وشـعار بركبى مفرد استعمالى مسموع دكلدر پس اعشار واخلاق قبيلندن اولور ويقال جأت الخيل شماطيط اى متفرقةارسالاوشماطيط بررجل اسميدر (الاشمعطاط) اشميزاز وزننده پر غضب اولمق معناسنه در يقال اشمعط الرجل اذا امتلاء غضبـا وناس برنسنه‌يى ارامق ايچون سرعتله اطرافه پراكنده اولمق معناسـنه‌در يقال اشمعط القوم فى الطلب اذا بادروا وتفرقوا كذلك برمقدار سـوار يلر برنسنه يى طلب ايچون سرعتله قوشيشوب كيتسلر اشماطت الخيل ديرلر ودوه سـوريسى بريشان و پراكنده اولمق معناسـنه در يقال اشمعطت الابل اذا انتشرت وذكر قوامه كلمك معناسـنه‌در يقال اشمعط الذكر اذا نعظ (الشـناط) كتاب وزننده شول خاتونه دينوركه اعضاسى متناسب ولحم واندامى اويغون ورنك بشره‌سى خوب وزيبا اوله جمعى شناطاط وشنائط كلور يقال امرأة شناط اى الحسنة اللحم واللون (الشـنط) كتب وزننده كركى كبى پشمش اتلره دينور لحمان منضجه معناسـنه (المشنط) معظم وزننـده كبابه و بريانه دينور تقول اكلنا مشنطا اى شـواء (الشوط) شـينك فتحى وواوك سكونيله برباشدن برباشه بردوزه‌يه بركـره سكرتمكه دينوركه اسمدر جمعى اشواطدر يقال جرى شوطا واشواطا وهوالجرى مرة الى غاية بومناسبتله بيت شريف زيارتنده حجر اسوددن ابتدا ايدوب شرطى اوزره طولانه‌رق ينه حجر اسوده منتهى اولمق وجهيله هرطوافه برشوط وبدى طوافه اشواط اطلاق اولندى بعض فقهاء طواف مزبوره شوط واشواط تعبيرنى كريه كورديلر وشوط جبل احد يانده بر بستانك اسميدر وارضدن شول قطعه‌يه دينوركه ايكى يوكسـك يرك ارالغنده انجه يول كبى واقع اولوب اندن صو وناس مرور ايدر اوله وطولى برطرفندن برطرفه سس ايشـيد يلجك مقدار اوله جمعى

شياط کلور کتاب وزننده که اصلی شواط ایدی وشوط طی قبیله‌سی بلادنده بر
موضع آدیدر (شوط براح) بای مفتوحه ایله ابن اوی‌یه یعنی چقال دیدکلری
جانوره دینور کیجه‌لرده کزدیکی‌ایچون (شوط باطل) سوط باطل کبی ذره‌وهبایه
اطلاق اولنور (التشویط) تفعیل وزننده برکسه اوزون اوزادی سفر ایلمك
معناسنه در یقال شوط الرجل اذا طال سفره وتجربه قیناتمق معناسنه در یقال
شوط القدر اذا اغلاها وات پشورمك معناسنه در یقال شوط اللحم اذا انضجه
ونباتی قیراغو چالوب یاقق معناسنه در یقال شوط الصقیع النبت اذا احرقه
(التشوط) آتی بی‌تاب اولنجه قدر سوروب سکرتمك معناسنه در یقال تشوط
الفرس اذا طرده الی ان اعیا (شاط) اندلسده بر حصن آدیدر (شوطان)
سکران وزننده برموضعدر (الشیط) خیط وزننده (والشیطوطة) شیخوخه
وزننده (والشیاطة) کتابه وزننده محترق اولمق معناسنه در یقال شاط الشیء
یشیط شیطا وشیطوطة وشیاطة اذا احترق وباغی وزیتی صزدرركن قو یولنوب
قاتیلنمق علی قول یانمش درجه سنده نضج بولمق معناسنه در یقال شاط السمن
والزیت اذا خثر اونضج حتی کاد یهلك وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال شاط فلان اذا
هلك ومنه الشیطان فی‌قول زیرا بعضلر شطن ماده‌سندن مأخوذدر دیدیلر ثانی‌یه
کوره نونی اصلیه ووزنی فیعال اولور که بعید عن الرحمه دیمك اولور واوله کوره
نونی زائده ووزنی فعلان اولور هالك دیمك اولور و بعضلر احتراق معناسندن‌اخذ
ایلدیلر ناردن مخلوق اولدیغی ملابسه سیله وشیط بوغزلنن قربانذن قطعا بر پای
قلمامق اوزره هرکسه طاغلمق معناسنه در یقال شاطت الجزور اذاتفقت وقانلری
بری برینه قاتوب قارشدرمق معناسنه در که مقتول مقابلی قاتلی قتل ایلمکدن
عبارتدر یقال شاط الدماء اذا خلطها کانه سفك دم القاتل علی دم المقتول و بر
ایشده عجله ایلمك معناسنه در یقال شاط فی الامر اذا عجل ودم هدر وباطل اولمق
معناسنه در یقال شاط دمه اذا ذهب وتجربه دبنه یانق طعام یاپشمق معناسنه در
یقال شاطت القدر اذا لصق باسفلها شیء محترق (الاشاطة) همزه نك کسریله
یاقق معناسنه‌در یقال اشاطه اذا احرقه وهلاك ایلمك معناسنه‌در یقال اشاطه
اذا اهلکه واتی هرکسه طاغتمق معناسنه در یقال اشاط اللحم اذا فرقه وقاتلك
قانی مقتوله مقابل هدر ایلمك علی قول هلاکنه عمل ایلمك یاخود قصاصا قتل
ایلمك معناسنه‌در یقال اشاط السلطان دمه بدمه اذا اذهبه اوعمل فی‌هلاکه اوعرضه
للقتل وقربان قانی دوکمك یعنی ذبح ایلمك معناسنه‌در یقال اشاطدم‌الجزور اذا سفکه
(التشییط) تفعیل وزننده بودخی‌یاقق معناسنه‌در یقال شیطه‌اذا احرقه(الاستشاطة)
خشم وغضبدن برآتش اولمق معناسنه در که احتراق معناسنه در یقال استشاط

عليه اذا التهب غضبا وقوش حدت ونشاطله اوچمق معناسنه در يقال استشاط الحمام اذا طار
نشيطاوبر ايشه جست وچابك دبرنمك معناسنه در يقال استشاط من الامر اذا خف له
(المستشيط) افراط اوزره كولر اولان كمسيه دينور يقال رجل مستشيط اى مبالغ
فى الضحك وبك طاولى اركك دوه يه دينور يقال جمل مستشيط اى سمين (المشياط)
چابك سمورر اولان ناقه يه دينور جمعى مشايط در يقال ناقة مشياط اى السريعة
السمن (المشيط) معظم وزننده (والتشييط) تفعيل وزننده كه اسمدر تمتين كبى
ناس ايچون بريان اولمش اته دينور يقال لحم مشيط وتشييط اذا كان قد شوى للقوم
(الشيط) سيد وزننده خزر بن لودان وانيف بن جبله نام كمسنه لرك فرسلرى
اسميدر (التشيط) تفعل وزننده بودخى يانمق معناسنه در يقال تشيط الشئ
اذا احترق وكثرت جماعدن نحافت پيدا ايلك معناسنه در يقال تشيط فلان اذا نحل
من كثرة الجماع (الشيطى) صيفى وزننده هواده آغمش توزه اطلاق اولنور يقال
غبار شيطى اى ساطع فى السماء (شيطى) ضيزى وزننده بررجل علميدر (الشياط)
كتاب وزننده يانمش پموق رايحه سنه دينور تقول ماهذا الشياط اى ريح قطنة
محترقة (الشيطان) شيط لفظندن كه كيس وزننده در تثنيه در صمان
نام ارضده ايكى دوز عرصه يه دينوركه هر برنده صوابر كيلجك يرلر واردر بحز
بعونه تعالى
(* فصل الصاد المهملة *) (الصبط) ضبط وزننده چفتجى ادواتندن اوزون اولان
آلته دينور صبان اوقى كبى (الصراط) كتاب وزننده يوله دينور يقال اخذ
صراطا مستقيما اى طريقا نته كه سراط دخى لغتدر ذكر اولندى وجهنم اوزره
قورلمش بركپرى يه اطلاق اولنور كه حديث صحيحده وصفى مبين دركه قيلدن انجه
وقلجدن كسكندر (الصراط) غراب وزننده اوزون قلجه دينور بونلرك مجموعنه
سينله ده لغتدر (الصعوط) سعوط وزننده ومراد فيدر كه برون اوتنه دينور
(الصعط) رعد وزننده (والاصعاط) همزه نك كسريله بركمسيه برون اوتى
چكدرمك معناسنه در يقال صعطه صعطا من الباب الثالث واصعطه لغة
فى سعطه واسعطه (الاصفنط) اسفنط وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى
(التصليط) تسليط وزننده ومراد فيدر يقال صلطه عليه بمعنى سلطه
(المصمرط) مسمرط وزننده ومراد فيدر يقال رجل مصمرط الرأس اى مسمرطه
(الصنط) سنط وزننده ومرادفيدر (الصوط)سوطوزننده صوبك آقوب بركديكى
محل طاره جق اولمغله اورادن اقار كن ظهور ايدن جاغلتيسنه دينور
(الصياط) كتاب وزننده قارمش غربو وفرياده دينور يقال ماهذا الصياط
اى اللغط العالى

(* فصل الضاد المعجمة *) (الضأط) ضادك وهمزه نك فتحيله
اموزلری وكودەیی اوینادەرق یوریمك معناسنەدر یقال ضأط الرجل ضأطا من
الباب الرابع اذا حرك منكبه وجسده فی مشیه (الضبط) ربط وزننده (والضباطة)
كرامه وزننده برنسنه‌یی حزم وبصیرت وحسن تدبیر ایله حفظ ایلمك معناسنه در
یقال ضبط الشئ ضبطا وضباطة من الباب الاول اذا حفظه بالحزم ومنه المثل* هو
اضبط من ذرة * زیرا خرده قریجه كندیدن بیوك نسنه‌یی چكوب ضبط ایدەرك
كوترر وكاهجه یوقریدن اشاغی دوشمش ایكن بنه اغزنده اولان شیئی ضبط
ایدوب صالیویرمز كذلك امثالدندركه * اضبط من عائشة بن عثم * دیرلر مزبور بر
كون دوەلرنی صو ارمق ایچون قویی باشنه كتوروب وقوغەیی طولدرمق ایچون
قرنداشی اشاغی یه اندردی مزبور قویی ایچره قوغه طولدرمغه مشغول ایكن
طشرەده دوەلر ازدحام ایلمكله ناكاه یاور یلرندن بریسی قیویه دوشدی قیونك
ایچریسی واسع اولمغله چابك دیره نوب طشرەدن قویرغنه یاپشوب دیواره
صقشدرمغله اشاغی یه صالیورمیوب محكم ضبط ایلدی اشاغیدن قرنداشی ای برادر
مدد هلاك اوله جغم دیو حیقردقده یوقریدن ذاك الی ذنب البكرة یعنی بكرەنك
كه كنج ناقه دیمكدر اكرقویرغی قوپرسه اوزركه دوشوب هلاكك امر مقرردر
دیدی پس نه حال ایسه الندن صالیورمیوب هزار زور وزار ایله چكوب چقردی
وضبط یره عموم اوزره یغمور یاغوب هرمحلنه شامل اولمق معناسنه مستعملدر
یقال ضبطت الارض علی المجهول اذامطرت یعنی عموما (الضابط) (والضبنطی)
حبنطی وزننده یاوز وتوانا انسان وحیوانه اطلاق اولنور یقال رجل وجمل ضابط
وضبنطی ای قوی شدید وضابط ارسلانه اطلاق اولنور (الاضبط) احمر وزننده
ایشی ایكی الیله ایشلر اولان كشی یه دینور مؤنثی ضبطاء در یقال رجل اضبط
وامرأة ضبطاء اذا كان یعمل بیدیه واضبط ارسلانه اطلاق اولنور واضبط بن قریع
برشاعر معروفدر واضبط بن كلاب بركسەدر وبنوالاضبط بنی كلابدن بر بطن در
وربیعة بن الاضبط اشجع قبیله سندن بركسەدركه اسیرلرەبك شدت ایدرایدی(التضبط)
تفعل وزننده برنسنه‌یی زور ایله صالیویرمك وجه اوزره طوتمق معناسنەدر یقال
تضبطه اذا اخذه علی حبس وقهر ومواشی برمقدارجه چایرلغه یتشمك علی قول
اوتلاقده اوبكا بویكا قوشوب اوتلایەرق قوتلنمك معناسنەدر یقال تضبطت الضأن اذا
نالت شیئا من الكلاء اواسرعت فی المراعی وقویت بوراده قطیعه یاخود جنس
اعتباریله تضبط فعلی مؤنثا وارد اولمشدر (الضبطة) تمره وزننده عرب بیننده
برلعبك اسمیدر (الضبعطی) حنبلی وزننده احمق ونادان كسیه دینور یقال رجل
ضبعطی ای احمق وبركلمەدركه آنكله كوچك چوجقلری انالری قورقودرلر بوجی

واجى كبى (الضبغطى) غين معجمه ايله ضبعطى وزننده ومرافيدر جمعى ضباغط
كلور (الضبنطى) حبنطى وزننده قوى وشديد انسان وحيوانه دينور يقال
رجل وجمل ضبنطى اى قوى شديد (الضرط) فتحتينله برآدمك صقالى خفيف
وقاشنك قيللرى آز اولمغله انجه اولمق معنا سنه در يقال ضرط الرجل ضرطا
من الباب الرابع اذاخفت حيته ودق حاجبه (الاضرط) احمروزننده آندن وصفدر
مؤنثى ضرطاء در (الضراط) غراب وزننده اوصورغه دينور قيل لاعرابى
ماهذه القرقرة فى بطنك قال هى ضراط لم ينضج (الضرط) فرط وزننده
(والضرط) كتف وزننده (والضريط) ازيز وزننده (والضراط) ضادك
ضميله اوصورمق معنا سنه در يقال ضرط الحمار ضرطا وضرطا وضريطا وضراطا
من الباب الثانى اذا حبق (الضراط) شداد وزننده (والضروط) صبور وزننده
(والضروط) سنور وزننده اوصورغان شخصه دينور (وضروط) سنوروزننده
(وضروط) صبور وزننده ايرى نسنه يه دينور يقال انه لضروط وضروط
اى ضخم (الاضراط) همزه نك كسريله بركمسه يى استهزاء واستخفاف ايدوب
آورد ايله جرطه چكمك معنا سنه در يقال اضرط به اذا عمل بفيه كالضراط
وهزئ به وبركمسه يه اوصورده جق ايش ايشلمك معنا سنه در يقال اضرطه
اذاعمل به ماضرط منه (الضريط) اضراط ايله ايكى معناده مرادفدر يقال ضرطبه
وضرطه بمعنى اضرط به واضرطه (الضريطة) جيزه وزننده ايرى ديشى قيونه دينور يقال
نعجة ضريطة اى ضخمة (الضرط) كتف وزننده مصدر دركه ذكر اولندى
ووصف اولور ومنه المثل * اجبن من المنزوف * اصلى بودركه برنيجه طول
خاتونلر وار ايدى ايچلرندن بركون برنى برآدمه تزويج ايلديلر اول آدمك دائما
صباح وقتنده اويومق عادتى اولمغله هر صباح اول خاتونلر اكا صبوح كتوروب
اوياندردقلرنده كاشكى بنى بونك ايچون اويا ندرميوب دشمن عسكرى ايچون
اوياندرسكزديو اظهار شجاعت ايلمكدن خالى اولمز ايدى خاتونك بعضى بونك
بوكونه لافنى كوردكده بوآدم بهادره بكزركلك بونى برتجربه ايدهلم ديو مشورت
ايلديلر پس برصباح ينه على العاده كلوب اوياندردقلرنده ينه قول سابقى تكرار ايلمكله
خاتونلر ايشته بوكون آرزوايلديكك اوزره شجخون سواريلرينك اوجى كلوب چاتدى ديديلر
حريف بونى ايشتدكده فرط خوفندن الخيل ديه رك ضرطه لر چكديكى حالده جانى
چقوب هلاك اولدى و بعضلر ديديكه ايكى كمسه بربيابانه عزيمت ايدوب
قرشولرنده برشجر سوادى نمايان اولمغله بريسى رفيقنه شوكورينن سوادحراميلردر
بزه مترصد اولورلر ديدى اول بريسى عشره در يعنى شجر عشردر ديدكده مزبور
خوف وتلاشندن عشره نك ضمه سنى خوشجه ادراك ايده ميوب عشره يعنى اون نفردر

دیمك فهم ایتمکله ایکی آدم اون حرامی‌یه نه کو نه مقاومت ایده بیلور دیو خوفندن ضرطه لیه رق طائر روحی آشیانهٔ بدنندن طیران ایلدی بوجهتدن منزوف ضرط ایله تسمیه اولندی و بعضلر دیدیکه منزوف کلب ایله کدی بیننده برجانوردر بریسی کند یسـنه حیقردقده خوفندن ضرطه ایدر ومنه المثل الاخر * اودی العیر الا ضرطا * یعنی اوصور مقـدن غیری اشکك قوتی قالمـدی زیاده قوجه اولوب حقیر اولان کمسه و برنسنه تباه اولوب ایشه یرامز اولانی قالدقده ضرب اولنور * والاخذ سرّ یطی والقضاء ضرّ یطی * مثلی سرط ماده سـنده بیان اولنـدی (الضرعمط) قذعمل وزننده پك قبو سوده دینور وهرشیئه اشتها ایدر اولان صوغمسز کمسیه دینور ومنه سقیت ضرعمطا الضرعمط ای رجلا شهوان الی کل شیٔ لبنا خاثرا (الاضرغطاط) اسمیداد وزننده اویکه دن شیشوب قبارمق علی قول کوده سنك اتلری اوزره دریسی قبور یلوب بوکلك یاخود اتی چوق معناسـنه‌در یقال اضرغط الرجل اذا انتفخ غضبا اواثنی جلده علی لحمه اوکثر لحمه (الضرغاطة) ضادك کسریله صولو بالچغه دینور (المضرغط) مطمئن وزننده اصلا قوّتی اولمیوب فوص اولان ایری وتنومند آدمه دینـور کمی ارسـلانی کبی یقـال رجل مضرغط ای ضخم لاغناء عنده (الضرفطة) دحرجه وزننده برنسـنه‌یی چکوب محکم بغلمق معناسنه‌در یقال ضرفطه اذاشده واوثقه (الضرفاطة) ضادك کسریله (والضرفطی) ضادك کسری وفانك فتحیله (والضرافط) علابط وزنـنده‌ایری کوده‌لو بیوك قارنلو آدمه دینور (التضرفط) تدحرج وزننده برآدمك آرقه‌سنه بنوب ایاقلری قولتقلری ینك آلتندن کچردکدنصکره بیونك اوزرینه کتورمك معناسـنه‌در یقال تضرفط علیه اذارکبه واخرج رجلیه من تحت ابطه وجعلهما علی عنقه (الضریفطیة) ذریهمیه وزننده عربلره مخصوص برلعب‌اسمیدر (الضطط) فتحتینله (والضطیط)امیر وزننده بغایت صولو صویق جاموره دینور (الضطط) ضمتینله دواهی وآفاته دینور یقال وقعوا فی الضطط ای‌الدواهی (الضعط) ضادك فتحی وعینك سکونیله بوغزلمق معناسـنه در یقال ضعطه ضعطا من الباب الثالث اذا ذبحه (الضغط) ضادك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله برکسه‌یی مزاحمه ایله بریره صقشدروب قصمق معناسـنه در یقـال ضغطه ضغطا من الباب الثالث اذا عصره وزحمه وغمزه الی شیٔ ومنه ضغطة القبر (الضاغط) برنسنه اوزره ناظر وامین تعیین اولنان آدمه اطلاق اولنور تقول ارسلته ضاغطا علیه ای رقیبا امینا علیه وضاغط دوه‌نك یورر کن دیر سکلری اوره رق قولتغی آلتلری یاریلوب چتلامغه دینورکه اسم منزلنده‌در یقال بالبعیرضاغط ای انفتاق فی ابطه وکلره‌دینور ضب معناسـنه (المضغط) مقعد وزننده چقور چقور جابجا صوآقندیلری اولان

ارضه دینور جمعی مضاغط کلور (الضغطة) صنادك ضمیله برآدمی صقشدروب زور اکی برشیئه اکراه ومجبور ایلمکه دینور تقول اخذت فلانا ضغطة اذاضیقت علیه لتکرهه علی الشیٔ وشدت ومشقته اطلاق اولنور تقول اللهمّ ارفع عنا هذه الضغطة ای الشدة (ضغاط) غراب وزننده برموضعدر (الضغیط) امیر وزننده شول قیو یه اطلاق اولنورکه یاننده برقیودنخی اولوب بر یسی قپانوب ایشلمامکله چامور یغلد یغندن کیده رك متعفن اولمغین برتقر یبله برمنفذ بولوب صو یی اول بر ینه سیلان ایلمکله آنیدخی تعفینله فاسد وتباه ایدوب ایچلمزاوله یقال بئرضغیط اذا کانت فی جنبها اخری فاندفنت احداهما فحمأت فانتن ماؤها فسال فی العذبة فافسدها فلا یشرب وضعیف الرأی اولان هیچ آدمه دینور جمعی ضغطی کلور سکری وزننده (الضغیطة) سفینه وزننده ضعیف وزبون نباته اطلاق اولنور (التضاغط) تفاعل وزننده مجلسده بری برلرنی صقشدرمق معناسنه در یقال تضاغطوا اذا ازدحموا (المضاغطة) مفاعله وزننده مزاحمه ایلمك معناسنه‌در یقال ضاغطوا اذا زاحموا (الضفرطة) فابله دحرجه وزننده برکسه‌نك قارنی پك بیوك اولمق معناسنه‌در یقال ضفرط بطنه اذا ضخم (الضفرط) زبرج وزننده ایری قارنلو شخصه دینور یقال جمل ضفرط ای ضخم البطن (الضفاریط) ضفروطك جمعیدرکه عصفور وزننده در چهره‌ده یناق ایله برون ارالغنده وکوزك قپاقلری یانلرنده چیزکی کبی بیولره و بوکوم برلر ینه دینور یقال ضفاریط وجهه کثیرة وهی کسور بین الخد والانف وعند اللحاظین (الضفاطة) سخافه وزننده جاهل وسست رأی ونادان اولمق معناسنه‌در یقال ضفط الرجل ضفاطة من الباب الخامس اذا جهل وضعف رأیه قال الشارح ومنه حدیث عمر رضی الله عنه [اللهمّ انی اعوذ بك من الضفاطة] و بیوك قارنلو اولمق معناسنه‌در یقال ضفط الرجل اذا ضخم بطنه وضفاطه لهو آلاتندن دفّ ودائره یه علی قول دفّ چالمغه دینورشارح دیرکه ابن‌سیرین برنکاحه حاضراولدقده ابن‌ضفاطتکن دیدی یعنی دفکز یاخود دف چالمکز قنده‌در کویا جهل وغفلتدن ناشی اولدیغندن اطلاق اولندی (الضفیط) امیر وزننده جاع ایدرکن یستهلر اولان کمسیه دینور یقال رجل ضفیط ای عذیوط وجاهل ونادان کمسیه دینور جمعی ضفطی کلور سکری وزننده وسخی وجوانمرد آدمه دینور یقال رجل ضفیط ای سخی وسرکش وچتین خویلو دوه‌یه دینور ابل شریس معناسنه بوجهتله اضداددن اولور لکن ضدیتی مبهمدر وشیشمان اولوب سست وسلپوك اولان کمسیه دینور یقال رجل ضفیط ای سمین رخو (الضافط) شول سفر براولان کمسیه دینورکه بعید یره سفر ایلمز اوله (الضفطة) ضغطه وزننده احمقلق معناسنه در یقال فیه ضفطة ای حمقة

(الضفاط) شداد وزننده دوه‌جی‌یه دینور جال معناسنه ومکاره‌یه دینور وجلب کشه دینور وکثیر الغائط کسیه دینور وسموز اولوب صالق وکوشك آدمه دینور وقومیله برابر قونوب کوچمز اولان ثقیل و بیزه کسیه دینور (الضفنط) سمند وزننده بودخی سموزاولوب صالق اولان کسیه دینور (الضفط) فلز وزننده بودخی قومنه اختلاط ایلین ثقیل ونادان کسیه دینور وانته طلو صمصق کوده لو آدمه دینور یقال رجل ضفط ای تار (الضفاطة) غداره وزننده بوك دوه‌لربنور وبولده بربیوك آلای رفقاء وابنـاء سبیله دینور دجاله کبی یقال اتت ضفاطة ای رفقة عظیمة (الضافطة) بودخی بوك دوه‌لرینه دینور وفرومایه ورذیل وسافل کسه‌لره دینور (الضفاط) رمان وزننده بودخی فرومایه ورذاله دینور یقال هم ضافطة النـاس و ضفاطهم ای رذالهم (الضفط) رفتن وزننده بر نسـنه‌یه چکوب بغلمق معناسنه‌در یقـال ضفطه بالحبل ضفطا من البـاب الاول اذا شـده واوزرندن ایرلمامق وجه اوزره راکب اولمق معناسنه‌در یقال ضفطعلیه اذارکبه فلم یزله وبو معنوی دخی استعمال اولنور که دائمی برنسـنه نك اوزرنده اولمقدن عبارتدر مؤلفك ضفط بسلحه قولی بوندن مأخوذدر (التضافط) تفاعل وزننده کوده نك اتی صمصق قوند اولمق معناسـنه‌در یقـال تضافط لحمه اذا اکتنز (الضمروط) عصفور وزننده کیز لنه جك وصقلنه جق یره دینـور مختبـأ معناسـنه وطاره جق یره دینـور مضیق معناسـنه (المضمرط) من دوج وزننـده یوزینك دریلری بورتق وبور شـق آدمه دینـور یقال رجـل مضمرط الوجه ای متشنجه (الضمـاربط) ضفـاربط وزننـده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (الضنط) ضادك فتحی ونونك سکونیله طارلق ضیق معناسنه‌در و برعورت ایکی اویناش ایدنمك معناسنه‌در یقال ضنطت المرأت ضنطا من الباب الاول اذا اتخذت صدیقین (الضنوط) صبور وزننده ایکی دوستی اولان عورته دینور یقـال امرأة ضنوط ای متخذة صدیقین (الضنط) فتحتینله جنبش ونشاط معناسنه‌در وچرویش یاغنه دینور وصلف معناسنه‌درکه ظرافت ادعاسیله دماغ ونخوت اظهارندن عبارتدر یقال ماهذا الضنط ای الصلف و بر آدمك کوده سنك اتی صمصق اولمق معناسـنه‌در یقال ضنط الرجل من اللحم ضنطا من الباب الرابع اذا اکتنز (الضناط) کتاب وزننده قوبی باشـنده وسائر محللرده اولان بلك زحامه وغلبه‌لکه دینور (الانضناط) انفعال وزننده ازدحام ایلمك معناسنه‌در یقـال انضنطوا اذا ازدحوا (الضوط) فتحتینله چکه کمیکنده اولان اکریلکه دینور یقال فی فکه ضوط ای عوج (الاضوط) احق کسیه دینور یقال رجل اضوط ای احق وچکه‌سی واکی کوچك آدمه دینور یقال رجل اضوط ای

الصغیر

الصغير الفكّ والذقن (الضوبطة) سفينه وزننده صو بی چوق اولمغله صيويق
وصالق اولان خميره دينور وحوض دبنده اولان سياه چاموره دينور وشول
صافی یاغه دينوركه چرويش ياغيله بيلەجه اريتوب بركوچك طلومه قونمش اوله
(التضويط) بركدرمك معناسنەدر يقال ضوط الشئ اذا جمعه (الضبط) خيط
وزننده (والضبطان) فتحاتله بدنی سموز وصالق اولمغله اوموزلرنی وكوده سنی
بری اوته او يانەرق يوريمك معناسنه در يقال ضاط الرجل فی مشيته ضيطا و
ضيطانا اذا حرك منكبه وجسده مع كثرة لحم ورخاوة (الضيطان) عطشان
وزننده معنای مزبوردن وصفدر (الضياط) شدّاد وزننده غليظ وشديد آدمه
دينور وتمايل ايدەرك يورين كمسيه دينور يقال رجل ضياط ای غليظ شديد
وكذا متمايل فی مشيته
(* فصل الطاء المهملة *) (الطرط) فتحتينله حق و بلاهت معناسنه در يقال
طرط الرجل طرطا من الباب الرابع اذ احمق وكر پكلرك وقاشلرك قيللری خفيف
اولمق معناسنه در يقال طرط الرجل اذاخف شعرحاجبيه واهدابه (الطرط)
كتف وزننده احمق كمسيه دينور يقال رجل طرط ای احمق وطرط الحاجبين
واطراط الحاجبين قاشلرينك قيللری خفيف اولانه دينور بونلرده حاجبين ذكری
لازمدر وقول ضعيفەاوزره بعضا ترك اولنور (الطرطاء) مؤنثيدر يقال امرأة
طرطاء العين ای قليلة هدبها (الطارط) كوده سنك قيللری آزجه اولان
آدمه دينور يقال رجل طارط ای الخفيف الشعر (الطلطين) برحين وزننده
داهيه وآفته دينور يقال وقع فی الطلطين ای الداهية (الاطلط) پك داهی
وآفت اولان شيئه دينور يقال هو اطلط ای ادهی (الطوط) طانك ضميله
يلانه دينورحيه معناسنه وبموغه دينور قطن معناسنه واوزون شيئه دينوروآنجه
قوشنه دينور باشق معناسنه وبراسه قوشنه دينور خفاش معناسنه وكوچك خرده
نسنه يه دينوروشديدالخصومه آدمه دينوروبهادروشجاع آدمه دينورواسرمش دوه يه دينور
فحل هايج معناسنه جمعی اطاطه واطواط كلور (الطاط) بودخی اوزون شيئه دينور
و بهادره دينور واسرمش دوه يه دينور (الطيط) طانك كسريله بودخی اوزون شيئه
دينور واحمق آدمه دينور (الطواط)غراب وزننده بهادر آدمه دينور (الطائط)
اسرمش دوه يه دينور (الطووط) قعود وزننده (والطيوط) بايله دوه اسريوب
كوكره مك معنا سنه در يقال طاط الفحل يطوط طووطا من الباب الاول ويطاط
طيوطا من الباب الرابع اذاهاج پس بو واوی ويائيدر (الطيطان) تيجان وزننده
يبان براصه سنه دينور كه ايت سيدكی دخی ديرلر مفردی طيطانه در

(الطبوط) قعود وزننده شدت وسختی معناسنه در یقال وقع فی الطبوط ای الشدة (الطبطوی) ینبوی وزننده بغرتلق قوشندن برنوع اسمیدر یاخود بشقه برکونه قوشدر بونی صوقوز غونی دید کلری قوش ایله بیان ایدرلر
(* فصل الظاء المعجمة *) (الظرياطة) ظانك کسریله هر بری برجوهر وبرطينت اوزره ارضه دینور نته‌که ذال معجمه ایله‌ده لغتدر یقال ارض ظرياطة واحدة ای طينة واحدة (التظرمط) تدحرج وزننده چاموره دوشمك معناسنه در يقال تظرمط فی الطين اذاوقع فيه (المتظرمطة) متدحرجه وزننده چامور بتاغنه دینور يقال ارض متظرمطة ای ردغة نجز بعونه تعالى
(* فصل العين *) (العبط) حبط وزننده کنج وسموز حیوانی علت ومرضی یوغیکن ذبح ایلمك معناسنه در يقال عبط الذبيحة عبطا من الباب الثانی اذا نحرها من غير علة وهی سمينة فتية وبرکسه یی فصل ومذمت ایلمك معناسنه مستعملدر يقال عبط فلانا اذاغابه ورو زكار يرك يوزنی صيروب صويمق معناسنه مستعملدر يقال عبطت الريح وجه الارض اذا قشرته ومقدما حفر اولنمامش ارضده قيو مقوله سی حفر ایلمك معناسنه مستعملدر يقال عبط الارض اذا حفر منها موضعا لم يحفر قبل وبرکسه حقنده يلان سوز پيدا ايلمك معناسنه مستعملدر تقول عبط الكذب على ای افتعله وبرکسه مكره ومجبور اولميه رق بالاختيار نفسنی جنکه القا ايلمك يعنی جنکه کيرمك معناسنه مستعملدر يقال عبط فلان نفسه فی الحرب اذا القاها غير مكره وطپراق توزتمق معناسنه در : يقال عبط التراب اذا اثاره وآتی ترلينجه قدر سكرتمك معناسنه در يقال عبط الفرس اذا اجراه حتى عرق وصاغاركن شدتله صقمقدن ياخود مبالغه واستقصادن حيوانك مه سنی قناتمق معناسنه مستعملدر يقال عبط الضرع اذا ادماه وبزمقوله سی نسنه صاغ وصحيح ايكن يرتمق معناسنه در كذلك يرتلمق معناسنه متعدی اولور يقال عبط الشیٔ اذا شقه صحيحا فعبط هو ای انشق وبركسه يه بلا استحقاق دواهی وآفات ايرشمك معناسنه مستعملدر يقال عبطت الدواهی الرجل اذا نالته من غير استحقاق (العبيط) امير وزننده مرض وعلتی اولميوب صاغ وسالم ايكن ذبح اولنمش كنج وسموز حيوانه دينور جمعی عبط دركتب وزننده وعباط در رجال وزننده وعبيط تازه وطراوتلو نسنه يه دينور يقال لحم ودم وزعفران عبيط ای طری (الاعتباط) افتعال وزننده عبط ايله بش اولكی معنالرده مرادفدر يقال اعتبطه بمعنی عبطه ووجودی علت وپيرپدن صاغ وسالم اولان كنج دلو قانلو يی استيفا ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اعتبطه الموت اذا

اخذه شابا صحيحا ليست به علة ولاهرم مترجم ديركه نحويون ترخيم منادى تعريفندن ترخيم بر اسمك آخرى اولان حرفى على سبيل الاعتباط حذف ايلمكدن عبارتدر ديدكلرى معناى مزبوردن مأخوذدركه اضافت واعلال وتجاور ساكنين مثللو علت يوغيكن حذف اولنور (العبطة) قبضه وزننده اسمدر وجودى صاغ وسالم اولان كنج دلى قانلونك اولمسنه دينور يقال مات فلان عبطة اى شابا صحيحا (العبطة) غرفه وزننده طراوت وتازه‌لك معناسنه در يقال فيه عبطة اى طراوة (الاعباط) همزه نك كسريله اعتباط ايله معناى اخيرده مرادفدر يقال اعبطه الموت بمعنى اعتبطه (العوبط) جوهر وزننده داهيه واقته دينور ودكزك انكين يرينه دينور يقال اصابهم العوبط اى الداهية فى لجة البحر (العثلط) ثاى مثلثه ايله علبط وزننده (والعثالط) علابط وزننده يوغرد كبى پك قويو سوده دينور يقال لبن عثلط وعثالط اى خاثر ثخين (العجلط) (والعجالط) عثلط وعثالط وزنلرنده ومراد فلريدر (العذيوط) ذال معجمه ايله جرذون وزننده (والعذيوط) عصفور وزننده (والعذوط) عتور وزننده جماع ايدركن حدثلر اولان كشى يه دينور تيتاه معناسنه جمعى عذيوطون وعذائيط وعذاوط كلور (العذيطة) دحرجه وزننده جماع ايدركن حدثلر اولمق معناسنه در : يقال عذيط الرجل اذا كان عذيوطا (العذط) عبط وزننده معناى مزبوردن اسمدر حين جماعده حدثلمكه دينور وبعضلر عندنده بو ماده دن مشتق ومتصرف اولمز زيرا فعل مزبور افعال فطريه دندر تصريف ايدنلر عبارت مذكوره ايله تفسير ايدرلر (العذفوط) عصفور وزننده بر بوجكدركه بغايت بياض وبومشق اولمغله كوچك قيزلرك پرمقلرنى اكا تشبيه ايدرلر (العذلط) عثلط وزننده ومرادفيدر (العرط) فرط وزننده دوه اغاج كرمكدن ديشلرى سيلنمك معناسنه در يقال عرطت الناقة الشجرة عرطا من الباب الاول اذا اكلتها حتى ذهبت اسنانها وبركسه نك عرض وناموسنه طوقنوب ديللمك معناسنه مستعملدر يقال عرط عرضه اذا اقترضه بالغيبة (العروط) صبور وزننده اغاج كرمكدن ديشلرى سلنمش ناقه يه دينور جمعى عرط كلوركتب وزننده (الاعتراط) افتعال وزننده عرط ايله معناى ثانيده مراد فدر يقال اعترط عرضه بمعنى عرطه (العريط) حذيم وزننده وام العريط امير وزننده عقربه دينور (العرفط) قنفذ وزننده ايرى ميشه اغاجندن برنوعدركه باديه اغاجندندر مغيلان كبى مفردى عرفطه در اصحابدن عرفطة بن الحباب آنكله مسمادر (الاعرنفاط) احرنجام وزننده منقبض اولمق معناسنه در يقال اعرنفط الرجل اذا انقبض (المعرنفط) اسم فاعل بنيله سيله عورت قسمنك فرجنه اطلاق اولنور (العريقطة) قافله دويبيه وزننده

(والعريقطان) زعيفران وزننده بريصيجه بوجك آديدر (العزط) عينك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله جاع ايلمك معناسنه در يقال عزطها عزطا من الباب الاول اذا جامعها (عيسطان) طيلسان وزننده نجد اولكه سنده برمو ضعدر (العسمطة) دحرجه وزننده قارشدرمق معناسنه در يقال عسمطه اذاخلطه (العسلطة) دحرجه وزننده نظامسز ومناسبتسز سوز سويلمك معناسنه دركه خلط كلام ايلكدر يقال عسلط فلان اذاتكلم بلا نظام (المعسلط) مد حرج وزننده اويغونسز قارشق سوزه دينور يقال كلام معسلط اى مخلط (العشط) كشط وزننده برنسنه يى يرندن قوپروب چقرمق ايچون يايشوب چكمك معناسنه در قازيق وكوكلو فدان كبى يقال عشطه عشطا من الباب الثانى اذا اجتذبه منتزعا (العشنط) عشنق وزننده عشط ماده سندن مشتقدر بغايت اوزون آدمه دينور على قول كوزل اندامليواتنه طلو ظريف كسيه دينور جمعى عشنطون وعشانط كلور يقال رجل عشنط اى طويل جدا اوهو التار الظريف الحسن الجسم (التعشنط) تدحرج وزننده عورت زوجنه خصومت ودعوا ضمننده يايشوب صارلمق معناسنه در يقال تعشنطت المرأة زوجها اذا تعلقته لخصومة (العضرط) زبرج وزننده (والعضرط) جعفروزننده دبر ايله ذكرك ارالغنه دينور ودبره دينور استمعناسنه على قول دبرى احاطه ايدن پوج كيكنه ياخود خايه ايله دبر بيننده اولان چيزكي يه دينور (العضرط) قنفذوزننده (والعضارط) علابط وزننده (والعضروط) عصفور وزننده همان بوغازى طوقلغنه خدمت ايدن خدمتكاره دينور وارغاده دينور جمعى عضارط وعضاريط وعضارطه كلور ولئيم وناكسه دينور (وعضروط) عصفور وزننده مرى اسميدركه معده نك باشيدر حلقومه يايشق اوزون وقرمزى قامش طرزنده جوفى بياض نسنه دركه قزل او يكن تعبير اولنور (العضارطى) علابطى وزننده صالق وكوشك فرجه دينورودبره دينور(العضاريط) عينك فتحيله قولتق التنده اولان طمرلره دينور كه ايكى طرفلو قولتق اتلرينك بينلرنده اولور (العضرفوط) عينك ورانك فتحيله عذفوط اسميدركه ذكر اولنان بوجكدر على قول كرتنكله نوعندن يلانه آغو ويرن ديدكلرينك ارككنه دينور وعلى رأى جن طائفه سنك مركوبلرى اولان دواب جنسندن بر دابه نك آديدر جمعى عضارف وعضرفوطات كلور (العضط) عينك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله جاع ايدركن يستهلمك معناسنه در يقال عضط الرجل عضطا من الباب الثانى اذا احدث عند الجماع (العضيوط) هليون وزننده جاع ايدركن يستهلر اولان كسيه دينور (العضفوط) عصفور وزننده (والعيضفوط) حيزبون وزننده عضرفوط معناسنه دركه ذكراولندى (العط)

خط وزننده برنسنه‌یی ایکی طرفنه آیرمیه‌رق طولا یاخود عرضا بردوزه‌به یرتمق معناسنه‌در یقال عط الثوب عطا من الباب الاول اذا شـقه طولا او عرضا بلا بینونة ومنه قیل قرئ قوله تعالی [فلما رأی قمیصه عط من دبر] شارح دیرکه بوقرأتی مفضل روایت ایلدی لکن صاغانی دیدیکه شواذ اهلندن بریسی بورسمه قرأت ایلدیکی معلومز دکلدر وعط برکسیه غالب اولوب یره یقمق معناسـنه‌در یقـال عط فلانا الی الارض اذا صرعه وغلبه و بر آدمه قولا وفعلا غلبه ایلمك معناسنه‌در علی قول عط فعلاوعت تایله قولا غلبه ایلمکه مخصوصدر یقال عطه اذا غلبه قولا وفعلا اوالعت فی‌القول والعط فی الفعل (التعطیط) عط ایله معنای اولده مرادفیدر یقال‌عطط الثوب بمعنی عطه(التعطط)تفعل‌وزننده(والانعطاط) انفعال وزننده مطاوعلردر یقال عط الثوب وعططه فتعطط وانعط وانعطاط اغاج قیریلوب چتلامیه‌رق ایکی قات اکیلمك معناسـنه‌در یقال انعط العود اذا تثنی من غیر کسر بین (العطاط) سحاب وزننده تنومند بهادره دینور یقال رجل عطاط ای شجاع جسیم وارسلانه اطلاق اولنور (المعطوط) قولا وفعلا مغلوب اولانه دینور علی‌قول قولا مغلوبه معتوت دینور نته‌که آنفا ذکـر اولندی (العطط) ضمتینله طولا یاخود عرضا شـق اولنمش جارشفلره دینور (العطعط) هدهد وزننده بریاشنده اولان قوزی‌یه یاخود اوغلاغه یاخود مرکب صویه سنه دینور (العطعطة) زلزله وزنـنـده جنك وغوغا مثللو هنکامه لرده متتابعا و مختلطا ظهور ایدن جغلتی یه وغریو وفریاده دینور علی قول ملاعب اولان اشخـاص لهو ولعبده خصملرینه غالب اولدقده فرط نشاطلرندن مغلوب اولدیلر معناسنه عیط عیط ـیه رنك جاغروب باغردقلری صوتلرندن حکایه‌در یقـال ما هذه العطعطة وهی تتابع الاصوات واختلاطها فی‌الحرب وغیرها اوهی حکایة صوت المجان اذا قالوا عیط عیط وذلك اذا غلبوا قوما (الاعط) اوزون کمسـیه دینور یقال رجل‌اعط ای‌طویل (العطیوط) عذیوط‌وزننده ومرادفیدر (العطیوطة) هابله عرب طوشـانـك دیشیسنه دینور (العفط) عینك فتحی وفانك سکونیله (والعفیط) عینك فتحیله (والعفطان) فتحا تله انســان وحیوان ضرطه لمق معناسـه‌در یقال عفطت‌العنزعفطا وعفیطاوعفطانا من‌الباب‌الثانی اذا ضرطت‌وعفط وعفیط قیبون برونیله یصقرمق معناسنه‌در مرکبك یصقرمسی کبی یقــال عفط انعنأن عفطا وعفیطا اذانثر بانفه کما ینثر الحمار ودل صرمشــه‌رق تکلم ایلمك معناسنه‌در یقال عفط فی‌کلامه عفطا اذا تکلم باللکنة ودوداقلر ایله ضرطه کبی صصلق چالمق معناسـنه‌در یقال یعفط الراعی ای‌یضرط بشفتیه وقیون وکچی قسمی صوت مخصوصله جاغرمق معناسنه‌در یقال عفط الراعی بغنمه اذا دعاهـا

(العافط والعفط) کتف وزننده معنای اولدن وصفدر ضرطه زن کمسیه دینور یقال رجل عافط وعفط ای ضروط (العافطة) دیشی قیونه دینور نته که نافطه دیشی کچی یه دینور ومنه یقال ماله عافطة ونافطة بعضلر دیدیکه عافطه چوبانلق ایدن جاریه یه ونافطه قیونه دینور (العفاطة) عباره وزننده چوبانلق ایدن جاریه یه دینور یقال له عفاطة ای امة راعیة (العفاطی والعفطی) عینلرك کسریله (والعفاط) شداد وزننده بلنلك آدمه دینور یقال رجل عفاطی وعفطی وعفاط ای الکن (العفلط) زبرج وزننده (والعفلط) عملس وزننده (والعفلیط) زنبیل وزننده بون واحمق آدمه دینور (العفلطة) دحرجه وزننده قارشدرمق معناسنه در یقال عفلطه اذا خلطه (العفنط) عملس وزننده بدخوی اولان لئیم وفرومایه کمسنه یه دینور یقال هو عفنط ای اللئیم السیء الخلق ودابة الارض اسمیدر که شارحك بیاننه کوره عناق الارض درکه قره قولق دیدکلریدر (العقط) عینك فتحی وقافك سکونیله صارق صارمق معناسنه در قعط کبی کما سیذکر (العکلط) علبط وزننده قویو سوده دینور یقال لبن عکلط ای خاثر (العلبط) عینك ضمی و لامك فتحیله (والعلابط) عینك ضمیله ایری و قبا و ضخامتلو شیئه دینور یقال جمل وحجر علبط وعلابط ای ضخم و شول قیون و کچی سوریسنه دینورکه اقلی اللی عدد اولوب اکثری محدود اولمیه علبطه دخی دینور هایله و قیو سوده دینور و مطلقا غلیظ اولان شیئه دینور و بر آدمك ثقلت شخص و نفسنه اطلاق اولنور که کابوس کبی چوکوب دمبسته ایدر یقال القی علیه علبطه وعلابطه ای ثقل شخصه ونفسه (المعسلط) مدحرج وزننده منتظم و مرتبط اولمیان صاچه سوزلره دینور یقال کلام معسلط ای لانظام له (العلشط) شین معجمه ایله عملس وزننده بدخوی کمسیه دینور و بو ماده نك صحتنده نظر واردر (العلاط) کتاب وزننده بیونك بر یانه دینور ایکی یانه علاطان دینور و کوکرجینك بیونك ایکی یانلرنده اولان سیاه طوقه دینور یقال ما املح علاطی الحمامة ای طوقها فی صفحتی عنقها بسواد و خیط الشمس اسمیدرکه کونشك اوزون اوزون خیط شکلنده نمایان اولان شعاعندن عبارتدر و خصومت وشر و مشاغبه معناسنه در یقال بینهم علاط ای خصومة و شر و دوه نك بیونه بغلدقلری ایپه دینور و دوه نك بیونه ارقوری بصدقلری تمغایه دینور جمعی اعلطه وعلط کلور کتب وزننده (التعلیط) دوه نك بیوندن علاط دیدیکی ایپی چقرمق معناسنه در تفعیل ازاله ایچوندر یقال علط البعیر اذا نزع العلاط منه و دوه نك بیونه علاط دیدیکی تمغا بصمق معناسنه در یقال علط الناقة اذا وسمها بالعلاط (الاعلیط) ازمیل وزننده بو دخی دوه نك بیونه ارقوری بصدقلری تمغایه دینور و یپراقلری دوکلمش چبلاق داللره و چبوقلره دینور و مرخ اغاجنك یمشنك

قبجغنه

قبجغنه دينوركه بقله قيجوغى كبى اوزونجه اولور (العلط) خلط وزننده دوه‌نك بيونه علاط ديديكى تمغا بصمق معناسـنه‌در يقال علط الناقة علطا من الباب الاول والثانى اذا وسمها بالعلاط و بر كمسه‌يى بد ذكر ايدوب فنالقله لسانه آلمق معناسـنه مستعملدر يقـال علط فلانا بشر اذا ذكره بسوء و نسـوان عربك زينت ايچون يوزلرينه چيزوب نقش ايلدكلرى سياه سياه چيزكيلره دينور علطه كبى (المعلط) مقعد وزننده (والمعلوط) مجلوز وزننده اسم مكانلردر دوه‌نك بيوننـده علاط ديدكلرى تمغـا باصيلان موضعه دينور (العلط) ضمتينله تمغـاسز اولان ناقه‌يه دينور كذلك يولارسز صالمه ناقه‌يه دينور جمعى اعلاط در يقال ناقة علط اى بلاسمة و ناقة علط اى بلاخطـام و اعلاط الكواكب اسملرى اولميان پرلاق كوكبلره اطلاق اولنـور قال فى الاساس تقول العرب لو كنت من العرب لكنت من انباطها اومن النجوم لكنت من اعلاطها وهى الدرارى التى لا اسمـاء لها وعلط ضمتينله قصه و خرده اشكلره دينور يقال جير علط اى قصـار و اوزون ناقه‌لره دينور يقال نوق علط اى طوال (العلطة) غرفه وزننده قلاده‌يه دينور ونسوان عربك زينت ايچون يوزلرينه چكدكلرى سياه چيزكى‌يه دينور (العالط) بغايت آتش زبان صـاحب بيان شـاعره وصف اولور يقال شـاعر عالط و ما اعلطه اى ما انكره (المعلوط) معروف وزننده سعد قبيله‌سندن برشاعردر (الاعلواط) اجلواز وزنـنـده دوه‌نك بيونه آصله رق بنمك على‌قول يولارسز ياخود چبـلاق دوه‌يه بنمك معناسنه‌در يقال اعلوط البعير اذا تعلق بعنقه وعلاه اوركبه بلاخطام اوركبه عريانا و بركمسه‌يى طتوب حبس ايلمك معناسـنه‌در يقال اعلوط فلانا اذا اخذه وحبسه وملازمت قلمق معناسـنه در يقال اعلوطه اذالزمه و برايشه فكر وملاحظه ايلكسزين بيمحابا خود بخود صالدرمق معناسـنه مستعملدر معناى اولدن مأخوذدر يقـال اعلوط الامر اذا ركب رأسـه وتقحم بلاروية و بوغور ناقه‌يى آشمق ايچون طوغرلتمق معناسـنه‌در يقال اعلوط الجمل الناقة اذاتسدّدها ليضربها (الاعتلاط) افتعال وزننده نزاع وغوغا ايلمك معناسنه در يقال اعتلطه و به اذا خاصمه وشـاغبه (العليط) حذيم وزننده برشجر و بررجل اسمـيدر (التعلوط) تدحرج وزننده برنسنه‌يه صار يلوب قوجاغنه چكمك معناسـنه‌در تقول تعلوطته اى تعلقت به وضممته الى (العلفطة) دحرجه وزننده قارشدرمق معناسنه‌در يقال علفطه اذا خلطه (العمروط) عصفور وزننده اوغرى‌يه دينور جمعى عمارطه وعماريط كلور يقال هوعمروط اى لص و برنسـنه سى اولميان ثلاثى مجرد سالم مندبوره دينور يقـال رجل عمروط اى لاشئ له وخبيث وفتان كمسيه ياخود بغايت مارد وطرار اولان اوغرى يه دينوركه اوغراديغى يرى سيلوب

سپورر اوله يقال رجل عمروط اى خبيث اومارد صعلوك (العمرط) عملس وزننده اياغنه وايشنه جست وچالاك اولان جوانه دينور لسانمزده عمرت تعبيرى بوندن محرفدر يقال فتى عمرط اى خفيف وجسور وشديد آدمه دينور يقال رجل عمرط اى جسور شديد وداهيه وآفته اطلاق اولنور يقال اصابه عمرط اى داهية (العمرط) زبرج وزننده (والعمرط) برقع وزننده اوزون آدمه دينور (العمارطى) علابطى وزننده بيوك اولان فرج نسوانه دينور (المعمرط والمتعمرط) اسم فاعل بنيه لريله بونلرده كبرديكى برده علاقه قومز اولان اوغرى يه دينور يقال لص معمرط ومتعمرط اذا كان يأخذ كلّ ماوجد (العمط) خط وزننده بر كسه يى ديليوب ناموسنه طوقنمق معناسنه در يقال عمط عرضه عمطا من الباب الاول اذاعابه و ثلبه و نعمت الهى يه شكر ايلميوب كفران ايلمك معناسنه در يقال عمط نعمة الله اذا لم يشكرها (الاعتماط) افتعال وزننده عمط ايله معناى اولده مرادفدر يقال اعتمطه عرضه اذا عابه و ثلبه (العمط) فتحتينله بو دخى نعمته كفران ايلمك معناسنه در معجمه ايله غمط لفظنده لغت ضعيفه در كاسيذكر يقال عمط نعمة الله عمطا من الباب الرابع اذا لم يشكرها (العملط) عملس وزننده (والعملط) زملق وزننده سير و سفره طيانقان توانا آدمه دينور يقال رجل عملط وعملط اى شديد قوى على السفر (العنبط والعنبطة) قنفذ و قنفذه وزنلرنده ششمان بودوره دينور (العنشط) شين معجمه ايله جعفر وزننده (والعنشط) عشنق وزننده پك اوزون آدمه دينور وجعفر وزننده و هاء الحاقيله اوزون عورته دينور يقال رجل عنشط وعنشط و امرأة عنشط وعنشطة اى طويل وعنشط جعفر وزننده و عنشط عشنق وزننده بدخوى كسيه دينور يقال رجل عنشط وعنشط اى سيئ الخلق (العنشطة) دحرجه وزننده طارلمق معناسنه در يقال عنشط الرجل اذا غضب (العنط) فتحتينله انسانك كردنى اوزون و خوب وموزون اولمق على قول هر عضوك اوزون اولمسنه دينور يقال فى عنقه عنط اى طول وحسن فيه اوهو الطول عامة (العنطنط) سمعمع وزننده اوزون كشى يه دينور مؤنثى عنطنطه در و ابريغه دينوركه آبدست النور يقال صب الماء بالعنطنط اى بالابريق (العنطيان) عينك كسريله جوانلق اولنه دينور عنفوان شباب معناسنه (الاعناط) همزه نك كسريله بر آدمك اوزون بويلو ولدى اولمق معناسنه در يقال اعنط الرجل اذاجاء بولد عنطنط (العنفط) قنفذ وزننده لئيم و بدخوى كسيه دينور يقال رجل عنفط اى لئيم سيئ الخلق و عناق الارض اسميدركه قره قولق ديديكى جانوردر (العنفطة) هايله بيقلرايله برونك ماييننه دينور يقال ضرب عنفطته وهى مابين الشاربين والانف (العبط) فتحتينله بر آدمك كردنى اوزون اولمق معناسنه در يقال عبط الرجل عبطا اذا كانت

عنقه طويلة (الاعيط) احمر وزننده وصفدر اوزون كردنلو كشی‌يه دينور مونثی عيطاء در و باشی وكردنی معا اوزون آدمه دينور يقال رجل اعيط ای الطويل الرأس والعنق و جيلو عاليجناب شهم ومتمنع آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اعيط ای آبی ممتنع ومطلقا بلند ورفيع نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال قصروعز اعيط ای منيف (العوط) سوط وزننده (والعيط) خيط وزننده كردن اوزون اولمق معناسنه‌در يقال عاطت العنق تعوط عوطا وتعيط عيطا اذا طالت پس واوی و يائی اولور و عوط وعيط وعياط كتاب وزننده خاتون و سائر حيوان قسير اولميه‌رق نيجه يللر كبه اولميوب بوش قالمق معناسنه در يقال عاطت الناقة و المرأة تعوط عوطا و تعيط عيطا و عياطا اذا لم تحمل سنين من غير عقر (التعوط والتعيط) تفعل وزننده بودخی كردن اوزون اولمق معناسنه در يقال تعوطت عنقه وتعيطت اذا طالت وعورت وحيوان قسر قالميه‌رق نيجه يللر طوتميوب بوش قالمق معناسنه در يقال تعوطت المرأة والناقة اذالم تحمل سنين من غير عقر وتعيط بعض طاش وآغاج مقوله‌سندن صوكبی نسنه صيزوب صمغ كبی منجمد ياخود سيلان ايدر اولمق معناسنه‌در يقال تعيط الحجر اوالعود اذا نبع فخرج منه شبه ماء فصمغ اوسال وغريو وغوغايه دينور علی قول بی باك اولان اهل لهوك حين غلبه‌ده لاابالیانه شماطه وفريادلرينه دينوركه عيط آتيدن مأخوذدر تقول ماهذا التعيط ای الجلبة والصياح اوهو صياح الاشر ويابجه يابجه آقق معناسنه‌در يقال تعيط الماء اذاسال (الاعتياط) افتعال وزننده بودخی عورت وحيوان قسير اولميه رق برقاج سنه بوش قالمق معناسنه در يقال اعتاطت الناقة والمرأة بمعنی تعوطت وناقه اركك چكيلوب طوتميوب بوش قالمق معناسنه در يقال اعتطت الناقة اذا انزی عليها فلم تحمل (العائط) شول خاتونه وحيوانه دينوركه قسير اولميه‌رق نيجه يللر كبه قالميوب بوش قالمش اوله جمعی عوط كلور سود كبی وعيط كلور ميل كبی وعيط كلور ركع كبی وعوطط كلور فوفل كبی بعضا طابی مضموم اولور وعيطات كلوركه جمع الجمع اولور ومبالغة اضافتله عائط عوط وعائط عيط وعائط عوطط دخی‌ديرلركه بوسنه‌يه قدر حامل اولميوب كلجك سنه ده حامل اولمز موقعنده ايراد ولنور وعائط اركك چكيلوب كبه قالمامش اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة عائط اذا انزی عليها فلم تحمل (المعتاط) بودخی اركك چكيلوب طوتمامش ناقه‌يه دينور (العيط) عينك كسريله كنج وكز يده‌دوه‌لره دينور (عيط) عينك كسری وطانك كسراوزره بناسيله خفيف الطبع اولان دلوقانلولرك لهو وملاعبه ايدركن غريو وفريادلرينه دينور علی قول بو بركلمه‌دركه سرخوشلق هنكامنده دم اور يلوب بزم‌سرخوشلرك ديه ديو چاغردقلری كبی ياخود لعبده غالب اولدقلرنده كمال نشاطلرندن عيط عيط

دیو چاغرمرلر تقول سمعنا یصیحون عیط عیط بالکسر مبنیة وهو صوت الفیتان النزقین اذا تصایحوا او کلمة ینادی بها عند الکسر او عند الغلبة (التعییط) تفعیل وزننده عیط دیو چاغرمق معناسنه‌در یقال عیط تعییطا اذا قال عیط (العطعطة) زلزله وزننده مکررا عیط عیط دیمك معناسنه‌در یقال عطعط اذا قال عیط مکررا (معیط) مقعد وزننده بر وادی اسمیدرکه انده بر وقعه اولمشدر

(فصل الغین المعجمة) (الغبط) حبط وزننده قیون وکچی مقوله‌سنك قویرغی وکوده‌سی سموزمیدر زبونمیدر دیوقویرغی یاصرتی ال ایله یوقلمق معناسنه‌در یقال غبط الکبش غبطا من الباب الثانی اذا جس الیته لینظر ابه طرق ام لا وظهره لیعرف هزاله من سمنه وحسد ایلمك معناسنه‌درکه برکمسه‌نك زوال نعمتنی تمنی ایلمکدن عبارتدر یقال غبط فلانا وغبطه غبطا من الباب الثانی والرابع اذا حسده ورشك ایلمك معناسنه‌درکه برکمسه‌نك نائل اولدیغی نعمت صاحبندن زائل اولمیه‌رق کندیسیده اکا مظهر اولمغی تمنی ایلمکدن عبارتدر یقال غبطه اذا تمنی نعمته علی ان لا تتحول منه شارح دیرکه اصل معنا بودر حسد معناسی مجازدر تشبیه طریقیله یاخود رشکك کیده‌رك مآلی حسده منجر اولمق علاقه‌سیله که مایؤل الیه اعتباریله اولور حتی غبطه‌یه دخی اهل عزیمت بو جهتله رخصت ویرمدیلر پس هرکس نحن قسمنا مطجخندن حصه‌سنه راضی وعلی الاطلاق تزاید نعمت ربانی‌یه داعی اولمق لازمدر انتهی وفی الحدیث [اللهم غبطا لاهبطا] ای نسألك الغبطة او منزلة تغبط علیها یعنی یارب درکاهکدن غبطه اولنه‌جق نعمت وسرور یاخود غبطه اولنه‌جق رتبه ودرجه نیاز وفقر ونقصتدن یاخود ذل وتسلفدن استعاذه ایدرز وغبط غینك فتحی وکسریله بجلمش اکین طوتامنه دینور جمعی غبوط کلور (الغبوط) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه ال ایله کوده‌سی یوقلنمدقچه سموزلکی آرقلغی تشخیص اولنمیه یقال ناقة غبوط اذا کانت لایدرف طرقها حتی تغبط (الغبطة) غرفه وزننده آزیق دغار جغنده طسمه طرزنده شول قایشه دینورکه ایکی مشینك اوجلرینه چوبروب بعده بری برینه محکم دیکوب چانطه ودغارجق ایدرلر (الغبطة) غینك کسریله حسن حال ورفاه ومسرت معناسنه در یقال هو فی غبطة ای حسن حال ومسرة وحسد معناسنه‌در غبط کبی ورشك ایلمکه دینورکه ذکر اولندی شارحك بیانه کوره بو معنالرده اسمدر (الاغتباط) افتعال وزننده برکمسه رفاه وغنا وسرور وشادمانی اوزره اولمق معناسنه‌در یقال اغتبط الرجل اذا تبجح علی حسن حال ومسرة (انغابط) دائما غبطه ایدن کشی‌یه دینور جمعی غبط در کتب وزننده (الاغباط) همزه‌نك کسریله طوارك اوزرندن پالانی وایری المیوب دائما قپالو طوردرمق

معناسنه‌در يقال اغبط الرجل على الدابة اذا ادامه عليها و بلود دائمى يغمورلو اولمق
معناسنه‌در يقال اغبطت السماء اذا دام مطرها و بر كمسه‌يى ايستمه دائمى طوتمق
معناسنه‌در يقال اغبطت عليه الحمى اذا دامت ونبات كسرت وكثافتدن يرڭ يوزنى
كركى كبى بوريمك معناسنه‌در شويله‌كه مجموعى بر حبه‌دن و بر كوكدن بتمش كبى
يكپاره صورتنده مشاهده اولنه يقال اغبط النبات اذا غطى الارض وكثف وتدانى
كانه من حبة واحدة (المغبطة) ميمڭ وبانڭ فتحيله اسم مكاندر صيق وكور
اوتلق استيعاب ايلمش ارضه دينور (التغبيط) تفعيل وزننده برآدمى يا برحالتى
مغبوط قلمق معناسنه در ومنه الحديث [انه عليه السلام جاء وهم يصلون فجعل
يغبطهم] هكذا روى مشددا اى يحملهم على الغبط و يجعل هذا الفعل عندهم
مما يغبط عليه وان روى بالتخفيف فيكون قدغبطهم لسبقهم الى الصلاة (الغبيط)
امير وزننده هودج كبى بر كونه مركبدركه بختى دولرڭ بالانلرى طرزنده اولوب
اكا نسوان اركاب ايدرلر على قول سمرى وهاويدى يكپاره اولان پالانه دينور
جمعى غبط دركتب وزننده وشول صو آرقنه دينوركه مرتفعجه اولان يرى ياروب
كلور اوله وچقور واو توراقلو ياخود ايكى طرفى مرتفع دوز وككيش ارضه دينور
و بنى يربوع جماعتنه مخصوص بر ارضڭ آديدر (غبيط المدره) ميمڭ ودالڭ
فتحيله برموضع آديدركه انده بر وقعه اولمشدر (الغبيطان) تثنيه بنيه‌سيله
بر موضعدر انده دخى بروقعه اولمشدر ياخود ايكيسى برموضعدر (الغبطى)
جمزى وزننده مطرى دائمى يعنى فروان اولان بلوده دينوركه هر يرى احاطه ايدر
يقال سماء غبطى اى دائمة المطر (غرناطه) غينڭ فتحيله اندلسده بربلده اديدر
على قول بولحن در صواب اولان همزه ايله اغرناطه اولمقدركه اندلس لغتنده رمانه
دينور لطافتى وجه تسميه‌در (الغط) غينڭ فتحى و طانڭ تشديديله صويه
طالدرمق معناسنه‌در يقال غطه فى الماء غطا من الباب الاول والثانى اذا غطسه
(الغطيط) ازيز وزننده دوه اسريوب كوكره‌مك معناسنه‌در يقال غط البعير
غطيطا من الباب الثانى اذا هدر مؤلف هديرى من غير شقشقة سسلنمك ايله بيان
ايلمكله غطيطه دخى اول معنايه اولور لكن زمخشرى اساسده غطيط شقشقه ايله
اولان بوكورمك وهدير بلا شقشقة بوكورمك اولمق اوزره تفسير ايتمكله مؤلفه
مخالف اولور وخورلدامق وخيرلدامق معناسنه در يقال غط النائم والمذبوح
والمخنوق اذا صات (الغطاط) سحاب وزننده باغرتلق قوشنه دينور على قول
آندن بر نوعدركه ارقه‌سى و بروني بوز وقنادلرينڭ ايچ يوزى سياه اولور مفردى
غطاطه‌در (الغطاط) غراب وزننده صباح وقتنڭ اولنه على قول كيجه ظلمتنڭ
بقيه‌سنه دينور وسحر هنكامنه دينور بونده فتحه‌له‌ده جائزدر (الغطاط)

غينك فتحيله ديشى كوچك قوز يلره دينور مفردى غطغط در هد هد وزننده (الاغط) زنكين آدمه دينور يقال رجل اغط اى غنى (الغطغطة) زلزله وزننده در يانك موجلرى قباروب قالقمق معناسنه‌در يقال غطغط البحر اذا علت امواجه وتجره قينار كن سسلنمك على قول پك پك قينامق معناسنه‌در يقال غطغطت القدر اذا صوتت او اشتدت غليانها و بر آدمى اويقو بصمق معناسه‌در يقال غطغط عليه النوم اذا غلب وغطغطه بغرتلق قوشنك اوتمسنه قريب صوتدن حكايه‌در كه يابى غاط غاط ديمك كبيدر (التغطغط) تزلزل وزننده بودخى دكزك طالغه‌لرى قباروب قالقمق معناسنه‌در يقال تغطغط البحر اذا علت امواجه و برنسنه طاغيلوب پراكنده اولمق معناسنه‌در يقال تغطغط الشئ اذا تبدد (الاغتطاط) افتعال وزننده بوغور آشمق ايچون ناقه‌يى قاقه‌رق چوكرتمك معناسنه‌در يقال اغتط الفحل الناقة اذا تنوخها و بركمسه ايله سكرتمكده يارشوب آنى كچمك معناسنه‌در يقال اغتط فلان فلانا اذا حاضره فسبقه (الغطمطة) دحرجه وزننده دكزك طالغه‌لرى چالقنمق معناسنه‌در يقال غطمط البحر اذا اضطرب موجه وتجره قينامق معناسنه‌در يقال غطمطت القدر اذا غلت ودره‌يه اقان صو چاغلمق معناسنه‌در يقال غطمط السيل اذا صات حين انحدر فى الوادى ودر يانك صويى چوغالوب طالغه‌لرى عظيم اولمق معناسنه‌در يقال غطمط البحر اذا كثرماؤه وعظمت امواجه (الغطامط) علابط وزننده (والغطومط) سفرجل وزننده (والغطمطيط) سلسبيل وزننده صويى چوق وطالغه‌لرى عظيم اولان دكزه دينور يقال بحر غطامط وغطومط وغطمطيط اى عظيم الامواج كثير الماء وغطماط غينك كسر يله‌وغطامط علابط وزننده‌وغطمطيط سلسبيل وزننده طالغه‌لرك سسنه وكورلتيسنه دينور وغطماط برى برينه چارپيلوب متلاطم اولان طالغه‌لره دينور يقال ما اشد غطماط البحر اى الموج المتلاطم (التغطمط) تدحرج وزننده بوغوق وطوتقون سسله سسلنمك معناسنه در يقال تغطمط الرجل اذا صات بصوت فيه بحح وچوملك قينار كن طقر طقر سسلنمك معناسنه‌در يقال تغطمطت القدر اذا غرغرت وطالغه‌لر چالقنمق معناسنه‌در يقال تغطمط الموج اذا اضطرب (الغلط) فتحتينله يا كلمق معناسنه‌در يقال غلط فى الحساب وغيره غلطا من الباب الرابع اذا عيى فيه فلم يعرف وجه الصواب بعضيلر غلط نطق وكلامده وتايله غلت حسابده يا كلمغه مخصوصدر ديديلر فيقال غلط فى المنطق وغلت فى الحساب (الغلوط) صبور وزننده (والاغلوطة) اخدوكه‌وزننده (والمغلطة) مضطه وزننده يا كلتمج تعبير اولنان كلامه دينور قال الشارح نهى النبى عليه السلام عن الغلوطات وفى رواية عن الاغلوطات وهى الكلام يغلط فيه بوندن مراد علمانك برى برنى تغليط ايده جكلرى مسئلدركه تذليلى وتهييج فتنه‌يى مستلزمدر (المغلاط)

چوق یاکیلور اولان کمسیه دینور یقال رجل مغلاط ای کثیر الغلط (التغلیط)
برکسنه‌یی غلط ایلدك دیو غلطه نسبت ایلمك معناسنه در یقال غلطه اذا قال له
غلطت (المغالطة) مفاعله وزننده (والغلاط) جدال وزننده بر آدمی یاکلتمق
معناسنه‌در یقال غالطه اذا اوقعه فی‌الغلط (الغمط) خط وزننده ناسی استحقار
ایدوب خوار کورمك معناسنه در یقال غمط الناس وغمطهم غمطا من الباب الثانی
والرابع اذا استحقرهم‌ونعمته شکر ایلمیوب کفران ایلمك معناسنه‌در یقال غمط العافیة
اذالم‌یشکرها و بوطور لقدن وطا شقنلقدن ناشی نعمتك عندنده قدری اولمیوب حقیر
کورمك معناسنه در یقال غمط النعمة اذا بطرها وحقرها وصویی شدتله ایچمك
معناسنه در یقال غمط الماء اذاجرعه بشدة وقربان کسمك معناسنه در یقال غمط
الذبیحة اذاذبحهاوغمط چقور اوله رق دوز واوتو راقلو ارضه دینور (الغمطی)
جزی وزننده ومراد قیدکه ذکر اولندی یقال سماء غمطی ای غبطی (الاغماط)
همزه نك کسریله برنسنه دائمی اولمق معناسنه در یقال اغمط الشیء اذا دام ولازم
(الاغتماط) افتعال وزننده بر کمسه ایله مقدم سکر تمکده یار شوب مغلوب
اولدقدنصکره تکرار یاریشوب اول کمسه یی کچمك معناسنه در یقال اغتمطه اذا
حاضره فسبقه بعدماسبق اولاوبرکسیه سوزده غالب اولوب بصمق معناسنه‌در یقال
اغتمط فلانا بالکلام اذاعلاه فقهره وبرنسنه ظهوره کلوب لکن نه شخصی‌ونه اثری
کورنمك معناسنه در یقال اغتمط الشیء اذاخرج لفاریء له عین ولااثر (التغمط)
تفعل وزننده برنسنه یی طپراق بوریوب اورتمك معناسنه در یقال تغمط علیه
التراب‌اذاغطاه(الغملط)عملس‌وزننده‌اوزون‌کردنلو آدمه‌دینوریقال‌رجل‌غملط‌ای‌الطویل
العنق(الغوط)سوط وزننده‌تریده‌دینورکه‌اکل‌اولنورتقول‌اطعمناغوطا‌ای‌ثریدا‌ومصدر
اولور چقور قازمق معناسنه یقال غاط الحفرة یغوط غوطا اذا حفرها و برنسنه
شیء آخر ایچره کیرمك معناسنه یقال غاط فیه اذا دخل فیه و چقور اوله‌رق دوز
وککیش ارضه دینور (الغاط والغائط) بونلرده اوبرق اوله‌رق دوز وککیش
ارضه دینور جعلری غوط کلور غینك ضمیله‌واغواط وغیطان کلور وغیاط کلور
غینلرك کسریله وغاط جاعته دینوز ظاهرا مقلوبدر و غائت انسانك نجسندن
کنایه اولور بدویلر اکثر صحراده چقورلره اوتورر اولدقلری علاقه‌سیله اطلاق
اولندی (الغیط)خیط وزننده غوط کبی دخول معناسنه‌در کماسیذکر (الغوطة)
تمره وزننده چقور یره دینور و بنی ابی‌بکر یوردنده بر دوز و لطیف ارضك
اسمیدرکه سواری انی ایکی کونده قطع ایده‌من وغوطه طی‌قبیله‌سی بلادنده بر بلده
آدیدر و بنی عامر بن خوین یوردنده بر شور صویك آدیدر غوطه غینك ضمیله
دمشق شهرینك یاخود کوره وقضاسنك اسمیدر شارح دیرکه هر یری جویبار

و سبزه‌زار و باغ و بستان و گلستان اولمغله جنان اربعهٔ دنیانك بریسیدر غوطهٔ دمشق سغد سمرقند وابلهٔ بصره وشعب بوان مشهوردر (التغويط) تفعيل وزننده لقمه بوتمق على قول لقمه‌يي بيوك قالدرمق معناسنه‌در يقال غوط الطعام اذالقمه اوعظمه و قويينك ديبنى درين ايلمك معناسنه در يقال غوط البئر اذا ابعد قعرها (التغوط) تفعل وزننده قضاى حاجت ايلمك معناسنه‌در يقال تغوط الرجل اذا ابدى (الانغياط) انفعال وزننده اغاج اكيلمك معناسنه‌در يقال انغاط العود اذاتثنى (التغاوط) تفاعل وزننده صويه طالشمق معناسنه در يقال تغاوطا اذا تغامسا (غط غط) غينلرك ضمى و امر بنيه‌لريله بر كلمه دركه فتنه و اختلال هنگامنده جاعتدن آيرلميوب جاعت ايچره اول ديو امر مقامنده ايراد اولنور تقول غط غط اذا امرته ان يكون مع الجماعة اذا جأت الفتن (الغيط) خيط وزننده بر نسنه شئ آخره كيروب غائب اولمق معناسنه در يقال غاط الشئ فيه يغيط غيطا ويغوط غوطا كاذكر اذا دخل فيه و غاب (المغايطة) مغالطه وزننده اختلاف كلمات ايلمك معناسنه‌در يقال بينهما مغايطة اى كلام مختلف

(* فصل الفاء *) (الفرثطة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده‌يره كنديسنى‌ويره‌رك صالق و آيشق اوتورمق معناسنه‌در يقال فرثط الرجل اذا استرخى فى الارض (الفرشطة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده پاچه‌لرى كروب آيشى آيره‌رق اوتورمق على قول قيناقلرنى يره ويروب انجكلرينه سويكنه‌رك اوتورمق ياخود طواره بندكده ايكى اياقلرنى بر طرفدن بسط ايدرك اوتورمق معناسنه‌دركه يان اوتورمق تعبير اولنور يقال فرشط الرجل اذا قعد ففتح مابين رجليه اوالصق اليتيه بالارض فتمو سد ساقيه او بسط فى الركوب رجليه عن جانب واحد و دوه يره صالق چوكمك معناسنه‌در يقال فرشط البعير اذا برك بروكا مسترخيا و اوت طوغرامق معناسنه‌در يقال فرشط اللحم اذا شرشره و بر نسنه‌يى چكوب سوندرمك معناسنه‌در يقال فرشط الشئ اذا مده و ناقه صاغلمق ايچون و اركك دوه ايشه‌مك ايچون آيشنى آيرمق معناسنه‌در يقال فرشطت الناقة اذا تفحجت للحلب وفرشط الجمل اذا تفحج للبول (الفرشط) زبرج وزننده (والفرشاط) قرطاس وزننده دائما آيشنى آيره‌رق اوتورر اولان آدمه دينور يقال رجل فرشط وفرشاط اذاكان يقعد فيفتح مابين رجليه (فرشوط) برزون وزننده صعيد مصرده بر قريه آديدر (الفروط) قعود وزننده سبق و تقدم ايلمك معناسنه‌در يقال فرط الرجل فروطا من الباب الاول اذا سبق و تقدم (الفرط) خرط وزننده بر نسنه‌ده تقصير ايله ضايع قلمق معناسنه‌در يقال فرط فى الامر فرطا من الباب الاول اذا قصر به وضيعه مؤلفك بصائرده بيانه كوره بو ماده بالقصد سبق و تقدم معناسنه موضوعدر

سائر معانی آندن منشعبدر مثلا افراط وفرط تقدمده اسراف ایلمك معناسنه در
وتفریط تقدمده تقصیر ایلمك معناسنه‌در انتهی وفرط حدی متجاوز سوز سویلمك
معناسنه‌در یقال فرط علیه فی القول اذا اسرف و برآدمك صغیر ولدی وفات ایلمك
معناسنه مستعملدرکه سبق جنت ایدر یقال فرط ولدا اذا ماتوا له صغارا وبرکسه
کندیدن مقدم ایلچی یوللامق معناسنه‌در یقال فرط الیه رسوله اذا قدمه وارسله
و خرما آغاجنك چچکی پکشمکه بشلینجه قدر آشی طوتمقدن بری اولمق معناسنه‌درکه
امتناعده حدی تجاوز ایدر یقال فرطت النخلة ای ما لقحطت حتی عسی طلعها وفرط
وفراطه سماحه وزننده برکسه کاربان یاخود حیوان صوارمق ایچون صوبه کیدنلره
حوضی اصلاح ایدوب وایپ و قوغه حاضرلمق ایچون ایلرو تقدم ایلمك معناسنه‌در
یقال فرط القوم فرطا و فراطة من الباب الثانی اذا تقدمهم الی الورد لا صلاح
الحوض والدلاء وفرط افراط لفظندن اسم اولور حدی تجاوز ایلمکه دینور تقول
آتیك والمفرط فی الامر ای مجاوزة الحد و غالب اولمق معناسنه مستعملدر یقال
فرطه اذا غلبه و فرط کوچك طاغه یاخود تپه‌نك باشنه اطلاق اولنور و یوللرده
علامت ایچون نصب اولنان میله و نشانه اطلاق اولنور جمعی افرط کلور افلس
وزننده و افراط کلور وفرط وقت معناسنه‌در تقول آتیك بعد فرط ای بعد حین
و برکسیه برایام کلمدکدنصکره اراسنی آچوب بروقتده دخی کلمك معناسنه در واول
ارالغك اقلی اوچ کون واکثری اون بش کون اولمق لازمدر زیاده ونقصان اولمز
یقال اتیته فرطا ای بعد ایام ولایکون اکثر من خمسة عشر ولا اقل من ثلثة قال
الشارح و یقال لا القاه الا فی الفرط ای فی الایام مرة وآتیك فرط یوم او یومین ای
بعده وفرط تمامه‌ده برطریق یاخود برموضع آدیدر(الافراط)همزه‌نك کسریله
خرما اغاجنك چچکی پکشمکه بشلینجه قدر آشی اورمیوب ترك ایلمك معنا سنه در
یقال افرط النخلة اذالم یلقح حتی عسی طلعها و برنسنه‌یی اطرافندن آقنجه قدر
یاخود طاشقین اولنجه قدر طولدرمق معناسنه در یقال افرط الحوض اذا ملأ
حتی اسال الماء اوحتی فاض واونوتمق معناسنه‌در یقال افرط الامر اذانسیه وبرکسیه
یاخود برحیوانه تحمل وطاقتندن خارج نسنه تحمیل ایلمك معناسنه‌در یقال افرط
علیه اذاحمله مالایطیق وحدی تجاوز ایلمك معناسنه‌در یقال افرط الرجل اذاجاوز
الحد و برخصوصده تعجیل ایلمك معناسنه‌در یقال افرط فلان اذا اعجل بالامر وبلود
اول بهار یغمورنی اوائل موسمده یاغدرمغه بشلمق معناسنه مستعملدر یقال افرط
السحاب بالوسمی اذا عجلت به وقلیجی چکمکه عجله ایله دیرنمك معناسنه مستعملدر
یقال افرط بیده الی سیفه لیستله اذا بادر و برکسه‌یی برخصوص ایچون ایلچی
اوله‌رق یوللامق معناسنه‌در یقال افرط فلان اذا ارسل رسولا خاصا فی حوایجه

(الفراط) فساق وزننده تقدم الى الورد معناسندن جمع اسم فاعلدر كار باندن ياخود حيوان صوارانلردن صويه سبق وتقدم ايدن كسه‌لره دينور فارط مفرديدر (الفرط) فتحتينله صويه وارمقده سائرلره سبق وتقدم ايدنه دينور مفرد وجمعى برابردر يقال رجل فرط وقوم فرط اى متقدم الى الماء ومنه الحديث [انافرطكم على الحوض] وسائر صولره تقدم ايدن صويه دينور يقال ماء فرط اى متقدم لغيره من الامواه وبركسه نك متقدم اولان اجر وعملنه اطلاق اولنور تقول ما فرطك اى ماتقدمك من اجر وعمل وهنوز بالغ دكل ايكن وفات ايدن ولده اطلاق اولنور يقال سبقه فرط كثير اى ولد مات ولم يدرك وفى الدعا للطفل الميت*اللهم اجعله‌لنا فرطا* اى اجرا يتقدمنا (الفرط) ضمتينله ظلم وجور وستمه اطلاق اولنور تقول ماهذا الفرط على الناس اى الظلم والاعتداء وشول ماده‌يه دينوركه آنده حد وانداززه دن تجاوز اولنمش اوله قال الشارح ومنه قوله تعالى [وكان امره فرطا] ويقال امر فلان فرط اى مفرط فيه مجاوز حده وجست ورونده قسراق آته دينور (الفراطة) ثمامه وزننده شول صويه دينوركه برقاج قبيله بيننده على السويه اولمغله هركيم سبق وتقدم ايدرايسه اول مصلحتنى كوروب آخر مزاحمه وتعرض ايلمز اوله يقال بينهم فراطة وهى ماء يكون شرعا بين عدة احياء من سبق اليه فهوله الفارطان بديكر تعبير اولنان كواكبك اوكنده ايكى آيروجه كوكبه اطلاق اولنور يقال طلع الفارطان وهما كوكبان امام بنات نعش (الافراط) همزه‌نك فتحيله فرط لفظنك جمعيدركه نشانه‌يه دينور بوعلاقه ايله صباحك افقلردن نمايان اولان آيدينلقلرينه اطلاق اولنور يقال طلعت افراط الصباح اى تباشيره (التفريط) برخصوصى عجزدن ناشى ضايع وتباه ايلمك معناسنه‌در يقال فرط الشئ وفيه اذا ضيعه وقدم العجز فيه وبر ماده‌ده تقصير ايلمك معناسنه‌دركه سبق وتقدمى ازاله ايلمش اولور بناسى سلب ايچوندر يقال فرط فيه‌اذا قصر وبوافراط مقابليدركه عدالت بونلرك بيننده‌در وبركسه‌يه ايلجى يوللامق معناسنه‌در يقال فرط اليه رسولا اذا ارسله وبركسه‌يى صاوشوب كتمكله كيروده ترك ايلمك معناسنه در يقال فرط فلانا اذا تركه وتقدمه وبركسه‌يى افراط ومبالغه وجهيله مدح ايلمك معناسنه مستعملدر يقال فرط فلانا اذا مدحه حتى افرط فى مدحه وبركسه‌دن بر امر مكروهى برى وبرطرف قلمق معناسنه‌در يقال فرط الله عن فلان مايكرهه اى نحاه (التفارط) تفاعل وزننده‌بر كسيه‌نيجه‌هموم وحوادث بر وقتده اصابت وعروض‌ايلمك على‌قول برى برنى سبق وتقدم ايده‌رك اصابت ايلمك معناسنه‌در يقال تفارطته الهموم اذا اصابته فى الفرط اى الحين اوتسابقت اليه وسرعت ايدوب سائرى سبق وتقدم ايلمك معناسنه‌در يقال تفارط فلان اذا سبق وتسرع وبر نسنه‌نك وقتى كچمكله

يتشمك

يتشمك مراد ايدن كمسه يتشه ميوب فوت ايلمك معنا سنه در يقال تفارط الشئ اذاتأخر وقته فلم يلحقه من اراده (الافتراط) افتعال وزننده فوت اولمق معنا سنه در يقال هولايفترط احسانه على بناء المجهول اى لايخاف فوته وبركمسه نك بلوغ حدينه وارمش ولدى وفات ايلمك معنا سنه در يقال افترط فلان ولدا اى مات ولده قبل الحلم (الفرطة) خرطه وزننده بناء مره در بركره خروج وتقدم ايلمك معنا سنه در (الفرطة) غرفه وزننده اسمدر خروج وتقدم ايلمكه دينور قال الشارح ومنه حديث ام سلمة قالت لعائشة ان رسول الله نهاك عن الفرطة فى الدين يعنى السبق والتقدم (الفرطى) جهنى وزننده (والفرطى) عربى وزننده رام اولمامش صعب وسركش انسان وحيوانه اطلاق اولنور يقال رجل فرطى وفرطى اى صعب (المفرط) مكرم وزننده افراطدن اسم مفعولدر حالى اوزره ترك اولنوب اونودلمش نسنه يه دينور ومنه قوله تعالى [وانهم مفرطون] اى منسيون متروكون فى النار اومقدمون معجلون اليها وقرئ بكسر الراء اى مجاوزون لماحدلهم (المفارطة) مفاعله وزننده ناكهانى بر كمسيه راست كلوب بولشمق معناسنه در يقال فارطه اذا الفاه وصادفه ومسابقه ايلمك معناسنه در يقال فارطه اذا سابقه (الفراط) جدال وزننده بودخى مفاعله دن مصدردر بر كمسه سبق لسان ايلمكله اغزندن ناكهانى بر سوز چقمق معناسنه در : يقال تكلم فلان فراطا اذا سبق منه كلمة (الفسيط) اميروزننده ثفروق معناسنه دركه خرما دانه سنك اوجنده اولان تاج كبى نسنه در وطرنق كسنتيسنه دينور يقال ما لفلان مقدار فسيط اى قلامة ظفر (الفسطاط) فانك ضميله بر قضا اهلنك جمعيتكاهلرينه دينور كه شهر ايچنده ياكنارنده اولان برمحل معيندر شهر وقضا اهاليسى انده مجتمع اولورلر قال الشارح ومنه الحديث [عليكم بالجماعة فان يدالله على الفسطاط] وهو مجتمع اهل الكورة وقال فى النهاية هو المدينة التى فيها مجتمع الناس پس على كلا القولين مراد سواد اعظم اولور وفسطاط اسكى مصرك علميدركه عمرو بن العاص اول اولكه يى فتح ايلدكده بنا ايلمشيدى حاليا خرابدر وفسطاط بيوك چادره دينور اوبه تعبير ايتديكمز چادر اوله جقدر اوتاق پادشاهى يه ده اطلاق اولنور مؤلف السرادق عنوانيله تفسير ايلمكله مرادى بزدن اولان بيوك چادر اوله جقدر وبونده برقاچ لغت وار فستاط كه اولده تاى فوقيه ايله در وفساط كه رمان وزننده در وفستات كه تائيله در وهربرنده فاء مكسور اولورپس التى لغت اولدى (الانفشاط) شين معجمه ايله انفعال وزننده ياش اغاج يارلمق وچتلامق معناسنه در يقال انفشط العود اذا انفضخ ولايكون الا رطبا (الفصيط) فسيط وزننده ومرادفيدر (الافط) همزه نك وفانك فتحى وطانك تشديديله يصى برونلو آدمه دينور يقال رجل افط اى افطس (الفطوطى) خجوجى وزننده

ارقه‌سی قنبور آدمه دینور یقال رجل فطوطی ای الافزر الظهر (الفطافط)
فانك فتحیله جاع هنكامنده طرفیندن ظهور ایدن سسلره وخشلدیلره دینور
یقال تسمع من هذا الطرف الفطافط وهی الاصوات عند الرهز والجماع (الفطفطة)
زلزله وزننده حدثلمك معنا سنه در یقال فطفط الرجل اذا سلح وفهم اولنمیه جق
سوز سویلمك معناسنه درکه مراد چپارز سویلمکدر یقال فطفط الرجل اذا تكلم
بكلام لایفهم (فلسطون) (وفلسطین) فالرك كسری و بعضا فتحیله شامده
بر ایالت آدیدرکه حالا ایکی سنجاقدر بری غزه وبری قدس سنجاغیدر وعراقده بر
قصبه آدیدر وبونك حالت رفعنده فلسطون وحالت نصب وجرنده فلسطین دینور
تقول اعجبنی فلسطون ورأیت فلسطین ومررت بفلسطین ونسبتنده فلسطی دینور
(الفلط) خلط وزننده برنسنه‌دن قورقغله مدهوش اولمق معنا سنه در یقال فلط
عن سیفه فلطا من الباب الاول اذادهش عنه (الفلط) فتحتینله ناكهانی معنا سنه‌در
تقول لقیته فلطا ای فجأة (الفلاط) كتاب وزننده مفاجأه معنا سنه در یقال
تكلم فلان فلاطا فاحسن اذا فاجأ بالكلام (الافلاط) همزه‌نك كسریله بركسه‌یی بركسه‌نك
الندن صیروب قورترمق معنا سنه‌در تقول افلطنی فلان ای افلتنی وآنسزین ظهور
ایلمك معناسنه‌در یقال افلطنی الامر ای فاجأنی (الافتلاط) افتعال وزننده
برنسنه‌یه آنسزین اوغرامق معناسنه در تقول افتلطت بالامر علی بناء المجهول
ای فوجئت به (الفلقطة) قافله دحرجه وزننده سویلمكده و یوریمكده سرعت
ایلمك معنا سنه در یقال فلقط فی الكلام والمشی اذا اسرع (الفوط) صرد وزننده
برنوع بزدركه سند دیارندن كلور علی قول یول یول نسج اولنمش قملوبشتماله دینور
مفردی فوطه درحالا لسانمزده دخی فوطه تعبیر اولنور بعضلر عندنده بوعربیه
اولمیوب بلكه لغت سندیه‌در
(* فصل القاف *) (القبط) حبط وزننده برنسنه‌یی ال ایله برکدرمك معناسنه‌در
یقال قبط الشیٔ قبطا من الباب الاول اذاجمعه بیده (القبط) قافك كسریله اهل
مصرك خالص اصلی اولان طائفه در شارحك بیانته کوره قبط بن حام ابن نوح
علیه السلام نسلندن منشعبلر در وقبط سرمن رأی قصبه سی نواحیسندن برنا حیه
آدیدر که اهل فساد مجمعیدر (القبطی) یای نسبتله اصل اهل مصر اولان طائفهٔ
مزبوره‌یه منسوب كشی یه دینور یقال رجل قبطی ای منسوب الی القبط مؤنثی
قبطیه در حضرت ابراهیم بن رسول اكرم علیهما الصلوة والسلام والده لری
ماریهٔ قبطیه آنلردن ایدی وثیاب قبطیه که قافك ضمیله در برنوع ثیابدر كه
مصرده قبطیلر نسج ایدر ایدی آق وانجه كتان بزیدر غیر قیاس اوزره قافك
ضمیله در كه تغییر نسب قبیلندندر ثیاب قبطیه واناس قبطیه‌یی فرق ایچوندر

وبعضا قافى مكسور اولوراصلى اوزره وجمعى قباطى كلور قافك فتحى ويانك تشديديله وقباطى كلور صحارى وزننده (انقباط) رمان وزننده (والقبيط والقبيطة) مصغر بنيه سى ويانك شده سيله (والقبيطى) الفك قصريله (والقبيطاء) حيراء وزننده ناطف اسميدر كه فار سيده پشمينه وتركيده تحريفله پشمانى حلوا ديدكلرى حلوادر وبعضلر عند نده فستق وبادامله ترتيب اولنور كه تركيده آق حلوا وقيرمه حلوا ديرلر (التقبيط) تفعيل وزننده يوزى اكشيدوب بورتزمق معناسنه در يقال قبط وجهه بمعنى قبطه شارحك بيانه كوره مقلوبدر (القحط) قافك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله پك اورمق معناسنه در يقال قحطه قحطا من الباب الثالث اذاضربه شديدا ويغمور ياغيوب محتبس اولمق معناسنه در يقال قحط المطر وقحط قحطا من البـاب الثالث والرابع اذا احتبس وقحط وقحط فتحتينـله وقحوط قعود وزننده يغمور احتباسيله قيتلق وقوراق اولمق معناسـنه در يقال قحط العام وقحط قحطا وقحطا وقحوطا من الباب الثـالث والرابع ويقال قحط على بناء المجهول اذا احتبس المطر فيه وجدب وقحط ناس قيتلغه اوغرامق معناسـنه در يقال قحط الناس قحطا من الباب الرابع وقحطوا على المجهول اذا اجدبوا بونده مجهولا استعمالى قليلدر (الاقحاط) همزه نك كسريله بودخى يل قوراق وناس قيتلغه اوغرامق معنالرينه در يقـال اقحط العام اذا اجدب ويقال اقحط الناس على بنـاء المجهول قليلا اذا اجدبوا ويقـال اقحط القوم على بناء المعلوم كثيرا اذا اصابهم القحط وجماع ايدوب انزال ايلمامكله بوش چكلمك معنا سـنه مستعملدر حبس مطر معناسندن مجازدر يقال اقحط الرجل اذا جامع ولم ينزل قال الشارح ومنه الحديث [من اتى اهله فاقحط فلا غسل عليه] ومثله فى المعنى * الماء من الماء * وكلا هما منسوخ بقوله عليه السـلام [اذا التقى الختانان فقدوجب الغسـل] واقحاط يريرى قيتلغه اوغراتمق معنا سـنه در يقال اقحط الله الارض اذا اصابها بالقحط (القحيط) امير وزننده (والقحط) فرح وزننده شدتلو يعنى قيتلق يله دينور بومنا سبتله مطلقا شـديد نسنه يه اطلاق اولنور يقال عام وضرب قحيط وقحط اى شديد (القاحط) قيتلق وقته دينور جمعى قوا حط در يقال زمن قاحط اى مجدب (القحطى) يای مشدده ايله عراقلغتنده اكول كمسيه اطلاق اولنور يقال رجل قحطى اى اكول (التقحيط) تفعيل وزننده كبه ايلمك وديشى خرمايه اشى ايلمك تلقيح معنا سـنه در يقال قحط المرأة والنخلة اذا لقحهما (القحط) قافك ضميله بر نوع اوت اسميدر (قحطان) سلمان وزننده ابن عامر بن شالح دركه برقبيله پدربدر نسبتنده قحطانى دينور وغير قياس اوزره اقحاطى دينور اعرابى كبى (المقحط) منبر وزننده شول اته اطلاق

اولنورکه هرنقدر سکردوب کیدرسه اصلا بوریلوب قالمز اوله یقال فرس مقحط اذا کان لایکاد یعیی جریا (القرط) قافڭ کسریله برنوع پراصه اسمیدرکه کراث المائده دیمکله معروفدرورقی انجه وتمام سنه طوران نوعیدر (القرط) قافڭ ضمیله یونجه‌یه شبیه برنوع نبات آدیدر لکن یونجه‌دن قبا اولور فارسیده اکاشیذر دینور جعفر وزننده یونی بنه یونجه نوعندن برسیم دیدکلریله بیان ایدرلر اوج یپراقلو اولمغله فارسیده سه‌برکه دخی دیرلر وقرط عبدالله بن‌الحجاج نام کسه‌نڭ قلجی آدیدر وآتشڭ شعله سنه دینوریقال اضوء من‌القرط ای‌شعلة النار وچوجغڭ چوکنه دینور یقال هواصغر من‌القرط ای‌زبیب الصبی وحیوان ممه سنه دینور ضرع معناسنه وکوپه‌یه علی‌قول‌صالقم کوپه‌یه دینور جمعی اقراط وقراط کلورقافڭ کسریله وقروط کلور وقرطه‌کلور قرده وزننده یقال جائت وفی‌اذنها قرطای‌شنف اوالمعلق فی‌شحمة الاذن مؤلف شنفی علی‌الاختلاف تفسیر ایلمکله بوراده ترجمه‌سنده اختصار اولندی سائر اصولده قرط مطلق کوپه‌ایله وشنف صالقم کوپه ایله مبین‌در (المقرطة) معظمه وزننده کوپه لی قیزه دینور یقال جاریة مقرطة ای ذات قرط (ذوالقرط) وشاخه اطلاق اولنورکه عرب خانونلری‌نڭ حمائل واری کردنلرینه طاقندقلری پیرایه در وخالد بن‌الولید رضی الله عنه حضرتلرینڭ قلجی لقبیدر وسکن بن‌معاویة بن‌امیه‌نڭ لقبیدر (القرطة) همزه وزننده (والقرطة) عنبه وزننده بعض کچی تکه سنڭ قولقلرنده خدایی اتدن کوپه یه دینور بعض کچیلرده دخی اولور (القرط) فتحتینله تکه نڭ قولقلری خدایی کوپه لی اولمق معناسنه در یقال قرط التیس قرطا من‌الباب الرابع اذاکان ذاقرطة (الاقرط) احمر وزننده وصفدر قولغی کوپه‌لی‌اولان تکه‌یه دینور (التقریط) تفعیل‌وزننده تجره یه پراصه طوغرامق معناسنه در یقال قرط الکراث اذاقطعه فی‌القدر وبرکمسیه آزجه نسنه ویرمڭ معناسنه در یقال قرط علیه اذا اعطاه قلیلا وقیزڭ قولغنه کوپه طاقمق معناسنه در یقال قرط الجاریة اذا البسها القرط وآتی اویانمق علی‌قول اویانی صیر دقده دیزکننی قولقلری اکسه سنه براقمق معناسنه‌در یقال قرطالفرس اذاالجمها اوجعل الاعنة وراء آذانها عندطرح اللجم وموملڭ وچراغڭ اوجنی آلمق معناسنه در یقال قرطالسراج اذا نزع منه مااحترق (القرط) قرط وزننده بودخی تجره یه پراصه طوغرامق معناسنه در یقال قرط الکراث قرطا من الباب الاول اذا قطعه فی‌القدر (القراط) کتاب وزننده چراغه دینور علی قول شعله‌سنه دینور یقال‌هواضوء من‌القراط ای‌السراج اوشعلته(القروط)قافڭ‌ضمیله‌بنی کلاب جاعتندن برنیجه‌بطنه‌اطلاق اولنورکه مقدملری‌قرط وقریط که‌زبیروزننده در وقریط که امیر وزننده در اوج برادرلر ایدی (القرطبة) قافڭ فتحی و ضمیله

برجنس دوه‌لردرکه قرط نام جماعته منسوبلردر (قريط) زبير وزننده كنده قبيله سنده بر قسراغك آديدر (القيراط) قافك كسريله (والقراط) قافك كسرى ورانك تشديديله اوزاندن بروزن اسميدركه بحسب البلاد اختلاف اوزره‌در اهل مكه عندنده بردينارك ربع سدس وزننه واهل عراق عندنده دينارك نصف عشرينه اطلاق اولنور شارح ديركه اصل مضاعف اولوب راى اولى يايه ابدال‌له قيراط اولدى (القرطيط) قافك كسريله آزجه ناچيز نسنه‌يه دينور يقال اعطاه قرطيطا اى شيئا يسيرا وداهيه وافته دينور (القرطان) عثمان وزننده (والقرطاط) قافك كسرى وضميله بونلرده افت و بلايه دينور (القيروطى) قافك فتحيله بين الجراحين بركونه مرهم معروفه دينور و بودخيلدر عربى محض دكلدر مرهم مزبور مرهم قيروطى ديمكله معروفدركه كل ياغى واكليل الملك وزعفران وكافور وبياض بال مومندن ترتيب اولنور (القرطان) (والقرطاط) قافلرك ضمى واخيرده كسريله ده شولچوله دينوركه اتك اوزرنده ايرنك التنه قورلر (القاريط) على قول قراريط تمر هندى دانه سنه دينور (القرفطة) دحرجه وزننده اديملرى صق صق آنه رق يوريمك معناسنه در قرمطه كبى يقال قرفط الرجل اذا مشى مقاربا بين خطاه و بردرلو جماع ايلمكه دينوركه مراد صيق صيق ادخال‌له اولان جماعدر (الاقرنفاط) احرنجام وزننده بوزيلوب درطوپ اولمق معناسنه در يقال اقرنفط الشئ اذا تقبض واجتمع وديشى كچى چفتلشوركن فرجنك ايكى طرفنى بوزوب بريره كتورمك معناسنه‌در يقال اقرنفطت العنز اذا جمعت قطريها عند السفاد (المقرنفط) اسم فاعل بنيه سيله عورتك فرجنه اطلاق اولنور وخروس هندى كبى غضبناك اولوب غضبدن شيشوب قبارر اولان كمسيه اطلاق اولنور يقال رجل مقرنفط اى مستكبر من الغضب منتفخ (القرمطة) دحرجه وزننده يازويى پك انجه وخرده يازمق معناسنه‌دركه استخراجى عسير اولور يقال قرمط الكتاب اذا كتبه دقيقا شارح ديركه اصل پك خرده وصيق يازمغه دينور وقرمطه اديملرى صيق صيق اته رق يوريمك معناسنه‌در يقال قرمط فى مشيه اذا قارب مابين خطاه (القرمطيط) زنجبيل وزننده اديملرى صق صق اته رق يوريين كمسيه دينور (القرموط) عصفور وزننده بوقى بوجكنك بوارلديغى بوالغه دينور وغضا نام ميشه اغاجنك هنوز قزل قزل يمشنه دينوركه نار شكلنده اولمغله شعراء محبوبه لرك ممه لرنى اكا تشبيه ايدرلر (القرامطة) قافك فتحيله ناسدن بر طائفه در قرمطى مفرديدر قافك فتحيله بوطائفه‌نك رئيسلرى ابوسعيد جنابى ايدى كه قصير القامه بدمنظر اولمغله بودورلغندن خرده خرده يوررايدى معتضد بالله عباسى خلافتنده

ظهور ایدوب حجاز وشام وعراقه فتنه انداز اولمشیدی (الاقرماط) اجلواز وزننده که اصلی اقرنماط ایدی غضبه کلمك معناسنه در یقال اقرمط الرجل اذا غضب و بوز یلوب درطوب اولمق معناسنه در یقال اقرمط الجلد اذا تقبض (القرمطنان) قافك ومیمك کسریله قوش قسمنك بورنلرینك ایکی دلیکنه دینورکه دابه‌نك نخرتینی منزله سنده‌در (القسط) قافك کسریله عدل ودادایلمك معناسنه در یقال قسط الحاکم قسطا من الباب الثانی والاول اذا عدل وقسط عدل کلمه‌سی کبی مبالغة وصف بالمصدر اوله‌رق استعمال اولنور مفرد وجمعی مساوی اولور یقال رجل قسط ورجال قسط ومیزان قسط وموازین قسط وقسط حصه ونصیب معناسنه‌در یقال وفاه قسطه ای حصته ونصیبه وقسط بر کونه اولچکه دینور که نصف صاع الور و بعضا انکله ابدست النور ومنه الحدیث [ان النساء من اسفه السفهاء الا صاحبة القسط والسراج] کانه اراد التی تخدم بعلها وتوضئه وتزدهر بوضوئه وتقوم علی رأسه بالسراج حاصل معنا بودرکه تحقیق نسوان طائفه‌سی سفهانك زیاده سیله سفیه اولنلرندندر لکن زوجلری ابدست الدقلری وقتده اللرینه ابدست صویی قیوب وابریق ومطهره‌لرنی حفظ ایدوب وکیجه وقتی طشره چقدقده ایدینلق ایچون باشلری اوزره چراغ طوتمق کبی خدمتلرینه مبادرت ومداومت ایدن خاتون دکلدر وقسط مقدار معناسنه در یقال قسطه کذا ای مقداره ورزق وروزی معناسنه مستعملدر یقال یأتیه قسطه المقسوم ای رزقه وترازویه دینور میزان معناسنه و برداغه دینور شربت من القسط ای الکوز (الاقساط) همزه‌نك کسریله بودخی عدالت ایلمك معناسنه در یقال اقسط الرجل اذا عدل (القسط) قافك ضمیله بواسمله معروف برکوکدر ایکی نوع اولور برینه قسط هندی و برینه قسط عربی دیرلر قسط هندی سیاهه مائل خفیف وغلیظ ورایحه سی قلیل وطعمی آجی اولور وقسط عربی لذیذ واق و خفیف وعطر یتلو اولور ومطلق ذکر اولندقده مراد قسط حلودرکه عربی قسمیدر بول وحیضی مدر وجکره بك نافع وسانجویی دافع وصوغلجانلری قاتل وسکنجبین ایله شربی حای ربعه وتبخیری زکام ونزله ووبایه مفید وطلاسی بهق وبرص علتلرنی ازاله ده عجیب الاثردر (القسط) فتحتینله بیون قوری اولمق معناسنه در یقال قسطت عنقه قسطا من الباب الرابع اذا کانت یابسة ودابه نك ایاقلری دیك اولمق معناسنه‌درکه معایبدندر معتبر اولان توتیرلی اولمقدر یقال قسطت الدابة اذا کانت رجلاها منتصبة (القسطاء) حمراء وزننده قوری بیونه دینور یقال عنق قسطاء ای یابسة جمعی قساط کلور وقسطاء اکری بجاغه دینور یقال رجل قسطاء ای معوجة وشول دزه دینور که بك قوری وقانی اولمغله همان دیوشور یلوب

بوكولمز كبى اوله جمعى قسط كلور قافك ضميله يقال ركبة قسطاء اذا كانت يبست
وغلظت حتى لاتكاد تنقبض من يبسها (القسوط) قعود وزننده دابه‌نك اياقلرينك
كميكلرى وسكيرلرى دكنك كبى قورى اولمق معناسنه‌در يقال قسطت عظام الفرس
قسوطا من الباب الرابع اذا يبست (الاقسط) احمر وزننده اياقلرينك كميكلرى
وسكرلرى قورى اولان حيوانه ديـنور (قاسط) اسم بن هنب دركه بر جماعتك
بدر بدر (انقسط) قصد وزننده (والقسوط) قعود وزننده حقدن عدول ايله
جور وظلم ايلمك معناسنه در يقال قسط الوالى قسطا وقسوطا من الباب الثانى
اذا جار وعدل عن الحق وبرنسنه‌يى تفريق ايلمك معناسنه‌در يقال قسط الشئ اذا
فرقه (قسط) قافك ضميله اسمعيل بن قسطنطين نام مقرى لقبيدركه مكى الاصل
ايدى (القسطان) (والقسطانى) (والقسطانية) قافلرك ضميله قوس الله
اسميدركه عامه قوس قزح ديرلر وقوس قزح اطلاقندن نهى صادر اولدى وبوعامة
تركيده الكم صاغمه ديدكلرى دائرهٔ هوائيه در (قسطانه) قافك ضميله ايرانده
رى شهريله ساوه بيننده برقريه در واندلسده برحصن آديدر (قسطون) قافك
ضميله حلب اعمالندن برحصن اديدر (قسنطينيه) قافك ضمى وسينك فتحى
و يانك تشديديله مغربده افريقيه حدودنده برحصن اسميدر لكن بعض جغرافيا
كتابلرنده بوقسطينه عنواننده مضبوطدركه قافك ضمى وسينك سكونى و طانك
كسر ومدى ونون وهايله در (قسطنطينه) قافك ضمى واخرده نون مفتوحه
وهايله ياخود قسطنطينيه كه نون ثانيه دنصكره ياى مشدده ايله در وايكيسنده
دخى طاى اولانك فتحيله در و بعضا ضميله ده ز بازده در روم پادشاهلرينك دار
الملكى اولان شهرك اسميدركه فتحى اشراط ساعتدندر لسان روميده اسمى بوز
نطيادر اطرافنده دائر اولان سورك ارتفاعى يكرمى بر ذراع مقداردر ودروننده
واقع كليسا مستطيل الشكل اولوب وانك برجانبنده ديكيلى بر بلند عمود واردركه
دوره‌سى تقريبا درت قولاج مقداريدر واول عمودك تپه سنده باقردن دوزلمش
برآت صورتى واردركه اوزرينه بركمسه سوار اولمش وبرالنده التوندن مصنوع
بركره طوتوب ديكر النك پرمقلرى آچق اوله رق اول كره يه كو ياكه اشارت
ايدر واول سوارى بلدهٔ مزبوره‌نك واول كليسانك بانيسى اولان قسطنطين نام
قيصرك صورتيدر مترجم ديركه بلدهٔ مرقومه بحمدالله تعالى حالا دارملك پادشاه
اسلام جعل الله ملكه فى السلام اولوب والحالة هذه اشبو ترجمه من صورتياب
تحرير اولان بلدهٔ طيبه دركه اسلامبول واستنبول تعبير اولنور واول كليساشمدى
اياصوفيه تعبير اولنان جامع شريفدر هبوط آدم عليه السلامدن بش بيك يديوز
اللى سنه كذرانده كه روميهٔ كبرى روم پادشاهلرينك تختكاهى ايدى اول

هنگامده انده قسطنطین نام شوکت ومجدت صاحبی بر پادشاه اولمغله شرقی وشمالی
مملکتلرك دخی نزع وتسخیری داعیه سنه دوشـوب مهمات عظیمه ایله نهضت
وابتدا مقدونیـا یعنی روم ایلی اولـکه سـنه عزیمت ایلدی اول اولکه یی و بلدهٔ
قسطنطنیه یی که اوخلالده وزنده واسمیله مسما برحصن ایدی فتح وتسخیر ایدوب
وبوهرطرفه اوفق وانسب اولمغله تکبیر وتوسـیع ایله مقر سلطنت اتخاذ ایلدی
وقیصر مرقوم شریعت عیسی علیه السلام اوزره اولوب وبغایت متعبد ومتصلب
وصالح برذات ایدی لیل ونهار اظهـار عدل وداد واجرای امر شریعتله ترویج
عباد وترفیه بلاد ایلمك اقصای مرادی ایدی وحالا آت میدانی تعبیر اولنان محلده
بردار الاماره بنا ایدوب دائمـا انده دیوان ایدر ایدی واول بنانك بعض عمودلری
حالا باقیدر وسلطان محمد جامعی محلنك جانب جنو بیسنده دیر عزرائیل نام بردیر
دخی بنا ایلمشدرکه حالا انکدخی ستونی باقیدر چون اوتوز سنه سریر سـلطنتده
بووجه اوزره کامران اولوب اقلیم بقایه عزیمتی علامتلری نمایان اولدقده سلطنتی
ولی عهدی اولان الیانوس نام اوغلنـه وصیت ایدوب کندیسی عازم دار البقـاء
اولدی برزمان الیانوس دخی امور سلطنتله مأنوس و بعده حیاتدن مأیوس اولدقده
یرینه ولدی جانشین خلاصه یوز سکسـان سنه ظرفنده بطنا بعد بطن صندلیٔ
سـلطنتده اولادلری مکین اولوب تا که اولادندن استون یانو نام قیصره انتقـال
ایلدی مزبور بغایت متدین ونظام وانتظامه ساعی وقواعد عدل وانصاف مراعی
ایدی وبسطت وسطوتده اسلافندن برتراولمغله اطراف سلاطینك جملهسی کندیسنه
سردادهٔ انقیاد اولدیلر برکون مزبور آت میداننده واقعسراینده ضیافت عامه ایدوب
جملهٔ کبار وصغاری اطعـام وتلطیفه مشـغو ل ایکن ناکهـان اول ایامده
شـایع او لان آتش پرست طائفه سـندن میانهٔ جمعیت مزبوره ده بر فتنـه
و قتال ظهو ر ایدو ب لکن ر شـاشهٔ اهتمامله او ل آتش فتنه سر یعـا
تسـکین او لندی بو سـببله قلمرو ملـکتنده او لان آتش پر سـتلری بالجمله
قهر و اسـتیصال و حالا ایاصوفیه برنده اول طـائفه یه مخصوص بر دیر اولمغله
آنیدخی هدم و تخریب ایلدی بعده بر مدت مرورنده برکیجه قیصر مرقوم عالم
منامده مشاهده ایدرکه ارامگاهی اولان سرایك سطحندن حسن و جمال و وجاهت
و جلال صاحبی بر نورانی ذات کندیسنه اسمیله ندا ایدوب یا استون یانوحضرت
عیسی برکاتندن بهره مند و شرق و غربه احـکامك صوکبی روان اولهرق جمله
ملوکدن سر بلند اولمق مطلوبك ایسه حسبة لله تعالی بر عبادتخانهٔ عالی بنیاد ایله
دیو توصیه و ارشـاد ایلدی بیدار اولدقدنصـکره بالجمله ارکان و دانشمندانلرنی
احضار وصورت واقعه یی نقل و اخبار ایلدکده محاورات کثیره دنصکره جملهنك

رأیی

رأيى منهدم اولان دير مرقوم يرنده بر معبد بناسنه قرارداده اولمغله همان خصوص
مزبوره عزم و اطراف و اقطارده اولان سلاطينه ارسال رسل و رسائل ايله
كيفيت مرقومه يى اعلام و مهندس و معمار وكراسته و احجار و سائر اسباب
و مهماتك جلب و تهيئه سنه اهتمام ايلديلر چونكه حكمى اكثر ربع مسكونه
روان اولمغله دور ونزديكدن قوّت جاذبهٔ اقتدار ايله مهندس استاد و مخدس
معمارلر و بالجمله آلات و ادوات جلب ايدوب ازجمله اقصاى ممالك حبشه دن ومغربدن
نيجه ستون سنكين و فرش رنكينلر و مرمره اطه سندن نقرهٔ خام صفت نيجه
رخام و ايائلغ نام شهردن يشم كبى نيجه مرمر سبزوسنك سرخ منقش و قرمان
و نواحى شامدن و مدينة الحكماء تعبير اولنان آتنه دن سكز عدد ستون كه عجايب
دهر بوقلموندندر جلب ايدوب خلاصه جبع مهمانى رؤيت و تنظيم ايلدكدنصكره
يوز نفر معمار انتخاب و جمله سنه اغناديوس نام استادى سركرده نصب و اون
بش بيك عمله تعيين ايدوب سكز سنه ايكى آى مدتده قرين ختام و عالم منامده
اشارت اولنديغى اوزره مجمع اهل الله معناسنه اياصوفيه اسميله بنام اولدى پادشاه
مشاراليه اندنصكره چند سال دخى معمر اولوب بالاخره رحلت امارەلرى نمايان
اولدقده اولادى اولمامغله تاج و تختى برادر زاده سى استون يوس نام جوانه فراغت
و اياصوفيه قربنده توجدن بر عمود و اوزرنده سوارى هيئتنده كندى صورتنى
بر انده بر الما و ديكر الى بوش و پرمقلريله اكا مشير اوله رق تصوير و تمثال
ايلملرنى وصيت ايلمكله وصيتنى انفاذ ايلدى كويا كه اهل بصيرت چشم عبرتله
نظر ايليه لركه بن زمان سلطنتمده اشبو كرهٔ زمين تماما قبضهٔ تصرفده اولوب
انجام كار بويلجه صفراليد اولديغم حالده ديار اخرته انتقال ايلدم كلامنى لسان
حالله تكلم ايدر ابو الفتح سلطان محمد غازى عليه الرحمه استنبولى فتح ايلدكده
اول كونه تصاويرك مجموعنى قلع ايتدروب فقط آت ميدانده ترتيب ديوانى مشتمل
بر ميل و جابجا بعض عمودلر ابقا ايلدى وجه محرر اوزره ابتدا قسطنطين نام
قيصر تملك و دارالملك ايدوب بعده احفادندن بر نيجه قسطنطين و قسطنطينوس
تملك ايلملريله اسملرينه نسبتله قسطنطينيه و بعضا تخفيفله قسطنطنيه اطلاق اولندى
و انلردن مقدم بر قاچ دفعه خراب اولوب بر دفعه بوزنطين بن نيغو بن ماديان
نام پادشاه دارالملك ايلمكله اكا نسبتله بوزنطيا دخى ديمشيدى و مذكور استونيانويه
بالتخفيف اضافتله استنبول دخى ديرلر بول روميده قلعه معناسنه در و عربيده ياى
مشدده حرف نسبت اولديغى كبى لغت يونانيده و روميده ياى مخففه و بعضا الف
اشباع اولنجه حرف نسبتدر مثلا انطاكيه انطقيوس و ملاطيه ملاطيوس و فيلپيا
فيلپوس نام قراللره منسوبدر روميا و دالماجيا و اوقرانيا و اسپانيا و پودليا مقوله سى

دخی بو قبیلدندر پس قسطنطنیه دخی اصل رومیده قسطنطینیادر عربیده تعریبله
یایی مشدد ایلدیلر و بعضا تخفیفله یای اولایی حذف ایدرلر و بو داستانك تفصیل
ادریس بدلیسی مرحومك هشت بهشت نام تاریخنده مشروحدر (القسطان)
قافك فتحیله توزه دینور غبار معناسنه (التقسیط) تفعیل وزننده نفقهٔ عیالده
تقصیر ایلمك معناسنه‌در یقال قسط فی عیاله اذا قطر (الاقتساط) بولشمك معناسنه‌در
یقال اقتسطو المال بینهم اذا اقتسموا (التقسط) بر نسنه‌یی بینلرنده علی السویه
عدالت اوزره بولشمك معناسنه در یقال تقسطوا الشیٔ بینهم اذا اقتسموه بالسویة
(القسیط) امیر وزننده (والقسط) ضمتینله بجاغی دکنك کبی دیك و طوغری
اولوب اصلا نوتیری و وربلکی اولمیان کمسیه دینور یقال رجل قسیط وقسط الرجل
ای مستقیمها بلا اطر (القشط) قافك فتحی و شین معجمه‌نك سکونیله کشط
معناسنه‌در که بر نسنه‌نك یوزندن بر شیٔ آجوب کیدرمکدن عبارتدر یقال قشطه
عنه قشطا من الباب الاول بمعنی کشطه و دکنکله اورمق معناسنه‌در یقال قشطه اذا
ضربه بالعصا (الانقشاط والتقشط) تفعل وزننده کوك یوزنده بلوت آچلوب
هوا ایاز اولمق معناسنه در یقال انقشطت السماء وتقشطت اذا اصحت (قیشاطه)
قافك فتحیله مغربده بر بلده آدیدر ادبادن محمد بن الولید القیشاطی آندندر (القشاط)
کتاب وزننده کشاط معناسنه‌در که برنسنه‌نك یوزنده‌کی کتمکله آچلمغه دینور (القط)
قافك فتحی و طانك تشدیدیله بر نسنه‌یی مطلقا کسمك علی قول ارقوری کسمك
معناسنه در قلم کسمسی کبی وعلی رأی حقه وکیك کبی پك کسمك معناسنه در یقال
قط الشیٔ قطا من الباب الاول اذا قطعه عامة او عرضا اوهو قطع شیٔ صلب
کالحقة وقط قیور جق خرده صاچه‌دینور یقال شعر قطای قصیر جعد وبونده‌فك
ادغامله قطط دخی لغتدر یقال شعر قطط ای قصیر جعد وقط وقطط طاچی خر ده
وقیورجق اولان آدمه دینور یقال رجل قط الشعر وقططه ای القصیر والجعد
بونده قطك جمعی قطون واقطاط وقطاط کلور قافك کسریله وقططك جمعی قططون
واقطاط وقطاط کلور وقط وقطوط قعود وزننده نرخ بهالو اولمق معنا سنه در یقال
قط السعر قطا وقطوطا من الباب الثانی ویقال قط علی المجهول اذاغلا وقطبهالو نرخه
اطلاق او لنور یقال سعر قط ای غال کماسیذکر وقط خاصة باغر تلق قوشنی
چاغرمغه دینور تخفیفله ده جائزدر وقطط وقطاطه صاچ قیور جق وخرده اولمق
معنا سنه‌در یقال قطط الشعر کفرح وقط یقط ککل یمل قططاوقطاطة من الباب
الرابع اذا کان قصیرا جعدا (الاقتطاط) افتعال وزننده بودخی قط کبی اختلاف
مذکور اوزره کسمك معنا سنه در یقال اقتط الشیٔ بمعنی قطه (القطاط) شداد
وزننده قوتو بیان جقر قجی به دینور (المقطة) میمك کسریله مذبه وزننده

شول كيكه دينور كه كاتبلر اوزرنده قلم قطع ايدرلر يقال قط القلم على المقطة وهى
عظم يقط الكاتب عليه اقلامه (القاط والقط) نته‌كه ذكر اولندى (والمقطوط
والقاطط) بهالو نرخه دينور يقال سعر قاط وقط ومقطوط وقاطط اى غال
(قط) قافك فتحى وطاى مشدده‌نك ضم اوزره بناسيله وتخفيفله (وقط) طابه
تبعية قافك ضميله وتخفيفله ده جائز در وقط قافك فتحى وطاى مشدده‌نك
جريله بركلمه‌دركه دهروزمان معناسنه مستعملدر وخاصة زمان ماضى‌يه مخصوصدر
تقول ما رأيته قط على اللغات المذكورة اى فيما مضى من الزمان او فيما انقطع من عمرى پس قطع
معناسندن مأخوذ اولور حاصل معناى آنى بوندن مقدم ياخود مدت مقطوعه ده يعنى
تا بو آنه قدر هركز كورمدم ديمك اولور وحسب معناسنده استعمال اولنوركه يتر
ديمك اولور فارسيده بس مرادفيدر بونده همان قاف مفتوح و طاء ساكن اولوب
قط دينور عن كبى وقط دينور مخفف ومنون ومجرور اوله‌رق وقطى دينور ياء
الحاقيله‌كه حسبى معناسنه‌در بكا يتشور ديمكدر و اسم فعل دخى اولور بو صورتده
يكفى معناسنه اولوركه اسم فعل مستقبل اولور و بونده نون وقايه الحاقيله قطنى
دينور يكفينى معناسنه وكاف خطابله قطك دخى دينور كفاك معناسنه ونونسز قطى
دخى دينور كفانى معناسنه ونحو بوندن بعضلرى قط عبد الله درهم ديرلر عبدالله
لفظنك مفعوليت اوزره نصبيله‌كه يكفى عبدالله درهم سبكنده‌در و بعضا نون الحاق
و بنه مابعدنى انكله منصوب ايدوب قطن عبدالله درهم ديرلر و ابن تيناتى موعب
نام كتابنده ديديكه عربلر قط عبدالله درهم ديرلر طاء موقوفا متروك و عبدالله
مجرور اوله‌رق بصريون بو تركيبى تصويب ايتديلر حسب زيد كفى زيد درهم
معناسنه بوراده كفى كافك كسريله مكفى معناسنه‌در وقچن قط كلمه‌سيله زمان ماضى
مراد اولنور ايسه دائما منون اولميه‌رق مرفوع اولور مثلا ما رأيت مثله قط ديرسن
و اكر برنسنه‌يى تقليل ايچون ايراد اولنورسه مجزوم اولور مثلا ماعندك الاهذا قط
ديرسن يعنى سنك يانكده انجق يالكز شو نسنه وار در و اكر الف وصله ملاقى
اولورسه مكسور اولور مثلا ماعلمت الاهذا قط اليوم ديرسن يعنى بو كونه قدر
انجق همان بونى بيلدم و مافعلت هذا قط ديرسن طانك سكونيله قط ديرسن طانك
رفعيله على قول قط يا هذا ديرسن طاى مشدده‌نك حركات ثلاثيله وطاى مخففه‌نك
ضميله‌ده و اشبو قط كلمه‌سى وجه مذكور اوزره زمان معناسنه اولنجه همان ماضى
اوله‌رق منفى‌يه مخصوصدر ما رأيته قط كبى لكن عامه مضارع ايله استعمال ايدوب
لا افعله قط ديرلر و بخارئ شريفده برقاچ موضعده مثبتدنصكره ورودايلمشدى ازجمله
صلوة كسوف فصلنده اطول صلوة صليتها قط متن شريفى بعد الاثبات وارد اولدى
و سنن ابى داودده توضأ ثلاثا قط عبارتيله وارد اولمشدر ابن مالك لغت اولمق اوزره

شوا هدده ثبت ایلیوب و بو لغت اکثر محاته خفی اولمشدر دیدی و بعضلردن ماله
الاعشرة قط یافتی عبارتیله منقولدر مخفف ومجزوم و مثقل مجرور اوله‌رق مترجم
دیرکه بو ماده‌نك زیادهٔ تفصیلی مغنی اللبیب ودرّة الغواصده مبسوطدر (قطاط)
قطام وزننده حسبی معناسنه درکه بکا یتشور دیمکدر یقال قطاط ای حسبی
(القط) قافك کسریله بهره و نصیب معناسنه‌در یقال استوفی قطه‌ای نصیبه وصك
وحجته دینور و محاسبه کتابنه یعنی حساب دفترینه دینور جمعی قطوط کلور یقال
قیده فی لقط ای فی الصك وکذا کتاب المحاسبة وقط کدی‌یه دینور سنور
معناسنه جمعی قطاط کلور قافك کسریله و قططه کلور عنبه وزننده و کیجه‌دن
بر ساعته دینور یقال مضی قط من اللیل ای ساعة منه (القطقطه) قافلرك
کسریله خرده یغموره دینور علی قول قطره‌سی بیوك اولوب متصل ومتتابع
یغن یغموره دینور یاخود طلویه دینور یاخود خرده طلویه دینور
(القطقطة) زلزله وزننده اختلاف مزبور اوزره یغمور یاغدرمق معنا-
سنه‌در یقال قطقطت السماء اذا امطرت و بالکرجه بغرتلق قوشی اوتمك
معناسنه در یقال قطقطت القطاة اذا صوتت وحدها (التقطقط) تزلزل وزننده
بر ایشه معرفت واستشاره‌سز علی العمیا سلوك ایلمك معناسنه در یقال تقطقط
فلان فی الامر اذا رکب رأسه وقرغه قو بی‌یه اینمك معناسنه درکه صوتندن متصرفدر
یقال تقطقطت الدلو اذا انحدرت وآدیملری صیق صیق آتارق تیز تیز یوریمك
معناسنه‌در یقال تقطقط فلان اذا قارب الخطو واسرع وسیر وسیاحت ایلمك
معناسنه در یقال تقطقط فی البلاد اذا ذهب (القطقاط) ثرثار وزننده سرعتله
اولان کیجه سیرینه وصف اولور یقال دلج قطقاط ای سریع (قطیقط) مصغر
بنیه‌سیله بر موضع آدیدر (القطاقط) قافك فتحیله (والقطقط) هد هد وزننده
بر ر موضع آدیدر (القطقطانة) قافلرك ضمیله کوفه‌ده برموضع آدیدرکه
نعمان بن المنذر نام امیرك زندانی ایدی (دارة قطقط) هد هد وزننده وقافلرك
کسریله‌ده نـ بازده در بر موضع آدیدر (القطایط) قافك فتحیله یمنده برقریه در
(وقطایط) سوریلره یاخود پراکنده بلوکلره اطلاق اولنور یقال جاءت الخیل
قطائط ای قطیعا قطیعا اوجماعات فی تفرقة (القطاط) کتاب وزننده شول
ارتکه دینورکه یابوشجیلر ایشی تلك اوزرنده کسرلر بینلرنده اندازه تعبیر
ایدرلر وطوار طارغنك اوجلر ینك مدار ینه دینورکه بیطارك قطع ایلدکلری
دائره‌سیدر و بك قیورجق صاچلو یه دینور بوراده صحیح نسخه والشدید جعودة
الشعر اولمقدر ومغاره‌نك وکسه‌نکنك اوست یاننه دینور وطاغك اوجنه علی قول
قیانك کنار ینه دینورکه کسلمش هیئتنده یالچین اولور جمعی اقطه کلور (القطة)

سفینه

سفينه وزننده بودخی مغارەنك وكسەلكك اوست يانبه دينور (القطوط)
حزور وزننده جست وچالاك آدمه دينور يقال رجل قطوط اى خفيف كيش
(القطوطى) خجوجى وزننده آديملرنى صيق صيق اتارق يوريين كمسه دينور
يقال رجل قطوطى اذا كان يقارب الخطو (التقطيط) تفعيل وزننده جقرقجى
قوطو يايمق معناسنەدر يقال قطط الخراط الحقة اذا قطها (المقط) ميمك وقافك
فتحيله آت قسمنك ايكولر ينك او جلرنده كرتلك تعبير اولنان بومشق كيكلرك
او جلر ينه دينوركه اوراده اوكورغەيه وارمغله كسيلوب قالور (المقطقط)
مدحرج وزننده باشنك تپەسى قر پوز دليمى كبى اكرى اولان كمسه دينور يقال
رجل مقطقط الرأس اى المصعنبة (القعرطة) دحرجه وزننده بنايى سوكوب
اندرمك معناسنەدر يقال قعرط البناء اذا قوضه (القعط) قعط وزننده بركسيه
شدت وتضييق ايلمك معناسنه در يقال قعط على غريمه قعطا من الباب الثالث
اذا شده وضيقه وقورقق اولمق معناسنەدر يقال قعط الرجل اذا جبن و يره يقمق
معناسنەدر يقال قعط فلانا اذا صرعه وطارلمق معناسنەدر يقال قعط عليه اذا غضب
وپك حيقرمق معناسنه در يقال قعط فلان اذا صاح شديدا وقعط چوق قيونه
دينور يقال عنده قعط اى شاء كثيرة وطوارى پك سورمك معناسنه در يقال
قعط الدابة اذا ساقها شديدا وكشف ايلمك معناسنەدر يقال قعط عن وجهه اذا كشف
وسوروب قوغمق معناسنەدر يقال قعطه اذا طرده و باشه صارق صارمق معناسنەدر
يقال قعط العمامة فى رأسه اذا شدها وقوريمق معناسنەدر يقال قعط الشئ اذا يبس
وخوار وذليل اولمق معناسنەدر يقال قعط الرجل قعطا من الباب الرابع اذا ذل وهان
(التقعيط) تفعيل وزننده بودخى شدت وتقاضا ايلمك معناسنەدر يقال قعط على
غريمه اذا شده وضيقه وطوارى پك سورمك معناسنه در يقال قعط الدابة
اذا ساقها شديدا وفاحش سوز سويلمك معناسنەدر يقال قعط فى القول اذا افحش
(الاقعاط) همزەنك كسريله پك حيقرمق معناسنه در يقال اقعط الرجل اذا
صاح شديدا وفاحش سوز سويلمك معناسنه در يقال اقعط فى القول اذا افحش
واهانت ايلمك معناسنه در يقال اقعط فلانا اذا اهانه ومنكشف اولمق معناسنه در
يقال اقعط القوم عنه اذا انكشفوا (القعاط) سحاب وزننده (والقعاط)
كتاب وزننده طوارى پك سوريجى آدمه دينور يقال رجل قعاط وقعاط اى
سواق عنيف للدابة (المقعط) معظم وزننده طوارك اوزرنده مرتفع اولوب
حواله اولان يوكه دينور يقال حمل مقعط اى مرتفع على الدابة (المتقعط) اسم
فاعل بنيەسيله باشنك صاچى بغايت قيورجق اولان آدمه دينور يقال رجل متقعط
الرأس اى الشديد الجعودة وهر خصوصده تشديد وتضييق ايدن آدمه دينور

يقال هو متقعط اى متشدد فى الامر (الاقتعاط) افتعال وزننده دلبندى چانه آلتندن كنورميه‌رك صارنمق معناسنه‌در يقال اقتعط الرجل اذا تعمم ولم يدر تحت الحنك (المقعطة) مكنسه وزننده صارغه دينور عمامه معناسنه (القعوطة) قعرطه وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى (القعموط) عصفور وزننده كوچك چوجق صاردقلرى اوزون خرقه‌يه دينوركه باغرداق تعبير اولنور قماط دخى ديرلر (القعموطة) هايله بوق بو جكنك يوارلديغى يوارلغه دينور (القفط) نفط وزننده كچى چفتلشوركن فرجنك ايكى جانبنى بوزمك معناسنه‌دركه اورالرى آجيقله بوزر يقال قفطت العنز مابين قطرى فرجها قفطا وحيوان چفتلشمك معناسنه‌در على قول چتال طرنقلو اولان حيوانك چفتلشمسنه مخصوصدر يقال قفط اتاه قفطا من الباب الاول والثانى اذ سفدها وعوض ومكافات ايلمك معناسنه‌در تقول قفطنا بخير اى كافانا (القفطى) جمزى وزننده كثير الجماع آدمه دينور يقال رجل قفطى اى كثير النكاح (القيفط) حيدر وزننده قفطى معناسنه در (قفط) قافك كسريله صعيد مصرده بر بلده دركه امام على المرتضى رضى الله عنه ايامنده علو يونه وقف اولنمشيدى (الاقفيطاط) اشميراز وزننده كچى شهوتندن ناشى اكسه‌سنى تكه‌يه صونوب اوزاتمق معناسنه‌در يقال اقفاطت العنز اذا مدت مؤخرها الى التيس (الاقتفاط) تكه ديشى كچينك اكسه‌سنى كنديسنه جكوب قوجقلمق معناسنه‌در يقال التيس يقتفط العنز والبها اى يضم مؤخرها اليه بعض نسخه‌ده مؤخره اليها عبارتيله مرسوم اولمغله مؤخردن مراد آلتى اولور (التقافط) تفاعل وزننده تكه ايله كچى اقتفاط خصوصنده يار دملشمق معناسنه در يقال تقافط التيس والعنز اذا تعاونا فى الاقتفاط (المتقفط) اسم فاعل بنيه‌سيله شول راكبه دينوركه بنديكى دابه اوزره كركى كبى چوكوب برلشميه‌رك چوملو ر كبى اوتورر اوله كو يا عجله ايله نزول ايليه‌جك هيئتنده اوله (القفلطة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى قاپمق معناسنه‌در يقال قفلطه من يده اذا اختطفه (القلطى) عربى وزننده پك بو دور كمسنه‌يه دينوركه جوجه اوله‌جقدر يقال رجل قلطى اى قصير جدا كذلك كدى وكو پك قسمنك پك بودرلرينه دينور زغر كبى وخبيث ومارد وآفت كشى يه دينور يقال رجل قلطى اى خبيث مارد (القلاط) غراب وزننده (والقيليط) قافك كسريله بو نلرده جوجه آدمه وجوجه كدى يه وكو پكه دينور (القليط) سكيت وزننده دبه طشاق آدمه دينور يقال رجل قليط اى ادرة (القلاط) غراب وزننده (والقاط) سمك وزننده (والقلوط) سنور وزننده جن وشياطين اولادندن اوج نفر شخص اسميدر (القلط) خاط وزننده چركينلك وياقشقسزلغه دينور يقال فيه قلط اى

دمامة

دمامة (الاقلط) افضل وزننده بك نو میدد دیمکدر یقال هوا قلط منه ای آیس
شارحك بیاننه کوره فعلی نامسموعدر (قلاط) کتاب وزننده قزوین ایله خلخال
بیننده برقلعه آدیدر (الاقلعطاط) اشمئزاز وزننده باشك صاچی زنکی صاچی کبی
پك وقیورجق اولمق معناسنه در یقال اقلعط الشعر اذا جعد وصلب (المقلعط)
مطمئن وزننده دائما قورقوب صقنمغله اورکوب قاچار اولان انسان وحیوانه دینور
وصاچی پك قیورجق اولوب اوزامز اولان باشه دینور یقال رأس مقلعط ای الشدید
الجعودة لایکاد یطول شعره (القلعطة) دحرجه وزننده معنای مذکوردن اسمدر
صاچ پك قورجق اولوب اوزامز اولمغه دینور (القاطاط) خزعال وزننده محمد بن
یحیی نام ادیبك لقبیدر (القمط) خط وزننده بشکده کی چوجغی بغلدقلری کبی
برکسه‌نك اللرینی وایاقلرینی یانلرینه یناشدیروب چکوب بغلمق معناسنه‌در یقال قمطه
قمطا من الباب الاول والثانی اذا شدیدیه ورجلیه کما یفعل بالصبی فی المهد وطوتساغك
اللرینی بر یره کتوروب صمصقی بند ایلمك معناسنه در یقال قمط الاسیر اذا جمع بین
یدیه ورجلیه وقوش چفتلشمك معناسنه‌در یقال قمط الطائر انثاه اذا سفدها وجماع
ایلمك معناسنه در یقال قمط المرأة اذا جامعها وطاتمق معناسنه‌در یقال قمط طعمه
اذا ذاقه ودوه‌یی قطار لمق معناسنه در یقال قمط الابل اذا قطرها واخذ ایلمك
معناسنه‌در یقال قمطه اذا اخذه (التقمیط) بو دخی طوتساغك اللرینی وایاقلرینی
بر یره کتوروب بغلمق معناسنه‌در یقال قمط الاسیر بمعنی قمطه (القماط) کتاب
وزننده طوتساغك اللرینی وایاقلرینی بغلدقلری ایپه دینور وچوجقلری بشکده
صاروب بغلدقلری خرقه‌یه دینور که باغرداق تعبیر اولنور یقال قمط الصبی
بالقماط وهو الخرقة التی تلف علی الصبی فی المهد وبوغزلنه‌جق قیونك ایاقلرینی
بغلدقلری باغه دینور بومناسبتله وقعت علی قماطه دیرلر فطنت بتوده معناسنه‌که
فلانك حبائل ومصادینه یعنی خلقی صید ایده‌جك دوزاقلرینه وآغلرینه مطلع اولدم
دیمکدر (القمط) قافك کسریله شول ایپه دینور که حشم نشینلرك هوغ تعبیر
ایلدکلری ساز لقدن مصنوع اولرینك سازلقلرینی انکله بری برینه بند ایدرلر
وذبح اولنه‌جق قیونك ایقلرنی بغلدقلری ایپه دینور (القمیط) امیر وزننده
تمامیله اطلاق اولنور کویا که شهور وایامی بری برینه مرتبط اولمشدر یقال حول
قمیط ای تام (القمعوطة) قافك ضمیله اوصورغان بوجکنك بوارلدیغی بوارلغه
دینور (الاقمعطاط) اقلعطاط وزننده بر آدمك قارننك اوست طرفی بیوك وقبا
اولوب اشاغیسی یصی وباصق اولمق یاخود بعضی بعضنه متداخل اولمق
معناسنه‌در یقال اقمعط الرجل اذاعظم اعلابطنه وخمص اسفله اوتداخل بعضه فی بعض
(القنبیط) قافك ضمی ونون مشدده‌نك فتحیله لهنه انواعنك اغلظ نوعنك اسمیدر

/

مخروردی الغد اومورث غلطندر وتخمنی بعد الجماع فرزجه مفسد منی اولمغله حامله
مانعدر ترکیبده تحریفله قرنبیط دیدکلری سبزه اولهجقدر محدثیندن محمد
ابن الحسین القنبیطی بیعنه منسوبدر (القنسطیط) قافك ضمی ونونك سکونی وسینك
فتحیله برشجر معروف آدیدر (القنوط) قعود وزننده (والقنط) فتحتینله
(والقناطة) سماحه وزننده نومیداولمق معناسنه در یقال قنط الرجل قنوطامن الباب
الاول والثانی وقنط قنطا من الباب الرابع وقنط قنطة من الباب الخامس اذا یئس
واما قنط یقنط کمنع یمنع وقنط یقنط کحسب یحسب فهاتان علی الجمع بین اللغتین یعنی
بو ایکی صیغه تداخل لغتین قبیلندندر مؤلف تصویر بابده تشویش ایلمکله شارحك
تنظیمی اوزره رسم اولندی (القنط) فرح وزننده وصفدرکه باب رابعدن اولهجقدر
باب اول و ثانیدن قانط و خامسدن قنوط در (التقنیط) تفعیل وزننده نومید
ایلمك معناسنه در یقال قنطه اذا آیسه (القنط) قافك فتحی و نونك سکونیله منع
ایلمك معناسنه در یقال قنطه قنطا اذا منعه و قنط کوچك چوجغك چوکنه دینور
(القوط) شوط وزننده قیون وکچی سوریسنه علی قول یوز عدد اولانه دینور
جمعی اقواط در یقال له قوط من الغنم ای قطیع اومائة (القوطة) ثمره وزننده
یوك قوصره سپدینه دینور یقال اعطاه بالقوطة ای بالجملة الکبیرة (قوط) لوط
وزننده بلخ قضاسنده برقریه در و عبدالله بن محمد نام محدثك جدی اسمیدر (قوطه)
قافك ضمیله بر موضع آدیدر (القواط) شداد وزننده قیون سوریسنی یاخود
یوز عدد اولانی رعی ایدن چوبانه دینور
(* فصل الکاف *) (الکحط) قحط وزننده وآنده لغت فصیحه در یقال کحط
القطر کحطا لغة فی قحط ویقال عام کاحط ای قاحط (الکسط) کافك ضمیله قسط
وزننده و مرادفیدرکه داروی معروفدر (الکسطان) سلمان وزننده توزه دینور
غبار معناسنه (الکشط) کافك فتحی و شین معجمه نك سکونیله برنسنه نك یوزنی
اورتوب بورین شیئی یوزندن برطرف ایدوب آچق معناسنه در یوزدن نقابی
قالدروب آچق کبی یقال کشط الغطاء عنه و منه قوله تعالی [واذا السماء کشطت]
ای قلعت کما یقلع السقف و آتك آرقه سندن چولی کیدروب آچق معناسنه
مستعملدر یقال کشط الجل عن الفرس اذا کشفه (الکشاط) کتاب وزننده
بر نسنه نك یوزندن ستر ایدن شیء زائل اولمغله یوزی آچلمق معناسنه در وکشاط
ذبح اولنمش دوه دن یوزلمش دریه دینور و بعضا انی یوزلمش کوده اوزره محافظه
ایچون اورترلر و منه یقال ارفع کشاطها لا نظر الی لحمها و بو کشاط همان دوه یه
مخصوصدر سائر حیوانك مسلوخنده استعمال اونمز شارح دیرکه عربلر کشطت
البعیر کشطا دیرلر نزعت جلده معناسنه سلخت البعیر دیمزلر پس کشط وکشاط

دوه‌یه مخصوصدر نته‌كه جلدت البعیر دخی دیرلر انتهی (الانكشاط) انفعال وزننده بو دخی بر نسنه‌نك یوزندن ستر ایدن شیٔ زائل اولمغله یوزی آچلمق معناسنه‌در یقال انكشط الشیٔ اذا انكشف و قلبدن خوف و اندیشه زائل اولمق معناسنه مستعملدر یقال انكشط الروع اذا ذهب (الكشطة) كتبه وزننده مكشوط اولان حزورلرك صاجلرینه دینور (الكلطة) كافك فتحی و لامك سكونیله طوپال كمسه‌نك علی قول ایاغی كسلمش كمسه‌نك سكرتمسنه دینور یقال بعدالكلطة ای عدو الاقزل اوالمقطوع (كلطه) فتحاتله فرزدق نام شاعرك اوغلنك آدیدر (الكلط) ضمتیله كمال فرح و نشاطلرندن بری اونه تقلب ایدن كمسه‌لره دینور یقال هم كلط ای منقلبون فرحا و مرحا ظاهرا مفردی كالط در

(* فصل اللام *) (اللاءط) لامك فتحی وهمزه‌نك سكونیله بر آدمه بر ایش امر ایدوب و آنی ایشلتمكده الحاح و ابرام ایلمك معناسنه در یقال لأطه لأطا من الباب الثالث اذا امره بامرفالح علیه و اوق ایله اورمق معناسنه‌در یقال لأطه بسهم اذا اصابه به وبورجلو مقوله‌سنه تقاضا و ابرام ایلمك معناسنه‌در یقال لأطه اذا اقتضاه فالح علیه وكیدن كمسه كورنمز اولنجه‌قدر اكسه سندن باقوب طورمق معناسنه در یقال لأطه اذا اتبعه بصره فلم یصرفه حتی توارى ودكنكله اورمق معناسنه‌در یقال لأطه بالعصا اذا ضربه بها و بر طرفه التفات ایتمیه‌رك عجله ایله قاچاراق كچوب كتمك معناسنه‌در یقال لأط فی مروره اذا مرفارا مستعجلا لایلتفت و بر كمسیه صقلجم ایلمك و شدتله معامله قلمق معناسنه‌در یقال لأط علیه اذا اشتد علیه (اللبط) حبط وزننده یره اورمق معناسنه در یقال لبط به الارض لبطا من الباب الاول اذا ضرب به الارض و بر كمسه همان یره دوشوب سریلوب یاتمق معناسنه‌در اصابت عین وحما وجن مسی وفوقانی یردن دوشوب یاتمق كبی یقال لبطبه علی بناء المجهول اذا سقط من قیام و صرع و زكامه اوغرامق معناسنه‌در یقال لبط الرجل علی المجهول اذا اصابه الزكام و دوه یلركن اللرنی پاط پاط یره اورمق معناسنه‌در یقال لبط البعیر لبطا من الباب الثانی اذا خبط بیده وهویعدو (اللبطة) ثمره وزننده زكام علتنه دینور (الملبوط) زكام علتنه اوغرامش آدمه دینور یقال لبط به فهو ملبوط ای مزكوم (اللبطة) فتحتیله التباط معناسندن اسمدركه دوه‌نك یلوب سكردركن اللرنی یره اورمسنه دینور و پك اغسق كمسه‌نك سكرتمسنه دینور یقال یعد واللبطة ای عد والاقزل و لبطه فرزدق نام شاعرك اوغلونك اسمیدركه اوچ برادرلر ایدی بری لبطه و بری كلطه و بری خبطه‌ایدی (التلبط) تفعل وزننده متحیر اولمق معناسنه‌در یقال تلبط الرجل اذا تحیر و یلمك معناسنه‌در یقال تلبط اذا عدا ویاتوب بری‌اوته آغنمق معناسنه‌در یقال تلبط اذا اضطجع وتمرغ

و بر نسنه‌یه یونلمك معناسـنه در يقال تلبط اليه اذا توجه (الملبط) منبر وزننده
بر موضع آدیدرکه بین‌العرب انده بر وقعه اولمغله یوم الملبط مشهوردر (لبطيط)
زنبيل وزننده اندلسده جزیرهٔ خضراده بر بلده آدیدر (الانتباط) افتعال‌وزننده
دوه یلوب سکردرکن اللرنی یره اورمق معناسـنه در يقال التبط البعير اذا اخبط
بيده و هويعدو و بر ایشـه سعی ایلمك معناسنه‌در يقال التبط فلان فى امر اذا سعى
فيه و متحير اولمق معناسـنه در يقال التبط الرجل اذا تحير و مضطرب و بیقرار
اولمق معناسـنه‌در يقال التبط الرجل اذا اضطرب و آت سـکردرکن‌وصچرارکن
اللرنی بر ارایه کتورمك معناسنه‌در يقال التبط الفرس اذا جمع قوائمه وبرکسه‌نك
اطرافنه طولانوب اکا ملازمت ایلمك معناسنه‌در يقال التبط القوم به اذا اطافوابه
ولزموه (الالباط) همزه‌نك فتحيله دریلره دینور جلود معناسـنه شارحك بیاننه
کوره مفردی لبط‌در فتحتینله (اللثط) لامك فتحی و ثای مثلثه‌نك سـکونیله
بر نسنه‌یی آهسته‌جه آتمق معناسـنه‌در يقال لثطه لثطا من‌الباب الثانى اذا رمى به
و آهسته‌جه اورمق علی‌قول الك آیه‌سیله ارقه‌یه آزجه آزجه اورمق معناسنه‌در
چوجقی اوخشـارکبی يقال لثط فلانا اذا ضربه خفيفا او ضرب ظهره بالكف قليلا
قليلا و بورك سورمك معناسنه در يقال لثط العاذر اذا رمى به‌سهلا (اللحط) فحط
وزننده صو سرپمك و صوله‌مق معنا سـنه در يقال لحط باب داره لحطا من الباب
الثالث اذا رشه بالماء و اوته دفع ایلمك معناسنه‌در يقال لحطه اذا زبنه (الالتحاط)
افتعال وزننده اویکه‌لنمك معناسنه‌در يقال التحط الرجل اذا غضب (الالتخاط)خای
معجمه‌ایله اختلاط معناسنه‌در يقال التخط الامر بمعنى اختلط ظاهرا مقلوبدر (اللط)
لامك فتحی و طانك شده سـیله بر نسنه‌دن آیرلمیوب مداومت ایلمك معناسـنه‌در
يقال لط بالامر لطا من‌الباب الثانى اذا لزمه و بر نسنه‌نك اوزرنی اورتمك معناسته‌در
يقال لط عليه اذا ستره و بر خبری بر کسه‌دن برطرفه بوروب صاقعله کتم ایلمك
معناسـنه‌در يقال لط عنه الخبر اذا لواه وكتمه شـارح طواه نسخه‌سنی استحسان
ایلیوب لواه اولمغی تصویب ایلمشدر و قپویی قپامق معناسنه‌در يقال لط الباب اذا
اغلقه و بر نسـنه‌یی بر شیئه یاپشدرمق معناسـنه در تقول لططت الشئ به اذا
الصقته و انکار ایلمك معناسـنه‌در تقول لططت حقه وعن حقه اذا جحدته و ناقه
سکردرکن قویرغنی پاچه‌سی ارانسه قصدرمق معناسنه‌در يقال لطت الناقة بذنبها
اذا لصقته بحيائها عندالعدو و لط بوبانمش حنظل چکردکندن نسوان عربك اتخاذ
ایلدکلری قلاده‌یه دینـور جمعی لطاط کلور لامك کسریله تقول رأيت فى عنقها
لطا حسنا وهو القلادة من حبّ الحنظل المصبغ (الالطاط) همزه‌نك کسریله‌بودخی
بر نسـنه‌نك اوزرنی ستر ایلمك معناسـنه‌در يقال الط عليه اذا ستره و انکار ایلمك

معنا

معناسنه‌در يقال الط حقه اذا جحده و قبری یره یاپشق یاصتمق ایلمك معناسنه‌در
یقال الط قبره اذا لزقه بالارض و بورجلو حق و مطلوبندن ممنوع اولمق معناسنه‌در
یقال الط الغریم اذا منع من الحق (الملطاط) میمك کسریله طاغك تپه سنده
و بر طرفنده اولان سیوری برونه دینور و بزر یاغی دکرمننه دینور
علی‌قول ال دکرمننك النه دینورکه اکا یاپشوب دوندررلر و دره‌نك و دکزك
قییسنه دینور و چوق سلوك اولنمش یوله دینور و اتمك آچه‌جق اوقلاغویه دینور
و دیوارجیلرك دیوار صیوایجق ماله‌لرینه دینورکه بر نوعنه مصرین تعبیر اولنور
و باش یاریغی انواعندن سمحاق معناسنه‌درکه باش کمیکنك اوزرنده اولان زارکبی
یوفقه دری‌یه اینن یاریقدن عبارتدر علی‌قول ملطاط بینی‌یه بالغ اولان یاریغه‌دینور
و دوه‌نك باشنك اورته‌سنده اولان سیوری کمیکه دینور و باشك برطرفنه علی‌قول
جمله‌سنه یاخود دریسنه یاخود هرشقنه دینور ایکیسنه ملطاطان دینور (اللطاط)
سحاب وزننده بو دخی طاغك تپه‌سنده و بر طرفنده اولان سیوری برونه دینور
(الملطاة والملطاء والملطی) میملرك کسریله بونلرده باش یاریغندن سمحاق یاخود
بینی‌یه بالغ اولان یاریغه دینورکه ذکراولندی (اللطلط) لاملرك کسریله دیشلری
غلیظ اولان کمسیه دینور یقال رجل لطلط ای الغلیظ الاسنان و پك قوجه ناقه‌یه‌دینور
و یاشلو قاری‌یه دینور (اللاط) خبیث کمسیه دینور (الملط) اسم فاعل بنیه‌سیله
ناسه خباثت تعلیم ایدن وخباثته اغرا ایدن کمسیه دینور یقال هولاط ملط ای خبیث
مخبث (الالط) همزه‌نك و لامك فتحیله دیشلری چوریوب دوشمش آدمه دینور یقال
رجل الط اذا کانت قدسقطت اسنانه وتأکلت (لطاط) قطام وزننده قیتلق سنه‌یه
دینورکه خیر وعطایی ستر ومنع ایدر (الالتطاط) افتعال وزننده طیب سورنمك
معناسنه‌در یقال التط بالمسك اذا تلطخ به و خاتون جاریه بورنوب کزلنمك معناسنه‌در
یقال الطت المرأة اذا استترت و بر نسنه‌یی ستر ایلمك معناسنه‌در یقال التط
الشئ اذا ستره (اللعط) لامك فتحی و عینك سکونیله طوارك بیونه ارقوری
داغ بصمق معناسنه در یقال لعط البعیر لعطا من الباب الثالث اذا کوی فی عرض
عنقه وسرعت ایلمك معناسنه در یقال لعط الرجل اذا اسرع ودوه اوتلامق
معناسنه دریقال لعطت الابل اذارعت وبرکسه‌نك حقنی بری اوته بوروب صاروب
عوق وتاخیر ایلمك معناسنه در یقال لعط فلان بحقه اذا اتقاه‌به وبرکسه‌یی اوق ایله
اورمق یاخود کوز دکورمك معناسنه در یقال لعطه بسهم اوبعین اذا اصابه‌والعاط
لفظندن مفرد اولور کماسیذکر ویلامق معناسنه در یقال لعطه اذالحسه (اللعطة)
غرفه وزننده اسمدر اوق طوقنمغه یاخود کوزدککه دینور وعلطه معناسنه درکه
عرب نسوانك زینت ایچون یوزلرینه چکدکلری خطوطه دینور وچقر طغانك

چهره سنده اولان قرامتغه دینور وقیونك بیونك ارقوریسنده اولان سواده دینور مؤلف معنای ثانی یی تکرار ایلمشدر (اللعطاء) حمراء وزننده بیونك ارقوریسنده سیاهلق اولان دیشی قیونه واویلسی بیونه دینور (الالعاط) همزه نك فتحیله شول چیز کیلره دینورکه حبش اهالیسی چهره‌لرینه استره ایله چیزرلر مفردی لعط در سعد وزننده (لعط) لامك ضمیله اسـا میدندر اسامة بن لعط هذیل قبیله سندن برکسه در ولعط دیوارك وطـا غك ارقو ری یانلرینه دینور (اللاعط) دیوارك یاخود طاغك ارقوریجه یانی قوللیه‌رق کیدن آدمه دینور یقال مرفلان لاعطا ای معارضا الی جنب حائط اوجبل (الملعط) مقعد وزننده نباتی تمامه رعی اولنمش یره دینور علی‌قول اوبه‌نك یقین حوالیسنده اولان مرعایه دینور (لعوط) جرول وزننده بررجل اسمیدر (اللعمط) زبرج وزننده دلی زفیر بدزبان عورته دینور یقـال تزوج فلان لعمطا ای مرأة بذیئة (اللغط) لامك فتحی وغین معجمه نك سکونی وفتحیله غربو وفریاد وشما طه‌یه دینور علی‌قول نیه‌مبنی‌ونه اولدیغی منفهم اولمیان اصوات مبهمه‌یه دینور جمعی الغاط کلور تقول سمعت لغط القوم ای‌صوتهم وجلبتهم اوهواصوات مبهمة لاتفهم ولغط غینك سکونیله مصدر اولور ناس غربو وفریاد ایلمك معناسنه‌در یقال لغط القوم لغطا من‌الباب‌الثالث اذاصوتواولغط ونغیط کوکرجین وبغر تلق قوشی اوتمك معناسـنه در یقال لغط الحمـام والقطاة لغطا ولغیطا اذاصوتا ونغط اوك طشره قپو سنك اوکنه دینور تقول رأیته یقعد اللغط ای فناء الباب (التلغیط) تفعیل وزننده (والالغاط) همزه نك کسریله یونلر ده ناس جغلتی وشمـاطه وغوغا ایلمك معنا سـنه در یقال لغط القوم والغطوا بمعنی لغطوا والغاط سودایچره قیزغین طاش براقغله سود قاشیر دامق معنا سنه مستعملدر یقـال الغطاللبن اذاالقی فیه الرضف فارتفع له التشیش (لغاط) غراب وزننده برطاغ وبرصو آدیدر (اللقط) لامك فتحی وقافك سـکو نیله یردن برنسـنه یی قالدروب آلمق معنا سـنه در یقال لقط الشیء لقطا من البـا ب الاول اذا اخذه من‌الارض وبرتق ثوبه یامه اورمق معنا سـنه در یقال لقط الثوب اذارقعه ورفاه (الملقوط واللقیط) امیر وز ننده یردن قالدر یلوب آلنمش نسنه یه دینور یقال شیء ملقوط ولقیط ای‌اخذ من‌الارض وکوشه باشنه یاخود جامعه براقلمش چوجغه اطلاق اولنور مایؤول الیه اعتباریله وشول قیویه اطلاق اولنور که ناکهانی من‌غیر طلب اوز رینه واریله که بولنتی کبی اولور ولقیط اسمـا دندر لقیط البلوی ولقیط الربیع ولقیط بن صبره ولقیط بن‌عامر ولقیط بن‌عدی ولقیط بن عباد اصحـابدندر (اللاقط) اثوابه یامه اوریجی‌وشال مقوله‌سنی اوریجی کمسیه دینور یقال هولاقط ای‌رفاء وآزاد اولمش قوله دینور نته‌که آزاده قولك کوله‌سنه ماقط وآنك کوله‌سنه

ساقط دینور ومنه یقال ساقط بن ماقط بن لاقط مؤلف بوراده وکل عبد اعتق والماقط عبده والساقط عبده عبارتیله بیان ایلمکله اولکی عبده ضمیری عبدمعتقه وایکنجی ضمیر ماقطه راجعدر (اللقاطة) ثمامه وزننده یره آتلمش بی قدر وقیمت نسنه‌یه دینور یقال هذه لقاطة ای سقاطة لاقیمة لها وبرده بولنوب قالدیریلان شیئه دینور لقطه کبی کما سیذکر (اللقاط) سحاب وزننده اکین بچلد کد نصکره اوراق طوغنمامغله برنده قلان بشاغه دینورکه بشاقجیلر دیروب آلورلر (اللقاط) کتاب وزننده معنای مزبور دن اسمدر بشاق دیرمکه دینور یقال هو یتعیش باللقاط عن اللقاط ای السنبل الذی تخطئه المناخل ولقاط قرشویه اطلاق اولنور تقول داره بلقاط داری ای بحذائه (الملقطان) قلتبان وزننده احمق معناسنه مستعملدر مؤنثی ملقطانه در وبوندا مقامنه مخصو صدر یقال یاملقطان ویا ملقطانة ای یااحمق ویاحمقاء کویاکه بو آدم دوکنتیسی برنده‌در (اللقط) فحتینله (واللقطة) حزمه وزننده (واللقطة) همزه وزننده یر دن قالدیر یلان بولنتی به دینور لقاطه کبی کتب فقهیه ده احکامی واردر تقول وجدت لقطا ولقطة ولقطة ولقاطة وهو ماالتقط ولقط فحتینله شول دانه‌لره دینورکه بعدالحصا دیرلرنده قالمغله خلق آنلری دیوشوروب آلورلرکه بشاق تعبیر اولنور ومعدنده بولنان التون قطعه‌لرینه دینور تقول وجدت فی المعدن لقطا ای قطع ذهب وبرکونه خوش سبزه اسمیدر که دواب آنی جابجا اراشدرر لر مفردی لقطه‌در (اللقیطة) سفینه وزننده فرومایه ورذیل ومحقراره وعورته اطلاق اولنور یقال رجل وامرأة لقیطة ای مهین رذل (بنواللقیطه) برجماعتدر که انالر نی طفل ایکن حذیفة بن زید برقحط سنه ده جوارنده بولوب قالدرمشیدی وحسنا اولمغله اصلنی بعد التفتیش پدرندن بالاختطاب کندیسی تزوج ایلدی مزبوره عصم بن مروان نام کسه نك قیزی ایدی حماسه ده مرسوم اولان ابیاتك اولی محرفدر روایت صواب اولان بنوالشقیقه المقدر وشقیقه عباد بن زیدك قیزیدر قاف بابنده مرسو مدر شارحك بیانی اوزره بیت مزبور بودر ⋆ لوکنت من مازن لم تستبح ابلی ⋆ بنو الشقیقة من ذهل بن شیبانا ⋆ (الملقاط) محراب وزننده یازو یازه‌جق قلمه اطلاق اولنور مرکب دیو شور دیکیچون یقال کتبه بالملقاط ای القلم وقیل بوله جق جنبستره‌یه اطلاق اولنور منقاش معناسنه واورمجکه اطلاق اولنور سینك دیوشوردیکیچون (الملقط) منبروزننده کندیسیله یردن نسنه آلوب قالدیره جق شیئه دینور آتش آله‌جق ماشه‌یه اطلاق بوجهتله‌در (بنو ملقط) عربدن برجماعتدر (الانتقاط) افتعال وزننده آنسزین برنسنه اوزره اوغرایوب مطلع اولمق معناسنه مستعملدر یقال التقطه اذا عثر علیه من غیر طلب فی الاصل یره دوشمش نسنه‌یی قالدروب المق معناسنه در (التلقط)

تفعل وزننده برنسنه‌یی شورادن بورادن دیروب دیوشور ملك معنا سنه در يقال تلقطه اذا التقطه من‌هنا وهنا (الملاقطة) مفاعله وزننده قرشو قرشویه اولمق معنا سنه در يقال لاقطه اذاحاذاه وآت سكردركن جمله ایاقلرنی برارایه برکدروب طوپلمق معنا سنه در يقال لاقط الفرس بقوائمه اذا اخذ ها جميعا (الالتقاط) همزه نك فتحیله دیرنتی اجناس مختلفه یه اطلاق اولنور يقال جاء القاط من‌الناس ای‌اوباش (اللاقطة) یردن بولنتی دیوشورن کمسه‌یه دینور تاء اسمیت ایچو ندر ومنه المثل * لكل ساقطة لاقطة * یعنی ناطقك آغزندن دوشن هر سوزی رایشدوب شایع ایدن کمسه بولنور حفظ لسان ایلمك معرضنده ایراد اولنور (لاقطة الحصى) قوش قور سغنه اطلاق اولنور که طاشلق دخی تعبیر اولنور (اللقيطى) لامك ضمی وقاف مشدده نك فتحیله سمیهی وزننده نقل مقال ایلمك ایچون شورادن بورادن حوادث واخبار دیو شوررر اولان کمسه‌یه اطلاق اولنور يقال انه‌لقيطى خليطى ای‌ملتقط للاخبارلينم بها بوراده خلیطی مزاوجه ایچون یاخود وصف مخصو صدر (اللمط) خط وزننده اضطراب معنا سنه در يقال له‌لمط ای اضطراب وسانجمق معنا سنه در يقال لمطه بالرمح لمطا من‌الباب الاول اذاطعنه به (لمطه) ثمره وزننده مغربده بربر طائفه سندن برقبیله‌یه مخصوص برارضك اسمیدر دریدن دوزلمش قلقانلر اورایه نسبت اولنور زیرا آنلرابتدادریی سود ایچره برسنه مدت اصلاند قد نصکره قلقان دوزرلر واول قلقا نه سیف قاطع تأثیر ایلمز عندالبعض لمط طوائف انسانیدن برطائفه نك اسمیدر (الالتماط) افتعال وزننده برکسه نك حقنی آلوب کتور ملك معنا سنه در تقول التمط بحق ای‌ذهب به (لوط) لامك ضمیله‌انبیاء عظامدن برپیغمبر ذیشان اسمیدر على نبينا وعليهم السلام عجمه وتعریف سببینی وار ایکن وسطی ساکن اولدیغیچون‌منصرف اولمشدر نته که نوح لفظی دخی‌بویله در زیرا اوچ حرفلو اولوب وسطی ساکن اولمغله بغایت خفیف اولدیغندن سببینك برینه مقاوم اولمشدر شارح دیرکه هند ووعد کلمه‌لری دخی قیاس اوزره بوکونه اولمقدر لکن ثقلت تأنیث سببیله صرف وعدم صرفلری مخیردر وحضرت لوط ابن هاران بن‌تارخ در حضرت ابراهیمك برادرزاده سیدر (اللواطة) کتابه وزننده اوغلان تصرف ایلمك معنا سنه در قوم لوطك عملیدر يقال لاط فلان يلوط لواطة اذا عمل عمل قوم لوط وحوضی چامور ایله صیوایوب تعمیر واصلاح ایلمك معناسنه در يقال لاط الحوض وبه اذا طينه (الملاوطة) مفاعله وزننده (والتلوط) تفعل وزننده بونلرده لواطه معناسنه در يقال لاوط الرجل وتلو بمعنى لاط (اللوط) سوط وزننده برنسنه برنسنه‌یه یاپشمق معنا سنه در بومنا سبتله محبوب اولان نسنه نك محبتی قلبه تعلق

ایلمك

ایلمك معنا سنه مستعملدر تقول لاط الشیء بقلبی یلوط لوطا ویلیط لیطا ای حبب
الیه والصق شارح دیرکه لوط لفظی عربیدر دینلر بومعنادن اخذ ایلدیلر کویا که
حضرت ابراهیمك آنلره فرط محبتی اولدیغی باعث تسمیه در دیدیلر ومؤلف واوبه
ویائیه بی مزج ایلمشـــدر ولوط بر کمسـیه اوق اورمق یاخود کوز دکورملك
معناسـنه‌در یقال لاط فلانا بسهم اوعین اذا اصابه‌به وبرکمسه‌یی برکمسیه الحاق ایلمك
معناسـنه در یقال لاطفلانا بفلان اذا الحقه‌به وبرنسنه‌یی کیزلمك معناسـنه‌در یقال
لاط الشیء اذا اخفاه ولوط بلدن یوقری طوتنه جق فوطه‌به دینور رداء معناسنه
وجست وخفیف ومتصرف آدمه اطلاق اولنور یقال هو لوط ای خفیف متصرف
وربا معناسنه‌در که معامله‌ده اولان فضله‌در ویاپشیجی‌ویاپشقان نسنه‌یه اطلاق‌اولنور
مبالغة وصف بالمصدردر یقـال شیء لوط ای لازق ولیطلعن ونفرین‌ایلمك‌معناسنه در
یقـال لاط الله فلانا‌ای لعنه ومنه شیطان لیطان وهو اتباع له ولیـاقت معنا سنه
مســتعملدر یاپشمق معنا ســند در یقـا ل مایلیط به النعیم ای ما یلیـق ولیط
لون ورنکه اطلاق اولنور لامك کسریله ده مستعملد ر یقال لیطه کذا ای لونه
(اللاط) الحاح وابرام ایلمك معناسنه‌در یقال لاط فی الامر لاطا اذا الح شارحك
بیانه کوره واو به‌در زیرا اصلی لوط ایدی قال وقول کبی (اللیاط) سحاب‌وزننده
بودخی ربا معناسنه‌درکه فضلهٔ معامله‌در (الالتیاط) افتعال وزننده (والاستلاط)
بر کمسه کندی ولدی اولمیانی ولدمدر دیو ادعا ایلمك معناســنه در یقال التاطه
واستلاطه اذا ادعا ولدا ولیس له والتیاط برکمسه بر حوضی مخصوص کندیسیچون
صیوایوب تعمیر واصلاح ایلمك معناسـنه‌در یقال التاط حوضا اذا لاطه لنفســه
وبرنسنه برنسنه‌یه یاپشمق معناسنه در یقال التاط بقلبی اذا لصق به (اللویطة)
ســفینه وزنـنـده بری برینه قارشمش طعامه دینور تقول اطعمنا باللویطة ای
بطعام اختلط بعضه ببعض (اللیطة) لامك کسریله قامشك قبوغنه دینو ر یقال
ذبحه باللیطة ای قشر القصبة کذلك یابك وقارغینك طشره قبوقلرینه دینور جمع
جنسی لیط وجمع صیغی لیاط والیاط کلور (اللیط) لامك کسریله دری‌یه دینور
یقال ناقة حرة اللیط ای الجلد وطبیعت وسجیت معناسنه‌در یقال کریم اللیط ای
السجیة وهر شیئك قشرینه دینور ومنه تقول العرب اتیته ولیط الشمس لم‌یقشر
ای قبل ان تذهب حمرتهـا فی‌اول النهـار (اللیاط) کتاب وزنـنـده الجی یه
وکره‌جه اطـلاق اولنو ر وصیو یق بجســه اطلاق اولنور (التلییط) تفعیـل
وزننده یاپشدرمق معناسنه‌در یقال لیطه به اذا الصقه به (اللهط) قحط وزننده
پرمقلر آچق اوله‌رق ال آیاسیله اورمق معناسنه‌در یقال لهطه لهطا من‌الباب الثالث
اذا ضرب به بالکف منشورة واوق آتمق معناسنه در یقال لهطه بسهم اذا رماه به

واثواب دیکمك معناسنه در یقال لهطه الثوب اذا خاطه و بر نسنه‌یی بره چالمق معناسنه در یقال لهط به الارض اذا صرعه وولد طوغورمق معناسنه در یقال لهطت الام به اذا ولدته (اللهطة) تمره وزننده شول خبره دینور که ایشیدیلوب لکن نه تحقیق ونه تکذیب اولنه تقول حکی لی لهطة من الخبر وهی منه ماتسمعه ولم تستحقه ای لم تعتقده حقا ولم تکذبه (الالهاط) همزه‌نك کسریله خاتون استبرا ایچون فرجنه صو ایله چارپمق معناسنه‌در یقال الهطت المرأة فرجها بماء اذا ضربته به

(فصل المیم) (المئط) کتف وزننده (والمئط) کیس وزننده زیاده ومزید معناسنه‌در یقال امتلأ فما یجد مئطا ومئطا ای مزیدا (المئط) میمك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله بر نسنه‌یی ال ایله بر اوزرنده یصیلتمق مقوله‌سی حالت ایچون بصوب صقمق معناسنه در یقال مثطه مثطا من الباب الثانی اذا غمزه بیده علی الارض (المحط) حای مهمله ایله معظم وزننده اوزون بویلو وبنیه وخلقتی صانق وسلپوك آدمه دینور یقال رجل ممحط الخلق ای مسترخیة فی طول (المحط) مخط وزننده واکا شبیهدر یعنی معنالریله مترافدر کما سیذکر (الماحط) یغموری آز قوراقلیله دینور یقال عام ماحط ای قلیل الغیث (التمحیط) تفعیل وزننده یایك کریشنك پروزلرنی کیدروب اصلاح ایلمك ایچون پرمقلرنی اوزرینه کزدروب صغه‌مق معناسنه در یقال محط الوتر اذا امر علیه الاصابع لیصلحه (الامتحاط) افتعال وزننده دوه یلمك معناسنه در یقال امتحط البعیر اذا عدا وقلیج صیرمق معناسنه‌در یقال امتحط السیف اذا استله ومزراق چکمك معناسنه‌در یقال امتحط الرمح اذا انتزعه (المخط) میمك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله (والمخوط) قعود وزننده اوق اوریلان نسنه‌یه ایلشوب بچمك معناسنه‌در یقال مخط السهم مخطا ومخوطا من الباب الثالث والاول اذا نفذ وقلیج صیرمق معناسنه‌در یقال مخط السیف اذا استله وسرعتله ایلتمك معناسنه‌در یقال مخط الجمل به اذا اسرع وبر نسنه‌یی چکوب سوندرمك معناسنه‌در یقال مخطه اذا نزعه ومده وارکك دیشی به آشمقده اقدام ایلمك معناسنه‌در یقال مخطه الفحل الناقة اذا الح علیها فی الضراب وسومکورمك معناسنه در یقال مخط المخاط اذا رماه ومخط دوه‌نك یاوریسی طوغدقده باشنده کچوریلی اولان غرس دیدکلری دری‌یی و برونده کچوریلی اولان سابیا دیدکلری دری‌یی صیروب کیدرمك معناسنه در بومناسبتله طوغوردان کمسه‌یه ماخط اطلاق اولنور وبو علاقه ایله برجاعت عندنده برناقه طوغورسه هذه الناقة مخطها بنوفلان دیرلر نتجت عندهم معناسنه قال الشارح وفی الاساس ویقال نحن مخطنا غرسك ای نحن ربیناك قنا علیك ویقال هذا امرانا

مخطت غرسه ای نقت به ومخط قصه ثو به دینور وکوله دینور رماد معناسنه
وسرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال مخط الرجل مخطا اذا سار سریعا وولد پدرینه
بکزه‌مك معناسنه در یقال مخط الولد اذا اشبه بابیه (الامتخاط) افتعال وزننده
بودخی قلیج صیرمق معناسنه در یقال امتخط السیف اذا استله وسومکورمك
معناسنه در یقال امتخط الرجل اذا استنثر و بر کمسه‌نك الندن اولان شیئی چکوب
قاپمق معناسنه در یقال امتخط مافی یده اذا نزعه واختلسه (المخاط) سحاب
وزننده بروندن آقان سموکه دینور (المخاطة) ثمامه وزننده (والمخیط) جیز
وزننده برشجر آدیدرکه فارسیده اکا سبستان دینور بین الاطباء اطباء الکلبه
دیدکلری درکه ترکیده کوپك ممه‌سی تعبیر اولنان شجری نباتدر (مخاط الشیطان)
میمك ضمیله اویله وقتنك اسیلکنده هواده شعاع شمسدن تار عنکبوت کبی اوزون
اوزون وتل تل قاینیه‌رق کورینن خطوط موهومه‌یه اطلاق اولنور واکا لعاب
الشمس وریق الشمس دخی اطلاق اولنورکه شیطان اورمجکی تعبیر ایدرلر شارح
دیرکه سائرلری بونی خیط ماده‌سنده رسم ایلدیلر پس مخط ماده‌سندن اولدیغی
صورتده میمك فتحیله اولمق لازم ایدی (التمخط) تفعل وزننده بودخی
سومکورمك معناسنه در یقال تمخط الرجل اذا استنثرو پیرلکدن یاخود ضعفك
کمالندن کاه یقیلوب وکاه آغر یوك کوترر کبی آغر آغر دپره‌نوب امکلیه‌رك
مضطربانه یوریمك معناسنه‌در یقال تمخط الرجل اذا اضطرب فی مشیه یسقط مرة
ویتحامل اخری (التمخیط) تفعیل وزننده هنوز طوغمش قوزینك برونده
اولان بلغم طرزنده نسنه‌یی سیلمك معناسنه در یقال مخط السخلة اذا مسح من انفه
ماعلیه (المخط) کتف وزننده کریم وجوانمرد اولان سید وذیشان آدمه
دینور جمعی امخاط کلور یقال رجل مخط ای سید کریم (الامخاط) همزه‌نك
کسریله اوقی نشانه‌یه کچورمك معناسنه‌در یقال امخط السهم اذا انفذه (مرجیطه)
میمك فتحی وجیمك کسریله مغربده بربلده آدیدر (المرط) میمك کسریله برکونه
فوطه‌یه دینورکه عبا کبی یوکدن وخز تعبیر اولنان تفتکدن دخی نسج اولنور
خاتونلر بورینورلر جمعی مروط کلور تقول رأیتها وعلیها مرط وهو کساء من صوف
اوخز (المرط) فرط وزننده قیل یولمق معناسنه در یقال مرط الشعر مرطا
من الباب الاول اذا انتفه وسرعت ایلمك معناسنه در یقال مرط الرجل اذا اسرع
وبرکدرمك معناسنه در یقال مرطه اذا جمعه واسهالله چقرمق معناسنه‌در یقال
مرط بسلحه اذا رمی به ولاپه‌دق چوجق طوغورمق معناسنه یقال مرطت بولدها
اذا رمت به یعنی ولدته مرة (المراطة) ثمامه وزننده صاچی وصقالی طرار
ایکن دوکیلن قیللر ، دینورکه طرانتی تعبیر اولنور تقول لاتطرح المراطة ای

ماسقط فی التسریح (الامرط) املط وزننده شول کشی به دینورکه کوده‌سنك وقاشلری یك وکوزلری اعمش اولمغله کرپکلر ینك قیللری آز و بوتمش کبی خفیف اوله جمعی مرط کلور میمك ضمیله ومرطه کلور عنبه وزننده یقال رجل امرط ای الخفیف شعر جسده وحاجبه وعینه عمشا وتوبی بولنمش قورده دینور یقال ذئب امرط ای المنتف الشعر واوغری به دینور لص معناسنه ویلکسز اوقه اطلاق اولنور یقال سهم امرط ای لاریش علیه (المرط) فتحتینله برکسه امرط اولمق معناسنه در یقال مرط الرجل مرطا من الباب الرابع اذا کان امرط (المریط) امیر وزننده (والمراط) کتاب وزننده (والمرط) عنق وزننده بونلرده یلکسز اوقه دینور شارحك تمیزی اوزره عنق وزننده مرطك جمعی امراط ومراط کلور ومریط آتك یلکنك ایچ یوزنده ثنه ایله ام قردانك ارانغنه دینور ثنه آتك بلکنك ایچ یوزنده صیچاق طرزنده قیللر درکه مه باشنه شبیه نسنه اوزرنده اولوب یره طوغری صارقار وام قردان اول قیللر ایله طرنعی ارانغنه دینور خلاصه‌سی بلکك ایچ یوزنده بوقانغك تویسز یرینه دینور ومریط بدنده ایکی طمره دینورکه تثنیه بنیه‌سیله مریطان دینور (مربط) زبیر وزننده برموضعدر وهاشم بن حرمله‌نك جدی اسمیدر (المرطی) جمزی وزننده آت قسمنك برکونه سکرتمسنه دینور شارحك بیانه کوره سرعتله سکرتمسیدر (المریطاء) میمك ضمیله غبیراء وزننده کوبك ایله علی قول کوکس ایله قاسغك ماییننه دینور علی قول کوبك ایله قاسق بیننده اولان زار کبی یوفقه دری یه دینور یاخود ایکی طمر اسمیدرکه بطنك داخلنده اولان زارده واقعدر حیقروب چاغران کمسه آنلره اعتماد ایدرکه اوازنك شدتله اخراجنك منبع قوتی اوله‌جقدر قال الشارح ومنه حدیث عمر لابی محذورة وقد رفع صوته بالاذان [اما خشیت ان تنشق مریطاؤك] وهی مابین السرة اوالصدر الی العانة اوجلدة رقیقة بینهما اوعرقان یعتمد علیهما الصایح و بو فی الاصل مرطاه لفظنك مصغریدرکه تویسز خاتونه دینور ومریطاء آلت دوداقدن برون طرفنه طوغری قیلسز یره دینورکه آغزنك ایکی یانلر بنه طوغریدر بیغلرك اوجلری اورانك اوزرنده اولور ایکی طرفنه مریطاوان دینور وآلت چکه‌ده اکك اوزره آلت دوداغك آلتنه عنفقه دیدکلری صقال پاره‌سنی احاطه ایدن ایکی جانبلو آچق تویسز یره دینور ایکی طرفنه مریطاوان دینور و بوکه مرطاوان دخی دینور میمك کسریله ومریطاء قولتغه دینور ابط معناسنه تویسز اولدیغیچون (المریطی) تصغیر وقصر ایله کوچك دله دینور لهاة معناسنه (الامراط) همزه‌نك کسریله خرما اغاجنك قورقلری دوکلمك معناسنه در یقال امرطت النخلة اذا سقط بسرها وناقه سرعت

ایدوب سائرلره سبق وتقدم ایلمك معناسـنه در يقال امرطت الناقة اذا اسرعت وتقدمت وقيل وتوى بولنمغك وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال امرط الشعر اذا حان له ان يمرط (الممرط) محسن وزننده قورغى دوكيلن خرما اغاجنه دينور يقال نخلة ممرط اذا سقط بسرها وسرعت ايدوب سائرلرى سبق ايدن ناقه يه دينور يقال ناقة ممرط اى مسرعة متقدمة (الممراط) محراب وزننده قوروغنى دوكمك عادتى اولان خرما اغاجنه دينور وسرعتله سائرلرى سبق ايدن ناقه يه دينور (التمريط) تفعيل وزننده ثوبك يكلرنى قصه الدوب ذكر اولنان مرط ديديكى كسوت ايلمك معناسنه در يقال مرط الثوب اذا قصر كمه فجعله مرطا وقيل يولمق معناسنه يقال مرط الشعر اذا نتفه (الامتراط) افتعال وزننده برنسنه يى قاپمق على قول بركدرمك معناسنه در يقال امترط الشئ اذا اختلسه او جمعه (التمرط) تفعل وزننده (والامراط) ميمك تشديديله كه فى الاصل افتعال اولوب تاء ميمه قلب وادغام اولنمشدر بدندن قيللر وتويلر يولنوب دوكلمك معناسنه در يقال تمرط الشعر وامرط اذا تساقط وتحات (الممارطة) مفاعله وزننده بركمسه يى طرنقله طرمليوب قيللرنى يولمق معناسنه در يقال مارطه اذا مرط شعره وخدشه (المسط) ميمك فتحى وسينك سكونيله ناقه نك فرجنه ال صوقوب رحمنده اولان منى يى صيروب چيقرمق معناسنه دركه صوى ناقه يه صويسز دوه اشدقده ايدرلر يقال مسط الناقة مسطا من الباب الاول اذا ادخل يده فى رحمها فاخرج ماء الفحل وبغرسقده اولان نسنه يى پرمقله صيرمق معناسنه در يقال مسط المعى اذا خرط مافيه باصبعه وثوبى اصلندقدنصكره ال ايله صيروب نشف ايلديكى صوبى صزدرمق معناسنه مستعملدر يقال مسط الثوب اذا بله ثم خرطه بيده ليخرج ماؤه وطلوم ايچره اولان قويو سودى ياخود يوغوردى پرمقله صيروب اخراج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مسط السقاء اذا اخرج مافيه من لبن خاثر باصبعه وبركمسه يه قامچى ايله اورمق معناسنه مستعملدركه دريسنى صيرر يقال مسط فلانا اذا ضربه بالسياط (الماسط) شوراق صويه اطلاق اولنوركه ايچنك ايچريسنى صيروب چقارر يقال ماء ماسط اى ملح يمسط البطون وماسط مخصوص برشوراق صوجغزك اسميدركه بنو طهيه يوردنده در وبرنوع صيفى نبات آديدركه دوه قسمى اوتلادقده ايچريسنى نه وار ايسه سيروب اسهال ايدر (المسيط) امير وزننده بولانق صويه دينور يقال ماء مسيط اى كدر وچاموره دينور وديشى يى كبه ايلمز اولان اركككه دينور يقال فحل مسيط اذا كان لايلقح (المسيطة) سفينه وزننده بودخى بولانق صويه دينور يقال ماءة مسيطة اى كدرة وشول صويى طنلو قيويه دينوركه اكا صويى

منغير برقویینك صویی اقغله فاسد ابدر اوله یقال بئر مسیطة ای عذبة یسیل الیها ماء الاجنة ای ماء البئر المتغیرة الماء وحوضله قیو بیننده جریان ایدن صویه دینورکه متعفن اولور اوله وصویی آزجه اقان درهیه دینور نتهکه اندن ازاولانه مسیطه دینور مصغر وتشدید یایله (المشط) میمك حرکات ثلاثی وشین معجمهنك سکونیله (والمشط) کتف وزننده (والمشط) عنق وزننده (والمشط) عتل وزننده (والممشط) منبر وزننده طراغه دینور فارسیده شانه دیرلر جمعی امشاط ومشاطکلور میمك کسریله ومشط میمك ضمیله جلاهلرك طراق تعبیر ایتدکلری آلته اطلاق اولنور و برخرده اوت آدیدرکه مشط الذئب دخی دیرلر واپاغك یوزنده اولان یوفقه کمکلره دینورکه طراقلق تعبیر اولنور یقال انکسر مشط رجله ای سلامیات ظهر قدمه ومشط الکتف اموزك التنده اولان کورك کیکنه اطلاق اولنورکه یصی کیکدر فارسیده دخی شانه دینور ودوهیه مخصوص برتمغا آدیدرکه طراق هیئتنده اولور و برطرز اغاجدن یارلمش تختهیه دینورکه کوپ قپاغی ایدرلر (الممشوط) مشط دیدیکی تمغا باصلمش دوه یه دینور یقال بعیر ممشوط ای موسوم بالمشط وانجه اوزون کسیه اطلاق اولنور یقال رجل ممشوط ای فیه دقة وطول (المشط) میمك فتحیله قارشدرمق معناسنه در یقال مشط الشیء مشطا من الباب الاول اذا خلطه وصاج وصقال طرامق معناسنه در یقال مشط الشعر اذا رجله بومناسبتله یلتاق ومداهن ومتصبص کسیه دائم المشط اطلاق اولنور یقال رجل دائم المشط ای متملق (المشاطة) ثمامه وزننده طرامقله دیکیلن صاج وصقال قیللرینه دینورکه طرانتی تعبیر اولنور یقال سقطت مشاطته وهی ماسقط منه (الامتشاط) افتعال وزننده طرانمق معناسنه در یقال مشطه فامتشط (الماشطة) شول خاتونه دینورکه صاجی کوزل طرامقله نسوانك صاجلرنی طرار اوله کلین چهرهسنی تزیین ایدن قوجه قادینه ماشطه تعبیری بوندندرکه یوز یازیجی تعبیر اولنور (المشاطة کتابه)وزننده ماشطه لق حرفتنه دینور (المشط) فتحتینله دوهنك ایکی یانلری سموزلك سببیله یاغدن طراق شکلنی بغلمق معناسنه در یقال مشطت الناقة مشطا من الباب الرابع اذا صار علی جانبیها کالامشاط من الشحم وال کثرت عملدن خشونتلنمك یاخود اله تیکن مقولهسی باتمق معناسنه در یقال مشطت یده اذا خشنت من عمل او دخل فیها شوك ونحوه (التمشیط) تفعیل وزننده بودخی دوه نك سموزلکدن ایکی یانلری یاغدن طراق طراق اولمق معناسنه در یقال مشطت الناقة بمعنی مشطت (الایمشط) امیلح وزننده برموضع ایدر (المصط) مسط وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی یقال مصط مافی الرحم بمعنی مسط (المضط) میمك ضمی و ضاد

معجمهٔ غیر خالصه‌نك سكونیله مشط معناسـنه‌دركه طراغه دینور ومشط لفظنده
جاری اولان حركات ثلاثه وسائر لغتلر بونده دخی جاریدر ولغت مزبوره ربیعه
و یمن لغتیدر زیرا انلر شـین معجمه‌یی ضاد معجمه ایله شین بیننده ایكی طرفدن
اختلاس اوزره تكلم ایدرلركه صحیح شین وصحیح ضاد اولمیوب بینهما برحرف كبی
اولور (المط) میمك فتحی وطای معجمه‌نك تشدیدیله برنسنه‌یی چكوب سوندرمك
معناسـنه در یقال مطه مطا من الباب الاول اذا مده وقیودن قوغه‌یی چكمك
معناسـنه در یقال مط الدلو اذا جذبه وكبر ونخوتدن قاشلری و یوزلری كرمك
معناسنه مستعملدر یقال مط حاجبیه وخده اذا تكبر نته‌كه بومقامده نأی بجانبه
وصعر خده دخی كنایه اولنور ومخاطبه پرمقلری سولده‌رك سـوز سـویلمك
معناسنه مستعملدر یقال مط اصابعها اذا مدها مخاطبا بها یعنی كانه یخاطب بهـا
(المطیطة) سفینه وزننده حوض دبنده قالان غلیظ صویه دینور (مطیطه)
جهینه وزننده برموضعدر (المطاط) سحاب وزننده یوغرد كبی بك قبو واكشی
دوه سودینه دینور تقول شربت مطاطا ای لبن الابل الخاثر الحامض (المطیطاء)
حمیراء وزننده صالنه‌رق واللرنی اوزاده‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال یمشی المطیطاء ای
بالتبختر ومد الیدین وقصر ایله ده لغتدر (المطیطاء) میمك فتحیله مطیطاء
معناسـنه در (التمطیط) تفعیل وزننده سوكمك معناسنه‌در یقال مططه اذا شتمه
(التمطط) تفعل وزننده كرنمك معناسنه در یقال تمطط الرجل اذا تمدد وتلون
كلام ایلمك معناسنه دركه سوزی درلو درلو سویلمكدن عبارتدر یقال تمطط فی
الكلام اذا لون فیه (المطمطة) زلزله وزننده كاتب یازویی ومتكلم كلامی سستلك
وتقصیروتوانی ایله فعله كتورمك معناسنه دركه حرفلری حقی اوزره تمام یازمیوب
وكلامی تمام سویلمامكدن عبارتدر یقال مطمط الكاتب اوالمتكلم اذا توانی فی خطه
اوكلامه (التمطمط) تزلزل وزننده صو غلظت كسب ایلمك معناسـنه در یقال
تمطمط الماء اذا خـثر (المطاط) كتاب وزننده (والمطاط) غراب وزننده
(والمطائط) علابط وزننده اتك ودوه‌نك قویرق یانلرنده اولان یانجق اتنه دینور
اوزون اوزادی اوله یقال صلامطاط ومطاط ومطائط ای ممتد (المعط) میمك
فتحی وعینك سكونیله برنسنه‌یی چكوب اوزاتمق معناسنه‌در یقال معطه معطا من
الباب الثالث اذا مده وقلیج صیرمق معناسـنه‌در یقال معط السیف اذا سله وقورلمش
یایی كركی كبی چكوب طولدرمق معناسـنه در یقال معط فی القوس اذا اغرق
وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال معط المرأة اذا جامعها وبردن طوغورمق معناسنه در
یقال معطت بولدها اذا رمت وقیل بولمق معناسنه در یقال معط الشعر اذا نتفه
وضرطه لمق معناسنه‌در یقال معط بالمرأة اذا حبق عربلر فراش ابجره ضرطه‌یی

عورته طوغری چکملر یله اکثری انلری موصوله ایدرلر و برکسه نك حقنی اویالندروب کیجکدرمك معناسنه‌در یقال معط بحقه اذا مطل (الامتعاط) بودخی قلج صیرمق معناسنه در یقال امتعط السیف اذا سله و برنسنه سونوب اوزامق معناسنه در یقال امتعط النهار اذا ارتفع ای امتد وبدنك قیللری وتو یلری دوکلمك معناسنه‌در یقال امتعط الشعر اذا تساقط (ابومعطه) غرفه‌وزننده قوردك کنیه‌سیدر تو یلری دوکلمك مناسبتیله (ابومعیط) زبیر وزننده عقبه‌نك پدری ابان بن ابی عمرو بن امیه‌نك کنیه سیدر (معیط) زبیر وزننده بررجل اسمیدر و برموضع ادیدر یاخود بونده امیر وزننده در وقریشدن برجاعتك پدری اسمیدر (المعط) فتحتینله قورد یك خبیث اولمق علی قول تو یی یك آز اولمق معناسنه درکه مراد قاولاق اولمقدر قلت عدمدن کنایه در یقال معط الذئب معطا من الباب الرابع اذا خبث اوقل شعره (الامعط) (والمعط) کتف وزننده تو یی آزجه یعنی قاولاق قورده دینور بوراده قلت عدمدن کنایه در وامعط کوده‌سی قیلسز ادمه اطلاق اولنور یقال رجل امعط ای لاشعر علی جسده واصلا نبات اثری اولمیان طاز قومساله دینور جمعی معط کلور یقال رمل امعط ورمال معط ای لانبات فیه مؤنثی معطاء در یقال ارض معطاء ای لانبات فیها ومعطاء عورت برینه اطلاق اولنور یقال لاتنظر الی معطائه ای سوءته (التمعط) تفعل وزننده (والامعاط) همزه نك ومیم مشدده‌نك کسریله که اصلی افتعالدر تاء میمه قلب وادغام اولندی کوده‌نك قیللری برمرض سببیله دوکلمك معناسنه در یقال تمعط الرجل وامعط بمعنی تمرط وسقط شعره من داء یعرض له ودوه‌نك تو یلری قاوله‌مق معناسنه در یقال تمعط اوباره اذا تطایرت وایپك تو یی دوکیلوب سجیم کبی چکیلوب اوزامق معناسنه‌در یقال امعط الحبل اذا انجرد وطال (امعاط) همزه‌نك فتحیله برموضعدر (الانمعاط) انفعال وزننده بودخی کوده‌نك قیللری وتو یلری دوکلمك معناسنه در یقال انمعط الرجل اذا تساقط شعره (الممعط) معظم وزننده یك اوزون آدمه دینور یقال رجل ممعط ای طویل بائن (المعلط) عملس وزننده یاوز وشدید ادمه دینور عملط مقلو بیدر وخبیث وداهیه آدمه دینور یقال رجل معاط ای شدید وکذلك خبیث داهیة (المغط) میمك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله قورلمش یایك کریشنی کرکی کبی طولدرمق معناسنه در یقال مغط الرامی فی قوسه مغطا من الباب الثالث اذا اعرق و برنسنه‌یی اوزاتمق ایچون چکوب سوندرمك معناسنه در علی قول یومشق نسنه‌یی چکوب سوندرمکه مخصوصدر بغرسق کبی یقال مغط الشیء اذامده یستطیله اوهو مد شیء لین کالمصران (الامتغاط) (والامغاط) همزه‌نك و میم مشدده‌نك کسریله که فی الاصل افتعالدر برنسنه سو نوب اوزامق معناسنه در

یقال

يقال امتغط الشئ اذا امتدوا متغاط قلج صيرمق معناسنه در يقال امتغط السيف اذا
سله ووقت اوزامق معناسنه مستعملدر يقال امتغط النهار اذا ارتفع اى امتدّ
(المتمغط) ممعط وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (التمغط) تفعل وزننده دوه
يورركن اللرنى يك كروب اوزاتمق معناسنه در يقال تمغط البعير اذا مديديه شديدا
يعنى فى السير وآت نهايت وسع ومبلغنده سكرتمك على قول كريمليه رنك سكرتمك
معناسنه دركه ديك سكرتميوب يره دوشنه رك سكرتمكدن عبارتدر كه مقبولدر
يقال تمغط الفرس اذا جرى حتى لايجد مزيدا اومد قوائمه فى جريه و بركسه‌نك
توز بوغوب هلاك اولمق معناسنه در يقال تمغط فلان تحت الهدم اذا قتله الغبار
(المقط) نقط وزننده بركسه نك بيوننى تيرمق معناسنه در يقال مقط عنقه
مقطا من الباب الاول والثانى اذا كسرها و بركسه يى كوجندروب غيظ وكينه
بغلتمق على قول درونى خشم وكينه ايله طولدرمق معناسنه در يقال مقط فلانا
اذا غاظه اوملأه غيظا و برآدمى قايوب يره چالمق معناسنه در يقال مقط القرن
و بالقرن اذا صرعه واطفال طوپ تعبير ايتدكلرى كره يى يره چالوب اللريله
طوتمق معناسنه دركه طوپ اوينامق تعبير اولنور يقال مقط الكرة اذا ضرب بها
الارض ثم اخذها وقوش چفتلشمك معناسنه در يقال مقط الطائر الانثى بمعنى قطها
و بر آدمه يمينلر ايله آند و يرمك معناسنه در يقال مقطه بالايمان اذا حلفه
بها ودكنكله اورمق معناسنه در يقال مقطه بالعصا اذا ضربه بها و مقط
شدّت معناسنه در يقال مقطه اذا شده وقامچى كبى كوچك ايپ ايله
بركسيه اورمق معناسنه در يقال مقطه اذا ضربه بالحبيل الصغير ويك بوكمك
معناسنه در يقال مقط الحبل اذا فتله شديدا ومقاط ايله بر نسنه يى بغلمق
معناسنه در يقال مقطه اذاشده بالمقاط (المقاط) كتاب وزننده ايپه على قول
كوچك اولوب پك بوكلمش اولانه دينور يقال شده بالمقاط اى الحبل اوالصغير
الشديد الفتل (الماقط) قالجى يه دينور كه خرده طاشلر ايله فال آچار يقال رجل
ماقط اى الحازى المتكهن الطارق بالحصى وكوله نك كوله سنه دينور ساقط بن ماقط
ابن لاقط ديرلر نته كه لقط ماده سنده ذكراولندى بونلر بالمرتبه فرومايه دن كنايه
اولورلر وكال ضعف وهزالدن حركت ايده ميوب قالمش طورغون دوه يه دينور
يقال بعير ماقط اذاصارقد قام من الاعياء والهزال ولم يتحرك وجنكا هده بغايت
طاره جق يره دينور تقول لقيته فى الماقط اى فى اضيق المواضع فى الحرب وقوغه نك
ايننه دينور جمعى مقط كلور كتب وزننده وآت بده جك ايپه وجلبيره دينور (المقوط)
قعود وزننده دوه زياده سيله آرقلبوب ناتوان اولمق معناسنه در يقال مقط البعير مقوطا
من الباب الاول اذا هزل شديدا (المقط) كتف وزننده شول ولده دينور كه التى

آیلق یاخود بدی آیلق طوغمش اوله یقـال ولدمقط اذا ولدلستة اشهر اوسـبعة
(المقط) میمك ضمیله قوش صید ایتدكلری ایپدن دوزاغه دینور جمعی امقـاط
كلور (التمقیط) بر ه چالمق معنا سنه در یقال مقطه اذا صرعه (الامتقاط)
افتعال وزننده استخر اج معنا سـنه در یقال امتقطه اذا استخرجه (المقعوطة)
میمك ضمیله قعو طه وز ننده ومراد فیدر كه ذكر اولندی (الملط) میمك كسریله
شول خبیث وطرار كمسیه دینور كه كندبسنه برنسنه امانت یاخود محافظه ایچون ویرندكده
یاخود یری تعیین اولندقده البتده آنی چالوب چاربوب حلالنور اوله یقال رجل
ملط ای خبیث لایرفع الیه شیء الاسرقه واستحله ونسبی قارشق كمسیه دینور جمعی املاط
وملوط كلور یقال رجل ملط ای مختلط النسب (الملوط) قعود وزننده بركمسه قارشق
نسبلو اولمق معنا سنه در یقال ملط الغلام وملط ملوطا من الباب الخـامس والاول
اذا كان ملطا (الملط) خلط وزننده دیوار صوامق معناسـنه در یقال ملط الحائط
ملطا من الباب الاول اذا طلاه وتراش ایلمك معناسنه در یقال ملط الشعر اذا حلقه
و مدتی ناتمـام ولد طوغورمق معناسـنه در یقال ملطته امه اذا ولدته لغیر تمـام
(التمليط) تفعیل وزننده بو دخی دیوار صوامق معناسنه در یقال ملط الحائط اذا
طلاه و شـاعر بر مصراع سویلیوب دیگر مصراعنی بر آخر شاعر تكمیل ایلمك
معناسنه دركه ممالطه ایله مشهوردر كما سیذكر یقال ملط فلانا اذاقال نصف بیت واتمه
الاخر (الملاط) كتاب وزننده بنانك ایكی طاشی و ایكی قوری ارالغنه وضع اولنان
چاموره دینور یقال بنی الحائط باللبن و الملاط وهوالطین یجعل بین سا فی البناء ویملطبه
الحائط و یانه دینور جنب معناسنه و اوركجك برجانبنه دینور ایكی جانبنه ملاطان
دینور (ابناملاط) دودنك قوللرینه علی قول اوموزلرینه اطلاق اولنور تقول خذ
بابنی ملاط البعیر ای بعضدیه اوكتفیه (ابن ملاط) یكی آیه اطلاق اولنور یقال طلع
ابن ملاط ای انهلال كویا كه آی برتویله آفاق صوادیغندن تكنیه اولندی (الملطاء)
میمك كسری و الفك مدی و قلیلا قصری ایله (والملطاة) هایله باش یاریغی انواعندن
سمحاق معناسـنه دركه باش كمیكنك اوزرنده اولان زار كبی بوفقه دری یه
بالغ یاریغه دینور علی قول باشك اتیله كمیكی بیننده اولان بوفقه جه زاره دینـور
قال الشـارح وفی الحـدیث [فی الملطی نصف دیة الموضحة] وهی بالمد والقصر
والتاء من الشجاج السمحاق اوالقشرة الرقیقة بین لحم الرأس وعظمه (الاملط)
امرط وزننده بدنی قیلسز ادمه دینور یقال رجل املط ای لاشـعر فی جسـده
و یلكسز اوقه اطلاق اولنور ملیط كبی كما سیذكر (الملط) فتحتینله (والملطة)
میمك ضمیله بركمسه املط اولمق معناسنه در یقال ملط الرجل ملطا وملطة من الباب
الرابع اذا كان املط (الاملاط) همزه نك كسریله ناقه تویلنمدك ولد دوشورمك

معنا

معناسنه در يقال املطت الناقة جنينها اذا القته ولا شعر عليه (المملط) محسن
وزننده تويلنمدك ولد دوشورن ناقه يه دينور جمعى ممالط در (المملاط) محراب
وزننده تويلنمدك ولد دوشورمك عادتى اولان ناقه يه دينور (المليط) امير وزننده
تويلنمدك طوغمش دوه ياوريسنه دينور و يلكى اوليان اوقه دينور يقال سهم املط
ومليط اى لاريش له (التملط) تفعل وزننده اوق يلكسز اولمق معناسنه در يقال
تملط السهم اذا كان املط و برنسنه دوز وصيرمجق اولمق معناسنه در يقال تملط
الشئ اذا تملس (الامتلاط) افتعال وزننده برنسنه‌يى اوغورلين قاپمق معناسنه در
يقال امتلطه اذا اختلسه (ملطيه) ميمك ولامك فتحى وطانك سكونى و يانك
تخفيفيله نهر فرات غربيسنده بر بلده دركه كثير الفواكه وشديد البرددر بونده
يانك تشديدى لحن در مترجم دير كه جغرافيا كتابلرنده ملطوس نام ملك يونانى
بناسيدر (الملطى) جزى وزننده بركونه يلمكه دينوركه مراد سرعتله يلمكدر
(الممالطة) مفاعله وزننده تمليط كبى برشاعر برمصراع وديكر برشاعر برمصراع
سويلك وجهيله مشاعره ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه مصراع اولى
صيوار بوكه اجازه دخى دينور يقال مالط فلانا اذا قال نصف بيت واتمه
الاخر (مالطه) صاحبه وزننده بربلده اسميدرحالا اق‌دكزده مالطه اطه سى ديدكلرى
آطه اوله جقدر اهاليسنه مالطيس ديرلر (منفلوط) ميمك وفانك فتحيله صعيد
مصرده بر بلده در (الميط) خيط وزننده جور وبيداد ايلمك معناسنه در يقال
ماط فلان يميط ميطا اذاجار وزجر وآزار ايلمك معناسنه در يقال ماطه اذا زجره
وميط وميطان فتحاتله بعيد والارغه اولمق معناسنه در تقول ماط فلان عنى ميطا
وميطانا اى تنحى وبعد وميط الارغه وايراق ايلمك معناسنه در يقال ماطه اذا نحاه
وابعده وميط نسنه معناسنه در يقال ماعنده ميط اى شئ وزياده ومزيد معناسنه در
يقال امتلاء حتى مايجدميطا اى مزيدا وشدت معناسنه در يقال امر ذوميط
اى شدة وزور وقوت معناسنه در يقال اخذه بميطه اى بقوته (الاماطة) همزه‌نك كسريله
بودخى بعيد وبرطرف اولمق وبعيد وبرطرف ايلمك معنالرينه در يقال اماط عنى اذا تنحى
وبعد واماطه اذانحاه وابعده (التمايط) تفاعل وزننده برجماعت ارالغنه شورش واختلال
دوشمكله بينلرى فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال تمايط القوم ادافسد مابينهم
وايراقلشمق معناسنه در يقال تمايطوا اذاتباعدوا (المياط) شداد وزننده بيكار
ولعاب وبطال كسيه دينور تركيده آيلاق تعبير اولنور يقال رجل مياط اى لعاب
بطال (المياط) كتاب وزننده دفع وزجر معناسنه در وميل وتوجه معناسنه در
واكسه ويرمك ادبار معناسنه در وطوارى صودن كيرو كتورركن زياده سيله
بك سورمكه دينور نته كه هياط صويه ايلتوركن زياده سيله بك سورمكه دينور

ومنه المثل * وقعوا فی‌هیاط ومیاط ای دنو وبعد واقبال وادبار وسوق شدید الی الطرفین یعنی فی‌هرج واختلال (میط) خیط وزننده ساحل بحریمنده برقریه‌در (میطان) میزان وزننده مدینه طاغلری ندن برطاغك آدیدر (امیوط) اسلوب وزننده مصرده برقریه آدیدر تجز بعونه تعالی

(* فصل النون *) (النأط) نونك فتحی وهمزه نك سكونیله نحط معناسنه در كاسیذكر (النئیط) نحیط وزننده و مرادفیدر كاسیذكر (النبط) حبط وزننده (والنبوط) قعود وزننده یردن صو قینایوب چقمق معناسنه‌در یقال نبط الماء نبطا و نبوطا من الباب الاول و الثانی اذا نبع و نبط قویی قازان كمسه قویدن صو استخراج ایلمك معناسنه‌در یقال نبط البئر نبطا اذا استخرج ماءها و نبط مدینه ناحیه‌سنده حجر برام معدنی اولان حوراء نام محل قربنده بروادی‌اسمیدر حجر البرام چولمك پیارلر برنوع سیاه طاشدر ونبط قویی قازان كمسه صویه ایرشمك معناسنه‌در یقال نبط الركیة اذا اماهها (النبطاء) صحراء وزننده بحرین ترابنده عبدالقیس یوردنده بر قریه ادیدر و ارض نجـدن شریف نام محلده بنـونمیره مخصوص بر كوچك بایر آدیدر و نبطـاء بوكورلری بیـاض قیونه دینور یقال شـاة نبطاء ای بیضاء الشـاكلة (انبط) اثمر وزننده كلب بن و برقبیله‌سی بلادنده برموضع آدیدر و همدان قضاسنده برقریه آدیدر (انبطه) هایله بر موضع آدیدر (النبط) فتحتینله آتك قولتغی آلتلری و بوكورلری بیاض اولمغه دینور و منه فرس انبط و نبط قازیلان قیودن ابتدا ظهور ایدن صویه‌دینور و اكا نبطه‌دخی دینور غرفه وزننده یقـال وجد نبط البئر و نبطتها ای اول ما یظهر من ماءها و بر آدمك غور وكـنهنه اطلاق اولنور یقـال فلان لایدرك نبطه ای غوره و قدر علمه و نبط ناسدن بر طائفه‌دركه بصره ایله كوفه بیننده واقع برّیه بطایحنده یعنی دره‌لرنده ساكن اولورلر و آنلره نبیط دخی دینور امیر وزننده و انباط دخی دینـور جمع بنیه‌سیله نسبتنده نبطی‌دینور و نباطی دینور نونك حركات ثلاثیله و نباط دینور یانك حذفیله یمنیّ ویمانیّ ویمان كبی یقل رجل نبطی و نباطی مثلثة و نباط كثمان (الانبط) احمر وزننده قولتقلری آلتلری و بوكورلری آق اولان آته دینـور یقال فرس انبط ای بین النبط ابیض الشاكلة (الانباط) همزه‌نك كسریله صو قازان كمسه ابتدا ظهور ایدن صویه یتشمك معناسنه‌در یقال انبط الحافر اذا انتهی الی النبطة شارح دیركه مؤلف بونی تكرار ایلمشدر و بر نسنه خفی ایكن ظاهره اخراج اولنمق معناسـنه‌در یقال انبط الشیء علی بناء المجهول اذا ظهر بعد خفاء و تأثیر ایلمك معناسنه در یقال انبط الیه اذا اثّر (التنبط) تفعل وزنـنـده نبط قومنه بكزنمك علی‌قول انلره نسبتلنمك معنا سـنه در یقال تنبط الرجل اذا تشبه

بالانباط اوتنسب اليهم و بر كلامك معنا و مفهومنى اعمال فكر ايله استخراج ايلمك
معناسنه مستعملدر يقال نبط الكلام اذا استخرجه و قيو قازان كمسه صويه ايرشمك
معناسنه‌در يقال نبطت الحافر الركية اذا اماهها (الاستنباط) بودخى قويوقازان كمسه‌صويه
ايرشمك معناسنه‌در يقال استنبط الركية اذا اماهها و خفى اولان نسنه‌يى اظهار ايلمك
معناسنه‌در يقال استنبط الشئ على بناء المجهول اذا اظهر بعد خفاء و مجتهد وفقيه
فهم و اجتهاديله معانى و احكام خفيه استخراج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
استنبط الفقيه اذا استخرج الفقه الباطن بفهمه واجتهاده (نبيط) زبير وزننده
ابن شريط دركه اصحابدندر (النبيطاء) حميراء وزننده طريق مكه‌ده بر طاغك
آديدر (وعناه النبيط) زبير وزننده بر موضعدر (النثط) نونك فتحى و ثاى
مثلثه‌نك سكونيله برنسنه‌يى دوزه‌لوب يصيلتمق ايچون ياخود برلشمك ايچون ال ايله
يره صقشدرمق معناسنه در يقال نثطه على الارض نثطا من الباب الثانى اذا غمزه
بيده عليها حتى يطمئن ونثط هنوز طپراغى ياروب چقمغه بشلين نباته دينور
ونثط ونثيط ديكمك سكون معناسنه‌در يقال نثط الشئ نثطا و نثوطا اذا سكن
و اغرلشدرمق معناسنه‌در يقال نثطه نثطا اذا اثقله ومنتار برى ياروب چقمق
معناسنه‌در يقال نثطت الكماة اذا خرجت من الارض (التنثيط) تفعيل وزننده
تسكين ايلمك معناسنه‌در يقال نثطه اذا سكنه (النحيط) نونك فتحى وحاى مهمله‌نك
سكونيله محزون و مغموم كمسه شدتله كوكس كچورمك معناسنه‌در يقال نحط الرجل
نحيطا من الباب الثانى اذا زفر زفيرا ونحط ونحيط كوكسده اغلمق طيقانوب بوقرى
چقمامغله برى اوته تردّد ايلكه دينور افراط غصه و غمدن اولور و نحط سائلى
زجر وآزار ايلمك معناسنه‌در يقال نحط السائل نحطا اذا زجره عندالمسألة و نحط
و نحيط آت ثقلتندن و يورغونلقدن بى تاب اولمغله ايكلمك معناسنه‌در صدريله
بوغزى ارالغندن ظهور ايدر يقال نحط الفرس نحطا و نحيطا اذا صات من الثقل
والاعياء و چيرپچيلر بزى چيرپاركن ارالقده تنفس ايلملرينه دينور (الناحط)
شدتله اوكسررر اولان كمسيه دينور يقال رجل ناحط اى يسعل شديدا (النحاط)
شداد وزننده خودبين و متكبر كمسيه دينور يقال رجل نحاط اى متكبر (النحاط)
غراب وزننده بكانك طشره چقميوب كوكسده ترددينه دينوركه حنجقرمه تعبير
اولنور يقال اخذه النحاط وهو تردد البكاء فى الصدر من غيران يظهر (النحطة)
تمره وزننده بر مرض آديدركه آتك و دوه‌نك كوكسلرينه عارض اولور (المنحوطة
والمنحطة) مكرمه وزننده علت نحطه‌يه اوغرامش آتلره و دوه‌لره دينور (النخط)
نونك فتحى و خاى معجمه‌نك سكونيله بركمسه اوزره ناكهانى چقه كلمك معناسنه‌در
يقال نخط اليهم نخطا من الباب الاول اذا طرأ عليهم و سومكورمك معناسنه‌در يقال
نخط النخاط اذا رماه اى من انفه (الانتخاط) افتعال وزننده بودخى سومكورمك

معناسنه‌در يقال انخط انخاط اذا رماه و بر نسنه‌يه بكزه‌مك معناسنه‌در يقال انخطه
اذا اشبهه (النخيط) نحيط وزننده بر كمسه‌يى شتم و فصل ايله ناسه رسواى ايلمك
معناسنه در يقال نخط به نخيطا اذا سمع به وشتمه وكبر ودماغ ايلمك معناسنه در يقال
نخط على اذا بذخ و تكبر (النخط) نونك ضميله ناس معناسنه‌در نونك فتحيله‌ده
جائزدر يقال ما ادرى اى النخط هواى اى الناس و مردار ايليك تعبير اولنان آق
ايليكه دينوركه بر اوجى دماغه و بر اوجى ارقه‌نك نهايتنه وارر نخاع دخى ديرلر
و رحمده جوجق ياتغنده اولان صارى صويه دينوركه صراردقده صفق و صفر
ديرلر (النخط) ضمتينله شجاعت وجلادت جهتيله مزراق‌اوينيان نيزه‌بازلره دينور
يقال هم نخط اى‌الملاعبون بالرماح شجاعة وبطالة ازهرى بونى ركع وزننده تقييد
ايلمكله توهم ايلمشدر (النسط) بسط وزننده مسط ايله اوج اوّلكى معنالرده
مرادفدركه ذكر اولندى (النسط) عنق وزننده شول كمسه‌لره دينوركه آتلرك
و ناقه‌لرك طوغورملرى عسرت كسب ايلدكده رحملرينه اللرنى‌صوقوب ياوريلرنى
استخراج ايدر اوله‌لر (النشاط) رشاد وزننده شن و شاد و خوشدل اولمق
معناسنه‌دركه كسل و فتور مقابليدر بر ايش ايشلمك ايجون ياخود غيرى نسنه
ايجون اولسون يقال نشط الرجل نشاطا من الباب الرابع اذاطابت نفسه للعمل
و غيره و طوار سمورمك معناسنه‌در يقال نشطت الدابة اذا سمنت (الناشط)
(والنشيط) امير وزننده شاد و شن و خوشدل آدمه دينور و بردن يره كيدن
يبان اوكوزينه دينور ومنه قوله تعالى [و الناشطات نشطا] اى النجوم تنشط من
برج الى آخر اوالملائكة تنشط نفس المؤمن يقبضها اى تحلها حلارفيقا اوالنفوس
المؤمنة تنشط عندالموت نشاطا يعنى آيت مرقومه‌ده ناشطات برمكاندن مكان‌آخره
خروج معناسنه اولان نشط لفظندن مأخوذدر كماسيذكر پس مراد ثور ناشطه
تشبيهله بر برجدن برج آخره انتقال ايدن نجوم ديمك اولور ياخود دوكومى
سهولتله چوزمك معناسنه اولان نشطدن مأخوذ دركه مراد نفوس مؤمنينى رفق
و ملايمتله قبض ايدن ملائكه ديمك اولور ياخود نشاط لفظندن مأخوذ اولوركه
مراد حالت موتده لقاى رفيق اعلايه اشتياقله شاد و خرم اولان نفوس مؤمنه
ديمك اولور و ناشط اولو يولك صاغندن صولندن منشعب يوله دينور يقال
طريق ناشط اذا كان قدنشط من الطريق الاعظم يمنة و يسرة وكذلك النواشط
من المسايل يعنى مجرادن منشعب اولان آقنديلره‌ده نواشط و برينه ناشط اطلاق
اولنور و نشيط منشط كى اهل و متعلقاتى ياخود دابه‌لرى شن و نشاطلو اولان
كمسيه دينور و تابعيندن بر رجل آديدر و بر معمار اسميدركه * لاحتى يرجع نشيط
من مرد * مثلنك منشأيدر مزبور بصره‌ده اميراولان زياد ايجون بر سراى بناسنه

مبادرت ایدوب قبل الاتمام بر عارضه سببیله مرو شهرینه فرار ایلدی سرای
مزبور ناتمام قالمغله زیاده بونی اکمال ایلمز میسز دیو هربار استفسار ایلدکلرنده
کلام مزبوری سویلمکله مثل اولمشدر (التنشط) تفعل وزننده نشاطلنمق معناسنه‌در
یقال تنشط الرجل بمعنی نشط و سرعت سیر ایله قطع بیابان ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال تنشطت المفازة اذا جازها وناقه عنف وشدتله یوریمك معناسنه مستعملدر
یقال تنشطت الناقة فی سیرها اذا شدت (الانشاط) همزه‌نك کسریله بر آدمی
نشاطلندرمك معناسنه‌در یقال انشط فلانا اذاجعله ناشطا و بر آدمك اهل ومتعلقاتی
یاخود دابه‌لری جنبشلو نشاطلو اولمق معناسنه‌در یقال انشط الرجل اذا نشط اهله
اودوابه و یلان صوقمق معناسنه‌در یقال انشطته الحیة اذاعضت بانیابها و دوکومی
چوزمك معناسنه‌در یقال نشط العقدة اذاحلها و دوه ایاغنده اولان ایلمکلی دوکومی
چوزمك ایچون چکوب اوزاتمق معناسنه‌در یقال انشط العقال اذا مدا نشوطته
یعنی لبحل و بر نسنه‌یی اوغورلین قاپمق معناسنه‌در یقال انشطه اذا اختلسه
و بر نسنه‌یی محکم بغلمق معناسنه‌در یقال انشطه‌اذا اوثقه (التنشیط) تفعیل وزننده
بو دخی بر کمسیه نشاط ویرمك معناسنه‌در یقال نشطه اذا جعله ناشطا و دوکوملمك
معناسنه در یقال نشط الحبل اذا عقده (المنشط) محسن وزننده نشیط کبی اهل
و متعلقاتی یاخود دابه‌لری نشاطلو اولان آدمه دینور (المتنشط) متسلط وزننده
شول کمسیه دینورکه دابه‌سی اولمغله بولده کاه بنوب و اوصاندقجه انوب یورراوله
یقال رجل متنشط اذا کانت له دابة یرکبها واذا سئم نزل عنها (النشط) کشط وزننده
بر یردن آخر یره چقمق معناسنه در یقال نشط من المکان نشطا من الباب الثانی
اذاخرج و قویدن قوغه‌یی مقاره‌سز چکوب چقرمق معناسنه‌در یقال نشط الدلو
اذا نزعها بلابکرة و یلان دیشیله اصرمق معناسنه‌درکه صوقسیدر یقال نشطت
الحیة نشطا من الباب الاول و الثانی اذا عضت بانیابها و دوکوملمك معناسنه‌در یقال
نشط الحبل نشطا من الباب الاول اذا عقده (النشیطة) سفینه وزننده شول غنیمته
اطلاق اولنورکه برطائفه ارزره عزم ایدن عسکرك باشبوغی هنوز آنلرك
آرامکاهلرینه وارمقسزین اثنای طریقده یاخود اطراف و حوالیلرنده دسترس اوله
یقال اغتنموا نشیطة وهی من الغنیمة ما اصاب الرئیس قبل ان یصیر الی بیضة القوم
و شول دوه سوریسنه دینورکه دشمن مالی اوله‌رق من غیرقصد تصادف اولنوب
اخذ وسوق اولنه (الانتشاط) افتعال وزننده نشیطه دیدکلری سوری‌یی اخذ
و اغتنام ایلمك معناسنه‌در یقال انتشط القوم نشیطة اذا اخذ وهاوساقوها مؤلفك
مفرد ضمیر یله انتشطوه رسمی مذکور اعتبار یله در و بالغك پوللرنی و دریسنی
صویمق معناسنه در یقال انتشط السمکة اذا قشرها و طوار چایری دیشلریله
چکوب قوپرمق معناسنه‌در یقال انتشط المال الرعی اذا انتزعه بالاسنان و ایلمکلو

دوكومى اولان ايپ چوزلنجه چكوب اوزاتمق معناسنه در يقال انتشط الحبل اذا مده حتى ينحل (النشوط) صبور وزننده طوزلو صوده سلاموره اولان بالغه دينور يقال سمكة نشوط اذا صارقد مقر فى ماء وملح و شول قيوبه دينوركه بغايت درين اولمغله قوغه جذبات كثيره ايله چقر اوله يقال بئر نشوط اذا كانت تحتاج الى نشط كثير لبعد قعرها (الانشوطة) انبوبه وزننده ايلمكلى دوكومه دينوركه چوزلمسى آسان اوله اوجقور دكومى كبى يقال عقد له انشوطة وهى عقدة تسهل انحلالها كعقد التكة (الانشاط) همزه نك فتحى ونادرا كسريله شول قيوبه دينوركه صويى يك يقين اولمغله قوغه همان برچكم ايله چقر اوله يقال بئر انشاط وانشاط اى قريبة يخرج منها الدلو بجذبة پس اوله كوره ثوب اخلاق قبيلندن اولوب وثانى يه كوره وصف بالمصدر اولور (الاستنشاط) درى بوزلوب بورشمق معناسنه در يقال استنشط الجلد اذا انزوى واجتمع (النشط) ضمتينله شول كسه لره دينوركه ايپ چوز دكلرى وقتده يكيدن اور مك ايچون تللرنى بوزارلر اوله ظاهرا مفردى ناشط يانشيط در (النط) نونك فتحى وطانك تشديديله بغلمق معناسنه در يقال نط الشئ نطا من الباب الاول اذاشده وچكوب اوزاتمق معناسنه در يقال نطه اذامده وبيهوده يكشاقلق ايلمك معناسنه در يقال نط الرجل نطا من الباب الثانى اذا هذر وبربره كتمك معناسنه در يقال نط فى الارض اذا ذهب (النطيط) ازيز وزننده قاچمق معناسنه در يقال نط الرجل نطيطا اذافر وايراق معناسنه در مؤنثى نطيطه در يقال مكان نطيط وارض نطيطة اى بعيد (الانط) فتحتينله سفر بعيده دينور جمعى نطط در ضمتينله يقال اعترض له سفر انط اى بعيد (النطاط) شداد وزننده چوق سوزلو يكشاق ياوه كو كسيه دينور يقال رجل نطاط اى مهذار (النطنط) فدفد وزننده (والنطنط) فلفل وزننده (والنطناط) سلسال وزننده بويى چكيلوب سو نمش كبى يك اوزون آدمه دينور جمعلرى نطائط كلور (النطنطة) زلزله وزننده ايراق سفر ايلمك معناسنه در يقال نطنط الرجل اذا باعد سفره وبعيد اولمق معناسنه در يقال نطنطت الارض اذا بعدت وبرنسنه يى چكوب اوزاتمق معناسنه در يقال نطنط الشئ اذامده (التنطنط) تزلزل وزننده ايرا قلشمق معناسنه در يقال تنطنط الرجل اذاتباعد (النطاء) حمراء وزننده ايراق بوقشه وصف اولور يقال عقبة نطاء اى بعيدة (ناعط) صاحب وزننده يمنده برمخلاف يعنى براولكه وناحيه آديدر وشهر صنعاء قضاسنده برطاغك آديدر همدان قبيله سندن بر بطنك بدرى اولان ربيعة بن مرثد نام كمسنه اول طاغه نزول ايلمكله بالحلول ناعط ايله تسميه اولنمشدر واول طاغده برپلانقه واردركه انكده اسمى ناعط در (النعط) ضمتينله

بعيد سفر ايدن كسه‌لرده دينور وشول كسه‌لرده دينوركه طعامده لقمه‌لرى ايكى
بولوب بربلوكنى اكل وبربلوكنى كوترمك ايچون يانلرنده اولان چناقلرينه وضع ايدر
اوله‌لر على قول طعامى بدبدا كل ايدن بى ادب وانسانيتدن بيخبر كسـه لره دينور
ناعط مفرديدر يقال هم نعط اى قاطعوا اللقم بنصفين فيأكلون نصفا ويلقون النصف
فى الغضارة اوهم السيئوا الادب فى اكلهم ومروتهم (الانعـاط) همزه‌نك كسريله
لقمه يى بولمك معناسنه در يقـال انعط الرجل اذا قطع لقمه النغط) نونك وغين
ضمه‌لريله يك اوزون آدملره دينور ناغط مفرديدر (النفط) نونك كسرى و بعضا
فتحيله ياخود فتحى خطادر معروف ياغه دينوركه نفت ياغى تعبـير اولنور بعض
مواضعدن قينايوب چقرآق وسياه اولور آغى احسن اولور رياحى محلل وطاشلرى
مذيب وسده‌لرى مفتح وسـانجويه نافع وفزرجه‌سى فرجده متكون قور بجغزلرى
مهلكدر (النفـاطة) نونك فتحى وفانك شـده سيله نفت ياغى قينايوب چقـان
موضعه دينور يقال استعمل فلان على النفـاطة اى موضع استخراج النفط وبرنوع
چراغ اسميدركه ياقوب انكله آيدينلنلور ظاهرا چام چراسى كبى برچرا غدر
وايكيسنده دخى فانك تخفيفيله‌ده جائزدر و برآلت اسميدركه باقردن مصنوع اولوب
انكله بربرى ياخود حصار خارجنده اولان دشمنى احراق ايچون نفت ياغى آتارلر
ياغلى بچاوره آتدقلرى بواوله جقدر يقال خرج وبيده نفاطة وهى اداة من النحاس
يرمى فيهـا بالنفط (النفطة) نونك فتحى وكسريله (والنفطة) فرحه وزننده
چوچقلرده چقان چچكه دينور جدرى معناسنه‌در وبدنده چقان سيولجه‌يه وقبارجغه
دينور (النفيطه) سفينه وزنـنده (والمنفوطة) (والنافطة) كثرت عملدن
قبارمش اله دينور يقال كف نفيطة ومنفوطة ونافطة اى ذات نفط بوراده تأنيث
يد اعتباريله در ونافطه ديشى كچى‌يه دينور ياخود عافطه لفظنه اتباعا ذكراولنور
يقـال ماله عافطة نافطة كما ذكر فى محله ونافطه بولنى دفعه دفعه بوسكروب آتارق
ايشر اولان كچى‌يه دينـور (النفط) نونك فتحى وفانك سكونيـله (والنفط)
فتحتينله (والنفيط) ازيز وزننده ال كثرت عملدن ياره اولمق على قول قبارمق
معناسنه در يقال نفطت يده نفطا ونفطا ونفيطا من البـاب الرابع اذا قرحت عملا
اومجلت (الانفاط) همزه‌نك كسريله ايش ايشلمك برآدمك اللرنى ياره ايلمك ياخود
قبارتمق معناسنه در يقال نفط يده العمل اذاجعلها منفوطة وكچى بولنى دفعه دفعه
اتارق ايشه‌مك معناسـنه در يقال انفطت العنز ببولها اذارمت (النفط) خفض
وزننده طارلمق ياخود طارغنلقدن برآتش اولوب يانوب ياقلمق معناسـنه‌در يقال
نفط الرجل نفطا من الباب الثانى اذاغضب اواحترق غضبا (التنفط) تفعل وزننده نفط
معناسـنه در يقال تنفط الرجل بمعنى نفط (النفيط) ازيز وزننده كچى وبرنيله

طسقرمق علی قول آقسرمق معنا سنه در یقال نفطت العنز نفیطا من الباب الثانی
اذانثرت بانفها اوعطست وتجره آتیله رق قینامق معنا سنه در یقال نفطت القدر
اذاغلت وآهوملہ ملك معنا سنه در یقال نفط الظبی اذا صوت شارحك بیاننه کوره
الصبی نسخه سی غلطدر وفهم اولنمیه جق سوز سویلمك معنا سـنه در که عجله دن
یاطارغنلقدن ناشی اولور یقال نفط فلان اذاتکلم بمالایفهم وضرطه لمق معناسنه در
یقال نفط استه اذافقعت وکچی بولنی دفعه دفعه اتارق ایشه‌مك معنا سنه در یقال
نقطت العنز ببولهـا اذارمته دفعا دفعا (نفطه) ثمره وزننده افر یقیه ده بر بلده
آدیدر اهالیسی اباضیه مذهبنده ملحدلر در (النفطه) همزه وز ننده تیز مشرب
او لمغـله چابك دار یلان آدمه دینور یقـال رجل نفطة اذا کان یغضب سر یعـا
(اننفافیط) تعا شیب وز ننده تویی یولنمش تازه پوستکی یه دینور که بلونك بلوك
ایدوب آ تشـده قاوروب اعراب بادیه قیتلق ایامنده اکل ایدرلر مؤلف بو راده
مسامحه کونه رسم ایلمشـدر (التنافط) تفاعل وزننده تجره قینارکن کپوك آتمق
معنا سنه در یقال القدر تنـافط ای ترمی بالزبد اصلی تتنافط ایدی (النقط) نونك
فتحی وقافك سکو نیله یاز یلان حروفی اعجام ایلمك یعنی نقطه‌لمق معنا سنه در یقال
نقط الحروف نقطا من البـاب الاول اذا اعجمها (التنقیط) تفعیل وز ننده نقط
معنا سـنه در یقال نقط الحروف بمعنی نقطها (النقطة) غرفه‌وزننده اسمدر بنك
معنا سنه در بومناسبتله حروف معجمه بنکلرینه اطلاق اولندی جمعی نقط ونقاط
کلور صرد وکتاب وزننده وبو علاقه ایله یرده اولان بلوك بلوك چایرلره نقـاط
ونقط اطلاق اولنور تقول وجدنا نقاطا من الکلاء ونقطا ای قطعا متفرقة ونقطه
بررجلك علمیدر (التنقط) تفعل وزننده برنقطه نقطه چایرلواولمق معناسنه در
یقـال تنقط المکان اذا صار ذا نقـاط من الکلاه وبر خبری جسـته جسته آلمق
معنا سـنه مستعملدر یقال تنقط الخبر اذا اخذه شیئا بعدشیء (النا قط والنقیط)
امیر وزننده کوله‌نك کوله‌سنه دینور مولی الموالی معناسنه (النمط) فتحتینله‌مطلقا
دوشك یوز بنـه دینور کـه آلاجه نهالی وچیت تعبـیر ایلمد کاریدر علی‌قول
برکونه دو شمه‌یه دینور واسـلوب وطریقت معنا سـنه مستعملدر یقال الزم هذا
النمط ای الطریقة ونوع وکونه معنا سـنه مستعملدر یقال لیس هذا من‌ذلك النمط
ای النوع وشول جماعته اطلاق اولنور که امور لری واحد یعنی یکرنك ویکجهت
اوله لر قال‌الشارح ومنه حدیث علی کرم‌الله وجهه [خیرهذه الامة النمط‌الاوسط]
و النمط الجما عة من النـاس امرهم واحد کره علی الغلو و التقصیر فی الدین
ونمط یو کدن منسوج برکونه ثوب اسمیدر که هودج اورتوسی ایدرلر ابجه هاوی
اولور که حالا احرام ابتدیکمز اوله جقدر جمعی انماط ونماط کلور نونك کسریله

ونسبتنده انماطی دینور انصاری کبی ونمطی دینور که قیاس اوزره مفر دینه منسو بدر وابن الانماطی اسمعیل بن عبدالله بن عبد المحسن نام فقیه ویار عدر (نميط) زبیر وزننده دهناده بر وادی آدیدر (التنميط) برنسنه به دلالت ایلمك معنا سنه در تقول من نمط لك على هذا ای من دلك عليه (النوط) سوط وزننده برنسنه یی برشیئه کچروب آصمق معنا سنه در یقال ناطه به ینوطه نوطا اذا علقه علیه ونوط طواره یوکی یوکلتد کدنصکره دنکلرك ارالقنه وضع اولنان علاوه یه دینور که سربار تعبیر اولنور یقال قداثقل الدابة النوط ای العلاوة التی وضعت بین عدلین وبرنسنه دن آصیلوب طوران آصقی به دینور وبونلر وصف بالمصدردر وشول کوچك سپده وزنبیله دینور که ایچنه خرما مقوله سی نسنه قیوب دوه یه آصارلر جمعی انواط ونیاط کلور ومنه المثل * ان اعیا البعیر فزده نوطا * یعنی اکر دوه نك یوکی آغر اولوب یوریلور ایسه یوکنی تخفیف ایلیوب برنوط دخی زیاده ایله بومثل بربخیلدن برنسنه طلب اولندقده محظوظ اولما مغله ابرام والحاح زیاده قیل دیه جك موقعده ضرب اولنور (الانتیاط) افتعال وزننده برنسنه یه کچوریلوب آصلمق معناسنه در یقال انتاط به اذا تعلق به وبعید اولمق معنا سنه مستعملدر یقال انتاطت الدار اذا بعدت وبرکسه برماده یی بلامشورة رأی خودیله فصل وقطع ایلمك معنا سنه مستعملدر یقال انتاط الشئ اذا اقتضبه برأيه لا بمشورة وجلب ذخیره ایدن کمسه آخرك قاندیغی دوه یی رد ایلیوب برا برجه آلوب کوتر ملك معنا سنه در که استناطه یه مطاوع اولور کما سیذکر (الانواط) همزه نك فتحیله نسنه آصا جق چنکل وقا یش مقوله لرینه دینور یقال ناطها بالانواط ای المعالیق ومعلاق آصیلان نسنه لره ده دینمکله اساسده ایکنجی معنا ایله تفسیر ایدوب عنده انواط من التمر والعنب ای معالیق عبار تیله رسم ایلمشدر (النیاط) کتاب وزننده بدنده یورکه اطلاق اولنور آصیلی اولمغله یقال اصاب نیاطه ای فؤاده بعضلر دیدیکه نیاط یورك آصقیسی اولان قالین طمره دینور که یورك آنکله وتین دید کلری یورك طمر ینه آصلمشدر انقطاعی مهلکدر جمعی انوطه ونوط کلور نونك ضمیله یقال انقطع نیاطه وهو عرق غلیظ میط به القلب الى الوتين مؤلف بوراده تشویش ایچون بو تر دیدی تأخیر ایلمشدر ونیاط ارقه نك ایچ یوزنده متن ظهرك التنده برطمره دینور وطوشان قسمنه مقطعة النیاط دیدکلری ذکر اولنان یورك طمری اعتبا ریله در که طو تیلوب هلاك اوله جغنه تفأل جهتیله در وبعضلر مقطعه لفظنی اسم فاعل بنیه سیله ایراد ایلمکله فرط سرعتندن کندی نیاطنی یاخود اکسه سنه دوشن تاز یلرك نیاطنی پاره لیجی دیمك اولور ونیاط عقرب برجنده ایکی کوکبه دینور که قلب العقرب دیدکلری کوکب انلرك میاننده در ونیاط المفازه

بیابانڭ بعد طریقندن کنایه‌در کویاکه بیابان اخره متصل ومتعلق اولمغله نهایت
بولمز اولور یقال اعیانا نیاط المفازة ای بعد طریقها کانها نیطت بمفازة اخری
و یقال مفازة بعیدة النیاط ای الحد ونیاط القوس والقربة هر برینڭ قولپلرینه
اطلاق اولنور ومطلقا بر نسنه‌یه آصلمش آصقی‌یه دینور (النائط) بو دخی
نیاط کبی ارقه‌نڭ ایچ یوزنده متن ظهرڭ تحتنده ممتد برطمره دینور علی قول
نائط ارقه‌ده بر طمردر که آنی قطعله مصفوره یعنی مستسقی‌یه تدبیر وعلاج اولور
(النیط) سید وزننده شول قیویه دینورکه صویی دبندن قینامیوب اطرافندن
دیریلوب طشتنه جریان ایدر اوله یقال بئر نیط اذا کانت یجری ماؤها من جوانبها
الی مجمها ولم تعن من قعرها (النوطة) حوطه وزننده قورسغه دینور
حوصله معناسنه و بر کونه ورم اسمیدرکه دوه‌نڭ کوکسنده یاخود بحرنده
وقولتقلرنده و بوطلرنده تحدث ایدر علی قول بر بومرودرکه دوه‌نڭ قارننده
چیقوب هلاك ایدر وطلح یاخود ایلغین میشه‌لکی اولان ارضه دینور وشول یره
دینورکه صودن وسیلدن یوکسك اوله‌که اکا سیل اوغرامیه یاخود شول یره‌دینورکه
نه دره ونه یوکسك آقندی یری اوله بلکه ایکیسنڭ مابینی اوله وحیوانڭ
صغریسی ایله صرتنڭ ارالغنه دینور وحقد وکینه معناسنه در یقال فی‌جوفه
نوطة ای حقد وغل (الاناطة) همزه‌نڭ کسریله دوه نوطه دیدیکی مرض
مزبوره اوغرامق معناسنه در یقال اناط البعیر اذا اصابته النوطة (التنواط)
تانڭ فتحیله مزین محفه آصقیلرینه دینور (المناط) میمڭ فتحیله اسم مکاندر
ایلیشوب آصیلجق محله دینور ومنه یقال هذا منی مناط الثریا ای فی‌البعد یعنی
بندن ثریانڭ بعدی قدر بعید در (المنوط) مقول وزننده تعلیق اولنمش نسنه‌یه
دینور یقال هذا منوط به ای معلق وفی‌الاصل برقوم وقبیله‌دن اولمیوب صکره‌دن
دخیل اولان کمسیه یاخود انلرڭ نسبندن اولمق ادعاسنده اولان کمسیه اطلاق
اولنور یقال فلان منوط بهم ای دخیل فیهم اودعی (النبیطة) کیسه وزننده‌شول
دوه‌یه دینورکه اکاده ذخیره یوکلتمك ایچون صاحبی ذخیره‌جی قطارینه قاتمش اوله
(الاستناطة) برکمسه ذخیره جلبی ایچون دوه‌سنی ذخیره‌جیلره قاتمق معناسنه در یقال
استناط فلان بعیره فلانا فانتاط هو ای ارسله معه لیحمل المیرة له علیه فاخذه هو
(التنوط) تکرم وزننده (والتنوط) تانڭ ضمی ونونڭ فتحی و واومشدده‌نڭ
کسریله برقوش اسمیدرکه اغاجڭ ایکی شاخلری ارالغنده یوه یاپوب باغ قاروره‌سی
کبی اغزنی طاره‌جق واشاغیسنی ککیش ایلیوب وچورب کبی ایپلو ایله صالندررر
مفردی تنوطه در بوقوشه فارسیده کیپو وما وراء النهرده نوت بخت وترکیده
کلبك قوشی دیرلر (التنویط) تفعیل وزننده قربه‌یی باغلمق ایچون ایچنی

طولدروب اغرلشدرمق معناسنه درکه یرده دیکیلوب طورمغله ایاغلمسی اسان اوله یقال نوط القربة اذا اثقلها لیدهنها (النهط) نونك فتحی وهانك سکونیله مزراق سانجمق معناسنه در یقال نهطه بالرمح نهطا من الباب الثالث اذا طعنه به (النیط) خیط وزننده اولومه علی قول جنازه یه یاخود اجل مقدره دینور ونیط بعیداولمق معناسنه‌در یقال ناط الرجل ینیط نیطا اذابعد (الانتیاط) افتعال وزننده بودخی بعید اولمق معناسنه‌در یقال انتاط الرجل اذا بعد

(* فصل الواو *) (الوأط) واوك فتحی وهمزه‌نك سکونیله بر ادمی ز یارت ایلمك معناسنه در یقال وأط القوم وأطا من الباب الثانی اذا زارهم وتوزوب قالقمق معناسنه در یقال وأط اذا هاج (الوأطة) تمره وزننده دکزك انکین یر ینه وارضنك مرتفع یر ینه‌دینور (الوبط) حبط وزننده (والو باطة) سماحه وزننده (والو بط) فتحتینله (والو بوط) قعود وزننده ضعیف اولمق معناسنه در یقال وبط فلان مثلثة الباء ای بالفتح والکسر والضم یبط کیعد و یو بط کیوجل وتضم العین وبطا وو باطة ووبطا وو بوطا من الباب الثانی الرابع والخامس اذا ضعف ووبط بر آدمك قدرنی حط ایله تحقیر ایلمك معناسنه در یقال و بطه یبطه و بطا من الباب الثانی اذا وضع من قدره ومنه حدیث الدعاء [اللهم لاتبطنی بعد ان رفعتنی] و برکمسه نك نصیبنی کتر ایلمك معناسنه در یقال و بط حظه اذا اخسه و یاره‌نك اغزنی اچمق معناسنه در یقال و بط الجرح اذا فتحه و برادمی ایشندن الیقومق معناسنه در یقال و بطه عن حاجته اذاحبسه (الوابط) دون وخسیس وکقدر ادمه دینور و بورکسز جبان وضعیف ادمه دینور یقال رجل وابط ای خسیس وکذا جبان (الایباط) همزه‌نك کسریله برکمسه یی سست و بیحال ایلمك معناسنه در یقال او بطه اذا اثخنه (الوخط) واوك فتحی وخای معجمه نك سکونیله صاج وصقاله قیر قارشمق معناسنه‌دریاخود قیری‌قاش اولمق معناسنه‌در که چوق یری اغارمقدن عبارتدر یاخود آق ایله قاره سی برابر اولمق معناسنه در یقال وخطه الشیب وخطا من الباب الثانی اذا خالطه او فشی شیبه او استوا سواده و بیاضه وسر عتله یوریمك معناسنه درکه یورتمق تعبیر اولنور یقال مر الظلیم یخط وخطا ای یسرع اسراعا و کیرمك معناسنه در یقال وخطه اذا دخله ومزراق مقوله‌سنی یابجه‌جه دورتمك علی قول اوته یه ایشلتمك وجه اوزره دورتمك معناسنه در یقال وخطه بالرمح اذا طعنه به خفیفا او نافذا و یوررکن اباق قابنی یره اوروب پاطرداتمق معناسنه‌در یقال مر یخط نعله ای یخفق ومعامله‌ده بر کره فائده و بر کره زیان ایلمك معناسنه در یقال وخط فی البیع اذا ربح فیه مرة وخسر اخری وابراقدن برکمسیه قلجی اوزادوب یمانیله

چالمق معناسنه در یقال وخطه بالسیف اذا ضربه تناولا بذبابه (الموخوط)
صاج وصقالنه قیر سرپمش یاخود چوغی اغارمش یاخود آق وقاره‌سی برابر
اولمش آدمه دینور یقال وخط الرجل علی المجهول فهو موخوط کما ذکر وایراقدن
قلجك یلمانیله اورلمش کمسه‌یه دینور یقال وخط فلان علی المجهول فهو موخوط
ای مضروب بذباب السیف تناولا من بعید (المیخط) میمك کسریله ایچری کیرن
شیئه دینور یقال شیء میخط ای داخل (الورطة) تمره وزننده دیره اطلاق
اولنور است معناسنه وهر چقور یره دینور یقال وقع فی ورطة ای مکان غامض
وهلاك ومهلکه معناسنه مستعملدر یقال اصاب ورطة ای هلکة ومطلقا خلاص
ونجات بولمسی صعب ودشوار اولان ایشه اطلاق اولنور یقال وقع فی ورطة
لامخلص لها ای امر تعسر النجاة منه وشول چامورلی بتاق یره دینورکه اورایه
قیون وکچی قسمی دوشدکده خلاص اولمیه یقال وقعت الغنم فی ورطة ای وحل
وردغة لایتخلص منه شارحك بیانی اوزره اصل معنای موضوع لهی بودر
وشول اوتوراقلی دوز یره اطلاق اولنورکه آنده برسمته چیقه‌جق یول اولمیه
تقول وقعنا فی ورطة وتحیرنا فیها ای فی ارض مطمئنة لا طریق فیها وقیویه
اطلاق اولنور بئر معناسنه جمعی وراط در واوك کسریله (الایراط) همزه‌نك
کسریله برکمسه‌یی ورطه‌یه دوشورمك معناسنه در یقال اورطه اذا القاه فی الورطة
وبرکمسه دوه‌لرنی غیرك دوه‌لری ایچره غائب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
اورط ابله فی ابل اخری اذا غیبها فیها واورمه تعبیر اولنان ایپك بر اوجنی
ایلمکلیوب دوه‌نك بیوننه کچردکدن صکره ایپی چکوب بوغزنی قصدروب
بوغمق معناسنه در یقال اورط الجریر فی عنق البعیر اذا جعل طرفه فی حلقته
ثم جذبه حتی یخنقه (التوریط) تفعیل وزننده بودخی برآدمی ورطه‌یه
دوشورمك ودوه‌سنی آخرك دوه‌لری ایچره غایب ایلمك معنالرینه در
(الاستیراط) برکمسه خروج ونجاتی پك صعب اولان بر مشکل ایشه کرفتار اولمق
معناسنه‌در یقال استورطه فی الامر اذا ارتبك فیه فلم یسهل انخرج منه (التورط)
تفعل وزننده برورطه‌یه یاخود برمشکل ایشه دوشمك معناسنه در یقال تورط
فیه اذا وقع فیه (الوراط) کتاب وزننده که صدقه یعنی زکات سوایم
خصوصنده وارد اولمشدر یعنی [لا خلاط ولا وراط] حدیثنده واقعدر مراد
پراکنده ومتفرق بیلنلرنی جمع ایلمك یاخود علی العکس یعنی مجتمع میاننی تفریق
ایلمك یاخود زکاتی متحقق اولان دوه‌لرنی غیرك دوه‌لری ایچره کیزلمك یاخود
زکات آلان ویوده کورمسون دیو چقور برده کیزلمك یاخود نصاب حکمندن
قاچرمغله تفریق ایلمك یاخود اهل جلبك بریسی فلانك مانده زکات واجب اولمشدر

انده الهجق زكات واردر دیمکدر حالاکه اول کمسه‌نك عندنده لازم الاخذ زكات
بوقدر بونلرك جمله‌سی حدیث مرقومله نهی اولندی ومعنای اولك صورتی بودرکه
مثلا اوچ ادمك قرقر قیونی اولوب شرط زكات متحقق اولدقده هر برینه برقیون
ویرمك واجبدر زكات الان وبوده تفرق ایلدکده مجموعینی برادمك اولمق صورتنده
بشقه‌جه برکدروب برسوری ایدرلر تاکه مجموعنك زكاتی برقیون اولمغله بدلرندن
همان برقیون چقمش اولور وایکنجینك صورتی بودرکه ایکی شریکك هر برینك
یوزبررقیونی اولمغله مجتمع اولدقده ایکیسنه اوچ قیون لازم اولمغین حیله ایدوب زكات الان
یقلشدقده تفریق ایلملریله هر برینه برقیون اصابت ایلمش اولور و بوماده خلاط
ماده‌سنده دخی بسط اولندی(الوسط)واوك وسینك فتحیله هرنسنه‌نك اعدلنه اطلاق
اولنور یقال شیٔ وسط ای اعدل وقوله تعالی [وکذلك وجعلناکم امة وسطا] ای عدلا
خیارا ووسط برطاغك آدیدر و برنسنه نك ایکی طرفنك مابیننه دینورکه فارسیده
میان وترکیده اورته تعبیر اولنور واکرسینی اسکان اولنورسه بین معناسنه ظرف
اولنور علی قول حلقة حدید مثللو مصمت اولان شیئك اورته‌سنده سینك فتحی
وسکونیله مستعملدر واجزاسی متباین ومتخلخل اولان شیئك اورته‌سنده همان سینك
سکونیله مستعملدر پس ساکن محرکدن اعم اولور وعند البعض هر یرده که بین
لفظنك استعمالی صحیح وصالح اوله سینك سکونیله وسط در والاسینك فتحیـله در
شـارح دیرکه بصائرك و مفردات راغبك ومصبـاحك خلاصه سی بودرکه اصل
وسط طرفان متساو یانی اولان نسنه نك اورته سنه دینور و بوکمیت متصله ده
واقع اولور جسم واحد کبی وسط الرأس کبی وسکون سینله وسـط کمیت
منفصله ده مسـتعملدر وسط القوم کبی و وسـط بعضا طرفانی مذمو مانی
اولانده اسـتعمال اولنور بخل وسرف بیننده اولان جود کبی پس بو افراط
وتفریط بیننده مستعمل اولان قصد وعدالتك استعمالی کبی مستعمل اولوب سواء
وعدل ونصفت کبی مدار مدح وثنا اولور ومنه قوله تعـالی [وکذلك جعلناکم
امة وسطا] و بعضا طرف محمودی وطرف مذمومی اولانده استعمال اولنور خیر
وشر کبی و بونکله رذلدن کنایه اولنور مثلا فلان وسـط من الرجال دینور انك
حد خیردن خارج اولدیغنه تنبیها ومصباحك بیانی اوزره وسطك حقیقتی اطرافی
متسـاوی اولان نسـنه‌دن عبارتدر و بعضـا جوانبندن تساوی اولمز ایسـه‌ده
احاطه اولنان شیٔ اراده اولنور مثلا صلوة الظهر هی الوسطی وضرب وسط
رأسه دینور وبونده سکون ایله‌ده لغتدر واما سکون ایله وسط بین معناسـنه در
جلست وسط القوم کبی که بین القوم معنا سـنه در ومحرك اولان وسط کلمه‌سنه
عوامل دخولی صحیح اولور مثلا جلست وسـط القوم وفی وسـط القوم دینور
و بعضا خصال محموده ده مستعار اولوب وآنکله متصف اولانه ده اطلاق اولنور

بوصورتده مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی مساوی اولور وبصائرده مؤلفك ذکری
قاموسده ذکر ایلدیکنه موافقدرکه امام ثعلبدن نقل ایدرك حلقهٔ ناس وسبحه
وعقد کبی اجزاسی متباین اولانده سینك سکونیله‌در واجزاسی متباین اولمیوب
مصمت اولانده سینك فتحیله‌در وسط الدار ووسط الراحه ووسط البقعه کبی وبعضا
بونده سینی ساکن اولور لکن لغت جیده دکلدر انتهی (واسطةالکور) کافك
ضمیله که واسط الکور دخی دینور دوه پالانك ایلروسنه دینور (واسط) عراق
اولکه‌سنده بربلده آدیدر حجاج ثقفی امیر عراق ایکن بلدهٔ مزبوره‌یی ایکی سنه
ظرفنده بناء وکوفه ایله بصره بیننده واقع اولمغله واسط ایله مسما ایلدی واکا
واسط القصب دخی دیرلر بعضلر دیدیلرکه واسط برقصرك اسمیدرکه حجاج
شهر مرقومی بنا ایلمزدن مقدم آنی اول شهرك برنده بنا ایلمشیدی * تغافل
کانك واسطی * مثلنك منشأی سرای مرقومدر اصلی بودرکه حجاج سرای
مزبورك بناسی خصوصنده ناسی سخره‌یه طنوب اجرتسز اعمال ایلدکله خلق
قاچوب مسجدده غرباء بینلرنده یاتوب اویورلر ایدی سرهنکلر کلوب یاواسطی
دیو چاغردقده قنقیسی باشنی قالدررسه آنی طوتوب کوترر اولمغله بیچاره‌لر
تغافله بشلیوب چاغرلدقده بردخی حرکت ایلمز اولدیلر واشبو بلده اسمی اولان
واسط مذکر ومنصرفدر وبعضا بلده وبقعه تأویلیله مؤنث اولور وواسط مکه
قربنده وادیٔ نخله‌ده برقریه آدیدر وبلخ قضاسنده برقریه آدیدر محدثیندن
محمد ابن محمد بن ابراهیم وبشیر بن میمون الواسطی اورادندر وعجمده طوس
شهرینك قپوسی یاننده برقریه آدیدرکه واسط الیهود دخی دیرلر محمد بن الحسین
الواعظ المحدث الفرضی اورادندر وحلب قضاسنده برقریه آدیدر قربنده
برقریه دخی واردرکه کوفه اطلاق اولنور وخابورده برقریه وموصل قضاسنده
ایکی قریه آدیدر ودجیل قضاسنده برقریه آدیدرکه محدثیندن محمد بن عمر بن العطار
اورادندر وحلهٔ مزیدیه قضاسنده برقریه آدیدر ابوالنجم عیسی بن فاتك نام
شاعر اورادندر ویمن دیارنده برقریه‌در وعذیبه وصفراء بیننده بر منزل آدیدر
وبنو قشیره مخصوص بر منزل آدیدر وبنو تمیمه مخصوص بر موضع آدیدر
واندلس اولکه‌سنده بربنده آدیدر ابو عمر احمد بن ثابت نام محدث اورادندر
ویمامه‌ده برقریه آدیدر وبنو سمیره مخصوص برحصن آدیدر ونهر الملك ترابنده
برقریه آدیدر وما زمین بیننده جمرة العقبه‌نك اشاغی طرفنده برطاغك
اسمیدرکه حجاج منایه کیدوب کلورکن اوراده فقراء ومساکین قاعده اولورلر
یاخود عقبه‌دن اشاغیجه‌ده واقع ایکی طاغك آدیدر وواسط قپویه اطلاق اولنور
باب معناسنه بوراده بعض نسخه‌لرده نونله ناب عنوانده مرسوم اولوب لکن

با ایله باب نسخه‌لری مترجمدر (الوسط) وعد وزننده (والسطة) عده
وزننده جماعتك ارابرنده اوتورمق معنا سنه در يقال وسط القوم وسطا وسطة
من الباب الثانی اذا جلس وسطم ای بینهم (التوسط) تفعل وزننده وسط وسطه
معنا سنه در يقال توسطهم اذا جلس وسطهم وناسك ارالغنه کیروب وساطت ایلمك
معنا سنه در مصلح ومیانجی وقائد کبی يقال توسط بینهم اذا عمل الوساطة
وبرشیئك ایوایله کوتوبیننده وسط اولاننی یعنی معتدل اولاننی آلمق معناسنه در يقال
توسط الرجل اذا اخذالوسط بین الجید والردیء (الوسیط) امیر وزننده شول آدمه
اطلاق اولنور که قومنك اصل ونسب جهتیله خیر واعدلی ورتبه ودرجه جهتیله
عالیشانی اوله يقال هو وسیط فیهم ای‌اوسطهم یعنی اعدلهم وخیرهم نسبا وارفعهم
محلا شارحك بیاننه کوره بووساطه دن مأخوذ درکه شریف وحسیب اولمق
معنا سنه مستعملدر يقال وسط الرجل وساطة من الباب الخامس اذاکان شریفا
وحسیبا فهووسیط ومنه حدیث رقیقة [انظروا رجلا وسیطا] ای‌حسیبا فی‌قومه
ووسیط ایکی مخاصم بیننی اصلاح ایچون ارالغه کیرن میانجی یه دینور يقال فلان
صاروسیطا ای متوسطا بین‌الخصمین (الوسوط) صبور وزننده قبل چادر لردن
برکونه چادره اطلاق اولنور مراد سایباندن بیوك وآلاچقدن کوچك اولاندر
علی‌قول قیل چادرلرك بك کوچکنه اطلاق اولنور وشول ناقه‌یه دینور که صاغلمدقده
سودی قابی طولدرر اوله يقال ناقة وسوط اذاکانت تملاء الاناء وشول دوه‌لره
دینور که بدخوی وسرکش اولمغله سهولتله چوکوب واياقلرنی بغلتمز اولد يغندن
باشنه وصرتنه چوکوب اوتور دیلور وبوك يوكلدیلور اوله‌لر وشول ناقه‌یه‌دینورکه
مدت حملی تمام سنه‌یه بالغ اولدقد نصکره حملنی قرق کون دخی جکوب اوزادر اوله
(وسطان) سلمان وزننده اکراد طائفه سنه مخصوص بر بلده آدیدر (دارة
واسط) بر موضع آدیدر (الاوسط) افضل وزننده وسط معنا سنه در که
برنسنه نك اورته سنه دینور اصل فعل معنا سنه در یاخود افکل کبی اسمدر شارح
دیرکه افضل کبی افعل تفضیل دخی اولور حاق وسط واقصد واعدل معنالرینه جمعنده
اواسط ومؤنثنده وسطی دینور بونك جمعنده وسط دینور فضلی وفضل کبی واکر
لیالی مراد اولور سه العشر الوسط دینور وایام اراده اولنور سه العشرة الاواسط
دینور بعضلرك العشرالاوسط عبارتیله رسم ایتدکلری عامیه در غیر معتبر در بلکه
لحن‌در انتهی (الوسیطة) سفینه وزننده شول چامورلی صویه دینورکه چامور
اوزره غالب یعنی صو بی چاموردن جوق اوله يقال صار الماء وسیطة اذا غلب
علی الطین (الوسطی) فضلی وزننده اوسطك مؤنثیدر که ذکر اولندی بوجهتله
اصبع وسطی معلومدرکه اورته پرمقدر وقرآن کریمده یعنی [حافظوا علی‌الصلوات

الصلوة الوسطى] كريمه سنده واقع اولان صلوة وسطاده مفسرين اختلاف ايلديلر بعضلر صلوة صبح ديديلر وبعضلر صلوة ظهر ياخود عصر يا اخشـام ياخود يتسو ياصلوة وتر ياخود صلوة عيد فطريا صلوة عيد اضحى ياخود جماعتله ادا اولنان صلات ياخود جميع صلوات مفروضات ياخود صلوة صبح ايله صلوة عصر بيله جه ياخود غير معين بر صلات ياخود يتسو ايله صباح نمـازى برابر ياخود صلوة خوف ياخود جمعه كوننده جمعه نمازى وسائر كونلرده ظهر نمازى ياخود قيـام طويل ايله قصير بيننده ادا اولنان نماز ياخوه صلوة نجسدن هربريدر زيرا مقدم ومؤخر ايكى نماز بيننده متخللدر ابن سيده ديديكه هر كيمكه صلوة وسطى صلوة جمعه نك غيريدر ديرسه اول خطا ايدر مكركه نبى اكرم الله عليه وسلم حضرتلرينه مستندسند ايله روايت ايليه وبعضلر ديديكه يوم احزابده اشبو [شغلونا عن الصلوة الوسطى صلوة العصر] حديثيله ابن سيده يه اعتراض وارد اولمز زيرا حديث مرفو مده واقع صلوة وسطادن مراد قرآنده مذكوراولان دكلدر شارح ديركه بوراده بعضلر وسط ماده سنى اورته وبعضلر فضل ومزيت معنا سنه حمل ايلديلر واقوى اى اقوال اوچدر عصر وصبح وجمعه در انتهى (التوسيط) تفعيل وزننده برنسـنه يى اورته سندن ايكى بولمك على قول بر نسنه يى اورته ده قلمق معناسـنه در يقال وسطه اذا قطعه نصفين اوجعله فى الوسـط (موسط البيت) مكرم وزننده اوك واوطه نك خاصة اورته سنده اولان شيئه دينور ايساطدن اسم مفعولدر (الوطواط) واوك فتحيله قورقق وضعيف وزبون كمسيه دينور وطواطى دخى دينور يايله يقـال رجل وطواط ووطواطى اى ضعيف جبان ويراسه قوشنه دينور خفاش معناسنه وطاغ قرلنقجى انواعندن برنوعه دينور ابابيل قوشى ديدكلريدر وچاغرغان آدمه دينور يقـال رجل وطواط اى صياح وسوزى تيز تيز يام يام سويلر اولان كمسـيه دينوركه فاصله ويرمز مؤنثنده وطواطه وجمعنده وطـاويط ووطاوط دينور (الوطوطة) زلزله وزننده ضعيف وزبون اولمق معنا سـنه در يقال وطوط الرجل اذا ضعف وسوزى دانه دانه سويلميوب تيز تيز برى برينه متصل سويلمك معنا سـنه در يقال وطوط الرجل اذا قارب كلامه (الوط) واوك فتحى وطانك تشـديديله حيوانك صرتنده اولان محمل وسمر قچردامق معناسـنه در يقال وط المحمل وطا من الباب الاول اذاصر ووطواط قوشى اوتمك معنا سـنه در يقـال وط الوطواط اذاصات (الوطوطى) واولرك فتحيله چوق سوزلو يكشاق كمسيه دينور يقال رجل وطوطى اى كثير الـكلام (الوطط) ضمتينله عقللرى كذلك بد نلرى ضعيف آدملره دينور يقال هم وطط اى ضعفى العقول والابدان شارحك بيانى اوزره مفردى وطواط در (التوطوط) تزلزل وزننده قوندق چوجغى وطواط كبى چاغرمق معناسنه در يقال

نو طوط الصبی اذاصنعی (الوعاط) کتاب وزننده قرمزی کله دینور وردا حمر
معنا سنه علی قول صاری کله دینور وردا صفر معنا سنه (الاوفاط) همزه نك
فتحیله عجله معنا سنه در تقول لقیته علی اوفاط ای علی عجلة بوماده ظای
معجمه ایله اعرف واشهردر شارح دیرکه اوفازوفزنك جمعی اولدیغی کبی اوفاط وفطك
جمعیدر مبالغة جمع ایراد اولندی (الوقط) واوك فتحی وقافك سکو نیله بر کمسیه
اورمغله وجودنی آغر لشدروب سست وبیمجال ایلمك معنا سنه در یقال وقطه
وقطا من الباب الثانی اذاضربه حتی اثقله وخروس طاوقله چفلشمك معنا سنه در
یقال وقط الدیك اذاسفد وبرکمسه سودی پك چوق ایچمکله وجودینه رخاوت وبروب
آغرلشدمق معناسنه در یقال وقط اللبن فلانااذا اثقله ووقط شول جقوره دینور که غلیظ
برده یاخود طاغده اولمغله آنده یغمور صوبی ایرکیلو اوله وقیط دخی دینور
(الوقیط) امیر وزننده (و الموقوط) اورلمغله وجودی آغرلشوب فاتر و بیمجال
اولمش کمسیه دینور و وقیط کیجه یتاقده اویقوسی قاچغله وجود و دماغنه شکستلك
کلوب سست و فاتر و ثقیل اولان آدمه دینور تقول امسیت و قیطا وهو من طار
نومه فامسی متکسرا ثقیلا و مطلقا ضرب و حزن سببیله وجودی سست وثقیل
اولان کمسیه دینور و شول چقوره دینور که بعض طپراغی سرد و قالین
یرلرده یاخود طاغلرده اولوب آنده یغمورصولری ایرکیلور اوله وقط کبی جمعی وقطان
کلور واوك کسریله ووقاط کلورواوك کسریله وواوی همزه یه ابدالله اقاط دخی دینوروشاح
واشاح کبی (الاستیقاط) بر یر یغمور ایرکیلجك چقورلی اولمق معناسنه در یقال استوقط
المکا ن اذا صار فیه وقیط (یوم الوقیط) امیر وزننده بین العرب بر یوم
معروفدر که آنده برجنك اولوب حکم بن خیثمه نام کمسه مقتول وعقیل بن المأموم
و مأموم بن شیبان نام مشاهیر عرب اسیر اولدیلر کویا که اول کون کندیلره
حزن وکدر یاخود ضرب مثقل جهتیله وهن وثقالت عارض اولدیغی باعث تسمیه در
(الوقیط) زبیر وزننده بلاد تمیمك اوست طرفنده مجاشع قبیله سنه مخصوص
برصو اسمیدر که آنلرك آندن اوزکه صولری یوقدر و زرود نام موضعده برصو
آدیدر (التوقیط) تفعیل وزننده قیاده یغمور ایرکیلجك چقور اولمق معناسنه در
یقال وقط الصخر اذا صار فیه وقط (الومطة) تمره وزننده یوریلوب درمانده
اولمقدن ناشی یقلوب یاتمغه دینور تقول اخذنی ومطة ای سرعة من التعب (الوهط)
واوك فتحی و هانك سکونیله قیرمق معناسنه در یقال وهطه وهطا من الباب الثانی
اذا کسره و بر نسنه یی ایاقله بصوب چکنمك معناسنه در یقال وهطه اذا وطئه
شارح تشدید ایله وطأه نسخه سنی تغلیط ایلمشدر و بر کمسه سست و ضعیف اولمق
معناسنه در یقال وهط فلان اذا ضعف و وهن و آریقلمغه دینور یقال اخذه الوهط

ای الهزال و جماعت انسانی‌یه دینور تقول اتانا وهط منهم ای جماعة وعرفط آغاجلغنه دینور و بر بستان اسمیدر و طائف ترابنده عمرو بن العاصك بر مالی یعنی بر باغی اسمیدرکه وجّ نام موضعه اوچ میل مسافه‌ده واقع ایدی اصمه‌لرینه بهر سنه بیك کره بیك‌هرك تعبیر اولنان طیاق اوریلوب و هرطیاق برر درهمه اشترا اولنور ایدی (الایهاط) همزه‌نك کسریله برکسه‌یی اورمقله یا بر عارضه‌ایله سست و ضعیف و بیمجال ایلمك معناسنه‌در یقال اوهطه اذا اوهنه واضعفه واثخنه مؤلف بو معنایی تکرار ایلمشدر و برکسه‌یی خوشلنمدیغی بورطهٔ مکروهه‌یه اوغراتمق علی‌قول یره اوروب حرکت و قیامه بیمجال قلمق یاخود قتل ایلمك معناسنه‌در یقال اوهطه اذا اوقعه فیمایکرهه اوصرعه صرعة لایقوم اوقتله (الوهطة) وهده وزننده و مرادفیدرکه الجق و اوبروق یره دینور جمع جنسی وهط و جمع صیغی وهاط کلور واوك کسریله (الاوهاط) همزه‌نك فتحیله خصومات‌معناسنه‌درکه خصومتك جمعیدر شارحك بیانه کوره مفردی وهط در یقال بینهم اوهاط ای خصومات (التوهط) تفعل وزننده چاموره کومیلوب باتوب کتمك معناسنه در یقال توهط فی الطین اذا غاب فیه و بر نسنه‌یی ال ایله یا اایاغیله دوزلدوب یصیلتمق معناسنه‌در یقال توهط الفراش اذا امتهده

(* فصل الهاء *) (الهبوط) قعود وزننده اشاغی‌یه انمك معناسنه‌در یقال‌هبط من الجبل هبوطا من الباب الثانی و الاول اذا نزل مؤلفك بصائرده بیانه کوره بو ماده‌نك نزولنده قهر و عنف و انسانده اولورسه استخفاف معتبردر و هبوط بر متاعك قیمتی اکسیلوب اشاغیلمق معناسنه مستعملدر یقال هبط ثمن السلعة اذا نقص (الهبط) حبط وزننده اشاغی یه اندرمك معناسنه‌در یقال هبطه هبطا من‌الباب الاول‌اذا انزله و مرض و علت برکسه‌نك وجودنی‌اریدوب زبون ومهزول ایلمك معناسنه مستعملدر یقال هبط المرض لحمه اذا نزله و برکسه‌یه اورمق معناسنه مستعملدر یقال هبط فلانا اذا ضربه و بر بلده‌یه دخول ایلمك معناسنه مستعملدر کویا که بلدهٔ اخرادن اورایه نزول ایلر یقال هبط بلد کذا اذا دخله و بر متاعك قیمتنی اکسلتمك معناسنه‌در یقال هبط الله ثمن السلعة‌اذا انقصه واکسلمك معناسنه‌در یقال فیه هبط ای نقصان و بر شر وکریهه‌یه اوغرامق معناسنه‌در قال الشارح و فی‌الحدیث [اللهم غبطا لاهبطا] ای نسئلك الغبطة ونعوذبك من‌الذل والنقص والانحطاط (الهبیط) امیر وزننده (والمهبوط) خسته‌لكدن وبرعلتدن نحیف و زبون اولمش آدمه دینور (الهبیاط) هانك فتحیله روم پادشاهلرندن برینك اسمیدر (التهبط) طانك و هانك و بای مشدده‌نك کسره‌لریله بوز رنکلو بر قوش اسمیدر اایاقلرندن آغاجك داللرینه آصیلوب انا اموت انا اموت دیرکبی

اونوب چاغرر (يهبط) یای تحتیه‌نك و هانك و بای مشـدده‌نك كسریله بر بلده یاخود برارض‌اسمیدر (الانهباط) انفعال وزننده یوقریدن اشاغی‌انمك معناسنه‌در یقال انهبط الرجل اذا انحط (الهبوط) صبور وزننده اینش و انكبه یره دینور فارسیده نشیب دینور یقال لهذا الجبل صعود وهبوط ای حدور (الهبطة) تمره وزننده دوزجه‌اولوب انكبه‌جه اولان یره‌دینور (الهرط) فرط وزننده بركسه‌نك عرضنه‌كركی كبی طوقنوب چاچاك ایلمك معناسنه‌در یقال هرط عرضه وفی‌عرضه هرطا من الباب الاول اذا طعن فیه و مزقه و متانتسز بیهوده و تباه سوز سویلمك معناسنه‌در یقال هرط فی الكلام اذا سفسف (الهرط) هانك كسریله قوجه‌ناقه‌یه دینور یقـال ناقة هرط ای مسـنة جمعی اهراط وهروط كلور و سموك كبی آریق دیواره یاپشور اولان اته دینور بونده فتحله‌ده جائزدر تقول اطعمنا لحما هرطا ای مهزولا كالمخاط و مالدار آدمه دینور یقـال هو هرط ای متمول و قوجه و آریق دیشی قیونه دینور نتـه‌كه هرطه دخی دینور هایله وهرطه قورقق احمق آدمه دینور جمع حنسی هرط كلور قرب وزننده (الهیرط) صیقل وزننده كوشـك و صالق نسـنه‌یه دینور (التهارط) تفاعل وزننده سوكشمك معناسـنه در یقال تهار طا اذا تشـاتما (الهرمطة) دحرجه وزننده بر كسـه‌نك عرض و ناموسنی دیللیوب طوقنمق معناسـنه در یقال هرمط عرضه اذا وقع فیه (الهطط) ضمتینله هلاك اولمش كسه لره دینور یقال هم هطط ای هلكی (الاهط) همزه نك وهانك فتحیله رونده و طیانقان متحمل اركك دوه‌یه دینور هطاء مؤنثیدر یقـال جمل اهط وناقة هطاء ای مشـاء صبور (الهطاهط) علابط وزنـنده آته دینور فرس معناسنه (الهطهطة) زلزله وزننده آت اوقره‌مق معناسنه‌در یقال هطهط الفرس اذا صات بوراده صوتها نسخه سـنه كوره مراد قصراق اولور وهطهطه سرعتله یوریمك معناسـنه در یقال هطهط الرجل اذا مشی سریعا و ایشی سرعتله طوتمق معناسنه‌در یقال هطهط فی العمل اذا اسرع (هقط) هانك و قافك كسری و طانك سكون اوزره بنا سـبله آت قسمنه مخصوص زجر و آزار در (الهقط) فتحتینله بمن لغتنده چاپك یوریمكه دینور یقال له‌حقط ای سرعة مشی (الهالط) لامك كسریله سـلپوك قارنلی آدمه دینور یقال رجل هالط ای المسـترخی البطن و بری برینه صارمشمش اكینه دینور یقال زرع هالط ای ملتف (الهلطة) تمره وزننده لهطه معناسنه دركه ایشیدیلوب هنوز تحقیق و تبین اولنمیان خبره دینور یقال هلطة من خبر ای لهطة (الهلمطة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی اخذ ایلمك علی‌قول جمع ایلمك معناسنه در یقال هلمط الشیء اذا اخذه اوجمعه (الهمط) هانك فتحی ومیمك سكونیله حقی باطلدن سچمیوب جور و ظلم ایلمك معناسـنه در یقال

همط الرجل همطا من الباب الثانى اذا ظلم وخبط و بر نسنه یی اورالمق جهتیله آلمق معناسنه‌در یقال همطه اذا اخذه بغیر تقدیر و قولنده یاخود اکلنده لا ابالیانه حرکت ایلمك معناسنه‌در یقال همط فلان اذا لم یبال ماقال وما اکل و بر آدمك مالنی غصب ایلمك معناسنه‌در یقال همط المال اذا اخذه غصبا شارح الماه نسخه‌سنی استحسان ایلمامشدر (الاهتماط) افتعال وزننده (والتهمط) تفعل وزننده بونلر ده غصب مال ایلمك معناسنه در یقال اهتمط المال وتهمطه اذا اخذه غصبا و اهتماط بر کمسیه شتم و طعن ایله عرضنی تنقیص ایلمك معناسنه در یقال اهتمط عرضه اذا تنقصه (الهملطة) دحرجه وزننده اخذ ایلمك یاخود جمع ایلمك معناسنه‌در یقال هملط الشی اذا اخذه او جمعه علی قول بونده صواب اولان همطه اولمقدرکه ذکر اولندی (هنربط) قندیل وزننده وراء مکرره ایله‌ده زبانزده در روم اولکه‌سنده برسرحدك اسمیدر (التهایط) تفاعل وزننده ناس برکوب مصلحتلرینه نظام ویرمك معناسنه‌در یقال تهایط القوم اذا اجتمعوا واصلحوا امرهم (الهیط) خیط وزننده غریو وفتنه و فریاد و غوغا ایلمك معناسنه‌در یقال مازال یهیط هیطا و فی هیط و میط ای فی ضجاج و شر و جلبة (الهیاط) کتاب وزننده دنو وقرب معناسنه‌در و منه یقال وقع القوم فی هیاط و میاط ای فی دنو و تباعد کما تقوم فی مادة المیط تجز بعونه تعالی

(* فصل الیاء التحتیة *) (یعاط) یانك حرکات ثلاثی و طانك کسراوزره بناسیله (ویاعاط) الف زیاده سیله قورد و آت قسمنه مخصوص زجر و آزار الفاظندندر و آنکله برقومك دیده بانی دشمن عسکرنی کوردکده کندی قومنه اعلامله انذار ایدر (الایعاط) همزه‌نك کسریله (والتیعیط) تفعیل وزننده (والمیاعطة) مفاعله وزننده لفظ مزبورلری محللرنده سویلمك معناسنه‌در یقال ایعط به ویعط به وياعط به اذا قال له یعاط اویاعاط تجز بحمده تعالی

* باب الظاء المعجمه * * فصل الهمزة *

(احاظه) حاء مهمله ایله اسامه وزننده یمنده حمیر قبیله‌سندن منشعب بر قبیله‌نك پدری اسمیدرکه احاظة بن سعد بن عوف‌در یمن مخلافلرندن یعنی ایالتلرندن مخلاف احاظه اکا نسبت اولنور محدثون واو ایله وحاظه دیرلر (الائتفاظ) فایله افتعال وزننده آلمق معناسنه‌در یقال ائتفظه اذا اخذه (المؤتفظ) اسم فاعل بنیه سیله لازم معناسنه‌در یقال هو مؤتفظ له ای لازم

(* فصل الباء الموحدة *) (البظ) بانك فتحی و ظانك تشدیدیله سازه دوزن ویرمك معناسنه در یقال بظ المغنی العود بظا من الباب الاول اذا حرك اوتاره

ليهيئها للضرب و بظ كلمه‌سى فظ كلمه‌سنه اتباع اولوركه غليظ معناسـنه در يقال هو فظ بظ اى غليظ (البظبظ) امير وزنـنده نازك بدنلو اتلو جانلو كسـبه دينور يقـال غلام بظيظ اى سمين ناعم (الابظاظ) همزه‌نك كسريله سمورمك معناسنه در يقال ابظ الرجل اذا سمن (البنظيان) بانك وظانك كسريله شنظيان وزننده واكا اتباع اولوركه چاغرغان بدخوى عورته دينور يقال امرأة شنظيان بنظيان اى سيئة الخلق صخابة (البوظ) بانك فتحى وواوك سكونيله رحم انثايه منى آندرمق معناسنه در يقال باظ يبوظ بوظا اذا قذف اورون ابى عمير فى المهيل وآر يقلد قد نصكره سمورمك معناسـنه در يقال باظ الرجل اذا سمن بعد هزال (البهظ) بانك فتحى وهانك سكونيله بركسه‌يى حقيق يامعنوى ثقيل نسنه باصوب زياده سـيله ثقلت ومشقت وبرمك معناسنه‌در يقال بهظه الامر بهظا من الباب الثالث اذا غلبه وثقل عليه وبلغ به مشقة وطواره اغر يوك يوكلتمكله باصدروب درمانده ايلمك معناسنه در يقال بهظ الراحلة اذااوقرها فاتعبها وبركسه‌نك چكه‌سنى وصقالنى قاوره‌يوب طوتمق معناسـنه در يقال بهظ فلانا اذا اخذ بذقنه و لحيتـه (البيظ) حيض وزننده اركك حيوانك منيسنه دينور كذلك عورتك على قول رجلك منيسنه دينور وعورتك رحمنه دينور وبيظ مصدر اولور بوظ معناسنه‌دركه ذكراولندى يقال باظ يبيظ بيظا بمعنى باظ يبوظ بوظا

(* فصل الجيم *) (الجأظ) جيمك فتحى وهمزه‌نك سكونيله‌چوق صوايچمكله اغرلشـوب سست اولمق معناسنه در يقال جأظ الرجل من الماء جأظا من الباب الثالث اذا ثقل (الجحاظ) كتاب وزننده محجر العين معناسنه دركه كوزى مشتمل اولان چقورجقدر خانهٔ چشم تعبير اولنور وذكر باشنك اوجنه وقبيسنه دينور (الجحوظ) قعود وزننده كوز طومالج اولمق معناسـنه‌دركه صاحبنه لقمه كوز تعبير اولنور على قول بيونك اولمق معناسنه در يقال جحظت عينـه جحوظا من الباب الرابع اذا خرجت مقلتها او عظمت و بركسه نك ايشنه باقوب فنا ونقصان يرنى كورمك معناسنه در يقال جحظ اليه عمله اذا نظر فى عمله فرأى سوء ماصنع (التجحيظ) تفعيل وزننده برنسنه به دقتله نظر ايلمك معناسنه در يقال جحظ اليه اذا حدد النظر اليه (الجاحظ) كوز بنك يمورطه سى چقق لقمه كوز ادمه دينور بوسببله مشاهير فحوالدن عمرو بن بحر تلقيب اولنمشدر ومزبور معتزليدر (الجعـظة) دحرجه وزننده قماط معناسنه‌دركه ذكر اولندى شـارحك بيانه كوره مؤلف بوراده تشويش ايلمشدر زيرا صواب اولان قط معناسـنه اولمقدر وجعظمه يابى اكوب كريش بكورمك معناسـنه‌در يقال جعظ القوس اذااطره بالوتر واوغلانى دوكمك ايچون اللرنى ديزلر بنه محكم بغلمق على قول مطلقا چكوب

بغلمق معناسنه در يقال جحمظ الغلام اذا شدبداه على ركبتيه ليضرب اواوثقه
كيف كان وسرعتله سكرتمك معناسنه‌در يقال جحمظ الرجل اذا عدا سريعا وبودر
كسه‌نك يوريمسى كبى خرده خرده يوريمك معناسنه در يقال جحمظ الرجل اذا
مشى مشى القصير (الجظ) جيمك فتحى وظاى مشدده‌نك تشديديله طرد ايلمك
معناسنه در يقال جظه جظا من الباب الاول اذا طرده ويره چالمق معناسنه در
يقال جظ فلانا اذا صرعه وجماع ايلمك معناسنه در يقال جظ جاريته اذا جامعا
ويلمك معناسنه در يقال جظ الرجل اذا عدا و بودور كسه سمووب يومريلنمق
معناسنه در يقال جظ الرجل اذا سمن فى قصر و برادمى غصه ايله دردناك ايلمك
معناسنه در يقال جصه بالغصة اذا كظه وجظ صفت اولور يومرى وايرى كسيه
دينور يقال رجل جظ اى ضخم (الاجظاظ) همزه‌نك كسريله كبر وتفرعن
ايلمك معناسنه در يقال اجظ فلان اذا تكبر وعتا (الجعظ) وعظ وزننده جظكبى
ايرى وهيكلى قبا ادمه دينور يقال رجل جعظ اى ضخم وعظيم النفس ادمه دينور
يقال رجل جعظ اى عظم فى نفسه ودائما طعام اوزره دارغنلق پيدا ايدن بدخوى
كسيه دينور يقال رجل جعظ اى السئ الخلق الذى يتسخط عند الطعام وجعظ
دفع ايلمك معناسنه در يقال جعظه من الباب الثالث اذا دفعه (الاجعاظ) همزه‌نك
كسريله بودخى دفع ايلمك معناسنه در يقال اجعظه اذا دفعه وقاچوب كتمك
معناسنه در يقال اجعظ الرجل اذا هرب (الجعظانة) (والجعظان) جيملرك
كسريله بودور آدمه دينور يقال رجل جعظانة وجعظان اى قصير (الجعمظ)
قنفذ وزننده بخيل وحريص وطماع اولان پير آدمه‌دينور يقال شيخ جعمظ اى ضنين
شره (الجفيظ) فايله قتيل وزننده چوق طورمقله كودەسى ششمش اولان مقتوله
دينور تقول رأيت جفيظا اى قتيلا منتفخا (الجفظ) لفظ وزننده طولدرمق
معناسنه در يقال جفظ الاناء جفظا من الباب الاول اذا ملاه وجفظ كمينك هلاطنه
و پلامورنه دينور يقال ربط السفينة بالجفظ اى القلس (الاجفيظاظ) احبرار
وزننده لاشه طورمقله شيشمك معناسنه‌در يقال اجفاظت الجيفة اذا انتفخت ويقال
اجفأظت مثل اطمأنت بالالف (المجفئظ) مطمئن وزننده همان اولمك او زره
اولان شخصه دينوركه اولومجل تعبير اولنور يقال رجل مجفئظ ودابة مجفئظة اذا
اصبح على شفا الموت (الجلحظ) حاى مهمله ايله زبرج وزننده (والجلحاظ)
قرطاس وزننده بدنى پك قيللو ايرى و يومرى آدمه دينور (الجلحاظ) جيمك
كسريله جلحظ معناسنه‌در وقالين طبراقلى ارضه دينور (الجلخاظ) خاى معجمه
ايله جلخاظ وزننده (والجلخظ) جلخظ وزننده ومرادفلريدر ياخود صواب اولان
مهمله ايله اولمقدر (الجلنظاه) جيمك كسريله ارض غليظه‌يه دينور (الجلواظ)

قرطاس وزننده بر دوزه یه طوغری چکیلوب کتمك معناسنه در یقال اجلوظ الشیء والرجل اذا استمر واستقام (الجلفاظ) جیمك کسریله کی قلفاتجیسنه دینور طای مهمله ایله ده لغتدر یقال هو جلفاظ ای مصلح السفن (الجلفظة) دحرجه وزننده کمی یی قلفاتلمق معناسنه‌در یقال جلفظ السفینة اذااصلحها بالخیوط والخرق بالتقییر (الجلماظ) جیمك کسریله هرنسنه‌یه اشتها ایدن صوغمسز کمسیه دینور یقال جلماظ ای شهوان لکل شیء (الجلنظی) حبنطی وزننده اموزلری کتوك کبی قالین ادمه دینور یقال رجل جلنظی ای غلیظ المنکبین (الاجلنظاء) اسلنقاء وزننده پر غضب اولمق معناسنه‌در یقال اجلنظی الرجل اذا امتلأ غضبا وارقه اوزره یاتوب ایاقلرنی هوایه قالدرمق علی قول یان اوزره اوزانوب یاتمق معناسنه‌در یقال اجلنظی الرجل اذا استلقی ورفع رجلیه اواضطجع علی جنبه وانبسط (الجعظة) جحمظه وزننده ومجموع معنالرنده مرادفدر (الجعاظ) جیمك کسریله یاقشقسز تصلق وغلیظ الهیکل کمسیه دینور یقال رجل جعاظ ای جاف غلیظ (الجعاظة) جیمك کسریله دائما طعام اوزره بیوجه طارغنلق پیدا ایدن بدخوی کمسیه دینور واکول واینهان کمسیه دینور وجنعاظ بون واحق آدمه دینور یقال رجل جنعاظة اذا کان یتسخط عند الطعام وکذا الاکول و یقال رجل جنعاظ ای احمق (الجنعیظ) قندیل وزننده اکول کمسیه دینور وقصه ایاقلو ادمه دینور (الجنعظ) زبرج وزننده حریض وشرهمند بیره دینور و اندامی تصلق نازیبا بوغون کوده‌لو آدمه دینور واحمق کمسیه دینور (الجواظ) غراب وزننده بر خصوصده صبرسزلق ایدوب چابك صقلندی پیدا ایلمکه دینور یقال ماهذا الجواظ ای الضجر وقلة الصبر (الجواظ) شداد وزننده کبر واداایله یورر اولان‌قبا وایری قیافتلو کمسیه دینورکه پك ذوقسزو بی‌نمك شیوه در وشروکر یهه‌ده چوق سوزلی شماطه جی وعربده‌جی بوش بوغاز کمسیه دینور وجوع ومنوع کمسیه دینورکه دائما جمع مال ایدوب برکمسیه برنسنه و یرمز اوله وچاغرغان صیاح کمسیه دینور و برنسنه‌دن تیز قلب صقندیسی پیدا ایدن کمسیه دینور جواظه دخی دینور وعاجز و بی‌نوا کمسیه دینور ومتکبر وخود بین اوله‌رق تصلق و بد قیافت آدمه دینور یقال رجل جواظ ای الضخم المختال وکذا الکثیر الکلام والجلبة فی الشر وکذا الجموع المنوع وکذا الصیاح وکذا الضجور وکذا العاجز وکذا المتکبر الجافی (الجوظ)جیمك فتحی‌وواوك سکونیله (والجوظان) فتحاتله متکبرانه یوریمك معناسنه در یقال جاظ الرجل یجوظ جوظا وجوظانا اذا اختال فی مشیته و بر آدمی غصه ایله دردناك ایلمك معنا سنه در یقال جاظ فلانا بالغصة اذا اشجاه بها (التجویظ) تفعیل وزننده (والتجوظ) تفعل وزننده سعی‌ایلمك معناسنه‌در یقال

جوظ الرجل وتجوظ اذا سعى بومعناسعايت اولمق حسب الماده اغلبدر (الجيظان) فتحاتله كبر وادا ايله يور يمك معناسنه‌در يقال جاظ الرجل يجيظ جيظانا اذااختال فى مشيته وارقه‌سنده يوك اولمغله ثقلتله امكليه رك يوريمك معناسنه در يقال جاظ بحمله اذا مشى مثنا قلا (الجياظ) شداد وزننده متكبرانه وضع وادا ايله يورر اولان آدمه دينور

(* فصل الحاء *) (المحبنظى) اسم فاعل بنيه‌سيله محبنطئ معناسنه‌دركه بر غضب ادمه دينور نته‌كه باب همزه ده ذكر اولندى (الحرباظ) حانك كسر يله يايك كريشنى محكم چكوب بغلمق معناسنه در يقال حربظ القوس حرباظا اذا شد توتيرها (الحضظ) حانك وضاد معجمه‌نك ضميله (والحضظ) صرد وزننده برنوع دوايى دار واسميدركه دوه قسمنك بوللرندن اتخاذ اولنور على قول حضض اوله‌جقدر كه خولان ديدكلرى دارودر (الحظ) حانك فتحى وظاى معجمه‌نك تشديديله بهره ونصيب معناسنه در على قول فضل وخير جهتيله اولان نصيبه مخصوصدر يقال انه لذو حظ اى نصيب اوخاص بالنصيب من الخير والفضل وبخت معناسنه در تقول انك ذوحظ اى جد جمع قلتى احظ وجمع كثرتلرى احاظى كلوركه غير قياس اوزره در اصل احاظ ايدى تشديد ايله ظانك برى يايه ابدال اولندى وحظاظ كلور حانك كسريله وحظاء كلور حانك كسرى وظانك تشديديله‌كه بودخى غير قياس اوزره در وحظ وحظوظ وحظوظه كلور حالرك ضميله و حظ صفت اولور حظيظ كبى كما سيذكر ومصدر اولور نصيبلو ياخود بختلو اولمق معناسنه تقول حظظت يافلان فى الامر حظا من الباب الرابع اى كنت حظيظا (الحظيظ) اميروزننده (والحظى) ياى نسبتله (والمحظوظ) نصيبلو وبختلو آدمه دينور حظ كبى يقال رجل حظ وحظيظ وحظى ومحظوظ اى مجدود (الحظظ) ضمتينله (والحظظ) صرد وزننده صبر ديدكلرى‌دارويه‌شبيه برصمغ اسميدر (الاحظاظ) همزه‌نك كسريله بركسه بختلو يانصيبلو اولمق معناسنه در يقال احظ فلان اذا صار ذاحظه (الحفظ) حانك كسريله صقلمق معناسنه در يقال حفظ الشئ حفظا من الباب الرابع اذا حرسه واز بر ايلمك معناسنه در يقال حفظ القرآن اذا استظهره و بر نسنه‌يى كوروب كوزتمك معناسنه در يقال حفظ المال اذا رعاه وحفظ غافل اولميوب تنبه وتبصر اوزره اولمق معناسنه مستعملدر يقال هو من اهل الحفظ اى له قلة غفلة (الحفيظ) امير وزننده (والحافظ) صفتلر در يقال هو حفيظ وحافظ اى حارس وحفيظ برنسنه‌يه موكل اولان كسه‌يه اطلاق اولنور يقال هو حفيظ عليه اى موكل وحفيظ مثقال ذره ارض وسماده اولان اشيادن برنسنه حفظندن بعيد وغائب اولميان حضرت حقك اسماء حسنا سندندر

تعالى شانه نقول والله حفيظ لايعزب عنه شئ في السموات ولا في الارض وحافظك جمعى حفاظ كلور حانك ضمى وفانك تشديديله وحفظه كلور فتحاتله كذلك حافظ بر نسنه‌یه موكل ونكهبان اولان كمسيه دينور وآجق وطوغرى يوله اطلاق اولنور سالكنى اشتباه وانحرافدن حفظ ايلديكيچون يقال طريق حافظ اى بين مستقيم (الحفظة) فتحاتله حافظك جمعيدر كه ذكر اولندى بومناسبتله شول ملائكهٔ كرام حضراتنه اطلاق اولنور كه اعمال عبادك ضبط واحصاسنه موكل اولمريله بهمه آن نه عمل ايدرلرسه ضبط وقيد ايدرلر آنلره حافظون دخى دينور يقال عليهم الكرام الحفظة وهم الذين يحصون اعمال العباد من الملائكة وهم الحافظون (الحفظة) حانك كسريله (والحفيظة) حانك فتحيله حيت وغضب معناسنه‌در كه هتك حرمت خصوصنده قلب قبول ايلميوب ايدنلره غضبه كلوب دفع ايلمكدن عبارتدر يقال هو من اهل الحفظة والحفيظة اى الحمية والغضب يعنى عند حفظ الحرمة وحفيظه محافظه‌دن اسم اولور كما سيذكر (الاحفاظ) همزه‌نك كسريله طارلتمق معناسنه‌در (الاحتفاظ) افتعال وزننده طارلمق معناسنه‌در على قول بونلر بركسيه بد وناسزا سوز سويلمكله طارلدوب وطارلمغه مخصوصدر يقال احفظه فاحتفظ اى اغضبه فتغضب اولا يكون الا بكلام قبيح واحتفاظ بر آدم بر نسنه‌يى كندى نفسيچون تخصيص وحفظ ايلمك معناسنه‌در يقال احتفظه لنفسه اذا خصها به (المحافظة) مفاعله وزننده بر نسنه‌يه مداومت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حافظ على الشئ اذا واظب عليه ومخل ناموس اوله‌جق عارضه‌لرى وحرمتى لازم اولنلردن ضرر وخلل شائبه‌سى دفعله قورىمق معناسنه مستعملدر يقال حافظ حريمه محافظة وحفاظا اذا ذب عنه (التحفظ) تفعل وزننده صاقنمق معناسنه‌در يقال تحفظ عنه اذا احترز (الاستحفاظ) بركمسه‌دن بر نسنه‌نك حفظنى طلب ايلمك معناسنه‌در يقال استحفظه اياه اذاسأله ان يحفظه (الاحفيظاظ) اعشيشاب وزننده لاشه شيشمك معناسنه‌در يقال احفاظت الجيفة اذا انتفخت ياخود صواب اولان جيمله اولمقدركه ذكر اولندى (الحظ) حانك فتحى وميمك سكونيله صقمق معناسنه‌در يقال حظه حظا من الباب الاول اذا عصره (الحنظيان) حانك كسريله بدزبان وفحاش كمسيه دينور يقال رجل حنظيان اى فحاش (الحنظية) دحرجه وزننده فاحش وناسزا سويلمك معناسنه‌در يقال هى تحنظى حنظية اى تتفاحش

(* فصل الخاء المعجمة *) (الخظ) خانك فتحى وظاى معجمه‌نك تشديديله اسهاله اوغرامق معناسنه‌در يقال خظ الرجل خظا من الباب الاول اذا استرخى بطنه واندال (الخنظوة) قنفذه وزننده طاغك تپه‌سنه دينور يقال صعد فى

خنظوة الجبل ای اعلاه (الخنظيان) حنظيان وزننده ومرادفيدر (الخنظية)
دحرجه وزننده برکسه‌یی تشهیر ورسوای ایلمك معناسنه‌در یقال خنظی به اذاسمع
به وندد و برکسه‌یی هزل وسخریه ایلمك معناسنه‌در یقال خنظی به اذاسخر به
وناسی بری برینه دوشوروب بینلرنی افساد ایلمك معناسنه در یقال خنظی بینهم
اذا اغری وافسد تجز بعونه تعالی
(* فصل الدال *) (الدأظ)دالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله طولدرمق معناسنه‌در
یقال دأظ الاناء دأظاً من الباب الثالث اذاملأه و یاره‌یی صقوب دشمك معناسنه‌در
یقال دأظ القرحة اذا غمزها وسمورمك معناسنه در یقال دأظ فلان اذاسمن و بر
کسیه غیظ وکین ایلمك معناسنه در یقال دأظ فلانا اذا غاظه (المدؤظ) غیظ
اولنمش کمسیه دینور (الدظ) دالك فتحی وظانك تشدیدیله اوزون اوزادی
قوغوب کتمك معناسنه‌در یقال دظه دظا من الباب الاول اذاشله وطرده (الدعظ)
وعظ وزننده فرجه ذکری بتون صوقمق معناسنه‌در یقال دعظ ذکره فی الفرج
دعظا من الباب الثالث اذا ادخل کله و یقال دعظ الفرج بذکره ودعظه فیها
(الدعظاية) دالك کسریله بودور آدمه دینور وکوده‌سی اتلو سموز آدمه دینور
هرنقدر طرپاج اولمیوب بویی اوزون اولورسه‌ده یقال رجل دعظاية ای قصیر
وکذا الکثیر اللحم ولوطال (الدعمظة) دحرجه وزننده بودخی ذکری فرجه
بتون صوقمق معناسنه‌در یقال دعمظ ذکره فی الفرج اذا ادخله فیها بورالرده فرجه
ضمیرمؤنث ارجاعی عورت تاویلنه مبنیدر (الدعموظ) عصفور وزننده بدخوی
کسیه‌یه دینور یقال رجل دعموظ ای السیء الخلق (الدلظ) دالك فتحی ولامك
سکونیله اورمق علی قول کوکسنه قاقمق معناسنه در یقال دلظه دلظا من الباب
الثانی اذا ضربه اودفعه فی صدره وسرعتله کچوب کتمك معناسنه در یقال دلظ
فی سیره اذا مر مسرعا (المدلظ) منبر وزننده (والدلظ) خدب وزننده
شدیدالدفع اولان کسیه دینور یقال انه لمدلظ ودلظ ای شدید الدفع (الاندلاظ)
انفعال وزننده صو طوقشرق وچارپله‌رق اقمق معناسنه در یقال اندلظ الماء اذا
تدافع (الادلنظاء) اسلنقاء وزننده سرعتله مرور ایلمك معناسنه در یقال
ادلنظی الرجل اذا مر فاسرع وسمورمك معناسنه‌در یقال ادلنظی الغلام اذا سمن
(الدلیظ) امیر وزننده ناسی ملوك قپولرندن دفع ایدر اولان قپوجی به وسرهنکه
دینور یقال فلان دلیظ ای مدفع عن ابواب الملوك (الدلاظ) کتاب وزننده
مدافع معناسنه در یقال دالظه دلاظا اذا دافعه (الدلظی) جمزی وزننده شول
بهادره دینور که جنکده کسه قرشوسنده طوره‌میوب بر طرفه صاپیلور اوله
یقال فلان شجاع دلظی ای نحید عنه ولاتقف له فی الحرب (الدلنظی) حبنطی

و

وزننده رونده و چالاك على قول كودەسى قالين وطاولى اركك دوەيه دينور يقال جل دلنظى اى سريع اوغليظ سمين (الدلعماظ) سرطراط وزننده دائما ناسى قاله كتوروب فصل و مذمت ايدن حريص وشرهنك آدمه دينور يقال رجل دلعماظ اى شره وقاع للناس (الدلمظ) زبرج وزننده قوجه ناقه‌يه دينور (المدلنظى) مسلنقى وزننده كودەسنك اتى پك وشديد اولان شخصه دينور (الدلنظى) حبنطى وزننده دلظ ماده‌سنده ذكر اولندى

(فصل الراء) (الرعظ) رانك ضميله اوقك تمرن كيره‌جك برينه دينوركه آنك اوستنه سكير صاريلور جمعى ارعاظ در ومنه المثل * ان فلانا ليكسر عليك ارعاظ النبل * مثل مزبور كتدكجه غضبى مشتد اولان كمسه حقنده ضرب اولنور اصلى بودركه برنسنه ضمننده غضبناك اولان آدم اوتوروب النده كى اوق ايله يرى دورتوب قارشدبره رقك اوقك رعظنى شكست ايدر ياخود آغزده اولان ديشلرك كوكلرى اوق تمرنلرينك مدخللرينه تشبيه اولنمغله فلان كمسه سكا خشم وغضبدن ناشى ديشلرنى برى برينه سوروب قجر دادر ديمكدركه حالت مزبور كمال غيظ وغضب اثرى اولمغله محل مرقومده ايراد اولنور وفى المثل الاخر * ما قدرت على كذا حتى تعظعظت على ارعاظ النبل * يعنى فلان مطلبه بوقدر سعى ايلدم تحصيلنه قادر اولمدم حتى ارعاظ نبال بكا اكيلوب منعطف اولدى كه مراد افراغ اسباب ايدنجيه قدر وسعى صرف ايلدم ديمكدر (الرعظ) وعظ وزننده اوقه تمرن كيره‌جك بر دوزمك معناسنه در يقال رعظ السهم رعظا من الباب الثالث اذا جعل له رعظا واوقك تمرن كيره‌جك برنى قيروب اوقانمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال رعظ السهم اذا كسر رعظه (الارعاظ) همزه‌نك كسريله رعظ ايله معناى اولده مرادفدر يقال ارعظ السهم اذاجعل له رعظا (الترعيظ) سست وفاترقلمق معناسنه‌در تقول مازال يرعظنى اى يفترنى وابو درمك معناسنه اولمغله ضد اولور تقول لاترعظه اى لاتعجله و پرمقلرينه برعارضه اصابت ايدن كمسه قوتى‌وارميدر بوقيدر بيلمك ايچون ديره‌دوب اوينانمق معناسنه در ياخود قازيغى يردن جكوب چقرتمق ايچون برى اونه اوينادوب ارغلامق‌معناسنه‌در يقال رعظ الاصبع اذاحركها ليرى ابها بأس او يقال رعظ الوتد اذاحركه ليقلعه (الترعظ) تفعل وزننده يوكلو دوه يوريمكه بشلا مشكن ينه صاحبى طوره‌يوب دنكلرى طوغرلدوب دوزلتمك معناسنه‌در يقال يترعظ جل بعيره اى يحاول تسوية حمله فيروغ بجزبعونه تعالى

(* فصل الشين المعجمة *) (الشظ) حظ وزننده بر ايش بر آدمه كوج كلوب زحمت و مشقت ويرمك معناسنه در يقال شظه الامر شظا من الباب الاول اذا شق

علیه و ناسی طاغتمق علی‌قول طرد وتبعید ایلمك معناسـنه در یقال شظ القوم اذا
فرقهم اوطردهم و بر آدمك ذکری شظاظ کبی قوامه کلمك معناسنه‌در یقال شظ
الرجل اذا انعظ و چوال و خرج مقوله سـنه شظاظ کچورمك معناسنه در یقال
شظ الوعاء اذا جعل فیه الشظاظ وشظ کوندز بقیه‌سنه دینور یقال اتی فی‌شظ‌النهار
ای بقیته (التشظیظ) تفعیل وزننده بو دخی ناسی‌طاغتمق معناسنه‌در یقال‌شظظه
القوم اذا فرقهم (الاشظاظ) همزه‌نك کسریله بو دخی ناسی طاغتمق معناسنه در
یقال اشظ القوم اذا فرقهم و بر آدمك ذکری قوامه کلمك معناسـنه در یقال اشظ
الرجل اذا انعظ وچوال وخرج مقوله‌سنه شظاظ کچورمك معناسنه‌در یقال‌اشظ
الوعاء اذا جعل فیه الشظاظ و دوه قویروغنی کروب اوزاتمق معناسنه‌در یقال‌اشظ
البعیر اذا مدذنبه (الاشظاظ) همزه‌نك فتحیـله ذکری آتی شـظیظك جمعیدر
متفرق نسـنه‌یه دینور و منه یقـال طار القوم اشظاظا اذا تفرقوا (شظاظ)
کتاب وزننده بر معروف اوغری اسمیدر و منه المثل * فلان اسرق من شظاظ *
و شظاظ شول چوکان باشی‌کبی اوجی اکری اغاج پارەسنه دینورکه چاتمه حرجك
و چوالك قولبلرینه کچروب انکله بری‌برینه چتارلر تقول ادخل الوعاء شظاظیه
وهی خشبة عقفاء تجعل فی عروتی الجوالقین جمعی اشظه کلور (الشظیظ) امیر
وزننده یارلمش‌اغاج پارەسنه وتخته‌یه دینور یقال عود شظیظ ای‌مشقق وچتیلوب
بغلنمش چواله دینور یقال جوالق شظیظ ای مشدود (الشظشظة) زلزله‌وزننده
چوجق قسمی چوکنی قالدروب چوکدری چوکدری ایشه‌مك معناسـنه در تقول
انظر شظشظة الغلام ای‌فعل زبه فی البول (المشظظ) معظم وزننده ذکری‌قوامه
کلمش کمسیه دینور یقال جاء مشظظا ای جاء و اداته منعظ (الشقبظ) قافله امیر
وزننده بغایت فخره مائل اوکونکن آدمه دینور فخار معناسـنه (الشمظ) شینك
فتحی ومیمك سکونیله منع ایلمك معناسنه‌در یقال شمظه شمظا من‌الباب الاول اذامنعه
و قارشدرمق معناسنه در یقال شمظ الشیء اذا خلطه و بر نسنه‌یی آزجه‌ازجه آلمق
معناسنه‌در یقال شمظ الشیء اذا اخذه قلیلا قلیلا وعنف و الحاح درجه‌سنه وارمیه‌رق
بر کمسه‌یی بر نسـنه‌یه تحریك و اغرا ایلمك معناسـنه‌در یقـال شمظه اذا استحثه
وحرکه دون العنف و بر کمسـیه کاه ملایم وکاه شدتلو اوله‌رق سوزلر سـویلمك
معناسـنه درکه خلط معناسندن مأخوذدر یقال شمظه اذا قاله بکلام خلط لینا بشدة
(الشنظوة) قنفذه وزننده (والشـناظ) کتاب وزنـنـده طاغك یوقریسـنه
و طوروسـنه دینور یقال صعد فی‌شنظوة الجبل وشناظه ای اعلاه شنظوه‌نك جمعی
شـناظی کلور و شناظ بدنك اتنك صقی و دبرنکلولکنه دینور و منه یقـال امرأة
ذات شناظ ای مکتنزة اللحم کثیرته (الشنظیان) شینك کسریله بدخوی عورته

دینور یقال امرأة شنظیان ای سیئة الخلق (الشواظ) غراب وزننده (والشواظ)
کتاب وزننده تتونسز صافی آتش یالکنه دینور علی قول آتشك تتونیله حرارتنه
دینور یقـال کانه شواظ من نار ای لهب لا دخان فیه اوهودخان النار و حرهـا
وکونشك حرارتنه اطلاق اولنور تقول احرقنی شواظ الشمس ای حرها وحیقرمغه
و فریاد ایلمکه دینور یقـال ما هذا الشواظ ای الصیاح و بك صوسزلغه اطلاق
اولنور تقول اخذنی الشواظ ای شدة الغلة و بر آدمه سوکمك مشاته معناسـنه در
(التشاوظ) تفاعل وزننده سوکشمك معناسنه در یقال تشاوظا اذا تسابا (الشیظان)
شیطان وزننده چتین خویلو مصر و شـدید النفس کمسیه دینورکه قول وفعلندن
و عزم و خاطره سـندن بر وجهله دوندرمسی ممکن اولمیه یقال رجل شیظان ای
الشکس الخلق الشدید النفس (الشیظ) غیظ وزننده اله اغاج و قامش مقوله سندن
قیمق و قیقین تعبیر اولنان قلجق باتمق معناسـنه در تقول شاظت فی یدی من قناتك
شظیة تشـیظ شیظا ای دخلت فیها (التشایظ) تشـاوظ وزننده و مرادفیدرکه
سوکشمك معناسنه در یقال تشایظا اذا تسابا بجز بعونه تعالی
(* فصل العین *) (العظ) عینك فتحی و ظـای معجمه نك تشـدیدیله جنك بك
شدتلنوب بغایت محنت ویرمك معناسنه در یقال عظته الحرب عظا من الباب الاول
اذا عضته شارح دیرکه بعض فقهاء لغت دیدیلرکه ضاد ایله عض دیش ایله اصرمغه
و ظا ایله عظ حرب و زمان کبی شـدید نسنه لرك اصرمسـنه یعنی درد و محنت
ویرمسنه مخصوصدر انتهی وعظ بر کمسه یی اوروب یره یصامق معناسنه در یقال
عظ فلانا بالارض اذا الزقه بها (العظعظة) زلزله وزننده (والعظعاظ) زلزال
وزننده اوق نشانه طوغری کتمیوب دترهیه رك کیدوب بر طرفه بوریلوب صاپمق
معناسنه در یقال عظعظ السهم اذا ارتعش فی مضیه و التوی وقورقق کمسه جنکده
خصمندن چکنلیوب رجعتله بر جانبه یان ویرمك معناسـنه مستعملدر یقال عظعظ
الجبان اذا نکص عن مقاتله ورجع وحاد وطاغه چقمق معناسـنه در یقـال عظعظ
فی الجبل اذا صعد ودابه کمال تعب و ثقلتندن قویرغنی بری اوته صالوب اوینادەرق
یوریمك معناسنه در یقال عظعظت الدابة اذا حرکت ذنبها ومشت فی ضیق من نفسها
و فی المثل لا تعظینی و تعظعظی * ای لا توصینی واوصی نفسـك اوالصواب ضم اوّل
الثانیة یعنی بونده ایکی کونه توجیه اولندی و مثل مزبور برخاتونه خطابدر اولا
لا تعظی وعظدن مؤنث نهی حاضر در نون وقایه و یاء متکلم داخلدر کذلك
تعظعظی شاذ اوله رق یته وعظدن امر مؤنثدر پس معنا ای خاتون سن بکا پند
ونصح ایلمه بلکه کندی نفسـکه پند ونصیحت قیل دیمك اولور ثانیـا تعظعظی
تانك ضمیله عظعظه دن مأخوذ اولورکه اوق نشـانه اکری وارمق معناسـنه در

پس معنا سن كندى نفسكده تپر كجرو كبى فاسد و نامستقيم ايكن ناسـه صلاحله امر ايلمه‌كه حالكه ملايم دكلدر ديمك اولور و صواب اولان وجه ثانيدر (المعاظة) مفاعله وزننده بر كسه‌يى اصرمق معناسنه در يقال عاظه اذا عاضه و پك شـدتله صواش ايدشمك معناسنه‌در يقال عاظ القوم اذا كاوحوا شديدا (العظاظ) قتال وزننده بو دخى پك شدتله صواش ايدشمك معناسنه در يقال عاظوا معاظة وعظاظا اذا كاوحوا وحاربوا شديدا ولاقوافيها بالمشقة (العظة) عينك فتحيله جنكده اولان شدت و محنت و مشقته دينور تقول ضاقت نفسنا من عظة الحرب اى شدتها ومشقتها (الاعظاظ) همزه‌نك كسريله بر كسـه‌يى جنكده شدت و مشقته اوغراتمق معناسـنه‌در يقال اعظه الله اذا جعله ذا عظـاظ (العكظ) عينك فتحى و كافك سكونيله آليقومق معناسنه‌در يقال عكظه عكظا من الباب الثانى اذاحبسه وبرنسنه‌يى اوغمق معناسـنه‌در يقال عكظ الشئ اذا عركه و بر كسـه‌نك ادلهٔ فخريه‌سنى رد ايدوب آنى ذليل و مقهور قلمق معناسـنه‌در يقال عكظ فلانا اذا قهره و رد عليه فخره (التعاكظ) تفاعل وزننده فخر ايدشمك معناسنه‌در يقال القوم يتعاكظون اى يتفاخرون و برى بريله مجادله و محـاجه ايدشمك معناسـنه‌در يقال تعاكظا اذا تجادلا وتحاجا (عكاظ) غراب وزننده بر بازار اسميدركه نخله ايله طائف ميانده واقع صحراده قوريلور ايدى بين العرب بر عظيم بازار ايدى بهر سنه ذى‌القعده غره سـنده قوريلوب يكرمى كون مدت مستمر اولور ايدى اقطار و آفاقدن قتى وافر عرب تجمع ايدوب برى بريله تعاكظ يعنى مشاعره و مناشـده ايله تفاخر و مباهات ايدرلر ايدى وجه تسميه دخى بودر اديم عكاظى سوق مرقومه‌يه منسوبدر (التعكظ) تفعل وزننده بر آدمك ايشى چپارزلنوب كوجلنمك وشدتلنمك معناسنه‌در يقال تعكظ امره اذا التوى وتعسر وتشـدد و بر كسه‌نك سفر وغربتى اوزايوب سخت و شديد اولمق معناسنه‌در يقال تعكظ فلان اذا اشتد سفره وبعد و ناس بريرده توقف ايدوب امور و مصلحتلرى نمشيتنه باقمق معناسـنه در يقال تعكظ القوم اذا تحبسـوا ينظرون امورهم (التعكيظ) بر آدمى مصلحتدن صرف و تحويل ايلمك معناسـنه‌در يقال عكظه عن حاجته اذا صرفه و بر كسه‌نك ايشنى كوجلدوب صرپلندرمق معناسنه‌در يقال عكظ حاجته اذا نكدها و بر نسنه سفارشنده مبالغه ايلمك معناسـنه در يقال عكظ فى الايصاء اذا بالغ فيه (المعاكظة) مفاعله وزننده بر آدمك حقنى اداده صربه چكوب عوق و تأخير ايلمك معناسنه در يقال عاكظه اذا مطله (العكيظ) امير وزننده بودور كسـيه دينور كه يقـال رجل عكيظ اى قصير (العنظوان) عنفوان وزننده شول شرير كسيه دينوركه شرتندن ناشى خلق تشهير و رسواى ايدر اوله يقال رجل عنظوان اى شرير مسمع و ناس بينى افساد ايدوب برى برينه دوشورز اولان ساحره دينور يقال رجل عنظوان اى ساحر

مغر و عنظوان دوه مرعاسندن اولان شور اوت انواعندن بر اوتك اسميدر كه دوه آنى چوق رعى ايلسه وجع بطن پيدا ايدر على‌قول چوغان تعبير اولنان نباتك اجود و الطفنه دينور و عنظوان عوف بن كنانه‌نك لقبيدر قبيله‌سى خلق كنديسنى دوشمنلرى طرفنه جاسوس اوله‌رق ارسال ايدوب عنظوان نام نبات مزبور ياننه واردقده سايه‌سنه يان كلوب بو عنظوانه‌دن بر قدم منفك اولمم ديو جواب ايلمكله عنظوان ايله ملقب اولدى (العظيان) عينك كسريله عنظوان ايله ايكى اولكى معناالرده مرادفدر (وعنظيان) وجودى تصلق بدزبان فحش‌كوى كسيه دينور يقال رجل عنظيان بذى فاحش جاف و جوانلغك اول‌هنكامنه‌دينور يقال فعله فى عنظيان الشباب اى اوّله (العنظية) دحرجه وزننده بر كسيه بدسوز ايشتدرمك معناسنه‌در يقال عنظى به اذا اسمعه كلاما قبيحا و اشبو تركيب و ماده‌نك حق وانسبى معتل بابنده ذكر اولنمقدر زيرا سيبويه نونك زائداولديغى تصريح ايلمشدر تمجز بعونه تعالى

(* فصل الغين المعجمة *) (المغظغظة) اسم مفعول بنيه‌سيله واسم‌فاعل بنيه‌سيله پك قينايان تجرەبه دينور يقال قدر مغظغظة اى الشديدة الغليان (الغلظة) غينك حركات ثلاثيله (والغلاظة) كتابه وزننده (والغلاظ) عنب وزننده يوغون اولمق معناسنه‌در يقال غلظ الشئ غلظة وغلاظة وغلظا من‌الباب الخامس والثانى صندرق و اكين قالينلشوب دانه‌لرى چقمق معناسنه مستعملدر يقال‌غلظت السنبلة اذا خرج فيها الحب (الغليظ) امير وزننده (والغلاظ) غراب وزننده وصفلردر قالين وكنده نسنه‌يه دينور (الغلظ) غينك فتحيله خشونتلو درشت يره دينور يقال ارض غلظ اى خشنة (الاغلاظ) همزه‌نك كسريله خشونتلو غليظ يره انمك معناسنه‌در يقال اغلظ المسافر اذا نزل بالغلظ و بر نسنه‌يى غليظ بولمق معناسنه‌در على‌قول غليظ نسنه اشترا ايلمك معناسنه‌در يقال اغلظ الثوب اذاوجده غليظا اواشتراه كذلك و بركمسه‌يه سرد و درشت سوزسويلمك معناسنه‌در يقال اغلظ له فى القول اذاخشنه (الاستغلاظ) بو دخى اكين قالينلشوب دانه‌لرى چقمق معناسنه‌در يقال استغلظ السنبلة اذا خرج فيها الحب يعنى استحكمت نبتته وغلظت وخرجت‌حبوبه و برنسنه‌يى غليظ عد ايلمكله‌اشترادن وازكچمك معناسنه‌در يقال استغلظه اذا ترك شراءه لغلظه (الغلظة) غينك كسريله (والمغالظة) مغالطه وزننده خصومت و عداوت معناسنه مستعملدر يقال بينهما غلظة ومغالظة اى عداوة (الدية المغلظة) معظمه وزننده شبه عمد ديتيدركه اتوز حقه و اتوز جذعه وقرق ثنيه ايله بازل ماييننده اولان ديشى دوه دركه اول سنه مجموعيده كبه اولوب بطنلرنده ولدلرى اوله يقال يلزم فيه الدية المغلظة وهى ثلاثون‌حقة

و ثلاثون جذعة واربعون مابين الثنية الى بازل عامها كلها شارح ديركه مؤلف
شافعى اولمغله مذهبنه كوره اثلاثه تقسيم ايلمشدر امام محمدك دخى قولى بو در
و اما مين ارباعا تقدير ايلديلركه يكرمى بش بنت مخاض و يكرمى بش بنت لبون
و يكرمى‌بش حقه و يكرمى‌بش جذعه‌در مغلظه ايله وصف خطابه نسبته مبنى‌در
انتهى (الغنظ) غينك فتحى و نونك سكونيله بر نسنه بر آدمى زياده‌سيله محنت
و مشقته دوشوروب غصه‌ناك ايلمك معناسنه‌در يقال غنظه الامر غنظا من الباب
الثانى اذا جهده وشق عليه وغنظ دائمى‌كربت و اندوهه ديئور فتحتينله‌ده جائز در
يقال لازال مكروبا بالغنظ اى الكرب والهم اللازم وشدت غم و محنتده اولوم
درجه‌سنه وارمق معناسنه‌در يقال غنظ فلان اذا اشرف‌على‌الهلكة (الغنيظ) امير
وزننده شول خرما قورغنه ديئوركه صالقميله اغاجندن كسيلوب نضج بولمق
ايچون بر محله وضع و ترك اولنه (الغنظيان) غينك كسريله دلى زفير بد زبان
و فحاش كمسيه‌ديئور يقال‌رجل‌غنظيان اى‌فاحش بذى (الغنظيه) عنظبه وزننده
و مرادفيدركه ذكر اولندى يقال غنظى‌به بمعنى غنظى (الغناظ) سحاب وزننده
و كتاب وزننده غم و محنت و مشقت معناسنه‌در ومنه يقال فعل ذلك غناظيك على
التثنيه اى‌ليشق‌عليك مرة بعدمرة (الغيظ) غينك فتحيله خشم و غضب على‌قول
اشدى ياخود حدت و سورته و اولنه ديئوركه ابتدا هيجانيدر يعنى دم قلبك
تورانندن درونده پيدا اولان حرارتدركه كيده‌رك مشتد اولوب طارغنلق اولور
و بو مصدردر طارلتمق معناسنه واسم اوله‌رق استعمال اولنور يقال غاظه يغيظه
غيظا اذا اغضبه اوهواشده اوسورته واوله ويقال مات بغيظه و غيظ اساميدندر
غيظ بن مرة بن عوف بن سعد بن ذبيان بر كمسه‌در (الاغتياظ) افتعال وزننده
غضبه كلمك معناسنه در يقال غاظه فاغتاظ (التغييظ) بو دخى غضبه كتورمك
معناسنه‌در (التغيظ) غضبلنمك معناسنه‌در يقال غيظه فتغيظ ونصف نهار اسيلكى
شدتلنمك معناسنه در يقال تغيظت الهاجرة اذا اشتد حيها (الاغاظة) همزه‌نك
كسريله (والمغايظة) مفاعله وزننده بونلرده اغضاب ايلمك معناسنه‌در يقال‌اغاظه
و غايظه اى غيظه (غياظ) شداد وزننده بنوضبه‌دن ابن مصعب‌در (الغياظ)
غينك كسريله خشم و غضب معناسنه در يقال فعل ذلك غياظك ويقال غياظيك
على التثنية مثل غناظيك يعنى اوايشى سنى مرة بعد اخرى اغضاب ايچون ابتدى
(* فصل الفاء *) (الفظ) حظ وزننده غليظ الجانب و بدخو و ناتراش ونادان
اولوب سرد ويوغون سوزلو كمسيه ديئوركه ترك و خوبراد تعبيراولنور يقال
رجل فظ اى بين الفظاظة الغليظ الجانب السئ الخلق القاسى الخشن الكلام وقولهم
فظ بظ اتباع و فظ مصدر اولور فظظ ديدكلرى اشكنبه صوينى صقوب ايچمك

معنا

معناسنه در يقال فظ الفظظ فظا من الباب الاول اذا عصره وشربه (الفظاظة) فانك فتحيله (والفظاظ) فانك كسريله بر كسه فظ و غليظ اولمق معناسنه در يقال فظ الرجظ فظاظة وفظاظا من الباب الرابع اذا كان فظا (الفظظ) فحتينله دوه اشكنبه سنك صوينه دينوركه باديه‌ده صو بولنمديغى يرده اعراب طائفه‌سى صقوب ايچرلر (الافتظاظ) بودخى فظظ ايچمك معناسنه‌در يقال افتظ الفظظ اذا عصره وشربه (الفظيظ) امير وزننده اركك على قول عورتك منيسنه دينور (الفظاظة) فانك ضميله فظيظ لفظندن فعاله‌در كه رحمه نازل اولمش منى اوله‌جقدر عصاره كبى ومنه قول عائشة رضى الله عنها [المروان بن الحكم ولكن الله لعن اباك وانت فى صلبه فانت فظاظة من لعنة الله اى نطفة وقطعة ويروى فضض وقد تقدم (الفوظ)فوز وزننده (والفواظ) فوات وزننده اولمك معناسنه‌در يقال فاظ فلان يفوظ فوظا وفواظا اذا مات (الفيظ)غيظ وزننده (والفيظوظة)شيخوخه وزننده (والفيظان) فتحاتله (والفيوظ) قعود وزننده بو نلرده اولمك معناسنه‌در يقال فاظ فلان يفيظ فيظا وفيظوظة وفيظانا وفيوظا اذا مات ويقال فاظ نفسه اى قاء ها يعنى اخرج روحه بمعنى مات بو صورتده لازم ومتعدى استعمال اولنور وقئ نفس اخراج روحدن كنايه‌ٔ تلميحيه ايله بنه وفات ايتمك مراد در وبعضلر ديديلر كه اشبو فاظ ماده سى نفسه لفظنه مقارن اوله‌رق استعمال اولنمز بلكه همان فاظ الرجل عنواننده مستعمل اولور وفاظ ماده سى نفسه لفظيله بنه معناى مز بورده استعمال اولنور نته كه محلنده ذكر اولندى ويقال حان فيظه وفوظه اى دنا موته

(* فصل القاف *) (القرظ) فتحتينله سلم اغاجنك يبراغنه على قول سنط اغاجنك يمشنه دينور كه پلامود كبى آنلر ايله دباغت اولنور اقاقيا ديدكلرى صمغ اول يمشك عصاره‌سيدر وسلم وسنط مغيلان نوعندندر مصرك اوطونلغيدر آنكچون مصر تيكنى وسنط اغاجى ديرلر برقاج نوع اولور يقال دبغ الاديم بالقرظ وهو ورق السلم اوثمر السنط ويعتصر منه الاقاقيا (القارظ) قرظ اغاجنك يپراغنى ياخود ثمرنى دوشوريجى آدمه دينور (القارظان) تثنيه بنيه سيله عنزه قبيله سندن مذكر بن عنزه وعامر بن رهم نام كمسه لره اطلاق اولنور و منه المثل * لاآتيك اويؤوب القارظان * يعنى قارظان دونوب كلنجه قدر بن سكا وارمكه ابدى وار مقدن كنايه در اوكلمه سى الى ان معنا سنه در مزبورلر قرظ دشور مكه چقوب غيبت منقطعه ايله غائب اولوب بر دخى رجعت ايلمديلر (القراظ) شداد وزننده قرظ صاتيجسنه دينور (المقروظ) قرظ ايله دباغت اولنمش ياخود آنكله بويانمش ميشينه و سختيانه دينور يقال اديم مقروظ اى مدبوغ او مصبوغ بالقرظ (القرظى)

عربی وزننده (والقرظی) جهنی وزننده یمن اولکه‌سنه منسوب دیمکدر زیرا شجر قرظك منابتیدر یقال کبش‌قرظی وقرظی‌ای یمنی (سعدالقرظ) اصحابدندر دائما قرظ دوشوروب آنکله تجارت و انتفاع ایلدیکی باعث اضافه‌در (مروان القرظ) وجه مذکور اوزره یمن دیارینه دائما غزا ایلمکله اسمنه مضاف اولمشدر (قرظة بن کعب) فتحاتله صحابیدر (ذوقرظ) علی‌قول (ذوقریظ) زبیر وزننده یمنده بر موضع اسمیدر (قرظان) فتحاتله زبید قضاسنده بر یلانقه اسمیدر (قریظه) جهینه وزننده یهود خیبردن بر قبیله‌در (القرظ) قرض وزننده و آنده لغتدر قطع معناسنه تقول قرظته ذات الشمال بمعنی قرضته (القرظ) فتحتینله بر کسه ذلیل ایکن عز وسیادته نائل اولمق معناسنه در یقال قرظ فلان قرظا من‌الباب الرابع اذا ساد بعد هوان بو معنا قرظ ایله مدبوغ یا مصبوغ اولان ادیم حسن وقیمت بولدیغی تصور یله اخذ اولنمشدر (التقریظ) حیاتده اولان آدمی مدح و ستایش قلمق معناسنه‌در کرك حق ایله اولسون وکرك باطل ایله اولسون یقال قرظ فلانا اذا مدحه قارظ دباغت و صبغ ایله ادیمی تحسین ایلدیکی کبی مقرظ دخی ممدوحنی تحسین و تزیین ایلدیکی ملاحظه‌سیله اخذ اولنمشدر (التقارظ) تفاعل وزننده مدح ایدشمك معناسنه‌در یقال هما یتقارظان المدح ای یمدح کل صاحبه (الاقعاظ) همزه‌نك کسریله بر کسه‌یه کوجلك ایدوب زحمت و مشقته اوغراتمق معناسنه‌در یقال اقعظه اذا شق علیه (القوظ) قیظ وزننده و مرادفیدر کماسیذکر پس واوی و یائی اولور (القیظ) غیظ وزننده یاز موسمنك صمیم و خالص هنکامنه دینورکه حرارتك غلیانی وقتدر اولکرك طلوعندن سهیل یلدزینك طلوعنه قدر مدتدر حزیران و تموز آیلری اوله‌جقدر جمعی اقیاظ وقیوظ در تقول اقنابه فی القیظ وهو صمیم الصیف وقیظ مصدر اولور کون بك اسی معناسنه تقول قاظ یومنا یقیظ قیظا اذا اشتد حره و موسم مزبورده بر مکانده مقیم اولمق معناسنه در یقال قاظ القوم بالمکان اذا اقاموا به قیظا (المقایظة) مقاتله وزننده (والقیاظ) قتال وزننده (والقیوط) قعود وزننده‌که شاذ در زیرا مفاعله مصدری دکلدر معامله‌یی قیظ وقتنه کسشمك معناسنه‌در نته‌که مشاهره آیاقله و میاومه کونلکله معامله‌دن عبارتدر یقال قایظه مقایظة وقیاظا وقیوظا اذا عامله قیظا (التقییظ) تفعیل وزننده بودخی قیظ هنکامنده بر یرده اقامت ایلمك معناسنه‌در یقال قیظ القوم بالمکان اذا اقاموا به قیظا و بر نسنه بر آدمه قیظ موسمنده کفایت ایلمك معناسنه‌در یقال قیظه الشیء اذا کفاه لقیظه (التقیظ) تفعل وزننده بو دخی قیظ مدتنده بر یرده آرام ایلمك معناسنه‌در یقال تقیظ القوم بالمکان اذا اقاموا به قیظا (المقیظ) مقیل وزننده (والمقیظ) مقعد وزننده اسم مکانلردر قیظ فصلنده اقامت ایده‌جك مکانه دینور (المقیظة) مدینه وزننده شول نباته

دینورکه قیظ موسمی تمامنه قدر تازه ویشل اوله رق قالور اوله (القیظی) یای نسبتله قیظ مو سمنده متولد یاوری یه دینور یقال جدی قیظی اذانتج فی القیظ وقیظی ابن لوذان اصحابدندر (اقیاظ) همزه نك فتحیله برموضع آدیدر (مخلاف قیظان) حیران وزننده یمنده ذوجبله قربنده برناحیه اسمیدر بحز بعونه تعالی

(* فصل الکاف *) (الکرظ) فرض وزننده برآدمك عرضنه طعن ایلمك معنا سنه در یقال کرظ فی عرضه کرظا من الباب الاول اذاقدحه (الکرظ) کافك کسریله دائماناسك عرض وناموسنه قدح وطعن ایدن کمسیه دینور یقال هوکرظ حسب اذا کان یکرظه (الکرظة) غرفه وزننده اوقك کزینه یابك کوشه سنده کریش کچوره جك کر تکنه دینور کظره معنا سنه (الکظة) کافك کسری وظانك شده سیله امتلاء عارضنه سنه دینور یقال اخذته الکظة ای البطنة وامتلاء سببیله حادث اولان رنج وز حمته دینور (الکظ) حظ وزننده طعام معده یی صولوق آلنمیه جق درجه ده طولدروب امتلایه اوغراتمق معنا سنه در یقال کظه الطعام کظا من الباب الاول اذاملاهٔ حتی لایطیق النفس وکظ صفت اولور امور شدیده کندیسنی باصوب نفس المیه جق مرتبه عاجز وفرومانده اولمش آدمه اطلاق اولنور یقال رجل کظ اذاصا رقد بهظته الامور فعجز عنها (الاکتظاظ) افتعال وزننده امتلا اولمق معنا سنه در یقال کظه الطعام فاکتظ وسیل صو یی طاشقن اولمغله مجری صقشوب طار کلمك معناسنه مستعملدر یقال اکتظ المسیل بالماء اذا ضاق لکثرته (الکظاظ و الکظاظة) کافك فتحیله بر کوج ایش بر آدمی باصوب بغایت درد ومحنته اوغراتمق معناسنه در امتلاء معنا سندن مأخوذ در یقال کظه الامر کظا ظا وکظا ظة من الباب الاول اذا بهظه وکربه وجهده (الکظیظ) امیر وزننده (والمکظوظ والمکظظ) معظم وزننده باصقن ایش آلتنده درد ومحنته او غرامش آدمه دینور (الکظاظ) کتاب وزننده شدت وتعب معنا سنه در یقال لقی منه کظا ظا ای شدة وتعبا وکظاظ مفاعله دن مصدر اولور مکاظه کبی جنك ومحاربه یه اوز و ن اوزادی شدتله چالشوب ممارست ایلمك معناسنه یقال کاظ القوم مکاظة وکظاظا اذا لازموا طویلا وما رسوا شدیدا فی الحرب (التکظکظ) تزلزل وزننده اکول کمسه قارنی هر طولدقجه یرلشوب قالنمق ایچون بر ر کره دیکیلوب اوتوره رق اکل طعام ایلمك معناسنه در یقال هو یتکظکظ عند الاکل ای ینتصب قاعدا کلما امتلأ بطنه (الکظکظة) زلزله وزننده قربه وطلوم صو یی طولدردقجه کندی کندیسنه طوغریلوب دیکلمك معناسنه در یقال یکظکظ السقاء اذا کان یستوی کلما صبت فیه الماء وامتلأ (الکعیظ) امیر وزننده (والمکعظ) معظم

وزننده بو دور كشى به دينور يقال رجل كعيظ ومكعظ اى قصير (الكلظة) فتحاتله اغسق كسه نك بورويشنه دينور (الاكلظ) اغلظ وزننده آغسقه دينور اقزل معناسنه ياخود يونده صواب اولان طاء مهمله ايله اولمقدر يقال رجل اكلظ اى اقزل (الكنظ) كنز وزننده بركوج ايش بر آدمى نهايت درجهده رنج ومحنته اوغرادوب غم واندوهله طولدرمق معناسنه در يقال كنظه الامر كنظا من الباب الثانى والاول اذا بلغ مشقته وغمه وملاءه (التكنظ) تفعل وزننده كنظ معناسنه در يقال تكنظه الامر بمعنى كنظه (الكنظة) غرفه وزننده برنسنه‌يى برطار يره قصدروب صقشدرمغه دينور ضغطه معناسنه
(فصل اللام) (اللأظ) لامك فتحى وهمزه‌نك سكونيله بر كمسه‌يى مغموم ايلمك على قول بر كمسه‌يى طونمق ايچون آردندن قوغوب كيده‌رك اكا يقلشمق معناسنه در يقال لأظه لأظا من الباب الثالث اذا غمه اوطرده وقددنا منه و بورجلو مقوله‌سنه بك صقلجم ايتمك معناسنه در يقال لأظه فى التقاضى اذا شدد عليه (اللحظ) لامك فتحى وحانك سكونيله (واللحظان) فتحاتله بر نسنه‌يه كوز قويرغيله باقمق معناسنه در كرچه شزر دخى بو معنايه در لكن لحظك مفهومنده زياده‌ء التفات معتبر دركه چوقجه التفاتله باقمق اولور يقال لحظه واليه لحظا ولحظانا من الباب الثالث اذا نظر اليه بمؤخر عينيه بورادة عينيه تثنيه عنواننده اولمق جهتين اعتباريله در (الملاحظة) مفاعله وزننده معناى مزبوردن واحد واثنين ايچون اولور وتفكر واندیشه‌كه عين بصيرتله بر امرك حقيقتنه نظر ايلمكدن عبارتدر ملاحظه اطلاقى بو نظره مبنى در (اللحاظ) سحاب وزننده كوزك قويرغنه دينور تقول نظر الى بلحاظ عينه اى بمؤخرها (اللحاظ) كتاب وزننده دوه‌نك كوزلرينك آلتنه باصيلور بركونه تمغااسميدر وقوشك قنادلرندن الايله صيريلان يلكلره دينور ولحاظ السهم اوقك يلك كچورلمش برندن يلكله برابر اوله‌رق بروبه طوغرى يرينه دينور (التلحيظ) تفعيل وزننده اسمدر لحاظ ايله معناى اولده مرادفدر (اللحيظ) امير وزننده نظير وشبيه معناسنه در يقال ماله لحيظ اى نظير وشبيه ولحيظ برمعروف صويك ياخود برصو بركه‌سنك اسميدركه صويى بغايت خوشدر (لحوظ)صبور وزننده هذيل قبيله‌سى يوردنده برطاغك آديدر (لحظه) تمره وزننده تهامه‌ده بر ارسلان بتاغى برك اسميدر ومنه اسد لحظة (التلحظ) تفعل وزننده برنسنه اجزاسى برى برينه يابشق درجه سنده طار اولمق معناسنه‌در يقال تلحظ الشيء اذا ضاق والتص (اللظ) لامك فتحى وظانك تشديديله چنين خويلو امتزاجى مشكل تند وتيز آدمه دينور يقال رجل لظ اى عسر متشدد ولظ مصدر اولور لزوم والحاح معناسنه يقال لظه لظا من

من

من البـاب الاول اذا لزمه والحه وطرد ايلمك معناسـنه در يقـال لظه اذاطرده (اللظلاظ) ثرثار وزننده لظ ايله معناى اولده مرادفدر يقال رجل لظلاظ اى لظ و يك اسى كونه دينور يقال يوم لظلاظ اى حار (اللظيظ) امير وزنـنـده بودخى لزوم والحاح معناسنه‌در يقال لظه لظا ولظيظا اذا لزمه والح ولم يفارقه (الملظاظ) ملحاح وزننده ومرادفيدركه زياده سـيله مبرم كمسيه دينور يقال رجل ملظاظ اى ملحاح (الملظة) ميمك ضمى ولامك كسريله رسـاله معناسنه مستعملدركه برمحله كوندريلان مكتوبدر الظاظدن مأخوذدر متضمن اولديغى ماده‌يى مرسول اليه الحاح ياخود اكا ملازمت ايلديكنه مبنى‌در يقال ارسله ملظة اى رسالة (الالظاظ) همزه‌نك كسريله على الـدوام ملازمت ايلمك معناسـنه‌در يقـال الظ به اذا لازم ودائمى اولمق معناسنه‌در يقال الظ المطر اذا دام و بر يرده اقامت ايلمك معناسنه‌در يقال الظ بالمكان اذا اقام (التلظظ) تفعل وزننده (واللظلظة) زلزله وزننده يلان افراط خبث واغتياظندن ناشى برى اوته قلدايوب وباشنى صالوب اويناتمق معناسـنه‌در يقـال تلظظت الحية ولظلظت اذاتحركت وحركت رأسها من شـدة اغتياظها (التلاظ) تفـاعل وزنـنـده برى برنى اوزون اوزادى قوغوب كتمك معناسنه‌در يقال تلاظ الخيل اذا تطاردوا (الملعظة) معظمه وزننده سموز واتلو جانلو اوله‌رق اوزون بويلو قبزه دينـور يقـال جارية ملعظة اى سميـنة طويلة جسيمة (اللعمظة) دحرجه وزننده (واللعماظ) دحراج وزنـنـده اتلو كميكدن آغز طلوسى اتى دبش ايله صيرمق معناسـنه‌در يقال لعمظ اللحم لعمظة ولعماظا اذا انتهسه من العظم ملاء الفم (اللعمظ) جعفر وزننده (واللعموظ واللعموظة) لاملرك ضميـله هرشـيئه حريص ومشـتهى اولان صو غومسز آدمه دينـور لعمظك جمعى لعامظ ولعموظك لعـاميظ در يقـال رجل لعمظ ولعموظ ولعموظة اى حريص شهوان ولعموظ طال قاوق واو يتى كمسيه دينور يقال هو لعموظ اى طفيـلى (اللعماظ) قرطاس وزننده بيهوده لافزن كمسـيه دينو ر يقال رجل لعماظ اى طرماذ (اللفظ) لامك فتحى وفانك سكونيله برنسنه‌يى آتمق معناسنه در يقال لفظه ولفظه وبه لفظا من الباب الثانى والرابع اذا رماه وسـوز سـويلمك معناسـنه مستعملدركه كويا سوزى آغزدن اتار يقال لفظ بالكلام اذا نطق به واولمك معناسنه مستعملدر كو يا كه روحنى رمى ايدر يقال لفظ فلان اذا مات و يقولون جاء وقدلفظ لجامه اى جهودا عطشا واعيا* يعنى صوسز و يورغون وفرومانده اولديغى حالده كلدى ديجك محلده ايراد اولنور (الملفوظ) (واللفيظ)اميروزننده آتلمش نسنه‌يه دينور(التلفظ) تفعل وزننده تكلم معناسنه‌در يقال تلفظ الرجل اذا تكلم (اللافظة) دريايه اطلاق اولنور ايجنده اولانى طشره آتديغيچون وحرف تعريفسز معرفه

يعنى علم اولەرق لافظنه دخى اطلاق اولنور يقال ركب اللافظة ولافظة اى البحر ولافظه خروسه اطلاق اولنور دانەلرى منقاريله ديو شوروب كنديسى اكل ايلميوب طاوغك آغزينه القا ايلديكيچون و ياوريسنى اغزيله بملين قوشه اطلاق اولنور زيرا دانەيى قورسغندن چقروب ياور يسنك اغزينه القا ايدر وشول قيونه اطلاق اولنوركه كويش كتوروب طورركن صاغمغه چاغرلدقده آغزندن كويشنى آتوب نشاطله صاغلمغه كلور اوله ودكرمنه اطلاق اولنور رمى دقيق ايلديكيچون امثالدن * اسمح من لافظة * قولندەكى لافظەدن معانئ مذكورەنك هر برى مراد اولور ولافظه دنيايه اطلاق اولنور ايچنده اولانى آخرته طرح ايلديكيچون (اللفاظة) ثمامه وزننده اغزدن آتيلان شيئه دينور يقال رمى باللفاظة وهى ما رمى من الفم و برنسنەنك بقيەسنه اطلاق اولنور يقال مابقى الالفاظتة اى بقيته (اللفاظ) كتاب وزننده ترەيه دينور بقل معناسنه و بنو اياد يوردنده برصو آديدر ضمەلەده زبانزد در (اللمظ) لامك فتحى وميمك سكونيله دل ايله اغزك كوشەلرنده قلان طعام بقيەسنى اراشدرمق معناسنه در يقال لمظ الرجل لمظا من الباب الاول اذا تتبع بلسانه اللماظة واكل و شرب‌دنصكره دلنى چقروب دوداقلرنى سيلوب يلانمق على‌قول برنسنەنك دادنى بيلمك ايچون يابجەيابجه داتمق معناسنه در يقال لمظ الرجل اذا اخرج لسانه فمسح به شفتيه او تتبع الطعم وتذوق و بركسيه آزجه نسنه ويرمك معناسنه مستعملدر يقال لمظ فلانا من‌حقه اذا اعطاه (اللماظة) ثمامه وزننده اغزده قلان طعام بقيەسنه دينور يقال الق لماظة من فيه اى بقية الطعام فى فيه (التلمظ) تفعل وزننده لمظ ايله ايكى معناى اولده مرادفدر يقال تلمظ الرجل بمعنا لمظ ويلان دلنى چقروب يلام يلام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تلمظت الحية اذا اخرجت لسانها (التلميظ) تفعيل وزننده بودخى برآدمه بر مقدارجه نسنه ويرمك معناسنه مستعملدر يقال لمظ فلانا من‌حقه اذا اعطاه (اللماظ) سحاب وزننده بر داديملق شيئه دينور يقال ماله لماظ اى شئ يذوقه ودل اوجيله داتمغه دينور يقال شربه لماظا اذا ذاقه بطرف لسانه (الملامظ) ميمك فتحيله دوداقلرك چورەسنه دينوركه دل ايله يلانەجق يرلردر يقال لمظ ملامظه اى ماحول شفتيه (الالماظ) همزەنك كسريله برآدمك دوداغنه دادەجق صو يناشدرمق معناسنەدر يقال الماظه اذاجعل الماء على شفتيه و برآدمى پرغيظ وغضب قلمق معناسنه مستعملدر يقال المظ عليه اذا ملأه غيظا و بزى صبق وتفدلى طوقومق معناسنه مستعملدر تقول المظى نسيجك بامرأة اى صفقى (اللمظة)غرفه وزننده(واللمظ) فتحتينله بعض آتك آلت دوداغنده اولان آقلغه دينور على‌قول چهرەسنده اولميوب همان ايكى دوداغنده

اولان آقلغه دینور یقال بالفرس لمظة ولمظ ای بیاض فی جحفلته السفلی او بیاض
فی‌شفتیه فقط و بورکده اولان سیاه نقطه‌یه اطلاق اولنور سویدا کبی و بر پرمق
سمن صاقی به اطلاق اولنورکه جوز قدر برشیٔ اولور یقال اخذ لمظة من‌السمن
ای قدرما یأخذ بالاصبع وآتك الی یاخود اياغی بلکیجه‌لرنده بوقاغیلق دیدکلری
یرك اوزرنده اولان پول کبی بیاضه اطلاق اولنور ومطلقا بیاض نقطه یه و بنکه
اطلاق اولنمغله سویدا معناسیله ضد اولور مترجم دیرکه بونلرمجاز اولمغله ضدیتلری
منظوردر (الالمظ) احمر وزننده آلت دوداغی آق اولان آته دینور نته‌که
اوست دوداغی آق اولانه ارثم دینور یقال فرس المظ اذا کانت فی جحفلته السفلی
لمظة فان کانت فی‌العلیا فارثم (المتلمظ) اسم مفعول بنیه‌سیله تبسم ایده جك یره
دینورکه مراد ایکی دوداغك قاوشق اولدیغی حالده آغزه کلان یرلریدر یقال انه
لحسن المتلمظ ای المتبسم (المتلمظة) اسم فاعل بنیه سیله دوه‌نك ایکی اللرینك
انجکلرنی بری برینه چاتوب قاوشدرمق وجهیله بغلمغه دینور یقال قید بعیره
المتلمظة وهی ان یقرن بین یدیه‌حتی یمس الوظیف (الالتماظ) افتعال وزننده‌برنسنه‌یی
چابك اغزه اتمق معناسنه‌در یقال التمظ الشیٔ اذاطرحه فی‌فه سریعا وبرآدمك حقنی
تباه وهدر ایلمك معناسنه مستعملدر یقال التمظ بحقه اذا ذهب به و برنسنه یه
صاریلوب صارمشمق معناسنه‌در یقال التمظ بالشیٔ اذا التف ودوداقلرنی ارالقلرندن
انجه صیصلق کبی سس چقره‌رق بری برینه قاوشدرمق معناسنه در یقال التمظ
بشفتیه اذاضم احداهما علی الاخری مع صوت منهما (الالمظاظ) احرار وزننده
آت‌المظ اولمق معناسنه در یقال المظ الفرس اذاصار المظ (التملاظ) سنمار وزننده
شول کسیه دینورکه برفردك محبتنده دائم وبرقرار اولمیه یقال رجل تملاظ اذاصار
لایثبت علی مودة احد (التملاظة) هاله چوق سوزلو یکشاق یاوه کو عورته
دینور یقال امرأة تملاظة ای ثرثارة مهذارة (اللمعظة) لعمظه‌کلمه‌سندن مقلوبدرکه
صو غومسز کسیه دینور یقال رجل لمعظة ای حریص لحاس (اللوظ) لامك
فتحی وواوك سکونله لأظ معناسنه درکه ذکر اولندی یقال لاظه یلوظه لوظا
بمعنی لأظه (الملوظ) منبر وزننده ضرب ایده جك دکنکه یاخود قامچی یه
دینور یقال ضربه بالملوظ ای بعصا یضرب بها اوبسوط (الالتیاظ)
بر ایشك حصولی متعذر اولمق معناسنه در یقال التاظت الحاجة
اذاتعذرت

(* فصل المیم *) (المماحظة) ملاحظه وزننده بوغور ناقه یی آشمق
ایچون زور ایدوب چوکرمك معناسنه در یقال ماحظ الفحل
الناقة اذا استناخها بالقوة لیضربها (المشط) فتحتینله چالی وتیکنکی نبات

وآغاج بداغی مقوله‌سنه یاپشمقله اله قیمق تعبیر اولنان خرده تیکن باتمق معناسنه در یقال مشظ الرجل مشظا من الباب الرابع اذا مس الشوك او الجزع فدخل فی یده منه شیٔ واو یلقلرك ایچ یوزلری بری برینه طوقنوب سورتمك معناسنه در یقال مشظ الرجل اذا اصابت ربلتیه الاخری (المشظ) میمك فتحی وشینك سكونی وفتحیله دابه‌نك سكیرلری اتلرندن طشره بلورمك معناسنه در یقال مشظت الدابة مشظا ومشظا من الباب المزبور اذا ظهر عصبها من لحمها ومشظ شینك سكونیله اله بتان قیمق دیدكلری قلچق كبی تیكنه وآغاج پاره‌جكنه دینور ومشظ بر یری اختیار ایدوب آنده قالمق معناسنه‌در یقال مشظ البلد مشظا من الباب الاول اذا تخیره وبركسه‌دن برنسنه آلمق معناسنه مستعملدر یقال مشظ فلانا اذا اخذ منه شیئا (المشظة) میمك كسریله اخشابده قیمق وقیقین دیدكلری تیكن طوزنده خرده آغاج پاره‌جكنه دینوركه اله بتار تقول دخلت بیدی مشظة ای شظیة (المظ) میمك فتحی وظانك تشدیدیله نار آغاجنه دینور دانه‌لری بری برینه یناشق او لمغله اطلاق اولنمشدر ملازمت معناسنه مماظه‌دن مأخوذ در علی قول یبان ناری آغاجنه دینوركه سراة طاغلرنده بتر ودائما چچك ویروب ثمری اولمز وچچكلرنده شیره اولمغله مص اولنور ومظ ایكی قرداش قانی دیدكلری داروبه دینور دم الاخوین ودم الغزال دخی دینور وارطی نام شجر كوكندن حاصل اولان عصاره‌یه دینورومظ مصدر اولور لوم وسرزنش ایلمك معناسنه تقول مظظته مظا من البـاب الاول اذالمته (المظاظة) فظاظه وزننده ومرادفیدركه غلیظ وكنده وشدید الخلق اولمق معناسنه‌در یقال فیه مظاظة ای فظاظة (الامظاظ) همزه‌نك كسریله یاش آغاجك رطوبتی چكلمك ایچون بر یره قویوب قور یمسنه منتظر اولمق معناسنه در تقول امظظت العود الرطب ای توقعت ذهاب ندوته وعرضته لذلك (المماظة) مفاعله وزننده (والمماظ) قتال وزننده بری برینه شركیر اولوب منازعه ومخاصمه ایلمك معناسنه در تقول ماظظته مماظة ومماظا ای شاررته ونازعته وبرنسنه‌دن منفك اولمیوب ملازمت ایلمك معناسنه‌درتقول ماظظت الخصم اذا لازمته (التماظ) تفاعل وزننده لسانله سوكشمك معناسنه در یقال تماظ القوم اذا تعاضوا بالسنتهم (المظمظة) مضمضه وزننده ومرادفیدركه چالقه‌مق معناسنه‌در یقال مظمظ الشیٔ اذاذبذبه

(* فصل النون *) (النشوظ) قعود وزننده نبات هنوز بری یاروب آغرشغندن اوج ویروب چقمق معناسنه‌در یقال نشظ النبات نشوظا من الباب الاول اذا نبت من ارومته اول مایبدع وحین یصدع الارض (النشظ) كشط وزننده برنسنه‌یی سرعتله قاپمق معناسـنه‌در یقال نشظ الشیٔ نشظا اذا اسرع فی اختلاسه (النعظ)

وعظ وزننده وفتحتينله (والنعوظ) قعود وزننده بر آدمك ذكرى قوامه كلمك معناسنه‌در يقال نعظ ذكره نعظا ونعظا ونعوظا من البـاب الاول اذا قام مترجم ديركه نعوظ بين الاطباء برعلت آديدركه يونانيده فريسموس ديرلر دائما ذكر قوام اوزره اولور (الناعوظ) ذكره قوام وير يجى مقوى‌يه دينور يقـال شرب الناعوظ اى الذى يهيج النعظ (الانعاظ) همزه‌نك كسريله شهوت غالب اولمق معناسنه‌در يقـال انعظ الرجل والمرأة اذاعلا هما الشبق ودابه فرجنى آچوب يومق معناسنه مستعملدركه اكثرى كوسنمش حيوان اويلجه ايدر يقـال انعظت الدابة اذا فتحت حياءها مرة وقبضته اخرى (الانتعاظ) افتعال وزننـده انعاظ ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال انتعظت الدابة بمعنى انعظت (النعظ) كتف وزننده بك اشتهالو فرجه دينـور يقـال حرنعظ اى شبق (بنوناعظ) بر بطن آديدر (النكظ) فتحتينله (والنكظ) نونك فتحى وكافك سكونيله (والنكظة) فتحاتله (والمنكظة) مسـعده وزننـده چبالمغه دينـور تقول نلته بالنكظ والنكظ والنكظة والمنكظة اى بالجهد وايو مكه دينور عجله وشتـاب معناسـنه ونكظ فتحتينله بك آچقمق معناسـنه در يقال نكظ الرجل نكظا من الباب الاول اذا جاع شديدا واويو درمك معناسنه در يقال نكظه اذا اعجله (الا نكاظ) همزه نك كسريله (والتنكيظ) بونلرده ايو درمك معنا سـنه در يقال انكظه ونكظه اذا اعجله وتنكيظ بركسه نك ايشنى كوجلدوب چيرمشك ايلمك معنا سـنه در يقال نكظ حاجته اذا عسرها (التنكظ) تفعل وزننده برماده بولندن چيقوب طولاشق وچپارز اولمق معناسنه‌در يقـال تنكظ عليه امره اذا التوى وبخل وضنت ايلمك معناسنه در يقال تنكظ عليه اذا بخل وسفر وغربتده حالى شدت وصعوبت بولمق معناسنه‌در يقال تنكظ الرجل اذااشتدت حاله فى السفر

(« فصل الواو ») (وحاظة) واوك ضميله يمن اولكه‌سنده بربلده ياخود برارض اسميدر احاظه‌دخى دينور بخلاف احاظه اكانسبت اولنور (الوشظ) واوك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله بالته‌نك دليكى طاره لوب صاپى اويناممق ايچون چوى صوقمق معنا سـنه‌در يقال وشظ الفـأس وشظا من الباب الثانى اذا ضيق خرتهـا بخشب و كميكدن بر پارجه سنى قيرمق معنا سـنه در يقـال وشظ العظم اذا كسر منـه قطعة و بر مقـدارجه جماعت بر قوم كثيره لاحق اولوب من بعد آنلر ايله بيله‌جه اولمق معنا سـنه در تقول وشظ القوم الينـا اى لحقوا بنا فصار وا معنا وهم قليل (المواشظة) مفاعله وزننده (والتواشظ) تفاعل وزننده ذكرلرنى قالدروب برى برينك قارننه طيامق معناسـنه در يقال الغلامان واشظا وتواشـظا اذا انعظا فعصر كل ذكره فى بطن صاحبه (الوشـيظ) امير وزنـنده اتباع وخدمه‌يه دينور يقال هو من شيظ فلان اى اتباعهم وخدمهم

وبرآدمك احلافنــه يعنى معاهدلر بنه دينور تقول نحن من وشــظيه اى احلافه واصل واحددن اولميوب شــورادن بورادن بركش ديرنتى ناسه دينور شــارحك بيانته كوره بومعنالر وشيظك جمعى اولان وشايظك اولوب بونلرك واحدينه وشيظ دينور (الوشيظة) ســفينه وزنده قطرداق وكرتلك ديدكلرى يومشــق كيك پارەسنه دينوركه اصل كيكك اوجنده اولور تقول اكلت وشــيظة اى قطعة عظم تكون زيادة فى العظم الصميم وقيريق چنــاق وقواطه مقولەسنى كناد ايتــدكلرى آغاج پارەسنه دينور يقال شعب القدح بوشيظة وهى قطعة خشب يشعب بهاالقدح و بيكانه اولوب برجاعت ارالغنه دخيل اولان كمســەلره دينور يقال هم وشيظة فى قومهم اى حشو فيهم (الوعظ) واوك فتحى وعينك ســكونيله (والعظة) عده وزنــده (والموعظــة) منزله وزنــده بركمسيه قلبنى يومشــدەجق ثواب وعقــابه دائر كلام تذكير ايلمك معنــاســنەدركه پند ونصح ايلمك واوكوت و يرمك تعبير اولنور يقــال وعظه وعظــا وعظة وموعظة من الباب الثــانى اذا ذكره مايلين قلبه من الثواب والعقــاب (الانعاظ) افتعــال وزننده وعظى قبول ايلمك معناسنه در يقال وعظه فانعظ (الوقظ) واوك فتحى وقافك سكونيله وقذ لفظنده لغتدركه بركسيه اوروب اندامنى خرد ايدوب اولو مجل ايلمك معناسنه در يقــال وقظه وقظا من البــاب الثانى اذا وقذه و برنسنه اوزره دائم وثابت اولمق معناسنه در يقال وقظ على الامر اذادام عليه وثبت و بركسيه اوروب يره يصامق معناسنه در يقال وقظ فى رأسه على المجهول بمعنى وقط باخود بونده صواب اولان طاء مهمله ايله اولمقدر ووقظ شول كوچك حوضه دينوركه اطرافندن آقنديلرى اولمغله آنلردن ايچنه چوق صوآقوب متكثر ومجتمع اوله (الوقيظ) امير وزننده يرندن حركت وقيامه قدرتى اولميان يره يصانمش ناتوانه دينور يقال رجل وقيظ اى مثبت لايقدر على النهوض (الوكظ) وقظ وزننده دفع ايلمك معناسنەدر يقال وكظه وكظا من الباب الثانى اذا دفعه و برنسنەيه مداومت قلمق معناســنەدر يقال وكظ على الامر اذاداوم عليه (المواكظة) مفاعله وزننده بودخى مداومت معناسنەدر يقــال واكظ على الامر اذا داوم (التوكظ) تفعل وزنــنده برخصوص بولندن چيقوب چبارزلنمق وطولاشقلنمق معنا ســنه در يقال توكظ امره اذا التوى نجز بعونه تعالى

(* فصل اليا *) (اليقظة) فتحاتله اسمــدر اويانقلغه دينور تقول ماانساك فى النوم واليقظة وهى نقيض النوم (اليقاظة) كرامه وزنــده (واليقظ) فرح وزنــده اويانق اولمق معناسنەدر يقال يقظ الرجل ويقظ يقاظة ويقظا من الباب الخامس والرابع ضدنام (الاستيقاظ) اويقودن اويانمق معناسنه در تقول ايقظته

فاستيقظ

قاستيقظ اى انتبه وخلخال وحلى مقولەسى قغشدەمق معناسنه مستعملدر يقال
استيقظ الخلخال والحلى اذا صوّت (اليقظ) ندس وزننده (واليقظ) كتف
وزننده (واليقظان) سكران وزننده وصفلردر اويانق آدمه دينور جمعلرى ايقاظ
كلورمؤنثنده يقظى دينور سكرى وزننده (ابو اليقظان)فتحاتله برصحابى وبرتابعى
كنيەلريدر وخروس قسمنك كنيەسيدر (التيقيظ) تفعيل وزننده (والايقاظ)
همزەنك كسريله اوياندرمق معناسنه در يقال يقظه وايقظه اى نبهه تمجزالجلد
الاول من الاوقيانوس بعونه سبحانه وتعالى والحمدلله فى الآخرة والاولى

* باب العين * * فصل الهمزة *

(ذواثيع) ثاى مثلثه ايله زبير وزننده همدان قبيله سندن برشاعرك لقبيدر وزيد
بن اثيع ياخود يثيع تابعيدر امام على رضى الله عنه حضرتلرندن روايت حديث
ايلمشدر (ازيع) زاى معجمه ايله اسامىٔ ناسدندر اصلى وزيع ايدى
(اع اع) مكررا همزەلرك ضميله عل و تكلفله قئ ايتمك اوزره اولان آدمك
صوتندن حكايه در نته كه اح اح اوكسورەنك صوتندن حكايه در اصلى
هع هع ايدى هاه ايله وقدجاء فى حديث السواك وهو عليه السلام كان اذا تسوك
قال اع اع كانه يتهوع اى يتقيأ (المألوع) مجنون وزننده (والمأولع) مطربل
وزننده دلويه دينور يقال هو مألوع ومأولع اى مجنون (الاولع) افكل وزننده
وآنك كبى اسمدر دلولكه دينور يقال به الاولع اى الجنون (الامع) همزەنك
كسرى وميم مشدده نك فتحيله هلع وزننده (والامعة) هلعه وزننده وهمزەلرك
فتحيله لغتدر شول سادەدل وخود بخود رأى وتدبيردن عاطل آدمه دينوركه رأى
واحد اوزره ثابت اولميوب هركيم نەرأى ايدرسه همان اكاتبعيت ايدراوله يقال رجل
امع وامعة اذا كان يتابع كل احد على رأيه لايثبت على شئ شارحك بيانه كوره امع
لفظى انى معك لفظندن وامعه انى معه لفظندن منحوتدر وامع وامعه طالقاوغه اطلاق
اولنور يقال هوامع وامعة اى متبع الناس الطعام من غير ان يدعى ودين ومذهب
جهتنده دخى آخره مقلد اولان آدمه دينوركه بلافكر ولاروية وبلاتحصيل برهان
دين ومذهبى غيره تابع ايدن كمسەدن عبارتدر يقال فلان امع وامعة اى المحقب
الناس دينه وصنعت مخصوصه سى اولمامغله نه صنعت ايشليه يم ديو ياخود صنعتنى
ابوجه بيلمامكله نەكونه يپايم ديو عجزندن متردد اولان آدمەده اطلاق اولنور يقال
رجل امع وامعة اى متردد فى غير صنعة وداعما انامع الناس دير اولان آدمه اطلاق
اولنوركه خودبخود رجل تام اولمامغله دائما ناسه معيت وتبعيت ايدر اوله يقال

رجل امع وامعة اذا كان يقول انامع الناس وامعه نسوانه وصف اولنمز پس امرأة امعة دينمز على قول وصف اولور (التأمع) تفعل وزننده (والاستيماع) استفعال وزننده بر كمسه امعه اولمق معناسنه در يقال تامع الرجل واستأمع اذاصارامعة

(* فصل الباء *) (البتع) بانك كسرى وتانك سكونيله (والبتع) عنب وزننده بالدن اتخاذ اولنان قواملو قوىبى نبيذه دينور على قول اوزم شيره سنه دينور ياخود بانك كسريله خمره دينور يقال شرب البتع والبتع اى نبيذ العسل المشتدا وهو سلالة العنب اوبالكسر الخمر وبتع بانك كسريله اوزون آدمه دينور يقال رجل بتع اى طويل (البتع) فتحتينله بيونك دبى ودونجك يرى پك وشديد اولەرق بيون اوزون اولمق معناسنه در يقال بتع الفرس بتعا من الباب الرابع اذا طال عنقه مع شدة مغرزها وبدنك اويناق يرلرى وبرى برينه قاوشان اكلرى قاتى وشديد ومحكم اولمق معناسنه در يقال بتع الجسد و بتع الرجل اذا كان شديد المفاصل والمواصل و بركمسه برايشى طانشقسنز رأى خوديله كورمك معناسنه در تقول بتع فلان بامر لم يؤامرنى فيه اى قطع دونى (البتع) كتف وزننده وصفدر و بيونك كوكى محكم اولەرق بيونى اوزون حيوانه دينور مؤنثى بتعەدر يقال فرس بتع اى طويل العنق مع شدة مغرزها وشول جسده وآدمه دينوركه الك واويناق يرلرى متين وشديد اوله يقال جسد ورجل بتع اى شديد المفاصل والمواصل (الابتع) اجمع وزننده طولغون عضوه دينور يقال رسغ ابتع اى ممتلئ والك واويناق يرلرى قوى وشديد آدمه دينور مؤنثى بتعاء وجمعى بتع در بانك ضميله (البتوع) قعود وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال بتع فى الارض بتوعا من الباب الاول اذا تباعد وكسلمك معناسنه در يقال بتع منه اذا انقطع (الانتباع) انفعال وزننده بودخى انقطاع معناسنه در يقال انبتع اذا انقطع (البتع) بانك فتحى وتانك سكونيله بتع ديدكلرى نبيذ مذكور بابوب اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال بتع النبيذ بتعا من الباب الثانى اذا اتخذه وصنعه (البانعة) ابن عباد محيط نام كتابده وهمندن ناشى بونى تاى فوقيه ايله تقييد ايليوب لكن صحيحى تاى مثلثه ايله بائەدر غيرى احتمالى يوقدر (ابتعون) بركلمەدركه اجمعون لفظنه تأكيد ايچون اتباعا ذكر اولنور اكتعون وابصعون كبى يقال جاء القوم كلهم اجمعون اكتعون ابصعون ابتعون اتباعات لاجمعين بونلرك اوچيده اجمعون لفظنه اتباع اولمغله همان آنك عقبنده ذكر اولنورلر ترتيب مذكور اوزره ياخود اجمعون كلمه سندنسكره ترتيبلرى يوقدر مراد ايلديككى تقديم اراده كه متوقفدر و يقال جأت النساء جمع كتع بصع بتع مجموعنده اولك ضمى وثانينك فتحيله در و يقال

جاءت القبيلة جعاء كتعاء بصعاء بتعاء جلهسيدر حراء وزننده در كرچه وجه
مذكور اوزره ترتيب مرقوم لازم دكلدر همان كل كلمه‌سندنصكره جمع ماده‌سندن
مسبوك اولانى ايراد ايدوب بعده سائرلرنى نه كونه ذكر ايدرسك اراده كه منوطدر
لكن كتع ماده‌سندن مصوغ اولانى باقيلره و بصع ماده سندن مسبوكى بتع ماده سنه
تقديم ايلمك مختار در وامام فراء عربدن اعجبنى القصر اجمع والدار
جعاء عبارتيله حكايه ايلمشدر اجمع وجمعاء كلمه‌لرى حاليت اوزره در
لكن اجمعين وجمع كلمه‌لرنده انجق توكيدى جائز كورمشدر وابن درستويه
اجمعين لفظنده حاليتى دخى تجويز ايلمشدر وصحيح اولان بوقولدر بناء
عليه اشبو [فصلوا جلوسا اجمعين واجمعون] حديث شريفى وجهين
مزبورينله روايت اولنمشدر حتى بعضلر اعنيكم اجمعين لفظنى ضمير مقدر منصوبدن
تأكيد اعتبار ايلمشدر (البثع) بانك وثاى مثلثه نك فتحيله خاصة دوداقلرده قان
بلورمك يعنى پك قرمزى اولمق معناسنه در واكر دوداقلرده ومجموع بدنده ظهور
ايدرسه بثغ دينور باى موحده وغين معجمه ايله بوراده نقطتين تحتيين ايله والياء
نسخه‌لرى غلطدر يقال بثعت شفتاه بثعا من الباب الرابع اذا ظهر الدم فيهما وبرآدم
كولركن دوداغى دور يلوب دونمك معناسنه در يقال بثعت شفته اذا انقلبت
عند الضحك ويقال فلان بثع اذا انقلبت شفته (البائعة) شول دوداغه دينور كه
زياده سيله قرمزى اوله شويله كه شدتندن چتلايوب قان طملر كبى مشا هده اولنه
يقال شفة باثعة اذا كانت يبثع فيها الدم حتى كاد تتقطر (الابثع) احمر وزننده
دوداغى وجه مذكور اوزره پك قرمزى كشى يه دينور بين العرب اويلسى دوداق
معتبر دكلدر اسمر اولسى مقبولدر مؤنثى بثعاء در حراء وزننده (البثعة) ثمره
وزننده لسانك لثغه يرنده يعنى اوجنده قرنجه باشى كبى خلقه تومروب چقمش
اته دينور يقال فى لسانه بثعة وهى لحمة نائتة فى موضع اللثغة (التبثيع) تفعيل وزننده
ياره‌ده ديش ديش اتلر ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال بثع الجرح اذا خرج فيه بثع شبه
الضروس تخرج فيه (البجع) بانك فتحى وجيمك سكونيله كسمك معناسنه‌در يقال
بجعه بالسيف بجعا من الباب الثالث اذاقطعه (بجع) صرد وزننده مصر ديارينه
مخصوص برقوش آديدر قورسغندن كورك ايدينوب كيرلر (البخذعة) خاء وذال
معجمتينله دحرجه وزننده قلجله كسمك معنا سنه در تته كه مقلوبى اولان خذعبه
دخى بو معنايه در يقال بخذعه اذا قطعه بالسيف كخذعبه (البخع) منع وزننده
بركسه كندى نفسنى غم وغصه ايله قتل وهلاك ايلمك معناسنه مستعملدر يقال بخع فلان
نفسه بخعا من الباب الثالث اذاقتلها غما وصوچقنجه قدرقيويى قازمق معناسنه مستعملدر
يقال بخع الركية اذاحفرها حتى ظهر ماؤها وبرآدمه خلوص اوزره مبالغه وجهيله

بندو نصيحت ايلمك معنا سنه مستعملدر يقال بخع له نصحه اذا اخلصه وبالغ واكنجى
ترلابى بر سنه ديكلندر ميوب بهر سنه بيد ربى حرصله سوروب حراثت ايلمك
معنا سنه مستعملدر يقال بخع الارض بالزراعة اذا نهكها وتابع حراثها ولم يجمها عاما
و بر آدمك سويلديكى خبرى تصديق ايلمك معنا سنه مستعملدر كه تصد يقله
سوزنى قطع ايدر يقال بخع فلانا خبره اذا صدقه وذبيحه‌يى بوغزلمقده مبالغه ايدوب
بخاعى بخاع ديدكلرى طمره قدر يتشدرمك معناسنه در يقال بخع بالشاة اذا بالغ
فى ذبحها حتى بلغ البخاع بوماده بومعنايه موضوع اولوب بعده مطلقا مبالغه
وجهيله اولان افعالده علاقة مزبوره ايله استعمال اولندى ومنه قوله تعالى
فلعلك باخع نفسك اى مهلكها مبالغا فيها حرصا على اسلامهم (البخوع) قعود
وزننده بر كسبه خضوع وتواضع ايدوب حقنى اقرار ايلمك معناسنه در يقال
بخع له بخوعا من الباب الثالث اذا اقرله وخضع له كما يقال بخع بخاعة و بخوعا من الباب
الرابع (البخاع) كتاب وزننده ارقه‌ده بر طمردركه بيون كميكندن برى چكيلوب نزول
ايدروبونوله بخاع ديدكلرى طمرك غيريدر زمخشرى ايكيسنى برزعم ايلمشدر زمخشرى
بونى آق ايليك ومردار ايليك وقوقار ايليك ديدكلرى اوزون ايليك ايله بيان ايلمشدركه
اوكورغه كميكنك ايچنده اولور بر اوجى دماغه وبر اوجى ارقه‌نك نهايتنه منتهى
اولور شارح ديركه بو بيانه كوره مؤلفك وهو يجرى فى عظم الرقبة قولى غلط
اولور زيرا اصل بخاع قفادن نازل بر طمردركه ذبحك نهايتى اكا بالغ اولور (البديع)
سميع وزننده مبتدع معناسنه دركه بر نسنه‌يى نمونه ومثالى يوغيكن انشاء واحداث
ايدن ذاتدر وهو من اسماء الله الحسنى ومبتدع معناسنه دركه اسم مفعولدر مثالسز
ونمونه‌سز اختراع اولنمش نسنه‌يه دينور يقال امر بديع اى مبتدع وشول ايپه
دينور كه بوكلمكه بشلنوب لكن ايپ اولمغه صلاحيتى اولمامغله بوزيلوب يكيدن
اكيرلدكدنصكره بوكلمش اوله يقال حبل بديع اذا ابتدئ فتله ولم يكن حبلا فنكث
ثم غزل ثم اعيد فتله ويكى طلومه دينور يقال زق بديع اى جديد ومنه الحديث
[ان تهامة كبديع العسل حلو اوله حلو آخره] بوحديثده ارض تهامه‌يى جديد
بال طلومنه تشبيه بيورمشلردركه ايچنده اولان بال ابدى متغير اولمز لكن سود
بر مقدار طوردقده البته فاسد اولور و بديع سموز آدمه دينور جمعى بدع كلور
بانك ضميله وسر من رأى قصبه‌سنده متوكل خليفه بنا كرده‌سى بر سراى عظيم
اسميدر ووادى القرى قربنده برصو اسميدركه اوزرنده خرما لقلر واردر واكا
بديع دخى دينور يای تحتيه ايله (بديعه) سفينه وزننده شامده حسمى نام
جبلده برصو آديدر (البدع) بانك كسريله اول اولان يعنى يكيدن حادث اولان
نسنه‌يه دينور يقال شئ بدع اذا كان اولا يعنى اول محدث قال الشارح ومنه قوله

تعالى

تعالى [قل ما كنت بدعا من الرسل] اى ما كنت اول من ارسل وبدع نادان كمسيه دينور يقال رجل بدع اى غمر كو يا كه نوع انسان بيننده يكى احداث اولنمشدر واتنه طولغون بدنه اطلاق اولنور كو يا كه عادت بدندن زياده طولغنلقله محدثدر يقال بدن بدع اى ممتلئ وعلم وشجاعت وشرافت مقولهسى اوصافده غايت درجهيه بالغ آدمه اطلاق اولنور كويا كه اجناس وانواعندن وصف مذكور ايله منقطع ومحدثدر يقال رجل بدع اى غاية فى كل شئ وذلك اذا كان عالما اوشجاعا اوشريفا وبدع لفظنك جمعلرى ابداع وبدع كلور عنق وزننده مؤنثى بدعهدر جمعى بدعدر عنب وزننده (البداعة) كرامه وزننده (والبدوعة) عمومه وزننده بر نسنه ياخود بر كمسه بدع اولمق معناسنهدر يقال بدع الشئ والرجل بداعة وبدوعة من الباب الخامس اذا كان بدعا (البدعة) بانك كسريله بعد الاكمال دينده حادث اولان نسنهيه اطلاق اولنور على قول نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن صكره دينده حادث اولان اهواء واعماله اطلاق اولنور جمعى بدع كلور عنب وزننده شارحك بيانته كوره بدعه ابتداعدن اسمدر حادث اولان شيئه دينوركه نوعنه مخالف اولور بعده امر دينده حادث اولان نقصان ياخود زيادهده غالب استعمال اولدى لكن بو ايكى كونهدر برى بدعت حسنه دركه جنسنه شريعتده بر اصل شاهد اوله ياخود بر مفسدهنك دفعنه مدار اولمغله مصلحت اقتضا ايلمش اوله خليفهنك اخلاط ناسدن احتجابى كبى وبوكه بدعت هدى وبدعت مباحه دخى ديرلر مقابلنه بدعت ضلال وبدعت سيئه اطلاق اولنور (مبدوع) حارث بن ضرار العنبى فرسنك اسميدر (البدع) فتحتينله سمورمك معناسنه در علاقهسى ذكر اولندى يقال بدع الرجل بدعا من الباب الرابع اذا سمن (البدع) منع وزننده بر نسنهيى يكيدن پيدا ايلمك معناسنهدر يقال بدع الشئ بدعا من الباب الثالث اذا انشأه ويكيدن قيو قازوب صو چقرمق معناسنه مستعملدر يقال بدع الركية اذا استنبطها (الابتداع) بو دخى يكيدن برنسنه پيدا ايلمك معناسنهدر يقال ابتدعه بمعنى بدعه (الابداع) همزهنك كسريله بو دخى نمونه ومثالسز بر نسنه اختراع ايلمك معناسنهدر يقال ابدع الشئ اذا ابدأه وشاعر سبق ونظيرى اولميان بر شعر بديع نظم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ابدع الشاعر اذا اتى بالبديع وراحله يعنى بنك طوارى يوريلوب بولده قالمق على قول آغسمق ياخود آغسق اولهرق درمانده قالمق معناسنه مستعملدر كويا كه عادتى اولان سيردن انقطاعيله بر ناقهٔ محدثه اولمشدر يقال ابدعت الراحلة اذا كلت وعطبت اوظلعت اولايكون الابداع الابظلع شارح ديركه مجهول بنيهسيله ابدع بالراكب عبارتيله ده لغتدر انتهى وابداع بر آدم بر كسهدن احسان مأمولنده ايكن حاجتنى روا ايلمامكله آنى بين الناس خوار

و مخذول قلمق معناسنه مستعملدر يقال ابدع فلان بفلان اذا قطع به وخذله ولم يقم بحاجته و بر آدمك حجت و دليلى لغو و باطل اولمق معناسنه مستعملدر يقال ابدعت حجته اذا بطلت و محسنك احسانه بر آدمك شكر و ثناسى وافى اولمديغنى اعتراف ايدەرك بالمواجهه شكر و ثنا ايلمك معناسنه مستعملدر ذكر اولنان كلال معناسندندر تقول ابدع برّه بشكرى وقصده بوصفى اذا شكره على احسانه اليه معترفا بان شكره لايفى باحسـانه و ابطال معناسنه مستعملدر يقال ابدع دليله على المجهول اذا ابطل و بر آدمك بنديكى دابه يولده هلاك اولمغله يولندن قالمق معناسـنه مستعملدر يقال ابدع بفلان على المجهول اذا عطبت ركابه وبقى منقطعابه (التبديع) بر آدمى بدعته نسبت ايلمك معناسنه در يقال بدعه اذا نسبه الى البدعة (الاستبداع) بر نسنه‌يى بديع عد ايلمك معناسنه در يقال استبدعه اذا عده بديعا (التبدع) تفعل وزننده بر كمسه اهل سنت ايكن اهل بدعت اولمق معناسنه‌در يقال تبدع فلان اذا تحول مبتدعا (البذع) بانك و ذال معجمه‌نك فتحيـله قورقويه دينور يقـال اخذه منه البذع اى الفذع (المبذوع) بر نسنه‌دن قورقودلمغله قورقمش كمسيه دينور يقال هومبذوع اى مذعور مفزع (البذع) منع وزننده (والابذاع) همزه‌نك كسريله قورقتمق معناسـنه در يقال بذعه بذعا من الباب الثالث وابذعه اذا افزعه و بذع دستى وكوب مقوله‌سى صويى صزدروب طملا تمق معناسـنه‌در يقال بذع الحب اذا قطر الماء و اول صزوب طمليان طمليه‌ده بذع دينور (بذيع) امير وزننده اسمادندر صحبع بن بذيع خراسـانى محدثدر احمد بن ابى الحوارى آندن روايت ايلمشـدر (برثع) ثاى مثلثه ايله قنفذ وزننده بر رجل اسميدر (البردعة) بانك و دالك فتحيله تكلتى‌به دينوركه پالانك و ايرك آلتنه قورلرچولدن وكچه‌دن‌يارلر وبردعه آذربيجان اولكه‌سنك نهايتنده بر بلده آديدر برده دان فارسى معربيدركه اسيرمحلى ديمكدر شاهان فرسدن برى برسمته غزا ايدوب فتى وافراسير آلوب اورايه وضع ايلدكله اطلاق اولنمشـيدى ذال معجمه ايله‌ده زبانزده در شـعرادن محمد بن يحيى البردعى و محدثيندن مكى بن احمد البردعى اورادندر (البرذعة) ذال معجمه ايله بردعه وزنـده و مرادفيدركه پالان تكلتيسيدر برذعى عنوانده نيجه محدثلر آنك عملنه منسوبلردر و برذعه شول ارضه دينوركه نه‌درشت و نه‌سهل اوله وآذربيجانده بر بلده آديدركه ذكر اولندى اهمالى انجامندن اكثردر (برذع) جعفر وزننده ابن زيددركه صحابيدر اوس قبيله‌سندن واحد غازيلرندن و شعرادندر (الابرنذاع) افر نقاع وزننده بر ايشه براقلنوب حاضرلنمق معناسنه در يقال ابرنذع للامر اذا استعدله (البرشاع) شين معجمه ايله قرطاس وزننده (والبرشع) زبرج وزننده وجودى ايرى و بويى اوزون تصلق و يافشقسز احمق كمسيه دينور و بدخوى آدمه

دبنور يقال رجل برشاع و برشع اى اهوج ضخم جاف وكذا السيء الخلق (برشاع)
بانك كسريله دهنا ايله بمامه يننده برصو آدبدركه اندن طوار صواررلر (البراعة)
سماحه وزننده (والبروع) فعود وزننده بر آدم علم و شجاعت مقولەسى اوصافده
اصحاب و امثالنه فائق و سربلند اولمق على قول جمال و فضيلت كبى هر وصفده تام
و كامل اولمق معناسـنه در يقال برع الرجل وبرع وبرع براعة وبروعا من الباب
الخامس والرابع والاول اذافاق اصحابه فى العلم و غيره اوتم فى كل فضيلة وجمال وبروع
غالب اولمق معناسنه‌در يقال برع صاحبه بروعا من الباب الاول اذا غلبه (البارع)
معناى اولدن وصفدر مؤنثى بارعه‌در و بارع كوزل نسـنه‌يه اطلاق اولنور يقال
امر بارع اى جميل (الابرع) بغايت ايرى نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال هذا ابرع
منه اى اضخم (البريعة) بانك فتحيله حسن و ملاحتده و عقل و كياسـتده فائقة
الامثال اولان خاتونه دينور يقال امرأة بريعة اى الفائقة الجمال والعقل (البرع)
فرع وزننده يمنده ذمار اعمالندن بر حصن آديدر (برعه) تمره وزنـنـده يمنده
بر ناحيه آديدر (برع) زفر وزننده تهامه‌ده بر طـاغك آديدر (بروع) بانك
فتحيله جرول وزننده بنت واشق دركه صحابيه‌در بانك كسرى جائزدكلدر و عبيد
بن حصين النميرى نام چوبانك ناقه‌سى اسميدر اكا مبنى جرير هجويه‌سـنده جندل
بن الراعى‌يه بروع اطلاق ايلمشدر (التبرع) تفعل وزننده برآدم اوزرينه اعطاسى
واجب اولميان عطيه احسـان ايلمك معناسـنه مستعملدر كوياكه آنكله اظهار
براعت ايتمش اولور يقال تبرع فلان بالعطا اذا تفضل بمالايجب عليه (المتبرع)
متطوع وزننده و مرادفيدركه نافله ايشلين آدمه اطلاق اولنور يقال فعله متبرعا
اى متطوعا (البرقع) قافله قنفذ وزننده (والبرقع) جندب وزننده (والبرقوع)
عصفور وزننده نسـوانك يوزلرينه طوتندقلرى پچه‌يه دينور بعض دوابك دخى
سينكدن حمايه ايچون يوزلرينه ييارلر و برقع قنفذ وزننده بركونه تمغا اسميدركه
دوه قسمينك اويلقلرينه باصارلر ايكى باشى ثلث خطله يازلمش باء حرفنك باشلرى
كبى و باء كشيده‌سى كبى اوزونجه كشيده‌لو اولوب و اوستنده وآلتنده هاء حرفى كبى
مدور ايكى شـكل اولوركه صورتى بودر ا‒‒‒‒‒ه‒‒‒‒‒ا و برقع بنونمير
يوردنده برصوآديدر و صاغلمغه چاغريلان كچينك اسميدركه وقت مزبوره مخصوص
اطلاقدر و زبرج وزننده‌اولان برقع معناسنه‌در كماسيذكر و برقوع عصفوروزننده
و نادرا فتحله يصفوق وزننده كلمشـدر شديد آجلغه دينور يقال جوع برقوع اى
شـديد نته‌كه ياى تحتيه ايله ده بو معنايه‌در (البرقعة) دحرجه وزننده پچه‌لمك
معناسنه‌در يقال برقعها اذا البس البرقع اياها وبرقعة لحيه‌ايله مأبونلقدن كنايه ايدرلر
يقولون فلان برقع لحيته اى صار مأبونا وبرقعه بركسه‌نك قولقلرى ارالغنه دكنكله

اورمق معناسنه مستعملدر يقال برقع فلانا بالعصا اذا ضربه بها بين اذنيه (التبرقع) تدحرج وزننده بچه‌لنمك معناسنه در يقال برقعها فتبرقعت (البرقع) زبرج وزننده (والبرقع) قنفذ وزننده يدنجى على قول دردنجى و على رأى اولكى فلكك اسميدر (بركه برقع) قنفذ وزننده شامك اوست طرفنده بر بركه در (المبرقعة) مدحرجه وزننده شول قيونه اطلاق اولنور كه باشى بياض اوله يقال شاة مبرقعة اى البيضاء الرأس (المبرقعة) اسم فاعل بنيه سيله آت قسمنك جبهه سنده اولان شول غره يه اطلاق اولنور كه آتك بتون چهره سنى احاطه ايليوب لكن كوز لريتك چوره سى سياه قالمش اوله اول آته بچه لو تعبير اولنور يقال فى وجه الفرس غرة مبرقعة اى آخذة جميع وجهه غير انه ينظر فى سواد (البركع) قنفذ وزننده بودور كشى يه دينور يقال رجل بركع اى قصير وشول دوه ياوريسنه دينور كه هنوز قصه لغندن بيونى يره يتشمز اوله يقال فصيل بركع اى لاتصل رقبته الى الارض (البركعة) دحرجه وزننده كسمك معناسنه در يقال بركعه اذاقطعه ويره چالمق معناسنه در يقال بركعه اذاصرعه وآت درت اياق اوزره قالقوب دېزلرى اوزره دوشمك معناسنه در يقال بركع الفرس اذا قام على اربع وسقطه على ركبتيه (التبركع) تدحرج وزننده يقيلوب دوشمك معناسنه در يقال تبركع الرجل اذا وقع (البركوع) برقوع وزننده ومراد فيدر كه بك آجلغه دينور يقال جوع بركوع اى شديد (البزاعة) زاى معجمه ايله براعه وزننده تازه اوغلان ظرافتلو كياستلو ملاحتلو اولمق معناسنه در شارحك بيانه كوره احداث وصفندندر يقال بزع الغلام بزاعة من الباب الخامس اذا صار ظريفا مليحا كيسا (البزيع) امير وزننده وصفدر ظريف ومليح ورشيد اوغلانه دينور مؤنثى بزيعه در واصلا حجاب ايلميوب ناسله بيمحابا تكلم ايدر اولان اوغلانه اطلاق اولنور يقال غلام بزيع اذا كان يتكلم ولا يستحيي وهر ايشه يراشق چست وچيره اوغلانه اطلاق اولنور يقال غلام بزيع اى خفيف لبق وبزيع اسا ميدندر بزيع الكوفى وبزيع العنبي وبزيع المخزومى وبزيع العطار وبزيع بن عبد الرحمن وتمام بن بزيع محدثلردر (البزاع) غراب وزننده بودخى هرايشه يراشق جست وحاذق اوغلانه دينور (التبزع) تفعل وزننده بودخى اوغلان ظرافتلو وملاحتلو وكياستلو قوپمق معناسنه در يقال تبزع الغلام بمعنى بزع وشر وفتنه بيوبوب كوجلنمك على قول شر وفتنه قوپمق ياخود كرچه هنوز صورت بولميوب لكن ناسه خوف وخلجان ويرمك معناسنه در يقال تبزع الشر اذا تفاقم اوهاج اوارعد ولمايقع (بوزع) جوهر وزننده بنوسعد يوردنده برقوملق آديدرونسوان اعلامندندر (بزاعه) ثمامه وزننده بانك كسر يله ده زبانزده در منبج ايله حلب ييننده بر بلده آديدر (البشع)

كثف وزننده شول طعامه دينوركه طعمى مرارتله قبض وخشونتدن مركب اولمغله كريه وكلوكير و بدمزه اوله اهليلج طعمى كبى يقال طعام بشع اى كريه فيه حفوف ومرارة وشول كسيه اطلاق اولنوركه اصلا خلال ومسواك استعمال ايلمامكله آغزينك رايحه‌سى كريه وناخوش اوله يقال رجل بشع اى الكريه ريح فمه لايتخلل ولايستاك ودائما بشاعتلو طعام اكل ايدن كسه‌يه دينور و بدخوى كسيه اطلاق اولنور يقال رجل بشع اى السئ الخلق وخلقتى ياقشقسز چركين كسيه اطلاق اولنور يقال رجل بشع اى دميم وخبيث النفس كسيه اطلاق اولنور يقال رجل بشع اى خبيث النفس وترش روعبوس ومنقبض كسيه اطلاق اولنور اصلا يوزى ايشيوب كولمز اوله يقال رجل بشع اى عابس باسر (البشاعة) فضاعه وزننده (والبشع) فتحتينله طعام بشع اولمق معناسنه‌در يقال بشع الطعام بشاعة و بشعا من الباب الرابع اذا صار بشعاودره صو يه طاركلك معناسنه مستعملدر يقال بشع الوادى اذا تضايق بالماء صودره دن طاشقن اولمغله اطرافنده قراربشع اولور و بركسه برماده‌ده طاقتى طاق اولوب قدرتدن قالمق معناسنه مستعملدر يقال بشع فلان بالامر اذا ضاق به ذرعا (البشعة) فرحه وزننده دوكومى چوق تخته‌يه واغاجه اطلاق اولنور يقال خشبة بشعة اى كثيرة الابن (تبشع) تصنع وزننده فهم قبيله سى ديارنده بر بلده آديدر (الاستبشاع) برنسنه‌يى بشاعتلو بدمزه عد ايلك معناسنه‌در يقال استبشعه اذاعده بشعا (البصع) بانك فتحى وصادك سكونيله جمع ايلك معناسنه در يقال بصعه بصعا من الباب الثالث اذاجمعه وسيلان ايلك معناسنه‌در يقال بصع الماء وغيره اذا سال و بصع شول انجه‌جك وطاره‌جق صوخرقنه دينوركه همان آندن صونافذ اولميه‌جق كرته‌ده اوله وسبابه ايله اورته پرمغك ارالغنه دينور (الابصع) اجمع وزننده احمق كسيه دينور (ابصعون) اجعون لفظنه اتباعدر نته‌كه بتع ماده‌سنده ذكر اولندى لكن بصع جمع معناسنه اولمغله تأكيد اولمق انسبدر (البصع) بانك كسريله كيجه‌دن برمقداره دينور يقال مضى بصع من الليل اى بضع (البصع) بانك ضميله بصيعك جمعيدركه بدندن صيزوب چقان تره دينور وبصع لفظندن جمع اولوركه ذكر اولندى (التبصع) تفعل وزننده قيللرك ديبلرندن آزجه آزجه ترصيزوب‌چقمق معناسنه در يقال تبصع العرق اذانبع قليلا قليلا من اصول الشعر على قول بونده صواب اولان ضاد معجمه ايله اولمقدر (البضع) بانك فتحى وضادك سكونيله كسمك معناسنه‌در يقال بضعه بضعا من الباب الثالث اذاقطعه ويارمق معناسنه در يقال بضعه اذاشقه واتى تكه تكه پارمق معناسنه‌در يقال بضع اللحم اذا قطعه وتزوج معناسنه مستعملدركه خاتونك بضعنه يعنى فرجنه مالك اولور يقال بضع المرأة

اذا تزوجها وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بضع المرأة اذاجامعها و برنسنه‌یی
بیان ایلمك معناسنه‌در یقال بضعه بالکلام اذابینه ومبین اولمق معناسنه لازم اولور
یقال بضع الکلام اذا تبین وکوز یاشی کر بکلرك دیبلرندن آقیوب طوپلنوب
طورمق معناسنه مستعملدر یقال بضع الدمع اذاصار فی‌الشعر ولایفیض وصویه
قانمق معناسنه‌در کماسیذکر (التبضیع) بودخی برنسنه‌یی کسمك معناسنه در یقال
بضعه اذاقطعه (المباضعة) مفاعله وزننده (والبضاع) قتال وزننده جماع ایلمك
معناسنه در یقال باضعها مباضعة وبضاعا اذاجامعها (الابضاع) همزه‌نك کسریله
بیان ایلمك معناسنه‌در یقال ابضعه الکلام اذابینه له وتزویج ایلمك معناسنه‌در یقال
ابضع المرأة اذازوجها و برنسنه‌یی سرمایه ایلمك معناسنه‌در یقال ابضع الشیٔ اذا
جعله بضاعة وقاندرمق معناسنه‌در یقال ابضع الماء فلانا اذا ارواه وسؤاله جواب
شافی و یرمك معناسنه در یقال ابضعه عن المسئلة اذاشفاه و برسوزی بیان شافی
ایله بیان قلمق معناسنه‌در یقال ابضع الکلام اذا بینه بیانا شافیا (البضوع) قعود
وزننده فهم ایلمك معناسنه‌در یقال بضع الکلام بضوعا من الباب الثالث اذا فهمه
و برآدمه برنسنه ایله امر ایدوب اکا امتثال ایلما مکله درونه آندن ملالت یاخود
اوصانمق حالتی عارض اولمق معناسنه‌در تقول بضعت منه اذا امرته بشیٔ فلم یفعله
فدخلك منه وبضوع وبضاع بانك فتحیله بضع کبی قانمق معناسنه در تقول بضعت
من الماء بضعا وبضوعا وبضاعا ای رویت (البضع) بانك ضمیله جماع معناسنه‌در
یاخود نفس فرجه دینور قال الشارح وفی النهایة ومنه حدیث عایشة [وله‌خصنی
ربی من کل بضع] ای‌من کل نکاح والهاء فی‌له للنبی علیه السلام وکان تزوجها
بکرا من بین نسائه والبضع یطلق علی عقد النکاح والجماع والفرج و بضع
خاتونك مهرینه اطلاق اولنور سبب فرج و جماع اولدیغیچون وطلاق معناسنه
مستعملدر وعقد نکاح معناسنه کلمکله ضد اولور وبضع بر موضع آدیدر
(البضع) بانك کسری وفتحیله کیجه‌دن بر بلوکه اطلاق اولنور یقال مضی بضع
من‌اللیل ای طائفة واوج عدددن طقوزه وارنجه علی قول اوجدن بشه وارنجه
وعلی رأی بردن درده قدر یاخود درتدن طقوزه قدر یاخود بضع یدی عدده
اطلاق اولنور وبعض عشره‌یی تجاوز ایلسه بضع استعمال اولنمز پس بضع وعشرون
دیمز وعند البعض عشره‌نك مافوقنده دخی استعمال اولنور پس بضع وعشرون
دیمك صحیحدر وامام فرادن منقولدر که بضع عشره وعشرین ایله ذکر اولنمز
تسعینه وارنجه قدر وآندن اوته‌ده دخی ذکر اولنمز پس بضع ومائة و بضع والف
دیمز بلکه مائة ونیف دینور و مبرمان ایله ملقب محمد بن علی اللغوی دیدیکه
بضع بردن اونه واون بردن یکرمی یه وارنجه عقدتین بیننده استعمال اولنور

ومذكرنده هابله ومؤنثنده هاسز استعمال اولنور پس بضعة وعشرون رجلا
و بضع وعشرون امرأة دینور علی العکس استعمال اولنمز و بعضلر دیدیلر که
بضع معدود ومعین دکلدر بلکه مبهمدر زیرا قطعه معناسنه در قطعه ایسه غیر
محدوده در شارحك بیانی اوزره بوماده قطع معناسندن مأخوذ در بعض لغتده
عشره‌نك مادوننده تحدید ایلدیلر و بعضلر مافوقنده دخی استعمال ایلدیلر نته که
[صلوة الجماعة تفضل صلوة الواحد ببضع وعشرين درجة] حدیثنده وارد
اولدی [والایمان بضعة وسبعون شعبة] حدیثنده شعبه نوع ایله مأول اولمغله
بضع هایله وارد اولمشدر ومؤلفك مابين الثلاث الى التسع او الى الخمس قولنده
معدود مذکر اولوب الی اربعة قولنده تأنیثی ممیز محذوف اولدقده عددك تذکیر
وتأنیثنك جوازینه تنبیه ایچوندر انتهى (البضعة) بانك فتحی وقلیلا کسریله
ات تکه‌سنه دینور جمع جنسی بضع وجمع صیغی بضع کلور عنب وزننده و بضاع
کلور صحاف کبی وبضعات کلور ثمرات کبی (المبضع) منبر وزننده نیشتره
اطلاق اولنور (الباضعة) باش یاریغی انواعندن دریسی کسیلوب وانی
خفیفجه یارلمغله قانی چقوب لکن سیلانی اولمیان یارغه اطلاق اولنور یقال شجة
باضعة وهی التی تقطع الجلد وتشق اللحم شقا خفیفا وتدمی الا انها لاتسیل وقیون‌وکچی
سوری یسنه علی قول سوری بدن آیرلمش برٔبلوکنه اطلاق اولنور (الباضع) دوه
دلالنه دینور علی قول قبیله خلقنك سرمایه و بضاعتلرنی حمل وجلب ایدن
کسبیه دینور یقال رجل باضع وهو کالدلال فی الدور اوهو من یحمل بضایع الحیّ
و یجنبها وکسکین قلیجه اطلاق اولنور جمعی بضعه‌در فعاله یقال سیف باضع ای
قطاع وباضع برموضعك آدیدرکه ساحل بحر یمنده واقعدر علی‌قول بحر یمنده بر
جزیره‌نك اسمیدر وهاضم وخوشکوار صویه اطلاق اولنور صوسزلغی قاطع
اولدیغیچون یقال ماء باضع ای هاضم (البضیع) امیروزننده آطه‌یه اطلاق اولنور
جزیره معناسنه وجده‌دن یمن طرفنه طوغری برلیمان اسمیدر وبضیع بدندن
اقان تره اطلاق اولنور و برطاغك آدیدر وهاضم وخوشکوار صویه دینور یقال
ماء بضیع ای نمیر واورتغه دینور شریك معناسنه جمعی بضع کلور بانك ضمیله
(البضیعة) سفینه وزننده شول دوه‌لره دینورکه سائر دوه‌لر ایله برابرجه بدکه
آلنوب کوتریله شارح علیقه ایله بیان ایلمشدرکه متاع یاذخیره جلبنه کیدنلره
ذخیره یوکلتمك ایچون قوشیلان بوش دوه‌لر اوله جقدر (بضیع) زبیر وزننده
شامده برموضع یاخود برجبل آدیدر وبین الحرمین جار دیدکلری محلك جانب
یسارنده برموضع اسمیدر (بئر بضاعه) ثمامه وزننده وبعضا مکسور اولور
مدینه‌ده برقیو اسمیدرکه آغزینك قطری آلتی ذراع مقداردر (ابضعه) ارنبه

وزننده ملوك كنده دن برملك اسميدركه محوس نام كمه نك برادرى ايدى نته كه
سين بابنده ذكر اولندى (الابضع) نحيف ومهزول كمسيه دينور يقال رجل
ابضع اى مهزول (الاستبضاع) برمالى سرمايه ايدنمك معناسنه در يقال استبضعه
اذاجعله بضاعة (التبضع) تفعل وزننده تبصع معناسنه دركه ذكراولندى اصح
اولان معجمه ايله اولمقدر يقال تبضع العرق اى تبصع (الانبضاع) انفعال وزننده
كسلمك معناسنه در يقال انبضع الشئ اذا انقطع (الابتضاع) افتعال وزننده بر
نسنه بللو اولمق معناسنه‌در يقال ابتضع الشئ اذا تبين (البع) بانك فتحى وعينك
تشديديله صومقوله سنى بول بول وچوق چوق دوكمك معناسنه‌در يقال بع الماء بعا
من الباب الاول اذاصبه فى سعة وكثرة وبلود بريره مبالغه ايله ياغدرمق معناسنه
مستعملدر يقال بع السحاب بعا من الباب الثانى اذا الح بمكان (البعاع) سحاب
وزننده متاع وجهاز معناسنه در و بلودك حامل اولديغى يغمور ثقلتنه دينور
يقال فى السحاب بعاع اى ثقل من المطر وغارت كونى دوكيلوب دوشمش
متاع واسبابه دينور ونفس وذات معناسنه مستعملدر يقال القى عليه بعاعه
اى نفسه وسحابك حامل اولديغى يغموره دينور يقال القى السحاب بعاعه
اى كل مافيه من المطر وبعاع كبى مصدر اولور بلود بريره قتى‌وافر يغمور ياغدرمق
معنا سنه در يقال بع السحاب بعا وبعاعا اذا الح بمكان (البعة) بانك ضميله ربع ايله
هبع بيننده متولد اولان دوه كوشكنه دينور ربع زفروزننده ربيعده اول نتاجده
طوغانه وهبع آخر وقت نتاجده طوغانه دينور (البعبع) فدفد وزننده صويك
ظرفندن وموقعندن چقديغى وقتده پيدرپى آقسنك صوندن حكايه‌در وبعبع الشباب
جوانلق هنگامنك اولنه دينور يقال فعله فى بعبع الشباب اى اوله (البعبعة)
زلزله وزننده بعض صوتلر دن حكايه دركه مراد ذكر من جقجقه سى كبى بيهوده
اوتمكدن وكوچك جوجقلرك فرياد لرندن حكايه‌در وتيز تيز برى‌برى آر دىجه سوز
سويلمك معناسنه در يقال بعبع الكلام اذاتابع فى عجلة وحرب معنا سنه در يقال
بعبع الرجل اذافر من الزحف (البعابعة) يك زوكورد كمسه لره دينور معاملا تده
شماطه لرينه وغو غالرينه بناء يقال هم بعابعة اى صعاليك (البقع) بانك وقافك
فتحيله طيور وكلاب جنسنده اولان آلاجه لغه دينور نته كه بلق دواب قسمنده
اولاندر يقال بقع الطائر والكلب بقعا من الباب الرابع وهو كالبلق فى الدواب ويقال
فيه بقع اى بلق وآزجه نسنه ايله اكتفا ايلمك معنا سنه مستعملدركوياكه آنكله
آلاجه لنور يقال بقع به اذا اكتنى وبر خالى اولمق معنا سنه مستعملدر كو ياكه
خلو سببيله طپراغنك سواد وبياضى ياخود اطرافنه نسبت آلاجه لغى ظاهر اولور
يقال بقعت الارض منه اذاخلت وصوچكن آدمك اوزرينه جابجا صو صچرا مغله

لباسى

لباسی الاجه طرزنده بر بر اصلانمق معناسنه مستعملدر یقال بقع المستقی اذا انتضح الماء علی بدنه فابتلت مواضع منه (البقع) بانك ضمیله قویدن صوچکن کمسه‌لره دینور معنای اخیردن مأخوذدر باقع مفردیدر وبقع مدینه ده برقیواسمیدر علی‌قول نقب بنی دینار ده واقع صیوادك اسمیدر وشامده کلب قبیله سی دیار نده برموضع آدیدر وبقع ابقع لفظندن جمع اولور که آلاجه نسنه‌لره دینور ومنه‌قول الحجاج الثقفی رأیت قوما بقعا ای‌علیهم ثیاب مرقعة یعنی اوزر لرنده یمالی لباسلری وارایدی بوجهتله آلاجه نسنه‌یه تشبیه‌ایلمشدر (البقع) بانك فتحی وقافك سکونیله کتمك معناسنه در شارحك بیانه کوره کویاکه بقاع ارضدن بر بقعه اختیار ایلدی دیمکدر وبو نفیه مخصوصدر یقال ماادری این بقع ای این ذهب وبرآدمه بدونا سزا سوز سویلمك معناسنه در یقال بقع فلان علی المجهول اذا رمی بکلام قبیح (التبقیع) تفعیل وزننده بودخی کتمك معناسنه در تقول ماادری این بقع ای ذهب (الباقع) قافك کسریله که اخطل نام شاعرك بیتنده واقعدر مراد صرتلان یاخود آلاقرغه یاخود آلاجه کوپکدر مؤلفك بیتدن مرادی بودر * کلوا الضب وابن العیر والباقع الذی * یبیت یعس اللیل اهل المقابر (الباقعة) دهاتدن اولان آدمه دینور یقال هوباقعة ای‌داهیة معنای اخیر آنیدن مأخوذ در وشول ذکی وزیرك وعارف آدمه دینور که هر ایش الندن کلوب واصلا آلدانمیه یقال رجل باقعة ای ذکی عارف لایفوته شیء ولایدهی وشول قوشه دینور که پك‌زیرك اولمغله صیدخدشه سندن چشمه وصیوا دیرلردن صوایچمیوب دائما کنار وآلارغه‌یرلردن بعض صوایرکلش چقور لردن ایچر اوله‌یقال طائر باقعة اذاکان لایرد المشارب خوف ان یصاد وانما یشرب من البقعة بونده‌کی هاء مبالغه ایچوندر (البقعة) نمره وزننده صو ایرکیلن چقور یره دینور یقال شرب من البقعة وهی مکان یستنقع فیه الماء (البقعة) بانك ضمی وکسریله شول ارض قطعه‌سنه دینور که یانلرنده اولان قطعه‌لرك هیئتنه مغایر اولمغله انلردن ممتاز اوله جمعی بقاع کلور جبال وزننده یقال نزلوا فی‌بقعة طیبة وهی قطعة من الارض علی غیر هیئتها التی الی جنبها (بقاع کلب) دمشق قربنده بر موضعدر الیاس علی نبینا و علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك مرقدلری آنده در مؤلفك بصائرده بیاننه کوره الیاس بن یاسین بن فنحاص بن عیرار بن هارون بن عمران در بعلبك قومنه مرسل اولوب بالاخره اذا ومحنتلرندن ملالت کلمکله درکاه ربانی‌یه نیاز ایدوب حق جل وعلا کندیدن بشریت مقتضاسنی سلب ایلمکله طبع ملکی ایله منطبع اولمغین انسی وملکی وارضی وسماوی وشرقی وغربی و بری و بحری اولدی نته که خضر علیه السلام دخی بوکونه در پس بوراده قبرندن مراد مقامی اولمق غالبدر یاخود بشقه

برالیاس نام بیغمبردر (البقعة) فرحه وزننده شول ارضه دینور که آنده بر بر آلاجه چکرکه‌لر اوله یقال ارض بقعة ای فیها بقع من الجراد (بقعان الشام) بانك ضمیله اهل شامك خدمتکارلرینه ونوکرو چاکرلرینه اطلاق اولنور بکزلری بیاض وحمرتدن مرکب اولدیغیچون یاخود روم ایله سود اندن حاصل اولدقلریچون قال الشارح ومنه حدیث ابی هریرة [یوشك ان یعمل فیکم بقعان اهل الشام] بوراد . بقعان ابقع یاخود باقعدن جمعدر (بقعان) عثمان وزننده طریق رقه ده عین الکبریت قربنده برموضعدر (البقیع) امیر وزننده شول موضعه دینورکه آنده هرجنسدن اشجار اروی واورمانلغی اوله یقال مکان بقیع اذا کان فیه اروم الشجر من ضروب شتی (بقیع الغرقد) غین معجمه‌نك فتحیله مدینه‌نك مقبره‌سیدرکه حالا بقیع ایله زبانزده‌در فی‌الاصل غرقدنام شجرك منبت ومجمعی اولمغله مضاف اولمشدر (بقیع الزبیر وبقیع الخبل وبقیع الجبجبه) خای معجمهٔ مفتوحه وبای ساکنه وجیم مفتوحه ایله اوچیده مدینه ده بررموضعدر (بقیع) زبیر وزننده بنوعقیل یوردنده برمو ضعدر وبنو عجل یوردنده برصودر (خرؤبقاع) خانك ضمی وبقاع قطام وزننده انصرافی دخی جائزدر شول غباره اطلاق اولنورکه ترلمش بدن اوزره جابجا چوکوب یاپشمش اوله کذلك بدنده لمعه لمعه ترشح ایلمش تره اطلاق اولنور یقال اصابه خرؤ بقاع ای غبار وعرق فبقی لمع من ذلك علی جسده (ابن بقیع) زبیر وزننده کلبك کنیه سیدر ومنه یقال تقاذ قاما ابقی ابن بقیع ای الجیفة بری برلرینه شتم ودشنام ایلدیلر دیجك برده ایراد اولنور (الابتقاع) افتعال وزننده لون متغیر اولمق معنا سنه‌در یقال ابتقع لونه اذا امتقع (الانبقاع) انصراف وزننده سرعتله کتمك معنا سنه در یقال انبقع الرجل اذاذهب مسرعا (الابیقع) مصغر بنیه سیله شول سنه‌یه اطلاق اولنور که آنده یغمور آزجه یاغمش اوله کویاکه رطوبت ویبوستله الاجه اولمش اولور یقال عام ابیقع ای القلیل المطر (البقعاء) حمراء وزننده قو راق وقیتلق سنه‌یه علی‌قول اوجوز لقله قیتلقدن مرکب اولانه وصف اولور یقال سنة بقعاء ای مجدبة اوبها خصب وجدب وبقعاء بربطن آدیدر ویمامه‌ده برمو ضعدرو بنوعبس یوردنده برآبی‌صودر وبنوهلال یوردنده‌اس نام طاغك دبنده برصو آدیدر وبنوسلیط بن‌یربوع یوردنده برصوادیدر وموصل ایله نصیبین بیننده برقضا آدیدر وجد بلة طی جاعنی بلادنده اجانام جبلده برقریه آدیدرومنبج اعمالندن برقضا آدیدر وبنه آنده بربشقه قضاآدیدر وبنوعقیل یوردنده برصوآدیدر (بقعاء ذی القصه) مدینه‌یه یکرمی درت‌میل‌مسافه‌ده برموضع آدیدر که حضرت صدیق رضی الله عنه خلافتلرنده مرتدین اوزره تعین ایلدکلری عسکری تجهیزایچون‌اورایه خروج‌ایلدیلر (بقعاء المسالح) میمك فتحیله برموضعدر (البکم) بانك

فتحی وكافك سكونيله بر آدمك يوزينه قرشوبد وناخوش سوز سويلمك معناسنه در يقال بكعه بكعا من الباب الثالث اذا استقبله بمايكره وكسمك معناسنه در يقال بكعه اذا قطعه وتبكيت ايلمك معنا سنه در يقال بكعه اذا بكته وبر كسه نك وجودينك شوراسنه بوراسنه شد تله پيدر پى اورمق معناسنه در يقال بكعه اذا ضربه ضربا شديدا متتابعا فى مواضع متفرقة من جسده وبرنسنه يى برآدمه جملة وبرمك معناسنه در يقال بكعه الشئ اذا اعطاه جملة وكتمك معناسنه در تقول مادرى اين بكع اى اين ذهب شارح دير كه قبيلهٔ تميم اين بقع محلنده اين بكع ديرلر نته كه ذكر اولندى (التبكيع) بو دخى تبكيت ايلمك معنا سنه در يقال بكعه اذا بكته وپاره پاره كسمك معنا سنه در يقال بكعه اذا قطعه (البلتع) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده (والبلنتع) سمندل وزننده هر ايشده اوز وچيره دست وحاذق آدمه دينور يقال رجل بلتع وبلنتع اى حاذق بكل شئ (البلتعة والبلنتعة) هايله بد زبان و سليطه ويكشاق عورته دينور يقال امرأة بلتعة وبلنتعة اى سليطة مكثارة وحاطب ابن ابى بلتعه صحابيدر (البلتعانى) مرطبانى وزننده (والمتبلتع) متدحرج وزننده ظرافت وكياستدن بى بهره ايكن تكلفله كياست وظرافت اظهار ايدن ترك طوطيسى يادكاره دينور يقال رجل بلتعانى ومتبلتع اى متظرف متكيس وليس عنده شئ (البلتعى) بردعى وزننده فصيح ومتكلم وزباندان آدمه دينور يقال رجل بلتعى اى لسن فصيح (التبلتع) تدحرج وزننده شتم ايدر كبى بالا كو يلقله دكرمن اولوغى كبى سوزه بوشانوب هارل هارل سويلمك على قول سلاسته تكلم ايده ميوب لسانى بوروب طولاشديره رق تكلم ايلمك معناسنه در يقال تبلتع الرجل بالكلام اذا تفتح به كانه يقذع فيه او تكلم متلويا لسانه (بلخع) خاى معجمه ايله جعفر وزننده يمنده بر موضع آديدر ياخود بو بلخع درياى تحتيه ايله يمنع كبى لكن صواب اولان باى موحده ايله اولمقدر (البلع) بانك فتحى ولامك سكونيله يوتمق معناسنه در يقال بلع اللقمة بلعا من الباب الرابع اذا جذبها الى المعدة (الابتلاع) تكلفله يوتمق معناسنه در يقال ابتلعها اذا جذبها الى المعدة متكلفا غريبدر كه مؤلف بلعى ابتلاع ايله تفسير وقصر ايلمشدر (سعد بلع) زفر وزننده معرفه اوله رق منازل قمردن برمنزل آديدر مجراى قمرده برى بربنه قريب و برابر ايكى كوكبدن عبارتدر برى خفى و برى جلى وتاباندر كه اكا بالع ديرلر كويا كه خفى يى بلع ايلمشدر كانون ثانينك ليلهٔ اخيرنده طلوع وشهر آنك ليلهٔ ثانيه سنده سقوط ايدرلر حضرت بارى سبحانه وتعالى طوفان نوح انقضاسنده يا ارض ابلعى ماءك قول شريفيله امر بيوردقلرنده طلوع ايلمكله اسم مذكور ايله مسما اولدى شارح ديركه بو وجوه تسميه نك بريسى اولمغله مؤلف قصر مسافه ايلمشدر

(البلح) صرد وزننده بكرهنك دليكنه دينور مفردی بلعه در هايله و بلع بر بلدهنك ياخود بر طاغك آديدر (بنو بلع) قضاعه قبيلهسندن بر بطن صغير در و بلع اكول آدمه اطلاق اولنور يقال رجل بلع ای اكول (البلعة) بانك ضميله همزه وزننده (والمبلع) منبر وزننده (والبولع) جوهر وزننده بو دخی اكول واينهان كسيه دينور (المبلع) مقعد وزننده بوغازه اطلاق اولنور يقال هو واسع المبلع ای الحلق (البلعلع) بانك ولامك ضميله صوقوشلردن برقوش اسميدر بيونی اوزون اولور (البلوع) صبور وزننده بول وبايوان تجربه‌به وصف اولور يقال قدر بلوع ای واسعة (البالوعة) (والبلاعة) علامه وزننده (والبلوعة) بانك كسری ولام مشددهنك فتحيله آغزی طار وايچريسی واسع قيويه دينوركه يغمور صوبی مقولهسی اكا آقق ايچون مخصوص حفر ايدرلر جمعی بواليع وبلا ليع كلور (بلعاء) صحراء وزننده رجالات عربدن بررجل اسميدر وعبدالله بن الحارث واسودبن رفاعه وبنوسدوس جماعتنه مخصوص اوج فرس اسملر يدر (الابلاع) همزهنك كسريله يوتدرمق معناسنهدر تقول ابلعته الشیء ای مكنته من بلعه وتقول العرب ابلعنی ريقی ای اهلنی مقدارمابلعه يعنی توكركی يوده جق مقدار بكا مهلت و بر قال الزمخشری قلت لبعض شيوخی ابلعنی ريقی فقال قدابلعتك الرافدين ای دجلة والفرات (المبلعة) مكرمه وزننده دبندن آغزينه قدر ديوار لری طاش ايله اورلمش اولان قيويه دينور يقال ركية مبلعة ای مطوية من القعر الی الشفة (التبليع) باشده بيرلك نشانی اولهجق بياض هنوز ظهور ايلمك معناسنه در يقال بلع الشيب فی رأسه اذاظهر اولا (البلقع) قاغله جعفر وزننده (والبلقعة) هايله شنلكسز واوتسز صوسز چول يره دينور جمعی بلاقعدر قال الشارح ومنه الحديث [اليمين الفاجرة تذرالديار بلاقع] وبلقعه هرخيروحسنهدن بی بهره وتهی دست اولان عورته دينور يقال امرأة بلقعة ای خالية من كل خير (البلقعی) جعفری وزننده تمرنی صاف اوقه ياناملوسی صاف تمرنه اطلاق اولنور يقال سهم اوسنان بلقعی ای صافی النصل (البلقعة) دحرجه وزننده بر بلقع ولمق معناسنهدر يقال بلقع البلد اذا اقفر (الابلنقاع) احرنجام وزننده غم وكدر آچلوب برطرف اولمق معناسنه دركه درون خالی اولور يقال ابلنقع الكرب اذا انفرج وصباح يری اغارمق معناسنهدر يقال ابلنقع الصبح اذا اضاء (البلنقع) سمندل وزننده صلنقع لفظنی تأكيد اولور بك اسز خالی يول ديمك اولور يقال طريق صلنقع بلنقع ای خال قفر (البلكعة) بركعه وزننده ومرادفيدركه كسمك معناسنهدر يقال بلكعه بمعنی بركعه ای قطعه (الباع) قولاج تعبير اولنان مقداره دينور جمعی ابواع كلور يقال قدره بباعه وهو قدر مد اليدين وباع شرف وشان

وكرمه اطلاق اولنور يقال لفلان سابقة وباع اى شرف وكرم (البوع)
بانك فتحى وضميله بودخى قولاجه دينور و بوع مصدر اولور قولاجله اولچمك
معناسنه دركه قولاجلمق تعبير اولنور يقال باع الثوب يبوعه بوعا اذا قدره
بباعه وآت آدیملرنی سیرك سیرك آتمق معناسنه مستعملدر يقال باع الفرس
فى جريه اذا ابعد خطاه وبرماله بسط يد ايلمك يعنى مسلط اولق معناسنه مستعملدركه
قول اوزاتمق تعبير اولنور يقال باع بالمال اذا بسط يده به وبوع طاغ قويتو سنده
اولان اوبرق يره دينور يقال نزلوا فى بوع اى مكان منهضم فى لحب جبل (التبوع)
تفعل وزننده بودخى قولاجلمق معناسنه در يقال تبوع الشئ بمعنى باعه وقولا
جلمق معناسنه در يقال باعه فتبوع وغايت وقصوا معناسنه مستعملدر
طول خطوه معناسندن مأخوذ در ومنه يقال فلان لايدرك تبوعه اى شأوه
(الباعة) باحه وزننده ومراد فيدركه حولوى خانه‌در يقال باعت الدار اى ساحتها
(البائع) آهو ياوريسنه اطلاق اولنور آديملرنى سيرك آتوب قولاجلمغله
بشلديغى وقتده جمى بوع كلور بانك ضميله (البيع) سيد وزننده آديمى سيرك
اتان آته وصف اولور يقال فرس بيع اى بعيد الخطو (الابواع) باعك جميدركه
ذكر اولندى وعربلر ديشى قيونه ابواع اطلاق ايدرلر معرفه اوله‌رق يورركن
آديملرنى سيرك آتدقلريچون بعه‌لرينك طولقونلرينه مبنى وديشى‌قيونى صاغمق ايچون
ابواع ابواع ديو چاغررلر (الانبياع) انفعال وزننده بدندن ترسيلان ايلمك
معناسنه دركوياكه قولاج كبى اوزانور يقال انباع العرق اذا سال وينه
قولاجله اولچلمك معناسنه در يقال انباع الحبل اذا تبوع ويلان قيورق ايكن برنسنه
اوزره صچرايوب آتلمق ايچون چوز يلوب آچلمق معناسنه در يقال انباعت الحية
اذا بسطت نفسها بعد تحويها لتساور ومنه المثل * هو مخرنبق لينباع * اى مطرق
ليثب ويروى لينباق اى ليأتى بالبائقة يعنى الداهية يعنى يلان كبى پرتاو ايلمك ايچون
سكوت ايده‌رك باشنى يره ديكمش در طوپ طوره‌يور ياخود برداهيه اظهارى
ايچون اوبلجه طوره‌يور وانبياع بايع مشترى يه مساعده معامله سيله متاعنى
ويرمكه اقبال ايلمك معناسنه مستعملدر تقول انباع لى فلان فى سلعته اذا سامح
لك فى بيعها فامتد الى الاجابة اليك (البيع) بانك فتحى ويانك سكونيله (والمبيع) ميمك
فتحيله صاتمق معناسنه در يقال باعه يبيعه بيعا ومبيعا اذا بادل سلعته له بثمن
وصيغهٔ اخيره شاذ در قياس اولان مباع اولمقدر وصاتون آلمق معناسنه اولمغله
اضدادن اولور يقال باعه اذا بادل ثمنه بسلعته مؤلفك بصائر ده بيانته كوره
بيع عطاء مثمن واخذ ثمن وشراء على العكس اولمغله ثمن ومثمن مبادله‌لرى
تصوريله بيع وشرادن هر برنده استعمال اولنور ومفعولينه تعديه ايدر بعت

زيدا الدار دينور وبعضا تأكيد ايجوز مفعول اوله من جاره داخل اولور بعت
من زيد الدار دينور و بعضا لام زائده داخل اولور بعته لك كبي وتقول بيع الشيء
على بناء المجهول وقدتضم باؤه فيقال بوع نته كه قال وكال كلمه لرينك دخي مجهوللرنده
كيل وكول وقيل وقول دينور وعربلر بركسه برآدمه ظفرياب اولوب بعدالازالة رتبه
ورفعتده آنك مقامنه قائم اولسه باع فلان على بيع فلان ديرلر و بيع برآدمي والي
وسلطانه غمز وسعايت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال باعه من السلطان اذا سعى به
اليه (المبيع) مخيط وزننده (والمبيوع) مخيوط وزننده اسم مفعوللردر صاتلمش
نسنه يه دينور (البايع) صاتيجي كسيه دينور جمعي باعه در ومشترى يه ده دينور
وبايع بغايت حسنا ومحبوبه خاتونه اطلاق اولنور كويا كه حسن وجمال بضاعه سيله
وجودني بيعه عرض وترويج ايدر يقال امرأة بايع اى نافقة لجمالها وبووصف خاص در
(البياعة) كتابه وزننده صاتلق مال ومتاعه دينور جمعي بياعات در يقال لفلان بياعة
اى سلعة (البيع) سيد وزننده بايعه ومشترى يه اطلاق اولنور وقبل العقد بازار ايدن
كسيه ده اطلاق اولنور مساوم معناسنه جمعي بيعاء كلور عنباء وزننده وابيعاء كلور افعلاء
وزننده (ابن البيع) حاكم محمد بن عبدالله بن محمد النيسابورى كنيه سيدر كه امام معروفدر
(البيعة) بانك كسريله نصارى معبدينه دينور كه كليسادر جمعي بيع در عنب وزننده
يقال هو من اهل البيعة اى نصرانى وهى معبدهم وبيعه صاتمق معناسندن بناء نوع
اولور جلسه كبي يقال باعه بيعة باتة (الاباعة) همزه نك كسريله برنسنه يي بيعه
عرض ايلمك معناسنه در كه صاتلق ايلمك تعبير اولنور يقال اباعه اذا عرضه للبيع
(الابتياع) افتعال وزننده صاتون آلمق معناسنه در يقال ابتاع الشيء اذا اشتراه
(التبايع) آلم صاتم ايلمك معناسنه در يقال تبايعا اذا بايعا شارح ديركه مبايعه بيع وبيعت
ايدشمك معنالرينه در كرچه مؤلف بيعت معناسنه تعرض ايلمدى لكن بيعت اصل
ايجاب بيع اوزره اولان صفقه معناسنه اولوب بعده ال طوتوب معاهده ومعاقده
ايلمكده استعمال اولندى كويا كه احدهما آخره خالصة نفسنى وطاعت وانقيادنى
ودخيله امرينى بيع ايدر اولور (الاستباعة) بركسه دن برنسنه يي كنديسنه صاتمغى
طلب ايلمك معناسنه در يقال استباعه الشيء اذا سأله ان يبيعه منه (الانبياع) انفعال
وزننده متاع رايج اولمق معناسنه در يقال انباع المتاع اذا نفق (البياع) شدادوزننده
صاتيجي يه دينور محمد وعلى بن محمد البياعى محدثلردر كذلك على بن حسين البياعى
محدثدر شرح السنه يي محمدالزاهدين اولدخي سماعا محيي السنه امام بغويدن تحديث
ايلمشدر محيين بعونه تعالى

(فصل التاء الفوقية) (تبرع) جعفر وزننده برموضع آديدر (التبع)
فتحتينله (والتباعة) سلامه وزننده بركسيه اويمق معناسنه در كه اكا اويوب

اكسه سنده كتمك ياخود اوغرايوب قوشيلوب بيله جه كتمكله
اولور يقال تبعه تبعا وتباعة من الباب الرابع اذا مشى خلفه اومرفضى معه
(التبعة) فرحه وزننده (والتباعة) كتابه وزننده شول نسنه يه دينور كه
برآدمك آنده مظلوم حق مقوله سنه شبيه مطلوبى اوله مظلمه ودرك ضمان وغبن
فاحشدن ناشى مطلوب كبى كه حق صاحبى آنى طلبدن خالى اولمز نوائب حقوقه
متبوع اولديغيچون اطلاق اولنمشدر تقول لى قبل فلان تبعة وتباعة وهى الشئ
الذى لك فيه بغية شبه ظلامة ونحوها (التبع) فتحتينله تابع معناسنه در وصف
بالمصدر اولمغله مفرد وجماعته اطلاق اولنور واتباع اوزره ده جعلنور يقال هوتبعه
اى تابعه وهم تبعه واتباعه وتبع دابه نك اياقلرينه اطلاق اولنور يقال دابة شديدة
التبع اى القوائم (التبع) تانك وباى مشدده نك ضميله كولكه يه اطلاق اولنور
شمسه تابع اولديغيچون يقال قعد فى تبع النخلة اى ظلها (تبعه) فتحاتله ارض
طائفدن جلذان نام ارضنده بريصتم بايرك آديدر براز نقوب وار دركه آندن سيوف
عاديه وبعض مهر طاشلرى كبى بونجقلر بولوب دوشورورلر (التابع والتابعة)
شول جنى وجنيه يه اطلاق اولنوركه انسانله بيله جه اولوب نيره يه كيدرسه تابع
اولوب برابرجه كيدرلر وعربلر فلكده دبران ديدكلرى كوكبه تابع النجم اطلاق
ايدرلر دبران لفظندن تطير ايتملريله تفألا تابع النجم ايله تعبير ايدرلر يقال طلع تابع
النجم اى الدبران وا كامصغر بنيه سيله تويبع وسكر وزننده تبع دخى اطلاق ايدرلر
(التبيع) امير وزننده برآدمك ياوروناصرينه اطلاق اولنور دائما اكا نصرتله تبعيت
ايدر يقال له فلان تبيع اى ناصر وذمتنده بركمسه نك مال مطلوبى اولان آدمه
دينوركه متبوع معناسنه در يقال هو تبيعه وهو الذى له عليه مال وتابع
معناسنه در ومنه قوله تعالى [ثم لاتجدوا لكم علينا به تبيعا] اى ثائرا اولا طالبا
وتبيع برياشنده اولان صغر طوسونه دينور هنوز اناسيله كزديكنه مبنى مؤنثى
تبيعه در جمعى تباع وتبابع در صحاف وصحايف كبى يقال بقرة لها تبيع اى ولد فى الاولى
يعنى فى السنة الاولى وبو بنوزلرى وقولقلرى بس برابر اولان طوسونه ده
دينور يقال عجل تبيع اذا كان قد استوى قرناه واذناه وتبيع اصحابدن حارث
الرعينى پدر ينك اسميدر على قول بوزبير وزننده در وزبير وزننده تبيع
بن عامر الحميرى كعب الحبرك زوجه سى اوغليدر مؤلف شهرتنه مبنى كعب
الاحبار عنوانند * رسم ايلمشدر بوخسه حبر ماده سنده نهى ايلمشيدى وتبيع بن
سليمان ابى العديس محدثيندندر (التبابعة) قرامطه وزننده سلفده ملوك يمنه
اطلاق اولنور ايدى مفردى تبع در سكر وزننده واشبو تبع عنوانى حمير وحضر
موت ايالتلرينه مالك اوليان ملك يمنه اطلاق اولنمز شارح ديركه ابتدا تبع اطلاق

اولان ملك سعد ابوكرب ايدى بعده كسرى وقيصر كبي علم مخصوص اولدى
مذكور سعد سلطنتنده سلفنه تابع اولديغيچون اطلاق اولنمشيدى وابتدا كعبهٔ
مكرمه‌يى اكسا ايدن اول ايدى (دار التبابعه) مكه‌ده برخانه‌دركه نبي اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنده تولد ايلديلر (التبع) سكر وزننده
كولكه‌يه اطلاق اولنور شمسه تبعيتى ايچون يقال اسمأل التبع اى ارتفع الظل
ويعاسيبدن يعنى ارى قسمنك بك تعبير اولنان سركرده‌لرندن برنوعنك اسميدركه
بكلر بكيلرى اوله‌جقدر يقال تبعت النحل تبعها و هو ضرب من اليعاسيب يعنى
يعسوبها الاعظم جمعى تبابع كلور وتبع ناس معناسنه مستعملدر تقول ما ادرى
اى تبع هو اى اى الناس واحمد بن سعيد التبعى محدثدر (التبع) صرد وزننده
شول كمسه‌يه دينوركه ارالقسز سلسله كبي متصل سويلر اوله يقال رجل تبع اذا كان
يتبع بعض كلامه بعضا (تبوع الشمس) تنور الرمس وزننده شول روزكاره
اطلاق اولنوركه طلوع شمسله صبا كرته‌سندن اسمكه بشليوب سائر كرته‌لرى
دوران ايليه‌رك غروب هنكامنده ينه صبا كرته‌سنه عودت ايليه بو وصف
مذكور اوزره اولان كون طوغوسى اوله‌جقدر عند العرب كريهه‌در يقال هبت
تبوع الشمس وهى ريح تهبب مع طلوعها فتدور فى مهاب الرياح حتى تعود الى
مهب الصبا (التبع) تانك كسريله معشوقنك عقبندن كولكه كبي آيرلميان عاشق
آشفته‌يه اطلاق اولنور يقال هو تبع تلك المرأة اى عاشقها وتابعها (التبعى)
سكرى وزننده كوسنيوب بوغه‌يه طلبكار اولان اينكه اطلاق اولنور يقال بقرة
تبعى اى مستحرمة (الاتباع) همزه‌نك كسريله سبق وتقدم ايدن كمسه‌نك
آردندن يتشمك معناسنه‌در تقول اتبعتهم وذلك اذا كانوا سبقوك فلحقتهم و بو معناده
متعدى اولور تقول اتبعتهم غيرى اى الحقته بهم فمن الاول قوله تعالى [فاتبعهم
فرعون بجنوده] اى لحقهم اوكاد يلحق وقول العرب * اتبع الفرس لجامها *
او الناقة زمامها * او الدلو رشاءها * يضرب للامر باستكمال المعروف بوراده
اتبع امر صيغه‌سيله‌در يعنى آتى برآدمه بخش ايلدكده لجامنى ياخود ناقه‌يى بخش
ايلدكده يولارنى وقوغه‌يى بخش ايلدكده ايپنى دخى بخش ايله كلام مزبور لطف
واحسانى اتمام واكمالده امرو ترغيب محلنده ايراد اولنور ابتدا آنى ضرار بن عمر والضبي
سويلمشدر تنوير آتيدن مستفاد اولديغى اوزره ضراره عمرو بن ثعلبه سويلمشدر ظاهرا
طغيان قلم ناسخدر اصلى بودركه ضرار مزبور عمرو بن ثعلبه‌نك قبيله‌سنه شبخون
و اموال و اشيالرنى نهب و ذرارى و نسوانلرنى سبي ايدوب كوترمشيدى عمرو اول
اثناده سائر محلده بولنمغله بعد الوقعه قبيله‌يه كلوب واقف حال اولدقده عمرونك
ارقه‌سنه دوشوب كتدى خلال راهده يتشوب ياضرار بنم اهل وعيالمى وامواليمى

بكا رد ايله ديو استرجا ايلمكله عيال و مالنى كنديسنه اعطا ايلدكدنصكره جاريه لرنى
دخى استعطا ايلدكده اوطه لغنى دخى رد ايدوب لكن سلمى نام قيزنى آليقومغله
عمرو اولوقتده يا اباقبيصة اتبع الفرس لجامها و الناقة زمامها والدلو رشأها ديدى
و اتباع فى الكلام بر كلمه عقبنده ذكر اولنان كلمهٔ مهمله دن عبارتدر حسن بسن كبى
تسميه بالمصدردر و اتباع تابع اولمق معناسنه در يقال اتبعه اذا تبعه (المتبع) محسن
وزننده شول خاتونه و حيوانه دينوركه ولدى اكسه سنده بورر اوله يقال شاة
و بقرة وامرأة متبع اذا كانت يتبعها ولدها (التتبيع) تفعيل وزننده تتبع معناسنه
دركه بر ايشك آردينه دوشوب اراشدرمقدن عبارتدر يقال تبعه بمعنى تتبعه
و بر آدمى بر كمسه يه تابع قلمق معناسنه در يقال تبعه به اى اتبعه و تبعيت ايلمك
معناسنه در يقال تبع فلانا اذا اتبعه (الاتباع) همزه نك و تاى مشدده نك كسريله
تبعيت ايلمك معناسنه در يقال اتبعه بمعنى تبعه (التباع) جدال وزننده بر ايشى
پيدرپى قلمق معناسنه در يقال تتابع بين الاعمال تباعا اى بوالى وتباع و متابعه بر ايشى
محكم و متين قلمق معناسنه مستعملدركه آراسنى آچيه رق ايشلمكدن نشئت ايدر
يقال تابع البارى القوس اذا احكم بريها واعطى كل عضومنها حقه و چاير حيوانى
كركى كبى تاولندروب هر يرنى اويغون قلمق معناسنه مستعملدر يقال تابع المرعى
الابل اذا انعم تسمينها وانقنه ضمير تسمينه راجعدر (المتابع) اسم فاعل بنيه سيله
بر نسنه يى محكم و متين ايديجى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل متابع اى محكم الشئ
(التتابع) تفاعل وزننده بلافاصله برى برى اردنجه اولمق معناسنه در يقال تتابع الشئ اذا
توالى (المتتابع) اسم فاعل بنيه سيله برى برى اردنجه اولان شيئه دينور بو مناسبتله بنيه
واندامى هموار ومعتدل اولان حيوانه متتابع الخلق اطلاق اولنور كويا كه استواء واعتدالده
اعضاسى برى برينه متابعدر يقال فرس متتابع الخلق اى مستوى الخلق و بر عالمك
علمى برى برينه مشاكل و مشابه اولسه يعنى هر فن مخصوصه علمى فن اخره اولان
علميله يكسان اولسه اكا متتابع العلم اطلاق اولنور يقال رجل متتابع العلم اى يشابه
علمه بعضه بعضا اساسده متتابع العمل اذا كان غير متفاوت فيه عبارتيله مرسومدر
وبقال غصن متتابع اى لاابن فيه يعنى اصلا دكدسى و بداق برى اولميان چبوقدر
(التتبع) تفعل وزننده برشيئك آردينه دوشوب كركى كبى اراشدرمق معناسنه در
يقال تتبع الشئ اذا تطلبه (الترعة) غرفه وزننده قپويه دينور جمعى ترعدر
صرد وزننده يقال فتح الترعة اى الباب وبوزه دينور وجه معناسنه شارح ديركه
ابو عبيد اشبو [ان منبرى هذا على ترعة من ترع الجنة] حديثى تفسيرنده كانه
قال على باب من ابواب الجنة وهو الوجه عبارتنى ثبت ايلمشيدى كه بوراده ترعه يى
درجه وروضه معنالرينه حل ايلميوب باب معناسنه حل ايلمك اوجهدر ديمكدر

مؤلف وهو الوجه قولنی معنای مخصوص فهم ایلمکله هو لفظنی طی ایدوب
والوجه عنوانیله رسم ایلمشدر بوخسه ترعه‌نك وجه معناسـنه ورودی برلغتده
ثابت دکلدر انتهی و ترعه چشمه‌نك ونهرك باشنده یاکنارنده صو آله‌جق وصو
صاله‌جق کدیکه دینور که صو صواغی وصو کوری تعبیر اولنور یقال سـد الترعة
ای مفتح الماء حیث یستقی الناس و بابه ودرجه معناسـنه در یقال رفیع الترعة
ای الدرجة و یوکسك یرده اولان چنزاره وروضه ومرغزاره دینور قال الشارح
وفسر الحدیث المذکور به وحوض باشـنده صو ایچنلرك طوره‌جقلری مقامه
دینور ومنبرك بصمغنه ونردبانـنه دینور ونهردن جدولك آیرلدیغی آغزه دینور
وترعه شامده برقریه آدیدر وصعید اعلاده برقریه آدیدر که بالیق صلاموره‌سی
مصره اورادن جلب اولنور (الترعة) فتحتینله شر وکریهه‌یه سرعت ایدوب
قوشمق معناسـنه در یقال ترع فلان ترعا من الباب الرابع اذا اسرع الی الشر
وطولمق معناسنه‌در یقال ترع الاناء اذا ملأ وکال فرح ونشاطدن امور عظیمه‌لره
صالدیروب مباشرت ایلمك معناسـنه در یقال ترع فلان اذا اقتحم الامور مرحا
ونشاطا وترع وصف اولور طولغون نسنه‌یه دینور یقال حوض ترع ای ممتلئ
کرچه بونده قیاس اولان کتف وزننـده اولمقـدر لکن مبالغة وصف بالمصدر
اولمشـدر (الترع) کتف وزنـنده صقندر طلو نسـنه‌یه دینور و بك اقبال
ونشاطدن امور عظامه اقتحـام ایدن آدمه دینور (الترع) فرح وزنـنده
بر آدمی توجه وسـلوك ایلدیکی جهتدن صرف ایلمك معناسـنه در یقال ترعه
عن وجهه ترعا من الباب الثالث اذا ثناه (ترع عوز) عینك ضمیـله حران
قضـاسنده برقریه آدیدر نسـبتنده ترعوزی دینور تخفیفله (التراع) شـداد
وزنـنده قبوجی‌یه دینـور تقول حجبنی التراع ای البواب ودره‌یی طولدران
سـیل صوینه دینور یقـال سـیل تراع ای مالئ الوادی (الاترع) افضل
وزننده بو دخی دره‌یی طولدران سیل صوینه دینور (المترعة) مشربه وزننده
طولغونلغه دینور بو مناسبتله درون انسـانی طولدرمش حلم و تاه نیده استعمال
اولنور و منه یقال انه لذومترعة ای‌لایغضب و لایعجل (الاتراع) همزه‌نك کسریله
طولدرمق معناسـنه‌در یقال اترع الاناء اذاملأه (التتریع) قاپویی قپامق‌معناسنه‌در
یقال ترع الباب اذا اغلقه (التترع) تفعل وزننده شر ایشـه قوشوب سرعت
ایلمك معناسـنه در یقـال تترع به الی الشر اذا تسرع (الاتراع) همزه‌نك و تای
مشدده‌نك کسریله طولمق معناسنه در یقال اترع الاناء اذا امتلاء (التسعة) تانك
کسریله طقوز عدده دینور قاعده اوزره عدد مذکردر مؤنثنده تسع دینور یقال
تسعة رجال و تسع نسوة و منه قوله تعالی [ولقد آتینا موسی تسع آیات] مؤلف

اشبو بینده اول طقوز آیاتی جمع ایلمشدر * عصاسنه بحر جراد وقمل * دم ویدبعد الضفادع طوفان * و تسع دوه‌نك صوسز قالوب صواردقلری کوندن بر کونك ادیدرکه طقوزنجی کون صویه کتورمکدر (التسع) تانك ضمیله (والتسیع) امیر وزننده کســور اعداددن درکه طقوز جزءدن بر جزؤه دینور طقوزده بر تعبیر اولنور یقال اخذ تسعه وتسیعه ای جزأ من تسعة (التسع) صرد وزننده آیك یدنجی و سکزنجی و طقوزنجی کیجه‌سنه دینور شـارحك بیانی اوزره آیك ابتدا و ایکنجی و اوچنجی کیجه سنه غرر و دردنجی و بشنجی والتنجیسنه نفل و یدنجی و ســکزنجی و طقوزنجیسنه تسع اطلاق‌اولنور (التاسوعاء) عاشوراء وزننده عاشوراء کوندن اول اولان کونه دینورکه محرمك طقوزنجی‌کونیدر و لفظ مزبور مولددر (التسع) تانك فتحیـله بر شـیئك طقوزده برنی آلمق یاخود بر جـاعته طقوزنجی اولمق معناسنه‌در یاخود کندیسیله انلری طقوز نفر قلمق معناسنه‌در یقال تسعهم تسعا من الباب الثالث والثانی اذا اخذ تسع اموالهم اوکان تاسعهم اوصیرهم تسعة بنفسه (التاسع) طقوزنجی دیمکدر یقال هوتاسع تسعة و تاسع ثمانیة بالاضافة ولایجوز تاسع تسعة برفع التاسع و نصب التسعة (الاتساع) همزه‌نك کسریله طقوز اولمق معناســنه در یقال اتسع القوم اذا صاروا تسعة وقومك دوه‌لری طقوزنجی کون صویه کلمك معناســنه در یقال اتســع القوم اذا وردت ابلهم تســعا (التعّ) تانك فتحی و عینك تشدیدیله (والتعة) هایله صالقی و سلپوك اولمق معناسنه در یقـال تع الرجل تعـا و تعة من البـاب الاول اذا اســترخی و عمل ایله قوصمق معناسنه‌در یقال تع الرجل اذا تقیء (التقتع) فد فد وزننده فأ فأ معناســنه‌درکه تکلمده اکثری لسانی فاء حرفنه چلان کسه‌در یقال هوتعتع ای فأ فأ (التعاتع) تای اولانك فتحیله ناس لسانه دوشمش قارش مورش اراجیفه دینور یقال وقعوا فی تعاتع ای‌فی‌اراجیف وتخلیط (التعتعه)زلزله وزننده بری‌اونه شدتله‌صرصوب ارغلامق علی‌قول برکسه‌یی بر ایشه جبر واکراه ایلمکله مضطرب قلمق‌معناسنه‌در یقال تعتعه اذا تلتله و حرکه بعنف اوا کرهه فی‌الامر حتی‌قلق و سوزده حصردن یاخود عجزدن تردد ایدوب دلنی چینمك معناســنه‌در یقال تعتع فی الـکلام اذا تردد من حصر اوعی و طوار قوملغه صاپلنوب قالمق معناسنه‌در یقال تعتعت الدابة اذا ارتطمت فی الرمل (التقع) تانك و قافك فتحیله آجلغه دینـور یقال اخذه التقع ای الجوع (التقع) کتف وزننده تقعدن مبالغة وصفدر یقال جوع تقع ای‌شدید (التلعة) ثمره وزننده یوکسك یابرمقوله‌سی یره دینور و اینش‌وانکبه یره دیمکله ضد اولور تقول نزلنا فی تلعة وهی ما ارتفع من الارض‌و ما انهبط منها ضد وصو آقندیســنه دینور مسیل الماء معناســنه وواسع دره آغزینه دینور و ارضدن

مرتفع اولان قطعه یه دینور جمعی تلعات کلور فتحاتله وتلاع کلور جبال وزننده علی قول تلاع تپه‌لردن و طاغ قولتقلرندن و بایر صرتلرندن دره‌لره جاری صو آقندیلرینه دینور مراد یوکسکدن الچاغه آقه‌جق صو اقندیلر بدر و من الامثال * فلان لایمنع ذنب تلعة * یعنی فلان آقندینـك اياغنی طوتمز ذلیل و حقیر کمسه حقنده ضرب اولنور و تقول العرب لا اثق بسیل تلعتك یعنی بن سنك آقندیکك سیلنه اعتماد ایتم مثـل مزبور قول و فعلنه اعتماد اولنمیان کاذب و متلون حقنده ضرب اولنور وکذا یقولون لا اخاف الا من سـیل تلعتی یعنی بن همان کندی تلعه‌مك سیلندن خوف ایدرم که مراد کنـدی عمزاده‌لرمدن واقربالرمدن خوف ایده‌رم دیمکدر (التلاعة) سحـابه وزننده کنانه قبیله سی یور دنده برصو آدیدر (التلع) فتحتینله ترع وزننده ومراد فیـدر که طولمق معنا سـنه در یقال تلع الاناء تلعا من الباب الرابع اذا امتلاء وبیون اوزون اولمق معنا سنه در یقال تلعت عنقه وتلعت تلعا من الباب الخامس والرابع اذا طالت ویقال تلع الرجل وتلع اذاطالت عنقه (الاتلع والتلیع) امیر وزننده اوزون بیونه‌وبیونی اوزون کمسیه دینور (التلع) منع وزننده کوندز ظهور ایلمك معنا سنه در یقال تلع النهار تلعا من الباب الثـالث اذاطلع وقبا قوشلق اولمق معنا سـنه در یقال تلعت الضحی اذا انبسطت وبرکمسه ایچنده اولدیغی نسنه‌دن باشنی طشره چقرمق معنا سـنه در یقال تلع الرجل اذا اخرج رأسه عما کان فیه ویقـال تلع الثور اذا اخرج رأسه من الکناس (الاتلاع) همزه نك کسریله تلع ایله معنای اخیرده مراد فدر یقـال اتلع الرجل اذا اخرج رأسـه عما کان فیه و برکمسـه بیو ننی یوقری اوزادوب سوندرمك معنا سـنه در یقـال اتلع الرجل اذامدعنقه متطاولا (التلع) کتف وزننده طلوقابه دینور یقال اناء تلع ای ملآن (تولع) جوهر وزننده (وتولع) فوفل وزننده برموضع آدیدر (المتلع) محسن وزننده دلبر خاتونه اطلاق اولنور تماشا جیلری کند یسنه سیر ایتدرمك ایچون باشنی قالدروب کردنی اوزادر اولدیغیچون یقـال امرأة متلع ای حسـناء (المتتلع) متصلب وزننده برایش ایچون اياقده دیکیلوب طوران آدمه دینور تقول رأیته متتلعا ای شاخصا للامور ندن قیام ایچون باشنی قالدران کمسیه دینور وایلری کچن آدمه دینور یقال صار متتلعـا ای متقدما ومزیدة الحارثی فرسـنك اسمیدر (التتالع) تفاعل وزنـنـده بیوننی اوزادوب باشنی قالدیره‌رق یوریمك معناسنه در یقال تتالع الرجل فی‌مشیته اذا مدعنقه ورفع رأسه (متالع) مقاتل وزننـده بادیه‌ده بر طاغك اسمیـدر غنی قبیله‌سی یاخود بنی عمیله جماعتی یوردنده در یاخود بحرین ناحیه‌سنده درکه صرتنده بر صو واردر اکا عین متالع

دیرلر (تتعه) ذنك کسریله حضر موت قربنده برقریه‌در تتعة بن هانی اسمیله مسمادر اورابه عیاض بن عیاض وعیزار بن جرول وحجر بن عنبس المحدثون التتعیون منسوبلردر (التوع) تانك فتحی وواوك سکونیله بر پارچه اتمکله آغوز دن یاخود صافی یاغدن آلوب لقمه قالدرمق معناسنه‌در تقول تعت اللبأ والسمن اتوعه توعا اذا کسرته بقطعة خبز ترفعه بهانته که تیع دخی بومعنایه در کما سیذکر (تع تع) تالرك ضمیله تواضع ایلمکله امر صیغه سیدر یقولون تع تع امر بالتواضع ظاهرا همان امر بنیه‌سیله مسمو عدر (التبوع) تای مفتوحه و یای مشدده ایله که تفعول وزننده در شول نباته دینورکه قطع اولندقده آندن آق وحار وبدنی مقرح سود سیلان ایدر اوله سقمونیا وشبرم ولاعیه وعشر وحلتیت کبی و بواسم جنسدر ترکیده سود لکن تعبیر اولنور وجله تیوعاتك سودی مسهل ومدر وقیلری مزیل اولور یپراقلری یاخود تخملری دوکیلوب ماء راکده القا اولنسه بالق اوتی کبی بالقلری سرخوش ایدوب جمله‌سی صویك یوزینه مدهوش چقمغله صید اولنور مؤلف بونی یای تحتیه ایله یتع ماده‌سنده دخی ذکر ایدر و مفردات طبیه‌ده یانك تقدیمیله مثبتدر (التیع) بیع وزننده (والتبع) فتحتینله (والتیعان) فتحاتله اغزدن قوصونتی چقمق معناسنه‌در یقال تاع القیء یتیع تیعا وتیعا وتیعانا اذاخرج و صو مقوله‌سی سیلان ایلمك معناسنه‌در یقال تاع الشیء اذاسال و اریمك معناسنه‌در یقال تاع السمن اذا ذاب و بر نسنه‌یه شوق وآرزو قلمق معناسنه‌در یقال تاع الیه اذا تاق وقطع مسافه ایلمك معناسنه‌در یقال تاع الطریق اذا قطعه و بر نسنه‌یه عجله ایلمك معناسنه‌در یقال تاع الیه اذا عجل وکتمك معناسنه‌در یقال تاع الرجل اذا ذهب واغوز و صافی یاغ مقوله‌سندن بر پارچه اتمك ایله آلوب لقمه قالدرمق معناسنه‌در یقال تاع السمن اذارفعه بقطعة و بر نسنه‌یی اخذ ایلمك معناسنه‌در یقال تاع به اذا اخذه (التتییع) تفعیل وزننده بو دخی اتمك پارچه سیله آغوزدن ویاغدن بولوب لقمه قالدرمق معناسنه در یقال تیع السمن بمعنی تاعه (التیعة) تانك کسریله قرق عدد قیونه دینور علی قول واجبهٔ زکات مترتب اولان حیواندن ادنی مرتبه‌یه دینور مثلا قرق قیون و بش دوه کبی کویاکه ذهاب معناسنه اولان تیع لفظندن مأخوذدر حیوانلر مرتبهٔ مذکوره‌یه بالغ اولدقده غمازلر و بوده‌یه قوشوب کیدر اولدقلری تصوریله اطلاق اولنمشدر (التاعة) صیجق آغوزدن بر صوقومه دینور یقال ما اغنته تاعة ای کتلة من اللبأ الثخینة (التیع) کیس وزننده (والتیعان) تانك و یای مشدده‌نك فتحیله شر ایشه علی‌قول مطلقا بر نسنه‌یه قوشوب سرعت و تهالك ایدر اولان کمسه‌یه دینور یقال رجل تیع وتیعان ای متسرع الی الشرا والی

الشئ (الاتيع) دائما حاقته دائر ايشه قوشوب تهالك ايدن ادمه دينور يقال رجل اتيع اى متتايع فى الحمق و قرشوسنده سراب لمعان ايدن مكانه دينور يقال مكان اتيع اذا كان يجرى السراب على وجهه (الاتاعة) همزه‌نك كسريله قوصمق معناسنه‌در يقال اتاع الرجل اذاقاء و قوصوننى‌يى اعاده قلمق معناسنه در يقال اتاع القئ اذا اعاده (التتايع) تفاعل وزننده بركسه ناسك خلافنجه اولان برايشه كندى باشنه فكر ورويتسز مباشرت ايلمك معناسنه در يقال فلان يتتايع فى‌الامر اذاكان يركب فيه على‌خلاف الناس ودائما شر وشوره آتيلمق معناسنه در يقال يتتايع فى‌الشر اى‌يتهافت ويسرع واو نكولك ايلمك معناسنه در يقال تتايع فيه اذالج ويقال‌ماهذا التتايع اى‌اللجاجة وبرندن‌دبرنوب طوغرلمق‌معناسنه‌دريقال‌تتايع للقيام‌اذا استقل‌له وبرنسنه‌يى ايلتمك‌معناسنه‌در يقال‌اتايعت الريح‌بالورق‌اذاذهبت‌به اشبو اتايعت كلمه‌سنك‌اصلى تتايعت ايدى‌اثا قل‌وتثا قل كبى (التتيع) تفعل وزننده‌بودخى شره آتيلمق معناسنه‌در يقال‌تتيع الرجل الى‌الشر اذاتهافت واسرع اليه واونكوللك ايلمك معناسنه در يقال تتيع فيه اذالج (الاستتاعة) استطاعه وزننده ومراد فيدركه طاقت كتورمك معناسنه در تقول لاستتيع اى لااستطيع

(* فصل الثاء المثلثة *) (ثخطع) خاى معجمه ايله جعفر وزننده بر رجل اسميدر (الثرع) فتحتينله برجاعته طفيلى اولمق معناسنه در يقال ثرع الرجل ثرعا من الباب الرابع اذا طفل على قوم (الثطاع) غراب وزننده زكام علتنه دينور (المثطوع والثطاعى) غرابى وزننده زكام علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال ثطع الرجل على‌المجهول فهو مثطوع وثطاعى اى‌مزكوم (الثطع) قطع وزننده يستهلمك معناسنه در يقال ثطع الصبى ثطعا من الباب الثالث اذا احدث وبرنسنه بللو وظاهر اولمق معناسنه در يقال ثطع الشئ اذاظهر (التثطيع) برنسنه‌يى پاره پاره قيرمق معناسنه در يقال ثطعه اذا كسره (الثع) ثانك فتحى وعينك تشديديله قوصمق معناسنه در يقال ثع الرجل ثعا من الباب الثانى اذا قاء (الثعثع) فدفد وزننده انجويه دينور لؤلؤ معناسنه وصدفه دينور كه انجو قابيدر وقرمزى بوكه دينور صوف احمر معناسنه (الانثعاع) انفعال وزننده آغزدن قوصوننى آتيلوب دوكلمك معناسنه در يقال انثع القئ اذا انصب من فيه وكذا الدم من الانف والجرح (الثعثعة) زلزله وزننده پپه‌يى سويلمك معناسنه‌در يقال يثعثع الكلام اذا كان فيه لثغة وغثيان كلمش كمسه‌نك قئ حالتنده اولان صوتندن حكايه‌در وبرى برى آردنجه قوصمق معناسنه در يقال ثعثع الرجل اذا قاء متتابعا (الثلع) ثانك فتحى ولامك سكونيله باش يارمق معناسنه در يقال ثلع رأسه ثلعا من الباب الثالث اذا شدخه (المثلع) معظم وزننده يارلمش

وچتلامش خرما قورغنه دینور علی قول صواب اولان معجمه ایله اولمقدر
(الثوع) صرد وزننده بر شجر جبلی اسمیدرکه هردم تازه اولور قالین اوزدکلی
وبطم طرزنده یمشلو صالقملری اولور لکن مأکول ومنتفع دکلدر (الثوع)
نوع وزننده آنحق معناسنه در یقال تاع الماء یثوع ثوعا اذا سال (ثعثع) مکررا
ثالرك ضمیله طاعت الهی یی متضمن سیر وسیاحت بلاد ایلمك بابنده امر بنیه‌سیدر
یقولون ثع ثع وهو امر بالانبساط فی البلاد فی طاعة الله تعالی شارحك بیانه کوره
بو یلجه مسموعدر (الثاعة) بناء مصدر شدتله قوصمق معناسنه در

(* فصل الجیم *) (الجباع) رمان وزننده بودور کشی یه دینور
مؤنثنده جباع وجباعه دخی دینور هایله یقال رجل جباع وامرأة جباع
وجباعة ای قصیر وصبیان قسمنك قوللندقلری قصه اوقه دینور وجباعه
کوته دینور است معناسنه وجباع وجباعه شول عورته دینورکه یوروی یشی
وکسیی ولباس کینشی بدونا زیبا اولوب واورته یاشلو اوله یقال امرأة جباع وجباعة
ای القبیحة المشیة واللبسة لیست بصغیرة ولا کبیرة (التجبیع) تفعیل وزننده
برکسه‌نك ارقلقدن مقعدی متغیر اولوب یعنی قیناقلری قالمیوب چاتیلی کمك قالمق
معناسنه در یقال جبع الرجل اذا تغیرت استه هزالا تأنیثی عجیزه یاخود حلقهٔ
دبر تأویلیله در (جحاجع) جیملرك ولامك فتحیله که ابو الهمیسع نام شاعرك
اشبو * ان تدمعی صوبك صوب المدمع * یجری علی الخد کضئب الثعثع * من طمحة
صبیرها جحاجع * ارجوزه سنده واقعدر اهل صرف ولغت کتابلرنده ذکر
ایدوب لکن تفسیر ایتمدیلر ومرقوم ابو الهمیسع مدین اعرابندن اولمغله لغتی بشقه
اولدیغندن بزلر آنك کلامنی فهم ایلمزز دیدیلر شارح دیرکه بعض نسخه ده
ان تمنعی وارد اولمشدر ضئب انجوبه وثعثع صدفه دینور طمحه نظر وصبیر سحاب
وجحاجع متراکم معناسنه در واسم سداسی در (الجدع) صدع وزننده برکسه‌یی
زندانه قیوب حبس ایلمك معناسنه در یقال جدعه جدعا من الباب الثالث اذا حبسه
وسجنه وبرآدمك برونی یاخود قولغنی یاالنی یادوداغنی کسمك معناسنه در یقال جدع
فلانا اذا قطع انفه او اذنه او یده اوشفته شارح دیرکه قطع انفده خاصدر سائرلری تجوزدر
ویقال جدع انفه اواذنه وچوجغی بدغدا ایله بسلمك معناسنه مستعملدرکه
رضاعدن وصلادن منقطع اولور یقال جدعت الصبی امه اذا اساءت غذائه وتقول
العرب جدعا له ای الزمه الله الجدع یعنی بددعا موقعده جدعا له دیرلرکه حق
تعالی آنی دائما خیردن مقطوع وناقص ومعیوب ایلسون دیمکدر فعلی لازم الاضماردر
(الاجدع) وصفدر برونی یاخود قولغی یاالی یادوداغی کسلمش کمسه‌یه دینور
واجدع شیطانه اطلاق اولنور وکبار تابعیندن مسروقك پدری اسمیدرکه حضرت

فاروق رضی الله عنه تغییر ایدوب عبد الرحمن تسمیه ایلدیلر (الجدع) فحتینله
کسیك برونلی اولمق معناسنه‌در یقال جدع الرجل جدعا من الباب الرابع اذا کان
اجدع وچوجق بدغدا اولمق معناسنه در یقال جدع الصبی اذا صارسیء الغداء
(الجدعة) فحتاتله کسلمش بروندن وقولقدن برنده قلان بقیه‌یه دینور یقال مابقح
جدعته وهی مابقی بعد الجدع (جدیع) زبیر وزننده بررجل علمیدر (بنوجدعاء)
حمراء وزننده (و بنوجداعه) ثمامه وزننده ایکی قبیله‌در (الجدعاء) حمراء
وزننده اجدعك مؤنثیدر ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ناقه‌لری
اسمیدر عضباء وقصواء دخی دینورایدی لکن ذاتنده جدعاء وعضباء وقصواء
اولمیوب بلکه بونلر اویلجه القاب ایدی (جدعان) عثمان وزننده اسمادندر
عبد الرحمن بن جدعان جواد معروفدر بعضا ضیافتنه فخرعالم علیه السلام حاضر
اولورلرایدی ومن بورك برمخصوص طعاموضع ایده‌جك بیوك قواطه‌سی وار ایدی
اياق اوزره پیاده وسواری بمیعابا آندن اکل طعام ایدرلر ایدی حضرت عائشه
برکون رسول اکرمدن عجبا مرقومك خصلت سخاسی روزجزاده کندیسنه نافع
اولورمی دیو سؤال ایلدکده جوابنده [لا انه لم یقل یوما رب اغفرلی خطیئتی
یوم الدین] بیوردیلر (الجداع)غراب وزننده‌شول چاره واوتلاغه‌دینورکه دابه‌یه
اصلا برامیوب بلکه مضر اوله یقال کلأ جداع اذا کان فیه جدع لمن رعاه ای
و بیل وخیم بومناسبتله اولومه جداع اطلاق اولنور (بنوحداع) عربدن بر
بطن در (الجدع) کتف وزننده بدغدا چوجغه دینور یقال صبی جدع ای
سیء الغداء (الاجداع) همزه‌نك کسریله (والتجدیع) چوجغی بدغدا ایله
بسلمك معناسنه در یقال اجدعت الصبی وجدعته امه اذا اساءت غدائه وتجدیع
برکسیه جدعا له کلامیله بدعا ایلمك معناسنه در یقال جدعه اذا قال له جدعا له
وقوراق سنه نباتاتی بیوتمیوب بودور وکوسه قومق معناسنه مستعملدر یقال
جدع القحط النبات اذالم یزك (الجداع) سحاب وزننده (وجداع) قطام وزننده
شول قیتلق وقوراق سنه‌یه دنورکه دواب ومواشی بی فیروب اهلاك ایلیه یقال
احجفت بالمال الجداع وجداع ای السنة الشدیدة تجدع بالمال (المجدع) معظم
وزننده قولقلری کسلمش اشکه دینور یقال حمار مجدع ای مقطوع الاذنین
(المجادعة) مفاعله وزننده (والجداع) جدال وزننده بری بر یله سوکشوب
خصومت ونزاع ایلمك معناسنه‌در یقال جادعه اذاشاتمه وخاصمه (التجادع) تفاعل
وزننده مجادعه معناسنه‌در یقال تجادعا بمعنی جادعا (الجذع)جیمك وذال معجمه‌نك
فحیله ثنی کرنه سندن اول یعنی یاشی اول کرنه‌دن اکسك اولان حیوانه دینور
مؤنثی جذعه در و بوحیوانه زمان مذکورده اسمدر بته‌جك ودوشه‌جك دیشه

ملابس اولمیه شارحك بیانه کوره ثنی ثنیه دیشی براقش حیوانه دینورکه چتال
طرنقلی وبتون طرنقلی اولنلر اوچنجی یلده براغور ودوه التنجی یلده براغوربس
جذع ثنی حدینه وارمیان حیوانه دینور مصباحك بیانی اوزره قوزی واوغلاق
ایکنجی سنه‌یه دخولنده وصغر وآت دوللری اوچنجیده ودوه بشنجیده جذع اولور
وابن‌اعرابی دیدیکه اجذاع وقتك اسمیدر یوخسه بته‌جك ودوشه‌جك دیشه مناسبتی یوقدر
اوغلاق‌قسمی بر یاشنده جذع اولور وبعضاقو تلواولمغله مقدمجه جذع اولور که ترکیده
اکاچپش تعبیر اولنو وقوزی اکر اناسی باباسی کنج ایسه التی بدی آیده جذع اولورکه
اکا طوقلو تعبیر اولنور وقوجه دولی ایسه سکز یاخود اون آیده جذع اولور
انثی وجذع کنج وتازه‌یه اطلاق اولنور جمعی جذاع کلور جیمك کسریله وجذعان
کلور جیمك ضمیله ومنه یقال الدهر جذع ابدا ای شاب لایهرم الازلم (الجذع)
دهر و زمانه اطلاق اولنور زلم ماده سنده مذکور در وارسلا نه اطلاق اولنور
(ام‌الجذع) آفت وداهیه‌نك کنیه‌سیدر (الجذعمة) جیمك ومیمك فتحیله کوچك
صغیر معناسنه در اصلی جذعه‌در میمی زائده در (الجذع) منع وزننده طواری
یمسز حبس ایلمك معناسنه در یقال جذع الدابة جذعا من الباب الثالث اذاحبسها
علی غیر علف وایکی دوه‌یی برایپ ایله بری برینه چاتمق معناسنه در یقال جذع
بین‌البعیرین اذاقرنهما فی‌قرن (الجذاع) کتاب وزننده بنوسعد قبیله سندن نیجه
جماعته اطلاق اولنور (جذعان الجبال) جیمك ضمیله کوچك طاغلره اطلاق
اولنور (جذع مذع) عنب وزنلرنده وآخرلری فتح اوزره مبنی اوله‌رق طارطغان
وتارمارموقعنده مستعملدر یقال‌ذهبواجذع مذع ای‌تفرقوا فی‌کل‌وجه جذع کوچك
معناسندن متصرف اولمغله جذع مذع ترکیبنی بیوك کوچك‌مقامنده استعمال ایلدیلر
بعده هر طرفه طار طغان اولدیلر کتدیلر دیجك یرده ذهبوا جذع مذع دیدیلر
(الجذع) جیمك کسریله خرما اغاجنك بدننه دینور یقال صلب فی جذع نخلة
ای‌ساقها وجذع غسان قبیله‌سندن ابن عمرو درکه برمعروف کسه‌در * خذمن‌جذع
ماأعطاك مثلنك منشأیدر اصلی بودر که قبیله سی بمنده سلیح قبیله سنك امیرینه
هر سنه آدم باشنه ایکی التون باش خرجی ویرر ایدی ورسم مذکورك
تحصیلداری امیر مزبور طرفندن سبطة بن المنذرنام برکسه ایدی برکون مزبور
سبطه ویره کلدیکی رسم مرقومی آلمق ایچون مذکور جذعك قپوسنه کلوب
طلب ایلدکده جذع همان خانه‌سنه کیروب قلجنی اخذ ودر ساعت طشره چقوب
برکره نیجه چالدیسه ایکی پاره ایلدی ولاشه‌سنه خطابا قول مزبوری ایراد ایلدی
بعضلر دیدیکه جذع نام کسه بعض ملوك طرفنه واروب قلجنی بر مقدار مبلغ
بدلی ارهان ایلدی صکره فك رهن ایلمامکله ملك مزبور اشبو قلجکی فرج مادرکه

اد خال ایله بکا بونه لازمدر بنم انجه‌سی و بردیو شتم ایلدکده جذع همان سل سیف ایدوب مزبوری قتل وکلام مرقومی ایراد ایلدی مثل مزبور بخیلك جود واعطا ایلدیکی نسنه‌یی همان غنیمت بیلوب آلمغه ترغیب موقعنده ایراد اولنور (الاجذع) ایکی یاشنه کیرمش طوقلو قیونه وصغر وسائر چتال طرنقلودن اوججی یاشنده ودوه‌دن بشنجی یاشنه داخل اولمشه دینور (المجذع) مکرم وزننده (والمجذّع) معظم وزننده اصل وثباتی اولمیان شیئه دینور یقال امر مجذع ومجذع ای لا اصل له ولا ثبات (المتجازع) متجاهل وزننده ضعیف وخیره قوز یجغزه دینور یقال خروف متجازع ای وأن (الجرشع) شین معجمه ایله قنفذ وزننده عظیم الهیکل دوه‌یه وآته دینور علی‌قول بیوك کوکسلو یانلری قبا وشیشکین اولانه دینور (الجرعة) ثمره وزننده وفتحاتله جائزدر شول قومساله دینورکه آمده کوشکلك و باتقنلق اولمامغله پاك طپراق کبی‌کوزل انبات ایدراوله علی‌قول شول ارضه‌دینورکه انده سردلك ودرشتلك اولمغله قومساله شبیه اوله یاخود شول دکرمی قوملق قطعه‌سنه دینورکه برنسنه بتورمز اوله یاخود شول قوملق تپه‌یه دینورکه برطرفی قوملق وبرطرفی طاشلق اوله (الاجرع) (والجرعاء) جرعه معنا سنه در (الجرع) فتحتینله جرعه لفظنك جمعیدر و بوکلمش ایپك یاخود کریشك قاتلرندن برقاتی بوریلوب سائر قاتلر بنك اوستنه کلمکه دینورکه ایپ وکریش هموارلقدن چیقمش‌اولور (المجرع) معظم وزننده کندیده جرع‌اولان ایپه وکریشه دینور یقال حبل ووترمجرع اذاکان فیه جرع ای النواه فی‌قوة من‌قواه ظاهرة علی سائر القوی (ذوجرع) فتحتینله همدان بن مالك نام قبیله پدر ینك برادری الهان بن مالك قبیله سندن برکسه‌نك لقبیدر (الجرعة) فتحاتله کوفه قربنده برموضع آدیدر (یوم الجرعه) اکا مضافدر حضرت عثمان رضی الله عنه کوفه‌یه سعدبن العاصی والی ارسال ایدوب اهل کوفه موضع مزبوره خروج وموسی الیهی رد واعاده و برینه ابوموسی الاشعری یی والی نصب وطرف خلیفه‌دن تقریر اولنمی استدعا ایلملریله نیازلرینه مساعده صدور وابوموسی والی تعیین اولندی (الجرعة) جیمك حرکات ثلاثیله بر یودم و برایچم صویه دینور حسوه معناسنه علی‌قول جیمك ضمی وفتحیله جرع معناسنه‌ن اسمدر بریودم وبرایچم صوایچمکه دینور وجیمك ضمیله برایچم وبریودم صویه دینور (الجریعة) جیمك ضمیله جرعه‌نك مصغریدر ومنه المثل * افلت فلان جریعة الذقن * او بجریعة الذقن او بجریعائها یعنی ایچه‌جکی صویك جرعه‌جکی هنوز ذقننده اولدیغی حالده قاچوب قورتلدی منشأی بودرکه شکار وحشی صو ایچمکه کلوب صویی آغزینه آلوب هنوز یوتمقسزین صیادنفك و یا اوق‌ایله آتدقده طوقنمامغله صواویلجه آغزند اوله‌رق قاچوب خلاص بولورلر

مثل

مثل مزبور جانی آغزینه کلوب یعنی هلاکه قریب اولمشیکن نجات بولان کمسه حقنده ضرب اولنور بقیهٔ روح جریعه‌یه تشبیه اولنمشدر وبجریعة الذقن عبارتنده لازم ومتعدی اوله‌رق صحیحدر وجریعة الذقن قاذفا جریعة الذقن تأویلیله حالدر (الجرع) فرع وزننده صویی یودم یودم یوده‌رق ایچمك معناسنه در یقال جرع الماء وجرعه جرعا من الباب الرابع والثالث اذا بلعه (المجرع) محسن وزننده شول ناقه‌یه دینورکه ممه‌سنده قاندیره‌جق مقدار سودی اولمیوب همان صاغلدقده یودم یودم سودی کلور اوله جمعنده مجاریع دینور یقال ناقة مجرع ای لیس فیها مایروی وانما فیها جرع (الاجتراع) افتعال وزننده صویی صولق آلمقسزین بردمده ایچوب یوتمق معناسنه‌در یقال اجترع الماء اذا جرعه بمرة وآغاجی برحله‌ده قیرمق معناسنه مستعملدر یقال اجترع العود اذا اکتسره (التجریع) صویی یوتدرمق معناسنه در (التجرع) صویی تکلفله برنفسده یوتمق معناسنه در یقال جرعه الماء فتجرعه ومنه یقال جرعه الغصص فتجرع (الجزع) جیمك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله قطع مسافه ایلمك علی قول مسافه وارضی ارقوری قطع ایلمك معناسنه در یقال جزع الارض والوادی جزعا من الباب الثالث اذا قطعه او عرضا وجزع جیمك کسریله ده لغتدر خرز یمانیٔ صینی‌یه دینورکه اقلو قاره‌لو یمنی بونجقدر یمنده وچین دیارنده ظهور ایدر کوزه وطبقاتنه شبیه سواد وبیاض اولمغله کوزه تشبیه ایدوب کوز بونجغی تعبیر ایدرلر بونك برقسمنه فارسیده بابا غوری و برقسمنه سلیمانی دیرلر عین الهر دیدکلری دخی بونك نوعندندر جزع مذکوری بوزك ایدوب طاقنمق حزن وکدری مورث وقورقنج رؤیالره وخلقله مخاصمه‌یه باعث اولور عسرت ولادتی اولان خاتونك صاجی ارالغنه صارسه‌لر در ساعت تولیدی باینده عجیب الاثردر (الجزع) جیمك کسریله دره نك بورغاج برینه دینور واورته‌سنه علی قول کسیلان برینه دینور یاخود برسمته اکیلوب دونن برینه دینور وعلی رأی جزع اطلاق اولنمز الا که وسعتی اولوب وشجار انبات ایدر اولمدقجه یاخود جزع دره‌ده شول مکانه دینورکه آنده اصلا شجر اولمیه و بعضا قومسال اوله ابو عبیده بوماده ده جیمك کسرنی استحسان ایلمیوب لایق اولان جیمك فتحیله اولمقدر دیو ثبت ایلمشدر وجزع محله‌یه دینور وشول ارضه دینور که اوتوراقلی وهموار اولور وهموارلغیله اطرافنده اولان ارضلردن بوکسکجه وآنلره حواله ومشرف اوله وآری قوانه دینور جمعی اجزاع کلور همزه‌نك فتحیله وجزع طائفك یمنی جهتنده برقریه اسمیدر وشمالی جهتنده دخی برقریه آدیدر (الجزع) جیمك ضمیله بکره وچرخك مداری اولان ایکه واوقه

دینور فتحله‌ده جائزدر وزرده چوب محرفی زرده چاو دیدکلری صاری بویه‌یه دینور هر دوعروق کبی (الجارع) شول صریغه دینور که آصمه چار طاغنه آرقوری وضع ایدوب اوزرینه اصمه‌نك داللرنی وچبوقلرنی اتارلر ومطلقا ایکی نسنه ارالغنه ارقوری وضعله اوزرینه نسنه طرح اولنان آغاجه وصریغه دینور اثواب سردکلری آغاج کبی (الجزعة) جیمك کسریله وضمیله آزجه ماله وآزجه صوبه دینور و بربلوك قیونه وکچی‌یه دینور وکیجه‌نك نصفندن اقل اولان مقداره دینور اولندن یاخود آخرندن یقال مضب جزعة من الليل اوبقية وهی طائفة منه مادون النصف من اوله اوآخره وآغاج قورولغنه دینور وذکر اولنان کوز بونجغنه دینور تاء وحدت ایچوندر بونده فتحله‌ده جائزدر و برنسنه‌نك بقیه‌سنه دینور ضمله‌ده جائزدر (الجزع) فتحتینله صبرسزلق ایدوب اظهار حزنله تلاش ایلمك معناسنه اسمدر یقال ماهذا الجزع وهو نقيض الصبر وجزع وجزوع مصدر اولورلر یقال جزع فلان منه جزعا وجزوعا من الباب الرابع اذا لم يصبر يعنى اظهر الحزن والاضطراب (الجازع) (والجزع) کتف وزننده (والجزع) رجل وزننده (والجزوع) صبور وزننده (والجزاع) غراب وزننده برماده حدوثندن صبرسزلق ایدوب همان اظهار تأثر ایله تلاش واضطراب ایدن آدمه دینور (الاجزاع) همزه‌نك کسریله برکمسه‌یی جزعناك ایلمك معناسنه‌در یقال اجزعه غيره اذا جعله جزعا و برنسنه‌دن برمقدارجه بقیه آلیقومق معناسنه‌در یقال اجزع منه جزعة اذا ابقى بقية (الجزعة) غرفه وزننده بچاغك صابنه دینور یقال جزعت السكين اى جزأته (التجزيع) خرما قورغی یاری اولمش اولمق معناسنه‌در یقال جزع البسر اذا ارطب الى نصفه وبرآدمك جزعنی یعنی صبرسزلق حالتنی کیدرمك معناسنه‌در که بناسی سلب ایچوندر یقال جزع فلانا اذا ازال جزعه (المجزع) معظم وزننده (والمجزع) محدث وزننده یاری اولمش خرما قورغنه دینور یقال بسر مجزع ومجزع اذا ارطب الى نصفه ویقال رطبة مجزعة بونلر مذکور بونجغه تشبیه وجهیله‌در ومجزع محدث وزننده شول حوضه دینور که آنده برمقدار صو بقیه‌سی قالمش اوله یقال حوض مجزع اذا لم يبق فيه الا جزعة ومجزع معظم ومحدث وزنلرنده شول جکرد که دینور که بعض یری قازنمغله اغاروب کوز بونجغنه شبیه اوله ومطلقا مزور بونجق کبی آقلو قاره‌لو الاجه شیئه دینور (الانجزاع) انفعال وزننده ایپ کسلمك معناسنه‌در یقال انجزع الحبل اذا انقطع او بنصفين ودکنك واوق مقوله‌سی قیرلمق معناسنه‌در یقال انجزعت العصا اذا انكسرت (التجزع) تفعل وزننده بودخی اوق ودکنك مقوله‌سی قیرلمق معناسنه‌در

يقال نجزعت العصا بمعنى انجزعت (الاجتزاع) آغاج مقوله سنى قيروب كسمك معناسنه در يقال اجتزع العود اذا كسره وقطعه (الهجزع) درهم وزننده قورقق وجبان آدمه دینور جزع لفظندن هفعل وزننده يقال رجل هجزع اى جبان (الجسوع) قعود وزننده عطادن بخل وامساك ايلمك معناسنه در يقال جسع عن العطاء جسوعا من الباب الاول اذا امسك (الجاسع) بعيد معناسنه در يقال سفر جاسع اى بعيد (الجسع) منع وزننده دوه كويش كتورملك معناسنه در يقال جسعت الناقة جسعا من الباب الثالث اذا دسعت وقوصمق معناسنه در يقال جسع فلان اذا قاء (الاجتساع) جسع ايله معناى اولدهمرادفدر يقال اجتسعت الناقة اذادسعت (الجشع)فتحتينله وجه اقبح اوزره حريص اولمق على قول بركسه كنديى نصيبنى آلدقدنصكره غيرك نصيبنهده كوزديكوب طمع ايلمك معناسنه در يقال جشع الرجل جشعا من الباب الرابع اذا كان حريصا اشد الحرص واسوءه اواخذ نصيبه وطمع فى نصيب غيره (الجشع) كتف وزننده معناى مذكوردن وصفدر جمعى جشعون در يقال هو جشع من قوم جشعين (مجاشع) اسم فاعل بنيهسيله اسمادندر مجاشع بن دارم تميمدن بر قبيله پدر يك اسميدر ومجاشع بن مسعود السلمى اصحابدندر (التجاشع) تفاعل وزننده هر برى اظهار عطش ايله كنديسى ايجمك ايچون صويك اوزرينه اوشونتى ايدوب برى برينه مضايقه ومزاحمه ايلمك معناسنهدر يقال تجاشعا الماء اذا تضايقا عليه وتعاطشا (التجشع) تفعل وزننده برنسنهيه حرصلنمق معناسنه در يقال تجشع عليه اذا تحرص (الجع) جيمك فتحى وعينك تشديله چامور يمك معناسنهدر يقال جع الرجل جعا من الباب الاول اذا اكل الطين وبركسيه چامور آتمق معناسنهدر يقال جع فلانا اذا رماه بالطين (الجعجع) فدفد وزننده جقورجه اولوب اوتوراقلى اولان يره دينور وطار وقصيق اولوب سرد ودرشت اولان محله دينور (الجعجاع) ثرثار وزننده بودخى طارهجق خشونتلى مكانه دينور يقال موضع جعجع وجعجاع اى ضيق خشن وجعجاع مطلقا يره دينور ارض معناسنه وجنكاهه دينور معركة الحرب معناسنه وشول دوه يتاغنه دينوركه ناموافق اولمغله دوه صاحبلرى آنده قرار ايلمز اوله وآوازى شديد و بلند اولان اركك دوهيه دينور (الجعجعة) زلزله وزننده اسم ومصدر اولور دكرمن آوازينه دينور ومنه المثل * اسمع جعجعة ولا ارى طحنا * يعنى دكرمنك كورلديسنى ايشديورم لكن اوكوتديكى اونى كورهميورم بومثل تهديدنى ايقاعه قادر اولميان جبان حقنده و وعد ايدوب انجاز ايلمين بخيل وفضول حقنده ضرب اولنور وجعجعه دوه بوغزلمق معناسنه در يقال جعجع الجزور اذا نحر و بريره بركمش

اركاك دوه اصواتنه دینور تقول ماهذه الجعجعة ای اصوات الجمال المجتمعة ودوه‌یی
چوکرمك ایچون یاخود آلیقومق یاخود قالدرمق ایچون تحریك ایلمك معناسنه در
یقال جعجع البعیر اذا حرکه للاناخة او الحبس اوللنهوض ودوه چوکمك معناسنه در
یقال جعجع البعیر اذا برك ودوه‌یی چوکرمك معناسنه در یقال جعجع البعیر اذا برکه
وآلیقومق معناسنه‌در یقال جعجع الماشیة اذا حبسها وبر یرده طمانینت واستقرار
اوزره اوتورمیوب همان قالقوب کیده‌جك وجه اوزره اوتورمق معناسنه در
یقال جعجع فی المکان اذا قعد فیه علی غیر طمانینة(التجعجع)تزلزل وزننده برآدمه
بر درد اصابت ایلمکله شدت وجع والمندن کندیسنی یره چالمق معناسنه در یقال
تجعجع الرجل اذا ضرب بنفسه الارض من وجع (الجفع) نفع وزننده یره چالمق
معناسنه در یقال جفعه جفعا من الباب الثالث اذا صرعه (الجلع) فتحتینله
برآدمك دوداقلری قصه اولمغله تمام دیشلری اوزره قاوشوب اورتمامکله آغزی
آچق اولمق علی قول اوتوررکن خوشجه تستر ایتمیوب عورت یری آچلور اولمق
معناسنه در یقال جلع فمه جلعا من الباب الرابع اذا کان لاینضم شفتاه او یقال جلع
الرجل اذا قل حیاؤه(الاجلع والجلع) کتف وزننده شول کشی‌یه دینورکه دوداقلری
قصه اولمغله تمام دیشلری اوزره قاوشوب اورتمز اوله علی قول سونپه وچولپه
کسیه دینورکه اوتوررکن ایوجه تستر ایده‌میوب دائما عورت یری آچلور اوله
وجلع بحیا کسیه دینور (الجلیع) امیر وزننده شول عورته دینورکه زوجیله
تنها وخلوتده تستر ایلمز اوله یقال امرأة جلیع اذا کانت لاتستر نفسها اذا خلت
مع زوجها (الجالع) آچق مشرب عورته دینور وبحیا کشی یه دینور
(الجلوع) قعود وزننده عورت آچق اولمق معناسنه در یقال جلعت المرأة
جلوعا من الباب الثالث اذا کانت جالعا واکننده لباسنی‌صویوب چقرمق‌معناسنه‌در
یقال جلعت المرأة ثوبها اذا خلعته وذکری حشفه‌دن صیروب آچق معناسنه در
یقال جلع الغلام غرلته اذا حسرها عن الحشفة (الجلعة) فرحه وزننده صیرق
وبحیا عورته دینور جالعه کبی یقال امرأة جلعة وجالعة ای‌قلیل الحیاء (الجلعم)
قشعم وزننده بو دخی بحیا کشی‌یه دینور میمی زائده در تأکید ایچوندر (الجلعة)
فتحه‌ اله آدمك کوله‌جك یرینه دینورکه مراد ضحك حالنده ایکی دوداغنك ارانغی
اوله‌جقدر مبسم کبی یقال لطیف الجلعة ای‌المضحك (الجلعلع) سفرجل وزننده
وبعضا جیمی مضموم اولور وکاهی لاملری دخی مضموم اولور یاوز وشدیدالنفس
دوه‌یه دینور وکرپی تعبیر اولنان جانوره دینور واوصورغان بوجکنه دینور
(الجلعلعة) جیمك فتحی وضمیله بودخی اوصورغان بوجکنه دینور علی‌قول شول
اوصورغان بوجکنه دینورکه نصفی جانور ونصفی ذی‌روح اوله وصرتلانه دینور

(الانجلاع) آچلمق معناسنه در يقال انجلع الشیٔ اذا انكشف (الجالعة) مفاعله وزننده قمار اوينارکن ياخود عشرت ایدرکن ياخود برنسنه‌یی تقسیم ایدرکن بری بریله منازعه ایلمك معناسنه‌در يقال جالعوا اذا تنازعوا فی القمار اوالشراب اوالقسمة (الجلنفع) سمندل وزننده هیچ واحق و الندن ایش کلمز عاجز و چولپه آدمه دینور يقـال رحل جلنفع ای فدم وغب (الجلنفعة) هایله جوفی واسع تنومند ناقه‌یه دینور علی‌قول قوجه اولوب لکن وجودنده هنوز قوتن بقیه‌جك اوله ياخود برونه نیچه یردن برونسه‌لقلر لجورلمش اولان ناقه‌یه دینور (الجمع) سمع وزننده طاغنق نسنه‌یی برکدرمك معناسنه‌در يقال جمع المال المتفرق جمعا من الباب الثـالث اذا لفه وجمع ابو و جنس اولميـان خرمایه دینور علی‌قول بر نوع خرما اسمیدر ياخود چکردکدن یتشوب نه جنس‌اولدیغی و اسمی نه‌اولدیغی معلوم اولمیانه دینور و جمع قیامته اطلاق اولنور یوم الجمع یوم القیامه در وخاصـة صمغ احمره دینور و جماعت انسانی‌یه دینور جمعی جموع‌در وجمع ممه‌لری صرار ایله بغلو اولان ناقه‌نك سودینه دینور نته‌که فواق باهله‌نك یعنی ممه‌سی‌بغلو اولمیانك سودینه‌دینور ومزدلفه‌یه اطلاق اولنور آنده ناس مجتمع اولدیغیچون (یوم جمع) یوم عرفه‌در (ایام جمع) ایام منادر (جمع الثیاب) نسوانك ازار و برقع‌طوتنوب‌کلینلك حدینه بلوغلرندن کنایه‌در يقال جمعت الجارية الثياب‌اذا شبت و ثیابدن مراد جاروواستلك ویشمقدر وجمع نسایه قربان ایلمکدن کنایه اولور تقول ما جمعت بامرأة قط و عن امرأة ای مابنیت (الجمیع) امیر وزننده بو دخی جماعت انسـانی‌یه دینور و ممه‌سی صرار ایله بغلو اولان ناقه‌نك سودینه دینور و برکمش نسنه‌یه دینور شیٔ مجموع معناسـنه و عسکره اطلاق اولنور و بر ارایه برکمش قبیله خلقنه دینور وجمیع اعلام ناسدندر (المجموع) شورادن بورادن برکمش نسـنه‌یه دینور نقدر شیٔ واحدکبی جمع اولنمامش ایسـه‌ده (الجامع) اعلام ناسدندر و ابتدا کبه‌لکی اولان دیشی مرکبه دینور يقال اتان جامع اذا كانت حلت اول ما تحمـل و بازل اولدیغی حالده مخلف اولان دوه‌یه دینور بازل آزی دیشنی یاران و مخلف اول کرته‌یی متجاوزاولان دیمکله آزی‌یی یارمق حدنی کچدکدنصکره یارمش اولان اولور مؤنثی جامعه‌در يقال جمل جامع و ناقة جامعة اذا اخلفا بزولا ولا يقال هذا الابعداربع سنين و پالان و ایر قیاتمغه‌ده صالح اولان طواره اطلاق‌اولنور يقال دابة جامع اذا صارت تصلح للاكاف و السرج و بیوك قزغانه دینور يقـال قدر جامع وجامعة ای عظيمة وجامعه طوتساق بیونه کچوره‌جك دمور باغه دینورکه اللرنی بیونه جمع ایدر لاله تعبیر اولنور يقـال اخرج فی‌جامعة ای الغل (مسجد الجامع والمسجد الجامع) ایکیسیده لغتلردرکه مراد جمعه مسجدیدر ایکنجی‌یه جامع صفتدر و اولده مضافدر

شیٔ نفسنه مضاف اولمق محذورندن ناشی مسجد الیوم الجامع ایله مأولدر وعندالبعض
بو ترکیب خطادر شارح درکه بونی تخطئه ایدن همان لیث لغویدر یوخسه بقلة
الحمقاء کبی متاولدرکه بقلة الحبة الحمقاء دیمکدر و امام فراء لفظلر مغایر اولدیغی
صورتده اضافتی تجویز ایلدی نته‌که دین القیمه بو قبیلدندر و موصوفك صفته
اضافتی ذایعدر انتهی (جامع الجار) بحر قلزم ساحلنده اهل مدینه‌یه مخصوص
بر لیمان آدیدر و جامع غوطهٔ دمشقده بر قریه آدیدر (الجامعان) بغداد ایله کوفه
بیننده حله ایله مزیدیه‌یه اطلاق اولنور (الجماع) کتاب وزننده بو دخی بیوك
تجره‌یه دینور جمعی جمع کلور جیمك ضمیله یقال قدر جماع ای عظیمة وعدد جهتیله
مجتمع اولان شیئه دینور بو ملابسه ایله مفرد مقابلی اولان جمعه اطلاق اولنور
یقال جماع الخباء الاخبیة (الجماع) رمان وزننده قبائل متفرقه‌دن بر کمش دیرنتی
اخلاط ناسه دینور یقال تجمعت جماع الناس ای اخلاطهم من قبائل شتی وهر شیئك
اصلنك کور وطورطوب و جمعیتلو اولان یرینه دینور قال الشارح وفی حدیث
ابن عباس قوله تعالی [وجعلناکم شعوبا وقبائل] قال الشعوب الجماع والقبائل الافخاذ
فالجماع مجتمع اصل کل شیٔ اراد منشأ النسب واصل المولد و جماع مطلقا بر آرایه
کلوب درطوپ اولمش نسنه‌یه دینور نته‌که جماع الثریا اولکرك کواکب مجتمعه‌دن
وجماع الکف یومرقدن عبارتدر (المجمع) مقعد وزننده (والمجمع) منزل وزننده
اسم مکانلردر جمع اوله‌جق محله دینور وزن اخیر شاذدر ومجمع مقعد وزننده
اوتسز صوسز خالی یره اطلاق اولنور ارض قفر معناسنه و بولدیغه سلیم اطلاقی
کبی تفأل قبیلندندر و مجمع بر ارایه برکمش قوملغه اطلاق اولنور و هذیل بلادنده
بر موضع آدیدرکه آنده بر وقعه اولمغله یوم المجمع معروفدر (الجمع) جیمك
ضمیله برکدرلمش نسنه‌یه دینور بو مناسبتله یومرغه جمع الکف اطلاق اولنور
یقال ضربه بجمع الکف وهوحین یقبضها جمعی اجماع کلور و مکتوم و مستور
نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال امرهم بجمع ای مکتوم و مستور و باکره قیزه اطلاق
اولنور یقال هی من زوجها بجمع ای عذراء وهپ وجله معناسنه در یقال ذهب
الشهر بجمع ای کله بو معناالرنك مجموعنده جیمك کسریله‌ده جائزدر و جمع جیمك
حرکات ثلاثیله بکر قیزه یاخود کبه خاتونه یاخود حملی آغرلشوب وقتی چاتمش
اولاننه اطلاق اولنور یقال ماتت بجمع ای عذراء اوحاملا اومثقلة (الجمعة)
غرفه وزننده بر آوج نسنه‌یه دینور تقول اخذت جمعة من تمر ای قبضة منه
وجمعه بر کمش نسنه‌لره دینور مجموعه معناسنه (یوم الجمعة) جیمك ضمی ومیمك
سکونیله وضمتیله ومیمك فتحیله همزه وزننده عید المؤمنین اولان یوم معروفدر
فارسیده آذینه دینور ناس جامعه جمع اولوب و جمع ایلدیکیچون اطلاق اولندی

جمعی جمع کلور صرد وزننده وجمعات کلور جیمك ضمی ومیمك سکونیله وضمتیله ومیمك فتحیله وجمعه الفت وامتزاج معناسنه مستعملدر تقول ادام الله جمعة ماینکما ای الفة ماینکما (الجمعاء) صحراء وزننده یك قوجه ناقه یه اطلاق اولنور یقال ناقة جمعاء ای هرمة واعضاسی مجتمع و تام اولوب نقصان ترتبندن و عیوبدن سالم اولان بهیمه یه اطلاق اولنور یقال بهیمة جمعاء اذا کانت لم یذهب من بدنها شیء وجمعاء اجمع لفظنك مؤنثیدر واجمع لفظی لفظا واحد و معنا جمعدر مذکری تأکید محض ایچون ایراد اولنور جمعی اجمعوندر تقول اخذت حق اجمع وجاء نی القوم اجمعون و بو مبحث بصع ماده سنده ذکر اولندی ویقال جاؤا باجمعهم بفتح المیم ویضم ای کلهم صورت ثانیه ده جمع لفظنك جمعی اولور کلب و اکلب کبی (الجوامع) جامعه نك جمعیدر و منه الحدیث [اوتیت جوامع الکلم] ای القرأن زیرا الفاظ یسیره ده معانیء کثیره مجتمعدر وجاء فی صفته علیه السلام [انه کان یتکلم بجوامع الکلم] ای انه کان کثیر المعانی قلیل الالفاظ (جماع) شداد وزننده (وجماعه) قتاده وزننده (وجماعه) ثمامه وزننده اسامیء رجالدندر (الاجماع) همزه نك کسریله اتفاق معناسنه در یقال اجمع القوم علیه اذا اتفقوا وناقه نك مجموع ممه لرینك باشلرنی چکوب برارایه کتوروب بغلمق معناسنه در یقال اجمع الناقة اذا صر اخلافها جمع مترجم دیرکه جمع لفظی عمر وزننده عدل تحقیق ووصف اصلی علتلریله معدول وغیر منصرفدر جمله معناسنه واجماع طاغنق نسنه یی برکدرمك معناسنه در یقال اجمع امره بعد تفرقة اذا جعله جمیعا وبر نسنه نك تدارکنی کوروب حاضرلمق معناسنه در تقول اجمعت کذا ای اعددته ویاش نسنه یی قورتمق معناسنه درکه اجزاسی نوعا مجتمع اولور تقول اجمعته اذا جففته وایبسته وبرایشه عزم قلبله قصد ایلمك معناسنه درکه جمع نیتی مستلزمدر تقول اجمعت الامر وعلیه اذا عزمت علیه وقوله تعالی [فاجمعوا امرکم وشرکائکم] ای وادعوا شرکائکم لانه لا یقال اجمعوا شرکائکم اوالمعنی اجمعوا مع شرکائکم علی امرکم خطاب مزبور نوح علیه السلام لساننددرکه قومنه امر ایلمشدر بعض مفسرین شرکائکم لفظنی فعل محذوفه مفعول اعتبار یله وادعوا شرکائکم تقدیر ایلدیلر زیرا اجماع جمع ایلمك معناسندن اولورسه اجمعت شرکائی دینور واکر عزم معناسنه اولورسه شرکاه اوزره عزیمت صحیح دکلدر پس وادعوا تقدیرینه محتاجدر حتی ابی رضی الله عنه [فاجمعوا امرکم وادعوا شرکائکم] قرأت ایلدیلر وعند البعض واومع معناسنه اولمغله حاصل معنا استعانه وتقرب ادعاسنده اولدیغکز شرکاء ایله بالمعیه بنم ازاله واهلاکه دائر ترتیب ایلدککز مصلحتکزه جد واقدام ایله عزم یاخود اسبابنی جمع واحتشاد ایله سعی واهتمام ایلیه سز دیمك اولور واجماع یغمور هر یره یاغوب قپلامق معناسنه

مستعملدر يقال اجمع المطر الارض اذاسال رغابها وجها دها كلها ودوه‌لرى‌طوپليوب
جله‌سنى سوروب كوترمك معنا سـنه مستعملدر يقال اجمع الابل اذاساقها جميعا
(المجمع) مكرم وزننده عزيمت اولنمش نسنه‌يه دينور يقال امر مجمع اى معزوم
(المجمع) محسن وزننده قيتلق وقوراق يله اطلاق اولنور تخفيف معناسـندندر
يقال عام مجمع اى مجدب بعضلر بونى اوجوزلق بره سوق ناس ايلديكيچون تجوز
ايلمشلر (المجمعة) مكرمه وزننده شول خطبه‌يه اطلاق اولنوركه اكا خلل داخل
اولمامش اوله مراد الفاظ ومعانيسى فصاحت وانتظام وجمعيت اوزره اولا ندر يقال
خطبة مجمعة اذاكانت لم يدخلها خلل (التجميع) برنسنه‌يى كركى كبى ياخود
چوق بركدرمك معناسـنه‌در يقـال جمع القوم اذا بالغ فى جمعه وقولجقه طـاوق
يمورطه‌لر ينك جله‌سنى بركدروب قارنى آلتنه آلمق معناسـنه در يقال جمعت
الدجاجة بيضها اذا جمعتها فى بطنها (الاجتماع) افتعال وزننده بركمك معناسنه‌در
يقـال اجتمع القوم ضدّ تفرق و يقـال اجدمع بقلب التاء دالا مترجم ديركه
درةالغو اصده مسطور اولديغى اوزره اشبو اجتمع مادهسى مشاركت ايچون اولمغله
اجتمع فلان مع‌فلان ديمك اوهامدندر صواب اولان اجتمع فلان وفلان ديمكدر زيرا
فعل فاعلينك برنسنه اسناد اولندقده فاعل آخر اول مسند اليه اوزره واوايله‌عطف
اولنمق لازمدر و واومطلقا اشتراكه دال اولمغله موطن مزبوره تخصيص اونمشدر
انتهى واجتماع برآدم غايت شبابه بالغ اولوب صقالى قرارنى بولوب دوزلمك معناسنه
مستعملدر يقال اجتمع الرجل اذابلغ اشده واستوت لحيته (التجمع) تفعل‌وزننده
برنسنه پريشان اولميوب مجتمع اولمق معنا سـنه در يقال تجمع الشئ ضد تفرق
وشورادن بورادن برارايه كلوب بركمك معنا سنه در يقال تجمع القوم اذا اجتمعوا
من ههنا وههنا (الاستجماع) بودخى بر نسنه پريشـان اولميوب جمعيتلو اولمق
معنا سـنه در يقـال استجمع امره اذاتجمع واطرافدن كلوب بريره جمع اولمق
معنا سنه در يقال استجمع السيل اذا اجتمع له كل مايسره يعنى سرور ونشاطه دائر
امور وحاجاتى طرف طرف نظام اوزره كلوب مجتمع اولسه لر وسكر تمكدن آت
جله‌ٔ اقتدارى جعله صرف وسع ايلمك معنا سنه مستعملدر يقال استجمع الفرس
جريا اذابالغ (المجامعة) مفاعله وزننده مباضعه معناسنه‌در كه وطئ ايلمكدر يقال
جامعها اذا باضعها وبركسه ايله برخصو صده اجتماع ايلمك معنا سنه در يقال جامعه
على امركذا اذا اجتمع‌معه (المجتمع)اسم فاعل بنيه سيله تيز تيز يورويجى‌آدمه اطلاق
اولنوركو ياكه آديملرى ايله اجتماع ايدر يقـال مشى مجتمعا اى مسرعا فى‌مشيه
(الجندعة) قنفذه وزننده يغمور دن صو بوزنده حاث اولان قبار جغه دينور
جمعى جناد عدر وشر وشور دن پايچه پايچه ظهوره كلان شـيئه دينور كه مراد

ابتدالر يدر يقال تدب الجندعة والجنادع وهى مادب من الشر اى اوائله وجنادع حشرات ارضه دينور على قول ترلا صيجانلربنك يوه لرنده اولان چكركه لره دينور وجنادع الشر اوائلندن عبارتدر كه ذكر اولندى وجنادع آفات وبلايايه اطلاق اولنور وآدمى آزرده ومكدر ايدن كلماته اطلاق اولنور (الجنع) فتحتينله (والجنيع) امير وزننده مطلقا كوچك خرده اونجغزلره دينور على قول جنبع حبة السوداء كبى آغاجى اوزره اولان خرده دانه لره دينور اغاجندن آيرلدقده اطلاق اولنمز (الجوع) جيمك ضميله آجلغه دينور كه اسمدر تقول اخذنى الجوع وهو ضد الشبع (الجوع) جيمك فتحيله (والمجاعة) مثابه وزننده مصدرلردر آجقمق معناسنه در يقال جاع الرجل يجوع جوعا ومجاعة ضد شبع وتقول العرب هومنى على قدر مجاع الشبعان اى على قدر مايجوع يعنى فلان بندن شومرتبه بعيددر كه بنم يانمدن آنك مقرينه برطوق آدم وارنجه قدر آجيقور كما يقال على قدر معطش الريان وجوع ومجاعه بك آرزو مندومشتاق اولمق معناسنه مستعملدر يقال جاع اليه اذا عطش واشتاق ومن الامثال * سمن كلب بجوع اهله * اى بوقوع السواف اى انهلاك فى المال يعنى كلبك سموزلكى صاحبنك آج قالمسى سببيله در كه مراد صاحبنك دواب ومواشيسنه قيرغين دوشمسيله در بركمسه نك سوء حالى شخص آخرك حسن حالنه سبب اولدقده ضرب اولنور بعضلر ديديلر كه كلب برآدمك اسميدر شر وتعرضندن برقوم خوف وخدشه يه تابع اولمغله امنيت ايچون آندن بررهن معتبر طلب ايتدكلرنده خاتوننى ارهان ايلمشيدى بعده بنه راحت طورميوب مزبورلره تعرض وجابجا دواب ومواشيلرنى نهب وغصب ايلمكدن خالى اولمز ايدى ومرهونه سى اولان زوجه سنى فدا ايلمكله مرقوملرك يانسنده قالوب حقنده مثل مزبورى ايراد ايلديلر (الجايع والجوعان) سكران وزننده وصفلر در آج كمسيه دينور مؤنثى جايعه وجوعى در سكرى وزننده جمعلرى جياع در جيمك كسريله وجوع در ركع وزننده (ابن جاع) قله يعنى كهله سى آجيقنك اوغلو ديمكدر بركمسه نك لقبيدر تأبط شرا كبى (ربيعة الجوع) ابن مالك بن زيد در كه تميمدن برجماعتك پدر يدر (جايعة الوشاح) قالقق قارنلى اولميوب كوكسى وقارنى دوز يانق وبوفقه رق اولان خاتونه اطلاق اولنور يقال امرأة جايعة الوشاح اى ضامرة البطن (عام مجاعه ومجوعه) مرحله وزننده قيتلق سنه سيدركه انسان وحيوان آج ومحتاج قالورلر جمعلرى مجاويع در يقال هذا عام مجاعة ومجوعة اى فيه الجوع (الاجاعة) همزه نك كسريله آجقدرمق معناسنه در يقال اجاعه اذا اضطره الى الجوع ومنه المثل * اجع كلبك يتبعك * كلبكى آجقدر كه سنك اكسه كه دوشه ديمكدر لئيم وفرومايه يى دائما برتقريبله كند يكه محتاج ومراجع

ايله كه يانكدن آيريلوب بر يره كتمز ديبجك محلده ايراد اولنور (التجويع) بودخى آجقدرمق معناسـنه در يقـال جوعه بمعنى اجاعه (التجوع) تفعل وزننده عن قصد آجقمق معنا سـنه در يقال تجوع الرجل اذا تعمد الجوع (المستجيع) دائما آج طورر اولان آدمه دينور يقال رجل مستجيع اذا كان لاتراه ابدا الاوهوجايع

(* فصل الخاء المعجمة *) (خبتع) باى موحده وتاى فوقيه ايله قطرب وزننده برموضع آديدر (الخبدع) قنفذ وزننده قوربغه يه دينور (خبذع) ذال معجمه ايله جعفر وزننده همدان قبيله سندن برقبيله پدريدركه ابن مالك بن ذى يارق در (الخبروع) عصفور وزننده قوعجى يه دينور يقال رجل خبروع اى نمام (الخبرعة) دحرجه وزننده قوغجيلق ايلمك معنا سنه در يقال فلان يخبرع اى ينم (الخبع) طبع وزننده اقامت ايلمك معنا سنه در يقال خبع بالمكان خبعا من الباب الثالث اذا اقام به وكيرمك معنا سنه در يقال خبع فيه اذا دخل واورتوب كيزلمك معنا سنه در كه خبأ لفظنده لغتدر يقـال خبعه اذا خبأه (الخبوع) قعود وزننده چوجق اغلامقدن نفسى كسيلوب سسى چقمز اولمق معنا سنه دركه اوغونمق تعبير اولنور يقال خبع الصبى خبوعا اذافحم من البكاء (الخباع) كتاب وزننده بنو تميم لغتنده خباء معنا سـنه دركه قيل چادره وآلاجغه دينور ذكر اولنان خبء لفظنده در (الخبعة) خانك ضميله همزه وزننده نسوان وصفنده در هميشه طلعه لفظنه مقارن ذكر اولنور كاه اورتنوب كاه آچلوب كنديسنى عرض ايدن عورته دينور يقال امرأة خبعة طلعة اذا كانت تختبى تارة وتبد واخرى (الخيتروع) حيز بون وزننده برحال اوزره بر قرار اولميان اويناق متلونه عورته دينور يقال امرأة خيتروع اذا كانت لا تثبت على حال (الختع) منع وزننده (والختوع) قعود وزننده كيجه قرا كوسنده يوله چقوب ياكليه رق طوغريجه سمت مقصودينه كتمك معنا سنه در يقال ختع الرجل ختعا وختوعا من الباب الثالث اذاركب الظلمة بالليل ومضى فيها على القصدوناكهانى بركسـه اوزره هجوم ايلمك معنا سـنه در يقـال ختع عليهم اذاهجم وقاچوب كتمك معنا سنه در يقال ختع العبد اذاهرب وسرعت ايلمك معنا سنه در يقال ختع الرجل اذا اسرع وصرتلان طوپال طوپال يكديره رك يوريمك معنا سـنه در يقال ختعت الضبع اذا عجت ويغور ناقه نك اكسـه سنده آديملرنى صيق صيق اتارق يابجه يابجه واره مق معنا سنه در يقال ختع الفحل خلف الابل اذاقارب مشيه وسراب نابديد اولمق معنا سـنه در يقـال ختع السراب اذا اضمحل (الختع) صرود وزننده صرتلانه دينور وبلد حاذق واستاد قولاغوزه دينور يقال فلان ختع اى حاذق فى الدلالة (الختع) كتف وزننده (والختوع) صبور

وزننده (والخوتع) جوهر وزننده بونلرده اوزواستاد قولا غوزه دينور وخوتع
برنوع كوكچل سينكه دينوركه اوتلقلر ايچره اولور وطوشان ياوريسنه دينوروحرص
وطمع معناسنه در (الخوتعة) زوبعه وزننده بودور كشي‌به دينور وبنى عقيله دن
بركسه‌دركه * اشام من خوتعة * مثلنك وآخر البز على القلوص * مثلنك منشأيدر اصلى
بودركه كثيف بن عمرو التغلبي ايله زبان الذهلى اولادندن عمرو ميانده برواقعهٔ
سابقه اولمغله انتقام ايچون كثيف دائما عمروك فرصتنه مترقب ايدى بركون عمروك
دوه‌لرى اوبه‌سندن فرار ايلمكله برادرلرى ايله دوه طلبنه چقوب بر محلده يتشوب
طونديلر برنى ذبح وكباب ايدوب اورته‌يه كتورديلر مزبور خوتعه بوحاله مطلع
اولدقده سرعتله كثيفه واروب عمروك برادرلر يله تنها اولديغنى اخبار ايلمكله
كثيف همان اعوان كثيره ايله بنوب عمرو اوزره هجوم ايلدى عمرو ناچار مراجعته
بشليوب يا كثيف بزى قتل واعدام ايلديكك صورتده قبيله‌لرمز ميانده نيجه زمان
آتش حرب وقتال اشتعال بوله جقدر كل اول آتشى اشعال ايلمه ديدكده كثيف
بردرلو لهيب كينه‌سنى اطفا ايده ميوب ممكن دكل سنى و برادرلركى البته قتل
ايده جكم ديدى عمرو بارى برادرلرمى اطلاق ايله زيرا آنلرك سنكله اولان
ماجرامزده صنع ومدخللرى يوقدر واكسه‌لرنده پدرلرى اولمغله بندن زياده انلرى
طلب ايدر ديدكده كثيف ملزم اولميوب مجموعنى قتل ورؤس مقطوعه‌لرنى بر
طوبره‌يه وضع وعمروك دهيم نام ناقه سى بيونه تعليق وتسييب ايلدى ناقه دخى
طوغرى عمروك منزلنه كلوب عمروك پدرى زبان چادرى اوكنده اوتورركن كلوب
چوكدى زبانك جاريه‌سى واروب طوبره‌يى خارجندن اليله يوقلدقده ياسيدى
اوغللرك دوه قوشى يمورطه‌لرى بولوب طوبره‌يه قومشلر ديدى پس زبان يمورطه
ظنيله الني طوبره‌يه صالوب كله‌لرى طشره چقردقده قضيه‌يه واقف اولمغله يابقيوب
برقلقان ايچره وضع وآخر البز على القلوص كلامنى ايراد ايلدى يعنى بنم اولادلرمى الك
صكره كوروب كوره‌جكم بودر بوندنصكره كوره‌جكم يوقدركه مراد دوه‌لر اوزره
كتوره جكلرى سلب وغنيمتلرى بودر من بعد كتوره جكلرى قالمدى ديمكدر انقطاع
امراوزره تأسف موقعنده ضرب اولنور واقعا آندنصكره بنوعقيله ايله قبيلهٔ زبان
بيننه حرب وقتال دوشوب مدت مديده ممتد اولوب انجام كار كثيف طرفنى بالجمله
مظهر تيغ تبار ايلديلر وبرسوزى صحيح سويلين حقنده دخى * اصح من خوتعة * مثل
اولمشدر زيرا وجه‌مسروداوزره كثيفه طوغرى خبرويرمشدر (الختعة) تمره وزننده ديشى
قبلانه‌دينور (الختيعه) سفينه وزننده‌شول درى‌پارەسنه‌دينوركه‌اوق اتان‌برمغنه صارار
زهكير ديد كلر يدر (الختاع) كتاب‌وزننده الدوانه‌دينوركه‌اوق اتانلر اللرينه كيرلر
بازداركبي فارسيده دستبان دينور مؤلف الدستبانات ايله تفسير ايلمكله ظاهرا

ختاع جمع اولور پس مفردی ختاعه‌در (الختيع) اميروزننده آفت وداهيه معناسنه‌در يقال رماه الله بالختع اى الداهية (الانختاع) انفعال وزننده سير وسياحت ايلمك معناسنه‌در يقال انختع فى الارض اذا ذهب (الختلعة) دحرجه وزننده بيابانه چقمق معناسنه در يقال ختلع الرجل اذا ظهر وخرج الى البدو (الخوثع) ثاى مثلثه ايله جوهر وزننده لئيم وناكسه دينور يقال رجل خوثع اى لئيم (الخدرعة) دحرجه وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال خدرع الرجل اذا اسرع (الخدع) خانك فتحى وكسريله بر آدمى آلدايوب آكاه اولمديغى سمتدن اكا ضرر قصد ايلمك معناسنه در تركيده رنك وآل ودوباره ايلمك ونقش كچملك تعبير اولنور يقال خدعه خدعا من الباب الثالث اذا ختله واراد به المكروه من حيث لايعلمه وكلو قسمى بوسنه كيرمك معناسنه مستعملدر كه خدعه ايله كيرر يقال خدع الضب فى حجره اذا دخل وآغزده توكرك قورىمق معناسنه مستعملدر يقال خدع الريق اذا يبس وجوانمرد اولان آدم امساك ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خدع الكريم اذا امسك ولباسى ايكى قات ايلمك معناسنه‌دركه مراد آستار كچورمكدر شارح بوكونه تحرير ايلمشدر يقال خدع الثوب اذا ثناه ويغمور آز ياغمق معناسنه مستعملدركو ياكه سنين سابقه‌يه نسبت خدعه ايلمشدر يقال خدع المطر اذا قل وامور واحوال مختلف ومختلط اولمق معناسنه مستعملدر يقال خدعت الامور اذا اختلفت وبرآدمك مالى آز المق معناسنه مستعملدر يقال خدع الرجل اذا قل ماله وكوز ايچرو باتمق معناسنه‌دركه دخول الضب معناسندندر يقال خدعت عينه اذا غارت وكونشك جرمى غروب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خدعت عين الشمس اذا غابت وبازار كساده وارمق معناسنه مستعملدر يقال خدعت السوق اذا كسدت (الاختداع) افتعال وزننده بودخى الدايوب دوباره ايلمك معناسنه در يقال اختدعه بمعنى خدعه (الانخداع) انفعال وزننده آلدانمق معناسنه در يقال خدعه فانخدع وبازار كاسد اولمق معناسنه در يقال انخدعت السوق اذا كسدت وآلدانمغه راضى اولمق معناسنه‌دركه بيلەرك آلدانمق والدانمغى قبول ايلمكدن عبارتدر يقال انخدع فلان اذا رضى بالخدع (الخديعة) سفينه وزننده اسمدر الدامغه وآل وفنده دينور يقال هذه خديعة منه وخديعه اعرابه مخصوص بر درلو طعام اسميدر (الخدعة) ضربه وزننده بناء مره‌در بركره الدامق معناسنه در ومنه الحديث [الحرب خدعة] اى تنقضى بخدعة يعنى جنك حالى دشمن دشمنى بردفعه آلداتمغله تمام اولور ايكى‌يه حاجت قالمز پس بالدلاله حربده مكر وحيله ايلمكه مساغ اولديغى ظاهردر ولفظ مزبور خانك حركات ثلاثى ودالك سكونيله وخانك ضميله همزه وزننده دخى مرويدر خانك فتحنه كوره بناء مره‌دركه ذكر

اولندی وخانك ضمنه وكسرينه كوره اسمدر مكر و حيله معناسنه وهمزه وزننه
كوره مبالغه‌در خداع ومكار معناسنه‌كه اهل حربی غلبه امنيه‌سنه دوشوروب دلخواه
اوزره وفا ايلمديكی ملاحظه‌سنه مبنی‌در وافصح اولان خانك فتحيله در (وخدعه)
تمره وزننده غنی قبيله‌سی يوردنده برصو آديدركه بنو غتريف جماعتنه انتقال
ايلدی وبرخاتونك وبرناقه نك اسملر يدر (الخادعة) تلون واختلاف اوزره اولان
چارشويه‌وصف‌اولوركه‌گاه كاسدوگاه رايج اوله يقال سوق خادعة ای‌مختلفة متلونة
وخادع بوقلمون كبی متلون خويه وصف اولور يقال خلق خادع ای متلون وشول
دوه‌يه اطلاق اولنوركه چوكدكده اياقلرينك صكيرلری بجاغنه چكيلوب كيدر اوله
يقال بعير خادع اذا برك زال عصبه فی وظيف رجله وگاه بللو وگاه بلورسز
اولان يوله اطلاق اولنور يقال طريق خادع اذا كان يبين مرة ويخفی اخری
(الخويدع) مصغر بنيه سيله وجه مذكور اوزره خادع ديدكلری دوه‌نك چوكدكده
بجاغنه چكيلن سكرينه دينور يقال بعيرخادع وبه‌خويدع (الخدوع) صبور وزننده
شول ناقه‌يه اطلاق اولنوركه گاه سودنی ادرار ايدوب وگاهی چكر اوله يقال
ناقة‌خدوع‌اذا كانت تدرمرة القطروترفع لبنها اخری وگاه‌بللووگاه بلورسزاولان يوله
اطلاق اولنور خادع كبی ودائما ناسی آلدايوب مكر وفريب ايدر اولان دوباره‌جی‌يه
دينور يقال رجل خدوع ای الكثير الخداع (الخدعة) همزه وزننده بودخی
دائما ناسی الدا ديجی مكار وقلا شه دينور يقال رجل خدعة ای الكثير الخداع
وخدعه تميمدن بر قبيله اسميدركه ربيعة بن كعب در وخدعه دهر وزمانك اسميدر
(الخدعة) غرفه وزننده شول كمسيه دينوركه ساده‌دل اولمغله دائماناس كنديسنی
آلدادر اوله يقال رجل خدعة اذا كان يخدعه الناس كثيرا (الخيدع) حيدر
وزننده شول كمسيه دينوركه اصلاد وسنلغنه اعتماد اولنميه يقال فلان خيدع ای‌لايوثق
بمودته وغول يابانی‌يه دينوركه انسانه يوللرده مكر وخدعه ايدر وبو جادو
ديدكلريدر وشهر اهدن صاپوب كيفيتی نامعلوم اولان يوله اطلاق اولنور يقال
طريق خيدع ای‌مخالف للقصد وسرابه اطلاق اولنوريقال غرهم الخيدع ای‌السراب
وحيله كارقورده دينور يقال ذئب خيدع ای‌محتال (الخدع) كتف وزننده بری
اونه‌تلكولك ايدن كلره وصف اولوركه صيادنی اويناتدر يقال ضب خدع ای‌مراوغ
(الاخدع) خادعدن افعل تفضيلدر ومنه‌المثل * اخدع من‌ضب * زيراكلر قسمی
يواسنی ايكی قپولی ايدر وكلرك عقرب‌ايله يك‌انفتی اولمغله دائمايوه سنك اغزينه قريب
يرده عقرب ايو ايدر تاكه‌صياد الني ايجرويه ادخال ايلدكده لدغ ايليه واخدع ايكی
حجامت موضعلرنده برر طمر اسميدركه شاطمردن منشعبلردر اخادع جمعيدر ايكی
طمر فلوا خدعان دينور يقال احتجم علی الاخدعين وهو عرق فی المحجمتين وهو

شعبة من الوريد وهما اخدعان (المخدوع) اخدع:بدكلري عرق مذكوري
كسلمش آدمه دينور يقال رجل مخدوع اذا قطع اخدعه (الخداعة) علامه
وزننده مبالغهٔ مؤنثدر بومناسبتله شول سنه‌يه اطلاق اولنوركه اشجار واثمار
ونباتاتك نشو ونماسی قليل اوله‌كه مراد بركتی اولميان سنه‌در يقال سنون خداعة
ای قليلة الزكاء والريع مؤلف بو نكله اشبو حديثه تلميح ايلمشدر [تكون
قبل الساعة سنون خداعة] قال فی النهاية ای تكثر فيها الامطار ويقل الريع
فذلك خداعها لانها تطمعهم فی الخصب بالمطر ثم تخلف وقيل الخداعة القليلة المطر
من خدع الريق اذا جف (الخادعة) شول كوچك قپويه اطلاق اولنوركه بيوك
قپو ايچره اوله و بر او واوطه ايچره اولان مابين وقولتق اوطه‌سی كبی اوطه‌يه
دينور يقال وضعه فی الخادعة وهو البيت فی جوف البيت (المخدع) منبر وزننده
(والمخدع) محكم وزننده خزانه معناسنه‌دركه خزينه او طه‌سنه وكيلاره
شاملدر امساك واخفاء معنالرندندر يقال خبأ الشیء فی المخدع والمخدع ای الخزانة
(الاخداع) همزه‌نك كسريله برشيئی شیء آخره محكم بغلق معناسنه‌در يقال
اخدعه اذا اوثقه الی الشیء و بر كمسه‌يی برآخر كسيه خدعه ايتدرمك معناسنه‌در
يقال اخدعه اذا حمله علی الخدعة (المخدع) معظم وزننده شول آدمه دينوركه
بالدفعات مكرو خدعه‌لره اوغرامغله اول طريقلره عارف وآگاه ومتبصر اوله‌كه
من بعد دوباره‌يه كتورلمسی كوچ اولور يقال رجل مخدع ای مجرب قدخدع
مرارا (التخديع) ضربه‌نك ايچريسنه نفوذ واعضاسنی قطع ايلمامك وجهيله
الت جارحه اورمق معناسنه‌در يقال خدعه بالسيف اذا ضربه ضربا لاينفذ ولايحيك
(التخادع) تفاعل وزننده آلدانمامش كمسه‌الدانمش صورتنی كوسترمك معناسنه‌در
يقال تخادع الرجل اذا اری انه مخدوع وليس به (المخادعة) مفاعله وزننده الدامق
معناسنه‌در يقال خادعه بمعنی خدعه وقوله تعالی [يخادعون الله والذين امنوا
وما يخدعون الا انفسهم] الاية فالمراد اظهار غير مافی النفس يعنی اشبو آيت
كريمه‌ده مخادعه استعارهٔ تبعيهٔ تمثيليه وجهيله‌در زيرا منافقينك كفری ضميرلرنده
اضمار وصورتا ايمان اظهار ايلمك معامله‌لری مخادعين معامله‌سنه تشبيه اولنمغله
مخادعه لفظی استعاره اولندی ومؤمنينه مخادعه‌لری بعينه خدای متعاله
مخادعه‌در وخدعه‌لر يالك كندی نفسلرينه محصور اولمسندن مراد خداعلرينك
ضررو دائره‌سی بالآخره كنديلره عائد اولمسيدر واكر مخادعه مشاركت ايچون
اعتبار اولنورسه معامله بالمثل طريقيله اولوركه منافقلر صورتا ايمان واسلام ارائتيله
صلوة وصيام كبی احكامه قيام ايلدكجه طرف الهی ونبويدن دخی كنديلر حقنده
عصمت دماء وحصهٔ غنايم كبی مسلمين احكامی اجرا اولنور ايدی ومورق العجلی

مابخدّعون عنوانيله قرأت ايلدى يانك وخانك فتحى ودال مشدده نك كسريله كه بخندعون اراده سنه مبنى در يعنى اصلى يخندعون ابدى ومخادعه ترك ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خادعه اذا تركه (الخداع) كتاب وزننده منع معناسنه در تقول عاقنى منه خداعه اى منعه وحيله معنا سنه در يقال ظفر به بالخداع اى الحيلة (التخدع) تفعل وزننده عن قصد آلداتمق معنا سنه در يقال تخدع له فلان اذا اذا تكلف الخداع (الخذع) خانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله قيمه قيمق معنا سنه در كرك اتاولسون وكرك قباق وخياركبى صلابتسز نسنه اولسون يقال خذع اللحم ومالا صلابة فيه خذعا من الباب الثالث اذا حززه وقطعه فى مواضع (الخذيعة) سفينه وزننده شام اهاليسنه مخصوص بردرلو طعام اسميدر قيمه ايله ترتيب ايدرلر (المخذعة) مكنسه وزننده بجاغه دينورسكين معنا سنه (الخيذع) صيقل وزننده عيب ونقيصه معنا سنه در يقال مافيه خيذع اى عيب (خذع مذع) عنب وزنلرنده وآخرلرى فتح اوزره مبنى اوله رق تارمار براكنده وپريشان معناسنه مستعملدر يقال ذهبوا خذع مذع اى متفرقين (المخذع) معظم وزننده كبابه دينور تقول اكلت مخذعا اى شواء وشول شجره وصف اولور كه بوقريسنى دواب اكل ايلمش ياخود قطع اولنمش ياخود اطرافى قطع اولنمش اوله يقال شجر مخذع اذا اكل اوقطع اعلاه اوهومافطع اطرافه (التخذيع) پاره پاره كسمك على قول اعضايى بدندن آيرمامق وجهيله كسمك ياخود ضربه يه نفوذ وقطع ايلمامك وجهيله قلج اورمق معناسنه در يقال خذعه بالسيف اذاقعة اومن غيرا بانة اوضربه ضربا لاينفذ ولايحيك (الخرشعة) زوبعه وزننده كوچكجه طاغ قله سنه دينور جمعى خرشع درو جمع صيغى خراشع در (الخرع) فرع وزننده يارمق معناسنه در يقال خرع الشئ خرعا من الباب الثالث اذاشقه (الخرع) فتحتينله قيون قسمنك قولغنه مخصوص ركونه نشانه دينور كه هر قولغنى اوزونلغنه ايكيشر پاره كسوب ذيلمكله اوج دليم ايدرلر اورته دليمى قولغك اوزرينه طوغرى صالنوب قالور وخرع بدنده اك واويناق يرلرنده اولان سلپوكلكه وكوشكلكه دينوركه بعضلرنده اولور يقال فى مفاصله خرع اى لين ورخاوة ومدهوشلغه دينور يقال اخذه منه خرع اى دهش وضعيف وزبون اولمق معناسنه در يقال خرع الرجل خرعا من الباب الرابع اذا ضعف و قيرلمق معناسنه در يقال خرع الشئ اذا انكسر و خرما اغاجلرينك بداق ديبلرنده اولان اومجه لرى كيدوب دوزلمك معناسنه در يقال خرعت النخلة اذا ذهب كربها (الخراعة) كرامه وزننده (والخروع والخرع) خالرك ضميله بدنده اك و اويناق يرلرى سلپوك وكوشك اولمق معناسنه در يقال خرع الرجل وخرع مفصله خراعة وخروعا وخرعا من الباب الخامس اذا لان واسترخى (الخرع) كتف وزننده (والخريع) اميروزننده

ضعیف وزبون آدمه دینور وخرع عمرو بن عبس نام شاعرك لقبیدركه عوف
بن عیطهنك جدیدر وخریع صارقق دوه دوداغنه دینور یقال للبعیر مشفرخریع
ای‌متدل وخراع دیدكلری علته اوغرامش ناقه‌یه دینور یقال ناقة خریع اذا كان‌به
خراع و روسبی عورته دینور یقال امرأة خریع ای‌فاجرة وشول خاتونه‌ومحبوبه‌یه
دینوركه تن و اندامی بغایت نرم و نازك اولمغله تازه نهال كبی ایكی‌طرفه میلان‌ایدر
اوله و قیریلوب بوكیلور اولور خریعه دخی دینور هایله یقال‌امرأة خریع‌وخریعة
اذا كانت تتثنی لینا (الخروع) صبور وزننده بو دخی‌خریعه معناسنه‌در (الخروع)
درهم وزننده برنوع نبات اسمیدركه رعی‌اولنمز تركیده كنه‌كرچك دیدكلری‌نباتدر
طشره مملكتلرده روستاییلر یاغنی چقروب شیروغن كبی یاقارلر و مواشی رعی
ایلسه قارنی شیشوب هلاك اولور و بو سمسم كبی مزروعاتدندر (الخریع) سكیت
وزننده عصفر اسمیدركه اسپور دیدكلری نباتدر علی‌قول قرطم اسمیدركه اسپورك
تخمیدر (الخراع) غراب وزننده ناقه‌یه مخصوص جنون علتنه دینور كذلك
ناقه‌یه مخصوص بر علتدركه بلی عمل وتحملدن منقطع اولوب چوكدیكی یردن
حركت و قیام ایده‌مز اولور (خرعون) خانك ضمیله سمرقند قضاسنده بر قریه
آدیدر (المخرع) معظم وزننده اخلاقی مختلف و متلون آدمه دینور یقال رجل
مخرع ای المختلف الاخلاق بوراده اخلاق انواع وافراد اعتباریله در و بو شق
معناسندن مأخوذدر (الاختراع) افتعال وزننده یارمق معناسنه‌در یقال اخترعه
اذا شقه وبلاسبق و بلا مثل بر نسنه انشا و پیدا ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
اخترعه اذا انشأه و ابتدأه و بر آدمه خیانت ایدوب مالندن اخذ ایلمك معناسنه
مستعملدركه مالنی یارمش اولور یقال اخترع فلانا اذا خانه واخذ من‌ماله واستهلاك
معناسنه در یقال اخترع ماله اذا استهلكه و بر كمسه‌نك طوارنی بر مدت بر آخر
كمسه ایچون سخره‌یه طتوب بعده كیرو رد ایلمك معناسنه‌در یقال اخترع الدابة
اذا تسخرها لغیره ایاماثم ردها (الانخراع) انفعال وزننده صویونمق معناسنه‌در
یقال انخرع الرجل اذا انخلع و بركمسه ضعیف وزبون و منكسر الوجود اولمق
معناسنه‌در یقال انخرع الرجل اذا انكسر وضعف و بر نسنه یاریلوب ریزه ریزه
اولمق معناسنه‌در یقال انخرعت‌القناة اذا انشقت وتفتتت (الخرفع) قنفذوزننده
هنوز نباتنده قوزاغی ایچره ایكن بوزیلوب فاسد اولمش پموغه دینور و غشر
اغاجنده اعرابك قاو اتخاذ ایلدكلری شیئه دینور وحلاجلنمش پموغه دینور خرفع
دخی دینور زبرج وزننده (الخزع) نزع وزننده‌كسمك معناسنه‌در یقال‌خزع‌الشیء
خزعا من‌الباب الثالث‌اذا قطعه و بر آدم رفقاء واصحابندن تخلف‌ایلمك معناسنه‌دركه
نفسنی انلردن قطع ایدر یقال خزع فلان عن صحبه اذا تخلف (التخزیع) بودخی

كسمك

کسمك معناسنه‌در يقال خزعه اذا قطعه (التخزع) تفعل وزننده بو دخی بر آدم
همدم و رفيقندن تخلف ايلمك معناسنه‌در يقال تخزع فلان عن اصحابه اذا تخلف
و بر نسنه‌يی پاره پاره کسمك معناسنه‌در يقال تخزع اللحم من الجزور اذا اقتطعه
و بر نسنه‌يی بينلرنده پاره پاره کسوب بولشمك معناسنه‌در يقال تخزع القوم الشیء
اذا اقتسموه قطعا (الخزاعة) ثمامه وزننده بر نسنه‌دن کسيلمش پارچه‌يه دينور
تقول ماذقت خزاعة من اللحم ای قطاعة وهی قطعة تقتطع منه و خزاعه ازد
قبيله‌سندن منشعب بر قبيله اسميدر ازد قبيله‌سی اطراف بلاده منتشر اولدقلرنده
انلردن تخزع يعنی تخلف ايلملريله خزاعه اطلاق اولندی (الخزعة) همزه وزننده
دائما ناسی ايشندن کوجندن عوق ايدن کمسيه دينور يقال رجل خزعة ای عوقة
(الخوزع) جوهر وزننده قوجه قاری‌يه دينور (الخوزعة) زوبعه وزننده
بيوك قوملقدن آيريلوب بولنمش قوملغه دينور (الخزعة) ضربه وزننده بر اياقده
اولان اغسقلغه دينور يقال به خزعة ای ظلع من احدی رجليه (الخزعة) خانك
کسريله ات پارچه‌سنه دينور يقال جاء و بيده خزعة من اللحم ای قطعة منه
(الخزاع) غراب وزننده اولومه اطلاق اولنور موت معناسنه (الانخزاع)
انفعال وزننده کسلمك معناسنه‌در يقال انخزع الشیء اذا انقطع و بر کمسه‌نك بيرلكدن
ياضعف و ناتوانلقدن بلی بوکلمك معناسنه مستعملدر يقال انخزع متنه اذا انحنى كبرا
وضعفا (الخسع) خانك فتحی و سينك سکونيله نفی و ازاله ايلمك معناسنه‌در
يقال خسع عنه كذا علی بناء المفعول خسعا من الباب الثالث اذا نفی عنه (الخسيعة)
سفينه وزننده (والخاسعة) بغايت خسيس و دنی کمسيه دينور يقال هو خسيعة
القوم وخاسعتهم ای اخسهم (الخشوع) قعود وزننده خضوع معناسنه‌درکه الچقلق
کوستوروب تواضع وضراعت ايلمکدن عبارتدر علی قول خضوع معناسنه قريبدر
وعلی رأی خضوع بدنه يعنی اعضاء وجوارحله تواضع ايلمكه وخشوع صوت وبصر
ايله تواضع واستكانته مخصوصدر يقال خشع له خشوعا من الباب الثالث اذا خضع له
اوهو قريب من الخضوع اوهو فی البدن والخشوع فی الصوت والبصر وخشوع سکون
و تذلل معناسنه مستعملدر قال الشارح ومنه قوله تعالى [وخشعت الاصوات للرحمن]
ای سکنت وذلت وخضعت وخشوع الكوكب يلدزك غروبه انوب جانمسندن
عبارتدر يقال خشعت الشمس اذا دنت من الغروب وخشوع دوه اورکجنك چوق
يری آشنوب همان برمقدارجه يری قالمق معناسنه مستعملدر يقال خشع السنام
اذا ذهب الاقله و بلغم توکورمك معناسنه‌درکه ترکيده آخرمق تعبير اولنور و بو
معنالازم اولور يقال خشع جراشی صدره فخشعت هی ای جراشيه اذا القی بزاقا
لزجا (الخشعة) خانك کسريله شول چوجغه دينور که وقت ولادتی حلولنده

ثالث

والدهمی وفات ایلمکله قارنی یار یلوب اخراج اولنمش اوله شارح دیرکه بوراده الصبی یلزق عنه بطن امه نسخه‌لری خطادر صواب اولان یبقر عنه عبارتیله اولمقدر نته‌که جمیع امهاتده بو رسمه واقعدر (الخشعة) غرفه وزننده ارض غلیظه‌دن بر قطعه‌یه دینور و یره یاپشق یصتم تپه‌یه دینور جمعی خشع در صرد وزننده (التخشع) تفعل وزننده تضرع وتذلل معناسنه‌در یقال تخشع له اذاتضرع (الخضارع) علابط وزننده (والمتخضرع) متدحرج وزننده تقلید و تکلفله جومردلك داعیه‌سنده اولان بخیله دینور یقال رجل خضارع ومتخضرع ای بخیل متسمح (الخضوع) قعود وزننده الچقلق کوستوروب تواضع و سرفرو قلمق معناسنه‌در یقال خضع الرجل خضوعا من الباب الثالث اذا تطا من وتواضع وسکون و انقیاد ایلمك معناسنه‌در و ساکن و منقاد اولمق معناسنه متعدی اولور تقول خضعته فخضع ای سکنته فسکن و بر کمسه یی بدکارلغه یعنی فجوره چاغرمق معناسنه‌درکه فجور تکلیفندن عبارتدر ملایمت و مداهنتله عرض اولنمق ملابسه‌سنه مبنی‌در یقال خضع فلانا الی السوءة اذا دعاه وکوکب غروبه میل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال خضع النجم اذا مال للغروب و دوه یوریمکده جد وجهد ایلمك معناسنه مستعملدر پك یوریمکه بشلدقده بوینلرنی یره طوغری اکوب اوزاندقلری تصورینه مبنی‌در یقال خضعت الابل اذا جدت فی سیرها و پیرلك بر آدمی دوشکون بوینلی قلمق معناسنه‌در یقال خضعه الکبر اذا جعله اخضع (الاختضاع) افتعال وزننده بو دخی تواضع و سرفرو قلمق معناسنه‌در یقال اختضع الرجل بمعنی خضع مؤلف بونی تکرار ایلمشدر و سرعتله صاوشوب کتمك معناسنه مستعملدر کویاکه انکبه یردن نزول ایدر کبی اولور یقال اختضع فلان اذا مر سریعا و بغور ناقه‌یی چوکروب آشمق ایچون اکسه‌سندن مستولی اولمق معناسنه مستعملدر یقال اختضع الفحل الناقة اذا سانها (الخضعة) همزه وزننده هرکسه متواضع اولان محو یتلو خاکی مشرب آدمه دینور یقال رجل خضعة ای یخضع لکل احد وچکردکدن بتشمش خرما اغاجنه اطلاق اولنور یقال نخلة خضعة اذا نبتت من النواة بونلر لازمدن متصرفدر و دائما اقرانی قهر وتذلیل ایدن آدمه دینور بو متعدیدندر یقال رجل خضعة اذاکان یقهر اقرانه (الخضوع) صبور وزننده تواضعله متصف آدمه دینور جمعی خضع‌در کتب وزننده و بوکورلری اوتوب سسلنور اولان خاتونه دینور یقال امرأة خضوع اذا صاتت خواصرها (الخضیعة) سفینه وزننده ارکك آت قوشوب سکردرکن قارنندن یعنی خایه‌سندن طلوم سسی کبی ایشیدیلن سسه دینور علی قول آتك قارننك خایه‌یه متصل برنده ایکی قطعه مجوف انجکز درکه اول سس آندن ظهور ایدر ایکیسنه خضیعتان دیرلر و خضیعه سبل صوینك

جاغلديسنه اطلاق اولنور تقول سمعت خضيعة السيل اى صوته (الخيضعة)
حيدره وزننده جنك اثناسنده ظهور ايدن قارشق غريو و غوغا و فرياده دينور
يقال ماهذه الخيضعة اى اختلاف الاصوات فى الحرب و توزه اطلاق اولنور غبار
معناسنه برنسنه‌یه‌انوب چوكديكى ايچون وجنكاهه دينور معركه معناسنه (الاخضع)
ذل و حقارته راضى بيوجود آدمه دينور يقال رجل اخضع اى راض بالذل مؤنثى
خضعاءدر واخضع بيوننده خلقى اشاغى‌يه طوغرى دوشكونلك اولان آدمه دينور
يقال رجل اخضع اذا كان فى عنقه تطا من خلقة (الاخضاع) همزه‌نك كسريله
بركسه‌يى پيرلك دوشكون بيونلى ايلمك معناسنه در يقال اخضعه الكبر اذا جعله
اخضع بوراده اخضع تقييد و اطلاق علاقه‌سيله مجازدر و اخضاع نسواله‌يو مشقجه
لقردى ايلمك معناسنه دركه صوكى بازارلغه چقر يقال اخضع الرجل اذالان كلامه
للمرأة قال الشارح ومنه الحديث [انه عليه السلام نهى ان يخضع الرجل لغير امرأته]
اى يلين لها فى القول بمايطمعها منه (المخاضعة) مفاعله وزننده بو دخى نسوانه
ملايم لاقردى سويلمك معناسنه در يقال خاضع للمرأة بمعنى اخضع (التخضيع)
انى پاره پاره وتكه تكه كسمك معناسنه‌در يقال خضع اللحم اذاقطعه (الاخضيضاع)
اعشيشاب وزننده بو دخى تواضع و سرفرو قلمق معناسنه‌در يقال اخضوضع له
بمعنى اختضع (مخضعه) مسعده وزننده اسامىء رجالدندر (الخعخع)
مكررا زبرج وزننده (والخعخع) هدهد وزننده بر اوت ياخود بر شجر
آدیدر (الخع) خانك فتحى و عينك تشديله پارس دبدكلرى جانور
سكرتمكدن ناشى صولوركن بوغازندن سسلنمك معناسنه‌در يقال خع الفهد خعا
من الباب الثالث اذا صات من حلقه اذا انبهر فى عدوه (الخفع) نفع وزننده
آجلقدن ياصفرا حركتى كبى عارضه‌دن باش دونوب يره دوشمك معناسنه در يقال
خفع الرجل خفعا من الباب الثالث اذا دير به فسقط من جوع وغيره و الجله
اورمق معناسنه در يقال خفعه بالسيف اذا ضربه‌به وخفع وخفعان فتحاتله آصيلو
پرده وثوب مقوله‌سى يرى اوته صالنمق معناسنه در يقال خفع الستر اوالثوب
المعلق خفعا وخفعانا اذا تحرك وبدنده الك واويناق يرلرى صالقى وسلپوك اولمق
معناسنه در يقال خفع مفصله اذا استرخى و برآدمك آجلقدن بغرى يانمق معناسنه‌در
يقال خفع الرجل على بناء المفعول اذا احترقت كبده من الجوع (المخفوع)
مجنون معناسنه در يقال هو مخفوع اى مجنون (الخوفع) جوهر وزننده حزن
وسوزش وغصه سببيله ايچى كويمش آدمه دينوركه اويقو باصقنى كبى بايغنلغه
قريب حالت اولور يقال رجل خوفع اى واجم كئيب كالناعس (الاخفاع)
همزه‌نك كسريله آجلق بركسه‌يى يره چالمق معناسنه‌در يقال اخفعه الجوع اذاصرعه

(الانخفاع) انفعال وزننده آجلقدن يورك صالنمق ياخود انجلوب سايوكلمك معناسنه در يقال انخفعت كبده اذا تثنت او استرخت جوعا ورقت وآغاج يرندن قوپمق معناسنه در يقال انخفعت النخلة اذا انقلعت وبرعارضه سببيله آق جكر چتلامق معناسنه‌در يقال انخفعت الرئة اذا انشقت (الخلع) خانك فتحى ولامك سكونيله اثواب مقوله‌سنى صويوب چقرمق نزع معناسنه در لكن نزعك مفهومنده فور وخلعك مفهومنده مهلت وتانى معتبر در يقال خلع ثوبه ونعله خلعا من الباب الثالث اذا نزعه بوراده صحاح نسخه‌لرنده ونعله عقبنده وقائده عبارتى دخى مرسوم اولوب مترجم وانقولى مرحوم مناسبتنده اشتباه ايلمشدر قالدى كه اوراده قائدن مراد بيونه كچوريلان يولار مقوله‌سى اولمغله مثاله مناسبت تامه‌سى اولديغى نمايان‌در وخلع حوايجله طبخ اولنوب هميانه قونمش ات سوكوشنه على قول كنديى ياغيله قاورلمش پصدرمه‌يه دينوركه هميان مقوله‌سى ظرفه موضوع اوله كبكى صويولديغنه مبنى اطلاق اولنمشدر مخلوع معناسنه‌در يقال تزودوا الخلع وهو اللحم المطبوخ بالتوابل فى وعاء من جلد او القديد المشوى فى وعاء باهالته وخلع اكينك باشى قلچقلنمق معناسنه در يقال خلع السنبل اذا صار له سفا وچوجغك چوكى بيومك معناسنه در يقال خلع الصبى اذا كبرز به وخلع بركسه اوغلندن تبرى ايدوب خليع ايلمك معناسنه در يقال خلع ابنه اذا جعله خليعا كما سيذكر ومغيلان كبى بيوك ميشه اغاجلرى يپراقلنمق معناسنه در يقال خلعت العضاة اذا اورقت (الخلع) خانك ضميله زوج زوجه‌سنى كنديدن ياغيريدن بدل مقابلنده طلاق يعنى نكاحندن ازاله ايلمك معناسنه در خلع الثوب معناسنه در يقال خلع زوجته خلعا اذا طلقها ببدل منها اومن غيرها (المخالعة) مفاعله وزننده (والتخالع) تفاعل وزننده زوج وزوجه خلع ايدشمك معناسنه در يقال خالعها وخالعته وتخالعا مؤلف كرچه طلاق ايله تعبير ايندى لكن عند الشافعى فسخ ياخود طلاق اولمسى مختلفدر وتخالع ميانده منعقد اولان عهد وآندى بوزشمق معناسنه‌در يقال تخالع القوم اذا نقضوا الحلف بينهم (الاختلاع) افتعال وزننده خاتون مهرنى بخش ياخود غيرى بدل ويروب زوجندن طلاق اولمق معناسنه در يقال اختلعت فلانة من زوجها اذا كانت خالعا وبر آدمك جبرا مالنى آلمق معناسنه مستعملدر يقال اختلعوه اذا اخذوا ماله (الخلعة) غرفه وزننده اسمدر يقال وبعت بينهما الخلعة اى الفرقة ببدل (الخالع) مخلعيندن هر برينه اطلاق اولنوركه زوج ايله زوجه در اكثرى زوجه طرفندن نشئت ايلمكله وصف مخصوص حكمنده اولمشدر ونضيج بولمش خرما قوروغنه اطلاق اولنوركه خاملغى خلع ايلمشدر يقال بسر خالع اى نضيج وهر برى اولمش تازه خرمايه دينور يقال

رطب خالع ای منسبت وشول دوه یه اطلاق او نور که سکیرلرنده ضعف ووهن اولمغله بردن صیچرایوب قالقمغه مقتدر اولمیه یقال بعیر خالع اذا کان لایقدر علی الثور وآغاجدن قوریمغله قیریلوب یره دوکیلن ... اله بداغه دینور ومغیلان کبی ایری میشه اغاجلر ینه دینور که یپراقلری اصلا دوکلمز اوله وخالع دوه نك آرد سکیری نور یلوب بورفق اولمغه دینورکه علتدر وخالع آنك ... مقدم وصف اولوب غلبهٔ استعماله اسم اولمشدر بونکده مصدری خالع در یقال خلع البعیر علی بناء المفعول اذا اصابه الخالع (الخلیع) امیر وزننده (و ...) خلع اولنمش دیمکدر زمان جاهلیتده برکسه نك اوغلی خبیث و پدر ینه عاق و ... یلوب اصلا پند وکلامنی اصغا وطاعت وانقیاد اتمز اولدقده پدری موسم ... علی ملأ الناس جمله کز شاهد اوله سز که بن اوغلم اوله جق فلانی بنوتدن خلع ایلدم اکر آندن خنایت صدور ایدرسه ضامن اولمم واکر خنایت اولنورسه دعوی وطلب ایلمم آندن نفسمی تبرئه ایلدم دیو ندا ایدر ایدی بینلرنده اول اوغلانه خلیع ومخلوع اطلاق اولنور ایدی ووجه مذکور اوزره اوغلنك خلاعتنی بیان ایدن جماعته خلعاء اطلاق ایدرلر ایدی کذلك جماعت بر آدمك اعانت ونصرتی ضمننده تعاهد ایدوب بعده لامر ماتبری ایلسه لر اول آدمه ده خلیع واول جماعته ده خلعاء دیرلر ایدی بونکده فعلی خلع در صاحبنه ده خالع وخلیع دینور ومن بعد مسیب کثیر الجنایة کستاخ و بی ادب شخصه خلیع اطلاق ایلدیلر نته که خلیع العذار ایله ده کنایه ایدرلر وخلیع آوجی یه دینور صیاد معناسنه وشاطر کمسه یه اطلاق اولنور مؤنثی خلیعه در وجادو یه وغول بیابانی یه اطلاق اولنور وقورده اطلاق اولنور ذئب معناسنه وفائز اولمیان قمار اوقنه دینور یقال قدح خلیع اذا کان لایفوذ ورهن ایله قمار اوینایجی آدمه دینور واسکی جامه یه دینور یقال ثوب خلیع ای خلق وابو عبدالله حسین بن ضحاك نام شاعرك لقبیدر ورؤسای بنی عامردن برینك اسمیدر (الخلاعة) کرامه وزننده اوغلان وخه مشروح اوزره خلیع اولمق معناسنه در یقال خلع ابن فلان خلاعة من الباب الخامس اذا کان خلیعا (الخلعاء) کرماء وزننده وجه مذکور اوزره اوغللرنی یاخود نصرت واستصحابنه متعاهد اولدقلری کمسه یی عهده لرندن خلع ایدن جماعته دینور یقال قوم خلعاء اذا بینوا الخلاعة وخلعاء بنو عامر بن صعصعه دن بر بطن درکه فرد واحده کردندادهٔ طاعت وانقیاد اولمزلر ایدی (خلبع) زبیر وزننده علی بن محمد بن جعفر نام مقرئ والدینك جدی اسمیدر (الخلعلع) سفرجل وزننده صرتلانه دینور (الخلاع) غراب وزننده فالجه شبیه برعارضه یه دینورکه انسانه اصابت ایدر چالنمه وچارپلمه دیدکلرمی اوله خقدر یقال به خلاع ای شبه خبل (الخیلع) صیقل وزننده یکسز کوملکه دینورکه بدوی کوملکیدر

يقال جاء وعليه خيلع اى قميص بلا كم وشــول قورقو حالتنه دينور كه ناكهانى
حن طوقنمسى كبى بلا سبب قلبه مستولى اولور وخيلع بر موضع آديدر وقورده
دينور ذئب كبى (الخولع) خوهر وزننده بودخى برى طوقنمـه كبى ناكهـانى
درونه عارض اولان خوف حالتنه دينور تقول اخــذنى خيلع وخولع وهو الفزع
يَعترى الفؤاد كانه مس وشول قاربجيه دينوركه قارده بخت واقبالى اولمغله دائما
غالب اوله يقــال هو خولع اى مقــامر مجدود يقمر ابدا يعنى يغلب صاحبه وكثير
الجنايه اوغلانه دينور يقال غلام خولع اى كثير الجنــاية واحمق وبمغز آدمه دينور
يقال رجل خولع اى احمق واستاد وماهر قولاغوزه دينور يقــال دليل خولع اى
حاذق وســباعدن قورده وغول بيــابانىيه دينور (الاخلاع) همزه‌نك كسريله
مغيلان كبى ايرى ميشه آغاجى يپراقلنمق معناسنه در يقال اخلعت العضاة اذا اورقت
واكينك ســنبله‌سى دانه‌يه كلمك معناسنه در يقال اخلع السنبل اذا صار فيه الحب
وخانع ديدكلرى ميشه آغاجى بولمق معناســنه‌در يقال اخلع القوم اذا وجدوا الخالع
من العضاة (الخلعة) خانك كسريله برآدمه الباس اولنان كسوه‌يه اطلاق اولنور
فى الاصل بركمسه ارقه‌سندن صويوب چقرديغى كسويه دينور ايدى بعده محبت
وتوقيرى متضمن الباس اولنان كسوه‌يه اطلاق اولندى يقال كســاه الخلعة وهى
ما يخلع على الانسان وخلعه مالك كزيده وخيارينه اطــلاق اولنور بونده ضمله‌ده
جائزدر (المخلع) معظم وزننده تخليع آتيدن اسم مفعولدر چاتيسى آيرق آدمه
مخلع الا ليتين اطلاق اولنور يقال رجل مخلع الا ليتين اى منفكهما ومخلع وجه
آتى اوزره تخليع زحافى جارى اولمش بيته دينور وسست اندام ساپوك وضعيف
وزبون آدمه دينور يقــال رجل مخلع اى ضعيف رخو وشــول آدمه دينوركه
آنده بايغنلغه ياخود جن طوقنمســنه شبيه عارضه اوله كه چالقسى اولور يقــال
رجل مخلع اذا كان به شــبه هبتة اومس (التخليع) قيناقلرى آيرق كمســه‌نك
يوريمســنه دينور يقــال يمشى التخليع وهو مشى المخلع الا ليتــين وتخليع اهل
عروض اصطلاحنده بحر بسيطك عروض وضربنده مستفعلن جزؤنى قطع يعنى
وتدنك ســاكننى حذف ومتحركنى كه لامدر اسكان ايلمكله مفعولن جزؤنه نقل
ايلمكدن عبارتدر يقال بيت مخلع اذا جرى فيه التخليع وهو قطع مستفعلن فى عروض
البســيط وضربه جميعا فينقل الى مفعولن شارح ديركه تخليع مجزو اولان بيت
بسيطك عروض وضربنده خبن ايله قطعك اجتماعندن عبارتدركه فعولن جزؤنه
نقل اولنور پس مؤلف قصر وتشــويش ايلمشدر (المختلعة) مختلفه وزننده
بغايت شهوانيه خاتونه دينور يقال امرأة مختلعة اى شبقة (التخلع) تفعل وزننده
عياشلغه دوشكون اولمق معناسنه‌در يقال تخلع فلان فى الشراب اذا انهمك ويردن

قوپارکبی اداسز واندامسز یوریمك معناسنه‌در یقال تخلع فی المشی اذا تفکك (الخمع)
سمع وزننده (والخموع) قعود وزننده (والخمعان) فتحاتله صرتلان آغسق کبی
یکدیره‌رك یوریمك معناسنه‌در یقال خمع الضبع خمعا وخموعا وخمعانا من الباب الثالث اذا
مشی کان به عرجا (الخماع) غراب وزننده اسمدر یکدیره‌رك یورویشه دینور (الخوامع)
خامعه‌نك جمعیدرکه صرتلانه اطلاق اولنور یقال اکلته الخوامع ای الضباع (الخمع)
خانك کسریله سباعدن قورده دینور وخرسزه دینور یقال هو خمع ای لص (الخمیع)
صیقل وزننده (والخموع) صبور وزننده روسپی عورته اطلاق اولنور صرتلان
کبی اکثری کیجه‌لر کلدیکیچون یقال امرأة خمیع وخموع ای فاجرة (بنو خماعه)
ثمامه وزننده جشم نام کمسه‌نك قزی اولادیدرکه بربطن در (الخنبعة) قنفذه
وزننده نسوان اورتندکلری کوچك باش اورتوسته دینور نماز بزی کبی وبیقلرك اورته سنده
برون دیرکنه طوغری آچق یوه دینور واوست دوداغك اورته سنده پیره کبی
صارقنجه انجکزه دینور (الخنبع) قنفذ وزننده یبراق اراسنده کیزلنوب قالمش
میوه‌یه وسائر بو مقوله نسنه‌یه دینور (الخنتعة) تای فوقیه ایله قنفذه وزننده دیشی
تلکویه دینور (الخندع) جندب وزننده ومرادفیدرکه برنوع چکرکه در علی
قول خرده نوعنه دینور (الخندع) قنفذ وزننده جبلی خسیس وناکسه دینور
یقال رجل خندع ای خسیس فی نفسه (الخنذع) ذال معجمه ایله خندع وزننده
ومرادفیدر (الخانع) فاجر ومتهم کمسه‌یه دینور یقال رجل خانع ای مریب فاجر
شارحك بیانی اوزره مأبونه‌ده اطلاق اولنور (الخنع) خانك فتحی ونونك سکونیله
فجور ایلمك معناسنه‌در یقال خنع فلان خنعا من الباب الثالث اذا فجر وخنع
نسوانله ملایمانه لاقردی ولاغ ولطیفه ایلمك معناسنه‌در یقال یخنع النساء ای
یجمش ویلین لهن (الخنعة) ضربه وزننده فجره وتهمت ومظنهٔ سوء معناسنه‌در
تقول اطلعت منه علی خنعة ای فجرة وریبة وخالی مکانه دینور تقول لقیته بخنعة
ای بمکان خال (الخنوع) صبور وزننده شول خاین وغداره دینورکه مغدوره
تصادف ایلدکده مکر وملعنتندن یااحترازندن دائما برطرفه صاپوب کناره کیر اوله
یقال هو خنوع ای غادر یحید عن المغدور (الخنوع) خضوع وزننده ومرادفیدرکه
ذل وتواضع معناسنه‌در یقال خنع له خنوعا من الباب الثالث اذا خضع له وذل
(الخنع) ضمتینله خانع لفظندن جمعدر یقال قوم خنع ای خانعون فاجرون مریبون
(خناعه) ثمامه وزننده برقبیله پدریدرکه ابن سعد بن هذیل بن مدرکه در
(الاخناع) همزه‌نك کسریله برآدمی برکمسه‌یه تواضع وسر فرو والتیام ایتدرمك
معناسنه‌در یقال اخنعته الحاجة له اذا اخضعته واضرعته (التخنیع) اغاج مقوله‌سنی
بالته ایله پاره‌لمق معناسنه‌در یقال خنعه اذاقطعه بالفأس (المخنع) معظم وزننده

قوللانلمغله يواشيوب رام وذلول اولمش اركك دوه‌يه دينور يقال جمل مخنع اى منوق
(الاخنع) ذل وتواضع معناسنه اولان خنوعدن متصرف افعل در بك ذليل وحقير
ديمكدر ومنه الحديث [ان اخنع الاسماء عندالله ملك الاملاك] اى اذلها واقهرها
ويروى انخع وابخع بالباء واختى يعنى عند الله بغايت ذليل ومقهور ومبغوض اولان
ملك الاملاك اسميدركه بونكله بركسه تسميه اولنه وبو سلطان السلاطين وشاهنشاه
ديمكدر زيرا فى‌الحقيقه ملك الملوك حضرت بارى عزشانه وعظم سلطانه‌در (الخنفع)
قنفذ وزننده احمق آدمه دينور يقال هو خنفع اى احمق (الخوع) نوع وزننده
دره‌نك بوكلم وبورغاج يرينه دينور منعرج الوادى معناسنه وشول بطن ارضه دينوركه
رمث ديدكلرى اوت بتورر اوله وطاشى طبراغى آق طاغه دينور (خائع ونائع)
باديه‌ده برى برينه قرشو ايكى طاغلردر (خوعى) سكرى وزننده برموضع آديدر
(الخائعان) تثنيه بنيله سيله وادى الصفراده ايكى شعبه‌يه اطلاق اولنوركه برى عتيقه نام
محله وبرى يليل نام محله سائل ومندفع اولور (الخواع) غراب وزننده حيرانلغه
دينوركه تحير معناسنه‌در ياخود تخير معناسنه‌دركه شخير كبى كيكزدن خرلدامه‌در يعنى
بعضلر تحير وبعضلر تخير عنوانيله ثبت ايلملريله ظاهرا احدهما آخردن مصحفدر پس
تحقيق اولنميان مواددن اولور (الخواعة) ثمامه وزننده اغزدن چقانلر وجنلو
بلغمه دينور نخامه معناسنه (التخويع) اكسلتمك معناسنه در يقال خوع منه
اذا نقص وبر كمسه‌يى اورمغله وجودنى سست وبى تاب ايلمك معناسنه در يقال خوع
فلانا بالضرب اذا كسره واوهنه وسيل صوينى دره‌نك قيبلرينى يقوب برباد ايلمك
معناسنه در يقال خوع السيل الوادى اذا كسر جنبتيه وبورج اوده ملك معناسنه
يقال خوع دينه اذاقضاه (التخوع) تفعل وزننده اغزدن بلغم توكورمك معناسنه يقال
تخوع الرجل اذا تنخم وتكلفه قوصمق معناسنه در يقال تخوع الرجل اذا تقيأ وبولغت بغداديه
دروا كسلتمك معناسنه در يقال تخوع الشئ اذا تنقصه (الخيهفعى) خالك وهانك
فتحى وانفك قصرى ومديله اركك كلب ايله ديشى قورددن متولد ولده دينور نته‌كه
عكسنه سمع دينور بنوتميمدن براعرابى ابو الخيهفعى ايله مكنى اولمشدر
(* فصل الدال *) (الدثع) ذالك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله طبراغى يومشق
يره دينور ودثع مصدر اولور بك بصوب چكنمك معناسنه در يقال دثعه دثعا
من الباب الثالث اذا وطئه شديدا (الدرثع) جعفر وزننده قوجه دوه‌يه دينور
(الدرجع) برقع وزننده برنوع غله اسميدركه اوكوز علفندندر بوايكى كونه در
برى تركيده كوشنه ديدكلريدر وبرينه هورله ديرلركه كوفتر ايدوب اوكوزه‌يدررلر
(الدرع) دالك كسريله زرهه دينوركه جنك لباسيدر وبو مؤنثدر بعضا مذكر
اولور جمعى ادرع وادراع در همزه لرك فتحيله ودروع دردالك ضميله مصغر نده

شاذ اوله‌رق دريع دينور قياس ايسه دريعه ديمكدر شارح ديركه درع مذكر دهاولمغله
اصل اوزره اعتبار ايلديلر ودرع نسوانه مخصوص كوملكه اطلاق اولنور نظردن
مانع اولد يغيچون عربلرك لبـاسى كوملكه منحصر اولمغله اكا اطلاق اولنوب بعده
فراجه كبي اوست لباسلرينه‌ده اطلاق اولندى وبومذكردر بونك جمعى ادراع دريقال
جائت وعليهـا درعها اى قيصها (الدارع) زرهلو آدمه دينوركه كيملو تعبير
اولنور يقال رجل دارع اى عليه درع (الدرعية) دالك كسريله زرهلره ايشليوب
بكن تمرنه دينور دراعى جغيدر يقـال نصل درعية اى نافذة فى الدرع نصل كلمه سنك
تأنيثى حديده تأويليله در (ذوالدروع) بالحارث بن عمرو جاعتندن فرعان الكندى
لقبيدر (المدرعة) مكنسه وزننده (والدراعة) رمانه وزننده بوكدن اولان ثوبه
دينور مراد چوقه‌دن وصوفدن اولان فراجه‌در يقال لبس مدرعته ودراعته وهى
ثوب ولاتكون الامن صوف ومدرعه دوه سمرينك بريانه دينوركه اورته سنده وكيرو
سنده اولان آغاجلرك اوجلرى آندن طشره‌يه طوغرى چقوب ظاهر اوله (التمدرع)
تمسخر وزننده مدرعه كيمك معنا ســنه در يقال تمدرع الشيخ اذا لبس المدرعة
(الادرع) احمر وزننده باشى قاره وسائر بدنى آق اولان آته وقيونه دينور يقال
فرس وضأن ادرع اذا كان رأسه اسود وسائره ابيض وهجين معناسنه دركه مؤلفه
كوره مطلق ناجنس وسائره كوره باباسى جنس وانا سى ناجنس اولاندر يقال فرس
ادرع اى هجين وادرع حجر السلمى بدرينك اسميدر ومحمد بن عبد الله الكوفى لقبيدر
اولاد مرتضا دندر باشى قاره وسائر يرى آق برارسلان قتل ايلمكله ملقب اولمشدر
علويوندن ادرعيون اكا منسوبلردر (الدرع) فتحتينله قيونك كوكسى وبوغزى
آق واو يلقلرى سياه اولمق معنا ســنه در شارحك بيانه كوره كيروسى سياه وسائر
يرى بياض اولمق اوله‌جقدر يقال درعت الشاة درعا من الباب الرابع اذا كان صدرها
ونحرها ابيض وفخذها اسود (الدرعاء) حمراء وزننده كوكسى وبوغزى آق
واويلقلرى سياه قيونه دينور يقال شاة درعاء اى بيضاء الصدر والنحر سوداء الفخذ
ودرعاء شول كيجه‌يه اطلاق اولنور كه آنده آى صباحه قرشو طلوع ايدر اوله يقال
ليلة درعاء اذا كانت يطلع القمر فيها عند الصبح (الدرع) دالك ضميله (والدرع)
صرد وزننده شول اوج كيجه‌يه اطلاق اولنوركه ايام بيض كيجه لرينك عقبلرنده
كلور اون التنجى واون يدنجى واون سكزنجى كيجه لر اوله جقدر اوللرى اسود
اولوب بعده بياض اولديغى مناسبتيله‌در يقال ليال ذرع درع وهى ثلاث تلى البيض ودرع
النخل صرد وزننده ليفلر ايچره اولان خرما بينيسنه دينور مفردى درعه‌در غرفه
كبي (بنوالدرعاء) بر قبيله در (الدرع) زرع وزننده بوغز نمش قيونى.يونى
طرفندن يوزمك معنا سنه در يقال درع الشـاة درعا من الباب الثالث اذا سلخها

من‌قبل عنقها ويبوني يرتدن شكست ايلمكسزين اوزادوب آيرمق معنا سنه در يقال
درع رقبته اذافسخهـا من‌المفصل من‌غير كسره واكينك بعض يرلرى اوتلانمق
معناسنه در يقال درع الزرع على‌المجهول اذااكل بعضه (درعه) ثمره وزننده
مغربده سجلماسه‌قربنده برشهردر اكثر تجارى يهودبدر (دريعه) جهينه وزننده
يمنده برقريه در (دريعاء) حيراء وزننده زبيد قضاسنده برقريه در (الدرع)
كتف وزننده تروتازه نباته دينور يقال عشب درع اى‌غض (الدرعة) غرفه‌وزننده
صوبك اطرافندن چايرلرى وچمنلرى كيدوب اچلمش يره دينور يقال‌هم فى‌درعة
اذاحسر كلأهم عن حوالى مياههم (الادراع) همزه‌نك كسريله درعه ديديكى
محل مذكوره‌ده اولمق معناسنه در يقال ادرع القوم اذاصاروافى درعة وآى نصفنى
كچمك معناسنه در يقال ادرع الشهر اذاجاوز نصفه واباق قابنك تصمه‌سى اوكچه‌سى
طرفندن اله كچورملك معناسنه در يقال ادرع النعل فى‌يده اذا ادخل شراكهافى‌يده
من‌قبل عقبها ومطلقا برنسه يى برنسنه‌نك جوفنه ادخال‌ايلسك ادرعته فيه ديرسن
وادراع خاتون كوملك كيمك معناسنه‌در يقال ادرعت المرأة اذالبست الدرع الرجل
اذالبس درع الحديد وبولده كيجه قراكوسنه كيرمك معناسنه در يقال ادرع فلان
الليل اذادخل فى‌ظلمته يسرى (المدرع) محسن وزننده (والمدرع) معظم‌وزننده
شول صويه اطلاق اولنور كه چوره سنده اوتلاق رعى اولنمغله اوتلاقدن ايراقجه
قالمش اوله‌يقال ماءمدرع ومدرع اذا اكل ماحوله من‌المرعى فتباعد قليلا (التدريع)
برآدمه زره وخاتونه كوملك كيدرمك معناسنه‌در يقال درعه اذالبسه‌الدرع ويقال
درعها اذالبسها القميص وتقدم ايلمك معناسنه در يقال درع‌الرجل اذاتقدم وبوغمق
معناسـنه در يقال درعه اذا خنقه وبيـان ايلمك معناسـنه در تقول سـألته
عن شئ فما درعه اى ماينه (الاندراع) بودخى اوكه كچمك معنا سـنه در يقال
اندرع الرجل اذا تقدم وبر ايشه شروع ايدوب كير شمك معناسنه در يقال اندرع
يفعل كذا اذا اندفع وكميك اتدن صويلمق معناسنه در يقال اندرع العظم اذا انخلع
من اللحم وقارن طعامدن طولمق معناسـنه در يقال اندرع البطن اذا امتلأ و اى
بلوتدن چقمق معناسنه در يقال اندرع القمر من السحاب اذا خرج (التدرع)
تفعل وزننده بودخى زره كيمك معناسـنه در يقال تدرع الرجل اذا لبس درع
الحديد (الدرقع) برقع وزننده صوطلومنه دينور راويه معناسنه (الدرقوع)
عصفور وزننده قورقق آدمه دينور جبان معناسنه يقال رجل درقوع اى جبان
(الدرقعة) دحرجه وزننده بر حادثهٔ شـديده دن سرعتـله قاچوب كتمك
معناسـنه در يقال درقع الرجل اذا فر واسرع من شديدة وطوار جد واقدامله
اوتلامق معناسنه در يقال درقع المال اذا جد فى الرعى (الادرنقاع) احرنجـام

وزننده درقعه ایله معنـای اولده مرادفدر یقال ادرنقع الرجل بمعنی درقع (المدرنقع) (والمدرقع) اسم فاعل بنیه لریله شول کمسیه دینورکه کدا چشم اولمغله طفیلی اولمق ایچون دائما خلقک طعامنی تتبع ایدر اوله یقـال رجل مدرنقع ومدرقع اذا کان یتتبع طعام الناس ودائما ناسه شتم وازار ایدن کمسیه دینور یقال رجل مدرنقع ومدرقع اذا کان یشتم الناس قال الشارح یقال ادرنقع طعام الناس اذا تتبعه وادرنقع الناس اذا شتمهم (الدسع) دالک فتحی وسینک سکونیله دفع معناسنه در یقال دسعه دسعا من الباب الثالث اذا دفعه وقوصمق معناسنه در یقـال دسع الرجل اذا قاء وطولدرمق معناسـنه در یقال دسـع الاناء اذا ملأه وفاره دلیکی کبی دلیکی برنسنه ایله بردفعه ده طیقایوب قپامق معناسنه در یقال دسع الحجر اذا سده بمرة واحدة وات ایچره طمر باتوب بلورسز اولمق معناسنه در یقال دسع العرق اذا خنی فی اللحم ودسیعه ویرمک معناسنه در یقال دسع فلانا اذا اعطاه الدسیعة (الدسیعة) سفینه وزننده چوق بخشـشه دینور دفع معناسنه در عطیهٔ جزیله معناسـنه وسرشت وطبیعت معناسنه در یقال کریم الدسیعة ای الطبیعة ودسکره معناسنه در مبخانه یه وخدم وحشم قرارکاهلرنی مشتمل سرایه دینور پادشاه سرایی و پاشـا قپوسی واغا قپوسی کبی ودسیعه اغاجدن بیوک قواطه یه دینور والوان و نفـایس اطعمه ایله مرتب سفره وسماطه دینور مائده کریمه معناسنه وزور قوت معناسنه در دسایع جمعیدر (المدسع) مقعد وزننده طاره جق یره دینور یقال وقع فی مدسع ای مضیق و بوغاز چقوری نک ایچنده اولان کیکده قزل او یکنک مدخلنـه دینور (المدسع) منبر وزننده دلیل وهادی معناسنه در (الدسیع) امیر وزننده ارقه یغرینک یوقری یسنده بیون بتدیکی یره دینورکه اصل بیونک کوکیدر یقال ضرب دسیعه وهو مفرز العنق فی الکاهل (الدیسـع) صیقل وزننده ایری ودیزمان علی قول چوق کویش کتورر اولان ناقه یه دینور یقال ناقة دیسع ای ضخمة اوکثیرة الاجترار (دعبع) دالک وبانک فتحیله هنوزیمه ده کی چوجغک دللنوب کندی کندیسنه سـو یلندیکی سـوزدن حکایه در یقال طفق طفله الرضیع یقول دعبع وهو حکایة لفظه (الدع) دالک فتحی وعینک تشدیدیله عنف وآزار ایله دفع ایلمک معناسنه در یقال دعه دعا من الباب الاول اذا دفعه عنیفا (الدعاع) غراب وزننده پراکنده خرما اغاجلرینه دینور و برنوع قنادلو سـیاه قریجه یه دینور دعاعه مفردیدر و برجنس بیانی شجرده حاصل دانه لره دینور که چورک اوتنـه شبیه سـیاه اولور بدویلر آندن اتمک یپارلر (الدعاع) شـداد وزننـده دعاع دیدکلری حبوب مذکوره دوشورب برکدر یجی آدمه دینور (الدعاع) سحاب وزنـنـده برآدمک صغیر اولان اولاد وعیالنه دینور یقال له دعاع ای عیال صغار

(دع دع) داللرك ضميله قيون وكچى قسمنه زجر ايچون چو بانه حبقرمقله امرى متضمن كلمهدر يقال دع دع وهو امر بالنعيق بالغنم (داع داع) كسر اوزره مبنى اولهرق قيون وكچى قسمنه مخصوص زجر وآزار على قول آنلرى چاغرهجق كلمتدندر (الدعداع) ثرثار وزننده بودور آدمه دينور يقال رجل دعداع اى قصير وآغرجه وآهستهجه سكرتمك معناسنه در دعدعه كبى كاسيذكر (الدعادع) زعازع وزننده برنوع نبات اسميدركه ياز موسمنده پك رطوبتلى اولمغله آنى صغر قسمى رعى ايدر تركيده صغر بالدرانى ديرلر (الدعدع) جعفر وزننده اوتسز چبلاق يره دينور ارض جرداء معناسنه (دع ودعدع) داللرك فتحى وعينلرك سكون اوزره بناسيله (ودعدعا ودعا) تنوينلر ايله بركلمهدركه سور چوب بقيلان كمسيه سويلنور صاغلمقله قالقهسن ديجك يرده لعا ديدكلرى كبى على قول همان تنوينله مستعمل اولور (التدعدع) تزلزل وزننده پك پير وسالخورده كمسهنك يوريمسنه دينوركه صرصلوب قاغشيهرق يوريمكدر يقال يتدعدع الرجل اى يمشى مشية الشيخ الكبير (الدعدعة) زلزله وزننده آغرجه وآهستهجه ايكى طرفه قاغشيهرق يلمك معناسنه در دعداع كبى يقال دعدع الرجل دعدعة ودعداعا اذا عدا فى بطؤ والتواء وقابى طولدرمق معناسنهدركه مراد ارغلايرق طولدرمقدر يقال دعدع الجفنة اذا ملأها وكچى قسمنى چاغرمق معناسنه در يقال دعدع بالمعز اذا دعاها (الدفع) نفع وزننده (والمدفع) ميمك وفانك فتحيله زور ايله اوتهصاومق وقاقيورمك معناسنهدر يقال دفعهواليه وعنهالاذى دفعا ومدفعا من الباب الثالث اذانحاه شارح ديركه مؤلف بوراده الغاز كونه قصر ايلمشدر زيرا بصائرده بياننه كوره دفع بنفسهوالى ايله وعن ايله تعديه ايدرالى ايله اناله يعنى نائل ايلمك معناسنه وعن ايله حمايه معناسنه استعمال اولنور فيقال دفعه اذا نحاه ودفع اليه مالا اى اعطاه واناله ودفع عنه الاذى اى حماه (الدفعة) دالك فتحيله بناءمره در يقال دفعه دفعة اى مرة وبركره معناسنه در يقال اعطاه دفعة اى بمرة (الدفعة) غرفه وزننده بر اوغوردن كلان يغموره دينور جمعى دفع در صرد وزننده يقال انصبت دفعة من المطر اى دفقة وطلوم وسائر قاب قجاق مقولهسندن براغوردن منصب اولان صويه وسائر نسنهلره دينور (المدفع) مقعد وزننده برموضع آديدر ومدفع ايكى آقندى بيننده اولان چقور صومجرا سنه دينوركه ابتدا صوكند يسنه مندفع اولوب بعده اول برآقندى يهده مندفعاولور مذنبالدافعه دخىدينور ومدافع لفظندن مفرد اولوركه شدتله صوآقهجق مجرايه دينور (المدفع) منبر وزننده دفع ايدهجك آلته دينور كذلك بغايت دفع ايديجى كمسيه دينوربقال دفعه بالمدفع ورحلمدفع اىدفوع حالاجنك آلاتندن اولانطوپه مدفع ديدكلرى بو جهتله در

(المدفع) معظم وزننده جنسی یاك صوی دوه یه دینور وخوار وبی قیمت دوه یه دینمکله ضد اولور یقال بعیرمدفع ای کریم وبعیر مدفع ای مهان وبی وقع وحیثیت کسیه دینور یقال رجل مدفع ای محقور ونسبندن ردودفع اولنمش کسیه دینور که آباه واقرباسی آنی ناخلف اولمغله سلسلهٔ نسبلرندن ردایله تبری ایتمش اولورلر یقال رجل مدفع ای مدفوع عن نسبه وشول مهمانه دینور که خانه‌دن خانه‌یه استثقالله صاولمش اوله یقال ضیف مدفع اذا كان قدتدافعه الحی واحاله كل علی الاخر (الدافع (والدافعة والمدفاع) محراب وزننده شول ناقه‌یه دینورکه طوغور مزدن مقدمجه آغوزی مه سندن یوسکوروب دفع ایدراوله یقال ناقة دافع ودافعة ومدفاع اذا كانت تدفع اللباء فی ضرعها قبیل النتاج (الدوافع) دافعه نك جمعیدر شول صوآقندیسنه دینورکه دوزجه یومشق یرك اسفلنده اولمغله صولر اكا آقوب آندن دره‌یه مندفع اوله (الدفاع) شداد وزننده شول کسیه دینورکه سفره‌ده طعام اکل ایدرکن صحنده کندی اوکنه کیك واقع اولورسه آنك برینه ات لقمه‌سی کلمك ایچون اول کیکی اوته‌جه دفع ایدر اوله (الدفاع) رمان وزننده براوغوردن کلان طالغه یه وطلازه وسیل صو ینه اطلاق اولنور اوکنه کلنی آلوب کوترر یقال جاء الوادی بدفاع ای السیل العظیم وشول شیء عظیمه دینورکه کندیسنه مماثل شیء عظیمی دفع ایدراوله (الاندفاع) سوزه کیرشمك معناسنه مستعملدر یقال اندفع فی الحدیث اذا افاض وآت سرعتله یوریمك معناسنه مستعملدر یقال اندفع الفرس اذااسرع فی سیره واندفاع دفعك مطاوعیدر صاولمق معناسنه یقال دفعه فاندفع (المدافعة) مفاعله وزننده بوربجی ویرمکده لیت ولعل ایله عوق وتأخیر ایلمك معناسنه‌در یقال دافع فلانا بحقه اذا ماطله وثلاثی اولان دفع معناسنه کلور ومنه قوله تعالی [ان الله یدافع عن الذین آمنوا] ای یدفع (دفاع) دالك کسریله معرفه اوله‌رق دیشی قیونك علمیدر (المدافع) اسم مفعول بنیه‌سیله مزاحم ومداخله اولنان شیئه اطلاق اولنور ومنه یقال هو سید قومه غیر مدافع ای غیر مزاحم (الاستدفاع) بر نسنه‌نك دفعنی ایستمك معناسنه‌در یقال استدفع الله الاسواء ای طلب منه ان یدفعها عنه (التدافع) تفاعل وزننده بری برنی دفع ایدوب ایتشمك وقاقشمق معناسنه‌در یقال تدافعوا فی الحرب اذا دفع بعضهم بعضا (الدقع) دالك وقافك فتحیله برکسه ادنی دیرلکه راضی وقانع اولمق معناسنه‌در یقال دقع الرجل دقعا من الباب الرابع اذا رضی بادنی العیش وفقر وفاقه‌یه تحمل ایلمیوب تلاش وشکایت ایلمك معناسنه‌در یقال دقع الرجل اذا اساء احتمال الفقر و برکسه افراط فقر ومسکنتندن خاکسار اولمق معناسنه‌در یقال دقع الرجل اذا لصق بالتراب ای فقرا ودوه کوشکی سوددن بیقمق معناسنه‌در یقال دقع الفصیل اذا بشم عن اللبن

(الدقعاء) حمراء وزننده فنا وكثر مصر بغدايننه دينور يقال ذرة دقعاء اى رديئة واوتسز جبلاق يره دينور يقال أرض دقعاء اى لانبات فيها وطپراغه دينور تراب معناسنه (الادقع) (والدقعم) درهم وزننده (والدقاع) سحاب وغراب وزننده بونلرده طپراغه دينور وادقع بك آجلغه دينور دبقوع كبى (الدوقعة) روبعه وزننده فقر وذل ومسكنت معناسنه در يقال رماه الله بالدوقعة اى الفقر والذل (الديقوع) ديجور وزننده شديد آجلغه دينور يقال جوع ادقع وديقوع اى شديد (المدقاع) محراب وزننده حريص كمسيه دينور يقال رجل مدقاع اى حريص (الدقوع) صبور وزننده اللرنى دائما يره اوروب طپراغى قازوب توزبدان دوه‌يه دينور يقال بعير دقوع اليدين اذا كان يرمى بهما فيبحث الدقعاء (المدقع) محسن وزننده طپراغى يابشدر يجى وخاكسار ايديجى نسنه‌يه دينور يقال فقر مدقع اى ملصق بالدقعاء وسرعتله قاچوب كيدر اولان كمسيه دينور يقال رأيته مدقعة اى هاربا مسرعا وبك آريق ونحيف شخصه دينور يقال رجل مدقع اى اشد الهزلى هزالا (الدكاع) غراب وزننده بر علتدركه آت و دوه قسمنه عارض اولور دائما اوكسوررلر صولغان علتنه شبيه بر علتدر (المدكوع) دكاع علتنه اوغرامش آته و دوه‌يه دينور يقال دكع الفرس اوالبعير على المجهول فهو مدكوع اذا اصابه الدكاع (الدلثع) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده ديشلرينك اتى چوق‌اولان آدمه دينور يقال رجل دلثع اى الكثير لحم لثته وبك صوغومسز كمسيه دينور يقال رجل دلثع اى حريص شره بونلرده زبرج وزننده دخى لغتدر وشول بوله دينوركه دوز وبومشق اولوب دوز وبومشق ياخود سرد وصرب يرلرده اوله واصلا ابنشى وانكبه‌سى اولميه (الدلثع) زبرج وزننده مردار يپس و نپاك شخصه دينور يقال رجل دلثع اى منتن قذر و دوداغى دورنك آدمه دينور يقال رجل دلثع اى منقلب الشفة (الدلع) دالك فتحى ولامك سكونيله دلى آغزدن چقرمق معناسنه‌در يقال دلع لسانه دلعا من الباب الثالث اذا اخرجه (ودلع ودلوع) قعود وزننده دل طشره چقمق معناسنه لازم اولور يقال دلع لسانه دلعا ودلوعا من الباب الثالث والاول اذاخرج (الدلاع) رمان وزننده دكز صدفلرندن بر كونه صدف اسميدر (الدليع) امير وزننده سهل و واسع بوله دينور (الدولع) جوهر وزننده دليع معناسنه‌در (الاندلاع) قارن ييوبوب صالقيلنمق معناسنه‌در يقال اندلع بطنه اذاعظم واسترخى و قلج قيندن صيريلوب چقمق معناسنه‌در يقال اندلع السيف من غمده اذا انسل و دل طشدن ياخود تعبدن طشره اوغرامق معناسنه‌در يقال اندلع لسانه اذاخرج (الادلاع) افتعال وزننده بو دخى دل طشره اوغرامق معناسنه‌در يقال ادلع لسانه اذاخرج (الدولعة) جوهره وزننده بر نوع صدف

اسمیدرکه ایچی بوش اولور آتش اسیسی طوقندقده آندن طرنق طرزنده
بر نسنه ظهور ایدوب کیده‌رك پرمق قدر صیریلوب چیقر اینته قسط دیدکلری
داروایچره اظفار بو اوله‌جقدر (الدولعیة) دالك فتحیله موصل‌قربنده برقریه‌در
فقها دن عبد الملك بن زید الدولعیّ اورادندر (الدالع) دلنی طشره چقاریجی
کسیه دینور بو مناسبتله نهایت درجه‌ده احمق‌اولان کسیه وصف اولورکه سمه کبی
حمق و بلاهت و حیرتندن دلنی طشره چقروب طورر یقال احمق دالع ای غایة
فی الحمق ویقال امر دالع ای لیس دونه شیٔ یعنی نهایت مرتبه‌ده دوندر و بو مجاز
بمرتبتین در (الدلعة) غرفه وزننده ذکرده اولان طمر اسمیدرکه قانین طمریدر
و بعض نسوانده اولان آصلق حالتینه دینورکه آلت نافذ اولمز ارککده دبه‌طشاق
کبی نسوانده طوماللش ات اولور اکا قرن وعفله دخی دینور یقال فیهادلعة ای
قرن و عفلة (الدلوع) صبور وزننده یولده سائر دوه‌لری سبق و تقدم ایدر
اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة دلوع اذا کانت تتقدم الابل (الادلعی) المعی وزننده
ایری و اوزون ذکره دینور (الدلنع) نون مشدده ایله سفنج وزننده طپراغی‌ملایم
سلوکی آسان یوله دینور یقال طریق دلنع ای سهل جمعی دلانع‌در (الدمع) سمع
وزننده کوز یاشنه دینور حزن و سرور بکاسندن ظهور ایدر دموع جمعیدر یقال
سالت علی خد ودهم الدموع ای ماء العین ودمع مصدر اولور کوز یاشی دوکمك
معناسنه یقال دمعت العین دمعا من‌الباب‌الثالث اذاسال دمعها (الدمعة) تمره وزننده
دمع لفظندن واحددر کوز یاشندن برطمله‌یه دینور یقال اصفی من‌الدمعة وهی
القطرة من الدمع (ذوالدمعة) حسین بن زید بن علی بن حسین بن علی المرتضی
لقبیدر رضی‌الله عنهم (الدمع) فتحتینله بو دخی کوز یاشی دوکمك معناسنه‌در یقال
دمعت العین دمعا من‌الباب الرابع اذاسال دمعها (الدمعة) فرحه وزننده کوزی
یاشلو عورته دینور یقال امرأة دمعة ای‌سریعة الدمع (الدامعة) شول‌باش‌باریغنه
دینورکه دامیه درجه‌سندنصکره اوله دامیه قانی چقوب لکن آقیان اولمغله دامعه
کوز یاشی کبی قانی آهسته و آزجه سیلان ایدنی اولور یقال شجة دامعة وهی بعد
الدامیة قال الشارح ای تسیل دما قلیلا کالدمع (الدماع) شداد وزننده شول نمناك
طپراغه دینورکه کوز یاشی کبی رطوبتی صیزوب چقر اوله یقال ثری دماع اذا کان
ینحلب ندی کالدمع و شول کونه وصف اولورکه آنده اوفق قطره‌لو یغمور یاغار
اوله یقال یوم دماع اذا کان فیه رذاذ (الدماع) رمان وزننده بهار وقتی آصمه
چبوغندن تقاطر ایدن صویه دینور یقال سال دماع الکرم وهوما یسیل منه
فی الربیع و یکی طوغمش چوجق باشنده یومشاقلغندن حرکت ایدن یره دینورکه
بنقلده‌یق تعبیر اولنور (الدماع) کتاب وزننده انسانك چهره سندن کوزدن

دیك اشاغی برون دلکنه طوغری آقندیلی جال اثرینه‌دینور یقال ما الطف دماعه وهو المبسم فی المناظر سـائل الی المنخر (دماع) غراب وزننده بر نبـات آدیدر (الدمع) ضمتینله دوه‌یه مخصوص بر تمغا اسمیدرکه کوزی‌یاشی آقه‌جق‌یره باصیلور (المدموع) دمع دیدکلری تمغا باصلمش دوه‌یه دینور یقال بعیر مدموع ای مرسوم بالدمع (دمع ـاود) برداروی معروفدر و بو بر نباتك حبه سیدرکه بستانلرده بتر بیاضه مائل کوکجل‌اولور آندن تسبیح دوزرلر (الدمعان) سکران وزننده شول طلو قابه دینورکه طلولغندن طاشـوب دوکیلور اوله یقال قدح دمعـان ای ممتلئ سیال (الدمعانة) بنوبحر یوردنده برصودر (الادماع) همزه‌نك کسریله طولدرمق معناسنه‌در یقال ادمع الاناء اذاملاءه (الدنع) کتف وزننده (والدنیع) امیروزننده (والدنیعة) سفینه وزننده اصلا عقل ورشد اثری اولمیوب بر ایشه یرامز اولان بی‌مایه و ناکسـه دینور یقال رجل دنع ودنیع ودنیعة ای فسـل لالب له ولاعقل (الدنع) فتحتینله چوجق بغایت آجلقدن پك مضطرب اولوب غدا داعیه‌سـنده اولمق معناسنه‌در یقال دنع الصبی دنعا من‌الباب الرابع اذا جهد وجاع واشتهی وطمع ایلمك معناسنه‌در یقال دنع الیه اذا طمع و خضوع و تذلل ایلمك معناسـنه‌در یقال دنع له اذا خضع و ذل ولئیم اولمق معناسنه‌در یقال دنع الرجل اذا لؤم ودنع قصابك مذبوحدن آتدیغی فضلاته دینور یقال عطاؤه کالدنع ای مایطرحه الجازر من‌البعیر وسفله وارذال ناسه اطلاق‌اولنور یقال هم دنع ای سفلة الناس و رذالهم (الدنوع) قمود وزننده (والدناعة) شناعه وزننده بونلرده لئیم اولمق معناسنه‌در یقال دنع الرجل دنوعا ودناعة من الباب الثالث اذا لؤم (الدانع والدنع) کتف وزننده لئیم و ناکسـه دینور یقال رجل دانع ودنع ای‌لئیم (الدوع) نوع وزننده سکردرکن یاخود صوده یوزرکن اللرنی ایکی طرفه صاله‌رق‌کتمك معناسنه‌در یقال داع‌الرجل یدوع دوعا اذا اسـتن عادیا اوسـابحا (الدوع) دالك ضمیله برکونه بالقدرکه قزل و برمق قدرکوجك اولور مفردی‌دوعه‌در جمعی‌دوع در صرد وزننده (یوم الدواع) غراب وزنـنده بر یوم معروفدر (دهاع) قطـام وزننده (و دهداع) قرقار وزنـنده‌کی کسر اوزره مبنی‌در دیشی اوغلاغه مخصوص زجر و آزار کلمانندندر (الدهع) منع وزننده دیشی اوغلاغی دهاع دیو آزارلمق معناسـنه‌در یقال دهع الراعی بالعنوق دهعا من‌الباب الثالث‌اذا زجرها بدهاع (الدهدعة) دحرجه وزننده دهع معناسنه‌در یقال دهدع بالعنوق اذا زجرها بدهاع (الدهقوع) قافله عصفور وزننده آدمی بیتاب ایدوب یره چلان شدید آجلغه دینور تقول اخذنی الدهقوع ای الجوع الشدید الذی یصرع صاحبه

فصل

(* فصل الذال *) (الذراع) كتاب وزننده انسانك درسكى اوجندن اورته پرمغنك اوجنه وارنجه مقداره دينوركه ارش تعبير اولنور يقـال مقداره ذراع وهو من طرف المرفق الى طرف الاصبع الوسـطى وذراع قوله دينور سـاعد معناسـنه ايكيسـنده ده ذراع مؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعى اذرع كلور و ذرعان كلور ذالك ضميله شارح ديركه مؤلف ساعدى ذراع ايله و ذراعى ساعد ايله تفسير ايلمكله ارتكاب دور ايلمشدر قالديكه مؤلفه كوره سـاعد ديرسك ايله كف ميانى اولان مقداردركه بيلك تعبير اولنور و معناى اولدن مقدار مزبوره مساوى اولان اغاج تسميه سى اخذ اولنمشـدركه فارسيده كز و تركيده ارشون تعبير اولنور و بو ايكى معناده اكثرلغويون قولى اوزره مؤنثدر حتى مصغرى ذريعه كلور مؤلف عجبدركه بوكه تصدى ايلمدى وسـاعد معناسنه كلديكى نهايهٔ ابن اثيرده مرسـومدر انتهى و صغرك و قيـون و كچينك ذراعلرى كراعلرندن يعنى پاچه لرندن يوقريسـيدر و دوه نك و آت و قاطر و اشـك ذراعلرى وظيفلرندن يعنى قورى انجكلرندن يوقريلريدر و فى المثل * لا تطمع العبد الكراع فيطمع فى الذراع * و بو مثل طوق ماده سنده مرسومدر و ذراع خلق و سجيه دن و تاب و طاقتدن كنايه اولور كما سيذكر وذراع بركونه تمغـايه اطلاق اولنوركه دوه نك قولنه باصيلور و يمنده بنو ثعلبه يه مخصوص برتمغا اسميدركه دوه لرنى انكله تمغا ايدرلر كذلك بنى مالك بن سـعد جماعتندن بر بلوكه مخصوص بركونه تمغانك دخى اسميدر وذراعان عمرو بن كلاب بلادنده ايكى يصتم طاغه دينور هر برينه ذراع ديرلر وذراع مزراغك و قارغينك صدرينه دينوركه نصفندن يوقرى باشى طرفيدر يقال استوى كذراع العامل وهو صدر القناة وذراع آرشـون تعبير اولنـان اوچويه دينور كرك دموردن و كرك چبوقدن اولسون و منازل قمردن بر منزله اطلاق اولنوركه ذراع الاسد المبسوطه ديدكلريدر زيرا اسد برجنده مصور اولان اسدك ايكى ذراعى واردر برى مبسوطه و برى مقبوضـه در مقبوضه سى شـام طرفنه طوغريدر قمر اكا نازل اولور و مبسـوطه سى يمن جانبنه طوغريدركه بينلرى قامچى مقدار ايكى كوكبدن عبارتدر زياده سـيله يوكسك و مقبوضه دن ممتددر بعضا قمر مقبوضه دن صاپوب اكاده نازل اولور تموز آينـك دردنجى كونى طلوع ايدوب كانون اولك دردنده سقوط و غروب ايدز (ذوالذراعين المنبهر) مالك بن الحارث نام كمسه نك لقبيدركه شعرادندر (الذرع) فرع وزننده بر نسنه يى قول ايله اولچمك معناسـنه در يقال ذرع الثوب ذرعا من الباب الثالث اذا قاسه بالذراع و قوصمق عارضه سى غلبه ايلمك معناسنه مستعملدركه بالضروره قوصمقدن عبارتدر شـارحك بيانه كوره سريع معناسنه اولان ذريعدن مأخوذدر يقال ذرع القئ فلانا اذا غلبه و سبقه و شفاعت

ایتمك معناسنه مستعملدرکه لسانمزده قوله آلمق و قوللامق تعبیرلری بوکه اقربدر یقال ذرع عنده لفلان اذا شفع له وراکب رکوب ایتمك ایچون دوه قوللری اوزره چوکمك معناسنه‌در یقال ذرع البعیر اذا وطئ علی ذراعه لیرکبه احد و بر آدم برکسه‌نك اکسه‌سندن واروب قوللرنی بوغازینه طولایوب صقمغله بوغمق معناسنه‌در یقال ذرع فلانا اذا خنقه من ورائه بالذراع وذرع خویدن کنایه اولنور ذراع کبی بوراده مذروع معناسنه‌درلرکه معهود و معین دیمك اولور هرکسك خویی حسب الخلقه مقرر و معین‌در و منه یقال رجل واسع الذراع والذرع ای الخلق وذرع وذراع ایله یدکبی قوت و تاب و طاقتدن کنایه اولنور یقال ضاق بالامر ذرعه وذراعه و ضاق به ذرعا ای ضعفت طاقته ولم یجد من المکروه فیه مخلصا (الذراع) سحاب وزننده وکتاب وزننده ایپلك اکیرمکده تیز دست اولان خاتونه دینور و ذراع اسمادندر بشار و یسار ابنا ذراع وکیع ایله معاصر در بشار جابر جعفیدن روایت حدیث ایلدی (ابو ذراع) تابعیندندر (الذرّاع) شداد وزننده شول بغوره دینورکه ناقه‌یه آشمق ایچون اکسه‌سندن مستولی اولوب اوزرینه چوککله چوکر اوله یقال جمل ذراع اذا کان یسان الناقة بذراعه فیتنوخها وذراع اسمعیل بن صدیق نام محدثك لقبیدر واحمد بن نصر نام محدثك دخی لقبیدرو بو ضعیف الروایه‌در وذراع شول کوچك طلومه دینورکه قوللری جانبندن بوزلمش اوله (الذرع) فتحتینله ذراع دیدکلری مذکور طلومله صو ایچمك معناسنه در یقال ذرع الرجل ذرعا من الباب الرابع اذا شرب بالذراع و برکسه حقنده شفاعت ایتمك معناسنه‌در یقال ذرع الیه اذا تشفع و ایاقلر یورغنلقدن بی‌تاب اولمق معناسنه‌در یقال ذرعت رجلاه اذا اعیتا وحرص وطمع معناسنه در تقول اعجبنی ذرعه ای طمعه و ذرع بیان صغرینك یاوریسنه دینور جمعی ذرعان‌در ذالك کسریله و شول ناقه‌یه دینورکه صیده می ایدن ادم انکله سپرلنوب رمی ایدر اوله (الاذرع) احمر وزننده اناسی عربی اولوب پدری عربی اولمیان ادمه دینور علی قول اناسی قول جنسی اولوب پدری عربی اولان کمسه‌یه دینور یقال رجل اذرع ای مقرف اوابن العربی للمولاة و بغایت فصیح وسخنور ادمه دینور یقال رجل اذرع ای افصح (اذرعات) همزه‌نك فتحی و رانك کسری وفتحیله شام اولکه‌سنده بر بلده آدیدر نسبتنده اذرعی دینور همزه‌نك و رانك فتحیله (اولادذارع) یاخود ذراع کتاب وزننده کوپکلره واشکلره اطلاق اولنور تقول مانفعل باولاد الذارع اوانذراع ای الکلاب والحمیر (الذریعة) سفینه وزننده بو دخی شول ناقه‌یه دینورکه شکاره رمی ایدن صیاد آنی سپرلنوب رمی ایدرلر و وسیله معناسنه‌در تقول هوذریعتی الی فلان ای وسیلتی (الذروع) صبوروزننده (والذریع) امیر وزننده حست و چالاك اولوب آدیملری ککیش اولان آته و دوه‌یه دینور

فرس

فرس وبعیر ذروع وذریع ای الخفیف السیر الواسع الخطو وذریع شفیع معناسنه در وچابك وسریع معناسنه در واصلا مضایقه سی اولمیوب وسعتلو وسهو لتلو ایشه دینور یقال امر ذریع ای واسع ووبای عام کبی شامل وسریع اولان اولرمه دینور یقال موت ذریع ای فاش (الذرعة) غرفه وزننده بودخی وسیله به دینور (المذارع) مصالح وزننده (والمذاریع) مصابیح وزننده شهرك ناحیه لرینه علی قول شول بلدان وقرایه دینورکه برطرفی باغ وباغچه وشنلك اولوب وبرطرفی چول وبیابان اوله عراقده انبار وقادسیه نام بلده لر کبی ومذارع دابه نك ایاقلرینه دینور یقال بعیر قوی المذارع ای القوائم وشنلك اوبه لره قریب خرمالغه دینور مفردلری مذراع در (الذرع) کتف وزننده شول کسیه دینورکه شر ومضرت جهتنده زباندراز اوله که بدگوی وفتنه انکیز اوله جقدر یقال رجل ذرع ای الطویل اللسان بالشر ولیل ونهار قرار وآرام ایتمیوب رونده وسیاره اولان آدمه دینور یقال رجل ذرع ای سیار لیلا ونهارا وخوش الفت نازك طبیعت ممتزج آدمه دینور یقال هو ذرع ای الحسن العشرة (الذرعات) فرحات وزننده شول دوابه دینورکه جست ورونده اولوب آدیملری سیرك ویردن اخذوار تجافی بعیدجه اوله (الاذراع) همزه نك کسریله بیان صغری یاوریلو اولمق معناسنه در یقال ذرعت البقرة اذا صارت ذاولد ذکر اولنان ذرعدن مأخوذدر وبك چوق سویلمك معناسنه در یقال اذرع فی الکلام اذا افرط وبرنسنه یی ذراعله قبض ایلمك معناسنه در یقال اذرع الشیٔ اذا قبضه بالذراع وقوللری جبه مقوله سنك آلتندن چقرمق معناسنه در یقال اذرع ذراعیه من تحت الجبة اذا اخرجهما (التذرع) تفعل وزننده بودخی سوزده افراط ایلمك معناسنه در یقال تذرع فی الکلام اذا افرط وبرنسنه طولا ذراع مقداری پاره پاره یارلمق وبولنمك معناسنه در یقال تذرع الشیٔ اذا انشقق شقة شقة علی قدر الذراع طولا وبرنسنه یی قول ایله قیاس وتقدیر ایلمك معناسنه در یقال تذرعه اذا قدره بذراع الید وبروسیله یه توسل ایلمك معناسنه در یقال تذرع بذریعة اذا توسل بوسیلة وحیوان قوللرینی اورته جك مقداری آزجه صویه کیرمك معناسنه در یقال تذرعت الابل الکرع اذا اوردته فخاضته باذرعها وحصیر اورمك ایچون خرما یپراقلرینی یارمق معناسنه در یقال تذرعت المرأة اذا شقت الخوص لتجعل منه حصیرا (الاذراع) همزه نك وذال مشدده نك کسریله افتعال وزننده بودخی قوللری جبه آلتندن چقرمق معناسنه در یقال اذرع ذراعیه من تحت الجبة اذراعا وبو حدیث شریفده ایکی وجهله یعنی افعال وافتعال بابلرندن روایت اولنندی حدیث مذکور بودر [ان النبی علیه السلام اذرع ذراعیه من اسفل الجبة اذراعا] (المذرع) معظم وزننده شول کسیه دینورکه بوغازینه بچاق دورتلوب یاره لنمغله قوللرینه قان آقش اوله یقال رجل مذرع وهو الذی وجیٔ

فی نحره فسال الدم علی ذراعه واقرانی سابقُ جست وچالاك آته علی قول شول آته دینور که اوزرنده اولان کسه آنکله وحشی جانور قوومغله بتشوب اول جانوری النده اولان سلاحله اور مغین قانی صچرا یوب آتك قوللرنی آلوده ایلمش اوله یقال فرس مذرع ای سابق اوهو الذی یلحق الوحشی وفارسه علیه فیطعنه طعنة تفور بالدم فیلطخ ذراعی الفرس وپاچه‌لرنده سیاه سیاه بنکلری اولان اوکوزه دینور یقال ثور مذرع اذا کانت فی اکارعه لمع سود وآناسی پدرندن اشرف اولان آدمه دینور یقال رجل مدرع اذا کانت امه اشرف من ابیه بعض قاطره مذرع اطلاق قوللرنده اولان رقمتین یعنی ایکی دانه‌مهره کبی نشانلری کویا که باباسی اولان حاردن کلمکله اول طرفه چکدیکنه مبنی اولمغین بومناسبتله مطلقا اناسی صوبی باباسندن اشرف اولانه اطلاق اولندی (المذرع) محدث وزننده بنوخفاجة بن عقیلدن برآدمك لقبیدر بنی عجلاندن برنی قتل ایلدکدنصکره اقرار ایلمکله قصاص اولندی ومذرع رطوبتی برذراع مقداری طپراغه نافذ یغموره دینور یقال مطر مذرع اذاکان قدر سخ فی الارض قدر ذراع (المذرعة) معظمه وزننده قوللرنده جزکیلری دیشی اولان صرتلانه دینور (التذریع) ذرع کبی قوللرنی آردندن طولایوب بوغمق معناسنه‌در یقال ذرعه اذاخنقه من ورائه بالذراع واقرار ایلمك معناسنه در یقال ذرع بکذا اذا اقربه وبراز خبر سویلمك معناسنه‌در تقول ذرع لی شیئا من خبره ای خبرنی به ودوه‌نك قولنی بولارینك فضله سیله بغلمق معناسنه در یقال ذرع لبعیره اذا قیده بفضل خطامه فی ذراعه وصوده قوللریله قولاجلیه‌رق عریض وعمیق بوزمك معناسنه‌در یقال ذرع فی السباحة اذا تسع وایکی قولیله یار دملشه رق قیودن صوچکمك معنا سنه در یقال ذرع فی السقی اذا استعان بیدیه وحرکهما فیه شارح دیرکه اصل نسخهٔ صحیحه عینله فی السعی اولمقدرکه تیز تیز یوریمکده قوللرنی صالوب اوینامق معناسنه در قنادکبی سرعته مدار اولور کذلك قوللرنی صاله‌رق یوریمك معناسنه در یقال ذرع فی المشی اذاحرك ذراعیه ومژده جی الیله اشارت ایلمك معناسنه در یقال ذرع البشیر اذا اومأ بیده (الانذراع) اندفاع وزننده ومراد فیدرکه یوریمکده دوشنوب منبسط اولمق معناسنه در یقال انذرع فی السیر اذا اندفع فیه (المذارعة) مخالطه وزننده ومرادفیدر یقال ذارعه اذاخالطه وبرنسنه‌یی صایی ایله واورالمغله ویرمیوب ارشونله ویرمك معناسنه در تقول بعته الثوب مذارعة ای بالذرع لابالعدد والجزاف (الاستذراع) برنسنه‌یی وسیله ایدینوب انکله سپرلنمك معناسنه در یقال استذرع به اذا استتربه وجعله ذریعة له (الذعذعة) زلزله وزننده برنسنه‌یی پراکنده وپریشان قلمق معناسنه در یقال ذعذع المال وغیره اذابدده وفرقه وبرسری یار خبری فاش ایلمك معنا سنه در یقال ذعذع السر اوالخبر اذا اذاعه وبرنسنه‌یی یلك ارغلامق معناسنه‌در یقال ذعذعت الریح الشجر اذاحرکته

تحريكا شديدا (التذعذع) تارمار اولمق معناسنه در يقال ذعذع الشئ فتذعذع اى تبدد (الذعاع) سحاب وزننده بلوكلر فرق معناسنه در مفردى ذعاعه در يقال جاؤا ذعاعا اى فرقا وصو يسز وكثر خرما آغاجنه دينور وايكى خرما اغاجنك مابيننه دينور بونده ضمله ده جائزدر (الذعاذع) ذال اولانك فتحيله بودخى كثر وفنا خرما آغاجنه دينور وبلوك بلوك اشخاصه دينور يقال تفرقوا ذعاذع اى ههنا وههنا (الذعذع) ثرثار وزننده قطعا كتم اسرار ايلمز اولان نقال مقاله دينور يقال رجل ذعذاع اى مذيع تمام لايكتم السر (المذعذع) مسلسل وزننده شول كمسه دينوركه بر آدمك نسبندن دكل ايكن ادعاى نسب ايدر اوله ياخود بوزاى معجمه ايله در (الاذنعى) المعى وزننده ايرى واوزون ذكره دينور وبوادنعى مصحفى دكلدر (الذوع) نوع وزننده برنسنه يى تمامه استيصال واهلاك ايلمك معناسنه در تقول ذعنا ماله ذوعا اى اجتحناه واستأصلناه (الاذاعة) همزه نك كسريله حوضده وقابده اولان صويك مجموعنى ايچوب بتورمك معناسنه در يقال اذاع الناس بما فى الحوض اذا شربوه وبر نسنه يى تمامه آلوب كوتورمك معناسنه در يقال اذاع بمتاعه اذاذهب به (الذيع) ربع وزننده (والذيوع) شيوع وزننده (والذيعوعة) شيعوعه وزننده (والذيعان) فتحاتله فاش ومنتشر اولمق معناسنه در يقال ذاع الخبر يذيع ذيعا وذيوعا وذيعوعة وذيعانا اذا انتشر (المذياع) اصلا كتم سر ايلميوب دائمانامه فاش وشايع ايدر اولان كمسه دينور يقال رجل مذياع اى لايكتم السر (الاذاعة) همزه نك كسريله سرى فاش وشايع قلمق ياخود اعلا صوتله ناس ايچره اشاعه ايلمك معناسنه در يقال اذاع سره وبه اذا افشاه واظهره اونادى به فى الناس وحوضده اولان صوبى تماما ايچمك معناسنه در يقال اذاع الابل اوالقوم بما فى الحوض اذا شربوا مافيه وبر نسنه يى تمامه سپوروب كتورمك معناسنه در يقال اذاعوا بما لى اذا ذهبوا به اشبو ماده وجه مرقوم اوزره واويه ويائيه در

(* فصل الراء المهملة *) (الربع) رانك فتحى وبانك سكونيله بعينه حولوبى مشتمل اوه دينور خانه معناسنه نيرده اولورسه اولسون جمعى رباع كلور رانك كسريله وربوع كلور واربع كلور افلس وزننده وارباع كلور يقال اقام فى ربعه اى داره وربع محله يه دينور يقال ماوسع ربع بنى فلان اى محلتهم وقوناغه دينور تقول نزلنا فى ربع لطيف اى منزل وتابوته اطلاق اولنور تقول حملت ربعه اى نعشه وجماعت انسانى به اطلاق اولنور حال ومحل علاقه سيله يقال هم اليوم ربع كثير اى جماعة وتقول حياالله ربعك اى قومك وناسك بهار ايامنده اقامت ايلدكلرى مكانه دينور يقال هذا ربع القوم اى موضعهم يرتبعون فيه فى الربيع واورته بويلو آدمه دينور بونده فتحاتله ده جائزدر وبونده ربعه دخى دينور هاايله لكن ربعه آندن اخص در كذلك مؤنثنده ربعه دينور ايكيسنكده جمعى ربعات در رانك فتحى وبانك سكونيله وشاذ اوله رق ربعات

دینور فتحتله زیرا فعله وزنی صفت اولورسه عینی جمعده متحرك اولمز بلکه اسم
اولوب وعینی واویاخودیاء اولمزایسه متحرك اولور نفخات ورشحات کبی پس روحات
سکونله اولور یقال رجل ربع وربعة وامرأة ربعة ورجال ونساء ربعات ای بین الطویل
والقصیر وربع مصدر اولور وقوف وانتظار معناسنه‌در یقال ربع الرجل ربعا
من الباب الثالث اذاوقف وانتظر وتحبس ومنه قولهم اربع علیك اوعلی نفسك اوعلی
ظلعك یعنی نفسکه جبر ایله برمقدار صبر وتوقف ایدوب منتظر اول ور بع زور
وقوت صنه‌مق ایچون الیله آغر طاش قالدرمق معناسنه‌در یقال ربع الرجل اذا رفع
الحجر بالیدا ممتحانا للقوة وایپی درت قاتدن بوکمك معناسنه‌در یقال ربع الحبل اذافتله
من اربع طاقات ودوه درت کونده برصو ارلمق معناسنه‌درکه اوچ کون یاخود درت
کون اوچ کیجه صو ویرمیوب دردنجی کونی صوار مقدن عبارتدر یقال ربعت الابل
اذا اوردت الربع واجوزلغه وبوللغه ایرشمك معناسنه‌در یقال ربع فلان اذا اخصب ور
آدمی حمای ربع یعنی درت کونده برستمه طوتمق معناسنه در یقال ربعت علیه الحمی
اداجاته ربعاو یقال ربع الرجل واربع علی المجهول کما یذکر وایکی آدم بوکی دابه اوزرینه وضع
مراد ایلدکده دنکك آلتنه مربعه دیدکلری اغاجی صوقوب براوجندن بری ودیکرندن
آخری یاپشوب قالدرمغله یوکلتمك واکرمربعه بولنمیسه ایکیسی بری برینك اللرینه
یاپشوب قوللشمغله قالدروب یوکلتمك معناسنه‌در یقال ربع الحمل اذا ادخل المربعة تحته
واخذ بطرفها وآخر بطرفها الاخر ثم رفعاه علی الدابة فان لم تکن مربعة اخذ
احدهما بید صاحبه ای حتی یرفعاه علی الدابة وبر آدمك مالندن درتده برنی آلمق
معناسنه‌در یقال ربع القوم ربعا من الباب الثالث والاول والثانی اذا اخذ ربع اموالهم
واوچ آدمك یانلرینه واروب آنلری درت قلمق یعنی دردنجیسی اولمق معناسنه در
یقال ربع الثلاثة ربعا من الابواب المذکورة اذا جعلهم بنفسه اربعة وعسکرك
الدیغی مال غنیمتك ربعنی آلمق معناسنه‌در یقال ربع الجیش اذا اخذ منهم ربع
الغنیمة واشبو ربع غنیمتی سر عسکرلرك وامیرلرك اخذ ایلملری افعال جاهلیه‌دن
اولوب دین اسلام آنی خمس اخذینه رد ایلدی وربع بر آدمی اسرکیوب مهربانلق
ایلمك معناسنه در یقال ربع علیه اذا عطف وبرنسنه‌دن واز کلوب کیرو طورمق
معناسنه در یقال ربع عنه اذا کف واقصر ودوه مرعاده مسیب اونوب دیلدیکی
برده اوتلیوب ودیلدیکی برده صو ایچمك معناسنه در یقال ربعت الابل اذا
سرحت فی المرعی واکلت کیف شاءت وشربت وکذلك ربع الرجل بالمکان
وبرکمسه برصویه مستولی اولمغله آنده دلخواهی اوزره تصرف وتحکم ایلمك
معناسنه‌در یقال ربع الرجل فی الماء اذا تحکم فیه کیف شاء وبرجماعت اتوز طقوز
نفر ایکن برکمسه واروب کندیسیله آنلری قرق ایلمك یعنی قرقنجی اولمق

یاخود

ياخود آنلر فرق اوج نفر ايكن فرق دردنجسى اولمق معناسنه در يقال ربع القوم اذا تممهم بنفسه اربعين اوار بعة وار بعين وبر يرده برلشوب ثابت ومقيم اولمق معناسنه در يقال ربع بالمكان اذا اطمأن واقام به و بهار يغمورينه اوغرامق معناسنه‌در يقال ربع القوم على المجهول اذا مطروا بالربيع (المربع) مقعد وزننده ربع كبى بهاره مخصوص اقامتكاهه دينور يقال هذا ربعهم ومربعهم اى موضعهم يرتبعون فيه فى الربيع ومربع بر موضع آديدر (المربوع) ربع وربعه كبى اورته بويلو ادمه دينور اكثرى درت ذراع مقدارى اولديغيچون يقال رجل ربع وربعة ومربوع اى بين القصير والطويل ودرت كونده برسته طوتان كسيه دينور يقال ربع الرجل على المجهول فهو مربوع اذا اصابته الربع من الحمى (المرباع) مصباح وزننده بودخى اورته بويلو آدمه دينور ونباتى اول بهارده نابت اولور اولان مكانه دينور يقال مكان مرباع اذا كان ينبت نباته فى اول الربيع ومرباع مال غنيمتك ربعنه دينوركه جاهليتده امير وسر عسكر اولنلر اخذ ايدر ايدى دين اسلامده خمس اخذ اولنور قال الشارح ومنه الحديث قال لعدى بن حاتم انك تأكل المرباع وهو ربع الغنيمة الذى كان يأخذه الرئيس فى الجاهلية وشول ناقه‌يه دينوركه بهارده طوغورمق عادتى اوله على قول ابتدا دول دوكومى وقتنده طوغورمق عادتى اوله يقال ناقة مرباع اى معتادة بان تنتج فى الربيع اوالتى تلد فى اول النتاج (المرتبع) اسم فاعل واسم مفعول بنيه‌لريله بونلرده اورته بويلو آدمه دينور ومرتبع اسم مفعول بنيه‌سيله بهار موسمى نزول واقامته مخصوص منزله دينور (الربع) رانك كسريله دوه صوارلمسى اقسامندن درت كونده بر صولانمغه دينوركه اوج كون صو ويرلميوب ياخود درت كون اوج كيجه ويرلميوب دردنجيده صولانمقدر يقال سقى ابله الربع وهو حبسها عن الماء ثلاثة ايام او اربعة ايام وثلاث ليال وورودها فى الرابع ودرت كونده برطوتان سته‌يه دينوركه بركون طتوب ايكى كون فيصل ويردكدنصكره دردنجى كون طوتر يقال اصابته حمى الربع وهى ان تأخذ يوما وتدع يومان وربع هذيل قبيله‌سندن بر رجل اديدر (الروابع) درت كونده برصو ايچن دوه‌لره دينور رابع مفرديدر يقال ابل روابع اذا كانت تشرب الربع (الارباع) همزه‌نك كسريله ربع كبى سته درت كونده برطوتمق معناسنه‌در يقال ربع الرجل كما ذكر واربع على المجهول فهو مربوع ومربع اذا اصابته الربع من الحمى وقيون وكچى دردنجى ياشنه وصغر وچتال طرنقلو بشنجى به وذات الخف يعنى دوه يدنجى به كيرمك معناسنه در يقال اربعت الغنم اذا دخلت فى السنة الرابعة واربعت البقر وذات الحافر فى الخامسة وذات الخف فى السابعة وناس بهار ايامنه كيرمك على قول دردنجى

اولمق یاخود منزل ربیعده اوتلاق طلبندن مستغنی اولەرق اقامت ایلمك معناسنه در یقال اربع القوم اذا صاروا فی الربیع اوصاروا اربعة او اقاموا فی المربع عن الارتیاد والنجعة وناقەنك رحمی قپانمغله ارککك منیسنی قبول ایلمیوب قسیرقالمق معناسنەدر یقال اربعت الناقة اذا استغلقت رحمها فلم تقبل الماء وقیونك صوبی چوغالمق معناسنه در یقال اربع ماء الرکیة اذاکثر وصولانمش دوه صویه چابك رجعت ایلمك معناسنه در یقال اربع الورد اذا اسرع الکر ای اسرعت الابل الکر الی الورد فوردت بلا وقت ودوەیی صاحبی صو ایچمك بابنده مسیب ایلمك معناسنه درکه دیلدیکی وقتده واروب ایچر اوله یقال اربع الابل اذا ترکها ترد الماء متی شاءتچوق جماع ایلمك معناسنەدر یقال اربع فلان اذا اکثر من النکاح ای الجماع وسائل بر آدمدن برنسنه ایستیوب کتدکدنصکره ینه دونوب ایستمك معناسنه در یقال اربع السائل اذا سأل ثم ذهب ثم عاد وخستەنك عیادەسنی ایکی کون ترك ایدوب اوچنجی کون عیاده ایلمك معناسنه در یقال اربع المریض اذا ترك عیادته یومین واتاه فی الیوم الثالث (المربع) منبر وزننده (والمربعة) مکنسه وزننده شول دکنکه دینورکه دابه‌یه یوك یوکلدنلر آنی دنکك آلتنه صوقوب براوجنی بری وبر اوجنی آخری آلوب قالدرمغله یوکلدرلر ومربع اصحابدن عبدالله وعبد الرحمن وزید ومراره نام ذواتك پدرلری اسمیدرکه کوزلری ومنافقیندن اولمغله بصیرتی دخی اعما ایدی وجریر نام شاعرك راوئ شعری اولان وعوعة بن سعدك لقبیدر (المرابعة) مفاعله وزننده یوك دنکنك آلتنه مربعه دیدکلری اغاج صوقوب براوجنی بری ودیکرنی بری طتوب قالدرمغله دابه‌یه یوکلتمك واکر اول دکنك یوق ایسه قوللشەرق یوکلتمك معناسنه در یقال رابعوا الحمل اذا ادخلوا المربعة تحته واخذ بطرفها وآخر بطرفها الاخر ثم رفعاه علی الدابة فان لم تکن مربعة اخذ احدهما بید صاحبه وتقول رابعنی فلان وحلنا بالمرابعة ومرابعه ورباع جدال وزننده ایام ربیعه مخصوص معامله ایلمك معناسنەدر نتەکه مسانهه یللق ومشاهره آیلقله اولان معامله در تقول عاملته مرابعة ورباعا ای مخصوصا بالربیع (المربعة) مجمعه وزننده یربوعلو یعنی ترلا صچانی وعرب طوشانی دیدکلری جانورلو یره دینور یقال ارض مربعة ای ذات یرابیع (ذوالمربعی) مرحبا وزننده یمنده حمیر ملوکندن اذوا تعبیر ایلدکلرندن برملك لقبیدر (الاربعة) همزەنك وبانك فتحیله اعداددن درت عدد اسمیدرکه معدود مذکره مخصوص در مؤنث اولورسه اربع دینور نتەکه اعداد سائره دخی بویلجه در تقول مررت باربعة رجال واربع نسوة (الاربعون) قرق عددك اسمیدر فارسیده چهل دینور (الاربعاء) همزەنك فتحی وبانك حرکات ثلاثیله ومد ایله

چار

چارشنبه كوننك اسميدر تثنيه‌سنده اربعاءان وجمعنده اربعاءات دينور (الاربعاء والاربعاوى) همزه‌نك فتحى وبانك ضميله باغداش قوره‌رق اوتوروشه دينور يقال قعد فلان الاربعاء والاربعاوى اى متربعا واربعاء بانك ضميله بناء وچادر ديركلرندن برينك اسميدر نته‌كه اربعاواء دخى آنلرده مستعملدر يقال بيت اربعاواء اى على عمودين وثلاثة واربعة وواحدة يعنى چادرنى درت طريقه اوزره يعنى مثلا باشى ايكى ديرك اوزره بعده اوچ بعده درت بعده بر ديرك اوزره قورسه بنى بيته على الاربعاواء ديرلر ودرت ديرك اوزره قورسه على الاربعاء ديرلر كذلك شهرلرده جوامع وديوانخانه مقوله‌سى ابنيه دخى بوكونه در (الربيع) امير وزننده ايكى قسمدر برى ربيع الشهور وبرى ربيع الازمنه‌در ربيع‌الشهور شهر صفردنصكره كلان ايكى آى دركه شهرربيع الاول وشهر ربيع‌الاخر تعبير اولنور شهر رمضان كبى بونلرده همان شهر لفظيله استعمال اولنور ربيع الازمنه‌دن فرق ايچون وربيع‌الازمنه ده ايكى كونه‌در برى ربيع اولدركه چچكلر آچوب ومنتارنك بتديكى زماندر حالابزم بهار ديديكمز موسمدر وبرى ربيع ثانيدركه ميوه‌لر يتشديكى ايامدركه كوز فصلى ديديكمز هنكامدر وبعضلر اشبو كوز فصلنه ربيع اول وبهاره ثانى اطلاق ايتديلر وبعضلر ديديلركه عربلر سنه‌بى التى زمان اعتبار ايدرلر ايكى‌آينه ربيع اول و ايكى آينه صيف وايكى آينه قيظ وايكى آينه ربيع ثانى وايكى آينه خريف وايكى آينه شتاء تعبير ايدرلر شارح ديركه مقدما عربلر فصول اربعه اعتبار واولنى صيفدن عدايدوب دردنجى بهاره كلمكله ربيع اطلاق ايلديلر واقامت معناسنه اولان ربعدن مأخوذ اولمق دخى محتملدر انتهى وعربلر ربيع بغايت خصب واقبال اولورسه اندن رابع لفظنى اخذ ايله تأكيد ايدوب ربيع رابع ديرلر يقولون ربيع رابع اى مخصب ونسبتنده ربعى دينور رانك كسريله نته‌كه شهر ربعه نسبتنده‌ربعى دينور فتحتينله فرق ايچون وربيع لفظنك جمعى اربعاء واربعه‌در انصباء وانصبه‌كبى ورباع در رانك كسريله عندالبعض ربيع الكلاء يعنى موسم بهار معناسنه اولان ربيعك جمعى اربعه وجدول معناسنه اولان ربيعك جمعى اربعاء درشارح ديركه شهرك جمعى دخى اربعه‌در (يوم الربيع) قبيلتين انصاراولان اوس وخزرجه مخصوص بريوم‌معروفدر(ابوالربيع)چاوش‌قوشنك كنيه سيدر ابتداء بهارده ظهور ايلديكيچون‌وربيع‌بدى‌نفراصحاب كرام اسملر بدرومحد ثيندن برجاعت آدلريدر وربيع بن‌سليمان‌المرادى‌وربيع‌بن‌سليمان‌الجيزى‌ايكيسيده‌امام‌شافعى‌اصحابندندروربيع بهارموسمنده ياغان‌يغموره اطلاق اولنور تقول ربيعنا قدغرز وهومطر الربيع وترلا وباغ وبستانك صودن اولان حصه سنه دينور يقال لفلان من‌هذا الماء ربيع اى‌حظ ونصيب ونهر صغيره دينوركه جدول تعبير اولنور ودرت عددن برجزوه دينور كاسيذكر

(الربعی) رانك كسريله ربیعه منسوب دیمکدرکه ذکر اولندی وربعی اعلامدندر ربعی بن ابی ربعی وربعی بن رافع وربعی بن عمرو وربعی الزرقی اصحابدندر وربعی بن خراش تابعیندندر (الربعية) رانك كسريله موسم شتاء اولنــده اولان ذخیره‌یه دینور یقال اتخذوا ربعیتهم ای میرتهم اول الشتاء (الربيعة) سفینه وزننده قوت صنه مق ایچون قالدریلان آغر طاشه دینورکه قوت طاشی تعبیر اولنور یقال هذه ربیعة الاشداء وهی حجر یمتحن باشالته القوی وجنکده باشه کیلان دمور نوغلغه‌یه دینور یقال لبس ربیعته وهی بیضة الحدید وروضه‌ومرغزاره دینور وآزیق چانطه‌سنه‌ودغارجغنه دینوروشول طبله‌یه وقطوبه دینورکه نوعروسلر آنك ایچنه طیب مقوله‌سنی قورلر عتیده معناســنه وربیعه صعید ایالتنده برقریه آدیدرکه بنی ربیعــه‌یه مخصوصدر وربیعة الفرس برقبیله‌نك پدری اسمیدرکه ابن نزار بن معد بن عدنان در نته‌که حمر ماده‌سنده بیان اولندی اول قبیله‌یه نسبتنده ربعی دینور حرکاتله وعقیل قبیله‌سنده ایکی قبیله واردر بری ربیعة بن عقیل درکه ابو الخلفــاء در خلع ماده ســنده بیان اولندی و بریسی ربیعة بن عامر بن عقیل درکه ابرص وقحافه وعرعره وقره نام کسه‌لرك پدریدر کذلك تمیم قبیله سنده ایکی ربیعه واردر بری ربیعة الکبری درکه ربیعة مالکدر واکار ربیعة الجوع دخی اطلاق اولنور وبری ربیعة بن حنظــلة بن مالکدر وربیعه هوازن قبیله ســنده برجاعتك پدر یدرکه اول ربیعة بن عامر بن صعصعه در وانلره بنو مجد اطلاق اولنور ومجد والده‌لرینك آدیدر وربیعه اوتوز نفراصحاب کرامك اسمیدر (الرابع) منازل حجاج کوفه‌ده سمیراء قربنده سیوری تپه‌لی برینچه جبــاله اطلاق اولنور (الربع) رانك ضمیله (والربع) ضمتینــله (والربیع) امیر وزننده درتدن برجزؤه دینورکه درتده برتعبیر اولنور یقال اخذ ربع ماله وربعه وربیعه ای جزءا من اربعة وربع ضمتینله ربیع لفظنك جمعی اولور (الربع) صرد وزننده شول دوه یاوریسنه دینورکه موسم بهارده تولد ایلمش اوله‌که ابتدا نتــاج هنکامیدر جمعی رباع کلور رانك کسریله وارباع در ومؤنثنده ربعه در جمعنده ربعات دینور ورباع دینور رانك کسریله نته‌که دوه‌نك اخر نتاج هنکامنده تولد ایدن یاوریسنه هبع دینور مؤنثی هبعه در ومنه قولهم ماله هبع ولا ربع ای ماله مال (الرباعة) سحــابه وکتابه وزننده برادمك دائم ومقیم اولدیغی یعنی دائما حاللندیغی کوزل حال وشــانه اطلاق اولنور اقامت معناسنه اولان ربعدن مأخوذدر وبوحسن حاله مخصوصدر علی قول عن اصل سلوك ایلدیکی اسلوب وطریقه‌یه یاخود مستمر اولدیغی طور وکرداره یاخود قبیله‌یه یاخود قبیله دن منشعب فخذه اطلاق اولنور جمله سی ثبات واقامت معناسندن مأخوذدر (ربع) فتحتینله وکتف وزننده که مراد مؤنثلر یدر وربعه عنبه وزننده بونلرده رباعه معناسنه مستعملردر

يقال هم على رباعتهم اى على شانهم وحالهم التى هم مقيمون عليها ولايكون فى غير حسن الحال اوطريقتهم اواستقامتهم اوقبيلتهم اوفخذهم اويقال هم على رباعتهم وربعاتهم وربعاتهم وربعتهم اى على حالة حسنة اوامرهم الذى كانوا عليه اوربعاتهم بالحركات وبكسر الباء اى فى منازلهم (الربعة) تمره وزننده اورته بويلو آدمه دينوركه ذكر اولندى وعطارلرك عطر قطو سنه وطبله سنه دينور يقال فتح العطار ربعته اى جونته ومصحف شريف اجزاسى وضع اولنان صندوقه يه دينوركه حالا جامعلرده اولور وبومولددر كوياكه جونه يه تشبيه جهتيله در وربعه اسد قبيله سندن بر جماعتدر اوس بن عبدالله الربعى التابعى آندندر (الرباعة) كتابه وزننده حالهدن برنوعه اطلاق اولنور حاله ديت وغرامت معناسنه اولمغله مراد مامملكى مبذول اولوب حتى منزلى دخى بيع وادا اولنان ديت اوله جقدر كماقال فى الاساس يقال حمل فلان حالة كسر فيها رباعه اى بذل فيها كل ماملكه حتى باع فيها منازله (الربعة) فتحاتله دوه نك افراط اوزره سكرتمسنه ياخود پك يلمسنه ياخود بركونه يلمسنه دينوركه شديد اوليه بودورتله تعبير اولنان يلمسى اوله جقدر يقال هذا البعير مااحسن ربعته وهى اشد جريه اواشد عدوه اوضرب من عدوه وليس بالشديد وربعه ازد قبيله سندن برجماعتدر وصاج اياقلرينك ارالقلرينه دينوركه آنده آتش كوزلرى مجتمع اولور (الروبع) جوهر وزننده ضعيف ودنى وناكسه دينور يقال رجل روبع اى ضعيف دنئ (الروبعة) زوبعه وزننده بودور آدمه دينور وبو جوهرى يه تصحف ايلمكله يعنى مصحفا فهم واخذ ايلمكله زاى معجمه ايله ثبت ايلمشدر انشاءالله تعالى مادهسنده بيان اولنور وروبعه دوه نك آرداياغنده اولان سكيرك قصه لغنه دينور على قول برمرض آديدركه دوه كوشكلرنى تباه ايدر (اليربوع) يعفور وزننده معروف جانوردر فارسيده موش دشتى وتركيده ترلا صيچانى وعرب طوشانى ديدكلريدركه فاره يه شبيه واندن اكبر وقو يرغى اطول واللرى اياقلرندن اقصر اولوربوه سنه درت يردن قپويايديغى باعث تسميه در ويربوع انسان وحيوانك صرتنك اتنه اطلاق اولنور ياخود بوضعله در ياخود يرابيع المتن ارقه اتلرينه اطلاق اولنور لفظندن مفردى يوقدر شارح ديركه نته كه اخطل نام شاعرك اشبو بيتنده واقعدر * الواهب المائة الجرجور سايقها * تنزويرابيع متنيه اذا انتقلا * اى لحمات متنيه ويربوع ايله عربلر بعض اشخاص تسميه ايلديلر يربوع بن حنظله بن مالك تميمدن برجماعت پدريدر اصحابدن متمم بن نويرة اليربوعى آندندر ويربوع بن غيظ مره قبيله سندن بربطن پدريدر حارث بن ظالم المرى اليربوعى اندندر (الرباع) شداد وزننده شول آدمه دينوركه اكثرى بيوت ومنازل بيع وشرا ايدر اوله يقال رجل رباع اى الكثير شراء الرباع والمنازل (ربيع) زبير وزننده اسامئ رجال ونسادندر

ربيع بنت معوذ وربيع بنت حارثه وربيع بنت طفيـل وربيع بنت النضركه انس بن مالكك عمه سيدر وام الربيع كه حارثه نك اوك ديشـلرنى كسر ايلدكده فخرا نام عليه السلام حضرتلرى اكا يام الربيع كتاب الله القصاص بيور مشلر در جمله سى صحابيه لردر وعبد العزيز بن ربيع ابو العوام الباهلى دركه اوغلو ربيع ايله محدثلردر وربيع بن قزيع الغطفانى تابعيندندر وربيع بن الحارث بن عمرو ابن كعب بن سعيد بن زيد مناة شاعر جاهليدر وربيع بن عمرو تيم قبيله سندندر وربيع كه معمر يندندر ابيات خمسهٔ مشـهوره نك قائليدركه اشـبو بيت اندندر * الاابلغ بنى بنى ربيع * فاشرار البنين لكم فداء * (ربعان) سحبان وزننده بودخى اسماء رجالدندر (ربيعه) جهينه وزننده اسماءندر ربيعة بن حصن وربيعة بن عبد شاعرلردر وعبد الله بن ربيعه كه سـنن امام نسـأيده حديثى مثبتدر صحبتنده اختلاف اولندى (رباع) رانك ضميله اربعه اربعه لفظندن معدولدر احاد وثلاث كبى عدل ووصفيهٔ اصليه علتلريله غير منصرفدر ومنه قوله تعـالى [مثنى وثلاث ورباع] اى اربعـا اربعا وقرأ الاعمش وربع كزفر على ارادة رباع (الرباعية) ثمانيه وزننده شـول فوقانى وتحتانى در در ديشلرك برينه دينور كه اوك ديشلر ايله آزو ديشلرك بيننده اولور جمعى رباعيـات كلور يقال ضربه وكسر رباعيته اى سنه التى بين الثنية والنـاب (الرباعى) ثمانى وزننده رباعيه ديشلرنى براقش حيوانه دينور يقال هو رباع اذا القى رباعيته وبور باعيدن منقوص اولمغله حالت رفعنده وجرنده رباع ديرسن ثمان كبى وحالت نصبنده ياى مقدره يى اثباتله اتمـام ايدرسن تقول ركبت برذونا رباعيا وجمل وفرس رباع وحلته على رباع وبونك ثمان ويمان وسناح وجوار كلمه لرندن غيرى نظيرى يوقدر جمعى ربع كلور رانك ضميله وربع كلور ضمتينله ورباع كلور رانك كسريله وربعان كلور غزال وغزلان كبى وربع كلور صرد وزننده واربـاع كلور ورباعيات كلور رانك فتحيله مؤنثى رباعيه در وقيون قسمى دردنجى ياشـنه وصغر وبـتون طرنقلى بشنجى يه ودوه يدنجى يه كيردكده رباعى ورباعيـه دينور زيرا اول ديشلرى وقت مزبورده القا ايدرلر (المربع) محسن وزننده بهـار وقتنده طوغران ناقه يه دينور على قول ياورىسى كنديسـيله بيله جه اولانه دينور يقال ناقة مربع اذا كانت تنتج فى الربيع او التى ولدها معها وطولمش كمينك يلكننه دينور يقال رفع النوتى المربع وهو شراع السـفينة الملائى (المرابيع) مصابيع وزننده اوائل بهارده ياغان يغموره دينور يقال غزرت فى هذا العام المرابيع اى الامطار اول الربيع (التربيع) برنسنه يى درت كوشه لو ايلمك معناسنه در يقال ربع الحوض اذا جعله مربعا (المربع) معظم وزننده درت كوشـه لو نسـنه يه دينور وحافظ بغداد محمد بن ابراهيم الانماطى لقبيدر وابن مربع محمد بن عبد الله بن عتـاب نام

محدثك

محدثك كنيه سيدركه آنكله متعارفدر (الارتباع) بهار موسمى بر برده اقامت ايلمك معناسنه‌در يقال ارتبع بمكان كذا اذا اقام به فى‌الربيع و بهار وقتنده طوار چاير اوتلامق معناسنه‌در يقال ارتبع البعيراذا اكل الربيع وطوار چاير اوتلامغله سموروب طاولنمق معناسنه‌در يقال ارتبع البعير اذا سمن (التربع) تفعل وزننده بودخى طوار بهارده چاير اوتلامق معناسنه‌در يقال تربع البعير اذا اكل الربيع و بغداش قوروب اوتورمق معناسنه‌در يقال تربع الرجل فى جلوسه خلاف جثى واقعى و دوه اوزون اوركج پيدا ايلمك معناسنه‌در يقال تربعت الناقة سناما طويلا اذا حملته (الاسترباع) قوملق بر بره طوپلنوب يغن اولمق معناسنه‌در يقال استربع الرمل اذا تراكم وتوز هوايه آغمق معناسنه‌در يقال استربع الغبار اذا ارتفع و طوار يوريمك خصوصنده قوى و متين اولمق معناسنه‌در يقال استربع البعير للسير اذا قوى عليه (المستربع) اسم فاعل بنيه‌سيله شول ادمه دينوركه ايشنده كمسه‌يى تشريك و استعانه ايلميوب مستقل و قوى و توانا ومتحمل اولوب دائما بنفسه سعى وجهدايله تمشيت ويرر اوله يقال رجل مستربع بعمله اى مستقل به قوى عليه صبور (الرتع) رانك فتحى و تانك سكونيله (والرتوع) قعود وزننده (والرتاع) كتاب وزننده بوللق واباداناقده ديلديكنى مراد اوزره يوب ايچمك على‌قول اوتلو صولو معمور واباداڼ محلده ايچنه سكه‌رك يوب ايچمك ياخود شره و حرص و اقدامله يوب ايچمك معناسنه‌در شارحك بيانه كوره فى‌الاصل بهايمك وجه مذكوراوزره اكل‌وشربنه موضوعدر انسانده بطريق الاستعاره مستعملدر يقال رتع رتعا ورتوعا ورتاعا من‌الباب الثالث اذا اكل و شرب ماشاء فى خصب وسعة اوهى الاكل والشرب رغدا فى‌الريف‌اوبشره (الراتع) رتع مذكوردن اسم‌فاعلدر يقال جل راتع جمعى رتاع‌در نائم و نيام كبى ورتع‌در ركع كبى ورتع‌در ضمتينله ورتوع‌در رانك ضميله (الارتاع) همزه‌نك كسريله طوارى ديلديكى يرده مرادى اوزره اوتارمق معناسنه‌در يقال ارتع فلان ابله اذا اسامها ومنه قوله تعالى [ارسله معنا غدا نرتع ويلعب] بضم النون وكسر التاء ويلعب بصيغة الغائب اى نحن نرتع دوابنا ويلعب هو و قرئ بالعكس اى يرتع هو دوابنا ونلعب جميعا وقرئ بالنون فيهما وارتاع يغمور دوه اوتلايجق اوت بتورمك معناسنه‌در يقال ارتع الغيث اذا انبت ماترتع فيه‌الابل (الرتعة) تمره وزننده خصب و رخا جهتيله اولان بوللغه و فراوانلغه دينور ومنه المثل * القيد والرتعة * ويروى الرتعة بالحركة مثل‌مزبورى عمرو بن الصعق تكلم ايلدى همدان قبيله‌سندن منتسب شاكر بن ربيعه نام قبيله عمرو مزبورى اسيرودر زنجير ايدوب مدت وافره ايچلرنده مقيدا قالمشيدى قبيلهٔ مزبوره خصب ورخاده اولدقلرندن بشقه اسير مرقومه كلى رعايت و احسان ايدرلر ايدى

منبور عن اصل نحيف الوجود اولوب اسيرلكنده وفق المراد تنعم ايلمكله وجودينه تاب و سمن كلوب برتقريبله فرار ايدوب قبيله‌سنه كلدكده اهل قبيله اى عمرو خرجت من عند نانحيفا وانت اليوم بادن يعنى يا عمرو سن يانمزدن كتديككده نحيف و نزار ايدك حاليا سموروب برآب وتاب اولمش سن ديدكلرنده كلام مرقومله جواب ويردى (المرتع) محسن وزننده شول ذى‌حال و متنعم آدمه دينوركه هرنسنه‌سى فراوان اولمغله دلخواهنى اكل و شرب ايدوب اصلا آرزوسنى فوت ايلمز اوله يقال رجل مرتع اى مخصب لايعدم شيئا يريده (المرتع) مقعد وزننده اسم مكاندر دلخواه اوزره اوتلايجق يره دينور (الارتاع) همزه‌نك فتحيله ناس كثيره اطلاق اولنور ظاهرا رتعدن جمعدر تقول رأيت ارتاعا من الناس اى كثرة (مرتع) محسن وزننده ياخود محدث وزننده امرء القيس بن حجرك جدى اولان عمرو بن معاوية بن ثورك لقبيدر ناس كنديسنه ارتعنا فى ارضك ديدكلرنده قدارتعت مكان كذا وكذا ديمكله تلقيب اولندى (الرثع) رانك و ثاى مثلثه‌نك فتحيله حرص وشره وطمع معناسنه در يقال رثع فلان رثعا من الباب الرابع اذا كان حريصا شرها طامعا (الرائع والرثع) كتف وزننده حريص وطمعكاره دينور رثعك جمعى رثعون‌در و رائع شول كمسيه دينوركه ذاتنده لاءمت و دناءت اولمغله ناچيز و خردوات مقوله‌سى نسنه‌لرك طمع و ارتكابنه تنزل ايدوب و دائما بد وناسزا و اوباش مقوله‌سيله قونشور اوله يقال فلان رائع اذا كان يرضى من العطية بالطفيف يخادن اخدان السوء و فيه دناءة و اسفاف لمداق المطامع (الرحوع) قعود وزننده (والمرجع) منزل وزننده (والمرجعة) منزله وزننده‌كه بو ايكى شاذدر زيرا باب ثانيدن قياس عينك فتحيله كلمكدر (و الرجعى) بشرى وزننده (والرجعان) رانك ضميله كيرو دونمك معناسنه‌در يقال رجع الرجل رجوعا ومرجعا ومرجعة ورجعى ورجعانا من الباب الثانى اذا انصرف وتقول العرب الشيخ يمرض يومين فلا يرجع شهرا اى لايثوب اليه جسمه و قوته يعنى پير آدم ايكى كون خسته اولسه بر آيه قدر بدل مايتحلل اوله‌جق قوت وطاقتى كيرو كلوب اولكى كرنه‌سنى بولمز (الرجع) سجع وزننده (والمرجع) مقعد وزننده (والمرجع) منزل وزننده متعديلردر كيرو دوندرمك معناسنه در يقال رجع الشى عن الشىء واليه رجعا ومرجعا ومرجعا اذا صرفه ورده وسوز مخاطبه نفع ويرمك معناسنه مستعملدركه منفعتى اكا عائد اولور تقول رجع كلامى فيه اذا افاد و دابه‌يه يم يرامق معناسنه مستعملدركه نفعى رجعتله منجع اولور يقال رجع العلف فى الدابة اذا نجع ورجع برمحله كوندرلمش مكتوبك جوابنه اطلاق اولنور رجوعه كبى كاسيذكر و بغوره اطلاق اولنور مرجوع معناسنه‌در هواء صودن اخذ ايلديكى

ردّ ايلمشدر تقول رزقنا الله رجع السماء ای المطر ونفع و فائده معناسنه مستعملدر که
غیره رجوع ایدر یقال لیس له منه رجع ای نفع و فائدة و بهارده بتن نباته اطلاق
اولنور کویا که صکره‌دن رجعت ایلمشدر و بر رجلك اسمیدر و صو طوراغی یره
اطلاق اولنورکه آنده صو آنافور ایدر یقال لایجری الماء اذقدامه رجع ای تمسك
وکوله اطلاق اولنور غدیر معناسنه موجلرینك تراجعی تصورینه مبنی‌در علی‌قول
شول کوله دینورکه سیل صوبی اکا تراجع ایلمکله من بعد ایرکلیوب ایلریسنه
نفوذ ایلیه جمعی رجاع ورجعان کلور رالرنك کسریله ورجعان کلور رانك ضمیله
و بعضلر عندنده رجع علی‌العموم صویه اطلاق اولنور هرکونه رجعتی تصوریله
و حیوان فشقیسنه اطلاق‌اولنور علف حالندن رجعت ایلدیکیچون و سیل‌صوینك
ممتد اولدیغی یره دینور و یوکسـك صو آقندیسنك اوست طرفنه دینورکه آنده
صو مجتمع اولمیه اورابه آقوب اشاغیسنه نزول ایلیه جمعی رجعان‌در رانك ضمیله
ورجع الکتف بدنده کورك کمیکنك اشاغیسـنه اطلاق اولنـورکه چور یلور
دیرسـکك و دیزلرك چورنتیلری کبی مرجع دخی دینـور ورجع دابه آدیمی آتمق
علی‌قول اتدقدنصکره اللرنی کیرو آلمق معناسـنه مستعملدر یقال رجعت الدابة
رجعا اذا خطی اوردّ خطوتها فی السـیر و ایکنه ایله بدنه نعل کسمك معناسـنه
مسـتعملدر تکرری اعتباریله یقال رجعت الواشمة بدنها اذا خطت (الارجاع)
همزه‌نك کسریله بو دخی کیرو دوندرمك معناسـنه‌در یقال ارجعه اذا صرفه و بر
نسنه‌یی اکسه‌سـندن آلمق ایچون النی کیروسنه صونمق معناسنه مستعملدر یقال
ارجع الرجل اذا اهوی بیده الی خلفه لیتناول شیئا و یستهلك معناسـنه در یقال
ارجع فلان اذارمی بالرجیع و مصیبت هنکامنده انالله وانا الیه راجعون دیمك معناسنه
اطلاق شرعیدر یقال ارجع الرجل فی المصیبة اذاقال انالله وانا الیه راجعون وبیع
و شرابی فائده‌لو قلمق معناسنه‌در یقال ارجع الله بیعته ای اربحها و طوار مهزول
ایکن طاولنمق معناسـنه درکه اتی جانی عودت ایدر یقال ارجعت الابل ای هزلت
ثم سمنت (الرجعی) رانك ضمیله مصدر درکه ذکر اولندی و مرجوع معناسـنه
کلور رجعه ورجعـان و رجوعه کبی‌که بر مکتوب وخبرك رجعت ایدن جوابنه
اطلاق اولنور کماسیذکر (الرجعة) رانك فتحیله بناء مرّه در و خاصة بعد الموت
دنیایه رجوع ایلمکده استعمال اولنور و بو بعض کفره واهل هوا والحادهذیانلریدر
یقـال فلان یؤ من بالرجعة ای الرجوع الی الدنیـا بعد الموت (الرجعة) رانك
کسری‌وفتحیله زوجه‌سنی بر طلاق یاخود ایکی‌طلاق تطلیق‌ایدن کمسه‌نك مطلقه‌سنه
رجوع ایلمسنه دینورکه هنوز عدت منقضی اولمقسزین رشته‌سی قبضه‌سنده‌اولان
نکاح موجودك دوامنی طلب ایلمکدن عبارتدر یقال هو یملك الرجعة علی‌زوجته

اى عوده الى مطلقته شارح دبركه صحاحده و مصباحده بو ماده فتحله افصح اولديغى
مصرحدر لكن مؤلف عندنده كسرى ارجحدر و بو فى الاصل بناء نوعدر ورجعه
رانك كسريله شول ايشــه يرامز اولان دوه لره اطلاق اولنــور كه بازارده انلره
بر كمســه رغبت و التفات ايلمامكله صاتلميوب كيرو رجعت اولنه لر بوراده رجعه
مرجوعه معناسنه در ورجعه صاتلمش دوه نك بهاسيله آلنان نسنه يه دينور كماسيذكر
فى الارتجاع (الرجع) رانك كسريله شول دابه يه اطلاق اولنور كه تكرار بتكرار
سفر اشدرلمش اوله رجيع كبى كماسيذكر (الارتجاع) افتعال وزننده كيرو دونمك
معناسنه در بو مناسبتله دوه يى فروخت ايلدكدنصكره قيمتيله فائده لو عائده لو برنسنه
آلمق معناسنه استعمال اولنور بونده رجعت تقديرى اعتبار اولنمشدر يقال باع ابله
فارتجع منها رجعة صالحة اذا صرف اثمانها فيما يعود عليه بالعائدة الصالحة (المرجوع)
(والمرجوعة والرجع) رانك فتحيــله نته كه ذكر اولندى (والرجوعة) جوله
وزننده (والرجعة والرجعان والرجعى) رالرك ضميله برمحله كوندرلمش مكتوبك
و خبرك رجوع ايدن جوابنه اطلاق اولنور مرجوع معناســنه درلر تقول جاءنى
مرجوع رســالتى و مرجوعتها ورجعها ورجوعتها ورجعتها ورجعانها ورجعيهــا
اى جوابها (الراجع والمراجع) مرابط وزننده زوجى وفات ايلمكله پدرى خانه سنه
ياخود اهل واقرباسى يانته عودت ايلمش خاتونه دينور وصف خاصدر يقال امرأة
راجع ومراجع اذا كانت قدمات زوجها ورجعت الى اهلها وراجع شول ناقه يه وقانجق
مركبه دينوركه قويرغنى قالديروب وفرجنك قنادلرنى بوزوب كسه كسه تبوّل ايدر اوله
بونده دخى رجعت متصوردر و انى كورنلر كبه ظن ايدرلر يقال ناقة واتان راجع اذا كانت
تشول بذنبها وتجمع قطريها وتوزع بولها فيظن ان بها حملا (الرجاع) كتاب وزننده
راجع مرقومدن مصدر در ناقه ياخود ديشى مركب قويروغنى قالدروب فرجنك
ايكى جانبلرنى بوزوب كسه كسه تبول ايلمك معناسنه در يقال رجعت الناقة والاتان
رجاعا من الباب الثانى اذا صارت راجعا ورجاع دوه نك بولارينه على قول برونه
كچوردكلرى برونســلغه دينور جمعى ارجعه كلور جراب واجربه كبى ورجع
كلور كتاب وكتب كبى ورجاع قوش قسمى آخر سمته كتدكدنصكره ينه عودت
ايلمك معناسنه در مثلا طورنه وقرلنغج ولكلك كبى كه ايام صيفده برمحله كيدوب
شتاه هنكامنده عودت ايدرلر يقال رجعت الطيور رجاعا اذا عادت بعد انقطاعها
(الرجيع) امير وزننده رجع كبى كوله دينور غدير معناســنه بونلر مطر ايله
تسميه ياخود تراجع امواجى تصوريله در ومتكلمه رد اولنان كلامه اطلاق اولنور
تقول اياك والكلام الرجيع اى المردود الى صاحبه وفشقى يه دينور يقال امتلاءت
الطرق من رجع الدواب ورجيعها اى روثها وانسان نجاستنه دينور بونلر حانت

اولاسندن مرجوع اولدقلری بنه مبنیدر عربلر نجس انسانیدن ذو البطن ایله کنایه ایدرلر بوراده وانقولی مرحوم بطنندن برغریب معنا اظهار ایلمشدر ورجیع حیوانك کو یشنه اطلاق اولنورکه یوتدقدنصکره کیرو اعاده ایدر وهرنسنه که کیروردو اعادهایدراولنه اکا رجیع دینور مرجوع معناسنه ورجیعرجع کبی تکرار بتکرار سفرا شمش یورتمش دوهیه دینور یقال ناقة رجع سفر ورجیع سفر اذا کان قدرجع فیه مرارا ودفعاتله سفر ایلمکدن درمانده اولمش دوهیه دینور مؤنثی رجیعه در علی قول مهزول اولانه یاخود سفردن کیرو ارجاع اولنمش دوهیه دینور جمعی رجعدر ضمننده یقال بعیر رجیع وابل رجع ای کال من السفر اومهزول اوهو مارجعته من سفر وشول اسکی لباسه اطلاق اولنور که بعض عمل ایله تازه لنوب جدید کبی اوله یقال جاء وعلیه ثوب رجیع ای خلق مطری ورجیع هذیل قبیلهسی یوردنده برصو آدیدرکه عسفان سمتنده هده نام محله یدی میل مسافهده واقعدر آنده بروقعه اولمغله اصحابدن مرثد بن ابی مرثد غدرا شهید اولدی صورت اجمالیسی بودرکه عضل وقاره قبیلهلرندن بعض کسهلر خاکپای حضرت رسالتپناهی یه کلوب تعلیم شرایع اسلام ایلمك ایچون کندیلر ایله بعض کسهلر ارسال اولنمغی استدعا ایلمریله مفخرا نام علیه السلام حضرتلری دخی ذکر اولنان مرثد ایله عاصم بن ثابت وخبیب بن عدی وسائر بعض ذوات کرامی که جملهسی قراء قرآن ایدی ارسال بیوردیلر موضع مزبوره وصوللرنده اهل قبیلهاولذات شریفلری غدر وخیانتله شهید ایدوب خبیب ایله زید بن الدثنهیی حیامکهیه کتوروب آنده صلب ایلدیلر رضی الله عنهم سریة الرجیع جملهسرایادندر ورجع تره اطلاق اولنور عرق معناسنه وشول ایپه دینور که بوکومی چوزیلوب بوزلدقدنصکره تکرار اورلمش یابوکلمش اوله یقال حبل رجیع اذا کان قدنقض ثم فتل ثانیة وصوغودقدنصکره تکرار اصیدلمش طعامه دینور تقول اکلت طعاما رجیعا اذا کان قدبرد ثم اعید الی النار وآت کمنك طماغنه دینور دوند یکیچون فأس اللجام معناسنه وبخیل شخصه اطلاق اولنور تکرار بتکرار مسئول اولوب ویرمدیکیچون قاذوره معناسنهاولانرجیع ایله متواردا ولمسی مکاره اتفاقیا تنددر یقال رجل رجیع ای بخیل (الرجیعة) بنواسد یوردندهبرصوآدیدر (الراجعة) رجیع کبی کوله اطلاق اولنور غدیر معناسنه (المرجع) منزل وزننده بودخی آرقهده کورك کیکنك اشاغهجه سنه دینور که چورنتیسیدر رجع کبی یقال کواهعندرجع کتفه ومرجعه ای اسفلها (الترجیع) دابه آدیملرنی آتدقدنصکره اللرنی کیرو آلمق معناسنهدر یقال رجعت الدابة اذا ردیدیها فی السیر وبدنه نعل کسن قاری ایکنه ایله نعل کسمك معناسنه درکه تراجی مشتملدر یقال رجعت الواشمة اذاخطت ومصیبت

دمنده اناالله وانا اليه راجعون ديمك معناسنه در يقال رجع فى المصيبة اذا قال اناالله
واناالیه راجعون واذانده ترجیع شهادتینك هربرنی آهسته‌جه دیدکدنصکره تکرار
رفع صوته دیمکدن عبارتدر یقال رجع فی اذانه وهوتکریر الشهادتین جهرا بعدخفا
ثمما شارح دیرکه بوامام شافعی قولیدر وترجیع فی الصوت آوازی بوغزده تردید
ایلمکدن عبارتدکه قرآن اوقورکن یاخود بسته سویلرکن نغمه وآهنکه چالمقدر یقال
رجع فی صوته اذارددہ فی حلقه (مرجعه) مرحله وزننده بررحل علمیدر (الاسترجاع)
بودخی ترجیع فی المصيبة معناسنه عرف شرعیدر یقال استرجع فی المصيبة اذاقال اناالله
واناالیه راجعون وویر دیکی نسنه‌یی کیرو آلمق معناسنه در یقال استرجع منه الشیٔ
اذا اخذمنه مادفعه الیه (المرجعة) محسنه وزننده عاقبتنده ثواب ومنفعتی مستلزم
نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله‌در یقال سفرة مرجعة اذا كان لها ثواب وعاقبة
حسنة (المراجعة) مفاعله وزننده سوزی دوندری دوندوری سویلمك معناسنه در
یقال راجعه الكلام اذاعاوده وطوار یوررکن برکونه یورویشدن آخر کونه‌یه انتقال
ایلمك معناسنه در یقال راجعت الناقة اذا رجعت من سير الى سير (الردع)
رانك فتحی ودالك سكونیله برکسه‌یی بر نسنه‌دن منع ایدوب کیرو طور در مق
معناسنه در یقال ردعه عنه ردعا من الباب الثالث اذا كفه ور ده وردع الجيب
قلبی غم وکدردن کشاده ایلمك معناسنه مستعملدر جیب بوراده صدر وقلبده
مستعملدر یقال ردع الجيب عنه اذا فرجه و بر شیئه برنسنه‌یی بیلاشدرمق
معناسنه در یقال ردعه بالشیٔ اذا لطخه به واوقك تمرنی کوشکله برلشوب
یکشمك ایچون دبنی یره اورمق معناسنه‌در یقال ردع السهم اذا ضرب بنصله الارض
لیثبت فی الرعظ وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال ردع المرأة اذا وطئها وردع بیونه
دینور یقال ضرب ردعه ای عنقه وزعفرانه علی قول زعفران بیلاشغنه یاخود
قان بیلاشغنه دینور ومنه یقال رکب روحه ای خرلوجهه علی دمه شارح دیرکه
مؤلف اشبو حدیثه تلمیح ایلمشدر قال فی النهاية و فی حدیث عمر رضی الله عنه
ان رجلا قال له [رمیت ظبیا فاصاب خششاه فرکب ردعه فمات الردع العنق]
ای سقط على رأسه فاندقت عنقه وقيل معناه خر صريعا لوجهه فكلماهم بالنهوض
ركب مقاديمه وقيل الردع ههنا اسم للدم على سبيل التشبيه بالزعفران ومعنى
رکوبه دمه انه جرح فسال دمه فسقط فوقه متشحطا فیه پس اوله کوره تپه‌سی
اوزره یقیلوب بیونی قیرلدی وثانی‌یه کوره اقان قانه یوزی اوزره دوشدی دیمك
اولور وردع بدنه سورلمش طیب اثرینه دینور یقال جاء وعليه ردع الطيب ای اثره
وردع لون متغیر اولمق معناسنه در یقال ردع الرجل على المجهول اذا تغیرلونه
(الارتداع) افتعال وزننده ممنوع اولدیغی نسنه‌دن کیرو طورمق معناسنه در

یقال

يقال ردعه فارتدع (الرداع) غراب وزننده بودخی بدنه سورلمش طیب اثرینه
دینور شارح دیرکه جمع امهاتده رداع بر مرضك نكس ایلمسیله مفسر اولمغله
مؤلف ظاهرا بو معنایی افتراح ایلمشدر لكن شارحك دیدیکی معنا مجاز اولمق
اغلبدر زیرا اساسده فهو مردوع اذا وجع جسده كله وبه رداع عبارتیله مرسوم
اولمغله اكا كوره وجودك مجموعنده اولان اغری دیمك اولوب وبدنه سورلمش
طیب اثرینه تشبیه اولنمش اولور (المردوع) زعفرانله بویانمش نسنه‌یه دینور
يقال ثوب مردوع ای مزعفر وبدنه طیب سورلمش آدمه دینور (الردع)
(والمردع) معظم وزننده شول نسنه‌یه دینور كه طیب سورلمكدن اثری
وبیلاشغی قالمش اوله يقال قميص رادع ومردع اذا كان فيه اثر الطيب (الردبع) ابیر
وزننده (والمردع) منبر وزننده تمرنی دوشمش اوته دینور ومردع شول آدمه
دینور كه دائما عزم ومبادرت ایلدیكی ایشی كوره‌میوب خائبا عودت ایدر اوله يقال
هو مردع اذا كان يمضى فى حاجته فيرجع خائبا وشول اوقه دینور كه كزنده طارلق
اولمغله آجلوب ككیش اولو بجه قدردق اولنمش اوله يقال رماه بالمردع وهو سهم
فى فوقه ضيق فدق فوقه حتى انفتح وتنبل واوشنكن كی لوندینه دینور وبودور آدمه
دینور وبدنه برمقدارجه طیب سورلمش آدمه دینور (الرادعة) جابجا زعفران یاخود
طیب سورلمش كوملكه دینور (الرداع) كتاب وزننده چامورە دینور وصوبه دینور
وبرصویك آدیدر (الرداعة) كتابه وزننده شول كوملتی‌به دینور كه آنده صرتلان
وقورد شكار ایدرلر (المرتدع) اسم فاعل بنیه . له شول اوقه دینور كه كوشك
اولمغله نشانه طوقندقده ازیلوب جنلار اوله يقال سهم مرتدع اذا اصاب الهدف
انفضخ عوده ویاشی بولمش اركك دوه‌یه دینور يقال جمل مرتدع اذا انتهت سنه وطیب
یاخود زعفران بیلاشمش آدمه دینور يقال قميص مرتدع ای متلطخ بالطيب او الزعفران
(الارزع) ارزن وزننده یك قورقق آدمه دینور يقال هوا رزع منه ای اجبن
(الرسع) فتحتینله كوزك قپاقلری فاسد اولمغله بری برینه یاپشور اولمق معناسنه‌در
يقال رسع الرجل رسعا ورسعت عينه اذا فسدت اجفانه والتصقت (الارسع) احمر
وزننده كوزینك قپاقلری فاسد اولمش آدمه دینور (الترسیع) رسع معناسنه در
يقال رسع الرجل ورسعت عينه بمعنى رسعت وبرقایشی یاروب ایچنه برقایش صوقمق
معناسنه در مصحف جلدنده ایتدكلری كبی يقال سواه بالترسيع وهوان تخرق سيرا
ثم تدخل فيه سيرا كما تسوى سيور المصاحف (المرسع) محدث وزننده بودخی كوزینك
قپاقلری فاسد اولوب یاپشقان اولان آدمه دینور مؤنثی مرسعه در (الرسائع)
رسائل وزننده قلج بندینك اشاغیلرنده اورلمش اولان قایشلره وترشه‌لره دینور
مفردی رساعه در كتابه وزننده (الرسوع) رانك ضمیله شول اورلمش قایشلره

دینور که یابك اورته سنه بند ایدرلر (رسیع) امیر وزننده برمو ضع آدیدر (الرسع) رانك فتحی وسینك سكونیله كوزك قپاقلری فاسد اولمغله بری برینه یاپشمق معناسنه در یقال رسعت عینه رسعا من الباب الثالث اذا التصقت وچوجغك النه یاخود ایاغنه دفع اصابت عین ایچون كوز بونجغی بغلمق معناسنه در یقال رسع الصبی اذا شد فی یده اورجله خرز الدفع العین وبر آدمك وجودی سست وفاسد اولمق معناسنه در یقال رسعت اعضاء الرجل اذا فسدت واسترخت (المریسیع) میمك ضمی ورانك فتحیله مرسوع لفظندن مصغردر خزاعه قبیله‌سی یوردنده برقیو یاخود برصو آدیدر رفرع نام محله برمرحله مسافه ده واقعدر غزوهٔ بنی المصطلق اكا اضافتله غزوة المریسیع دخی دیرلر غزوهٔ مزبوره ده عائشهٔ صدیقه نك قلاده لری ضایع اولوب وتیمم آیتی نازل اولمغله صو بولنمدیغی یرده تیمم جائز اولمشدر (الرصع) رانك فتحی وصادك سكونیله ال ایله اورمق معناسنه در یقال رصعه رصعا من الباب الثالث اذا ضربه بیده وبك دورتمك وسانجمق معناسنه در یقال رصعه بالرمح اذا طعنه شدیدا ومقیم اولمق معناسنه در یقال رصع بالمكان اذا اقام وایكی طاش ارالغنده حبوباتی دوكوب اوفاتمق معناسنه در یقال رصع الحب اذا دقه بین حجرین ومزراغك یمانی اوریلان شخصك ایچریسنه كركی كبی ایشلدوب غائب قلمق معناسنه در یقال رصع السنان فی المطعون اذا غیبه فیه (الارصاع) همزه نك كسریله مزراق مقوله سنی شدتله دورتمك معناسنه در یقال ارصعه بالرمح اذا طعنه به شدیدا (الارتصاع) افتعال وزننده بودخی دانه یی ایكی طاش اراسنده دوكوب اوفاتمق معناسنه در یقال ارتصع الحب اذا دقه بین الحجرین ویاپشمق معناسنه در یقال ارتصع به اذا التزق به ودیشلر بری برینه یقین وصیق اولمق معناسنه در یقال ارتصعت اسنانه اذا تقاربت (الرصع) فتحتینله خرما آغاجنك دبنده چقان فدانلره دینور مفردی رصعه در علی قول صواب اولان ضاد معجمه ایله اولمقدر مؤلف رضع ماده سنده دخی رسم ایلمشدر و انقو لی مرحوم النخل لفظنی اهمال ایله بولمغله بال اورولرینك یاوریلریله ترجمه ایلمشدر ورصع مصدر اولور یاپشمق معناسنه در یقال رصع بالشیء رصعا من الباب الرابع اذا لزق به وطیب سورتمك معناسنه در یقال رصع بالطیب اذا عبق به وخاتون رصعاء اولمق معناسنه در یقال رصعت المرأة اذا كانت رصعاء (الرصیعة) سفینه وزننده اتك اویننده اولان جابجا پول بافته یه دینورکه كومش و یالدزدخی اولور وقلیج قینلرنده اولان زینته دخی دینور دكرمی كومشدن والتوندن دخی اولور علی قول مطلقا دكرمیجه حلقه یه دینور كه قلیج وابروسینه بند ودیكدك مقوله سنده زینت ایچون استوار ایدرلر تركیده قباره تعبیر اولنور تقول ما املح رصیعة

سيفك وسرجك وهى حلق الحلية المستديرة ورصيعه آتك صرتنده اولان ايكو
ككلر بنك اوجلر ينك اكيلديكى برلرك برى بر بنه صره ايله قاوشـسوب ديزلديكى
يره دينوركه تمام اوجلرى اولهجقدر يقال فرس محكم الرصيعة اى مشـك مخانى
اطراف الضلوع من ظهره ورصيعه دوكه آشى تعبير اولنان طعامه دينوركه بغدايى
صوقى تعبير اولنان بيوك طاش دبكده دوكوب كپكى آلندقدنصكره اصلادوب ياغله
طبخ اولنور رصيعهنك جمعى رصايع در (الرصيع) امير وزننده مصحف قابى بندينه
طاقيلان تكمهلره دينور (الارصع) ارسح وزننده ومراد فيدركه قنجى آريق
واتسز آدمهدينور يقال رجل ارصع اى ارسح وطعن شديد معناسنه اولان رصعدن
افعل تفضيل اولور بغايت دورتيجى ديمكدر ومنه يقال طعن ارضع اى تام غاب فيه
كله (الرصعاء) حمراء وزننده شـول عورته دينوركه فرجنك ايكى طرفلرى
وكنارلرى اتسز آريق اوله على قول قنجى آزو آريق اولانـه دينور يقـال امراة
رصعاء اى لااسكتان لها اولاعجيزة لها (الرصاع) سحاب وزننده جماع معناسنهدر
يقال رصعها رصاعا اذا جامعها (الرصاع) شـداد وزننده جماعه دوشكون آدمه
دينور (المرصاع) محراب وزننده چوجقلرك فيرلاق ديدكلرى اويجاغه دينور
دوامه معناسنه ومطلقا كنديسيله برنسـنه دوشنوب بسط اولنـان اغاج وتخته
پارچه سنه دينور (المرصع) محسن وزننده دينده فدانلرى اولان خرما اغاجنه
دينور مراصيع جمعيدر (الترصيع) برشئ برشيئه يناشدرمق واوتورتمق معناسنهدر
يقال رصعه به اذاركبه به وتقدير ايلمك معناسنه در يقال رصعه اذاقدره وقوشـك
چبوقلر ايله يوهيامسى كبى برنسـنهيه اورمك معناسـنهدر سبت اورمك وتل پرده
اورمككبى يقـال رصعه اذا نسجه كما رصع الطائر عشه قال الشـارح يقال رصع
الطائر عشه بالقضبان اذا قارب بعضه من بعض ونسجه وترصيع نشاط معناسنه در
تقول عاينت فيه ترصيعا اى نشاطا (المرصع) معظم وزننده ترصيع اولنمش نسنهيه
دينور بومناسبتله طپوغندن يوقريجه اولان تويلرى درجه درجه برى برى اوزره
اولان آته مرصع الثنن اطلاق اولنور يقـال فرس مرصع الثنن اذا كانت ثنته
بعضها فى بعض ومرصع مزين نسنه يه دينور يقال تاج وسيف مرصع بالجواهر اى
محلى بهـا (التراصع) تفـاعل وزننده سرچه قوشى پيدرپى ديشيسيله جفتشمك
معناسنهدر يقال تراصعت العصا فيراذا تسـافدت (الرضع) رانك فتحى وضادك
سكونيله وفتحتيله (والرضاع) (والرضاعة) رالرك فتحى وكسريله (والرضع)
كتف وزننده ممهدن سودامك معنا سـنه در يقال رضع الصبى امه ورضعها رضعا
ورضعا ورضاعا ورضاعة ورضعا من الباب الرابع والثانى اذا امتص ثديها (الراضع)
سودا من جوجغه دينور بوباب ثانيـدندر جمعى رضع در ركع وزننده (الرضع)

كتف وزننده بودخی اسم فاعلدر كه باب رابعدندر بونك جمعی رضع درعنق وزننده وراضع شول ناكس ولئيم شخصه دینور كه كوياكه لؤم وخستی سودیرینه اناسنك ممه سندن امش اوله كه مرادمادرزاد لئيم وناكسدر وعربلرك لئيم راضع دیدكلرينك منشأی بودركه برخسيس ولئيم كمسه وار ايدی دائما دوه سنی صاغميوب ممه سنی اغزینه الوب امر ايدی تاكه قاشردیسنی قومشولر وسائلر ايشدوب كنديسندن سود طلب ايلميه لر بعده هرلئيم وناكسه وصف ايلديلر وبوندن فعل تصريف ايلديلر كما سيذكر وراضع يانده سود قابی طاشيمز اولان چوبانه دینور تاكه كنديسيدن برآدم سود ايستدكده يانمده قاب بوقدر ديوو يرممكه بهانه ايليه يقال راع راضع اذا كان لا يمسك معه محلبا فاذا سئل اللبن اعتل بذلك وديشلری ارالغنده فلان طعام بقيه سنی لامندن ناشی طشره اتمبوب خلال ابله يادليله چقروب اكل ايدر اولان كمسه يه دینور يقال رجل راضع اذا كان يدخل الخلالة من بين اسنانه لئلا يفرته شیء وخلقدن دائما نسنه جر وسؤال ايدن كمسه يه دینور كوياكه خلق امر يقال فلان راضع اذا كان يرضع الناس ای يسألهم (الرضوعة) حلوبه وزننده امزكلی قيونه دینور يقال شاة رضوعة ای ترضع (الراضعتان) چوجغك فوقانی وتحتانی ايكيشر اوت ديشلرينه دینور جمعی رواضعدر (الرضاعة) سماحه وزننده لئيم وناكس اولمق معناسنه دركه مادهٔ مذكوره دن مصوغدر يقال رضع الرجل ورضع رضاعة من الباب الخامس والثالث اذا لؤم (الرضع) كتف وزننده بودخی اسم فاعلدر (والرضيع) امير وزننده (والرضاع) شداد وزننده جمله سی لئيم وناكس شخصه دینور بونده راضعك جمعی رضع ورضاع در ركع وكفار وزننده ورضيع سود قرنداشنه دینورهر برينه اطلاق اولنور يقال فلان رضيعك ای اخوك من الرضاعة بو مفاعل معناسنه دركه مشارك فی الرضاعه ديمكدر اضافتی حقيقيه در ادنی ملابسه به مبنی دكلدر (الرضع) فتحتينله (والرضع) كتف وزننده لؤم معناسندن اسملردر خست ولائمه دینور يقال فيه رضع ورضع ای لؤم ورضع خرما آغاجنك دبلرنده چقان فدانلره اطلاق اولنور مفردی رضعه در نته كه رصع دخی دینور صاد مهمله ابله (الرضاعة) سحابه وزننده باطی يلنه دینور علی قول باطی ابله جنوب بيننده اسن يله دینور كه لدوس اوله جقدر مواشينك سودينه رخنه ونقصان ايراث ايلديكچون يقال هبت الرضاعة ای الدبور اوهی ريح بينها و بين الجنوب (الرضع) رنك كسريله شول اغاجه دینوركه دوه قسمی انی رعی ايدر اوله (الارضاع) همزه نك كسريله امزرمك معناسنه در يقال ارضعت المرأة الصبی فارتضع هو (المرضع) محسن وزننده ارضاعدن اسم فاعلدر امزكلو خاتونه دینور يقال امرأة مرضع اذا كان لها ولد ترضعه واكر ارضاع ولد ايله آنی

وصف ایدر ایسك مرضعه دیرسن هایله لسانمزده بوکه سود اناسی تعبیر اولنور یعنی ارضاع ایله وصفك حقیقتی قصد اولنور ایسه مرضع دینورکه بالفعل جوجق امزیرر اولان امزکلو خاتوندر واکر مجازی مقصود اولورسه که محل ارضاع دیمك اولورکه مراد سلفده چوجق امزرمش یاخود مستقبلده امزرمك شانندن اولان خاتون اولور (المراضعة) مفاعله وزننده (والرضاع) جدال وزننده چوجغی سود انایه ویرمك معناسنه در یقال راضع ابنه اذا دفعه الی الظئر وچوجق کبه اولان سود اناسی امك معناسنه در یقال راضع الطفل اذا رضع امه وفی بطنها ولد وچوجقله بیله‌جه برآخر چوجق امك معناسنه در یقال راضعه اذا رضع معه (الارتضاع) افتعال وزننده کچی کندی سودنی ایچمك معناسنه درکه لبنجیلر سود صاتمیوب قالدقده ضایع اولمسون دیو کچی‌یه ایچوررلر یقال ارتضعت العنز اذا شربت لبن نفسها (الاسترضاع) برکمسه چوجغی ایچون سود اناسی طلب ایلمك معناسنه در یقال استرضع فلان اذا طلب مرضعة (الرطع) سطع وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال رطع المرأة رطعا من الباب الثالث اذا جامعها ورطع زکام علتنه واکا شبیه عارضه‌یه دینورکه ترکلرك صاکراغی دیدکلری عارضه اوله‌جقدر (الرعراع) ثرثار وزننده (والرعرع) فدفد وزننده (والرعرع) هدهد وزننده تناسب اعضاایله حسن وجمال ویال وبال صاحبی اولوب سروسهی کبی موزون ولطیف اعتدال اوزره اولان جوانه دینور یقال شاب رعراع ورعرع ورعرع ای یافع حسن الاعتدال مع حسن شباب ورعراع قورقق بی‌زهره کمسیه دینور یقال رجل رعراع ای جبان واوزون قامشه دینور (الرعاع) سحاب وزننده بیکار وهرزه‌کار وسفله واوباش مقوسی دلی قانلولره دینور مفردی رعاعه در یقال هم رعاع الناس ای الاحداث الطغام (الرعاعة) سحابه وزننده دوه قوشنه دینور واصلا عقل وفؤاد وزهره‌سی اولمیان کمسیه اطلاق اولنور دوه قوشی کبی یقال هو رعاعة ای لافؤادله ولا عقل (الرع) رانك فتحی وعینك تشدیدیله سکون وارام معناسنه در یقال رعت الریح رعا من الباب الاول اذا سکنت (الرعرعة) زلزله‌وزننده صافی‌صو یربوزنده چالقنوب طورمق‌معناسنه‌در یقال الماء یترعرع فی وجه الارض ای یضطرب ونشو ونما ویروب یتشدرمك معناسنه در یقال رعرعه الله ای انبته وفارس طور وعجمی حیوانه تعلیم ایچون بنوب بری اوته سلاخورلمق معناسنه در یقال رعرع الفارس دابته اذا رکبها ریضا لیروضها (الترعرع) تزلزل وزننده جوجق نشو ونما بولمق معناسنه در یقال ترعرع الصبی اذاتحرك ونشأ وبرنسنه بری‌اوته اوینایوب ارغلانمق معناسنه‌در یقال ترعرعت السن اذا قلقت وتحرکت (الرفع) نفع وزننده یوقری قالدرمق

معناسنه‌در يقال رفعه رفعا من‌الباب الثالث ضد وضعه و يوريمكده شدت ومبالغه ايلمك معناسنه مستعملدركه طباني قالدرمق تعبير اولنور يقال رفع البعير في سيره اذا بالغ و بومعناده متعدى اولور تقول رفعت البعير في سيره فرفع هو وبرى برندن عالى و اشرف بلاد و اراضى كزمك معناسنه مستعملدر يقال رفع القوم اذا اصعدوا فى البلاد و اكينى بجدكدنصكره خرمن يرينه قالدرمق معناسنه مستعملدر يقال رفع الزع اذا حملوه بعدالحصاد الى البيدر (الترفيع) بودخى قالدرمق معناسنه در يقال رفعه بمعنى رفعه و جنكده خصم طرفنى ميداندن اوته سوروب ايراقلشدرمق معناسنه مستعملدر يقال رفعهم اذا باعدهم فى الحرب وكتدكجه تزايد اوزره سكرتمك معناسنه مستعملدر يقال رفع الحمار فى عدوه اذا عدا عد وابعضه ارفع من بعض (الارتفاع) بودخى قالدرمق معناسنه متعديدر يقال ارتفعه بمعنى رفعه و يوقرى قالقمق معناسنه در يقال رفعه فارتفع (الرفاع) سحاب وزننده وكتاب وزننده بجلمش اكينى خرمن يرينه طاشيمغه دينور كه حصاد طاشيمى وقزاق چكيمى تعبير ايدرلر يقال هذه ايام رفاع ورفاع اى ايام رفع الحصاد الى البيدر ورفاع رانك فتحيله كوك اكين طولوب قالينلشمغه اطلاق اولنور يقال ظهر رفاع الزرع اى اكتنازه (رفاع) شداد وزننده محدثيندن محمد بن عبدالله الاندلسى جدينك لقبيدر (المرفرع) جسم جهتيله وشرف و منزلت جهتيله اعلا اولنمش نسنه‌به دينور زيرا رفع جسم و بناء وعز و شرف جهتلرنده مستعملدر و منه قوله تعالى [وفرش مرفوعة] اى بعضها فوق بعض او مقربة لهم بو معنا رفعان بنيه‌سندن مأخوذ در او معناه النساء المكرمات زيرا عربلر فراش ايله زوجه‌دن كنايه ايدرلر و بونده شرف جهتيله رفعت مأخوذدر (الرفعان) رانك ضميله بر آدمى ملوك وكبار تقريب ايلمك معناسنه‌دركه ترفيع منزله‌يى متضمندر تقول رفعته الى السلطان رفعانا اذاقربته اليه (الرافع) عه‌سنه آغوز كتورمش ناقه يه اطلاق اولنور سود دن مقدم آغوزى عه‌سنه رفع ايلمشدر يقال ناقة رافع اذا رفعت اللبأ فى ضرعها و يوقرى يوقرى لمعان ايدن شمشكه وصف اولور يقال برق رافع اى ساطع و رافع انوزبش نفر اصحاب كرام اسميدر (رفاعه) كتابه وزننده يكرمى اوچ صحابه آديدر (رويفع) مصغر بنيه‌سيله فخرعالم عليه السلام حضرتلرينك غلاملرى اسميدر كه اصحابدندر و رويفع بن ثابت كذلك اصحابدندر (الرفاعة) كتابه و ثمامه وزننده صغر يسى آريق اولان عورتلر بيوك كوسترمك ايچون صغر يلر ينه بغلدقلرى بغچه‌يه دينور عظامه معناسنه و شول ايپه دينوركه بوقاغيلى اولان آدم آنى بوقاغيسنه كچروب آنكله طوتوب قالدرر يقال رفع قيده بالرفاعة وهى الخيط الذى يرفع به المقيد قيده اليه ورفاعه شدت صوت معناسنه‌در يقال فى صوته رفاعة اى شدة بونده

حركات

حركات ثلاثله لغتدر و مصدر اولور بلند آواز اولمق معناسنه يقال رفع الرجل
رفاعة من الباب الخامس اذاصار رفيع الصوت (الرفعة) رانك كسريله شريف
القدر و عاليشان اولمق معناسنه‌در يقال رفع فلان رفعة من الباب المزبور اذا شرف
وعلاقدره (الرفيع) اميروزننده شريف‌القدر و عاليشان آدمه دينور (ابن‌الرفعه)
رانك كسريله احمد بن محمد بن‌على نام فقيهك كنيه‌سيدر كه‌شافعى المذهب‌در (رفيع)
زبير وزننده تابعيندن ابو العالية الرياحى اسميدر (ربيعة بن رقيع) قاف‌ايله اولمغله
موقعنده مذكور در (رفيعه) جهينه وزننده وزر نام آدمك قزيدركه محدثه‌در
(المرافعة) مفاعله وزننده مدعى عليهى فصل خصومت ايچون حاكمه قالدرمق
معناسنه‌در يقال رافعه الى الحاكم اذاشكاه اى قدمه اليه ليحاكم و بر نسنه‌يى بركسه
اوزره ابقا ايلمك معناسنه در يقال رافع بهم اى ابقى عليهم و فلان آدم فلان ايشى
ايشله ديو بنى اشاغى يوقرى چكوب سورييه‌رك هرطرفى طولا ندردى ديجك
يرده رافعنى وخافضنى ديرلر داورنى كلّ مداورة معناسنه (الاسترفاع) بر شيئك
رفعنى ايستمك معناسنه‌در يقال استرفعه اذا طلب رفعه و سفره‌ده طعام تمكله
قالدرمسى يقلشمق معناسنه در يقال استرفع الخوان اذا نفدما عليه وحان ان يرفع
(الرقعة) قافله غرفه وزننده كاغد و درى پاره سنه دينو كه اوزرينه يازو
يازيلور يقال رقم فى رقعة و هوالذى يكتب و يامه‌يه دينو كه برتق‌اثوابه ديكيلور
جمعى رقاع در رانك كسريله ورقعة الجرب او يوزلغك اولنه اطلاق اولنو كه
بدنده جابجا يامه كبى ظهور ايدر يقال بالبعير رقعت من جرب وهى اوّله واوق
نشانه دينوركه طبله و پوته تعبير اولنور يقال اصاب السهم الرقعة اى قرطاس
العرض (الرقعة) رانك فتحيله اوق نشانه طوقندقده ظاهراولان صوته دينور
تقول سمعت رقعة‌السهم اى‌صوته حين‌اصاب‌الرقعة (الرقعة) همزه وزننده برجنس
شجر عظيم آديدر كه جوز اغاجى قدر و ساقى چناره و ييراغى قبق ييراغنه و يمشى
انجيره شبيه اولور جمعى رقع‌در صرد وزننده بوكه تركيده فرنك انجيرى ديرلر
برمقدارجه ماكول‌اولور آنك برقسمى دخى‌واردر كه رقع‌يمانى ديرلر ساقى‌ايكى‌ذراعدن
اكثر وثمرى ورقندن نابت اولور (الرقع) رانك فتحى وقافك سكونيله سرعت
ايلمك معناسنه‌در يقال رقع الرجل فى‌سيره رقعا من‌الباب الثالث اذا اسرع ويرتق
لباسه يامه اورمق معناسنه‌در يقال رقع الثوب اذا اصلحه بالرقاع وبركسه‌يى هجو
ومذمت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال رقع فلان اذا هجاه واوقى نشانه اورمق
معناسنه در يقال رقع السهم اذا اصابه به وقويينك ايچريسى يقلمقدن انديشه
ايلمكله برآدم ياايكى آدم قدى قدر طاشله اوروب ديوار ايلمك معناسنه مستعملدر
كو ياكه يامه اورمش اولور يقال رقع الركية اذا خاف من هدمها فطواها قامة

اوقامتین و بر آدم اوکنده فرار ایدن سواری یه یتشوب اکسه‌سندن مزراقله سانجمق معناسنه مستعملدر یقال رقع خلة الفارس اذا ادرکه فطعنه خله خانك ولام مشدده نك فتحیله کدکه ورخنه یه دینکله بو راده طاعن ایله مطعون بیننده اولان فرجه مراد اولمغله کو یاکه مزراغی اکا یماش اولور ورقع برنسنه‌یی یایمق معناسنه مستعملدر ومنه کان معاویة یلقم بیده ویرقع باخری ای یبسط احدی یدیه لینتثر علیها ماسقط من لقمة یعنی معاویه جنابلری طعام ایدرکن برالیله لقمه‌یی آغزینه قالدروب ودیکر النی آلتنه بسط ایدرایدی تاکه لقمه‌دن توکیلن طعام یره دوشمیوب النه دوشمك ایچون ورقع بدنجی فلکه دینور سماء سابعه معناسنه مترجم دیرکه اوستنده‌کی فلك ثامنه‌نسبت یامه‌مثابه سنده‌اولمسی باعث تسمیه اولمق اغلبدر ورقع زوج معناسنه مستعملدر ومنه یقال لاحظی رقعك ای لا رزقك الله زوجا علی قول بونی زوج ایله تفسیر مجرد ظن و تخمین در زیرا مصحفدر صواب اولان رفغ اولمقدکه فاء و غین معجمه ایله‌که وسعت عیش و رفاهیت معناسنه‌در (الترقیع) بودخی یرتق لباسه یامه اورمق معناسنه‌در یقال رقع الثوب بمعنی رقعه ومالی تقید و تیمار ایله اصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال رقع المال اذا رقحه (الرقاع) کتاب وزننده اسمادندر عدی بن الرقاع شعرادندر و علی بن سلیمان بن ابی الرقاع محدثیندندر (ذات الرقاع) بخیل قربنده بر طاغك ادیدکه آنده قرمزی و آق وسیاه بقعه‌لر واردر اوراده هجرتك ثالثه‌سنده بر غزوه واقع اولمشدر غزوهٔ ذات الرقاع مشهوردر بقاع مرقومه‌یی مشتمل اولدیغیچون جبل مزبوره ذات الرقاع اطلاق وغزوه اکا اضافه اولندی علی قول اصحاب غزا بالجمله پیاده اولوب طاشلردن و تیکنلردن ایاقلری چاکچاك اولمغله اوزرینه خرقه‌لر صاردقلرندن ناشی ذات الرقاع اطلاق اولندی (رقیع) زبیر وزننده بر شاعر والبیّ اسمیدر وربیعة بن الرقاع التمیمی ورای حجرات نبویدن ندا ایدن اعرابك بریسیدر یعنی [ان الذین ینادونك من وراء الحجرات] کریمه‌سنك منطوقنجه حجرات مطهره خارجندن طرف نبوی یه ندا ایدنلرك بریسیدر عیینة بن حصین واقرع بن حابس بنو تمیمدن یتمش کمسه‌ایله مدینه‌یه وفادتله ورود ایدوب فخر انام علیه السلام حضرتلری حرمسرای عائلرنده قیلوله‌یه مشتغل اولمغله خارج حجراتدن یا محمد اخرج لنا دیو ندا ایلدیلر علی قول بوراده رفیع فا ایله‌در و مکه ایله بصره بیننده رفیعی اطلاق اولنان صو مزبوره منتسبدر (الرقعاء) حمراء وزننده ایکی یانلرنده بیاض اولان قیونه اطلاق اولنور یقال شاة رقعاء اذا کان فی جنبیها بیاض و صغریسی بك کوچك عورته دینور یقال امرأة رقعاء ای لا عجیزة لها و رقعاء عامر باهلینك قسراغی اسمیدر و بون عورته دینور یقال امرأة رقعاء ای جقاء (البرقوع) یعفور وزننده بك آجلغه دینور

یقال

يقال جوع يرقوع اى شديد (الرقيع) امير وزننده (والمرقعان) مرتبان وزننده احمق و شاشقين كمسيه اطلاق اولنور كويا كه عقل و ادراكى بالى ياخود بمايه و مرمته محتاجدر مؤنثى رقعاء و مرقعانه‌در يقال رجل رقيع ومرقعان اى احمق و امرأة رقعاء ومرقعانة ورقيع فلكه فلكه على‌قول اولكى فلكه دينور ظاهرا هر برى اوستنده‌كى فلكه نسبتله اورلمش يامه منزلنده اولديغيچون (رقاع) قطام وزننده (والرقاع) سحاب وزننده وكتاب وزننده يامه‌يه دينور رقعه معناسنه (الارتقاع) افتعال وزننده يرتق ثوب يماتمق معناسنه در بو مناسبتله بر نسنه‌دن مبالاتله متاثر اولمقده استعمال اولنور ومنه تقول‌ماارتقع‌منى يافلان برقاع ورقاع ورقاع‌اى‌ماتكترث لى ولا تبالى‌اولاتقبل مماانصحك‌به شيئا يعنى سنك درونكده بنم اصلا وقع وحيثيتم‌بو قدر بنم طرفمه قطعا مبالات ايلميوب بنى انســان يرينه قومزسن ياخود بنم بو قدر پند ونصيحتمدن برنى اسلميوب قبول ايلمزسن ديمكدر (الرقاعة) سحابه وزننده حمق و بلاهت معناســنه‌در يقال به رقاعة اى حمق (الارقاع) همزه‌نك كسريله حاقته دائر بر ايش ايشلمك معناســنه در يقال ارقع الرجل اذا جاء بالرقاعة و ثوبك يامه اوره‌جق وقتى‌كلوب‌چاتمق‌معناسنه‌در يقال ارقع الثوب اذاحان‌له ان يرقع (الاسترقاع) بو دخى ثوبك يامه اوره‌جق وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال استرقع الثوب اذا حان له ان يرقع (الترقع) تفعل وزننده رنج و امكله مال كسب ايلمك معناسنه‌در يقال‌فلان يترقع اى يتكسب (المرقع) معظم وزننده اسمادندر طارق بن‌المرقع ومرقع بن‌صيفى الحنظلى تابعيندندر (المراقعة) مفاعله‌وزننده ادمان خمر ايلمك معناسنه‌در معاقره دن مقلوبدر يقال راقع الخمر قلب عاقر (الركوع) قعود وزننده نماز قلمق معناســنه دركه معناى آتيدن مأخوذ در جزؤيت وكليت علاقه‌ســيله يقال ركع المصلى ركعة وركعتين و ثلاث ركعات ركوعا من الباب الثالث اذا صلى و بيرلكدن بل اكلمك ياخود يوز اوزره قپانمق معناســنه دركه اصل معنادر يقال ركع الشيخ اذا انحنى كبرا اوكبا على وجهه شارحك بيانى اوزره ركوع انحنا معناسنه موضوع اولوب بعده عرف شرعده قيام عقبنده اولان ركن مخصوصه كه قيــامده بعد تكميل القرأة ايكى آوجلرى دیزلر ينه كلمك ياخود آرقه‌سى دوبدوز اولمق وجهيــله اكيلمكدن عبارتدر استعمال اولندى وكاه اولوركه جزؤيت وكليت علاقه‌ســيله نمازده اطلاق اولنوركه مجاز بمرتبتين اولور نته‌كه ركوعى متضمن اولان هرقومهٔ مخصوصه سنه ركعه اطلاق اولنور انتهى وركوع برآدم حال ومال صاحبى ايكن ادبار وفلاكت ظهوريله حالى منكوس وفقير اولمق معناسنه مستعملدر يقال ركع فلان اذا افتقر بعد غنى وانحطت حاله ونمازده ركوع وجه مذكور اوزره اكيلمكدن عبارتدر يقال ركع المصلى فى الصلوة اذا خفض رأسه بعد قومة القرأة حتى تنال

راحتاه رکبتیه اوحتی بطمئن ظهره (الراکع) مطلقا باشی یره اکوب اکیلان شخصه دینور یقال هو راکع ای خافض رأسه (الرکاع) شداد وزننده بنوسماکدن زید بن عباسك فرسی اسمیدر (الرکعة) غرفه وزننده درین دره کبی چقور یره دینور یقال وقع فی رکعة من الارض ای فی هوة (الرمعان) فتحاتله برآدمك برونی او ینامق معناسنه درکه طارغنلقدن اولور یقال رمع انفه رمعانا من الباب الثالث اذا تحرك یعنی من الغضب وال ایله اشارت ایلمك معناسنه در یقال رمع بیدیه اذا اومأ وطوغورمق معناسنه در یقال رمعت بالصبی اذا ولدته وکوز یاشی دوکمك معناسنه در یقال رمعت عینه بالبکاء اذاسالت وسلکمك معناسنه در یقال رمع رأسه اذا انفضه ورمع ورمعان سرعتله یوریمك معناسنه در یقال رمع فلان رمعا ورمعانا اذا سار سریعا (الرماعة) مبالغه بنیه سیله دبره دینور است معناسنه در وچوجقلرك باشلرنده بنقاده یق تعبیر اولنان یومشغه دینورکه قلدایوب اوینار یافوخ معناسنه در (الرامع) باشنی کاه یره اکوب کاه قالدرر اولان کسبه دینور تقول رأیته رامعا ای یطاطئ رأسه ثم یرفعه (رماع) غراب وزننده برموضع آدیدر وشول وجعه دینورکه قویدن صوچکن کسه نك اکیلمکدن آرقه سنه عارض اولوب صو چکمکدن کندیسنی آلیقور یقال رمع السانی علی المجهول اذا اصابه الرماع وعورت قسمنك بظرینه یعنی لحم زائدینه مرض اصابت ایلمکدن چهره سنه عارض اولان تغیر وصارلق عارضه سنه دینور یقال ظهر فی وجهها الرماع وهو اصفرار وتغیر فی وجه المرأة من داء یصیب بظرها (الرمع) فتحتینله بودخی رعاع کبی عارضهٔ مذکوره یه دینور وبو معناده مصدر اولور یقال رمعت المرأة رمعا من الباب الرابع اذا اصابها الرماع (الترمیع) رمع معناسنه در یقال رمعت المرأة علی المجهول بمعنی رمعت وبر بجی جانور قارنندن یاوریسنی هنوز خلقتی ناتمام ایکن دوشورمك معناسنه در یقال رمعت السبع اذا القت ولده لغیر تمام (رمع) عنب وزننده یمنده بر قریه آدیدر اشعریون منزللریدر ابوموسی الاشعری رضی الله عنه اورادندر (الرمعة) غرفه وزننده پاره وقطعه معناسنه در یقال رمعة من نبت وغیره ای قطعة منه (رمع) فتحتینله ورانك حرکات ثلاثیله برموضع آدیدر (الیرمع) یمنع وزننده اطفالك برلاغج دیدکاری اویونجق اسمیدر حرکت معنا سندندر یقال یلعب الصبی بالیرمع ای الخذروف وبرکونه طاشه دینورکه بغایت یومشق اولمغله بر نسنه ایله اورلدقده اون کبی خرد اولور ومنه تقول العرب ترکته یفت الیرمع ای مغموما منکسرا (المرمع) معظم وزننده باطل وبیهوده نسنه یه دینور یقال اتی بمرمعات الاخبار ای بالباطل (المرمعة) محدثه وزننده بیابانه دینور مفازه معناسنه (الترمع) تفعل وزننده برکسه طار غنلقدن

بری اوته قلقل اوینامق یاخود وجودی دترتمك معناسنه در یقال ترمع الرجل اذا تحرك اوارعد غضبا ومنه تقول العرب دعه یترمع فی طمته ای یتسکع فی ضلاله اویتلطخ فی خرئه فی الاصل طمه طانك ضمیله صویك طاشقلغنه دینور بوراده فرط غی وضلالدن کنایه اولمغله فلانه کندی غی وضلالنده حیرتله اولطه چاله رق حالنه قود یمکدر بعضلر طمه پی نجس وعذره معناسنه حمل ایلمکله کندی مردارنده یاله چاله رق بوشلیوب ترك ایله دیمك اولور ایکیسنده دخی ترمع قلداتمق معناسنه در (الرنوع) رکوع وزننده برنسنه نك لونی بوزیلوب پژمرده وبی تاب اولمق معناسنه در یقال رنع لونه رنوعا من الباب الثالث اذا تغیر وذبل وضمر وطوار باشی ایله سینکلکلمك معناسنه در یقال رنعت الدابة اذا طردت الذباب برأسها ولعب ایلمك معناسنه در یقال رنع فلان اذا لعب (الرانع) لاعب معناسنه در یقال هم رانعون ای لاعبون (المرنعة) مرحله وزننده لعب ارالغنده اولان غربو وفریاده دینور ووسعت حال وغنا ویسار معناسنه در ومنه یقال للحمقـاء اذا اثرت وقعت فی مرنعة فعیشی یعنی برحق وبلا هتلو عورت ثروت ویسـاره نائل اولسه اکا کلام مزبوری ایراد ایدرلر که کمال اوزره رفاه حاله مظهر اولدك دلخواه اوزره عیش وصفا ایله دیمکدر ومنه المثل ایضا «ان فی المرنعة لکل قوم مقنعة» ای غنی ومرنعـه روضه ومرغزاره دینور وصید وطعام وشرابدن بربلوکه و برقطعـه یه دینور وجنك وخصومت مثللو حالات ایچون ناسـك جمع اوله جقلری محله دینور (الترنیع) برکسه باشنی اویناتمق معناسـنه در یقال رنع رأسه اذا حرکه (الروع) رانك فتحی وواوك سـکونیله برنسـنه دن قورقمق معناسنه درکه بوندن قلب بلکلیوب اورکمك تعبـیر اولنور یقال راع منه یروع روعا اذا فزع وروع یمنـده لحج قربنـده بربلده آدیدر و روع قلبك حرارتی صوغومق معناسنه مسـتعملدر تقول هذه شربة راع بها فوأدی ای بردبها غلة روعی شارح دیرکه قلبك صوسزلق حرارتی قورقدیغی کبی زائل اولمق لازمدر یاخود بوریع ماده سـندندر وروع متعدی اولور قورقتمق معناسنه یقال راعه اذا افزعه و برکسه یی برمطبوع نسنه عجبه کتورمك معناسنه در یقال راع فلانا اذا اعجبه وثابت و برقرار اولمق معناسـنه در تقول راع فی یدی کذا اذا فادای ثبت (الارتیاع) افتعال وزننده (والتروع) تفعل وزننده بونلرده قورقمق معناسنه در یقال ارتاع منه وتروع بمعنی راع (الروعة) روضه وزننده بناء مره در واسم اولور قورقویه دینور یقـال فیـه روعة ای فزعة ومحبوب چهره سـنده اولان عجب ومعجب حسن وملاحت لایحه سنه دینورکه آن تعبیر اولنور یقال فی وجهه روعة ای مسحة من الجمـال (الترویع) قورقتمق معناسـنه در یقال روعه اذا افزعه (الرواع) رانك ضمیـله رجوع ایلمك معناسنه در یقال راع الشیء یروع ویریع

رواعا اذا رجع (رائعه) مكه ايله بصره ميانند ه بر منزل آديدر على قول
امره ايله ضربه يننده بنى‌عيله‌يه مخصوص برصو آديدر ياخود بوباى موحده ايله‌در
(دار رائعه) مكه‌ده بر موضع آديدر فخر عالم عليه السلام حضرتلر ينك والدهٔ
ماجده‌لرى مرقدى آنده در (رائع) شهر مدينهٔ منوره فنالرندن يعنى شهر
اطرافندن بر محلك اسميدر بقيع كبى (الرواع) شداد وزننده اساميدندر الرواع
بن عبد الملك وسليمان بن الرواع الخشنى واحمد بن الرواع المصرى محدثلردر
ورواع برخاتون اسميدركه ربيعة بن مقروم نام شاعر قصيده‌لرنده آنكله تشبيب
وتغزل ايدر ايدى على قول بوغراب وزننده در (ابوروعه) تمره وزننده
جهينه قبيله‌سندن بركمسه دركه طرف حضرت نبوى يه وفادتله ورود ايلمشدر
(الروع) رانك ضميله قلب و فؤاد معناسنه در على قول يوركده قورقو
عارض اوله‌جق محله دينور ياخود يوركده اولان نقطه‌يه دينوركه سواد القلب
تعبير اولنور وذهن وعقل وعاقله‌يه دينور ومنه الحديث [ان روح القدس
نفث فى‌روعى ان‌نفسا لن‌تموت حتى تستكمل رزقها فاتقوا الله واجلوا فى‌الطلب]
يعنى جبريل امين بنم قلبمه ياذهنمه الهام ايلديكه نفوس خلايقدن بر نفس
البته عالم دنياده رزق مقدرنى استيفا واستكمال ايلمدكجه عقبا يه عزيمت ايلمز
پس سزلرده حق تعالى دن اتقا ايدوب طلب ارزاق خصوصنده وجه شرعى
وراه مرعى اوزره عمل وحركت ايليه سز ومنه الحديث الاخر [افرخ روعك
من ادرك افاضتنا هذه فقد ادرك] يعنى الحج بو راده افرخ روعك فعل
ماضى وفاعلدر افراخ لفظندندر كه يمورطه دن ياورى چقمق معنا سنه در
بعضلر روعك لفظنى رانك فتحيله روايت ايلمدى همان روايت فتحله‌در وبو جملهٔ
اخباريه‌دركه انشا معنا سنه در حاصل معنا بوركه كدن خوف واضطرابك چقروب
زائل ومنكشف اولسون وسن هردرلو امين وآسوده اول‌ديمك اولور وفى حديث
معاوية الى‌زياد [ليفرخ روعك] بالضم وبصيغة الامر الغائب اى اخرج الروع
عن‌روعك وبوافرخت البيضة اذاخرج الفرخ منها قوللرندن مأخوذدر اكر بوفتحله
اولسه‌روع قورقو به ديمكله قورقو باريلوب ايچندن قورقو چقسون ديمك اولور
قورقوايسه محلى اولان قلبدن خروج ايدر حاصلى فتح روايتنه كوره فرخك يمضه‌دن
خروجندن مأخوذ اولوب يمضه نك فرخدن خلوى كبى قلبك هم وخوفدن خالى
اولسون ديمكدر وضمله اولديغنه كوره قلبك منكشف اولوب خوف واضطرابك امن
وآسايشه مبدل اولسو ديمك اولور كيده رك بوترتيب انكشف قلبك معنا سنده
مستعمل اولمشدر ويقولون افرخ روعك على الامراى اسكن وآمن بودخى لازم معنا
اولمغله امين وساكن ومطمئن البال اول‌ديمكدر مترجم ديركه عافاك الله وعفى الله عنك

وافرخ روعك وابيت اللعن وتربت يداه وثقل بالك وطول بالك مقوله‌سی کلام‌بالجمله کلمات اثناسنده استعمال عربدر موقعنه کوره‌ایراد ایدرلر (رواعة الفؤاد) ثمامه وزننده (ورواع الفواد) غراب وزننده آتش یورکلو پولا ددل وجست وچالاك ناقه‌یه اطلاق اولنور يقال ناقة رواعة الفوا دورواعة ای‌شهمة ذكية (الروعاء) حمراء وزننده شول قصراغه وناقه یه دینورکه بغایت آتش دل ویورکلو وجست وچالاك اوله يقال فرس وناقة روعاء ای الحديدة الفؤاد (الاروع) احمر وزننده (والرائع) شول‌دلبره دینورکه بغایت حسن‌وجمال صاحبی اولوب حسن‌چهره‌سی وملاحت‌منظری تماشا ایدنلری تعجبنك ایلیه یاخود شجاعت وجلادتله خلق متعجب ایدن دلاوره دینور جمعی ارواع وروع کلور رانك ضمیله (الروع) فتحتینله معنای مذکوردن اسمدر ناسی اعجاب ایدن حسن وجماله یاخود اول‌کونه شجاعته دینور يقال رجل اروع ورائع اذا كان فيه روع ای حسن وجهارة منظر يعجب الناس‌او شجاعة (الترويع) اتمکی یاخود خبیری کرکی کبی‌یاغه باندرمق‌معناسنه‌در يقال روع خبزه بالسمن اذا رواه به (الارواع) همزه نك کسریله قیون وکچی ازارلمق معناسنه در يقال اروع الراعي بالغنم اذا لعلع بها وهو زجر لهـا (المروع) معظم وزننده شول آدمه دینورکه درونده صدق وفراست القا اولنور اوله یعنی فکرسلیم وذهن مستقیم صاحبی اولمغله ظن وفکر وفراستی‌همیشه راست ومصیب اوله‌علی‌قول دائماصوابه‌ملهم اولوب اصلاذهنی‌ورأیی‌خبط وخطایه منصرف اولمیه يقـال رجل مروع اذا كان يلقى فی صدره صدق فراسـة او يلهم الصواب (الريع) بيع وزننده (والربوع) قعود وزننده (والرباع) کتاب وزننده (والريعان) فتحاتله برنسنه برکتلنوب ارتمق معناسنه در يقال راع الشیء يريع ريعا وريوعا وريعانا اذا نما وزاد ورجوع ایلمك معناســنه در يقال راع عنه اذا رجع واكين دلخواه اوزره اوکق معناسنه در يقال راعت الحنطة اذا زكت وريع هرشیئك آرتمه سنه دینور خبیر واون وتخم مقوله سنك نما بولوب ارتمسی کبی وبعض برنج اولورکه بر آوجی برتنجره پلاو اولور يقـال فی العجين ريع ای فضل وريع باديه ده سراب اوينامق معناسنه در يقال يريع السراب ريعا اذا اضطرب وقورقق معناســنه درکه واوی ویائی اولور يقال يريع منه ای يفزع وهر شیئك اولنه دینورکه کورلکی فضل واقبالی حالتی اولور ريعان دخی دینور کما سیذکر وريع الدروع جنك‌اثوابندن زرهك يكلرندن اولان زياده‌سنه دینورکه ال‌اوزرنده برمقلره قدر کلور يقال حذف ريع درعه وهو مافضل من كميهـا وريع الضحی قوشلق وقتنك بیاضندن ولطافت وحسن بريق وانجلاسندن عبارتدر تقول اتجبنی ريع الضحی ای بياضه وحسن بريقه وريع رجوع معناسندن مصدر بمعنی‌مفعول

اولور كيرو دونمش نسنه يه دينور مكتوب وخبر جوابى كبى يقال ليس له ريع اى مرجوع (الاراعـه) همزه نك كسريله بودخى اكين وغله اوكوب كوزلنمك معناسنه در يقال اراعت الحنطـة اذا زكت و بر آدمك غلالى نما بولوب آرتمق معناسنه‌در يقال اراع القوم اذا راع طعامهم ودوه‌نك اولادلرى چوغالوب خير وبركت بولمق معناسنه‌در يقال اراعت‌الابل اذا نمت وكثر اولادها (الريع) رانك كسرى وفتحيله مرتفع ارضه دينور على قول ايكى طاغ ارالغنده اولان آچق يوله على رأى مطلقا يوله ياخود طاغده اولان آچق دره يولنه دينور تقول رأيتهم فى ريع وهوالمرتفع من الارض اوكل فج اوكل طريق او الطريق المنفرج فى الجبل ويوكسك طاغه دينور يقال نزلوا فى ريع اى جبل مرتفع مفردى ريعه در وهر يوكسك يردن دره‌يه اقان اقندى‌يه دينور وريع رانك كسريله صومعه يه دينور وكوكرجين برجنه دينور ويوكسك اويوكه دينورتقول نزلنا فى ريع اى فى تل عال وعمرو بن عصمك فرسى اسميدر (الريعان) ريحان وزننده ريع كبى هرشيئك اول وابتدالرينه دينوركه كورلكى وفضل وفراوانلغى حالتيدر يقال ذهب ريع الشباب وريعانه اى اوله وافضله وريعـان بر بلده ياخود برجبل آديدر و بررجل اسميدر (الريعـة) رانك كسريله برى بر ينه منضم وملتحق اولمش جماعت انسـانى يه دينور يقال جاءت ريعة من الناس اى جمـاعة قد انضموا (رابع) ابن عبد الله المقدسى دركه محدثدر (رياع) كتاب وزننده برموضع آديدر (المرياع) محراب وزننده تيز سود وبرر اولان على‌قول تيزسمورر اولان ياخود مرعايه كندى باشنه كيدوب كلور اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة مرياع اذا كانت سريعة الدرة اوسريعة السمن اوتذهب فى‌المرعى وترجع بنفسها (الريعانة) ريحانه وزننده سودى چوق ناقه يه دينور يقال ناقة ريعانة اذا كانت كثيرة اللبن (التريع) تفعـل وزننده اكلنوب طورمق معناسـنه در يقال تريع الرجل اذا تلبث وتوقف ومتحير اولمق معناسنه در يقال تريع فلان اذاتحير وچولده سراب برى اوته اوينامق معناسنه در يقال تريع السراب اذا جاء وذهب وناس بركمك معناسنه در يقال تريع القوم اذا اجتمعوا (الاستراعة) بودخى متحير اولمق معناسنه‌در يقال استراع الرجل اذاتحير (التريع) ناس بركمك معناسنه در يقال ريع القوم اذا تجمعوا (المتريع) اسم فاعل بنيه‌سيله شول كمسيه دينوركه كورشجى كبى دائمابدننى ادهانله باغليوب مصيقل ايدراوله وبواعراب باديه كاريدر يقال رجل متريع اى‌متزلق يصبغ نفسه بالادهان

(* فصل الزاى *) (الزبيع) امير وزننده شول كمسيه دينوركه غضبه كلدكده خصمنى پايمال وخاكسار ايدر اوله‌يقال رجل‌زبيع اى‌مدمدم فى‌الغضب‌بعض نسخه‌ده بنه دال‌مهمله ايله المدموم واقع‌اولمغله نهايت درجه‌ده غضبان ديمك‌اولور وبونلركونيا

زوبعه دن مأخوذلر در (الزوبعة) جوهره وزننده برشيطانك على قول جن طائفه سنك بر رئيسلر ينك اسميدر قصرغه تعبير اولنان روزكاره كه مختلف روز كارلرك تصادميله دونوب بوريله رق عمودكبى هوايه آغوب چقر زوبعه اطلاقى بوجهندندركه آنده برشيطان ماردوار در ديرلر واكا ام زوبعه دخى ديرلر (الزوبع) جوهر وزننده پك بودر آدمه دينورلكن بوهمان راء مهمله ايله در جوهرى كرك لغتنده وكرك استشهاد ايلديكى روبه نك اشبو ومن همز نا عزة تبركعا * على استه زوبعة وزوبعا * مشطورنده تصحيف وتشو يش ايلمشدر زيرا اصل روايت صحيحه * من همزنا عظمة تلعلعا * ومن ابحنا عزة تبركعا * على استه روبعة وروبعا * اولمقدر كه رالرك اهماليله در (زنباع) زانك كسريله بر وجلده علميدر (الزنباعة) زانك كسريله جزمه نك وپابوش مقوله سى اياق قابينك او جنه دينوركه برونى اوله جقدر (التزبع) تفعل وزننده بركسيه كوجنوب طارغنلق پيدا ايلمك معنا سنه در يقال تزبع لفلان اذا تغيظله وبدخويلق ايدوب عربده وغوغا قوپرمق معنا سنه در يقال تزبع الرجل اذا عربد وساء خلقه واصلا طوغرى سويليوب دائما ناسى موذى ودلازار سوزلر ايله آزرده ايدر اولمق معناسنه در يقال تزبع الرجل اذا دام على الكلام الموذى ولم يستقم (الزدع) ردع وزننده جماع ايلمك معنا سنه در يقال زدع الجارية زدعا من الباب الثالث اذا جامعها (المزدع) منبر وزننده ايش كورمكده جست وچالاك وايشلك كاركذار آدمه دينور يقال رجل مزدع اى سريع ماض فى الامر (زربع) جعفر وزننده ابن زيد بن كثوه اسميدر (الزرع) فرع وزننده ترلايه تخم صاچمق معناسنه دركه اكين اكمك تعبير اولنور يقال زرع الرجل زرعا من الباب الثالث اذا طرح الحب والبذر ونبات بتورمك معناسنه در يقال زرعه الله اى انبته وعربلر چوجغه حق تعالى نشوونماويروب اوكديروب يتشدرسين ديجك يرده زرعه الله تعالى ديرلر جبره معناسنه وبركسه فقير ايكن ثروت وسامان بولسه زرعله بعد شقاوة ديرلر بناى مجهولله اصاب مالا بعد حاجة معناسنه وزرع ولده اطلاق اولنور يقال له زرع اى ولدوا كلمش اكينه دينور مزروع معناسنه جمعى زروع در يقال زاع زرعه اى مزروعه (الازدراع) همزه نك ودالك كسريله بودخى اكين اكمك معناسنه در يقال ازدرع الرجل بمعنى زرع وبونك اصلى ازترع ايدى افتعل وزننده تاء حرفى مهموسه دن وزاى مجمه مجهوره دن اولمغله انتيام ايچون تايى مجهوره دن اولان داله ابدال ايلديلر (المزرعة) ميمك فتحى ورانك حركات ثلاثيله (والمزدرع) ميمك ضمى و دالك فتحيله ترلايه دينور يقال هذه مزرعة فلان ومزدرعه اى موضع زرعه (الزريعة) سفينه وزننده اكلمش تخمه دينور مزروعه معناسنه (الزريع) سكيت وزننده اكينى بجركن دوكيلن دانه لردن كلجك سنه بتن اكينه دينور يقال فى ارضه زريع كثير وهو ماينبت فى الارض

 ثالث

المستحيلة مما يتناثر فيها ايام الحصاد (الزرعة) غرفه وزننده اكيلجك تخمه دينور تقول اعطنى زرعة ازرع بها ارضى وزرعه بررجل آديدر (زريع) زبير وزننده (زرعان) سحبان وزننده (زرعان) عثمان وزننده اسامئ رجالدندر (زارع) بركلبك آديدر كلابه اولاد زارع اطلاق اكا مبنيدر (زراع) غراب وزننده اسامئ رجالدندر محمد بن مكى بن زراع امام فربرى رحمه الله حضرتلرندن كه راوئ امام بخار يدر صحيح بخارى روايت ايلمشدر (المزروعان) بنى كعب جاعتندن كعب بن سعد ايله مالك بن كعب نام كمسه‌لردر (الزرعة) زانك حركات ثلاثى ورانك سكونيله وحركاتله جائزدر اكين اكه‌جك واكين اككه صالح اوله‌جق يره دينور يقال مافى الارض زرعة اى موضع يزرع فيه (الازراع) همزه‌نك كسريله اكين بوى بوس سوروب اوزامق معناسنه‌در يقال ازرع الزرع اذا طال وبركسيه اكين اككه تمكن اولمق معناسنه‌در كه مراد اكين صاحبى اولمقدر يقال ازرع الناس اذا امكنهم الزرع (المزارعة) مفاعله وزننده اكنجيلك وجهيله معامله ايلمك معناسنه‌دركه مثلا برى ترلا وتخم وبروب آخرى ايشلمك وجهيله اولان معاملهٔ شركت كبى يقال زارعه اذا عامله على الارض ببعض مايخرج منها ويكون البذر من مالكها (التزرع) تفعل وزننده شر وكريهه‌يه آتيلوب قوشمق معناسنه در يقال تزرع الى الشر اذا تسرع (ابو زرعه) زانك ضميله دمشقى بر محدث مشهور در (الزعازع) زانك فتحيله شهرعدن قربنده بر بلده آديدر وزعازع محن وشدائد دهره اطلاق اولنور زعزعه دن مأخوذدر يقال نزلت بهم زعازع الدهر اى شدائده (الزعزعة) زلزله وزننده روزكار اغاج مقوله‌سنى صرصوب ارغلامق معناسنه در على قول مطلقا صرصوب ارغلامق معناسنه در يقال زعزعت الريح الشجر ونحوها اذا حركتها اوكل تحريك شديد (الزعزع) فدفد وزننده (والزعزعان والزعزاع) زانك فتحيله (والزعازع) علابط وزننده شول يله دينوركه طوقنديغى نسنه‌يى صرصوب ارغلار اوله يقال ريح زعزع وزعزعان وزعزاع وزعازع اذا كانت تزعزع الاشياء وزعزع ايكى طرفه ارغلانه‌رق يورويشه دينور يقال سير زعزع اى فيه تحرك (الزعزاعة) زانك فتحيله سواريسى چوق عسكره دينوركه دريا كبى چالقنه‌رق كيدرلر يقال كتيبة زعزاعة اى الكثيرة الخيل (المزعزع) اسم مفعول بنيه‌سيله بالوذه‌يه دينور ترءديكى ايچون (التزعزع) ارغلانمق معناسنه‌در يقال تزعزع الشئ اذا تحرك (الزقع) زانك فتحى وقافك سكونيله (والزقاع) زانك ضميله حمار يلك شدتله اوصورمق معناسنه‌در يقال زقع الحمار زقعا وزقاعا من الباب الثالث اذا ضرط اشد مايكون وخروس اوتمك معناسنه‌در يقال زقع الديك

اذا

اذاصاح (الزقاقيع) زانك فتحيله ككليك قوشنك ياوريلرينه دينور زعاقيق لفظندن مقلوبدر (الزلنباع) زانك و لامك كسريله سرطراط وزننده دائما ناسه بدسوزلر ايله تعرض ايدر اولان كسيه دينور يقال رجل زلنباع اى منذرى بالكلام (الزلع) فتحتينله اياغك بوزنده و طبانده و الك يوزنده اولان چتلاغه دينور كه يالين يوريمكدن و صوغقدن اولور على قول مطلقا بدنك دريسنده اولان چتلاغه دينور و بو معناده مصدر اولور يقال زلع قدمه وكفه زلعا من الباب الرابع اذا تشقق ظاهرهما اوهو تفطر الجلد و ياره آزتمق معناسنه‌در يقال زلعت جراحته اذافسدت (الزلعة) فتحاله آزيدوب تباه اولمش يارەيه دينور يقال به زلعة اى جراحة فاسدة (الزلع) منع وزننده خدعه و دوباره ايله بر نسنه‌يى قاپمق معناسنه در يقال زلعه زلعا من الباب الثالث اذا استلبه فى ختل و اياغى آتشله ياقمق معناسنه در يقال زلع رجله بالنار اذا احرقها (الازدلاع) ازدراع وزننده بو دخى رنك و خدعه ايله بر نسنه‌يى قاپمق معناسنه‌در يقال ازدرع الشئ اذا استلبه فى ختل و بر كمسه‌نك حقنى كسمك معناسنه در يقال ازدلع حقه اذا اقتطعه (الزيلع) صيقل وزننده بر نوع قاطر بونجغنه دينوركه يلان باشى دبدكلرى اوله‌جقدر وزيلع ساحل بحر حبشه‌ده بر بلده آديدر (الزولع) جوهر وزننده اوكچه‌لرى چتلامش آدمه دينور يقال رجل زولع اى متشقق الاعقاب (المزلع) معظم وزننده طبانك دريسى اتندن صويلمش آدمه دينور يقال رجل مزلع اذا كان قدانقشر جلد قدمه (التزلع) تفعل وزننده اياغك دريسى ياريلوب چتلامق معناسنه در يقال تزلع جلد قدمه اذا تشقق وتكسر (الازلاع) همزه‌نك كسريله بر كمسه صوكنده كندى آلمق ايچون بر ادمى بر نسنه‌يه تحريص و اطماع ايلمك معناسنه‌در يقال ازلعه اذا اطمعه فى شئ يأخذه (الزمعة) فتحاله شول خرده مهره‌يه دينوركه چتال طرنقلو حيوانك طرنقلرينك اكسه‌لرنده اولور على قول قيون وكچى طرنقلرينه شبيه بر زائد نسنه دركه بيلكچه‌لرنده اولوب هر اياقلرنده ايكيشر دانه اولور كوياكه بو بنوز پارچه‌سندن خلق اولنمش كبى و على رأى قيونك و آهونك و طوشانك اياقلرينك اكسه‌لرنده صارقان تويلره دينور جمعى زمع وجمع الجمعى زماع كلور زانك كسريله و يوكسكدن اولان صو آقنديسنه دينور على قول شعبه‌دن دون اولان آقندى‌يه دينور و شعبه تلعدن دون اولور ياخود زمعه سيل قربى اولميان كوچك يوكسك آقندى‌يه دينور ياخود اوتوراقلى يره دينور جمعى ازماع كلور (الزمع) فتحتينله كوچك و طاره‌چق صو آقنديلرينه دينور يقال ارض فيها زمع اى مسائل صغيرة ضيقة وسفله و ارذال ناسه دينور يقال هو من الزمع اى رذال الناس و دابه‌نك طرنغندن يوقرى اكسه طرفندن طبوقلرى اوزره صارقان تويلره دينور وضعيف

سيل صوينه دينور و شول دترنمكه شبيه حالته دينوركه بر كمسه بر ايشه صميمى
عزم ايلسـه انديشه‌دن ياخود نشـاطدن عارض اولور يقال اصابه زمع وهوشبه
الرعدة تأخذ الانسان يعنى من الخوف اوالنشاط عند عزمه فى الامر و آصمه‌چبوغنك
صالقم طوغجق يرلرنده ظهور ايدن دوكوملره دينوركه كوز تعبير اولنور يقال
بدت زمع الكرم اى ابن تكون فى مخارج عناقيده و پرمقده اولان زياده‌يه دينور
مثلا التى پرمق اولمقدر يقال فى اصبعه زمع اى زيادة و بر نسـنه‌دن دهشتلنوب
خوف ايتمك معناسنه‌در يقال زمع منه زمعا من الباب الرابع اذا دهش منه وخاف
وزمع اسم اولور زماع كبى كاسيذكر (الازمع) احمر وزننده پرمغى زائده آدمه
دينور يقـال رجل ازمع اى زائدة الاصبع و داهيه‌يه و امر عظيم و منكره دينور
يقال اصـابه الازمع اى الدهية و الامر المنكر جمعى ازامع كلور (الزمع) كتف
وزنده شول آدمه دينوركه غضبنك اولدقده همـان كنديسنه ايشـه‌مك ياخود
كوزلرندن ياش اقمق عارض اولور يقال رجل زمع اذاغضب سبقه البول اوالدمع
(الزمع) سكر وزننده بر نوع آرى‌يه دينوركه ايكنه‌سى اولمز تقول رأيت زمعا
اى زنبورا لا ابرة له و تنبل وكران طبيعت كمسيه دينوركه بر ايشه چابك ديرنمز
اوله يقـال رجل زمع اذا كان لايخف للحاجة (الزمعة) غرفه وزنـنـده اوتلق
پارچه‌سـنه دينور يقال ارض فيهـا زمعة من النبت اى قطعة (الزمعة) طلحه
وزنده و حركاتله زبانزده در ام المؤمنين سـوده‌نك و برادرلرى عبدك كه اجـله‌ٔ
صحابه‌دندر پدرلرى اسميدر رضى الله عنهما (الزماعة) رماعه وزنده ومرادفيدركه
تازه چوجغك تپه‌سنده بقلده‌يق ديدكلرى يومشق و اويناق يره دينور (الزمعى)
شمعى وزننده خسيس و ناكسـه دينور يقـال رجل زمعى اى خسيس و چابك
طاريلور اولان تيز مشرب آدمه دينور يقال رجل زمعى اى سريع الغضب وبغايت
زيرك و عيار آدمه دينور يقـال رجل زمعى اى داهية (الزميع) امير وزننده
جست و چالاك آدمه دينور يقال رجل زميع اى سريع و شول بهادر و دليره دينوركه
بر خصوصـه عزم و مباشرت ايلدكده ثبت و تجلد ايدوب اندن اصـلا رجوع
و انصراف ايتمیه يقال رجل زميع اى شجاع يزمع بالامر ثم لا ينثنى و رأى و تدبيرى
كوزل و متين اولوب امور و مصالحه جد و اقدام ايدن كاركذار آدمه دينور يقال
فلان زميع اى جيد الرأى مقدم على الامور جمعى زمعاء كلور كرما. وزننده
(الزماع) سحاب وزننده بو ايكى معنالردن اسملردر يقـال فيه زماع اى شجاعة
لا ينثنى من امر قد زمع عليه كذلك فيه جيادة الرأى اقدام على الامور وزماع سحاب
وكتاب وزنلرنده وزمع جبل وزنده بر ايشه عزم و اقدام ايله نفوذ ايتمكه دينور
يقال له زماع وزماع اى يمضى فى الامر و عزوم عليه وزماع سحاب وزنده زموع

آتيدن اسمدر بر ايشــده ابراز اولنان سرعت و شتابه دينور (الزموع) صبور وزننده سريع و عجول آدمه دينور يقــال رجل زموع اى سريع عجول بين الزماع و سكرد ركن آديملرنى صيق صيق‌آتان طوشــانه دينور [كويا كه زمعه‌لرى اوزره سكردر اولديغيچون ياخود ايلنه يقلشدقده ايزنى بلورسز ايتمك ايچون زمعه‌لرى اوزره يوريمكله اطلاق اولندى على‌قول زموع يلك جست و سبكپا طوشانه دينور يقال ارنب زموع اذا كانت تقارب عدوها اوالسريعة النشيطة (الزمعان) فتحاتله طوشان چابكلك ايلمك معناسـنه‌در يقال زمعت الارنب زمعانا من‌الباب الثالث اذا خف و اسرع و آغر و آهسته يوريمك معناسـنه اولمغله ضد اولور يقال زمع اذا مشى بطيئا مؤلفك مقتضاى عباره‌سى معناى ثانى مطابق‌اولمغله ضديتى ظاهر دكلدر (الازماع) همزه‌نك كسريله بر خصوصه جمعيت قلبله صحيحى عزم و مباشرت ايلمك ياخود وجها من الوجوه رجوع ايلميوب انفاذنى تصميم جهتيله عزيمت ايلمك معناسنه‌در تقول ازمعت الامر و عليه اى‌اجمعت اوثبت عليه و نبات هموار بتميوب بعضى بعضندن بويلو و اتلو اوله‌رق بلوك بلوك ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال‌ازمع النبت‌اذا لم يستو العشب‌كله‌بل قطع متفرقة بعضها افضل من‌بعض و اصح قول‌اوزره بتك صالقم بته‌جك دوكه‌لرى قباروب بيومك معناسنه‌در يقال ازمعت الحبلة اذا عظمت زمعتها (التزميع) ازماع ايله معناى اولده مرادفدر تقول زمعت الامر وعليه بمعنى ازمعت و ناتمام ياورى دوشورمك معناسنه‌در يقال زمعت‌الناقة‌اذا زمعت (المزمعة) محدثه وزننده بر كونه جماع ايلمكه دينوركه طرفين زمعه‌لرى‌اوزره قالقه‌رق‌اولان جماعدن عبارتدر پس دوابه مخصوص اولور (زمجع) قنفذ وزننده ذى الكلاع قبيله‌سندن منشعب بر قبيله‌در (الزوع) زانك فتحى و واوك سكونيله راكب دوه يكجه يوريمك ايچون يولارنى سلكوب اويناتمق معناسـنه‌در يقال زاع البعير يزوع زوعا اذا حركه بزمامه ليزيد فى السير و بر نسنه‌يى برطرفه الكمك معناسنه‌در يقــال زاع الشئ اذا عطفه و قاوندن و قربوزدن بر دليم كسمك معناســنه‌در يقال زاع له زوعة من البطيخ اذا قطعه له قطعة و بر نســنه‌يى اليله كنديى‌به طوغرى چكوب كتورمك معناسنه‌در يقال زاع الثريد وشبهه اذا اجتذبه بكفه و سكيردن ات زائل اولمق معناســنه‌در يقال زاع لحمه اذا زال عن العصب (الزاعة) ســاعه وزننده عملكت ضابطلرينه دينور يقــال هم زاعة اى شرط و بو ســاده وقاده كبى جعدر جست و چالاك معناسندندر (الزوعة) زانك ضميله قوريمغه يوز طوتمش‌چابرلق پارچه‌سنه دينور لمعه كبى وات پارچه‌سنه دينور هزه كبى و جست‌وچالاك‌وخفيف الروح آدمه دينور جع جنسى زوع در (زوع) نوع وزننده بر خاتونك اسميدر (الزوع) زانك ضميله (والزوع) صرد وزننده اورجكه دينور تقول‌ادفع‌الزوع

والزوع عن البيت اى العنكبوت (التزويع) دوه لرى سمندن سمته چویروب دوندرمك معناسنه‌در يقال زوع الابل اذا قلبها وجهة وجهة و روزكار سپوروب هوايه اوچورديغى توزنديلر ارالغنده طاغيدوب توزتمق ايچون اوتلقلرى بر ارايه طوپلمق معناسنه‌در يقال زوعت الريح النبت اذا جمعته لتفريقهـا اياه بين ذراة (الزهنعة) دحرجه وزننده خاتونى تزيين ايلمك معناسنه‌در يقال زهنع المرأة اذا زينها (التزهنع) تدحرج وزننده بر لباسى كيوب حاضرلنمق معناسنه‌در يقال تزهنع الرجل اذاتلبس وتهيا تجز بعونه‌تعالى

(* فصل السين *) (السبعة) سينك فتحى و بانك سكونيله و قليلا فتحيله بدى عددك اسميدر مذكره مخصوصدر مؤنثى هانيزدر يقال سبعة رجال وسبع نسوة بعضلر بانك فتحه‌سيله اولنمى انكار ايلديلر زيرا فتحه ايله سبعه سابعك جعيدر ديديلر كتبه وكاتب كبى ومن الامثال * اخذه اخذ سبعة * يعنى فلانى سبعه اخذ ايدركبى اخذ ايتدى بوراده سبعة لفظلك انصرافى وعدم انصرافيله مستعملدر بونك اصلنده اختلاف ايلديلر بعضيلر اصلى سبعه‌در بانك ضميله بعده تخفيفا اسكان اولندى ديديلر و سبعه نيؤه دركه ديشى ارسلانه دينور زيرا ديشى ارسلان اركككندن چالاك اولور و بعضلر ديدلركه برمارد وسپهكار كمسه ايدى خلق بغايت دلگير ايتكله برتقريب پادشاه عصرك پنجه‌سنه كرفتار اولوب اللرنى و اياقلرنى قطع ايلدكدنصكره صلب ايلمشيدى من بعد آنك اخذ وتعذيب اولنمسنه تمثيل ايله اخذه اخذ سبعة و لاعذبنه عذاب سبعة ديديلر پس بونده اخذ مفعولنه مضافدر على قول مزبورك اسمى سبع ايدى تحقير و تذليل اراده سيله هاء تأنيث الحاق ايلديلر ياخود بوراده سبعدن مرادعدد معهود اولمغله‌بدى آدمك اخذى كبى اخذايلدى ديمكدر وغير منصرف اولمسى علميت وتأنيث علتلرينه مبنيدر (وزن سبعة) برلفظدركه انكله بدى مثقال مراد اولور تقول اخذت منه مائة درهم وزن سبعة يعنون به ان كل عشرة منها وزن سبعة مثاقيل وجودان بن سبعة تابعيندندر وسبع رقه ايله‌رأس عين بيننده برقريه آديدر وقدس ايله كرك بيننده برموضعدر انده بدى قيو اولمغله تسميه اولندى وسبع محشر يكاه قيامت اولان موضعه اطلاق اولنور ومنه الحديث [من لها يوم السبع] اى من لها يوم القيامة وينكر على هذا قول الذئب يوم لايكون لها راع غيرى والذئب لايكون راعيا يوم القيامة اواراد من لها عند الفتن حين تترك بلاراع نهبة للسباع فجعل السبع لها راعيا اذهو منفرد بها اوبوم السبع عيدلهم فى الجاهلية كانوا يشتغلون فيه بلهوهم عن كل شئ وروى بضم الباء اشبو حديثك تمامى بودر [بينا راع فى غنمه عدا عليها الذئب فاخذ منها شاة فطلبه الراعى حتى استنقذها منه فالتفت اليه الذئب فقال له من لها يوم السبع يوم لايكون لها راع غيرى] يعنى مبعث حضرت نبوى

عليه الصلوة والسلام هنكامنده برچوبان رعى غنام ايدر ايكن ناكاه برقورد برقيون قاپوب فرار ايلدى چوبان اكسه سنه دوشوب اقدام ايليه رك براقدر دقدنصكره اول قورد چوبانه متوجه اولنوب كرچه سن شمدى اشبو طعمه م اوله جق قيونى بكا بدرميوب اخذ ايلدك لكن عجبا بندن غيرى انلره چوبان اولميجق يوم السبعده انلره كيم صاحب وحامى اوله جقدر اهل حديث بونك تفسيرنده برنيجه كونه توجيه ايلديلر بعضلر سبع موضع حشراسمى اولمغله يوم السبع يوم القيامه معنا سنه راجع اولورلكن بو توجيهى يوم لايكون لهاراع غيرى قولى رد ايدر زيرا يوم قيامنده ذئبك راعى اوله جغى متصور دكلدر وبعضلر ديديلركه يوم مزبوردن مراد آخر زمانده ظهور ايده جك هرج ومرج وشدائد واختلافات عامه دركه هركس جان وباشى قيدينه دوشمكله دواب ومواشيسندن مشتغل اولمغين سويلر چوبانسز مسيب قالمغله سباع جنسنه عرضه ونهبه اوله جقلرينه اشارتدر وبعضلر ديديلركه يوم السبع زمان جاهليتده عربلره مخصوص بريوم عيد ايدى كه انده مجموعى لهو ولعبه مشغول ومستغرق اولملريله مواشيلرى مسيب قالديغندن قوردلر بلامزاحم قيونلره كيريشورلر ايدى ولفظ مزبور بانك ضميله ده مرويدر وعربلر بغايت محنتلو وشدتلو امروحالته احدى من سبع اطلاق ايدرلر كوياكه عاد قومنه نازل اولان يدى ليله دن ياخود حضرت يوسف عليه السلام زماننده اولان يدى سنه قحط وشدتدن كنايه ايدرلر قال الشارح ومنه ان ابن عباس رضى الله عنه سئل عن مسئلة فقال احدى من سبع اى امر شديد متفاقم وفرزدقك اشبو * وكيف اخاف الناس والله قابض * على الناس والسبعين فى راحة اليد * بيتنده واقع تثنيه بنيه سيله سبعيندن مرادى سبع سموات ايله سبع ارضين در وحسن بن على بن وهب وبكر بن محمد بن سهل وسهل بن ابراهيم واوغلو احمد وحفيد محمد السبعيون محدثلردر (السبع) سينك فتحى و بانك ضمى وفتحى وسكونيله برنجى جانوره دينور حيوان مفترس معناسنه جمعى اسبع كلور افلس وزننده وسباع كلور سينك كسريله وخاصة ديشى ارسلانه سبعه دينور بانك ضميله لبؤه معناسنه مؤلفك بصائرده بيانه كوره برنجى جانوره سبع اطلاقى عدد معهود معناسندندر زيرا يدى عدد كامل اولديغى كبى اول جانورلر دخى قوتده كامل اولمغله انلره سبع اطلاق اولندى وتغيير ايچون بانك حركه لرى دخى جائزدر مترجم ديركه بين الاعداد عدد سبع تام وكاملدر زيرا انده موجود اولان وضع اعداد سائره ده يوقدر انكچون عربلر تعداده يديدنصكره سكزه بشلدقده وصل ايتميوب كوياكه جنس اخر اعتباريله واو ادخال ايدرلركه نحو بون اكا واوثمانيه تعبير ايدرلر وكاملك صورتى بودركه ازجمله عدد يازوج ويافرد اولور ويازوج مع الفرد اولور عدد سبعه بو معانينك مجموعنى متضمندر زيرا زوج اول ايكى وزوج ثانى درت وزوج ثالث التيدر

وفرد اول بروثانی اوج وثالث بشدر شمدی فرد اول اولان برزوج ثالث اولان التی
ایله جمع اولدقده یدی اولور کذلك فردثانی اولان اوج زوج ثانی اولان درت ایله جمع
اولدقده یدی اولور وزوج اول اولان ایکی فردثالث اولان بش ایله جمع اولدقده یدی اولور
وواحد عدداولمدیغنه کوره ابتداء فرد اوج وابتداء زوج درت اولور مجتمع اولدقده
یدی اولور کذلك یدیده درت وتزاوج شفع اولوب مجتمع اولدقده یدی عدد اولور
بو جهتلردن یدی عدد کاملدر وعند الحروفیین صاحب خواص در انتهی (المسبعة)
مرحله وزننده یرتجی جانوری چوق یره دینور یقال ارض مسبعة ای کثیرة السبع
(ذات السباع) بر موضعدر (وادی السباع) رقه یولنده برموضعدر مشاهیر
عربدن وائل بن قاسط حسب الطریق اورادن کیدرکن اسماء بنت وریم نام خاتونك
چادر ینه اوغرایوب ذاتنده رعنا و اول اثناده تك و تنها اولمغله و صالنه قصد
ایلمك صددنده اولدقده مزبوره امتناع ایلمیوب اکر بندن کف ید ایلمزایسك اسبعمی
یعنی یرتجی جانورلرمی چاغررم دیدی وائل ای نکار بوراده سندن غیری برکمسه کورنمیور
جانورلرك قنده در دیدکده همان اسماء آواز بلند ایله یاکلب یاذئب یافهد یادب یاسرحان
یا اسد یا ضبع یانمر دیوندا ایلدی مکر بونلر مزبوره نك اوغللرینك اسمی اولمغله همان طرف
طرف دال تیغ سرعتله ظهورایدوب کلدیلر وائل بوکیفیتی کوردکده مادری هذا الاوادی
السباع دیمکله من بعد اورایه وادی السباع اطلاق اولندی (السبعیة) غربیه وزننده
بنونمیر یوردنده برصو آدیدر (السبعون) مراتب اعداددن یتمش عددنك اسمیدر
ومحمد بن سبعون مکی الاصل مقرئ مشهور در وعبد الله بن سبعون محدثیندندر
(سبعین) حلب قضاسنده برقریه آدیدر سیف الدوله طرفندن شاعر مشهور متنبی به
بروجه مالکانه توجیه اولنمشیدی (السبعان) بانك ضمیله قیص بلادنده برموضع
آدیدر (سباع) کتاب وزننده اسمادندر سباع بن ثابت وسباع بن زید وسباع بن
عرفطه اصحابدندر (سبیع) زبیر وزننده اسمادندر سبیع بن حاطب وسبیع بن قیس
اصحابدندر (سبیعه) جهینه وزننده اسماء نسادندر سبیعة بن حارث وسبیعة بن حبیب
صحابیه دندر (السبع) سینك کسریله دوه صوسز لغندن برصو سزلق اسمیدر که
یدنجی کون صویه کتورمکدن عبارتدر خمس وربع کبی که آنلرده دوه صوسزلغندندر
(السبع) سینك ضمیله (والسبیع) امیر وزننده کسور تسعه دندر که یدی جزؤدن
برجزؤك اسمیدر یقال اخذ سبع ماله وسبیعه ای جزءا من سبعة وسبیع اسمادندر سبیع
بن سبع همدان قبیله سندن بربطن پدریدر امام ابو اسحق عمرو بن عبدالله التابعی المحدث
السبیعی اندندر وکوفه ده برمحله آدیدرکه نیجه محدثلر اورایه منسوبلردر (السبع)
طبع وزننده برجاعتك یدنجیسی اولمق علی قول مالریننك یدیده برنی آلمق معناسنه در
یقال سبع القوم سبعامن الباب الثانی والثالث اذا کان سابعهم اواخذ سبع اموالهم ویرتجی

جانوره اوق وقور شـون آتمق یاخود قورقتمق معنا سـنه در یقال سبع الذئب
اذارماه اوذعره وبر آدمه شتم ایدوب نامو سنه طوقنمق یاخود جانور کبی دیشلریله
اصرمق معنا سنه‌در یقال سبع فلانا اذاشتمه اووقع فیه اوعضه باسنانه وبرنسنه اوغورلمق
معنا سنه در یقال سبع الشیٔ اذاسرقه وقورد قیون یارەلمق معنا سـنه در یقال سبع
الذئب الغنم اذا افترسها وایپی یدی قات ایلمك معنا سنه در یقال سبع الحبل اذا جعله
علی سبع طاقات (الاستباع) افتعال وزننده بودخی نسنه اوغورلمق معنا سنه در
یقال استبع الشیٔ اذا سرقه (السباعی) سینك ضمیله وجودی عظیم وطویل اولان
ارکك دوه‌یه اطلاق اولنور مؤنثی سباعی در کویا که هیکلی یدی قاتدر یقال جمل
سباعی و ناقة سباعیة ای عظیم طویل و یقال رجل سباعی البدن و امرأة سباعیة
اذا کان کذلك (الاسبوع) اسـلوب وزننده (والسبوع) سـینك ضمیله هفته‌یه
دینورکه ایام سبعهٔ معروفه در و یدی کره و یدیشر معناسـنه در و منه الحدیث
[طاف بالبیت سبعا واسبوعا وسبوعا] ای سبع مرات شارح دیرکه بونلر روایتدر وعند
البعض سبوع سبعك جمعیدر ضرب و ضروب کبی (الاسباع) همزه‌نك کسریله
بر آدمك دوه‌سی یدی‌کونده بر صویه کلمك معناسنه‌در یقال اسبع الرجل اذا وردت
ابله سبعا و مواشی‌یه قورد اوشمك معناسـنه در یقال اسبع الرعیان اذا وقع السبع
فی مواشیهم و چوجغی دایه‌یه ویرمك معناسنه‌در یقال اسبع ابنه اذا دفعه الی الظؤرة
و بر کمسه‌یه یرتجی جانور اتی یدرمك معناسـنه‌در یقال اسبع فلانا اذا اطعمه السبع
ای لحم السبع و بر آدم کوله‌سنی نظر و اعتباردن اسقاطله مسـیب و مهمل قلمق
معناسنه‌در یقال اسبع عبده اذا اهمله (المسبع) مکرم وزننده مترف معناسنه‌درکه
تربیه و تأدیبندن اهمال اولنمغله خودسر اوله‌رق هواسنه قالمش کراهه علی قول
نسبی نامعلوم کمسه یاخود ولد زنایه یاخود اناسی وفات ایلمکله سائرلر امزرمش
اولانه یاخود یدنجی بابایه قدر یاخود دردنجی بابایه قدر قول جنسی اولانه یاخود
یرتجی جانورلر ایچره اهمال اولنمغله آنلر ایله نشو و نما بولدیغندن انلرکبی خبث
و مضرتله مطبوع یاخود یدی ایلق طوغمش آدمه دینور یقال رجل مسبع ای مترف
او عمی او ولد الزنا اومات امه فرضعته غیرها اومن عبودیته الی سـبعة آباء اوالی
اربعة اباء او من اهمل مع السباع فصار کسبع خبثا او المولود لسبعة اشهر کرچه
جمیع نسخه‌لرده اوالی اربعة آباء عبارتیله مرسـومدر لکن دقیقهٔ اربعیت منفهم
اولمدی (التسبیع) بر نسـنه‌یی یدی قلمق معناسنه در یقـال سبعه اذا جعله سبعة
و بر نسنه‌یی یدی رکنلی و یدی کوشه‌لی ایلمك معناسنه در یقال سبعه اذا جعله ذا
سبعة ارکان و یدی دفعه یقامق معناسنه‌در یقال سبع الاناء اذا غسله سبع مرات
و یدی کره یاخود یدی قات ویرمك معناسنه‌در یقال سبع الله لك ای اعطاك اجرك

سبع مرات او سبعة اضعاف و عرف شرعده قرآن کریمی یدی سبع تقدیر ایدوبه
هرکون برسبع تلاوتنی وظیفه ایدنمك معناسنه مستعملدرکه هفته‌ده بر ختم اولور
یقال سبع القرآن اذا وظف علیه قرأته فی کل سبع لیال و برکسه‌نك یانده یدی
کیجه اکلنوب قالمق معناسنه‌در یقال سبع لامرأة اذا اقام عندها سبع لیال وبرنسنه‌یی
یتمش عدده بالغ ایلمك معناسنه درکه مولده در یقال سبع دراهمه اذا کملها سبعین
و برجاعتك عددی یدی‌یوزه بالغ اولمق معناسنه‌در یقال سبع القوم اذا تمت سبعمائة
(السباع) کتاب وزننده جماع معناسنه‌در یقال سابع المرأة سباعا اذا جامعها وکثرت
جماعله فخر ایدشمك معناسنه‌در یقال سابعه اذا فاخره بکثرة الجماع و سوکشمك وفحش
و ناسزا سویلشمك معناسنه‌در یقال سابعه اذا راماه بالرفث والتشاتم (المستع)
تای فوقیه ایله منبر وزننده (والمنسنع) منسجم وزننده امور و مصالحنده چرك
و ایشلك و جست‌وچالاك و بی‌فتور آدمه دینور یقال رجل مسنع ومنسنع ای‌سریع
ماض فی امره منکمش (السجع) رجع وزننده مقفی اولان کلامه دینورکه مراد
همقافیه اولان فقره در علی‌قول روی واحد اوزره کلامك موالاتندن یعنی فقرهٔ
آتیه‌نك آخری فقرهٔ اولانك آخرنده اولان روی‌حرفنه موافقتندن عبارتدرکه‌اسم
مصدر اولور جمعی اسجاع‌در واسجوعه دخی بومعنایه‌در جمعی اساجیع‌کلور وبونلر
کلام منثوره مخصوصدر و معنای آتیدن مأخوذدر و سجع مصدر اولور فواصلی
متضمن یعنی قافیه‌لو فقره‌لر ایله تکلم ایلمك معناسنه‌در یقال سجع الخطیب سجعا
من الباب‌الثالث اذا نطق بکلام له فواصل و قمری وکوکرجین مقوله‌سی‌آوازنی تردید
و ترجیع ایدەرك اوتمك معناسنه‌درکه معنای اصلیدر یقال سجعت الحمامة اذا رددت
صوتها و مقصده نهج واحد اوزره صاپمیه‌رق طوغریجه قصد و آهنك ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال سجع ذلك المسجع ای قصد ذلك المقصد (السجاعة)
علامه وزننده دائما سوزی مقفی سویلین‌آدمه دینور هاء مبالغه‌ایچوندر (الساجع)
سجاعه معناسنه‌در یقال رجل سجاعة وساجع اذا کان ینطق السجع (الساجعة
والسجوع) صبور وزننده تردید و ترجیع ایدەرك اوتن کوکرجینه دینور جمعلری
سجع کلور رکع وزننده و سواجع کلور و ساجع بر نسنه‌یه صاپمیه‌رق طوغریجه
طریقهٔ واحده اوزره قصد وآهنك ایدن آدمه دینور کرك کلام و کرك غیری
اولسون یقال فلان ساجع فی کلامه و سیره ای قاصد یعنی مستقیم لا یمیل عن‌القصد
و اوزون ناقه‌یه یاخود یاوریسنی اوزلیه‌رك آوازنی رقتله چکوب طرب و نغمه
طرزنده حنین ایدن ناقه‌یه دینور یقال ناقة ساجع ای طویلة او مطربة فی حنینها
و شول چهره‌یه دینورکه معتدل و خوب خلقت و دلبر اوله یقال وجه ساجع ای
معتدل حسن الخلقة (المسجع) مطلع وزننده مقصد معناسنه مستعملدر (السدع)

ردع وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه شدتله چارپمق معناسنه‌در يقال سدعه به سدعا من الباب الثالث اذا صدمه به و بوغزلمق معناسنه‌در يقال سدعه اذا ذبحه و یایمق معناسنه‌در يقال سدعه‌اذا بسطه و یوزاوزره سرنکون دوشوب قپانمق معناسنه‌در يقال سدع الرجل على‌المجهول سدعة شديدة اذا انكب نكبة شديدة (السدعة) ردعه وزننده بناء مرّه‌در و اسم اولور یوز اوزره قپانوب دوشمکه دینور نکبه معناسنه و منه قولهم نقذالك من كل سدعة اى سلامة لك من كل نكبة (المسدع) منبر وزننده دائما وجههٔ مقصودینه طوغریجه کیدن آدمه دینور و قولاغوزه على‌قول یول کوستورن آدمه دینور يقال صارمسدعا له اى‌دليلا اوهاديا (السرطعة) دحرجه وزننده برنسنه‌دن قورقغله شدتله سکردوب کتمك معناسنه‌در يقال سرطع الرجل اذاعدا عدوا شديدا من فزع (السرع) فتحتينله (والسرع)عنب‌وزننده (والسرعة) سینك ضمیله چابکلکه دینور يقال فيه سرع وسرع و سرعة وهى نقيض البطؤ وسرعه وسرع عنب وزننده مصدر اولور چابك و چالاك اولمق معناسنه يقال سرع الرجل سرعة وسرعا من‌الباب الخامس نقيض‌بطؤ (السريع) امير وزننده وصفدر جست و چالاك آدمه دینور و قوله‌تعالى [والله‌سريع‌الحساب] اى حسابه واقع لا محالة اولايشغله حساب عن حساب ولاشئ عن شئ اويسرع افعاله فلايبطئ شئ منها عما اراده عز و جل لانه بغير مباشرة ولاعلاج فهو سبحانه يحسب الخلق بعد بعثهم و جمعهم فى لحظة بلاعد ولاعقد وهواسرع‌الحاسبين مؤلف اوج كونه توجيه ايلمشدر اولا لزوم علاقه‌سیله سریعدن واقع اراده اولنوب قیامتك وقوع و قربنه تنبیه اولنمشدر ثانیا حق تعالانك جملهٔ افعالی كاف و نون ضمننده اولمغله كافهٔ خلايق آن غير منقسمده حسابه کشیده ایدوب احد همانك حسابی آخرك حسابندن مشغول و ارالغه شئ آخر تخلل ايلمكله محاسبه‌یی وقت دیکره عوق و مرهون ايلمز ثالثا سرعتدن قلت زمان حساب مراددر زيرا مراد الهى ارادهٔ علیه‌سندن متخلف اولمامغله جملهٔ خلايق بعث و محشره جمع ایلدکدنصکره قلم وكاتب و دفتر وعد وعقدمقوله‌سی آلات وادواته محتاج اولمامغله بالذات مجموعنك حسابنی لحظهٔ یسیره ولمحهٔ واحدده رؤيت‌ايدوب مشيت سنیه‌سی مقتضاسنجه عدل و فضل ایله معامله ایلیه‌جکدر حتى بر قيون صاغمى مدتنده جمله محاسبه تكميل اوله‌جغی اثرده مرویدر و سريع اسمادندر سريع بن‌عمران شعرادندر و سريع چابك و مسرع معناسنه درکه ذكر اولندى جمعی سرعان در سینك ضمیله و سريع بشاه دیدکلری شجردن ساقط اولان داله و چبوغه دینور جمعی سرعان در سینك كسريله وضمیله مؤلف نونی تکرار ايلمشدر (ابو سريع) عرفج دیدکلری شجره اطلاق اولنور على قول شجر مزبورده مضمر اولان

آتشـه اطلاق اولنور (سريعا) سفينه وزننده برچشمه آديدر (السراعة) ثمـامه وزننده چابك و رونده قصراغه دينور يقـال حجر سراعة اى سريعة (السرع) فتحتينله چابكلكه دينوركه ذكر اولندى ومكررا السرع السرع كلمهٔ اغرادر امر تقـدير نده در تيز تيز وچابك چابك ديمكدر تقول السرع السرع اى الوحا الوحا (سرعان) سينك حركات ثلاثى و نونك فتح اوزره بناسيله اسم فعل ماضى‌درسرع لفظندن‌معدولدر سرع لفظنك فتحهٔ عينى كه بنائيه‌در نونه‌نقل اولنمغله مبنى اولدى يقـال سرعان ذا خروجا اى سرع ذاخروجا كلمهٔ معدوله‌نك معناسنده قوت اولمغله پك سريع اولدى ديمك اولور واشبو سرعان كلمه‌سى خبر محض اوله‌رق ومعناى‌تعجبى‌متضمن‌خبراوله‌رق‌استعمال‌اولنورومنه يقال‌لسرعان‌ماصنعت‌كذا اى‌ماسرع وعربلر * سرعان‌ذا اهالة‌ه‌قوللرى كه امثالدندراصلى بودركه‌برآدمك بغايت زبون ومهزول برديشى قيونى وار ايدى زبونلغندن دائما بروندن بلغم اقارايدى بوقيونك بروندن بويله اقان ندر ديوسؤال ايلدكلرنده ايج ياغى اقاركه افراطله سموزلكندن طاشوب سيلان ايدر ديمكله سـائل هزل جهتيله كلام مزبورى ايراد ايلدى واهالة كلمه سى فاعلدن حال اولمق اوزره منصوبدر سرع هذا الرغام حال كونه اهـالة تقديرنده در ياخود تميزدر تصبب زيد عرقا قبيلندندركه نقل وفعل تأويلى اوزره اولمغله سرعان اهالة هذه سبكنده اولور مثل مزبور برشيئك هنوز وقتندن مقدم تكون وحصولنى خبر ويرن كمسيه ايراد اولنور مؤلفك نقل فعل تأويلى ديديكى‌ايكى كونه اولور برى تصبب فعلنى صبب معناسـنه نقل ايلمكله دوكدى ديمك اولوب عرقا مفعول اولمش اولور نته‌كه امتلأ الماء اناه قولنى ملأ المـاء الاناء ايله تأويل ايدرلر و برى وفجرنا الارض عيونا قبيلندن اولوركه اصلى وفجرنا عيون الارض اولمغله مبـالغة مفعوليتدن تميزيته نقل اولندى زيرا تميز صورتى كوياكه اجزاى ارضنك مجموعنى عيون قلمغله تفجيرى متضمندر پس تصبب زيد عرقا قولى اصلنده تصبب عرق زيد اولمغله مبالغة فاعليتدن تميزيته تغيير اولندى هرنقدر تميز معناده فاعل ايسه ده كوياكه زيد وفرت عرقدن عين عرق اولمغله بنفسه سـيلان ايلمش اولور وتميز عند المحققين كرك فاعل وكرك مفعوله نسبتدن اولسون فاعلدر كرچه سيد شريف مطول حاشيه سنده تفريق ايلمشدر انتهى (السرعان) فتحاتله بر نسنه نك اوائلنه اطلاق اولنور بقيه سـنه نسبت ظهور جهتنده سبق و سرعتى اولديغيچون ومنه يقال خرج فى سرعان الناس اى فى اوائلهم الذين يستبقون الى امر رانك سكونيله ده جائزدر وسرعان الخيل عسكرك چرقه جيسنه اطلاق‌اولنور بونده بعضا راء ساكن اولور يقال طلعت سرعان الخيل اى اوائلها وبابك كر يشنه على قول طوارك صرتنك ايكى يانلرندن چقان سـكيره دينوركه صاج طوطامى

طرزنده

طرزنده واندن صیرلمش اولور بوکوب قوس عربیه یه انلری کریش بپارلر
مفردی سرعانه در یاخود قویّ ومحکم کریشه دینور یاخود شول سکیره
دینورکه اوقك یلکلرینك اوجلرینه صارلمغله آنلری طوپلیوب برابر ایده کتورر
یاخود آت قسمنك کردننده یااو کجه لرنده اولان توی طوتامنسه یاخود حیوانك
صرتندن یاپیلان کریشه دینور و بومعنادن ماعداده سرعان رانك سکونیله در
(السرع) سینك فتحی وکسریله اصمه قولندن چقان بر یللق چبوغه دینور
علی قول مطلقا تازه چبوغه دینور (السرعرع) سینك و رانك فتحیله سرع معناسنه در
و پك اوزون نسنه یه دینور و بدنی تروتازه ونهال نورسته کبی نرمونازك جوانه دینور
یقال شاب سرعرع ای الناعم اللدن (المسرع) منبر وزننده خیره یاخود شره جست
و چالاك اولان کمسیه دینور یقال رجل مسرع ای سریع الی خیر اوشر (المسراع)
محراب وزننده مسرع لفظندن ابلغدر جمعی مساریع در و منه الحدیث [واما هذا
الحی من مذحج فطاعیم فی الجدب ومساریع فی الحرب] (السروعه) سروحه وزننده
و مرادفیدرکه قومدن و طپراقدن اولان تپه جکه دینور ومنه الحدیث [انه قال لما لقیه
خالد بن الولید هلم ههنا فاخذ بهم بین سروعتین و مال بهم عن سنن الطریق] ای
رابیتین و سروعه مرالظهران نام محلده بر قریه آدیدر و تهامه ده بر جبل آدیدر
(ابو سروعه) سینك فتحیله و بو مکسور دکلدر و بعضا رابی مضموم اولور
اصحابدن عقبة بن الحارث کنیه سیدر (سراوع) سینك فتحیله بر موضعدر
(الاساریع) همزه نك فتحیله شول قلیزلره دینورکه آصمه چبوقلرینك دیبلرندن
سوروب چقار تازه سی مبخوشنجه اولمغله اکل اولنور یقال کان بنانها اساریع وهی
سکر تخرج فی اصل الحبلة وربما اکلت حامضة رطبة وانسانك دیشلرنده اولان
آب و تابه دینورکه اوزنجه اوزنجه لمعه شکلنده مشهود اولور یقال ثغرذو اساریع
ای ذوظلم وماء و یایك اغاجنده اولان یول یول خلقی آلالره و خطوطه دینور یقال
قوس ذات اساریع ای خطوط وطرایق وبرجنس آق قورتجغزلره دینورکه قومسالده
وظبی دیدکلری دره ده متکون اولور اساریعك مفردی اسرع ویسروع در همزه نك
و یانك ضمه لریله ویسروعك اصلی یسروع ایدی یانك فتحیله رانك ضمه سنه تبعیتله
مضموم اولدی (واسروع الظبی) آهونك اللری و ایاقلری ایچره اولان سکیره
دینور (الاسراع) همزه نك کسریله سرعت ایلمك معناسنه در یقال اسرع
فی السیر بمعنی سرع وبواصلده متعدی ایدی کویاکه نفسنی عجله و سرعتله سوق
ایتدی یاخود یوریمکی سرعت ایتدردی معناسنه چونکه مخاطب عندنده معلوم اولمغله
اظهارندن استغنا ایله اضمار اولندی ومنه الحدیث [فلیسرع المشی] واسراع برآدمك
دابه سی سریع اولمق معناسنه در یقال اسرع القوم اذا کانت دوابهم سراعا (المسارعة)

مفاعله وزننده (والتسارع) تفاعل وزننده برنسنه يه قوششوب يوكور شمك معناسنه‌در يقال سارعوا اليه وتسارعوا اذابادروا (التسرع)تفعل وزننده شر ايشه قوشمق معناسنه در يقال تسرع الى الشر اذاعجل (السرقع) قافله قنفذ وزننده اكشيجه نبيذه دينور يقال اتى بالسرقع اى النبيذ الحامض (السطوع) قعود وزننده (والسطيع) امير وزننده كه بو قليل الاستعمالدر توزمقوله‌سى هوايه آغوب قالقمق معناسنه‌در يقال سطع الغبار سطوعا وسطيعا من الباب الثانى وكذا البرق والشعاع والصبح والرائحة اذا ارتفع وتقول سطعتنى رائحة المسك اذاطارت الى انفك (السطع) قطع وزننده اللرى برى برينه چالوب سسلندرمك معناسنه‌دركه بوندن اسم سطع‌در فتحتينله على قول الى اوبراله ياخود برغيرك النه چالمق معناسنه در يقال سطع بيديه سطعا اذاصفق بهما اوهوان تضرب بيدك على يدك اويد اخرى (السطع) فتحتينله معناى اولدن اسمدر وبرنسنه نك برشيئه طوقنمسندن حاصل اولان آوازى حكايه‌در تقول سمعت لوقعه سطعا شديدا اى صوت ضربه ورميه وبو وجه مذكور اوزره نعت ومصدر اولمبوب حكاية صوت اولمغله محرك اولمشدر زيرا حكايات احيانانعوته مخالف اولور وسطع مصدر اولور بيون اوزون اولمق معناسنه در يقال سطع الرجل سطعا من الباب الرابع اذاكان اسطع (السطاع) كتاب وزننده چادرك وآلا چغك بك اوزون او لان ديركنه دينور واوزون وبوسرى اركك دوه‌يه دينور وقبيل وكاركير اوك اورته ديركنه دينور وبر طاغك آديدر وبر كونه تمغا اسميدركه دوه‌نك بيونه اوزنلغنه بصارلر (التسطيع) دوه‌يى سطاع ايله تمغالمق معناسنه‌در يقال سطع البعير اذاوسمه بالسطاع (الاسطع) اوزون بيو نلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل وفرس اسطع اى الطويل العنق وبكر بن وائل قبيله‌سنده برفرسك اسميدركه ذوالقلاده ديدكلريدر (المسطع) منبر وزننده فصيح وسخنور آدمه دينور يقال رجل مسطع اى فصيح (السطيع) امير وزننده مصدردركه ذكر اولندى ووصف اولور اوزون آدمه دينور يقال رجل سطيع اى طويل (السعيع) اميروزننده (والسع)سينك ضمى وعينك شده سيله بغداى ايجره اولان دلوجه‌يه دينور شيلم معناسنه على قول چوداره دينور دوسر معناسنه وعلى رأى كونو وكثر بغدايه دينور (المسعوع) صاريلغه اوغرامش اكينه وغله‌يه دينور يقال طعام مسعوع اذا اصابه السهام مثل اليرقان (السعسعة) زلزله وزننده كچى قسمنى سع سع ديه‌رك چاغرمق معناسنه‌در يقال سعسع بالمعزى اذا دعاها وقال لها سع سع وبدن بيرلكدن قغشيوب مضطرب اولمق معناسنه‌در يقال سعسع الشيخ اذا اضطرب جسمه كبرا و بك بيرفانى اولمق معناسنه در يقال سعسع فلان اذا هرم وفنى وصاچى ياغه چدرمك معناسنه‌در يقال سعسع شعره اذا رواه بالدهن (التسعسع) تزلزل وزننده بودخى بك بيرفانى اولمق معناسنه در يقال تسعسع الرجل اذا هرم

وفنی وآیك اكثر ایامی صاوشمق معناسنه مستعملدر یقال تسعسع الشهر اذا ذهب
اكثره وبركسه‌نك نظام حالی دوشوب پریشان وفلاكتزده اولمق معناسنه مستعملدر
یقال تسعسعت حاله اذا انحطت وآغزك دیشلرندن دوداق صیریلوب آچلمق
معناسنه درکه دیشلر منظره‌به چقر ضحك حالنده وآكله مرضنده اولدیغی كبی
یقال تسعسع فمه اذا انحسرت شفته عن الاسنان (السفع) نفع وزننده قوش
قنادلریله اوغراشوب دوكشدیكی قوشه چارپمق معناسنه در یقال سفع الطائر
ضریبته سفعا من الباب الثالث اذا لطمها بجناحیه و یوزه طبانجه اورمق معناسنه‌در
یقال سفع فلان فلانا اذا لطمه ومطلقا اورمق معناسنه در یقال سفعه اذا ضربه
و برنسنه‌یی نشانه‌لیوب علامتلمك معناسنه در یقال سفع الشیء اذا اعلمه و وسمه
واسی چهره‌یی چالوب آزجه كویندرمك معناسنه در یقال سفع السموم وجهه
اذا لفحه لفحا یسیرا و برآدمك آلنی پرچندن شدتله طوتوب چكوب سوریمك
معناسنه در یقال سفع بناصیته اذا قبض علیها فاجتذبها ومنه قوله تعالی [لنسفعا
بالناصیة] ای لنجرنه بها الی النار او لنسودن وجهه واكتفی بالناصیة لانها
مقدمه اولنعلمنه علامة اهل النار اولنذلنه اولنقمئنه بعضلر ناصیه‌سندن طوتوب
چكوب سوریمكله تفسیر ایلدیلر وبعضلر كونش چهره‌یی یالمق معناسندن اخذ ایله
تسوید وجه ایله تفسیر ایتدیلر وجزؤیت كلیت ملابسه‌سیله ناصیه‌دن وجه مراد
اولوب مقدم وجه اولمق حسبیله آنكله اكتفا اولنمشدر و بعضلر اذلال وبعضلر
تحقیر معناسیله تفسیر ایلدیلركه معنای مجازیلردر شارح دیركه بعض نسخه‌ده
لنذ لنه ولنقمئنه عبارتیله كه واو ایله‌ده مرسومدر وبعض نسخه‌ده واو ایله
مرقومدر بوكه كوره اذلال رام ومقهور ایلمك معنالرینه اولور وبعض
نسخه ده اقامه‌دن اولنقیمنه عبارتیله مرسوم اولمغله یوزلرندن اخذ واقامه
ایلمك معناسندن اولور ولسان العربده بوعبارتله مثبتدر حتی عربلر امربنیه سیله
اسفعابیده دیرلر خذابیده فاقیماه معناسنه انتهی ولنسفعا كلمه سنك الفی نون مخففه‌دن
مبدلدر وسفع ثوبه دینورنه‌كونه اولورسه اولسون یقال ماعلیه سفع ای ثوب شارحك
بیاننه‌كوره ثوب مصبوغده مستعملدرومقتضای ماده بودر (التسفیع) بودخی اسی
چهره‌یی كویندرمك معناسنه‌در یقال سفع السموم وجهه اذا لفحه (المسفوع) نظر
اصابت ایلمش كسیه دینور یقال هو مسفوع ای معیون اصابته سفعة ای عین وكوزی
چقورلنوب ایچری باتمش آدمه مسفوع العین اطلاق اولنور یقال رجل مسفوع
العین ای غائرها (السفعة) تمره وزننده اصابت ایدیجی كوزه اطلاق اولنور یقال
اصابته سفعة ای عین (السوافع) اسی یللرك مؤثر حرارتلرینه دینوركه وجودی
چالوب چارپار یقال لفحتهم السوافع ای لوابح السموم (السفع) سینك ضمیله

ابوجهل قرپوزینك چکر دکلرینه دینور مفردی سفعه درودمورساج اياغنه‌دینور علی قول سفع بومعناده‌جمعدر اثافی‌معناسنه مفردی‌سفعاءدر حمراء وزننده‌وقرمزی‌یه مائل‌قرامتق‌رنکلره دینورمفردی‌سفعه‌در (السفع) فتحتینله آرقلیوب بکززی‌متغیراولان خانونك يكاقلرینه عارض‌اولان قرامتغه‌دینور (السفعة) سینك ضمیله‌سپورند یلکده‌اولان سپورندی‌یه وکول‌مقوله سنه یاخود بره‌یاپشوب بچه تمش‌سپورندی‌وفشقی‌مقوله‌سنه دینورکه اول‌ارضك لونه‌مخالف‌اولورکه‌قابقاره برشیء زائد اولور یقال فی‌دمنة داره سفعة كبيرة وهی مافيها من‌زبل اورماد اوقام متلبد تراه مخالفا للون الارض وقزل چلان قرامتغه دینور یقال به‌سفعة ای‌سواد یشرب الحمرة (الاسفع) چاقر طغان قوشنه دینورکه سینی دیدکلریدر قرمزیسی قرامتق اولد یغیچون وبیان اکوزینه دینور وقره بویالو ثوبه دینور یقال‌ثوب اسفع ای‌اسود وصاغلمغه چاغریلان قیونك وکچینك اسمی اسفع درکویاکه قرالتی اولمغله ایشنی بتروب صاومغه چاغریلورومنه یقال اشل‌الیك اسفع وهواسم للغنم اذادعیت للحاب (السفعاء) حمراء وزننده‌شول کوکرجینه دینورکه قرامتغی بوغزنده طوق برندن یوقر بجه ده اوله یقـال حامة سفعاء اذا صارت سفعتها فی‌عنقها موضع العلاطين (بنو السفعاء) بر بطن آدیدر (المسافع) مساعد وزننده نکاحسز عورت قوللانانه دینور یقـال رجل مسـافع ای‌مســافح وجنك مثلو حالانده بری برنی قوغوب کیدن کمسیه دینور یقال رجل مســافع ای مطارد وارسلانه دینور ومعانقه ایدن آدمه دینور وبری بریله مضاربه ایدن آدمه دینور (الاستفاع) افتعال وزننده اعضاء شیشوب قبارمق معناسنه در یقـال استفع عضوه اذا تمیج وبکز بوزلمق معناســنه در یقال استفع لونه علی المجهول اذا تغیر من خوف اونحوه (التسفع) تفعل وزننده‌اصنمق معناسنه در یقال تسفع بالنار اذا اصطلی بها (اسیفع) اسفع لفظندن مصغردر اسامیء رجالدندر ومنه قول عمر رضی الله عنه [الا ان الا سیفع اسیفع جهینة رضی من‌دینه وامانته بان یقال سابق الحاج فادان معرضا فاصبح قد رین به فمن کان علیه دین فلیغد بالغداة فلنقسم ماله بینهم بالحصص] مؤلف بوحدیثی عرض ماده‌سـنده دخی ذکر ایلدی واســیفع جهینه ایله بیان بیورمه‌لری آخردن تمییز ایچوندر ومعرض هرکوردیکی کمســه‌دن مبالات ایتمیوب اسـتدانه ایدن آدمه دینور ورین کلمه‌سی ران لفظندن مجهولدر غلب معناسنه در حاصل معنا معلوم‌کز اولسونکه جهینه قبیله‌سـندن اسیفع نام کمسه حجاجه سبق ایتمکله سابق الحاج عنوانیله مشتهر اولمق ایچون دین وامانتنی اول امنیه‌یه فدا برله بی‌پروا هرکسدن استقراض واستدانه ایله صرف حوایج طریق ایلمشـیدی بعده دین مزبوره مغلوب اولمغـله اداسـندن عاجز اولمشیدی هرکیمك مرقومده حقی وار ایســه علی الصباح کلسون مزبورك مالنی

بیلرنده غرماه وجهیله اقتضاسنه کوره تقسیم ایدملر (السفرقع) سینك وفانك
ضمی وقافك فتحیله ذکری آتی سقرقع لفظنده لغت ضعیفه در (السقرقع)
سینك وقاف اولانك ضمی وثانیه‌نك فتحیله سکرکه معربیدرکه مصر بغدایندن یاپیلان
بوزه‌یه دینور علی قول بردرلو مشروبدرکه اهل حجاز آربه‌دن و بعض حبوباتدن
یپارلر ولغت مزبوره حبشیه‌در عرب اخذ وتکلم ایلدیلر زیرا کلام عربده
مضموم الاول ومفتوح الجز لفظ خماسی یوقدر (السقع) سینك ضمیله صقع
معناسنه درکه ناحیه‌یه دینور یقال مافی هذا السقع مثل ذلك ای الصقع والناحیة
وقوینك چپ چوره‌سنه وآلت یانلرینه دینور (السقع) سینك فتحیله خروس
اوتمك معناسنه در یقال سقع الدیك سقعا من الباب الثالث اذا صاح وبر سرد یك
نسنه‌یی کندی کبی شیئه اورمق معناسنه در طاش ودمور کبی یقال سقعه به اذا
ضربه به ولا یکون الا صلبا بمثله وطعامی اوست طرفندن اکل ایلمك معناسنه‌در
یقال سقع الطعام اذا اکله من سوقعته ومنه قول الاعرابی لضیفه وقد قدم الیه ثریدة
لاتسقعها ولاتقعرها ولاتشرمها یعنی براعرابی مهمانه ترید چقروب اوکنه قویدقدن
صکره ای مسافر بوتریدی نه اوستندن ونه آلتندن ونه اطرافندن اکل ایله دیدی
پس مسافر یاهو اشبو ترید وفق مثلث کبی همان جهات ثلاثی مشتمل اولمغله اوچندن
دخی بزی منع ایلدیکز آیانیره‌سندن اکل ایده‌یم دیدکده اعرابی غیری بیلم دیوجواب
ایلمکله مسافر ناچار آج اوله‌رق قالقوب کتدی وسقع کتمك معناسنه اولوب با ایله
ایلتمك معناسنه مستعملدر تقول ما ادری این سقع به ای این ذهب به (المسقع)
منبر وزننده فصیح وبلیغ وسخنوره دینور یقال خطیب مسقع ای مصقع (السقاع)
کتاب وزننده بز پارچه‌سنه و پچاوره‌یه دینور یقال رفعه بالسقاع ای بالخرقة
(الاسقع) سرچه قدر برکوجوك قوش اسمیدر تویلری یشل و باشی بیاض اولور
جمعی اساقع در (ابوالاسقع) واثلة بن الاسقع کنیه‌سیدر که اصحابدندر
(السوقعة) زوبعه وزننده تریدك تپه‌سنه دینور یقال اکل الثرید من سوقعته
ای وقبته وصارق وباش اورتوسی وباش شالی مقوله‌سنك تپه‌یه کلجك یرلرینه
دینورکه تیز کیرلنور (التسقیع) بودخی بایله صله‌لنوب ایلتمك معناسنه استعمال
اولنور تقول مادری این سقع به ای این ذهب به (الاستقاع) افتعال وزننده لون
بوزلمق معناسنه در یقال استقع لونه علی المجهول اذا تغیر (السکع) سینك فتحی
وکافك سکونیله (والسکع) فتحتینله متحیرانه شاشقنلقله نیره‌یه کیدوب وقنده
واره‌جغنی بیلمیه‌رك یوروبوب کتمك معناسنه‌در یقال سکع الرجل سکعا وسکع سکعا
من الباب الثالث والرابع اذا مشی مشیا متعسفا لایدری این یأخذ من بلاد الله تعالی
وتحیر ویقال مادری این سکع ای این ذهب وما ادری این یسکع من ارض الله

اى ابن يأخذ (التسكع) تفعل وزننده سكع معناسـنه در يقال تسكع الرجل بمعنى
سكع وباطل وبيهوده مصر ومتمادى اولمق معناسنه در يقال تسكع فلان اذا تمادى
فى الباطل (الساكع) (والسكع) كتف وزننده غريب آدمه دينور يقال رجل
ساكع وسكع اى غريب (المسكعة) محدثه وزننده يولى بولاغى اولمامغله سـالكى
كمراه ايدن ارضه دينور يقال ارض مسـكعة اى مضلة (السلطوع) عصفور
وزننده يالچين صير انجق طاغه دينور جبل املس معناسـنه (السلنطع) سمندل
وزننده (والسـلنطاع) سـقنطار وزننده پك اوزون آدمه دينور وسـلنطع
مجنون كبى پريشان سويلين آدمه دينور يقال هو سلنطع اى متعته فى كلامه كالمجنون
(الاسلنطاع) احرنجام وزننده صرت اوزره ياتمق معناسنه‌در يقال اسلنطع الرجل
اذا استلقى (السلع) سـينك فتحى ولامك سـكونيله اياقده اولان چتلاغه دينور
جمعى سلوع كلور ضمتينله يقال فى قدمه سـلوع اى شقوق وسلع مدينه‌ده برطاغك
آديدر جوهرى حرف تعريفله رسم ايلمكله خطا ايلمشدر زيرا علمدر شارح
ديركه مؤلفـك بو بابده ارتكاب ايلـديكى جوهريدن ازيدر وسـلع هـذيل
قبيـله سنه مخصوص برطاغك آديدر وقدس قربنده شوبك اعمالندن وادى موسى
نام محلده برحصن اسميدر (سليع) زبير وزننده نجدده قطن نام محلده برصو آديدر ومدينه‌ده
بركوچك طاغك اسميدركه اكا غبغب دخى ديرلر شارحك بيانه كوره صواب اولان
عثعث اولمقدر عين مهمله وثاى مثلثه ايله وسليع يمـامه ده بروادى آديدركه نجه
قرايى مشتملدروزبيد ناحيه سنده برقريه آديدر (سلعان) فتحاتله يمنده برحصن آديدر
(السلع) فتحتينله بركونه آجى اغاج اسميدر على قول برزهرناك اغاجدر ياخود
صبر ديدكلرى اجى دارودن برنوعدر ياخود بدطعم برنبات اديدر وسلع برادم برص
علتنه اوغرامق معناسنه‌در يقال سلع الرجل سلعا من الباب الرابع اذا برص وبر
كسه نك اياغى چتلامق معناسـنه در يقال سلعت قدمه اذا تشققت (الاسـلع)
صفتدر ابرص ادمه واياغى چتلاق ادمه دينور جمعى سلع‌در سينك ضميله (السولع)
جوهر وزننده صبر ديدكلرى دارويه دينوركه آجى اولور يقال امر من السوالع اى
الصبر (السلع) سينك كسريله مثل ونظير معناسـنه در يقال ماله سلع اى مثل
وطاغده اولان چتلاغه وشكافه دينور بونده فتحه ده لغتدر جمعى اسلاع وسلوع‌در وسلع
درت موضع اسمدر اوچى بلاد باهله ده وبرى بلاد بنى اسـدده در وسلع ياشـداشه
دينور يقال غلامان سلعان اى تربان جمعى اسلاع در واسلاع الفرس شـول آتلره
دينوركه آتك قسمى سموروب طاولندقده بوطلرى ايچره عرق النسأ ديدكلرى طمر
اوزره ظاهر اولور واو يلقلرى برى برندن ايرلمغله اول طمرلر اشـكاره يه چقر
(السلعة) سينك كسريله متاعه دينور وخاصة تجارت متاعنه دينور جمعى سلع

كلور

كلور عنب وزننده يقال بيده سلعة مربحة اى المتاع وماتجربه وبزكبى نسنه دركه
بعض بدن انسانيده ظهور ايدر سينك فتحى وفتحاتله وعنبه وزننده لغتدر و بعضلر
عندنده سلعه بركونه خراجه دركه بونده ظهور ايدر ياخود بزدركه بونده ظهور
ايدر ياخـود بدنده بزكبى برز ياده دركه تحريك اولندقده متحرك اولور وكوچكى
نخود و بيوكى قاون قدر اولور اشبو سلعه ديديكى اوروبومرى تعبير ايلدكلريدركه
اكثرى بونده و بوغزده ظهور ايدر فارسـيده دامغول ديرلر مؤلفـك مرجع
ترديداتى واحددر وسـلعه سـلوك تعبير اولنان اوزون و سياه قور بجغزه
دينور علق معناسـنه جمعى سلع كلور عنب وزننده (المسلوع) سلعه لى يعنى
بدنى اورلى آدمه دينور يقال رجل مسـلوع اذا ظهرت فيه سلعة (السلعة)
ثمره وزننده باشده اولان باريغه دينورنه كونه اولورسه اولسون على قول درى يى
شق ايدن باريغه دينور وفتحاتله جائزدر جمعى سلعات كلور بو معنادن فتحتيله سلع
لفظى اسم جمعدر حلقه كبى يقال برأسه سلعة اى شجة كائنة ماكانت اوالتى تشق
الجلد (الاسلاع) همزه نك كسريله باشى باريق اولمق معناسنه در يقال اسلع الرجل
اذا صارذا صلعة اى شجة (اسـلع) احمد وزننده ابن شريك بن عوف دركه خادم
رسول الله عليه الصلوة والسلام در (المسلع) منبر وزننده دليل هادى يه دينور
(المسلوعة) اولو ايشلك يوله دينور محجه معناسنه يقال سلك المسلوعة بالمسلع
(التسليع) اهل جاهليتك استسقاء هنكامنده اجرا ايلدكلرى عاداتدن بر عادتدر
صورتى بودركه قحط و جدب سنه لرنده ذكر اولنان سلع نام نباتله عشر ديدكلرى
نباتى بيان اكوزلرينك قويرقلرينه بغليوب اوجلرنى ياقدقدنصكره بر يوكسك طاغدن
اشاغى يه طوغرى صاليوررلر آنلرده اللرندن قورتلدقلرى هواسيله و قويرقلرينك
آجيسيله تلاش و اضطراب ايده رك اشاغى يه طوغرى سرعت تام ايله فرار ايدرلر
وكنديلرى بونلرك اكسه سندن استسقاء و استمطار ايده رك قوشوب سكردرلر
كوياكه اشتعال مرقومى لمعان برقه تفأل ايدرلر جوهرى تفسير مزورده اذاعلقوه
بذنابى البقر عبارتيله ثبت ايلمكله غلط ايلدى زيرا ذنابى كلمه سى ذنب معناسـنه
مفرد اولمغله صواب اولان باذناب البقر عنوانيله اولمقدر و استشهاد ايلديكى بيتنده
طقوز كونه غلط واقعدر شارح ديركه ابتدا القول المأنوس مؤلفنك كلامنه كوره
بدنده اولان نسخهٔ صحيحه ده باذناب البقر عبارتيله مرسـوم اولوب ثانيـا جمعدن
مفرد ايله تعبير و نيرهٔ مسـلوكه در كافى قوله تعالى [ويولون الدبر] اى الادبار
و مؤلف دخى زيف ماده سنده و الجام جرالذنابى و صيد ماده سـنده و الصيد داء
يصيب الابل فتسمو برأسها عبارتلريله ثبت ايلمشدركه الاذناب و رؤسها ديمك لازم
ايدى اضافتلرايسه استغراقه محمول اولور و استشهاداولنان بيتكه بودر * لادردر

رجال خاب سعيهم * يستمطرون لدى الازمات بالعشر * اجاعل انت بيقورا مسلعة
* ذريعة لك بين الله والمطر * مؤلف بونده طقوز كونه غلط عزو ايلمكله بر غلطنه
فرد واحد واقف اولمامغين نوليدى كنديلرى برنى بيان ايلمش اوله‌لر ايدى تجاوز
الله عنه وعنا (التسلع) تفعل وزننده اياق چتلامق معناسنه در يقال تسلع عقبه
اذا تشقق (الانسلاع) يارلمق معناسنه در يقال انسلع الشئ اذا انشق (السلفع)
فايله جعفر وزننده قلبى ككيش دريادل و دلير و بهادر آدمه دينور يقال رجل
سلفع اى جرئ شجاع واسع الصدر و بدخوى و بدزبان شماطه‌جى چاغرغان عورته
دينور سلفعه دخى دينور هايله يقال امرأة سلفع وسلفعة اى صخابة بذيئة سيئة
الخلق و ايشلك و جرأت و اقداملو آتشلو ناقه‌يه دينور وسلفع بر ديشى كلبك
آديدر (السلقع) قافله جعفر وزننده سرد و درشت طپراقلو مكانه دينور على قول
بلقع لفظنه اتباعا ذكر اولنور يقال مكان بلقع سلقع و دوه قوشنك اركككنه دينور
(السلنقاع) حجنبار وزننده سحاب ايچره هرطرفه لامع شمشكه دينور وكونشده
آتش كبى قزمش چقل طاشلرينه دينور (الاسلنقاع) احرنجام وزننده سحاب
ايچره هرطرفه شمشك يلابيق معناسنه‌در يقال اسلنقع البرق اذا استطار وكونشده
چقل طاشلرى قيزمق معناسنه‌در يقال اسلنقعت الحصى اذا حميت عليه الشمس
(اسميدع) سينك و ميمك و دالك فتحيله بونده سينك ضمى خطادر شول سيد
و ذيشان آدمه دينوركه كريم و شريف وسخى وخاندان و مضياف اوله يقال فلان
سميدع اى سيد كريم شريف سخى موطأ الاكناف و بهادر آدمه دينور يقال رجل
سميدع اى شجاع و سباعدن قورده دينور و امور و مصالحنده جست وچالاك آدمه
دينور يقال هو سميدع اى خفيف فى حوائجه وقلجه دينور و بر رجلك علميدر وسميدع
بنت قيس صحابيه‌در و برأ بن قيس بن عتابك فرسى اسميدر (السمع) سينك فتحى
و ميمك سكونيله قواى خمس جمله‌سندن حس اذن اسميدركه اول قولقده بر قوتدر
آنك سببيله اصوات ادراك اولنور لسانمزده ايشيدبجيلك تعبير اولنور و اصلده
مصدردر كما سيذكر يقال ليس له سمع اى حس اذن مؤلفك بصائرده بيانه كوره
سمع ذكر اولنان قوتدن عبارتدر و اول قوتك فعلى يعنى مصدرى اولور يقال سمع
سمعا و بعضا آنكله قولق اراده اولنور محليت اعتباريله و بعضا لزوم علاقه‌سيله
فهم وكاهجه طاعت مراد اولور و بعضا كلام مسموع اراده اولنور انتهى وسمع
قولاغه اطلاق اولنور يقال القى اليه سمعه اى اذنه و قولقله ايشيديلن سوزه اطلاق
اولنور و هركسك مسموعى اوله‌جق ذكر جميل وصيت حسنه اطلاق اولنور
سمعا كبى كويا كه جمله‌نك سامعه سنه سزا اولمق تصوريله در بو معناده سينك
[illegible] جائزدر و اشبو سمع كلمه‌سى فى الاصل مصدر اولمغله مفرد و جمعى مساويدر

واسماع واسمع اوزره جمعلنور و جمع الجمع اسامع كلور وسمع مصدراولور ايشتمك
معناسنه يقال سمعه سمعا من الباب الرابع و سينك كسريله‌ده لغتدر على قول فتحيله
مصدر وكسر ايله اسمدر ايشتمكه دينور (السماع والسماعة) سينلرك فتحيله
(والسماعية) كراهيه وزننده بونلرده مصدرلردر يقال سمعه سمعا وسماعة
وسماعية ويقولون سمعك الى اى اسمع منى بوراده وجه سمعك اى اذنك الى تقديرنده دركه
قولغكى بكا طوت وبندن ايشت ديمكدر وقالوا ذلك سمع اذنى بفتح السين وكسرها
وكذلك سماع اذنى و سماعة اذنى اى اسماعها يعنى اول سوز بنم قولغمله ايشتديكم
سوز در بوراده اسم مصدر موقعنه ايقاع اولنمشلردر و بكا آنى ايشتديره‌رك
سويلدى ديمك دخى اولور وان شئت قلت سمعا قال ذلك اذا لم تخصص يعنى سمعا قال
ذلك ديرسن يالكز ايشتمكى كندبكه تخصيص ايلمز ايسك پس ازل سوزى هركسه
ايشتديره‌رك سويلدى ديمك اولور و يقولون اخذت عنه سمعا وسماعا يعنى مصدرى
فعلنك غيريدن اتياله كه بن كلامى آندن ايشتمك وجهيله اخذ ايلدم ديمكدر
و يقولون سمعا وطاعة بونلر فعل مضمر ايله منصوبلردر سمعت سمعا واطعت
اطاعة تقديرنده در ورفعله سمع وطاعة دخى ديرلركه امرى سمع وطاعة تقديرنده در
و يقولون سمع اذنى فلانا يقول ذلك بوراده سمع لفظى مرفوع واذن كلمه‌سنه
مضافدركه قولغم فلانى فلان سوزى سويلر اولديغى حالده ايشتدى ديمكدر
وبوتعلق سمع اذنى فلانا سبكنده در نته‌كه سمعة اذنى دخى ديرلر وبونلرده كسر ايله‌ده
جائزدر و يقولون هو خرج بين سمع الارض وبصرها اذا لم يدر اين توجه يعنى
نه سمته كتديكى معلوم دكلدر بين سمع اهل الارض وبصرهم تأويلنده دركه مضاف
مقدر در اهل ارضك سمع و بصرلرى مابينى كورنمز مكاندن كنايه در ياخود
بارض خالية مابها احد معناسنه‌دركه تنها بيابانده غيرى سوزنى ايشيدوب يوزنى
كوزه‌جك فرد واحد اوليان ارضه چقوب كتدى ديمكدر ياخود ارضك سمع
و بصرى طول وعرضندن كنايه دركه سمع اذن معناسنه اولمغله عرضندن وبصر
خط نظر اعتباريله طولندن كنايه‌در و يقولون القى نفسه بين سمع الارض وبصرها
يعنى نفسنى عرضهٔ هلاكه آتوب يعنى تك وتنها باشنى آلوب بيلنمز يرلره كيدوب
نابديد اولدى ديمكدر ياخود انسان قسمنك سسى ايشيديلوب و بصرى كورنميه‌جك
يره كتدى ديمكدر (السماع) سينك فتحيله مصدر دركه ذكر اولندى وسمع كبى
هركسك مسموعى اوله‌جق ذكر جميل وصيت حسن معناسنه مستعمل اولور يقال له
سماع اى ذكر مسموع وسماع بر بطن آديدر (التسمع) تفعل وزننده بر سوزه
قولق طوتوب ديكلمك معناسنه در يقال تسمعه واليه واسمع بتشديد السين والميم
اذا اصغى اليه اسمع كلمه‌سنك اصلى تسمع ايدى ادثر وتدثر كبى (السمعة) ضربه

وزننده بناء مره‌در تقول سمعته سمعة ای مرة ویقولون سمعة اذنی فلانا یقول ذلك
کامر یعنی فلان سوزی سویلرکن کندی قولنم ایشتدی حالا سامعه‌مده در سمعه
لفظنك رفع واضافتیله اصلی سمعت اذنی فلانا سمعة ایدی فعلی اضمار وصحت ترکیب
ایچون تقدیم اوندقدنصکره ثباته دلالت ایچون مرفوع اولدی بونده سینك
کسریله‌ده جائز درکه حالت ایچون اولور وسمعه لفظی صفت اولور یقال اذن سمعة
کما سیجیئ وسمعه ایشیدلسون قصدیله برایش ایشلمکه دینور نته‌که ریاء کورلسون
قصدیله ایشلمکه دینور سینك ضمیله وفتحتینله لغتدر اشهری ضمه‌در یقال فعله
سمعة وریاء ای لیسمعه الناس ویروه (السمعة) سینك کسریله بناء نوعدر یقال
سمعه سمعة سوء وهی هیئة السمع وحالته (السمعة) فرحه وزننده (والسمیعة)
شریفه وزننده (والسمیع) شریف وزننده (والسامعة) (والسماعة)
علامه وزننده (والسموع) صبور وزننده وصف ومبالغه لردر سمعه کبی که
سینك فتحی ومیمك سکونیله وفتحتینله سمعه کبی یقال اذن سمعة ویحرك وسمعة
وسمیعة وسمیع وسامعة وسماعة وسموع واخیرك یعنی سموع لفظنك جمعی سمع
کلور ضمتینله (السمع) سینك کسریله مسموع القول آدمه دینور یقال رجل
سمع ای یسمع وقال بعضهم یقال هذا امر ذوسمع وذوسماع ای یلیق بان یسمع یعنی
بو بر ایشیدیلجك وایشیدلمکه شایان نسنه‌در ویقولون فی الدعاء اللهم سمعا لابلغا ای یسمع
ولایبلغ یعنی بو بر فنا سوزدر ایشیدلسون اما محلنه واصل اولمسون برخبر مکروه مسموع
ارتدقده سویلنور بعضلر یسمع ولایحتاج الی ان یبلغ معناسیله بیان ایلدی‌که ایشیلدلمسی
کفایت ایدر اثری محلنه واصل اولمغه حاجت یوقدر دیمك اولور یاخود یسمع به
ولایتم معناسنه‌در ایشیدلسون اما وقوع بولمسون دیمکدر وبعضلر دیدیلر که کلام
مزبوری برمعجب اولمیان سوزی ایشیدن آدم سویلرکه وقوعبوله‌جق سوز دکلدر
دیمکدر وسمع ذکر جمیل معناسنه‌در یقال ذهب سمعه ای ذکره الجمیل وسمع دیشی
صرتلان ایله قوردك اجتماعندن حاصل اولان ولده دینور مؤنثی سمعه در عربلرك
زعمنه کوره حیه کبی بودخی حتف انفه هلاك اولمیوب اجل قضا ایله هلاك اولور
شارحك بیانه کوره بونك قوت سامعه سی نهایت درجه ده اولور ایش حتی
* اسمع من سمع * مثلدر وبوقوشدن اسرع اولوب اوتوز آرشون مقدارندن ازید برتاو
ایدر وسمع برطاغك آدیدر (المسمع) منبر وزننده (والسامعة) قولغه اطلاق اولنور
مسمعك جمعی مسامع‌در یقال ملأ مسامع الناس ای آذانهم ومسمع غرب دیدکلری بیوك قوغه‌نك
اورته سنده اولان قولپه دینورکه اکا قوغه طوغری طورمق ایچون ایپ کچوررلر
یقال اخذ بمسمع الغرب وهو العروة فی وسطه یجعل فیه حبل لتعتدل الدلو وبرقبیله
پدربزرك اسمیدرکه اهالیسنه مسامعه اطلاق اولنور وشول ایکی آغاج پاره سنك

بريسنه دينور كه قويدن طپراق چكيلوب چقارلديغى وقتده زنبيلك قواپلرينه صوقيلور ايكيسنه مسمعان دينور (المسمع) مقعدوزننده برآدمك كلامى ايشيديلجك موضعه دينور نته كه مرأى شخصى كورينه جك محله دينور تقول هو منى بمرأى ومسمع اى بحيث اراه واسمع كلامه (سمعون وسماعه) سينلرك فتحيله (وسمعان) سينك كسريله (وسميع) زبيروزننده اسماء رجالدندر (ديرسمعان) سينك كسريله حلب ترابنده بر موضعدر و حصده بر موضعدركه امويه‌دن عمر بن عبد العزيز رحمه الله حضرتلرينك مدفنى اوراده در ومحمد بن محمد سمعان السمعانى ابو منصور محدثيندندر و امام ابو المظفر منصور بن محمد السمعانى سينك فتحيله در و اوغلو ابو بكر محمد حافظدر وسمعان تميم قبيله‌سندن بر بطن در (السميع) امير وزننده مسمع معناسنه اولوركه فاعلدر ايشتديريجى ديمكدر يقال رجل سميع اى مسمع وسامع معناسنه مبالغه‌در حضرت حق جل وعلا تشبيه و تكييف و تحديددن منزه اوله‌رق جمله‌ٔ اصوات وكلماتى سميعدر وسميع شول ارسلانه اطلاق اولنوركه ايراقدن حس و حركتى ايشيدر اوله (ام السميع وام السمع) دماغك كنيه‌سيدر يقال ضربه على ام السميع وام السمع اى الدماغ (السمع) فتحتينله، ياخود عنب وزننده ابن مالك بن زيد بن سهل اسميدركه حمير قبائلندن بر قبيله‌نك پدريدر ابورهم احزاب بن اسيد وشفعه نام كسه‌لركه تابعيلردر انلردندركذلك اتباع تابعيندن محمد بن عمرو ومحدثيندن عبدالرحمن بن عياش اول قبيله‌دندر نسبتلرنده سمعى ياخود سماعى دينور سينك كسريله (السمع) سكر وزننده بغايت چابك وچالاكه دينور و انكله غول بيابانى صفتلنور يقال غول سمع اى خفيف (السمعمع) سفرجل وزننده كوچك باشلو علىقول كوچك صقاللو آدمه دينور يقال هو سمعمع اى الصغير الرأس اواللحية وآفت و داهيه‌يه دينور و يك چابك و سبكپايه دينور و بونكله قورد صفتلنور يقال ذئب سمعمع اى خفيف سريع و شول خاتونه دينوركه زوجنك حضورنده دائما چهره‌سنى اكوب ترشرولق ايدر اولوب و غيابنده صورت محبت اظهاريله درد فرقتندن ولوله سازنله وفرياد اولور اوله كرك حقيقى وكرك صورى اولسون وكرك شبهه وسوء ظن جهتندن اولسون يقال هى سمعمع وهى المرأة الكالحة فى وجه زوجه المولولة فى اثره وانجه بدنلو اوزون بويلو آدمه دينور يقال رجل سمعمع اى الطويل الدقيق (السمعنة) قرشبه وزننده (والسمعنة) طرطبه وزننده (والسمعنة) نظرنه وزننده وسمعنه دخى لغتدر خروعه وزننده كه مخففدر بونلرده نظرنه كبى مبالغه ايچون نونلر زائده در ديكيجى عورته دينور نته كه نظرنه دائما خلقك احوالنه باقيجى عورته دينوركه بونلر منهياتندندر يقال امرأة سمعنة نظرنة وسمعنة نظرنة وسمعنة نظرنة وسمعنة نظرنة اى متسمعة سماعة (التسمعة) تبرئه

وزننده ایشتدرمك معناسنه‌در تفعیلدن مصدر در واسم موقعنده استعمال اولنور تقول فعلته تسمعتك وتسمعة لك ای لتسمعه (سماع) قطام وزننده اسم فعل امردر واسمع معناسنه دراك ومناع کبی (السمیعیة) زبیریه وزننده مکه یه قریب برقریه در (الاسماع) همزه‌نك کسریله ایشتدرمك معناسنه در یقال اسمعه فلانا ای جعله فی‌اذنه وسوكمك معناسنه مستعملدر یقال اسمعه اذاشتمه وقوغه‌یه مسمع دیدکلری قولب طاقق معناسنه در یقال اسمع الدلو اذا جعل لها مسمعا کذلك زنبیله مسمع دیدکلری آغاج صوقمق معناسنه در یقال اسمع الزبیل اذا جعل لها مسمعین (المسمع) محسن وزننده بوقاغویه دینور قید معناسنه مثی حالنده سسلندیکی ایچون اطلاق اونمشدر یقال جعل فی المسمع ای القید (المسمعة) محسنه وزننده چنکی ومطربه قاری‌یه اطلاق اولنور یقال امرأة مسمعة ای‌مغنیة (التسمیع) برکسه‌نك مساوی و معایبنی هرکسه ایشتدرمکله تشهیر ورسوای ایتمك معناسنه در یقال سمعه اذا شنعه وشهره وبرکسه‌نك ذات وزمانی بین الناس خامل ونامعلوم ایکن ذکر وثناسنی نشر واشاعتله ظاهره چقرمق معناسنه در یقال سمع فلانا اذا ازال خموله ونشر ذکره وایشتدرمك معناسنه‌در یقال سمعه اذا اسمعه (المسمع) معظم وزننده بوقاغیلنمش آدمه دینور مقید معناسنه در یقال اتی‌به مسمعا ای مقیدا مسوجرا بوراده تای فوقانیه ایله مستوجرا نسخه‌لری غلطدر وصحیح اولان‌مسوجر اولمقدرکه سوجرباب‌ندرساجور ایله مشدود دیمکدر ومسوجرارکان تعریبندندکلدر غالباشبوکتب الحجاج الی‌بعض عماله ابعث الی سعید بن جبیر مسمعا مزمرا کلامی مقیدا مسوجرا عبارتیله مأخذلرده مفسر اولمغله مؤلفك ذهننده قرارکیر اولدیغندن آنیدخی سبق ذهن وجهیله ثبت ایلمشدر زیرا زماره ساجوره دیمکله مزمر مسوجر دیمك اولور حتی نهایه‌ده کلام مزبور ذیلنده اشبو بیت دخی محرردر * ولی مسمعان وزمارة * وظل مدید وحصن امق * (الاستماع) افتعال وزننده برسوزه قولق طوتوب دیکلمك معناسنه در قصدی متضمندر یقال استمع له والیه اذا اصغی (التسامع) تفاعل وزننده برسوزی ناس بری برندن ایشیدشمك معناسنه در یقال تسامع به الناس اذاسمعه بعضهم من بعض (المسمع) مکرم وزننده اسماعدن اسم مفعولدر ایشتدرلمش سوزه دینور وقوله تعالی [واسمع غیر مسمع] ای‌غیر مقبول ماتقول اومعناه اسمع لاسمعت معلوم اوله‌که آیت مرقومه یهود لساندن حکایه‌در که فخر عالم علیه‌السلام حضرتلرینه سمعنا وعصینا واسمع کلاملریله تکلم ایدرلر ایدی وبوذوالوجهین یعنی ذم ومدحی محتملدر که فن بدیعده اکاتوجیه اطلاق اولنور وغیر مسمع کلمه‌سی حال ومفعول‌به اولمق جائزدر واسماع حقیقتنه حمل ایله ایشتدرمك

معنا

معناسنه ومجازه حمل ایله دیکلدوب قبول ایتدرمك معناسنه اولور پس حالیت
ومجازیت صورتنده معنا یامحمد سن بزم کلامزی کوش ایله سنك کلامك مقبول اولمدیغی
حالده دیمك اولورکه مرادقول نبوی سامعه لرنده جایکیر اولمدیغی اشعاردر واسماعی
حقیقتنه حمل وفعلدن لازم معنا اراده سیله اصم اولمق ضمننده بددعا اولورکه ایشتمز
اوله سن دیمك اولور زیرا لااسمعت کلمه‌سی بین الیهود اصمیت ضمننده بددعادروبوندن
بشقه محذوف کلاما یاخود جوابا لفظلرندن صفت اولور اسمع غیر مجاب الی ماتدعو
الیه تاویلنده اولور ومدح صورتی که بوراده مراد دکلدر اسمع غیر مسمع مکروها
سبکنده اولورکه اسماع سب ودشنام معناسنه اولور (سمیفع) قاپله سمیدع وزننده
وبعضا سینی مضموم اولور بوصورتده فانك مکسور اولمسی واجب اولور ابن ناکور
بن عمرو بن یعفر اسمیدرکه کنیه‌سی ابوشرجیل یاخود ابوشراحیل در قومنك مطاع
الامر ومتبوع القول رئیسی ایدی زمان سعادتده شرفیاب اسلام اولدی وطرف
حضرت نبویدن کندی‌یه جریر ابن عبدالله البجلی یدیله مکتوب ارسال بیورلدی
صفین وقعه سنده مقتول اولمشدر (السملع) فتحاتله ولام مشدده ایله هملع وزننده
سباعدن قورده دینور و یقال للرجل الخبیث انه لسملع هملع (السنع) فتحتینله
کوزللك جمال معناسنه‌در یقال له سنع بدیع ای جمال (الاسنع) افعل وزننده اوزون
طویل معناسنه‌در یقال شیء اسنع ای طویل وبلند وعالی شیئه دینور یقال شرف
اسنع ای مرتفع عال وافضل واطول معنالرینه‌در یقال هذا اسنع منه ای افضل و یقال
اسنع ای اطول (السنیعة) سفینه وزننده طاغ یولنه دینور جمعی سنایع‌در یقال
اخذوا فی السنیعة ای الطریقة فی الجبل وشول محبوبه‌یه دینورکه مفاصل وعظامی ملایم
واعضاء واندامی اویغون ولطیف ونازك اوله مذکری سنیع‌در یقال امرأة سنیعة
ای جمیلة لینة المفاصل اللطیفة العظام (السناعة) سماحه وزننده (والسنوع)
قعود وزننده مفاصل وعظامی یومشق واندامی اویغون دلبر اولمق معناسنه‌در یقال
سنع الغلام وسنع سناعة وسنوعا من الباب الاول والثالث والخامس اذا کان سنیعا
(سنیع) زبیر وزننده اسامیدندر عقبة بن سنیع طهیه نسبی رجالندندرکه اشرافدندر
پدری سنیع فرط جماله مشهور ایدی وشول کروهدن ایدی‌که موسم حجده کمال
حسن وجماللری نسوانی آشفته ایلمکدن احترازایله قریش انلره نقاب پوش اولمق
ضمننده امر والحاح ایدرلر ایدی (السانعة والمسناع) کوزل واندامی اویغون ناقه‌یه
دینور یقال ناقة سانعة ومسناع ای حسنة (السنع) سینك کسریله اعضادن بیلکجه‌یه
علی قول پنجه ایله قول بیننده اولان اوبناق یرده کائن کرتکه دینورکه پنجه‌نك دبنده
اولان کدکدر یاخود پنجه‌نك ایچ یوزندن پرمقلر ایله بیلکجه ماییننده کائن پرمق

بككلر ينــه دينور جمعی سنعه‌در قرده وزنــده واسناع در (الاسناع) همزه نك كسر يله برآدمك سنع ديدكلری عضو مذكوری اغريمق معناسنه در يقــال اسنع الرجل اذا اشتكی سنعه و برآدم يال وبال صاحبی دلبر اولمق معناسنه‌در يقال اسنع الغلام اذاطال وحسن وبركسه كوزل اولاد صاحبی اولمق معناسنه در يقال اسنع الرجل اذا جاء باولاد ملاح (السنعاء) حمراء وزننده سنت اولمامش قيزه دينور يقــال جاريه سنعاء اذاكانت لم تخفض (سوع) سينك ضميله بمنده برقبيله آديدر (الســاعة) جديدبندن يعنی ليل ونهار اجزاسندن برجزؤه دينوركه دورهٔ فلك اعظم مقتضاسی يكرمی درت جزؤ اعتبار اولنمغله هرجزؤ ينه ســاعت اطلاق اولنمشــدركه آلتمش دقيقه‌دن عبارتدر وساعه وقت حاضره اطلاق اولنور جمعی ساعات وساع‌در وقيامته اطلاق اولنور سرعت حسابی‌مشتمل اولديغيچون علی‌قول كنديده قيامت قائم اوله‌جق وقته اطلاق‌اولنور وساعه هالكون معناسنه اولور جاعه وجياع كبی يقال هم ساعة ای‌هالكون (السوعاء) حمراء وزننده ساعه لفظندن اخذ وتشديد وتأكيد ايچون استعمال‌اولنور ليلة ليلاء كبی يقال ساعة‌سوعاء ای‌شديدة (سواع) غراب وزننده وسحاب وزننده لغتــدر نته كه امام‌خليل [ولاتذرن ودا ولا سواعا] كريمه سنده فتحله قرأت ايلمشدر واول برصنمك اسميدركه نوح علی‌نبينا وعليه‌السـلام زماننده بت پرستلرا كاپرستش ايدوب بعــده طوفان سببيله تحت التراب مستور اولمشيدی بعد زمان ابليس عليه‌اللعنه خارجه اخراج وهذيل قبيله‌سنه تسويل ايلمكله مجددا اكا پرستش ابتدرمشــدر و بهرسنه موسم ترتيب ايدوب آنی حج وزيارت ايدرلر ايدی وسواع كيجه‌دن برمقداره دينور سوع كبی كماسيذكر وسواع وســوعاء برحاء وزننده‌مذی معناسنه‌در كه ملاعبه وتقبيل خلالنــده رجالدن كلان صودر همــان وضو بی موجبدر علی قول ودی معناسنه در كه بعــدالبول كلن صودر وفی‌الحديث [فی‌السوعاء الوضوء] ای‌المذی اوالودی (السوع) نوع وزنــده طواركندی باشنه صالمه اولمق معناسنه‌در يقال ساعت الابل تسوع سوعا اذاتخلت بلاراع وسوع سواع كبی كيجه‌دن برمقداره دينور تقول اتانا بعدسوع من‌الليل وسواع ای‌بعد هدؤ (السائع) ضايع وزننده صالمه اولمغــله تلف اولان حيوانه دينور يقــال هوضايع سائع (سع‌سع) سينلرك ضمی وامربنيه سيله برآدمه سوعاسنی يعنی تلاعب خلالنده كلن مذی ديدكلری صوينی كوزه دوب تقيــد ايلمك بابنده امر ايچون موضوعدر يقولون سع سع وهو امربتعهد سوعا ئه (المسياع) مصباح وزننده شول ناقه يه دينوركه ياوريسنه تقيد ايلميوب بوشلامغله جانوره تلف ابتدرر اوله‌يقال ناقه مسياع اذا كانت تدع ولدها حتی تأكله السباع و بوٓ واويه ويائيه‌در (الاساعة) همزه نك

کسریله برنسنه‌یی اهمالله ضایع قلمق معناسنه‌در یقال اساعه اذا اهمله وضیعه وتقول اسعت الابل فساعت (الاسواع) همزه‌نك کسریله اصلی اوزره برساعتدن ساعت آخره کچمك علی‌قول برساعت مقداری کیرولتمك معناسنه‌در یقال اسوع الرجل اذا انتقل من‌ساعة الی ساعة اوتاخر ساعة وآلت تناسل قوامه کلوب مذی خروج ایلمك معناسنه در یقال اسوع الرجل اذا انتشر ثم امذی ودابه آلتنی صالی ویرمك معناسنه در یقال اسوع الحمار اذا ارسل غرموله (المسوع) معظم وزننده تجویز اولنوب روا کورلمش نسنه‌یه دینور یقال هذا مسوع‌له ای‌مسوغ‌له (المساوعة) مفاعله وزننده ساعتله معامله ایلمك معناسنه‌در که کونده برساعت ایشلمك یاخود ساعتی شوقدر اقچه‌یه بارشمق کبی نته که میاومه کونلکله ومشاهره آیلقله اولان معامله‌دن عبارتدر یقال ساوعه اذا عامله بالساعة (السبع) بیع وزننده (والسبوع) قعود وزننده صویریوزنده اوینایوب چالقنه‌رق آقق معناسنه‌در یقال ساع الماء یسبع سیعا وسیوعا اذا جری واضطرب علی‌وجه الارض وکذا یقال ساع السراب وطوار کندی باشنه چوبانسز صالمه اولمق معناسنه‌در یقال ساعت الابل اذاتخلت بلاراع و بو واو یه ویائیه در وسیع بریو زنده اقان صویه اطلاق اولنور تسمیه بالمصدردر (السیعاء) سینك کسری و یانك فتحیله سیراء وزننده کیجه دن برنیجه بلوکاره دینور تقول خرجت بعد سیعاء من‌اللیل وسیعاء منه ای‌بعد قطع منه (السیاع) سحاب وزننده آق کونلك شجرینه دینور علی‌قول اکاشبیه برشجر آدیدر وهمیان مقوله سنی یاغلدقلری ایچ یاغنه دینور وصمانلو بالچغه دینور کهکل معناسنه‌که انکله کویلولردر ودیوارلرنی صوارلر ومنه قول القطامی * فلماان جری سمن علیها * کماطینت بالفدن السیاعا * وهو من‌باب القلب ای‌کماطینت بالسیاع الفدن (المسیعة) مکنسه وزننده دیواره بالچق صو ایجق آلته دینورکه دوز تخته‌دن ایدرلر چامورجی استادلری قوللنورلر ماله‌تعبیر ایدرلر دموردن اولانه مصرین تعبیرایدرلر (المسیاع) مصباح وزننده شول ناقه یه دینورکه مرعاده صالمه اولمغله دیلدیکی یره کیدر اوله علی‌قول شول ناقه یه دینورکه صاحبی کوروب کوزتمیوب کندی باشنه تلف وضایع اولمق حالتنه واره یقال ناقة مسیاع اذا کانت تذهب فی‌المرعی بلاراع اوالتی تحمل الضیعة واوزرنده سفر اولنوب وعودت اولنور اولان ناقه یه دینور یقال ناقة مسیاع اذا کانت یسافر علیها ویعاد (التسییع) تفعیل وزننده دیوار صوامق معناسنه‌در یقال سیع حائطه اذاطینه وایچ یاغی مقوله سیله برنسنه‌یی‌یاغلمق معناسنه‌در یقال سیعه اذا ادهنه بالشحم ونحوه تم بعونه تعالی

(* فصل الشین‌المعجمة *) (الشبدع) دال مهمله ایله زبرج وزننده‌عقربه دینور ولسانه اطلاق اولنور یقال لدغ بشبدعه کالشبدع ای‌کالعقرب وآفت وداهیه‌یه

دینور بونده دالك فتحیله ده لغتدر جمعی شبادع‌در (الشبع) شینك فتحی و بانك سکونیله (والشبع) عنب وزننده طویمق معناسنه در یقال شبع خبزا ولحما وشبع منهما شبعا من‌الباب الرابع ضد جاع شارح دیرکه بومصادر طبایعدندر یعنی افعال جوارحدن دکلدر آنکیچون فتحتینله وارد اولمدی انتهی (الاشـباع) همزه نك کسریله طویورمق معناسـنه در تقول اشبعته من‌الجوع ضداجعتـه و برنسنه‌یی فراوان ایلمك معناسنه مستعملدر یقـال اشبع الشیْ اذا وفره (الشبع) شـینك کسریله (والشبع) کذلك عنب وزننده اسملردر قارن طویوره‌جق نسنه‌یه‌دینور تقول اصبت شبعا لبطنی وشبعا ای ما اشبعه (الشبعان) سکران وزنـنده قارنی طوق شخصه‌دینور مؤنثنده‌شبعی وشبعانه دینور یقال رجل شبعان وامرأة شبعی وشبعانة وشبعان بحرین ترابنـده برجبل آدیدر ومدینـه قضاسنده برقله اسمیدر (الشابع) بودخی طوق معناسنه اوله‌رق بعض اشعار ده مسموع اولمشـدر لکن شعرك غیریده استعمالی جائز دکلدر (الشبعی) سکری وزنـده مؤنثـدر که ذکر اولنـدی وعربلر امرأة شبعی الذراع دیرلر قچن عورتك قوللری قبـاق طولمه سی کبی اننه طلو اولدقده کذلك شبعی الخلخال والسوار دیرلر سموز لکدن طپو غنـده اولان خلخالی و بیلکنـده اولان بیلزکی طولدروب یعنی صقیلوب تنکه اورمش اوله یقـال امرأة شبعی الذراع ای ضخمة و یقـال‌امرأة شبعی الخلخال والسوار اذا تملاه همـا سمنا و شبعی دمشق قضاسـنده بر قریه آدیدر (شباعه) قدامه وزننده زمزم صوینك اسمیدر و شباعه طویدقدنصکره فضله قلان طعـامه دینور یقال اکل شباعته وهی الفضالة بعد الشـبع (الشبیع) امیر وزننده کثیر و فراوان نسـنه‌یه اطلاق اولنور یقـال ثوب شبیع الغزل ای کثیره یعنی ایپلکی چوق ثوبکه تفه‌لو اولمسندن کنایه‌در و یقال رجل شبیع العقل ومشبعه ای‌وافره ویقال حبل شبیع ای‌کثیرالشعر اوانوبر (الشباعة) سماحه وزننده برنسنه فراوان اولمق‌معناسنه‌در یقال شبع عقله شباعة من‌الباب الخامس اذا وفر (الشبعة) غرفه وزننده برکره طویه‌جق مقدار طعامه دینورکه طویملق تعبیر اولنور تقول‌اصبت شبعة ای قدرمایشبع‌به مرة (التشبیع) طویمغه یاقلشمق معناسـنه در یقال شبعت غنمه اذا قاربت الشـبع ولم تشبع (التشبع) تفعل وزننده هنوز قارنی طویمامش ایکن طوقلق کوستورمك معناسنه‌در یقال تشبع الرجل اذا اری انه شبعان ولیس کذلك و بیهوده زنکینلك صاتمق معناسنه مستعملدر یقال تشبع فلان اذا تکثروبعد الاکل تکرار اکل ایلمك معناسنه‌در یقال تشبع الرجل اذا اکل اثر الاکل (الشنع) فتحتینله مرضدن یاخود آجلقدن صبرسزلقله تلاش ایلمك معناسنـه‌در یقـال شنع الرجل شنعا من الباب الرابع اذاجزع من‌مرض اوجوع (الشجاع) سحاب وزننده

(والشجاع) كتاب وزننده (والشجاع) غراب وزننده (والشجيع) امير وزننده
(والشجع) كتف وزننده (والشجعة) عنبه وزننده (والاشجع) احد وزننده
بأس و شدت هنكامنده شديد القلب اولان آدمه دينوركه برادر تعبير اولنور جمعلرى
شجعه كلور شينك حركات ثلاثيله وجيمك سكونيله وشجعه كلور فتحاتله وشجاع
كلور رجال وزننده وشجعان كلور شينك ضمى و كسريله وشجعاء كلور كرماء
وزننده مؤنثى شجاعه‌در شينك حركات ثلاثيله وشجعه‌در فرحه وزننده وشجيعه‌در
شريفه وزننده وشجعاء در حمراء وزننده بونك جمعى شجايع وشجاع كلور شينك
كسريله وشجع كلور ضمتينله بعضلر عندنده اشبو شجاعت ماده‌سى رجال قسمنه مخصوصدر
(وشجاع) غراب وزننده وكتاب وزننده يلانه اطلاق اولنور على قول اركك‌ننه
ياخود بركونه خلقتى كوچك يلانه دينور جمعى شجعان‌در شينك كسريله يقال نفثه
الشجاع والشجاع اى الحية او الذكر منها او ضرب منها الصغير و شجاع صفر
معناسنه‌دركه عندزعم الاعراب بر يلاندر انسانك قارننده پيدا اولور انسان بك
آجقدقده قارننى طرملار تقول اردبه شجاع الجوع اى الصفر وشجاع اسمادندر
شجاع بن وهب اصحابدندر (بنوشجاعه) عربدن بربطن‌در (بنوشجع) شينك
فتحيله كلب قبيله‌سندن بر بطن‌در (بنوشجع) شينك كسريله كنانه‌دن بر بطن‌دركه
اصحابدن حارث بن عوفك جديدر (الشجع) فتحتينله دوه آيقلرنى سرعتله
آتارق يوريمكه دينور يقال لبعيره شجع عجيب اى سرعة نقل القوائم واوزونلغه
دينور يقال فى قده شجع اى طول (الشجع) كتف وزننده آيقلرنى سرعتله
آتارق يورر اولان اركك دوه‌يه دينور يقال جمل شجع القوائم اى سريع نقل القوائم
مؤنثنده شجعاء وشجعه دينور فرحه وزننده وشجع مجنونه اطلاق اولنور يقال
هو شجع اى مجنون (الاشجع) سر سرى وچالق كبى خفت طبعى اولان آدمه
دينور يقال رجل اشجع اذا كان فيه خفة كالهوج وارسلانه اطلاق اولنور
ودهر وزمانه اطلاق اولنور واوزون نسنه‌يه دينور وسائره نسبت اوزونلغى
ظاهر نسنه‌يه دينور يقال هو اشجع اى بين الشجع واشجع اسمادندر اشجع بن
ريث بن عطفان برقبيله پدر يدر (الاشاجع) پرمقلرك ديبلرينه دينوركه الك
ارقه‌سنده اولان سكيرلره متصل اولور مفردى اشجع در احد وزننده واشجع در
اصبع وزننده (الشجع) سجع وزننده بركسه‌يه شجاعتده غالب اولمق معناسنه در
يقال شجعه شجعا من الباب الثالث اذا غلبه بالشجاعة (المشجوع) شجاعت
جهتنده مغلوب اولان آدمه دينور (الشجعة) شينك ضمى وفتحى وجيمك سكونيله
بوركسز عاجز وزبون ونحيف آدمه دينور يقال رجل شجعة اى العاجز الضاوى
لافؤاد له (الشجعة) ثمره وزننده (والشجع) ثمر وزننده شول دوه

باوريسنه دينوركه اناسى آنى دلى وچالق كبى وضع ايلمش اوله كه مراد خلق چالق اولانلر
(الشجع) ضمتينـله اغاجك كوكنده اولان طمرلره دينوركه اطرافه سـوروب
كيدر وشول ات لجاملرينه دينوركه جاهليه ده اغاجدن اتخاذ ايدرلر ايدى (الشجعة)
فرحه وزننده (والشجيعة) سـفينه وزننده شـول قارى يه دينوركه لساننده
وكلامنـده دلير وجسـارتلو اوله (مشجعه) مرحله وزنـنـده بر رجل آديدر
(المشجع) مجمل وزننده نهايت مرتبـه ده مجنون اولانه دينور يقال رجل مشجع
اى المنتهى جنـونا (التشجيع) بر آدمه قوت قلب ويروب بهادر لندرمق
على قول سن بهادر سن ديو شجاعته نسبت ايلمك معناسنه در يقال شجعه اذا
قوى قلبه اوقال له انك شجاع (التشجع) تفعل وزننده ذاتنده جوهر شجاعت
يوغيكن زوراكى شجاعت كوستورملك معناسنه در يقال تشجع الرجل اذا تكلف الشجاعة
(الشرجع) جعفر وزننده اوزون نسنه يه دينور ونعش على قول جنازه ياخود تنشوى
تخته سنه دينور واوزون ناقه يه دينور واوزون ومربع تخته يه دينور (المشرجع) مدحرج
وزننده اوزونلنمش نسنه يه دينور يقال شئ مشرجع اى مطول واطرافنده كوشه لرى
اولميان دموربجى چكجنه دينور يقال ضربه بالمشرجع وهو مطرقة الحداد التى لاحروف
لنواحيها (الشرجعة) دحرجه وزننده مربع تخته نك كنارلرنى اويمق معناسنه در
يقال شرجع الخشبة المربعة اذانحت حروفها واذا كانت الخشبة مربعة فانحته بنحت
حروفها قلت شرجعهـا (الشريعة) ذريعه وزننده حق جل وعلا حضرتلرينك
عبادينه وضع وتعيين ايلديكى دين وآيينه دينور تاكه اكا سلوك ايليه لر يقال عمل
بالشريعة وهى ماشرع الله لعباده وطوغرى آچق بوله دينور يقال سلك فى الشريعة
اى الظاهر المستقيم من المذاهب وقاپو عتبه سنه دينور ونهردن صو آله جق وصو
ايچه جك صيواده دينور يقال ورد الشريعة وهى مورد الشاربة معناى اول بو ايكى
معنانك برندن مأخوذدر (الشرعة) شينك كسريله شريعه ايله ايكى معناى اوللرده
مرادفدر بغرتلق قوشى طوبجق دوزاغه دينوركه اوزون ايپلردن پارلر وكريشه
اطلاق اولنور بونده فتحه له ده جائزدر ومثل ونظير معناسنه در يقال هذه شرعته اى مثله
جمعى شرع كلورها سز وشينك فتحه له ده جائزدر وشرع كلور عنب وزننده وجمع الجمعى
شراع كلور شينك كسريله (المشرعة) مرحله وزننده ورانك ضميله لغتدر نهردن
وغيرى يردن صو آلوب وصو ايچوب وطواره صـو ايچره جك يره دينوركه
صيواد تعبير اولنور (الشرع) شينك كسريله بر موضع آديدر ونعلين تصمه سنه
دينور شراك النعل معناسـنه ولاغوته ديدكلرى سـازك تللرينه وكريشـلرينه
دينور (الشراع) كتاب وزننده يايه كچورلمش اولان كريشـه دينور وشراع
البعير كمى يلكننه تشـبيهله دوه نك كردننه اطلاق اولنور وشراع كمى يلكننه
دينور رفع معناسنه اولان شرعدن مأخوذدر جمعى اشرعه در وشرع كلور عنب

وزنــده و جع الجمعی شرع کلور شـینك ضمیله وشرع کلور ضمتینله (شراع)
غراب وزننده بر آدمك اسمی درکه مزراق ومزراق تمرنلری ایشـلر ایدی سنان
شراعی ورماح شراعی اکا منسوبدر و شراع کیبج بتن نبانه دینور (الشراعیة) شینك
ضمی وکسریله کردنی اوزون اولان ناقه‌یه دینور یقـال ناقة شراعیة ای الطویلة
العنق (الشرع) فرع وزننده عرف شرعنده امر و نهی کبی احکامی مشتمل
سـلوك ایلیه‌جك آیین و عادت وضع ایلمك معناسـنه درکه همین واضع خـدای
متعالدر یقـال شرع لهم شرعا من البـاب الثالث اذا سن و خانه و منزل اوته‌سی
نافذ اولان صوقاق و یول اوزره اولمق معناسـنه در یقال شرع المنزل اذا صـار
علی طریق نافذ وشرع وشروع قعود وزنـنـده طوار صویه کیرمك معناسنه‌در
یقال شرعت الدواب فی الماء شرعا وشروعا اذا دخلت فیه وبرایشه باشلمق معناسنه‌در
یقال شرع فی الامر اذا خاض به واورغانی ایلمکلیوب ایکی اوچلرنی قوغه مقوله‌سی
نسنه‌نك قولپنه صوقمق معناسنه در یقال شرع فلان الحبل شرعا اذا انشطه وادخل
قطریه فی العروة ودری یی صو یوب چقرمق معناسـنه در یقال شرع الاهـاب
اذا سلخه و برنسنه‌یی پك یوقری قالدرمق معناسنه در یقال شرع الشیٔ اذا رفعه
جدا و برکسه‌یه مزراق طوغرلمق معناسنه در یقال شرعت الرماح اذا تشـددت
وبومعناده متعدی اولور مزراق طوغرلتمق معناسنه در تقول شرعنا الرماح علیه
ای سددناها وشرع حسب وکافی معناسنه استعمال اولنور کو یاکه همان مسلك
وآیین بوایشدر غیره سلوك اولنمسـون بوکفایت ایدر دیمکدر یاخود همان شروع
ایده‌جك بودر سائری اقتضا ایتمز بوکفایت ایدر معناسنه مبنی‌درومنه المثل * شرعك
مابلغك المحل * ای حسـبك من الزاد مابلغك مقصد قلیل ایله قناعت قیل دیجك
محلده ایراد اولنور وتقول مررت برجل شرعك من رجل ای حسبك و بونك مفرد
وجمعی مسـاویدر و باج معناسنه اسـتعمال اولنورکه برصنف و بر بابت دیمکدر
هرکسك شروعی جهت وحدتله اولدیغی تصور ینه مبنی‌در یقال الناس شرع واحد
ای باج واحد بونده فتحتینله‌ده جائزدر و برابر و بی تفاوت معناسـنه مستعملدر
هرکسك اول امره شروعی وجه واحد ایله اولدیغی ملاحظه‌سیله در یقال الناس
فی هذا شرع ای سواء یعنی لایفوق بعضهم بعضا بونده دخی فتحتینله ز بانزده در
(الشارعة) شول خانه‌یه دینور که صوقاق و یول اوزره اولوب قپوسی صوقاغه
و یوله آچلور اوله که مراد دیسنز صوقاقده اولمیاندر یقال دار شارعة ومنزل شارع
اذا صار علی طریق نافذ قال الشارح وکان بابه شـارعا فی الطریق کما فی الحدیث
کانت الابواب شـارعة الی المسجد ای مفتوحة الیـه پس اسـناد مجـازی
قبیلندن اولوب یاخود بمعنی مفعول اولور وشارعه برکسـه اوزره طوغریلن

مزراقلره دینور یقال رماح شارعة وشوارع ای مسددة (الشروع) قعود وزننده برشیئه بشلمق معناسنه در یقال شرع التیٔ اذا بدأه وشارع لفظندن جع اولورکه صویه کیرن دوه‌لره دینور یقال ابل شروع (الشرع) رکع وزننده بودخی شارعدن جعدر و باشلرنی صودن یوقری قالدران بالقلره دینور یقال حیتان رکع ای رافعة رؤسها (الاشراع) همزه‌نك کسریله بودخی برکسه اوزره مزراق طوغرلتمق معناسنه در تقول اشرعنا علیه الرماح ای سددناها علیه و اقبلناها ایاه وصوقاغه او قپوسی اجق معناسنه در یقال اشرع بابا الی الطریق اذا فتحه و یولی آچق وواضح ایلمك معناسنه در یقال اشرع الطریق اذا بینه (المشروعة) (والمشرعة) مکرمه وزننده برکسه اوزره طوغریلان مزراقلره دینور (الشارع) واضع شریعت ذات اجل و اعلا در جل جلاله وپیغمبره اطلاق اولنور وعالم ربانی عامل ومعلم ذاته اطلاق اولنور یقال هوشارع عالم ربانی عامل معلم وطریق نافذه دینور مشروع معناسنه در ومطلقا قریب اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شیٔ شارع ای قریب ودهناده برطاغك آدیدر و بر قریه آدیدر (شارع الانبار) (وشارع المیدان) بغدادده ایکی محله‌در (الشوراع) غروب وغیبته پك قریب اولان کواکبه اطلاق اولنور یقال نجوم شوارع ای‌دانیة من‌المغیب (الشراعة) سحابه وزننده بهادرلغه دینور (الشریع) امیر وزننده بهادره دینور یقال رجل شریع ای بین الشراعة یعنی شجیع وابو کتان بزینه دینور یقال عمله من‌الشریع ای‌الکتان الجید (الشراع) کتان وزننده ابو کتان بزی صتان ادمه دینور (الاشرع) اوجی اوزون وسیوری اولان برونه دینور یقال انف اشرع اذا کان قدامتدت ارنبته (شراعه) ثمامه وزننده هذیل قبیله‌سنه مخصوص بربلده در وبررجل اسمیدر (الشرعة) فتحاتله صفه و ایوانه دینور جمعی اشراع در (التشریع) بودخی یولی اچق و واضح ایلمك معناسنه در یقال شرع الطریق اذا بینه‌وطواری‌بالنفس‌ایچه‌جك صیواده کتورمك معناسنه‌در‌که انده چرخ ومقاره وقوغه مقوله‌سی الانه وحوض تعبنه محتاج اولنمز ومنه حدیث علی رضی الله عنه [ان رجلا سافر فی صحب له فلم یرجع برجوعهم فاتهم اصحابه فرفعوا الی شریح فسأل اولیاء القتیل البینة فلماعجزوا الزم القوم الایمان فاخبروا علیا بحکم شریح فقال * اوردها سعد وسعد مشتمل یاسعد لاتروی بها ذاك الابل * و یروی * ماهکذا تورد یاسعد الابل * ثم قال ان اهون السقی التشریع ثم فرق علی بینهم وسألهم فاقروا فقتلهم ای مافعله شریح کان هینا وکان نوله ان یحتاط ویستبریٔ الحال بایسر مایحتاط بمثله فی‌الدماء]یعنی برکسه‌برقاج رفیقلرایله برطرفه سفر ایدوب برمدتدنصکره رفیقلری بلده‌سنه عودت ایدوب اول کمسه یانلرنده

او

اولمامغله اقرباء ومتعلقاتی سزمز بوری قتل ایلمشـدر سزکه یانلرزده برابر عودت ایلمدیدیو اتهام وادعاایله قاضی شریح حضورنده مرافعه اولدقلرنده قاضی مزبورلری استنطاق ایدوب انلرده انکار ایلملریله یمین تکلیف ایلمشـیدی بوکیفیت امام علی رضی الله عنه حضرتلرینه منعکس اولدقده * اوردها سـعد وسعد مشتمل * بيتنی اوقو دقد نصکره * ان اهون السق التشريع * مثلنی ایراد ایدوب بوماده ده شریح سهولت جهتنه ذاهب اولدی اکلایق اولان بوکونه قتل وسفك دماء خصوصلرنده وجه یسیر اوزره احتیاطله استبراء حاله سعی واهتمام ایلمکدر دیدی معلوم اوله که بیت مزبور امثالدندر سعدنام برکسه دوه لرنی صویه کتوروب استقالری خصوصنده اصلا کند یسنی بورمیوب اثوابنی باشنه چکوب اویومشیدی مزبورك بوحالنی برکسه کوردکده بیت مزبوری ایراد ایلمکله من بعد مثل اولدی تعب ومشقتسز ایش کورمك صددنده اولان کسه حقنده ضرب اولنور وان اهون السقی التشريع دخی مثلدر بودخی مضرب مذکورده ضرب اولنور (الشسع) شینك کسریله نعلین تصمه سنه دینور یقال ادنی الیه من الشسع ای من قبال نعله وبوند ه شسعن دخی لغتدرکه اخرنده نون زیاده سیله وشسع دخی لغتدرکه کسرتینله وبرمکانك اوجنه وکنارینه اطلاق اولنور تقول حللنا بشسع الدهناء ای بطرفها وطاره جق یره اطلاق اولنور تقول نزلنا بشسع من الارض ای بضیق منها وبرمقدارجه مال بقیه سنه اطلاق اولنور یقال له شسع من المال ای بقية وعظيم وفرا وان اولان ماله اطلاق اولنور یقال اصاب شسعا من المال ای جلامنه وآزجه ماله دیمکله اضداد دن اولور یقال له شسع من المال ای قلیل منه اوقطعة من الابل والغنم قليلة وشسع بنوشمخ جاعتنه مخصوص برصوادیدر مالی کوروب کوزه دوب حسن تقید واهتمام ایدن آدمه اطلاق اولنور کویاکه تصمه کبی اوز رندن ایرلمز یقال رجل شسع مال ای الحسن القيام عليه (الشسع) منع وزننده (والشسوع) قعود وزننده بعید اولمق معناسنه در یقال شسع المنزل شسعا وشسوعا من الباب الثالث اذابعدوشسع ایاق قابنه تصمه ایلمك معنا سنه در یقال شسع النعل اذاجعل لها شسعا (الشاسع والشسوع) صبور وزننده بعید معناسنه در شسوعك جمعی شسع کاور ضمتینله یقال منزل شاسع وشسوع ای بعید وشاسع ایاق قابنك تصمه سی پاره لنمش آدمه دینور یقال رجل شاسع اذاصار مقطع الشسع (الاشساع) همزه نك کسریله (والتشسيع) تفعیل وزننده بونلرده ایاق قابنه تصمه کچورمك معناسنه در یقال اشسع النعل وشسعها بمعنی شسعها (الشسع) فتحتینله آتك اوك دیشلریله رباعیه لری ارالغی سیرك اولمق معناسنه در یقال شسع الفرس شسعا من الباب الرابع اذا صار بين ثنيته ور باعيته انفراج وایاق قابنك تصمه سی کسیلوب پاره لنمق معناسنه در یقال شسعت نعله اذا انقطع شسعه (الشطع) فتحتینله مرض مثللو عارضه دن صبرسزلق ایدوب تلاش واضطراب ایلمك معناسنه در یقال شطع الرجل شطعا من الباب الرابع اذا حزع

ثالث

من مرض ونحوه (الشعشع) فدفدوزننده (والشعشاع) ثرثار وزننده (والشعشاع) معمعان وزننده (والشعشعانی) مبالغة نفسنه نسبتله یلك اوزون آدمه دینور یقال رجل شعشع وشعشاع وشعشعان و شعشعانی ای طویل وشعشاع جست وچالاك آدمه دینور یقال رجل شعشاع ای خفیف یعنی سریع وكوزل ودلبر آدمه دینور یقال رجل شعشاع ای حسن وطاغنق نسنه به دینور یقال شیٔ شعشاع ای متفرق (الشعاع) سحاب وزننده طاغتمق معناسنه در یقال شع بوله شعاعا من الباب الاول اذافرقه وطاغیلوب صاچلمق معناسنه در یقال شع الدم وغیره اذا تفرق وپریشان وبی نظام رأی وفكر وتدبیره اطلاق اولنور تسمیه بالمصدردر یقال رأی شعاع ای متفرق وشعاع السنبل اكین سنبله سنك قلچغنه دینور بونده شینك حركات ثلاثیله جائزدر یقال طار شعاع السنبل ای سفاه وشعاع اللبن صوبی چوق اولان سوده دینور وهمم واراء وافكاری طاغنق اولوب جزم وجمعیت ذهنله برایشه توجه وتوطین ایده مز اولان نفس انسانی به وصف اولور یقال نفس شعاع اذا تفرقت همما یعنی تفرقت هممها وآراؤها فلایتجه بجزم لام بوراده همو ما نسخه سی غلطدر وشعاع مطلقا پراكنده وپریشان شیئه اطلاق اولنور یقال ذهبوا شعاعا ای متفرقین ویقال طار فوأده شعاعا اذا تفرقت هممه (الشعاع والشع) شینلرك ضمیله كونشه نظر ایتدكده ناظره طوغری ایپلك كبی تل تل كورینن ضیالرینه دینوركه پرتو تعبیر اولنور علی قول منتشر اولان ضیاسنه دینور علی رأی طلوع ایلدكدنصكره جه مزراق شكلنده طولانی مخیل اولان ضیاسنه دینور مفردی شعاعه در جمعی اشعه در وشعع در ضمتینله وشعاع در شینك كسریله وبو تفرق معناسندن منشعبدر تقول اخذ عینی شعاع الشمس وشعها وهو الذی تراه كانه الحبال مقبلة علیك اذا نظرت الیها اوالذی ینتشر من ضوئها اوالذی تراه ممتدا كالرماح بعیدالطلوع وما اشبهه (الشع) شینك فتحی وعینك تشدیدیله شعاع كبی طاغتمق معناسنه در یقال شع البعیر بوله شعا وشعاعا من الباب الاول اذا فرقه وطاغیلوب پراكنده اولمق معناسنه در یقال شع البول اوالقوم اذا تفرق وانتشر وناكهانی بر طائفه اوزره شبخون چاپق معناسنه مستعملدر یقال شع الغارة علیهم اذا صبها وشع صاچق و طاغنق نسنه به دینور یقال شیٔ شع ای متفرق و شع ایوملك معناسنه در شعبع كبی كه سیذكر (الاشعاع) همزه نك كسریله بودخی طاغتمق معناسنه در یقال اشعه اذافرقه واكین سنبله سی قلچق چقرمق معناسنه در یقال اشع الزرع اذا اخرج شعاعه وسنبله نك دانه لری اوزلنوب قوتلنمك معناسنه در یقال اشع السنبل اذا كتنز حبه وكونش آفاق واطرافه نشر پرتو ایلمك معناسنه در یقال اشعت الشمس اذا نشرت شعاعها (الشعبع) هزبر وزننده شع كبی ایوملك

معنا

معنا سنه در يقال شع فلان شعا وشعيعا اذا عجل (الشع) شينك ضميله اورمجك اوبه دينور بيت العنكبوت معنا سنه (الشعشع) هدهد وزننده عبس قبيله سندن بررجل آديدر (الانشعاع) انفعال وزننده جابجاقيونلره قوردهجوم ايدوب حواله اولمق معنا سنه در يقال انشع الذئب فى الغنم اذاغار فيها (الشعشعة) زلزله وزننده شرابه صوقاتمق معنا سنه در يقال شعشع الشراب اذامزجه يعنى بالماء وتريدك تپه سنى سوبولدوب كمى ايتمك معناسنه در على قول ياغنى چوغاتمق معنا سنه در يقال شعشع الثريدة اذارفع رأسها وطوله او اكثر ودكها وسمنها وبرشى برى برينه قاتوب قارشدرمق معنا سنه در يقال شعشع الشئ اذا خلط بعضه ببعض (التشعشع) تزلزل وزننده آيك اكثر ايامى كچوب همان برمقدارى قالمق معناسنه در يقال تشعشع الشهر اذابقى منه قليل (الشعلع) همّلع وزننده (والشعنلع) سمندل وزننده مطلقا اوزون شيئه دينور طويل معناسنه (الشعلعة) هايله دالرى صيق وديرنكلو اولميوب طاغنق وآچق اولان آغاجه دينور يقال شجرة شعلعة اذا كانت متفرقة الاغصان غير ملتفة (الشفع) نفع وزننده زوج معنا سنه در كه چفت ديمكدر وتر مقابليدر كه تك ديمكدر يقال هوشفع ام وتر ومصدر اولور چفت ايلمك معنا سنه در يقال شفعه شفعا من الباب الثالث اذاصيره زوجا وشفع يوم اضحى يه اطلاق اولنور يوم نظيرى اولديغيچون نته كه وتريوم عرفه يه اطلاق اولنور وقيل فى قوله تعالى [والشفع والوتر] هو الخلق لقوله تعالى [ومن كل شئ خلقنا زوجين] اوهو الله عز وجل لقوله تعالى [مايكون من نجوى ثلاثة الاهور ابعهم] يعنى بعض مفسرين آيت مرقومه ده واقع وتر كلمه سنى واجب بالذات جل شانه حضرتلريله وشفع لفظنى مخلوقاتله تفسير ايلديلر زيرا ومن كل شئ خلقنا زوجين نص مبينى اوزره جميع اشياء زوج يعنى هر جنسدن ايكى نوع اوله رق خلق اولنمشدر تاكه تعدد خواص ممكناتدن اولوب واجب بالذات جل شانه تعدد وانقسام قبول ايلمديكنى اهل شعور اولنلر ادراك ايليه مثلا جوهرى جامد ونامى قيلوب ونامى يى مدرك ونبات ومدركى صامت وناطق خلق ايلديكى كبى كذلك جميع اشياء جوهر وعرضدن وماده وصورتدن تركيب اولنمشدر وبوزوجيت وتركب مصنوعيتى مقتضيدر ومصنوع صانعه محتاجدر وبرهان تمانع موجبجه صانع واحد حقيق جل ذاته در وشفع كوزك شاشيلغندن ياخود ضعف بصردن وغيره سندن ناشى برنسنه چفت وچتال كورنمك معناسنه در يقال شفعت لى الاشباح على المجهول اى ارى الشخص شخصين لضعف بصرى وانتشاره (الشافعة) برنسنه يى ايكى كورن كوزه دينوركه شفع مذكوردن مأخوذدر يقال عين شافعة اذا كانت تنظر نظرين اى ترى الشخص شخصين (بنوشافع) فخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرينك جدلرى اولان مطلب

بن‌عبد مناف اولادندندرکه امام شافعی رحمه‌الله‌انلردندر نته‌که ابوالقاسم عبدالکریم الرافعی اشبوا بیاننده بیان ایلمشدر * محمد ادریس عباس ومن * بعدهم عثمان ثم‌شافع * وسائب کذا عبید سابع * عبد یزید ثامن والتاسع * هاشم المولود ابن المطلب * عبد مناف للجمیع تابع * (الشفاعة) سماحه وزننده اعانت ایلمک معناسنه مستعملدر تقول انه لیشفع علی‌بالعداوة ای یعین علی ویضارنی یعنی فلان بکا سائر عدوات ایدنلره اعانت ایدر اولمغله ابراث مضرت ایدر و دیلک ایلمک معناسنه‌در تقول شفعت‌له الی فلان ای‌طالبت ان‌یعاونه مؤلفک بصائرده بیانه‌کوره شفاعه شفع معناسنه‌در بر کمسیه ناصر و معین یاخود اندن سائل و طالب اوله‌رق مقارنت و انضمام معناسنه اولوب بعده مجرم و یا محتاج حقنده دیلک ایلمکده استعمال اولندی و منه الشفاعة یوم القیمة وقوله تعالی [من یشفع شفاعة حسنة یکن له نصیب منها] ای یزد عملا الی عمل وقوله تعالی [ولا تنفعها شفاعة] نفی للشافع ای مالها شافع فتنفعها شفاعته بوراده لازمدن ملزوم ایله تعبیر اولندی یعنی انلر ایچون برشفاعت ایدن یوقدر که حتی کندیلره شفاعت ابراث منفعت ایلیه (الشفیع) امیر وزننده صاحب شفاعت اولان آدمه دینور یقال هو شفیعه ای صاحب الشفاعة له وشفعه صاحبنه دینور کما سیذکر (الشفعة) غرفه وزننده بر مطلوبی عندنده اولان نسنه‌یه ضم وزیاده ایلمکه دینور که واحد ایکن چفت ایلمکدن عبارت اولور وعند الفقهاء متجدد الملک اولان شریک اوزره عوض مقابلیله قهرا ثابت اولان حق تملک نصیبدن عبارتدر و بوعقارده جاری اولور عروضده جاری‌اولمز مثلا زید وعمروک ملک منزللرینک قپولری مقابلا برطریق خاصده اولوب حق مروره خلیط وشریک اولسه‌لر زید منزلنی بکره ثمن معلومه بیع وتسلیم ایدوب عمروک منزل مزبورده حق‌تملکی اولمغله استماع ایلدیکی آنده‌کتب فتاوده مبسوط اولان شروطه رعایت ایلدکده منزل مرقومی بالشفعه بکردن اخذ ایدر شارح دیرکه مؤلف بوراده معنای مأخذنی قصر ومسامحه ایله بیان ایلدی اصل شفعه زیاده معناسنه‌در بوملابسه ایله عرف شرعده وجه مذکور اوزره اولان ملک مشفوعه اطلاق اولندی لقمه شیء ملقومه اطلاق اولندیغی کبی وملک مرقوم تملک معناسنه‌ده استعمال اولنور وبوندن فعل تصرفی معلوم دکلدر وقول الامام الشعبی الشفعة علی‌رؤس الرجال ای اذا کانت الدار بین جماعة مختلفی السهام فباع واحد نصیبه فیکون مابلع لشرکائه بینهم لا علی سهامهم یعنی شفعه قدر ملک اوزره دکلدر بلکه عدد رؤس اوزره ثابت اولور مثلا بر منزل اوج کمسه بیننده مشترک اولوب بریک نصف وبریک سدس وبریک ثلث حصه‌لری اولسه صاحب نصف اولان کندی حصه‌سنی برآخره ثمن معلومه بیع ایلدکدنصکره دیکر حصه

دارلر ایشندکلری آنده حق شفعه ایله ادعا به وثوب ایلسه‌لر قاضی اول نصیب مبیعی آنلره نصفین اوله رق حکم وتسلیم ایدر شارح دیرکه لکن شافعی عندنده مزبوران بیننده حصه لری قدر یعنی اثلاثا تقسیم اولنور اکر صاحب سدس بیع ایلمش ایسه مبیع مزبور اخماسا واکر صاحب ثلث بیع ایلمش ایسه ارباعا تقسیم اولنور اماحنفیه عندنده وجه مذکور اوزره صورتلرك مجموعنده تنصیف اولنور وشفعه دلیلکه اطلاق اولنور یقال فیه شفعة ای جنون وشفعة الضحی قوشلق وقتنده ادا اولنان ایکی رکعت صلوة نافله‌یه اطلاق اولنور حنفیه یه کوره مندوب اولان درت رکعت وزیاده در وشافعیه عندنده نوافل ایکیشر رکعت ادا اولنمق افضلدر وبومعناده شینك فتحیله‌ده جائزدر (المشفوع) دلو به دینور یقال رجل مشفوع ای مجنون (الشافع) شول ناقه‌یه وقیونه دینورکه یمدامر یاورسی اراپکن ینه کبه اولمش اوله ولدی کندیسنه جفت اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر بوکا کوره بمعنی مفعول اولور راضیه ومرضیه کبی عندالبعض بونك مصدری شفع کلمه‌سیدر شینك کسریله نته‌که ضره‌دن مأخوذ ضر کبی یقال ناقة او شاة شافع اذا کان فی بطنها ولد ویتبعها آخر وشافع تکه‌یه دینور علی قول شافع ارکج تعبیر اولنان تکه‌یه دینورکه قیونه نسبت قوچ منزلنده اولور یاخود دائما دیشی یی ایکیز طوغدرر اولان تکه‌یه دینور (الشافعی) طائف قربنده بر قریه در آنده بر مقدار ناس متمکندر ذکر اولنان شافع بن مطلب ذریتندن اولمق اوزره زعم ایدرلر (الشفوع) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه بر صاغمده ایکی قابی طولدرر اوله یقال ناقة شفوع اذا کانت تجمع بین محلبین فی حلبة واحدة (شفیع) امیر وزننده عبدالعزیز بن عبدالملك المقری جدینك اسمیدر (شفیع) زبیر وزننده ابو صالح ابن اسحق المحتسب المحدث اسمیدر (الشفایع) کوناکون نباتاته دینورکه ایکیشر ایکیشر بتمش اوله (التشفیع) برآدمك شفاعتنی قبول ایلمك معناسنه‌در یقال شفعته فیه حین شفع شفاعة ای قبلت شفاعته (الاستشفاع) برکمسه‌دن شفاعت طلب ایلمك معناسنه در یقال استشفعه الینا ای سأله ان یشفع (الشفلع) شعلع وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی علی قول بومصحفدر صوابی شعلع در عینله (الشقع) شینك فتحی وقافك سکونیله یوزی قوبو اکیلوب قابدن صو ایچمك معناسنه در یقال شقع فی الاناء شقعا من الباب الثالث اذا کرع فیه وبر کمسه‌یه کوز دکورمك معناسنه در یقال شقع فلانا بعینه اذا عانه (الشکع) فتحتینله خسته ودردناکك ناله وزارلغی چوغالمق معناسنه‌در یقال شکع المریض شکعا من الباب الرابع اذا کثر انینه واکینك دانه‌لری فراوان اولمق معناسنه‌در یقال شکع الزرع اذا کثر حبه وغضبه کلمك معناسنه‌در یقال شکع الرجل اذا غضب وبر یری آغریوب دردناك

اولمق معناسنه‌در يقال شكع فلان اذا توجع (الشكع) كتف وزننده بخيل ولئيم
دينور يقال رجل شكع اى بخيل لئيم و درد و وجعى اولان آدمه دينور يقال فلان
شكع اى وجع (الشكع) شينك فتحى وكافك سكونيله دوه‌نك يولارنى سلكوب
يوقرى قالدرمق معناسنه‌در يقال شكع بعيره بزمامه من البـاب الثالث اذا رفعه
(الاشكاع) همزه‌نك كسريله طارلتمق معناسنه‌در على‌قول صقندى ويروب ملول
ومتضجر قلمق معناسنه‌در يقال اشكع فلانا اذا اغضبه اوامله واضجره (الشكاعة)
ثمامه وزننده دوه‌نك آغزنى‌طولدران تيكنلكه دينور (الشكاعى) حبارى‌وزننده
و بعضا شينى مفتوح اولور فارسيده ياد آورد و بين الاطباء شوكت تعبير اولنان
تيكنلكه شبيه برنوع‌تيكنلو اوتلق‌اسميدر بغايت انجه ونحيف اولور حتى پك‌انجه
ونحيف آدمى اكا تشبيهله كانه عود الشكاعى ديرلر تركيده اكا قورلغان تيكنى
وقاقان تيكنى ديرلر حيات عتيقه‌يه وكوجك دلده اولان قرحه‌لره و وجع اسنانه
مفيددر و شكاعى لفظنك مفردنده شكاعاة دينور على قول مفردى يوقدر مفرد
و جمعى مساويدر يقال شكاعى واحدة وشكاعى‌كثيرة وهماشكاعيان وهن شكاعيات
(الشمع) فتحتينله و بونده ميمك سكونى لغت مولده‌در مومه دينوركه كيجه‌لر
شمعدانده يانار على‌قول خاصة بال‌مومنه دينور آندن بر پارچه‌يه شمعه دينور هابله
يقال جاء بالشمع وهو الذى يستصبح به اوموم‌العسل وتقول اعطنى شمعة اى قطعة من
الشمع عبدالله بن العباس بن جبريل وعثمان بن محمد و محمد بن بركه و احمد بن محمد
البغدادى الشمعيون محدثلردر كرچه اهل حديث ميمك سكونيله تكلم ايدرلر لكن
صواب اولان محرك اولمقدر (الشمع) لمع وزننده (والشموع) قعود وزننده
(والمشمعة) مشربه وزننده لعب ومزاح ايلمك معناسنه‌دركه بر كمسه‌ايله خوراطه
ايدوب اوينايوب ارشمكدر يقال شمع فلان شمعا وشموعا ومشمعة من الباب‌الثالث‌اذا لعب
و مزح وشموع طاغلمق‌معناسنه‌در يقال شمع الشيء شموعا اذا تفرق ومنه قول‌الفقهاء
اذا شمعت الفأرة فى البئر اى‌تفرقت (الشموع) صبور وزننده ارشكن خوراطه‌جى
عورته دينور يقال امراة شموع اى‌مزاحة لعوب (المشموع) عنبرايله مخلوط مسكه
دينور يقال مسك مشموع اى‌مخلوط بالعنبر بوندن عنبرك بال‌مومى‌اولمسى مستفاددر
(شمعون الصفا) شينك فتحيله حضرت يوسفك عليه السلام برادرلرى اسميدر
و اسكندريه مقوقسى طرفندن فخرانام عليه السلام دركاهنه اهدا اولنان مارية
قبطيه جنابلرينك پدرلرى اسميدركه ابراهيم بن نبينا عليهما السلام آنلردن‌تولد
ايلديلر و اسحق بن ابراهيم بن عباد بن شمعون الديرى و بكران بن الطيب بن
شمعون محدثلردر وشمعون بن يزيد بن خناقة الازدى‌كه اصحابدندر عينك اهمال
واعجامنده اختلاف اولنمشدر اصح اولان اعجاميدر مؤلف عجيبدركه رسل حضرت

عيسادن اولان شمعوندن سكوت ايلديلر (شمعان) سلمان وزننده مؤمن آل
فرعون اولان ذاتك اسميدر (الاشماع) همزه‌نك كسريله شعله و يرمك معناسنه‌در
يقال شمع السراج اذا سطع نوره (التشميع) بر آدمه خوراطه ايدوب اويناتمق
معناسنه‌در يقال شمعه اذا العبه و بزى ارنمش بال مومنه باتورمق معناسنه‌دركه
مشمع ايلمك تعبير اولنور يقال شمع الثوب اذا غمسه فى الشمع المذاب (الشناعة)
شينك فتحيله بر نسنه حد وقياسدن خارج بد و قبيح اولمق معناسنه‌در يقال شنع
الشئ شناعة من الباب الخامس اذا فظع (الشنيع) امير وزننده (والشنع) كتف
وزننده (والاشنع) حدى متجاوز بد و قبيح نسنه‌يه دينور يقال امر شنيع وشنع
واشنع اى فظيع ويقال يوم اشنع كريه واشنع بن عمرو بن طريف برجماعتك پدريدر
(الشنعة) غرفه وزننده اسمدر پك چركنلكه دينور (الشنعاء) حمراء
وزننده اشنعك مؤنثيدر ومنه يقال غيرة شنعاء اى قبيحة مفرطة (الشنع) منع
وزننده خرقه مقوله‌سى نسنه‌يى حلاجلنمش پموق كبى طار طغان ايلمك معناسنه در
يقال شنع الخرقة شنعا من الباب الثالث اذا شنعها حتى تنفش وبر نسنه‌يى قبيح عد
ايلمك معناسنه در يقال شنع فلانا اذا استقبحه وسوكمك معناسنه در يقال شنعه اذا
شتمه ورسواى ايلمك معناسنه در يقال شنعه اذا فضحه (الشنوع) قعود وزننده
چركنلك قبح معناسنه در يقال فى فطرته شنوع اى قبح (الشنع) شينك ضميله
برنسنه‌يى پك چركنسيمك معناسنه‌در يقال رأى امرا شنع به شنعا من الباب الرابع
اذا استشنعه (المشنوع) رسواى ومشهور معناسنه در (الشنعنع) سفرجل
وزننده خلقتى ناز ببا يافشقسز آدمه دينور يقال رجل شنعنع اى المضطرب الخلق
(الاشناع) همزه‌نك كسريله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال اشنعت الناقة اذا
سرعت (التشنيع) برآدمى پك چوق تقبيح ايلمك معناسنه در يقال شنع فلانا اذا
كثر عليه الشناعة يعنى قبحه تقبيحا وصغنوب چرنمك معناسنه‌در يقال شنع الرجل
اذا شمر ويوريمكده جست ديره‌نوب جد وجهد ايلمك معناسنه‌در يقال شنع البعير
اذا انكمش وجد فى السير (التشنع) تفعل وزننده تشنيع ايله معناى اخيره‌ده
مرادفدر يقال تشنع البعير بمعنى شنع وجنك وقتاله حاضر وآماده اولمق معناسنه در
يقال تشنع فلان اذا تهيأ للقتال وآته بنمك معناسنه در يقال تشنع الفرس اذا
ركبه وعلاه وسلاحلنمق معناسنه در يقال تشنع السلاح اذا البسه و برقوم
اوزره شبخون چاپدرمق معناسنه در يقال تشنع الغارة اذا بثها ولباس برتلمق
معناسنه در يقال تشنع الثوب اذا تفزر (الشوع) شينك ضميله شجر بان
على قول ثمرينك اسميدر بو بريه اشجارندندر تركيده سورقون اغاجى ديرلر
يمشنه حب البان وياغنه دهن البان دينور (الشوع) نوع وزننده بر آدمك باشنك

قیللری تیکن تیکن سر تلشوب اوریرملك معناسنه در یقال شوع رأسه شوعا من الباب الخامس اذا اشعانّ ای انتشر شعره وصلب حتی کانه شوك وبو ابو عمرو روایتیدر قیاس اولان باب رابعدن فتحتینله اولمقدر (الشوع) فتحتینله قیاس اوزره شوع معناسنه در یقال شوع رأسه شوعا من الباب الرابع اذا اشعانّ باب رابع افعال طبیعیه به مخصوص اولدیغندن بوقیاسه مخالف اولمشدر وشوع آتك بریکاغی بیاض اولمق معناسنه در یقال شوع الفرس اذا کان احد خدیه ابیض (الاشوع) شول آدمه دینورکه باشنك قیللری سر تلنوب تیکن تیکن اوریرمش اوله مؤنثی شوعاء وجمعی شوع در شینك ضمیله وسعید بن عمرو بن اشوع که قاضیء کوفه در ثقاتدندر (المشواع) محراب وزننده اوجاق اولیجره جك آلته دینور محراث التنور معناسنه کویا که شیع النار ماده سندن مأخوذدر کاسیذکر بونده واوایله ویایله مشواع ومشیاع لغتدر که اصلی مشیاع در صبیان وصبوان کبی (شع شع) شینلرك ضمیله برکسه صوفیلرکبی صاچنی اوزادوب دلق مرقع کینوب ترك تجمل وآلایش ایلمکله امردر وهمان بو بنیه ایله وارد در یقولون شع شع وهو امر بالتقشف وتطویل الشعر (الشوع) نوع وزننده شیع لفظنده لغتدر شول ولده دینورکه برولدك آردنجه طوغوب ماییننده ولد آخر اولمیه یقال هذا شوع هذا وشیع هذا للذی ولد بعده ولم یولد بینهما شیء (الشیع) بیع وزننده (والشیوع) قعود وزننده (والمشاع) متاع وزننده (والشیعوعة) دیمومه وزننده (والشیعان) فتحاتله برنسنه ناس ایچره یاییلوب فاش واشکاره اولمق معناسنه در یقال شاع الخبر یشیع شیعا وشیوعا ومشاعا وشیعوعة وشیعانا اذا ذاع وفشا (الشایع) ناس ایچره فاش وآشکاره اولان نسنه یه دینور یقال حدیث شایع وشاع وبوشایع لفظندن مقلوبدر سائر وسار کبی وشایع تقسیم اولنمامش حصهٔ مشترکه یه اطلاق اولنور برمنزلده برنیچه خلیطك حصهٔ غیر مقسومه لری کبی (المشاع) میمك فتحیله مصدردرکه ذکر اولندی وشایع معناسنه مستعملدر یقال خبر شایع وشاع ومشاع ای ذایع ویقال سهم شایع وشاع ومشاع ای غیر مقسوم وشاع اسرمش دوه نك بولنه علی قول ارکك آتمش ناقه نك منتشر اولان بولنه دینورکه اول اثناده صاچه رق تبول ایدر وبو بنه شایع مقلوبیدر (الشیع) بیع وزننده شوع معناسنه درکه برولدك اکسه سندن طوغان ولده دینور علی قول مثل معناسنه در یقال هذا شیعه ای شوعه اومثله ومقدار معناسنه در یقال هذا شیع هذا ای مقداره وارسلان یاوریسنه دینور وایرته عقبنده اولان کونه اطلاق اولنور تقول آتیك غدا اوشیعه ای بعده وشیع مصدر اولور برنسنه یی ناس ایچره یایوب فاش ایلمك معناسنه وبووجه مذکور اوزره لازمدر باء ایله متعدی اولور تقول شعت بالشیء شیعا مثل بعت بیعا اذا اذعته واظهرته

وطولدر مق معناسنه در يقال شاع الاناء اذاملاءٔ وتقول العرب شا عكم السلام
كما يقال عليكم السلام او تبعكم اولا فارقكم اوملاءكم السلام ويقولون شاعكم الله
بالسلام واشا عكم بو نلر ده تبعيت معناسى ولد متعاقب معنا سنه اولان شيع
لفظندن مأخوذ در (شيع الله) تيم الله كبى برآدمك اسميدر (شيعان)
ريمان وزننده بمنده برموضع اسميدر (الشيعة) شينك كسريله بركسهنك مدار
قوتى اولهجق متفق اتباع وانصار ينه دينور يقال هم شيعته اى اتباعه وانصاره اول
كسه طائفهٔ مذكوره ايله متقوى اولوب نام وشهرت بولد يغيچون اطلاق اولنمشدر
وشيعه بشقه باشنه مستقل برفرقهٔ انسانى يه اطلاق اولنور واشبو شيعه لفظنك
مفرد تثنيه وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر بعده لفظ مذكوز امام على المرتضى كرم الله
وجهه حضرتلرينك وخاندان عاليلرينه محب ومهربان اولنلره بطريق الغلبه اطلاق
اولنور حتى انلره اسم خاص اولدى جمعى اشياع وشيعدر عنب وزننده (الاشاعة)
همزهنك كسريله خبر واسرار مقولهسنى شايع وفاش ايلمك معناسنه در تقول اشعت
الخبر اذا اذعته واظهرته وتابع قلمق معناسنهدر يقال اشاعكم الله بالسلام اى تبعكم
يعنى جمله لكم صاحبا وتابعا وناقه بولنى صاچهرق ايشهمك معناسنهدر يقال اشاعت
الناقة ببولها اذا رمته متفرقا وكيرولنن دوهيه ايلروده سورويه ملحق اولمق ايچون
حيقرمق معناسنهدر يقال اشاع بالابل اذا اهاب بها اى صاح بها ودعاها اذا استأخر
بعضها وناقه بولنى بردن فشقردوب كسمك معناسنهدر يقال اشاعت الناقة ببولها
اذا رمت به وقطعته (المشيع) مبيع وزننده طولدرمق معناسنه اولان شيعدن
اسم مفعولدر طولدرلمش قابه دينور وشول حقود كمسيه اطلاق اولنور كه لؤم
وخساستله مملو اوله يقال رجل مشيع اى حقود مملؤلؤما (الشاعة) زوجهيه
اطلاق اولنور زوجنه مشايعت يعنى متابعت ايلديكيچون اصلى شايعه در يقال
هى شاعته اى زوجته وناس بيننده يايلوب فاش اولان اخبار وحوادثه وصف اولور
يقال اخبار شاعة اى منتشرة (الشياع) كتاب وزننده وبعضاشيني مفتوح اولور
آتش علولنديرهجك اوطون خردهلرينه دينور وچوبان دودكنه اطلاق اولنور كه
قوال تعبير اولنور على قول آنك آوازينه دينور يقال انام الراعى الغنم بالشياع
اى بز ماره اوصوته وشياع دعاة معنا سنه در كه داعينك جمعيدر چاغريجى يه
دينور بوراده شياع دوهيه حيقرمق معنا سنه اولان شيعدن اسم فاعل اولان شايعك
جمعيدر (الشيعاء) فقهاء وزننده احدهما آخره شيعه يعنى اعوان وانصار اولان جماعت
وعسكره دينور يقال هم شيعاء اى كل واحد شيع لصاحبه وبوشيع لفظندن جعدر
كيس وزننده مؤنثى شيعه در وشيعه مشاعه معنا سنه در كه حصهٔ غير مقسومه
در يقال الدار شيعة بينهم اى مشاعة (المشيعة) مكنسه وزننده عور تلرك بموق

وايلك قود قلرى سبت وقفه مقوله‌سى قابه دينور (الشبوع) صبوروزننده اوطون طوترغنه دينور وقود وضرام معناسنه (الشيعة) ثمره وزننده برنوع شجردركه بال آريسى اوتلار اندن يايديغى بال بغايت صاف واعلا اولور وچچكلرى پك خوشبو اولمغله اثواب ارالغنه وضع ايدرلر (المشياع) مذياع وزننده ومرادفيدركه اصلا كتم اسرار ايلمز اولان آدمه دينور يقال رجل مشياع اى مذياع (التشييع) سوريدن آيريلان دوه‌يه حيقرمق معناسنه در يقال شيع بالابل اذا اشاء بها وبرسمته كيدن آدمى كوندرى كتمك معناسنه در يقال شيع فلانا اذاخرج معه ليودعه و يبلغه منزله وشهر رمضان عقبنده ست شوال طوتمق معناسنه مستعملدر يقال شيع شهررمضان اذاصام بعده ستة ايام وبرنسنه يى آتشله ياقمق معناسنه در يقال شيعه بالنار اذا احرقه وبرآدمه قلب قوت ويرمكله يوركلندرمك معناسنه در يقال شيع فلانا اذا شجعه وجرأه وچوبان قوال چالمق معناسنه در يقال شيع الراعى اذانفخ فى اليراع وعلولندرمك ايچون آتشه خرده طوتراقلر اتمق معناسنه در يقال شيع النار اذا القى عليها حطبا يذكيها به (المشيع) معظم وزننده دلير وبها دره دينور كوياكه برآخركسه ايله ياخودامورهائله تجربه لريله حاصل اولان قوت قلبله تشجيع اولنمشدر يقال رجل مشيع اى شجاع وايوه كن آدمه دينور يقال رجل مشيع اى عجول (المشيعة) معظمه وزننده شول قيونه وكچى‌يه دينوركه زبو نلقلرندن سوريدن كيروده قالور اولمغله سوق ايدركمسه يه محتاج اوله (المشيعة) محدثه وزننده شول قيونه وكچى‌يه دينوركه زبو نلغندن سوريدن كيروده قالور اولمغله كوياكه سورى‌يى سوق ايدر اوله ومنه الحديث [نهى النبى عليه السلام عن المشيعة فى الاضاحى] بفتح اليا وكسر هاپس ايكى روايته كوره‌ده قربان‌قيونى زبون ومهزول اولمقدن منهى اولور (المشايعة) مفاعله وزننده بركسه ايله دوستلق ايلمك معناسنه‌در يقال شايعه اذاوالاه وكيروده قالمش دوه‌يى سورى‌يه ملحق اولمق ايچون حيقروب چاغرمق معناسنه دريقال شايع بالابل اذاصاح ودعاها وبرآدمه برماده‌ده تابع اولمق معناسنه‌در يقال شايعه اذا تابعه على امر (المشايع) متابع وزننده لاحق معناسنه در يقال صارمشايعا لهم اى لاحقا (التشيع) تفعل وزننده شيعه لك ادعا ايلمك معناسنه در يقال تشيع الرجل اذا ادعى دعوى الشيعة (المتشايعان والمشتاعان) ميملرك ضمى وتثنيه بنيه‌لريله بربرده حصه‌لرى مشاع يعنى غيرمقسوم اولمق اوزره خليط وشريك اولان ايكى كمسه لردر يقال هما متشايعان ومشتاعان فى دار اى شريكان يعنى على وجه المشاع (الشيعى) شينك كسريله شيعه‌يه منسوب ديمكدر محمد بن منصور الشيعى كه محدثيندندر منصورك شيعه سندندر (الشبع)

شينك كسريله دائما نسوانله انس ومخالطت اوزره اولان يا-كاره دينور يقال هو شيع نساء اى يشيعهن و يخالطهن
(فصل الصاد) (الاصبع) همزەنك حركات ثلاثى وهر حركه سنده بانك حركات ثلاثيله لغتدر كه طقوز لغت اولور (والاصبوع) اسبوع وزننده كه اونجى لغتدر الده واياقده اولان پرمغه دينور بونلرك مجموعى كراع اللغوى روايتيدر و بو مؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعى اصابع واصبوعك اصابيع در (الاصبع) درهم وزننده نجد ديارنده برطاغك آديدر (ذو الاصبع) حكيم وشاعر وخطيب اولان حرثان بن محرث العداونى لقبيدركه معمريندندر بركون اياغنك باش پرمغنى يلان صوقغله قطع ايتديكيچون ملقب اولدى وذوالاصبع حبان بن عبد الله التغلبى شعرادندر وذو الاصبع متاخر يندن بشقه برشاعر دركه وليد بن يزيدك مداحندندر وزكى الدين ابن ابى الاصبع شعراى متاخريندندر حافظ شرف الدين عبد المؤمن الدمياطى مرقومدن اشعار عديدەسنى املا ايلمشدر وذوالاصابع التميمى اوالخزاعى اوالجهنى اصحابدندر واصبع برنسنەده اولان كوزل اثر ونشانەيه اطلاق اولنور كه پرمقله كوسترور لمكه سزا اوله آلت ياخود سببيت علافه‌سيله يقال على ماشيته اصبع اى اثر حسن يعنى يشار اليها بالاصبع لحسنها وسمنها (اصبع‌خفان) كتان وزننده كوفه‌يه قريب بربناء عظيمدر كه ملوك فرس بنالرندندر (ذات‌الاصبع) باديه ده برقيالق اسميدر (مغل الاصبع) ميمك ضمى وغين معجمه‌نك كسريله يك خاين كمسيه اطلاق اولنور اليله ايده‌مزسه پرمغيله ايدركه پرمغنه وارنجه خاييندر يقال هو مغل الاصبع اى خائن (اصابع الفتيات) فانك وتانك فتحيله فرنجمشك ديدكارى خوشبونباته اطلاق اولنوركه قرنفل بستانى ومسك اوتى ديرلر شامدن مقطر صوينى كتوررلر قرنفل صويى تعبير ايدرلر بعينه قرنفل صويى ظن اولنور رومده اولان نوعنه‌عشابلر پلسكن ديرلر (اصابع هرمس)فقاح السورنجان يعنى سورنجان چچكنه دينور (اصابع العذارى) بركونه اوزمدركه پليد شكلنده اوزون اولور تازه قيزلرك پرمقلرنى تشبيه ايدرلر تركيده پرمق اوزمى وكلين پرمغى تعبير ايدرلر (اصابع صفر) صادك ضميله برنبات كوكيدركه ال اياسنه شبيه اولور تركيده مريم انا الى ديرلر كف اطفال قدر وبش پرمق شكلنده ورطوبتله مملو برنباتدر جنون وسمومه نافعدر (اصابع فرعون) انجويه شبيه پرمق مقدارى برنسنه‌دركه حجاز دكزندن جلب اولنور و بوحجر انواعندندر اكا امساك الخراج دخى ديرلر اوچ نوع اولور اعلاسى خفيف وسهولتله منكسر اولوب واوزرنده خطوط اولنلردر جراحاتى سريعا اوكولدوب بتشدرمكده مجربدر (ذات‌الاصابع) بر موضعدر (الصبع) طبع وزننده برآدمى‌فصل وغيبت ايلديكى‌حالده پرمغيله آنك

طرفنه اشارت ایلمك معناسنه‌در یقال صبع به وعلیه صبعا من الباب الثالث اذا اشار نحوه باصبعه مغتابا و بر کمسیه بر آدمی اشارتله دلالت ایلمك معناسنه‌در یقال صبع فلانا علی فلان اذا دل علیه بالاشارة و بر قابك ایچنده اولان صویی آخر قابه آقتمق ایچون پرمغنی اول آخر قابك اوزرینه قومق معناسنه در یقال صبع الاناء اذا وضع اصبعه علیه حتی سال علیه مافی اناء اخر و طاوغك قارننده یورطه‌سی وارمیدر یوقیدر بیلمك ایچون پرمقله قارننی یوقلمق معناسنه‌در یقال صبع الدجاجة اذا ادخل فیها اصبعه حتی یعلم انها تبیض املا وصبع ومصبعه مرحله وزننده کبر ایلمك معناسنه مستعملدر کویا که شیطان پرمقلا مغله شیطان کبی اولدیغی کبر ونخوت ایدر ومنه من ولاه السلطان صبعه الشیطان (المصبوع) خودبین و متکبر آدمه دینور که شیطان پرمقلامش اولور یقال رجل مصبوع ای متکبر (الصتع) صادك و تای فوقیه‌نك فتحیله دوه قوشنك باشنده‌اولان بکلك و بورغاجلق‌حالتنه دینور علی‌قول اوراسنده اولان خوشلغه و لطافته دینور وصتع قوی و زورمند دلی‌قانلویه دینور یقال شاب صتع ای قوی و یبان اشکنه دینور (الصتع) صدع وزننده بره یقمق معناسنه‌در یقال صتعه صتعا من الباب الثالث اذا صرعه (التصتع) تفعل وزننده بر خصوصده تردد و حیرتدن بری اوته کیدوب کلمك علی قول یاننده بر نسنه اولمیه‌رق تهاجه کلمك یاخود عریان اوله‌رق کلمك یاخود مطلقا ایاق اولطه‌سی‌ایلمك معناسنه‌در یقال تصتع الرجل اذا تردد فی الامر و جاء وذهب اوجاء وحده لا شیٔ معه اوجاء عریانا اوذهب مرة وعاد اخری (الصتتع) قنفذ وزننده کوچك باشلو اشکه دینور وزنی ماده‌سی قریبا ذکر اولنور انشاء الله تعالی (الصدع) ردع وزننده اوطون و صرچه وحائط مقوله‌سی‌صلابتلو نسنه‌ده اولان یاریغه و چتلاغه دینور یقال فی العود صدع ای شق و بر نسنه‌دن بر بلوکه اطلاق اولنور یقال صدع منه ای فرقة و بونلر مصدر ایله تسمیه‌در و خفیف‌اللحم آدمه اطلاق اولنور بونده فتحتینله جائزدر و یردن چقان نباته اطلاق اولنور ومجتمع و متفق معناسنه مستعملدر کویا که مجموعی شق واحد اوزره منتسقدر یقال الناس علیهم صدع واحدای مجتمعون بالعداوة کمایقال هم وعل علیه و ضلع علیه وصدع مصدردرکه مطلقا یارمق علی قول برنسنه‌یی یار یسندن ایکی یارمق یاخود آیرلمامق و جهیله یارمق معناسنه‌در یقال صدعه صدعا من الباب الثالث اذا شقه اوشقه نصفین اوشقه ولم یفترق وبر آدمه کرم طبعی ایچون قصد وتوجه ایلمك معناسنه مستعملدر کو یا که کرمنی یاروب ایچنه دخول ایدر یقال صدع فلانا اذا قصده لکرمه و برنسنه‌یی آشکاره سویلمك معناسنه در کو یا که میانهٔ ناسی یاروب اول سوزی ادخال ایدر یقال صدع بالحق اذا تکلم به جهارا وبرایشی آشکاره‌جه موقعنه اصابت ایتدرمك

معناسنه مستعملدر يقال صدع بالامر اذا اصاب به موضعه وجاهر به وقوله تعالى [فاصدع بما تؤمر] اى شق جماعتهم بالتوحيد او معناه اجهر بالقرأن او اظهر ماتؤمر به اوحكم بالحق اوافصل بالامر اواقصد بماتؤمر اوافرق به بين الحق والباطل وصدع صرف وتحويل معناسنه‌در كويا كه وجهه‌سنى شق‌ايله برسمته صرف ايدر يقال صدع فلانا عنه اذا صرفه وقطع بيابان ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صدع انفلاة اذا قطعها (الصدع) صادك كسريله ناسدن برجماعته اطلاق اولنور يقال صدع من الناس اى جماعة وبرنسنه‌دن آيرلمش پارچه‌يه دينور يقال صدعه صدعين اى شقتين (الصدعة) هايله دوه ياخود قيون سوريسندن بربلوكه دينور تقول اعطانى صدعة من الابل اى صرمة منها وتقول صدعة من الغنم اى فرقة منها وايكى يارلمش نسنه‌نك يارم پارچه‌سنه دينور يقال صدعة من الثوب اى النصف منه المشقوق نصفين (الصديع) امير وزننده صدعه ايله ايكى معناده مرادفدر وصديع صباح وقتنه اطلاق اولنور ظلمتدن يار يلوب ياخود ظلمتى ياردیغيچون اطلاق اولندى يقال طلع الصديع اى انصبح واسكى ثوبه يماتمش يكى رقعه‌يه اطلاق اولنور وايكى پارچه اولمش ثوب مقوله‌سى نسنه‌نك نصف پارچه‌سنه دينور جمعى صدع در كتب وزننده مؤلف اشبو معناى اخيرى تكرار ايلمشدر وشول تازه صاغلمش سوده دينوركه صاغدقدنصكره بربرده قونلمغله صوغوبوب يوزى قيمق طوتمش اوله يقال لبن صديع اى حليب وضع فبرد فعلته الذوابة وطاغ كچيسنك كنجنه دينور وبنيه وخلقتى نه‌بيوك ونه‌كوچك يعنى ميانه اولان شخصه دينور مربوع الخلق معناسنه در وشول ثوبه دينوركه جنك كونلرنده زره اتندن كيلور زره كوملكى تعبير اولنور وبعضا يك بوقلى چوقه‌دن ياپلمغله چوقال تعبير ايدرلر (الصدوع) قعود وزننده ميل وتوجه ايلمك معناسنه در يقال صدع اليه صدوعا اذا مال (الصدعات) فتحاتله صدعه‌نك جمعيدركه تفرق وپريشانلق معناسنه مستعملدر يقال بينهم صدعات فى الرأى والهوى اى تفرق (الصادع) اوزون اوزادى وجه ارضه ممتد اولان طاغه وسيل صوينه ودره‌يه اطلاق اولنور كوياكه پربوزنى يارمشدر يقال جبل وسيل وواد صادع اى ذاهب فى الارض طولا بو مناسبتله مشرق جانبنه صبح صادع اطلاق اولنور (المصادع) ميمك فتحيله مصدع لفظندن جمعدر مقعد وزننده ارض غليظه‌ده اولان سهل وملايم يوللره اطلاق اولنور واوق تمرنلرينه اطلاق اولنور مشاقص معناسنه بونك مفردى مصدع در منبر وزننده ومصدع منبر وزننده يك بليغ وفصيح آدمه اطلاق اولنور كوياكه كلاميله سوامع وقلوبى شق ايدر يقال خطيب مصدع اى بليغ (الصدع) فتحتينله طاغ كچيسنك وآهونك واشكك ودوه‌نك كنج اوله‌رق قوى و توانا اولنلرينه

دینور دالك سكونیله ده جائز در علیقول هر شیئك اورته حالو اولانه دینور یعنی مثلا نه عظیم و نه صغیر اوله یاخود نه طویل و نه قصیر اوله یاخود نه کنج و نه قوجه اوله و صدع دمور پاسنه دینور یقال علا علیالحدید الصدع ای الصدأ (الصداع) غراب وزننده باش آغریسنه دینور کویا که باشی شق ایدر یقال اخذه صداع ای وجع الرأس (التصدیع) باش آغرتمق معناسنهدر یقال صدع الرجل علی المجهول اذا اصابه الصداع ویجوز فی الشعر صدع کعنی فهو مصدوع (المصدع) محدث وزننده زهیر بن حذیمه نك قلجی آدیدر و بر موضع اسمیدر (التصدع) تفعل وزننده پراکنده اولمق معناسنه مستعملدر یقال تصدع القوم اذا تفرق و یقال اصدع مثل اثراصله تصدع قال الله تعالی [یومئذ یصدعون] بتشدید الصاد والدال اصله یتصدعون قلبت التاء صادا ثم ادغمت و تصدع الارض بر کمسه فرار ایدهرك وجه ارضده غائب و ناپدید اولمقدن عبارتدر یقال تصدعت الارض بفلان اذا تغیب فیها فارا و بر نسنه یاریلوب چتلامق معناسنهدر یقال تصدع الشیء اذا انشق (الانصداع) بودخی یاریلوب چتلامق معناسنهدر یقال انصدع الشیء اذا انشق (الصرع) صادك فتحی وکسریله (والمصرع) مقعدوزننده یقوب یره چالمق معناسنهدر یقال صرعه صرعا ومصرعا من الباب الثالث اذا طرحه علی الارض و شعرك بیتنی ایکی مصراعلو یعنی ایکی قافیهلو قلمق معناسنه درکه مصراع اولنده دخی قافیهیه رعایت ایلمکدن عبارتدر مثنوی ابیاتی کبی کذلك قپویی ایکی مصراعلو یعنی ایکی قنادلو قلمق معناسنه در یقال صرع الشعر والباب اذا جعله ذا مصراعین و صرع بر علت آدیدرکه ترکیده تونارق تعبیر اولنور اعضاء نفسیه یی افعالندن یعنی حس وحرکتدن منع ایدر لکن تماما منع ایلمز بونك سببی بلغم وسودا مقولهسی خلط غلیظك یاخود لزوجتلی خلط کثیرك بعض بطون دماغه ومحرك اعضا اولان مجرای اعضایه صعود ونفوذ ایدن ابخره سندن عارض اولان سدهدر روحك بطون دماغه واعصاب مذکورهیه سلوك طبیعیسنه مانع اولمغله اعضاء متشنج اولدیغندن حالت مزبوره تحدث ایدر وصرع صادك فتحی وکسریله مثل ونظیر معناسنه در یقال مال صرع ای مثل وفن ونوع وکونه معناسنه در جمعی اصرع کلور افلس کبی وصروع کلور یقال صرع منه ایفن وضرب منه ورنك ولون معناسنه در یقال هوذو صرعین ایذولونین ومنه یقال ترکتهم صرعین ای ینتقلون منحال الیحال و بماج ومقابل معناسنه در یقال هو صرع کذا ایحذاؤه (المصرع) مقعد وزننده مصدردرکه ذکر اولندی واسم مکان اولور یقوب یره چاله جق موضعه دینور یقال لکل جنب مصرع برمناسبتله مقتله مصرع اطلاق اولنور (الصرعه) صادك کسریله باء نوعدر

برکونه یره چالمق ویره چالمق معناسنه‌در ومنه المثل * سوء الاستمساك خیر من حسن الصرعة * ویروی بالفتح بمعنی المرة اصلی بودرکه آت اوزره اوتورمقده مهارتی اولمیان راکب کندی کندیسنی اولدقجه محافظه ایدوب دوشمه‌مه زمینه دوشوب مصاب اولان کمسه‌دن خیرلودر طریقهٔ حقه‌یه ملازمتله ارشاد ایلمك معرضنده ایراد اولنور زیرا رشد واحسان طریقیله عمل ایده‌نك خطاسی خرق واساءتله عمل ایده‌نك اصابتندن افضلدر نته‌که مجتهدك خطاسنده دخی اجر وثواب مترتبدر (الصرعة) غرفه وزننده شول آدمه دینورکه هرکس کندیسنی باصوب یقر اوله که باصقین آدم تعبیر اولنور یقال رجل صرعة اذاکان یصرعه الناس کثیرا (الصرعة) همزه وزننده (والصریع) سکیت وزننده (والصراعة) علامه وزننده پهلوانه دینورکه هرکسی باصوب یقراوله یقال رجل صرعة وصریع وصراعة اذاکان یصرع الناس (الصریع) امیر وزننده یقلمش ویره چالنمش کمسیه دینور جمعی صرعی کلور مریض ومرضی کبی وآغاجی بونلمامش یابه دینور علی قول آغاجی کسلمزدن مقدم شجرنده قوریمش اولانه دینور و بورسمه اولان قامچی‌یه‌ده دینور یقال قوس وسوط صریع ای لم ینحت منه شیٔ اوالذی جف عوده علی الشجر وشول آغاج دالنه دینورکه کرکی کبی بره اکیلوب بوزی قیودوشمش اولمغله اکا اصلا کونش طوقنیوب دائما کولکه‌ده پرورده اولمغین یکشیوب سائر داللردن یومشق وخوشبوی اوله آندن مسواك اتخاذ ایدرلر جمعی صرع کلور ضمتینله (الصروع) صبور وزننده ناسله چوق کورش طوتان کورشجی‌یه دینور جمعی صرع کلور کتب وزننده یقال هو صروع ای الکثیر الصراع (الصرعة) صادك فتحیله بناء مره‌در وحالت معناسنه مستعملدر یقال یفعله علی کل صرعة ای حالة (الصرعان) صادك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله ایکی بلوك دوه‌لره دینورکه کثرتلرندن ناشی بربلوکی صویه کلوب وآخر بلوکی کیدر اوله یقال له صرعان من الابل ای صرمان ترد احدهما حین تصدر الاخری ولیل ونهاره اطلاق اولنور علی قول ایکی صرع دیمکدرکه بری صباحدن نصف نهاره قدر وبری نصف نهاردن غروبه قدر زماندر تقول آتیه صرعین ای لیلا ونهارا اوهما الغداة والعشی (الصرع)صادك کسریله مثل وحالت معناسنه مستعملدر ومنه تقول ماادری هو علی ای صرعی امره ای لم یتبین الی امره یعنی فلانك خصوصی فوز وخیبت حالتلرندن قنقی حالتده اولدیغنی بیله میورم وصرع ایپك برقاتنه دینور جمعی صروع کلور وکورشجی‌یه دینور یقال هما صرعان ای مصارعان ومصطرعان (المصارعة) مفاعله وزننده (والاصطراع) افتعال وزننده کورش طوتشمق معناسنه‌در یقال صارعا واصطرعا اذا عالجا ایهما یصرع صاحبه (صراع) شداد وزننده اسامیدندر ابوقیس بن صراع بنی عجل جماعتندن

برکسه‌در (المصراع) محراب وزننده قپو قنادینه‌دینور کویاکه انکله‌اکسه سنده
بولنانی چارپوب بره چلار تثنیه‌سنده مصراعان دینور وشعرده مصراعان بیتك ایکی
قافیه‌یی مشتمل ایکی جزؤندن عبارتدر مصراع بابه‌تشبیه یاخودمدخل شعر اولدیغی
جهتیله اطلاق اولنمشدر هربرینه مصراع دینور مؤلف مسامحه اوزره تعریف
ایلمشدر ومصراعان‌ایکی قپویه دینورکه ایکیسیده قپالواولوب اورته‌لرنده برمدخلی
اولمغله اورادن دخول وخروج ایدرلر مرادایکی قنادلو بیوك سرای قپوسیدر که
اورته سنده کوچك قپوسی اولور (التصریع) قپویی ایکی قنادلو وشعری ایکی
مصراعلو قلمق‌یعنی مثنوی کبی همقافیه ایلمك معنا سنه دریقال صرع الشعر والباب
اذا جعله ذامصراعین وبره‌یك بقوب چالمق معنا سنه در یقال صرعه بمعنی صرعه
شدیدا (الصرقعة) قافله دحرجه وزننده پرمق چتردانمق معناسنه در یقال
صرقع اصبعه اذا فرقعه (الصرقاعة) صادك کسریله صپانك سملنی
یعنی شاقلداین اوجنه دینور (المصطع) منبر وزننده بلیغ و فصیح
و سخنور آدمه دینور یقال خطیب مصطع ای فصیح بلیغ (الصعصع)
فدفد وزننده طاغنق ومتفرق معناسنه در وبر نوع قوش اسمیدر که بنك بنك
الاجه‌سی‌اولور چکرکه صیدایدر صادك ضمیله‌ده جائزدر جمعی‌صعاصع‌در(الصعصعة)
زلزله وزننده طاغتمق معناسنه در یقال صعصع القوم اذا فرقهم و بر نسنه‌دن
بلکلیوب قورقق معناسنه‌در یقال صعصع منه اذا فرق و دبرتمك معناسنه‌در یقال
صعصع الشیء اذا حرکه و باشك صاچنی دهنله چدرمك معناسنه‌در یقال صعصع
رأسه بالدهن اذا رواه به وصعصعه برنوع نبات آدیدرکه اسهال ایچون قوللنورلر
علی‌قول مطلقا مسهل اولان نباته دینور و صعصعه اسامیدندر صعصعة بن معاویه
هوازن قبائلندن بر قبیله‌نك پدریدر وعبدالرحمن بن عبدالله بن عبدالرحمن بن ابی
صعصعه تابعینندر امام مالکك و ابن عیینه‌نك شیخیدر و بعض محدثین اسمنی قلبله
عبد الله بن عبد الرحمن عنواننده ایراد ایلدیلر (الصعاصع) هرطرفه پراکنده
ومتفرق ناسه دینور یقال ذهبوا صعاصع ای نادّة متفرقة (التصعصع) تزلزل
وزننده ارغلنمق معناسنه‌در یقال تصعصع الشیء اذا تحرك و طاغلمق معناسنه‌در
یقال تصعصع الشعر اذا تفرق وقورقق اولمق معناسنه‌در یقال تصعصع الرجل‌اذا
جبن و ذلیل و حقیر اولمق معناسنه‌در یقال تصعصع فلان اذا ذل وخضع و جنکده
آلای برندن قوبوب آیرلمق معناسنه‌در یقال تصعصعت صفوفهم اذا زالت عن
مواقعها و باء حرفیله طاغتمق معناسنه متعدی اولور یقال تصعصع بهم الدهر ای
ابادهم وشتتهم (الصفع) نفع وزننده بر آدمك اکسه‌سنه یواشجه یومرقله‌اورمق
علی‌قول سله و شمار اورمق معناسنه‌در یقال صفعه صفعا من الباب الثالث‌اذاضرب

قفاه بجمع كفه لا شديدا اوهو ان يبسط كفه فيضرب بعضلر عندنده بو لغت مولده در (الصفعان) سكران وزننده (والمصفعانى) مرتبانى وزننده ناسك دائما سله اوردقلرى كمسيه دينوركه مراد مسخره مقوله سيدر يقال رجل صفعان ومصفعانى اذا كان يصفع مترجم ديركه نته كه اشبو قطعه ده واقعدر * لا بارك الله دنيا نا فقيمتها * ليست نفى عند ذى لب بقيراط * دنيا تأبت على الاحرار قاطبة وطاوعت كل صفعان و ضراط * (الصوفعة) صومعه وزننده باش كسوتنك تپه سنه دينور يقال ضربه على صوفعته اى على اعلى العمامة و الكمة على قول بو قافله صوقعه دن مصحفدر (الصقع) رقع وزننده اورمق على قول باشنه اورمق معناسنه در يقال صقعه صقعا من الباب الثالث اذا ضربه او على رأسه وصقع وصقيع صادك فتحيله وصقاع صادك ضميله خروس اوتمك معناسنه در يقال صقع الديك صقعا وصقيعا وصقاعا اذا صاح وصقع بر حيوانك يوزنى ياخود باشنى داغلغيله داغلمق معناسنه در يقال صقع الحمار بكى اذا وسمه على وجهه اورأسه و اشك يوركى سوره رك طاغنق ظرلتى ايله اوصورمق معناسنه در يقال صقع الحمار بضرطة اذا جاء بها منتشرة رطبة و يره چالمق معناسنه در يقال صقع به الارض اذا صرعه وكتمك على قول بولدن صاپمق ياخو خير وكرم يولندن صاپمق معناسنه در يقال صقع الرجل اذا ذهب اوعدل عن الطريق اوعن طريق الخير والكرم وبركسه يى يلدرم چالمق معناسنه در يقال صقعته الصاقعة بمعنى صعقته الصاعقة (الصوقعة) حوقله وزننده بودخى بر آدمك باشنه اورمق معناسنه در يقال صوقع فلانا اذا ضرب على رأسه وصوقعه باشه صاريلن عمامه به دينور وخاتو نلرك يشمقلرنى دهندن محا فظه ايليه جكلرى بزپاره سنه دينور وتريدك تپه سنده اولان دلكلره دينور كه چرويش اورا لرده اكلنور يقال تدور اصبعه فى صوقعة الثريد اى فى قبته وشول جنكاهه دينوركه آنده ضرب كثير واقع اولمش اوله تقول وقعنا فى صوقعة اى موضع الحرب الذى فيه ضرب كثير (ذوالصوقعة) ربيعه قبيله سى يوردنده بر وادى اسميدر (الصاقعة) صاعقه به اطلاق اولنور (الصقع) فتحتينله برآدمى يلدرم چالمغله بخود ياخود هلاك اولمق معناسنه در يقال صقع الرجل صقعا من الباب الرابع اذا صعق وآت وقوش مقوله سنك تپه لرى اورته سى بياض اولمق معناسنه در يقال صقع الفرس والطائر وغيره اذا كان وسط رأسه ابيض وقيوابجنه اوبر يلوب يقلمق معناسنه در يقال صقعت الركية اذا انهارت وصقع بك اسيلكدن صولوق آلميه جق درجه ده انسانه مستولى اولان طونقنلغه دينوركه غم واندوهه شبيه بر حالتدر تقول اخذنى اليوم صقع اى شبه غم يأخذ بالنفس لشدة الحر (الصاقع) كذاب كمسيه اطلاق اولنور معنائ مذكوره نك برندن مأخوذدر ومنه تقول العرب صه صاقع اى اسكت يا كذاب

(الصقيع) مصدر درکه ذکر اولندی وصقیع برنوع آری‌یه دینورکه صاریجه اشك آریسی اوله جقدر وقیرا غویه دینور شبنم معنا سنه ومنه یقال صقعت الارض علی المجهول فهی مصقوعة (الاصقاع) همزه‌نك کسریله صقع کبی قیراغو یاغمغله برقیراغیلی اولمق معناسنه در یقال اصقعت الارض علی المجهول بمعنی صقعت ویره قیراغو دوشمك معناسنه در یقال اصقع الصقیع الارض اذا اصابها ویاغان قیراغویه کیرمك معناسنه در یقال اصقع الرجل اذا دخل فی الصقیع (الصقع) صادك ضمیله ناحیه معناسنه در اصقاع جمیدر یقال ما فی هذا الصقع مثله ای الناحیة (الصقعة) صادك ضمیله بعض آت وقوش مقوله سی حیوانك تپه سی اورته سنده اولان آقلغه دینور (الاصقع) وصفدر تپه سنك اورته سنده آقلق اولان حیوانه دینور صقعاء مؤنثیدر یقال فرس وطائر اصقع اذا کانت فی وسط رأسه صقعة ای بیاض واصقع صفاره دیدکلری قوشه دینورکه صاری اسمه تعبیر اولنور (المصقع) منبر وزننده بلیغ وسخندان آدمه دینور علی قول بلند آواز متکلمه دینور یاخود ضرب لسانه مالك اولوب وحین تکلمده قطعا سکته وانقباض وانحصار کلمه‌رك آب روان کبی منسجم ومسلسل تکلم ایدن صاحب لسانه دینور یقال خطیب مصقع ای بلیغ اوالعالی الصوت اوهو من لا یرتج علیه فی کلامه ولایتعتع (الصقعاء) صحراء وزننده کونشه اطلاق اولنور انسانك تپه‌سنه ضرب حرارت ایلدیکیچون یقال زالت الصقعاء ای الشمس قال الشارح قال ابن الاسود الدئلی لابیه فی یوم شدید الحر یا ابت ماشد الحر بضم الدال وکسر الراء قال اذا کانت الصقعاء من فوقك والرمضاء من تحتك فقال اردت ان الحر شدید فقال قل اذن ما اشد الحر بفتح الدال والراء فحینئذ وضع باب التعجب (الصقاع) کتاب وزننده نقابه دینور برقع معناسنه وناقه‌نك بروننه بغلدقلری شیئه دینورکه درج ماده‌سنده بیان اولندی وشول نقیه طرزنده بز پاره‌سنه دینورکه عورتلر یشمقلرنی تردن وسورندکلری یاغدن حفظ ایچون آلتندن باشلرینه کیرلر وآت اویانك صولوق دیدکلری حلقه وضع اولنه‌جغی یرده اولان‌دموردن نسنه‌یه دینور وبرکونه تمغا اسمیدرکه دوه قسمنك طولولرینه باصیلور (الصقعی) نخعی وزننده ناقه قسمنك ابتدا دول ویردکلری وقتده طوغان دوله دینورکه کونش بها یمك تپه‌سنه کلوب طوقندیغی وقتدن عبارتدر مراد اول بهاردرکه عربستانده شمسك سمت رأسه قریب مسامت اولدیغی ایامدر حمل وثور برجلرنده دورانی وقتدر آندنصکره‌یه قیظی بعده صفری دینور وصقعی شول دوه دولنه دینورکه صقیع یاغدیغی ایامده تولد ایلمش اوله و بو خیر النتاج زمانیدرکه مراد کوز موسمیدر (التصقیع) برکمسه ایچون برنسنه ضمننده

يمين ايلمك معناسنه در يقال صقع لزيد اذا حلف له على شئ (الصلع) فتحتينله
برآدمك باشى طاز اولمق معناسنه دركه باشك اوكنده يعنى جبهه‌سنده قيل اولميوب
آچق اولمقدن عبارتدر اول يرده ماده شعرك ناقص وقاصر يعنى اخلاط رديه‌نك
حدتى ورطوبتى سببيله قيل بتديكى محل فاسد اولمغله مسامات شعرك قوت ماسكه‌سنه
ضعف عارض اولديغندن وكاهجه دماغ كنديسنى احاطه ايدن كاسهٔ سرك كنديسنه
مماس اولديغى يردن اشاغيجه دوشمكله كاسهٔ سردماغدن جذب ايلديكى قوت رطوبتى
ضعف وقلتدن ناشى يوقرى‌يه يعنى كنديسنه ملاقى اولان بشره‌يه دفع وافاضه
ايلمديكندن ناشى يبوستك استيلاسندن نشئت ايدر يقال صلع الرجل صلعا من الباب
الرابع اذا كان منحسرا شعر مقدم رأسه وصلع باشك اوكنده طازلق اولان يره دينور
صادك ضميله‌ده لغتدر مفردى صلعه در يقال سكه على صلعته اى موضع صلعه
(الاصلع) احمر وزننده باشنك اوكى طاز اولان كشى‌يه دينور فارسيده تويل ديرلر
يقال رجل اصلع اذا كان فى رأسه صلع مؤنثى صلعاء وجمعى صلع وصلعان كلور صادلرك
ضميله‌واصلع جلا ويرلمش ناملويه اطلاق اولنور وصولع كبى كاسيذكر (صيلع)
صيقل وزننده برطاغك ياخود برموضعك اسميدر (الصليع) امير وزننده اصلا نبات
اثرى اولميان چپلاق طاغه وصف اولور يقال جبل صليع اى ماعليه نبت (الصولع)
جوهر وزننده بو دخى جلا ويرلمش پرلاق ناملويه دينور يقال سنان اصلع وصولع
اى مجلو (الاصيلع) مصغر بنيه‌سيله ذكره اطلاق اولنور وبرجنس يلانه دينوركه
بيونى انجه وباشى فندق طرزنده يوالق اولور (الصلعاء) حمراء وزننده ال اياسى
كبى آچق وبارزارض وامكنه‌يه دينور يقال خطة صلعاء اى مشهورة بعض نسخه‌ده
خطه خانك ضميله مضبوط اولمغله امر وماده ديمك اولوركه بين الناس شايع
ومشهور ديمكدر بو دخى مجاز ومحتملدر واساسده نزلنا بالصلعا اى الصحراء
الخالية عبارتى نسخهٔ اولايه اقربدر وصلعاء آفت وداهيه‌يه اطلاق اولنور يابشه‌جق
وطوتنجق يرى اولمديغندن يقال اصابتهم الصلعاء اى الداهية واصلا نباتى اولميان
چپلاق ارضه وقوملغه اطلاق اولنور يقال ارض اورملة صلعاء اى لا نبات فيهما
(صلعاء النعام) بنوكلاب ياخود غطفان ديارنده نقره ايله مغيثه بيننده برموضع
آديدر آنده بر وقعه اولمغله يوم الصلعاء معروفدر (الصليعاء) حميراء وزننده
برموضع آديدر وبارز ومكشوف اولان عورت يرينه على قول داهيهٔ شديده‌يه
دينور ومنه قول عايشة رضى الله عنها لمعاوية [ماشهدت الشهود ولكن ركبت الصليعاء]
تعنى اى تريد ادعائه زيادا وعمله بخلاف الحديث الصحيح [وهو الولد للفراش وللعاهر
الحجر وسمية لم تكن لابى سفيان فراشا] بو حديثده صليعاء داهيهٔ شديده ديمكدر
وبعضلر شهادت زور ايله بيان ايلديلر وزياد ابن سميه دركه ابوسفيانك فراشندن

متولد زعم و معاویه اویلجه ادعا ایلمشیدی و سمیه بر جاریه درکه اصل ام المؤمنین سوده جنابلرینڭ والدی فراشیدر ابو سفیانڭ فراشی دکلدر (الصلیعیة) زبیریه وزننده برصوآدیدر (الصلاع) رمان وزننده یاخود سکر وزننده عریض وشدید یالچین قیایه اطلاق اولنور مفردی هابلهدر وصلع سکر وزننده اصلا منبت اولمیان یور موضعه اطلاق اولنور یقال مکان صلع ای لاینبت شیئا (الصلاع) کتاب وزننده کونشڭ اسیسنه دینور تقول احرقنی صلاع الشمس ای حرها (التصلیع) عذردیلمك و عذربیان ایلمك معناسنهدر یقال صلع الرجل اذا اعذر وحیه اوزرنده طپراق اولمیهرق ظهوره چقمق معناسنهدر یقال صلعت الحیة اذا برزت لا تراب علیها و برکسه اکیلوب ایکی آوجنی یره بصدیغی حالده قضاء حاجت ایلمك معناسنهدر یقال صلع فلان اذا وضع یده مستویة مبسوطة فسلح (الانصلاع والتصلع) تفعل وزننده کونش افقدن صیریلوب کورنمك علی قول وسط سمایه کلمك یاخود بولوتدن چقمق معناسنه در یقال انصلعت الشمس و تصلعت اذا بزغت اوتکبدت وسط السماء او خرجت من الغیم (الصلفعة) دحرجه وزننده بیون اورمق معناسنه در یقال صلفع علاوته اذا ضرب عنقه و باش تراش ایلمك معناسنهدر یقال صلفع رأسه اذا حلقه و مفلس اولمق معناسنه در یقال صلفع الرجل اذا افلس (الصلقعة) قافله صلفعه وزننده و معنالریله مرادفدر و پك سسلنمك معناسنهدر یقال صلقع صوته اذا شدده (الصلنقع) سمندل وزننده شدید سسه دینور یقال صوت صلنقع ای شدید و دلیر و تند و تیز ایشلك و نافذ آدمه دینور یقال رجل صلنقع ای ماض جریء شدید و شنلکسز خالی و تنها یره دینور یقال طریق صلنقع بلنقع ای خال (الصلمعة) زوبعه وزننده ذات و نسبی نامعلوم بیوجود کمسیه دینور یقال هو صلمعة بن قلمعة ای لایعرف هو ولا ابوه وصلمعه مصدر اولور برنسنه یی کوکندن قوپرمق معناسنهدر یقال صلمع الشیء اذا قلعه و تراش ایلمك معناسنهدر یقال صلمع رأسه اذا حلقه و برنسنه یی صیرمجق ایلمك معناسنهدر یقال صلمعه اذا ملسه و مفلس اولمق معناسنهدر یقال صلمع فلان اذا افلس (الاصمع) اصلع وزننده کوچك قولقلی انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس اصمع ای الصغیر الاذن و کسکین قلجه دینور یقال سیف اصمع ای قاطع و اشرف مواضعه متوق اولان آدمه دینور یقال رجل اصمع ای متوق فی اشرف المواضع وسمه و دنك و حیران آدمه دینور یقال رجل اصمع ای سادر و لطیف وهموار اولان طپوغه و بوغومه دینور یقال کعب اصمع ای لطیف ومستوقال فی الاساس قوائم و رماح صمع الکعوب ای لطافها و شول نباته دینورکه یکیجه بشی ظهور ایدوب لکن هنوز قبچوغندن ظهور ایلامش اوله و اوزوبجه و لطیف و موزون اوق یلکنه دینور علی قول افضل و بهتر اولانه دینور جمعی

صمعان‌در و اصمع ذکی و متوقد و بیدار کوکله دینور یقال قلب اصمع ای ذکی متیقظ (الاصمعان) تثنیه بنیه‌سیله زیرك ودانا قلب ایله رأی حازمدن عبارتدر یقال له اصمعان ای قلب ذکی متیقظ ورأی حازم واصمع اسامیٔ رجالدندر عبدالملك بن قریب بن عبدالملك بن علی بن اصمع که ابو سعید الاصمعی‌در ادیب معروف و نحوی و لغوی مشهوردر کنیه‌سی ابو القندین در قافك ضمیله (الصمعاء) حمراء وزننده اصمعك مؤنثیدر کوچك قولقلی دیشی‌یه دینور یقال امرأة صمعاء ای صغیرة الاذن وکوچك و لطیف اولوب باشه یاپشقچه اولان یعنی قناد کبی صالنمیان قولغه دینور یقال اذن صمعاء ای صغیرة لطیفة منضمة الی الرأس وکردنك بر یاننده آصبق کوبه کلان یره دینور صالغه معناسنه و بوالق دوز و انجه اولان نباته علی قول بو یلنوب لکن هنوز طومرجغندن چچکی اچلمامش بهمی اوته یعنی چوجقلر پسی‌پسی دیدکلری کدی اوته دینور یاخود هنوز چچکی اچلمامش غنچه چچك قنچوغنه وطومرجغه دینور جمعی صمع کلور صادك ضمیله کلاب قسمنه صمع الکعوب اطلاق بو مناسبته مبنی‌درکه طپوق کمیکلری خرده اولور (الصومعة) جوهره وزننده (والصومع) جوهر وزننده رهابنهٔ نصارایه مخصوص عبادتگاه اولان وحدتخانه‌یه دینور تپه‌لری کمی و انجه‌رك اولدیغی باعث تسمیه‌در کرچه قبه اولوب لکن انجه وکمی اولور اوائلده مخصوص اویلجه بنا ایدرلرایمش بعده مطلقا عبادتگاهلری اولان حجره‌لرینه اطلاق اولندی و صومعه طوشنجل قوشنه دینور یك یوکسك طیران ایلدیکیچون ترقی معناسندن مأخوذدر و برنس دیدکلری باش کسوتنه دینورکه مولوی سکه‌سی طرزنده سیوریجه اولوب سلفده علمایه مخصوص ایدی یقال جاء و فی رأسه صومعة ای برنس وقابده مدور قونمش تریدك تپه‌سنه دینورکه قبه طرزنده قورلر یقال لاتهور صومعة الثریدة ای ذروتها و صومعه مصدر اولور تریدك تپه‌سنی کمی انجه‌رك یاپمق معناسنه یقال صومع الثرید اذا دقق رأسه و برکدرمك معناسنه‌در یقال صومع الشیٔ اذاجمعه (الصمع) فتحتینله برکمسه اهتدا و استشاره سز کندی باشنه لاابالیانه خودرایلق وخودسرلك ایلمك معناسنه‌در یقال صمع الرجل صمعا من الباب الرابع اذارکب رأسه غیرمکترث وسوزده خطا ایلمك معناسنه‌در یقال صمع فی کلامه اذا اخطأ (الصمع) قمع وزننده بر نسنه ایله اورمق معناسنه‌در یقال صمعه بالعصا صمعا من الباب الثالث اذا ضربه بها وکذا بالسیف و برکمسه‌یی مصادف اولدیغی آدم لاقردی‌یه طوتوب یولندن آلیقومق معناسنه‌در یقال صمع القوم اذا مر بهم فحبسهم بالکلام (التصمیع) تصمیم معناسنه‌درکه برخصوصه عزیمت صادقه وثابته ایله عزم ومباشرتدن عبارتدر یقال صمع علی رأیه اذا صمم (المصمع) معظم وزننده بوینوزلرینك اوجلری انجه‌رك سیوری اولان آهویه وصف اولور یقال ظبی مصمع ای مؤلل القرنین (المصمعة)

معظمه وزننده که مؤنثدر (والمصومعة) مدحرجه وزننده تپه‌سی کمی وانجه‌رك
قونارلمش تریده وصف اولور یقال تریدة مصمعة ومصومعة ای مدققة الرأس
ومصمعه افراط صوسزلقدن قارنی وبوکوری بری برینه یاپشمش صغره دینور یقال
بقرات مصمات ای عطاش ملزقات فبهن ضمر (المتصمع) متضرع وزننده شول
اوقه دینور که یلکی اصلنمش اولمغله بوریشوب یاپشق طوپلنمش اوله یقال سهم متصمع
اذا ابتلت قذذه من الدم وغیره فانضمت (الانصماع) برکسه طارغنلقده مستمر
اولمق یعنی او یکه‌سی صاوشمیوب سوروب کتمك معناسنه‌در یقال انصمع الرجل
فی غضبه اذا مضی یعنی استمر (الصنبعة) دحرجه وزننده بخیل وناکس کمسه
کندیدن برنسنه طلب اولندقده منقبض اولمق معناسنه‌در یقال صنبع البخیل اذا
انقبض عند المسئلة وتقول رأیته یصنبع لؤما ای ینقبض (المصنبع) مدحرج
وزننده صوبوباشلی آدمه دینور یقال رجل مصنبع الرأس ومصنبعه ای الی الطول
ماهو (صنیبعات) صنبعه‌دن مصغردر قنفذه وزننده‌در برموضعك آدیدر (الصنتع) قنفذ
وزننده باشی بیوك دوه قوشنه کذلك پك باشلو اشکه دینور علی قول شول اشکه دینور که
چکه‌لری وقاشلری یومری وآلنی بیوك اوله یاخود یوزلری یوققه اولانه دینمکله
اضداددن اولور ووربه نسنه‌یه دینور محرف معناسنه (المصنتع) مدحرج وزننده
بودخی وربلنمش نسنه‌یه دینور یقال شیء مصنتع ای محرف (الصندعة) زبرجه
وزننده طاغك برطرفندن بشقه‌جه چقمش انجه وکسکین برونه دینور (الصنع)
صادك ضمیله (والصنیع) صادك فتحیله ایشلمك معناسنه‌در یقال صنع الیه معروفا
صنعا وصنع به صنیعا قبیحا من الباب الثالث اذا فعله شارحك تحقیقنه کوره صنع
کوزل ایشلمکه موضوعدر فعلدن اخص‌در حیوانات وجماداته منتسب اولمز نته‌که
فعل بونك خلافنه‌در انکچون مثالده صنع معروف واحسانه مترتب اولدی وفعل
قبیحه تغییر صورتله صنیع مترتب اولدی وصنع ایش یاپمق وایش دوزمك معناسنه
اولور بونده اکثری فتحله‌در بومعناده عمل ایله مرادفدر فارسیده معنای اولدن کار
و کردار کردن وثانیدن ساختن ایله تعبیر اولنور وبعضا صنیع فعل حسنده
دخی استعمال اولنور انتهی ویقال ما احسن صنع الله وصنیع الله عندك
وصنع تربیة حسنه معناسنه استعمال اولنور یقال صنعت الجاریة علی المجهول
اذا احسن الیها حتی سمنت (الصنع) صادك فتحی و ضمیله ایش یاپمق
وایش دوزمك معناسنه‌در که فارسیده ساختن مرادفیدر یقال صنع الشیء صنعا وصنعا اذا عمله
(الصناعة) کتابه وزننده حرفت صانعه دینور که ایشجیلك وایش ایشلیجیلك تعبیر
اولنور یقال هوماهر فی صناعته ای حرفته (الصنعة) تمره وزننده ایشه دینور
فارسیده پیشه دینور تقول ماصنعتة ای عمله وصنعة الفرس آته کرکی کبی تقیدایدوب

حسن وجهله رعايت وتيماردن عبارتدر يقال اجاد صنعة فرسه وهى حسن القيام
عليه وصنع وصنعه مصدر اولورلر آنه ابوجه باقوب كوزلجه تيمار ورعايت ايلك
معناسنه در يقال فرسه صنعا وصنعة اذا احسن القيام عليه وصنعه بمنده برقريه
آديد (الصنيع) امير وزننده مصدر دركه ذكر اولندى كلك ايشلمك معناسنه
ووصف اولور مصنوع معناسنه كه ابوجه باقيلوب خوشجه تربيه وتيمار اولنمش
پرورده آنه دينور ومجلا ومجرب قلجه واوقه اطلاق اولنور يقال سيف وسهم صنيع
اى صقيل مجرب وصنيع باعث بن حويص الطائى فرسنك اسميدر وطعامه اطلاق اولنور
تقول احضرنا الصنيع اى الطعام ولطف واحسان وكرمه اطلاق اولنور صنيعه دخى
دينور هابله جمعى صنايع كلور تقول اشكر صنيعه وصنيعته اى احسانه وبر آدمك
احسانى وتربيه وتميه سيله يتشوب ميدانه كلمش كسيه اطلاق اولنور تقول هو
صنيعى وصنيعتى اى اصطنعته وربيته وخرجته (التصنيع) حسن تربيه ايلمك
معناسنه در يقال صنعت الجارية اذا احسن اليها حتى سمنت وتقول صنع الجارية
على الامر اى احسن اليها وسمنها باب مزبور تكثيره دال اولوب جاريه قسمنك حسن
تربيه وتميه لرى اشياء كثيره واعمال وفيره يه محتاج اولمغله معناى تكثير فاعل طرفنده
موافق اولمشدر (الاصناع) همزه نك كسريله بودخى آنه كركى كبى باقوب بمنده
وصويىنده حسن اهتمام وتقيد ايلمك معناسنه در تقول اصنع الفرس على الامر
اى احسن اليه وسمنه وبر آدمه اعانت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اصنع الرجل
اذا اعان آخر ونادان وكند ذهن آدم كركى كبى تعلم ايلمك معناسنه در يقال اصنع
الاخرق اذا تعلم واحكم (صنع) صادك ضميله سليم قبيله سى ديارنده برطاغك آديدر
(صنع اليدين) صادك كسريله (وصنع اليدين) فتحتينله (وصنيع اليدين)
امير وزننده (وصناع اليدين) سحاب وزننده صنعتنده حاذق چيره دست استاده
دينور يقال رجل صنع اليدين وصنعهما وصنيعهما وصناعهما اى حاذق فى الصنعة
من قوم (صنعى الايدى (بضم الصاد وبضمتين وبفتحتين وبكسرة واصناع الايدى وحكى
رجال ونسوة صنع شارح ديركه مؤلف جعلرى تشويش ايدوب وبعض اسم جمعى
دخى جمع صورتنده ثبت ايلمشدر (وصنع اللسان) فتحتينله شاعره اطلاق اولنور يقال
رجل صنع اللسان اى شاعر ومطلقا بلا غتلو زباندان آدمه اطلاق اولنور وصنع
لسانه دخى وصف اولور يقال رجل صنع اللسان اى بليغ وصناع اليدين سحاب
وزننده ايكى اليله ايشلمكده اوز وچيره دست اولان پيشه كر خاتونه وصف اولور يقال امرأة
صناع اليدين اى حاذقة ماهرة تعجل باليدين ويقال امرأتان صناعان اليدين ونسوة صنع الايدى
ككتب [الصناع الحمصى) سحاب وزننده بركمسه دركه دعبل بن على ايله
بينلرنده برحكايه واقع اولمشيدى (صنعاء) حمراء وزننده بمنده برشهر عظيم

اسمیدر که کثرت میـاه ووفرت اشجار ده دمشق شـامه شبیهدر و باب دمشقده برقریه اسمیدر بونڭ نسبتنده صنعـانی دینور همزه ایله وشهرمز بورڭ نسبتنده صنعانیدر غیر قیاس اوزره علیقول ایکیسنده دخینونله صنعانی دینور (الصنع) صادڭ کسریله کباب شیشنه دینور سفود معناسنه وسفره وکلیم وسجاده وسـائر ال ایله ایشلنن خصوصا تزکاه وکارکاه وقصناق ایشـلرینه دینور وترزییه دینور خیاط معناسنه علیقول صنعتنده سبکدست اوزوحاذق آدمه دینور یقال هو صنع ای خیـاط اودقیق الیدین وپریانه دینور شـواء معناسنه وثوب وجامه یه دینور وعمامهیه دینـور وصو مصنعه سنه دینور جمعی اصناع کلور یقـال اتخذ اصنا عا ای مصانع وبرموضع آدیدر وا کاصنع قسأ دخی دیرلر (الصنع) صا دڭ فتحیله بروجڭ یاخود برقوش آدیدر (الصونع) جوهر وزننده بودخی صنع معناسنهدر (الصناعة) علامه وزننده (والصناع) سحاب وزننده صوطوتمق ایچون اوکنه ارقوری وضع اولنـان تختهیه دینور که صاوه جق تعبـیر اولنور (المصنعة) مرحله وزننده احباب واخوان ایچون ترتیب اولنان دعوت وضیافته دینور تقول کنا فی مصنعة فلان وهی الدعوة التی یدعی الیها الاخوان بو راده دعوت مدعاة معناسنه در ومصنعه یغمور صوبی برکمڭ ایچون حوض طرزنده یاپلمش صهریجه دینور برکه دخی دیرلر وا کا مصنعه دخی دینور نونڭ ضمیله ومصنع دینور مقعد وزننده جمعی مصانع در یقـال اتخذ مصنعة للماء وهی شبه حوض یجمع فیه ماء المطرو مصانع کویلره وکوشکلره و پلا نقه لره وقله وحصار مقوله سی مبـانی یه اطلاق اولنور (الاصطناع) افتعال وزننده یاران ایچون دعوت وضیافت ترتیب ایلمڭ معناسنهدر یقال اصطنع الرجل اذا اتخذ المصنعة ای الدعوة وصنیعه اتخاذ ایلمڭ معناسنهدر که برکمسهیی پرورش واحسانله آدم ایدوب یتشدرمکدن عبارتدر یقال اصطنع فلان عنده صنیعة اذا اتخذها ای ادبه ورباه وخرجه وبرآدمی سائری میاندن کندی نفسیچون اختیار ایلمڭ معنا سنهدر یقال اصطنع فلانا لنفسه اذا اختاره ومنه قوله تعالی [واصطنعتڭ لنفسی] ای اخترتڭ لخاصة امر استکفیکه فی فرعون وجنوده واصطناع فی سبیل الله انفاق وا طعام ایچون ترتیب طعام ایلمڭ معناسنه در یقال اصطنع الرجل اذا اتخذ طعـاما ینفقه فی سبیل الله وبرآدم کندیسیچون بر نسـنه یاپلمق ضمننده امر ایلمڭ معنا سنه در یقال اصطنع خاتما اذا امر ان یصنع له (التصنع) تفعل وزننده برکمسه تکلفله وضع وطورنی کوزل وظاهرنی مزین کوستورمڭ معنا سنه در یقال تصنع الرجل اذاتکلف حسن السمت والتزین (المصانعة) مفاعله وزننده رشوت ویرمڭ معنا سنه در یقال صانعه اذاراشاه ومدارا ومداهنه ایلمڭ معنا سـنهدر یقال صانعه اذاداراه وداهنه وآت عهده سنده اولان سیر وسرعتڭ مجموعنی بردن کوسترمیوب

برازنی کتم ایدوب برازنی اظهار ایلمك معناسنه در یقال صانع الفرس اذا لم یعط جمیع ما عنده
من السیر وله صون یصانعك ببذل سیره یعنی وسعنده اولان سیر وسرعت مایه سنی
بالکلیه اظهار ایتمیوب همان برمقدارنی اظهار ایتمکله کویا که بذل جمله سرعتنده
مصانعه ایدر (الصاع والصواع) صادك کسری وضمیله (والصوع) نوع وزننده
برکونه اولچك اسمیدر که احکام مسلمین آنك اوزرینه دائر یعنی کیل خصوصنده
معاملهٔ اهل اسلام آنکله متداول ومتعارف اولور وقریٔ قوله تعالی [قالوا نفقد
صواع الملك] باللغات المذکورة وبعضلر عندنده صاع صواعك غیریدر یعنی صاع
ذکر اولنان کیله یه وصواع صوایچه جك مشربه یه دینور کما سیذکر وذکر اولنان
صاع درت مدغله آلور کیله در وهر مد بر رطل وثلث رطل وزن مقداریدر ورطل
مکك ماده سنده مبیندر مؤلفك مدی تفسیری شافعی وحجاز یون اعتبارنه کوره در
صاع بش رطل ایله ثلث رطلدن عبارت اولور اما امام اعظم واهل عراق عندنده
ایکی رطل اولمغله سکز رطلدن عبارت اولور انتهی وداودی دیدیکه صاعك مختلف
اولمیان یعنی معیار موافق عظیم وصغیر اولمیان یعنی میانه ایکی پنچه ایله درت کره
آوچلرنك مستوعب اولدیغی غله در زیرا هر محلده صاع نبوی بولنمز پس اورته جه
آدم ایکی پنچه سنی بردن طولدروب درت دفعه بویلجه آوجلیوب بریره وضع ایلسه
ایشته آنك مقداری نسنه استیعاب ایدن کیله صاع نبوی مقداری اولور مؤلف
دیرکه بونی کندم تجربه ایلدم وصحیح وموافق بولدم وصاع لفظنك جمعی اصوع
کلور افلس وزننده واصؤع کلور واوی همزه یه ابدالله واصواع کلور وصوع
کلور صادك ضمیله وصیعان کلور صادك کسریله علی قول بو صواعك جمعیدر وصاع
الچق واوتوراقلی یره دینور صاعه دخی اطلاق اولنور یقال رأیته فی صاع وصاعة
من الارض وهو مکان مطمئن وچوکانه دینور یقال یلعبون بالصاع والکرة
ای الصولجان وشول موضعه دینورکه سیلنوب سپوریلوب آنده لعب وبازیچه
اولنور اوله ودوه قوشنك یاتدقده کوکسی کلن محله اطلاق اولنور (الصاعة)
بو دخی آلچق اوتوراقلی یره دینور وخاتون یموق چکوب یاخود حلاجلمق ایچون
تهیئه ایلدیکی موضعه دینور (الصواع) صادك حرکات ثلاثیله صاع دیدیکی کیله یه
دینورکه ذکر اولندی وصو ایچه جك جامه ومشربه یه دینور (التصویع)
خاتون یموق چکوب یاخود حلاجلمق ایچون یر تهیئه ایلمك معناسنه در یقال صوعت
المرأة الموضع اذا هیأته وروزکار نباتی صراردوب قورتمق معناسنه در یقال صوعت
الریح النبات اذا هیجته وبر نسنه نك اطرافنی مدور ایدرك اوجنی سیورلتمك
معناسنه در یقال صوع الشیٔ اذا حدد رأسه ودوره من جوانبه وحشاری ارکك
اشك دیشی اشکلرك صاغنه وصولنه کچرك برارایه طوپلمق معناسنه در یقال صوع

الحمار اذا عدل اتنه يمنة ويسرة (الصوع) نوع وزننده برنسنه‌یی صاع ایله اولچمك معناسنه‌در يقال تقول صعت الشئ اصوعه صوعا اذا كلته بالصاع وطاغتمق معناسنه در تقول صعته اذا فرقته وقورقتمق معناسنه در تقول صعته اذا خوفته وافزعته وعسكرك ياخود بر سورینك اطرافندن كلوب طاغنق اولنلرنی دیرنشدروب طوپلامق معناسنه در تقول صعت الاقران وغيرهم اى اتيتهم من نواحيهم وآری بری برینك اردینه دوشوب كتمك معناسنه در يقال صاعت النحل اذا تبع بعضهم بعضا (صوعه) تمره وزننده برمعروف تپه‌نك اسميدر (الصوع) صرد وزننده پارچه پارچه بتمش اوتلقلره دينور (التصوع) تفعل وزننده نبات صراروب قور يمق معناسنه در يقال تصوع النبت اذا هاج وصاچ بری برندن آیریلوب بشقه بشقه بری برینه صارمشمق معناسنه در على قول قيللری وتويلری طاغيلوب يولنمق ودوكلمك معناسنه در يقال تصوع الشعر اذا تشقق وتقبض اوانتشر وتمرط وناس طاغيلوب بری برندن ايراقلشمق معناسنه در يقال تصوع القوم اذا تفرقوا وتباعدوا جميعا (الانصياع) بركسه كير و دونوب سرعتله اكسه‌سنه طوغری كتمك معناسنه‌در يقال انصاع الرجل اذا انفتل راجعا مسرعا (التصيع) تفعل وزننده صو بر يوزنده اوينايوب چالقنمق معناسنه در يقال تصيع الماء اذا اضطرب على الارض واوت صراروب قور يمق معناسنه در يقال تصيع النبت اذا هاج (الصيع) بيع وزننده طاغتمق معناسنه در تقول صعته اصيعه صيعا اذا فرقته وعسكر بری برینه حمله وهجوم ايلمك معناسنه در يقال صاع القوم اذا حمل بعضهم على بعض (الانصياع) انصواع وزننده ومرادفيدر كه واو يه و يائيه‌در يقال انصاع الرجل اذا انفتل راجعا مسرعا

(* فصل الضاد المعجمة *) (الضبع) ضادك فتحى و بانك سكونيله قوله دينور عضد معناسنه على قول لحيله بيله‌جه قولك وسطنه دينور ياخود قولتغه دينور ياخود قولتق ايله قولك بوقريسندن نصفى مابيننه دينور جمعى اضباع كلور وضبع مصدر اولور بركسيه اورمق ايچون قول اوزاتمق معناسنه در يقال ضبعه ضبعا من الباب الثالث اذا مداليه ضبعه وبرنسنه‌دن بركسيه حصه افراز ايلمك معناسنه مستعملدر تقول ضبع القوم الطريق لنا اى جعلوا لنا منه قسما مؤلف بونی تكرار ايلمشدر زيرا خصائصدن دكلدر وجور وظلم ايلمك معناسنه‌در يقال ضبع فلان اذا جار وظلم ودعا ايچون قوللرنی اوزادوب اللرنی سمايه قالدرمق معناسنه در يقال ضبع على فلان اذا مد ضبعيه للدعاء عليه وبرآدمه قلجله اورمق ايچون النی اوزاتمق معناسنه‌در يقال ضبع يده اليه بالسيف اذا مدها به وضبع وضبوع قعود وزننده وضبعان فتحاتله دابه قوللرنی سونديره‌رك يوريمك معناسنه دركه قولاجلق تعبير اولنور

يقال ضبعت الخيل والابل ضبعا وضبوعا وضبعانا اذا مدت اضباعها فى سيرها وطوار سرعتله يوريمك على قول قوللرنى اوبنادەرق يوريمك معناسـنەدر يقال ضبع البعير اذا اسرع اومشى فحرك ضبعيه وآت سكردركن خشـيلدەمق معناسنه در يقال ضبعت الخيل اذا ضبحت ودشمن مصالحه‌يه ميل ايلمك معناسنه در يقال ضبع القوم للصلح اذا مالوا اليه وبرنسنه‌يى حصه حصه بولمك معناسنه در يقال ضبع الشئ اذا اسهموه وضبع آت قسمنه مخصوص بركونه سـكرتمكدن عبارتدركه تقريبـدن يعنى نقلمق كونه آهسته‌جه سكرتمكدن زياده‌جه اولور يقال يجرى الفرس ضبعا اى فوق التقريب وضبع طاشى وطپراغى سـياه اولوب برمقـدارجه طولانى اولان تپه‌يه وبايره دينور وباطل و بيهوده معناسنه مستعملدر يقال ذهب به ضبعا لبعا اى باطلا وضبع برموضع ياخود برتپه اسميـدر وضبع ضادك حركات ثلاثيله برآدمك سمتنه وزير جانبه‌سنه اطلاق اولنور قول معناسندن مأخوذ در يقال هو فى ضبع فلان مثلثة اى فى كنفه وناحيته (المضبعة) مرحله وزننده قولتق آلتنك ايلريسنده يعنى قوله طوغرى اولان اته دينور يقال ضرب مضبعته وهى اللحمة التى تحت الابط من قدم (التضبيع) بودخى طوار قولاجليه‌رق يوريمك معناسنه در يقال ضبعت الخيل والابل اذا مدت اضباعها فى سيرها و بركمسه قورقق اولمق معناسنه در يقال ضبع الرجل اذا جبن وبركمسه اوق وقورشون آتيلجق شئ ايله انان آدمك اراسنه كيروب حائل اولمق معناسنه در يقال ضبع فلانا اذاحال بينه و بين المرمى الذى قصد رميه (الضـابع) شديد الجرى ياخود كثير الجرى اولان آته دينـور ياخود بيونني اكوب بريانى اوزره تك ديزكبن كبى سكردر اولانه دينور ياخود ذكر اولنان ضبع لفظندن مأخوذ دركه تقريبدن زياده اولان سكرتمكدر يقال فرس ضابع اى شديد الجرى اوكثيره او يتبع احدشقيه و يثنى عنقه (الضبعان) تثنيه بنيه‌سيله برموضع آديدر نسـبتنده ضبعانى دينو ر نجرانى كبى و يقال هو من اهل الضبعين كما يقال من اهل البحرين (ضباعه) ثمامه وزنـنـده برطاغك آديدر وضباعه بنت زفر بن الحارث شول قيزدركه پدرينك اسيرى اولان قطامى نام كمسه‌يى قيدا سردن اطلاق وتخلية سـبيل ايلمكله حقنـده تحميل من ايلمك ضمننده ارشاد واشارت ايلمكين پدرى دخى مرقومى آزاد وبوز عدد ناقه عطيه‌سيله دلشاد ايلمشدر بوشبوه‌يه مبنى قطامى مزبوره‌يه خطـابا اشبو * قفى قبل التفرق ياضباعا * فلايك موقف منك الوداعا * بيتنى انشاد ايلمشدر ضباعا كلمه‌سى ضباعه‌دن مرخم والنى اطلاقيه در قفى ودعينا ان عزمت على فرقتنا فلا كان منك الوداع لنا فى موقف سبكنده‌در حاصل معنا سنكله وداعمز سائر احباب وداعى كبى وداع فراق اولمسو ن ديمكدر وبوخلاف مقتضاى ظاهر انواعندن قلبى متضمن دركه موقع مبتداده واقع اولان نكره وموقع

خبرده واقع اولان معرفه اولمشدر وضباعه بنت عامر بن قشیر ضباعة الكبرى دیدكلریدر وضباعه بنت الزبیر بن عبد المطلب وضباعه بنت عامر بن قرط وضباعه بنت عمران بن حصین صحابیه دندر (الضبع) فتحتینله (والضبعة) هایله ناقه قسمی یغور سیق وكوسنیك معناسنه‌در یقال ضبعت الناقة ضبعا وضبعة من الباب الرابع اذا ارادت الفحل (الاضباع) همزه‌نك كسریله (والاستضباع) ضبع معناسنه در یقال اضبعت الناقة واستضبعت بمعنى ضبعت (الضبعة) فرحه وزننده كوسنوك ناقه‌یه دینور جمعی ضباع كلور ضادك كسریله وضباعى كلور حبالى وزننده ومادۀ مزبوره كاهجه نسوانده دخی استعمال اولنور یقال ضبعت المرأة واضبعت فهی ضبعة اى طالبة للرجال (الضبع) ضادك فتحی و بانك ضمیله وسكو نیله صرتلان دیدكلری جانوره دینور یالی قوردده‌خی دینور ولفظ مزبور مؤنثدر جمعی اضبع كلور افلس وزننده وضباع كلور ضادك كسریله وضبع كلور ضمتینله وضبع كلور ضادك ضمی وبانك سكونیله ومضبعه كلور مشیخه وزننده وارككنه ضبعان دینور كسر ایله ودیشیسنه ضبعانه دینور هایله وابن عباد نقلی اوزره ضبعه دخی دینور وضبع اوزره جعلنور ضادك ضمیله على قول مؤنثنده ضبعه دیمز جمعنده ضباعین دینور سرحان وسراحین كبی وضباع وضبعانات دینور ضادلرك كسریله وجانور مذكور قورد شكلنده بر بیجی جانور در صول الی قصه اولمغله اغسق كبی یكدیره رك یورر آنكیچون ضبع عرجاء دخی دیرلر وخواصدندركه الندہ ابوجهل قاونی اولان كمسه دن فرار ایلرو دیشی استصحاب ایدنه كوبك قسمی سس ایلمز وجلدی بطن حامله بند اولنسه اسقاط جنینی مانع وجلدندن كیل دوزوب یاخود كیله‌یه جلدنی قابلیوب حبوباتی آنكله اولچمك فساد مزروعاتی دافع‌در ومراره سنی اكتحال حدت بصرایراثنده مؤثردر وتقول العرب سیل جار الضبع اى یخرجها من وجارها زیرا وفرت سیل ضبع قسمنی ایلرندن ازعاج واخراج ایدر اولمغله یك عظیم سیل صوینه اویلجه تعبیر ایدرلر وبك مظلم كیجه‌یه دلجة الضبع اطلاق ایدرلر زیرا ضبع قسمی دائما نصف لیله‌قدر یاتیوب دوران ایدر وضبع رجل وزننده قوراق وقیتلق سنه‌یه اطلاق اولنور وآجلغه اطلاق اولنور وبرموضع یاخود بربوكسك بایرآدیدر شارح دیركه حسب القاعده مذكر مؤنث اوزره تغلیب اولنور آنجق ایكی ماده‌ده مؤنث مذكر اوزره مغلبدر برى تاریخ ماده سنده‌كه لیالی ایام اوزره تغلیب اولنور وبرى اشبو ضبع ماده سیدركه تخفیفا ضبع ضبعان اوزره تغلیب اولنور پس ضبع مطلق ذكر اولندقده مذكر ومؤنثه شامل اولور انتهى (الضباع) كتاب وزننده قطب شمالی سمتنده بنات نعش دیدكلری صورت كواكبیه‌نك اسفلنده واقع كواكب كثیره‌یه اطلاق اولنور

(بطن الضباع) بر موضع آدیدر (ضبیعه) سفینه وزننده یمامه‌ده بر موضع‌در (ضبیعه) جهینه وزننده بصره‌ده بر محله آدیدر وضبیعة بن ربیعة بن نزار وضبیعة بن اسد بن ربیعة بن ربیعه وضبیعة بن قیس بن ثعلبـه وضبیعة بن عجل بن لجیم رجال معروفه در (المضبوع) صرتلان اکل ایلمش حیوانه‌دینور یقال حمار مضبوع اذا اکلته الضباع (المضبعة) معظمه وزننده شـول ناقه‌یه دینورکه یورکن کوکسی ایلرو چقوب قوللری کیرولنور اوله یقال ناقة مضبعة اذا تقدم صدرهـا و تراجع عضدها (الاضطباع) افتعال وزننده برنسنه‌یی قوللمق و قوله آلمق معناسنه‌در بو مناسبتله عرف شرعده اعمال حجدن عمل معهوده اطلاق اولنمشـدر که احراملو اولان آدم حین طوافده اموزنده اولان فوطه‌یی صول طرفندن ارقه‌دن کتوروب صاغ قولتغی آلتندن آلوب کوکسندن کتوره‌رك صول اموزندن آشوری براقمقدن عبارتدر صـاغ اموزی آچق قالمق حیثیتله قولك بریسی که صـاغ قول اوله‌جقدر آچق قالدیغیچون اطلاق اولندی یقال اضطبع المحرم بردائه فی الطواف و هوان یدخل الرداء من تحت ابطه الایمن و برد طرفه علی یساره و یبدی منکبه الایمن و یغطی الایسر (الضبعان الامدر) قارنی بیوك و یانلری قبا و شـیشکن ارکك صرتلانه دینور بونك موقعی مدرماده سی اولمغله جوهری سهوندن ناشی بوره‌ده ثبت ایلمشدر مترجم دیرکه اصل ماده اولان ضبع مناسبتیله موقعی بو مقام اولمق انسب اولدیغی بدیهیدر (الضوتع) جوهر وزننده (والضتع) ضـادك فتحیله بر بوجك یاخود بر قوشك اسمیدر و بون و احق آدمه دینور علی قول بونده صواب اولان ضوكعه اولمقدر (والضجع) ضادك فتحی وجیمك سکونیله غاسول اسمیدرکه چوغان تعبیر اولنان اوتدر انکله جامه غسل ایدرلر مفردی ضجعه‌در وضجع صنفا یبس دیدکلری نباته شبیه بر نبات اسمیدر لکن بو اغلظ و داللری مربع اولور صـوینی یوغرده صقارلر یوغردی بغایت خوشمزه ایدر و تقویت جـاعده پك مؤثردر (ضجع) عنب وزننده بر موضع آدیدر (الضجع) سجع وزننده (والضجوع) قعود وزننده یان اوزره اوزانوب یاتمق معناسنه در یقال ضجع الرجل ضجعا وضجوعا من الباب الثالث اذا وضع جنبه بالارض وکوکـب غروبه میل ایدوب صـالنمق معناسـنه مستعملدر یقال ضجع النجم اذا مال للغروب (الانضجاع) انفعال وزننده (والاضطجاع) افتعال وزننده‌که تابی طابه مقلوبدر (والاضجاع) ضاد مشـدده ایله که تابی ضاده مقلوب و مدغمدر و عربدن بعضلر الطجع دخی دیرلر تابی طابه وتخفیفا ضادی لامه قلبله بونلرده یان اوزره یاتمق معناسـنه در یقال انضجع الرجل واضطجع واضجع والطجع بمعنی ضجع (المضجع) مقعد وزننده یان اوزره یاتجق یره دینـور بعده مطلقا یاتجق یره استعمال اولندی تقول طاب مضجعك ای موضع ضجعك ومضجع

بر بلده آدیدرکه آنده بنو ابی بکر بن کلاب جماعتنه مخصوص بیاض قوملق تپه‌لر واردرکه انده متمکن اولورلر و اکا مضـاجیع دخی دیرلر (المضطجع) میمك ضمی وطانك فتحیله اضطجاعدن اسم‌مکاندر مضجع معناسنه‌در (الضجوع) صبور وزننده یلك طاو قربه‌یه اطلاق‌اولنورکه حاملنی آغرلغندن بر یانه‌طوغری میل ایتدرر‌اوله و برفرقه اعرابه مخصوص برواسع ساحه‌نك اسمیدر وککیش قوغه‌یه اطلاق اولنور انکله صوچکنی بوزی‌قیو اکدیکیچون یقال‌دلو‌ضجوع ای‌واسعة و زوجنه‌مخالفت‌اوزره اولان‌قاری‌به‌اطلاق‌اولنور خدمتندن یان‌وبروب ودوشکده او بر یانی‌اوزره یاتدیغیچون یقال امرأة ضجوع اذا کانت تخالف زوجها و رأی و تدبیری سست وسبك فکر آدمه اطلاق اولنور غفلت معناسندن مأخوذدرکه تنبل ونوام‌لازمیدر یقال‌رجل ضجوع ای‌الضعیف الرأی ویغمور ایله طپطلو اولمغله آغر آغر حرکت ایدن سحـا به‌ یه اطلاق اولنور یقـال سحابة ضجوع ای‌بطیئة لکثرة مائها ودائما برسمتده یاتکرجه اوتلیـان ناقه‌ به اطلاق اولنور یقـال ناقة ضجوع اذا کـانت ترعی ناحیة وایچر یسندن برطرفه طوغری اوبرلمش وبریانی ایغمش قیوبه اطلاق اولنور یقال بئر ضجوع ای دحول (المنضجوع) بو دخی رأی وفکر ی سست وضعیف آدمه اطلاق اولنور (ضجوع) ضادك ضمیله بنی‌عامردن برجماعتدر (الضجعة) ضادك کسریله تنبلك واوشنکنلك معنا سنه در یقال ماهذه الضجعة ای‌الکسل‌و‌بنای نوع اولور یان‌اوزره یرکرنه یاتمق معناسنه دریقال فلان حسن‌الضجعة ای‌هیئة الاضطجاع (الضجعة) فتحاتله اسم جنسدر(الضجعة)ضربه وزننده یان اوزره‌یاتوب ابو مغه دینور یقال هو فی‌ضجعة ای‌رقدة (الضجعة) غرفه وزننده رأی وتدبیرده اولان سستلکه وکو شکلکه دینور یقال فی رأیه ضجعه ای‌وهن وضعف وضادك فتحیله لغتدر وخسته لکه‌اطلاق اولنور یقال اخذه ضجعة ای‌مرض‌وشول کمسیه‌دینورکه ناس آنی دائمایانی اوزره یاتوررر اوله مراد سخره ومزاح جهتیله خلقك دائمایاتوروب یور الدیغی کمسه اوله جقدر یقال رجل ضجعة اذا کان یضجعه الناس کثیرا وتنبل واو شنکن آدمه اطلاق اولنور ضجعی کبی کما سـیذکر (الضجیع) امیر وزننده برکمســه ایله یان یانه یتان آدمه دینور هر بری آخره ضجیعدر یقـال هو ضجیعك ای‌مضاجعك (الضاجع) بنی‌سلیم حره‌سنك اشاغی طرفنده بردره اسمیدر وضاجع دره‌نك یور غاج برینه دینور جمعی ضواجع در وبون واحق آدمه اطلاق اولنور وغر وبه مائل کـوکبه اطلاق اولنور جمعی ضوا جع در یقـال نجوم ضوا جع ای‌مائلة للمغیب وضواجع‌بضم طاغلره‌اطلاق اولنور وبرموضع آدیدر (المضاجع) مقاعد وزننده مضجعك جمعدر یتاغه دینور بو مناسـبتله یغمور دوشدیکی یرلره مضاجع الغیث اطلاق اولنور یقال باتت الروض‌مضاجع الغیث‌ای‌مساقطه (الضاجع)

و

و الضجعة) غرفه وزننده (والضجعة) همزه وزننده (والضجعية والضجعى)
ضادلرك كسرى وضميله تنبل و اوشنكن آدمه دينوركه يرندن قالقميوب دائما يان
كلوب يتار اوله على قول خانه سنه ملازم اولوب اصلا طشره يه چقمز و بركسه نك
هركز ايشنه يرامز اولانه ياخود اصلا الندن خيروشر كلمز عاجز و جاد كبى يرندن
حركت ايتمز اولان شخصه اطلاق اولنور يقال رجل ضاجع وضجعة وضجعة وضجعية
وضجعى اى كثير الاضطجاع كسلان اولازم للبيت لايكاد يخرج ولاينهض لمكرمة اوعاجز
مقيم (الضاجعة والضجعاء) حمراء وزننده فراوان قيونه وكچى يه اطلاق اولنور
يقال غنم ضاجعة وضجعاء اى كثيرة وضاجعه دره نك يتاغنه اطلاق اولنوركه صويى
آقوب دوكيلجك يرى اوله جقدر مصب الوادى معناسنه و شول طلو قوغه يه
دينوركه قويدن چكوب چقرر ايكن آغرلغندن برطرفه ميل ايدر اوله يقال دلو
ضاجعة اى ممتلئة تميل فى ارتفاعها من البئر لثقلها بونده متعدى معناسى دخى صالحدر
(الضجع) ضادك كسريله ميل و توجه معناسنه در تقول ضجع فلان الى اى ميله
(الاضجع) افضل وزننده بك مائل نسنه يه دينور بومناسبتله اون ديشلرى برطرفه
طوغرى ياتق آدمه اضجع الثنايا اطلاق اولنور يقال رجل اضجع الثنايا اى مائلها
و خانوننه مخالفت اوزره اولان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اضجع اى مخالف
لامرأته (الاضجاع) همزه نك كسريله بركسه يى يانى اوزره ياتورمق معناسنه در
تقول اضجعته اى وضعت جنبه بالارض و بر نسنه يى اشاغى يه طوغرى چكوب اكمك
معناسنه در تقول اضجعت الشئ اذا اخفضته و طلو قابى باش اشاغى ايدوب بوشالتمق
معناسنه در يقال اضجع جوالقه اى كان ممتلئا ففرغه و بين العروضتين اضجاع قافيه
اكفاء ياخود اقواء كبيدر واكفاء قافيهٔ بيت حروفله واقواء رفع وجرايله مختلف
اولمقدن عبارتدر و باب حركه ده اضجاع اماله وخفض كبى حالته اطلاق اولنوركه
كسره ايله اماله يننده برخفيفجه حركه يى ياتورمقدن عبارتدر (الاضطجاع)
افتعال وزننده يان اوزره ياتمق معناسنه در نته كه ذكر اولندى و عرف شرعده
اضطجاع فى السجود قولتقلرنى قوغالتيوب صقبليه رق كوكسنى يره دوشيوب
ياپشدرمقدن عبارتدر و منه كره ابن مسعود الاضطجاع فى السجود وهوان ينضام
و يلصق صدره بالارض (التضجع) تفعل وزننده بر ايشده اوشنكله يرندن
قالقميوب اوتورشمق معناسنه در يقال تضجع فى الامر اذا تقعد و بر يرده اكلنوب طورمق
معناسنه در يقال تضجع السحاب اذا ارب بالمكان (التضجيع) برخصوصده تقصير ايلمك
معناسنه در يقال ضجع فى الامر اذا قصر وكونش غروبه كلوب چاتمق معناسنه در
يقال ضجعت الشمس اذا دنت للمغيب (الضرجع) جعفر وزننده قبلانه دينور نمر
معناسنه (الضرع) فرع وزننده معلومدركه چتال طرنقلو حيوانك و دوه قسمنك

معسنه دینور علی قول قیون و صغر مقولەسنك معسنه مخصوصدر ناقەنك معسنه خلف دینور جمعی ضروع در (الضرعاء) حمراء وزننده (والضریع) امیر وزننده (والضریعة) معسی بیوك اولان حیوان مذكوره واویلسی خانونەده اطلاق اولنور بونك مذكرندن سؤال احاجیدندر یقال شاة وامرأة ضرعاء وضریع وضریعة ای عظیمة الضرع وضرعاء برقریه آدیدر وضریع شبرق دیدكلری اوتەدینور علی قول اول اوتك قوریسنه دینور یاخود بر نباتدر كه تازه سنه شبرق وقو ریسنه ضریع دینور بك خبیث وبدبو اولدیغندن اكا طوار یاقلشمز وضریع خرما اغاجنك تیكننه دینور وتازه عوسج آغاجنه یاخود بولانق ومتعفن صولرده نابت بركونه نباته دینور كه عروق ارضنه واصل اولمیوب همان صوایچره اولور علی قول جهنمده برنسنەدركه صبر دیدكلری دارودن آجی ولاشەدن بدبوی وآتشدن اسی اولور وبرنبات آدیدر كه بغایت منتن وبدرایحه اولور دریاده نابت اولوب طالغه كندیسنی ساحله القا ایدر وهر آغاجك قور یمشنه ضریع دینور وباده یه علی قول قویو اولمیوب طوریجه اولانه دینور یقال شرب الضریع ای الخمر ا ورفیقها وات ابله كمیك ارا سنده اولان زار كبی انجه دریجكه دینور (الضروع) ضادك ضمیله برنوع آق اوزمه دینوركه دانەلری ایری اولور (الضرع) فتحتینله (والضراعة) شجاعه وزننده تواضع وتذلل ومسكنت ایلمك معنا سنه دریقال ضرع الیه ضرعا وضراعة من الباب الرابع والثالث والخامس اذا خضع وذل واستكان عند البعض باب رابعدن وباب ثالثدن تذلل معنا سنه در وباب خامسدن ضعیف وزبون اولمق معنا سنه در باب رابع ایله باب ثالثدن اسم فاعل ضارع وضرع كلور كتف وزننده وضروع كلور صبور وزننده وضرعه كلور فتحاتله وباب خامسدن ضرع كلور كه ضعیف ونحیف آدمه دینور یقال ضرع الرجل وضرع ضرعا من الباب الرابع والثالث اذا خضع وذل فهو ضارع وضرع وضروع وضرعة ویقال ضرع الرجل ضراعة من الباب الخامس اذا ضعف فهو ضرع ككتف وضرع بفتحتین من قوم ضرع بفتحتین ایضا (الضرع) كتف وزننده وصفدر كه ذكر اولندی (الضرع) فتحتینله بودخی وصفدر ضعیف وزبون شخصه دینور وجمعی دخی ضرع دركه مراد اسم جمعدر وشول طایه دینوركه كوچك اولمغله هنوز سكرتمكه مقتدر اولمیه یقال مهر ضرع اذا لم یقو علی العدو وكوچك خیره وجوره چوجغه دینور (الضارع) متذلل كمسیه دینوركه ذكر اولندی ومطلقا كوچك نسنه یه علی قول كوچك خیره چوجغه دینور (الضرع) فرع وزننده سركش یاخود عجمی آتی یواشیدوب رام ایلمك معنا سنه در یقال ضرعه فرسه ضرعا من الباب الثالث

اذا اذله (الضروع) قعود وزننده برتبجی جانور برنسنه‌به کلوب چاتمق معناسنه‌در بقال ضرع السبع من‌الشیء ضروعا اذا ادنا منه وکونش باتمق یاخود باتمغه یقلشمق معناسنه‌در یقال ضرعت الشمس اذا غابت اودنت للمغیب (التضریع) بودخی کونش باتمق یاباتمغه کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال ضرعت الشمس اذا غابت اودنت للمغیب و برنسنه‌به تلکی‌کبی اوغورلین وارەرق یقلشمق معناسنه در یقال ضرع منه اذا تقرب فی‌روغان ومربابی ناتمام طبخ ایلمك معناسنه‌در یقال ضرع الرب اذا طبخه فلم یتم طبخه وچوملکده طعام پشمکه یقلشمق معناسنه‌در یقال ضرعت القدر اذا حان ان تدرك (تضرع) تنصر وزننده برموضع آدیدر (الضرع) ضادك کسریله مثل ونظیر معناسنه‌در یقال ماله ضرع ای مثل وایپك برقاتنه دینور ضروع جمعیدر یقال فسخ ضرع احبل ای قوته (الاضراع) همزه‌نك کسریله برکسه ایچون بذل مال ایلمك معناسنه در یقال اضرع له مالا اذا بذله له وذلیل وحقیر ایلمك معناسنه در یقال اضرع فلانا اذا اذله ومنه المثل * الحمی اضرعتنی للنوم * یعنی حمی بنی اویقوبه محتاج وناچار ایلدی دیمکدر لدی الاحتیاج برکمسیه تذلل والتیام وقتنده ضرب اولنور واضراع طوار طوغرمزدن مقدمجه ممه‌سنه سود کلمك معناسنه در یقال اضرعت الشاة اذا نزل لبنها قبیل النتاج (التضرع) تفعل وزننده بودخی برنسنه‌به نهانیجه واروب یقلشمق معناسنه در یقال تضرع منه اذا تقرب منه فی‌روغان وجان ودلدن تذلل ایله یلوارمق علی قول برحاجت نیاز ایلمك معناسنه‌در یقال تضرع الی‌الله تعالی ای ابتهل وتذلل اوتعرض بطلب الحاجة وکولکه چکیلوب قصالمق معناسنه مستعملدر یقال تضرع الظل اذا قلص (المضارعة) مفاعله وزننده مشابهت معناسنه‌در یقال ضارعه اذاشابهه (تضارع) تانك ورانك ضمیله وتانك ضمی ورانك کسریله وتانك فتحی ورانك ضمیله‌که بوابن‌التیانی تألیفی موعب نام کتابدن منقولدر نجد اولکه‌سنده برطاغك آدیدر ومنه الحدیث [اذا سال تضارع فهو عام خصب] (المستضرع) اسم فاعل بنیه‌سیله ضارع معناسنه‌درکه بالطبع خاضع ومتذلل آدمه دینور (الضعضاع) ثرثاروزننده مطلقا ضعیف وزبون انسان وحیوانه دینور ورأی ورشد وحزمی اولمیان کمسیه دینور ضعضع دخی دینور فدفد وزننده یقال رجل ضعضاع وضعضع ای بلا رأی وحزم (ضعاضع) علابط وزننده برکوچك طاغدرکه یاننده مصنعه طرزنده بربیوك بر واردر انده صو مجتمع اولور (الضع) ضادك فتحی وعینك تشدیدیله عجمی دوه‌یه باش اوکرتمك علی قول باش اوکر دوب تعلیم ایلمك ایچون ضع دیمك معناسنه‌در یقال ضع الناقة والجمل ضعا من‌الباب الاول اذا ادبهما اوهو ان یقول له ضع لیتادب (الضعضعة) زلزله وزننده بنایی یره برابر یقمق معناسنه در یقال

ضعضع البناء اذا هدمه حتى الارض (التضعضع) تزلزل وزننده خضوع وتذلل معناسنه‌در يقال تضعضع له اذا خضع وذل وفقير وبى نوا اولمق معناسنه در يقال تضعضع الرجل اذا افتقر (الضفدع) زبرج وزننده (والضفدع) جعفر وزننده (والضفدع) جندب وزننده (والضفدع) درهم وزننده قوربغه‌يه دينوركه نهرى وبرى اولور نهريسنك زيتون ياغى وطوز ايله مطبوخ اولان لحمى ضماد حشراتك لسع ايلديكى اعضادن سمى جاذبدر و بريسنك ياغى طلا بلا الم قلع اسنانده غريب الاثردر مفردى ضفدعه‌در جمعى ضفادع كلور وضفادى كلور عينى بابه ابدالله نته‌كه ثعالب وارانب كلمه‌لرنده ثعالى وارانى دخى دينور وعربلر نقت ضفادع بطنه ديرلر قارنى آجقدى ديمكدن كنايه ايدرلر (الضفدعة) دحرجه وزننده قوربغه‌لر پيدا اولمق معناسنه در يقال ضفدع الماء اذا صارت فيه الضفادع (الضفدع) زبرج وزننده كه قوربغه‌يه دينور وشول كميكه دينوركه آت قسمنك طرنغى ايچره حادث اولور بغا تعبير ايتدكلريدركه يوريمكدن منع ايدر يقال حدث فى حافر الفرس ضفدع وهو عظم فى جوف (الضفع) نفع وزننده يستهملك معناسنه در يقال ضفع الرجل ضفعا من الباب الثالث اذا جعس وضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال ضفع الحمار اذا حبق وضفع فيل ديدكلرى جانورك ترسنه دينور (الضفعانة) ريحانه وزننده سعدان ديدكلرى تيكنلو اوتك يمشنه دينوركه آغرشق كبى مدور اولور نبات مزبور صراروب قوريمغه بشلدقده يمشلرى مستلقيا طاغيلوب تيكنندن منكسر اولوب اوزرينه بصان كمسه‌نك اياغنه طوقنديغى وقتده معلوم اولور (الضوكعة) دحرجه وزننده يوريمكدن يوريلوب درمانده اولمق معناسنه‌در يقال ضوكع فى مشيه اذا اعيى وضوكعه اسم اولور ششمان ونادان وثقيل وتنبل وضعيف الرأى آدمه دينور يقال رجل ضوكعة اى الكثير اللحم الاحمق الثقيل الوانى الضعيف الرأى وشول خاتونه دينوركه يوريمكدن يورلمغله ايكى طرفه تمايل ايدر اوله (التضوكع) تدحرج وزننده اياق چبلاق كزمكدن ناشى يوريمكدن آغرلشوب قالمق معناسنه در يقال تضوكع من الحفا اذا ثقل (الضلع) عنب وزننده (والضلع) جذع وزننده ايكو كميكنه دينوركه قبورغه تعبير اولنور فارسيده پهلو دينور ولفظ مزبور مؤنثدر جمعى اضلع در افلس وزننده وضلوع‌در ضادك ضميله واضلاع‌در وتقول العرب هم كذا على ضلع اى جائرة يعنى فلان طائفه بالجمله همدست اتفاق اوله‌رق بكا جور وغدر وخصومت اوزره بايدارلر در نته‌كه الب واحد وصدع واحد ويد على دخى بومقامده مستعملدر وضلع عنب وزننده يالكزجه اولان كوچك طاغه على قول الحق وانجه‌رك اولان كوچك طاغه اطلاق اولنور ومنه الحديث * [انه عليه السلام لما نظر الى المشركين

يوم

يوم بدر قال كانكم يا اعداء الله بهذه الضلع الحمراء مقتلين] يعنى بدر غزاسنه
تشريفلرنده عسكر كفاره نظر ايدوب اى حقك دشمنلرى همان سزلر اشبو قرمزى
طاغجغزده اشنع وجهله مقتول اوله جقسز قال الشارح وفى النهاية كانى اراهم
مقتلين وضلع طائفده برموضع آديدر وقبورغه طرزنده يصيجه واكريجه تخته
پاره سنه اطلاق اولنور وقاون وقاربوز دليمنه اطلاق اولنور تقول اكلت ضلعا
من البطيخ اى خرة منه (الضلوع) صبور وزننده بوكرى يره ياخود قاره طاشلق
يوللرينه دينور كه اكرى بوكرى اولور يقال سلك الضلوع وهى ما انحنى من الارض
اوالطريق من الحزة (يوم الضلعين) تثنيه بنيه سيله ايام عربدن بريوم معروفدر (ضلع
بنى اشيصبان وضلع القتلى) وضلع بنى مالك وضلع الرجام راى مفتوحه وجيمله برموضع
آديدر (ضلع الخلف) خانك فتحيله دوه قسمنك اكسه قبورغه سنه باصيلور
بركونه تمغا اسميدر (الضلعة) عنبه وزننده برنوع بالق اسميدركى كوچك ويشل
وككلرى قصه اولور (الضلع) ضادك فتحى ولامك سكونيله برنسنه برطرفه
وربليوب اكيلمك معناسنه در يقال ضلع الشئ ضلعا من الباب الثالث اذا مال وجنف
وبرآدمه جور وستم قلمق معناسنه در يقال ضلع عليه اذا جار وبركمسه نك ايكو
قبورغه سنه اورمق معناسنه در يقال ضلع فلانا اذا ضربه فى ضلعه وميل ومحبت
وهوا معناسنه مستعملدر يقال ضلعك معه اى ميلك وهواك ومنه المثل * لاتنتقش
الضوكة بالضوكة فان ضلعها معها * يعنى تيكنى تيكنله چقرمق سوداسنه دوشمه كه برى
برينه ميل ومحبتى دركار در مثلا زيد عمرو ايله مخاصمه ايدرايكن زيد كندى
هوادارى اولان بكرى حكم كونه ميانه لرينه توسيط ايلمك صددنده اولدقده
ايراد اولنور مراد خصمكه معين اوله جق كسه دن استعانت ايلمه ديمكدر كذلك
سفهاء وحرامزاده لرى اولمقوله نك دفع وتأديبنه تعيين ايلمكدن منع معرضنده
ضرب اولنور بعضلر ديديلركه اشبو ميل معناسنه اولان ضلع ماده سنده قياس
اولان باب رابعدن فرح وزننده اولمقدر لكن تخفيفا لامى اسكان اولندى زيرا
ضلع فلان ضلعا ديرلر فرح فرحا وزننده وضلع منع وزننده برنسنه صكره دن
اكرلمك معناسنه در يقال ضلع الشئ اذا اعوج وطعامله قارن طپطلو اولمق ياخود
قبورغه لر ارالغنه دك صوايله طولمق وجهيله ايجوب قانمق معناسنه در يقال ضلع
الرجل اذا امتلاء شبعا اوريا حتى بلغ الماء اضلاعه (الضلع) فتحتينله برنسنه
اكريلنمك معناسنه در يقال ضلع السيف ضلعا من الباب الرابع اذا اعوج
وبرنسنه خلقى يعنى عن اصل اكرى اولمق معناسنه يقال ضلع الشئ اذا كان اعوج
واكريلك معناسنه اسم اولور سكون لامله ده جائزدر ومنه تقول لاقيمن ضلعك
بالوجهين وبعضلر ديديلركه ضلع دوه قسمنك اياغنه مخصوصدركه سائر دابه نك غمزى

مثابه سنده دریکه ملك تعبیر اولنان اغسمق اوله‌جقدر یقال ضلع البعیر ضلعا وهو
فیه بمنزلة الغمز فی الدواب وان لم یکن خلقة یقال ضلع البعیر ضلعا من الباب الثالث
وضلع فتحتیله زور وقوت معنا سنه‌در یقال له ضلع ای قوة وآغر نسنه‌یی یوکلنوب
کوترمکه دینور وضلع الدین بورجلونك ثقلیدر که بورجلونك قامتنی یای کبی منحنی
ایدر یقال اخذه ضلع الدین ای ثقله حتی یمیل صاحبه عن الاستواء (الضلع) کتف
وزننده خلقة یعنی قوروبی اکری اولان شیئه دینور مثلا ایاغی خلق اکریجه
اولوب یکه‌رك یوریین دوه‌یه ضلع اطلاق اولنور وبو باب رابعدن وصفدر (الضالع)
باب ثالثدن اسم فاعلدر صکره‌دن اولان اکری نسنه‌یه دینور (الضلاعة) سماحه
وزننده برآدمك یاحیوانك قبورغه لری متین ومحکم اولوب کندیسی کوجلو قوتلو
اولمق معنا سنه دریقال ضلع الرجل والفرس ضلاعة من الباب الخامس اذا کان قویا شدید
الاضلاع (الضلیع) امیر وزننده معنای مزبوردن وصفدر جمعی ضلع درضادك ضمیله وسکیرلری
چوق قبورغه لری قالین بنیه‌سی تام قوی آته دینور یقال فرس ضلیع ای تام الخلق غلیظ الالواح
کثیر العصب وغلیظ الفم آغزی بیوك یاخود آوردلری ککیش یاخود دیشلری
بیوك ومنتظم آدمه دینور یقال رجل ضلیع الفم ای عظیمه اوواسعه اوعظیم الاسنان
متراصفها عند العرب وسعت فم ممدوح وصغری مذموم در وضلیع مضلوعه معناسنه در
کما سیذکر (الاضلع) شدید وغلیظ اولان علی قول دیشلری قبورغه اوجلری کبی
هپ اکریجه اولان آدمه دینور جمعی ضلع درضادك ضمیله یقال رجل اضلع ای شدید
غلیظ اوسنه شبیهة بالضلع (الضولع) جوهر وزننده هوا وهوسه مائل آدمه دینور
یقال رجل ضولع ای مائل بالهوی (المضلوعة) شول یایه دینور که اغاجنده جابجا
اکریلك وطوغریلق اولمغله سائر یایلری بغرینه مائل اوله ضلیع دخی دیرلر (المضولعة)
مجوهره وزننده مضلوعه معناسنه‌در (الاضلاع) همزه نك کسریله برنسنه یی
برطرفه اکمك معنا سنه‌در یقال اضلعه اذا اماله (المضلع) محسن وزننده آغر یوکه
اطلاق اولنور یقال حمل مضلع ای مثقل وبرنسنه یه کوچی یتن کوجلو قوتلو آدمه
دینور یقال هو مضلع لهذا الامر ای قوی علیه وقبورغه لری آغر یوکه متحمل
اولمیان دابه‌یه دینور که بناسی ازاله ایجوندر یقال دابة مضلع ای لاتقوی اضلاعها
علی الحمل (المضطلع) اضطلاعدن که افتعال وزننده در اسم فاعلدر بو دخی
برنسنه‌یه کوچی یتن کوجلو قوتلو انسانه دینور یقال هو مضطلع لهذا الامر
ای قوی علیه (التضلیع) حائك الاجه قماشك نقشنی قبورغه هیئتنده قیلمق
معناسنه یقال ضلع الثوب اذا جعل وشیه علی هیئة الاضلاع (المضلع) معظم
وزننده یعنی یری منسوج وبعض یری متروك اولان ثوبه دینور که ارالق ارالق
قبورغه طرزنده اولنور یقال ثوب مضلع اذا کان قد نسج بعضه وترك بعضه ویول یول

ایپکله چتاره طرزنده نسج اولنمش ثوبه اطلاق اولنور یقال ثوب مضلع ای مسیر مخطط (التضلع) تفعل وزننده طعامله قارن طیطلو اولمق یاخود قبورغه ارالغنه وارنجه قدر صوبی ایچوب طولمق معناسنه در یقال تضلع الرجل اذا امتلاء شبعا اوریا حتی بلغ الماء ضلاعه (ضلفع) جعفر وزننده برموضع آدیدر وفرجی واسع قاری یه دینور ضلفعه دخی دینور هایله (الضلفعة) دحرجه وزننده تراش ایلمك معناسنه در یقال ضلفع رأسه اذا حلقه (الضوع) نوع وزننده برنسنه یی اوینا دوب مضطرب وبیقرار ایلمك معناسنه در یقال ضاعه یضوعه ضوعا اذا حرکه واقلقه وقورقوتمق وقورقوویرمك معناسنه یقال ضاعه اذافزعه وبرکمسه یی زحمت ومشقته اوغراتمق معناسنه در یقال ضاعه اذا شاقه وسیر وسفر دابه یی آرقلتمق معناسنه در یقال ضاع السفر الدابة اذا هزلها وقوش یاوریسنی اغزیله بسلمك معناسنه در یقال ضاع الطائر فرخه اذازقه ورایحه لو نسنه تحریك اولنمغله رایحه سی اطرافه یایلمق معناسنه در یقال ضاع المسك اذا تحرك فانتشرت رایحته وکذلك الشیء المنتن وروزکار اغاجك دالنی برطرفه اکمك معناسنه در یقال ضاعت الریح الغصن اذامیلته وچوجق اغلمقدن اوغمق معناسنه در یقال ضاع الصبی اذا تضور من البکاء (التضوع) تفعل وزننده بودخی رایحه لو نسنه تحریك اولنمغله رایحه سی اطرافه یایلمق معناسنه در یقال تضوع المسك اذاتحرك فانتشرت رایحته وچوجق اغلامقدن اوغمق معناسنه در یقال تضرع الصبی اذا تضور من البکاء وقوش یاوریسی انانك آغزندن یم آلمق ایچون قنادلرنی یایارق اناسنه طوغری وارمق معناسنه در یقال تضوع الفرخ اذا بسط جناحیه الی امه لتزقه (الضوع) صرد وزننده وعنب وزننده کیجه قوشلرندن برقوش اسمیدر بعضلر چاغرغان نوعی قوشیدر دیدیلر کروان کبی وبعضلر بایقوشك ارککنه دینور وبعضلر قرغه یه شبیه برسیاه وخوشلحم برقوشدر دیدیلر جمعی اضواع وضیعان کلور ضادك کسریله و برهان قاطعده بوا سحق قوشی ایله مبین در (الضواع) غراب وزننده ضوع دیدکلری مذکور قوشك آوازینه دینور (الضواع) شداد زننده تلکی یه دینور ثعلب معناسنه صیادی اویناتدیغیچون (الضوایع) آریق ومهزول دوه لره دینور یقال ابل ضوایع ای ضوامر (الانضیاع) انفعال وزننده که اصلی واودر چوجق اغلمقدن اوغمق علی قول قوش یاوریسی انا سنك اغزندن یم آلمق ایچون قنادلرینی اوینادوب یایه رق اناسنه طوغری وارمق معناسنه در یقال انضاع الصبی اوالفرخ اذا تضورا وبسط جناحیه الی امه لتزقه (الضیع) بیع وزننده وضادك کسریله جائزدر (والضیعة) ضادك فتحیله (والضیاع) سماع وزننده تلف وهلاك اولمق معناسنه در یقال ضاع الشیء یضیع ضیعا وضیعة وضیاعا اذاهلك وبرنسنه متروك ومهمل قالمق معناسنه

مستعملدركه ضايع مثابه سنده اولور يقال ضاع الشئ اذا صار مهملا (الضياع) سحاب وزننده كشينك عيالنه اطلاق اولنور على قول عيال معناسنه اولان ضيع در ركع وزننده وضياع بركونه طيب اسميدر ومهمل ومتروك اولان شيئه اطلاق اولنور كاسيذكر (الضياع) ضادك كسريله ضايع لفظنك جمعيدركه يتكه دينور (الضيع) عنب وزننده (والضيع والضيعة) ضادلرك كسريله بونلرده ارانميوب متروك ومهمل قالمش نسنه يه دينور يقال مات فلان ضياعا كسحاب وضيعا وضيعا وضيعة اى غير مفتقد (الضيعة) تمره وزننده غله ومحصولى اولان تارلايه وچفتلك مقوله سى ملك وعقاره دينور تفقد اولنمزسه ضايع اولور مصغرى ضييعه در بابله ضويعه ديمك جائز دكلدر جمعى ضيع كلور عنب وزننده وضياع كلور رجال وزننده وضيعات كلور فتحاتله يقال له ضيعة كثيرة اى عقار وارض مغلة مؤلفك والارض المغلة قولى العقار لفظنى عطف تفسير در زيرا عقار اعمدر كرچه بعض اهل تحقيق عقارى عرصهٔ مبنيه وضيعه يى عرصه ايله بيان ايلديلر وضيعه برآدمك حرفت وصنا عتنه اطلاق اولنوركه عمارست ايلمزسه ضايع اولور تقول ماضيعتك اى حرفتك وصناعتك وكار وتجارته دينور تقول قم لى ضيعتك اى تجارتك (المضيعة) معيشه وزننده ومهلكه وزننده ضيع وضياع معناسنه در يقال هو بدار مضيعة ومضيعة اى ضياع شارح دركه مضيعه ومضيعه اسم مكان ومصدر ميمى اولورلر مثال مزبور ايكيسنده ده صالحدر صفت اعتبار اولنورسه اسم مكان ومضاف اعتبار اولنورسه مصدردر (المضياع) مصباح وزننده مالى چوق تلف وضايع ايدن كسيه دينور يقال رجل مضياع للمال اى مضيع له (الاضاعة) همزه نك كسريله برآدم چفتلك وتارلا مقوله سى پك چوق عقار واملاك صاحبى اولمق معنا سنه يقال اضاع الرجل اذا فشت ضياعه وكثرت وبرنسنه يى حفظنده قصور واهمال ايلمكله تلف وضايع قلمق معناسنه در يقال اضاع الشئ اذا اهمله واهلكه (التضييع) بودخى تلف وضايع قلمق معنا سنه در يقال ضيعه بمعنى اضاعه ومنه المثل * الصيف ضيعت اللبن * خطاب مؤنثه اولمغله تايى مكسور در هرنقدر مذكر وجمعه ده خطاب اولنورسه زيرا امثال وضعندن تغيير اولنمز اصلى بودركه برثروت وسامان صاحبى آدم ياشلوجه اولمغله زوجه سنك كبرهٔ شهوتنى كركى كبي اطفايه مقتدر اولمديغندن امتزاج اوليوب بالاخره مباينت واقع اولدقدنصكره آرزوسى اوزره بركنج وتوانا اره واروب لكن زوج ثانى پك فقير وبينوا اولمغله تعيش خصوصنده ضرورت واضطرابه كرفتار اولدى بركون برمقدارجه تغدى ايده جك سود آرزوسنده اولوب بروجهله تداركى ممكن اولما مغله لاجل الطلب زوج اولنه آدم ارسال واستعطا ايلدكده مزبور بوكلام مرقومى ايراد ايلدى بعضلر عندنده اسود بن هرمز نام كسه بنى شن جاعتندن عنود نام زوجه سنى

بد خویلغندن نفرت واستکراه سببیله تطلیق ایدوب کندی قومندن بر دلبر خاتون تزوج ایلدی بینلرنده معاشرت اولمامغله مفارقت ایدوب بنه اولکی خاتونی اخلاقه عارفه‌در دیو تزوج ایچون طرفنه آدم ارسال ایلدکده مزبوره اشبو قطعه ایله ادای جواب ایلدی * اترکتنی حتی اذا * علقت ابیض کالشطن * انشأت تطلب وصلنا * فی الصیف ضیعت اللبن * بو روایته کوره تاء مفتوح اولور علقت لفظی تعلیقدن مجهول مخاطبدر وشطن حبل طویله دینور مثل مزبور مرادنی یدنده ایکن فوت ایدوب صکره تحصیلی قیدینه دوشن کمسه حقنده ایراد اولنور (التضییع) تفعل وزننده رایحه اطرافه یایلمق معناسنه‌در یقال تضیع المسك اذا فاح (الضایع) القابدندر عثمان بن بلج الضایع محدثیندندر وابن الضایع نحاة عربدندر

(* فصل الطاء المهملة *) (الطبع) نبع وزننده (والطبیعة) سفینه وزننده (والطباع) کتاب وزننده انسانك مجبول ومفطور اولدیغی سجیه‌یه دینور که سرشت وخلیقه سیدر یقال هو کریم الطبع والطبیعة والطباع ای السجیة التی جبل علیها الانسان وبونلر اصلده مصدرلردر وبعضلر طباعی فرق ایلدیلر یعنی طبع وطبیعه معنای مذکوره اولوب وطباع مطعم ومشرب وشدت ورخاء و بخل وسخا مثللو من حیث العادة اومن حیث الخلقة زائل اولمیوب ثابت ومستقر اولان خوی وخلقه دینور ایکیسنه کوره‌ده ختم معناسندن مأخوذدر مؤلفك بصائرده بیاننه کوره طبع برنسنه‌یی برصورتله تصویر ایلمك معناسنه موضوعدر طبع دراهم وطبع سکه کبی پس ختمدن اعم ونقشدن اخص اولور بعده انسانك سجیهٔ مجبوله سنه اطلاق اولندی که نفس انسانینك من حیث الخلقة اومن حیث العاده صورة مایله نقشندن یعنی متنقش اولدیغی سرشت وخلیقه سندن عبارتدر لکن من جهة الخلقه‌ده اغلبدر وطبیعة النار وطبیعة الدواء دیدکلری ملابسهٔ مذکوره ایله حق تعالی نك آنلره ایداعله متکیف اولدقلری مزاجدن عبارتدر (الطابع) صاحب وزننده بودخی طبیعه معناسنه‌در یقال له طابع حسن ای طبیعة بو مبالغة اطلاق اولنمشدر (الطبع) نبع وزننده برنسنه‌یی مهرلمك معناسنه در یقال طبع علیه طبعا من الباب الثالث اذا ختم وقلیج و بچاق نامولوسی ایشلمك معناسنه در که یمورطه‌یی نامولو چکمکدن عبارتدر یقال طبع السیف اذا عمله ای صاغه واقچه والتون مقوله‌سنی ایشلمك معناسنه‌در که اقچه کسوب سکه‌لمکدن عبارتدر یقال طبع الدرهم اذا عمله ای نقشه وسکه وچاموردن دستی وکوپ وچناق وچوملك مقوله سی یاپمق معناسنه‌در یقال طبع الجرة من الطین اذا عملها وقابی صوایله طولدمق معناسنه مستعملدر یقال طبع الدلو اذا ملاها وبرکمسه نك اکسه سنه شمار برلشدرمك معناسنه مستعملدر یقال طبع قفاه اذا مکن البدمنها ضربا وطبع برنسنه نك مثال وصیغه سنه واورنکنه اطلاق

اولنور مفعول معناسنه‌در تقول اضربه علی طبع هذا ای علی مثاله وصیغته وختم معناسنه‌در که
مراد باصلمش مهرك نقش و صورتیدر تقول للحکاك اعمل لی خاتمـا علی هذا الطبع
ای الختم و بر خوی و خلیقه اوزره مجبول اولمق معناسنه‌در یقال طبع الرجل علی
الشیء علی المجهول ای جبل علیه (التطبیع) بر نسـنه‌یی کرکی کبی طولدرمق
معناسنه‌در یقال طبع الدلو اذا ملاها و بر نسنه‌یی مردار و ملوث ایلمك معناسنه‌در
یقال طبع الاناء اذا نجسه (الطبع) طانك کسریله صویی چکلمش کول یرینه دینور
و اولجك و قربه طلوسی نسنه‌یه دینور یقال اعطاه طبع الکیل ای ملاءه و بر نهر
مخصوصك آدیدر و مطلقا نهره دینور و تیور و آینه مقوله سـنك پاسنه دینور
صدأ معناسـنه وکیره و وسخه دینور بونده فتحتینله‌ده جائزدر جمعی اطباع کلور
و عند البعض فتحتینله تیور مثللو نسنه‌لرك پاسندن ناشی اولان چوق کیر و وسخه
دینورکه بر یره سورنمکله حادث اولور (الطبع) فتحتینله کیرلنمك معناسـنه در
یقال طبع فلان طبعا من الباب الرابع اذا دنس و معیوب اولمق معناسنه‌در یقال طبع
فلان اذا شین وعیب ویقال فلان یطبع علی المجهول اذا لم یکن له نفاذ فی مکارم الامور
کما یطبع السیف اذا کثر الصداء علیه (الطابع) بانك فتحی وکسریله زکوة ساغه‌لرنی
نشان ایچون تمغالیه‌جق داغلغی‌یه دینور بانك فتحنه کوره ما یطبع به معناسنه اولور
خاتم کبی (الطبعان) طانك ضمیله مهر مومنه دینور فی الاصـل چاموردن ابدی
یقال هذا طبعان الامیر ای طینه الذی یختم به (الطباع) شداد وزننده قلچ یپانه
دینور (الطباعة) کتابه وزننده قلچ یاپجیلق حرفتنه دینور یقـال هو طباع ای
سـیاف وحرفته الطباعة حالا آسـتانهٔ سعادتده بصمه‌خانه‌ده طبع کتاب وطباعه
بو ماده‌دن مأخوذدر (الطبع) کتف وزننده آنحق و لئیم وآلوده و ناپاك اولوب
عیب و نقیصه جهتیله بر کسـه‌دن عار و حیا ایتمز اولان شخصه دینور یقال هو
طبع طمع ای دنیء الخلق لئیمه دنس لایستحی من سـوءة (الطبوع) تنور وزننده
بر زهرناك بوجك آدیدر علی قول طوارلره یاپشـان کنه جنسندندرکه اصردیغی
یك دردناك ایدر ترکیـده صقرغه دیدکلریدر (الطبیع) سـکیت وزننده خرما
چچکنك اوزینه دینور (المطبعة) معظمه وزننده شول ناقه‌یه دینورکه کبه اولوب
وضع حملی متقرب اولمغله آغرلشمش اوله یقال ناقة مطبعة ای مثقلة بالحمل (التطبع)
تفعل وزننده طبیعتلنمك معناسـنه‌در یقـال تطبع بطباعه اذا تخلق باخلاقه و قاب
کرکی کبی طولمق معناسنه‌در یقال تطبع الاناء اذا امتلاء (الطرسعة) دحرجه وزننده
بر قورقودن ناشی یك سرعتله سکردوب قاچق معناسنه‌در یقال طرسع الرجل اذا
عدا عدوا شدیدا من الفزع (الطزع) زای معجمه ایله کتف وزننده (والطزیع)
امیر وزننده دیوث و بی غیرت کسـیه دینور یقال رجل طزع وطزیع ای لا غیرة له

واصلا ایشه یرامیوب خیر ونفعدن عاری شخصه دینور (الطزع) فتحتینله طسع لفظنده لغتدرکه جماع ایلمك معناسنه در یقال طزع جاریته طزعا من الباب الرابع اذا نكحها (الطزع) منع وزننده بو دخی طسع لفظنده لغتدر یقال طزع المرأة طزعا من الباب الثالث اذا نكحها و سپاهی جنکه اشمیوب برنده مکث ایلمك معناسنه در یقال طزع الجندی اذا قعد ولم یغز (الطسع) طانك فتحی و سینك سکونیله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال طسع جاریته طسعا من الباب الثالث اذا نكحها و سیر و سیاحت ایتمك معناسنه‌در یقال طسع فی البلاد اذا ذهب (الطیسع) صیقل وزننده موضع واسعه دینور یقال موضع طیسع ای واسع و حریص وطمعکاره دینور یقال رحل طیسع ای حریص (الطسع) فتحتینله برکمسه ناموس و غیرتسز اولمق و بی‌خیر و منفعت اولمق معناسنه‌در یقال طسع الرجل طسعا من الباب الرابع بمعنی طزع (الطسع) کتف وزننده (والطسیع) امیر وزننده وصفلردر (المطسع) منبر وزننده اوز و استاد قولاغوزه دینور یقال هاد مطسع ای حاذق (الطع) طانك فتحی و عینك تشدیدیله دل ایله یلامق معناسنه‌در یقال طعه طعا من الباب الاول اذا لحسه (الطعطع) فدفد وزننده اطرافندن چقور اولوب دوز و اوتوراقلی اولان یره دینور (الطعطعة) زلزله وزننده نسنه اکل ایدرکن دلیله طماغی دوکدکده ظهور ایدن جاقردیدن حکایه‌در تقول ماهذه الطعطعة وهی حكایة صوت اللاطع (الطلوع) قعود وزننده (والمطلع) مقعد وزننده (والمطلع) منزل وزننده یلدز وکونش ظهور ایلمك معناسنه‌درکه طوغمق تعبیر اولنور یقال طلع الکواکب والشمس طلوعا ومطلعا ومطلعا من الباب الاول اذا ظهر وطلوع برنسنه‌یه واقف اولوب بیلمك معناسنه مستعملدر کویا که اول نسنه‌یه مستعلی اولمغله ضبط ایلمش اولور یقال طلع علی الامر طلوعا اذا علمه و ناکهانی چیقه کلمك معناسنه مستعملدر تقول طلع فلان علینا طلوعا من الباب الاول والثالث ای اتانا یعنی هجم و فاجأ وعن ایله غائب اولمق معناسنه مستعمل اولور که ضد اولور یقال طلع عنهم اذا غاب لکن ضدیتی منظورفیه‌در و چوجغك دیشلری یاروب اوجلری بلورمك معناسنه مستعملدر یقال طلعت سن الصبی اذا بدت شباتها و بر یره یتشمك معناسنه مستعملدر یقال طلع ارضهم اذا بلغها و خرمانك طمورجغی چقوب کورنمك معناسنه مستعملدر یقال طلع النخل اذا خرج طلعه و برکمسه کندی دیارینه قصد و عزیمت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال طلع بلاده اذا قصدها و یوکسك محله چقمق معناسنه مستعملدر یقال طلع الجبل وطلع طلوعا من الباب الاول والرابع اذا علاه (المطلع) مقعد وزننده (والمطلع) منزل وزننده مصدرلردر نته که ذکر اولندی واسم مکان اولورلر موضع طلوع معناسنه صیغهٔ ثانیه غیرقیاس اوزره در (الاطلاع) همزه‌نك

كسريله بو دخی کونش و سائر کوکب طوغمق معناسنه‌در يقال اطلع الكوكب والشمس اذا ظهر و خرمانك طلعی ظاهر اولمق معناسنه‌در يقال اطلع النخل اذا خرج طلعه و برکسه‌یی بر سربره واقف و آگاه قلمق معناسنه‌در يقال اطلعته طلع امری بكسر الطاء اذا اثبته سرّنك و قوصمق معناسنه مستعملدر يقال اطلع الرجل اذا قاء و برکسیه نعمت واحسان یتشدرمك معناسنه مستعملدر يقال اطلع اليه معروفا اذا اسدی و اوق اتانك اوقی نشان اوزرندن کچوب کتمك معناسنه مستعملدر يقال اطلع الرامی اذا جاز سهمه من فوق الغرض و ایودرمك معناسنه‌در يقال اطلعه اذا اعجله و بر آدمه رازنی آچوب اظهار ایلمك معناسنه‌در يقال اطلعه على سره اذا اظهره (الاطلاع) همزه‌نك و تای مشدده‌نك کسریله که فی الاصل افتعالدر بر نسنه‌یه واقف اولوب بیلمك معناسنه‌در يقال اطلع الامر اذا علمه و آنسزین چقه کلمك معناسنه‌در تقول اطلع فلان علينا ای اتانا فجأة شارحك بیانه کوره بونده افعال بابندن دخی وارددر و بر نسنه‌نك ایچ یوزینه آگاه و خبیر اولمق معناسنه‌در يقال اطلع على باطنه ای ظهر يعنی عنده و بر یره یتشمك معناسنه‌در يقال اطلع هذه الارض اذا بلغها (التطلع) تفعل وزننده بر شیئه تکلفله واقف اولمق معناسنه‌در يقال تطلعه اذا علمه و بر نسنه‌یه منتظر اولوب کوزتمك معناسنه در يقال تطلع الى وروده اذا استشرف و صالنی صالنی یوریمك معناسنه‌در يقال تطلع فی مشيه اذا زاف و اولچك طولمق معناسنه‌در يقال تطلع المكيال اذا امتلأ و بر آدمك کلامنك نقیصه‌سنی اراشدروب حرفکیرلکله دخل و اعتراض ایلمك معناسنه‌در يقولون عافى الله رجلا لم يتطلع فی فمك ای لم يتعقب كلامك (التطليع) بو دخی خرما اغاجی طمورجقلنمق معناسنه‌در يقال طلع النخل اذا خرج طلعه و اولچکی طولدرمق معناسنه در يقال طلع الكيل اذا ملأه (الطلعة) قلعه وزننده رؤیت معناسنه‌در اسم مصدر درکه بوندن دیدار ایله تعبیر اولنور على قول یوزه و چهره‌یه اطلاق اولنور يقال حيا الله طلعته ای رؤيته او وجهه (الطالع) نشانك آرقه‌سنه دوشن اوقه‌دینور يقال سهم طالع اذا وقع وراء الهدف و یکی آیه اطلاق اولنور يقال طلع الطالع ای الهلال (الطلاع) شداد وزننده مبالغهٔ فاعلدر ومنه رجل طلاع الثنايا ورجل طلاع الانجد ای مجرّب للامور رکاب لها يعلوها ويقرها بمعرفته وتجاربه وجودة رأيه والذى يؤم معالى الامور بوراده ثنایاء ثنیه‌نك جمعیدرکه صرپ بلاکه دینور وانجد افلس وزننده نجدك جمعیدرکه یوکسك یره دینور پس طلاع الثنايا صرپ بلاکلره وطلاع الانجد یوکسك یرلره صعود ایدیجی دیمکدر عربلر بونلر ایله امور و احوال دهر بده‌ده بالدفعات تجربه‌سی مسبوق کار آزموده اولوب رشد وعرفان و تجارب کثیره و جودت رأی و اذعانیله امور شدیده‌یه غالب و مصالح مشکله‌یه قاهر اولان آدمدن

کنایه ایدرلر یاخود امور خسیسه‌یه اصلا تنزل و ارتکاب المعیوب دائما علو همتله معالی امور قصد و ابتدار ایدن کمسه‌دن کنایه ایدرلر (الطلع) طانك فتحیله مقدار معناسنه‌در یقال الجیش طلع الف ای مقداره و خرما اغاجندن ابتدا ظهور ایدن طمورجغه دینورکه بری برینه قپاقلنمش خرده نعلین شکلنده اولوب اصل یمش بونلرك ارالغنده دیزیلی و اوبجی سیوری اولور علی قول ابتدا چقان یمشنه دینورکه قبوغنه کفری دینور ترکیده قبجوق تعبیراولنور و داخلنده اولان بیاض اولمغله اغریعنی دیرلر نته‌که ماده سنده بیان اولندی اکر خرما دیشی ایسه بویمش اولور و اکر ارکك ایسه یمش اولوب نشاسته کبی بر نسنه اولور و بغایت تیز رایحه‌سی اولور و آنکله دیشی خرمایه آشی ایدرلر (الطلع) طانك کسریله اطلاع لفظندن اسمدر مطلع اوله‌جق نسنه‌یه دینور و منه تقول اطلع طلع العدو ای امره الذی یطلع و شول یوکسك یره دینورکه اورادن برنسنه‌یه باقیلوب مطلع اولنور یقال نظر من الطلع ورأی سواد الجیش ای من المکان المشرف الذی یطلع منه و جانب و ناحیه معناسنه‌در تقول کن بطلع الوادی ای ناحیته بو ایکی معناده فتحتینله‌ده لغتدر واطرافندن الچق اولوب دوزواوتوراقلی اولان ارضه‌دینور علی قول جابجا تپه‌لو و بایرلویره دینور و یلانه دینور حیه معناسنه‌و رازوسر یره‌یه اطلاق اولنور تقول اطلعته طلع امری ای ابثثته سری (انطلاع) کتاب وزننده برنسنه‌نك طلوسنه دینور یقال‌طلاع الشیٔ ای‌ملؤه جمعی طلع کلور کتب وزننده (الطلعة) همزه وزننده بر نسنه‌یه بك چوق تطلع ایدن یعنی صرف نظر ایدن کمسه‌یه دینور بومناسبتله بغایت هواسنه میال و مشتهی‌اولان کمسه‌یه اطلاق‌اولنورکه دائما کوزی نفسنك هوا و هوس و آرزوسنده اولور یقال نفس طلعة اذا کانت تکثر التطلع الی الشیٔ یعنی کثیرة المیل الی هواها تشتهیه حتی‌تهلك‌صاحبهاقال‌الشارح و منه قول الحسن عن هذه النفوس طلعة فاقدعوها بالمواعظ و الانزعت بکم الی شر غایة وتقول العرب امرأة طلعة خبأة ای تطلع مرة وتختبی اخری یعنی برکره کیزلنوب و برکره کورینور (طویلع) قنیفذ وزننده بر آدمك علمیدر و بادیه‌ده صمان ناحیه‌سنده بنوتمیم یوردنده برصو آدیدر یاخود شواجن ناحیه‌سنده صویی بغایت یقین و طتلو بر اسکی قیو آدیدر (الظولع) جوهر وزننده (والطلعاء) فقهاء وزننده اسملردر قوصغه دینور یقال اخذه الطولع والطلعاء ای القیٔ مؤلف عشراء و نفساء ایله وزن ایلسیدی ملایم اولور ایدی (الطلیعة) سفینه وزننده عسکرك قراغولنه دینورکه دشمنك سریره و مقدارینه مطلع اولمق ایچون ارسال اولنور واحد وجمعی برابر در و بو چرقه‌جینك و جاسوسك غیریدر چرقه‌جی‌یه مقدمة الجیش دینور و مجازا چرقه‌جی‌یه‌ده اطلاق اولنور فارسیده بوکه تلایه

دینور جمی طلایع کلور بوکه انجه قراغول تعبیر اولنور هم دشمن حالنه اطلاع وهم ارقه‌سنی محافظه ایدر و تلایه لفظنك معربی طلایه‌در و بو برسواری وزیاده دخی اولور (المطلعة) محسنه وزننده شول خرما اغاجنه دینورکه سائر خرما اغاجلرینه اوزونلقده غالب اوله یعنی جمله‌سندن اوزون اوله یقال نخلة مطلعة اذا طالت النخیل (المطلع) تشدید طایله مدخر وزننده اطلاعدن اسم مکاندر اطلاع اولنه‌جق سمت ومحله دینور بومناسبتله برایشك شروع ایده‌جك و تشبث و تمشیت ویره‌جك مناسب سمت و محلنه اطلاق اولنور یقال مالهذا الامر مطلع ای مأتی یعنی وجه یؤتی الیه و مطلع بر یوکسك یردن اشاغی‌یه باقوب مطلع اوله‌جق موضعه دینور و منه قول عمر رضی الله عنه * [لوان لی مافی الارض جیعا لافتدیت به من هول المطلع] یعنی حیطهٔ ارضده کائن جمیع اموال و اشیاء بنم اولسه هول مطلعی مشاهده ایلمامك مقابلی جمله‌سنی ویرر ایدم پس موت عقبنده کندیسنه حواله و مشرف و مستولی اولان امر شدید اخرتی موضع اطلاع اولان محل رفیع وعالی‌یه تشبیه ایلمشدر و فی الحدیث * [مانزل من القرأن آیة الالها ظهروبطن ولکل حرف حد ولکل حد مطلع] ای مصعد یصعد الیه من معرفة علمه یعنی قرأن کریمدن برآیت نازل اولمدی الا اول آیت بروجه ظاهری‌یی و بروجه باطنی‌یی مشتملدر وهر حروفك بر حدی وهرحدینك بر مطلع اوله‌جق سمت و محلی وار درکه آنی بیلمك رتبه‌سنه اول سمت و محلدن قصد و مبادرت اولنور مترجم دیرکه ارباب تحقیقك بیاننه کوره آیت کریمه نك ظهرندن مراد لفظ متلوی و بطنندن مراد معنی و مفهومیدر یاخود ظهری جلی و مکشوف اولان معناسی و بطنی خفی اولوب بین الله و بین عباده المصطفین اولان معناسیدر وظهرو بطندن هر طرف ایچون برحد وهر حد ایچون برموضع اطلاع واردر ظهرك موضع اطلاعی علوم عربیه‌یی تعلم وممارست ایدوب وسائر الفاظك متوقف اولدیغی علوم واحوالی تتبع وتحصیل ایلمکدر وباطنك موضع اطلاعی تصفیهٔ نفس وریاضت واتعاب جوارح ومقتضا سنجه عمل ایلمکدر نته‌که [من عمل بماعلم ورثه الله تعالی علم مالم یعلم] وتیره‌سی اوزره حصول واطلاعنه مظهر اولنه (المطلع) تشدید طاء واسم فاعل بنیه‌سیله قوی وزور مند وزبردست وقاهر آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مطلع ای قوی عال قاهر وبر نسنه‌یه واقف واکاه اولان آدمه دینور ومنه قوله تعالی [هل انتم مطلعون فاطلع] ای هل انتم تحبون ان تطلعوا فتعلموا این منزلتکم من منزلة الجهنمیین فاطلع المسلم فرأی قرینه فی سواء الجحیم ای فی وسط الجحیم وقرأ جاعات مطلعون کمحسنون فاطلع علی بناء المجهول من باب الافعال (انطلاع) قتال وزننده (والمطالعة) مفاعله وزننده برنسنه‌یه واقف وآکاه اولمق ایچون متصل نظر ایلمك معناسنه در یقال طالعه طلاعا ومطالعة

اذا اطلع عليه يعنى بادامة النظر وبركسيه بيلدرمك ايچون حال وكيفيتى عرض ايدوب كوستورمك معنا سنه در يقال طالعه بالحال اذا عرضها اليه (الاستطلاع) برنسنه يى كيدرمك وايلتمك معنا سنه در يقال استطلعه اذاذهب به وبر نسنه يه مطلع اولمغى ايستمك معنا سنه در يقال استطلع رأى فلان اذانظر ماعنده وما الذى يبرز اليه من امره (الطمع) فحتينله (والطماع) طائك فحتيله (والطماعية) كراهيه وزننده برنسنه يه حرص ايلمك معنا سنه در يقال طمع فى الشئ وبه طمعا وطماعا وطماعية من الباب الرابع اذا حرص عليه وطمع عسكرى طائفه سنك علوفه لرينه اطلاق اولنور جمعى اطماع در عند البعض اطماع عسكرى طائفه سنك علوفه آله جق اوقاتلرينه دينور يقال اخذ الجند اطماعهم اى ارزاقهم اوهى اوقات قبض ارزاقهم (الطامع والطمع) خجل وزننده (والطمع) رجل وزننده وصفلر در حريص وطمعكاره دينور جعلرى طمعون كلور خجلون كبى وطمعاء كلور علماء كبى وطماعى كلور سكارى كبى واطماع كلور احباب كبى (الطماعة) فضاعه وزننده پك طمعكار اولمق معنا سنه در كه مراد سمع ايله مجهول او لمقدر يقال طمع الرجل طماعة من الباب الخامس اذا كان كثير الطمع شارحك بيانه كوره بو مقام تجبده استعمال اولنور نته كه خرجت المرأة فلانة ديرلر كثيرة الخروج اولديغنى تعجب مقامنده (الاطماع) همزه نك كسريله بركمسه يى طمعه دوشورمك معنا سنه در يقال اطمع فلانا اذا اوقعه فى الطمع (المطماع) مصباح وزننده شول فلك مشرب خاتونه دينوركه زندوست چلبى يى طمع و ارزو يه دوشوروب لكن وصالندن بهره مند ايلمز اوله يقال امرأة مطماع اذا كانت تطمع ولا تمكن من نفسها (المطمع) مقعد وزننده طمع اولنه جق نسنه يه دينور يقال فيه مطمع اى مايطمع فيه (المطمعة) مرحله وزننده طمع وحرصه باعث و وسيله اولان شيئه دينور يقال ان قول الخاضعة لمطمعة اى تطمع من اجله (الطوع) نوع وزننده منقاد اولمق معنا سنه در يقال طاع له يطوع وطاع يطاع طوعا من الباب الاول والرابع اذا انقاد له و مرعى و سعتلو اولمغله هر محلندن اوتلامسى ممكن اولمق معنا سنه مستعملدر يقال طاع له المرتع اذا امكنه اى اتسع و امكنه رعيه حتى شاء وطوع مبالغة مطيع و منقاد معنا سنه مستعملدر يقال هو طوع يديك اى منقادلك و ديزكنى انده قوللنمسى و يدكه كلمه سى سهل ورام اولان آته طوع العنان اطلاق اولنور يقال فرس طوع العنان اى سهل (الانطياع) انفعال وزننده بودخى مطيع و منقاد اولمق معنا سنه در يقال انطاع له بمعنى طاع (الاطاعة) همزه نك كسريله بو دخى منقاد اولمق معنا سنه در يقال اطاعه اذا انقاد له شارح ديركه بونك مصدرى قياس اوزره كرچه همزه ايله اطاعه اولمقدر لكن اسم مصدر اولان

طاعه مصدر موضعنده وضعله استعمال ایلدیلر یقولون اطاعه طاعة ومرعی ککیش
اولمغله طواره هر سمتندن اوتلامق آسان اولمق معناسنه مستعملدر یقال اطاعه المرعی
یعنی طاع و آغاجك یمشی یتشوب دیوشورلمسی قابلیت بولمق معناسنه مستعملدر
یقال اطاع الشجر اذا ادرك ثمره و امکن ان یجتنی (المطواع) محراب وزننده پك
مطیع آدمه دینور یقال رجل مطواع ای مطیع (الطائع والطیع) کیس وزننده
بنفسه منقاده دینور که مکره مقابلیدر یقال رجل طاع وطائع وطیع ای منقاد
بوراده طاع کلمه‌سی طائعدن مقلوبدر یابی محذوفدر وطایعك جمعی طوع کلور رکع
وزننده (طوعه) تمره وزننده (وطاعه) اعلام نسواندندر و حید بن طاعه
شعرادندر و ابن طوعة الفزاری والشیبانی شاعرلردر (الطواعیة) کراهیه وزننده
طاعه معناسنه‌درکه اسم مصدردر یقال فلان حسن الطواعیة لك ای الطاعة (المطاع)
میمك ضمیله افعالدن اسم مفعولدر ومنه الحدیث * [ثلاث مهلکات وثلاث منجیات فالثلاث
المهلکات شح مطاع وهوی متبع واعجاب المرء بنفسه] فالشح المطاع هوان یطیعه
صاحبه فی منع الحقوق التی اوجبها الله تعالی علیه فی ماله یعنی شح مطاع شول
بخل صفتنه اطلاق اولنور که زکات مثللو حقوق الهیه‌یی ویرمك خصوصنده
متصفی اکا مطیع و محکوم اوله (التطویع) تفعیل وزننده بر نسنه‌یه مطاوعتله
متابعت ایلمك معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [فطوعت له نفسه قتل اخیه]
ای تابعته وطاوعته اوشجعته واعانته واجابته الیه (الاستطاعة) بر نسنه‌یه کوج یتمك
وطاقت کتورمك معناسنه‌در کویا اول نسنه‌یی عهدهٔ اقتدارینه مطیع ایدر یقال
استطاع بحمله اذا طاق وکاه اولورکه اسطاع یسطیع دیرلر طا ایله بجتمع اولان تایی
استثقالا حذف ایدرلر وسینی تحریکله تایی طایه ادغام ایلمکی کریه عد ایلدیلر حال بوکه
سینك تحریکی اصلا جائز دکلدر وامام حمزه [فما اسطاعوا ان یظهروه] قرأت
ایلدیلر سینك سکونی وطای مدغمه‌نك تشدیدیله که ساکنین جمع اونمش اولور
وبعض عرب استاع یستیع دیرلر استثقالا طایی حذف ایله وبعضلر اسطاع یسطیع
دیرلر همزه‌نك قطعیله اطاع یطیع معناسنه که اطاع لفظنك اصلی اولان اطوع
کلمه‌سنك الفه مقلوب اولان واوینك حرکه‌سندن سین حرفنی تعویض ایدرلر
(التطاوع) تفاعل وزننده برنسنه‌یه کوج بلا ایله طاقت کتوروب کوجی یتمکه
دورشمك معناسنه‌در یقال تطاوع لهذا الامر حتی یستطیعه ای تکلف استطاعته
(التطوع) تفعل وزننده تکلفله طاعت ایلمك معناسنه‌در بو مناسبتله واجبه
ولازمه دن اولمیان نسنه ده تبرع ایلمك معناسنه استعمال اولندی تنفل کبی یقال
تطوع به اذا تبرع به ومنه صلوة التطوع ای النافلة ویقال لکل متنفل خیر متطوع
(المطاوعة) مفاعله وزننده برکمسه‌یه اویمق معناسنه‌در یقال طاوعه اذا وافقه

(الطيع) بيع وزننده طوع لفظنده لغتدركه واوى ويائى اولور يقـال طاع له يطيع طيعا لغة فى طاع يطوع طوعا

(* فصل الظاء المعجمه *) (الظلع) ظانك فتحى ولامك سكونيله طوار آغسيوب يكه‌رك يو ريمك معنا سـنه در يقال ظلع البعير ظلعا من البـاب الثالث اذا غمز فى مشيه ومنه المثل * لاربربع على ظلعك من ليس يحزنه امرك * اى لايهتم لشـانك اولايقيم عليه فى حال ضعفك الامن تحزنه حالك يعنى سنك حال پرملا لكدن متأثر ومحزون اولمينلر سنك احوالكه تقيد واهتمام ايلمزلر ياخود سكامحبت صميمى اولمينلر سـنك ضعف و ناتوا نلغـك هنكا منده سـكا مد د واعانت ايلمز لر ديمكدر بيكانه مقوله سندن استمداد واستعانت اولنمـامق معر ضنده ضرب اولنور بوراده ربع توقف وانتظار ياخود اقامت معنا سـندن مأخوذدر ويقال * اربع على ظلعك اى انك ضعيف فانته عما لاتطيقه بركسه عهده‌ٔ تاب وطـاقتندن خارج بر نسـنه تحملنه ارتكاب وابتدار ايلدكده ايراداولنور بوراده ربع طاش قالدرمق معناسندن مأخو ذ در و يقـال ارق على ظلعك يعنى يوكسك يره آغسـقلغنكه كو ره چق ديمكدر ارق كلمه‌سى رقى لفظندن امردرمراد تحت تكلفه حوصله‌ٔ تحمل واقتدارك مقدارى دخو ل ايله ديمكدر كذلك ضعف حالك وار ايكن ينه قد رتك يتشـد يكى مقدارى سـعى وجهد ايله ديمك اولوركه على مع معناسنه اولور و يقال ارقا على ظلعك اى اصلح امرك اولا يعنى ابتدا كندى ضعف حانكى اصلاح ايله ديمكدر كه مراد ابتدا كندى عجز ونقيصه كه باقوب بعده وعيد وتهديد ايله كه تهديدايلديكك كمسـه ايله مقاومته اقتدارك يوقدر ياخود سـنده عيب ونقيصه وار ايكن خلقه زباندراز طعن وتعييب اولمقدن سـكوت ايله ديجك يرده ايراد اولنور خلاصه بر آدمى حد ووظيفه سندن خارج عمل وحركتدن منع محلنده ايراد اولنور و يقال ق على ظلعك يعنى احفظ على ظلعك بر عيب ونقيصه سى اولان كمسه‌يى لسان ناسدن محافظه ايچون عيب مز بوردن زجر واسكات ضمننده ايراد اولنور و يقولون ارق على ظلعك بكسر القاف امرا من الرقية اغسقلغنكه افسون ايله ديمكدر بنده رقيه وافسونه محتاج اغسقلق يوقدركه بن اكا افسـون وتيمار ايده‌يم يعنى كندى عيب وعلتكه باقوب انك دفع واصلاحنه سعى ايله بنده سنك كبى دفع واصلاحنه باقيله جق عيب وعلت يوقدر وفى مثل آخر * ارق على ظلعك ان يهاضا * يعنى اغسق اولان اياغكك تحملنه كوره يوكسـكه صعود ايله كه صكره بتون شكست اولو ر وظلع نامـك كثرتندن ناشى بر طارلمق معناسنه مستعملدر كو ياكه بر كثرت ناسه متحمل اولمامغله آغسق دابه‌يه دوندى ياخود زحامدن برريزلرى اوزره اوتورملريله ناس اغسق دابه‌يه دوندى يقال ظلعت الارض باهلها اى ضاقت بهم لكثرتهم وظلع

قانجق كوپك قيزمق و يالقمق معناسنه در يقال ظلعت الكلبة اذا استجعلت (الظالع) اياغى اغسيوب يكه رك يورر اولان حيوانه دينور يقال دابة ظالع اذا كان بها ظلع ومتهم ادمه اطلاق اولنور يقال رجل ظالع اى متهم و برطرفه مائل نسنه‌يه اطلاق اولنور مذكر ومؤنثى مساويدر على‌قول مؤنثى ظالعه دروظالع ديشى يه قيزمش اركك كو پكه وارككه قيزمش ديشى كو پكه دينوركه قيزغين و يالق تعبير اولنور ومنه المثل * لاانام حتى ينام ظالع الكلاب * بوراده اوج‌معنايه محتملدر پس معنا كو پكلرك اغسقى اويومدقجه بن‌اويومم ديمكدر زيرا آغسق كوپك صاغ وصحيح كوپكلر وار ايكن ديشى يه چاتمغه جرأت ايده‌مز تاكه منتظر اولوب انلراويودقده صوصه طريقيله ديشى‌يه چاتوب بعده‌خوابه وارر ياخود مراد ديشى يه قيزمش‌اركك كلبدركه قيزغنلغندن ايشنى بتورمينجه اويومزياخودارككه قيزمش‌ديشى كلبدركه اركك‌لر استيلا ايتمكله كنديسنى‌اويوتمزلرامورنده غفلت‌واهمال‌ايتميوب‌تبصر وجدواهتمام‌ايدن كمسه حقنده ضرب‌اولنور(الظلاع)غراب وزننده برعلتدركه دابه قسمنك اياقلرنده ظهور ايدوب يكديگرينه يوريدر وبوچوق يوريمك ويك يورلمدن اولمز كنديلكندن منحدث برمرضدر (ظلع) صرد وزننده بنو سليم يورنده برطاغك آديدر

(* فصل العين‌المهملة *) (العفرجع) سفرجل وزننده‌بدخوى كمسيه دينور يقال رجل عفرجع اى‌سئ الخلق (العكوكع)سفرجل‌وزننده‌بودور آدمه‌دينور(العكنكع) سمندل وزننده غول وبيابانينك ارككنه دينور كعنكع دخى‌ديرلر (علع) عينلرك فتحيله ابن وزننده قيون وكچى ودوه قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر علعل‌دخى ديرلر فدفد وزننده(العهخع)قنفذ وزننده بر‌بده نابت بر شجر‌آديدركه كنديسى ويپراغى ادويه‌يه ادخال اولنور وسئل اعرابى عن‌ناقته فقال تركتها ترعى العهخع وهى شجرة يتداوى بهاوبورقهـا بعضلر بونى همان خعخع عنوانيله در ديديلركه خاى معجمه ايله هدهد وزننده در وبعض فن معانى كتا بلرنده عين ثانينك تقديميله ترعى العهعخ عنواننده رسم اولنمغله غلطدر مترجم ديركه بعضيسنده دخى هانك تقديميله مرسوم اولمغله بودخى غلط اولمش اولور (العوعاء) غوغاء وزننده ومراد فيدركه شماطه‌يه وجغلتى‌يه دينور (التعيبع) تفعيل وزننده بر آدم قصد وعزيمت ايلديكى ايشدن عاجزودر مانده اولمق معناسنه‌در يقال عيع القوم اذا عيوا عن امر قصدوه وفى كتب التصريف عاعيت عيعاء ولم يفسروه قال الاخفش لانظيرلها سوى حاحيت وهاهيت شارح ديركه بو دخى قيون وكچى سورەجك عاه وعى صوتلرندن مضوغدر

فصل

(* فصل الفاء *) (الفجع) سجع وزننده برکسه‌نك وجودنی آجیدوب آغرتمق
معناسنه‌در یقال فجعه فجعا من الباب الثالث اذا اوجعه بعضلر دیدیکه فجع بر آدمك
سوکیلو ویك مقبول نسنه سنك نابوداولمسی کندیسنی آجیدوب یاندرمق معناسنه‌در
یقال فجع الرجل بماله علی المجهول فهو مفجوع وهوان یوجع الانسان بشیء یکرم
علیه فیعدمه قال الشارح ویقال فجعته المصیبة ای اوجعته باعدام شیئه المکرم
(التفجیع) فجع معناسنه‌در یقال فجعه بمعنی فجعه (الفاجعة) ناسی دردناك ایدن
حادثه ومصیبته دینور یقال نزلت به فاجعة ای رزیئة تفجع الناس (الفاجع والفجوع)
صبور وزننده ناسی دردناك ایدن شیئه دینور یقال موت فاجع وفجوع ای یفجع الناس
بالدواهی وفاجع غراب البین دیدکلری قرغه‌به اطلاق اولنورکه زعم اعراب اوزره
خلقی افتراقله محزون ایدر صوتیله تشأم ایدرلر یقال صاح الفاجع ای غراب البین
ومصیبته اوغرامش خاتونه دینور یقال امرأة فاجع ای ذات فجیعة مثل لابن
(الفجیعة) سفینه وزننده مصیبته دینور رزیئه معناسنه در (التفجع)
تفعل وزننده بر مصیبت نزولنده آجیوب دردناك اولمق معناسنه در یقال تفجع
الرجل اذا توجع للمصیبة (الفجاع) غراب وزننده سملقه نام کمسه نك جدی
اسمیدر (الفدع) فحتینله انسانك بیلکی یاخود طپوغی اکری اولمغله یاخودایاغی
بدنی طرفنه طوغری بورق ودورك اولمق علی قول ایاغك ارقه‌سی اوزره سورر کبی بورر
اولمق که واوکجه قالقق اولور وعلی رأی طبانی بوقاری چکیك اولمغله طبانی التی قوف
ومجوف اولمق معناسنه‌در شویله که برسرچه قوشنك اوزر ینه باصسه رنجیده ایلمز اوله
یاخود الك واو یناق یرلری بورقیلوب یرلرندن ایرلمش کبی صالقیجه بورق واکری اولمق
معناسنه در بوحالت اکثری بلکجه لرده خلقی ومادر زاد اولور یاخود انجك
کمکیله طبانك ما بینی اکری اولمق معناسنه در ومنه حدیث ابن عمر [ان یهود
خیبر دفعوه من بیت ففدعت قدمه] و یقال فدع الرجل فدعا من الباب الرابع
ودوه قسمنده فدع طبانك کوکسی قالقق اولمغله طرنغیله بلکجه‌سی ارالغنه بصار
کبی اولمقدن عبارتدر (الافدع) فدع مذکوردن وصفدر یقال جمل افدع وناقة
فدعاء (الفدعة) فتحاتله بلکجه‌ده یاخود ایاقده فدع صفتی اولان موضعه دینور
(التفدیع) انسانی یاخود حیوانی افدع قلمق معناسنه در یقال فدعه اذا جعله
افدع (الفردوعة) عصفوره وزننده طاغك بر کوشه سنه دینور زاویة الجبل
معناسنه و بوائمهٔ لغتدن عزیزی روایتیدر یاخود صواب اولان قافله او لمقدر
(الفرزع) قنفذ وزننده بوغك چکردکنه دینور (الفرزعة) قنفذه وزننده
چایرلق بلوکنه دینور جمعی فرازع در وفرزعه لقمانك سکز نسرندن برینك
اسمیدر مؤلف لبد ماده سنده یدی نسر اولمق اوزره تفصیل ایلمشدر (التفرزع)

تدحرج وزننده چابرلق بلوك بلوك اولمق معناسنه در يقال تفرزع الكلأ اذا صار فرازع اى قطعا (الفرع) زرع وزننده هرنسنه‌نك يوقرى يسنه دينور يقال فرع الدوحة ظله اورف اى اعلاها وبرجماعتك شريف وذيشاننه اطلاق اولنور يقال فلان فرع قومه اى شريفهم ومفيد ونامى اولان مال حاضر ومحفوظه اطلاق اولنور جوهرى بونى فتحتينله تقييد ايلمكله وهم ايلدى نته‌كه شويعر نام شاعرك اشبو * فمن واستبقى ولم يعتصر * من فرعه مالا ولم يكسر * بيتنده رانك سكونيله مثبتدر وفرع تام ووافر اولان صاچه اطلاق اولنور يقال امرأة طويلة الفرع وهو الشعر التام واغاج بداغنك اوجندن دوزلمش يايه دينور تقول رأيت فى يده فرعا حسنا وهى القوس التى عملت من طرف القضيب وآغاجى يارلميوب يعنى بتون دالدن دوزلمش يايه دينور على قول ياى قسمنك پك لطيف وكزيده وبهترينه دينور يقال رماه بالفرع اى القوس الغير المشقوقة او هى من خير القسى بوراده غير لفظنه حرف تعريف ادخال اولنديغى بالتأويل مجيز اولان قوله مبنى در ويقال قوس فرع وفرعة بالوصف والتأنيث وفرع المرأة خاتونك صاچندن عبارتدر بومعناى سابقدن اعم در فرعك جمعى فروع كلور وفرع دره آقنديسنه صوآقه جق يره دينور بونك جمعى فراع در فانك كسريله وفرع الاذن قولغك يوقرى يسنه اطلاق اولنوركه اوست كركلكى اوله جقدر يقال فرع فرع اذنه اى اعلاها مؤلف ومن الاذن فرعها عبارتيله رسم ايلمكله حق عباره ومن الاذن اعلاها عنوانيله اولمقدر وفرع مصدر اولور يوكسكه چقمق معناسنه در يقال فرع الجبل فرعا من الباب الثالث اذا صعد واشاغى اينمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال فرع الجبل اذا نزل وقيزك قيزلغنى ازاله ايلمك معناسنه در يقال فرع البكر اذا افتضها وبركمسه نك باشنه دكنكله ياخود قلجله حواله اولمق معناسنه مستعملدر يقال فرع رأسه بالعصا اذا علاه بها وفرع وفروع قعود وزننده سائرلره شرف وشان ياحسن وجمال جهتيله غالب وسرفراز اولمق معناسنه مستعملدر يقال فرع القوم فرعا وفروعا اذا علاهم بالشرف اوبالجمال وآتك باشنى اويانله سلكوب يوريمكدن انيقومق معناسنه در يقال فرع الفرس باللجام اذا قدعه وكيجه ونزاع اوزره اولان آدملرك آرالغنه كيروب دفع نزاعله اصلاح ايلمك معناسنه در يقال فرع بين القوم اذا حجز وكف واصلح (الفرع) فانك ضميله مدينهٔ منوره ناحيه‌لرنده اعظمى اولان ناحيه ده برموضع آديدر وعرفاتده كبكب نام جبلدن متفرع بردره نك اسميدر بونده فانك فتحيله ده زبانزده در وبرصويك آديدر وافرع لفظندن جمع اولور كماسيذكر (الفرعان) فانك ضميله بودخى افرع لفظندن جمعدر (الافرع) احمر وزننده صاچى تام وفرار اوزره اولان آدمه دينور اصلع مقابليدر وكان ابو بكر افرع

اصلح وافرع وسوسه لو آدمه دينور ومنه الحديث [لايؤمنكم الافرع]اى الموسوس (الفرعاء) حمراء وزننده افرعك مؤنثيدر (الفرع) فتحتينله ناقه‌نك ياخود قيونك وكچينك اك اول طوغورديغى ياور يسنه دينور جاهليتده آنى صنملرينه قربان ايدرلر ايدى ومنه الحديث [لافرع ولاعتيرة] و بعضلر عندنده جاهليه‌دن بربنك دوه‌سى يوز مهاره بالغ اولدقده بركنج واعلا دوه‌سنى صنمنه قربان ايدر ايدى فرع ديدكلرى اول قربان ايلدكلرى دوه‌در مقدما اهل اسلام دخى اول منوال اوزره برنى ذبح ايدر اولوب بعده نسخ ونهى صادر اولمغله فراغت ايلديلر مفردى فرعه وجمعى فرعدر ضمتينله وفرع بولمكه دينور يقال تراضوا بالفرع اى بالقسم و بصره ايله كوفه بيننده برموضع اسميدر وافرع لفظندن مصدر اولور باشك صاچى تام ووافر اولمق معناسنه يقال فرع الرجل فرعا من الباب الرابع اذا كان افرع اى تام الشعر وفرع كهله‌يه دينور رانك سكونيله‌ده جائزدر مفردى فرعه در قمله كبى رانك سكونيله ده لغتدر يقال فى قيصه فرع كثير اى قمل وفرع قربه وطلوم تام وكبير اولمامغله بيودوب قرار اوزره قلمق ايچون صكره‌دن زياده قلنمش يامه‌يه دينور (الافتراع) افتعال وزننده بودخى قزك بكارتنى ازاله ايلمك معناسنه در يقال افترع البكر اذا افتضها (الفارع) سرو سهى كبى تناسب اوزره بلند وبالا اولان خوب ولطيف وموزون نسنه‌يه دينور يقال شئ فارع اى عال مرتفع هيئ حسن والجق وكتر شيئه ديمكله ضد اولور يقال شئ فارع اى مستقل وفارع مدينده برحصن آديدر ووادى السراة نام محلده برقريه آديدركه سايه قربنده واقعدر وسايه مكه‌يه قريب بر واديدر وفارع طائف ترابنده برموضع آديدر وفارع فرعه لفظندن كه فتحاتله در مفرد اولور سلطان ووالى وحاكمك اتباع واعوانه دينور يقال هو فارع من فرعة السلطان اى من اعوانهم (الفوارع) يوكسكده اولان صو آقنديلرينه دينور مفردى فارعه‌در و برموضعك اسميدر (فريعه) جهينه وزننده اسماء نسواندندر فريعه بنت ابى امامه وفريعه بنت رافع وفريعه بنت عمر وفريعه بنت قيس وفريعه بنت مالك بن الدخشم وفريعه بنت معوذ صحابيه‌لردر وفارعه بنت ابى سفيان و بنت ابى الصلت الثقفيه وبنت مالك بن سنان على قول بوجهنيه وزننده در بونلرده صحابيه‌لردر وحسان بن ثابت ابن الفريعه ديمكله متعارفدر جهينه وزننده‌كه والده‌سى اسميدر وتميم بن فرع كه عنب وزننده در تابعيندندر (الافراع) همزه‌نك كسريله بايردن وطاغدن اشاغى يه طوغرى انمك معناسنه در يقال افرع فى الجبل اذا انحدر وقونمق معناسنه‌در يقال افرع بالقوم اذا نزل بهم وناقه‌نك وجه مشروح اوزره ايلك ياوريسنى قربان ايلمك معناسنه در يقال افرع الفرعة اذا نحرها وناقه ايلك ياوزى طوغورمق معناسنه‌در

يقال افرعت الابل اذا نتجت الفرعة ويقال افرع القوم اذا فعلت ابلهم ذلك اى نتجت الفرعة وصو واوت طلبيله برمحله سائردن مقدم وارمق معناسنه‌در يقال افرع القوم اذا انتجعوا فى اول الناس واهل ومتعلقاتنه كفيل وضامن اولمق معناسنه‌در يقال افرع فلان اهله اذا كفلهم شارح دركه مؤلف كرچه بوتعبير ده صغانى‌يه اقتدا ايلدى لكن امهات سائره‌ده افرع الوادى اهله اى كفاهم عبارتيله مثبت اولمغله چايك صوبى سكانه كفايت ايلدى ديمك اولور واقعا اهله كفالتك لطافنى متبين دكلدر وافراع آتك كمى اغزينى قناتمق معناسنه در يقال افرع اللجام الفرس اذا ادماه اى فمه و برنسنه‌يه بشلمق معناسنه‌در يقال افرع الحديث والشئ اذا ابتدأه و بر يرى كزوب خبرنى آلوب بيلمك معناسنه در يقال افرع الارض اذا جول فيها فعرف خبرها وقز ايله جماع ايدوب ايشنى بتورمك معناسنه در يقال افرع العروس اذا فرع من غشيانها وخاتون ولادت هنكامنده نفاس قانى كورمك على قول ايلك حيض قانى كورمك معناسنه‌در يقال افرعت المرأة اذا رات الدم عند الولادة اوفى اول ماحاضت وقيون سوريسنى صرتلان پاره‌ليوب افساد وتباه ايلمك معناسنه در يقال افرعت الضبع الغنم اذا افسدت وادمت وبرقومك سيد وسركرده‌سى دشمن طرفندن اخذ واسير اولمق معناسنه‌در يقال افرع سيد بنى فلان على المجهول اذا اخذوه (التفريع) بودخى طاغدن و بايردن سيل كبى اشاغى يه انمك معناسنه در يقال افرع من الجبل اذا انحدر وبوكسكه چقمق معناسنه اولمغله افراع كبى ضد اولور يقال فرع الجبل اذا صعد وناقه‌نك ايلك ولدنى بوغزلمق معناسنه در يقال فرع الرجل اذا ذبح الفرع وبراصل مسئله‌دن شاخلركبى فروع واحكام عديده اجتهاد واستخراج ايلمك معناسنه در يقال فرع الفقيه من هذا الاصل اذا جعلها فروعا (الاستفراع) بودخى برنسنه‌يه بشلمق معناسنه در يقال استفرع الحديث والشئ اذا ابتدأه وناقه‌نك ايلك ياوريسنى بوغزلمق معناسنه در يقال استفرع الرجل اذا ذبح الفرع (التفرع) تفعل وزننده اصل مسئله‌دن احكام عديده منشعب اولمق معناسنه‌در يقال فرع الفقيه من هذا الاصل مسائل فتفرعت و بركمسه خلقك اوزرينه حواله اولمق معناسنه‌در يقال تفرع فلان القوم اذا ركبهم وعلاهم وبرقومك سيدة نسوانى تزوج ايلمك معناسنه‌در يقال تفرع فلان القوم اذا تزوج سيدة نسائهم واغاجك شاخلرى فراوان اولمق معناسنه در يقال تفرعت الاغصان اذا كثرت (فروع) جدول وزننده برموضع آديدر (الفيفرع) فيفعل وزننده برشجر آديدر (فريع) زبير وزننده ثعلبة بن معاويه نام كمسه‌نك لقبيدركه عبدالقيس نسلندندر وفريع لفظى فرعون لفظنده لغتدر نته‌كه امية بن الصلت نام شاعرك اشبو * حى داود وابن عاد وموسى * وفريع بنيانه بالثقال * بيتنده

وارد اولمشدرکه مراد فرعون یاخود ضرورت شعر ایچون اویلجه وارد اولمشدر
(فرعان) عثمان وزننده اسمادندر فرعان بن الاعرف بنوالنزال جماعتندن برکمسه درکه
احتضاری حالنده کندی نفسنه اخرجی لکاع دیو جانك تیزجه خروجنی شتم
ایدرك الحاح ایلمشدر وبوندن بشقه فرعان بن الاعرف بنی مرهدن برکمسه درکه
هم شاعر وهم سارق ایدی وعبد الله بن لهیعه بن فرعانکه قاضیٔ دیار مصر بهدر
محدثیندندر (المفارع) میمك فتحیله نزاع ایدنلرك ارالغنه کیروب فصل واصلاح
ایدن میانجیلره دینور مفرع مفردیدر منبر وزننده (الفرقعة) دحرجه وزننده
پك پك یلمك معناسنهدر یقال فرقع الرجل اذا عدا شدیدا وبرکمسهنك بیوننی بورمق
معناسنهدر یقال فرقع فلانا اذا لوی عنقه وپرمق چتردتمق معناسنهدر یقال فرقع
الاصابع اذا نقضها (التفرقع) تدحرج وزننده پرمق چتردامق معناسنه در
یقال فرقع الاصابع فتفرقعت (الافرنقاع) احرنجام وزننده تفرقع معناسنه در
یقال فرقع الاصابع فافرنقعت وبومعناده متعدی اولور یقال افرنقع الاصابع بمعنی
فرقعها وبرنسنهدن آچلوب آلارغه اولمق معناسنه در یقال افرنقع عنه اذا انکشف
عنه وتنحی (الفرقاع) فانك کسریله ضرطهلمق معناسنه در یقال فرقع فرقاعا
اذا ضرط (الفرقعة) قنفذه وزننده کوته دینور است معناسنه (الفرنع)
زبرج وزننده وقنفذ وزننده نه بیوك ونه کوچك اولان کهلهیه دینور قمل وسط
معناسنه (الفزع) فانك فتحی وزای معجمهنك سکونیله ابن عبد الله بن ربیعة
بن جندل نام کمسهنك اسمیدر وکلب قبیلهسندن برکمسهنك اسمیدر وخزاعه قبیلهسندن
برکمسهنك اسمیدر وابن الفزع شول کمسه درکه منصور عباسی زماننده ابراهیم بن
عبدالله بن حسن بن علی رضیالله عنهم ایله خروج ایلمکله برتقریبله دست منصوره
کرفتار وبردار اولمشدر (الفزع) فانك کسریله بنی عاداة جماعتندن اسم ابن
المحشردر (الفزع) فتحتینله اسم ابن عقیق درکه تابعیندندر وبرآدمك دخی
اسمیدرکه منقع جنابلرندن روایت حدیث ایلدی وفزع بن شهران خشعم قبیلهسی
نسبنك رجالندندر وفزع قورقویه دینور جمعی افزاع کلور حالبوکه فزع مصدردر
یعنی فیالاصل مصدر اولوب اسم موقعنده استعمال اولنور یاخود نوع ارادهسنه
مبنیدر یقال کشف عن قلبه الفزع ای الذعر والفرق اشبو کلمهلرك مدلولی اولان
قورقو آدمه برقورقنج نسنهدن عارض اولان قلبك نفار وانقباضی حالتیدرکه شر
ومضرت توقعندن نشئت ایدر فارسیده بوکه هراس وترکیده بلکلمه واوچونمه
تعبیر اولنور او یقو ایچره وناکهان حیقرلدقده عارض اولان قورقو بو قبیلدندر
انکچون خفت من الله دینور فزعت وفرقت وذعرت من الله دیمك جائز دکلدر
واشبو فزع کلمهسی مصدر اولهرق استعمال اولنور یقال فزع فزعا اذا فرق وخاف

و برکسنه‌دن داد وفریاد ایدوب استغاثه واستمداد ایلمك معناسنه در یقال فزع الیه
ومنه اذا استغاثه ومدد وامداد ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال فزع الیه اذا
اغاثه وبرکسیه صغنمق معناسنه در یقال فزع الیه اذا لجأواو یقودن بلکلیوب اویانمق
معناسنه در یقال فزع من نومه اذا هب (الفزع) فانك فتحیله بودخی بلکلیوب
قورقمق معناسنه در فانك کسریله وفتحتیله جائزدر یقال فزع منه فزعا من الباب
الثالث بمعنی فزع واستمداد معناسنه‌در یقال فزع الیه اذا استغاثه وامداد معناسنه‌در
یقال فزع الیه اذا اغاثه لکن بونده بنفسه متعدی اوله‌رق فزعه دیمز و بعضلر
دیدیلر که باب رابعدن فزع الیهم استغاثهم معناسنه‌در و باب ثالثدن فزعهم و باب
رابعدن فزعهم اغاثهم ونصرهم معناسنه در وبعضلر عندنده باب رابعدن انتصار
واستمداد معناسنه منحصر در (الافزاع) همزه‌نك کسریله امداده یتشمك
معناسنه در یقال افزعهم اذا اغاثهم ونصرهم واو یقودن بلکلندروب اویاندرمق
معناسنه در تقول افزعته اذا نبهته وقورقتمق معناسنه در یقال افزعه اذا اخافه
و برآدمك دروننده اولان فزع ودهشتی کیدرمك معناسنه درکه همزه‌سی سلب
ایچوندر یقال افزع عنه اذا کشف عنه الفزع (المفزع والمفزعة) میمك
وزابك فتحیله صغنجق یره دینور مفرد وجمع ومذکر ومؤنثده استعمال اولنورلر
علی قول مرحله وزننده شول کمسیه دینورکه کندیسندن یاخود کندیسیچون خوف
اولنور اوله یقال هو المفزع والمفزعة ای الملجأ اوالمفزعة من یفزع منه اومن اجله
(الفزاعة) علامه وزننده دائما ناسی بلکلدوب قورقودر اولان آدمه دینور
یقال رجل فزاعة اذا کان یفزع الناس کثیرا (الفزعة) همزه وزننده
شول آدمه دینور که خلقدن بك چوق خوف ودهشت ایدر اوله یقال رجل
فزعة اذا کان یفزع من الناس (الفزعة) عرفه وزننده شول کمسیه دینور که
ناس کندیدن دائما خوف و خشیت ایدر اوله یقال رجل فزعة اذا کان یفزع منه
(فزیع) زبیر وزننده (فزاع) شداد وزننده اسماء رجالدندر (المفزع) معظم
وزننده دلیر وبهادره دینور بونده بناء تفعیل ازاله ایچوندر یقال رجل مفزع ای
شجاع و قورقق آدمه دینمکله ضد اولور کویاکه فطرتنه قورققلق ایداع اولنمشدر
یقال رجل مفزع ای جبان (التفزیع) قورقتمق معناسنه‌در یقال فزعه اذا اخافه
و برآدمك قورقوسنی کیدرمك معناسنه‌درکه بناسی ازاله ایچوندر یقال فزع عنه
علی المجهول اذا کشف عنه الخوف (المفازع) مناسب وزننده هرنسنه‌دن قورقیجی
اودك آدمه دینور یقال رجل مفازع ای فزع (الفشع) فانك فتحی وشین معجمه‌نك
سکونیله مصر بغداینك اوجلری قوریمق معناسنه‌در یقال فشعت الذرة فشعا
من الباب الثالث اذا یبس اطرافها (الفصع) فانك فتحی وصادك سکونیله تازه

خرمانی شیره‌سی چقمق ایچون صقمق علی قول قبوغندن چقرمق معناسنه در
یقال فصع الرطبة فصعا من الباب الثالث اذا عصرها اواخرجها من قشرها و بومشمله
ایچنده اولان نسنه‌دن آچلوب آیرلمق ایچون برشیئ پرمقله اوغشدرمق معناسنه‌در
چکردکلی میوه اوغشدرمق کبی یقال فصع الشیئ اذا دلکه باصبعه لیلین فینفتح
عمافیه و برکسیه عطیه ویرمك معناسنه‌در تقول فصع لی بکذا ای اعطانیه وچوجق
چوکنك باشی دریسندن صیروب آچق معناسنه‌در یقال فصع الصبی اذا کشر قلفته
عن کمرته و دیشی حیوان فرجنك ایچنی برکره آچوب برکره بوموب قپامق
معناسنه درکه تبوّل و سفاد عقیلرنده ایدرلر یقال فصعت الدابة اذا ابدت حیاها
مرة و اخفته اخری و دلبندنی باشندن آچوب کیدرمك معناسنه‌در یقال فصع عمامته
اذا حسرها عن رأسه و برآدمه مال و یرمك معناسنه در یقال فصع له بمال اذا
اعطاه ظاهرا بوتکراردر (الافتصاع) بو دخی چوجق چوکنك باشی دریسندن
صیروب آچق معناسنه‌در یقال افتصع الصبی بمعنی فصع و برکسه‌دن کوجله
حقنك مجموعنی آلمق معناسنه‌در یقال افتصع منه حقه اذا اخذه کله بقهر (الفصعة)
غرفه وزننده سنت یرنده اولان دری‌یه دینورکه بول اولمغله حشفه تیز چقراوله
(التفصیع) بو دخی برآدمه مال ویرمك معناسنه‌در یقال فصع له بمال اذا اعطاه
اشبو فصع ماده‌سنده کشف وانکشاف معتبراولمغله مثلا مال و عطیه ویرمك ویریلن
آدمك کدر وقلبنی کشف و ازاله ایدر و تفصیع ضرطه‌لمق علی قول فصیلتمق معناسنه‌در
یقال فصع الرجل اذا ضرط اوفسا (الافصع) شول چوجغه دینورکه چوکنك
باشنده دری اولمیوب سنتلوکبی آچق اوله یقال غلام افصع ای بادی القلفة (الفصعاء)
حمراء وزننده صچانه دینور فاره معناسنه (الفصعان) عطشان وزننده شول
آدمه دینورکه شدت حرارتندن دائما باشی آچق طورر اوله و بو اکثری
بغایت حار المزاج اولمقدن نشأت ایدر یقال رجل فصعان اذا کان مکشوف الرأس
ابداحرارة والتهابا (الفضع) فالك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله یسنهلمك
معناسنه در یقال فضع الصبی فضعا من الباب الثالث اذاجعس واو صورمق
معناسنه‌در یقال فضع الحمار اذا حبق (الفظاعة) شناعه وزننده بر قضیه
حدواندازه‌یی متجاوز شنیع وکریه ور سوای اولمق معناسنه در یقال فظع الامر
فظاعة من الباب الخامس اذا اشتدت شناعته وجاوز المقدار فی ذلك (الافظاع)
همزه‌نك کسریله فظاعه معناسنه در یقال افظع الامر بمعنی فظع وبر ایشی پك
رسوای وشنیع بولمق معناسنه در یقال افظعه اذاوجده فظیعا وبرآدمه برامرعظیم
حادث اولمق معناسنه در یقال افظع الرجل علی المجهول اذانزل به امر عظیم
(الاستفظاع و التفظع) تفعل وزننده بونلرده برایشی پك شنیع وبد تر بولمق

معنا سنه در يقال استفظعه وتفظعه اذا وجده فظيعا (الفظبع)' مير وزننده حدى منجاوز شنبع ور سواى نسنه يه دينور وطتلو خوشكوار صويه دينور ماء عذب معناسنه على قول بغايت خفيف وصاف صويه دينور زلال معناسنه (الفظع) فتحتيله بركسه برنسنه يى كوبجى يتوب تاب وتحمل ايده‌جكنى كوزينه كسديره ممك وجه اوزره استعظام ايلمك معناسنه در يقال فظع فلان الامر فظعا من الباب الرابع اذا استعظمه ولم يثق بان يطيقه وطولمق معنا سنه در يقال فظع الاناء اذا امتلاء وبر قضيه سببيله بك مضايقه يه اوغرا يوب طاقتى طاق اولمق معنا سنه در يقال فظع بالامر اذا ضاق به ذرعا (الفعفع) فدفد وزننده كوچك اوغلاغه دينور ويل قوان خفيف وسبكطبع آدمه دينور وجست وسريع انسان وحيوانه دينور يقال هو فعفع اى خفيف وكذا سريع وقيون وكچى قسمنه مخصوص زجر وآزار دن حكايه در فعفعه كبى (الفعافع) علابط وزننده بودنجى شلفه وخفيف آدمه دينور وقصابه دينور (الفعفعة) زلزله وزننده قيون وكچى قسمنه فعفع ديو زجر وآزار ايلمك معنا سنه در يقال فعفع الراعى الغنم اذا قال لهـا فعفع زجرا (الفعفعى والفعفعانى) فالرك فتحيله (والفعفاع) ثرثار وزننده قورقق وجبان آدمه دينور وايكى اولكى چوبانه اطلاق اولنور (الفعفعان والفيفعى) فالرك فتحيله بونلرده قصابه دينور (التفعفع) تزلزل وزننده تيز تيز يوريمك وتيز تيز ايش طوتمق معناسنه در يقال تفعفع الرجل اذا اسرع (الفقع) وقع وزننده وفانك كسريله لغتدر منتار انواعندن آق و يومشق اولاننه دينوركه طوملان منتارى تعبير اولنور جمعى فقعه در عنبه وزننده و منه المثل يقال للذليل * هواذل من فقع بقرقرة * زيرا كنديسى وكوكى يك كوشك اولمغله اسهل وجه اوزره ديوشوريلور ياخود يك مبذول و غير مقبول اولمغله يك پايمال و خاكسار اولور (الفقع) وقع وزننده برنسنه يى اوغورلمق معناسنه در يقال فقعه فقعا من الباب الثالث اذا سرقه و اوصورمق معناسنه در يقال فقع الحمار اذا ضرط و فقع وفقوع قعود وزننده بر صارى نسنه نك صاريلغى يك قويو اولمق ياخود خالص اولمق معناسنه در يقال فقع لونه فقعا وفقوعا من الباب الثالث و الاول اذا اشتدت صفرته اوخلصت وفقع حوادث و آفات بر آدمى برباد و خاكسار ايلمك معنا سنه در يقال فقعته الفواقع اذا اهلكته و اوغلان يال و بال صاحبى اولوب يتشمك معناسنه در يقال فقع الغلام اذا ترعرع و هوانك اسيلكندن چتلايوب اولمك معناسنه در يقال فقع فلان اذا مات من الحر (الفاقع والفقاعى) غرابى وزننده يك صارى ياخود قرمزى يه مبالغة وصف اولور يقال اصفر اواحمر فاقع وفقاعى اى شـديد على قول مطلقا خالص و صاف اولان رنكه وصف اولور كرك صارى و بياض وكرك سـائرى اولسون (الفقع) فتحتيله يك قرمزى اولمق

معناسنه‌در يقال فقع الشئ فقعا من الباب الرابع اذا احمر (الفقيع) سكيت وزننده
بك بياض اولان شيئه وصف اولور يقال ابيض فقيع اى شديد و آق كوكرجينه
دينور (الفقيع) امير وزننده بنچار كبى قزل چهره‌لو آدمه دينور يقال رجل فقيع
اى احمر (الفاقعه) داهيه و آفته اطلاق اولنور جمعى فواقع‌در (الفقاع) رمان
وزننده شربتجيلرك چارشوده صاتدقلرى مطلقا شربته‌دينوركه حبوباتدن وميوه‌لردن
و سائردن ترتيب ايدرلر صاوردقده يوزنده قبرجقلر ظهورى باعث تسميه‌در وفقاع
بر جنس نبات آديدركه قوريدقده بوينوز كبى قاتيلنور (الفقاقع) صويك يوزنده
پيدا اولان قبرجقلره دينور مفردى فقاعه‌در رمانه وزننده شارحك بياننه كوره
فواقع دخى دينوركه مفردى فاقعه‌در يقال صفق الشراب فطفت عليه الفواقع
والفقاقيع اى النفاخات (الفقاع) شداد وزننده بك ياوز و خبيث آدمه دينور يقال
رجل فقاع اى شديد خبيث (فقاع) رباع وزننده ياخود ثمان وزننده على قول امير
وزننده قزل چهره‌لو آدمه دينور يقال رجل فقاع او فقاع كثمان او فقيع اى احمر (الافقاع)
همزه‌نك كسريله فقير وبدحال اولمق معناسنه‌در يقال افقع الرجل اذا ساءت حاله وافتقر
(المفقع) محسن وزننده آدمى خاكسار ايدن فقر وفاقه‌يه دينور يقال فقر مفقع اى مدقع
(التفقيع) اظهار فصاحت داعيه‌سيله آغزنى اكوب بوكوب آورد چتلاتمق معناسنه‌در يقال
فقع الرجل اذا تشدق فى الكلام و پرمق چتر داتمق معنا سنه در يقال فقع اصابعه
اذا فرقعها وصول الك پرمقلرنى برمقدارجه يوموب حلقه ايتدكدنصكره برچچك
يپراغنى ابهامله سبابه پرمغنك اوزرينه قويوب اشاغيسى قوف اولمغله صاغ الك
آيه سيله اكا اوروب پارمقله چاتردانمق معنا سنه در چوجقلر اكثرى مارول قبوغنى
اويلجه ايدوب سسلند ررلر يقال فقع الور دة اذا ضربها اى ورقة منها بالكف
فتفقع وتصوت يعنى اذاانشقت فتسمع لها صوتا وسختيانى قرمزى‌يه بويه مق
معنا سنه در يقال فقع الاديم اذاحمره (المفقعة) محدثه وزننده بركونه سياه‌قوش
اسميدر كه قويرغنك ديبى آق اولور (المفقع) محدث ومعظم وزنلرنده برونى
اوزون جزمه‌يه دينور يقال خف مفقع و مفقع اى مخرطم (التفقع) تفعل
وزننده تفقيعدن مطاوعدر يقال فقع الوردة فتفقعت (التفاقع) تفاعل وزننده
بركسه‌نك كوزلرينه آق دوشمكله اغارمق معنا سنه‌در يقال تفاقعت عيناه اذا ابيضتا
(الانفقاع) بر نسنه چتلايوب يارلمق معنا سنه در يقال انفقع الشئ
اذا انشق (المتفقع) متفرع وزننده قوريدقده پكشور اولان نباته
دينور يقال نبات متفقع اذا يبس صلب (الافقع) بك آق نسنه‌يه دينور جمعى
فقع كلور احمر وحمر كبى يقال شئ افقع اى الشديد البياض (الفكع)
فانك فتحى وكافك سكونيله (والفكوع) قعود وزننده حزن وكدردن

باخود غضبدن باشی اشاغی دیکوب خوش طورمق معنا سنه در یقال فکع الرجل فکعا وفکوعا من الباب الرابع اذا اطرق من حزن اوغضب وبرمحله واروب قالمق معنا سنه در یقال ذهب فلان فمایدری این فکع فکعاوفکوعا من الباب الثالث ای غدا (الفلع) فانک فتحی ولامک سکونیله یارمق معناسنه در یقال فلع الشیٔ فلعا من الباب الثالث اذاشقه وکسمک معناسنه در یقال فلع الشیٔ اذا قطعه وفلع ایاقده وسائر نسنه ده اولان یاریغه وچتلاغه دینور فانک کسر یله ده جائزدر جمعی فلوع در (التفلیع) بودخی یارمق وکسمک معنـالرینه در (الانفلاع) (والتفلع) تفعل وزننده مطاوعلردر یقال فلعه فانفلع وتفلع (الفالعة) آفت وداهیه یه اطلاق اولنور جمعی فوالعدر (الفلعة) فانک کسریله دوه نک اورکجندن کسلمش پارچه یه دینور وکاهجه فرجدن کنـایه ایدوب شتم موقعنده لعن الله فلعتها دیرلر (المفلعة) معظمه وزننده پارچه پارچه دریلردن دیکلمش همیانه وطلومه دینور یقال مزادة مفلعـة اذاصارت قدخرزت من قطع الجلود (الفلوع) صبور وزننده پک کسکین قلجه دینور جمعی فلع در فانک ضمیله یقال سیف فلوع ای قطاع (الفنع) فتحتینله برآدمک مالی برکتلنوب دمبدم کثیر وفراوان اولمق معناسنه در یقـال فنع الرجل فنعا من الباب الرابع اذا کثر ماله ونمی قال فی الاساس من قنع فنع وکرم وخیر وفضل وزیاده ونیکنام معناسنه در یقال فیه فنع ای خیر وکرم وفضل وزیادة وحسن الذکر ومسک پک تیز وخوش رایحه لو اولمق معناسنه در یقال فنع المسک اذا زکت ریحه (الفنع) کتف وزننده مالی برکتلنوب وافروفراوان اولان کمسیه دینور (المفنع) منبر وزننده حسن ثنا وذکر جمیل ایله یاد اولان نیکنامه دینور یقـال فلان مفنع ای الحسن الذکر (الفنقع) قاف ایله قنفذ وزنـنده فاره یه دینـور بعضا قافک تقدیمیله ده مستعملدر (الفنقعة) قنفـذه وزننده وقافک ضمیله دبره دینوراست معناسنه (الفنقع) جعفر وزننده اولومه دینورموت معناسنه (الفوعة) فانک فتحیله طیب قسمنک رایحه سنه دینـور تقول وجدت فوعة الطیب ای رایحته وفوعة السهم اوقک وتمرنک کسکین ویلمانی سیوری اوجنـه دینور یقـال طعنه بفوعة السهم ای بحمته وفوعة اللیل وفوعة النهار کیجه نک وکوندزک هنوز اول هنکاملرینـه اطلاق اولنور تقول اتیته فوعة اللیـل اوفوعة النهار ای اولهما (الفیع) بیع وزننده (والفیعة) ضیعه وزننده برقضیه نک اولنه دینور یقـال فیع الامر وفیعته ای اوله

(* فصل القاف *) (القبوع) رجوع وزنـنده کربی باشی ایچریسـنه چکمک معناسنه در یقال قبع القنفذ قبوعا من الباب الثالث اذا ادخل رأسه فی جلده وبرکمسه باشی کربی کبی یقاسنه چکمک معناسنه مستعملدر یقال قبع الرجل فی قمیصه اذا

ادخل

ادخل رأسه فی جیبه ورفیقندن کیرو به قالمق معناسنه مستعملدر یقال قبع فلان اذا تخلف عن اصحابه وبرسنه طوغری چکیلوب کتمك معناسنه مستعملدرکه غیبوبتی مستلزمدر یقال قبع فی الارض اذا ذهب فیها (القبع) طبع وزننده (والقباع) کتاب وزننده خنزیر قسمی برونی اوتدروب خورلدانمق معناسنه در یقال قبع الخنزیر قبعا وقباعا اذا نخر وقبع هارهار صولومق معناسنه در یقال قبع الرجل قبعا اذا انبهر وطلوملك یاخود قربه نك آغزنه ایچنه قبوروب صوایچمك علی قول قربه نك امزکی آغزه آلوب ایچمك معناسنه در یقال قبع المزادة اذاثنی فمها الی داخل فشرب منها اوادخل خربتها فی فیه فشرب نته که قربه نك آغزنی طشره قیووروب ایچمکه قمع درلر کماسیذکر وقبع حیقرمق معناسنه در یقال قبع اذا صاح وفیل سسلنمك معناسنه در یقال قبع الفیل اذا صاتوعرف شرعده قبع سجده ده باشی یره دیکر کبی اکك معناسنه مستعملدر یقال قبع فی السجود اذا طأطأ رأسه شارح دیرکه صواب اولان فی الرکوع عنوا ننده اولمقدر (الاقتباع) افتعال وزننده بودخی قربه نك امزکنی اغزی ایچره آلوب صو ایچمك معناسنه در یقال اقتبع الرجل اذا ادخل خربتها فی فیه فشرب (القباع) شداد وزننده قورقق خنزیره دینور (القباع) غراب وزننده احمق آدمه دینور یقال هو قباع ای احمق وبرنوع بیوك کیله به دینور وقباع والی بصره اولان حارث بن عبدالله نامکسه نك لقبیدر زیرا ابتدا بصره خلقنه مکیال مرقومی اتخاذ ایدن مزبوردر علی قول والی اولدیغی اثناده اهل بصره مرقوم حضورینه بر بیوك کیله کتوردکلرنده ان مکیالکم هذا القباع دیمکله ملقب اولدی وقباع بن ضبه رجال جاهلیه دندر بغایت احمق ایدی حتی حماقتده ضرب مثلدر وقباع بیوك فرجلو عورته اطلاق اولنور که کربی کبی ذکرلری ایچنه جذب ایتدیکیچون یقال هی قباع ای واسعة وکربی به دینور (القبع) صرد وزننده بودخی کربی به دینور ودریا جانورلرندن برکوچك جانور آدیدر (القبعة) همزه وزننده باشنی ایچری چکیجی دیمکدر وبوطلعه کلمه سیله مقارنا ذکر اولنغله عربلر امرأة قبعة طلعة دیرلر عورت زندوسته قرشو برکره باشنی اورتوسنه چکوب برکره آچلوب کورینور اولسه وقبعه سرچه دن کوچك برقوشجغز آدیدر وعربلر برکسه یی حماقتله توصیف وآزار ایلدکده یا ابن قبعة ویا ابن قابعاء دیرلر قباع مذکوردن مصنوعدر (القوابع) یارشده قوشی آتلر بنك سابق اکسه سنده قلان آتلره دینور یقال خیل قوابع اذا بقیت مسبوقة خلف السابق (القبیعة) سفینه وزننده قلچ وبچاق قبضه سنك پرازوانه سنه دینورکه کومشدن ودموردن یاپارلر یقال لسکینه ولسیفه قبیعة من فضة وهی ماعلی طرف مقبضه من فضة اوحدیدة وقبیعة الخنزیر طموزك برونك نصف حلقه شکلنده قلانه دینور علی

قول بوسکینه وزننده در (القوبع) جوهر وزننده بودخی قلج پرازوانه‌سنه دینور واپاقلری قزل برقوش اسمیدر وعقیق مدینه‌ده برموضع آدیدر (القوبعة) زوبعه وزننده بر بوجك آدیدر (القبع) قافك ضمیله آلایده چالدقلری بیوك بوری‌یه ونصارایه مخصوص ترمپته‌یه دینور یقال یسمع صوت القبع ای الشبور (القباعی) غرابی وزننده بیوك باشلو آدمه دینور یقال رجل قباعی ای الکبیر الرأس (القبعة) قبره وزننده برنس طرزنده برکونه بزدن باش کسوته دینور حالا قلپاق وبورك دیدکلری اوله‌جقدر که بشقه قیافته کیرمشدر ونون زیاده‌سیله قنبعه دخی لغتدر (الانقباع) قوش یوایه کیرمك معناسنه در یقال انقبع الطائر فی وکره اذا دخل فیه (القتع) قافك کسری وتای فوقیه‌نك سکونیله درین اولمیان غارده واقع بال آریسنك قوانه دینور (القتع) فتحتینله برکونه خرده قورتجغزه دینورکه اغاجلره مستولی اولوب اکل ایدر علی قول اغاج قوردینه دینور ارضه کبی مفردی قتعه در (المقاتعة) مفاعله وزننده مقاتله معناسنه در یقال قاتعه اذا قاتله (القتعة) فتحاتله خوار وذلیل آدمه دینور یقال رجل قتعةای ذلیل (القتوع) قعود وزننده خوار وذلیل اولمق معناسنه در یقال قتع الرجل قتوعا من الباب الثالث اذا ذل (الاقتع) افعل تفضیلدر اذل واحقر دیمکدر یقال هو اقتع منه ای اذل (القثع) قافك ضمی وثای مثلثه‌نك سکونیله بیوك بوری‌یه دینور و بوتایله قتع ونونله قنع لفظندن مصحف دکلدر لغت مستقله در (القدع) ردع وزننده منع ایلمك معناسنه‌در یقال قدعه قدعا من الباب الثالث اذا کفه ومرکوبی اولان آتی دیز کنله سلکوب یاخود چکنکله الیقومق معناسنه در یقال قدع فرسه اذا کبحه وبرامری یاخود برنسنه‌یی یوریدوب انفاذ ایلمك معناسنه‌در یقال قدع الشیء اذا امضاه ودوه‌یی توسکرملك ایچون اوزرینه بنجك وقتده مزراغله برونه چارپمق معناسنه‌درکه صوی اولمیان دوه‌یه چارپارلر یقال قدع الفحل اذا ضرب انفه بالرمح ومشروبی‌بوله‌رق بولك بولك ایچمك معناسنه در تقول اقدع من‌هذا الشراب ای اشربه قطعا قطعا (الاقداع) همزه‌نك کسریله بودخی منع ایلمك معناسنه در یقال اقدعه اذا کفه (القدع) فتحتینله کوزك نوری فرسز ضعیف اولمق معناسنه در یقال قدعت عینه قدعا من الباب الرابع اذا ضعفت و بیرلك هنکامی کلوب چاتمق معناسنه در تقول قدع‌لی الخمسون اذا دنت (القدوع) صبور وزننده مقدوع معناسنه درکه سسلنمکدن وچاغرمقدن ممنوع اولان کمسه‌یه دینور خوفدن یاآخر عارضه‌دن ناشی سسلنه‌مز اولور یقال هو قدوع ای مقدوع کاف عن‌الصوت وشول آته دینورکه پك یوکرك واشکین اولمغله ارالق ارالق دیزکنی سلکوب چکنکله تسکینه محتاج اوله یقال فرس قدوع اذا کان محتاجا الی‌القدع

ليكف بعض جريه وبرنسنه اوزره دوكيلور اولان شيئه دينور يقال هو قدوع عليه
اى منصب ودائما زجر وآزار اولنور اولان ذليل وخاكساره دينور يقال رجل قدوع
اى ذليل يقدع (القدعة) فرحه وزنـنده اوتانجق اولوب از تكلم ايدن خاتونه
دينور يقال امرأة قدعة اى قليلة الكلام حيية (القدع) كتف وزنده پك اوركك
آته دينور يقال فرس قدع اى هيوب وشورلغندن ايچلمز اولان صويه دينور يقال
ماء قدع اذا كان لايشرب ملوحة وآغلغان آدمه دينور يقال رجل قدعى كثير البكاء
(القدعة) قطمه وزنده قصه جبه‌يه وز بون واوسـتلك مقوله‌سنه دينور كه
يمن كبي چرك اولور يقال جاء وعليه قدعة اى مجول (المقدعة) مكنـسه وزنده
دكنكه اطلاق اولنور يقال قدعه بالمقدعة اى بالعصا (المقدع) معظم وزنـنده
يو يو بورشمش نسنه‌يه دينور يقال شئ مقدع اى مغصن (التقادع) تفاعل وزنده
برنسنه‌يه برى برى اردنجه اوشوب دوشمك معناسنه‌دركو ياكه هر برى سبق
ايلمك ايچون يولداشنى كيرو چكوب دفع ومنع ايدر اولور يقال تقادع الفراش
فى السراج اذا تهافتوا وتتابعوا وبرى برنى قاقشدروب منع ودفع ايلمك معناسنه‌در
يقال تقادعوا اذا تكافوا و پيدرپى ناس اولمك معناسنه مستعملدر يقال تقادع القوم
اذاماتوا بعضهم فى اثر بعض ومزراق ايله دورتشمك معناسنه‌در يقال تقادعوا اذا
تطاعنوا (التقدع) تفعل وزنده بركمسه‌يه شر وكريهه ايراثنه ياپنوب حاضرلنمق
معناسنه‌در يقال تقدع له بالشر اذا استعد (القذع) قافك فتحى وذال معجمه‌نك
سكونيله بركسيه سوكوب فحش وناسزا سوز سويلمك معناسنه‌در يقال قذعه
قذعا من الباب الثالث اذارماه بالفحش وسوء القول ودكنكله اورمق معناسنه‌در
يقال قذعه بالعصا اذاضربه بها (الاقذاع) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمه فاحش
سوزلر ايله سوكمك معناسنه‌در يقال اقذعه بمعنى قذعه (القذع) فتحتينله ادب
وحيادن خارج فاحش وناسزا سوزه دينور يقال اياك والقذع اوالخنى والفحش
ومرداره دينور قذر معناسنه (التقذيع) برنسنه‌يى مردار وملوث ايلمك معناسنه‌در
يقال قذع ثوبه اذاقذره (التقذع) تفعل وزنده بركسيه شرو مكروه ايراثنه
ياپنمق معناسنه‌در تقدع كبى يقال تقذع له بالشر اذا استعد (المقاذعة) مفاعله وزنده برى
برينه سوكوب فحش وناسزا سوزلر سويلمك معناسنه‌در يقال قاذعه اذا فاحشه
وشاتمه (الاقرنباع) احرنجام وزنده كرپى كبى درطوپ بوزيلوب بورترمق
معناسنه‌در على قول صووغك شدتندن اوتوروركن ياخود كيدركن بوزيلوب
بورتشمغه مخصوصدر يقال اقرنبع الرجل اذا تقبض او من البرد فى مجلسه
اومسيره (القرنباع) سرطراط وزنده فوق الغايه بخيل وممسك شخصه
دينور يقال رجل قرنباع اى منقبض بخيل (القرثع) ثاى مثلثه ايله جعفر وزنده

اوتانمز صیریق کمسه‌دن پاك و پروا ایلمز سلیطه قاری‌یه دینور وحمق و بلاهتی اولان قاری‌یه دینور وارکك دوه قوشنه دینور و ارسلانه دینور و دکزده صدف نوعندن بر قابلو بوجك آدیدر و آلیجق و دنی کمسه‌یه دینور و شول عورته دینورکه دائما یالکزجه برکوزینه سرمه چکنور اوله و اوستلکنی و فراجه‌سنی ترس کینور اولان عورته دینور وطوارك ایری تویلری ارالغنده اولان تفتك طرزنده خرده تویلره دینور قرثعه دخی دیرلر هایله و قرثع تغلب قبیله‌سندن بر کمسه آدیدرکه اوس قبیله‌سنه انتساب ایلدی بغایت مبرم سائل و جرار اولمغله * اسأل من قرثع * ضرب مثل اولمشدر و ضبه قبیله‌سندن بر تابعی اسمیدر (ام قرثع) صحابیه‌در (القرثعة) زوبعه وزننده علی قول زبرجه وزننده شول کمسه‌یه دینورکه دواب و مواشیسنه بالنفس تقید و تیمار ایدوب آخره اینانمز اولمغله بغایت کوزل و توانا اولور اوله یقال هو قرثعة مال ای یحسن رعیته ویصلحه علی یدیه (التقرثع) تدحرج وزننده برکمك معناسنه‌در یقال تقرثع الشیء اذا اجتمع و قیون سوریسی کیجه چوبانسز اوتلامق معناسنه‌در یقال تقرثعت الضائنة اذا تنفشت (القردع) زبرج وزننده و درهم وزننده دوه و طاوق قسمنده اولان بتلره دینور قمل الابل والدجاج معناسنه (القردعة) زوبعه وزننده ذل و حقارت معناسنه‌در یقال فیه قردعة ای ذل (القردعة) زبرجه وزننده بیونه دینور یقال اخذ بقردعته ای بعنقه (القردوع) عصفور وزننده خرده قربجه‌یه دینور (القردوعة) عصفوره وزننده طاغلك دره و یار و شکاف مقوله‌سی یرلرنده اولان کوشه و زاویه‌یه دینور (القرذع) ذال معجمه ایله جعفر وزننده اوغوز عورته دینور بلهاء معناسنه قرثع دخی دینور یقال امرأة قرذعة وقرذع ای بلهاء (القرشع) شین معجمه ایله زبرج وزننده غضب وحزن یاخود سائر عارضه سببیله انسانك صدرنده و بوغازنده تحدث ایدن آجشقلغه و یانقلغه دینورکه اضطراب ویرر یقال اخذه القرشع ای حر یجده الانسان فی صدره وحلقه و بدنده طوز دانه‌سی کبی آقجه آقجه چقان نسنه‌یه دینورکه طوزلو بلغم آثاریدر (المقرنشع) اقرنشاعدن اسم فاعلدر بشر و سرورندن باشنی هوایه دیکوب دیرك کبی دیم دیك طوران کمسه‌یه دینور تقول رأیته مقرنشعا ای منتصبا مستبشرا وبرشر وکریهه‌یه یانوب حاضر باش طوران کمسه‌یه دینور یقال هو مقرنشع ای متهیئ للشر (الاقرنشاع) احرنجام وزننده مقرنشعك مصدریدر و شادان اولمق معناسنه‌در یقال اقرنشع الرجل اذا ابرنشق و برکمسه فرط فرح ونشاطندن شاطر کبی جنبشه کاوب باشنی هوایه دیکوب بری اوته حرکت وشطارت ایلمك معناسنه‌در یقال اقرنشع الرجل اذا رفع رأسه وتحرك وتنشط (قرصع) جعفر وزننده بر لئیم و ناکس کمسه‌نك اسمیدرکه یمن دیارنده اولور ایدی لؤم و دنائتله ضرب مثل

ایدی

ابدی یقال الائم من قرصع اومن ابن قرصع او من ابن القرصع وقصه وبوغون ذکره قرصع
دینور (القرصعة) دحرجه وزننده بریره درطوب بوزیلوب کیزلنمک معنا سنه درکه
سینمک تعبیر اولنور یقال قرصع الرجل اذا تقبض واستخفی وطعامی یواش یواش
یمک معنا سنه‌در یقال قرصع الرجل اذا اکل اکلا ضعیفا وبرکسه خستندن طعامی
بالکز جه اکل ایلمک معنا سنه در یقال قرصع فلان اذا اکل وحده لؤما ویازوبی
انجه وصیق یازمق معنا سنه‌در یقال قرصع الکتاب اذاقرمطه وعورت بدوجرکین
یورویشله یوریمک معناسنه در یقال قرصعت المرأة اذامشت مشیة قبیحة ودرطوب
بوزیلوب اوتورمق معناسنه‌در یقال قرصع فی بیته اذاجلس وتقبض (الاقرنصاع)
احرنجام وزننده برکمسه لباسنه بورینوب بوزلمک معنا سنه در یقال اقرنصع
الرجل اذاتزمل فی ثیابه (القرطع) زبرج ودرهم وزنلرنده قردع کبی دوه‌وطاوق
کهله سنه دینور (القرع) فرع وزننده قاپو چالمق معنا سنه در یقال قرع الباب
قرعا من الباب الثالث اذادقه ومنه المثل * من قرع باباولج * یعنی برقاپویی الحاح
واقدامله چلان آدم البته آچدیروب ایچرو یسنه دخول ایدر وقرع دکنکله اورمق
معناسنه‌در یقال قرع رأسه بالعصا اذا ضربه بهاومنه المثل * ان العصا قرعت لذی الحلم *
انده اول قرع عصا اولنان کمسه‌ده یعنی مثل مزبورک منشأنده اختلاف اولنمشدر بعضلر عامر
بن ظرب وبعضلر قیس بن خالد وبعضلر عمرو بن حممه وبعضلر عمرو بن مالک دیدیلر عندالمؤلف
عامر مرجحدر مرقوم بغایت پیر یاخود معمر یندن اولمغله اوچیوز یاشنه‌وارد قده کندی
رأینه اعتنا واعتمادی اولما مغله اوغللرینه تنبیه ایلدیکه مصالح ناسی تمشیت وقتنده
اکرکلامم اسلوب نظامدن چقوب بیهوده وخلاف سمتنه متصرف اولور سه عصا
ایله اشبو دیوارده یاخود یرده اولان قلقانی قرع ایدوب بنی آگاه ایده‌سز مثل مزبور
اهل عقل ورشد اولان آدم ادنی تنبیه ایله متنبه اولور دیجک یرده ضرب اولنور
بوراده حلم حالک ضمیله عقل ورشد معنا سنه در وقرع جبهه طلو قابک ایچنده
اولانی بالجمله سپوروب ایچمک معناسنه مستعملدر یقال قرع الشارب جبهته بالاناء اذااستف
مافیه وقرع وقراع کتاب وزننده بوغور ناقه‌یه آشمق معناسنه درصغر جنسنده بالکز قراع
مخصوصدر یقال قرع الفحل الناقة قرعا وقراعا والسور البقرة قراعا اذاضربها وبرکمسه تأسف
وندامتدن ناشی دیشلرنی بری برینه سوروب قجردا تمق معناسنه مستعملدر یقال قرع فلان
سنه اذا حرقه ندما وقرعه آتمق باینده سائرلره غالب اولمق معناسنه‌در یقال
قرعهم قرعا من الباب الاول اذا غلبهم بالقرعة وقرع قبق تعبیر اولنان سبزه‌یه دینور
حمل الیقطین معناسنه مفردی قرعه در وقرع اسامیدندر الشاة بن قرع فضیل بن
عیاضدن روایت حدیث ایلدی وقرع فتحتینله قرع بر ادمک خانمانی دواب ومواشیدن
تهی قالمق معناسنه‌درکه فلاکت و ادباردن کنایه در یقال قرع الفناء قرعا ویحرک

من الباب الرابع اذا خلا من الغاشية ويقال قرع الحج اذا خلت ايامه من الناس (المقرع) دولنی آلمق ایچون اختیار اولنمش ایغره دینور یقال فحل مقروع ای مختار للفحلة ومقروع تمیم اولادندن عبد شمس بن سعدك لقبیدر و قرعه دیدکلری تمغا ایله تمغالنمش دوه یه دینور یقال بعیر مقروع اذا کان قدوسم بالقرعة کذلك غرفه وزننده اولان قرعه ایله تمغالنمش دوه یه دینور یقال بعیر مقروع اذا کان وسم بالقرعة (القرعة) ثمره وزننده دوه یه مخصوص بر تمغادر که قوری انجکنه باصیلور (القرعة) غرفه وزننده بودخی دوه یه مخصوص بر تمغادر که برونك اورته سنه باصیلور وقرعه معلومدر که برخصوصه مباشرت و برنسنه یی قسمت ایلمك مقوله سی اعمالده استعمال اولنور کوناکون وجهله ایدرلر و اکا سهمه دخی دیرلر و قرعه مالك کزیده و اعلاسنه اطلاق اولنور یقال اعطاه قرعة ماله ای خیرته ودغارجغه دینور علی قول کوچك اولوب ککیش اولانه دینور یقال القاه فی القرعة ای الجراب اوهو الواسع الصغیر جمعی قرع در زفر وزننده و قرعه اسامیدندر عمر بن محمد بن قرعه محدثیندندر (القرع) قافك ضمیله شام دیارنده نبجه وادی اسمیدر واقرع لفظندن جمع اولور کاسیذکر وقرع اوتسز طازلق یرلره اطلاق اولنور که بنه اقرع لفظنك جمعیدر یقال ریاض قرع ای بلا کلاء (قرع) زفر وزننده یمنده بر قریه ادیدر (القرع) فتحتینله قوشی و یارش خصوصنده میانه ده عقد اولنان اوکدوله دینور یقال اصاب فلان القرع ای الخطر الذی یستبق علیه و برکونه آقچه آقچه سیویلجه طرزنده قبرجقلره دینورکه دوه کوشکارنده ظهور ایدر و دوه سودینك اوزرینه کلن یوزیله علاج اولنور ودریدن اولان عرب قلقانه دینور حجفه معناسنه مفردی قرعه در و کوچك دغارجغه دینور علی قول دیبی واسع دغارجغه دینورکه ایچنه زاد و طعام وضع ایدرلر ودوه قسمندن خالی اولان دوه یتاغنه دینور وقرع مصدر اولور اوق یارشنده غالب اولمق معناسنه یقال قرع فلان علیه قرعا من الباب الرابع اذا قمر فی النضال وباشك برعارضه سببیله قیللری کیدوب کل اولمق معناسنه در یقال قرع الرجل اذا ذهب شعر رأسه و ارشاد و مشورتی قبول ایلمك معناسنه در یقال قرع فلان اذا قبل المشورة و خانمان دواب و مواشیدن خالی قالمق معناسنه درکه ادباردن کنایه در یقال قرع الفناء اذا خلا من الغاشیة وکذا الحج اذا خلت ایامه من الناس کاذکر وقرع باشده برآفت سببیله قیللر کیدوب طاز قلان یره دینور مفردی قرعه در (القریع) امیر وزننده دوه کوشکنه دینور فصیل معناسنه جمعی قرعی کلور سکری وزننده ودول ایچون اختیار اولنان ارکك دوه یه دینورکه بو غور تعبیر اولنور یقال هذا قریع الشول ای فحلها المختار وجنکده محارب ومضارب اولان بهادره دینور مقارع معناسنه وغالب معناسنه درکه بمعنی فاعلدر ومغلوب معناسنه درکه بمعنی مفعولدر وقریع عمیرة بن هاجرك قلجی اسمیدر وقومنك سید وذیشاننه اطلاق

اولنور يقـال هو قريع قومه اى سيد هم وبرمحدث اسميدر كه عكرمه دن روايت
ايلمشدر امامذهبي وهمندن ناشىقافك ضميله ضبطايلمشدر (القريع) سكيت وزننده
بو دخى قومنك سيد وذيشانه دينور(قريع)زبير وزننده تميم قبيله سندن بربطنك
پدرى اسميدر كه بنوانف الناقه جماعتيدر واصحابدن ابو الكنود ثعلبة الحمراوى
حديثك اسميدر وابو زياد الصحابى اسميدر (الاقرع) قرع لفظندن وصفدر باشى
كل آدمه دينورمؤنثى قرعاء وجمعى قرع وقرعان در قافلرك ضميله واقراع اسمادندر
كاسيذكر واقرع بركلمهدركه خاصة تاماولان بيك عدده وصف اولورنته كه هنيده
كلمه سى يوزعدد تامه وصف اولور يقال الف اقرع اى تام وصلا بتلو متين ومحكم محله
وقلقانه وصف اولور يقال مكان وترس اقرع اىصلب جمعى قرع كلور قافك ضميله
وقبوغى صويلمش اغاجه وصف اولور يقال عوداقرع اذاقرع من لحائه وشول اوقه
دينوركه قوملره وطاشلره سورتمكله بول بول پيولر بلورمش اوله يقال قدح اقرع اذا كان
قدحك بالحصى حتى بدت سفاسفه اىطرائقه وابو كسكين فلجه اطلاق اولنور يقال
سيف اقرع اىجيد حديد وشـول يلانه دينوركه زهرينك كثرتندن ناشى كندى
وجو دينه دخى تاثير ايلمكله باشنك تويلرى كيدوب قولاق اوله يقال حية اقرع
اىتمعط شعر رأسه لكثرة سمه (القرع) كتف وزننده پندومشورت قبول ايدن
آدمه دينور يقال فلان قرع اى يقبل المشورة واصلا اوبوزن اولان آدمه دينور وفاسد
اولمش طرنغه دينور (الاقرعان) تثنيه بنيه سيله اصحابدن اقرع بن حابس ايله برادرى
مرثده اطلاق اولنور (القرعاء) اقرعك مؤنثيدركه باشى كل عورته دينور وطريق
مكه ده برصواد اسميدركه قادسـيه ايله عقبه بيننده در وطوار مجموعنى اوتلا مغله
جيلاق قالمش چايرلغه اطلاق اولنور يقال روضة قرعاء اذا كانت قدرعتها الماشية
وحادثه و شديده يه وآفت وداهيه يه اطلاق اولنور وخانه نك حولوسنه و ميداننه
اطلاق اولنور و يولك اوست طرفنه دينور وفاسد اولمش پرمغه دينوركه دريسى
صو يلوب قاولاق قالمش اولور يقال اصبع قرعاء اى فاسـدة (القارعة) قيامته
اطلاق اولنور قال الشـارح ومنه قوله تعالى [القارعة ما القارعة وما ادريك
ماالقارعة]اى القيمة تقرع بالاهوال وسراياىحضرت نبوى عليه السلامدن برسريه يه
اطلاق اولنور سريه رسول اكرم عليه السلام حضرتلرينك غزايچون برطرفه ارسال
بيوردقلرى عسـكردن عبارتدر ومنه قوله تعالى [ولايزال الذين كفرو اتصيبهم
بماصنعوا قارعة] اومعناه داهية تفجؤهم يعنى انلره عملرى سببيله ياخود عملرينه
مقابل ناكهانى ظهور ايدن افت وداهيه اصابت ايدر وقارعه نك جمعى قوارع در
وقوارع القرأن شول آيات كريمه دن عبارتدركه آنى قراءت ايدنلر شياطين انس
وجن مضرتندن امين اولور كويا كه انلرى قرع ايدر آية الكرسى ومعوذتين

وسورهٔ یس وسورهٔ ملك كبی وتقول العرب نعوذ بالله من قوارع فلان ای من
قوارص لسانه یعنی فلانك قلبی قرع یعنی لدغ وجرح ایدیجی كلماتندن خدایه صغنورز
(القروع) صبور وزننده شول اشمه قیویه دینور كه صوبی آزاوله مراد طاغك
تپه‌سندن چاق دبنه قدر قازلمش درین قیودركه البته صوبی آزاولور (القریعة)
سفینه وزننده مالك یعنی مواشینك كزیده واعلاسنه اطلاق اولنور وشول ناقه یه
دینوركه اكا بوغورچوق آشوب كیج كبه اولور اوله یقال ناقة قریعة اذا كانت یكثر
الفحل ضرابها و یبطئ لقاحها و خانه‌نك تاوانه دینور سقف البیت معناسنه
(القراع) شداد وزننده اغاج فقان دیدكلری قوشه دینور كه منقار یله متین
اغاجلری قاقوب ایچنده ایوا ایدر جمعی قراعات كلور وقراع غزالة السكونی نام
كمسه‌نك فرسی اسمیدر وقراع پك وشدید وسخت اولان شیئه دینور یقال شیء
قراع ای صلب شدید (القراعة) دبره دینور است معناسنه وازجه و جزئیجه
اوتلاغه دینور (قرعون) حمدون وزننده بعلبك ایله دمشق ارالغنده بر قریه
ادیدر (المقرع) منبر وزننده دیوشور یلن خرما وضع ایلدكلری سپت مقوله سی
قابه دینور (المقرعة) مكنسه وزننده قامچی یه اطلاق اولنور ومطلقا ضرب
آلتنه دینور دكنك ودره وطپوز كبی یقال ضربه بالمقرعة ای بالسوط وكل ماقرعت به
(المقراع) محراب وزننده شول ناقه‌یه دینوركه ابتدا قراعده كبه اوله تكراره
حاجت قالمیه یقال ناقة مقراع اذا كانت تلقح فی اول قرعة یقرعها الفحل وطاشجیلر
طاش قردقلری بیوك كلنكه دینور (الاقراع) همزه‌نك كسریله بر كمسیه مالك
كزیده واعلاسنی ویرمك معناسنه در علی قول دول ایچون ایغرویرمك معناسنه‌در
یقال اقرعه اذا اعطاه خیار المال او فحلا یقرع الابل وحقه رجوعله ذل و انقیاد
ایدوب سرفروقلمق معناسنه در یقال اقرع الی الحق اذا رجع وذل وحقدن
ابا وامتناع ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اقرع فلان اذا امتنع و برنسنه‌دن
فراغتله كیرو طورمق معناسنه در یقال اقرع عنه اذا كف و برنسنه یه كوج
یتوب طاقت كتورمك معناسنه در یقال اقرع الشیء اذااطاقه ونصح ومشورت
قبولندن ابا ایلمك معناسنه در یقال اقرع فلان اذا لم یقبل المشورة و منع ایلمك
معناسنه در یقال اقرع فلانا اذاكفه و بینلرنده قرعه صالمق معناسنه در یقال اقرع
بینهم اذا ضرب القرعة و مسافر قوناغه كلوب چاتمق معناسنه در یقال اقرع
المسافر اذادنا من منزله و یولار ایله یاخود دیزكنله مركبی كیرو توسكروب آلیقومق
معناسنه در یقال اقرع الدابة اذا كبحها بلجامها ویری طوغله ایله یاطاش ایله قالدرم
دوشمك معناسنه در یقال اقرع داره اجرا ای فرشها به وشر و شور دائم اولمق
معناسنه در یقال اقرع الشر اذا دام وصوبك دبنه اینوب یره یتشمك معناسنه در

يقال اقرع الغائص والمائح اذا انتهيا الى الارض واشكلر طرنقلريله برى برلرنى چارپمق معناسنه در يقال اقرعت الحمير اذا صك بعضها بعضا بحوافرها (الانقراع) بودخى حقدن ابا و امتناع ايلمك معناسنه در يقال انقرع عن الحق اذا امتنع و بر نسنه‌دن فارغ اولمق معناسنه‌در يقال انقرع عنه اذا كف ويتاقده تلاشندن او بوميوب برى اوته دونشدرمك معناسنه در تقول بت انقرع اى اتقلب لا انام (المقرع) محكم وزننده شول دابه‌يه دينوركه راكبى يولارنى يادبزكننى كيرو چالدقده باشنى هوايه ديكر اوله (المقرعة) محدثه وزننده حادثه وشديدهٔ دهره اطلاق اولنور (التقريع) باشه قاقق سرزنش و تعنيف معناسنه در يقال قرعه اذا عنفه وقرع ديدكلرى مذكور سيوجه‌يه اوغرامش دوه‌كوشكنه علاج وتيمار معناسنه‌در يقال قرع الفصيل الاقرع اذا ترّبه وعالجه من القرع وديشى حيوانه اركك چكمك معناسنه در يقال قرع الناقة اذا انزى الفحل عليها وبرادى تلاشه دوشوروب يوركنى اويناتمق معناسنه در يقال قرع للقوم اذا اقلقهم وسودلو دوه كوشككنك باشنه ممه امركن اورمق معناسنه دركه پك سودلو ناقه‌نك كوشكى ممه‌نك برندن امركن آخرندن سود اقغله سو دى اقتمامق ايچون كوشك باشيله اناسنك قارننه قاقدقده اولدخى باشيله سوسوب اوته ققار يقال قرعت الحلوبة رأس فصيلها وذلك اذا كانت كثيرة اللبن فاذا رضع الفصيل خلفا قطر اللبن من الخلف الآخر فقرع رأسه قرعا اى دفع (الاستقراع) بركسه‌دن دول ايچون آيغر ايستمك معناسنه‌در يقال استقرع فلانا اذا طلب منه فحلا وديشى حيوان كوسنيمك معناسنه در يقال استقرعت الناقة اذا ارادت الفحل وطوارك طرنغى پكشمك معناسنه‌در يقال استقرع الحافر اذا اشتد واشكنبه‌نك تويلرى يولنوب طازلنمق معناسنه در يقال استقرع الكرش اذا ذهب خملها (الاقتراع) اختيار ايلمك معناسنه‌در يقال اقترعه اذا اختاره وآتش ياقمق معناسنه‌در يقال اقترع النار اذا اوقدها وقرعه آتمق معناسنه‌دركه مشاركت ايچوندر يقال اقترعوا اذا ضربوا القرعة (التقارع) تفاعل وزننده (والمقارعة) مفاعله وزننده بونلرده برنسنه تقسيمنده قرعه آتمق معناسنه‌در يقال تقارعوا وقارعوا اذا ضربوا القرعة ومقارعه هنوز طور وسركش ناقه يى زورايله بوغورك اوكنه چوكروب آشورتمق معناسنه‌در يقال قارع الناقة الصعبة اذا اخذها فربضها للفحل فيسرها وجنكده بهادرلر برى بريله اورشمق معناسنه‌در يقال قارع الابطال مقارعة وقراعا اذا ضارب بعضهم بعضا (التقرع) تفعل وزننده بودخى يتاقده اضطرابدن برى اوته آغوب دونمك معناسنه‌در تقول بت اتقرع اى اتقلب لا انام (التقرفع) تدحرج وزننده‌در طوب اولوب بوزولمك معناسنه‌در يقال تقرفع الشئ اذا تقبض نته كه تقرعف دخى بو معنايه در يقال تقرعف الشئ

اذاتقبض (الاقر نفاع) احر نجام وزننده اوغو نوب بخود اولدقدنصكره آيلوب
كنديسنه كلك معنا سـنه‌در يقال اقر نفع الرجل على بناء المجهول اذا اغمى عليه
ثم افاق (القزوع) زاى معجمه ايله قعود وزننده جست وچالاك اولمق معناسنه‌در
يقال قزع الظبى قزوعا من الباب الثالث اذا اسرع وخف وكاهل و بطىء الحركه
اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال قزع اذا ابطأ (القزع) فتحتينله سحاب
قطعه لرينه دينور مفردى قزعه‌در ومنه كلام على رضى الله عنه حين ذكر الفتن
فقال اذا كان ذلك ضرب يعسوب الدين بذنبه فيجتمعون اليه كما يجتمع قزع الخريف
اى قطع السحاب للخريف لانه اول الشتاء والسحاب يكون فيه متفرقا غير متراكم
كلام مرقوم كلمات مرتضويه دن اولوب جوهرى وفى الحديث عنواننده ايراد
ايلمكله وهم ايلمشدر شارح ديركه حديث عند الجمهور اثره مرادف اولمغله مرفوع
وموقوفه اطـلاق اولنديغى مؤلفك معلومى ايكن جوهرى بى توهيمى غريبدر
وقزع خرده دوه‌لره دينور يقال لم يبق ماله الاالقزع اى صغار الابل و چوجغك
باشنك بعض يرلرنى تراش ايدوب و بعض يرلرنده طاغنق بلود پاره‌لرى كبى صاج
قونمغه دينور واول رسمه قونمش طاغنق صاج پاره‌لرينه دينور يقال حلق رأس
الصبى على وجه القزع وهو ان يحلق رأسـه ويترك فى مواضع منه متفرقة غير
محلوقة وقزع الصوف بهـار موسمنده قيوندن يولنوب دوكيلن يوك پاره‌لرينه
دينور ودره دن سيل صو ينك سيلند يسـنه دينور يقال رمى الوادى بالقزع اى
الغثاء ودوه نك اغزنده و برونده مجتمع اولان كپوكه دينور (القزعة) فتحاتله
ولد زنايه دينور يقال هوقزعة اى ولد الزنا ورجال اعلامندندر زانك سكونيله‌ده
زبانزده در وادنى كيه جك جامه يه اطلاق اولنور قزع الصوف معناسـندندر يقال
ماعنده قزعة اى شىء من الثياب (قزيع) زبير وزننده اسـاميدندر قزيع بن
قتيبان بركسه‌در وربيع بن قزيع رواة تابعيندندر (الاقزع) شول قوچه دينوركه
بهـار ايامنده يوكنك بعضى ارالق يولنوب و بعضى قالمش اوله يقال كبش
اقزع اذا صار قدتناتف صوفه فى الربيع ذهب بعض وبقى بعض (القزاع) كتاب
وزننده بز وبچاوره پاره‌سنه دينور يقال ماعليه قزاع اى قطعة خرقة (القزيعة)
شريفه وزننده (والقزعة) قبره وزننده كوچك اوغلانى تراش ايلدكدن صكره
باشنده آيقو نيلان برجه دينور صارقق صاج هيئتنده اولور على قول باشنك اورته‌سنده
قلان برجه اطلاق اولنور قزعه دخى دينور كما سيذكر (القوزع) جوهر وزننده ذكر
اولنان قزع لفظندن مأخوذ دركه باشه قونيلان برجه دينور بين العرب بو مخنثلك
علامتلرندن معدوددر بو مناسبتله خزى وعار وفضيحه ده استعمال اولندى يقولون
قلدتم فلانٌ قوزع اى طوقتم اطواقا لانفارقكم ابدا (الافزاع) همزه نك كسريله

برآدمه حددن خارج زباندرازلق ایلمك معناسنه در یقال اقزع له فی المنطق اذا تعدی له فی المنطق (التقزیع) ات یلك سکردوب کتمك معنا سنه در یقال قزع الفرس اذاحضر شدیدا وبرآدمی برأسه برخصوص معینه تعیین ایلمك معناسنه در یقال قزع الشخص اذاجرده لامرمعین وایلچی کوندرمك معناسنه‌در یقال قزع فلانا الیه اذاارسله رسولاواتی سکرتمکه یاپندرمق معناسنه‌در یقال قزع الفرس اذاهیأه للرکض وباشی تراش ایدوب اطرافنده ارالق ارالق قیللر قومق معناسنه‌در یقال قزع رأسه اذاحلقه وبقیت منه بقایا فی نواحیه ومطلقا برآدمی غیری مشغله‌ایله اشغال ایلمیه رك برماده یه تخصیص وتجرید ایلمك معنا سنه در که بومعنـای عامدر یقـال قزعه الشیٔ اذا جرده له ولم یشغله بغیره (المقزع) معظم وزننده جست وچالاك انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس مقزع ای سریع خفیف وهمـان مژده کوتروب ومژده ایلمك ایچون نامزد ومخصص آدمه دینور وشـول آته دینـور که آلننك پرچی بولنوب انجه ونازك قالمش اوله یقال فرس مقزع اذا کان قدنتفت ناصیته حتی رقت وآلننك پرچی ذاتی وخلقی آزجه ونازکجه اولان آته دینور یقال فرس مقزع ای الخفیف الناصیة خلقة وشـول آدمه دینور که اکثر صاچلری کیدوب جابجا پراکنده برمقدار صاچلری قالمغله باشی آچق طور دقده روزکار بری اوته صلار اوله یقـال رجل مقزع ای لیس علی رأسـه الاشعرات متفرقات تطایر فی الریح (التقزع) تفعل وزننده آت سکرتمکه یاتمق معناسنه در یقـال تقزع الفرس اذا تهیـا للرکض (مقزوع) بررجل اسمیـدر (القشـع) قافك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله اسکی کورکه دینور یقال جاء وعلیه قشع ای فروخلق کورکك برپارچه سنه قشعه دینور هایله وجام سپورندیسنه دینور بونده قافك حرکات ثلاثیله لغتدر وشاشقین واحمق آدمه دینور عقل وادراکی سحاب کبی منقشع ومنکشف اولدیغیچون یقال رجل قشع ای احمق ودوه قوشنك بلکنه دینور واوکسورر کن صدردن چقان بلغمه دینور یقـال رمی بقشعه ای بنخامته وبادیه نشینلرك دربدن یاپدقلری چادره دینور جمعی قشوع کلورشارحك امهات سائره تأییدیله بیانی اوزره بوراده وکثمامة بیت من جلد نسخه‌لری غلط صرفدر صحیحی وکثمامة بوقری یه مرتب اولوب واوایله وبیت من جلد قشع لفظنك معنای مخصوصی اولمقدر وقشع میشیندن وسختیاندن اولان مندرودوشك وسفره مقوله سنه دینور تقول زرناه فنطع لناقشعا ای نطعا وبعضلر عندنده نطع عتیق پارچه سنه دینور وقوبقوری قربه یه دینور ویك بیرلکدن وحودینك اتی کیدوب قوری تخته شکلنه کیرمش آدمه دینور مؤنثی قشعه در بونلرده مصدر بمعنی مفعولدر یقـال رجل قشع وامرأة قشعة ای متقشع

لحمه كبراوقشع قيا كلرينه دينور حرباه معناسنه وسماكك يوزندن صيرلوب كيدن سحابه دينور
بونده قافك كسريله ده جائزدر وزنبيله دينور يقال القاه فى القشع اى الزنبيل واركك
صرتلانه دينور و بر نسنه اوزره يوفقه جه طوكش زاركبى بوزه دينور و صوبى
چكلمش يرده فلان قورى چاموره دينور آندن بر پارچه به قشعه دينور و بر يوزندن
ال ايله صيريلوب قوپريلن چامور مقوله سنه دينوركه آتيلور و قورى درى يه دينور
جمعى قشع كلور عنب وزننده وقشع مصدر اولور طاغتمق معناسنه در يقال قشع
القوم قشعا من الباب الثالث اذا فرقهم ويل هوا يوزندن سحابى صيروب آچق
معناسنه در يقال قشعت الريح السحاب اذا كشفته و ناقه يى صاغمق معناسنه در
يقال قشع الناقة اذا حلبها و بر نسنه قوريمق معناسنه در يقال قشع الشئ قشعا
من الباب الرابع اذا جف (القشعة) قافك كسريله (والقشاعة) ثمامه وزننده
بونلرده صدردن چقان بلغمه دينور قشع مذكور كبى يقال رماه بقشعه وبقشعته
وبقشاعته اى بنخامته وقشعه هوادن سحاب صيريلوب آچلدقدنصكره باقى قلان
پاره سنه دينور قافك فتحيله ده لغتدر وقورى دريدن بر پارچه يه دينور جمعى قشع در
عنب وزننده قاف مفتوحه ايله اولنك جمعى قشاع در كما سيذكر (القشعة) تمره
وزننده صو چكلدكدنصكره يرنده قلان قورى چامور پارچه سنه دينور و قشعه
كشوثا اسميدركه باغ صرمشغى تعبير اولنان نباتدر و قوجه قارى يه دينور وسحاب
هوادن صيرلوب آچلدقدنصكره قلان پارچه سنه دينور و قورى پوستكى يه دينور
جمعى قشاع در جبال وزننده (الاقشاع) همزه نك كسريله طاغتمق معناسنه اولان
قشعدن نادر اولمق اوزره مطاوعدر كب و اكباب كبى يقال قشع القوم فاقشعوا
اى فرقهم فتفرقوا ويل هوا يوزندن سحابى صيروب آچق معناسنه در يقال اقشعت
الريح السحاب اذا كشفته و سحاب كندى صيرلوب آچلمق معناسنه در يقال اقشع
السحاب عنه اى انكشف و برنسنه دن چكيلوب فراغت ايلمك معناسنه مستعملدر
يقال اقشع القوم عنه اذا اقلعوا (الانقشاع) انفعال وزننده (والتقشع) تفعل
وزننده بونلرده سحاب هوادن صيرلوب آيازلمق معناسنه در يقال انقشع السحاب
وتقشع اذا انكشف (القشعة) فرحه وزننده بغايت آريق قيونه اطلاق اولنور
يقال شاة قشعة اى غثة (القشع) كتف وزننده قورى نسنه يه دينور يقال شئ
قشع اى يابس و امر واحد اوزره ثابت اولميان متلون كمسه يه دينور يقال رجل
قشع اذا كان لايثبت على امر واحد (القشاع) قزاع وزننده ومرادفيدركه تستر
ايده جك ادنى كيه جكه دينور يقال ما عليه قشاع اى قزاع (القشاع) غراب وزننده
ديشى صرتلان اوازينه دينور (القشيع) امير وزننده طاغنق پراكنده نسنه يه
دينور يقال كلاء قشيع اى متفرق (الاقشع) افضل وزننده اشرف معناسنه مستعملدر

يقال هو اقشع منه اى اشرف (القصعة) قافك فتحى وصادك سكونيله چناغه دينور صحفه معناسنه جمعى قصعات كلور فتحاتله وقصع كلور عنب وزننده وقصاع كلور جبال وزننده يقال اكل من القصعة اى الصحفة محدثيندن فضل بن محمد القصاعى قصعه صنعتنه منسوبدر (القصيعة) جهينه وزننده قصعه نك مصغربدر ومصر ديارنده ايكى قريه اسميدر برى شرقيه ده وبرى سمنوديه ده در (القصع) قافك فتحى وصادك سكونيله صويك يودملرنى يوتمق معناسنه در يقال قصع الرجل قصعا من الباب الثالث اذا ابتلع جرع الماء وطوار كويشنى اغزندن كيرو يوتمق ياخود چيتمك معناسنه دركه كويش كوملك تعبير اولنور ياخود قور صا قدن دفع ايلدكد نصكره وهنوز چيتمكدن مقدم جه در كه ارالغه كتنور مكدن عبارتدر ياخود كويش ايه اغزنى طولدرمق ياخود پك پك چيتمك معناسنه در يقال قصعت الناقة بجرتها الى جوفها اومضغتها اوهو بعد الدسع وقبل المضغ او هوان تملاء وبركسه خانه سندن بريره چقميوب خانه سنى بكليوب اوتورمق معناسنه در يقال قصع البيت اذا لزمه وصو برادمك صو سزلغنى ازاله ايلمك معناسنه در يقال قصع الماء عطشه اذا سكنه وچبانى وياره يى قان بورپوب قبقزل اولمق معناسنه در يقال قصع الجرح بالدم اذاشرق به وامتلاء وطرنقله كهله اولدرمك معناسنه در يقال قصع القملة بالظفر اذا قتلها وبركسه يى تحقير ايدوب خوارلمق معناسنه در يقال قصع فلانا اذا صغره وحقره واوغلانى جوره قومق معناسنه مستعملدر كه تحقير معنا سندندر يقال قصع الله شبابه اى اكداه وچوجغك تپه سنك ال ايه سيله شمار اورمق معناسنه در يقال قصع الغلام اوهامته اذاضربه ببسط كفه على رأسه بعضلر ديديكه بوكونه اورمق چوجغك بيوميوب جوره قالمه سنه سبب اولور (التقصيع) بركسه خانه سندن بر يره چقميوب دائمى ملازمت ايلمك معناسنه در يقال قصع البيت اذالزمه وصوسزلغى تسكين ايلمك معناسنه در يقال قصع الماء عطشه اذاسكنه وعرب طوشانى يوا سنك طبراغنى طشره چكوب چقرمق معناسنه در يقال قصع اليربوع قاصعاءه اذا خرج تراب قاصعائه واكين طپراغى ياروب چقمق معناسنه در يقال قصع الزرع اذاخرج من الارض وطاغك لغم كبى مغاره سندن طشره ظهور ايلمك معناسنه در يقال قصع القوم من نقب الجبل اذاطلعوا وبركسه لباسنه صارلمق معناسنه در يقال قصع الرجل فى ثوبه اذا تلفف (المقصوع والقصيع) امير وزننده (والقصع) كتف وزننده شول اوغلانه دينوركه بوى بوس سورميوب جوره قالمش اوله يقال غلام مقصوع وقصيع وقصع اى كادى الشباب ويقال جارية مقصوعة وقصيعة وقصعة (القصاعة) سماحه وزننده (والقصع) فتحتينله اوغلان بوى بوس سور ميوب جوره قالمش معناسنه در يقال قصع الغلام قصاعة وقصع قصعا من الباب الخامس و الرابع اذا صار مقصوعا (القصعة) غرفه وزننده چوجغك چوكنك باشى دريسنه دينور بوللنوب حشفه سى كورينور اولدقده جمعى

قصعدر صرد وزننده وعرب طوشـانك يواسنك دليكنه دينوركه متعدد دليكلرى اولور (القصعة) همزه وزننده (والقصاء) ثؤباء وزننده (والقصيعاء) حيراء وزنـنـده (والقصاعة) ثمامه وزننده (والقاصعا) نافقاء وزنـنـده بونلرده عرب طوشانك دليكنه دينور قاصعاء لفظنك جمعى قواصعدر فاعلاء لفظنى فاعله لفظنه تشبيهله در الف تأنيث هاء تأنيث منزلنده قلنمشـدر (المقصع) معظم وزننده بك كسـكين قلجه دينور يقال سيف مقصع اى قطاع (التقصع) تفعل وزننده چبان ارينلنوب صارى صو ايله طولمق معناسنه در يقال تقصع الدمل بالصديد اذا امتلأ منه (القصنصع) سمندل وزننده بك جوره كمسه دينور يقال رجل قصنصع اى قصير متداخل (القضاعة) ضاد معجمه ايله ثمامه وزننده صو كوپكنه دينور كه قوندز تعبير اولنور تقول رايت فى الماء قضاعة اى كلبة الماء و اون توزينه دينور غبار الدقيق معناسنه و ديوار ديبلرندن بوزكى اينوب دوكيلن طپراق ريزه لرينه دينور و پارس ديدكلرى جانوره دينور بونكله عمرو بن مالك بن حمير ملقب اولدى شـدت صولتندن ياخود قومندن منفك و منقطع اولديغندن ياخود جنكده قاهر و غالب اولديغندن ناشى و مزبور يمنده بر جماعتك پدرى ايدى مشـاهير فحولدن قاضى ابو عبدالله محمد بن سلامة القضاعى اول جماعتدندر (القضاع) غراب وزننده بو دخى اونك توزينه دينور و ديوار ديبلرندن توزوب دوكيلن طپراق توزنديسنه دينور و قارن اغريسنه دينوركه بغرسقلر منقطع اوليور قياس اولور تقطيع دخى دينور كما سيذكر (القضع) رضع وزننده قهر وغلبه ايلمك معناسنه در يقال قضعه قضعا من الباب الثالث اذا قهره و قارن اغريسنه دينور (التقضيع) تمتين وزننده كه اسمدر بو دخى كسنتيلى قارن اغريسنه دينور يقال اخذه القضع والقضاع والتقضيع اى وجع البطن فيه تقطيع (الانقضاع) بعيد اولمق معناسنه در يقال انقضع عنه اذا بعد (التقضع) تفعل وزننده پاره پاره كسلمك معناسنه در يقال تقضع الشئ اذا تقطع وطاغلمق معناسـنه در يقال تقضع الشئ اذا تفرق (القطع) قافك فتحى و طانك سـكونيله (والمقطع) مقعد وزننده (والتقطاع) تانك و قافك كسرى و طـانك تشـديديله كسمك معناسـنه در يقـال قطعه قطعا ومقطعا وتقطـاعا من البـاب الثالث اذا ابانه وقطع وقطوع رجوع وزننده كمى وقايق مقوله سيله صو يى اوته كچمك ياخود يوزوب يلدرمقله كچمك معناسنه مستعملدر يقال قطع النهر قطعا وقطوعا اذا عبره اوشقه وقطع قامچى ايله ياخود اغاج پارمسيله اورمق معناسنه در يقال قطع فلانا اذا ضربه بالقطيع و برآدمى دليل وبرهانله الزام ايلمك معناسـنه مستعملدر يقال قطعه بالحجة اذا بكته وقطع لسان احسان ايله اسكات ايلمك معناسنه مستعملدر يقال قطع لسانه اذا اسكته باحسانه اليه وقطع رحم صلهٔ رحمى ترك

وفراموش ایلمکدن عبارتدر یقال قطع رحمه اذا هجرها وعقها وقطع بالحبل کندی
بوغازینه ایپ بجروب بوغمقدن عبارتدر یقال قطع فلان بالحبل اذا اختنق ومنه
قوله تعالی [فلیمدد بسبب الی السماء ثم لیقطع] ای لیختنق زیرا کندی کندیسنی
سلب واختناق ایدن کمسه تاوانه ایپی بند ایدوب براوجنی کردننه کچورمکله ایاغی
یردن کسیلوب بوغیلوب هلاك اولور وقطع الحوض حوضی نصفنه قدر
طولدردقدنصکره صویی کسمکدن عبارتدر یقال قطع الحوض اذا ملأه الی نصفه
ثم قطع عنه الماء وقطع عنق الدابة طوارنی صاتمقدن عبارتدر یقال قطع عنق دابته
اذا باعها وقطع الثوب لباسك کسیمی بدنك بچمنه راست وتمام کلمکدن عبارتدر
تقول قطعنی الثوب ای کفانی لتقطیعی (القطوع) رجوع وزننده قطع کبی
صویی کمی ایله یاخود یوزمکله اوته یقابه کچمك معناسنه‌در نته‌که ذکر اولندی
وقطوع وقطاع قافك کسری وفتحیله قیونك صویی توکنوب صوغیمق معناسنه‌در
یقال قطع ماء الرکیة قطوعا وقطاعا اذا ذهب وقطوع وقطاع قوش قسمی یایلاقدن
قشلاغه کوچلك معناسنه‌در یقال قطعت الطیر قطوعا وقطاعا اذا خرجت من بلاد
البرد الی بلاد الحر وقطاع کتاب وزننده اسم اولور کندیسیله ثوب ومیشین
مقوله‌سی کسیلجك آلته دینور قاطع کبی کما سیذکر واقچه‌لره اطلاق اولنور دراهم
معناسنه ومیوه‌نك کسیمنه دینور یقال هذا زمن القطاع ای الصرام بونده قافك فتحیله ده
جائزدر (الاقطاع) همزه‌نك کسریله بودخی برکمسه‌یی دلیل وبرهانله الزام ومبهوت ایلمك
معناسنه‌در یقال اقطعه بالحجة اذا بکته وثوبك کسیمی بدنك بچمنه راست وموافق
کلمك معناسنه‌در تقول اقطعنی هذا الثوب ای کفانی لتقطیعی وپادشاه ارض خراجیه‌دن
برآدمه بر مقدار زمینی مقاطعه وجهیله ویرمك معناسنه‌در یقال اقطعه قطیعة
ای طائفة من ارض الخراج و برآدمه اغاج بودامغه اذن ویرمك معناسنه‌در یقال
اقطع فلانا قضبانا اذا اذن له فی قطعها وطاوق یمورطه‌دن کسلمك معناسنه‌در یقال
اقطعت الدجاجة اذا اقفت ومیوه کسیمی وقتی کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال اقطع
النخل اذا اصرم ویغمور یاغمزاولمق معناسنه‌در یقال اقطع القوم اذا انقطعت عنهم
میاه السماء وبرادمی صودن کچورمك معناسنه‌در یقال اقطع فلانا اذا جاوز به نهرا
و برکمسه نك دلیل وحجتی کسیلوب مبهوت اولمق معناسنه‌در یقال اقطع الرجل اذا
انقطعت حجته (الانقطاع) کسلمك معناسنه‌در یقال قطعه فانقطع ویقال انقطع به
مجهولا اذا عجز عن سفره وقیونك صویی صوغشمق معناسنه در یقال انقطع ماء
الرکیة اذا ذهب (القواطع) یایلاقدن قشلاغه نقل ایدن قوشلره دینور ذاهبلرنده
وایابلرنده اطلاق اولنور یقال طیر قواطع ای ذواهب من بلاد البرالی بلاد الحر اوراجع
(القطیعة) فضیحه وزننده قطع کبی بودخی صله رحمی کسمك معناسنه‌در یقال

قطع رحمه قطعا وقطيعة اذاهجرها وعقها وترك وهجران معناسنه در قطع كبى تقول احذر قطع اخيك وقطيعته اى هجرانه وقطيعه بغداد قضاسنده برقاچ محللردركه منصور خليفه بعض رجال دولتنه اعمار وايوا ايچون بروجه مقاطعه توجيه ايلشلر ايدى بريسى قطيعة اسحاق الازرق ٢ قطيعة ام جعفر زبيدة بنت جعفر المنصور دركه محدثيندن اسحاق بن محمد بن اسحاق آنده ندر ٣ قطيعة بنى جدار دركه خزر جدن بر بطندر بعضا بوقطيعهٔ جدارى ايله نسبتلنور ٤ قطيعة الدقيق در احمد بن جعفر بن حمد ان نام محدث آندندر ٥ ايكى قطيعهٔ ربيع بن يونس دركه برى خارجه وديكرى داخله در محدثيندن اسمعيل بن ابراهيم بن يعمر اورادندر ٦ قطيعهٔ ريسانه‌در ٧ قطيعهٔ زهيردر ٨ قطيعة العجم دركه باب الحلبه ايله باب الازج بيننده در حفاظدن احمدبن عمرو ايله اوغلو محمد اورادندر ٩ قطيعهٔ العكى‌در ١٠ قطيعهٔ عيسى بن على‌دركه منصور خليفه‌نك عموجه‌سيدر ابراهيم بن محمد بن الهيثم اورادندر ١١ قطيعة الفقهاء دركه كرخده در ابراهيم بن منصور نام محدث اورادندر ١٢ قطيعة ابى النجم در ١٣ قطيعة النصارى در (القطع) صرد وزننده (والقطعة) همزه وزننده بالكليه قطع رحم ايدن كمسيه دينور يقال رجل قطع وقطعة اذاهجرالرحم وعقها وقطع قطعه‌نك جمعى اولوركه غرفه وزننده كماسيذكر (القطعاء) حمراء وزننده مهجور و منقطع اولان رحم وقرابته وصف اولور يقال رحم قطعاء اذا لم توصل (التقطيع) قطعه‌قطعه وپاره پاره كسمك معناسنه در يقال قطعه اذا قطعه تكثيرا و قطع كبى بچيلان جامه‌نك بجمى بدنه و اندامه اويغون كلمك معناسنه در تقول قطعنى الثوب اى كفانى لتقطيعى وتقطيع الرجل كشينك قدوقامتنه اطلاق اولنور بوندن اصطلاحزده كسيم ايله تعبير اولنور يقال انه لحسن التقطيع اى لحسن القدو القامة وتقطيع الشعر شعرى اجزاى عروضيه‌سيله يعنى افاعل وتفاعيل ايله جزءا جزءا فجزأ وزون ايلمكدن عبارتدر وتقطيع قارن سانجولنغه دينوركه بغرسقلر پاره پاره طوغرانور قياس اولنور و بواسم اولەرق مستعملدر يقال اخذه تقطيع بطن اى مغص كان امعائهٔ يتقطع وآت سائر يارش آتلرنى قوشيده كچوب صاوشمق معناسنه مستعملدر يقال قطع فرسه الخيل اذا سبقها وبرآدمه كونا كون وبلوك بلوك عذاب واشكنجه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال قطع‌الله عليه العذاب اى لونه وجزأه وشرابه صو قاتمق معناسنه در يقال قطع الخمر بالماء اذا مزجها (القطاعة) قضاعه وزننده متكلم ومدعى كلامه قادر اولميوب مبهوت اولمق معناسنه‌در سوزى كسلمك تعبير اولنور يقال قطع الرجل وقطع قطاعة من‌الباب الرابع والخامس اذا لم‌يقدر على‌الكلام يعنى بكت وزباندر از اولان كمسه‌نك تعدى لسانى برطرف اولمق معناسنه مستعملدر

يقال قطع لسانه وقطع اذا ذهبت سلاطته (القطع) فتحتيله (والقطعة)
قافك فتحى وطانك سكونيله (والقطع) (والقطع) قافلرك ضميله برعلت سببيله
برآدمك الى كسلمك معناسنه‌در يقال قطعت اليد قطعا وقطعة وقطعا وقطاعا من الباب الرابع
اذا انقطعت بداء عرض له وقطع قافك ضميله صولوق كسيلوب هار هار صولومغه
دينور يقال عدا عدوا اخذه القطع اى البهر واقطع كلمه‌سندن كه الى كسلمش آدمه
دينور جمع اولور كذلك قطيع لفظندن جمع اولور وقطع قافك ضمى وكسريله بك اسى
ايامده قيولرك صويى چكيلوب صوغشمغه اطلاق اولنور وقطعه دخى دينور يقال
اصابهم قطع وقطعة اذا انقطع ماء بئرهم فى القيظ (الا قطوعة) اضحوكه وزننده
شول نشانه دينوركه نورسته قيز قسمى دوست وآشناسى اولان قيزطرفنه ارسال ايدركه
آنكله ميانه‌لرنده اولان علاقه ومحبتك انقطاعنه اشارت ايدر يقال بعثت فلانة
اليها باقطوعة وهى شئ تبعثه الجارية الى اخرى علامة انها صارمتها (القاطع)
كسيجى ديمكدر واكشى سوده اطلاق اولنوركه كسلمش اولور فاعل بمعنى مفعولدر
يقال لبن قاطع اى خامض وقطاع كبى كنديسيله ثوب وسختيان مقوله‌سى نسنه
كسيلوب بچيلن آلته دينوركه صندى تعبيراولنور يقال قطع الاديم بالقطع والقطاع
وهو المقطع الذى يقطع به الثوب والاديم ونحوهما شارح ديركه اصول سائره ده
قاطع وقطاع برنسنه‌نك اورنكى ومثاليله مفسردر حتى اساسده قطع الاديم على
القاطع وهو المثال الذى يقطع عليه عبارتيله مرسومدر (المقطوع به) شول سفر
برآدمه دينوركه برسببله سيروسفردن عاجز وفرومانده اوله على قول اول سفردن
غرض اصلى اولان امل واميدندن مأيوس اوله يقال قطع بزيد على بناء المجهول
فهومقطوع به اذا عجز عن سفره باى سبب كان اوحيل بينه وبين مايؤمله ومقطوع
شول شعره اطلاق اولنوركه آنده قطع علتى جريان ايتمش اوله يعنى آخرنده اولان
وتدك ساكنى اسقاط ومتحركى اسكان اولنه (القطوع) صبوروزننده شول ناقه‌يه
دينوركه سودى چابك منقطع اوله يقال ناقة قطوع اذا كانت يسرع انقطاع لبنها
(القطاع) زهاد وزننده (والقطع) ركع وزننده‌كه قاطعك جمعلريدر يول كسيجى
حرامى ورهزنلره اطلاق اولنور يقال هم قطاع الطريق وقطعها اى اللصوص
(القطع) كتف وزننده صوتى منقطع اولمش آدمه دينور يقال رجل قطع اذا
انقطع صوته مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر (المقطاع) محراب وزننده دوستلقده
پايدار اولميان فلك مشرب كمسيه اطلاق اولنور تقول لاتثق بمودته فانه مقطاع
اى لايثبت على مواخاة وصويى چابك كسيلن قيويه دينور يقال بئر مقطاع اذا كانت
ينقطع ماؤها سريعا (القطيع) اميروزننده قيون وكچى ودوه وصغر سوريسندن
بربلوكنه دينور جمعى اقطاع وقطعان كلور قافك ضميله وقطاع كلور قافك

کسریله واقاطیع کلور غیر قیاس اوزره کو یاکه اقطیع لفظندن جمع اولمشدر یقال مرقطیع من الغنم اوالنعم ای طائفة منها و اوجی کسلمش قامچی‌یه دینور یقال سوط قطیع ای منقطع طرفه و مثل و نظیر معناسنه مستعملدر کویاکه شیء مشابهك بچیمی اوزره مقطوعدر جمعی قطعاء کلور کرماء وزننده یقال هوقطیعه ای نظیره ومثله و اوق یونمق ایچون تصمیم اولنمش اغاج پارمه‌سنه و داله دینور جمعی‌قطعان کلور قافك ضمیله‌واقطعه کلور اسلحه‌وزننده وقطاع کلور قافك کسریله واقطع کلور افلس وزننده واقاطع کلور وقطع کلور ضمتینله و اغاجدن کسلمش داله دینور و چوق یاریلوب برتیلور اولان شیئه اطلاق اولنور یقال شیء قطیع ای کثیر الاختراق و پك زبونلقدن یاخود سموزلکدن قیامه قدرتی اولمیانه قطیع القیام اطلاق اولنور یقال هو قطیع القیام ای منقطع مقطوع القیام ضعفا او سمنا و زباندرازلقدن تکففله سلیطه اولمیوب ابسم و مضبوط اللسان اولان خاتونه قطیع الکلام اطلاق‌اولنور یقال امرأة قطیع الکلام ای غیرسلیطة وشبیه معناسنه‌درکه ذکراولندی یقال هوقطیعه ای شبیهه فی خلقه و قده (القطع) قافك کسریله‌بودخی اغاجدن کسلمش داله وچبوغه دینور وکوچك ویصیجه تمرنه دینور جمعی اقطع‌در افلس‌کبی واقطاع در وقطاع‌در قافك کسریله یقال رماه بقطع ای بنصل صغیر عریض وکیجه آخرنده اولان ظلمته علی‌قول کیجه‌دن بر بلوکه یاخودکیجه‌نك اولندن ثلثنه قدره دینور یقال ساروا بقطع من اللیل وهی ظلمته آخر اللیل اوالقطعة منه او من اوّله الی ثلثه وکوتو وکمتر اوقه اطلاق اولنور و دوشمه‌یه دینور بساط معناسنه علی‌قول یوز یصدیغنه یاخود راکبك آلتنه یایدیغی حجیم و قالیچه مقوله‌سنه‌دینورکه دوه‌نك کورکلرینه قدر کلوب اوزرلرنی اورتوب بورر جمعی قطوع‌در قافك ضمیله وقطاع‌در وقطع مقطوع معناسنه کلورکه کسلمش بچلمش ثوبه وصف‌اولور جمعی اقطاع‌در یقال ثوب قطع ای مقطوع ویقال ثوب اقطاع مثل ثوب‌اخلاق (القطع) عنب وزننده بو دخی کیجه‌دن بر بلوکه اطلاق اولنور یقال سار بقطع من‌اللیل ای قطعة منه (القطعة) قافك کسریله برنسنه‌دن بر بلوکه و بر پاره‌یه دینور یقال اخذ قطعة من المال ای‌طائفة منه و معرفه اوله‌رق حرف تعریفسز قطعه بغرتلق قوشنك دیشیسنه دینور (القطعة) غرفه وزننده وطانك فتحیله قطع موضعنه دینور مقطع معناسنه‌در و الی کسلمش آدمك کسیلن یرده قلان عضوی بقیه‌سنه دینور یقال قطعت یده فیسرق بقطعة وقطعة وهی بقیة ید الاقطع و بر نسنه‌دن کسیلن کسنتی‌یه دینور وخاص بیاض اتمکه دینور حواری معناسنه وخاص‌اتمکدن چقان کپکه دینور و افراز اولنمش ارض قطعه سنه دینور وطی قبیله سنه مخصوص برلحن ولثغه‌یه یعنی برکلام‌کسنتیسنه دینورکه مثلا یاابا الحکم دیجك یرده

یا ابا الحکا دیرلر نته‌که عنعنهٔ تمیم دخی کندیلره مخصوص بر لحن‌در (بنو قطعه)
عربدن بر بطن‌در نسبتنده قطعی دینور طانك سکونیله (القطاعة) ثمامه وزننده
بو دخی برنسنه‌دن کسیلان کسنتی‌یه دینور علی‌قول بو میشین وکون و سختیانه
مخصوصدر ولقمه‌یه اطلاق اولنور یقال اخذ منه قطاعة ای لقمة و برنسنه‌کسیلورکن
دوکیلان تلاشه و نشاره‌یه دینور یقال هذه قطاعة ای ماسقط من القطع (المقطع)
مقعد وزننده اسم مکاندر محل قطع معناسنه بو مناسبتله مقطع الرمل قومسالك
نهایت بولوب کسلدیکی یره دینور مقاطع جمعیدر یقال هذا مقطع الرمل ای حیث
لارمل خلفه ومقاطع الاودیه دره‌لرك چاق اشاغی اوجلرندن عبارتدرکه صولری
اورالردن طشره مندفع اولور یقال هم بمقاطع الاودیة ای بمأخیرها ومقاطع الانهار
ابرمقلرك کچیت یرلرندن عبارتدر یقال عبروا من مقاطع الانهار ای حیث یعبر فیه منها
ومقاطع القرآن وقف ایلیه‌جك یرلربدرکه آیت وکلام شریف اخیرلربدر ومقطع
الحق بر ماده ده حکم قاضی ایله حق ظاهرك قاوشدیغی یردن عبارتدرکه اوراده
حق متبین اولمغله اول آنده حکم ترتب ایلدیکی موقعدر یقال نظر فی مقطع الحق
ای موضع انتقاء الحکم فیه و شول نص حقده اطلاق اولنورکه آنکله باطل اولان
ماده قطع و فصل اولنور یقال عنده مقطع الحق ای مایقطع به الباطل (قطیعه)
جهینه وزننده بر جماعت پدرینك اسمیدرکه ابن عبس بن بغیض‌در وعمرو بن عبیده
بن حارث بن اسامة بن لوی نام کسنه‌نك لقبیدر (القطعات) قافك ضمی وطانك
فتحیله (والقطعات) فتحاتله (والقطعات) ضمتینله‌که مفردلری قطعه وقطعه
وقطعه‌در و بونلر شجره مضاف اولورلر شول بداق تکمه‌لرینك اوجلرینه دینورکه
داللر و بداقلر اول اوجلردن کسلدکده ظهور ایدر (القطیعاء) حمیراء وزننده
بر نوع خرما اسمیدر علی‌قول شهریز دیدکلری نوعیدر وقطیعاء ناس بری برندن
کسلمك حالتنه دینور یقال اتقوا القطیعاء ای ان یقطع بعضکم من بعض (الاقطع)
احمر وزننده الی کسلمش کشی‌یه دینور جمعی قطعان‌در قافك ضمیله یقال رجل اقطع
ای المقطوع الید و صاغر آدمه اطلاق اولنور یقال هو اقطع ای اصم و قارننك
تویلری اق اولان کوکرجینه وصف اولور یقال حمام اقطع اذا کان بطنه ابیض
واقطع قطع وانقطاعله متصف شیئه دینور بو مناسبتله عربلر فلان بکا قرابت
قریبه ایله متوسل اولدی دیه‌جك یرده مدانینا بذی غیر اقطع دیرلر و مد برینه
تا ایله مت دخی دیرلرکه بر معنایه‌در ثدیدن قرابت مراد ایدرلر (المقطع) محسن
وزننده دلیل وحجتی منقطع اولمغله ملزم و مبهوت اولان آدمه دینور یقال کان مقطعا
ای انقطعت حجته (المقطع) مکرم وزننده شول ارکك دوه‌یه دینورکه دیشی‌یه
شقدن کلال کلوب عاجز وفرومانده اوله یقال بعیر مقطع اذا کان قد جفر عن الضراب

وشول كسيه دينوركه سمت اندام اولمغله اصلا جماع اراده سنده اولميه يقال هو مقطع اذا كان لايريد النساء يعنى لعجزه و دفتر ديوانده اسم و رسمى ووظيفه و علوفه‌سى و واردات ميريه‌سى اولميان خامل كسيه اطلاق اولنور يقال فلان مقطع اى لاديوان له و هزالدن قورتيلوب قالقمش دوه‌يه دينور و اهل وقومندن منقطع اولان غريبه اطلاق اولنور يقال هو مقطع اى غريب اقطع عن اهله وشول آدمه اطلاق اولنوركه جانب ميريدن اشباه و اقراننه علوفه و وظيفه تقدير وتعيين اولنوب كنديسى مهمل و محروم اوله يقال رجل مقطع اذا كان قد فرض لنظرائه وترك هو و نهرك انقطاع بولديغى موضعه دينور يقال هو مقطع النهر اى الموضع الذى يقطع فيه النهر (التقطع) تفعل وزننده شراب صوايله ممتزج اولمق معناسنه مستعملدر يقال قطع الخمر بالماء فتقطعت اى مزجها فامتزجت (المقطعة) معظمه وزننده (والمقطعات) جمع اوله رق قصه ثوبلره دينور بونك لفظندن مفردى يوقدر بلكه مفردى ثوب لفظيدر يقال جاء و عليه مقطعة او مقطعات اى ثياب قصار فلا يقال للجبة القصيرة مقطعة ولا للقميص مقطع پس مقطعه ومقطعات جمله ثياب قصاره اطلاق اولنور واحدى مراد اولندقده ثوب قصير ايله تعبير اولنور و بعضلر ديديكه مقطعات جابجا نقشى و آلاجه‌سى اولان قماشلره اطلاق اولنور فيقال عليه مقطعات اى برود عليها وشى ومقطعات الاشعار قصيده و غزل تام اولميوب ايكيشر ياخود زياده جه اباتى محتوى ارجوزه لردن عبارتدر يقال جاء بمقطعات من الشعر وهى قصاره واراجيزه و حديد مقطع كه معظم وزننده كنديدن آلات و اسلحه اتخاذ اولان دموره اطلاق اولنور و پك بودور آدمه مقطع مجدر اطلاق ايدرلر يقال رجل مقطع مجدر اى قصير و طوشانه مقطع الاسحار اطلاق ايدرلر نته‌كه سحر ماده‌سنده بيان اولندى (المتقطعة) متفرعه وزننده آت قسمنك چهره سنده غره و صباح الخير تعبير اولنان شول بياضه دينوركه برون دليكلرندن چاق كوزلرينه قدر واروب جبهه‌ده كسلمش اوله يقال غرة متقطعة اذا ارتفع بياضها من المنخرين حتى تبلغ عينيه (المنقطع) طائك فتحيله انقطاعدن اسم مكاندر برنسنه‌نك نهايتنك واوجنك كسلديكى يره دينور يقال هذا منقطع الرمل اى حيث ينتهى عليه طرفه (المنقطع) اسم فاعلدر عربده فلان عديم النظيردر ديجك يرده منقطع القرين ديرلر يقولون هو منقطع القرين اى عديم النظير (المقاطعة) مفاعله وزننده برى برندن كسلمك معناسنه‌در كه ترك الفت ايلمكدن عبارتدر يقال قاطعا ضد واصلا و قنقسى كسكيندر ديو برى برينك قلجنه نظر ايلمك معناسنه‌دركه باب مغالبه‌اولور يقال قاطع فلان فلانا بسيفيهما اذا نظرا ايهما اقطع (الاقتطاع) افتعال وزننده برنسنه‌دن بر پاره بولوب آلمق معناسنه‌در يقال اقتطع من ماله قطعة اذا اخذ منه

شیئا (المقطوعات) مقطوعه‌نك جمعیدرکه کسلمش نسنه‌لره دینور بو مناسبتله سواریلر بری برینك آردنجه سرعتله قوششوب کلدیلر دیجك برده جاءت الخیل مقطوعات دیرلر سراعا بعضها فی اثر بعض معناسنه (القطع) فتحتیله قطعه‌نك جمعیدرکه الی کسلمش آدمك کسیك برنده فلان عضوی بقیه‌سنه دینور نته‌که ذکر اولندی (القطع) صرد وزننده بالطبع قاطع‌رحم اولان کمسیه دینور یقال فلان قطع ای قاطع لرحمه وقطعه‌لفظندن جمعدر که غرفه وزننده‌در مفرز اولان ارض قطعه‌سنه دینور (القع) قافك ضمی وعینك تشدیدیله (والقعاع) غراب وزننده پك آجی صویه دینور یقال ماء قع وقعاع ای شدید المرارة (الاقعاع) همزه‌نك کسریله قیو حفر ایدرکن ذکر اولنان آجی صویه صتاشمق معناسنه‌در یقال اقع القوم اذا حفروا فهجموا علی ماء قعاع (القعقاع) ثرثار وزننده شول آدمه دینورکه‌یوررکن اياغنك اویناق یرلرینك چتردیسی‌ایشیدیلور اوله یقال رجل قعقاع اذا مشی سمع لمفاصل رجلیه تقعقع و قوری خرمایه دینور و دتره‌دیجی حمایه اطلاق اولنورکه ایصتمه تعبیر اولنور یقال اخذه القعقاع ای الحمی النافض وشول طریقه دینورکه صرپ اولمغله مشقتلو سلوك اولور اوله وقعقاع یمامه‌دن کوفه‌یه کیدر بر یول‌آدیدر و اسماء رجالدندر قعقاع بن ابی حدردوقعقاع بن معبد بن‌زراره صحابیلردر وقعقاع بن شور تابعیندندر حسن مجاورتی ضرب مثلدر شارحك بیانی اوزره بغایت کریم ایدی سمتنده اولنلره وکندیسنه قصد و استعطا ایدنلره عون و احسانی ارزان ایدی (القعقعانی) قافلرك فتحیله بودخی یوررکن‌اياغنك‌مفاصلنك حرکت و آوازی ایشیدیلور اوله (القعاقع) قافك فتحیله بلاد قیسده شریف نام محلده برموضع آدیدر (القعقع) هدهد وزننده صقصغان قوشنه دینور علی‌قول بر بشقه یبانی قوشدرکه آلاجه اولوب منقاری و اياقلری اوزون اولور مفردات سائره‌نك بیاننه کوره قیز قوشی دیدکلری قوشدر (قعیقعان) زعیفران وزننده اهواز ترابنده برطاغك آدیدر طاشلری‌کوشك اولمغله اندن‌طاش کسرلرحتی‌بصره‌ده بنا اولنان جامعك ستونلری اورادن مقطوع و مجلوبدر و بر قریه اسمیدر که مکه‌یه اون ایکی میل مسافه‌ده یمن جانبنه سالك حوف بولنده واقعدر بغایت میاه و مزروعاتی فراواندر و مکه‌ده بر طاغك اسمیدرکه ابو قبیس نام طاغك یماجنده واقعدر سلفده جرهم قبیله‌سی اسلحه‌لرنی اورایه وضع ایلملریله سلاحلری انده متقعقع اولدیغی باعث تسمیه‌در علی‌قول مکه داخلنده مقیم قطوراء قبیله‌سیله جرهم بیننده محاربه واقع اولوب محل مزبورده سلاحلرنی متقعقع ایلملریله قعیقعان اطلاق اولنمشدر (القع) قافك فتحیله برآدم حقنده بی پروا دلازار سوزلرسویلمك معناسنه‌در یقال قعه قعامن البـاب الاول اذا اجترأ علیه بالکلام (القعقعة) زلزله وزننده سلاح

آوازه سنی حکایه‌در که قغشدامق تعبیر اولنور یقال قعقع السلاح اذاصات وتقول سمعت قعقعة سلاحه ای‌صوته وبرنسنه‌یی شدتله اکل ایلمك حسبیله دیشلر بری‌برینه طوقنوب قجردامق معناسنه در یقال تسمع لاسنانه قعقعة ای صریف لشدة وقعها فی‌الاکل وکون ومیشین وکاغد مقوله سی قوری‌وبك نسنه یی تحریکله قغشدانمق معناسنه در ومنه‌المثل * مایقعقع له بالشنان * یعنی آنك ایچون قوری اسکی‌قربه‌لر ودریلر قغشدانمز عربلر دوه‌یی تهییج ایچون قوری طلوم وقربه مقوله سنی تحریك وتصویتله تخویف ایدرلر مثل مرقوم دلیر وقوی القلب اولمغله حوادث ایامدن‌خصوصا واهی‌وبی اساس اولان عوارضدن قطعا متأثر ومتخدش اولمیان کمسه حقنده ضرب اولنور وقعقعه اوکوز قسمنی قع قع دیوطرد ایلمك معناسنه‌در یقال قعقع الثور اذاطرده فقال قع قع وقار اوقلرنی قار اویوننده بری اوته تحریك‌ایلمك معناسنه‌در که‌تصویتی مستلزمدر یقال‌قعقع القداح‌اذا اجالهافی‌المیسروبرسمته‌طوغری چکیلوب کتمك معناسنه‌در یقال قعقع فی‌الارض اذا ذهب فیها ورعد وقلقان مقوله سنك صوتندن دخی حکایه در وقعقعة العمد ارتحالدن کنایه در کماسیذکر (القعاقع) قافك فتحیله قعقعه‌نك جمعیدر پیدرپی ظهور ایدن رعد کورلتو سندن حکایه در یقال دهشتنا قعاقع الرعد ای تتابع صوته (التقعقع) تزلزل وزننده ارغلانمق معناسنه در یقال تقعقع الشیء اذا اضطرب وتحرك وتقعقع العمد برطرفه نقل وارتحالدن کنایه‌درچادرلرك دیرکلری تحریك وقلع اولنمق مناسبتیله قعقعة العمد کبی یقال قعقعت عمدهم‌وتقعقعت اذا ارتحلوا ومنه المثل* من‌یجتمع یتقعقع عمده * ای‌لابد من افتراق بعد اجتماع اومعناه اذا اجتمعوا وتقاربوا وقع بینهم الشر فتفرقوا اومن غبط بکثرة العدد واتساق الامر فهو بمعرض الزوال والانتشار یعنی برکمسه مجتمع الاسباب اولدقده ستون خیمه‌سی متقعقع اولمق در کاردر مراد اجتماع عقبنده البته افتراق رونما اولور اجتماع سببیله برمحلده مکث طویل اولنیوب پیدرپی یورد دکشدکلری حسبیله البته ستون خیمه متقعقع اولور یاخود ناس‌بری برینه تقرب وجمعیت‌پیداایلدکده عادتاینلرینه اختلاف دشوب شر وشوری مستتبع اولمغله‌افتراقلرینه‌مؤدی اولوردیمکدر یاخودهرکمالك زواله‌سرداده‌اولمق‌عادت‌دهریه‌سنه مبنی برآدمك حالی منتظم‌وسازوسامانی ملتئم اولمسی معرض‌زواله‌مجرومنتهی اولور دیمکدر پس‌علی‌الاختلاف بوموقعلرك برنده‌ایراداولنور (المتقعقع)اسم‌مفعول‌بنیه‌سیله شول یوله اطلاق اولنورکه پك بعید اولمغله اکا سیر وسلوك ایدنلر جد واقدامه محتاج اوله‌لر علماء رسمینك ملازمتدن مشیخته منتهی یوللری کبی قصرالله تعالی یقال طریق متقعقع ای بعید یحتاج السائر الی الجد (القفنزعة) قافك وفانك فتحیله جوجه عورته دینور یقال امرأة قفنزعة ای قصیرة جدا (القفعة) تمره

وزننده زنبیل طرزنده قولبسز برکونه ظرفه دینورکه خرما بیراغندن ایشلنور کوفه دیدیکمز اوله‌جقدر علی قول خرما سپدینه دینور یاخود بردکرمی مخصوص سپت اسمیدرکه اکا حرما مقوله‌سی میوه دوشوروب وضع ایدرلر یقال معه قفعة وهی کالزبیل من‌خوص بلا عروة او جلة التمر اومستدیرة یجتنی فیها الرطب ونحوه وشول دواره‌یه یعنی شیرلغان معصره‌سنده دولاب محرفی دولیب تعبیر اولنان شیئه دینورکه بعینه کمی بوجورغادی شکلنده اولوب لکن بونك بیوك دکرمی طاشی اولمغله شیرلغان چقارنلر اوکونمش صوصمی بری بر بنك اوزرینه یغوب اول طاشی باغچه دولابی کبی حیوانله دوندیره‌رك بصدرمغله یاغی آندن صیزوب اولوغندن اوکنده اولان تکنه‌یه سیلان ایدر جمعی قفاع در قافك کسریله یقال اخرج دهن السمسم بالقفعة وهی الدوارة التی یجعل فیها الدهانون السمسم المطحون ثم یضع بعضها علی بعض حتی یسیل منها الدهن (القفع) نفع وزننده قلقان طرزنده اغاجدن وتخته‌دن دوزلمش سپرلنه‌جك برنسنه‌یه دینورکه حصار جنکنده طشره‌ده اولان عسکرك جکردارلری انکله سپرلنه‌رك حصار دبنه عزم ایدرلر دبابه‌نك بردرلوسی اوله‌جقدر یقال عملوا فی‌حرب الحصن قفعا وهو جنة من‌خشب یدخل تحته الرجال یمشون به فی‌الحرب الی الحصون وقفع مصدر اولور مقفعه ایله برآدمه اورمق معناسنه یقال قفعه قفعا من‌الباب الثالث اذا ضربه بالمقفعة ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال قفعه عنه اذامنعه (القفعاء) صحراء وزننده برنوع ضعیف نبات آدیدر علی قول برشجردرکه خاتم حلقه‌سی کبی یمش طرزنده نسنه‌لری اولور ابتدا حلقه حلقه اولوب نهایت او جلری بری برینه قاوشمز قوریدقده اول حلقه‌لر دوکیلور وقفعاء شول قولغه وصف اولور آتش طوقنمش کبی اشاغیسنه طوغری بوزلمش قیورق اوله یقال اذن قفعاء کانها اصابتها نار فتزوت من‌اعلاها الی اسفلها و برمقلری طبانه طوغری بوکلم اولان اباغه دینور یقال رجل قفعاء اذا ارتدت اصابعها الی القدم (القفع) فحتینله قولاق وجه مذکور اوزره قیورق اولمق معناسنه‌در یقال قفعت الاذن قفعا من‌الباب الرابع اذا کانت قفعاء وقفع‌مضایقه وزحمت ومحنت معناسنه در یقال الناس فی‌قفع ای‌ضیق ونصب (الاقفع) احمر وزننده وجه مذکور اوزره قیورق قولقلی کشی‌یه دینور یقال رجل اقفع اذاکانت اذنه قفعاء واپاقلر ینك برمقلری طبانه طوغری دورك اولانه دینوریقال رجل اقفع اذا کانت اصابع‌رجله مرتدة الی‌قدمه ودائما باشنی اشاغی طوتوب بره بقان آدمه دینور (المقفع) محدث وزننده اقفع ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال رجل اقفع‌ومقفع ای‌منکس رأسه ابدا (المقفعة)مکنسه وزننده شول اشکنجه‌اغاجنه‌دینور که‌آنکله برمقلره اوررلر یقال‌ضربه‌بالمقفعة وهی خشبة

تضرب بها الاصابع (انقفاعی) رفاعی وزننده شول قزل چهره‌لو آدمه دینورکه قزللغنك شدتندن برونك دریسی قبوق قبوق قاولار اوله یقال رجل قفاعی ای احمر یتقشر انفه لشدة حمرة وقفاعی بعض لغت ضعیفه ده فقاعی معناسنه اولور که احمر کلمه‌سنی تأکیدا ایچون ایراد اولنور یقال احمر قفاعی وفقاعی ای شدید (القفاع) شداد وزننده مالنی دائما حفظ وادخار ایدب اصلا قیض وانفاق ایتمز اولان ناکسه دینور یقال هو قفاع لماله اذا کان لا ینفقه (القفع) غراب وزننده (والقفاع) رمان وزننده بردرلو علت اسمیدرکه قیون قسمنك ایاقلر ینه عارض اولوب ایاقلرنی برطرفه طوغری اکر بونده لغت اول قیاس اوزره در زیرا اسماء علت غراب وزننده اولور وثانی غیر قیاس اوزره در لکن وزن مزبور اکثریدر وقفاع رمان وزننده براوت اسمیدر که هیئتی بورشق وبوینوز کبی صلابتلو اولور قور یسنه کف الکلب دینور که بین الاطباء بدسقان دیدکلری اوت اوله جقدر (القفاعة) رمانه وزننده خرما جریدندن دوزلمش چنبرلو بر آلتدر که آنکله قوش قسمنه آتوب اور مغله صید ایدرلر (المقفع) معظم وزننده بوزلمش وبور شمش نسنه یه دینور ومنه یقال رجل مقفع الیدین ای متشنجهما یعنی اللری بوزلمش کسه در ومقفع اسمادندر مروان بن المقفع تابعیندندر وابو محمد بن عبدالله بن المقفع مشاهیر فصحاء ومعارف بلغا دندر اسمی روزبه یاخود دازبه بن دادجسنس ایدی که کفار اعجامدن ایدی بعده شرفیاب اسلام اولدقده عبد الله ایله موسوم و ابو عمرو ایله مکتنی اولدی پدرنی حجاج ضرب ایلمکله قوللری بوزلدیکندن مقفع ایله ملقب اولمشدی (التقفیع) برنسنه یی برقاب ایچره وضع و حفظ ایلمك معناسنه در تقول قفع هذا علی صیغة الامر ای اوعه (الانقفاع) امتناع معناسنه در یقال انقفع عنه اذا امتنع (التقفع) تفعل وزننده بوریشوب بوزلمك معناسنه در یقال تقفع الشیء اذا تقبض (قلوبع) سفرجل وزننده عربه مخصوص برلعب اسمیدر (القلع) منع وزننده برنسنه‌یی کوکندن چکوب قوپرمق علی قول یرندن برطرفه ایرمق معناسنه در یقال قلعه قلعا من الباب الثالث اذا انتزعه من اصله اوحوله عن موضعه وقلع چوبانلرك طوربه طرزنده چانطه‌لرینه دینورکه ایچنه زادنی وناقه‌نك عه‌لرنی بغلیجق تخته وایپ مقوله‌سی ادواتنی وضع ایدرلر جمعی قلوع در ضمتینله واقلع در افلس وزننده ومنه المثل * شحمتی فی قلعی * اکاذیب اعرابندرکه سباعدن قورده دیمشلرکه قیون سور یسنك یاننده برغلام اولسه نه یپارسن جوابنده دیمشکه * شعراء فی ابطی * یعنی قولتغمده برسینکدر مرادی سهمندن خوف ایدرم دیمکدر بعده یا برقیز بولنسه نشلرسن دیدکلرنده * شحمتی فی قلعی * دیمش یعنی چانطه‌مده حاضر اکل ایده‌جك یاغمدر مثل

مزبور بركسه‌نك ملكنده اولوب كيفما يشاء ويختار متصرف اوله‌جق نسنه حقنده ضرب اولنور وقلع ديوار جبنك طاش پاره‌لجك كوچك كلنكلر ينه دينور و برمعدن اسميدر كه آندن رصاص جيد يعنى ابو واعلا قلاى ظهور ايدر قلايه قلعى اطلاق اكا نسبتله‌در كه كيده‌رك علم منزلنده اولمشدر وقلع ايصتمه طوتان ادمى ايصتمه صاليور مكه دينور كه اسمدر بونده قافك كسرى وفتحيله لغتدر تقول تركته فى قلع من حاه اى فى اقلاع منها وقلع عزل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال قلع الوالى فلانا اذا عزله (التقليع) بودخى برنسنه‌يى كوكندن چكوب قوپرمق معناسنه در يقال قلعه بمعنى قلعه (الاقتلاع) افتعال وزننده بودخى قوپرمق معناسنه در يقال اقتلعه بمعنى قلعه وبرنسنه قوپمق معناسنه لازم اولور يقال قلعه فاقلع و برنسنه‌يى قاپوب آلمق معناسنه مستعملدر يقال اقتلعه اذا استلبه (الانقلاع) (والتقلع) تفعل وزننده بونلرده برنسنه كوكندن قوپارمق معناسنه در يقال قلعه فانقلع وتقلع (المقلوع) معزول اولان حاكم ووالى يه اطلاق اولنور يقال قلع الامير على بناء المجهول فهو مقلوع اى معزول وقالع ديدكلرى دائره ونشانه‌سى اولان آته دينور يقال فرس مقلوع اذا كانت فيه دائرة القالع (القالع) شول تويدن دائره ونشانه‌يه دينور كه بعض آتك صرتنده تكلتى كلان برنده اولور فرسان بيننده مكروه عد اولنور (القلعان) تثنيه بنيه‌سيله عمرو بن خويلفه‌نك اوغللرى صلاده ايله شهرتلريله اطلاق اولنور بنو نميردندر (القلعة) تمره وزننده وفتحاتله لغتدر بودخى چوبانلرك زاد وادوات وضع ايتدكلرى چانطه‌يه دينور جمعى قلاع در قافك كسريله وقلعه‌در عنبه وزننده مؤلف بوراده تشويش ايلمكله شارحك ترتيبى اوزره رسم اولندى وقلعه تمره وزننده خرما اغاجنك دبندن قوپريلان فدانه دينور على قول خرما اغاجنك دبندن آيرلمش اغاجه دينور واوركجدن كسلمش پارچه يه دينور و طاغ باشنده يابلمش صرب ومنيع ومتين حصن وحصاره دينور حالا لسانمزده دخى قلعه دينور لامك فتحيله ده جائزدر جمعى قلاع كلور قافك كسريله وقلوع كلور شارحك بيانه كوره سحاب عظيم معناسندن مأخوذدر يقال تحصنوا بالقلعة وهى الحصن المنيع على الجبل وقلعه هندستانده بر بلده اديدر بعضلر قلاى ديدكلرى معدنى اكا نسبتله قلعى ديلمشدر ديديلر واول بلده ده اعلا قلجلر يابلمغله سيوف قلعيه اكا منسوبدر واندلس اولكه سنده برولايت اسميدر قلايك اكا نسبتى بعضلرك قوليدر و يمنده برموضع آديدر (قلعة رباح) باى موحده ايله سحاب وزننده اندلسده برقلعه در (قلعة ايوب) بودخى اندلسده در دشمن ثغرنده يعنى سرحدنده واقع اولمغله بوكه نسبتنده ثغرى دينور (قلعة الجص) جيمك فتحيله كازرون قربنده ارجان قضاسنده بر قلعه در (قلعة ابوالحسن) صيداء قربنده برقلعه در (قلعة

ابی طویل) افریقیه اولکه سنده در (قلعة عبد السلام) اندلس دیارنده در محدثیندن ابراهیم بن سعد القلعی اورایه منسوبدر (قلعة بن حماد) جبال بربر زمیننده واقعدر (قلعة نجم) نهر فرات اوزره واقعدر (قلعة یحصب) بنصر وزننده اندلس دیارنده در (قلعة الروم) بئرة الفرات قربنده درکه حالا قلعة المسلمین اطلاق اولنور (القلعة) قطعه وزننده برنسنه دن آیریلان یاخود قوپان پارچه‌یه دینور جمعی قلع کلور عنب وزننده یقال هذه قلعة منه ای شقة (قلیعه) جهینه وزننده حجاز طرفنده برموضع ادیدر و بحرین اولکه‌سنده برقریه آدیدر و بغداد قضاسنده برموضع ادیدر (القلعة) فتحاتله شول بیوك و بشقه جه قیا پارچه‌سنه دینورکه طاغدن ایریلوب قوپمش اوله واکاچقمق بغایت دشوار اوله علی قول بلك ایری طاشه دینور جمعی قلاع کلور قافك کسریله وقلع کلور عنب وزننده وهواده طاغ کبی کورینن سحاب پارچه‌سنه دینور علی قول هوا یوزینك بر طرفنی طتوب قاپلامش سحابه‌یه دینور بونك جمعی قلع در فتحتیله که جمع جنسی در وایری جثه‌لو یومری ناقه‌یه دینور و برموضع آدیدر وحرف تعریفسز ینه برموضع ادیدر (مرج القلعة) فتحاتله بادیه ده برموضعدرکه اکا اعلا قلجلر نسبت اولنور سیوف قلعیه معروفدر علی قول حلوان عراقدن اشاغیجه ده بر قریه در وقلعه مصدر اولور قلع کبی که فتحتینله در کما سیذکر (القلوع) صبور وزننده بودخی ایری جثه‌لو یومری ناقه‌یه دینور وشول یایه دینورکه کریشی چکلدکده کوشك اولمغله ترسنه دونر اوله جمعی قلع کلور قافك ضمیله یقال قوس قلوع اذا نزع فیهـا انقلبت (القلع) فتحتینله اویوشمش قانه دینور علق کبی وایوزك کوده‌سنده پول‌پول قبوق طرزنده قاولیان قاولره دینوروایصتمه‌نك کسلدیکی وقتك اسمیدرتقول جاءنی فی قلع حاه ای زمن اقلاعها وقبالرك التلرنده اولان جانور دلکلر ینه دینور وقلع مصدراولور راکبك کوتی ایرده طورمیوب بری اوته قایمق معناسنه درکه یکیچری اوتورشی تعبیر اولنور یقال قلع الراکب قلعا وقلعة من الباب الرابع اذا لم یثبت علی السرج کذلك کورش طوتان کمسه‌نك ایاقلری بایدار اولمیوب بری اوته طایغق معناسنه‌در یقال قلع الصارع اذا لم یثبت قدمه عند الصراع وبلادتدن ناشی سوزی فهم ایتمیوب کند لك ایلمك معناسنه در یقال قلع الرجـل اذا لم یفهم الکلام بلادة اکثر نسخه لرده بومعنالر اولفظیله اختلاف لغات اوزره مرسومدر لکن صواب اولان هر بری معنای مخصوصدر (القلع) قافك کسریله (والقلع) کتف وزننده (والقلعة) طرفه وزننده (والقلعة) همزه وزننده (والقلعة) قبره وزننده (والقلاع) شداد وزننده کوتی ایرده طور میان راکبه وایاغی برطوتمیان کورشیجی یه وسوز اکلا... بلیده وکند ذهن آدمه‌دینور وقلع قافك کسریله‌کمی یلکننه دینور شراع

معناسنه وئمتن زیبونه دینور وچوبانلرك خرد مردچانطه‌لرینه دینور جمعی قلعه‌در
عنبه وزننده (القیلع) حیدر وزننده اياقلری واندام و بنيه سی ایری وبومری
عورته دینور یقال هی قیلع ای الضخمة الرجلین والقوام (القلاع) شدادوزننده
یلانجی یه دینور کذاب معناسنه ویزونکه دینور قواد معناسنه وکفن صویجی یه
دینور نباش معناسنه وبکلك ایشلرینه قاریشان محتسب وصو باشی وشهر ضابطی
وکزکجی مقوله سنه دینور شرطی معناسنه وغمازه دینور یقال رجل قلاع
ای ساع الی السلطان بالباطل بونلرك هر برنده قلع معناسی متصور در (القلاعة)
کتابه وزننده بودخی کمی یلکننه دینور یقال رفعوا قلاعة السفينة ای شراعها
(القلع) قافك ضمیله یوریمك خصوصنده قوی اولان کشی یه دینور یقال رجل قلع
ای القوی المشی واياغی یردن زیاده جه قالديره رق یوریمکه دینور ومنه فی صفته
علیه الصلاة والسلام [اذازال زال قلعا] روی بالضم وبا[illegible]یك وککتف ای اذا
مشی کان یرفع رجلیه من الارض رفعا بائنا لا کمن یمشی اختیالا وتنعما یعنی فخر انام
علیه السلام حضرتلری اياقلرنی یردن کرکی کبی یوقری [illegible]رق مشی بیدرلر
ایدی که قوتلو قالدیروب وقوتلو وضع ایدرلر ایدی [illegible]اب ناز وتحوتك
خطوه لری متقارب اياقلرنی سورییه رك یوریدکلری کبی یوریمزلر ایدی و بر[illegible]ه
کتف وزننده کی روایته کوره وصف اولور (القلعة) قافك ضمیله عزل معنا[illegible]
اسمدر یقال تالمؤمن قلعته ای عزله وعاریتی ماله دینور علی قول دائم [illegible] قرار اولمیانه
دینور وشول ضعیف وزبون ادمه دینورکه اصلا حمله وهجومه [illegible] اور اولمیوب
مرکزنده پایدار اولمیه و اغاجدن قوپارلمش نسنه‌یه دینور میوه [illegible] وقلعه زوال
وعدم ثبات معناسنی متضمن اولمغله عربلر منزلنا منزل قلعة دیرلر [illegible] توطن
وتمکن ایده جك یردکلدر معناسنی اراده ایدرلر وبونده ضمیله وهمزه وزننده دخی
مستعملدر یاخود منزل مزبوره مالك اولمزمعناسنی مراداید رلر یاخود اندن رحلت
وتحولمز درکاردر لکن تحول وارتحال وقتنی بیلمیورز موقعنده در کذلك هو مجلس
قلعة دیرلر شول مجلس که صاحبی انده دفعاتله قالقمغه محتاج اوله بونده ایکی وجه
محتملدر بری بودرکه صاحب مجلس اوتوررکن کندیدن عزیز آدملر کلدکله قالقوب
یردکشمك اقتضا ایده وبوا کراما اوله وبر یسی بودرکه وقع وحیثیت جهتیله یرینه
کلان آدملری اوتورتمغه مضطر اوله وتقول العرب الدنیا دار قلعة ای دار انقلاع
ویقولون هو علی قلعة ای علی رحلة (القلاع) غراب وزننده شول بالچغه
دینورکه صویی چکلدکده یاریلوب چتلار اوله ومنتار یری یاروب ظهور ایده جلك
وقتده تومو ب قلمقان کمره یه دینورکه انکله منتاوه دلالت اولنور واغزده حادث
اولور برمرض ادیدر ودوه صاغ وسالم طوررکن فجأة یقیلوب هلاك اولمغه دینور

(القلاعة) ثمامة وزننده دوز و بومشــق برده واقع ابری قیایه دینور و بردن
قو پار یلوب اتیلور اولان طاشه وکســکه دینور (القلاع) رمان وزننده جنبه
انواعندن بر نباتدرکه تازه‌سی وقوریسی طواره پك یرار علف اولور (الاقلاع)
همزه نك کسریله (والمقلع) مکرم وزننده‌که مصدر میمیدر بر ایشدن کیرو
طوروب فراغت ایلمك معناســنه درکه نفسنی اندن قلع اتمش اولور یقال اقلع عن
الامر اقلاعا ومقلعا اذا کف عنه ومحموم آدمی حمی بوشلمق معناســنه مستعملدر
یقال اقلعت عنه الحمی اذا ترکته ودوه ثنی کرته‌سندن ربع کرته‌سنه کیرمك معناسنه‌در
ثنی ور بع ماده سنده بیان اولندی یقال اقلعت الابل اذا خرجت من اثناء الی ارباع
وکمینك یلکنی قالدرمق معناسنه درکه یلکنی اجق اوله‌جقدر یقال اقلع السفینة
اذا رفع شراعها وقلعه یاپمق معناســنه در یقال اقلع فلان اذا بنی قلعة (المقالعة)
مقاتله وزننده قلعدن مفاعله در بین الرماة غرض المقالعه بوندن مأخوذدر واول
شول اوق نشانه اطلاق اولنورکه رمی اولنه‌جق نشانه‌لرك اول درجه سی اولورکه
ارضه قریب اولمغله رامی اکا رمی ابتدکده النی پك چکوب سوندرمکه محتاج اولمیه
رماة عرب اوضاع‌لرندندر (القلفع) زبرج ودرهم وزنلرنده قوپوب یار یلور
اولان قوری بالچغه دینور ودمور توپالنه دینورکه تحریکله دمور توالی تعبیر اولنور
دمورقزدریلوب چکجلندیکی حینده پریشان اولان خرده‌لرندن عبارتدر یقال کلماته
کالقلفع بعیدة عن المنافع وهومایتفلق من الطین ویتشقق وکذلك ماتفرق من الحدید
اذا طبع (المقلفع) مدحرج وزننده صراروب کیرلنمش و پاسلنمش یوکه ویپاغی‌یه
دینور یقال صوف مقلفع ای قلح (القلفعــة) زبرجه وزننده متنار طپراقدن
یار یلوب چقرکن یردن توموب یومریلنان کره‌یه دینور ودوه‌نك دربسی اوزره
پاره پاره قبوق کبی ظهورایدن قاوه دینور (القلمعة)زوبعه وزننده ارذال ناسه دینور
یقال هم قلمعة ای سفلة وقلمعه مصدر اولور برکســه نك جلاد کبی باشنی اوروب
دوشورمك معناسنه در یقال قلمع رأسه اذا ضربه فاندره وعندالبعض تراش ایلمك
معناسنه در یقال قلمع رأسه اذاحلقه (المقمعة) مکنسه وزننده دمور چوماغه
دینورکه فارسیده کرزدیرلر علی قول چوکان کبی اوجی اکری بردمور آلتدرکه آنکله
فیل سوار اولنلر فیلی یری اوته قوللنمق ایچون جابجا باشنه اوررلر یقال قمعه بالمقمعة
ای العمود من حدید اوکالمحجن یضرب به رأس الفیل ویوز طغــان وطوبقه تعبیر
اولنور اغاجدن التی دینور که آنکله ادمك باشنه اوررلر جمعی مقــامع کلور
(القمع) جمع وزننده مقمعه ایله اورمق معناسنه‌در یقال قمعه قمعا من الباب الثالث
اذاضربه بالمقمعة وذلیل ومقهور ایلمك معناسنه مستعملدر یقال قمع فلانا اذا قهره
وذلله ونسنه آقیده جق قابك اغزینه خونی قومق معناسنه در یقال قمع الوطب

اذاوضع فی رأسه قمعا وبرادمی وجهه ومقصدندن صرف ایلمك معناسنه‌در یقال قمع
فلانا اذا صرفه عما یریده وبرادمك باشنه اورمق معناسنه در یقـال قمعه اذا ضرب
رأسه وبرنسنه ایچره کیرمك معناسنه‌در یقال قمع فی الشیٔ اذا دخل واوت قسمنی
صوغوق چالمغله بصدروب سیندرمك معنا سنه در یقال قمع البرد النبـات اذا رده
واحرقه وقابده اولان مشروبی شدتله ایچمك معنا ســنه‌در یقـال قمع ما فی السقاء
اذا شربه شربا شدیدا ومشروب بوتمقسزین همان بوغزدن قایوب کتمك معناسنه‌در
یقـال قمع الشراب اذا مر فی الحلق مرا بغیر جرع وقمع السمع برآدمك ســوزینه
خوش اوله‌رق قولق طوتوب دیکلمکدن عبارتدر یقال قمع سمعه لفلان اذاانصت له
وقمع خونی یه دینورکه آنکله کلابدان مقوله سنه کلاب ودهن کبی نسنه لر وضع
ایدرکن آغزینه قورلر یقال جعل علیه القمع وهو مایوضع علی فم الاناء ینصب فیه
الدهن وغیره وخرما دانه‌سنك دبنده پول کبی یاپشق نسنه‌یه دینورکه خرمانك تقیه
وتاجی منزلنده‌در وقمع تخمه وامتلاء معناسنه‌در تقول اخذنی القمع ای التخمة (الاقتماع)
افتعال وزننده قابده اولان مشروبی سپوری ایچمك معناسنه‌در یقال اقتمع مافی السقاء
اذا شربه شربا شـدیدا وطلو ملك اغزنی اغزه الوب ایچمك معنا ســنه در یقال
اقتمع السقاء اذااقتبعه وبرنسنه‌یی اختیار ایلمك معناسنه‌در یقال اقتمع الشیٔ اذااختاره
(الاقماع) همزه‌نك کسریله برکسه‌یی ذلیل ومقهور ایلمك معناسنه‌در یقـال اقمعه
اذاقهره وذلله وبرنسنه بوتقمقسزین بوغزدن آقوب کتمك معنا ســنه‌در یقـال اقمع
الشراب اذامر فی الحلق مرا بغـیر جرع ودوه کوشکنك اورکجی یاغ بغلیوب
بیومك معنا ســنه در یقـا ل اقمع الفصیل اذا اجذی فی سنامه وتمك فیه الشحم
وناکهـانی چقه کلن ادمی کـیرو دوندرمك معنا سنه در تقول اقمعتـه ای طلع
علی فرددته (القمعة) فتحاتله اویاز تعبـیر اولنـان سیوری سینکه دینور که
اسی کونلرده دوه‌لر واهولره اوشوب تزاحم ایدرلر جمعی مقامع کلور غیر قیاس
اوزره شبه ومشـا به وملمح وملامح کبی یقال ذب عنه القمعة ای الذباب ترکب
الابل والظباء اذا اشتد الحر و باشـه دینور یقـال ضرب علی قمعته ای رأ ســه
واورکجك تپه سنه دینور بونلرك جمعی قمع در فتحتینله وقمعه یمنده برحصن آدیدر
وعمیر بن الیاس بن مضرك لقبیدر خندف ماده‌سنده مذکوردر (القمع) فتحتینله
هواده توزوطمان شکلنده کورینن نسنه‌یه دینور که بوسا رق تعبیر اولنور یقال
ماهذا القمع فی السماء وهوکالعجاج یثور فی السماء وبوغزده بوغور تلغك اوجنه علی
قول بوغوم باشنه دینورکه آق جکره نفس کیره‌جك مجرادن عبارتدر وکوز ده
کربك دیبلرنده چقان خرده سیولجیلره دینور علی قول کوزك پیکاری فاسداولمغله
قیقزل اولمق یاخود کوزك پیکارینك اتی شیشوب کومکوك اولمق یاخود کوزه عمش

عارض اولمغله نوری فرسز ضعیف اولمق معنا سنه در یقال قمعت عینه قمعا
من الباب الرابع اذا فسدموقها واحمر اوكد لحم موقها وورم اوعمش وقل نظرها
وآتك آرد اياغنك سكری باشی قبا وقالین اولمق معنا سنه در كه معايبد ندر يقال
قمع ع قوب الفرس اذا غلظ رأسه وآتك بردبزی آخر ندن بو غون اولمق
معنا سنه در يقال قمع الفرس اذا غلظت احدی ركبتيه عن الاخرى وقمع بوغازده
حنجره ده اولان يومريجه كوچك كمكجكزه دينور ودوه كو شكنك اوركچنی ياغ
بغليوب قباروب قالقىق معنا سنه در يقال قمع الفصيل اذا اجذى فى سنامه وتمك
فيه الشحم ودوابی سفوف اولەرق آغزه آتمق معناسنه در يقال قمع الدواء اذاقمحه
وكوزه دوشمش چورچوب وتوز مقولەسنی خاتم قولپيله وسائر نسنه ايله چقرمق
معناسنه در يقال قمعت عينه اذاوقع فيها القذى فاستخرج بالخاتم (القموع) صبور
وزننده (والاقمع) احمر وزننده كوزنده وجه مذكور اوزره قمع عارضه‌سی اولان
آدمه دينور جمعی قمع كلور احمروحمر كبی واقمع بردبزی آخرندن قالين اولان آته دينور
مؤنثی قمعاء در وحنجره سندن قمع ديديكی يومريجه كمكجكزی بيوك اولان آدمه دينور يقال
رجل اقمع ای عظيم القمع وبرطرفه طوغری اكريجه اولان برونه دينور يقال انف اقمع ای اقم
وآتك آرد سكيرينه دينوركه عادتدن ازيد سيوری اوله يقال عرقوب اقمع ای عظيم
الابرة (القمع) كتف وزننده بودخی بردبزی آخرندن يوغون اولان آته دينور
وبيوك اوركجلو دوه‌يه دينور يقال بعير قمع ای عظيم السنام وبيوك اوركجه دينور
يقال سنام قمع ای عظيم وسيوجه‌لو كوزه دينور يقال طرف قمع ای فيه بثر واوركك
حيوانه دينور يقال فرس قمع ای هيوب (القمیعة) شريفه وزننده دابه‌نك
ايكی قولغی ميانده اولان يومری‌يه دينوركه يوقری قالقق اولور جمعی قمائع كلور
وقو يروغك اوجنه دينوركه قويرق صوقمنك نهايتيدر (القمبع) شريف
وزننده دوه اوركجنك اوكورغه مهره‌لرينك يوقريسنه دينور (القمعة)
فرحه وزننده كوسنمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة قمعة ای ضبعة (القمعة) غرفه
وزننده دغارجغك بوغزينه صاردقلری باغه دينور ومالك كزيده‌سنه دينور
و بونده قافك فتحيله وفتحتينله جائز در و بعضلر بونی دوه‌نك كزيده‌سنه تخصيص
ايلديلر جمعی قمع كلور قافك ضميله مؤلف بوماده بی تكرار ايلمشدر (المقموع)
مغلوب ومقهور معناسنه در يقال رجل مقموع ای مقهور وايچندن كزيده‌سی
سچيلوب اخذ وافراز اولنمش دوه سوريسنه دينور يقال ابل مقموع اذا اخذ خياره
وتخمه وامتلا اولمش آدمه دينور يقال رجل مقموع ای متخم (القمع) قافك
كسريله (والقمع) عنب وزننده بونلرده خرما دانه‌سنك دبنده كهربا طرزنده
ياپشق بوله دينور ودهن مقوله‌سی وضع اولنه‌جق قابك اغزينه صوقيلن خونی‌يه

دینور (القمعان) قافك كسريله خرما سپدینك ایکی دیب کوشه‌لرینه دینور (الاقماعی) همزه‌نك فتحیله بر نوع بیاض اوز مدرکه کیده‌رك زعفران کبی صاپصاری اولور (التقمیع) خرما قورغنك دبنده ذکر اولنان قمع دیدکلری نسنه‌سی قوپمق معناسنه در یقال قمعت البسرة اذا انقلع قمعها (التقمع) تفعل وزنده برنسنه ایچندن کزیده‌سنی سچوب آلمق معناسنه‌در یقال تقمع الشئ اذا اخذ خیاره وطوار قمع دیدکلری ذکر اولنان سینکی دفع ایچون باشنی اوینا تمق معناسنه درکه سینکلنمك تعبیر اولنور یقال تقمع الحمار اذا حرك رأسه وذب القمع ومتحیر اولمق علی‌قول یالکزجه اوتورمق معناسنه‌در یقال تقمع الرجل اذا تحیر اوجلس وحده (المتقمع) اسم مفعول بنیه سیله طوارك باشنه ودودافلرینه دینور (الانقماع) انفعال وزنده برکسه کیزلنمك ایچون خانه سنه کیروب قپانمق معناسنه در یقال انقمع الرجل اذا دخل البیت مستخفیا (القنبع) قنفذ وزنده سنبله ده بغدای دانه‌سنك قبچوغنه دینور وغنی قبیله‌سی دیارنده برطاغك اسمیدر وبودور آدمه دینور (القنبعة) قنفذه وزنده مؤنثیدر وعرب چوجقلرینك باشلرینه کیدکاری اوزونجه کلاه طرزنده تقیه‌یه دینوروخنبعه معناسنه درکه قاریلرك کوچك باش اورتولرینه دینورعلی‌قول اکاشبیه اولان‌اورتویه دینور (القنبعة) دحرجه وزنده برکسه خانه‌سنده قپانوب کیزلنمك‌معناسنه‌در یقال‌قنبع الرجل فی‌بیته اذا تواری وطارغنلقدن طلوم کبی شیشوب قبارمق معناسنه در یقال قنبع فلان اذا انتفخ من‌الغضب (المقنبع) اسم فاعل بنیه سیله سوبوباشلی آدمه دینور یقال رجل مقنبع الرأس ای مبرطله (المقنثع) ثای مثلثه ایله واسم فاعل بنیه‌سیله صقالی قبا وطاغنق اولان ادمه دینور یقال رجل مقنثع اللحیة ای‌عظیمهامنتشرها (القندع) قنفذ وزنده دیوث وقورمساغه دینور یقال هو قندع ای دیوث (القنذع) ذال معجمه ایله قندع وزنده ومرادفیدر (القندعة) قنزعه وزنده ومرادفیدرکه ذکر اولنور (القناذع) قافك فتحیله دواهی وآفاته دینور یقال اصابتهم القناذع ای‌الدواهی وبد وفحش وناسزا سوزلره دینور یقال رماه بالقناذع ای الکلام القبیح والفحش (القنزعة) قافك وزای معجمه نك ضمیله (والقنزعة) قافك وزایك فتحیله (والقنزعة) زبرجه وزنده (والقنزع) جندبه وزنده (والقنزع) قنفذ وزنده که بشر لغتدر باشك حوالی واطرافنده اولان صاچه دینور جمعی قنازع وقنزعات کلور بوماده نك محل ذکری بوموقعدر زیرا نونی اصلیه در جوهری زائده اولدیغنه ذاهبا له قزع ماده سنده ثبت ایلمشدر لکن غیر صوابدر وقنازع باش تراش اولدقد نصکره جابجا ابقا اولنان صاچ بقیه‌لرینه دینورکه اندن نهی نبوی صادر

اولمشدر قال الشارح وفیالحدیث [انه علیه السلام نهی عنالقنازع] فهی ان یؤخذ الشعر ویترك منه مواضع وقنزعه اوغلا نك باشنده اولان پرچه دینور علی قول قباروب اوزامش صاچه دینور یقال ترك فیرأسه قنزعة وهی الخصلة من الشعر تترك علیرأس الصبی اوهی ماارتفع من الشعروطال وبرمقدار چایرلق پارچه سنه دینور یقال مافیالکلاء الا قنزعة ایقطعة معرة وقوشك كوده سنده سائر تویلری كیدوب برمقدارجه قلان بقیهسنه دینور وقویرق صوقنه دینور عجب معنا سنه وخروسك ایبكنه دینور وتپهلی جنسنك پرچمنه دینور وجوز دن بیوجك یوالق طاشه دینور یقال رماه بالقنزعة وهی من الحجارة ماهوا عظم من الجوزة وعورتلرك باشلرینه صاردقلری نزكب مقوله سنه دینور وقنازع دواهی وآفاته اطلاق اولنور وبغدایجق اوتنك بقیهلرینه دینور (قنزع) قنفذ وزننده مكهایله سر ینبیننده برنیچه تپهلو برطاغك اسمیدر (القنزعة)دحرجه وزننده دوكوشن خروس خصمندن مغلوب اولوب قاچق معناسنهدر یقال قنزع الدیك اذاحرب من الدیك الذی یقاتله(القنوع)رجوع وزننده تذلل ومسكنتله دیلنمك معناسنه در یقال قنع الرجل قنوعا من الباب الثالث اذا سئل وتذلل وقسمتنه راضی وخرسند اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال قنع فلان اذا رضی بالقسم مؤلفك بوراده تحریری بصائرده كی تحریرینه مخالفدر زیرا بوراده وجه مذكور اوزره مصدرلری متحد وباب ثالثدن اولهرق رسم ایلمشدر لكن بصائرده ذل وسؤال معناسنه اولان باب ثالثدن قنوع ورضا بالقسمه معناسنه اولان باب رابعدن قناعه اولمق اوزره ثبت ایلمشـدر كرچه بوراده دخی چند سطر صكرهجه قناعهیی باب رابعدن اولهرق رسم ایلمشدر لكن وجه مسرود اوزره باب ثالثدن دخی ورود ایتمك سیاقنده ثبت ایلمكله شارحك بیانی اوزره لغت مرجوحه ارتكاب ایلمشدر ومن دعائهم نسـال الله القناعة ونعوذ بالله من القنوع ای السؤال والتذلل وفیالمثل * خیر الغنی القنوع * وشرالفقر الخضوع* بوراده قنوع رضا بالقسمه معناسـنه در وبایر وطاغ مقولهسی یوكسـك یره چقمق معناسنه در یقال قنعت الابل قنوعا من الباب الثالث اذا صعدت قال الشـارح تقول قنعت الجبل اذا علوته (القانع) ذل ومسكنتله سـؤال ایدیجی آدمه دینور كه معنای اولدن مأخوذ در یقال رجل قانع ای سائل متذلل وقسمتنه راضی وخرسند اولان آدمه دینـور و برمكاندن مكان آخره خروج ایدن آدمه دینور (القنیع) امیر وزننده بودخی دیلنجی یه دینور وقسمتنه راضی اولان آدمه دینور (القناعة) سماحه وزنـنده (والقنع) قمتینـله (والقنعان) قافك ضمیـله نحن قسمنا مطینلدن تعیین اولنـان قسمته راضی اولمق معناسنه در یقال قنع الرجل قناعة

وقنعـا وقنعـانا من الباب الرابع اذا رضى بالقسم وقنعـان شول شاهده دينوركه عدل وموثوق اولمغله رأينه ياخود حكمنه ياشهادتنه قانع وراضى اولنه مذكر ومؤنثى ومفردى وجمعى مساويدر (القنع) كتف وزننده (والقنوع) صبور وزننده بغايت صاحب قناعت اولان آدمه دينور وقنوع اشاغى به نزول ايده جك انكبه يره دينور هبوط معناسنه و بو مؤنثدر و بوكسكه چيقه جق يوقشه دينور صعود معناسنه بو جهتله ضد اولور (المقنع) مقعد وزننده قنعان كبى شول شاهده دينوركه رأينه ياحكمنه ياشهادتنه قناعتله جدل ودعوى حسم وفصل اولنور يقال شاهد مقنع وقنعان اى رضى يقنع به او بحكمه او بشهادته (القنع) منع وزننده طوار اوتلاغه ميل وقصد ايلمك معناسنه در يقال قنعت الابل قنعـا من الباب الرابع اذا مالت للمرتع وطوار يتاغنه و يوردينه طوغرى يونلمك معناسنه در يقال قنعت الابل قنعـا من الباب الثالث اذا مالت لمأواها واقبلت نحو اهلهـا ودوه شور اوتلاقدن طتلو اوتلاغه خروج ايلمك معناسنه در يقال قنعت الابل قنعا من الباب المزبور اذا خرجت من الحمض الى الخلة وطلومك وقربه نك اغزنى قيورمق معناسنه در يقال قنع الاداوة اذا خنث رأسـها وحيوانك ممه سى قارننه طوغرى چكلمك معناسنه در يقـال قنعت الشاة اذا ارتفع ضرعها وليس فى ضرعهـا تصوب (القنعة) تمره وزننده دوه شور اوتلاقدن طتلو او تلاغه چقمغه دينوركه اسمدر (الاقناع) همزه نك كسريله (والاسـتقناع) بو نلرده حيوانك ممه سى قارننه طوغرى چكلمك معناسنه در يقال اقنعت الشاة و استقنعت بمعنى قنعت وفى الحديث [ناقة مقنعة الضرع التى اخلافها ترتفع الى بطنها) واقناع قنعه يعنى ايكى سهل تپه ارالغنده اولان دوز يره او غرامق معناسنه در يقال اقنع الرجل اذا صادف القنعة و برآدمى برنسـنه يه راضى وقانع قلمق معناسنه در يقال اقنعه اذا ارضاه و بركسـه قيام نمازده ايتديكى كبى كوزلرى اوكنده و ايكى طرفه قطعا ميل و التفات ايلميه رك باشنى ديكوب طورمق معناسنه مستعملدر يقال اقنع رأسه اذا نصبه لايلتفت يمينا وشمالا وجعل طرفه موازيا اى لمابين يديه وسوروبى اوتلاغه اوغراتمق معناسنه در يقال اقنع الغنم اذاامرها للمرتع وبركمسه يى برنسنه يه محتاج قلمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اقنع فلانا اذا احوجه بونك ضديتى اوچنجى معنا يه نسبتله در (المقنع) منبر وزننده (والمقنعة) مكنسه وزننده خاتونلرك باش اورتوسنه دينوركه جار تعبير اولنور يقال تقنعت بالمقنع والمقنعة وهى ماتقنع به المرأة رأسها (القناع) كتاب وزننده بودخى عورتلرك باش اورتوسنه دينور لكن بو مقنعه دن اوسع اولور و خرما چبوغندن اورلمش يصى سپده دينور يقال وضع التمر بالقناع اى الطبق من عسب النخل و بوركك پرده سـنه دينوركه انجه

زاردر غشاء القلب معناسنه و براغه وسلاحه اطلاق اولنور جمعی قنع در ضمتینله یقال اخذوا قنعهم ای اسلحتهم (قناع) غیر منصرف اوله رق دیشی قیونه تسمیه اولنمشدر خار دیدکلری کبی و بوقطام بابندندر (القنعة) فتحاتله یوکسك نسنه نك تپه سنه دینور یقال قنعة الجبل والسنام ای اعلاهما (القنع) فتحتینله یوکسك قوم تپه یه علی قول اشاغیسی زمیندن یانلرینه طوغری دوزجه وبصیجه اولانه دینورکه لبب دخی دیرلر تقول رأیته علی قنع وهو ماashرف من الرمل اوماستوی اسفله من الارض الی جنبه وقنع ثعلبیه نام موضعله جبل مربح بیننده برصو یلك آدیدر (القنع) قافك کسریله سلاحه و براغه دینور جمعی اقناع کلور و قنعه لفظندن جمع جنسی اولورکه طپراغی سهل وملایم اولان ایکی تپه بیننده واقع دوز یره دینور جمع الجمعی قنعان در قافك کسریله و برنسنه نك اصل وبنیادینه دینور یقال کریم القنع ای الاصل وبمامه ده برصو یلك آدیدر وخرما چبوقلرندن اورلمش یصی سپده دینور بونده ضمله ده جائزدر وچاله جق بوری یه دینور شبور معناسنه بونده قبع وقنع لفظلرندن مصحف دکلدر شارحك بیانه کوره رفع معناسندندر زیرا رفع صوتی متضمندر یقال ینفخ فی القنع ای الشبور (قنیع) زبیر وزننده بنو جعفر ایله بنوابی بکر بن کلاب بیننده برصو آدیدر (القنیعة) جهینه وزننده بادیه ده ثعلبیه ایله خزیمه بیننده بربرکه ادیدر (القنعة) غرفه وزننده دیلنجیلکه دینور یقال اعوذ بالله من مجالس القنعة ای من السؤال (الاقنع) احمر وزننده شول دوه یه دینورکه باشی دیك اولوب وکوبریجك دیدکلری کمیك یرلری باصق وچوکك اوله یقال جمل اقنع اذا کان فی رأسه شخوص وفی سالفته تطامن (المقنع) مکرم وزننده دیشلری ایچ یوزینه طوغری اکری اولان اغزه وصف اولور یقال فم مقنع اذا کانت اسنانه معطوفة الی داخل (المقنعه) مکرمه وزننده که راعینك اشبو * زجل الحداء کان فی حیزومه * قصبا ومقنعة الحنین عجولا * بیتنده واقع ونونك فتحیله وکسریله مرویدر فتحنه کوره مراد نایدر زیرا نیزن نایی چالدیغی وقتده باشنی یوقری قالدرر وکسره یه کوره مراد رفع حنین ایدن ناقه در بوصوتده وصوت مقنعة الحنین تقدیرنده در (التقنیع) برکسه یی برنسنه یه راضی وقانع قلمق معناسنه در یقال قنع فلانا اذا رضاه وخاتونك باشنه قناع اورتدرمك معناسنه در یقال قنع المرأة اذا البسها القناع و برکسه نك اوزرینه حواله اولوب تپه سنه قامچی ودکنك مقوله سیله هارل هارل اورمق معناسنه مستعملدر یقال قنع رأسه بالسوط اذا غشاه به وخروس بری بریله دوکشورکن بیوننك تویلرنی تپه لرینه طوغری قبارتمق معناسنه در یقال قنع الدیك اذارد برائله الی رأسه (المقنع) معظم وزننده باشنه توغلغه کیمش آدمه دینور مغفر بوش معناسنه یقال رجل

مقنع اذا كان عليه بيضة الحديد (التقنع) تفعل وزننده خاتون باشنه چار بورنمك
معناسنه در يقال تقنع فلان اذا تغشى بثوب (القنفع) قنفذ وزننده خسيس
وناكس بودوره دينور يقال رجل قنفع اى قصير خسيس وفارهيه دينور ز برج
وزننده دخى لغتدر (القنفعة) قنفذه وزننده كوته دينوراست معناسنه وكر پى‌يه
دينور قنفذه معناسنه (بنو قينقاع) قافك فتحى ونونك حركات ثلاثيله يهود
قومندن بر قبيله اسميدر كه مدينه ده اولورلر ايدى (القوع) نوع وزننده
(والقياع) كتاب وزننده اركك حيوان ديشى يه اشمق معناسنه در يقال قاع
الفحل عليها يقوع قوعا وقياعا اذا نزا وبرنسنه دن ياخود بريره كيدركن فحتليوب
دونمك معناسنه در يقال قاع فلان اذا خنس ونكص وقوع خرما وبغداى مقوله‌سى
وضع ابتدكلرى دوزلنمش ال ايه‌سى كبى بره دينور يقال القى التمر بالقوع وهو
المسطح يلقى فيه التمر اوالبر جمعى اقواع در (القوعان) فتحاتله كوپك آغسيه رق
ويكه رك بوريمك معناسنه در يقال قاع الكلب قوعا اذا ظلع (القاع) حال
وزننده چوره سنده طاغلر وتپه لر كورنميان دوز وانكين صحرايه دينوركه اوه
تعبير اولنور فارسيده دشت دينور جمعى قيع كلور وقيعه كلور وقيعان كلور قافك
كسره لريله واقواع كلور واقوع كلور افلس وزننده يقال وعده كسراب بقاع اى
ارض سهلة مطمئنة قد انفرجت عنها الجبال والاكام وقاع مدينه ده برقله اسميدر
وزباله قربنده برموضع اديدر ويوم القاع يوم معروفدركه انده بسطام بن قيس نام
كمسنه اوس بن حجرى اسير ايلمشدر (قاع البقيع) سليم ديارنده برموضعدر (قاع
موحوش) يمامه ده بر موضعدر (تقوع) تكون وزننده قدس قضاسنده بر
قريه در اكاعلا عسل نسبت اولنور (القاعة) ساحه وزننده خانه‌نك حولوسنه
دينور يقال لدارها قاعة واسعة اى ساحة (القواع) غراب وزننده طوشانه
دينور مؤنثى قواعه در (القواع) شداد وزننده بلك اوروبجى قورده دينور
يقال ذئب قواع اى صياح (التقوع) تفعل وزننده تيكنلى برده يورركبى قوجنه‌رق
وايكى طرفه صابه‌رق يوريمك معناسنه در يقال تقوع الرجل اذا مال فى مشيته
كالماشى فى مكان شائك وقياكلرى اغاجه چقمق معناسنه در يقال تقوع الحرباء الشجرة
اذا اعلاها (القهقاع) قافك كسريله آيوقسمى كولر شكلنده صرتمق معناسنه در
يقال قهقع الدب قهقاعا اذا ضحك (القبع) بيع وزننده خنزير بوكورمك معناسنه در
يقال قاع الخنزير يقبع قيعا اذاصوت (الاقياع) همزه نك ضمى وقافك فتحى و يانك
تشديديله مضجع نام محلده برموضع آديدر

(* فصل الكاف *) (الكبع) نبع وزننده كسمك معناسنه در يقال كبع الشئ
كبعا من الباب الثالث اذا قطعه ومنع ايلمك معناسنه در يقال كبعه اذامنعه واقچه بى

نقد ایلمك معناسنه در یقال کبع الدراهم والدنانیراذا نقدها (الکبوع) رجوع وزننده ذل وخضوع ایلمك معنا سنه در یقال کبعه کبوعا اذا ذل وخضع له (الکبع) صرد وزننده دکزدوه‌سنه دینور که دوه شکلنده برجانور در دکزده اولور تقول رأیت کبعا ای جمل البحر بومناسبتله بدلقا وتصلق ونازیبا عورته دشنام موقعنده یاوجه الکبع دیرلر (التکبیع) پاره پاره کسمك معنا سنه‌در یقال کبعه اذاقطعه (الکتیع) تای فوقیه ایله امیروزننده لئیم وفرومایه‌یه دینور یقال رجل کتیع ای‌لئیم وتمام سنه‌یه مخصوص وصف اولور که تام وکامل دیمکدر یقال حول کتیع ای تام وکتیع وکتاع غراب وزننده احد وفرد معنا سنه در یقال ما بالمکان کتیع وکتاع ای احد (الکتع) قطع وزننده باء حر فیله متعدی اوله رق بر نسنه یی ایلتمك وآلوب کتورمك معنا سنه در یقال کتع به کتعا من الباب الثالث اذا ذهب به وبر ایشه صیغا نوب حاضر وآماده اولمق معنا سنه در یقال کتع الرجل اذاشمر فی‌امره ودر طوپ بوزیلوب بورترمق معناسنه در یقال کتع الرجل اذا انقبض وانضم بوجهتله ضد اولور وبعضلر عندنده بوایکی معناده صواب اولان باب رابعدن فرح وزننده اولمقدر علی قول ایکی بابدن دخی لغتدر وکتع قاچوب کتمك معناسنه‌در یقال کتع‌الرجل اذا هرب و یمین ایلمك معناسنه در یقال کتع فلان اذا حلف واشك قسمی یلمك معناسنه‌در یقال کتع الحمار اذا عدا (الکتوع) قعود وزننده یك ایراغه کتمك معناسنه در کرك حسی ومعنوی اولسون یقال کتع فی‌الارض کتوعا اذا ذهب ومنه تقول العرب کتعت فی‌المخازی ماکفاك بوکلام سب ودشنام تعبیراتندندر خزی وفضاحت سکا کفایت ایتدکجه سن اکا قناعت ایلمیوب دخی افراطنه کتدك دیمکدر و یقولون کتعت فی‌المحامد ماکفاك و بومدح وثنا کلماتندندر شانکه لایق محامد ومکارمی اجرا وایفا ایلمشیکن ینه مبالغه ایلدك دیمکدر (الکوتعة) جوهره وزننده اشك ذکر ینك باشنه دینور (الکتع) صرد وزننده برایشه صیغانوب چره‌نوب حاضر وآماده اولان آدمه دینور یقال هو کتع فی‌امره ای مشتمر وکربی کبی در طوپ بوزلمش کسه‌لره دینور بوجمع بنیه‌سیدر وتلکی انیکنك یك کثر ینه دینور ولئیم وذلیل و ناکسه دینورو سباعدن قورده دینور جمعی کتعان کلور صردان وزننده (اکتعون) اجمعون وزننده و اکا تاکیدا اتباع اولور تقول رأیتهم اجمعین اکتعین تأکیدا بونك تفصیلی بتع ماده سنده ذکر اولندی و بوانقباض و انضمام معناسندن مأخوذ در (الکتعة) غرفه وزننده کوچك قوغه‌یه دینور جمعی کتع کلور صرد وزننده و شیشه‌نك بوغازینه دینور (المکتع) محسن وزننده (والمکوتع) اسم‌فاعل‌بنیه‌سیله سرعتله

بوو يجى انسانه و حيوانه دينور يقال جاء مكتعا ومكوتعا اى جاء بمنى سريعا
(المكانعة) مفاعله وزننده قتل ايلمك معناسنه‌در يقال كانعه الله اى قاتله (المكتع)
مكرم وزننده اجماع اولنمش رأى و تدبيره دينور كه راى پريشان مقابليدر يقال رأى مكتع
اى مجمع (الاكتع) اجمع وزننده شول آدمه دينوركه النك پرمقلرى آيه سنه
طوغرى يوموق اولوب پرمقلرك اكلرى طشره چقق اوله يقال رجل اكتع
اذا كان قدر جعت اصابعه الى كفه وظهرت رواجبه (التكاتع) تتابع وزننده
ومرادفيدر يقال تكاتع الشئ اذا تتابع (الكتعاء) حمراء وزننده جاريه‌يه اطلاق
اولنور امه معناسنه (التكتيع) اتى تيكه تيكه طوغرامق معناسنه‌در يقال كتع
اللحم كتعا صغارا اذا قطعه قطعا (الكتع) عنب وزننده كتعه‌نك جمعيدر كافك
كسريله قطعه معناسنه (الكتعة) ثمره وزننده كوچك قوغه‌يه دينور جمعى
كتاع در كافك كسريله (الكثع) كافك فتحى و ثاى مثلثه‌نك سكونيله سودك
جروشى يوزينه كلمك معناسنه‌در يقال كثع اللبن كثعا من الباب الثالث اذا علا دسمه
وخثورته وكثع وكثوع دوداق قبزارمق على قول قانى چوغالوب غلظت بولمغله
دوركلكه يوز طوتمق معناسنه‌در يقال كثعت الشفة كثعا وكثوعا اذا احمرت اوكثر
دمها حتى كادت تنقلب (التكثيع) بو دخى سودك جروشى يوزينه چقمق معناسنه‌در
يقال كثع اللبن بمعنى كثع و دوه و قيون و كچى مقوله‌سنك قارنى كوشكلمك
على قول كوشكلك پيدا ايتمكله سورمك معناسنه‌در يقال كثعت الابل والغنم اذا
استرخت بطونها اواسترخت فثلطت و ياره و چبان مقوله‌سنك يوقريلرى اوكولمق
معناسنه‌در يقال كثع الجرح اذا برأ اعلاه و يرك نباتى ظهور ايلمك معناسنه در
يقال كثعت الارض اذا نجم نباتها و چوملك قينار ايكن كفنى و كپوكنى آتمق
معناسنه‌در يقال كثعت القدر اذا رمت بزبدها و صقال بردن ظهور ايتمك على قول
اوزايوب چوغالمق معناسنه‌در يقال كثعت اللحية اذا خرجت دفعة اوطالت وكثرت
وطلومك يوزينه كلان سودك قيمغنى تناول ايلمك معناسنه‌در يقال كثع السقاء اذا
اكل ماعلاه من الدسم (الكثوع) رجوع وزننده بودخى دوه و قيون مقوله‌سنك
قارنى كوشكلمك ياخود كوشكليوب سورمك معناسنه‌در يقال كثعت الابل والغنم
كثوعا اذا استرخت بطنها اواسترخت فثلطت (الكثع) فتحتينله بودخى دوداق
قيزارمق ياخود قانى چوغالوب غلظت بولمغله دوركلكه يوز طوتمق معناسنه‌در
يقال كثعت الشفة كثعا من الباب الرابع اذا احمرت اوكثردمها حتى كادت تنقلب
(الكاثعة) بك قزل دوداغه و ديش اتنه وصف اولور يقال شفة و لثة كاثعة
اى محمرة (الاكثع) دوداقلرى و ديش اتلرى بك قزل و قالين آدمه دينور (المكثعة)
محدثه وزننده دوداقلرى و ديش اتلرى قالين و بك قزل خاتونه دينور (الكثعة)

ثمره وغرفه وزنلرنده سود بوزينه‌كلان قيغه و جرويشه دينور و قينيان تنجره‌نك آنديغى كفه وكپوكه دينور وكثعه غرفه وزننده اوست‌دوداغك اورته‌سنده اولان يبوه دينور (الكثعة) فتحاتله بالجغه دينور طين معنا سنه (الكداع) كتاب وزننده معشر بن مالك بن عوف نام كمسنه‌نك كه امام حسين رضى الله عنه ايله برابر اولوب كوفه قربنده طف نام محلده مقتول اولدى جدى اسميدر (الكدع) ردع وزننده دفع ايلمك معناسنه در يقال كدعه كدعا من البـاب الثالث اذا دفعه (الكدعة) غرفه وزننده ذليل وحقير كمسيه دينور يقال رجل كدعة اى ذليل (الكربعة) دحرجه وزننده يره يقمق معناسنه‌در يقال كربعه اذا صرعه وقلجله چالوب كسمك معناسنه‌در يقال كربعه بالسيف اذا قطعه و بر آدمك پاچاسنى آيرمق معناسنه‌در يقال كربع قوائمه اذا بانها (الكرتع) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده بودور كشى‌يه دينور يقـال رجل كرتع اى قصير (الكرتعة) دحرجه وزننده بيهوده ومالا يعنى‌يه دوشمك معناسنه‌در يقال كرتع الرجل اذا وقع فيما لايعنيه (الكرسعة والكرسوعة) كافلرك ضميله جماعت انسانى‌يه دينور يقال جاءت كرسعة من الناس وكرسوعة اى جماعة (الكرسوع) عصفور وزننده بيلك كميكنك اوجنك سرچه پرمق طرفنده اولان يومريجه كميكه دينـور على قول قيون وكچى مقوله‌سنك انجكندن بلكچه سنه يقين اوجنده واقع يومريجه كوچك كميكجكزه دينور (الكرسعة) دحرجه وزننده يلمك معناسنه‌در يقال كرسع الرجل اذا عدا و بر كمسه‌نك كرسوعنه قلجله چالمق معناسنه‌در يقال كرسع فلانا اذا ضرب كرسوعه بالسيف (الكرع) فتحتينله بر برده ابركلمش يغمور صوينه دينوركه ابر كيلوب اندن آغزايله ايچمك قابل اوله يقال فى الوادى كرع كثير وهو ماء السماء يكرع فيه وطوارك اياقلرينه دينور قوائم الدابه معناسنه وكرع مصدر اولور بر آدم اينجكلرينك بوقريلرى انجه‌جك اولمق معناسنه در يقال كرع الرجل كرعا من الباب الرابع اذا دق مقدم ساقيه و فرومايه و ذات و زمانى و وقع و اعتبارى دون و كمتر كمسيه اطلاق اولنور قوائم دابه معناسندندر مفرد و جمعى برابردر يقال رجل ورجال كرع اى سفل دنى النفس والمكان و قيز اركك ايستمك معناسنه‌در كه اره قيزمق تعبير اولنور يقـال كرعت الجارية كرعا اذا اغتلمت و برآدم طوارك همان پاچه‌سنى يمكه قناعت ايلمك معناسنه‌در يقال كرع الرجل اذا اجتزأ باكل الكراع وبرآدمك پاچه‌سى آغريمق معناسنه در يقال كرع الرجل اذا شكى كراعه و انسان ياخود حيوان انجه پاچه‌لو اولمق معناسنه در كرك قوللرى اوزون وكرك قصه اولسون يقال كرع الرجل و الضأن اذا صار دقيق الاكارع و الاذرع طويلة كانت او قصيرة و بر كمسه دنى وسافل اولمق معناسنه مستعملدر يقال كرع الرجل اذا سفل و انجك كميكنك بوقريسى

وطوارك

انجه‌رك اولمق معناسنه‌در يقال كرعت الساق اذا دق مقدمها و بلوت يغمور ياغدرمق معناسنه‌در يقال كرعت السماء اذا امطرت و بر قاره طاشلغك برون كبي توموب چقمش برينه وارمق معناسنه‌در يقال كرع فلان اذاصار في الكراع من الحرة وكركي كبي طيب سورنمكله بدننه ياپشمق معناسنه‌در يقال كرع الرجل اذا تطيب بطيب فلصق به و عورت بغايت اركگه قيزوب جماعه دوشكون اولمق معناسنه‌در يقال كرعت المرأة الى الرجل اذا اشتهت اليه واحبت الجماع (الكرعة) فرحه وزننده اركگه قيزغين عورته دينور يقال امرأة كرعة اى مغتلمة (الكرع) صرع وزننده (والكروع) رجوع وزننده صوبي آوجله ياخود بر قاب ايله ايچمكسزين يردن اكيلوب آغزيله ايچمك معناسنه در يقال كرع في الماء اوفي الاناء وكرع كرعا وكروعا من الباب الثالث والرابع اذا تناوله بفيه من موضعه من غيران يشرب بكفيه ولاباناء و حيوانك ياخود انسانك پاچه‌سنه اورمق معناسنه در يقال رماه فكرعه كروعا من الباب الثالث اذا اصاب كراعه (الكارعات) صو اوزره ديكلمش خرما اغاجلرينه دينور (الكارع) مطلقا صوبه‌كيرن شخصه دينور كرك صودن‌ايچسون وكرك ايچمسون (الكراع) شداد وزننده دائما سفلهٔ ناس‌له انس و الفت ايدن سفلي طبيعت كمسيه‌دينور يقال رجل كراع اذاكان يخادن السفل من الناس ودواب و مواشيسنى اكثرى يغمور صوبله اسقا ايدن آدمه دينور يقال هوكراع اذا كان يسقى ماله بماء السماء (الكريع) امير وزننده شول كمسيه دينوركه صو ايچه‌جك مشربه‌سى مفقود اولمغله نهردن آوجلريله ايچر اوله يقال رجل كريع اى شارب من النهر بيديه اذا فقدالاناء (الكراع) غراب وزننده قيون و صغرمقوله‌سنك بجاقلرينك انجه‌رك اولان برينه دينوركه آت قسمنده وظيف منزلنده در لسانمزده پاچه تعبير اولنوركه مخصوص طعامى اولور و بومؤنثدر جمعى اكرع واكارع كلور و منه يقال اعطى العبد كراعا فطلب ذراعا وهى من البقر و الغنم بمنزلة الوظيف من الفرس وهومستدق الساق وكراع قاره طاشلق تپه‌نك برطرفه‌طوغرى‌اوزانمش برونه دينور جمعى‌كرعان كلور غراب وغربان كبي وهرشيئك اوجنه اطلاق‌اولنور يقال كراع الشئ اى طرفه ويقال امش فى كراع الطريق اى فى طرفه وكراع جميع آت قسمنه شامل اسم جنس اوله‌رق مستعملدر تقول احبس الكراع فى سبيل الله اى الخيل (كراع الغميم) غين معجمه‌نك فتحيله عسفان نام محله اوچ ميل‌مسافه‌ده بر موضعك آديدر (اكرع الجوزاء) رانك ضميله جوزاء برجنك مشتمل اولديغى صورت كواكبيه‌نك اواخرينه اطلاق اولنور (اكارع الارض) زمينك پك بعيد اولان اطراف و غاياتندن عبارتدر قال الشارح و عن النخعى كانوايكرهون الطلب فى اكارع الارض فى اطرافها القاصية (الاكراع) همزه‌نك كسريله آوصپاك‌ئولكنه

كلمك معناسنه در تقول ارم فقد اكرعك الصيد اى امكنك (المكرعات) محسنات وزننده شول دوه‌لره اطلاق اولنوركه صوغوقدن باشلرينى اوجاغه صوقلريله بيونلرى ايسيدن و تتوندن قرارمش اوله (المكرعات) مكرمات وزننده صو ايچره غرس اولنمش خرما و سائر اشجاره اطلاق اولنور (مكرع القوايم) مكرم وزننده پاچه‌لرى قوى وشديد حيوانه دينور يقال فرس مكرع القوائم اى شديدها (التكرع) تفعل وزننده عرف شرعده آبدست آلمق معناسنه در اطراف اكارعنه امرار ماء ايلديكيچون يقال تكرع الرجل اذا توضأ للصلاة (الكسع) كافك فتحى و سينك سكونيله ال ايله ياخود طبانك كوكسيله بر آدمك قيچنه اورمق معناسنه‌در يقال كسعه كسعا من الباب الثالث اذا ضرب دبره بيده او بصدر قدمه و ناقه ياخود ديشى كيك قوبرغنى بجاغى اراسنه قيصدرمق معناسنه در يقال كسعت الناقة اوالظبية اذا ادخلتا اذنا هما بين ارجلهما و ناقه‌نك مه سندن هنوز تماما چكلميوب بر مقدار دخى وار ايكن سنهٔ آتيه‌ده زياده‌جه اولمق ايچون بقيه آليقومق معناسنه در يقال كسع الناقة بغبرها اذا ترك بقية من لبنها في خلفها يريد بذلك تغزيرها (الكاسع) قوبرغنى بجاغى ارالغنه قيصدرر اولان ناقه‌يه و ديشى آهويه دينور (الكسعة) غرفه وزننده مطلقا دابه‌نك آلتنده اولان آق بنكه ونقطه‌يه دينور وطوشنجل قوشنك قوبرغى آلتنده اولان طوپ بياض تويلره دينور جمعى كسع كلور صرد وزننده وقوللنلان اشكلره وصغرلره دينور وكوله وچاكرلره دينور بونلر سوق اولنوركن اكسه‌لرندن دكنكله اورلدقلريچون اطلاق اولنمشدر و برصنمك اسميدر ومتيحه معناسنه دركه بركسيه صاغملق ايچون ويرلمش قيونه وناقه‌يه دينور (الكسع) صرد وزننده اتمك قريغنه دينور كسر الخبز معناسنه و يمنده بركوچك قبيله آديدر ياخود بنو ثعلبة بن سعد بن قيس غيلاندن بر جماعتدر غامد بن الحارث الكسعى كه ندامت خصوصنده ضرب مثلدر اول جماعتدندر اصلى بودر كه مرقوم بركون دوه رعى ايدركن برمحلده بر اعلا قاين اغاجنه مصادف اولمغله بغايت استحسان ايدوب آندن بر ياى و بش دانه اوق كسوب وافر زمان چالشوب ميدانه كتوردى بركيجه بركوملتى ايچره بيان اشكى شكارينه مترصدا اختفا وتمكن ايدوب اول اثناده ناكاه برسورى بيان اشكلرى ظهور ومرور ايلمكله برنى نشانه آلوب آتدقده برقيايه تصادف ايلمكله چقمق كبى شراره ظهور ايتدكده خطا ايلدى ملاحظه‌سيله متأسف اولدى برساعتدنصكره برسورى دخى كلوب كچركن كذلك برينه اوق صالبوردى اولدخى شيوهٔ سابق اوزره رونمون اولوب خلاصه اوقلك بشنى دخى آتوب حال منوال مسرود اوزره اولمغله كمال انفعالندن همان يايى طاشه چالوب شكست ايلدى وقتا كه

صباح اولوب کیجه کی آندقلری اوقلره طوغری متوجه اولدقده کوردیکه هر آتیلان
اوق برشکاره اصابت و بعد النفوذ طاشه طوقنور اولمغله بش دانه حمار وحش
سرکی کبی سریلوب یاتورلر بوحالی کوردکده کمال تأسفندن باش پرمغنی قطع ایدوب
اشبو قطعه‌یی انشاد ایلدی * ندمت ندامة لوان نفسی * تطاوعنی اذا انقطعت
خمسی * تبین لی شفاه الرأی منی * لعمر ابیك حین کسرت قوسی * (الکسع)
فتحتیله شول بیاضه دینور که بعض آتك طپوغنده اولان صارقق تویلرك اوجلرنده
اولور (الاکسع) قویرغی التنده بیاض تویلری اولان کوکرجینه دینور یقال
حمام اکسع اذا کان تحت ذنبه ریش یبض (المکسع) معظم وزننده اصلا تزوج
ایلمیان آدمه دینور یقال رجل مکسع اذا لم یتزوج (الاکتساع) ارکك دوه
اسرمکله قویرغیله اویلقلرینه اورمق معناسنه در یقال اکتسع الفحل اذا خطر
فضرب فخذیه بذنبه وآت وکلب قویرغنی بجاغی ارالغنه قیصمق معناسنه‌در یقال
اکتسع الفرس والکلب بذنبه اذا استثفر (المکتسعة) اسم فاعل بنیه‌سیله شول
قیونه دینور که اکا برصه ووحره دیدکلری بوجك اوشغله برطرفنه یبوست
عارض اولور اوله قیون قسمی نسوان بولی اوزره یاتدقده اول بوجك عارض
ومستولی اولور یقال شاة مکتسعة اذا کانت اصابها دابة یقال لها البرصة والوحرة
فیبس برصه ووحره ماده‌لرنده بیان اولندی (الکشع) کافك وشین معجمه‌نك
فتحیله قلب صقندیسنه اوغرایوب بحضور اولمق معناسنه در یقال کشع الرجل
کشعا من الباب الرابع اذا ضجر (الکشع) کافك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله
مقتولك باشنه چوقشوب طوران آدملر طاغلوب کتمك معناسنه در یقال کشع القوم
عن قتیل کشعا من الباب الثالث اذا تفرقوا (الکعوع) قعود وزننده ضعیف
القلب وجبان اولمق معناسنه در یقال کع الرجل کعوعا من الباب الثانی ومن الاول
فهو قلیل اذا جبن وضعف وقیل کععت کمنعت وکععت کعلمت یعنی من الباب الثالث
والرابع (الکع) کافك فتحیله (والکاع) صفتلردر قورقق وبی زهره وضعیف
القلب آدمه دینور ومنه یقال کع الوجه ای رقیقه (الکعکع) هدهد وزننده
بودخی قورقق بی زهره کشی یه دینور (الاکعاع) همزه‌نك کسریله برآدمه
قورقو ویرمکله عزیمت ایده‌جکی مقصدندن آلیقومق معناسنه در تقول اکععته
ای جبنته وخوفته وحبسته عن وجهه (الکعکعة) زلزله وزننده اکعاع
معناسنه در (التکعکع) تزلزل وزننده کعکعه‌نك مطاوعیدر تقول کعکعته
فتکعکع (الکعنکع) کافلرك فتحیله عکنکع معناسنه درکه غول بیابانینك
ارککنه دینور (الکلع) فتحتینله ایاقده اولان چتلاغه وکیر و چرکه دینور
یقال فی قدمه کلع ای شقاق ووسخ وطوار ایاغنه عارض اولان بچلغان علتنه دینور

وبو معنالرده مصدر اولورلر يقال كلع قدمه كلعا من الباب الرابع اذا وسخ وتشقق ويقال كلعت قوائم الفرس اذا جربت جربا شديدا وباش كيرلنمك معناسنه‌در يقال كلع رأسه اذا اتسخ وباشده اولان كير چامور كبى قوروبوب قالمق معناسنه‌در يقال كلع على رأسه الوسخ اذا يبس واياق چتلامق وكير وپاس طوتمق معناسنه در نته‌كه ذكر اولندى يقال كلعت رجله اذا توسخت وتشققت وكلع وكلاع صداع وزننده دوه‌نك بقنه‌قلرى بچلغان اولوب چتلامق معناسنه در يقال كلع البعير كلعا وكلاعا اذا حصل له شقاق فى الفرس (الكلع) قلع وزننده بودخى باشك كيرى قوروبمق معناسنه در يقال كلع الوسخ على رأسه كلعا من الباب الثالث اذا يبس (الكلع) كتف وزننده (والكلعة) فرحه وزننده صفتلردر اياغى كيرلو پاسلو چپلاق آدمه واياغى بچلغان حيوانه دينور واياغده وصف اولور وكلع شول قابه وقربه‌يه دينور كه اوزرنده كير وپاس قات قات يغيلوب كچه‌لنمش اوله يقال اناء وسقاء كلع اذا التبد عليه الوسخ (الاكلاع) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌نك اوزرينه كير وپاس قات قات چوكمك معناسنه‌در يقال اكلعه الوسخ اذا علاه والتبد عليه (الكلعة) غرفه وزننده دوه قسمنه مخصوص بر مرضدر كه صغر يسنده حادث اولوب بتون تو يلرنى دوكوب ويرنى قابقاره ويارق ايدر (الكاع) كافك كسريله مالنى ابو جه كوزه دوب خوش تقيد وتيمار ايدن آدمه دينور يقال هو كاع مال اى ازآوه وبد قيافت وزشت هيئت اولان لئيم وفرومايه‌يه دينور جمعى كلعه در عنبه وزننده يقال رجل كاع اى الجافى الهيئة اللئيم (الكولع) جوهر وزننده كير وپاسه دينور يقال علا عليه الكولع اى الوسخ (الكلعة) قمحاله قبون وكچى سور يسنه دينور (الكلاع) غراب وزننده قوت وبأس وشدت ومواطن جنك ومخافه‌ده ثبات وشجاعت معناسنه در بو سببله دلير وبهادره كلاعى دينور يقال رجل كلاعى اى شجاع (كلاع) سحاب وزننده انداسده بر موضع آديدر (ذوالكلاع) اذواء تعبير اولنان ملوك يمندن ايكى ملك لقبيدر برى ذوالكلاع الاكبر دركه يزيد بن النعمان در وبريسى ذوالكلاع الاصغر دركه سميفع بن ناكور بن عمرو بن يعفر بن ذى الكلاع الاكبردر (التكلع) تفعل وزننده ناس مجتمع ومتفق اولمق اوزره عهد ويمين ايلمك معناسنه‌در يقال تكلع القوم اذا تحالفوا مرقوم ذو الكلاع الاصغرك لقبى بوندن مأخوذ در زيرا هوازن ايله خرار قبيله‌سندن ماعدا جمله قبيله حمير مرقوم حضورنده مجتمع واطاعتى بابنده عهد ويمين ايلديلر وقبيلتين مزبورتين ذوالكلاع الاكبر طرفنه تجمع وتحالف ايلديلر (الكميع) كافك كسريله (والكميع) امير وزننده ارقداشه وهمفراشه دينور يقال هو كمعه وكميعه اى ضجيعه وكمع قفتانه وقپامه‌يه دينور يقال جاء وعليه كمع

ای قباه وکنارلری یوکسك اورته‌سی اوبرق اوتوراقلو یره دینور علی قول چقور وآلچق یره دینور وکمع الوادی دره‌نك برجانبنه دینور یقال نزلوا فی کمع الوادی فی ناحیته ومحل وموضع ومسکن معناسنه‌در ومنه یقال فلان فی کمعه ای فی بیته وموضعه (الکمع) فتحتینله قبا او یلقده اولان عقده‌یه دینور (الکمع) کتف وزننده هرکسه متابعت ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل کمع ای امعة (الکمع) قمع وزننده طوارك ایاقلرنی سکیرلیوب کسمك معناسنه در یقال کمع قوائم الفرس کما من الباب الثالث اذا قطعها وقابده اولان صویك مجموعنی ایچمك معناسنه در یقال کمع فی الاناء اذا کرع ای شرب کله وطوار یاپجه یاپجه امکلیه‌رك یوریمك معناسنه در یقال کمعت الدابة اذا مشت ضعیفة (المکامعة) مفاعله وزننده برکسه ایله بر یورغانده یاخود برثوب بدء صاریلوب یاتمق معناسنه‌در یقال کامعه اذا ضاجعه فی ثوب واحد وضمه الیه (الاکتماع) افتعال وزننده قربه‌نك وطلومك آغزندن ایچمك معناسنه در یقال اکتمع السقاء اذا شرب من فیه (الکنتع) قنفذ وزننده بودور آدمه دینور یقال رجل کنتع ای قصیر (الکنوع) رجوع وزننده در طوب یومولوب بوزلمك معناسنه‌در یقال کنع الشیٔ کنوعا من الباب الثالث اذا انقبض وانضم وقریب اولمق معناسنه‌در یقال کنع الامر اذا قرب وبرنسنه‌یه طمع ایلمك معناسنه‌در یقال کنع فیه اذا طمع ولباسه سوریلان طیب اثری بیلاشوب یاپشمق معناسنه‌در یقال کنع المسك بالثوب اذا لزق به ورفق وملایمت وخضوع ایلمك معناسنه در یقال کنع الیه اذا خضع ولان ویلدز طولنمق معناسنه‌در یقال کنع النجم اذا مال للغروب وبرنسنه‌دن قورقوب قاچمق معناسنه‌در یقال کنع عن الامر اذا هرب وجبن و برآدمك پرمقلرینه اورمقله قوریدوب عملدن آلیقومق معناسنه در یقال کنع اصابعه اذا ضربها فایبسها ویمین ایلمك معناسنه در یقال کنع بالله تعالی اذا حلف وطوشنجل قوشی سوز یلوب اینرکن قنادلرنی دیوشوروب بری برینه یناشدرمق معناسنه در یقال کنعت العقاب اذا ضمت جناحیها للانقضاض (الاکناع) همزه‌نك کسریله بودخی رفق وخضوع وتواضع ایلمك معناسنه‌در علی قول ذلت وحقارته مشرف اولمق اولمق یاخود دیلنمك معناسنه‌در یقال اکنع الرجل اذا خضع ولان اودنا من الذلة وسأل و یقلشدرمق معناسنه در یقال اکنع الابل الی اذا ادناها (الکنع) فتحتینله برنسنه قوریغله چکیلوب بوزلمك معناسنه در یقال کنع الشیٔ کنعا من الباب الرابع اذا یبس وتشنج وبرنسنه دائم وبرقرار اولمق معناسنه‌در یقال کنع الشیٔ اذا لزم ای دام وبرآدم چنه‌سی اوزره یقیلوب دوشمك معناسنه در یقال کنع الرجل اذا صرع علی حنکه (الکنع) کتف وزننده دریسی بورشمش قوجه کشی یه دینور یقال شیخ کنع ای شنج (الکانعة) بوزه یاپشق اولان برونلره وصف اولور یقال انوف

كانعة اى لازقة بالوجه (الكنبع) امير وزننده الى قيرلمش كسيه دينور يقال
رجل كنبع اى المكسور اليد وطريقنى قيوب آخر طريقه صاپمش آدمه دينور
يقال فلان كنبع اى عادل عن طريقه الى غيره وبك آچلغه دينور يقال جوع كنبع
اى شديد (الكنعانيون) كنعان بن سام بن نوح عليه السلام اولادندن
برجاعتدركه لغت عربيه‌يه مشابه برلغتله تكلم ايدرلر ايدى (الاكنع) احمر وزننده
الى چولاق آدمه دينور يقال رجل اكنع اى اشل وناقص ايشه اطلاق اولنور جمعى
كنع در كافك ضميله يقال امرا كنع اى ناقص (المكنع) مجمل وزننده شول
قربه‌يه وطلومه دينوركه آغزى چشمه يه ياخود كوله يقين كوتروب طولدر يلور
اوله يقال سقاء مكنع اذا كان يد فى فوه الغدير فيملاء ومكنع معظم وزننده
قوللرى بوزلمش ياخود اللرى كسلمش آدمه دينور يقال رجل مكنع
ومكنع اى المقفع اليد اوالمقطوعها (التكنيع) عدول ايدوب صاپمق
معنا سنه در يقال كنع عنه اذاعدل وبركسه نك الني چولاق ايلمك معنا سنه در
يقال كنع يده اذااشلها وبركسه‌نك بيلكجه‌سنى قلجله چالمق معنا سنه در يقال كنع
فلانا بالسيف اذا كوعه (الكانع) كنديسنى قيدوبندبغايت صقشدرمش طوتساغه
دينور يقال اسير كانع اذا ضمه القيد (الكنع) كافك كسريله طاغ قويتو سنده
قلان صو بقيه سنه دينور عنك معنا سنه (الاكتناع) بركمك معنا سنه در يقال
اكتنع القوم اذا اجتمع وبركسيه مهر بانلق ايدوب اسركمك معنا سنه در يقال
اكتنع عليه اذا تعطف واخشام ايريشوب چاتمق معنا سنه در يقال اكتنع الليل
اذا حضر ودنا (التكنع) تفعل وزننده برشيئه تعلق ايلمك معناسنه در يقال
تكنع به اذا تعلق به‌وبوزيلوب درطوب بورشمق معنا سنه در يقال تكنع الاسير
فى قده اذا تقبض (الكوع) نوع وزننده هوانك يك اسيلكندن كلب بيلكى اوزره
سورينه رك يوريمك معنا سنه در يقال كاع الكلب يكوع كوعا اذامشى على كوعه
من شدة الحر (الكوع) كافك ضميله (والكاع) بيلك اوجنك باش بر مقدن
طرفنه دينور على قول قولدن بيلكلرك ايكى كمكلرى اوجلرينه دينوركه اصل
بيلكه متصل بربدر ياخود كوع باش برمق جانبنه اولان اوجنه دينور وكاع
كرسوعه دينوركه سرجه برمقدن يكااولان اوجندن عبارتدر ياخود كوع بيلكجه
ايكى طرفنده اولان كمكلرك قطعا حجمى اولماغله بك بللو سزكبى اولانه دينور
(الاكوع) احمر وزننده ذكر اولنان كاعى ايرى آدمه دينور يقال هوا كوع اى عظيم
الكاع وبيلكجه لرى اموزن دن يكا اكرى اولان آدمه دينور يقال رجل اكوع
اذا كان قداقبل رسغاه على منكبيه واكوع اصحابدن سلمة بن عمرو بن سنان بن اكوعك
جدى لقبيدر مومى اليه سلمه بغايت دونده وبهادر وتيرانداز ايدى ذى قردوغطفان

غزاسنده غارتکران کفارك تك وتنها اکسه سنه دوشوب * خذ هـا وانا ابن الاکوع * والیوم یوم الرضع * دیه‌رك رمی‌سهام وقتی وافراشیاه واثواب منهوبه‌یی استرداد ایلمشیدی (الکوع) فتحتیله برآدم اکوع اولمق معنا سنه در یقال کوع الرجل کوعا من‌الباب الرابع اذا کان اکوع (التکویع) برکسه نك قلجله چالوب بیلکجه سنی اکری قیلمق معنا سنه در یقال کوع فلانا بالسیف اذاضربه حتی اعوجت اکواعه (التکوأع) تفعل وزننده برآدمك بیلکجه لری برعارضه سببیله اکرلمك معنا سنه در یقال تکوعت یده اذا اصاب بهـا الکوع (الکیع) بیع وزننده (والکیعوعة) شیعوعه وزننده برنسنه دن هیبتلنوب خوف ایلمك معنا سنه در یقال کعت عنه‌کیعا وکیعوعة من الباب الثانی اذا هبته وجبنت عنه (الکایع) برنسنه‌دن هیبت الوب قورقش‌ادمه دینور یقـال هو کایع وکاع علی القلب والحذف وهم کاعة مثل بایع و باعة تمجز بعونه تعالی

(* فصل اللام *) (اللبع) نبع وزننده باطل وعبث معناسنه‌در یقال ذهب ضبعا لبعا ای باطلا (الالثع) ثای مثلثه ایله اکتع وزننده شول پیه‌بی‌به دینورکه‌تکلمده لسانی ثاءایله‌عین حرفلرینه چلار اولور یقال‌رجل‌الثع اذا کان یرجع لسانه الی‌الثاء والعین (اللثعة) تمره وزننده دوداغك ایچ یوزینك دیش دیبلرینه طوقنـان یرینه دینور (اللخع) لامك وخای معجمه نك فتحیله بدن صالقی وساپوك اولمق معناسنه‌در یقـال لخع الرجل لخعا من‌الباب الرابع اذا استرخی جسمه (لخیعه) سفینه وزننده اسـامیدندر ذوالشناتر لخیعة بن ینوف رجال حمیر دندر (یلخع) یمنع وزننده یمنده برموضع آدیدر یاخود بای موحده ایله در (اللذع) لامك فتحی وذال معجمه‌نك سکو نیله عشـق ومحبت یورکی یاقوب آچتمق معناسنه مستعملدر یقـال لذع الحب قلبه لذعا من‌الباب الثـالث اذا آلمه و برنسنه یی آتش چالوب کویندرمك معناسنه‌در یقال لذعت النار الشیء اذا لفحته وطوارك کوده‌سنه داغلغی دمورینك اوجیله دورته‌رك داغ بصوب یاقمق معنا سنه‌در یقـال لذع البعیر لذعة اولذعتین اذاوسمه بطرف المیسم رکزة اورکزتین (اللذاع) شداد وزننده وعدینه بغایت خلف ایدن کسیه دینور کویاکه خلف‌ایله موعودلهی لذع ایدر یقال‌رجل لذاع مذاع ای مخلاف للوعد بوراده مذاع تأکیـددر (اللوذع) جوهر وزننده (واللوذعی) نفسنه نسبتله جست وذکی وظریف وزیرك وحدید الفؤاد وفصیح وسخنور آدمه دینور آتش ذهن وشهاب فطنت اولمغـله کویاکه ذهن وذکاسیله اجاله ضمیر ایلدیکی امور واحواله علوکبی تاثیر ایدر یقـال رجل لوذع ولوذعی ای خفیف ذکی ظریف ذهن حدید الفؤاد لسن فصیح (الالتذاع) افتعـال

وزننده بردرد ووجع سببیله یانوب یاقلمق معناسنه‌در یقال التذع الرجل اذا
احترق وجعا (التلذع) تفعل وزننده صاغه صوله التفات ایلمك معناسنه در
دردناك آدم کبی یقال تلذع الرجل اذا التفت یمینا وشمالا وسرعتلوجه خوش
وناز کانه کزوب یوریمك معناسنه در یقال تلذع الغلام اذا سار سیرا حسنا
فی‌سرعة (اللسع) لامك فتحی وسینك سکونیله عقرب ویلان صوقمق معناسنه‌در
یقال لسعت العقرب والحیة لسعا من الباب الثالث اذا لدغت وبعضلر دیدیکه لسع
تیکنی وایکنه سی اولان جانورك صو قمسنه مخصوصدر عقرب وزنبور کبی ولدغ
آغز ایله صوقمغه یعنی دیش ایله صوقمغه مخصوصدر حیه کبی نته که عض ونهش
دخی دینور ولسع سیر وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال لسع فی‌الارض اذا ذهب
(الملسوع والاسیع) امیر وزننده ذکر اولنان جانور صوقمش آدمه دینور
(اللسعة) همزه وزننده دائماناسی لسانیله عقرب وحیه کبی صوقوب آزرده ایدن
موذی وبدزبان کمسیه دینور یقال انه لسعة ای قراصة للناس بلسانه (لسعی)
سکری وزننده بر موضع آدیدر الفك مدیله‌ده زبانزده در (الملسع) منبر وزننده
اوز واستاذ قولاغوزه اطلاق اولنور یقال هادملسع ای‌حاذق (اللسوع) صبور
وزننده زوجنه بغض وعداوتله دائما یلان کبی دلیله صوقان بدزبان عورته اطلاق
اولنور یقال امرأة لسوع ای فارك یعنی تلسع زوجها بسلاطتها (اللسوع) لامك
ضمیله یارقلره وچتلاقلره دینور لسعه مفردیدر یقالفیه لسوع ای‌شقوق (الالساع)
همزه نك کسریله ناس بیننی افساد ایله بری برینه دوشورمك معناسنه در یقال
السع بین الناس اذا اغری (الملسعة) محدثه وزننده بربرده مقیم وجایکیر اولان
جماعته دینور یقال هم ملسعة ای مقیون (الملسعة) معظمه وزننده بربرده
همیشه مقیم اولوب اصلا آخر یره کتمز اولان آدمه دینور هاه مبالغه ایچوندر
کویاکه عقرب صوقسه‌ینه مبالات ایتیوب یرندن قلدامز یقال رجل ملسعة‌ای‌مقیم
لایبرح شارح دیرکه لفظ‌مزبور اسم فاعل منزلنه تنزیل اولنمغله آخرینه های‌مبالغه
الحاق اولنندی (اللطع) نطع وزننده یلامق معناسنه در یقال لطعه ولطعه لطعا
من الباب الرابع والثالث اذالحسه وایاقله برآدمك قیچنه اورمق معناسنه در یقال
لطعه‌ولطعه اذاضرب مؤخره برجله‌ودکنکله اورمق‌معناسنه مستعملدر یقال لطعه
بالعصالطعامن‌الباب الثالث اذاضربه وبرکمسه‌نك اسمنی‌دفتردن سیلوب‌محوایلمك‌معناسنه
دریقال‌لطع اسمه‌اذامحاه وبرآدمك‌اسمنی‌دفتره‌قیدواثبات‌ایلمك‌معناسنه‌اولمغله‌ضداولور یقال
لطع‌اسمه‌اذا اثبته‌وچهره‌یه‌شمار اورمق معناسنه‌مستعملدر یقال‌لطع عینه اذا لطمها
واوقی‌نشانه دکورملك‌معناسنه مستعملدر یقال‌لطع الغرض‌اذا اصابه وقیونك صویی
صوغشمق‌معناسنه‌مستعملدر معنای اولدن مأخوذدر یقال‌لطعت‌البئر اذا ذهب ماؤها

و

وبر عارضه سببیله برمق قوریوب عملدن قالمق معنا سنه در یقال لطع اصبعه اذا مات ولطع طماغه دینور جمعی الطاع در یقال اشتکی لطعه ای حنکه (الالتطاع) افتعال وزننده بودخی یلامق معنا سنه در یقال التطعه اذا لحسه (اللطاع) شداد وزننده شول آدمه دینورکه طعام ایدرکن بر مقلری یلاشغنی صوروب یلار اوله یقال رجل لطاع اذا کان یمص اصابعه اذا اکل ویلحس ماعلیها (اللطع)فتحتینله دوداغك ایچ یوزنده اولان بیاضه دینور اکثری زنجیلرك دوداقلرنده عارض اولور یقال به لطع وهو البیاض فی باطن الشفة بعضلر لطع دوداقلرك بوفقه چه لغنه و بعضلر دیشلر دوکیلوب برلرنده کوکلری قالمغه دینور دیدیلر ولطع فرجك اتی آزجه اولمغله خیره لغنه وچلمسز لکنه دینور یقال فی فرجها لطع ای قلة لحم (اللطعاء) فرجنك اتی پك آز وآریق وقوری اولان عورته دینور یقال امرأة لطعاء ای الیابسة الفرج والمهزولة وکوچك فرجلو عورته دینور یقال امرأة لطعاء ای الصغیرة الفرج (التلطع) تای فوقیه ایله زبرج وزننده پك قوجه لقدن دیشلری دوکلمش دوه یه دینور (التلطع) تفعل وزننده دوه نك قوجه لقدن بتون دیشلری دوکلمش اولمق معناسنه در یقال تلطعت الابل اذاذهبت اسنانها هرما (اللعاع) غراب وزننده برنوع اوتدرکه ابتداء ظهورنده بغایت ترو ملایم اولور (اللعاعة) ثمامه وزننده هند بایه دینور واو جوز لغه وبوللغه دینور یقال فی بلاده لعاعة ای خصب ودنیایه اطلاق اولنور نبات مرقومدن مأخوذرر وبرایچم مشروبه دینور یقال مافی الاناء الا لعاعة ای جرعة وآزجه خفیف اوتلاغه دینور کرك رعی اولنمش اولسون وکرك اولمسون یقال مابالارض الالعاعة ای کلاء خفیف (الالعاع) همزه نك کسریله برلعاعه بتورمك معنا سنه در یقال العت الارض اذا انبتت اللعاعة (التلعی) تجلی وزننده که اصلی تلعع ایدی عین ثانیه یایه ابدال اولندی لعاعه دیدکلری نبات دیوشورمك معنا سنه در یقال تلعی الرجل اذا تناول اللعاعة (اللعلع) فدفد وزننده سرابه دینور که ایراقده صوکبی لمعان ایدر یقال کانه لعلع ای سراب ولعلع برطاغك علمیدر مذکردر وبقعه تأویلیله مؤنث اولور وبادیه ده برموضعك وبرصویك اسمیدر وسباعدن قورده دینور وبرنوع شجر حجازی اسمیدر ولع مفرد اوله رق ولعلع مرکب اوله رق لعا معناسنه در که بر آدمك ایاغی سورچوب دوشسه اکادعا مقامنده سویلنور ضرر اصابت ایلمیه رك دوشدیکك یردن صاغلقله قالق دیمکدر یقال للعاثر لعا ولعلعا بمعنی لعا یعنی دعاء له بالانتعاش ایکنجی لعا لفظی معتلدر (اللعلاع) ثرثار وزننده قورقق آدمه دینور یقال رجل لعلاع ای جبان (اللعة) لامك فتحیله دلبر اولوب پاکدامن اولان خاتونه دینور یقال امرأة لعة ای عفیفة ملیحة (اللعاعة) علامه وزننده

شول بسته‌خوانه دینور موسقیدن بیخبر اولمغله اصول وآوازه‌لری یکلش ونادرست اوله‌رق تکلفله ترانه وآهنك ایدر اوله یقال مطرب لعاعة اذا کان یتکلف الالحان من غیر صواب (التلعلع) تزلزل وزننده ایاغی‌سورچوب دوشن‌کمسیه‌لعایاخود لعلعا دیمك معناسنه در تقول تلعلعت بالعاثر اذا قلت له لعا اولعلعا وبرنسنه قیریلوب اوفانمق معناسنه در یقال تلعلع الشیء اذاتکسر واجلق شدتندن یانوب تلاش واضطراب ایلمك معناسنه در یقال تلعلع من‌الجوع اذاتضور واضطرب وکوپك صوسزلقدن دلنی چقاروب صولومق‌معناسنه‌در یقال تلعلع الکلب اذادلع لسانه عطشا وسراب ایلدرامق معناسنه در یقال تلعلع السراب اذا تلألأ وبر آدم مرضدن یاخود یورغنلقدن ضعیف‌اولمق معناسنه‌دریقال تلعلع الرجل اذا ضعف من‌مرض اوتعب (المتلعلع) اسم فاعل بنیله سیله (والمتلعی) کذلك اسم فاعل بنیه سیله که اصلی متلعلع ایدی شول رواق باله دینور که پرمقله یابر نسنه ایله اخذ ورفع اولندقده صونوب چکیلور اوله یقال عسل متلعلع ومتلع اذا کان یمتد اذارفع (اللعیعة) سفینه وزننده طاری اتمکنه دینور تقول اطعمنا اللعیعة ای خبز الجاورس (اللعلعة) زلزله وزننده کمیك مقوله سنی قیرمق معناسنه در یقال لعلع العظم ونحوه فتلعع اذا کسره فتکسر وسراب ایلدرامق معناسنه در یقال لعلع السراب اذابص وآجلقدن یانوب یاقلمق معناسنه‌در یقال لعلع من‌الجوع اذاتحزن وبرنسنه‌دن کوکل صقندی‌یه اوغرایوب تنکدل اولمق معناسنه در یقال لعلع منه اذا ضجر (اللفاع) کتاب وزننده اورتنه‌جك یورغانه یاخو کلیمه علی‌قول دربدن یاپلمش مندرودوشك مقوله سنه دینور یاخود بلدن یوقریی ستر ایدن ردایه دینور یقال کانا فی‌لفاع ای ملحفة اوکساء اونطع اورداء ونسوان قسمنك اورتنوب بورندکلری اورتویه دینور یقال مالهـا لفاع ای مایتلفع به ولفاع بردوه‌نك اسمیدر وناقه‌نك ممه‌لرینك ایلرو طرفنده اولانه دینور (اللفاعة) کتابه وزننده (واللفیعة) سفینه وزننده قصه کوملکه اوزاتمق ایچون اکلدکلری پارچه‌یه دینور (اللفع) نفع وزننده برنسنه‌یی بوریوب اورتمك معناسنه در بومناسبتله آق قیللر اورتوکبی باشی بوریمك معناسنه مستعملدر یقال لفع الشیب رأسه لفعا من‌الباب الثالث اذا شمله (التلفیع) تفعیل وزننده لفع معناسنه در یقال لفع الشیب رأسه بمعنی لفعه وطعامی چوق یمك معناسنه مستعملدر یقال لفع الطعام اذا اکثر من‌الاکل وطلومی وآزیق دغار جغنی ترسنه چویروب باغی اولان قابشلری اورته سنه کتورمك معناسنه در یقال لفع المزادة اذا قلبها وجعل اطبتها فی وسطها بوحالی طلوم ودغارجق سوکیلوب یاخود دیکیلجك اولدقلرنده ایدرلر وتلفیع محبوبه‌یی آغوشه چکوب یورغان کبی اوزرینه صاریلوب قپاتمق معناسنه مستعملدر یقال

لفع المرأة اذاضمها اليه واشتمل عليها (التلفع) تفعل وزنــده اورتی به بورنمك
معناسنه‌در يقال تلفعت المرأة بمرطها اذا تلحفت وآتش علولنمك معناسنه مستعملدر
يقال تلفعت النار اذا تلهبت (الالتفاع) افتعال وزننده برنسنه يه بورنمك معناسنه‌در يقال
التفع بالثوب اذا التحف ولون بيلنمز درجه‌سنده بوزلمق معناسنه در يقــال التفع
لونی علی بنــاء المجهول اذا تغير (اللقعان) قافك جولان وزننده يل كبی سرعتله
مرور ايلمك معنا سنه در يقال لقع الرجل لقعا نا من الباب الثــا لث اذا مر مسرعا
(اللقع) منع وزننده آتمق معنا ســنه در يقــال لقع الشیء لقعا اذارمی به‌وكوز
دكورمك معنا سنه مستعملدر يقال لقع فلانا بعينه اذا اصابه ويلان صوقمق معنا سنه در
يقــال لقعته الحية اذالدغته وسـينك برونی اوجيله بال مقوله سنی اخذ ايلمــك
معنا ســنه در يقــال لقع الذباب العسل اذا اخذه بمتك انفه (الملقاع) دائمــا
فحش وناسزا سوزلر سويليجی عورته دينور يقال امرأة ملقاع ای فاحشة فی الكلام
(اللقاع) شداد وزننده سينكه اطلاق اولنور لقع عسل معناسندندر (اللقاع)
كتاب وزننده قالين كليمه دينور (لقاع) غراب وزننده برمو ضع آديدر ياخود
بولفاع مصحفيدر (اللقعة) همزه وزننده شول كسيه دينوركه همان برسوزی
بی‌تامل آتوب مفهو منی اجرا ايلمك كندی عهده سندن كلمه يكندن بشقه كيفيتی
نه كونه در وحصولی امكانده ميدر اسانميدر دكلميدر ادراك ايلمز اوله ظاهر الوقه
تعبيری بوندندر يقال رجل لقعة اذا كان يرمی بالكلام ولاشیء وراء ذلك الكلام
(التلقاع والتلقاع) تانك ولامك كسری وقافك تشديديله چوق‌سوزلو بركوی آدمه دينور
يقال رجل تلقاع وتلقاعة ای الكثير الكلام وتلقاعه شاشقين واحمق آدمه دينور
ودائما نامــه بد لقب وضع ايدن آدمه دينور يقال هوتلقاعة ای احمق وكذا ملقب
للناس (اللقاعة) رمانه وزننده بودخی احمق كمسـيه وناسه بدلقب وضع ايدن
آدمه دينور وشول كمسيه دينوركه دهاتدن اولوب من غير تامل بالبدا هه حاضر
جواب ومحل كوونكته كار اوله يقال رجل لقاعة ای داهية يتلقع بالكلام ای يرمی به
رميا والحاضر الجواب (اللقاعات) رمانات وزننده اقصای حلقدن سويلنن سوزلره
دينور يقال فی كلامه لقــا عات اذا تكلم با قصی حلقه (الالتقاع) لون بوزلمق
معنا سنه در يقال التقع لونه علی بناء المجهول اذاتغير (الملاقعة) مفاعله وزننده
ايكی كمسه حاضر جوا بلقده محاوره ايلمك معنا سنه در وبوباب مغالبه‌ده مستعملدر
تقول لا قعنی فلا ن بالكلام فلقعتــه ای غالبنی به فغلبتــه (الملقعة) مكنســه
وزننده فحاشه وبدكوی‌قاری‌به‌دينور يقال امرأة ملقعة ای فحاشة (اللكع) صرد وزننده
لئيم وفرومايه‌به‌دينور وتقول العرب فی النداء يالكع وللاثنين ياذوی لكع وبو معرفه اولدقده
غيرمنصرف اولورزيرا ذكراتی لكع لفظندن معدولدر وعربلر اراكك انه لكع وقسراغه
لكعه‌ديرلر وبومعرفه اولدقده منصرف اولورزيرا اولكی كبی مؤنثنده لكاع ديدكلری

اوزره معدول دکلدر باکه بوصرد ونغر کلمه لری مثالنده در ولکع قول جذسنه دینور عبد معناسنه واحمق ونادانه دینور یقال هولکع ای احمق وبرسوز وبرایش بجرمکه قدرت ولیاقتی اولمیان هیچ وپریشان کسیه دینور یقال رجل لکع ای لایتجه لمنطق ولاغیره وآتك طاینه دینور مهر معناسنه وکوجك چوجغه دینور وکیرلو پاسلو سفلی کمسه دینور (اللکع) فتحتینله بدنه یالباسه کیر وپاس بیلا شوب برلشمك معناسنه‌در یقال لکع علیه الوسخ لکعا من الباب الرابع اذا لصق به ولزمه ولکع ولکاعه قناعه وزننده لئیم وناکس اولمق معناسنه در یقال لکع فلان لکعا ولکاعة من الباب المزبور اذا لؤم (الالکع) احمر وزننده (واللکع) صردوزننده ذکر اولندی (والملکعان) میمك ولامك فتحیله لئیم وناکس وفرومایه یه دینور مؤنثی ملکعانه در علی قول ملکعان لفظی نداء مقامنه مخصوصدر (لکاع) قطام وزننده لئیمه وخسیسه عورته دینور یقال امرأة لکاع لئیمة (اللکوع) صبور وزننده (واللکیع) امیروزننده بونلرده لئیم وفرومایه یه دینور (بنواللکیعه) سفینه وزننده برقوم وجماعتدر (الملاکیع) میمك فتحیله یکی طوغان ولدایله بیله جه چقان صاری صوومردار مقوله‌سنه دینور (اللکع) منع وزننده عقرب یاخود یلان صوقمق معناسنه در یقال لکعه العقرب لکعا من الباب الثالث اذالسعته ویبوب ایچمك معناسنه در تقول ترکته یلکع ای یأکل ویشرب وولد سوداسزکن باشیله انانسك کوکسنه قاقشدرمق معناسنه در یقال لکع الولد اذانهز فی الرضاع (اللکاع) غراب وزننده زید بن عباس نام کمسه نك فرسی اسمیدر (اللمع) جمع وزننده (واللمعان) فتحاتله ایلدرامق معناسنه در یقال لمع البرق لمعا ولمعانا من الباب الثالث اذا اضاء وباء حرفیله برنسنه یی ایلتمك معناسنه استعمال اولنور یقال لمع بالشیء اذا ذهب به وال ایله یاخود ثوب مقوله‌سیله اشارت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال لمع بیده اذا اشار وقوش اوچارکن قنادلرنی صالوب اویناتمق معناسنه مستعملدر یقال لمع الطائر بجناحیه اذا خفق بهما وقپودن طشره چقمق معناسنه مستعملدر یقال لمع فلان الباب اذا برز منه (الالتماع) بو دخی ایلدرامق معناسنه در یقال التمع البرق اذا اضاء وبرنسنه یی قاپوب آلمق معناسنه در یقال التمع الشیء اذا اختلسه (اللماعة) علامه وزننده طوشجل قوشنه اطلاق اولنور بغایت تیز پر اولدیغیچون وسراب لمعان ایدن یابانه اطلاق اولنور یقال فلاة لماعة اذا کانت یلمع فیها السراب وتازه چوجغك تپه‌سنده بقلده‌یق دیدکلری یومشق یره دینور پکشدکدنصکره اطلاق اولنمز (اللامعة) بودخی بقلده‌یق دیدکلری یومشق یره دینور (الیلمع) یمنع وزننده یغمورسز شمشکه اطلاق اولنورکه ناسی آلدادر یقال اخدع من یلمع وهو البرق الخلب وسرابه اطلاق اولنور بونلره تشبیهله دروغی کذاب کمسه‌یه اطلاق اولنور (الالمع) اجمع وزننده (والالمعی) (والیلمعی)

بغایت

بغایت ذکی واتشین ذهن وشهاب فکر آدمه دینور یقال رجل المع والمعی ویلمعی ای ذکی متوقد والمعی و یلمعی کذاب ودروغی کمسیه اطلاق اولنور یقال هو المعی ویلمعی ای کذاب (الیلامع) یای تحتیه‌نك فتحیله لمعان ایدن اسلحه وآلاته اطلاق اولنور توغلغه کبی (اللمعة) غرفه وزننده شول اوت پار چه‌سنه دینور که صراروب قوریمغه یوز طوتمش اوله جمعی لماع کلور کتاب وزننده یقال اصاب لمعة من الکلاء ای قطعة منه اخذت فی الیبس و جماعت انسانیه اطلاق اولنور یقال جائت لمعة من الناس ای جماعة وعرف شرعده بدنده آبدستده یاخود غسلده صو طوقنمیوب قوری قلان برجکزه اطلاق اولنور یقال به لمعة لم یصبها الوضوء ای موضع وسدرمق ایده‌جك قدر دیرلکه اطلاق اولنور یقال معه لمعة من العیش ای بلغة و لمعة الجسد بدنك بشره‌سنك پارلدامسندن عبارتدر (الملمع) منبر وزننده آلت لمعانه دینور بومناسبتله قوشك قنادینه اطلاق اولنور ایکیسی ملمعان در یقال خفق الطائر بملمعیه ای بجناحیه (الالماع) همزه‌نك کسریله حیوانك وضع حمل ایلمسی قریب اولمغله ممه‌لرینك باشلری قرارمق معناسنه‌در یقال المع الفرس والاتان واطباء للبوءة اذا اشرف للحمل واسودت الحلمتان و کبه قالمش قیون کبه قالدیغنی بیلدرمك ایچون قویرغنی قالدرمق معناسنه در یقال المعت الشاة بذنبها اذا رفعته لیعلم انهاقد لقحت واناسی قارننده ولد دپرنمك معناسنه در یقال المعت الانثی اذا تحرك ولدها فی بطنها وبرنسنه‌یی قاپوب آلمق معناسنه‌در یقال المع بالشیء وعلیه اذا اختلسه و بر یرده پارچه پارچه اوتلق پیدا اولمق معناسنه درکه مراد اوتلق فراوان اولمغله اسکی پارچه‌لری وار ایکن بو سنه‌نك تازه‌لری دخی جابجا پارچه پارچه ظهور ایلمکدن عبارتدر یقال المعت البلاد اذا صارت فیها لمعة من النبت (الملمعة والملمع) اسم فاعل بنیه لریله قویرغنی قالدیرن کبه قیونه دینور (التلمع) تفعل وزننده بو دخی برنسنه‌یی قاپوب آلمق معناسنه‌در یقال تلمع الشیء اذا اختلسه (التلمیع) آتك وجودنده اصل رنکنه مخالف الاجه‌لق اولمق معناسنه‌در یقال فرس ملمع اذا کان فیه تلمع و هوان یکون فی جسده بقع تخالف سائر لونه (اللوعة) لامك فتحی و واوك سکونیله عشقدن یا حزن و اندوه یا مرض کبی عارضه‌دن یورکده اولان یانقلغه دینور یقال فی قلبه لوعة وهی حرقة فی القلب والم من حب او هم اومرض ولوعه مصدر اولور عشق یاخود سائر عارضه‌دن ناشی یانوب یاقلمق یاخود خسته اولمق معناسنه‌در یقال لاع الرجل یلاع ویلوع لوعة اذا جزع اومرض بونده باب اولدن ورودی ابن القطاع روایتیدر ولوعه لعوه معناسنه درکه خاتونك ممه‌لری باشلری قرارمقدن عبارتدر (اللوع) نوع وزننده عشق بر آدمك یورکنی یاقوب خسته و دردناك ایلمك

معناسنه در يقال لاعه الحب يلوعه لوعا اذا امرضه ولوع ولووع رجوع وزننده صبرسز ياخود حريص و بدخوى اولمق معناسنه‌در يقال لاع الرجل يلوع لوعا ولووعا اذا كان لايعا اى جزعا اوحريصا سيء الخلق ولوع كونش برنسنه‌يى ياقوب كويندرمكله رنكنى بوزمق معناسنه در يقال لاعته الشمس لوعا اذا غيرت لونه (اللاعة) اصلى لائعه ايدى مقلوب و محذوف الياء در مهر و محبتدن يوركى يانق كسيه دينور تأنيثى موصوفه ناظردر يقال اتان لاعة الفؤاد الى جحشها اى لائعته وهى التى كانها ولهى فزعا يعنى ياوريسنه فرط محبتندن ناشى بر حدته‌يه اوغرار ديو قورقوسندن سءه كبى متحيره در (عدن لاعه) يمنده برقريه در بوعدن ابين ديدكلرندن بشقه‌در اصل لاعه يمنده صبر نام جبلده بر بلده در وعدن اكا مضاف بر قريه‌در ولاعه لاع لفظندن جمع اولور كماسيذكر و شول عورته دينوركه شن وشقراق وخوشطبع اولمغله رجالله دائما لاغ و مزاح ايدوب لكن چكيه كلمز اوله و شهامتلو حديدة الفؤاد خاتونه دينور يقال امرأة لاعة اذا كانت تغازل الرجال ولا تمكنهم و يقال امرأة لاعة اى الحديدة الفؤاد (اللاع) بونكده اصلى لائع ايدى صبرسز اولوب جزع وفزع ايدن ياخود حريص و بدخوى اولان كسيه دينور يقال هو لاع اى لائع اى جزع او حريص سيء الخلق وهم لاعون ولاعة والواع ولاع قورقق صبرسز آدمه دينور يقال رجل هاع لاع اى جبان جزوع ويقال هائع لائع (اللؤلع) جوهر وزننده خاتونك ءه سنده اولان قرالغه دينور (الالاعة) همزه‌نك كسريله عورتك ءه‌سنك لونى قرامتق اولمق معناسنه‌در يقال الاع ثدى المرأة اذا تغير اى اسود (الالتياع) افتعال وزننده اندوه وغصه‌دن يورك يانوب ياقلمق معناسنه در يقال التاع قلبه اذا احترق من الهم (اللهيعة) شريفه وزننده (واللهاعة) قناعه وزننده غفلت معناسنه‌در يقال له فيه لهيعة ولهاعة اى غفلة ولهيعه بيع وشرا خصوصنده غبن و خسرانه مؤدى اوشنكنلكه و فتور وتكاسله دينور تقول توق من اللهيعة اى الكسل و الفترة فى البيع حتى يغبن و لهيعه اسمادندر عبد الله بن لهيعة الحضرمى ثقاة محدثيندن قاضىء ديار مصريه در (اللهع) كتف وزننده هركس ايله بى محابا انس والفت و انبساط ايدن آدمه دينور يقال رجل لهع اى مسترسل الى كل احد (اللهع) فتحتينله برآدم لهع اولمق معناسنه‌در يقال لهع الرجل لهعا من الباب الرابع اذا كان لهعا و تكلفله مزين سوزلر سويليوب سخنورلك اظهار ايلك معناسنه‌در يقال فلان يلهع اى يتشدق فى الكلام (التلهيع) تدحرج وزننده سوزده تكلفله نقش و رونق اظهارنده افراط و مبالغه ايتك معناسنه‌دركه هذيانه مؤدى اولور يقال تلهع فى كلامه اذا افرط وتبلتع (اللبع) لامك كسريله بر موضع آديدر (اللايعة) لوعه وزننده و مرادفيدركه بوركه حادث اولان يانقلقه

دینور یقال اخذته لبعة الجوع ای لوعته وحرقته (اللیعان) فتحاتله ملول وتنکدل اولمق معناسنه‌در تقول لعت البع لیعانا اذا ضجرت (الملیاع) چابك صوصاراولان دوه‌یه علی‌قول دائما سائر دوه‌لردن ایلرو کیدوب بعده بنه انلره رجوع ایدراولان دوه‌یه دینور یقال ناقة ملیاع ای السریعة العطش اوهی التی تقدم الابل سابقة ثم ترجع الیها و یقال بعیر و ابل ملیاع (اللیاع) کتاب وزننده شدید روزکاره دینور یقال ریح لیاع ای شدیدة

(* فصل المیم *) (المتوع) رجوع وزننده کوندز قبا قوشلق مرکزینه وارمق معناسنه‌در که امتداد معناسندندر یقال متع النهار متوعا من الباب الثالث اذا ارتفع قبل الزوال وقوشلق وقتی نهایت مرکزینه وارمق معناسنه مستعملدرکه زواله مشرف اولان وقتدن عبارتدر علی‌قول کونش یوکسلوب کوندز کمالیله روشن اولمقده مستعملدر یقال متع الضحی اذا بلغ آخر غایته وهو عند الضحی الا کبر اوترجل و بلغ الغایة وقرشودن سراب یوقری یوقری قالقمق معناسنه مستعملدر یقال متع السراب اذا ارتفع وایپك یوکی محکم وشدید اولمق معناسنه مستعملدر یقال متع الحبل اذا اشتد وشراب پك‌قزارمق معناسنه‌در یقال متع النبیذ اذا اشتدت حمرته وجوامردلك ایلمك معناسنه در یقال متع الرجل اذا جاد وظریف اولمق معناسنه در یقال متع الرجل اذا ظرف (المتع) میمك فتحی وضمیله برکسه ایله مکاذبه ایلمك معناسنه‌در یقال متع بفلان متعا ومتعا اذا کاذبه وباء حرفیله برنسنه‌یی الوب کوترمك معناسنه مستعملدر یقال متع بالشیء اذا ذهب به (المتاعة) قناعه وزننده برکسه ظریف اولمق معناسنه در یقال متع الرجل متاعة من الباب الخامس اذا ظرف (المتعة) میمك ضمیله متع کبی بودخی برنسنه ایلتمك معناسنه در یقال متع بالشیء متعا ومتعة من الباب الثالث اذا ذهب به ومتعه میمك ضمی وکسریله تمتیع معناسندن اسم اولور یعنی تمتیع مقامنه قائم اولور نفعلندرمکه دینور متاع لفظی کبی یقال ماله متعة ای تمتیع ومتعه که علم فقهده مذکوردر فائده معناسندن مأخوذدر برخاتونی تزوج ایدوب برایام آنکله تمتع وانتفاع ایلدکدنصکره سبیلنی تخلیه ایلمکدن عبارتدر که نکاح متعه تعبیر اولنور یقال تزوجها الشیء بنکاح المتعة شارح دیرکه مؤلفك تعریفی مسامحه‌یی متضمندر زیرا اصل‌متعه برخاتونی مدت معینه ده مبلغ معدود ومعین مقابلی تمتع لفظندن مأخوذ بعض تعبیراتله در عهده ایلمکدن عبارتدرکه نفسنی ایجار واستیجار ایلمك کبی برمعتادر حالا عجم دیارنده بین‌الرافض جاریدر مثلا برکسه برخاتونه نکاح وتزوجی مشعر تعبیرات ایراد ایلیه‌رك قرق کون سندن منتفع اولمق ضمننده اون غروشه بکا کلورمیسن دیوب اولدخی راضی اولوب اشبو اشتراط جهتیله قرق کون ار وعورت کبی معامله دنصکره اون

غروشی تسلیم ایلمکله اطلاق وتسمیه دائر برسوز سویلمکسزین عورت براقوب کیدر بعینه ایجار واستیجار کبی برحالندر وبونکاح حرامدر خیبر ملحمه سنده اوچ کون رخصت اولدقدنصکره امام علی کرم الله وجهه برموجب امرعالی تحریمی بابنده ندا ایلمشدر اشبو متعه نکاح موقتدن بشقه‌در تفصیلی کتب فقهیه ده مبسوطدر انتهی ومتعة الحج تمتع وجهیله اولان حجه اطلاق اولنورکه حجه عمره ضم ایلمکدن عبارتدر زیرا حجك انواعی اوجدر حج افراد وحج قران وحج متعه حج افراد معلومدر وحج قران میقاتدن عمره ایله حجه بردن تلبیه ایلمکدرکه عمره ایله حجك بینی جمع ایدروحج تمتع سنهٔ واحده‌ده ابتدا عمره‌یه احرام وتحلیل ایدوب اهل ووطننه نزول صحیحله نزول ایلمکسزین حجه احرام ایلمکدن عبارتدر بونده عمره ایله منتفع اولنورکه جاهلیه ده اشهر حجده عمره ایلمزلر ایدی اهل اسلامه مشروع اولدی وبونده میمك کسریله ده لغتدر ومتعه کفایت ایده‌جك قدرزاد وتوشه‌یه اطلاق اولنور یقال ماله متعة وهی مایبلغ به من الزاد بونده دخی میمك کسریله‌ده جائزدر جمعی متع کلور عنب وزننده ومتعه قوغه‌یه وقربه‌یه وقوینك اینه اطلاق اولنور باعث انتفاع اولدقلریچون وآزجه زاد ومعاشه اطلاق اولنور ومطلقا تمتع وانتفاع اولنه‌جق شیئه دینور صید وطعام کبی بونلرده دخی میمك کسریله لغتدر ومتعة المرأة تطلیق اولنمش خاتونه مهر مثلنك نصفندن زائد صله وعطیه اولنان شیئه دینور تطلیقله توحیش اولندیغنه مقابل جبر وتطییب ایچون اعطا اولنور وبونك واجب وسنت ومستحب اولانی واردرکه مجموعی درت صورتدر مثلا قبل الدخول قبل التسمیه واجبدر بعدالدخول قبل التسمیه مستحبدر یقال متع المطلقة بمتعة وهی ماوصلت به بعدالطلاق (الماتع) اوزون نسنه‌یه دینور یقال شیء ماتع ای طویل وهر نسنه‌نك ایوسنه وبهترینه دینور یقال هوماتع ای جید وموزوناتدن سائرلره نسبت ارتق وزیاده یاخود آغر طارتیلور اولانه دینور یقال وزنوه فهوماتع ای فاضل مرتفع اوراجح وایو ومتین بوکلمش ایپه دینور وپك قرمزی شرابه ونبیذه‌دینور وماتع کعب الحبر جنابلرینك پدرلری اسمیدر (المتاع) سحاب وزننده فائده ومنفعت معناسنه‌در یقال فیه متاع ای منفعة وصاتیلق قماشه دینور یقال له متاع کثیر ای سلعة وقوللنه‌جق ادات وآلته دینور ومطلقا مدار انتفاع اولان کرکلو شیئه دینور جمعی امتعه‌در ومنه قوله تعالی [ابتغاء حلیة] ای ذهب وفضة او متاع ای حدید وصفر ونحاس ورصاص ومتاع متعه کبی تمتیعدن اسم اولور ومنه قوله تعالی [متاعا الی الحول غیراخراج] ای متعوهن تمتیعا فوضع متاعا موضع تمتیع ولذلك عدی بالی ای انفعوهن (التمتع) تفعل وزننده متعه وجهیله حج ایلمك معناسنه‌در یقال تمتع الحاج اذا جمع بالعمرة (الاستمتاع) تمتع معناسنه‌در یقال استمتع

بمعنى تمتع و فائدهلنمك معناسنه‌در يقال استمتع بماله اذا انتفع (التمتيع) تطليق‌اولنان
خاتونه متعه و يرمك معناسنه در يقال متع المرأة المطلقة اذا اعطاها متعة
و فائده‌لندرمك معناسنه‌در و منه يقال متعه الله بكذا اى ابقاه وانشأه الى ان ينتهى
شبابه و برنسنه بى اوزون اوزادى اوزاتمق معنا سنه‌در يقال متع الشئ اذا طوله
و معمر قلمق معناسنه مستعملدر قال الشارح و منه قوله تعالى [افرايت ان
متعنا هم سنين] اى‌اطلنا اعمارهم (الامتاع) همزه‌نك كسريله بودخى فائده‌لندرمك
معناسنه‌در ومنه يقولون امتعه‌الله بكذا اى‌ابقاه وانشأه الى‌ان‌ينتهى شبابه‌وبرنسنه‌دن
مستغنى اولمق معناسنه در يقال امتع عنه اذا استغنى وفائده لنمك معناسنه‌در يقال
امتع بماله اذاتمتع (المتع) ميمك وتاى مثلثه نك فتحيله (والمتعاء) ميمك كسريله
نسوانه مخصوص چركين و بدبور و يشه دينور يا خود لغت اخيره ابن فارس
سقطه‌سيدر صواب اولان همين متع اولمقدر يقال لها متع ومتعاء اى‌مشية قبيحة
ومتع مصدر اولور عورت وجه مذكور اوزره چركين يو رو يشله يور يمك
معناسنه در يقال متعت المرأة ومتعت متعا من‌الباب الرابع والثالث والاول اذامشى
مشية قبيحة (المتعاء) حمراء وزننده پك بد بوى صرتلانه دينور (المجيع) امير
وزننده سوداله بوغرلمش خرمايه دينور كه طعامدندر يقال اكلوا المجيع وهو
تمر يعجن بلبن وخرمايى اكل ايلدكدنصكره اوزرينه ايچيلن سوده دينور (المجع)
ميمك كسرى وفتحيله اوتور ديغى يردن آيرلمز اولان احمق وشاشقين آدمه دينور
وجاهل ونادانه دينور مؤنثى مجعه در يقال هومجع وهى‌مجعة اى احمق اذا جلس
لم‌يكديبرح من‌مكانه وكذا الجاهل (المجعة) غرفه وزننده بو دخى يرندن آيرلميان
احمق آدمه دينور ونادان عورته دينور (المجعة) همزه‌وزننده (والمجعة) عنبه وزننده
لاابالى‌يانه اولان عورته دينور يقال امرأة مجعة ومجعة اى‌ماجنة (المجع) ‌بحع وزننده
(والمجاعة) قناعه وزننده لاابالييانه اولمق معنا سنه در يقال مجع الرجل ومجع
مجعا ومجاعة من‌الباب الخامس والثالث اذا مجن مصدر لرك ترتيبى نشر مشوش
اوزره در ومجع ومجعه قورى خرمايى سوداله بيله جه اكل ايلمك معناسنه در
على‌قول خرما اوزرينه صو ايچمك معناسنه در يقال مجع الرجل مجعا ومجعة
من‌الباب الثالث اذا اكل التمر اليابس باللبن معا اواكل التمر وشرب عليه اللبن
(التمجع) تفعل وزننده بودخى مجع معنا سنه در يقال تمجع الرجل بمعنى مجع
وتقول العرب فلان لايزال يتمجع اى يحسو حسوة من اللبن ويلقم عليها تمرة
(المجعة) فرحه وزننده جلعه معناسنه‌در كه بى‌شرم وحياعورته دينور يقال
امرأة مجعة اى جلعة (المجاع) رمان وزننده طوريجه اون چورباسنه و بولماجنه
دينور تقول اكلنا مجاعا وهو حسو رقيق من‌الماء والطحين (المجاعة) رمانه

وزنده لاابالیانه طورایله پرده بیرون حرکاته مائل کمسیه دینور میمك فتحیله ده
جائزدر یقال رجل مجاعة اذا کان یحب المجاعة ومجیع دیدکلری ذکر اولنان‌یه‌جکی
چوق اکل ایدن آدمه دینور بونده دخی میمك فتحیله جائزدر یقال رجل مجاعة
ای کثیر التمجع ومجاعه اسمادندر مجاعة بن‌مرارة الحنفی که اصحابدندر اوغلوسراج
وحفیدی هلال بن سراج رواة احادیثدندر ومجاعه بن سعر رجال عربدندر
(المجاع) شداد وزنده بو دخی مجمع مذکوری چوق اکل ایدن آدمه دینور
(المجاعة) ثمامه وزنده محیم‌مذکور بقیه‌سنه دینور (الماجعة) زانیه عورته دینوریقال
امرأة ماجعة ای زانیة (الامجاع) همزه‌نك کسریله دوه کوشکنه قاب ایله سود
ایچورمك معناسنه‌در یقال امجع الفصیل اذاسقاه اللبن من‌الاناء (التماجع) تفاعل
وزنده (والمماجعة) مفاعله وزنده بری برینه لاابالیانه فحش وهذیان معامله
ایلمك معناسنه‌در کرك قولی وکرك فعلی اولسون یقال تماجعا وماجعا ای تماجنا وترافثا (المدعة)
حمزه وزنده ایچی چقارلمش قوف هندستان جوزینه دینور مشربه کبی آنکله صو ایچیلور
(المیدع) صیقل وزنده برنوع خرده دکز بالغنه دینور (میدعان) برموضع آدیدر (مدع) عنب
وزنده یمنده برحصن آدیدر (المدعی) شرقی وزنده نسبی خصوصنده مقدوح
ومتهم کمسیه دینور مدعه به منسوبدر که ایچی قوف نارجیلدر یاخود بودعوه
لفظندندر که نسبده اولان ادعایه دینور بوقول دعوه لفظنده دعیه دیین لغته مبنی‌در که
میم زائد اولور یقال رجل مدعی ای متهم فی نسبه (المذع) میمك فتحی وذال معجمه‌نك
سکونیله (والمذعة) هایله برکلام وخبرك برازنی سویلیوب برازنی کتم ایلمك
معناسنه‌در یقال مذع له مذعا ومذعة من الباب الثالث اذاحدثه ببعض الخبر وکتم
بعضا وفشقرده‌رق ایشه‌مك معناسنه‌در که چوکدره‌رك تعبیر اولنور یقال مذع
ببوله اذارمی به وآند ایچمك معناسنه‌در یقال مذع یمینا اذاحلف وطاغ تپه‌لرنده
اولان چشمه‌لردن صولر آقمق معناسنه‌در یقال مذعت العیون فی‌شعفات الجبال
اذاسالت (المذاع) شداد وزنده یلانجی‌یه دینور یقال رجل مذاع ای کذاب ووفاء
وحقیقتی اولمیوب وبرکمسیه غائبانه غیرت وحمیتی ورعایت حق صحبتی اولمیان کمسیه
دینور یقال هومذاع ای لاوفاله ولایحفظ احدا بالغیب وسرصقلمز اولان آدمه دینور
یقال رجل مذاع ای لایکتم السر واصلا ثبات واستقراری اولمیوب دوروسیر دائم
اوزره اولان کمسیه دینور یقال هو مذاع ای یدور ولایثبت ومنه یقال ظل مذاع
ووقتندن مقدم انزال ایدن یاخود بول ایدر اولان آدمه دینوریقال رجل مذاع اذا کان
برسل منیه او بوله قبل حینه (مدعی) ذکری وزنده بنی جعفر یوردنده برصو آدیدر
(المریع) امیروزنده (والمراع) میمك کسریله اوتلو صولو مرغزار یره دینور جمعی امرع
وامراع کلور (المراعة) قناعه وزنده بر براوتلو صولو مرغزار اولمق معناسنه‌در یقال

مرع الوادی ومرع ومرع مراعة من‌الباب الثالث والرابع والخامس اذا اکل
(الامراع) همزه نك کسریله مراعه معناسنه در یقال امرع الوادی بمعنی مرع
ومنه المثل * امرع وادیه واجنی حلبه * یعنی آنك دره سی چایر لندی وحلب
دیدکلری اونی چوغانوب دیرلمکه یقلشدی بومثل برآدمه حال ومالی فراوان
اولوب ثروت وسامان صاحبی اولدقده ضرب اولنور وباشه چوق یاغ سورمك
معناسنه در یقال امرع رأسه بالدهن اذا اکثر منه وبریری چایرلو بولمق وچایرلویره
اوغرامق معناسنه در یقال امرع فلان الوادی اذا اصابه مربعا ومنه المثل * امرعت
فانزل یعنی اوتلوچایرلو یربولدك همان نزول ایله مثل مزبور مراد ومقصودکه نائل
اولدك همان متصرف ومتنعم اول مقامنده ایراد اولنور وامراع برکسه فرط خوفندن بورکی
سورمك یاخود تبول ایلمك معناسنه در یقال امرع بغائطه او بوله اذا رمی به خوفا
(الامروعة) اضحوکه وزننده اوتلوصولو مرغزاریره دینور یقال ارض امروعة
ای خصبة (المرع) فرع وزننده بودخی باشی یاغه چدرمك معناسنه در یقال
مرع رأسه بالدهن مرعا من‌الباب الثالث اذا اکثر منه وصاچ وصقالی طرامق
معناسنه در یقال مرع شعره اذا رجله (المرع) کتف وزننده اوتلو صولو یر
طلبنده اولان آدمه دینور یقال رجل مرع اذا کان یطلب المرع ای الخصب
(مارعه) بربطن پدربدرکه وقتنده ملك ایدی خاتمانسه موارع اطلاق اولنور
ایدی میمك فتحیله (المرعة) همزه وزننده (والمرعة) غرفه وزننده دراجه
شبیه برقوش آدیدر جمعی مرع درغرف وزننده ومرعاندر میمك کسریله (ومرعه)
غرفه وزننده (ومراع) کتاب وزننده طوك یاغنه دینور (التمرع) تفعل وزننده سرعتله
برسمته کتمك یاخود اوجوزلق بوللق ارامق معناسنه در یقال تمرع الرجل اذا اسرع
اوطلب المرع وبرادمك غضبدن بورننك اوجی اوینامق معناسنه در یقال تمرع انفه
اذا ترمع (الانمراع) انفعال وزننده سیر وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال انمرع
فی البلاد اذاذهب (المزع) نزع وزننده (والمزعة) هایله سرعتله کتمك علی قول
یوریمکی هنوز بوشلیوب سکرتمکه یکیجه بشلمق یاخود خفیفجه سکرتمك معناسنه در
یقال مزع البعیر مزعا ومزعة من‌الباب الثالث اذ اسرع اوهو اول العدو وآخر
المشی اوالعدوالخفیف وپرمقله پموغی دتمك معناسنه در یقال مزع القطن اذا نفشه
باصابعه (التمزیع) بودخی پرمغله پموغی دتمك معناسنه در یقال مزع القطن
بمعنی مزعه وتفریق معناسنه در یقال مزعه اذا فرقه (المزعی) مرعی وزننده
قوغمجی به اطلاق اولنور یقال رجل مزعی ای نمام (المزاع) شداد وزننده
کرپی یه دینور قنفد کبی (المزاعة) ثمامه وزننده برنسنه نك یره دوشن
دوکندیسنه دینور یقال مزاعة الشیٔ ای سقاطته (المزعة) میمك ضمی وکسریله

اتپارچه‌سنه یاخود طغان وشاهین مقوله‌سنه اوقونیلان اتـکه‌سنه دینورکه بك تعبیر اولنور یقال الحم البازی مزعة وهی القطعة من اللحم اوالسقة منه اواللحمة یضری بها البازی وبر ایجم صویه دینور وجر ویش یاغندن قالمش بقیه به دینور یاخود طوك یاغی پارچه سنه دینور (المزعة) میمك کسریله برآوج قوش تویته دینور کذلك برکلچه پموغه دینور (التمزع) تفعل وزننده پاره پاره بولنمك معنا سنه در ومنه یقال هو یتمزع غیظا ای یتقطع وبولشمك معنا سنه‌در یقال تمزعوه اذا اقتسموه (المسع) میمك کسریله پویرا زیلنه دینور ریح الشمـال اسمیدر (المسعی) میمك فتحیله رونده کمسیه‌دینورکه چوق یوریوب ویوریمکده بغایت توانا اوله یقال رجل مسعی ای الکثیر السیر القوی علیه (المشع) میمك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی قاپمق معنا سنه در یقال مشعه مشعا من الباب الثالث اذاخلسه وپاپچه‌پاپچه یوریمك معنا سنه در یقـال مشع الرجل اذا سار سیرا سهلا وبر مقله پموق دتمك معناســنه در یقال مشع القطن اذامزعه وخیار مقوله سی کورك نسـنه چینمك معنا سنه در یقال مشع القثاء اذامضغه وقیون صاغمق معنا سنه در یقال مشع الغنم اذاحلبها ومنی آندرمق یابولنی چوکدرمك معناسنه‌در یقال مشع بمنیه اوببوله اذارمی به وبرنسنه ایله برکمسه‌یی دوکمك معنا سنه در یقال مشع فلان بالحبل وغیره اذاضربه به (المشوع) صبور وزننده قاپچیلقده ماهر وتیز دست شخصه دینور یقال ذئب مشوع ای خلاس (المشعة) میمك کسریله (والمشیعة) سفینه وزننده دیدلمش پموق کلچه سنه دینور (التمشیع) قابده اولان طعامی سپوریمك معنا سنه در یقال مشع القصعة اذااکل کل مافیها (التمشع) تفعل وزننده برکمسـه استنجا ایله لوث ومرداری کندیدن ازاله ایلمك علی قول خاصة طاشله استنجا ایلمك معنا سـنه در یقال تمشع الرجل اذا ازال الاذی عن نفسه اوهو الاستنجاء بالحجارة خاصة (الامتشاع) افتعال وزننده طوارك ممه‌سنده اولان سودنك مجموعنی صاغوب آلمق معناسنه‌در یقال امتشع مافی الضرع اذااخذه کله وقاپمق معناسنه‌در یقال امتشع ثوبه اذا اخلسه وجست وچابك قلچ صیرمق معناسنه‌در یقال امتشع السیف اذاسله مسرعا واخذ ایلمك معناسنه‌در یقال امتشع من فلان مامشع لك ای خذمنه ماوجدت (المصع) میمك فتحی وصادك سـکونیله شمشك چاقمق معناســنه در یقال مصع البرق مصعا من الباب الثالث اذا لمع وطوار قویرغنی بری اوته صالوب اورمق معناسنه در یقال مصعت الدابة بذنبهـا اذا حرکته وضربت به و برکمسه‌یی قلچله یاقامچیله اورمق یاخود پاپچه پاپچه اوج ویا درت دفعه اورمق معناســنه در یقال مصع فلانا اذا ضربه بالسیف او بالسوط او ضربه ضربات قلیلة ثلاثا اوار بعـا وطوغوران قاری چوجغنی قارنـنـدن برده صالیورمك کذلك قوش قسمی صاغنیوب چمقرمق معناسنه در یقال مصعت امرأة

بالولد ومصع الطائر بذرقه اذا رمیابه و برکسه خوفندن یاخود عجله وتقاضادن ناشی
همان بجاغنه واوجه سنه طوغری صالیورمك معناسنه در یقال مصع الرجل بسلحه
علی عقبیه اذا سبقه من فرق اوعجلة ودابه سرعتله مرور ایلمك علی قول قویرغنی
بری اوته صالوب او يناده رق شدتله سکرتمك معناسنه در یقال مصع الفرس فی
مروره اذا اسرع اوعدا عدوا شدیدا محرکا ذنبه وکتمك معناسنه در یقال مصع
الفرس اذا ذهب وقورقودن یاعجله دن ناشی یورك یرندن اوینامق معناسنه در یقال
مصع فؤاده اذا زال من فرق اوعجلة وسودی چوغالوب انمك ایچون ناقه نك ممه سنه
صوغوق صو چاریمق معناسنه در یقال مصع ضرع الناقة اذا ضربه بالماء البارد
وحوضك ایچنه برمقدارجه صو سرپوب اصلاتمق معناسنه در یقال مصع الحوض
بماء قلیل اذابله ونضحه ومصع وصف اولور قلیج چالمقده ماهر کسیه دینور کما
سیذکر (الامصاع) همزه نك کسریله بودخی عورت چوجغنی قارنندن صقندیله
طشره یرتا وایلمك وقوش قسمی چقرمق معناسنه در یقال امصعت المرأة بولدها
والطائر بذرقه اذا رمیا به وعوسج دیدکلری اغاجك یمشی بلورمك معناسنه در یقال
امصع العوسج اذا ظهر مصعه وقومك دوه لرینك سودی چکلمك معناسنه در یقال
امصع القوم اذا ذهبت البان ابلهم وبرادمك حقنی اقرار ایلمك معناسنه در یقال
امصع له بحقه اذا اقر (الامتصاع) افتعال وزننده برطرفه کتمك معناسنه در
یقال امتصع الفرس اذا ذهب (المصوع) قعود وزننده ناقه نك سودی چکیلوب توکنمك
معناسنه در یقال مصع لبن الناقة مصوعا اذا ولی کذلك برد وسائر نسنه نك حکمی
واثری قالمیوب چکلمك معناسنه در یقال مصع البرد وغیره اذا ذهب وولی وسیر
وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال مصع فی الارض اذا ذهب (الانمصاع) انفعال
وزننده کتمك معناسنه در یقال انمصع الفرس اذا ذهب و یقال انمصع فی الارض
اذا ذهب واشك قولغنی دیکوب طورمق معناسنه در یقال انمصع الحمار اذا صر
اذنیه (المصع) کتف وزننده ذکراولنان مصع کبی قلیج چالمقده ماهر تیغزن آدمه
دینور یاخود یاوز وشدید آدمه دینور یاخود صقندیله دفع طبیعی ایدر اولان بیره دینور یاخود
مطراق ایله وطوره ایله اوینایان آدمه دینور یقال رجل مصع ومصع ای ضارب بالسیف او شدید
اوشیخ زحار اولاعب بالمخراق (المصوع) صبور وزننده طوشان کبی زهره سز بغایت
قورقق آدمه دینور یقال رجل مصوع ای فرق منخوب الفؤاد (الماصع)
طوزلو شوراق صویه دینور یقال ماء ماصع ای ملح وآزجه اولوب بولانق اولان
صویه دینور یقال ماء ماصع ای قلیل کدر وصافی وبراق صویه دینمکله ضد اولور
یقال ماء ماصع ای براق وبوزلمش نسنه یه دینور یقال شیء ماصع ای متغیر (المصعة)
همزه وزننده (والمصعة) غرفه وزننده عوسج نام شجرك یمشنه دینور جمعی

مصع كلور صرد وزننده ومصع كلور قفل وزننده وبركونه يشـل قوشه دينور (المصع) صرد وزننده اركك سرچه قوشـنه دينور (التمصيع) تفعيل وزننده كسلمش اغاجى رطوبتى چكيلوب سيندرمق ايچون قبوغيله كونشه قومق معناسنه در يقال مصع القضيب اذا تركه على قشره حتى يجف عليـه ليطه (التماصع) تفاعل وزننده جنك وقتله ايكى طرفلو دورشمك واوغراشمق معناسنه در يقال تماصعوا فى الحرب اذا تعـالجوا (المماصعة) مفاعله وزننـده چار پشـه‌رق جنك ايلك معناسنه‌در يقال ماصعوا اذا قاتلوا وجالدوا (المطع) قطع وزننده (والمطوع) رجوع وزننده برطرفه كيدوب نابديد اولمق معناسنه در يقال مطع الرجل مطعا ومطوعا من الباب الثالث اذا ذهب فلم يوجد و برنسنه‌يى اوك ديشـلرك اوجلريله يمك معناسنه‌در يقال مطع الشئ اذا اكله بادنى فمه وثناياه ومايليها من مقدم الاسنان (الماطع) ناطع معناسنه دركه خالص وصافى اولان آق نسـنه‌يه دينور يقال بياض ماطع ناطع اى خالص (الممطعة) محدثه وزننده شول ناقه‌يه دينوركه سـودى طاشقن اولمغله ممه‌دن فشقروب سيلان ايدر اوله يقال ناقة ممطعة الضرع اذا كانت تشخب اطباؤها وتغذو لبنهـا (المظع) ميمك فتحى وظاى معجمه‌نك سـكونيله كيريش مقوله‌سى نسنه‌يى قوريدوب مهرلنمش كبى دوزلتمك معناسنه در يقال مظع الوتر وغيره مظعا من الباب الثالث اذا ملسه وذبله (التمظيع) مظع معناسنه در وتمصيع معناسنه در وقايش وكون مقوله‌سنى ياغه چدرمك معناسنه در يقال مظع الاديم اذا سـقاه الدهن وتريدى جرويشـه قاندرمق معنـاسنه در يقـال مظع الثريد بالدسم اذا رواه به (التمظع) تفعل وزننده بر نسـنه نك مجموعنى سيلوب سپوروب المق معناسـنه در يقال تمظع ماعندنا اذا تلحسه كله وكولكه نه سمته چكيلورسـه اكا تابع اولمق معناسنه در يقال تمظع الظل اذا تتبعه من موضع الى موضع وبرايشك وقت و هنكامندن تاخر ايتمك معناسنه در يقال تمظع فى الرعى اذا تاخر عن وقته (المظعة) غرفه وزننده سوز بقيه‌سنه دينور تقول اديت مظعته الكلام اى بقيته (مع) ميمك وعينك فتحيله اسمدر وبعضا عينى اسـكان اولنور وكاهيجه منون اولور يقال جاؤا معايعنى بيله‌جه وبرابرجه كلديلر وبعضلر عندنده مع كلمه‌سى حروف جاره دندر وبعضلر عندنده بركلمه دركه برشيئى برشئ اخره ضم ايلك معناسـنه موضوعدر اصلى تنوينله معـا لفظيدر و عند البعض مصاحبت معناسنه موضوعدر مؤلفك بصائرده بيانته كوره مع كلمه‌سنك آخرى ماقبلى متحرك ايكن متحرك اولمسى اسميتنه دلالت ايدركه بومحمد بن السرى قوليدر وعينك ساكن اولمسى غنم وربيعه قبيله‌سنك لغتيدر لكن سـيبويه ضرورته حمل ايلمشدر وكلمهٔ اخرى يه مضاف اوله رق استعمال اولنور بو صورتده ظرف اولوب واوج معنايه

دلالت

دلالت ایدر بریسی موضع اجتماع معنا سـنه انکیچون کندیسـیله ذواتدن اخبار
اولنور نحو والله معکم ایکنجیسی زمان اجتماعه دلالت ایدر جئنك مع العصر کبی
اوچنجیسی عند معناسنه اولور جئت من مع القوم دیرسن من عندهم معناسـنه
وتنوینله معا لفظی جمیعا معناسنه استعمال اولنور کنا معادیرسن جمیعا معناسنه که
حال اولور وبعضلر دیدیکه جاؤا جمیعا قولنده مجیئیت وقت واحدده یاخودوقتلرنده
اولمغی محتملدر لکن جاؤا معا قولنده وقت واحده مختص اولورکه مصاحبت خاصه
ایچون اولور وشارح دیرکه راغب مفرداتده دیدیکه مع کلمه‌سی اجتماع معناسنی اقتضا
ایدر و اجتماع مکانده اولور هما معا فی الدار کبی وزمانده اولور ولدا معا کبی یاخود
معنا جهتنده اولور متضایفان کبی که مثلا ایکی برادره اخ اطلاق اولندیغی کبی یاخود
شرف ورتبه ده اولورهمامعا فی العلو قولی کبی وبعضا نصرت معناسنی اقتضا ایدرکه
مضاف اولدیغی کلمه منصور اولور ان الله معنا کبی انتهی وعند معناسنه اولور یقال
جاء من مع القوم ای من عندهم وبورادە من ایله مجروردر وکرچه بناء واعرابنده
اختلاف اولندی لکن تنوینك دخولی اعرابی جهتنی مقویدر حینا کلمه‌سی کبی (المع) میمك
فتحی وعینك تشـدیدیله اریمك معناسنه‌در یقال مع الشحم معا من الباب الاول اذا
ذاب (الممع) فدفد وزننده شول عورته دینورکه ایشی مضبوط واحوالی دیرنکلو
ومجتمع مدبره ومتصرفه اولمغله بر کمسیه مالندن قطعا بر نسنه سچراتمز اوله یقـال
امرأة معمع اذا کان امرها مجتمعا لا تعطی احدا من مالها شیئا وبغایت زیرك ودانا وانش ذهن
چالاك خاتونه دینو ر یقال امرأة معمع ای ذکیة متوقدة و امور و مصالح تمشیتنده
صبر وثبات اوزره اولوب دائما نصب نفس واقدامله دورشوب سـعی ایلمکه دینور
یقال هو ذومعمع ای ذوصبر علی الامور ومزاولة (المعمعی) فدفدی وزننده شول
کمسیه دینورکه دائما غالب اولان جانبه همپا اوله کو یاکه هر غالب اولان کمسیه
انامعك قولنـدن اخذ وتصرف اولنور یقـال رجل معمعی اذا کان مع من غلب
وشول اقچه‌یه دینورکه آنده مع مع کلمه‌سی مسکوك اوله یقال درهم معمعی اذا کان
کتب علیه مع مع ظاهرا سلفدە برکونه درهم مخصوصدر (المعمعان) میملرك
فتحیله (والمعمعانی) یای نسبتله پك اسیلکه دینو ر یقال جاء فی معمعان الصیف
ومعمعانیه ای شدة حره وپك اسی یه دینور یقال یوم معمان و معمانی ولیلة معمعانة ومعمعانیة
ای شـدید الحر (المعمعة) زلزله وزننـده محترق سـاز لق واوتلق مقوله‌سی
نارکن ظهور ایدن چاردی‌یه دینور تقول سمعت معمعة الحریق فی القصب ونحوه
ای صوته وبوحکایه اوله‌رق ومصدر اوله‌رق استعمال اولنور وپك اسیلکده سیر
وسفر ایلمك معناسنه‌در یقال معمع القوم اذا ساروا فی المعمعان ای فی شـدة الحر
وبرایشی عجله ایله ایشلمك معناسنه‌در یقال معمع الرجل اذا عمل فی عجل واثنای کلامده

مع لفظنى چوق سويلمك معناسنه دركه بعضلر حشو كلام ايدرلر لسانمزده بعضلرك
نسته وفلان ومثلا ديدكلرى كبى يقال معمع الرجل اذا اكثر من قول مع ومحاربه
ومقاتله معناسنه مستعملدر يقال معمع القوم اذا قاتلوا و يغمور ياغوب يرك يوزنى
صوبوب صيرمق معناسنه در يقال معمع السماء المطر على الارض اذا حلبه فقشرها
(المعامع) ميمك فتحيله حروب وفتن وعظائم امور ووقايعه اطلاق اولنور يقال
بينهم معامع اى حروب وفتن وعظائم وناسك برى برى اوزره ميل وهجوم وتظالم
وغيرت وعصبيت هيجانيله بلوك بلوك تجمع وتحزبلرى حالاتنه دينور يقال تركتهم
فى المعامع اى ميل بعض الناس على بعض وتظالمهم وتحزبهم احزابا لوقوع العصبية
بومعنالر معمعة ناردن مأخوذ در قال فى النهاية ومنه الحديث [لاتهلك امتى حتى
يكون بينهم التمايل و التمايز و المعامع] و هى شدة الحرب والجد فى القتال
(المقع) نقع وزننده وشدتله ايچمك معناسنه در يقال مقع الشراب
مقعا من الباب الثالث اذا شربه شربا شديدا و مقع نقع معناسنه دركه
طاغلرده صو ابركيلن يره دينور جمعى امقع كلور افلس وزننده ومنه
المثل * هو شراب بامقع * و بو انقع عنوانيله ده وارد در چوق يردن صو ايچر
آدمدر ديمكدر اقصاى مرادينه واصل اولنجه قدر امور عظيمه يه تكرار بتكرار
معاودت ارتكاب ايدن كمسه حقنده ضرب اولنور تفصيلى نقع ماده سنده مذكوردر
و مقع برآدمه برتهمت و افترا ايلمك معناسنه در يقال مقع بشئ على بناء المجهول اى
رمى به (الامتقاع) افتعال وزننده لون متغير اولمق معناسنه دركه بكزلجمك تعبير
اولنور يقال امتقع الرجل على بناء المجهول اذا تغير لونه من حزن او فزع و ياورى
ممه ده اولان سودك جمله سنى ايچمك معناسنه در يقال امتقع الفصيل مافى ضرع امه
اى شربه اجمع (الميقع) حيدر وزننده حصبه طرزنده بر درد اسميدركه دوه
كوشكلرنده ظهور و اهلاك ايدر (المليع) امير وزننده ارض واسعه يه ياخود
اصلا نبات اثرى اولميان ياخود برباشندن برباشى ايراق دوبدوز ارضه دينور ياخود
شول صوقاق طرزنده طاره جق اوزنجه يره دينوركه درينلكى برآدم بويى قدر اولور
بر مقدارجه كتدكدنصكره كسيلوب ينه دوزه چقار بو مثللو بر بعض دوزصحراده
و متون ارضده اولوركه دربند ايچى كبى ارالقده ظهور ايدر جمعى ملع كلوركتب
وزننده و مليع بوكرك ناقه يه دينور وبوكرك قسراغه دينور يقال ناقة وفرس مليع
اى سريعة و برطريقك اسميدر حرف تعريفسز (الميلع) حيدر وزننده بو دخى
بوكرك ناقه يه و بوكرك قسراغه دينور و اوزون آدمه دينور و بالطبع متحرك
اولوب دائما اويكا بويكا حركت ايدر اولان آدمه دينور يقال رجل ميلع اى متحرك
هكذا وهكذا و برناقه اسميدر حرف تعريفسز (الملاع) سحاب وزننده اوت قسمندن
چبلاق چول بيابانه دينور يقال اخذ وانى ملاع اى مفازة لانبات بها (ملاع) قطام

وزننده وسحاب وزننده و بعضا غير منصرف اولور برارضك اسميدر عقاب ملاع
تعبيرنده عقاب اكا مضافدر نته‌كه اودث بهم عقاب ملاع ديرلر يعنى آنلرى ملاع
ديدكلرى ارضك عقابى قاپوب اهلاك ايلمشدركه مراد حوادث ناكهانى وآفات آسمانى‌يه
كرفتار اولديلر ديمكدر * طارت به العنقاء مثانه قريبدر و عندالبعض ملاع لفظى
عقابك وصفندندر صفتنه مضاف اولمشدر پس عقاب قادمة ملاع تقديرنده اولوركه
سريعة ديمكدر على قول عقاب ملاع عقيب يعنى چيلق قوشيدركه فارسيده موشخوار
ديرلر قال فى الاساس يقال طار الى بعض القلاع كأنه عقاب ملاع (الملع) ميمك فتحى
و لامك سكونيله برخصوص ضمننده تجمع و اتفاق اوزره اولان جماعته اطلاق اولنور
يد واحده كبى و بومعناى آنيدن مأخوذدر يقال هم عليه ملع واحد اذا تجمعوا عليه
بالعداوة و ملع مصدر اولور قيونى بيونى طرفندن بوزمك معناسنه يقال ملع الشاة
ملعا من الباب الثالث اذا سلخها من قبل عنقها (الاملاع) همزه‌نك كسريله دوه
سرعتله كيتمك ياخود عنق ديدكلرى يورويشده سرعت ايتمك معناسنه‌در يقال املعت
الناقة اذا امرت مسرعة اوهو سرعة عنقها مترجم ديركه نهايه‌ده و اساسده بومعنالر
ثلاثى اولان ملع ايله مرسومدر (الامتلاع) افتعال وزننده املاع معناسنه‌در يقال
امتلعت الناقة بمعنى املعت و بوغزلنمش قيونى بيونى طرفندن يوزمك معناسنه در
يقال املع الشاة اذا سلخها من قبل عنقها و برنسنه‌يى قاپوب آلمق معناسنه در يقال
امتلع الشئ اذا اختلسه (المنع) ميمك فتحى و نونك سكونيله برنسنه‌يى دريغ ايلمك
معناسنه دركه ويرمك مقابليدر يقال منعه الشئ منعا من الباب الثالث ضدّ اعطاه
و بركمسه‌يى برنسنه‌دن صاومق وكيرو طوردرمق معناسنه‌در يقال منعه اذا كف
فامتنع هو ومنع ينكجه دينور سرطان معناسنه جمعى منوع كلور (التمنيع) بودخى
دريغ ايلمك معناسنه‌در يقال منعه بمعنى منعه (المانع والمناع والمنوع) صبوروزننده
اسم فاعللردر مانعك جمعى منعه كلور فتحاتله و منه يقال هو فى عز ومنعة محركة
ويسكن اى معه من يمنعه من عشيرته يعنى فلان عز وشوكت و حوزهٔ دولتنى حامى
متعلقات و عشيرت صاحبى آدمدر ديمكدر بوراده منعه مانعك جمعيدر وانفه وعظمه
كبى مصدر دخى اولور و بعضلر نونى اسكان ايدرلركه ينه مصدر اولوركه سوء قصد
ايدنلرى دافع زور و قوت صاحبى ديمك اولور مترجم دركه مانع اسماء حسنادندر
قال فى النهاية هوالذى يمنع عن اهل طاعته ويحوطهم وينصرهم وقيل يمنع من يريد
من خلقه مايريد ويعطيه مايريد (المنعى) ياى نسبتله ينكج اكل ايدن آدمه دينور
يقال رجل منعى اى اكال السرطانات (المنعى) سكرى وزننده امتناع معناسنه اسمدر
برنسنه‌دن كيرو طوروب فراغت ايلمكه دينور (مناع) قطام وزننده اسم فعل امردر
امنع معناسنه‌در نزال انزل معناسنه اولديغى كبى تقول مناع اى امنع وطى قبيله‌سى يوردنده

برطاغده بر یوکسك تپه‌نك اسمیدر و آنده واقع ایکی طاغه مناعان دیرلر (المناعة) میمك فتحیله هذیل قبیله‌سی یوردنده بر بلده یاخود بر طاغك آدیدرکه مصدر ایله مسمادر زیرا مناعه منبع اولمق یعنی صرپلغندن ال ایرشمز اولمق معناسنه در یقال منع فلان الحصن مناعة من الباب الخامس اذا صار منیعا (المنیع) امیر وزننده مناعدن وصفدر ال ایرشمز اولان صرب یره وقوت وحیث صاحبی آدمه اطلاق اولنور ومنیع ومانع ومناع اسامیٔ رجالدندر (الامتناع) افتعال وزننده برنسنه‌دن فراغت ایدوب کیرو طورمق معناسنه در یقال امتنع عنه اذا کف (الممتنع) اسم فاعل بنیه‌سیله قوی وزورمند اولوب نفسنده زبردست وغالب اولان ارسلانه دینور یقال اسد ممتنع ای قوی عزیز فی‌نفسه (الممانعة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی برکمسه‌دن دریغ ایلمك معناسنه‌در یقال مانعه الشیٔ اذا منعه (التمنع) تفعل وزننده برنسنه‌دن قورنمق معناسنه‌درکه فی‌الاصل متین واستوار اولمق معناسنه در یقال تمنع عنه به اذا تقوی واحتمی به (المتمنعتان) اسم فاعل بنیه‌سیله کنج دوه ایله کنج کچی یه که جبش تعبیر او لنور زیرا کنج و قوی او لدقلریچون علفلری آز اولورسه ده تحمل ایدوب هلاك اولمزلر یاخود صاحبلری یاشلولرنی ذبح ایدوب آنلری آلیقورلر یاخود کنجلکلرندن وقوتلرندن ناشی نفسلری جهتندن زمان ایله ممانعه ومقاتله ایدر اولدقلری تصورینه مبنی‌در یاخود چابك اکل وبلع ایدر اولمرله بیوکلرندن مقدم طویدقلرندن ناشی انلره مخالفت ایتمش اولور یقال له متمنعتان ای البکرة والعناق (الموعة) میمك فتحی وواوك سکونیله جوانلق هنکامنك اوائلنه دینورکه باشده فواق یلی اسدیکی زمانلردر یقال موعة الشباب ای اوله وشرخه (المهع) فتحتینله برعارضهٔ مؤثره سببیله چهره بوزیلوب کوناکون رنکه کیرمکه دینور یقال ماهذا المهع فی‌وجهه وهو تلون الوجه من‌عارض فادح بعضلر ککیش یوله مهیع اطلاق بوندن مأخوذ در دیدیلر لکن صواب اولان هیع ماده‌سندندر زیرا کلام عربده فعیل وزننده کلمه بوقدر وضهید لفظی مصنوعدر (المیع) بیع وزننده صیویق نسنه یریوزینه یایجه یایلوب آقمق معناسنه در یقال ماع الشیٔ یمیع میعا اذا جری علی وجه الارض منبسطا فی‌هینة وآت صوکبی بردوزه یه سکردوب کتمك معناسنه مستعملدر یقال ماع الفرس اذا جری واریمك معناسنه مستعملدر یقال ماع السمن اذا ذاب (الانمیاع) انفعال وزننده بودخی اریمك معناسنه در یقال انماع السمن اذا ذاب (المایعة) صیویق نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوفه ناظر در بومناسبتله آتك اشاغی به طوغری اوزایوب صارقان پرچنه اطلاق اولنور یقال ما احسن مایعة هذا الفرس ای ناصیته السائلة الطویلة (المیعة) تمره وزننده (والمایعة) برنوع عطر

اسمیدر بغایت خوشبوی اولور بعضلر عندنده بوبر درلو صمغدرکه روم دیارینه
مخصوص برشجردن حاصل اولور یاخود صبر دیدکلری داروك تازه‌سنك
زفیر یدرکه داروی مزبور برمقدار صو ایله سحق اولندقدن صکره برانبیق
بوغازندن صیقیلان عصاره‌سیدر علی قول ایوا اغاجنك صمغیدر یاخود الما اغاجنه
شبیه برآغاجدرکه جوزدن بیوجك بیاض یمشی اولورکه مأکولدر چکردکنك
اوزی یاغلو اولمغله صقیلوب چقان عصاره‌سنه میعهٔ سائله وشجرینك
قشرینه میعهٔ یابسه دیرلر میعهٔ سائله‌نك اکثری مغشوشدر خالصی مسخن
وملین ومنضج وزکام‌وسعاله نافعدر واوج وقیه ماء حارایله ایکی مثقالنی استعمال
بلا اذیت بلغمی مسهل ورایحه‌سی عفونتی قاطع ووبایی مانعدر میعهٔ یابسه قره
کونلك ومیعهٔ سائله عسل لبنی وقره کونلك یاغی دیدکلریدر ومیعه برنسنه‌نك
اوائلنه اطلاق اولنور یقال میعة الشباب والنهار ای اولهما (الاماعة) همزه‌نك
کسریله صیوبق نسنه‌یه آقتمق معناسنه‌در تقول امعته اذا اسلته (التمیع) تفعل
وزننده صیویق نسنه طبیعتیله یایلوب آقمق معناسنه در یقال تمیع الشیٔ اذا تسیل
(* فصل النون *) (النبع) طبع وزننده (والنبوع) رجوع وزننده پیکار
کوزندن صوٚ قینایوب چقمق معناسنه‌در یقال نبع الماء نبعا ونبوعا من‌الباب الاول
والثانی والثالث اذا خرج من العین ونبع برکونه شجر اسمیدرکه اندن یای واوق
دوزرلر بوشجری اوج درلو ذکرایدرلر طاغك تپه‌سنده نابت اولانه نبع وطاغك
اتکنده نابت اولانه شریان وچقور وآلچق یرلرده اولانه شوحط دیرلر ترکیده
اچه‌اغاج وقایناغاجی دیرلر بو اغاجك طبیعتنده قطعا ناریت یوقدر اعراب قسمی
چقماغی اغاجدن اتخاذ ایتملریله بو ماده‌یه دقت‌ایدرلر نته‌که مرخ وعفار ماده‌لرنده
بیان اولندی‌ومنه المثل * لواقتدح بالنبع لاوری نارا * یعنی نبع اغاجندن چقماق
اتخاذ ایدوب انکله چقماق چاقسه البته اندن‌آتش‌چقارر بغایت فطنت وجودت
رأی وذهانت صاحبی‌آدمدر دیه‌جك یرده ضرب‌اولنور (الینبوع) یفعول وزننده
پیکاره دینور علی‌قول صوبی چوق آرقه وجدوله دینور یقال کان عینه ینبوع
ای عین اوجدول کثیر الماء (ینبع) ینصروزننده حجاج مصر طریقنده بر حصن
اسمیدرکه فراوان چشمه‌لری وخرماالقلری وزروع وعمارات کثیره‌یی مشتملدر حالا
مدینه‌نك اسکله‌سیدر لسان عوامده ینبوع ایله متداولدر (نبایع) نونك ضمیله‌که
نبایعات دخی دیرلر بر وادی یاخود برجبل آدیدر (نبیع) زبیر وزننده بر موضع
آدیدر (النبعة) تمره وزننده (والنبیعة) جهینه وزننده عرفاتده ایکی‌موضع‌اسمیدر
(نابع) مدینه‌ده بر موضع آدیدر (النوابع) نابعه‌نك جمعدرکه صونبع ایدن یره
دینور بومناسبتله دوه‌نك بدنندن ترچقوب سیلان ایدن یرلره نوابع اطلاق ایدرلر

يقال نضحت نوابع البعير اى مسـائل عرقه (النباعة) علامه وزنـنده دبره
اطلاق اولنور است معناسـنه (الانبياع) بوع مادهسنده مثبتدر بوراده ذكر
ايدنلر وهم ايلديلر (التنبع) تفعل وزننده پيكاردن صو آزجه آزجه قينايوب
چقمق معناسنهدر صزندى كبى يقال تنبع الماه اذا جاء قليلا قليلا (النتوع) ثاى
فوقيه ايله رجوع وزننده جارى اولان نسنه ازجه ازجه محلندن چقوب اقمق
معناسنه در يقال نتع الدم نتوعا من الباب الاول والثانى اذا خرج من الجرح قليلا
قليلا وكذا يقال نتع الماء من العين والعرق من البدن (الانتاع) همزهنك كسريله
چوق ترلمك معناسنه در يقال انتع الرجل اذا عرق كثيرا و بردوزه يه قوصمق
معناسنهدر يقال انتع القئ اذا لم ينقطع (الانثاع) ثاى مثلثه ايله انتاع وزننده پك
چوق قوصمق معناسنهدر يقال انثع الرجل اذا قاء كثيرا وبروندن پك چوق قان كلمك
معناسنه در شويله كه آدمى بى تاب ايليه يقال انثع الرجل اذا خرج الدم من انفه
فغلبه وقوصركن بروندن قان كلمك معناسنهدر يقال انثع القئ والدم اذا خرجا بوراده
اغزدن قوصندى كذلك بروندن ياخود برمحلدن قان چقمق معناسى دخى محتملدر
(النجوع) رجوع وزننده طعام وعلف انسان وحيوانه سكمك معناسـنه در
يقال نجع الطعام نجوعا من الباب الثالث اذا هنأ اكله وكذا نجع العلف فى الدابة
ويقال هذا طعام ينجع عنه وبه اى يستمرئ به و يسمن عنه و بزآدمه وعظ وخطاب
كار وتأثير ايلمك معناسنه مستعملدر يقال نجع الوعظ والخطاب فيه اذا دخل فاثر
(الانجاع) همزهنك كسريله بودخى برنسنه بركسيه كار وتأثير ايلمك معناسنه در
يقال انجع الوعظ والخطاب فيه بمعنى نجع ومفلح و برخوردار اولمق معناسنه در
يقال انجع الرجل اذا افلح وامزرمك معناسنه مستعملدر يقال انجع الفصيل اذا ارضعه
(التنجيع) انجاع ايله معناى اولده مرادفدر يقال نجع الوعظ فيـه بمعنى انجع
(الاستنجاع) طعام وجوده سيكوب يرامق معناسنه در يقال هذا طعام ينجع عنه
به و يستنجع به اى يستمرأ به و يسمن عنـه (النجوع) صبور وزنـنده هاضم
وخوشـكوار صويه دينور يقال ماء نجوع اى نمير و نخم ايله ياخود اون ايله بولماج
اولمش صويه دينوركه سريلك ايچون دوه يه ايچورلور (النجع) نونك فتحى
وجيمك سكونيله دوه يه نجوع ايچورمك معناسنه در تقول نجعت الابل نجعا من الباب
الثالث اذا سقيتها النجوع وهو ماء ببزر اودقيق تسـقاه الابل (النجعة) غرفه
وزننده اوتلاق محلارنده اوتلاق اراشدرمغه دينوركه اسمدر جمعى نجع كلور صرد
وزننده يقال خرجوا للنجعة اى لطلب الكلأ فى موضعه شارح ديركه نجعه اوتلاقده
طلب اولنان اوتلق معناسنه ده مستعملدر (النجاع) شجاع وزننده واكا اتباعا
ذكر اولنور يقال شجـاع نجاع (النجيع) امير وزنـنده دوه قسمنك بوغزينه

اقیدیلان اون بولماجنه دینور وسیاه قانه علی قول انسانك جوفندن کلن قانه‌دینور
یقال طعنة نجع النجیع ای دما اسود اوهودم الجوف (الانتجاع) افتعال وزننده
اوتلاق یرلرنده چایر اراشدرمق معناسنه در یقال انتجع الرجل اذا طلب الکلأ
فی‌موضعه وبرآدمه احسان طلبیله کلمك معناسنه مستعملدر یقال انتجع فلانا اذا اتاه
طالبا معروفه (التنجع) تفعل وزننده انتجاع معنالرینه در (المنتجع) اسم
مفعول بنیه‌سیله اوتلاق اراشدیره‌جق مکان ومنزله دینور (النخع) نونك فتحی
وخای معجمه‌نك سکونیله اقرار ایلمك معناسنه‌در تقول نخع‌لی بحقی نخعا من‌الباب
الثالث ای اقر و بومعنای آتیدن منشعبدر و بوغزلنمش قیونی بوز دکدنصکره
بورکنك قانی چقوب آقق ایچون بوغاز بنك چقورینه بچاق صوقمق معناسنه در
یقال نخع الشاة اذا سلخها ثم وجأها فی‌نحرها لیخرج دم‌القلب وحیوانی بوغزلقده
عجله‌دن یاخود بچاغی شدتله بصیقدن ناشی افراط ایدوب نخاع دیدکاری خیطه
قدر کسمك معناسنه در یقال نخع الذبیحة اذا جاوز منتهی الذبح فاصاب نخاعها
وبرکمسیه محبت ونصیحتی صفوت واخلاص اوزره قلمق معناسنه مستعملدر یقال
نخع فلانا الود والنصیحة اذا اخلصهما (الناخع) عالم ودانایه اطلاق اولنور
یقال هو ناخع ای عالم نخع ذبیحه‌دن مأخوذ در قال فی‌الاساس نخع‌الامر علما وفلان
ناخع ای عالم (النخاعة) ثمامه وزننده اغزدن آتیلان توکرکه دینور علی قول
صدردن چقان بلغمه یاخود بروندن چقان سموکه دینور یقال رمی بالنخاعة ای النخامة
اوما یخرج من‌الصدر اومن‌الخیشوم (النخاع) نونك حرکات ثلاثیله شول بیاض تل کبی
نسنه‌در که آرقه‌ده اولان اوکورغه کمیکنك ایچنده اولور براوجی طماغده اولوب براوجی
اوکورغه کمیکلری ایچره ایننوب فلیزلری بدنه متفرق اولور ترکیده قوقار ایلیك
تعبیر اولنور یقال جاز فی‌الذبح الی‌النخاع وهو مثلثة الخیط الابیض فی‌جوف الفقار
ینحدر من الدماغ و یتشعب منه شعب (الانخع) افضل وزننده نخع مذکوردن
افعل تفضیلدرکه قتل مفرط معناسنه‌در پس اقتل واهلك دیمك اولور ومنه الحدیث
[ان انخع الاسماء عندالله ان‌یتسمی الرجل باسم ملك الاملاك] ای اذلها واقهرها
بوکه کوره افعل تفضیل مفعولدن مصوغ اولور زیاده‌سیله اسمانك عندالله تعالی
احقر واقهری رب العزه‌یه مخصوص اولان ملك الملوك وشاهنشاه ایله متسمی اولان
کمسه‌نك اسمیدر دیمك اولور وفاعلدن دخی مصوغ اولور اسمانك اقتل واهلکی دیمك
اولور (المنخع) مقعد وزننده باش ایله بیون کمیکنك بتشدیکی اك واویناق یرینه
دینور یقال اصاب منخعه وهو مفصل الفهقة بین العنق والرأس (ینخع) یمنع
وزننده برموضع آدیدر (النخع) فتحتینله اغاجه صو یوریمك معناسنه در یقال
نخع العود نخعا من الباب الرابع اذا جری فیه الماء ونخع یمنده برقبیله آدیدرکه

ابن عمرو بن علة بن جلد بن مالك ادد اوله‌جقدر (التنخع) تفعل وزننده سومكورمك
ياخود خخ ديو بلغم توكرمك معناسنه در يقال تنخع الرجل اذا رمى نخاعته وايچنده
اولان يغمورك مجموعنى سحاب امطار ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تنخع السحاب
اذا قاء مافيه من المطر (الانتخاع) افتعال وزننده تنخع معنا سنه در يقال انتخع
السحاب اذا قاء مافيه من المطر و بركسه بلده ومقرندن دور اولمق معناسنه در يقال
انتخع الرجل عن ارضه اذا بعد (الانداع) همزه‌نك كسريله لئيم وفرومايه‌لرك
اخلاق واطوارينه اويمق معناسنه‌در يقال اندع الرجل اذا اتبع اخلاق اللئام (الندع)
نونك فتحيله بعضلر صعتر ديدكلرى نباته تفسير ايلديلر لكن مصحفدر صواب
اولان غين معجمه ايله‌در وبعضلر قيام ناقه ايله بيان ايدوب انداع لفظنى بومقامده
ثبت ايلديلر لكن بونده دخى صواب اولان باى موحده ايله اولمقدر (النادع) ذال
معجمه‌نك كسريله بدندن چقان تره كذلك منبعندن چقان صويه دينور (الندع)
نزع وزننده بدندن تر و يردن صو چقمق معناسنه در يقال ندع العرق والماء ندعا
من الباب الثالث اذا خرجا (النزع) نونك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله
برنسنه‌يى يرندن قو پاروب چكمك معناسنه در يقال نزعه من مكانه نزعا من الباب
الثانى اذا قلعه وقوله تعالى [ونزع يده] اى اخرجها من جيبه وبوتشبيه وجهيله در
ونزع ياى چكمك معناسنه در يقال نزع فى القوس اذا مدها وقو يودن قوغه‌يى
چكوب چقرمق معناسنه مستعملدر يقال نزع الدلو اذا استقى بها وآت يردوزه‌يه
برباش سكردوب كتمك معناسنه در يقال نزع الفرس سننا اذا جرى طلقا وقوله
تعالى [والنازعات غرقا] الاية ذكرانها النجوم تنزع من مكان الى مكان اوالنازعات
القسى قال الشارح وقيل الملائكة التى تنزع الارواح عن الاشباح ونزع الحياة
روحك بدندن چقمق حالتنه اطلاق اولنور كه جان چكشمك تعبير اولنور يقال
هو فى النزع ونزع الحياة اى قلعها (الانتزاع) افتعال وزننده بودخى برنسنه‌يى
يرندن چكوب چقرمق معناسنه در يقال انتزعه بمعنى نزعه و برنسنه‌دن كيرو
طوروب فراغت ايلمك معناسنه مستعملدركه آندن كندى نفسنى قلع ايتمش اولور
يقال انتزع الشئ اذا كف وامتنع و برنسنه يرندن قو يوب چقمق معناسنه اولمغله
لازم اولور يقال انتزع الشئ اذا اقتلع (النزاعة) قناعه وزننده (والنزاع)
كتاب وزننده (والنزوع) رجوع وزننده برنسنه‌يه آرزو ايلمك معناسنه دركه
كوكل چكمك تعبير اولنور يقال نزع الرجل الى اهله نزاعة ونزاعا ونزوعا اذا اشتاق
ونزوع برنسنه‌دن فراغت ايدوب كيرو چكلمك معناسنه دركه واز كلمك تعبير اولنور
يقال نزع عن الامور نزوعا اذا انتهى عنها وولد پدر ومادرى مقوله‌سنه بكزمك
معناسنه مستعملدركه اكا چكمك تعبير اولنور يقال نزع الولد اباه والى ابيه نزوعا

اذا اشبهه (المنازعة) مفاعله وزننده بودخی آرزو مند اولمق معناسنه در يقال
نازع اليه اذا اشتاق و برکسه ایله چکشوب مخاصمه ایلمك معناسنه در يقال نازعه
اذا خاصمه و برنسنه‌یی چکشمك معناسنه‌در يقال نازعه الثوب اذا جاذبه (النازع)
وطننه یاخود مرعاسنه اوزلیوب چکینور اولان ناقه‌یه دینور يقال ناقة نازع اذا
حنت الى اوطانها ومرعاها وغريب آدمه اطلاق اولنور يقال رجل نازع اى غريب
(النزعة) فتحاتله نازع لفظنك جمعيدر یای چکمکده ماهر اولان آدمه دینور
ومنه المثل * صار الامر الى النزعة * اهل وار بابی اولان آدملر مصلحتك تمشيت
واصلاحنه قيام ايتديلر ديجك يرده ضرب اولنور وكذا يقال * عادالسهم الىالنزعة *
حق اهلنه وارد ی ار بابنك النه كجدی ديجك يرده ايراد اولنور ونزعه
بر موضع آدیدر و برنبات آدیدر زابك سكونيله‌ده زبانزده در وطاغده اولان
انجه‌جك يوله اطلاق اولنوركه چيغر تعبير اولنور و بو اسمدر يقال اخذ فىالنزعة
اى الطريق فىالجبل وانسانك باشنده اولان نزع موضعنه دينوركه جبهه‌نك ایکی
طرفندن‌كه طولون تعبير اولنور ديك يوقری صاچ اصلا بتيوب ياخود برعارضه‌ايله
صكره‌دن دوكلمش اولان يردر ايكی طرفنه نزعتان دينور (النزيع) امير وزننده
غريب آدمه دينور جمعی نزاع كلور قطاع وزننده ووالده‌سی سباياد ن يعنی اسير
طائفه‌سندن اولان كمسيه دينور يقال رجل نزيع اذا كانت امه سبية وديوشور لمش
يمشه دينور يقال ثمر نزيع اى مقطوف مجنى واراق يره‌دينور يقال مكان نزيع‌اى‌بعيد
و ديبی يقين قيويه دينوركه صو بی ال ايله اخراج اولنور يقال بئر نزيع
اى القريبة القعر و نزيع بن سليمان الحنفى شعراد ندر (النزوع) صبور
وزننده بودخی ديبی يقين قيويه دينور (النزيعة) سفينه وزننده شول خاص و پاك
جنس دوه‌لره دينوركه نجابتلرندن ناشی بلاد سائره‌يه جلب اولنور اوله يقال
نجائب نزايع اذا كانت تجلب الىغير بلادها ومنجها وشول خاتونه اطلاق‌اولنوركه
قوم و عشيرتندن غيری‌يه كلين چقارلمش اوله جمعی نزايع كلور (النزع) ركع
وزننده اركك ايستين كوسنوك قيونلره وكچيلره اطلاق اولنور يقال غنم نزع
اذا كانت تطلب الفحل (المنزع) منبر وزننده منزل اوقنه دينور يقال رماه بالمنزل
اى بالسهم‌الذى ينتزع به (المنزعة) منظره وزننده كيريشی بغرندن‌آچق وميدانلو
اولان يايه دينور و بركمسه‌نك احوال ومصالحی‌ضمننده مراجعت‌ايلديكی رأی‌وفكر
و تدبيره اطلاق اولنور يقال راجع منزعته وهومايرجع اليه الرجل من‌رأيه وامره
و قيو كنارنده صو چكن كمسه‌نك صو چكركن بصوب طورديغی يونك طاشنه
دينور وهمت معناسنه مستعملدر بونده زابك كسريله‌ده زبانزده در يقال قريب
المنزعة اى الهمة و شرابك ايچلمسی منقطع اولديغی وقتده اولان لذته اطلاق

اولنورکه دادی آغزده قالور يقال شراب طيب المنزعة ای طيب منقطع الشرب
(الانزع) احمر وزننده شول آدمه دينورکه ايکی طولولرندن ديك بوقری باشنك
قيلی اولميوب طاز اوله مؤنثی زعراء در نزعاء ديمك جائز دکلدر يقال رجل انزع
وامرأة زعراء اذا کان منحسر الشعر من جانبی جبهته (الانزاع) همزەنك کسريله
برکسه انزع اولمق معناسنەدر يقال انزع الرجل اذا ظهر نزعتاه و برآدمك دوەلری
يوردلرينه چکنمك معناسنەدر يقال انزع القوم اذا نزعت ابلهم الی اوطانها (النزاعة)
سحابه وزننده خصومت وجدال معناسنەدر يقال بينهما نزاعة ای خصومة (المنزع)
معظم وزننده کرکی کبی پرندن قوپاريلوب چکلمش نسنەيه دينور يقال تمام منزع
ای منزوع شدد مبالغة (التنازع) تفاعل وزننده خصومت ايدشمك معناسنه در
يقال تنازعوا اذا تخاصموا و بر ارض آخر ارضه متصل اولمق معناسنه مستعملدر
ومنه تقول ارضی تنازع ارضکم ای تتصل بها و تناول معناسنه مستعملدر يقال تنازعوه
اذا تناولوه (التنزع) تفعل وزننده برنسنەيه سرعتله قوشمق معناسنه در يقال
تنزع اليه اذا تصرع (النسع) نونك کسريله يصی قايشدن اولان سمر قولانەدينور
بر قطعه سنه يعنی برينه نسعه دينور جمعی نسع کلور نونك ضميله ونسع کلور
عنب وزننده وانساع کلور ونسوع کلور نونك ضميله و اکا نسع اطلاقی طولنه
مبنيدر ونسع بيلکجه ايله ال ايەسی بيننده اولان اك واوبناق يرينه دينور وبوبراز
يلنه دينور مسع کبی يقال ريح نسعية ای شمالية و نسع بر بلده آديدر ياخود برقاره
طاغك آديدر (النسع) نونك فتحيله (والنسوع) قعود وزننده ديشك اتلری
کوشيوب سولپومکله بوقری صيرلمق معناسنەدر يقال نسعت الاسنان نسعا ونسوعا
من الباب الثالث اذا انحسرت اللثة عنها و استرخت و ديشلرك اتلری صيرلمغله
ديشلر صرمساق دانەلری کبی بلوروب اچلمق معناسنەدر يقال نسعت ثنيتاه اذا
خرجتا من العمر وسيروسياحت ايلمك معناسنەدر يقال نسع فی الارض اذا ذهب وخاتونك
ارقەسی يا ديشلری ياخود لحم زائدی اوزون اولمق معناسنەدر يقال نسعت المرأة
اذا طال ظهرها اوسنها او بظرها شارح اوبطنها نسخەسنی تخطئه ايلمشدر ونسوع
مطلقا اوزامق معناسنەدر يقال نسع الشیء نسوعا اذا طال و يمامەده برقصرك آديدر
(ذات النسوع) بسطام بن قيسك فرسی اسميدر (التنسيع) بو دخی ديش اتلری
کوشيوب صيرلمغله ديشلر اچغه چقمق معناسنه در يقال نسعت الاسنان
بمعنی نسعت (المنسع) منبر وزننده بو دخی بو براز يلنه دينور (الانساع)
همزەنك کسريله بوبراز يلنه کيرمك معناسنەدر يقال انسع الرجل اذا دخل فی النسع
ای فی ريح الشمال و برکسه قومشولرنی چوق رنجيده ايلمك معناسنەدر يقال انسع
فلان اذا کثر اذاه لجيرانه (الناسع) اوزون کردنه دينور يقال عنق ناسع ای

طویل و تومب طومالوب طوران نسنه‌یه دینور یقال شیٔ ناسع ای ناتیٔ وصرتی یاخود لحم زائدی اوزون اولان یاخود سنتسزاولان عورته دینور یقال امرأة ناسع وناسعة ای الطویلة الظهر اوالبظر اوالتی لم تختن (المنسعة) مکنسه وزننده نباتی چابك نابت اولان ارضه دینور (الینسوعة) یای تحتیة مفتوحه ایله مکه ایله بصره ارالغنده بر موضع آدیدر (الانتساع) افتعال وزننده دوه‌لر مرعالرنده پراکنده اولمق معناسنه‌درکه هر بری برطرفده طاغنق اوتلامقدن عبارتدر یقال انتسعت الابل اذا تفرقت فی مراعیها (النشع) نونك فتحی و شین معجمه‌نك سکونیله (والمنشع) مقعد وزننده بر نسنه‌یی زور و عنفله چکوب چقرمق معناسنه در یقال نشعه نشعا ومنشعا من الباب الثالث اذا انتزعه بعنف و چوجغك بوغزینه علاج آقتمق معناسنه‌در یقال نشع الصبی اذا اوجره و بر آدمه سوز تلقین ایلمك معناسنه مستعملدر یقال نشع فلانا الکلام اذا لقنه اياه وهنچقرمق معناسنه در یقال نشع الرجل نشعا اذاشهق (الانشاع) همزه کسریله بو دخی چوجغك بوغزینه دارو دوکمك معناسنه‌در یقال انشع الصبی اذا اوجره وکاهنه اجرت ویرمك معناسنه‌در یقال انشع الحازی اذا اعطاه جعله و صوسزلقدن یانمش کمسه‌یه بر ابجم صو ایله مدد ایلمك معناسنه مستعملدر یقال انشع فلانا بشربة اذا اغاثه بها (النشوع) رجوع وزننده برکسه موت صقندیسنه دوشوب موته مشرف اولمشیکن قورتلمق معناسنه‌در یقال نشع فلان نشوعا اذا کرب من الموت ثم نجا (النشوع) صبور وزننده آغزاوته دینور وجور معناسنه و نونك ضمیله‌ده جائزدر وطبیعتك ایکرتوب رد ایلدیکی نسنه‌یه دینور یقال شیٔ نشوع وهوکل مایرد النفس (المنشوع) برنسنه‌یه بغایت حریص اولوب دوشکون اولان کمسیه دینور یقال نشع فلان بکذا علی بناء المجهول فهو منشوع ای اولع به (الناشع) طومالوب قالقمش نسنه‌یه دینور طپوق کبیکی کبی یقال شیٔ ناشع ای ناتیٔ (النشاعة) ثمامه وزننده ال ایله چکیلوب قوپریلوب آتیلان نسنه‌یه دینور (الانتشاع) افتعال وزننده بورنه دارو چکمك معناسنه‌در یقال انتشع الشیٔ اذا استعط و برنسنه‌یی زور ایله چکوب چقارمق معناسنه در یقال انتشع الشیٔ انتزعه بعنف (المنشع) منبر وزننده بورنه دارو چکجك آلته دینورکه هونی طرزنده اولور یقال هذا منشع الصبی ای مسعطه (الناصع) صاد مهمله ایله هر شیئك خالصنه دینور یقال له حسب ناصع ای خالص وطوری و صافی نسنه‌یه دینور یقال ماء ابیض ناصع ای صاف (النصاعة) قناعه وزننده (والنصوع) رجوع وزننده برنسنه خالص اولمق معناسنه در یقال نصع الشیٔ نصاعة ونصوعا من الباب الثالث اذا خلص و نصوع برنسنه واضح وعیان اولمق معناسنه مستعملدر یقال نصع الامر نصوعا اذا وضح ونصاعه ونصوع بر شیئك لونی پك آق اولمق معناسنه‌در یقال نصع لونه اذا اشتدبیاضه وطوغورمق

معناسنه‌در يقال نصعت الام به اذا ولدته و صوسز آدم صوبه قانوب صوسزلغنى
دفع ايلمك معناسنه‌در يقال نصع الشارب اذا شفى غليله و بر كمسه‌نك حقنى اقرار
و ادا ايلمك معناسنه‌در يقال نصع بالحق اذا اقربه و اداه ونصع نونك حركات ثلاثيله
آق درى‌به على قول يك آق اولان ثوبه دينور ونصع نونك فتحيله بر قزل طاغك
اسميدركه اسفل حجازده ينبع نام حصنك يسارنده غور اوزره مشرفدر على قول
ينبع ايله صفراء بيننده در (الانصاع) همزه‌نك كسريله بو دخى بر آدمك حقنى
اقرار و ادا ايلمك معناسنه‌در يقال انصع بالحق اذا اقربه واداه و بر كمسه بر شرّه
و شوره تصدى ايلمك على قول بدنى ايصتمه طوتمش كبى اورپرمك معناسنه‌در
وعلى رأى برآدم دروننده اولان مضمرى اظهار ايله جنك وقتاله قصد ايلمك
معناسنه‌در يقال انصع الرجل اذا تصدى للشر اواقشعر اواظهرما فى نفسه و القتال
وناقه اركك‌ه سركشلك ايليوب طورى‌ويرمك معناسنه در يقال انصعت الناقة
للفحل اذا اقرت (النصيع) امير وزننده بو دخى صافى نسنه‌يه دينور (المناصع)
منافع وزننده مجالس معناسنه‌در على قول تبوّل ايچون و قضاى حاجت ايچون
چيقه‌جق موازعه دينور مفردى منصع در مقعد وزننده (النصع) عنب وزننده
ميشيندن وسختياندن ياپلمش سفره و مندر ودوشك مقوله سنه دينور (النطع)
نونك كسرى وفتحيله وفتحتينله و عنب وزننده ميشيندن وسختياندن دوزلمش دوشكه
و مندره و سائر بساطه دينور جمعى انطاع و نطوع كلور و نطع نونك كسريله
وعنب وزننده اوست طماغك پوتور پوتور اولان صرتنه دينور جمعى نطوع كلور
يقال اشتكى نطعه وهوما ظهر من الغار الاعلى فيه آثاركالتحزيز (الحروف النطعيه)
مبدأى ذكر اولنان نطع لفظدن اولان حروفدركه طاى مهمله و دال مهمله و تاى
فوقيه‌دن عبارتدر (النطاع) نونك كسريله برقومك آستان و منزللرينه ياخود
ارضلرينه اطلاق اولنور يقال نطاع القوم اى جنابهم اوارضهم (نطاع) قطام
وزننده صوبى طتلو براشمه قيو اسميدر وقطام وكتاب وزنلرنده بحرين قضاسنده
بنورزاح جماعتنه مخصوص بر قريه اسميدر و نونك حركات ثلاثيله برموضع اسميدر
(نطاع) غراب وزننده بر صو اسميدر (نطاع) كتاب وزننده يمامه‌ده بر وادى
اسميدر (النطاعة) ثمامه وزننده شول لقمه‌يه دينوركه نصفنى اكل اولندقدنصكره
بقيه‌سى سفره‌يه القا اولنمش اوله‌كه ادبدن خارجدر تقول كل نطاعتك وهى اللقمة
التى اكل نصفها فرد الى الخوان (النطاع) ضمتينله ازيلوب بوزيله‌رك تعمق وتكلفله
سخنورلك اظهار ايدرك تكلم ايدن كمسه‌لره اطلاق اولنور ذكراولنان نطع لفظدن
مأخوذ در ناطع مفرديدر يقال هم نطع اى متشدقون (النطاع) شداد وزننده
طعامى دائما اوست طماغندن دليله چاله‌رق اكل ايدن ادمه دينور (الناطع)

خالص معناسنه در يقال بياض ناطع اى خالص (النطع) قطع وزننده لون
بوزلمق معناسنه در يقال نطع لونه نطعا على المجهول اذا تغير (التنطع) تفعل
وزننده تعمق و تكلفله اظهار فصاحت و بيان ايده رك تكلم ايلك معناسنه در
كويا كه لسانني نطع فمنه چاله رق تكلم ايدر يقال تنطع فى الكلام اذا تعمق
و غالى وتانق كذلك عمل و صناعتده اوزلق اظهار ايلك معناسنه در يقال تنطع
فى عمله اذا تحذق (النع) نونك فتحى و عينك تشديديله ضعيف و زبون ادمه دينور
يقال رجل نع اى ضعيف (النعناع) زلزال وزننده (والنعنع) جعفر وهدهد وزنلرنده
ياخود جعفر وزننده اولمسى جوهر ينك وهمنه مبنى در سبزهٔ معروف اسميدر
تحريفله نانه تعبير ايتدكلريدر يپراغنى ضماد بواسيرك انفع ادويه سند ندر ويپراغنى
طوزايله كوپك اصرديغى وعقرب چالديغى يره ضماد بغايت نافع وجاعدن مقدم
فرزجه سى حمله مانعدر (النعنع) هدهد وزننده اندامى مضطرب سلكى
ياقشقسز اوزون آدمه دينور يقال رجل نعنع اى طويل مضطرب الخلق وانجه
اوزون على قول صالقى وسلپوك اولان فرجه دينور (النعنعة) نونلرك ضميله
قورسغه دينور حوصله معناسنه (النعانع) نونك فتحيله قوشاغك اوجنده اولان
صارقق اوجلرينه وپوسكول وصچاق مقوله لرينه دينور يقال نعانع المنطقة اى ذباذبها
(النعاعة) ثمامه وزننده تروتازه اولان نباته دينور جمعى نعاع در وبرموضع
آديدر (التنعنع) تزلزل وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال تنعنع عنه اذا تباعد
وتنا أى وايكى طرفه تمايل واضطراب ايلك معناسنه در يقال تنعنع الشئ
اذا اضطرب وتمايل (النعنعة) زلزله وزننده لسانده اولان پپه ليلكه دينور على قول
لامله لع ديركن نع لفظنه صپار اولمغه دينور يقال فى لسانه نعنعة اى رتة اوهى
اذا اراد قول لعذهب لسانه الى نع وآلت تناسل قوند وقوى ايكن سست وضعيف
اولمق معناسنه در يقال نعنع غرموله اذا ضعف بعد قوته (النفع) منع وزننده
معلوم مدركه فائده لندرمك معناسنه در يقال نفعه نفعا من الباب الثالث ضدضره
(المنفعة) ميمك ونونك فتحيله (والنفاع) سحاب وزننده (والنفيعة) سفينه
وزننده اسمدر فائده واصى به دينور ومنفعه اسما دندر منفعة بن كليب تابعيندندر
وابو منفعة الثقفى اصحابدندر وبومنفعة الانمارى مصحفى دكلدر (الانتفاع) افتعال
وزننده فائده لنمك معناسنه در يقال نفعه فانتفع (النفوع) صبور وزننده
(والنفاع) شداد وزننده كثير النفع آدمه دينور جمعى نفع كلور نونك ضميله
نافع فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك كوله لرى اسميدر كذلك ابن عمر
رضى الله عنهما حضرتلرينك كوله لرى اسميدر وبرزندان اسميدر كه بنا كردهٔ حضرت
كراردر مخيس ديدكلريدر كه ماده سنده بيان اولندى ويمن ولايتلرندن بر ولايت

آدیدر (نفیع) زبیر وزننده مکه‌ده برطاغك آدیدر که حارث مخزومی آنده کندی قومنك سفهاسنی حبس ایدر ایدی (النفیعیة) حسینیه وزننده سنجار قضاسنده برقریه آدیدر (النفعة) تمره وزننده دکنکه اطلاق اولنور فی الاصل بناء مره در برکره فائده لندرملك معناسنه در بعده هرضربه‌سی برفائده یی متضمن اولمغله آنده علم اولدی جمعی نفعات کلمو حرکات وزننده یقال ادبه بالنفعة ای العصا (الانفاع) همزه‌نك کسریله عصا کسوب صاتمق جهتیله تجارت ایلمك معناسنه در یقال انفع الرجل اذا اتجر فی النفعة (النفعة) نونك کسریله دغار چغك وطلوملك ایکی طرفنه تیریزکبی دیکیلان دری‌یه دینور جمعی نفع کلور نونك کسریله ونفع کلور عنب وزننده (النقع) نونك فتحی وقافك سکونیله فریاد ایلمك معناسنه در یقال نقع الرجل نقعا من الباب الثالث اذا رفع صوته ومصیبت دمنده یاقه یرتمق معناسنه‌در یقال نقع الجیب اذا شقه وقتل ایلمك معناسنه‌در یقال نقع فلانا اذا قتله ونقیعه بوغزلمق معناسنه‌در یقال نقع الرجل اذا نحر النقیعة ودوه قوشی اوتمك معناسنه‌در یقال نقعت النعامة اذا صاتت وآغز ایچره توکرك یغمق معناسنه در یقال نقع ریقه اذا جمعه فی فیه ونقع بر یرده ابرکلمش صویه دینور معنای اخیردن مأخوذ بمعنی مفعولدر جمعی انقع کلور افلس وزننده ومنه المثل * انه لشراب بانقع * یعنی چوق یرنك صوینی ایچمشدرکه بالدفعات امور واحوال تجربه ایتمشدر دیجك یرده ایراد اولنوریاخود بغایت زیرك وفطن وداهی کمسه حقنده ضرب اولنور زیرا اطرافیله بیابانی بیلمن دلیل نه‌سمتده اویلجه صوابرکلمش وارایسه طریقنه سهولت وحذاقتله سلوك ایدوب واصل اولور ونقع توزه‌دینور غبار معناسنه جمعی نقاع کلور جبال وزننده ونقع مکه‌یه قریب برموضع آدیدر وصو ابرکیلور اولان طپراغی خالص وصاغ ارضنه دینور جمعی نقاع وانقع کلور جبال واجبل وزننده وبسبطه کبی دوزاوه‌یه دینور ونقع صویه قاندرمق معناسنه‌در ومنه * المثل الرشف انقع * یعنی صویی آزجه آزجه ایچمك صوسزلغی دفع ایلمکده بلك مؤثردر ترك عجله ایله تدریج وتأنی ایلمك معرضنده ضرب اولنور ونقع موت کثیر واقع اولمق معناسنه در یقال نقع الموت نقعا اذا کثر وبرآدمه شتم قبیح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال نقع فلانا بالشتم اذا شتمه شتما قبیحا وصویه قانمق معناسنه‌در یقال نقع بالشراب اذا اشتفی منه وبرخبری کرکی کبی هرطرفیله طویوب آکاه اولمق معناسنه مستعملدر یقال نقع بالخبر اذا اشتفی منه وبرنسنه یی صویه اصلاتمق معناسنه در یقال نقع الدواء فی الماء اذا اقره فیه وبیدرپی فریاد وفغان ایلمك معناسنه‌در یقال نقع الصارخ بصوته اذا تابعه وصوت وآوازه یوکسلمك معناسنه در یقال نقع الصوت اذا ارتفع (الانقاع) همزه‌نك کسریله بودخی نقیعه بوغزلمق معناسنه در یقال انقع

الرجل

الرجل اذا نحر النقيعة و برنسنه يى صويه اصلا تمق معناسنه در
يقال انقع الدواء فى الماء اذا اقره فيه و بيدربى فرياد وفغان ايلمك معناسنه در
يقال انقع الصارخ بصوته اذا تابعه و قاندرمق معناسنه در يقال انقعه
الماء اذا ارواه وصويك لونى صراروب بوزلمق معناسنه در يقال انقع الماء
اذا اصفر وتغير وبركمسه حقنده كيزلوجه برشر وكريهه ترتيب ايلمك معناسنه در
يقال انقع له شرا اذاخبأه وبرونه پرمقله فسكه اورمق معناسنه در يقال انقع فلانا
اذاضرب انفه باصبعه وميتى دفن ايلمك معناسنه در يقال انقع الميت اذا دفنه وساكن
اولديغى مسكنى زينتلمك على قول يوقريسنى اشاغيه چويرمك معناسنه در يقال
انقع البيت اذا زخرفه اوجعل اعلاه اسفله وقيز بوزمق معناسنه در يقال انقع
الجاربة اذا افترعها (الانتقاع) افتعال وزننده نقيعه بوغزلمق معناسنه در يقال
انتقع النقيعة اذانحرها ولون متغير اولمق معناسنه در يقال انتقع لونه على بناء
المجهول اذاتغير (النقعاء) صحراء وزننده طپراغى صاغ وخالص ارضه دينوركه
انده صوابركيلور اوله ودوزاويه دينور وبرموضع آديدركه مدينه نك ارقه سنده
واقعدر وبنى مالك بن عمرويوردنده برقريه آديدر وشامده مرج راهط ديدكلرى
يره كثير نام شاعر اشبو ★ ابوك تلاقى يوم نقعاء راهط * مصرا عنده نقعاء
اطلاق ايلمشدر (الناقع) اسم فاعلدر قتل وار واء واجتماع معنالرندن مأخوذ
اولور ومنه يقال سم ناقع اى بالغ ثابت بواوج معنابه ده صالحدر اوچنجى معنابه
كوره اصلا بردوا ايله تأثيرى مندفع اولميوب ايچن كمسه نك اجزاى بدنيه سنده
مجتمع اوليجى ديمك اولور وناقع قاندريجى نسنه يه دينور يقال ماء ناقع اى ناجع
وتروتازه شيئه اطلاق اولنور يقال دم ناقع اى طرئ (النقيع) اميروزننده بودخى قاندريجى
نسنه يه دينور يقال ماء نقيع اى ناجع وصويى چوق قيويه دينور جمعى انقعه كلور اشربه وزننده
يقال بئر نقيع اى الكثيرة الماء وقورى اوزمى صويه اصلاتمقله مرتب اولان شرابه دينور على قول
مطلقا شيره سى آلتمق ايچون صويه اصلادلمش خرما واوزم وعناب مقوله سنه دينور
وخوشاب تعبير اولنان مشروبه دينور وتبريد اولنمش خالص سوده دينور
وخرما اصلتد قلرى حوضه دينور وفرياد وفغان معناسنه در يقال ماهذا النقيع
اى الصراخ وطائف يانلرنده برموضع آديدر ومدينه يه ايكى قوناق مسافه ده بلاد
مزينه ده برموضع آديدركه نقيع الخصمات دخى ديرلر حضرت عمر رضى الله
عنه اورابى احاله قوريلق ايلمشلرايدى على قول هربرى بشقه جه برموضعدر
ونقيع شول كمسيه دينوركه والده سى كندى قوم و عشيرتندن اولميه يقال
رجل نقيع اذا كانت امه من غير قومه وبارد ولذيذ على قول نه طتلو ونه شور
اولان صويه دينور(النقاعة)ثمامه وزننده ايچنه برنسنه اصلادلمش صويه دينور
تركيده اصلانتى تعبيراولنور (النقوع) رجوع وزننده برسوزه اينانمق معناسنه در

كویاكه صوسز كسـه صو یه قانمش كبی اولور تقول مانقعت بخیره نقوعا ای لم اصد قه (النقاع) شـداد وزننده متصف اولمد یغی فضائل ایله لاف وكز اف ایدن كسـیه دینور یقـال رجل نقاع ای متكثر بمـا لیس عنده من الفضائل (النقوع) صبور وزننده شول بویابه دینور كه ایچنه طیبه دائر دارو قاتلمش اوله وبارد ولذیذ صو یه دینور علی قول نه‌لذیذ ونه شـور اولان صویه دینـور وصویه براقیلوب اصلادلمش نسنه دینور كرك نبیذ وكرك دوا مقوله سی اولسون (نقوع الاذن) هر شیئه اینـانور اولان آدمه اطلاق اولنـور كو یا كه هرشیء سامعه سنده منقوع اولور یقال رجل نقوع اذن اذاكان یؤمن بكل شیء (المنقع) (والمنقعة) میملرك كسریله دواءمقوله‌سی نسنه‌اصلا دیلن قابه دینور ومنقـع البرم چوملك وضع ایلد كلری ظرفه دینور ومنقع المبرم كه مكرم وزنـنده در كو یه اطلاق اولنور دن معنا سنه وچوملكده قلان فضله و بقیـه یه دینور وطاشـدن دوزلمش كوچك طاســه ومشربه‌یه دینور وچوزیلوب یكیدن اكیرلمش ایپلكه دینوركه عورتلر آنی اكردكدنصكره قویجق سـائر قابی اولمامغله چوملك ایچره وضع ایدر ومنقع مكرم وزننده تمیمی وصحابیدر پدر ینه وسائره منسوب دكلدر وبونك قافنی تشـدید غلطدر یاخود ابن الحصین بن یز یددر ومنقع بن مالك زمان سعادتده وفات ایلمكله مظهر ترحم عالیلری اولمشدرومنقع برقابایچره اصلا دلمش نسنه‌یه دینور وتبرید اولنمش خالص سوده دینور وتربیه اولنمش زهره دینوریقال سم منقع ای مربی (المنقعة) مكنسه وزنـده (والمنقعة) مرحله وزننده كه بوكراع لغوی نقلیدر (والمنقع) منخل وزننده شول كوچك چوملكه دینور كه ایچنده خرمایی سوده اصلا دوب اطفاله بدررلر (المنقع) مجمع وزننده دریایه اطلاق اولنور وصوایر كیلن یره دینور (النقیعة) سفینه وزننده سفردن كلان آدم ایچون مرتب اولان ضیافته دینور وضیافت ایچون ذبح اولنمش دوه‌یه دینور جمعی نقایع كلور ومنه قولهم الناس نقیعة الموت ولیلهٔ زفافده دامادایچون مرتب طعـامه دینـور ونقیعه بنو سنبط ایله قبیلهٔ ضبه بلادی بیننده بر موضع آدیدر (الانقوعة) اضحوكه وزنـنـده صحن ایچره ترید كومه سنده اولان كوزه نكه دینور كه اوراده چرویش كیریشوب اكلنور یقال اسرعت یده الی انقوعة الثرید وهی وقبة التی یكون فیهـا الودك واولوق وسائر نسنه‌لردن كنندیسنه صوآقوب ابركیلور اولان محله دینور یقال انقوعة المیزاب ای مایسیل فیه (المنقع) مقعد وزننده رأینه وشهادتنـه راضی وقانع اولنور اولان عدالتلو شـاهد مقوله سنه دینور یقـال عدل منقـع ای مقنع كو یاكه ســو زانده ابركیلوب قالور

ابو

(ابو المنفعة الانماری) منفعه و زننده اصحابدن بکر بن الحارث کنیه سیدر
(الاستنقاع) صوت وآوازه یوکسلمك معناسنه در یقال استنقع الصوت اذا ارتفع
وصو بر یرده چوق زمان طوره‌قله صراروب بوزلمق معناسنه در یقال استنقع
الماء اذا اصفر وتغیر وحوضك یاخود کولك ایچنه اینوب ییقنمق معناسنه مستعملدر
یقال استنقع فی الغدیر اذا نزل واغتسل فیه کو یاکه تبرد ایچون صوکبی انده ثابت
اولوروصو بر محلده برکمك معناسنه در یقال استنقع الماء فی الغدیر اذا اجتمع وبدندن جان چقمق
علی قول جان بدندن دیو شوریلوب بر یرده صو مجتمع اولورکبی بتون اجزاسی کلوب آغزده مجتمع
اولمق معناسنه مستعملدر یقال استنقعت روحه اذا خرجت اواجتمعت فی فیه کما یستنقع
الماء فی مکان تأنیثی نفس تاویلیله درلون بوزلمق معناسنه در یقال استنقع لونه
علی بناء المجهول اذا تغیر ورنسنه صوایچره اصلادلمق معناسنه در یقال استنقع الشیء
ای انقع (المستنقع) اسم مفعول بنیه سیله حوضده وکولده اغتسال ایلیه جك
موضعه دینور (المستنقع) اسم فاعل بنیه سیله شول طوار ممه سنه دینور که
صاغلدقده تمام بوشالوب وبرقاچ کون صاغلمیوب ترك اولندقده سود ایله مملو اوله
ذاتنده سودینك قلتندن نشئت ایدر یقال ضرع مستنقع اذا کان یخلو اذا حلبت
و یمتلیء اذا حفلت (النکع) نونك فتحی وکافك سکونیله بر آدمی ابو درمکله
ایشنی ایشلمکه قومامق علی قول رد و دفع ایلمك معناسنه در یقال نکعه عن الامر
نکعا من الباب الثالث اذا اعجله عنه اورده ودفعه وبرکسه‌یی ابودرمکله یدنده
اولان ایشنی ناتمام قومق معناسنه در یقال نکعه اذا نغصه بالاعجال واایاغك صرتیله
بر آدمك کوتنه اورمق معناسنه در یقال نکعه اذا ضرب بظهر قدمه علی دبره
و برکسه‌نك حقنی ویرمیوب عوق وتأخیر ایلمك معناسنه در علی قول حق ویرمك
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال نکع فلانا حقه اذا حبسه عنه اواعطاه ونکع
وتنکاع تذکار وزننده ممه ده اولان سودی چالشوب جمله سنی صاغمق معناسنه در
یقال نکع الماشیة نکعا وتنکاعا اذا جهدها حلبا وبرایشدن نکول ایلمك معناسنه در
یقال نکع عن الحاجة اذا نکل عنها (مانکع) افعال ناقصه دندر مازال معناسنه در
دائمی اولدی دیمکدر نکول معناسندندر یقال مانکع بفعله ای مازال (الانکاع)
همزه‌نك کسریله بودخی برکسه‌یی ابودروب ایشنه مانع اولمق معناسنه در یقال نکع
فلانا عن الامر اذا اعجله عنه ورد ودفع ایلمك معناسنه در یقال انکعه اذا رده ودفعه
و یوروب عاجز ودرمانده ایلمك معناسنه در یقال انکعه اذا اعیاه (التنکیع)
برادمی ابودرمکله ایشنی ناتمام قویوب مصلحتنه خلل ویردرمك معناسنه در یقال
نکعه اذا نغصه بالاعجال (النکوع) صبور وزننده بودور عورته دینور جمعی
نکع کلور ضمتینله یقال امرأة نکوع ای قصیرة (النکعة) نونك ضمیله همزه

وزننده شاشقين و احق ادمه على قول برندن اصلا ابرلمز اولان ادمه دینور يقال
رجل هكعةنكعة اىاحق او يثبت مكانه فلايبرح وشول كمسيه دينوركه چهره سى
بنجـار كبي بغايت قزل اولمغله قزللغندن برونى قبوق قبوق قاولار اوله انكع دخى
دينور كما سبذكر و نكعة الطرثوث قورلغان تيكنى ديدكلرى نباتك باشنده اولان
قرمزى چچكه دينوركه بستان افروزه شبيه اولور انكله نسنه بويانور (النكعة)
تمره وزننده طرثوثه شبيه برنوع نبـات آديدر (النكعة) فرحه وزننده قزل
بكزلو عورته دينور يقال امرأة نكعة اى حمراء وبك قرمزى دوداغهوصف اولور
يقال شفة نكعة اى الشديدة الحمرة (الانـكع) احمر وزننده بودخى شـول آدمه
دينوركه چهرەسى بك قزل اولمغله شدتندن برونك دريسى صويلوب قاولار اوله
يقال رجل نـكعة كما مروا نكع اذا كان يتقشر انفه من شـدة الحمرة (النكع)
فتحتينله برآدم انكع اولمق معنا سنه در يقال نكع الرجل نكعا من البـاب الرابع
اذا كان انكع (النكعة) فتحاتله بودخى نكعة الطرثوث معناسنه در وكون تعبير
اولنان چالى اغاجنك صمغنه دينور ونقاوى ديدكلرى نباتك يمشنه دينور (ونكعة
الانف) برونك اوجنه اطلاق اولنور يقال ضرب نكعة انفه اى طرفه و برجنس
اغاجك يمشنه دينوركه بك قرمزى اولور وصرد وزننده اولان نكع لفظندن اسم
اولوركه چهرەسى قرامتق قرمزى ادمه دينور (النكع) صرد وزننده بك قزل
رنكهدينور (المنكع) مكرم وزننده كيروسنه طوغرى رجعتايلمش آدمه دينور
تقول رأيته منكعـا اى راجعا الى ورائه و يصتم واتكلو برونه دينور يقال انف
منكع اى افطس (النوع) نونك فتحى و واوك سكونيله درلو وكونه وضرب
وصنف معناسنه در وبوجنسدن اخصدر مثلا حيوان جنس وانسان نوعدر كذلك
لون جنس و احمر نوعدر يقال نوع منه اى ضرب منه و صنف منه ونوع مصدر
اولور طلب ايلمك معناسـنه يقال ناعه ينوعه نوعا اذا طلبـه و طوشجل قوشى
اشـاغى به طوغرى سوزيلوب اينمكه يونلمك معناسنه در يقال ناعت العقـاب اذا
اجنحت للانقضاض وايكى يكا صالنمق معناسنه در يقال ناع الغصن اذاتمايل (النائع)
جائع كلمەسنه اتباعدر على قول زيادەسيله اجلقدن سرخوش كبي ايكى طرفه يوچه
اوران كمسيه دينور يقال جائع نائع اتباعا اومتمـايل جوعا (النوع) نونك ضميله
صوسزلغهدينور ومنه الدعاء اذا دعوا عليه جوعا ونوعا (النياع) كتاب وزننده
برموضع آديدر (النوعة) تمره وزننده ياش فاكهه يه دينور (نو يعه) جهينه
وزننده بر دره آديدر (المنواع) منوال وزننده و مرادفيدر كه جـلا هلرك بز
صاردقلرى سلمن اغاجنه دينور يقال نسجه على منواعه اى منواله ووجه وطريقه
واسلوب معناسنه مستعملدر يقال علىاى منواع هو اى وجه (التنويع) روزكار

داللری بری اوته صالمق معناسنه در يقال نوعته الريح اذا ضربته وحركته (التنوع) تفعل وزننده كونا كون اولمق معناسنه در يقال تنوع الشئ اذا صار انواعا و اغاجك داللری بری اوته صالنمق معناسنه در يقال تنوع الغصن اذا تحرك و بور يمكده سائره سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال تنوع فی السير اذا تقدم (الاستناعة) استفاده وزننده تنوع ايله ايكی معنای اخيرده مرادفدر (المتنوع) اسم فاعل بنيه‌سيله ايراق يره دينور يقال مكان متنوع ای بعيد كويا كه ارالقلرنده درلو درلو اراضی بی مشتملدر (النائعان) وادئ بنی‌جعفر بن كلابده ايكی‌كوچك طاغك آديدر (النهوع)رجوع وزننده قوصيجق حالتی بوغيكن تكلفله قوصمق معناسنه در يقال نهع الرجل نهوعا من الباب الثالث اذا تهوع ولاقلس‌له(النيع) بيع وزننده نوع‌لفظنده لغتدركه ايكی يكاصالنمق معناسنه در يقال ناع الغصن‌ينيع نيعا اذا مال (النوايع) ايكی يكاتمايل ايدن داللره دينور يقال غصون نوايع ای موائل تمجز بعونه سبحانه وتعالی

(* فصل الواو *) (الوبّاعة) واوك فتحی وبانك تشـديديله دبره دينور است معناسنه ومنه يقال كذبت وباعته اذا حبق ای ضرط ووباعة الصبی جوجغك‌باشنده بنقلده يق ديدكلری يومشـق و متحرك يره دينور (التوبيع) تفعيل وزننده ضرطه لمق معناسنه در يقال وبع بها ای بالمرأة توبيعا اذا حبق (وبعان) واوك فتحی وبانك كسريله اكناف آره‌ده برقريه اديدر (الوجع) واوك وجيمك فتحيله آغری‌يه دينور جمعی اوجاع كلور اجبال وزننده و وجاع كلور يقال به وجع ای مرض ووجع مصدر اولور آغريوب آجيمق معناسنه يقال وجع رأسه كسمع ووجع كوعد وهی لغية ای لغة ردية يوجع كيسمع وييجع بقلب‌الواو ياء وياجع بقلبها الفا وبنو اسد يقولون ييجع بكسر الياء الاولی ويقال يجع كيرث وجعا اذا مرض واكر فلان يوجع رأسه دير ايسك ضمير منصوب كتورمكسزين رأس كلمه‌سنی منصوب ايدرسن واكر ضمير منصوبله كتورر ايسك يوجعه رأسه ديرسن رأس كلمه سنك رفعيله بونك ايكيسيده يمنع وزننده در كذلك انا ايجع رأسی ويوجعنی رأسی ديرسن يمنع وزننده يوجعنی ديمزسن زيرا يانك ضمی لحن در شارح‌ديركه اشبو يوجع راسه تركيبی كه رأسك نصبيله در سفه رأيه قبيلندندر زمخشری كشافده [الا من سفه نفسه] آيت كريمه سنده ذكر ايلديكنك خلاصه‌سی بودركه سفه كلمه سی متعدیدر امتهن نفسه معناسنه در ياخود جهل معناسنی متضمندر ياخود لازمدر ونفسه‌كلمه‌سی شذوذ اوزره تميزدر زيرا معرفه‌درغبن رأيه والمووجع رأسه‌ورشدامره قبيلندندر ياخود نزع خافضيت اوزره منصوبدر سفه فی نفسه تقديرنده در پس وجع رأسه وجع من رأسه تقديرنده اولوركه باشـنك اغريـسـندن دردناك اولدی ديمكدر

(الوجع) خجل وزننده اسم فاعلدر مریض معناسنه در جمی وجعون کلور
و وجعی کلور سکری وزننده ووجاعی کلور سکاری وزننده کذلك جمع مؤنثنده
وجاعی دینور سکاری وزننده ووجعات کلور (الوجیع) امیر وزننده دردناك
ایدیجی نسنه‌یه دینور الیم مولم معناسنه اولدیغی کبی یقال ضرب وجیع ای موجع
(الوجعاء) صحراء وزننده برموضع آدیدر ودبره اطلاق اولنور وازد قبیله لرندن
بر قبیله آدیدر (ام وجع الکبد) برنباتك کنیه سیدر تناولی جکر اغریسنه شافی
اولمغله اطلاق ایلدیلر (الجعة) عده وزننده اربه دن یاپلمش بوزه‌یه دینور تقول
سقانی الجعة ای نبیذ الشعیر (الایجاع) همزه نك کسریله آغرتمق معناسنه در
یقال اوجعه اذا آلمه (التوجع) تفعل وزننده بر مصیبت سببیله دردناك اولمق
معناسنه در یاخود بربری آغریمق معناسنه در یقال توجع الرجل اذا تفجع اوتشکی
وبرکسه‌نك حالنه اسرکیوب اجیوب یانمق معناسنه در یقال توجع لفلان اذا رثی له
(الودعة) واوك فتحی ودالك سکونیله وفتحاتله جائزدر قاطر بونجغی دیدکلری
بونجغه دینورکه دریادن چقار بیاض واورته سی خرما چکردکنك یاریغی کبی
یاریق اولور اصابت‌عین ایچون چوجقلره تعلیق اولنورجمی ودعات کلورحرکات
وزننده فارسیده خرمهره دیرلر (ذات الودع) فتحتینله بتلره دینوراوثان‌معناسنه
شارح دیرکه مؤلف بوراده اوثان لفظنی تحقیرا مفرد مؤنثله توصیف ایلمشدر ونوح
پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك سفینه‌سنه‌اطلاق اولنور بعض اشعارده
واقع اولشدر وکعبهٔ معظمه‌یه اطلاق اولنور سلفده پرده‌سنه ودعه تعلیق کذلك
اوثانك دخی وجه تسمیه‌سی بودر (ذوالودعات) فتحات وزننده حاقتله ضرب مثل
اولان هبنقة بن زید بن ثروانك‌لقبیدرضایع اولورم دیو بعض‌کمیك‌وخزفپاره‌وودعه‌دن
بر قلاده یاپوب دائما کردننه تعلیق ایدر ایدی وصقالی بغایت اوزون ایدی که
امارهٔ جلهٔ حاقتندر برکیجه برادری اول قلاده‌یی چالوب کندی کردننه تعلیق
ایلدی صباحدن هبنقه قالقوب قلادهٔ مزبوری برادرینك کردننده کوردکده یااخی
انت انافن انا یعنی سن بنم امابن کیم دیو کندی نفسندن اشتباهله استکناه ایلدی
اکامبنی حاقتله ضرب مثل‌اولدی (الودع) ردع‌وزننده مسافر کیدرکن‌احباب
ومتعلقاتنی وآنلردخی آنی اسنلمك معناسنه در توديع کبی یقال ودعهم المسافر
ودعا کوضعه وضعا اذا خلفهم خافضین ویقال ودعوه اذا دعواله بان یحمل الله
عنه کابة السفر وان یبلغه الدعة کاسیذکر فی‌التودیع وبونلردن اسم وداع در
وودع ووداعه کرامه وزننده برنسنه آرام بولوب ساکن وبرقرار اولمق
معناسنه در یقال ودع الشیء وودع ودعا وو داعة من البـاب الخامس والثالث
اذاسکن واستقر وودع ترك ایلمك معناسنه در کاسیذکر وبرنسنه‌یی برنسنه

ایجره حفظ ایلمك معنا سنه در یقال ودع الثوب بالثوب ودعا اذا صانه وودع قبر ومزاره علی قول قبرك چوره سنه دینور که حولو وحظیره سیدر و عرب طوشانه دینور که ترلا صچانی دخی دیرلر یربوع معنا سنه بونده دالك فتحیله ده جائز در (التودیع) تفعیل وزننده بودخی مسافر فلان کمسه لری وقلان کمسه لر مسافری اسنلمك معنا سنه در یقال ودع المسافر الناس اذا خلفهم خا فضین وهم ودعوه اذا سافر تفأ لابالدعة التی یصیر الیها اذا قفل ای یتر کونه وسفره پس ترك معنا سندن منشعب اولور لکن راغبك بیانه کوره دعه معناسندندر بعده مسافری اسنلیه رك تشییعده متعارف اولدی وتودیع ترك ایلمك معنا سنه در کاسیذکر وتودیع الثوب لباسی جامدان ایجره وضع وحفظ ایلمکدن عبارتدر یقال ودع الثوب فی صوان اذاجعله فیه یصونه (الوداع) سحاب وزننده ودع وتود یعدن اسمدر مسافر کیرو قلانلر ایله وآنلرده مسافر ایله اسنلشمکه دینور که فارسیده بدرود دینور (الودیع) امیر وزننده (والوادع) آرام بولوب ساکن ومستقر اولمش نسنه یه دینور وودیع عهد وپیمانه اطلاق اولنور ودیعه کبی یقال بینهم ودیع وودیعة ای عهد وآلاشه وسرکش اولمیوب سهل وراحت اولان آته دینور مودوع کبی یقال فرس ودیع ومودوع ای مستریح (الاتداع) اتفاق وزننده بودخی برنسنه آرام بولوب ساکن وبرقرار اولمق معنا سنه در یقال اتدع الشیٔ اذا سکن واستقر بونك اصلی اوتدع ایدی مؤلفك بونی تکرار ایلمشدر (الموودوع) سکینه وآرام وقرار معناسنه اسم اولمشدر تقول علیك بالمودوع ای السکینة والوقار ورام وساکن انه دینور مؤبونی تکرار ایلمشدر نته که مودع دخی دینور وهرم بن ضمضم نام کمسه نك فرسی اسمیدر (الودیعة) سفینه وزننده امانت قونلمش نسنه یه دینور جمعی ودایع در ترك یاخود دعه معنا سندندر یقال هو ودیعة عنده ای موضوع لیحفظه وودیعة بن جذام وودیعة بن عمرو صحابیلردر (المودع) مکرم وزننده بودخی اوینا ق وسرکش اولمیان راحتلو آته دینور یقال فرس ودیع ومودوع ومودع ای ذودعة مستریح (التدعة) غرفه وزننده (والتدعة) همزه وزننده (والتداعة) سحابه وزننده (والدعة) دالك فتحیله امر معاشده اولان بوللغه وحضور وراحت ورفاهیته دینور یقال هو فی تدعة وتدعة وتداعة ودعة ای خفض وسعة فی العیش [المیدع والمیدعة والمیداعة) میملرك کسریله کونده به کیلان لباسه دینور جمعی موادع کلور ومیدع برآدمك برینه ایشی کوروب آنی ایشلمکدن صیانت واول ایشده کفایت ایدن آدمه دینور یقال ماله میدع ای ماله من یکفیه العمل یعنی یدعه ویصونه عن العمل وشول کلامه دینور که آندن حیا وانقباض ترتب ایلمکله خوشه کلمیوب حزن وانفعالی موجب اوله یقال کلام میدع ای یحزن لانه یحتشم منه ولایستحسن (الاودع) احمر وزننده قورسغنك تویلری بیاض اولان

كوكرجنه‌دینور یقال حمام اودع اذا کان فی حوصلته بیاض وعرب طوشانه دینور یربوع معناسنه (ثنیة الوداع) مدینهٔ منوره‌نك خارجنده بر بیلا کدرکه مکه‌یه عزیمت ایدنلری احباب ومتعلقاتی اورایه‌قدر تشییع واولدخی آنلری اوراده‌تودیع ایدر (وداعه) صحابه وزننده یمن نواحیسندن برناحیه آدیدر ووداعه اسمادندر وداعة بن‌جذام یاخود ابن‌حرام ووداعة بن‌ابی زید ووداعة بن ابی وداعة السهمی اصحابدندر ووداعة بن‌عمرو برقبیـله پدریدر یاخود بوواد عه در (وادع) رادع وزننده اسمادندر وادع بن اسودالرسبی محدثدر ووادع بن عبدالله المعری ابوالعلاء المعری ایله مشتهر شاعر معروفك برادر زاده سیدر (دع) دالك فتحی وعینك سکونیله امر حاضردر اترك معناسنه در تقول دعه ای اترکه وبوودع یدع صیغه سـندن مصوغدر وضع یضع کبی لکن ماضیسی اماته اولنمشـدر یعنی نسیا منسیا استعمالدن مهجور در ماضیسنده ودعه دیمزلر بلکه ترکه دیرلر و بعضا ضرورت شعرده ودعه وارد اولمشـدر اسم مفعولنده مودوع دینور اصلی اوزره لکن اسم فاعلنده تارك دینور وقرئ قوله تعـالی شاذا [ماودعك ربك وماقلی] وهی قرأة النبی صلی‌الله تعـالی علیه و سلم شـارح دیرکه فخرانام علیه الصلاة والسلام حضرتلری افصح وابلغ اولمغله کرك قرأت مذکوره وکرك [دعواالحبشة ماودعوکم واترکوا الترك ماترکوکم] حدیثنده قلت استعماله محمولدر زیرا هرنقدر استعمالده شـاذ ایسه ده قیاسـده صحیحدر و قرأت مذکوره‌یی ما اودعك لفظیله و ماقلی بیننده اولان موافقت معنویه تحسین ایلمشـدر نته‌که حدیث مرقومك هر فقره‌لرنده اولان ردالعجز علی الصدر و ترصیع صنعتلری جبر و تزیین ایلمشـدر ودع کلمسی برشیئ قبل العلم ترك ایله امروزر کلمه‌سی بعد العلم ترك ایله امردرانتهی (ودعان) سلمان وزننده ینبع قربنده بر موضع اسمیدر (الایداع) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی برآدمك یاننده امانت قومق معناسنه‌در تقول اودعته مالا اذا دفعته الیه لیکون ودیعة و امانتی قبول ایلمك معنا سـنه اولمغله ضد اولور تقول اودعته ای قبلت ما اودعنیه (المتدع) متفق وزننده راحت و سـکون و رفاهیت صاحبی علی‌قول اعضاء سـائره‌سی صاغ اولوب همان برعضوی دردناك اولمش آدمه‌دینور یقال رجل متدع ای صاحب دعة اویشـکو عضوا وسـائره صحیح (الاستیداع) برنسـنه‌یی برکسـه‌نك یاننه حفظ ایلمك ایچون امانت قومق معناسـنه‌در تقول استودعته و دیعة اذا استحفظته (المستودع) اسم مفعول بنیه‌سـیله ودیعه وضع اولنان مکانه دینور و عباس بن عبدالمطلب رضی‌الله‌عنه حضرتلرینك نعت شریف نبوی‌یی متضمن اشبو * من قبلها طبت فی‌الظلال وفی * مسـتودع حیث یخصف الورق * بیتنده واقع‌مستود عدن‌مراد حضرت‌آدم‌و حوانك‌جنتده‌اولان قرارکاهلریدر

و يخصف الورق قولى [وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة] آيتنه تلمجدر بعضلر مراد رحم مادر در ديديلر كما فى قوله تعالى [فمستقر ومستودع] (الموادعة) مفاعله وزننده عداوتى ترك ايدوب صلح اولمق معناسنه‌در يقال وادعهم موادعة اذا صالحهم (التوادع) تفاعل وزننده برى بريله خصومتى ترك ايدوب ايكى‌طرف بارشمق معناسنه‌در يقال توادعا اذا تصالحا (التودع) تفعل وزننده برنسنه‌يى بر ظرف ايچره صقلامق معناسنه‌در يقال تودعه اذا صانه فى ميدع اى صوان و برنسنه‌يى ياخود بركسه‌يى ايشه‌كوجه سوروب قوللنمغله مبتذل ايلمك معناسنه‌در يقال تودع فلانا اذا ابتذله فى حاجته بو صورتده اضداددن اولور و بركسيه توديع وقتنده تحيت و تسليم ايلمك معناسنه در تقول تودع منى على المجهول اى سلم على يعنى للتوديع و مستريح اولمق معناسنه مستعملدر ومنه قوله صلى الله عليه وسلم [اذا رايت امتى تهاب الظالم ان تقول انك ظالم فقد تودع منهم] اى استريح منهم وخذلو اوخلى بينهم و بين المعاصى اوتحفظ منهم و توقى كما يتوقى من شرالناس يعنى برظالم وستمكار سطوت ومهابت صاحبى غدار اولمغله خوفندن ناشى امتم اكا سن خلاف شرع ظلم و جور ايده يورسن ديمكه جسارت ايده‌مز اولمريله نصح و ارشاد جهتيله محنت و مشقته كرفتار اولمقدن من بعد سكوت و همان قلبلر يله انكاره مبادرت ايلمر يله آسوده ومستريح اولور ايسه اول مقوله‌لر كتدكجه معاصى و طغيانه انهماك ايده‌رك خزى و خذلانه مستغرق و عقوبت الهيه يه تمام مستحق اولورلر ياخود اول مقوله انكار و ارشاددن سكوت ايدنلردن شرار ناسدن توقى اولديغى كبى توقى و تحفظ اولنور مقتضاسى امر معروفده تكاسلدن نهى‌در (الوذع) ذال معجمه ايله سيلان ايلمك معناسنه‌در يقال وذع الماء وذعا من الباب الثالث اذا سال (الوذاع) صاف وخوشكوار صويه دينور (الورع) فتحتينله صقنمق معناسنه‌در يقال هو اهل الورع اى التقوى (الوراعة) قناعه‌وزننده (والورع) زرع‌وزننده‌وفتحتينله (والوروع) قبول‌ورجوع‌وزنلرنده‌كناهدن ومحارمدن وناسزا نسنه‌لردن صقنوب پرهيز ايلمك معناسنه در معناى مذكوردن مأخوذدر يقال ورع الرجل كورث وو جل وورع كوضع وورع ككرم وراعة وورعا وورعا ووروعا وورعا اذا تحرج ووراعه ووروع فورقق اولمق معناسنه در كاسيذكر (الرعة والرىعة) رالرك كسريله كه لغت اخيره روعه‌دن مقلوبه در اتقا وتحرج معناسندن اسملر در ومنهيات ومحارمدن صاقنمغه دينور پرهيز معناسنه ومنه يقال فلان سيئ الرعة والريعة اى قليل الورع ورعه سيرت خوب وهيئت حسنه‌يه دينور على قول بونك مخالفنه ديمكله ضد اولور يقال له رعة اى هدى وحسن هيئة اوسوءها وشان وامروباره معناسنه‌در يقال حسن رعتهم اى شانهم

وامرهم (الورع) كتف وزننده اسم فاعلدر منهيات ومحارمدن يك پرهيز
واجتناب ايدن آدمه دينور وقورقق آدمه دينور يقال رجل ورع اى جبان واصلا
برايشه يرامز والندن خير وشر كلمز اولان صغير وحقير وضعيف آدمه دينور
يقال رجل ورع اى صغير ضعيف لاغناء عنده شارح ديركه مؤلف بوايكى معناده
ورع لفظنى كتف وزننده اولان ورع ذيلنده ايراد ايلمكله ظاهرا بونلرده كتف
وزننده اولورلر لكن صحاحك تقييدينه كوره فتحتينله اولمغله رأس ماده اولان الورع
التقوى جمله سنه معطوف اولوب صورت مصدرده اولورلر (الوراعة)
قناعه وزننده (الوراع) سحاب وزننده (والورعة) واوك فتحى وضميله
(والوروع) قعودوزننده (والورع) واوك ضميله وضمتينله برآدم قورقق اولمق
معناسنه در يقال ورع الرجل وورع وراعة ووراعا وورعة وورعة ووروعا وورعا
وورعا من الباب الثالث اذا جبن وحقير وضعيف وچولپه وايشه يرامز اولمق
معناسنه در يقال ورع فلان وورع اذا صغر وضعف ووراعه ورع واوك ضميله ووروع
آدمك مالى يعنى دواب ومواشيسى حقير وضعيف اولمق معناسنه در يقال ورع الرجل
وراعة وورعا ووروعا من الباب الخامس اذا كان ماله اوراعا ووراعه برنسنه دن كيرو
طوروب فراغت ايلمك معناسنه در يقال ورع عنه برع كورث يرث وراعة
اذا كف عنه (الاوراع) همزه نك فتحيله ذكر اولنان ورع لفظنك جمعيدر كه
صغير معناسنه در يقال ماله اوراع اى صغار (الوريع) امير وزننده برنسنه دن
كيرو طوروب فارغ اولان آدمه دينور يقال هو وريع اى كاف (الوريعة)
سفينه وزننده احوص بن عمروك فرسى اسميدركه مالك نويره بخش ايلمشيدى وبنو
فقيم يوردنده برموضع آديدر (الايراع) همزه نك كسريله ايكى نسنه ميانه
حاجز وحائل اولمق معناسنه در يقال اورع بينهما اذاحجز (التوريع) بركمسه يى
برنسنه دن كيرو طوردرمق معناسنه در يقال ورعه عنه اذا كفه ودوه يى صودن
كيرو چويرمك معناسنه در يقال ورع الابل عن الماء اذا ردها (المورع) محدث
وزننده اسمادندر محاضربن المورع محدثدر (الموارعه) مفاعله وزننده سو يلشمك
معناسنه در يقال وارعه اذا ناطقه وكالمه ومشاوره معناسنه در يقال وارعه
اذاشاوره (التورع) تفعل وزننده ناسزاومنهياتدن بالطبع پرهيز ايلمك معناسنه در
يقال تورع فلان من كذا اذا تحرج (الوزع) نزع وزننده برآدمى برنسنه دن كيرو
طوردروب فراغت ايتدرمك معناسنه در كه لسانمزده يساق ايلمك تعبيراولنور
تقول وزعته وزعا من الباب الثالث اذا كففته قال الشارح ومنه الحديث
[مايزع السلطان اكثر مما يزع القرآن] (الاتزاع) انفاق وزننده وزعك مطاوعيدر
تقول وزعته فاتزع اى كففته فكف (الايزاع) همزه نك كسريله برآدمى برنسنه به

قندرمق معناسنه در یقال اوزعه بالشیٔ ای اغراه فاوزع بد علی المجهول ای اغری به والهام معناسنه مستعملدر تقول اوزعنی الله شکره ای الهمنی وناقه بولنی آتمق معناسنه اولان غین معجمه ایله در جوهری غلطندن ناشی عین مهمله ایله ذکر ایلدکد نصکره صحتنه حکم ایله غین معجمه ایله‌ده ثبت ایلمشدر وتوزیع معناسنه کلور یقال اوزعوه اذافرقوه وقسموه (الموزع) مکرم وزننده برنسنه‌یه ترغیب اولنوب قندرلمش کمسیه به دینور یقال هو موزع ای مغری به (الوزوع) قبول وزننده اسمدرقندرمغه دینور وبو معناده مصدر اولوروزعه یزعه وزوعااذا اغراه (الوزعة) فتحا ته وازع لفظنك جمعدر که مانع وزاجر معناسنه در بوعلاقه ایله خدای متعـــال حضرتلرینك نهی وتحریم ایلدیکی اشیاء واقعا لدن خلقی منع وزجرایدن ولاة وحکامه اطلاق اولنور یقال لابدللناس من وزعة ای ولاة مانعین من محـــارم الله ووازع کوپکه اطلاق اولنور قوردی قیونلردن منع ایلدیکیچون وعسکرك آلاینی یصه یوب طابورلرنی تسویه مقوله سی امورلرنی تدبیر وتمشیت یذیر ایدن آلای چاوشی مقوله سنه اطلاق اولنور یقـــال هو وازع الجیش اذاکان یدبر امورهم ویرد من شذ منهم ووازع اسمـــادندر وازع بن الذراع ومنســـوب اولمیه رق دیکر وازع اصحابدندر ووازع بن عبدالله تابعیندندر وابوالوازع النهدی وابو الوازع عمیر وابو الوازع جابر الراسبی تابعیلردر وهذیل قبیله‌سی وازع لفظنده واوی یایه قلب ایله یازع دیرلر (الاوزاع) همزه‌نك فتحیله جماعات معناســـنه در یقال بها اوزاع من الناس ای جماعات وهمدان قبیله سندن بر بطنك پدری اولان مرثد بن زیدك لقبیدر امام عبدالرحمن بن عمرو الاوزاعی بطن مزبوره منسوبدر ودمشق قضاسنده باب الفرادیس خارجنده برقریه آدیدر مغیث بن سمی الاوزاعی که بیك نفر صحـــابهٔ کرامی ادراك ایلدی اورادندر (موزع) مجمع وزننده یمنده برقریه درکه عدن حجاجنك التنجی مرحله سنده واقعدر (ازبع) زبیر وزننده بررجل علمیدر اصلی وزیع ایدی (الاستزاع) درکاه حقدن الهـــام نیاز ایلمك معناسنه در یقال استوزع الله شکره اذا استلهمه (التوزیع) برنســـنه‌یی حصه حصه بولوب اولشـــدرمك معناســـنه در یقال وزع المال بینهم اذا فرقه وقسمه (التوزع) تفعل وزننده برنســـنه یی حصه حصه بولشمك معناسنه در یقال توزعوه اذا اقتسموه (المتزع) متقی وزننده شـــدید النفس معناســـنه در یقال رجل متزع ای الشدید النفس (السعة) دعه وزننده (والسعة) زنه وزننده برنسنه برشیئه ککیش کلمك معناســـنه‌در ضیق مقابلیدر یقال وسعه الشیٔ یسعه کیضعه ســـعة وسعة من الباب الرابع ضد ضاق وتقول العرب لیسعك بیتك وهو امر بالقرار فیه یعنی سکا مسکنك ککیش اولسون که آنده قرار وآرام اوزره

اول دیمکدن کنایه‌در و بر نسنه برشیئه بول کلمکله آنی ایچنه المق معناسنه در و برنسنه بر قابه صغشمق معناسنه مستعملدر یقال هذا الاناء یسع عشرین کیلا ای یتسع لعشرین وهذا یسعه عشرون کیلا ای یتسع فیه عشرون و یقال وسعت رحمة الله کل شیٔ ولکل شیٔ وعلی کل شیٔ ای احاط ویقال اللهم سع علینا ای وسع یعنی رحمتك پس مفعولی محذوف اولورکه متعدیدر وسعه تاب وطاقت و قدرت معناسنه مستعملدر اصلی وسع ایدی هاء واودن عوضدر و منه تقول اسع ذاك ای ماطیقه وسعه ات قسمی وساع اولمق معناسنه‌در کماسیذکر شارحدیرکه مصباحك بیاننه کوره بوماده باب ثالثدن وباب رابعدن وخامسدن واردر یقال وسع الاناء المتاع یسعه سعة من الباب الثالث و یقال وسع المکان القوم ووسع المکان اذا اتسع یتعدی ولایتعدی ویقال وسع المکان من الباب الخامس و بونلردن اسم کذلك سعه ووسعه در غرفه وزننده یقال فی الموضع سعة ووسعة (الواسع) بول و ککیش نسنه‌یه دینور یقال مکان واسع ضد ضیق وواسع درکاه ربوبیتندن جمیع مسؤلاته عطاء واحسانی کافی کثیر العطاء اولان حضرت حق جل وعلانك اسماء حسانسندندر یاخود علمی جملهٔ اشیایی محیط یاخود رزقی جمیع مخلوقاته شامل ورحمتی کافهٔ اشیایی مستوعب دیمکدر کما فی قوله تعالی [والله واسع علیم] ای الکثیر العطاء الذی یسع لما یسأل اوالمحیط بکل شیٔ اوالذی وسع رزقه بجمیع خلقه ورحمته کل شیٔ وواسع بن حبان شرف صحبتنده اختلاف اولنمدی (الوسع) واوك حرکات ثلاثیله غنا وثروت ویسار معناسنه مستعملدر یقال هو من اهل الوسع ای الجدة وتاب وطاقت معناسنه مستعملدر سعه کبی یقال هو لیس فی وسعی وسعتی ای طاقتی (الوساع) سحاب وزننده جست وچالاك خدمتکاره دینور یقال غلام وساع ای ندب و بوکرنك دونده آته علی قول آدیملری ککیش اولوب قولاجلیه‌رق سکردن آته دینور یقال فرس وساع ای الجواد او الواسع الخطو والذرع (الوسیع) امیر وزننده بودخی بول وککیش نسنه‌یه دینور یقال مکان وسیع ضد ضیق و بوکرك یاخود آدیملری ککیش آته دینور و بنو سعد الله بنو قشیر بیننده برصو یك آدیدر (الوساعة) قناعه وزننده (والسعة) سینك فتحیله خدمتکار کذلك آت قسمی وساع اولمق معناسنه در یقال وسع الغلام والفرس وساعة وسعة من الباب الخامس اذا کانا وساعا (یسع) یضع وزننده اسم اعجمیدر بر پیغمبر ذیشان اسمیدر واکا حرف تعریف اولان الف ولام ادخال اولنمشدر وبونك نظائرینه حرف تعریف ادخال اولنمز یزید کبی وبعض قراء ایکی لامله اللیسع عنوا ننده قرأت ایلدیلر که حمزه وکسائی قرأتیدر مؤلفك بصائرده بیاننه کوره الیسع اسم اعجمی در غیر منصرفدر وعندالبعض عربیدر نفع وزننده

اصلی

اصلی یسعی ایدی علی قول اصلی یوسع اولمغله وزنی یعل ایدی وسعت علمی ایچون
ومشــار الیه حضرت الیاس علیه السـلامك خلیفه سیدر مترجم دیرکه مؤلفك
بوراده ولایدخل علی نظائره کیزید عبارتنده واقع کیزید قولی منفی به کذلك نفیه‌ده
مثال اولمق محتملدرکه اشبو مصراعه اشارت اولور * رأیت الولیدبن الیزیدمبارکا *
(الایساع) همزه‌نك کسریله غنا وثروت صاحبی اولمق معنا سـنه در یقال اوسع
الرحل اذاصار ذاسعة ومنه قوله تعالی [وانالمو سعون] ای اغنیاء قادرون وثروت
وسامان صاحبی ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اوسع الله علیه ای اغناه (التو سیع)
تفعیل وزننده بولا لتمق معنا سنه در یقال وسعه ضد ضیقه وغنا ورفاهیت صاحبی
قلمق معنا سـنه در یقال وسع الله علیه ای اغناه (التوسع) تفعل وزننده بولالمق
معناسنه در یقال توسع المکان ضد تضیق ومجلسده مضایقه سز و سعــت او زره
اوتورمق وهمنیشنلری تضییق ایتمیوب آچلمق معناسنه در یقال توسعوا فی المجلس
اذا تفسحوا (الاتســا ع) انفاق وزنــده (والا ستیساع) بو نلر ده بو لا لمق
معناسنه‌در یقال اتسع المکان واستوسع اذا صار واسعا (الوشیع) شین معجمه ایله
امیر وزننده برموضع‌ایدر وشول خرما شاخلرندن یارلمش یارمه اغاجلره دینورکه
حصیر دیزوب کارکیر اولرده خطل ومرتك کبی سقفه دوشدکلری اغاجلرودبرکلر
اوزره دوشرلر وکاه اولورکه اول یارمه لری چالی وچر پی اوزره وحصیر او زره
باصوب ارالقلرنی تمام دیدکلری قتیق ایله سـد ایدرلر و باغ و بســتان اطرافنه
چالیدن وچرپیدن‌چوبردکلری حولوبه دینورکه سیاح تعبیر اولنور وتمام دیدکلری
اوتلقدن حصیر طرزنده نسج اولنان نسنه یه دینور واغاجدن قور یوب دوشن
برك وشاخلره دینور وقفتانك وفراجه مقوله‌سی توبك زنجفنه دینور وقیواغزینه
قودقلری بوغون اغاجه دینورکه صوچکن آدم انك اوســتنه بصوب صوبی چکر
وجلاهلرك سرمین اغاجی دیدکلر آلته دینور یقال نسج الحائك الثوب بالوشیع ای
بالحف و یوکســك پرده سر عسکر ایچون مخصو ص قور یلان سایبانه وشمسیه یه
دینورکه آنده اوتوروب احوال عسکری تماشا ایدر یقال نصبواوشیعا وهوعریش
یبنی للرئیس فی العســکر یشرف منه علیه (الوشیعة) سفینه وزننده بول بول
توزمش غباره دینور و جلاهلرك الوان ایپلك صاردقلری اغاجدن آلته دینورکه
بوکه کوره اوزرینه بومق صاریلان اغاج اولور کذلك نساجلرك ارغاج‌صاردقلری
قامشه دینور بوکه کوره ماسورد ایچره اولان قامیش اولور و بول بول طوقنمش
آلاجه‌ده اولان چبوغه و قلمه دینور و بموقدن و ایپلـکدن هرصارلمش صـارقی‌یه
وشـیعه دینور جمعی وشـایع در و منه یقــال بردذو وشـایع ای طرائق ونسج
الحائك الثوب بالوشـایع وهی کل لفیفة (الوشوع) صبور وزنــده طاغلرده

براكنده بتمش اوت پارچه‌سنه دینور وآغز اوتنه دینور وجور معناسنه (الوشع) واوڭ فتحی وشینڭ سكونیله قارشدرمق معناسنه‌در یقال وشع الشی وشعا من الباب الثالث اذا خلطه وطاغه آغمق معناسنه در یقال وشع الجبل اذا صعده ووشع سبزوات چیچكلر ینه دینور تقول ما الطف وشع البقول ای زهره وبان اغاجنه دینوركه سورفون اغاجی تعبیر اولنور (التوشع) ضمتیله اورمجك اوینه دینور یقال اوهن من الوشع ای بیت العنكبوت (یوشع) یانڭ ضمی وشینڭ فتحیله موسی علیه السلام حضرتلرینڭ صاحبی اسمیدركه قصدلری قرآن كریمده مذكوردر علی نبینا وعلیهما الصلوة والسلام (الایشاع) همزه‌نڭ كسریله اغاج چیچكلنمك معناسنه‌در یقال اوشعت الاشجار اذا ازهرت (التوشیع) لباسه زنجف ایلمك معناسنه در یقال وشع الثوب اذا اعلمه ویموغی حلاجلدقدنصكره اكیرمك ایچون دوروب صارمق معناسنه در علی قول نسیج اولنه‌جق ایپلكی باش برمغه وسرچه برمغه طولادقدنصكره ماسوره‌یه صوقمق معناسنه در یقال وشع القطن اذا لفه بعد ندفه اوهو ان یدار الغزل بالید علی الابهام والخنصر فیدخل فی القصبة وصاج وصقاله پیرلڭ نشانه‌سی بصمق معناسنه در یقال وشعه الشیب اذا علاه (التوشع) تفعل وزننده اظهار كثرت ایلمك معناسنه‌در یقال توشع به اذا تكثر به وطاغڭ صاغنه وصولنه صابه‌رق كتمك معناسنه در یقال توشع فی الجبل اذا اخذ یمینا وشمالا وقیون اوتلامق ایچون طاغه آغمق معناسنه در یقال توشعت الغنم فی الجبل اذا صعدت لترعاه (الاستیشاع) قویدن وشیعه اوزره طوروب صو چكمك معناسنه‌در یقال استوشع الرجل اذا استقی یعنی علی الوشیع (الوصع) واوڭ فتحی وصادڭ سكونیله وفتحتیله سرچه‌دن كوچك برقوش آدیدركه تركیده اسكنه تعبیر ایلدكلریدر جمعی وصعان كلور غزلان وزننده وشاعرڭ دوه‌سی وصفنده انشاد ایلدیكی اشبو * اناخ فنم ما افلولی وخوی * علی خمس یصعن حصی الجبوب * بیتنده واقع یصعن كلمه‌سی وصع لفظندن مضارعدر باب ثالثدندر برنسنه‌یی نابدید ایلمك معناسنه در واقلولی اقلیلاء كلمه‌سندن ماضیدر یوكسلمك ویوكسك طورمق معناسنه در وخوی تخویه‌دن ماضیدركه اوتوردقده قولتقلرنی یانلرینه صقشدرمیوب میدانلو ایلمك معناسنه در وخمسدن مراد دوه‌نڭ اوتوررکن یره كلان بش اعضاسیدركه درت دیز كوزلری وبر یمی كوكسنده اولان مهره‌سیدر بونلرڭ هر برینه ثفنه دخی دینور جمعی ثفنات كلور وجبوب جیمڭ فتحیله ارض غلیظه‌یه دینور دوه‌سی رفعت ونعیشله قولتقلرنی یابه‌رق چوكوب وثفنات خمسی ایله كمال قوتندن نشی یك یرده اولان چقل طاشلرنی یره باتورر اولدیغنی وصف ایدر لكن بونده صواب اولان صادڭ ضمیله یصعن اولمقدركه صوع لفظندن مأخوذ در

تفريق معناسنه‌در تفرق الثفنات الخس حصى الجبوب تقديرنده‌اولور (والوصيع) امير وزننده (والوصع) فتحتينله سرچه ياوريلرينك جولديلر بنـه دينور يقال يسمع الوصيع والوصع اى صوت العصافير وصغارهـا بوعباره دخى اعجبنى زبد وكرمه قبيلندندر نته‌كه باندفعات بيان اولندى (الوضع) واوك فتحى وضادك سكونيله (والموضع) مجلس ومقعـد وزنلرنده (والموضوع) معقول وزننـده قومق نهادن معناسـنه‌در يقـال وضع الشئ وضعا وموضعا وموضعا وموضوعا من الباب الثالث اذا حطه وبركمسه بى قدر ومرتبه سـندن اشا غيلتمق معناسنه مستعملدر يقال وضع‌عنه اذا حطه من‌قدره ودايندن برمقدارجه ويره‌جكى اكسلمك معناسنه مستعملدر يقال وضع عن‌غريمه اى‌نقص مما عليه شيئاووضع تذليل وتحقير ايلمك معناسـنه مستعملدر يقال وضع فلان نفسـه وضعا اذا ذلها وبيون اورمق معناسـنه‌در يقال وضع عنقه اذاضربها وبرصوچى برآدم كندبدن ياخود آخر بركمسه‌نك بيونندن اسقاط ايلمك معناسـنه‌در يقال وضع الجناية عنه اذا اسقطها ووضع وموضوع دوه باشنى بره اكوب سرعتله كتمك معناسنه‌در يقال وضع البعير حكمته اذاطا من رأسه واسرع شارح طاش نسخه سنى تخطئه ايلمشـدر ويقال وضعت الناقة اذا اسرعت فى‌سيرها وبرآدمك قدرنى پست ايلمك معناسنه‌در يقال وضعه اذا جعله وضيعـا (الوضيعـة) واوك فتحيله مصدر در دوه قسمى صو اطرافنده اولان شور اوتلاقدن غيرى‌يره كتميوب دائما اوراده اوتلامق معناسنه‌در يقال وضعت الابل وضيعة اذارعت الحمض حول الماء ولم تبرح وبو معناده متعدى اولور تقول وضعت الابل انا اى‌الزمتها المرعى وتجارتده زيان ايلمك معناسـنه‌در يقل وضع فى‌تجارته على‌المجهول وضيعة اى خسر ووضيعه شور اوته‌دينور حمض معناسنه وسرمايه‌دن حط وتنزيل قلنان قيمت بضاعه‌يه دينور يقال‌كم من وضيعة حطيطة وطنلو اوتلاغه چكيلن دوه‌لره دينور يقال ابل وضيعة اى‌نازعة الى الخلة وجانب ميريدن اخذ اولنه‌جق خراج ورسوم‌واعشار مقوله‌سنه دينور يقال اعطى فلان وضيعته وهى مايأخذه السلطان من الخراج والعشور وبركمسـه نك نسبنه تشبث ادعا ايدن وآخر قبيله دن معدود اولان واوغو لاق اولان كمسـه‌يه دينور يقـال هو وضيعة اى دعى وشول كتابه دينوركه آنده حكمته دائر نسـنه مكتوب اوله كتب عربيه ايچره كوياكه اجنبى وضع اولنمشـدر جمعى وضايع در وبر درلو طعام اسميدر كه بغدايى دوكد نصكره ياغ قاتوب لپاوبولامه كبى ايدرلر وشول طائفهٔ عسكريه‌نك اسملرينه دينوركه برقضا وايالت دفتر وديوانده مخصصا ثبت اولنوب من‌بعد اول محلدن خروج وبرطرفه وبرجنك وغزايه عزيمت ايتمز اوله‌لر بوطائفه ياتقاعد سپاهيسى اولوب كرچه تيماره‌متصرف لكن اصلا سفر اتمز

اولنلردر یاخود خاصة اول محلك محافظه‌سنه مامور ومعینلردر علوفه‌لری اول محل حاصلاتندن احاله اولنمشدر ووضایع کلمه‌سندن مفرد اولور که اجال واثقاله دینور که آغرلق وبو لك یاپ تعبیر اولنور ووضایع که شاه عجم اولان کسرایه نسبت اولنور شول طائفه ایدی که رهن طریقیله استصحاب اولنان طائفه طرزنده ایدیلر که آنلری بعض شروط اوزره ارتهان ایدوب بلادندن بعض اراضی‌یی آنلره یورد تعیین ایدر ایدی ووضایع الملك که میمك کسریله‌در اشبو [لکم یابنی نهد ودایع الشرك ووضایع الملك] حدیثنده وارد اولمشدر مراد جماعت مذکوره نك املاکلرینه وضع اولنان زکاتدر معنای شریف ای بنی نهد سزك املاککزده همان مسلمین املاکنه وضع ایلدیکمز مقداری زکات وضع وتوظیف ایدرز آنلردن زیاده سزه نسنه تکلیف وتحمیل ایلمزز دیمکدر (الایضاع) همزه‌نك کسریله بودخی دوه‌لر همان صوچوره‌سنده اولان شور اوتلقلری اوتلامق معناسنه‌در یقال اوضعت الابل اذا رعت الحمض حول الماء ولم تبرح ودوه سرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال اوضعت الابل اذا اسرعت فی سیرها وتجارتده زیانه اوغرامق معناسنه‌در یقال اوضع فی التجارة علی المجهول اذا خسر فیها ومرکوبی یلتیوب سرعتله اشدرمك معناسنه در یقال اوضع الدابة اذا اسرعها ومنه قوله تعالی [ولاوضعوا خلالکم] ای حملوا رکابهم علی العدو السریع (الواضعة والواضع والمواضعة) محسنه وزننده شول دوه‌لره دینور صو قییسنده شور اوتلاق اوتلیوب غیری یره کتمیه‌لر وواضع یمنده برایالت آدیدر وواضعه چنزاره دینور وضعه دیدکلری شجر اوتلیان دوه‌لره دینور وروسپی قاری‌یه دینور یقال امرأة واضعة ای فاجرة (الموضوعة) دائما صو کنارنده شور اوتلاق اوتلادیلان دوه‌لره دینور وشول دوه‌لره دینور که چوبانلر آنلری کوندز اوتلاقده ترك ایدوب بعده کیجه کلوب بوقندقدنصکره ینه بوشلیوب کیدرلر اوله واحادیث موضوعه طرف حضرت نبویدن صادر اولمیوب صکره‌دن بعضلرك کذبا وافتراء وضع ونسبت ایلدکلری احادیث کاذبه‌دن عبارتدر یقال احادیث موضوعة ای مختلقة (الوضوع) وضوع وزننده (والضعة) ضادك فتحیله (والضعة) ضادك کسریله وضع مذکور کبی برکسه کندی نفسنی تذلیل وتحقیر ایلمك معناسنه در یقال وضع فلان نفسه وضعا ووضوعا وضعة وضعة قبیحة اذا اذلها وضعه ضادك فتحیله وضعه معناسنه در کما سیذکر وضعه ضادك فتحی وکسریله وضیعه کبی تجارتده زیانه اوغرامق معناسنه در یقال وضع فی تجارته علی المجهول ضعة وضعة ووضعة اذا خسر ویقال وضع فی تجارته یوضع کوجل یوجل من الباب الرابع وضعه ضادك فتحیله وکسریله آنجقلق لؤم ودنائت معناسنه در یقال فی حسبه ضعة ای انحطاط ولؤم وخساسة وبو معناده مصدر اولور یقال

وضع حسبه ضعة و ضعة من الباب الخامس اذا لؤم ويقال و ضعه غيره
كما وضعه ضادك فتحيله شور نبات نوعندن برشجرك ياخود ثمامه شبيه
بر اونك اسميدر (الوضعة) فرحه وزننده وضع معنا سندن اسم مصدر در
برنسنه‌یی قومغه وقو نمسنه دینور نته‌كه ضعه دخی بو معنایه دركه ذكر اولندی
ومنه تقول ضع اللبنة غير هذه الوضعة والضعة يعنی كرپجله بنا ايدن كمسه‌یه
بویله دیرسن كه كرپجك شو وضعنی وضع آخره تبديل ايله كه بربشقه قويش ايله
قوی دیمكدر (الوضاعة) قناعه وزننده بركمسه فرومايه اولمق معنا سنه در ضعه
وضعه كبی يقال وضع الرجل ضعة وضعة ووضاعة من الباب الخامس اذا لؤم
وبرنسنه‌یه انتساب ادعاسيله ينشمه اولمق معنا سنه در يقال وضع فلان وضاعة
من الباب المزبور اذاكان وضيعة ای دعيا (الموضوع) قويمق معناسنه مصدر دركه
ذكر اولندی ووضع كبی دوه يولا رنی چكه‌یه چاوب باشنی يره اكوب سر عتله
قوشه رق كتمك معنا سنه‌در يقال وضع البعير حكمته وضعا وموضوعا من الباب
الثالث اذاطا من رأسه واسرع وتجارتده زيانه اوغرامش آدمه دينور يقال رجل
موضوع فی التجارة ای خاسر وموضوع ودارة موضوع بر رموضعلردر (دارة المواضيع
ولوی الوضيعة) برر موضعلردر (الموضع) مجلس وزننده اسم مكاندر معتل
الفاء اولديغيچون عينك كسريله در باب ثالث اعتباريله بعضا مفتوح اولور برنسنه
وضع اولنه‌جق يره دينور ومنه تقول فی قلبی موضعه وموقعه ای محبته يعنی
درونمده آنك يری واردر كه محبتی جايگير در ديمكدن كنايه‌در (الوضع) واوك
ضميله وفتحيله (والتضع) تای فوقيهٔ مضمومه ايله كه اصلی وضع در طوغورمق
معنا سنه مستعملدر يقال وضعت المرأة حملها وضعا وتضعا اذا ولدته ووضع
وتضع كذلك تضع كه ضمتيله در خاتون او اخر ايام طهرنده حيض كورمسنه
قريب وقتده كبه قالمق معنا سنه در يقال وضعت المرأة وضعا وتضعا وتضعا
اذا حملت فی اخر طهرها فی مقبل الحيضة (الاتضاع) اتفاق وزننده بودخی
بركمسه لئيم وفرومايه اولمق معنا سنه در يقال اتضع الرجل اذا لؤم وانحط فی حسبه
ودوه‌نك بيونه بصوب بنمك ايچون باشنی اشاغی‌یه اكمك معناسنه در يقال اتضع
البعير وركبه اذا خفض رأسه ليضع قدمه علی عنقه (التوضيع) برادمی لئيم ايلمك
يعنی حسب ونسبنه دخل ايله قدرنی پست ايلمك معناسنه‌در يقال وضعه اذا لأمه
وجبه وخرقه مقوله‌سنی پموقلدقدن صكره نكده‌ليوب قپامه يايمق معناسنه در يقال
وضع الجبة اذا خاطها بعد وضع القطن فيها ودوه قوشی يمورطه‌لرنی كوزيله بصمق
ايچون يوه سنده استف كبی ديزمك معناسنه در يقال وضعت النعامة بيضها اذا
رثدها ونضدها (الموضع) معظم وزننده پاره پاره قير يلوب كسلمش نسنه‌یه

دینور یقال شیء موضع ای مکسر مقطع و بوتوضیع شجردن مأخوذ درکه اغاجك داللرنی قیروب کسمك معناسنه در و بومناسبتله مخنث شکل اولان کمسیه اطلاق اولنورکه روسپی قاری کبی ایکی طرفه طرح وتمایل ایله قریله رق وضع وحرکت ایدر اوله یقال هو موضع ای مطرح غیر مستحکم الخلق کالمخنث ویقال فی کلامه توضیع ای تخنیث (التواضع) تفاعل وزننده الچقلق کوسترمك معناسنه در یقال تواضع الرجل اذا تذلل وتخاشع وبعید اولمق معناسنه مستعملدر یقال تواضع مابیننا اذا بعد (المواضعة) مفاعله وزننده بر خصوصده بحث ایدوب اوکدل قومق معناسنه‌در یقال واضعه اذا راهنه ومتارکهٔ بیع معناسنه مستعملدر یقال واضع البیع اذا تارکه وبرخصوصده برکسه نك رأینه موافقت ایلمك معناسنه در یقال و اضعه فی الامر اذا و افقه و احد هما آخرك رأینه کسب اطلاع ایلمك معناسنه در تقول هلم اواضعك الرأی ای اطلعك علی رأبی وتطلعنی علی رأیك (الاستیضاع) برنسنه‌نك بهاسندن تنقیص ایلمك معناسنه در یقال استوضع منه ای استحط (الوع) واوك فتحی وعینك تشدیدیله (والوعوع) فد فد وزننده چقاله دینور ابن آوی معناسنه ووعوع بلیغ و سخنور خطیبه دینور یقال خطیب وعوع ای بلیغ وبیابانه دینور مفازه معناسنه وتلکویه دینور وضعیف وزبون‌آدمه دینور وکوزجی‌یه دینور دیده‌بان معناسنه (الوعوعة)زلزله وزننده(والوعواع) واوك فتحیله قورد وکوپك وچقال قسمی اورومك معناسنه‌در یقال وعوع الذئب والکلب والوع وعوعة ووعواعا اذا صات وتقول سمعت وعوعة الذئب ووعواعه ای صوته ووعوعه بر موضع آدیدر وقیس بن حنظله قبیله سندن بر رجل آدیدر ومنه المثل * هنا وهنا عن‌جال وعوعه * بوراده هنا کلمه سی هانك فتحی ونونك تشدیدیله درکه تبعیده داللدر ابعد عنها دیمکدر وجال و عوعه برمکاندر وبعضلر مثل مزبور اکرسن سلامت بولور ایسك بن غیری نسنه‌به مبالات ایتم دیجك برده ضرب‌اولنور دیدیلر‌پس کل شیء ولاوجع الرأس قبیلندن وجع رأسدن‌ماعداسی آساندر دیمکدر ابوزید دیدی‌که مثل مزبور کل شیء ماخلا الله جلل قبیلندندر جالل سهل وحقیر دیمکدر پس‌سن جال وعوعه‌دن بعیداول‌که انك هجتنندن سلامتده اوله‌سن سائرمحللره تقرب‌ایلدککه مبالات ایلم‌دیمك‌اولور ووعوعه‌ناسه‌تلاش‌ویروب شورش‌واضطرابه دوشورملث‌معناسنه‌در یقال‌وعوع‌القوم اذازعزعهم‌ووعواع‌جماعت انسانی‌به دینور علی‌قول جغلتی وغلبه‌وغوغا اوزره‌اولان‌جماعته‌اطلاق‌اولنورویکشاق ویاوه‌کوبوش بوغازه‌دینور یقال‌رجل‌وعواع‌ای‌مهذار وناسك‌شماته‌سنه‌وجغلتی‌وغوغاسنه دینوروکوزجی‌به دینور دیده بان معناسنه‌در مفرد وجمعنه اطلاق‌اولنور و برموضع آدیدر (الوعاوع) واوك کسریله شدید وقوی آدملره دینور یقال هم وعاوع ای اشداء و دلیر و جریء کمسه لره دینور یقال قوم وعاوع ای اجریاء ودلیران

و جنكاوراندن اك اول اغانه و امداد ايدن شهبازلره دينور (الوعوعى) ياى‌نسبتله شهامتلو قوت قلب صاحبي ظريف آدمه دينور يقال رجل وعوعى اى ظريف شهم (الوفعة) واوك فتحى و فانك سكونيله شول بجاوره‌به دينوركه آتش ياقان كسه ايجنه آتش‌قويوب‌كوترر و شيشه اغزينك طيقاجنه دينور وخرماچبوغندن اورلمش سپده وكوفه‌يه دينور (الوفاع) كتاب وزننده بو دخى شيشه طيقاجنه دينور (الوفيعة) سفينه وزننده بو دخى طيقاجه دينور وخرماچوبلرندن اورلمش سپده وكوفه‌يه دينور قافله وقيعه ديمك خطا در وكاتبلرك قلم سيلجك بجاوره‌لرينه دينور و ايوز دوه‌يه قطران سوره‌جك بون پارچه‌سنه دينور (الوفع) فتحتينله (والوفعة) فتحاتله يال وبال صاحبي نوجوانه دينور يقال غلام وفع ووفعةاى‌يفعة جمعى وفعان‌در واوك كسريله (الوفع) رفع وزننده يوكسك بنايه دينور يقال بناء وفع اى مرتفع و يغمورى مأمول بولوده دينور يقال سحاب وفع اى مطمع (الوقوع) قافله رجوع وزننده يوقريدن اشاغى دوشمك معناسنه‌در يقال وقع الشئ وقوعا من الباب الثالث اذا سقط ووقوع القول كه آيات قرآنيه‌ده واقعدر متضمن اولديغى ماده‌نك حصولندن عبارتدر و منه قوله تعالى [وقع القول عليهم] اى وجب و ثبوت معناسنه مستعملدر يقال وقع الحق اى ثبت و دوه چوكمك معناسنه مستعملدر يقال وقعت الابل اذا بركت و طوار ياتمق معناسنه مستعملدر يقال وقعت الدواب اذا ربضت و يره ابتدا يغمور ياغمق معناسنه مستعملدركه يره يغمور دوشدى تعبير اولنور تقول العرب وقع ربيع بالارض اذا حصل ولايقال سقط وقوش قونمق معناسنه مستعملدر يقال وقع الطير على شجر اوارض اذا نزل ووقوع فى اليد نادم وپشيمان اولمقدن كنايه‌در سقوط فى اليد كبى يقال وقع فى يده على المجهول بمعنى سقط فى يده (الوقوع) صبور وزننده (والوقع) سكر وزننده اغاجه ياخود يره قونان قوشلره دينور (الوقعة) واوك كسريله بناى نوعدر قوشك بركونه قونوشنه دينور يقال انه لحسن الوقعة (الوقع) واوك فتحى وقافك سكونيله برسرد نسنه‌نك شدتله برنسنه‌يه چاتر ديلى وطاقر ديلى طوقنمسنه دينور ايكى طاشك برى برينه طوقنمسى وطوار اياغنك يره طوقنمسنى كبى تقول سمعت وقع حافر دابته ووقع المطر اى شدة ضربه وطاغك يوكسك واوچورم يرينه دينور ويغمورى دوشمك اوزره اولان ياخود يوفقه اولان بلوده وصف اولور وقع دخى دينوركتف وزننده يقال سحاب وقع و وقع اى مطيع اورقيق و سرعتله كتمك معناسنه مستعملدر يقال وقع الرجل وقعا اذا ذهب وانطلق سريعا و بيلكى طاشنه بجاق چالمق معناسنه دركه بيلمك ايچون چالمقدر تقول وقعت النصل بالميقعة اذا ضربته بها وطوارك ايكى يانجقلرى اوزره داغ بصمق معناسنه‌در تقول وقعت البعير اذا

كويته وقاع ودشمن ايله كركى كبى اوغراش ايلمك معناسنه در يقال وقع بالعدو اذا بالغ فى قتالهم (الوقع) فتحتينله طاشلره اطلاق اولنور مفردى وقعه در و يالين اياق يوريمك معناسنه در يقال وقع الرجل وقعا من الباب الرابع اذا حفى واياغى يالين اولمغله طاشر قيوب مجروح اولمق معناسنه در يقال وقع الرجل اذا اشتكى لحم قدمه من غلظ الارض والحجارة (الوقعة) واوك فتحى وقافك سكونيله بناى مره در جنكده ايكى طرف برى برينه مرة بعد اخرى صواشوب چارپشمق معناسنه در يقال وقعت منهم وقعة عظيمة اى صدمة بالحرب بعد صدمة و برنسنه يى بر دفعه ده يره‌رك و شورمكه دينور كه اسمدر ومنه يقال فلان يأكل الوجبة ويتبرز الوقعة اى يأكل مرة ويتغوط مرة (الوقيعة) سفينه وزننده (والواقعة) وقعهٔ مزبوره نك معناى اولندن اسمدر ايكى عسكر بيننده مرة بعد اخرى صواش واوغراشه دينور تقول شهدت وقيعتهما وواقعتهما اى مصادمتهما و واقعه نك ووقيعه نك جمعى وقايع كلور ومنه وقايع العرب اى ايام حروبها ووقيعه وقيعه لفظنده لغتدر كه خرما چبوغندن اورلمش سپده وكوفه يه دينور لكن مؤلف قاف ايله لحندر ديمشيدى و وقيعه طاغلرده و بعض دوز يرلرده اولان چقوره دينور كه آنده يغمور صويى ايركيلور جمعى وقاع كلور واوك كسريله ووقايع كلور يقال اصفى من ماء الوقيعة وهى نقرة فى جبل او سهل يستنقع بها الماء وجنك وقتاله دينور و فصل و ذم و غيبت معنا سنه مستعملدر يقال وقعوا فى وقيعة اى غيبة پس وقع لفظندن اولور كه فصل و غيبت معنا سنه مستعملدر و شول ارضه دينور كه طپراغى پك و پور اولمغله صويى ايچمز اوله يقال ارض وقيعة اذا كانت لا تكاد تنشف الماء وواقعه حادثهٔ شديده يه اطلاق اولنور يقال اصابتهم الواقعة اى النازلة الشديدة وواقعه قيامت اسما سندندر و منه قوله تعالى [اذا وقعت الواقعة] اى القيامة وواقعه بهادر آدمه اطلاق اولنور يقال رجل واقعة اى شجاع (المواقع) ميمك فتحيله موقعك جمعيدر كه اسم مكاندر دوشجك يره دينور و منه مواقع المطر اى مساقطه (الموقعة) ميمك فتحى وقافك فتحى وكسريله بو دخى اسم مكاندر قوش قونجق يره دينور يقال موقعة الطائر اى موضع يقع عليه وموقعه كه مرحله وزننده در بر طاغك آديدر (الموبقع) مصغر بنيه سيله شام ايله مدينهٔ منوره بيننده بر موضع آديدر (الميقعة) ميمك كسريله چريجيلرك اوزرنده بزچرپدكلرى طومرق كبى قالين اغاجه دينور و بيوك چكجه و طوقاجه دينور يقال وقعة القين بالميقعة اى بالمطرقة و طغان و شاهين اوتوراغنه دينور كه ارقورى اغاجلردن دوزرلركه كنده تعبير اولنور كندره مخففيدر يقال هذه ميقعة البازى اى الموضع الذى يألفه البازى واوزون بيلكى طاشنه دينور (الوقيع) امير وزننده بيلكى

طاشـنده بيلنمش آلته دينور يقـال نصل وقيع اى موقوع بالميقعة و طاشر قفله
آشنمش طوار طرنغنه دينور موقوع دخى دينـور و صوبى چابك چكمين يك يره
دينور (الموقوع) بو دخى طاشر قفله آشنمش طوار طرنغنه دينور يقال حافر
وقيع وموقوع اذا كان قداصابته الحجارة فوقعته ورققته وموقوع بصره ناحيه سنده
برصو آديدر و بر موضع اسميدر (وقاع) قطـام وزننده طوارك ايكى يانجقلرى
اوزره باصيلور بركونه داغ اسميدر (الوقع) ضمتينـله وقيع مذكورك جمعيدركه
صوبى چابك چكمز اولان يور و يك برلره دينور يقال امكنة وقع اى بينة الوقايع
صلبة لا تكاد تنشف الماء شـارحك بيانه كوره صواب اولان بينة الوقاعه اولمقدر
(الاوقع) بر شعب جبل آديدر (وقعه) فتحاتله سعد بن بكر قبيله سندن بربطن
اسميدر (الوقاع) شـداد وزننده (والوقاعة) هابله دائمـا ناسى دلليوب فصل
و غيبت ايدن بدزبان آدمه دينور يقال رجل وقاع ووقاعة اذا كان يغتاب النـاس
ووقاع فرزدق نام شاعرك غلامى لقبيدر دائمـا فرزدقك مواجهه سـنده بدكويلق
ايلمكله ملقب اولمشـيدى (الواقع) وقوع بولان شـيئه دينور يقـال شئ واقع
اى حاصل وربيعة بن جشم النمرى فرسنك اسميـدر وواقع بن سحبان محدثينـدندر
[النسر الواقع) صور شمالية بروجيه دن بنات نعش قربنده كركس صورتنده
برصورت كوا كبيه در كو ياكه قونمق صددنده اولمغله قنـاد لرنى قصمش هيئتنده
اولوب نسر طائر ديدكلرى صورتك حذاسنده كائن در ونسر طائر كوياكه اوچق
صددنده اولمغله قناد لرنى بسط ايلمشـدر ومنه يقال له صقر يتصيد النسر الواقع
والطائر فالنسر الواقع نجم كانه كاسر جناحيه حيال النسر الطائر قرب بنـات
نعش (الايقاع) همزه نك كسريله بودخى حنك وقتالده افراط اوزره اوغراشمق
معناسنه در يقال اوقع بالاعداء اذا بالغ فى قتالهم وبرصوبى چكميوب امسـاك ايلمك
معناسنه در يقال اوقعت الروضة اذا امسكت الماء وخواننده وسازنده موسقى آهنك
والحانى پرده لر بنـه ورتبه ومقـاملر ينـه موافق اصول واصواتله آغازه ايلمك
معناسنه مستعملدر فن ادوارده ايقاع موسقى اصطلاحا تـندندركه نقرات والحانى
يرلو يرينه قو مقدن عبارتدر يقـال اوقع المغنى اذا بنى الحان الغناء على موقعهـا
وبوقواعد فن ادواردن بشقه طبع سليم وذهن مستقيم ميزانه راجعدر (موقع)
محسن وزننده برقبيله آديدر (التوقيع) تفعيل وزننده برنسنه يى واقع ايتدرمك
معناسنه در بومناسبتله تأثير معناسنه مستعملدر يقال وقع الدبر ظهر البعير اذا
اثره وبوعلاقه ايله بروات ومناشير ومكاتب مقوله سنه ترقيم اولنان نشانه اطلاق
اولنور فى الاصل مصدردر بعده بروات واوامر سلطانيه يه وضع وكشيده قلنـان
نشانۀ پادشاهى يه اطلاق اولنمشـدر مدار تأثير اولديغيچون خط همايون وطغرا

وصح وزراء وجنرالره يازيلان امضاء حكام كبي ومنه يقال السرور توقيع جائز بوتركيبده السرور لفظى مبتدا وتوقيع خبر وجائز صفتيدر يعنى كمال فرح وسرور برآدمك تحريرا وتقريرا امرينك نفوذندن عبارتدر وبونك منشأى بودركه قتيبه بن‌مسلم بركون مجلس خاصنده وكيع بن‌الاسوده ماالسرور ديوفرح وسرورك حقيقتندن سؤال ايلمكله اولدخى لواء منشور وجلوس على السرير بر فقره لريله جواب ايلدى بعده حاضر بالمجلس اولان حصين بن‌منذر امرأة حسناء فى‌دار قوراء اى‌واسعة وفرس بالفناء ديدى بعده عبدالله بن‌الاهتم رفع الاولياء وحط الاعداء ديدى وبريسى توقيع جائز وامرنا فذديدى كه مؤلف بوفقره يى رسم ايلمشدر وبرخانون زوج بملاء قلبي جلالا وعيني جمالا وفنائى جمالا فقره سيله تحقيق مادهٔ سرور ايلدى وتوقيع توهم وكمان ايلمك معناسنه مستعملدر تقول وقع عليه اى‌الق ظنك عليه واوقى كويا كه برنسنه‌يه اورەجق شكلنده يقينه آتمق معناسنه‌مستعملدر كوياكه آنك‌اوزرينه‌براقوركبى‌وقليج‌ناملوسنه‌جلاوبرن كسه‌چكيجله كسكين ايلمك‌ايچون پاپچه‌پاپچه‌اوزرينه‌چكيچ‌كزدرمك‌معناسنه‌در يقال‌وقع الصيقل على‌السيف‌اذا اقبل عليه بميقعته‌يحدده‌و بوله كيدنلر آخر ليلده استراحت ايچون بريره نزول‌ايلمك معناسنه‌در يقال‌وقعوا‌اذا عرسوا‌وبردرلو يوريمك معناسنه‌در كه‌تلقيف ديدكلرى يوريمكه شبيه اولوركه قوللرنى‌قالدبره‌رق‌يور يمكدر يقال‌وقع الرجل اذا مشى شبه التلقيف پس بوقوللرنى كره‌رك‌يور يمك‌ولوروتوقيع طاش طوارك طرنغنى‌طشرقدوب پاره لمق معناسنه‌در يقال وقعت الحجارة حافره اذا قطعت سنابكه تقطيعا و يغمور بر بره بلوك بلوك ياخود بعض يرينه ياغوب و بعض يرينه ياغمامق حسبيله نباتى بلوك بلوك بتورمك معناسنه مستعملدر يقال وقع المطر الارض‌اذا اصابها متفرقا‌واخطأ فانبت نباتها متفرقا (الموقع) معظم وزننده بلاياء وشدايده اوغرامش‌آدمه دينور يقال رجل موقع اذا كان قدا صابته البلايا و مسلوك عامه اولمغله چوق چكنامش اولان يوله اطلاق اولنور يقال طريق موقع‌اى‌مذلل وصرتنده ياغر وجراو يرلرى كثيراولان دوه‌يه دينور يقال بعير‌موقع اذا كثرت آثار الدبر عليه وبيلنمش‌كسكين بچاغه دينور يقال سكين موقع اى محدد وچكيجله ترقيق اولنمش ناملويه دينور يقال نصل موقع ونصال موقعة اى مضروبة بالميقعة (الموقع) محدث وزننده يوركن يره پاپچه بصان آدمه دينور يقال رجل موقع اى الخفيف الوطئ (الاستيقاع) برنسنه‌نك كليشندن وهم واندیشه ايلمك معناسنه در يقال استوقعه اذا تخوف منه وقليجك بيلنمسى وقتى كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال استوقع السيف اذا انى له الشحذ و برنسنه‌نك وقوعنه منتظر اولمق معناسنه‌در يقال استوقع الامر اذا انتظر كونه (التوقع) تفعل وزننده بو دخى برنسنه‌نك وقوعنه مترقب‌اولمق

معناسنه‌در يقال توقع الامر اذا انتظر كونه (المواقعة) مفاعله وزننده محاربه معناسنه‌در
يقال واقعه اذا حاربه و جماع ايلمك معناسـنه مستعملدر يقال واقع المرأة اذا باضعها
وخالطها (الوكاعة) قناعه وزننده لئيم وفرومايه اولمق معناسنه‌در يقال وكع الرجل
وكاعة من الباب الخامس اذا لؤم و برنسنه قاتى و پك اولمق معناسنه‌در يقال وكع الشئ
اذا صلب واشتد (الوكيع) امير وزننده پك و متين ومحكم نسنه‌يه دينور يقال قلب
وفرو وفرس وكيع اى شديد متين كما جاء فى حديث المبعث [فشق بطنه وقال قلب وكيع]
اى وثيق متين اوقلب وكيع فيه عينان تبصران و اذنان سميعتان بوكه كوره كمال قوت
وتحقيق وضبط ومحا فظه سندن كنايه اولور كوياكه القا اولنان شيئ رأى العين
كوروب وسمع الاذن ايشتمش كبى ضبط واتقان ايدر ووكيع لئيم وفرومايه‌يه دينور
يقـال فلان وكيع لكيع اى لئيم وشول قوجه دينور كه دائما سـور يلك اوكنجه
كيدوب سائر قيونلر اكا تابع اوله كه كوسم تعبير اولنور ووكيع اسمادندر وكيع بن
الجراح كبار زهاد واعيان محدثيندندر سفيان ثوريدن واول طبقه ده اولنلردن
روايت احاديث ايلمشدر وطريق مكه‌ده فيدنام قلعه خارجنده مسجدى واردركه مشهوردر
واوراده وفات ايلدى ووكيع بن محرز ووكيع بن عدس ياخود حـدس محدثلردر
(الوكوع) صبور وزننده بودخى بداصل وفرومايه‌يه دينور يقال وكوع لكوع
اى لئيم (الوكع) وضع وزننده بر آدمك برونه‌يومرقله اورمق معناسنه‌در يقال
وكع انفه وكعا من الباب الثالث اذا وكزه وعقرب ويلان صوقمق معناسنه‌در يقال
وكعته العقرب اذالدغته والحية اذا لسـعته وطاوق قسمى خروس بصمق ايچون
اوكنه چوكيورمك معنا سـنه‌در يقال وكعت الدجاجة اذا خضعت ودوه‌يى درد
طوتمغله همان يقيلوب دوشمك معناسنه‌در يقال وكع البعير اذاسقط وجعا وبركسه‌يى
تبكيت واسكات ايلمك معنا سنه‌در يقال وكع فلانا بالامر اذا بكته وقيونى صغار كن
سودنك مجموعى امزكنه كلمك ايچون ال ايله بوقرى طوغرى قاقيورمك معناسنه‌در
يقال وكع الشاة اذا نهز ضرعها عند الحلب (الوكع) فتحتينله اياغك باش پرمغى
يانده اولان پرمغك اوزرينه‌پك ياتق اولمغه‌دينور شويله‌كه باش پرمغك ديبى طشره
چقمش كبى كورينور اوله يقال فلان لايفرق بين الوكع والكوع فالوكع اقبال الابهام
على السبابة من الرجل حتى يرى اصله خارجا كالعقدة (الاوكع) احمر وزننده
اياغك باش پرمغى وصف مذكور اوزره اولان كشى‌يه دينور مؤنثى وكعاءدر وبويى
اوزون احمق آدمه دينور يقال رجل اوكع اى طويل احمق كذلك وكعاء شاشقين
قارى‌يه دينور ووجعلو دردناك قارى‌يه دينور يقـال امرأة وكعاء اى وجعـاء
(الاستيكاع) آدمك طبيعتى انقباض اوزره شديد اولمق معناسنه‌در يقال استوكعت

معدنه ای اشتدت طبیعته وقربه نك وطلوملك درزلری وكوزلری طوتقون اولوب قطرهٔ
واحده صزمق اوزره متین ومحكم اولمق معنا سنه در یقال استوكع السقاء
اذامتن واشتدت مخارزه (المیكعة) میمك كسریله اكنجیلرك صبان دمورینه دینور جمع
جنسی میكع در ومیكع مفرد اوله رق درزلری وكوزلری متین ومحكم اولان طلومه
دینور (میكعان) میمك كسریله بنی مازن بوردنده برموضع آدیدر (المواكعة)
مفاعله وزننده خروس طاوغی بصمق معنا سنه در یقال واكع الدیك الدجاجة
اذا سفدها (الایكاع) همزه نك كسریله بر آدمك دوه لری سمز روب قوت
وغلظت پیدا ایلمك معنا سنه در بونك همزه سی مصاحبه ایچون اولمغله اویله سی
دوه صاحبی اولمق مراد در یقال اوكع القوم اذا سمنت ابلهم وغلظت واشتدت
وبر آدمك خیری آز اولمق معنا سنه در یقال اوكع زید اذا قل خیره وبر امر
شدید پیدا ایلمك معنا سنه در یقال اوكع الرجل اذجاء بامر شدید وبر نسنه
متین ومحكم اولمق معناسنه در یقال اوكع الامر اذا وثق وتشدد (الاتكاع) افتعال
وزننده برنسنه یه قتیلنوب سخت وشدت پیدا ایلمك معناسنه در یقال اتكع الشیٔ
اذا اشتد بونك اصلی اوتكع ایدی واوتایه قلب وادغام اولندی (المستوكع)
اسم فاعل بنیه سیله صو صزوب آقز اولان محكم ومتین طلومه وصف اولور یقال
سقاء مستوكع اذا لم یسل منه شیٔ (الولع) فتحتینله (والولوع) واوك فتحیله
برنسنه یه پك حریص اولوب دوشكون اولمق معناسنه در یقال ولع بالشیٔ ولعا وولوعا
من الباب الرابع اذا علق به شدیدا وبركمسه یی برنسنه یه حرصلندروب دوشكون
ایلمك معناسنه در تقول اولعته به اذاحرصته به ویقال اولع به علی المجهول فهومولع به
وقندرمق معناسنه در یقال اولعه به اذا اغراه به (الولع) واوك فتحی ولامك
سكونیله (والولعان) فتحاتله خفت ایلمك معناسنه در یقال ولع الرجل ولعا وولعانا
من الباب الثالث اذا استخف ویلان سویلمك معناسنه در یقال ولع الرجل اذا كذب
وبر ادمك حقنی غائب ایلمك معناسنه در یقال ولع بحقه اذا ذهب به وآلیقومق
معناسنه در تقول مادری ماولعه ای ماحبسه (الوالع) یلانجی یه دینور جمعی
ولعه در فتحاتله یقال رجل والع ای كذاب وكذب معناسنه اولان ولع لفظنی تأكید
اولور یقال ولع والع ای كذب عظیم وبر موضع آدیدر (الولعة) همزه وزننده
دائما بیهوده ویمنی نسنه لره دوشكون اولان كمسه یه دینور یقال رجل ولعة ای
یولع بمالایعنیه (بنوولیعه) سفینه وزننده كنده قبیله سندن بر جماعتدر (الولیع)
امیر وزننده خرمانك قبچوقده اولان یمشنه دینور (التولیع) الاجه نسنه ده كی آلاجه
اوزون اوزادی اولمق معناسنه در (المولع) معظم وزننده آلاجه سی اوزون اوزادی

اولان

اولان شـيئه دينور يقال برذون وثور مولع اذا كان فيه توليع اى استطالة البلق (الموالعة) مفاعله وزننده بودخى آليقومق معناسنه‌در تقول ماوالعته اى‌ماحابسته (الوالعة) برنسنه يى حبس و عوق ايدن شيئه دينور (الاتلاع) اتفاق وزننده بركسـه‌يى برنسنه عوق ونابديد ايلمك معنا سـنه در ومنه تقول اتلع فلانا والعة اى‌خفى على‌امره فلادرى‌احى هوام ميت (الموتلع) اسم مفعول بنيه‌سيله برطرفه آلنوب كوترلمش ونابديد اولنمش نسـنه‌يه دينور ومنه يقـال رجل موتلع القلب اى منتزعه (الومعة) ثمره وزننده بردن بوشانمش صويه دينور يقـال ومعة من‌الماء اى دفعة (الومع) فتحتينله اهل يمن لساننده شئ يسير وناچيزه اشـارت اولنور يقولون هذاونع اى يسير

(* فصل‌الهاء *) (الهبركع) سفرحل وزننده بودور كشى يه دينور (الهبوع) رجوع وزننده (والهبعان) فحاتله بيونى اوزاده رق يوريمك معنـاسنه در يقال هبع الفصيل هبوعا وهبعا نا من‌البـاب الثالث اذا مشى ومد عنقه على‌قول هبوع خاصة اشك‌قسمنك يوريمسنه دينور وعند البعض هرطرفدن ناكهانى عسكر چيقه كلمك معنا سنه در يقال هبعه القوم اذاقاجاء من‌كل مكان (الهبع) صرد وزننده اشكه دينور ووقت‌نتاج اواخرنده طوغمش دوه‌كوشكنه دينور جمعى هبعات‌كلور وهباع كلور هانك كسريله (المهبع) محسن وزننده هبع ديدكلرى مذكور دوه كوشكنك صاحبنه دينور (الاستهباع) دوه يى بيونى سـونديره رك يورتمك معنا سنه در يقال استهبع البعير اذا حمله على الهبوع (الهبقع) جعفر وزننده (والهباقع) علابط وزننده صيق وطقنـاز بودوره دينور (الهبنقع) سمندل وزننده نمايش وافتخاره مائل اولوب نسوانله صحبت والفته دوشكون اولان احمق كشى‌يه دينور يقال هو هبنقع اى مزهو احمق محب لمحادثة النسـاء والى دكنكلى دلنجى يه دينور يقال فلان هبنقع اى‌يسأل الناس وفى‌يده عصا وبريره اوتور دقده اورادن ايريلوب قالقمز اولان ثقيل كسيه دينور تقول لاتقرب مجلسك فلانا فانه هبنقع اى‌اذا قعد فى‌مكان لم يبرحه (الهبنقعة) هايله آوردلرى بيوك ودودا قلرى صارقق دوه يه دينور وايا قلرك پر مقلرنى ديكمك وجهيـله ايكى اوكچه اوزره چوملوب اوتورمغه دينور على‌قول اويلقلرى قيصوب پاچه‌لرى كرمك وجه‌اوزره چو ملمكه دينور يقـال يقعد الهبنقعة و هو القعـو د على عرقوبتيه قائمـا على اطراف اصابعه اوهو الاقعاء مع ضم الفخذين وفتح الرجلين (الاهبنقاع) احرنجـام وزننده ذكر اولنـان هبنقعه وجهيله اوتورمق معنا سنه در يقال اهبنقع الرجل اذاجلس الهبنقعة (الهبلع) عملس وزننده (والهبلاع) قرطاس

وزننده (والهبلع) درهم وزننده شول اکول کمسه دینور که بوغزی دکرمن بوغزی کبی واسع اولمغله بیوك بیوك لقمه‌لر یودر اوله وهبلع درهم‌وزننده بیوك و دوزمان کوپکه دینور کلب سلوقی معناسنه اصل کلب سلوقی یمنده سلوق نام قریه کوپکنه دینورکه پك بیوك اولور کیده‌رك مطلقا بیوك کوپکده غالب اولدی وهبلع بعینه برکلبك اسمیدر (الهتع) هانك فتحی وتای‌فوقیه‌نك سکونیله برکمسه سرعت ایدرك قرشو وارمق معناسنه‌در یقال هتع الیهم هتعا من الباب الثالث اذا اقبل نحوهم مسرعا (الهجرع) درهم وزننده (والهجرع) جعفر وزننده احمق ادمه دینور وانجه اوزون آدمه دینور و مجنونه دینور و اوزون بویلو آغستق آدمه دینور و جست وچابك بیوك کوپکه دینور (الهجزع) زای‌معجمه‌ایله درهم وزننده قورقق‌جبان آدمه دینور (الهجوع) رجوع وزننده (والتهجاع) تذکار وزننده کیجه وقتی اویومق معناسنه در علی قول هجوع مطلقا اویومق و تهجاع خفیف اویومق معناسنه‌در یقال هجع الرجل هجوعا وتهجاعا من الباب الثالث اذا نام لیلا اوالهجوع مطلق‌النوم والتهجاع النومة الخفیفة (الهاجع) نائم معناسنه‌در جمعی هجع کلور رکع وزننده وهجوع کلور ساجد و سجود کبی (الهجیع) امیر وزننده کیجه‌دن برمقداره دینور یقال مضی هجیع من اللیل ای طائفة (الهجع والهجعة) هالرنك کسریله (والهجع) صرد وزننده (والهجع) کتف وزننده (والمهجع) منبر وزننده غافل وشاشقین‌هیچ کمسه دینور (ومهجع) منبر وزننده ابن صالح درکه اصحابدندر (هجیع) زبیر وزننده ابن قیس‌درکه بو دخی‌اصحابدندر (الهجع) مجع وزننده اجلغی فی الجمله کسر و تسکین ایلمك معناسنه در و بو معناده لازم اولور یقال هجع جوعه هجعا فهجع هواذا کسره فانکسر (الاهجاع) همزه‌نك کسریله بو دخی هجع معناسنه‌در یقال اهجع الجوع بمعنی هجعه (التهجع) تمنع وزننده ککیش یوله دینور یقال طریق تهجع ای واسع (هجاع) قطام وزننده برایشه خودرایلقله سلوك ایلمك معناسنه کرچه بعضلر استعمال ایلدیلر لکن بومصحفدر صواب اولان هجاج اولمقدر قالوا فلان رکب‌هجاع اذا رکب‌رأسه والصواب هجاج (الهجنع) عملس وزننده ایری و یومری جثه‌لو اوزون آدمه دینور یقال رجل هجنع ای طویل ضخم وطاز باشلوقوجه‌یه دینورکه هنوزوجودنده اثر قوت اوله کذلك اول صفتده اولان دوه قوشنه دینور مؤنثی هجنعه‌در یقال شیخ هجنع ای اصلع و یاز فصلنك پك اسی وقتنده طوغمش دوه کوشکنه دینور (هدع) هانك کسری ودالك فتحی وعینك سکونیله (وهدع) هانك کسری‌ودالك سکونی وعینك فتحیله برکلمه‌درکه دوه کوشکلری‌اورکوب قاچدقده‌طوردرمق‌ایچون‌سویلنور

هدع هدع دیدرك طوردررلر و بو وجه مذکور اوزره کوچکلر بنه مخصوصدر
(الهودع) جوهر وزننده دوه قوشنه دینور (الهندلع) هانك ضمی ودالك
فتحی ولامك کسریله طاغ سبزه لرندن برسبزه جك اسمیدر (الهربع) بای موحده
ایله عصفر وزننده جست وچابك اوغری یه واویلجه قورده دینور یقال لص وذئب
هربع ای خفیف (الهرجع) جیله جعفر وزننده طوبال آدمه دینور (الهیرع)
ضیغم وزننده الندن خیر ومنفعت کلمین ضعیف وقورقق آدمه دینور وشاشقین واحق
لکسیه دینور یقال هوهیرع ای جبان ضعیف لاخیر عنده والاحق وسرعتله اسوب
چوق توز وطپراق صاوران روز کاره دینور وخفت طبعی اولان شـلفه عورته
دینور (الهورع) جوهر وزننده هیرع ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال امرأة
هبرع وهورع ای نزقة (الهیرعة) هانك فتحیله چوبان قسمنك قامشـدن یابوب
چالدقلری دودکه وقواله دینور وخیضعه معناسنه در که جنك هنکامنده عسکرك
غریو وفریادینه وهوایه آغان توزه وطمانه دینور وغول بیابانی یه دینور وشهوتی
غالب قاری یه دینور(الهرعة)فرحه وزننده بودخی شهوتی غالب قاری یه دینور
علی قول شول قاری یه دینور که جاعده همان انزال ایدر اوله (الهریعة) سفینه
وزننده برنوع شجر اسمیدر که شـاخلری پك خرده اولور (الهریاع) جریال
وزننده روز کارك دوکدیکی یپراقلره دینور (الهرعة) ثمره وزننده ورانك فتحیله
جائز در کهله یه دینور (الهرعة) فتحاتله بر بوجك آدیدر (الهرع) فتحتینله
قان چابك آقق معنا سنه در یقال هرع الدم هرعا من الباب الرابع اذا سال سریعا
وسرعتله پریشان ومضطرب یور یمکه دینور هراع کبی کما سـیذکر (الهرع)
کتف وزننده چابك اقان قانه وصف اولور یقال دم هرع ای جار یعنی سریعا وتیز
اغلاغان آدمه دینور یقـال رجل هرع ای سریع البکاء (الهراع) غراب وزننده
بودخی سلکی وپریشان اوله رق تیزتیز یوریمکه دینور یقال یمشی الهرع والهراع
وهو مشی فی اضطراب وسرعة (الاهراع) همزه نك کسریله سندره یه رك اضطرابله تیز
تیزیوریمك معنا سنه در یقـال اقبل الشیخ یهرع علی المجهول اذااقبل یسرع مضطربا
یعنی کو یاکه اکسه سندن بری شدتله سوق ایدر اولمغله سندره یه رك سرعتله
کلدی ومنه قوله تعالی [وجاءه قومه یهرعون الیه] ای یستحثون الیه کانه یحث بعضهم
بعضا واهراع دترتمك معناسنه در یقال اهرع الرجل علی بناء المجهول اذا کان یرعد
من غضب اوضعف اوخوف و سرعتله کیتمك معناسنه در یقال اهرع الرجل اذا اسرع
و مزراقی یوقری دیکه رك بجوب کیتمك معناسنه در یقال اهرع القوم رماحهم اذا
اسرعوهاثم مضوابها (المهرع) مکرم وزنـنده غضبدن یا خوفدن ناشی دترتمه

طوتمش آدمه دینور (یهرع) یمنع وزننده برموضع آدیدر (المهروع) صرع
طوتمش مجنونه دینور وافراط جهد و محنتدن ناشی یقلوب دوشمش آدمه دینور
(المهرع) محسن وزننده (والمهراع) ارسلانه دینور (التهریع) بودخی مزراغی
یوقری طوته‌رق صاوشوب کتمك معناسنه‌در یقال هرع القوم الرماح اذا اشرعوها ثم
مضوا بها (التهرع) تفعل وزننـده جنکده عسـکر اللرنده مزراقلر دیکیله‌رك
طوغریلوب کلمك معناسـنه‌در یقال تهرعت الرماح اذا اقبلت شوارع (مهرع)
مقعد وزننده برموضع آدیدر (الاهتراع) افتعال وزننده اغاج قیرمق معناسنه‌در
یقال اهترع العود اذا کسره (ذوتهرع) تمنع وزننده برموضع آدیدر (الهرمع)
عملس وزننده چابك بکا ایدن کوزی یاشـلو ادمه دینور و یوریمکده اولان خفت
و سرعته دینور یقال‌سیر فیه هرمع ای‌سرعة‌وخفة (الاهرماع) اجرماز وزننده
بر ادم سریع البکاء اولمق معناسـنه در یقال اهرمع الرجل اذا صار سریع البکاء
و یوریمکده سرعت وخفت ایلمك معناسـنه‌در یقال اهرمع الرجل اذاخف واسرع
فی مشیه و سوزی چوغالتمق معناسنه در یقال اهرمع فی منطقه اذا انهمك واکثر
و اصلسز تباکی ایلمك معناسـنه در یقال اهرمع الیه اذا تباکی (الهرنع) عصفر
وزننده (والهرنوع) عصفور وزننده خرده‌کهله‌یه دینور علی‌قول‌هرنعه‌زبرجه
وزننده ایری‌کهله‌یه دینور هرنوع دخی بومعنایه‌در (الهرانع) هانك‌فتحیله‌طرثوثه
شبیه برنبات کوکیدر (الهزیع) امیر وزننده کیجه‌دن برمقداره دینور یقال‌مضی
هزیع من اللیل ای طائفة علی‌قول ثلثی یاخود ربعی مقدارینه دینور و شـاشقین
و احمق ادمه دینور (الهزع) صردوزننده (والهزاع) شدادوزننده (والمهزع)
منبر وزننده شکاری پاره پاره ایدر اولان ارسلانه دینور یقال اسد هزع وهزاع
ومهزع ای یکثر کسر الفرایس ومهزع هر اغاجی قیروب اوفاتیجی ادمه دینور
و برنسنه‌یی دوکوب اوفادیجی آلته دینور هاون الی کبی یقال هزعه بالمهزع ای‌المدق
ومهزع بررجل اسمیدر (التهزیع) تفعل‌وزننده برنسنه‌یی‌قیروب اوفاتمق‌معناسنه‌در
یقال هزعه اذا کسره (الانهزاع) انفعال وزننده قیریلوب اوفانمق معناسنه در یقال
هزعه فانهزع ای انکسر (الاهتزاع) افتعال وزننده سرعتله یوریمك معناسـنه‌در
یقال اهتزع الرجل اذا اسرع و برنسـنه بری اوته دترر کبی اوینامق معناسـنه‌در
یقال اهتزع السیف ونحوه اذا اهتز (الهیزعة) حیدره وزننده جنك هنکامنده
اولان خوف وخشـیته وغریو و غوغایه دینور تقول دهشتنی هیزعة القتال وهی
الخوف والجلبة فی‌الحرب (الهزع) منع وزننده سرعت ایلمك معناسنه در یقال
هزع الرجل هزعا من الباب الثالث اذا اسرع (الهزاع) کتاب وزننده بردانه

اوقه دينور يقـال مابقى فى الجعبة الاسـهم هزاع اى وحده (الاهزع) افضل
وزننده تركشده اڭ صكره‌يه قلان اوقه دينور كرك ابو وكرك كوتو اولسون على
قول تركشـده اولان اوقلرڭ بڭ اعلاسنه دينور زيرا حادثهٔ شديده ايچون حفظ
وابقا اولنور يقال ماترك فى الكنانة اهزعا وهوآخر سهم فى الكنانة رديئا كان او
جيدا اوهوافضل سهامها وبعضلر عندنده تركشده اوقلرڭ بڭ كوتوسنه دينور
واهزع غير منصرف اوله رق كس وكمسه معناسـنه مستعملدر يقال مافى الدار
اهزع اى احد پس بونده وصفيت اوزره اولور (التهزع) تفعل وزننده يوز
اكشيتمك معناسـنه در يقال تهزع الرجل اذا تعبس وتبديل قيافتله تنكر ايلمك
معناسنه در يقال تهزع له اذا تنكر وعورت چالقنه رق يوريمك معناسنه در يقال
تهزعت المرأة فى مشيتها اذا اضطربت ودوه صالنه رق يوريمك معناسـنه در يقال
تهزعت الابل فى سـيرها اذا اهتزت (هزيع) زبير وزننده بر رجـل آديدر
(الهزلاع) قرطـاس وزننده قورد ايله صرتلاندن متولد قورد انيكنه دينور
وبررجل اسميدر (الهزلعة) دحرجه وزننده هزلاع مذكورڭ يلوب سكرتمسنه
دينور (الهزلع) عملس وزننده جست وسريع آدمه دينور (الهزنوع)عصفور
وزننده طرثوثه شبيه برنبات آديدرياخود بونده صواب اولان راء مهمله ايله يانين
معجمه ايله اولمقدر (الهسع) هاڭ فتحى وسينڭ سـكونيله سرعتله يوريمك
معناسنه در يقال هسع الرجل هسـعا من الباب الثالث اذا اسرع (هاسـع)
(وهسع) زفر وزننده (وهسيع) زبيروزننده (ومهسع) منبر وزننده اقيال
يمندن هميسع بن حمير بن سبأنام ملكڭ اوغللريدر (هيسوع) هاڭ فتحيـله بر
رجل اسميدر (الهوشع) جوهر وزننده ديلم الجيشانى السقطى نام محدثڭ پدرى
اسميدر (الهطع) نطع وزننده (والهطوع)رجوع وزننده قورقو ايله‌سكردوب
كلمك على قول برنسنه‌يه كوز ديكوب اصلا نظرنى اندن آيرميه رق يونلوب كلمك
معناسنه‌در يقال هطع الرجل هطعا وهطوعا من‌الباب الثالث اذا اسرع مقبلاخائفا
او اقبل ببصره على الشئ لايقلع عنـه (الهطيع) امير وزننده بول واچق يوله
دينور (الاهطاع) همزه‌نڭ كسريله دوه بيونى سوندروب باشنى اكه‌رك يوريمك
معناسنه در يقال اهطع البعير فى سيره اذا مد عنقه وصوب رأسه (الاستهطاع)
اهطاع معناسـنه در (المهطع) محسن وزننده كوزنى نظر كاهنه ديكوب اصلا
آيرمق اوزره ذل ومسكنتله باقوب طورر اولان آدمه دينور مجرم وشرمسارلرڭ
باقيشى كبى على قول سكوت ايده‌رك كنديسنى جاغران آدمه طوغرى‌كيدن كمسه‌يه
وخلقى اوله‌رق بيونى اشاغى‌يه‌طوغرى اكرى وياتق دوه‌به‌دينور (الهطلع)عملس

وزننده جماعت كثيره معناسنه در وجوق عسكره دينور وازون اولوب جسامتلو
ديزمان آدمه دينور (الهعة) هانك فتحى وعينك تشديديله قوصعق معناسنه در
هوع كلمه سنده لغتدر يقال هع الرجل هعة من الباب الاول اذا قاء (هعهع) هالرك
ضميله قئ ايدن كمسه نك صوتندن حكايه در (الهقعة) هانك فتحى وقافك سكونيله
بعض اتك كوكسنك ارقور يسنده اولان دائره طرزنده تويدن نشانه دينوركه يلك
تعبير اولنور على قول راكبك اوكچه سى طوقنان يرنده اولوركه بوكرنده اولمش
اولور عرب فارسلرى انكله تشأم ايدرلر وعلى رأى بعض آتك صول يانده واقع
بياض لمعه يه دينور يقال لاتسم الهقعة و هى دائرة يعرض زور الفرس او بحيث
تصيب رجل الفارس يتشأم به اولمعة بياض فى جنبه الايسر وهقعه منازل قمردن
برمنزل آديدركه جوزاء صورتنك اموزلرندن يوقرى ساج آيغى شكلنده اوچ كوكبدن
عبارتدر فجر ايله برابر طلوع ايلديكى هنكامنده حرهوا مشتد اولور (الهقع)
نقع وزننده اته داغ بصعق معناسنه دركه مراد هقعه ديديكى يره بصعق در يقال هقع
الفرس هقعا من الباب الثالث اذا كواه (الهقاع) غراب وزننده انسانه غم وغصه دن
ياخود مرضدن ناشى عارض اولان غفلته دينور يقال اخذه الهقاع اى الغفلة من هم او
مرض (الهقعة) همزه وزننده شول كمسه يه دينوركه مجلسده طوغرى اوتورميوب
اكثرى يان كلوب سويكنه رك اوتورر اوله يقال رجل هقعة اى مكثر من الانكاء
والاضطجاع بين القوم (الهيقعة) هيتمه وزننده قلچ برنسنه يه طوقندقده ظاهر
اولان جاتر ديسندن حكايه در ياخود برقورى نسنه يى براخر قورى نسنه يه صداسى
ايشيدلمك قصديله اورمقدن حاصل اولان صوتدر حكايه در ياخود دمور ايله برنسنه يه
يوقريدن اشاغى يه اورمقدن صادر اولان صوتدن حكايه در (الهقع) كتف
وزننده حريص آدمه دينور يقال رجل هقع اى حريص (الهقع) فتحتينله ناقه
زياده سيله بوغورسمقله شدتندن يقيلوب دوشمك معناسنه در يقال هقعت الناقة
هقعا من الباب الرابع اذا وقعت من شدة الضبع (الهقعة) فرحه وزننده صفت
در بوره اوزره اولان ناقه يه دينور (التهقع) تفعل وزننده هقع معناسنه در يقال تهقعت
الناقة بمعنى هقعت و اظهار سفاهت ايلمك معناسنه در يقال تهقع الرجل اذا تسفه
وكبر ونخوت ايلمك معناسنه در يقال تهقع الرجل اذا تكبر وبد وناسزا ايش پيدا ايلمك
معناسنه در يقال تهقع الرجل اذا جاء بامر قبيح وناس بالجمله صويه وارمق معناسنه در
يقال تهقع القوم اذا وردوا كلهم وسرنكون اولمق معناسنه در يقال تهقع الشئ
على بناء المجهول اذا نكس (الاهتقاع) افتعال وزننده فرومايه كمسه يى صويسزلغى
شرف وشان وفضيلته بلوغدن آليقومق معناسنه در يقال اهتقعه عرق سوء اى

اقعده عن بلوغ الشرف والخير وبركسه‌يى مقصدندن منع ايلمك معناسـنه در يقال
اهتقع فلانا اذا صده ومنعه وبوغور ناقه يى چوكروب اشمق معناسـنه در يقال
اهتقع الفحل الناقة اذا اركبها وتسداها وايصتمه بركون صاليورب بركون طوتمق
معناسنه‌در يقال اهتقعت الحمى فلانا اذا تركته يوما فعاودته واثخنته ومطلقا برنسنه
معاودت ايتمك معناسـنه در يقال اهتقعت الشئ اذا عاودته ولون متغير اولمق
معناسـنه‌در يقال اهتقع لونه على بناء المجهول اذا تغير (الانهقاع) انفعال وزننده
آجلقدن زبونليوب بوكور وقارن ايچرو چكمك معناسنه در يقال انهقع الرجل اذا
جاع وخمص (الهكوع) رجوع وزننده حيوان قسمى اغاج التنه واروب سكون
وحضور ايلمك معناسنه در يقال هكع البقر تحت الشجر هكوعا من الباب الثالث
اذاسكن واطمأن ومقيم اولمق معناسنه‌در يقال هكع الرجل اذا اقام ودوه اوكسورمك
معناسـنه در يقال هكع البعير اذا سـعل وكيجه قراكوسى بصمق معناسنه در يقال
هكع الليل اذا ارخى سدوله و برآدمه اخشامدنصكره مهمان اولمق معناسنه در يقال
هكع فلان بالقوم اذا نزل بهم بعدما يمسى ويوز اوزره يره قپانمق معناسنه در يقال
هكع الى الارض اذا اكب واعضانك صنمش كبكى اوكولدقدنصكره ينه صنمق معناسنه‌در
يقال هكع عظمه اذا انكسر بعد ماانجبر (الهكعة) همزه وزننده احمق كمسـيه
دينور (الهكعة) فرحه وزننده شـول ناقه‌يه دينوركه پك بوغورسـد يغندن
وجودى صالق اولوب كوشكلنمش اوله يقال ناقة هكعة اذا كانت مسترخية من شدة
الضبعة (الهكع) فتحتينله صبرسزلق ايدوب جزع وتلاش ايلمك معناسنه‌در يقال
هكع الرجل هكعا من الباب الرابع اذاجزع وذل وخشوع ايلمك معناسنه در يقال
هكع الرجل اذا خشع (الاهتكاع) افتعال وزننده بودخى خشوع وتذلل ايلمك
معناسنه‌در يقال اهتكع اذا خشع واهتقاع ايله معناى اولده مرادفدر يقال اهتكعه
بمعنى اهتقعه (الهكاع) غراب وزننده اوكسرك علتنه دينور سـعال معناسنه
و يورغنلقدنصكره كلان اويقويه دينور تقول اخذنى الهكاع اى النوم بعد التعب
وشهوت جماعه دينور ومنـه الهكاعى اى كثـيرة الشهوة (الهلابع) علابط
وزننده جثه‌سى ايرى وذاتى لئيم وفرومايه وناكس اولان كمسيه دينور وطعـامه
حريص كمسيه‌دينور وقورده اطلاق اولنور وهلابع بررجلك اديدر (الهلبع) علبط
وزننده بودخى اكل وشربه حريص ادمه دينور (الهلمع) عملس وزننده سريع
البكاء آدمه دينور هرمع لفظنده لغتدر (الهلع) فتحتينله حدى متجاوز اولان
صبرسزلغه دينور يقال به هلع اى افحش الجزع (الهلع) صرد وزننده حريص
آدمه‌دينور (الهلوع) صبور وزننده شول كمسيه دينوركه شر وكربه‌وقوعندن

جزع وفزع ایدوب وجمع ماله حریص ومنهمالك وبخیل اوله علی قول بك تنك
مشرب اولمغله مصائب وبلیات هنكامنده قلبی صقیلوب صبرسزلق ایده كه مراد
بلیه ظهورنده تلاش واضطراب ایدوب ناسه ضجرت ومحنتندن دمبدم شكایتلنور
اولان كسه‌در یقال رجل هلوع اذا كان یفزع من الشر ویحرص ویشح علی المال اوالضجور
لایصبر علی المصائب شارحك بیاننه كوره [خلق الانسان هلوعا] آیتنك ذیلنده
وارد اولان [اذامسه الشر جزوعا واذامسه الخیر منوعا] آیت كریمه‌لر هلوعك
تفسیریدر (الهلعة) همزه وزننده حوصله‌سی تنك آدمه دینور كه برعارضه‌دن
یاخود آجلقدن همان صبرسزلق ایدوب تیز تلاش واضطراب ایدر اوله یقال
رجل هلعة اذا كان یجزع ویستجیع سریعا (الهولع) جوهر وزننده جست
وچابك انسان وحیوانه دینور (الهیلع) حیدر وزننده ضعیف وزبونه دینور
(الهلواعة) هانك كسریله حریص علی قول حدت ونشاط طبعندن ناشی اله كلمز
آوجه صغمز نفور وشاطر آدمه دینور یقال رجل هلواعة ای حریص اونفور حدة
ونشاطا وجست ورونده وآتشلو اولدیغی حالده رام ومنقاد اولان ناقه‌یه دینور
هلواع دخی دینور یقال ناقة هلواعة وهلواع ای سریعة حدیدة ومذعان (الهالع)
یوكرك دوه قوشنه وصف اولور یقال نعام هالع ای سریع فی مضیه (الهلع) هاء
مكسوره ولام مشدده ایله (والهلعة) هایله امر وامره وزننده اركك ودیشی
اوغلاغه دینور یقال ماله هلع وهلعة ای جدی ولاعناق (الهلوعة) دحرجه‌وزننده
سرعتله یوریمك معناسنه در یقال هلوع الرجل اذا اسرع (الهلیاع) جردیل
وزننده بركونه كوچك یرتجی جانور اسمیدر علی قول اوقلو كرپینك اركككنه دینور
یاخود صواب اولان معجمه ایله در بونده ابن فارس خطا ایلمشدر (الهمتع) تای
فوقیه ایله عصفر وزننده تنضب نام شجر حجاز ینك یمشنه دینور وزنی فعلل‌در
یاخود هفعل‌در زیرا متع ماده‌سندن مأخوذدر وبوقافله همقع مصحفی دكلدر (الهمیسع)
سمیدع وزننده شول زورمند آدمه دینور كه كسه آنی یاصوب ارقه‌سنی یره كتوره‌مزاوله
یقال رجل سمیدع ای قوی لایصرع وبك اوزون آدمه دینور وملك یمن اولان
حمیر بن سبا بدر ینك اسمیدر (الهمع) لمع وزننده (والهموع) قعود وزننده
(والهمعان) فعلانله (والتهماع) تذكار وزننده كوز یاشی اقمق معناسنه در یقال
همعت عینه همعا وهموعا وهمعانا وتهماعا من الباب الثالث والاول اذا سالت الدمع
وكذا یقال همع الطل علی الشجر اذا سال (الهمع) كتف وزننده یغموری
سیلان ایدن بولوده دینور یقال سحاب همع ای ماطر (الهوامع) هامعه‌نك
جمعیدر بك آقیجی شیئه دینور یقال دموع هوامع ای سیالة (الهیع) صیقل

وزنده برشجر آدیدر وموت سریع معناسنه در (الهميع) خذیم وزننده بودخی
موت سریعه دینور يقال اخذه الهميع والهميع ای الموت الوحی و يقال ذبح هميع
ای سریع (التهمع) تفعل وزننده مواضعة اغلمق کوستورمك معناسنه در يقال
تهمع الرجل اذا تباکی (الاهتماع) افتعال وزننده لون متغیر اولمق معناسنه در
يقال اهتمع لونه علی بناء المجهول اذا تغیر (الهمقع) زملق وزننده (والهمقع)
علبط وزننده احمق آدمه دینور مؤنثی همقعه وهمقعه در وتنضب نام شجرك
یمشنه علی قول بیوك میشه اغاجلرینك یمشنه دینور (الهملع) عملس وزننده شول
جست ورونده کسیبه دینورکه رونده لکندن ایکی آدیمی برایدوب یره پك پك بصه رق
یورر اوله وقورده دینور ودو باره جی خبیث وحیله کاره دینور وجبلتنده مهر ووفا
وحقیقتدن اثر اولمیان متلون وفلك مشرب کسیبه دینور ورونده ارکك دوه یه دینور
(الهنبع) قنفذ وزننده نسوانك بچه لری طرزنده شول یوز اورتوسنه دینورکه
یوقری یسندن دیکلمش اولور کوچك قیزلر یوزلر ینه طوتنورلر (الهنبعة)
دحرجه وزننده برکونه یورویشه دینورکه هنبله دیدکلری یورویشدن یواشجه
اولورکه آغسیه رق صرتلان یوریسنه شبیه بر یورویشدر (الهنعة) تمره
وزننده بردرلو تمغایه دینورکه دوه نك بیوننك اشاغی طرفنه باصیلور وهنعه منازل
قمردن برمنزل اسمیدرکه صره واردی بش کوکبدن عبارتدر بونلر جوزا صورتنك
صول اموزنده واقعدر بعینه ترسنه یازلمش جلی لام مفرد صورتنده در عند البعض
کهکشانده جوزا ایله ذراع مقبوضه بیننده واقع جفته ایکی براق کوکبدن عبارتدر
یاخود قوس صورتنده کور ینور سکز کوکب واردرکه ذراع الاسد دخی دیرلر اول
صورت قوسك قبضه سنده مرکوز اولان ایکی کوکبه هنعه دیرلر یاخود هقعه
عقبنده ایکی براق کوکبدرکه کهکشانده واقعدر میانه لری برقامچی بوبی مقدار در
اما اصل منزل قمر هنعه حذاسنده تحابی تعبیر اولنور اوج دانه کوکبدن عبارتدر
هر برینه تحیاة دینور تانك کسریله (المهنوع) هنعه دیدکلری تمغای مذکور
باصلمش دوه یه دینور يقال بعیرمهنوع ای موسوم بالهنعة (الهنع) منع وزننده برنسنه یی
بری بری اوزره دوروب صرارکبی اکوب بوکمك معناسنه در ایپلك کابنی وسپت
اوره جك چبوقلری بری بری اوزرینه اکوب بوکمك کبی يقال هنع الشیء هنعا
من الباب الثالث اذا عطفه وثنی بعضه علی بعض وذکر اولنان منزل هنعه نك
سبب تسمیه سی بومعنا دندرکه کویا آنده اولان کوکبلر بری برینك اوزرینه اکیلوب
صارلمش صورتنده درلر وهنع تواضع وخضوع ایلمك معناسنه در يقال هنع له اذا
خضع (الهنع) رکع وزننده هانعك جمعیدرکه خاضع ومتواضع معناسنه در يقال

قو م هنع ای خضع (الهنع) فتحتینله بر آدمك قامتنده اولان اکریلکه دینور
یقال فی قامته هنع ای انحناء وبو معناده مصدر اولور یقال هنعت قامته هنعا من الباب
الرابع اذا انحنت ودوه نك بوینك اشاغی طرفی چوكك وامو زی باشلری چقق
و باشی قالقق اولمق معناسنه در یقال هنع البعیر اذا انحدر قصرته وارتفع رأسه
واشرف حارکه کذلك آهو قسمنك بوینی وصف مذکور اوزره اولمغه دینور که قزل
صو یننده اولور قرامتق جنسنده اولمز زیرا قزل قسمنك بوینلری قصه اولور
(الاهنع) احمر وزننده قامتی منحنی اولان آدمه دینور وشول راکبه دینور که
ایر اوزره ثابت اولمیوب صاغه صوله میلان ایدر اوله یقاله راکب اهنع ای مائل
فی سرجه یمینا وشمالا ونساء عربیه دن اولان ولد عتیقه دینور (الهنعاء) حمراء
وزننده بوینده بورقاق اولان دوه قوشنه دینور یقال نعامة هنعاء اذا کان فی عنقها
التواء وآلچق تپه یه وصف اولور یقال اکمة هنعاء ای قصیرة (الاستهناع)
برکسه جوابدن فاتر ومنکسر اولمق معناسنه در یقال استهنع الرجل اذا تکسر
من جواب (الهوع) نوع وزننده حدی متجاوز وجه اقبح اوزره اولان حرص
وطمعه دینور یقال فیه هوع ای سوء الحرص واشده ودشمنلکه دینور هانك ضمیله ده
لغتدر یقال بینهما هوع ای عداوة و برماده ده صبرسزلقله خفت ایلمك معناسنه در
یقال هاع فلان یهاع هوعا اذا خف وجزع شارح حزن نسخه سنی تخطئه وجزع
اولمغی تصویب ایلمشدر وهوع ناس بری بربرلك اوزرینه حمله وهجوم ایلمك
معناسنه در یقال هاع القوم بعضهم الی بعض اذا هموا بالوثوب وتکلفسز طبیعتیله
قوصمق معناسنه در یقال هاع الرجل یهاع و یهوع هوعا من الباب الرابع والاول اذاقاء
من غیر تکلف (الهوع) نوع وزننده (والهواع) غراب وزننده
(والهیعوعة) شیعوعه وزننده اسملر در قوصمغه دینور (الهاع) هائع
مقلو بیدر پك حریص آدمه دینور یقال رجل هاع ای حریص (المهوع) منبر
وزننده (والمهواع) مصباح وزننده جنکده اولان جغلتی یه وغریو وفریاده
دینور (هواع) غراب وزننده شهور عربیه دن شهری ذی القعده نك اسم
قدیمیدر جمعی هواعات کلور هانك ضمیله واهوعه کلور اجوبه کبی (التهوع)
تفعل وزننده زوراکی عمل ایله قوصمق معناسنه در یقال تهوع الرجل القیء اذاتکلفه
(التهویع) تفعیل وزننده قوصدرمق معناسنه در تقول هوعته ما اکل ای قیأته
ایاه (الهیعة) هانك فتحیله (والهایعة) دشمن طرفندن مسموع اولان قورقنج
آواز ه دینور که آندن درونه خوف واندیشه عارض اولور یقال دهشته الهیعة
والهایعة ای الصوت الذی یفزع منه و یخاف من عدو وضعف بدن وضعف حالله

اولان سوء حرصه دینور هاع دخی دینور (الهاع) (والهایع) بو اصلی اوزره در
اولکی مقلوبدر قورقق اولوب ضعیف وناتوان اولان آدمه دینور یقال رجل هاع
لاع وهایع لایع ای جبان ضعیف وهاع هیعه کبی ضعیف کسه ده اولان سوء حرصه
دینور یقال فلان به هیعة وهاع ای سوء الحرص مع ضعف (الهیع) بیع وزننده
یریوزنه یایلمق معناسنه در یقال هاع الشیئ یهیع ویهاع هیعا من الباب الثانی والرابع
اذا انبسط یعنی علی وجه الارض وقورقق اولمق معناسنه در هیوع کبی کما سیذکر
وقورشـون اریمك معناسـنه در یقال هاع الرصاص اذا ذاب وزوراکی قوصمق
معناسنه در یقال هاع الرجل بمعنی تهوع ودوه یی صو یه کتورمك معناسنه در یقال
هاع الابل الی الماء اذا ارادها وآجقمق معناسنه در یقال هاع الرجل اذا جاع وضعف
حالله پك حریص اولمق معناسنه در یقال هاع الرجل اذا کان ضعیفا مع حرص وقلب
صقندیسنه اوغرامق معناسـنه در تقول هعت اهاع ای ضجرت (التهیع) تفعل
وزننده بودخی برنسنه یریوزنه یایلمق معناسنه در یقال تهیع الشیئ اذاانبسط (الهیوع)
رجوع وزننده (والهیعان) فحاتله قورقق اولمق معناسـنه در یقال هاع الرجل
هیعا وهیوعا وهیعانا اذا جبن (هاعان) اسمادندر مشرح بن هاعان تابعیندندر
وجعثل بن هاعان محدثیندندر وهـاعان بن الشـیطان بنو خیثمه دن برکسـه در
(الهایع) قرا کوکیجه یه دینور یقال لیل هایع ای مظلم (الهیاع) کتاب وزننده
چابك اسن روزکاره دینور یقال ریح هیاع لباع ای سریعة (المهیع) مقعد وزننده
بول وآچق یوله دینور یقال طریق مهیع ای بین جمعی مهایع کلور (مهیعه)
مفزعه وزننده حرمین بیننده جحفه اسمیله متعارف موضعه دینورکه حجاج شامك
میقاتیدر (المتهیع) اسم فاعل بنیه سیله جائر وستمکار آدمه دینور یقال رجل
متهیع ای جائر وشر وکریهه یه سرعت ایدوب اوشونتی ایدن آدمه دینور (المنهاع)
میمك ضمیله متهیع معناسنه در (الانهیاع) انفعال وزننده برنسـنه یریوزنه یایلمق
معناسنه در یقال انهاع الشراب اذا جری وانبسط

(* فصل الیاء *) (الیتوع) تای فوقیه ایله صبور وزنـنده (والیتوع) تنور
وزننده مطلقا سودلو اولوب طبیعتی مسهل ومحرق ومقطع اولان نباته دینورکه
سودلکن تعبیر اولنور انواعی چوقدر مشهوری یدی کونه نباتدرکه ۱ شبرم ۲ لاعیه
۳ عرطنیثا ٤ ماهودانه ٥ مازریون ٦ عشر ٧ پنجکشت دیدکلری نباتدر
واشبو نباتلر طریقلریله یعنی مصلحلرینی مزج واوزانلرنی کتب طبیه ده بسـط
ایلدکلری اوزره استعمال اولنمز ایسه مهلکدر وبونده تانك تقدیمیله لغتدر نته که
محلنده ذکر اولندی (یثبع) زبیر وزنـنده اثبع دخی دیرلر تابعیندن زیدك که

رواندندر پدری اسمیدر و یثیع بن بکر عدوان قبیله‌سی رجالنـدندر ویثیع بن الارغم اشعریون قبیله‌سی رجالندندر و یثیع بن ازده لخم قبیله‌سندندر (یثیع) یضرب وزننده ابن الهون بن خزیمه در (ایثع) احمد وزننده ابن نذیر درکه بجیـله قبیله‌سندندر وایثع بن ملیح بن الهون قاره قبیله‌سنك جاعیدرکه اول شعبه‌لر مزبوره منتهی وآنده مجتمـع اولور (الایدع) همزه‌نك ودالك فتحیـله زعفرانه دینور وبقم چوبنه دینوروایکی قرداش قانی دیدکلری داروبه دینور وبشقه برنوع قرمزی صمغ اسمیدرکه صبر جلب اولنان سقطری جزیره‌سندن جلب وآنکله یاره‌لره دوا اولنور وبرشجر اسمیدرکه اخشابیله ثیاب صبغ اولنور علی قول حنادن برکونه‌در و برقوشك اسمیـدر (یدیع) یبیع وزنـنـده فدك ایله خیبر بیننده برموضع آدیدر (یدعه) فتحاتله بین الحرمین بریریه آدیدر (یدعان) فتحاتله بر وادی اسمیدر که آنده امام الانبیـاء علیـه افضل التحایا حضرتلرینك بر مسجدلری واردر حنین غزوه‌سـنده وادی مزبور معسـکر حشرات هوازن ایدی ومیـدوع که برفرس اسمیدر بای موحده ایله‌در جوهری وهمنه مبنی یای تحتیه‌ایله ثبت‌ایلدی (الایداع) همزه‌نك کسریله حج ایلمکی کندی نفسنه ایجاب والزام ایلمك معناسنه درکه مراد احرامه کیرمك ایچون طیب سورنمکله التزام ایلمکدریقال ابدع فلان الحج علی‌نفسه اذا اوجبه (التبدیع) برنسـنه‌یی ایدع مذکور ایله بویامق معناسـنه در یقال بدعه اذا صبغه بالابدع (الیراع) سحاب‌وزننده آتش بوجکنه‌دینور وقامشه دینور قصب معناسه مفردلری یراعه‌در ویراع سـیوری سـینك طرزنده برکونه اوفق سـینکه دینورکه یوزه کوزه اوشـونتی ایدر اویاز دیدکلری یدر وقورقق جبـان کمسیه اطلاق اولنـور (الیرع) فتحتینـله بو دخی یوزه او شـن بردرلو سیوری سینکه دینور ویرع مصدر اولور قورقق اولمق معناسنه در یقال یرع الرجل یرعا من‌الباب الرابع اذا کان یرعا ای‌جبانا (الیراعة) براعه وزننده یراعك مفردیدر بردانه قامشه دینور واحمق وبی‌مغز کمسیه اطلاق اولنور وقورقق بی‌زهره آدمه اطلاق اولنور وده قوشنه دینور وسـازلغه وبوك تعبـیر اولنان میشـه لکه دینور (یرعه) فتحاتله فزاره قبیله سنه مخصوص برموضع آدیدر (الیرع) زرع وزنـنـده بوزاغی یه دینور (الیروع) صبور وزننده قورقو یه دینور لکن لغت ردیه‌درکه اهل شحر استعمال ایدرلر یقال اخذه الیروع ای‌الفزع والرعب (الیعباع) ثرثار وزننده عرب اوشـاقلری بری بریـنه برنسنه آندقده تکلم ایدرلر بونك یاسنی مکسور ایلمك جائز دکلدر (یع) قد وزننده چوجقلره مخصوص کلمهٔ آزاردر برمردار نسنه‌نك تناولندن زجر ایدرلر اهل فرسـك کخ

دیدکلری

دیدکلری کبی (البازع) زای معجمه‌نك کسریله وازع لفظنده لغتدرکه هذیل قبیله‌سنه مخصوصدر نته که خصیب هذ لینك دشمندن فرارنی بیـان ضمننده نظم ایلدیکی اشبو بینده وارد اولمشـدر * لما عرفت بنی‌عمرو ویازعهم * ایقنت انی لهم فی‌هذه قود * (الیفع) یانك وفانك فتحیله (والیفاع) سحاب وزننده ابوکه وطپرا قدن تپه‌یه دینور تقول علوت الیفع والیفـاع ای‌التل (التیفع) تفعل وزننده تپه‌یه وابوکه چقمق معناسنه‌در یقال تیفع الرجل اذا صعد الیفاع (الیفوع) یانك ضمیله یوکسك یرلره دینور مفردی یفع‌در یقال امکنة یفوع ای‌مرتفعة (الیافع) فانك کسریله یتشمش یال وبال صاحبی اوغلانه دینور یقـال غلام یافع ای‌مترعرع جمعی یفعه‌در طلبه وزننده و یفعـان‌در کثبان وزننده ویکرمی یاشنه متقـارب جوانه دینور یفع آتیدن مأخوذدر ایفع صیغه سندن اوله‌رق موفع دینمز ویقال غلام یفع محرکة بونك جمعی ایفاع کلور ویقال غلام یفعة محرکة ایضا ولایثنی ولایجمع ویافع برموضع آدیدر وبنوسودة بن‌عمروك برادری اولان والبه‌نك فرسی اسمیدر ورعین قبیله سندن منشعب برقبیله نك پدری اسمیـدر اصحابدن مبرح بن‌شهاب الیـافعی الرعینی اول قبیله دندر ویافع بن‌عامر محدثدر (الیافعیون) محد ثیندن برجاعتدر (الیفع) نفع وزننده یوکسکه چقمق معناسنه در یقال یفع الجبل یفعا من‌الباب الثـالث اذاصعده واوغلان یکرمی یاشنه یقلشمق معناسـنه در یقال یفع الغلام اذا راهق العشرین (الایفاع) همزه‌نك کسریله یفع معنا سـنه در یقال ایفع الغلام بمعنی یفع‌فهو یافع لاموفع یعنی رباعیدن اسم فاعلی‌مستعمل دکلدر (الیا فعات) وسع وطاقتدن خارج اولوب صاحبنی بصوب مغلوب ایدن اموروا‌حواله اطلاق اولنور یقال اموریا فعات وهی ماعلی وغلب منها فلم‌یطق وبك یوکسك طاغلره دینوریقال جبال یافعات ای شمخ (المیفعة) مرحله وزننده یوکسك ارضه دینور (میفع) (ومیفعه) میملرك فتحیله یمن ساحلنده ایکی بلده درکه میانه لری ایکی مرحله در (ایفع) احمد وزنـنـده روا ةاحادیثدن برکسـه درکه سعید بن جبیردن روایت ایلمشـدر لکن ضعیف الروایه‌در ویفع بن عبد الکلاعی وایفع بن‌ناکور ذوالکلاع صحابیلردر علی‌قول ابن ناکورك اسمی سمیفع یاخود اسمیفع‌در (الینع) منع وزننده (والینع) یانك ضمیله (والینوع) رجوع وزننده یمش اولمغله دیو شور مه کلمك معنا سنه در یقـال ینع الثمر ینعا وینوعا من‌الباب الثـالث والثانی اذا حان قطافه (الاینـاع) همزه‌نك کسریله ینع معنا سنه در یقال اینع الثمر بمعنی ینع (الیا نع) بك قرمزی نسنه‌یه دینور یقال دم یانع ای شدید الحمرة وکوینمش واولمش یمشـه دینور یقال ثمریانع ای ناضج یانعك جمعی ینع کلور صاحب وصحب کبی (الینیع)

امیر وزننده یانع معناسنه‌در (الینع) یانڭ ضمیله برنوع اولواغاج اسمیدر (الینع) فتحتینله عقیق دیدکلری طاشدن برنوعڭ اسمیدر (الینعة) فتحاتله برکونه‌قرمزی بونجق آدیدر سعید بن‌وهب الیناعی صحابی وزننده تابعیندندر

* باب الغین * فصل الهمزة *

(عین اباغ) اضافتله وهمزه‌نڭ حرکات ثلاثیله شامده برموضع آدیدر علی قول کوفه ایله رقه بیننده واقعدر ریاشی دیدیکه عین اباغ بغداد ایله رقه ایالتنڭ اسمیدر (ارغیان) اصبهان وزننده نیصابور قضاسنده برناحیه اسمیدر

(* فصل الباء الموحدة *) (الببغاء) بای اولانڭ فتحی وثانیه‌نڭ سکونیله وبعضا ثانیه مشدد اولور برکونه یشل قوشڭ اسمیدر ترکیده تحریفله پاپاغان دیدکلریدر فارسیده طوطی دیرلر اکثری یشل اولور قابل تعلیم برمعروف قوشدر (وببغاء) ابوالفرج عبدالواحد بن‌نصر المخزومی نام‌شاعرڭ لقبیدر لسانی پپه‌بی اولدیغیچون تلقیب ایلدیلر (البثغ) بانڭ وثای مثلثه‌نڭ فتحیله بدنده قان غلبه ایدوب ظهور ایلمکه دینور (البدغ) فتحتینله مرداره بیلاشوب آلوده اولمق معناسنه در یقال بدغ بالعذرة بدغا من‌الباب الرابع اذا تلطخ وکذا یقال بدغ بالشر وقیزاق کبی مقعد اوزره سورینه‌رڭ یوریمکه دینور (البدغ) کتف وزننده آلوده کمسه‌یه دینور ظاهری ومعنوی اولسون وحالی خوش وجودی تاب وطراوتلو آدمه دینور جمعنده بدغون دینور یقال هم بدغون ای اسمان حسنة الاحوال واصحابدن قیس بن‌عاصم المنقری لقبیدرکه جاهلیتده انکله زنا زده ایدی (البدغ) لدغ وزننده جوز وبادم مثللو نسنه قیرمق معناسنه‌در یقال بدغ الجوز واللوز بدغا من‌الباب الثالث اذا کسره (البدغ) بانڭ کسریله دائما اثوابنه یستهلر اولان کمسه‌یه دینور (البداغه) بلاغه وزننده دائما اثوابنه یستهلر اولمق معناسنه در یقال بدغ فلان بداغة من‌الباب الخامس فهو بدغ ای‌خارئ فی‌ثیابه (الابدغ) احمد وزننده برموضع آدیدر (البرزغ) قنفذ وزننده دلی قانلولق هنکامنڭ جنبش ونشاطنه دینورکه قواق یلی اسمه تعبیر اولنور یقال فی رأسه برزغ الشباب ای نشاطه واننه طلو کوده‌سی صمصق کنج دلو قانلویه دینور (البرزوغ) عصفور وزننده (والبرزاغ) قرطاس وزننده بونلرده اتنه طلودلوقانلویه دینور (البرغ) بانڭ فتحی ورانڭ سکونیله آغزدن اقان سالیاره دینوریقال یسیل برغه ای لعابه (البرغ) فتحتینله تنعم وترفه ایلمك معناسنه در یقال برغ الرجل برغا من‌الباب الرابع اذاتنعم (البزغ) بانڭ فتحی وزاینڭ سکونیله (والبزوغ) قعود وزننده کونش طوغمق علی‌قول هنوز طوغمغه بشلمق معناسنه در یقال بزغت

الشمس بزغا وبزوغا من الباب الاول اذا شرقت اوهو ابتداء الطلوع بو معنا بزغ
بيطاردن مأخوذدر وبزوغ دوه نك آزى ديشى ياروب چقمق معناسنه در يقال
بزغ ناب البعير اذا طلع وبزغ نيشترايله طمرى ياروب قان آلمق معناسنه در يقال
بزغ الحاجم والبيطار بزغا اذا شرط (المبزغ) منبر وزننده نيشتره دينور مشرط
معناسنه (البزيغ) امير وزننده برمعروف فرس اسميدر وبزيغ بن خالد بركمسه در كه
اشعث فتنه سنده قتل اولندى (بيزع) حيدر وزننده عراقده برقريه آديدر
(الابتزاع) افتعال وزننده موسم بهارك اوائلى ظهور ايلمك معناسنه در يقال
ابتزع الربيع اذاجاء اوله (بستيغ) بانك فتحيله نيسابور قضاسنده برقريه در شبيب
وعلى ابنا احمد البستيغان كه محدثلر در اورايه منسوبلر در (البشغ) بانك ضمى
وشين معجمه نك سكونيله چسنتى يغموره دينور يقال بمطرا البشغ اى المطر الضعيف (البشغ)
بانك فتحيله چسنتى ياغمق معناسنه در يقال بشغت الارض على المجهول بشغا اى
بغشت (البشغة) تمره وزننده برمقدارجه چسنتى به دينور يقال بشغة من المطر
اى بغشة (الابشاغ) همزه نك كسريله چسنتى ياغدرمق معناسنه در يقال
ابشغ الله الارض اى ابغشها (البطغ) بانك وطانك فتحيله بدغ وزننده ومرادفيدر كه
ذكر اولندى يقال بطغ بالعذرة بطغا بمعنى بدغ (البغبغ) قنفذ وزننده ابى
قصه جق يعنى صويى يقين قيويه دينور (البغيبغ) آندن مصغر بنيه سيدر
بو معنادندر كه عربلر فلان يكچه ايراقلمشيكن يرباش سكرتدى ديجك يرده عدا
طلقا بغيبغا ديرلر وبغيبغ اركك سموز كيكه دينور تقول صدت بغيبغا وهو تيس
الظباء السمين (البغيبغة) هايله مدينه قضاسنده برچفتلك على قول صويى فراوان
برچشمه آديدركه اطرافنده قتى وافر نخلستان واردر آل كرام حضرت نبوى يه
مخصوصدر (البغ) بانك فتحى وغينك تشديديله بدنده قان قينامق معناسنه در
يقال بغ الدم بغا من الباب الاول اذا هاج (البغ) بانك ضميله كوچك اركك دوه يه
دينور (البغبغة) زلزله وزننده بركونه دوه كوكره مسندن حكايه در كه بغ بغ
ديه رك كوكرر واو يقوده اولان كمسه نك خورلد ايشندن حكايه در تقول سمعت
بغبغته اى غطيطه فى النوم وبغبغه ايا قله بصوب جكنمك معناسنه در يقال بغبغ
البساط اذاداسه ووطئه ويقال بغبغهم الجيش اذاداسهم ووطئهم (المبغبغ) اسم
فاعل بنيه سيله برنسنه يى وبرسوزى قارشمورش ايديجى كمسنه يه دينور يقال رجل
مبغبغ اى مخلط وبغايت عجله وسرعت ايدر اولان آدمه دينور (المبغبغ) اسم
مفعول بنيه سيله وفاعل بنيه سيله جائزدر يقين مسافه يه دينور يقال قرب مبغبغ
اى قريب (البلوغ) قعود وزننده ايرشمك ويتشمك معناسنه در كرك زمان وكرك

مكان وكرك امور مقدره دن برامر او لسون ياخود يتشمكه يقلشوب چاتمق معناسنه در يقال بلغ المكان بلوغا من الباب الاول اذا وصل اليه او شارف عليه واوغلان يتشوب كامل اولمق معناسنه مستعملدر يقال بلغ الغلام اذا ادرك وبرآدم فوق الطاقه محنت ومشقته اوغرامق معناسنه دركه نهايت درجهٔ محنته بالغ اولمقدن عبارتدر يقال بلغ الرجل على المجهول اذاجهد (الابلغ) افضل وزننده كنديده مبالغه اولنمش نسنه يه دينور يقال ثناء ابلغ اى مبالغ فيه وبواسم مفعولدن مصوغدر (البالغ) ابو نسنه يه دينوركه مرادا بولكده نهايته واصل اوله جقدر يقال شيء بالغ اى جيد وقد بلغ مبلغا يعنى فى الجودة ويتشمش اوغلانه دينور ويتشمش قيزه ده وصف اولور بالغه كبي يقال غلام بالغ وجارية بالغ وبالغة اى مدركة (التبلغة) تكرمه وزننده شول خرده ايپه دينوركه انكله قويينك ايپى قوغه نك اورنه سنده اولان اغاجده بغلو اولان ايپه اكلنور يقال وصل رشاءه بالتبلغة وهى حبل يوصل به الرشا الى الكرب جمعى تبالغ كلور (البلغ) بانك فتحى وكسرى ولامك سكونيله (والبلغة) تمره وزننده بالغ معناسنه مستعملدر ومنه يقال احمق بلغ وبلغة اى مع حماقته يبلغ ما يريد اونهاية فى الحمق يعنى فلان فى ذاته احمق ونادان ايكن مساعدهٔ بختله مرادينه واصل وبالغ اولمقده در ياخود درجهٔ حماقتك نهايتنده بالغدر ديمكدر وتقول العرب اللهم سمع لابلغ وسمعا لابلغا ويكسر السين فيهما اى نسمع به ولايتم او بقوله من سمع خبرا لايعجبه يعنى عربلر برفنا واصابتندن احراز واستعاذه اولنه جق بركلام استماع ايلسه لر اللهم سمع لابلغ ياخود سمعا لابلغا ديرلركه كلام مزبور استماع ايلديكمز ايله اكتفا اولنوب تمام اولمسون ديمكدركه صونى چقمسون تعبير اولنور وعند البعض كلام مزبور بر دلنشين اولميه جق بارد وناخوش كلام استماعنده ايراد اولنور ويقولون امر الله بلغ اى بالغ نافذ يبلغ اين اريد به يعنى خداى متعالك امر وفرمانى مراد شريفلرى اولان محله بالغ ونافذدر ويقال جيش بلغ اى بالغ وبلغ بليغ وفصيح آدمه دينور كما سيذكر (البلغ) بانك كسريله بك خبيث ديمكدركه نهايتنده بالغدر يقال رجل بلغ ملغ اى خبيث وبليغ آدمه دينور (البلغ) عنب وزننده (والبلاغى) سكارى وزننده (والبلاغى) حبارى وزننده بونلرده بليغ آدمه دينور يقال رجل بلغ و بلغ وبلغ و بلاغى وبلاغى اى بليغ فصيح (البليغ) امير وزننده شول فصيح ومتكلم آدمه دينوركه عبارت و بيان لسانيله كنه ضميرنى ونهايت مرامنى ادا ايدر اوله يقال خطيب بليغ اى فصيح يبلغ بعبارته كنه ضميره (البلاغة) فصاحه وزننده برآدم بليغ اولمق معناسنه در يقال بلغ الرجل بلاغة من الباب الخامس اذا كان بليغا مؤلفك بصائرده بيانه كوره بلاغه وصول معناسندندركه

فصاحت سبیله کلام ومتکلم کنه ضمیری تعبیره و اصل کذلك اقصای درجه ارتفاعه منتهی اولور وبین العرب ایکی وجه اوزره در بری بذاته بلیغ اولمقدر که انده اوصاف ثلاثه مجتمع اولمق لازمدر وصف اول موضوع لغتنده صواب اولمقدر ثانی معنای مقصوده مطابق اولمق ثالث فی نفسه صادق اولمقدر وجه ثانی باعتبار القائل والمقول له بلیغ اولمقدر که قائل اول کلامله برمرامی قصد ایدوب وانی مقول له قبول ایده جك وجه اوزره ایراد ایلمکدن عبارتدر وفصاحت ایله بلاغتك تعریف وفرقلری مفصلا کتب معانیده مشروحدر خلاصه سی بودرکه بلاغت متکلمده تألیف کلام بلیغه قدرت وملکه وکلامده مع شرط الفصاحة مقتضای حاله وجه مخصوص اوزره مطابقتدن عبارتدر (البلاغ) سحاب وزننده کفایت معناسنه در قال الشارح ومنه قوله تعالی [ان فی هذا البلاغا لقوم عابدین] ای کفایة وابلاغ وتبلیغدن اسم اولورکه یتشدرمك ایصال معناسنه درلر پس بلاغ یتشدیریلن نسنه یه دینور و یتشدرمکه وایرشدرمکه دینور ومنه الحدیث [کل رافعة رفعت علینا من البلاغ فلتبلغ عنا] ای مابلغ من القرأن والسنن اوالمعنی من ذوی البلاغ ای التبلیغ ایکنجی یه کوره اسم مصدر موقعنه وضع اولنمشدر ویروی بالکسر ای من المبالغین فی التبلیغ ورافعه دن جماعت یاخود نفس مراد اولمغله کل جماعة اونفس تبلغ عنا وتذیع مانقوله فتبلغ ولتحك تقدیرنده اولور وبانك کسرینه کوره مفاعله دن مصدر اولور (المبالغة) مفاعله وزننده (والبلاغ) جدال وزننده برخصوصده قطعا تقصیر ایتمیوب زیاده سیله جد وجهد ایلمك معناسنه در یقال بالغ فی الامر مبالغة وبلاغا اذا اجتهد ولم یقصر (البالغاء) لامك کسریله پایها معربیدر که فارسیده پاچه لر دیمکدر قیون وصغر پاچه لری معلومدر تقول اکلنا البالغاء ای الاکارع (البلاغات) وشایات وزننده ومرادفیدر که وشایه نك جمعیدر غمز وسعایه معناسنه در یقال لایفلح اهل البلاغات ای الوشایات (البلغة) غرفه وزننده کفایت ایده جك مقداری دیرلکه دینور تقول ماهی الا بلغة ای مایتبلغ بها من العیش (البلغین) بانك کسری وضمی ولامك فتحیله داهیه وآفته اطلاق اولنور ومنه قول عائشة رضی الله عنها لعلی کرم الله وجهه حین ظفر بها [لقد بلغت منا البلغین] ای الداهیة ارادت بلغت مناکل مبلغ یعنی بزم طرفمزدن هر درلو محنتك نهایتنه بالغ اولدك که غایة الغایه زحمت و شدته دوچار اولدك دیمکدر و بونك اعرابنده ایکی وجه واردر بری مفرد اعرابی که هرحالده حالی اوزره ابقا ایله اعراب یاء و نونه جاری اولمقدر مثلا هذه البلغین ولقیت البلغین و من البلغین کبی وجه ثانی جمع اعرابیله معرب اولمقدر که دائما نون مفتوح و ماقبلی حروفله معرب اولمقدر

شارحك بيانته كوره استعظاما جمع عاقل صيغه‌سنده استعمال اولنمشدر (التبليغ)
تفعيل وزننده ايرشدرمك معناسنه در يقال بلغه اليه اذا اوصله و آت زياده‌جه
اشمك ايچون ديزكننى كوشدوب اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال بلغ الفارس
اذا مدبده بعنان فرسه ليزيد فى‌جريه (التبلغ) تفعل وزننده بلغه ايله يعنى
برمقدارجه نسنه ايله اكتفا ايدوب كچنمك معناسنه‌در يقال تبلغ الرجل بكذا
اذا اكتفى به و برنسنه‌يه ايرشمجه‌يه‌دك رنج ومحنت چكمك معناسنه‌در يقال تبلغ
المنزل اذا تكلف‌انيه البلوغ حتى بلغ وبرعلت پك مشتد اولمق معناسنه مستعملدر
يقال تبلغت به العلة اذا اشتدت (البوغاء) صحراء وزننده توزكبى بغايت خرده
و يومشق اولان طپراغه ديـنور وخفيف ويل‌قوان احمق ونادان كسه‌لره اطلاق
اولنور يقال هم بوغاء الناس اى طاشنهم وحقائهم وقارشقلق‌شورش معناسنه‌در يقال
بينهم بوغاء اى اختلاط وبوغاء الطيب رايحه‌سندن عبارتدر يقال ارتفعت بوغاء
الطيب اى رايحته (بوغ) بانك ضميله هود وزننده ترمد قضاسنده بر قريه‌در
(باغ) مرو قضاسنده بر قريه آديدر محدثيندن اسمعيل الباغى اورادندر (باغه)
مغربده بر بلده آديدر (البوغ) سوغ وزننده غالب اولمق معناسنه مستعملدر
كوياكه طپراق توزنديسى كبى اوستنه اغار تقول انك لعالم لاتباغ ولاتباغان فى‌التثنية
ولا تباغون فى‌الجمع اى لايقرن بك مايغلبك (التبوغ) تفعل وزننده وجودده قان
قينايوب غلبه ايلمك معناسنه‌در يقال تبوغ الدم اذا هاج وبركسه برينه غالب
اولمق معناسنه در يقال تبوغ فلان‌عليه اذا غلب (البهوغ) قعود وزننده اويومق
معناسنه در يقال بهغ الرجل بهوغا من‌الباب الثالث اذا نام (الباهغ) او يقوجى
آدمه‌دينور يقال‌رجل هابغ باهغ اى‌نوام (البيغ) بيع وزننده مزاجده قان غلبه
ايلمك معناسنه‌در يقال باغ الدم يبيغ بيغا اذا ثار وهلاك اولمق معناسنه مستعملدر
يقال باغ الرجل اذا هلك (البياغ) شداد وزننده برفارس وجندى‌اسميدر (التبييغ)
تفعيل وزننده سائرنسنه‌لردن كسيلوب همان برنسنه‌يه قطعى ميل ايلمك معناسنه‌در
تقول بيغت به تبييغا اى انقطعت به وبرنسنه قارش مورش اولمق معناسنه در يقال
بيغ به الامر على‌المجهول اذا اختلط (التبيغ) تفعل وزننده بودخى برنسنه قارشق
شور يده اولمق معناسنه در يقال تبيغ عليه الامر اذا اختلط و قان غلبه ايلمك
معناسنه در يقال تبيغ الدم اذاهاج وغلب وسود چوغالمق معناسنه مستعملدر
يقال تبيغ اللبن‌اذاكثر (بيغو) بانك كسريله مغربده بربلده آديدر عياض سبتيانك
شيخى وشعراء وزهادن على بن‌محمد البيغى اورادندر
(* فصل التاء *) (التغتغة) زلزله و زننده حرفلرى سلاسته مخرج لرندن

اخراج ایده‌مکله کلامی حق اوزره اظهار وبیان ایده‌میوب طوتیله رق ودوندیره‌رك سویلمك معناسنه در اول آدمه لسان عوامده دغدغی دیرلر داللرك کسریله یقال تغتغ الرجل کلامه اذا ردده ولم یبینه واسم اولور لسانده اولان طوتقونلغه دینور یقال فی لسانه تغتغة ای رتة وثقل وتغتغة حلی وآوادانلق آوازندن حکایه اولور قغشـدی تعبیر اولنور وکولمك آوازندن حکایه اولورکه کـکردی تعبیر اولنور (تغ تغ) تالرك کسریله وغینك حرکات ثلاثیله بودخی آهسته‌جه کولمك صـوتندن حکایه‌در یقال اقبلوا تغ تغ ای مقر قربن بالضحك یعنی کـکرکـکر کوله‌رك کلدیلر (المتغتغ) اسم فاعل بنیه‌سیله شول آدمه دینورکه دیشـلری اولدیغندن یاخود لسانده لکنت اولدیغندن سوزی برخوشجه سمع وفهم اولنمیه یقال هو متغتغ ای لم یکد یسمع کلامه

(* فصل الثاء المثلثة *) (الثدغ) لدغ وزننده باش یارمق معناسنه‌در یقال ثدغ رأسه ثدغا من الباب الثالث اذا شدخه (الانثداغ) انفعال وزننده ثدغك مطاوعیدر یقال ثدغ رأسه فانثدغ (الثروغ) ثانك ضمیـله ثرغ لفظنك جمعیدر وثرغ ثانك فتحیله قوغه‌نك باشنده اولان صلیب کونه ایکی اغاجك ارالغنه دینور (الثرغ) فتحتینـله بر آدمك قوغه‌سـنك ثرغی که صـو اورادن صب اولنور کـکیش اولـمق معنـاسنه در یقـال ثرغ زید ثرغا من البـاب الرابع اذا اتسـع ثرغه ای مصب دلوه (الثغثغه) زلزله وزننده سوزی آچق وسلاستلو سویلیوب قارشدورش سـو یلمك معنا سنه در یقـال ثغثغ کـلامه اذا خلط فیه وهنوز دیشـلری تمامش چوچق برنسنه‌یی اصرمق معناسنه‌درکه کوه لمك تعبیر اولنور وپریشـان ونامنتظم کلامه دینور یقـال کلامه من‌قبیـل الثغثغة ای لانظامله وتفتیش وتفحص ایلمك معناسنه در یقال ثغثغ امره اذا فتشـه ودیشلرنی بری برینـه اوروب اوتدیره‌رك مضطربانه تکلم ایلمك معنا سـنه در یقـال یثغثغ فی‌الکلام وهو فعـل المتکلم المضطرب المحرك اسنانه فی‌فمه (الثغثغ) فدفد وزننده (والثغثاغ) ثرثار وزننده کلامی برخوشجه بیان ایده‌میوب قارشق وپریشان سویلین آدمه دینور (الثلغ) ثانك فتحی ولامك سـکونیله باش یارمق معناسنه‌در یقال ثلغ رأسه ثلغا من الباب الثالث اذا شـدخه (الانثلاغ) انفعال وزننده مطاوعیدر یقال ثلغ رأسه فانثلغ وخرما پشلنمك معناسـنه‌در یقال انثلغ النخل اذا ارطب (الاثلغی) احری وزننده آلت تناسله اطلاق اولنور (المثلغ) معظم وزننده اغاجندن دوشوب چتلامش اولان تازه خرمایه دینور یاخود یغمور ضربه‌سیله دوشوب اوفانمش اولانه دینور (الثمغ) ثانك فتحی ومیمك سکونیله

آق نسنه‌یی سیاه نسنه‌یه قارشـدرمق معناسنه در یقال ثمغ الرجل ثمغا من الباب الاول اذا خلط البیاض بالسواد و صاچی قنه‌یه چدرمك معناسنه‌در یقال ثمغ رأسه بالحناء اذا غمسه و اکثر و صاچه کرکی کبی دهن سورمك معناسـنه در یقال ثمغ رأسه بالدهن اذا بله و برنسنه‌یی قرمزی بویه ایله کرکی کبی بویه‌مق معناسـنه در یقال ثمغ الثوب اذا صبغه مشـبعا ولایکون الا من حمرة و ثمغ مدینه‌ده بر موضع ادیدرکه حضرت عمررضی‌الله‌عنه بعدالتملك وقف ایلدی شـارح دیرکه بوراده مال نسخه‌لری غلطدر لکن نهایه‌ده دخی مال ایله مفسر در قالدیکه موضع مملوك دخی مال جمله‌سندندر (الثمغة) ثمره وزننده طاغك تپه‌سـنه دینور یقـال صعد ثمغة الجبل ای اعلاه (الثمیغة) سفینه وزننده چرویش یاغیله قارشمش چوربا کبی رقیق طعـامه دینور تقول اطعمنا الثمیغـة وهی مارق من الطعـام و اختلط بالودك و یاش واصلاق یره دینور یقال ارض ثمیغة ای رطبة و باشك اتنده اولان یاریغه دینور یقال شجة ثمیغة اذا کانت فی لحم الرأس (المثموغ) صالق وسلپوك شیئه دینور یقـال ترکه مثموغا ای مسترخیا (التثمیغ) تفعیل وزننده باشه یاقق یاخود غالیه سورمك معنا سنه در یقال ثمغ رأسـه اذا علقه (الاثماغ) انفعـال وزننده تازه خرمایره دوشوب یارلمق معنا سنه در یقـال انثمغت الرطبة اذا انفضخت حین تسقط ویاره صونمق معناسنه در یقال انثمغت القروح اذا ابتلت (الجلغ) جیمك فتحی ولامك سکونیله بری برنی قلجله چالمق معنا سنه در یقال جلغ بعضهم بعضا بالسیف جلغا من الباب الاول اذاهبر (الجلغاء) حمراء وزننده دیشـلری دوکلمش قوجه ناقه‌یه دینور یقال ناب جلغاء ای ذهبة الفم (المجالغة) مفاعله وزننده دیشلری صریده‌رق کولمك معاسنه‌در یقال جالغ الرجل اذاضحك بالاسنان وقلجله اورشمق معنا سنه در یقال جالغ القوم اذا کافحوا بالسیف (جوغان) سلمان وزننده برموضع آدیدر محدثیندن ابوجعفر احمد بن الحسن الجوغانی اورایه منسوبدر

(* فصل الدال *)(الدبغ)دالك فتحی وبانك سکونیله(والدباغ)کتاب وزننده(والدباغة) کتابه وزننده دری یی سپیلمك معناسنه‌در فارسیده پیراستن پوست دینور یقال دبغ الاهاب دبغا ودباغا ودباغة من الباب الاول والثالث والثانی(الاندباغ)انفعال وزننده مطاوعدر دری دباغتلنمك معناسـنه در یقال دبغ الادیم فاندبغ (الدباغ)کتاب وزنـنده (والدبغ والدبغة) داللرك کسریله کندیسیله دری دباغت اولنه‌جق شیئه دینور بالاموود ومازی کبی یقـال دبغ الادیم بالدباغ والدبغة ای مایدبغ به (الدباغة) کتابه وزننده دباغلق حرفته دینور (الدبیغ) امیر وزننده دباغتلنمش دری یه دینور یقال مسك دبیغ ای مدبوغ (المدبغة)مرحله وزننده دباغخانه‌یه دینور بانك ضمیله‌ده جائزدر ودباغتده یاتورلمش دریلره دینورکه جمع اولور منجخه کبی یقـال جلود مدبغة

اذا جعلت فى الدباغ (دابغ) بانك كسريله ربيعه قبيله سندن برمعروف كمسه‌نك آديدر كه صاحب حكايه در (الدبوغ) صبور وزننده شول يغموره اطلاق اولنور كه دباغ درى دباغت ايلمش كبى برى يايقيوب سيلوب سپورراوله يقال مطرد بوغ اذا كان يدبغ الارض بمائه (الدغدغة) زلزله وزننده برآدمه قوجنه جق سوزلر ايله طعن ايلمك معناسنه دركه معناى آنيدن مأخوذدر يقال دغدغه بكلمة اذا طعن عليه بها وزعزعه لفظيله جيع معناسنده مرادفدر كاسيذكر يقال دغدغه بمعنى زغزغه فى معانيها وقجقلمق معناسنه دركه قولتق آلتنه دورتمك وطبانى قاشيقله قوجندرمقدن عبارتدر وبعض كمسه‌لره بوحالت قطعا عارض اولمز يقال دغدغ الصبى اذا حركه وجعله منفعلا بالطعن فى نحو الابط والبضع والاخص مؤلف معناى لازمنه كذلك اسمنه قصر ايلمشدركه قجغه وقوجنمه يه ده دغدغه دينور (المدغدغ) اسم مفعول بنيه سيله قجقلنمش وقوجندرلمش آدمه دينور وحسب ونسبى مدخول ومطعون اولان كمسيه دينور يقال رجل مدغدغ اى مغموز فى حسبه (الدفغ) دالك فتحى وفانك سكونيله غلالدن دارينك ومصر بغدا ينك صمانه وتوزنه يسنه دينور (الدمرغ) علبط وزننده لك قزل بكزلو آدمه دينور يقال رجل دمرغ اى الشديد الحمرة (الدمرغى) دالك ضمى وميم مشدده نك فتحيله قبيطى وزننده بغايت آق نسنه يه دينور يقال ابيض دمرغى اى يقق (الدماغ) كتاب وزننده باشده اولان يينى يه دينوركه فارسيده مغز ديرلر على قول ام الهام ياخود ام الرأس اسميدر وام الدماغ كيسه كبى دماغى احاطه ايدن انجه زاره اطلاق اولنور ودماغك جمعى ادمغه كلور اكسيه وزننده مؤلف امماده سنده ام الرأس لغتنى دماغ ياخود امدماغ ايله بيان ايلدى ام الهام دخى اودرلكن كتب تشريحده بيان اولديغى اوزره ام الدماغ غشاء دماغ اوله جقدركه دماغك تحتنده واندن منفصل نرم ولطيف زاردر وام الهام رأس وقحفه مماس اولان انجه زاردركه دروز جمجمه يه مخالط اولور (الدمغ) دالك فتحى وميمك سكونيله باشى دماغه ايرشنجه قدر يارمق معناسنه در يقال دمغه دمغا من الباب الثالث والاول اذاشجه حتى بلغت الشجة الدماغ وبركسه نك دماغنه اورمق معناسنه در يقال دمغ فلانا اذاضرب دماغه وكونشك اسيسى دماغه تأثير ايلمك معناسنه‌در يقال دمغت الشمس فلانا اذا آلمت دماغه ومنه يقال دمغهم بمطفئة الرضف اذاذبح لهم شاة مهزولة ويقال سمينة يعنى عربلر فلان مهمانلرينه آريق قيون بوغازلدى ديجك يرده دمغهم بمطفئة الرضف ديرلر زيرا آريق اولدقده ياش درى كبى آتشه ياپشمغله آتشى يا قزغين طاشى سوندرر وبوسموز قيونده دخى استعمال اولنور زيرا اتسموز اولنجه ياغى ايله آتشى سوندرر (الدميغ) امير وزننده (والمدموغ) دماغنه اورلمش

آدمه دینور (الدامغة) شول باش یاریغنه دینور که دماعه‌دك ایشلیوب ایرشمش اوله وبوباش یاریغنك اك آخر درجه سیدر زیرا مراتبی اوندر ۱ قاشره که حارصه دخی دیرلر ۲ باضعه ۳ دامیه ٤ متلاحه ٥ سمحاق ٦ موضحه ۷ هاشمه ۸ منقله ۹ امه ۱۰ دامغه‌در ابوعبید دامیه‌دن اول دامعه بی دخی‌که عین مهمله ایله در زیاده ایلدی جوهری وهمنه مبنی‌دامیه دنصکره‌در دیوثبت ایلدی شارح‌دیرکه ابوعبیدك نصی اوزره یاریقدن قان سیلان ایلمز ایسه دامیه وقان سیلان ایدرسه دامعه در پس رتبه سی دامیه دنصکره اولمغله جوهری توهیمدن سالمدر وبونلرك هر بری محللر نده ذکر اولنمشدر ودامغه خرما اغاجنك بینیسی اوزره چچك کبی ظهور ایدر بر نسنه درکه اوزون وبك اولور کسلمیوب حالی اوزره ترك اولنسه خرمایی افساد ایدر ودوه سمر یلك اکسه‌سی اوستنده قاقلمش دموره دینور ویابق آصه‌جق اغاجه دینور (دمیغ الشیطان) امیر وزننده برمعروف رجل آدیدر (الداموغ) قانون وزننده شول طاشه وطوبقه مقوله‌سنه دینورکه آنکله‌دماغه اوروب طاغیدرلر یقال حجرداموغ وداموغة للمبالغة وهوالذی یدمغ ویهشم به (الادماغ) همزه نك کسریله بر نسنه یه مضطر ومحتاج ایلمك معنا سنه در یقال ادمغه الی کذا ای احوجه (التدمیغ) ترید اوزره چرویش دوکمکله یو مشتق معناسنه در یقال دمغ الثرید بالدسم اذا لبقهابه (المدمغ) معظم وزننده احق ونادانه اطلاق اولنور لکن الحان عوامدندر صواب اولان دمیغ یاخود مدموغ اولمقدر (الدنغ) نوله کتف وزننده رذیل وفرومایه شخصه دینور جمعی دنغه‌در فتحاتله یقال هم‌دنغة ای سفلة الناس ورذانهم (الدوغ) سوغ وزننده خسته‌لك هرکسه عام وشامل اولمق معناسنه در یقال داغ القوم یدوغ دوغا اذا عمهم المرض واسیلك برنسنه‌یی تباه ایلمك معناسنه در یقال داغه الحر اذا افسده ویه‌جك مقوله‌سی اوجوزلمق معناسنه‌در یقال داغ الطعام اذا رخص وناس بری برینه میل وانس ایله یاقلمق معناسنه‌در یقال داغ القوم بعضهم الی بعض اذا استراحوا (الدوغة) ثمره وزننده هرکسه شامل اولان درد ومرضه دینور یقال هم فی‌دوغة من‌المرض ای عامة منه وصوغوقه دینور یقال اخذته الدوغة ای البرد وحماقته دینور یقال فیه دوغة ای حماقة (الدوغ) دالك ضمیله یوغرد آیرانه دینور وبو فارسیدر عرب دخی استعمال ایلدیلر تقول شربت الدوغ ای المخیض

(فصل الذال المعجمة) (الذغ) ذالك فتحی وغین معجمه‌نك تشدیدیله جماع ایلمك معناسنه در یقال ذغ جاریته ذغا من الباب الاول اذا جامعها (الذلغ) فتحتینله بر آدمك دوداغی طشره طرفه دورك اولمق معناسنه در یقال ذلغت شفته ذلغا من الباب الرابع اذا انقلبت (الذلغ) ذالك فتحی ولامك

سكونيله جاع ايلمك معنا سنه در يقال ذلغ الجارية ذلغا من الباب الثالث اذا جامعها
وبغدای اكل ايلمك على قول الك ايله اله ملك معنا سنه در يقال ذلغ الطعام اذا اكله
او سفسفه وبعضلر ديديكه ذلغ اونكبي بو مشق نسنه اكل ايلمك معنا سنه در
(الاذلغ) احمر وزننده (والاذلغى) احمرى وزننده (والمذلغ) منبر وزننده
آلت تناسله اطلاق اولنور كوياكه بنوعا مرقبيله سندن منشعب بنوا ذلغ جماعتنه
كثرت جماعله مشهور برقومدر نسبت اولنمشدر (الذالغ) لامك كسريله بدبدبی نمك
خنده ايدن كسه‌نك خنده ايلمديكى حالده لقبيدر يقال هوذالغ وهولقب الانسان
فى سوء ضحكه وبغايت كثر واقبح اولان ايشه دينوركه آندن آلچق برنسنه دخى
اولميه (المتذلغ) اسم فاعل بنيه سيله ذالغ معناسنه در يقال امر ذالغ ومتذلغ
اى ليس دونه شئ (الانذلاغ) انفعال وزننده خرما اغاجى يمشلنمك معنا سنه در
يقال انذلغ النخل اذا رطب ويوك چكمكدن دوه‌نك صرتنك دريلرى صويلمق معناسنه در
يقال انذلغ البعير اذا انسلخ ظهره من الحمل

(* فصل الراء *) (الربغ) رانك فتحى وبانك سكونيله دائما رفاه ونعمت وحضور ووسعتده
اولمق معنا سنه در يقال ربغ القوم ربعا من الباب الاول اذا قاموا فى النعيم وصويه
قائمغه دينور يقال فيه ربغ اى رى واونكبي خرده وبو مشق طپراغه دينور
(الرابغ) وسعت وحضور اوزره اولان رفاه ومعاشه دينور يقال عيش رابغ
اى ناعم ويقال ربيغ رابغ اى مخصب ودائما تمكن الحصول اولان نسنه اوزره طورر
اولان آدمه دينور يقال هورابغ وهو من يقيم على امر يمكن له ورابغ بين الحرمين بحر
احمره قريب بروادى اسميدركه حالا آنده رابغ ناميله برقريه واردر ورابغ بن يحيى
الصنهاجى الدمشقى متأخرين ندن كنديسى واوغلو محمد روايت حديث ايلمديلر
(الربغ) فتحتينله ديرلك وسعت اوزره اولمق معنا سنه در يقال ربغ عيشه ربغا
من الباب الرابع اذا اتسع وربغ برنسنه نك تازه لكى وطراوتى حالتنه دينور يقال
اخذه بربغه اى بحدثانه قبل ان يفوت (الربغ) كتف وزننده لاابالى وبى پروا
اولان فاجره دينور يقال رجل ربغ اى ماجن فاجر (الاربغ) چوق نسنه يه
دينور (الرباغة) صحابه وزننده اسمدر چوقلغه دينور يقال شئ اربغ فيه رباغة
اى اكثر فيه كثرة (اليربغ) يرمع وزننده عمان ايله بحرين بيننده برموضع معروف
اسميدر (الارباغ) همزه‌نك كسريله دوه‌يى كندى قولاينه صاليورمك معناسنه در
تاكه وقتلو وقتسز كندى باشنه صولنمق ايچون يقال اربغ ابله اذا تركها ترد الماء كيف
شائت بلا توقيت (الرثغ) رانك وثاى مثلثه نك فتحيله لثغ كلمه سنده لغتدر كه پپه بيلكه دينور
يقال فى لسانه رثغ اى لثغ (الردغة) فتحاته ودالك سكونيله ده صولو وصبويق بالچغه دينور
واوزلو قويو بالچغه دينور جمعى ردغ كلور صحب وزننده وردغ كلور خدم وزننده ورداغ

كلور جبال وزننده يقال ارتطم فى الردغة اى الماء والطين وكذ الوحل الشديد (الردغ) كتف وزننده بالچقلويره دينور يقال مكان ردغ اى كثير الردغة (ردغة الخبال) رانك فتحى ودالك سكونى وفتحيله وخبال خاى معجمه نك كسرى وباى موحده ايله اهل جهنمك عصاره سيدر مؤلف بونكله اشبو [من شرب الخمر سقاه الله من ردغة الخبال] حديثنه اشارت ايلمشدر اهل جهنمك قاوريلوب بريان اولان بدنلرينك عصاره سى صولو بالچغه تشبيه اولنمشدر وخبال فى الاصل فساد معناسنه در بورادہ احتراقله فاسد وتباه اولمش ابدان كفره مراد در (الرديغ) امير وزننده يره اورلمش نسنه يه دينور صريع معناسنه واحمق ونادان كسيه دينور يقال رجل رديغ اى احمق (المرادغ) ميمك فتحيله مردغه نك جمعيدر كه مرحله وزننده در بيون ايله كوپريجك كمكنك ارالغنه دينور سموز دابه نك اوراسى طوشان شكلنده ياغ بغلر آنكچون ناقة ذات مرداغ ديرلر ناقه بغايت طاولو وسموز اولدقده ومردغه بغايت خوب ولطيف روضه وچنزاره دينور روضةٌ بهيه معناسنه شارح ديركه مرادغ خاصة برروضهٔ نبويهٔ مشرفه اسمى اولمغله مؤلفك كلامى منظور فيهدر ومردغه كوكس كمكلريله اموز طرفندن بازونك نهايت بولديغى يرك يننده اولان اته دينور يقال اشتكى مردغته وهى لحمة بين وابلة الكتف وجنا جن الصدر (الارنداغ) افتعال وزننده صبويق چامورلغه اوغرامق معناسنه در يقال ارتدغ الرجل اذا وقع فى رداغ (الارداغ) همزه نك كسريله بريرك صولو صبويق چامورى چوق اولمق معناسنه در يقال اردغت الارض اذا كثرت رداغها (الرزغة) رانك وزاى معجمه نك فتحيله صولو بالچغه دينور جمعى رزغ كلور خدم وزننده ورزاغ كلور جبال وزننده يقال ارتطم فى الرزغة اى الوحل (الرزغ) كتف وزننده صولو بالچغه صاپلنوب قالمش انسان وحيوانه دينور يقال رجل رزغ اى مرتطم فى الرزغة (الارزاغ) همزه نك كسريله يغمور يرى برمقدارجه اصلادوب چامور ايلمك معناسنه در شويله كه آقوب كتميه يقال ارزغ المطر الارض اذا بلها ولم يسل وصو آزالمق معناسنه در يقال ارزغ الماء اذا قل وبركمسه يى لساناله آزرده ايلمك معناسنه در على قول برآدمى طعن وتعييب ايدرك احتقار ايلمك معناسنه مستعملدر وعند البعض برآدمى زبون سيوب نسنه سنه طمع ايلمك معناسنه در يقال ارزغ فى فلان اذا اكثر من اذاه او احتقره وعابه وطعن فيه اوطمع فيه واستضعفه وبرك صبويق بالچغى چوق اولمق معناسنه در يقال ارزغت الارض اذا كثر رزاغها وقيو قازان ياش بالچغه ايرشمك معناسنه در يقال ارزغ المحتفر اذا بلغ الطين الرطب وصوغوق روزكارجه مقوله سى رطوبت صاوروب كتورمك معناسنه در يقال ارزغت الريح اذا جاءت

بندی (الاسترزاغ) بودخی برکسـه‌بی ضعیف و زبون عدیله نسـنه‌سنه طمع
ایدوب ال اوزاتمق معناسنه‌در یقال استرزغ فی فلان بمعنی ارزغ فیه (المرازغة) مفاعله
وزننده مراوغه معناسنه در کما سیذکر (الرسغ) رانك ضمی وسینك سـکونیله
و ضمتینله حیوان قسمنك طرنغیله الرینك و ایاقلرینك انجکلری قاوشـدیغی یرك
ماییننده اولان موضعه دینورکه خرده و بوقاغیلق تعبیر اولنور علی قول انسانده
وجه مذکور اوزره بیلکه کذلك ایاقده انجکله طبـانك قاوشـدیغی یرده اولان
او یناق برینه دینورکه الده‌کی بیلك برنده‌در جمعی ارسـاغ وارسغ کلور افلس
وزننده وهردابه‌نك دخی موضع مذکوربنه رسغ دینور یقال بلغ الماء الرسغ وهو
الموضع المسـتدق بین الحافر و موصل الوظیف من الید والرجل او مفصل مابین
الساعد والکف والساق والقدم ومثل ذلك من کل دابة (الرساغ) رانك کسریله
ترکیده اورك تعبیر اولنان ایپه دینورکه براوجی دوه‌نك وسائر دوابك خرده‌لرینه
وبراوجنی قازق مقوله‌سنه بند ایدرلر تاکه بغلنوب برطرفه کتمیه‌لر ورساغ مفاعله
بابندن مصدراولور ایکی کورشجی بری برینك بیلکجه‌لرندن طوتشمق معناسنه در
یقال راسـغه مراسـغة ورسـاغا اذا صارعه من الرسغ (الرسغ) فتحتینله بعض
دوه‌نك اللرنده وایاقلرنده اولان کوشکلکه وسلپوکلکه دینور یقال فی بعیره رسغ
ای استرخاء فی قوائمه (الرسیغ) امیر وزننده رفاه و وسـعتلو دیرلکه وصف
اولور یقال عیش رسیغ ای واسع وچوق و فراوان نعمته دینور یقال طعام رسیغ
ای کثیر (رساغ) غراب وزننده برموضع آدیدر (الترسیغ) دیرلکی توسـیع
ایلمك معناسنه‌در یقال رسغ العیش اذا وسعه وسوزی بلا فاصله بری برینه وصل
ونظم ایلمك معناسـنه در یقال رسغ الکلام اذا لفق بینه ویغمور یری نمناك ایلمك
معناسنه در یقال رسغ المطر اذا ثری الارض (المرسغ) معظم وزننده سـست
وضعیف اولان رأی وتدبیره وصف اولور یقال رأی مرسغ ای غیر محکم (الارتساغ)
افتعال وزننده اهل وعیالنك نفقه ومعاشنی توسیع ایلمك معناسنه در تقول ارتسغ
علی عیالك ای وسع النفقة (الرصغ) رانك ضمیله رسغ معناسـنه درکه ذکر
اولندی (الرصاغ) رسـاغ وزننده ومرادفیدرکه اورك تعبیر اولنان ایپه دینور
(رصاغ) غراب وزننده رساغ لفظنده لغتدرکه اسم موضعدر (الرغیغة) غین
معجمه ایله سفینه وزننده خوش دیرلکه دینور یقال عیشة رغیغة ای صالحة ولوخسه
بولماجنه دینورکه ارنمش کره یاغنه یاخود سوده اون بولایوب پیارلر (الرغرغة)
زلزله وزننده حضور ورفاهیتله کچنمك معناسنه‌در یقال یرغرغ فلان اذا کان له رفاغة العیش
وخیر ونعمته مستغرق معناسنه در یقال رغرغ الرجل اذا انغمس فی الخیر ودوه
قسمی هرکون دیلدیکی وقتده صویه کلوب صولنمق علی قول برکون صباح وبرکون

اخشـــام وقتی صوارمق یاخود نه آزونه کفـایت ایده‌جك قدر صو ایچورمك
معناسنه‌در یقال فلان یرغرغ ابله رغرغة وهی ان ترد الابل کل یوم متی شائت
اوان تسقیها یوما بالغداة ویوما بالعشی اوان تسقیها سقبالیس بتمام ولا کاف وبرنسنه‌یی
کیزلمك معناسنه‌در یقال رغرغ الشیء اذا اخفاه ودوه‌نك خواهشی اولمیه‌رق شوراوت
اوتلاتمغه جبر ایلمك معناسنه‌در یقال رغرغ البعیر اذا الزمها الحمض وهی لاتریده
ودوه صو حولیسنده اولان شور اوتلری اوتلادقدنصکره صو ایچمك معناسنه در
یقال رغرغت الابل اذا اصابت من الحمض الذی حول الماء ثم شربت (الرفغ)
نفع وزننده دره‌نك پك فنا وکثر طپراقلو بی خیر ومنفعت یرینه دینور یقال نزلوا
فی رفغ الوادی وهو الأم الوادی وشره ترابا وناحیه وجانب معناســنه در یقال
هو فی رفغ من قومه ای فی ناحیة جعلری ارفغ کلور افلس وزننده ویومشق طپراقلو
دوز یره دینور ارض سهله معناسنه جمعی رفاغ کلور جبال وزننده ویوفقه‌جه ونه پك ایو
ونه پك فنا اولان اورته حاللوجه طلومه دینور یقال سقاء رفغ ای رقیق مقارب
وطپراغی چوق یره دینور واوتسز قیر یره دینور وطرنق چرکنه دینور وسخ
الظفر معناسنه وبونده رانك ضمیله‌ده لغتدر علی قول قولتق واویلق مقوله‌سی
بوکلم یرلرده اولان چرکه دینور واوجوز لغه وبوللغه ورفاه ونعمته دینور یقال
فی عیشه رفغ ای سعة وخصب وبدنده اویلغك دبنه دینورکه قصیق تعبیر اولنور
ومطلقا بدنده چرك وکیر مجتمع اولان بوکلم یرینه دینورکه کیر بتـاغی تعبیر
اولنور رانك ضمیـله‌ده زبا نزده‌در جمعی ارفاغ ورفوغ کلور ویومشــق نسنه‌یه
دینور یقال تراب رفغ وطعام رفغ وکاس رفغ ای لین (الرفغ) رانك ضمیـله
قوانغه دینور ابط معناسنه یقال ضرب رفغه ای ابطه وعورتك فرجنك چوره‌سنه
دینور (المرفوغة) میمك فتحیله شول خاتونه دینورکه فرجی پك کوچك اولمغله
جماعه قابل اولمیـه یقال امرأة مرفوغة ای الصغیرة الهنة لایصل الیهـا الرجل
(الرفغاء) حمراء وزننده شول عورته دینورکه بوطلری خرده وفرجی کوچك
وچوره‌سی بوطلرینه یاپشق وطار اوله یقـال امرأة رفغاء ای الدقیقة الفخذین
الصغیرة الهنة المعیقة الرفغین (الارفاغ) همزه‌نك فتحیله فرومایه وسـفله ناسه
اطـلاق اولنور مفردی رفغ در رانك فتحی وضمیـله یقـال هو من ارفاغ قومه
ای سـفلتهم (الارفغ) برموضع آدیدر (الترفغ) تفعل وزننده جماع ایچون
خاتونك پاچه‌سی ارالغنـه کیرمك معنـاسنه در یقـال ترفغ المرأة اذا قعـد بین
فخذیها لیطأها وچبلاق دوه اوزرنده اولان یاخود ردیف اولان کمسه دوه کندیسنی
دوشورمکدن خوف ایلمکله ایاقلرنی پاچه‌لری ارالغنه قصدرمق معناسنه‌در یقال
ترفغ فلان فوق البعیر اذا خشی ان یرمی به فلف رجلیه عند ثیله بوراده ثیل ثای

مثلثه ايله دوه نك ذكرينه دينور (الرفغنية) رانك ضميله بلهنيه وزننده وسعت زندكانى ورفاه معيشته دينور يقال انه لفى رفغنية من العيش اى سعة منه (رماغ) غراب وزننده برموضع آديدر (الرمغ) لمع وزننده برنسنه‌يى ميشين وسختيان او غوشدرر كبى ال ايله اوغمق معناسنه در يقال رمغ الشئ رمغا من الباب الثالث اذا عركه كالاديم (الترميغ) سوزى برى برينه بلا فاصله وصل وتنظيم ايلمك معناسنه در يقال رمغ الكلام اذا لفقه وصاچى غاليه ايله جعد رملك معناسنه در يقال رمغ رأسه اذا دهنه وطعامى قاتيغه طو بورمق معناسنه دركه مراد چوق قاتيقلو ترتيب ايلمك معناسنه در يقال رمغ الطعام اذا رواه بالادم (الروغ) سوغ وزننده (والروغان) فتحاتله برنسنه دن يانليوب تلكو كبى برى طرفه واوته طرفه اوغورلين يمانوب صاپمق معناسنه دركه تلكولك ايتمك تعبير اولنور حيله معناسندن مأخوذ در يقال راغ الرجل والثعلب يروغ روغا وروغانا اذا مال وحاد عن الشئ (الرواغ) سحاب وزننده اسمدر برى اوته تلكولكه دينوركه اله كچميوب وطوتلميوب حيله كار تلكو كبى كنار كسوب برى اوته يان چيز مكدن عبارتدر (الرواغ) شداد وزننده تلكويه دينور ورواغ بن عبدالملك بن قيس كه تجيب قبيله‌سى رجالندندر سليمان الخشنى واحمد المصرى نام كمسه لرك پدرى اسميدر اوچيده محدثلردر (الرواغة) (والرياغة) كتابه وزنلرنده كورش ميدانته دينور كشتيكاه معناسنه يقال هذه رواغة القوم ورياغتهم اى مصطرعهم بوراده ياواودن مقلوبه در (الرياغ) كتاب وزننده كه بودخى واوى الاصل در اجوزلغه بوللغه دينور يقال بلد فيه رياغ اى خصب (الرويغة) مصغر بنيه سيله حيله ودسيسه يه دينور روغ مذكوردن مأخوذ در تقول اخذتنى بالرويغة اى بالحيلة (الاراغة) همزه نك كسريله طلب واراده ايلمك معناسنه در يقال اراغه اذا اراده وطلبه (الارتياغ) افتعال وزننده بودخى تيلكو كبى برى اوته اراشدروب كزملك معناسنه در يقال ارتاغ الشئ بمعنى اراغه (الترويغ) تريد مقوله‌سى طعامه كركى كبى ياغ الشدرمق معناسنه در يقال روغ الثريدة اذا دسمها ورواها (المراوغة) مفاعله وزننده كورش طوتشمق معناسنه در يقال راوغه اذا صارعه وناس برى برنى اراشدرمق معناسنه در يقال راوغوا اذا طلب بعضهم بعضا (التراوغ) تفاعل وزننده بودخى كورش طوتشمق معناسنه در يقال تراوغا اذا تصارعا (التروغ) تفعل وزننده دابه ياتوب برى اوته يوالنمق معناسنه دركه آغنه‌مق تعبير اولنور يقال تروغت الدابة اذا تمرغت (الريغ) رانك كسريله توزه‌وطپراغه دينور يقال علاه الريغ اى الغبار والرهج واوركوب قاچغه دينور نفار معناسنه وابو محمد عبدالله بن ابراهيم الريغى كه كنديسى وبعده نسل وذريتى اسكندريه ده

قاضی اولدیلر (التریغ) تفعیل وزننده تریدی یاغه‌جمدرملك معناسنه‌در (التریغ) تفعل وزننده مطاوعیدر یقال ریغ الثریدة فتریغت بمعنی روغها فتروغت (المریغ) معظم وزننده طیراقلنمش نسنه‌یه دینور یقال شیء مریغ ای مترب
(* فصل الزای المعجمة *) (الزبغ) فحتینله بر نسنه‌نك تازه اوله‌رق جمله‌سنه دینور یقال اخذه بزبغه ای بجملته وحدثانه (المزدغ) منبر وزننده یوز یصدیغنه دینور مصدغ لفظنده لغتدر (التزدغ) تفعل وزننده یوز یصدیغنه سویکنمك معناسنه‌در یقال تزدغ بالمزدغة بمعنی تصدغ (الزغ) زانك ضمیله قاره عربلرك قولتقلری فقوسنه دینور که بك ایتی و یدبوی اولور صنان الحبش معناسنه (الزغزغ) هدهد وزننده برقوش آدیدر وجوجه‌یه دینور وکوچك جوره چوجغه دینور یقال له زغزغ ای ولد صغیر (الزغزغ) فدفد وزننده جست وچالاك آدمه دینور و شام دیارنده برقریه آدیدر (الزغزغة) زلزله وزننده سوزی کوشك وضعیف سویلمك معناسنه‌درکه مخاطب آندن مفهوم و مآلی خوشجه استفاده ایلمز یقال زغزغ کلامه اذا قاله ضعیفا و برنسنه‌یی کیزلمك معناسنه‌در یقال زغزغ الشیء اذا خباه واخفاه و برکسه‌یی هزل وسخریه ایلمك معناسنه‌در یقال زغزغ فلانا اذا سخرمنه وطلومك آغزنی چوزمکه اوزنمك معناسنه‌در یقال زغزغ السقاء اذارام حل رأسه (الزغزغیة) زالرك فتحیله کبولاه اسمیدرکه عصیده دیدکلری طعامدر (الزغزغیة) زالرك ضمیله عجم طائفه‌سندن زغزغ دیدکلری قومك لغتنه دینور تقول کلمته بالزغزغیة وهی لغة لبعض العجم (الزلوغ) طلوع وزننده کونش طوغمق معناسنه‌در یقال زلغت الشمس زلوغا من الباب الاول اذا طلعت و آتش علولنوب قالقمق معناسنه‌در یقال زلغت النار اذا ارتفعت (التزلغ) تفعل وزننده ایاق چتلامق معناسنه‌در یقال تزلغت رجله اذا تشققت علی قول بو ماده مجموعنده مهمله ایله در (الازدلاغ) افتعال وزننده دری‌یه آتش طوقنوب یاغلو چالمغله کویمك معناسنه‌در یقال ازدلغ الجلد اذا اصابته النارفاحترق (الزوغ) سوغ وزننده بریکا میل ایلمك معناسنه در یقال زاغ الشیء یزوغ زوغا اذا مال ومیل ایتدرمك معناسنه متعدی اولور یقال زاغه اذا اماله و دابه‌یی جلبر له یاخود یولاریله چکمك معناسنه در یقال زاغ الناقة اذا جذبها بالزمام (الزوغان) فحاتله سوزده حقدن وطوغریدن صاپمق معناسنه‌در یقال زاغ فی المنطق زوغانا اذا جار (الزیغ) بیع وزننده (والزیغان) فحاتله (والزیغوغة) شبعوعه وزننده زوغ کبی برطرفه میل ایلمك معناسنه‌در یقال زاغ الشیء یزیغ زیغا وزیغانا وزیغوغة اذامال وکوز خیره‌لنمك معناسنه مستعملدر یقال زاغ البصر اذا کل وکونش زواله آغمق معناسنه‌در یقال زاغت الشمس ای مالت ففاه الفیء یعنی کونش غرب طرفنه

زائل

زائل اولمغله کولکه برو طرفه دوندی وزیغ شك وکمان معناسنه مستعملدر یقال مافیه زیغ ای شك وحق واستقامتدن عدول ایلمك معناسنه مستعملدر یقال زاغ عن الحق اذاجار (الزاغة) زائغك جمعیدرکه مائل معناسنه‌در یقال قوم زاغة ای زائغون (الزاغ) برکونه قرغه‌یه دینورکه جثه‌سی کوچك و بیاضه مائل‌اولور جمعی زیغان کلور طاق وطیقان کبی فارسیده زاغ مطلقا قرغه‌یه دینمکله ظاهرا عربیده دخی لغت مستقله اولمق کرکدر (الازاغة) همزه‌نك کسریله برطرفه مائل قلمق معناسنه‌در یقال ازاغه‌اذا اماله (التزییغ) اکری‌نك اکریسنی‌طوغرلتمق معناسنه‌در تفعیل ازاله ایجوندر یقال زیغ الشیء اذا اقام زیغه (التزایغ) تفاعل وزننده برطرفه خودبخود اکلمك معناسنه‌در یقال تزایغ الشیء اذا تمایل (التزیغ) تفعل وزننده عورت دوزنوب قوشنمق معناسنه‌در یقال تزیغت المرأة اذاتبرجت وتزینت

(* فصل السین المهملة *) (السبوغ) قعود وزننده برنسنه یره طوغری‌اوزایوب کتمك معناسنه‌در ثوب وشعر ودرع کبی یقال سبغ الشی سبوغا من‌الباب الاول اذاطال الی الارض ومعاش ونعمت بول وفراوان اولمق معناسنه مستعملدر یقال سبغت النعمة اذا اتسعت‌و برآدم برسمته میل‌وعزم ایدوب اکا واصل‌اولمق معناسنه مستعملدر یقال سبغ لبلده اذا مال الیه ووصله (السابغة) تام ووافی وکامل اولان شیئه دینور تأنیثی موصوفه محمولدر ومنه یقال ناقة سابغة الضلوع ویقال عجیزة والیة ونعمة ومطرة ودرع سابغة ای تامة طویلة ومنظره‌سی چرکین‌اولان دیش اتنه اطلاق اولنورکه مراد اشاغی‌یه طوغری دیشلری قاپلامش اولور یقال لثة سابغة ای قبیحة (السابغ) اوزون ذکرلو آیغره اطلاق اولنور یقال‌فحل سابغ ای طویل الجرذان وطوغلغه‌نك اکسه‌سنده سربنك تعبیر اولنان پچه‌یه دینور یقال بیضة لها سابغ ای تسبغة (التسبغ) تانك فتحی وبانك کسریله (والتسبغة) هایله بالرك فتحیله‌ده جائزدر جعلری‌تسابغ کلور بونلرده توغلغه‌نك سربنك دیدکلری اکسه‌لکنه دینورکه توغلغه‌یی بیونه قاوشدیرن پچه‌سیدر بیونی‌احاطه ایدر وسربنك سرپناه محرفیدر یقال بیضة‌لها تسابغ وتسبغ وتسبغة وهی ماتوصل به البیضة من حلق الدرع فیستر العنق بوراده صیغهٔ جمع ابله ده ایرادی هرطرفی اعتباریله‌در (السبغة) سینك فتحیله معاش بوللغی رفاه وتنعم معناسنه‌در یقال انهم لفی سبغة من العیش ای‌سعة ورفاهیة (السبغ) عنق وزننده شول آدمه دینورکه اکننده بتون وجودنی سرتاپا احاطه ایدن زرهی اوله یقال رجل سبغ اذا کانت علیه درع سابغة (الاسباغ) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی اتمام واکمال ایلمك معناسنه‌در یقال اسبغ الله النعمة ای اتمها واسباغ

وضوء بوندن مأخوذدركه صويى هرعضوه كركى كبى حق اوزره ويروب اتمام
واكمال ايلمكدن عبارتدر يقال اسبغ الوضوء اى ابلغه مواضعه ووفى كل عضو حقه
(التسبيغ) كبه حيوان تويلنمش ياورى دوشورمك معناسنه‌در يقال سبغت الحامل
اذا القت ولدها وقدا شعر (السدغ) سينك ضميله صدغ لغظنده لغتدر (اسرغ)
سينك فتحى وراءنك سكونيله اصمه چبوغنه دينور جمعى سروغدر فروع وزننده
وحرف تعريفسز سرغ شام قربنده مغيثه ايله تبوك بيننده بر موضع آديدر
(سرغى‌مرطى) سكرى وزننده ديارمصريه‌دن جزيره‌ده برقريه آديدر (السرغ)
فتحتينله ياش اوزمى سالقمدن جوبلريله بيله‌جه يمك معناسنه‌در يقال سرغ القطوف
من العنب سرغا من الباب الرابع اذا اكلها منه باصولها (السغسغة) زلزله وزننده
قازق مقوله‌سى نسنه‌يى برندن اوينادوب ارغلامق معناسنه‌در يقال سغسغ الشئ اذا
حركه من موضعه كالوتدونحوه وبرنسنه‌يى طپراغه كوموب پنهان ايلمك على قول
طپراقده برى اوته يوارليوب اورسه‌لمك معناسنه‌در يقال سغسغ الشئ فى التراب اذا
دسه فيه او دحرجه فيه وطعامى ياغه بولامغله زياده‌سيله جرب ايلمك معناسنه‌در
يقال سغسغ الطعام اذا اوسعه دسما وصاچه كركى كبى دهنى آلشدروب چمدرمك
معناسنه‌در يقال سغسغ رأسه اذا رواه دهنا (التسغسغ) تزلزل وزننده برنسنه
برندن اوينامق معناسنه‌در يقال تسغسغت ثنيته اذا تحركت ويره صوقلمق معناسنه‌در
يقال تسغسغ الوتدفى الارض اذا دخل فيها (السلوغ) سلوك وزننده چتال طرنقلو
حيوانك آزى ديشلرى ياروب چقمق على قول آلتى ياشندنصكره اولان ديشنى
براغوب كالن بولمق معناسنه‌در يقال سلغت البقرة والشاة سلوغا من الباب الثلث
اذا خرج ناباهما اوهو اسقاط السن التى هى خلف السديس (السالغ) سنى ذكر
اولنان سلوغ درجه‌سنه وارمش چتال طرنقلو حيوانه دينور يقال بقرة سالغ
ونعجة سالغ رتبۀ مزبوره‌يه حيوان كانى بولدقده وارر زيرا بقرك ولدينه اولكى
سنه‌ده عجل دينور بعده تبيع بعده جذع بعده ثنى بعده رباع بعده سديس والتى
ياشندنصكره سالغ سنه وسالغ سنتين دينور بوراده سديسدن اعتبار ايله اضافه
سنين ايدرلر وقيون قسمنك ولدينه اولكى سنه‌ده حمل وكچينك ولدنه جدى
دينور بعده ايكيسنه‌ده جذع بعده ثنى بعده رباع بعده سديس بعده كما فى السابق
سالغ دينور (السلغ) فتحتينله برنسنه تاتارى بشمك معناسنه‌در (الاسلغ) هرندكلو
طبخ اولنسه ينه نضج بولمز اولان اته دينور يقال لحم اسلغ اى بين السلغ
يطبخ ولاينضج وچيك اته دينور يقال لحم اسلغ اى نئ وبك قرمزى نسنه‌يه دينور
يقال الاه ولحم اسلغ اى شديد الحمرة وابرص آدمه دينور يقال رجل اسلغ اى ابرص
ولئيم وفرومايه‌يه دينور يقال رجل اسلغ اى لئيم (السلغ) سينك فتحيله ثلغ

لفظنده لغتدرکه ذکر اولندی یقال سلغ رأسه بمعنی ثلغ (السامغان) تثنیه بنیه‌سیله انسانڭ چهره‌سنده بیغڭ ایکی کچه‌لری تحتندن آغزڭ صاغلو صوللو ایکی طرفنه دینورکه آوردلرڭ اشاغیسیدر هر برینه سامغ دینور و بو صامغان لفظنده لغتدر کماسیذکر شارح دیرکه بنو تمیمدن بلعنبر جماعتی سینی‌صاده قلب ایدرلر قچن سیندن صکره طاء یاخود قاف یاخود خاء معجمه یاخود غین معجمه واقع اولسه وبونلر کرڭ ایکنجی وکرڭ اوچنجی‌وردنجی‌اولسون سراط ایله‌صراط و سیقل ایله‌صیقل وسخب ایله صخب و سامغان‌ایله صامغان کبی (السوغ) سینڭ فتحی وواوڭ سکونیله (والسواغ) سینڭ فتحیله طعام و شراب بوغزدن الماسـیه کبی سهولتله کچمك معناسـنه‌در یقال ساغ الشراب یسوغ سوغا وسواغا اذا سهل مدخله و بو معناده متعدی اولور تقول سغته اسوغ بضم السین سوغا وسغته اسیغ بکسر السین سیغا کماسیذکر و برنسنه یره کومملك معناسنه استعمال اولنور یقال سـاغت به الارض ای سـاخت بوراده با ایله تعدیه ایلدی و حیوان اشـلرندن ایربلوب بر طرفه بشـقه‌جه اولمق معناسنه‌در یقال سـاغت الناقة اذا شـدت و جائز و روا اولمق معناسـنه مستعملدر یقـال ساغ له مافعل ای جازوسوغ بر ولدڭ بی‌تخلل اردنجه طوغمش ولده اطلاق اولنور دیشیسنه سوغه دینور یقـال هذا سوغ هذا وهذه سـوغته ای ولد بعده و لم یولد بینهما و بو فی الاصـل مصدردر (السـواغ) کتاب وزننده بوغزه طورمش نسنه‌یی اشاغی تسهیل و تنزیل ایدن شیئه دینور یقال ادرك بالسواغ وهو ما اساغ به الغصة (السائغ) بوغزدن سهو لتله کچن طعام وشرابه دینور (الاسوغ) افضل و ز ننده اصل فعل معناسـنه کلور که سائغ دیمك اولور یقال شراب اسوغ ای سائغ فارسیده بوکه کوار ادینور (الاساغة) همزه‌نڭ کسریله بوغزدن برنسنه‌یی سهولتله کچورمڭ معناسـنه در یقال اساغ الطعـام اذا سـهل مدخله وتقو ل العر ب اسـغ لی غصتی ای امهلنی یعنی بکا برمقدارجه مهلت وبر وبوابلعنی ریقی دیدکلری کبیدر و یقولون اساغ فلان بفلان ای تم امره به یعنی فلان مشـغو ل اولدیغی مصلحتی فلان ایله تمام وکماله رسـید ایلدی مثلا برکمسه برمقدار آدم یاخود برمقدار اقچه صایمق مراد ایدوب صایدقدنصکره بردانه‌سی ناقص قالمغله اول بردانه‌یه محتاج ایکن ناکاه ظهور ایله تـکمیل معدودات ایلسه اساغ به دیرلر واکر چوقلر ایسه اساغوا بهم دیرلر (الاسواغ) همزه‌نڭ کسریله که اصلی اوزره‌در ولد آخر برادریله ایکیز اوله‌رق بیله‌جه طوغمق معناسنه‌در علی قول اراربنه ولد آخر تخلل اتمیه‌رڭ عقبنده طوغمق معناسنه‌در یقال اسوغ الصبی اخاه اذا ولد معه وقیل بعده (التسو یغ) تجو یز معناسنه‌در یقال سوغه اذا جوزه وبرنسنه‌یی برکسیه روا کوروب ویرمڭ معناسنه‌در یقول سوغ له بکذا

اذا اعطاه اياه وتسويغات السلاطين كه توجيهات جهاتدن عبارتدر مولده در
بومعنالردن مأخوذ در (السيغ) زيغ وزننده سوغ معناسنه‌در يقال هذا سيغ
هذا اى سوغه وتقول سغت الشراب اسيغه بمعنى سغته اسوغه (سيغ) سينك
كسريله خراسانده برناحيه‌در صيغ دخى دينور اعلام مفسريندن فن لغتده كتاب
التلخيص مؤلفى امام ابو بكر محمد بن عمر السيغى اورادندر
(* فصل الشين المعجمة *) (الشتغ) شينك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله
برسرد نسنه‌يى اياقله چكنيوب خشونتنى كيدرمك معناسنه در يقال شتغه شتغا
من الباب الثانى اذا وطئه وذلله (المشاتغ) ميمك فتحيله مهالك معناسنه‌در مفردى
مشتغه در مهلكه كبى يقال وقعوا فى المشاتغ اى المهالك (الاشتاغ) همزه نك
كسريله تلف وضايع قلمق معنا سنه در يقال اشتغه اذا اتلفه (لشجغ) شينك
فتحى وجيمك سكونيله دابه يورركن اياقلرنى تيز تيز آتمق معناسنه‌در يقال الدابة
تشجغ قوائمها شجغا من الباب الثالث اذا اسرع نقلها (الاشجغ) اقداملو
حيوانه دينور يقال جمل اشجغ اى مقدم وبو عزيزى روايتيدر لكن صواب اولان
مهمله ايله اولمقدر (الشرغ) شينك فتحيله كوچك قوربغه‌يه دينور وبونده
شينك كسرى افصح در وفتحتينله جائز در و بخارى ايالتنده برقريه آديدر شداد
بن سعيد ابوحكيم وابو الفضل احمد بن على وعلى بن الحسن بن سلام وابو صالح شعيب وسعيد
بن سليمان المحدثون الشرغيون اورادندر (الشرنوغ) زنبور وزننده قوربغه‌يه دينور
يقال يسمع صوت الشرنوغ اى الضفدع (الشغ) شينك فتحى وغينك تشديديله
دوه‌سپه سپه ايشه‌مك معناسنه در يقال شغ البعير ببوله شغا من الباب الاول اذا فرقه
وطاغلمق معناسنه‌در يقال شغ القوم اذا تفرقوا (الشغشغة) زلزله وزننده برآدمه
مزراغى اوردقدنصكره ابوجه برلشمك ايجون برى اوته اويناد وب ارغلامق على قول
مزراق سانجمق معناسنه‌در يقال شغشغ الرمح اذا حركه بالسنان اوغمزه بالرمح ودوه قسمى
بركونه كوكرمك معناسنه‌در يقال شغشغ الجمل اذا هدر نوع هدير وبرنسنه‌يى آزجه
آزجه ايچمك معناسنه در يقال شغشغ فى الشرب اذا قلل وقيونك صوينى بولاندرمق
معنا سنه در يقال شغشغ البئر اذا كدره وابومك معناسنه در يقال شغشغ فى الامر
اذا عجل وقاب وحوض مقوله سنه طولدرمق وجه اوزره صو دوكمك معنا سنه در
يقال شغشغ فى الاناء اذا اصب الماء فيه فلم يملأه وراكب بنديكى آت قچقلنوب
نزيقلندقجه اصلولنمق ايجونكمى برى اوته اويناد وب چالمق معنا سنه‌در يقال شغشغ
الفارس اللجام فى فم الفرس اذارده تأديبا (الشلغ) ثلغ وزننده ومراد فيدركه باش
يارمق معناسنه در يقال شلغ رأسه شلغا بمعنى ثلغه (شمغون) شينك فتحيله ابن
زيدركه اصحابدندر ياخود صواب اولان عين مهمله ايله اولمقدر

(* فصل الصاد المهملة *) (الصبغ) صادك كسريله (والصبغة) همايله
(والصبغ) عنب وزننده (والصباغ) كتاب وزننده بويه يه دينوركه انكله
نسنه بويانور چويد واصپور كبي يقال صبغ الثوب يصبغ حسن وصبغة وصبغ
وصباغ وهو مايصبغ به وتقول العرب ماناخذه بصبغ ثمنه اى لم يأخذه بثمنه بل بغلاء
يعنى فلان شيئ دكرىبهاسيله المدى بلكه دكرندن زياده ايله الدى اول شيئك دكرى
بويامش نسنه نك وافى وكافى بويه سنه تشبيه اولنمشدر ويقولون انها لحديثة الصبغ
اى اول مانزوج بهايعنى فلان خاتون ابتدا زوجه سيدركه الكيدر ديمكدر تزويجى
بويه يه تشبيه اولنمشدر زوج طرفنى تلوين ايلديكيچون وفقهادن احمد بن اسحق
الصبغى بو بويه منسوب ايدىكه بوياجى ايدى وصبغ اتمك قاتيقنه اطلاق اولنور
اتمك بويه كبي آكا باندرلديغيچون يقال نعم الصبغ الخل اى الادام (الصبغ) صادك
فتحى وباك سكونيله (والصبغ) عنب وزننده بويامق معناسنه دريقال صبغ الثوب صبغا وصبغا
من الباب الثالث والثانى والاول اذالونه وبرآدم الني صويه باتورمق معناسنه مستعملدر
يقال صبغ يده بالماء اذاغمسها فيه وبرآدمك ياحيوانك بدنندهبانق اني اوزامق معناسنه در
يقال صبغت عضلته اذا طالت وبرآدمه موضع مطلوبك بودر ديو اشارتله دلالت
ايلمك معناسنه در يقال صبغ فلان عند فلان اوصبغ فلانا فى عينه اذا اشار اليه بانه
موضع قصدته به وبركمسيه كوزايله ياخود ال ايله اشارت ايلمك معناسنه در يقال صبغ
فلانا بعينه اذا اشار اليه على قول بومعنالرده عين مهمله ايله در نته كه ذكراولندى
(الصبوغ) قعود وزننده ناقه نك ممه سى سود ايله طولوب كوشكلكى كتمكله
لونى خوب ولطيف اولمق معناسنه در يقال صبغ ضرع الناقة صبوغا اذا امتلأ وحسن
لونه (الصابغ) ممه سى سود ايله طولمغله لونى خوب اولمش ناقه يه دينور
(الصبغة) صادك كسريله مصدر دركه ذكر اولندى و بناى نوع اولور يقال
صبغه صبغة حسنة وصبغه دين وملته اطلاق اولنور بويه مصبوغك زينتى اولديغى كبي
دين وملت دخى اهلنك زينتيدر كذلك بويه نك مصبوغده اثرينك ظهورى كبي اهل
دينده ملتك اثرى ظهورى تصور ينه مبنيدر وقوله تعالى [صبغة الله ومن احسن
من الله صبغة] اى فطرة الله اوالتى امرالله تعالى بها محمدا صلى الله عليه وسلم وهى
الختانة وفطرتدن مراد انسانك مفطور ومخلوق اولديغى خلقتدركه انسانك حليه
وزينتيدر نته كه صبغ مصبوغك زينتيدر مترجم ديركه صاحب كشاف صبغة الله
تركيبنى مصدر مؤكد لنفسه اعتباريله صبغه يى تطهير معناسنه حمل ايدوب وعبارهٔ
مذكوره اوزره ايرادى مشاكله بابندن عد ايلمشدر زيرا نصارى طائفه سى كوچك
اولادلرنى ماء معموديه ديدكلرى صوده تغطيس وتطهير ايدرلر كوياكه نصرانيتله
مصبوغ ايدرلر باپاس اوله جق خناس كليساده مرمرن بر حوض اتخاذ ايدوب

صو ایله طولدردقدنصکره اوزرینه برنجه انجیل آیتلری قرأت ایدوب بعده نهانیجه ایچنه وافر طوز ودهن بلسان القا ایدر تاکه صو امتداد زمان سببیله متعفن اولمیه وصو یك مدت مدیده تعفن ایلمدیکنی ساده دلان ترسایان پاپاسك وکلیسانك اثر و برکتنه حمل ایدرلر برکسه تنصر ایلدکده مسفوری ابتداجم غفیر ایله اول حوضك باشنه کتوروب زعمنجه تلقینه دائر براز مهملات ایراد اولدقی صورت قبول اظهار ایلدکدنصکره اول صودن برمشربه آلوب متنصر مسفورك اوزرینه غطسنك باسم الاب والابن والروح القدس مفهومنی تفوه ایدرك صب ایدر زعملرنجه انجیلدن برآیت نقل ایدرلرکه مفهومی تغطس ایدن جنته وایتمین جهنمه داخل ومخلد اولور کذلك برینك ولدی تولد ایلسه سکزنجی کون پدر ومادری انی پاپاسه کتوروب هذیان مذکوری اکا تلقین وپدر ومادری بالوکاله جواب واظهار قبول ایدرلر پس نقل ایتدکلری آیت انجیل اعتراض مقامنده نبوتنی اقرار ایلدکلری حضرت ابراهیم واسحق وسائر انبیای عظام علی نبینا وعلیهم السلام متغطس اولماملریله جنتدن حرمانلری لازم کلور دیندکده ختان خصوصنی تغطیس مقامنه اقامت ایدرلر وآدم ونوح علیهما السلام حضرتلری اختتان وتغطس حالتلرنی کورمدیلر دیو سؤال اولندقده فبهت الذی کفر مفهومنجه مبهوت اولورلر انتهی (الاصبغ) بك عظیم سیل صوینه اطلاق اولنور بویله کبی هر یره ساری ومستوعب اولدیغیچون وضرب اولنور کن ثیابنه حدثلر اولان کمسیه اطلاق اولور یقال رجل اصبغ اذا کان یحدث ثیابه اذاضرب وبحرین قضاسنده بروادی اسمیدر وقوبرغی آق قوشه دینور یقال طائر اصبغ ای المبیض الذنب وآلنی آق یاخود قولقلرینك اوجلری آق اولان آته اطلاق اولنور یقال فرس اصبغ ای المبیض الناصیة اواطراف الاذن واصبغ اعلام ناسدندر اصبغ بن غیاث عند البعض صحابیدر واصبغ بن نباته تابعیندندر واصبغ بن الفرج المصری امام مالك مذهبنك اعلمیدر واصبغ بن زید محدثدر واصبغ عمرو بن حریث نام کمسه عتقاسندندر (الصبغاء) حمراء وزننده قویرغنك اوجی آق اولان قیونه دینور یقال شاة صبغاء ای مبیض طرف ذنبها وبرنوع شجر آدیدرکه ثمامه شبیه بمثی بیاض اولور قومساللرده بتر وشول نبات قطعه سنه دینورکه یوقریسندن کونشه کلان برلری یشل وکولکه طرفلری آق اوله رق نابت اوله (الصباغ) شداد وزننده بویه جی یه دینور ویك یلانجی یه اطلاق اولنورکه کلامی تلوین وتغییر ایدر یقال رجل صباغ ای کذاب یلون الحدیث ویغیره وابن الصباغ ابونصر عبدالسید بن محمد نام فقیه معروفدرکه شافعی المذهب ومؤلف کتاب شامل در (الصبغة) غرفه وزننده برازیری کونمش اولان خرما قورغنه دینور (صبیغ) امیر وزننده ابن عسیل

نام

نام كمسه‌دركه نامى دائماًمتشابهات ومشكلات سؤاليله آزرده ايلمكله حضرت عمر رضى‌الله عنه كنديسنى بصره‌يه نفى واجلا ايلدى (صبيغ)زبير وزننده بنو منقذ جماعتنه مخصوص بر صو آديدر (صبغاء) حمراء وزننده طائف قربنده طلح نام موضعه قريب برموضع آديدر (الاصباغ) همزه‌نك كسر يله برنسـنه يى اكمال واتمام ايلمك معنا سنه در يقال اصبغ عليه النعمة اى‌اسبغها وخرمانك قور غنده نضج پيدا اولمق معنا سـنه در يقال اصبغت النخلة اذا ظهر فى‌بسر هـا النضج وكبه حيوان تو يلنمش ياورى دوشورمك معناسنه در يقال اصبغت الناقة اذا القت ولدهـا وقد اشعر (التصبيغ) اصباغ ايله معناى اخيرده مرادفدر يقـال صبغت النـاقة بمعنى اصبغت (الاصطباغ) افتعـال وزننده برنسنه‌يى اتمكه قاتيق ايدنمك معناسـنه‌در يقـال اصطبغ فلان بالصبغ اذا ائتدم (التصبغ) تفعل وزننده‌بردين ايله مستقرا متدين اولمق معنا سـنه در كه صبغهٔ مذكوره دن مأخوذدر يقـال تصبغ فى‌الدين اذا تمكن فيـه (الصدغ) صـادك ضميله كوز ايله قولغك مابيننه دينور كه طلون تعبير اولنور يقال ضربه صدوغه وهو مابين العين والاذن وطلون اوزرينه صـارقان صـاچه اطلاق اولنوركه زلف ويورچك تعبير اولنور جمعى اصداغ در (المصدغة) مكنسه وزنـنده يوز يصديغنه دينور مخده معناسـنه (الصدغ) لدغ وزننده بركمسـه يورركن طلوننى رفيقنك طلوننه برابر ايلمك يعنى‌طلون‌طلونه‌برابر اوله‌رق يورمك معناسنه‌در يقـال‌صدغ‌فلان‌صدغا من‌الباب‌الثالث اذاحاذى بصدغه‌صدغه فى‌المشى‌وقادغه اولدرمك‌معناسنه‌در يقال صدغ النملة اذا قتلها وبر آدمى برايشدن رد وصرف ايلمك معناسـنه در يقال صدغه عن‌الامر اذا صرفه ورده (الصداغ) كتاب وزنـنـده دوه‌نك صدغنـه باصيلور برتمغـا آديدر (الاصداغان) تثنيه بنيه‌سـيله ايكى طمردركه صدغلرك آلتلرنده اولور دائمـا نابضلردر طلون طمرى ديدكلريدر (الصديغ) امير وزننده يدى كونلك چوجغه اطلاق اولنور طلونلرى اول مدتده پكشديكيچون يقـال صبى صديغ اى اتى‌له من‌الولادة سبعة ايام بومناسبتله ضعيف وناتوان كمسـيه‌ده دينور (الصداغة) كرامه وزننده چوجق يدى كونلك اولمق معناسـنه در يقال صدغ الصبى صداغة من‌الباب الخامس اذا كان صديغا وبركمسه ضعيف وزبون اولمق معناسنه در يقال صدغ الرجل اذا ضعف (المصدوغ) (والمصدغ) معظم وزننده صداغ‌ديدكلرى ذكر اولنان تمغا ايله تمغالنمش دوه‌يه دينور يقال بعير مصدوغ ومصدغ اى موسوم بالصداغ (المصادغة) مفاعله‌وزننده مدارا ايلمك على قول يوريمكده يارش ايلمك معناسـنه در يقال صادغه اذاداراه اوعارضه فى‌المشى (الصردغة) قنفذه وزننده قيون قسمنك بيونيله اموزلرى ارالغنه دينوركه كوبريجك كميكى تعبير اولنور انسانده بادره يرنده در قيونك بادردسى اولماغله اوراسنه صردغه ديديلر وبادره

انسانك بيونيله اموزلری بیننده اولان ایکی طرفلو اتلره دینور که کمیکسز اله کلور سکیرلو ات اولور وبو لغت ابو علی الهجری نام امامك امالیسندن منقولدر (الصغ) صادك فتحی وغینك تشدیدیله طعامی چوق یمك معناسنه‌در یقال صغ الطعام صغا من الباب الاول اذا اکله اکلا کثیرا (الصغصغة) زلزله وزننده صاچ وصقال طرامق معناسنه‌در یقال صغصغ شعره اذا رجله وتریدی یاغه چدرمك معناسنه در یقال صغصغ الثریدة بمعنی سغسغها (الصفغ) نفع وزننده بغدای مقوله‌سنی آوج ایله اوغوب سفوف ایلمك معناسنه در یقال صفغه صفغا من الباب الثالث اذا قمحه بیده (الاصفاغ) همزه‌نك کسریله بغدای مقوله‌سنی آوجله اوغوب بر آدمك آغزینه آندرمق معناسنه‌در یقال اصفغ غیره الشیء اذا اقمحه ایاه (الصقغ) صادك ضمیله صقغ لفظنده لغتدر که ناحیه معناسنه‌در (الصلوغ) قعود وزننده سلوغ معناسنه در که ذکر اولندی یقال صلغت الشاة صلوغا بمعنی سلغت (الصالغ) سالغ وزننده ومرادفیدر علی قول اندن قارح منزله سنده درکه دیشلری تمام بتمش اندر بش یاشنی تکمیل ایلدکده اولور یاخود بش یاشنه کیرمش چتال طرنقلو یه یاخود التی‌یه داخل اولانه صالغ دینور جمعی صوالغ‌در وصلغ کلور رکع وزننده یقال کباش صوالغ وصلغ (الصلغة) تمره وزننده بیوك کمی‌یه دینور یقال فی البحر صلغة ای سفینة کبیرة (الصلغة) فتحاتله درت یاشنده علی قول التی یاشنده اولان سموزه دوه‌یه دینور (الصلغ) فتحتینله قزل‌طپراقلو تپه‌یه دینور (الصمغ) صادك فتحی ومیمك سکونیله وفتحتینله خاصة قرز اغاجنك بوسنه دینورکه صمغ عربی دیدکلر بدر بوخسه جوهر ینك وهم ایلدیکی کبی مطلق طلح ومغیلان اغاجنك صمغی دکلدر وهر شجرك صمغی اولورکه اضافتله متعین اولور جمعی صموغ در (الصامغان) (والصماغان) صادك کسریله (والصمغان) صادك کسریله اغزك ایکی طرفنده دینورکه آوردك اشاغیسندن دوداقلرك قاوشدیغی یردر علی‌قول دوداغك ایکی طرفنده توکرك بیغلان یردر (الصمغان) سکران وزننده (وابو صمغه) صادك کسریله شول کمسیه اطلاق اولنور که اغزی وقولقلری وکوزلری وبرونی اغاج بوصی کبی پوصلنوب لزوجتلو چرکلنور اوله یقال لقیت الیوم صمغان واباصمغة وهما الذی یصمغ فوه واذناه وعیناه وانفه کما یصمغ الشجر (الاصماغ) همزه‌نك کسریله تکلم ایدرکن آوردلرك ایچلری توکرکلنوب کپورمك معناسنه در یقال اصمغ شدقه اذا کثر بصاقه واغاج پوصلنمق معناسنه‌در یقال اصمغت الشجرة اذا کان لبنها طریا وذلك یکون اول ماتحلب (المصمغة) محسنه وزننده تازه سود ویرن قیونه دینور یقال شاة مصمغة ای طری لبنها (التصمیغ) مرکب مقوله‌سی نسنه‌یه ضمغ قومق معناسنه در یقال صمغ الحبر اذا جعل فیه الصمغ (الصمغه) تمره

وزننده‌چبـان مقوله‌سی پاره‌یه دینور (الاستصماغ) اغاجی جیزمکله صمغ استخراج ایلمك معناسنه‌در یقال استصمغ الصـاب اذا شرط شجره لیخرج منه غراه فینعقد کالصبر وبر آدمك بدننده بر یاره پیدا اولمق معناسنه‌در یقال استصمغ فلان اذاصارت به الصمغة ای القرحة (الصمغ) عنب وزننده (والصمغة) عنبه وزننده برکونه لزوجتلو یابس نسنه درکه ناقه‌نك ممه‌لری دلیکلرنده پیدا اولور ایکنه مقوله‌سی نسـنه ایله شق اولنوب آچلدقـده سودی یلك خوش واد رار اوزره اولور (صامغان) طبرستان اولکه‌سـنده بر ایالت آدیدر (الصنغ) رکع وزننده که رؤبه نام شاعرك اشبو * فلا تسمع للعینی الصنغ * یمارس الاعضال بالتملغ * بیتنده وارد اولمشدر مصحفدر مع هذا غالب نسخ ارا جیزنده موثوق واثبات اولان بعض اعلام خطلریله رسم مرقوم اوزره مرسومدر بعضلر دیدیلرکه بوصیغ مصحفیدرکه صاغ یصوغ صیغه‌سندن فیعل وزنیدر کذاب دیمکدراصلی صیوغ ایدی سید کلمه‌سنك اصلی سیود وصیب کلمه سنك اصلی صیوب اولدیغی کبی (الصوغ) سوغ وزننده بر نسنه دیبه چوکوب کتمك معنا سنه‌در یقـال صاغ الماء یصوغ صوغا اذا رسب فی‌الارض وکذا یقال صاغ الادم فی‌الطعام اذا رسب فیه ومثال مستقیم اوزره نسنه دوزمك معنا سـنه در قیومجینك قالبده آلتوندن وکمشـدن بعض نسـنه سبك ایدوب دوزدکلری کبی یقال صاغ الشیٔ صوغا اذا هیأه علی مثال مستقیم ویراتمق معنا سنه‌در مستعملدر یقال صاغ الله فلانا صیغة حسنة ای خلقه وقریٔ قوله‌تعالی [نفقد صواع الملك] الایه ونفقد صوغ الملك وهو مصدر کقولك درهم ضرب الامین وقریٔ سواغ الملك کغراب کانه مصدر کالبوال والقوام یعنی صوغ قرائتنه کوره مصوغ معناسـنه اولورکه آلتوندن دوزلمش قاب دیمك اولور کذلك ایکنجی قرائته کوره‌ده معنای مزبور مراد اولور وصوغ برآدمك قرن‌وهمتاسنه علی قول یاشد اشته اطلاق اولنور یقال هما صوغان ای سیان اوهما لدة وسوغ معنـاسنه درکه بلا تخلل متعاقبا تولد ایدن برادر در یقـال هو صوغ اخیه ای سوغه ویقـال ایضا هو صوغة اخیه ای سوغه وصوغ طعام وشراب بوغزدن سهولتله کچمك معناسنه در یقـال صاغ له الشراب صوغا بمعنی ساغ (الانصیاغ) انفعال وزننده آلتون وکمش مقوله‌سی نسنه قالبده مقصود اولان صورت اوزره سبك اولنوب دوزلمك معنا سـنه‌در یقال صاغ الشیٔ فانصاغ (الصواغ) شداد وزننده (والصائغ) (والصیـاغ) قیومجی‌یه دینورکه قالبده آلتون وکمش مقوله‌سنی سبك وصوغ ایدر (الصیاغة) کتابه وزننده قیومجیلق حرفتنه‌دینور (الصیغة) صادك کسریله بناء نوعدر اصلی صوغه ایدی واو یایه قاب اولندی بومناسبتله خلقت معناسنه مستعملدر یقال صاغ الله فلانا صیغة حسنة ای خلقه

خلقة حسنة ويقال سهام صيغة اى عمل واحد يعنى شو اوقلر بر آدمك ايشيدر
جمله‌سى بر چرپيده وبر دوزمدر ديمكدر وصوى اصل ونسب مقامنده دخى استعمال
ايدرلر يقال هو من صيغة كريمة اى من اصل كريم (الصبغ) سيدوزننده كلامى دوزوب
قوشن يلانجى‌يه دينور كه قوبجى كبى ساخته كلام پيدا ايدر يقال رجل صيغ اى كذاب
مزخرف حديثه (الصيغة) سيده وزننده تربده دينور (الاصيغ) احمر وزننده
بروادى آديدر (صيغ) صادك كسر يله خراسانده برنحيه آديدر (التصييغ)
تفعيل وزننده طعامى ياغ و بكمز و بال مقوله‌سى قاتيغه اصلاتمغله آلشدروب
قاندرمق معناسنه در يقال صيغ الطعام اذا انقعه فى الادم حتى ترّيغ تمجز
بعونه تعالى

(* فصل الضاد *) (الضغبغ) امير وزننده اجوزلغه وبوللغه دينور يقال بلد
ذوضغبغ اى خصب وتمام زمانه اطلاق اولنور تقول القت عنده فى ضغبغ دهره اى
قدر تمامه (الضغبغة) سفينه وزننده لطافتلو طراوتلو چنزاره دينور يقال
روضة ضغيغة اى ناضرة وصويق خميره دينور ومختلط جماعت انسانى‌يه دينور
يقال انى ضغيغة من الناس اى جماعة مختلطة و برنج اوندن بالمش بوققه اتمكه دينور
وحضور وطراوتلو خوش دير لكه دينور يقال له عيشة ضغيغة اى ناعمة غضة (الاضغاغ)
همزه‌نك كسر يله حضور ورفاهيتلو خوش دير لكده اولمق معناسنه‌در يقال اضغ القوم
اذا صار وافى الضغيغة و برك اوتلرى تاب وطراوتلو اولمق معناسنه‌در يقال اضغت الارض
اذا ارتوى نباتها (الاضطغاغ) افتعال وزننده اضغاغ معناسنه‌در يقال اضطغت الارض
بمعنى اضغت (الضغضغة) زلزله وزننده ديشى اولميان آدم نسنه چيكنك معناسنه‌در
كوه‌لمك تعبير اولنور يقال ضغضغ الشيخ اللقمة اذا لاكها ولاسنّ له وسوزى كوه‌لر
كبى خوشجه بيان ايلميه رك سويلمك معناسنه در يقال ضغضغ الكلام اذا لم يبينه
وضغضغه قورد قسمى اكل لحم ايدركن اغزينك شاقرديسندن حكايه در وسوزى
چوغالتمق معناسنه در يقال ضغضغ الكلام اذا زاده وكثره و بر نسنه‌يى آغزده
ديشسز ياخود ديشى اغرر آدم كبى اوجه چينيه ميوب برى اوته چلشدرمك معناسنه‌در
يقال ضغضغ اللحم فى فيه اذا لم يحكم مضغه

(* فصل الطاء *) (الطغ) طانك فتحى و غينك تشديديله (والطغياء) صحراء
وزننده اكوزه دينور ثور معناسنه (الطلغان) طانك و لامك فتحيله بر ايشدن
عجز و فتور كلمكله كلال و ملالتله ايشلمك معناسنه‌در يقال يعمل بالطلغان وهوان
يعيى فيعمل على الكلال وطلغ وطلغان عاجز اولمق معناسنه‌در يقال هو يطلغ المهنة
طلغا وطلغانا من الباب الثالث اذا عجز (الطمغ) فتحتينله بر آدمك كوزى چوق چپاق
طوتمق معناسنه در يقال طمغت عينه طمغا من الباب الرابع اذا كثر غمصها

فصل

(* فصل الظاء المعجمة *) (الظر بغانة) ظانك و بانك فتحيله يلانه دينور حيه معناسنه

(* فصل الغين المعجمة *) (الغاغ) حال وزننده حبق اسميدركه فودنج ديدكلرى نباتدر و تركيده يارپوز ديرلر (الغوغاء) صحراء وزننده چكركه‌يه‌دينور قنادلرى بتدكدنصكره على قول الوانى كيدوب قرمزيلندقدنصكره اطلاق اولنور و سيورى سينكه شبيه بركونه سينكه دينوركه بغايت خرده و توزكبى ضعيف و بيوجود اولمغله قونديغى يرى ايصرهمز اولور سفله‌ء ناسه بومناسبتله غوغاء اطلاق‌اولندى يقال جائت الغوغاء من الناس اى سفلتهم المسرعين الى الشر

(* فصل الفاء *) (الفتغ) فانك فتحى و تاى فوقيه‌نك سكونيله برنسنه‌يه اياقله يك بصوب شكست ايلمك معناسنه‌در يقال فتغ الشيء فتغا من الباب الثالث اذا وطئه حتى يتشدخ (التفتغ) تفعل وزننده برنسنه بصمقله يا ديش ايله قيريلوب يارلمق معناسنه در يقال تفتغ الشيء تحت الضرس اذا تشدخ (الفثغ) فانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله باش يارمق معناسنه‌در يقال فثغ رأسه فثغا من الباب الثالث اذا شدخه (الفدغ) لدغ وزننده برنسنه‌يى يارمق‌ياخود قبق كبى مجوف نسنه‌يى قيرمغه مخصوصدر يقال فدغ الشيء فدغا من الباب الثالث اذا شدخه اوهوشدخ الشيء المجوف و طعامى ياغه چدرمك معناسنه‌در يقال فدغ الطعام اذا سغسخه (المفدغ) منبر وزننده برنسنه‌يى ياروب قيره‌جق آلته دينور يقال فدغه بالمفدغ اى المشدخ (الفدغ) فتحتينله اياقده اولان بورغاجلغه دينور يقال فى قدمه فدغ اى التواء (الافدغ) قطن نام طاغده برصو و برخرمالق آديدر (الانفداغ) قورى نسنه يومشمق معناسنه‌در يقال انفدغ الشيء اذا الان عن يبس (الفروغ) قعود وزننده (والفراغ) فانك فتحيله بر ايشدن اشتغالى ترك ايله قورتلوب بوش طورمق معناسنه‌در يقال فرغ من العمل وفرغ فروغا وفراغا من الباب الثالث والرابع والاول اذاخلا ذرعه و برنسنه‌يه قصد وآهنك ايلمك معناسنه‌در كوياكه سائر ايشلردن فراغتله اكا عازم اولور يقال فرغ له واليه اذا قصده وفروغ اولمك معناسنه مستعملدر يقال فرغ الرجل فروغا اذامات (الفرغ) كتف وزننده (والفارغ) معناى اولدن وصفلردر (الفرغ) فرح وزننده قوغه آغزنده خاچ شكلنده دوزيلان اغاجلرك ارالغندن صو دوكيلجك يره دينور يقال‌دلوواسعة‌الفرغ اى مخرج الماء من الدلوبين العراقى و ايچنده پكمز اولان قابه دينور يقال جاء بالفرغ اى الاناء فيه الدبس (فرغ‌الدلو المقدم وفرغ الدلو المؤخر) دلو برجنده ايكى منزل آديدركه قمر آنلرده نزول ايدر هر برى كورونشده ارالرى‌بررمزراق بويى قدر ايكى كوكب ارالغنده ايكى تابدار كوكبدن عبارتدر شارح دير كه كوياكه

دلو صورتنك فرغلری مثابه‌سنده در (فرغ القبه) قافك كسريله (وفرغ الحفر) تميم قبيله‌سنه مخصوص ايكی بلده در (الفراغ) كتاب وزننده بودخی قوغه‌نك آغزنده خاچ شكلنده آرقوری آغاجلرك ارالغنه دينوركه صو اورادن دوكيلور و آديملری ككيش يورغه آته دينور فريغ كبی وطوار يوكنك بردنكنه دينور و دريدن ديكلمش حوضه دينور كه باديه‌ده انكله دوه صواررلر وقابه قجاغه اطلاق اولنور و ممه‌سی بول سودی فراوان ناقه‌يه دينور و شول يايه دينوركه اوقنك تمرنی آچديغی ياره ككيش اوله علی قول اوقی ميدانلو سورن يايه دينور و شول بيوك چناق و قواطه مقوله‌سنه دينوركه بيوكلكندن كوترمسی قابل اولميه جمعی افرغه كلور و يصی‌تمرنه دينور (الفروغ) فانك ضميله جوزا برجنه دينور ذات الفروغ اولديغی ملاحظه‌سيله يقال طالع الفروغ ای برج الجوزاء (فرغانه) فانك فتحيله مشرقده بر ناحيه آديدر (فرغان) سحبان وزننده فارس اولكه‌سنده برقريه آديدر و يمنده بر بلده آديدر و ابوالحسن الموصلی نام محدثك جدی اسميدر (الافراغ) همزه‌نك فتحيله مكهٔ مكرمه اطرافنده برنيجه موضعدر (افراغه) همزه‌نك فتحيله اندلسده بر بلده در (الفراغة) كرامه وزننده بر كمسيه اوركن قول صقی اولميوب كريملو و ميدانلو اولمق معناسنه‌دركه قولتق بوش اولور يقال فرغة الضربة فراغة من الباب الخامس اذا اتسعت و برنسنه‌يه صبرسزلقله تلاش و اضطراب ايلمك معناسنه‌در يقال فرغ الرجل اذا جزع وقلق (الفريغة) سفينه وزننده قول كريملو و ميدانلو اوله‌رق اوروشه اطلاق اولنور ذكر اولنان فراغه‌دن مأخوذ در يقال ضربة فريغة ای متسعة و ايچی واسع اولمغله صويی چوق آلان طلومه دينور يقال مزادة فريغة ای كثيرة الاخذ للماء (الفريغ) امير وزننده يول كبی دوز وهموار اولان ارضه دينور و آديملری ككيش يورغه آته وصف اولور فراغ كبی يقال فرس فريغ وفراغ ای هملاج واسع المشی (الفروغ) فتحتينله صو دوكلمك معناسنه‌در يقال فرغ الماء فرغا من الباب الرابع اذا انصب شارح بركه كرچه مؤلفك سياق بيتندن فتحتينله مصدری فرغ اولمق ظاهردر لكن صواب اولان مصدری فراغ اولمقدر سماع وزننده (الفراغة) ثمامه وزننده اركشينك نطفه‌سنه اطلاق اولنور (الفرغ) فانك كسريله برايشی بوشلامغه دينور يقال به فرغ من العمل ای فراغ وهدر و تلف معناسنه مستعملدر فانك فتحيله‌ده جائزدر يقال ذهب دمه فرغا ای هدرا (الافرغ) افضل وزننده اصل فعل معناسنه ده مستعملدر ايشسز كوجسز بوش آدمه دينور يقال رجل افرغ ای فارغ (الفرغاء) حمراء وزننده طعنهٔ واسعه‌يه وصف اولور يقال طعنة فرغاء ای واسعة (الافراغ) همزه‌نك كسريله صويی دوكمك معناسنه‌در يقال افرغ الماء اذا صبه و قان آقتمق

معناسنه مستعملدر يقال افرغ الدماء اذا اراقها (التفريغ) بو دخی صوبی دوکمك
معناسنه‌در يقال فرغ الماء اذا صبه وطلو قابی بوشالتمق معناسنه‌در يقال فرغ الظرف
اذا اخلاه (المفرغة) معظمه وزننده دوکه حلقه‌یه وصف اولورکه دائره سنده
اکلو و یاپشق یری اولمیوب بوسبتون اوله يقال حلقة مفرغة ای مصمتة (مفرغ)
محدث وزننده اسمادندر یزید بن ربیعة بن مفرغ شعرادندر جدی اولان مفرغ
عس دیدکلری بیوك چناق طلوسی سود ایچمك ضمننده بحث ایدوب بالتمام ایچوب
چناغی بوشالتمغله مفرغ تلقیب ایلدیلر (المستفرغة) اسم فاعل بنیه‌سیله پك
سودلو ناقه‌یه دینور يقال ناقة مستفرغة ای غزیرة و شول آتلره دینورکه وسعنده
اولان سکرتمکی اظهار ایدوب بروجهله تقصیر ایلیه‌لر يقال فرس مستفرغ وخیول
مستفرغة اذا كانت لاتدخر من حضرها شيئا (الاستفراغ) عمل ایله قوصمق معناسنه
مستعملدر يقال استفرغ الرجل اذا تقيأ و برخصوصده عهده‌سنده اولان مقدوری
بذل ایلمك معناسنه مستعملدر يقال استفرغ مجهوده اذا بذل طاقته (التفرغ)
تفعل وزننده مشغله‌دن فراغت ایدوب واز کلمك معناسنه‌در يقال تفرغ الرجل اذا
تخلى من الشغل (الافتراغ) صو دوکنمك معناسنه‌در تقول افترغت لنفسي ماء اى
صببته (الفشغ) فانك فتحی و شین معجمه نك سکونیله برنسنه اوستنه آغوب
بوریمك معناسنه‌در جبهه‌یه صاچ و بر یره طمان آغوب بوریمك کبی يقال فشغه
فشغا من الباب الثالث اذا علاه حتى غطاه (الفشغاء) حمراء وزننده جبهه اوزره
آغوب بوریمش اولان صاچه وصف اولور يقال ناصية فشغاء ای مغطية (الفاشغة)
باشك هر سمتنه یایلمش صاچه دینور (الفشاغ) غراب وزننده طلومه و قربه‌یه
اوریلان میشین یامه‌یه دینور وفشاغ شول اوتلغه دینورکه صارمشدیغی اغاجی تباه
ایدر و بو اسم جنسدر فاشراوساٸر انواعنه شاملدر تشدید راایله‌ده جائز در
(الفشغة) تمره وزننده خاصة صارمشق تعبیر اولنان اوتلغه دینور و قامشك
و قارغینك ایچنده اولان اوزه دینورکه اق یموق کبی نسنه‌در وسوصلاة دیدکلری
اوتلغك توزاغنه دینور مؤلف کرچه بو اوتلغی معروف ایله تقیید ایدوب لکن
بوکتابنده اصلا بیاننه تعرض ایلمامشدر ظاهرا سازلق نوعندن برتوزاقلو اوتدر
(التفشیغ) تفعیل وزننده فشغ معناسنه‌در يقال فشغه بمعنى فشغه واویقو بصمق
معناسنه مستعملدر يقال فشغه النوم اذا غلبه (الافشغ) فشغ لفظندن صفتدر
برنسنه اوزره اوریلوب اورتن شیئه دینور بومناسبتله اوك دیشلری سائر دیشلرك
نظامندن خارج تومسك اولان ادمه افشغ الثنية اطلاق اولنور يقال رجل افشغ
الثنية ای ناتئها وطاغنق سیرك دیشلو یه افشغ الاسنان اطلاق اولنور يقال رجل
افشغ الاسنان ای متفرقها وافشغ بوینوزلری ایکی طرفه یاوان قوچه دینور

يقال كبش افشغ اذا ذهب قرناه كذا وكذا (المفشغ) منبر وزننده رفيق وهمدمی یوزینه قباروب ناخوشلقله اویوب اولاشــور اولان علی‌قول زور ایله آتك باشنی چکوب ضبط ایدن کسیه دینور يقال رجل مفشغ اذا كان يواجه صاحبه بالمكروه اويقدع الفرس ويقهره (المفشغ) محسن وزننده خیر ونفعی قلیل اولان کســیه دینور يقــال رجل مفشغ ای القليل الخير (الافشــاغ) همزه‌نك كسريله بر ادم قلیل الخیر اولمق معناسنه در يقال افشغ الرجل اذا صار مفشغا و برکسیه برنسنه ایله اورمق معناســنه‌درکه یوقریدن اشاغی‌به اورمقدن عبارتدر يقال افشغ زيد السوط اذا ضربه به (الانفشاغ) برنسنه چوغالوب ظاهر و عیان اولمق معناسنه‌در يقال انفشغ الشئ اذا ظهر وكثر (التفشغ) تفعل وزننده قالین و یك خشــونتلو لبــاس کیمك معناســنه‌در يقال تفشغ الرجل اذا لبس اخشن ثيابه شــارح دیرکه بوراده اهم‌الله احسن‌نسخه‌لری غلطدر صواب‌اولان اخشن‌اولمقدرکه خشونتدندر كما في النهــاية في حديث عمر رضى الله عنه [ان وفد البصرة اتوه وقد تفشغوا] ای لبســوا اخشن ثيابهم ولم يتهيأ والقائه وتفشغ برنســنه چوغالوب اطرافنه یایلمق معناسنه‌در يقال تفشغ فيه الشيب والدم اذا انتشر وكثر و خاتونك پاچه‌سی ارالغنه کیروب جماع ایلمك معناســنه در يقــال تفشــغ المرأة اذا دخل بين رجليهــا و افترعهــا و اوبه‌نك واولرك ارالغنه کیروب ناپدید اولمق معناســنه در يقــال تفشغ البيوت اذا دخل بينهــا وغاب فيها و برکســه اوزره حواله اولوب بصمق معنا ســنه در يقال تفشغ فلانا اذا علاه وركبه واوشنمك معنا سنه‌در يقــال تفشغ الرجل اذاكسل (المفاشغة) مفاعله وزننده برناقه نك یاوریسنی ذبح ایلمك قصدیله ابتدا بر تقریبله آخرك یاوریسنه یاتق معنا سنه در يقال فاشغ بينهما وفو شغ بها مفاشغة وهى ان يجر ولد الناقة وينحر وتعطف على ولد آخر يجر البها فيلقى تحتها فترأمه (الفشاغ) كتاب وزننده شغار معنا سنه‌درکه بالمقابله نکاحدن عبارتدر نته که ماده‌سنده بیان اولندی واوشنمك کسل معناسنه در مؤلفك سیاق کلامندن بوراده فشاغ مفاعله‌دن مصدر اولمق ملحوظ غالبدر (الفضغ) فانك فتحی وضاد معجمه نك ســکونیله اغاجی قیروب اوفاتمق معنا ســنه در يقال فضغ العود فضغا من البــاب الثالث اذاهشمه (المفضغ) منبر وزننده شول‌برکو ومتشــدق کسیه دینورکه کلامی لحن وخطا ایله اغاج اوفادر کبی تکلم ایدر اوله يقــال هو مفضغ وهو من يتشدق ويلحن كانه يفضغ الكلام (الفغة) فانك فتحی وغینك تشدیدیله رایحه طاغلمق معنا ســنه در تقول فغتنى الرابحة فغة اذا تضوعت (الفلغ) فانك فتحی ولامك ســکونیله باش یارمق معنا سنه در يقال فلغ رأســه فلغا من الباب الثالث اذا ثلغه (الفوغ) فتحتینله آغز ایری وبول او لمق معنا سنه در يقال في فمه فوغ

ای ضخم (الافوغ) ابری آغزلو آدمه دینور (الفوغ) سوغ وزننده رایحه یایلمق معناسنه‌در یقال فاغت الرایحة تفوغ فوغا اذا فاحت الفوغة (الفوغه) فوحه وزننده ومراد فیدرکه رایحه نك یایلمسنه دینور تقول وجدت فوغة الطیب ای فوحته (الفائغة) دماغی مست و متکیف ایدن تیز رایحه یه وصف اولور تقول اخذتنا رایحة فائغة ای مخثمة (فاغ) حال وزننده سمرقند قضاسنده برقریه آدیدر نجز بعونه تعالی

(* فصل الکاف *) (کراغ) سحاب وزننده خراسانده هراة قضاسنده برقریه آدیدر

(* فصل اللام *) (اللثغ) لامك فتحی وثانك سکونیله ال ایله اورمق معناسنه دریقال لثغه بیده لثغا من الباب الثالث اذاضربه ویلان وعقرب صوقمق معناسنه در یقال لثغته العقرب ای لدغته (اللثغ) لامك وثای مثلثه نك فتحیله (واللثغة) لامك ضمیله بعض لسانده اولان پلتکلکه دینورکه لسان تکلم ایدرکن سین حرفندن ثای مثلثه یه یاخود رادن غین معجمه یه یاخود یای تحتیه یه یاخود مطلقا برحرفدن حرف آخره تحول ایدر و بعضلر دیدیکه لسانده بر آغرلقدرکه طلاقتله خوشجه رفع وادارە ایلامك جهتیله حادث اولان طوتقنلقدن عبارتدر ایکی صورتنه دخی ترکیده پلتکلك تعبیر اولنور ولثغ فتحتینله مصدر اولور برآدم پلتك اولمق معناسنه یقال لثغ الرجل لثغا من الباب الرابع اذا کان فی لسانه لثغ ولثغة وهی تحول اللسان من السین الی الثاء اومن الراء الی الغین اواللام اوالیاء اومن حرف الی حرف اولایتم رفع لسانه وفیه ثقل مترجم دیرکه سلامة الانباری بیانته کوره لثغه سین وقاف وکاف ولام وراء وشین حرفلرنده اولور سینده لثغه ثایه قافده طایه وکاهی کافه وکافده همزه یه ولامی یایه وکاهی کافه تبدیل اولنور ورا حرفنده لثغه التی حرفده اولور عین وغین ویاء ودال ولام وطایه تبدیل ایله وکاهی همزه یه تبدیل ایله اولور وصاحب مزهر دیدیکه ذالی زایه وشینی سینه ولامی نونه تبدیل ایله اولورو بو پلتکلك پپه پیلکدن بشقه‌در پپه پیلکه رته ورتل وتعتعه دینور مطرزی دیدیکه پپه پیلك اشرافده خصوصا زادکانده کثیر اولور (الالثغ) احمر وزننده لسانی پلتك آدمه دینور (اللثغ) لامك فتحی وثانك سکونیله برادمی الثغ ایلمك معناسنه‌در یقال اثغه لثغا من الباب الاول اذا جعله الثغ (اللثغة) فتحاتله آغزه دینور فم معناسنه (اللدغ) لامك فتحی ودالك سکونیله (والتلداغ) تذکار وزننده عقرب ویلان صوقمق معناسنه در یقال لدغته العقرب والحیة لدغا وتلداغا من الباب الثالث اذالسعته وبرآدمی لسان وکلام ایله آزرده قلمق معناسنه مستعملدر یقال لدغه بکلمة اذا نزغه بها (الملدوغ) (واللدیغ) امیر وزننده عقرب و یلان صوقمش آدمه دینور لدیغك جمعی لدغی

كلور سكرى وزننده ولدغاء كلور كرماء وزننـده شارح دبركه مؤنثنه تاء داخل اولمامغله جمع سـالمى كلمز ولديغ بمعنى فاعـل اولور ناسى دلمیوب طعن وفصل ایدن كمسیه دینور يقال رجل لديغ اى وقاع للناس (الملدغ) منبر وزننده شول بد زبان كمسیه دینوركه دائما لسانیله خلقى عقرب كبى صوقمق عادتى اوله (اللداغ) زنار وزننده نیكنك سیورى اوجنه اطلاق اولنور (اللداغة) علامه وزننـده ناسى طعن وفصل ایله آزرده ایدن آدمه دینور يقال هو لداغة اى قارصة (اللصوغ) قعود وزننده بدنك آرقلغندن درى كمیكه یاپشمق معناسنه در يقال لصغ الجلد لصوغا من الباب الثالث اذا يبس على العظم عجفا (الاغلغ) قد قد وزننده برقوش اسمیدر و بولقلق قوشنك غیریدر (اللغلغة) زلزله وزننده ترید وخمیر ایشى مقوله سنى یاغه چدرمك معناسنه در يقال لغلغ ثريده اذا رواه و بعض لسانده اولان عجمیلكه دینوركه كلمه یى حق او ز ر ه اخراج ایده میوب طوتقنه رق بورقلغله تكلم ایدر يقال فى لسانه لغلغة اى عجمة و لجلجة (اللوغ) سوغ وزننده برنسنه یى اغزده برى اوته یوالیـوب دوندر دكدن صكره آتمق معناسـنه در يقـال لاغ الشئ يلوغ لوغا اذا اداره فى فيه ثم لفظه وبرآدمه دائمى ملازمت ایلمك معناسنه در يقال لاغ فلانا اذا لزمه (اللائغ والليغ) سید وزننده سائغ وسیغ كلمه لرینه اتباعا ذكر اولنورلر يقـال طعام سائغ لائغ وسيغ ليغ (الالیغ) احمر وزننده لساننده طوتقنلق اولمغله كلامى خوشجه بیان ایلمین آدمه دینور على قول دائما لسـانى یاء تحتیه یه چلان كمسیه دینور يقال رجل اليغ اى لا يبين الكلام اويرجع كلامه الى الياء واحمق كمسیه دینور (اللیاغة) كتابه وزننده بودخى شاشقین احمق كمسیه دینور يقال رجل اليغ وليا غة اى احمق (الليغ) فتحتینله حمق تام معناسنه در يقال به ليغ اى حمق تام (الليغ) زیغ وزننده بر آدمدن برنسـنه یى ایستیوب دیلمك معناسنه در تقول لغته الشئ البغه ليغا اى راودته عنه (التليغ) تفعل وزننده اظهار حماقت ایلمك معناسنه در يقال تليغ فلان اذا تحمق بحمد الله وعونه تعالى

(* فصل الميم *) (المرغ) فرع وزننده اغزدن اقان سـالیاره دینور وقیون كوبره لكنه دینور وچمنزاره یاخود چایرى چوق اولان چمنزاره دینور مرغه دخى دینور هایله غریبدركه فارسیده مرغ چایره وچمنه دینمكله چایرلغه مرغزار دیرلر ومرغ مصدر اولور طوار چایر اوتلامق معناسنه در يقال مرغت السـائمة مرغا من الباب الثالث اذا اكل العشب وچایرلقده اكلنوب قالمق معناسنه در يقال مرغ فى العشب اذا اقام فيه ودوه اغزندن كپوك پوسكورمك معناسنه در يقال مرغ البعير اذا رمى باللغام (المرغ) سكر وزننده دائما اغزندن كپوك صاچان دوه لره دینور لفظندن مفردى يوقدر يقـال بكار مرغ اى رماة باللغام (المراغة) سحابه وزننده

طوار

طوارك ياتوب اغنياجق يره دينور مراغ دخی دينور يقال هذه مراغة الدواب ومراغها ای تمرغ فيها ومراغه كوسنمش قابجك اشكه دينور يقال لفلان مراغة ای اتان لاتمنع الفحولة ومراغه جرير نام شاعرك والده سی لقبيدركه فرزدق تلقيب ايلمشيدی جوهر ينك اخطل تلقيب ايلدی ديمسی وهمـدر بعضلر قولنجه مزبوره دوه مراغه سـنده طوغمغله مولدی اسميله تلقيب اولنمشـدر ومراغه اذر بيجان اولكه سنده برشهر مشهور آديدر وعربستانده بنوير بوع جماعتنه مخصوص بربلده اديدر (بنو المراغه) بر كوچك بطن در ومراغه دواب ومواشيسنی كركی كبی كوروب كوزه‌دن آدمه اطلاق اولنور كوياكه حيوانلرينك راحتكاهی اولور يقـال هو مراغة مال ای ازاؤه (المراغة) علامه وزننده دائمـا طپراغه آغنايوب بيلنور اولان طواره دينور يقال دابة مراغة ای متمرغة (المرايغ) ميمك فتحيله صعيد مصر قضاسنده بر ولايت آديدر (الممرغة) مكنسه وزننده منفذی اولميـان بغرسغه دينوركه ديبسز كيسـه طرزنده اولور بيـانه آتيلور تركيده كودن بغرسغی ديرلر (المارغ) احمق آدمه دينور يقال رجل مارغ ای احمق (الامرغ) دائما رذائل اعمال ومكاره افعاله متوغل وآلوده اولان كمسـه‌يه اطلاق اولنور مرداره اغنيان طواره تشبيه اولنمشدر يقـال رجل امرغ ای متمرغ (المرغ) فحتينله آلوده اولمق معناسـنه در يقال مرغ عرضه مرغا من الباب الرابع اذا دنس (المرغ) كتف وزننده دهن وغاليه‌يه قابل صاچه دينور يقـال شعر مرغ ای ذوقبول للدهن (الامراغ) همزه‌نك كسريله بر كمسه‌نك اغزندن سالیار آقق معناسنه‌در يقال امرغ الرجل اذا سال لعابه ونا صواب سوزی چوق سويلمك معناسـنه در يقـال امرغ فلان اذا كثر كلامه فی خطأ وخميرك صوينی چوق قومغله صيويق ايلمك معناسنه‌در يقال امرغ العجين اذا اكثر ماءه (التمريغ) بر كمسـه دابه‌سنی طپراغه آغناتمق معناسـنه در يقال مرغ الدابة فی التراب اذا قلبها فيه (التمرغ) تفعل وزننده طوار طپراغه آغنامق معناسـنه در يقال تمرغ الحمار فی التراب اذا تقلب ومرداردن صقنمق معناسنه در يقـال تمرغ الرجل اذا تنزه ووجعدن ناشی اضطرابله بوريلوب بوكلمك معناسـنه در يقـال تمرغ فلان اذا تلوی من وجع يجده واغزدن سالیار پوسكروب صاچق معناسـنه‌در يقال تمرغ الحيوان اذارش اللعاب من فيه وطوار چايرلقده اوزون اوزادی اوتلايوب قالمق معناسنه در يقال تمرغ المال اذا طال الرعی فی الروضة وبرخصوصده تردد ايلمك معناسنه مستعملدر يقـال تمرغ فی الامر اذا تردد وبربرده چوق زمان اويالنوب اكلنمك معناسـنه مسـتعملدر يقال تمرغ علی فلان اذا تلبث وتمكث وكركی كبی غاليه سورنمك معناسـنه در يقال تمرغ الرجل اذا صبغ نفسه بالادهان وآياق قابمق معناسنه در

يقال تمرغ فلان اذا زلق (الامساغ) ميم مشدده ايله (والامتساغ) ايكيسيده
افتعال و زنلرنده الارغه اولمق معناسنه در يقال امسغ الرجل وامتسغ اذا تنحى
(المشغ) ميمك وشين معجمه‌نك سكونيله خيار وعجور بركبى شدتسز نسنه يمك
معناسنه در يقال مشغ الرجل مشغ من الباب الثالث اذا اكل غير شديد كاكل
القثاء واورمق معناسنه در يقال مشغه اذا ضربه و بر آدمى عيبلمك معناسنه در
يقال مشغه اذا عابه (المشغ) ميمك كسريله آشى ديدكلرى قرمزى چاموره دينور
مغره معناسنه (التمشيغ) برنسنه‌يى آشى ايله بويامق معناسنه در يقال مشغ الثوب
اذا صبغه بالمشغ وبركسه‌نك عرض وناموسنى بعض نقيصيه اسناديله الوده وتكدير
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مشغ عرضه اذا كدره ولطخه (المشغة) ميمك
كسريله اسكى بز واسكى كليم پارچه‌سنه دينور وعربلرك كتان طراقلرينه دينوركه
برمقدار چامور يغوب اكا طراق هيئتنده براز تيكنلك ديكدكدنصكره قورينجه
قدرترك ايدرلر بعده انكله كتان طرارلر (المضغ) ميمك فتحى وضاد معجمه‌نك
سكونيله اغزده نسنه چينمك معناسنه در يقال مضغ الشئ مضغا من الباب الثالث
والاول اذا لاكه بسنه (المضاغ) سحاب وزننده اغزده چينجك نسنه‌يه دينوركه
چيمتى تعبير اولنور تقول ماذقت مضاغا وهو مايمضغ وچينمسى سهل وملايم اتمك
قيريغنه اطلاق اولنور يقال اتانى بمضاغ اى كسرة لينة المضاغ بوراده مضاغ اسم
مصدردر (المضاغة) ثمامه وزننده اغزده چينمش نسنه‌يه دينور يقال رمى بمضاغة
اى مامضغ (المضاغة) علامه وزننده احمق ادمه اطلاق اولنور تكلم ومعامله‌ده
دلنى مضغ ايلديكيچون (المضغة) غرفه وزننده برچينم ات وسائر نسنه‌يه دينور
جمعى مضغ در صرد وزننده تقول اطعمنا مضغة منه وهى قطعة لحم وغيره
(المضغ) سكر وزننده امورك خرده وصغير اولنلرينه اطلاق اولنور يقال مضغ
الامور اى صغارها شارحك بيانه كوره صواب اولان صرد وزننده اولمقدر
(المضيغة) سفينه وزننده كيلك او زرنده اولان اته دينور وآت قسمنك بازوسى
آلتنده يعنى قره‌حه سنده اولان انجكزه دينور ويايك كوشه‌لرينه صارلمش سكيره
دينور على قول ديش ايله چيندكدنصكره صارلمش سكيره دينور وقولق دبنده
اولان يومريجه انجكزه دينور و بدنده اولان بالق اتنه دينور جمع جنسى مضيغ در
سفين وزننده وجمع صيغى مضايغ در سفائن وزننده (الماضغان) تثنيه بنيه‌سيله
ايكى چكه‌نك دبلرينه اطلاق اولنوركه آزى ديشلر بتديكى محللردر على قول ايكى
چكه‌ده اولان طمرلرينه دينور (الامضاغ) همزه‌نك كسريله خرمانك يمشى
چينمك قابل اولمق معناسنه در يقال امضغ النخل اذا صار فى وقت طيبه حتى يمضغ
وات حتى اوزره پشمكله اكلى خوش ولطيف اولمق معناسنه در يقال امضغ اللحم

اذا استطيب واكل (المماضغة) مفاعله وزننده جنك وقتالده عسكر ايكى طرفلو كركى كبى چباليوب جد وجهد ايلمك معناسنه دركو ياكه برى برنى لقمه لقمه ايدوب مضغ ايدرلر يقال ماضغه فى القتال اذا جاده فيه (المغمغة) زلزله وزننده برنسنه يى آغزده يابچه يابچه چينمك معناسنه در يقال مغمغ اللحم اذا مضغه ولم يبالغ وسوزى خوشچه بيان ايليه رك مبز مبز سويلمك معناسنه در يقال مغمغ كلامه اذا لم يبينه وكوپك قاب يلامق معناسنه در يقال مغمغ الكلب فى الاناء اذا ولغ وثوبى صويه باتروب چقرمغله اصلاتمق معناسنه در يقال مغمغ الثوب فى الماء اذا غمغمه وتريدى ياغه چدرمق معناسنه در يقال مغمغ التريد اذا رواه دسما وبرنسنه يى برى برينه قاتوب قارشدر معناسنه در يقال مغمغ الشئ اذا خلطه وبرنسنه برى برينه قاتلوب قارشمق معناسنه در يقال مغمغ الامر اذا اختلط وبرايشى كوشك وضعيف وكمتر ايشلمك معناسنه در يقال يمغمغ فى عمله اى يعمل ضعيفا (التمغمغ) تزلزل وزننده برمقدار چايرلق بولمق معناسنه در يقال تمغمغ الرجل والحمار اذانال شيئا من العشب وطوار سمورمكه بشلمق معناسنه در يقال تمغمغ المال اذاجرى فيه السمن (الملغ) ميمك كسريله دائما فحش وناسزا وهرزه سويلر اولان الحق ورذيل واحمق كمسيه دينور جمعى املاغ كلور يقال رجل ملغ اى نذل احمق يتكلم بالفحش (الملوغة) ميمك ضميله معناى مزبوردن اسمدر رذالت وحماقت صفتلريله فحش وهذيان سويليجيلكه دينور يقال رجل ملغ به ملوغة بوراده وهى الملوغة قولنده تأنيث ضمير خبره ناظردر (المالغ) فاسق وفاحش وخبيث كمسيه دينور جمعى ملاغ كلور كفار وزننده يقال رجل مالغ اى داعر (التمالغ) تفاعل وزننده فحش وهذيان سويلينك سوزينه كولشمك معناسنه در يقال تمالغ بالملغ اذا ضحك به (المماالغة) مفاعله وزننده فحش وناسزا كلماتله خوراطه ايلمك معناسنه در يقال مالغه بالكلام اذا مازحه بالرفث (التملغ) تفعل وزننده حماقتلنمك معناسنه در يقال تملغ الرجل اذا تحمق (منغ) نونله جبل وزننده حلب قضاسنده بر ناحيه در سلفده عين مهمله ايله زبانزده اولوب صكره دن معجمه ايله متداول اولمشدر (منوغان) ميمك فتحيله كرمان اولكه سنده بربلده آديدر (المواغ) ميمك ضميله كدى ماولمق معناسنه در يقال ماغت الهرة مواغا اذا صوتت

(* فصل النون *) (النبغ) نبغ وزننده (والنبوغ) قعود وزننده ظاهر وعيان اولمق معناسنه در يقال نبغ الشئ نبغا ونبوغا من الباب الثالث والاول والثانى اذا ظهر ويردن صو قينايوب چقمق معناسنه مستعملدر يقال نبغ الماء اذا نبغ وبركمسه نك عرقنده شاعريت يوغيكن كنديسى فصيح وبليغ شاعر قويمق معناسنه در يقال نبغ فلان اذا قال الشعر واجاده ولم يكن فى ارث

الشعر وبرآدم ثروت وسامان ورفاهيت صاحبى اولمق معناسنه مستعملدر يقال نبغ فلان فى الدنيا اذا اتسع و باش قوكا قلمنق معناسنه در يقال نبغ رأسه اذ اثار منه النباغة ودغارجق مقوله‌سى قابك يوققه يرندن ايچنده اولان اون‌طشره‌سنه صورشح ايدر كبى توزوب چقمق معناسنه مستعملدر يقال نبغ الوعاء بالدقيق اذاتطاير من خصاصه مارق منه ونبغه دكرمنده اوكون اون توزينه دينور غبار الرحى معناسنه (النباغة) كناسه وزننده وبانك شده‌سيله جائزدر باشك قيللرى ارالغنده ظهور ايدن توز كبى نسنه‌يه دينوركه قوكاق تعبير اولنور هبريه معناسنه واوكونمش اونه دينور طحين معناسنه (النباغة) شداده وزننده خوارج ديمكدر ظهور معناسندندر تقول نبغت علينا منهم نباغة اى خرجت منهم خوارج ودبره اطلاق اولنور است معناسنه وتوز توزيدبجى اولو وايشلك يوله وصف اولور يقال محجة نباغة اى يثور ترابها (النابغة) عظيم الشان آدمه اطلاق اولنور ظهور معناسندندر هاء مبالغه ايچوندر يقال فلان نابغة اى العظيم الشان وصوينده شاعريت يوغيكن بنفسه ظهور ايدن ياخود اوائل حالنده شاعريتدن ساكت ايكن صكره‌دن هوسكار اولان فصيح ومجيد شاعره اطلاق اولنور ذكرى آتى شعرانك هر برينه نابغه ومجموعنه نوابغ اطلاق بوكه مبنيدر وانلر سكز نفردر ١ زياد ابن‌معاوية‌الذبيانى ٢ قيس بن عبدالله الجعدى ٣ عبدالله‌بن‌مخارق الشيبانى ٤ يزيد بن ابان الحارثى كه بنوالديان جماعتنك نابغه‌سيدر ٥ نابغة بن لائى الغنوى ٦ حارث بن بكر اليربوعى ٧ حارث بن عدوان التغلبى ٨ نابغة العدوانى دركه بونسبتله توضيح اولنمامشدر (النباغ) غراب وزننده نبغ كبى بو دخى دكرمن توزينه دينور (النباغ) شداد وزننده وسحاب وزننده بودخى باشده ظهور ايدن قوكاغه دينور هبريه معناسنه (النبغة) فحاله بر قوم وجماعتك كزيده ومختارلرينه اطلاق اولنور يقال جاءت نبغة القوم اى وسطهم يعنى خيارهم (تنبغ) تنصر وزننده بر موضع آديدر (التنبيغ) خرما آشيلرندن بردرلو آشيلامغه دينوركه اركك خرما اغاجنى سلكوب توزان توزى يانده اولان ديشى خرمانك هنوز چيچك آچان قبچوغى ايچره دخول ايلمكدن عبارتدر وبوتمتين كبى اسمدر يقال القحت النخلة بالتنبيغ وهو ان تنفض النخلة فيطير غبارها فى‌ولبع الاناث‌وذلك تلقيح (الانباغ) همزه‌نك كسريله بريره چوق كيدوب كلمك معناسنه‌در يقال انبغ البلد اذا اكثر الترداد اليه واون الين كيمسه الكك كوزه نكلرندن اونى اليه رك چقرمق معناسنه‌در يقال انبغ الناخل اذا اخرج الدقيق من خصاص المنخل (النتغ) نونك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله بركمسه‌يى متصف اولمديغى اوصاف قبيحه ايله ذكر وتعييب ايلمك معناسنه در يقال نتغه نتغا من الباب الثانى والاول اذا عابه وذكره بماليس فيه (المنتغ) منبر وزننده دائما افك وافترا ايله ناسى فصل

وتعييب ايدن شخصه دينور (الانتاغ) همزه‌نك كسريله بركسمه‌يى استهزا ايدر كبى كولمك على قول بلاو بلاو سزچه كولمك كه ستر بوزندن براذنى اظهـار ايلمكدن عبـارتدر يقـال انتغ فلان اذا اضحك كالمستهزئ او اخفى ضحكه واظهر بعضه (الندغ) لدغ وزننده پرمقله دورتمك معناسنه در يقال ندغه ندغا من الباب الثالث اذا نخسه باصبعه وعقرب صوقمق معناسنه‌در يقال ندغته العقرب اذا لدغته وبرآدمى تكدير وآزرده ايلك معناسـنه مستعملدر يقال ندغه اذا ساءه ومزراق سانجمق ولسانله رنجيده قلمق معناسنه‌در يقال ندغه بالرمح والكلام اذا طعنه وندغ ككيك اوتنه دينور سـعتر برى معناسـنه آرى قسمنك بوندن ياپديغى بال بغايت متين واوزلو اولور ككيك بالى معروفدر ونونك كسريله لغتدر وندغ قجقلمق معناسنه مستعملدر يقال ندغ الصبى على المجهول اذا دغدغ (الانداغ) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمى محزون ومكدر ايلمك معناسنه‌در يقال اندغ به اذا ساءه (المندغ) منبر وزننده دائما ناسى لسانيله آزرده ايدن بد زبان كسيه دينور (المندغة) مكنسه وزنـنـده منسـغه معناسنه دركه اتمكجيلرك قوش يلكلرندن سـپوركه طرزنده ياپدقلرى نسنه‌در انكله اتمكك توزنى سيلوب كيدررلر وكليچه اوزرينه دخى آنكله نقش ايدرلر وطرنغك دبنده اولان بياضه دينور (الندغة) غرفه وزننده بودخى طرنق دبنـده اولان بياضه دينور (الانتداغ) افتعال وزننده كيزلوجه كولمك معناسنه در يقال انتدغ الرجل اذا ضحك خفيـة (المنادغة) مفـاعله وزننده اريشوب اويناشمق معناسـنه‌در يقال نادغه اذا غازله (التنديغ) تفعيل وزننده خمير اوزره اوروه اكلمك معناسنه‌در تقول ندغى عجينك بصيغة الامر المؤنث اى ذرى عليه الطحين (الندغى) عربى وزننده ككيك اوتنك اسمى اولان ندغه منسـوب ديمكدر قضاعه قبيلهسـندن عُبدى بن الندغى اكا منسـوبدر (النزغ) نزع وزننده بركسه‌يى طعن وتعييبله فصل ومذمت ايلمك معناسنه در يقال نزغه نزغا من البـاب الثالث اذا طعن فيه واغتابه شارح ديركه نزغ دورتمك طعن معناسنه موضوعدر معانئ سـائره آندن منشعبدر ونزغ ناس بيننى افساد ايله برى برينه دوشورمك معناسنه‌در يقال نزغ بينهم اذا افسد واغرى ووسوسه وبرمك معناسنه مسـتعملدركه درونى دورتشـدر مكدن عبـارتدر يقـال نزغه الشيطـان اى وسوس (المنزغ) منبر وزننده (والمنزغة) مكنسه وزننده (والنزاغ) شداد وزننده دائما ميانهٔ خلقى افساد ايله برى برينه دوشورن مفسده دينور يقال رجل منزغ ومنزغة ونزاغ اذا كان ينزغ الناس ويفسد بينهم ومنزغه منسغه معناسنه‌دركه اتمكجيلرك كليچه اوزره نقش ايده جكلرى قوش يلكنه دينور (النسغ) نونك فتحى وسينك سكونيله دورتمك معناسـنه‌در يقال نسغه نسغا من الباب الثالث اذا نخسه وبرآدمه

افترا ایلمك معناسنه مستعملدر يقال نسغه بكذا اذا رماه به و برآدمی طعن و تعبیر ایله آزرده قلمق معناسنه مستعملدر يقال نسعه بكلمة اذا نزغه و ایکنه ایله دوکون ایدوب نعل کسمك معناسنه‌در يقال نسغت الواشمة اذا غرزت فی الید بالابرة و سیر و سیاحت ایلمك معناسنه مستعملدر يقال نسغ فی الارض اذا ذهب فیها و سودہ صو قاتمق معناسنه‌در يقال نسغ اللبن بالماء اذامذقه و دیشلرك دیبلری کوشیوب سلپوکلمك معناسنه‌در يقال نسغت اسنانه اذا استرخت اصولها (التنسيغ) بو دخی دیشلرك کوکلری کوشیوب صالقیلنمق معناسنه‌در يقال نسغت اسنانه اذا استرخت اصولها وکسیلمش اغاج یکیدن بتمك معناسنه‌در يقال نسغت الشجرة اذا نبتت بعدما قطعت وخرما اغاجنك داللری بری بری اوزره چقمق معناسنه در يقال نسغت النخلة اذا اخرجت سعفا فوق سعف (المنسغة) مكنسه وزننده منزغه کبی اتمکجیلرك کلچه اوزره نقش ایده‌جکلری قوش یلکنه دینورکه برقاچنی بر ارایه بغلیوب استعمال ایدرلر و بعضا اغاجدن و دموردن دخی ایدرلر (النسيغ) امیر وزننده تره دینور عرق معناسنه (النسغ) نونك ضمیله آسمه مقوله‌سی اغاج کسلدکدن صکره ترشح ایدن صو یه دینور (الانساغ) همزه‌نك کسریله بودور خرما اغاجی ینی ویرمك معناسنه در يقال انسغت الفسيلة اذا اخرجت قلبها و اغاج کسلدکدن صکره یکیدن سوروب بتمك معناسنه در يقال انسغت الشجرة اذا نبتت بعدما قطعت (الانتساغ) افتعال وزننده دوه‌لر اوتلاقده پراکنده اولوب ایراقلشمق معناسنه در يقال انتسغت الابل اذا تفرقت فی مراعیها وتباعدت ودوه سینکلمك ایچون الیله کوکسنده اولان مهره یه اورمق معناسنه در يقال انتسغ البعير اذاضرب بيده الى كركرة من الذباب (النشغ) نونك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله آقق معناسنه در يقال نشغ الماء نشغا من الباب الثالث اذا سال ودورتمك معناسنه در يقال نشغه بالرمح اذاطعنه به وچوجغك بوغزینه آغز اوتی دوکمك معناسنه در يقال نشغ الصبی اذا اوجره وصویی ال ایله قالدروب ایچمك معناسنه‌در يقال نشغ الماء اذا شرب بيده وبایغنلغی درجه سنده هچقرمق معناسنه در يقال نشغ فلان اذاشهق حتى كاديغشى عليه (التنشغ) تفعل وزننده نشغ ایله معنای اخیرده مراد فدر يقال تنشغ فلان اذاشهق حتى كاديغشى عليه وبو حالت انسانه تشوق یاخود تأسف جهتیله عارض اولور (النشوغ) صبور وزننده آغز اوتنه دینور وجور معناسنه (المنشوغ) بوغزینه اغزاوتی دوکلمش چوجغه دینور يقال نشغ الصبی على المجهول فهو منشوغ به ای اوجر به وبرنسنه‌یه بغایت دوشکون وحریص اولان آدمه دینور يقال نشغ بالشیء على المجهول اذا اولع به فهومنشوغ به (النواشغ) ناشغه نك جمیدر دره‌ده اولان صو اقندیلرینه دینور

(الانشاغ) همزه نك كسريله الارغه اولمق معنا سنه در يقال انشغ عنه اذاتنحى
(الانتشاغ) افتعال وزننده انتساغ معناسنه دركه ذكر اولندى يقال انتشغ البعير بمعنى
انتسغ (النغنغ) هد هد وزننده ضعيف واحمق كشى يه دينور مؤنثى نغنغه در
و بومرى سموز فرجه دينور وبوغازده كوچك دل ابله بوغاز دليكنك بيننده
اولان موضعه دينور وبوغازده چكه دبنك يانده اولان يومربجه انجكزه دينور
ودوه نك بيونك بوقريسنده اولوب كويش كتورر ايكن برى اوته اوينار جمعى
نغانغ در (النغنغة) زلزله وزننده بر آدمك نغنغ ديدكلرى عضو مذكورنده بر
مرض حادث اولمق معناسنه در يقال نغنغ زيد على المجهول اذا اصابه داء فى نغنغه
(النفغ) نفع وزننده (والنفوغ) قعود وزننده كثرت وزحمت عملدن الى ايچى
ناسورلنوب قبارمق معناسنه در يقال نفغت يده نفغا ونفوغا من الباب الثالث
اذا تنفطت وورمت من كدالعمل (التنفغ) تفعل وزننده نفغ معناسنه در
(النمغة) فتحاتله تازه چوجغك باشنده بنقلده يق تعبير اولنان يومشق ومتحرك
يره دينور ونمغة القوم برجاعتك كزيد ومختار وذيشانلرينه اطلاق اولنور يقال هم
نمغة القوم اى خيارهم ووسطهم ونمغة الجبل طاغك يوقريسندن عبارتدر وچوق
ماله دينور يقال له نمغة من المال اى كثرة (التنميغ) برنسنه سياه وقزل وآق الاجه
اولمق معناسنه در بوجهتله تلون طبعى اولان آدمه متمغ الخلق اطلاق ايدرلر يقال
رجل متمغ الخلق اى متلون (النهبوغ) عصفور وزننده برقوش آديدر چكدرى كبى اوزن
وبوكرك كمى يه دينوركه فارسيده دونى ومعر بنده دونيج ديرلر
(* فصل الواو *) (الوبغ) نبغ وزننده برآدمى عيبلمك على قول ناموسنه طعن
ايلمك معناسنه در يقال وبغه وبغا من الباب الثانى اذا عابه اوطعن عليه (الاوبغ)
برموضع آديدر (الوبغ) فتحتينله باشده قوقاق تعبير اولنان كپك كبى نسنه يه
دينور ودوه قسمنه مخصوص بر مرض آديدركه دوه نك يويلرنى تباه ايدر
(الوبغ) كتف وزننده باشى قوقاقلو آدمه دينور يقال رجل وبغ اى
ذوهبرية (الوبغة) فتحاتله بر قومك يك دير نكلو ميانه و مجمعلرينه
دينوركه دريانك انكين يرى كبيدر تقول رأيته فى وبغة القوم اى مجتمعهم ووسطهم
(الوباغة) واوك فتحى و بانك تشديديله دبره دينور است معناسنه و منه يقال
كذبت وباغته اى ضرط (الوتغ) واوك و تاى فوقيه نك فتحيله كنهكار اولمق
معناسنه در يقال وتغ الرجل وتغا من الباب الرابع اذا اثم وهلاك اولمق معناسنه در
يقال وتغ فلان اذا هلك و ملوم و معيوب اولمق معناسنه در يقال وتغ الرجل اذا صار
ملوما ومن غير تعقل سوز سويلر اولمق معناسنه در يقال وتغ الرجل اذا كان قليل
العقل فى الكلام و بر برى اغريوب دردناك اولمق معناسنه در يقال وتغ فلان اذا اوجع

و بدخوی اولمق معناسنه‌در یقال وتغ الغلام اذا ساء قوله و یلك جاهل و نادان اولمق
معناسـنه در یقال وتغ زید اذا کان جاهلا مفرطا و عورت کندی فرجی دردینه
دوشوب وارنی فرجی اوکنه تلف وتباه ایدر اولمق معناسنه در یقال وتغت المرأة
توتغ وتیتغ اذا کانت مضیعة لنفسـها فی فرجها (الایتاغ) همزه‌نك کسریله هلاك
ایلمك معناسنه‌در یقال اوتغه الله ای اهلك و برکسه‌یی حبس ایلمك علی قول بر بلیه‌یه
القا ایلمك یاخود برآغری یه مبتلا ایلمك معناسـنه‌در یقال اوتغ فلانا اذا حبسـه
اوالقاه فی بلیة اوا وجعه و برکسه کناه ارتکابیله دینی تباه ایلمك معناسنه‌در یقال
اوتغ دینه بالاثم اذا افسده (الوثغ) واوك فتحی وثاء مثلثه‌نك سکونیله باش‌یارمق
معناسنه در یقال وثغ رأسه وثغا من الباب الثانی اذا شـدخه و ناقه‌یه وثیغه یاپمق
معناسـنه در یقال وثغ ناقته اذا اتخذلها و ثیغة (الوثیغة) سفینه وزننده درجه
دیدکلری نسـنه درکه کوشـکی هلاك اولان ناقه‌نك فرجنه ادخال ایدرلر نته‌که
ماده سـنده بیان اولندی و قابده بری برینك اوزرینه دوندرلمش تریده دینـور
موثوغه دخی دینور یقال تریدة وثیغة و موثوغة ای رد بعضها علی بعض و ازجه
یغمو ره دینور وثغة دخی دینور تمره وزنـنده یقال وقعنا وثیغة من المطرو وثغة
ای قلیلا منه وبهار مو سمنده بری برینه صار مشمش هرجنس اوتلقلر قطعه سنه
دینور (الوز غة) واوك وزای معجمه‌نك فتحیله سام ابرص اسمیدرکه آلاجه کلر
وآغولی کلر دیدکلری کلردر جست وچالاك اولدیغیچون تسمیه اولندی جمع جنسی
وزغ‌در وجمع صیغی اوزاغ در ووز غان در واوك کسریله ووزاغ در واوك کسریله
وازغان در همزهٔ مکسوره ایله که اصلی وزغان ایدی (الوزغ) فتحتینله چابکلك‌که
دینور یقال به وزغ ای خفة وسرعة‌وتترمکه دینور یقال اخذه الوزغ ای الرعشة
وزبون وناتوان وجبان کمسیه دینور یقال هووزغ ای حارض فسل (الاوزاغ)
وزغك جمعیدر ضعیف وز بونلر دیمکدر یقـال هم اوزاغ ضعفاء (الوزغ) نزغ
وزننده ناقه دفعة دفعة ایشه‌مك معنا سـنه در یقال وزغت النـا قة ببولها وزغا
من الباب الثانی اذارمته دفعة دفعة (الایزاغ) همزه‌نك کسریله بودخی ناقه بردن ایشه‌میوب
دفعه دفعه ایشه‌مك معنا سـنه در یقـال اوز غت النـا قة ببو لها بمعنی وزغت
(التوزیغ) جنین اناسی رحمنده صورتلنمك معناسنه در یقال وزغ الجنین علی المجهول
اذاصور فی البطن (الوشغ) واوك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله ازجه نسنه‌یه دینور یقال
اعطاه وشغا ای قلیلا وچوکدیره‌رك ایشه‌مك معنا سنه در یقال وشغ ببوله وشغا من الباب
الثانی اذا رمی به (الوشوغ) صبور وزننده آغز او تنه دینور وجور معناسـنه
(الایشاغ) همزه‌نك کسر یله بودخی چوکدیره رك ایشـه مك معناسنه در یقال
اوشغ ببوله اذا رمی به وآغزه دوا دوکمك معناسنه در یقال اوشغه اذا اوجره واز

عطيه ويرمك معناسنه‌در يقال اوشغ العطية اذا قللها (التوشيغ) لباسه بول‌بول قان بيلاشـدرمق معناسنه در يقال وشغ الثوب بالدم اذا لطخه‌به حتى يصير عليه طرائق (التوشغ) تفعل وزننده الوده اولمق معناسنه‌در يقال توشغ بالسوء اذا تلطخ به (الاسـتيشاغ) كهنه و برتق قوغه ايله صو چكمك معناسـنه‌ در يقال استوشغ الساقى اذا استقى بدلو واهية (الولغ) واوك فتحى ولامك سكونيله (والولوغ) قعود وزننده (والولغان) فتحاتله كوپك قسمى دلنك اوجيله قابدن نسنه ايچمك على قول دانى قابه فچاغه صو قوب يلامق معناسنه‌در يقال ولغ الكلب فى الاناء وفى الشراب ومنه وبه يلغ كيهب‌ويالغ وولغ يلغ كورث برث وولع يولغ كوجل‌بوجل ولغاو ولوغا وولغانا اذا شرب مافيه باطراف لسـانه او ادخل لسانه فيه فحركه بومادەنك استعمـالى سباعه وصاحب جناح اولاندن ذبابه مخصوصدر شـارحك بيانته كوره بو ماده باب ثالثدن وباب ثانيدن وباب سـادسدن ورابعدن مصوغ اولور ويقع كلمه‌سندن واوك سقوطى كبى مستقبلندن واو سـاقط اولور وبعضا الفه قلبله يالغ دخى دينور لكن باب رابعدن سـاقط اولمز (الولوغ) صبور وزنـنـده اكل وشرب ايده‌جك جزوى نسـنه‌يه دينور يقـال ماولغ ولوغا اى لم يطعم شيئا (المليغ والمليغة) ميملرك كسريله شول قابه دينور كه اعراب قسمى اكا طعمه ايچون قان قويوب كوپكه يلادرلر بعده مطلقا كوپكه مخصوص قابده استعمـال اولندى بعضا طاشـدن دخى ايدرلر تركيده يلاق تعبير اولنور (والغ) احسـاء ايله يمامه بيننده بر طاغك آديدر (والغون) لامك كسريله بر دره آديدر بونك اعرابى نصيبين كلمه‌سنك اعرابى كبيدر (ولغون) جيحون وزننده بحرين ايالتنده بر قريه آديدر (الولغة) تمره وزننده كوچك قوغه‌يه دينور (الايلاغ) همزەنك كسريله كلبه نسنه يديروب ايچورمك معناسنه‌در يقال اولغ الكلب اذا سقاه (المستولغ) اسم فاعل بنيه‌سيله شول حوصله‌سى واسع وجبلتى رذيل كمسيه اطلاق اولنور كه اصلا ذم وقدح وعيب وعار جهتندن مبالاتى وتأثر وانفعالى اولميه يقال رجل مستولغ اذا كان لايبالى ذما ولا عارا (الومغة) تمره وزننده اوزون صاچه دينور

(* فصل الهـاء *) (الهبوغ) قعود وزننده اويومق معناسنه در يقال هبغ الرجل هبوغا من الباب الثالث اذا نام (الهبينغ) هميسـغ وزنـنـده احمق آدمه دينور (الهدغ) لدغ وزننده اورو ب يارمق معناسنه در يقال هدغه هدغا من الباب الثالث بمعنى فدغه (الانهداغ) قورى نسـنه يومشمق معناسنه در يقال انهدغ الشىء اذا لان بعد يبس وتازه خرما جنلامق معناسنه در يقال انهدغت الرطبة اذا انفضخت (المنهدغ) منهدم وزنـنـده صيويق و يومشجق طعـامه دينور

چور با ولایه کبی (الهدلوغة) هانك کسریله هرکوله وزننـده وهانك ولامك ضمیله جائز در یاقشقسز اندامی چرکین احق آدمه دینور (الهذلوغ) ذال معجمه ایله عصفور وزننـده قالین دوداقلو آدمه دینور یقـال رجل هذلوغ ای الغلیظ الشفة (الهرنوغ) عصفور وزننده قلغان تیکننه شبیه برمأکول نبات آدیدر بونی تکه صقـالی دیدکلری اوتلق ایله بیـان ایدرلر (الهقوغ) قافله قعود وزننده آچلقدن یاخود برمرضدن ضعیف وزبون اولمق معناسنه در یقال هقغ فلان هقوغا من الباب الثالث اذا ضعف منجوع اومرض (الهلیاغ) جریال وزننده برکوچـك برنجی جانور آدیدر (الهمیغ) هانك کسریله عرین وزننـده چابك اولومه دینور موت معجل معناسنه (الهمغ) دمغ وزننده باش یارمق معناسنه‌در یقال همغ رأسه همغا من الباب الثالث اذا شدخه (الهمیغ) حیدر وزننده بادنجان اغاجنه دینور شجرة المغد معناسنه (الانهماغ) تازه خرما چتلامق معناسنه در یقال انهمغت الرطبة اذا انشدخت و یاره وچبان مقوله‌سی صولنمق معناسنه در یقال انهمغت القرحة اذا ابتلت (الهنبغ) قنفذ وزننـده پك آجقمغه دینور تقول اقلقنی الهنبغ ای شدة الجوع وپك آجلغه دینور تقول اخذنی الهنبغ ای الجوع الشدید وغبار اولان طپراغه دینورکه ادنی روزکار ایله توزوب کیدر وارسـلانه دینور وفرسز ضعیفه خاتونه دینور وهیج وشـاشقین عورته دینور یقـال هی هنبغ ای الضعیفة البطش وکذا الحمقاء (الهنباغ) هـانك کسریله بودخی پك آجلغه دینور (الهنبغة) دحرجه وزننده آجقمق معناسنه در یقال هنبغ الرجل اذا جاع وتوزچوغالوب توزمق معناسنه‌در یقال هنبغ العجاج اذا کثر وثار (الهینغ) هیکل وزننده روسبی قاری‌یه دینور وهرکسه اسرارنی فاش ایدن عورته دینور و بغـایت ضحاکه اولان قاری‌یه دینور یقـال هی هینغ ای فاجرة وکذا مظهرة سرها لکل احد وکذا ضحاکة (المهانغة) مفاعله وزننـده نسـوانله اریشـوب اوینـاشمق معنـاسنه در یقـال هانغهـا اذا غازلهـا (الهوغ) سوغ وزننده شیء کثیره دینور (الاهیغ) افضل وزننده معاش جهتیله حضور ورفاهیتلو آدمه دینور یقـال رجل اهیغ ای ارغد العیش وچوق صویه دینور یقال ماء اهیغ ای اکثر واوجوزلق بوللق یله دینور یقـال عام اهیغ ای مخصب معشب (الاهیغـان) تثنیه بنیه‌سـیله اوجوزلق بوللق ایله حسن حاله اطلاق اولنور واکل وجمـاعه اطلاق اولنور علی قول اکل وشربه اطلاق اولنور (التهییغ) تفعیل وزننده یغمور یری تمام اصلتمق معنـاسـنه در یقال هیغ المطر الارض اذا جاءها وتریدی یاغه قاندرمق معناسنه در یقال هیغ الثریدة اذا اکثر ودکها تجزت الغین بعونه سبحانه وتعالی

* باب الفاء * فصل الهمزة *

(الاثفية)همزه‌نك ضمی وكسری وفای مكسوره ویای مشدده ایله ساج اياغنه دینور مراد بر اياغی اوله‌جقدر اوچنه بردن اثافی دینور صحراده اولدقجه اوج طاشی مثلث كونه كه اوجاق طاشی تعبیر اولنور چاتوب اوزرینه تنجره وضع ایدرلر وشهرلرده دموردن اتخاذ ایدرلر جمعی اثافی دریائك تشدید وتخفیفله وبعضا تنجره‌نك برطرفنی طاغدن وقیادن بر تومسكه قویوب ایكی یاننه ایكی اویغون طاش چاتارلر واول تومسكه ثالثة الاثافی اطلاق‌ایدرلر وآنی داهیهٔ عظیمه معناسنه استعمال ایدرلر مثلا بر كمسه سرزدهٔ ظهور اولان شورش وفتنه‌لرده دائما پیشكار وپیشقدم اولسه اكا ثالثة الاثافی اطلاق ایدرلر وبر آدمه بددعا موقعنده رماه‌الله بثـالثة الاثافی دیرلر حق تعالی آنی بلالردن بلایه دوشوروب اوچنجی مرتبه ده اوغراتدیغی بلابی بلیه انواعنك غاية الغایه اعظمی قلسون شـارحك بیـانـنه كوره اثفیه‌نك وزنی افعوله وعند البعض فعلیه در واثفیه عدد كثیره دینور وجماعت انسـانی‌یه اطلاق اولنور بومعنالرده اوج اياغك جمعیتی تصوریله اطلاق اولنمشدر یقال بقیت منهم اثفیة ای عدد كثیر وكذا جماعة (الاثف) همزه‌نك فتحی وثانك سكونیله برآدمك آردینه دوشوب قوغوب كتمك معناسنه در یقـال اثفه اثفا من الباب الثانی اذا تبعه وطرده وطلب ایلمك معناسنه‌در یقال اثفه اثفا من الباب الثانی والاول اذا طلبه (اثیفیه) حدیبه وزننده یمامه ده جریربن‌الخطفی نام‌شاعرك اولادینه‌مخصوص برقریه آدیدر (ذواثیفیه) عقیق مدینه‌ده‌بر موضع‌آدیدر (اثیفیات) برموضع آدیدر علی قول اثافی طرزنده برنیجه جبال صغاره اطلاق اولنور (المؤثف) معظم وزنـنـده اتنه طلو یصی كوده‌لو طقناز بودوره دینور یقال رجل مؤثف ای قصیر عریض تارالجسم (الاثف) ثابت وزننده ومرادفیدر یقالشیٔ آثف ای‌ثابت‌وتابع معناسنه‌در یقال هو آثفله ای‌تابع (الاثافی) اثفیه‌نك جمعیدر كه ذكر اولندی وبالتشبیه فلكده قدر تعبیر ایتدكلری كواكب مستدیره‌نك رأسی حذاسنده برنیجه كواكب مجتمعه‌یه اطلاق اولنور كه سمت شمالیده اولور تركیده دخی ساج اياغی تعبیر اولنور (التأثیف) تفعیل وزننده تنجره‌یی ساج اياغی اوزره قومق معناسنه‌در یقال آثف القدر اذا جعلها علی الاثافی (التأثف) تفعل وزننده برنسـنه‌نك چوره‌سنی احاطه ایلمك معناسـنه در یقال تأثفه اذا تكنفه وبرنسـنه‌یه ایرلمامق وجه اوزره دائمی الفت وملازمت ایلمك معناسنه در یقال تاثف المكان اذا لزمه والفه ولم یبرحه وبركمسه‌نك اوزرینه دوشوب ابرام والحاح ایده‌رك برماده‌یه اغرا ایلمك معناسنه در یقـال تاثفه اذا تبعه والح علیه ولم‌یبرح

يغربه (اخيف) خاى معجمه ايله زبير وزننده ياخود احد وزننده در مجفر بن كعب بن العنبرس اسمدر قبول ثانىيه كوره محل ذكرى اشبو فاء بابندن خاى معجمه فصلى اولور (الاداف) غراب وزننده ذكره دينور وقولغه دينور يقال اشتكى ادافه اى ذكره وكذا اذنه (ادفيه) اثفيه وزننده بنو قشير يوردنده برطاغدر (ادفو) همزه نك فتحى وضمى وفاى مضمومه ايله وبعضا ذال معجمه ايله وبعضا ثاى مثلثه ايله ذكر ايدرلر اسكندريه قربنده برقريه آديدر وصعيد ايالتنده بركوچك بلده آديدر امام محمد بن الادفوى النحوى المفسر آندندر قرق جلدده برتفسير تأليف ايلمشدر وفقهادن جعفر بن ثعلب بن جعفركه عبدالله بن ثعلب دخى ديرلر اورادندر (الاذاف) ذال معجمه ايله غراب وزننده ذكره دينور (تأذف) تضرب وزننده حلب شهرينه بر بريد مسافهده برموضع آديدر (الارفة) غرفه وزننده اراضى بيننده اولان حد وسنوره دينور جمعى ارف كلور غرف وزننده قال الشارح عن عثمان رضى الله عنه * الارف تقطع كل شفعة * كويا كه بوكلامى شريكنه نظرا سويلمشدر وتكمله يه دينور عقده معناسنه يقال ارفة شديدة اى عقدة (الارفى) قرى وزننده خالص سوده دينور ومساحت اراضى ايدوب حد وسنور تعيين ايدن استاد مهندسه دينور (التأريف) اراضى يى بولوب حد وسنور تعيين ايلمك معناسنه در يقال ارف على الارض على بناء المجهول اذا جعلت لها حدود وقسمت وبرنسنه يه دوكم دوكمك معناسنه در يقال ارف الحبل اذا عقده (المؤارف) مخالف وزننده برآدمك سنور داشنه دينور تقول هو مؤارفى اى حده الى حدى فى السكنى والمكان (الازف) همزه نك وزاى معجمه نك فتحيله (والازوف) قعود وزننده برنسنه نك وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال ازف الرجل ازفا وازوفا من الباب الرابع اذا دنا وعجله ايلمك معناسنه در يقال ازف الرجل اذا عجل وياره اوكولمق معناسنه در يقال ازف الجرح وازف وازف ازفا وازوفا من البـاب الرابع والثانى والخامس اذا اندمل وآزلمق معناسـنه در يقال ازف الشئ ازفا وازوفا من الباب الرابع اذا قل وازف معاش طارلغنه اطلاق اولنور طار نسنه نك اجزاسى برى برينه قريب اولمق تصوريله مبنى در يقال فى عيشه ازف اى ضيق وسوء حال (الازفة) سالفه وزننده يوم قيامته اطلاق اولنور قريبة الورود اولديغيچون ومنه قوله تعالى [ازفت الازفة] اى دنت القيـامة (المازفة) مرحله وزنـنده مرداره ونجس وقاذوره يه دينور جمعى مازف كلور مراحل وزننده (الازفى) سكرى وزننده سرعت ونشـاط معناسـنه در يقال اقبل يمشى الازفى اى بسرعة ونشـاط (الايزاف) همزه نك كسريله ايو درمك معناسنه در تقول آزفنى ايزافا اى اعجلنى (المتأزف) متفـاعل وزنـنده الجنث واندامى ديرنكلو طقناز بو دوره دينور يقـال رجل متأزف اى

القصير

القصير المتدانى وطارەجق یرہ دینور یقال مکان متأزف ای ضیق وبدخوی وتلك مشرب آدمه دینور یقال رجل متأزف ای السیء الخلق الضیق الصدر (التأزف) تفاعل وزننده آدیملری بری برینه یقین وصق انارق یوریمك معناسنه در یقال یمشی متأزفا ای متقارب الخطو وبری برینه یقین اولمق معناسنه‌در یقال تأزفوا اذا تدانى بعضهم من بعض (الاسف) همزه‌نك وسینك فتحیله پك محزون وغمناك اولمق معناسنه در یقال اسف علیه اسفا من الباب الرابع اذا حزن اشد الحزن مؤلفك بصائرده بیانه کوره اسف لفظنك حقیقتی انتقام قصدیله دم قلبك ثوراندن عبارتدر تحت اقتدارنده اولان کمسه حقنده منتشر اولورسه حرارت غضبه منقلب اولور تحت قوتنده اولمیان حقنده منقبض اولمقله حزن وغصه‌یه منقلب اولور حتى ابن عباس رضی‌الله عنهما جنجرتلرندن بر کمسه حزن وغضبك حقیقتندن سؤال ایلدکده مخرجلری واحد وتعبیرلری مختلفدر دیو جواب ایلدیلر انتهى واسف طارلمق معناسنه در یقال اسف علیه اذا غضب وسئل علیه‌الصلوة والسلام عن موت الفجأة فقال [راحة للمؤمن واخذة اسف للکافر] ویروى اسف مثل کتف ای اخذة سخط واساخط یعنی موت مفاجأه دائما مستعد موت اولان اهل ایمان حقنده راحتدر زیرا تهیؤ واستعدادی حسبیله تدارکاتی بولنمغله توبه وانابته محتاج اولمامق علاوه سیله محنت سکره‌دن دخی سالم اولور اما کافر حقنده اثر غضب ربانیدر زیرا توبه وتدارکه وقت فرصت بولمیوب کفر وضلالتیله اخذ اولنمغین بئس القرار جانبنه عزیمتی درکار در (الاسافة) کسافه وزننده وجه مذکور اوزره پك محزون وغمکین اولمق معنا سندن اسمدر زیاده سیله محزو نلغه دینور یقال به اسافة ای اشد الحزن کذلك ذکری آتی اسیف معنا سندن اسمدر که ارغانلغه وکوله‌لکه دینور ویر یوفقه طپراقلو اولمغه دینور واویلسی یره دینور کما سیذکر وبرقبیله آدیدر (الاسیف) امیر وزننده ارغاده دینور اجیر معنا سنه ومحزون وغمناکه دینور وقوله دینور عبد معناسنه وپیر فانی یه دینور وبغری یوفقه رقت قلب صاحبی اولان کمسیه دینور که جزئی عارضه‌دن متأثر ومحزون اولور یقال رجل اسیف ای السریع الحزن الرقیق القلب وبنیه سی زبون ونحیف انسانه وحیوانه دینور که هر نقدر پرورش بولسه اصلا سمور من اوله یقال رجل وفرس اسیف ای لایکاد یسمن (الاسوف) صبور وزننده بودخی بغری یوفقه رقت قلب صاحبی سریع الحزن آدمه دینور (الاسیفة) سفینه وزننده (والاسافة) کناسه وزننده (والاسافة) سحابه وزننده طپراغی یوفقه علی‌قول اصلا نبات بتورمز اولان یره دینور یقال ارض اسیفة واسافة ای رقیقة اولاتنبت (الاسفة) فرحه وزننده اصلا نبات بتورمین یره دینور یقال ارض اسفة ای بینة الاسافة لاتکادتنبت

(اسف) اسد وزننده نهر وانقضاسنده برقریه آدیدر (یاسوف) یامور وزننده نابلس قربنده برقریه در (اسفی) فتحتیله اقصای مغربده بربلده در (اسفونا) همزه نك ضمیله معره قربنده برقریه در (اساف) کتاب وزننده وسحاب وزننده برصنم مخصوص اسمیدرکه عمروبن یحیی الخزاعی نامکسه آتی صفایه ونائله نام صنمی مروه به نصب ایلمشیدی آنلر ایچون مقابلهٔ کعبه ده قربانلر ذبح ایدرلر ایدی بعضلر دیدیلرکه آنلر جرهم قبیله سندن ایکی کسه ایدی بری اساف بن عمرو وبری نائله بنت سهیل ایدی کعبه ده زنا ایتدکلر یچون مسخ اولوب طاش اولمشلر ایدی مرور ایامله قریش قبیله سی انلره پرستش ایدرلر ایدی واساف کتاب وزننده اسماء رجالدندر اساف بن انمار واساف بن نهیك علی قول نهیك بن اساف اصحابدندر (الایساف) همزه نك کسریله طارلتمق معناسنه در یقال آسفه اذا اغضبه (یوسف) یانك ضمی وسینك حرکات ثلاثیله وکاه اولورکه همزه ایله یؤسف دخی دینور علی الوجوه اسم ابن یعقوب علیهما السلام در کما قال النبی علیه السلام [الکریم بن الکریم بن الکریم بن الکریم یوسف بن یعقوب بن اسحق بن ابراهیم] علیهم السلام مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اسم اعجمیدر یعنی یعقوب و ابراهیم کبی سریانیدر (التأسف) تفعل وزننده تحسر ایله یانوب یاقلمق معناسنه در یقال تأسف علیه اذا تلهف (الاشفی) همزه نك کسری و فانك فتحیله پابوشچیلرك بیز تعبیر ایلدکلری آلته دینور جمعی اشافی کلور همزه نك فتحیله شارح دیرکه اکثر نسخده الاسکاف عنوانده مرسوم اولمغله طغیان قلم ناسخدر صواب اولان للاسکاف اولمقدر و بو ماده ذوالوجهین اولمغله معتل بابنده دخی مرسومدر (آصف) هاجرکبی سلیمان پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك کاتبی اسمیدرکه اسم اعظم برکاتیله سریر بلقیسی فی الحال حضور سلیمانیده احضار ایلدی نته که قرآن کریمده قصه سی منصوصدر (الاصف) فتحتینله کبر اسمیدرکه کبره تعبیر اولنان نباتدر (الاف) همزه نك فتحی و فانك تشدیدیله غم و غصه دن یاخود قلب صقلندیسندن اوف دیمك معناسنه در یقال اٌف الرجل افا من الباب الاول والثانی اذا تأفف من کرب اوضجر (الاف) همزه نك ضمیله کلمهٔ تکره وتضجر درکه لسانمزده اشباع ضمه ایله اوف و بعضا استهجان و استکراه موقعنده توف تعبیر اولنور و معنای استقذاردن مأخوذ درکما سیذکر و اشبو اف لفظنده قرق لغت واردر اف دیرلر همزه نك ضمی و فانك حرکات ثلاثیله و اخره تنوین ادخال ایدرلر و تنوین وبلاتنوین صورتلرنده فایی تخفیف ایدرلر واف دیرلر طف وزننده واف دیرلر فانك تشدیدیله که اجتماع ساکنینله در وافی دیرلر اماله سز وافی دیرلر امالهٔ محضه ایله وافی دیرلر امالهٔ بین بین ایله و بو اوچ صورتده الف تأنیث ایچوندر

واف دیرلر فانك کسریله یعنی اضافتله وافوه دیرلر فای مشدده نك اشباع ضمیله
وافه دیرلر فای مشدده نك حرکات ثلاثیله واف دیرلر همزه نك کسریله من وزننده
واف دیرلر همزه نك کسری و فای مشدده ایله واف دیرلر کسر تینله مخفف
اوله رق واف دیلر همزه نك کسری وتخفیف وتنوینله واف دیرلر همزه نك کسری
وفای مشدده نك حرکات ثلاثیله واف دیرلر همزه نك کسری وفای مشدده نك ضم اوزره
بناسیله وافا دیرلر انا وزننده وافی دیرلر همزه نك کسری وفانك اماله سیله و بو اوجده
همزه نك فتحیله ده لغتدر واف دیرلر عن وزننده واف دیرلر همزه نك فتحی وفای مشدده نك
کسریله واف دیرلر همزه نك مدی وفانك کسریله وآف دیرلر همزه نك مدی وتنوینله
پس مجموعی قرق لغت اولمشدر (الافاف) شداد وزننده اکثری اف دیین آدمه دینور
یقال رجل افاف ای الکثیر التأفف (التأفیف والتأفف) تفعل وزننده برکسه غم
واندوهدن یاخود قلب صقند یسندن یاخود برکسه دن تنکدل وسرکران اولدیغندن
ناشی اوف دیمك معنا سنه در یقال افف الرجل وتأفف اذاقال افا (الاف)
همزه نك ضمیله طرنق کسند یسنه علی قول چرکنه یاخود قولق چرکنه دینور
وبردن قالدریلان اغاج وقامش پارچه لرینه دینورکه مهمل نسنه لردر وبعضلر دیدیکه
اف قولق چرکنه وتف تای فوقیه ایله طرنق چرکنه دینور یاخود اف کلمه سی
قلت معنا سنه در وتف اکا اتباعا ذکر اولنور (الافة) ففه وزننده قورقق جبان
آدمه دینور واصلا نسنه یه مالك اولمیان مقل ومعدم ومفلس کمسیه دینور ومردار
وآلوده کمسیه دینور یقال رجل افة ای جبان وکذا معدم مقل وکذا قذر (الافف)
فحتینله قلب صقندیسنه دینور یقال به افف ای ضجر ویك آز ناچیز نسنه یه دینور
ووقت وحین معنا سنه در کما سیذکر (الیافوف) یاقوت وزننده قورقق
وبی زهره آدمه دینور یقال رجل یافوف ای جبان وآجی طعامه دینور
یقال طعام یافوف ای مروجست وچالاك آدمه دینور ودمور یورکلی قوی القلب
آدمه دینور یقال هو یافوف ای سریع وکذا حدید القلب ودراج قوشنك یاور یسنه
دینور وبی تاب وزبون وعاجز وفرو مانده کمسیه دینور یقال رجل یافوف ای عیی
خوار (الافوف) صبور وزننده بودخی حدید القلب آدمه دینور (الاف والافان)
همزه لرك کسریله وثانیده فتحیله ده جائز در (والتئفة) تحله وزننده (والافف)
فحتینله وقت وحین معنا سنه در یقال دنی افه وافانه وتئفته وافقه ای حینه واوانه
(الافوفة) همزه نك ضمیله اف کلمه سنی چوق سویلین آدمه دینور بعض نسخه ده
واو ایله اوفوفه عنواننده مرسومدر لکن ظاهرا صواب اولان افوفه اولمقدر
صبوره وزننده (الاکاف) کتاب وزننده (والاکاف) غراب وزننده
(والوکاف) واوك کسری وضمیله مرکب پالانه دینور کرك سمر وکرك چولدن

اولسون (الاكاف) شدادوزننده پالانجی یه دینور (الایکاف) همزه نك كسريله مركبه پالان اورمق معنا سنه‌در يقال آكف الحمار اذاشد الاكاف عليه (التأكيف) تفعيل وزننده ایکاف معنا سنه در يقال اكف الحمار تاكيفا بمعنى آكفه و پالان ايدنمك معنا سنه‌در يقال اكف الاكاف اذاتخذه (الالف) همزه نك فتحى ولامك سكونيله بيك عدده دينور فارسيده هزار ديرلر وبو مذكر در يقال هذا الف ودراهم اعتبار يله مؤنثا استعمالى جائز در يقال هذه الف جمعى الوف كلور و آلاف كلور همزه نك مديله والف مصدر اولور بر آدمه بيك عدد نسنه ويرمك معنا سنه در يقال الفه الفا من الباب الثانى اذا اعطاه الفا وانس والفت ايلمك معنا سنه در كما سيذكر (الالف) همزه نك كسريله همدم وانيسه دينور تقول هوالفى اى اليفى جمعى الاّف كلور اقسام وزننده والف، الفه طرفيندن انس والفت اولنان خاتونه دينور يقال هى الف والفة اى تألفه وتألفك والف مصدر اولور انس والفت ايلمك معناسنه يقال الف الشئ الفا والفا بفتحها من الباب الرابع اذا انس (الاليف) امير وزننده مألوف معناسنه دركه كنديسيله الفت اولنمش نسنه‌در جمعى الايف كلور تبيع وتبايع كبى (الالوف) صبوروزننده كثير الالفه آدمه دينوركه هركس ايله بيمحابا الفت وانسيته آلشق آدمدر جمعى الف كلور كتب وزننده يقال هوالوف اى كثير الالفة (الآلف) حالف وزننده الفتدار اولان ادمه دينور جمعى الاف كلور كفار وزننده مؤنثى آلفه‌در جمعى آلفات واوالف كلور (المألف) مقعد وزننده محل الفته دينور يقال هذا المكان مألفهم اى موضع الفتهم ويبراقلرى كور و داللرى صيق اغاجه اطلاق اولنور كه شكار حيواناتى آنده الف آرام بولمغله دائما اطرافنه جزكنوب واكا استماله ايدرلر (الالفة) غرفه وزننده الف وايتلافدن اسمدر قونشمغه دينور يقال بينهما الفة اى انس (الالف) كتف وزننده اركن آدمه دينور يقال رجل الف اى عزب و ابجاد حروفندن اوّلكى حرفك اسميدر والف صفت اولور اليف معناسنه يقال رجل الف اى اليف و قولده قرجه‌لرك ايچ يوزلرنده بر طمره دينوركه ايكى قولده كنه الفان دينور والف تشبيه جهتيله يالكزجه شئ واحددن كنايه اولور (الايلاف) همزه نك كسريله بر ناقص معدودى بيكه بالغ ايلمكله تمام بيك قلمق معناسنه در يقال آلفهم ايلافا اذا كملهم الفا و دوه قسمى شجر ايله صو بينى جمع ايلمك معناسنه دركه شجر اوتلار ايكن عقبنده صو ويرمزلر يقال آلفت الابل اذا جمعت بين شجر و ماء و بر يره آلشق معناسنه در يقال آلف المكان اذا الفه و برنسنه نك عددنى بيكه ابلاغ ايلمك و عدد بيكه بالغ اولمق معناسنه متعدى ولازم اولور يقال آلف الدراهم اذا جلعها الفا وآلفت الدراهم اذا صارت الفا و بركمسه‌يى برنسنه‌يه ياخود بر يره آلشدرمق معناسنه در يقال آلف فلانامكان كذا اذا جعله يألفه والايلاف

في التنزيل

فى التنزيل العهد و شبه الاجارة بالخفارة يعنى [لايلاف قريش ايلا فهم]
آيت كريمه سنده واقع ايلافدن مراد عهد و امان و قورقنج بولدن ابناء
سبيلك امن و سلامتله اياب و ذهابلرى ضمننده يساقجيلق طرزنده ويريلان
اجازه كونه امر و رخصتدر معناى الفتدن مأخوذ در و ابتدا اولبابده عهد وامانى
هاشم بن عبد مناف ملك شامدن اخذ ايلدى قريش خلق اهل تجارت اولوب
لكن تجارتلرى همين اطراف مكه‌يه منحصر ايدى بر دفعه هاشم مزبور شام
طرفنه عزيمت ايدوب بعدالوصول شرف و شانى حكمران شام اولان قيصره
مسموع اولدقده حضورينه دعوت وكماينبغى رعايت ايلمكله هاشم قريش تجارينك
بعض امتعهٔ يمن وحجاز ايله شام اولكه سنه اياب و ذهابلرى خصوصنى مناسبت
وبالامن و السلامه كلوب كتمه‌لرى بابنده عهد و امانى متضمن برقطعه‌رخصتنامه
نياز ايلمكله قيصر دخى وفق مطلوبى اوزره نامهٔ مرسومى اعطا ومن بعد تجار
قريشى شام طرفنه تأليف و تسيير ايلدى نته‌كه عبد شمس حبشه و مطلب يمن
ونوفل فارس طرفنه تاليف و تسبيل اولنور ايدى انلر دخى تاليف‌ايلديكى‌ملكنك
حكمرانلرندن هاشم كبى برر قطعه امانامه اخذ ايلمشلر ايدى ايشته قريش
قبيله‌سى اشبو اخوهٔ اربعا خفارتلريله دائما جوانب مزبوره‌يه تجارتله تردد ايدرلر
ايدى وآيت مرقومه‌ده معناى مشروحك تأويلى بو رسمه دركه خفارت مرقومه‌دن
مقدم و مؤخر مكه نشين اولان قريش اطرافدن ذخيره جلبى وصيفى و شتوى
تنقيللرى خصوصنده حوالىٔ‌مكه‌ده اولان‌طوايفى نهب وغارتله پريشان‌ايدن‌يغماكران
اعراب باديه‌دن مصون‌الساحه‌ايلديلر زيرا اولمقوله‌حرامى‌ورهزنه تصادف‌ايلدكلرى
حينده نحن اهل حرم الله ديو سكنهٔ حرم شريف اولدقلرنى اخبار ايلدكلرنده
فرد واحد كنديلره اطالهٔ دست تعرض ايتمزلر ايدى كويا كه اولمقوله لردن
خفارتنامه اخذ ايلمشلر ايدى و بعض مفسرين لايلاف قريش كلمه‌سنده اولان
لامى تعجب معناسنه اخذ ايلمكله اعجبوا لايلاف قريش سبكنده در ديدى
(التأليف) تفعيل وزننده الفت و امتزاج ايتدرمك معنا سنه در يقال
الف بينهما اذا اوقع الالفة والف حرفى ياز مق معنا سنه در يقال الف الالف
اذاخطها و برناقص عددى بيكه يتشدرمك معنا سنه در يقال الف الالف اذا كمله
(المؤلفة) معظمه وزننده تأليفدن اسم مفعو لدر تأنيثى موصوف اعتباريله
وقرأن مبينده واقع [والمؤلفة قلوبهم] كريمه سنده مراد سادات عربدن شول
كمسه‌لر دركه سائرلرى دين اسلامه ترغيب وتشويق ايلمكه مدار اولمق
حكمتنه مبنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلر ايله تالف وصدقات
وغنايمدن حصه اعطا ايلمك بابنده مأمور اولمشلر ايدى بعضلرينه اذى وتعرضلرينك

دفعی ایچون و بعضیلرینك اسلاملرینه یاخود سائرلرینك اسلاملرینه طمعا وبعضیلرینك مرکز اسلامده تثبتلری امنیه‌سنه مبنی تألیف قلبلرینه ابتدار اولنمشیدی وآنلر ترتیب آتی اوزره اوتوز بر نفر کمسه ایدی ١ اقرع بن حابس ٢ جبیر بن مطعم ٣ جد بن قیس ٤ حارث بن هشام ٥ حکیم بن خرام ٦ حکیم بن طلیك ٧ حویطب بن عبدالعزی ٨ خالد بن اسید ٩ خالد بن قیس ١٠ زید الخیل ١١ سعید بن یربوع ١٢ سهیل بن عمرو بن عبد شمس العامری ١٣ سهیل بن عمر والجمحی ١٤ صخر بن امیه ١٥ صفوان بن امیة الجمحی ١٦ عباس بن مرداس ١٧ عبدالرحمن بن یربوع ١٨ غلاء بن جاریه ١٩ علقمة بن علاثه ٢٠ ابو السنابك عمرو بن بعکك ٢١ عمرو بن برداس ٢٢ عمیر بن وهیب ٢٣ عیینة بن حصن ٢٤ قیس بن عدی ٢٥ قیس بن مخرمه ٢٦ مالك بن عوف ٢٧ مخرمة بن نوفل ٢٨ معاویة بن ابی سفیان ٢٩ مغیرة بن الحارث ٣٠ نضیر بن حارث بن علقمه ٣١ هشام بن عمرو (التألف) تفعل وزننده بر کمسه‌یی بر آدم کندی طرفنه مائل وانیس ایلمك ایچون اکا مدارا وروی دل اظهار وجلب خاطر ایده‌جك بعض نسنه‌لر اعطاسی کبی معامله ایلمك معناسنه‌در یقال تألف فلانا اذا داراه وقاربه ووصله حتی یستمیله الیه وبر ارایه کلوب بر کمك معناسنه‌در یقال تألف القوم اذا اجتمعوا (الایتلاف) افتعال وزننده بر کمك معناسنه در یقال ایتلف القوم اذا اجتمعوا (الانف) همزه‌نك فتحی ونونك سکونیله معلومدر که برونه دینور جمعی انوف کلور همزه‌نك ضمیله وآناف کلور مد ایله وآنف کلور افلس وزننده وعربلر فلان حقندن اعراض وباطله میل واقبال ایلدی دیه‌جك برده جعل انفه فی‌قفاه دیرلر ورجل حمی الانف دیرلر فلان فی‌ذاته بغایت حنابلو وعارو حیتلو کمسه اولمغله قطعا کندی طرفنه اطاله دست تعرض وتعدی اولمق حالتلرنی هضم وتحمل ایلیه‌مز معناسنه ویتتبع انفه دیرلر رایحه‌یی قوه شامه سبله تشمم ایدرك اراشدرسه واضاع مطلب انفه دیرلر اضاع فرج امه معناسنی مراد ایدرلر که مقام ازدراء ودشنامده سویلرلر مؤلفك بصائرده بیاننه کوره انف که جارحهٔ معهوده‌نك اسمیدر بعده بالتشبیه بر نسنه‌نك اوجنه واشرف اولان یرینه اطلاق ایلدیلر انف الجبل وانف اللحیه کبی وحیت وغضب وعزت وذلت انفه نسبت اولنور زیرا حالات مذکوره‌نك هر برنده انفده کیفیت مخصوصه متبین اولور انتهی وانف بر قومك سید وسرکرده‌سنه اطلاق اولنور یقال هو انف قومه ای سیدهم وبر بوقش بیلانك اسمیدر وهر نسنه‌نك اولنه یاخود اشدینه اطلاق اولنور یقال هذا انف عمله ای اوله اواشده وانف الارض کونشه قرشو کلان بك وکوتی برینه اطلاق اولنور یقال

قعد فى انف الارض اى ما استقبل الشمس من الجلد والضواحى وانف الرغيف اتمكك
قريغندن عبارتدر تقول اكلت انف الرغيف اى كسرة منه وانف الناب آزى
دیشینك هنوز یاروب سوه لن اوجنه اطلاق اولنور و انف اللحیه صقالك قیسندن
عبارتدر و انف المطر یغمورك ایلك اول انبات ایلدیکی اوله جقدر یقال نبت بانف
المطر وهو اول ما انبت وانف خف البعیر دوه طبانندن بقنه قلری اوجنه اطلاق اولنور
الحاصل هر نه که انفه شبه و مناسبتی اوله بالاضافه اطلاق اولنور (الانفان) تثنیه
بنیه سیله برونك دلکلرینه اطلاق اولنور یقال تنفس عن انفیه ای منخریه وانفة
الصلوة که اشبو [لکل شیء انفة وانفة الصلاة التکبیرة الاولى] حدیثنده واقعدر ابتداء
الصلاة و اول الصلاة دیمکدر کرچه همزهٔ مضمومه ایله روایت اولنمشدر لکن صواب
اولان مفتوحه ایله اولمقدر و حرف هاء زائده در ذئب وذئبه کبی (ذوالانف) نعمان
بن عبدالله در که طائف ملحمه سنده طرف حضرت نبوی یه خثعم قبیله سی سواریلرینك
قائدی ایدی لقبیدر (انف الناقة) جعفر بن قریع نام کمسه نك لقبیدر که سعد بن مناة
قبیله سندن بر بطن پدریدر برکون پدری برناقه ذبح ایدوب اتنی خاتونلری بیننده
تقسیمه مبادرت ایلدیکنی جعفرك والده سی استماع ایلدکده کندی حصه سنه عائد اولانی
الوب کتورمك ایچون جعفری ارسال ایلدی اولدخی کلوب کوردیکه اندن نام ونشان
قالمیوب همان ناقه نك کله سیله بیونی قالمش پدرندن حصه ایستدکده نه یپایم سنزك
نصیبکز ده بو مصیب اولدی دیدی بالاخره جعفر النی کله نك برونه صوقوب سوریه رك
والده سنه کتورمکله انف الناقه ایله تلقیب ایلدیلر کندیسی وقوم وتباری لقب
مرسومدن بغایت انفعال ایدرلر ایدی و فتا که خطیئه نام شاعر اشبو * قوم هم
الانف والاذناب غیرهم * ومن یسوی بانف الناقة الذنبا * بیتیله مدح ایلدکده لقب
مزبور من بعد عنوان مدیحه لری اولدی وبطن مزبوره نسبتنده جزئانی اسقاطله
انفی دینور وانف لفظی مصدر اولور برو نه اورمق معنا سنه در یقال انفه انفا
من الباب الثانی والاول اذا ضرب انفه وایچنه کیر دیکی صو برو نه دك چقوب
ایرشمك معناسنه در یقال انف الماء فلانا اذا بلغ انفه وطوار اوتلانمامش مرعایه اوغرایوب
چکنمك معنا سنه در یقال انفت الابل اذا وطئت کلاء انفا (الانافى) غرابى وزننده
بیوك برونلو کشی یه دینور یقال رجل انافى اى عظیم الانف (الانوف) صبور
وزننده ککزینك رایحه سی خوش اولان على قول بی خیر و منفعت اولان نسنه لردن
عار و استنکاف ایدن خاتونه دینور یقال امرأة انوف اى طیبة رایحة انفها اوتأنف
عما لاخیر فیه (الانف) عنق وزننده (والمونف) محسن وزننده اصلا اوتلانمامش
چایرلغه و چمنزاره دینور یقال روضة انف وموتف اذا کان لم ترع وانف شول
کاسه یه ده وصف اولورکه مقدما آندن برکسه صو ایچمامش اوله یقال کاس انف

اذا كانت لم تشرب و مقدمدن اولجوم و قياس و تصويرى مسبوق اولمامش نوپيدا
ايشه دينور مستأنف دخى دينور يقال امر انف اى مستأنف يعنى لم يسبق به قدر
وكوزل و لطيف يورويشه دينور يقال مشية انف اى حسنة وانف اقرب زمان
مستقبله اطلاق اولنور تقول اتيك من ذى انف اى فى اقرب زمان مستقبل كما تقول
آتيك من ذى قبل يعنى شمديجك كلورم كويا كه برونكك اوجنى مس ايدن آن
غير منقسمده كلورم ديمكدر (الآنف) صاحب وزننده (والانف) كتف وزننده
حاله مقارن زمان ماضيدن كنايه اولور كه برونكك اوجنده صاوشان اشبو آن
لطيف ديمك اولور يقال قال له آنفا وانفا اى مذساعة اى فى اول وقت يقرب منا
و قرئ قوله تعالى [ماذاقال آنفا] بهما اى بوزن صاحب وكتف وآنف صاحب
وزننده نباتى تيز بتورن صوى و قوتلو يره دينور يقال هى آنف بلاد الله تعالى
اى اسرعها انباتا (الانيفة) سفينه وزننده نباتى چابك بتن يره دينور يقال ارض
انيفة النبت اذا اسرعت انباته (الآنفة) صاحبه وزننده جوانلق حالتنك اوائل
هنكامنه دينوركه يكى يتشديكى زماندن عبارتدر يقال آنفه الصبى اى ميعته واوليته
(الانيف) امير وزننده ديشى يومشق دموره دينوركه چليك تعبير اولنور يقال
حديد انيف اى انيث و نباتى سائر محللردن مقدم انبات ايدن طاغه دينور (المئناف)
محراب وزننده داىٔما اول ليلده يوله كيدن آدمه دينور يقال رجل مئناف اى
سائر فى اول الليل و طوارى چايرك ايلك وقتنده رعى ايدن چوبانه دينور يقال
راع مئناف اذا كان يرعى ماله انف الكلاء (الانف) فتحتينله (والانفة) هاىله
استنكاف معناسنه دركه غيرت و جهتدن ناشى ذل ونقيصه يى موجب ناسزا ونامعقول
نسنه دن عار وامتناع ايلمكدن عبارتدر يقال انف منه انفا وانفة من الباب الرابع اذا
استنكف وكبه خانون آش برمك معناسنه دركه برنسنه يه اشتها ايلمز اولوب هر نسنه دن
استكراه ايدر اولور يقال انفت المرأة اذا حملت فلم تشته شيئا و دوه نك برونى
برونسه لقدن مجروح اولمق معناسنه در يقال انف البعير اذا اشتكى انفه من البرة
(الانف) كتف وزننده (والآنف) صاحب وزننده كه اولكى لغت ايكنجيدن اصح
وافصح در برونى برونسه لقدن آزرده اولمغله دردناك اولان دوه يه دينور بونده اولكى
لغت باب رابعدن اولمسى موجب صحت وفصاحتدر (انيف) زبير وزننده اساميدندر
انيف بن جشم وانيف بن ملة وانيف بن حبيب وانيف بن واىٔله اصحابدندر
وقريظ بن انيف شعرادندر وانيف فرع برموضع آديدر (الايناف) همزه نك
كسريله مواشى يى او تلنمامش مرعايه ايلتمك معناسنه در يقال آنف الابل ايناقا
اذا تتبع بها انف المرعى و برآدمى برنسنه دن حميت وغيرتله استنكافه قندرمق
معناسنه دركه غيرت ويرمك اوله جقدر يقال آنف فلانا اذا حمله على الانفة وبر آدمك

برونی آغرتمق معناسـنه در يقال آنف فلانا اذا جعله يشتكى انفه وايودرمك
وايشى ايوەرك طوندرمق معناسنەدر يقال آنف امره اذا اعجله وكيرديكى صو برونه
قدر چقمق معناسنەدر يقال آنفه الماء اذا بلغ انفه (التأنيف) ايناف ايله ايكى
معناى اولده مرادفدر يقال انف الابل وانف فلانا بمعنى آنف وتمرن مقولەسنك
اوجنى سيورى وكسكين ايلمك معناسنه در يقال انف النصل اذا حدد انفه واوتلنمامش
چايرلق اراشدرمق معناسنەدر يقال انف الراعى اذا طلب انف الكلاء (الاستيناف)
(والايتناف) افتعال وزننده برنسنەيه يكيدن بشلمق معناسنه در يقال استأنف
الشئ وائتنفه اذا ابتدأه (المؤتنف) اسم مفعول بنيەسيله (والمتانف)
متوكل وزننده شول طعام مقولەسنه دينور كه آندن هنوز نسنه اكل اولنمامش
اوله يقال طعام مؤتنف ومتأنف اذا كان لم يؤكل منه شئ (المؤتنفة) اسم مفعول
بنيەسيله يكيجه بشلانلمش نسنەيه دينور ثانيئ موصوفه ناظردر ومنه يقال جارية
مؤتنفة الشباب اى مقتبلته يعنى يكيجه جوانلغى بشلامش قيز ديمكدر وبونده اسم
فاعل عنوانيلەده جائزدر كه هنوزيكى يتشمكه بشلامش ديمك اولور (التانف) تفعل
وزننده برنسنەيه تكلفله يكيجه بشلمق معناسنه در ومنه يقال انها لتتانف الشهوات
اذا تشهت الشئ بعدالشئ لشدة الوحم يعنى اول خاتون آش يرمكه بشلمقله برنسنەيه
طبيعتى اشتها ايلمشيكن درحال آندن فراغت ايدوب غيرى نسنەيه اشتها ايدر
(المؤنف) معظم وزننده اوجى سيوريلنوب كسكينلنمش نسنەيه دينور يقال
نصل مؤنف اى محدد (المؤنفة) معظمه وزننده اوتلنمامش مرعاده رعى اولنان
حيوانانه دينور يقال غنم مؤنفة اذا رعت انف الكلاء (الآفة) همزەنك مديله
بلايه دينور عاهه معناسنه على قول اصابت ايلديكى نسنەيى تباه وافساد ايدن
عارضەيه دينور جمعى آفات گلور يقال اصابته آفة اى عاهة اوعرض مفسد لما
اصابه (المؤوف) مقول وزننده (والمئيف) مكيل وزننده آفت اوغرامش
نسنەيه دينور يقال ائف الزرع على المجهول اوفا فهو مؤوف ومئيف اذا اصابته
آفة شارحك بيانته كوره باب اولدن وباب ثانيدن دخى مصوغدر ويقال القوم
او فوا بالواو بين الهمزة والفاء وايفوا بالهمزة المكسورة وافوا بالهمزة
المضمومة وافوا بالهمزة المكسورة وهى ممالة بينها وبين الفاء اى دخلت الآفة عليهم
پس بو درت لغت اولدى واصللرى ائفوا ايدى همزەنك كلمه مجهولەدر اولكيده
همزۀ ثانيه واوه وثانيەده يايه ابدال اولندى وثالثده ضمەيه ورابعده كسرەيه
مماله اولەرق تلفظ اولنور

(* فصل الباء الموحدة *) (برسف) كرسف وزننده سواد عراقده بر قريه
آديدر احمد بن الحسن المقرى ومحمد بن بقا البرسفيان الضريران المحدثان اورادندر

(البرنوف) صعفوق وزننده بر نبات معروف اسميدر ديار مصريه‌ده كثير اولور شابانك معربى شابانج ايله متعارفدر نيلنج محلوليله آميخته اولان عصاره‌سى مفاصل صبيانه طلا صرع وحواله عارضه‌سنه نافع كذلك لبن مادريله ايچورملك حادثهٔ مذكوره‌يى دافعدر ويبراغنى استشمام زكامه وسدهٔ دماغه مفيد وجوف صبيانده رياح بارده‌دن متكون سانجولرى واغزلرندن اقان ساليالرى قطع ايلمكده بغايت عجيب الاثردر (باف) ناف وزننده خوارزم اولكه‌سنده بر قريه آديدر بغدادده فقه واديده شيخ الشافعيه اولان عبدالله بن محمد البخارى ابو محمد الباقى اورادندر مترجم ديركه باف قبريس جزيره‌سنده دخى بر قصبه آديدر

(* فصل التاء الفوقية *) (التحفة) تانك ضمى وحاى مهمله‌نك سكونيله (والتحفة) همزه وزننده بر ولطف معناسنه دركه بوندن ارمغان ايله تعبير اولنور ونو پيدا طرفنده شيئه دينور طرفه معناسنه جمعى تحف كلور غرف وزننده وبونك اصلى وحفه ايدى تته كه وحف ماده‌سنده مذكوردر كرچه مؤلف مادهٔ مذكوره‌ده ذكر وتصريحنه تصدى ايلمدى لكن دنو وقرب معناسندن مأخوذ اولمق اغلبدر (الاتحاف) همزه‌نك كسريله بر كمسه‌يه ارمغان ياخود طرفنده نسنه ويرمك معناسنه‌در تقول اتحفته تحفة اذا اعطيتها اياه (الترفة) غرفه وزننده نعمت وحضور ورفاهيت معناسنه‌در يقال هو فى ترفة اى نعمة وخوش ولطيف طعامه دينور تقول اطعمنا اى ترفة طعاما طيبا وشول ظريف ونازك شيئه دينوركه آنى بر آدم يار وهمدمنه تخصيص وايثار ايدر اوله مراد فاخر اولوب دوستنه اهدا ايلمكه شايان اوله يقال اعطاه ترفة اى شيئا ظريفا يخص به انصاحب واوست دوداغك اورته‌سنده خلقى صارقيجه بومريجه شيئه دينور (الاترف) اشرف وزننده اوست دوداغنك اورته‌سنده ترفه‌سى بيوك اولان كشى‌يه دينور (ترف) فحتينله بر طاغك ياخود بر موضعك اسميدر (ذوترف) بر موضعدر (الترف) شرف وزننده نعمتلنمك معناسنه‌در يقال ترف الرجل ترفا من الباب الرابع اذا تنعم (الاتراف) همزه‌نك كسريله برآدمى نعمتك فراوانلغى طغيانه دوشورمك معناسنه‌در يقال اترفته النعمة اذا اطغته وبرآدمى منعم قلمق معناسنه‌در يقال اترفه اذا نعمه وبغى وضلالته مصر ومقيم اولمق معناسنه‌در يقال اترف فلان اذا اصر على البغى (التتريف) بودخى رفاه ونعمتك كثرتى صاحبنى بغى وضلالته دوشورمك معناسنه‌در يقال ترفته النعمة اذا اطغته (المترف) مكرم وزننده شول حالته ترك اولنمش مسيب كمسه‌يه دينوركه اصلا كمسه‌دن باك وپرواسى اولمامغله دلخواهنى اجرا واعمال ايدر اوله يقال رجل مترف اى متروك يصنع مايشاء ولا يمنع وتنعمى جهتنه اصلا مانع ومزاحمى اولميان متنعم

آدمه دینور یقال فلان مترف ای متنعم لایمنع من تنعمه وجبار ومستولی کمسیه اطلاق اولنور یقال هو مترف ای جبار (التترف) تفعل وزننده تنعم وترفه وحضور ایلمك معناسنه‌در یقال تترف الرجل اذا تنعم (الاستتراف) کثرت نعمت سببیله فرعون کبی طغیان ایلمك معناسنه‌در یقال استترف الرجل اذا تغترف وطغی (التف) تانك ضمی وفانك تشدیدیله طرنق چرکنه دینور علی قول اف کلمه‌سنه اتباعا ذکر اولنوب مثلا افالك وتفا دینور جمعی تففه کلور عنبه وزننده (التفة) ففه وزننده منظره‌سی خواربی اندام قاری یه دینور یقال امرأة تفة ای محقورة وکوپك انیکنه علی قول فاره‌یه شبیه برجانور آدیدر که فارسیده سیاه کوش دینور ترکیده قاره قولق دیدکلری جانور اوله‌جقدر لکن تشبیهی ملایم دکلدر ومنه المثل * استغنت التفة عن الرفة * وتخفیف فایله تفه ورفه دخی مرویدر زبرا تفه فانك تشدیدی وتخفیفیله جانور مزبوره دینور ورفه کذلك فانك تشدیدی وتخفیفیله صمانه وصمان اوفانتیسنه دینور معنای مثل بودرکه قاره قولق صمان یمکدن مستغنی اولدی دیمکدر برلئیم کمسه شبعان اولدیغی وقتده ایراد اولنور (التفففة) همزه وزننده برنوع قورنجغز اسمیدرکه دری قسمنه مستولی اولور (التفاتف) تای اولانك فتحیله مقطعاته شبیه شعره اطلاق اولنور شارح دیرکه بوراده مؤلف والتفاتف شبه المقطعات من الشعر عبارتیله مجملا ثبت ایلمکله شعر شینك فتحیله اولمق دخی محتملدر (التفتات) ثرثار وزننده (والمتفتف) اسم فاعل بنیه‌سیله شول کمسیه دینورکه دائما شورادن بورادن نسوان خرجی سوزلر دیوشوروب تحدیث ایدر اوله تفتافك جمعی تفتافون وتفاتف کلور یقال رجل تفتاف ومتفتف اذا کان یلقط احادیث النساء (التفان) تانك کسری وفانك تشدیدیله حین وزمان معناسنه در تقول اتیتك بتفانه وعلی تفانه ای حینه واوانه (التتفیف) برکمسیه ضجرتدن ناشی تف دیمك معناسنه‌در یقال تففه اذا قال له تفا (التلف) فتحتینله تباه وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال تلف الشیء تلفا من الباب الرابع اذا هلك وهدر وباطل معناسنه در یقال ذهبت نفسه تلفا وطلفا ای هدرا (الاتلاف) همزه‌نك کسریله تلف وتباه ایلمك معناسنه‌در یقال اتلفه اذا افناه وفرزدق نام شاعرك اشبو * واضیاف لیل قدبلغنا قراهم * واتلفنا المنایا واتلفوا * بیتنده واقع اتلفنا المنایا واتلفوا کلمه‌سی صادفناها ذات اتلاف یاخود صیرنا المنایا تلفالهم وصیروها تلفالنا یاخود وجدنا المنایا تتلفنا ووجدوها تتلفهم سبکنده‌در (المتلف) مقعد وزننده خطرناك ومحل هلاك یره دینور یقال وقع فی متلف ای مهلك وچول بریه وبیابانه اطلاق اولنور یقال ذهبوا متلفا ای مفازة (المتلف) محسن وزننده اتلاف واضاعت ایدیجی کمسه‌در (المتلاف) مبالغه‌در پك تلفکار دیمکدر یقال رجل مخلف

متلف ومخلاف متلاف (التنوفة) تانك فتحى ونون مخففه نك ضميله (والتنوفية)
يای مشدده ايله چول بريه وبيابانه دينور على قول واسع اولوب انحاء واطراف
بعيد اولان ارضه ياخود صوسز وشنلكسز قير وخالى اوه‌يه دينور هر نقدر
اوتلغى اولورسه‌ده جمعى تنايف كلور يقال قطعوا تنوفة وتنوفية وهى المفازة
او الارض الواسعة البعيدة الاطراف او الفلاة لاماء بها ولاانيس وان كانت معشبة
ويقال تنايف تنف كركع اى بعيدة الاطراف (تنوفى) جلولى وزننده طى
قبيله‌سى ديارنده قواعل قربنده بر يوكسك صرب بيلاك آديدر ينوفى دخى ديرلر
يای تحتيه ايله بو صورتده محل ذكرى نوف ماده‌سى اولور (التوف) خوف
وزننده كوز بر نسنه‌يه باقمقدن بلوروب حيران قالمق معناسنه در يقال تاف
بصره يتوف توفا اذا تاه (التوفه) تانك ضميله (والتافة) حاله وزننده عيب
ونقيصه على قول زياده ياخود كركلى حاجت معناسنه ياخود كيجكمكه دينور
يقال مافيه توفة ولاتافة اى عيب او مزيدا وحاجة او ابطاء (التوفة) تمره
وزننده صوچ وذله وكناه معناسنه در يقال طلب على توفة اى عثرة وذنبا جمعى
توفات كلور بحز بعونه تعالى.

(* فصل الثاء المثلثة *) (الثحف) ثانك كسريله (والثحف) كتف وزننده يول
يول وكرته كرته اولان اشكنبه‌يه دينور كويا كه فشقينك طبقه‌لريدر جمعى اثحاف‌در
(الثطف) فتحتينله حضور واسايشه دينور كه دلخواه اوزره طعام وشراب ووقتيله
خواب راحت كبى نازونعيمه استغراقدن عبارتدر يقال هو فى ثطف اى نعمة فى الطعام
والشراب والمنام واجوزلق وبوللق ورفاه ووسعت معاش معناسنه در يقال بلد فيه
ثطف اى خصب وسعة (الثقف) ثانك فتحى وقافك سكونيله (والثقف) فتحتينله
(والثقافة) كرامه وزننده بركيمسه تيزكار وچيره دست وهر خصوصده اوزوزيرك
ودانا اولمق معناسنه‌در يقال ثقف الرجل وثقف ثقفا وثقفا وثقافة من الباب الخامس
والرابع اذاصار حاذقا خفيفا فطنا (الثقف) حبر وزننده (والثقف) كتف
وزننده (والثقيف) امير وزننده (والثقف) ندس وزننده (والثقيف) سكيت
وزننده وصفلردر حاذق وتيزكار وچيره دست وزيرك آدمه دينور وثقيف امير
وزننده هوازندن برقبيله پدرينك لقبيدر اسمى قسى بن منبه بن بكر بن هوازن در
نسبتنده ثقفى دينور فتحتينله وثقيف وثقيف كه امير وسكيت وزنلرنده در بك
حو صنتلو سركه‌يه دينور يقال خل ثقيف وثقيف اى حامض جدا (الثقف)
ثانك فتحى وقافك سكونيله برآدمه راست كلمك ياخود طوتمق ياخود اكا ظفر بولمق
ياخود اكسه سندن يتشمك معناسنه در يقال ثقفه ثقفا من الباب الرابع اذاصادفه
اواخذه وظفربه اوادركه وثقف اسمادندر ثقف بن عمر والعدوانى اصحاب بدردندر

وثقف بن فروة الساعدی احد یاخود خیبر شهدا سندندر یاخود بوثقب در بابله
(الثقاف) سحاب وزننده ذهن ودرایت صاحبی زیرك خاتونه دینور یقال امرأة
ثقاف ای فطنة (الثقاف) کتاب وزننده اورشمق ودو کوشمك معنا سنه درکه
مفاعله دندر یقال ثاقفه ثقافا اذا خاصمه وجادله وثقاف اسم اولور اکری مزراق
طوغرلده جق نسنه یه دینور حالانتون جبوقجیلرینك چبوق طوغرلده جقلری
کبی که قصاج تدبیر اولنور شارحك بیانه کوره منکنه یه وجندره یه دخی دینور
یقال سوی رمحه بالثقاف وهو مایسوی به الرماح وثقاف بن عمر وبن شمیط الاسدی
اصحابدندر علی قول بوثقف در جبر وزننده وثقاف اشکال رملیه دن برشکل اسمیدرکه
برفرد وایکی زوج وبرفرددن عبارتدر شکلی بودر ⁝ وبوعقله دیدکلری شکلدر
(الاثقاف) همزه نك کسریله تقدیر ایلمك معنا سنه در تقول اثقفته علی المجهول
ای قیض لی (التثقیف) اکری مزراغی طوغرلتمق معناسنه در یقال ثقف الرمح
اذا سواه (المثاقفة) مفاعله وزننده باب مغالبه دندر برکمسه ایله حذاقت
وفطانتده یارش ایلمك معنا سنه در یقال ثاقفه فثقفه کنصره ای غالبه
فغلبه فی الحذق
(* فصل الجیم *) (الجأف) جیمك فتحی وهمزه نك سکونیله یره چالمق
معنا سنه در یقال جأفه جأفا من الباب الثالث اذا صرعه وبر کمسه یی
بلکلدوب قورقتمق معنا سنه در یقال جأفه اذا ذعره وافزعه واغاجی
کوکندن قوپرمق معنا سنه در یقال جأف الشجرة اذا قلعها من اصلها
(التجئیف) تفعیل وزننده بودخی برادمی بلکلدوب قورقتمق معناسنه در یقال
جأفه تجئیفا اذا ذعره وافزعه (الانجئاف) انفعال وزننده برنسنه کوکندن
قوپمق معناسنه در یقال جأف الشجرة فانجأفت ای قلعها فانقلعت من اصلها
(الجأف) شداد وزننده حیقر یجی صیاح معناسنه در (المجؤف) معروف
وزننده اج آدمه دینور یقال رجل مجؤف ای جایع وبرنسنه دن قورقمش کمسه یه
دینور یقال صار مجؤفا ای مذعورا (الجحف) جیمك فتحی وحای مهمله نك سکونیله
برنسنه نك قبوغنی صویمق معناسنه در یقال جحف الشیء جحفا من الباب الثالث
اذا قشره و برنسنه نك مجموعنی بردن صیپروب کورومك معناسنه در یقال جحف الشیء
اذا جرفه و برکدرمك معناسنه در یقال جحفه اذا جمعه وبر نسنه یی ایاغیله تپوب
اتمق معناسنه در یقال جحف الشیء برجله اذا رفسه بها حتی یرمی به ومیل ایلمك
معناسنه در یقال جحف معه اذا مال وبرنسنه یه آوجی طالدروب المق معناسنه در
یقال جحف له الطعام اذا غرف واو یناذلری طوپی ال ایله یاچوکانله قاپوب
طوتمق معناسنه در یقال جحف الکرة اذا خطفها وطوب وچوکان او ینامق

معناسنه در جحفه کبی یقال جحف الکرة جحفا وجحفة اذا لعب بها (الجحوف) صبور وزننده قابك اورته سنده قالمش تریده دینورکه اطرافی صیرلوب یمش اولور وشول بیوك قوغه یه دینورکه همان صویك مجموعنی صیروب کوترر کبی اوله یقال دلو جحوف اذا کانت بجحف الماء ای تاخذه وتذهب به (جحاف) شداد وزننده نیسابورده بر محله آدیدر (ابو الجحاف) رؤبة بن العجاج نام شاعرك کنیه سیدر (ابوجحیفه) جهینه وزننده اصحابدن وهب بن عبداللهك کنیه سیدر (الجحفة) ثمره وزننده بر پارچه صافی یاغه دینور تقول اکلت جحفة من السمن ای قطعة منه وحوضك اطرافنده وکوشه لرنده قلان صو بقیه سنه دینور جیمك ضمیله ده جائزدر وبورکده سانجو کبی عارضه یه دینورکه تخم وامتلادن تحدث ایدر یقال اخذته الجحفة ای شبه المغص فی البطن وطوب اوینامق معناسنه درکه ذکر اولندی (الجحفة) غرفه وزننده قیودن چکیلوب کوتریلن صوبه علی قول قیونك دبنده قلان صو بقیه سنه دینور وقابی طولدرمیه جق قدر آزجه تریده دینورکه قاب ایچره اوله یقال فی الاناء جحفة من الثرید وهی یسیر منه فی الاناء لایملاؤه ومرعانك براوجنده وبرکوشه سنده قلان برمقدارجه چایرلق پارچه سنه دینور وبرآوج یاخود الطلوسی طعامه دینور تقول اکلت جحفة من الطعام ای غرفة منه اومل ألید وجحفه شام حجاجنك میقاتی اولان موضعك اسمیدرکه مکه یه سکسان ایکی میل مسافه ده واقعدر سلفده برجمعیتلو قریه ایدی که اکا مهیعه دیرلر ایدی اخوة عاد اولان بنو عبیل قبیله سنی قوم عمالیق یثرب زمیندن اخراج ایتدکلرنده محل مزبوره نزیل اولوب ناکاه برکون سیل الجحاف ظهور ومجموعنی اجتحاف یعنی آلوب کوتروب تلف وتباه ایلمکله جحفه تسمیه اولنمشدر (جبل جحاف) کتاب وزننده یمنده برطاغ آدیدر (الجحاف) غراب وزننده موته دینورکه اسمدر مراد عموم اوزره اولان موت اوله جقدر نته که اساسده موت جحاف ای جراف عبا رتیله مثبوتدر واو کنه کلنی صیروب کوترر اولان سیل صوینه اطلاق اولنور یقال موت وسیل جحاف ای یذهب بکل شیٔ وتخمه وامتلاء سببیله عارض اولان اسهال عارضه سنه دینور یقال اخذه الجحاف ای مشی البطن عن تخمة (المجحوف) امتلا سببیله اسهله اوغرامش آدمه دینور یقال رجل مجحوف اذا اصابه الجحاف (الاجحاف) همزه نك کسریله برنسنه یی سپوروب کوترمك معناسنه در یقال اجحف به اذا ذهب به وبرآدمی فقیر وبینوا ایلمك معناسنه در یقال اجحفت به الفاقة ای افقرته الحاجة ویك یقلشمق معناسنه در یقال اجحف به اذا قاربه ودنامنه (المجحفة) محسنه وزننده آفت وداهیه یه اطلاق اولنور یقال اصابته المجحفة ای الداهیة (الاجتحاف) افتعال وزننده برنسنه یی قاپوب آلمق معناسنه در یقال اجتحفه اذا استلبه واوج پرمقله تربد قالدرمق معناسنه در

یقال

يقال اجحف الثريد اذا حله بالا صابع الثلاث وقيونك صوينى هپ چكوب كوترمك معنا سنه در يقال اجحف ماء البئر اذا نزحه ونزفه (التجاحف) تفاعل وزننده عسكر برى بريله دكنك ياخود قلجله قاورا شوب اوغرا شمق معنا سنه در يقال تجاحف القوم اذا تناول بعضهم بعضا بالعصى والسيوف وطوب اوينيانلر طوپى چوكانلر ايله طوتشمق معنا سنه در يقال تجاحفوا الكرة اذا تخا طفوها بالصوالج (المجاحفة) مفاعله وزننده‌ناس برى برينه پك بقلشوب صقشمق معناسنه در يقال جاحفه اذازاحمه ودانا (الجحاف) كتاب وزننده حرب وقتال معنا سنه در يقال بينهم جحاف اى قتال وقيودن صو چكركن قوغه قيونك آغزينه ضربلوجه طوقنمغله چالقانوب صوبى دوكلمكه دينور وبعضا يرتيلور يقال تخرقت الدلو بالجحاف وهوان تصيب فم البئر فينصب ماؤها وربما تخرقت (الجخدف) خاى معجمه ايله جعفر وزننده جثه‌سى پك بيوك ديزمان وفيل هيئت كمسه‌يه دينور يقال رجل جخدف اى نبيل عظيم (الجخيف) اميروزننده اويقوده اولان خورلدى يه على قول پك شديد ومنكر اولانه دينور يقال ينام فلان وله جخيف اى غطيط اواشد منه وكوه زه لكه وشلفه‌لكه وخفت طبعه دينور يقال به جخيف اى طيش وخفة ونفس وذات وروح وجان معنالرينه در يقال جخيف كريم اى نفس ويقال به ثقلة الجخيف اى الروح وچوق عسكره دينور و بودور آدمه دينور جمعى جخف در كتب وزننده وخود بين ومتكبر شخصه دينور يقال رجل جخيف اى متكبر وانسانك قارنى قورلديسنه دينور يقال قدجاع وله جخيف اى صوت بطن وجخيف مصدر اولور جخف كبى كما سيذكر (الجخف) جيمك فتحى وخانك سكونيله جخيف ايله ايكى معناى اولده مرادفدر ومصدر اولورعهده‌سندن وقدرتندن ازيد واكثر نسنه ايله اوكونمك معناسنه يقال جخف الرجل وجخف جخفا وجخيفا من الباب الاول والثانى والرابع اذا افتخر باكثر مماعنده واويومق معناسنه در يقال جخف فلان وجخف اذا نام ولسانله قورقتمق معناسنه در يقال جخف فلانا اذا نهدده وجخف مطلقا فخر وشرف معناسنه در ومنه قول عمر اذا التفت الى ابن عباس جخفا جخفا اى فخرا فخرا وشرفا شرفا (الجخفة) تمره وزننده خيره وجوره بودور قارى يه دينور يقال امرأة جخفة اى قصيرة قضيفة (الجدف) جيمك فتحى ودالك سكونيله كسمك معناسنه در يقال جدف الشئ جدفا من الباب الثانى اذا قطعه وبلود قار ياغدرمق معناسنه در يقال جدفت السماء بالثلج اذا رمت به وبرآدم قوللرنى اوينادوب برى برينه اوره رق چابك چابك يورومك معناسنه در يقال جدف الرجل اذا ضرب باليدين وذلك اذا اسرع فى مشيته ضرب بيديه وحركهما وبعضلر ديديكه جدف نغمه وسرود ايله دوه سورن كمسه ارالق ارالق

نغمـاتی قطع ایلمکه یعنی کسه کسه نغمات ایلمکه دینور یقال الحادی یجدف ای یقطع صوته فی الحداءوجرف آهو قسمی آدیملرنی قصه قصه اتمق معناسنه‌در یقال جدف الظبی اذا قصر خطوه (الجدوف) قعود وزننده قنـادی قرقلمش قوش اوچمه داورانوب یاتمق معناسـنه در یقال جدف الطـائر جدوفا من الباب الاول اذا طار وهو مقصوص کانه یرد جنـاحیه الی خلفه (المجداف) محراب وزننده قوشـك قنادینـه اطلاق اولنور ایکیسنه مجدافان دینور یقـال خفق الطائر بمجدافیه ای بجنـاحیه ومنه مجداف السفینة یعنی کمی وقایق کورکنه مجداف اطـلاقی بونلدر (الجوادف) جیمك فتحیله آدیملری قصه قصـه اتان کیکلره وجیرانلره دینور یقال ظباء جوادف ای قصیرة الخطـا (المجدوف) قنادی قرقلمش قوشه دینور بوجهتله اتوابنك یکلری قصه آدمه مجدوف الکمین اطلاق اولنور یقال رجل مجدوف الکمین ای قصیر هما وپاچه‌لری کسلمش طلومه وصف اولور یقال زق مجدوف ای مقطوع الاکارع (الجدافاء) جیمك فتحی‌وانفك مدیله (والجدافی) حباری‌وزننده (والجدافاة) هایله غنیمته اطلاق‌اولنور بولنوب الندیغیچون (الجدف) فتحتینله قبر ومزاره دینور یقال وضعه فی الجدف ای القبر وبر موضع آدیدر ومشروباتدن آغزی قپاقلنوب اورتلمین علی قول اغزی بغلنمین نسنه‌یه دینور اغزی آچق طلوم کبی وبعضلر دیدیکه جدف یمنه‌مخصوص بر نبات آدیدر انی اکل ایدن صو ایچمکدن مستغنی اولور وجدف مشروباتدن اتیـلان کپوك یاخار وخاشـاك مقوله‌سـنه دینور (المجادف) میمك فتحیله اوقلره دینور یقـال رماه بالمجادف ای السـهام (الاجدف) بودوره دینور (الجدفاء) حمراء وزننده قولغندن بر مقداری‌کسلمش قیونه دینور یقال شاة جدفاء اذاصارت‌قدقطع من اذنها شیء (الجدفة) فتحاتله قوشـوب کیدرکن ظهور ایدن سسه وشماته‌یه دینور تقول سمعت جـدفة وهی الجلبة والصوت فی العدو (اجدف) همزه‌نك فتحی وذالك ضمیله بر موضع ادیدر علی قول بو اجدث در ثای مثلثه ایله یاخود احدث در حای مهمله ایله (الاجداف) همزه‌نك کسریله جغلتی وغربو ایلمك معناسنه‌در یقال اجدف القوم اذا جلبوا (التجدیف) کفران نعمت ایلمك علی‌قول احسان انهی‌بی استقلال ایدوب وبرنسنه‌یه مالك دکلم ومال اطلاق اولنور نسنه‌م یوقدر دیو انکار ایله نانکورلك ایلمك معناسنه در یقال جدف فلان اذا کفر بالنعم اواسـتقل عطاء الله وقال لیس لی ولیس عندی (المجدف) معظم وزننده دیرلکی طار اولان کمسه‌یه دینور یقال انه لمجدف علیه العیش ای مضیق (الجذف) جیمك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله کسمك معناسنه‌در یقال جذفه جذفا من‌الباب‌الثانی اذا قطعه وقوش سرعتله اوچمق معناسنه‌در یقال جذف الطائراذا اسرع وادیملری

صبق صبق انارق بودور كسه‌نك يورويشى كبى يوريمك معناسنه‌در يقال جذفت
المرأة اذا مشت مشية القصار و قصرت الخطو (الاجذاف) همزه‌نك كسريله
(والانجذاف) انفعال وزننده بونلرده قوش چابك اوچق معناسنه در يقال
اجذف الطائر وانجذف اذا اسرع و اجذاف ادیملرى قصه قصه انارق بودور
يورويشى كبى يوريمك معناسنه در يقال اجذفت المرأة بمعنى جذفت (المجذوف)
پاچه‌لرى كسلمش طلوم مقوله‌سنه دينور (المجذاف) كمى و قايق كوركنه
دينور بونلرك جمله‌سنده دال مهمله لغتدر (الجرف) جيمك فتحيله (والجرفة)
هايله بر نسنه‌نك مجموعنى سپوروب كوترمك على قول بر نسنه‌دن چوغنى المق
معناسنه در يقال جرفه جرفا و جرفة من الباب الاول اذا ذهب به اواخذه
اخذا كثيرا وچامور وقار مقوله‌سنى صيروب كوريمك معناسنه در يقال جرف
الطين اذا كسحه وجرف صامت وناطق ماله اطلاق اولنور يقال له جرف لايفى
بحسابه حرف وهو المال من الصامت والناطق واچوزلق بوللق خصب ورخا معناسنه‌در
وبرى برينه صارمشمش اوتلغه وچايراغه دينور وحاط ديدكلرى انجيرك
قوريسنه دينور على قول افانى ديدكلرى نباتك قوريسنه دينور وافانى سكارى
وزننده در وجرف لونى ياخود اندامى مختلف الاجه نسنه‌يه دينور يقال عود
جرف وقدح جرف اى مختلف (التجريف) (والتجرف) تفعل وزننده بونلرده
بالچق كوريمك معناسنه در يقال جرف الطين وتجرفة بمعنى جرفه (المجرفه)
مكنسه وزننده ومراد فيدركه بالچق صيره‌جق آلت معروفه‌يه دينور تركيده
چپا وصيرق و كورك ديدكلرى اوله‌جقدر (الجارف) موت عامه وطاعون
شامله وصف اولور كذلك ناسى سپوروب كوترن ادبار ونكبت وبليه‌يه وصف
اولور يقال موت جارف وطاعون وشؤم او بلية جارف اى يجترف القوم
(الجرفة) جيمك فتحى وضميله دوه‌نك اوياغنه مخصوص ياخود مطلقا جسدينه
باصيلور بركونه تمغا اسميدر على قول قولغنك التنده چكه كميكنه باصيلور
كذلك دوه‌يه معمول بر درلو نشانه دينوركه بر برندن بر مقدارجه دريسنى
بوزوب قتل ايلدكدنصكره قورويجه ترك ايدرلر بعده كركى كبى قوربوب
بعره‌يه دونر ياخود دوه‌نك قولغندن ماعدا برندن بللو اوليه‌رق بر مقدار دريسنى
كسمكله اولان نشانه‌دن عبارتدر وجرفه جيمك فتحيله اينش يوقش وچاقور
چقور اولان ارضه دينوركه اجزاسى مختلف اولور يقال ارض جرفة اى
مختلفة (الجراف) غراب وزننده اوكنه كلنى بالجمله صيروب كوترن سيل
صوينه دينور يقال سيل جراف اى جحاف وبك اكول وجماع وبى فتور وپرجنبش
ونشاط آدمه دينور يقال رجل جراف اى اكول جدا نكحة نشيط وبر نوع

اولجك آدیدر بونده جیمك کسریله‌ده جائزدر (ذوجراف) بر وادی اسمیدر (الجاروف) بو دخی اصلا طبعنده فتور اولمیان اکول وجماع ونشاطمند آدمه دینور واغورسز کسمه‌یه دینور یقال رجل جاروف ای مشؤم وبغایت حریص لایشبع آدمه دینور یقال رجل جاروف ای نهم (ام‌الجراف) شداد وزننده قلقانك کنیه‌سیدر و قوغه‌یه اطلاق‌اولنور (الجرفة) جیمك کسریله اوزون‌اوزادی یول کبی قومساله دینور و اتمك قیریغنه دینور (الجرفة) غرفه وزننده جرفه علامتنه دینورکه ذکر اولندی و جرفه یمامه‌ده بر صو ادیدر و دوه‌نك اویلغندن بر مقدار دریسنی صویوب اویلغی اوزره یغمقله علامت اولور (المجروف) ذکر اولنان جرفه دیدکاری نشانه‌ایله نشانلنمش‌دوه‌یه دینور (الجریف) امیروزننده حماط دیدکاری انجیرك یاخود اقانی نام نباتك یانسنه دینور (الجرف) جیمك کسریله‌اغزده‌آوردك ایچ یوزینه دینور و سیل صویی اوغراماز اولان یره دینور بونده جیمك ضمیله‌ده جائزدر (جرف) جیمك ضمیله مکه قربنده کذلك مدینه قربنده برر موضعدر و یمنده بر موضعدر محدثیندن احمد بن ابراهیم الجرفی اورادندر و یمامه‌ده بر موضع ادیدر وجرف یالچین طاغك یالمنه دینور و سیل صویی قازدیغی یره دینورکه یار تعبیر اولنور جمعی اجراف کلور و منه المثل * فلان یبنی علی جرف هار * وهوما اکلته السیول وتجرفته من الارض (الجرف) ضمتینله بو دخی یار تعبیرایتدکاری یره دینور جمعی‌جرفه‌در عنبه وزننده‌وحجره وزننده (الجورف) جوهروزننده جاره دینور و دوه قوشنك ارککنه دینور و اشکین بارکیره دینور و اوکنه کلنی سپوروب کوتورن سیل صوینه دینور (الاجراف) همزه‌نك کسریله دوه‌یه بری برینه صارمشمش اوتلقلر اوتلاتمق معناسنه‌در یقال اجرف الراعی اذا رعی ابله الجرف و بر یره سیل جراف اوغرامق معناسنه‌در یقال‌اجرف المکان‌اذا اصابه‌سیل جراف (المجارف) اسم مفعول بنیه‌سیله شول بدبخت ادمه دینورکه اصلا کسب خیر ایلمیوب و مالنده نما و برکت اولمیه یقال رجل مجارف ای لا یکسب خیراولانمی ماله (المنجرف) اسم فاعل بنیه‌سیله شول طواره اطلاق اولنورکه بدنندن سموزلك اثری کیدوب نحیف و مهزول قالمش اوله یقال کبش منجرف اذا ذهبت عامة سمنه و مهزول ومضطرب و بریشان اندام ادمه دینور یقال جاء فلان منجرفا ای‌هزیلا مضطربا (الجزاف والجزافة) جیمك حرکات ثلاثیله اشترا اولنه‌جق نسنه‌یی وزنسز وکیلسز حدس و تخمینله اورانمه جهتیله المغه دینور کزاف فارسی معربیدر یقال بیع جزاف و جزافة مثلثة ای مجهول القدر مکیلا کان اوموز و نا (المجازفة) مفاعله وزننده وزنسز وکیلسز کیفما اتفق الوب صاتمق معناسنه‌در یقال جازفه فی البیع مجازفة اذا عامله بالحدس (الجزیف) امیر وزننده جزاف

جهتیله

جهتیله عقد اولنان بیع و شرایه و اولوجهله النان شیئه دینور (الجزفة) مکنسه وزننده بالق اغنه دینور یقال صاد السمك بالجزفة وهی شبكة تصاد بها السمك (الجزاف) شداد وزننده اوجیه دینور صیاد معناسنه (الجزوف) صبور وزننده ولادتی حدنی کچمش کبه به دینور یقال حامل جزوف ای متجاوزة حدّ ولادتها (الجزفة) جیمك کسریله بر بلوك دوه یه و بر بلوك قیونه وکچی یه دینور (الاجتزاف) افتعال وزننده بر نسنه یی جزاف طریقیله آلمق معناسنه در یقال اجتزف الشیء اذا اشتراه جزافا (التجزف) تفعل وزننده بر نسنه یی او کورتملك معناسنه در یقال تجزف فیه اذا تعقد (الجعف) جیمك فتحی وعینك سكونیله یره چالمق معناسنه در یقال جعفه جعفا من الباب الثالث اذا صرعه واغاج مقوله سنی چكوب قوپرمق معناسنه در یقال جعف الشجرة اذا قلعها وارتمیوب یته جلك مقداری اولان زاد وتوشه یه دینور یقال ماعنده سوی جعف ای القوت الذی لافضل فیه (الاجعاف) همزه نك کسریله بو دخی یره چالمق ویقمق معناسنه در یقال اجعفه اذا صرعه (الاجتعاف) افتعال وزننده برنسنه یی دبندن چکوب قوپرمق معناسنه در (الانجعاف) اجتعافدن مطاوعدر یقال اجتعف الشجرة فانجعفت ای اقتلعها فاقتلعت (الجاعف والجعاف) غراب وزننده اوکنه کلنی قوپروب کوترن سیل صوینه وصف اولور یقال سیل جاعف وجعاف ای جحاف (جعفی) کرسی وزننده یمنده بر قبیله پدرینك اسمیدرکه جعفی بن سعد العشیره در نسبتنده دخی جعفی دینور یای مشدده یی حذف و تقدیر دنصکره بر ینه یای نسبت الحاقیله و ابن احمر باهلی نام شاعرك اشبو * وبذ الرخاخیل جعفیها * مصراعنده واقع جعفی لفظندن مراد بر ساقی اوله جقدرکه قبیله مرقومه دندر (الجف والجفة) جیملرك فتحی وضمی وفالرك تشدیدیله جماعت انسانی یه علی قول عدد کثیره دینور یقال جاء جف من الناس وجفة ای جماعة منهم اوعدد کثیر وجفه هب و جمله معناسنه در یقال جاؤاجفة واحدة ای جملة وجمیعا وجفه الابل و عسکرك جنبش وحرکتلرندن صادر اولان کورلتویه دینور تقول سمعت جفة الموکب ای هزیزه وجف برنسنه یی طوپلیوب کوترملك معناسنه در یقال جف القوم اموالهم جفا من الباب الاول اذا جمعوها وذهبوابها (الجفجفة) زلزله وزننده بو دخی عسکر کورلتیسنه دینور والبقومق معناسنه در یقال جفجفه اذاحبسه وبرکدرملك معناسنه در یقال جفجف الشیء اذا جمعه ونهب وغارت خوفیله علی العجله دوه لری کیرو دوندرملك معناسنه در یقال جفجف الرجل اذا ردّ ابله بالعجلة مخافة الغارة و طوارلری بری بر ینه کیر یشوب وبنکشملك درجه سنده صقیجه عنف وشدتله سورملك معنا سنه در یقال جفجف النعم اذا ساقه بعنف حتی ر کب بعضه

بعضا (الجفة) جيمك ضميله بيوك قوغه يه دينور وهب وجله معناسنه در ومنه
قول ابن عباس لانفل فى غنيمة حتى تقسم جفة اى كلها و يروى حتى تقسم على
جفنه اى على جماعة الجيش اولا (الجف) جيمك ضميله خرما چچكنك قبچوغنه
على قول طومورجغى بوريين انجه زارينه دينور ودريدن دوزلمش قابه دينور كه
آغزى بغلنمز اوله و جف امير مصر اولان اخشيد محمد بن طغج نام كمسه نك جدى
اسميدر وشول اسكى قربه يه دينوركه اورته سندن كسيلوب قوغه طرزنده اولمش
اوله وخرما كوكندن او يولمش قواطسه يه دينور و پير فانى يه دينور ومصلى ايله
قبله بيننده حائل اولان سدّه دينور محراب ديوارى كبى ومطلقا ايچى بوش قاوق
نسنه يه دينور او يولمش جوز وبادنجان كبى ود واب ومواشى يى كوزه دوب تيمار
واصلاحنه حسن اهتمام ايدن آدمه دينور يقال هوجف مال اى مصلحه (الجفان)
جيمك فتحيله وتثنيه بنيه سيله بكر ايله تميم قبيله لرينه اطلاق اولنور جماعتلرى كثير
اولديغيچون (جفاف الطير) غراب الغير وزننده اسدوحنظله قبيله لرينه مخصوص
بر موضع واسعدركه نيچه كثيرة الطير مواضعى مشتملدر حاى مهمله مكسور ايله ده
ز بانزده در (الجفاف) غراب وزننده عمل ايله قوريدلمش نسنه يه دينور
(الجفافة) ثمامه وزننده طاغلمش اوتلغه و يونجه يه دينور (الجفيف) امير
وزننده قورى اوتلغه دينور (الجفوف) قعود وزننده (والجفاف) سحاب
وزننده قوريمق معناسنه در تقول جففت ياثوب كدببت تجف كتدب اى بالكسر
من الباب الثانى وتعض بالفتح من الباب الثالث وجففت تجف كبششت تبش
من الباب الرابع جفوفا وجفافا اى يبست (الجفجف) فدفد وزننده طپراغى
غليظ اولميان يوكسكجه ارضه دينور وشديد روزكاره دينور يقال ريح جفجف
اى شديدة وذكرى كچيش اوه يه دينور واو برق انكبه يره دگمكله اضداد دن
اولور يقال نزلوا فى ارض جفجف اى القاع المستدير وكذا الوهدة ويكشاق ياوه كو
شخصه دينور يقال رجل جفجف اى مهذار (الجفاجف) جاجم وزننده
بر آدمك هيئت ولباسنه دينور تقول اعجبنى جفاجفك اى هيئتك ولباسك (التجفاف)
تانك كسريله زره طرزنده بر كيمدركه جنك كوننده آتلره كيدررلر وبعض دلاورلر
كيررلر وحدودلرنى آلات حربدن وقايه ايچون فارسيده بركستوان وتركيده
چوقال وكجيم تعبير ايدرلر (التجفيف) آته تجفاف كيدرمك معناسنه در
يقال جفف الفرس اذا البس التجفاف اياه وهى آلة للحرب يلبسه الفرس والانسان
ليقيه فى الحرب وتجفيف وتجفاف تانك فتحيله ياش نسنه يى قورتمق معناسنه در يقال
جففه تجفيفا وتجفافا اذا يبسه (التجفجف) تزلزل وزننده قوش سلكنمك على قول
بورطه سى اوزره قنادلرنى كروب يوربه رك برى اوته اوينابوب قلداتمق معناسنه در

يقال تجفجف الطائر اذا نفش او تحرك فوق البيضة والبسها جناحيه ویاش نسنه فی الجمله
قوریمش شکلنده اولمق معناسـنه درکه قوریوب لکن هنوز برمقـدار جه
تمناك اولمقدن عبارتدر يقال تجفجف الثوب اذا ابتل ثم جف وفيه ندى شـارحك
بيانـنه کوره تجفجف کلمه سنك اصلى تجفف ایدی (الاجتفاف) افتعال وزننده
قابده اولان طعامی سـپور خوره کچورملك معناسـنه در يقال اجتف ما فى الاناء
اذا اتى ماعليه (الجلف) جيمك فتحى ولامك سكونيله برنسنه نك قبوغنی صویمق
معناسنه در يقال جلف الشئ جلفا من الباب الاول اذا قشره وبر نسنه نك مجموعنی
صیروب سپوروب کیدرملك معناسنه در يقال جلفه بمعنى جرفه وقلچله اورمق
معناسـنه در يقال جلفه بالسيف اذا ضربه به وبرنسنه يی تمامه کوکندن قوپرمق
معناسنه در يقال جلفه اذا قلعه واستأصله (الجليف) امير وزننده (والمجلوف)
قبوغی صویلمش نسنه یه دینور ومجلوف یوزنی فرون یاقش اتمکه دینور يقـال
خبز مجلوف اذا احرقه التنور وجليف براوت اسميدر که سهل یرلرده بتر اوجلرنده
اولان بپراقلری بلیده شبیه وداری کبی خرده دانه لر ایله مملو اولور طوار قسمنه
بغایت برایوب تسمین ایدر وتصلق ویاقشقسز کسیه دینور جلف کبی کما سـیذکر
(الاجتلاف) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی استيصال اوزره قوپرمق معناسنه در
يقال اجتلف الشئ اذا قلعه واستأصله (الجـالفة) شول باش یاریغنه دینورکه
دریی اتایله برابر قوپرمش اوله يقال شجة جالفة اى تقشر الجلد باللحم وایجرویه
نافذ اولمـامش طعنه یه دینورکه جائفه مقابلیدر يقال طعنة جائفة اذا لم تصل
الجوف وبالجمله مواشی يی اهلاك ايدن قیتلق وقورافلق سنه یه وصف اولور يقال سنة
جالفـة اذا كانت تذهب بالاموال (الجليفة) سـفينه وزننده بودخی دواب
ومواشی يی افنا ايدن قوراق سنه یه دینور (الجلف) جيمك كسريله جليف کبی یاقشقسز
تصلق ناتراش کسیه دینور يقال رجل جلف وجليف اى جاف وکوپه دینور دن
معناسنه على قول بوش کوپه یاخود قریق کوپك اشاغیسنه دینورکه بیوك علبه طرزنده قالور
وارکك خرما اغاجنه دینور وغليظ ويابس اتمکه دینور على قول قاتقسز اتمکه یاخود
اتمکك کنارینه دینور وقابه قجاغه دینور وشول دریسی یوزلمش قیون جسدینه دینورکه
ایچریسنده اولان احشامی اخراج و باشی وایاقلری قطع اولنمش اوله وبرمعروف
قوشك اسمیـدر و باشسز وایاقسز طلومه دینـور (الجلفة) جيمك كسريله
قاتقسز قوری اتمك پارچه سنه دینور وهرنسنه نك قطعه سـنه و پارچه سنه دینور
يقال جلفة منه اى قطعة وقلمك دیشـنه وارنجه یونیلان یرینه دینورکه قلمك
بجاغی تعبیر اولنور جيمك فتحيله ده جائزدر ومنه قول عبد الحميد الكاتب لسـلم
بن قتيبة وقدرآه يكتب بقلم قصير البراية فيجئ خطا رديئا ان كنت تحب ان يجود

خطك فاطل جلفتك واسمنها وحرف قطتك وايمنها قال سلم ففعلت فجاد خطى يعنى كتاب ديوان امويه‌دن براعنله ضرب مثل اولان عبد الحميد نام كاتب سلم بن قتيبه‌يى كورديكه برباجاغى قصه قلم ايله يازو يازوب ويازوسى بغايت فنا وناخوش ظهور ايدر تربيه ضمننده ديديكه اى سلم اكر كتابتم كوزل اولسون دير ايسك قلمك باجاغنى اوزونجه واتلوجه يونوب وقطنى صاغ طرفندن محرفجه ايليه سن سلم بوتربيه ايله عامل اولديغم حسبيله من‌بعد خطم خوب ولطيف اولدى ديو نقل ايلمشدر (الجلفة) غرفه وزننده دوه‌دن نشان ايچون كسيلن درى به دينور (الجلف) فتحتينله (والجلافة) كرامه وزننده بركسه تصلق وناتراش اولمق معناسنه‌در يقال جلف الرجل جلفا وجلافة من‌الباب الرابع اذا كان جليفا وجلف شول كچى‌به دينوركه تويلرى پك خرده اولمغله ايشه يرامز اوله (الجلفة) تمره وزننده جرفه لغظنده لغتدركه دوه به مخصوص بركونه تمغا اسميدر (الجلاف) غراب وزننده بالجعفه دينور (الجلافى) حبارى وزننده بيوك قوغه به دينور (الاجلاف) همزه نك كسريله كوبك ياد ستيننك اغزنده چامورى صيروب كيدرمك معناسنه در يقال اجلف الرجل اذا نحى الجلاف عن رأسه الخنبجة (المجلف) معظم وزننده شول كمسه‌يه دينوركه قيتلق وقوراقلق ايام مالك اولديغى دواب ومواشيسنى تباه وهلاك ايلمش اوله يقال رجل مجلف اذا كان قد ذهبت السنون بامواله وشول نسنه‌يه دينوركه اطراف وحوانبندن بعض يرلرى صيريلوب‌التمش‌اوله يقال‌شئ‌مجلف اذا كان قداخذ من‌جوانبه‌وشول نسنه‌يه دينوركه اندن‌برمقدارجه نسنه‌بقيه قالمش‌اوله‌يقال شئ‌مجلف‌اذا بقيت منه‌بقية(التجليف)تفعيل وزننده‌قوراق سنه ناسك دواب‌ومواشيسنى هلاك‌وتباه ايلمك معناسنه‌در يقال جلفت كحل تجليفا اذا استأصلت السنة الاموال وكحل كافك فتحيله قيتلق سنه‌يه دينور (المتجلف) اسم فاعل بنيه سيله مهزول وناتوانه دينور (الجلائف) سفاين وزننده (والجلف) سفن وزننده (والجلف) جيمك ضميله جليفه نك جمعيدر بتون اموال ومواشى‌يى افنا واهلاك ايدن قوراق وقيتلق يللره دينور يقال سنون جلائف وجلف اى تجلف الاموال وتذهبها (الجلنفاة) جيمك ولامك فتحيله قاتقسز يمكه دينور يقال طعام جلنفاة اى‌قفار لاادم فيه (الجنادف) علابط وزننده قالين وآيرى كوده‌لو ياقشقسز انسانه ودوه‌يه دينور واموزلرنى اوينادەرق يورر اولان كمسه‌يه دينور يقال رجل جنادف اذا كان يحرك كتفيه اذا مشى وقالين كوده‌لو بودوره دينور وشول ناقه‌يه وجاريه‌يه دينوركه آرقه‌لو وسموز وتنومند اوله يقال ناقة جنادف وجنادفة اى‌سمينة ظهيرة وكذلك امة جنادفة ولا توصف بها الحرة (الجنف) فتحتينله (والجنوف) قعود وزننده طوغريدن صاپمق ميل

وجور معنا سنه در يقال جنف فلان فى وصيته جنفا وجنوفا من الباب الرابع اذا مال وجار ويقال جنف عن طريقه جنفا من الباب الرابع وجنف وجنوفا من الباب الثانى اذا عدل عنه وبعضلر ديديلركه جنف بدنده كوكسك بريانى ايچرويه چوكك وبر يانى على حاله معتدل اولمق وجه اوزره اولان اكريلكه دينور يقال فيه جنف وهو فى الز ورد خول احد شقيه وانهضامه مع اعتدال الآخر (الاجناف) همزه نك كسريله بودخى حقدن وطوغرى يدن ميل وعدول ايلمك معنا سنه در يقال اجنف فلان اذا مال وعدل وبعضلر ديديكه جنف خاصة وصيت ضمننده حقدن عدول ايلمكه مخصوصدر واجناف مطلقا حقدن ميل وعدول ايلمكده مستعملدر واجناف بركمسه يى حقدن مائل بولمق معنا سنه در يقال اجنف فلانا اذا صادفه جنفا فى حكمه (الاجنف) احمر وزننده و صفدر حقدن عدول ايدن كمسه يه دينور يقال هواجنف اى مائل عن الحق وكوكسنك بريانى ايچرويه چوكك اولان آدمه دينور يقال رجل اجنف اى متزاور داخل احد شقى الزور منهضمة وبلى اكرى آدمه دينور يقال رجل اجنف اى المنحنى الظهر (المجنف) منبر وزننده قلبى بالطبع حقدن مائل اولان كشى يه دينور يقال خصم مجنف اى مائل (الجناف) جيمك ضميله هر طرفه صالنوب فاحشجه ميلان ايدرك يورين متكبر وخود بين كمسه يه دينور يقال رجل جنافى اى مختال فيه ميل (الجناف) كتاب وزننده واحبابدن ميل وانحراف معنا سنه در يقال لج فى جناف قبيح اى فى مجانبة اهله (الجنفى) جمزى وزننده (والجنفى) اربى وزننده والفلرك مدلريله جائزدر (والجنفاء) حمراء وزننده فزاره قبيله سى يوردنده برصو آديدر جوهرينك وهمى كبى موضع آدى دكلدر (التجانف) تفاعل وزننده تمايل معنا سنه در يقال تجانف عن طريقه اذا تمايل (الجوف) خوف وزننده دره اورته سى كبى اطرافنه نسبت دوز واوتوراقلو چقور يره دينور يقال نزلوا جوفا من الارض وهو المكان المطمئن وانسانك قارننه اطلاق اولنور كه مراد ايچريسيدر وعمان ناحيه سنده بر موضع آديدر وعاد قومنك اوصنده بر وادى اسميدر كه آنى حمار نام كمسه حمايت ايدر ايدى نته كه حمر ماده سنده ذكر اولندى واندلس اولكه سنده بر سنجاق آديدر وناحيۀ اكشونيه ده برموضع آديدر وارض مراد ده بر موضع آديدر كه [انا ارسلنا نوحا الى قومه] آيت كريمه سنك تفسيرنده مذكور اولان موضعدر ويمامه ده وسعد ديارنده برر موضعدر (ضرب الجوف) ضرب الخوف وزننده بصره ده بر موضعدر محدثيندن حيان الاعراج الجوفى وابوالشعثاء جابربن زيد الجوفى اكا منسوبدر واهل ولايت

غور فسطاط عمالرینه والی وویوده‌لرینك خر کاهلرینه واوناقلرینه اجواف اطلاق ایدرلر که جوفك جمعیدر واشبو سئل النبیّ علیه السلام ایّ اللیل اسمع [قال جوف اللیل الآخر] حدیثنده جوف لیلدن مراد ثلث آخریدر که اسداس لیلدن یعنی التی جزؤ فرض اولنان لیلدن جزؤ خامسیدر (الاجوفان) تثنیه بنیه‌سیله قارن ایله فرجه اطلاق اولنور یقال اهلك الناس الاجوفان ای البطن والفرج (الجوف) فتحتینله بو للغه اطلاق اولنور یقال فی بطنه جوف ای سعة (الاجوف) ایچریسی عظیم اولان ارسلانه دینور وصرفیون اصطلاحنده عینی معتل یعنی وسطنده حروف علتدن بر حرف اولان کلمه‌یه اطلاق اولنور و ککیش نسنه‌یه دینور یقال اذن اجوف ای واسع (الجوفی) کوفی وزننده بو دخی ککیش ومیدانلو نسنه‌یه دینور وجوفی یانك تشدید وتخفیفیله بر جنس بالق آدیدر (الجوفاء) حمراء وزننده ککیش قوغه‌یه دینور یقال دلو جوفاء ای واسعة وایچی بوش اوزسز قارغی وقامش وسائر اغاج مقوله‌سنه دینور یقال قناة وشجرة جوفاء ای فارغة ومعاویة وعوف ابنی عامر بن ربیعه جماعتی یوردنده بر صو آدیدر (الجائفة) مضروبك ایچریسنه ایشلمش اولان طعنه‌یه وصف اولور یقال طعنة جائفة اذا بلغت الجوف ودرین یره دینور یقال تلعة جائفة ای قعیرة جمعی جوائف کلور (جیفان الیمامه) جیمك کسریله بش موضع اسملریدر که هر بری اضافتله جائف کذا وجائف کذا عنوانیله معبردر (الجوائف) جائفه‌نك جمعیدر که ذکر اولندی بو مناسبتله جوائف النفس انسان وحیوانك ایچریلرنده قرارگاه ارواح اولان عضولرنده چقورجه‌یرلره وبوجقلره اطلاق اولنور (المجوف) مخوف وزننده عظیم الجوف اولان کسیه‌دینور یقال رجل مجوف ای العظیم الجوف (المجوف) معظم وزننده ایچی بوش نسنه‌یه دینور که فووق تعبیر اولنور مصمت مقابلیدر یقال شیء مجوف ای فیه تجویف وشول دابه‌یه دینور که ایاقلرنده اولان الاجه وچاقرلق بطننه قدر سرایلوب چقمش اوله و یورکسز قورقق ادمه دینور یقال رجل مجوف ای لاقلب له جبان (الجواف) غراب وزننده بودخی جوفی دیدکلری بالغه دینور (الجوفان) طوفان وزننده حمار قسمنك آلتنه دینور (الاجافة) همزه‌نك کسریله ضرب وطعنه‌یی ایچرویه ایشلتمك معناسنه در تقول اجفته الطعنة اذا بلغت بها جوفه و قپویی کیرو چویروب قپامق معناسنه در تقول اجفت الباب اذا رددته (الجوف) خوف وزننده بودخی طعنه وضربه‌یی ایچرویه ایشلتمك معناسنه در تقول جفته الطعنة اجوف جوفا ای بلغت بها جوفه (التجوف) تفعل وزننده (والاجتیاف) افتعال وزننده بر نسنه‌نك ایچنه نفوذ ایلمك معناسنه در یقال تجوفه واجتافه

اذا دخل جوفه (الاستجافة) بربری اجوف بولمق معناسنه‌در یقال استجاف المکان
اذا وجده اجوف وبولالمق معناسنه‌در یقال استجاف الشیٔ اذا اتسع کما یقال استجوف
علی الاصل (جهافه) ثمامه وزننده بررجل اسمیدر (الاجتهاف) اجتهاد
وزننده برنسنه‌دن چوق المق معناسنه‌در یقال اجتهف الشیٔ اذا اخذه اخذا کثیرا (الجیفة)
جیمك کسریله قوقمش میت جثه‌سنه دینور که لاشه تعبیر اولنور جمعی جیف
کلور عنب وزننده واجیاف کلور یقال انتن من الجیفة ای جثة المیت وقد اراح
(ذوالجیفة) مدینه ایله تبوك بیننده برموضعدر (جیاف) کتاب وزننده بصره
ایله مکه بیننده برصو آدیدر (الجیاف) شداد وزننده کفن صویجی‌یه اطلاق
اولنور نباش معناسنه (الجیف) حیف وزننده لاشه پك قوقمق معناسنه‌در
یقال جافت الجیفة تجیف جیفا اذا انتنت (التجییف) تفعیل وزننده (والاجتیاف)
افتعال وزننده بودخی پك قوقمق معناسنه‌در یقال جیفت الجیفة واجتافت اذا انتنت
وتجییف اورمق معناسنه‌در یقال جیفه اذا ضربه وقورقمق معناسنه‌در وقورقدلمق
معناسنه‌در یقال جیفه فلان فی کذا وجیف ای فزع وافزع
(* فصل الحاء المهملة *) (الحتریف) تای فوقیه ایله عصفور وزننده چالشوب
املك چکرك اهل وعیال بسلین آدمه دینور یقال رجل حتریف ای کاد علی
عیاله (الحتف) حانك فتحی وتانك سکونیله موت معناسنه‌در جمعی حتوفدر حانك
ضمیله وتقول العرب مات فلان حتف فیه قلیلا وحتف انفیه ای علی فراشه من
غیر قتل ولا ضرب ولا غرق ولا حرق یعنی بر ادم عمانسز یعنی قتل وضرب
وغرق وحرق مثللو عارضه ایله متأثر اولمیه‌رق دوشکنده یاخود اولدیغی یرده
وفات ایلسه مات حتف انفه دیرلر انفه تخصیصی صاحب فراش اولان خسته
جانکش اولدقده صولغنی بروندن آلوب ویره‌رك قضاسی نحب ایدر یاخود
عربلر مریضك روحی انفندن ومجروحك یاره‌سندن خروج ایدر تخیل
ایتدکلرینه مبنی‌در شارح دیر که اکثر لغویون بوندن فعل متصرف اولمدیغنه
ذاهبدر وبعضلری باب ثانیدن اماته معناسنه ورودنی حکایت ایلدیلر ومؤلفك
حتف فیه قولی که حتف فیه دیمکدر قلیلدر وبونلرده حتف لفظی مصدریت
اوزره منصوبدر مات موت انفه سبکنده‌در (الحتفة) تمره وزننده یلان قسمنه
مبالغة وصف اولنور یقال حیة حتفة کما یقال امرأة عدلة (الحتیف) زبیر
وزننده القابندندر حتیف بن السجف که اسمی ربیع بن عمرودر شاعر وفارس
مشهوردر علی قول حتف در جعفر وزننده وحتیف بن زید بن جعونه نسابهٔ
معروفدر (الحترفة) حانك وراءنك فتحیله کوزه عارض اولان سردلکه وقزللغه
دینور یقال فی عینه حترفة ای خشونة وحمرة وحترفة مصدر اولور بر نسنه‌یی

يرندن اوغلايوب صرصمق معناسنه يقال حترفه عن موضعه اذا زعزعه
(انحترف) تدحرج وزننده صاچلوب طاغلمق معناسنه در تقول تحترف
من يدى اذا تبدد (الحنف) حانك كسرى وثاى مثلثه نك سكونيله (والحنف)
كتف وزننده حفث وفحث لفظلرنده لغتدر كه قرق بايره ديبور (الحجروف)
عصفور وزننده اوزون اياقلو قرنجه دن بيوك بر بوجك آديدر (الحجف)
حانك وجيمك فتحيله حجفه نك جمعيدر كه اغاجسز وسكيرسز اوله رق همان
دريدن دوزلمش قلقانه ديبور كه عربلر قوللنورلر يقال اتقاه بحجفته وهى ترس
من جلد ليس فيه خشب ولاعقب وكوكسه اطلاق اولنور صدر معناسنه
(الحجاف) غراب وزننده حجاف لفظنده لغتدر كه تخمه دن اولان اسهاله ديبور
(المحجوف) قولنى توزى آغريان آدمه ديبور تقول وجدته محجوفا اى مشتكيا
اصل لهزمته (الحجيف) امير وزننده قارن قورلتيسنه ديبور (الاحتجاف)
افتعال وزننده بر نسنه يى كندى نفسيچون اختيار ايلمك معناسنه در يقال
احتجف الشيء اذا استخلصه وبر نسنه يى كندى طرفنه طوپلايوب چكمك
معناسنه در يقال احتجف الشيء اذا حازه ونفسى بر نسنه دن ايشلمكدن منع
ايلمك معناسنه در يقال احتجف نفسه عن كذا اذا ظلفها عنه (المحاجف)
اسم فاعل بنيه سيله سپرلو اولان جنكاوره ديبور يقال اقبل محاجفا اى صاحب
الحجفة مقاتلا ودائما معارضه اوزره اولان آدمه ديبور يقال رجل محاجف
اى معارض (الانحجاف) انفعال وزننده نياز وتضرع قلمق معناسنه در
يقال انحجف الرجل اذا تضرع (المحذرف) ذال معجمه ايله مدحرج وزننده
اطرافى دوزلنمش نسنه يه ديبور كنار قيارلنمش طوار طرنقلرى كبى وطلو قابه
ديبور يقال اناء محذرف اى مملو (امحذرف) زبرج وزننده صرتلانك كنيه سيدر
(الحذرفوت) عنكبوت وزننده خرما دانه سنك باشنده قبجوق طرزنده اولان
نسنه يه ديبور على قول طرنق كسنديسنه ديبور و بونكله ناچيز نسنه دن كنايه
ايدرلر يقولون ماله حذرفوت اى فسيط اوقلامة الظفر يعنى شيء (الحذف)
حانك فتحى وذالك سكونيله دوشورمك معناسنه در يقال حذفه حذفا من الباب
الثانى اذا اسقطه صرفيونك حذف تعبيرلرى بوندندر وصاچ وصقالدن وتويلردن
برمقدارجه الوب كيدرمك معناسنه مستعملدر يقال حذف من شعره اذا اخذه
وبركسنه يه دكنك آتمق معناسنه در يقال حذفه بالعصا اذا رماه بها و يتلرنى وقيچنى
اويناده رق يوريمك على قول آديملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در يقال
حذف فى مشيته اذا حرك جنبيه وعجزه اوندانى خطوه وبرآدمه بخشش ويرمك
معناسنه در يقال حذف فلانا بجائزة اذا اوصله بها وسلام رمحتى اوزتميوب قصر

وتخفيف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حذف السلام اذا خففه ولم يطل القول
به (الحذافة) كناسه وزننده كون وسختيان مقوله سندن كسيلوب اتيلان كسنتى يه
دينور وبرمقدارجه يه جكه اطلاق اولنور يقال مافى رحله حذافة اى شئ من
الطعام (حذفه) ثمره وزننده خالد بن جعفرك فرسى اسميدر (الحذفة)
همزه وزننده بودور خاتونه دينور مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (حذافه) ثمامه
وزننده قضاعه قبيله سندن بر بطن اسميدر محدثيندن محمد واسحق ابنا يوسف
الحزافيان اندندر (حذيفه) جهينه وزننده اساميدندر حذيفة بن اوس وحذيفة
بن عبيد وحذيفة بن اليمان حسل وازد قبيله سندن و بريسى بارق قبيله سندن
اولوب اب وجد و بلده يه منسوب اولميه رق ديكر حذيفه نام كمسه لر اصحابدندر
(المحذوف) شراب طلومنه دينور زق معناسنه وفن عروض اصطلاحنده شول
جزؤ تفاعيله اطلاق اولنور كه اخرندن سبب خفيف اسقاط اولنمش اوله مثلا
مفاعيلن جزؤندن لن كيدوب مفاعى قالمش اوله كه فعولن جزؤنه نقل اولنور
آنى اسقاط ايلمكه حذف ديرلر (الحذف) فتحتينله برجنس قوشه على قول خرده
قازه دينور وبرجنس قيونه دينور كه سياه وخرده اولور حجاز ولايتنه مخصوصدر
عند البعض يمنده خرش نام محلده اولور قويرقلرى و قولقلرى اولمز وجثه لرى
خرده اولور و بردرلو قرغه يه دينور كه كوچك و مأكول اولور اكين
قرغه سى تعبير اولنور و حذف اكينك يپراغنه دينور (الحذفاء) شركاء وزننده
كرچه عربلر هم حذفاء ابيهم ديرلر لكن بركمسه تفسيرنه تصدى ايلمامشدر
ظن ايدرمكه على سيرة ابيهم و طريقة ابيهم معناسنى اراده ايدرلر (الحذافة)
سبابه وزننده دبره اطلاق اولنور است معناسنه (الحذفاء) حمراء وزننده شول
قولغه دينوركه پك خرده اولمغله كويا كه كسلمش طرزنده اوله يقال اذن حذفاء
كانها حذفت (التحذيف) برنسنه يى دوزوب قوشوب ايشلمكه قيافت بولدرمق
معناسنه در يقال حذف الشيء اذا هيأه وصنعه (الحرجف) جعفر وزننده سرين
اسن يله دينور يقال ريح حرجف اى باردة (الحرشف) شين معجمه ايله جعفر
وزننده بالغك پوللرينه دينور فلوس السمك معناسنه و خرده قوشلره خصوصا
خرده دوه قوشلرينه دينور و هر شيئك خرده سنه دينور وزره حلقه سنك
صره لرينه دينور يقال سوى حرشف الدرع اذا حبكه وضعيف وناتوانلره و پير
و اختيارلره و پياده لره دينور مفردلرى حرشفه در و سلاح اوزرينه تزيين ايتدكلرى
كومش و التون پوللره و قبورغه لره اطلاق اولنور يقال زين سلاحه بالحرشف
وهومايزين به السلاح و فارسيده كنكر ديدكلرى تيكنلو نبات اسميدركه حالا بين الاطباء
كنكرك بستانى نوعنه اطلاق اولنور تركيده انكنار ديرلر (الحرشفة) هايله

(والحرشف) قنفذ وزننده طپراغی قالین بره دینور (الحرف) حانک فتحی
و رانک سکونیله هرنسنه‌نک اوجنه وکنارینه و سیوری وکسکین قیسنه دینور
یقال قعد علی حرف السفینة ای طرفها وشفیرها وحدها وحرف الجبل طاغک
تپه‌سنده یلمان کبی سیوری طوریسنه دینور جمعی حرف کلور عنب وزننده وبونک
طل وطلل کلمه‌سندن غیری نظیری یوقدر وحرف حروف تهجیدن برینه اطلاق
اولنور الف و جیم کبی کلماتک طرفلرنده واقع اولدیغیچون وچلمسز ایجه یاپیلو
ناقه‌یه دینور علی قول آریق و مهزولنه یاخود جثه‌سی بیوکنه دینور یقال ناقة
حرف ای ضامرة اومهزولة اوعظیمة ایکی اولکیده بر شیئک کنارینه واوچنجیده
طاغک تپه سنه تشبیه اولنمشدر و حرف صو یولنه دینور و قبیلهٔ سلیم بلادنده
بر نیجه سیاه مناره اسمیدرکه قاره طاشدن یاپلمشدر ونحویون اصطلاحنده حرف
ماجاء لمعنی لیس باسم ولافعل تعریفیله معرف اولان کلمه‌در بوتعریفک ماعداسی فاسددر
تفصیلی کتب نحویه‌ده مبسوطدر (رستاق حرف) شهر انبار نواحیسندن بر ناحیه‌در
وحرف وجه و اسلوب معناسنه مستعملدر و منه قوله تعالی [ومن الناس من یعبد
الله علی حرف] ای وجه واحد وهو ان یعبده علی السراء لاالضراء اوعلی الشک اوعلی غیر طمانینة
علی امره ای لایدخل فی الدین متمکنا یعنی ناسدن بعضلری درکاه الهی‌یه وجه
واحد اوزره عبادت ایدرلر یعنی نعمت ومسرت وقتنده عبادت ایدوب غصه
و نکبته دوچار اولدقلرنده عبادت ایلمزلر یاخود شک و تردد اوزره یاخود تمکین
نفس و توطین خاطر و اطمینان قلب اوزره اوله‌رق دین اسلامه دخول وعبودیت
معبود حقیقی یی زیب کردن قبول ایلمزلر وفی الحدیث [نزل القرأن علی
سبعة احرف کلها کاف شاف] ای علی سبع لغات من لغات العرب بوراده
احرف که حرفک جمعیدرکه مراد لغات عربدن قریش ویمن وهوازن وهذیل
لغتلری کبی یدی کونه لغتدر یوخسه حرف واحده‌ده یدی وجه اولمق مراد دکلدر
هرنقدر یدی یاأون یاخود زیاده وجه اوزره محتوی ایسه‌ده پس اشبو لغات سبع
قرأن کریمده منشور وموجود دیمکدر وحرف کسب وکار ایلمک معناسنه درکه
ایش اوجنه یاپشمقدن عبارتدر یقال حرف الرجل لعیاله حرفا من الباب الثانی اذا
کسب وبرنسنه‌یی بریکا چویرمک معناسنه‌در یقال حرف الشیء عن وجهه اذا صرفه
(الحرفة) حانک فتحیله کوزه سورمه چکمک معناسنه در یقال حرف عینه
حرفة من الباب الاول اذا کحلها وبرکسنه‌نک مالی خسارته اوغرایوب برمقداری
تلف اولمق معناسنه‌در یقال حرف فی ماله علی المجهول ای ذهب منه شیء (المحرف)
مجلس وزننده مصدر میمی در برجانبه ایرلمق والارغه اولمق معناسنه در وبومعناده
اسم مکان اولور ومنه تقول مالی عنه محرف ای مصرف ومتنحی بونده وجهینه‌ده

صالحدر ومحرف ومحترف كبی برآدمك دائما كسب وكار ايدوب اشوب يورتديغی ويلوب يورديغی محله دينور دكان وسائر حرفتكاه كبی يقال هذا محرفه ومحترفه ای موضعه الذی يحترف فيه و يتقلب ويتصرف (الحرف) حانك ضميله حب الرشاد اسميدركه تره تخمی ديدكلری دانه‌در محدثيندن عبيد الرحمن بن عبد الله و پدری وجدی وموسی بن سهل وحسن بن جعفر البغداديو ن الحرفيون آنك بيعنه منسو بلردر وحرف محروملغه دينور حرفه دخی دينور حانك ضمی وكسريله ومنه قول عمر [لحرفة احدهم اشد علی من عيلته] يعنی آنلردن برينك محروم وبد بخت وبحاصل اوللری فقير ومحتاج اوللرندن از يد بكا اشد واثقل كلور (الحرفة) حانك كسريله مدار رز ق اولان جهت صناعته و پيشه‌يه دينور كتابت و خياطت و پابو شجيلق صنعتلری كبی ومطلقا بر آدمك دائمی اشتغال ايلديكی عمل وكار ده صنعت وحرفت اطلا ق او لنور زيرا دائما اكا مائل ومنحرف اولور پس غمازلق وطا ل قاوقلق وپزونكلك مقوله‌سی دخی حرفت اولور يقال فلان حرفته كذا وهی الطعمة و الصناعة يرتزق منها وكل ما اشتغل الانسان به وضری يسمی صنعة وحرفة (الحريف) امير وزننده برادمك همكار وهمصنعتنه دينور يقال هوحريفك ای معاملك فی حرفتك (ابو الحريف) محدثيندن عبدالله بن ابی ربيعه‌نك كنيه‌سيدر (المحراف) ياره يوقليه‌جق ميله دينور يقال قايس الجرح بالمحراف ای الميل يقاس به الجراحات (حرفان) عثمان وزننده بر رجل علميدر (الاحراف) همزه‌نك كسريله برآدمك مالی نماء وبركت بولمغله اوكوب فراوان اولمق معناسنه‌در يقال احرف الرجل اذا نمی ماله وصلح وكثر و ناقه‌يی آرقلتمق معناسنه‌در يقال احرف ناقته اذا هزلها و عيال ايچون املك چكوب كسب وكار ايلمك معناسنه‌در يقال احرف فلان اذا كد علی عياله وعوض و جزا ايلمك معناسنه‌در كرك ايولكه وكرك كلكه مقابل اولسون يقال احرف الرجل اذا جازی علی خيرا و شر (التحريف) تغيير و تبديل معناسنه‌در يقال حرفه اذا غيره وقلمی برجانبه محرف يعنی ورب قطع ايلمك معناسنه‌در يقال حرف القلم اذا قطه محرفا و برنسنه‌يی برطرفه مائل قلمق معناسنه‌در و منه الحديث [سلط عليهم موت طاعون يحرف القلوب] ای يميلها ويجعلها علی حرف ای جانب وطرف (الاحريراف) اعشيشاب وزننده (والانحراف والتحرف) بر طرفه طوغری اكيلوب ميل وعدول ايلمك معناسنه‌در يقال احرورف الرجل وانحرف وتحرف اذا مال وعدل (المحارفة) مفاعله وزننده مكافات و مجازات معناسنه‌در يقال حارفه بسوء ای جازاه وجراح ياره‌يی ميل ايله يوقلمق معناسنه‌در يقال حارف الجرح اذا قايسه بالمحراف (المحارف) اسم مفعول بنيه‌سيله بدبخت و محروم و بی‌نصيب آدمه اطلاق

اولنور كوياكه جهت رزقدن مائل و معدولدر مبارك و مسعود مقابليدر يقال رجل محارف اى محدود محروم بوراده محدود ممنوع عن البخت ديمكدر (الحرقفة) حانك و قافك فتحيله اوجه كميكنك باشـنه دينور يقال ضرب حرقفته اى عظم الحجبة اى رأس الورك وحرقفه مصدر اولور آيغر اشـك قانجق اشكك اوجه كميكنك باشندن قاوربوب طوتمق معناسنه در يقال حرقف الحمار الاتان اذا اخذ بحراقفها بوراده جمع صيغه‌سى يانلرى تصوريله مبنى‌در (الحرقوف) عصفور وزننده آريق دابه‌يه دينور و بركوچك بوجك آديدر (الحرنقفة) حانك ضمى وقافك كسريله بودور قارى‌يه دينور (الخرنقفة) زاى معجمه ايله حرنقفه وزننده و مرادفيدر لكن بو مصحفدر صواب اولان مهمله ايله اولمقدر (الحسف) حذف وزننده خرمايى اوكورتملك معناسنه‌در يقال حسف التمر حسفا من الباب الثانى اذا نقاه وحسف تيكنه دينور شوك معناسنه وهوادن بولود برسمته طوغرى آقوب كتمك معناسنه در يقال حسف السحاب اذا جرى وحسف وحسيف يلان قسمى اوتمك معناسنه‌در يقال حسفت الحية حسفا وحسيفا اذا جرست وحسف وحساف غراب وزننده اكين بچمك معناسنه‌در يقال حسف الزرع حسفا وحسافا اذا حصده وحسف قيون وكچى سورمك معناسنه‌در يقال حسف الغنم اذا ساقها و خاتونك اويلوقلرندن ماعدا يردن جماع ايلمك معناسنه‌در يقال حسفها اذا جامعها دون الفخذين واعتباردن دوشوب كمقدر وذليل اولمق معناسنه‌در يقال حسف فلان والشئ على بناء المجهول اذا ذل واسقط (الحسافة) كناسه وزننده فاسد وتباه خرما دوكونديسنه دينور يقال فلان لايعطى من التمر الا حسافته وهى ماتناثر من التمر الفاسد وقلبده مضمر اولان كينه وعداوته دينور يقال اضمر فى قلبه حسافة اى غيظا وعداوة وآزجه صويه دينور وطعام بقيه‌سنه دينور وكومش بوردسنه دينور يقال حسافة الفضة اى سحالته (الحسيفة) سفينه وزننده حسافه ايله ايكى معناى اولده مرادفدر ومنه يقال رجع بحسيفة نفسه اى لم يقض حاجتها و بوغيظ وعداوت معناسندن مأخوذ در (الحسيف) امير وزننده مصدر دركه ذكر اولندى وطاشلو يرده قازلمش قيويه دينوركه صوبى فراوان اولمغله اصلا صوغلمز اوله يقال بئر حسيف اذا كانت حفرت فى الحجارة فلا ينقطع ماؤها كثرة (الحسفة) ثمره وزننده يوفقه بلوده دينور يقال فى السماء حسفة اى سحابة رقيقة (الحسف) فتحتينله بر آدمك يركسيه قلبى قراروب كين وكدورت بغلمق معناسنه در يقال حسف فلان لفلان حسفا من الباب الرابع اذا احن وحسك (الاحساف) همزه‌نك كسريله ابو خرمايى كتر خرمايه قاتمق معناسنه در يقال احسف التمر اذا خلطه بحسافته (التحسيف) يعنى تراش ايلمك معناسنه‌در يقال حسف شاربه اذا حلقه (التحسف)

تفعل وزننده توی و بوك برندن قاوليوب او چق معناسنه‌در يقال تحسفت الا و بار
اذا تمعطت وتطايرت (المتحسف) متأسف وزننده شول اكاله دينور كه الى
يتشديكى طعامى بالجمله سموروب نسنه ترك ايتمز اوله يقال رجل متحسف اى لايدع
شيئا الا اكله (الانحساف) بر نسنه‌نك اجزاسى برى برندن آيريلوب
طاغلمق معناسنه در يقال انحسف الشئ اذا تفتت (الحشف) رشف
وزننده قورى اتمكه دينور تقول اطعمنا بحشف اى خبز يابس (الحشف)
فتحتينله كمتر خرمايه على قول چكر دكى اولميان ضعيف و نا مقبولنه
ياخود قوريمش فاسد وتباهنه دينور وسودى صوغلمش ممه يه دينور
بونده شينك كسريله ده جائز در (الحشفة) فتحاتله ذكرك سنت ايچون
دريسى كسيلن يرك يوقرى باشنه دينوركه كرتكدن يوقريسى اوله‌جقدر يقال اشتكى
حشفته وهو مافوق الختان واكين بجلد كد نصكره برنده قلان دبنه دينور كه
اكيز تعبير اولنور وبك قوجه قارى يه دينور وقورى خبز پارچه سنه دينور
وبردرلو چبانه دينور كه انسانك ودوه نك بوغز نده حادث اولور وكوفكى طاشى
كبى شول يومشق قيايه دينوركه طپراغى يومشق برده اوله على قول دكز ايچره
بتن قيايه دينور بحر قلزمده شاب ديدكلرى طاش كبى جمعى حشاف كلور كتاب
وزننده (الحشافة) كناسه وزننده آزجه صويه دينور (الحشيف) اميروزننده
اسكى لباسه دينور يقال ثوب حشيف اى‌خلق (الاستحشاف) اسكى لباس كيمك
معناسنه در يقال استحشف الرجل اذالبس الحشيف وقولق وممه مقوله‌سى اعضا
قوريوب بوزلمك معناسنه در يقال استحشفت الاذن والضرع اذا يبست وتقلصت
(التحشيف) كوزك قپاقلرنى قيپوب كريك اراسندن بقمق معناسنه در يقال
حشف عينه اذاضم جفونه ونظر من‌خلل هدبها (الحصف) حانك فتحى وصادك
سكونيله بغايت ابراق ايلمك معناسنه در يقال حصفه حصفا من الباب الاول
اذا ابعده واقصاه (الاحصاف) همزه نك كسريله حصف معناسنه در يقال
احصفه بمعنى حصفه وبر ايشى محكم ومتين ايلمك معناسنه در يقال احصف
الامر اذا احكمه وايپى محكم بوكمك معناسنه در يقال احصف الحبل اذا احكم
فتله وسرعتله كچوب كتمك على‌قول يلوب كيدركن سرعتدن ناشى ايا قلريله قوم
وچقل طاشلرى صاورمق ياخود آديملرى صيق صيق اتارق سرعتله يورغلمق
معناسنه‌در يقال احصف الرجل والفرس‌اذامرا سريعا اوهوان يثيرالحصباء فى‌عدوه
اوهومشى فيه تقارب خطو ومع ذلك سريع (الحصف) فتحتينله قورى كيجيكه
وايوزلغه دينور يقال فى جلده حصف اى جرب يابس وايوز اولمق معناسنه
مصدر اولور يقال حصف الرجل حصفا من الباب الرابع اذا جرب (الحصافة)

کرامه وزننده برکسه رأیی متین و عقل و رشدی قوی و کامل اولمق معناسنه‌در
یقال حصف فلان حصــافة من الباب الخامس اذا استحکم عقله (الحصیف) امیر
وزننده وصفدر رأیی متین و عقلی کامل آدمه دینور (المحصف) محسن وزننده
(والمحصف) منبر وزننده (والمحصاف) محراب وزننده رونده وچابك آته‌دینور
یقــال رجل محصف ومحصف ومحصاف ای سریع (الاستحصاف) برنســنه متین
و استوار اولمق معناسنه‌در یقال استحصف الشیٔ اذا استحکم و دهر وزمان سخت
و شــدید اولمق معناسنه‌در یقال استحصف الزمان اذا اشتد وجماع اولنورکن فرج
طاره‌لوب قوبقوری اولمق معناسنه‌در یقال‌استحصف‌الفرج‌اذاضاق وییس‌عند الجماع
(الحضف) حانك کسری و ضاد معجمه‌نك سکونیله یلانه دینور حیه معناســنه
(الحنظف) جندل وزننده بیوك قارنلو آدمه دینور یقال رجل‌حنظف ای‌الضخم
البطن (الحفوف) قعود وزننده باشــه دهن و غالیه ســورمنك وقتی اوزامق
معناســنه‌در یقال حف رأسه حفوفا من الباب الثانی اذا بعد عهده بالدهن و برك
چایری چنی قوریمق معناسنه‌در یقال حفت‌الارض‌اذا یبس بقلها و برآدمك بالکلیه
ایشتمسی کیدوب صاغر اولمق معناسنه‌در یقال حف سمعه‌اذا ذهب کله وبرکسه‌نك
نظری بك اصابت ایدر اولمق معناسنه در ومنه رجل حاف کماسیذکر (الحف)
حانك فتحیله یعنی وصاچی دیبلرندن قرقمق معناسنه در یقال حف شاربه و رأسه
حفا من البــاب الاول‌اذا احفــاهما وحف وحفاف کتاب وزننده عورت یوزینك
تویینی یولمق معناسنه‌در یقال حفت المرأة جهها من الشعر حفا وحفافا اذا قشرته
وحف منسج معناسنه‌درکه جولهه‌لرك طراغیدر سرمین اغاجنه حفه دینور هایله
وحف برجنس آق وقلمچقلو بالغك آدیدر وابزه دینور اثر معناســنه کماســیذکر
و برنسنه نك چوره سنی دور واحاطه ایلمك‌معناسنه‌درکه قوشاتمق‌تعبیراولنور ومنه
قوله تعالی [حافین من حول العرش] الآیه کمــاســیذکر ویقال حفه بالشیٔ حفا
اذا احاط به و ایضا منه قوله تعلی [وحففنا هما بنخل] ای جعلنا النخل مطیفة
باحفتهما ای جوانبهما ومنه المثل * من حفنا اورفنا فلیقتصد * ای من طاف بنا
واعتنی بامرنا وخدمنا ومدحنا فلایغلون یعنی بزم چوره‌مزه محبت وجهیله‌طولانوب
بزه رعایت و امورمزه اعتنا وهمت و خدمت و مدح کبی اظهارتعلق وخصوصیت
ایدنلر وجه اعتدال اوزره اولوب مدح و تعظیمده حدی تجاوز ایلمســونلر ورف
خدمت و رعایت ایلمك معناسنه‌در ومنه قولهم ماله حاف ولاراف * وذهب من‌کان
یحفه ویرفه * ویقولون حفتهم‌الحاجة ای‌هم محاویج یعنی‌جمله‌سی‌مضطرومحتاجلردر
(الحفیف) حانك فتحیله آت قوشوب سکردرکن خشیلده‌مق معناســنه در یقال
حف الفرس حفیفا من الباب الثانی اذا سمع عندرکضه صوت و یلان قاشبرده‌مق

معناسنه‌در يقال حف الافعى حفيفا بمعنى فح فحيحا لكن حفيف يلانك دريسنك
قاشيرده مسنده وفحيح آغزينك قاشيرده مسنده مستعملدر كذلك قوش اوچاركن
قنادلرى و اغاجه يل طوقندقده شاخلرى خاشيرده سه حف الطائر وحفت الشجرة
ديرلر (الحفاف) كتاب وزننده مصدر در نته‌كه ذكر اولندى و حفاف جانب
معناسنه در يقال مابلغ المكيل حفافيه اى جانبيه و ايزه دينور كاسيذكر و طاز
باشك چوره‌سنده قلان بلوك بلوك صاچلره دينور جمعى احفه كلور ازمه‌وزننده
(الاحتفاف) افتعال وزننده بو دخى يوزك قيللرنى آلمق معناسنه‌در يقال احتفت
المرأة وجهها من الشعر اذا قشرته و برنسنه‌نك چوره‌سنى قوشاتمق معناسنه در
يقال احتف حوله بمعنى حف و اكين و اوتلق بچمك معناسنه‌در يقال احتف النبت
اذا جزه و عورت يوزينك توينى آلان قارى‌به ايپلكله يا ابريشيم تللر يله آلمسنى
بيورمق معناسنه در يقال احتفت المرأة اذا امرت من تحف شعر وجهها بخيطين
اى لتنتف بخيطين (الحفة) حانك فتحيله كرامت‌نامه معناسنه‌در كويا كه هرطرفنى
قاپلامش عزت وحرمتدر يقال به حفة اى كرامة تامة وحفه حلب شهرينك جانب
غربيسنده برقصبا اسميدر و منوال معناسنه‌دركه جلاهلرك سرمين اغاجى ديدكلرى
آلتدر اوزرينه نسج اولنان بزى صرارلر پس حف طراقلرينه وحفه سرمين
اغاجلرينه مخصوصدر (الحفان) حانك فتحى و فانك تشديد يله دوه قوشنك
ياوريلرينه دينور ارككنه و ديشيسنه شاملدر مفردى حفانه‌در و خدمتكارلره
دينور خدم معناسنه و طلو قابه على‌قول اولجكك ايكى دوداغنه بالغ اولان مكيله
دينور (الحفف) فتحتينله بو دخى ايزه دينور يقال قدجاء على حفافه وحففه
وحفه اى اثره وحفف وحفوف قلت ماله و سوء معيشته دينور يقال هو فى‌حفف
وحفوف اى عيش سوء و قلت مال وحفف الامر بر ايشك براوجنه و برسمتنه
دينور يقال هو على حفف امر اى ناحية وكوجلو قوتلو بودوره دينور (الحاف)
برنسنه‌نك دائر امادار چوره سنى قوشادوب احاطه ايدن كمسيه و نسنه‌يه دينور
ومنه قوله تعالى [وترى الملائكة حافين من حول العرش] اى محدقين باحفته اى
جوانبه و اصلانوب سحق اولنمامش قاوده دينور يقال سويق حاف اى غير ملتوت
و زياده سيله كوزى دكن شخصه دينور يقال هوحاف اى‌بين الحفوف شديدالاصابة
بالعين (المحفة) ميمك كسريله نسوانه مخصوص هودج طرزنده بر مركبه دينور
هودجك اوزرنده قبه‌سى اولور محفه‌نك اولمز يقال ركبت فى محفتها وهى مركب
للنساء كالهودج الا انها لاتقبب (الحفاف) شداد وزننده بوغزده كوچك دلك التنده
اولان يومشق انجكره دينور (الحفافه) كناسه وزننده برنده قلان صمان وبوبجه
بقيه‌سنه دينور (المحفوف) فقر واحتياج بوريمش كمسيه دينور يقال قوم محفوفون

ای محاویج (حفحف) حالرك فتحیله طاوق كشلیه جك صوتدن حكایه در (الاحفاف) همزه نك كسریله بر آدمی ذكر قبیحله یاد ایلمك معناسنه در یقال حففته اذا ذكرته بالقبیح و باشك صاچنی یاغلمق وقتنی اوزادوب چورمك معناسنه در تقول احففت رأسی ای ابعدت عهده بالدهن و آتی یك سورمكله ایچریسندن خشیلدی چقرتمق معناسنه در تقول احففت الفرس اذا حملته علی ان یكون له حفیف وجلاه طراقله بز طوقومق معناسنه در تقول احففت الثوب اذا نسجته بالحف (التحفیف) بو دخی طراقله بز طوقومق معناسنه در تقول حففت الثوب بمعنی احففته وبر آدمك مالی توكنوب فقر ومحنته دوشمك معناسنه در یقال حفف الرجل اذا جهد و قل ماله و برنسنه نك چوره سنی قوشاتمق معناسنه در یقال حفف حوله بمعنی حف (الاستحفاف) بر آدمك مجموع مالنی سپوروب آلمق معناسنه در یقال استحف اموالهم اذا اخذها باسرها (الحفحفة) زلزله وزننده بر آدمك وجه معاشی طارالمق معناسنه در یقال حفحف الرجل اذا ضاقت معیشته و قوش اوچركن كذلك صرتلان سكردركن خشیلده مق معنا سنه در یقال حفحف جناح الطائر و الضبع اذا سمع لهاصوت (الحقف) حانك كسریله اكری اولان قوم یغننه دینور جمعی احقاف وحقاف كلور حانك كسریله وحقوف كلور وجمع الجمعی حقایف كلور وحقف كلور عنب وزننده و بعضلر عندنده حقف بیوك و دكرمی اولان قوم یغننه دینور علی قول اوزون اوله رق بوكسلك اولانه دینور وعندالبعض شحر نام بلده ناحیه سنده برنیجه اوزون قوملغه خاصة احقاف دینوركه دیار قوم عاد اوله جقدر وحقف قوملغك وطاغك و دیوارك دبنه دینور لغویوندن لبث دنیایی محیط اولان طاغه احقاف دینور دیو ذكر ایلدیكی غلطدر زیرا انك اسمی قافدر احقاف دكلدر (الاحقف) قارنی ایچنه چكیك اولان دوه یه دینور یقال جمل احقف ای خمیص (الحاقف) شول كیكه دینوركه حقف دیدكلری مذكور قوملقده ارام ایدر اوله علی قول یاتوب اویوركن حقف كبی قیوریلوب بوكیلور اوله یقال ظبی حاقف ای رابض فی حقف من الرمل او یكون منطویا كالحقف وقدانحنی وتثنی فی نومه و برطرفه اكریجه اولان شیئه دینور یقال شیء حاقف ای معوج بین الحقوف (المحقف) منبر وزننده اكل و شرب ایلمین كمسیه دینور ظاهرا قلت اوزره اوله جقدر یقال رجل محقف ای لایأكل ولایشرب (الاحقیقاف) اعشیشاب وزننده بر نسنه اكر یلكنه اوزامق معناسنه در یقال احقوقف الرمل والظهر والهلال اذا طال واعوج (الحكوف) قعود وزننده ایشده كوشكلك وصالقیلق ایلمك معناسنه در یقال حكف الرجل حكوفا من الباب الاول اذا استرخی فی العمل (الحلف) حانك فتحی وكسری ولامك سكونیله (والحلف) كتف وزننده (والمحلوف) (والمحلوفة)

میلمرك فصیله آند ایجمك معناسنه‌در یقال حلف الرجل حلفا وحلفا ومحلوفا ومحلوفة من الباب الثانی اذا اقسم ویقال لا ومحلوفائه بالمد یعنی ابن زبرجدن مدایله محلوفائه مرویدر محلوفه کلمه‌سنی مد ایله تفوه ایلمشدر یعنی محلوفاه کلمهٔ مخصوصه دکلدر محلوفه موقعنده ضرب لسان ایلمشدر ویقال محلوفة بالله ای احلف محلوفة ای قسما یعنی فعلی محذوف اولوب مصدر بتـله علی الاخبار منصوب اوله‌رق محلوفة بالله دیرکه محلوفه وجه مذکور اوزره منصوبدر (الاحلوفة) اضحوکه وزننده حلفدن افعوله در آند ایجدیکی نسنه‌یه دینور (الحلف) حانك کسریله بعض کسه‌لر بیننده منعقد اولان عهد وپیمانه دینور یقال بینهم حلف ای عهد وخلوص اوزره اولان دوستلغه وصداقته دینور یقال بینهما حلف ای صداقة وشول یار صدیقه دینورکه دوستنه غدر وخیانت ایلمامك ضمننده عهد ویمین ایلیه جمعی احلاف کلور وزهیر نام شاعرك اشبو * تدارکتما الاحلاف قدثل عرشهاوذبیان قد زلت باقدامها النعل * بیتنده واقع احلافدن مراد اسد ایله غطفان قبیله‌لریدرکه بری برینه لدی الاقتضاء تعاون وتناصر ایلمك اوزره عهد ویمین ایلمشلرایدی وثقیف قبیله‌سندن بر جماعته احلاف اطلاق اولنور ایدی وقریش قبیله‌سنده احلاف التی قبیله‌دن عبارتدرکه ١ عبد الدار ٢ کعب ٣ جمح ٤ سهم ٥ مخزوم ٦ عدی قبیله‌لریدر سببی بودرکه بنو عبد مناف جماعت عبد الدار یدلرنده اولان حجابت وسقایت کعبهٔ مکرمه‌یی اخذایلمك داعیه‌سنده اولدقلرنده عبد الدار جماعتی ابا وامتناع ایلمریله قبائل مزبوره‌دن هر بری عبـد الدار کروهنی استصحاب وعون ونصرت ایدوب بنو عبد منافه مقهور وپایمال ایتدرمك بابنده بالجمله عهد وپیمان ایلدیلر کذلك بنوعبد مناف احلافلری اولان اسد وزهره وتیم قبیله‌لریله عقد اتحاد ایدوب برچناغی طیب رطب ایله مملو ایلدکدنصکره عادت جاهلیت اوزره اللرنی اکا ادخال وطیبله آلوده ایدوب هر بری تاکیدا للقسم اللرنی جـدار کعبه‌یه مسح ایلدیلر وفاروق اعظم رضی الله عنه عدوی اولمغله احلافی اطلاق اولنور ایدی پس احلاف انصار لفظی کبی اسم اعتبار اولمشدر (الحلیف) امیر وزننده برکسه ایله آند ایچوب عهد وپیمان ایدن کسه‌یه دینورکه احدهما اخره نسبتله حلیف اطلاق اولنور تقول هو حلیفی ای محالفی ومعاهدی وحدید اللسان وفصیح البیان آدمه اطلاق اولنور کویاکه ادای مرام ایلدکده لسانی اکا حلیف ومطـاوعدر یقال رجل حلیف اللسان ای حدیده ویقال ما احلف لسانه ای ما احده وافصحه وشول حلیفه که سـاعدة بن جؤیه نام شاعرك اشبو * حتی اذا ماتجلی لیلهـا فزعت * من‌فارس وحلیف الغرب ملتئم * بیتنده واقعدر سنان حدید یاخود فرس نشیط مراددر وبو مجاز بمرتبتین اولور (الحلیفان) تثنیه بنیه‌سیله بنو اسد ایله طی قبیله‌سنه کذلك فزاره ایله اسـد

قبله‌سنه اطلاق اولنور (حليف) زبير وزننده نجد بلادنده برموضعدر
وحليف بن مازن بن جشم بر معروف كمسه‌در (ذو الحليفه) جهينه وزننده
مدينه‌يه التى ميل مسافه‌ده بر موضعدركه بنى جشم يوردنده اولان صويك اسمنه
مضافدر مدينه‌وشام حجاجنك ميقاتلر يدروحاده ايله‌ذات عرق نام محل بيننده براخر
موضع آديدر (الحليفات) حانك ضميله برموضعدر (حلف) حانك فتحى ولامك
سكونيله ابن افتل دركه افتلك اسمى خثعم بن انمار در (الحلفاء) صحراء وزننده
(والحالف) فتحتينله سازلق نوعندن تركيده قندره وباقى اوتى ديدكلرى اوتلغه
دينور مفردى حلفه در فرحه وزننده وحالفه در خشبه وزننده وحلفاء درصحراء
وزننده وحلفاء چاغرغان شمساطه جى جاربه‌يه دينور جمعى حلف كلور كتب
وزننده يقال امة حلفاء اى صخابة (الحلاف) غرابى وزننده حلفاء ديدكلرى اوتلق
منبتى يره دينور يقال واد حلافى اى ينبت الحلفاء (الاحلاف) همزه‌نك كسريله
ذكر اولنان اوتلق بتوب يتشمك معنا سنه در يقال احلف الحلفاء اذا ادركت
واوغلان مراهق كرنه سنى صاوشمق معناسنه در يقال احلف الغلام اذا جاوز هاق
الحلم شارح ديركه از هر يك قولى اوزره احلاف بومعناده خطادر صواب اولان
اوغلان بلوغ درجه سنه قريب اولمق معناسنه دركه نظر ايدنك كيمسى بالغدر
وكيمسى بالغ دكلدر ديو حلف ويمين ايدر اوله واحلاف بر كمسه‌يه يمين ويرمك
معناسنه در يقال احلف فلانا اذا حلفه (المحلف) محسن وزننده يمين ويريجى
ديمكدر بومناسبتله شول نسنه‌يه اطلاق اولنوركه انك حقنده ناس شك وترددا وزره
اولوب كيمى شويله در وكيمى بويله در ديو يمين ايدر اوله‌لر كوياكه لسان حالله
خلقه يمين ويرر عربلرك * حضار والوزن محلفان * قوللرى بوكه مبنيدر حضار
قطام وزننده ووزن ايكى كوكبدر كه سهيل يلدزندن مقدمجه طلوع ايدرلر انلرك هر برنى
كورنلر سهيل يلدزى بودر وكيمى بودكلدر ديو يمين ايدرلر مشكوك ومختلف
فيه اولان نسنه حقنده ضرب اولنور ولونى آل ايله طورى بيننده اولان آته
كميت محلف اطلاق ايدرلر كوياكه كيمى طورى وكيمى آلدر ديو يمين ايدرلر يقال كميت
محلف اى غير خالص اللون (التحليف) يمين ويرمك معناسنه در يقال حلفه
بمعنى استحلفه (المحالفة) معاهده وزننده ومراد فيدر يقال حالفه اذا عاهده
وملازمت ومداومت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حالفه اذا لازمه (التحالف)
تفاعل وزننده عهدلشمك معناسنه در يقال تحالف القوم اذا تعاهدوا (الحنتف)
جعفر وزننده يشور ملك ايجون قنادلرى بولنوب تميزلنمش چكركه‌يه دينور وحنتف
بن السجف بن سعد اليافعى رواتدندر (الحنتفان) حنتف ايله برادرى سيف
ياخود حنتف ايله حارث ابنا اوس بن حميرى‌يه اطلاق اولنور (حنتف) زبرج

وزننده ابو يزيد بن حنتف المازنى اسميدر كه روانْدندر وحقنده اختلاف علماء واقعدر (الحنتوف) زنبور وزننده سودا غلبه‌سندن ناشى دائما صقالنى يولمغه مبتلا آدمه دينور يقال رجل حنتوف اذا كان ينتف لحيته من هيجان المراربه (الخنجف) جعفر وزننده (والخنجف) زبرج وزننده (والخنجف) قنفذ وزننده (والخنجفة) قنفذه وزننده اوجه كمكنك اوجنه دينور (الخنجوف) زنبور وزننده او كورغه‌يه كلمن ايكو كمكنك باشنه دينور جمعى خناجف كلور يقال ضرب خنجوفه فكسره وهو رأس الضلع مما يلى الصلب (الحنف) فتحتيله طوغريلق استقامت معنا سنه در مؤلفك بصائرده بيانه كوره حنف ضلالدن استقامته ميل معناسنه موضوعدر ومجازا استقامتده مناسبتيله اعوجاجده دخى استعمال اولنور واياغك اعوجاجنده اكثريدر انتهى وحنف اياق اكرى اولمق على قول اياغك باش پرمقلرى برى برينه مائل اولمق معناسنه‌در كه صاغ اياغك باش پرمغى صول طرفه وصولك پرمغى صاغ طرفه مائل اولمق جهتيله اكريلكدر وعلى رأى سرچه پرمغى طرفنه اولان شق اوزره اياغك صرتندن يوريمك معناسنه‌در كه اورايى سوريه‌رك يورر ياخود طبانك كوكسى بر طرفه طوغرى مائل اولمق معنا سنه در يقال حنف الرجل حنفا من الباب الرابع اذا اعوجّت رجله او هو ان تقبل احدى ابهامى رجليه على الاخرى او ان يمشى على ظهر قدميه من شقّ الخنصر او ميل فى صدر القدم (الحنافة) كرامه وزننده حنف معنا سنه در يقال حنف الرجل حنافة من الباب الخامس بمعنى حنف (الاحنف) صفتدر اياغى وصف مذكور اوزره اولان كشى‌يه دينور ابو بحر صخر بن قيس كه حلم ايله مشهور وتابعى كبيردر احنف اطلاقى بوجهتله‌در سيوف حنيفه‌يه تعبير اولنان قلجلر اكا منسوبدر زيرا اول قلجلرى اتخاذيله ابتدا امر ايدن مرقومدر بونده قياس ايسه احنفيه ديمكدر (الحنفاء) حمراء وزننده احنفك مؤنثيدر اياغه دخى وصف اولور يقال امرأة حنفاء ورجل حنفاء اى بها حنف وحنفاء يايه اطلاق اولنور قوس معناسنه وحذيفة بن بدرك فرسى اسميدر وبنو معاوية يوردنده بر صو آديدر وبر شجر اسميدر وتلوّنكار اولان يعنى ايشده كوجده كاهسستلك وكاهللك ايدوب وكاه عفريت كبى جست وچالاك كلك ايدن جاريه‌يه دينور يقال امة حنفاء اى متلونة تكسل مرة وتنشط اخرى وقيا كلريته دينور حرباء معناسنه وقبلوبغه‌يه دينوروبر كونه بحرى بالغه دينور كه اطوم دخى ديرلر (الحنف) حانك فتحى ونونك سكونيله بر طرفه وربلنوب ميل ايلمك معنا سنه در يقال حنف الشئ حنفا من الباب الثانى اذا مال (الحنيف) امير وزننده شول مسلمه دينور كه دين اسلامه ميلى راست ودرست

اولوب ملت بیضای اسلامیه‌ده ثابت وبر قرار اوله وبو میل معناسندن
متصوردر واداى حج ایتمش آدمه على قول دین وملت ابراهیم علیه السلام اوزره
اولان آدمه اطلاق اولنورکه بیت الحرامه استقبال وجنابتدن اغتسال کبی شریعت
ابراهیمیه‌یه اتباع ایدن مسلمدن عبارتدر یقال مسلم حنیف ای الصحیح المیل الی
الاسلام الثابت علیه وکذا کل من حج اوکان على دین ابراهیم علیه السلام ظاهرا
معنای ثانی جاهلیه اصحابنه نظر ایله‌در وحنیف بود وره دینور و پاپوشجی به
اطلاق اولنور حذاء معناسنه دائما ایش ایشلرکن بلنی اکدیکیچون و بر دره نك
آدیدر واسامیدندر حنیف بن احمد ابوالعباس الدینوری ابن درستویه نام نحوینك
لقبیدر وابو موسى عیسى القیروانی نام محدثك پدری اسمدر (حنیفه) سفینه
وزننده برجاعتك پدری لقبیدرکه اول آثال بن لحیم نام کمسه‌در مسیلمة الکذابك
قومی اوله جقدر خولة بنت جعفر الحنفیه‌که والدهٔ محمد بن علی بن ابی طالبدر
انلردندر (ابوحنیفه) یکرمی نفر فقهای عظامك کنیه‌سیدر اشهر واعرفی امام
الفقهاء فقیه العلماء سراج الامه سرمذهب مذهب نعمان بن ثابت الکوفی جوزی
بالخبز وکوفی رضی الله عنه حضرتلریدر بری دخی ابوحنیفه عبد الوهاب بن علی
الشافعی‌در (حنیف) زبیر وزننده اسمادندر حنیف بن رئاب وسهل وعثمان ابنا
حنیف اصحابدندر (التحنیف) برکمسه‌یی احنف قلمق معناسنه‌در یقال حنفه ای
جعله احنف (التحنف) تفعل وزننده شریعت ابراهیمیه ایله‌که ملت اسلامیه‌در
متشرع اولمق معناسنه‌در على قول اختتان یاخود عبادت اصنامدن اعتزال ایلمك
معناسنه‌در یقال تحنف الرجل اذا عمل عمل الحنیفیة اواختتن اواعتزل عبادة الاصنام
وبرنسنه‌یه کرکی کبی میل ایلمك معناسنه‌در یقال تحنف الیه اذا مال (الحوف)
خوف وزننده دریدن ازار شکلنده شق اولنمش ثوبه دینورکه حائض نسوان وصبیان
کیرلر على قول قرمزی میشینی تصمه طرزنده طولانی جابجا دیلوب اوزرینه بعض
خرده پول وبونجق مقوله‌سی زینتلر استوار ایلدکدنصکره یکسز کوملك شکلنده
برنسنه اولمغله کوچك قیزجغزلر لباسلر ینك اوستندن فراجه کبی کیرلر یاخود
میشیندن یاسختیاندن دوزلمش شول آغسز طونه دینورکه درت پرمق عرضنده
جابجا تصمه طرزنده دیلم دیلم اولور عرب قیزجغزلری قبل الادراك کیرلر وحوف
هودجه شبیه برکونه مرکب نسوانه دینور وکویه دینور قربه معناسنه یاخود
صو مشکنه دینور قربه معناسنه ظاهرا مأخذده شك اولنمشدر وحوف عمان ایالتنده
بر بلده آدیدر ودیار مصریه‌دن بلبیس قصبه‌سی قرشوسنده بر ناحیه آدیدر
(الحافان) اسانك آلتنده ایکی اخضر یعنی مور طمره اطلاق اولنورکه آنلردن دل
آلتی آلنور هر برینه حاف دینور تخفیفله (الحافتان) حافه‌نك تثنیه‌سیدرکه

برنسنه‌نك

برنسنه‌نك قيسنه دينور يقال حافتا الوادى وغيره اى جانباه جمعى حافات در وحافه
شدت معاش واحتياجه دينور يقال به حافة اى حاجة وشدة من العيش وخرمن
دوكمك ايچون برى برينه چاتوب بغلدقلرى اكوزلرك جمله‌دن طشره كنارده
دوران ايدن اكوزه دينور كه راكس دخى دينور هادى مقابليدر بونك ميدانى
واسع اولمغله دورانى سائره‌دن ازيد اولور وحافه برموضع آديدر (الحوافة)
كناسه وزننده يونجه ديدكلرى نبات برندن نقل اولندقدنصكره محلنده قلان
يپراقلرى بقيه‌سنه دينور (التحويف) برنسنه‌يى قييده وكنارده قلمق معناسنه در
مثلا قايغى كناره چكمك كبى يقال حوفه اذا جعله على الحافة ومنه الحديث [سلط
عليهم طاعون يحوف القلوب] اى يغيرها عن التوكل و يدعوها الى الانتقال
والهرب منه يعنى قلو بلرنى توكل وتسليمدن تغيير وتحديش وطاعون اولميان
جوانب ونواحى به فرار وانتقاله تهييج وتحريك ايدر وبروى يحوف كيقول و بروى
يحرف كاس وتحويف يغمور بر محلك چوره سنه دائر اما دار ياغمق معناسنه در
يقال حوف الوسمى المكان اذا استدار به (التحوف) تفعل وزننده اكسلتمك
معناسنه در تقول تحوفت الشئ اذا تنقصته (الحيف) سيف وزننده جور
وظلم معناسنه در يقال من كان فيه الحيف حق له السيف اى الجور والظلم
واركك بابقوشه دينور وكنارى كسكين طاشه دينور يقال ضربه
بالحيف اى بحد الحجر (الاحيف) شول يره اطلاق اولنور كه اصلا
اكا يغمور اصابت ايلمز اوله اسم مفعولدن مبنى در يقال بلد احيف وارض
حيفاء اى لم يصبهما المطر (الحائف) طاغك كنارنه وقييسنه دينور
وظالم وستمكاره‌دينور يقال رجل حائف اى جائر جمعى حافه كلور وحيف كلور ركع
وزننده (الحيفة) حانك كسريله جانب وناحيه معنا سنه در جمعى حيف كلور
عنب وزننده وباى واوق بونجق قوغوش اغاجنه دينور كه نصف قامش قدر
براغاج اولوب ظهرينه اوبى وكنارلرى كسكين بر قامش بندايدرلر وآكا طريده
دخى دينور وكوملكك اكسه طرفندن اتكنه بمانمش يامه‌يه دينور اوك طرفندن
اولانه كيفه دينور (ذوالحياف) كتاب وزننده مكه ايله بصره بيننده برصو آديدر
(التحيف) تفعل وزننده برنسنه يى كنارلرندن آلوب اكسلتمك معناسنه‌در يقال
تحيفته اذا تنقصته من حيفه اى نواحيه تجز بعونه تعالى
(* فصل الخاء المعجمة *) (الخترفة) دحرجه وزننده برنسنه يى اوروب كسمك
معنا سنه دريقال خترفه اذا ضربه فقطعه (الخنتف) قنفذ وزننده‌سذاب اسميدر كه
سدف ديدكلرى شكوفه‌در (الحجف) رجف وزننده (الخجيف) اميروزننده‌سبكسرلكه
وشلغه لكه دينوريقال به خجيف وخجيف اى خفة وطيش وخجيف انجه وچلمسز

نحيف بنيه‌لى آدمه دينور مؤنثى خجيفه وجمعى خجاف كلور صحاف وزننده ياخود بو نده صواب اولان جخف وجخيف اولمقـدر جيمك تقديميله (الخدف) خانك فتحيله آدیملری صبق صبق آته‌رق تيز تيز يوريمك معنا سنه در كه يورغالمق تعبير اولنور يقال خدف الرجل خدفا من الباب الثـانى اذامشى سريعا متقارب الخطو وخدف كمينك دومننه دينور سكان السفينه معنا سنه وتنم ايلمك معنا سنه در يقال خدف فلان خدفا اذاتنم وسحاب قار ياغدرمق معنـا سنه در يقـال خدفت السماء بالثلج اذارمت‌به ولباس بچمك معناسنه‌در يقال خدف الثوب اذاقطعه (الاختداف) افتعال وزننده برنسنه يى قاپوب آلمق معنا سـنه در يقـال اختدفه اذا اختطفه واختلسه واثواب بچمك معنا سـنه در يقال اختدف الثوب اذا قطعه (الخدف) عنب وزننده ديكيلجك كوملك پارچه لرينه دينور مفردى خدفه‌در كسره كبى (الخذروف) ذال معجمه ايله عصفور وزننده فارسـيده فر فر وتركيده طريل وفرلق ديدكلرى چوجق اويجا غنه دينور ال اياسى قدر قايش ياقامش پاره سنى ايپه كچوروب دوندر دكجه فشلديسى ظهور ايدر وسـكر تمسى وكتمسى جست سريع اولان نسنه يه دينور ودوه سوريسندن آيريلوب قلان بلوكه دينور تقول رأيت خذر وإقا من الابل يهمل اى قطيعا منها منقطعـا عنها وبلو تدن طشره ايلديرا يان شمشكه دينور جمعى خذاريف در وچو جقلره مخصوص بركونه لعب اسميدركه چامورى يوغوروب صو بندى طرزنده ايده‌رك بينلرنده متعارف وجه ايله ملاعبه ايدرلر ومطلقا برنسنه‌دن طاغلوب ايرلمش پاره‌يه دينور (الخذاريف) خذر وفك جمعيدر پاره پاره نسنه‌لره دينور ومنه يقال تركت السـيوف رأسه خذاريف اى قطعـا كل قطعة كالخذروف وخذاريف الهودج شـول تخته‌لردن عبارتدركه هودجك سقفنه دوشيوب انكله مربع الشكل ايدرلر (الخذراف) قرطاس وزننده برنوع نبات آديدركه بهار موسمنده يتشوب يازه طوغرى واردقده قوريمغه بشلر على قول دوه مرعاسى اولان شور اوتلق انواعندندر بونبات فارسيده ديو سبلت وتركيده شيطان بيغى ديدكلرى اوتلق اوله‌جقدر (الخذرفة) دحرجه وزننده سرعت ايلمك معناسـنه در يقال خذرف الرجل اذا اسرع وطولدرمق معناسنه‌در يقال خذرف الاناء اذا ملأه وقلجى بيليوب كسكينلتمك معناسنه‌در يقال خذرف السيف اذا حدده وقلجله چالوب بركـسه‌نك قوللرنى واياقلرنى بودامق معناسنه‌در يقال خذرف فلانا بالسيف اذا قطع اطرافه به ودوه سرعتله يوريدكندن كيروسنه طبانلريله قوم وچقل مقوله‌سى توسكرمك معناسنه در يقال خذرفت الابل اذا رمت الحصى باخفافهـا سرعة (التخذرف) تدحرج وزننـده بركسـيه چكردك آتمق معناسنه در تقول تخذرفته النوى اذا رميت به (الخذف) خانك

فتحی وذالك سكونیله فسكه طاشی آتمق معناسنه دركه خرده طاش وچكردك مقولهسنی ایكی سبابه پرمقلری ارالغنه آلوب صیقهرق صالیورمكدن عبارتدر علی قول مخذفه ایله آتمق معناسنهدر یقال خذف بالحصی اوالنواة خذفا من الباب الثانی اذا رمی بها من بین سبابتیه اوبمخذفة (المخذف) منبر وزننده اوق قبورینك قولپنه دینوركه انكله قبوره تركش ربط اولنور (المخذفة) مكنسه وزننده تختهدن دوزلمش كمانكرهیه دینور وكمانكره زنبورك دیدكلری اولهجقدر یقال رمی به بالمخذفة وهی خشبة یخذف بها وصپانه دینور مقلاع معناسنه ودبره اطلاق اولنور است معناسنه (الخذوف) صبور وزننده رونده دابهیه دینور یقال دابة خذوف ای سریعة وشول قانجق اشكه دینوركه سموزلكدن كوبكی یرهدكمك درجهسنده اوله علی قول بك رونده اولمغله سرعتندن اياقلریله كیروسنه چقل آتار اوله یقال اتان خذوف اذا كانت تدنو سرتها من الارض سمنا اوالتی من سرعتها ترمی الحصا (الخذفان) فتحاتله دوهیه مخصوص بركونه یوریشه دینور (الخرشفة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده ناس حركته كلوب غریو وهنكامه وهرقفادن برسس كلهرك قرقشه ایلمك معناسنه در یقال ماهذه الخرشفة ای الحركة واختلاط الكلام وشول پور وغلیظ وكوهی یره دینوركه دیش دیش طاشلقلراولمغله آنده پیاده یوریمك قابل اولمیه تقول وقعنا فی خرشفة ای ارض غلیظة من الكدان لایستطاع ان یمشی فیها انما هی كالاضراس (الخرشاف) قرطاس وزننده خرشفه معناسنهدر وخرشاف رمال وعثهده بربلده آدیدركه خط نام محلك ساحلندهواقعدر (الخرف) حرف وزننده (والمخرف) مقعد وزننده (والخراف) خانك فتحی وكسریله اغاجدن میوه دیرمك معناسنهدر یقال خرف الثمار خرفا ومخرفا وخرافا من الباب الاول اذاجناه وبركسه ایچون یرهدوشمش دبو شورمك معناسنهدر یقال خرف فلانا اذالقطله الثمر وكوزیغمور ینه اوغرامق معناسنهدر تقول خرفنا علی المجهول ای اصابنا مطر الخریف وبك پیرلكدن بونامق معناسنهدر یقال خرف الرجل خرفا اذافسدعقله ای من الكبر (الاختراف) افتعال وزننده بودخی اغاجدن میو دیرمك معناسنهدر یقال اخترف الثمار بمعنی خرفها (المخرفة) مرحله وزننده باغ وبستانه اطلاق اولنور یقال خرج الی المخرفة ای البستان وایكی صره دیكلمش خرما اغاجلرینك بیننده اولان اوزون اوزادی آچقلقه دینوركه خرمادبرن آدمقنق طرفدن مراد ایدرسه دیرر وایشلك آچق یوله دینور مخرف دخی دینور مقعد وزننده (المخرف) مقعد وزننده مخرفه ایله ایكی معنای اخیرده مراد فدر ومخرف تازه دیرلمش خرمایه دینور (المخرف) منبر وزننده شول كوچك زنبیله دینوركه اكا تازه خرمانك اعلاسنی

ديروب قورلر تقول خرجنا الى المخرفة بالمخرف وهو زنبيل صغير يخترف فيه اطائب
الرطب (المخرفة) همزه وزننده سنجار ايله نصيبين بيننده بر قريه آديدر احمد بن
مبارك بن نوفل المقرئ الخرفى اورادندر (الخريف) زبير وزننده اسمادندر ضياء
بن الخريف محدثيندندر (الخروفة والخريفة) خالرك فتحيله شول خرما اغاجنه
دينور كه برادم صاحبندن خرماسنى كندى نفسيچون ديرمك ضمننده استيجار ايلمش
اوله جمعلرى خرائف كلور على قول خرائف شول خرما اغاجلرينه دينور كه
دوشوريلجك ميوه‌لرى هنوز اغاجلرنده ايكن تقدير وتخمين اولنه (الخروف)
صبور وزننده اركك قوزى‌يه دينور على قول اوتاريلوب قوتلنديكى وقتده اطلاق اولنور
مؤنثى خروفه وجمعى اخرفه‌در وخرفاندر خالك كسريله وخروف آتك طاينه دينور
بر ياشنه وارنجه قدر على قول التى آيلق ياخود يدى آيلق طايه دينور (الخارف)
خرمانى بكجيسنه دينور تقول منعنا الخارف عن المخرفة اى حافظ النخل وخارف همداندن
منشعب بر قبيله پدرى اولان مالك بن عبدالله لقبيدر (الخرفة) غرفه وزننده
ديوشورلمش ميوه‌يه دينور (الخرافة) كناسه وزننده خرفه معناسنه‌در يقال اتحفه
بخرفة نخلته وخرافتها اى ما اخترف (الخريف) امير وزننده فصول اربعه‌دن
كوز فصلنه دينور كه ياز ايله قيشك ما بينيدر ميوه ديريمى وقتى اولديغيچون
اطلاق اولندى نسبتنده خرفى دينور خانك فتحى و كسرى ورانك سكونيله
وفتحتيله خرفى دخى دينور اشبو وجوه ثلاثه‌ده غير قياس اوزره‌در وخريف
كوز موسمنده ياغان على قول شتاء ايامنك اوائلنده ابتدا ياغان يغموره دينور
وباغچه دولابنه دينور وييله دينور سنه وعام معناسنه يقال مضى عليه خريف
اى سنة اطلاق الجزء على الكل قبيلندندر وقيس بن صعصعة بن ابى الخريف
محدثيندندر (الخريفة) سفينه وزننده شول چقوره دينور كه خرما فدانى
ديكنلر حفر ايدرلر چقللو اولوب سيل مجراسى اولان يرده بك طبراغه وارنجه
قازدقدنصكره قوم ايله طولدروب فدانى اكا غرس ايدرلر مؤلفك بوراده
تفسيرى مسامحه كونه در (الخرفى) سكرى وزننده جلبان ديدكلرى معروف
غله‌يه دينور خربای فارسيدن معربدر (خرافه) ثمامه وزننده عذره
قبيله‌سندن بر كسه‌در كه بر زمان كنديسنى جن طائفه‌سى قابوب ايلتمشلر ايدى
بعد وقت عودت ايدوب مشاهده ايلديكى عجائبى وعقل قبول ايتميه‌جك غرائبى
نقل ايدر ايدى ناس كنديسنى تكذيب ايلملريله من بعد كذب صريحه حديث
خرافه اطلاق ايلديلر كذلك همايونامه قصه‌لرى ونصرالدين خواجه داستانلرى
كبى لطيف ودلكشا ومعجب اخبار كاذبه وحكاياتده ضرب مثل اولمشدر (الخرف)
فتحتيله كثير خرمايه دينور شيص معناسنه وخرف مصدر اولور بك بيرلكدن

بونامق معناسنه يقال خرف الرجل خرفا من الباب الرابع اذا فسد عقله
ودبوشورلمش خرما اكلنه دوشكون اولمق معناسنه در يقال خرف فلان
اذا اولع باكل الخرفة (الخرف) ضمتينله كه جارود رضى الله عنه حضرتلرينك
اشبو * يارسول الله قد علمت مايكفينـا من الظهر ذود تأتى عليهن فى خرف *
قولنده واقعدر مراد خريفه خروجلرى وقت اوله‌جقدر (الخراف) سحاب
وكتاب وزنلرنده ميوه دبريمى وقتنه دينور (الخرافة) كرامه وزننده بو دخى
پك پيرلكدن بونامق معناسنه در يقال خرف الرجل خرافة من الباب الخامس
اذا فسد عقله من الكبر (الخرف) كتف وزننده كه خرافه‌دن وصفدر بونامش
فرتوت پيره دينور بو معنـا ذكر اولنديغى اوزره ابواب ثلاثه‌دن وارد اولمغله
خرف اوچندن دخى وصف اولور (الاخراف) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى
فاسد وتباه ايلمك معناسنه در يقال اخرفه الدهر اذا افسده وميوه‌نك دبريمى وقتى
كلوب چاتمق معناسنه در يقال اخرف النخل اذا حان له ان يخرف وحيوان كوز
موسمنده طوغورمق معناسنه در يقال اخرفت الشاة اذا ولدت فى الخريف
وكوز فصلنه كيرمك معناسنه در يقال اخرف القوم اذ ادخلوا فى الخريف
ومصر بغدايى پك بويلنوب اوزامق معناسنه در يقال اخرفت الذرة اذا طالت
جدا وحاصلى دبوشورب اخذ ايلمك ايچون بر آدم خرما اغاجنى برآخر ضمانه
ويرمك معناسنه در يقال اخرف فلان نخلة اذا جعلها له خرفة يخترفها وحيوان
كبه اولديغى نه موسم ايسه سنهٔ آتيه ده اول موسمنده طوغورمق معناسنه در يقال
اخرفت الناقة اذا ولدت فى مثل الوقت الذى حملت فيه (المخرف) محسن وزننده كبه
اولديغى موسمده طوغورن حيوانه دينور (التخريف) بر كمسه‌يى خرفه نسبت
ايلمك يعنى بونامشدر ديمك معناسنه در يقال خرفه اذا نسبه الى الخرف (المخارفة)
مفاعله وزننده معامله‌يى كوز موسمى قويله كسشمك معناسنه در يقال خارفه اذا
عامله بالخريف (المخارف) اسم مفعول بنيه‌سيله بدبخت وبى نصيب ومدبر كمسيه
دينور يقال رجل مخـارف اى محروم محدود (الخرنف) زبرج وزننده پموغه
دينور قطن معناسنه وپك سودلو ناقه‌يه دينور (الخرنفة) زبرجه وزننده
مغيلان كبى بيوك ميشه اغاجنك بشنه دينور جمعى خرانف كلور (الخرنوف)
زنبور وزننده نسوانك فرجنه دينور (الخرانف) علابط وزننده پك اوزون
شيئه دينور (الخرنفة) دحرجه وزننده قلجله چالمق معناسنه در يقال خرنفه
بالسيف اذا ضربه به (الخزرافة) خانك كسرى وزاى معجمه‌نك سكونيله مجلسده
ياقشغيله اوتورمغى بيلمز نامؤدب كمسيه دينور على قول يكشاق وصالق ويل قوان
آدمه دينور يقال رجل خزرافة اذا كان لايحسن القعود فى المجلس اوالكثير

الكلام الخفيف الرخو (الخزرفة) دحرجه وزننده صالنه‌رق يوريمك معناسنه در يقال يخزرف فى مشيته اى يخطر (الخزف) فحتينله دستى به دينور جر معناسنه ومطلقا چاموردن ايشلنوب آتشده طبخ اولنان شيئه دينور كه سقسى تعبير اولنور چناق وطبق وكوب ودستى وچوملك كبى ظروف اولور فقهادن محمد بن على الراشدى الخزفى سقسى بيعنه منسوبدر (ساباط الخزف) بغداده برموضعدر محدثيندن محمد بن الفضل الناقد الخزفى اورايه منسوبدر ومحمد بن علىّ بن خزفه محدثيندندر (خزيفه) جهينه وزننده بررجل اسميدر (الخزف) حذف وزننده قوللرنى صاله صاله يوريمك معناسنه در يقال خزف فى مشيته خزفا من الباب الثانى اذا خطر بيده (الخسوف) قعود وزننده برمحل يره گچمك معناسنه‌در يقال خسف المكان خسوفا من الباب الثانى اذا ذهب فى الارض وآى طوتلمق معناسنه‌در يقال خسف القمر اى كسف بعضلر عندنده كسوف شمسه وخسوف قمره اسناد اولنوب كسفت الشمس وخسف القمر دينور وعندالبعض خسوف شمس وقمرك بعضى وكسوف مجموعى طوتلمغه مخصوصدر (الخسف) خانك فتحيله كوز چقرمق معناسنه در يقال خسف عين فلان خسفا من الباب الثانى اذا فقأها ويرتمق ويرتلمق معنالرينه متعدى ولازم اولور يقال خسف الشئ فخسف هو اى خرقه فانخرق وكسمك معناسنه‌در يقال خسفه اذا قطعه وبيكارك صويى صوغلمق ياخود يره باتمق معناسنه در يقال خسفت العين اذا ذهبت او ساخت واكسلمك معناسنه در يقال خسف الشئ اذا نقص وخسته مرض وعلتدن خروج ايلمك يعنى صاغلمق معناسنه در يقال خسف فلان اذا خرج من المرض وكسمه قيو قازوب دائمى وفراوان صو پيدا ايلمك معناسنه در يقال خسف البئر اذا حفرها فى حجارة فنبعت بماء كثير فلا ينقطع وبر آدمى محليله يره گچورمك معناسنه در يقال خسف الله بفلان الارض اى غيبه فيها واكسكلكه دينور يقال رضى فلان بالخسف اى النقيصة وخسف الركيه قيونك ايچنده صو قينايوب چقان كوزينه دينور يقال انسد خسف الركية اى مخرج مائها وظاهر ارضده اولان اوبر قلغه ودرين چقورلغه دينور وجوزه دينور كه معروف ميوه‌در بو ايكى معناده خانك ضميله‌ده جائزدر وقبله لدوسندن نشئت ايدن سحابه دينور يقال ظهر خسف من السحاب وهو ما نشأ من قبل المغرب الاقصى عن يمين القبلة وبر آدمى خورليوب خاكسار ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خسفه اذا اذله ويقال سامه خسفا اذا اولاه ذلا بونده خانك ضميله‌ده جائزدر وبر كمسيه خوشلنميوب قاچنديغى منفورى تحميل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خسفه اذا حمله مايكرهه ودابه‌يى يمسز حبس ايلمك معناسنه مستعملدر يقال خسف الدابة اذا حبسها بلا علف وآجلمه

دينور

دینور تقول شربنا علی الخسف ای علی غیر اکل ویقـال بات فلان الخسف ای
جایعا وناقه‌نك سودی تیز صوغلور اولمق معناسنه‌در یقـال خسفت النـاقة اذا
صارت خسیفا وبو معنـاده متعدی اولور یقـال خسفهاالله ای جعلهـا خسیفا
(الخسیفة) سفینه وزنـنـده چقردلمش کوزه دینور یقـال عین خسیفة ای
مخسوفة وصوبی دائمی و کور اولان کسمه قیوبه دینور (الخسیف) امیر وزننده
(والخسوف) صبور وزننده (والمخسوفة) بونلرده صوبی چوق ودائمی اولان
کسمه قیوبه دینور خسیفك جمعی اخسفه کلور وخسف کلور ضمتینله وخسیف
صوبی یره چکیلوب باتمش پیکاره دینور یقال عین خسیف ای غائرة وشول ناقه‌یه
دینورکه بك سودلو اولوب لکن قیش فصلنه طوغری چابك کسیلو راوله یقال
ناقة خسیف ای غزیرة سریعة القطع فی الشتاء وشول سحابه دینور که انسانك منظره‌سی
طرفندن یعنی بـاجندن ظهور ایدوب وبك یغمورلو اوله (الخسـفة) تمره
وزننده هجر ترابنده برفراوان صوبك اسمیدرکه نهر محلم نام‌نهرك رأس ومنبعیدر
(الخاسف) آرقلنمش مهزول شخصه دینور وبولابن وتامر قبیلندندر یقال رجل
وفرس خاسف ای مهزول ومتغیر اللون آدمه دینورکه بر عارضه سـببیله بکزی
متغیر اولمشـدر وجست وچالاك وسـبکپای اوغلانه دینور یقال غلام خاسف ای
خفیف وخسته‌لکدن یکی قالقمش آدمه دینور جمعی خسف در کتب وزننده یقال
هو خاسـف ای ناقه وصوبی صو غلمش پیکاره دینور (الخسف) خانك ضمیله
اسمدر یره باتمغه دینور ومنه یقال دع الامر بخسف ای دعه علی ماهو یعنی ایشی
باته‌جغی حالنده ترك ایله که نه حالده ایسه اویلجه القا وابقا ایله دیمکدر (خساف)
غراب وزننده حجاز ایله شـام بیننده بر بریه آدیدر (الخسف) خانك کسریله
قرشودن ظهور ایدن یغمورلو بلوده دینور (الاخاسیف) طپراغی پك یومشق
یرلره اطلاق اولنورکه صو یی چکوب صوغلمدر (الخیسفان) خانك فتحی وسینك
فتحی و ضمیله کثر خرمایه علی قول شـول خرما اغاجنه دینور که یمشی پك آز
طوتوب وقورغی متغیر اولور اوله (الاخسـاف) همزه نك کسریله کسمه قیو
قازان کمسه قازدیغی قیو یی خسیف یعنی صوینی دائمی وفراوان بولمق معناسنه در
یقال حفر بئرا فاخسف ای وجدها خسیفا وکوز کو ر او لمق معناسـنه در یقال
اخسفت عینه اذا عمیت (الانخساف) بودخی کوز کور اولمق معناسـنه در یقال
انخسـفت عینه اذا عمیت ویره کچمك معنـاسنه در وقرئ قوله تعالی [لولا ان
من‌الله علینـا لانخسف] بناء علی المجهول (المخسف) معظم وزننده ارسـلانه
دینور (الخشف) خانك فتحی و شینك سکونیله (والخشـفة) هایله و فتحتینله

سسه دینور صوت معناسـنه ودپرنمکه وقلدانمغه دینور حرکه معناسنه علی قول ایکیسیده کیزلوجه و یابجه سسه دینور حس خفی معناسنه یاخود خشیه خاصة یلان قسمنك بوریمسنك طاوشنه وقشلدیسـنه دینور وصرتلان قسمنك سسنه دینور وخشفه شول تپه طرزنده یوکسك یره دینورکه طپراغنده سهولت وملایمت غالب اوله وخشف وخشـفه مصدر اولورلر سسلنمك معناسنه یقال خشف خشفا وخشفة من الباب الاول والثانی اذا صوت وسرعتله یوریمك معناسـنه در یقال خشف فی السیر اذا اسرع و باش یارمق معناسـنه در یقال خشف رأسـه بالحجر اذا فضخه وخاتون ولدنی سرعتله رحمندن القا ایلمك معناسـنه در یقال خشفت المرأة بالولد اذا رمت به وخشف ذل وحقارته دینور وایشـه یرامیان کمتر بوکه دینور صوف ردیء معناسنه و بونده خانك ضمیله ده جائزدر ویشل سینکه دینور ذباب اخضر معناسنه و بونده خانك حرکات ثلاثیله جائز در (الخشاف) رمان وزننده یراسـه قوشنه دینور خفاش کبی کیجه‌لرده خشـفان وجولان ایلدیکیچون وخشاف طلق نام تابعینك پدری اسمیدر (خشاف) غراب وزننده برموضع آدیدر (خشاف) شداد وزننده فاطمه نام تابعیه‌نك که رواتدندر پدری اسمیدر وزمل بن عمرو نام کمسه‌نك که صاحب شرطهٔ معاویه ایدی جدی اسمیدر (ام خشاف) شداد وزننـده داهیه وآفتك کنیه‌سیدر (الخشـوف) قعود وزننده (والخشفان) فتحاتله سیر وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال خشف الرجل خشوفا وخشـفانا من‌الباب الاول اذا ذهب فی‌الارض و برنسـنه‌نك ایچنه کیرمك معناسنه‌در یقال خشف فی‌الشیء اذا دخل فیه وصو طوکوب بوز اولمق معناسنه در یقال خشف الماء اذا جد وصوغوق مشتد اولمق معناسنه‌در یقال خشف البرد اذا اشتد وبرکمسه نابود اولوب کتمك معناسنه‌در یقال خشف فلان اذا تغیب وخشفان کیجه وقتی یوریوب کزمك معناسنه‌در یقال خشف زید خشفانا اذا مشی باللیل وکیجه کزمك و بوله کتمك خصوصنده دلیر وجسور اولمق یاخود کیجه‌لرده طورمیوب جولان ایلمك معناسنه در یقال خشـف الرجل اذا کان جریئا علی السری اوجوالا باللیل (الخاشف) (والخشوف) صبور وزننده (والخشیف) امیروزننده دائما سیر وسیاحت ایدن آدمه دینور وبرنسنه‌یه صوقیلوب کیرن‌شیئه دینور وخشوف کیجه‌لر کزمك خصوصنده دلیر وجسور اولان یاخودکیجه‌لر اصلا طورمیوب کزر اولان ادمه دینوریقال رجل خشوف ای جریء علی‌السری اوجوال‌باللیل‌وخشیف ابری ابری دوشن قاره دینور یقال ثلج خشیف ای‌خشن وکوشك‌بوزه‌دینور یقال جد خشیف ای‌رخووقوریمش زعفرانه دینور وخاشف وخشیف وخشوف ایشلك قلجه دینور وخشوف دائماامور ومصالحه دخول واختلاط ایدن‌آدمه اطلاق‌اولنور

يقال رجل خشوف اذا كان يدخل فى الامور (الانخشاف) انفعال وزننده برنسنه
ايچره صوقلمق معناسنه‌در يقال انخشف فى الشئ اذا دخل فيه (المنخشف) منبر وزننده
صوقلغان شيئه دينور يقال هو منخشف اى دخال وارسلانه دينور وايشلك قولاغوزه دينور
يقال دليل مخشف اى ماض وكيجه لر كزمكده دلير وزهره دار اولان ياخود كيجه لر
كربى كبى جوال اولان آدمه دينور (المخشف) مقعد وزننده بوزلغه دينور بخدان
معناسنه كرك موضع وكرك قاب اولسون (الخشافة) لطافه وزننده كوزل استادانه
قولاغوزلق ايلمك معناسنه در يقال خشف المخشف بالقوم خشافة من الباب الاول
اذادل بهم (التخشيف) خشافه معناسنه‌در يقال خشف بهم بمعنى خشف بهم
(الاخشف) شول انسانه ودوه‌يه دينوركه بتون كوده‌سى قابلايى اويوز اولمغله بير
ناتوان آدم كبى يورر اوله‌جى خشف‌در خانك ضميله (الخشف) فتحتينله انسانك
ياخود دوه نك بتون كوده‌سنى قابلايى اويوز اولمق معناسنه در يقال خشف البعير
خشفا من الباب الرابع اذاعمه الجرب وخشف ايرى ايرى ياغان قاره دينور وكوشك
بوزه دينور خشيف كبى يقال ثلج خشف وخشيف اى خشن ويقال جمد خشف
وخشيف اى رخو (الخشف) خانك حركات ثلاثيله اناسنك ايلك ياوريسى اولان
آهو بچه‌يه دينور على قول هنوز يوريمكه بشلامش ياوريسنه دينور ياخود شول
آهويه دينوركه اولادندن نفرت ايدوب بشقه‌جه الارغه اولمش اوله‌جى خشفه‌در
قره‌ده وزننده مؤنثى خشفه‌در (الخشف) صرد وزننده بودخى يشل سينكه دينور
(الخشف) خانك كسريله ابن مالك الطابى‌در (الاخاشف) بغايت يوروبك ومحكم
اراضى‌يه دينور نته‌كه مهمله ايله يومشق اراضى يه دينور (المخشف) محسن وزننده شول
ديشى كيكه دينوركه آنك خشف ديدكلرى ولد مذكورى اوله يقال ظبية مخشف
اذا كان لها خشف (المخاشفة) مفاعله وزننده عهد وپيمانى بوزمغه مسارعت ايلمك
معناسنه در يقال خاشف فى ذمته اذا سارع الى اخفارها وبتون كيجه كزوب
يوريمك معناسنه‌در يقال خاشفت الابل ليلته اذا سارها واوق نشانه طوقندقده
چتردیسى ظهور ايلمك معناسنه در يقال خاشف السهم اذا سمع له خشفة عند الاصابة
(الخصف) خانك فتحى وصادك سكونيله عربلره مخصوص قات قات ديكلمش اياق قابنه دينور
پاپوش وقلوره ديدكلرى كبى يقال جاء وفى رجله خصف اى نعل ذات الطراق وذكر اولنان
اياق قابنك هرقاتنه خصفه دينور ثمره وزننده يقال خصف بها خصفة كثيرة اى طراقا
وخصف چاريغه دينوركه چوبانلر كيرلر فارسيده شم ديرلر وخصف مصدر اولور
اياق قابى ديكمك معناسنه‌دركه مراد خصفه وجهيله ديكمكدر يقال خصف النعل خصفا
من الباب الثانى اذاخرزها واغاج يپراقلرنى چپلاق آدم وجودينه ذكر اولنان پاپوش كبى
قات قات طوتمق معناسنه‌در يقال خصف العريان الورق على بدنه اذا الزقها واطبقها

عليه ورقة ورقة يعنى ليستر عورته و به فسر قوله تعالى [وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة] مترجم ديركه بعض اهل تحقيق اشبو آيت كريمه تفسيرى ذيلنده برلطيفه ذكر ايلمكله ايرادى روا كورلدى معلوم اوله كه حضرت آدم وحوا شجرهٔ منهيه به تقرب سببيله من جهة الباطن لباس تقوادن متجرد اولملريله اوراقدن لباس ظاهر ايله تستره محتاج اولديلر و بوجهتله اول حرفت وصناعت ستر عورت ايچون خياطت رقاع صنعتيدر پس حضرت ابوالبشردن فقراء اولادينه بالوثوب تلبسى ميراث اولمشدر ومشايخك فقراء سالكينه الباس خرقه ايتدكلرينك سرى بورادندر وشجرهٔ منهيه خصوصنده اهل حقيقتك تنصيصى اوزره شجرهٔ محنتدر اكر مراد الهى ابتلاى آدم اولمسيدى شجرهٔ مزبوره اوزابوب دست آدم اكا واصل اولهمز ايدى نته كه بعد الزله اويلجه اولدى وشيطان بعدالزله حضرت آدمه نمايان اولدقده ياشق بكا ايده جككى ايتدك ديو شيطانه لوم وعتاب ايلمكله شيطان جوابنده ان كنت شيطانك فمن كان شيطانى ديدى فنعوذ بالله من الافتتان (الاخصاف) همزه نك كسريله (والاختصاف) بونلرده عريان كمسه بدننه قات قات يپراقلر طوتمق معناسنه در يقال اخصف العريان واختصف بمعنى خصف واخصاف سرعت ايلمك معناسنه در يقال اخصف الرجل اذا اسرع (الخصاف) كتاب وزننده ناقه طقوز آيلق كوشك دوشورمك معناسنه در يقال خصفت الناقة خصفا اذا القت ولدها وقد بلغ الشهر التاسع وخصاف سمير بن ربيعة الباهلى نام كمسه نك برشديد الشكيمة آيغر آتنك اسميدر ومنه اجرأ من فارس خصاف وبكربن وائل قبيله سندن حمل بن زيد بن عوف نام كمسه نك بشقه بر آيغرى اسميدر بردفعه امراى عربدن منذر بن امرء القيس طرفنه كلوب مرسوم آيغرك ذات وزمانى امير مرقومك معلومى اولمغله دولنى آلمق ايچون مزبوردن طلب ايلدكده صنت ايلمكله امير مرقومك حضورنده آيغرى انه يوب اكديج ايلدى بو جرأتندن ناشى بين العرب خاصىء خصاف ايله ملقب واجرأ من خاصى خصاف ضرب مثل اولدى وعبدالملك بن خصاف بن اخى خصيف محدثيندندر (الخصوف) صبور وزننده شول ناقه يه دينور كه چكلدكدن برسنه ايكى آى مرورنده طوغورر اوله يقال ناقة خصوف اذا كانت تنتج بعدالحول من مضربها لشهرين (الخصفة) فتحاتله خرما يپراغندن ايشلنوب ايچنه خرما قودقلرى سپده دينور يقال جاء وبيده خصفة اى جلة من الخوص يعمل للتمر وپك يوغون بزه دينور جمعى خصفدر فتحتينله وخصاف در خانك كسريله يقال جاء وعليه خصفة اى ثوب غليظ جدا وخصفه اسماندر خصفة بن قيس بن غيلان برجماعتك پدريدر (خصفى) جمزى وزننده برموضع آديدر (الاخصف) بكورلرى آق اولان آته وقيونه دينور يقال فرس

وغنم اخصف اى ابيض الخاصرين ولونى اقلو قاره لو طاغه دينور كذلك اقلو قاره لو
الاجه دوه قوشنه دينور يقال جبل وظليم اخصف اذا كان فيه بياض وسواد واخصف
بر موضع آديدر (الخصيفة) سفينه وزننده شول آلايه وعسكره دينوركه
كيملرى وسلاحلرى جهتندن ايكى رنكله مشاهده اولنه يقال كتيبة خصيفة اى ذات
لونين لون الحديد وغيره (الخصيف) امير وزننده كوله دينور. رماد معناسنه وقات
قات ديكلمش پاپوشه دينور واوزرينه يوغرد دوكلمش تازه سوده دينوركه كوله من
ديدكلريدر وخصاف وخصيف ابنى عبدالرحمن محمد ثينند ندرلر (الخصاف) شداد وزننده
يلاميجى يه اطلاق اولنور كذاب معناسنه وپاپوشجى يه ودبكيجى يه دينور يقال هو خصاف
اى يخصف النعل وشيخ شروطى حنفى لقبيدر مؤلف بوراده ينه غريب
ايجاز ايلمشدر زيرا همان شروطى وصفيله اكتفاء ايلمشدر سبب توصيفى شيخ مرقوم
كتاب الشروط اسميله مسمى ايكى جلدده بر كتاب تأليف ايلمكله اكا مسامحه
وتخفيف وجهيله ايما ايلمشدر قالديكه شيخ مرقوم مهتدى بالله خليفه وقتنده
شيخ الاصول والفروع فاضل وفاصل ايدى اسملرى احمد بن عمرو وعلى قول
مهران ابو بكر الخصاف در كتاب ادب القاضى وكتاب الوصايا وغيرهما
تأليفات كثيرهٔ مقبوله صاحبى برذات شريف ايدى ايكيوز آلتمش بر تاريخنده
بغدادده انتقال ايلدى رحمه الله تعالى (خصاف) قطام وزننده مالك بن
عمر والغسانى نام كمسه نك فرسى اسميدر اجرأ من فارس خصاف مثلى بونك
حقنده دخى ضرب اولنور (المخصوفة) شول شيئه دينوركه اصلا خرق
ورخنه سى اولميوب يالچين كبى دوبدوز اوله على قول آقلو قاره لو آلاجه نسنه يه
دينور تأنيثى موصوف اعتباريله در ومنه يقال سماء مخصوفة اى ملساء خلقاء
اوذات لونين فيهما سواد وبياض (الخصفه) غرفه وزننده ميشين
وسختيان مقوله سنك ديكشنه ودرزينه دينور خرزه معناسنه (التخصيف)
بد خوى اولمق وبد خويلق ايلمك معناسنه در يقال خصف الرجل اذا ساء خلقه
وبيهوده يره رنج وزحمته دوشمك معناسنه در يقال خصف فلان اذا اجتهد
فى التكلف لما ليس عنده وصاچ وصقال بالسويه قير اولمق معناسنه در يقال
خصفه الشيب اذا استوى هو والسواد (الخصلفة) دحرجه وزننده خرما اغاجنك
يمشى آزجه طوتمق معناسنه در وبو ابن عباددن منقولدر صواب اولان ضاد معجمه
ايله اولمقدر (الخضف) خانك فتحى وضادك سكونيله (والخضاف) غراب وزننده
ضرطه لمق معناسنه در يقال خضف الحمار خضفا وخضافا من الباب الثانى اذا ضرط
وطعام يمك معناسنه در يقال خضف الطعام اذا اكله (خضاف) قطام وزننده
جوهرى وهمندن ناشى بر آيغرك اسمى اولمق اوزره ثبت واجرأ من فارس خضاف

مثلثه تقرین ایلمشــدر صواب اولان صاد مهمله ایله اولمقدر نته که ذکر اولندی
شارح دیرکه جوهری بونی صاد مهمله ایله ثبت ایدوب وضاد معجمه ایله ضرط
معناسـنه رسم ایلمکله جوهری‌یه افترا اولنمشــدر (الخیضف) هیکل وزننده
(والخضوف) صبور وزننده اوصورغان آدمه دینور ضروط معناسنه (الخضف)
فتحتینله خرده قاونلره علی‌قول بیوکلرینه دینور (الاخضف) احمر وزننده یلانه
دینور حیه معناسنه (المخضفة) محسنه وزننده باده‌یه دینور خمر معناسنه زیرا
شاربك عقلنی کیدرمکله ترویج ایدر (الخضرفة) قاری‌قسمی یك قوجیوب دریلری
سلپوك و صارقق اولمق معناسنه‌در یقال خضرفت العجوز اذاهرمت و فضل جلدها
(الخنضرف) جنبلق وزننده ممه‌لری طلوم طرزنده بیوك اولان ایری وشـشمان
قاری‌یه دینور (الخضلاف) قرطـاس وزننده مقل اغاجنه دینور (الخضلفة)
دحرجه وزننده خرما اغاجنك یمشی ازجه طوتمق معناسنه‌در یقال خضلفت النخلة
اذا خف حملهـا (الخطرفة) دحرجه وزننده سرعتله یوریمك علی قول ککیش
ادیملامقدن ایکی آدیمی بر ایلمك معناسنه‌در یقال خطرف الرجل اذا اسرع فی مشیه
اوجعل خطوتین خطوة من وساعته وقلجله اورمق معناسنه‌در یقال خطرف فلانا
بالسیف اذا ضربه‌به و قاری قسمی یاشلولنمغله دریسی سولپیوب صارقمق معناسنه‌در
یقال خطرف جلد المرأة اذا استرخی (التخطرف) تدحرج وزننده خطرفه ایله
معنای اولده مرادفدر یقـال تخطرف الرجل بمعنی خطرف (الخطریف) قندیل
وزننده جست و چالاك آدمه دینور یقال رجل خطریف ای سریع (الخطروف)
عصفور وزننده یك رونده دوه‌یه دینورکه یونتی سوندیره‌رك صو کبی اقوب کیدر
وآدیملری سیرك اولان دوه‌یه دینور (المتخطرف) اسم فاعل بنیه‌سیله خلقی واسع
متحمل و دریادل کریم و جوانمرد و نازك مشرب ادمه دینور یقال رجل متخطرف
ای الواسع الخلق الرحب الذراع (الخنظرف) حنضرف وزننده یك یاشلو قوجه
قاری‌یه دینور بونی اهل لغت ظای معجمه ایله رسم ایلدیلر و عند البعض صواب
اولان مهمله‌ایله اولمقدر یاخود مادهٔ مزبوره‌نك اهمالله‌اولنلرینك مجموعنده انجماله‌ده
لغتدر (الخطف) خانك فتحی وطانك سکونیله قاپمق معناسنه‌در یقال خطف الشیٔ
خطفا من الباب الرابع ویقال خطف من الثانی او هذه قلیلة اوردیئة اذا استلبه
یعنی باب ثانیدن ورودی عندالبعض قلیل یاخود لغت مردوده در وخطف شمشکك
یلابیمسی کوزی چالوب قاشدرمق معناسنه مستعملدر یقال خطف البرق البصر اذا
ذهب به و اوغورلین سوز دیکلمك معناسنه مستعملدر یقال خطف الشیطان السمع
اذا استرقه (الاختطاف) خطف معناسنه‌در یقال اختطفه بمعنی خطفه (خاطف ظله)
کولکه‌سنی قاپجی دیمکدر بومناسبتله برقوشه اطلاق اولندیکه چین صوده کولکه‌سنی

کوردکده

کوردکده قاپمغه قصد وهجوم ایدر وخاطف سباعدن قورده اطلاق اولنور (الخطفة)
تمره وزننده برنجی جانور قاپدیغی عضوه دینور علی قول آنی برآدم برزنده حیوانڭ
اعضاسندن قطع ایلمش اوله (خطفی) جمزی وزننده جریر نام شاعرڭ جدی
حذیفه نڭ لقبیدر وخطفی تیز تیز یوریمکه دینور خیطفی دخی دینور خانڭ فتحی
وقصر ایله یقال یمشی الخطفی والخیطفی ای سریعا (الخیطف) هیکل وزننده
رونده دوه یه دینور یقال جمل خیطف ای سریع المشی (الخطفان) فتحاتله سرعتله
یوریمك معناسنه در یقال خطف البعیر وخطف خطفانا من الباب الرابع والثانی اذا
مشی سریعا (الخاطوف) اکین اوراغنه شبیه برنسنه درکه آنی اهو دوزاغنه بند
ایدوب انکله آهو صید واختطاف ایدرلر (الخطیفة) سفینه وزننده سود بولماجنه
دینورکه سودڭ اوزرینه اون اکوب طبخ ایدلر بعده قاشقله اختطاف ایدرلر
(الخطاف) رمان وزننده قرلقچ قوشنه دینور و شول اکری چنکل طرزنده
دموره دینورکه بکره نڭ ایکی جانبنده اولور بکره اوقی دیدکلری ارقوری دمور
انلرڭ اوزرنده دوران ایدرلر و عندالبعض مطلقا اول کونه اکریجه دمورنسنه یه
اطلاق اولنورکه چنکال اوله جقدر و برفرس آدیدر (الخطاف) شداد وزننده
بر فرس آدیدر (اخطف الحشی) همزه نڭ فتحیله (ومخطوف الحشی) انجه بللی
آدمه اطلاق اولنور یقال شاب اخطف الحشی ومخطوفه ای ضامره ومخطوف شول
دوه یه دینورکه اکا خطاف دیدکلری ذکر اولنان دمور صورتنده تمغا اورلمش
اوله (مخطف البطن) مکرم وزننده انجه وبصتم قارنلو انسان وحیوانه دینور
بعیر مخطف البطن ای منطویه (خطاف) قطام وزننده بربصتم بایرڭ اسمیدر
و بر قانجق کلبڭ آدیدر (الخطف) خانڭ ضمیله ذکر اولنان خطف معناسندن
واخطاف معناسندن اسمدر قاپمغه و قاپلمغه دینور ومنه یقال ما من مرض الاوله خطف
ای یبرأ منه یعنی صحت و درمانڭ قاپوب قوپرمدیغی درد وعلت یوقدرکه مجموعیده
برتقریبله عافیت بولور دیمکدن کنایه در (الاخطاف) همزه نڭ کسریله محمومی
حمی صالیورمك معناسنه در یقال اخطفه الحمی اذا اقلعت عنه و نشانه دن خطا
ایلمك معناسنه در یقال اخطف الرمیة اذا اخطأها (الخف) خانڭ ضمی وفانڭ
تشدیدیله دوه نڭ طبانی دریسنڭ برکدیکی یره دینورکه بقنق تعبیر اولنور آت
و قاطر قسمنڭ حافری منزلنده در و بونلر جزؤ اعظم اولمغله وجودلرندن کنایه
اولور یقال ماله خف ولا حافر وکاه اولورکه خف دوه قوشنڭ طرنغنده دخی استعمال
اولنور علی قول دوه ایله دوه قوشنه مخصوصدر جمعی اخفاف کلور وخف انسانڭ
اياغنه کیدیکی جزمه یه ومست وادك وچدك وطوماق مقوله سی ایاق قابنه دینورکه
اوزرینه مسح ممکن اوله فارسیده موزه دینور جمعی خفاف کلور برقات اولمغله

خفتندن ناشی اطلاق اولندی بونك اوزرندن کیلان ایاق قابنه جرموق دینورکه
سرموزه معربیدر ومنه المثل * رجع بخفی حنین * اصلی بودرکه حیره‌ده برجزمه‌جی
وار ایدی بر اعرابی کلوب برجفت جزمه اشترا صددنده اولمغله برتقریب حنینی
اغضاب ایلدی وحنین ذاتنده متهور و بددل شخص اولمغله اعرابی‌یی صاودقدنصکره
اول جزمه‌لری الوب اعرابینك کذرکاهنده برنی یول اوزره و دیکرنی برمیل‌قدر
میدانلو ینه یول اوزره القا ایلیوب وکندیسی برکمینکاهده اختفا ایلدی بر ایکی
ساعت مرورنده اعرابی دوه سنه بنمش ظهور ایلدی اولکی جزمه‌نك یاننه کلدکده
دقت ایدوب اشبو جزمه حنینده اشترا ایده جکم جزمه‌یه پك مشابه و بلکی عینی
کبی بر معنادر کاشکی طاق دیکری دخی اولیدی نزول و اخذ ایدردم دیو مرلدانه‌رق
مرور ایلدی برمقدار کتدکدنصکره اول طاق دیکره‌ده تصادف ایلدکده اولکیسنی
آلمدیغنه نادم اولمغله بالله غنیمتدر دیوب همان دوه‌دن نزول و اولکی جزمه‌یه طوغری
شتاب ایلدی اوخلالده حنین کمیندن حیه کبی خروج و دوه‌یه رکوب ایدوب همان
برطرفه الغـار و غیبوبت ایلدی بیچاره اعرابی جزمه‌یی آلوب کلدکده دوه دن
و جوله سندن قطعا اثر و نشـان بولمیوب بری‌اوته بر زمان پویان اولوب عاقبت
خیبت و حرمانله اوبه‌سی طرفنه عزیمت ایلدی وصولنده ماذا جئت به من سفرك
دیو پرسان اولنلره جئتکم بخفی حنین دیو جواب ویرمکله بین العرب رجع بخفی
حنین ضرب مثل اولدی برحاجت و مطلبدن یأس و حرمانله مراجعت اولنـدقده
ایراد اولنور ابن السکیت دیدیکه حنین نام برتند و شدید کمسه وار ایدی اسد بن
هاشم بن عبد مناف اوغلو اولمق ادعاسـنده اولمغله برکون اپاغنه برجفت قرمزی
جزمه کیوب عبد المطلب جنابلرینه کلوب یاعم انا ابن اسـد بن هاشم دیدکده
عبدالمطلب لاوثیاب ابی هاشم مااعرف شمائل هاشم فیك دیو نسبتنی انکار ایلدی
پس مردود اولوب یأس وخیبتله رجوع ایلمکله خلق آنك حقنده رجع حنین بخفیه
دیملریله کیده‌رك مثل اولدی وخف ارض غلیظه‌یه دینور تقول نزلنا فی خف من
الارض ای الغلیظة منها و انسانك طبانه دینور یقال اشتکی خفه وهوما اصـاب
الارض من بطن قدمه و ارکك قوجه دوه‌یه دینور (التخفف) تفعل وزننده برادم
اپاغنه خف کیمك معناسنه‌در یقال تخفف الرجل اذا لبس الخف (الخفیف) امیر
وزننده یینی نسـنه‌یه دینور یقال وزن خفیف ضدثقیل وخفیف ابحر عروضیه‌دن
بر بحرك اسمیدر که وزنی اتی کره فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن در (الخف) خانك
کسریله خفیف معناسنه‌در یقال شیء خف ای خفیف و آزجه جماعته اطلاق اولنور
یقال جاء خف من الناس ای جماعة قلیلة (الخفاف) غراب وزننده خفیف معناسنه‌در
لکن مقتضای صیغه پك خفیف اولمقدر (الخف والخفة) خانك کسریله وفتحیله

بر

بر نسنه يني اولمق معناسنه‌در يقال خف الشئ خفا وخفة من الباب الثاني ضد ثقل ويقال تخوفا وهذا من غير لفظه و موضع ذكره في فصل خوف اشبو تخوف كه خف بابندن غيرقياس اوزره وارد اولمشدر يني اولمق معناسنه‌در ظاهرينه نظرا موضع ذكري خوف ماده سيدر وخف وخفه ديشي حيوان ارككنه رام اولمق معناسنه مستعملدر يقال خفت الاتن لعيرها اذا اطاعته وخف خانك فتحيله ديشي صرتلان اوريمك معناسنه‌در يقال خفت الضبع خفا اذا صاحت وخف وخفه وخفوف عجله وسرعتله كوچمك معناسنه در يقال خف القوم اذا ارتحلوا مسرعين (خفاف) غراب وزننده اسمادندر خفاف بن ندبه و خفاف بن ايماء و خفاف بن نضله اصحابدندر (خفان) عفان وزننده كوفه قربنده بر ارسلانلق آديدر (الخفوف) تنور وزننده ديشي صرتلانه دينور (الخفخافة) ثرثاره وزننده سوزى ككزندن سويلر اولان عورته دينوركه حرفلري كويا كه بروني دلكلرندن اخراج ايدر يقال امراة خفخافة اذا كانت كان صوتها يخرج من منخريها (الخفخوف) خانك ضميله برقوش آديدركه دائما قنادلرني بري برينه چالوب اصلا بوش طورمز (الخفاخف) اور يوب اولوملري كثير اولان صرتلانلره دينور مفر دي خفخاف در يقال ضبعان خفا خف اي كثير الصوت (الاخفاف) همزه نك كسر يله برآدم سبكبار اولمق معناسنه در يقال اخف الرجل اذا خفت حاله و برآدمك طواربنك بوكى يني اولمق معناسنه‌در يقال اخف القوم اذا صارت لهم دواب خفاف كرچه شارحك بياني اوزره ترجه اولندى لكن طواربنك اياغي چابك اولمق يعني چابك طوار صاحبي اولمق معناسي اغلبدر و اخفاف برآدمك تمكين ووقارني ازاله ايله طيش وخفت اوزره حركت ايتدرمك معناسنه در يقال اخف فلانا اذا ازال حلمه وحمله على الخفة (التخفيف) بر آغر نسنه يي ينيلتمك معناسنه در يقال خففه ضد ثقله (الخفخفة) زلزله و زننده صرتلان وكوبك قسمي نسنه اكل ايدركن ظهور ايدن صوتلردن حكايه دركه حافل حافل تعبير اولنور وبومعناده مصدر اولور يقال خفخفت الضباع والكلاب عندالاكل اذا صاتت ويكي كوملك وقفتان مقوله‌سني اوينادوب قغشداتمق معناسنه در يقال خفخفت القميص الجديد اذا حركه واصاته (الاستخفاف) برنسنه يي يني عد ايلمك معناسنه دركه ينيلمك تعبير اولنور يقال استخفه ضد استثقله وبرآدمك فكر وانديشه‌سني صواب ومصيب عد ايتيوب رأيني جهل وخفته حمل معناسنه در يقال استخف فلانا عن رأيه اذا حمله على الجهل والخفة وازاله عما كان عليه من الصواب (التخاف) تفاعل وزننده يينيلشمك معناسنه در يقال تخاف ضد تثاقل (خلف) حرف تعريفسز خانك فتحي ولامك سكونيله ياخود حرف تعريفله جهات ست اقسامندندر آرد طرفه دينور كه قدام مقابليدر يقال جلس خلفه وهو نقيض

قدامه وبرقرندنصکره کلان قرنه اطلاق اولنور کرك واحد وکرك جماعت اولسون
يقال هو خلف سوء وهؤلاء خلف سوء و يرامز وکتر سوزه اطلاق اولنور ومنه
سکت الفا نطق خلفا وقيودن صوچکمك معناسنه مصدر اولور يقال خلف الرجل
خلفا من البـاب الثانی اذا استق وخلف بالته‌نك اغزينه ياخود باشنه دينور يقال
ضربه بخلف الفأس ای بحده اورأسه واصلا برکسـيه خير ومنفعتی اولميان آدمه
دينور يقال رجل خلف ای لاخير فيه وقبيله دن کيدن او به يه دينور و کتميوب
برنده قلان او به يه دينمکله ضد اولور جمعی خلوف کلور خانك ضميـله يقال هو
خلف منهم وهم خلوف ای الذين ذهبـوا من الحی وکذا من حضر منهم و بيونك
بالته يه ونجاغه علی قول بر باشلو بالته يه دينور واستره نك باشنه ونسل وذرّيته
دينور يقال له خلف کثير ای نسل و يانده اولان ايکولرك ائك قصه سنه دينور که
اوکسزجه ايکو تعبير اولنور بونکده جمعی خلوف کلوروخرماسروب‌قور بده‌جق
يره دينور مربد معناسنه در علی قول او به نك اکسه‌سنده اولانه دينور وارقه‌يه
اطلاق اولنور يقال ضربه خلفه ای ظهره واسکی قربه‌يه وطلومه دينور وصکره
وبعد معناسـنه مستعملدر يقال لبث خلفه ای بعده وعوض و يرمك معناسـنه
مستعملدر کما سيذکر و برکسه يی اردندن طوتمق معناسنه در يقال خلفه اذا اخذ
من خلفه وبر ينك مقامنه‌خليفه اولمق معناسنه در ومنه يقال خلف الله عليك ای
کان‌الله خليفة من‌فقدته عليك شارح ديرکه اکر مفقود اولاندن عوض ممکن‌ايسه
مزيدن اخلف‌الله عليك دينور مثلا ولدی وفات ايدن کمسه‌يه بويله دينور واکر
عوض ممکن دکل ايسه وفات پدر کبی ثلاثيدن خلف الله عليك دينور انتهی وخف
چادرك آردينه ديرك قومق معناسنه‌در يقال خلف بيته اذاجعل‌له عمودا فی مؤخره
وبرکسه‌دن صکره‌يه‌قالمق‌ياخود اکاجانشين اولمق‌معناسنه‌در يقال‌خلف‌اباه اذاصارخلفه
اومکانه‌ويرتق‌ثوبی يماوب اصلاح‌ايلمك معناسنه‌در يقال خلف‌الثوب‌اذااصلحه وکيرويه
قالمق معناسـنه در يقال خلف عن‌اصحابه اذاتخلف (الخلف) خانك کسريله مختلف
اولان شيئه دينور بری برينه مختلف اولان ايکی شيئه خلفان دينور مثلا قيودن
قوغه‌نك بری صعود وبری نزول ايلسه احدهمـا آخره نسبتله خلف‌در خلفه
دخی دينور وخلف اونکی کمسـيه دينور يقـال رجل خلف ای اعوج واخلاف
لفظندن اسم اولورکه قيودن صو چکمکه دينور وباز موسمنده بتن چايره واوتلغه
دينور وبدنده قارنه طوغری کلن خرده ايکولره دينور وناقه‌نك ممه‌سی امجکنه
ياخود اوجنه که تکمه‌سی اوله‌جقدر علی قول اکسه‌يه کلان امجکنه دينور وعند
البعض خلف ناقه‌نك ممه‌سنه مخصوصدر نته که قيونك ممه‌سنه ضرع خاص‌در
وحيوان برسنه ارکك وبرسنه ديشی طوغورسه اول ياوريلرك هر برينه خلف

وایکیسنه خلفین دینور یقال ولدت الشاة خلفین اذا ولدت سنة ذکرا وسنة
انثی (ذات خلفین) خانك کسری وفتحیله ایکی باشلو یا ایکی آغزلو بالته یه
دینور جمعی ذوات الخلفـین در (الخلفة) خانك کسریله بودخی مختلف
اولان شیئه دینور خلف کبی وقیودن صو چکمك معناسنه اولان اخلافدن
اسم اولور که صو چکمکه دینور واختلافدن اسم اولور که اتفـاق مقابلیدر
علی قول تردد معناســنه اولان اختلافدن اسم اولور که بری کیدوب وبری
کلمکدن عبـارتدر وعوض وبدل معناسـنه مستعملدر ومنه قوله تعالی [وهو
الذی جعل اللیل والنهـار خلفة] ای هذا خلف من هذا ای عوض او هذا
یأتی خلف هذا او معنـاه من فاته امر باللیـل ادرکه بالنهـار او بالعکس
وخلفه برتیغه اورلمش یامه یه دینور ویاز موسمنده نابت چایره دینورکه بها ریسی
قوریدقدنصکره نابت اولور وتخمدن حاصل اولان اکینه دینور بغدای وآر په
کبی تخمدن استخلاف اولندیغیچون ووحشی جانورك بری اوته کلوب کتملرینه دینور
ودابه اوزره راکبك اکسه طرفندن تعلیق اولنان ترکی مقوله سنه دینور وصوغوق
ابتداسنده اغاجدن تکرار یاروب کورینن چچك ویمش مقوله سی نسـنه یه دینور
علی قول اغاجك میوه سی بردفعه صاولدقدنصکره تکرار ظهور ایدن میوه یه دینور
یاخود یپراق آردنجه بتن یپراغه دینور واصمه نك اوزمی رنکلندکدنصکره ظهور
ایدن نفریه دیدکلری اوزم کسمنده اول هنوزقورق اولمغله برمدت مرورنده کسرلر
کذلك بورسمه اولان سـائر یمشلره اطلاق اولنور علی قول اصمه مقـدم اوزم
ویردکدنصکره مجدداقورق ویرمکه واول قورغه ده اطلاق اولنور وخلفه مخالفه دن
اسم اولور که ایکی آدم بری بریله مباصره یعنی احدهمـا آخرنك غیبتی هنکامنده
قائم مقامی اولوب امور بیتنی رؤیت ایدن کمسه دن عبارتدر ولون وهیئتده بری
برینه مختلف اولان دابه لره دینور وبعد الطعام دیشـلرك ارالقلرنده قلان طعام
بقیـه سنه دینو ومعده فسـادینه دینور یقال اشتکی الخلفـة ای الهیضة
وبر وقتدنصکره کلن وقته دینور وبر نبات آردنجه بتن نبـاته دینور علی قول
یغمور سز همان کیجه اوا خرینك یعنی سحر وقتنك سرینلکیله بتن نباته دینور
ومختلف اولان جاعت انسـانی یه دینور کرك ظاهرا وکرك رأی وتدبیر جهتیله
اولسون ومخالفه ومضاده معناسـنه اسم اولور بونده حانك ضمیله ده زبانزده در
یقال بینهما خلفة ای مخالفة وبری برینه بکزمین کمسه لرك هر برینه دینور یقال
ولدان اوعبدان او امتان خلفتان وخلفان اذا کان احدهمـا مثلا طویلا والآخر
قصیرا اواحدهما ابیض والاخرا سودجمعی اخلاف کلور وخلفه کاورقرده وزننده
وبرمحلده مجتمع اولان ایکی اونك هربرینه خلفه دینوروخلفة الابل دوه یی احشام وقتی

خلق صودن کتد کدنصکره صوارمغه دینور یقال یورد ایله خلفة وهی ان یوردها بالعشی بعد مایذهب الناس وصوچکمکه دینور تقول من این خلفتکم ای من این تستقون واسهالدن ناشی یمشایه چوق تردد ایلمکه دینور یقال اخذته خلفة اذا کثر تردده الی المتوضأ (الخلف) کتف وزننده کبه ناقه‌لره دینور مخاض معنا سنه مفردی خلفه در شارح دیرکه بعضلر عندنده خلفه‌نك جمعی من غیر لفظه مخاض در نته که نساء مرأه‌نك جمعیدر و بعضا لفظندن خلفات اوزره جمعلنور بوکه کوره خلف جمع جنسی اولور انتهی (الخلف) فتحتینـله یدرند نصکره قلان ولد صالحه دینور اکرولد فاسد ایسه لامنی اسکان ایله خلف دینور وکاه اولورکه احد هما آخرك مقامنده استعمال اولنور یقـال هو خلف صدق من ابیه اذاقام مقامه علی قول ایکیسده مساویدر امام لیث دیدیکه لامك سکونیله خلف اشرار اولان قائم مقامه وخلف اخیار بنه مخصوصدرکه فتحتینله در فیقال بقی منه خلف بالفتحتین ای ولد صالح وخلف ای شریر وخلف فتحتینله استخلاف اولنمش نسنه‌یه دینور قائم مقام وعوض وبدل اتخاذ اولنان نسنه کبی و منه تقول اعطاك الله خلفا عن تلف وهو مایستخلف من شیء وخلف اخلف لفظندن مصدر اولور بر آدم صولاق اولمق معناسـنه یقـال خلف الرجل خلفا من البـاب الرابع اذا کان اخلف ای اعسر وشاشی کوزلو اولمق معناسنه‌در یقـال خلف فلان اذا کان اخلف ای احول ودائما صول یانی اوزره ینکج کبی یانن یورر کبی اولمق معناسـنه‌در یقال خلف الرجل اذا کان مخـالفا عسرا کأنه یمشی علی شق مؤلف معنای ثالثی تکرار ایلمشدر وخلف اسمـادندر خلف بن ایوب وخلف بن تمیم وخلف بن خالد وخلف بن خلیفه وخلف بن سـالم وخلف بن مهدان وخلف بن موسی وخلف بن هشـام وخلف بن محمد وخلف بن مهران محدثلردر وابو خلف ایکی نفر تابعیلردر وخلف ناقه کبه اولمق معنا سـنه‌در یقال خلفت الناقة خلفا من البـاب الرابع اذا کان خلفة ای حاملا (الاخلف) احمر وزننده صولاق آدمه دینور یقال رجل اخلف ای اعسر وشاشی‌یه دینور یقال صبی اخلف ای احول ودائما صول یانی اوزره یوررکبی اولطرفه یمانه‌رق یوریین آدمه دینور یقال رجل اخلف ای مخالف عسر کأنه یمشی علی شق واحمق وییز آدمه دینور وسـیل صوینه دینور وارکك یلانه دینور وعقلی آزجه چالقسی آدمه دینور (خلف) ضمتینله یمنده بر قریه آدیدر (الخلف) خانك ضمیله اخلافدن اسم در امر مستقبل خصوصـنده اولان کذب ودروغه دینور نتـه که امر ماضیده اولانه کذب مخصوصدر پس خلف بر نسنه‌یی سویلیوب فعله اخراج ایلمامکدن عبارتدر وبعضلر عندنده خلف وعده‌یه مخصوص کذبه خاصدرکه وعده وفا ایلمامکدن عبارتدر یقال موعده کله خلف ای

كذب لا ينجزه وخلف خليف لفظندن جمعدر جميع معانيسنده كما ذكر (خليف) زبير وزننده اسمادندر خليف بن عقبه تبع تابعيندن راوى احادیثدر (الخلفة) خانك ضميله عيب ونقيصه يه دينور يقال به خلفة اى عيب وحمق وبلاهت معناسنه در بو نامغه دينور يقال به خلفة من الهرم اى عته وخلاف ومخالفه معناسنه در يقال بينهم خلفة اى خلاف ومخالفة وطعام طعمنك بعد الاكل طماقده فلان طعمى صوكنه وبقيه سنه دينور تقول اكلت الطعام وبقيت خلفة منه فى فى اى آخر طعمه جمعى خلف در صرد وزننده (الخلافة) سحابه وزننده بودخى حمق و بلاهت معناسنه در يقال به خلفة وخلافة اى حمق (الخلفة) خانك فتحيله مرض وعلتدن ناشى طبيعتدن طعام اشتهاسنك زائل اولمسنه دينوركه كوكل طعام ايستمامكدن عبارتدر تقول بى خلفة وهى ذهاب شهوة الطعام من المرض وخلفه مصدر اولور لباسك اسكى برنى چقروب يامه اورمق معناسنه يقال خلف القميص خلفة من الباب الاول اذا اخرج باليه ولفقه (المخلاف) محراب وزننده وعدنده يك خلف ايدن كمسيه دينور يقال رجل مخلاف اى كثير الاخلاف (ومخلاف) كوره معناسنه دركه ايالت وقضا وسنجاق اوله جقدر يمن اهاليسى هر كوره وايلته مخلاف ومجموعنه مخاليف اطلاق بوجهتدندر نته كه اهل شام جند ايله تعبير ايدرلر جندفلسطين وجند قنسرين كبي واهل عراق كوره واهل جبال رستاق واهل فارس خره واهل اهواز طسوج و بزم اصطلاحزده قضاه وسنجاق تعبير اولنور (الخالفة) كثير الخلاف آدمه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال رجل خالفة اى كثير الخلاف وناس معناسنه مستعملدر ومنه تقول ماادرى اى خالفة هو ويقال اى الخوالف هو على صيغة الجمع واى خافية هو اى اى الناس بونده خالفة لفظى منصرف وغير منصرف اولور انصرافى ناس اراده سنه مبنى وعدم انصرافى تانيث وعلميت علتلرينه مبنى در وخافيه جن طائفه سنه دينلكه تنكرى جهتيله ناسدن كنايه اولور وخالفه وخالف رشد ونجابتى اولميوب اهل ومتعلقاتنه بى خير ومنفعت اولان كمسيه دينور يقال هو خالفة اهل بيته وخالفهم اى غير نجيب لاخير فيه جمعى خوالف كلور وخوالف نسوانه اطلاق اولنور هر برينه خالفه دينور خانه ده تخلف ايلمك شانلرندن اولديغيچون ومنه قوله تعالى [رضوا بان يكونوا مع الخوالف) اى مع النساء وخوالف شول اراضى يه دينور كه نباتى سائر ارضلرك انباتلرندنصكره انبات ايدر اوله وخالفه احمق وسبكمغز آدمه دينور و برامت وجماعت كچدكدنصكره كيرو قلان امت وجماعته دينوركه اولكيدن بدللردر يقال امة خالفة اى باقية بعد الامة السالفة وچادر والاچق ديركلرندن اك اكسده اولان ديركه دينور (الخالف) بودخى نجابتى اولميان بى خير آدمه دينوركه ذكر اولندى وقيه‌دن صوچكن آدمه دينور سقاء

معناسنه واحق وهیچ آدمه دینور واکشیوب بوزلمش نبیذ وشرابه دینور وبرآدم ایله بیلەجه یاخود آرقەسندن کتمیوب برنده قعود وآرام ایدن کمسیه دینور قال‌الله تعالی [مع الخالفین] (وخائف وخالفه)خلاف معناسنه اسم اولەرق استعمال اولنور کما سیذکر (المستخلف) اسم فاعل بنیه‌سیله بودخی قیودن صو چکن آدمه دینور سقاء معناسنه (الخلیفی) خصیصی وزننده مصدر در برکسیه خلیفه وجانشین اولمق معناسنه قال‌الشارح ومنه قول عمر رضی‌الله عنه [لواطقت الا ذان مع الخلیفی لاذنت] ای الخلافة (الخلیف) امیر وزننده ایکی طاغ ارالغنده اولان یوله یاخود دره‌یه دینور ومنه قولهم ذبح الخلیف ای ضبعه زیرا محل مزبورده اولان بللی قورد اشد واخبث اولور علی قول دره طرزنده قصیق یره دینورکه صو اورادن سرعت وشدتله طشره مندفع اولور وطاغده اولان یوله دینور کرك بوره‌سنده وکرك سائر برنده اولسون یاخود مطلقا یوله اطلاق اولنور وبك کسکسین تمرنلو اوقه دینور واورته‌سندن شق اولنوب ایکی اوجلری بری برینه اکلنمش بزه دینور یقال ثوب خلیف اذا شق وسطه ووصل طرفاه ووضع حملنك ایکنجی کوننه مخصوص ناقه‌یه دینور ومنه یقال رکب‌الناقة فی‌یوم خلیفها وهی الناقه فی الیوم الثانی من‌نتاجها وبعده‌دن آغوز آردنجه کلان سوده دینور مجموعنك جمعی خلف در کتب وزننده وخلیف مکه ایله یمن میاننده برطاغك و برقریه‌نك اسمیدر وصاچنی اکسه طرفندن صارقتمش خاتونه دینور وخلیفا الناقة تثنیه بنیه‌سیله ناقه‌نك قولتقلری آلتنه دینور بوخسه جوهرینك وهمی کبی قولتقلرینه دیمز شارح دیرکه جوهری بونده ابو عبیده‌دن ناقلدر وخلیف سلطان اعظمه اطلاق اولنور خلیفه کبی (الخلیفة) سفینه وزننده مکه‌ده برطاغك اسمیدرکه اجیاد کبیر اوزره مشرف وحواله‌در وخلیفة بن عدی الانصاری صحابیدر یاخود عینله علیفه‌در وخلیفة بن کعب وخلیفة بن حصین وابو خلیفه و خلیفة بن خیاط البصری وفطر بن خلیفه محدثلردر وخلیفه پادشاه اعظمه اطلاق اولنور جمعی خلائف وخلفاء کلور ظرفاء وزننده مؤلفك بصائرده خلاصهٔ بیانه کوره خلیفه‌که پادشاه اعظمه دینور بمعنی فاعلدر اصلی خلیف ایدی مبالغة هاء ادخال اولندی‌پادشاه اوله جانشین اولدیغیچون اطلاق اولندی و بمعنی مفعول اولمق دخی جائز در زیرا آنی حق‌جل وعلا اولکینك مقامنه اقامه ایلدی وهاء اسمیه اولور وخلیفه خاصة رجل وصفیدر و بعضلر اصلی یاخود وصف خاصی اعتبار یله خلفاء اوزره جمعلندر دیلر وقالوا ثلثة خلفاء بالتذکیر و بعضلر لفظی اعتباریله جمعنده خلائف دیدیلر و بو صورتده عددنك تذکیر وتأنیثی جائزدر فیقال ثلثة خلائف وثلاث خلائف واضافتله خلیفة الله اطلاقی مختلف فیهدر جوازی راجحدر واصل موقع استعمالی

پادشاه اسلامدر خلفاء راشدین کبی‌که‌اجرای احکام الهیه‌ده خلیفهٔ رسول اکرمدرلر علیه الصلوة والسلام وبو صتفده اولان پادشاه اسلامه خلیفه اطلاقی مساغدر انتهی (الخلافة) کتابه وزننده برآدمه خلیفه اولمق معناسنه در یقال خلفه خلافة من الباب الاول اذا کان خلیفته وخلیفه ایلمك معناسنه‌در یقال خلفه ربه فی‌اهله ای‌کان خلیفة علیهم وبرکمسه دنصکره‌یه قالمق معناسنه‌در یقال خلفه اذابقی بعده و برکمسه حصرا پدری مقامنه کچمك معناسنه در یقال خلف مکان ابیه اذا صارفیه دون غیره وبری برینه خلف وبدل اولمق معناسنه‌در یقال خلفت الفاکهة بعضها بعضا اذا صارت خلفا ای بدلا وعوضا (الخلوف) قعود وزننده (والخلوفة) هایله آغز رایحه‌سی متغیر اولوب بشقه رایحه بغلمق معناسنه در یقال خلف فم الصائم خلوفا وخلوفة من‌الباب الاول اذا تغیرت رایحته شارحك بیاننه کوره رایحهٔ فم صائمده اکثریدر وسود وطعام مقوله‌سنك دخی طعمی یاخود رایحه‌سی متغیر اولمق معناسنه در یقال خلف اللبن والطعام اذا تغیر طعمه اورایحته وفاسد وتباه اولمق معناسنه‌در یقال خلف فلان اذا فسد وطاغه وبایره آغمق معناسنه در یقال خلف الرجل اذا صعد الجبل (الاخلاف) همزه‌نك کسریله بودخی آغزك رایحه‌سی متغیر اولمق معناسنه در یقال اخلف فم الصائم اذا تغیرت رایحته ومنه نومة الضحی مخلفة للفم کذلك سود وطعام مقوله سنك طعمی یاخود رایحه‌سی متغیر اولمق معناسنه‌در یقال اخلف اللبن والطعام اذا تغیر طعمه اورایحته وبرتق ثوبی یماوب اصلاح ایلمك معناسنه در یقال اخلف الثوب اذا اصلحه وقیودن صو چکمك معناسنه در یقال اخلف لاهله اذا استقی ماء لهم وعوض و بدل و برمك معناسنه‌در یقال اخلف الله علیك ولك خیرا برآدمك پدر ومادری کبی برینه‌عوض کلمیه‌جك نسنه‌سی هلاك اولسه خلف الله علیك دینور ثلاثی صیغه‌سیله کان الله علیك خلیفة معناسنه کذلك همزه‌سز خلف‌الله علیك خیرا یاخود بخیر وهمزه ایله اخلف علیك ولك خیرا دینور واکر ولد ومال کبی اعتیاضی ممکن ایسه اخلف الله لك وعلیك دیرلر همزه ایله وخلف الله لك دیرلر همزه‌سز و بعضلر دیدیلر که خلف‌الله علیك مال وولد کبی اعتیاضی ممکن نسنه هلاکنده دخی‌جائزدر واشبوخلف لفظنك مضارعی شاذ اوله‌رق یمنع وزننده کلمك جائزدر واخلاف خلف وعد ایلمك معناسنه‌در یقال اخلفه الوعد اذا قال ولم‌یفعله وبرکمسه‌یی خلف وعد ایلمش بولمق معناسنه‌در یقال اخلف فلانا اذا وجد موعده خلفا ونجوم یعنی عربلرك اعتبار ایلدکلری نؤ کواکب قوراقلق ایجاب ایلمك معناسنه در زیرا مطر وجدبی انواء کواکبه اسناد ایدرلر یقال اخلفت النجوم اذا امحلت فلم یکن فیها مطر وبرآدمك برنسنه‌سی ضایع اولدقدنصکره برینه دیکرنی کسب و بدل قلمق معناسنه در یقال

اخلف فلان لنفسه اذا كان قدذهب له شئ فجعل مكانه آخر ونبات خلفه يعنى تازه تازه يپراق چقرمق معناسنه در يقال اخلف النبات اذا اخرج الخلفة وقيندن صيروب چقرمق ايچون قلجه ال صونمق معناسنه در يقال اخلف فلان اذا اهوى بيده الى السيف ليسله ودوه نك قاسيق باغى ذكرينك اوستنه كلوب افشان ايلمكه مانع اولمغله خايه لرندن اوته يه صيروب برطرف ايلمك معناسنه در يقال اخلف عن البعير اذا حول حقبه فجعله ممايلى خصيبه ذلك اذا اصاب حقبه سيله فاحتبس بوله وبر كسه يى كيرو اكسه سنه چويرمك معناسنه در يقال اخلف فلانا اذا رده الى خلفه و كيدن نسنه يى رد ايلمك معناسنه در تقول اخلف الله عليك اى رد عليك ماذهب وقوشك اولكى تويلرى دوكلد كدنصكره يكيدن تويلنمك معناسنه در يقال اخلف الطائر اذا خرج له ريش بعد ريشه الاول واوغلان بلوغه يقلشمق معناسنه در يقال اخلف الغلام اذا راهق الحلم ودواء وعلاج عليلى ضعيف ايلمك معناسنه در يقال اخلف الدواء فلانا اذا اضعفه وناقه بر كره چكلمكله طوتمديغندن ناشى بوغورى تكرار اعاده ايلمك معناسنه در يقال اخلف الفحل اذا اعاده على الناقة لما لم تلقح بمرة (الاستخلاف) بو دخى قيودن صو چكمك معناسنه در يقال استخلف لاهله اذا استقى ماء وبر كسه يى كندى يرينه خليفه وقائممقام ايدنمك معناسنه در يقال استخلف فلانا اذا جعله خليفة له (الخلافة) صداره وزننده (والخلوف) قعود وزننده احمق وبيغز اولمق معناسنه در يقال خلف الغلام خلافة وخلوفا من الباب الاول اذ احمق فهو خالف وخالفة وبر آدم پدرينك اخلاق واطوارندن متغير واكا مخالف قويمق معناسنه در يقال خلف فلانا عن خلق ابيه اذا تغير عنه وبر آدمك خانمانده خليفه سى اولمق معناسنه در يقال خلف فلانا اذا صار خليفة فى اهله (الخلاف) كتاب وزننده ولامك تشديدى لحن وخطادر صفصافدن يعنى سكود اغاجندن بر نوعك اسمدر بلخى سكودوصالقم سكود ديدكلرى اوله جقدر سيل صويى اغاجندن سوكوب كتوردمكله كوكندن غيرنبردسى اولورسه طپراغه قيصيلوب اندن يعنى كوكنك غيرى يرندن طوتوب بتديكيچون خلاف تسميه ايلديلر انك موضع نباتنه مخلفه دينور وخلاف مفاعله بابندن مصدر اولور مخالفت كبى يقال خالفه مخالفة وخلافا وكوملكك يكنه اطلاق اولنور كم القميص معناسنه وخلاف ومخالفه برآدم زوجى بيانه كتمش خاتونك امور ولوازمنى رؤيت ضمننده اكا تردد ايلمك معناسنه در يقال هو يخالف فلانة اى يأتيها اذا غاب زوجها وزوجى بيانه كتمش خاتونى محل آخره ملازمت ابتدرمك معناسنه در يقال خالف المرأة التى غاب زوجها الى موضع اخر اذا لازمها (المخلفة) مأسده وزننده ذكر اولنان سكود نابت يره دينور و بوله دينور طريق معناسنه وقوناغه دينور منزل معناسنه

مخلفة

(مخلفة منا) اضافتله قرب عرفاتده مناده اولان نزولگاه حجاجه اطلاق اولنور
(الخليفة) بطيخه وزننده (و الخلفنة) خانك كسرى ولامك فتحيله (والخلفناة)
الف زياده سيله دائما ناسه مخالفت ايدر اولان اونكو آدمه دينور يقال رجل
خليفة وخلفنة وخلفناة اى كثير الخلاف وايكى صيغهٔ اخيره نك نونلرى زائد در
مبالغه ايچون زياده اولمشدر ومذكر ومؤنث ومفرد وجعلرى مساويدر وخلفنه
وخلفناة خلاف شديد معناسنه مستعملدر نته كه خالف وخالفه وخلفه كه خانك
كسرى وضميله در بومعنايه مستعملردر يقال فى خلقه خلفنة وخلفناة و خالف
وخالفة وخلفة اى خلاف يعنى شديد (المخلف) مقعد وزننده مناده بمرناس اولان
يوللره اطلاق اولنور (الخلفف) قنفذ وزننده شاشقين و بمغز آدمه دينور يقال
رجل خلفف اى احمق و يقال مرأة خلفف وخلففة اى حمقاء (ام الخلفف) قنفذ
وجندب وزنلرنده افت وداهيه يه ياخود داهيهٔ عظميه اطلاق اولنور (المخلف)
محسن وزننده آزو يى يارمش حدتى صاوشمش دوه يه دينور مؤنثنده مخلف ومخلفه
دينور على قول مخلفه شول ناقه يه دينوركه ابتدا كبه قياس اولنوب صكره چقميه
يقال ناقة مخلفة اذا ظهر لهم انها لقحت ثم لم تكن كذلك (التخليف) كيرو يه
قومق معناسنه در يقال خلفوا اثقالهم اذا خلوها وراء ظهورهم ونقه نك آرد
مه لرندن برنى صاروب بغلمق معناسنه در يقال خلف بناقته اذا صر منها خلفا
واحدا و برآدمى كندى مقامنه خليفه قلمق معناسنه در يقال خلف فلانا اذاجعله
خليفته (التخلف) تفعل وزننده كيرولنمك معناسنه در يقال تخلف عن القوم اذا
تأخر (الاختلاف) بر يبرينه مخالفت ايلمك معناسنه در يقال اختلف القوم ضد
اتفق وبرآدمك خليفه سى اولمق معناسنه در يقال اختلف فلانا اذا كان خليفته و بر
محله تردد ايلمك معناسنه در يقال اختلف الخلاء اذا صار به اسهال وايكى ياراندن
بريسى بيانه كتدكده آخرى خانه سنك امورنى كورمك ضمننده معاهده ايدشمك
معناسنه در بناسى مشاركت ايچوندر يقال اختلف صاحبه اذا باصره فاذا غاب
دخل على زوجته (خليفه) سفينه وزننده (خلف) صرد وزننده (خليف)
زبير وزننده اسامىٔ رجالدندر (الخنجف) جندل وزننده پلك سودلو ناقه يه دينور
(الخندوف) زنبور وزننده كبر ووجودندن ناشى صالنى بولانى يورر يادكاره
دينور يقال خندوف اى متبختر فى مشيه كبرا و بطرا (خندف) زبرج وزننده
ليلى بنت خلوان بن عمران نام خاتونك لقبيدركه اياس بن مضرك زوجه سى ايدى
فراشندن عمرو وعامر وعمير نام اوغللرى حاصل اولمشدر بركون الياس دوه لرنى
اوتلاغه كوتروب رعى ايدركن دوه لر برطاوشاندن اوركوب اطراف واكنافه
پراكنده اولديلر همان عمرو خيمه دن خروج ايدوب اول طاوشانك ارقه سندن

شنابان اولدی برمقدار كتدكدنصكره طاوشانه ادراك ايلمكله مدركه ايله تلقيب ايلدی وعامر دخی عمرونك اكسه‌سندن بيله سكرتمكله اول طاوشانی صيد وطبخ ايلديكندن طابخه ايله ملقب اولدی وعمير چقميوب خيمه‌دن انقماع وانزوا ايلمكله قمعه ايله ملقب اولدی و والده‌لری دخی اكسه‌لرندن چقوب سرعتله سكرتدكده الياس نبره به خندف ايدرسن ديو سؤال ايلمكله عقبلرندن بندخی بويلجه خندفه ايله كلدم ديدككندن خندف ايله تلقيب اولندی وحسين بن ميمون الخندفی رواتدندر ومحمد بن عبدالغنی الخندفی بين‌المحدثين صاحب ذكردر (الخندفة) دحرجه وزننده خرام وادا ايله اولان يوريشدن بركونه يوريمكدركه اياقلرك پرمقلرنی بری برينه قريب واوكجه لرنی‌اچق‌وطبانلرنی‌دونديره‌رك برطرزه روشله‌يوريمكدن‌عبارتدريقال يمشی الخندفة وهو ان يمشی مفاجا ويقنب قدميه كانه يفرق بهما وهو من التبختر (الخنفشرف) حجمرش وزننده ابری وششمان ومه‌لری بيوك قاری به دينور (الخنظرف) خنضرف وزننده پك قوجه قاری به دينور (الخنظرف) خنظرف وزننده ومراد فيدر علی قول خنضرف وخنطرف وخنظرف بر معنايه درلر (الخنيف) امير وزننده ايشه براميان كتو كتانه دينور علی قول يورغون اولان اق كتان بزينه دينور يقال له ثوب من‌خنيف وهو اردأ الكتان اوثوب ابيض غليظ من كتان وايوله دينور طريق معناسنه جمعی خنف در كتب وزننده و افراط وجه اوزره اولان سرور وصفا ونشاطه دينور يقال به خنيف ای مرح ونشاط وناقه‌نك قولنغی آلتنه دينور خليف لفظنده لغتدر وپك سودلو ناقه‌يه دينور يقال ناقة خنيف ای غزيرة (الخناف) كتاب وزننده دوه يورركن اللرينك طبانلرنی طشره طرفه طوغری دونديره‌رك يوريمك علی قول بولاردن خوشلنمامغله برونی بولاردن چويرمك معناسنه در وعند البعض دوه نك بلكلری صلابتلو اولميوب كوشك وملايم اولمق ياخود دابه قسمی سكردركن باشنی راكبك طرفنه سلكمك معناسنه در يقال خنف البعير خنافا من الباب الثانی اذا قلب فی مسيره‌خف يده الی وحشيه اولوی انفه من الزمام اوهولين فی ارساغه اوهو امالة رأس الدابة الی فارسه فی عدوه وخناف ترنج واغاج قاونی مقوله سنی كسمك معناسنه در يقال خنف الاترج ونحوه اذا قطعه و نسوان قسمی تأسف و تحسر مقوله‌سی حالندن ناشی اللر يله كوكسلرينه اوروب دوكنمك‌معناسنه‌در يقال خنفت المرأة اذا ضربت صدرها بيدها (الخانف) (والخنوف) صبور وزننده ذكر اولنان خناف ايله متصف دوه‌يه دينور جمعی خنف در كتب وزننده يقال جمل خانف وخنوف وناقة خنوف ای متصف بالخناف وخانف برونی هواده اولان‌خود بين ومدمغ كمسه‌يه دينور يقال رجل خانف ای شامخ بانفه كبرا (الخنفة) فعاله

(والخنفة) خانك كسريله كسلمش ترنج وليمون مقوله سندن بر پاره يه دينور (الخنوف) قعود وزننده طارلمق معناسنه در يقال خنف فلان خنوفا من الباب الثانى اذاغضب (الخنف) كتب وزننده اثار ونشانه‌لره دينور (خُنيف) اصيل وزننده حجازده بر وادئ معروف اسميدر (ابو مخنف) منبر وزننده لوط بن يحيانك كنيه سيدر كه شيعى واخبارى وتالف ومتروك ايدى (المخناف) محراب وزننده اصلا دولى اولميان اركك دوه‌يه دينور يقال جمل مخناف اى لايلقح كانعقيم من الانسان وشول كسيه دينوركه الندە آشى ابوجه طوتمز اوله كذلك الندەا كين اوكز اوله كه الندە اوغور اولمز اولور يقال رجل مخناف اذا كان لاينجب على يده ما يأبره من النخل ومايمسا لجه من الزرع (الخنف) فتحتينله كوكس ياخود ارقه كمكنك برجانبى چوقق معناسنه در يقال خنف صدره اوظهره خنفامن الباب الرابع اذا انهضم احد جانبيه (الاخنف) وصفدر يقال صدر اوظهر اخنف اى فيه خنف (الخنفة) خانك فتحى وكسريله باعث شرم واستحيا اوله جق نسنه‌يه دينور يقال وقع فى خنفة اى مايستحيى منه (الخوف) خانك فتحى وواوك سكونيله (والخيف) حيف وزننده كه اصلى واو يدر (والمخافة) ميمك فتحيله (والخيفة) خانك كسريله كه اصلى خوفه ايدى قورقق معناسنه دركه امن مقابليدر يقال خاف يخاف خوفا وخيفا ومخافة وخيفة من الباب الرابع ضد امن قال الشارح يقال خافه ومنه وخيفه اسم اولور قورقويه دينورجمعى خيف كلور عنف وزننده يقال اخذته خيفة وهى الحالة التى عليها الانسان من الخوف وخوف قتل معناسنه مستعملدر قيل ومنه قوله تعالى [ولنبلونكم بشئ من الخوف] اى القتل وحرب وقتال معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالى [فاذا جاء الخوف] وعلم و درايت معناسنه مستعملدركه عادتا قورقق بيلمكلك لازميدر و بوتعبير هرلسانده شايعدر توقع وظن غالب علم واطلاع مجراسنه اجرا اولنور نته‌كه لسانمزده دخى قورقرم كه شويله اوله تعبيرى زبانزده در ومنه قوله تعالى [وان امرأة خافت من بعلها نشوزا] وكذاقوله تعالى [فمن خاف من موص جنفا] اى علم وخوف خوف لفظنده لغتدركه تصمه تصمه صريم كبى ديلنمش قرمزى سختيانه دينور عرب قزجغزلرى اكابعض زينت ايدوب كينورلر وخوف باب مغالبه‌ده استعمال اولنور قورقمقده وقورققده اولان يارشده غالب اولمق معناسنه در تقول خاوفته فخفته كقلنه اى غلبته بالخوف على العاده باب اوله منقولدر (الخائف) قورقوجى آدمه دينور جمعى خوف وخيف كلور خانك فتحى وواوك سكونيله على قول بواسم جمعدر خائفون معناسنه (الخاف) حال وزننده بك قورقجى آدمه دينور يقال رجل خاف اى شديد الخوف شارحك بيانه كوره اصلى خائف ايدى وفعل وزننده صفت اولمق دخى محتملدر

(الخافة) میشیندن دیکلمش برجبه‌در که قواندن بال صاغانلر کینورلر علی قول برخریطه در که ایچنه بال صاغارلر یاخود خریطه‌یه شبیه میشیندن صغره درکه کیسه کبی آغزلری یوقری طونیلوب ایچنه بال صاغیلور (المخوف)مقول وزننده قورقنج یره دینور یقال طریق مخوف ای یخاف فیه طریق فی نفسه مخوف اولمیوب بلکه ابنـاء سبیلك قطاع طریقدن خوف ایده‌جکلری محل اولمغله طریقه وصف اولمشدر (المخیف) مجیب وزننده اخافه دن اسم فاعلدر قورقودیجی دیمکدر یقال وجع مخیف اذا اخاف من ینظر الیه وارسلانه اطلاق اولنور و تقول حائط مخیف اذاخفت ان یقع علیك (التخویف) تفعیل وزننده قورقمق معناسنه‌در یقال خوفه بمعنی اخافه وبعضلر عندنده تخویف برنسنه‌یی یابرکسه‌یی قورقنج قلمق معناسنه در یقال خوفه اذاصیره بحال یخافه الناس (التخوف) تفعل وزننده قورقو پیدا ایلمك معناسنه در یقال تخوف علیه شیئا اذاخافه وبرشیئ اکسلتمك معناسنه مستعملدر کویاکه آنك اطرافندن قورقه‌رق آهسته آهسته المغله اکسلدر یقال تخوف الشیء اذا تنقصه ومنه قوله تعالی [اویأخذهم علی تخوف](خواف)سحاب وزننده نیسابور قضاسنده بر ناحیه آدیدر وخواف غریو و فریاد و غوغایه دینور یقال سمع خوافهم ای ضجتهم (الخیفان) ریحان وزننده بر نوع نبات جبلی آدیدر و چوقلق انسانه دینور و هنوز قنادلری دوزلمامش چکرکه‌یه دینور علی قول آق و صاری خطوط مختلفه ایله الاجه اولان یاخود لون اولی سیاه یاخود صاری‌یی آتوب قزللغه دونن یاخود بلدرکی اولوب بویل قزل و مهزول اولنلر ینه دینـور (الخیف) ضیف وزننده ناحیه معناسنه در یقـال نزلوا بخیف ای بناحیة و طوراك ممه سـنك دریسنه یاخود ممه‌سنك بر جانب و ناحیه‌سـنه یاخود خاصة ناقه‌نك ممه‌سی دریسنه دینور و دوه چاوینك غلافنه دینور و طاغك اینش اولوب پك و قالین اولان یرینه دینور و صو آقندیسنك یوکسك یرینه دینور و طاغك یوره سندن اینش و یوقش اولان یرینه دینور یقال نزلوا الخیف وهوکل هبوط وارتقاء فی سفح جبل ومکه‌ده ابو قبیس طاغنك آرقه‌سـنده اولان سیاه طاغده کورینن بیاض یره دینور مناده کائن مسجد الخیف اکا تشبیها اطلاق اولنمشدر یاخود منادن بر ناحیه اولدیغیچون یاخود دامن جبلده واقع اولدیغیچون تسمیه اولندی (خیف سلام) عسفان قربنده بر بلده در (خیف النعم) نونك و عینك فتحیله بلدهٔ مزبوره‌دن اشاغیجه بر بلده‌در (خیف ذی القبر) بوندن اشـاغیجه‌ده بر بلده در (خیف الجبل) بر موضعدر (الاخافة) همزه‌نك کسریله حجاج ذکراولنان خیف منایه کلوب قونمق معناسنه‌در یقال اخاف الحاج واخیف علی الاصل اذا اتی خیف منی فنزله و سیل صوبی کلوب طاغ طوریسنده متمکن اولنلری طاغك اتکنه ایندرمك معناسـنه‌در یقال اخاف

السيل القوم اذا انزلهم الخيف (الاختياف) افتعال وزننده بو دخی خيف منايه
كلوب قونمق معناسنه در يقال اختاف الحاج اذا اتى خيف منى فنزله (الخيفة)
تمره وزننده بجاغه دينور سكين معناسنه و ارسلان يتاغنه دينور (الخيف)
فتحتيله آت و سائر دوابك بر كوزى كوك و بر كوزى سياه اولمغه دينوركه چقر
تعبير اولنور و دوه‌نك ذكرى غلافى و ناقه‌نك ممه‌سى دليكى ككيش اولمغه دينور
(الاخيف) وصف مذكور اوزره اولان دابه‌يه دينور يقال فرس اخيف اذا كانت
احدى عينيه زرقاء و الاخرى سوداء و چاوينك دليكى بيوك اولان دوه‌يه دينور
يقال جمل اخيف اى واسع الثيل جمعى خيف كلور خانك كسر ومديله وخوف
كلور خانك ضميله (الخيفاء) حمراء وزننده اخيفك مؤنثيدر و ممه‌سنك دليكى ياخود
دريسى بول ناقه‌يه دينور على قول ممه‌سى سودسز اولمغله كيسه كبى سولپيوب صارقش
اولانه دينور جمعى خيفاوات كلور (الاخياف) همزه‌نك فتحيله مختلف طائفهٔ
انسانيه اطلاق اولنور فرس اخيف معناسندن مأخوذ وجمع بنيه‌سيله مستعملدر
يقال الناس اخياف اى مختلفون و انالرى بر و پدرلرى بشقه اولان قرنداشلره
اطلاق اولنور نته‌كه پدر و مادرلرى بر اولنلره بنوالاعيان و پدرلرى بر و مادرلرى
بشقه اولنلره بنوالعلات و بونلره بنوالاخياف اطلاق اولنور يقال اخوة اخياف
اى امهم واحدة والآباء شتى (التخييف) برقوناغه قونمق معناسنه در يقال خيف
القوم اذا نزلوا منزلا وجنكدن چكنامق معناسنه‌در يقال خيف عن القتال اذا نكص
و برنسنه‌یی بين القوم تفريق وتوزيع ايلمك معناسنه در يقال خيف الامر بينهم على
المجهول اذا وزع و ديشلرك ارالقلرنده اولان اوزون اتلر طاغلمق معناسنه‌در يقال
خيفت عمور اللثة بين الاسنان اذا تفرقت (التخيف) تفعل وزننده رنكدن رنكه
متغير اولمق معناسنه در يقال تخيف الوانا اذا تغير (اخيف) احمد وزننده
اساميدندر

(* فصل الدال *) (الادرعفاف) اقشعرار وزننده دوه قسمى كندى قولاينه
طوغرى چكيلوب كتمك على قول سرعتله كتمك معناسنه‌در يقال ادرعفت الابل
اذا مضت على وجوهها اواسرعت بو ماده دال مهمله و معجمه ايله لغت اولمغله
جوهرينك معجمه فصلنده لغتينه اشارتله انحصارى بوراده بالتفصيل ذكرندن
مغنى دكلدر وادرعفاف جنكده طابوردن سچيلوب ايلرو وارمق معناسنه در يقال
ادرعف فلان فى القتال اذا استنتل من الصف (المدرعف) اسم فاعل بنيه‌سيله
طوغرى يولنه چكيلوب كيدن انسان وحيوانه دينور يقال ناس مدرعفون اى
مقلصون فى سيرهم (الدرف) صرف وزننده ظل وكنف وحمايه على قول جانب
و ناحيه معناسنه در يقال هو تحت درف فلان اى كنفه وظله او من ناحية فى خير

اوشرّ (الدرنوف) زنبوروزننده جثه‌سی ابری بیوك اركك دوه‌یه دینور (الدسفان) عثمان وزننده ایلچی طرزنده اولان آدمه دینوركه بركیمسه طرفندن برنسنه طلبی ضمننده برآدمه كوندریلور یاخود كندیلكندن كیدر علی قول یزونكه دینور جمعی دسافی كلور سكاری وزننده و دالك كسریله دسفان دخی لغتدر بو صورتده جمعی دسافین كلور یقال هود سفان بینهما وهوشبه الرسول یطاب الشیٔ اورسول سوء بین الرجل والمرأة و دسفان دالك ضمیله ودسفه غرفه وزننده یزونكلكه دینور قیاده معناسنه (الادساف) همزه‌نك كسریله بر آدم یزونكلك ایله كچنمك معناسنه‌در یقال ادسف فلان اذاصار معاشه من الدسفة (الدغف) دالك فتحی وغین معجمه‌نك سكونیله برنسنه‌یی چوق آلمق معناسنه‌در یقال دغف الشیٔ دغفا من الباب الثالث اذا اخذه اخذا كثیرا (ابودغفاء) حمراء وزننده احمق ونادان كمسیه اطلاق اولنور عربلر برآدمی تخمین ایلدكلرنده اكا یاابا دغفاء ولدها فقارا دیرلركه ضمیر حمقاء عورته راجعدر ولدها شیئالا راس له ولاذنب معناسنه‌دركه مراد تمكن اولمیوب و دائرهٔ طاقتدن خارج نسنه تكلیف ایله دیمكدر واحمق عورته دغفاء اطلاق اننك اولجومی اولمیوب وزن وكیلی بیلمدیكندن اداره‌سز اولدیغنه مبنیدر (الدف) دالك فتحی وفانك تشدیدیله هرنسنه‌نك یانته علی قول یانك یوزینه دینور یقال بات یتقلب علی دفیه ای علی جنبیه اوالدف صفحته دفه دخی بو معنایه‌در هایله ودف بین الحرمین مكه‌یه قریب بر موضع آدیدر و مصدر اولور برنسنه‌یی بالتمام الوب هوایه صاورمق معناسنه یقال دف الشیٔ دفا من الباب الاول اذا استأصله ونسفه ودف الرمل ودف الارض قوملغك وارضك جوانبنده اولان سنور كبی نومسكه دینور كویاكه یانلریدر ودف ودفیف دوه قسمی ملایم واهسته‌جه یوریوب كتمك معناسنه‌در یقال دفت الابل دفا ودفیفا اذا سارت لینا و مطلقا یاىجه یاىجه یوریمك معناسنه‌در یقال دف الرجل دفا ودفیفا اذا مشی خفیفا ودف ساز معروف اسمیدركه دائره و برنوعنه خانقاهلرده مظهر تعبیر ایدرلر بونده دالك ضمیله لغت اعلادر جمعی دفوف كلور و احمد بن نصیر الدفوفی محدثیندندر ودف قوش قنادلرنی اوینانمق معناسنه‌دركه طیران حالنده اولور ومنه الحدیث [یؤكل مادف لاماصف] یعنی كوكرجین كبی اوچاركن قنادلرنی اوینادر اولان قوشلرك لحمی مأكول اولوب نسر وصقر كبی قنادلرنی اوینانمیوب بسط ایده‌رك اوچانلرك مأكول دكلدر بوحدیث نهایه‌ده [كل مادف ولاتأكل ماصف] عبارتیله مثبتدر (الدفة) دالك فتحیله بودخی یانه یاخود یوزینه دینور دف كبی و منه دفتا المصحف ای صماماه یعنی مصحفك ایكی دفه‌سی ایكی یانی احاطه ایدن جلدلریدر یقال احفظ مابین الدفتین وهماصماما المصحف من جانبیه ودفتا الطبل طاولك ایكی طرفنده چوماق اوره‌جق دریلرندن عبارتدر

(الدفيف) هزيز وزننده دف معناسنه‌دركه ملايم و اهسته يوريمكدر نته‌كه ذكر
اولندى وقوش يره يقين بر يوزنى صيرده‌رق اوجق على‌قول اياقلرى يرده اوله‌رق
قنادلرنى چالوب اويناتمق معناسـنه در يقال دف الطائر دفيفا اذا مر فوق الارض
اوحرك جناحيه ورجلاه فى الارض (الادفاف) همزه‌نك كسريله دفيف‌معناسنه‌در
يقال ادف الطائر بمعنى دف و بركمسـه اوزره پيدرپى امور و مصالح هجوم ايلمك
معناسنه در يقال ادفت عليه الامور اذا تتابعت (الدفدفة) زلزله وزننده ادفاف
ايله معنـا ى اولده مرادفدر يقـال دفدف الطائر بمعنى ادف و تيز تيز يوريوب
كتمك معناسنه در يقال دفدف الرجل اذا اسرع (الاستدفاف) دفدفه ايله معناى
اولده مرادفدر يقال استدف الطائر بمعنى دفدف و برنسـنه تولكه كلوب قولاينى
بولمق معناسـنه‌در تقول خذما استدف لك اى ما امكن وتسهل و استره مقوله‌سنى
بيله‌مك معناسـنه‌در يقال استدف بالموسى اذا استحد و برايش يولنه وقوامنه كلمك
معناسـنه در يقال استدف الامر اذا اسـتقام (الدفادف) دالك فتحيله بر ارضك
اطرافنده سنور طرزنده تومسكلره دينوركه خرده ديوار شكلنده اولور تقول
قطعنا دفادف الارض اى اسـنادها مفردى دفدفه‌در (الدافة) فانك تشـديديله
دشمن طرفنه قدم قدم اهسته‌جه توجه ايدن عسـكره دينور يقال دفت عليهم
دافة من الاعراب وهى جيش يدفون نحو العدو (الدفوف) صبور وزننده بر
يوزنى صيرده‌رق سوزيلوب كيدن طوشنجل قوشنه دينور يقال عقاب دفوف اى
تدنو من الارض اذا انقضت (المدفف) محدث وزننده شـول اوركجه دينوركه
دوه‌نك ايكى يانلرى اوزره دوشمش اوله يقال سنام مدفف اذا سقط على دفتى البعير
(المدافة) مفاعله وزننده مقتولى چابك وفى الحال قتل ايلمك معناسـنه در تقول
دافقته اى اجهزت عليه و منه الحديث [داف ابن مسعود رضى الله عنه اباجهل
يوم بدر] اى اجهز عليه (التدفيف) مدافه معناسنه‌در تقول دففته اذا اجهزت
عليه و تيز تيز يوريوب كتمك معناسنه‌در يقال دفف الرجل اذا اسرع (التداف)
تفـاعل وزننده ناس مزاحه ايدوب برى برى اوزره بنكشمك معناسـنه در يقال
تداف القوم اذا ركب بعضهم بعضـا (الدقفانة) دالك ضمى و قافك سـكونيله
مأبون و مخنثه دينوركه مذكر سمـاعى تعبير اولنور اخرنده‌كى هـاء لطائفه‌ندر
يقـال فلان دقفانة اى مأبون مخنث (الدقف والدقوف) داللرك ضميله مأبونك
توقان تحتانيسى هيجان ايلمكه‌دينور يقال اخذه الدقف والدقوف اى هيجان دباغته
(الادلغفاف) غين معجمه ايله اقشعرار وزننده بر نسنه اوغورلمق ايچون نهانيجه
كلمك معناسـنه در يقال ادلغف الرجل اذا جاء مستترا ليسرق شـيئا (الدلف)
دالك فتحى و لامك سـكونيله و فتحتينله (والدليف) دالك فتحيله (والدلفان)

فتحاتله اختيار ادم اياغى بوقاغيلو كسه‌نك يوريمسى كبى يابجه يابجه واغر اغر يوريمك معناسنه در يقال دلف الشيخ دلفا ولفا ودليفا ودلفانا من الباب الثانى اذامشى مشى المقيد وهو فوق الدبيب وجنكده طا بوردن وقرار كاهدن ايلرويه تقدم ايلمك معناسنه در يقال دلفت الكتيبة فى الحرب اذا تقدمت وتقول دلفنا اى تقدمنا (الدالف) نشانك بروجهسنه دوشوب بعده اورادن جاووب غيرى يره كيدن اوقه دينور يقال سهم دالف اى يصيب مادون الغرض ثم ينبو عن موضعه وشول كسه‌يه دينوركه ارقه سنده آغر يوكى اولمغله آهسته آهسته آدملرنى ضيق صيق اتارق يورراوله جمعى دلف كلور ركع وزننده ودلف كلور كتب وزننده (الدلف) ضمتينله آغر يوك ايله يرندن قالقان ناقه يه دينور (ابودلف) زفر وزننده غرب كنيه لرندندر دالف لفظندن معدو لدر (الدلفين) دالك ضميله بركونه دابهٔ بحر يه اسميدر كه غريق اولنلرى ساحل سلامته ايصال ايدر شارح ديركه جوهرى سين بابنده بوجانوره دخش دخى دينور ديو ثبت ايدوب لكن مؤلف سكوت ايلمشيدى قالديكه حياة الحيوان صاحبى دور ودراز تعريف ايدوب آق دكزده موجود برسمك بحرى اولديغى تنصيص ايلمشدر مترجم ديركه سائر كتب مفرداتده بوجانورى تلفين ديدكلرى بالق اولمق اوزره بيان ايدرلر بعضا قره دكز سواحلنده سنه بوغازنده دخى كورلديكى منقو لدر (الدلف) دالك كسريله بهادره دينور يقال رجل دلف اى شجاع (الدلف) دالك ضميله دلوف لفظنك جمعيدر جست وتيز پرواز اولان طو شجل قوشنه دينور (المندلف والمتدلف) اندلاف وتدلفدن اسم فاعلدر وسكونت اوزره شيرانه ميرانه يورر اولان ارسلانه وصف اولور يقال اسد مندلف ومتدلف اذا كان يمشى على هينته (الاندلاف) برنسنه نك يابركسه‌نك اوزرينه منصب اولمق معناسنه در يقال اندلف عليه اذا انصب (التدلف) تفعل وزننده برنسنه يه طوغرى يابجه يابجه يوريه‌رك واروب چاتمق معناسنه در يقال تدلف اليه اذاتمشى ودنا (الادلاف) همزه‌نك كسريله درشت وغليظ سوز سويلمك معناسنه در يقال ادلف له القول اذا اضجم (الدنف) فتحتينله اوكولمز خسته لكه وعلته دينور يقال به دنف اى مرض ملازم ودنف دائمى خسته‌يه دينور بونده مذكر ومؤنث ومفرد وتثنيه وجمعى برابر درونونى مكسور ايلديكك صورتنده وصف اولمغله تأنيث وتثنيه وجمعى خصوصلرينه رعايت ايدرسن تقول رجل دنف وامرأة دنف وقوم دنف محركه وكاه اولوركه فتحتينله ده تثنيه وجعلنور فيقال اخوان دنفان واخوة ادناف و دنف خسته نك خسته لكى اغرلنمق معناسنه مصدر اولور يقال دنف المريض دنفا من الباب الرابع اذاثقل وكونش باتمغه يقلشوب

صرارمق

صرارمق معناسنه در يقال دنفت الشمس اذا دنت للغروب واصفرت ومطلقا
بر نسنه يقلشوب چاتمق معناسنه‌در يقال دنف الامر اذا دنا (الادناف) همزه‌نك
كسريله بو دخى خسته‌نك خسته‌لكى آغرلنمق معناسنه در يقال ادنف المريض
اذا ثقل و كونش صراروب باتمغه يقلشمق معناسنه در يقال ادنفت الشمس بمعنى
دنفت وبر نسنه‌يى يقلشدرمق معناسنه در تقول ادنفته اى ادنيته وخسته‌يى
مرض آغرلشدرمق معناسنه در يقال ادنفه المرض اذا اثقله فهو مدنف بكسر
النون ومرضدن خسته آغرلنمق معناسنه در يقال ادنف المريض فهو مدنف
بفتح النون (الدوف) خوف وزننده بر نسنه‌يه صو مقوله‌سى قاتوب اصلتمق
معناسنه در اكثر دواء وطيب مقوله‌سنده استعمال اولنور تقول دفت الدواء
دوفا اذا خلطته وبللته بماء ونحوه (المدوف) مقول وزننده (والمدووف)
اصلى اوزره ازيلوب اصلنمش دوايه دينور يقال مسك مدوف ومدووف اى مبلول
ومسحوق ثلاثيده اجوف واويده بوندن ومصوون كلمه‌سندن غيرى اسم مفعول
تمام اوزره وارد اولمامشدر (الدوفان) طوفان وزننده آغر بصمق كابوس
معناسنه در (الدهف) دالك فتحى وهانك سكونيله بر نسنه‌يى چوق آلمق
معناسنه در يقال دهف الشئ دهفا من الباب الثالث اذا اخذه اخذا كثيرا
(الداهفة) داهيه وزننده غريب آدمه دينور يقال جاء داهفة من الناس اى
غريب ودور ودراز يوريمك سببيله يوريلوب درمانده اولان دوه‌لره دينور
(دياف) كتاب وزننده شام ياخود جزيره اولكه‌سنده بر قريه‌در اهلى انباط
شأمدندر اورايه اعلا دوه‌لر وقلجلر نسبت اولنور بعضلر ايتديلر كه بونك يايى
واودن منقلبه‌در بجز بعونه تعالى

(* فصل الذال المعجمة*) (الذأف) ذالك فتحى وهمزه‌نك سكونيله (والذؤاف)
غراب وزننده چابك يتشن اولومه دينور (الذأفان) ذالك فتحيله (والذئفان)
ذالك كسريله (والذؤفان) ذالك ضميله (والذيفان) ريحان وزننده
(والذوفان) ذالك ضم ومديله (والذيفان) ذالك كسر ومديله (والذيفان)
فتحاتله (والذؤاف) غراب وزننده سم ناقعه ياخود سم قاتله دينور وناقع
موقعنده ذكر اولندى (وذأفان)فتحاتله اولمك معناسنه‌در (وذؤاف)غراب وزننده
قتل سريعله اولان اولومه دينور يقال موت ذؤاف اى مجهز بسرعة (الذأف)
ذالك فتحيله اولمك معناسنه‌در يقال ذأف الرجل ذأفا من الباب الثالث اذا مات
(الانذأف) انفعال وزننده نفس كسيلوب يورك دوكنمك معنا سنه‌در يقال انذأف
الرجل اذا انقطع فوأده (الاذرعفاف) ادر عفان وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى
يقال اذرعفت الابل لغة فى اذرعفت فى معانيها (الذرف) صرف وزننده (والذرفان) فتحاتله

(والذروف) قعود وزننده (والذريف) ذالك فتحيله (والتذراف) تذكار وزننده كوز ياشى بيابى آقمق معنا سنه در يقال ذرف الدمع ذرفا وذرفانا وذروفا وذريفا وتذرافا من الباب الثانى اذاسال ويقال ذرفت عينه اذاسال دمعها وكوزياشى بيابى آقتمق معنا سنه اولمغله لازم ومتعدى اولور يقال ذرفت عينه دمعها اذااسالته (المذروف والذريف) امير وزننده كوزدن سيلان ايدن ياشه دينور (المذارف) ميمك فتحيله مجارئ دموعه دينور مفردى مذرف در يقال سالت مذارف عينه اى مدامعها (الذرفان) فتحاتله فرسنز يايجه يايجه يوريمك معنا سنه مستعملدر يقال هو يذرف ذرفانا اى يمشى ضعيفا (التذريف) تفعيل وزننده (والتذراف) تانك فتحيله (والتذرفة) تبصره وزننده برآدم كوزندن متصل ياش دوكمك معنا سنه در يقال ذرف فلان دمعه تذريفا وتذرافا وتذرفة اذا صبه وزياده اولمق معنا سنه در يقال ذرف على المائة اى زاد بونده تعديه ايله ده جائزدر قال الشارح وفى حديث على كرالله وجهه [هاانا الآن قدذرفت على الخمسين] اى زدت ويرادمى اولومجل ايلمك معنا سنه در يقال ذرف فلانا الموت اذا اشرف به عليه (الذعاف) غراب وزننده آغويه دينور سم معنا سنه على قول در ساعت هلاك ايدن اغويه دينور جمعى ذعف در كتب وزننده وچابك اولومه دينور يقال موت ذعاف اى ذؤاف (الذعف) سعف وزننده بودخى آغويه ياخود فى الحال هلاك ايدن آغويه دينور يقال حية ذعف اللعاب اى سريعة القتل وذعف مصدر اولور بركمسيه زهر ايچورمك معنا سنه در يقال ذعفه ذعفا من الباب الثالث اذاسقى الذعاف اياه (المذعوف) زهر قاتمش نسنه يه دينور يقال طعام مذعوف اذا جعل فيه الذعاف (الذعفان) فتحاتله اولمك معنا سنه در يقال ذعف الرجل وذعف ذعفانا من الباب الرابع والثالث اذامات (الاذعاف) همزه نك كسريله چابك قتل ايلمك معناسنه در يقال اذعف فلانا اذا قتله سريعا (المذعف) محسن وزننده چابك اولدريجى ديمكدر يقال موت مذعف مبالغة (الانذعاف) صولق كسيلوب يورك دوكمك معنا سنه در يقال عدا فانذعف اى انبهر وانقطع فوأده (الذعلفة) دحرجه وزننده برآدمى بيابانده ياخود بر طريق ضلالده آزدروب تلف وهلاك ايلمك معناسنه يقال ذعلفه اذاطوح به واهلكه (الذف) ذالك فتحى وفانك تشديديله (والذفاف) كتاب وزننده (والذفف) فتحتينله مجروحى چابك قتل ايلمك معناسنه در يقال ذف على الجريح ذفا وذفافا وذففا من الباب الاول اذا اجهز وبر ايشده چابك دپرنمك معنا سنه در يقال ذف فى الامر اذا اسرع وطاعون وسائر ياره ادمى چابك آلوب كتمك معناسنه در يقال ذفّه الطاعون ذفّا من الباب الثانى اذا اهلكه وحيا وذفّ قيونه دينور شاة معناسنه وبر نسنه تولكه كلوب قولاينى بولمق معناسنه در تقول خذما ذفّ لك لغة

فى الدال

فی‌الدال (الذفاف) سحاب وزننده معنای اولدن اسمدر مجروحك چابك قتل اولنمسنه دینور (الذفیف) امیر وزننده چابك هلاك ایدن عارضه‌یه دینور یقال طاعون ذفیف ای وحی ّ مجهزو خفیف لفظنه اتباعا ذکر اولنور یقال خفیف ذفیف ای سریع وبنفسه سریع وچابك اولانه یاخود بر بوزنده سیر وجولانده چابك اولان صنفنه دینور (الذفاف) غراب وزننده بو دخی خفاف لفظنه اتباع اولور یقال خفاف ذفاف (الذفاف) کتاب وزننده (والذفاف) غراب وزننده سم قاتله دینور وآزجه صویه یاخود یاشاردی‌یه دینور بلل معناسنه جمعی ذفف در کتب وزننده وذفاف کتاب وزننده ایلیشه‌جك نسنه‌یه دینور یقال مافیه ذفاف ای لیس به متعلق یتعلق به (الاذفاف) همزه‌نك کسریله (والمذاّفة) مفاعله وزننده مجروحی چابك قتل ایلمك معناسنه در یقال اذّفه واذ فه اذا اجهز علیه (التذفیف)(والذفذفة) زلزله وزننده اذفاف معناسنه‌در وتذفیف تخفیف معنا سنه در تقول ذفف جهاز راحلتك ای خفف (وذفذفة) فذفذه کبی صالینه‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال ذفذف الرجل اذا تبختر (الاستذفاف) بر نسنه‌نك قولایی بولمق معناسنه در تقول خذما استذفّ لك ای امکن وسهل وبر ایش حاضر ومتهیء اولمق معناسنه‌در یقال استذفّ امرنا اذا تهیأ (الذفوف) صبور وزننده نعمان بن منذر نام امیرك فرسی اسمیدر (الذفاف) کتاب وسحاب وزننده شیء قلیله دینور یقال ماذاق ذفافا ای شیئا (المذفف) معظم وزننده سریع وخفیف نسنه‌یه دینور یقال سهم مذفف ای سریع خفیف (الذلف) فتحتینله برون کوچك واوجی دوز یصتم اولمق معناسنه‌در علی قول کوچك وانجه‌رك اولمق یاخود بك سو بو وبوغون اولمیه‌رق قالینجه واوجی دوزجه اولمق معناسنه‌در یقال ذلف الرجل والانف ذلفا من الباب الرابع اذا صغر انفه واستوت ارنبته او هو صغره فی‌دقة اوغلظ واستواء فی‌طرفه لیس بحد غلیظ (الاذلف) وصفدر صفت مذکوره اوزره اولان برونه وصاحبنه دینور ذلفاء مؤنثیدر جمعی ذلف در ذالك ضمیله وذلفاء اسماء نسواندندر (الذوف) خوف‌وزننده‌آیشی‌آیروب آدیملرنی صیقجه آتارق‌اهسته‌جه‌یوریمك‌معناسنه‌در یقال‌ذاف‌الرجل یذوف‌ذوفا اذامشی فی‌تقارب وتفحج (الذوفان) ذالك ضمیله زهره دینور سم معناسنه (الذاهفة) داهفة وزننده ومراد فیدر (الذیفان) ذالك فتحی وکسری وفتحاتله سم قاتله دینور ولعاب الذیفان ذأف ماده سنده ذکر اولندی

(* فصل الراء المهملة *) (رأف) رانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برموضع یاخود برقوملق آدیدر وباده‌یه دینور یقال شرب رأفا ای‌خمرا ورأف وصف اولور رؤف

كبى يك اسركيجى مهربان معناسنه كاسيجئ (الرأفة) رحه وزننده (والرأف) شغف وزننده اسركمك ياخود يك اسركمك ياخود قلب طيانمامق وجه اوزره اسركمك معناسنه در انسانده رقت قلبدن نشأت ايدر حق جل وعلا طرفندن غايتى مرادد ر يقال رأف الله بك ورأف ورؤف رأفة ورءافة ورأفا من الباب الثالث والرابع والخامس اى رحم رحة اوالرأفة اشد الرحة اوهوارقها مجموعنده لازم اولمغله باه حرفيله تعديه اولنذى (المراوفة) واو ايله مفاعله وزننده بودخى رأفه معناسنه دركه واويدر كما سيذكر (الرؤف) ندس وزننده (والرأف) كتف وزننده (والرؤف) صبور وزننده (والرائف) صاحب وزننده وصفلردر بغايت اسركيجى مهربان معناسنه در نته كه رأف دخى بومعنايه در يقال هو رأف ورؤف ورأف ورؤف ورائف اى رحيم اشد الرحة اوارقها (الرجف) رانك فتحى وجيمك سكونيله (والرجفان) فتحاتله (والرجوف) قعود وزننده (والرجيف) رديف وزننده يك صرصمق معناسنه در ويك صرصلمق معناسنه لازم اولور يقال رجفه رجفا ورجفانا ورجوفا ورجيفا من الباب الاول ورجف هو اى حركه فتحرك واضطرب شديدا وارض متزلزل اولمق معناسنه در يقال رجفت الارض اذا زلزلت وعسكر برلرندن اوينايوب جنكه حاضرلنمق معناسنه مستعملدر يقال رجف القوم اذا تهيأوا للحرب ورعد سحاب ايجره برى اوته شدتله كورلدهمك معناسنه مستعملدر يقال رجف الرعد اذا ترددت هد هدته فى السحاب (الارجاف) همزه نك كسريله بودخى ارض متزلزل اولمق معناسنه در يقال ارجفت الارض وارجفت على المجهول اذا زلزلت ودوه يك يورغنلغندن درمانده اولمغله قولقلرنى دوشوروب دتره دركلمك معناسنه در يقال ارجفت الناقة اذا جاءت معيية مسترخية اذناها ترجف بهما وناس فتنه وحوادث واكاذيب مقوله سنه طالمق معناسنه در يقال ارجف القوم اذا خاضوا فى اخبار الفتن ونحوها ومنه قوله تعالى [والمرجفون فى المدينة] ومطلقا برشيئه مشغول ومتوغل اولمق معناسنه در يقال ارجف القوم فى الشئ وبالشئ اذا خاضوا فيه (الرجفة) تمره وزننده اسمدر زلزله معناسنه يقال انذرتهم الرجفة اى الزلزلة (الراجفة) جيمك كسريله كه [يوم ترجف الراجفة تتبعها الرادفة] كريمه سنده واقعدر مراد نفخهٔ صور اولدركه آنكله جملهٔ مخلوقات مظهر صدمهٔ ممات اولورلر ورادفه دن مراد نفخهٔ ثانيه دركه انكله جميع اموات حائز بلغهٔ حيات اولورلر (الرجاف) شداد وزننده دريايه اطلاق اولنور اضطراب ايلديكيچون ويوم قيامته اطلاق اولنور وكوبرى يه اطلاق اولنور جسر معناسنه شارح بونسخه يى تصويب والحشر نسخه سنى تخطئه ايلمشدر لكن مؤلف ويوم القيامة والحشر عنوانيله ثبت

ايلمكله

ایلمکله قیامت اوزره معطوف اولمق محتملدر زیرا کوپری‌یه رجاف اطلاقی پك ملایم دکلدر مکر اغاجـدن قورلمش انجه ومتزلزل کوپری دیمك اوله ورجاف برکونه یورویشه دینورکه چالقنه‌رق یورویش اوله‌جقدر (الراجف) دتره‌دیجی حابه دینورکه ایصتمه تعبیر اولنور (الارحاف) حای مهمله ایله ارجاف وزننده بچاق وقلیج مقوله‌سنی بیله‌مك معناسنه‌در کویاکه حاء هادن مبدلدر یقال ارحف الرجل اذا حد سکینا ونحوه (الرخف) رانك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله یوفقه قیمغه یاخود کوشکجه طونمش قیمغه دینور رخفه دخی دینور جمعی رخاف کلور رانك کسریله تقول اتانا رخف ورخفة ای زبد رقیق اومسترخ ورخف برکونه بویه‌یه دینور یقـال صبغه برخف وهو ضرب من الصبغ (الرخفـة) تمره وزنـنده رخف معناسـنه‌در وذکری آتی رخافه‌دن اسم اولور خمیرك صویقلغنه وکوشـکلکنه دینور رانك ضمیله‌ده لغتدر وکوفکی طاشنه شبیه برکونه کوشك وخفیف طاشه دینور علم لغتده صاحب اتقان اولان ذواتك دسـت خطلرندن بو یلجه منقولدر وعند البعض ساقسی‌یه شبیه برکونه کوشك وخفیف طاشدر جمعی رخاف کلور رانك فتحیله و یوفقه وصیویق چامور ده دینور یقال صار الماء رخفة ای طینا رقیقـا (الرخف) رانك فتحی وخانك سـکونیله (والرخف) فتحتینله (والرخافة) لطافه وزننده خمیر صیویق وکوشك اولمق معناسنه‌در یقال رخف العجین ورخف ورخف رخفا ورخفا ورخافة من الباب الاول والرابع والخامس اذا استرخی ورخف فتحتینله رخفه کبی بو معنادن اسم اولور خمیرك کوشکلکنه دینور (الارخاف) همزه‌نك کسریله خمیری کوشك دوشورمك معناسـنه در تقول ارخفت العجین اذا جعلته مسترخیا وخمیری صیویق وصولو ایلمك معناسنه‌در تقول ارخفت العجین اذا اکثرت ماءه (الرخیفة) سـفینه وزننده کوشـك خمیره دینور یقال عجینة رخیفة ای مسـترخیة (الردف) رانك کسریله راکبك اکسـه‌سنه بنن آدمه دینور یقال هو ردفه ای راکب خلفه ومطلقا برشیئه تابع و پیرو اولانه اطلاق اولنور یقال هو ردفه ای تابع له وردف نسر واقع نام صورت فلکیه‌یه قریب برکوکبك اسمیدر و برایش ضمننده اولان تبعه ومظلمه‌یه اطلاق اولنور یقال هذا امر لیس له ردف ای تبعة بونده فتحتینله‌ده جائزدر وردف برطاغك آدیدر ولیل ونهـاره ردفان وهربرینه بالنسبه ردف اطلاق اولنور تقول لا افعل ذلك ماتعاقب الردفان ای اللیل والنهار و ردف الملك زمان جاهلیتـده ملوکك وزیری مقامنده اولان کمسـیه دینور ایدی‌که عادتلری اوزره دائما مجلس شاهیده پادشاهك صاغ جانبنده قعود و پادشاه باده نوش ایلدکده عقبنده اول نوش ایدر ایدی و پادشاه سفره کتدکده قائمقامی اولور ایدی جمعی ارداف در یقال هو من الروادف ولیس

من الارداف ای من الاتباع ولیس من الذین یجلسون عن یمین الملك و یشربون بعده ویخلفونه اذا غزاوهم الوزراء وردف عروضیون عرفنده شعرده شول حرف ساکنه دینورکه حرف مدولیندن اولوب روی حرفندن اول واقع اوله وکندیسیله حرف روی بیننده حرف آخر اولمیه مثلا البالی کلمه سنده واقع الف ومشیب کلمه سنده یاء وسرحوب کلمه سنده واو ورمینا کلمه سنده یاء وصوب کلمه سنده واو کبی وشول ردفان که تثنیه بنیه سیله درلبیدك برسفینه وصفنده انشاد ایلدیکی اشبو * فانتام طابقها القدیم فاصبحت * ما ان یقوم درءها ردفان * بیتنده واقعدر مراد سفینه نك قیچینده اولان ایکی ملاحدر طابق کمینك دومننه دینور وجریر نام شاعرك اشبو * منهم عتیبة والمحل وقعنب * والحنتفان ومنهم الردفان * بیتنده واقع ردفاندن مراد عتاب بن هرمی نام کمسه نك اوغللری قیس ایله عوقدر یاخود مالك بن نویره ایله یربوع بن یاح بن یربوعدن برشخص دیکردر (الردیف) امیر وزننده ردف ایله معنای اولده مرادفدر یقال هو ردفه وردیفه ای راکب خلفه ونسر واقعه قریب ردفدن بشته برکوکب آدیدر وشول کوکبه اطلاق اولنورکه رقیبی اولان کوکب مغربدن غروب ایدنجه کندیسی مشرقدن طلوع ایلیه کذلك طالعه ناظر اولان کوکبه اطلاق اولنورکه اولك عکسی اولور وشول کمسیه دینورکه قارجیلرك بریسی یاخود ایکیسی فائز اولدقدنصکره اولدخی سهمنی کتوروب ارالغه صوقملق فیدنده اوله (المرتدف) مرتکب وزننده (والردافی) حباری وزننده بونلرده راکبك اردینه بنن آدمه دینور وردافی ردیف لفظندن جمع اولور حداة واعوان معنالرینه حداة قضاة وزننده حادینك جمعیدرکه نغماتله دوه سور یجیسنه دینور کوچلرك اکسه لرنی آلدقلریچون اطلاق اولنور یقال ابن الردافی ای حداة الظعن وله ردافی ای اعوان وتوابعه اطلاق اولنور یقال جاؤا ردافی ای یتبع بعضهم بعضاً (الرداف) کتاب وزننده راکب آردنده ردیف بنه جك یره دینور (الردافة) کرامه وزننده پادشاهه ردف اولمقله دینور خلافه کبی یقال له الردافة مثل الوزارة کاذکر (الردفی) سکری وزننده شول قبونه وکچی یه دینورکه سائرلری طوغورقدنصکره خریف یاخود صیف ایامنده طوغوره لر (الروادف) خرما اغاجنك بدنندن بتن شاخلره دینور وبدنك شحمنده اولان یول یول اوزون یولره دینور مفردی رادفه در وابن عباسدن رادوف اولدیغی دخی منقولدر راکوب کبی (الردف) رانك فتحیله تابع اولمق معناسنه در یقال ردفه وردفه ردفا من الباب الرابع والاول اذا تبعه وبری برینك آردنجه ظهور ایلمك معناسنه در یقال ردفت النجوم اذا توالت (الارداف) همزه نك کسریله بودخی تابع اولمق معناسنه در یقال اردفه اذا تبعه و برآدمی راکبك اکسه سنه بندرمك معناسنه در تقول اردفته معه ای ارکبته

معه ودابه قسمی ردیفی حامل اولمق یعنی اکسه‌سنه آدم بندرمکه متحمل یاقائل اولمق معناسنه‌در بونده لغت ثانیه مفاعله دندر کما سیذکر (المرادفة) مفاعله وزننده پادشاهه ردف اولمق معناسنه درکه ذکر اولندی یقال رادف الملوك اذا کان ردفا لهم ومرادفة الجراد ارکك چکرکه دیشی یه و آنلره ده ثالث بنکشمك معناسنه در یقال الجراد رادفوا اذا رکب الذکر علی الانثی والثالث علیهما و دابه ردیف بندرمکه متحمل یاخود قائل اولمق معناسنه‌در یقال دابة لاترادف ولا تردف کما ذکر وهی قلیلة اومولدة ای لاتحمل ردیفا (الارتداف) افتعال وزننده راکبه ردیف اولمق معناسنه در یقال ارتدفه بمعنی ردفه و برآدمك آردندن یتشوب عنف وشدتله طوتمق معناسنه در یقال ارتدف العدو اذا اخذه من‌ورائه اخذا (الاسترداف) راکبله آردلشمق ایستمك معناسنه‌در یقال استردفه اذا سأله ان یردفه (الترادف) تفاعل وزننده یاردملشمق معناسنه‌در یقال ترادفا اذا تعاونا واوغلانلر دکشیك چالمق معناسنه‌در یقال ترادف الغلامان اذا تناکحا و بری برینه تابع اولمق معناسنه در یقال ترادفا اذا تتابعا وبرشیئك اسماء متعدده‌سی اولمق معناسنه در بومعناده لغت مولده‌در مترجم دیرکه بومناسبتله سیوطینك مزهرده ثبت ایلدیکی اشبو مقاله بومقامه ترجمه اولەرق نقلی رواکورلدی معلوم اولەکه برلفظ معینك مدلولی وموضوع لهی اولان معنا کاهی واحد وکاهی متعدد اولور متعدد اولدیغی صورتده اول لفظه مجموع معنالره نسبت مشترك وهر بر معنایه نسبت مجمل اطلاق اولنور ومتعدد اولان معنالر میاننده تباین اولورسه عین الشمس وعین الانسان کبی یاخود تضاد اولورسه جون کبی‌که اسود وابیضه اطلاق اولنور اول لفظلره ضد اطلاق اولنور و لفظنك موضوع لهی اولان معنا واحد اولدیغی صورتده کاهی برلفظ آخردخی بعینه اول معنایه موضوع اولور لیث واسد کبی‌که ارسلانه‌دلالت ایدرلر پس اول لفظلره مترادفان دیرلر و بعضلر الفاظ مترادفه‌یی رأسا انکار ایلدیلر بلکه مترادفان ظن ایلدکلری فی الحقیقه متباینانذر زیرا لفظك بری ذاته و بری‌صفته یاخود صفتك صفتنه دلالت‌ایدرلر دیدیلر سیف وصارم‌کبی (المترادف) اسم فاعل بنیه سیله عروضیون اصطلاحنده شول قافیه‌یه دینورکه آخرنده ایکی ساکن مجتمع اوله فاعلان ومتفاعلان کبی (ردفان) فتحاتله بر موضع آدیدر (ردفه) رانك کسریله بر موضع آدیدر (الرزیف) زای معجمه ایله از بز وزننده دوه بوکورمك معناسنه‌در یقال رزف الجمل رزیفا من الباب‌الثانی اذا عج و دوه سرعتله یلمك معناسنه در یقال رزفت الناقة اذا اسرعت وخبت و بر نسنه کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال رزف الامر اذا دنا و ایلری کچمك معناسنه‌در یقال رزف الیه‌اذا تقدم و قورقودن ناشی سرعتله کتمك معناسنه‌در یقال‌رزف‌الرجل‌اذا اسرع من‌فزع

(الارزاف) همزه‌نك كسريله بو دخی دوه بوكورمك معناسنه‌در يقال ارزف الجمل بمعنی رزف و دوه‌يی سرعتله يلدرمك معناسنه‌در تقول ارزفت الناقة اذا اسرعتها وخببتها و تقدم ايلمك معناسنه‌در يقال ارزف اليه اذا تقدم و برآدمه قورقو ويرمكله مضطرب ايلمك معناسنه‌در يقال ارزف فلانا اذا ارجفه وبرنسنه‌دن قورقمغله سرعت وشتابله كتمك معناسنه‌در يقال ارزف الرجل اذا استوحش واسرع فزعا وشبخون وهزيمت مقوله‌سی حالاتده عجله و شتاب ايلمك معناسنه‌در يقال ارزفوا على بناء المجهول ای اعجلوا فی هزيمة ونحوها (الترزيف) بو دخی دوه بوكورمك معناسنه‌در يقال رزف الجمل اذا عج وتقدم ايلمك معناسنه‌در يقال رزف اليه اذا تقدم (الرزوف) صبور وزننده اياقلری اوزون وآديملری ككيش اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة رزوف ای طويلة الرجلين واسعة الخطو (الرزفات) فتحاتله بر برك قربنده اولان مواضعه دينور يقال رزفات بلدكذا ای مادنا منه مفردی رزفه‌در و اشبو رزف ماده سنك مجموعنده زای معجمه‌نك تقديميله‌ده لغتدر (الرسف) رانك فتحی وسينك سكونيله (والرسيف) رانك فتحيله (والرسفان) فتحاتله اياغی بوقاغيلو كبی يوريمك معناسنه‌در يقال رسف الرجل رسفا وزسيفا ورسفانا من الباب الثانی و الاول اذا مشی مشی المقيد (الارساف) همزه‌نك كسريله دوه‌يی اياغی بغلو اوله‌رق اوته‌يه قوغمق معناسنه‌در يقال ارسف الابل اذا طردها مقيدة (ارسوف) همزه‌نك ضميله ساحل بحرشامده بر بلده آديدر (الارتسفاف) اكفهرار وزننده يوكسكه آغمق معناسنه‌در يقال ارتسف الشیء اذا ارتفع (الرشف) فتحتينله حوضده قلان ازجه صويه دينور يقال ما بقی فی الحوض الارشف ای ماء قليل يبقی فيه و دوه‌نك سوزوب صوره‌رق ايچديكی صويك بوزينه دينور (الرشيف) امير وزننده صويی دوداقلرايله چكوب ايچسكه دينور (الرشف) رانك فتحيله صويی صوروب امه‌رك ايچمك معناسنه‌در يقال رشف الماء ورشفه رشفا من الباب الاول والثانی والرابع اذا مصه ومنه المثل * الرشف انقع * يعنی صويی آز آز ايچمك صوسزلغی تسكين ايلمكده پك مؤثردر قناعت واكتفايه ترغيب موقعنده ايراد اولنور (الارتشاف والترشف) تفعل وزننده (والارشاف) همزه‌نك كسريله (والترشيف) بونلرده صويی صوره‌رق ايچمك معناسنه‌در يقال ارتشف الماء وترشفه وارشفه ورشفه بمعنی رشفه (الرشوف) صبور وزننده اغزينك رايحه‌سی خوش خاتونه دينوركه دوداقلری رشف اولنمغه لايقدر يقال امرأة رشوف ای الطيبة الفم و فرجی قوری قاری‌يه دينوركه ذكری اموب صورار اولور يقال امرأة رشوف ای اليابسة الفرج و دوداقلريله اوتليان ناقه‌يه اطلاق اولنور يقال ناقة رشوف ای تأكل بمشفرها (الرصفة) فتحاتله رصف لفظنك مفرديدر بری برينه يناشی دوشنمش قالدرم طاشلرينه دينوركه

صو آقندیسنه و سیل اوغراغی یرلره دوشرلر یول اولمق ایچون یقال جری الماء علی الرصف ای الحجارة المرصوف بعضها الی بعض فی مسیل ورصفه رصاف لفظندن مفرد اولور اوقك تمرن کچه جك یرندن یوقریجه یه صاریلن سکیره دینور یقال شد سهمه رصفة وهی العقب الذی یلوی فوق الرعظ (الرصافة) ثمامه وزننده (والرصوفة) رانك ضمیله بونلرده اوقك تمرن کچه جك یرندن یوقریجه صاریلن سکیره دینور (الرصف) وصف وزننده بر محله قالدرم دوشمك معناسنه‌در یقال رصف الحجارة فی مسیل الماء رصفا من الباب الاول اذاضم بعضها الی بعض و اوقك تمرن کچه جك یرینه سکیر صارمق معناسنه‌در یقال رصف السهم اذاشد علی رعظه رصفة و مصلی قیام و رکوعده ایاقلرنی یری بر بنه یناشدرمق معناسنه استعمال شرعی‌در یقال رصف المصلی قدمیه اذاضم احد هما الی الاخری و برنسنه بر شیئه لایق و موافق اولمق معناسنه مستعملدر تقول هذا امر لایر صف بك ای لایلیق (المرصوفة) شول عورته دینورکه فرجی پك کوچك اولمغله ایصالی تمکن اولمیه علی قول فرجی پك ضیق اولا نه دینور یقال امرأة مرصوفة ای الصغیرة الهنة لایصل الیها الرجل اوالضیقتها (الرصوف) صبور وزننده (والرصفاء) حمراء وزننده مرصوفه معناسنه در (المرصافة) میمك کسریله چکیجه دینور مطرقه معناسنه (الرصافة) کرامه وزننده برنسنه متین ومحکم اولمق معناسنه در یقال رصف الشیء رصافة من الباب الخامس اذا احکم (الرصیف) رصافه‌دن وصفدر متین و محکم نسنه‌یه دینور یقال عمل رصیف ای بین الرصافة محکم و برکسیه عملده معارض اولان یعنی آنك ایشلدیکی کبی ایشلر اولان آدمه اطلاق اولنور رصفه معناسنه‌در یقال هو رصیفه ای یعارضه بعمله و برنسنه ایله یاخود برکسه ایله دائما الفت ایدن ادمه دینورکه قالدیرم طاشی کبی اکا متصلدر یقال هو رصیفه ای یألفه ولایفارقه (الرصافة) کناسه وزننده شام اولکه‌سنده بر بلده آدیدر محدثیندن ابو منیع عبدالله ابن ابی زیاد وحفیدی حجاج الرصافی اورادندر و بغداده بر محله آدیدر محدثیندن محمد بن بکار وجعفر بن محمد بن علی الرصافی اورادندر و بصره ایالتنده بر بلده در اعلامدن محمد بن عبدالله بن احمد و ابو القاسم محسن بن علی اورادندر و اندلسده بر بلده آدیدر محدثیندن یوسف بن مسعود ومحمد بن عبدالله بن ضیفون اورادندر و واسط قضاسنده برقریه آدیدر محدثیندن حسن بن عبدالمجید اورادندر و نیسابور قضاسنده بر قریه در وکوفه قضاسنده بر قریه‌در و افریقیه‌ده بر بلده و اسمعیلیه‌ده بر قلعه آدیدر (عین الرصافه) حجازده برموضعدر (الرصاف) کتاب وزننده رصیف لفظنك جمعیدر آنك سکیرینه دینور علی قول ایکی یانلرنده اولان صره صره ایکو کمکلرینه دینور ورصیفك جمعی رصف دخی کلور کتب وزننده (رصف) فحتینله وضمتینله برموضع آدیدر (الارصاف) همزه‌نك کسریله مشروبه رصف صوبی یعنی قالدرم دوشنمش اقندی

صوبی قاتمق معناسنه‌در یقال ارصف الرجل اذا مزج شرابه بماء الرصف (التراصف)
تفاعل وزننده صف وطابور بغلقده بری برینه قالدرم طاشلری کبی یناشوب صقشمق
معناسنه‌در یقال تراصفوا فی الصف اذا تراصوا (المرتصف) مرتکب وزننده ارسلانه
اطلاق اولنور و قالدرم طاشی کبی بری برینه یناشی اولان نسنه‌لره دینور ومنه
یقال رجل مرتصف الاسنان ای متقاربها (الرضف) رانك فتحی وضادك معجمه‌نك
سکونیله (والمرضافة) میمك کسریله شول قیزغین طاشه دینور که یاذیه عربلری
سودك ایچنه براقغله سودی قزدررلر یقال اوغر اللبن بالرضف والمرضافة وهی
الحجارة المحماة یوغربها اللبن ورضف صوقشدرمه دیز کککلرینه دینور که بری برینه
یناشی پرمق طرزنده اولور و بو کککلر آت قسمنك کراعی ایله ذراعی بیننده اولور
مفردی رضفه‌در ثمره وزننده و فتحاتله لغتدر ورضف مصدر اولور ذکر اولنان
قزغین طاشله داغلمق معناسنه یقال رضفه رضفا من الباب الثانی اذا کواه بالرضفة
وچیقرمق معناسنه در یقال رضف بسلحه اذا رمی و بر نسنه‌یی بوکوب ایکی قات
ایلمك معناسنه‌در یقال رضف الوسادة اذا ثناها (مطفئة الرضف) اسم فاعل بنیه‌سیله
قزغین طاشی سوندیریجی دیمکدر بو مناسبتله شول داهیه‌یه اطلاق اولنور که
اولکی داهیه‌لری اونتدرر اوله یقال اصابته مطفئة الرضف ای داهیة تنسی التی
قبلها و شول چرویش یاغنه اطلاق اولنور که قزغین طاشه طوقندقده اریوب
طاشك قزغنلغنی سوندرر اوله یقال شحمة مطفئة الرضف اذا اصابت الرضفة ذابت
فاخمدتها و شول یلانه اطلاق اولنور که قزغین طاشلر اوزره کزدکده ذهری اول
طاشلرك حرارتنی کیدرر اوله یقال حیة مطفئة الرضف اذا مرت علی الرضف یطفئ
سمها ناره (الرضیف) امیر وزننده رضفه ایله قینامش سوده دینور یقال لبن رضیف
اذا غلی بالرضف (المرضوف) قزغین طاش اوزره پشمش کبابه وبریانه دینور
و مطلقا وجه مذکور اوزره طبخ اولنمش طعامه دینور (المرضوفة) هـایله که
کمیت نام شاعرك اشبو * ومرضوفة لم تؤن فی الطبخ طاهیا * عجلت الی محورها حین
غرغرا * بیتنده واقعدر مراد شول اشکنبه‌درکه اهل سفر آنی اولا غسل وتنظیف
ایدوب ایچنی قیمه ایله طولدردقدنصکره توشهٔ راه ایدینوب کوترر تجربه‌لری
اولمامغله قوناق یرلرنده قزغین طاشلر اوزره پشوررلر حالا صوچوق تعبیر
ایتدکلرینه‌ده اطلاق اولنور جوهری بونی قدر ایله تفسیر ایلمکله مؤلف تعریض
ایلمشدر (الرضفة) فتحاتله قزغین طاشله باصلمش داغ و تمغایه دینور (رضفات
العرب) فتحاتله درت قبیله‌یه اطلاق اولنور ۱ شیبان ۲ تغلب ۳ بهراء ٤ ایاد
قبیله‌لریدر (الرعف) رانك فتحی وعینك سکونیله (والرعاف) غراب وزننده
برآدمك برونی قانه‌مق معناسنه‌در یقال رعف الرجل ورعف علی المجهول

ورعف رعفا ورعافا من الباب الاول والثالث والخامس والرابع اذا خرج من انفه الدم ورعف سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال رعف الفرس الخيل رعفا من الباب الاول والثالث اذا سبق وقپودن ايچرو كيرمك معناسنه مستعملدر يقال رعف به الباب اذا دخل كويا كه برون بغتة قان آقيدر كبى قپو آنى ايچرويه ادخال ايلدى قال فى الاساس بينانحن نذكرك رعف بك الباب ومطلقا قان آقق معناسنه‌در يقال رعف الدم رعفا من الباب الرابع اذا سال (الرعاف) غراب وزننده مصدردر كه ذكر اولندى وبرون قانه دينور يقال سال من انفه الرعاف اى الدم (الاسترعاف) ايلرو كچمك معناسنه در يقال استرعف الفرس اذا تقدم وقو برق وچرويش ياغنى صزدروب قاقردغنى المق معناسنه مستعملدر يقال استرعف الرجل اذا استقطر الشحمة واخذسها رتها (الارتعاف) بودخى ايلرو كچمك معناسنه در يقال ارتعف الرجل اذا تقدم (المراعف) برون دائرسنه اطلاق اولنور كه چوره سيله برونددن عبارتدر تقول للمرأة تلثمى على مراعفك اى على انفك وحواليه (الراعف) برونك اوجنه دينور يقال ماالملح راعف انفه اى طرف ارنبته وطاغك برون طرزنده چقان سيور بجه اوجنه اطلاق او لنور وسائر آتلرى سابق اولان يوكرك آته دينور (المسترعف) بو دخى سابق اولان يوكرك اته دينور يقال فرس راعف و مسترعف اى سابق (الرعيف) امير وزننده سائر سحابلردن ايلرو اولان سحابه دينور (الرعافى) غرابى وزننده كثير العطاء ادمه اطلاق اولنور يقال رجل رعافى اى معطاء (الرعوف) رانك ضميله چمنتى يغمورلره دينور تقول اخذتنا الرعوف اى الامطار الخفاف (الراعوفة والارعوفه) اضحوكه وزننده شول قيايه دينور كه قيو بى قازار ايكن آليقو رلر تاكه وقت حاجتده قيو آيرتلنور ايكن آيرتليان كسه اول قيانك اوزرنده اوتوروب ايرتليه على قول قيونك اغزنده صوچكن كسه‌نك بصوب طوره جغى ايرى طاشه دينور يقال رعوفة البئر وارعوفتها اى صخرة تترك فى اسفل البئر اذااحتفرت تكون هناك ليجلس المستقى عليها حين التنقية اوتكون على رأس البئر يقوم عليها المستقى (الارعاف) همزه‌نك كسريله ايودرمك معناسنه در يقال ارعفه اذا اعجله وطولدرمق معناسنه‌در يقال ارعف القربة اذا ملأها (الرغف) رانك فتحى وغين معجمه نك سكونيله خميرى ياخود بالچغى ال ايله يوارليوب يومق ايتمك معناسنه‌در يقال رغف العجين اوالطين رغفا من الباب الثالث اذا جمعه وكتله بيده ودوه به يومق يوتدرمق معناسنه در يقال رغف البعير اذا لقمه البزر والدقيق ونحوه (الرغيف) امير وزننده كرده تعبير اولنان اتمكه دينور معناى اولدندر جمعى ارغفه كلور ورغف كلور رانك ضميله ورغف كلور ضمتينله ورغفان كلور

رانك ضميله وتراغيف كلور تاى فوقيه ايله كه غير قياسدر (الارغاف) همزه نك كسر يله برنسنه يه قيه قيه بقمق معناسنه در يقال ارغف اليه اذا حدد النظر اليه وسرعتله يورىمك معناسنه در يقال ارغف الرجل اذا اسرع فى السير (الرفّ) رانك فتحى وفانك تشديد يله طعامى چوق يمك معناسنه در يقال رف الرجل رفا من الباب الاول والثانى اذا اكل اكلا كثيرا ودوداق اوجلريله اوپمك معناسنه در يقال رف المرأة اذا قبلها باطراف شفتيه ورعايت واحسان ايلمك معناسنه در يقال رف فلانا اذا احسن اليه ورف ورفيف برنسنه نك رنكى يلدرامق معناسنه در رف لونه رفا ورفيفا اذا برق وتلألأ ورف برادمك از وچوق وكوچلك وبيوك خدمتنده يلوب يوپورمق معناسنه در يقال رف له اذا سعى له بما عز وهان من خدمة وبرنسنه نك اطرافنى چويروب قوشاتمق معناسنه در يقال رف القوم به اذا احدقوا ودوه كوشكى اناسنى امك معناسنه در يقال خف الحوارمه اذارضعها وبركسيه اكرام ايلمك معناسنه در يقال رف بفلان اذا اكرمه وبرنسنه يى اوزليوب شوق وارزو ايلمك معناسنه در يقال رف الى كذا اذا ارتاح وقوش قنادلرنى يايمق معناسنه در يقال رف الطائر اذا بسط جناحيه ورف تركيده راف ديدكلرىدر كه اولرك ايچ ديوارلرنده ايدرلر پروازه خانه معناسنه جمعى رفوف كلور يقال رفعه على الرف وهو شبه الطاق فى البيت يجعل عليه طرائفه وزف فراوان دوه سوريسنه دينور رانك كسريله ده جائزدر يقال اتى بالرف اى الابل العظيمة وصغر سور يسنه دينور وبربلوك قيونه ياخود مطلقا قيون وكچى بلوكنه دينور واطرافندن بوكسك قوملغه دينور وقيون آغيلنه دينور تقول ادخل الشاء فى رفها اى حظيرتها وحيوان قسمى اغزلرنى طولدرميه رق اكل ايلمك معناسه مصدر اولور يقال رفت الابل والغنم البقل رفا من البابين المزبور وهو ضرب من اكلها يعنى اكلت ولم تملأ به فاها ورف كوز وقاش مقوله سى سكريمك معناسنه در تقول مازالت عينى ترف حتى ابصرتك اى تختلج وشمشك چاقمق معناسنه در يقال رف البرق اذا ومض واغز يارينه دينور ريق معناسنه وامك معناسنه در يقال رف شفتيه اذا مصها وايولك ايلمك احسان معناسنه در مؤلف بونى تكرار ايلمشدر ورف جلف ايله كلن ذخيره يه دينور ميره معناسنه ويومشق ونازك ثوبه دينور يقال ثوب رف اى ناعم وهركون سود ايچمك معناسنه در يقال مازال يرف اللبن اى يشربه كل يوم ولباسك اشاغيسى طارجه اولمغله توسيع ايتمك ايچون ثوب آخر ايله يامه اوروب كنكشتمك معناسنه در يقال رف ثوبه اذا رفاه باخر ليوسع من اسفله (الارتفاف) بودخى برنسنه نك رنكى ايلدرامق معناسنه در يقال ارتف لونه اذا برق وتلألأ (الرفرفة) زلزله وزننده بودخى قوش قنادلرنى يايمق

معناسنه در يقال رفرف الطائر اذا بسط جناحيه كرچه وجه مذكور اوزره رف
دخى بومعنايه در لكن اول غير مستعملدر رفرفه مستعملدر زيرا وضع مذكور
تكرارى متضمندر ورفرفه سسلنمك معناسنه‌در يقال رفرف الشئ اذا صات ودوه
قوشى برنسنه اوزره قونمق اراده سيله اطرافنى جزكنه رك قنادلرنى او يناتمق
معناسنه در يقال رفرف الظليم اذا حرك جناحيه حول الشئ يريد ان يقع عليه
(الرفرف) كبكب وزننده بودخى رافه دينور رف كبى وشول‌يشل ثيابه دينوركه
اندن پرده‌لر ودوشمه‌لر اتخاذ اولنور مراد نهاليلر اوله‌جقدر مؤلفك بصائرده بياننه
كوره مفردى رفرفه در و بعضلر عندنده رفرف مفرددر ومنه قرئ قوله تعالى
[على رفرف خضر] ورفرف قيل چادرك شقه‌سنه دينور وزرهك اشاغى يه
صارقان اتكلرينه واو جلرينه دينور واغاجك اشاغى يه صالنان شاخلرينه
دينور وفراشلرك و پرده ونهالي ليلرك فضله لرينه دينوركه دوشندكده صچاق
يرينه كلن ارتق يرلريدرودوشكلره ومندرلره دينور وهرشيئك كنارلرنده فضله
قالوب بوكيلن وقيوريلن يرلرينه دينور و بر جنس سمك بحرى آديدر و يمنه
مخصوص برشجر اديدر وبجره‌يه دينور روشن معناسنه و يصدغه دينوروفرجده
دلاق ديدكلرى لحم زائده دينور و داللرى بيد مجنون كبى اشاغى صارقق اولان تر
ولطيف ونازك اغاجه دينور ومرغزاره وچنزارلره دينور ودوشمه‌لره دينور بسط
معناسنه وساپيان واوبه تعبير اولنان چادرك طنابلرينه واتكلرينه دينوركه صكره
كچريلور وانجه ونازك ديبا قماشه دينور و باشه كيلان توغلغه‌نك سرپناه تحريفى
سرپنك ديدكلرى اتكنه دينوركه پچه طرزنده اولوب توغلغه كيلدكده‌اوراسى
بيونه كلور (الرف) رانك كسريله هركون‌سود ايچمكه دينور يقال يشرب الماء
رفااى كل يوم‌وايصتمه‌هركون طوتمغه‌دينور يقال‌اخذته‌الحمى‌رفااى كل‌يوم(الرف)
(والرفة) رالرك‌ضميله‌صمان‌خرده‌لرينه‌دينور(الرفه) رانك‌فتحيله‌طيقه باصه‌محكم طعام‌يمكه
دينور يقال‌يأكل رفةاى‌اكلة‌محكمة(الرفف) فتحتينله برنسنه‌يوفقه اولمق معناسنه‌در
يقال‌رف الثوب رففا اذا رق(الرفيف)اميروزننده‌مصدردركه ذكراولندى رفيف
خانه‌نك تاوانه دينور سقف معناسنه ورطوبتلو ونمناك اولان شجره وسائرنسنه‌يه
دينور واوكاتلغه‌وخصب ووفرته دينور وسوسن‌ديدكلرى شكوفه‌يه دينوروبجره‌يه
دينور (الرفراف) ثرثار وزننده دوه قوشنك اركككنه دينور وخاطف ظله
ديدكلرى قوشه دينوركه خطف ماده سنده بيان اولندى (ذات رفرف) رالرك
فتحى وضميله بنى‌سليم يوردنده بروادى آديدر (دارة رفرف) رالرك فتحى وضمله
بنونمير يوردنده بروادى‌در (ذات الرفيف) امير وزننده سلاطين وامراء عربك
كچبت صندللرينه دينوركه طونبازلرى برى برينه چاتدقلرى كبى ايكى‌اوچ‌صندللر

بری بر ینه چاتوب بند ایدرلر سـلاطین وامراء انکله نهری عبور ایدرلر یقال عبر النهر علی ذات الرفیف وهو سفن کان یعبر علیهـا وهی ان تنضد سفینتان اوثلاث للملك (الارفاف) همزه نك کسریله قوش قنادلرنی یمورطه اوزره یایمق معناسنه در یقال ارفت الدجاجة علی بیضها اذا بسطت الجناح علیها (الرقوف) سـقوف وزننده رفوف معناسنه درکه رفك جمعیدر رفف مفردیدر یقال فی بیته رقوف ای رفوف (الارقا ف) همزه نك کسریله دتره مك معناسـنه در تقول رأیته یرقف من البرد علی المجهول ارقافا ای برعـد وقد ارقف ارقافا علی المجهول وقرقفه لفظی که دحرجه وزننده در دترمك رعده معناسنه در بوندن مأخوذ در اولنه قاف زیاده اولنمشدر وزنی عفعل دربوجهتله موضع ذکری بومقامده جوهری وهمندن ناشی قاف فصلنده ایراد ایلشدر شارح دیرکه صاحب العین وسـائر ائمه جوهری کبی فصل مرقومده ثبت ایلدیلر (ترقف) تنصر وزننده برخاتون اسمیدر و بر بلده آدیدر عباس بن ولید الترقفی اورادندر (الارتكاف) ارتکاب وزننده قار یاغوب طونمق معناسنه در یقال ارتکف الثلج اذا وقع فثبت فی الارض (الرنف) رانك فتحی و نونك سـکونیله وفتحتینله بیدمشك دیدکلری سـکود اغاجنك بیانی نوعنه دینورکه بیانی لیلاق اوله جقدر بهرامج بری معناسـنه در (الرانفة) برون کر دلکـنك اوجنه دینور یقـال ضرب رانفة انفـه ای طرف غضروفه و الك بلکچه دن آیه طرفنده اولان بومشـغنه دینور یقال اشتکی رانفة یده ای الیتها و برون اوجنك دریسنه دینور و جکرك بوفقه برینه دینور و رانفة الکم اثواب یکـنك اوجندن عبارتدر و فتناقلرك قیام حالتنده یردن جانبه کلان موضعنه دینور و عرب چادرلر ینك یارقلرینه و اراقلر ینه صوقوشـدروب اکلدکلری اورتویه دینورکه یره قدرکلور اصل چادرك طنابی مثابه سنده اولور ورانفه نك جمعی روانف در (الارناف) همزه نك کسریله دوه یورغنلقدن قولقلرنی کوشـدوب صـارقتمق معناسـنه در یقال ارنفت الناقه باذنیهما اذا ارختهما اعیاء و دوه یورركن دائمـا باشنی صاللمله باشـنك دریسی اوکنه آتیله رق یوریمك معناسـنه در یقال ارنف البعیراذا سار فحرك رأسـه فتقدمت جلدة هامته و سرعتله یوریمك معناسنه در یقـال ارنف الرجل اذا اسرع (المرناف) حوفزان بن شریکك قلجی آدیدر (الرهف) رانك فتحی وهانك سکونیـله قلجك بوز ینی یوفقلدوب کسکینلتمك معنا سنه در یقال رهف السیف رهفا من الباب الثالث اذا رققه (الارهاف) همزه نك کسریله رهف معناسـنه در یقـال ارهفه بمعنی رهفه (الرهافة) لطافه وزننده (والرهف) فتحتینله برنسنه رقیق ونازك ولطیف اولمق معناسنه در

يقال رهف الشئ رهافة ورهفا من الباب الخامس اذارله ولطف (المرهف) مكرم وزننده انجه قارنلو صيق ايكولو آته دينور كه معايبدندر يقال فرس مرهف اى خامص البطن متقارب الضلوع (الرهافة) ثمامه وزننده بر موضع ادیدر (الروف) خوف وزننده سكون وآرام معنا سنه‌در يقال راف الشئ يروف روفا اذا سكن بوماده مهموز العين اولان رأف ماده‌سندن كلور بومعتل در (الروفة) رانك فتحيله اسر كمك رحمت معنا سنه در يقال راف يروف روفة لغة فى رأف يرأف رأفة (الريف) رانك كسريله اكينلى بجملى يملى يمشلى معمور وآبادان وخصب ونعمتى فراوان ارضه دينور يقال هو من اهل الريف وهى ارض فيها زرع وخصب وسعة فى المأكل والمشرب وارض عربدن صوبه قريب اولان ارضه دينور ياخود چاير وچمن وآب روان ومزارع ومراتعى مشتمل ارضه دينور چول باديه‌يه نسبت ارض شام كبى يقال ارتحلوا الى الريف اى ماقارب الماء من ارض العرب اوحيث الخضر والمياه والزروع (الريف) حيف وزننده ريف ديدكلرى ارض مذكوره‌يه كلمك معنا سنه‌در يقال راف البدوى يريف ريفا اذا اتى الريف وحيوان ريف ديدكلرى چايرلو چمنلو يرده اوتلامق معنا سنه در يقال رافت الماشية اذا رعت الريف (الارياف) همزه‌نك كسريله (والتريف) تفعل وزننده بونلره ريف ديدكلرى معمور وآبادان يره كلمك معناسنه در يقال اريف البدوى وتريف اذا اتى الريف وير اوتلو صولوشن وآبادان اولمق معنا سنه در يقال اريفت الارض اذا اخصبت ويقال ارافت الارض ارافة بمعنى اريفت (الراف) حال وزننده باديه دينور خمر معناسنه (الريفة) كيسه وزننده اوتلو صولو معمور وآبادان يره دينور يقال ارض ريفة اى خصبة (المرايفة) مفاعله وزننده بر كمسه‌يه اذلك وافترا ايلمك معناسنه در يقال رايف للظنة اذا قارفها وطنف لها

(* فصل الزاى المعجمة *) (الزأف) زانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله ايودرمك معناسنه در يقال زأفه زأفا من الباب الثالث اذا اعجله (الزؤاف) غراب وزننده اسمدر عجله معنا سنه در ومنه يقال موت زؤاف اى وحى (الازأف) همزه‌نك كسريله مضروبى قلداتميوب على الفور قتل ايلمك معناسنه در يقال ازأف عليه اذا اجهز وكثرت طعام بر آدمى يك آغرلشدرمغله حركتدن آليقومق معناسنه در يقال ازأف فلانا بطنه اذا اثقله فلم يقدر ان يتحرك (الزحف) زانك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله (والزحوف) قعود وزننده (والزحفان) فتحاتله يوريمك معنا سنه در يقال زحف اليه زحفا وزحوفا وزحفانا من الباب الثالث اذا مشى وقنادى بتمدك چكركه ايلرى ايلرى آتيله‌رق

كتمك معناسنه در يقال زحف الدابى اذا مشى قدما وزحف دشمن طرفنه
طوغرى چكيلوب كيدن عسكره دينور كه تسميه بالمصدر در يقال شذ عن
الزحف وهو جيش يزحفون الى العدو وزحف چوجق سورنوب امكليه‌رك يوريمك
معناسنه در يقال الصبى يزحف قبل ان يمشى اى يدب ودوه يك يورلمغله طبانى
سوربه‌رك يوريوب كتمك معناسنه در يقال زحف البعير اذا اعيى فجر فرسنه
(الزاحف) يورغنلقدن طبانى سوربه‌رك يوريين اركك دوه‌يه دينور وزاحف
بر رجل اسميدر (الزحوف) صبور وزننده (والزاحفة) يورغنلقدن طبانى
سوربه‌رك يوريين ناقه‌يه دينور جمعى زواحف كلور (المزاحف) ميمك فتحيله
مزحفه‌نك جمعيدر كه اسم مكاندر سورينه‌رك كيديلن يره دينور ومنه مزاحف
الحيات اى مواضع مديها ومزاحف السحاب بلودك امطار ايلديكى يرلردن عبارتدر
يقال هذه مزاحف السحاب اى حيث وقع قطره (المزيحفة) مصغر بنيه‌سيله
زبيد قضاسنده بر قريه آديدر (زحيف) زبير وزننده بر طاغك وبر قيونك
اسميدر (نار الزحفتين) دار الرحتين وزننده يوشان ديدكلرى نباتك والاء
ديدكلرى شجرك آتشلرينه اطلاق اولنور وبونلر تيز طوتشوب مشتعل اولمغله
سمتلرنده اولنلر بونلردن كيرو كتدكلرينه مبنى اطلاق ايلديلر (الزحنففة)
زايك وحانك فتحيله شول كسه‌يه دينور كه يورركن اوكجه سكيرلرينه برى
برينه چالوب سورينور اوله ويتشابلقدن ياخود پيرلكدن سورينوب امكليه‌رك
يورر اولان كسه‌يه دينور شارحك بيانينه كوره وزنى فعنلله‌در نون وفاء ثانيه
زائدلردر يقال هو زحنففة وهو الذى يكاد عر قوباه يصطكان وكذا من
يزحف على الارض (الزحفة) همزه وزننده شول آدمه دينور كه اصلا
سيرو سياحت ايلمز اوله يقال رجل زحفة اى لايسيح فى البلاد (زحاف) شداد
وزننده بر رجل اسميدر (الازحاف) همزه‌نك كسريله بر طائفه عسكر اولمق
معناسنه‌در يقال ازحف بنو فلان اذا صار وازحفا اى جيشا وبر آدم نهايت مطلوبنه
نائل اولمق معناسنه‌در يقال ازحف فلان اذا انتهى الى غاية ماطلب ودوه يوريلوب
درمانده اولمق معناسنه در يقال ازحف البعير اذا اعيى (المزحف) محسن
وزننده يوريلوب درمانده قالمش دوه‌يه دينور (المزحاف) يوريلوب يتشاب
اولمق عادتى اولان كوشك دوه‌يه دينور (التزاحف) تفاعل وزننده عسكر
جنك وقتالده برى برينه واروب چاتمق معناسنه در يقال تزاحفوا فى القتال
اذا تدانوا (الزحاف) كتاب زننده عروضيون اصطلاحنده ايكى حروف بيننده‌ن
بر حرف ساقط اولمغه اطلاق اولنور كه احدهما آخره زحف واتصال ايدر يقال
فى البيت زحاف وهو ان يسقط بين الحرفين حرف فزحف احدهما الى الاخر

مترجم

مترجم دیر که خزر جیه شرحنده بو رسمه مرسومدر که زخاف مشی معناسندن
مأخوذدر عرف عرضیونده مطلقا ثوانیء اسبابه لاحق اولان تغیره اطلاق
اولنمشدر کرك حذف وكرك اسكان ایله اولسون بو صورتده مؤلفك تعریفی
قاصر اولور (المزاحف) اسم مفعول بنیه‌سیله زحاف عارض اولمش شعره
دینور (التزحف) تفعل وزننده بر نسنه‌یه طوغری ثقلت وتكلفله یوریمك
معناسنه‌در یقال تزحف الیه اذا تمشی (الازدحاف) افتعال وزننده تزحف
معناسنه‌در یقال ازدحف الیه بمعنی تزحف (الزحنقف) قافله حجنفل وزننده
مقعدی اوزره سورینه‌رك یوریین آدمه دینور كوترم وچوجق كبی وبونده قیاس
اولان فایله اولمقدر نته که ذكر اولندی (الزحلوفة) زاءك ضمیله چوجقلرك
تپه‌دن اشاغی‌یه صیرنوب قایدقلرینك نشانلرینه ویرلرینه دینور كه یول طرزنده
اولور كرك طپراقدن وكرك قاردن اولسون علی قول انیش وانكبه اولوب صیرنجق
اولان یره دینور كه اورادن اشاغی‌یه طوغری قایوب اینرلر حالا قیزاق تعبیر
ایتدكلرینه اطلاق بو مناسبتله‌در زیرا اول صكره احداث اولنمشدر زمخشری دخی
قول ثانی‌یه ذاهبدر اذ قال فی الاساس لعبوا بالزحلوفة وبالزحالیف وقال المؤلف
الزحلوفة آثار تزلج الصبیان من فوق التل الی اسفله اومكان منحدر املس(الزحلفة)
دحرجه وزننده بر كسه‌یی یوقریدن اشاغی‌یه طوغری یوارلیوب قایدرمق معناسنه‌در
یقال زحلفه اذادحرجه ودفعه وطولدرمق معناسنه‌در یقال زحلف الاناء اذاملاه
ویر آدمه بر نسنه ویرمك معناسنه مستعملدر یقال زحلف لفلان الفا اذا اعطاه
ایاه وسوزی تیز تیز سویلمك معناسنه مستعملدر یقال زحلف فی الكلام اذا اسرع
(التزحلف) تدحرج وزننده معنای اولدن مطاوعدر یقال زحلفه فتزحلف ای
دحرجه فتدحرج (الزحالف) زحلوفه‌نك جمعیدر وكوچك وقرنجه طرزنده یورر
بر كونه بوجكلره دینور بونی قرق ایاق دید كلریله بیان ایدرلر (الازحلفاف)
اكفهرار وزننده بر نسنه‌دن الارغه اولمق معناسنه‌در نته كه لامك تقدیمیله ازلحفاف
دخی بو معنایه‌در یقال ازلحف عنه اذاتنحی (الزخرف) خای معجمه ایله قنفذ
وزننده التونه دینور ذهب معناسنه یالدزلو نسنه‌یه مزخرف اطلاق بوندندر شارح
دیر كه راغبك بیاننه كوره زخرف زینت مزوقه معناسنه موضوعدر التونه اطلاقی
بو جهتله‌در ومنه قال تعالی [اویكون لك بیت من زخرف] ای ذهب مزوق
وزخرف بر نسنه‌نك كمال حسن ورونق وزینتنه دینور یقال به زخرف ای كمال
حسن وزخرف القول كلامی كذب وتمویهاتله یالدزلمقدن حاصل اولان حسن ورونق
وزینت ونطافته دینور یقال غره بزخرف القول وهو حسنه بترقیش الكذب
وزخرف الارض یرك باعث رونق ولطافتی اولان رنكا رنك نباتاتنه اطلاق اولنور

يقال اخرجت الارض زخرفها وزخارفها اى الوان نباتها (الزخارف) زايك فتحيله زخرفك جمعيدر وزخارف كيلره اطلاق اولنور سفن معناسنه وزخارف الماء صويك يوزنده يول يول كورينن طريقه‌لره دينوركه روز كار طوقندقده پيدا اولوريقال للماء زخارف اى طرائق وبر كونه بوجكلره دينوركه درت اياقلرى واردر سينك طرزنده صو اوزرنده طيران ايدرلر (الزخف) زايك فتحى وخانك سكونيله (والزخيف) زايك فتحيله فخر وتكبر ايلمك معناسنه‌در يقال زخف الرجل زخفا وزخيفا من الباب الثالث اذا فخر وتكبر (الزاخف) (والمزخف) منبر وزننده فخر وتكبر صاحبى كسيه دينور (التزخيف) تفعيل وزننده چوق سويليوب يكشافلق ايلمك معناسنه‌در يقال زخف فى الكلام اذا اكثر منه وبر كسه‌نك اليندن بيچه‌سيله طغان كبى بر نسنه‌يى چكوب آلمق معناسنه در يقال زخف من صاحبه اذا اخذ منه باصابعه كالشيذق شارح دير كه شوذقه دخى بومعنايه‌در بوراده‌بشيذق نسخه‌لرى غلطدر قال فى لسان العرب الشوذقة والتزخنف اخذ الانسان عن‌صاحبه باصابعه كالشيذق اى كالصقر (التزخف) تفعل وزننده دوزنوب قوشنوب حسن ورونق ولطافت بغلنمق معناسنه‌در يقال تزخف الرجل اذا تحسن وتزين (الازداف) همزه‌نك كسريله كيجه پك قرا كولتمق معناسنه‌در يقال ازدف الليل اذا اظلم كاسدف (الزرف) صرف وزننده صيچرامق معناسنه‌در يقال زرف الرجل زرفا من الباب الاول اذا قفز وتقدم ايلمك معناسنه‌در يقـال زرف اليه اذا تقدم وسوزى آرتورمق وياخود سوزده سائر اوزره زائد اولمق معناسنه‌در يقال زرف فى الكلام اذا زادفيه وسرعت ايلمك معناسنه‌در يقال زرفت الناقة اذا اسرعت وياره اوكولدقدنصكره آزتمق معناسنه‌در يقال زرف الجرح اذا انتقض بعدالبرء (التزريف) تفعيل وزننده بودخى سوزى آرتورمق معنا سنه در يقال زرف فى الكلام اذازاد فيه وتنفيذ ايلمك معناسنه در يقال زرفه فيه اذا نفذه وآلارغه ايتمك معنا سـنه در يقـال زرفه اذانحاه وبرنسنه‌يى آرتوروب چوغالتمق معنا سنه‌در يقال زرفه اذا اربأه (الزروف) صبور وزننده رونده ناقه‌يه دينور يقال ناقة زروف اى سريعة (الزريف) زايك فتحيله سكون ووقار اوزره يوريمك معنا سـنه در كوياكه زرف ايله سرعت معنا سـنه نسبت ضد در يقـال زرف الرجل زريفـا اذامشى على هينته (الزرف) فتحتينله ياره صاغالدقدنصكره آز تمق معنا سـنه در يقـال زرف الجرح زرفا من البـاب الرابع اذا انتقض بعـد البرء (الزرافة) سحابه وزنـنده وبعضا رابى مشدد اولور بربلوك جماعته على قول اون نفره دينور تقول اتتنـا زرافة من بنى فلان اى جماعة اوعشرة منهم وزرافه برنوع جانور اسميدر كه فارسيده اشـتركا وپلنك دير لر اعضاسى دوه وا كوز وقپلان اعضاسنه شبيه اولد يغيچون زياده فى الكلام

معنا سنه اولان زرفدن مأخوذ در بیونی سائر جانور بیونلر ندن علی الاعتیاد زائد اولد یغیچون اطلاق اولندی ولغتین مزبور تینده زابك ضمیله ده جائز در جمعی زرافی کلور شار حك تصحیحنه کوره زرا بی وز ننده لکن سکاری وز ننده اولمق غالبدر بوجانور بلاد حبشه‌ده اولور ترکیده تحریفله زورنپه تعبیر ایدر لر کردنی وباشی دوه کر دننه وباشنه ولونی آهو لوننه وبیاض بنکلری اولمغله قپلان پوستنه وایاقلری وبو ینوز لری اکوزه شبیه اولور واللری ایاقلر ندن اطول اولور (الازراف) همزه نك کسریله زرافه صاتون آلمق معنا سنه در یقال ازرف الرجل اذا اشتری الزرافة ودوه‌یی اشدرمك معنا سنه در یقال ازرف الناقة اذاحثها وتقدم ایلمك معنا سنه در یقال ازرف الرجل اذاتقدم (الزرافة) کناسه وزننده کذاب کمسیه دینور وبر رجلك علمیدر (الزرافات) شدا دات وزننده بر موضع ادیدر ودولاب قوغه‌لرینه دینورکه انلر ایله اکین وبستان صوار مق ایچون صو چکیلور (الانزراف) ایچرویه نافذ اولمق معنا سنه در یقال انزرف الشیء اذانفذ ویل اسوب کذران ایلمك معنا سنه در یقال انز رفت الریح اذامضت وناس اوتلاق ارامغه کتمك معنا سنه در یقال انز رف القوم اذا ذهبوا منتجعین (مزرفه) مرحله وزننده بغداد قضا سنده رمالی چوق برقریه آدیدر (الزر قفة) قافله دحرجه وزننده(والازرنقاف)احرنجام وزننده سرعتله کتمك معناسنه دریقال زرقف الرجل وازرنقف اذا اسرع(الزعرف)جعفروزننده صویی چوق بحرونهره دینور یقال بحر زعرف ای کثیر الماء علی قول غین معجمه ایله‌در (الزعف) زابك فتحی وعینك سکونیله برکسه‌یی قلداتمیوب همان طوردیغی برده قتل ایلمك معنا سنه در یقال زعفه زعفا من الباب الثالث اذاقتله مکانه (الازعاف) همزه‌نك کسریله زعف معنا سنه در یقال ازعفه بمعنی زعفه ومجروحی علی‌الفور اولدرمك معناسنه دریقال ازعف علیه‌اذا اجهز (الازدعاف) افتعال‌وزننده زعف معنا سنه‌در یقال ازدعفه بمعنی زعفه (الزعاف) غراب وز ننده در حال اهلاك ایدن زهره دینور یقال سم زعاف ای‌زوأف (الزعوف) زابك ضمیله‌خطرناك مهالکه دینور یقال‌وقعوافی الزعوف ای المهالك (المزعافة) میمك کسریله یلانه اطلاق اولنور حیه معنا سنه (المزعف) مکرم وزننده خوشجه وطتلوجه اولمیان چور بابه دینور یقال حسی مزعف ای‌لیس‌بعذب (المزعف) محسن وزننده چابك‌ایشنی بتورن اولومه دینور وبووصفده‌اولان قلجه دینور یقال موت وسیف مزعف ای‌لایطنی ای‌لایبقی ومزعف برقلج آدیدریاخود بوراء مهمله ایله در (الزعنفة) زابك ونونك کسره وفتحه‌لریله بودوراره وبودور عورته دینور یقال رجل وامرأة زعنفة ای‌قصیر وهرنسنه دن بربلوکه وبرطا ئفه‌یه دینور یقال هی‌زعنفة منه ای طائفة ومیشین وسختیان کبی

دریلرك بجاقلرینه دینور وآلچق ورذل وناکس کمسیه دینور یقال هو زعنفة ای رذل وبرقبیله‌دن بولنوب بشقه جه آیرلمش اوبه‌یه علی قول آخر قبیله‌یه قاتلمش کوچك قبیله به دینور وثوب پارچه‌سنه یاخود خاصة ثوبدن پرتلمش اتکی طرفنك پارچه‌سنه دینور وآفت وداهیـه به دینور جمعی زعانف کلور وز عانف بالغـلك قنادلرینه دینورکه یلکن تعبیر اولنور واصل ونسبلری واحداولمیان جاعته دینور یقال هم زعانف ای جاعة لیس اصلهم واحدا وکو ملکك حرکت ایدن اتکلرینه دینور (الزعنفة)دحرجه وزننده کلینی طوناتمق معناسنه‌در یقال زعنف العروس اذازینها(الزغرف) غین معجمه ایله جعفروزننده صوبی فراوان دکزه دینور مهمله ایله‌ده لغتدر یقال بحرزغرف ای کثیرالماء (الزغف) زانك فتحی وغینك سکونیله یغمورنی دوکوب بوش سونکر کبی قالمش اولان قابلایی سحابه دینور یقال فی السماء زغف ای سحاب قدهراق ماءه وزغف مصدر اولور سانجمق ودورتمك معناسنه در یقال زغفه بالرمح زغفا من الباب الثالث اذاطعنه وقیونك صوبی جوغالمق معناسنه‌در زغف ماءالبره اذا کثر وسوزه یلان قاتوب آرتورمق معناسـنه‌در یقال زغف الرجل اذا زادالحدیث بالکذب (الزغفة) تمره وزننده وفتحاتله جائزدر ملایم وواسع ومحکم اولان زرهه دینور علی قول یوفقه ونازك وحلقه لری لطافتله سرد وتنظیم اولنمش زرهه دینـور یقال اتانا وعلیه زغفة ای درع لینة واسعة محکمة اورقیقة حسنة السلاسل واکا زغف دخی دینور تمره وزننده وزغف زغفه‌دن جمع جنسی اولور یقال درع زغف ودروع زغف وجمعی ازغاف کلور وزغوف کلور (الزغف) فتحتینله بوسخی زره مزبوره دینو واوطون خرده‌لرینه دینور واغاجك انجه وضعیف اوجلرینه دینور ورمث وعرفج نام شجرك یوفری اوجلرینه دینور (المزغف) منبر وزنـنـده اصلاطویمق بیلمین حریص وصو غومسز آدمه دینور یقـال رجل مزغف ای نهم رغیب (الازدغاف) افتعـال وزننده بر نسـنه یی چوق آلمق معناسـنه در یقـال ازدغف الشیء اذا اخذه کثیرا (الزف) زانك فتحی وفانك تشدیدیله (والزفاف) کتاب وزننده کلینی دوزوب قوشوب کیردك ایچون کویکو خانه سنه ایلتمك معنا سنه در که مراد کیردکه قومق وکیردکه ایلتمك اوله جقدر بیت الزفاف کیردك اوی ولیلة الزفاف کیردك کیجه سیدر یقال زف العروس الی زوجها زفا وزفافا من الباب الاول اذاهداها وشمشك یلابیمق معنا سـنه در یقال زف البرق اذالمع وزف وزفوف قعود وزننده وزفیف سر عتله کتمك علی قول بونلر وذکری آتی ازفاف ذمیل تعبیر اولنان دوه سیرینه شبیه کتمك عند البعض دوه قوشنك ابتدا سکرتمسنه دینور یقال زف الظلیم وغیره زفاوزفوفاوزفیفا من الباب الثانی اذا اسرع اوهو والازفاف کالذمیل اواول عد والنعام وروز کار ملایمتله اسوب کتمك معناسنه‌در

یقال

يقال زفت الريح اذا هبت فى مضى اى بالين وزف وز فيف قوش اوچار كن كندى كنديسنى كوتروب آتمق على قول قنادلرنى يايمق معناسنه در يقال زف الطائر زفا وزفيفا اذارمى بنفسه اوبسط جناحيه وزفيف امير وزننده جست وسريع معناسنه در يقال رجل زفيف اى سريع (الازفاف) همزه نك كسريله كلينى كويكو خانه سنه كوندرمك معناسنه در يقال ازف العروس بمعنى زفها وسرعنله كتمك معناسنه در يقال ازف البعير اذا اسرع وسرعته قند روب اشدر مك معناسنه در يقال ازف البعير اذا حمله على الاسراع (الازدفاف) افتعال وزننده بودخى كلينى كويكويه كوندر مك معناسنه در يقال ازدف العروس اذا ازفه وبوك بوكلنمك معناسنه يقال ازدف الحمل اذا احتمله (الزفزفة) زلزله وزننده بودخى قوش اوچاركن كندى كنديسنى براقوب آتمق ياخود قنادلرنى يايمق معناسنه در يقال زفزف الطائر اذا رمى بنفسه اوبسط جناحيه وروزكار اوتلرنى برى اوته اوينادوب سسلندرمك معناسنه در يقال زفزفت الريح الحشيش اذا حركته وصوتته وبردوزه يه شدتله سكردوب كتمك معناسنه در يقال زفزف الرجل اذا جرى شديدا وعسكر الايى چكيلوب كيدركن كورلدهمك معناسنه در يقال زفزف الموكب اذاسمع هزيزه وصرصلمق ودترتمك معناسنه در يقال زفزف الرجل اذاارتعد ومنه الحديث [انه قال عليه الصلوة والسلام مالك ياام السائب تزفزفين قالت الحمى لابارك الله فيها فقال لاتسبي الحمى فانها تذهب خطايا بنى آدم كما يذهب الكير خبث الحديد] وقوله تزفزفين بضم اوله اى ترعدين ويروى بفتحه اى ترتعدين ويروى بالراء (الزفة) زانك فتحيله بركره ديمكدر تقول جئته زفة اوزفتين اى مرة اومرتين (الزفة) زانك ضميله زمره وجماعت معناسنه در يقال زفة من الناس اى زمرة (الزفزف)فدفد وزننده (والزفزاف) ثرثار وزننده شديدا سن دائمى روزكاره دينور زفزافه دخى دينور يقال ريح زفزف وزفزاف وزفزافة اى الشديد الهبوب فى دوام وخفيف وچالاك شخصه دينور ودوه قوشنه دينور (الزفوف) صبور وزننده بودخى دوه قوشنه دينور (الزف) زانك فتحيله دوه قوشى يلككنك خرده لرينه دينور على قول هر قوشك خرده يلكلرينه دينور (الزفف) فتحتينله قوشك يلكلرى خرده اولمغه دينور (الازف) همزه نك وزانك فتحيله يلكلرى خرده اولهرق برى برينه صارمشق اولان دوه قوشنه دينور يقال هيق ازف اى بين الزفف ذوزف ملتف وزفيف كبى جست وسريع شخصه دينور (الزفافى) زانك كسريله بودخى جست وچالاك معناسنه در (المزفة) ميمك كسريله كلين بندردكلرى محفهيه وقوچى يه دينور يقال زف العروس بالمزفة وهى المحفة تزف فيها العروس (الاستزفاف) استخفاف معناسنه در يقال استزفه السيل اذا استخفه

يعنى فذهب به شارح السير نسخه‌سنى تخطئه ايلمشدر (الزقفة) زانك ضمى وقافك
سكونيله ال ايله قالدريلن لقمه‌يه دينور شارحك بيانه كوره صواب اولان اللقفة
اولمقدر كه وما از دقفتها بيدك قولى آنى تفسير در ياخود اعجبنى زبد وكرمه
قبيلنندر (الازدقاف) افتعال وزننده برنسنه‌يى ال ايله آلمق معناسنه در تقول
ازدقفته اذا اخذته بيدك وتيز دستلكله برنسنه‌يى قاپوب آلمق معناسنه در يقال
ازدقفه اذا استلبه بسرعة (التزقف) تفعل وزننده بودخى تيزدستلكله برنسنه‌يى
قاپوب آلمق معناسنه در طوپى چوكانله يا ال ايله قاپمق كبى يقال تزقفه بمعنى
ازدقفه و برنسنه‌يه ال صونوب چاپك وچالاك آلمق معناسنه‌در يقال تزقف الشئ اذا تلقفه
(الزقف) حتف وزننده بودخى برنسنه‌يه ال صونوب سرعتله آلمق معناسنه‌در يقال زقف الشئ
من الباب الاول اذا تلقفه (الزاقفية) سواد عراقده بر قريه‌در محدثيندن ابو عبدالله
بن ابى الفتح و محمود بن على الزاقفيان اورادندر (الازلحفاف) اقشعرار وزننده
(والتزلحف) تدحرج وزننده كناره چكيلوب آلارغه اولمق معناسنه در يقال
ازلحف الرجل وتزلحف اذا تنحى (الزحلفة) دحرجه وزننده آلارغه ايلمك
معناسنه‌در يقال زحلفه اذا انحاه (الزلف) فتحتينله يقينلق معناسنه‌در يقال له زلف
منه اى قربة و پايه و رتبه و درجه معناسنه‌در يقال له زلف رفيع اى درجة وصو
ايله طلو حوضلره دينوركه زلفه‌نك جمعى اولور على قول مفرددر طلو حوضه دينور
(الزلفة) فتحاتله صوايله طلو صهريجه و مصنعه‌يه دينور و بيوك كاسه‌يه دينور
و يشل صرلى اجانه‌يه دينوركه طبراقدن دوزلمش بيوك طاس كبى قابدر تقول
سقانا بالزلفة اى الصحفة وكذا الاجانة الخضراء و انجو قابنه دينور صدفه معناسنه
و يالچين قيايه دينور و ارض غليظه‌يه دينور و سپورلمش يره دينور و طپراغى
يومشق دوز طاغه دينور جمعى زلف در فتحتينله وزلفه عورته ياخود يوزينه دينور
يقال زلفة حسنة اى مرأة اوهى وجهها (المزلفة) مرحله وزننده شول قريه‌يه
دينوركه چول يابانله اوتلو صولو آبادان يرك ارالغنده اوله جمعى مزالف كلور
مدينهٔ منوره طريقنده معان قريه‌سى كبى يقال اقاموا بالمزالف اى القرى التى تكون
بين البر والريف (الزلفة) غرفه وزننده سميراء نام محلك شرقيسنده برصويك
آديدر و بيوك كاسه‌يه دينور يقال شربه بالزلفة اى الصحفة و يقينلق معناسنه در
يقال له زلفة منه اى قربة و رتبه و منزلت معناسنه در يقال عنده زلفة اى منزلة
وكيجه‌نك اولندن بر بلوكنه دينور جمعى زلف كلور غرف وزننده وزلفات كلور
ضمتينله غرفات وزننده وزلفات كلور لامك سكونيله غرفات وزننده وزلفات كلور
زانك ضمى و لامك فتحيله غرفات وزننده و بعضلر ايتديكه [وزلفا من الليل]
كريمه سنده واقع زلف كه زلفه‌نك جمعيدر طول ليال هنكامنده كوندزدن اخذ

اولنان

اولنان کیجه ساعتلری و کیجه‌دن طول ایام وقتنده اخذ اولنان کوندز ساعتلرندن عبارتدر و قرئ زلفا بضمتین امامفرد کحلم واماجمع زلفة کبسرة وبسربضم سینهما وقرئ زلفا بضمة و سکون اللام جمع زلفة کدرة ودر وقرئ زلفی کحبلی و الالف للتأنیث (لزلف) زانک فتحی و لامک سکونیله قربت معناسنه در و رتبه و منزله معناسنه‌در (الزلفی) حبلی وزننده بو دخی قربت ودرجه ومنزلت معنالرینه‌در الفی تأنیث ایچوندر علی‌قول بو اسم مصدردر (الزلف) زانک کسریله چنزار و مرغزاره دینور روضه معناسنه‌در (التزلیف) سوزه سوز قاتمغله آرترمق معناسنه در یقال زلف فی‌حدیثه اذا زاد (زلیفه) جهینه وزننده یمنده بر بطن آدیدر (المزالف) میمک فتحیله چقه‌جق درجه‌لره دینور مراقی‌معناسنه (الزلوف) صبور وزننده ایراق بوقشه دینور یقال عقبة زلوف ای بعیدة (الزلیف) امیر وزننده بر یردن آخر یره تقدم ایدن آدمه دینور (المزدلف) اسم‌فاعل بنیه‌سیله طی قبیله‌سندن بر رجل اسمیدرکه ابن ابی‌عمرو در وخصیب نام کسه‌نک یاخود عمرو بن ابی ربیعه‌نک لقبیدر بر جنک هنکامنده نیزه سنی اوکنه قوبوب اصلاء ایها الناس ازدلفوا الیه دیمکله تلقیب اولندی یاخود پردل و دلیر اولمغله جنکلرده خصماء و اقرانته ازدلاف و اقتراب ایلدیکیچون ملقب اولدی (الازدلاف) افتعال وزننده تقدم ایلمک معناسنه‌در یقال ازدلف الیه اذا تقدم و تقرب ایلمک معناسنه‌در یقال ازدلف الیه اذا تقرب (المزدلفة) اسم فاعل بنیه‌سیله عرفات ایله منا بیننده موضع معروفک اسمیدر حجاج آنده درکاه الهی‌یه تقرب ایلدکلری یاخود عرفاتدن افاضه‌دن صکره خلق منایه قریب اولدقلری یاخود خلق اکا کیجه‌دن بر طائفه‌ده کلدکلری ایچون یاخود ارض مذکوره بغایت هموار و سپورلمش پاکیزه اولدیغیچون اطلاق اولندی وبو وجه اقربدر (التزلف) تفعل وزننده بو دخی تقدم ایلمک معناسنه در یقال تزلف القوم اذا تقدم وتقرب ایلمک معناسنه‌در یقال تزلفوا اذاتقربوا (الزنحفة) نون وحای مهمله ایله زوبعه وزننده آفات و دواهی اسمیدر (الزنف) فتحتینله طارلمق معناسنه‌در یقال زنف الرجل زنفا من الباب الرابع اذا غضب (التزنف) تفعل وزننده طارغنلق پیدا ایلمک معناسنه‌در یقال تزنف اذا غضب (زنف) عدل وزننده بر رجل علمیدر (الزوف) خوف وزننده کوکرچین قنادلرنی و قویرغنی یره یایوب سوریمک معناسنه‌در یقال زافت الحمامة تزوف زوفا اذا نشرت جناحیها وذنبها وسحبتها علی الارض و برکمسه اعضا و اندامی دوشونک وصالقی وکوشک اوله‌رق یوریمک معناسنه‌در یقال زاف الرجل اذامشی مسترخی الاعضاء (وزوف) اسامیدندر زوف الجیشانی اکدر نام محدثدن روایت حدیث ایلدی وزوف بن عدی بن زوف بدرندن اولدخی بدرندن روایت ایلدی وزوف بن ظاهر یاخود زوف بن ازهر بن

عامر بن عوثبان بر قبیله پدربدر (زوف) طوبی وزننده بر دورلو نباتدر که قدس
طاغلرنده نابت اولور سکنجبین ایله مطبوخی کیوس غلیظی مسهل و سرکه ایله
مطبوخی مضمضه وجع اسنانه مفید وبخوری وجع اذنه نافعدر ترکیده تحریفله طوفا
تعبیر ایتدکلری نباتدر وزوفی قیون قسمنك قو برغنده و اویلقلری ارالغنده و قارنی
آلتنده اولان یوکلرده مجتمع و منعقد چقلداغه دینور دهنیلی صوبك اوزرینه صعود
ایدنجه قینادوب یوکنـــدن تصفیه ایلدکدنصکره چو لمك اوز رنده اولانی تکرار
سطرونیون دیدکلری نبات صوییله غسل وطبخ وتصفیه ایدوب حتی یوکدن بالکلیه مفارق
اولنجه طبخ وتصفیه‌یی تکرار ایدرلر اورام صلبه‌یی محلل وکبدوکلی برودتنه نافعدر
بین الاطباء اولـکنه زوفای یابس و بوکه زوفای رطب دیرلر (الزواف) غراب
وزننده چابك اولومه دینور یقال موت زواف ای مجهز وحی (التزاوف) تفـاعل
وزننده فارسـلکه هوسنـاك اولان نو جوانلر بر کونه خفت و چابکلك تعلم ومشق
ایدشمك معناسنه‌در صورتی بودر که بر بر کلوب ترتیب ایلدکلری سـد و سـکی
مقوله‌سی بنانك رکننك بر اوجنه بر النی قویوب و ایاقلری بره دکیه‌رك معلق کونه
هواده فرل فرل دونه‌رك چابکلکله مکانلرینه عودت ایدرلر جانبازلرك هواده معلق
کونه دونملری کبی بر معنادر لکن بر خوشجه صورتی معلوم اولمدی یقال الغلمان
یتزاوفون وهوان یجیٔ احد هم الی رکن الدکان فیضع یده علی حرفه ثم یزوف زوفة
فیستقل من موضعه ویدور فی الهواء حتی یعود الی مکانه یتعلمون بذلك الخفة للفروسیة
(الزهزفة) زلزله وزننده سوز کچورمك معناسـنه در یقال زهزف الکلام اذا
نفذه و برنسنه‌یی تزییف ایلمك معناسنه‌در یقال زهزف الشیٔ اذا زیفه (الزهف)
فتحتینله یینی اولمق معناسنه‌در یقال زهف الشیٔ زهفا من الباب الرابع اذا خف و یل
بر نسنه‌یی یینی بولمغله آلوب اوچورمق معناسنه‌در یقال زهفت الریح اذا استخفته
(الزهوف) قعود وزننده ذلیل اولمق معناسنه‌در یقال زهف الرجل زهوفا من الباب
الثالث اذا ذل وموته مشرف اولمق معناسـنه‌در یقال زهف للموت اذا دناله و یلان
سویلمك معناسنه‌در یقال زهف الرجل اذا کذب وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال زهف
فلان اذا هلك (الازدهاف) افتعال وزننده بو دخی اولومجل اولمق معناسـنه در
یقال ازدهف للموت اذا دناله و یوك یوکلنوب کوترمك معناسنه‌در یقال ازدهف الحمل
اذا احتمله ومنحرف اولمق معناسـنه در یقال ازدهف الشیٔ اذا انحرف وایودرمك
معناسنه‌در یقال ازدهفه اذا استعجله و استخفاف معناسنه‌در یقال ازدهفه اذا استخفه
وبر یره کیرمکده مزاحمه ایله بیمحابا صالدروب صوقلمق معناسنه در یقال ازدهف
فلان اذا تقحم فی الدخول و سوزه کندی کیسه‌سندن سوز قاتوب آرترمق معناسنه‌در
یقال ازدهف فلان اذا تزید فی الکلام واعراض ایلمك معناسنه‌در یقال ازدهف عنه

اذا صد و برنسنه‌یی آلوب کوترمك معناسنه‌در یقال ازدهف الشیٔ اذا ذهب به
و هلاك ایلمك معناسنه‌در یقال ازدهفه‌اذا اهلکه ورفع صوتله پك پك و ایری‌ایری
سویلمك معناسنه در یقال ازدهف فی‌قوله اذا تشدد ورفع صوته و برآدمك قولنی
کندی قولیله تزییف وابطال ایلمك معناسنه‌در یقال ازدهف فلانا بالقول اذا ابطل
قوله و دابه را کبنی یره اورمق معناسنه در یقال ازدهفت الدابة فلانا اذا صرعته
وعداوت قزانمق معناسنه‌در یقال ازدهف العداوة اذا اکتسبها (المزهف) منبر
وزننده سویق قارشدیره‌جق چومچه‌یه دینور (الازهاف) همزه‌نك کسریله
برکمسیه شر وشور القا ایلمك معناسنه در یقال ازهفه اذا القی الیه شرا و بر آدمه
مزراق چاتدرمق معناسنه‌در یقال ازهف الیه الطعنة اذا ادناها ویلان‌سوزکتورمك
معنا سنه در یقال ازهف له حدیثااذااتاه بالکذب وفی‌الحال قتل ایلمك معنا سنه در
یقال ازهف علیه اذا اجهز وبرآدمی شر وشوره اغرا وتحریك ایلمك معناسنه در
یقال از هفه بالشر اذا اغر اه به وبر آدمك حاجتنی رواقلمق معنا سنه در یقال
ازهفه بماطلبه اذا اسعفه‌به وبرسوزه یلان قاتوب آرترمق معناسنه در یقال ازهف
الخبر اذازاد فیه وکذب وقوغلمق معنا سنه در یقال ازهفه اذانمه وذلیل ایلمك
معنا سنه در یقال ازهفه اذا اذله وخیا نت ایلمك معنا سنه در یقال ازهف فلان
اذاخان وشره صالدرمق‌معناسنه‌در یقال ازهف الرجل اذا اسرع الی‌الشر وبرنسنه‌یی
کیدروب تلف وتباه‌ایلمك معناسنه در یقال ازهف‌الشیٔ اذاذهب‌به واهلکه‌وبرنادره
نسنه سببیله خوشلنوب منبسط ومحظوظ اولمق معنا سنه در یقال ازهف بالشیٔ
اذا اعجب به وبرکسـیه ناسزا کلام اسناد ایلمك معناسنه در یقال ازهف الیه
حدیثا اذا اسند الیه قولا ردیئا وبرعجیب نسنه برآدمه عجب وبرمك معنا سنه در
یقال ازهفت فلانة الیه اذا اعجبته (التزهف) تفعل وزننده بودخی اعراض ایلمك
معنا سنه در یقال تزهف عنه اذاصد (الانزهاف) انفعال وزننده دابه برنسنه دن
اورکمکله یاخود اور لمغله قالقیوب صیچرامق معنا سنه در یقال انزهفت الدابة
اذا ظفرت‌من‌نفارا وضرب (الزهلفة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی اوته ایشلدوب
تنفیذ ایلمك معنا سنه در یقال زهلف الشیٔ اذا نفذه وجوزه (الزیف) حیف
وزننده (والزیفان) فتحاتله صالنی صالنی یوریمك معنا سنه در یقال زاف
الرجل یزیف‌زیفا وزیفانا اذا تبختر فی‌مشیته وارکك‌کوکرجین‌قوبرغی‌یره سوروب
باشنی قارنی آلتندن اکه‌رك دیشی کوکر چینك چوره سنی طولاشمق معناسنه در
یقال زاف الحمام اذا جر الذنابی ودفع مقدمه بمؤخره واستدار علیها وزیف قلب
ومغشوش اقچه‌یه دینور جمعی زیاف وازیاف کلور علی قول بولغت ردیه در اعلا
اولان زائف لغتیدر شارح دیرکه زیف وصف بالمصدر در بعده معنای اسمیت

اعتباريله جمعلنوب زيوف وزياف ديـنـدى واصلى اوزره زاينك دخى لغتدر بونك جمعنده زيف دينور ركع كبى فيقال درهم زيف وزايف ودراهم زياف وازياف وزيف وزيف اقجه يى كم وقلب ايلمك معناسنه‌در يقال زاف الدراهم زيفا اذا جعلها زيوفا وديوارى اوته صيچرامق معناسـنه در يقال زاف الحـائط اذا قفزه وزيف ديوار اوزره اولان چقمه صيچـاقلره واورتولره دينوركه يغموردن ديوارى حفظ ايدر ونردبانك اياقلر ينـه وقدمدلر ينـه ديـنـور وبارو وديوار اوزره اولان شرفه‌لره وكنكره‌لره دينور مفردى زيفه در (الزيوف) قعود وزنـنـده اقچه قلب وكم ومغشوش اولمق معناسنه در يقال زافت الدراهم زيوفا اذا صارت مردودة لغش (الزائف) ذكر اولنـديغى اوزره قلب اقچه‌يه دينور (التزييف) اقچه‌يى قلب ايلمك معناسنه‌در يقال زيف الدراهم اذا جعلها زيوفا (الزياف) شداد وزننده ارسلانه دينور

(* فصل السين *) (انسأف) سـينك فتحى وهمزه‌نك سـكونيله وفتحتينله ال چتلايوب طرنغك چوره‌لرى قبوق قبوق صويلمق معناسنه در على قول طرنق كنديسى چتلامق معناسنه در يقال سئفت يده وسـأفت سأفا وسئفا من الباب الرابع والثالث اذا تشققت وتشعث ماحول الاظفار اوهو تشقق الاظفار نفسها ودوداغك دريسى قاولمق معناسنه‌در يقال سئفت شفته وسأفت اذا تقشرت وليف فتله قتى آچلوب ديدك ديدك اولمق معناسنه‌در يقال سئف ليف النخل اذا تشعث وتقشروسأف فتحتينله خرمانك قورى داللرينه دينور يقال قطع ساف النخل اى سعفه وقوبرغك قيللرينه دينور وصچاغه و يوسكوله دينور (السـئفة) فرحه وزنـده وصفدر چتـلامش وطرنقلر ينـك چوره‌سى پروزلنمش اله دينور (الانسـأف) انفعال وزننده يودخى ليف تفتك تفتك اولمق معناسنه‌در يقال انسأف ليف النخل اذاسئف (السؤاف) غراب وزننده دواب ومواشى يه عارض اولان قرغينه وهلاك عامه دينور واو ايله سواف لغظنده لغتدر (السأفة) كرامه وزننده دواب ومواشى يه قرغين دوشمك معناسنه‌در يقال سؤف ماله سـأفة من الباب الخامس اذا وقع فيه السؤاف (السائفة) قوملغك اشاغى طرفندن انجلوب كيدن يرينه دينور جمعى سـوائف در (السجف) سـينك فتحى وكسريله (والسجاف) كتاب وزننده پرده‌يه دينور ستر معناسنه جمعى سجوف واسجاف كلور على قول سجف شول ايكى پرده‌يه دينور كه برى برينه چاتلمش اولوب بينلرنده فرجه اوله ياخود شول قپوكه ايكى پرده ايله پرده لنور اوله آنك هرشقنه سجف وسجاف دينور (الاسجاف) همزه‌نك كسريله پرده‌يى صالبورملك معناسنه در يقال اسجف الستر اذا ارسله وكيجه بك قراكو اولمق معناسنه‌مستعملدر يقال اسجف الليل اذا اسدف و برنسنه اوزره

پرده چکمك معناسنه در یقال اسجف البیت اذا ارسل علیه السجاف (السجف)
فتحتینله بوکور انجه اولوب قارن آزجه ودوزجه اولمق معناسنه در یقال سجفت
المرأة سجفا من الباب الرابع اذا دق خصرها وخمص بطنها (السجفة) غرفه
وزننده کیجه‌دن برساعته دینور یقال مضت سجفة من اللیل ای ساعة منه (السجف)
رجف وزننده (والاسجاف) همزه‌نك کسریله (والتسجیف) برنسنه‌یه پرده
چکمك معناسنه در یقال سجف البیت واسجفه وسجفه اذا ارسل علیه السجف
(السجف) سینك کسریله اسمادندر حنتف بن السجف تابعیندندر وحنیف بن
السجف شعرادندر (سجف) سینك فتحیله برموضع آدیدر (السحف) سینك
فتحی وحاء مهمله‌نك سکونیله بوستکینك یوزندن بتون قیللری وتویلری یولوب
کیدرمك معناسنه‌در یقال سحف الشعر عن الجلد سحفا من الباب الثالث اذا کشطه
حتی لم یبق منه شیٔ وذبیحه‌نك صرتندن یاغنی صیروب صویمق معناسنه‌در یقال سحف
الشحم عن ظهر الدابة اذا قشره ویاقمق معناسنه‌در یقال سحف الشیٔ اذا حرقه
وحیوان دیلدیکی قدر علف یمك معناسنه مستعملدر یقال سحفت الابل اذا اکلت
ماشاءت ویل هوا یوزندن بلودی صیروب کوتزمك معناسنه مستعملدر یقال
سحف الریح السحاب اذا ذهبت به وتراش ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سحف
رأسه اذا حلقه واغاجلرك اوزدکلرنده اولان ایری بداق تکنه‌لرنی ازاله ایچون یاقمق
معناسنه مستعملدر یقال سحف النخلة وغیرها اذا احرقها (السحائف) سحیفه‌نك
جمعیدرکه ایکولرك وقبور غه‌لرك ارالقلرنده اولان دریلره یاپشق اولان یول یول
قات قات عریض یاغلره دینور یقال اخذ سحائف الشاة ای طرائق الشحم الذی
بین طرائق الطفاطف ونحو ذلك مما یری من شحمة عریضة ملزقة بالجلد (السحوف)
صبور وزننده ذکر اولنان سحیفه‌سی چوق حیوانه دینورکه سموزلکدن نشأت
ایدر یقال جمل وناقة سحوف ای کثیرة السحائف واوزون ممه‌لو ناقه‌یه دینور
وممه‌سنك امزکلری بنك دلکلری طاره‌جق اولان ناقه‌یه دینور وطبانی چکوب
سوربه‌رك یوریین ناقه‌یه دینور یقال ناقة سحوف اذا کانت تجر فراسنها علی الارض
اذا مشت وقارنی آلتنك یوکلری یوفقه‌جق اولان قیونه وکچی‌یه دینور واوغرادیغی
یرلرك طپراغنی وطاشنی صیروب کوترن یغموره دینور یقال مطرة سحوف اذا
کانت تجرف مامرت به واون اوکنور کن دکرمنك کورلدیسنه دینور یقال یسمع
سحوف الرحی ای صوتها اذا طحنت وسود صاغلور کن ظهور ایدن فاشردی‌یه
دینور وقیوده اولان صویی صیروب اخذ ایدن قوغه‌یه دینور یقال دلو سحوف
ای تجتنف مافی البئر من الماء (السحفنیة) بلهنیه وزننده باشی بتون تراش اولمش
قباق آدمه دینور حلق معناسنه اولان سحف مذکوردندر یقال هو سحفنیة ای المحلوق

الرأس (السحاف) غراب وزننده سل دیدکاری مرضه دینور که ناس اکا ورم وانجه اغری تعبیر ایدرلر (المسحوف) سل مرضنه اوغرامش کمسیه دینور یقال به سحاف ای سل وهو مسحوف ای مسلول (الاسحوف) اسلوب وزننده (والاسحوف) همزه‌نك کسری وحانك فتحیله ادرون وزننده ممه‌سی امزکلر بنك دلکلری ککیش اولان ناقه‌یه دینور علی قول سودی پك چوق وکور اولمغله صاغلورکن فاشردیسی ظهور ایدن ناقه‌یه دینور یقال ناقة اسحوف الا حالیل واسحوفها ای واسعتها وکثیرة اللبن یسمع لصوت شخبها سحفة (السحفة) تمره وزننده بودخی سود صاغیلورکن ظهور ایدن فاشردی‌یه دینور وحیوانك صرتنده اولان ایچ یاغنه دینور (الاسحفان) عنفوان وزننده برنباتدرکه بوکرلجه طرزنده بو بوز کبی فلیزلری اولور مأکول ومرعی دکلدر عرق نسأ علتنه آنکله تیمار ایدرلر (السیحف) صیقل وزننده (والسیحف) درفس وزننده (والسیحف) خنفس زوننده یمی تمرنه علی قول اوزون تمرنه دینور وبك اوزون آدمه دینور (السیحفی) صیقلی وزننده فنون تکلمده دلی اوزون سوز بیلورز بان آور آدمه اطلاق اولنور یقال رجل سیحفی اللسان ای لسن کذلك سیحفی مبالغة وتغییر نسب ایله سیحفانی صقالی بك اوزون آدمه اطلاق اولنور یقال رجل سیحفی اللحیة وسیحفانیها ای طویلها (السحاف) سینك کسریله سحفه لفظنك جمعیدرکه ایچ یاغنه دینور یقال صحاف فیها سحاف ای شحوم (المسحفة) مکنسه وزننده کمکدن ات صیره‌جق بچاغه دینور (المسحف) مقعد وزننده یلان قسمنك سورنوب کتدیکی ایزینه دینور یقال فی الارض مسحف الحیة ای اثرها فی الارض (السحفتان) سینك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله دوداغك آلتنده بتن کوچك صقال پارچه‌سنك ایکی طرفنه دینور یقال اخذ من طول سحفته وهما جانبا العنفقة (الاسحاف) همزه‌نك کسریله ایچ یاغی صاتمق معناسنه‌در یقال اسحف الرجل اذا باع السحفة (السخف) سینك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله دیرلك جهتنك یوفقه لغنه دینورکه پك قتندن کنایه‌در یقال به سخف ای رقة عیش وعقل وادراك یوفقه‌لغنه وخفتنه دینور کما سیذکر وسخف برموضع آدیدر (السخف) سینك ضمی وفتحیله (والسخفة) قرصه وزننده (والسخافة) سحابه وزننده عقل وادراك یوفقه‌لغنه دینور که مراد قتیدر یقال فی عقله سخف وسخف وسخفة وسخافة ای رقة وسائر نسنه‌لرده دخی یوفقه‌لغنه دینور وعند البعض سخف سینك فتحیله عقلك یوفقه‌لغنده وسخافه هرشیئك یوفقه‌لغنده وخفتنده استعمال اولنور فیقال فی عقله سخف ای رقة وفی هذا الشیء سخافة ای رقة وسخافه مصدر اولور برآدمك عقلی وسائر نسنه یوفقه اولمق معناسنه یقال سخف الرجل سخافة من الباب الخامس اذا کان رقیق العقل ویقال

سخف عقله اذا رق ويقال سخف الغزل اذا رق (السخفة) سينك فتحى وضميله
آجلقدن عارض اولان رقت وهزاله دينور يقال به سخفة من الجوع اى رقة
منه وهزال (السخيف) امير وزننده عقلى يوفقه آدمه دينور يقال رجل سخيف اى
رقيق العقل خفيفه و سيرك طوقنمش بزه دينور يقال ثوب سخيف اى قليل الغزل
و شلفه و سبكمشرب كسيه دينور يقال رجل سخيف اى نزق خفيف (المسخفة)
محسنه وزننده اوتى آزجه اولان يره دينور يقال ارض مسخفة اى قليلة الكلاء
(المساخفة) مفاعله وزننده محامقه معناسنه‌دركه بركسه‌نك قلت عقلنه مساعده
ايلمكدن عبارتدر كويا كه آنك سخافت عقلنه مبالات ايلميوب كندوسى دخى اكا
سخافتله معامله ايدر يقال ساخفه اذا حامقه (السخف) سينك ضميله قربه كهنه‌لنوب
يوفقه‌لنمق معناسنه‌در يقال سخف السقاء سخفا من الباب الخامس اذا وهى (السدفة)
سينك فتحى وضميله تميم لغتنده قراكولغه دينور و قيس لغتنده آيدينلغه دينوركه
ضد اولور بعضلر ديديكه ايكيسى اسم واحد ايله تسميه اولنديلر زيرا احد هما
آخر اوزره عروض ايدر على قول ضوء وظلمتك اختلاطنه دينوركه طلوع فجردن
وقت اسفاره قدر اولان اختلاطندن عبارتدر يقال جاء فى السدفة وهى الظلمة تميمية
والضوء قيسية ضد اوسميا باسم لان كلا يأتى على الاخر كما سيذكر وكيجه‌دن بر بلوكه دينور
يقال مضت سدفة من الليل اى طائفة منه (السدف) فتحتينله سدفه معناسنه در
يقال جاء فلان فى السدفة والسدف اى الظلمة اوالضوء او سميا باسم لان كلا يأتى
على الاخر اوالسدفة اختلاط الضوء و الظلمة معا لوقت مابين طلوع الفجر
الى الاسفار وسدف صباح وقتنك چاتوب آچلمسنه دينوركه صباحه قرشو اوله‌جقدر
يقال جاء فى السدف اى الصبح واقباله بو تركيب يته اعجبنى زيد وكرمه بابندندر
وكيجه‌نك قرارتيسنه دينور يقال جاء فى سدف الليل اى سواده وديشى قيونه دينور
وسدف سدف مكرار ديشى قيونى صاغمق ايچون چاغرىقلرى صوتدن حكايه در
(السدفة) غرفه وزننده قاپو يه دينور على قول اوزرنده اولان اورتو يه دينور
سده معناسنه و يغموردن حفظ ايچون قاپو يه ايتدكلرى پرده يه دينور و سواد
ليل معناسنه در (سديف) ز بير وزننده ابن اسمعيل دركه شعرادندر (السدوف)
قعود وزننده ايراقدن كورينن قرالتى يه دينور شخوص معناسنه و بونده صواب
اولان معجمه ايله اولمقدر (الاصدف) احمر وزننده سياه نسنه يه دينور يقال
شئ اسدف اى اسود (السدافة) كتابه وزننده برنسنه‌يه حاجز اولان پرده يه
دينور حجاب معناسنه ومنه قول ام سلمة لعائشة رضى الله عنهما قدوجهت سدافته
اى هتكت الستر اى اخذت و جهها وقيل ازلتها عن مكانها الذى امرت ان
تلزميه وجعلتها امامك (السديف) امير وزننده اوركجك ياغنه دينور (الاسداف)

همزه نك كسريله او يومق معناسنه در يقال اسدف الرجل اذا نام وكيجه مظلم
اولمق معناسنه در يقال اسدف الليل اذا اظلم وصباح يرى آيدينلامق معناسنه در
يقال اسدف الفجر اذا اضاء بوايكى معنا وجه مذكور اوزره سدفه معناسنك
اختلافنه مبنى در وآلارغه و برطرف اولمق معناسنه در يقال اسدف عنه اذا تنحى
و پرده يى قالدرمق معناسنه در يقال اسدف الستر اذا رفعه واجلقدن ياخود
بيرلكدن وهن كلمكله كوزلر قرارمق معناسنه در يقال اسدف الرجل اذا اظلمت
عيناه من جوع اوكبر وچراغ او ياندرمق معناسنه در يقال اسدف الرجل اذا
اسرج السراج (السرف) فتحتينله برنسنه ده حد واعتدالى تجاوزه دينوركه
اسمدر شارح ديركه زمخشرينك بيانه كوره سرفۀ شجر معناسندن مأخوذ در
وراغبك بيانه كوره على العكس در و بونك وضعى عموم اوزره اولوب بعده
انفاق ومصرفده غالب اولدى يقال فيه سرف اى ضد القصد وجهل وغفلت
وخطا ايلك معناسنه مصدر اولور يقال سرفه سرفا من الباب الرابع اذا اغفله
وجهله و سرف الخمر شرابه ادمان ايتمكدن عبارتدر يقال سرف فى الخمر اذا
ضرى وسرف محدثيندن محمد بن حاتمك جدى اسميدر وسرف شان وشرف وقدر
واعتبار معناسنه در ومنه الحديث [لاينتهب الرجل نهبة ذات سرف وهو مؤمن]
اى ذات شرف وقدر كبير وروى بالشين ايضا وعربلر ذهب ماء الحوض سرفا ديرلر
حوضك صويى اطرافندن طاشوب جريان ايلدكده و بومعناى اولدن مأخوذ در
(سرف) كتف وزننده * تعيم قربنده بر موضع آديدر وسرف وصف اولور غافل
ومخطى معناسنه يقال رجل سرف الفؤاد اى مخطيه وغافله (السرفة) غرفه
وزننده بر كونه خرده وصغير بوجكه دينوركه اغاج خرده‌لرنى بر كدروب كندى
ايچون بر اوياپوب اكا داخل وآنده هلاك اولور ومنه المثل * اصنع من سرفة *
مؤلفك بيانه كوره اشبو سرفه ارضه‌دن بشقه اولور زيرا ارضه‌يى اغاج اكل
ايدن قورتجغز ايله تفسير ايتشيدى اشبو سرفه‌يى وجه مذكور اوزره تعريف
ايلدى وزمخشرينك بيانه كوره ايكيسى بردر وراغبك بيانه كوره ارضه اغاج
قورديدر وسرفه يپراق اكل ايدن قورتجغز دركه يپراق قوردى تعبير اولنور
واقعا مؤلفك ديديكى كبى اورمجك مثال اويلجه اوياپوب ايچنده ايوا ايدر اغاج يپراغنك
دشمنيدر حتى بعضيلر ديديكه زمان سابقده ناس حيواناتدن بعض حيل وصنايع اخذ
ايدرلر ايدى كورخانه احداثنى دخى سرفه‌دن تعلم ايتديلر ومثل مزبور دخى قول
مذكورى مؤيددر (السرف) صرف وزننده يپراق قوردى اغاجك يپراغنى يمك
معناسنه در يقال سرفت السرفة الشجرة سرفا من الباب الاول اذا اكلت ورقها
وچوجغه حدى متجاوز سود امدرمكله افساد ايلك معناسنه در يقال سرفت الام

ولدها اذا افسدته بسرف اللبن (السرفة) فرحه وزننده يپراق قوردی چوق بره
دینور یقال ارض سرفة ای کثیرة السرفة (المسروفة) سرفه اوشمش اغاجه
دینور یقال سرفت الشجرة علی المجهول فهی مسروفة (السرف) ضمتیله ایپك
قوردینك ایشلدیکی اور کوبه شبیه بر بیاض نسنه‌یه دینور (السروف) صبور
وزننده شدید وعظیم نسنه‌یه دینور یقال یوم سروف ای شدید عظیم (السریف)
امیر وزننده اوزم باغنك تکاکلری صره‌سنه دینور (الاسرف) همزه‌نك ورانك
ضمیله سرب فارسی معربیدر که قورشونه دینور آنك معناسنه (اسرافیل)
همزه‌نك کسریله اسرافین لفظنده لغتدر که نوله‌در اسم اعجمی‌در اسماء الهیه‌دن
اولان ایل لفظ شریفنه مضافدر (الاسراف) همزه‌نك کسریله حدی متجاوز
صرف وخرج ایلمك معناسنه‌در علی قول طاعت حقدن غیری یره مال صرف وانفاق
ایلمك معناسنه‌در یقال اسرف ماله اذا بذره او انفقه فی غیر طاعة (مسرف)
محسن وزننده صاحب وقعة الحره اولان مسلم بن عقبة المری لقبیدر وقعهٔ
مزبوره‌ده حددن تجاوز ایلمکله تلقیب اولندی (سیراف) شیراز وزننده
فارس اولکه سنده ساحل بحر ده بر بلده در ایران اسکله‌لرینك اعظمیدر
بالجمله ابنیه سی کراسته‌لریله صنایع عجیبه اوزره مبنی در (السرعوف)
عصفور وزننده کوده سی چلیمسز بومشق بدنلو تر ونازك ار وعورته دینور یقال
غلام وجاریة سرعوف ای ناعم خفیف اللحم واوزون وکریملو آته دینورواوزون
بویلو بدنی تر ونازك خاتونه دینور یقال امرأة سرعوف ای طویلة ناعمة وچکرکه‌یه
دینور وکوه یه دینورکه ثیابه استیلا ایدر (السرعفة) دحرجه وزننده چوجغك
غداسنی خوب ولطیف ایده‌رك پرورده ایلمك معناسنه‌در (التسرعف) تدحرج
وزننده چوجق کوزل غدالر ایله پرورده اولمق معناسنه در تقول سرعف الصبیّ
فتسرعف ای اصلحت غداءه فانصلح (السرنوف) عصفور وزننده انجه قوشنه
دینور باشق معناسنه (السرناف) قرطاس وزننده‌اوزون آدمه دینور یقال رجل
سرناف ای طویل (السرهفة) سرعفه وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی
(السعف) فتحتینله خرما اغاجنك دالنه دینور جرید النخل معناسنه علی قول
یپراغنه دینور اکثری قوریسنه دینور یاشنه شطبه دیرلر یقال قطع سعف النخلة
ای جریدها او ورقها واکثر مایقال اذا یبست واذا کانت رطبة فشطبة وسعف
مصدر اولور طرنغك چوره سی پروزلنمك معناسنه یقال سعف حول اظفاره سعفا
من الباب الرابع اذا تشعث وسعف کلین جهازینه دینور جمعی سعوف کلور یقال
جهز سعف العروس ای جهازها و برمرض آدیدر که دوه قسمنك آغزلرنده حادث
اولور جرب کبی برونك واطرافنك قیللری یوز یلوب دوکیلور بومرض ارکك

دوه لرده دلیل اولور همین ناقه قسمنه مخصوصدر وکوله وجاریه وخانه وعقـار
مقوله سی مال تملوکه با ولغ نفیس وفاخر اوله سعف اطلاق اولنور (الاسعف) ذکر
اولنان سعف علتنه اوغرامش ارکك دوه یه دینور مؤنثی سعفاء در حمراء وزننده
یقال جمل اسعف وناقة سعفاء وقدسعفت علی المجهول واسعف جبهه سنك تویلری
وپرچی آق اولان آته دینور یقال فرس اسعف ای الابیض الناصیة (السعوف)
سینك ضمیله بیوك کاسه لره دینور واو اسبابنه دینور یقال نقل سعوف البیت ای
امتعته وطبایع واخلاق ناسه دینور کرك مکارم وکرك ذمایم اولسـون شـارحك
بیاننه کوره مفردی مسموع دکلدر ومنه یقال سعوف الناس صنوف ای طبایعهم
(السـعف) سینك فتحی وعینك سکونیله صاتلق قاشـه دینور سلعه معناسنه
و فرومایه و نذل و رذیل آدمه دینور و سـعف مصدر اولور ایش بتورمك
معناسنه یقال سعف بحاجته سـعفا من الباب الثالث اذا قضاها له (السـعفة)
ثمره وزننده برکونه چبان درکه معصوملرك باشلرنده و یوزلرنده چتر صولواولانه
بثور لبنیه وسعفهٔ رطبه دینورکه صولوجه تعبیر اولنور وقوی اولورسه سعفهٔ
یابسه دیرلرکه قبوقلنور وبعضـی کپکلنور وسعفه ایوب عجلی نام شاعرك پدری
اسمیدر (المسعوف) باشنده وبوزنده سعفه چقمش معصومه دینور یقال سعف
الشیء علی المجهول فهوف مسعوف ای به سعفة (الاسعاف) همزه نك کسریله بودخی
بر آدمك ایشنی بتورمك معناسـنه در یقال اسعف بحاجته اذا قضاها له وبرنسنه
کلوب جاتمق معناسنه در یقال اسعف الشیء اذا دنا وبر نسـنه بر آدمك تولکنه
وقولاینه کلمك معناسنه در یقال اسعفه الصید اذا امکنه وبر آدم وطننه کلوب
قونمق معناسنه در یقال اسعف باهله اذا الم (التسعیف) مسك مقوله سنه سائر
خوشبو طیبلر قاتمق معناسنه در یقال سعف المسك ونحوه اذا خلطه بافاویه الطیب
(المساعفة) مفاعله وزننده مساعده ایلمك یاخود مصافات ومعاونت خصوصنده
موافقت ایلمك معناسنه در یقـال سـاعفه اذا ساعده او اتاه فی مصافاة ومعـاونة
(المساعف) مساعد وزننده قریب نسنه یه دینور یقال مکان مساعف ای قریب
(السفیف) خفیف وزنـنده بر نوع اوت اسمیدر وابلیس علیه اللعنه نك اسمیدر
وبالانه چکیلن قولانه دینور وسفیف مصدر اولور بر یوزنده مرور ایدوب کتمك
معناسـنه در یقـال سف الطائر سفیفا من البـاب الاول اذ امر علی وجه الارض
وخرما بپراغندن زنبیل ویلپازه مقوله سی اورمك معناسنه در یقـال سف الخوص
اذا نسجه (الاسفاف) همزه نك کسریله بو دخی خرما بپراغندن زنبیل مقوله سی
اورمك معناسنه در یقال اسف الخوص یعنی سفه وبر کمسه سفله طبع اولمغله معالیٔ
اموره همت ایلمیوب ناچیز وخردوات مقوله سی امور آردینه دوشمك معناسـنه در

يقال اسف فلان اذا تتبع مداق الامور وهمدمندن قاچوب كتمك معناسنه‌در يقال
اسف الرجل اذا هرب من صاحبه وسفلى ودون كمتر ايشلر طلب ايلمك معناسنه‌در
يقال اسف فلان اذا طلب الامور المدنية ودوه‌يه قورى علف يدرمك معناسنه‌در
يقال اسف البعير اذا علفه البيبس وآنى كلمك معناسنه‌در يقال اسف الفرس
اللجام اذا القاه فى فيه وقوش يرى صيرده‌رق اوچوب كتمك معناسنه‌در يقال اسف
الطائر اذا دنا من الارض فى طيرانه وسحاب يره يقين چو كمك معناسنه‌در يقال
اسفت السحابة اذا دنت من الارض وقيه وقيه بقمق معناسنه در يقال اسف النظر
اذاحدده ودوه‌اصرمق قصديله باشنى يره‌ا كمك معناسنه‌در يقال اسف الفحل اذا صوب رأسه
للعضيض ويارەيه‌دار وا كمك معناسنه‌در يقال اسف الجرح دواء اذا ادخله فيه وبرنسنه‌يه ظفر ياب
اولمق معناسنه‌در يقال مااسف منه بتافه اى ماظفر منه بشئ وبرآدمك بكزى متغير
اولمق معناسنه‌در يقال اسف وجهه على المجهول اذا تغير (السفة) سينك ضميله
قفه وزننده خرما يپراغندن اور لمش زنبيل مقدارى ياخود بيوك سپت ودنك
مقدارى ظرفه دينور كه اهل معامله آنى بينلرنده مقدار معهود اتخاذ ايدرلر
يقال اعطاه سفة منه وهى مايسف من الخوص وجعل مقدار الزنبيل او الجلة
و بغداى مقوله سندن براوج نسنه‌يه دينور تقول اخذت منه سفة اى قبضة
ونسوان عربك بركونه صاچ باغلرينه دينور كه انكله صاچلرنى برى برينه بند
و پيوند ايدلر ومنه حديث النخعى [كره ان يوصل الشعر وقال لابأس بالسفة ولم
يكرهه] وهى شئ من القرامل تصل بها المرأة شعرها وغبار اولمش دايه دينور
(السف) سينك فتحيله دوايى دوكوب يومشتمق على قول مجون اولميه‌رق
استعمال ايلمك معناسنه‌در تقول سففت الدواء سفا من الباب الاول اذا قمحته او
اخذته غير ملتوت وصويى بك چوق ايچوب ينه قانميوب صوسز قالمق معناسنه‌در
تقول سففت الماء اى اكثرت منه فلم اروو سف اركك خرما فدانلرينك چچكلرينه
دينور ودوه قورى علف يمك معناسنه‌در يقال سفت الابل سفا اذا اكلت اليبيس
(الاستفاف) افتعال وزننده بودخى دوايى سفوف ايلمك معناسنه‌در تقول استفت
الدواء بمعنى سففته (السفوف) صبور وزننده غبار اولمش دارويه دينور (السف)
سينك كسرى وضميله آلاجه يلانه دينور على قول طيران ايدن نوعنه دينور
ظاهرا اوق يلانى اوله جقدر تقول رأينا سفا اى ارقم من الحية او التى تطير
(السفاسف) علابط وزننده بك آجلغه دينور يقال جوع سفاسف اى شديد
(السفساف) ثرثا وزننده الچق وكمتر نسنه‌يه دينور يقال شئ سفساف اى ردئ
وخوار وحقير ايشه دينور تقول تحفظ من الامر السفساف اى الحقير واون
النوركن الكدن قالقان توزه دينور و سفساف الشعر هذيان مقوله‌سى شعردن

عبارتدر يقال شعر سفساف ای ردی وتوز کبی خرده وانجه طپراغه دینور (المسفسة) اسم فاعل بنيه سيله خرده وانجه طپراقلری صاوروب کوترن روزکاره دینو یقال ریح مسفسفة ای تثیر السفساف وتجر یه فوق الارض (السفسفة) زلزله وزننده اون ونشاسته مقوله سی نسنه اله ملك معناسـنه در یقال سفسف الرجل اذا انتخل الدقیق ونحوه و برنسنه یی محکم ومتین ایلمیوب کوشك وسست وضعیف یاپمق معناسنه در یقال سفسف عمله اذالم یبالغ فی احکامه (السقف) سینك فتحی وقافك سکونیله (والسقیف) امیر وزننده اوك تاوانته دینور آسمانهٔ خانه معناسنه وسقفك جمعی سقوف وسقف کلور ضمتینله وسقف مصدر اولور اوی تاوانلمق معناسنه یقال سقف البیت سقفا من الباب الاول اذا جعل له السقف بوراده کنعه نسخه لری غلطدر صحیح اولان کنصره اولمقدر وسقف فلکه اطلاق اولنور سماء معناسـنه واوزون وصالقی چکه یه دینور یقال لحی سقف ای طویل مسترخ (التسقیف) تفعیل وزننده بودخی اوی تاوانلمق معناسنه در یقال سقف البیت اذا جعل له السقف السقف و برنصرانی کندی قومنه اسقف تعیین اولنمق معناسـنه در یقال سـقف النصرانی علی المجهول اذا صیرا سقفا (السقف) سینك ضمی وفتحیله برموضعدر (السقف) فتحتینله اکریجه اوله رق اوزون اولمق معناسنه در بوصفتله اکثری دوه قوشی وسائری وصفلنور (الاسقف) همزه نك فتحی وضمیله اکریجه اوزون نسنه یه دینور مؤنثی سقفاء در ومنه اسقف النصاری (الاسقف) اردن وزنـنده (والاسقف) تخفیفیله قطرب وزنـنده (والسقف) قفل وزنـنده نصاری طائفه سنك دین وآیینلری بابنده اولان رئیسلرینه دینور که پاپاس تعبیر اولنور علی قول تخوت وحشمت اوزره اولمیوب تواضع وآداب وتخـاشع اوزره یورر اولان قراللرینه دینور یاخود عالملرینه دینور وبعضلر عندنده اسقف رتبـه ده قسیس دید کلرندن یوقری ومطران دید کلرندن اشاغی اولان کشیشلریدر جمعی اساقفه واساقف کلور یقـال هو اسقف واسقف وسقف للنصاری ای رئیس لهم فی الدین او الملك المتخاشع فی مشیته او العالم او هو فوق القسیس ودون المطران وبو ذکر اولنان سقف معناسـندن مأخوذدر که انحناء معناسـنه در تخاشع وتخاضع اوزره اولدیغندن اطلاق اولندی (السقیفی) خلیفی وزننده مصدردر اسقف اولمق معناسنه در یقال سقف الرجل سقیفا اذا صار اسقفا (اسقفه) همزه نك وقافك ضمیله اندلس دیارنده بر قصنا آدیدر (السقیفة) سفینه وزنـنده اولرده اولان صفه یه دینور ومنها سقیفة بنی ساعدة فی المدینة وقبریق وچیقق صارانلرك صاردقلری تخته یه اطلاق اولنور ودره قسمنك باشـنده اولان صره واردی تختهٔ اسخوانه دینور و کمیك تخته سنه دینور علی قول مطلقا کمی تخته سی کبی یصی تخته یه دینور یاخود سقف

اولمغه

اولمغه قابل تختهسنك دبد كلری يصی وبيوك طاشه دينور ودوهنك ايكوسنه دينور (الاسقف) احمر وزننده اوزون آدمه علی قول ككلری ايری وبوغون اولان آدمه دينور يقال رجل اسقف ای طويل اوالغليظ العظام العظيمها وتويسز جبلاق دوهيه دينور يقال جمل اسقف ای لاوبر عليه وبيونی اكری دوه قوشنه دينور مؤنثی سقفاءدر يقال ظليم اسقف ای الاعوج العنق (سقيف) زبير وزننده ابن بشردر كه محدثدر (التسقف) تفعل وزننده برنصرانی پاپاسلغی طاقنمق معناسنهدر يقال تسقف النصرانی اذاقبل السقيفی (المسقف) معظم وزننده اوزون آدمه دينور (المسقف) مفعلل يعنی مقشعر وزننده (والمسقفف) مفعلل يعنی مدحرج وزننده ياتقين وباصيق اولميوب دائما دبك وقالقق طوران صاچه دينور يقال شعر مسقف ومسقفف ای مرتفع جافل (السقفاء) شفعاء وزننده كه حجاج ثقفينك اياى وهذه السقفاء والزرافات قولنده واقعدر شفعاء مصحفيدر كه نزد سلطانده مجرملره شفاعت ايچون مجتمع اولان كمسهلردر (اسقف) انصر وزننده بر موضع آديدر (الاسكف) همزهنك وكافك فتحيله (والاسكاف) همزهنك كسريله (والاسكوف) اسلوب وزننده (والسكاف) شداد وزننده (والسيكف) صيقل وزننده پاپوشجی يه وجزمهجی يه دينور فارسيده كفشكر دينور علی قول اسكاف پاپوشجيدن غيری هر اهل صنعته اطلاق اولنور پاپوشجی يه اسكف دينور وعلی رأى اسكاف دولكره دينور ومطلقا دمور ايله ايشلين هر صانعه اطلاق اولنور كرك ايكنه وبيز وبچاق وبچق اولسون يقال هواسكف واسكاف واسكوف وسكاف وسيكف ای خفاف اوالاسكاف كل صانع سوی الخفاف فانه الاسكف اوالاسكاف النجار وكل صانع بحديدة واسكاف شرابك حرفتنه دينور ياخود بوابن عبادك تصحيفيدر صواب اولان اسكاب اولمقدر بای موحده ايله واسكاف بغداد اعمالندن نهروان نواحيسنده ايكی موضع آديدر برينه اسكاف اعلی وبرينه اسكاف اسفل ديرلر ايكيسنهده نيجه اعلام منسوبلردر واسكاف استاد وحاذق آدمه دينور يقال هو فی امره ای حاذق ومتكلميندن عبد الجبار بن علی الاسفرانی لقبيدر (السكافة) كتابه وزننده پاپوشجيلق حرفتنه دينور (الاسكفة) طرطبه وزننده قپونك آلت ايشكنه دينور تقول ماوطئت اسكفة بابه وهی خشبته التی توطأ عليها (الساكف) قپونك اوست عتبهسنه دينوركه آنده قپو زيوانهسی دوران ايدر (الاسكف) طرطب وزننده كوزلرك قپاقلرنده كربك بتن يرلره دينور علی قول آلت قپاغنه دينور يقال وقفت الدمعة علی اسكفة عينه وهی منابت اهدابها اوجفنها الاسفل (السكف) سكب وزننده قابويه ايشيك ياپمق معناسنهدر تقول ماسكفت الباب سكفا من الباب الرابع ای ماتعتبته (التسكف) تفعل

وزنده سكف معناسنه‌در تقول ما تسكفت الباب اى‌ماسكفته (الاسكاف) اسكات وزنده برآدم بشمقجى‌اولمق معناسنه‌در يقال اسكف‌الرجل‌اذاصاراسكافا (السلف) سينك فتحى ولامك سكونيله ترلايى زراعت ايچون آقدرمق على‌قول سوركو ايله دوزلتمك معناسنه‌در يقال سلف‌الارض سلفا من‌الباب الاول اذاحولها للزرع‌اوسواها بالمسلفة (وسلف وسلوف) قعود وزنده تقدم ايلمك معناسنه در يقال سلف فلان سلفا وسلوفا اذا تقدم وسلف طلوبى ياغلمق معناسنه در يقال سلف المزادة اذا دهنها وسلف داغارجغه على‌قول بيوكنه ياخود ابوجه دباغت اولنمامش ميشينه دينور جمعى اسلف وسلوف كلور (المسلفة) مكنسه وزنده اكينجيلرك سوركو ديدكلرى آلته دينوركه آنكله ترلانك طپراغنى دوزلديرلر (الاسلاف) همزه‌نك كسريله بو دخى ترلايى آقدرمق ياخود دوزلتمك معناسنه در يقال اسلف الارض بمعنى سلفها وبركمسه‌يه سلف طريقيله اقچه ويرمك معناسنه‌در يقال اسلفه اذا اعطاه سلفا (السلف) فتحتينله زمان ماضيده كلوب كچمك معناسنه در يقال سلف الشئ سلفا من الباب الاول اذا مضى واسلاف معناسندن اسم اولور كه سلم معناسنه اولور معاملاتدن بركونه‌دركه قبض ثمن سلعه اوزره تقديم وتعجيل اولنور يقال اخذه بالسلف اى بالسلم وهو ان يعطى مالا فى‌سلعة الى اجل معلوم بزيادة فى‌السعر الموجود عند السلف وذلك منفعة للمسلف بونك طريقنى مرابحه‌جيلر خوشجه بيلورلر شارح ديركه معامله مرقومه باب مخصوصدر مجملى مسلم فيه اولان آجلى رأس المال اولان عاجلك مقابله‌سيله بيع ايلمكدر صفات وشروط عديده‌سى واردر وسلف شول قرض معامله‌سنه دينوركه آنده قرض ويرن آدمه دنيوى فائده‌سى اولميوب استقراض ايدن كمسه همان عيننى ادا ايده بوقرض حسن تعبير ايتدكلريدر مقرضنه شكر وثواب منفعتى كفايت ايدر يقال اعطاه سلفا وهو القرض الذى لامنفعة فيه للمقرض وعلى المقترض رده كما اخذه وبر آدمك آخرته تقديم ايلديكى عمل صالحه ياخود صغير ايكن وفاتيله متأثر اولديغى اولادينه اطلاق اولنور وبر كمسه‌نك سابقا كچن آباء واقرباسنه دينور جمعى سلاف كلور سينك ضميله واسلاف كلور محدثينه‌دن عبدالرحمن بن عبدالله السلفى وسائرلرى سلف مذكوره منسوبلردر (درب السلفى) سينك كسريله بغدادده بر محله‌در اسمعيل بن عباد السلفى نام محدث آنده ساكن اولمغله نسبت اولندى (السلفة) فرحه وزنده اغاجلرى آزجه اولان يره دينور يقال ارض سلفة اى قليلة الشجر (السلفة) غرفه وزنده قهوه آلتى تعبير اولنان مختصرى طعامه دينور يقال قدم لنا سلفة اى لمجة وخرمه ايچنه ديكيلن بوفقه مشينه دينوركه آسترى برنده اولور وسور كولنمش ودوزلدلمش ترلايه دينور جمعى سلف كلور غرف‌وزنده

(وسلفه) ايلريجه اكيدن بر بلوك جماعته دينور ومنه يقال جاؤ اسلفة سلفة اى بعضهم فى اثر بعض (السلف) صرد وزننده ذو الكلاع قبيله سندن بر بطندر اعلامدن رافع بن‌عقيب السلفى وخالدبن‌معدى‌كرب و برادرى وسائرلرى اكا منسوبلردر وسلف ككلك قوشنك ياوريسنه دينور جمعى سلفان كلور صردان وزننده و سينك ضميله‌ده جائزدر (السلافة) ثمامه وزننده سهم‌قبيله‌سندن برخاتون اسميدر وسلافه باده‌يه دينور سلاف كبى يقال شرب سلافة وسلافا اى خمرا شارح ديركه اصل سلاف وسلافه شرابك بغايت‌خالصنه يعنى ال و اياق طوقنمدن اوزمدن تقاطر ايدن شيره‌دن حاصل اولانه موضوعدر مناسبت تسميه بو جهتله در بعده على‌العموم استعمال اولندى وسلاف العسكر ايلرويه‌كيدن چرقه‌جى‌يه اطلاق‌اولنور (سولاف) سينك ضميله بجمده حوزستان اعمالندن برقصبه‌در (السلوف) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينوركه صويه‌كلان دوه‌لرك دائما اوكلرنده كلوراوله واوزون تمرنه دينور يقال نسل سلوف اى طويل و بوكرك واشكين آته دينور جمعى‌سلف كلور سينك ضميله يقال فرس سلوف اى سريع (السالفة) اسم فاعليه به دينور جمعى سوالفدر و انسانك بيونمك بوقريسندن چاق قولغك كوبه آصيلان برندن برو كوپربجك ديدكلرى كيكك چقور اولان يرينه كلنجه اولان ناحيه‌سنه دينور ايكى طرفنه سالفتان دينور يقال امرأة حسنة السالفة والسالفتين وهى ناحية مقدم العنق من لدن معلق القرط الى‌قلت الترقوة وسالفة الفرس آت قسمنك بيونك ايلرو طرفنه دينور هاديه معناسنه (السلف) كبد وزننده (والسلف) سينك كسريله كبد وزننده بدنك دريسنه دينور جلد معناسنه وسلف الرجل زوجه‌سنك قز قرنداشى زوجنه دينوركه بجاناق تعبير اولنور جمعى اسلاف در يقال‌هما سلفان اى متزوجا الاختين (الاسلوفة) اضحوكه وزننده بجاناقلغه دينور يقال بينهما اسلوفة اى صهر (التسالف) تفاعل وزننده ايكى آدم برى بريله بجاناق اولمق معناسنه‌در يقال تسالفا اذا اخذ كل منهما اخت‌زوجه (السلفتان) سينك كسريله ايكى برادر تحت نكاحنده اولان ايكى زوجه‌يه دينور على‌قول رجاله مخصوصدركه ذكر اولندى مفردى سلفه‌در وسلفه وسلفه عنبه وزننده نسوان اعلامندندر اما حافظ محمد بن احمد السلفى جدى اولان سلفى سه‌لبه معربيدركه فارسيده اوچ دوداقلو ديمكدر مرقومك دوداغى مشقوق اولمغله تلقيب وتعريب‌اولندى (السلف) سينك ضميله قرق بش ياشنه وارمش خاتونه دينوركه قدمادن معدوده اولور يقال امرأة سلف اى بلغت خمسا واربعين شارح ديركه نسوانك كهولتى اربعيندر (التسليف) تفعيل وزننده قهوه التى يمك معناسنه‌در يقال سلف الرجل اذا اكل السلفة و تقديم ايلمك معناسنه‌در يقال سلفه اذا قدمه و اسلاف معناسنه‌دركه سلم

وجهیله بیع یاخود اقراض ایلمکدن عبارتدر یقال سلفه بمعنی اسلفه (المسالفة)
مفاعله وزننده برآدم ایله سیر ایدشمك معناسنه‌در یقال سالفه فی الارض اذا سایره
فیها و برخصوصده برابرلشمك معناسنه‌در یقال سالفه فی الامر اذا ساواه وساٸری
تقدم ایلمك معناسنه در یقال سالف البعیر اذا تقدم (التسلف) تفعیل وزننده
برکسنه‌دن اودنج اقچه آلمق معناسنه‌در یقال تسلف منه کذا اذا اقترض و ذکر
اولنان سلفکه ثمنی سلعه دن متقدم قبض ایلمکدر بوندن مأخوذدر (السلحفیة)
بلهنیه وزننده (والسلحفاة) سینك ضمی و لامك فتحیله (والسلحفاء) الفك مدی
و قصر ایله (والسلحفاة) سینك کسری و لامك فتحیله قبلوبغه‌یه دینور فارسیده
سنك پشت دینور دمی ومرارەسی مصروعه نافعدر ودمی تلطخ تشدید مفاصلده
مفیددر و ارقەسی اوزره اللری و ایاقلری هواده اوله‌رق وضع ایلسه‌لر اوجرلی‌یه
طلوع یاغمدیغی خصائصدن اولمق اوزره منقولدر (السلحف) جردحل وزننده
متخلخل بنا کبی خلقت و اندامی سلکی و مضطرب اولان آدمه دینور یقال رجل
سلحف ای المضطرب الخلق (السلعف) جردحل وزننده (والسلحف) حضجر
وزننده سلحف معناسنه‌در (السلعفة) دحرجه وزننده یوتمق معناسنه در یقال
سلعف اللقمة اذا ابتلعها یاخود صواب اولان غین معجمه ایله‌در (المسلعف) مدحرج
وزننده قالین نسنه‌یه دینور یقال شیٔ مسلعف ای غلیظ (السلعاف) سینك کسریله
بر اوجی سیوری قالین طوبقه درکه بغچه‌ده اغاجلك اطرافنه نصب ایدوب آنکله
اغاجه قصد ایدن جانورلری وضع معهودلری اوزره قتل ایدرلر (السلغف)
غین معجمه ایله جردحل وزننده سلحف معناسنه‌در (السلغف) جعفر وزننده
طقناز وصعصق آدمه دینور یقال رجل سلغف ای حاذر وسلغف وسلغفه هابله
طاولو صغره دینور یقال بقرة سلغفة وسلغف ای سمینة (السلغفة) دحرجه
وزننده یوتمق معناسنه در یقال سلغفه اذا ابتلعه (السلغاف) سلعاف وزننده
و مرادفیدر (سندفا) سینك و دالك فتحی و بینهما نونك سکونیله دیار مصریه‌ده
ایکی قریه‌در بریسی بهنسا و بریسی سمنودیه ناحیه‌سنده در (السنعف) جردحل
وزننده سلحف معناسنه‌در (السنف) سینك فتحی و نونك سکونیله دوه‌نك کوکسنه
سناف بغلمق معناسنه‌در یقال سنف البعیر سنفا من الباب الثانی والاول اذا شد
علیه السناف و ساٸرلره تقدم ایلمك معناسنه‌در یقال سنفت الناقة اذا تقدمت الابل
(الاسناف) همزه‌نك کسریله سنف معناسنه‌در یقال اسنف البعیر بمعنی سنفه ویقال
اسنفت الناقة بمعنی سنفت و دوه یوررکن بیونی ایلری ایلری سورمك معناسنه‌که
سرعت شیوه‌سیدر یقال اسنف البعیر اذا قدم عنقه السیر و یل شدتله اسوب
توز صاورمق معناسنه‌در یقال اسنفت الریح اذا اشتد هبوبها واثارت الغبار وایشی

متين ومحكم قلمق معناسنه‌در يقال اسنف امره اذا احكمه و برق وسحاب يقين كورنمك معناسنه‌در يقال اسنف البرق والسحاب اذا رؤيا قريبين (السنف) سينك كسريله چودار ديدكلرى نسنه‌دركه بغداى و اربه ايچره اولوب آيرتلنور وجماعت وكروه معناسنه‌در يقال جاءت سنف من الناس اى جماعة وكونه و نوع صنف معناسنه‌در يقال طعام سنفان اى صنفان جيد وردئ ومرخ اغاجنك يپراغنه يا خود يمشنك قبجوغنه دينور على قول مطلقا شول اغاجه دينوركه يمشى بقله و بزليه كبى اوزون قبجوق ايچره دانه اوله اول اوزون قبجوغه‌ده سنفه دينور جمعى سنف‌در هاسز وجمع الجمعى سنفه‌در قرده وزننده و يپراغى صيرلمش اغاج پارەسنه وجريدنه دينور و ايچى اكل اولنمش بقله قبوغنه دينور و يپراغه دينور جمعى صنوف كلور (السنف) سينك ضميله (والسنف) ضمتينله دوه‌نك اوموزلرى اوزره آتدقلرى چولتاره دينور سنيف مفرديدر كذلك سناف لفظنك جمعلريدركه كتاب وزننده دوه‌نك كوكسلكنه دينوركه سينه‌بنديدر لبب معناسنه على قول شول ايپه دينوركه قولانه بغليوب دوه‌نك كوكسنده اولان مهره‌نك و راسندن آلنور قولان يرندن ايرلمامق ايچون ايدرلر و بونى دوه‌نك قارنى چكلديكى زمانده ايدرلر كه كوكسلكى كوشيوب بولالمغله مضطرب اولور (السنفتان) سينك ضمى وفتحيله قبو چرخنك و مقاره نك ايكى طرفنده ديكيلن اغاجلره دينور (المسناف) محراب وزننده دائما پالانى كيرو سورن قولان طوتمز دوه‌يه دينور يقال بعير مسناف اذا كان يؤخر الرحل كذلك پالانى ايلرى سورن دوه‌يه دينمكله ضد اولور يقال بعير مسناف اذا كان يقدم الرحل (السنيف) امير وزننده سنف لفظنك مفرديدركه ذكر اولندى و دوشمه مقوله‌سنك چوره سنه و حاشيه سنه دينور (السنوف) صبور وزننده شول آته دينوركه دائما ايرنى كيرو سورر اوله يقال فرس سنف اذا كان يؤخر السرج (المسنفة) محسنه وزننده شول قسراغه دينوركه دائما سائر آتلره سبق وتقدم ايدر اوله عندالبعض نونك فتحيله ناقه‌يه مخصوصدر و بعضلر ديديكه مسنفه شول كنج ناقه‌يه دينوركه عشراء اولوب ممه‌سى سودلنديكى ايامده ممه‌لرى شيشوب قبارر اوله يقال بكرة مسنفة اذا عشرت تورم ضرعها ومسنفه قوراق يره دينور وآريق و ناتوان ناقه‌يه دينور يقال ناقة مسنفة اى عجفاء (السوف) خوف وزننده قوقلمق معناسنه‌در يقال ساف الشئ يسوفه سوفا اذا شمه وصبر ايلمك معناسنه‌در يقال ساف الرجل عليه اذا صبر و دواب و مواشى هلاك اولمق ياخود ايچنه قيرغين كيرمك معناسنه‌در يقال ساف المال يسوف ويساف سوفا اذا هلك اووقع فيه السواف و سائفه ديدكلرى يعنى قومسال ارضه يقلشمق معناسنه در يقال ساف السائفة اذا دنامنها (السوف) سينك ضميله (والسوف) صرد وزننده سوفه‌نك جمعلريدركه

قومسـال بره دينوركه طپراغى نه قوم و نه متين اوله (المساف والمسافة) ميملرك فتحيله (والسيفة) سينك كسريله ايراقلق بعد معناسـنه در يقال كم مسـاف هذه الارض ومسـافتها و سيفتها اى بعدها و تقول بيننا مسافة عشرين يوما و بونك اصلى شم معناسندن مأخوذ دركه قوقلمق معناسنه‌در زيرا بيابانده قولاغوز اولان كمسه عزم ايلديكى جهتى تشخيص ايده مديكى صورتده طپراغنى استشمام ايدر تاكه طوغريى كلدى يوخسـه ياكلديمى معلومى اولور بعده كثرت استعماللە ايراقلغه مسـافه اطلاق ايلديلر (السائفة) همزه‌نك كسريله انجه قوملغه دينور وسائفة اللحم حذيه منزله‌سنده‌در يعنى اوزاديسنه كسيلن ات پارچه‌سنه دينور (الاسواف) همزه‌نك فتحيله مدينه ده بر موضعك ادبدر (السواف) سحـاب وزننده عجوره دينور قثاء معناسنه مترجم ديركه بوراده نسخه‌لر مضطربدر شارحك نسخه سنده قثأ ايله مضبوط اولمغله اكا اقتدا اولندى وبعض نسخه‌ده الفناء عنواننده مرسومدر فاى مفتوحه ايله بوكه كوره والموتان فى الابل عطف تفسير اولور وبعض نسخه‌ده فانك كسريله مضبوطدركه او اوكنه دينور وجدان حقيرده نسخهٔ ثانيه راجحدر و دوه قيرغننه دينور ياخود بو سينك ضميله‌در على قول انسان ايله مطلقا دواب ومواشى قسمنده اولان هلاك عامه دينور يقال وقع فى ماله السواف وهو الموتان فى الابل اوهو بالضم اوفى النـاس والمال (السواف) غراب وزنـنـده دوه قسمنه عارض اولان مرضه دينور سينك فتحيله ده جائز در (الساف) ديوار قورينه دينوركه صره سـيدر وطپراق صاوروب توزيديجى يللره دينور مفردى سافه‌در وسافه قوملق ايله يك بر بيننده اولان قومساجه بره دينور (السوفة) سينك ضميله بودخى قوملقله يك بر بيننده اولان قومساله دينور (المساف) ميمك فتحيله برونه دينور شم معناسنه اولان سوفدن مأخوذ در موقع شم اولمغله اطلاق اولندى (المسوف) مقول وزننده اسرمش دوه‌يه دينور (السيفة) كيسه وزننده كه طليعه ايله تفسير ايلديلر شين معجمه ايله‌در (سوف) سينك وفانك فتحيله كه بونده سف وسووسى دخى دينور سينلرك فتحيله بو بر حرفدر كه استيناف معناسنه در على قول كلمهٔ تنفيس در هنوز وجوده كلمين فعلده استعمال اولنور وتهديد ووعيد ووعد فعللرنده دخى استعمال اولنور شارح ديركه راغبك بيانه كوره سوف كلمه‌سى بر حرفدر كه مدخول اولان فعل مضارعى حال معناسندن تجريد ايدوب استقباله تخصيص ايدر ومنه قوله سوف ترى اذا انجلى الغبار بوراده تهديدى متضمندر وسوف كلمه‌سنى اسم قلمق مراد ايدرسك آخرينه تنوين الحاق ايدرسن وتقول العرب فلان يقتات السوف اى يعيش بالامانى يعنى دورادور امنيه وآرزو وخوليـالر ايله كچنوب كيدر ديمكدر (الفيلسوف) فانك فتحيله كلمهٔ يونانيه در محب ودوست معناسنه اولان فيلا ايله حكمت معنا سنه

اولان سوف كلمه سندن مركبدر محب الحكمه ديمكدر بو جهتله حكيمه فيلسوف
وجمعنده فلاسفه ديديلركه معربدر حكماء معناسنه در وفلسفه كه حوقله وزننده‌در
اندن اسمدر تصرف عربيدر (الاسافة) همزه نك كسريله بر آدمك دواب
ومواشيسى قيرلمق معناسنه در يقال اساف الرجل اذاهلك ماله وسختيانك ديكشلرنى
سوكمك معنا سنه در يقال اساف الخارزاى اثأى فانخرمت الخرزتان يعنى ديكيجى
سختيانك ديكشنى بوجه ايتامكله ايكى طرفك ديكشى سوكلدى وانقولى بونى بوبجق
دلمك ايله ترجمه ايلمشدر خرزه يى خانك فتحيله اخذ ايلديكنه مبنى فتبصر واسافه
بر آدمك ولدى اولمك معنا سنه در يقال اساف الولدان اذا مات ولد هما ومنه
المثل * اساف حتى مايشتكى السواف بو مثل حوادث ونوائبه معتاد اولان كمسه
حقنده ضرب اولنور (المساف) ميمك ضميله وفات ايدن ولده‌دينور (المسيف)
مجيب وزننده ولدى فوت اولان پدره دينور (المسياف) ولدى فوت اولان پدره
دينور (التسويف) تأخير ايلمك معناسنه در تقول سوفته اذا مطلته وبر آدم
كندى ايشنى برآخره تفويض ايدوب مرادى اوزره تصرفنه مالك ايلمك معناسنه‌در
تقول سوفت فلانا امرى اى ملكته اياه وحكمته فيه (المسوفة) محدثه وزننده
شول قيويه دينوركه اكا بوكون يارين صوكلوب بولنور اوله ياخود صويى شم اولنمغله
ناخوش اولديغندن التفات اولنميه يقال ركية مسوفة اى يقال سوف يوجد فيها الماء
او يساف مآؤها فيكره ويعاف (المسوف) محدث وزننده شول آدمه دينوركه
دلخواهنى ايشليوب كمسه آنى رد ومنع ايلمز اوله يقال رجل مسوف اذاكان يصنع
ماشاء لايرده احد (الاستياف) افتعال وزننده يك قوقلمق معناسنه‌در يقال استافه
اذا اشتمه (المستاف) ميمك ضميله استيافدن اسم مكاندر (المساوفة) مفاعله
وزننده فسلدهمك معناسنه در يقال ساوفه اذا ساره ومحبوبه ايله مضاجعه ايلمك
معناسنه در يقال ساوف المرأة اذا ضاجعها (السهف) كهف وزننده مقتول
حالت نزعده جباليوب دپنمك معناسنه‌در يقال سهف القتيل سهفا من الباب الثالث
اذا تشحط واضطرب فى نزعه وسهف بالق پوللرينه دينور (السهف) فتحتينله
يك صوصامق معناسنه‌در يقال سهف الرجل سهفا من الباب الرابع اذا عطش شديدا
(الساهف) پك صوصامش آدمه دينور باب رابعدن ورودى غير قياسدر ياخود
حدث معناسى مراد اولور وهالك معناسنه در يقال رجل ساهف اى هالك و پك
صوسز ياخود حالت نزعده مغلوب عطش اولان آدمه دينور يقال رجل ساهف اى
عطشان اوهو من غلبة العطش عندالنزع وساهف الوجه برعارضه سببيله چهره‌سى
بوزلمش آدمه دينور يقال فلان ساهف الوجه اى متغيرة (السهاف) غراب
وزننده صوصه‌لق علتنه دينوركه هرنه دكلو ايچسه قانميوب ينه صوسز قالور

(المسهوف) سهاف علتنه مبتلا آدمه دینور یقال سهف الرجل علی المجهول فهو مسهوف ای به سهاف ای عطاش کثیر الشرب للماء لایکاد یروی (المسهفة) محسنه وزننده ملوحیتدن یاخود غلظتندن صوبی چوق ایچورن طعامه دینور یقال طعام مسهفة اذا کان یسقی الماء کثیرا (الاستهاف) افتعال وزننده استخفاف معناسنه در یقال استهفه اذا استخفه (السیف) حیف وزننده معلوم مدر که قلیجه دینور تیغ معناسنه قلیجک اسملری بیکدن زیاده در الروض المسلوف فیما له اسماء الی الالوف نام تألیف مخصوصمزده بالجمله درج و بیان ایلدم وسیفک لفظنک جمعی اسیاف وسیوف کلور واسیف کلور افلس وزننده ومسیفه کلور مشیخه وزننده وسیف مصدر اولور قلیجله چالمق معناسنه در یقال سافه یسیفه سیفا اذا ضربه بالسیف وتقول سفته اسیفه وبرآدمک الی ایشده تیز وچیره وچابک اولمق معناسنه در یقال سافت یده تسیف سیفا بمعنی سئفت وسیف برجنس بالق ادیدر شارحک وصفنه کوره قلیج بالغیدر بومعناده سینک کسریلهده جائزدر وسیف اتک قویروغی قیللرینه اطلاق اولنور وسیف اسامئ رجالدندر سیف بن سلیمان وسیف بن عبدالله ثقاةمحدثیندندر وتوالیف عدیده صاحبی سیف بن عمرو سیف بن محمد وسیف بن هارون وسیف بن مسکین وسیف بن وهب وسیف بن منیر التابعی وسیف بن ابی المغیره وابو سیف المخزومی التابعی ضعفاء رواتدندر (السائف) قلیجلو آدمه دینور یقال رجل سائف ای ذوسیف وبولا بن ونامر کبیدر (السیاف) شداد وزننده قلیج صاحبنه دینورکه مراد قلیج دوزن کمسهدر جمعی سیافه در علی قول سیافه حصون ومانعهلری سیف اولان تیغزن آدملره دینور یقال هم سیافة ای حصونهم سیوفهم یعنی مقاتلة بالسیوف (صدقة السیاف) شداد وزننده برمحدثدر (الاسیاف) احزاب وزننده ومرادفیدرکه بلوکلر وکروهلر دیمکدر یقال هم اسیاف ای احزاب (المسائف) میمک فتحیله قوراق وقیتلغی یللره دینور یقال اصابتهم المسائف ای السنون والقحط (السیفان) ریحان وزننده قلیج کبی انجه اوزون آدمه دینور مؤنثی سیفانهدر علی قول لفظ مزبور نسوانه مخصوصدر فیقال امرأة سیفانة ای ممشوقة طویلة (السیف) سینک کسریله ساحل بحره دینورکه یالی تعبیر اولنور یقال نزلوا بالسیف ای بالساحل کذلک ساحل وادی یه اطلاق اولنور علی قول مطلقا ساحله سیف دینور یاخود سیف عمان ساحل بحر عمانه مخصوصدر وسیف خرما داللرینک دیبلرینه یابشق اولان لیفه دینورکه لیف قسمنک یک کتریدر وبر موضع آدیدر (السیف الطویل) بحر بربر ساحلنک اسمیدرکه دریای مغربدر مقدشوه نام محلک اوتهسنده در بغایت اوزون اوزادی برساحلدر (خور السیف) جور وزننده سیراف شهرینه قریب بر بلده در

(المسيف) مجيب وزننده قلج طاقنمش آدمه دينور وقلجلو بهادره‌دينور (المسيف) معظم وزننده كنارلرى سلنمش اقجه‌يه دينور يقال درهم مسيف اى جوانبه نقية من النقش (الاسـافة) همزه‌نك كسريله واويه در نته كه ذكر اولنـدى يائيه اولديغى دخى منقولدر (التسايف) تفاعل وزننده (والمسايفة) مفاعله وزننده (والاستياف) افتعال وزنـده قلجله اورشمق معناسـنه‌در يقال تسايف الجيش وسايفوا واسـتافوا اذا تضاربوا بالسيوف وقد استيف القوم (سيف الغراب) سينك فتحيله دلبوث نام نبات اسميدركه قوزغون قلجى تعبير اولنور يپراغنك او بى سيف شكلنده ابجه‌رك اولديغى باعث تسميه‌در

(* فصل الشين المعجمة) (الشأفة) تمره وزننده بركونه ياره دركه انسـانك طبانلك آلتنده حادث اولوب داغلنمغله مندفع اولور على قول قطع اولندقده صاحبى هلاك اولور وشأفه اصل وبنيان معناسـنه‌در ومنه يقال استأ صل الله شأفته اى اذهبه كما تذهب تلك القرحة اومعناه ازاله من اصله (الشأف) فتحتينله برآدمك اياغنده ذكر اولنان‌ياره چقمق معناسنه‌در يقال شئف رجله شأفا من‌الباب الرابع وشئف على المجهول اذا خرجت بها الشأفة (المشؤفة) شأفه چقمش اياغه دينور (الشأف) (والشأفة) شـينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله بغض ايلمك على قول بركمسه‌دن كوزى دكر ديو احتراز ايلمك ياخود برآخر آدمه خوشلنمديغى كمسه‌يه دلالت قلمق معناسنه در تقول شئفته وشئفت له شأفا وشأفة من الباب الرابع اى ابغضته اوخفت ان يصيبنى بعين اودللت عليه من‌يكره و برمقده طرنقلرك چورده‌سى چتلايوب پر و زلنمك معناسنه‌در يقال شئفت اصابعه اذا تشعث ماحول اظفـارها وتشقق وشأف الجرح ياره اوكولمز درجه‌سنده آزتمق معناسنه در يقال اشتكى شأف جرحه اى فساده حتى لايكاد يبرأ (المشؤف) برنسـنه دن درونى اوركوب قورقمش آدمه دينور يقال شأف الرجل فهو مشئوف على بناءالمجهول اى‌فزع وذعر (الشحذوف) ذال معجمه‌ايله عصفور وزننـده سيورى نسـنه‌يه دينور طاغ وسائرى اولسو ن (الشحف) شينك فتحى وحانك سكونيله بر شـيئك دريسى ياخود قبوغنى صو يمق معناسنه در يقال شحفه شحفا من‌الباب الثالث اذا قشر جلده و بو لغت يمانيه در (الشخاف) خاى معجمه ايله كتاب وزننده سـوده دينور وبو حير لغتيدر (الشخف) شحف وزننـده سـود صاغيلوركن ظهور ايدن فاشرديسـنه دينور (الشـدف) صدف وزننده قرالتى يه دينور شخص وسواد معناسنه جمى شدوف كلور ليث بونى وهمندن ناشى مهمله ايله رسم ايلمشدر وبعض يكاقده اولان اكر يلكه دينور يقال فى‌خده شدف اى ميل ومرح ونشاط معناسنه‌در يقال به شدف اى مرح وشرف وشان معناسـنه در وظلمت معناسـنه در يقال جاء

فی‌شدف اللیل ای ظلمته (الشدف) کتف وزننده شول آته دینورکه اوزون کریملو وجثه‌سی عظیم اولوب صحراسی جست وسریع اوله یقال فرس شدف ای طویل عظیم سریع الوثبة (الشدفة) غرفه وزننده کسلمش پارچه به دینور وکیجه‌دن بربلوکه دینور سدفه معناسنه یقال مضت شدفة من اللیل ای سدفة (الشــدف) شینك فتحی و دالك سكو نیله پار ه لمك معنـاسنه در یقـال شدفه شدفا من البـاب الثانی اذا قطعه شـدفة شـدفة (الاشدف) صولاق آدمه دینور یقـال رجل اشدف ای اعسر وآلاشه لغندن وآزغنلغندن یان‌یان یوریین آته دینو ر یقال فر س اشدف ای مائل فی‌احد شقیه بغیـا و جنبش ونشاطندن آرقون آرقون یور یین دوه‌یه دینور یقال بعیر اشـدف ای معترض فی‌سیره نشاطا ویکاغی بر طر فه میللو اولان کشی یه دینور شدفاء مؤ نثیدر یقال رجل اشــدف اذا کان فی خده میل وجثه وسو ادی عظیم اولان آته دینور یقــال فرس اشدف ای‌العظیم الشخص (الاشداف) همزه نك کسریله کیجه قراکو اولمق معناسنه در یقال اشدف اللیل اذااظلم (الشدفاء) حمراءوزننده قور وی اکری اولان عجمی یایه دینور جمعی شـدف در کتب وزننده یقال قوس شــد فاء ای عوجاء فار سیة (المتشـا دفة) متصادفه وز ننده برطر فه وربلو مائل اولان شیئه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در یقال قوس‌وخف متشادفة ای متعطفة (الشدحوف) شینك ضمیله شخذوف لفظنده لغتدر (الشذف) شینك فتحی‌وذالك سکونیله‌ادنی نسنه یه نائل اولمق معنا ســنه در تقول ماشذفت منك شیئا ای‌ما اصبت (الاشر حفاف) اقشعرار وزننده جنکه حاضرلنمق معناسنه در تقول اشرحف له اذا تهیأ لمحاربته وجست وچا لاك اولمق معنا ســنه در یقــال اشر حف الرجل اذا اسرع وخف (الشر حوف) عصفور وز ننده دشمن اوزره حمله ایلمکه یاپنوب حاضر وآماده اولان آدمه دینور (الشرحاف) قرطاس وزننده ایاغنك صرتی یصی وانلو اولان آدمه دینور یقال رجل شرحاف ای‌العریض ظهر قدمه ویصی وانلو تمرند دینو ر (الشر سوف) عصفور وزننده بدنده ایکو ککلرینك اوجلر نده اولان کرتلکه دینور علی قول ایکو نك دوشه کلان اوجنده اولان کر تلکه دینور یقال اشتکی شر ســو فه وهو غضر وف معلق بکل ضلع اومقط الضلع وهو الطرف المشرف علی‌البطن واپاغی بغلو دوه‌یه دینور وبراپاغی سکیرلنمش دوه به دینور واونو بلا دینور داهیه معناسنه وشدت ومحنتك اول وابتداسنه دینور یقال اخذه شر سوف الشدة ای اولها (الشرسفة) دحرجه وزننده بدخویلق معنا ســنه در یقال شرسفة ای سوء الخلق (المشرســفة) مدحرجه وزننده شول قیونه دینور ایکی یانلرنده شر سوفلری قپلامش آقنق اوله یقال شاة مشرسفة اذا کان بج...

بياض قدغشى الشراسيف (الشرعوف) عصفوروزننده برنوع نبات آديدر على قول برجنس نباتك بمشنه دينور (الشرعاف) شينك كسرى وضميله اركك خرما اغاجنك چچكنك قبجوغنه دينور (الشرغوف) غين معجمه ايله شرغوف معناسنه در وكوچك قوربغه يه دينور (الشرف) فتحتينله يوكسكلكه دينور يقال مكان به شرف اى علو ومكان عالى به دينور يقال علا مكانا شرفا اى عاليا واولولق مجد وبزركى معناسنه در على قول شرف آباء واجداد جهتلرندن اولان مجد وعزته مخصوصدر اصل ونسبنده علو ومجادت اولمين اهل شرف اولمز على رأى شرف علو حسبه مخصوصدر اصل ونسبنده اولمق لازم دكلدر كنديذك نفس وزماننده مركوز اولمغه محتاجدر يقال هو اهل الشرف اى المجد اولا يكون الا بالاباء اوعلو الحسب وشرف البعير دوه نك اوركجندن عبارتدر يقال بعير عظيم الشرف اى السنام وغايته قدر سكرتمك على قول برميل مسافه مقدارى سكرتمكه دينور ومنه فاستنت شرفا او شرفين مؤلف بولمعه ايله اشبو حديثه تلميح ايلمشدر [ان الخيل لثلاثة لرجل اجر ولرجل ستر وعلى رجل وزر فاما الذى له اجر فرجل ربطها فى سبيل الله فاطال لها فى مرج اوروضة فما اصابت فى طيلها ذلك من المرج اوالروضة كانت له حسنات ولو انه انقطع طيلها فاستنت شرفا اوشرفين كانت له وارواثها حسنات ولوانها مرت بنهر فشربت منه ولم يردان يسقيها كان ذلك حسنات له فهى لذلك الرجل اجر] وشرف برامر عظيمه يك يقلشوب كنارنه وارمغه اطلاق اولنور كرك خير وكرك شر اولسون يقال هو على شرف منه وهو الاشفاء على خطر من خير اوشر وشريف نام طاغك قربنده برطاغك آديدر وشريف ديدكلرى برطاغدر كما سيذكر اشبو شرف ديدكلرى طاغده حمى ضريه وربذه ديدكلرى حمى ايمن واقعدر ضريه اوراده برقيونك اسميدر وشرف اشبيليه ده بر موضعدر قرطبه شهرينك خطيبى وضابطى اولان ابواسحق ابراهيم بن محمد الشرفى اورادندر وخطابتله ولايتك اجتماعى امرعجيبدر و ياقوت بن عبد الله الشرفى الموصلى كه كاتب معروفدر اورادندر ومصرده برمحله آديدر على بن ابراهيم الضرير الفقيه و سعيد بن سيد القرشى وعتيق بن احمد المحدثون الشرفيون اندندر وشرف اسمادندر شرف بن محمد المغافرى وعلى بن ابراهيم الشرفى محدثلردر (شرف البياض) خولان بلادنده بربلده در (شرف قلحاح) قافك كسريله زبيده قربنده برقلعه در (الشرف الاعلى) قلعهٔ مزبوره حواليسنده برطاغدر ودمشق ترابنده برموضعدر (شرف الارطى) تميم قبيله سى يوردنده برمنزل اسميدر (شرف الروحا) مدينه يه اتوز التى ميل مسافه ده بر موضعدر امام مسلم قولى اوزره وعلى قول قرق ياخود اتوز ميل مسافه ده واقعدر وشرف نيجه مواضع اسميدر و مصدر اولور دائما اوركج اتى يمك معناسنه يقال شرف الرجل شرفا من الباب الرابع اذا دام على اكل

السنام وقولاق واموز باشلری یوقری قالقق اولمق معناسـنه در یقال شرف الاذن والمنکب اذا ارتفعـا و بر آدم دینی یاخود دنیوی عالیشـان اولمق معناسـنه در یقال شرف الرجل شرفا من الباب الخامس اذا علا فی دین اودنیا (شریف) ز بیر وزننده بر جبل آدیدر که بلاد عربده کائن بالجمله جبالك بلند واعلا سیدر بن اول جبله صعود ایلدم ونجد اولکه‌سنده بنو نمیر یور دنده برصو آدیدر آنده بر واقعه اولمغـله یوم الشریف معبر وقدر علی قول اول برصو در که صاغ جانبنده وصول جانبنده برصو واردر صاغنده اولانه شرف وصولنده اولانه شریف دیرلر (شرقی) سکری وزننده اسمادندر اسحق بن شرقی محدثیندندر امام نوری شیخیدر (الشرافة) لطافه وزننده بر آدم صاحب شرف اولمق معناسنه در یقال شرف الرجل شرافة من الباب الخامس اذاکان ذاشرف (الشریف) امیر وزننده شرافه‌دن وصفدر که حالیا صاحب شرف اولان آدمه دینور نته که شارف عنقریب صاحب شرف لولانه دینور شریفـك جمعی شر فاه واشراف کلور وشرف کلور فتحتینله (الشارف) قریبا اهل شرف اولمق اوزره اولان آدمه دینور یقـال هوشریف الیوم وشارف عن قریب ای سیصیر شریفا شـارحك بیاننه کوره شارف باب اولدن مصوغ اسم فاعلدر که حدثه دالدر وشریف صفتدر واسکی اوقه دینور یقال رماه بالشا رف ای السهم العتیق ویك قوجه ناقه‌یه دینور شارفه کبی یقال ناقة شارف وشـا رفة ای مسنة هرمة کویا که سنی مرکز والایه وار مشـدر جمعی شوارف وشرف کلور کتب وزننده وشرف کلورركع وزننده وشروف کلور عدول وزننده ومنه الحدیث [اتتکم الشرف الجون] ای الفتن المظلمة بوراده شرف کتب وز ننـده در فتن مظلمه اتصال وامتداد اوقات جهتیله مسنه وهرمه اولان سیاه تویلونا قه‌یه تشبیه اولنمشدر ولفظ مرقوم قافله شرق عنوانـنده دخی مروی اولمغله ناحیهٔ مشرقدن طالعه اولان فتنـه لر مراد اولور وشرف ضمتینله شر فاء لفظندن جمع اولور که حمراء وزننده عالی وبلند ابنیه یه دینور (الشروف) قعود وز ننده ناقه شارف اولمق معناسنه در یقال شرفت الناقة وشرفت شروفا من الباب الخامس والاول اذاصارت شـا رفا (الشوارف) شراب قویجق قابلره دینور دستی وطلوم وکوپ کبی (الشاروف) برطاغك آدیدر وجاروب فارسی معربیدر که سـپورکه یه دینور (شراف) قطام وز ننده بنی اسد یور دنده برموضع یاخود برصو آدیدر یاخود برجبل آدیدر بعضلر بونك انصرا فنه ذاهب اولدیلر وبعضلر کتاب وزننده غیر منصرف قدر دیدیلر (شراب) غراب وز ننده برصو اسمیدر (الشرف) صرف وزننده برآدمه مجد وشرفده غالب اولمق یاخود حسب ومکارمده آکا زائد وعالی کلمك معنا سـنه د ر یقـال شرفه شر فا من البـاب الاول اذا غلبـه شر فا

اوطاله فی الحسب وقلعه بارو سنه ودیواره کنکره وضع ایلمك معنا سنه در یقال شرف الحائط اذا جعل له شرفة (الاشرف) براسه قوشنه دینور خفاش معناسنه و بشقه بر قوش اسمیدر که اصلا یوه اتخاذ ایلمز یمورطه سنه طپراق ایچره برمحل ترتیب ایلدکجه یمورطلمز و یمورطلدقده طپراقله اوزرنی اورتوب کیدر بردخی اوغرامز یمورطه سی اوراده بنفسه یارپلوب یاوری اخراج ایدر اول یاوی دخی او چغه بشلدقده ابو ینی روشلری اوزره اولور واشرف قانقق اولان اموز باشنه وصف اولور یقال منکب اشرف ای عال (الشرفاء) حمراء وزننده اوزن قولغه دینور یقال اذن شرفاء ای طویلة (الشرفة) غرفه وزننده قلعه باروسی وسائر دیوارلر اوزرنده اولان کنکره یه دینور جمعی شرف کلور صرد وزننده ومالك اعلا وکزیده سنه دینور یقال هذه شرفة المال ای خیاره و کسب فضل وشرف ایلیه جك نسنه یه دینور ومنه قولهم اعد اتیانکم شرفة ای فضلا وشرفا اتشرف به یعنی سزك بکا کلمکزی بن مدار فضل و شرف عد ایدرم وشرفات الفرس که مفردی ینه شرفه در آت قسمنك بیونلری ینك باشدن طرفه بلند اولان یرلرندن عبارتدر کذلك صغری طرفندن والماجقلرندن جابجا قالقق اولان یرلریدر کویا که کنکره لریدر (الشرافیة) غرابیه وزننده یوکسك اوله رق اورون وقیللو اولان قولغه دینور یقال اذن شرافیة ای شفاریة وقولقلری ایری وجثه سی بیوك اولان ناقه یه دینور یقال ناقة شرافیة ای ضخمة الاذنین جسیمة (الشرافی) غرابی وزننده برکونه بیاض بزلره علی قول ارض عجمه مقارب اولان ارض عربدن اشترا اولنان بزلره دینور (الاشراف) همزه نك فتحیله شریفك جمعیدر که ذکر اولندی واشراف الانسان آدمك قولقلرندن و برونندن عبارتدر یقال قطع اشرافهم ای آذانهم وانوفهم (الشریاف) جریال وزننده شول اکین یپراقلرینه دینور که یك اوزایوب کور اولمغله اکینی بصوب تباه ایدر دبو قطع اولنور اوله (المشاف) میمك فتحیله مشرفك جمعیدر یو قری و یوکسك محلره دینور یقال حلوا بمشارف الارض ای عالیها مشارف الشام یوندندر که ارض عربدن آبادانلغه مقارب اولان قریه لردن عبارتدر سیوف مشرفیه که میمك ورانك فتحیله دراکا منسوبدر یقال سیوف مشرفیة ولا یقال مشارفیة (ابو المشرفی) که اسمی عمرو بن جابردر حمیر قبیله سندن برکسه در واسط شهرنده ابتدا توطن ایدن بودر وابو المشرفی امام ثوری شیخی لیث جنابلرینك کنیه سیدر که ابو معشردن روایت ایلدی (الاشراف) همزه نك کسریله یوکسك یره چقمق معناسنه در یقال اشرف المرباء اذا علاه و بر نسنه یه یوکسکندن و اوست طرفندن باقوب مطلع اولمق معناسنه در یقال اشرف علیه اذا اطلع علیه من فوق وخسته اولومه یك یقین

اولمق معناسـنه درکه اولومجل اولمق تعبیر اولنور یقال اشرف المریض علی الموت اذا اشفی وبر کمسیه شفقت ومرحت ایلمك معناسنه‌در یقال اشرف علیه اذا اشفق (التشریف) اشراف ایله معنای اولده مرادفدر یقال شرف المربأ اذا علاه وبر نسنه‌یه تعظیمله شرف وشان ویرمك معناسـنه در یقال شرف الله الکعبة ای مجدها وقصر ودیواره کنکره یاپمق معناسـنه در یقال شرف بیته اذا جعل له شرفا (المشارفة) مفاعله وزننده بو دخی بو کسك یره چقمق معناسنه‌در یقال شارف المربأ اذا علاه وبر کمسه ایله شان وشرف بابنده مفاخره ایلمك معناسـنه در یقال شارفه اذا فاخره فی الشرف (المشرف) مکرم وزننده اشرافدن اسم‌مکاندر اوزرینه چیقوب بر نسنه‌یه نظر واطلاع ایده‌جك موضعه دینور دیده‌بان محلی کبی (مشرف) محسن وزننده دهنلاه بر قوملق آدیدر (مشرّف) معظم وزننـده بر طاغك آدیدر (شریفه) سفینه وزنـنده اسماء نسواندندر شریفه بنت محمد بن الفضل محدثه‌در (التشرف) تفعل وزنـنده مشرّف اولمق معناسـنه درکه کسب شرف ایلمکدن عبارتدر یقال تشرّف الرجل اذا صار مشرفا وبرجاعتك اشرافی قتل اولنمق معناسنه در یقال تشرف القوم علی المجهول اذا قتلت اشرافهم (الاستشراف) بر آدمه ظلم وجور ایلمك معناسـنه‌در یقال استشرف حقه اذا ظلمه وبر آدم کونشـدن الیله کوزنی کولکه‌لر کبی النی قاشلری اوزره قیوب بصرنی یوقری قالدیره رق کونشه بقار شکلنده بر نسنه‌یه باقق معناسـنه‌در که دقت ومبالغه ضمننده اولور یقال استشرف الشیء اذا رفع بصره الیه وبسط کفه فوق حاجبه کالمستظل من الشمس واشترا اولنه‌جق حیوانك کوزلرینك وقولاقلرینك عیب وسلامتنی یوقلمق معناسنه مستعملدر ومنه حدیث الاضحیة عن علی رضی الله عنه [امرنا ان نستشرف العین والاذن] ای نتفقدهما ونتأملهما لئلا یکون فیهما نقص من عور اوجدع ای نطلبهما شریفتین شـارح درکه مؤلف اشبو حدیثی ایکی وجه اوزره تفسیر ایلدی اول استشراف معناسندن توجه تام ودقت واهتمام استعاره ایلمکله اضحیه‌نك کوزلرنده کورلك وقولقلرنده کسیکلك اثری اولمـامق خصوصنده دقت واهتمـام ایلمکله مأمور اولمشزدر دیمك اولور ثانیـا استشراف شرافتدن استفعالله سینی طلب معناسنه حمل ایلمشدرکه هر عضوی تام وسـالم اولمغله شریف وافضل اولاننی طلبله مأمور اولدق دیمك اولور واستشراف دیکیلوب طورمق معناسـنه در یقال استشرف الرجل اذا انتصب (المشترف) اشترافدن اسم فاعلدر اوسته‌لکی یوکسك آته دینور یقال فرس مشترف ای مشرف الخلق (الشریفة) دحرجه وزننده اکینك اوزایوب مفسد ومضر اولان زائد یپراقلرنی کسمك معناسـنه در یقـال شریف الزرعی اذا قطع شریافه (الشریاف) نوله

شرياف وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى يقال شرنف الزرع اذا قطع شرنافه (الشرهفة) سرهفة وزننده ومرادفيدر يقال شرهف فى غذاء الصبى بمعنى سرهف (المشرهف) مشمعل وزننده باشنك صاچلرى قورى و پريشان و كبرلو پاسلو روستايى هيئت آدمه دينور يقال غلام مشرهف اى جاف الرأس شعث قشف (الشاسف) ضعف وهزالدن دكنك كبى انجلوب قوپقورى اولمش حيوانه دينور يقال بعير شاسف اى يابس ضمرا وهزالا ومطلقا قوپقورى قالمش نسنه يه دينور يقال سقا شاسف اى قاحل (الشسوف) قعود وزننده (والشساف) شينك فتحى وكسريله حيوان ضعف وهزالدن دكنك كبى قوپقورى قالمق معناسنه در يقال شسف البعير وشسف شسوفا وشسافا من الباب الاول والثانى والخامس اذا يبس (الشسيف) اميروزننده شاسف معناسنه در ورطوبتى چكيلوب قورىمغه يوز طوتمش اته وصف اولور يقال لحم شسيف اى كاد ييبس وچتلامش خرما قورغنه دينور (الشسف) كشف وزننده خرما قورغنى قورتمغله چتلاتمق معناسنه در يقال شسفوا البسر اذا جعلوه شسيفا (الشسف) شينك كسريله قورى اتمك قرصنه دينور (الشطف) عطف وزننده كيدوب ايراقلشمق معناسنه در يقال شطف فلان شطفا من الباب الاول اذا ذهب وتباعد ويايقمق معناسنه در يقال شطفه اذا غسله وبو سواد عراق لغتيدر (الشطوف) صبور وزننده اوزون وايراق نيت وعزيمته وصف اولور يقال نية شطوف اى بعيدة (الشاطفة) مقتلدن بر سمته قايوب چاوان اوق ومزراق مقوله سى مرميه يه وصف اولور يقال رمية شاطفة اذا زلت عن المقتل (شطنوف) حلزون وزننده مصرده برقريه در (الشظف) شينك وظاى معجمه نك فتحيله (والشظاف) سحاب وزننده ضيق وشدت ويبوست معناسنه در يقال هو فى شظف وشظاف من العيش اى ضيق وشدة ويبس وشظفك جمعى شظاف كلور شينك كسريله وشظف مصدر اولور بر كمسنه شدت ومضايقه لو كچنمكه مبتلا اولمق معناسنه يقال شظف الرجل شظفا من الباب الرابع اذا كان عيشه ضيقا وشديدا ويابسا ويقال شظف العيش شظفا وبر شخصه اتيلان اوق درى ايله اتك ارالغنه صاپلنمق معناسنه در يقال شظف السهم اذا دخل بين الجلد واللحم (الشظف) كتف وزننده معناى اولدن وصفدر وبد خوى آدمه دينور يقال رجل شظف اى السيئ الخلق وجنكاور واوغراشجى آدمه ردينو يقال رجل شظف اى الشديد القتال ودائما شدتله دوه لره اختلاط ايدن دوه يه دينور يقال بعير شظف الخلاط اذا كان يخالط الابل مخالطة شديدة (الشظيف) امير وزننده شول اغاجه دينوركه صويى طويمجه ايچمامكله كركى كبى رطوبتلنميوب سينكنجه قالمش اوله يقال شجر شظيف اذا كان لم يجد ريه

فصلب وفيه ندوته (الشظافة) لطافه وزننده اغاج شظيف اولمق معناسنه‌در يقال شظف الشجر وشظف شظافة من الباب الخامس والرابع اذا صار شظيفا (الشظف) حذف وزننده منع ايلمك معناسنه در يقال شظفه شظفا من الباب الاول اذا منعه وقوچى انه‌مك ايچون خايه‌سنى صيروب چكمك ياخود ايكى اغاج ارالغنه قصدروب سكير ايله صارمغله سيندرمك معناسنه در يقال شظف الكبش اذا سل خصيبه اوهوان تضما بين عو دين وتشـدا بعقب حتى تذبلا وشظف دكنك پارچه سنه دينور (الشظف) شينك كسريله قورى اتمكه دينور واغاجدن اولان جوى يه دينور جمعى شظفه كلور قرده وزننده (الشظاف) كتاب وزننده ايرا قلق معناسنه‌در يقال بينهما شظاف اى بعد (الشظفة) فرحه وزنند در شت وخشن يره دينور يقال ارض شظفة اى خشناه (المشظف) منبر وزننده دائمـا من غير قصد سوز ارالغنه سوز صوقان آدمه دينور يقال هو مشظف اى يعرض بالكلام على غير القصد (الشعفة) فتحاتله طاغ باشنه دينور جمعى شعف‌در هاسز وشعوف‌در وشعاف در شينك كسريله وشعفاف در فتحاتله يقـال توقلوا شعفة الجبل اى رأسـه وتپه ده اولان صاچه وپرچه دينور وشعفة القلب يوركك باشنه دينور يوركك وتپنه اصلديغى طمرك يانـده اولور يقـال اشتكى شعفة قلبه اى رأسه عند معلق النياط (الشعف) شينك فتحى وعينك سكونيله عشق ومحبت استيلا ايله قلبى اوسـتندن يوريمك معناسـنه‌در كه فرط محبتدن كنايه در شعفهٔ مذكوره‌دن مأخوذدر تقول شعفنى حبه شعفا من الباب الثالث اى غشى حبه قلبى من فوقه وقرئ بهما قوله‌تعـالى [قد شعفها حبا] يعنى بالا عجام والاهمال ودوه‌يى قطرانلمق معناسنه‌در يقال شعف البعير بالقطران اذا طلاه‌به وقورى اوتلق ايچره تازه اوتلقلر بتمك معناسـنه در يقال شعف هذا اليبس اذانبت فيه احضر ياخود بونده صواب اولان معجمه ايله اولمقدر (الشعف) فتحتينله بودخى عشق ومحبت يوركى اوستندن يوريمك معناسنه‌در تقول شعفت به وبحبه شعفا من البـاب الرابع بمعنى شعف وشعف دوه اوركجنك تپه‌سنه دينور وغاف ديدكلرى اغاجك قبوغنه دينور وبر مرض اسميدر كه ناقه قسمنه عارض اولوب كربكلرى دوكيلور وبو معناده مصدر اولور يقـال شعفت الناقة شعفا من الباب الرابع اذا اصابها الشعف وهوداء يصيب الناقة فيتمعط شعر عينها (الشعفاء) حمراء وزننده شعف مرضنه اوغرامش ناقه‌يه دينور يقال ناقه شعفاء اى اصابها الشعف وبوناقه‌يه مخصوص اولمغله جمل اشعف دينمز ياخود بوسين مهمله ايله در (الشعاف) كتاب وزننـده شعفه‌نك جمعيدر كه تپه صاچنه دينور ومنه يقـال رجل صهب الشـعاف اى صهب شعر الرأس (الشعيفات) شـينك ضميله شعفه‌نك مصغرا جمعيدر ومنه يقال ماعلى رأسه الاالشعيفات اى شعيرات من الذوابة

(المشعوف) مجنونه اطلاق اولنور و شول آدمه دينوركه يوركنه عشق يا برخوف
ياخود جنون و مراق عارضه سی استيلا ايلمش اوله يقال رجل مشعوف اذا اصيب
شعفة قلبه بحب اوذعر اوجنون (الشعاف) غراب وزننده دليلك جنون معناسنه در
(شعفان) شينك فتحيله غور مملكتنده ايكی طاغه دينور ومنه المثل * لكن بشعفين
كنت جدودا * اصلی بو در كه بركسه ذكر اولنان طاغلرده نبذ اولنمش بركوچك
قيزجغز بولوب خانه سنه كتوردی و بسليوب بيوتدكدنصكره بركون كندی اقرانی
قيزلر ايله اثنای ملاعبه ده درت اياقلو اولوب احلبونی فانی خلفة يعنی بن بر سودلو
ناقه يم بنی صاغك ديدی اول كمسه بونی ايشتدكده كلام مزبوری ايراد ايلدی يعنی
سن موضع مزبورده منبوذه ايكن سودی بك از قيون ايدك و بوماده يی جوهری
فانك كسريله شعفين عنوانده رسم ايلمكله وهم ايلمشدر (الشعفة) ثمره وزننده
چسندی يغموره دينور و منه المثل * ما تنفع الشعفة فی الوادی الرغب * يعنی
چسندی يغمور ككيش دره يی طولدره من بركسه نك ويرديكی عطيه سد ثلمهٔ حاجت
ايلمديكی محلده ضرب اولنور (الشغاف) غين معجمه ايله سحاب وزننده يوركك
غلافنه دينوركه يوفقه جق زاردر علی قول پرده سنه دينوركه يوفقه جق ايچ باغيدر
لباس كبی بوريمشدر ياخود حبة القلب وسويداء ديدكلری دانه يه دينوركه نقطه كبی
قانجغزدر مردمك ديدهٔ دلدر علی قول بلغم بتاغنه دينور يقال اصاب شغاف قلبه وهو غلافه
اوحجابه اوحبته وسويداؤه اومولج البلغم وشغاف سحاب وزننده وغراب وزننده صاغ
ياننده ايكولرك اوجلرنده اولان كمر تلكلرك آلتلرنده حادث اولور برعلتدر و قارن
آغريسنه دينور و يوركك شغافنه حادث اولان درد و وجعه دينور (الشغف)
شينك فتحی وغينك سكونيله شغاف ايله معنای اولده مرادفدر فتحتينله ده جائزدر وشغف
مصدر اولور بر آدمك يوركی غلافنه اورمق ياطوقنمق معناسنه يقال شغفه شغفا
من الباب الثالث اذا اصاب شغافه (الشغف) فتحتينله شغاف قلبه ايلشمك
معناسنه در يقال شغف حبه شغفا من الباب الرابع اذا علق بالشغاف وشغف عمان
ترابنده برموضعدر وغاف اغاجنك قبوغنه دينور (المشغوف) مجنونه اطلاق اولنور
(الشف) شينك فتحی وكسری وفانك تشديديله انجه ونازك ثوبه دينور جمعی
شفوف در يقال جاء وعليه شف من الثوب ای رقيق وشف شينك فتحی وكسريله
ربح وفضل معناسنه در يقال اصاب منه شفا ای ربحا وفضلا ونقصان معناسنه
اولمغله ضد اولور يقال فيه شف ای نقصان وشف شينك فتحيله مصدر اولور
آرتمق معناسنه يقال شف الشیء شفا من الباب الثانی اذا زاد وا كسلمك معناسنه در
يقال شف الشیء اذا نقص و بدنی زبون ايدوب آرقلتمق معناسنه در يقال شفه
الهم اذا هزله ودپرنمك معناسنه در يقال شف الشیء اذا تحرك (الشفوف) قعود

وزننده (والشفيف) شينك فتحيله (والشفف) فتحتينله ثوب حلهٔ جنت كبى
بك انجه ونازك اولمغله ماوراسندهاولان نسنه‌يى كوستورر اولمق معناسنه‌در يقال
شف الثوب شفوفا و شفيفاوشفا من الباب الثانى اذا رق فحكى ما تحته وشفوف بدن
انجلوب نحيف ونزار اولمق معناسنه در يقال شف جسمه اذا نحل (الشفيف)
امير وزننده صووغك ياقوب قاورمسنه دينور يقال للريح شفيف اى لدغ لبردها
و برودتله يغان يغموره ياخود بارداسن روزكاره دينور تقول اخذنا شفيف اى
مطر فيه برد اوريح باردة وكونش اسيلكنك شدتنه دينور بو جهتله ضد اولور
يقال للشمس شفيف اى شدة حرو آزجه نسنه‌يه دينور يقال مابقى منه الاشفيف
اى قليل (الشفشاف) ثرثار وزننده بودخى صوغوقله يغان يغموره ياخود صوغق
روزكاره دينور ومحكمجه نسج اولنمامش تفه‌سز ثوبه دينور يقال ثوب شفشاف
اذا كان لم يحكم عمله (الشفف) فتحتينله بودخى آز نسنه‌يه دينور (الشفافة)
كناسه وزننده قابده قلان صو بقيه سنه دينور (الشفاشف) شينك فتحيله بك
صوسزلغه دينور تقول اخذنى الشفاشف اى شدة العطش (الشفان) شينك
فتحى وفانك تشديديله صوغوق ايله وروزكار ايله قارشق فورتنه‌يه دينور تقول
يقال غداة ذات شفان اى ذات برد وريح (الاشفاف) همزه نك كسريله ترجيح
وتفضيل ايلمك معناسنه در تقول اشففتهم اى فضلتهم (الاشتفاف) افتعال
وزننده دوه قارن قاسيق بغلمغله قولانى صيصيق طولدرمق معناسنه‌در يقال اشتفّ
البعير الحزام كله اذا ملأه واستوفاه وقابده اولان مشروبى بالجمله ايچوب بيورمك
معناسنه در يقال اشتف ما فى الاناء اذا شربه كله (التشاف) تفاعل وزننده بودخى
مشروبك مجموعنى ايچمك معناسنه در يقال تشاف ما فى الاناء اذا شربه كله وتقول
تشاففته اى ذهبت بشفه اى فضله (الشفشفة) زلزله وزننده دترنمك معناسنه‌در
يقال شفشف الرجل اذا ارتعد وقارشمق معناسنه‌در يقال شفشف به اذا اختلط به
وبول مقوله سنى سربمك معناسنه در يقال شفشف البول ونحوه اذا نضحه
ونباتى قيرا غو چالوب صولدرمق معنا سنه‌در يقال شفشف الصقيع نبت الارض
اذا احرقه ويره‌يه دارو اكمك معناسنه در يقال شفشف على الجرح الدواء اذاذره
واسى ياصوغوق برنسنه‌يى قورتمق معنا سنه‌در يقال شفشفه الحرا والبرداذاجففه
(المشفشف) اسم مفعول واسم فاعل بنيه‌لريله كم عقل وچالق وبدخوى كمسيه دينور
يقال رجل مشفشف ومشفشف اى سخيف سيء الخلق وشول آدمه دينور كه حرم
وناموس وعرضى اوزره غيرت وحميت واشفاقندن ناشى دائما ايچندن ابر لمبوب
سمى ونظارتله تيرل تيرل دترر اوله يقال رجل مشفشف اى به رعدة واختلاط غيرة
واشفاقا على حرمه (الاستشفاف) پرده دن اوته كچه‌يه باقمق معناسنه در يقال

استشفه اذا نظر ماوراءه (الشقف) شينك و قافك فتحيله صقسی‌به دينور خزف معناسنه علی‌قول صقسی قيريغنه دينور (درب الشقافين) شـينك فتحی و قافك تشـديديله مصرده ايكی موضعدر (شقيف) امير وزننـده درت موضع اسميدر (الشقذف) ذال معجمه‌ايله قنفذ وزننده حجاز بلادنده برمركب معروف‌اديدركه هودجدن بيوك اولور وشقنذاف كه كسرتينله‌در كلام‌عربدن دكلدر لغت‌سواديه‌در اصل بو معناده عربی شقذف در (الشلحف) تشـديد لامله جرد حل وزننده اندامی سلكی ومضطرب آدمه دينور و بوميی كوده‌لو ثقيل وناتراش كمسيه دينور (الشلغف)غين‌معجمه ايله سلعف وزننده وآنده لغتدر (الشلافة) شداد وزننده روسپی‌به دينور يقال امرأة شلافة ای زانية (شاف) كتف وزننده يمنده شهر تعز قربنده برموضع اسميدر آنده‌عهد صحابه ده مبنی برمسجد وار در (الشخف) حای مهمله ايله جعفر وزننده (والشخف) جرد حل وزننده بك اوزون آدمه دينور (الشخنف) خای معجمـه ايله جردحـل وزننده شخف معناسـنه در (الشخنيف) قنـديل علی قول جردحل وزننده ايری و يوميی كوده لو ديزمان آدمه دينور (الشخفة) دحرجه وزننده كبر ونخوت ودماغ معناسـنه در يقال فيه شخفة ای كبر وزهو (الشندف) قنفذ وزننده اوسته‌لكلی يوكسـك علی قول يكاغی بر طرفه طوغری اكريجه اولان آته دينور يقال فرس شندف ای مشرف اومائل الخد (شـنطف) جندب وزننده كلمهٔ عاميه در كرچه ابن دريد جمهره نام كتابنده ذكر ايدوب لكن تفسير ايلمامشدر (الشنظوف) ظای معجمه ايله عصفور وزننده هرنسـنه‌نك فرعنه دينوركه اصلی مقابليدر اغاجك بوقری دللری كبی (الشنعوف) عصفور وزننده (والشنعاف)قرطاس وزننده‌طاغلرك بوقريلر يـه علی قول تپه لرينه دينور ياخود شنعاف يوكسك طاغه دينور وصمان چوالی كبی سلپوك وفرسز عاجز و بی مايه اوزون آدمه دينور (الشنعفة) شينك فتحيله اوزونلق طول معناسـنه در (الشنعف) جردحل وزننده خلقت واندامی سـلكی ومضطرب آدمه دينور (الشنغف) معجمه ايله جردحل وزننده بودخی چار قيد بدنلی سلكی و پريشان اندام آدمه دينور (الشنف) شينك فتحی ونونك سكونيله و بونده شـينك ضميله لحن در قولق اوزره طاقيلان كوپه‌يه دينوركه آصقی كوپه‌تعبير اولنور علی‌قول قولغك اوستنده كوپه‌كبی جك حلقه مقولهسنه دينور و بعضلر ديديكه ذكر اولنان آصقی كوپه‌يه شنف وقولغك طاقيلانه قرط دينور جمعی شنوف در يقال جائت وفی اذنها شنف ای القرط الاعلی او معلاق فی فرق الاذن وشنف مصدر اولور بر نسنه‌يه معترض كبی.ياخود متعجب كبی ياخود خوشنه كلمكله كاره ومشمئز كبی باقق معناسنه‌در يقال شنف اليه شنفا من الباب

الاول اذا نظر اليه كالمعترض عليه اوكالمتعجب منه اوالكاره له (الشنف) فحتيله
بر كمسه نك فعلني بك منكر عد ايلمكله اكا بغض ايلمك معناسنه در يقال شنف له
شنفا من الباب الرابع اذا بغضه وتنكره واكلامق معناسنه در يقال شنف له
اذافطن واوست دوداق يوقرى كنارندن طشره يه طوغرى دورك اولمق معناسنه در
يقال شنف الصبي اذا انقلبت شفته العليا من اعلى (الشنف) كتف وزننده
وصفدر (الشانف) برنسنه دن اعراض ايدن آدمه دينور يقال هو شانف عنه اى
معرض عنه وتقول انه لشانف عنا بانفه اى رافع انفه (المشنوفة) بولارلنمش
دابه يه اطلاق اولنور يقال ناقة مشنوفة اى مزمومة (شنيف) زبير وزننده
تابعيندندر وشنيف بن يزيد محدثيندندر (الاشناف) همزه نك كسريله (والشنيف
آصيق كوبه طاقق معناسنه در يقال اسنف الجارية وسنفها اذا جعل لها شنفا
(التشنف) تفعل وزننده آصيق كوبه طاقمق معناسنه در يقال سنفها فتشنفت
(الشوف) خوف وزننده برنسنه يه جلا و يرمك معناسنه در تقول شفته اشوفه
سوفا اذا جلوته و بزنمك معناسنه مجهولااستعمال اولنور يقال شيفت الجارية تشاف اذا
زينت وشوف اكنجيلرك سوركو تعبير ايتدكلرى آلته دينوركه انكله ترلانك
طپراغنى تسويه ايدرلر يقال سوى الارض بالشوف اى المجر وشوف دوه يه قطران
سورمك معناسنه در يقال شاف الجمل بالقطران اذا طلاه به (المشوف) مقول
وزننده جلا و يرلمس نسنه يه دينور يقال دينار مشوف اى مجلو وقطران سورلمش
دوه يه دينور واسرمش دوه يه دينور يقال جمل مشوف اى هايج و بزنمش وتزيين
اولنمش دوه يه دينور يقال جمل مشوف اى مزين بالعهون وغيرها (الشيفة)
كيسه وزننده (والشيفان) بودخى يانى مشدده نك كسريله دشمن عسكرينه اطلاع
ايچون كوندريلان ايجه چرقه جى يه دينور (الشياف) كتاب وزننده كوز
مقوله سى عضوه مخصوص دوا وداروبه اطلاق اولنور اسم جنسدر جلامعناسندندر
حالا اطبانك شاف تعبير ايتدكلرى كه عين سفلى دواسيدر شياف محرفيدر ازاله
قبض ايچون استعمال اولنور جلاه منزلنده در (التشييف) تفعيل وزننده دوابى
شياف ايلمك معناسنه در يقال شيف الدواء اذا جعله شيافا (الاشافة) همزه نك
كسريله بر نسنه اوزره مشرف وحواله اولمق معناسنه در يقال اشاف عليه اذا
اشرف و برنسنه دن قورقمق معناسنه در يقال اشاف منه اذا خاف (الاشتياف)
افتعال وزننده برنسنه يه يوقرى اوزانوب باقمق معناسنه در يقال اشتاف اليه اذا
تطاول ونظر اليه و يلدروى نيره يه واقع اولور ديو شمكه نظر ايلمك معناسنه در
يقال اشتاف البرق اذا شامه و ياره غلظت پيدا ايلمك معناسنه در يقال اشتاف
الجرح اذا غلظ (التشوف) تفعل وزننده بزنمك معناسنه در يقال تشوف المخنث

اذا تزين و بر نسنه يه كوز ديكوب منتظر اولمق معناسنه در يقال تشـوف الى الخـبر اذا تطلع اليه و يوقر يدن اوزانوب باقمق معناسـنه در يقال تشوف من السطح اذا تطاول ونظر واشرف (الشـيف) شـينك كسريله خرما داللرينك ديبلرنده اولان تيكنلره دينور يقـال ازال شيف النخلة اى الشوك بمؤخر عسيبها

(* فصل الصاد *) (الصحفة) صادك فتحى وحاى مهملهنك سكونيله معروفدركه چناغه دينور قصعه معناسـنه معلوم اوله كه چناقلرك اعظمنه جفنه بعده قصعه بعده صحفه بعده مئكله بعده صحيفه دينور مصغر بنيه سـيله (الصحيفـة) سفينه وزننده كتاب معناسـنه دركه ياز يلجق و يازلمش ورقه دن عبارتدر جمعى صحـايف كلور و صحف كلور كـتب وزنـنده و بونادر در زيرا فعـيله فعل وزنى اوزره جمعلنمز يقـال معـه صحيفـة اى كتـاب يعنى يعنى قطعة من قرطاس يكتب فيه (الصحيف) امير وزننده يرك يوزينه دينور وجه الارض معناسنه (الصحاف) كتاب وزننده صو ابركيلجك كوچك يرلره دينور جمعى صحف كلور كتب وزننده (الصحفى) عربى وزننده صحف قرائتنده خطا ايدن يعنى يكلش اوقور اولان كمسـيه دينور بونده ضمتينله صحفى ديمك لحن در يقال هو صحفى اى يخطئ فى قرأة الصحيفة (المصحف) ميمك حركات ثلاثيله صحيفه لرك بين الدفتين مجتمع اولديغى كتاب مشرزدن عبارتدر بناء مجهولله اصحف اصحافا تركيبندن مأخوذ در يقال اصحف اذا جعلت فيه الصحف (التصحيف) تفعيل وزننده صحيفه ده خطا ايلمك يعنى صحيفه ده مثبت كلمه وكلامى خطاً تغيير ايلمك معناسنه در حروفلرك اشتباهندن نشئت ايدر مثلا خبر لفظنى خير اوقومق كبى يقال صحف الكلمة اذا خطأ فى قراءة تهاور وايتها فى الصحيفة (التصحف) تفعل وزننده صحيفه ده خطا واقع اولمق معناسـنه در يقال تصحفت عليه الصحيفة اذا تغيرت فيها عليه الكلمة وتصحفى بر آدمك قرائتنده خطاسى طوتمق معناسنه استعمال بوندن منشعبدر (الصخف) صادك فتحى وخاى معجمهنك سكونيله مصخفه ايله بر قازمق معناسنه در يقال صخف الارض صخفا من الباب الثالث اذا حفرها بالمصخفة (المصخفة) مكنسه وزننده دمور چپايه دينور جمعى مصاخف در (الصدف) فتحتينله انجو قابنه دينور مفردى صدفه و جمعى اصداف در و مطلقا يوكسـك اولان شيئه دينور ديوار وطاغ كبى و اموز باشـنه دينور كه بازونك نهايت بولديغى يردن عبارتدر و شهر قيروان قربنده بر قريه آديدر و صدف قفا تعبير اولنان باش كميكى يارلدقده قطرداق كبى باريق برنده بتن انجكزه دينور و نوح بن عبد الله بن سـيف البخارى نام محدثك بدرى لقبيدر وصدف آت قسمنك اويلقلرى ارالغى صيق وقصيق اولوب يلكلرى

برطرفه بورق اوله‌رق طرنقلری ارالغی میدانلو اولمق علی‌قول وصف مذکور ایله طرنقلری وحشی طرفه‌که طشره جانبیدر اکریجه اولمق معناسنه‌در و علی‌رأی دوه قسمنده صدف طبانلری وحشی طرفنه اکری اولمقدن عبارتدر اکر انسی طرفنه اولورسه فقد دینور و اول دوه‌یه افقد دینور بونك نعتنده اصدف دینور یقال فرس اصدف اذا کان‌به صدف وهوفی الفرس‌تدانی الفخذین و تباعد الحافرین فی التواء الرسغین اومیل فی الحافرین اوالخلف الی الشق الوحشی فان مال الی‌الانسی فهو افقد وصدف جبل وزننده وعنق وصرد وعضد وزنلرنده طاغك دوکندیکی یره یاخود طاغك برجانب و ناحیه‌سنه دینور و قرئ بهن قوله تعالی [حتی اذا ساوی بین الصدفین] وهو منقطع الجبل اوناحیته و بعض مفسرین دیدیلر که آیت مرقومه‌ده واقع صدفان بنی‌آدم ایله یأجوج و مأجوج قومنك بینلرنده واقع بری برینه متلاقی و متلازق ایکی جبلدن عبارتدر (الصدفان) ضمتینله‌خاصة طاغ ولنك یاخوددره‌نك ایکی‌ناحیه‌سنه اطلاق اولنور (الصدف)صرد وزننده بر قوش‌یاخود بر برنجی جانور اسمیدر (الصدف) صادك فتحی و دالك سکونیله برنسنه‌دن اعراض ایلمك معناسنه‌در یقال صدف عنه صدفا من الباب‌الثانی‌اذا اعرض وصرف وتحویل ایلمك معناسنه در یقال صدف فلانا اذا صرفه وصدف وصدوف قعود وزننده بر یکا مائل و منصرف اولمق معناسنه در یقال صدف فلان صدفا وصدوفا من الباب الاول و الثانی اذا انصرف ومال (الاصداف) همزه‌نك کسریله بو دخی صرف و اماله ایلمك معناسنه‌در یقال اصدفه عنه اذا صرفه وامالہ (الصدوف) صبور وزننده یوزنی کوستوروب صکره قاچرر اولان شیوه‌لی عورته دینور یقال امرأة صدوف اذا کانت تعرض وجهها علیك ثم تصدف و اغز قتوسنه مبتلا آدمه اطلاق اولنور بریله مکالمه ایدرکن اندن یوزنی دوندرر اولدیغیچون یقال رجل صدوف ای ابخر و صدوف بلا حرف تعریف نسوان اعلامندندر (صادف) واسط الجشمی و عبدالله بن الحجاج الثعلبی فرسلرینك اسمیدر (الصدف) کتف وزننده کنده قبیله سندن بر بطن‌در حالا حضر موت شهرینه نسبت اولنورلر وکندیلره نسبتده صدفی دینور عربی وزننده وآنلره صوی وبجیب دوه‌لر نسبت اولنور (المصادفة) مفاعله وزننده برآدمه راستکلمك معناسنه‌در کویاکه یوزلرنی سائر سمتلردن صد ایدوب بری برینه تقابل ایدرلر یقال صادفه اذا وجده ولقیه (التصدف) تفعل وزننده اعراض ایلمك معناسنه در یقال تصدف عنه‌اذا اعرض (صردف) داله جعفر وزننده ارض یمنك جند شرقیسنده بر بلده در اسحق بن یعقوب الفرضی الصردفی اورادندر (الصرف) صادك فتحی و رانك سکونیله برنسنه‌یی چویرمك و دوندرمك معناسنه درکه برنسنه‌یی برحالتدن حالت اخرایه

رد

رد ايلمكدن عبارتدر كما سيذكر واما حديثده واقع يعنى [المدينة حرم مابين عاير ويروى عيرالى كذا من احدث فيها حدثا اواوى محدثا فعليه لعنة الله والملائكة والناس اجمعين لايقبل منه صرف ولاعدل] حديثنده واقع صرفدن مراد توبه‌در و عدلدن مراد فديه‌در ياخود صرفدن مراد نافله وعدلدن مراد فريضه‌در ياخود بالعكس‌در ياخود صرفدن مراد وزن وعدلدن مراد كيل در ياخود صرف اكتساب وعدل فديه‌در ياخود صرف حيله معناسنه‌در ومنه قوله تعالى [فماتستطيعون صرفا ولانصرا] اى مايستطيعون ان يصرفوا عن انفسهم العذاب شارح ديركه اشبو آيت كريمه‌ده صرفك حيله معناسنه اولمسنه دلالت معلوم دكلدر لكن دلالت ضمنيه‌سى دركار در فلينظر پس بونلرك مجموعنده كرك صرف وكرك عدل معنالرى مجازدر بر رعلاقه ايله مستعملدر مثلا توبه تائبى كناهدن برّ وتقوايه صرف ايتديكيچون مبالغة مصدر ايله تسميه اولندى و فديه نفسه معادل اولديغيچون عدل اطلاق اولندى ونافله برنسنه‌يى زياده طرفنه صرف اولديغيچون صرف ايله تسميه اولندى و قس البواقى و صرف الدهر زمانك نوائب و حوادثندن عبارتدر اشباه و انسانى وجوهندن صارف اولديغيچون تقول حفظك الله من صرف الدهر اى حدثانه ونوائبه وصرفان تثنيه بنيه‌سيله كيجه وكوندزه اطلاق اولنور صادك كسريله‌ده جائزدر تقول لا افعل ذلك ما اختلف الصرفان اى الليل والنهار وصرف الحديث بركلامى تزيين وتحسين ايدرك قدر حاجتدن زياده ادا ايلمكدن عبارتدر رياء وتصنع وتكذيبى مشتمل اولمغله منهى‌در صرف الدراهم معناسندن مأخوذدر يقال هو مشغوف لصرف الكلام وهوان يزاد فيه ويحسن وصرف الدراهم اقچه‌نك بعضنك بعض اوزره قيمت جهتيله فضل و زياده سندن عبارتدر مثلا برغروشى اوتوزطقوز پاره‌يه آلمق كبى ياخود درهمك بر نوعنك جودت عيارى اولمغله ديكرندن فاضل اولمسى كبى مصر التونيله اسلامبول التونى كبى يقال للدرهم على الدرهم صرف اى فضل فى القيمة شارحك بيانه كوره بوندن اسم فاعل صيرف وصيرفى و صيراف دركه مبالغه‌در كذلك صرف الكلام دخى سوزك بعضنك بعض اوزره فضل و مزيتندن عبارتدر يقال فلان لايعرف صرف الكلام اى فضل بعضه على بعض وصرف مطلقا فضل وزيادت معناسنه مستعملدر برنسنة تفضيل اولندقده اشكال و اشباهندن صرف اولنديغى علاقه سنه مبنى‌در يقال له عليه صرف اى شف و فضل و صرف چويرمك و دوندرمك معناسنه‌دركه اصل معناى موضوعيدر برنسنه‌يى برحالتدن حالت اخرايه دوندرمك ياخود برغيره ابدال ايلمكدن عبارتدر يقال صرفه صرفا من البـاب الثانى اذا رده وشرابه صو قاتميوب خالص قلمق معناسنه‌در يقال صرف الشراب اذا لم يمزجها تأنيث ضمير خمر اعتباريله‌در و باده ايچمك معناسنه‌در يقال صرف الخمر اذا شربها وخواجه افندى

اطفالی مکتبدن آزاد ایلمك معناسنه‌در يقال صرف الصبيان اذا اقلبهم من المكتب (الصرفة) ثمره وزنــده منازل قمردن بر منزل اسمیدر و اول بركوكب تاباندن عبارتدر زبره نام منزلك عقبنده طلوع ایدر طلوعنده بردمنصرف اولمغله صرفه اطلاق اولندی مؤلفك بو توجیهی فن نجومه مخالفدر وصرفه نسوان عربك افسون ایچون قوللندقلری بونجغه اطلاق اولنور تأخیذ وتسخیر ایله افسون ایلدیکی آدمی وجوه و مسالکندن کویا که صرف ایدرلر مؤلف بوراده وناب الدهر الذی یفتر عبارتیله کویا که صرفه لفظمه معنای ثالث اولمق اوزره ثبت ایلیوب لکن شارح تهذیبدن و لســان عربدن عبارت مرقومه صرفه‌یه وصف اولمق اوزره و العرب تقول الصرفة ناب الدهر لانها تفتر عن البرد عنوانده نقل ایلمشــدر واقعا مؤلفك نسخه‌لرنده بر ثمره اولمامغله شارحك نقلی ملایم و مأخذلرده اول رسمه مرسومدر زیرا صرفه طلوعنده یاخود منجمین قوللری اوزره شمس صرفه منزلنــه حلول ایلدکده حرارت منصرف و برودت متوجه اولمغــله کویا که منزل مزبور زمانك دندانی مشــابه ســنده اولورکه کولدکده ظهوریندن کنایه‌در حرارت برسمته زائل و منکشــف اولور بلکه ابن کناســه‌نك قولی اوزره منزل مزبور فجردن مقدمجه طلوع ایلدکده ابتدای خریف و طلوع فجر ایله غائب اولدقده اول ربیع اولمغله برودت و حرارت اقباللرینك موسملری اولان زمانین مذکورین اکا ایکی شفه مثابه‌سنده اولدیغندن شارحك کلامی کلام مرقومك امثالدن اولدیغنه دلیل واضح اولور انتهی وصرفه شول یایه اطلاق اولنــورکه آنده بغرینك آچقلغی یاخود اغاجنك عقده یا انحرافی کبی بر اویغونسز علامت و حالت اولمغــله آتلدقده اوقی نشــانه اصابت ایلمز اوله يقال قوس صرفة ای فيها شــامة سوداء لاتصيب سهامها اذارميت و ناقه‌یی صباح وقتی صاغوب فردasی ینه اولوقتده صاغمغه‌دینور يقال يحلب ناقته صرفة وهی ان تحلب غدوة فتركها الی مثلها من امس (الصروف) قعود وزننده (والصراف) کتاب وزننده دیشی کلب ارکك ایستمك معناسنه‌درکه قیزمق و یلقنمق تعبیر اولنور يقال صرفة الكلبة صروفا و صرافا من الباب الاول اذا اشتهت الفحل (الصارف) ارککه قیزمش کلبه دینور وصف خاصدر (المصروف) صو قاتلمامش خالص شرابه دینور (المصروفة) هایله باده‌یه دینور (الصريف) صادك فتحیله صــو چکرکن مقــاره یاخود چرخ قجردامق معناســنه در يقال صرفت البكرة صريفا من الباب الاول اذا صوت عند الاســتقاء وصريف خالص کومشــه دینور و قابو قجردیسنه ودوه‌نك آزی دیشلرینك قجردیســنه دینور يقال للباب صريف ولناب البعير صريف ای صرير وهنوز جاغلمش تازه سوده دینور تقول شربت الصريف ای اللبن ساعة حلب وصريف نباج قربنده برموضع

آدیدر که بنواسد بن عمرو بن تمیم جماعتنك ملکیدر وصریف قوریمش اغاجه دینور که فارسیده خذ خوش دینور بوندن مراد قوری اغاج پارچه‌لریدر ظاهرا فارسیسی خس خوش اوله‌جقدر مؤلف معربنی فارسی مقامنده رسم ایلمشدر (الصروف) صبور وزننده دائما دیشلرنی قجردادر اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة صروف اذا کان لنا بها صریف (الصریفة) سفینه وزننده قوری خرما دالّلرینه دینور وبوفقه تعبیر اولنان اتمکه دینور که بازلماج دخی دینور جمعی صرف کلور کتب وزننده وصراف کلور صادك کسریله وجمع جنسی صریف در (صریفون) صادك فتحیله عکبرا قربنده نهر دجیل اوزرنده بر باغلو باغچه‌لو آبادان بیوك قریه اسمیدر وواسط قضاسنده بر قریه آدیدر خمر صریفیه اورایه منسوبدر علی قول خمری صریفیه ایله وصف لبن صریف کبی هنوز کوپدن آلندیغی حسبیله در یعنی کوپدن آلندیغی ساعتده اطلاق اولنور (الصرفان) فتحاله فوت معناسنه مستعملدر حیاتدن انصرافنه مبنی وباقره اطلاق اولنور نحاس معناسنه وقلایه اطلاق اولنور رصاص معناسنه در کویا که بونلر فضه منزله‌سنه بلوغدن مصروفلر در وبر جنس پك وچینسی کوچ خرما اسمیدر که باغچه صاحبلری اکا التفات ایتمیوب فقراء وعیالمند وعبید واجیر مقوله‌سی متنزل اولوب اجرتلری مقابلنده عد ایدرلر علی قول حجازده صیحان دید کلری خرما اوله‌جقدر ومن امثالهم * صرفانة ربعیة تصرم بالصیف وتؤکل بالشتیة * (الصرف) صادك کسریله بر درلو قرمزی بویه اسمیدر وشرابدن وسائر نسنه‌دن خالص وصافی اولان شیئه دینور یقال شراب صرف ای خالص کویا که‌غش وخلیطه‌دن مصروفدر (الصیرفی) حیدری وزننده (والصیرف) حیدر وزننده امور ومصالحده متصرف ومحتال وسمتنی وقولینی قولاینی ایو بیلور متبصر و کار کذار آدمه اطلاق اولنور تصرف وتقلب معناسندندر یقال رجل صیرفی وصیرف ای محتال فی‌الامور واقچه صرافنه دینور جمعی صیارفه در هاء معنای نسبتی افاده ایچون کلمشدر وبعض اشعارده ضرورت ایچون صیاریف عنواننده کلمشدر (الصرفی) عربی وزننده صرفه منسوب صوی دونبه دینور یاخود صواب اولان دالله اولمقدر که ذکر اولندی (الاصراف) همزه‌نك کسریله شاعر شعرنده اقوا ایلمك یعنی روی حرفلرینك حرکه‌سنی مختلف ایراد ایلمك معناسنه‌در که بری منصوب وبری مجرور اولمق کبی یقال اصرف الشاعر شعره اذا اقوی فیه وعندالبعض اصراف نصب ایله اقوا ایلمکدر امام خلیل بونی تجویز ایلدی وحالا بعض اشعار عربده وارد اولمشدر * اطمعت جابان حتی استد معرضه * وکاد ینقد لولانه طافا * فقل لجابان یتر کنالطیته * نوم الضحی بعد نوم‌اللیل اسراف * (التصریف)

تفعيل وزننده برنسنه بى يك چويروب دوندر مك معنا سنه‌در يقال صرفه تصريفا بمعنى صرفه مبالغة واشبو [ولقد صرفنا الايات] كريمه سنده واقع تصريفدن مرادتبيين آياندر ودرا هم وبيـا عانده تصريف انفاق وترويج ايلمكدر وتصريف الرياح روزكارلرى برسمتدن سمت ديكره تحويل ايلمكدر مثلا پويرازى لدوسه تحويل كبى وتصريف الخمر خالص شراب ايچمكدن عبارتدر وتصريف بركمسه برآخر آدمه كندى امرومصلحتنه تصرف ايلمك بابنده اذن كلى وبر مكله متصرف قلمق معنا سـنه در تقول صرفته فى الامر اذا قلبته (التصرف) تفعل وزننده برايشده دونشـدر مك تردد كبى كه ايلرو كيرو حركت ايلمكدن عبـارتدر تقول صرفته فى مالى فتصرف اى تقلب (الاصطراف) افتعـال وزننده قزانج طلبى خصوصنده برواوته دونشـدر مك معنا سنه در يقال اصطرف الرجل اذا تصرف فى طلب الكسب (الاستصراف) برنسنه‌نك صرف اولنمسنى ايستمك معنـا سنه در تقول اسـتصرفت الله المكاره اى سألته صرفها عنى (الانصراف) كيرو دنمك معناسـنه در يقـال انصرف الرجل اذا انكفأ شارح انكف نسخه سنى تخطئه ايلمشـدر وانصراف نحويون اصطلاحنده براسم منصرف اولمقدن عبارتدر زيرا اسم ايكى ضرف اوزره در برى منصرف وبرى غير منصرفدر (المنصرف) اسم فاعل بنيه‌سيله بين الحرمين برموضع آديدر (الصعف) صادك فتحى وعينك سكونيله برجنس كوچك قوش آديدرجمعى صعاف كلور صادك كسريله بونى اوتلكن قوشى ايله بيان ايدرلركه بوقلوجه بلبل‌ديدكلريدر وصعف بركونه شراب‌اسميدركه بالدن اتخـاذ اولنور ياخود اوزمى ازوب برقاب ايچره قويد قدنصكره كنـدى كنديسنه قينايوب بعده استعمال ايدرلر (الصعفان) سكران وزننده ذكر اولنان شراب ايچمكه دوشكون اولان بكرى‌يه دينور يقال رجل صعفان اى مولع بشرب الصعف (الصعفة) صحوه وزننده‌ دترتمكه دينور (المصعوف) دترتمه‌طوتمش‌لرزان آدمه‌دينور يقال صعف الرجل على المجهول فهو مصعوف اذا اخذته الصعفة اى الترعدة (الصف) صادك فتحى وفانك تشديديله برنسنه‌يى صره ايله اوزون اوزادى ديزمك معنا سـنه در مصلى جماعتى صره واردى ديزمك وعسكره طابور بغلتمق واشجارى صره وار دى ديكمك كبى تقول صففت الشئ صفـا من البـاب الاول اذا نظمته طولا مستويا وتقول صففت القوم اذا اقتهم فى الحرب وغيرها صفا وصف صفوف لفظندن مفرد اولوركه نمـاز وحرب مقوله‌سى افعـالده صره ايله ديزلمش نامه دينور جنك طابورى وجماعت صره‌سى كبى ومنه الحديث [سووا صفوفكم فان تسوية الصفوف من تمـام الصلواة] وبو تسميه بالمصدردر مؤلفك والقوم المصطفون قولى عطف تفسيردر وقوله تعالى [والصافات صفا] هى الملائكة المصطفون فى السماء يسبحون

لهم

لهم مراتب يقومون عليها صفوفا كما يصطف المصلون وصف ناقه‌يى ايكى ياوج قابه
صاغمق معناسنه مستعملدر اول قابلرى صره‌لديغيچون يقال صف الناقة اذا حلبها
فى‌محلبين اوثلاثة وقوش هواده قنادلرنى آچوب يايمق معناسنه‌در يقال صف الطائر
فى‌السماء جناحيها اذا بسطه يعنى ولم يحركه وفى‌الحديث [يؤكل مادف ولايؤكل
ماصف] وقد تقدم ذكره فى‌دف ف وصف معره قضاسنده بر قريه آديدر وصف
دوه طورركن اياقلرنى ايلرو كيرو طوتميوب برابرجه صرالمق معناسنه‌در يقال
صفت الابل قوائمها اذا وضعها صفا وآت ايرينك قاشلرى ارالغنه يايق ايلمك
معناسنه‌در تقول صففت السرج اذا جعلت له صفة (التصفيف) تفعيل وزننده
بودخى صره صره ديزمك وطابورلر يصامق معناسنه در يقال صففه بمعنى صفه
(المصف) ميمك وصادك فتحيله صف وطابور بغليه‌جق‌موضعه دينور جمعى مصاف
كلور تقول رأيته فى‌المصف اى موضع الصف مصاف وجه مذكور اوزره جمع
اولوب طابور محللرينه دينمكله حالا لسانمزده اوغراش معناسنه استعمال محرف
ياخود مجاز اولور (الصفوف) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينور كه سودى پك
چوق اولمغله صاغيلوركن برقاچ قاب ديزر اوله مبالغة كنديسنه اسناد اولنمشدر
على قول صاغيلوركن اللرنى نظام اوزره باصوب طورر اوله يقال ناقة صفوف
اذا كانت تصف اقداها من‌لبنها لكثرته اوتصف يديها عند الحلب (الصافة) شول
دوه‌لره دينوركه اياقلرنى برابرجه باصوب طورر اوله جمعى صواف در وقوله‌تعالى
[فاذكروا اسم‌الله عليها صواف] اى مصفوفة وهى فواعل بمعنى مفاعل وقيل
مصطفة اى انها مصطفة فى‌محرها (الصفف) فتحتينله زره التنه كيلان خفتانه
وچوقاله دينوركه دمور بدنى آزرده ايلمامك ايچون كيلور (الصفة) صادك
ضميله معروفدركه خانه‌لرده اولان ايوانه وسدوسكى كبى بو كسكيجه نشيمنه دينور
تحريفله صوفه تعبير اولنور اهل الصفة اكا مضافدركه مهاجريندن مكان‌ومنزللرى
اولميان بعض ذوات كرام ايديلردائماصفهٔمسجد نبويده ساكن واوراده بيتوتت ايدوب
اغنياى اصحاب وجه معاشلرنى اداره ايدرلر ايدى وصفة‌السرج ايرك ايكى‌قاشى ارالغنه
دينوركه تركانلر يايق وايرى طولمبازى تعبير ايدرلركه طبلباز محرفيدر وصفة
الدهر زماندن برهنگامه اطلاق اولنور تقول عشنا صفة من‌الدهر اى زمانا منه
(الصفيف) امير وزننده قوريمق ايچون كونشده ديزلمش نسنه‌يه دينور يقال
لحم صفيف‌اى‌صف فى‌الشمس ليجف وبريان ايچون آتش قورى اوزره ديزلمش اته
دينور يقال لحم‌صفيف اذاصف على‌النار ليشوى (الاصفاف) همزه‌نك كسريله
بودخى آت ايرينه صفه يايمق معناسنه در تقول اصففت السرج اذ جعلت
له صفة (الصفصف) فدفدوزننده دوبدوز هموار يره دينور يقال قاع صفصف

ای‌مسنو وطاغلك سپوری اوجنه دینور (الصفصفة) زلزله وزننده دوز اووه‌ده تنها جه کز ملك معنا سنه در یقال صفصف الرجل اذا سار وحده فی الصفصف و صفصفه اسم اولور اکثی آش دیدکلری طعامه دینور صفصافه دخی دیرلر تقول اکلنا صفصفة وصفصافة ای‌سکباجة وصفصفه‌سرچه قوشلرینك جولدیلرینه دینور ومواشی یه سکود اغاجی اوتلا تمق معنا سنه در یقال صفصف الما شیة اذارعاها الصفصاف (الصفصف) هدهد وزننده سرچه قوشنه دینور (الصفصاف) ثرثار وزننده شجر خلاف اسمیدرکه سکود اغاجیدر مفردی صفصافه در (المصافة) مفاعله وزننده جنك هنکامنده عسکر الای اولوب طابور بغلمق معنا سنه در یقال صافوهم فی‌القتال اذاوقفوا مصطفین وبرآدمك خانه‌سی صفه‌ی اخرك صفه سنه قرشو اولمق معنا سنه‌در تقول هو مصافی ای صفته بحذاء صفتی (التصاف) تفاعل وزننده روبرو صره لشمق معنا سنه در یقال تصافوا اذااتسا طروا (الاصطفاف) افتعال وزننده عسکر طابورلر بغلمق معنا سنه در یقال اصطفوا اذا قاموا صفو فا (الصفوف) سقوف وزننده کولکاره وتاوانلره دینور مظال معناسنه صقف مفر دیدر وبو نده اصل اولان سینله اولمقدر (الصلخف) خای معجمه ایله جردحل وزننده دابه قسمنك اسباب وآلات وادواتنه دینور پالان وپالدم وسائری کبی علی‌قول پاچه‌لری ارالغنه دوشمش پالانه دینور (الصلخفة) هایله یصی ویایوان چناغه دینور یقال قصعة صلخفة ای‌عریضة (الصلف) صادك فتحی ولامك سکونیله خرما بینیسنه دینورکه ایچنده اولور صادك حرکات ثلاثیله لغتدرمفردی‌صلفه‌در (الصلف) فتحتینله غلال وحبوباتك خیرونماسی آزاولمق معنا سنه درکه برکتسز اولمق‌تعبیراولنور یقال‌صلف الطعام صلفا من‌الباب‌الرابع اذاقل نماؤه وبرکته وخاتون زوجی یاننده وقع واعتباری اولمیوب حرمتسز اولمق معناسنه در یقال صلفت المرأة عند زوجها اذا لم‌تحظ عنده ومنه المثل * من یبغ فی الدین یصلف * ای من‌ینکر فی‌الدین علی الناس لم‌یحظ منهم یعنی امردین باینده ناسه انکار وتکبر وتعصب ایدوب فضل ودیانتی همان کندی نفسنه حصر ایلك صورتنده اولانك قلوب ناسده وقع ومکانت وحیثیتی اولمز بو مثل دینه تمسکله ناسه مخالطت وحسن معاشرته حث وتشویق ایلمك معرضنده ضرب اولنور وصلف برآدمه خوشلنمدیغی سوزی سویلمك معناسنه در یقال صلف له اذا تکلم له بما یکره وبیهوده لاف وکذاف ایدوب اوکنمك علی قول کبر ودماغندن ناشی ظرافت ورشد وکیاست باینده قدرت واستعدادی مرتبه‌سندن زیاده ادعا ایلمك معناسنه‌در یقال صلف فلان اذا تمدح بما لیس عنده اوجاوز قدر الظرف وادعی فوق ذلك تکبرا (الصلفة) فرحه وزننده زوجی عندنده وقع

وحرمتی اولمیان خاتونه دینور جمعی صلفات وصلائف کلور (الصلف) کتف وزننده بیهوده و یمنی لاف وکذاف ایدر اولان هرزه کوبه دینور یاخود مرتبهٔ استعدادندن بیرون ظرافت ورشد وفطانت ادعاسنده اولان یاد کاره دینور جمعی صلافی کلور سکاری وزننده وصلفاء کلور صلحاء وزننده وصلفون کلور وصلف اغر واوقه لی قابه دینور یقال اناء صلف ای ثقیل ولذتسز طعامه دینور یقال طعام صلف ای لاطعم له وازجه صو آلان قابه دینور یقال اناء صلف ای قلیل الاخذ للماء ورعدی چوق یغموری آز بلوده دینور یقال سحاب صلف ای کثیر الرعد قلیل الماء ومنه المثل * رب صلف تحت الراعدة * تهدیدنی ایقاعه قادر اولمیان کسه حقنده ضرب اولنور یاخود متمول اولان بخیل حقنده یاخود بیهوده لاف وکذاف ایدن حقنده ضرب اولنور شارح دیرکه صلف لفظی فتحتینله اولمقدرکه مصدر اولور کرك معنای اولدن وکرك سحابهٔ مذکوره معناسندن مصدر در (الصلفاء) حمراء وزننده (والصلفاءة) هایله صادلرك کسریله‌ده جائزدر طپراغی پك وقالین یره دینور علی قول پر ایله برابر اولان یالچین قیایه دینور و بعضلر عندنده اصلف وصلفاء پك ویوز اولان ارضه دینور جمعی اصالف وصلافی کلور فانك کسریله (الصلیف) امیر وزننده بیونك بریانسه دینور ایکی یانه صلیفان دینور علی قول صلیفان باشه طوغری بیونك ایکی یاننده اولان قبورغه‌لرك ایکی اوجلر ینه دینور ومحققه بغلنه‌جق ایکی کچه‌ده ایکی ارقوری اغاجلره دینور (الصـالف) برطاغ آدیدر اهل جاهلیت انك یاننده تعاهد وتحالف ایدرلر ایدی (الاصلاف) همزه‌نك کسریله برکسه کابوس کبی کرانجـان وثقیل النفس اولمق معناسنه در یقال اصلف الرجل اذا ثقلت روحه ای نفسه و برکسه قلیل الخیر یعنی خیرسز اولمق معناسنه در یقال اصلف الرجل اذا قل خیره و بغض ایلمك معناسنه‌در یقال اصلف فلانا اذا ابغضه وخاتونی زوجی قتنده بی‌حرمت قلمق معناسنه در تقول اصلف الله رفغك ای بغضك الی زوجك (التصلف) تفعل وزننده یلتاقلنمق معناسنه‌در یقال تصلف له اذا تملق وتکلفله اظهار صلف ایلمك معناسنه درکه عهدهٔ اقتدارندن خارج ادعای فضل وظرافت ایلمکدن عبارتدر یقال تصلف الرجل اذا تکلف الصلف ودوه طتلو اوتلمقدن اوصانوب شوراوتلغه میل ایلمك معناسنه‌در یقال تصلف البعیر اذا مل من الخلة ومال الی الحمض وصلفاء دیدکلری ارض مذکوره یه اوغرامق معناسنه‌در یقال اصلف القوم اذا وقعوا فی الصلفاء (المصلف) محسن وزننده شول آدمه دینورکه قتنده نسوان قسمنك اصلا وقع واعتباری اولمیه یقال رجل مصلف اذا کان لاتحظی عنده امرأة (الصنف) صادك کسری وفتحیله کونه ونوع وبابت معناسنه در جمعی اصناف وصنوف کلور

يقال عنده صنف من المتاع اى نوع وضرب منه وصنف همان صادك كسريله صفت معناسنه‌در يقال صنفه كذا اى صفته (الصنف) صادك ضميله اصنف لفظندن جمعدر كما سيذكر (الصنفى) فتحتينله صنفه منسوب ديمكدر عود صنفى عود اغاجنك زياده‌سيله كثتر ينه دينور على قول عود قارى نوعندن دون وقاقلى نوعندن افضلدر شارحك بيانته كوره صنف نام موضعه منسوبدر (الصنفة) فرحه وزننده (والصنف) صادك كسريله (والصنفة) هايله ثوبك بركنار وجانبنه دينور على قول صچاقسز طرفنه ياخود صچاقلو كنار ينه دينور يقال صنفة الثوب وصنفه وصنفته اى حاشيته اى جانب كان اوجانبه الذى لاهدب له او الذى فيه الهدب (الاصنف) بچاقلرى صويلمش اركك دوه قوشنه دينور جمعى صنف كلور صادك ضميله كه ذكر اولندى يقال ظليم اصنف اى المتقشر الساقين (التصنيف) برنسنه‌يى بعضى بعضندن تميز ايدرك صنف صنف قلمق معناسنه در يقال صنف الشيء اذا جعله اصنافا وميز بعضها عن بعض تصنيف كتاب بوندن مأخوذ در واغاج ييراقلنمق معناسنه‌در يقال صنف الشجر اذا نبت ورقه ومن هذا المعنى قول عبيد الله بن قيس الرقيات يمدح عبدالعزيز بن مروان * سقيا لحلوان ذى الكروم وما * صنف من تينه ومن عنبه * جوهرى تصنيف مرقومى معناى اولدن اعتبار ايلمكله وهم ايلمشدر لكن معناى اول وصفده ابلغ اولمغله جوهريى توهيم بعيد ظن اولنور (المتصنف) محدث وزننده ميوه‌لرينك ياخود داللرينك كيمى رطب وكيمى يابس اولان شجره وصف اولنور يقال شجر مصنف اذا كان مافيه صنفان من يابس ورطب (التصنف) تفعل وزننده دوداغك دريسى قاولمق معناسنه در يقال تصنفت شفته اذا تقشرت واغاج ونبات ييراقلنمق معناسنه در يقال تصنفت الارطى والنبت اذا تفطر للايراق (الصوف) صادك ضميله يوكه دينور وها ايله صوفه صوفدن اخص در وفى المثل * خرقاء وجدت صوفا * يعنى اوغوز قارى يوك بولدى اندن يوكه دائر عمل كلمين عورت البته يوكى بولدقده بى بهره اولمغله افساد وتباه ايلديكندن ناشى مثل مزبور بر ماله اصابت ايدوب اداره‌سنى بيلمامكله تلف وتباه ايدن كمسه حقنده ايراد اولنور وتقول اخذت بصوف رقبته وبصاف رقبته اى بجلدها اوبشعرها المتدلى فى نقرة قفاه او بقفاه جمعاء او اخذته قهرا بوراده صاف دخى صوف معناسنه مستعملدر نته كه طوف وطاف وقوف وقاف دخى بومعنايه‌در صائفدن دخى مخفف اولمق محتملدر مبالغة استعمال اولنور ومثال مذكور بن آنك بيوننك دريسندن قاورايوب طوتدم ياخود قفاسى چقورنده اولان صارقق صاچندن يابشدم ياخود مجموع قفاسندن طوتدم ياخود قهر وعنفله طوتدم ديمكدر بوكلامى بركمسه‌نك آردندن يتشمك ممكن دكل ظن اولنور كن ناكاه يتشلدكده استعمال ايدرلر كرك بيونندن طوتسون

وعربلر اعطاه بصوف رقبته دیرلر جلة ویردی دیمك محلنده یاخود مفت ومجانا ویردی مقامنده (صوفه) صادك ضمیله مضر قبیله‌سندن بر جاعتك پدری لقبیدرکه اول غوث بن مر بن اد بن طابخه‌در جاعت مزبوره‌یه جاهلیت زماننده کعبهٔ مکرمه‌یه خدمت وحجاجی عرفاتدن اجازه وافاضه ایدرلر ایدی عرفاتده وقوفدنصکره مزبورلردن بریسی قالقوب اعلاندا ابله اجیزی صوفة دیو چاغرر ایدی اول اجازه ایلدکدنصکره اجیزی خندف دیو چاغرر ایدی اولدخی اجازه ایلدکدنصکره بالجمله حجاجه اجازه ضمننده ندا ایدر ایدی وبعضیلر دیدیلرکه جاعت مرقومه اطراف قبائلدن مجتمع اولوب بوکلك تشبك واختلاطی کبی متشبك اولورلر ایدی جوهرینك ومنه قول الشاعر * حتی یقال اجیز وآل صوفانا * قولی محض وهم در صواب اولان آل صفوان اولمقدرکه انلر بنو سعد بن زید مناة جاعتندن برطائفه‌در ابو عبید بیت مزبوری بعد الروایه حتی یجوز القائم بذلك من آل صفوان عبارتیله بیان ایلمشدر وبیتك صدری * ولا یریمون فی التعریف موقفهم * مصراعیدر (ذوالصوفه) بر فرسك لقبیدرکه اکا ابوالخرز واعوج دخی دیرلر (الصوف) خوف وزننده (والصووف) قعود وزننده‌قیون بو کلنمك معناسنه در یقال صاف الکبش صوفا وصوفا اذا صار ذا صوف واوق نشاندن صاپمق معناسنه در یقال صاف السهم عن الهدف یصوف ویصیف اذا عدل وبربکا میل ایلمك معناسنه‌در یقال صاف عنی وجهه اذا مال (الصاف) (والاصوف) (والصائف) بوکلو قوچه دینور یقال کبش صاف بالرفع وصاف بالجر واصوف وصائف ای ذوصوف بوراده صاف صائف مخففیدر ورفع وجر صورتلری قاضی لفظنك اختلافی کبیدر (الصوف) فتحتینله قیون پك چوق یوکلو اولمق معناسنه در یقال صوف الکبش صوفا من الباب الرابع اذا کثر صوفه (الصوف) کتف وزننده (والصوفانی) صادك ضمیله پك چوق یوکلو قوچه دینور مؤنثی صوفانیه در (الصوفانة) صادك ضمیله بردرلو مأکول نبات آدیدرکه قصیر وخرده تویلری اولور (الاصافة) همزه‌نك کسریله صاپتمق معناسنه در تقول اصاف الله عنی شره ای اماله (صاف) ابن صیادك اسمیدرکه حدیثده مذکور در صید ماده‌سنده ذکر اولندی علی قول اسمی صافی در قاضی کبی یاخود اسمی عبد الله ولقبی صاف ایدی (الصیف) حیف وزننده قیظ معناسنه درکه صمیم صیفدر هوانك نهایت درجه ده اسی اولدیغی زماندرکه شمسك اسد برجنده اولدیغی مدتدر علی قول بهار موسمندنصکره کلان ایامه دینورکه شمسك سرطان واسد سنبله ده دورانی هنکامدر ترکیده یاز تعبیر اولنور فارسیده تابستان دینور جمعی اصیاف در * والصیف ضیعت اللبن * مثلی ضاع ماده‌سنده ذکر اولندی وصیفه تمره وزننده صیفدن اخص درشتوه کبی بونك جمعی صیف

كلور بدره وبدر كبي وصيف مصدر اولور برمحلده ياز موسمى مقيم اولمق معناسنه يقال صاف بالمكان يصوف صيفا اذا اقام به صيفا وصيف وصيوفه صادك ضميله اوق نشاندن صاپمق معناسنه واويه‌ده لغتدر يقال صاف السهم عن الهدف يصيف صيفا وصيوفة لغة فى يصوف صوفا وصيف اعلام رجالدندر (الصائف) صيف لفظنى تأكيدا ايراد اولنور شعر وشاعر كبي يقال صيف صائف توكيدا وصائف وصاف يك اسى معناسنه مستعملدر صاف صائف مخففيدر يقال يوم صائف وصاف اى حار وصائف بر موضع آديدر (الصيف) سيد وزننده وتخفيفله جائز در صيف هنكامنده ياخود ربيعدنصكره ياغان يغموره دينور بورادە صيفدن مرادى معناى اولدر صيفى دخى دينور نسبتله يقال سقاهم الله الصيف والصيف والصيف وهو المطر يجئ فى الصيف اوبعد الربيع (الصائفة) روم طرفنه واقع اولان غزوه وجهاده دينور بلاد روم برف وبرد موقعى اولمغله عربلر موسم صيفده غزا ابتدكلريچون اطلاق اولندى يقال هم يغزون الصائفة وهى غزوة الروم وياز موسمنده مجلوب اولان ذخيره يه اطلاق اولنور (المصيفة) مكيله وزننده (والمصيوفة) اصلى اوزره ياز يغمورى ياغمش يره دينور يقال صيفت الارض على المجهول فهى مصيفة ومصيوفة اى اصابها مطر الصيف (المصياف) محراب وزننده شول آدمه دينوركه صقالنه قير سربيمنجه تأهل ايلامش اوله يقال رجل مصياف اذا لم يتزوج حتى يشمط ونباتى اراضئ سائره‌دن صكره بتن يره دينور يقال ارض مصياف اى مستأخرة النبات و مصياف ومصيف ومصيفة ميملرك ضميله يانده ياور يسى اولان ناقه يه دينور يقال ناقة مصياف ومصيف ومصيفة اى معها ولدها وياز يغمورى چوق يغار اولان يره دينور يقال ارض مصياف اذا كثر لها مطر الصيف (صيفون) جيحون وزننده اعلام ناسدندر (الاصافة) همزه نك كسريله برآدمك ييرلك دمنده اولادى اولمق معناسنه در يقال اصاف الرجل اذاولد له على الكبروياز موسمنه داخل اولمق معناسنه‌در يقال اصاف القوم اذا دخلوا فى الصيف وصرف وتحويل ايلمك معناسنه‌در تقول اصاف الله عنه شره اى صرفه (التصييف) برنسنه ياز مؤنتنه كفايت ايلمك معناسنه در تقول صيفنى هذا اى كفانى لصيفنى (التصيف) تفعل وزننده (والاصطياف) افتعال وزننده بريرده يازلمق معناسنه‌در يقال تصيفوا بالمكان واصطافوا اذا اقاموا به فى الصيف (المصطاف) ميمك ضميله اصطيافدن اسم مكاندر ياز موسمنه مخصوص اقامتكاهه دينوركه يايلاق تعبير اولور مصيف دخى دينور (المصايفة) مفاعله وزننده موسم صيف اوزره اولان معامله يه اطلاق اولنور يقال عامله مصايفة اى على الصيف

(* فصل الضاد المعجمة *) (الضرافة) ثمامه وزننده لعلع قربنده برموضعدر

(الضرفة) غرفه وزننده کثرت خیر معناسـنه در یقال هو فی ضرفة خیر ای
کثرته (الضرف) کتف وزننده انجیر اغاجنه دینور مفردی ضرفة در علی‌قول
اشجار جبـالدن برشجر آدیدر که بیوکلکده و یپراقلرنده اثأب دیدکلری شجره
شـبیه اولور وحاط انجیری کبی کوچك وآق و یصی ومدور یمشی اولور اکرچه
مأکولدر لکن دیشی قماشدرر انسان وقوش ومیمون قسمی اکل ایدرلر (الضعف)
ضادك فتحی وضمیله وفتحتینله زبونلغه ومجالسزلغه و فرمسزلکه دینور یقـال فیه
ضعف وضعف وضعف وهو ضد القوة و بعضلر عندنده ضادك فتحیله رأی وفکر
وعقلده وضادك ضمیله بدنده اولان زبونلغه مخصوصدر فیقال فی رأیه ضعف وفی
بدنه ضعف وضعف ضادك فتحی وضمیله (وضعافه) لطافه وزننده (وضعافیه)
کراهیه وزننده مصدرلردر زبون وفرسز ومجالسز اولمق معناسنه در یقال ضعف
الرجل وضعف ضعفا وضعفا وضعافة و ضعافیة من الباب الخامس والاول ضد قوی
وقوله تعـالی [خلقکم من ضعف] ای من منی یعنی مادهٔ حیوانیه اولان نطفه در
مبالغة ضعف ایله تعبیر اولندی یاخود اسم فاعل ایله مؤول یاخود مضاف مقدر در
و بونی عاصم وحمزه فتحله وسائرلری ضمله قرأت ایلدیلر وضعف برنسنه نك عددنه
مضاعف ایلمکله چوغالتمق معناسـنه در یقال ضعفهم ضعفا من الباب الثـالث
اذا کثرهم فصار له ولا صحـابه الضعف علیهم (الضعیف) امیر وزنـنده
(والضعوف) صبـور وزننده (والضعفـان) سـکران وزننده باب
خامسـدن وصفلردر زبون وبیمجـاله دینور جمعلری ضعاف کلور ضادك
کسریله وضعفاء کلور کرماء وزننده وضعفه کلور فحتاله وضعفی کلور سکری
وزننده وضعافی کلور سـکاری وزننده مؤنثی ضعیفه وضعوف در وقوله تعالی
[خلق الانسـان ضعیفا] ای یستمیله هواه یعنی هوای نفسـانیلر ینه مغلوب
وپنجه سنده زبونلردر وضعیف حمیرلغتنده اعمی ونابینایه دینور قیل ومنه قوله تعالی
[لنراك فینا ضعیفا] ای ضریرا (الضعف) ضادك کسریله برنسـنه نك مثلنه
دینور که براولقدری وبرقاتی تعبیر اولنور ضعفین تثنیه سیدر یقال ضعف الشیٔ
ای مثله وضعفاه ای مثلاه علی‌قول ضعف برشیئك مثلنه مقصور دکلدر بلکه زیاده‌یه
شامل اولور مثلالك ضعفه دیرلر ایکی مثلنی واوج مثلنی مراد ایدرلر زیرا ضعف
لفظنك اصل وضعی زیادهٔ غیرمحصوره‌یه در ودقیقه‌سی زبون وضعیف نسنه البته
زیاده لکه وقوته مائل وطالب اولمسنه مبنی‌در وقوله تعالی [یانساء النبی من یأت
منکن بفاحشة مبینة یضاعف لهاالعذاب ضعفین] ای ثلاثة اعذبة ومجاز یضاعف
یجعل الی الشیٔ شیئان حتی یصیر ثلاثة یعنی برکره ذات فحشی مرتکبه اولدیغیچون
برعذابله یابرکره عذابله تعذیب اولنوربعده خاندان نبوتدن اولوب ارتکاب فحش

ایلد یکغه ز جرا ایکی ضعفـله که اوج عذاب اولور یاخود اوج کره
عذاب ایله تعذیب اولنـور ومضاعفه نك مفهومی اولمق اوزره برشیئه
ایکی مثلنی ضم ایله اوج ایلمك مخـاطبات عربده متعارف اولمـا مغله مجـاز
جهتیله استعمال اولنور شـارحك بیانـنه كوره مضاعفه نك مفهومی ایلغدر
تجوزه حاجت یوقدر وبو مبحثه نیجه مسائل فقهیه متفرعدر وضعفك جمعی اضعاف
واضعاف الکتاب مکتوبك اثناء سطوروحوا شیسندن عبارتدرکه قاتلندیغی یرلردر
یقـال هو فی اضعاف الکتاب ای فی اثناء سطوره وحوا شیه واضعاف الجسد بدنك
اعضا سندن یاخود کمکلرندن عبارتدر کویاکه بدنك قاتلریدر (الضعف) فتحتینله
بلك یوفقه ثیابه اطلاق اولنور یقال ثیاب ضعف ای مضعفة (الاضعاف) همزه نك
کسریله ضعیف قلمق معنا سنه در یقـال اضعفه المرض اذاجعله ضعیفا وبر نسـنه
اوزره براولقدر دخی ضم وزیاده ایلمك معنا سنه در یقـال اضعفه اذا جعله ضعفین
وبرآدمك دابه سی ضعیف اولمق معنا سـنه در یقـال اضعف فلان اذا ضعف فلان
دابته بونك اسم فاعلی مضعف در محسن وزننده ومنه الحدیث فی خبیر [من کان
مضعفا فلیرجع] یعنی دابه سی ضعیف اولان رجوع ایلسون وقول عمر رضی الله
عنه [المضعف امیر علی اصحابه] ارادانهم یسیرون بسیره یعنی دابه لری قوی اولنلر
دابه لری ضعیف اولنلرك سیرلرینه تابع اولسونلر واضعاف مضاعف اولمق معناسنه
یقال اضعف القوم علی المجهول اذاضوعف لهم (المضعوف) ضعیف قلنمش آمه دینور
بونده قیـاس اولان مضعف اولمقـدر مکرم وزننده زیرا ذکر اولنـان افعال
بابندن مصوغدر فیقـال اضعفه المرض فهو مضعوف (التضعیف) تفعیـل
وزننده بودخی برنسنه یه براولقدر دخی زیاده قلمق معناسنه در یقال ضعفه اذاجعله
ضعفین وبرنسنه یی ضعیف عد ایلمك معناسنه در یقال ضعفه اذا عده ضعیفا وبرحدیث
وکلامی ضعفه نسبت ایلمك یعنی ضعیفدر دیمك معناسنه در یقال ضعف الحدیث اذا
نسبه الی الضعف وتضعیف اسم اولور تنبیت کبی کیمیاجیلرك کیمیایه قاتدقلری نشده
دینور حلان الکیمیاء معنا سـنه (المضاعفة) مفاعله وزننده بودخی برنسـنه
اوزره برمثلنی دخی زیاده قلمق معناسنه در یقال ضاعفه اذا جعله ضعفین شارحك
بیانـنه كوره مضاعفه نك مفهومی تضعیفدن ابلغدر ومضاعفه لفظی اسم مفعول
اولور حلقه لری ایکیشر ایکیشر کچورلمش زرهه دینور یقال درع مضاعفة اذا
کانت نسجت حلقتین حلقتین (المضعف) محسن وزنـنده دابه سی ضعیف اولان
آدمه دینورکه ذکر اولندی وچفتلك وترلا وعقاراتی فروان آدمه دینور یقال رجل
مضعف اذا کان قدفشت ضیعته وکثرت (الاستضعاف) بودخی برنسنه یی ضعیف

عد ایلمك معناسنه در یقال استضعفه اذا عده ضعیفا (التضعف) تفعل وزننده استضعاف معناسنه‌در یقال تضعفه بمعنی استضعفه ومنه الحدیث [اهل الجنة کل ضعیف متضعف یریدالذی یتضعفه الناس ویتجبرون‌علیه فی‌الدنیا للفقر ورثاثةالحال] (المضعفة) معظمه وزننده مطر ضعیف یاغمش یره دینور یقال ارض مضعفة ای اصابها مطر ضعیف (التضاعف) تفاعل وزننده برنسنه برمثلی یاخود ایکی یاخود امثالی قدر زیاده‌لنمك معناسنه‌در یقال تضاعف الشیٔ اذا صار ضعف ما کان (الضغیفة) غین معجمه ایله ضعیفه وزننده کوناکون نبات وازهار ایله آراسته اولان چمنزاره دینور یقال ضغیفة من‌بقل وذلك اذا کانت الروضة ناضرة متخیلة (الضفف) ضادك وفانك فتحیله کثرت عیال معناسنه در یقال له ثقل وضفف ای کثرت العیال وطعامی یالکزجه اکل ایتمیوب ناس ایله برابرجه تناول ایلمکه دینور علی قول طعام اوزره چوق ال اوشمکه دینور قال‌الشارح ومنه الحدیث [انه علیه السلام لم یشبع من‌خبز ولحم الاعلی ضفف] وهو التناول مع الناس اوکثرة الایدی علی‌الطعام وبعضلر دیدیکه ضفف ضیق وشدت وازدحام ناس معناسنه در وعلی‌قول طعامدن خورنده‌لر اکثر اولمقدن عبارتدر وفقر وحاجت معناسنه در یقال به ضفف ای حاجة وابومك عجله معناسنه در وضعیف وزبون اولمغه دینور وکیل اولنان نسنه اولجك طلوسندن آزجه اولمغه دینور ومطلقا هر طلو نسنه‌دن آزجه اولمغه دینور وصواوزره خلقك صقشوب مزدحم اولمسنه دینور شارح دیرکه بومعناده ضفف فی‌الاصل مصدردر مثلا یقال ضف القوم علی الطعام اوالماء ضفاوضففا اذا ازدحواپس مصدر واسم اوله‌رق استعمال اولنور (الضفة) ضادك فتحیله بناء مره‌در صو اوزره ناس برکره صقشمق معناسنه در وضفه نهرك ووادی وبحرك قییسنه دینور ضادك کسریله ده لغتدر یقال ضفة النهر وضفته ای‌جانبه وضفت الوادی والحیزوم ای جانباه وضفة البحر ای ساحله وضفة الماء سیل اوکنه دینورکه ابتدا دره‌دن طوب کبی بوشنوب آنیله‌رق کلان سیل صو یندن عبارتدروضفة القوم کروه وجماعتندن عبارتدر وعه سنك امزکلری ککیش‌قیونه اطلاق اولنوریقال شاةضفة الشخب ای‌واسعته (المضفوف) اوزرنده ازدحام اولنان صویه دینور یقال ماء مضفوف ای مزدحم علیه (الضف) ضادك فتحیله صقتدر ضیق وشدت معناسنه‌در ومنه یقال رجل ضف الحال ای رقیقه وضف ناقه‌نك عه سنی آوجله صاغمق معناسنه در یقال ضف الناقة ضفا من الباب الاول اذا حلبها بکفه کلها وبرکدرمك معناسنه در یقال ضف الشیٔ اذاجمعه واوشومش کسه‌پرمقلرنی یومه‌رق آتشه طوتوب اصتمق معناسنه‌در یقال ضف المصطلی اذا ضم اصابعه فقربها الی النار

(الضفوف) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه پك سودلو اولمغله مه‌لری انجق آوجله صاغیلور اوله یقال ناقة ضفوف ای کثیرة اللبن لاتحلب الا بالکف (الضفضفة) دبدبه وزننده بودخی کروه و جماعته دینور یقال ضفة القوم وضفضفتهم ای جماعتهم (الضفیفة) سفینه وزننده ضفیفه معناسنه‌درکه ازهار ایله مزین مرغزار سبزه‌سنه دینورکه ذکر اولندی (الضفیف) امیر وزننده برکش نسنه‌یه دینور ومنه تقول هو من ضفیفنا لفیفنا ای ممن نلفه بنا ونضفه الینا اذا حزبته الامور ای نابته و اعترته (الضفافة) سحابه وزننده عقل و ادراکدن بی‌بهره آدمه دینور یقال هو ضفافة ای لاعقل له (الضف) ضادك ضمیله کنه طرزنده بر بوجك اسمیدرکه کول رنکنده بوز اولور بدنی لسع ایدر زهرناك اولمغله بدن بکشوب قبارر جمعی ضففه در قرده وزننده (التضاف) تفاعل وزننده برنسنه اوزره کثرت و ازدحامله اوشونتی ایلمك معناسنه‌در یقال تضاف القوم اذا کثروا واجتمعوا علی الماء و غیره و برآدمك حالی یوفقه اولمق معناسنه‌در یقال تضافوا اذا خفت احوالهم (المضوفة) میمك فتحیله هم وحاجت ومرام معناسنه‌در یقال له مضوفة ای هم وحاجة (الضیف) سیف وزننده قونق مهمان معناسنه‌در فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور وکاه اولورکه اضیاف وضیوف وضیفان اوزره جمعلنور وضیف مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور وتاء تأنیث دخی الحاق اولنور یقال رجل ورجال ضیف وامرأة ضیف وضیفة وضیف مصدر اولور خاتون حیض کورمك معناسنه‌در یقال ضافت المرأة تضیف ضیفا اذا حاضت وضیف وضیافه کتابه وزننده برکمسیه مهمان اولمق معناسنه‌در تقول اضفته اضیفه ضیفا وضیافة اذا نزلت علیه ضیفا وضیف حرون نام فرسك نسلندن برفرسك اسمیدر و اعلام ناسدندر و میل ایلمك معناسنه در یقال ضاف الیه ضیفا اذا مال الیه (الضیفة) ضیفك مؤنثیدرکه ذکر اولندی وحائض خاتونه دینور یقال هی ضیفة ای حائض (التضیف) تفعل وزننده بودخی برآدمه مهمان اولمق معناسنه در تقول تضیفته اذا نزلت علیه ضیفا و میل ایلمك معناسنه در یقال تضیفت الشمس اذا مالت (الضیف) ضادك کسریله یانه دینور یقال هو فی ضیفه ای جنبه (ضیفون) سحنون وزننده اسامیدندر محمد بن عبدالملك بن ضیفون ابن اعرابیدن روایت ایلمشدر (المضیفة) میمك فتحی و ضمیله غصه واندوه وحزن معناسنه‌در یقال اخذته مضیفة ومضیفة ای هم وحزن (الضیفن) ضادك و فانك فتحیله طالقاوق آدمه دینورکه ضیفك قویرغنه نون کبی وعمروك واوی کبی طاقیلوب ضیافته برابرجه کلور فارسیده کاسه لیس وقبا ترکیده بنشعه و اوبونتی تعبیر ایدرلر یقال هو ضیفن لاضیف وهو من یجئ مع الضیف متطفلا شارح دیرکه سیبویه عندنده ضفن لفظندن مأخوذ در (التضیف) تفعیل وزننده

بو دخی میل ایلمك معناسنه‌در یقال ضنیف الیه اذا مال و میل ایتدرمك معناسنه در تقول ضیفته الیه اذا املته (الاضافة) همزه‌نك کسر یله بو دخی برنسنه‌یی میل ایتدرمك معناسنه‌در تقول اضفته‌اذا املته و برنسنه‌یه مضطر وملتجئ‌ایلمك‌معناسنه‌در تقول اضفته الیه‌اذا الجاته و برنسنه‌دن خوف و اندیشه قلمق‌معناسنه‌در تقول اضفت منه ای‌اشفقت وحذرت و سرعتله یلمك معناسنه‌در تقول اضفت ای‌عدوت‌واسرعت و قاچمق معناسنه‌در تقول اضفت ای فررت و برنسنه اوزره حواله و مشرف اولمق معناسنه‌در تقول اضفت علی الشیء اذا اشرفت شارح دیرکه مؤلف اضافه‌نك برآدمی مهمان ایلمك یعنی قونقلمق معناسندن سکوت ایلدی حتی مصباحده تقول اضفته اذا انزلته علیك ضنیفا عبارتیله مصرحا مرسومدر (المضاف) میمك ضمیله جنکاهده اطرافی عسکر ایله قوشادلمش آدمه دینور تقول رأیته مضافا ای‌احیط به فی الحرب و فی‌الاصل برقومدن اولمیوب صکره دن ملحق اولان آدمه دینور یقال ما هوالا مضاف بهم ای ملزق و برآدمك قوم وتبار وعشیرتندن‌دکل ایکن اکا نسبت و اسناد اولنوب قبیله‌سندن معدود اولان کمسیه دینور یقال هومضافهم ای دعیّ مسند الیهم وملجأ و پناهه دینور تقول هومضافی ای ملجأی (المستضیف) مستغیث وزننده ومرادفیدرکه نصرت و اعانت طلبنده اولان آدمه دینور

(* فصل الطاء *) (الطحرف والطحرفة) حای‌مهمله‌ایله زبرج‌وزبرجه وزنلرنده عصیده‌دن طوربجه‌اولان یوفقه‌جه بولماجه دینور و یوفقه‌جه‌قیمه دینور ویوفقه سحابه دینور (الطحاف) سحاب‌وزننده یوکسك بلوده دینور خای‌معجمه لغتدرکه ابن عدیسدن مرویدر (الطخف) طانك‌فتحی وخای‌معجمه‌نك سکونیله غم وغصه‌یه علی قول قلبی بوریوب قپلامش اولان کدر و غصه و اندوهه دینور تقول غشینی طخف ای غم اوشیء من الهم یغشی القلب و اکثی سوده دینور و یوکسك بلوده دینور (الطخاف) سحاب وزننده بو دخی یوکسك بلوده دینور وطخاف وطخاف کتاب وزننده ارالقندن کوك یوزی کورینن یوفقه بلوده دینور علی قول کتاب وزننده طخاف‌طخفه لفظندن جمعدرکه یوکسك بلودلر دیمکدر (الطخیفة) سفینه وزننده اتلو بولماج آشنه دینور خزیره معناسنه (الاطخاف) همزه‌نك کسریله طخیفه یاپمق معناسنه‌در یقال اطخف الرجل اذا اتخذ الطخیفة (الطخفاء) حمراء وزننده برونی سیاه اولان قانجق اشکه دینور یقال اتان طخفاء ای سوداء الانف (طخفه) طانك کسری وفتحیله بر قزل‌طاغ اسمیدرکه قرشوسنده قیولر وچشمه سارلر واردر آنده بنو یربوع قابوس بن منذر بن ماء السماء نام امیر اوزره هجوم وقتال ایلملریله یوم طخفه‌معروفدر (ابن طخفه) اصحابدندر وطهف ماده سنده دخی مذکوردر (الطرخف والطرخفة) زبرج و زبرجه وزننده یوفقه اولوب

سائل اولميان قيمه دينور على قول پك فنا وكثر قيمه دينور (الطرف) حرف
وزننده كوزه دينور عين معناسنه و بو فى الاصل مصدر اولمغله واحد و جمع اولمغه
صلاحيتيچون جمعلنمز بعضلر عندنده طرف لفظى بصرى جامع اسم جنس اولمغله
تثنيه و جمعلنمز على قول اطراف اوزره جمعلنور وطرف منازل قمردن بر منزل
اسميدر و اول ايكى كوكبدركه اسد صورتنك كوزلرى مثابه‌سنده در آنكچون جبهه‌دن
مقدم طلوع ايدر وجبهه اسد صورتنك جبهه‌سى يرنده دركه درت كوكبدن عبارتدر
منزل مزبور اهل تقويم بيننده طرفه ايله متعارفدر وطرف ال ايله طبانجه اورمق
معناسنه‌در يقال طرفه طرفا من الباب الثانى اذا لطمه بيده وطرف صويى پاك كشى
زاده آدمه دينور يقال رجل طرف اى كريم و هر نسنه‌نك غايت و منتهاسنه
دينور يقال طرف الشئ اى منتهاه و بنوطرف يمنده برقوم و جماعتدر و طرف
صرف و رد ايلمك معناسنه در يقال طرفه عنه طرفا اذا صرفه ورده وكوز قپاغنى
يومق ياخود قپاقلرنى اويناتمق معناسنه‌در يقال طرف بصره اذا اطبق احد جفنيه
على الاخر اوطرف بعينه اذا حرك جفنيها وتقول العرب مابقيت منهم عين تطرف
اى ماتوا و بوكنايه‌در وكوزه برنسنه طوقندرمغله يشارتمق معناسنه‌در يقال طرف
عينه اذا اصابها بشئ فدمعت ويقال طرفت عينه على المجهول شارح ديركه مؤلف
باقى معناسندن مسامحه ايلدى يقال طرفت العين اذا نظرت (الطرف) طانك
كسريله پدر ومادر طرفلرندن اصيل وكريم اولان آدمه دينور جمعى اطراف كلور
يقال هو طرف اى كريم الطرفين كذلك ايكى باشدن صوى و پاك جنس اولان
آت و سائر حيوانه دينور بونك جمعى طروف كلور يقال فرس طرف وخيل
طروف وخاصة جنسى پاك كحيلان آته دينور على قول ايكى باشى صوى آته دينور
وعلى رأى طرف اركك آته مخصوص وصف خاصدر قسراغه اطلاق اولنمز جمعى
طروف واطراف كلور و عندالبعض طرف صاحبنك قسراغى دولندن يتشدرمه
اوليوب صكره‌دن استطراف واستحداث اولنان آته دينور مؤنثى طرفه‌در وطرف
هنوز قبجوغنده اولان نبات و ميوه‌يه دينور وصكره‌دن ويكيدن پيدا اولنمش ماله
دينور كماسيذكر بونده طانك ضميله ده لغتدر و شول كمسه‌يه دينوركه برآدم ايله
الفتدن چابك اوصانور اولمغله شمس عصر كبى صحبت و الفتدن دوامى اولميه يقال
فلان طرف اى لايثبت على صحبة احد لملله و بر اوتلاقده طورميوب اوتلاقدن
اوتلاغه نقل ايدن اركك دوه‌يه دينور يقال جمل طرف اذا كان ينتقل من مرعى
الى مرعى و شرفى قديم و ذاتى اوليوب حادث وعرضى اولان كمسه‌يه دينور بومعناده
كوياكه كتف وزننده طرف لفظندن مخففدر يقال رجل طرف فى نسبه اى حديث
الشرف و شول آدمه دينوركه اويناق كوكللى اولمغله هركورديكى شيئه ميل

و رغبت ایدوب کندیسنك اولمسنی آرزو ایدر اوله یقال رجل طرف ای الرغیب العین لایری شیئا الا احب ان یکون له وطرف الحدیث شول خاتونه دینورکه خوش صحبت و شیرین زبان اولمغله کلامنی ایشیدنلر بی اختیار آشفته و خواهشکار اوله‌لر یقال امرأة طرف الحدیث ای حسنة الحدیث یستطرفه من سمعه (الطارف والطریف) امیر وزننده (والمطرف) محسن وزننده بونلرده یکی نائل اولنمش ماله دینور یقال مال طارف وطریف ومطرف ای حدیث مستحدث بونلر تالد و تلید مقابللریدر وطریف جد اعلاسنه واسطهٔ نسبی کثیر اولان آدمه دینور یقال هو طریف ای ضد القعدد و غریب و نادر میوه‌یه و سائر نسنه‌یه دینور وطریف اسامیدندر طریف بن مجالد تابعی موثوق علی‌قول صحابیدر وطریف بن تمیم العنبری شعرادندر وطریف بن شهاب محدثیندن ضعیف الروایه در (الطرف) طائك ضمیله طراف وطریف لفظلرندن جمع اولور (الطرفة) تمره وزننده برکوکبك اسمیدر لکن بین المنجمین طرفه ذکر اولنان منزل قمرده متعارف اولدیغی اشراب اولنمشدر وطرفه ضربدن یاخود بر غیری حادثه‌دن ناشی کوزده حادث اولان قرمزی قاندن نقطه‌یه دینور و دوه‌یه مخصوص برتمغا آدیدرکه اطرافی اولمیوب همان برچزکیدن عبارت اولور وطرفه بناء مره اولور برکره کوزك قپاقلرنی یومق یاخود اوینانمق معناسنه‌در تقول مایفارقنی طرفة عین (الطرفاء) صحراء وزننده برجنس شجر آدیدرکه درت صنف اولور برصنفی اثل دیدکلریدر بو اغاج ایلغین اغاجی دیدکلریدرکه فارسیده درخت کز دیرلر واثل آجی ایلغین اغاجیدرکه برنوعیدر کبیری وصغیری ومثمری وغیر مثمری اولور وبونك مفردی طرفاء‌در هایله وطرفه‌در فتحاتله وطرفه ایله بعض کمسه‌لر تسمیه وتلقیب اولندیلر ازجمله عمرو بن العبد نام شاعر تلقیب اولندی که لقبیله متعارفدر وبعضلر دیدیکه مزبور اشبو * لاتعجلا بالبکاء الیوم مطرفا * ولااميريكما بالدار اذوقفا ★ بیتنی انشا ایلدیکیچون ملقب اولدی وطرفة الخزیمی که شاعر در بنو خزیمة بن رواحه دندر وطرفة العامری که بنی عامر بن ربیعه دندر وطرفة بن الادة بن نضلة الفلتان بن نضنة الفلتان بن المنذر شاعرلر در وطرفة بن عرفجه اصحابدندر یوم الکلاب وقعه سنده برونی قطع اولنمغله کومشدن برون اتخاذ ایدوب بعده کومش تعفن ایلمکله آلتوندن اتخاذینه مرخص اولدی(مسجد طرفه)شهر قرطبه‌ده مسجد معروفدر وتمیم بن طرفه محدثیندندر (المطروفة) شول عورته دینور که دائما نظرنی زوجی طرفندن صرف ایدوب سائر رجال طرفنه کوز دیکر اوله یعنی کوزی بیکانه لرده اوله علی‌قول اصلا زوجی طرفنه بقمیوب دائما غیر لره بقار اوله یقال امرأة مطروفة بالرجال اذا طمحت عینها الیهم اولا تنظر الا الیهم وبرنسنه طوقنمغله یشارمش کوزه دینور یقال طرفت عینه فهی مطروفة اذا

اصابها بشیء قدممت وذکری آنی طریفه دیدکلری نسبا نی چوق یره دینور
(مطروف) اعلام نامندندر (الطارفة) عین لفظنه مضاف اوله رق مال کثیرده
استعمال اولنور یقال جاء بطارفة عین ای بمال کثیر بهرحال کوزی کندینه باقدرر
(الطوارف) طارفه‌نك جمعیدرکه کوزلره اطلاق اولنور عیون معناسنه وشکار
قاپیجی برنجی جانورلره دینور وطشره‌یه نظر ایچون چادرلرك دوشوریلان جوانبنه
دینورکه اورالردن طشره‌یه نظر اولنور (الطرفة) غرفه وزننده اسمدر کوزه
برنسنه طوقنمغله پشارمغه دینور وطریف وطارف لفظلرندن دخی اسم اولور یکی
مال پیدا ایلمکه دینور واطراف لفظندن اسم اولورکه غریب ونکره ونادیده‌نسنه‌یه
دینور ومقدما برفرده ویر لمیوب برآدمه مخصوص ویریلن شیئه دینور اطراف
آتیدن اسمدر (الطرافة) ظرافه وزننده مال قدیم اولمیوب یکیدن پیدا اولمش
اولمق معناسنه در یقال طرف المال طرافة من الباب الخامس اذا صار
طریفا وبرآدم جد اعلاسنه واسطهٔ نسبی کثیر اولمق معناسنه در یقال طرف الرجل
اذاکان طریفا ای ضد قعدد (الطریفة) سفینه وزننده بغدای ایجق اونی دیدکلری اوته
اغاردیغی وقتده اطلاق اولنور یاخود کالنی بولدقده (طریفه) جهینه وزننده ارمام
نام محلك اسفلنده برصو آدیدر وطریفة بن حاجز اصحابدندر (طریف)
زبیر وزننده بحرین مملکتنده برموضعد وبررجل اسمیدر (طریف) حذیم وزننده
یمنده برموضعدر (الطرائف) طائف فحیله بادیه ده اعلام صح دیدکلری جبال
متقابله‌یه قریب نجه بلاده اطلاق اولنور (الطرف) فتحتینله جانب وناحیه
معناسنه‌در یقال کل واحد منهم فی طرف ای فی ناحیة وبربلوك شیئه دینور یقال
طرف منه ای طائفة واصیل وکریم آدمه دینور جمعی اطراف‌در واطراف البدن
اللره واباقلره وباشه اطلاق اولنور اطراف الارض علماء واشرافدن عبارتدر
یقال هم اطراف الارض ای اشرافها اوعلماؤها واطراف الرجل برآدمك والدین
واخوه واعمام وبالجمله اقرباء ومحرمندن عبارتدر (الطرفان) تثنیه بنیه‌سیله
انسانك ذکر ولسانه اطلاق اولنور ومنه یقال لایدری ای طرفیه اطول ای ذکره
اولسانه بعضلر دیدیکه بونده طرفیندن مرادبدر ومادر صویلریدر واطول
اشرف معناسنه‌در وطرفین ایله فم ومقعد دخی اراده اولنور یقال لایملك فلان طرفیه
ای فمه واسته اذا شرب الدواء اوسکر وطرف مصدر اولور ناقه سائرلره قارشمیوب
یشقه‌جه اطراف مرعاده اوتلامق معناسنه در یقال طرفت الناقة طرفا من الباب
الرابع اذا رعت اطراف المرعی ولم تختلط بالنوق وطرف برنسنه‌نك اوجنه وغایت
ومنتهاسنه دینور ومنه الحدیث [کان اذا اشتکی احد من اهله لم تزل البرمة علی النار
حتی یأتی علی احد طرفیه] ای البرء اوالموت لانهما غایتا امر العلیل (اطراف

العذاری) عینك فتحیله برنوع اوزم اسمیدر کلین پرمغی دیدکلریدر (ذوالطرفین)
برجنس یلاندرکه برونده وقو یرغی اوجنده برر ایکنه‌سی اولمغله ایکیسیله ده
ضرب ولسع ایدوب درساعت هلاك ایدر (الطرفات) فتحاله بنوعدی بن
حاتم الطائی درکه صفین وقعه‌سنده مقتول اولدیلر امام بالحق علی کرم الله وجهه
طرفنده ایدیلر بری طریف وبری طرفه ایدی فتحاله وبری مطرف ایدی محدث
وزنده (التطرف) تفعل وزننده بودخی ناقه سائرلره قارشمیوب بشقه‌جه
اطراف مرعاده اوتلامق معناسنه‌در یقال تطرفت الناقة اذا رعت اطراف المرعی
ولم تختلط بالنوق (الطرف) کتف وزننده جد اعلاسنه واسطهٔ نسبی کثیر
اولان آدمه دینور یقال رجل طرف ضد قعدد واویناق کوکللو آدمه دینورکه
برخاتون و بردوست اوزره تثبت ایلمیوب یلکن مشرب اوله یقال رجل طرف
اذا کان لایثبت علی امرأة ولا صاحب وطرف مدینه یه اتوز التی میل مسافه ده
برموضع آدیدر (الطرفه) فرحه وزننده شول ناقه‌یه دینورکه برمرعاده قرار
ایلمیوب مرعادن مرعایه نقل ایدر اوله علی‌قول یك قوجه‌لقدن دیشلرینك اوجلری
آشنوب اوفانمش اوله یقال ناقة طرفة ای لاتثبت علی مرعی واحداوتحات مقدم فیهاهرما
(الطراف) کتاب وزننده میشیندن اولان عرب چادرینه دینور یقال بنی
علیها طرافا ای بیتا من‌ادم واکینك اطرافندن بچیلن نسنه یه دینور وطراف
مفاعله‌دن مصدر اولور نازکانه وغریب سوکشمك معناسنه در یقال وقع
بینهما اطراف ای سباب یعنی طرائف سباب وطراف شرف وشان معناسنه
مستعمل اولور یقال توارثوا المجد عن طراف ای عن شرف (المطراف) محراب
وزننده شول ناقه‌یه دینورکه سائر مرعالردن بررمقدار جه قاوره مدفجه مخصوص
برمرعادن اوتلامزاوله (المطرف) مکرم‌وزننده صوقیونك بوکنندن‌یاخود ایپکدن
طوقنمش درت طرفی زنجفلی چارکوشه شاله دینور هرطرفی زنجفلی اولمسی سبب
تسمیه در یقال جاء وعلیه مطرف ای رداء من خز مربع ذوا علام جمعی مطارف‌در
(طراف) شداد وزننده بررجل علمیدر (الاطراف) همزه‌نك کسریله بریرك
نباتی کثیر اولمق معناسنه در یقال اطرف البلد اذا کثرت طریفته وکوز یومق
معناسنه‌در یقال اطرف الرجل اذاطابق بین جفنیه وبرآدم مقدما برکسیه وبرمدیکی
نسنه‌یی برآدمه و یرمك معناسنه‌در یقال اطرف فلان اذا اعطاه مالم یعط احداقبله
(مطرف) مکرم وزننده عبدالله بن‌عمر وبن عثمان بن عفان لقبیدر حسن وجمال
جهتیله اطروفه‌اولمغله مقلب اولمشدی (المطرف) معظم وزننده (والمستطرف)
یقبنده کچن زمانه‌اطلاق اولنور تقول‌فعلته فی‌مطرف الایام ومستطرفها ای‌مستأنفها
ومطرف شول اته دینورکه باشیله قویروغی اق یاخود باشیله قویرغی سیاه اولوب

بدنی رنکنه مخالف اوله یقـال فرس مطرف ای الابیض الرأس والذنب اواسود هما (لمطرفة) معظمه وزننده شولقیونه دینورکه قویرغنك اوجی سیاه وسائر یری بیض اوله یقـال شاة مطرفة اذا کان طرف ذنبها اسود وسـائرها ابیض (التطریف) عسکرك ایجنده جنك ایلیوب چورەسنده جنك ایلمك معناسنه در یقال طرف فلان اذا قاتل حول العسـکر لانه یحمل علی طرف منهم فیرد هم الی الجمهور مطرف دیدکلری آدمه لقب مرقوم وصف مرسومه مبنیدر وطریف دوەنك قوجه لقدن دیشلری دوکلك معناسـنه در یقال طرف البعیر اذا ذهبت سنه وسوریلك اطرافنی چویرمك معناسـنه در تقول طرف علی الابل ای رد اطرافهـا وعسکرك ایلریسنی کیرو سنه دوندرمك معناسـنه در یقـال طرف الحبل اذا رد اوائلهـا علی اواخرها وخاتون پرمقلری اوجلرنی قنەلمق معناسـنه در یقال طرفت المرأة بنانها اذا خضبت اطراف اصابعها بالحنـاء (مطرف) محدث وزننده القاب واسما دندر مطرف بن عبدالله بن مطرف امام بخاری شیخیدر ومطرف بن عبدالله الشخیر تابعینندر ومطرف بن طریف ومطرف بن معقل ومطرف بن مازن محدثلردر (الاطراف)همزەنك وطای مشددەنك کسریله فتعال وزننده برنسنەیی یقین وقتده یکی اولەرق آلمق معناسـنەدر تقول اطرفت لشیء اذا اشتریته حدیثـا (التطاریف) تطریفك جمعیدرکه تثنیت کبی اسمدر پرمقلرك اوجلرینه اطلاق اولنور یقال اختضبت المرأة تطاریف ای اطراف اصابعها (الاستطراف) برنسنەیی طرفه ونکره عد ایلمك معناسـنه در یقال استطرفه اذا عده طریفا بوراده طریف یکی مال معناسـنەده مجهول اولور و برنسنەیی صلرده ن ویکیدن ایدنمك معناسـنه در یقال استطرفه اذا استحدثه (المطرهف) مشمعلر زنـده اعضاء واندامی تام دلبر آدمه دینور یقال رجل مطرهف ای الحسن التام (الطعسفة) دحرجه وزننده کوز کبی کورمدن دوشه رك قالقەرق کیتمك معناسـنەدر یقال مریطعسف فیالارض اذا مریخبطها لغت مزبوره مرغوب عنهادر مستعمل دکلدر (طغفه) غین معجمه ایله حمزه وزننده ابن قیس الغفاری درکه اصحابدندر علی قول صواب اولان طهفه اولمقدر یاخود طقفه اولمقدر وعنقریب مذکوردر (الطفیف) امیر وزننده آزجه نسـنەیه دینور یقال شیء طفیف ای قلیل وناتمام نسـنەیه دینور یقال شیء طفیف ای غیر تام (الطف) طانك فتحی وفانك تشـدیدیله (والطفف) فتحتینـله (والطفـاف) سحاب وکتاب وزنلرنده ولجکی وقابی تمام اطرافیله طولدیرن نسنەیه دینور علی قول طلوسنی سیلدکـدنکره ایجنده قلان نسنەیه دینور یاخود اولچك باشنه دینورکه باشـلو اولجلا ولجك باشندن عبارتدر یاخود اولجك طلوسـنه دینور تقول اعطانی

طف المكوك والاناء وطففه وطفافه اى ماملا اصباره اومابقى فيه بعد مسح رأسه اوهو جامه اوملوءُ و بعضيلر عنده طفاف الاناء وطفافة الاناء طالرك ضميله كيله باشنه دينور يقال طفاف الاناء وطفافته اى اعلاه (الطفاف) سحاب وزننده (والطفاف) كتاب وزننده كيجه قرا كوسنه دينور (الطفان) طانك فتحى وفانك تشديله باشلو اولجكه دينور يقال اناء طفان اذا بلغ الكيل طفافه (الطفافة) ثمامه وزننده (والطففة) فتحاتله اولجك طولدقدنصكره بوقريسى اولان اولجك باشنه على قول طفافه قاب طلوسندن اكسك اولانه دينور (الطف) طانك فتحيله كوفه قربنده برموضعدر وعراقك آبادان يرلرينه مشرف اولان ارض عربه طف اطلاق اولنور وطرف وجانب معناسنه در ونهرك قييسنه دينور شاطئ معناسنه وطف مصدر اولور برنسنه يى ال ايله ياخود اياقله قالدرمق معناسنه يقال طفه برجله او بيده طفا من الباب الاول اذا رفعه ويقين اولمق معناسنه در يقال طف الشئ منه اذا دنا واستطفاف معناسنه در كما سيذكر (الطفطاف) ثرثار وزننده بودخى نهرك قييسنه دينور واغاجك دالالرينك اوجلرينه دينور (الاستطفاف) برنسنه نك سهولتله مرتفع اولمسى تولكه كلوب قولايني بولمق معناسنه در تقول خذما طف لك واستطف اى خذما ارتفع لك وامكن ودنا (الطافة) فانك تشديديله جبال ايله دوز صحرالرك ماييننه دينور وطافة البستان حو الئ بستانه اطلاق اولنور (الطفطفة) طالرك فتحى وكسريله بوكوره دينور خاصره معناسنه على قول ايكولره متصل اولان يانك اطرافنه ياخود بدنده مضطرب ومتحرك اولان هر لحمه دينور ياخود بطنك يوفقه اولان يرندن كمكسز يومشق يرينه دينور جمعى طفاطف در (الطفاف) شداد وزننده (والطف) طانك فتحيله جست وچالاك معناسنه در يقال رجل طفاف وطف وحف ودف بمعنى (الاطفاف) همزه نك كسريله برنسنه اوزره حواله ومشرف اولمق معناسنه در يقال اطف عليه اذا اشرف عليه وكيله يى باشلو ايلمك معناسنه در يقال اطف الكيل اذا ابلغه طفافه وناقه اكسك ياورى طوغورمق معناسنه در يقال اطفت الناقة اذ ولدت لغير تمام ودسيسه ايله برشيئى پنهان ايلمك معناسنه در يقال اطف فلان للامر اذا طبن له و بركيسه آتمق ايچون طاش قاوره مق معناسنه در يقال اطف عليه بحجر اذا تناوله به و برآدمى رنك وحيله ايله آلدتمق قيدنده اولمق معناسنه در يقال اطف له اذا اراد ختله. و برنسنه اوزره آورلمق معناسنه در يقال اطف عليه اذا اشتمل عليه (التطفيف) برنسنه يى اكسك اولچمك معناسنه در كه طفافه يى تنقيص ايلمكدر يعنى اكسك اولچك ايله ويرمك ياخود اولچديكى نسنه يى باشلو ياخود آغزينه برابر طولدرمقدن عبارتدر بناسى سلب

ایچوندر یقال طفف المکیال اذا نقص المکیال شارحك بیاننه کوره اوزانده‌دخی مستعملدر وقوش قنادلرنی یایمق معناسنه در یقال طفف الطائر اذا بسط جناحیه وصچرامق معناسنه در یقال طفف به الفرس اذا وثب به (الطفطفة) زلزله وزننده بر کسه خصمی النده سست وزبون اولمق معناسنه در یقال طفطف الرجل اذا استرخی فی ید خصمه (طفقه) طانك فتحی وقافك سکونیله ابن‌قیس الغفاری درکه اصحابدندر علی قول صواب اولان طخفه اولمقدر یاخود طغفه در غین معجمه ایله یاخود قیس بن طخفه یاخود یعیش بن طخفه یاخود عبد الله بن طخفه یاخود طهفة بن ابی ذر در (الطلحهف) حای مهمله ایله قندیل وزننده (والطلحف)سمندل وزننده (والطلحف) جردحل وزننده (والطلحف) سجل وزننده (والطلحفی) حبرکی وزننده (والطلحاف) قرطاس وزننده ضرب شدید معناسنه در تقول ضربته ضربا طلحیفا وطلحفاوطلحفا وطلحفا وطلحفی وطلحافا ای‌شدیدا وطلحف‌سجل وزننده‌وطلحف‌جردحل‌وزننده بك آچلغه دینور یقال‌جوع طلحف وطلحف ای شدید بوماده‌نك لامی اصلیه‌در زیرا اصحاب امهات حبرکی کلمه‌سیله برابر فعلی بابنده ذکر ایلدیلر جوهری لامی زائد وهمیله طحف‌ماده‌سنده رسم ایلدی (الطلخیف) خای معجمه ایله حای مهمله ایله جمیع لغاتنده مرادفدر (الطلف) طانك فتحیله وفتحتینله هدر وباطل معناسنه در یقال ذهب دمه طلفا وطلفا ای هدرا وطلف فتحتینله وبرکی‌یه دینور وسهل واین معناسنه‌در وبرنسنه‌نك آرتغنه دینور(الطلیف) امیر وزننده اخذ اولنمش مأخوذ معناسنه و هدر وباطل معناسنه در یقال شیٔ طلیف ای هدر وباطل (الطلفان) فحماتله بر ایشدن یورلمغله یورغون یورغون‌ناچاری صورتنده ایشلمك معناسنه‌در یاخود بونده صواب اولان غین معجمه ایله اولمقدر (الاطلاف) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یه باغشلمق معناسنه در یقال اطلفه کذا اذا وهبه وهدر وباطل قلمق معناسنه در یقال اطلفه اذا هدره وبر آدمك خصمنك انتقامی هدر وبیهوده اولمق معناسنه در یقال اطلف فلان اذا بطل ثار خصمه (التطلیف) زیاده اولمق معناسنه‌در یقال طلف علیه اذا زاد (الطلنفی) حبرکی وزننده (والطلنفاء) مد ایله چوق سوزلو یکشاق آدمه دینور (الاطلنفاء) اسلنقاء وزننده یره یابشمق معناسنه در تقول اطلنفأت ای لزقت بالارض ومنه یقال جمل مطلنفیٔ السنام ای لاصقه یعنی اورکجی دیك اولمیوب یاپشق و باصق اوله (الطنف) طانك فتحی وضمی وفتحتینله وضمتینله طاغك برطرفنه طوغری طومالوب چقان یرینه دینور وطاغك قله‌لرندن بر قله‌یه دینور جمعی اطناف وطنوف کلور وطنف طانك فتحی وضمیله دیواراوزره یاپیلان کرطرزنده صچاغه اورتویه دینور تقول اجعل لحائطك طنفا ای افریزا

وهو سقيفة نادرة من اعلاه تقيه المطر وبنادن خارج بو كسلك شهنشين وجقمه
تعبير اولنان يره دينور وقپو اوزرنده اولان صوندرمه‌يه وصچاغه دينور (الطنف)
فتحتينله صندق وسپت اوزره استوار ايلدكلری قرمزی قايشلره وقرمزی دريلره
دينوركه زينت ايچون ايدرلر وطنف تهمت معناسنه در ومتهوم اولمق معناسنه
مصدر اولور يقال طنف الرجل طنفا من الباب الرابع اذا اتهم وطنافه معناسنه‌در كما
سيذكر (الطنف) كتف وزننده‌تهمتلو كسيه‌دينور يقال‌رجل‌طنف اى‌متهم‌وپك‌قليل
الاكل آدمه دينور ودرونی فاسد آدمه دينور يقال رجل طنف اى الفاسدالدخلة
(الطنافة) ظرافه وزننده (و الطنوفة) طانك ضميله (والطنف) فتحتينله
بركسه بددرون وفاسد قاب اولمق معناسنه در يقال طنف فلان طنافة وطنوفا
وطنفا من‌الباب الرابع اذا كان فاسد الدخلة وطنافه زهد وپرهيز ايلمك معناسنه‌در
ومنه يقال ماطنفه اى مازهده (المطنف) محسن وزننده تهمتلو كسه‌يه دينور
يقال رجل مطنف اى له الطنف وطاغك قله سنه چقان آدمه دينور (التطنيف)
بر آدمی متهم قلمق معناسنه در يقال طنفه اذا اتهمه و اوزرينه چقلمسون ديو
ديو ار اوزره چالی وچرپی واغاج مقوله سی چويرمك معناسنه دركه سبج ايتمك
تعبير اولنور يقال طنف الجدار اذا جعل فوقه شوكا وعيدانا واغصانا و بركسه
برنسنه ضمننده نفسنی اومدروب اميده دوشورمك معناسنه در يقال طنف نفسه
الى كذا اذا دناها الى الطمع (التطنف) تفعل وزننده بر نسنه‌يه اومسونمق
معناسنه در تقول ماتطنفت نفسی الى هذا اى مااشفت وبوريمك معناسنه در يقال
هو يتطنفهم اى يغشاهم (الطوف) خوف وزننده (والطواف) سحاب وزننده
(والطوفان) فتحاته برنسنه‌نك چوره سنی طولانمق معناسنه‌در يقال طاف حول
الكعبة و بالكعبة يطوف طوفا وطوافا وطوفانا اذا دار حولها وطوف نهرلری
عبور ايچون طلوملری اوفوردكدن صكره بری برينه چاتوب بغلدقلری صاله
دينوركه كلك تعبير اولنور نهر فراتده كورلمشدر يقال ركبو الطوف وعبروا وهو
قرب ينفخ فيها ويشد بعضها الى بعض كهيئة السطح يركب عليها فى الماء و يحمل
عليها وطوف غائطه دينور يقال تلطخ بالطوف وخلايه چقمق معناسنه‌در يقال
طاف الرجل طوفا اذا ذهب ليتغوط (الاستطافة) (والتطوف) تفعل وزننده
(والتطويف) بونلرده طواف معناسنه در يقال استطاف حوله وتطوف وطوف
بمعنى طاف (المطاف) ميمك فتحيله اسم مكاندر موضع طواف معناسنه (الطاف)
حال وزننده طائف مخففيدر كثير الطواف معناسنه يقال رجل طاف اى كثير
الطواف وقفا چقورنده بتن صاچه دينور كما سيذكر (الاطاف) طانك تشديديله
افتعال وزننده بو دخی دفع طبيعی ايچون تشابه چقمق معناسنه در يقال اطاف

الرجل اذا ذهب ليتغوط (الطائف) شهرك صو باشيسنه اطلاق اولنور يقال
اخذه الطائف اى العسس وطائف قبيلهٔ ثقيفك ولايتى اسميدركه مكهٔ مكرمه‌دن
ايكى مرحله ده بر واديده واقع اولمشدر انك اول بنا اولنان قريه سى لقيم و انك
صكره سى وهط در وجه تسميه سنده بعضلر ديديلركه نوح عليه السلام طوفاننده
ارض مزبوره صوبك يوزنده دور وطواف ايلديكنه مبنيدر على قول جبريل
عليه السلام ارض مذكوره‌يى رفع ايدوب كعبه يى طواف ايتدردى ياخود فى الاصل
ارض شامدن اولوب حضرت ابراهيم عليه السلام دعاسيله رب العزة جلت
قدرته ارض حجازه نقل ايلدى ياخود شهر مرقومك ارضنه وج اطلاق اولنور
ايدى سلفده حضرموتدن سكاننده صدف جماعتندن بر كمسه‌نك عهده‌سنه دم ترتب
ايلمكله حضرموتدن فرار وارض مرقومه‌ده متمكن مسعود بن معتب نام كمسه‌يه
التجا وتردد ايدوب مرقوم بغايت مالدار اولمغله سزلره دخل وهجوم عربدن حصن
وپناه اوله‌جق بر طوف يعنى بر حصار بنا ايلسم مناسب اولمزمى ديو سؤال ايلدكده
مسعود واهل قبيله سى استحسان ايلمريله بلدهٔ مزبوره سورنى بنياد وايچنه تدريجى
خانه‌لر طرحيله آباد ايلدى بورادن طوف طائف معناسنه دركه اطرافى احاطه
ايدن حصار مراددر وطائف القوس ياى خانه‌سنه على قول يايك بعرندن ياى
طوتانك ذراعى كيكنه طوغرى يقين اولان يرينه دينور ياخود يايك كوشه‌سنده
اولان اكريدن بروجهيه دينور ايكى طرفنه طائفان دينور وطائف خرمن دوكك
ايچون برى بزينه باغلدقلرى اوكوزلرك جمله‌دن طشره اولانه اطلاق اولنور كه
طوافى ميدانلوا اولور هادى مقابليدر (الطائفة) بر نسنه‌نك بر بلوكنه دينور
على قول معدود نسنه‌دن واحد ومافوق واحده وعلى رأى بيكه قدر ياخود بيكدن
اقلى ايكى ياخود برنفردر وقول اخيره كوره نفس انسانى مراد اولور قال المؤلف
فى البصائر قوله تعالى [وليشهد عذابهما طائفة من المومنين] قال ابن عباس
الطائفة الواحد فما فوقه فمن اوقع الطائفة على الواحد يريد النفس وقال مجاهد
الطائفة الواحد الى الالف وقال عطاء اقلها رجلان اورجل شارحك بيانه كوره
ابتدا نفوس انسانيه يعنى ناسدن بر جماعته طائفه اطلاق اولندى كه تنها يرلرى
خوف ايلميوب سير ودوران شانندن اوله بوجهله واحده دخى اطلاق اولنور كه
جكر دار اولديغندن مقتدر اولور بعده بمرتبتين وجهيله سائر اشيادن دخى بربلوكه
اطلاق اولندى (ذوطواف) شداد وزننده وائل الحضرمى لقبيدر (الطواف)
شداد وزننده رفق وملايمت واهتماملمه خدمت ايدن خدمتكاره اطلاق اولنور يقال
رجل طواف اى خادم يخدم برفق وعناية (الطوفان) طانك ضميله افراط ومبالغه
اوزره ياغان يغموره اطلاق اولنور هر يرى احاطه ايلديكيچون يقال اخذهم

الطوفان اى المطر الغالب وهر نسنه‌يى بوربوب استيعاب ايدن ماء غالبه اطلاق
اولنور و جمله‌يى سيلوب سپورن موت عامه و هر يرى احاطه ايدن سيل صوينه
و مطلقا جماعتى احاطه ايدن پك چوق نسنه‌يه اطلاق اولنور مفردى طوفانه‌در
هايله شارح ديركه بو سيبويه قوليدر اخفش قولنه كوره فى الاصل مصدر اولمغله
مفرد وجمعه اطلاق اولنور هر حالده وزنى فعلان‌در (الطوف) صوف وزننده
(والطاف) صاف وزننده بيون چقورنده بتن صاچه اطلاق اولنور يقال اخذه
بطوف رقبته وطافها كصوفها وصافها كماذكر (الاطافه) همزه‌نك كسريله برمحله
يك يقين واروب قونمق معناسنه در يقال اطاف به اذا الم به وقاربه (الطهفة)
تمره وزننده تازه جنبه‌نك داللرى اوجلرينه دينور وجنبه شجر ايله اوتلق بيننده
اولان نباته دينور وطهفه اساميدندر طهفة بن ابى‌زهير النهدى اصحابدندر وطهفة
بن قيس طغفه ماده سنده ذكر اولندى وطهفه كوشك و صالقى طوتمش قيمغه
دينور يقال زبدة طهفة اى مسترخية (الطهف) طانك فتحى وفتحتينله جائز در
برجنس نباته دينوركه حبوباتى اولور زياده‌سيله قحط وضرورت ايامنده اكل ايدرلر
مفردات طبيه‌ده بونى مصر بغدايى ايله بيان ايلمشلر (الطهفة) طانك كسريله
هر نسنه‌دن برقطعه‌يه دينور تقول اخذت طهفة منه اى قطعة (الطهاف)
سحاب وزننده يوكسك بلوده دينور (الاطهاف) همزه‌نك كسريله چاير كوزل بتمك
معناسنه در يقال اطهف الصليان اذا نبت نباتا حسنا و بركمسه مالندن بولوب
بر پارچه ويرمك معناسنه در يقال اطهف له طهفة من ماله اى اعطاه قطعة منه
و سوزى تيز تيز سويلمك معناسنه‌در يقال اطهف فى كلامه اذا خفف يعنى اسرع
و طلوم و قربه سولپيوب كوشكلنمك معناسنه در يقال اطهف السقاء اذا استرخى
(الطهافة) ثمامه وزننده پك يوفقه زار كبى سود يوزينه دينور دوايه معناسنه
(الطيف) حيف وزننده خشم و غضب معناسنه در يقال به طيف اى غضب
و دلورمك جنون معناسنه‌در يقال اخذه الطيف اى الجنون و اويقوايچره عارض
وطائف اولان خياله دينور على قول اول كونه خيال عارض اولمق معناسنه در
و خيال كنديسى طائف ايكن طيف اطلاقنك وجهى طيف لفظى طيف مخففيدر
ميت وميت كلمه‌لرى كبى‌كه مات يموت صيغه سندندر يعنى واوى الاصل‌در ومصدر
اولور يقال طاف الخيال يطيف طيفا ويطوف طوفا فهى يائية و واوية (المطاف)
ميمك فتحيله بو دخى مصدردر (ابن الطيفانية) بنودارم جماعتندن عمر وبن قبيصه‌در
كذلك طيفانيه والده سيدر (التطييف) چوق طواف ايلمك معناسنه در يقال
طيف تطييفا وطوف تطويفا اذا اكثر الطواف
(* فصل الظاء *) (الظأف) ظانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله طرد ايلمك معناسنه‌در

يقال جاه يظأفه ظأفا من الباب الثالث ويظوفه ظوفا كيسوقه سوقا اى يطرده
و بو ظوف ماده سنده دخى مرسومدر (الظرف) ظانك فتحى و رانك سكونيله
قابه دينور وعاء معناسنه جمعى ظروفدر يقال عنده ظرف اى وعاء ومنه تقول
العرب هوثقى الظرف اى امين و رأيته بظرفه اى بنفسه وظرف وظرافه مصدر
اولورلر بر آدم ذكى وز يرك اولمق معناسنه يقال ظرف الغلام ظرفا وظرافة
من الباب الخامس اذا كيس لكن ظرافه قليل الاستعمالدر شعرده جائزدر وعند
البعض ظرف وظرافه لسانه مخصوصدركه كلامى وجه بلاغت و لطافت اوزره
خوش آينده و نازك سويلمكدن عبارتدر على قول حسن وجه وحسن هيئت
و نزاكت قيافتدن عبارتدر فيقال رجل ظريف و وجه ظريف وهيئة ظريفة
ياخود همان وجه ايله لسانه مخصوصدر ياخود براعت و ملاحتله متصف اولهرق
زيرك و ذكى القلب اولمقدن عبارتدر ياخود ظرف وظرافتله همان جوانلق وشبابلق
هوا وخفتنده اولان تازه محبوب و محبوبهلر صفتلنورلر پير و پيرزن قسمى ورؤساء
و سادات اولنلر متصف اولمزلر (الظريف) اميرو زننده وصفدر ظرافتلو آدمه
دينور جمعى ظرفاء وظرف كلور كتب وزننده وظراف كلور كتاب وزننده
وظريفون كلور وظروف كلور اشبو صيغهٔ اخيره ده كوياكه زوائدى حذف
ايلدكدنصكره جمع ايلديلر ياخود بو مذاكير منزلنده دركه ذكرك جمعيدر لكن
ذكر بنيهسى اوزره جمع اولنمامشدر (التظرف) تفعل وزننده فى ذاته ظرافتى
اولميان كمسه تكلفله ظريفلنمك معناسنهدر يقال تظرف فلان اذا تكلف الظرف
(الظراف) غراب وزننده (والظراف) رمان وزننده بونلرده ظريف معناسنهدر
لكن بونلر مبالغه ايچوندر اولك جمعى ظرفاء و ثانينك ظرافون كلور (الاظراف)
همزهنك كسريله بر آدمك ظريف اوغللرى اولمق معناسنهدر يقال اظرف الرجل
اذا ولدبنين ظرفاء و برنسنهيى ظرفلمق و ظرفه قومق معناسنه در يقال اظرف
متاعا اذاجعل له ظرفا (الظف) ظانك فتحى و فانك تشديديله دوهنك درت اياغنى
بر ارايه كتوروب چكوب بغلمق معناسنهدر يقال ظف قوائم البعير ظفا من الباب
الاول اذا شدكلها و جمعها وظف ضيق و محنتله اولان دبرلكه دينور يقال
له عيش ظف اى نكد و دائمى اولان بهالولغه دينور يقال بالاشياء ظف اى غلاء دائم
(الظفف) فتحتينله ضفف معناسنه دركه ذكر اولندى (المظفوف) مضفوف
وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (الاستظفاف) بر آدمك ايزنه دوشوب كتمك
معناسنهدر يقال استظف آثارهم اذا تتبعها (الظلف) ظانك فتحيله باطل وبيهوده
معناسنهدر يقال ذهبت دمه ظلفا ويحرك اى هدرا باطلا و مباح نسنهيه دينور
يقال شئ ظلف اى مباح وظلف مصدر اولور قيون وكچى مقولهسنك بقنهغنه

اورمق يا طوقنمق معناسنه يقال ظلفه ظلفا من الباب الاول اذا اصاب ظلفه وبر آدم
كندى نفسنى بر ايشى ايشلمكدن ياخود اول ايشه توجه و رغبتدن منع ايلمك
ياخود بالكليه آندن كيرو طوردروب واز كچرمك معناسنه در يقال ظلف نفسه
عنه ظلفا من الباب الثانى اذا منعها من ان تفعله اوتأتيه اوكفها عنه و بركسه آردينه
دوشولمامك ايچون ايزنى كيزليوب بلورسز ايلمك ياخود ايزنى بللو اولمامق ايچون
بك برده يوريمك معناسنه‌در يقال ظلف اثره ظلفا من الباب الاول والثانى اذا اخفاه
لئلا يتبع اومشى فى الحزونة كيلا يرى اثره و برآدمك ايزنه اويوب كتمك معناسنه‌در
يقال ظلف القوم اذا اتبع اثرهم (الظلف) ظالك كسر يله صغر و قيون وكچى
و آهو مقوله‌سنك يقنه‌غنه دينوركه انسانك قدمى منزلنده در جمعى ظلوف كلور
مؤلف الظلف للبقرة والشاة والظبى و شبهها بمنزلة القدم لنا عنوانيله تعريف
ايلمكله اصول سائره‌يه مخالف اولمشدر زيرا مجموعنده كالظفر للانسان وكالحافر
للفرس وكالخف للبعير عبارتيله مرسومدر فلينظر و حاجت معناسنه در تقول
ماوجدت‌عنده ظلفى اى حاجتى ومشى و سائر حالانده برآدمه متابعت ايلمك معناسنه‌در
يقال جاؤاعلى ظلفه اى متابعاله ومراد و مقصود معناسنه مستعملدر يقال وجد
ظلفه اى مراده وتقول العرب وجدت الشاة ظلفها اى وجدت مرعى موافقافلاتبرح
عنه يعنى قيون دلخواهنه موافق اوتلاق بولمغله من بعد آندن دور اولمز شارحك
بيانه كوره وجدت مكانا لظلفها سبكنده در (الظلف) ظانك ضميله (والظلف)
ضمتينله ظليف لفظنك جمعلريدر كاسيذكر (الظلف) ركع وزننده ظلوف لفظنىكه
جمعدر تأكيد ايچون ايراد اولنور شدت معناسنى افاده ايدر يقال ظلوف ظلف
اى شداد (الظلفة) فرحه وزننده (والظلفة) سهله وزننده وفتحاتله جائزدر
شول ارضه دينوركه بغايت پك ودرشت اولمغله انده سلوك ايدنلرك ايزلرى بلورميه
يقال ارض ظلفة وظلفة اى غليظة لاتؤدى اثرا وظلفه فرحه وزننده دوه‌نك هاويدى
اغاجلرينك هر برينه دينور و اول درت اغاجدركه دوه‌نك ايكى يانلرنده اولور چخن
پالان بره قونسه آنلرك اشاغى اوجلرى بره طوقنور پالانك اوك قاشنده ايكى
و اكسه قاشنده ايكى دانه اولور و ظلفه‌نك جمع جنسى ظلف‌در وجمع صيغى ظلفاتدر
(الظلف) فتحتينله پك و درشت اولمق معناسنه‌در شويله‌كه يورينك ايزى بللو
اولميه يقال ظلفت الارض ظلفا من الباب الرابع اذا كانت ظلفة وديرلك تنك وشديد
اولمق معناسنه مستعملدر يقال ظلفت معيشته اذا اشتدت وكوترى معناسنه
مستعملدر ظليف كبى كاسيذكر وصودن وچامورلقدن يوقرى وبوكسك اولان
يره دينور يقال مكان ظلف اى مرتفع عن الماء والطين (الظليف) امير وزننده
بغايت فقير وبدحال آدمه دينور يقال رجل ظليف اى سيء الحال وخوار وذليل

آدمه دینور یقال رجل ظلیف ای حقیر وخشو نتلو درشت یره دینور یقال مکان ظلیف ای خشن وکوج وتند وشدید ایشه دینور یقال امر ظلیف ای شدید صعب وقاتیلق شدت معناسنه در یقال امرفیه ظلیف ای شدة وظلیف الرقبه بیونك کوکنه اطلاق اولنور وظلیف النفس نزاهت نفسی اولان آدمه اطلاق اولنور کما سیذکر ومفت ومجان معناسنه مستعملدر یقال ذهب به ظلیفا ای مجانا یعنی بغیر ثمن وهب وکوتری معناسنه مستعملدر یقال اخذه بظلیفه وبظلفه کامر ای اخذه کله ولم یترك منه شیئا (الظلف) کتف وزننده هواوهوس نفسانیسندن کندیسنی منع ایدن آدمه دینور ومنه یقال هوظلیف النفس وظلفها ای نزهها وظلف کبی صودن وبالچقدن مرتفع اولان یره دینور (الاظلوفة) اضحوکه وزننده کسکین چقماق طاشلق اولان یره دینور کویاکه خلقتی کبی اوله‌که طاغسی طاشلق یراولور جمعی اظالیف کلور (الاظلاف) همره نك کسریله اظلوفه دیدیکی یره دوشمك معناسنه یقال اظلف القوم اذا وقعوا فی الاظلوفة (المظالفة) مفاعله وزننده بودخی برکسه ایزنی کیزلیوب بلور سنز ایلمك یاخود ایزی بلورسنز اولمق ایچون بلك یرده کتمك معناسنه در یقال ظالف اثره بمعنی ظلفه (الظلفاء) صحراء وزننده یرده دوبدوز اوزون اوزادی یصی بالچین قیابه دینور یقال بالارض ظلفاء ای صفات قد استوت فی الارض ممدودة (الظلفة) تمره وفرحه وزننده دوه‌یه مخصوص بردرلو تمغا اسمیدر (ظلیف)زبیر وزننده برموضع آدیدر (التظلیف) زیاده اولمق معناسنه در یقال ظلف علی کذا اذ ازاد (الظوف) ظانك ضمیله (والظاف) حال وزننده بیونك دریسنه دینور یقال اخذه بظوف رقبته وبظافها ای بجلده وتقول العرب ترکته بظوف رقبته وظافها ای وحده (الظوف) خوف وزننده طرد ایلمك معناسنه در مهموز اولان ظأف کبی یقال جاء یظوفه ظوفا کیسوقه سوقا ویظأفه ظأفا ای یطرده

(* فصل العین *) (العتریف) تای فوقیه ایله زنبیل وزننده (والعتروف) عصفور وزننده شول شخصه دینور که خبیث وفاجر وجری وبی باك وهر شیئه متداخل وظالم وبد نفس ودرشت مزاج اوله یقال رجل عتریف وعتروف ای خبیث فاجر جرئ ماض غاشم متغشرم قال الشارح وفی النهایة فی الحدیث انه علیه السلام ذکر الخلفاء بعده فقال [اوه لفراخ محمد من خلیفة یستخلف عتریف مترف یقتل خلفی وخلف الخلف] قال الخطابی قوله خلفی یتأول علی ماکان من یزید بن معاویة الی الحسین بن علی واولاده الذین قتلوا معه وخلف الخلف ماکان منه یوم الحرة علی اولاد المهاجرین والانصار وباوزوتند وشدید ارکك دوه‌یه دینور مونثی عتریفه وعتروفه‌در علی قول عتریفه سودی آز ناقه‌یه دینور

وعتربفه خرچين وبد دورن ومتمرد دوه‌یه دینور که اصلا زجر وآزاردن مبالات
ایلمیه وعتریف بطان نام محلده بنوشمخ جاعتنه مخصوص بر صویك آدیدر (المترفان)
عنفوان وزننده خروعه دینور دیك معناسنه وبر کونه نبات ربعی اسمیدر که
یصی ویابوان تکاکلو اولور (العترفة) دحرجه وزننده شدت معناسنه در یقال
عترف له اذا اشتد (التعترف) تدحرج وزننده بر نسنه دن تعامی ایلمك معناسنه در
یقال تعترف الرجل اذا تغطرش وتعفرت لفظنك ضدیدر تعفرت عفریتلنمك
معناسنه‌در یقال تعترف الرجل ضد تعفرت (العتف) نتف وزننده ومراد قیدر که
قیل یولمق معناسنه‌در یقال عتف الشعر عتفا من الباب الثانی اذا نتفه (العتف)
عینك کسریله عدف کبی کیجه‌دن بر بلو که دینور یقال مضی عتف اللیل وعدف‌ای
قطعة منه وطائفة (العجرفة) دحرجه وزننده (والتعجرف) تدحرج وزننده
(والعجرفی) (والعجرفیة) یای مشدده ایله لاقردیده اولان غلظت وخشونته
ولاقردیی اوطون کبی قالین واویغونسز بدبد سویلمکه دینور یقال فی کلامه عجرفة
وتعجرف وعجرفی وعجرفیة ای جفوة وکار وعملده اولان نادانلغه ونا اهلیته
دینور که بر ایشی لایق ومناسب وجه اوزره ایشلمامکدن عبارتدر مثلا اوقی اکری
بوکری یونمق کبی یقال فی کل عمله عجرفة ای خرق فیه وبر ایشه یولسز
ومناسبتسز کیفمااتفق شروع واقدام ایلمکه دینور یقال ماهذه العجرفة ای الاقدام فی هوج
وکال سرعت قصدیله نظام اوزره یوریمیوب چالقسی لاابالیانه یورویشه دینور یقال
جمل عجرفی المشی وفیه عجرفه وعجر فیة وتعجرف ای قلة مبالاة لسرعة وتعجرف
یوکلنمك معناسنه در تقول هو یتعجرف علینا ای یتکبر وبی باك وبی پروا برکسنه
اوزره خوشلنمیوب استکراه ایلدیکی ماده یی تحمیل ایلمك معناسنه در یقال هو
یتعجرف علیهم اذا کان یرکبهم بما یکرهونه ولایهاب شیئا (العجروف) زنبور
وزننده جست ورونده ناقه‌یه دینور وبر بوجك آدیدر علی قول اوزون ایاقلو
قریجه یه دینور آتلو قریجه تعبیر اولنور وقوجه قاری‌یه دینور عجروفه دخی
دینور (العجاریف) (والعجارف) عجرفه‌نك یاعجروفك جمعلریدر اویغونسز
درشتنسنه‌لره دینور بومناسبتله حوادث ونوائب ایامه اطلاق اولنور یقال الدهر
ذوعجارف وعجاریف ای الحوادث وشدت مطردن کنایه اولنور یقال اخذتهم
عجاریف المطر وعجارفه ای شدته (العجف) فتحتینله بدنك سموزلکی کیتمك
معناسنه‌در که آرقلمق تعبیر اولنور یقال عجفت الشاة وعجفت عجفا من الباب الرابع
والخامس اذا ذهب سمنها وضعفت (الاعجف) معنای مزبوردن وصفدر عجفاء
مؤنثیدر جمعی عجاف در عینك کسریله وبوغیر قیاس اوزره در زیرا افعل فعلاء
صیغه‌سی فعال اوزره جمعلنمز بونك ضدی اولان سمان اوزره بنا ایلدیلر وبومطره

زبر اعربلر برصیغه‌یی بعضا صندی‌اوزره بناه واعتبار ایدرلر نته‌که صدیقك مؤنثی اولان صدیقــه اوزره بنا ایدوب عدوه دیرلر حالا که بمعنی فاعل اولان فعوله تاء تأنیث داخل اولمز واعجف یوفقه نمرنه اطلاق اولنور یقال‌نصل اعجف ای رقیق ونصال عجاف ای رقاق وعجفاء خیر وحاصلاندن عاری وبی بهره یره دینور یقال ارض عجفاء ای لاخیر فیها و یو فقد جه نازك دوداغه وصف اولور یقال شفتان عجفا وان ای لطیفتان (ابو العجفاء) هرم بن نسیب کنیه سیدر که تابعیندندر وعبدالله بن مسـلم کنیه سـیدر که تبع تابعیندندر (العجـاف) کتاب وزننده ابو جهـل قر یوز ینه دینور ودهر وزمان اسماسندندر (العجــاف) غراب وزننده بر نوع خرما اسمیدر (العجف) رجف وزننده (والعجوف) فعود وزننده بر کمسه هنوز کندینك اشـتهاسی وار ایکن برآج آدم اکل ایلك ایچون یاخود رفیق وهمدمی ایوجه طویمق ایچون نفســنه ایثار ایله کندیسنی طعامدن الیقومق معناسنه‌در یقال عجف فلان نفسه عن‌الطعام عجفا وعجوفا من‌الباب الثانی اذا حبسها عنه وهو یشتهیه لیوثر به جایعا ولیشبع مؤاکله وخســته‌نك تیماری وخدمتنه برآدم کندی نفسنی تخصیص وتثبیت ایلك معناسنه‌در یقال عجف نفسه علی المریض اذا صبرها علی التمریض والقیـام به و برکمسه‌نك وضع وشـیوه‌سنه مقابل مؤاخذه ایلیوب هضم وتحمل ایلك معناسنه‌در یقال عجف نفسه علی فلان اذا احتمل عنه ولم‌یؤاخذه وآرقلتمق معناسنه‌در یقال عجف الدابة عجفا من‌الباب الثانی والاول اذا هزلها وبرکسه‌دن کناره کیر اولمق معناســنه‌در یقال عجف عن فلان اذا تجافاه ونفسی یواشتق معناسنه‌در یقال عجف نفســه اذا حلمها (التعجیف) عجف وعجوف ایله معنای اولده مرادفدر یقال عجف نفسه عن‌الطعام بمعنی‌عجفها ومطلقا طویحه طعام اکل اتیوب یاریجه قالمق معناسنه‌در یقال عجف فلان اذا اکل دون الشبع (الاعجاف) هـزه‌نك کـسریله بو دخی بر آدم خسته خدمتنه نفسنی تثبیت ایلك معناسنه‌در یقال اعجف بنفسه علی المریض اذا صبرها علی‌المریض والقیام به وآرقلتمق معناسنه‌در یقال اعجف الدابة اذا هزلها وبرکسه‌نك طواری آرقلمق معناسنه در یقال اعجف القوم اذا عجفت مواشیهم (المعجوف) ناملوسی جلا وبرلمامش پاسلو قلجه وصف اولور یقـال سیف معجوف ای دائر لم یصقل ومعجوف ومتعجف منکسر وزنـنـده آرقلیوب زبونلنمش دوه‌یه دینور یقال بعیر معجوف ومتعجف ای اعجف (العجوف) قعود وزننده طعامی اکل ایدر کن حکیلوب فراغت‌ایلك‌معناسنه‌در یقال عجف فلان عجوفااذا ترك الطعام(بنوالعجیف) زبیر وزننده بر قبیله‌در (عاجف) شق بنی تمیمده برموضعدر (العنجف) جندل وزنـنـده (والعنجوف) زنبور وزنـنـده آرقلیوب د کنك کبی قوبقوری قالمش

انسان وحیوانه دینور ووجودی آشق طوربه‌سنه دونمش اعضاسی بری برینه صوقشمش بودره دینور بونکله اکثری قوجه قاریلر وصفلنور (عجلوف) حیزبون وزننده قرآن کریمده مذکور اولان قریجه‌نك اسمیدر یعنی حضرت‌سلیمان علی نبینا وعلیه السلام قصه‌سنده [وقالت نملة] الایه کریمه‌سنده ذکر اولنان قریجه‌در علی قول اسمی طاخیه‌در نته که ماده‌سنده مرسومدر (العدف) عینك فتحی ودالك سکونیله آزجه عطیه‌یه دینور تقول اصبنا فی‌ماله عدفا ای نوالا قلیلا واکل ایلمك معناسنه در یقال عدفه عدفا من الباب الثانی اذا اکله وعدف آز طواریمنه دینور یقال اعطی دابته عدفا ای علفا یسیرا وبك آز ییه‌جکه دینور دادملق وچاشنی تعبیر اولنور فتحتینله‌ده جائزدر کما سیذکر (العدف) عینك کسریله کیجه‌دن بر بلوکه دینور یقال مضی عدف من اللیل ای قطعة منه وجاعت انسانی به دینور وبر نسنه‌نك اصلنه دینور یقال عدفه کذا ای اصله واون نفردن اللی‌یه وارنجه رجاله دینور (العدفة) عینك کسریله بو دخی بر شیئك اصلنه واوندن اللی نفره وارنجه رجاله دینور وبر کمکه دینور یقال ماهذه العدفة ای التجمع و بر نسنه نك پارچه سنه دینور یقال عدفة منه ای قطعة وکوکسلك تعبیر اولنان زیبونه دینور صدره معناسنه وبزك صچاقسز اوجنه دینور وشجرك زیرزمینه سوروب کتمش کوکنه وطمرینه دینور بونده فتحاتله ده جائزدر جمعی عدف کلور عنب وزننده وعدف کلور فتحتینله (العدف) عینك ضمیله عدوف لفظنك که صبور وزننده در جمعیدر کما سیذکر (العدف) فتحتینله کوزه دوشن خار وخاشاکه دینور قذی معناسنه (العدوف والعدوفة) عینلرك فتحیله عدف کبی بونلر ده دادملق وچاشنی تعبیر اولنان ناچیز ییه جکه دینور عداف دخی دینور غراب وزننده تقول ماذقنا عدوفا ولا عدوفة وعدفا بالتحریك وعدافا ای شیئا یعنی ذواقا وعدوف طوار یمنه دینور یقال دابته بلا عدوف ای‌بلاعلف (العدف) عنب و زننده بودخی اوندن اللی نفره وارنجه رجاله دینور (العیدف) حیدر وزننده بودخی برشیئك بلوکنه وقطعه‌سنه دینور (التعدف) تفعل وزننده آزجه نسنه داتمق معناسنه‌در تقول ماتعدفت الیوم ای ماذقت قلیلا فضلا عن کثیر (عدفاء) صحراء وزننده برموضعدر (العذوف) ذال معجمه ایله صبور وزننده ذکر اولنان عدوف معنالرینه در ذال معجمه ایله ربیعه‌نك ومهمله ایله سائر عربك لغتیدر (العذف) حذف وزننده اکل ایلمك معناسنه‌در یقال عذف الطعام عذفا من‌الباب الثانی اذا اکله (العذاف) غراب‌وزننده زهر قاتله اطلاق اولنور یقال سم عذاف ای قاتل (العاذف) دادیملق آزجه داتمق معناسنه اولان عذفدن اسم فاعلدر تقول مازلت عاذفا منذ الیوم ای لم‌اذق شیئا یعنی غنا وبرەجلك

نسنه اكل ايتدم (العرجوف) عصفور وزننده ياوز وديزمان ناقه‌يه دينور (العرصاف) صاد مهمله ايله قرطاس وزننده (والعرصوف) عصفور وزننده عصفور الاكاف معناسنه دركه دوه‌نك هاو يدينك اوك قاشى ارالغنه ارقورى صوقيلان ايرى چوى‌يه دينور على قول عرصاف سكيردن دوزلمش قامچى‌يه دينور واوزون سكيره دينور ياخود برطوطام سكيره وقايشه دينوركه آنكله محفه وهودج بند اولنور جمعلرى عراصيف‌در. وعراصيف الرحل دوه سمرينك قاشنه وضع اولنان درت بيوك چوى‌به دينوركه ايكولرنى بربره كتورمك ايچون ايدرلر هر ايكوسنده ايكى‌چوى اولوركه سكيرايله بندايدرلر على قول ايكى اغاجدن عبارتدركه سمرك آرد قاشيله اورته‌سى ارالغنه صاغلو صوللو استوار اولنور وعراصيف السنام اوركچك چوره‌سندن عبارتدركه ارفه قبورغه‌لرينك اطرافندن عبارتدر وعراصيف الخرطوم برون ايچره ككزه طوغرى مائل ومشرف اولان كمرتلكلردن عبارتدر (العرصوفان) عينك ضميله چفت دمورينك اغاجنه صوقيلان ايكى اغاجه دينور (العرصفة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى چكوب اوزونلغنه يارمق معناسنه در يقال عرصفه اذا جذبه فشقه مستطيلا (العرصف) جعفر وزننده يونانيده كما فيطوس ديدكلرى نبات اسميدركه تركيده يرچامى ديرلر ماء عسل ايله ورقنك مطبوخنى قرق كون شرب عرق النسأ علتنه نافع ويدى كون شرب يرقان علتنى دافعدر (المعرفة) ميمك فتحى ورانك كسريله (والعرفان) (والعرفة) عينلرنك كسريله (والعرفان) كسرتينله وفانك تشديديله بيلمك معناسنه در يقال عرفه معرفة وعرفانا وعرفة وعرفانا من الباب الثانى اذا علمه مؤلفك بصائرده بيانه كوره علم ومعرفت بيننده فرق واردر زيرامعرفت برشيئ تفكر واثرنى تدبر ايله بيلمكدن عبارت اولمغله علمك مفهومندن اخص اولور بونك مقابلى انكار وعلمك مقابلى جهل در وعلم وجه كلى ايله بيلمك ومعرفه وجه جزئى ايله بيلمك معناسنه در بو جهتدن حق تعالى‌يه معرفه اسناد اولنمز كذلك حق تعالى‌يه علم تعديه اولنمز انتهى ومعرفه وعرفان اقرار ايلمك معناسنه مستعملدر اعتراف كبى يقال عرف بذنبه وعرف‌له اذا اقر ومجازات ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عرف فلانا اذا جازاه وقرأ الكسائى قوله تعالى [واذاسرالنبى الى بعض ازواجه حديثا فلما نبات‌به واظهره‌الله عليه عرف‌بعضه] الاية مخففة اى جازى حفصة ببعض مافعلت او معناه اقر ببعضه واعرض عن بعض ومنه قولهم انا اعرف للمحسن والمسئ اى لايخفى على ذلك ولامقابلته بما يوافقه (العرف) عينك فتحيله آتك ياليسى قرلقق معناسنه‌در يقال عرف الفرس عرفا من الباب الاول اذا جز عرفه وعرف رايحه‌يه دينور خوش وناخوش اولسون لكن اكثر

استعمالى

استعمالی خوش رایحه ده در ومنه المثل * لایعجز مسك السوء عن عرف السوء *
یعنی بد رایحه اولان پوست رایحهٔ کریههدن کیرو قالمز بو مثل اصلا قبح افعالندن
منفك اولمیان لئیم وبد مایه حقنده ضرب اولنور دباغتمه صلاحیتی اولمیان دری‌یه
تشبیه اولنمشدر وعرف بر جنس نبات آدیدر علی قول ثمام دید کلری نباتدر که
سموك اوتی تعبیر ایدرلر یاخود شور اولمیوب ومیشه اغاجلرندن اولمیان نباته اطلاق
اولنور اسم جنس در وعرف بر کمسه‌ده عرفه دید کلری چبان چقمق معناسنه‌در
یقال عرف الرجل علی المجهول عرفا اذا خرجت العرفة به وطیب قسمنی چوق
سورنمك معناسنه در یقـال عرف الرجل عرفا من الباب الرابع اذا اکثر الطیب
(العرفة) ثمره وزننده رایحه‌یه دینور یقال عرفة طیبة ای ریح وسؤال ایلمك
معناسنه اولان اعترافدن اسم اولور سؤال معناسنه کما سیذکر بونده عینك کسریله‌ده
جائزدر وبر کونه چبانه دینور که ال ایه‌سنده حادث اولور یقال به عرفة وهی
قرحة تخرج فی باطن الکف (الاعتراف) افتعـال زنـنـده بیلمك ایچون خبر
صورمق معناسنه در یقال اعترف القوم اذا سألهم من خبر لیعرفه واقرار ایلمك
معناسـنه در یقال اعترف به اذا اقر وبرنسنه‌یه صبروثبات ایلمك معناسنه در یقال
اعترف للامر اذا صبر وبیلمك معناسـنه‌در یقال اعترف الشیء اذا عرفه‌ورام ومنقاد
اولمق معناسـنه در یقال اعترف فلان اذا ذل و انقاد و برکسـه اسم ورسمیله خبر
و یرمك معناسـنه در تقول اعترف الی ای اخبرنی باسمه وشانه و برنسنه یه دلالت
ایلمك معناسنه در یقال اعترف به اذا دل علیه (المعروف) منکر مقابلیدر یقـال
امر معروف ای ضد المنکر شارحك بیانـنه کوره معروف شول فعل وعمله اطلاق
اولنورکه عقل ایله ادراك اولنوب وشرع انی تحسـین ایلیه ومنکر عقل وشرعك
قبول ایتمیوب انکار ایلدیکی عملدن عبارتدر ومعروف سلمة الغاضری نام کمسـه‌نك
فرسی اسمیدر ومعروف بن مسکان کعبهٔ مکرمه‌یی بنا ایدن معمار اسمیدرکه قریش
زماننده تجدید بنـا اولدیغی وقتده در ومعروف بن سـو ید ومعروف بن خربون
محدثلردر ومعروف بن فیرزان الکرخی که کبـار امتدندر شیخ معروف کرخی ایله
متعارفدر تریاق مجرب اولان مرقد شریفی بغداد ده در ومعروف احسـان وانعام
معناسـنه مستعملدر یقال هو اهل المعروف ای الاحسـان (معروفه) زبیر بن
العوام رضی‌الله عنه حضرتلرینك فرسی اسمیدر (یوم عرفة) فتحـاتله وحرف
تعریفسز ماه ذی‌الحجه‌نك طقوزنجی کونیدرکه حجاجك عرفانده وقوفی کونیدر
تأنیث وعلمیت علتلریله صرفدن ممنوعدر (عرفات) فتحاتله حجاجك یوم عرفه‌ده
وقوف ایندکاری موقفك اسمیدر مکه‌یه اون ایکی میل مسافه در جوهری وهمندن
ناشی مناده برموضعدر دیو ثبت ایلمشدر وجه تسمیه‌سنده وجوه عدیده بیان ایلدیلر

ازجمله حضرت آدم وحوا علیهما السلام جنتدن ارضه نزول ایلدکلرنده هر بری
برطرفه نزول وبعد زمان موضع مزبورده تلاقی وتعارف ایلملریله اول محله عرفات
تسمیه اولندی یاخود جبریل علیه السلام ابراهیم علیه السلام حضرتلرینه موضع
مزبورده تعلیم مناسك ایلدکلرنده اعرفت اعرفت دیو استفهام ایتملریله حضرت
ابراهیم دخی عرفت عرفت دیدکلری باعث تسمیه در یاخود ارض مرقومه ارض
مقدسهٔ معظمه اولمغله کو یاکه تعریف یعنی رایحهٔ طیبه ایله تطییب اولنمش
اولدیغی سبب تسمیه در واشبو عرفات لفظی جمع صیغه‌سی اوزره اسم اولمغله جمعلنمز
وبومعرفه‌در هرچند بعض قول اوزره جمع اولورسه‌ده زیرا اماکن زائل اولمدیغی
حسبیله شیٔ واحد مثابه‌سنده اولور وبومنصرفدر زیرا آخرنده اولان تاحرفی مسلمین
ومسلمون کلمه‌لرینك آخرلرنده اولان یاء واومنزلنده‌در وعرفاتك نسبتنده عرفی دینور
عربی وزننده وزنفل بن شداد العرفی که اتباع تابعینندر عرفاتده ساکن اولمغله
اورایه نسبت اولندی وعرفات لفظنك صحت اوزره مفردی یوقدر عربلرك نزلنا
عرفة دیدکلری کلام مولده شبیهدر شارح دیرکه ابن حاجب وسائر اعلام موقف
مرقومك علمی عرفه وعرفات اولدیغنه قائللردر نته که یوم عرفه اکا مضافدر
[والحج عرفة] حدیثی مولد اولمدیغی مصححدر خلاصه کرك عرفه وکرك
عرفات اول موقفك علمیدر وهر طرفك موقفی اعتباریله جمع اولنمشدر وعرفاتك
انتهی اشباعیه اولمق دخی محتملدر نته که وسط کلمه‌ده الف اشباعیه ذایع وشایعدر
وشارح بخاری کرمانی مرحومك کلامندن عرفه یوم مزبورك وعرفات محال متعدده
اعتباریله موقف مذکورك اسمی اولمق مستفاد اولور انتهی (العارف) (والعروف)
صبور وزننده معرفه‌دن اسم فاعللردرکه ذکر اولندی وصبور وثابت ومتحمل
آدمه‌ده اطلاق اولنور که صبر معناسنه اولان عرفدن مأخوذلردر نته که مؤلفك
بعض اشارتلرندن منفهمدر یقال رجل عارف وعروف ای صبور وعارف معروف
معناسنه مستعملدرکه منکر مقابلیدر یقال امر عارف ای معروف (العارفة)
احسان وکرم ومعروف معناسنه در عوارف جمعیدر یقال نال منه العارفة ای
المعروف والاحسان (العرف) عینك ضمیله بو دخی احسان ومعروف معناسنه‌در
یقال ماانزر عرفه ای معروفه وجود وسخا معناسنه در وبذل واعطا اولنان
شیئك اسمیدرکه ویرکی وعطیه تعبیر اولنور یقال ملاْ كفه بعرف وهو اسم
مایبذله ویعطیه ودریانك موجنه اطلاق اولنور یقال بحربه عرف عظیم ای موج
وعرف تابیغه وبیلمکه وبیلشه دینورکه نکر مقابلیدر یقال بینهما عرف ای ضد
نکر واقرار ایلمك معناسنه اولان اعترافدن اسم اولور ومنه تقول له علی الف
درهم عرفا ای اعترافا وعرف آتك یلیسنه دینور بونده رانك ضمیله‌ده لغتدر یقال

ما اطيب عرف هذا الفرس وعرفه اى شعر عنقه وعرف بر موضع آديدر وبر
رجل علميدر وعرف يوكسك قوملغه ويوكسك مكانه دينور رانك ضميله‌ده جائزدر
جمعى عرف كلور صرد وزننده واعراف كلور اقفال وزننده وعرف بر جنس
خرما اغاجنك اسميدر على قول سائرلردن مقدم يمش ويرن خرما اغاجنه دينور
ياخود بحرين اولكه‌سنده بر جنس خرما اغاجيدركه بر شوم دخى ديرلر وعرف
اغاج قاونى اغاجنه دينور وقوملغك يوكسك اولان صرتنه دينور وعرف عروف
لفظندن كه صبور معناسنه‌در جمع اولور كما سيجىء وعرفاء لفظندن جمع
اولور كه صحراء وزننده‌در كما سيذكر واحمر وزننده اعرف لفظندن
جمع اولور كماسيجىء وعرف پيدرپى وتتابع وتوالى معناسنه‌مستعملدر عرف فرسدن
مستعاردر ومنه يقال جاء القطا عرفا اى بعضها خلف بعض ويقال جاء القوم
عرفا عرفا كذلك اى متتابعا قيل ومنه قوله تعالى [والمرسلات عرفا] وهى الملئكة
ارسلت متتابعة اواراداتها ترسل بالمعروف (ذو العرف) كذلك عينك ضميله ربيعة
ابن وائل ذى طواف الحضرمى لقبيدركه ربيعة بن عيدان بن ربيعة ذى العرف
الصحابى انك نسلندندر (العرفة) غرفه وزننده بودخى يوكسك قوملغه ويوكسك
مكانه دينور واوزون اوزادى صرت يره دينوركه يور وقيراج اولميوب منبت اوله
يقال فى هذا البلد عرفة كثيرة اى ارض بارزة مستطيلة تنبت وايكى نسنه ارالغنده
اولان حد وسنوره دينور جمعى عرف‌در صرد وزننده يقال بينهما عرفة اى
حد وعرفه برر موضعه مضاف اولور كما سيذكر (العرفاء) حمراء وزننده يوكسك
اوركجلو ناقه‌يه دينور يقال ناقة عرفاء اى مشرفة السنام ويللى قورده دينوركه
صرتلان دخى ديرلر ضبع معناسنه مراد ديشيسى اولمق كركدر جمعى عرف كلور
نته كه ذكر اولندى (الاعرف) احمر وزننده يليسى فراوان آته دينور يقال
فرس اعرف اى كثير العرف وصاچلو يلانه دينوركه بركونه يلاندر لكن بونده
مقتضاى صيغه عرفاء اولمقدر بونلركده جمعى عرف كلوركه ذكر اولندى (عرف)
عنق وزننده بنو اسده مخصوص برصو آديدر و برموضع آديدر (عرفان) عثمان
وزننده اسماندر معلى بن عرفان الاسدى اتباع تابعيندر (عرفان) ضمتينله وفانك
تشديديله (وعرفان) كسرتينله عفتان وزننده بركونه اوجاق چكركه‌سى اسميدركه
اصل چكركه‌يه شبيه اولور انجق رمثه ده ياخود عنظوانه ده اولور على قول بر
كوچك بوجك اسميدركه عالج ودهناء قوملقلرنده اولور وعرفان عينك ضميله بر
طاغك اسمدر وعرفان عينك كسريله راعى شاعرك رفيقى اسميدركه انك حقنده
اشبو شعرى انشاد ايلدى * كفانى عرفان الكرى وكفيته * كلوء النجوم
والنعاس معانقه * فبات يريه عرسه وبناته * وبت اريه النجم اين مخافقه *

وعرفان بر شيئك اسم ورسميله بيان واكا دلالت ايدن آدمه دينور عينك ضميله ده
جائز در يقال هو عرفان اى معترف بالشئ دال عليه عرفان عينك كسريله عثبان
وزننده بر مشهوره چنكى قارى اسميدر (العرف) صرد وزننده عرفه نك جمعيدركه
ذكر اولندى و مفردى اولان عرفه اون اوچ موضعك اسميدركه هر برى اضافتيله
متبين اولور مجموعنه عرف اطلاق اولنور (عرفة صاره) (عرفة القنـان)
عرفة ساق كه ساق الفروين دخى ديرلر عرفة الاملح عرفة خجا عرفة نباط وغير ذلك
ظاهرا مؤلفك عندنده سائرى مشتبه اولديغندن بونلر ايله اكتفا ايلدى (الاعراف)
همزه نك فتحيله بر جنس خرما اغاجنك اسميدر جمع بنيه سى اوزره در واعراف
جنت ايله جهنم بيننده واقع سوره اطلاق اولنور شارحك بيانه كوره اعراف عرفك
جمعيدر كه عرف فرسدن مستعار در ميانهٔ جنت وجهنمده واقع سور وحجابك
اعاليسى مراددر واعراف الرياح يوكسكدن هبوب ايدن روزكارلره اطلاق اولنور
ياخود اوائلندن عبارتدر واعراف بنوسهله يوردنده نيجه نخلستانك ونيجه طپراغى
قزل ياصتم طاغلرك اسميدر (واعراف لبنى) لامك ضمى والفك قصريله (واعراف
غمره) تمره وزننده برنيجه موضعلر در (العريف) امير وزننده معرفه دن
وصفدر كه بيلكچ تعبير اولنان مرد دانايه دينور وكندى قومنك رجال واحوال
وافعاللرنى بيلكه معين ومخصص اولان كمسيه اطلاق اولنور جمعى عرفاء كلور يقال
هو عريفهم اى يعرف اصحابه وبر قومك رئيسنه اطلاق اولنور رياستله بيلنديكى
ايچون على قول قومك نقيبنه دينور كه پايه سى رئيسدن دون اولوز امور ومصالح
قومى اول رؤيت وتمشيت ايدوب واقتضا ايدن مهمهٔ عظيمه ده رئيسه مراجعت ايدر
قومك سوز صاحبى وكتخداسى اوله جقدر يقال هو عريف القوم اى رئيسهم
اونقيبهم وهو دون الرئيس شارح ديركه عرب قاعده سى اوزره سر كرده لرى كه
امير در آندن اشاغيجه كاركذارلرينه نقيب ومنكب وآندن اشاغيجه سنه عريف
اطلاق اولنور وعريف اسمادندر عريف بن سريع وعريف بن مازن تابعيلر در وعريف
بن جشم شاعر وفارسدر وابن العريف ابو القاسم حسين بن الوليد الاندلسى نحوى
شاعردر (العرافة) لطافه وزننده بركمسه قومنه عريف اولمق معناسنه در يقال
عرف فلان وعرف عرافة من الباب الخامس والثانى اذا صار عريفا (العرافة)
كتابه وزننده كاهنلك ايلمك معناسنه در يقال عرف الرجل عرافة من الباب الثانى
اذا عمل العرافة شارح ديركه كاهنه عراف ديرلر شداد وزننده بعضلر منجم وسائر
علم غيب ادعا ايدنلر ايله تفسير ايلديلر كه مراد لاعن استدلال غيبدن خبر ويرمك
صددنده اولنلر در (عريف) زبير وزننده اسمادندر عريف بن درهم وعريف
بن ابراهيم وعريف بن مدرك محدثلر در وحارث بن مالك بن قيس بن عريف اصحابندندر

وعريف بن ابد حضر موت رجالی نسبندندر (العرف) عينك كسريله برنسنه يی اك صكره
ياخود صكره دن بيلمكه دينور ومنه تقول العرف ماعرف عرفی الاباخرة ای ماعرفنی الااخيرا
وصبر وتحمل معناسنه در يقال عرف له عرفا من الباب الثانی اذا صبر (العرفة) عينك كسريله
بيلمكه دينور يقال بينهما عرفة ای معرفة (المعرفة) مرحله وزننده آتك بيونده يليسی
بتديكی يره دينور (المعارف) ميمك فتحيله چهره نك منظره ده ظاهر ونمايان
اولان يرلرينه دينور مفردی معرفدر مقعد وزننده يقال امرأة حسنة المعارف
ای الوجه وما يظهر منها ويقال حيا الله المعارف ای الوجوه ومعارف معروفك
جمعی اولور يقال هو من المعارف ای المعروفين (الاعراف) همزه نك كسريله
آتك يليسی اوزامق معناسنه در يقال اعرف الفرس اذا طال عرفه (التعريف)
بيلدرمك معناسنه در يقال عرفه ای اعلمه وعرف نحويده اسمی معرفه قلمق
معناسنه در يقال عرف الاسم ضد نكره وعرفانده وقوف ايلمك معناسنه در يقال
عرف الحجاج اذا وقفوا بعرفات (المعرف) معظم وزننده عرفانده وقفه
موضعنه دينور (الاعريراف) اعشيشاب وزننده بركمسه شره حاضرلنوب
ياتمق معناسنه در يقال اعرورف الرجل اذا تهيأ للشر ودريا يوكسلك يوكسلك طالغه لنمق
معناسنه در يقال اعرورف البحر اذا ارتفعت امواجه وخرما اغاجلری بلك
كورلكندن صرتلان يليسی كبی بری برينه چتلتيلنوب صقلشمق معناسنه در يقال
اعرورف النخل اذا كثف والتف كانه عرف الضبع وقانك يوزی كپوكلنمك
معناسنه در يقال اعرورف الدم اذا صار له زبد وراكب آتك يليسی اوزره آغوب
آورلمق معناسنه در يقال اعرورف الفرس اذا علا علی عرفه ويوقری يلره چقمق
معناسنه در يقال اعرورف الرجل اذا ارتفع علی الاعراف (التعرف) تفعل
وزننده برنسنه يی جستجو ايدرك بيلمك معناسنه در تقول تعرفت ماعندك ای
تطلبت حتی عرفت (الاستعراف) بيلمكی طلب ايلمك معناسنه در ومنه تقول
ايته فاستعرف اليه حتی يعرفك (التعارف) تفاعل وزننده بيلشمك معناسنه در
يقال تعارف القوم اذا عرف بعضهم بعضا (عرفه) فتحاتله ومعروف وعريف
امير وزننده وعريف زبير وزننده وعراف شداد وزننده (وعرف) قفل
وزننده اسامئ رجالدندر (العزوف) زای معجمه ايله وقوف وزننده برنسنه يه
ميل ورغبت ايتميوب آندن يوز چويروب پرهيز ايلمك علی قول اوصنمق
معناسنه در تقول عزفت نفسی عنه عزوفا من الباب الثانی اذا زهدت فيه
وانصرفت عنه اوملته (العزوف) صبور وزننده معنای مذكوردن وصفدر كه
برنسنه دن چابك اعراض ايدن ياخود اوصانور اولان آدمه دينور بو جهتله برآدمك
مقام محبتنده ثابت اولميوب چابك ترك وچالی قوشی كبی دالدن داله قونان وفاسزه عزوف

طلاق ایدرلر یقال فلان عزوف ای لایکاد یثبت علی خلة خلیل (العزف) حذف وزننده (والعزیف) هزبز وزننده جن طائفه سنك سسلرینه دینورکه کیجه لرده تنها بریه لرده یابجه صیصلق کبی ایشیدیلور تقول سلکت مفازة یسمع فیها العزف والعزیف ای صوت الجن وهو جرس یسمع فی المفاوز باللیل وعزف روز کار کورلدیسنه دینور ومصدر اولور دائما اکل وشرب استغراقنده اولمق معناسنه در یقال عزف فلان عزفا من الباب الثانی اذا اقام فی الاکل والشرب ودوه نك موت حالنده بوغزی اوترك صچرار کبی اضطر ایله صولومق معناسنه در یقال عزف البعیر اذا نزت حنجرته عند الموت (العزاف) شدادوزننده بردوزه به آهسته جه کورلده یجی بلوده دینور وبنوسعد یور دنده برقوملق یاخود دهناده برطاغك اسمیدر که مدینه یه اون ایکی میل مسافه در آنده جن جولدیسی ایشید یلور اولمغله اطلاق اولندی (ابرق العزاف) بنواسد یوردنده برصو آدیدر حو مانة الدراج نام موضعدن اکاوآندن بطن نخل وآندن طرف نام محله وآندن مدینه یه واریلور (المعازف) میمك فتحیله ساز قسمنه دینور نای وطنبور ور باب کبی مفردی عزف در عینك فتحی وزاینك سکونیله غیر قیاس اوزره یاخود معزف یاخود معزفه منبر ومکنسه وزنلرنده یقال فلان الهاه ضروب المعازف ای الملاهی کالعود والطنبور عن ضروب المعارف (العازف) سازنده وخواننده یه دینور وبرموضع آدیدر آنده جن طائفه سی سسلنلور اولمغله تسمیه اولندی (العزف) عینك ضمیله دمکش دیدکلری کوکرجینه دینور حام طورانیه معناسنه بعضلر بونی هواده تقله بازلق ایدن کوکرجین ایله بیان ایلدیلر (الاعزاف) همزه نك کسریله قوملق خشیر دیسنی ایشتمك معناسنه در یقال اعزف الرجل اذا سمع عزیف الرمال (العسف) عینك فتحی وسینك سکونیله یولدن صاپمق معناسنه در یقال عسف عن الطریق عسفا من الباب الثانی اذا مال عنه وعدل وعند البعض عسف یولسز علی العمیا کتمك معناسنه در یقال عسف الطریق اذا خبطه علی غیر هدایة وظلم ایلمك معناسنه در یقال عسف السلطان اذا ظلم وبر آدمی استخدام ایلمك معناسنه در یقال عسف فلانا اذا استخدمه وبر آدمك چفتلك مصلحتی مقوله سنی کوروب تمام ایشنی بتورمك معناسنه در یقال عسف ضیعتهم اذا رعاها وکفاهم وبر آدمه ارغادلق ایلمك معناسنه در یقال عسف علیه وله اذا عمل له ودوه نك بوغزنده اورنوعندن زنبرك دیدکلری عارضه چقمغله اولوجك اولوب صقند یسندن اضطر ایله هار هار صولومق معناسنه در یقال عسف البعیر اذا اشرف علی الموت فجعل یتنفس فترجف حنجرته وعسف اولومه اطلاق اولنور یقال فرق بینهما العسف ای الموت وبیوك کاسه یه دینور تقول

شربت من العسف ای القدح الضخم وکیجه ایچره برکسه یاخود برنسنه اراشدرمق
اوزره عسسلك ایلمك معناسنه در یقال فلان یعسف اللیل عسفا اذا اعتس یبغی
طلبة (الاعتساف) افتعال وزننده بودخی بولدن صاپمق معاسنه‌در یقال اعتسف
عن الطریق اذا مال وعدل عنه وبرآدمی استخدام ایلمك معناسنه‌در یقال اعتسف
فلانا اذا استخدمه (التعسف) تفعل وزننده بودخی یولدن صاپمق معناسنه در
یقال تعسف عن الطریق اذا مال وعدل وظلم ایلمك معناسنه در یقال تعسفه اذا
ظلمه (العسفات) فتحاتله (والعساف) غراب وزننده اورنو عندن زنبورك
دیدکلری مرضه دینورکه دوه‌نك بوغزنده چیقوب قصمغـله اولو مجل ایدوب متصل
زحت واضطرابله صولو در (العاسف) ذکر اولنـان مرضه مبتلا ناقه‌یه دینور
یقال ناقة عاسف ای بها عسفات وعساف (العسیف) امیر وزننده ارغاده دینور
یقال هو عسیف له ای اجیر وکندیدن استعانت او لنان یعنی افندیسنك ایشنه یرایان
کوله‌یه دینور عبد مستعان‌به معناسنه شارح بونسخه‌یی تخطئه ایدوب مستهان به
اولمغی تصویب ایلمشدرکه مستخدم اولوب ایشه قوللنیلان کوله دیمك اولور وعسیف
بومعناده برآدمك ایشنی ایشلمك وار غادلغنی ایلمك معناسنه اولان عسـفدن فعیل
بمعنی فاعلدر یاخود استخدام معناسنه اولان عسفدن بمعنی مفعولدر (عسفان)
عثمان وزننده مکه‌یه ایکی مرحله مسافه ده برموضع آدیدرکه مدینه طرفنه دوشر
(الاعساف) همزه‌نك کسریله بر آدمك دوه‌سـنی اولوم صولومسی طوتمـق
معناسنه‌در یقال اعسف الرجل اذا اخذ بعیره نفس الموت برکسه کوله‌سنی دشوار
عمل وخدمته چاندرمق معناسنه‌در یقال اعسف فلان اذا اخذ غلامه بعمل شدید
وکیجه وقتی علی العمیا کورلمدن طولشوب کزمك معناسـنه‌در یقال اعسف الرجل
اذا سار باللیل خبط عشـواء ودائما بیوك کاسـه ایله ایچر اولمق معناسـنه در
یقـال اعسف فلان اذا لزم الشرب فی القـدح الکبیر (التعسـف) برآدمی
رنج وتعبه اوغراتمق معناسنه در یقال عسفه اذا اتعبه (الانعساف) ایکی بوکلك
معناسنه‌در یقال انعسف الشیء اذا انعطف (العسوف) صبور وزننده‌یك ظالم وستمکاره
دینور یقال رجل عسوف ای ظلوم (العسقفة) قافله دحرجه وزننده برآغلیه‌جق
ماده‌ده اغلامق معناسنه در علی‌قول اغلامق دیلیوب لکن طیقانمغله اغلامغه قادر
اولمیوب اویلجه قالمق معناسـنه‌در یقال عسقف الرجل عسقفة وهی نقیض البکاء
اوهی ان یرید البکاء فلم یقدر و بر ایشه قصد ایلمشیکن ایشلمیوب قالمق معناسنه‌در
یقال عسقف فی الخیر اذا هم به ولم یفعل (العشوف) عینك و شین معجمه‌نك ضمیله
قوریمش شجره دینور (المعشف) محسن وزننده شول کمسیه دینورکه کندیسنه
اصلا اکل ایلمدیکی نسـنه عرض اولنوب اکل ایلمیه بدوی اعرابنه پالوده عرض

اولنوب سم قاتل زعميله تناول ايلديكى كبى تقول وجدت ضيفنا معشفا و هوالذى
عرض عليه مالم يكن يأكل فلم يأكله و ايلق ايكن بيساندن طوتوب كتوردكلرى
وحشى دوه يه دينوركه يونجه و چكردك و اربه مقوله سنى اهلى علفلرنى اكل ايلميه
يقال هذا انبعير معشف اى اول مايجاء به من البر لايأكل القت والنوى والشعير
(الاعشاف) همزه نك كسريله ناملايم نسنه اكل ايلمكله ايكرنوب خسته اولمق
معناسنه در تقول اكلته فاعشفت عنه اى مرضت ولم يهنأنى و برنسنه دن خوشلنميوب
ايكرنمك معناسنه در تقول انا اعشف هذا اى اقذره و اكرهه و برنسنه معروف
ومستحسن اولمق معناسنه در تقول مايعشف لى امر قبيح اى مايعرف وتقول قدركبت
امراما كان يعشف لك (العصف) عينك فتحى وصادك سكونيله هنوز كوك اكين
يپراغنه دينور بقل الزرع معناسنه وقوله تعالى [كعصف مأكول] اى كزرع
اكل حبه و بقى تبنه يعنى اصحاب فيلى دانه سى يئنوب همان صمانى قالمش اكين
شكلنده قيلدى اوكورق اخذ ما كان فيه و بقى هولاحب فيه يعنى ياخود دانه سى
آلنوب دانه سز قالمش اكين يپراغلرى كبى قيلدى اوكورق اكلته انبهايم يعنى بهايم
اكل ايدوب قيرنديسى قالمش يپراق كبى قيلدى وعصف مصدر اولور اكينى يتشمزدن
مقدم بچمك معناسنه عصف الزرع عصفا من الباب الثانى اذا جزه قبل ان يدرك
وعصف وعصوف قعود وزننده يل پك شدتلو اسمك معناسنه در يقال عصفت الريح
عصفا وعصوفا من الباب الثانى اذا اشتدت و املك چكوب كسب وكار ايلمك معناسنه در
يقال عصف عياله اذا كسب لهم و بوعسكرى استيصال ايلمك معناسنه مستعملدركه
معناى اولدن مأخوذدر يقال عصفت بهم الحرب اذا ذهبت بهم واهلكتهم و برطرفه
طوغرى اكيلمك معناسنه در يقال عصف الشئ اذا مال و سرعتله كتمك معناسنه
مستعملدر معناى ثانيدن مأخوذدر يقال عصف الرجل اذا اسرع (الاعصاف)
همزه نك كسريله اكين هنوز دانه باغلميوب كوك و تازه يپراقلنمق معناسنه در يقال
اعصف الزرع اذا صار عصفا و يل قانيلنوب شدتله اسمك معناسنه در يقال اعصفت
بهم الحرب بمعنى عصفت بهم و هلاك اولمق معناسنه در يقال اعصف الرجل اذا
هلك و يل كبى سرعتله كچوب كتمك معناسنه در يقال اعصف انفرس اذا مر سريعا
و دوه صو يه حرصندن قيونك چوره سنى فر يل فر يل دونه رك اياقلريله طپراق
توزتمق معناسنه در يقال عصفت الابل اذا استدارت حول البئر حرصا على الماء
وهى تثير التراب (العصافة) كناسه وزننده صرارمش اكين سنبله سندن دوكيلوب
دوشن صمان چوپلرينه دينور يقال و طأتهم الغارة فصاروا كالعصافة وهى ماسقط من السنبل
من التبن (العصيفة) كنيسه وزننده اكين قبجوغنه دينوركه طوبلنمش يپراقلرندن
عبارتدر سنبله آنك ايچنده اولور (العاصف) نشانه دن برسمته صابان اوقه دينور

يقال سهم عاصف اى مائل عن الغرض و مطلقا بر جانبه صاپوب میل ایدن شیئه دینور و عاصف و عاصفه تند وشـدید اسن یله دینور یقال ریح عاصف وعاصفة ای شدیدة شارحك بیانه كوره عاصفك جمعی عواصف و عاصفه‌نك عاصفات كلور عاصف اختصـاصله اسم منزلنده در و قوله تعالی [فی یوم عاصف] ای تعصف فیه الریح فاعل بمعنی مفعول یعنی معصوف فیه معناسنه مجاز در (العصوف) صبور وزننده بك شـدید اسن یله دینور یقال ریح عصوف ای اشد و بك چابك ناقه‌یه و دوه قوشـنه وصف اولور یقال ناقة و نعامة عصوف ای سریعة (العصوف) عینك ضمیـله بچلمش اكین طوتاملرینه دینور كـدر معناسنه كه فتحتینله در مفردی كدره در ظاهرا عصوف عصفك جمعیدر و باده‌لره دینور خور معناسـنه فوحان ریحی مناسبتیله اطلاق اولنمشدر (العصفة) عینك فتحیله شرابك اطرافه یایلان رایحه‌سـنه دینور یقال ان للخمر عصفة ای ریحـا (المعصف والمعصفة) محسن و محسنه وزنلرده شدید اسن یله دینور یقال‌ریح معصف ومعصفة ای‌شدیدة (العطف) عینك فتحی وطانك سكونیله میل ایلمك معناسنه در یقال عطف الیه عطفا من الباب الثانی اذا مال و بر كسه‌یی اسركیوب مهربانلق ایلمك معناسـنه‌در یقـال عطف علیه اذا اشـفق و برنسـنه‌یی اكوب ایكی بوكمك و ایكی قات ایلمك معناسنه دركه معنای موضوعیدر یقال عطف الوسـادة اذا ثناها و بركسه اوزره تكرار حمله ایلمك معناسـنه مستعملدر یقال عطف علیه اذا حمل علیه و كیرو دونمك معناسنه در یقال عطف عنه اذا رجع وانصرف (التعطف) تفعل وزننده بودخی اسركیوب شفقت ایلمك معناسنه‌در یقال تعطف علیه‌اذا اشفق ورداء بغلنمق و شال بورنمك معناسـنه‌در یقال تعطف بالعطاف اذا ارتدی (التعطیف) تفعیل وزننده بودخی برنسـنه‌یی ایكی بوكمك و ایكی قات ایلمك معناسـنه در یقال عطف الوسادة اذا ثناها وبرثوبی برآدمه ردا ایلمك معناسنه‌در تقول‌عطفته‌ثوبی ای‌جعلته عطافاله (العطفه) تمره وزننده نسـوان عربك تسخیر ایچون افسـون ایدوب قوللندقلری بونجغه اطلاق اولنور وآصمه قوللرینك صارمشـدیغی اغاجه دینور بونلرده عینك كسریله‌ده جائزدر (العطفة) عینك‌كسریله‌آصمه‌قوللرینك اوجلرینه دینوركه داللره صارمشور وآصمه‌نك قوللرنی طولادقلری اغاجه دینور (العطفة) فتحاتله اغاج صارمشغی دیدكلری صارمشق اوتنه دینوركه یپراغی و دالی بداغی اولمزایپ كبی‌اغاجلره صارمشوب چقار وآنی صغرقسمی رعی ایدر خاصه‌سندندركه بعض عروقنی آلوب بوكدكدنصكره اوزرینه افسون ایدوب زوجنه محبتی اولمیان عورت اوزره طرح اولندقده محبت ایدر ایمش (العاطف) بیونی اكوب یتان آهویه وصف‌اولور یقال ظبیة عاطف ای تعطف جیدها اذا ربضت (العطاف)

كتاب وزننده (والمعطف) منبر وزننده بلدن يوقرى طوتندقلرى احرام وشاله دينور رداء معناسنه وقلجه دينور وعطاف بركلب اسميدر و فوطه به وازار وپشتماله دينور (العطوف) صبور وزننده بو اوزره اوزليوب چكنور اولان ناقه به دينور و بو بانك فتحى و واوك تشديديله شول درى به دينوركه هلاك اولمش دوه ياوريسندن چقروب صمانله طولدردقدن صكره ياوريسى هيئتنده ناقه به عرض اولنور تاكه اكا ميل و حنين ايدوب ادرارلبن ايليه يقال ناقة عطوف اى تعطف على البو فترامه واكرى وايكى بوكلمش اغاجلردن ترتيب اولنمش قپانه و دوزاغه دينور وشول قار اوقنه دينوركه سائر اوقلر اوزره ميل ايلمكله فائز اوله رق خروج ايليه على قول غرامتى وغنيمتى اولميان اوقه دينور ياخود تكرار رد و ارجاع اولنان اوقه دينور ياخود بالدفعات ادخال و اخراج اولنان اوقه دينور (العاطوف) بو دخى اكرى اغاجلردن مصنوع قپانه و دوزاغه دينور (العطاف) شداد وزننده شول قار اوقنه دينوركه سائر اوقلر اوزره مائل اولمغله فائز اوله رق خروج ايليه و غرامتى وغنيمتى اولميان قار اوقنه دينور على قول شول اوقه دينوركه اوقلرك مأخذندن بر طرفه ميل ايلكله منفرد قالمش اوله و عطاف عمرو بن معدى كربك فرسى اسميدر وعطاف بن خالد محدثدر (العطف) فتحتينله بر آدمك كربكلرى اوزون اولمق معناسنه در يقال فيه عطف اى طول اشفار (عطيف) زبير وزننده بر رجل علميدر (المعطوفة) شول قوس عربيه به دينوركه كوشه لرنى بك اكمربله آوريق ايتمشلر اوله و بونى همان نشانه آتمق ايچون قوللنورلر (العطف) عينك كسريله برشيئك برجانبنه عطفان دينور وعطف الطريق قارعة طريق معناسنه در تقول تنح عن عطف الطريق اى عن قارعته بونده عينك فتحيله ده مستعملدر وعطف القوس يايك كوشه سنه اطلاق اولنور وعطف يانه اطلاق اولنور جنب معناسنه ومنه يقال هو ينظرفى عطفيه اى هو معجب ويقال جاء ثانى عطفه اى رخى البال يعنى واسع القلب اولا وياعنقه اومتكبرا معرضا ويقال ثنى عنى عطفه اى اعرض ويقال تعرج الفرس فى عطفيه اى تثنى يمنة ويسرة يعنى آت صاغنه و صولنه اكيلوب بوكيله رك يوريدى نته كه آخوردن چقمش پرورده آتك شيوه سيدر وعطف قولتغه اطلاق اولنور ابط معناسنه (العطف) عينك ضميله عاطف وعطوف لفظلرندن كه ذكر اولندى جمعدر كذلك عطاف لفظندن كه ازار معناسنه در جمعدر (العطيف) امير وزننده شول خاتونه دينوركه ملايم مشرب ونازك طبيعت يوزى يومشق اربنه منقاد ومهربان اولوب كنديده قطعا بو كلمنك شائبه سى اولميه يقال امرأة عطيف اى لينة مطواع لا كبر لها (المعطفة) معظمه وزننده كوشه لرى بك اكيلوب بوكلمش اولان يايلره دينور مفرده دخى وصف اولاور تشديد

تكثير ايچوندر وياور يلرينه پك ياقلمش اولان سودلو ناقه‌لره دينور وكاه اولوركه برنيجه ناقه برياورى يه ياقيلوب بو جهتله جمله سنى صاغوب سـود لرنى الورلر (الانعطاف) برنسنه ايكى بوكلمك وايكى قات اولمق معنا سنه در يقـال انعطف الشئ اذاانثنى (المنعطف) اسم مفعول بنيه‌سيله بوكلم وبور غاج يره دينو ر ومنه يقـال منعطف الوادى اى منحناه (التعاطف) تفا عل وزنـده برى برينه مهر وشفقت ايلمك معنا سنه در يقال تعاطفوا اذا عطف بعضهم على بعض وبر كمسـه باشنى اويناده‌رق ايكى طرفه سرخوش كبى بوجه اوره‌رق على قول صالنه رق يور يمك معناسنه‌در يقال هو يتعاطف فى مشيته اذا حرك رأسه وتهادى اوتبختر (الاعتطاف) افتعال وزننده ردايه بورنمك معناسنه‌در يقال اعتطف الرجل اذارتدى (الاستعطاف) بركمسه دن مهر وشفقت نياز ايلمك معناسنه در يقال استعطفه اذا سأله ان يعطف عليه (العف) عينك فتحى وفانك تشديديله (والعفاف والعفافة) عينلرك فتحيله (والعفة) عينك كسريله قبايحدن ومحرماتدن پرهيز ايدوب كيروطورمق معناسنه‌در يقال عف الرجل عفاوعفافا وعفافة وعفة من الباب الاول اذا كف عما لايحل ولايجمل وعف وصف اولور كما سيذكر وعف ممه‌ده سود يغلمق على قول ممه‌ده سوددن بقيه قالمق معناسنه در يقال عف اللبن عفا اذا اجتمع فى الضرع او بقى فيه (العفيف) امير وزننده عف كبى صفتدر قبـايحدن وحرامدن پرهيز واجتناب ايدن آدمه دينور جمعى اعفاء در الباء كبى مؤنثى عفيفه در جمعى عفايف وعفيفات در (الاستعفاف) يودخى حرام وقبايحدن صقنوب كيرو طورمق معنـاسنه در يقال استعف الرجل بمعنى عف ودابه طپراق اوزرندن دليله يوقليوب تميزليه رك اوتلق مقوله‌سنى آلمق معناسنه در يقال استعف الابل البيبيس اذا اخذته بلسانه فوق التراب مستصفية له (التعفف) تفعل وزننده بودخى اصل فعل اولان عفت معناسـنه در يقال تعفف بمعنى عف وتكلف ايچون استعمال اولنور تكلف وتصنعله عفت يابمق معناسنه يقال تعفف فلان اذاتكلف العفة وممه‌ده باقى قلان سودى ايچمك معناسنه‌در يقال تعفف الرجل اذاشرب العفافة (الاعفاف) همزه نك كسريله برآدمى عفيف النفس ايلمك معناسنه در يقال اعفه الله اى جعله عفيفـا وممه ده ياورى امدكدن صكره برمقدار سود بقيه سى قالمق معناسنه در يقال اعفت الشاة اذا صارت ذا عفافة (عفيف) مصغرا ومشددا ابن معدى كرب‌دركه اصحابدندر وعفيف بن بجيدمشاهير رجالدندر برادرى عفيف در امير وزننده وعطية بن عازب بن عفيف زبير ياخود اميروزننده اصحابدندر وابن العفيف زبير وزننده تابعيندندر صديق اكبر حضرتلرندن حديث روايت ايلمشدر (العفافة) ثمامه وزننده ممه‌ده باقى قلان سوده دينوركه اكثرنى ياورى امدكدنصكره قالانيدر (العفة) عينك ضميله عفـاقه معنا سنه در وقوجه

قاری‌به دینور وبرنوع بالق اسمیدرکه آق وپولسز اولور مطبوخنڭ لذتی پرنج لذتنه شبیه اولور (التعفیف) بمعنی قلان سود بقیه‌سنی ایچورمك معناسنه‌در تقول عففته اذا سقیته العفافة (العفان) عینڭ کسریله افان وزننده ومراد قیدر که وقت وساعت معناسنه‌در یقال جاء علی عفانه ای افانه (العفاف) کتاب وزننده علاج ودوابه اطلاق اولنور یقال شرب العفاف ای الدواء (عفان) کتان وزننده اسمادندر عفان بن ابی العاص عثمان رضی‌الله عنه حضرتلرینڭ پدرلریدر وبو غیر منصرفدر ومنصرف اولور وزنی فعال وفعلان اولمق جهتلریله وعفان الازدی غیر منسوب اوله‌رق وعفان بن سیار وعفان بن جبیر وعفان بن مسلم محدثلردر وعفان بن البجیر اصحابندندر وابو عفان غالب القطان وابو عفان عثمان العثمانی روایت حدیث ایلدیلر (العفعف) جعفر وزننده طلح اغاجنڭ یمشنه دینور (العفعفة) زلزلة وزننده عفعف یمك معناسنه‌در یقال عفعف الرجل اذا اکل العفعف (التعاف) تفاعل وزننده علاج وتداوی ایلمك معناسنه در تقول تعاف یامریض ای تداو وحیوانڭ سودنی تکرار صاغمق معناسنه‌در تقول تعاف ناقتك ای احلبها بعد الحلبة الاولی (الاعتفاف) بو دخی دابه طپراق اوزرندن اوتلق مقوله‌سنی دایله سلکوب تمیزلیه‌رك آلوب یمك معناسنه‌در یقال اعتفت الابل البیس اذا اخذته بلسا نها فوق التراب مستصفیة له (العقف) سقف وزننده تلکویه دینور ثعاب کبی وعقف مصدر اولور برنسنه‌یی اکوب ایکی بوکمك معناسنه یقال عقفه عقفا من الباب الثانی اذا عطفه (الاعقف) فقیر ومحتاج وبی نوایه دینور یقال رجل اعقف ای فقیر محتاج وبدقیافت وتصلق وترك ونا تراش بدوی‌یه دینور یقال اعرابی اعقف ای جاف واکری و بر طرفه بوکری نسنه‌لره دینور (العقفاء) حمراء وزننده برکونه دمور آلتدر که اوجی چنکل کبی قیور یلوب وکندیسی بوکری اوله حالا عربلرك عقواء تعبیر ایتدکلری آلت بوندن محرفدر وعقفاء بر جنس اوتڭ اسمیدرکه یپراغی سدف یپراغنه شبیه اولور قیون قسمنی هلاك ایدوب دوه‌یه زیانی اولمز واکا عقیفاء دخی دیرلر مصغر بنیه‌سیله (العقافة) رمانه وزننده باغچوانلرك ککه تعبیر ایتدکلری اوجی چوکان کبی اکری دکنکه دینور که آنکله اغاجك داللرنی اکوب چکرلر (العقاف) غراب وزننده برعلت آدیدرکه قیون قسمنڭ ایاقلرینه عارض اولوب ایاقلری اکیلور (العاقف) (والمعقوفة) عقاف علتنه اوغرامش قیونه دینور یقال شاة عاقف ومعقوفة الرجل ای بها عقاف (عقفان) عثمان وزننده خزاعه قبیله‌سندن برجاعتدر وحجازده بر موضع آدیدر وعقفان قرنجه‌نڭ قزل نوعنڭ جدی اسمیدر نته‌که سیاه نوعنڭ جدی فازردر بونلردن مراد ابتدا خلق اولنانلریدر (العقیفان) مصغر بنیه‌سیله اتلو قرنجه‌یه دینور که ایاقلری اوزون واکثری

کورستانده وو یرانه‌لرده اولور (العقوف) صبور وزننده اینکلک معه‌لرنده‌شول ممه‌یه اکرتی اولمغله صاغیلور کن‌بالکز انك سودی صاغیلور اوله (الانعقاف والتعقف) اکیلمك معناسـنه در یقال عقف الشیٔ فانعقف وتعقف ای انعو ج (العکف) عینك فتحی وکافك سکونیله آلیقومق معنا سنه در یقال عکفه عکفا من البـاب الثانی والاول اذاحبسه وبرنسنه‌یی اوکاروب اصلاح ایلمك معنا سنه در یقال عکفه اذارعاه واصلحه (العکوف) قعود وزننده برنسنه یه مداومت اوزره اقبال ایلمك معنا سنه در یقال عکف‌علیه عکوفا اذااقبل علیه مواظبا وبرنسنه‌نك چوره سنده دوران ایلمك معناسنه در یقال‌عکف‌القوم حوله اذااستدار وکذایقال‌عکف‌الطیرحول القتیل اذا استدارویقال عکف الجوهرفی‌النظم اذاستدار وبرمحلده‌برآدم نفسنی حبس وتوقیف ایدوب اکلنمك معناسـنه در یقال عکف فی المسجد ای‌اعتکف وکیرلنوب قچنلمق معناسـنه در یقال عکف الرجل اذا تأخر وعکو ف عاکف لفظندن جمع اولور همیشه برنسنه یه اقبال یاخود برمحلده حبس نفسله آرام ابدن کمسه‌لر در یقال قوم عکوف ای عاکفون (عکاف)شداد وزننده ابن وداعه درکه اصحابدندر (العکف) کتف وزننده قیورجق صاچه دینو ر یقال شـعر عکف ای جعد (عکیف) ز بیر وزننده بر رجل اسمیدر (المعکوف) طرانوب اورلمش صاچه دینور یقال شعر معکوف ای ممشوط مضفور (التعکیف) دیزی جوهر دیزلمك معناسنه‌در یقال عکف النظم تعکیفاعلی‌المجهول اذانظم‌فیه‌الجوهر وصاچ‌قیورجقلنمق معناسنه در یقال عکف الشعر اذا جعد (التعکف) تفعل وزننده (والاعتکاف) بر یرده حبس نفسـله اکلنوب قالمق معنا سنه در یقال تعکف الرجل واعتکف فیه اذا تحبس ولاتقل انعکف (العلف) فتحتینله معلومدر که طوار یمنه دینور جمعی علوفه کلور عینك ضمیله واعلاف کلور وعلاف کلور جبال وزننده علوفه خـوارانك علوفه لری بوندند ر (المعلف) مقعـد وزننده طوارك یم یه جك یرینه دینور که آخورو یملك تعبیر اولنور ومعلف برنیجه کواکبه دینور که بری برندن ایروجه ودائره شکلنده اولورلر (العلاف) شداد وزننده یم صتان آدمه دینور (العلاف) کتاب وزننده ابن طواردرکه‌رحال‌علافیه دیدکاری ایری‌پالانلر اکا منسـو بدر ابتدا موجدی اولدر حمید بن ثور رضی‌الله عنه اشـبو * فحمل الهم کنازا جلعفا * تری‌العلیفی علیه موکفا * بیتنده تصغیر ترخیمله مصغرا ایراد ایلمشدر وعند البعض علاف اکسـه‌سی واورته‌سی پك بیوك اولان پالانه دینور (العلف) عینك فتحی ولامك سکونیله چوق ایچمك معناسنه‌در یقال علفه‌علفا من الباب الثانی اذا شربه کثیرا وطواره‌یم ویرمك معناسنه در یقال علف الدابة اذا اطعمها (الاعلاف) همزه‌نك کسریله بودخی طواره‌یم ویرمك معناسنه در

يقال اعلف الدابة اذا اطعمها وطلح اغاجی یمش ویرمك معناسنه‌در يقال اعلف الطلح اذا اخرج علفه وطواریم بملك معناسنه در يقال اعلفت الدابة اذا اكلت (العلف) عینك كسریله چوق بیه كن طواره دینور مجازا اكول كمسه‌ده اطلاق اولنور يقال حمار ورجل علف ای الكثير الاكل وبمنه مخصوص بر شجر آدیدر بیراغی اوزم بیراغنه شبیه اولور وقتنده دوشوروب طپراغه دفن وتجفیف ایلدكدنصكره سركه‌لو طعامده انی سركه یرینه قوللنورلر (العلف) عینك ضمیله (والعلف) ضمتینله علوفه‌نك جمیدر (العلوفه) صبوره وزننده طواریمنه ویه‌جكنه دینور يقال هو يبيع العلوفة ای ماتأكله الدابة وبیانه صالیورلمیوب اوده بملنوب پرورده اولان ناقه‌یه دینور يقال ناقة اوشاة علوفة اذا كان صاحبها يعلفها ولايرسلها للرعی (العليفة) سفینه وزننده علوفه معناسنه‌در (العافرف) عصفور وزننده تصلق ونا تراش قوجه آدمه دینور يقال رجل علفوف ای جاف مسن ووجودی لحیم وقللو اختیار آدمه دینور يقال شيخ علفوف ای لحيم شعرانی وقوجه قاری‌یه دینور وایری ودبزمان آیغرانه دینور وعلفوف السنام شول ناقه‌یه وصف اولورکه اوركجی طوپاج اوله كو یاكه اوزرینه كلیم چكلمش طرزنده اوله يقال ناقة علفوف السنام ای ملففة السنام كانها مشتملة بكساء (العلوف) جرد حل وزننده پك پیر وسالخورده آدمه دینور يقال شيخ علوف ای كبير السن (العلف) قبر وزننده طلح اغاجنك یمشنه دینوركه تازه بقله شكلنده اولور علفه مفردیدر وعلفه عقیل مری نام شاعرك پدریدر عمر بن الخطاب رضی الله عنه زمانی ادراك ایلمشدر وعلفه مستورد نام خار جینك پدری اسمیدر وعلفة بن الحارث بن معاویه ذبیان قبیله‌سندندر ووقفهٔ قادسیه‌ده سرعسكر عجم اولان رستمك قاتلی هلال التيمی پدرینك اسمیدر (التعليف) طلح اغاجی یمشلنمك معناسنه يقال علف الطلح اذا خرج علفه وبو معناده تفعیل بنیه‌سی شاذدرزبرا قیاس اولان افعال بابندن اولمقدر نته‌كه ذكر اولندی وتعليف طلح اغاجنك چچكلری دوكیلوب یمش بغلمق معناسنه‌در يقال علف الطلح اذا تناثر ورده وعقد (المعلفة) معظمه وزننده كركی كبی بسلنمكله بغایت تسمین اولنمش قیونه دینور يقال شاة معلفة ای مسمنة (العليف) امیر وزننده بیانه صالیورلمیوب خانه‌ده پرورش بولان قیونه دینور يقال شاة عليف ای معلوفة (المعتلفة) مختلفه وزننده ابه قادینه اطلاق اولنور قابله معناسنه وبواستعاره وجهیله اطلاق اولنمشدر كه بملكنندن او تلق چكوب اكل ایدن دابه‌یه تشبیه اولنمشدر (الاستعلاف)طوار اوقرابه‌رق علف ایستمك معناسنه‌در يقال استعلفت

الدابة

الدابة اذاطلبت العلف بالحمحمه (العنجف) قنفذ وزننده (والعنجوف) زنبور وزننده ضعف وهزالدن دکنلککی قو بقوری قالمش آدمه دینور یقال صار عنجفا وعنجوفا ای یابسا هزالا کوده سی قاغشق اعضاسی بری برینه صو قشدر مق آریق بودوره دینور اکثری بو نکله قوجه قاری صفتلنور وبعضلر عندنده نونی زائده‌در یقال رجل عنجف وعنجوف ای قصیر متداخل (العنف) عینك حرکات ثلاثی ونونك سکونیله سردلك وبوغونلق ایلمك معناسنه‌در یقال عنف علیه وبه عنفا مثلثة العین من الباب الخامس اذالم یرفق به وعنف اسم اوله‌رق استعمال اولنور یقال فی وضده عنف ضد رفق (الاعناف) همزه نك کسریله (والتعنیف) تفعیل وزننده بونلر دخی عنف معناسنه در تقول اعنفته وعنفته بمعنی عنفت علیه وتعنیف بر آدمه عنف وشدتله لوم وسرزنش ایلمك معناسنه در یقال عنفه اذالامه بعنف وشدة (العنیف) امیر وزننده دائما بندیکی آتی عنف وشدتله قوللنور اولان فارسه دینور یقال فلان عنیف ای لارفق له برکوب الخیل وسرد سوزه وسرد یورویشه ومطلقا خشونتلو سردشیئه دینور یقال کلام وسیر عنیف ای شدید (العنفة) غرفه وزننده (والعنفة) ضمتینله (والاعتناف) افتعال وزننده برنسنه‌یه یکی بشلمغه دینور تقول کان ذلك منا عنفة وعنفة واعتنافا ای ایتنافا قاوراده اعتناف ایتناف معناسنه مصدر ایکن اسم موقعنده استعمال اولندی واعتناف برایشی عنف وشدتله طوتمق معناسنه در یقال اعتنف الامر اذا اخذه بعنف وبرنسنه‌یه بشلمق معناسنه در یقال اعتنف الشیء اذا ابتدأه ویکیدن باشلمق معناسنه درکه ذکر اولندی یقال اعتنفه ای ایتنفه شارح دیرکه بوعنعنة بنی تمیمدرکه همزه‌یی عینه تبدیل ایدرلر واعتناف بیلمامك جهل معناسنه در علی قول بیلمدیکی نسنه‌یه بیلمیه‌رك اوزنمك معناسنه‌در یقال اعتنفه اذاجهله اواتاه ولم یکن له به علم وبرنسنه‌یی کربه کوروب ایکرنمك معناسنه‌در یقال اعتنف الطعام والارض اذا کرههما وبر یرك هواسی مزاجه اویموب ناخوش کلمك معناسنه در تقول اعتنفنی الارض ای لم توافقنی ومجلسدن بر طرفه دونمك معناسنه‌در یقال اعتنف المجلس اذا تحول عنه وهنوز اوتلنمامش چایر رعی ایلمك معناسنه‌در یقال اعتنف المراعی اذارعی انفها (العنف) عینك فتحیله اول وابتدا معناسنه‌در (العنفوان) عینك وفانك ضمیله (والعنفو) عینك وفانك ضمی وواوك تشدیدیله برنسنه نك اول ومقدمنه علی قول بهجت ولطافت هنكامنه اولنه دینور یقال کان ذلك فی عنفوان شبابه وعنفوه ای اوله اواول بهجته ویقال هم یخرجون عنفوانا ای عنفا ای اولا فاولا (العنفة) فتحاتله صو دکرمننك چرخنه دینور اکا صو طوقندقده دکرمنی دوندورر واکنلو ترلانك ایکی خطنك ارالغنه دینور (المعتنفة) مختلفه وزننده شول دوه‌لره دینورکه اولدقلری یرك هواسی انلره یرامیه یقال ابل معتنفة اذا کانت فی ارض لاتوافقها (المعتنف)

مختلف وزننده طوغری اولمیان یوله دینور یقال طریق معتنف ای غیر قاصد
(العوف) جوف وزننده حال وشان معناسنه در یقال نعم عوفك ای حالك وشانك
وآلت تناسله دینور ذکر معناسنه ومهمانه دینور یقال هوعوفه ای ضیفه وبخت
وطالع ونصیب وبهره معناسنه در یقال له عوف ای جد وحظ وبرقوش آدیدر
وخروسه دینور یقال صاح العوف ای الدیك وبر صنم آدیدر وبر طاغك آدیدر
وارسلانه دینور کیجه طعمه طلبیله طولشوب کزدیکیچون وقورده دخی اطلاق
اولنور ودواب ومواشی یی ابوجه کوروب کوزه دوب کوزل تیمار وتقید ایلمکه
دینور یقال انه لحسن العوف فی ابله ای حسن الرعیة وعیال ایچون امك چکوب
کسب وکار ایدن آدمه دینور یقال هوعوف ای کادلعیاله وبرخوشبو نباتك اسمیدر
بو مناسبتله بعض کمسه لر تسمیه اولنديلر وعوف مصدر اولور دائما عوف دیدکلری
نبات استعمال ایلمك معناسنه در یقال عاف الرجل یعوف عوفا اذا لزم العوف
وعوف بن سعد وعوف بن کعب بن سعد عوفان اطلاق ایتدکلری ایکی کمسه در که
سعد قبیله سندندرلر وعربلرك لاحر بوادی عوف وهو اوفی من عوف قوللرنده
واقع عوفدن مراد عوف بن محلم ابن ذهل بن شیبان در اصلی بودر که مروان القرظ
نام کمسه عوف مزبورك تحت جوارنه داخل اولمش اولوب امرای عربدن عمر بن
هند مزبوری طلب ایلدکده عوف تسلیمدن امتناع ایلمکله عمر و کلام مرقومی
ایراد ایلدی یعنی وادیء عوفه نازل اولانی عوف زیرتملکه آلمغله کویا که جمله سی
اکا قول کبی مطیع ومنقاد اولورلر علی قول عوف دستگیری اولان اسیرلری قتل
ایلمك عادتی اولمغله کلام مزبوری حقنده ایراد ایلمشلردر یاخود بوراده عوفدن مراد
عوف بن کعب بن سعد بن زید مناة بن تمیم در اولوقتده منذربن ماء السماء نام امیر
عربك زهیر بن امیه نام کمسیه بعض عارضه یه مبنی کینه وعداوتی اولمغله مزبوری
عوفدن طلب ایدوب اولدخی ویرمکله قول مزبوری حقنده تفوه ایلدی وعوف بن
مالك الاشجعی اصحابدندر وعوف بن مالك الجشمی وعوف بن حارث الازدی تابعیلردر
وعوف الاعرابی که غیر منسوبدر وعطیة العوفی محدثلردر وعوف قوش قسمی
بر نسنه نك یاصوبك یالاشه نك اوزرنده چورنمك یاخود اکا قونمق قصدنده اولمغله
آیرلمیوب اوزرنده تردد ایدرك دونوب طولشمق معناسنه در یقال عافت الطیر عوفا
اذا استدرات علی الشیء او الماء او الجیف اذا حامت علیه تتردد ولاتمضی ترید الوقوع
(ابو عوف) ارکك چکرکه نك کنیه سیدر دیشی ام عوف در (العواف) تمام
وزننده (والعوافة) ثمامه وزننده ارسلانك کیجه لرده طولشوب آرابه رق
بولوب اکل ایلدیکی طعمه یه دینور ومطلقا بر کمسه نك ظفریاب اولدیغی نسنه یه
عواف وعوافه اطلاق اولنور یقال هو عوافه وعوا فته ای الشیء الذی ظفر به

(بنوعوافه) اسد یاخود سعد بن‌زید بن‌مناة قبیله سندن بررجل آدیدر ز فیان ابوالمرقال عطیة بن اسیدنام راجز آنلردندر (العیف) حیف وزننده (والعیفان) فتحاتله (والعیافة والعیاف) عینلرك کسریله برطعامی یاخود مشروبی نا خوش کوروب ایکرنمك معناسنه درکه اکل وشربدن امتناع ایدر وکاه اولور که سائر نسنه‌ده دخی استعمال اولنور یقال عاف الرجل الطعام والشراب وقد یقال فی‌غیر هما یعافه ویعیفه عیفا وعیفانا وعیافة وعیافا من‌الباب الرابع والثانی اذاکرهه فلم یأکله اولم یشربه بعضلر عندنده عیاف کتاب وزننده مصدر در وعیافه کتابه وزننده اسم در وعیافه قوش قسمیله تطیر وتفأل ایلك معناسنه درکه اعراب عادتیدر مثلا قوشك اسمی وصوتی ونزول ومروری مقوله‌سی اوضاع واحوالنی اعتبار ایدوب زعملرینه موافق مقتضالری اوزره تفأل وتشأم ایدرلر تقول عفت الطیرا عیفها عیافة من‌الباب الثانی اذازجرتها (العایف) اهل عیافه‌یه دینور وبوفن عیافه بین‌الاعراب علم تعبیر وعلم قیافه کبی علم مخصوصدر بغایت اعتناایدرلر (العیف) حیف وزننده قوش برنسنه‌نك اوزرینه قونمق قصدیله چکزنوب چورنمك معناسنه در یقال عافت الطیر تعیف عیفالغة فی‌عافت تعوف (العیفة) عیبه وزننده معنای مزبوردن اسمدر یقال تحت عیفة الطائر شیٔ ای حومته وعیفه که مغیرة بن شعبه رضی الله عنه حضرتلرینك اشبو ولاتحرم العیفة قولنده واقعدر لوغسه خاتونك ممه‌سنده سودی طیقانوب ادرار ایلمامکله ممه‌سنك بوللری آچلمق ایچون بر آخرامزکلی خاتون بربودم یاایکی بودم‌اولاً لوغسه‌یه امزرمك مرادر بورسمه اوضاع مزبوره‌یه استهجان واستکراهی موجب اولدیغندن عیفهٔ اطلاق اولندی پس ابوعبیدك لانعرف العیفة ولکن تراها العفة عنوانیله انکاری محض قصورندن ناشیدر (العیوف) صبور وزننده شول دوه‌یه دینورکه حالا صوسز ایکن صویی ققولیوب ایچمز اوله یقال بعیر عیوف ای یشم الماء فیدعه وهو عطشان وعیوف برخاتونك اسمیدر (العیفان) تشدید یا بله تیهان وزننده هر نسنه‌دن ایکرنوب تنسنمك خویی وعادتی اولان آدمه دینور که ایکرنکن وتسنکن تعبیر اولنور یقال هو عیفان ای من دأبه وخلقه کراهة الشیٔ (العیفة) عینك کسریله مالك کزیده وخیارنه دینور (العیاف) سحاب وزننده (والطربدة) عربلره مخصوص ایکی کونه لعبدر علی قول عیاف لعبة الغمیصا درکه ماده سنده بیان اولندی وطریده دال بابنده ذکر اولندی (الاعافة) همزه‌نك کسریله برآدمك طواری صودن ایکرنوب ایچمزاولمق معناسنه در یقال اعاف القوم اذاعافت

دوابهم الماء فلم نشربه (الاعتياف) افتعال وزننده يول آزغى طوتمق معناسنه‌در يقال اعتاف الرجل اذا تزود للسفر
(* فصل الغين المعجمة *) (الغترفة) دحرجه وزننده (والتغترف) تدحرج وزننده بيوكلنمك معناسنه‌در غطرفه وتغطرف كبى يقال غترف الرجل وتغترف اذا تكبر (الغداف) غراب وزننده آغستوس قرغه‌سى على قول قوزغون تعبير اولنان قرغه‌يه دينور غراب القيظ معناسنه وتوبى چوق اولان كر كس قوشنه دينور جمعى غدفان كلور غينك كسريله وغداف بر رجل علميدر وسياه واوزون صاچه دينور وسياه قناده دينور يقال شعر غداف اى طويل اسود ويقال جناح غداف اى اسود (الغادف) كمى لوندينه دينور ملاح معناسنه (الغادوف) (والمغدف) منبر وزننده كمى كور كنه دينور مجداف معناسنه (الغدف) فتحتينله نعمت ورفاه ووسعت عيش معناسنه‌در يقال هم فى غدف اى نعمة وخصب وسعة (الغدف) هجف وزننده ارسلانه دينور (الاغداف) غينك فتحيله چوق ويركى ويرمك معناسنه‌در يقال غدف له فى العطاء غدفا من الباب الاول اذا اكثر (الاغداف) همزه‌نك كسريله خاتون يحه‌سنى يوزينه طوغرى صارقيدوب صاليورمك معناسنه‌در يقال اغدفت المرأة قناعها اذا ارسلته على وجهها و كيجه ظلمت پرده‌سنى صاليورمك معناسنه مستعملدر كه قرارمقدن عبارتدر يقال اغدف الليل اذا ارخى سدوله وصياد صيد اوزره آغ سرپمك معناسنه در يقال اغدف الصياد الشبكة على الصيد اذا اسبلها وختان ايدر كن دريى دبندن كسمك معناسنه در يقال اغدف الخاتن اذا استأصل الغرلة وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اغدف بها اذا جامعها (الاغتدا) چوق نسنه آلمق معناسنه در يقال اغتدف منه اذا اخذ منه شيئا كثيرا ولباس بچمك معناسنه در يقال اغتدف الثوب اذا قطعه (الغرضوف) (و الغضروف) ضاد معجمه‌ايله عصفوروزننده قطرداق و كمرتلك تعبير اولنان يومشق كميكه دينور كه اكل اولنور بورنك يومشغى ويغرنى كمرتلكى وايكولرك اوخلرى و كوكسك اشاغيسنده اولان وقولاغك يوقريسنك ايچ يوزنده اولان يومشق كميكلر كبى (الغرضوفان) تثنيه بنيه‌سيله دابه سمرينك اورته‌سيله آردقاشى يننده صاغلو صوللو مربوط اولان ايكى اغاجه دينور غرضوفك جمعى غرضيف‌در (الغرنف) نوله‌زبرج وزننده ياسمين ديدكلرى شكوفه‌يه دينور و بو غريف مصحفى د كلدر وغريف كه جذيم وزننده دربردى ديدكلرى اوته دينور كه حصير اوتى ديدكلريدر حاتمك اشبو * رواء يسيل الماء تحت اصوله * يميل به غيل بادناه غريف * بيتى وجهين مزبور يله روايت اولندى (الغرف) حرف وفرح وزنلرنده بر شجر اسميدر كه انكله درى دباغت اولنور

وغرف صرف وزننده كسمك معناسنه‌در يقال غرف الشئ غرفا من الباب الاول اذا قطعه وجبهه‌ده اولان كاكلى قرقمق معناسنه‌در يقال غرف ناصيته اذا جزها وصو يى حوض مقوله‌سندن آوجله طالدروب آلمق معناسنه در يقال غرف الماء غرفا من الباب الثانى والاول اذا اخذه بيده (الغرفى) غربى وزننده ذكر اولنان نباتله دباغت اولنمش درى‌يه دينور يقال سقاء غرفى اذا دبغ بالغرف (الغرف) فتحتينله سموك اوته دينور تمام معناسنه على قول تازه يشل ايكن اطلاق اولنور وغرف شت وطباق و بشم وعفار وعتم وصوم وحيج وشدن وحبهل وهيشر وضرم ديدكلرى اشجار ونباتاتك هر برينه اطلاق اولنور واغاجك يپراغنه دينور يقال ظهر غرف الشجر اى ورقه وغرف مصدر اولور دوه غرف ديدكلرى نبات واشجارى اوتلامغله قارنى اغريمق معناسنه در يقال غرفت الابل غرفا من الباب الرابع اذا اشتكت بطونها من اكل الغرف (الغرفة) ضربه وزننده بناء مره در جبهه‌ده اولان كاكلى بركره قرقمق معناسنه در وصويى ال ايله بر دفعه چالوب يا طالدروب آلمق معناسنه در (الغارفة) عارفه وزننده كه اشبو [نهى النبى عليه السلام عن الغارفة] حديثنده واقعدر فاعله بمعنى مفعوله در خاتون جبهه‌سنه وضع وتسويه ايلديكى كاكل ديمك اولور لطافت ونزاكت ايچون ايدرلر ياخود لاغيه كبى مصدر در غرف معناسنه كه جبهه‌يه كاكل كسمكدن عبارتدر وغارفه جست ورونده ناقه‌يه اطلاق اولنور يقال ناقة غارفة اى سريعة جمعى غوارف‌در و يقال ابل غوارف اى سريعة (المغارف) ميمك فتحيله مغرفك جمعيدر كه منبر وزننده در غوارف معناسنه‌در يوريمكى كوياكه اللريله طالدروب اخذ ايدرلر ومنه يقال خيل مغارف كانها تغرف الجرى و يقال فارس مغرف (الاغتراف) افتعال وزننده بودخى طالدروب آوجله صوآلمق معناسنه در يقال اغترف الماء بمعنى غرفه (الغرفة) غينك كسريله بناء نوعدر ال ايله بركونه صو آلمق معناسنه در وغرفه اسم اولور اياق قابنه دينور نعل معناسنه جمعى غرف كلور عنب وزننده (الغرفة) غينك ضميله الى چالمغله آلنمش برآوج صويه دينور اسم مفعولدر زيرا وجه مذكور اوزره آلنمدقجه اول صويه غرفه اطلاق اولنمز واكا غرافه دخى دينور ثمامه وزننده وغرفه چارداق تعبير اولنان مسكنه دينور فارسيده فرواره ديرلر تقول بناله غرفة اى علية جمعى غرفات كلور ضمتينله وغرفات كلور رانك فتحيله وغرفات كلور رانك سكونيله وغرف كلور صرد وزننده وغرفه بر بلوك صاچه دينور ودوه‌نك بيوننه بجوردكارى اوبجى ايلمكلى ايپه دينور و يدنجى فلكه اطلاق اولنور سماء سابعه معناسنه (الغرافة) ثمامه وزننده غرفه ايله معناى اولده مرادفدر (الغراف) نطاق وزننده غرفه‌نك

جعیدرکه آوجله طالدریلوب آلنمش صو اوله‌جقدر وغراف مفرد اولور بیوك
اولجکه اطلاق اولور یقال‌کاله بالغراف‌ای بمکیال ضخم (المغرفة) مکنسه وزننده
کبجه‌یه دینورکه تنجره‌دن‌آنکله نسنه آلنور فی‌الاصل مطلقا کندیسیله‌طالدریلوب
نسنه آله‌جق شیئه دینور (الغریف) امیر وزننده قندره‌یه وسازلغه دینور
وبوکه ومیشه‌یه دینور یقال کانه اسد الغریف ای الغیضة و بوك ایچنده اولان
صویه دینور وزید بن‌حارثه رضی‌الله‌عنه‌حضرتلرینك قلجی اسمیدر وچتلق صیق
اغاجلق قورولغنه دینور نه جنس اغاجلق اولورسه اولسون غریفه دخی‌دینور
هایله وحصیر اوتی و سازلق جنسندن اولان بوکه و اورمانه دینور و بعضا ضال
وسلم اغاجلرندن اولان‌صیق بوکه و اورمانه‌دخی دینور وغریف‌برعابد یمانی اسمیدرکه
غیر منسوبدر وغریف بن الدیلمی تابعمندندر و غریف بیوك قوغه‌یه یاخود قا نلو
قوغه‌یه دینور کماسیذکر (الغریفة) سفینه وزننده بودخی صیق آغاج قورولغنه
دینور و اياق قابنه یاخود کهنه‌سنه دینور و میشیندن کسلمش بر قارش مقداری
قایشه دینورکه قلج قیننك اشاغیسنه بغلنوب و زائد اولمغله صالنور طورر ...آنی
کیمی منقش وکیمی‌التون وکومشله مزین ایدرلر (غریف) جذیم وزننده بر جنس
ضعیف آغاجك آدیدر علی قول حصیر اوتنه دینور وینونمبر یوردنده بر ط غك
آدیدر و آنك سمتنده برصو واردرکه اکا غریفه دیرلر هـایله (عمود غر ...)
غنی بن اعصرقبیله‌سی جاسنده بر ارضك اسمیدر (غرفه) فتحاتله ابن‌حارث ...که
صحابیدر (الغروف) صبور وزننده شول قیویه دینورکه پك یقین اولمغله ...
ال ایله آلنور اوله یقال بئر غروف اذا کانت یغترف ماء ها بالید وغریف کبی ...
قوغه‌یه یاخود قارنلو قوغه‌یه دینور یقال غرب غروف وغریف ای کبیر ا ...ثیر
الاخذللماء (الغراف) شـداد وزننده واسـط ایله بصره میاننده بر نهرك ...
اوزرنده بر بیوك قضا واردر و براء بن قیسك فرسی اسمیدر وغراف صوی ...
ایرمغه وصف اولور یقال نهر غراف ای کثیر الماء وسیرك آدیملو اولوب الابله ...
صوآلورکبی طی ارض ایده‌رك روان اولان آته‌دینور یقال فرس غراف ای‌الر...
الشحوة الکثیر الاخـذ بقـوائمه (غریفه) جهینه وزننـده برموضع ...
(التغرف) تفعل وزننده برآدمك یاننده هرنسی وار ایسه جمله‌سنی چ...
معناسنه‌در تقول تغرفنی فلان ای‌اخذ کل شیء معی (الانغراف) کسلمك ...
یقال غرفه فانغرف ای قطعـه فانقطع (الغسـف) فتحتینله قرا ...
معناسنه در (الاغساف) همزه‌نك کسریله قرا کولغه کیرمك معناسنه ...
اغسف القوم اذا اظلموا (الغضروف) غرضوف وزننـده ومعنالرنده ...
(الغضف) غینك فتحی وضادك سکونیله بر نسـنه یی قیرمق معناسنه ...

غضف العود غضفــا من الباب الثانى اذا كسره وكلب قولغنى بوكوب صــارقتمق معناسنه در يقال غضف الكلب اذنه اذا ارخاهــا وكسرها ودابه اصلا ايركلميوب آب روان كبى بردوزه‌به سوروب كتمك معناسنه‌در يقال غضفت الاتان اذا اخذت الجرى اخذا وكذا الفرس وضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال غضف بها اى بالمرأة اذا خضف بها (الغضف) فتحتينله هندســتانه مخصوص برشجر در بعينه خرما اغاجنه و يمشى يمشنه شبيه اولور لكن بونك چكردكى قبوقسز مقشر اولور ودبندن تپه‌سنه قدر فدانلرى اولور وغضف مصدر اولور حيوانك قولقلرى صالق ودوشــوك اولمق معناسنه يقال غضف الكلب غضفا من البــا ب الرابع اذا صار مســترخى الاذن (الاغضف) صفتدر صالق قولقلى حيوانه دينور آندن اولور ســه كوكج تعبير اولنور جمعى غضف كلور غينك ضميله وقالين يلكلى اوقه دينور يقال سهم اغضف اى الغليظ الريش وبك مظلم كيجه‌يه دينور يقال ليل اغضف اى مظلم وخوش وكوزل اويغون ديرلكه دينو ر يقــال عيش اغضف اى ناعم وقولقــلرى بوكك ياخود صارقق ارســلانه دينو ر على قول طــارغنلغندن ياقو جه‌لغندن اوست قپاقلرى كوزلرى اوزره صارقوب دوشمش ارســلانه دينور (الغاضف) شــول آدمه دينور كه رفاه حالى اولمغله خوشدل ومنتظم ومتنعم اوله يقال رجل غاضف اى الناعم البال ورفاه ووسعت اوزره خوش ديرلكه اطلاق اولنور يقال عيش غاضف اى ناعم وشول كلبه دينوركه قولقلرينك بوقر يلرى اوكنه طوغرى قيورق و ياتق اوله نته كه اغضف آردينه طوغرى قيورق اولانــه دينو ر يقــال كلب غاضف اى منكسرا على اذنه الى مقدمه كما ان الاغضف الى خلفه (الغضفة) فتحاتله برقو ش على قول بغرتلمق قو شــنك آديدر ومادر زاد اولان اعمايه دينور اكمه معنــا سنه (غضيف) ز بير و ز نــنده اساميدندر غضيف بن الحــار ث ياخود حار ث بن غضيف السمــالى اوالســكو نى اصحــابدندر ياخــود صواب اولان طــا ابله اولمقدر (الاغضاف) همزه‌نك كسريله كيجه قراروب مظلم اولمق معناسنه‌در يقال اغضف الليل اذا اظلم واسود وخرما اغاجنك داللرى صيق وفراوان اوله‌رق ميوه‌سى كثر اولمق على قول چوق اولمق معناســنه‌در يقال اغضفت النخل اذا كثف سعفها وساء ثمرها او اوفرت وسحاب ياغدرمق اوزره اولمق معناسنه‌دركه صچاق كبى صــالنمقدن عبارتدر يقال اغضفت السماء اذا اخالت للمطر و ماندره‌ده وآغيلده مواشى كثير اولمق معناسنه‌در يقال اغضف العطن اذا كثر نعمه (التغضيف) برنســنه‌يى اشاغى صارقتمق معناســنه‌در يقال غضف الشئ اذا دلاه (التغضف) تفعل وزننده تازه نهــال كبى ايكى طرفه اكيلوب بوكيلوب قير يلوب قيور لمق معناسنه‌در يقال تغضفت الجارية اذا تغصن اى مال وتثنى وتكسر و قيونك چوره‌سى

چوكوب يقلمق معناسنه در يقال تغضف البئر اذا تهدمت احوالها وكيجه قره كولغى
چوكوب بوريمك معناسنه‌در يقال تغضف علينا الليل اى البسنا ودنيا برآدمه توجه
و اقبال ايدوب حقنده خير ومنافعى فراوان اولمق معناسنه‌در تقول تغضفت علينا
الدنيا اذا كثر خيرها واقبلت ويلان قيورلمق معناسنه‌در يقال تغضفت الحية اذا تلوت
(الانغضاف) توز ايچنه كيرمك معناسـنه‌در يقال انغضفوا فى الغبار اذا دخلوا فيه
و قيو چوكمك معناسنه‌در يقال انغضفت البئر اذا انهارت (غنضف) جعفر وزننده
بر رجل اسميدر (الغطريف) قنديل وزننده سيد وشريف و عاليشان آدمه دينور
يقال هو غطريف القوم اى سـيد هم شريفهم وجوانمرد وكريم الطبع وعاليجناب
آدمه دينور يقال هو غطريف اى سخى سرى و تازه جوانه دينور جمعى غطارفه
كلور و سـينكه دينور ذباب معناسـنه و طغان ياوريسـنه دينور وكوزل و دلبر
ذاته دينور (الغطراف) قرطاس وزننده بو دخى جوانمرد و عاليجناب آدمه دينور
و تازه جوانه دينور (الغطروف) زنبور وزننده (والغطروف) فردوس وزننده
بونلرده خوب و دلبر آدمه دينور على قول فردوس وزنـنـده ظريف ونازك ادا
جوانه دينور (التغطرف) تدحرج وزننده اولولنمق معناسـنه در يقال تغطرف
الرجل اذا تكبر وصالنى بولانى يوريمك معناسنه در يقال تغطرف فلان اذا اختال
فى المشى (الغطرفة) دحرجه وزننده بيهوده كبر وفخر ايلمك معناسـنه‌در
يقـال ماهذا الغطرفة اى الخيلاء والعبث (الغطف) فتحتينله ديرلك وسعت
ورفاه او زره اولمغه دينور يقال به غطف اى سعة العيش وكر پكلر اوزون اولمغله
بوكيلوب قيورلمق على قول قاشك قيللرى كور اولمق معناسـنه در يقال فى صفته
غطف وهو طول الاشفار وتثنيهـا اوكثرة شعر الحاجب (غطفان) فتحاتله قيس
قبيله سندن برجاعتدر (ابو غطفان) ابن طريف دركه تابعيندندر ابوهريره‌دن
روايت حديث ايلمشدر (بنوغطيف) زبير وزننده برجاعتدر ياخود شام ديارنده
برقوم در (الغطيفى) ياى نسبتله برفرس لقبيدركه بنو غطيفه منسوب اوله رق
اهل اسلام يدنده ايدى (ام غطيف الهذلية) صحابيه در وغطيف بن الحـارث
صحابيدر غضف ماده سـنده اختلاف ذكر اولندى ابو غطيف الهذلى تابعيندندر
روح بن غطيفى محدثيندندر ضعيف الروايه در (غظيف) ظاى معجمه ايله زبير
وزننده عبد العزيز بن حاتمك فرسى اسميدر حرون نسـلندندر (الغفة) غينك
ضمى وفانك تشديديله يتشه جك قدر ديرلكه دينور يقال اصاب غفة من العيش اى
بلغة وفاره به اطلاق اولنور كدينك بلغه سى اولديغيچون ودوه‌نك عجله قاوره‌يوب
اغزينه آلديغى برقاورام نسنه‌يه دينور يقال اليوم اقتنع البعير بالغفة وهى مايتناوله
بفيه على عجلة (الغف) غينك فتحيله قوريمش بونجه يپراغنه دينور (الغفان)

غينك كسريله وقت وهنكام معناسنه در يقال جاء على غفانه اى حينه و ابانه ياخود بونده صواب اولان عينـله اولمقدر (الاغتفاف) افتعـال وزننده طوار بر مقدارجه تازه چايره قاوشمق على قول براز سموروب تاولنق معناسنه در يقـال اغتفت الدابة اذا اصابت غفة من الربيع اواذا سمنت بعض السمن وبركمسيه جزئيجه نسنه ويرمك معناسنه‌در تقول اغتففته اذا اعطيته شيئا يسيرا (الغفيفة) سفينه وزننده ضغيفـه معناسـنه در كه ذكر اولندى يقال غفيفـة من بقل اى ضغيفة (المغلندف) اسم فاعل بنيه‌سيله بك قرا كو كيجه‌يه دينور يقال ليل مغلندف اى شديد الظلمة (المغلنطف) مغلندف وزننده ومرادفيدر (الغلاف) كتاب وزننده معلومدر كه بر نسـنه نك قابنه دينور قلجك قينى كبى تركيده تحريفله قلف تعبير اولنور جمعى غلف كلور غينك ضميله وغاف كلور ضمتينله وغلف كلورركع‌وزننده وقرأ به ابن محيص قوله تعـالى [وقالوا قلوبنا غلف] الاية (الغلف) غينـك فتحيله بر نسنه يى غلافنه قومق معناسنه در يقال غلف القـارورة غلفا من الباب الاول اذا جعلها فى غلاف وغلف غرف كبى برشجر آديدر (التغليف) بودخى بر نسنه‌يى غلافنه قومق معناسنه در يقـال غلف القارورة بمعنى غلفها (الاغلف) احمر وزننده غلافلو نسـنه به دينور يقال سيف اغلف اى فى غلاف وكندو بليد قلب ودرونه وصف اولوركه اصلا برنسنه‌يى فهم وحفظ ايلمز اوله يقال قلب اغلف اى كانما اغشى غلافا فهو لايعى وسنتسز آدمه دينور يقال رجل اغلف اى بين الغلف اقلف ورفاه ووسـعت اوزره اولان دير لكه دينور يقال عيش اغلف اى واسـع (الغلف) فتحتينله سـنتسز اولمق معناسنه در يقال غلف الرجل غلفا من الباب الرابع اذا كان اغلف (الغلفة) غرفه وزننده سـنت اولنه جق درى يه دينور قلفه معناسنه وبرموضع آديدر (الغلفاء) حمراء وزننده اغلفك مؤنثيدر يقال قوس غلفاء اى فى غلاف واجوزلق بوللق يله وصف اولور يقال سـنة غلفاء اى مخصبة واوس بن غلفاء شعرادندر وغلفاء امرأ القيس بن حجرك عموجه‌سى اولان سلمه نك لقبيدر ومعدى كرب بن حارثك لقبيدر زيرا صقالنى ابتدا غاليه ايله غلافلين يعنى غاليه سور ين مرقومدر وغلفاء شـول ارضه دينوركه چايرى اصلا اوتلانمامغله هنوز خرده وايرى چايرلرى موجود اوله يقال ارض غلفـاء اى لم ترع وفيها كل صغير وكبير من الـكلاء (غلفان) سحبان وزننده برموضعدر (بنوغلفان) بربطن‌در (التغلف) تفعل وزننده (والاغتلاف) غلافلنمق معناسنه در يقال تغلف الرجل واغتلف اذا حصل له غلاف بوراده رجل حاى مهمله ايله در (غنضف) جعفر وزننده بررجل اسميدر (غنطف) جعفروزننده بودخى بررجل آديدر (الغينف) زينب وزننده قبولرك وچشمه لرك منبعنده اولان خزينهٔ آبه دينوركه سـائرلرك

مادەلری اولوب اندن استفاضه ایله جاری وظاهر اولور ومنه یقال بحرذ وغینف
ای مادة (الغیفان) فتحـاتله اغاجك دالللری صاغه صوله میلان ایدوب صالنمق
معناسنه‌در یقال غافت الشجرة تغیف غیفانا اذامالت اغصانها یمینا وشمالا (التغیف)
تفعل وزننده غیفان معناسنه در وآت ایکی طرفه طوغری یوچه اوره رق میلان
ایده رك یوریمك معناسـنه مستعملدر یقال تغیف الفرس اذا تعطف (الاغیف)
احمر وزننده بر طرفه طوغری میل ایدوب اکیلمش آدمه دینور اغیـدکبی لکن
اغیدك مفهومنده او یقویه وارمغله اکیلمك معتبر در واغیف رفاه وراحت ونعومت
اوزره اولان دیرلکه دینور یقال عیش اغیف ای ناعم (الغیف) سیف وزننده
قوش سور یسنه دینور (الغیاف) شداد وزننده صقالی پك کور واوزون آدمه
دینور یقال رجل غیاف اذا طالت لحیته وکبرت جدا (الغیفان) ریحان وزننده
(والغیفان) هیبلن وزننده مرخ دیدکلری اغاجه دینور(الغاف) برشجرآدیدر
بغایت لذیذ یمشی اولور علی قول ینبوت اسمیدرکه خرنوب نبطی در (الاغافة)
همزه‌نك کسریله برطرفه اکمك معناسنه در یقال اغاف الغصن اذا اماله (غیفه)
تمره وزننده بلبیس قربنده برقریه در (التغییف) طبـانسزلق وزهره سزلك
ایلمکله قورقوب قاجـق معناسـنه در یقال غیف الرجل اذا فر وجبن وعرد
(المتغیف) اسم فاعل بنیه سـیله ابو فید بن حرمل السدوسی نام کمسـه نك
فرسی اسمیدر
(* فصل الفاء *) (الفولف)حوقل وزننده خرما بیراغندن اورلمش بیوك زنبللره
وقوصره سپتلره دینور فولفه مفردیدر وهرشیئك اورتوسنه و پوششنه دینور
علی قول لباس اورتوسـنه دینور (الفوف) فانك فتحی وضمیـله صغر قسمنك
مثانه سنه یعنی سدنك بولنه دینورکه قووق تعبیر اولنور وفوف فانك فتحیله مصدر
اولور بالاشاره رد ایلمك معناسنه مثلا بریسی برندن برنسنه ایستدکده باش برمغك
طرنغنك اوجنی سبابه پرمغنك طرنغی اوجنه کچردکدن صکره زوراکی صالیوملك
کبی که اول نسنه یوقدر یاخود و یرم دیمکی حکایه واشاره در نته که زنجره باش
پرمغك ایچ طرفندن طرنغی اوجنی اوك دیشـه قصدردقدن صکره صالیورمکدن
عبارتدر بودخی یوق دیمکی حکایه واشاره در تقول سـألته فما فاف عنی بخیر ولا
زنجر وهو یفوف به فوفا وهو ان تسأله شیئا فیقول بظفر ابهامه علی ظفرسبابته
ولا هـذا وفوف فانك ضمیله کنج دلوقانلولرك طرنقلری اوزره حادث اولان آق
بنکلره دینور علی قول فانك ضمیله فتحدن اکثردر مفردی فوفه در وفوف فانك
ضمیله خرما ینیسنك وچکردکنك یوزنده اولان یوفقه زاره دینور ومطلقا قبوغه
فوف وفوفه دینور و یمن قماشـلرندن بردرلو الاجه ومنقش قماش اسمیدر و یوق

قطعه‌لر ینه دینور وفوف که ابن احمر اشبو * والفوف ینسجه الدبور * واتلال ملمعة القری شقر * بیت مرهوننده واقعدر مراد کونا کون شکوفه درکه ذکر اولنان قماشه تشبیه اولنمشدر وفوف ناچیز معناسنه مستعملدر یقال ماذاق فوفاوما اغنی فوفا ای شیئا (المفوف) معظم وزننده بغایت نازك ولطیف قماشه دینور یاخود یول یول بیاضلو اولانه دینور یقال برد مفوف ای رقیق اوفیه خطوط بیض (الافواف) همزه نك فتحیله فوف لفظندن جعدر که بوفقه ونازك قماشلره دینور یقال برد افواف مضافة یعنی بالاضافة ای رقیق (فافان) نهر دجله اوستنده بر موضعدرکه میافارقین قصبه سنك الت یاننه دوشر (الفیف) سیف وزننده دوز وهموار یره دینور علی قول صوسز شول بیابانه دینور کما سیذکر جمعی افیاف در وفیوف در وفیاف در فانك کسریله وفیف مختلف یللر اسن یره دینورومز ینه قبیله‌سنه مخصوص بر یوردیر ینك اسیدر (فیف الریح) دهناده بر موضعدر آنده بروقعه اولمغله یوم فیف الریح معلومدر انده عامر بن طفلك کوزی چقمشدر جوهر ینك فیف الریح یوم دیمسی غلطدر (الفیفاة) (والفیفاء) مد وقصر ایله فیف ایله معنای اولده مرادفدر یقال اخذوا الفیف کما ذکر والفیفاة والفیفاء ای المکان المستوی اوالمفازة لاماء فیها (فیفاء رشاد) برموضعدر (فیفاء الخباء) عقیق زاننده برموضعدر(فیفاء الغزال)مکه‌ده برموضعدرابطح دیدکلری وادی یه آندن نزول اولنور

(* فصل القاف *) (القحف) قافك کسری وحای مهمله‌نك سکونیله باشده دماغ اوزره اولان کمیکه دینورکه بینی آنده اولور وجمجمه‌دن آیریلان کمیك پارچه‌سنه دینور جمجمه‌دن آیریلوب بولنمدکجه یاخود اندن منکسر اولیانه اطلاق اولنمز جمعی اقحاف وقحوف کلور وقحفه کلور عنبه وزننده مؤلف کرچه جمجمه‌یی تردید اوزره تفسیر ایلمشدر لکن جمیع امهاتك بیانی اوزره جمجمه باشی احاطه ایدن چناغه دینورکه کاسهٔ سردر باش چناغی تعبیر اولنور وقحف اندن دماغی مشتمل اولان قطعه سنه دینور کذلك اندن منفلق یا منکسر اولان پارچه‌سنه دینور تشریح کتابلرنده منفهم اولان بودرکه جمجمه‌که قفا کمیکی تعبیر اولنور یدی کمیکدن مرکبدر دوردی جدران و بری سطح منزلنده درکه اکا قاعدهٔ دماغ اطلاق اولنور و ایکیسی سقف منزلنده درکه اکا قحف دیرلر و یمین و یسارده اولان جدران مذکوره‌یه صلابتی ایچون حجری اطلاق ایدرلر و باشك اوك طرفنده اولانه جبهه و اکسه طرفنده اولانه قمحدوه دیرلر ومجموعی مدرز ومؤلف و مدور برظرفدرکه کاسهٔ سر تعبیر اولنور دماغ آنك ایچنده موضوعدر شکل کری آفاتدن محفوظ اولمغله حکیم مطلق جل شانه اول کونه خلق ایلمشدر وتقول الاعراب رماه

بالقحاف رأســه اذا اسكته بداهية اوردها عليه اومعناه رماه بنفسه اونطحه عما يحاوله
يعني خصمنه بر بلای عظيم كتوروب اسكات ايلسه ياخود قتل ايلسه زيرا عظم مذكور
ايله رمي ايلك انی موضعندن ازاله ايلدكدنصكره اولور ياخود ظفرياب اولمق داعيه سنده
اولديغی ماده دن انی دفع ايتدی ديمجك برده ضرب اولنور وقحف چناغه كاسه به دينور
علی قول شكسته اولان كاسه نك بر پاره ســنه دينور و ذكر اولنان كيك مثالی اولان
اغاج چناغه دينوركه كوياكه نصف كاسه در مراد كشكول اوله جقدر ودبرك بر قيناغنه
اطلاق اولنور ومنه قولهم افلس من ضــارب قحف اســته ای شــقه بمعنی لحف
اســته ويقال ماله قدوله قحف ای شیء بوراده قددريدن اولان قدحــه دينور
(القحاف) كتاب وزننده قحف ديد كلری كاسهٔ مزبورلرايله باده ايچوب عشرت
ايلك معناســنه در ومنه قول امرء القيس علی الشراب حين قيل له قد قتل ابوك
اليوم قحاف وغد انقـاف ای الشرب بالقحاف ونقاف قطع رأس معناســنه در كه
قتالدن كنايه در وعند البعض قحف وقحاف شدت شرب معناسنه در پس بو كون
مطايبه يارين محــاربه كونيدر ديمكدر (القحف) قافك ضميله قاحفك جعيدر كما
سيذكر (القحف) قافك فتحيله قحف ديديكی ذكر اولنــان دماغ كيكنی كسمك
ياخود اوفاتمق يا اورمق يا اكا طوقنمق معناسنه در يقال قحف فلانا قحفا من الباب
الثالث اذا قطع قحفه او كسره اوضربه او اصابه وقابده اولان مشروبی هب ايچمك
معناسنه در يقال قحف الرجل اذا شرب مافی الاناء وقابده اولان نسنه يی طشره چقرمق
ياخود قابده اولان تريد مقوله سی نسنه يی طشره جذب ايلك معناسنه در يقال قحف
مافی الاناه اذا استخرجه او جذب الثريد وغيره وخرمن صاورمق معناسنه در يقــال
قحف الحب اذا ذراه (الاقتحاف) بو دخی قابده اولان نســنه نك مجموعنی ايچمك
معناسنه در يقال اقتحف الرجل اذا شرب مافی الاناه (المقحوف) دماغ كيكی مقطوع
اولان آدمه دينور يقــال رجل مقحوف ای مقطوع القحف (المقحفة) مكنسه
وزننده خرمن صاوره جق آلته دينور كه يبا تعبير اولنور (القاحف) قابك ايچنده
اولان نسنه يی چقران آدمه دينور وشول يغموره دينور كه ناكهانی ظهور ايدوب
نه كلورسه سيلوب سپوروب كوتوره يقــال مطر قاحف اذا جاء فجأة فيقحف كل
شیء ای يذهب به (قحيف) زبير وزنــنده ابن عمير بن سليم در كه شعرادندر
(القحوف) قافك ضميله كيجه لره دينور مغارف معناسنه ظاهرا مفردی قحف در
(القحاف) غراب وزنــنده اوغراديغی نسنه لری سپوروب كوترن سيل صوينه
دينور يقال سيل قحاف ای جراف (قحافه) ثمامه وزننده اقتحاف اولنان نسنه يه
دينور (بنو قحافه) خثعم قبيله سندن بر بطن در (ابو قحافه) اصحابدن عثمان
بن عامرك كنيه سيدر كه صديق اكبر رضی الله عنه حضرتلرينك پدرلريدر شارح

دیر که نسل واحددن درت نفر اصحاب اشبو ذوات اربعه‌ده مجتمع اولمشدر که محمد بن عبدالرحمن بن ابی بکر بن ابی قحافه‌در رضی الله عنهم (القحفاء) شول عباره وصف اولور که او کنه کلان نسنه‌لری سپوروب کوتره یقال عجاجة قحفاء اذا کانت تقحف الشیء ای تذهب به (الاقحاف) همزه‌نك کسریله اوك ایچنه طاشلر یغوب اوزرینه اثواب مقوله‌سی قومق معناسنه‌در یقال اقحف الرجل اذا جمع حجارة فی بیته فوضع علیها متاعه (القدف) قافك فتحی ودالك سکونیله قیودن چکمك معناسنه‌در یقال قدف الماء قدفا من الباب الاول اذا نزحه وصو دو کمك معناسنه‌در یقال قدف الماء اذا اصبه وال ابله حوض وابریق مقوله‌سندن صو آلمق معناسنه‌در یقال قدف الماء اذا غرفه من الحوض اومن شیء یصبه وقدف خرمانك بداق کسندیسی اولوب برنده قلان اومجه‌نك دبنه دینور که انده سپوری سپوری اوجلری قالمش اوله (القداف) غراب وزننده بیوك چناغه وقواطه‌یه دینور یقال وضعه فی القداف ای الجفنة وساقسیدن یاپلمش بیوك دستی‌یه دینور یقال سقاه بالقداف ای الجرة من فخار (القدروف) زنبور وزننده عیب ونقیصه‌یه دینور جمعی قداریف کلور نته که ابوحزام نام شاعرك اشبو بیتنده واقعدر * زیر زور عن القداریف نور * لا یلاحین ان لصون الغسوسا* بو بیتده براز نسوان وصفنده سوق اولنمشدر زیرا زایك کسریله مجالسه رجالدن حظ ایدن خاتونلردر وایکنجی زور زایك فتحیله زائر معناسنه در وقداریف عیوب ونقایص معناسنه‌در ونور نونك فتحیله نوؤر لفظندن که عیوبدن نافره اولان خاتونه دینور جعدر یلاحین ملاحاة لفظندن که شوق وصداقت معناسنه در مأخوذ در لصون کلمه‌سی لصو لفظندن مأخوذ در محبت معناسنه غسوس غین معجمه‌نك ضمیله غس لفظندن که لئیم ودنی‌یه دینور جعدر یعنی اول خاتونلر زیارت وتردد ایدنلر ایله کرچه صحبت وموانستدن حظ ایدرلر لکن عفیفه ویا کدامن اولمریله عیوب ونقایصدن احتراز ونفرت ایدرلر بوجهتله ادانی وفرومایه قسمنه عرض محبت ایدرلرسه صمیمی وحقیقی دکلدر (القذف) قافك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله اتمق معناسنه‌در یقال قذف بالحجارة قذفا من الباب الثانی اذا رمی بها واهل عرض خاتونه تهمت زنا ایله بهتان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال قذف المحصنة اذا رماها بریبة وقوصمق معناسنه مستعملدر یقال قذف فلان اذا قاء (القذف) فتحتینله (والقذف) ضمتینله (والقذوف) صبور وزننده ایراق نسنه‌یه دینور یقال نوی ای جهة القصد نیة وفلاة قذف وقذف وقذوف ای بعیدة علی قول قذف فتحتینله همان نیته وصف مخصوصدر وقذوف پك بعید ارض وبلده‌یه دینور که افراط بعددن ناشی برکسه اورایه وارمز اوله یقال بلدة قذوف ای طروح لبعدها (القذیف) امیر وزننده شول سحابه دینور که سمت نظردن نشأت ایلیه یقال سحاب قذیف

ای تنشأ من قبل العين (القذيفة) سفينه وزننده رمی اولنان نسنه‌یه
دینور (روض القذاف) کتاب وزننده بر موضعدر (القذاف) کتاب
وزننده ال طاشنه دینورکه آوجی طولدیران آتیله‌جق طاشدن عبارتدر یاخود
آلوب آتمغه الك متحمل اولدیغی طاشه دینور يقال رماه بالقذاف وهو ماقبض
باليد مما يملأ الكف فرميت به اوماطقت حمله بيدك ورميته وقاذف معناسنه در
(القاذف) (والقذف) عنق وزننده قذاف کبی شول ناقه‌یه دینورکه افراط
سرعتندن ناشی دائما کندیسنی دوه‌لرك اوکلرینه آتوب جمله‌سندن ایلری کیدر
اوله يقال ناقة قذاف وقاذف وقذف اذا كانت تتقدم من سرعتها وترمى بنفسها امام
الابل وعنق وزننده قذف وقذفه وجبل وزننده قذف شول موضعه دینورکه
آندن ایاق قایلوب اشاغی‌یه دوشیلور اوله يقال موضع قذف وقذف اذا كان زل
عنه وهوى وجانب معناسنه‌در ودره‌نك چابك بریقاسنه دینور ایکی یقاسنه قذفان
دینور جمعی قذفات کلور ضمتینله وقذاف کلور قافك کسریله (المقذف) (والمقذاف)
میملرك کسریله کمی وقایق کورکنه دینور مجداف معناسنه (القذاف) شدادوزننده
ترازویه دینور میزان معناسنه ومرکبه اطلاق اولنور راکبی محل بعیده قذف
ایلدیکیچون ومنجنیق تعبیر اولنسان جنك آلتنه دینورکه اسلافده مستعمل ایدی
ومطلقا کندیسیله ایراق یره نسنه آتیلان شیئه دینور کما نکره وطوب وتفنك
وصپان کبی مفردی قذافه‌در وقذاف بوریمکده جالشقان دوه‌یه دینور يقال قرب
قذاف ای بصباص (التقذيف) خلیفی وزننده مصدر در سوکمك معناسنه‌در يقال
قذفه قذيفى اى سبه وطاش آتمق معناسنه‌در يقال قذفه قذيفى اى رماه بالحجارة
(القذفة) غرفه وزننده بارو وسرای دیوارلرینك باشلرنده اولان کنکره‌یه
دینور شرفه معناسنه على قول طاغ تپه‌لرنده اولان یوکسك قله‌یه دینور جمعی
قذاف کلور برام وزننده وقذف کلور کتب وزننده وقذفات کلور قربات وزننده
ومنه الحديث [كان ابن عمر لا يصلى فى مسجد فيه قذاف] وقول الاصمعى انما هو
قذف كغرف ليس بشئ قال الشارح قال فى النهاية القذاف جمع قذفة وهى الشرفة
كبرمة وبرام (المقذف) معظم وزننده هرکس کندیسنه لعن ونفرین ایدر
اولان بدکار وتبهکاره دینور يقال رجل مقذف اى ملعن وبلك ششمان آدمه‌دینور
کویا که بدننه ات رمی اولنمشدر يقال رجل مقذف اى رمى باللحم (التقاذف)
تفاعل وزننده آتشمق معناسنه‌در يقال تقاذفوا بالحجارة اى ترامواىها وآت نقللرکن
یاخود سکردرکن سرعت وچابکلکندن ایاقلرنی تیز تیز آتمق معناسنه‌در يقال
الفرس يتقاذف اى يتسارع ركضه (المتقاذف) ایاقلرنی تیز تیز آتان آته دینوريقال
فرس متقاذف اى سريع الركض (القرصوف) زنبور وزننده کسیجی وقاطع نسنه‌یه

دینور یقال سیف قرصوف ای قاطع (القرصافة) قافك کسریله چوجقلرك
طویل ویرلانقج دیدکلری او یحاغه دینور وشول عورته وناقه‌یه دینورکه طوباج
وصیق کوده‌لو وبوص بوارلق اوله شویله‌که طوب‌کبی بوارلمسی قابل اوله یقال امرأة
وناقة قرصافة ای تتدحرج کانها کرة (ابو قرصافه) جندرة بن خیشمه‌نك که
اصحابدندر کنیه‌سیدر وقرصافه تابعیاتدن بر مجهوله خاتون اسمیدرکه حضرت
عائشه‌دن روایت حدیث ایلدی (قاصةٔ قرصافه) برلعب ادیدر (المقرنصف)
اسم فاعل بنیه‌سیله جست وچالاك انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس
مقرنصف ای مسرع وارسلانه دینور (القرضوف) ضاد معجمه ایله زنبور وزننده
چوبان قسمنك صو بهسنه دینور واکول واینهان آدمه دینور یقال رجل قرضوف
ای کثیر الاکل (القرطف) جعفر وزننده قطیفه‌یه دینور وبرنوع مأکول
اوته یاخود رمث نام نباتك یمشنه دینور (التقرعف) تدحرج وزننده
(والاقرعفاف) اقشعرار وزننده بوزیلوب بورتلمق معناسنه‌در یقال تقرعف الرجل
واقرعف اذا تقبض (القرف) قافك کسریله هرنسنه‌نك قبوغنه علی قول مقل
دیدکلری یمشك ونارك قبوغنه دینورکه بونلره مخصوصدر وقرف الخبز اتمكك
صویلوب فرونه یاپشان قبوغنه دینور وقرف الارض یردن چنسله قوپاریلن
طپراغیدر واغاجك قبوغنه دینور و بروتده یاپشوب قلان سموك قوریسنه دینور
(القرافة) کنانه وزننده اغاج قبوغنه دینور (القرفة) قافك کسریله تهمت
وافترایه دینور یقال هم اهل قرفتی ای تهمتی وهجنت معناسنه‌درکه آتا جانبندن
اولان نقصاندن عبارتدر یقال به قرفة ای هجنة وقزانجه دینور کسب معناسنه
یقال یعیش بالقرفة ای الکسب وقبوغه دینور قشره معناسنه خصوصا نار قبوغنه
دینور وقرف وقرفه بروتده قوریوب قلان سموکه دینور وبرنسنه ایله متهم اولان
آدمه دینور یقال هو قرفته ای من اتهمه بشیٔ وقرفه دار چینی نوعندن برکونه‌یه
دینور زیرا بهار مرقوم برنیچه درلو اولور بریسی معروف دار چین دیدکلریدرکه
جسمی اشحم وانخن واکثر التخلخل اولور و بریسی قرفه دیدکلریدرکه قرمزی
واملس وطتلولغه مائل ظاهری خشونتلی وخوشبو وطعمی تیز وحریفیتلو اولور
بوکه ترکیده عنبر قبوغی تعبیر اولنور و برنوعی قرفة القرنفل دیدکلریدرکه رقیق
وپك وقرامتق اولوب اصلا تخلخلی اولمز ورایحه‌سی قرنفله شبیه اولور ترکیده اکا
قرنفل قبوغی تعبیر ایدرلر ومجموع اقسامی مسخن وملطف ومدر ومجفف ومحفظ ومقویٔ
جاءدر وقرفه وجه مذکور اوزره مظنهٔ تهمت اولان محله وآدمه دینور ومنه
یقول هم قرفتی ای عند هم طلبتی یعنی آنلر مطلوبم جهتیله مظنه وکمان ایلدیکم
کسه‌لردر وتقول سلهم عن ناقتك انهم قرفه ای تجد خبرها عند هم یعنی غائبه

ایلدیکك ناقه‌که آنلردن سؤال وتفتیش ایله که مظنه بری اولملریله خبرنی انلردن
آلورسن (ام قرفه) قافك کسریله مالك بن‌حذیفة بن بدرك زوجه سیدر ومنه
المثل * اعز من ام‌قرفة * زیرا خانه سنده کندی محرملرینك اوله رق اللی
دلاورك اللی قبضه تیغی آصلمشیدی وقرفه بن نمیس زبیر وزننده یاخود بیهس که
حیدر وزننده‌در یاخود قرفة‌بن‌مالك تابعیندندر وحبیب‌بن‌قرفة العودی شعرادندر
(القرف) صرف وزننده برشجر آدیدرکه انکله دباغت اولنور علی قول غرف
وغلف دیدکلری جمله‌سی برشجردرکه ماده‌لرنده بیان اولندی وقرف میشیندن
دوزلمش بر درلو دغارجغه دینورکه نار قبوغیله دباغت اولنور وایچنه حوایج
وبهارالله بخته ات قاورمه‌سی قورلر وبك قرمزی شیئه قرف دینور احرقانی معناسنه
وقرف مصدر اولور بغی وستم ایلمك معناسنه در یقال قرف علیهم قرفا من‌الباب
الثانی اذا بغی علیهم وقرنفلك قوربد قدنصکره قبوغنی کیدرمك معناسنه در یقال
قرف القرنفل اذا قشره‌بعد یبسه شارح دیرکه‌صواب اولان قرف القرحة عنوانده
اولمقدرکه جبانی قوربد قدنصکره قبوغنی صویوب قاولتمق دیمك اولور وقرف
برکسه‌یی عیبلمك یاخود متهم ایلمك معناسنه در یقال قرف فلانا اذا عابه اواتهمه
کسب وکار ایلمك معناسنه در یقال قرف لعیاله اذا کسب لهم وقاشدرمق‌معناسنه‌در
یقال قرف الشیء اذاخلطه ویلان سویلمك معناسنه در یقال قرف الرجل
اذاکذب (الاقرف) احمر وزننده بك قرمزی شیئه دینور (القرف) فتحتینله
مخالطه معناسنه اولان مقارفه وقراف لفظلرندن اسمدر قارشمغه دینور وبرکونه
مرض اسمیدرکه دوه قسمنه عارض اولوب اهلاك ایدر ومرض نکس ایدوب
خسته اوزلمکه دینور یقال القرف اشدمن‌السلف ای‌نکس المرض ووباء علتی اولان
محله تقرب ایلمکه دینورکه بیلا شمغی مستلزم‌در قال الشارح ومنه الحدیث
[ان قوما شکوا الیه علیه السلام الوباء فقال تحولوا فان من‌القرف التلف] وقال
فی‌النهایة انه علیه السلام سئل عن‌ارض وبیة فقال [دعها فان من القرف التلف]
القرف مقارفة الوباء والعدوی وقال لیس هذا من باب‌العدوی وانما هو من‌باب‌الطب
فان‌استصلاح الهواء من‌اعون الاشیاء علی‌صحة الابدان وقرف هواسی وخیم ایصته‌لو
یره دینور یقال ارض قرف ای‌محمة ولایق واو یغون معناسنه در یقال هو قرف
ای خلیق جدیر (القرف) کتف وزننده (والقریف) امیر وزننده بونلرده
لایق وسزا وار معناسنه در یقال هذاقرف‌له وقریف ای خلیق قمن بعضلر عندنده
بومعناده کتف وزننده وامیر وزننده مستعمل دکلدر همان فتحتینله قرف در
وبوندن فعل تعجب اوله‌رق ماأقرفه واقرف به دیمز علی قول تعجب صیغه لری
دخی کلور (المقرف) منزل‌وزننده اسم‌مکاندر اغاجده قبوق صویلان محله دینور

ومنه تقول ترکته علی مثل مقرف الصمغة ویروی مقلع الصمغة یعنی انی اغاجدن صمغ قوپریلان یره مماثل محلده ترك ایلدم که مرادخالی و تنهـا یرده ترك ایتدم دیمکدر (القرافة) سحابه وزننده معافر قبیله سندن بر بطن‌در ومصرك مقبره سنه اطلاق اولنور که مرقد امام شافعی انده‌در (قراف) سحاب وزننده بحر یمنده جار مقابلنده برجزیره آدیدر (المقروف) نهال سروکبی وجودی انجه ولطیف ونازك آدمه دینور یقال رجل مقروف ای ضامر لطیف (الاقراف) همزه نك کسریله برنسنه‌یه یلك چاتوب قاتلمق معنا سـنه در یقـال اقرف له اذادانا ه وخالطه وبرآدمی دیللمك معنا سنه در یقال اقرف فلانا اذاوقع فیه وذکره بسوء وبر آدمه تهمتله سوء ظن ایراث ایلمك معنا سنه در یقال اقرف به اذا عرضه للتهمة وعلیل یاننه وار مغله علتی بیلاشمق معنا سنه در یقال اقرف آل فلان فلانا اذا اتاهم وهم مرضی فاصابه ذلك (المقرف) محسن وزننده هجننه مقارب اولان آته وانسان وحیوانه دینور یعنی اناسی عربی اولوب باباسی عربی اولمیه زیرا اقراف فحل طر فندن وهجنه ام طر فندن اولور پس فحل عتیق او لوب ام عتیق اولمسـه اکا هجین دینور مقرف اکامدانی اولانه اطلاق اولنور یقال فرس مقرف ای مدانی الهجنة ومقرف قزل بکزلو آدمه دینور (القرفی) غربی وزننده بودخی قزل بکزلو آدمه دینور (الاقتراف) امك چکوب کسب وکار ایلمك معنا سـنه در یقال اقترف الرجل اذا اکتسب وکناه ایشلیوب کناه قزانمق معنا سنه در یقال اقترف الذنب اذا اتاه وفعله (المقترف) اسم مفعول بنیه سیله یقینده التمش دوه‌یه دینور یقال بعیر مقترف ای اشتری حدیثا (المقارفة) مفاعله وزننده یقینلشمق معنا سنه در یقال قارفه اذا قاربه وجاع ایلمك معنا سنه در یقال قارف المرأة اذاجامعها (التقرف) تفعل وزننده یاره نك قبوغی قاولمق معنا سنه در یقال تقرفت القرحه اذا تقشرت (القروف) صبوو زننده یك چوق بغی وطغیان ایدر اولان ادمه دینور یقال رجل قروف ای کثیر البغی ودغارجغه دینور جراب معناسنه جمعی قرف در قافك ضمیله (القرقف) جعفر وزننده (والقرقوف) عصفور وزننده باده‌یه دینور خمر معناسنه شـار بنی دترتدیکیچون اطلاق اولندی ظـاهرا حدتندن یامرارتندن یاخود بیـاضی ابرد او لمغله کیفیت مزبوره‌یی احداث ایدر بو محلده جوهر ینك قال هو اسم وانکران تکون سمیت بذلك عبارتی کلام ضایعدر زیرا قول مزبوری برکمسیه اسناد ایلمامکله ابهام ایلمشدر قائل ومنکر ایسه ابو عبید ومنکر علیه ابن الاعرابی در زیرا ابن اعرابی قرقف دترمك معناسندن مأخوذ صفت اولوب بعده انکله خمر تسمیه اولندیغنه ذاهب اولمشدر لکن مؤلفك بوماده کعبنه کوره وضع انکشت ایلمسنه سزا دکلدر زیرا قلم نساخدن سقوطی محتمل اغلبدر وقرقوف انجه‌یه دینوردرهم معناسنه (القرقف)

هد هد وزننده بر جنس خرده قوشلردر یاخود بوبای موحده ایله قرقب در (القراقف) علابط وزننده بلند آواز خروسه دینور یقال دیك قراقف ای صیت (القرقفة) دحرجه وزننده دترتمك معناسنه در یقال قرقف الرجل اذا ارعد وتقرقف معناسنه در کما سیذکر وکوکرجین اوتمکده واسرمش دوه کوکرەمکده وکولمکده شدت ایلمك معناسنه در یقال قرقف الحمام فی الهدیر والفحل والرجل فی الضحك اذا اشتد (التقرقف) تدحرج وزننده قرقفه کبی صوغوقدن دیشلر بری برینه طوقنەرق دترتمك معناسنه در یقال قرقف الصرد علی المجهول وتقرقف اذا خصر حتی تقرقف ثنایاه بعضها ببعض ای تصدم (القرقفنة) قافلرك فتحی ونونك تشدیدیله ذکرك باشنه دینور کمره معناسنه و برقوش اسمیدرکه قنادلریله قندعك یعنی دیوث وبی غیرت اولان شخصك کوزلرنی صغایوب سیلر من بعد مزبور خرابات بوابی کبی حریمنه دخول ایدنلره یول ویرمکه بشلر وبوعین بابنده یعنی قدع مادەسنده بیان اولندی لکن مادەسنده کذران ایلمامشدر وشارح اشبو عباره ایله برحدیث نقل ایلمشدر قدجاء فی حدیث وهب بن منبه [ان الرجل اذا لم یغر علی اهله بعث الله طائرا یقال له القرقفنه فیقع علی مشریق بابه ولو رأی الرجال مع اهله ولم یبصر لم یغیر امرهم] وحیاة الحیوانده بوعباره ایله مرسومدر روی الدینوری فی المجالسة والزمخشری وابن الاثیر من حدیث وهب اذا کان الرجل لاینکر عمل السر علی اهله طار طائر یقال له القرقفنة فیقع علی مشریق بابه فیمکث هناك اربعین یوما فان انکر طار وذهب وان لم ینکر مسح بجناحیه علی عینیه فصار قندعا دیوثا فلو رأی الرجال مع مرأته لم یر ذلك قبیحا فذلك القندع الدیوث الذی لاینظر الله تعالی الیه ظاهرا تمثیل طریقیله در (القشف) فحتینله بر آدمك کودەسی دائما کیرلو پاسلو مردار وملوث اولمغه دینور هرنقدر تطهر واغتساله اهتمام ایدرسەده بوحالت بعض کمسەلرده خلقی اولور یقال قشف الرجل قشفا من الباب الرابع اذا قذر جلده و بر آدمك اوستی باشی اسکیلی بوسکیلی پریشان قیافت اولمق معناسنه در یقال قشف فلان اذا رثت هیئته وسائت حاله ویقال فیه قشف وتنك معاش اولمق معناسنه در یقال قشف فلان اذا ضاق عیشه (القشافة) لطافه وزننده قشف معناسنه در (القشف) قافك فتحی وشینك سکونیله وفحتینله وصف مرقوم اوزره اولان آدمه دینور (القشف) کتف وزننده شول آدمه دینور که چهره سنی کونش یاخود فقروفاقه تغییر ایلمش اوله یقال رجل قشف اذا لوحته الشمس اوالفقر فتغیر (القشاف) زمان وزننده بوفته طاشلره دینور نەرنکده اولورسه اولسون مفردی قشافه در هایله (الاقشف) بغایت قوراق وقیتلق ییله دینور یقال عام اقشف ای اقشر شدیدا (المتقشف)

اسم فاعل بنيه‌سيله برخرقه وبرلقمه ايله قناعت وتعيش واكتفا ايدن آدمه‌دينور يقال رجل متقشف اى‌متبلغ بقوت والوده لكدن ومردارلقدن اصلا پرهيز ومبالات ايتمز اولان سفلى مشرب كسيه دينور يقال رجل متقشف اى‌لاپبالى عماتلطخ بجسد (القصف) قافك فتحى وصادك سكونيله قيرمق معناسنه در يقال قصفه قصفا من الباب الثانى اذا كسره وناس صقشوب از د حامدن برى برنى قاقشدرمق معناسنه مستعملدر كوياكه برى برنى قيروب اوفادرلر ومنه الحديث [اناوالنبيون فراط القاصفين] بضم الفاء وتشديد الراء وهم المزدحون كان بعضهم يقصف بعضا اى‌يدفع شديد الفرط الزحام كانه يكسر بدارا الى‌الجنة اى نحن متقدمون فى‌الشفاعة لقوم كثيرين متدافعين وفراط رمان وزننده برقومدن مقدم بريره واروب مهماته تمشيت ويرنلره دينور وقصيف كه لهوولعبده يعنى چغلتى‌ايله رقص ايلمك معناسنه مستعملدر مولددر قال فى‌الاساس القصف الرقص مع‌الجلبة ورأيتهم يقصفون ويلعبون (القصيف) ازيز وزننده‌بغايت شدتله‌سسلنمك معناسنه دريقال قصف الرعد وغيره قصيفا اذا اشتد صوته وقصيف اغاجدن قوريوب دوكيلان اوفانتى به دينور واسرمش دوه نك ديشلرى قجر ديسنه دينور ونصفندن ايكى پاره اولمش نسنه‌يه دينور كاسيذكر (القاصف)شدتله سسلنور اولان شيئه‌دينور يقال رعد قاصف اى صيت (القصف) فتحتينله برنسنه كوشك وسست وضعيف اولمق معناسنه در يقال قصف العود قصفا من الباب الرابع اذا صار خوارا ونبات بك بو يلنمغله اوزنلغندن اكيلوب بوكلمك معناسنه در يقال قصف النبت اذا طال حتى انحنى من طوله ومزراق آرقورى يارلمق معناسنه در يقال قصف الرمح اذا انشق عرضاوديشك ياريسى قيرلمق معناسنه در يقال قصف نابه اذا انكسر نصفه واغاج مقوله‌سى‌نسنه آيرلمامق وجه اوزره قيرلمق معناسنه‌در يقال قصفت القناة اذا انكسرت ولم تبن (القصف) كتف وزننده كوشك وسست وضعيف نسنه‌يه دينور يقال عود قصف اى‌خوار ونصفندن ايكى پاره اولمش نسنه‌يه دينور يقال شئ قصيف وقصف‌وهوما انقصف نصفين وجلادت وشهامتدن چابك كوشيوب فاتر اولان آدمه دينور يقال هوقصف‌اى‌سريع‌الانكسار عن النجدة وآجقديغى‌كبى‌همان سلپوكلنوب قرى كيدوب بى تاب اولان آدمه دينور يقال رجل قصف البطن اذا جاع استرخى وفتر ولم يحتمل الجوع (الاقصف) اوك ديشينك نصفى قريق آدمه دينور يقال رجل اقصف اى المنكسر ثنيته من‌النصف (القصوف) قعود وزننده دائما اكل وشربده اولمق معناسنه‌در يقال‌قصف‌الرجل قصوفا من الباب الاول اذا اقام فى اكل وشرب (القصفة) ثمره وزننده نردبان قدمه‌سنه دينور يقال انكسرت قصفة الدرجة اى‌مرقاتها وناسك ازدحامله بردن

کورلتوسنه دینور تقول سمعت قصفة القوم ای تدافعهم وتزاحمهم وارطی دیدکلری اغاجك انجه‌لکی حالتنه دینور یقال فی الارطی قصفة ای رقة و بیوك قوملقدن بولنمش قوم یغینه دینور جمعی قصف کلور تمر کبی وقصفان کلور علی‌قول بوضاد معجمه ایله در عنبه وزننده (الاقصاف) همزه‌نك کسریله ارطی اغاجی انجلمك معناسنه‌در یقال اقصف الارطی اذا رق (انقصاف) کتاب وزننده بررجل اسمیدر و بنوقشیره مخصوص برفرس ایدر و تنومند یومری عورته دینور (بنوقصاف) بر بطن‌در (القوصف) جوهر وزننده قطیفه‌یه دینور (التقصف) تفعل وزننده پاره پاره قیرلمق معناسنه‌در یقال تقصف الشیء اذا تکسر و برکمك معناسنه در یقال تقصف الشیء اذا اجتمع و طعام اوستنده لهو ولعب ایلمك معناسنه‌در یقال تقصف علی‌الطعام اذا لها ولعب (التقاصف) تفاعل وزننده برکوب صقشمق معناسنه در یقال‌تقاصف القوم‌اذا اجتمعوا وتزاحموا (ابوتقاصف) تانك ضمیله‌خناعه قبیله‌سندن برکسـه درکه قیس بن عجوه‌یه ظلم ایلـکله اولدخی بد دعا ایدوب حقنده مستجاب اولمشیدی نته‌که عوذ ماده سـنده ذکر اولندی (الانقصاف) بردن مندفع اولمق معناسنه‌در یقال انقصف السیل اذا اندفع و برنسـنه‌یی حالی اوزره براقوب کیتمك معناسنه مستعملدر کویا که اندن منکسر وجدا اولور یقال انقصف القوم عن‌فلان اذا ترکوه و مروا (القضفة) قافك وضاد معجمه‌نك‌فتحیله برقوش علی‌قول بغرتلق قوشـنه دینور و ارضدن شـول قطعه‌یه دینورکه غلیظ اولوب اکری بوکری و برمقدار اوزونجه اوله ویکپاره صوم طاشـدن کسلمش هیئتنده طپراق او بوکه دینور جمعی قضف‌در فتحتینله وقضاف وقضفان‌در قافلرك کسریله وقضفان‌در قافك ضمیله بعضلر دیدیکه قضفه شول خرده سیوری تپه‌لره دینورکه ارالقلری دوزجه اولمغله صولر اقار اوله یاخود طاشدن وچامور دن اولان اماکن مرتفعه‌یه دینور (القضافة) لطافه‌وزننده (والقضف) فتحتینله (والقضف) عنب‌وزننده بدن انجه ونحیف ونزار اولمق معناسنه‌در یقال قضف الرجل قضافة وقضفا وقضفا من‌الباب الرابع اذا نحف وقضف فتحتینله یوفقه‌طاشـلره دینور مفردی قضفه‌در (القضیف) امیر وزننده انجه بدنلو نحیف ونزار آدمه دینور چلمسزتعبیراولنور جمعی‌قضفان کلور قافك‌ضمیله (القضفة) عنبه وزننده بیوك قوم یغیننندن بولنمش یغینه دینور (القطف) عطف وزننده اغاجدن میوه دیرمك معناسـنه در یقال قطف العنب قطفا من الباب الثانی اذا جناه وطرملامق معناسـنه مستعملدر یقال قطف‌فلانا اذا خدشه (التقطیف) قطف معنالرینه‌در (انقطاف) کتاب وزننده (والقطوف) قعود وزننده طوارك اشکنی طار اولمق معناسـنه در یقال قطفت الدابة قطافا وقطوفا من الباب الاول والثانی اذا ضاق مشیها علی قول قطاف مصدر

دکلدر

دكلدر اسمدر طوارك اشكنسزلكنه دينور يقال فى دابته قطاف اى ضيق المشى وقطاف اوزم كسيمى وسائر ميوه دريمى وقتنه دينور كاسيذكر (القطوف) صبور وزننده اشكنى طار دابه‌يه دينور يقال دابة قطوف اى ضيقة المشى بطئ وجابر بن مالك الشمخى فرسنك اسميدر (القطوف) قافك ضميله قطفك جمعيدركه فتحله‌در طرمق يرلرينه وطرنق برملرينه دينور يقال به قطوف اى خدوش (القطف) قافك كسريله صالقمه دينور عنقود معناسنه و دېرلمش ميوه‌يه دينور (القطفة) قافك كسريله برنوع نباتدركه يپراغى بوزجه وايچى قبرلمش دمور تيكننه شبيه و زمينه متبسط اولور (القطف) فتحتينله (والقطفة) فتحاتله اثر و نشانه اطلاق اولنور وسرمق ديدكلرى نباته دينوركه قيون صرمشغى وقاره پازى تعبير اولنور فارسيده اسفناخ رومى ديرلر و برجنس شجر جبلى اسميدركه اغاجى بغايت صلب و متين اولمغله اندن صومشكلرى اطرافنه حلقه‌لر اتخاذ ايدرلر (القطاف) سحاب وزننده بو دخى اوزم كسيمى و ميوه دريمى وقتنه دينور يقال هذازمن قطاف العنب والثمر وقطافه اى وقت قطفه (الاقطف) قطف وقطافه دن افعل تفضيلدر ومنه المثل * اقطف من ذرّة * واقطف من حلمة واقطف من ارنب فالاولان من القطف وهو الاخذ بسرعة والثالث من قطاف الدابة (القطيفة) سفينه وزننده فارسيده شادروان تعبير اولنان توبلو وصچقلو بيوك حجم كچه‌سنه وخانو وصچاقلو اجرامه دينور جمعى قطايفدر وقطف در ضمتينله حالا قديفه تعبير اولنان قماشه قطيفه اطلاقى اندن مأخوذدر بحو يونك جرد قطيفة مثاللرى تويسز قديفه ديمكدر وقطيفه ثنية‌العقاب يانده بر قريه آديدركه حمص ناحيه‌سنده‌در طرف بريه‌ده واقعدر (ابوقطيفه) شعرادندر (القطايف) قافك فتحيله كه مأكولاتدندر بقلاوانك برادريدر عرب طائفه‌سى آكا آشنا دكلمردر ياخود ذكر اولنان قطيفه صچاغنه تشبيه اولنمشدر كه عربى اولور اصل عربستانده اكا كنافه ديرلر اتمك قطايف وبعضى قطايف ديدكلرى محدثدر وبوديارلره مخصوصدر تل قطايف قديمدر وقطايف بر جنس انجه‌رك خرما اسميدركه آقجل اولور (قطيف) شريف وزننده بحرين ايالتنده بر بلده آديدر (قطاف) قطام وزننده جاريه قسمنه اطلاق اولنور امه معناسنه قطف ثمر معناسندندر (القطافة) كناسه وزننده آصمه‌دن وتكاكدن اوزم ديريلور كن يره دوكيلان دوكنتى يه دينور يقال اخذ القطافة اى مايسقط من العنب اذا قطف (الاقطاف) همزه‌نك كسريله اشكنى طار طوار صاحبى اولمق معنا سنه‌در يقال اقطف الرجل اذا صارله دابة قطوف وباغك كسيم وقتى كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال اقطف الكرم اذادنا قطافه (المقطفة) معظمه وزننده بودور كشى‌يه دينور (القعف) قافك فتحى

وعينك سكونيله بر نسنه‌يى كو كندن قوپرمق معناسنه‌در يقال قعف النخلة قعفا من الباب الثالث اذا استأصلها وقابده اولان نسنه‌يى هپ ايچمك معناسنه در يقال قعف مافى الاناء اذا قحفه ويره شدتله بصه‌رق يوربمكله طپراغى توزيدوب كوترمك معناسنه در يقال قعف فلان اذا اجترف التراب بقوايمه من شدة الوطئ ويغمور شديد اولمغله ير يوزنده اولان طاشلرى طوپرليوب آلوب كتمك معناسنه‌در يقال قعف المطر اذا جرف الحجارة عن وجه الارض (القعف) فتحتينله دوشمك سقوط معناسنه در على قول ديوارك يقيلوب دوشمسنه مخصوصدر يقال قعف الشئ قعفا من الباب الرابع اذا سقط او هو خاص بالحائط وقعف شول خرده طاغلره دينوركه برى برينك اوزرنده اوله (الانعقاف) يار چو كمك معناسنه‌در يقال انقعف الجرف اذا انهار وديوار دبندن قوپوب يقلمق معناسنه‌در يقال انقعف الحائط اذا انقلع من اصله وبر نسنه‌يرندن برسمته آيرلمق معناسنه‌در يقال انقعف الشئ اذا زال عن موضعه (التقعف) تفعل وزننده (والاقتعاف) افتعال وزننده انقعاف ايله جميع معانيده مرادفدر واقتعاف برنسنه‌يى يرندن سپورر كبى يك چوق آلمق معناسنه‌در يقال اقتعف الشئ اذا اخذه اخذا رغيبا (القعيف) امير وزننده مأكول اولان اوتك قارنلتمش اوله‌رق قوريسنه دينور يقال يرعى المال القعيف اى يبيس احرار البقول وذكورها (القفوف) قعود وزننده اوت قوريمق معناسنه‌در يقال قف العشب قفوفا من الباب الاول اذا يبس كذلك لباس بعدالغسل قوريمق معناسنه‌در يقال قف الثوب اذا جف بعدالغسل وخوفدن ناشى بدنك تويلرى قبارمق معناسنه‌در يقال قف شعره اذاقام فزعا وصراف كافرى اقچه صياركن پرمقلرى ارالغندن سوېشدروب اوغورلمق معناسنه‌در يقال قف الصيرفى اذا سرق الدراهم بين اصابعه (القفاف) شداد وزننده اقچه صياركن پرمقلرى ارالغندن سيوشدروب چلان صراف دينسزينه دينور يقال الصيرفى الفلانى قفاف اى يسرق الدراهم بين اصابعه (القفان) كتان وزننده قافيه كبى ايزه دينور تقول اتيته على قفان ذاك و قافيته اى على اثره و وقت و هنكام معناسنه‌در يقال هذا قفانه اى حينه و اوانه و امين و موثوق معناسنه‌در يقال هوقفان اى امين و برنسنه‌يه دائما نظارت وتقيد و محافظه ايله هميشه اردينه دوشوب كركى كبى اونه‌سنى اراشدرمغه دينور يقال هوكان على قفانه اى جاعه واستقصاء معرفته قال الشارح ومنه حديث عمر قال له حذيفة انك تستعين بالرجل الفاجر فقال [انى لاستعين بالرجل الفاجر لقوته ثم اكون على قفانه] اى جاعه واستقصاء معرفته يعنى حضرت عمر بيورديلركه واقعا بن بعض اموردە رجل فاجرى استعمال ايدرم لكن آنى كندى حالنه ترك ايلمم بلكه اصلا قفاسندن آيرليوب هر وضع و طورنى تتبع واستقصاده خالى اولمم بو وجهله مصلحتم تمشيت بولوب وتتبعم سببيله اول كمسه خيانت وسفاهته رهياب

رخصت

رخصت اوله‌مز پس اول رجل فاجری بو وجهله استخدام کیده‌رك رشاد واهتداسنه
مؤدی اولور وهم مصلحت دخی رؤیت اولنور مؤلف بونی نون بابنده دخی ایراد
ایلدی زیرا عندالبعض اثروقافیه معناسندن اولمغله نونی زائده در وزنی فعلاندر
وعندالبعض قفاء لفظنده لغت اولان قفن ماده‌سندن مأخوذ اولمغله نونی اصلیه‌در
وزنی فعالدر و بعضلر بوقبان معربیدرکه میزانه و امین و محافظ آدمه دینوردیدی
و مؤلف بومعناده معرب اولمدیغنه ذاهبدر (القفة) قافك حرکات ثلاثیله ایصتمه
عارضه‌سنده اولان تویلر اوربروب وجودك دترتمسنه دینور یقال اخذته القفة
مثلثة وهی رعدة تأخذ من الحمّی وقشعریرة (القفة) قافك
قافك کسریله تازه طوغمش مولودك اك اول قارنندن چقان فضله‌یه دینور (القفة)
قافك ضمیله تحریفله کوفه تعبیر اولنان ظرفه دینورکه چیتندن وچبوقدن قبق
طرزنده اوروب ایچنه نسنه قورلر وفاره‌یه دینور وتپه کبی طومالوب طورن
بوکسکجه یره دینور قف دخی دیرلر وکوچك آدمه دینورکه جوجه اوله جقدر
عل قول ضعیف اوله‌رق جوجه آدمه دینور بونده قافك فتحیله ده جائز در
وطاوشانه دینور ونجاغه دینورکه بالته نوعندندر وچوریمش قوری اغاجه دینور
ومنه یقال شیخ کانه قفة ای شجرة بالیة یابسة (القف)قافك ضمیله بودخی‌هو بلك
کبی طوملان یوکسکجه یره دینور ونجاغه دینور و بودور آدمه دینور وبرنسنه‌نك
صرتنه وطشره یوزینه دینور و بالته‌نك صاب کچووره جك دلیکنه دینور وقف
الناس دیرمه چاتمه اجناس ناسدن عبارتدر یقال قد اجتمع عند قف الناس ای
الاوباش والاخلاط وهواده طاغ طرزنده ظهور ایدن یومری عظیم سحابه دینور
وشول سنکستانه دینورکه ایری ایری‌وبری برینه یناشمش طاشلردن عبارت‌وزمینی
بالجمله درشت وغلیظ اولوب اصلا یومشق یری اولمیه وکرچه طاغلق اولوب لکن
تپه‌سی سیوری اولمیوب نهایت اطرافنه حواله وقیالری طپراغندن خارج چوکش
دوه هیئتنده ودخی بیوك وکوچك اوله و بعض قفه واردرکه قیالری بیوت کبی اعظم
اولوب‌وارالقلرنده‌بعضا هموارومرغزار یرلراولورجمعی اقفاف‌کلورو‌قفاف‌کلورقافك
کسریله وقف مدینه‌ده بر وادی اسمیدر زهیر اکا برنسنه اضافه‌سیله اشبو بیتنده
تثنیه اوله‌رق ایراد ایلمشدر * کم للمنازل من‌عام ومن زمن * لآل اسماء فالقفین
والرکن (قیس قفه) غیر منصرف اوله‌رق برکسه‌نك لقبیدر (القفقفة)
قافلرك فتحیله خاصة دوه‌نك چکه‌سنه دینور ایکیسنه قفقفتان دیرلر یقال قفقفتا
البعیر ای‌لحیاه ومصدر اولور صوغوقدن یاخود ایصتمه‌دن دترتمك یاخودچکه‌لری
دتریوب دیشلری چاتر چاتر اوتمك معناسنه در یقال قفقف الرجل اذا ارتعد من
البرد وغیره او اضطرب حنکاه واصطکت اسنانه واوت قوریمق معناسنه در یقال

ققفف النبت اذا يبس (التققفقف) تزلزل وزننده ققفقه معناسنه‌در (الاقفاف) همزه نك كسريله طاوق يمورطه دن كسلمك على قول قارننده يمورطه دوزوب بركدرمك معناسنه‌در يقال اقفت الدجاجة‌اذا انقطع بيضها اوجمعت بيضها فى بطنها وكوزك ياشى كسيلوب رطوبتى قالمامغله سياهى بوقرى چكلمك معناسنه در يقال اقفت العين اذا ذهب دمعها وارتفع سوادها (قلطف) زبرج وزننده ابن صعترة الطائى حكام عربك بريدر كه هم كاهن وهم مواد ومحاكه لرنده حكم ايدى (القلطفة) دحرجه وزننده جوجه كبى كسه‌نك خفت وچالاكلكنه‌دينور (الاقلعفاف) اقشعرار وزننده درى بوز يلوب بورش يارش اولمق معناسنه در يقال اقلعف الجلد اذا تشنج من برد اوكبر واركك دوه ديشى يه آشوب اوزرينه اونورد قده آرد سكيرلرينه كركى كبى طيانوب چوكمك معناسنه‌در يقال اقلعف البعير اذاانضم الى الناقة حين الضراب وصار على عرقوبية متعمدا عليهما وهوفى‌ضرابه (المتقلعف) اسم فاعل بنيه سيله عجمى اولان ياخود يورغه اولميوب سلكى يورر اولان مركبه بنمكه مداوم آدمه دينور يقال رجل متقلعف اى راكب على مركب غير وطئ (القلف) قافك كسريله قوصره سپدى كبى بيوك زنبيله دينور وخرما دنكنه وقهوه فرده‌سنه دينور دوخله معناسنه وقبوغه دينور قشر معناسنه على قول آق كوندلك قبوغنه ياخود نارقبوغنه دينور يقال قشر قلفه اى قشره اوهو قشر الكندر الذى يدخن به اوقشر الرمان مؤلف بوراده وهى بهاء عبارتنى رسم ايلمشدر عادتى اوزره بوتركيب مخصوصله دائما مؤنثه اشارت ايدر بوراده مؤنثه حمل اولنمغه صلاحيت اولمامغله مراد وحدته اشارت اولور لكن بوعادتنه مغايردر پس سوق كلام اقتضاسى بلاهاء قلف قشررمانه دينور وهاايله مذكورات سائره يه ديمك اغلبدر كه هى ضميرى مذكورات سابقه يه راجعدر وقلف چقللو درشت وخشن موضعه دينور (القلافة) ثمامه وزننده قبوغه دينور (الاقلف) احمر وزننده ختنان اولمامش كمسه‌يه دينوركه سنتسز تعبير اولنور جمعى قلف در قافك ضميله قشر معناسندندر يقال غلام اقلف اى لم يختن پس مؤنثى قلفاء اولورواقلف رفاه وراحت اوزره اولان ديرلكه اطلاق اولنور يقال عيش اقلف اى رغدنا ناعم وشول قلچه دينوركه برآغزلى اولوب واوجى يلمانسز اوله ظاهرا غداره كبى اولور و بوتشبيهه مبنى در يقال سيف اقلف اى ماق طرف ظبته نحز يزوله حد واحد وبوللق واجوزلق زمانه دينور كماسيذكر (القلفة) غرفه وزننده‌وفتحتينله جائزدر ذكرك سنتده كسيلان‌ارتق دريسنه‌دينور (القلفة) فتحتينله سنتسز اولمق معناسنه در يقال قلف الصبى قلفا من الباب الرابع اذا صار اقلف (القلف) صرف وزننده سنت ايلمك معناسنه در يقال قلف الخاتن القلفة اذا قطعها بوراده مؤلف والقاف بالفتح اقتطاعه من‌اصله وقلفها الخاتن قطعها عبارتيله رسم ايلمكله

اولان

تشويش ايلمشدر زيرا مقدمجه والقلفة جلدة الذكر عنوانيله ثبت ايلمكله قلفها
وقطعها ضميرلرى اكا راجعدر اقتطاعه من اصله ضميرلرينه مرجع بوقدر تفكيك
وتاويل تكلفلر يله جلدديه ارجاع اولنسه درى يى دبندن كسمك ديمك اولور بالجمله
مأخذلرده ايسه همان قلف قطع قلفه معناسنه مرسومدر فلينظر وقلف اغاجك
قبوغنى صو يمق معناسنه در يقال قلف الشجرة قلفا من الباب الثانى اذانحى عنها
لحاءها وكوپك زفتنى وبالجمغى كيدرمك معناسنه در يقال قلف الدن قلفا وقلفة اذا
فض عنه طينه وبرنسنه يى ترس چويرمك معناسنه در يقال قلف الشئ اذا قلبه
وكمى يى قلفاتلمق معناسنه در يقال قلف السفينة اذا خرز الواحها بالليف وجعل
فى خللها القار وشيره مقوله سى كپوكلنمك معناسنه در يقال قلف العصير اذا ازبد
وقلف اسم اولور طرنق دبندن قوپمغه دينور يقال اقلقه قلف ظفره اى اقتلاعه
من اصله (القلفء) حمراء وزننده اكينلو چايرلو مقبل و بوللق سنه يه وصف
اولور يقال سنة قلفاء اى مخصبة ويقال عام اقلف (القلفان) فحانه (والقلفتان)
قافك ضميله بيقلرك ايكى اوجلرينه دينور (القليف) امير وزننده (والمقلوف)
زفتى ياخود چامورى صير يلوب صويلمش كوپه ودستى يه دينور يقال دن قليف
ومقلوف اى مفضوض عنه طينه وقليف وقليفة خرما دنكنه دينوركه بيوك
سپتدر قليفه نك جمعى قليف در پس قليف مفرد وجنس اولور جمع الجمعى قلف در
عنق وزننده (التقليف) بودخى كمى يى قلفاتلمق معناسنه در يقال قلف السفنة
بمعنى قلفها وتقليف تمتين كبى اسم اولور شول خرمايه دينوركه چكردكى چقاريلوب
طلوملره وچيتدن وچبوقدن اورلمش بعض سپتلره باصلمش اوله يقال جاء بحمل
تقليف وهوتمر نزع نواه وكنز فى قرب وظروف من الحوض (القلافة) كتابه
وزننده اسمدر كمى يى قلفاتلمغه وكمى قلفاتلمغه دينور يقال مااحسن قلافة هذه
السفينة اى تقليفها (القلف) قنب وزننده بعض حوض ديبلرنده وسيل اقنديلرنده
قور يوب قلان بالجقه دينور (القليف) حير وزننده عظيم الهيكل دبزمان ناقه يه
دينور (القلفة) تمره وزننده (والمقلوفة) بحرين ديارنده بركونه قوصره
سپتلرينه دينور خرما ايله مملو اولدقلرى حالده جعلرى قلف كلوركه جنسيدر
ومقلوفات كلور (الاقتلاف) وزنسز وكيلسز ذكر اولنان سپتلر ايله خرما المق
معناسنه در تقول اقتلفت منه اربع قلفات اذا اخذتها منه بلاكيل (القلفة)
قافك كسريله برجنس يشل نباتدركه خرده خرده يمشلرى اولور دوه قسمى اكا
بغايت حريص اولور وقلفه دبندن قوپمش طرنغه دينور (الانقلاف) انفعال
وزننده برآدمك كوبكى بيوبوب يومريلنمق معناسنه در يقال انقلفت سرته اذا
تعجرت (المقلهف) مشمعل وزننده ياتق اولميوب سپوركه اوتلغى كبى و ياقشقسز

اولان صاچه دینور یقال شعر مقلهف ای مرتفع جافل (القلهنف) شمردل وزننده اعضاء واندامی یاتق و باصق اولمیوب قبا وقالقق اولان آدمه دینور (القنصف) صاد مهمله ایله خنـدف وزننده حصیر اوتنك تپه سـنده بتن یموق کبی توزاغه دینور (القنـا ف) غراب وزنـنـده (والقناف) کـتاب وزنـنـده بیوك برونلو ادمه دینور وقبـا صقاللو کمسیه دینور واوزون بویلو ایری جثه‌لو آدمه دینور وقالین ذکر باشنه دینور (القنافی) غرابی وزننده بودخی بوغون ذکر باشنه دینور (قنافه) ثمامه وزننده اسامیدندر قبیصة بن هلب بن قنافه و پدری محدثلردر (الاقنف) قفاسی اق اولان آته دینور یقـال فرس اقنف ای الابیض القفا (القنف) فتحتینله قولقلر کوچك وقالین اوله‌رق باشه یاپشق اولمق معناسنه‌در یقال فی اذنیه قنف ای صغر وغلظ ولصوق بالرأس واشکاك ذکرنده اولان آقلغه دینور ومصدر اولور صحرانك جامور ی پاره پاره یارلمق معناسـنه در یقـال قنف انقاع قنفا من الباب الرابع اذا تشقق طینه (القنفاء) حمراء وزننده کچی قسمنه مخصوص پاپوج تکی کبی غلیظ اولان قولغه دینور بوکونه کچی عربستانه مخصوصدر وانسانده اطرافنك چنبری اولمیان دوز قولغه دینور یقال اذن قنفاء ای لا اطرلها و بیوك ذکر باشنه دینور یقال کمرة قنفاء ای عظیمة ومنه قول بنت همام بن مرة * اهمام بن مرة ان همی * لفی قنفاء مشرفة القذال * منقولدرکه مزبور همامك اوج قیزی وارایدی برکمسیه تزویج ایلمامکله مدت مدیده خانه‌نشین اولوب قالدیلر عاقبت دردعزوبت جانلرینه کار ایلمکله حال پرملالرنی پدرلرینه اسماع واشکاء ضرور تنه ناچار اولوب هر بری بربیت انشاء وعرض ایلدیلر ابتدا بیوك قیزاشبو * اهمام بن مرة ان همی * لفی اللائی تکون مع الرجال * بیتنی‌که ایهامی متضمن در انشاد ایلمکله همام مقصود اولان ایها مدن انصرافله ظـاهرا مطلوبك بر قلیج اولمق کرکدر دیو اکا قلیج اعطا ایلدی اور تانجی قیز بیوك قیزه تقریع ایدوب کندیسی دخی اشبو * اهمام بن مرة ان همی * لفی قنفاء مشرفة القذال * بیتنی انشـاد ایلدی پدری قنفـاء لفظنی کچینك وصف مذکور اوزره اولان قولغنـه حمل ایلمکله اکا دخی او یلجه بر کچی اعطا ایلدی کوچك قیز ایکیسنه ده لوم وعتاب ایلدکدنصکره اشبو * اهمام بن مرة ان قلبی * لفی عرد اسد به مبالی * بیتنی که صریحا مدلثلة شهوت ایده جك آلت طلبنی متضمندر انشاد ایلدکده اخزاکن الله دیه‌رك هر برنی براره تزویج ایلدی (القنیف) امیر وزننده جماعات انسانیه‌به دینور امهات سائرنك بیانی اوزره جماعت انسانیه‌در وقلیل الاکل اولان آدمه دینور یقال رجل قنیف ای قلیل الاکل وباشنك قیللری آز اولوب بررایکیشر شوراده بوراده

بتمش

بغش كسيه دينور يقال رجل قنيف اى الازعر القليل شعر الرأس وبلوده دينور سحاب معناسنه على قول صويى چوق اولانه دينور وكيجه‌دن بر مقداره دينور يقال مضى قنيف من الليل اى هوى منه (القنف) قنب وزننده سيل صوينڭ قالوب پاره پاره پارلمش بالچغه دينور (الاقناف) همزه‌نڭ كسريله خلپوك وصارقق قولقلى اولمق معناسنه‌در يقال اقنف الرجل اذا استرخت اذنه وچوق عسكر صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال اقنف الامير اذا صارذا جيش كثير و بركسه‌نڭ رأى وتدبيرى وامر ومصلحتى پريشان اولميوب نظام وجعيت اوزره اولمق معناسنه‌در يقال اقنف الرجل اذا اجتمع رأيه و امره (الاستقناف) اقناف ايله معناى اخيرده مرادفدر (المقنفة) معظمه وزننده بول حجفه‌يه دينور يقال حجفة مقنفة اى موسعة بوراده نسخه‌لر متخالفدر كيمنده جيمڭ تقديميله جحفه دركه بيوك قوغه‌در وكيمنده حجفه‌دركه دريدن اولان عرب قلقانه دينور ايكيسيده صالحدر (التقنيف) قلجله كسمك معناسنه‌در يقال قنفه بالسيف اذا قطعه به (القوف) قافڭ ضميله قولغڭ يوقريسنه دينور على قول دليكنڭ دائره‌سنه دينور وقوف وقوفه بيون چقورنده بتن صاچه دينور يقال اخذه بقوف رقبته وقوفتها اى بصوفها وصوفتها (بيت قوفى) طوبى وزننده دمشق قضاسنده برقريه آديدر (القاف) حروف هجادن برحرفدر و قاف كرهٔ ارضى محيط اولان طاغڭ اسميدر بعضلر عندنده ماده‌سنى يشل زمرددندر روى زمينده بر بلده يوقدر الا كه انده اول طاغڭ عرقى ساريدر و اكا برملك موكلدر حضرت حق جل وعلا برقومى خسف ايله هلاك ايلمك مراد ايتدكده اول فرشته‌يه امر بيوروب اول عرقى تحريك ايلمكله قوم مرقومى خسف و اهلاك ايدر شارح ديركه اول فرشته‌نڭ اسمى صلصائيل‌در و بعضلر عندنده قاف قرأن كريمڭ اسميدر مترجم ديركه يونان كتابلرنده دخى قاف كه كرهٔ ارضى محيط اولان طاغڭ اسمى اولمق اوزره مرسومدر يونانيده دخى قاف اطلاق اولنور وكوه البر زقافدن برقطعه اولمق اوزره مرسومدر وسورهٔ قاف اولنده مفسرين معانئ عديده دخى بيان ايلمشلر در (القائف) ايز سورمكده ماهر اولان كسيه دينور جمعى قافه‌در يقال رجل قائف اى يعرف الاثار (القوف) خوف وزننده (والقيافة) كتابه وزننده ايز سوروب كتمك معناسنه در يقال قاف اثره يقوف قوفا وقيافة اذا تبعه كمايقال قفى اثره يقفوه قفوا (الاقتياف) بو دخى ايز سوروب كتمك معناسنه‌در يقال اقتاف اثره بمعنى قافه (الاقوف) افضل وزننده ايز سورمكده جمله‌دن زياده استاد وحاذق اولان آدمه دينور يقال هو اقوفهم اى اعرفهم بالقيافة (التقوف) تفعل وزننده برآدمه كندى مالنى ويرميوب منع ومحروم ايلمك معناسنه‌در تقول هويتقوف على مالى اى يحجر على فيه و برآدمڭ كلامده نقص وخطاسنى طوتمغله مرادى

اوزره سویلمکه امر و ارشاد ایلمك معناسـنه در یقال هویتقوف فلانا فی المجلس ای یأخذ علیه فی کلامه و یقول له قل کذا وکذا (ذوقیفان) ریحان وزننده علقمة بن عبس نام امیر حمیرك لقبیدر یاخود ذوقیفان ابن‌مالك بن زبید بن‌ولیعة الحمیری‌در (* فصل الکاف *) (الکتف) تانك کسریله‌فرح وزننده (والکتف) کافك کسریله مثل وزننده (والکتف) جبل وزننده اموز باشلرینك اردنده اولان یصی کمیکه دینور که کورك تعبیر اولنور فارسیده شـانه دینور مشتمل اولدیغی عضوه یغرنی تعبیر اولنور جعلری کتفه کلور قرده وزننده واکتاف کلور (الکتف) حتف وزننده شول آقسقلغه دینور که طوارك کور کنه عارض اولان وجعدن نشأت ایدر یقال اخذ الفرس کتف ای ظلع‌یأخذ من‌وجع الکتف و کتف‌مصدر اولور تأنی ایله یابجه یابجه یوریمك معناسـنه یقال کتف الرجل کتفا من‌الباب الثانی اذا مشی رویدا وبرخصوصده رفق وملایمت ایلمك معناسـنه در یقال کتف الرجل اذا رفق فی‌الامر وسمرك ایکی طرفلو اولان اکری اغاجلرینك برنی آخره چکوب بغلمق معناسـنه‌در یقال کتف الرجل اذا شد حنوی الرجل احدهما علی الاخر وبرآدمك اللرنی کتاف ایله اردینه چکوب بغلمق معناسنه‌در یقال کتف‌فلانا اذا شدیدیه الی خلفه بالکتاف وبر آدمك کور کنه اورمق معناسنه‌در یقال کتف فلانا اذا ضرب کتفه وآهسته آهسته یوریمك معناسنه‌در تته که ذکر اولندی‌علی قول کور کلرنی اوینادەرق یوریمك معناسنه در یقال کتف فلان اذا مشی رویدا ومحرکا کتفیه وسمر یاخود ایر حیوانك کور کنی بصوب جدا وایلمك معناسنه‌در یقال کتف‌السرج الدابة اذا جرح کتفها وبرنسنه‌دن خوشلنمیوب‌ایکرنمك‌معناسنه‌در یقال کتف الامر اذا کرهه ودابه کورك کمیکلرینك‌اوجلرنی یوقری یوقری سلکه‌رك یوریمك معناسنه‌در یقال کتفت الخیل اذا ارتفعت فروع اکتافها فی‌المشی و کتیف ایله فیریق قاب کنادلمك معناسـنه‌در یقال کتف الاناء اذالأمه بالکتیف وکتف و کتفان فحاله قوش قنادلرنی أردینه قصەرق اوچق معناسنه‌در یقال کتف‌الطائر کتفا و کتفانا اذا طار رادا جناحیه ضامالهما الی ماورائه (الاکتف) کور کلری آغریمقله یکدیروب آغسیەرق یوریین ارکك حیوانه دینور کتفاء مؤنثیدر یقال جمل اکتف وناقة کتفاء ای ظالع من وجع الکتف (الکتف) کافك ضمیله اکتف لفظندن جمعدر که ذکر اولندی وکتاف لفظندن که کتاب وزننده‌در جمع اولور و کتف لفظندن جمع اولور (ذوالکتف) فرح وزننده ابوالسمط مروان بن سلیمان بن یحیی بن زید بن مروان بن الحکم نام شاعرك لقبیدر کفته‌سی اولان بر بیت باعث تلقیب اولمشدر (ذوالاکتاف) شاهان ایراندن شابور بن هرمزك لقبیدر طغیان ایلمریله بیك نفر دلاور انتخـاب ایدوب اوزرلرینه قصد وعزیمت

واكترنی اخذ و كور كلرنی اویوب چقارمغله لقب مزبور ایله ملقب اولدی (الكتاف) شداد وزننده كورك كمیكنه نظر ایله احكام استنباط ایدن كمسیه دینور بورك تركلری وبعض مغربیلر قیونك وكچینك كور كانه نظر ایدوب آندن اول سنه‌نك احكام واحوالنی استخراج ایدرلر وبو معرفته علم الاكتاف دیرلر (الكتف) فتحتینله كورك كمیكی پك یصی اولمق معناسنه‌در كه یصی یغرنلو اولمق تعبیر اولنور یقال كتف الرجل كتفا من الباب الرابع اذا عرضه كتفه وآتك كور كلری اوجلرنده اولان كرتلك ارالقلرنده آچقلق اولمق معناسنه‌در كه بری برینه قاوشق اولمامقدر یقال كتف الفرس اذا حصل فی اعالی غراضیف كتفیه انفراج وآهسته‌جه یوریمك معناسنه در یقال كتف الرجل اذا مشی رویدا (الكتاف) غراب وزننده كورك آغریسنه دینور (الكتفان) عثمان وزننده و كافك كسریله لغتدر هنوز اوچغه باشلیان چكركه‌یه دینور مفردی كتفانه‌در یاخود كاتفه‌در كور كنی اوینادەرق صیچرامغه بشلدیغیچون اطلاق اولنمشدر (الكتاف) كتاب وزننده شول ایپه دینور كه آنكله مجرملك اللری ارقه‌سنه بند اولنور (التكتیف) تفعیل وزننده بو دخی آت كور كلرینك باشلرنی سلكه‌رك وقالدیرەرق یوریمك معناسنه‌در یقال كتف الفرس اذا ارتفعت فروع اكتافه فی المشی وقیریق قابی كتیف ایله كنادلمك معناسنه در یقال كتف الاناء اذا لامه بالكتیف واتی خرده خرده طوغره‌مق معناسنه‌در یقال كتف اللحم اذا قطعه صغارا (الكاتف) بر نسنه دن ایكره‌نن آدمه دینور (الكتفان) فتحاتله تیز تیز یوریمك معناسنه‌در یقال یكتف الرجل كتفانا ای یمشی سریعا (كتیفه) جهینه وزننده بلاد باهله ده بر موضعدر (الكتیف) امیر وزننده ناملوسی انلوو یصی قلجه دینور یقال سیف كتیف ای صفیح وقریق چناق وسائر قاب كنادلیوب یاپشدیره‌جق تنكه یه دینور (الكتیفة) سفینه وزننده قپو اردینه قونیلان یصی دموره وطرقازه دینور كه قول دموری تعبیر اولنور تقول سد الباب بالكتیفة ای الضبة وقلبده مضمر اولان حقد وكینه یه دینور یقال فی قلبه كتیفة ای حقد وسخیمة وجماعت انسانی یه اطلاق اولنور یقال جاءت كتیفة من الناس ای جماعة ودمورجی قصاجنه دینور كلبتان حداد معناسنه (المكتوف) تنكه ایله یاپشدرلمش صنق قابه دینور یقال اناء مكتوف ای مضبب (التكتف) تفعل وزننده هنوز اوچغه بشلیان چكركه اموزلرنی سلكه‌رك صیچرامق معناسنه در یقال تكتف الكتفان فی مشیه اذانزا (المكتاف) شول دابه‌یه دینور كه دائما كوركنی ایر یاخود پالان بصمغله یاغر وجد او اولور اوله یقال دابة مكتاف اذا كانت یعقر السرج كتفها (الكثف) كافك وثای مثلثه‌نك فتحیله جماعت انسانی یه دینور یقال جاء كثف من الناس ای جماعة (الكثافة)

لطافه وزننده برنسنه قالین اولمق معناسنه در یقال کثف الشیٔ کثافة من الباب الخامس اذا غلظ وبرنسنه صیق وچوق اولمق معناسنه درکه کور اولمق تعبیر اولنور یقال کثف النبت اذا کثر والتف (الکثیف) امیر وزننده قالین نسنه یه دینور یقال شیٔ کثیف ای غلیظ واجزاسی کور وفراوان نسنه یه دینور وبو بر اسمدر که انکله وصف مذکورده اولان عسکر وسحاب وصو صفتلنوب فیقال جیش وسحاب وماء کثیف ای کثیر ملتف وکثیف السلمی تابعیندندر علی قول زبیر وزننده در وزبیر وزننده موءلة بن کثیف بن جل اصحابدندر ورفاعة کثیف نجیب قبیله سندندر (الاکثاف) همزه نك کسریله برنسنه برآدمه یك یقلشمغله نولکنه کلمك معناسنه در یقال اکثف منك الصید اذا قرب وامکن (التکثیف) برنسنه یی کثیف قلمق معناسنه در یقال کثفه اذا جعله کثیفا (التکاثف) بر نسنه صقشوب بری برینه کیرمکله قالینلشمق معناسنه در یقال تکاثف الشیٔ اذا تراکب وغلظ (الکحوف) کافك وحای مهمله نك ضمیله اعضایه دینور ظاهرا کحفك جمعیدر (الکدفة) فتحاتله اباق پاطردیسنه دینورکه اباق طوشی تعبیر اولنور علی قول صاحبی کورنمیه رك ایشیدیلن صوته دینور تقول سمعت کدفة وهی صوت وقع الارجل اوهی صوت تسمعه من غیر معاینة (الاکداف) همزه نك کسریله طوارك ایاغی پاطردیسی ایشیدلمك معناسنه در یقال اکدفت الدابة اذا سمع لحوافرها صوت (الکرسف) عصفر وزننده (والکرسوف) زنبوروزننده پموغه دینور یقال له ثوب من الکرسف والکرسوف ای القطن (الکرسفی) یای مشدده ایله بردرلو باله دینورکویاکه بیاضلغندن اطلاق اولنمشدر (کرسفه) طرطبه وزننده برموضع آدیدر (الکرساف) قرطاس وزننده کوز طمالنمغه دینور یقال حدث فی عینه الکرساف ای الکدورة والظلمة (الکرسفة) دحرجه وزننده طوارك سکیرنی کسمك معناسنه در یقال کرسف الدابة اذا قطع عرقو بها ودوه نك دیزلرنی پك صقی بغلمق معناسنه در یقال کرسف البعیر اذا قیده فضیق علیه (التکرسف) تدحرج وزننده برشیئك اجزاسی بری برینه کیر کرشوب صوقشمق معناسنه در یقال تکرسف الشیٔ اذا تداخل بعضه فی بعض (الکرشفة) کافك فتحی وکسریله (والکرشافة) کافك کسریله طپراغی قالین یره دینور (الکرف) صرف وزننده ارکك طوار دیشینك بولنی قوقلیوب باشنی هوایه قالدروب دوداغنی قیورمق معناسنه در یقال کرف الحمار وغیره کرفا من الباب الاول والثانی اذاشم بول الاتان ثم رفع رأسه وقلب جحفلته جوهری بوراد وقلب شفته عنوا نیله ذکر ایدوب شفه ایسه انسان دوداغنه مخصوص اولمغله وهم ایلمشدر شارح دیرکه ساحهٔ استعمال واسعدرور بما یقال کرف

الحمار الاتان وكرف مطلق قوقلمق معنا سنه مستعملدر يقال كرف الشيء اذا شمه
(الاكراف) همزه نك كسريله كرف معنا سنه در يقال اكرف الحمار بمعنى
كرف وبمورطه ايكدين اولمق معناسنه در يقال اكرفت البيضة اذا فسدت (المكراف) دائما
قانجق مركبك بولني قوقليوب باشني هوايه قالدرر اولان اركك اشكه دينور (الكرفى)
كاف مكسوره وياى مشدده ايله كرثى معنا سنه در كه قاتلنمش يوكسك بلوت پاره لرينه
دينور جوهرى وهمندن ناشى بونى همزه بابنده ذكر ايلدى غريبدر كه مؤلف
دخى همزه بابنده رسم ايلمشدر (الكرناف) كافك كسرى وضميله خرما اوزدكنده
قلان بداق كسنديسنك ديبلرينه دينوركه بداق باشى تعبير اولنان عقده لردر مفردى
كرنافه در جمعى كرانيف در (الكرنيفة) كافك كسريله بورنك ايريلكنه
دينور يقال فى انفه كرنيفة اى ضخامة (الكرنفة) چندبه وزننده چلمسز
قورى انجه انسانه ودوه يه دينور (المكرنف) اسم فاعل بنيه سيله بادنجان كبى
ايرى برونه دينور يقال انف مكرنف اى ضخم وفيه كرنيفة اى ضخامة وخرما
اغاجنك كرانيف مذكوره سنه دوشن خرمايى ديوشورن آدمه دينور تقول رأيته
مكرنفا اى لاقطا التمر من كرانيف النخل (الكرنفة) دحرجه وزننده قلجله
كسمك معناسنه در يقال كرنفه بالسيف اذا قطعه به ودكنكله اورمق معناسنه در
يقال كرنفه بالعصا اذا ضربه بها وخرما اغاجنك كرانيفنى كسوب دوزلتمك معناسنه در
يقال كرنف كرانيف النخل اذا قطعها (المكرهف) مشمعل وزننده قات قات يغلمش
قالين بلوده دينور يقال سحاب مكرهف اى غليظ ركب بعضه بعضا و ياتق اولميوب
چالى سپوركه سى كبى ديك اوله رق باقشقسز صاچه دينور يقال شعر مكرهف اى
مرتفع جافل وقوامه تمّش ذكره دينور يقال ايرمكرهف اى منتشر ناعظ (الكسفة)
كافك كسريله برنسنه نك برپاره سنه دينور جمعى كسف در هاسز وكسف در عنب
وزننده وجمع الجمعى اكساف وكسوف در يقال هذه كسفة منه اى قطعة (الكسف)
كشف وزننده كسمك معناسنه در يقال كسفه كسفا من الباب الثانى اذا قطعه وطوارى
سكيرلمك معناسنه در يقال كسف عرقوب الفرس اذا عرقبه ودورك يوزلو اولمق
معناسنه در ومنه المثل * اكسفا وامساكا * يعنى هم امساك وبخل ايدر وهم ترش
روكوستورر متعبس و بد چهره اولان بخيل حقنده ضرب اولنور ومنه يقال
كاسف الوجه اى عابس وكسف اهل عروض عرفنده آخر جزؤ متحرك اولوب
اسقاط ايلمكه دينور يعنى عروض بيتك متحرك اولان آخر جزؤنى اسقاط ايلمكدن
عبارتدر بونده معجمه ايله كشف مصحفدر لكن كتب عروضده بوكونه مرسومدركه
كسف بحر سريع ومنسرحك مفعولات جزؤندن يدنجى حرف متحرك اولان تابى
اسقاطدن عبارتدر وبوطوارى سكيرلك معناسندن مأخوذ در وكسف حق جل

وعلا كونشی وآیی طوتمق معناسنه‌در یقال کسف الله الشمس والقمر ای حجبهما
(الکسوف) قعود وزننده کونش وآی طوتلمق معناسنه‌در یقال کسف الشمس
والقمر کسوفا من‌الباب الثانی اذا احتجبا والاحسن فی‌القمر خسف وفی‌الشمس
کسف و یقال الشمس کاسفة والقمر کاسف جریر نام شاعرك عمر بن عبد العزیز
حققنده انشاد ایلدیکی مرثیه ابیاتندن اشبو * فالشمس کاسفة لیست بطالعة *
تبکی علیك نجوم اللیل والقمرا * بیتی بورسمه مرویدر الشمس بوتك کاسفة تبکی
علیك الدهر سبکنده در لکن جوهری بونی تغییر ایدوب الشمس طالعة لیست
بکاسفة * عنوانیله روایت ایدوب وتوجیهنده تکلف ایلمکله وهم ایلمشدر مترجم
دیرکه غریبدرکه مؤلف بسائرده روایت ثانیه‌یی نحو یونه عزو ایله لیست الشمس
تکسف ضوء النجوم والقمر مع طلوعها لقلة ضوئها وبکائها علیك عبارتیله تحریر
مراد ایلمشدر پس کندی اقراری موجبنجه جوهرینك روایت وتوجیهی بالجمله
نحو یونکدر قالدیکه روایت اوله کوره نجوم وقمر لفظلرینك نصبلری ظرفیت
اوزره دوام واستمراردن کنایه در ما طلع النجوم وما طلع القمر تأویلنده در
نته‌که لا آتیك مطر السماء وطلوع الشمس دیرلرکه مامطرت السماء وماطلعت
الشمس تأویلنده‌در وکاسفه کسوفدن‌مأخوذ درکه‌لازمدر وبوابن‌مالك‌وابن اعرابی
مختاریدر وروایت ثانیه‌یه کوره کاسفه متعدی اولان کسفدن مأخوذ در
حاصل معنا شمس سنك ماتمك تأثیرندن کریان ونور وضیادن دور
اوله طلوع ایلمکله نجوم وقمری پرتو وشعاعی محو ایلمدی دیمك اولور
وبو اکثر بصریون ومبرد وابن هشام روایتلری وتوجیهلریدر و شواهد
شروحنده وجوه‌عدیده‌دخی مذکوردر نجوم لفظی تبکی کلمه سنه فاعل ایدوب واو
والقمری مع معناسنه حمل یاخود تبکی کلمه‌سنی ابکاءدن اخذ یاخودا بکاءماده‌سنی باب
مغالبه‌یه حمل ایلمك کبی انتهی وکسوف برآدمك حالی فلاکتزده اولمق معناسنه
مستعملدر یقال کسفت حاله اذاسائت ومنه‌یقال رجل کاسف ای‌عظیم الهول‌شدید
الشر وکسوف کوزی اشاغی‌یه طوغری اکوب طورمق معناسنه در که تعبس
لازمه سیدر یقال کسف فلان اذانکس طرفه (الانکساف) انفعال وزننده بودخی
ای وکون طوتلمق معناسنه در یقال انکسف الشمس او القمر اذا احتجبا
(کسف) فتحتینله صغد سمرقند قضاسنده بر قریه آدیدر (کسفه) تمره وزننده
بنو معامه‌یه مخصوص برصو اولمق اوزره زبانزده در لکن بو معجمه ایله در
(الکشف) کافك فتحی وشینك سکونیله (والکاشفة) عافیه وزننده برنسنه‌یی
ستر ایدن پرده واورتومقوله‌سنی کیدرمکله وقالدرمغله اچغه چقرمق معناسنه در
یقال کشف عنه الغطاء کشفا وکاشفة من‌الباب الثانی اذا ازاله عنه واظهره ورسوای

ایلمك معناسنه مستعملدر یقال کشفته الکواشف ای فضحته الفواضح (التکشیف) تفعیل وزننده کشف معناسنه‌در یقال کشف عنه بمعنی کشف و برکمسه‌یه برنسنه‌یی زوراکی آچدر و ب اظهار ایتدرمك معناسنه در تقول کشفته عن کذا ای اکرهته علی اظهاره (الکشوف) صبور وزننده کبه ایکن بوغور آشمش نقه‌یه دینور وکاه اولورکه قارنی تمام بیومش وحدینه طوغری کلمش ایکن اشار واکر ایکی سنه متتابعا صراف ایلمش ایسه اکا کشاف دینور کافك کسریله کویاکه اکثری کشف ذنب ایلمسی باعث اطلاقدر (الکشاف) کتاب وزننده وجه مذکور او ز ر ه کبه ناقه‌یه بوغور اشمش اولمق علی قول طوغردیغی زمانده ینه کبه قالمق یاخود بهر سنه یوره چکلمك معناسنه درکه بونتاجك یك ردیٔ ونا مقبولیدر یقال کشفت الناقة کشافا من الباب الثانی اذا کانت قد ضربها الفحل وهی حامل اوهوان تلقح حین تنتج او یحمل علیها فی کل عام (الکشف) فتحتینله ناصیه‌ده اولان صاچك وکاکلك دائره شکلنده بوقری طوغری دورك ویاتقن اولمسنه دینور که آلنی اچقجه قالو ر اوراسنه کشفه دینور هاله (الاکشف) وصف مذکور اوز ر ه اولان کمسیه دینور یقال غلام اکشف اذا کان به کشف ای انقلاب من قصاص ناصیته کانها دائرة وشو ل اته دینورکه قویرق صوقمی بورق وقیورق اوله یقال فرس اکشف اذا کان فی عسب ذنبه التواء وحین محار به ده قلقانسز اولان آدمه اطلاق اولنو ر واوغراشـده پایدار اولمیوب همان منهزم وروکردان اولان ادمه دینور یقال رجل اکشف ای لاترس معه فی الحرب وکذا ینهزم فی الحرب ومحار به ده باشنده مغفری اولمیانه دینور یقال محارب اکشف ای لابیضة علی رأسه (الکشف) فتحتینله جنکده بوزلمق معناسنه در یقال کشف الامیر کشفا من الباب الرابع اذا انهزم (کشاف) غراب وز ننده زاب موصل ترابنده برموضعدر (الاکشـاف) همزه‌نك کسریله کولرکن دوداق اشاغی یوقری دور یلوب دیشلرنك دیبلری کورنمك وجه اوزره اغزی آچق معناسنه‌در یقال اکشف الرجل اذا ضحك فانقلبت شفته حتی تبدودرادره وناقه ایکی سنه بر ی بر ی اوستنه طوغرمق معناسـنه در یقال اکشف الناقة اذا تابعت بین النتاجین وبرآدمك ناقه‌سی کشوف اولمق معناسنه در یقال اکشف القوم اذا کشفت ابلهم وناقه‌یی کشوف قلمق معناسنه‌در یقال اکشف الناقة اذا جعلها کشوفا (الکشفاء) حمراء وزننده شول جبهه‌یه وصف اولورکه آنده نابت کاکلك یاتمی یوقری‌یه طوغری قیورق اوله یقال جبهة کشفاء اذا کانت قدادیرت ناصیتها (التکشف) تفعل وزننـده ظاهر وآشکار اولمق معناسـنه در یقال تکشف الشیٔ اذا ظهر وشمشـك هوایوزنی بار لتی ایله طولدرمق معناسنه مسـتعملدر یقال تکشف البرق اذا ملاء السماء (الانکشاف) بو دخی برنسـنه

آچغه چقمق معناسـنه در يقال انكشف الشئ اذا ظهر (الاكتشاف) افتعال
وزننده عورت حين جاعده يك آچلمق معناسنه در يقال اكتشفت لزوجها اذا بالغت
فى التكشف له عندالجماع وقوچ ديشى‌يه آشمق معناسنه در يقال اكتشف الكبش
اذا نزا (الاستكشاف) برنسـنه‌نك كشف واظهارنى ايستمك معناسـنه در يقال
استكشف عنه اذا سأله ان يكشف له (المكاشفة) مفاعله وزننده برمستور نسنه‌يى
برى برينه آچغه چقرمق معناسنه‌در يقال كاشفه بالعداوة اذا باداه بها (التكاشف)
تفاعل وزنـنـده آچلشمق معناسنه‌در هر بر بنك سر بره‌لرى آچغه چقسقدن عبارتدر
ومنه الحـديث [لو تكاشـفتم ماتدافنتم] اى لو انكشف عيب بعضكم لبعض
(الكف) كافك فتحى وفانك تشديديله اله دينور يدمعناسنه كه پرمق اوجلرندن
اموز باشنه وارنجه قدر على قول كوعه وارنجه قدركه پنجه اولور بش پرمغى
مشتمل اولان آوجدن عبـارتدر جمعى اكف كلور همزه‌نك فتحى وكافك ضميـله
وكفوف وكف كلور كافلرك ضميله مؤلف بصائرده كف الانسان مابها يقبض ويبسط
عبارتيله بيان ايلمكله بورادن زياده ايضاح ايلمشدر وانسـاندن اذابى منع ودفع
ايلديكيچون مبالغة كف اطلاق اولنمشـدر حاصلى كف بش پرمغى مشتمل اولان
آوجه دينوركه پنجه تعبير اولنور صرتى دخى داخلدر صرتنه ظاهر كف وايچنه
باطن كف دينور وراحه پنجه‌نك ايچ طرفيدركه آيه تعبير اولنور مصباحده الراحة
مع الاصابع عبارتيله مفسردر يقال مداليه كفه ليسأله اى يده اوهى الى الكوع
وكف سموز اوتنه دينور ونعمته اطلاق اولنور يدكبى وعروضيون اصطلاحنده
يدنجى حرف سـاكنى اسـقاط ايلمكه دينور فاعـلاتن ومفاعيلن جزؤلرينـك
نونلرى كبى كه فاعلات ومفـاعيـل قالور وكف مصدر اولور ثوبك اطرافنى
ايلدكدنصكره تكرار محكم ومتين ديكمك معناسنه يقال كف الثوب كفا من الباب
الاول اذا خاط حاشيته وهوالخياطة الثانية بعدالشل وقابى يك طولدرمق معناسنه‌در
يقال كف الاناء اذا ملأه ملأ مفرطا واياغه طولاق صارمق معناسنه‌در يقال كف
رجله اذا عصبها بخرقة واعمى اولمق معناسنه دركه بصرى عملدن ممنوع اولور
يقـال كف بصره بالفتح والضم يعنى معلوما ومجهولا اى عمى وصرف ودفع ايلمك
معناسـنه در تقول كففته عنه اى دفعته وصرفته وبرنسـنه‌دن كيرو طورمق
امتناع معناسـنه در تقول كففته فكف هو لازم ومتعد (ذوالكفين) دوس
قبيله‌سنه مخصوص برصنم اسميدر وانمار بن خلفك قلجى اسميدر وعبد الله بن اصرمك
قلجى اسميـدر كسر اى عجمه وفودنده ايكى قبضه قلج ويرمشـلر ايدى بريسى
مذكور در وبريسى اسـطام ايله بنـامدر (ذوالكف) مالك بن ابى بن كعب
الانصارى وخالد بن المهاجر بن خالد بن الوليد قلجلرينك اسميدر (ذوالكف الاشل)

عمرو بن عبد الله نام کمسه درکه بکر بن وائل قبیله‌سی فرساننددر (کف الکلب)
بر نباتدر بوبه سقان دیدکلریدرکه ایت‌سیه‌کی تعبیر اولنور (کف السبع) یاخود
کف الضبع بر نجیلر ایه‌سی وقوربغه اوتی دیدکلریدرکه کبیکج دخی دیرلر (کف الهر)
کدی ایه‌سی دیرلر بر اوتدر انجه ودکرمیجه پیراقلری اولور (کف الاسد)
عرطنیثا درکه بخور مریم کوکیدر طموز آغرشغی تعبیر اولنور (کف الذئب)
جنطیانا درکه آیو آیه سی دیدکلری اوتدر (کف الاجذم) یاخود
کف الجذماء بر نباتدر سنبل رومی کوکنه وخصی الثعلبه و پنجکشته
دخی اطلاق اولنور (کف آدم) بعضلر بونی قزل بهمن ایله
بیان ایلدیلرکه برزراع قدر ورقی مرسین ورقنه شبیه اولور (کف مریم) اصابع
صفر دیدکلریدر وعراقده شجرهٔ طلق ومغربده تبطا فلونه اطلاق اولنور
ترکیده مریم انا الی تعبیر ایدرلر (کفة) (کفة) ایکیسنده کافلرك فتحی
وآخرلرك فتح اوزره بنالریله که بونلر اصلده ایکی اسم اولوب بعده کلمهٔ واحده
قلنوب خمسة عشر کبی فتح اوزره مبنی اولدیلر وکفة لکفة اولك نصبی وثانینك
جریله که ترکیب اوزره در وکفة عن‌کفة ای کفاحا بری برینه رو برو اولمریله
کویاکه کفلری بری برینه مس ایلمشدر یاخود منع معناسندن مأخوذدر کویاکه
احدهما آخری محل‌اخره نهوض وانصرافدن منع ایلمشدر ونصبلری بالتأویل حالیت
اوزره در (کافة) نصبله جمیعا معناسنه مستعملدرکه عموم وشمولی متضمن در
یقال جاء الناس کافة ای کلهم وبوکه حرف تعریف داخل اولوب جائت الکافة
دیمك جائز دکلدر بونده جوهری وهم ایلمشدر وکلمهٔ اخرایه مضاف اولوب جائت
الناس دیمك صحیح دکلدر مترجم دیرکه حریری درة الغواص نام کتابنده مؤلف کبی
کافة کلمه‌سنه حرف تعریف دخولنی واضافت حالتنی منع ایلمشدر وشهاب شرحنده
بورسمه بیان ایلمشدرکه بعض اسماء واردرکه دائما حالیت اوزره منصوبا استعمالی
لازمدر طرا وقاطبة وکافة کبی بوجهتدن زمخشرینك مفصل خطبه سنده محیطا
بکافة الابواب کلامنی استهجان ایلدیلر زیرا وجه مذکور اوزره همیشه منکرا
ومنصوبا استعمال اولنمق لازمه دندر کرچه شرح لبابده بووجه اوزره مشروحدر
لکن استعمال مزبور لازمه دن دکلدر زیرا بلغای عرب کلامنده وارد اولمشدر
ازجمله فاروق اعظم بنوکاکله‌یه انشا ایلدکلری مکتوبده اضافتله وارد اولمشدر
صورتی بودر [هذا کتاب عمر بن الخطاب الی بنی کاکلة فان فیه قد جعلت هکذا
لآل کاکلة علی کافة بیت مال المسلمین لکل عام مأتی مثقال عینا ذهبا ابریزا]بعده
نامهٔ مزبوری امام علی دخی رؤیت وتقریر ایلدی بناء علیه ابن هشامك قاموسك
انکارلری منکردر پس اضافتی جائز اولمغله حرف تعریفك دخی دخولی جائزدر

قالندیکه کافة کلمه سی عند البعض مصدرد عافیه وعاقبه کبی بو جهتـله تثنیه وجمعی جائز دکلدر وعند البعض اسم فاعلدر هـاء مبالغه ایچوندر راویه وعلامه کبی وعلی قول تأنیث ایچوندر جاعة کبی وابو السعودك بیانی اوزره فی الاصل مخالفلری کندیلردن کف ومنع ایدن جاعتك اسمی اولوب بعده جیعا معناسـنه استعمال اولندی وهاء نقلیـه در عامه وخاصه کبی وکلیـاتده تحقیق اولندیغی اوزره جله وجیعك اسمیدر مادهٔ مرقومه‌دن منقو لدر کو یا که جمع علری سـببیله افراد دن فرد واحدك کرو هدن خرو جنی منع ایدرلر انتهی (الکفوف) قعود وز نـنده دوه یك یاشلنمغله دیشلری دبکنمك رتبه‌سنده فرسوده اولوب سیلنمك معناسنه در یقال کفت الناقة کفوفا اذا کبرت فقصرت اسنانها حتی تکاد تذهب (الکاف) (والکفوف) صبور وزننده پیرلکدن دیشلری سیلنمش ناقه‌یه دینور ارککنه ده وصف اولور (المکفوفة) قولبلری بری بر ینه کچور یلوب یاخود قولبـلرندن کرکی کبی صار یلوب بغلنمش یاخود کلیـدلنمش هکبه یه وصف اولو ر یقال عیبة مکفوفة ای مشرجة مشدودة وفی الحدیث [وان بینهم عیبة مکفوفة مثل بها الذمة المحفوظة التی لاتنکث اومعناه ان الشر یکون مکفوفا بینهم کما یکف العیـاب اذا اشرجت علی مافیها من المتاع کذلك الدخول التی کانت بینهم قداصطلحوا علی ان لاینشروها بل یتکافون عنها کانهم جعلوها فی وعاء واشرجوا علیهـا] حدیث مزبور حدیبیه صلحنـده طرف حضرت نبو یدن ترقیم بیور یلان صلحنـامه ده مندرجدر وجه مذکور اوز ر ه کلام مرقوم ایکی کونه توجیه اولنمشـدرکه ایکیسنده دخی تمثیل طر یقیله در اولامیانه‌ده منعقد اولوب نکث ونقض شائبه‌سـندن مصون ومحفوظ اولان عهد وذمتی مشرج ومقفل هکبه یه تشبیه بیور دیلر یاخود مقفـل هکبه دروننده اولان متاع مخزونی حافظ ومانع اولدیغی کبی من بعد درونلری یکدیکره اولان کینه وعداو تی ظاهر ه خرو جـدن مانع وحافظ اوله دیمکدر کو یا که بعد الیوم بغض وعداوتی بر هکبه ایچره وضع وتقفیل ایلیـه‌لر (الکفکفة) زلزله وزننده بودخی منع وصرف ایلمك معناسـنه در تقو ل کفکفته عنه اذا دفعته وصرفته (الکفاف) سحاب وز نند ه برنسـنه‌نك مثل ومقدارنه دینور یقال هو کفافه ای مثله ومقداره وناسه احتیاجی کف ومنع ایلیه‌جك قدر رزقه ومعاشه اطلاق اولنور کما سـیذکر (الکفف) فحتینله بو دخی ناسه احتیاجی منع ایله کچنه‌جك قدر دیرلکه دینور یقال عنده کفاف من العیش وکفف ای ما کف عن الناس واغنی شارحك بیانته کوره بوراده کفف کفافدن مقصوردر وکفف بدنه کـیلن نعلره ودوکونلرده اولان دکرمی دکرمی نقشـلره دینور وکفف استکفاف معناسـندن اسم اولور آوج آچوب دیلنمکه دینور یقال فلان قد اضطر فی المعاش الی الکفف

ای مدالید للسؤال (کفاف) قطام وزننده برکلمه‌درکه سن بندن کیرو طور
بکا تعرض ایتمه بنده سکا تعرض ایتمیوب کیرو طوره یم معناسنه استعمال اولنور
تقول دعنی کفاف ای‌کف عنی واکف عنك شارحك بیاننه کوره مثل‌ومقدار
معناسندن معدولدر (الکفة) کافك ضمیله کوملك وقفتان مقوله‌سی لباسك چوره
اتکنه وقیورنتیسنه دینورکه قیوروب دیکرلر پروزه معناسنه‌در علی قول هر
اوزانان‌شیئه کفه دینور حاشیهٔ ثوب وحاشیهٔ رمل کبی وبر نسنه‌نك اوجنه وقیسنه
اطلاق اولنور زیرا هر نسنه‌که اوجنه منتهی اوله البته زیاده‌دن منع ایتمش کبی
اولور وکفة الثوب بزك یوقری اوجنه دینور که صچاقسز اوجیدر هرنسنه‌نك
حاشیه‌و پروازینه وکنارینه اطلاق اولنور جمعی کفف کلور صرد وزننده وکفاف
کلور جبال وزننده وکفة الشجر اغاجك دیندن نهایت بولدیغی یره دینورکه
اورادن کسیلوب توکنور وکفة الناس کثرت وسواد وجماعتدن عبارتدر یاخود
سکا مکان جهتیله اقرب اولنلره اطلاق اولنور وکفة الغیم یغمورلو سحابك صچق
کبی صالنان اوجلرینه دینور وکفه شول طاشه دینورکه چوره‌سنه تزك وچامور
مقوله‌سی چویروب اوجاق طرزنده یاپوب آنده بدویلر کش طبخ ایدرلر وکفة
اللیل کیجه وکوندزك ملاقی اولدقلری جزؤ زماندن عبارتدر کرك غرب وکرك
شرق جهتلرندن اولسون وکفه آهو صید ایده‌جك دوزاغه دینور وکفة الدرع
زرهك اتکندن عبارتدر وکفة الرمل قوملغك دکرمیجه اوزانان یرینه دینور
(الکفاف) کتاب وزننده برنسنه‌نك کزیده وخیارنه دینور وکفاف السیف قلیجك
اغزینه دینور (الکفة) کافك کسریله ترازو کوزینه دینور کافك فتحیله ده
جائزدر وکفة الصائد دکرمی آوجی آغنه دینور کافك ضمیله ده لغتدر (وکفة الدف)
دائره‌نك قصناغنه اطلاق اولنور وهر دکرمی ومستدیر اولان شیئه کفه اطلاق
اولنور ویغمور صوبی ایرکیلان دکرمی چقوره دینورکه طاغلرده وقیالرده اولور
وکفة اللثه دیش دبنده منحدر اولان دکرمیجه انه دینور کافك ضمیله ده لغتدر
جمعی کفف در عنب وزننده وکفاف کلور کافك کسریله (الکفف) عنب
وزننده بدنده کسیلن نعللرده ودوکونلرده اولان دکرمیجه نقش وتمغایه وکوزك
موضعی اولان اویومه دینور کذلك پیکارك اویومه دینور (الاستکفاف) ناس
برنسنه‌یه باقمق ایچون اطرافنه حلقه اولمق معناسنه در یقال استکف الناس حوله
اذا احاطوا به ینظرون الیه ویلان چورکلنمك معناسنه در یقال استکفت الحیة
اذاترحت وصاچ درطوب برکمك معناسنه در یقال استکف الشعر اذا اجتمع ودلنجی
عطیه‌یه‌ال‌اوزاتمق معناسنه‌در یقال‌استکف بالصدقة اذامدیده بهاویقال استکف السائل
اذاطلب بکفه وکونشه بقارکبی الی قاش اوزره قیوب برنسنه‌یی اوجه بتمك

ایچون نظر ایلمك معناسـنه در تقول استكففته ای اسنو ضحته‌بان تضع یدك على حاجبك كمن یستظل من الشمس (التكفف) تفعل وزنـنـده خلقه آوج آچوب دیلنمك معناسـنه‌در یقال تكفف السائل اذا طلب بكفه (المستكفات) اسم فاعل بنیه‌سیله پیكارلره دینور كففده یعنی نقره‌لرده اولدیغیچون ودرطوب برکش‌دوه‌لره دینور (التكفكف) تزلزل وزنـنده برنسـنه‌دن كیرو طورمق معناسـنه‌در یقال تكفكف عنه اذا امتنع (الانكفاف) ترك وفراغت ایلمك معناسنه‌در یقال انكفوا عن الموضع اذا تركوه (الكلف) كافك فتحی ولامك سكونیله صاروبه مائل قرالغه دینور یقال به كلف ای سوادفی صفرة (الكلف) كافك كسریله عاشق وآشفته‌یه دینور یقال هو كلف فلانة ای عاشقها (الكلف) كافك ضمیله اكلف وكلفاء لفظلرندن جمعدر (الكلف) فتحتینله صوصم دانه‌سی كبی جابجا یوزده عارض اولان نسـنه‌دركه تركیده سپس وجیغت تعبیر اولنور یقال بوجهه كلف وهوشیء یعلوالوجه كالسمسم وقرمزی ایله سـیاه بیننده اولان لونه دینور و شـول قرامتق قزللغه دینوركه بعض كمسـه‌نك چهره سـنده عارض اولور بنفسجی تعبیر اولنور یقال على وجهه الكلف وهو حمرة كدرة تعلو الوجه كتب طبیه‌ده مذكور اولدیغی اوزره اشبو كلف امراض جلدیه‌دندر نمش وبرش كبی وكلف مصدر اولور برکسیه زیاده سیله عشق ومحبت ایلمك معناسـنه یقال كلف به كلفا من الباب الرابع اذا اولع به (الاكلف) شـول انسـان و حیوانه دینوركه رنكنده كلف یعنی قرامتق قزللق اوله مؤنثی كلفاء در یقـال رجل اكلف اذا كان به كلف و ارسـلانه اطلاق اولنور (الكلفاء) حمراء وزننده اكلفك مؤنثیدركه ذكر اولندی وكلفاء باده‌یه اطلاق اولنور (الكلفة) غرفه وزننده اكلف لونه دینور على قول صاف اولمیوب بولانق اولان قرمزیلغه دینور و زحمت وتعب ایله ایشـن ایشـه و ارتكاب اولنان مشقتلو شـیئه دینور كرك لحق اولسون كرك نائبه و نازله مقوله سـندن ناشی اولسون شـارحك بیانه كوره كلفه رنج و مشقت معناسـنده دخی مستعملدر جمعی كلف كلور ومنه یقـال «من لم یصبر على الكلف لم یصل الى الزلف «مؤلف ماتكلفته من نائبة اوحق عبارتیله تعریف ایلمكله تكلیف ایله وكندی اختیاریله ارتكاب اولنان فعل وعمله شامل اولور احكام شرعیه كلفت حقیه‌در مصباحده والكلفة ماتكلفته على مشقة والكلفة المشقة والجمع كلف مثل غرف وغرفة عبارتیله مرسوم اولمغله ایكی معنایی دخی تصریح ایلمشـدر وكلفه عامر بن حارث نام كمسـه‌نك جدی اسمیدر وكافك فتحیله‌ده زبانزده در (كلفی) بشری وزننده غیقه نام محل جنبنده یاخود جار ایله وردان بیننده برقوملق آدیدر آنده واقع بعض طاشلر سببیله لوننده كلف اولمغله تسمیه اولنمشدر اطراف سائره‌سی طاشلقسز جمله سهل وملایم قوملقدر (كلاف) غراب وزننده مدینه‌ده بروادی اسمیدر (الكلافی) غرابی وزننده برنوع اوز مدر یشله‌مائل بیاض

اولور وقو ریمشی کلفلو سیاه اولور (الکلوف) صبور وزننده پك رنج ومشقتلو ایشه دینور یقال امر کلوف ای شاق (کالف) صاحب وزننده جیحون کنارنده برقلعهٔ حصینه اسمیدر (الاکلاف) همزه‌نك کسریله برکمه‌یی برنسنه‌یه حریص وآشفته ایلمك معناسنه در یقال اکلفه به اذاجعله مولعا به (التکلیف) برآدمه رنج ومشقتلو برایش ایشلمکله امر ایلمك معناسنه در یقال کلف فلانا اذا امره بمایشق علیه (التکلف) تفعل وزننده بر آدم اوز رینه رنج و مشقتلو ایش آلمق معناسنه در یقال تکلفه اذاتجشمه (المتکلف) اسم فاعل بنیه سیله کند یسنه کوره مهم اولمیان بیهوده نسنه‌یی همیشه التزام ایدن آدمه دینور یقال رجل متکلف ای عریض لمالایعنیه (التکلفة) تکمله وزننده رنج وزحمتله ایش ایشلمکه دینور تقول حملته تکلفة اذالم تطقه الاتکلفا (الاکلیفاف) احیرار وزننده کوبك ودستینك رنکی قرامتق قزل اولمق معناسنه در یقال اکلاء فت الخابیة اذا صارت کلفاء (الکنف) فتحتینله حرز وستر وبناء معناسنه در معنای آیندن مأخوذ در یقال انت فی کنف الله ای فی حرزه وستره وجانب معناسنه در یقال هو فی کنفه ای جانبه وکولکه‌یه دینور ظل معناسنه وناحیه معناسنه در یقال هو فی کنف الحجاز ای ناحیته وکنف الطائر قوشك قنا دینه اطلاق اولنور یقال حرك الطائر کنفیه ای جناحیه (الکنفة) فتحاتله بودخی ناحیه معناسنه در (کنفی) جمزی وزننده برموضعدر که آنده بین العرب بر وقعه اولوب حاجب بن زراره اسیر اولمشیدی (الکنف) کافك فتحی ونونك سکونیله برنسنه‌یی اولچرکن طوتمش اولجك کنارنی دوکلمسون دیو اللریله طوتمق معناسنه در یقال کنف الکیال کنفا من الباب الاول اذاجعل یدیه علی رأس القفیز یمسك بهما الطعام ومواشی‌یه کیجه یاتمق ایچون اغیل چویرمك معناسنه در یقال کنف البعیر والغنم من الباب الاول والثانی اذاعمل لها حظیرة یؤویها الیها وبر نسنه دن عدول وانصراف ایلمك معناسنه‌در یقال کنف عنه اذاعدل وبرنسنه‌یی برمحلده حفظ وصیانت ایلمك معناسنه‌در که کوروب کوزتمك تعبیر اولنور یقال کنف الشیء اذاصانه وحفظه وحاطه ومعاونت ویاری قلمق معناسنه در یقال کنف فلانا اذااعانه وکنیف ایدنمك معناسنه‌در یقال کنف کنیفا اذا اتخذه وخانه‌یه کنیف یاپمق معناسنه‌در یقال کنف الدار اذاجعل لها کنیفا (الکنوف) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه سوری‌یه قارشمیوب دائما الارغه‌ده کیدر اوله علی قول مخصوص یتاقلرنده یاتمیوب الارغه‌ده یاتوب قالقار اوله یقال ناقة کنوف اذا کانت تسیر فی کنفة الابل اوتعتزلها وتبرك فی کنفها وشول قیونه وکچی‌یه دینورکه دائما سوریدن ابراق الارغه‌ده کیدر اوله وکبه ایکن ارکك اشمش حیوانه دینور یقال شاة وناقة کنوف اذا صارت قدضربها الفحل وهی حامل (الکانفة)

ارالغه کیرن حاجز ومانعه اطلاق اولنور تأنیثی موصوف اعتبار یله در یقال انهزموا فما کانت لهم کانفـة ای حاجزة تحجز العد وعنهم (الکنف) کافک کسریله چوبان طورباسـنه دینورکه ایچنه ادواتنی وضع وحفظ ایدر یاخود تاجرک خرت مرتتو بجقلری ظرفه دینور (الکنف) کافک ضمیله کنوف لفظندنکه ذکر اولندی جمعدر وکنیف لفظندن جمع اولور امیر وزننده (الکنیف) امیر وزننده پرده لو مستور یره دینورو پرده یه دینور ستره معناسنه وستر ایدن نسنه یه دینور ساتر معناسنه وقلقانه اطلاق اولنوز و مشـابه اطلاق اولنور مستور اولمق حسبیله و اغاجدن چورلمش دوه آغلنه دینور یقـال اتخذ للابل کنیفا ای حظیرة من شجر وکسـلدکدنصکره مجددا بتوب بر آرشون قدر اوزامش خرما اغاجنه دینور اکا سیاه اوزون صقالی تشبیه ایدرلر یقال له لحیة کالکنیف وهو نخل یقطع فینبت نحوالذراع (کنیف) زبیر وزننده (وکانف) بررکسـه نک علمیدر وکنیف ابن مسـعود حضرتلرینک لقبیدر مخزن علوم و فضائل اولمغله حضرت عمر چوبان طورباسنه تشبیه ایلدی مؤلفک مرادی اشـبو اثردر قال فی النهـایة ومنه حدیث عمرانه قال لابن مسـعود [کنیف ملئ علما] وتصغیر بنیه سی صغیر الجثه اولدیغیچون یاخود تعظیم ایچوندر (الاکناف) همزه نک کسریله بو دخی اعانت ایلمک معناسـنه در یقال اکنفه اذا اعانه (ابومکنف) محسن وزننده اصحابدن زید الخیل کنیه سـیدر (التکنیف) برنسنه نک اطرافنی چوبروب قوشاتمق معناسنه در یقال کنفه اذا احاطه (المکنف) معظم وزننده اطرافی چویریلوب قوشادلمش نسنه یه دینور یقال صلاء مکنف ای احیط من جوانبه وصلاء صادک کسریله ایصنمق ایچون یاقدقلری آتشـه دینور ومکنف اللحیة قبا صقال کسـیه اطلاق اولنور ولحیه یه دخی وصف اولور یقال رجل مکنف اللحیة ای عظیمها ویقال لحیة مکنفة ای عظیمة الاکناف (الاکتناف) افتعـال وزننده دوه ایچون آغیل ایدنمک معناسـنه در یقال اکتنف القوم اذا اتخـذ واکنیفـا لابلهم و بر نسـنه نک اطرافنی قوشـاتمق معناسـنه در یقال اکتنف فلانا اذا احاطوابه (التکنف) تفعل وزننده بو دخی برنسـنه نک اطرافنی قوشاتمق معنا سنه در یقال تکنف فلانااذا احاطوابه (المکانفة) مفاعله وزننده معاونه معناسنه در یقال کانفه اذا عاونه(کنهف)جندل وزننده برموضع آدیدر (الکنهفة)دحرجه وزننده سرعتله کچوب کتمک معناسـنه در یقال کنهف عنـا فلان اذامضی واسرع و بعضلر عند نده نونی زائده در (الکوفة) کافک ضمیله مدور قزل قومنغه دینور علی قو خرده خرده چقللو قومنغه دینور مدینة العراق الکبری که قبة الاسلام ودارهجرة المسلمین در زمان خلافت فاروق اعظمده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهما تمصیر ایلشدر مقدما منزل نوح علیه السلام ایدی

ومسجد عظیمی انلرك بناکرده لریدر کوفه ایله تسمیه سنده وجوه عدیده بیان ایدرلر
ذکر می قوملق کبی طرحی مدور اولدیغیچون یاخود قوم یعنی کبی ناس انده مجتمع
اولدیغیچون اوله واکا کوفان دخی دیرلر کافك ضمیله وفتحیله وکوفة الجند دخی دیرلر
زیرا ارض عربك خطه لری حضرت عثمان خلافتنده سائب بن اقرع الثقفی
مباشرتیله انده تخطیط وتحدید اولنمشدر اولوقت مرکز جند اولمشدر وبعضلر دیدیکه
مقدما زمیننده کوفان نام برکوچك طاغ اولمغله انیدوز لدوب برینه شهر مرقومی
طرح ایتدکلرندن کوفان ایله ده تسمیه اولندی وعندالبعض کیف لفظندن مأخوذدرکه
قطع معنا سنه در زیرا شاه عجم اولان پرویز اول ارضی بهرام نام امیره بروجه
مقاطعه توجیه ایلمشدی یاخود بلاد سائره دن قطع وتفریق ایلدیکنه مبنیدر
پس اصلده کیفه ایدی کافك ضمیله یاء ساکن اولوب ماقبلی مضموم اولمغله واوه قلب
اولوب کوفه اولدی یاخود عربلرك هم فی کوفان بضم الکاف وفتحها وکوفان محرکة
مشددة الواو قوللرندن مأخوذدرکه عزومنعه معنا سنه دریاخود اطرافنده اولان
جبل ساتیذ ماکاف شکلنده شهر مرقومی محیط اولدیغیچون یاخود بانیسی اولان سعد
بن ابی وقاص زمین منبوری سکونت اهل اسلام ایچون طلب وانتخاب
ایلدکده اهل اسلامه تکوفوا ای تجمعوا دیمکله لفظ منبوردن اخذ ایله کوفه
اطلاق اولنمشدر یاخود کوفوا هذه الرملة یعنی بوقوملغی بر طرف ایلیه سز
دیمکله لفظ مرقومدن تصرف اولنمشدر وکوفه عیب ونقیصه یه دینور یقال
لیست به کوفة ولاتوفة ای عیب (کویفه) جهینه وزننده کوفه یه قریب برموضع
آدیدر عبدالله بن عمر رضی الله عنه اورایه قونمغله کاهجه اکا اضافتله کویفة ابن عمر
دخی دیرلر (کوفی) طوبی وزننده شهر هرات قربنده بادغیس قضاسنده بر بلده در
(الکوفان) کافك ضمی وفتحیله (والکوفان) هیبان وزننده (والکوفان)
جلسان وزننده ذکری قوملغه دینور شهر مرقومه کوفان اطلاقنك وجهی بودر
وشدتلو دشوار ایشه ورنج وعناء ومحنته اطلاق اولنور یقال فی کوفان و کوفان
ای فی امر شدید وعناء بوراده والامر المستدیر عبارهسی غلطدر ذکری قوملق
هر طرفی احاطه ایلدیکی امر شدید ورنج ومحنت آدمی باصمغله تشبیه اولنمشدر وعز
ومنعه معناسنه مستعملدر یقال هو فی کوفان ای عز وضیق و کور سازلغه واغاجلغه
دینور وقول العرب ظلوا فی کوفان ای فی عصف کعصف الریح بعضلر بونی
قارشقنلق وشر وهرج ومرج ایله بیان ایلدیلر وبعضلر حیرت یاخود مکروه یاخود
امر شدید ایله تفسیر ایلدیلر جملهسی معنای اولدن مأخوذدر (الکوف) خوف
وزننده سختیان کنارنی دوروب بوکمك معناسنه در یقال کاف الادیم یکوف کوفا
اذا الف جوانبه (الکاف) حال وزننده حروف هجادندر وحرف معنادن حرف

جر اولور تشبيه معناسنه دلالت ايدر وعندالبعض تعليل ايچون دخی كلور ومنه قوله‌تعالی [كما ارسلنا فيكم رسولا] ای لاجل ارسالی وقوله‌تعالی [واذكروه كما هداكم] ای لاجل هدايته لكم واستعلا ايچون كلور كه علی مرادفی اولور تقول كن كما انت عليه ای علی ماانت عليه وكيف انت قولنك جوابنده دينلن كخير لفظنده‌كی كاف دخی علی معناسنه در كه علی خير ديمكدر ومبادرت ايچون كلور مالفظنه متصل اولدقده تقول سلم كما تدخل وصل كما يدخل الوقت وبو تشبيه فروعندندر لسانمزده دخی همان ايچرو كيرديكك كبی سلام وبر وهمان وقت كيرديكی كبی نمازی قيل تعبير اولنور وبعضا تو كيد افاده‌سيچون زياده قلنور ومنه‌قوله‌تعالی [ليس كمثله شیء] وكاه اولور كه مثل كلمه‌سنه مرادف اسم جار اولور علی قول بو محل ضرورته مخصوصدر اشبو * يضحكن عن كالبرد المنهم * مصراعنده اولديغی كبی كه عن مثل البرد ديمكدرو كاهجه ضمير منصوب وضمير مجرور اولور كما فی قوله‌تعالی [ماودعك ربك] واسم اشارته لاحق حرف معنا اولور كقولك كذلك وتلك وكاه اولور كه ضمير منفصل منصوبه لاحق اولور اياك واياكما كبی وبعض اسماء افعاله لاحق اولور حيهلك ورويدك والنجاك كبی واخبرنی معناسنه اولان ارأيتك كلمه‌سنه لاحق اولور تقول ارأيتك هذا الذی كرمت علی ای اخبرنی مترجم دركه بو معنا مجاز مرسله مبنی استعاره‌در زيرا رؤيت اقوای سبب اخباردر وفهم طلبنه موضوع صيغهٔ امر اراده اولنمشدر (تكاف) تانك ضميله خوزجان قضاسنده بر قريه آديدر ونيسابور قضاسنده برقريه آديدر (التكويف) تفعيل وزننده ميشين وسختيان كسمك معناسنه‌در تقول كوفت الاديم اذا قطعه كما تقول كيفته وكاف حرفی يازمق معناسنه در تقول كوفت الكاف اذا كتبها (التكوف) تفعل وزننده (والكوفان) فتحاتله غير قياس اوزره مصدر ثانی اوله‌رق بر نسنه د كرمی اولمق معناسنه در يقال تكوف الرمل تكوفا وكوفانا اذا استدار واهل كوفه‌يه بكزتمك ياخود آنلره منتسب اولمق معناسنه در يقال تكوف الرجل اذا تشبه بالكوفيين اوانتسب اليهم (الكهف) كافك فتحی وهانك سكونيله طاغلرده اويولمش او كبی يره دينور غار ومغاره تعبير اولنور علی قول غار طرزنده اولور لكن بو آندن واسع اولور كوچك اولورسه غار وبيوك اولورسه كهف دينلر جمعی كهوف كلور يقال الجؤا الی كهف وهو كالبيت المنقور فی‌الجبل او كالغار فی‌الجبل الاانه واسع فاذا صغر فغار وكهف صغنه‌جق وپناه كتوره‌جك يره وآدمه اطلاق اولنور يقال هو كهف القوم ای وزرهم وملجاؤهم وكهف مصدر اولور سرعتله سكرتمك معناسنه وبونك فعلی ممات ومهجوردر وذكر اولنان كنهف عنا صيغه‌سی كه نونی زائده‌در بوندن متصرفدر تقول اعجبنی كهفه ای سرعة عدوه ومشيه (اصحاب الكهف)قرآن

عظيم

عظيم الشـانده مذكوردر ضبط اساميلرى خصوصنده بش كونه قول واردر اولا ١ مكسلمينا ٢ امليخا ٣ مرطوكش ٤ بوالس ٥ سانيوس ٦ بطنيوس ٧ كشفوططدر ثانيا ١ مليخـا ٢ مكسينا ٣ مرطوس ٤ نوانس ٥ اريطانس ٦ اونوس ٧ كند سلططيوس‌در ثالثا ١ مكسلمينا ٢ مليخا ٣ مرطونس ٤ سونس ٥ سـاربونس ٦ كفشططيوش ٧ ذونواس‌در رابعا ١ مكسلمينا ٢ امليخا ٣ مرطونس ٤ بونس ٥ ساربنوس ٦ بطنيوس ٧ كشفوططدر خامسا ١ مكسلمينا ٢ يمليخا ٣ مرطونس ٤ بينونس ٥ ذوانوانس ٦ كشفيطط ٧ نونس‌در (المكهفة) .صنعه وزننده بنواسد بوردنده برصو آديدر (اكيهف) مصغر بنيه سـبله (وذات كهف) كافك ضميله (و كنهف) جندل وزننده بر موضع اسميدر (التكهف) تفعل وزننده طاغ مغاره لو اولمق معناسنه در يقال تكهف الجبل اذا صارفيه كهوف (الكيف) حيف وزننده كسمك معناسـنه‌در يقال كافه يكيفه كيفا اذا قطعه (كيف) اين وزننده اسم مبهم غير متمكن‌در نيجه ونه كونه معناسـنه‌در التقاء ساكنين ايچون آخرى تحريك اولندى وياء مجاورتنه مبنى فتح اوزره مبنى اولدى وفابى حذف ايله كى دخى ديرلر سوف كلمه‌سنده سو ديد كلرى كبى و كيف كلمه‌سى غالبا استفهام ايچون استعمال اولنور ياحقيق اولور كيف زيد كبى ياخود غير حقيقى اولور كه تعجب مخرجنه مخرج اولور [و كيف تكفرون بالله] و كاهجه نفى مخرجنه اخراج اولنور نته كه اشبو * كيف ترجون سقاطى بعدما * جلل الرأس مشيب وصلع * بيتنده واقعدر كه لاترجومنى ذلك تأويلنده در و كاهجه كنديدن استغنا اولنميه‌جق كلمه‌دن مقدم اكا خبر واقع اولور كيف انت و كيف كنت كبى كه اولده مبتدادن ثانيده كان كلمه‌سندن خبردر و كذلك ركن اولوب غير مستغنى عنه اولان كلمه‌دن مقدم حال واقع اولور و كاهجه مفعول مطلق واقع اولور كقوله تعالى [كيف فعـل ربك] و [فكيف اذاجئنا من كل امة بشهيد] و كاهجه شرط اوله رق استعمال اولنور پس لفظ ومعناده متفق وغير مجزوم ايكى فعل اقتضا ايدر كه برى شرط وبرى جزاء اولور كيف تصنع اصنع كبى و كيف تجلس اذهب تركيبى جائز دكلدر اتفاق اولمديغيچون وسيبويه كيف كلمه‌سنك ظرف اولمسنه ذاهب اولمشدر اما اخفش ظرفيتنى تجويز ايلمز وابن مالك اخفشى تصديق ايلمشدر زيرا نه زمان ونه مكان اولمغله ظرفيتنه صلاحيتى يوقدر انجق احوالدن سؤاله دال اولمغين على اى حال لفظيله مفسر اولمغله تجوز طريقيله ظرف اطلاق اولنور وبعضلر عاطفه اولمسنه‌ده ذاهب اولوب واشبو * اذا قل مال المرء لانت قناته * وهان على الادنى فكيف الاباعد * بيتيله احتجاج ايلمشدر لكن مطلقا عاطفه اولمسى جائز دكلدر وبيت مرقومده عاطفه اولان فابه مقـارنتى عاطفيتى آبى اولديغى ظاهردر بلكه

بوراده خبریت اوزره محلا مرفوع اسمدر ویقال کیف لی بفلان فتقول کل الکیف والکیف بالجر والنصب (الکیفة) کافک کسریله توب قطعه‌سنه دینور و کوملکک اوک طرفندن اتکنه اوریلان یامه‌یه دینور تته که اکسه‌دن اولانه مخیفه دینور (حصن کیفی) ضبزی وزننده آمد شهریله جزیرهٔ ابن عمر بیننده بر قلعه‌در (التکییف) تفعیل وزننده پاره پاره کسوب طوغرامق معناسنه‌در یقال کیفه اذا قطعه ومتکلمینک کیف لفظندن اخذوتصرفله کیفته فتکیف قوللری قیاسیدر عربدن مسموع دکلدر پس اصطلاحدن معدوددر مقولهٔ کیف و کیفیت کبی (الانکیاف) انفعال وزننده کسلمک معناسنه در یقال انکاف الشیٔ اذا انقطع (التکیف) تفعل وزننده اکسلتمک معناسنه‌در تقول تکیفته اذا تنقصته

(* فصل اللام *) (اللاف) لامک فتحی وهمزه‌نک سکونیله طعامی خوش و کوزل ییشله یمک معناسنه در یقال لاف الطعام لأفا من الباب الثالث اذا اکله اکلا جیدا (اللجف) لامک فتحی وجیمک سکونیله پک اورمق معناسنه در یقال لجفه لجفا من الباب الثانی اذا ضربه شدیدا وآهو وسائر جانوارایلرینک ویتاقلرینک ومغاره‌لرک دیبلرینه چقور قازمق معناسنه در یقال لجف الظبی وغیره فی اصل الکناس اذا حفر حفرة (اللجف) فتحتینله اسمدر ذکر اولنان چقوره دینور وقیونک بر جانبنده قازیلان وقیو دبنک چوره‌سندن صوبک اویدیغی چقوره دینور یقال بئرذات لجف وهو حفر فی جانبها وما اکل الماء من نواحی اصل الرکیة ودره‌نک کوبکنه دینور که حق وسطیدر وسیل صوینک ایر کیلوب قالدیغی چقوره‌واوبومه دینور جمعی الجاف کلور (اللجاف) کتاب وزننده قپونک آلت اشیکنه دینور اسکفه معناسنه وطاغدن مغاره‌یه حواله اولان قیا مقوله‌سنه دینور که برون کبی چقوب مغاره اوزره سووه‌لوب حواله اولور (اللجیف) امیر وزننده تمرنی یصی اوقه دینور یاخود صواب اولان نجیف اولمقدر (اللجیفة) سفینه وزننده قاپونک بر یانه وبرچکه‌سنه دینور ایکیسنه لجیفتان دینور (التلجیف) قیونک اطرافنی قازمق معناسنه‌در یقال لجف البئر اذا حفر فی جوانبها وذکری فرجک قیللرینه ادخال ایلمک معناسنه‌در یقال لجف فرجها ذکره اذا ادخل فی نواحیها (التلجف) تفعل وزننده قیو ایجرویه اوبریلوب چوکمک معناسنه‌در یقال تلجفت البئر اذا انخسفت وقیونک اطرافنی قازمق معناسنه لازم ومتعدی اولور یقال تلجف البئر اذا حفر فی جوانبها (اللحف) لامک فتحی وحای مهمله‌نک سکونیله بر کمسه‌یی بورغان مقوله‌سیله اورتوب بورمک معناسنه در یقال لحفه لحفا من الباب الثالث اذا غطاه باللحاف ونحوه ویلامق معناسنه‌در یقال لحفه اذا لحسه (الالتحاف) افتعال وزننده بورغان وچار منللویه بورنوب صارلمق معناسنه در یقال التحف به اذا تغطی به

(اللحاف) كتاب وزننده يورينه‌جك نسنه‌يه دينور يورغان وچارشف وسائر نسنه كبي لكن يورغانده استعمالى غالب اولمشدر زيرا عربلرده مقدما يورغان متعارف دكلدر يقال عليه لحاف وهو ما يلتحف به وبر آدمك زوجه‌سندن كنايه اولور يقال هذه لحافه اى زوجته واوستلك لباسه دينور (الملحف والملحفة) ميملرك كسريله بونلرده لحاف معناسنه‌در (اللحيف) امير وزننده ياخود زبير وزننده طويلهٔ خاصهٔ حضرت نبوى فرسلرندن بر فرسك آديدر قويرغى كور ويك اوزون اولوب مماس اولديغى محلى چارشف كبي اورتر اولمغله اسم مرقومله تسميه اولندى طرف اشرفلرينه ربيعة بن ابى البراء اهدا ايلمشيدى (اللحفة) لامك كسريله بر آدمك مالندن برازى تلف اولمق معناسنه در يقال لحف فى ماله لحفة على بناء المجهول اذا ذهب منه شئ ولحفه يورغان مقوله‌سنه بورنمك حالتنه دينور كه بناء نوع اولور آندن بورونش ايله تعبير اولنور يقال انه لحسن اللحفة اى حالة الالتحاف (اللحف) لامك كسريله طاغك كوكنه دينور اصل الجبل معناسنه وهمدان ونهاوند طاغلرينك ديبلرنده واقع بر ناحيه وقطرك اسميدر وحجازده بر وادى اسميدر كه اوزرنده جبله وستار نام ايكى قريه واردر ولحف ديركك برشقنه يعنى بر قيناغنه دينور يقال ضرب لحف استه اى شقها است كلمه‌سنك تأنيثى عجز وحلقهٔ ديرواليه اعتبار يله در ومنه المثل * افلس من ضارب لحف استه * زيرا مفلس ومندبور اولان آدم سترعورت ايده جك نسنه بولمامغله قيناغنه النى وضع ايدر (الالحاف) همزه نك كسريله ابرام ايلمك معناسنه در يقال الحف عليه اذا الح وبركمسيه ضرر وزيان ايلمك معناسنه در يقال الحف به اذا اضر به وطرنغى يك درين كسمك معناسنه در يقال الحف ظفره اذا استأصله وطاغ دبنى طوته رق يوريوب كتمك معناسنه در يقال الحف الرجل اذا مشى فى لحف الجبل وفخر واداايله اتكلرنى يره سوريه رك يوريمك معناسنه در يقال الحف الرجل اذا جر ازاره فى الارض خيلاء (التلحيف) الحاف ايله معناى اخيرده مرادفدر (الملاحفة) مفاعله وزننده برآدمه معاونت ايلمك معناسنه‌در يقال لاحفه اذا كاتفه وملازمت ايلمك معناسنه در يقال لاحفه اذا لازمه (التلحف) تفعل وزننده يورغان ايدنمك معناسنه در يقال تلحف الرجل اذا اتخذ لحافا (اللخف) لامك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله يوفقه قيغه دينور تقول اكلت اللخف اى الزبد الرقيق ولخف مصدر اولور پك اورمق معناسنه‌در يقال لخفه لخفا من الباب الثالث اذا ضربه شديدا وككيش نشان وتمغا ايلمك معناسنه در يقال لخفه لخفا اذا اوسع وسمه (اللخفة) تمره وزننده ديره دينور است معناسنه ودوه‌يه مخصوص بركونه تمغا آديدر (اللخيفة) سفينه وزننده بولماج آشينه دينور (اللخاف)

كتاب وزننده آق ويوفقه طاشلره دينور مفردى لخفه در نمره وزننده (اللخيف) امير وزننده ياخود زبير وزننده طو يله جليله نبوبه آتلرندن برانك اسميدرياخود حاى مهمله ايله در نته كه ذكر اولندى (اللصف) لامك وصادك فتحيـله اصف معناسنه‌دركه كبره ديدكلرى نباتدر على قول اول نباتك ديبلرنده بتر برنسـنه در ياخود اذن الارنب ديدكلر ى نباتدر كه بايشـقان براوتدر انكچون لصيق وخذنى معك دخى ديرلر تركيده طاوشان قولغى وطول عورت بپراغى تعبيراولنور يپراغى لسان الحمل يپراغنه شبيه واندن اق واحسن وچچكى بياضه مائل كوكچل شعبه لو كوكلرى اولور كوكنك غسولنى طلا وجهى محمرومحسن در ولصف برجنس خرما اسميدر ومغيثه ايله عقبه بيننده بر بركه آديدر ولصف مصدر اولور بدنك در يسى قايش كبى قو يقورى اولوب كميكه يابشـمق معناسـنه يقـال لصف جلـده لصفا من الباب الرابع اذا يبس ولزق (لصاف) قطام وزننده و سحـاب وزننده ولامك كسريله جائزدر تميم يوردنده بر طـاغك آديدر (انلاصف) صادك كسريله سرمه طاشنه‌دينور اثمد معناسـنه (اللصف) رصف وزننده ومرادفيدركه قالدرم طاشى كبى بناشى بناشى ديزمك معناسنه‌در يقال لصفه بمعنى رصفه (اللصيف) امير وزننده يلدرايجى تابان نسـنه‌يه دينور يقال شئ لصيف اى بر يق ومصدر اولور يلدرامق معناسـنه يقال لصف الشئ لصيفا من‌الباب الاول اذا برق (اللطف) لامك ضميله رفق و نوازش و ملايمت اوزره معامله ايلمك معناسنه در يقال لطف به وله لطفا من الباب الاول اذا رفق به وحق جل وعلا طرفندن‌عبادينه لطف ورفق و سهولتله مرادنى كنديسنه ايصال ايلمكدن عبارتدر يقال لطف الله لك اى اوصل اليك مرادك بلطف يعنى حق تعالى سكا مرادكى رفق و سهولت وجهيله ايصـال ايليه كه مرادكه تعب ومشقتسز نائل اوله سـن ديمكدر ولطف طرف ربانيـدن توفيق ايله ده تفسـير اولنوركه قولك ايشـنى راست كتورمكدن عبـارتدر يقال حصل بلطفه تعـالى اى بتوفيقه ولطف بر نسنه نك يقين اولمق معناسنه‌در يقـال لطف الشئ اذا دنا ولطف و لطـافه كرامه وزننـده اوفق و كوچك اولمق معنا سـنه در كه ضخا مت مقا بليدر يقـال لطف الشئ لطفا ولطـافة من البا ب الخـامس اذاصغرودق (اللطيف) امير وزننده معناى ثانيدن‌وصفدر خرده وكوچك‌نسـنه‌يه دينوركه ضخم مقابليدر يقال شئ لطيف اى‌صغير دقيق لسانمزده نازك ومتناسب نسنه‌يه لطيف اطلاق بومعنا دندركه قبا وايرى نسـنه مقا بليدر كه اكثرى تصلق ونا زيبـان اولور ومعناى اولدن اسم فاعل اولوركه عبادينه رفق ولطفله بروكرم ومخلو قاتنه ايصال منافع ايله احسـان ايديجى رب مستعانك اسم شريفيدر بعضلر خفاياه ودقايق اموره عالم ودا نا معنا سيله تفسـير

ایلدیلر ومن اسماء الله تعالی اللطیف ای البر بعباده المحسن الی خلقه بایصال المنافع الیهم برفق ولطف اوالعالم بخفایای الامورود قایقها ولطیف الکلام معناسی غامض وخفی اولان کلامدن عبارتدر یقال کلام لطیف وهو ماغمض معناه وخفی (اللطف) فتحتینله اسمدر احسان معناسنه در وآزجه طعامه وسائر نسنه یه اطلاق اولنور یقال جاء بلطف من الطعام وغیره ای یسیر (اللطفة) فتحاتله ارمغانه اطلاق اولنور یقال اهدی الیه لطفة ای هدیة (اللطفان) سکران وزننده دائما ناسه ملاطفه وملایمت وجهیله برواحسان ایدن آدمه دینور یقال رجل لطفان ای ملاطف (اللواطف) لوازم وزننده کوکسده دوش تعبیر اولنان یره طوغری کلان ایکو ککلرینه دینور قرب معناسندن مأخوذدر (الالطاف) همزه نك کسریله ایولك ایلمك احسان معناسنه در یقال الطفه بکذا اذابره وصاحبی بوغورك ذکرنی ناقه نك فرجنه ادخال ایلمك معناسنه در کندیسی مدخل بولمدقده ایدرلر یقال الطف فلان بعیره اذا ادخل قضیبه فی حیاء الناقة وبرنسنه یی یانه یناشدروب قصدر مق معناسنه در یقال الطف الشیء بجنبه اذا الصقه (الاستلطاف) بودخی برنسنه یی یانه یناشدرمق معناسنه در یقال استلطفه بجنبه اذا الصقه (الملاطفة) مفاعله وزننده واحد فصاعد ایچون کلور برآدمه احسان ایلمك واحسان ایدشمك معنالرینه یقال لاطفه اذا باره (التلطف) تفعل وزننده (والتلاطف) تفاعل وزننده برایشی رفق وسهولتله نازکانه ایشلمك معناسنه در یقال تلطفوا فی الامر وتلاطفوا اذا رفقوا فیه (الالعاف) همزه نك کسریله ارسلان یاخود آدمجل دودقان یلامق یاخود خشمه کلوب صالدرمغه یاتمق معناسنه در علی قول خشمله بقوب بعده کوزنی چویروب بومدقدنصکره تکرار خشم وحدتله اولکسیه بقمق معناسنه در که کمال خشمندن نشئت ایدر یقال العف الاسد اوالبعیر اذا ولغ الدم اوحرد وتهیأ للمساورة اونظر ثم اغضی ثم نظر (التلعف) تفعل وزننده العاف معناسنه در (اللغیف) غین معجمه ایله امیر وزننده خرسز یتاغی اولان کمسه یه دینور که خرسزلر ایله ییوب ایچوب واثواب واسبابلرنی یاننده حفظ ایدر یقال فلان لغیف ای یأکل مع اللصوص ویحفظ ثیابهم ولا یسرق معهم وبرآدمك محرم اسراری ومدبر ومستشاری وقوهٔ عاقله سی اولان قریب وهمدمنه دینور یقال هذا لغیف فلان ای خاصته ودخیله جمعی لغفاء کلور کرماء وزننده (اللغف) فتحتینله لقمه یوتمق معناسنه در یقال لغف الادام لغفا من الباب الرابع اذا لقمه (اللغیفة) سفینه وزننده اتسز اولان بولماج آشنه دینور (الالغاف) همزه نك کسریله العاف معناسنه درکه ذکر اولندی یقال الغف الاسد والبعیر بمعنی العف وسرعت ایلمك معناسنه در یقال الغف الرجل اذا اسرع وبرکمسه یه

بد معامله و جور و جفا ایلمك معناسنه در یقال الغف فلانا اذا عامله قبیحة وجار علیه ولقمه‌یی برادمه یوتدرمق معناسنه در یقال الغفه الا دام اذا لقمه ایاه وبركسه خرسز یتاغی اولمق معناسنه‌در یقال الغف الرجل اذا صار لغیفا (التلغف) تفعل وزننده تلعف معناسنه درکه ذکر اولندی (الملاغفة) مفاعله وزننده برادمه راست کلمك معناسنه در یقال لاغفه اذا صادفه واو پمك معناسنه در یقال لاغف المرأة اذا قبلها (اللغفة) لقمه وزننده ومرادفیدر تقول خذ هذه اللغفة ای اللقمة (الملغفة) مشیخه وزننده اصلا جیت اثری اولمیان خرسز وحرامی طائفه‌یه دینور رشوا و طاغلو اکرادی کبی یقال قوم ملغفة ای لصوص لا جیة لهم (اللف) لامك فتحی و فانك تشدیدیله برنسنه‌یی دوروب بوكمك معناسنه‌در یقال لفه لفا من الباب الاول ضد نشره و ایکی عسکری بری بریله جنکه قو بولدوب بری برینه صارمشدرمق معناسنه مستعملدر یقال لف بین الکتیبتین اذا خلط بینهما بالحرب و برآدمك حق ومطلوبنی ویرمیوب امساك ایلمك معناسنه مستعملدرکه حقنی دوروب بوكمش اولور یقال لف فلانا حقه اذا منعه و درلو درلو طعاملری بری برینه قاتوب چوق یمك علی قول بد و چركین ییشله یمك معناسنه در یقال لف فی الاكل اذا اكثر مخلطا من صنوفه مستقصیا اوقبح و برنسنه‌یی برنسنه‌یه یناشدروب بتشدرمك معناسنه‌در یقال لف الشی بالشی اذا ضمه الیه ووصله به ولف لفیف معناسنه‌در کماسیذکر واغاجلر صیق وكور اولدیغندن بری برینه صارمشق و طولاشق چنلق اولمق معناسنه‌در یقال لفت الاشجار اذا صارت ملتفة و بركدرمك معناسنه مستعملدر یقال لفه اذا جمعه (اللفافة) كتابه وزننده طولاغه و صارغی‌یه دینوركه ایاغه و سائر یره صاروب طولانور جمعی لفائف كلور ومنه یقال لبس الخف باللفافة وهی مایلف به علی الرجل وغیرها (اللف) لامك كسری وفتحیله علی قول حركات ثلاثیله تعلق وانتساب معناسنه مستعملدر لف شجردن مأخوذ در یقال جاء القوم ومن لف لفهم ای من عدفیهم ولف لامك كسریله صنف انسانی‌یه دینور یقال جاء لف من الناس ای صنف وحزب وطائفه معناسنه در یقال لف من الناس ای حزب ومجتمع اولمش جماعت انسانی‌یه دینور جمعی لفوف كلور وقبائل مختلفه واماكن متفرقه مجتمع جماعته دینور شورادن بورادن دیرلمش شهودزور دیرنتیسی كبی وچایرلری بری برینه صارمشمش باغچه ومرغزاره دینور كذلك اشجاری صیقلغندن بری برینه چاتلمش وصوقشمش اولان خیابانزاره دینور یقال حدیقة لف ولفة ویفتحان ای ملتفة الاشجار (الالفاف) همزه‌نك فتحیله صیقلغندن بری برینه چاتوب صارمشمش شجاره دینور مفردی ولف درلامك كسری وفتحیله یاخود

الف در لامك ضميله كه لفاء لفظنك جعيدر بو كه كوره القاف جمع الجمع اولور (اللفيف) امير وزننده قبائل مختلفه دن مجتمع در يعنى جماعته دينور الف كبى كه ذكر اولندى ومنه يقال جاؤ ابلفهم ولفيفهم اى اخلاطهم وقوله تعالى [وجئنا بكم لفيفا] اى مجتمعين مختلطين من كل قبيلة وايكى ياخود زياده درلودن قارشق طعامه اطلاق اولنور يقال طعام لفيف اى مخلوط من جنسين فصاعدا وجوهر ينك لفيف صديق معناسنه‌ده كلور كما يقال لفيفه صديقه قولى غلطدر صواب اولان لغيف اولمقدر غين معجمه ايله لكن مؤلف كلمهٔ مزبوره‌يى اول معنايه ذكر ايلامشدر ولفيف علم صرفده برباب مخصوصدر ايكى نوع اولور برى لفيف مقرون در كه ايكى حرف علت مقترن اولان كلمه‌در طوى كبى وبرى لفيف مفروق دركه ايكى حرف علتك بينى حرف صحيح ايله مفترق اولان كلمه دروعى كبى (اللفيفة) سفينه وزننده دوه‌نك صرتنده كائن سكيرك التنده اولان اته دينور (الملف) ميمك كسريله مقص وزننده بورنجك جارشفه وبورغانه دينور يقال الفه بالملف اى مايلتف به (اللفف) فتحتينله بطائتله دلى اغزى طولدره‌رق سويلمكه دينور كه بركونه پپه بيلكدر كما سيذكر وال ايله ايش ايشلين كمسه‌نك بلكجه‌سى طمرى بورلمغله ايشدن معطل قالمغه دينور يقال لابقدران يعمل من اللفف وهو ان يلتوى عرق فى ساعد العامل فيعطله عن العمل (الالف) همزه‌نك ولامك فتحيله لفف معناسندن وصفدر دلى اغزنى طولدره‌رق ثقلت وبطائتله تكلم ايدن كشى‌يه دينور يقال رجل الف اى بين اللفف عيي بطئ الكلام اذا تكلم ملأ لسانه فمه وتنبل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل الف اى ثقيل بطئ وچاتيق قاشلو آدمه دينور يقال رجل الف اى مقرون الحاجبين وانف طوارك انجكنده اولان طمره دينور وشنلكى چوق محله دينور يقال موضع الف اى الكثير الاهل وتكلمده دلى آغر اولان آدمه دينور وامور ومصالحده عاجز وهيچ آدمه دينور يقال رجل الف اى الثقيل اللسان وكذا العى بالامور (اللفاء) حمراء وزننده‌ايرى اويلقلو خاتونه دينور كه بوطلرى برى برينه بناشى كبى اولور يقال امرأة لفاء اى الضخمة الفخذين وايرى اويلغه‌ده وصف اولور يقال فخذ لفاء اى ضخمة ولفاء الرياض باغچه‌نك برى برينه صوقشوب صارمشمش اولان داللرينه وچبوقلرينه دينور (اللف) لامك ضميله اوزون بويلو اتلو جانلو قيزلره دينور ولفاء لفظندن جمع اولور ظاهرا اشبو لف لفظنك دخى مفردى لفاء در (لفلف) زمزم وزننده تيما ايله طى قبيله‌سنك طاغلرى بيننده بر موضعدر ولفلف ضعيف وزبون وناتوان كسيه‌دينور لفلاف دخى دينور يقال رجل لفلف ولفلاف اى ضعيف (الالفاف) همزه‌نك كسريله قوش قسمى باشنى قنادلرى آلتنه صوقمق معناسنه‌در يقال الف الطائر رأسه اذا جعله تحت

جناحیه وبر کمه باشنی کریبانه چکمك معنا سنه در یقـال الف فلان رأسه اذا جعله فی جیبه (التلافیف) تای فوقیهٔ مفتوحه ایله بری برینه صارمشمش بلوك بلوك نبات کثیره دینور یقـال بارضهم تلافیف من عشب ای نبـات ملتف (الملفف) معظم وزننده سود طلومنه دینور نته‌که ابو المهوش الاسدی نام شـاعرك اشبو * بخبزاو بتمراو بلحم * اوالشیءالملفف بالبجاد* بیتنده‌وارد اولمشدر جوهرینك انشادی مختل و مشوشدر (اللفلفة) زلزله وزننده نهایت درجه‌ده چوق یمك معناسنه‌در یقال لفلف الرجل اذا استقصی الاکل ودوه‌نك قولنده اولان طمر بورلمغله بلکیجه‌لری دتره‌یوب چبالمق معناسنه‌در یقال لفلف البعیر اذا اضطرب ساعده من التواء عرق (الالتفاف) افتعال وزننده بورنمك معناسنه‌در یقال التف فی ثوبه اذا تلفف (اللقف) لامك فتحی و قافك سکونیله (واللقفان) فتحاتله برنسـنه‌یه ال اوزادوب تیزجق آلمق معناسـنه‌در یقال لقف الشیء لقفا ولقفانا من الباب الرابع اذا تناوله بسرعة ولقف اوز و جست وچیره آدمه دینور کما سـیذکر (اللقف) کتف وزننده (واللقیف) امیر وزننده بونلرده اوزوجست و چیره‌دست آدمه دینور یقال رجل ثقف لقف ولقف ولقیف ای خفیف حاذق ودبی چوکوب‌اوبرلمش حوضـه دینور علی قول کرپج ایله مبنی اولوب لکن بناسی کوشـك اولان حوضه دینور یاخود شـول حوضه دینورکه تملو اولوب ایکی طرفندن چقور قازلمغله یکیدن اوزرینه صوکتوریلوب ایاغی اجرا اولنه یقال حوض لقف ولقیف ای ساقط الحائط وهار الاسفل اوهو مالم یحکم بناؤه وقدبنی بالمدر اوبحفر وهوتملو فیحمل علیه الماء فیفجره (اللقف) فتحتینله قویینك وحوضك کنارینه دینور جمعی القـاف کلور حوضك دبی چوکوب دیواری اوبرلمق معناسنه‌در یقال لقف الحوض لقفا من الباب الرابع اذا سقط حائطه وانهار اسـفله (التلقف) تفعل وزننده لقف معناسـنه‌در یقال تلقف الحوض بمعنی لقف و یوتمق معناسنه‌در یقال تلقف الطعام اذا بلعه (لقف) لامك کسریله قوران نام ناحیه‌نك اوست طرفنده برنیجه طتلو قو یلرك صو ینك اسمیدر (التلقیف) تفعیل وزننده طعامی یوتمق معناسـنه‌در یقال لقف الطعام اذا بلعه و یوتدرمق معناسـنه‌در یقال لقفه الطعام اذا ابلعه ایاه و آت سـکردرکن اللرنی ایجرویه طوغری آلیوب طولاشق و پریشـان آلمق عـلی قول اللرنی سوندروب اوزادر کبی بك قالدررق سکرتمك یاخود دوه قسمی اللرنی کوکسـنه چاله‌رق یورتمك معناسـنه در یقال تلقف الفرس هذا تلقیفا وهوان یخبط الفرس بیدیه فی استنانه لایقلهمـا نحو بطنه اوشدة رفعه یدیه کانما تمدمدا ضرب ایدیها لباتها فی السیر (المتلقف) متوقف وزننده شول دوه‌یه دینورکه یورر کن اللرینك یقنه‌لرنی طشره طرفه طوغری اکوب بو کر اوله یقـال بعیر متلقف اذا کان

يهوى بخنى يديه الى وحشيه فى‌سيره (اللكاف) كتاب وزننده اكاف لفظنده لغتدر كه سمره وبالانه دينور (لكفو) لامك فتحى و كافك سكونى وفانك ضم ومديله زنج طائفه‌سندن بر جنس اسميدر (اللوف) لامك ضميله بر قريه آديدر وبر نبات اسميدر كه اطه صوغانى كبى كوكى صوغانلو اولور وا كا صراخه دخى دينور تمامه وزننده زيرا عربلر زعم ايدرلر كه مهرجان كونى اندن بر سس صادر اولوب ايشيدن كمسه البته اول سنه ظرفنده فوت اولور صولمش چچكنى قوقلمق رحمدن جنينى مسقط و كوكنى اكل ادرار وانعاظده مؤثر ومسحوق اولان كوكى قينادلمش ياغى طلا جذام علتنى نافعدر مفردى لوفه‌در بو نبات تركيده يلان يصديغى ديدكلريدر كه اوج قسم اولور (اللوف) خوف وزننده طعام يمك على قول چينمك معناسنه‌در تقول لفت الطعام لوفا اذا اكلته اومضغته ولوف ناخوش وبيزه اولان طعامه وعلفه دينور يقال اطعمه لوفا وهو من الكلأ والطعام مالا يشتهى وطوار قورى چايرى يمك معناسنه در يقال يلوف المال لوفا اى يأكل الكلأ يابسا (الملوف) مقول وزننده يغمور ايله يايقانمش پاك چايره دينور يقال كلاه ملوف اذا صارقد غسله المطر (اللواف) شداد وزننده زيلو وولنسه وتويلو احرام ايشلين آدمه دينور (لوفى) طوبى وزننده بر نباتدر كه قيا قوروغى ديدكلرى نباته شبيه اولور على قول اندن بر نوعدر اسهال مزمن دفعنده مجربدر مفردات طبيه‌ده لوفى قنطريون ايله مفسردر (اللهف) فتحتينله بر نسنه‌يه دريغ وتحسر چكوب محزون اولمق معناسنه‌در يقال لهف عليه لهفا من الباب الرابع اذا حزن وتحسر (التلهف) تفعل وزننده لهف معناسنه‌در يقال تلهف عليه بمعنى لهف (اللهف) كهف وزننده بر كلمه‌در كه حرف ندا تسليطيله فوت اولمش نسنه‌يه دريغ وافسوس وتحسر مراد اولنور ياحسرة كلمه‌سى كبى يقال يالهفه ويالهفى عليك ويالهف بالنصب على الاكتفاء و يالهفة بالالف ويالهف ارضى وسمائى عليك وبو مبالغه‌در ويالهفاه ويالهفتاه ويالهفتياه بونده‌كى ياء متكلم يايبدر كل ذلك بمعنى ياحسرة عليه (الملهوف) (واللهيف) امير وزننده (واللهفان) سكران وزننده (واللاهف) مضطر وناچار اوله‌رق داد خواه اولان مظلومه اطلاق اولنور وبر نسنه‌يه دريغ وتحسر ايدن كمسه‌يه دينور وسوز درد ايله قلبى يانق آدمه لهيف القلب ولاهف القلب وملهوف القلب اطلاق اولنور (ولهيف) اميروزننده اوزون نسنه‌يه دينور وبوغون غليظ شيئه دينور يقال شئ لهيف اى طويل و كذا غليظ (اللاهف واللاهفة واللهفى) سكرى وزننده ناچار اولوب مددخواه اولان خاتونه دينور يقال امرأة لاهف ولاهفة ولهفى ونسوة لهافى كسكارى ولهاف بكسر اللام (الالهاف) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يه حرص و شره ايلمك معناسنه در

يقال الهف له اذا حرص وشره (التلهيف) تفعيل وزننده دريغ وتحسرايله وانفساه
ياخود وا امياه ياخود والهفاه ديمك معناسنه در يقال لهف فلان نفسه وامه
اذا قال و انفساه وا امياه و الهفاه ويقال لهف فلان اميه اى ابويه والده قسمى كثيرة
الشفقه و شديدة الحزن اولمغله بورادە اب اوزره تغليب اولنمشدر (الالتهاف)
التهاب وزننده و مرادفيدركه آتش علولنمك معناسنه در يقال التهفت النار اذا التهبت
ومجازا انسان بر درد و مصيبت ضمننده يانوب يافلمقده استعمال اولنور (الليف)
لامك كسريله معروفدركه تركيده دخى ليف ديرلر خرما اغاجنك قشريدر شارح
ديركه سائر اشجاردن اولانه ليف اطلاق اولنمز نته كه مؤلف دخى ليف النخل
عنوانيله اكا تلميح ايلمشدر (الليفة) هايله ليفدن بر پارچه يه دينور يقال حبل
من ليف وحل جلده بالليفة (الليف) حيف وزننده طعام يمك معناسنه در تقول
لفت الطعام اليفه ليفا اذا اكلته (التلييف) تفعيل وزننده ليف دوزمك معناسنه در
تقول ليفت الليف اذا عملته وخرما دالى بوغونلشوب ليفى كور اولمق معناسنه در
يقال ليفت الفسيلة اذا غلظت وكثر ليفها (الليفانى) لحيانى وزننده ومرادفيدركه
صقالى كور و قبا آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ليفانى اى لحيانى تجز بحمده تعالى
(* فصل النون *) (النأف) نونك فتحى وهمزه نك سكونيله نسنه يمك معناسنه در
يقال نئف من الطعام نأفا من الباب الرابع اذا اكل و قانمق معناسنه در يقال نئف
فى الشرب اذا ارتوى وبرنسنه يى ناخوش كوروب ايكرنمك معناسنه در يقال نئف فلانا
اذا كرهه ونأف چالشمق معناسنه در يقال نأف فلان فيه نأفا من الباب الثالث اذا جد
(المنئف) منبر وزننده چالشقان آدمه دينور (النتف) حتف وزننده قيل وتوى
يولمق معناسنه در يقال نتف شعره نتفا من الباب الثانى اذا نزعه و يايى آهسته جه چكمك
معناسنه در يقال نتف فى القوس اذا نزع نزعا خفيفا (التنتيف) تفعيل وزننده بودخى
قيل يولمق معناسنه در يقال نتف الشعر بمعنى نتف (الانتتاف) افتعال وزننده (والتناتف)
تفاعل وزننده قيل يولنمق معناسنه در يقال نتفه فا نتتف وتناتف (النتافة) ثمامه وزننده
(والنتاف) غراب وزننده قيل وتوى يولنتيسنه دينور (النتفة) غرفه وزننده پرمقلرايله
يولنان اوت وسائر نسنه يه دينور جمعى نتف كلور صردوزننده تقول نتفت نتفة من النبات
وهى ماتنتفه من النبت وغيره (النتفة) همزه وزننده شول كمسه يه اطلاق اولنور
فنون علميه دن بر بر نشئه وشمه اخذ ايدوب اصول وضوابطنده استقصاء واستيفاسى
اولمامغله مسئله يى اصلى اوزره بيلميه علم محضرى كبى كويا كه هر علمدن وهر كتابدن
برمقدار بضاعه اخذ والتقاط ايلمكله شورادن بورادن اوت يولان آدمه تشبيه
اولنمشدر يقال فلان نتفة اى من ينتف من العلم شيئا ولايستقصيه (المنتاف) منتاش
معناسنه دركه جنبسترە در انكله قيل يولنور وآدمى طار واشكنسز اولمغله

يره كوشك كوشك خرده خرده بصارق يوريين دوه‌يه دينور يقال جمل متناف‌اى مقارب الخطو غير وساع (المنتوف) قيس بن ثعلبه‌نك كوله‌سى اسميدر (النتف) كتف وزننده يولنمش نسنه‌يه دينوركه يولق تعبير اولنور يقال غراب نتف‌الجناح اى منتتفه (النتيف) امير وزننده كوده سـنه قطران سورلمك ايچون تو يلرى يولنمش دوه به دينور يقال جمل نتيف اذا كان قدنتف حتى يعمـل فيه الهنـاء ونتيف اهل اصول وفقهادن ابوعبدالله‌الاصفهانى لقبيدر (النجف) نونك‌وجيمك فتحيله (والنجفة) هايله طپراغى سرد وصرپ اولميه‌رق اوزون اوزادى يوكسك صو بصمز يره دينوركه دره‌لرك بطننده واقع اولور وكاه اولوركه وسـط ارضده دخى اولور جمعى نجاف كلور نونك كسريله وعند البعض نجف شول ارضه دينور دكرمى اولوب اطرافنده اولان اراضى‌يه حواله ومشرف اوله اطرافنه نسبت تپه طرزنده اوله ونجف اوبوكه دينور تل معناسـنه و بغـد ايچق اوتنك قبوقلرينه دينور ونجفه هايله بصره ايله بحرين بيننده برموضع آديدر وصو بندينه دينوركه يوكسك كركبى اولور مسناة معنـاسنه وظاهر كوفه ده مخصوص برصو بنديك اسميدركه مقابر ومنازلنى صو بصمغه سـد ومانعدر ونجفة الكثيب قوم تپه لرده روزكار اوروب آلمغـله اويولمش يارشكلنده اولان اويرق‌يره دينور يقـال قعد تحت نجفة الكثيب وهو موضع تصفقه الرياح فتنجفه فيصير كانه جرف منخرق (النجاف) كتاب وزننده فراجه‌يه دينور يقال لبس نجافه اى مدرعته وقپونك آلت ايشيكنه دينور على قول ايشيكك اوست طرفندن قپو بماجنه كلان يرينه دينور ياخود قپو طرقزينه ومندالنه دينور مؤلف اسكفه‌يى آلت ايشيك ايله بيان ايلمشـيدى بوراده واسـكفة الباب عبارتيله ثبت ايدوب لكن مقتضاى ماده علو ورفعت معناسى اولمغله آلت ايشيك اولمق ملايم اولمز و نجاب تكه‌نك قارنيله ذكرى ارالغنه صـاوب بغلدقلرى درى‌يه دينوركه كچى‌يه اشمغـه مانع اولور (المنجوف) نجاف بغلنمش تكه‌يه دينور يقال تيس منجوف اى فيه نجـاف وهو جلد يشد بين بطن التيس وقضيبه فلا يقدر على السـفاد وسـويد بن منجوف تابعينندر ومنجوف انلو تمرنلو اوقه دينوركه يپراق تمرنلو تعبير اولنوروكيمش مغاره‌يه دينور يقال غار منجوف اى موسـع وقورقق آدمه دينور يقال رجل منجوف اى جبان وجماعدن كسلمش سـست آدمه دينور يقال رجل منحوف اى منقطع عن الجماع ودبى وايجريسى بول يايوان قابه‌دينور يقال اناء منجوف اى‌الواسع الشحوة والجوف (الانجاف) همزه‌نك كسريله تكه‌يه نجاف بغلمق معناسـنه دركه ذكر اولندى يقال انجف التيس اذا علق عليه النجاف (النجيف) امير وزننده منجوف كبى يصى تمرنلو اوقه دينور جمعى نجف كلور كتب وزننده (النجف)

كتب وزننده اسکی قربه‌لره دینور ونجیف لفظندن جمع اولور (النجف) رجف وزننده نجیف دیدکلری اوقی یونمق معناسنه‌در یقال نجف النجیف نجفا من‌الباب الاول اذا براه ویمه‌نك سودنی هپ صاغمق معناسنه در یقال نجف الشاة اذا حلبها جیدا حتی انفض الضرع واغاجی کوکندن کسمك معناسنه‌در یقال نجف الشجرة من اصلها اذا قطعها (النجفة) غرفه وزننده آزجه نسنه‌یه دینور تقول اعطانی منه نجفةای قلیلا (المنجف) منبر وزننده زنبیله دینور (التنجیف) یل قوملق تپه‌یی اوبوب جابجا یارلر اتمك معناسنه در یقال نجفت الریح الکثیب اذا جرفته وبرآدمه برمقدارجه سود آیروب ویرمك معناسنه در یقال نجف له نجفة من‌اللبن اذا اعزل له قلیلا من اللبن (الانتجاف) افتعال وزننده استخراج معناسنه‌در یقال انتجفه اذا استخرجه ویمه‌ده اولان سودی هپ صاغوب چقرمق معناسنه‌در یقال انتجف الغنم اذا استخرج اقصی مافی ضرعها من‌اللبن وروز کار بلودك یغموری تمام اولنجه قدر یاغدرمق معناسنه‌در یقال انتجف الریح السحاب اذا استفرغته (الاستنجاف) انتجاف ایله معنای اخیرده مرادفدر (النحافة) حا ایله لطافه وزننده آریق ومهزول ونزار اولمق معناسنه در علی قول خلقة چبوق کبی چلمسز انجه قورملی اولمق معناسنه‌در یقال نحف الرجل ونحف نحافة من‌الباب‌الرابع والخامس اذاهزل اوصارقضیفا قلیل‌اللحم لاهزالا (المنحوف) منحوس وزننده (والنحیف) امیر وزننده وصفدر نحیفك جمعی نحاف در نونك کسریله (انحاف) همزه‌نك کسریله نحیف قلمق معناسنه‌در یقال انحفه اذاجعله نحیفا (النخف) نونك فتحی وخای معجمه نك سکونیله کچی قسمی تسکرمك یاخود آقسرركبی پسقرمق‌معناسنه‌در یاخود برونی سسلنه‌رك سومکورمك یاخود یك یك صولومق معناسنه در یقال نخفت العنز نخفا من الباب الثالث والاول اذا نفخت اوهو شبیه بالعطاس اوصوت الانف اذا مخط اوالنفس‌العالی (النخیف) امیر وزننده ککرزدن کلان سسه دینور (النخاف) کتاب وزننده جزمه‌یه دینور خف معناسنه جمعی انخفه کلور (النخفة) غرفه وزننده طاغ باشنده اولان اوبرق یره دینور (الانخاف) همزه‌نك کسریله برون چوق چوق جزردامق معناسنه در یقال انخف الرجل اذا کثر صوت نخیفه (الندف) نونك فتحی ودالك سکونیله پموق اتمق معناسنه در یقال ندف القطن ندفا من الباب الثانی اذا ضربه بالمندف وندف وندفان فعلاله طوار یورركن اللرنی تیز تیز آلمق معناسنه‌مستعملدر یقال ندفت الدابة ندفا وندفانا اذا اسرعت رجع یدیها وجانور قسمی صوایچمك معناسنه در کدی وکوپك کبی یقال ندفت السباع اذا شربت الماء بالسنتها وطعام اکل ایلمك معناسنه‌در یقال ندفت الطعام اذا اکله وساز چالمق معناسنه در یقال ندف بالعود

اذا ضرب ويرمق اوجلريله سود صاغمق معناسنه در يقال ندف الحالب اذا قطر الصرة باصبعه وسحاب دانه دانه يغمور سپشدرملئوكلچه كلچه قار دوكمك معناسنه مستعملدر يقال ندفت السماء بالمطر اذا نطفت بالثلج اذا رمت به وطوارى شدتله هارل هارل سورمك معناسنه در يقال ندف الدابة اذا ساقها عنيفا (المندف) (والمندفة) ميملرك كسريله حلاج طوقمنه دينور يقال ندف القطن بالمندف والمندفة وهى خشبته التى يطرق بها الوتر ليرق القطن (المندوف) (والديف) امير وزننده آتلمش پموغه دينور (الندفة) تحفه وزننده آزجه سوده دينور تقول سقانى ندفة من اللبن اى قليلا منه (الانداف) همزهنك كسريله بو دخى طواری عنف وشدتله سورمك معناسنه در يقال اندف الدابة اذا ساقها عنيفا ولاغوته ترانه سنه مائل اولمق معناسنه در يقال اندف الرجل اذا مال الى صوت العود وجانوره ندف وجهيله نسنه ايچورمك معناسنه در يقال اندف الكلب اذا اولغه (النزف) نونك فتحى وزاى معجمهنك سكونيله قيونك صو يني هپ چكمك معناسنه در يقال نزف ماء البئر نزفا من الباب الثانى اذا نزحه كله وقيونك صو يى هپ چكلمك معناسنه لازم اولور يقال نزفت البئر و يقال نزفت على المجهول اذا نزحت وبيهوش وبيخود اولمق على قول سرخوش اولمق معناسنه دركه عقل وادراكى منزوف اولور يقال نزف الرجل على المجهول اذا ذهب عقله اوسكر ومنه قوله تعالى [لايصدعون عنها ولاينزفون] وچوق آغلمقدن كوزك ياشى دوكنمك معناسنه در يقال نزفت عبرته نزفا من الباب الرابع اذا فنيت و بركسه دن افراط اوزره قان اقق معناسنه در يقال نزف فلان دمه على المجهول اذا سال حتى يفرط و برآدمدن قان چوق اقمغله ضعف ويروب بيتاب ايلمك معناسنه در يقال نزفه الدم نزفا من الباب الثانى اذاخرج منه دم كثير حتى يضعف وبرآدمك بحث وخصومتده دليل وبرهانى منقطع اولمق معناسنه در يقال نزب الرجل على المجهول اذا انقطعت حجته فى الخصومة (الانزاف) همزهنك كسريله بو دخى قيونك صو يى بالجمله چكيلوب دوكنمك معناسنه در يقال انزفت البئر اذا نزحت كل مائها وبك چوق اغلامغله كوزك ياشى قوريدوب دوكتمك معناسنه در تقول انزفت العبرة اذا افنيتها وسرخوش اولمق معناسنه در يقال انزف الرجل اذا سكر و برآدم قيوسنك صو يى دوكنمش ياخود كوزينك ياشى قوريمش اولمق معناسنه در يقال انزف الرجل اذا ذهب ماء بئره اوماء عينه و بر آدمك شرابى دوكنمك معناسنه در يقال انزف الرجل اذا فنى خمره (النزف) نونك ضميله اسمدر قيونك صو يى هپ چكيلوب دوكنمكه دينور (النزوف) صبور وزننده صوبى ال ايله آلنور اولان يقين قيويه دينور يقال بئر نزوف اى تنزف باليد (النزفة) تحفه وزننده آزجه نسنه به دينور صو وسائرى

اولسون جمعی نزف کلور نحف وزننده (النزف) رکع وزننده قانی اقیان
طمرلره دینور نازف مفردیدر یقال عروق نزف ای غیر سائلة (المنزف)
(والنزیف) امیر وزننده قانی پك چوق اقغله بی‌تاب وتوان قالمش آدمه دینور
ومنه المثل * اجبن من المنزوف ضرطا * اصلی بودرکه ایکی کسه یابانه چقوب
کیدرکن قرشودن براغاج کورنمکله بری اشبو کورینن سواد حرامیلر درکه
بوللری کوزه دیورلر دیدی رفیقی لابلکه اول عشره در دیدی ضم عینله که مرادی
شجرهٔ عشره در رفیق عینك ضمه‌سنی تلاش واضطرابندن خوشجه فهم ایلمامکله
عینك فتحیله عشره دیدی قیاس ایلمکله ایکی آدم اون آدمه نه کونه مقاومت
ایده بیلور دیه‌رك و بر طرفدن ضرطه‌لیه‌رك جانی چقوب کتدی وبعضیلر
دیدیکه برقاج بی زوج خاتونلر وار ایدی ایچلرندن بریسنی برآدمه تزویج ایتدیلرکه
دائما صباح او یقوسی او یور ایدی هرصباح کندیسنه صبوح کتوروب بیدار
ایتدکلرنده کاشکی بنی دشمن ظهور ایلدی‌دیو جنك ایچون بیدار ایلسکز ایدی دیو
عرض شجاعت ایدر ایدی حریفك بوادعاسنی استماع ایدنلر بوآدم بهادره بکزر
بونی بردفعه امتحان ایدلم دیدیلر پس برصباح وقتنده علی‌العاده کلوب مزبوری بیدار
ایتدکلرنده ینه کلام اولی ایراد ایده‌رك قیامه مباشرت ایلمکله نعم هذه نواصی الخیل
دیدکلرنده الخیل الخیل دیوب وبر طرفدن هارل هارل ضرطه لیه رك مرغ جانی
پرواز ایدوب کندی بعضلر دیدیلرکه منزوف ضرطا صنادك فتحی وراننك کسریله
بادیه‌ده بر جانور آدیدر انی برکسه چاغردقده هلاك اولنجه‌یه دك ضرطه لیوب
کیدر واشبو مثلك اصلی خصوصنده ایکی قول دخی واردر امثال میدانیده
مشروحدر ومنزوف ونزیف صوسزلقدن دلی وطمرلری قوریمش آدمه دینور
یقال رجل منزوف ونزیف اذاکان قدیبست عروقه‌وجف لسانه من عطش ونزیف
محموم آدمه اطلاق اولنور وسرخوشه دینور یقال رجل نزیف ای محموم وکذا
سکران وعکرمة بن ابی‌جهلك قلیجی اسمیدر (المنزاف) مصباح وزننده سودی
وارایکن کسلمش اولان کچی‌یه دینور (المنزفة) مکنسه وزننده شول کوچك
قوغه‌یه دینور که قیوچرخنه بغلو اولان زنجیر وایپ یرینه بر اوزون اغاج
کچوروب واکا ار قوری براغاج دخی استوار ایتدکدنصکره قوغه‌یی اول اوزون
اغاجك باشنه طاقوب انکله صوچکرلر لسانمزده حالا طولمبا دیدکلری یدرکه
کیده‌رك بوهیئت متعارفه‌یه کیرمشدر دولاب قوغه‌سنه ده اطلاق اولنور
(نزاف) قطام وزننده اسم فعل امردر انزف معناسنه درکه قیونك صوینی
اخراج ایله دیمکدر (التنزیف) تفعیل وزننده خاتون کبه ایکن دم کورمك
معناسنه‌در یقال نزفت المرأة اذا رأت دماعلی حملها (النسف) نونك فتحی

وسینك سكو نیله بنانی دبندن یقمق معنا سنه در كه مراد تمام خراب وازاله
ایلمكدر یقال نسف البناء نسفا من الباب الثانی اذاقلعه من اصله ودابه اوتی دبندن
قوپرمق معنا سنه در یقال نسف البعیر النبت اذاقلعه من اصله وطاغی پاره پاره
وریزه ریزه ایدوب صاورمق معنا سنه مستعملدر یقال نسف الجبال اذا دكها
وذراها ونسوف قعود وزننده اصرمق معنا سنه‌در یقال نسفه نسفا ونسوفا
من الباب الاول اذا عضه وبعضلر عندنده نسوف جعدر اصریق یره لر بنه دینور
مفردی نسف در یقال علیه نسوف ای اثار العض (الانتساف) افتعال وزننده
بودخی بنانی دبندن یقمق واوتی كوكندن قوپرمق معنا لرینه در یقال انتسفه بمعنی
نسفه فیهما ولون بوز لمق معنا سنه در یقال انتسف لونه علی المجهول اذاتغیر
(النسوف) صبور وزننده شول دوه‌یه دینوركه اوتلادیغی اوتی كوكندن قوپرر
اوله‌غیر قیاس اوزره جمعی مناسیف در كویاكه منسافك جمعیدر ونسوف شول آته
دینوركه طرنقلرنی یوقربدن المیوب یره قریب یعنی یره یاپشدرر طرزنده آله‌رق
سكردر اوله علی قول دیز سكلرنی قولانه چاتقین ایدر اوله كه بودیز سكلری
بری برینه قریب اولمغله اولور آت قسمنده مدیحه در یقال فرس نسوف السنبك
اذا كان یدنیه من الارض فی عدوه اویدنی مرفقیه من الحزام وانما یكون ذلك
لتقارب مرفقیه محمود ویلك ضرب اوله‌رق اوزون اوزادی یوقشه دینور یقال
عقبة نسوف ای طویلة شاقة (المنسفة) مكنسه وزننده بنانی دبندن هدم وقلع
ایدجك آلته دینور قازمه وكلنك وچپا كبی (المنسف) منبر وزننده خرمنجیلرك
تركیده تنیر تعبیر ایتدكاری نسنه دركه تخته دن دوز لمش كوكسی انكبه
وبوقریسی یوكسكجه وكندیسی اوزون برنسنه در انكله غله‌یی اوسوب صماندن
وسائر نسنه لردن پاك ایدرلر وبودیار اكنجیلری انك برینه بیوك غربال قوللنورلر
پس اكادخی اطلاق اولنور یقال نسف الحب بالمنسف وهو شیء طویل منصوب
الصدر اعلاه مرتفع ومنسف اشكك قسمنك اغزینه اطلاق اولنور (المنسف)
منزل وزننده بودخی اشكك اغزینه دینور (النسافة) كناسه وزننده ذكر
اولنان منسفدن دوكیلان دوكنتی‌یه دینور وسود كپوكنه دینور یقال نسافة اللبن
ای رغوته (النسیف) امیر وزننده فسلدشمكه دینور یقال بینهما نسیف
ای سرار وسرورازه دینور یقال بینهم نسیف ای سر ومركبك اصریق یرینه
وبره‌سنه دینور وآتك ودوه‌نك سووروب یاخود سكر تدرركن ایاقله ایكی جانبدن
اوردیغی یرلرده قلان اثره دینور اوزنكی یاره‌سی واوكجه بره‌سی كبی وكیزلو سوزه
دینور یقال كلام نسیف ای خفی (النسفان) سكران وزننده طاشقین طلوقابه
دینور یقال اناء نسفان ای ملآن یفیض (نسفان) فتحاتله یمنده شهر دثار قربنده

بر ناحیه آدیدر (النساف) زنار وزننده قرلغجه شبیه بر قوش آدید نسا سیف جعیدر (نسف) جبل وزننده ماوراء النهر اولکه سنده بر بلده در نسف انك معربیدر (النسفة) نونك حركات ثلاثی وسینك سكونیله وفتحاتله (والنسیفة) سفینه وزننده اایاق طاشی تعبیر اولنان سیاه طاشه دینورکه خرده خرده دلیکلری اولور حاملرده دلاکلر اایاغه سوروب کیرنی کید ررلر بدندن کیری نسف ایلدیکیچون اطلاق اولندی علی قول قره طاشلقده اولان محترق شکلنده سیاه طاشه دینور جمعی نسف کلور نونك کسریله کسر وزننده ونساف کلور سحاب وزننده ونسف کلور کتب وزننده یاخود صواب اولان شین معجمه ایله اولمقدر یاخود ایکیسیده لغتدر (التناسف) تفاعل وزننده فسلدشمك معناسنه در یقال هما یتناسفان الکلام ای یتساران (التنسف) تفعل وزننده کورشجیلك فننده صرمه دیدکلری منصوبه یه کتورمك معناسنه درکه خصمك قولندن طتوب اوغراشورکن بر تقریبله اایاغی اایاغنه صارمقله یقمقدن عبارتدر یقال غلبه فی الصراع بالتنسف وهو ان تقبض بیده ثم تعرض له رجلك فتعثره (النشف) رشف وزننده ثوب تری وطپراق وحوض مقوله سی صویی کندیسنه چکوب ایچمك معناسنه در یقال نشف الثوب العرق والحوض الماء ونشف نشفا من الباب الرابع والاول اذا شربه وصو یره باتمق معناسنه در یقال نشف الماء فی الارض اذا ذهب ودواب ومواشی بالجمله هلاك وتباه اولمق معناسنه مستعملدر یقال نشف المال نشفا من الباب الاول اذا ذهب وهلك (التنشف) تفعل وزننده نشف ایله معنای اولده مرادفدر یقال تنشف الثوب العرق بمعنی نشفه (النشف) فتحتینله اسمدر ثوبك تری وطپراغك صویی چکوب ایچمسنه دینور (النشفة) فرحه وزننده طپراغی صویی چکوب ایچن یره دینور یقال ارض نشفة اذا کانت تنشف الماء (النشفة) تمره وزننده شول بجاوره یه دینورکه انکله یردن یغمور صویی آلنوب قابه صقیلور (النشفة) نونك ضمی وکسریله قابده قلان آزجه نسنه یه دینور جرعه کبی یقال مابقی فی الاناء الا نشفة وهی الشیء القلیل یبقی فی الاناء وتجره دن کیجه ایله آلنوب ایچلن اسی ات صوینه دینور (النشفة) نونك حركات ثلاثی وشینك سكونیله وفتحاتله نسفه معناسنه درکه اایاق طاشنه دینور جمعی نشف کلور تمر کبی ونشف کلور تبن وزننده ونشف کلور کسر کبی ونشفه کلور نطفه کبی (النشافة) کناسه وزننده (والنشفة) غرفه وزننده صاغیلورکن سودك یوزنده ظهور ایدن کپوکه دینور (الانتشاف) افتعال وزننده ذکر اولنان نشافه یی ایچمك معناسنه در یقال انتشف الرجل اذا شرب النشافة ولون متغیر اولمق معناسنه در یقال انتشف لونه علی المجهول اذا تغیر (الانشاف) همزه نك کسریله بر آدمه نشافه ایچورمك معناسنه در

تقول انشفنی یا فلان ای اسقنی النشافة وناقه دیشی یاوری طوغردقدنصکره ارکك طوغرمق معناسـنه در یقال انشفت الناقة اذاولدت ذکرابعد انثی (النشوف) صبور وزنـنده شول ناقه‌یه دینور که طوغرمزدن مقدم سودی کلوب صکره ینه جکیلور اوله (النشافة) شداده وزننده شول آدمه دینور که یارانلری‌یاننده صبر ایده‌میوب‌دمبدم‌واروب تنجره‌ده‌طبخ‌اولنان‌طعامه‌اتمك‌پارچه‌سنی‌باتوب اکل‌ایدراوله‌یقال هونشاف یأخذ خرف الجردقة فیغمسه فی‌رأس القدر ویأکله دون‌اصحابه (النشافة) شداده وزننده بدندن وسائر محلدن یاش سیلنوب قوریلنه‌جق شیئه دینور هاولی ومقرمه ومندیل کبی تقول امسح وجهك بالنشافة وهی مندیل یتمسح به(المنشاف) مصباح وزننده شول ناقه‌یه دینور که ممه‌سی سود ایله کاه طلو و کاه بوش کوریـنور اوله یقال ناقة منشاف اذا کانت تری‌مرة حافلا ومرة مافی‌ضرعهاالبن (التنشیف) تفعیل وزننده تر وصو مقوله‌سنی مندیل وسونکر وبچاوره مقوله‌سیله آلمق‌معناسنه‌در یقـال نشف المـاء اذا اخذه بخرقة ونحوها (النصف) نونك حرکات ثلاثی وصادك سکونیله بر نسنه‌نك یاریسنه دینور فارسیده نیم دینور جمعی انصاف کلور ونصف نونك حرکات ثلاثیله انصافدن اسم اولور تقول ماجعلوا بینی وبینهم نصفا ای انصافا (النسیف) امیر وزننده بو دخی بر نسنه‌نك یاریسنه دینور یقال اخذ نصف المال ونصیفه ای احد شقیه ونسوانك باش اورتوسنه اطلاق اولنور یقـال جاءت وعلیها نصیف ای خار وباشـه صاریلن دلبنده وصارغه دینور عمـامه معناسـنه در ومطلقا باشه بوریـنوب اورتیلن شیئه دینور شال ویشمق و کپنك کبی وایکی رنکلو قماشه دینور یقال جاء وعلیه نصیف من البرد وهو ماله لونان‌منه‌وبردرلو اولجك اسمیدر که ترکیده شنك تعبیر اولنور بونلرك مجموعنك مفهومنده نصفیت ملحوظدر (النصفان) سکران وزننده باریسنه‌دك طولمش قابه دینور نصفی مؤنثیدر سکری وزننده یقـال اناء نصفان وقربة نصفی اذا بلغ المـاء نصفه (النصف) وصف وزننده برنسنه نك یاریسنه ایرشمك معنا سنه در که یاریلامق تعبیر اولنور یقـال نصف الشیء نصفا من الباب الاول اذا بلغ نصفه وبر نسـنه یاری اولمق معنا سـنه در یقال نصف النهار اذا انتصف وبو نهاره مخصوص دکلدر ونصف ونصافه نونك فتحی وکسریله برکمسه نك مالنك یار یسنی آلمق معنا سـنه در یقال نصف‌القوم نصفا ونصافة اذا اخذ منهم النصف کما یقـال عشر هم اذا اخذ منهم العشر وبرنسنه نك یاریسنی بولوب آلمق معنا سنه در یقال نصف الشیء اذا اخذ نصفه وکاسه نك یاری مشروبنی ایچمك معنا سـنه‌در یقال نصف القدح اذاشرب نصفه وخدمت ایلمك معنا سـنه در کما سیذ کر (الانصاف) همزه نك کسریله بودخی برنسنه یاری‌یه یتشمك ویاری اولمق معناسـنه در یقال انصف النهار اذابلغ

نصفه وبر آدمه خدمت معناسنه مستعملدر يقال انصفه اذاخدمه وعدل
وداد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال نصفه اذا عدله مترجم ديركه بو دخى نصف
معناسندن مأخوذدر زيرا عدل وداد تسويه يى متضمندر مثلا عدالت فى المعامله بركسه منفعت
كورديكى آدمه لااقل مثلى مقدار ايراث منفعت ايدوب كذلك مضرت كورديكى آدمه
او لقدرجه ايراث مضرت ايلمكدن عبارتدر خدمت خصوصنده دخى بو وجه
مركوزدر درة الغواصده مرسومدركه فلان انصف من فلان كلاملرى كه فلانه نسبت
فلان پك انصافلودر ديمكدر اوهامدندر زيرا افعل تفضيل همان ثلاثيدن بنا اولور
زيرا مزيددن بنا اولنسه هدم بنا اولنمق لازم كلور پس احسن انصافا ديمك لازمدر
اما اكر خدمت معناسنه اولان نصافتدن اولورسه جائزدر و شهاب شرحنده
ديمشدركه واقعا قياس منوال محرر اوزره اولوب لكن عربدن افعل مزيد استماع
اولنمشدر نته كه هوا يسر منه ديرلر حتى حضرت حسان اشبو * اتهجوه ولست له
بكفؤ * فشر كما لخير كما الفداء * بيتنى انشاد ايلدكده حاضر اولان اصحاب يارسول الله
هذا انصف بيت قالته العرب ديديلركه اعدل معناسنه در انتهى و انصاف نصف
نهار وقتنده يوله كتمك معناسنه در يقال انصف الرجل اذا سار نصف النهار و بر
شيئك ياريسنى آلمق معناسنه در يقال نصف الشئ اذا اخذ نصفه وسرعت ايلمك
معناسنه در يقال انصف الرجل اذا اسرع (النصوف) قعود وزننده خرما قورقلرى
قزل و يشل الاجه لنمق معناسنه در يقال نصف النخل نصوفا اذا احمر بعض بسره وبعضه
اخضر (النصاف والنصافة) نونلرك فتحى وكسريله نصف كبى برآدمه خدمت ايلمك
معناسنه در يقال نصفه نصفا ونصافا ونصافة من الباب الاول والثانى اذا خدمه بودخى
نصف معناسندندر زيرا خير ونعمت كورديكى كسيه اولقدرجه خدمت واموزنده همت
ايلمك تسويه يى متضمندر (التنصيف) بودخى خرما قورقلرينك كيمى قزاروب كيمى
يشل طورمق معناسنه در يقال نصف النخل اذا احمر بعض بسره و بعضه اخضر
وقيزك باشنه نصيف يعنى نركب كيدرمك معناسنه در يقال نصف الجارية اذا خمرها
و برنسنه يى ياريسندن ايكى بلوك ايلمك معناسنه در يقال نصف الشئ اذا جعله
نصفين و برادمك صاچ و صقالنك نصفى اغارمق معناسنه در يقال نصف رأس
فلان اولحيته اذا صار السواد والبياض نصفين (المنصف) مقعد وزننده
(والمنصف) منبر وزننده خدمتكاره دينور مؤنثى منصفه ومنصفه در جمعى
مناصف در يقال له منصف ومنصف ومناصف اى خادم ومنصف مقعد وزننده يمامه ده
بر وادى آديدر ومنصف الطريق يولك تمام نصفندن عبارتدر يقال بلغ منصف
الطريق اى نصفه (ناصفه) بر موضع اسميدر وناصفه صو مجراسنه دينور جمعى
نواصفدر على قول شول قبايه دينوركه دره نك قييسنك نصفنده واقع اولوب كلان

صو بی ایکی طرفه چالوب آقیدر (النصف) فتحتینله خدمتکارلره دینور مفردی ناصفدر یقال له ناصف ونصف ای خادم وخدام واورته یاشلو خاتونه دینور علی قول قرق بش یاخود اللی یاشنه وارمش اولاننه دینور نصیف مصغریدر هانسز زیرا صفت اولوب وصفت موصوفیله بیلنوب فرقه احتیاج قالمز جمعی انصافدر ونصفدر ضمتینله ونصفدر صادک سکونیله ونصف سن مرقومه وارمش مذکره ده اطلاق اولنور یقال هی نصف ای بین الحدثة والمسنة اوالتی بلغت خمسا واربعین اوخمسین سنة وهن انصاف ونصف ویقال هو نصف وهم انصاف ونصفون ونصف ونصفه هابله نصافدن اسم اولورلر عدل وداد وتسویه معناسنه (النصف) نونک کسریله یارم نسنه‌یه دینور که ذکر اولندی ونه کبیر ونه صغیر اولان آدمه اطلاق اولنور کرک حسی وکرک معنوی اولسون مذکر ومؤنث ومفرد وجمعی برابردر یقال رجل وامرأة نصف ورجال ونسوة نصف ای من اوساط الناس (المنصف) معظم وزننده نصفی قالنجه طبخ اولنمش شرابه دینور یقال شرب المنصف وهو شراب طبخ حتی ذهب نصفه (المنصف) محدث وزننده دائما باشنی دلبند ایله و منديل ایله اورتوب بورین آدمه دینور (الانتصاف) افتعال وزننده برآدم برکسه‌دن حق ودادنی تماما وکاملا آلمق معناسنه درشویله احد همانک آخر ذمتنده شائبهٔ مطلوبی قالمیوب بس برابر اوله‌لر یقال انتصف منه اذا استوفی حقه منه کاملا حتی صار کل علی النصف سواء وقیز باشنه نزکب اورتمک معناسنه در یقال انتصفت الجاریة و بر نسنه بر شیئه نصفنه وارنجه کیرمک وصاپلنمق معناسنه در یقال انتصف سهمه فی الصید اذا دخل فیه الی النصف (الاستنصاف) انتصاف ایله معنای اولده مرادفدر یقال استنصف منه بمعنی انتصف (التنصف) تفعل وزننده استنصاف معناسنه در یقال تنصف منه بمعنی استنصف وقیز باشنه نزکب اورتمک معناسنه در یقال تنصفت الجاریة اذا اختمرت و برآدمه خدمت ایلمک معناسنه در یقال تنصف الیه اذا خدمه وبرکسه‌یی استخدام ایلمک معناسنه اولمغله لازم ومتعدی اولور یقال تنصف فلانا اذا استخدمه وبرآدمدن یاننده اولان نسنه‌یی ایستمک معناسنه در یقال تنصف زیدا اذا طلب ماعنده وخضوع و تواضع قلمق معناسنه در یقال تنصف فلانا اذا خضع له وامیر وحاکمدن دادخواه اولمق معناسنه‌در یقال تنصف السلطان اذا سأله ان ینصفه وصاج وصقال اغارمق معناسنه در یقال تنصف الشیب ایاه اذا عمه و برآدمی ایکی کسنه آرالقلرینه توسیط واد خال ایلمک معناسنه در تقول تنصفناک بیننا ای جعلناک بیننا (المتنصف) اسم مفعول

بنیه‌سیله برنسنه‌نك یاریلندیغی یره دینورکه تمام اورته‌سیدر یقال جاء فلان منتصف الشهر ای وسطه (التناصف) تفاعل وزننده ناس بری برینه انصاف ایدشمك معناسنه‌در یقال تناصف القوم اذا انصف بعضهم بعضا یعنی هر بری کندیلکلرندن انصاف ایدوب حقه قائل اولدیلرکه ماینلرندن نزاع مرتفع اولدی (المناصفة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی یاری‌بولشمك معناسنه‌در یقال ناصفه اذا قاسمه علی النصف (المناصف) میمك فتحیله برموضع اسمیدر (النضف) نونك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله خدمت ایلمك معناسنه در یقال نضفه نضفا من الباب الاول اذا خدمه و ضرطه‌لمق معناسنه‌در یقال نضف الحمار اذا ضرط (ونضف ونضف) فتحتینله دوه کوشکی مه‌ده اولان سودك مجموعنی ایچمك معناسنه در یقال نضف الفصیل مافی ضرع امه ونضف نضفا ونضفا من الباب الاول والثانی والرابع اذا امتکه وشرب جمیع مافیه (ونضف) فتحتینله صعتر بری اسمیدرکه ککیك تعبیر اولنان اوتدر (الانضاف) همزه‌نك کسریله دائما ککیك اوتی یمك معناسنه‌در یقال انضف الرجل اذا دام علی اکل النضف و ضرطه‌لنمق معناسنه‌در یقال انضفه الدواء اذا ضرطه و دوه یلمك معناسنه‌در یقال انضفت الناقة اذاخبت و دوه‌یی یلدرمك معناسنه‌در یقال انضفت الناقة اذا اخبها (الناضف والمنضف) منبر وزننده اوصورغان ادمه دینور یقال رجل ناضف و منضف ای ضراط (الانتضاف) افتعال وزننده بو دخی دوه کوشکی مه‌ده اولان سودی هب امك معناسنه‌در یقال انتضف الفصیل بمعنی نضف (النضفان) فتحاتله یلمکه دینور خبب معناسنه یقال ماسرع نضفان الناقة ای خببها (النضف) کتف وزننده (والنضیف) امیر وزننده مردار نسنه‌یه دینور یقال رجل نضف ونضیف ای نجس وهم نضفون (النطفة) نونك ضمیله طوری وصافی صویه دینور کرك از وکرك چوق اولسون علی قول قربه‌ده یاقوغه‌ده قلان ازجه صویه دینور جمعی نطاف کلور نونك کسریله ونطف کلور صرد وزننده یقال سقاه نطفة وهو الماء الصافی قل اوکثرا وقلیل ماء یبقی فی دلوا وقربة ونطفه دکزه دینور بحر معناسنه ونطفه رجلك منیسنه اطلاق اولنور بونك جمعی نطف کلور مؤلف وماء الرجل قولیله تفسیر ایلمکله ماء مرأه‌دن اکتفا ایلمشدر (النطفتان) تثنیه‌سیله که حدیثده وارد اولمشدر یعنی اشبو [لایزال الاسلام یزید واهله و ینقص الشرك واهله حتی یسیر الراکب بین النطفتین لایخشی جورا وفی روایة الاجورا] حدیثنده واقع اولمشدر مراد بحر مشرق وبحر مغربدر یاخود بحر روم ایله بحر صین در یاخود نهر فرات ایله جده دکزی مراددر بحر مشرق هرمز دکزیدر که بصره یه منتهی اولور و بحر مغرب بحر احمر درکه سویس وقلزم دکزیدر و بحر روم اق دکزدر قال ابن الاثیر فی النهایه قوله لایخشی جورا ای لایخاف فی طریقه احدا

يجور عليه ويظلمه واما فى رواية لايخشى الاجورا اى لايخاف فى طريقه غير الضلال والجور عن الطريق (النطافة) ثمامه وزننده بودخى قوغهنك يا قربهنك دبنده قلان صو بقيهسنه دينور (النطفة) فتحاتله (والنطفة) همزه وزننده كوپهيه دينور قرطه معناسنه على قول صاقى وآبدار انجو به دينور ياخود كوچك اولان انجو به دينور جمعى نطف كلور فتحتينله (التنطف) تفعل وزننده كوپه طاقنمق معناسنه در يقال تنطفت المرأة اذا تقرطت و بر نسنه يه بيلاشوب آلوده اولمق معناسنه در يقال تنطف الرجل اذا تلطخ وخبر طويمق معناسنه در يقال تنطف خبرا اذا تطلعه وقاذوراتدن تنزه ايلمك معناسنه در يقال تنطف منه اذا تقزز (المنطفة) معظمه وزننده كوپه لو قزه دينور يقال وصيفة منطفة اى مقرطة (النطف) فتحتينله (والنطافة) نونك فتحيله (والنطوفة) نونك ضميله تهمتله متهم اولمق معناسنهدر يقال نطف الرجل نطفا ونطافة ونطوفة من الباب الرابع ونطف على بناء المجهول اذا اتهم بريبة وعيب ونقيصه ايله آلوده اولمق معناسنهدر يقال نطف الرجل اذا تلطخ بعيب و بر نسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال نطف الشئ اذا فسد وبرنسنه دن بيقمق واوصانمق معناسنه در يقال نطف الرجل اذا بشم من اكل ونحوه ودوه نك صرتى ياغر اولمق ياخود قارننده غده ديدكلرى پاره چقمق ياخود ياغرى ايچريسنه ايشليوب يوركنه تأثير ايلمك معناسنه در يقال نطف البعير اذا دبرا واغد بطنه او اشرفت دبرته على جوفه فنقبت عن فؤاده ونطف عيب ونقيصهيه دينور يقال مابه نطف اى عيب وشر و فساد معناسنه در يقال فيه نطف اى شر وفساد وطوار ارقهسنده اولان ياغره وجداوه دينور وشول علته دينوركه انسانده حادث اولوب داغلنمغله تيمار اولنور اوله (النطف) كتف وزننده ياغرى ايچريسنه ايشلمش دوهيه دينور مؤنثى نطفهدر وآلوده ومرداره دينور يقال رجل نطف اى نجس وهم نطفون ومظنه كلمش متهم آدمه دينور يقال هونطف اى مريب وشول باشى يارلمش آدمه دينور يارغى دماغه طوغرى اوينامش اوله يقال رجل نطف اى اشرفت شجته على الدماغ (النطف) نونك فتحى وطانك سكونيله (والتنطاف) تذكا وزننده (والنطفان) فتحاتله (والنطافة) كتابه وزننده صوآزجه آزجه آقق معناسنهدر يقال نطف الماء نطفا وتنطافا ونطفانا ونطافة من الباب الاول والثانى اذا سال اى قليلا قليلا وبرآدمه زنا وفجور ايله افترا ايلمك ياخود بر عيب ايله آلوده قلمق معناسنه در يقال نطف فلانا اذا قذفه بالفجور اولطخه بعيب وصو دوكمك معناسنه در يقال نطف الماء اذاصبه (التنطيف) بودخى برآدمه زناايله بهتان ايلمك ياخود برعيب ونقيصه يلا شدرمق معناسنه در يقال نطف فلانا اذاقذفه بالفجور اولطخه بعيب

(نطوف) صبور وزننده برمو صنعدر (النظافة) لطافه وزننده بر نسنه پاك وپاكیزه اولمق معنا سـنه در یقال نظف الشیء نطافة من الباب الخامس اذا نقی (النظیف) امیر وزننده وصفدر یقال شیء نظیف ای نقی بو جهتله پاكدامن وعیف الفرج آدمه نظیف السرا ویل اطلاق اولنور یقال رجل نظیف السرا ویل ای عفیف الفرج (التنظیف) بر نسـنه یی پاك وپاكیزه قلمق معنا سنه در یقال نظف الشیء اذا نقاه (التنظف) تفعل وزننده پاكلنمك وپاك اولمق معنا سنه در یقـال نظفه فتنظف وتكلفله پاكلك كوستورمك معنا سنه در تنظف الرجل اذاتكلف النظافة (الاستنظاف) بر نسنه یی تمـا مه آلمق معنا سنه در سیلوب سپوروب پاك ایلمك تعبیر اولنور یقال استنظف الوالی ماعلیه من الخراج اذا استوفی ویقـال استنظفت الشیء اذا اخذه كله (النعف) نو نك فتحی وعینك سـكو نیله طـاغك صرپ برندن دره یه اینه جك پاره دینور كه دره ایله طـاغك بیننده اولان اوجورم انكبه در وقو ملغك انجه رنث اولان اوكنه دینور كه كیـده رنث قالنلشغه بشلرجمعی نعاف كلور جبال وزننده (الانعاف) همزه نك كسریله ذكر اولنان نعف اوزره اوتورمق معنا سـنه در یقـال انعف الرجل اذا جلس علی النعـاف علی النعاف (النعف) ركع وزننده نعاف كلمه سنی تأكید ایچون ابراد ایدرلر یقال نعاف نعف (النعفة) تمره وزننده یا بوشك وحشی جهتندن كه صاحبك یبانی بوزیدر تصمه سنك ایح وزینه دینور ایاغك صرتنه كلور (النعفة) قحاله كودنك اتنده اولان جابجا فاسد بومریه دینور كه فساد مزاجدن تحدث ایدر یقال فی لحمه نعفة ای عقده فاسدة ودوه‌هاودینك كیروسنه تعلیق اولنان دری پارچه سنه دینور علی قول سمر اور توسـنك فضله سنه دینور كه كنارلرنی دیلم دیلم ایدوب سمرنث كیروسنده صالنوب اوینار وخروسك ایبكنه دینور (الناعفة والنعو) صبور وزننده (والمتنعة) اسم فاعل بنیه سیله صانق ودوشك قولغه دینور یقال اذن ناعفة ونعوف ومتنفة ای مسترخیة وناعفه یالم طاغك بوریمكه اسان اولان برینه دینور یقال سلك ناعفة انقنة ای سلك منقادها (المناعف) میمك فتحیله طاغلرنث سیوری تپه لرینه دینور كه جابجا كنكره اولور یقـال بدت منا عف الجبـال ای شمـار یخها (النعیف) ضعیف لفظنه اتبـاع اولور یقـال ضعیف نعیف (المناعفة) مفاعله وزننده ایكی كمسه بری برندن اول وارمق ایچون هر بری بربوله كتمك معنا سنه در تقول ناعفنه انطریق اذاعارضته فیه ای سلكنا فی طریقین یریداحد هما سبق الاخر (الانتعاف) افتعال وزننده بلورمك معنا سنه در یقال انتعف الراكب اذا ظهر وذكر اولنان نعف دیدكلری یره چقمق معنا سنه در یقال انتعف الرجل اذا ارتقی نعفا ویر آدمه برنسنه یی ترك ایلك معنا سـنه در یقال

انتف الشئ اذا ترکه الی غیره (المنتعف) اسم مفعول بنیه سیله یومشق یر ایله درشت بیننده اولان حد وسنوره دینور تقول رأیته قاعدا علی المنتعف وهو الحد بین الحزن والسهل (النعف) نو نك وغین معجمه نك فتحیله ده وقیون قسمنك برونلرنده تحدث ایدن قور تجغزه دینور مفردی نغفه‌در یاخود صویه اصلا دلمش چکردکده حاصل اولان آق‌قورتجغزه دینور یاخود خنفساء مقوله سی بوجکلردن منسلخ اولان بوکری قور تجغزه دینور وبرو ندن چیقان قوری سموك مقوله سی فضله یه دینور عربلرك استحقار ایتدکلری آدمه یانغفه خطا بلری بومعنا لردندر ونغفه یکاق کیککنك اوجنده اولان شول کیکه دینورکه انك اوینا یوب قلدامسیله آدمه آغسریق عارض اولور ایکی‌طرفده کنه نغفتا ن دینور (النغف) فتحتینله دوه‌نك یاخودقیونك برونلرنده نغفه دیدکلری قورتجغز چوق اولمق معنا سنه در یقال نغف البعیر نغفا من الباب الرابع اذا کثر نغفه (النف) نو نك فتحی وفانك تشدیدیله یره تخم اکمك معنا سنه در یقال نف الرض نفا من الباب الاول اذابذرها وبرنسنه‌یی سفوف ایلمك معنا سنه در تقول نففت السویق اذاسففته (النفیف) سفیف وزننده ومرادفیدر (النفی) نونك فتحی‌وفانك ویانك تشدیدیله سویق الیه‌جك قابه وسفره مقوله سنه دینور جمعی نفافی‌کلور (النفیة) هایله خرما یپرا غندن اورلمش دکرمی سفره یه دینور واکانفیه ونفنی دخی دینور نهیه ونهی وزنلر نده وبونلرك موقع ذکرلری معتل بابیدر (النفنف) رفرف وزننده هواء معناسنه‌در مطلقا بوش یره دینور وایکی طاغ ارالغنده آولان بوشلغه واوبرغه دینور وطاغك باشنه دینورکه یالچین دیوار طر زنده دوبدوز اولور وقیو نك اغز ندن دیکنه طوغری دینه وارنجه بریالمنه دینور وطاغه صعود وهبوط ایده جك یوره دسی یالمنه دینور ودیوا رك تپه سندن دینه دك یك اشا غی یوزینه ویا لمنه دینو ر وبر ایله کوك ارا لغنه دینور وبر موضع آد یدر وچو ل بیا بانه‌دینور تقو ل قطعنا نفنفا بعیدا ای مفا ز ة بعیدة ونفنف دعبل بن علی نا م شاعر ك غلامی اسمیدر که خواننده‌سی ایدی (النفانف) شقاشق وز ننده بر نسنه‌نك قییلر ینه واطراف ونواحیلر ینه دینور یقال نفانف الدار والکبد ای نواحیهما (النقف) وقف وزننده باشك دماغ او ز ر ه کلان تپه‌سنی دماغه وارنجه شکست ایتمك علی قول تپه‌یه شدتله اورمق یاخود مزراق ودکنك مقوله‌سیله اورمق معناسنه‌در یقال نقف هامة فلان نقفا من الباب الاول اذا کسرها عن الدماغ اوضربها اشد ضرب اوبرمح اوعصا ویمورطه دلمك معناسنه‌در یقال نقف البیضة اذا نقبها وشرابی طورلتمق علی قول صوقاتمق معناسنه در یقال نقف الشراب اذا صفاه اومزجه وابوجهل قر بوزنی جکردکی کورنجه قدر یارمق معناسنه در

يقال نقف الحنظل عن الهبيد اذا شقه (الانقاف) همزه‌نك كسريله نقف ايله معناى اخيرده مرادفدر يقال انقف الحنظل بمعنى نقفه و بركسيه ايلك چقرمق ايچون كيك معناسنه‌در تقول انقفتك المخ اى اعطيتك العظم تستخرج مخه وچكركه يره‌چوق يمورطه كوممك معناسنه‌در يقال انقف الجراد الوادى اذا اكثر بيضه فيه (الانتقاف) افتعال وزننده انقاف ايله معناى اولده مرادفدر يقال انتقف الحنظل بمعنى انقفه وبرنسنه‌يى چكوب طشره چقرمق معناسنه در يقال انتقف الشئ اذا استخرجه (المنقوف) (والنقيف) امير وزننده ازلمش ابوجهل قريوزينه دينور وقور ديمش اغاجى اوزدكنه دينور يقال جذع نقيف ومنقوف خرده جثه‌لو انى آزچلمز آدمه دينور على قول چهره‌سى آريق وبكزى صرارمش كسيه‌دينور يقال رجل منقوف اى دقيق قليل اللحم اوالضامر الوجه والمصفره واخد عين ديدكلرى يون طمرلرى خفيف اركك دوه‌يه دينور يقال جمل منقوف اى الخفيف الاخد عين وضعيف وزبون شخصه دينور ظاهرا تركيده منقفه ديدكلرى دابه علنى منقوفه محرفيدركه معانئ مذكوره‌نك برندن مأخوذدر (النقف) نونك كسريله هنوز يمورطه‌دن چقمش قوش ياوريسنه دينور نونك فتحيله‌ده جائزدر بوصورتده تسميه بالمصدر اولور (النقف) نونك ضميله نقيف لفظندن كه قورديمش اوزدكه دينور جمعدر (النقاف) شداد وزننده (والنقاف) كتاب وزننده رأى وتدبير وفكر ونظر صاحبى كسيه دينور نقف بيضه معناسندندر يقال رجل نقاف ونقاف اى ذوتدبير ونظر ونقاف شداد وزننده مبرم دلنجى‌يه دينور على قول ديلنمكه دوشكون اولانه دينور يقال سائل نقاف اى مبرم اوحريص على السؤال وعند البعض نقاف بولديغى اشيايى محلندن بالجمله چقاروب آلور اولان اوغرى‌يه دينور يقال لص نقاف اى ينتقف مايقدر عليه (المنقف) مقعد وزننده يونلمش اغاجك خوشجه يونلمامش يرينه دينور يقال نحت النجار العود وترك فيه منقفا اذا لم ينعم نحته (المنقاف) منقار وزننده ومرادفيدركه قوشك بورننه دينور وبركونه قاطر بوبجغنه دينور على قول برجنس كوچك جانور بحرى كبكنه دينور كه انكله بزوكاغد مهره اوله جقدر (المنقوفة) قان بوريكله قزارمش كوزه وصف اولور يقال عينان منقوفتان اى محمرتان (النقفة) فتحاتله طاغك تپه سنده اولان اويروجق يره دينور (الانقوفة) اغلوطه وزننده ايپلك خيطنه دينور ايپلك ماده‌سى اولان بوغى ايكده‌بتور دكدنصكره بكيدن چكديكى تلدن عبارتدر طشره نسوانلرى لساننده سويوم تعبير اولنور سينك ويانك ضمه لريله (النقاف) كتاب وزننده اسلوب وطريقه معنا سنه در يقال جاء الرجلان فى نقاف واحد

اى فى نقاب ومفاعله‌دن مصدر اولور مناقفه كبى كه قلجله باشه اورشمق معنا سنه در يقال ناقفه اذا ضاربه بالسيف على الرأس (المنقف) مكرم وزننده زبونلقدن كمكلرى جابجا بلورمش كمسيه دينور يقال رجل منقف العظام اى باديها (النكف) فحتينله عاروحيتدن ياخود كبر ونخو تدن ناشى برنسنه دن امتناع ايلمك معنا سنه در يقال نكف عنه نكفا من الباب الرابع اذا انف منه وامتنع وبر نسنه دن تبرى قلمق معنا سنه در يقال نكف منه اذاتبرأ منه وبر آدمك الى آغريمق معنا سنه در يقال نكفت يده اذا اصابها وجع وچهره ده چكه اوجبله قولق بومشغنك ارا لغنده اولان خرده خرده بزلره وبومريلره دينور مفردى نكفه در (النكف) نونك فتحى وكافك سكو نيله نكف ايله معناى اولده مراد فدر يقال نكف عنه نكفا من الباب الاول بمعنى نكف ويغمورى قطع ايلمك معنا سنه در كه مراد يغمور كند يدن منقطع اولمقدر وبو بول قطع ايلمك كبيدر تقول نكفت الغيث اذا اقطعته يعنى انقطع عنك ويقال غيث لاينكف ومانكفه احدساربوما وبومين اى ماقطعه وقولهم غيث لاينكف اى لاينقطع ويقال بحر اوجيش لاينكف اى لا يبلغ آخره ولا يقطع ولا يحصى ونكف اقان كوز ياشنى برمقله يوزدن بر طرفه چالوب سيلمك معنا سنه در يقال نكف الدمع اذا نحاه عن خده باصبعه وبر نسنه دن عدول ايلمك معنا سنه در يقال نكف عنه اذا عدل وبر آدمك ايزنى غائب ايتدكدنصكره بومشق برده ينه بولوب ايزينه دوشمك معنا سنه در يقال نكف اثره اذا اعترضه فى مكان سهل لانه اذا على ظلفا من الارض لايؤدى اثرا (الناكف) نكف لفظندن فاعلدر عاروحيتدن ياخود دماغ ونخوتدن ناشى برنسنه‌دن امتناع ايدن آدمه دينور (ينكف) يمنع وزننده برموضع آديدر وحمير قبيله سندن برامير اسميدر (ذات نكيف) امير وزننده يلملم ناحيه سنده برموضعدر (يوم نكيف) بين العرب بريوم مشهوردر آنده برمحاربه اولمغله قريش قبيله سى بنو كنانه يى منهزم ايلدى (الانتكاف) افتعال وزننده بودخى يغمورى كسمك يعنى كندوسندن كسلمك معناسنه در تقول انتكفت الغيث بمعنى نكفته وغائب اولان ايزى بومشق برده ينه بولوب سورمك معناسنه در يقال انتكف اثره بمعنى نكفه وبرارضدن ارض آخره نقل وخروج ايلمك معناسنه در يقال انتكف القوم اذا خرجوا من ارض الى ارض وبرسمته ميل ايلمك معناسنه در يقال انتكف اليه اذا مال وايپك بوكمى چوزلمك معناسنه در يقال انتكف الحبل اذا انتكث (النكفتان) نونك ضمى وفتحى وكافك سكونيله وفتحاله عنفقه‌نك صاغ وصول جهتلرندن ايكى سيورى چكه كمكلرينه دينوركه چكه‌نك منتها سنده اولور وعنفقه چكه‌نك اوست طرفنك اكسه يه كلور بريدركه آنده قيل بتمز (النكاف) غراب وزننده برورم اسميدركه دوه‌نك

نکفتان دیدکلری برنده تحدث ایدر علی قول برمرضدر که دوه‌نك بوغزنده حادث اولوب درساعت هلاك ایدر ترکیده زنبرك مرضی دیرلر (المنکوف) نکاف علتنه اوغرامش دوه‌یه دینور مؤنثی منکوفه در (التنکیف) دوه‌نك بوغزنده نکف دیدکلری یومریلر بلورمك معناسنه یقال نکفت الابل اذا ظهرت نکفاتها (المنکفة) اسم فاعل بنیه سیله بوغزنده خرده یومریلری ظهور ایدن دوه‌لره دینور (الانکاف) همزه‌نك کسریله برآدمی عار وحیت اولنه جق نسنه‌دن تنزیه ایلمك معناسنه در تقول انکفته ای نزهته عمایستنکف عنه حضرت حق جل وعلا جهتنده انکاف انداد واشباهدن ونقایص صفاتدن ذات اجل واعلایی تنزیه وتقدیس ایلمکدن عبارتدر مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلشدر قال فی النهایة ومنه انه علیه السلام سئل عن قول سبحان الله فقال [انکاف الله من کل سوء] ای تنزیهه وتقدیسه (التناکف) تفاعل وزننده تداول کلام معناسنه در یقال تناکفا الکلام اذا تعاوراه (الاستنکاف) استکبار معناسنه‌در یقال استنکف الرجل اذا استکبر وابزی یاوی قلدقدنصکره یومشق برده یه ارقوریدن بولمق معناسنه‌در یقال استنکف اثره اذااعترضه فی مکان سهل (سنکف) مجلس وزننده برموضع آدیدر (النوف) جوف وزننده یوکسلك اورکجه دینور سنام عالی معناسنه انواف جمیدرونسوانك لحم زائدینه دینور ولحم زائد مذکوردن ختانجینك کسدیکی پاره‌یه دینور وسسه علی قول صرتلان سسنه دینور تقول سمعت نوفا ای صوتا او هو صوت الضبع ومصدر اولور مه دن سود امك معناسنه یقال ناف الصبی من الثدی ینوف نوفا اذا مص ودوه بوکسلوب بالابلند اولمق معناسنه در یقال ناف البعیر اذا طال وارتفع ونوف همدان قبیله سندن بر بطن آدیدر ونوف بن فضالة البکالی تابعیندندرکه امام دمشق ایدی ونوف برنسنه یوکسلوب اطرافنه حواله ومشرف اولمق معناسنه‌در یقال ناف الشئ علیه نوفا اذا اشرف (ینوف) یای تحتیه‌نك فتحیله علی قول تنوف یاخود تنوف طی قبیله‌سی جبالنه قریب برموضع آدیدر (مناف) میمك فتحیله برصنم آدیدر (عبد مناف) جد رابع حضرت نبویدرکه هاشمك وعبد شمسك ومطلبك وتماضرك وقلابه‌نك پدر پدر نسبتنده منافی دیرلر قیاس ایسه عبدی دیمك ایدی لکن عبد القیس مثللو به التباس اندیشه‌سنه مبنی قیاسدن عدول اولندی (منوف) میمك فتحیله مصر اولکه‌سنده برقریه آدیدر (النیاف) کتاب وزننده بالا بلند اولان دوه‌یه دینور یقال جمل وناقة نیاف ای طویل فی ارتفاع وبونك اصلی نواف ایدی (النیاف) شداد وزننده نیاف معناسنه در وبونك اصلی نیواف ایدی فیعال وزننده (النیف) کیس وزننده ویانك تخفیفیله جائزدر آرتق زیاده معناسنه‌در یقال عشرة ونیف ویقال هو نیف

عليه زائد ومراتب اعداددن عقد ثانی یه وارنجه بر عقدك اوزرینه زائد اولانه نیف اطلاق اولنور یقال عشرة ونیف ومائة ونیف والف ونیف یعنی اوندن یكرمی یه كذلك یكرمیدن اوتوزه وارنجه حتی یوزه قدر برعقددن دیگر عقده وارنجه‌قدر كذلك یوزدن بیكه قدر وبیكدن اونه دخی بویلجه‌در واشبو نیف كلمه‌سنك اصلی نیوف ایدی فیعل وزننده واو یایه قلب وادغام اولندی ونیف فضل واحسان معنالرینه در و بردن اوچه‌قدر نیف استعمال اولنورنته كه بضع برقولده درتدن طقوزه وارنجه قدر در پس آحاده ده اوچدن‌عقد اوله‌قدر نیف استعمال اولنمز اوراده بضع استعمال اولنور تاكه عقد اوله واردقده اوته‌لرنده نیف استعمال اولنور و بضع ماده‌سنك اختلافی محلنده بسط اولندی شارح دیركه مؤلفك بیانی مبرد قولیدر وتهذیبده نیف كلمه‌سنك تخفیفی لحن اولمق اوزره مصرحدر (الانافة) همزه‌نك كسریله برنسنه یوقری اغمق و یوكسلوب اطرافنه حواله و مشرف اولمق معناسنه در یقال اناف الشیٔ علیه اذا اشرف علیه و زیاده اولمق معناسنه در یقال اناف علیه اذا زاد (المنیف) مجیب وزننده عالی وبلند نسنه‌یه دینور و برطاغك آدیدر ویمنده شهرتعز اعمالندن صبر نام طاغده برقلعه آدیدر كذلك یمنده لحج اعمالندن برقلعه آدیدر (المنیفة) نجد ایله یمامه بیننده تمیم قبیله‌سی یوردنده برصویك آدیدر (التنییف) تفعیل وزننده زیاده و افزون اولمق معناسنه در یقال نیف علیه اذا زاد جوهری انافه وتنییف ماده‌لرنی یائی وهمیله بونلر ایچون تركیب مخصوص افراد ایلمشدر صواب اولان بزم ترتیبمزدر زیرا بوماده‌لرك مجموعی واویدر شارح دیركه جوهری لفظلرینه نظر ایلدیكندن بشقه امام خلیله اتباع ایلمشدر (النهف) نونك فتحی وهانك سكونیله حیران اولمق معناسنه‌در یقال نهف الرجل نهفا من‌الباب الثالث اذا تحیر نجز بعونه تعالی

(* فصل الواو *) (الوثف) واوك فتحی وثای مثلثه‌نك سكونیله چولمكی ساج ایاغی اوزره بندرمك معناسنه در یقال وثف القدر یثفها وثفا اذا جعل لها اثافی (الایثاف) همزه نك كسریله (والتوثیف) وثف معناسنه در یقال وثف القدر اووثفها بمعنی وثفها (الوجف) واوك فتحی وجیمك سكونیله(والوجیف) واوك فتحیله (والوجوف) وقوف وزننده برنسنه دپرنوب مضطرب اولمق معناسنه در بورك اوینامسی كبی یقال وجف الشیٔ یجف وجفا و وجیفا و وجوفا اذا اضطرب ووجف ووجیف آت ودوه نك بركونه یورویشنه دینوركه مراد سلكه سلكه یوریمسیدركه لنكه قالقمق تعبیر اولنور متزل باركیری كبی یقال وجف الفرس والبعیر وجفا ووجیفا وهو ضرب من سیر الخیل والابل (الایجاف) همزه نك

كسر يله آتى ياخود دوه يى وجه مزبور اوزره يورتمك معناسنه در يقال اوجفه اذا اسرى بالوجيف (الاستيجاف) عشق عاشقك كوكلنى المق معناسنه در يقال استوجف الحب فؤآده اذا ذهب به (الوحف) واوك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله سياه اولوب چوق وكور اولان صاچه دينور وفتحتيله ده در يقال شعر وحف ووحف اى كثير اسود وتويى چوق قوش قنادينه دينور ووحف عامر بن الطفيل نام كمسه نك قلجى آديدر وصويه قانمش كركى كبى تاب وطراوتلو نباته دينور يقال نبات وحف اى ريان و برآدم ياخود بر حيوان كنديسنى يره اورمق معناسنه در يقال وحف البعير يحف وحفا اذا ضرب بنفسه الارض و يقين اولمق معناسنه در تقول وحف منا اى دنا وبركمسه يى أوزليوب اكا نزيل ومهمان اولمق معناسنه در يقال وحف الينا اى قصدنا ونزل بنا وسرعت ايلمك معناسنه در يقال وحف اليه اذا اسرع (الواحف) يلكى وتويى چوق قناده دينور يقال جناح و حف وواحف اى الكثير الريش وشول قوغه يه دينور كه درت كوشه سنك باغلرى اولان قايشلرك ايكيسى قير يلوب ايكيسله قالمش اوله وواحف برموضع آديدر (الوحافة) لطافه وزننده (والوحوفة) واوك ضميله اوت وصاچ كور وفراوان اولمق معناسنه در يقال وحف النبات والشعر ووحف وحافة ووحوفة من الباب الخامس والرابع اذا غزر وانت اصوله (الوحفاء) حمراء وزننده قره طاشلو يره دينور لكن حره اولميه يعنى يورد اولان قاره طاشلق اولميه جمعى وحافى كلور صحارى وزننده وقزل طپراقلو ارضه دينور يقال ارض وحفاء اى حمراء (الموحف) ميمك ضمى وحانك كسريله اغاج وچادر مقوله سندن تستر ايده جك نسنه سى اولميان آدمه وآغيل واورتمه آلتى كبى آرام ايليه جكى اولميان دوه يه دينور وشول دوه يتاغنه دينور كه ناموافق اولمغله اورايه بروك ايدن دوه به راحت و يرمديكندن مضطرب ايدوب چابك قالدرر اوله يقال مناخ موحف اذا كان يوحف البارك (وحيف) زبير وزننده عقيل ياخود عامر بن الطفيل نام كمسه نك فرسى اسميدر (الوحفة) واوك فتحيله سسه دينور تقول سمعت وحفة اى صوتا وسياه قيايه دينور جمعى وحاف كلور واوك كسريله وعلاثة بن جلاس نام كمسه نك فرسى اسميدر (وحاف القهر) واوك كسريله برموضعدر (التوحيف) انسان ياخود دوه كنديسنى قالدروب يره اورمق معناسنه در يقال وحف البعير اذا ضرب بنفسه الارض وسرعت ايلمك معناسنه در يقال وحف الرجل اذا اسرع ودكنكله اورمق معناسنه در يقال وحفه اذا ضربه بالعصا وقربان پاينى چوقجه كسمك معناسنه در يقال وحف عضو الجزور اذا وفره (الايحاف) همزه نك كسريله بودخى سرعت ايلمك معناسنه در يقال اوحف الرجل اذا اسرع (المواحف) ميمك فتحيله موحفك جمعيدر كه

دوه يتاجق يره دينور يقال مواحف الابل اى مباركها (الميحاف) ميمك كسريله يتاغندن ايرليان ناقه‌يه دينور يقال ناقة ميحاف اذا كانت لاتفارق‌مبركها (واحفان) برموضع آديدر (وحيف) امير وزننده مكه‌ده برموضع آديدركه اورايه لاشه القا ايدرلر (الموحف) معظم وزننده آريق ومهزول دوه‌يه دينور (الوخف) واوك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله خانم چچكنى دوكوب لزوجتلى لعابنى چيقارمق معناسنه‌در يقال وخف الخطمى يخفه وخفا اذا ضربه حتى تلزج ونبات مذكور لعابى بنفسه چقمق معناسنه در لازم ومتعدى اولور يقال وخف الخطمى اذا تلزج و برآدمى ذكر قبيحله ياد ايلمك معناسنه در يقال وخف فلانا اذا ذكره بقبيح (الايخاف) همزه‌نك كسريله وخف ايله معناى اولده مرادفدر يقال اوخف الخطمى بمعنى وخفه وسرعت ايلمك معناسنه در يقال اوخف الرجل اذا اسرع (الوخيفة) سفينه وزننده خطمى لغابنه دينور يقال كان لغامها وخيفة الخطمى‌وهى‌ماوخفته من‌الخطمى (الموخف) محسن وزننده احمق و نادان كمسيه اطلاق اولنور خانم چچكنى دوكن كمسه انى خلط ايلديكى كبى‌كندى مهملاتنى خلط ايدر اولديغيچون اطلاق اولندى يقال‌رجل موحف اى احمق يعنى يوخف زبله كما يوخف الخطمى و موخف بركونه اعراب طعاميدركه يوغرد قوريسنى صوده ازدكدنصكره اوزرينه صافى ياغ دوكلكله ترتيب ايدرلر على‌قول اتسز اولان بولماج آشنه دينور ياخود خرمايى قايمغه قاتمغله ترتيب ايتدكلرى طعامدر وموخف چامورى غايب اولان صويه دينور وجلاهلرك بزه سوردكلرى آهاره دينوركه حشبل تعبير اولنور (الوخفة) تمره وزننده ميشيندن ديكلمش چانطه‌يه و جوره زن مقوله‌سنه دينور (الاتخاف) اتكال وزننده اياق قايمق معناسنه در يقال اتخفت رجله اذا زلت و بونك اصلى اوتخفت ايدى (الودف) واوك فتحى و دالك سكونيله ايچ ياغى اريوب آقق معناسنه‌در يقال ودف الشحم يدف ودفا اذا ذاب و سال وطامق معناسنه‌در يقال ودف الاناء اذا قطر وآز ويركى ويرمك معناسنه مستعملدر يقال ودف له العطاء اذا اقله (الودفة) تمره وزننده (والوديفة) سفينه وزننده يم يشل چمنستانه دينور (الودفة) فتحاتله بغدايجق اوتنه دينور و نسوانك لحم زائدينه دينور (الوداف) غراب وزننده ذكره اطلاق‌اولنور كنديدن منى ومذى مقوله‌سى‌سيلان ايتديكيچون (الاستيداف) ايچ ياغنى طاملتمق معناسنه در يقال استودف الشحمة اذا استقطرها وخبر تفتيش ايلمك معناسنه‌در يقال استودف الخبر اذا بحث عنه وارلك منيسنى خاتون رحمنده جمع ايلمك معناسنه در . يقال استودفت المرأة اذا جمعت ماء الرجل فى رحمها و سود قاننك قباغنى قالدروب كيفيت وكيتنه اطلاع ايلمك معناسنه در

يقال استودف لبنا فى الاناء اذا فتح رأسه فاشرف عليه ونبات اوزامق معناسنه در يقال استودف النبات اذا طال (التودف) تفعل وزننده برخبرى صوروشدرمق معناسنه در يقال تودف الخبر اذا بحث عنه وطاغ كچيلرى طاغك تپه‌سنده آغوب چقمق معناسنه‌در يقال تودفت الاوعال فوق الجبل اذا اشرفت (الوذفه) واوك و ذال معجمه‌نك فتحيله نسوانك لحم زائدينه دينور (الوذف) حذف وزننده برنسنه سيلان ايلمك معناسنه‌در يقال‌وذف الشحم وغيره وذفا من‌الباب الثانى اذاسال (الوذفان) سلمان وزننده برنسنه‌نك اولنه وهنوز ظهورينه دينور ومنه الحديث [نزل عليه السلام بام‌معبد وذفان مخرجه الى‌المدينة] اى‌حدثانه وسرعانه(التوذيف) تفعيل وزننده (والتوذف) تفعل وزننده صالنى صالنى آديملرى صيقجه واموزلرى او ينادەرق يوريمك معناسنه دركه زهو وادا يورويشيدر على قول تيز تيز يوريمك معناسنه‌در يقال يؤذف فلان ويتوذف اذا كان يمشى مقارب الخطو و محركا منكبيه متبخترا اويسرع (الوذاف) غرابوزننده ذكره دينور (الورف) صرف‌وزننده (والوريف) وريد وزننده (والوروف) وقوف وزننده كولكه قوبى اولمق معناسنه در يقال ورف الظل يرف ورفا وور يفا وورفا اذا اتسع وطال وامتد وورف جكرك كنارلرينك يوفقه برلرينه دينور (الايراف) همزه‌نك كسريله (والتوريف) بونلره كولكه قيولنمق معناسنه‌در يقال‌اورف‌الظل وورف بمعنى‌ورف وتوريف‌برنسنه‌يى اموب‌صورمق معناسنه‌در تقول ورفته اذا مصصته ويرى بولمك معناسنه‌در تقول ورفت الارض اذا قسمتها (الرفه) ثبه وزننده صمانه دينور تبن معناسنه (الرفة) عده وزننده تاب وطراوتلو تازه اوته دينور شارحك‌بيانه‌كوره مصدردن منقولدر (الوزف) واوك فتحى و زاى معجمه‌نك سكونيله (والوزيف) وريف وزننده عجله و سرعت ايلمك معناسنه در يقال وزف الرجل يزف وزفا ووزيفا اذا اسرع و ابودرمك معناسنه اولمغله لازم و متعدى اولور يقال وزف فلانا اذا استعجله (الايزاف) همزه‌نك كسريله بودخى‌عجله و سرعت‌ايلمك‌معناسنه‌در (التوزيف) ايزاف معناسنه‌در (الموازفة) مفاعله وزننده (والتوازف) تفاعل وزننده برابرجه عارفانه قانيه دوزشمك معناسنه در نيجه رفيقلر برصحبتده يا سير وسفرده‌قانيه ايدرلر يقال وازفوا وتوازفوا اذا ناهد وافى النفقات(الوسف) واوك فتحى‌وسينك سكونيله دوه يك صوروب تاولندقده اويلغنده وصغريسنده جابجا پيدا اولان‌چتلاقلره دينوركه كيده‌رك بتون كوده سنه يايلور (التوسف) تفعل وزننده برنسنه قاوليوب قبوغى صويلمق معناسنه‌در يقال توسف الشئ اذا تقشر و دوه‌نك يك صموزلكندن اويلقلرى و صغريلرى جابجا باريلوب چتلامق معناسنه در على قول بغايت طاولنمغله اسكى توبى دوكيلوب يكيدن تويلنمك معناسنه‌در يقال

توسف البعیراذا ظهر فیه الوسف اواخصب وسمن وسقط وبره الاول ونبت الجدید
(الوصف) واوك فتحی و صادك سكونیله (والصفة) عده وزننده برنسنه‌یی
صفتلمق معناسنه‌درکه خلقا وخلقا علایمنی تعداد و بیان‌ایلمکدن عبارتدر یقال‌وصف
الشیٔ بصفه وصفا وصفة اذا نعته شارح دیرکه وجه مذکور اوزره وصف‌وصفه
مصدرلردر وعد وعده کبی بعده نحویون و متکلمون بونلری اسم اوله‌رق‌استعمال
ایلدیلر و بعضلر نعت ایله وصف بیننی فرق ایدر لکن مؤلفه کوزه مرادفدر
انتهی و هنوز مرکوب اولان طای خوشخوی اولمغله کوردیکی نسنه‌لردن اصلا
اورکوب و ایرکلیوب اکا توجهله راست یولنه کیدر اولمق معناسنه مستعملدر
کویا که مشی وسیری وصف واجاده ایدر یقال وصف‌المهر اذا توجه لشیٔ من‌حسن
السیرة قال الشارح و فی الاساس یقال للمهر اذا توجه واخذفی حسن السیرة هذا
مهرقد وصف‌ای وصف‌المشی واجاد (الاتصاف) اتصال وزننده‌صفتلنمق معناسنه‌در
کرك ابتداء وکرك وصفا اولسون یقال‌وصفه فاتصف ویقال‌اتصف بالصفات‌الحمیدة
(الوصاف) شداد وزننده بر نسنه‌یی وصف و بیان خصوصنده عارف وآگاه
اولان آدمه دینورکه مقتضاسی اوزره کمایننبغی وصف و بیان ایدر یقال هو وصاف
ای عارف بالوصف ووصاف سادات عربدن برینك لقبیدر بعضلر دیدیکه اسم‌مالك
ابن عامردر محدثیندن عبد الله بن الولید الوصافی آنك اولادندندر (الوصیف)
امیر وزننده خدمتکاره دینور کرك اوغلان وکرك قیز اولسون جمعی وصفاء کلور
کرماء وزننده و کاه اولورکه مؤنثنده وصیفه دخی دینور جمعی وصائف کلور یقال
هذا وصیف فلان ای خادمه وخادمته ویقال هذه وصیفته ای خادمته (الوصافة)
لطافه‌وزننده (والایصاف) همزه‌نك کسریله وصیف‌لفظندن اسملردر خدمتکارلغه
دینور یقال‌هو وصیف‌ای‌بین‌الوصافة و الایصاف و وصافه مصدراولور خدمتکارلق
کرته‌سنه ایرشمك معناسنه‌در یقال وصف الغلام وصافة من‌الباب الخامس اذا بلغ
حدالخدمة (التواصف) تفاعل‌وزننده برنسنه‌یی بری‌برینه وصف‌ایدشمك معناسنه‌در
یقال تواصفوا الشیٔ اذا وصفه بعضهم لبعض (الاستیصاف) برکسه‌دن برنسنه‌یی
وصف و بیان ایلمکی طلب ایلمك معناسنه‌در یقال استوصفوا لدائه اذا سألوه ان
یصف له مایتعالج به (الصفة) عده وزننده مصدر درکه ذکر اولندی و برآدمك
ذاتیله قائم معنایه اطلاق اولنور علم و سواد کبی و صفت ایله نحویون آنی مراد
ایلمزلر بلکه نعتی‌اراده ایدرلرکه اسم فاعل و اسم مفعول یاخود معنا جهتیله انلره
راجع اولان کلماتدن عبارتدر مثل و شبه کلمه‌لری کبی شارح دیرکه معنای اول
متکلمین عندنده در اهل لغت عندنده وصف وصفه مصدرلر در بعده صفه اسم
اوله‌رق دخی استعمال اولندی جمعی صفات‌در ونحویین قتنده صفتده تقرر و ثبات

وحالده انقلاب معتبر در مترجم دیرکه مؤلف بیع مواصفه‌دن سکوت ایلمشـدرکه کتب فقهیه احکامندندر برآدم کندی مال موجودی اولمیان برشیئ وصف ایدرك برکسه‌یی اکا مشتری ایتدکدنصکره اول شیئ یکیدن اشـترا وتدارك ایدوب اول مشتری‌یه بیع ایلمکدن عبارتدر قال فی النهایة وفی‌الحدیث [نهی عن بیع‌المواصفة] هوان یبیع مالیس عنده ثم یبتاعه فید فعه الی‌المشتری قیل له ذلك لانه باعه‌بالصفة من غیر نظر ولاحیازة ملك (الوضف) واوك فتحی و ضاد معجمه‌نك سـکونیله (والایضاف) همزه‌نك کسریله دوه سرعت ایلك معناسـنه‌در یقال وضف البعیر یضف وضفا واوضف ایضافا اذا اسرع و ایضـاف دوه‌یی چقلیوب اقدام ایلمکله سرعتله یورتمك معناسنه‌در تقول اوضفت البعیر اذا اوجفته فی الرکض (الوطف) فتحتیله برآدمك قاشلری وکربکلری کور و فراوان اولمق معناسنه در یقال وطف الرجـل یوطف وطفا اذا کثر شـعر حاجبیه وعینیه و یغمور بردن نزول ایلمك معناسـنه‌در یقال وطف المطر اذا انهمر (الوطفة) وجبه وزننده بر مقدارجه صاچ دینور یقـال علیه وطفة من الشـعر ای قلیل منه (الاوطف) صفتدر قاشـلری وکربکلری کور اولان آدمه دینور یقال رجل اوطف ای الکثیر شعر الحاجبین والعینین و مطلقا کثرت و وفرت اوزره اولان شیئه اطلاق اولنور ومنه یقال ظلام اوطف ای محیط و یقـال عیش اوطف ای رخی (الوطفاء) اوطفك مؤنثیدر و شول سحابه وصف اولورکه یغموریـنك کثرتندن اتکلری صچاق صچاق اولوب صارقش اوله علی‌قول یاغدرمسی دوام وجهی اوزره اوله کرك یغموری خیلیجه ممتد اولسون کرك اولمسون یقال سحابة وطفاء ای مسترخیة لکثرة مائها اوالدائمة السح‌الحثیثة طال‌مطرها اوقصر ویقال فیها وطف محرکة اذا تدلت‌ذیولها (الوظیف) زای معجمه ایله امیر وزننده آتك و دوه و سـائر دابه‌نك قولنك وایحکنك انجه‌رك یرینه دینورکه بلك ایله دیزلری ماینیدر مراد قوری انجك اوله‌جقدر جمعی اوظفه ووظف کلور ضمتینله یقـال ضرب وظیفه وهو مستدق الذراع و السـاق من الخیل و الابل و غیرها وصرب برلرده یوریمك خصوصنده قوی و توانا اولان آدمه دینور یقال رجل وظیف ای قوی علی المشی فی الحزن ووظیـف معنـای اولدن مأخوذ اوله‌رق صیره‌لنمش وقطـارلنمش وتبره و طریقه معناسـنه مستعملدر ومنه یقـال جاءت الابل علی وظیف ای تبع بعضها بعضـا نته‌که سـاق دخی بو معنـاده مستعمل اولور (الوظف) واوك فتحی و ظـانك سکونیله دوه‌نك ایاغی باغنی قصه قلمق معناسنه‌در یقال وظف العیر اذا قصرقیده وطوارك وظیفنه اورمق یاخود طوقنمق معناسنه‌در یقال وظف البعیر اذا اصاب وظیفه و برکمسـیه تابع اولوب کتمك معناسـنه‌در یقال وظف القوم اذا تبعهم

(الوظيفة) سفينه وزننده برآدمه يوميه معين اولان طعام ورزق مقوله‌سی علوفه‌يه دينور وظيف مرقومدن مأخوذدر وتيره اوزره اولديغيچون يقال عليه كل يوم وظيفة وهی مايقدرله فی اليوم من طعام اورزق ونحوه فارسيده اكا ورستاد دينور وظيفه وعهد وشرط وپيمان معناسنه در جمعی وظائف ووظف‌در ضمنيله يقال بينهما وظيف ای عهد وشرط (التوظيف) بر كمسه‌يه وظيفه تعيين ايلمك معناسنه‌در يقال وظفله اذا عين له فی كل يوم وظيفة (المواظفة) مفاعله وزننده بر نسنه‌يه اويمق واويغون كلمك معناسنه در يقال واظفه اذا وافقه ومعاونت معناسنه در يقال واظفه اذا وارزه وملازمت معناسنه در يقال واظفه اذا لازمه (الاستيظاف) قابلامق معناسنه در يقال استوظفه اذا استوعبه (الوعف) واوك فتحی وعينك سكونيله شول طپراغی قالينجه يره دينور كه صوبی چكميوب اوزرنده اير كيلوب قالور اوله جمعی وعاف كلور واوك كسريله (الوعوف) وقوف وزننده بصر ضعيف اولمق معناسنه در يقال وعف بصره وعوفا من الباب الاول اذا ضعف (الوغف) واوك وغين معجمه‌نك سكونيله شول پوستكی ياخود كچه پارچه‌سنه دينور كه كندی بولنی ايچمامك ياخود كچی‌يه آشمامق ايچون ار كچ اوغلاغك وتكه‌نك قارنلری التنه ارقوری چكوب بند ايدرلر ووغف ووغوف ضعف بصر معناسنه در يقال وغف بصره يغف وغفا ووغوفا اذا ازعفت ووغف سرعتله سكرتمك معناسنه در يقال وغف الرجل اذا اسرع وعدا (الايغاف) همزه‌نك كسريله عورت حين جماعده ارك آلتنده واروب كلمك معناسنه در يقال اوغف المرأة اذا ارتهزت عند الجماع تحت الرجل غريبدر كه مؤلف بوراده ايغافی وجه مذكور اوزره ارتهاز ايله تفسير ايلدی ارتهاز ماده‌سنی ايسه محلنده ثبت وبيان ايلمدی ديباجه‌ده جوهری‌يه افاتهٔ مواد خصوصنده اطاله ايلمشيكن جابجا كندوسی دخی الجزاء من جنس العمل مجازاتنه مظهر اولمقده‌در قالديكه اشبو ارتهاز ماده‌سی امهات سائره‌ده مثبوتدر از جمله مقدمة الادبده ثلاثيسی اولان دهز جنبيدن‌در مجامعت عنوانيله واساسده ارتهز الامر كذا ورايته مرتهزاله اذا تحرك له واهتز ونشط من الرهز وهو الحركة فی الجماع وغيره عبارتيله مرسوم اولمغله وجه مرقوم اوزره ترجمه اولندی وايغاف سرعتله سكرتمك معناسنه‌در يقال اوغف الرجل اذا عدا واسرع ومتعب ودرمانده ايدن يورويشله يوريمك معناسنه در يقال اوغف الرجل اذا سار سيرا متعبا وكوزك نوری فرسز ازلوب قاشور اولمق معناسنه‌در يقال اوغف الرجل اذا عمش ويته‌جك قدر طعام يمك معناسنه‌در يقال اوغف الرجل اذا اكل من الطعام مايكفيه وكلب دلنی صارقيدوب صولومق معناسنه در يقال اوغف الكلب اذا لهث وخطمی ديدكاری نباتك لعابنی چقرمق معناسنه‌در يقال اوغف

الخطمی اذا اوحفه (الوقف) واوڭ فتحی وقافڭ سكونیله فیل كمیكندن دوزلمش
بلازكه دینوركه نسوان عرب بیلكجه‌لرینه طاقنورلر ووقف حلۀ مزیدیه‌ده
وبغدادڭ شرقیسنده خالص قضاسنده برر قریه آدیدر وبلادبنی عامرده بر موضع
آدیدر ووقف قلقانڭ چورەسنه قاپلنان بوینوز ودمور مقولەسنه دینور قلقانڭ
پروازەسی اوله‌جقدر ووقف مصدر اولور بر كمسه‌یی آلیقویوب طوردرمق معناسنه‌در
تقول وقفته وقفـا ای فعلت به ماوقف یعنی اوقفته بوماده‌نڭ موضو عنده ایاقده
طوردرمق وایاقده طورمق دقیقه‌سی معتبردر كما سیصرح وچولمكی اوجاق اوزره
یاخود ساج ایاغی اوزره ایچنده كی قیناداقدنصكره دكلندرمك معناسنه مستعملدر
یقـال وقف القدر اذا ادامها وسكنها بوراده ادامه چولمكی سـاج ایاغی اوزره
بعدالفراغ دكلندرمك معناسـنه در وبر آدمی كندی كناهنه مطلع ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال وقف فلانا علی ذنبه اذا اطلعه وبر ملكی بیع وشرادن علی وجه
التأبید آلیقومق معناسنه دركه مالنی وقف ایلمك تعبیر اولنور یقال وقف الدارای
حبسها (الوقوف) قعود وزننـده اكلنوب ایاقده طورمق معناسنه در یقـال
وقف الرحل یقف وقوفا اذا دام قائما (الایقاف) همزەنڭ كسریله طوردرمق
معناسنه‌در یقال اوقفه ای وقفه وبر كمسه مالنی وقف ایلمك معناسنه‌در یقال اوقف
الدار اذا حبسها لكن بو معناده ایقاف لغت ردیه‌در وطنماپوب ساكت وابسم اولمق
معناسنه در یقال اوقف الرجل اذا سكت ومطلقا ایشلدیكی ایشدن چكیلوب واز
كلمك معناسـنه‌در یقال اوقف عن الامر اذا امسك واقلع و كلام فصیحده ایقـاف
ماده‌سی معنای اخیردن ماعداده واقع اولمامشـدر (التوقیف) بر آدمی ایاقده
آلیقویوب طوردرمق معناسنه در یقال وقفه اذا اقامه وخاتونه وقف دیدكلری
بلازك طاقمق معناسنه‌در یقال وقف المرأة اذا جعل فی یدیها الوقف وخاتونلارنی
قنه ایله بنك بنك نقشلمق معناسنه‌در یقال وقفت المرأة یدیها بالحناء اذا نقطتهما
وپایك بغرینه كیك قانندن مرتب توتقال سورلمش سكیردن دوزلمش بلازك كچورمك
معناسنه‌در یقال وقف القوس اذا جعل علی طائفها بمضایع من عقب جعلهن فی غراء
من دماء الضباء وقلقانه وقف یعنی دموردن یاخود بوینوزدن پرواز ایلمك معناسنه‌در
یقال وقف الترس اذا جعل له وقفاوآتان صرتنی بصوب یاغر وجداو ایلماك ایچون
ایرنی وتكلتوسنی خوشجه اوكارمق معناسـنه در یقال وقف السرج اذا اصلحه
وتوقیف الحدیث بر كلام وخبری كركی كبی بیان ائلك معناسنه مستعملدر تقول
وقفت الحدیث اذا بینته وتوقیف شرعده نص شریف منزلنده استعمـال اولنور
شـارح دیر كه مثلا اسماءالله توقیفیه دیرلر كه اسم الهی‌یی نص شریعت طرفنه
احاله ایدرلر یعنی اذن شارع صادر اولمیان اسمك اطلاقی جائز دكلدر پس اطلاقندن

توقیف وتوقف اولنور وتوقیف فی‌الحج حجاج وقفه‌یه طور مقدن عبارتدر یقال وقف النـاس اذا وقفوا فی‌المواقف وتوقیف الجیش عسکرك واحدا بعد واحد طورملرندن عبارتدر یقـال وقف الجیش اذا وقفوا واحدا بعد واحد وتو قیف القداح قمـار اوقلرنده اولان نشـانلره اطلاق اولنور وتوقیف بلازك کچره‌جك موضعی قطع ایلمك معناسنه در شارحك بیاننه کوره مؤلفك وقطع موضع السوار عبـارتی خطاء مشوشدر صواب اولان وبیـاض موضع السوار اولمقدر که مراد دابه‌نك بوقاغیلق تعبیر اولنـان یره عارض آقلغه دیمك اولور نته که ابو عبیده اذا اصـاب الاوظفة بیـاض فی‌موضع الوقف ولم یعد الی اسفل ولافوق فذلك التوقیف عبارتیله مصنف نام کتابنده ثبت ایلمشدر اساسده دخی بووجه اوزره مرسومدر پس بو معناده توقیف اسم ومصدر اوله‌رق استعمال اولنور (الوقیفی) خلیفی وزننده مصدردر نصرانی کلیسا خدمتنده اولمق معناسنه یقال وقف‌النصرانی وقیفی اذا خدم البیعة (الموقف) مجلس وزننده اسم مکاندر محل وقوف معناسنه یقال هذا موقف من مواقفه ای محل وقوفه وموقف مصدرده بر محله آدیدر وموقف الفرس بو کورلرنده اولان ایکی چو کك یرلره دینور که بوش بو کرلری اوله‌جقدر علی قول بو کورده بو کرکك باشی اوزره کلان چقورجغزه دینور ایکی طرفنده اولانه موقفان دیرلر وموقفـان نسوانك یوزینه والنه علی قول کوزینه واللرینه وسـائر اظهاری لازم اولان اعضاسنه اطلاق اولنور یقال امرأة حسنة الموقفین ای الوجه والقدم اوالعینین والیدین ومالابدلها من اظهـاره ومقعدده پوج کمیکنی احاطه ایلمش ایکی طمره اطلاق اولنور که چکیلوب بوزلدکده صاحبی کوترم اولور و کسلدکده هلاك اولور (واقف) انصاردن بر بطن پدری اولان مالك ابن امرء القیس لقبیدر هلال بن امیة الواقفی که غزادن تخلف ایلدکدنصکره توبه‌سی مقبول اولان اوچ نفر متخلفینك بریدر آنلردندر (ذوالوقوف) نهشل بن دارمك فرسی اسمیدر (الوقاف) شداد وزننده اصلا امور وخصوصده عجله ایتیوب دائمـا رفق وتأنی اوزره اولان آدمه دینور یقـال رجل وقاف ای متأن ومحاربه‌دن هربار کیرولنوب اعراض‌ایدن آدمه دینور یقـال هو وقاف ای محجم عن القتال وبر شاعر عقیله اسمیدر (الوقفة) وجبه وزننده بناه مره‌در بر کره طورمق معناسـنه در واسم اولور یایه صاریلان سکیره دینور واوست بو کر کك اوزرنده اولان ایکی سکیرك هر برینه وقفه وایکیسنه وقفتان دینور (المیقف) (والمیقاف) میملرك کسریله چوملك قارشدیره‌جق اغاج پارهسنه دینور که‌قینایوب طاشه‌جق چوملکی آنکله قارشدروب‌حدتنی تسکین ایدرلر (الوقیفة) سفینه‌وزننده شول بیان کچیسنه دینور که آنی تازیلر صقشدرمغله برقیاباشنه فراروالتجا ایدوب

وآندن ایغمکه قادر اولمامغله ناچار شکار اولنه (الموقف) معظم وزننده شول آته دینور که قولقلرینك اوجنه طوغری آق بنکلر ایله الاجه وابرش اولوب سائر یرلرینك لونی حالی اوزره اوله یقال فرس وموقف اذا کان علی اذنیه ابرش کانهما منقوشتان ببیاض ولون سائره ماکان وقوللری دکرمی تمغا ایله تمغالنمش اشکه دینور و شول بیان بچیسنه واوکوزه دینور که قوللرنده کوده سنك لونه مخالف حرت اوله واشمش بورنمش احوال عالمی تجربه ایتمش دقایق وحقایق کونیه‌یه آکاه اولمش آدمه دینور یقال رجل موقف ای مجرب محنك وقار او بوننده ضرب قار اولنان اوقه دینور (التوقف) تفعل وزننده تلؤم کبیدر که بر نسنه‌یه منتظر بولوب طورمق معناسنه در یقال توقف بمکان کذا اذا تلاءم وبر برده اکلنوب قالمق معناسنه در یقال توقف علیه اذا تثبت (الوقاف) واوك کسریله (والموافقة) مفاعله وزننده برمحلده یاخود بر خصومتده قرار وآرام ایدشمك معناسنه در یقال واقفه فی حراب اوخصومة اذا وقف معه ویقف هو معه و بر آدمی برخصوصده قرار وآرام ایتدرمك معناسنه در تقول واقفته علی کذا اذا ثبته علیه (التواقف) تفاعل وزننده بودخی قرار ایدشمك معناسنه در یقال تواقفا فی القتال اذا وقفا (الاستیقاف) برادمك وقوفنی ایستمك معناسنه در تقول استوقفته اذا سألته الوقوف (الوکف) واوك فتحی وکافك سکونیله میشندن اولان سفره‌یه ودوشمه‌یه دینور نطع معناسنه ووکف ووکیف وتوکاف تذکار وزننده برنسنه طاملیوب آقق معناسنه در یقال وکف البیت یکف وکفا و وکیفا وتوکافا اذا قطر (الایکاف) همزه نك کسریله وکف معناسنه در یقال اوکف البیت بمعنی وکف و بر آدمی کناهه قومق معناسنه‌در یقال اوکفه اذا اوقعه فی الاثم ومرکبه سمر اورمق معناسنه‌در یقال آکف الحمار ایکافا اذا وضع علیه الاکاف بو راده واوك الفه انقلابی بنو تمیم لغتنه مبنی در (الوکوف) صبور وزننده سودی پك چوق ناقه‌یه اطلاق اولنور یقال ناقة وکوف ای غزیرة (الوکف) فتحتینله حقدن میل وعدول ایلمك معناسنه‌در یقال وکف فلان یوکف وکفا من الباب الرابع اذامال وجار وعیب ومنقصه معناسنه در تقول لیس لك فیه وکف ای عیب وکناهکار اولمق معنا سنه در یقال وکف الرجل اذا اثم ووکف طاغك بوره سنه دینور وتره دینور عرق معنا سنه وابن فارس عندنده فرق معنا سنه در قایله لکن عرق مصحفی اولمق ملحوظدر وقوملغه بتشك ارض صلبه‌دن اشاغی انه جك یوره‌یه وانکبه‌یه دینور وفساد وضعف معنا سنه در یقال فیه وکف ای فساد وضعف وآغر لق ثقل معنا سنه در وقتیلق شدت معنا سنه در ویغمور دن حفظ ایچون اولرك اطرافنه قناد طرزنده یاپد قلری صوندرمه‌یه وصچاغه وبروازه دینور جمعی اوکاف در وفی الحدیث [خیار الشهداء

اصحاب

اصحاب الوكف] ای الذين انكفأت عليهم مراكبهم في البحر فصارت فوقهم مثل اوكاف البيت هكذا فسره النبی صلی الله عليه وسلم يعنی خيار وافاضل شهداء شول كمسه‌لر در كه درياده كيلری موجهٔ بحر صدمه سيله دوريلوب كيمنك كوپشته سی اوكاف بيت كبی اوزرلرينه قپانوب آلتنده غرق اوله‌لر (الوكاف) كتاب وزننده (والوكاف) غراب وزننده پالانه دينور اكاف معناسنه (التوكيف) تأكيف وزننده ومراد فيدر يا لان اورمق معناسنه در يقال وكف الحمار واكفه اذا وضع عليه الوكاف (الاستيكاف) طاملتمق معناسنه در يقال استوكف الماء اذا استقطره (المواكفة) مفاعله وزننده خصميله روبروجنك ايدشمك معناسنه در يقال واكفه فی الحرب اذا واجهه وعارضه (التوكف) تفعل وزننده برآدمك امور ومصالحنی در عهده ايدوب نظارت وتمشيتنه اهتمام ايتمك معناسنه در كه كوروب كوزتمك تعبير اولنور يقال هو يتوكف لهم ای يتعهدهم وينظر فی امورهم وبرخبر ظهورينه منتظر اولمق معناسنه در يقال يتوكف الخبر ای ينتظر وكفه ای قطره وهو كناية عن الظهور كما يقال استقطر الخبر وبرآدمه بولشجه يه دك كيدوب كلوب تعرض ايلمك معناسنه در يقال يتوكف لفلان ای يتعرض له حتی يلقاه (التواكف) تفاعل وزننده بری برندن ميل وانحراف ايلمك معناسنه در يقال تواكفوا اذا انحرفوا (الولف) حلف وزننده (والولاف) كتاب وزننده (والالاف) واوی همزه‌يه ابدال ايله (والوليف) اليف وزننده شمشك پيدر پی چاقمق معناسنه در يقال ولف البرق ولفا والافا ووليفا من الباب الثانی اذا تتابع ووليف پيدر پی چاقان شمشكه دينور ولوف كبی يقال برق وليف وولوف ای المتتابع اللمعان ووليف وولاف طوواره مخصوص بركونه سكرتمكه دينور كه درت اياقلرنی بردن قالدروب قومقله اولان سكرتمكدن عبارتدر يقال يعد والفرس وليفا وولافا وهو ضرب من العدو يقع القوائم معا وجاءت بالمعيه مجتمعا كلمك معناسنه در يقال ولف القوم وليفا اذا جاؤا معا (الولاف) قتال وزننده (والموالفة) مفاعله وزننده الفت ايدشمك الاف معناسنه در يقال والفه ولافا ومو الفة بمعنی آلفه واعتزاء وانتساب معناسنه در يقال والفه اذا اعتزاه واتصال معناسنه در يقال والفه اذا اتصله (الوهف) نهب وزننده (والوهيف) وليف وزننده نبات تازه يپراقلنمق معناسنه در يقال وهف النبات يهف وهفا ووهيفا اذا اورق واهتز وبك يقين كلمك معناسنه در يقال وهف فلان اذا دنا وبر كمسيه بر مقدار دنيالق ظهور ايلمك معناسنه در يقال وهف لهم شیء من الدنيا ای عرض لهم وبدا قال الشارح ومنه كلام قتاده كلما وهف لهم شیء من الدنيا اخذوه ولا يبالون حلالا كان اوحراما ای عرض لهم وبدا برنسنه يوقری آغوب يوكسلمك معناسنه در مثلا اولچيلان غله كيله نك

آغزینه قدرقانقوب جیقمسی کبی وحو صنك صوبی کنسارینه دك بو کلمسی کبی
یقال وهف الشیٔ الی اکذا اذاطف ونصرانی کلیسـابه خدمت ایلمك معنا سنه در
یقـال وهف النصرانی وهفا اذا خدم الکنیسة (الایهاف) همزه نك کسر یله
وهف کبی برنسنه یو قری آغوب یوکسلمك معنا سنه در یقال اوهف الشیٔ بمعنی
وهف (الواهف) کلیسانك قیم وفراش مقولهسی خدمتکارینه دینور (الوهافة)
واونك کسری وفتحیله (والوهفیة) انفیه وزننده (والهفیة) هـانك وفای
مشدده نك کسریله اسملر در کلیسا خدمتکار لغنه دینور وو هافة واوك کسریله
مصدر اولور وهف کبی کلیسایه خدمت ایلمك معنا سنه در یقال وهف النصرانی
وهفاووهافة اذا خدم الکنیسة
(* فصل الهاء *) (الهتف) حتفوزننده سسلنمكمعناسنه در اکثری کوکرجین
آوازنده استعمال اولنور یقال هتفت الحمامة هتفا من الباب الثانی اذا صاتت وبرآدمی
مدح ایلمك معناسنه در یقال هتف فلاناوبفلان اذامدحه وبر محبوب حسن وجماله
یاد اولمق معنا سـنه مستعملدر یقال فلا نة تهتف بها ای تذکر با لجمال (الهتاف)
هانك ضمیله برآدمی چاغرمق معنا سنه در یقال هتف به هتافا اذا صاح (الهتافة)
شداده وزننده (والهتوف)صبور وزننده (والهتفی) جمزی وزننده یلك طنقردایجی
یایه دینور یقـال قوس هتـا فة وهتو ف و هتفی ای ذات صوت (الهجف)
هانك کسری وجیمك فتحی وفانك تشـدیدیله یاشلو ارکك دوه قو شنه دینـور
علیقول تصلق ویانشقسز وکرانجان آدمهودوه قو شنه دینور تقول رأیت هجفـا
ای ظلیما مسنا اوهو الجا فی الثقیل منه ومنـا وایجر یسی ککیش اکال آدمه دینور
(الهجفجف) سفرجل وزننده بودخی ایجر یسی ککیش اکاله دینور یقال رجل
هجف و هجفجف ای الر غیب الجو ف (الهجف) فتحتینله آجلقـدن قارنی
سواپیوب صارلمق معنا سـنه در یقال هجف الرجل من البـاب الرابع اذا جاع
واسترخی ابطنه وبرده اولان نسنهلر طاغیلوب صاچلمق معناسنه در تقول هجفت
ارضنا ای تنـاثر مافیها (الهجفة) هانك کسریله رطو بتلو نمناك ناحیه یه دینور
مرج کبی (الهجفة) فرحه وزننده آریق کوده لو چلمسز خاتونه دینور یقـال
امرأة هجفة ای عجفة (الهجفان) عطشا ن وزننده ومراد فیدر (الهجنف)
هجنع وزننده یصی اوزون شیئه دینور یقـال شیٔ هجنف ای طویل عریض
(الهدف) فتحتینله مطلقا بلند وبو کسك نسـنه یه دینور کرك بناء وکرك قوم
تپهسیوکرك طاغ اولسون واوق نشانه سنهدینور یقال رموا فی الهدف ای الغرض
وعظیم الهیکل آدمه دینور وبرایشه یرامیان تنبل واوبقوجی وکرانجان آدمهدینور
یقال رجل هدف ای عظیم وکذا ثقیل نؤوم (هدف هدف) مکررا برکلمهدر که

قیون قسمنی صاغمق ایچون چاغررلر (الهدف) ها نك فتحی ودالك سكونیله
بریرده برکمسه بنوروب پیدا اولمق معناسنه در ومنه قوله هل هدف الیکم هادف
ای هل حدث ببلدکم احد سوی من کان به وکیر ملك معنا سنه در یقال هدف الیه
اذادخل وبر نسنه یه یقلشمق معنا سنه در یقال هدف للخمسین اذا قار بها وسمت
وضعیف اولمق معنا سنه در یقال هدف هدفا اذا کسل وضعف (الهادفة)
جماعت معنا سنه در (الهدفة) ها نك کسریله نا سدن وبیوت ومساکنندن
بر قطعه یه دینور که برلرنده اقامت اوزره اوله‌لر (الاهداف) همزه نك کسریله
بر نسنه یه کلوب چاتمق معناسنه در یقال اهدف للخمسین اذا قاربها وبرنسنه
اوزره چقمق معنا سنه در یقال اهدف علی التل اذا اشرف علیه و صغنمق
معنا سنه در یقال اهدف الیه اذالجأ وبرشیئه برنسنه عارض اولمق معناسنه‌در یقال
اهدف له الشیٔ اذا عرض له وبرنسنه‌یه واروب چاتمق علی‌قول قرشوسنه واروب
دیکیلوب طورمق معنا سنه در یقال اهدف منه اذا دنا او انتصب واستقبل
وحیوانك وانسا نك صغریسی هدف طرزنده بو یوب ابریلنمك معنا سنه در یقال
اهدف الکفل اذا عظم حتی صار کالهدف (الهدف) ها نك کسریله تنو مند
وجسیم آدمه دینور یقال رجل هدف ای جسیم (الاستهداف) قرشوده هدف
کبی دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال استهدف الرجل اذا انتصب وبو کسلوب
قالقمق معنا سنه در یقال استهدف اذا ارتفع (المستهدف) اسم فاعل بنیه سیله
عریض کوشه یه دینور یقال رکن مستهدف ای عریض (الهذوف) ذال معجمه
ایله وقوف وزننده سرعت ایلمك معنا سنه در یقال هذف الرجل هذوفا من الباب
الثانی اذا اسرع (الهذاف) شداد وزننده (والمهذف) محسن وزننده (والهذف)
خجل وزننده یك چابك وچالاك معنا سنه در (الهذروف) عصفور وزننده چابك
وسریع معنا سنه در جمعی هذاریف در یقال هو هذروف ای سریع (الهذرفة)
دحرجه وزننده سرعت ایلمك معنا سنه در یقال هذرف الرجل اذا اسرع
(الهرف) صرف وزننده اعجاب ایچون بر آدمی حددن افزون مدح ایلمك علی
قول برآدمك صفات وخصائلنه وقوفی اولمیه‌رق خود بخود مدح ایلمك معناسنه‌در
یقال هرف بفلان هرفا من الباب الثانی اذا اطرأ فی المدح اعجابا به اومدحه بلاخبرة
ومن المعنی الثانی المثل «لاتهرف بما لاتعرف» (الاهراف) همزه نك کسریله برآدمك
مالی فضل ونما بولوب برکتلنمك معناسنه در یقال اهرف الرجل اذانمی ماله وخرما
اغاجی میوه سنی چابك ویروب سنقلمك معنا سنه در یقال اهرفت النخلة اذا عجلت
اتاءها ای ثمرها (التهریف) اهراف ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال هرفت النخلة
بمعنی اهرفت وبرایشه عجله وشتاب ایلمك معنا سنه در یقال هرفوا الی الصلاة اذا عجلوها

وبعضلر دیدیلر که وجه مذکور اوزره تعجیل معناسنه تفعیل بابندن ورودی صوابدر جو هر ینك افعـالدن ثبتی غلط اولور (الهرجف) قرشب وزننده بك ضعیف وعاجزوناتوان آدمه دینور یقال رجل هرجف ای خوار (الهرشفة) اردبه وزننده قوجه قاری یه دینور وشول بچـاوره یه دینور که انکله یر دن یغمور صوینی الوب جنب ابچره صقرلر یونی صو یك قلتی هنكامنده ایدرلر بورادهجف جیم مضمومه ایله دریدن قوغه یاخود خرما اغاجینك دبنه ایتدكلری چتوره دینور وهرشفه دیویت ابجره اولان قوری لیقه یه دینور یقال فی الدواة هرشفة وهی صوفة الدواة اذا یبست (الهرشفة) دحرجه وزننده (والاهرشفاف) اقشعرار وزننده لیقه قوبمق معناسنه در یقال هرشفت الهرشـفة واهرشفت اذا یبست (التهرشف) تدحرج وزننده برنسنه یی آزجه آزجه تدریجله صوروب ایچمك معناسنه در یقال تهرشف الماء اذا تحسی قلیلا قلیلا (هرصیف) قندیل وزننده بررجل علمیدر (الهرنفة) نونله دحرجه وزننده فرسز فرسز كولمك معناسنه دریقال هرنف الرجل اذا ضحك فی ضعف (المهرنفة) اسم فاعل بنیه سیله صوتی و بكاسی فرسز ضعیف اولان خاتونه دینور یقال امرأة مهرنفة ای ضعیفـة فی صوتهـا و بكائهـا (الهزروف) زای معجمه ایله زنبور وزننده (و الهزارف) علابط وزننده (والهزراف) قرطاس وزننده (والهزروف) برذون وزننده یك جست وچابك اركك دوه قوشـنه دینور (الهزرفة) دحرجه وزننده سرعت ایلمك معناسـنه در یقال هزرف الرجل اذا اسرع (الهزرفة) زبرجه وزننده (والهزروفة) برذونه وزننده قوجه ناقه یه وقوجه قاری یه دینور (الهزف) حدب وزننده قارت و یاشـلو اوله رق چابك اركك دوه قوشـنه دینور علی قول اوركك یاخوداوزون تو یلو یاخود تصلق و بداندام اولانه دینور (الهزف) حذف وزننده روزكار برنسـنه یی اوكنه الوب یوفقه كبی بری اوته او ینامق یاخود كوترمك معناسـنه در یقال هزفته الریح هزفا من الباب الثـانی اذا استخفتـه (الهطف) عطف وزننده سود صاغمق معناسنه در یقال هطف الراعی هطفـا من الباب الثانی اذا احتلب و بلود یغمور یاغدرمق معناسـنه در یقال هطف السماء اذا امطرت وهطف صاغلان سودك فاشردیسنه دینور (الهطف) كتف وزننده یك چوق یغموره دینور یقال مطر هطف ای غزیر (بنوالهطف) كنانه یاخود اسد قبیله سـندن برجماعتدر انك اول تحت جفان ایدن انلردر (هطیف) زبیر وزننده یمنده جبل واقرده برحصن آدیدر (الهف) (والهفیف) هالرك فتحیله یل كورلتونی یاخود صزلیه رق اسمك معناسنه در یقال هفت الریح هفا وهفیفـا من الباب الثانی اذا هبت فسمع صوت هبوبها (الهف) هانك كسریله یغمورسز

بوش

بوش بلو ده دینور یقال سحابة هف ای بلا ماء و بالسز کوبجه دینور یقال شهدة
هف ای لاعسل فیها وشول اکینه دینور که بچیمی کچمکله دانه لری دوکیلور
اوله یقال زرع هف اذا کان قداخر حصاده فینتثر وقچاغان خرده بالقلره دینور
بونده هانك فتحیله ده جائزدر و بیوك ایت بالقلر بنه دینور مفردی هفه دروجست
وچالاك آدمه دینور یقال رجل هف ای خفیف و یوفقه وخفیف اولوب بالی ازجه
اولان کوبجه دینور ومطلقا خفیف اولوب جوفنده نسنه اولمیان شیئه دینور یقال
شیٔ هف ای خفیف لاشیٔ فی جوفه (زقاق الهفة) بطحه ده برموضعدر آنده
سفینه اوغراغی محل واردر یاخود بوطریق الهفه درکه بصره ده بر موضعدر
(الهفاف)شداد وزننده جست وشاطر اشکه‌دینور یقال‌حارهفاف ای‌طیاش وسرین
کولکه‌به علی قول قو یووساکن اولانه یاخود قوبو ومتد وشامل اولمیانه دینور.
یقال ظل هفاف ای باردا وساکن اوملم یکن ظلیلا وجست وچابك قوش قنادینه
دینور و یوفقه ونازك وشفاف کوملکه دینور و براق وشفاف‌اولان نسنه‌یه دینور
(الهفهاف) ثرثار وزننده بودخی جست وخفیف قوش قنادینه و یوفقه وشفاف
کوملکه دینور وانجه قارنلو آدمه دینور وصوسز عطشان معناسنه در (الهفافة)
شداده وزننده خوش ولطیف وساکن روزکاره دینور یقال ریح هفافة ای طیبة
ساکنة (الهفیف) امیر وزننده مصدر درکه ذکر اولندی وسرعتله یوریمك
معناسنه در یقال هف الرجل هفیفا اذا اسرع السیر (الیهفوف) یعفور وزننده
قورقق جبان آدمه دینور وحدید القلب آدمه دخی دینور واحق آدمه دینور یقال
رجل یهفوف ای جبان وکذا حدید القلب وکذلك احق واو تسز صوسز قیر یره
دینور (المهففة) (والمهفهفة) اسم مفعول بنیه لریله بلی انجه قارنی ازجه
پهلولری خرده‌جه خاتونه دینور یقال جاریة مهففة ومهفهفة ای ضامرة البطن
دقیقة الخصر (الهفهفة) زلزله وزننده تازه جوانك وجودی فدان کبی سرپلوب
سهی وراست و موزون اولمق معناسنه در یقال هفهف الغلام اذا مشق بدنه
فصار کانه غصن (الاهتفاف) افتعال وزننده بادیه ده‌سراب ایلدرامق معناسنه‌در
یقال اهتف السراب اذا لمع وقولغك ایچی کورلده مك معناسنه درکه بخارك یل‌کبی
حرکتندن نشئت ایدر یقال تهتف سامعته اذا حدث فیها دوی (هفان) هانك
فتحی وکسریله اسماء عربدندر (الهفان) هانك کسریله اثر وعقب معناسنه در
یقال جاء علی هفانه ای علی اثره (الهقف) هانك وقافك فتحیله طعامه اشتها
ازجه اولمغه دینور تقول الیوم فی هقف ای قلة شهوة الطعام (الهکف) فتحتیله
سرعتله سکردر و یورر اولمق معناسنه در یقال هکف الرجل هکفا من الباب
الرابع اذا اسرع فی‌العدو والمشی (هنکف) جندل یاخود صیقل وزننده برموضع

آدید ر نونی زائده در (الهلغف) غین معجمه ایله جرد حل وزننده بنیه سی مضطرب پریشان اندام آدمه دینور یقال رجل هلغف ای المضطرب الخلق (الهقف) قافله جردحل وزننده یومری کوده‌لو ثقیل وناتراش آدمه دینور یقال رجل هلقف ای فدم ضخم (الهلوف) جرد حل وزننده تصلق وثقیل وناز یبا کسبه علی قول ششمان قارنلی اصلا ایشه کوجه یرامز آدمه دینور یقال رجل هلوف ای الثقیل الجافی او العظیم البطن لاغناء عنده و یلك یلانجی آدمه دینور کذوب معناسنه وقبا صقاله دینور هلوفه دخی دینور سنوره وزننده یقال لحیة هلوف و هلوفة ای ضخمة وکچی کبی بدنی قیللو تصلق ناتراش آدمه دینور یقال رجل هلوف ای الکثیر الشعر الجافی وقبلابی بولودلی کونه دینورکه کونش کورنمز اوله یقال یوم هلوف اذا کان یستر غمامه شمسه وجثه‌سی بیوك ارکك ده‌وه یه دینور یقال هلوف ای کبیر (الهلقوف) زنبور وزننده بودخی کوده سی قیللو یاقشقسز تصلق آدمه دینور واشبو هلوف ماده سی بالجمله ضخامت معناسنه دال اولان هلف لفظندن مشتق اولوب لکن اندن فعل تصرفی مهجوردر (الاهناف) همزه‌نك کسریله فرسز فرسز فتور ایله کولمك معناسنه در برآدمی هزل واستهزا ایدنك کولمسی کبی و بو نسوانه مخصوصدر یقال اهنفت المرأة اذا ضحکت فی فتور کضحك المستهزیء وسرعت ایلك معناسنه‌در یقال اهنف الرجل اذا اسرع وچوجق اغلامغه یاتمق معناسنه در یقال اهنف الصبی اذا تهیأ للبکاء (المهانفة) مفاعله وزننده (والهناف) قتال وزننده (والتهانف) تفاعل وزننده بونلرده فرسز خاتون کولمك معناسنه در یقال هانفت المرأة مهانفة وهنافا وتهانفت بمعنی اهنفت ومهانفه او ینشمق معناسنه در یقال هانفه اذا لاعبه (التهنیف) بودخی سرعت ایلمك معناسنه در یقال هنف الرجل اذا اسرع (الهوف) هانك فتحی وضمیله اسی اسن یله وصوغوق اسن یله دیمکله ضد اولور یقال ریح هوف ای حارة وکذا باردة الهبوب (الهوف) هانك ضمیله ایچری سی جوهرسز ومایه‌سز اولوب اصلا ایشه یرامز قوف کمسیه دینور واحق ونادانه دینور و قورقق جبان آدمه دینور یقال هو هوف ای الخاوی الذی لاخیر عنده والاحق والجبان و بورطه زاری طرزنده بوفقه نسنه لره دینور وهیف لفظنده لغتدرکه یمن جانبندن اسن یله دینور (الهیف) سیف وزننده یك صو صه مق معناسنه در یقال هاف الرجل یهیف هیفا اذاعطش شدیدا وهیف شول اسی یله دینورکه اصول اربعه دن خارج نکباء اولوب یمن طرفندن جنوب ایله دبور میاندن هبوب ایدر نباتی قوریدر وحیوانلری بغایت صوصادوب وصولری بالجمله نشف ایدر قبله لدوسی اوله جقدر ارض عربده حکمی اولجه در بادیه ده اکا سموم وسام یلی تعبیر ایدرلر اشدی فی

في الحال فتالدر ومنه المثل *ذهبت هيف لاديانها * اى لعاداتها لانها تجفف كل شئ *
بو مثل ناسدن هركس كندى امر و هواسنه اقبال وتفرق ايلديكى موقعده ايراد
اولنور عندالبعض عادت قديمه سنه ملازمت ايدوب اصلا مفارقت ايلمين كمسه حقنده
ضرب اولنور بوراده هيف اسم جنسدر لام لاديانها الى معناسنه‌در ذهبت رجعت
معناسنه‌در وهيف بمنده بروادى اسميدر وهيف انجه بللى اولمق معناسنه‌در
هيف كبى كه فتحتينله‌در يقال هيف الغلام يهيف كفرح يفرح وهاف يهاف كخاف
يخاف هيفا وهيفا اذا ضمر بطنه ورقت خاصرته وهيف حيف وزننده قول قاچمق
معناسنه‌در يقال هاف العبد يهاف هيفا اذا ابق (الاهيف) وصفدر انجه بللو
محبوبه دينور هيفاء مؤنثيدر جعلرى هيف در هانك كسريله وهيفاء فرسه ده
صفت اولور يقال غلام اهيف و امرأة و فرس هيفاء من هيف (التهيف) تفعل
وزننده هيف ديدكلرى مذكور باد سمومه اوغرامق معناسنه‌در يقال تهيف الرجل
كما يقال تشتى من الشتاء (الهافة) (والمهياف) مصباح وزننده تيز صوصر
اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة هافة ومهياف اى السريعة العطش وهافه‌نك اصلى
هيفه‌در فرحه كبى ياخود هائفه‌در ومهياف صوى دوه‌يه دينور معتق معناسنه
بعض نسخه‌ده نونله معناق اولمغله يونى كوزل و يافشقلو دوه ديمك اولور وتيز
صوصيان آدمه على قول پك صوصه‌مش آدمه دينور يقال رجل مهياف السريع
العطش اوالشديدة (الهياف) هانك كسرى وضميله دوه‌لر پك صوسزلقدن هيف
ديدكلرى روزكاره قرشو آغزلرنى آچه‌رق بونلمك معناسنه‌در يقال هافت الابل
تهيف هيافا اذا استقبلت هبوب الهيف بوجوهها فاتحة افواهها من شدة العطش
(الهائفة) ذكر اولنان روزكاره آغزلرنى آچه‌رق متوجه اولان دوه‌لره دينور
(الهائف) (والهيوف) صبور وزننده (و الهيفان) ريحان وزننده بونلرده
تيز صوصيان آدمه دينور وهيفان صوسز كسيه دينور (المهتاف) مشتاق
وزننده بودخى صوسز آدمه دينور يقال رجل هيفان ومهتاف اى عطشان
(الاهافة)همزه‌نك كسريله برآدمك دوه‌سى صوسز اولمق معناسنه‌در يقال اهاف
القوم اذا عطش ابلهم
(* فصل الياء *) (اليسف) فتحتينله سينكه دينور ذباب معناسنه (يساف)
يانك كسرى وقليلا فتحيله تابعى كوفى هلالك پدرى اسميدر شجيع جنابلرى مواليسندندر
تجز بعونه تعالى

* باب القاف * فصل الهمزة *

(الابق) همزه‌نك فتحى وبانك سكونيله وفتحتينله (والاباق) كتاب وزننده قول

افندیسندن خوف واندیشه سی یاخود اعمال شاقه دردی اولمیه رق هواسنه تبعیتله
قاچمق معناسنه در علی قول کیزلنوب بعده برسمته قاچوب کتمك معناسنه در یقال
ابق العبد وابق ابقا وابقا واباقا من الباب الرابع والثانی والثالث اذا ذهب بلا
خوف ولاکد عمل اواستخفی ثم ذهب شارح دیرکه باب ثالث بلاشرط وارد اولمشدر
واباق کتاب وزننده اسم اولور انتهی (الآبق) صاحب وزننده (والابوق)
صبور وزننده اسم فاعللر در قاچان قوله دینور آبقك جمعی ابّاق و ابّق
کلور کفار ورکع وزنلرنده لکن مقتضای ماده ابوق قاچاغان قوله اطلاق اولنمقدر
(الابق) فتحتینله قنب یعنی کندر دیدکلری نباته دینور علی قول قبوغنه دینورکه
آندن ایپ دوزیلور (اباق) شداد وزننده برشاعر دبیری اسمیدر (التأبق)
تفعل وزننده کیزلنمك علی قول بر برده اویالنوب قالمق معناسنه در یقال تأبق الرجل
اذا استتر اواحتبس وکناه ارتکاب ایلمك معناسنه در یقال تأبق فلان اذا تأثم وانکار
ایلمك معناسنه در یقال تأبق الشیء اذا انکره (الارق) فتحتینله کیجه اویومیوب
اویقوسز قالمق معناسنه در یقال ارق الرجل ارقا من الباب الرابع اذا سهر باللیل
(الائتراق) افتعال وزننده ارق معناسنه در یقال ائترق الرجل بمعنی ارق (الارق)
کتف وزننده (والآرق) طارق وزننده اسم فاعللر در کیجه اویومیوب بیدار
اولان آدمه دینور شارح دیرکه اشبو ارق که سهر اوله جقدر بین الاطباء علتدر
اکر علتدن ناشی ایسه اول آدمه ارق وآرق دینور کتف وطارق وزنلرنده
و اکر لعلة عادی ایسه ارق دینور ضمتینله (الارقان) همزه نك کسریله برجنس
قرمزی شجر اسمیدر ترکیده قزل اغاج دیدکلریدر و قنه یه دینور حناء معناسنه
و زعفرانه دینور و قرداش قانی دیدکلری داروبه دینور و برکونه آفته دینورکه
اکین قسمنه عارض اولوب اوزنی تباه ایلمکله صراردوب برباد ایدر ترکیده صاری
دیرلر صاغر کافله و اول اکینه صاری اورمش دیرلر و اول آفت انسانه دخی عارض
اولور و اکا ارقان دخی دینور فتحاتله وارقان دینور کسرتینله وارقان دینور
همزه نك فتحی و رانك ضمیله وارق وارقان دینور همزه نك فتحیله و رانك سکونیله
واراق دینور غراب وزننده ویرقان دینور یای تحتیه ایله و بو اشهر لغاتدر بین
الاطباء یرقان ایله مشهور در ترکیده صاریلق تعبیر ایدرلر خلط صفرا یاخود
سوداء دری یه و دریك آلتنه طوغری بلا عفونة جریان ایلمکله بدنك لونی صفرته
یاخود سواده مائل بغایت متغیر اولور بو علت ایکی نوع اولور بری یرقان اسود
و بری یرقان اصفردر اسودی سببی طحالك جاذبه سنك ضعفیدرکه سودایی بدنه
دفع ایدر و اصفر مراره دن حادث اولور بو یرقانك برنوعی دخی واردرکه یرقان
اخضر دیرلر هندستانه مخصوصدر عمانك سائرنده نادر اولور و جمله سنك شعبه لری

و اسباب و علاماتی کتب طبیه‌ده مشروحدر و اکین قسمنه عارض اولان برفناء و وخیم‌هوایه دینورکه اکینی صاپصاری ایدر (المأروق و المیروق) یرقان‌حادثه‌سنه اوغرامش زرع و آدمه دینور یقال زرع و رجل مأروق و میروق ای مؤف (اریق) زبیر وزننده برموضع آدیدر واریق اورق لفظندن مصغر اولور نته‌که اسودك مصغرنده سوید دینور اکرچه مصغری وریق‌در لکن واوهمزه‌یه ابدال اولنمشدر واورق فی الاصل قرامتق تویلو دوه‌یه دینور تعظیم ایچون تصغیر ایدوب داهیهٔ عظیمه‌یه وریق اطلاق ایلدیلر ومنه قولهم جاءنا بام الربیق علی اربق ای بالداهیة العظیمة کویاکه آدم بر جبل اورق اوزره برغول بیابانی کورمکله کلام مزبوری ایراد ایلمشدر ام الربیق غولك کنیه‌سیدر (الابراق) افعال وزننده (والتأریق) تفعیل وزننده برآدمی کیجه او یوتمیوب او یقوسز قومق معناسنه در یقال آرقه وارقه اذا اسهره (مورق) محدث وزننده بر رجل علمیدر (الازق) همزه‌نك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله (والازق) فتحتینله برعارضه سببیله قلب صقیلوب طارالمق علی قول جنکك غلبه وشدتندن صقشوب مضایقه‌ده‌قالمق معناسنه در یقال ازق صدره وازق ازقا وازقا من‌الباب الرابع والثانی اذا ضاق اوتضایق فی الحرب (التازق) تفعل وزننده ازق معناسنه در یقال تأزق صدره بمعنی ازق (المازق) مجلس وزننده تنك محله دینور تقول وقعنا فی‌مأزق ای مضیق (الاستیزاق) برکسیه بر برطار کلمکله صقلمق معناسنه در یقال استوزق علی فلان اذا ضاق علیه المکان (الاشق) شین معجمه‌ایله سکر وزننده وبونده وشق واشج دخی دیرلر خیار شکلنده برنباتك صمغیدرکه چادر اوشاغی تعبیر ایدرلر بونی بعضلر طرثوث صمغی ظن ایتملریله غلط ایلدیلر وصمغ مزبور ملین ومدر ومسخن وعرق النساء وسائر وجع مفاصل وقالجه‌لرده اولان اوجاع ایچون بر منقاله قدر شربی تریاق اکثر حکمنده در (الافق) همزه‌نك ضمیله (والافق) ضمتینله جانب وناحیه معناسنه در جمعی آفاق کلور همزه‌نك مدیله علی قول فلکك جوانب واطرافندن ظاهر ومرئی اولان قیسمنه واتکنه دینور وعلی رأی جنوب وشمال ودبور وصبا دیدکلری ریاح اربعك مهبنه دینور بس قول اوله کوره مطلق اولور ثانی‌یه وثالثه کوره فلکه مخصوص اولور وثالث ثانیدن اخص اولور که درت قطره مخصوص اولور بونلره کوره عمومده استعمالی مجاز اولور یقال ما فی‌الافق سحابة وهی الناحیة اوما ظهر من‌نواحی الفلك اومهب الجنوب والشمال والدبور والصبا وبیوت‌اعرابك سقفدن اشاغی‌یه چکیلان پرده‌نك ایلریسنده واقع ایکی تکمه‌نك ارالغنه‌ده افق اطلاق اولنور وافق ضمتینله اشکینلکده و یوکرکلکده سائره غالب اولان آته اطلاق اولنور مذکر

ومؤنثنه دینور یقال فرس افق ای رائع (الافق) فتحتیله (والافق) ضمتیله
افاق ارضنه منسوب دیمکدرکه مراد اطراف ارضدن اولان کسه‌در هوافقی وافقی
ای منسوب الی الافق شارح دیرکه فتحتیله افقی غیر قیاس اوزره در فتحتیله فعل
وضمیله فعل‌وزنی اکثری کلام عربده معنای‌واحد اوزره مجتمع‌اولدقلری‌ملاحظه‌سنه
مبنی‌در عرب وعرب وعجم وعجم کبی و قالدیکه اصل اولان نسبت برماده‌نك
مفردینه متعلق اولمقدر واکر جمع اولورسه علم ایسه مفرد حکمنده اولمغله اکا
نسبت اولنور انصاری کبی پس بوراده فقهانك حج مسئله‌سنده آفاقی تعبیرلری
آفاق مخصوصه یعنی خارج مواقیته علم اعتباریله صحیح اولورکه ملحق بالعلم اولمش
اولور (الافاق) شداد وزننده اطراف عالمی تجارتله کشت وکذار ایدن آدمه
دینور یقال رجل افاق اذا کان یضرب فی الافاق مکتسبا (الافق) فتحتیله برآدم
کرم یاخود علم و معرفت یاخود فصاحت و بلاغت و سائر فضیلت جهتنده نهایت
درجه‌یه بالغ اولمق معناسنه‌در یقال افق الرجل افقا من الباب الرابع اذا بلغ النهایة
فی الکرم اوفی العلم اوفی الفصاحة وجمیع الفضائل وافق یولك یوزینه یعنی سالکك
قرشو طوغریسنه کلان سمت وجهتنه دینور جمعی افاق کلور یقال افق الطریق
ای سننه ووجهه (الآفق) صاحب وزننده (والافیق) امیر وزننده کرم یاخود
علم یا فصاحت و بلاغت کبی فضائل وکمالاتده مرتبهٔ نهایته واصل آدمه دینور مؤنثی
آفقه وافیقه‌در حدوث معناسی اراده‌سیله اسم فاعلی آفق کلوب و ثبوت‌تصوریله
افیق کلمشدر وآفق فقیم بن جریرك فرسی اسمیدر وافیق یك بیوك قوغه‌یه
دینورکه سائرندن صوبی آرتق اوله وحوران ایله غور بیننده برقریه ادیدر ومنه
عقبة افیق و بونده بلاهمزه فیق جائز دکلدر وافیق بنو یربوع جماعتنه مخصوص
بر موضع ادیدر یاخود یمنده ذمار ناحیه‌سنده بر قریه‌در وافیق شول دری‌یه
دینورکه دباغتی تام اولمیه‌که میشین و سختیان کرته‌سنه وارمش اولور اکا ادیم
دیمز علی قول شول ادیم اسمیدرکه مدبوغ اولوب لکن هنوز دیکلمامش اوله
یاخود شق اولنمامش اوله‌که هنوز بتون میشین یا سختیان اولور جمعی افق کلور
فتحتیله وافق کلور ضمتیله و بعضلر عندنده فتحتیله افق اسم جمعدر زیرا فعیل
فعل‌اوزره جمع تکسیرایله جمعلنمز کذلك جمعی‌افقه کلور مدایله راغیف‌وارغفه‌کبی
(الافق) وفق وزننده برکمسه کندی باشنه افاق واطرافی‌کزمك معناسنه‌در یقال
افق الرجل افقا من الباب الثانی اذا رکب رأسه وذهب فی الافاق و بعض ادمی
بعض اوزره ترجیحله اکا بخششی زیاده ویرمك معناسنه‌در یقال افق فی العطاء
اذا اعطی بعضا اکثر من بعض و دری‌یی دباغت ایدوب افیق ایلمك معناسنه در
یقال افق الادیم اذا دبغه الی ان صار افیقا بوراده ادیمدن جلد مراد در

و يلان سو يلمك معناسنه در يقال افق الرجل اذا كذب وغالب اولمق معناسنه در
يقال افق عليه اذا غلب وسنت ايلمك معناسنه در يقال افق الصبي اذا ختنه (الافيقة)
سفينه وزننده (والافق) كتف وزننده بونلرده افيق ديدكلري ذكر اولنان
دري يه دينور وافيقه بك منكر وعظيم اولان داهيه يه دينور يقال رماه بالافيقة
اى الداهية المنكرة (الافقة) فتحاتله بوش بوكوره دينور خاصره معناسنه
ودباغت اولنه جق دري بي بومشيوب تو يلري يولنمغه كلنجه طپراق آلتنه دفن
ايلمكه دينور (الافقة) صاحبه وزننده بودخي بوش بوكره دينور (الافقة)
غرفه وزننده ختان اوله جق دري يه دينور قلفه معناسنه (الآفق) افعل وزننده
سنتسز آدمه دينور يقال رجل آفق اى لم يختن (افاقه) كناسه وزننده كوفه ده
برموضع آديدر ياخود بنو يربوعه مخصوص برصو آديدر (افاق) غراب وزننده
برموضع آديدر (التأفق) تفعل وزننده آفاق ارضدن برآدم كلمك معناسنه در
تقول تأفق بنا اى اتانا من افق (الالق) خلق وزننده (والالاق) كتاب
وزننده شمشك آلداتمق معناسنه دركه يغمور سز چاقق مراد در يقال الق البرق
القا والاقا من الباب الثانى اذا كذب ودلورمك معناسنه در يقال الق الرجل على المجهول
اذا جن (الالاق) شداد وزننده (والالاق) كتاب وزننده يغمورسز چقان
شمشكه دينور وما هو الا الاق والاق اى برق كاذب لامطرله (الالق) همزه نك
كسريله اركك قورده دينور ذئب معناسنه وديشيسنه القه دينور يقال ماهى الا
القة اى ذئبة والقه ديشى ميمونه دينور قرده معناسنه بونك ارككنه قرد دينور الق
ديمك جائز دكلدر وجرأتلو دلير خاتونه دينور يقال هى القة اى جريئة
(الاولق) جوهر وزننده دلورمكه دينور جنون معناسنه افكل كبى اسمدر
يقال به اولق اى جنون مؤلف بونى ولق ماده سنده دخى ثبت ايلمشدر همزه سنك زياده واصليتى
خصوصنده اختلافه بناء پس اصلى دينورسه وزنى فوعل اولور زائد دينورسه
افعل اولور وخالد بن الوليدك قلجى آديدر (المألوق) دلويه دينور
يقال الق الرجل فهو مألوق اى مجنون ومحرق بن عمروك فرسى اسميدر
(المأولق) مدحرج وزننده بودخى مجنونه دينور بوماده اولق صيغه سندن
متصرفدر (المثلق) منبر وزننده احمق وشاشقين ياخود بونامش فرتوت ادمه
دينور يقال رجل مئلق اى احمق اومعتوه (الق) جمزى وزننده قورد كبى يرندن
چابك صچرايوب آتيلور اولان عورته دينور يقال امرأة القى اى سريعة الوثب
(الاق) غراب وزننده تيه صحراسنده بر طاغك آديدر (الالق) امع وزننده
برلاق ودرخشان نسنه يه دينور يقال شئ الق اى متألق (الالوقة) الوكه
وزننده بر درلو خوشخور طعام آديدر على قول قايمق ايله خرمادن ترتيب ايدرلر

تقول اطعمنا الوقة وهو طعام طيب اوزبد برطب (التالق) تفعل وزننده ايلدرامق
معناسنه در يقال تألق الكوكب اذا التمع وخاتون دوزنوب قوشنمق معناسنه
مستعملدر على قول برى بريله متازعه يه صغانوب باشنى قالدروب يانمق معناسنه در
يقال تألقت المرأة اذا تبرقت وتزينت اوشمرت للخصومة واستعدت للشر ورفعت
رأسها (الابتلاق) افتعال وزننده بو دخى ايلدرامق معناسنه در يقال ائتلق البرق
اذا التمع (الامق) همزه نك فتحى وميمك سكونيله كوزك پيكارنه دينور مأق العين
معناسنه (الانق) همزه نك ونونك فتحيله فرح وسرور معناسنه در يقال به انق
اى فرح وسرور ومصدر اولور شاد وسرور اولمق معناسنه يقال انق به انقا
من البـاب الرابع اذا فرح وانق چاره اطلاق اولنور كلأ معناسنه وبر نسنه يى
سومك معناسنه در يقال انق الشئ اذا احبه وبر نسنه دن پك خوشلنوب عجبلنمك
ومحظوظ اولمق معناسنه در يقال انق به اذ عجب به (الانوق) صبور وزننده طوشنجل
قوشنه دينور عقاب معناسنه وقرتال قوشنه دينور رخه معناسنه على قول بر كونه
سياه قرشدر كه باشنده وبيوننده آت يليسى طرزنده اوزون تويلرى اولور عند
البعض تويلرى سياه وباشى تويسز كل ومنقارى صارى اولور مترجم دير كه معول
اولان قول اولدر كه مثل آتينك ملايمدر ايكنجى قول ايله اولكى بر در زيرا
وصف مذكور قرتال وصفيدر وقول ثالثه كوره كركسك سياه نوعى اولور
حياة حيوان صاحبى قول اول ايله ثانى يى برعد ايلمشدر كه قرتال اولور قال المؤلف
وفى المثل * هو عز من بيض الانوق * مذكور قرتال قوشى بغايت صرپ طاغلر
باشنده يالچين قيالرده يود يابوب يمورطلديغيچون وصولى مشكل اولان نسنه لر
حقنده ضرب اولنور منقولدر كه اول قوشده اون خصلت حيده واردر نته كه
عربلر اشبو مقاله مسجعده جمع وبيان ايلديلر ١ * تحصن بيضها * يمورطه سنى
وجه مذكور اوزره حصين يرلرده محافظه ايدر ٢ * تحسى فرخها * ياوريلرنى
بغايت حمايه ايدر ٣ تألف ولدها * ياوريلرى بيود كدنصكره سائر قوشلر كبى بيكانه
معامله سى ايتميوب اولاد معامله سى ايدر ٤ * ولا تمكن نفسها غير زوجها *
كندى اشندن غيرى يه نفسنى اصلا تسليم ايدوب چفتلنمز ٥ * تقطع فى اول القواطع *
معلومدر كه صيادلر قوش يوريلرنى اناللرى يمدن كسد كدنصكره صيده مباشرت
ايدرلر ذكر اولنان قوش بو دقيقه يى مدرك اولمغله جمله دن اول كسوب اوچوروب
كوترمكه ابتدار ايدر ٦ * ترجع فى اول الرواجع * يايلاق وقشلاقدن سائر طيوردن
اقدم رجعت ايدر بودخى جهت سلامتى موجبدر ٧ * لا تطير فى التحسير * تويلرنى
دوكوب توله ديكى هنكامده اوچمز بو دخى حزم واحتياطدن ناشيدر زيرا اوزون
اوزادى اوچنه قدرتى اولميوب شايد سقوط واقع اوله ٨ * لا تعتر بالشكير * توله دكدنصكره

یلکلری هنوز خرده ویومشق ایکن اکا غره ایدوب اوچمغه مبادرت ایلمز بلکه
قامش کبی پکشوب تمام قوتلنمدکجه اوچمز ٩ * لاتربالو کور * دائما آشیانه‌سنده
کسل وتوانی ایله اقامت ایلمز ١٠ * لاتسقط علی‌الحفیر بالشکیر * توله‌د کدنصکره
هنوز قنادلری قامش کبی مستحکم اولمقسزین چقور یرلره دوشمز که معنای‌سابعك
مقتضاسیدر بعض نسخه‌ده جمله جقیر اوق قبورلری اوزره ضروری دوشمز یعنی
مهلکه‌لره ساقط اولمز دیمك اولور کرچه مؤلفك اطلاقندن انوق دیشی قرتال
اولدیغی لایحدر ووجه تسمیه خواص مسروده سببیله ذات انق اولمسیدر که اعجب
دیمکدر دمیری حیاة حیوانده قرتال ایله بیان ایلدکدنصکره دیدی که سهیلی انوق
دیشی قرتاله اطلاق اولنور وعالی قولنه کوره ار ککنه‌ده دیشیسنه‌ده عامدر لکن
خلیل ار ککنه تخصیص ایلمکله ارکك قسمی یمورطلمدیغندن محالیت اولجهتدن
نشئت ایدر پس اکا کوره مثل مزبور بر محال نسنه طلبی معرضنده ضرب‌اولنور
(الایناق) همزه‌نك کسریله (والنیق) نونك کسریله که خلاف قیاس اوزره
اسم مصدر افعالدن مصدر منزلنده اولدی بر نسنه‌نك خوش ونکره وعجب اولمغله
ناسی عجبه کتورمك معناسنه در تقول آنقنی ایناقا ونیقا ای‌اعجبنی واز هری
دیدیکه انوق الرجل دیرلر اصطاد الانوق معنا سنه پس مصدری اولان انواق
قرتال صید ایلمك معنا سنه اولور لکن بوترکیب اجوف اولدیغی صورتده مستقیم
اولور یوخسه مادهٔ مزبوره‌دن صحیح اولمز وقولهم ماآنق فی کذا ای ماشد طلبه‌له
بوترکیب ماآبله ومن افرسه ترکیبلری کبی انوق ماده سندن فعل تعجب اولمق
اغلبدر زیرا انوق‌قسمنك شدت طلبی معروفدر ومتعجب منه معلوم اولدیغندن
یاخود مؤلف ایجاز ایچون اکتفا ایلمشدر ماآنق فی‌کذا زیدا تقدیر نده‌در سیاق
وسباق عباره‌دن و تفسیر معنادن دخی منفهم اولان صیغهٔ تعجب اولمقدر
یوخسه ایناق ماده‌سندن ماضی اولمقده ملایمت ولطافت یوقدرهم تفسیر دخی ملایم
کلمز (الانیق) امیر وزننده شول نسنه‌یه دینور که بغایت حسن ولطافتندن
وغرابتندن تماشا ایدنلری عجبه کتورر اوله یقال شئ انیق ای حسن معجب
(الاناقة) همزه‌نك فتحی وکسریله اسمدر برنسنه کمال حسن وغرابتندن نظر
ایدنلری عجبه کتوره‌جك درجه‌ده خوب و بدیع اولمسنه دینور یقال له اناقة ای
حسن معجب (التانیق) برنسنه‌یی نکره وعجیب قلمق معناسنه در یقال انقه
اذا عجبه (التأنق) تفعل وزننده برنسنه‌یی دقت وملاحظه ایدرك حکمت
واتقان وجهیله عمله کتورمك معناسنه در یقال تانق فیه اذا عمله بالاتقان والحکمة
کتنوق تنوقا وبریری خوشلنوب محظوظ اولمق معناسنه‌در یقال تانق المکان اذا احبه
(الاوق) فوق وزننده اغرلق معناسنه‌در تقول القی علی اوقه ای ثقله واوغورسزلغه

دینور یقال به اوق ای شؤم واوق بر موضع ادیدر واوق مصدر اولور برنسنه اوزره حواله اولمق معناسنه در یقال آق علیه یؤوق اوقا اذا اشرف علیه وبرنسنه اوزره میل ایدوب اغمق معناسنه در تقول اق علینا ای مال واغورسزلق کتورمك معناسنه‌در یقال اق علیهم اذا اتاهم بالشؤم (الاوقة) همزه‌نك فتحیله جماعت معناسنه در یقال اوقة من‌الناس ای جماعة (الاوقة) همزه‌نك ضمیله کاریز طرزنده دبی یقین اطرافی اورلمش قیویه دینور که اکثری باغچه‌لرده اولور وطغ قلعه‌لرنده اولان صرب قوش یوه‌لرینه دینور (الاوقیة) همزه‌نك ضمیله اوق ماده‌سندن فعلیه در وقی ماده‌سنده دخی مثبت اولمغله اوراده معلوم اولور انشاءالله تعالی پس بعضلر عندنده ثقلت معناسنه اولان اوق مذکوردندر وعندالبعض وقایه ماده سندندر (یوم الاواق) غراب وزننده بین العرب یوم معروفدر یوم یؤ یؤ دخی دیرلر (الاواقی) همزه‌نك فتحیله جلاه ماسوره سنه دینورکه آنده نسج اولنه‌جق ایشلك لحمه‌سی صاریلور (التأویق) تفعیل وزننده برکمسه‌نك طعامنی آزالتمق معناسنه‌در یقال اوق فلانا اذا قلل طعامه وبرآدمی برکریهه‌یه ورنج ومحنته اوغراتمق معناسنه در یقال اوقه اذا حمله علی المشقة والمکروه وتعویق ایلمك معناسنه‌در یقال اوقه اذا عوقه وتذلیل ایلمك معناسنه‌در یقال اوقه اذا ذلله (المأوق) محدث وزننده دائما طعامنی وقتندن تأخیر ایدن ادمه دینور یقال‌رجل مأوق اذا کان یؤخر طعامه (التأوق) تفعل وزننده اویالنوب کیجکمك معناسنه‌در یقال تأوق الرحل اذا تعوق (الایهقان) همزه‌نك فتحی وهانك ضمیله برنوع نباتدرکه قرمزی چیچکلری اولور ویپراقلری عریض ومأکولدر بعضلر عندنده جرجیر بری اسمیدر چیچکلری وتخمی لهنه چیچکنه وتخمنه شبیه ویمشی سرمقی الشکل یعنی مور اولور بونبات بیانی تره دیدکلریدر که ایکی درلو اولور مفردی ایهقانه در (الایق) همزه‌نك فتحیله طوارك بلك کمیکنه علی قول بوقاغیلغنه دینور (الایقان) تثنیه بنیه‌سیله طوارك ایکی طرفنده اولان بوقاقلرینه دینور

(* فصل‌الباء *) (البأوق) صبوروزننده برادمه بلاومصیبت اوغرامق معناسنه‌در یقال بأقتهم الداهیة بؤوقا من الباب الاول اذا اصابتهم (الانبیاق) انفعال وزننده برآدمه آفت وبلا ایصا لیله هجوم ایلمك معناسنه در یقال انباق علیهم الدهر اذا هجم علیهم بالداهیة (البثق) بانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله (والتبثاق) تذکار وزننده چایك کنارنی برغیری یره اقتمق ایچون کدوب یارمق معناسنه در یقال بثق النهر بثقا وتبثاقا من الباب الاول اذاکسر شطه لینبثط الماء وبثق ذکر اولنان کدکه دینور بانك کسریله‌ده جائز در جمعی بثوق کلور یقال

سدوا البثق ای موضع شق النهر قال فی الاساس البثق الموضع المکسور فعل بمعنی
مفعول اوتسمیة بالمصدر ویقال هؤلاء اهل الوثوق فی سد البثوق وبثق وبثاق
کوزدن سرعتله یاش آقمق معناسنه در یقال بثقت العین اذا اسرع دمعها وبثق بانك
فتحی وکسریله صوچا غلیوب چقان برلره دینور (التبثیق) تفعیل وزننده
بودخی چایك کنارنی برطرفه صوصاوبق ایچون کدوب یارمق معناسنه در یقال
بثق النهر بمعنی بثقه زمخشری مقدمة الادبده بثق وتبثیق ویران کردن سیل بند
آب را عبارتیله تفسیر ایلمکله اکا کوره صویك بندنی سیل خراب ایتمك معناسنه
اولور (البثوق) قعود وزننده قیو اغزینه دك طلوب طاشمق معناسنه در یقال
بثقت الرکیة بثوقا اذا امتلأت وطمت (الباثقة) آغزینه قدر سرشار اولان
قیویه وصف اولور یقال رکیة باثقة ای ممتلئة طامیة بومناسبتله کرم واحسان طاشقین
آدمه باثق الکرم اطلاق اولنور یقال هو باثق الکرم ای غزیره (الانبثاق) انفعال
وزننده صو قینایوب آقمق معناسنه در یقال انبثق الماء اذا انفجر ونا کهانی سیل صویی
ظهور ایلمك معناسنه در یقال انبثق السیل علیهم اذا اقبل علیهم ولم یحتسبوه وبرکسه
اوزره بغتة سوز ایله آتیلوب بوشانمق معناسنه مستعملدر یقال انبثق علیهم بالکلام
اذا اندرأ (باجربق) جیمك وبانك فتحیله بر قریه ادیدر فقها واتقیادن عبدالرحیم
بن عمر بن عثمان الباجربقی اورادندر وانك تقی الدین محمد نام بر ولدی اولوب حقنده
قبایح یعنی ضلال وزندقه ایله حکم اولنمغله فتوا ایله قتل اولندی (البحدق) حای مهمله ایله
عصفر وزننده بزرقطونا اسمیدرکه قارنی یاریق تخمی دیدکلری دارودر (البخق)
بانك وخای معجمه نك فتحیله کوزك بری قتی چرکین کور و چپاقلو اولمق علی قول
برکوزك قپاقلری بنك کنارلری حدقه یه قاوشق اولمیوب آیرق و دوشوك اولمق
معناسنه مصدر و اسم اولور یقال بخق الرجل وبخق بخقا من الباب الرابع والاول
وبه بخق وهو اقبح العور و اکثره غمصا اوان لایلتقی شفر عینه علی حدقته شارح
دیرکه تردید ثانیده مؤلف مسامحه ایلمشدر زیرا انده دخی عور معتبردرکه وجه
مذکور اوزره کور اولمقدر و بعضلر عندنده بخق کوزك بربنك بمورطه سی ایچرویه
باتقین اوله رق کور اولمق معناسنه در انتهی (البخقاء) حمراء وزننده (والباخقة)
(والبخیق) امیر وزننده (والبخیقة) کور اولان برکوزه دینور عوراء کبی
یقال عین بخقاء وباخقة و بخیق وبخیقة ای عوراء مؤلفك اطلاقندن وصف
سابق معتبر اولمیوب همان کور اولمسی لابدر وقال فی المغرب البخقاء فی الاضاحی
العوراء وقیل المنخسفة العین وبخیق وباخق العین و مبخوق العین یکچشم ادمه
دینور (البخق) سحق وزننده برکسه نك برکوزنی کور ایلمك معناسنه در یقال بخق
عینه بخقا من الباب الثالث اذا عورها وکوزك بمورطه سی برندن اوینایوب طشره اوغرامق

معناسنه‌درکه مراد بطلاق اوله‌رق کور اولمقدر یقال بخقت العین اذاندرت (الابخاق) همزه‌نك کسریله بر آدمك کوزنی چقرمق معناسنه‌در یقال ابخق عینه اذافقأها (البخاق) غراب وزننده ارکك قورده دینور (البخنق) جندب وزننـده (والبخنق) عصفر وزننده شول بز پارچه سنه دینور که قیزلر باشـلرینه اورتولر باشلرینه بغلدقلری چنبر ومندیل مقوله سنی صاچلرینه سوریلان یاغدن وباغی توزدن حمایه ایچون اوچلرینی چکه‌لری آلتندن چکوب بغلنورلر وکوچك نقابه دینور وبرنس صغیره دینور وچکر که نك بیونی کوکنده اولان قبلابی قابنه دینور که اورانك کوملکی منزلنده‌در (البذرقة) ذال معجمه وراء مهمله ایله دحرجه وزننده یول یساقجیلغی خفاره معنا سنه در (المبذرق) اسم فاعل بنیه سیله یساقجی یه دینور که ابناء سبیلك اوکنه دوشوب رهزندن حمایه ایدر خفیر معناسنه شارح دیرکه اصل بدرقه دال مهمله ایله فارسیده قلاغوزه ورهبره دینور بعده عربلر اعجا مله تعریب وخفاره معناسنده تصرف ایلدیلر (الباذق) ذال معجمه‌نك کسری وفتحیله اوزم صویندن ادنی طبخله مطبوخ اولان یعنی بر مقدار جه قینامغله قو بو لنوب شدت بولمش سجی یه دینور که حالا دیار رومده شراب تعبیر ایتدکلری اوله جقدر شـارحك بیانـنـه کوره بادهٔ فارسی معربیدر یقـال یجب الحد علی من شرب الباذق وهو ماطبخ من عصیر العنب ادنی طبخة فصار شدیدا وباذق ذالك کسریله حاذق لفظنه اتباع اولور یقال رجل حاذق باذق (البیاذقة) هیاطله وزننده رجاله معنا سنه در که پیادکان دیمکدر که یایالر تعبیر اولنور شـارح دیرکه پیادهٔ فارسیدن تعریب وتصرف اولنمشدر مفردی بیذق درحیدر وزننده ومنه بیذق الشطرنج (البذق) بانك فتحی وذالك سکونیله قولاغوزه دینور دلیل ورهبر معنا سـنه در بیذق دخی دینور وصغیر الجثه اوله‌رق جست وچالاك آدمه دینور جمعی بذوق کلور (المبذقة) محدثه وزننده کلامی فعلندن افضل اولان آدمه دینور که لسـانیله وعدلر ایدوب نتیجه‌سز صفا بغشلر اولان کمسـه اوله جقدر کویا که مخاطبه باده اشراب ایدرهاء مبالغه ایچوندر یقـال هو مبذقة ای کلامه افضل من فعله (البرق) شرق وزننده ابن العرقه نام کمسه‌نك فرسی اسمیدر وبروق لفظندن مفرد اولور که شمشکه دینور حقیقت شرعیه سی سحـاب اوزره موکل اولان فرشته‌نك امطاری مأمور اولان محله انسیاق ایچون سحابی شـدتله ضرب وتحریکندن تکون ایدن آتشلردرکه لمعان ایدر وحکمیه سی ابخره‌نك که سحاب اوله جقدر شدتله تصادمندن حاصل اولان شعلهٔ ناردر چقماغك تصادمندن حاصل اولدیغی کبی وبر مصدر اولور شمشـك چاقمق معنـا سنه در یقـال برق البرق برقا من الباب الاول اذابدا وبرآدمی شمشك کبی قافیوب قورقنج سوزلر ایله قورقتمق

وقورقویه دوشورمك معناسنه مستعملدر يقال برق فلان الفلان اذاتهدده وتوعدوبرق
وبریق وبرقان فتحاتله يلابيق معناسنه‌در يقال برق الشئ برقا وبريقا وبر قانا اذالمع
وبرق طعامه برمقدارجه زيتون ياغی ياخود صافی ياغ قومق معناسنه در كه
طعامی يارلدادر يقال برق طعامه بزيت اوسمن اذاجعل فيه منه قليلا ويلدز طوغمق
معناسنه در يقال برق النجم اذاطلع وخاتون بزنمك معناسنه در يقال برقت المرأة
اذا تحسنت وتزينت وناقه كبه دكل ايكن قوير غنی قالدروب كبه لك صو رتنی
كوستورملك معنا سنه در يقال برقت الناقة اذا شالت بذنبها وتلقحت وليست
بلاقح ويارلد امق معنا سنه در يقال برق بصره اذاتلألأ وبرق وبرق فتحتينله
وبروق قعود وزننده يك موحش حالت سببيله كوز بلروب بقه قالمق على قول
افراط حيرت ودهشتدن قوه باصره سی قالميوب برنسنه يی كورمز اولمق معناسنه‌در
يقال برق بصره برق وبرقا وبرقا وبروقا من الباب الرابع والاول اذاتحير حتی لايطرف
اودهش فلم يبصر بوحالتلر باصره نفسانيه درنك وعملدن قالمغله بخود مثابه سنده
اولمقدن نشئت ايدركه بغايت موحش ومدهش حالات وقوعنده اولور وبرق
طلومه اسی طوقتمقله ايجنده اولان كره ياغی اريوب لقمه لقمه بولنمك معناسنه‌در
يقال برق السقاء اذا اصابه الحرفذاب زبده فتقطع ولم يجتمع وبروق وبرقان بلود
يارلدامق ياخود شمشك پيدا ايدوب يلابيق معناسنه در يقال برقت السماء
بروقا وبرقانا اذالمعت اوجائت ببرق (الابراق) همزه نك كسريله بودخی شمشك
كبی قاقيوب شاقيه‌رق تخويف وتهديد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ارعد
الرجل وابرق اذا تهدده واوعد مؤلف بونی تكرار ايلمشدر وعورت دوزنوب
قوشنوب بزنمك معنا سنه در يقال ابرقت المرأة اذا تحسنت وتزينت وكبه اولميان
ناقه قويرغنی قالدروب كبه‌لك صورتنی كوستورملك معناسنه در يقال ابرقت
المرأة اذا تحسنت وتزينت وكبه اولميان ناقه قوبرغنی قالدروب كبه لك صورتنی
كوستورملك معنا سنه در يقال ابرقت الناقة اذا شالت ذنبها وتلقحت وليست
بلاقح وارعاد ماده سيله بالمعيه ذكر اولنوب رعد و برقه صتشمق معنا سنه
اولور يقال ارعد القوم وابرقوا اذا اصابهم رعد وبرق وسحاب رعد وبرق پيدا
ايتمك معنا سنه اولور يقال ارعدت السماء وابرقت اذا اتت بالرعد والبرق وقلج
پرلاتمق معنا سنه در يقال ابرق بسيفه اذا لمع به وبرايشی ترك ايلمك معنا سنه در
يقال ابرق عن الامر اذا تركه وعورت كندی چهره سنی آچمق معنا سنه در يقال
ابرقت المرأة عن وجهها اذا ابرزته وبتاقدن شكار اوركيدوب قوومق معنا سنه در
يقال ابرق الصيد اذا اثاره وبرقاء ديدكلری قيون قربان ايلمك معنا سنه در يقال
ابرق المضحی اذا ضحی بالشاة البرقاء (التبريق) تفعيل وزننده بودخی عورت

دوزنمك معنا سنه در يقال برقت المرأة اذا تحسنت وتزينت وكوز لرنى ايروب ديكه ديكه بقمق معنا سنه در يقال برق عينيه اذا وسعهما واحدا نظر وبعيد يره سفر ايلمك معنا سنه در يقال برق فلان اذا سافر بعيدا وخانه يى نقش ونكار ايله وسائر اسباب زينتله تزيين ايلمك معنا سنه در يقال برق منزله اذا زينه وزوقه ومعاصى يه دورشمك معنا سنه در يقال برق فى المعاصى اذالج فيها وبرماده بلك چتين وچپره شك اولمغله صاحبنى تعب ومحنته كرفتار ايلمك معنا سنه در تقول برق بى الامراى اعيى على (البروق) صبور وزننده (والمبرق) محسن وزننده كبه كى ايكن قويرغنى قالدروب كبه لك سور تنى كوستورن ناقه يه دينور مبرقك جمعى مباريق كلور (البرق) فتحتينله بو دخى فرط حيرتدن كوزيله روب بقه قالمق ياخود افراط دهشتدن كورمز اولمق معناسنه در تنه كه ذكر اولندى يقال برق البصر برقا من الباب الرابع اذا تحير حتى لايطرف او دهش فلم يبصر كما ذكر وطلوم حرار تدن ايچنده اولان كره ياغى اريوب پاره پاره بولنمك معنا سنه در يقال برق السقاء اذا اصابه الحر فذاب زبده وتقطع فلم يجتمع وقيون بروق ديدكلرى اغاجك يپراغنى يمكدن قارن اغريسنه مبتلا اولمق معنا سنه در يقال برقت الغنم اذااشتكت بطونها من اكل البروق وبرق قوزى يه دينور حمل معنا سنه وبو بره معربيدر جمعى ابراق كلور وبرقان كلور بانك كسرى وضميله وبرق بلمكلمك فزع معنا سنه در يقال برق منه اذافزع ومتحير ومدهوش اولمق معنا سنه در يقال برق فلان منه اذادهش وتحير (البرق) كتف وزننده شول طلومه دينور كه ايچنده اولان كره ياغى ياخود قيمق حرارت هوادن پاره پاره آير لمش اوله (البرقان) سلطان وزننده بدنى بللوركبى پارلاق آدمه دينور يقال غلام برقان اى البراق البدن وآقلوقره لو الاجه چكركه يه دينور مفردى برقانه در وجعفر بن برقان كه كلاب قبيله سندندر محدثيندندر بانك كسريله ده زبانزدر (برقان) بانك كسريله خوارزم اولكه سنده كذلك جرجان ناحيه سنده برر قريه آديدر (المبرق) مقعد وزننده اسم زماندر يقال جاء عند مبرق الصبح اى حين برق (برق نحره) بانك ورانك فتحيله فى الاصل فعل وفاعلدر مركب جمله در بعده بركشى يه تلقيب ايلديلر كردنى يلا بيدى ديمكدر (ذوالبرقه) بانك فتحيله على ابن ابى طالب رضى الله عنه حضرتلريك لقبلريدر حنين ملحمه سنده حضرت عباس تلقيب ايلدى (ابرقة) بانك فتحيله دهشت معنا سنه در يقال لكل داخل برقة اى دهشة وايرانده شهرتم قضاسنده بر قريه در وشهر واسط القصب قرشوسنده بر قريه در وروان نواحيسنده بر قلعه حصينه در واسكندريه ايله افريقيه بيننده براقليم ياخود بر ناحيه آديدر (بربقه) جهينه وزننده صاغمه چاغرلان

بجینك اسمیدر كه اولوقت بربقه دیه رلك چاقر رلر سا ئر وقت اطلاق اولنمز
(ذوبارق الهمدانی) جعونة بن مالك لقبیدر (البارق) طارق وزننده شمشكلی
بلوده دینور یقال سحاب بارق ای ذوبرق وكوفه ده برموضع آدیدر ویمنده برقبیله
پدری اولان سعد بن عدی نام كمسه نك لقبیدر (البارقة) قلجلره اطلاق اولنور
قال الشارح ومنه حدیث عمار [الجنة تحت البارقة] ای السیوف (البروق)
جرول وزننده برجنس ضعیف وخرده شجر اسمیدر كه بلودی كورنجه تازلنوب یم یشل
اولور مفردی بروقه درومنه * اشكر من بروقة * زیرا نبات مزبور وجه مذكور اوزره
صوبه متوقف اولمیوب سحابك رطوبتیله طراوت بولور (البرواق) بابك فتحیله بر نبات اسمیدر
خنثی دیمكله متعارف قدر تازه ساقنك سركه وزیتون یاغیله خفیفجه قیناتمشنی اكل برقان علتنك
تریاقیدر وكوكنی طلا بهق علتنك ایكی نوعنی مزیلدر (الابریق) همزه نك كسریله
معروف امزكلو قابدر كه انكله توضی اولنور لسانمزده دخی ابریق دینور وبو
آب ری معربیدر كه فارسیدر جمعی اباریق كلور مترجم دیر كه آب ری معربی
دیمكدن آبریز معربی دیمش اولسیدی انسب ایدی زیرا ری كلمه سی تغوط معناسنه
اولان ریدندن وصفدر وابریق ایشیلیوب پارلدایان یایه اطلاق اولنور وخوب
ودلبر اولوب چهره سی الماس كبی تابان اولان محبوبه یه اطلاق اولنور تقول شربت
قهوة بالابریق من ید الابریق ای المرأة الحسناء البراقة وبراق تابان قلجه اطلاق
اولنور (الابرق) ازرق وزننده شول سخت وغلیظ ارضه دینوركه قارشق
طاش وقوم وبالچقدن عبارت اوله برقاء دخی دینور صحرا كبی ابرقك جمعی
اباریق وبرقاء جمعی برقاوات كلور وایكی لونله متلون اولان طاغه دینور علی قول
ابرق مطلقا شول شیئه دینوركه آقلو قاره لو الاجه اوله یقال تیس ابرق اذا كان
فیه سواد وبیاض ویقال عنز برقاء وشاة برقاء وهی التی نشق صوفها الابیض طاقات
سود وابرق بردواء فارسی اسمیدركه قوت محافظه ایراثنده بغایت جید ونافعدر
وبرقوش آدیدر (ابرقازیاد) تثنیه واضافتله برموضعدر (الابرقان) تثنیه بنیه سیله
ذكر اولندقده اكثری ابرقا حجر الیمامه مراد اولوركه بصره دن مكه یه سالك
یولده رمیلة اللوی نام محلدنصكره اولان قوناق یری اوله جقدر وابرقان بنوجعفر
یوردنده برصو آدیدر وابرق ایله صفتلنه رق واكا مضاف اوله رق عربستانده
مواضع عدیده واردركه بونلردر الابرق البادی ابرق ذی الجموع ابرق الحنان ابرق
الدءات ابرق ذی جدد ابرق الربده ابرق الروحان ابرق ضحیان ابرق الاجدل ابرق
الاعشاش ابرق الیه ابرق الثویر ابرق الحزن ابرق ذات سلاسل ابرق مازن ابرق
العزاف ابرق عمران ابرق العیشوم الابرق الفرد ابرق الكبریت ابرق المدی ابرق
المردوم ابرق النعار ابرق الوضاح ابرق الهیج در (ابراق) همزه نك فتحیله نجد

اولكه‌سنده بر جبل آديدر (الابرقة) همزه‌نك فتحيله نمله صولرندن برصوآديدر (الابروق) اطفور وزننده بلاد رومده برموضعدركه آنى دائما مسلمون ونصارى زيارت ايدرلر (ابارق) همزه‌نك فتحيله كرمان ولايتنده برموضعدر (ابارق الثمدين وابارق طلخام وابارق النسر وابارق اللكاس وهضب الابارق) برر موضعدر (براق) شداد وزننده سميراء ايله حاجر مياننده برطاغدر و عمرو بن براق عدانيوندندر (البراقة) شداده وزننده حسن و لمعانله همرنك الماس اولان محبوبه‌يه وصف اولور يقال امرأة براقة اى ذات بهجة وبريق (البراق) غراب وزننده ليلهٔ معراجده مظهر قرب اوادنى عليه افضل التحايا حضرتلرينك سوار اولدقلرى دابه‌نك اسميدر هيئتى قاطردن كوچك و مركبدن بيوجك ايدى شارحك بيانه كوره رنكنك بريق ولمعانى ياخود برق كبى سرعتى سبب تسميه‌در و براق حلب قضاسنده بر قريه آديدر (البرقة) غرفه وزننده ابرق كبى مختلط طاشلو وقوملو وجابجا بالچقلو يره دينور جمعى برق‌در غرف وزننده وبرق العرب‌كه بالجمله برقه ايله مذكور و مشهوردر يوزدن متجاوز ارضدر ازانجمله برقة الاثماد برقة الاجاول برقة الاجداد برقة الاجول جبله برقة احجار برقة احدب برقة احواذ برقة احزم برقة ارمام برقة اروى برقة اظلم برقة اعيار برقة افعى برقة الامالح برقة الامهار برقة انقد برقة الاوجر برقة ذى الاودات برقة ابر همزه‌نك كسريله برقة بارق برقة نادق برقة ثمد برقة الثور برقة ثهمد برقة الجبا برقة حارب برقة الحوض برقة حسله برقة حسى حانك كسريله ياخود حسنى در برقة الحصا برقة حليط برقة الحمى برقة حوزه برقة خاخ برقة الخال برقة الخبيبه برقة الخرجاء برقة خنزبر برقة خو برقة خينف برقة الدأث برقة دخ برقة رامتين برقة رحرحان برقة رعم برقة الركاء برقة رؤاوه برقة الروحان برقة سعد برقة سعر برقة سلمانين برقة سمنان برقة شماء برقة الشواجن برقة صادر برقة الصراة برقة الصفا برقة ضاحك برقة ضارج برقة طحال برقة عاذب برقة عاقل برقة عالج برقة عسعس برقة ذى علق برقة العناب برقة عوهق برقة العيرات برقة عيهل برقة عيهم برقة ذى غان برقة الغضا برقة غضور برقة فادم برقة ذى قار برقة القلاخ برقة الكبوان برقة كفكف برقة لعلع برقة اللكيك برقة اللوى برقة مأسل برقة مجول برقة مرورى برقة مكتل برقة منشد برقة ملحوب برقة النجد برقة نعمى برقة النير برقة واجف برقة واسط برقة واكف برقة الوداء برقة هارب برقة هجين برقة هولى برقة يثرب برقة اليمامه نام موضعلردر (البرق) بانك ضميله ضباب معناسنه در كه ضبك جمعيدر كلره دينور ظاهرا بلا مفرد مستعملدر (البريق) امير وزننده مصدردر كه ذكر اولندى واسم اولور پارلدى‌يه دينور يقال فيه بريق اى تلألؤ (البريقة) سفينه وزننده بردرلو

طعامدركه

طعامدر که سوده بر مقدار جرویش یاغی یاخود صافی یاغ دو کوب خلط ایدکله
ترتیب ایدرلر جمی برائق کلور (البورق) بانک ضمی ورانک فتحیله بوره تعبیر
ایتدکلریلدر که بر قاچ صنف اولورمائی وجبلی وارمنی ومصری اولور که نطرون
دیدکلری بودر مسحوقنی بطن اوزره ضماد ایدوب آتش قرشوسنده جلوس
صوغلجانلری ازعاج و باللہ یا زنبق یاغیله ذکروعانه‌یه طلاقوام التده عجیب الاثردر
شارحک بیاننه کوره بورق بورهٔ فارسی معربیدر (الاستبرق) همزه‌نک کسری
و تاء فوقیه‌نک فتحیله قالین دیبایه دینور دیباج غلیظ معناسنه وبواستروه معربیدر
علی‌قول استبرق التونله یعنی‌صرمه و قلابدانله معمول زربفت دیبایه دینور یاخود
دیبا کبی صیق وتفه‌لو حریر قماشه دینور یاخود دلیم دلیم اوزنلغنه دیلنمش قرمزی
قماشدرکه هر دلیمی کریش قطعه‌سی کبی اىجه اوله مصعرنده ابیرق دینور مترجم
دیرکه استروه لفظی یونانیدر و بعضلر عندنده استبرک معربیدرکه‌فارسیدر وتصغیر
مزبور عربیتنی‌مؤید درکه برق لفظندن اولور پارلدامق معناسنه‌در قالدیکه‌تعریب
ماده سنده اشعار اولندیغی اوزره قرآن کریمده الفاظ معربه وقوعنده اختلاف
اولندی اکثر اعلام عدم وقوعنه ذاهب اولمشدر پس واقع اولان بعض الفاظ
توارد لغات قبیلندن اولور بوصورتده مثلا دیباج غلیظه فارسیده استبره وعربیده
استبرق دینور که برق ماده سندندر همزه و سین و تاء زائد اولور ازهری دخی
بو قوله امضا ایلمشدر (البریق) زبیر وزننده ابن عباض‌درکه برشاعر هذلی‌در
(البرازیق) بانک فتحیله جماعات‌انسانیه دینور مفردی برزیق‌در زنبیل وزننده
و بوفارسیدن معربدر علی‌قول سوارلره دینور فرسان معناسنه یاخود موکبدن
آز اولان سواری بلوکنه دینور مؤلفک فارسیدن معربدر دیدیکی برزین لفظندن
دیمکدرکه سواره دینور بعده تعریب وتصرف‌ایدوب برازیق‌دیدیلر وبرازیق اولو
یولک اطرافنده کیدن صره صره یوللره دینور ولیث روایتی اوزره برزق‌که
جعفر وزننده در برنبات آدیدر لکن صواب اولان بروق اولمقدر واو ایله نته‌که
ذکراولندی (البرشقة) شین معجمه‌ایله دحرجه وزننده اتطوغرامق‌معناسنه‌در
یقال برشق اللحم اذا قطعه و قامچی‌ایله اورمق معناسنه‌در یقال برشق فلانا بالسوط
اذا ضربه به (الابرنشاق) احرنجام وزننده شاد اولمق معناسنه در یقال ابرنشق
الرجل اذا فرح وسر و اغاج چچک آچمق معناسنه در یقال ابرنشق الشجر اذا
ازهر وچچک یاروب چقمق معناسنه‌در یقال ابرنشق النور اذا تفتق (البرقوق)
قافله عصفور وزننده خرده ارکه دینور اجاص صغار معناسنه و قیسی‌یه دینور
مشمش معناسنه لکن قیسی‌یه اطلاقی اندلس وارکه اطلاقی مصر وشام لغتیدر
(البرنیق) زنبیل وزننده ایرمغک زمینه باتدیغی‌یره دیور و برکونه منتاره دینورکه

اوزون و قرمزی اولور علی قول خرده و سیاه اولور (بنو برنیق) عربدن بربطندر یاخود برنیق بنوسعددن برکسه‌در بطن مزبور اکا منتسب اولور (البزاق) زای معجمه ایله غراب وزننده توکرکه دینور (البزق) بانك فتحیله توکرمك معناسنه‌در یقال بزق الرجل بزقا من الباب الاول اذا بسق و یره تخم اکمك معناسنه‌در یقال بزق الارض اذا بذرها وکونش طوغمق معناسنه در یقال بزقت الشمس اذا بزغت (لابزاق) همزه‌نك کسریله ناقه طوغورمزدن اقدم ممه‌سنه سود کتورمك معناسنه در یقال ابزقت الناقة اذا انزلت اللبن ای قبل ولادتها (البستق) تای فوقیه ایله جعفر وزننده خدمتکاره دینور خادم معناسنه یقال له بستق ای خادم شارح دیرکه بوبستهٔ فارسی معربیدرکه بنده‌کبی قوله وخدمتکاره اطلاق اولنور (البستقان) بانك وتانك فتحیله شارحك تصویرینه کوره بستقانی اولمقدر یابله بستان صاحبنه علی قول بستان بکجیسنه دینور شارحك بیانه کوره بستقانی بوستانی معربیدر (البستوقة) بانك ضمیله بستوی فارسی معربیدرکه کوچك کوپه وخمره‌یه دینور (البساق) غراب وزننده توکرکه دینور بصاق معناسنه‌در وعرفاتده برطاغك آدیدر وحجازده برشهرك اسمیدر (البسق) بانك فتحی وسینك سکونیله توکرمك معناسنه‌در یقال بسق الرجل بسقا من الباب الاول اذا بصق (البسوق) قعود وزننده خرما آغاجی بویلنوب اوزامق معناسنه‌در یقال بسق النخل بسوقا من الباب الاول اذاطال و رآدم اقراننه فائق اولمق معناسنه‌در یقال بسق علیهم اذا علاهم یعنی طالهم فی الفضل (البسقة) تمره وزننده قره طاشلق یه‌یه‌دینور جمعی بساق‌کلور قصاع وقصعه‌کبی (البسوق) صبوروزننده (والمبساق) مصباح وزننده ممه‌سنك امزکلری اوزون اولان قیونه دینور (الباسق) صاحب وزننده بر جنس صاری خرمادرکه بغایت خوش ولطیف اولور وبغداد قضاسنده برقریه ادیدر (الباسقة) صاحبه وزننده بیاض وصافی سحابه دینور وآفت وداهیه‌یه دینور (الابساق) همزه‌نك کسریله ناقه طوغورمزدن اقدم ممه‌سنه اغوز کتورمك معناسنه در یقال ابسقت الناقة اذا وقع فی ضرعها اللبأقبل النتاج (المبسق) محسن وزننده طوغورمزدن مقدم ممه‌سنه آغوز کتورمش ناقه‌یه دینور جمعی مباسق کلور (التبسیق) اوزاتمق معناسنه در یقال بسقه اذا طوله وتقول لاتبسق علینا ای لاتطول یعنی لاتطول (البشق) بانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله دکنکله اورمق معناسنه‌در یقال بشقه بالعصا وبشقه بشقا من الباب الرابع والثانی اذا ضربه وقیه قیه بقمق معناسنه‌در یقال بشق فلان اذا احد النظر وفی حدیث الاستسقاء من صحیح البخاری [لما دعا النبی علیه الصلوة والسلام بانطار استمر اسبوعا فاتی رجل الیه فقال یارسول الله بشق المسافر ومنع الطریق] ای تأخر ولم یتقدم او حبس اوملّ او عجز

عن السفر لكثرة المطر كعجز الباشــق عن الطيران فى المطر اوكعجزة عن الصيد فانه ينفر ولايصيد او الصواب لشق باللام اولثق بالثاء المثلثة اومشق يعنى يغمورك كثرتندن ابناء سبيل كيرولنديلر ياحبس اولنديلر ياخود اكلنمكدن اوصايلر ند ياخود يغموره آتماجه قوشنك اوچقدن عجزى كبى ياشــكاردن بالذات عجزى كبىخلق سير وســفردن عاجز اولديلر ياخود بوروايت لحن اولمغله صواب اولان لشــق اولمقدر لامله ياخود لثق اولمقدر كه چاموره باتديلر ديمكدر ياخود مشق اولمقدركه قعود دن او يلقلرى برى بر بنه يابشوب قالديلر ديمكدر شارح ديركه مؤلف لشق ماده سنى موضعنده ذكر ايلمامكله سين مهمله دن مصحف اولوركه لسوقدن مأخوذ اولور يابشــوب قالديلر ديمكدر پس وجه اوله كوره بشــق تاخر وحبس وملال واتماجه لنمق معنالر ينه اولور (الباشق) هاجر وزننده اتماجه قوشنه دينور باشهٔ فارسى معربيدر (بشق)فتحتينله جرجان قضاسنده برقريه آديدر(ابشاق)همزه نك فتحيله صعيد مصر قضاســنده بر قريه در (البصــاق) غراب وزننده توكركه دينور بساق و بزاق كبى كه آغزدن چقان رطو بتدر وآغزده اولدقجه ريق دينور ساليار تعبير اولنور و بصاق برجنس خرما اغاجنه دينور وخاص وكز بده دوه يه دينور مفرد وجمعى برابردر ومصر ايله مدينه بيننده بر طاغك آديدر (البصق) بانك فتحيله توكرمك معناســنه در يقال بصق الرجل بصقــا من الباب الاول اذا بزق وكبه قيونى صاغمق معناســنه در يقال بصق الشاة اذا حلبها وفى بطنها ولد (بصاقه) ثمامه وزننده ياخود غراب وزننده مكه يه قريب برموضعدر و بصاقة القمر صــافى بياض طاشــه اطلاق اولنور صماقى بياض مرمر كبى لكن مفردات طبيه ده بصاقة القمر حجر القمر ايله مفسردركه آى كپوكى ديدكلرى طاشــدر قرك زياده لكى او قانده مغربده وديار عربده طاشــلر او زرنده بولنور بيــاض وخفيف وجزئى شفاف نســنه لردر ديو مرسومدر لكن جائزدركه بصاقة القمر عند العرب بياض و براق طاشــه اطلاق اولنوب واطبــاء انلردن اخــذ وحجر معهوده اطلاق ايلمش اوله لر (البصقة) قصعه و زننده بوكســك قاره طاشلغه دينور جمعى بصاق كلور قصاع كبى (البصوق) صبور وزننده ســودى پك آز اولان قيونه وكچى يه دينور (الابصــاق) همزه نك كسريله ناقه طوغورمزدن مقدم مه سنه ســود كتورمك معناســنه در يقال ابصقت النــاقة اذا انزلت اللبن (البطريق) كبريت وزننده قواد رومدن بر قائده اطلاق اولنور يعنى روم لغتنده روم سرعســكرلرندن شــول سرعسكره وسنجــاق بكنه دينوركه تحت ضبطنده اون بيك نفر سپاه اوله بوندن اشــاغيجه اولانه طرخان دينوركه بش بيك نفر باشــبو غيدر بعــده قومس دينوركه ايكى يوز نفر باشــبو غيدر

شارحك بيانه كوره بومعنا لغت حجازى اوزره در وقال فى النهاية فى حديث
هر قل [فدخلنــا عليه وعنده بطارقة من‌الروم] هى جمع بطريق وهوالحاذق
بالحرب واامورها بلغة الروم وهو ذومنصب وتقدم عندهم الحــاصل عند العرب
بطريق وجه مذكور اوزره سرعسكر اولان جنرال اولور وبرهانده بيان‌اولديغى
اوزره ابتدا خليفهٔ حضرت عيسى اولان كمسـيه پاپ ديرلركه روميه شهرنده
اقامت ايدر بين‌الناس ريم پاپه تعبير ايدرلر بعده بطريق‌دركه بين‌النصارى مجتهد
وصاحب مذهب منزلنده‌در وبوپاتريك معربيدركه حالا معربيله زبانزده‌در اوائلده
انطاكيه‌ده اقامت ايدر ايدى حالا دارا السلطنة العثمانيه‌ده اقامت ايدر ومطران
قاضى واسقف مفتى وقسيس مقرئ وجاثليق امام وشماس مؤذن مثابه‌سـنده در
وبطريق فخرو جناب وادا وتعزز صاحبى كمسيه اطلاق اولنور معناى مذكوردن
مأخوذدر وسموز قوشه اطلاق اولنور جمعى بطارقه‌در (البطريقان) تثنيه بنيه‌سيله
پاپوش تصمه‌لرندن اياقلرك صرتنه كلان يرلرينه دينور (البطارق) علابطوزننده
بك اوزون آدمه دينور (التبطرق) تدحرج وزننده آيغر حشارى آتك‌بورويشنه
دينور يقال هو يتبطرق اى يمشى مشى الحصان (باطرقان) طانك كسريله‌اصفهان
قضاسنده بر قريه آديدر (البطاقة) كتابه وزننده كوزك بيوك قاره‌سنه دينور
حدقه معناسـنه وشول كوچك پوصله‌يه ويافته‌يه دينوركه بز وقماش طوپلرينك
صچـاغنه بند اولنور آنده اول طوپلرك قيمتى تحرير وبيان اولنمش اولور واكا
بطاقه ديدكلرى اول طوپك بهاسنى يازدقدنصكره آنى طوپك صچاغنك برطاقه‌سنه
بند ايلدكلرينه مبنى‌در شارح ابن سيده‌دن نقل ايدركه اولا حدقه لفظى‌محرفدر
صواب اولان ورقه اولمقدر بعده بطــاقه شول يافته‌يه وپوصله‌يه دينوركه اكا
عين اولان اشيانك وزن ومقدارنى وامتعه‌نك بهاسنى تحرير ايدوب اول اشياءوامتعه
ايچره وضع اولنور تته كه ديار آخرده اولان شركاء تجار بومنوال اوزره‌معامله
ايدر يعنى اكا كوره بطاقه نقطه‌ده كى باء جوهر كلمه‌دن لفظ عربى اولور قالديكه
مؤلفك كوره وجه تسميه‌ده لانها تشد بطاقة من هدب الثوب عباره‌سنده واقع‌بطاقه
كلمه‌سنده اولان باء جوهر كلمه‌دن اولميوب فى‌الاصل وجه مذكور اوزره حرف جر
ايدى بعده كيدرك عربلر اويلجه استعمال ايلديلر و كلام عربده بو وجهله اخذوا كتفاء
متعارفدر قال فى‌النهاية بطاقة رقعة صغيرة يثبت فيها مقدار مايجعل فيه ان كان عيناً فوزنه
اوعده وان كان متاعا فثمنه قيل سميت بذلك لانها تشد بطاقة من الثوب فتكون
الباء حينئذ زائدة وهى كلمة كثيرة الاستعمال بمصر (البعثقة) ثاى مثلثه ايله
دحرجـه وزننده حوضك ياخود كويك منحرف ياخود رخنه دار اولان ظرفندن
صو چقوب آقمق معناسـنه در بوراده بعثقه اسم ومصدر اولمق محتمـلدر زيرا

مؤلف البعثقة خروج الماء من غائل حوض او خابية عبارتيله رسم ايلمشدر
(التبعثق) تدحرج وزننده حوضك برطرفى رخنه لنمكله صوفشليوب آقق
معناسنه در يقال تبعثق الماء من الحوض اذا انكسرت ناحية فخرج منها (البعزقة)
زاى معجمه ايله زعبقه وزننده و مراد قيدر كه پراكنده و پريشان ايلمك
معناسنه در يقال بعزق الشئ اذا زعبقه شارحك بيانته كوره مقلوبدر (البعاق)
غراب وزننده شدت صوت معناسنه در كه صوت شديد ديمكدر و ناكهانى شدتله
ظهور ايدن يغموره دينور تقول اخذنا بعاق اى مطر يفاجئ بوابل و شدتله
اتيله رق و اوكنه كلنى طو پارليه رق كلان سيل صو ينه دينور واشبو ايكى معناده
نونك حركات ثلاثيله لغتدر و بعاق مصدر اولور شديد يغمورى صيروب يارمق
معناسنه يقال بعق الوابل الارض بعاقا من الباب الاول اذا شقها (الباعق) بعاق
ايله ايكى معناى اخيرده مرادفدر يقال مطر باعق وسيل باعق اى بعاق (البعق)
صعق وزننده دوه بوغزلمق معناسنه در يقال بعق الجمل بعقا اذا نحره مؤلفك
قاعده‌سى اوزره بودخى باب اولدن اولمق كركدر لكن حرف حلقه نظرا ثالثدن
دخى محتملدر و برنسنه يى كشف ايلمك معناسنه در يقال بعق عن كذا اذا كشفه
وقيو قازمق معناسنه‌در يقال بعق البئر اذا حفرها (البعنقاة) بانك وعينك فتحيله
عقنباة معناسنه در كه تيز پنجه اولان طوشنجل قوشنه دينور يقال عقاب بعنقاة
اى عقنباة (التبعيق) تفعيل وزننده بر نسنه يى يك يارمق معناسنه در يقال
بعقه اذا شققه (الانبعاق) انفعال وزننده برنسنه نا كهانى على الغفله ظهور
وورود ايلمك معناسنه در يقال انبعق عليهم الخوف اذا فاجأهم وهم لا يشعرون
وسحابدن يغمور شدتله بر اوغوردن بوشانمق معناسنه در يقال انبعق المزن اذا
انبعج بالمطر و بركويلق ايدوب هارل هارل سوزه بوشانمق معناسنه مستعملدر
يقال انبعق فى الكلام اذا اندفع (التبعق) تفعل وزننده (والابتعاق) افتعال وزننده انبعاق
معناسنه‌در (البقة) بانك فتحى وقافك تشديديله سيورى سينكه دينور بعوضه
معناسنه‌ساثر امهاتده بيوكنه تخصيص اولنمشدر وبصيجه جثه‌لو قرمزى وز ياده‌سيله
بد بوى بر بوجك آديدر كه تخته بتى ديدكلرى كافر اوله جقدر تقول اقلقتنى
البقة فى هذه الليلة اى البعوضة وكذا دويبة مفر طحة حمراء منتنة
بونك بر نوعى دخى واردر كه حصيرلرده تكون ايدر حصير بتى
تعبير اولنور وحبره ياخود هيت قربنده بر موضع آديدر واولادى چوق عورته
بقه اطلاق اولنور وبقه برعورتك اسميدر (البق) بانك فتحيله بول وفراوان
عطيه ويرمك معناسنه در يقال بق الرجل بقا من الباب الاول اذا اوسع فى العطية
بوراده العظمة نسخه‌سى لحن در وهكبه وخورج مثللو محرز محلده اولان نسخه‌لرى

طاغيدوب يايمق معناسـنه در يقال بق عيابه اذا نشرها اى نشر مافيها بوراده
عياله نسخه‌لرى غلطدر وبرنسنه‌يى تارمار ايلمك معناسنه‌در يقال بق ماله اذافرقه
وبرلرندن اوتلر قينـايوب ظهوره بشلمق معناسـنه در يقال بق النبت اذا طلع
ودغارجغى يارمق معناسـنه در يقال بق الجراب اذا شقه وخاتونك اولادى چوق
اولمق معناسنه‌در يقال بقت المرأة اذا كثرت اولادها (وبق) (وبقاق) سحاب
وزننده بر كمسه عليهنه چوق سوزلر سويلمك معناسـنه در يقال بق على القوم
بقـا وبقاقا اذا كثر كلامه وبق وصف اولور چوق سوزلو بر كوى آدمه دينور
كما سيذكر (التبقيق) تفعيل وزننده بودخى بر نسنه‌يى طاغيدوب تارمار ايلمك
معناسـنه در يقال بقق الشئ اذا فرقه (البقاق) سحاب وزننده مصدر دركه
ذكر اولندى واسم اولور خرده مردا واسبابنه دينور يقال رحلوا وبق بقاق بيتهم
اى اسقاط متاعه وچاغرغان قوشه دينور مفردى بقاقه‌در وبق كبى چوق سوزلو
كمسيه دينور بقاقه دخى دينور يقال رجل بق وبقاق وبقاقة اى مكثار (الابقاق)
همزه‌نك كسريله بو دخى عورتك اولادى كثير اولمق معناسنه‌در يقال ابقت المرأة
اذا كثر اولادها وبر كمسه‌نك حقنده چوق سوز سويلمك معناسـنه در يقال ابق
على القوم اذا كثر كلامه وبر نسنه‌يى چوق وفراوان ايلمك معناسنه در يقال ابقهم
خيرا وشرا اذا اوسعهم ودره‌نك اوتلرى قينايوب بتمكه بشلمق معناسـنه در يقال
ابق الوادى اذا خرج نبـاته بوراده بقـاقه نسخه‌سى محرفدر وقيون وكچى
قوراق يلده اريق ومهزول ايكن دول دوكمك معناسنه‌در يقال ابقت الغنم فى الجدب
اذا ولدت وهى مهازيل (المبق) مجن وزننده چوق سوزلو بر كوى آدمه دينور
البقباق) ثرثار وزننده بو دخى اوزان وهرزه چانه كمسيه دينوربق كبى يقال رجل
لق بق ولقلاق بقباق اى مكثار وبقباق آغزه اطلاق اولنور فم معناسنه (البقبقة)
زلزله وزننده بردق مثللو نسنه‌يى صوبه طالدروب ياخودقمقمه‌لو سنه صوطولدرر كن
ظهور ايدن صوتندن كذلك تجره قينار كن ظهور ايدن صوتندن حكايه دروبقبقه
مصدراولور سوزى صاچوب طاغتمق معناسنه يقال بقبق علينا الكلام اذا فرقه
و مظفر بن عبد القاهر بن البقى كه حركاتله در محدثدر وانك نسيبى اولان فتح
احمد بن البقى زندقه ضلالتنه مبنى قتل اولنمشدر ومرقوم بقه نسبت اولنمشدركه
يكشـاق كمسـه‌لره دينور (البلائق) بانك فتحى وثاى مثلثه‌نك كسريله بر يره
بركش صولره دينور على قول يربوز ينه يايلمش صولره دينور بلثوق مفرديدر
عصفور وزننده يقال فى الارض بلائق كثيرة وهى الميـاه المسـتنقعة اوالمنبسطة
على الارض (التبلصق) صـاد ايله تدحرج وزنـنـده كيزلو جه پس پرده دن
مكر ونزاكتله بر نسنه طلب وتجسس ايلمك معناسنه در يقال يتبلصق فلان اى

بطلب

يطلب الشیء فی خفأ واطف یومکرو ناس وجاعته منقرب اولمق معناسنه در یقال
فلان یتبلصلق ای یتقرب من الناس (البلعق) جعفر وزننده عمان شهرندن
حاصل اولان خرما جنسنك اعلاسی اولان برنوع خرما اسمیدر (البلاعق) بانك
فتحیله واسع مکانلره دینور یقال امکنة بلاعق ای واسعة ظاهرا مفردی بلعق در
(البلق) فتحتینله (والبلقة) بانك ضمیله آقلو قاره‌لو الاجه‌لغه دینور یقال
به بلق وبلقة ای سواد وبیاض و بلق آتك ایاغنده اولان سکیلی اویلقلرینه قدر
وارمغه دینور وبومعنالرده مصدر اولور یقال بلق الشیء وبلق بلقا من الباب الرابع
والخامس اذا کان فیه سواد وبیاض ویقال بلق الفرس وبلق اذا ارتفع تحجیله الی
فخذیه و بلق قاره چادره اطلاق اولنور فسطاط وخرکاه معناسنه وسهلجه اولان
حاقته دینور یقال به بلق ای حق غیر شدید وصماق مرمر طاشه دینور رخام
معناسنه وقپویه دینور باب معناسنه وبمن دیارنده برجنس آق وبراق طاشلره
دینور که صرچه وبلورکبی اوته طرفنده اولان نسنه کورینور و بلق آشفته
وحیران اولمق معناسنه‌در یقال بلق الرجل بلقا من الباب الرابع اذاتحیر (الابلق)
احمر وزننده وصفدر آقلو قاره‌لو آلاجه نسنه‌یه دینور وایاقلری یلك سکیلی
او یلقلرینه قدر وارمش ارکك آته دینور الا بجاق تعبیر اولنور مؤنثی بلقاء در
ومن امثالهم * طلب الا بلق العقوق * بو راده ابلق الاجه ارکك آته وعقوق
کبه‌یه دینلکله کبه اولان ارکك آت طلب ایلدی دیمك اولور حصولی ممکن اولمیان
نسنه طلب ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور بعضلر دیدیکه ابلق عقوق صباح
وقتندن مستعار در عق لفظندندر که شق معناسنه در انشقاق صبح مناسبتیله
اخذ اولنمشدر قال الشارح ومنه قول الشاعر * طلب الابلق العقوق فلما * لم یجده
اراد بیض الانوق * (الا بلق الفرد) ارض تیماده برحصن آدیدرکه وفای عهد
ویمانده ضرب مثل اولان سمؤل بن عاد یاه نام یهودی مقر یدر پدری عادیانك علی قول
حضرت سلیمانك بنا کرده‌سیدر حیره ملکه‌سی زباء حصن مزبوری وستمنده اولان
مارد نام قلعه‌یی فتح وتسخیره سعی کثیر ایدوب لکن بروجهله ظفریاب اولمدی
بالاخره * تمرد مارد * وعز الابلق * دیه‌رك خیبت وخسرانله عودت ایلدی
مؤلف بوراده قصده الزباء عنواننده فعلی مذکر اوله‌رق ایراد ایلمکله شارح
دیرکه مؤنث حقیقی‌یه مسند اولان فعلك فاعلیله ماینی فصل اولندیغی محلده تذکیر
وتأنیثی جائز در نته‌که جاء القاضی امرأة وجاءت القاضی امرأة ترکیبلری جائز در
(بلیق) زبیر وزننده برصو آدیدر و بر یوکرك آتك اسمیدر که جمله آتلری
سبق ایدرکن ینه ذم وتعییب اولنور ایدی وفیه المثل * یجری بلیق ویذم بلیق *
جمیل الفعل ایکن ذم وقدح اولنان کمسه حقنده ایراد اولنور (البلقاء) حمراء

وزننده ابلقك مؤنثيدر كه ذكر اولندی و بلقاء شام اولكه‌سنده بر بلده آديدر و بنو ابی بكر يوردنده برصو آديدر واحوص بن جعفرك وعبزاره‌نك فرسلری اسميدر (البلوقة) عجوزه وزننده وبانك ضميله جائز در بيابانه دينور مفازه معناسنه علی قول طبراغی يومشق دوز اوه‌يه دينور ياخود همان رخامی ديدكلری اوت بتورر اولان صحرايه دينور ياخود اصلا اوت قسمی اولميان قير اوه‌يه دينور بلوق دخی دينور تنور وزننده جمعی بلا قيق كلور و بلوقه بحرين ناحيه‌سنده كاظمه‌دن يوقر بجه‌ده برموضع آديدر عربلر انی جن طائفه‌سنك قرار كاهی زعم ايدرلر وعمارة بن طارق اشبو * فوردت من ايمن البلالق *مصراعنده ضرورت ايچون ياخود هر جزؤنی برمحل اعتباريله جمع اوله‌رق ايراد ايلمشدر (البلوق) قعود وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال بلق الرجل بلوقا من الباب الاول اذا اسرع (البلق) خلق وزننده سيل صوبی طاشلری يوارليوب كوترمك معناسنه‌در يقال بلق السيل الاحجار بلقا اذا جحفها وقپونك هر برنی اچق علی قول شدتله اچق معناسنه در يقال بلق الباب اذا فتحه كله اوفتحا شديدا وقپويی قپامق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال بلق الباب اذا اغلقه وقيزك بكرنی بوزمق معناسنه در يقال بلق الجارية اذا افتضها (الابلاق) همزه‌نك كسريله آقلو قاره‌لو الاجه اولمق معناسنه‌در يقال ابلق الشیء اذا صار ابلق وقپونك هربرنی اچق علی قول شدتله اچق معناسنه‌در يقال ابلق الباب بمعنی بلقه وايغرك الاجه طايی ايلمق معناسنه در يقال ابلق الفحل اذا ولد بلقا (الانبلاق) انفعال وزننده قپو تماما آچلمق معناسنه در يقال ابلق الباب فانبلق (بالقان) لامك كسريله مرو قضاسنده برقريه در (بيلقان) بهلوان وزننده در بند وباب الابواب قربنده بر بلده در (التبليق) تفعيل وزننده طپراغی كوشك ملايم يرده قازلمش قويو چوكلمك ايچون ايچنه ودیوارينه متين ساج تخته‌لريله ريختم ايدوب اوكارمق معناسنه در يقال بلق البئر السهلة اذا اصلحها بتوا بيت من ساج (المبلقة) معظمه وزننده وجه مذكور اوزره اصلاح اولنمش قيويه دينور يقال ركية مبلقة ای مصلحة بالتبليق (الابلقاق) احرار وزننده (والابليقاق) احيرار وزننده آت ابلق اولمق معناسنه در لكن البته مبالغه يی متضمندر يقال ابلق الفرس ابلقاقا وابلاق ابليقاقا اذا صار ابلق (الابلنقاق) احسنكاك وزننده يول سائر محلدن آچغه چقوب آشكاره‌لنمك معناسنه در يقال ابلنقق الطريق اذا وضح من غيره (بلهق) جعفر وزننده بر موضعدر (البلهق) زبرج وزننده چوق سوزلو يكشاق عورته دينور وبك قزل چهره‌لو عورته دينور بهلق كبی (البندق) بانك ودالك ضميله تفك وكانكره مقوله‌سيله اتيله‌جق خرده يوالق دانه‌لره دينور كه

مهره تعبیر اولنور مغردی بندقه‌در وفنـدق تعبیر اولنان یمشـه دینور جلوز
معناسنه بومعناده لفظ فارسیدر بازو یه تعلیق عقرب صوقمسـنی مانع ومسحوقنی
زیتون یاغیله سـود امن اطفالك یافوخلرینه طلا كه زلر ینك كوكلكنی وقیللر ینك
قزللغنی دافعدر و سندق هندی‌كه رته دیرلر منافعی كثیر تریاق منزلنده در خصوصا
كوزلره عارض اولان عارضه بابنده عجیب الاثر در (بندقه) هایله ابن مطه درکه
بر قبیله پدر بدر نته كه حده ماده‌سنده ذكر اولندی (البندق) عصفری وزننده
بر جنس اعلا كتان بزینه اطلاق اولنور (البندقة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی
فندق كبی خرده خرده بوالق ایلمك معناسنه‌در یقال بندق الشیء اذا جعله بنادق
و برنسنه‌یه حدتله قیه قیه بقمق معناسنه‌در یقال بندق الیه اذا حدد النظر الیه
(بنارق) بانك فتحیله بغداد ایله نعمانیه بیننده واقع نهر ماری اعمالندن برقریه
آدیدر (بنیرقان) بانك فتحیله مرو قصاسنده برقریه‌در (البنیقة) سفینه وزننده
(والبنقة) عنبه وزننده كوملك وقفتـان مقوله‌سـنك قولتقلری آلتنه اور یلان
مربع بزپارچه‌سنه دینور كه تركیده فارسی تعبیر ایله خشـتك وقولتق التی تعبیر
اولنور عربیده لبنه دخی دیرلر یاخود یقـانك اكندركنده دینور جربان معناسـنه
یقال قمیص واسع البنیقة والبنقة ای لبنته اوجربانه و بعضی اتك كوكسندن بوقر بجه
بوغازی اوزرنده واقع توبدن ایكی دائره‌نك برینه دینوركه انلرده چفته تعبیر ایدرلر
ایكیسـنه بنیقتـان دیرلر وآسمه‌نك كوزینه دینور وآتك بوكوری چقور ینك
اورته‌سـنده بتن بیكانه تویلره دینور (البنق) بانك فتحیله اكایوب بتشـدرمك
معناسنه در یقال بنق الشیء الیه بنقا من الباب الاول اذا وصل ومنه یقال ارض
مبنوقة ای موصولة باخری وصره واردی فدانلر دیكمك معناسنه در یقال بنق
فلان اذا غرس شراكا واحدا من الودی (الابنـاق) همزه‌نك كسریله بودخی
صره ایله خرما فدانی دیكمك معناسنه در یقال ابنق الرجل بمعنی بنق (التبنیق)
ابناق معناسنه در یقال بنق بمعنی ابنق وبر برده مقیم اولمق معناسنه در یقال بنق
بالمكان اذا اقام وسوزی پراكنده وشوریده سویلمیوب منتظم وجمعیتلو وهموار
سویلمك معناسنه در یقال بنق كلامه اذا جمعه وسواه و یلان دوزوب ایناندرمق
ایچون خوشجه زینتله صورت وبرمك معناسنه‌در یقال بنق كذبة اذا صنعها وزوقها
و بركسه‌نك صرتنه قامچی ایله اوروب بالق اغزی كبی اوزون یارمق معناسنه در
یقال بنق ظهره بالسوط اذا قطعه وبرنسنه‌یی تقلید ایلمك معناسنه‌در یقال بنق الشیء
اذا قلده وكوملكك یافقتـانك قولتقلری آلتلرینه خشـتك تعبیر اولنان مذكور
پارچه اوره‌ق معناسنه در یقال بنق القمیص اذا جعل له بنیقة واوق تركشـنك
بوقر یسنی ككیش وآچق ایدوب اشاغیسنی طار ایلمك معناسنه در یقال بنق الجعبة

اذا فرج اعلاها وضيق اسفلها (البوق) بانك ضميله بوری به ونفیره دینور که دودك كبی چلارلر وباطل وبیهوده نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال جاء بالبوق ای بالباطل ودوزمه صرف یلان سوزه اطلاق اولنور یقال نطق بوقا ای زورا واصلا سر صاقلامز اولان شخصه اطلاق اولنور بونده فتحله ده زبانزده در ودکرمنجیلرك قوش منقاری شکلنده چالدقلری بوری به دینور بکتاشیلرك بوینوزلری کبی مفردلری بوقه‌در و بوقه بردن نزول ایدن بوغاقلو یغموره دینور یاخود بك شدید ومنکر یغموره دینور جمعی بوق کلور صرد وزننده تقول اصابتنا بوقة من المطر ای دفعة منه شدیدة ومنکرة (البائقة) آفت وداهیه‌یه دینور جمعی بوائق کلور یقال اصابته بائقة ای داهیة (البوق) سوق وزننده شر وخصومت پیدا ایلمك معناسنه در یقال باق الرجل یبوق بوقا اذا جاء بالشر والخصومات و برکسیه بلا وداهیه ایرشمك معناسنه در یقال باقت البائقة القوم اذا اصابتهم وبرکمسه برادم اوزره کورنمز سمتندن ناکهانی چقه کلمك معناسنه‌در یقال باق بك الرجل ای طلع علیك من غیبة و برادمك یابرنسنه‌نك چورەسنی قوشاتمق معناسنه‌در یقال باق به اذا حاق وناس برکوب برادمی ناحق یره قتل ایلمك معناسنه‌در یقال باق القوم علیه اذا اجتمعوا فقتلوه ظلما ومال فاسد وتباه وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال باق المال اذا فسد وبار وبرادمه تعدی ایلمك علی قول بر مجلسه یاخود برجمعیته دستورسز همان صالدرمق معناسنه در یقال باق فلان اذا تعدی علی انسان اوهجم علی قوم بغیر اذنهم وبر کمسه‌دن بر نسنه اوغرلمق معناسنه‌در یقال باق القوم اذا سرقهم (الانبیاق) انفعال وزننده بودخی بر کمسه افت وداهیه ایرشمك معناسنه در یقال انباقت البائقة علی القوم اذا اصابتهم مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وبرجمعیته دستورسز بیمحابا صالدرمق معناسنه‌در یقال انباق فلان اذا هجم علی قوم بغیر اذنهم وبرآدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در یقال انباق به اذا ظلمه (الباقة) طاقه وزننده بر باغ سبزه‌یه واونه دینور یقال بیده باقة من البقل ای حزمة (البائق) مفت وبی قیمت نسنه‌یه دینور یقال متاع بائق ای لاثمن له (الخاق باق) خای معجمه ایله وسکون و کسر اوزره بنالربله جاع هنکامنده فرجدن صدور ایدن صوتی حکایه‌در (المبوق) معظم وزننده بیهوده وباطل سوزه دینور یقال کلام مبوق ای باطل (التبوق) تفعل وزننده مواشی‌یه قیرغین کیرمك معناسنه‌در یقال تبوق فی الماشیة اذا وقع فیها الموت وفشا (البهق) فتحتینله انسانه عارض اولور بر علت ادیدر ایکی کونه اولور بیاضی اولور که ظاهر بشره‌یه عارض بوفقه‌جه بیاضدر عضونك سوء مزاجدن برودته واروب وبلغمك دم اوزره غلبه‌سندن نشئت ایدر وبر نوعی اسود اولور که مرة سوداتك دمه مخالطتندن عارض اولوب

بشره‌یی قرمنق ایدر اشبو بهق وبرص علتلری ظاهر بشره‌یه عارض علتلردر عضوه غدا اولان نسنه‌ده لزوجتلی بلغم اولسه دائما عضوانی غدالنوب دفع ایلمسه آندن بهق وبرص حاصل اولور ایکیسیده بنك بنك اولور وفرقلری بودرکه برصك ماده‌سی عضوك ایچنده اولوب جمیع لحمی افساد وتغییر ایدر وبهقك ماده‌سی دریده وظاهر بدنده اولور وکاهجه دم سوداویدن بهق اسود عارض اولورو کاه صارویه وکاه قرمزی‌یه مائل اولور واوزرینه بر ایکنه صوقلدقده اکر قان چقرسه بهق واکر بیاضنه مائل ویا بیاض چقرسه برصدر ایکیسنه‌ده ترکیده ابرشلق تعبیر اولنور شارحك بیاننه کوره بهك فارسی معربیدر (بهق الحجر) بر نبات آدیدر علی قول جوز جندم اسمیدرکه صغر منتاری تعبیر اولنور نخود قدر وصفرته مائل آق دانه‌لردر لکن جمیع مفرداتده حزاز الصخر ایله مفسردرکه قیا قنه‌سی دیدکلری نسنه‌در (بیهق) صیقل وزننده نیسابور قربنده برناحیه‌در امام احمد بن الحسین البیهقی وولد مکرملری امام اسمعیل اورادندر وقومس ارضنده برموضع آدیدر (البهلق) زبرج وزننده (والبهلق) جعفر وزننده (والبهاق) عصفر وزننده بك قزل چهره‌لو عورته دینور وبك چوق سوزلو یکشاق عورته دینور که سوزی دوکمز اوله وبهلق عربدن بر جماعت آدیدر (وبهلق) زبرج وزننده تنك مشرب وچاغرغان شماطه‌جی کمسیه دینور یقال هو بهلق ای صخب ضجور وبهلق جعفر وزننده آفت وبلایه دینور وبانك کسری وفتحیله آشکاره مواجهة سویلنن سوزه دینور ومنه یقال جاء بالکلمة بهلقا ای مواجهة لایستتر (البهالق) باطل وبیهوده نسنه‌لره دینور مفردی بهلق در یقال جاء بالبهالق ای الا باطیل (البهلقة) دحرجه وزننده تکبرلك ایلمك معناسنه در یقال یتبهلق فلان ای یتکبر وبیهوده لاف و کزاف ایلمك معناسنه در یقال بهلق فلان اذا طرمذ وبهلقه آفت وداهیه‌یه دینور یقال اصابته البهلقة ای الداهیة وبر آدمه خوش آینده ونوازش ومطایبه ایدرك بولشوب کورشمك معناسنه در تقول بهلقنی فلان ای لقینی بکلامه ولسانه وبلان سویلمك معناسنه در یقال بهلق الرجل اذا کذب (التبهلق) تدحرج وزننده بو دخی یلان سویلمك معناسنه در یقال تبهلق الرجل اذا کذب (جامع بلهقی) بای مفتوحه والف مقصوره ایله بغدادغربیسنده بر جامع آدیدر (البیقیة) بانك کسریله بر نوع اوتدرکه مرجکدن اوزون اولور اکینلر ایچره نابت وقوتی مرجك قوتنده اولور وجمیع مفاصل وقیل وفتق علتلرینه نافعدر (البیقة) بانك کسریله بر نوع دانه درکه بورچقدن بیوك وبشل اولور آندن اتمك ایدوب وبعض طعام پیارلر ترکیده مردمك تعبیر ایدرلر تجز بعونه تعالی والحمدلله

(* فصل التاء *) (التاق) تانك وهمزه‌نك فتحيله طولمق معناسـنه در يقال
تئق السقاء تأقا من الباب الرابع اذا امتلأ وبر غضب ياخود بر كدر اولمق معناسنه
مستعملدر يقال تئق زيد اذا امتلأ غضبا او حزنا (الاتئاق) همزه‌نك كسريله
طولدرمق معناسـنه در تقول اتأقت السقاء اذا ملأته ويابى قوروب طولدرمق
معناسنه در يقال اتأق القوس اذا اغرق السهم فيهـا (التئق) كتف وزنـنده
(والمتئق) منبر وزنـنده شر وشوره سريع وحاضر باش كمسيه دينور يقـال
رجل تئق ومتئق اى سريع الى الشر وبر جنبش وشطارت اولان اويناق كنج
آته دينور يقـال فرس تئق ومتئق اى يمتلئ نشاطا وشبابا (التأقة) فتحاتله پك
طارغنلغه دينور شدت غضب معناسـنه وچابكلكه دينور يقال به تأقة اى شدة
الغضب وكذا السرعة (الترياق) تانك كسريله بر دواى مركبدر كه ماغنيس
حكيم اختراع ايدوب اندر وماخس نام حكيم قديم اكا افعى لحومنى زياده ايلمكله
تكميل ايلمشدر وآندن غرض ومطلوب لحوم مزبوره ايله كامل اولدى وترياق
ايله تسميه ايدن مرقومدر زيرا ترياق لفظى فى الاصل يونانى اولان تريا كلمه‌سيله
قاءا كلمه‌سندن مركبدر تريا هو ام سبعيه لدغنه نافع اولان شيئه دينور وقاءا مدايله
ادويهٔ سميهٔ مشروبه‌يه نافع نسـنه‌يه دينمكله داروى مزبورده بو خاصه‌لر موجود
اولديغندن تركيب ايدوب ترياقاء ايله تسميه ايلدى بعده تخفيف وتعريبله ترياق
ديدكلرى وترياق مزبور بعد العمل التى آيه قدر طفل منزلنده اولور كه حكمى
وتأثيرى اولمز بعده بلاد حاره‌ده اون سنه‌يه قدر وبلاد بارده‌ده يكرمى‌يه قدر تازه
جوان قوتنده اولور كه دمبدم حكمى وتأثيرى مزداد اولمقده اولور بعده بلاد
حارده اون سنه وغير حاره‌ده يكرمى سنه مدت سن وقوف كبى على حاله اولور
بعده موت مضـاف اولور سـائر معاجين حكمنده اولوب مؤلف اندر رماخس
حكيمى قديم ايله توصيفى اندر وماخس ايكى حكيم اولوب برى مزبور وبريسى اندن
بيك ايكيوز سكسان سنه صكره كلمشدر مراد اول اولديغنى بيان ايچوندر وترياق سم
ايله بدن بينى فرق وفصل ايلديكيچون فاروق ايله وصف ايدرلر وترياق خراسانده
هرات قضاسـنده بر قريه آديدر وخزرج قبيله‌سـنه مخصوص بر آتك اسميدر
وباده‌يه‌ده ترياق اطلاق اولنور ترياقه دخى دينور (الترقوة) تانك فتحى وقافك ضميله
وبونده تانك ضمى جرئ دكلدر بو غرتك چقوريله اموز باشنك بيننده اولان كميكه
دينور كه بيون چنبرى و كوبريجك كميكى تعبير اولنور جمعى تراقى كلور وترايق
كلور يانك تقديميله وبونك وزنى فعلوه‌در زيرا عربلر ترقينه ترقاة ديرلر اصبت
ترقوته معناسـنه وهى العظم بين ثغرة النحر والعاتق (التيفاق) تانك كسريله
قرشو وبماج معناسـنه‌در يقال تيفاق الكعبة اى تجاهها بو ماده‌نك محل ذكرى وفق

مادەدی اوتوب تانك اصلیه اولمق مظنەسیلەدە مؤلف بوراده دخی ثبت ایلدی (التعروق) عصفور وزننده خرما دانەسنك باشنده بولی کبی یاپشق نسنەیه دینور که چوبی بتدیکی یرده اولور قمع التمره معناسنه (التفتاق) تانك فتحیله (والتفاتق) تانك ضمیله (والمتفتق) اسم فاعل بنیەسیله جست ورونده دوه‌یه دینور یقال قرب تفتاق وتفاتق ومتفتق ای سریع (التفتقة) دحرجه وزننده حرکت معناسنه در یقال له تفتقة سریعة ای حرکة وعنف وشدتله یورمك معناسنه در یقال هو یتفتق ای یسیر عنیفا وبو کسك یردن بر نسنه دوشمك معناسنه در که حکایهٔ صوتدن متصرفدر یقال تفتق الشیٔ من الجبل اذا وقع وکوز چقورلنوب ایچرو باتمق معناسنه‌در یقال تفتقت عیناه اذا غارت (التفلق) زبرج وزننده بر نوع صو قوشیدر (التوق) سوق وزننده (والتووق) قعود وزننده (والتیاقة) کتابه وزننده (والتوقان) فتحتله مشتاق وارزومند اولمق معناسنه در یقال تاق الیه توقا وتوقا وتیاقة وتوقانا من الباب الاول اذا اشتاق وقمار اوقلرنی بری اوته قارشدرر ایکن مطلوب اولان اوق چقمق معناسنه در یقال تاق انقدح فی المیسر اذا حرج عند الاجالة وبر ایشی ایشلمکه قصد وسرعت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تاق الی الشیٔ اذاهم بفعله وخوف وحذر ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تاق منه اذا اشفق وتوقان وتوق جان ویرمك معناسنه در یقال تاق بنفسه توقانا وتوقا اذا جادبها وکوز یاشی منبعی اولان باش چانیسی کیکلرندن قیناوب چقمق معناسنه‌در یقال تاقت الدموع اذا خرجت من الشئوون وقورلمش یایك کریشنی قوتله چکمك معناسنه در یقال تاق القوس اذا شد نزعها (الاتئاق) همزه‌نك کسریله توق ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال اتاق القوس بمعنی تاقها (التوقة) فتحاتله خسته‌لکدن یکی قورتیلوب قالقمش کمسه‌لره دینور تائق مفردیدر یقال هم توقة ای ناقهون من المرض (التوق) تانك ضمیله‌د کنکده اولان اکریلکه دینور (التیقان) یای مشدده ایله هیبان وزننده شدتله اتیلوب صچرایجی ادمه دینور بونك اصلی تیوقان ایدی واو یایه قلب وادغام اولندی یقال هو تیقان ای شدید الوثب (المتوق) معظم وزننده بغایت اشتها اولنه‌جق نسنه‌یه دینور یقال شیٔ متوق ای مشتهی

(* فصل الثاء المثلثة *) (الثبق) ثانك فتحی وبانك سکونیله کوزدن یاش سرعتله چقمق معناسنه در یقال ثبقت العین ثبقا من الباب الثانی اذا اسرع دمعها وثبق وتثباق تذکار وزننده نهرك صویی چوغالوب سرعتله آقمق معناسنه‌در یقال ثبق النهر ثبقا وتثباقا اذا اسرع جریه وکثر ماؤه (ثابق) صاحب وزننده منقذ بن طریفك فرسی اسمیدر وبنی عقیل یوردنده بر وادی ودیکر بر وادی اسمیدر وثابق آقیجی

نسنه‌یه دینور یقال سحاب ثادق ای سائل (الثدق) ثانك فتحیله یغمور شدت وسرعتله
یاغمق معناسنه‌در یقال ثدق المطر ثدقا من الباب الاول اذا جدولره صو ایله طلوب اقمق
معناسنه‌در یقال ثدق الوادی اذا سال واتلری قوشی‌یه یاخود بیانه صالیورمك معناسنه‌در
یقال ثدق الخیل اذا ارسلها وذبیحه قارننی یارمق معناسنه‌در یقال ثدق الشاة اذا
شقها (الانثداق) انفعال وزننده قیونلرك قارنلری صالقیلنوب سارقو کلمك
معناسنه‌در یقال انثدقت بطون الشاة اذا استرخت و بر آدمك اوستنه ناس
اوشونتی ایلمك معناسنه‌در یقال انثدق علیك الناس اذا انهدوا ومنه یقال وجدت
الناس منثدقین ای مغیرین یعنی ناسی بالجمله نهاب ویغماکر بولدم (ثروق)
جعفر وزننده دوس قبیله‌سنه مخصوص بر بیوك قریه اسمیدر (الثفروق) قابله
عصفور وزننده قمع التمره معناسنه‌در که خرمانك دبنده پول طرزنده یاپشق
نسنه‌یه دینور علی قول اوپولك یاپشدیغی یره دینور جمعی ثفاریق کلور وثفروق
ایله ناچیز نسنه‌دن کنایه اولنور یقال ماله ثفروق ای شیء (المثفرق) اسم فاعل بنیه‌سیله
هنوز اویمامش یعنی یوغورد حدینه وارمامش سوده دینور یقال لبن مثفرق ای لم
یرب بعد (التثفرق) تدحرج وزننده سود مثفرق اولمق معناسنه‌در یقال تثفرق
اللبن اذا صار مثفرقا (الثقثقة) قافله زلزله وزننده ابلهانه سوز سویلمك معناسنه‌در
یقال یثقثق الرجل ای یتکلم بکلام الحماقة

(* فصل الجیم *) معلوم اوله که کلام عربیده جیمله قاف حرفی کلمهٔ واحده‌ده مجتمع
اولمز مگر که معرب یاخود صوت اوله (جوبق) جوهر وزننده وجیمك
ضمیله ربازده در نسف ناحیه‌سنده برقریه‌در ادیب مشهور احمدبن‌علی بن طاهر
الجوبقی اورادندر وشاهجان قصبه‌سنده برموضعدر اعلامدن ابوبکر تمیم بن
علی الجوبقی اورادندر (جوبقه) جوهره وزننده نیسابور ترابنده بر موضعدر
محدثیندن محمد بن احمد بن ایوب الجوبقی اورادندر (الجنبثقة) جیم مضمومه وبای
مفتوحه وثای مثلثهٔ ساکنه ایله اوبشقه وزننده یرامز تبهکار عورته دینور یقال
هی جنبثقه ای المرأة السوء ظاهرا لفظ مزبور یامعرب یامولد در زیرا الفاظ
عربیه‌ده جیم وقاف مجتمع اولمدیغی آنفا ذکر اولندی پس بو وسائر کلمات آتیه معربلردر
(جابلق) بانك فتحیله مشرقده بر بلده آدیدر نته‌که جابلص ماده‌سنده ذکر
اولندی بونلر عالم مثالده ایکی بلده‌در جابلقا مشرق وجابلسا مغرب جانبنده‌در
صور کونیه‌نك جمله‌سی آنده موجوددر (الجاثلیق) ثای مثلثه‌نك فتحیله نصاری
طائفه‌سنك بلاد اسلامدن مدینة السلامده یعنی بغدادده متمکن اولان رئیسلرینه
دینور که انطاکیه‌ده اولان بطریقك تحت یدنده یعنی آنك طرفندن منصوب اولور
سلفده دارالخلافه بغداد دارالسلام اولمغله انطاکیه‌ده متمکن اولان باش پاپاس

یعنی

يعنى پاتريك طرفندن بغدادده بركشيش اقامت ايدرايدى و جاثليقدن رتبه‌سى دون اولان پاپاسه مطران دينوركه جاثليق طرفندن منصوب اولور و اندنصكره اسقفدركه مطران طرفندن هر بلده‌يه ارسال اولنان كشيشدر بعده قسيس بعده شماسدر شارحك بيانته كوره جاثليق كاتوليك معربيدر و حالا قنثل يعنى قونسلوس تعبيرايتدكلريدر ظاهرا الفاظ مذكوره‌نك مجموعى معربدر مثلا بطريق پاتريك وشماس زانقوز معربيدر حالا روم لساننده بونلرك كيمنه پسقپوس وكيمنه دسپوت ديرلر وكيمنه مترەپوليد ديرلر غالبا مطران بونك معربيدر وقسيس كشيش معربيدر (الجردقة) جيمك و دالك فتحيله كرده تعبير اولنان اتمكه دينور رغيف معناسنه كرده فارسى معربيدر (الجرندق) فرزدق وزننده بر شاعردر (الجرذقه) ذال معجمه ايله جردقه وزننده ومرادفيدر (الجورق) جورب وزننده اركك دوه قوشنه دينور (الجرافة) كناسه وزننده آريق وجوره آدمه دينور يقال رجل جراقة اى هزيل وجزؤى ات پارچه‌سنه دينور يقال ما عليه جراقة لحم اى شئ منه شارحك بيانته كوره بونلرده معربدر لكن بيان ايلمامشدر ظاهرا جرۀ فارسى معربيدر كوچك وخرده شيئه دينور (الجرامقة) جلالقه وزننده عجمدن برقوم ايدى كه اوائل اسلامده موصل شهرنده متمكن ايديلر جرمقانى مفرديدر ارمغانى وزننده (الجرموق) عصفور وزننده خف اوزره كيلن جزمه‌يه دينور معلوم اوله كه اهل لغتك بيانلرينه كوره خف طبوغه قدر اولوب اياغك ارقه‌سنى ستر ايدن اياق قابنه دينوركه حالا كيديكمز مست اوله‌جقدر سلفده عربلر مست طرزنده قونجى قصه بركونه اياق قابى كيرلرايدى فارسيده اكا موزه و عربيده خف وتعريبله موق ديرلر و تركيده صوقان وادك و طوماق ديرلر وجرموق سرموزه معربيدركه خف اوزره كيلور فارسيده اكا چيدازدخى ديرلر تركيده جزمه و نسوانلر چدك تعبير ايدرلر و اناطولينك سيواسدن اوته يرلرده تراكه و روستايى طائفه‌لرينه مخصوص پوستال تعبير اولنور بركونه اياق قابى دخى واردر و اول جزمه اقسامندن معدوددر و الحاصل برقات اياغه كيلانه خف دينور خفتندن ناشى حالا كيديكمز مست كبى موق دخى بودر آنك اوزرينه هرنه‌كونه اياق قابى كيلورسه جرموق دينور بزم جزمه كبى و جزمه سرموزه محرفى اولمق ملحوظدر كرچه خف ماده سنده جزمه خف اقسامندن تحرير اولندى لكن چبلاق كيلديكى اعتبارينه مبنيدر يوخسه مست اوزرندن كيلورسه خف اطلاق اولنمز جرموق دينور پس برى برى اوزرندن ايكى مست كيسه ايچنده‌كى خف و موق اوستنده‌كى جرموق اولور صحاحك و مؤلفك موق ايله جرموق شئ واحد اولمق اوزره تفسيرلرى ملايم دكلدر زيرا موق موزه وجرموق

سرموزه معر بیدر سرموزه فارسیده اوست ادك دیمکدر در مختار و سائر بعض کتب فقهیه‌ده دخی بو ماده تخلیط اولنمشدر مکرکه استعمال مخصوص وتیره سیله موق اوستنه کیلان وجرموق انك اوستنه کیلانه تخصیص و اطلاق ایلیه‌لر وماوراء النهرده خارچین دیرلرکه بزم قالچین دیدیکمز اندن مأخوذ و محرفدر بونلراوزره مسحك جوازی وعدم جوازی کتب فقهیه ده مشروحدر بونك بیانی ضمننده تخالف کثیر اولمغله تقریرمز اوزره ضبط و عمل اولنه (الجرماق) جیمك کسریله یایه صاریلن سکیره دینور (الجرمقی) جیمك کسریله بر نوع کلیمه دینور (الجوزق) زای معجمه ایله جوهر وزننده یوق قوزه سنه دینور کوزهٔ فارسی معربیدر و نیسابور قضاسنده بر ناحیه آدیدر فن حدیثده المتفق و المختلف نام کتابك مؤلفی اولان محمد بن عبدالله الجوزقی اورالیدر وهرات قضاسنده بر قریه در محدثیندن اسحق بن احمد الجوزقی اورادندر (جوزقان) پهلوان وزننده همدان قضاسنده بر قریه‌در و اکراد طائفه‌سندن بر عشیرت اسمیدر (الجوسق) جیمك و سینك فتحیله کوشکه دینور قصر معناسنه یقول رأیته فی الجوسق ای القصر مترجم دیرکه بو جوسقهٔ فارسی معربیدر وجوسق محدثیندن محمد بن مسلم لقبیدر ودجیل قضاسنده بر قریه‌در و بغداد قضاسنده بر قریه‌در و نهروان قضاسنده بر قریه‌در خلیل بن علی بن ابراهیم الضریر المقرئ الجوسقی اورادندر و بلبیس قرشوسنده بر قریه‌در و بر قلعه آدیدر و نهر الملك ترابنده بر قریه در وری قضاسنده ایکی قریه در و بغداد ده بر سرای اسمیدرکه مقتدر خلیفه ایچون بنا اولندی وسطنده قورشوندن معمول بر برکه واردرکه یکرمی ذراع عرضی و اوتوز ذراع طولی مشتمل ایدی (جواسقان) جیمك ضمی و سینك فتحیله اسفراین قضاسنده برقریه‌در (جعثق) ثای مثلثه‌ایله جعفر وزننده اسماء رجالدندر (الجعفلیق) فاایله زنجبیل وزننده عظیمة الهیکل دبزمان عورته دینور بو دخی معربدر لکن مأخذی بیان اولنمامشدر یقال امرأة جعفلیق ای عظیمة (جفلق) جعفر وزننده لحیه ششمان قوجه قاری‌یه دینور یقال عجوز جفلق ای کثیرة اللحم (الجفلقة) دحرجه وزننده مشی وتکلم حاللرنده خلقه کوستورش ایلمك معناسنه درکه مراد زرق وریاء وجهیله یوریمك و تکلم ایلمکدر یقال فلان یجفلق فی الکلام والمشی ای برائی (الجقة) جیمك کسری وقافك تشدیدیله پك قوجه ناقه‌یه دینور (الجق) دق وزننده قوش قسمی حدثلمك معناسنه در یقال جق الطائر جقا من الباب الاول اذا ذرق (جلوبق) سفرجل وزننده بنو مهره دن بر حرامی آدیدر و چاغرغان شلتاق آدمه دینور یقال هوجلوبق ای مجلب (الجلبقة) دحرجه وزننده چاغروب باغرمق معناسنه در یقال ما هذه الجلبقة ای الجلب والضجة (الجلنق) جعفر

وزننده فارسیده دارابزین دیدکلریدرکه تحریفله طرابزان تعبیر اولنور تخت وسد کنارلرینه چویررلر (الجوالق) جیمك ولامك كسريله وجیمك ضمی و لامك فتحی وكسريله وعاء معلومدركه تركیده چوال دیدکلری ظرفدر چواله وكواله فارسی معربیدر جمعی جوالقدر صحائف وزننده وجوالیقدر وجوالقاتدر (جلق) جیمك ولام مشددهنك كسريله حص وزننده وجاق قنب وزننده دمشق شامك یاخود غوطهسنك اسمیدر وجلق حص وزننده یمنده برجنس غله اسمیدركه بغدایه شبیه اولور و اندلسده بر ناحیه آدیدر و اركك دوهیه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر (الجلق) حاق وزننده باش تراش ایلمك معناسنه در یقال جلق رأسه جلقا من الباب الثانی اذا حلقه ونسوان عورت یرنی یاخود صریدوب كولمكله اوك دیشلرنی اچق معناسنهدر یقال جلقت المرأة عن متاعها وثنایاها اذا كشفت ومنجنیق ایله طاش آتمق معناسنه در یقال جلقهم اذا رماهم بالمنجنیق وجلق صلح معناسنه استعمال اولنور لكن مولددر ظاهرا كشف معناسندن مأخوذ در (الجلقة) فتحاتله جلعه وزننده و مرادفیدركه پردهسز بی‌حیا قاریلره دینور یقال جاءت جلقة من النساء ای جلعة (الجلاقة) ثمامه وزننده جزؤیجه ات پارچهسنه اطلاق اولنور یقال ما علیه جلاقة لحم ای جراقة اصل جلاقه جلق معناسندن قازنتی‌یه دینور تراشه معناسنه (الجلقة) جیمك ولام مشددهنك كسريله حصه وزننده و بعضا لام مخفف وقاف مشدد اولور پك قوجه قاری‌یه و پك قوجه ناقه‌یه دینور (جلیقیه) افریقیه وزننده روم اولكهسنده بربلده آدیدر (جالقان) لامك فتحیله سجستان اعمالندن بربلدهدر (المنجلیق) منجنیق وزننده ومرادفیدركه سلفده اعظم آلات جنك ایدی انكله ایری طاشلر اتارلرایدی صكره طوپ اكا بدل اولمشدر پس بوكه كوره كشف معناسندن مأخوذ اولور كه طاشی دوشدیكی یرلر باجه كبی آچلور یاخود منجنیق كبی معربدر یاخود منجنیقك نونی لامه مبدله در (المجلبق) مسكین وزننده شول آدمه دینوركه كولركن اغزنی پاپوج كبی آیروب آچار اوله یقال رجل مجلیق اذا كان یجلق ای یكشف فمه عند الضحك (التجلق) تفعل وزننده كولركن دیشلرك اورتهسی ظاهر اولنجه قدر ایروب اچمق معناسنهدر یقال هو یتجلق عند الضحك ای یفتح فمه فی الضحك حتی یبدو اقصی الاضراس مترجم دیركه عامهنك استمناء معناسنه تجلق استعماللری كشف معناسندندر (الجولق) جوهر وزننده چالی نوعندن بریكنلی اغاج اسمیدر و بودار شیشعان دیدکلری دكلدر دار شیشعان عود فرنكی وقندیل اغاجی دیدکلریدر مؤلف اشبو قاموسك سمر مادهسنده جلاقه عنواننده مبهم بر طائفه ذكر ایدوب لكن كركك اوراده وكركك موقع ذكری اولهجق بوموضعده ذكر وبیان ایلمامكله بوفقیری خیلیجه تخدیش ایدوب تتبعه ناچار

ایلدی تقویم تاریخنده همان ظهورلری سنه‌سنی بیانله اکتفا ایدوب سائر تاریخلرده
اصلا تصدی ایلمامشلر نهایت ملك مؤید تاریخنده اشبو عباره ایله ظفریاب اولندی
ومن امم النصاری الجلالقة وهم اشد من الافرنج وهم امة یغلب علیهم الجهل
والجفاء ومن زیهم انهم لایغسلون ثیابهم بل یترکونها علیهم الی ان تبلی ویدخل
احدهم دار الاخر بغیر استیذان وهم کالبهایم ولهم بلاد کثیرة فی شمالی الاندلس
خلاصه سلفده ایکیوز تاریخندن صکره جه اندلس شمالیسنده که فرانسه وفلمنك
جهتلریدر جلالقه طائفه‌سی ظهور ایلمشدر وانلر فرنك طائفه‌سندن اشد
وبهایم کبی عقل وعرفاندن دور ناتراش وخودسر ومردار برقوم ایدیلر ولفظ مزبور
البته عمالقه وبطالسه وجرامقه قبیلندندر نهایت جلق اندلسده برناحیه اولمغله
ظاهرا اول طائفه اورادن نشأت ایتمك کرکدر بعده جغرافیا کتابلرنده
داغارقه طائفه‌سی اولدیغی کورلمشدر پس جلالقه داغارقه معربی اولور (الجلماق)
جرماق وزننده ومرادفیدر که یایه صاریلن سکیره دینور (الجلمقة) دحرجه
وزننده یایه سکیر صارمق معناسنه‌در یقال جلمق القوس اذا عصب علیها الجلماق
(الجلامق) جیمك فتحیله یلامق معناسنه درکه یلمك جمعیدر قپامه تعبیر اولنان
قفتانه دینور ویلق یلمه معربیدر ظاهرا جلمق دخی یلمه معربیدر (الجلاهق)
علابط وزننده بندق معناسنه درکه خرده خرده بوالقدر مهره تعبیر اولنور
سلفده کاسکره ایله وحالا تفنك ایله اتارلر واصلی فارسیده جله ایدی که ایلك بوغمه
دینور جمعنده جلها دینور وحائك که جولهه تعبیر اولنور جلاهق اطلاقی بوندن
مأخوذدر مهرهٔ مذکور ایله بومق بینلرنده مناسبت صورت جهتیله در (جلنبلق)
جیمك ولاملرك وبانك فتحه‌لریله بیوك قپو آچلوب قپانورکن ظهور ایدن
طراقه‌سندن حکایه در وبو ایکی کلمه‌دن منحوتدر بری جلن درکه آچلمه‌سنك
و بری بلق درکه قپانمسنك صوتندن حکایه در (الجنبقة) قنفذه وزننده
بدخوی وبد مشرب عورته دینور یقال مرأة جنبقة ای السیئة الخلق (الجعفلیق)
قندفیر وزننده جعفلیق معناسنه درکه ذکر اولندی (المجنیق) میمك فتحی وکسریله
جائزدر سلفده برآلتدر که جنك هنکامنده انکله طاش اتارلر ایدی حالا طوپ آنك
بدلیدر منجنوق دخی دیرلر وبونلر معربدر وبعضا فارسی اولان من جه نیك لفظندن
معرب اولمق اوزره ذکر اولنور ماجودنی معناسنه بن نه عجب ایو نسنه‌یم دیمکدر که حاصل
معنادر جمعی مجنیقات ومجانق ومجانیق کلور مؤلفك وقد تذکر فارسیتها عبارتنده
وقد تذکر لفظی ذکردن مجهول مستقبل اولمق محتملدر که فارسیتها لفظی نائب
فاعلی اولور وبو اغلبدر زیرا لامله مجلایق دخی لغت اولدیغنی ثبت ایلمشیدی
وعندنده مرضی اولمامغله تقلیل صیغه سیله عرضا ذکر ایلدی وتذکیردن مجهول

مستقبل اولمق دخی محتملدر که منجنیق کلمه‌سی مؤنث سماعیدر آلت تأویلیله وقلیلا مذکر اولور دیمکدرکه بودخی صحیحدر کاسیذکر پس فارسی معرب اولدیغنه کوره حال معلو مدر وعربیتنه ذاهب اولنلرك کیمی میمك اصلیه اولوب نونك زائده اولمسنه ذاهب اولدی زیرا جمعنده مجانیق دینور نونك سقوطیله نته‌که عیضموزك جمعنده عضامیر دینور وکیمك میمك زائد ونونك اصلیه اولمسنه ذاهب اولندی وکیمی میمك ونونك زیاده سنه قائل اولدی‌که جنق ماده سندن اولور لکن جیم وقافك وجودی عربیتنه مانعدر وفراء منجنوق عنوانیله ثبت ایلدی وبعضلر منجنوق عنوانیله ثبت ایلدی وبعضلر منجنون فارسیدن معربدر دیدیلر که دولابه دینور بودخی چرخ کبی برمعنادر وبوقول منجنوق قولنه ملایمدر وبعضلر منجك نیك لفظندن معربدر دیدیلر ومنجك برکونه شعبده‌یه دینور نته‌که برهان‌قاطعده مشردر وحدر وآنده منجینك معربی اولمق اوزره مثبتدر کیده‌رك تحقیق وتعریبله منجنیق دیدیلر وبواقرب احتمالاندر وبوراده اناکلمه سیله اناماجوذنی نسخه‌سی غلطدر ومصباحده فنعلیل وزننده اولوب تأنیثی تذکیرندن اکثر اولمق اوزره مرسوم وفیقال هی المنجنیق وهو المجنوق وهو معرب ومنهم من یقول المیم زائدة ووزنه منفعیل فاصله جنق وقال ابن الاعراب یقال منجنیق ومنجنوق کمایقال منجنین ومنجنون وربما قیل منجنیق بکسر المیم لانه آلة والجمع منجنیقات ومنها جق عبارتیله مرقومدر مترجم دیرکه بومنجنیق منکینهٔ فارسی معربی اولمق ملحوظدر ویقال قدجنقو اجنقون جنقا وجنقوا مجنیقا اذارموا بالمجنیق ویقال مجنقوا مجنقة عند من جعل المیم اصلیة پس جنق وتجنیق ومیمی اصلیه دردینلره کوره مجنقه دحرجه وزننده منجنیق ایله طاش آتمق معنا سنه اولور وفتحهاین ابومحمد عبدالله بن علی المنجنیقی اکا منسوبدر (جنقان) عثمان وزننده خوارزم اولکه سنده برموضعدر وفارس اولکه سنده برناحیه آدیدر (اجنقان) همزه‌نك فتحی ونونك کسریله سرخس قضاسنده برقریه‌در (الجوقة) جیمك فتحیله جماعت انسانی‌یه دینور یقال جائت جوقة من الناس ای جماعة (الجوق) فتحیله بوزکیتك معناسنه در یقال جوق وجهه جوقا من الباب الرابع اذا مال (الاجوق) احمر وزننده (والجوق) کتف وزننده معناسای مزبوردن وسفدنی یوزی برطرفه طوغری اکری ودورك آدمه دینور واجوق بوغون بیونلی کشی یه دینور یقال رحل اجوق ای غلیظ العنق (التجویق) تفعیل وزننده ناسی برکدرمك معناسنه‌در یقال جرقهم اذا جمعهم وحیقرمق معناسنه‌در یقال جرق علیه اذا جب وضج (المجوق) معظم وزننده چکه‌لری اکری آدمه دینور یقال رجل مجرق ای معوج الفکین (التجوق) تفعل وزننده ناس برکمك معناسنه دریقال تجمعوا

اذا اجتمعوا (الجبهبوق) حيزبون وزننده فاره بجسنه دينور خرء الفار معناسنه
مؤلفك سر ماده ده بيانته كوره بو نلرك مجموعى عربى خالص اولميوب كيمى معرب
وكيمى نبطى اولمق ملحوظدر نجز بتوفيقه تعالى
(* فصل الحاء المهملة *) (الحبثقة) باى موحده وثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده
بخل ياخود برصقندى سببيله تنكدل اولوب قلب صقلمغه دينور يقال اخذته الحبثقة
وهى ضيق النفس من بخل اوضجر (الحبق) فتحتينله برخوشبو نبات آديدر كه
فارسيده فوتنج دينور تمام ديدكلرى نباته شبيه اولور بو نبات يار پوز ديدكلرى
نباتدر (حبق الماء) (وحبق التماح) فوتنج نهرى اسميدر كه صو يار پوزى
و بيان نانه‌سى ديدكلريدر (حبق الفتا) فاى مفتوحه ايله ياخود حبق الفيل مرز
بجوش اسميدركه مرجانكوش ديدكلريدر (حبق الراعى) بر نجاسف دركه
ورانيقه ديدكلرى نباتدر (حبق البقر) بابونج دركه پاپاديه در بلكه صغر
كوزى وصارى پاپاديه ديدكلريدر (حبق الشيوخ) مرو اسميدر كه قوجه
يار پوز يدر (الحبق الصعترى) (والحبق الكرمانى) شاهسفرم دركه سلطانى
فسلكن ديدكلريدر (الحبق القرنفلى) فرنجمشك دركه قرنفل يار پوزى
ومسك اوتى ديدكلريدر (الحبق الريحانى) مثل مكيدن مأكول اولان نوعيدر
(الحبق) حالك كسريله (والحبق) غراب وزننده اوصورغه دينور اكثرى
دوه وقيون وكچى قسمنده مستعملدر وحباق مصدر اولور كاسيذكر (الحبق)
سبق وزننده (والحبق) كتف وزننده (والحباق) غراب وزننده اوصورق
معناسنه در يقال حبق البعير حبقا وحبقا وحباقا من الباب الثانى اذا ضرط
وحبق جريد واورغان وقامچى مقوله‌سيله اورمق معناسنه در يقال حبق
فلانا اذا ضربه بالجريد وبالحبل وبالسوط (الحبقة) ضرطه وزننده ومرادفيدر
يقال مايساوى حبقة عنز اى ضرطة عنز (حباق) قطام وزننده
اصورغان عورته دينور ويقولون للامة ياحباق (عذق حبيق) زبير
وزننده برجنس كثر خرمايه دينور (حباق) كتاب وزننده ياخود غراب
وزننده تميمدن بربطن آدر (الحبقى) زمكى وزننده سرعتله يورمكه دينور
(الحبقة) فتحاتله جاهل ونادانه دينور يقال رجل حبقة اى جاهل (الحبقة)
كسرتينله وقافك تشديديله بودون آدمه دينور (الحبق) صرد وزننده قليل العقل
اولان آدمه دينور مؤنثى حبقه‌در (الاحباق) همزه نك كسريله برآدم برنسنه
ضمننده ملابست وسهولت ايدوب انقياد ايدر اولمق معناسنه در يقال احبق
القوم بما عندهم اذا سلسوا وانقادوا (التحبيق) تفعيل وزننده برآدم پريشان
ويراكنده اولان مال ومتاعنى بركدروب ايشنى كركى كبى محكم ومتين ايلك

معناسنه‌در يقال حبق متاعه اذا جمعه واحكم امره (المحبق) محدث وزننده
القابدندر سلمة بن المحبق اصحابدندر (الحبلاق) عملس وزننده بر جنس جوره
وخرده قيونلر دركه بويوب ابر يلمز على قول كچى قسمنك خرده وجثه سز
اولاننه دينور (الحديق) عصفر وزننده كوددسى طوباج طقناز بو دوره دينور
(الحدقة) فتحاتله (والحندوقة) صندوقه وزننده (والحندبقة) زنبيله وزننده كوزك قاره‌سنه
دينور سواد العين معناسنه حدقه‌نك جمعى حدق كلور كه جمع جنسيدر واحداق كلور
وحداق كلور حانك كسريله (الحدق) حانك فتحيله برنسنه‌نك اطرافنى احاطه ايدوب قوشاتمق
معناسنه در يقال حدق القوم به حدقا من الباب الثانى اذا اطا فوابه وبر نسنه يه
باقمق معناسنه در يقال حدق الشئ اذانظر اليه وبركسه‌نك سياهنه اورمق
ياطو قنمق معناسنه در يقال حدق فلانا اذا اصاب حدقته (الاحداق)
همزه‌نك كسريله (والاحديداق) افعيعال وزننده بونلرده برنسنه‌نك اطرافنى
احاطه ايلمك معناسنه در يقال حدق القوم به واحدودقوابه اذا اطافوابه
واحداق برچيزار اغاجلو باغچه اولمق معناسنه در يقال احدقت الروضة
اذاصارت حديقة (الحدوق) قعود وزننده اولو مجل خسته كوزلرنى بلردوب
قپاقلرنى برى اوته اوينادهرق بقمق معناسنه در يقال حدق الميت حدوقا اذافتح
عينيه وطرف بهما بوراده الميت قولى مجاز در اساسده المريض عنوانيله
مرسومدر (الحدق) فتحتينله بادنجانه دينوركه معروف سبزه در (الحديقة)
سفينه وزننده صولو اغاجلو باغچه‌يه دينور جمعى حدايق در على قول خرما وسائر
اغاجلق اولان بستانه دينور ياخود اطرافى ديوار ايله محاط اولان بستانه دينور
ياخودخرمالق قطعه‌سنه دينور مجموعى حدقه عيندن ماخوذدر يقال رأيته فى الحديقة
اى الروضة ذات الشجرا والبستان من النخل والشجرا وكل ما احاط به البناء اوالقطعة
من النخل وحديقه اعراض مدينه‌دن برقريه آديدر وحديقة الرحمن يمامه‌ده مسيلمة
الكذابك بر بستانى آديدر آنك يانده قتل اولنمغله حديقة الموت اطلاق ايلديلر
اول ملعون كندى نفسنه رحمن ايله تسميه ايلشدر (حديقه) جهينه وزننده
بنوير بوع يوردنده برموضع اديدر (التحديق) تفعيل وزننده برنسنه يه دقتله
باقمق معناسنه دركه كوزك قاره‌سنى اوينا تميوب منظوره ديكوب طورر يقال
حدق اليه اذا شدد النظر اليه (الحدولق) صنوبر وزننده اعضاسى ديرنكلى
صيقى طوباج بودوره دينور (الحدلقة) علبطه وزننده بيوك اولا كوز قاره‌سنه
دينور على قول بدندن برعضو مبهمه دينور قنقى عضو اولورسه اولسون ياخود
كوزه دينور مؤلف بونكله عربلرك اكل الذئب من الشاة الحدلقة قوللرينه ايما
ايلمشدر (الحذرقة) ذال معجمه ايله طرطبه وزننده اتسز بولماج آشنه دينور

خر يره معنا سنه (الحذق) حانك فتحيله (والحذاق والحذاقة) حالرك فتحيله
برعمل وصنعتى كركى كبي اوكر نوب مهارت پيدا ايلمك معنا سنه در كه اوزو استاذ
اولمق تعبير اولنور قطع معنا سندن مأخوذ در يقال حذق الصبي القرآن اوالعمل
وحذق حذقا وحذاقة من الباب الثانى والرابع اذا تعلمه كله ومهر فيه بو نلرده
حالرك كسريله ده جائزدر وحذاقه وحذق برنسنه يى كسمك على قول دهره وبجق
مقوله سيله كسمك ايچون اوزاتمق معنا سنه در يقال حذق الشئ اذاقطعه اومده
ليقطعه بمنجل ونحوه وحذق اكشيمك معنا سنه در كما سيذكر حانك كسريله ده
جائزدر وباغ طوارك اياغنه اوتوروب ير ايلمك معنا سنه در يقال حذق الرباط
يدالشاة اذا اثر فيها وسركه وخمر مقوله سى نسنه اغزى ياقوب ويوروب بورترمق
معنا سنه در يقال حذق الخل فاه اذا حزه وقبضه (الحذاقة) كتابه وزننده
اسمدر اوزلغه واستاذ لغه دينور (يوم الحذاق) كتاب وزننده ختم كوننه اطلاق
اولنور يقال هذا يوم حذاقه اى يوم ختمه للقرآن (الحذيق) امير وزننده
(والمحذوق) كسلمش نسنه يه دينور (الحذوق) قعود وزننده اكشيمك
معنا سنه در حذق كبي يقال حذق الخل حذوقا وحذقا من الباب الثانى
اذا حمض وكذا اللبن وغيره (حذاقه) ثمامه وزننده ابو دواد نام
شاعرك جدیدر واياد قبيله سندن بر بطن پدريدر وحذاقه جز نيجه
يه دينور يقال ماعنده حذاقة اى شئ من طعام (الحذاقى)
غرابى وزننده مركب صويه سنه دينور وسخنور وفصيح اللسان آدمه
اطلاق اولنور يقال انه لحذاقى وحذاقى اللسان اى فصيحه وكسكين بچاغه دينور
ومحمد واسحق الحذاقيان وحذاق بن حميد بن حذاق محدثلردر (الحذاق)
كتاب وزننده (والحذاق) غراب وزننده كسلمش ايپ پارچه لرينه دينور
مفردى حذقه در قطعه وزننده كه مرادفيدر تقول تركت الحبل حذاقا وحذاقا
اى قطعا ويقال حبل احذاق كاخلاق كانه جمع حذق اى قطع جعلوا كل جزء
منه حذقا (الانحذاق) انفعال وزننده ايپ كسيلوب پارچه پارچه اولمق
معنا سنه در يقال حذق الحبل فانحذق اى قطعه فانقطع (الحذلقة) دحرجه
وزننده اوزلق واستاذلق كوسترمك ياخود عهدهٔ اقتدارندن زياده حذاقت
ادعا ايلمك معناسنه در (التحذلق) تدحرج وزننده حذلقه معناسنه در يقال
حذلق الرجل وتحذلق اذا اظهر الحذق اوادعى اكثرمما عنده (الحرذقة) دحرجه
وزننده برآدمى حبس وتضييق ايلمك معناسنه در يقال حرذقه اذا ضيقه وحبسه
(الحرق) غرق وزننده برنسنه يى دور بو ايله دور بولمك معناسنه در يقال
حرقه حرقا من الباب الاول اذا برده يعنى بالمبرد ويرنسنه نك اجزاسنى برى برينه

سورتوب اوغشدرمق معناسنه در يقال حرق الشيء اذا حك بعضه ببعض شارح
ديركه كرچه صحاحده و بوراده بو ايكى معنا متحد صورتده مرسوم اولوب لكن
هر برى معناى مخصوصدر زيرا اشبو حرق مادهسى برشيئه من غير لهيب ايقاع
حرارت معناسنه موضوعدر وديشلرى برى برينه سورتوب قجرداتمق
معناسنه در يقال حرق نابه جرقا من الباب الثانى والاول اذا سحقه حتى سمع له
صريف و ياقق معناسنه در يقال حرقه بالنار اذا اوقعها فيه (الحارقتان) اويلق
باشلرينه دينوركه يان باشلرنده اولور على قول يان باشلرنده اولان ايكى سكبره
دينوركه اويلق اوجلرنده اولور (المحروق) اويلغى باشى يعنى اومجهسى يرندن
ايرلمش اولان آدمه دينور كرك خلقى وكرك عارضى اولسون وكباب شيشنه
دينور (الحارقة) آتشه اطلاق اولنور ورجنك برى اوجنده اولان شعبهلرى
طارهجق خاتونه دينوركه فرجنك ايچريسى طار اولور يقال امرأة حارقة
اى الضيقة الملاقى وداعما يانى اوزره ياتوب جماع ايتدرر اولان عورته دينور وشول
شهوتلو عورته دينوركه حين جماعده شهوتك فرط تموجندن ناشى بى اختيار فرياد
ايلكدن ياخود خور لدامقدن ياخود يايلمقدن حذر واديشه ايلكله زور وحرصندن
ناچار ديشلرنى برى برينه سورر اوله وقومشولرينه داعما دلا زار وزباندراز اولان
عورته دينور وحارقه عورتى يانى اوزره ياتدیغى حالده اولان جماعه دينوركه
يانبكى جماع تعبير اولنور و بو اسمدر ياخود طومالتمغله اولان جماعه دينور
(الحارق) نسوانه مخصوص وصف محمود دركه فرجى طار اولوب شهوت انكيز
اولمغله مجامعتى لذيذ اولان خاتونه دينور (الحرق) حانك كسريله آتشى قلمنه
دينوركه اغاج آشيلنور (الحرق) فتحتينله اتشه على قول يالكنه دينور
تقول اعوذ بالله من الحرق اى النارا ولهيبها وچرپچيلرك چوق دوكوب
چرپمسندن بزه عارض اولان يانقلق اثرينه دينوركه كويمه تعبير اولنور يقال
فى الثوب حرق اى اثر احتراق من دق القصار وحرق مصدر اولور بدندن قيللر
بولك بولك بولنوب دوكلمك معناسنه در يقال حرق شعره حرقا من الباب الرابع
اذا تقطع ونسل (الحرقانية) فتحاتله شول دلبنده دينوركه آتش يانغى لوننده
قرامتق اوله يقال عمامة حرقانية اى على لون ما احرقته النار (الحرق) كتف وزننده
قيللر بنك اوجلرى بولنوب دوكيلور اولان آدمه دينور يقال رجل حرق الشعر
اى متشقق الاطراف وشمشكى شديد اولان سحابه دينور يقال سحاب حرق
اى الشديد البرق (الحروق) صبور وزننده (والحروق) ثبور وزننده
(والحروقاء) جلولاء وزننده (والحراقة) كناسه وزننده (والحراق) غراب
وزننده بو ايكيده رانك تشديديلهده جائزدر على قول حراقهده تشديد لحن در قاوه

دینورکه چقماق چانیلور (حراق) سحاب وزننده بر رجل آدیدر (الحرق) غراب وزننده بك طوزلو صویه دینور یقال ماء حراق ای الشدید الملوحة وبونده رانك تشدیدیله ده جائزدر وآتشلو تیز دونده آته دینور کویاکه شدت عدوندن محترق اولور یقال فرس حراق ای عداء وهرشیئ بوزوب افساد وتباه ایدر اولان آدمه دینور حراق دخی دینور کتاب وزننده وخرما اشلا یجق قلمه دینور (الحراق) کتاب وزننده بودخی هر نسنه‌یی افساد وتباه ایدر اولان آدمه‌دینور وآتش قلمنه دینور وشول آتشه دینورکه دوشوب اوغرادیغی نسنه‌دن اثر قومن اوله یقال نار حراق اذا کانت لاتبقی شیئا .ورنسنه بی زور وشدتله اتمغه دینور یقال رمی حراق ای شدید (الحروق) حانك فتحی وضمیله آتش قلمنه دینور (الحرقة) حانك فتحی وضمیله (والحریقة) سفینه وزننده حرارت معناسنه درکه کوینك تعبیر اولنور یقال فی‌جوفه حرقة وحریقة ای‌حرارة (الحراقات) شدادات وزننده حراقه‌نك جمعیدر قاورمه قاوران وآتش یقان خلاصه دائما آتشله اوغراشان کمسنه‌نك طور دیغی یره دینور وحراقه بصره ده بردرلو کمی اسمیدرکه ایچنده اعدایه آتیله جق آتش ایشلری اولور آتش کمیسی وآتش قایغی تعبیر اولنور یقال رکبوا فی‌الحراقة وهی سفینة بالبصرة وفیها مرامی نیران یرمی بها العدو (الحرقة) غرفه وزننده احتراقدن اسمدر یانغه ویانقنه دینور وقضاعه قبیله‌سندن برجاعتك اسمیدر (الحریق) امیر وزننده بودخی اسمدر یانغه ویانقنه دینور یقال وقع الحرافة فی‌داره والحریق ای الاحتراق (الحرقة) همزه وزننده بنت النعمان بن المنذر درکه امیر مشهوردر وایشلك کسکین قلجه دینور (الحراقة) رمانه وزننده (والمحروقة) مأموسه وزننده بونلر ده ایشلك قلجه وصف اولورلر هاء مبالغه ایچوندر (الحرقتان) حانك ضمیله تیم وسعد درکه قیس بن ثعلبة بن عکابه نك اوغللریدرکه والده‌لری نعمان بن منذر نك دختریدر وعلاء بن عبد الرحمن الحرقی حرقة مزبوره‌نك غلام معتقیدرکه تابعیندندر (الحریقة) (والحروقة) حالرك فتحیله بردرلو طعامدرکه چوربادن اغلظ اولورکه قویو بولماج آشیدر علی قول بردرلو طعامدرکه صویی برمقدار اون ایله بولماج ایدوب طبخ ایدرلر قینار ایکن قباروب قالقار (الاحراق) همزه‌نك کسریله حریقه دیدکلری طعام مذکور یاپمق معناسنه‌در یقال احرق الرجل اذا اتخذ الحریقة ویاقمق معناسنه‌در یقال احرق الثوب بمعنی حرقه (الحرقان) حانك ضمیله یوررکن اویلقلری بری برینه سورنمکله بجاقلرك آجشوب یانمسنه دینور تقول اخذنی الحرقان ای اصطکاك الفخذین یعنی احتراقهمابه (حریق) زبیر وزننده ذکر اولنان حرقه‌نك برادریدر (الحرقوة) ترقوه

وزننده

وزنده بوغزده کوچکلک اوست طرفنه دینورکه طماق اوزریدر (الحرقفة)
حانک ضمی ورانک فتحیله حدتلو آتشین آدمه دینور یقال رجل حر قرفة ای
حدید (الحارق) صاحب وزنده برنجی جانورک دیشسنه دینور (التحریق)
برنسنه‌یی بک یاقمق معناسنه در یقال حرقه بمعنی احرقه و بک صوصاتمق معناسنه در
یقال حرق المرعی الابل اذا عطشها (الاحتراق) افتعال وزنده (والتحرق)
تفعل وزنده یانمق معناسنه‌در یقال احرقه وحرقه فاحترق وتحرق (المحرق)
محدث وزنده بکر بن وائل قبیله‌سنه مخصوص برصنم آدیدر و محرق بن النعمان بن المنذر
شاعر لخمی‌در و عمارة بن عبد نام شاعر مدنی لقبیدر که و عمر بن هندک لقبیدر که بنو تمیمدن
یوز نفر آدمی آتشله احراق ایلمشدر و ملک شام اولان حارث بن عمروک که آل جفنه‌دندر
لقبیدر که کندی دیارلرنده عرب طائفه‌سنی ابتدا آتشله اول احراق ایلمدی
انکیچون انلره آل محرق اطلاق ایتدیلر و محرق امرؤ القیس بن عمروک لقبیدر اسود
بن یعفر نام شاعرک اشبو * ماذا اؤمل بعد آل محرق * ترکوا منازلهم وبعد ایاد * بیتنده
محرقدن مراد مزبور در (المحرقة) معظمه وزنده بمامه‌ده برقریه در
(المحارقة) مفاعله وزنده عورتی یان اوزره یاتروب جماع ایلمک معناسنه در
یقال حارق المرأة اذا جامعها علی الجنب (الحزرقة) دحرجه وزنده حزرقه
معناسنه‌در که حبس وتضییق ایلمکدر یقال حزرقه بمعنی حزرقه (الحزق) حانک
فتحی و زانک سکونیله ضرطه‌لمق معناسنه‌در یقال حزق الحمار حزقا من الباب الثانی
اذا حبق و باغ و یای کریشی مقوله‌سنی محکم چکوب یکشدرمک و بک وصیقی بغلمق
معناسنه‌در یقال حزق الرباط والوتر اذا جذبهما شدیدا و برعضوه محکم صارق
صارمق معناسنه‌در یقال حزق رجله اذا عصبه و برآدمی یا برنسنه‌یی برطاره‌جق
یره قصوب صقشدرمق معناسنه در یقال حزق الشیء اذا عصره وضغطه و محکم
بغلمق معناسنه‌در یقال حزقه بالحبل اذا شده (الحازق) صاحب وزنده ایاغی طار
جزمه مقوله‌سی صقمش آدمه دینور فاعل بمعنی مفعولدر و منه یقال لارأی لحازق
ای من ضاق علیه خفه فحزق رجله ای ضغطها (المحزوق) صقشدرلمش دیمکدر
ومنه یقال ابریق محزوق العنق ای ضیقها (الحزق) حانک کسریله (والحزقة)
خرقه وزنده (والحازقة والحزیق والحزیقة) سفینه وزنده (والحزاقة) علامه
وزنده مطلق جماعته دینور کرک انسان وکرک سائردن اولسون (الحزیقة)
حدیقه وزنده و مرادفیدر که باغچه‌یه دینور وهر نسنه‌دن برقطعه‌یه وبر پارچه‌یه
دینور جمعی حزائق کلور وحزیق کلورکه جنسدر وحزق کلور ضمتینله (الحزق)
عتل وزنده (والحزقة) عتله وزنده بودور کشی‌یه دینور یاخود جوره وخیره
اولدیغندن آدیملرنی خرده خرده آته‌رق یوریین آدمه دینور یقال رجل حزق

وحزقة ای قصیر او من یقارب خطوه لضعف بدنه قال الشارح ومنه الحدیث انه
علیه السلام [یرقص الحسن اوالحسین ویقول حزقة حزقة ترق عین بقة] و طار
نسنه‌یه دینور وشول قارنی بیوك بودوره دینورکه قیناقلرنی‌چالقیه‌رق وچویره‌رك
یورر اوله و بد خوی آدمه دینور و ایشی طار صقندیلی آدمه دینور وحزقه
بر کونه لعب اسمیدر (الاحزقة) طرطبه وزننده (والحزقة) حانك فتحی
و زایك ضمیله بونلرده یوررکن قیناقلرنی چالقیوب چویرر اولان قارنی بیوك
بودوره دینور وبعضلر دیدیلرکه حزق‌وحزقه حالرك فتحی و زالرك ضمیله یاخود
حالرك ضمیله شول بودوره دینورکه بودورلغندن یاخود ضعف بدنندن ناشی آدیملرنی
صیق صیق اتارق یورر اوله یاخود زیاده‌سیله الی صیق بخیل و ممسك شخصه
دینور بومعنادن اسم‌حزق‌در فتحتینله (حازوق) فاعول وزننده برخارجی‌اسمیدرکه
قزی یاخود قز قرنداشی مزبورك مرثیه سنده ضرورت وزن ایچون حزاق ایله
تعبیر ایلمشدر والده‌سی دکلدر نتکه جوهری وهم ایلمشدر و مرثیه‌دن مراد اشبو
بیتدر * اقلب عینی فی‌الفوارس لااری * حزاقا وعینی‌کالحجاة من‌القطر * (الحزق)
حانك کسریله بر کونه مرکب اسمیدرکه کوچك هاویده شبیه اولور اعراب
طائفه‌سی دوه اوزره چاتوب راکب اولورلر (الحزاق) کتاب وزننده قالین
بلازکه دینور سوار غلیظه معناسنه (الاحزاق) همزه‌نك کسریله منع ایلمك
معنا سنه در یقال احزقه اذا منعه (المتحزق) اسم فاعل بنیه‌سیله بغایت بخیل
وناکس جری‌یه دینور یقال رجل متحزق ای بخیل جدا (الحزولق) فدوکس
وزننده اعضاسی دیرنکلی طقناز طوپاج بودوره دینور یقال رجل حزولق ای
قصیر مجتمع الخلق (الحفلق) عملس وزننده (والحفلق) جعفر وزننده عقلی
ضعیف احمق وشاشقین کمسیه دینور (الحق) حانك فتحی وقافك تشدیدیله اسماء
حسنای الهیه‌دن بر اسم شریفدر عند البعض اسماء صفاتیه‌دندر مترجم حقیردیرکه
ابن اثیر نهایه ده الموجود حقیقته المتحقق وجوده والهیته عبارتیله بیان ایلمشدر
وحین ترجمه‌ده قائمقام بولنان وزیر فضائلسمیر احمد شاکر پاشا یسرالله مایشاء
حضرتلری نظم وتألیف ایلدکلری اسماء حسنی شرحنده اشبو وتیرۀ انیره ایله
بیان وتفسیر ایلمشدر

اهل حق اولدی دائما الحق　　　اول کروه حقیقته ملحق
اولدی الله ثابت بالذات　　　هم محق اولدیغنی قیل اثبات
آنی‌یوز کره‌کونده‌احصا‌ایت　　　یسرایله کندی‌ذاتك اغنا ایت

وقالدیکه مؤلفك الحق من‌اسماء الله تعالی اومن صفاته عبارهسی علم کلامده بر مبحث
عظیمه تلمیحدر معلوم اوله که اهل کلامك کیمی اسم مسمانك عینی یاخود غیری

اولمقده اختلاف ایلدیلر لکن مرجع نزاعلری لفظیدر وشیخ ابو الحسن الاشعری عندنده اسم دال اولان نسنه‌دن عبارتدر کرك مشتق و کرك غیری اولسون ومشتق اولان صفة حقیقیهٔ قدیمهٔ قائمة بالذات ایله ذات مسمادن خارج نسبته دال اولانه منقسم اولور قسم اول عالم وقادر کبی وقسم ثانی خالق ورازق کبی که بو صفتدر واشعرینك غیرینك عندنده صفت اسماء مشتقه‌دن عبارتدر که معنـای معین اعتباریله ذات مبهمه‌یه دال اولان نسـنه در ضارب ومضروب کبی پس حق اسم شریفی معنای مذکوره نظرا بعضلر عندنده اسم وبعضلر عندنده صفتدر ومؤلفك بصـا ترده بیاننه کوره اصل حق مطابقت وموافقت معناسنه‌در ودرت وجه اوزره استعمال اولنو اولا شیئ بسبب ما تقتضیه الحکمه موجـد اولان ذاته اطـلاق اولنور ولهذا قیل فی اب هو الحق ثانیا بحسب مقتضی الحکمه موجد اولانه اطلاق اولنور ولهذا یقال فعل الله کله حق ثالثا نفس الامره مطابق اولان اعتقاده اطلاق اولنور کقولنا اعتقاد فلان فی البعث والثواب والعقاب والجنة والنـار حق رابعا بحسب مایجب وبقدر مایجب وفی الوقت الذی یجب واقع اولان قول وفعله اطلاق اولنور کقولنـا فعلك حق وقولك حق انتهی وحق قرأن کریمه اطلاق اولنور وثابت ومحقق اولان شیئه دینور که بیهوده وباطل مقابلیدر یقـال هو حق ای ثابت اصیل لیس بباطل وحکم وفصل وقضا اولنمش امر ومادەیه اطلاق اولنور یقال امر حق ای مقضی وقال الشـارح و به فسر قوله تعـالی [ماننزل الملئکة الابالحق] الایة وعدل وداد معناسنه مستعملدر یقال هو اهل الحق ای العدل واسلام معناسنه مستعملدر ومال وملکه اطلاق اولنور ثبوتی اعتباریله وواجب معناسنه‌در یقال هو حق علیك ای واجب وموجود وثابت وواقع اولان شیئه دینور که انکاری بر درلور روا وصحیح اولمیه یقال هو حق ای موجود ثابت لایحوم حومه الانکار وصدق معناسـنه در که نفس الامره مطابق اولان قول وعملدن عبارتدر یقـال قوله حق ای صدق ویقـال هو امین حقا ای صدقا قال الشارح ومنه الحدیث [من رأنی فقد رأی الحق] ای رؤیا صادقة واولومه اطلاق اولنور موت معناسنه بو دخی ثبوت ووقوعی اعتباریله در وحزم ورشد وبصیرت معناسـنه مستعملدر بر نسنه‌نك ثبوتنه سبب اولمق تصوریله‌در وحقوق لفظندن مفرد اولور که بر کمسه اوزرینه واجب وثابت اولان نسنه‌دن عبارتدر تقول لی علیه حق ای طلبة ثابتة واجبة علیه وحق حافة کبی برنسنه نك تمام اورته‌سنه اطلاق اولنور نقطهٔ مرکز کبی کما سیذکر وحق مصدر اولور خصمه حق اوزره غالب اولمق معناسنه‌در که حق کندی طرفنده ظاهر اوله‌رق غالب اولمقدن عبارتدر یقال حقه حقا من الباب الاول اذا غلبه علی الحق شـارح دیر که اساسده بو معنا باب مغـالبه‌دن اوله‌رق

مرسومدر وهو تقول حاققت صاحبي فحققته احقه اي خاصمته وادعى كل واحد منا
الحق فغلبته وبر نسنه‌يي واجب وثابت قيلمق معناسنه‌در يقال حق الشئ اذا اوجبه
وبولك تمام اورته‌سنده كتمك معناسنه در يقال حق الطريق اذا ركب حاقه‌وبرآدمك
تپه‌سنك اورته‌سنه ياخود اموزى باشنده اولان چقوره اورمق معناسنه در يقال
حق فلانا اذا ضربه في حاق رأسه اوفي حق كتفه وبر ايشه وجود وبروب فعله
كتورمك معناسنه در تقول حققت حذره اى فعلت ما كان بحذره وبر نسنه‌نك
حقيقتنه مطلع اولوب يقينا ادراك ايلمك معناسنه‌در تقول حققت الامر اذا تحققته
وتيقنته وبر كسيه كلمك معناسنه در تقول حققت فلانا اذا اتيته وبر ايشى ايشلمك
بر آدمه روا وسزا اولمق معناسنه در تقول حق لك ان تفعل ذا على بناء المجهول
وتقول حققت ان تفعله من الباب الرابع اى كان فعله حقيقا بك وكنت حقيقا
بفعله وحق حقيق كبي روا ولايق وجسبان معناسنه وصف اولور يقال هو حق به
اى جدير وقولهم عند حق لقاحها ويكسر حاؤها اى حين ثبت ذلك فيها يعنى
عربلر بر ماده‌نك ثبوتى وقتنى بيان ضمننده كان ذلك عند حق لقاحها ديرلر حانك
فتحى وقلبلا كسريله وبوراده ضمير ناقه‌يه راجع اولمغله اول ماده ناقه‌نك حلى
صورتياب وقوع وثبات اولديغى وقتده اولمشيدى ديمك اولور كه حق ثبوت واستقرار
معناسنه وارد اولمشدر وحانك كسريله اسم اولمش اولور (الحقة) حانك فتحى
وآخرده هايله حقوق مفردى اولان حق لفظندن اخص در هاء وحدت خصوصه
مصروفدر تقول هذه حقتى اى حق المخصوص وبر ايشك وبر نسنه‌نك حقيقتنه
دينور تقول وقفت على حقة ذلك الامر اى على حقيقته وحاقه كبي بر آدمه نازل
ومصيب اولان حادثه وبليهٔ ثابته‌يه اطلاق اولنور كما سيذكر وبر نسنه‌يي واجب
ولازم وثابت قلمق معناسنه در يقال حق الله الامر حقا وحقة من الباب الاول
والثانى اذا اثبته واوجبه وبرنسنه واجب وبى‌شك وشبهه ثابت وواقع اولمق معناسنه‌در
يقال حق الامر اذا وجب ووقع بلا شك ومنه قوله تعالى [ولكن حقت كلمة العذاب
على الكافرين] (الحاق) تشديد قافله حق كبي بر نسنه‌نك تمام اورته‌سنده اطلاق
اولنور ثبوت اعتباريله يقال سقط على حق رأسه وحاقه اى وسطه وكرجك
وصادق معناسنه در كه صدق معناسندن مأخوذدر تقول اخذنى حاق الجوع اى
صادقه ويقولون رجل حاق الرجل وحاق الشجاع وحاقتهما اى كامل فيهما يعنى
مروّت وانسانيتده ياخود شجاعتده كامل آدمدر وبونك مرجعى صدقدر لسانمزده
دخى كرچكدن آدم وكرچكدن بهادر تعبير اولنور (الحاقة) قافك تشديديله حقه
كبي نازل وواقع اولان حادثه وبليهٔ ثابته‌يه اطلاق اولنور يقال اخذتهم الحقة والحاقة
اى النازلة الثابتة ويوم قيامته اطلاق اولنور زيرا انده حواق امور يعنى ثواب

وحساب وعقاب کبی ثوابت احوال واقع اولور پس ملابسه اسناد مجازی جهتیله
یاخود ذوالحاقه تأویلیله اولور یاخود هر قومك اعماللرنی اظهار واثبات ایلدیکیچون
قیامته حاقه اطلاق اولندی ومنه قوله تعالی [الحاقة] ای القیمة لان فیها حواق
الامور اوتحق لکل قوم عملهم لکن یوم قیامت بنفسها وجوب وثبوت ووقوعله
متصفه اولمغله ارتکاب مجازه حاجت یوقدر ظن اولنور (الاحقاق) همزه‌نك
کسریله بودخی خصمه حق اوزره غالب اولمق معناسنه در یقال احق فلانا اذا
غلبه علی الحق وبرنسنه‌یی واجب ولازم قلمق معناسنه‌در یقال احق الشیٔ اذا اوجبه
وکنج دوه حقه اولمق معناسنه‌در کما سیذکر یقال احقت البکرة اذا استوفت ثلاث
سنین وصارت حقة وشکاری اور دیغی ساعت اولدرمك معناسنه مستعملدرکه
یرندن قلدانمیوب اثبات ایتمش اولور یقال احق الرمیة اذا قتلها یعنی ساعة الرمی
(التحقیق) تفعیل وزننده بودخی برنسنه‌یی واجب ولازم قلمق معناسنه در یقال
حقق الشیٔ اذا اوجبه وتصدیق ایلمك معناسنه در یقال حققه اذا صدقه (الحق)
حانك ضمیله اموز باشنده اولان چقوره دینور یقال ضربه حق کتفه ای الحفرة التی
فی رأس کتفه واورمجك اوینه دینور یقال امر فلان اوهن من حق الکهدل ای بیت
العنکبوت یقالجه‌ده اومجه‌باشنه ویان‌باشنه‌دینورکه‌اویلق‌باشنك کیکی اورادہ‌اولور یقال
ضرب حق ورکه ای رأسه الذی فیه عظم الفخذ وبازونك اوجنه دینورکه اموزك
باشی قاوشدیغی یردن عبارتدر یقال اشتکی حق عضده ای رأسه الذی فیه الوابلة
ودائره کبی دکرمی یره علی قول آلچق اولوب اطرافنه نسبت دوز واوتوراقلی
یره دینور یقال زرع فی کل حق ولق ای الارض المستدیرة اوالمطمئنة واللق المرتفعة
ویرده اولان جانورانلری کبی دلکلره وچقورلره دینور (الحقیق) امیر وزننده
لایق وروا معناسنه‌در وبو ذکر اولنان حققت ان تفعله معناسندن مأخوذ درکه
باب رابعدندر کذلك حق لك ان تفعل ذا ترکیبندن دخی مأخوذ اولورکویاکه مقدر
باب خامسدن متصرف اولمش اولور فتیر کلمه‌سی کبی وباب ثانیدن اولور ایسه
محقوق اولور یقال هو حقیق به ای خلیق وجدیر (الحقیقة) سفینه وزننده
ثابته وواقعه معناسنه در تأنیثی موصوف اعتباریله در بومناسبتله برشیئه مشتمل
اولان کنه واصل ومنتهاسنه اطلاق اولنور یقال حقیقة الشیٔ ای منتهاه واصله
المشتمل علیه واهل بیان اصطلاحنده اصل وضع اوزره ثابت ومستعمل اولان
کلمه‌دن عبارتدرکه مجاز مقابلیدر ثبوت معناسندن فعیل درهاء نقلیه در
وحقیقته آدمه رعایت وحمایتی حق ولازم اولان نسنه‌به اطلاق اولنور عرض
وناموس ووفاء ومودت کبی ومنه یقال فلان حامی الحقیقة وهی مایحق علیه
ان یحمیه نسایمز ده فلان حقیقتسز کسه در تعبیری بومعنادندر وحقیقه

سنجاغه اطلاق اولنور رایه معناسنه (بنات الحقیق) زبیر وزننده برجنس خرمایه
دینور وسلام بن ابی الحقیق بریهودیدر که امر حضرت نبوی ایله مسفوری عبدالله
بن عتیك رضی الله عنه قتل ایلمشدر (الحقحاق) ثرثار وزننده یوریمکده جد
وجهد ایدن دوه‌یه دینور حقحقه بوندن مأخوذدر یقال قرب حقحاق ای حاد
(الحقه) حانك ضمیله قتویه دینور جمعی حق در وحقوق وحقق کلور
صرد وزننده واحقاق کلور وحقاق کلور حانك کسریله شارح دیرکه * کان ثدیاه
حقان * مصراعنده حقان لفظی حقه‌نك تثنیه سیدر اصلی حقتان ایدی خلاف
قیاس اوزره تا حذف اولندی انتهی وحقه آفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور
بونده حانك فتحیله ده جائزدر وعورته اطلاق اولنور مرأه معناسنه (الحق)
حانك ضمیله بر نوع خرما اسمیدر (الحق) حانك کسریله شول دوه‌یه دینورکه
اوج یاشنی تکمیل ایدوب دردنه داخل اولمش اوله مؤنثنده ده حق اطلاق اولنور
حقه کبی اول کرته‌ده دوه قسمی رکوب واستعماله یاخود ضرابه لایق وصالح
اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر جمعی حقق کلور عنب وزننده وحقاق کلور حانك
کسریله وجمع الجمعی حقق کلور ضمتینله وحق معنای مزبورده مصدر اولور
کما سیذکر واسم ایله مصدرك موافقتی بابنده کلمهٔ مزبوره‌نك نظیری یوقدر وحق
کبه ناقه وضع حمل خصوصنده سنه‌سنی زیاده ایلمك معناسنه‌درکه سنه‌سی کچوب
هنوز وضع حمل ایتمامکدن عبارتدر ومنه یقال جازت الحق واتت علی حقها
ای الوقت الذی ضربت فیه عام اول ویقال وضعت علی الحق وهو ان تزید الناقة
علی الایام التی ضربت فیها وپك قوجه لقدن دیشلری دوکلمش ناقه‌یه دینور یقال
ناقة حق اذا صارت قد سقط اسنانها هرما (الحقة) حانك کسریله حق لفظنك
مؤنثیدرکه درت یاشنه کیرمش دیشی دوه‌یه دینور وحق کبی مصدر اولور دوه
حقه اولمق معناسنه در یقال حقت الابل حقة وحقا من الباب الثانی وهی حق
وحقة ای بینة الحقة وبونلرك نظیری یوقدر نته که ذکر اولندی وحقه واجب
ولازم اولان حقه دینور تقول هذه حقتی وهذا حقی بمعنی واحد وبلا هاء حانك
فتحیله ده لغتدرکه اخص اولور نته که ذکر اولندی (ام حقه) برخاتوننك
اسمی یعنی کنیه‌سیدر وحقه جریر نام شاعرك والده‌سنك لقبیدر (حقاق العرفط)
حانك کسریله عرفط دیدکلری میشه اغاجنك خرده وصغیر اولنلرینه اطلاق اولنور
عربلر خرده وصغیر نسنه‌یه حقه ایله تشبیها حقه وجمعنده حقاق اطلاق ایدرلر
نته که خرده وناچیز نسنه‌لر ایچون برکمسه نزاع ومخاصمه ایدر اولسه انه لنزق الحقاق دیرلر
مخاصم فی صغار الاشیاء معناسنه (الحقاق) حانك کسریله حقه‌نك جمعیدرکه ذکر
اولندی وحقاق مفاعله‌دن مصدر ثانی اولور ومنه حدیث علی رضی الله عنه

[اذا بلغن] ای النساء [نص الحقاق او نص الحقایق] کما فی روایة اخری
[فالعصبة اولی] ای اذا بلغن الغایة التی عقلن فیها وعرفن فیها حقایق الامور
اوقدرن فیها علی الحقاق ای الخصام اوحوق فیها ای خوصم فقال کل من الاولیاء
انا احق به اوالمعنی اذا بلغن نهایة الصغار ای الوقت الذی ینتهی فیه صغرهن معلوم
اولەکه حدیث مرقوم نکاح صغیرەده اشتراط اولیاء بابنده صادر اولدی اولا حقاق
روایتنه کوره که مفاعله بابندن مصدردر مخاصمه معناسنه در پس مراد بالنفس
مرافعه ومخاصمه یه قدرت پیدا ایدەجك کرته یه بالغ اولمقدر یاخود تزویجی
خصوصنده ولیلر استحقاق دعواسیله مخاصمه ایلیەجکلری درجه یه بالغ اولمقدر
یاخود حقاق بوراده حقەنك جمعیدرکه درت یاشنه وارمش ناقه درکه رکوب
واستعماله حقیق اولور بس معناقیز تزویجه صلاحیت وبنفسها امورنده تصرفه
تحصیل قدرت ایلمك مرتبەسنه بالغ اولنجه دیمکدرکه حقه ایله تشبیه اولنمشدر
وبوراده نص غایت ومنتها معناسنه در ونص الحقایق روایتنه کوره صغیره حقایق
امور واحوالی درك واذعان ایلیەجك مرکزه واردقده دیمك اولور بس حاصل
معنا صغیرەنك صغری حالنده تعهدی خصوصنده والدەسی اولادر وذکر اولنان
مرکزه بلوغنده تعهد وتزویجی خصوصلرنده عصبەسی احق واولادر دیمکدر
(الاحق) حقیق لفظندن افعل تفضیلدر یقال هو احق به منه ای حقیق وحقه
آکد منه واحق شول آته اطلاق اولنور که یوررکن ایاقلرنی اللرینك یصدیغی
موضعه باصوب اصلا آرتورمز اولەکه معایبدندر ثبوت معناسندن مأخوذ در یقال
فرس احق اذا کان یضع حافر رجله موضع یده واصلا ترلمز اولان آته اطلاق
اولنور یقال فرس احق اذا کان لایعرق (الحتق) فتحتینله مصدر در آت احق
اولمق معناسنه در یقال حقق الفرس حققا من الباب الرابع اذا کان احق بالمعنیین
المزبورین (المحق) احقاقدن اسم فاعلدر دائما احقاق ایدر اولان آدمه دینور
یقال هو محق ای غیر مبطل (المحقق) میمك فتحیله شول دیشی مواشی‌یه دینور که
کیجن سنه نه طوغورمش ونه سودی صاغلمش اوله (المحقق) معظم وزننده پخته وقولادکبی
بغایت متین ومحکم کلامه وصف اولور یقال کلام محقق ای رصین ونقدلو صیق ومحکم
نسج اولنمش ثوبه دینور یقال ثوب محقق ای المحکم النسج (الاحتقاق) افتعال
وزننده مشارکت ایچوندر نزع وخصومت ایدشمك معناسنه درکه هر بری
حقانیت ادعاسیله مجادله ایلمکدن عبارتدر یقال احتقا اذا اختصما وذلك ان یقول
کل واحد منهما الحق بیدی ومعی وطوار سموروب طاولنمق معناسنه در یقال
احتق المال اذا سمن وبر آدمی صناربك اوردیغی یاخود صانجدیغی نسنه فی الحال
اولدرمك علی قول قالجه سی باشنه اصابت ایلمك معناسنه در یقال احتقت به

الطعنة اذا قتلته اواصابت حق وركه وآت آرقلمق معناسنه در يقال احتق الفرس اذا ضمر (المحتقة) مشتقه وزننده شول طعنه يه وصف اولور كه اصلا شاشميوب وبرسمته صاپميوب مقصود اولان عضوه واروب ايچريسنه نفوذ ايليه يقال طعنة محتقة اى لازيغ فيها وقد نفذت (الانحقاق) انفعال وزننده دوكم كركى كبي دوكلنوب پكشمك معناسنه در يقال انحقت العقدة اذا نشدت (الاستحقاق) استيجاب معناسنه دركه سزا وار اولقدن عبارتدر يقال استحق الشئ اذا استوجبه (التحقق) تفعل وزننده برنسنه درست وصحيح اولمق معناسنه در يقال تحقق الخبر اذاصح (الحقحقة) زلزله وزننده مركوبك صرتنى اتعاب ويبتاب ايده جك مرتبه ده بغايت تند وشديد يورتمك على قول اصلا تنفس ايتميه رك بردوزه يه هارل هارل اقدام ايلمك ياخود كيجه نك اولنده سير ايلمك معناسنه دركه بودخى حيوانه اذا وزجتدر ياخود راحله هلاك اولوب يا فرو مانده اولنجه قدر اقدام ايلمك معناسنه در ومنه الحديث [شر السير الحقحقة] وهى ارفع السير واتعبه للظهر اواللجاج فى السير اوالسير اول الليل اوان يلج فى السير حتى تعطب راحلته او تنقطع (التحاق) تفاعل وزننده برى بريله خصومت ايدشمك معناسنه در يقال تحاقوا اذاتخاصموا (المحاقة) مفاعله وزننده بركمسه ايله مخاصمه ايلمك معناسنه دركه حقانيت ادعاسيله منازعه ايلمكدن عبارتدر يقال حاقه اذا خاصمه (الحلقق) عصفر وزننده درابزينه دينوركه تحريفله طرابزان تعبير اولنور (الحلقة) حانك فتحى ولامك سكونيله زرهه اطلاق اولنور كه جنك لباسيدر جزؤك اسميله كله تسميه قبيلندندر يقال جاء وعليه حلقة اى درع وايپه اطلاق اولنور حبل معناسنه وبوشالمش قابه اطلاق اولنور وحلقة الحوض كنارينه قدر طلولغندن ياخود طلودن اكسكجه لكى هيئتندن عبارتدر حلقه هيئتنده كوريندكيچون وحلقه دوه يه مخصوص بركونه دكرمى تمغا اسميدر وحلقة الباب كه قپو حلقه سيدر وحلقة القوم كه دائرۀ مجلسدر لسانمزده دخى حلقه تعبير اولنور بونلرده قليلا لامى مفتوح ومكسور اولور وبعضلر ديديكه كلام عربده لامك فتحيله حلقه يوقدر الاحلقك جمعى اولمق اوزره مستعملدر ياخود لغت ضعيفه در وحلقه نك جمعى حلق كلور فتحتينله وحلق كلور حانك كسرى ولامك فتحيله بدره وبدر كبي وحلقات كلور فتحاتله بونده حانك كسريله ده زبانزده در (الحلقتان) تثنيه صيغه سيله نسوانك رحملرنده اولان ايكى حلقه دن عبارتدركه بريسى فرجك اغزينه طوغرى رحمك اوجنده اولور وبرى نطفه نك قابيدركه نطفه آنك ايچنه نزل اولوب وحيض وقتنده منفتح اولور وعربلر بن فلانى سبق وتقدم ايلدم ديجك يرده انتزعت

حلقته دیرلر سبقته معناسنه بوراده حلقه‌دن مراد زرهدر و بوکنایه‌در و قولهم
للصبي اذا نجشأ حلقة ای حلق رأسك حلقة بعد حلقة یعنی کوچك معصوملر
ککردکلری وقتده عربلر حلقة دیرلر بوراده حلقه حلق لفظندن مصدر ومفعول
مطلقدر سقیا و رعیا کبی پس کلام مزبورده مجهول حلق لفظی محذوف مقدر
اولمغله مرة بعد اخری باشك تراش اولسون دیمکدرکه معمر اولمسنی طلب ایلمکدن
کنایه‌در (الحلق) خلق وزننده (والتحلاق) تذکار وزننده تراش ایلمك معناسنه‌در
یقال حلق رأسه حلقا وتحلاقا من الباب الثانی اذا ازال شعره مترجم دیرکه راغبك
مفرداتده بیانه کوره حلق بوغاز معناسنه موضوعدر و بوغازی قطع معناسنه
مصدر اوله‌رق احذ و استعمال اولندی بعده قطع شعر معناسنه‌درکه تراش ایلمکده
استعمال اولندی وطولدرمق معناسی بوغاز معناسندن اخذ اولندی وحلقه دخی
حلق هیئتنه تشبیها اخذاولندی و تحلیق طیر اول هواده ارتفاع ودوران معناسنه
مستعمل اولوب بعده مطلق ارتفاعده استعمال اولندی و سائرلری دخی برر
مناسبت تصوریله تعبیر و استعمال اولندی انتهی وحلق برکسه‌نك بوغازینه اورمق
یا طوقنمق معناسنه در یقال حلقه حلقا من الباب الاول اذا اصاب حلقه و حوضی
یاخود برقابی طولدرمق معناسنه مستعملدر یقال حلق الحوض اذا ملاءه وبرنسنه‌یی
تقدیر وتخمین ایلمك معناسنه مستعملدرکه حلقهٔ نظاره‌یه آلمش اولور یقال حلق
الشیٔ اذا قدره وحلق اوغورسزلغه اطلاق اولنور کویاکه مال و اقبالی تراش
ایدوب ازاله ایدر یقال غشیهم الحلق ای الشؤم و بوغازه دینور حلقوم معناسنه
و اشبو قال علیه السلام لصفیة بنت حي حین قیل له یوم النفر انها نفست اوحاضت
فقال عقرا حلقا بالتنوین ای اصابها الله بوجع فی حلقها یعنی حق تعالی آنك بوغازینه
بر درد ویرسون و بونلر متروك اللفظ اولان عقر وحلق لفظلرندن مصدرلردر
عقرها الله عقرا وحلقها حلقا سبکنده در بونده تنوینك ترکیله غضبی وزننده
استعمالی قلیل یاخود لحن محدثیندندر و بوکونه دعاء تربت یداه وقاتله الله قبیلندندرکه
حقیقته محمول دکلدر حشو کلام منزلنده در معنادن مجرد الفاظ مهمله عدادندندر
اکثری تعجب مقامنده مسرود اولور وحلق آصمه‌یه شبیه بر نوع اغاج اسمیدر
ترکیده کردنکچ دیرلر صوینی حصرم ایچره قورلر و صویی حب الرمان صویندن
خوش و لطیف اولور بعضلر دیدیکه بو شجرك شاخلرنی جمع ایدوب آتشی
سونمش وکولدن تطهیر اولنمش تنوره وضع ایلدکده سیلان ایدن رطوبتی کشمك
بابلی کبی پاره پاره منعقد اولمش لونی سیاه وطعمی بغایت اکشی نسنه‌لر اولور
شربی صفرایی و التهاب معده‌یی تسکین ایچون بی‌عدیلدر (الحلق) فتحتیله حلقه
دیدکلری تمغای مذکور باصلمش دوه‌لره دینور مفردی حلقه در وحلق مصدر

اولور آتك ياخود اشكك ذكرى ديشى‌يه چوق آشمق سببيله قبزاروب وقاوليوب تباه اولمق معناسنه‌در يقال حلق الفرس والحمار حلقا من الباب الرابع اذا سفد فاصابه فساد فى قضيبه من تقشير واحرار (المحلقة) معظمه وزننده بو دخى حلقه ديدكلرى تمغا باصلمش دوه‌لره ديتور و عبيد الله بن حر نام كمسه‌نك فرسى اسميدر (التحليق) تفعيل وزننده بو دخى تراش ايلمك معناسنه‌در لكن بناى تكثير ايچوندر يقال حلق رأسه بمعنى حلقه و خرما قورغى حلقان اولمق معناسنه در كاسبذكر يقال حلق البسر اذا صار حلقانا و قوش هوالنوب يوكسكدن اوچق معناسنه‌در يقال حلق الطائر اذا ارتفع فى طيرانه و حيوانك ممه‌سنك سودى يوقرى آغمق يعنى چكيلوب بتمك معناسنه در يقال حلق ضرع الناقة اذا ارتفع و طوارك زبونلقدن كوزلرى ايچرو باتوب چقورلنمق معناسنه مستعملدركه حلقه‌حلقه‌اولور يقال حلقت عيون الابل اذا غارت و آى آغيللنمق معناسنه مستعملدركه حلقه طرزنده اولور يقال حلق القمر اذا صارت حوله دوارة وكوكب درجهٔ ارتفاعه وارمق معناسنه‌در يقال حلق النجم اذا ارتفع و برآدمه برنسنه آتمق معناسنه‌در يقال حلق بالشئ اليه اذا رمى‌به و برنسنه قارنى قباردوب شيشورمك معناسنه‌در تقول شربت صوا حا فحلق بى اى نفخ بطنى (الاحتلاق) افتعال وزننده بو دخى تراش ايلمك معناسنه در يقال احتلق رأسه بمعنى حلقه (الحلاق) كتاب وزننده اسمدر تراش معناسنه در يقال رأس جيد الحلاق وحلقه لفظندن جمع اولور ومنه قولهم ضربوا بيوتهم حلاقا اى صفا يعنى اولرنى برى برينه متصل حلقه‌لر طرزنده صره اوزره قورديلر (الحليق) امير وزننده محلوق معناسنه‌دركه تراش اولمش ديمكدر ومنه يقال لحية حليق اى محلوقة ولايقال حليقة قاعدهٔ مقرره دركه فعيل بمعنى مفعول اولورسه تذكير و تأنيثى مساوى اولور و شعر قسمنه حلق وصف مخصوص اولمغله عربلر هميشه صفتنى مذكر اوله‌رق استعمال ايلديلر نته‌كه شعر حليق وشعرة حليق ديرلر لكن مثلا ثوبى حلق‌اولنمش كچى وصفنده عنزة محلوقة ديديلر حليقة ديمديلر و بوراده حليق مقدر باب رابعدن متصرفدر (الاحلاق) همزه‌نك كسريله بو دخى حوضى ياخود قابى بوغازينه قدر طولدرمق معناسنه در يقال احلق الحوض اذا ملاءه (الحلوق) حانك ضميله بوغاز معناسنه اولان حلقك جمعيدر بو مناسبتله يرده اولان مجرالره ودره‌لره و دربندلره و طار بوغازلره حلوق الارض اطلاق ايدرلر يقال حلوق الارض اى مجاريها واوديتها ومضايقها (يوم تحلاق اللمم) لامك كسريله بين‌العرب بر يوم معروفدر و اول تغلب قبيله‌سنك بكر بن وائل اوزره هجوم ايلدكلرى ملحمه كونيدر اول كونده شعر وعلامتلرى صاچلرنى تراش ايتمك ايدى‌كه مجموعى محلوق الراس ايديلر (الحالقة) قطيعهٔ رحم

معنا

معناسنه مستعملدر مبالغة اطلاق اولنمشدر قال الشارح ومنه الحديث [دب اليكم داء الامم البغضاء الحالقة] وهى قطيعة الرحم وحالقه ماتم و مصيبت هنكامنده صاچنى تراش ايدن عورته دينور يقال هى حالقة اى تحلق شعرها فى المصيبة و اوغورسز مشئوم نسنه‌يه دينور حالق كبى (الحالق) سود ايله طپطلو ممه‌يه دينور يقال ضرع حالق اى ممتلئ و اطرافنده اولان آغاجدالربنه وسائر چبوقلره صارلمش آصمه‌يه دينور و يك يوكسك طاغه دينور يقال سقط من الحالق اى الجبل المرتفع و اوغورسز مشئوم نسنه‌يه اطلاق اولنور حلق اقبال ايلديكيچون مبالغة حالقه دخى دينور يقال شخص حالق وحالقة اى مشئوم (الحالوقة) بغايت كسكين و ايشلك قلجه و آدمه وصف اولور يقال سيف و رجل حالوقة اى ماض (الحلقية) فتحاتله شول قانجق مركبه اطلاق اولنوركه راست كلان اركك مركبلر اشتغله وفرننددن رحمنده علت حادث اوله يقال اتان حلقية اى تداولتها الحمرحتى اصابها داء فى رحمها (الحولق) جوهر وزننده بركونه علتدركه انسانك بوغازنده حادث اولوركه بوغاز اغريسى اوله‌جقدر يقال اصابه الحولق وهو وجع فى حلق الانسان و آفت و داهيه‌يه اطلاق اولنور و بر رجل اسميدر (الحيلق) صيقل وزننده بو دخى آفت و داهيه‌يه اطلاق اولنور يقال رماه الله بالحولق والحيلق اى الداهية (الحلق) حانك ضميله اناولدنى ياوى‌قيلمغه دينور زيرا اول هنكامده‌اناسى ماتمله صاچنى تراش ايدر يقال لامه الحلق‌اى الثكل (الحلق) حانك كسريله ملك و امارت خاتمنه دينوركه سلفده پادشاه و امير اولنلر مخصوص مهر اتخاذ ايدوب و ناس بركيمسه‌يى كنديلره شاه و امير اتخاذ ايلدكده شاهلغى ناطق مهر قازدروب بعدالبيعه پادشاه و اميره اعطا ايدرلر ايدى و حالا سلاطين عظام حضراتنه مخصوص طغرالى مهر اول قاعده اوزره‌در ووزير اعظملره اعطا ايلدكلرى مهر صدارت دخى اول قبيلدندر بعضلر ديديكه خاتم مزبورك قاشى اولميوب ساده كومشدن اولور ايديكه اسم و رسمى اكا محكوك اولور ايدى يقال فلان اعطى الحلق اى خاتم الملك يعنى امروحلق مال كثيره يعنى مواشئ كثيره‌يه اطلاق‌اولنور حلاقك قيللرى تراش ايلديكى كبى نباتاتى تراش ايدر اولدقلرى باعث تسميه در (المحلق) منبر وزننده اوستوره‌يه دينور موسى معناسنه و بغايت درشت وخشن لباسه اطلاق اولنوركه خشونتندن بدنى سوروب قيللرى ازاله ايدر يقال كساء محلق اى خشن (حلاق) قطام وزننده (والحلاق) سحاب‌وزننده اولومه اطلاق اولنور يقال سقو ابكأس حلاق وحلاق اى المنية (الحلاقة) ثمامه وزننده تراش اولنمش قيللره دينوركه تراشه تعبير اولنور ومنه يقال خذ حلاقة المعزى اى ماحلق من شعره (الحلاق) غراب وزننده بوغاز اغريسنه دينور يقال اخذه

الحلاق ای وجع الحلق و قانجق اشـك كذلك نسوان قسمی جماعه طویمیوب یعنی هارل هارل كنديسـنه ارككلر اشار ایكن بنه كبه قالمیوب قسیر اولمق حالتنه دینور رجلری آشمغله دول طوتمز اولور (الاستحلاق) قانجق اشـك و عورت قسمی ذكر اولنان حلاق حالتنه اوغرامق معناسنه‌در یقال استحلقت الاتان والمرأة اذا كان فیها حلاق وهوان لاتشبع من السـفاد و لاتعلق عـلی ذلك وكذلك المرأة (الحلقان) عثمان وزنـنده (والمحلقن) مدحرج وزنده و بونك نونی زائده در ثلثانی رطب اولمش الاجه خرما قورغنه دینور مفردی حلقـانه در (التحلق) تفعل وزنده بودخی آی آغللنمق معناسـنه در یقال تحلق القمر اذا صارت حوله دوارة وناس حلقه‌حلقه مجلس‌اولمق معناسنه‌در یقال‌تحلق القوم‌اذاجلسوا حلقه‌حلقه (المحلق)معظم‌وزنده حجاجك‌مناده‌تراش‌اولندقلری‌موضعه دینوروعبدالعزیز بن‌حنتم لقبیدر برآیغرآت‌منورك‌یوزنی اصروب بری‌حلقه‌طرزنده‌قالدیغندن‌یاخود چهره‌سنه اوق‌طوقنوب بر دمور حلقه‌ایله داغلندیغندن تلقیب اولندی(المحلاق)محدث وزنده ابریز اولمیوب اكسكجه یعنی بوغازینه دك طولمش قابه اطلاق اولنور یقـال اناء محلاق ای دون الملء و بر مقدار بری یعنی ثلثانی رطب اولمش‌خرما قورغنه دینور حلقان كبی و اریق و مهزول قیونه اطلاق اولنور یقـال ضأن محلق ای مهزول شـارح دیر كه مؤلف حولقه ماده سـندن سـكوت ایلدی ظاهرا عربی صحیح اولمدیغنه بنـاء زیرا حولقه منحوت لفسـامندندر لاحول ولا قوة الا بالله دیمكدن حكایه در بسمله وحمدله كبی (الحمرقة) زبرجه وزنده قیون یو كنه دینور یقال ماعلی الشاة حمرقة ای‌صوف (الحق) حانك ضمیله (والحمق) ضمتیله(والحماقة) كرامه وزنده بر كمسه‌نك عقلی آزاولمق معناسنه در كه اوغوز اولمق وبون اولمق تعبیر اولنور یقال حمق الرجل وحمق وحمق وحماقة من‌الباب الخامس والرابع اذا كان قلیل العقل وبازار كاسد اولمق معناسنه مستعملدر یقال حمقت السوق حماقة من الباب الخامس اذا كسدت شارحك بیانه كوره حماقه اسم دخی اولور یقـال انحمق الرجل واستحمق بمعنی حمق شارحك بیانه كوره انفعال كرچه مطاوعته موضوعدر لكن بو انعدام كبی شاذدر وانحمق‌ذل وتواضع ایلمك‌معناسنه مستعملدر یقال انحمق الرجل اذا ذل وتواضع ولباس اسكیمك معناسنه مستعملدر یقال انحمق الثوب اذا خلق وبازار كساده وارمق معناسـنه مستعملدر یقال انحمقت السوق اذا كسدت واوغوزجه‌سنه عمل وحركت ایلمك معناسنه‌در اوغوزلنمق تعبیراولنور كرك تصنع وكرك جهلندن ناشی اولسون یقال انحمق فلان اذا فعل فعل الحمقى (الاستحمـاق) انحماق ایله معنای اول واخیرده مرادفدر یقـال استحمق الرجل بمعنی انحمق (الاحمق) احمر وزنـنده باب خامسدن صفتدراوغوز وبون آدمه دینور فارسیده كول دیرلر مؤنثنده حمقاء دینور حمراء وزنـنده یقال رجل احمق

وامرأة حمقاء وقوم ونسوة حماق وحمق بضمتين وحمق كسكرى وحماقى كسكارى ويضم شارح ديركه باب رابعدن وصف حمق‌در كتف وزننده (الحميق) زبير وزننده احمق لفظندن مصغر ترخيمدر وبونكله بر كمسه مسما اولمشدر ومنه المثل * عرف حميق جمله * اى عرف هذا القدر وان كان احمق مزبور حميقك براركك دوه‌سى اولموب و كنديسى فى‌ذاته بر شاشقين آدم ايكن ينه دوه‌سنى تانور ايدى بو مثل فلان هرنه‌قدر كلو احمق ايسه‌ده ينه دوه‌سنى ادراك ايده‌جك قدر شعورى واردر ديجك يرده ضرب اولنور بعضلر عرف حميقا جمله عبارتيله روايت واصلنى بو وجه اوزره حكايت ايلديكه مزبور حميقك براركك دوه‌سى اولوب وآنكله بغايت انس والفت ايلمشيدى بركون حميق اوزره هجوم وزخمدار ايلمكله بو كلامى ايراد ايلديلر وبعضلر دوه حميقك قدرنى بيلدى ديو تفسير ايلديلر قول اوله كوره نادان قسميله الفت بالاخره مستلزم ضرر وخسارت اوله‌جغنى بيان ضمننده ايراد اولنور وتفسير ثانى‌يه كوره التفات والفت كائنامن كان هدر وهبا اولمز ديجك موقعده ضرب اولنور وعندالبعض روايت اوله كوره بر كمسه بر آدمى استضعاف واستحقار ايله دائما كالاذا وستم ايدر اولدقده ايراد اولنور (الحمق) كتف وزننده وجه مذكور اوزره باب رابعدن وصغدر اوغوز آدمه دينور وخفيف اللحيه يعنى صقالى يلك سيرك آدمه دينور وعمرو بن الحمق اصحابدندر (الحمق) حانك ضميله مصدر دركه ذكر اولندى وحمق باده‌يه اطلاق اولنور وصف بالمصدردر ازالهٔ عقل ورشد ايلديكيچون اطلاق اولندى يقال من كان احمق يشرب الحمق اى الخمر (الحمق) فتحتينله فرجدن خروج ايدن آق نسنه‌يه دينوركه مذى شكلنده اولور (الاحموقة) اضحوكه وزننده (والحميقة) ميمك تشديديله جميزه وزننده (والحموقة) كمونه وزننده هبنقه وحجى كبى نهايت درجه‌ده احمق اولان آدمه دينور (المحمق) محسن وزننده قوروى انجه ضامر آته دينور على قول دولى مسبوق اولميان يعنى سائرلردن اقدم طوغورر اولان قسراغه دينور يقال فرس محمق اى ضامر اوالتى لايسبق نتاجها واحمق ولد طوغورن عورته دينور محمقه دخى دينور يقال امرأة محمق ومحمقة اى تلد الحمقى (المحماق) مصباح وزننده احمق ولد توليد ايلمك معتادى اولان عورته دينور (الاحماق) همزه‌نك كسريله برآدمى احمق بولمق معناسنه در يقال احمق فلانا اذا وجده احمق (بقلة الحمقاء) اضافتله (والبقلة الحمقاء) نعت اوله‌رق سموز اوتنه دينور رجله معناسنه دائما پايكاه اولان يرلرده بتديكيچون اطلاق اولندى (الحماق) غراب وزننده (والحماق) سحاب وزننده (والحميق) حانك ضمى والفك قصريله (والحميقاء) مدايله (والحمقيق) حطبط وزننده چيچك علتنه دينور جدرى معناسنه على قول چيچك طرزنده سيو لجه‌لر دركه

بدن انسـانده جابجـا ظهور ایدر (الحميق) امیر وزنـنده برنبـات آدیدر
(الحميقبق) حانك ضمیله برجنس آق قوش آدیدر (المحمقات) محسنات وزننده
شول کیجه‌لره اطلاق اولنور که بتون مهتاب اولوب لکن آیك اوکجکرزنده برمقدارجه
سحاب اولمغله آیك جرمی حق اوزره مرئی اولمدیغندن صباح اولمش قیاس اولنه
تقول غرنی غرور المحمقات وهی اللیالی التی یطلع القمر فی جیعها وقد یکون
من دونه غیم فتظن انك قد اصبحت (التحميق) تفعیـل وزننده برآدمی حماقته
نسبت ایلمك یعنی احمق در دیمك معناسنه در یقال حمقه اذا نسبه الی الحمق وباده
ایچمك معناسنه‌در یقال حمق الرجل علی بناء المفعول اذا شرب الخمر (الحملاق)
حانك کسری وضمیله (والحملوق) عصفور وزننده کوزك ایچ چورەسنه دینور که
سرمه چکلدکده اورایی سیـاه ایدر علی قول کوز قپـاقلری بومولدقده
دژاما دار آلتلرنده قلان بیـاض چورەسنه دینور وعلی رأی قپاغك ایچ یوزنده
اولان قزل یره دینور که قپاق دونوب دورلدکده قزللغی کورینور یاخود کوزك
ایچنده سرمه چکیلان یرك کوزه بتشك اولان یرینه دینور که قپاغك ایچ یوزینك
دبی اوله‌جقدر جمعی حمالیق کلور (الحملقة) دحرجه وزننده کوزلری بلردوب
بر نسنه‌یه دیکه دیکه شدتله بقمق معناسنه‌در یقال حملق الیه اذا فتح عینیه ونظر
شدیدا (الحندقوق) قافله فنعلول وزننده (والحندقوقی) قصر ایله (والحندقوقاء)
مد ایله وقلیلا حانك کسریله وقافلرك ضمی وفتحیله ذرق دیدکلری نباته دینور که
فارسیده ازورت دیرلر بری وبستانی اولور بریسنه ترکیده یبانی ترفیل وقارەبوبجه
دیرلر وبستانیسنه صاری یوبجه وترفیل دیرلر وحندقوق اوزون مضطرب الخلقه
سلکی آدمه دینور که اعضاسی قاغشمش طرزنده اولور وشـاشقین واحمق آدمه
دینور یقـال هو حندقوق ای طویل مضطرب وکذا احمق (الحنق) فتحتینله
غیظ وکینه علی قول شدیدنه دینور جمعی حناق کلور حانك کسریله یقال عقد
قلبه علی حنق ای غیظ اواشده وحنق مصدر اولور برکسیه غیظ وکین ایلمك
معناسنه یقال حنق علیه حنقا من الباب الرابع اذا اغتاظ (الحنق) کتف وزننده
(والحنیق) امیر وزننده غیظ ایدیجی آدمه دینوروحنق کیندارومغتاظ آدمه دینورکه
دوه کبی بالطبع کیندار اولور یقـال رجل حنیق ای مغتاظ (الحنق) ضمتینله
سموز وطاولو حیوانلره اطلاق اولنور کویا که غیظ وغضبدن منتفخلر در حنیق
مفردیدر یقال ابل حنق ای سمان (الاحناق) همزەنك کسریله بر آدمی خشمه
کتورمك معناسنه‌در یقال احنقه اذا اغضبه وزائل اولماق کرتەسنده کین وعداوت
طوتمق معناسـنه در یقال احنق الرجل اذا حقد حقدا لاینحل واکینك سنبله‌سی
قیجوقلندقدنصکره قلحقلری اوجلنوب برلو برینه یاپشمق معناسنه‌در که مراد بتون

قلجقلنمق اولهجقدر يقال احنق الزرع اذا انتشر سفاسنبله بعدما يقنبع وشدت هزالدن ارقه قارنه یاپشمق معناسنه در يقال احنق الصلب اذالزق بالبطن واشك دیشی‌یه بك چوق آشمقدن زبونلق معناسنه‌در يقال احنق الحمار اذا ضمر من كثرة الضراب (التحنيق) تفعيل وزننده بودخی اكینك سنبله‌سی تمام قلجقلنمق معناسنه در يقال حنق الزرع بمعنى احنق (المحانيق) میمك فتحیله سموز دوه‌لره دینور على قول آریق دوه‌لره دینمكله ضد اولور يقال ابل محانيق اى سمان او ضمر لكن اختلاف قول اوزره اولمغله ضدیتی غیر ظاهردر شارحك بیاننه كوره مفردی محنق در مكرم وزننده پس محانیقك یایی اشباع اولور (الحوق) شوق وزننده سپورمك معناسنه در تقول حقت البيت احوقه حوقا اى كنسته وبر نسنه‌یی اوغوب خشونتی كیدرمكله دوزلتمك معناسنه در بورشق نسنه‌یی اوغوب دوزلتدكاری كبی يقال حاق الشئ اذا دلكه وملسه وحوق جمع كثیره دینور واحاطه ایلمك معناسنه‌در حیق كبی يقال حاق‌به حوقا اذا احاطبه وحوق محوق معناسنه اولوركه سپورلمش نسنه‌یه دینور كذلك خشونتی كیدر یلوب دوزلنمش وهموار اولمش نسنه‌یه دینور ومنه يقال تركت النخلة حوقا اذا اشعل فى الكرانيف اساسك بیاننه كوره برغلام خرما اغاجنك كرانیفنی یعنی اوزدكنده قلان كسلمش بداقلرك دیبلری اولان تكمه‌لرنی دوزلتمك ایچون چراغ ایله طوتشدروب احراق‌وازاله ایدر ایدی برآخر بونی غلام بوحالله كوردكده سحقت النخلة حتى تركتها حوقا دیدی‌كه حوق بوراده محوقه معناسنه اولمغله اغاجی تمام استیصال ایدوب برك وشاخلرنی تمام سپورلمش یاخود دوزلمش براقدك دیمكدر (المحيق) مقيل وزننده (والمحوق) مقول وزننده اسم مفعوللردر سپورلمش واوغوشدر یلوب دوزلمش نسنه‌یه دینور وبونلر مقيل ومقول قبیلندندر (الحوق) حانك ضمی ذكر باشنك چوره‌سنه دینور حانك فتحیله‌ده لغتدر على قول حانك فتحیله ذكرك ذكرمیلكنه دینور (حوق الحمار) حانك ضمیله فرزدق نام شاعرك لقبیدر (الاحوق) احق وزننده (والمحوق) معظم وزننده ذكر بنك باشی بیوك اولان آدمه دینور (الحوقاء) حمراء وزننده بیوك ذكر كلمه‌سنه دینور يقال فيشلة حوقاء اى عظيمة (المحوقة) مقوله وزننده شول ارضه دینوركه اكا یغمور آز یاغمغله نباتی آز جه اوله يقال ارض محوقة اى قليلة النبت لقلة المطر (الحوقة) حانك فتحیله جماعت محخرقه معناسنه در مخرقه ماده‌سنده مؤلف خرق فصلنده تصدی ایلمیوب لكن شارحك بیاننه كوره مخرقه یلان‌سوز دوزمك معناسنه كلمهٔ مولده اولمغله محخرقه یلان دوزوب كذب اختراع ایدن جماعت دیمك اولور (الحواقة) كناسه وزننده ومرادفیدر كه سپورندی‌یه دینور

(المحوقة) مكنسه وزننده ومرادفيدر كه سپور به دینور (الحواق) كتاب وغراب وزنلرنده بر موضع آدیدر (التحويق) تفعيل وزننده بركسه حقنده كج وشوریده وخلطيات سوزلر سویلمك معناسنه در كویا كه حواقه كبی قارش مورش كلمات ایتمش اولور يقال حوق عليه اذا عوج عليه الكلام (الحيق) حانك فتحی ویانك سكونيله (والحيوق) قعود وزننده (والحيقان) فتحاتله احاطه ایلمك معناسنه در يقال حاق به يحيق حيقا وحيوقا وحيقانا اذا احاط به وقلج طوقنديغی یره اینشلمك معناسنه در يقال حاق فيه السيف اذاحاك وبركسه یه بر حادثه نازل ومصيب اولوب اصلا آندن منفك اولميه رق دائمی لازم اولمق معناسنه در يقال حاق بهم الامر اذا لزمهم ووجب عليهم ونزل وحيق انسانه كندی عمل مكروهی مقتضای عروض واصابت ايدن عارضهٔ كريهه یه دینوركه وصف بالمصدردر يقال اصابه الحيق وهو مايشتمل على الانسان من مكروه فعله ویمنده بروادی ایدر (الاحاقة) همزه نك كسريله بودخی احاطه ايلمك معناسنه در يقال احاق به اذا احاط به وبرحادثه یی بركسه اوزره انزال والزام ايلمك معناسنه در يقال احاق الله بهم مكرهم ای انزله عليهم والزمهم (الحيقة) حانك فتحيله یاوشانه شبيه برنوع اوتدر خرما ايله اكل اولنور (المحايقة) مفاعله وزننده بركسه یه بغض وحسد ايلمك معناسنه در يقال حايقه اذا حسده وابغضه بحز بعونه تعالى

(* فصل الخاء المعجمة *) (الخبراق) قرطاس وزننده اوصورغه دینور ضراط معناسنه (الخبرقة) دحرجه وزننده يرتمق معناسنه در يقال خبرق الشئ اذا شقه (الخبق) سبق وزننده ضرطه لمق معناسنه در يقال خبق الحمار خبقا من الباب الثانی اذا حبق وبركسه یی خوارسنمق معناسنه در يقال خبق فلانا اذا صغره الى نفسه يعنی كندی نفسنه نسبت خوار سندی (الخبوق) صبور وزننده شول عورته دینور كه جماع اولنوركن فرجندن يللنمه طرزنده صدا ظهور ايدر اوله يقال امرأة خبوق اذا كانت يسمع لها خبق عند النكاح ای صوت مما هنالك (الخبق) هجف وزننده (والخبق) فلز وزننده اوزون نسنه یه دینور على قول رجاله مخصوصدركه اوزون كشی یه دینور وجست وچالاك انه دینور وصچرغان ادمه دینور وثاب معناسنه واوق لفظنه كه طويل معناسنه در اتباعا ذكر اولنور مبالغه ایچون يقال امق خبق ای طويل وفی المثل * خبقة خبقة ترق عين بقة * بوراده ترق كلمه سی ترقيدن امردر شارح دیركه بومثل خرقة خرقة ترق عين بقة عنوانيله ده مرويدر رسول انام عليه السلام حضرتلری حسنين جنابلری طفل ايكن بوبله دیه رك نوازش ايدرلر ايدی وخبقه خبق كبی سيرك آديلو ناقه یه دینور كما سيذكر (الخبق) زمكی وزننده بودخی بوكرك وسريع آنه

دینور وسیرك آدیملو ناقه یه دینور یقال ناقة خبقة وخبق ای وساع و بر کونه
یورویشه دینور که مراد سرعتله اتیله رق یوریشدر (الخبقاء) کسرتیله بدخوی
قاری یه دینور یقال امرأة خبقاء ای سیئة الخلق (خباق) سحاب وزننده مرو
قضاسنده برقریه در ابوالحسن الصوفی الخباقی اورادندر (التخبق) تفعل وزننده
یوکسلمك معناسنه در یقال تخبق الشیء اذا ارتفع وعلا (الخدرنق) سفرجل
وزننده ذکره دینور واورمجکه علی قول ایری و بیوك اولانه دینور شارح دیرکه
کرچه جمیع نسخه لرده الذکر و العنکبوت عبارتیله مرسومدر لکن بوطغیان قلم
نساخدر صواب اولان ذکر العنکبوت اولمقدر که ارکك اورمجك دیمك اولور
(الخذنق) عملس وزننده خذرنق معناسنه در (الخذرنق) ذال معجمه ایله
حدرنق معناسنه در (الخذرقة) دحرجه وزننده اسهال اولمق معناسنه در یقال
خذرق الحمار اذا سلح (الخذراق) قرطاس وزننده (والمخذرق) اسم فاعل
بنیه سیله یورکی چوق سورن ادمه دینور یقال رجل خذراق ومخذرق ای سلاح
(خذارق) علابط وزننده تهامه ده برشورلق اشمه صو بیدرکه ایچنلری البته
اسهاله اوغرادر (الخذق) خانك فتحی وذالك سکونیله قوش چقرمق معناسنه در
یقال خذق الطائر خذقا من الباب الاول والثانی اذا ذرق بعضلر بونی طغان قسمنك
چقرمسنه تخصیص ایلدیلر وخذق طواری یورتمك ایچون اوکندره مقوله سیله
دورتمك معناسنه در یقال خذق الدابة اذا نخسها بحدیدة وغیرها لتجد فی سیرها
وخذق فشقی یه دینور یقال رماه بالخذق ای الروث (الخذاق) شداد وزننده
برجنس بالق اسمیدر که تل تل صاچلری اولور صید اولندقده صویه خذق ایدر
وخذاق یزید العبدی نام شاعرك پدری اسمیدر (الخذقة) مرحله وزننده دبره
اطلاق اولنور است کبی (الخربق) جعفر وزننده برنباتدر که یپراغی لسان الحمل
یعنی سکیرلی یپراق ورقنه شبیه اولور وایکی نوع اولور بری ابیض وبری اسوددر
بو نبات ترکیده چوپله دیدکلری ابیض نوعنه آق چوپله ونباتنه مارولجق وقار
چیچکی دیرلر واسود نوعنه قاره چوپله وقره جه اوت دیرلر وقورد قسمنی مهلك
اولمغله عربلر خانق الذئب وقاتل الذئب دخی دیرلر ایکی نوعیده جالی یعنی ماده
ایله سطح عضوك بیننه کیروب یاپشمش وقوریمش رطوبتلری مزیلدر وامراض
بارده یه نافع وصرع وجنون واوجاع مفاصل وبهق وفالج علتلرینه مفید وفضول
لزجه یی مسهل ومقدار شربتندن اکثر تشنج ایرائیله قاتلدر وکلاب وخنازیری
مهلکدر وحنب وجوارنده بتدیکی اصمه نك اوزمندن معمول شراب البته مسهل
اولور (ابوخربق) سلام بن روح کنیه سیدرکه محدثدر (الخربق) زبرج
وزننده صو ترازوسنه دینور یقال اجری الماء من الخربق وهو مصعد الماء و بر

حوض مخصوص اسمیدر (الخرباق) سربال وزننده بوبی بلك اوزون اوله رق ایری کوده لو خانونه دینور علی قول چابك بورراولان خانونه دینور وخرباق بروایتده ذوالیدین ایله ملقب اولان صحابی اسمیدر وخرباق خربقه کبی مصدر اولور تیز تیز یورىمك معناسـنه در یقال خربق الرجل خربقة وخرباقا اذا اسرع فی المشی وضرطه لمق معناسـنه در یقال خربق الحمـار اذا ضرط وخربقه وخرباق بر نسنه‌یی یرتمق معناسـنه در یقال خربق الثوب اذا شقه وکسمك معناسنه در یقال خربق الشیء اذا قطعه وبرایشی فاسد وتباه ایلمك معناسنه در یقال خربق العمل اذا افسده ویغمور یری خندق خندق اید وب یارمق معناسـنه در یقال خربق الغیث الارض اذا شـققها وخربقه دیشی کجی قسمنه مخصوص زجر وآزاردن حکایه در (المخربقة) اسم مفعول بنیه‌سیله وقت جماعده کمال شهوت والتذاذندن بیخود اولور اولان عورته دینور یقال امرأة مخربقة ای ربوح (الاخرنبـاق) احرنجام وزننده بر تهمت ضمننده مظنه وکمان ترتب ایدن کسه کیرو چکیلوب یره سیکوب یاپشمق معناسنه در یقال اخرنبق المریب اذا انقمع ولصق بالارض ومنه المثل * فلان مخرنبق لینباع * یعنی وقت فرصتده ایلری سونوب صچرامق ایچون یعنی متخیله سنده تصویر وتصمیم ایلدیکی داهیه‌یی ایراد واجرا ایچون شمدیکی حالده کیرو چکیلوب طورطوب خوش واپسم طورمقده در (الخردق) جعفروزننده شوربایه دینور مرقه معناسنه وبومعربدر شارحك بیاننه کوره خوردك فارسی معربیدر کاف تصغیر ایچوندر شوربایه علم مخصوص اولمشدر (الخردیق) خانك ضمیله فعلیل وزننده بردرلو طعام اسمیدر شـارحك بیاننه کوره بودخی خوردیك فارسی معربیدر لکن نهایه ده خردیق شوربا ایله مفسردر (خرندق) سمندل وزننده بررجل اسمیدر (الخرفق) قایله‌جعفر وزننده لغت شامیه‌ده خردل فارسی اسمیدرکه مصر دیارنده حشیشة السلطان دیمکله معروفدر تره دیدکلری نباتدن برنوعدر ترکیـده آق خردل وتره تخمی تعبیر اولنور ورقی عریض وچچکی آق اولور (الخرفقة) دحرجه وزننده (والاخرنفاق) احرنجام وزننده اخرنباق معناسنه‌در یقال خرفق المریب‌واخرنفق بمعنی اخرنبق (الخرق) حرق وزننده برنسنه‌یی یروب یرتمق معناسنه در یقال خرق الشیء خرقا من‌الباب الاول والثانی اذا جابه ومزقه مؤلفك بصائرده بیاننه کوره خرق برنسنه‌یی فکر ورویتسز فساد طریقی اوزره قطع ایلمك معناسنه موضوعدر معانیء سائره اندن منشعبدر وخرق یلان سویلمك معناسنه مستعملدر کویاکه صدقی خرق ایدر یقال خرق الرجل اذا کذب وقطع مسـافه ایلمك معناسنه مستعملدر کویاکه بیابانی دلوب اوته کچمش اولور یقال خرق المفـازة اذا قطعها ویارمق معناسـنه در یقال خرق الثوب اذا

شقه و یکیدن یلان دوزمك معناسنه مستعملدر یقال خرق الکذب اذا صنعه وخرق او تسز صوسز قیر یره دینور تقول وقعنا خرقا ای ارضا فقرا و شول ککیش صحرایه اطلاق اولنور که انده ریاح متخرق یعنی پراکنده اولور جمعی خروق کلور وخرق قسط دیدکلری نباته شبیه بر نبات ادیدر ونیسابورده برموضع آدیدر شارحك بیاننه کوره خرق اسم اوله رق دخی استعمال اولنور که برتغه دینور ومنه المثل * اتسع الخرق علی الراقع * لسانمزده دخی دلیك بیوك یامه کوچك مثلی ز بانزده در (الخروق) قعود وزننده بریرده اصلا آیرلمامق وجه اوزره اقامت ایلمك معناسنه در یقال خرق فی البیت خروقا من الباب الاول اذا اقام فلم یبرح (الخرق) فتحتینله خروق معناسنه در یقال خرق فی البیت خرقا من الباب الرابع اذااقام فلم یبرح وخوف وحیا کبی عارضه دن ناشی مدهوش وحیران اولمق معناسنه در علی قول کوزلری بلردوب جادکبی مبهوت ودمبسته قالمق معناسنه در یقال خرق الرجل اذا دهش من خوف اوحیاء اوبهت فاتحا عینیه ینظر وصیادلر اطرافی چویرمکله آهووقوش مقوله‌سی کندی یتاغنده قورقوسندن قلدانمیوب یره یاپشوب جسم بیجان کبی طاش یاتور اولمق معناسنه‌در یقال خرق الغزال اذا فرق فعجز عن النهوض وکذا الطائر فلم یقدر علی الطیران وخرق مرو قصاسنده برقریه آدیدر خره معربیدر محدثیندن محمد بن احمد بن ابی بشر المتکلم ومحمد بن موسی ومحمد بن عبیدالله الخرقیون اورادندر وخرق غلظت وخشونت معناسنه در که رفق وسهولت مقابلیدر خرق کبی که ضمله در کماسیذکر ومصدر اولور اخرق اولمق معناسنه یقال خرق الرجل اذا کان اخرق کما سیذکر (الخراقة) کرامه وزننده طوتدیغی ایشی بلمیوب فناء و ناخوش یپار اولمق معناسنه درکه اول ایش الندن کلمامکدر یقال خرق بالشیء خراقة من الباب الرابع اذا جهله ولم یحسن عمله واحمق و بیغز اولمق معناسنه در یقال خرق الرجل اذا کان اخرق (الخرقاء) صحراء وزننده‌شول اوه‌یه دینورکه وسعتندن انده روزکار پراکنده ومتفرق هبوب ایدر اوله یقال ارض خرقاء ای واسعة تتخرق فیها الریاح وخرقاء اخرق لفظندن مؤنث اولور همج وچولپه بیغز ونادان عورته دینور و فی المثل * لا تعدم الخرقاء فاعلة * ای العلل کثیرة تحسنها الخرقاء فضلا عن الکیس یعنی علل و اعذار پك چوق اولمغله رشد و رویت صاحبی عاقل ودانادن بشقه نادان وسبکسر قاری دخی بر عذر و بهانه ایرادینه مقتدره اولمغین بورسمه عذر وعلت داعیه سنی ارتکاب بر وجهله لایق و سزاوار دکلدر بومثل بر ماده ضمننده سرد اولنان اعتذاری نهی و استقباح موقعنده ایراد اولنور وخرقاء زنکی جنسندن بر خاتون اسمیدر که دائما مسجد شریف نبویده

علیه السلام فراشت خدمتنه یو یان ایدی رضی الله عنها وبنو البکاء جماعتندن بر بشقه عورت اسمیدر که ذوالرمه نام شاعر اشعارنده آنکله تشبیب وتغزل ایدر ایدی وخرفاء قولغنده دلیك اولان قیونه دینور یقال شاة خرقاء ای فی اذنها خرق وشدیدبله دینور یقال ریح خرقاء ای شدیدة وبصدیغی یری کوز تمیان همج وسرسری ناقه یه وصف اولور یقال ناقة خرقاء اذا کانت لاتتعاهد مواضع قوائمها وبرموضع آدیدر وعذار بن خرقاء محدثیندندر ومالك بن ابی الخرقاء عقیل قبیله سندندر (الخرق) خانك کسریله سخی وجوانمرد علی قول سخی وجوانمرد اولهرق ظریف اولان آدمه دینور وخوب ودلبر وخوش منظر نازك وکریم الخلیقه جوانه دینور یقال هو خرق ای سخی اوظریف فی سخاوة وکذافتی حسن کریم الخلیقة جمعی اخراق در وخراق کلور وخروق کلور خانك ضمیله (الخریق) سکیت وزننده خرق معناسنه در وبك کریم وجوانمرد کثیر السخاوه آدمه دینور جمعی خریقون کلور (انخرق) مقعد وزننده بریه وبیابانه دینور ومخرق الحوض حوض ومسلق مقوله سنی طقایجق دلیکلی طاشه دینور که دیلدکلری وقتده اندن صو اخراج ایدرلر (انخروق) آوجی دلیك تعبیر اولنان آدمه اطلاق اولنور که برکونده النه بر خزینه وبرلسه تلف وتباه اولوب اخشامه براقچه قالمز اوله یقال رجل مخروق ای محروم لایقع فی کفه شئ (الخرقة) خانك کسریله چکرکه بلوکنه دینور یقال وقعت فی الارض خرقة من جراد ای قطعة وبز پارچه سنه دینور که بچاوره تعبیر اولنور جمعی خرق کلور عنب وزننده محدثیندن شیخ الحنابله ابوالقاسم ووالد صاحب المختصر ابو الحسین ابن عبد الله بن احمد وعبد العزیز بن جعفر وعبد الرحمن بن علی وابراهیم بن عمر ومسند اصبهان اولان عبد الله احمد بن ابی الفتح وبنو اصفهانی الاصل عمر بن محمد الدلال واحمد بن محمد بن احمد الخرقیون ائمهٔ محدثیندندر که بیع خرقه یه منسوبلردر (ذو الخرق) عنب وزننده نعمان بن راشدك لقبیدر جنك اوقاتنده علامت ایچون قرمزی وصاری خرقه لر بغلمغله تلقیب اولندی کذلك خلیفة بن حمل نام شاعرك لقبیدر اشبو * لما رأت ابلی جاءت حمولتها * غرثی عجافا علیها الریش والخرق * بیتی باعث تلقیب اولمشدر وذو الخرق قرط یاخود ابن قرط الطهوی بر شاعر قدیم یعنی جاهلیه شعراسندندر وذوالخرق ابن شریح بن سیف شاعر در وذوالخرق یربوع قبیله سندن بشقه برشاعر جاهلی در وعباد بن حارثك فرسی لقبیدر وخرقه اسود بن قرده نك وغنی قبیله سندن معتب نام کمسه نك فرسلری اسمیدر وخرقة بن شعاث شعرادندر شعاث والده سی اسمیدر پدری نباته در (المخراق) مصباح وزننده بدنی خوب اندامی کوزل دلبر آدمه دینور کرك اوزون بویلو اولسون

کرك

کرك اولمسون يقال رجل مخراق ای الحسن الجسم طال اولم يطل وامور ومصالحده متصرف ومدبر وكاركذار آدمه دينوركه برتوب سوكجی تعبير اولنور يقال رجل مخراق ای متصرف فی الامور وبيان اكوزينه دينور ثور برى معناسنه وسيد وعاليقدره دينور شارح ديركه كرچه جميع نسخه‌لرده السيد عنوانيله مرسوم در لكن صواب اولان السيف عبارتيله اولمقدر كماقال فی الاساس واستعار المخراق للسيف قالديكه مخراق اصل آلت خرق ديمكدر بو معنالرك مجموعی مجازدر خرق امور ياخود خرق ميانهٔ ناس ايلديكيچون سيده دخی اطلاق اولنمق بعيد دكلدر ومخراق سخی وجوانمرد آدمه دينور وبر رجل اسميدر وطوره يه دينوركه منديل وبشتمال مقوله‌سنی بوكوب چوماق طرزنده ايدرلر يقال ضربه بالمخراق وهو منديل يلف ليضرب ومعنای مذكوردن مأخوذ اوله‌رق جنكاور ومحارب بهادره مخراق حرب اطلاق اولنور يقال هو مخراق حرب ای صاحب حرب (الخريق) امير وزننده چايرلو چمنلو اولان دوز اوتو راقلو اراالق يره دينور جمعی خرق كلور كتب وزننده تقول مررت بخريق ای مطمئن من الارض وفيه نبات وملك اسن صوغوق يله دينور وبو مشتق لطيف ومعتدل اسن يله ديمكله ضد اولور علی قول بر دوزه يه ترسنه اسن يله دينور ياخود اوزون اوزادی اسن يله دينور ومنه يقال كانه خريق فی خريق ای ريح باردة شديدة هبابة وكذا لينة سهلة اوالراجعة المستمرة السير اوالطويلة الهبوب وشول قيويه دينوركه دبنده اولان قياسی ياخود يلك بری صودن اويولمش اوله جمعی خرائق كلور وخرق كلور ضمتينله وخريق ولد بر تمغله دول طوتمز اولان رحمه دينور مخرقه كبی ودرين اولميان صو آرقنه دينوركه جابجا اغاجلق اولەودره‌لك نهايتنده اولان آچقلق ككيش يره دينور (الخروق) صبور وزننده بودخی صوغوق اولوب شدتله اسن يله دينور (المخرقة) محرفه وزننده يرتق اولمغله دول طوتمز اولان رحمه دينور يقال رحم خريق ومخرقة اذا كانت قد خرقها الولد فلا تلقح (الخرق) كتف وزننده كوله دينور رماد معناسنه آتش يقانلر كيدوب كنديسی يرنده ثابت اولديغيچون اطلاق اولنمشدر وخرق ايا قلری ضعيف وكوشك اولان آهو بچه‌يه دينور وشول آهو وقوش مقوله‌سنه دينوركه اطرافنده صيادلر اولمغله خوفندن حركته مجالی اولميوب طاش ياتور قاله مؤنثی خرقه در والندن ايش كلميان هيچ ومزكلدك آدمه دينور يقال رجل خرق ای لايحسن الصنعة (الخرق) ركع وزننده برجنس قوش آديدر علی قول سرچه جنسندندر جمعی خرارق كلور (الخرق) خالك ضميله غلظت وخشونت معناسنه دركه رفق وملايمت مقابليدر خرق كبی كه فتحتينله در يقال فيه خرق وخرق ای خلاف رفق وبر ايشی كوزل بجره ميوب فناء ونادرست

ایدر اولمغه دینور وهیچلکه وچولپه لغه وحمق وبلاهته دینور هابله یقال فیه
خرق وخرقة ای حمق وخرق اخرق وخرقاء کلمه لرندن جمع اولور (خرقان)
سبحان وزننده بسطام قضاسنده برقریه در رانك فتحی لحن در (خرقان)
خانك ورای مشدده نك فتحیله همدان قضاسنده برقریه در (خریق) زبیر
وزننده اسماندندر زبیر بن خریق تابعیندندر (الاخرق) احمر وزننده سبکمغز
احمق ونادان کمسیه دینوریاخود الندن برصنعت وعملی کوزلجه بجرملك کلمز اولان
هیچ وچولپه آدمه دینور یقال رجل اخرق ای احمق اوهو لا یحسن الصنعة
ویوررکن طبانی یقنه غندن مقدم یره وضع ایدن دوه یه دینورکه نجابتی آثارندندر
یقال بعیر اخرق اذاکان یقع منسمه علی الارض قبل خفه یعتریه ذلك من النجابة
(الخرق) ندس وزننده بودخی صفتدر هیچ وچولپه وپریشانکار آدمه دینور
(الاخراق) همزه نك کسریله بر آدمی مدهوش وحیران ایلمك معناسنه یقال
اخرقه اذا ادهشه (التخریق) بر نسنه یی پاره پاره یرتمق معناسنه در یقال
خرقه اذامزقه ویلانی چوق سویلمك معناسنه در یقال خرق فلان اذا اکثر الکذب
(التخرق) تفعل وزننده قریحه دن یلان پیدا ایلمك معناسنه در یقال تخرق
الکذب اذا اختلقه وتخریق لفظندن مطاوع اولور یرتلمق معناسنه در یقال خرق
الثوب فتخرق وبذل وسخاوتده توسع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تخرق
فی السخاء اذاتوسع فیه (الانخراق) انفعال وزننده بودخی یرتلمق معناسنه در یقال
خرق الثوب فانخرق (المتخرق) متحرك وزننده (والمخرق) منسلك وزننده
یرتق نسنه یه دینور بومعنادندرکه عربلر سیر وسفری ممتد اولمغله ثیابی پاره نمش
اولان آدمه متخرق السربال اطلاق ایدرلر یقال هو متخرق السربال ومخرقه
اذا طال سفره فتشققت ثیابه (الاخروراق) افعیعال وزننده برنسنه بك یرتلوب
چاکچاك اولمق معناسنه در یقال اخرورق الثوب اذا تخرق (المخرورق)
اسم فاعل بنیه سیله دوه قسمنك تعهد ورعایتی خصوصنده جست وچالاك اولوب
دائما اطرافنی طولشوب تقید وتیمارنده اهتمام ایدن آدمه دینور یقال رجل مخرورق
اذاکان یدور علی الابل ویخف ویتصرف (الاختراق) افتعال وزننده برارضه
مرور وکذران ایلمك معناسنه در یقال اخترق الارض اذا مر فیها ویلان پیدا ایلمك
معناسنه در یقال اخترق الکذب اذا اختلقه (المخترق) اسم مفعول بنیه سیله
یل اوغراغی یره دینور یقال مخترق الریاح ای مهبها وعبد الکریم بن ابی المخارق
محدث لین در یعنی نه موثوق ونه متروکدر (الخرنق) نونله زبرج وزننده کیج
طاوشانه علی قول یاوریسنه دینور یقال هذا الصبی کانه خرنق وهوفتی من الارانب
اوولده وصوصهر بجنه دینور مصنعة الماء معناسنه وبرموضع آدیدر وبر شاعره

قادین اسمیدر وسعید بن ثابت الانصاری لقبیدر (الخرانق) خانك فتحیله خرنق لفظنك جمعیدر وملاء ایله اجانام جبل یننده بر درشت وغلیظ برك آدیدر علی قول بلعنبر قبیله سی یوردنده برصو آدیدر (الخورنق) فدوکس وزننده عراقده نعمان اکبرنام امیره مخصوص برقصرك اسمیدر خورنکا فارسی معربیدر که طعام یه جك محل دیمکدر مترجم دیرکه تفصیلی برهان قاطع ترجه سنده مشرو حدر وخورنق کوفه ده برنهر ومغر به ده بربلده اسمیدر وبلخ قضا سنده بر قریه آدیدر اعلا مدن ابو الفتح محمد بن عبدالله الخورنقی اورا دندر (الخزرانق) خانك ضمی وزای معجمه نك سکونیله برجنس آق بزه علی قول مطلقا آق بزلره دینور شارحك بیاننه کوره فارسیدن معربدر وبعضلر دیدیکه خزرانق بریللق دوه یوکنه دینور (الخزرنق) سفر جل وز ننده اور مجکه دینور عنکبوت معنا سنه (الخزق) خانك فتحی وزانك سکونیله دورتمك وسا نجمق معنا سنه در یقال خز قه خزقا من الباب الثانی اذا طعنه واوق نشانه صاپلنوب ایشلمك معنا سنه در یقال خرق السهم الهدف اذاقرطس وتفذوقوش صاغنه مق معنا سنه مستعملدر یقال خزق الطائر اذاذرق (الانخزاق) انفعال وزننده مطاوعدر دورتلمك معنا سنه در یقال خزقه بالرمح فانخزق (الخازق) مزراق تمرننه دینور یقال انفذمن خازق ای سنان ونشانه صاپلنوب ایشلیجی اوقه دینور یقال سهم خازق ای مقرطس (خازق ورقه) یمنی یپراغه صاپلنجی دیمکدر کنایه وجهیله کندی بدن خیر ومنفعت وبر مصلحته لیاقت مأمول اولمیان کمسیه علی قول جری واوز وحاذق آدمه اطلاق اولنور برینك مناسبتی معلومدر یقال هوخازق ورقة اذاکان لایطمع فیه اوجری حاذق (خزاق) قطام وزننده نسواند مخصوص سب ودشنام کلما تندندر خزق طائردن معدو لدر سچاغان دیمکدر یقولون یاخزاق شتم للنساء (الخزوق) صبور وزننده شول ناقه یه دینور که یوررکن قوت وشدتندن بقنه غیله یری چقورچقور ایدر اوله علی قول یوررکن بقنه غی دوز اولمله دوریله رك یری برتوب براراوله یقال ناقة خزوق اذا کانت تخزق الارض بمناسمها اواذامشت انقلب منسمها فحد فی الارض (المخزق) منبر وزننده بر صریق اسمیدر که بر اوجنده تمرن طرزنده کسکین وسیوری بر میخ قاقلمش اولور اطفاله آغاج اوزره اولان خرما قورغیله چکردك مبادله ایدن خرماجیلر قوللنورلر ویانلرنده آندن بر قاج دانه اولور خرما قورغی ایستین اطفال چکردك دوشوروب کتورورلر اول صرقله قورق اولان چوبه بر کره اوروب نصیبنه دوشن دانه لری ینلر نده بش یاخود اون عدد چکر دك ویرمك اوزره شرط ایلد کدنصکره خرماجیدن اول صریغی الوب باشنده اولان دمور ایله چوبه اورورلر آز وچوق هر نه دوشر ایسه آلوب مشروط اولان چکرد کلری ویرر واکر

خطا ایدرسه همان اورمغه پازار اولمغله بنه چکرد کلری ویروب کندیسی محروم قالور (الخیزقة) خانك وزایك فتحیله بر نبات مأكول آدیدر (الاختزاق) افتعال وزننده قلج قنندن صیرلمق معناسنه در یقال اختزق السیف اذا انسل (الخسق) خانك فتحی وسینك سكونیله اوق نشانه دكمك معناسنه‌در یقال خسق السهم خسقا من الباب الثانی اذا قرطس (الخسوق) خزوق وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی یقال ناقة خسوق ای خزوق (الخیسق) صیقل وزننده درین قیویه ودرین قبره دینور وبر رجل اسمیدر وبادیه‌ده بر معروف قره طاشلق آدیدر (الخساق) شداد وزننده كذاب كمسیه دینور یقال رجل خساق ای كذاب (الخساق) فتحانله بیع وشرا معامله‌سنده بر كره عقد وانفاذ ایدوب بر دفعه مراجعت ایلمكه دینور مفردی خسقه‌در نفوذ معناسندندر یقال انه لذو خسقات فی البیع ای یمضیه مرة ثم یرجع فیه اخری (الخشتق) شین معجمه وتای فوقیه ایله جعفر وزننده كتان بزینه دینور علی قول ایپكه دینور ابریشم معناسنه‌یاخود خشتجهٔ فارسی معربیدر كه لباسك قولتغی آلتنه اوریلان مربع پارچه‌در فارسیده وتركیده خشتك دینور وقولتق آلتی تعبیر اولنور (الخیفق) فایله صیقل‌وزننده ككیش اوه‌یه دینور فلاة واسعه معناسنه وجست وچابك آته وناقه‌یه ودوه‌قوشنه دینور وشول خاتونه دینور كه قالجه‌لری اوزون و كمكلری خرده وآدیملری‌سیرك اوله یقال امرأة خیفق ای الطویلة الرفغین الدقیقة العظام البعیدة الخطو وآفت وداهیه‌یه دینور یقال رماه‌الله بالخیفق ای الداهیة وبنی ضبیعه‌دن بر آدمك فرسی اسمیدر (الخیفقان) زعفران وزننده سیار نام كمسه‌نك لقبیدر كه متعینان عربدن عوف بن خلیلك برادری عوینی قتل ایلمكله عوفك خوفندن ابغوان نام محله طوغری باشنی الوب فرار ایلدی اثناء راهده عوفك عمزاده‌سنه تصادف ایلمكله جهت سیرندن استفسار ایلدكده قصه‌بی نقل ایلدی. وعجله ایله پیاده وبی زاد ونوا چقمش اولمغله مزبور اكا رحم ورعایتله مستصحبی اولان ایكی ناقه‌نك برنی و توشه‌سنك نصفنی اعطا ایدوب یولنه عزیمت ایلدی برمقدار مفارقت ایلدكدنصكره خیفقان فی ذاته غدار اولمغله دونوب علی الغفله مزبور اوزره سیفله حمله وقتل وناقهٔ اخری ایله بقیهٔ زادنی دخی الوب ابغوانه طوغری روراه اولدی وصولنده هاتف غیبیدن اشبو * ظلمك المنصف جور * فیه للفاعل بور * نشیده‌سنی استماع ایلدكدنصكره ینه طرف هاتفدن برسهم سهمناك ظهور و غدرینك جزاسنه مظهر ایلدی من بعد * ظلم ظلم الخیفقان وظلم لا كظلم الخیفقان كلاملری مثل اولدی فقرهٔ اولی جملهٔ فعلیه و ثانیه اسمیه‌در (الخنفقیق) قندفیر وزننده بغایت چابك و رونده ناقه‌یه و دوه‌قوشنه دینور و آت قسمنك چاتقنه‌رق وسیلكنه‌رك یورویشندن

حکایه‌در (الخفق) خانك فتحی و فانك سکونیله ذکری بالتمام فرج ایچره‌کوموب غائب ایلمك معناسنه‌در یقال خفق انقضیب فی الفرج خفقا من الباب الثانی اذا غیبه فیه و طوره ایله یا بر یصی نسنه ایله اورمق معناسنه‌در یقال خفقه اذا ضربه بدرة او بعریض و بورركن اپاق‌قابی سسلنمك معناسنه‌در یقال خفقت نعله اذا صوتت قال الشارح ومنه الحدیث [ان المیت اذا وضع فی قبره انه لیسمع خفق نعالهم اذا انصرفوا] وخفق وخفقان فتحاتله برنسنه بری اوته دپرنوب اوینامق معناسنه‌در یورك اوینامسی کبی یقال خفقت الرایة خفقا وخفقانا من الباب الاول و الثانی اذا اضطربت وتحركت وكذا خفق السراب و رؤبه نام شاعر اشبو * وقاتم الاعماق خاوی المخترق * مشتبه الاعلام لماع الخفق * بیتنده خفق لفظنك فاسنی ضرورت ایچون تحریك ایلمشدر وخفق او یوقلیان ادم باشنی بری‌اوته صالوب‌دپرتمك معناسنه‌در یقال خفق فلان اذا حرك رأسه اذا نعس وکیجه‌نك چوغی کچملك معناسنه‌در یقال خفق اللیل اذا ذهب اکثره و قوش اوچمق معناسنه در یقال خفق الطائر اذا طار و حیوان ضرطه‌لمق معناسنه در یقال خفقت الناقة اذا ضرطت و قلج ایله آهسته‌جه اورمق معناسنه‌در یقال خفق فلانا بالسیف خفقا من الباب الثانی و الاول اذا ضربه ضربة خفیفة (الاختفاق) افتعال وزننده بودخی برنسنه بری‌اوته‌دپرنوب اوینامق معناسنه‌در یقال اختفق السراب اذا اضطرب وتحرك (الخفوق) قعود وزننده یلدز باتمق معناسنه‌در یقال خفق النجم خفوقا من الباب الثانی اذا غاب (الاخفاق) همزه‌نك کسریله بو دخی او یوقلیان آدم باشنی بری‌اوته‌اویناندوب صالمق معناسنه‌در یقال اخفق فلان اذا حرك رأسه وقوش اوچارکن قنادلرنی قاقمق معناسنه در یقال اخفق الطائر اذا ضرب بجناحیه وبر کمسیه اشارت ایچون ثوبنی بری اوته‌صالوب اویناتمق معناسنه در یقال اخفق الرجل بثوبه اذا لمع به ویلدز طولنمق معناسنه‌در یقال اخفقت النجوم اذا تولت للمغیب وغازی غزادن وصیاد شکاردن بر غنیمت وصیده ظفریاب اولمیوب تهی دست رجعت ایلمك معناسنه در یقال اخفق الرجل اذا غزا ولم یغنم والصائد رجع ولم یصد وبر ادمی یره چالوب یقمق معناسنه در یقال اخفق فلانا اذا صرعه ومطلوبه دسترس اولمیوب خائب اولمق معناسنه در یقال طلب حاجة فاخفق ای لم یدرکها (الخفوق) صبور وزننده دائما ضرطه‌لیجی ناقه‌یه دینور (ایام الخافقات) عباسیه‌دن ابو العباس وابو جعفر خلیفه‌لرك زمانلرنده واقع اولان تناثر نجوم ایامنه اطلاق اولنور بر کیجه جوسماده اولقدر شهاب ظهور ایلدی که کواکب بری برینه کیروب منتشر اولدی خلق قیامت قوپدی قیاس ابتدیلر (الخافقان) فانك کسریله بر موضع ادیدر وخافقان که تثنیه بنیه‌سیله در مغرب ایله مشرقه اطلاق اولنور علی قول افقلرینه اطلاق اولنور لیل ونهارلرده

مضطرب ومتحرك اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر حال اسمیله محله تسمیه قبیلندندر وعند البعض خافقان سماء وارضك ایکی طرفلرینه یاخود نهایت بولدقلری یره دینور یقال ملأ بین الخافقین شهرته وهما المشرق والمغرب اوافقاهما لان اللیل والنهار یختلفان فیهما اوطرفا السماء والارض اومنتهاهما (الخوافق) خافقه‌نك جمعیدر خوافق السماء افاق فلکیه‌دن ریاح اربعك ظهور ایلدکلری جهتلردن عبارتدر (المخفق) منبر وزننده ناملوسی یصی قلجه دینور یقال ضربه بالمخفق ای السیف العریض (المخفقة) مکنسه وزننده طوره‌به وقیرباجه دینور دره معناسنه علی قول اغاج قامچی‌به دینور یقال عزره بالمخفقة ای الدرة اوسوط من خشب (الخفقة) خانك کسریله کندیسیله ضرب اولنه‌جق نسنه‌یه دینور کرك طوره وقیرباج و کرك قایشدن دوزلمش قامچی کبی نسنه‌لر اولسون یقال ضربه بالخفقة وهو شیء تضرب به نحو سیر اودرة وشول دوز اوه‌یه دینور که انده جابجا سراب لمعان ایدر اوله (الخفاق) شداد وزننده طبانك کوکسی یصی اولان ادمه دینور یقال رجل خفاق القدم ای صدرقدمه عریض (الخفاقة) شداده وزننده چلمسز انجه ودوز قارنلو خاتونه دینور یقال امرأة خفاقة الحشی ای خمیصته ودبر ومقعده اطلاق اولنور (الخفقة) خانك فتحیله یورك اوینامق معناسنه اولان خفقاندن اسمدر یورك اوینایشنه واوینامسنه دینور تقول اخذتنی خفقة ای اضطراب القلب وبناء مره اولور (المخفوق) یورك اوینامسنه مبتلا کمسیه دینور یقال رجل مخفوق ای ذوالخفقان ومجنونه دینور (الخفق) کتف وزننده وفرحه وزننده ورطب ورطبه وزنلرنده انجه بللی آته دینور یقال فرس خفق وخفقة ای اقب جمعی خفقات کلور خانك فتحی و فانك کسریله وخفقات کلور خانك ضمی و فانك فتحیله وخفق کلور وآت قسمنده اشبو صفت مذکوره کاهجه براندروب براق‌ایلمکدن وبعضنده شیوهٔ خلقتندن وکاهجه بك اوسقنه وارلمغله ضعف و بیتا بلکندن عارض اولور (مخفق) محدث وزننده بر موضع ادیدر (الاخفیق) قافله ازمیل وزننده (والاخفوق) اسبوع وزننده یرده اولان یاریغه و دلیکه دینور جمعی اخافیق کلور (الخق) خانك فتحیله اخفیق معناسنه‌در جمعی اخقاق وخقوق کلور بعضلر جمع الجمعی اخاقیق کلور دیدیلر (الخقیق) ازیز وزننده جماع ایدرکن فرج اوتمك معناسنه‌در یقال خق الفرج خقیقا من الباب الثانی اذا صوت وتجره قینارکن واق‌واق ایده‌رك سسلنمك معناسنه‌در یقال خقت القدر اذا غلط وصوتت (الخقوق) صبور وزننده دبری واسع اولان دیشی مرکبه دینور وصالقیلقدن وضعف وهزالدن فرجی اوتکن قانجق مرکبه وعورته دینور (الخقاقة) شداده وزننده خقوق معناسنه در یقال اتان و امرأة خقوق وخقاقة اذا کانت یسمع صوت حیائها (الاختقاق) همزه‌نك کسریله قیوجرخنك وبکره‌نك دلکلری یاخود اوقك اوجلری وضع اولنه‌جق میللر دلکلری بولالمق معناسنه در یقال

اخقت البكرة اذا اتسع خرقها عن المجور واتسعت النعامة عن موضع طرفهـا من الزرنوق وجاع اولنورکن فرج اوتمك معناسنه‌در یقال اخق الفرج اذاصوت عند الجماع (الخلق) خانك فتحی و لامك سـکونیله اورانمق و اولچومك تقدیر معناسنه در کتابك مؤلفك بصائرده بیانه کوره خلق تقدیر معناسـنه علی قول تقدیر مستقیم معناسـنه موضوعدر یقـال خلق الادیم اذا قدره اومستقیما بعده وبرنسنه‌یی اورنکسز واصـل ومثالسز ابداع ایلمك معناسـنه استعمال اولندی که همان صفت ربانیه در لسـانمزده اندن یراتمق ایله تعبیر اولنور کما فی قوله تعالی [خلق السموات والارض] ای ابتدعهما و برنسنه‌دن برنسنه‌یی پیدا ایلمك معناسـنه استعمال اولنور قال تعالی [خلقکم من نفس واحدة] وخلق ناس طرفنه اسـنادا ذکر اولنورسـه همان ایکی‌وجهله استعمال اولنور بری تقدیر و تخمین و بریسی احداث کذب معناسـنه و [فتبارك الله احسن الخالقین] کریمه‌سی احسن المقدرین معناسنه‌در یاخود زاعملرك زعملرینه مبنی‌در انتهی‌وخلق یلان پیدا ایلمك معناسنه‌در یقـال خلق الافك خلقا من البـاب الاول اذا افتراه و بر نسـنه‌یی بومشـدوب دوبدوز وهموار ایلمك معناسنه در یقال خلق الشیء اذا ملسه ولینه و برنسـنه‌یی دوزمك ساختن معناسنه‌در یقال خلق الکلام وغیره اذا صنعه وسختیان مقوله‌سـنی اورانلیوب بچوب دیکمك علی‌قول بچمزدن اولجه اورانمق معناسنه درکه معنای موضوعدر بچمکه فری دینور یقـال خلق الادیم ونحوه خلقا وخلقة اذا قدره وخرزه اوقدرقبل ان یقطعه فاذاقطعه قیل فرا مشارح دیرکه مؤلف تشویش ایلمشدرز یرا بو مثال ابتداء ماده ده لازمدر وخرز معساده داخل دکلدر وخلق آغاجك بداقلرنی وتکمه‌لرنی کیدروب دوزلتمك معناسنه در یقال خلق العود اذا سواه (الخالق) اورنکسز ومثالسز اشیایی یکیدن ابداع وایجاد ایدیجی آفریننده جهان جل شانه حضرتلرینك اسمـاء صفاتیه‌سـندن براسم شریفدر وهو الله الخالق ای المبـدع للشیء المخترع علی غیر مثال سبق وتقدیر وتخمین معناسندن اخذ ایله میشین وسختیان مقوله‌سی نسـنه‌نك صانعنه‌ده اطـلاق اولنور که اولچوب بچن کمسه‌دن عبارتدر (الاختلاق) افتعال وزننده (والتخلق) تفعل وزننده بونلرده یلان پیدا ایلمك معناسنه در یقال اختلق الافك وتخلقه اذا افتراه وتخلق ذکری آتی خلوق سورنمك معناسنه‌در یقال تخلق الرجل اذا تطیب بالخلوق وخوبی اولمیان نسنه‌ایله تکلف ایدوب خو یلنمق معناسنه در یقال تخلق بغیر خلقه اذا تکلفه (التخلیق) بودخی برنسنه‌یی دوزلتمك معناسنه‌در یقال خلق العود اذا سواه وبرآدمه خلوق سورمك معناسـنه در یقال خلقه اذا طیبه بالخلوق (الخلق) فتحتینله بر نسـنه مهره تخته‌سی وتبسی کبی دو بدوز یالچین اولمق معناسنه در یقال خلق الشیء خلقا من الباب

الرابع اذا املاس وثوب اسکیمك معناسنه در خلوقه کبی کما سیذکر و بیر یمش اسکی
ثوبه دینور فی الاصل مصدر اولمغله تذکیر وتأنیثی مساویدر یقال ثوب خلق وملحفة
خلق ای بال جمعی خلقان کلور خانك ضمیله ومصغرنده خلیق دینور زبیر وزننده
نته که فتحتینله نصف لفظنك مصغرنده نصیف دینور هاسز یقال امرأة نصف
ونصیف زیرا هاء حرفی تصغیر صفاته لاحق اولمز بونلر ایسه صفتلردر (الاخلق)
احمر وزننده مهره تختهسی کبی دوز بدوز و یالچین طاشه دینور مؤنثنده خلقاء دینور
یقال حجرا خلق ای املس مصمت وصخرة خلقاء ای ملساء واخلق فقیر وبینوایه
اطلاق اولنور یقال رجل اخلق ای فقیر وخلقاء شول دوهطبانه اطلاق اولنور که
اصلا چتلاغی اولمیوب دو بدوز طبق طرزنده اوله وفرجی بتشك اولان عورته
اطلاق اولنور که آصلق تعبیر اولنور یقال امرأة خلقاء ای رتقاء ودوهنك وسائر
حیوانك یانته وصفحهسنه دینور تقول ضربت علی خلقاء البعیر ای علی جنبه ای
صفحته وخلقاء الغار مغارهنك ایچنه دینور وخلقاء الجبهه آلنك دوز ویصی یرینه
دینور (الخلیق) امیر وزننده برنسنهیه یراشق وجسبان اولان شیئه اطلاق
اولنور کویا که انکچون خلق اولنمشدر یقال هو خلیق له ای جدیر (الخلوقة)
خانك ضمیله (والخلاقة) کرامه وزننده برنسنه مهره تختهسی کبی دو بدوز
یالچین اولمق معناسنه در یقال خلق الشیء خلوقة وخلاقة من الباب الخامس اذا
املاس وبرنسنهیه یراشق اولمق معناسنه یقال خلق الشیء له اذا کان خلیقا له وخلاقه
کوزل خویلو اولمق معناسنه در یقال خلقت المرأة خلاقة اذا حسن خلقها وخلوقه
ذکر اولنان خلق کبی اسکیوب ییر یمك معناسنه در یقال خلق الثوب وخلق وخلق
خلوقة وخلقا ککرم من الباب الاول والخامس والرابع اذا بلی (اخلوقة) احداث
کذب معناسندن اخذ ایله شاعر بنك غریبه معز و اولان یعنی خرسزلق اولوب
بغدر دیو ادعا اولنان قصیدهیه دینور یقال قصیدة مخلوقة ای منحولة (الخوالق)
خالقهنك جمعیدر که یالچین قیالره وطاغلره دینور نته که لبیدك اشبو • والارض
تحتهم مهادا راسیا • ثبتت خوالقها بصم الجندل • بیتنده واقعدر جبالها الملس
دیمکدر (الخلیقة) سفینه وزننده انسانك سرشتی اولان طبیعته دینور یقال
کریم الخلیقة ای الطبیعة وناس معناسنه درکه مخلوقلر دیمکدر نته که خلق دخی
دینور مخلوق معناسنه یقال هو ممدوح بین الخلق والخلیقة ای الناس و بهائمه اطلاق
اولنور وقازلدیغی هنکامده قیویه اطلاق اولنور وحجازده برموضع آدیدر ومکه
ایله یمامه بیننده برصو آدیدر وحجاج بن مقلاصك زوجهسی اسمیدرکه محدثه در
ویغور نشانهسی اولان سحابه دینور کما سیذکر (الخلائق) خلیقهنك جمعیدر
طبایع معناسنه وخلایق عالج نام محلده صمان دیدکلری موضعك ذورهسنده برنچه

قلەلرە دینـور کە آنلردە یغمور صولری ایرکیلوب قالور (المخلقة) مرحلە وزننده برشیئك برنسنه یه یراشقلغنه باعث اولان شیئه دینور یقال هو مخلقة لذلك ای مجدرة (الخلقة) فرحه وزننده یغمور نشانه‌سی اولان بلوده دینور خلیقه کبی یقال سحابة خلقة وخلیقة اذا کان فیها اثر المطر (الاخلاق) همزه‌نك فتحیله خلق لفظنك که فتحتینله در اسکی نسنه‌یه دینورکه ذکر اولندی وبونکله مفرد صفتلنور اکر بونك جمیع اجزاسی کهنه اولور ایسه کویاکه هر جزؤی برثوب مخصوص اعتبار اولنور یقال ثوب اخلاق کمایقال برمة اعشار وارض سباسب (الخلوق) صبور وزننده (والخلاق) کتاب وزننده بردرلو طیب آدیدر عربلره مخصوصدر ترکیبنك جزؤ اعظمی زعفراندر (الخلاق) سحاب وزننده خیر جهتندن اولان نصیب وافره دینورکه حسب الخلیقه اکتساب ایلدیکی فضیلتدن عبارتدر یقال ماله منه خلاق ای نصیب وافر (الخلق) خانك ضمیله (والخلق) ضمتینله خوی وطبع وسجیه معناسنه در یقال له خلق وخلق حسن ای سجیة وطبع شارح دیرکه خلق وخلق که خانك فتحی وضمیله در فی الاصل برمعنایه‌در شرب وشرب کبی بعده اول بصر ایله مدرك اولان هیأت وصور واشکاله وثانی بصیرت ایله مدرك اولان قوی وسجایایه مخصوص اولدی واول انسانده برملکه درکه نفسده حاصل اولوب اول ملکه سببیله افعال آندن من غیر تکلف ولا طلب حاصل اولور پس بوخلق اکتسابی یاطبیعیمیدر حکماء اختلاف ایلدیلر (الخلقة) خانك کسریله یرادیلش فطرت معناسنه در خلق دخی بومعنایه در هاسز یقال کریم الخلقة والخلق ای الفطرة (الخلقة) خانك ضمیله خلوقه وخلاقه کبی دوزلکه ویالپیلنغه دینورکه اسمدر ملاست معناسنه پس خلوقه وخلاقه ده اسم اولورلر یقال به خلقة وخلوقة وخلاقة ای ملاسة (الخلقة) فتحاتله شول دوبدوز قابلایی بولوده دینورکه آنده یغمور علامتی اوله یقال بدت فی السماء خلقة ای سحابة مستویة مخیلة المطر (الخلق) رکع وزننده فرجی بتشك آصلق عورته دینور (الخلیقاء) مصغر بنیه‌سیله خلقاء کبی مناره‌نك ایچنه دینور وجبهه‌نك دوز برینه دینور خلقاء کبی یقال ضرب علی خلقاء جبهته وخلیقائها ای مستواها وآت قسمنك برونك جبهه‌دن یکا اولان برینه دینورکه انسانده عرنین منزلنده در (الاخلاق) همزه‌نك کسریله برآدمه کهنه لباس کیدرمك معناسنه‌در یقال اخلقه اذا کساه ثوبا خلقا (المخلقة) معظمه وزننده رجده تامة الخلق اولمش دوله دینور یقال مضغة مخلقة ای تامة الخلق (المخلق) معظم وزننده تسویه واصلاح وتلیین اولنمش اوقه دینورکه هنوز تمرن کچورلمامش اوله (المختلق) اسم فاعل بنیه‌سیله هراعضاء واندامی تام وکامل ومعتدل اولان

آدمه دینور یقال غلام مختلق ای التام الخلق المعتدل له (الاخلیلاق) اعشیشاب
وزننده بلود هواده دوبدوز قاپلایی اولوب یاغدرمغه متهیئ اولمق معناسنه در یقال
اخلولق السحاب اذا استوی وصار خلیقاء للمطر ونباتك رسم واثری خاك ایله
یکسان اولمق معناسنه در یقال اخلولق الرسم اذا استوی بالارض وآتك صرتنك
تویلری کیدوب یالجین اولمق معناسنه در یقال اخلولق متن الفرس اذا املس
(المخالقة) مفاعله وزننده ناس ایله حسن معامله ایدوب خوشجه کچنمك
معناسنه در یقال خالقهم اذا عاشرهم بخلق حسن (الخنبق) قنفذ وزننده
زیاده‌سیله بخیل وناکسه دینور یقال رجل خنبق ای بخیل ضیق (الخندق)
جعفر وزننده حصار شهرك دائرا مادارا طرفنده قازلمش چقوره دینور کنده‌
فارسی معربیدر که محفور معناسنه در یقال وقع فی الخندق وهو حفیر حول
اسوار المدن وجرجان شهرنده بر محله آدیدر شیوخ علمادن کامل بن ابراهیم
الخندقی اورادندر وباب قاهره‌ مصره قریب برقریه آدیدر اعلامدن موسی بن
عبد الرحمن الخندقی اورادندر وبر حفره اسمیدر که شابور نام شاه عجم
بریهٔ کوفه ده حفر ایندرمشیدی وخندق بن ایاد الدبیری بر راجز
اسمیدر (الخندقة) دحرجه وزننده لفظ مزبوردن مأخوذ ومتصرفدر خندق
قازمق معناسنه در یقال خندق الخندق اذاحفره (الخنق) کتف وزننده
مصدر در بوغمق معناسنه در یقال خنقه خنقا من الباب الاول اذاعصر حلقه
حتی یموت شارح درکه بونك مصدری بورسمه واردر بعضا نونی تخفیف ایچون اسکان
ایدرلر وخنق صفت اولور بوغلمش کمسیه دینور (الخنیق) امیر وزننده
(والمخنوق) بونلر ده بوغلمش کمسیه دینور (التخنیق) تفعیل وزننده خنق
معناسنه در یقال خنقه بمعنی خنقه وسراب وفرت ور فعتنده طاغلرك تپه لرینه قدر
واروب قپلامق درجه سنه بالغ اولمق معناسنه مستعملدر کویا که طاغلرك بوغازلرنی
قصمش اولور یقال خنق السراب الجبال اذا کاد یغطی رؤسها وبرآدم قرق یاشنه
طوغری واروب یقلشمق معناسنه مستعملدر که شبابك بوغازنی قصمش اولور
یقال خنق فلان الاربعین اذاکاد یبلغها وطولدرمق معناسنه مستعملدر یقال خنق
الاناء اذاملاءه (الاختناق) افتعال وزننده بوغلمق معناسنه در یقال خنق فلانا
فاختنق (الانخناق) انفعال وزننده حیوان کندی بوغلمق معناسنه درمثلا قیونك
بیوننده‌اولان ایپ بوغازنی قصمغله بوغلمسی کبی یقال انخنقت الشاة بنفسها (الخانق)
خنق ایدیجی آدمه دینور بوملا بسه ایله کوهستانده اولان دربنده وطار بوغازه
وطار یوله خانق اطلاق اولنور تقول اخذنا فی الخانق وهو الشعب الضیق وصوقاغه
اطلاق اولنور زقاق معناسنه (خانق الذئب وخانق النمر وخانق الکلب وخانق الکرسنه)

درت کونه نبات آدیدر خانق الذئب خانق النمردن بر نوعدر قورد بوغان دیرلر که قره چویلمه دید کلریدر وخانق النمر ادا دای سیا هدر که قپلان بوغان وقپلان اوتی دید کلری وخانق الکلب کوپك بوغان وقرغه بوکن دید کلریدر وخانق الکرسنه دیدیکی یالکز کرسنه دخی دید کلریدر نون فصلنده مرسومدر (خانقین) (وخانقون) سواد بغدادده بر بلده‌در عراق والیسی نعمان اوراده عدی بن زید العبادی‌یی خنق وقتل ایلمکله انکله تسمیه اولندی مبالغة جمع بنیه‌سیله اطلاق اولنمشدر اول حالت نصب وجرینه وثانی رفعنه اشارتدر وکوفه قضاسنده بر بلده ادیدر (الخانوقة) نهر فرات اوزرنده بر بلده‌در (الخناق) کتاب وزننده ادم بوغجق ایپه واورغانه دینور یقال خنقه بالخناق ای الحبل الذی یخنق به (الخناق) غراب وزننده معروف علتدر که بوغزده ظهور ایدر نفس المق وبوتقنمق متعذر اولور اق جکرك وبورکلك مجرای نفسلرنی سد ایدر وخناق خانك کسری وضمیله بوغزده بوغبلجق یره دینور یقال اخذه بخناقه ای بحلقه (المخنق) معظم وزننده بو دخی بوغزده بوغبلجق یره دینور وبوغزه اطلاق اولنور (مخنق الخصر) انجه بللی مومیان محبوبه اطلاق اولنور یقال غلام مخنق الخصر ای اهیف (الخناقیة) غرابیه وزننده بر مرضدر که قوش وات قسمنك بوغزلرنده ظهور ایدر ترکانلر قوش قوبرغی تعبیر ایدرلر (الخنق) ضمتینله طاره‌جق فرجلره اطلاق اولنور مفردی خنق‌در کتف وزننده (خنوقاه) جلولاء وزننده بر موضعدر (الخنوقة) تنوفه وزننده عقیل دیارنده بر وادی ادیدر (المخنقة) مکنسه وزننده قلاده‌یه اطلاق اولنور ترکیٔ قدیمده بوغمق درلر یقال فی جیدها مخنقة ای قلادة (المختنق) مفترق وزننده جبهه‌سنك غره‌سی چنه‌لرینه یایلمش اولان اته اطلاق اولنور یقال فرس مختنق اذا اخذت غرته لحییه (المخنوق) بوغلمش کمسه‌در که ذکر اولندی ومنه المثل * افتد مخنوق * یضرب فی تخلیص نفسك من الشدة افتد کلمه‌سی افتداء لفظندن بر کمسه بر ادمدن کندی نفسنی فدیه ایله اشترا ایلمك معناسنه در امر حاضردر ومخنوق کلمه‌سی منادادر حرف نداء محذوفدر بر کمسه ناکاه بر ادمك اوزرینه‌جو کوب بوغزنی صیقوب بوغمق کرنه‌سنه کتورد کده مغلوب امان طلب ایلمکله خانق بو کلامی ایراد ایلدی بلا وشدته کرفتار اولمش ادمه بر وجهله نفسکی تخلیص ایله دیجك یرده ضرب اولنور (خانقاه) اسفراین ایله جرجان بیننده بر قریه ادیدر وفاراب قضاسنده بر قریه ادیدر (الخوق) فوق وزننده قولق کوپه‌سنك وصالقم کوپه‌نك حلقه‌سنه دینور وخوق مصدر اولور ذکر فرجه کیروب جقر کن اوتدرمك معناسنه در یقال خاق الرجل المرأة اذا فعل بها الخاق باق کما سیذکر (الخوق) خانك ضمیله اتك خایه‌سی چوره‌سنده اولان صالقی دری‌یه دینور که ذکری چکلد کده

اكا بوريور (الخوق) فتحتيله بوللغه دينور يقال فيه خوق اى سعة وابوزلغه دينور جرب معناسنه (الاخوق) احمر وزننده وصفدر ككيش نسنه‌يه دينور مؤنثى خوقاءدر يقال خوق اخوق ومفازة خوقاء اى واسع وابوز حيوانه دينور يقال بعيراخوق اى‌اجرب وبكچشم شخصه دينور يقال‌رجل اخوق اى‌اعوروبررجل اسميدر بعض نسخه‌ده واسم لفظى تكراردر (الخوقاء) خوقك مؤنثيدر وشاشقين وهمج عورته دينور جمعى خوق كلور خانك ضميله (المخاقة) ميمك ضميله ككيش بيابانه دينور يقال مفازة مخاقةاى واسعة (الانخياق) انفعال‌وزننده كه اصلى واويدر بولالمق معناسنه در يقال انخاقت المفازة اذا انسعت (خق‌خق) خالرك ضميله‌خوق لفظندن امردر كه قولغه كوبه طاقق معناسنه در يقولون خق‌خق اى حل جاريتك بالقرط (الخاق باق) خازباز وزننده ومرادفيدر وخاق باق حرف تعربفسزفرجك اسميدر وسعتندن ياخود صوتندن ناشيدر كه خاق باق ذكر فرجه كيروب‌چقركن ظهور ايدن صوتندن حكايه‌در تركيده لارق لارق ايله معبردر (خيوق) خانك كسرى وواوك فتحيله خوارزم اولكه‌سنده بر بلده‌در خيوه معربيدر (الاخاقة) همزه‌نك كسريله سيروسياحت ايلمك معناسنه در يقال اخاق الرجل اذا ذهب فى‌الارض (التخوق) تفعل وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال تخوق ... اذا تباعد وبولالمق معناسنه‌در يقال تخوق الشئ اذا اتسع (التخويق) تفعيل‌وزننده بولاتمق معناسنه در يقال خوقه اذا وسعه تجز بعونه تعالى

(* فصل الدال) (الدبق) دالك كسريله (والدابوق) (والدبوقاء) دالك فتحى ومد ايله تركيده اوكسه وبلر قره دبدكلرى لزوجتلو نسنه‌به دينور كه انكله قوش صيد اولنور ودبوقاء انسان تجسنه اطلاق اولنور عذره معناسنه ومطلقا لزوجتلو اولمغله چكيلوب سونر اولان شيئه اطلاق اولنور (دابق) صاحب وهاجر وزنلرنده حلب قضاسنده بر قريه آديدر فى‌الاصل بر نهرك اسميدر كه اول قريه آنكله تسميه اولندى پس مذكر ومتصرف اولمسى اغلبدر فاتح عربستان سلطان سليم خان عليه الرحمه حضرتلرينك سلطان غورى ايله جنك ايلديكى محلدر (دويبق) مصغر بنيه‌سيله دابق قريبنده بر قريه‌در (الدبوق) تنوروزننده اطفال عربه مخصوص برلعب آديدر (الدبوقة) تنوره وزننده اورلمش صاچه دينور وبومولده‌در مترجم ديركه غالبا بودنبوقة فارسى معربيدر (دبيق) سكرى وزننده مصر ديارنده بر قريه‌در (دبيق) امير وزننده بو دخى مصرده برقريه‌در ثياب دبيقيه اكا منسوبدر (الدبقية) كتفيه وزننده بغداد غربيسنده نهر عيسى اعمالندن برقريه در (الدبق) فتحتينله برنسنه‌يه ايرلمامق وجه اوزره تعلق ايلمك معناسنه دركه داداتمق تعبير اولنور يقال دبق به دبقا من‌الباب الرابع

اذا ضرى به فلم يفارقه ويقال مادبقه اى ما اضراه (الادباق) همزه‌نك كسريله يوشيئى برنسنه‌يه يابشدرمق معناسنه‌در يقال ادبقه به‌اذاالصقه‌به(التدبيق)تفعيل وزننده اوكسه ايله قوش طوتمق معناسنه در (التدبق) تفعل وزننده اوكسه ايله قوش طوتلمق معناسنه در يقال دبق العصفور فتدبق اى اصطاده بالدبق فاصطيد (الدثق) دالك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله صو دوكمك معناسنه در يقال دثق الماء دثقا من الباب الاول اذا صبه (الدحق) سحق وزننده طردوا بعاد ايلمك معناسنه در يقال دحقه دحقا من الباب الثالث اذا طرده وابعده ورحم اركك منيسنى قبول ايتميوب طشره آتمق معناسنه در يقال دحقت الرحم بالماء اذا رمته ولم‌تقبله وطغورمق معناسنه مستعملدر يقال دحقت الام به اذا ولدته و برنسنه‌يه ال يتشميوب قاصر اولمق معناسنه‌در يقال دحقت يده عنه اى عن‌تناوله اذا قصرت ودحق ودحاق كتاب وزننده ناقه ياورى‌بى طوغوردقدنصكره رحمى طشره صارقوب چقمق معناسنه در يقال اصاب الناقة دحق ودحاق وهو ان تخرج رحمها بعد ولادها (الادحاق) همزه‌نك كسريله بودخى طرد وابعاد ايلمك معناسنه در يقال ادحقه اذا طرده وابعده (الدحيق) امير وزننده طرد وابعاد اولنمش كمسه‌يه دينور يقال هو دحيق اى مطرود مبعد ولقمه كوزكبى بلرجن كوزه دينور يقال‌عين‌دحيق اى‌شبيه بالمطر وفة(الداحق‌والدحوق)صبوروزننده طوغردقدنصكره رحمى طشره اوغرامش ناقه‌يه دينور وداحق خشمناك آدمه دينور يقال رجل داحق اى غضبان واحق و بيغز آدمه دينور جمعى داحقون در و بر جنس ايرى وصارى خرمايه دينور جمعى دواحق در ودحوق كوزلرى جام كبى پارل پارل پارلديان آدمه دينور يقال رجل دحوق اى الرأ راء العين (الاندحاق) انفعال وزننده ناقه‌نك رحمى بعد الولاده طشره اوغرامق معناسنه در يقال اندحقت رحم الناقة اذا اندلقت (الدحوق) عصفور وزننده بيوك قرنلو على قول ايرى جثه‌لو تنومند آدمه دينور يقال رجل دحوق اى العظم البطن او الخلق (درنجق) سفر رجل وزننده مرو قصاسنده ايكى قريه آديدر (الادرنفاق) احرنجام وزننده ايلرو كچمك معناسنه در يقال ادرنفق الرجل اذا تقدم وسرعتله يوريمك معناسنه در على قول يورغه‌لمق معناسنه در يقال ادرنفق الفرس اذا اسرع اوهملج (الدرنفق) سفرجل وزننده سير سريع معناسنه در يقال مر درنفقا اى سريعا (الدراق) رانك تشديديله (والدرياق) (والدرياقه) داللرك كسرى وفتحيله ترياق لفظنده لغتدر وخمره اطلاق اولنور (الدرقة) فتحاتله دريدن اولان قلقانه دينور حجفه معناسنه جمعى درق‌درهاسز وادراق ودراق كلور دالك كسريله ودرقه دريجۀ فارسى معربى اولور كه مراد

ایرمق کنارنده صو آلمق ایچون آجدقلری کوچك قپو طرزنده کدکدر ومنه
قول الفقهاء اصلاح الدرقة علی صاحب النهر الصغیر ای الخوخة (الدرق) فرق
وزننده یك نسنه‌یه دینور (التدریق) تفعیل وزننده یومشمق معناسنه‌در یقال
درقة اذالینه یونك بناسی ازاله ایچوندر (الدردق) جعفر وزننده اطفاله دینور
یقال لفلان دردق ای اطفال ودوه‌نك وسائر نسنه‌لرك صغیرلرینه وخرده‌لرینه
دینور دردقه مفردیدر وبر درلو شراب اولجکنه دینور شارحدیر که صواب
اولان دورق اولمقدر جوهر وزننده که فارسیدن معربدر شرب شرابدن برمقدار
معهوده اطلاق اولنور ظاهرا دوره معربی اولمق کرکدر (الدورق) جوهر
وزننده قولپلی دستی‌یه دینور شارحك بیاننه کوره دورهٔ فارسی معربیدر یقال
جاء بدورق وهوالجرة ذات العروة ودو رق خو زستان اعما لندن برقریه آدیدر
اعلامدن بشیر بن عقبه‌الدورقی اورادندر ودجله‌دن منصب برنهر اوزرنده برحصن
اسمیدر (دورقه) جوهره وزننده اند لسده بربلده در علی قول رانك تقدیمیله
شیوخدن ابوالاصبع عبدالعزیز بن‌محمد اورادندر (دورقستان) عبادان ابله‌عسکر
مکر م بیننده بربلده در (الدر داق) دالك فتحیله شـو ل یصیجه خرده تپه یه
دینور که حفر اولندقده طپراق برینه هب خرده‌قوم چقراوله (الدر قاء) صحراء
وزننده بلوده دینور سحاب معنا سنه (الدرمق) جعفر وزننده النوب اغاردلمش
خاص اونه دینور یقا ل خبز من الدرمق ای‌الد قیق المحور اشـبو درمق لفظی
کرچه معرب ظن‌اولنور لکن نهایه‌ده اصلی درمك اولوب کاف قافه مبدل اولمق
اوزره مبیندر و درملك عر بیدر نته که ماده سـنده مؤلف دخی ثبت ایلمشـدر
و فی النهایة ذ کـر خالد بن صفوان الدرهم فقال یطعم الدرمق و یکسو الیرمق
الدر مق هوالدر مك وهو الـد قیق الحواری فابدل الکا ف قافا (دزق) زای
معجمه ایله عنب وزننده مرو قضاسـنده بر قر یه در و بو زرق مصحفی دکلدر که
اولدخی اوراده بر قر یه در نته‌که امام ذهبی اویلجه حکایت ایلدی شیخ السمعـانی
ابو جعفر الدزقی اورادندر لـکن بو قول وهمدر صـواب اولان واقعـا دزاق
مرو قضاسنده بر قر یه در اعلامدن علی بن خشرم الدزقی اورادندر کذلك پنج‌ده
ناحیه‌سـنده برقریه در سمعانی موی‌الیه ابو جعفر محمد بن علی الدزقی اورادندر
و سمرقند قضاسـنده برقریه‌در ابو بکر احمد بن خلف الدزقی اورادندر و بوندن
ماعدا مرو قضاسـنده دزق نام اوج قر یه دخی وار در (دزق العلیا) مروروذ
قضاسنده در محدثیندن حسن بن محمد بن جعفر الدزقی اورادندر (الدسق) دالك
و سینك فتحیله حوض طاشنجه قدر طولمق معناسـنه‌در یقال دسق الحوض دسقا
من‌الباب الرابع اذا امتلاء حتی یفیض و حوضده اولان صو الماس کبی پارلدامق

معنا

معناسـنه در يقال يدسق ماء الحوض اى يبرق (الديسق) صيقل وزننده كومش تپسی‌يه دينور علی‌قول طشتخوان فارسی معرب يدركه طعام يه‌جك تپسی‌يه دينور سينی دخی ديرلر يقال جاؤ بديسق من فانوذ اى خوان من فضـة اوهو معرب طشتخوان و اوزون اوزادی يوله دينور تقول اخذناديسـقا اى طريقـا مستطيلة و بلعدويه قبيله‌سنه مخصوص بر فرس اسميدر وطپطلو حوضه دينور يقال حوض ديسق اى ملاءن وطارق نام شاعرك پدری اسميدر و پير و سالخورده ادمه دينور يقال صارديسقا اى شيخا و اوكوزه دينور ثور معناسنه وعربلره مخصوص بر كونه چوال طرزنده ظرفك اسميدر وكومشدن دوزلمش نسوان زينتنه دينوركه صـاف قار كبی اق و براق اوله وكوزل و بياض نسنه‌يه دينور مؤلف بو معنايی والحسن والبياض عنوانيله بالمسامحه بيان ايلمهدر سائر امهاتده حسن و ابيض ايله مفسردر يقـال شیء ديسق اى حسن وابيض بونلرك مجموعی دسق مذكوردن مأخوذ دركه پارلدامق شاندن اولور اختيار آدمك آق‌صقالی و اوكوزك توبی دخی اول‌نوعدندر (ديسقه) هايلهٔ بر رجل آديدر و بر بلده آديدر و يوم الديسـقه يوم معروفدر (الدواسق) دالك فتحيله بر رجل آديدر (الادسق) احق وزننده ككيش اغزلی آدمه دينور يقال رجل ادسق اى افوه (الادسـاق) همزه‌نك كسريله طولدرمق معناسنه‌در يقال ادسق الاناء اذا ملاءه (الدوشق) اعجامله جوهر وزننده نه‌بيوك و نه كوچك اولان اورته‌جه اوه و اوطه‌يه دينور علی‌قول بيوك اوه دينور وعلی رأی ايری و يومری اركك دوه‌يه دينور (الدصق) دالك فتحی‌و صادك سكونيله صرچه و بلور وفنجان مقوله‌سنی قيرمق معناسنه خاصدر يقال دصق‌الزجاج وغيره دصقا من‌الباب الاول اذا كسره (الدعسقة) دحرجه وزننده بركسه اوزره حمله وهجوم‌ايلمك‌معناسنه‌در يقال دعسق عليهم‌اذا حمل و دوه‌لر ازدحامله‌حوضی‌چكنيوب بوزمق معناسنه‌در يقال دعسقت الابل الحوض اذا وطئته وكسرته و دوه‌لر برسمته صاپيوب طوغری يولنه چكيلوب كتمك معناسنه‌در يقال دعسقت الجمال اذا استقام وجهها و برخصوصده رنج وتعب چكوب چالشمق معناسنه‌در يقال دعسق فيه اذا دأب و بری اوته ايلق اولطه‌سی ايلمك معناسنه‌در يقال يدعسق فيه اى يقبل ويدبر وطرد ايلمك معناسـنه در يقال دعسـقه اذا طرده (الدعسقة) طرطبه وزننده اوزون كيجه‌يه دينور شب يلدا كبی يقال ليلة دعسـقة اى طويلة (الدعسوقة) دالك ضميله بر بوجك آديدر (الدعشوقة) شـين معجمه ايله دعسـوقه وزننده و مرادفيدر ياخود خنفسايه شبيه بر بوجكدر بومناسبتله عربلركوچك قيزجغزلره و بودور عورتلره زجر معرضنده ياد عشـوقه ديرلر (الدعفقة) دالك و فانك فتحيله حمق و بلاهت معناسنه‌در يقال به دعفقة اى حمق (الدعق) صعق وزننده

بره بك بك بصوب چكنمك معناسنه‌در يقال دعق الطريق دعقا من الباب الثالث اذا وطئه شديدا و باصقن ايچون دشمن اوزره عسكر چاپدرمق معناسنه‌در يقال دعق الغارة اذا بثها وآت قوپرمق معناسنه‌در يقال دعق الفرس اذا ركضه و اوركيدوب قالدرمق معناسنه در يقال دعقه اذا هاجه ونفره و دوه‌لر ازدحامدن حوضى چكنيوب هرطرفنى رخنه‌دار ايدوب بوزمق معناسنه‌در يقال دعقت الابل الحوض اذا خبطته حتى تثلمه من جوانبه ودعق مدعوق معناسنه‌در كما سيذكر (الادعاق) همزه‌نك كسريله بو دخى آتى اشدبروب قوپرمق معناسنه در يقال ادعق الفرس اذا ركضه و سكردوب قوشدق معناسنه‌در تقول ادعقت اى احضرت على رجلى بوراده على رجلى عبارتى احضارى معناى آخره التباسدن دفع ايچون مذكوردر (الدعقة) دالك فتحيله دوه بلوكنه دينور و يغمور بوره سنه دينور تقول اخذتنا دعقة اى دفعة من المطر (المداعق) ميمك فتحيله مدعقك جمعيدركه مقعد وزننده در دره‌نك صو يى بوشنوب آقه‌جق يرلرينه دينور يقال نزلوا مداعق الوادى اى مدافعه (المداعيق) مصابيح وزننده شجخونده ناسى پايمال ايدن سواريلره دينور يقال خيل مداعيق اى تدوس القوم فى الغارة بوراده خيلدن افراس مراد اولنق دخى محتملدر (المدعوق) دعق كبى بغايت چكنمش يوله دينور يقال طريق دعق ومدعوق اى موطوء (داعق) بنى اسده مخصوص برفرس اسميدر (الدعلقة) دحرجه وزننده ابراق كتمك معناسنه در يقال دعلق فى الوادى اذا ابعد و آنجق معناسنه‌در تقول ما هذه الدعلقة اى الدناءة و برنسنه‌نك آرقه‌سنه دوشوب جستجو ايلمك معناسنه‌در يقال دعلق الشئ اذا تتبعه (المدعلق) اسم فاعل بنيه‌سيله امور و مصالحده يوفقه يقالرده كزميوب دورادور قعرينه غوص ايدن اهل دقت كاركذار آدمه دينور يقال رجل مدعلق اى داخل فى الامور مغمص فيها (الدغفقة) غين معجمه ايله دحرجه وزننده صوبى چوق چوق دوكمك معناسنه‌در يقال دغفق الماء اذا صبه صبا كثيرا ويغمور ابتداى امرده شدتله يردن ياغمق معناسنه‌در يقال دغفق المطر اذا اشتد فى بدائته (الدغفق) جعفر وزننده بول ديرلكه دينور يقال عيش دغفق اى واسع ويقال عام دغفق ومدغفق اى مخصب يعنى اجوزلق بولق سنه‌در (الدفق) دالك فتحى وفانك سكونيله صو دوكمك معناسنه‌در يقال دفق الماء دفقا من الباب الاول والثانى اذا صبه شارح ديركه بونك معناسى سرعتله مقيددركه يردن چابك دوكمك معناسنه‌در نته‌كه مغربده و سائر امهاتده صبه صبا فيه دفع وشدة عبارتيله مفسردر و دفق الروح اولدرمك معناسنه مستعملدر يقال دفق الله روحه اى اماته و قابك ايچنده اولان صو يى يردن صاچوب بوشلتمق معناسنه مستعملدر يقال دفق الكوز اذا بددمافيه مرة ودفق ودفوق قعودوزننده

لازم اولور صو بردن دوکلمك معناسـنه در يقال دفق الماء دفقا ودفوقا من الباب الاول اذا انصب بمرة و بو معنا همان امام ليث روايتيدر يعنى جمهوره كوره متعدى كلور لاغير (الدافق) معناى اولدن اسم فاعل در مدفوق معناسنه در زيرا دفق ماده‌سى جمهور عندنده همان متعديدر يقال ماء دافق اى مدفوق شارح ديركه امام ليث عندنده منصعب معناسـنه اولور و خليل و سيبويه ذودفق ايله تفسير ايلديلر يعنى لابن وتامر قبيلندن نسب اوزره اسم فاعلدر ديديلر واهل حجاز محل نعتده مفعولى فاعله تحويل ايدرلر آنلره كوره ده معنـا ماء مدفوق ديمك اولور نته كه سركاتم ديرلر مكتوم معناسـنه (الادفاق) همزه‌نك كسريله بودخى قابك ايچنده اولان صويى بردن صاچوب دوكمك معناسـنه‌در يقـال ادفق الكوز يعنى دفقه (الدفاق) كتـاب و غراب وزنلرنده (والديفق) صيقل وزننده جست و رونده ناقه‌يه وصف اولور يقال ناقة دفاق ودفاق وديفق اى سريعة (ودفاق) غراب وزننده بر اوغوردن كلوب دره‌يى طوپطلو ايدن سيل صوينه اطلاق اولنور و برموضع ياخود بر دره‌نك اسميدر ودفاق دالك كسريله چابك دوه‌يه دينور وصو كبى آتيله‌رق يورر اولان صوى قصراغه دينور كما سيذكر (الادفق) احمق وزننده سرعتله اولان يورويشه وصف اولور يقال سيرا دفق اى سريع و اوراق كبى اكرى نسـنه‌يه دينور و يلك پيرلكدن ياخود غم ومحنتدن بلى بوكلمش دوتاقد آدمه دينور يقـال رجل ادفق اى المنحنى كبرا اوغما و ديشلرى طشره اوغرامش على قول ديرسـكلرى يانلرندن يلك اچق يعنى قولتقلرى ككيش و ميدانلو دوه‌يه دينور يقال بعيرادفق اى المنتصب الاسنان الى الخارج اوشديد بينونة المرفق عن الجنبين وشول هلاله دينوركه برطرفى صالق اولميوب تقويس و توتيرى بس‌برابر اوله‌رق نورانى و واضح اوله يقال هلال ادفق اى مستو ايمن غير متنكب على احد طرفيه (الدفق) هجف وزننده جست و چابك دوه‌يه دينور وصو كبى اتيله‌رق اشـوب يوريين صوى آته دينور كما سـيذكر (الدفقى) زمكى وزننده سرعتله يوريمكه على قول كاه بريان وكاه او بريان اوزره اغارق يوريمكه ياخود اديملرى سيرك سيرك اته‌رق يوريمكه دينور يقال جمل مشى الدفقى اذا اسرع اوتمشى على هذا الجنب مرة وعلى هذا مرة كذلك اوباعد خطوه وجست و رونده صويى يانك ناقه‌يه عـلى قول اصلا طوغورمش اولان ناقه‌يه دينور بونده فانك فتحيله‌ده جائزدر (الدفق) طمر وزننده دفق كبى بو دخى صو كبى اتيله رق يوريين صوى آته دينور يقـال فرس دفق ودفق اى جواد يتدفق فى مشيه مؤنثنده دفوق ودفاق ودفقه ودفقه ودفقى دينور زمكى وزنـنده ياخود فانك فتحيله (الدفقه) دالك ضميله بر اوغوردن يكپـاره ديمكدر يقال جاؤا دفقة اى دفعة واحدة اى بمرة (التدفيق) تفعيل وزننده صويى يكپاره

شــدله دوكمك معناسـنه در ومنه يقال دفقت كفاه الندى اذا صبتاه يعنى عطيه‌يى بردن نثار ايلدى (الاندفاق) انفعال وزننده تدفيقك مطاوعيدر يقال دفق الماء فاندفق اى انصب (التدفق) تفعل وزننده صو كندى دوكلمك معناسـنه در يقال تدفق الماء اذا تصبب (الدق) دالك فتحى و قافك تشـديديله بر نسنه‌يى قيروب اوفاتمق على قول دوكـوب اوفاتمق معناسـنه در اون و بير و قرنفل مقوله‌سنى دوكوب اوفاندقلرى كبى يقـال دقه دقا من الباب الاول اذا كسره اوضربه فهشمه و برنسـنه‌يى اظهار ايلمك معناسـنه‌در يقال دق الشئ اذا اظهره (الاندقاق) انفعال وزننده برنسنه دوكيلوب اوفانمق معناسنه‌در يقال دق الدواء فاندق (المدق) (والمدقة) ميملرك كسرى ودالك فتحيله (والمدق) ضمتينله نادر اوله رق كنديسيله نسـنه دق اولنان شيئه دينور هاون و دبيك و چلتك دنكى كبى يقـال دقه بالمدق والمدقة والمدق اى بما يدق به الشئ شـارح ديركه بونلر اسم آلتلردر لكن صيغهٔ اخيره شـاذدر نته‌كه مدهن و مسعط ومنخل ومشـط ومكحله ومحرضه ومنصل وملاءه و فى لغـة مغزل كلمه‌لرى دخى شـاذ اوله‌رق مضموما وارد اولديلر انتهى و بونلرك جمعنده مداق دينور ميمك فتحيله مصغرنده مديق دينور زبير وزنـنده (الدققة) فعالة مسلمانلرك عيوب ونقايصلرنى دائما اظهار ايدن اشخاصه دينور يقال هم دققة اى المظهرون عيوب المسلمين (الدقيق) امير وزننده اونه اطلاق اولنور طحين معناسنه وانجه نسـنه‌يه دينور يقال شئ دقيق اى ضد غليظ وخفى وغامض امر وخصوصه اطلاق اولنور يقال امردقيق اى غامض وناسه خير ومنفعتى قليل ادمه اطلاق اولنور يقال رجـل دقيق اى قليل الخير (الدقاق) شـداد وزننده اونجى يه دينور يقال هو دقاق اى بائع الدقيق (الدقة) دالك كسريله برنسنه انجه و باريك اولمق معناسنه در يقال دق الشئ دقة من الباب الثانى ضد غلظ ودقة بناء نوع اولور بركونه دوكمك معناسنه كه بوندن لسانمزده دوكوش ايله تعبير اولنور يقال هوحسن الدقة وهى هيئة الدق والچتلغه وكترلكه دينور يقال به دقة اى خسـاسة وخرده لكه وجوره لغه دينور يقال به دقة اى ضد عظم (الدقيقة) سفينه وزننده دقيقك مؤنثيدر و حيوان نوعندن قيون وكچى قسمنه اطلاق اولنور نته‌كه ذوه قسمنه جليله اطلاق اولنور ومنه قولهم ماله دقيقة ولا جليلة اى غنم وابل دقيقة اهل نجوم اصطلاحنده التمش جزؤ اعتبـار اولنان بر درجه نك التمش جزؤندن بر جزؤه اطلاق اولنور يقال مضت دقيقة من الدرجة اى جزء من ستين جزء بعض نسخه‌ده من ثلثين جزء واقع اولمغله طغيان قلم ناسخدر ومحمد بن عبدالله الدقيقى ابن ماجه‌نك شيخيدر وابو محمد الدقيق كه تصغير بنيه‌سله متأخرينندندر (الدقاقة) شداده وزننده چلتك و بغداى مقوله سى دوكجك آلته

دینور که طوقنق تعبیر اولنور یقال دق الارز بالدقاقة وهی مایدق به الارز ونحوه (الدقوقة) جوله وزننده خرمن طبانلیان صغرلره واشکلره اطلاق اولنور دوائس معناسنه (الدقوق) صبور وزننده کوزه چکلمك یاخود اکلمك ایچون سحق اولنمش دارو به دینور و بغداد ایله اربل بیننده بر بلده آدیدرکه دقوقی دخی دیرلر قصر ایله ودقوقاه دیرلر مدایله محدثیننـدن عبد المنعم بن محمد بن محمد المضاء الدقوقی اورادندر کذلك محدث بغداد محمود بن علی بن محمود که متاخریندن وعذب القراء در اورادندر (الدقاق) دالك کسری وضمیله اغاج اوفانتیسنه وقبرنتیسه دینور یقال دقاق العید ان ای کسارها ودقاق غراب وزننده هر نسنه نك اوفانتیسنه دینور وانجه نسنه لره دینور (الدق) دالك کسریله بودخی انجه نسنه به دینور ومنه حی الدق ترکیده اکا انجه آغری تعبیر ایدرلر (الدقة) دالك ضمیله روزکارك یردن آلوب صاوردیغی انجه و یومشق طپراغه دینور وتجره حوایجنه دینور طوز و بیر وقرنفل و نخود کبی یقال القی الی القدر الدقة ای التوابل من الابزار وابراز ایله یعنی نخود ومرجك مقوله سی حوایجله قارشق طوزه دینور یاخود دوکلمش یومشق طوزه دینور ومنه قولهم مالهادقة اوهی قلیلة الدقة ای غیر ملیحة یعنی اول محبوبه بی نمکدرکه آن وملا حتی یو قدر دیمکدر (ودقه) نسوان مکه به مخصوص برکونه حلی وپیرایه اسمیدر وحسن وجماله اطلاق اولنور یقال به دقة ای جمال وحسن ودقة بن عبابه برمجنون ایدی که جنونی ضرب مثل اولمشدر یقال * اجن من دقة * (الدقداق) ثرثار وزننده انجه قوم یغنلرینه دینور (الادقاق) همزه نك کسریله برنسنه یی دقیق ایلمك معنا سنه در یقال ادقه اذاجعله دقیقا وبرآدمه قیون وکجی ویرمك معنا سنه در یقال ادق فلانا اذا اعطاه غنما (التدقیق) تفعیل وزننده برنسنه یی کرکی کبی دوکوب خرد خشخاش ایلمك معناسنه در یقال دقق الشیء اذا انم دقه (المدققة) معظمه وزننده کوفته تعبیر اولنان طعامه دینور وبو مولده در (المداقة) فی الاصل مفاعله وزننده برکسه ایله انجه انجه وخرده خرده حساب کورمك معنا سنه در یقال داقه فی الحساب مداقة اذا حاسبه بالدقة (الاستدقاق) برنسنه انجلمك معنا سنه در یقال استدق الشیء اذاصار دقیقا (المستدق) اسم مفعول بنیه سیله برنسنه نك انجلن یرینه دینور پس مستدق الساعد بلکجه به منتهی بازونك انجه رك یرینه دینور یقال ضربه مستدق ساعده وهومقدمه ممایلی الرسغ (التداق) تفاعل وزننده بری بریله معارضه بالدقه ایلمك معنا سنه در انجلشمك تعبیر اولنور یقال تداقا اذا عارضا بالدقة (الدقدقة) زلزله وزننده ناس فریاد وغریو ایلمك معنا سنه در یقال دقدق الناس اذاجلبوا ویوررکن طواراباغی یاطرده مق معناسنه در یقال دقدقت الدواب

اذاسمعت اصوات حوافرها شارح دیرکه اصوات مذکوره دن دخی حکایه اولور طقطقه کبی (الدلفق) جعفر وزننده (والدلفاق) قرطاس وزننده آچق وآشکاره یوله دینور یقال طریق دلفق ودلفاق ای مهیع (الدلنفق) درنفق وزننده ومراد فیدر که مرور سریع معناسنه در یقال مر دلنفقا ای سریعا (الدلق) خلق وزننده قلجی قیندن صیرمق معنا سنه در یقال دلق السیف من غمده دلقا من الباب الاول اذا اخرجه (الدلق) کتف وزننده (والدلوق) صبور وزننده (والدلقاء) حمراء وزننده قیندن صیر یلوب چقمسی سهل وآسان اولان قلجه دینور یقال سیف دلق ودلوق ودلقاء ای سهل الخروج من غمده بوراده غالبا برسقطه واردر زیرا مؤنث اولان دلقاء کلمه سی سیفه وصف اولمق بروجهله ملایم دکلدر ودلوق غارات شدیده یه دینور که تند وشدید چاپجیلر دن واقنجیلردن عبارتدر یقال غارة دلوق ای شدیدة ودلوق ودلقاء یك پیرلکدن دیشلری اوفانوب فرسوده اولمش ناقه یه دینور یقال دلوق ودلقاء ای المتکسرة الاسنان کبرا (الدالق) صاحب وزننده عمارة بن زیاد العبسی لقبیدر کثرت غاراتندن ناشی تلقیب اولندی بوراده لکثرة غلطاته نسخه لری غلط فاحشدر (الدلق) ضمتینله غارت ومحاربه ده قلج کبی پرتاب ایدوب دشمن اوزره بردن هجوم ایدن سواریلره دینور دلوق ودالق مفردیدر یقال خیل دلق ای شدید الدفعة (الدلقم) زبرج وزننده بودخی پیرلکدن دیشلری خرد اولمش ناقه یه دینور میمی زائده در (الدلق) فتحتینله دله فارسی معربیدر که سموره شبیه برکوچك جانور ادیدر پوستی کورك اولور ترکیده سکسار دیدکلریدر بر نوع کورك دخی واردرکه ترکیده زردا وه دیرلر ال سمور نوعندندرکه اشقر نوعیدر سموردن دوندر زیرا سمور سیاه اولور بوزرداوه خزر ولایتنده اولان سمور در بعضلر اورایه مخصوص سکسار نوعندن اولمق اوزره بیان ایدرلر (الادلاق) همزه نك کسریله (والاستدلاق) اخراج ایلمك معناسنه در یقال ادلق السیف واستدلقه اذا اخرجه (الاندلاق) انفعال وزننده برنسنه یرندن صیر یلوب چقمق معناسنه در یقال اندلق الشئ اذاخرج من مکانه و برآدم غافل وبیخبرایکن اوزرینه سیل یوریوب بصمق معناسنه مستعملدر یقال اندلق السیل علیه اذا اندفع وقلج قیندن بنفسه صیر یلوب چقمق معناسنه در صاحبی چقرمدن کندی صیر یلوب آقق یاخود قینی یاروب چقمق کبی یقال اندلق السیف اذا انسلی بلاسلی اوشق جفنه فخرج منه (التدلق) تفعل وزننده بودخی برآدم غافل ایکن بردن سیل صویی بوشنوب اوزرینه یوریمك معناسنه در یقال تدلق السیل علیه اذا اندفع (الدمحق) حای مهمله ایله جعفر وزننده کیجه دن قالمش بیات سوده دینور تقول شربت دمحقا ای لبنا بائتا (الدمحق) قنفذ وزننده برون طاسی و خونی

دیدکلری نسـنه به دینور که آنکله برونه دوا چکیلور مسعط معناسنه بودخی
شواذ اولان اسم آلتدر تقول اجعل الدواء فی الدمحق ای المسـعط (الدمحوق)
عصفور وزننده دحوق معناسـنه درکه قارنی بیوك آدمه دینور (الدمحقـة)
دحرجه وزننده نسج اولنه جق بزه کیك صویی یعنی خشیل سورمك معناسنه در
یقال دمحق الثوب اذا سـقاه ماء النخالة (الدمخقة) خای معجمه ایله دحرجه
وزننده آغر آغر یوریمك معناسـنه در یقال دمخق فی مشیه اذاثقل (دمشق)
حضجر وزننده و بعضا میمی مکسور ایدرلر قاعدهٔ مملکت شـام اولان شـهرك
اسمیدر بانیسی اولان دمشاق بن کنعان اسمیله مسمادر علی قول مزبورك اسمی
دامشقیوس ایدی که تغییر وتخفیفله دمشق دیدیلر شارح دیرکه حما وطرابلسون
وحمص وصیدون مرقومك برادرلری ایدی (دمشقین) فلسطین وزننده مصرده
برقریه آدیدر(الدمشق)جعفر وزننده(والدمشق)حضجر وزننده(والدمشق)زبرج
وزننده (والدماشق)علابط وزننده پك‌جبست وچالاك انسان وحیوانه دینور مذکر
ومؤنثی برابر در یقال جمل ورجل وناقة وامرأة دمشق ودمشق ودمشق ودماشق
ای سریع ودمشق جعفر وزننده الی چابك چبره دست آدمه دینور یقـال رجل
دمشق الیدین ای‌سریع العمل بهما (الدمشقة) دحرجه وزننده برایشی سرعت
وشتابله طوتمق معناسـنه در تقول دمشقوا الامر ای اتنوه بالعجلة (المدمشق)
مدحرج وزننده تا تاری پشمش یاخود کو نشده بشمش کباب وبریانه دینور یقال
شواءمدمشق ای‌مصهب (الدموق) قعود وز ننده برمجلسه یا آخر بریره دستور
سز بغتة صوقیلوب کیرمك معنا سـنه در یقال دمق علیه دموقا من‌البا ب الاول
اذادخل بغیر اذن (الدمق) دالك فتحی ومیمك سکو نیله برآدمك دیشلرنی قیرمق
معنا سـنه در یقـال دمق فاه‌دمقااذا کسراسنانه وبرنسنه یی برشیٔ ایچره صوقمق
معناسنه‌در یقال‌دمق الشیٔ فی‌الشیٔ‌دمقا من‌الباب الثانی‌والاول اذا ادخله فیه ونسنه
اوغورلمق معنا سـنه در یقـال دمقه اذاسرقه ویقـال بجبلته دمق ای سرقة
(الاندماق) انفعال وزننده بودخی بریره دستورسز ناکهانی صوقلمق معنا سنه‌در
یقـال اندمق علیه اذا دخل بغیرا ذن وبرندن آیرلمق معنا سنه در یقال اندمقت
الحارکة اذازالت عن‌مکانهـا (الادماق) همزه‌نك کسریله (والتدمیق) تفعیل
وزننده برنسنه‌یی برشیٔ ایچره صوقمق معناسنه‌در یقال ادمقه فیه‌ودمقه اذا ادخله
فیه وتدمیق اله‌یاپشمامق ایچون خمیره اوروه تعبیر اولنان اون صاچمق یااونه بله‌مك
معنا سـنه در یقال دمق العجین اذادس فیه‌الدقیق لئلایلزق بالکف (الدمیق)
امیر وزننده(والمدموق)برنسنه ایچره ادخال اولنمش نسنه‌یه دینور(الدمق)فتحتینله
قارلی صوغوق هوایه دینور که دبی تعبیر اولنور دمهٔ فارسی معربیدر کذلك‌دمقة

الحداد دخی معرب در که دموربجی کورکیدر یعنی دمه لفظندن معرب بردمه کیردن دخی
معرب اولمق اولور اوله کوره آخرنده کی هاء دمق اولدن فرق ایچون اولور (الداموق)
حالوق وزننده بغایت اسی کونه دینور شارح دیرکه بودخی دمکبر دن معرب در که نفسی
طوبجی دیمکدر یقال یوم داموق ای حار جدا (الدامق) صاحب وزننده (والدموق)
صبور وزننده فاسد وتباه اولمش نسنه یه دینور که اصلا ایشه یرامز اوله یقال شیء دامق ودموق
ای فاسد لا خیر فیه (المندمق) اسم مفعول بنیه سیله صوقیلوب کیره جک یره
دینور مدخل معناسنه (الدملق) علبط وزننده (والدمالق) علابط وزننده
(والدملوق) عصفور وزننده (والمدملق) مدحرج وزننده قلعه یوالغی کبی
دوبدوز یالچین مدور یوالق طاشه دینور بو مناسبتله یکی تراش اولمش ادمه دمالق
الرأس اطلاق اولنور یقال رجل دمالق الرأس ای محلوقة ودمالق یول فرجه اطلاق
اولنور یقال فرج دمالق ای واسع ودملوق عصفور وزننده برنوع منتاره دینورکه
عرجون دیدکلری نباتدن اصغر اولور قومساللرده وچایرلو چنلو یرلرده بتر
(دندانقان) دالك فتحیله مرو ناحیه سنده بر بلده آدیدر (الدنیق) امیر وزننده
شول جری و ناکس ومردار حریفه دینورکه مهمان مقوله سی کورمك ایچون
طعامی کوندزلر یالکز جه وکیجه لر اشق یاقیوب آی آیدننده اکل ایدر اوله یقال
رجل دنیق اذا کان یأكل وحده بالنهار وباللیل فی ضوء القمر لئلا یراه الضیف
(الدانق) صاحب وزننده احمق و بیغز آدمه دینور یقال رجل دانق ای احمق
و اوغری یه دینور سارق معناسنه وضعف وهزالدن عملمانده اولان زبون ومهزول
آدمه و ناقه یه دینور و بر درهمك سدسنه دینورکه التی حصه ده بر حصه سیدر
و بونده نونك فتحیله ده زبانزده در نته که دناق دخی دینور الف زیاده سیله که اشباعدر
لسانمزده تحریفله دنك تعبیر اولنور یقال اعطی منه دانقا ودناقا وهوسدس الدرهم
شارحك بیانه کوره دانك معربیدرکه فارسیدر کاف تصغیر ایله دانه جك دیمکدر
مصباحده مرسومدرکه ازهرینك بیانه کوره نون مکسوره ایله افصحدر بونك جمعی
دوانق در ومفتوحه نك جمعی دوانیق در یا ایله و بعضلر دیدیکه فواعل ومفاعل
وزننده اولان جمعلرده فواعیل ومفاعیل جائزدر (الدنوق) قعود وزننده برکمسه
معالیء اموره همت ایتیوب خردوات اموره تنزل و اشتغال ایلمك معناسنه در یقال
دنق الرجل دنوقا من الباب الثانی والاول اذا اسف لدقایق الامور (الدنقة) ثمره
وزننده قرموق و زوان دیدکلری بیکانه شیئه دینورکه بغدای ایچره اولور (الدنق)
فتحتینله شیلم اسمیدرکه دلوجه دیدکلریدر آربه دن انجه رك و اصغر و آچی وحرته
مائل اولور (دونق) جوهر وزننده نهاوند قضاسنده بر قریه آدیدر (الدنق)
ضمتینله عیالنك نفقه ومؤنتنده تقصیر و تضییق ایدن ناکسلره دینور ظاهرا

مفردی دنیق در یقال هم دنق ای مقترون علی عیالهم (التدنق) تفعل وزننده
بر نسنه‌نك اوته‌سنی اراشدروب تجسسده مبالغه ایتمك معناسنه در یقال
دنق الشیء اذا استقصاه و بر نسنه‌یه کوز دیکوب وافر زمان دقتله باقمق
معناسنه در یقال دنق الیه النظر اذا ادامه و کونش غروبه یقین اولمق
معناسنه در یقال دنقت الشمس اذا دنت للغروب و چهره‌ده درد و محنتدن
یاخود برعلتدن ناشی هزال اثری پیدا اولوب ارقلمق معناسنه‌در یقال دنق وجهه
اذا ظهر فیه اثر الهزال من نصب اومرض وکوز چقورلنوب ایچرو باتمق معناسنه‌در
یقال دنقت عینه اذا غارت (الدوق) ذوق وزننده (والدواقة) سماحه وزننده
(والدووق) (والدووقة) داللرك ضمیله احمق وسبکمغز اولمق معناسنه‌در یقال
داق الرجل دوقا ودواقة ودووقا ودووقة من الباب الاول اذا حمق وطوار آرقلیوب
زبون اولمق معناسنه‌در یقال داق المال اذا هزل وکوشك اناسنك سودندن بیزوب
امز اولمق معناسنه‌در یقال داق الفصیل من اللبن عن امه اذا عدل عنها حتی سنق
وطاتمق معناسنه در یقال داق الطعام اذا ذاقه (الدائق) معنای اولدن فاعلدر
احمق وسبکمغز آدمه دینور ومفت وکیبها نسنه یه دینور کرك نوعنك وفرتی
سببیله اوجوزلغندن یاخود کسادندن اولسون یقال متاع دائق تائق ای لاثمن له
رخصا اوکسادا (المدیقة) مکیله وزننده علفدن بیقمش مواشی یه دینور تقول
دیقت غنمك فهی مدیقة اذا اخذها الابی (المداق) میمك فتحیله اسم مکاندر
یلانك کزدیکی یره دینور ظاهرا دوق طعامدن مأخوذ در یقال مداق الحیة ای مجالها
(الدوقة) (والدوقانیة) داللرك فتحیله فساد وتباهی معناسنه‌در یقال به دوقة
ودوقانیة ای فساد واوغوزلغه دینور حمق وبلاهت معناسنه (الاداقة) همزه‌نك
کسریله برنسنه‌نك اطرافنی چپ چوره قوشاتمق معناسنه در یقال ادا قوابه اذا
احاطوا (الاندیاق) انفعال وزننده قارن شیشوب قبارمق معناسنه در یقال
انداق بطنه اذا انتفخ (الدهدقة) دحرجه وزننده قیرمق معناسنه در یقال
دهق الشیء اذا کسره ودهدقه ودهداق داللك فتحی وکسریله اتلکلرنی قیروب
طوغرامق معناسنه‌در یقال دهدق اللحم دهدقة ودهداقا اذا قطعه وکسر عظامه
وتنجره ایچره ات قینار ایکن بری اوته دونشدرمك معناسنه در یقال دهدقت
البضعة اذا دارت فی القدر اذا غلت ودهداق داللك فتحیله چولمکك قینامسنه
وقینایشنه دینور یقال یسمع دهداق القدر ای غلیانها و بك چرکین وبی نمك
کولمکه دینور یقال ماهذا الدهداق وهو اسوء الضحك ولنك تعبیر اولنان
بورو یشه دینور یقال یمشی الدهداق وهو فوق العنق (الدهق) داللك فتحی
وهانك سکونیله بر داغی طولدرمق معناسنه در یقال دهق الکأس دهقا

من الباب الثالث اذا ملأه وصو یی بردن دوکوب برقطره قالماق اوزره
بو شالتق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال دهق الماء اذا افرغه افراغا
شديدا و برآدمه بر بیوك نسنه ویرمك معناسنه در تقول دهق لی دهقة من المال
ای اعطانی منه صدرا و برنسنه‌یی قیروب خرده خرده طوغرامق یاخود برطار
یره قصدروب پك صیقمق معناسنه‌در یقال دهق الشئ اذا کسره وقطعه اوغمزه
شديدا و اورمق معناسنه در یقال دهق فلانا اذا ضربه (الادهاق) همزه‌نك
کسریله دهق ایله ایکی معنای اولده مرادفدر یقال ادهق الكأس اذا ملاءه و یقال
ادهق الماء اذا افرغه افراغا شديدا و ایودرمك معناسنه در یقال ادهقه اذا اعجله
(الدهقة) تمره وزننده بر پارچه ماله اطلاق اولنور (الدهاق) کتاب وزننده
طلو برداغه علی‌قول پیدرپی صونیلان برداغه دینور یقال كأس دهاق ای ممتلئة
اومتتابعة و چوق صویه دینور یقال ماء دهاق ای‌کثیر (الدهقان) دالك کسری
وضمیله دهخان معربیدر موقع ذکری باب نوندر (الدهق) فتحتینله طومرغه
دینورکه اکا مجرملرك ایاقلرنی قصدروب عذاب ایدرلر فارسیده اشکنجه دیرلر
یقال غمز ساقه بالدهق وهو خشبتان یغمز بهما الساق (الادهاق) همزه‌نك و دالك
مشدده‌نك کسریله افتعال وزننده برنسنه کثرتندن بری برینه کیریشوب صقشمق
معناسنه‌در یقال ادهقت الحجارة اذا تلازمت ودخل بعضها فی بعض (المدهق)
مقعد وزننده بری برینه صقشمغله قیراوب پاره پاره اولمش نسنه‌یه دینور یقال
شئ مدهق ای‌مکسر معتصر (الدهلقة) دحرجه وزننده دابه‌نك دریسنه یاپشوب
طاز باش کبی سیوریشك اولنجه قدر قازیمق معناسنه در یقال دهلق جلد الدابة اذا
اخذه بحلقة حتی براه یتملس (الدهمقة) دحرجه‌وزننده برنسنه‌یی قیروب طوغرامق
معناسنه‌در یقال دهمق الشئ اذا کسره وقطعه وکیریشی یومشتمق معناسنه‌در یقال
دهمق الوتر اذا الینه وطعامی خوش و نازك و ملایم یاپمق علی‌قول ناخوش یاپمق
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال‌دهمق الطعام اذاطیبه ورققه ولینه اولم یجوده لکن
ضدیتنده نظروار در (الدهامق) علابط وزننده یومشق‌طپراغه دینور (المدهمق)
مدحرج وزننده شول اوقه دینورکه بغایت‌کوزل یونیلوب دوز و لطیف وهموار
اوله یقال قدح مدهمق ای نقی من عیوب المستوی المتن وچتلاق اوقه دینور یقال
قدح مدهمق ای مشتق وطبخی کوزل اولمیوب ناخوش اولان طعامه دینور یقال
مدهمق ای غیر مجود و لطیف وزیبا کتابه وصف اولور یقال کتاب مدهمق ای
لطیف و یومشق کیریشه دینور یقال وتر مدهمق ای لین (المدهمق) اسم فاعل
بنیه‌سیله مدرك الفقعسی لقبیدر فصاحت وبلاغتندن ناشی‌ملقب‌اولدی دهمقة طعام
وقدحدن مأخوذدر (الدهمقة) دهمقه وزننده وجمیع‌معنالرنده مرادفدر (الدبق)

دالك فتحيله قازق مقوله‌سی نسنه‌یی برندن چکوب قوپرمق ایچون برطرفه اکوب آیرمق معناسنه در یقال داقه بدیغه دبقا اذا ازاغه لینتزعه نجز بعونه تعالی فحمدالله دائما

(* فصل الذال المعجمة *) (الذرق) فرق وزننده قوش قسمی صاغنمه‌ق معناسنه در یقال ذرق الطائر ذرقا من الباب الاول والثانی اذا زرق (الاذراق) همزه‌نك کسریله ذرق معناسنه در یقال اذرق الطائر بمعنی ذرق و برحند قوق دیدکلری نبات بتورمك معناسنه‌در یقال اذرقت الارض اذا انبتت الذرق (الذرق) صرد وزننده حندقوق دیدکلری نباته دینور که ماده‌سنده بیان اولندی (المذرق) معظم وزننده صو قارشمش سوده دینور یقال لبن مذرق ای مذیق (التذرق) تفعل وزننده (والاذراق) همزه‌نك وذال مشدده‌نك کسریله افتعال وزننده کرچه جمیع نسخه‌لرده وتذرقت واذرقت اکتحلت به عنوانده مرسوم اولوب شارح المرأة بالکحل عبارتیله فاعل ومفعولی تصریح ایلمکله مطلقا سرمه چکنمك معناسنه اولور لکن مقتضای ماده ذرق استعمال ایلمك معناسنه اولدیغی خفی دکلدر وذرقی که وجه مذکور اوزره حندقوق دیدکلری نباتدرتداوی‌ایچون عصاره‌سی سرمه کبی کوزه چکیلور لکن ینه شارحك قولی معتنا اولمغله تذرق واذراق کوزه سرمه چکنمك معناسنه ضبط اولنمق الزمدر (الذعق) صعق وزننده برکسه‌یی حیقروب بلدکلتمك معناسنه در یقال ذعق فلانا ذعقا من الباب الثالث اذا صاح به وافزعه (الذعاق) غراب وزننده طوزلو صوبه دینور یقال ماء ذعاق ای زعاق وقاتل نسنه‌یه دینور یقال داء ذعاق ای قاتل (ذعلوق) عصفور وزننده پراصه‌یه شبیه برخوش نبات آدیدر شارحك بیانه کوره تکه صقالی دیدکلری نباتدر وذعلوق خفیف الروح جسمت وتیزمغز آتشپاره اوغلانه دینور یقال غلام ذعلوق ای الحار الرأس الخفیف الروح و برکوجك قوشجغز آدیدر و برنوع منتاره دینور وجسمت وخفیف اوله‌رق اغزی طار اولان دیشی قیونه دینور مؤلف والخفیة الضیقة الفم من الضأن عبارتیله رسم ایلمکله وجه مذکور اوزره ترجمه اولنمدی بوکونه قیون ظاهرا برجنس قیوندر و ذعلوق خالد بن سعید بن العاصك قلجی آدیدر رضی الله عنه وذعلوق مکررا قیون قسمی صاغمق ایچون چاغره‌جق کلماتندر ونسیر ذعلوق تابعیندندر (الذفرون) ثفروق وزننده ومرادفیدر (الذقذاق) قافله ثرثار وزننده تیز تیز تکلم ایدن حدید اللسان آدمه دینور یقال رجل ذقذاق ای الحدید اللسان الذی فیه عجلة (الذلق) خلق وزننده بچاق مقوله‌سنی بیلیوب کسکینلتمك معناسنه در یقال ذلق السکین ذلقا من

الباب الاول اذا حدده وآرقلادوب زبون قلمق معناسنه مستعملدر يقال ذلق السموم
او الصوم فلانا اذا اضعفه وقوش صاغنه مق معناسنه در يقال ذلق الطائر اذا
زرق ولسان بليغ وسخنزان اولمق معناسنه در يقال ذلق اللسان اذا كان ذليقا
وذلق وصف اولور كما سيذكر فى الطلمق وذلق هرشيئك كسكين اولان يربنه
دينور كما سيجيئ ذلقه دخى دينور وبونده فتحتينله لغتدر (التذليق) تفعيل
وزننده بودخى برنسنه يى كسكينلتمك معناسنه در يقال ذلق السكين اذا حدده وآت قسمنى
براندرمق معناسنه در يقال ذلق الفرس اذا ضمره وكلر يوه سنه چقسون ديو صو
دوكمك معناسنه در يقال ذلق الضب اذا صب الماء فى حجره ليخرج (الاذلاق)
همزه نك كسريله بودخى برنسنه يى كسكين قلمق معناسنه در يقال اذلقه اذا حدده
وبرآدمى آرقلادوب زبونلتمق معناسنه در يقال اذلقه اذا اضعفه وقوش صاغنه مق
معناسنه در يقال اذلق الطائر اذا زرق وبرآدمى مضطرب وبيقرار ايلمك معناسنه در
يقال اذلقه اذا اقلقه وچراغ او ياندرمق معناسنه در يقال اذلق السراج اذا اضاءه
واوقده وكلر طشره چقسون ديو يوه سنه صو دوكمك معناسنه در يقال اذلق
الضب اذا صب الماء فى حجره ليخرج (الذلق) فتحتينله برنسنه كسكينلنمك
وكسكين اولمق معناسنه در يقال ذلق اللسان والسنان ذلقا من الباب الرابع اذا
ذرب وچراغ او ياتوب آيدنلق ويرمك معناسنه در يقال ذلق السراج اذا اضاء
وكلر قسمى بك قومسالدن مرج وملايم چيل يره چقمق معناسنه در يقال ذلق
الضب اذا خرج من خشونة الرمل الى لين الماء وبركمسه صوسزلقدن اولو بجل اولمق
معناسنه در يقال ذلق فلان من العطش اذا اشرف على الموت (الذلق) كتف
وزننده (والاذلق) احمر وزننده باب رابعدن وصفلردر كسكين نسنه يه دينور
يقال سنان ولسان ذلق واذلق اى حديد وذلق طلاقتلو فصاحتلو سخنور آدمه
اطلاق اولنور يقال خطيب ذلق اى فصيح ويقال امرأة ذلقة واذلق كلمه سنك جمعى
ذلق كلور ذالك ضميله يقال اسنة ذلق اى حداد (الذلاقة) حاقه وزننده بودخى
برنسنه كسكين اولمق معناسنه در يقال ذلق اللسان ذلاقة من الباب الخامس اذا
كان حديدا (الذليق) امير وزننده (والذلق) صرد وزننده (والذلق) عنق
وزننده بليغ وفصيح وسخنزان اولان لسانه وصف اولور ذلق كبى يقال لسان ذليق
وذلق كما مر وذلق وذلق اى حديد بليغ بين الذلاقة والذلق وذليق كاه اولور كه
صاحب لسانه دخى وصف اولور يقال خطيب ذليق وعقيلة ذليقة اى فصيح (الذولق)
جوهر وزننده ذلق وذلقه كبى بودخى هرنسنه نك كسكين وكسيجى اولان يربنه
دينور بچاغك وقلجك آغزى كبى يقال قطعه بذلق السكين وذلقته وذولقه اى حده
وبرنسنه نك سيورى وكسكين اولان اوجنه دينور تمرن يلمانى كبى

يقال كانه ذولق اللسان والسنان اى طرفهما (الحروف الذلق) ذالك ضمى ولامك سكونيله طرق لسـان وشفه‌دن خروج وصدور ايدن حروفه اطلاق اولنور كه انلر التى حرفدن عبارتدر اوچنه ذولقيه دينور كه لام وراء ونون حرفلريدر واوچنه شفهيه دينور كه باء وفاء وميم حرفلريدر بونلر لسانك اوجيله دوداقلردن خارج وناشى اولورلر شارح ديركه سيبويه حروف ذولقيه نك هربرينه بر مخرج اعتبار ايلدى ويحيى وفراء وقطرى اوچنه بر مخرج اعتبار ايلدى وانلره لثوى دخى ديررلر كه ديش اتنه نسبت اولنور واشبو حروف سته‌ده برسر لطيف مندرجدركه كلمات عربيه‌دن رباعى مجرد وخماسى مجرد اولان كلمه البته بو حرفلرك برندن خالى اولمز وكيمده ايكى واوچ دخى بولنور جعفر وقرطعب وهمرجل كبى پس برر باعى وخماسى كه انده بونلردن برحرف بولنميـه عربى الاصل اولميوب كلام عربه دخيـل اولان كلماتدن اولور انكچون بونلردن ماعدا حروفه مصمته اطلاق اولنوركه رباعى وخماسى بناسندن مصمت ديمكدر لكن سائر امهاتده فاء بربنه واو سومدر (المذلق) معظم وزننده صو ايله قارشق سوده دينور يقـال جاء بالمذلق اى اللبن المخلوط بالمـاء (ابن المذلق) عبدشمس قبيله سندن بركسه‌در كه افلاس ايله ضرب مثلدرنه كندى نه اباء واجدادى بيت ليله‌يه يعنى بر كيجه‌لك سـدر مق ايده جك نسـنه يه نائل اولمامشلر ايدى ومنه المثل * افلس من ابن المذلق * (الانذلاق) انفعـال وزننده اغاج دالنك اوجى يلما نلو اولمق معناسـنه در يقال انذلق الغصن اذا صارله ذلق اى حده (الذملق) عملس وزننده يلتاق آدمه دينور يقال رجل ذملق اى ملاق وخفيف وحديد اللسان كسيه دينور يقال رجل ذملق اى خفيف حديد اللسـان وبيلنمش وزاغنى بولمش كسكين قلجه دينور يقـال سيف ذملق اى محـدد (الذملقانى) ذالك ولامك فتحيله سوزى تيز تيز سـويلين آدمه دينور يقـال رجل ذملقـانى اى سريع الكلام (الذملق) عملسى وزننده فصيح وسخنور آدمه دينور يقال رجل ذملق اى فصيح (الذملقة) دحرجه وزننده يلتقلنوب خوش آمد جيلك ايلمك معناسنه در يقال ذملق فلانا اذا تملق اليه ولاطفه (الذوق) سوق وزننده (والذواق) سحاب وزننده (والمذاق) ميمك فتحيله (والمذاقة) هاايله طاتمق معناسـنه در يقال ذاقه يذوقه ذوقا وذواقا ومذاقا ومذاقة اذا اختبر طعمه ويكلكنى وكوشـكلكنى دنه مك ايچون يايك كريشنى چكمك معناسنه مستعملدر يقال ذاق القوس اذا جذب وترها اختبارا (وذواق) سحاب وزننده طاديله جق جزئيجه شـيئه دينور كه طادملق تعبير اولنور ومنه يقال ماذاق ذواقا اى شـيئا (الاذاقة) همزه‌نك كسريله طاتدرمق معناسنه در تقول اذقته فذاق وبر نسنه‌دن بهره مند اولمق معنامـنه مستعملدركه همزه‌سى صيرورت ايچوندر تقول اذاق

زید بعدك کرما ای صار کریما و یقال اذاق الفرس بعدك عدوا ای صار عداء ا (التذوق) تفعل وزننده بر نسـنه یی تکرار بتکرار طاتمق معناسـنه در یقال تذوقه اذا ذاقه مرة بعد مرة (التذاوق) تفاعل وزننده بر نسـنه یی هر طرفدن ال صونوب آلشمق معناسـنه مستعملدر یقـال تذاوقوا الرماح اذا تناولوها

(* فصل الراء *) (الربرق) جعفر وزننده عنب الثعلب اسمیدرکه ایت اوزمی دیدکلری نباتدر (الربق) رانك کسریله طویله ایپی کبی شول اوزنجه ایپه دینورکه جابجا ایلمکلری اولمغله هر برنی قوزینك واوغلاغك صره واردی بیونلرینه کچوروب بند ایدرلر هر برایلمکنه ربقه دیرلر رانك کسری وفتحیله جمعی ربق کلور عنب وزننده وارباق ورباق کلور اصحـاب وجبال کبی بومعنادندرکه فلانك فلان کدر وکربتنی دفع وتفریج ایلدی دیجك یرده حل ربقته دیرلر یقولون حل ربقته ای فرج عنه کربته (الربق) سـبق وزننده قوزینك واوغلاغك بیونی ذکر اولنان ربقه یه کچورمك معناسنه در یقال ربق الجدی ربقا من الباب الاول والثانی اذا جعل رأسه فی الربقة و برآدمی برچیره شـك ایشه یاخود بر ورطه یه اوغراتمق معناسنه مستعملدر یقال ربق فلانا فی الامر اذا اوقعه ور بق رانك فتحی وکسریله برنسنه یی محکم چکوب بغلمق معناسنه در یقال ربقه ربقا وربقا اذا شده (الارتباق) افتعال وزننده ربق لفظندن مطاوعدر برکمسه برچیره شك ایشـه طولشمق یابر ورطه یه اوغرامق معناسنه در یقال ربقه فی الامر فارتبق ای اوقعه فوقع فیه و آهو آغه ایلشوب طوتلمق معناسنه مستعملدر تقول ارتبط الظبی فی حبالتی اذا علق (الربیقة) سفینه وزننده ذکر اولنان ربقه ایله بغلنمش قوزی واوغلاغه دینور یقال بهمة ربیقة ای مربوقة فی الربقة (اربق) همزه نك فتحی وبانك ضمیله را مهرمز فضاسنده بر قریه آدیدر (ربیق) زبیر وزننده حجازده بروادی اسمیدر (ام الربیق) آفت وداهیه کنیه سـیدر یقال وقع فی ام الربیق ای الداهیـة (التریبق) تانك کسریله قیـون باغلیجق اوزون ایپه دینور (التربیق) تفعیل وزننده قوزینك واوغلاغك بیونلرنی ربقه ایله بغلمق معناسنه در ومنه المثل «رمدت الضأن فربق ربق * ای هیئ الارباق فانها تلد عن قریب یعنی قیونلرك ممه لری بیوبوب طوغورملری کلوب چاندی قوزیلری بغلمق ایچـون باغلری حاضر ایله وکچی قسمنده رنق رنق دیرلر نوتله که انتظر معناسنه در زیرا کچی قسمی ممه سنه سود کتورمك کبی طوغورمق علامتی اظهار ایلدکدنصکره درعقب طوره یوب برمقدار فاصله ویروبونده رمق رمق دنخی دیرلرمیله مثل اول انتظار مدید ایله منتظر اولمیـان نسنه حقنـده ضرب اولنور ومثل ثانی بونك

مقابلیدر

ـمقابلیدر وتربیق الکلام سوزه فاصل ویرمیوب ارتباطله متصل ومنتظم سویلمکدن
عبارتدر یقـال ربق الکلام اذا لفقه (المربقة) معظمه وزننده شحم ایله طبخ
اولنمش چورکه دینور تقول اطعمنی خبزة مربقة ای مشحمة (التربق) تفعل وزننده
برنسنه‌یی قلاده کبی بیونه طاقنمق معناسـنه در تقول تربقته فی عنقی اذا تعلقته
ای تقلدته (الرتق) فتق وزننده برنسـنه نك شقنی قاوشدروب بتشـدرمك
معناسـنه در یقال رتق الشیٔ رتقا من الباب الاول ضد فتقه (الرتق) فتحتیله
رتقه لفظنك جمعدرکه فتحاتله در برمعلمك ارالقلرنده اولان فرجه‌یه دینوردیلری
بتشك اولمق حسبیله ورتقه مصدر اولور رتق کبی که فتحتینله‌در خاتون رتقاء اولمق
معنا سـنه در یقال رتقت المرأة رتقا ورتقة من الباب والرابع اذا کانت رتقـاء
(الرتقاء) حمراء وزننده فرجی بتشك اولان عورته دینورکه جماعی قابل اولمیه
علی قول فرجنده تبول ایده‌جك دلیکدن غیری دلیـك اولمیه ترکیده آصلق تعبیر
اولنور یقـال امرأة رتقاء ای بینة الرتق لایستطاع جماعها اولاخرق لها الا المبال
خاصة مترجم دیرکه قول اوله کوره مدخل اولوب لکن اوته سی بتشك اولمغله نفوذ
ممکن اولمیه وقول ثانی‌یه کوره اصلا مدخل اولمیه مطرزی قول ثانی‌یه حصرایلمشدر
بردخی عفله واردرکه برشیشدر بعض نسوانك وناقه‌نك فرجلرنده حادث اولور
بعض آدملك خایه لرنده حادث اولان دبه لك کبی مطرزینك بیـاننه کـوره
بوحادثه ابکارده اولمزولد کتور دکدنصکره ظهور ایدرمدوروورم کبی برنسنه در
بردخی قرن واردر بودخی مطرزینك بیـاننه کوره سلوك ذکره مانع برحادثه در
یابرغدهٔ غلیظه‌در یاخود لحمهٔ مرتقه‌در ماده‌سی برکمیکدرکه فرجك ایچنده ظهورایدوب
منفذی سدایدر وصاحب نهایه‌نك بیاننه کوره قرن وعفله برماده در دیش طرزنده
برکمیکدروبونلرك کتب فقهیه‌ده نکاح بابنده احکامی واردر (الرتاق) کتاب وزننده
بری برینه دیکلمش ایکی پارچه بزه دینورکه جار کبی ارقه‌یه آلورلر (رتقة السرین)
رانك ضمی وسین وراء مشدده‌نك کسریله بحر یمنده برلیمـان آدیدر (الرتوق)
رانك ضمیله منعه‌یه دینورکه برآدمك عشیرت واقارب وجانبندن وعز وشرف
وجنابندن عبارتدر یقال انه فی رتوق ای فی منعة وعز وشرف شارحك بیاننه کوره
تقدیرا مفردی رتق‌در وبوراده خای معجمه ایله الخنعة نسخه‌لری غلط صرفدر
(الارتتاق) افتعال وزننده بتشمك معناسنه‌در یقال ارتتق الشیٔ اذا التأم (الرحیق)
حای مهمله ایله سحیق وزننده خمره دینور علی قول پك خوش اولانه یاخود افضلنه
دینورکه اسکی اولمق جهتیله نشئه‌سی پك زیاده اولاندن عبـارتدر یاخود خالصنه
یاخود عین الدیك کبی صاف اولانه دینورکه بادهٔ ناب تعبیر اولنور ورحاق دخی بومعنایه‌در
غراب وزننده یقـال سقاه الرحیق والرحاق ای الخمر اواطیبها اوافضلها اوالخالص

اوالصافی ورحیق بر کونه طیب اسمیدر آنی رحیقی زاده بیلور (رحقان) عثمان وزننده مدنیه‌یه قریب بر موضعدر (الردق) فتحتینله ردج معناسنه درکه تازه طوغمش قوزینك واوغلاغك فضله‌سنه دینور (الروذق) ذال معجمه ایله جوهر وزننده بوزلمش دری‌یه دینور واسی صوده خشلنوب پوستیله بیله‌جه بریان اولمش قوزی بریانته دینور تقول اکلنا الروذق ای الحمل السمیط وبغرسق کبی اخلاطیله طبخ اولمش قاورمه مقوله‌سنه دینور جمعی رواذق کلور مترجم دیرکه بورودهٔ فارسی معربیدر (الریرق) صیقل وزننده (والریرق) رانك کسریله ایت اوزمنه دینور عنب الثعلب معناسنه (الرزداق) رانك ضمی وزای معجمه‌نك سکونیله شهرك اطراف ونواحیسنده اولان سواد وقراسندن عبارت شنلکنه دینورکه لسانمزده ایل وقضا تعبیر اولنور وبورستای فارسی معربیدر رستاق دخی دینور زاه‌سیندن مبدله‌در (الرزدق) جعفر وزننده انسان قسمتك صف وطابورینه وخرما اغاجلرینك صره‌سنه دینورکه مسطر واری دیزلمش اولور رستهٔ فارسی معربیدر (الرزق) رانك کسریله مطلقا کندیسیله انتفاع اولنان شیئه دینورکه اسمدر جمعی ارزاق کلور یقال له رزق کثیر وهو ماینتفع به ویغموره اطلاق اولنور سببیت علاقه‌سیله وازدلغتنده شکر نعمت معناسنه کلور ومنه قوله تعالی [وتجعلون رزقکم انکم تکذبون] ای شکر کم قال الشارح وقیل شکر رزقکم علی المضاف وقیل تجعلون نصیبکم ان النعمة مجری الکذب راغبك بیاننه کوره رزق معنای مزبوره موضوعدر بعده بعضا عطاء جاری وغیر جاریده استعمال اولور کرك دنیوی و کرك اخروی اولسون وبعضا نصیب معناسنده استعمال اولنور وبعضا جوفه واصل اولان غداء وقوتده استعمال اولنور که بوکه فارسیده روزی وترکیده اولوش دینور نته که ترك بیننده مثلدرکه ایلدن کلان اولوش اولمز اولسه‌ده وقتنده کلمز دیرلر وبعضا مادهٔ حیات اولان مطره اطلاق اولنور (المرتزق) اسم مفعول بنیه‌سیله رزق معناسنه درکه منتفع‌به اولان شیئه دینور (الرزق) رانك فتحیله مصدر حقیقی‌در رزق‌وبرمك معناسنه‌در یقال رزقه الله رزقا من الباب الاول اذا اوصل الیه رزقا شارحك بیاننه کوره رانك کسریله اسم اولدیغی کبی مصدر دخی اولور ورزق ازد لغتندن نعمته شکر ایلمك معناسنه‌در یقال رزق فلانا اذا شکره (الرزقة) ضربه وزننده بناء مره‌در برکره رزق وبرمك معناسنه‌در جمعی رزقات کلور حرکاتله ورزقات عسکر ایچون تعیین اولنان علوفه‌لره اطلاق اولنور یقال اخذ الجند رزقاتهم ای اطعامهم (المرزوق) بخت واقباللو آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مرزوق ای مجدود (الرازقی) بای مشدده ایله ضعیف وزبون آدمه اطلاق اولنور اکتسابه قدرتی اولمامغله رازق طرفنه منحصر اولدیغیچون ویرمق اوزمنه دینور شامده رزاقی دیدکلری رزاقی اوله جقدر ومنه اتانی رجل

رزاق برازقی ای ضعیف بعنب ملاحی (الرازقیة) هابله آق کتان بزینه دینور
وخره اطلاق اولنور عنب رازقی‌به منسوبدر (مدینةالرزق) عجم سرحدلرندن
بر سرحد اسمیدر بصره‌یی اهل اسلام اختطاط ایلمزدن اقدم مزبور عجمه مخصوص
ایدی (رزیق) زبیر وزننده یاخود امیر وزننده مرو ترابنده برنهرك آدیدر ابن
مبارك اصحابندن احمد بن عیسی الرزیقی اورادندر وزبیر وزننده بمنده بر حصن آدیدر وایکی تابعی
اسمیدر ورزیق بن سوآر ورزیق بن حکیم ورزیق ابن ابی سلمی ورزیق ابو عبدالله الالهانی
ورزیق الثقفی ورزیق الاعمی ورزیق ابوجعفر ورزیق ابوبکار و رزیق ابو وهبه
ورزیق که موالی عبدالعزیز بن مرواندر و رزیق بن حیان الایلی ورزیق بن حیان
الفرازی ورزیق بن سعید ورزیق بن هشام ورزیق بن عمرو بن مرزوق و رزیق
بن نجیح ورزیق بن کریم ورزیق بن ورد و پدرلری رزیق اولنلرکه حکیم بن رزیق
و عبید الله وهیثم وسفیان وعمار وحسین وجعد وعلی و محمد بن رزیق وجدلری
یاخود اب جدلری رزیق اولنلرکه سلیمان بن ایوب بن رزیق و احمد بن عبدالله بن
رزیق ویزید بن عبدالله وسعید بن القاسم ابن سلمه وطاهر بن الحسین بن مصعب وحسین
بن محمد بن مصعب و ابو رزیق که علی بن عبدالله بن عباسدن روایت ایلمشدر ومحمد
بن احمد بن رزقان که رانك کسریله‌در واحد بن عبدالوهاب بن رزقون الاشبیلی المالکی که
رای مضمومه ایله در متاخرین‌دندر ومحمد بن علی بن رزقون المرسی ورزق الله الکلواذانی
ورزق الله بن الاسود وابن سلام وابن موسی ومرزوق الحمصی ومرزوق الباهلی
ومرزوق التیمی بونلر بالجمله محدثین کرام علماء اعلامدندر (الارتزاق) افتعال
وزننده رزق وعلوفه اولمق معناسنه‌در یقال ارتزقوا اذا اخذوا ارزاقهم (الرستاق)
(والرسداق) رزداق وزننده ومرادفیدر که شهرك یوره‌سنده اولان سواد وقرادن
عبارتدر اصطلاحمزده ایل وقضا تعبیر اولنور سنجاق قضایی مشتمل وولایت سنجاغی
مشتملدر مثلا حالا قرار کاهمز اولان اسکدارك رستاق بکقوز وبلغورلی وقرتال
وشیله ونردبانلی کوی وقاضی کویی وسائر قرا وسوادندن عبارتدر وبونلر نواحی‌یه
منقسمدر لسان ترکیده ایل وقضا رستاق دیمکدر مثلا اسکدار ایلی واسکدار
قضاسی تعبیر اولنور شهر و قضا سنجاق اعتبار اولنور مع سائر الملحقات ولایت
اعتبار اولنور ورستاق ورزداق روستای فارسی معربیدر (الرشق) مشق
وزننده آتمق معنا سنه در اوق وسائر نسنه اولسون یقال رشقه بالنبل
رشقا من الباب الاول اذار ماه به (الرشق) رانك کسریله اسمدر آتیلان اوقه
دینور واوق آتیلان سمت وجهته دینور فاذار موا کلهم فی جهة قالوا رمینا
رشقا ویازی یازارکن ظهور ایدن قلم جزر دیسنه دینور بونده رانك
فتحیله‌ده جائزدر تقول سمعت رشق قلمه ورشقه ای صریره (الرشاقة) حافه وزننده
محبوب رشق القد اولمق معناسنه‌در یقال رشق الغلام رشاقة من الباب الخامس اذا

كان رشيقا (الرشيق) امير وزننده وصفدر قامتی سرو سهی کبی خوب ولطيف وموزون اولان آدمه‌دینور جمعی رشق کلور فتحتینله یقال رجل رشيق ای حسن القد لطيفه ورشيق اسمادندر حسن بن رشيق محدثيندندر (الرشق) فتحتینله شول یایه دینور که کندیسی لطيف وموزون اولوب واوقی سرعتله چقوب کیدر اوله یقال قوس رشق ای السريعة السهم الرشيقة ويقال مارشقها ای مااخفها واسرع سهمها یعنی معنای مذکورده فعل تعجب متصرف او لور (الارشاق) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یه دیکه دقتله بقمق معناسنه در یقال ارشق اليه اذا حدد النظر اليه و بالكز برجهته آتمق معناسنه‌در یقال ارشق الرامی اذا رمی وجها وآهو حس ایتدیکی نسنه به طوغری بیونی اوزاتمق معناسنه در یقال ارشقت الظبية اذا مدت عنقها (ارشق) احد وزننده موقان نواحیسنده بر طاغك آدیدر (المراشقه) مفاعله وزننده بر آدم ایله سبر ایدشمك معناسنه در یقال راشقه اذا سایره (رشيق) ز بیر وزننده بر زاهد مصری اسمیدر ابو ومتاخر يند ن عبد الله بن احمد بن رشيق المالکی الفقيه جدیدر (الارتصاق) التصاق وزننده ومراد فیدر که یاپشمق معناسنه در یقال ارتصق اليه اذا التصق (المرصق) مکرم وزننده (والمرتصق) ملتصق وزننده ایچی عسرتله چقان چتین جوزه دینور یقال جوز مرصق ومرتصق ای متعذر خروج لبه (الرعيق) امیر وزننده (والرعاق) غراب وزننده دابه‌لنك یوررکن یاخود سکردرکن قارنندن جلق جلق ظهور ایدن صوته دینور بعضلر عندنده دابه‌نك ذکری قابی اولان درینك ایچنده چالقندیغندن اول صوت ظهور ایدر (الرعق) صعق وزننده دابه سکردرکن قارنی یاخود قابی ایچره ذکری اوتمك معناسنه‌در یقال رعق بطن الدابة اوجرذانها اذا تقلقل فی قنبه رعقا من الباب الثالث اذا صوت (الرفق) رانك کسریله کندوسیله استعانه اولنان شیئه دینور یقال هو رفق له ای ما استعين به ولطف وسهولت و ملايمت معناسنه‌در که عنف وشدت مقابلیدر یقال فيه رفق ای لطف ليس فيه عنف ورفق رانك کسریله ومرفق مجلس وزننده ومرفق مقعد وزننده ومرفق منبر وزننده مصدر لردر بر ایشك قو لای طرفنی بیلمکله لطف وسهولتله طوتمق وبر آدمه سهو لتله معامله ایلمك معناسنه در یقال رفق به وعليه ورفق ورفق رفقا ومرفقا ومرفقا ومرفقا من الباب الاول والرابع والخامس اذا لطف ولم يعنف شارحك بیاننه کوره منبر وزننده مصدر شاذ در ورفق برکمسه‌یه نفع ویرمك وفائده لندرمك معناسنه در یقال رفق فلانا اذا نفعه ودیرسکه اورمق معناسنه در یقال رفقه اذا ضرب مرفقه ودوه قاچوب کتمامك ایچون قولنی بغلمق معناسنه در یقال رفق الناقة اذا شد عضد ها اذا خيف ان تنزع

الی

الى و طنها (المرفق) منبر وزننده (والمرفق) مجلس وزننده مصدر لر دركه
ذكر اولندى وهر برى دير سكه دينور يقال ضربه مرفقه ومرفقه وهو موصل
الذراع فى العضد و بو نفع معناسندن مأخوذ در و بنيهٔ اولى آلته تشبيه اولنمشدر
جمعلرى مرافق در ومرافق الدار خانه‌نك مدار منفعت اولان يرلرندن عبارتدر
متوضأ ومطبخ وبئر وكاريز مقوله‌سى كبى بونك مفردى همان منبر وزننده دركه
آلته تشبيه اولنمشدر يقال ما فى داره مرفق من المرافق وهى مصاب الماء والمطبخ
ونحوه (المرفقة) مكنسه وزننده قولتق يصديغنه دينور يقال توكأ على المرفقة
اى المخدة (الرفقة) رانك حركات ثلاثى و فانك سكونيله (والرفاقة) ثمامه وزننده
يولداش وهمراه اولديغك جماعته دينور رفقه‌نك جمعى رفاق وارفاق ورفق كلور
كتاب واصحاب و صرد وزنلرنده تقول خرجت مع رفقة مثلثة الراء ورفاقة وهى
جماعة ترافقهم (الرفيق) امير وزننده يولداشه دينور همراه ومرافق معناسنه
جمعى رفقاء كلور امراء وزننده وچونكه يولداشلر بربرندن آيرلسه رفقه اسمى
زائل اولور لكن رفيق اسمى زائل اولمز ورفيق مفرد و جمعه اطلاق اولنور
صديق وخليط كبى و على قول رفقه اسم جمعدر رهط كبى جمعى رفق كلور عنب
وزننده ورفق كلور صرد وزننده تقول هو رفيقى فى الطريق اى مرافقى وتقول
هم رفيقى ورفيق اوصلو و اذعانلو سهل ولين الجانب آدمه دينور يقال رجل رفيق
اى ضد الاخرق (الرفاقة) كرامه وزننده يولداش اولمق معناسنه‌در يقال رفق به
رفاقة من الباب الخامس اذا صار رفيقا (الارفاق) همزه‌نك كسريله بركسه‌يه نفع
ويرمك معناسنه‌در يقال ارفقه اذا نفعه مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برايشى
سهولت و ملايمت وجهيله طوتمق معناسنه‌در يقال ارفقه اذا رفق به (الرفاق)
كتاب وزننده دوه‌نك قولنى باغليه‌جق ايپه دينور (المرفوق) ديرسكى دردناك
اولان شخصه دينور يقال بعير مرفوق اذا كان يشتكى مرفقه (الرفق) فتحتينله
دوه‌نك ديرسكى يانندن يور يلوب دونمش كبى اولمغه دينوركه بر زوره كلدكده
و زورلندقده اولور برتشمك و بورقولمق تعبير اولنور انسانده دخى اولور يقال
اصابه الرفق اى انفتل المرفق عن جنبه شارحك بيانه كوره بو معناده رفق
مصدر دخى اولور يقال رفق البعير رفقا من الباب الرابع اذا انفتل مرفقه عن جنبه
ورفق ناقه‌نك ممه‌سنك دليكى طوتمغه دينوركه سودى آقمز اولور على قول سود
صاغان كمسه‌نك اوزلقله صغيوب و سهولتله طوتماسندن ناشى فاسد و تباه
اولمسنه دينور ياخود سودى صاغاركن كوكى كبى سلكوب ممه‌يى افراغ ايلمامكله
سود كيرو قاچوب قاله ياخود خرطه منقلب اولمغه دينوركه كبريش پارچه‌لرى كبى
اوپوشمش سودلر چقار ورفق نائل اولمسى سهل و اسان اولان صويه دينور ياخود

قيو پك يقين اولمغله ايچى قصه اولديغندن تيز و اسان تناول اولنه يقال ماء رفق
اى سهل اوقصير الرشأ وسهل المطلب ويسير الظفر اولان حاجت ومرامه اطلاق
اولنور يقال حاجة رفق البغية اى سهلة (الارفق) احمق وزننده ذكر اولنان
رفق زحمتنه مبتلا دوه‌يه دينور يقال بعير ارفق اى بين الرفق منفتل المرفق عن
جنبه (الرفقاء) حمراء وزننده (والرفقة) فرحه وزننده مؤنثى رفق عارضه‌سى
اوغرامش ناقه‌يه دينور يقال ناقة رفقاء ورفقة اى منسد احليل خلفها ويقال بها رفق
(المرفاق) ميمك كسريله يوررکن ديرسكنى يانه چلان دوه‌يه دينور يقال جمل
مرفاق اذا كان يصيب مرفقه جنبه و مؤنثنه باغ صارلدقده رنجيده ايدر اولان
ناقه‌يه دينور يقال ناقة مرفاق اذا كانت يوجعها الصرار و سودى صاغيلورکن
قان چقان ناقه‌يه دينور يقال ناقة مرفاق اذا حلبت يخرج منهادم (رفيق) زبير
وزننده اسمادندر رفيق بن عبيد و ابو رفيق محدثلردر (الرافقة) نهر فرات
اوزره بر بلده‌در حالا رقه ديمكله متعارفدر منصور عباسى بنا ايلمشدر اشبو
رقه دياربكره مجاور اولان رقه‌دن بشقه‌در و بحرين قضاسنده بر قريه آديدر
ورافقه لطف و ملايمت و سهولت و حسن صنع و احسان معناسنه‌در يقال به
رافقة اى رفق ولطف وحسن صنع (المرفقة) معظمه وزننده شول قيونه
دينوركه قوللرى ديرسكلرينه قدر آق اوله يقال شاة مرفقة اى يداها بيضاوان
الى مرفقيها (الارتفاق) افتعال وزننده بركمسه ديرسكنه ياخود قولتق يصدغنه
يصدانمق معناسنه در يقال ارتفق الرجل اذا اتكأ على مرفق يده اوعلى المخدة
وطولمق معناسنه مستعملدر يقال ارتفق الاناء اذا امتلاء (المرتفق) مرتفع وزننده
يرنده دائم و ثابت اولوب طوران شخصه اطلاق اولنور كويا كه ديرسكنه طيانوب
قالمش اولور يقال بات مرتفقا فى الرمل اى واقفا ثابتا دائما (الترفق) تفعل وزننده
رفق و سهولتله معامله ايلمك معناسنه‌در يقال ترفق به اذا رفق (المرافقة) مفاعله
وزننده بركمسه‌يه يولداش اولمق معناسنه‌در يقال رافق فلانا اذا صار رفيقه (الرق)
رانك فتحى وكسرى و قافك تشديديله يازو يازه‌جق يوفقه درى‌يه دينور سلفده
كاغد يرينه اكا يازارلر ايدى اكثر جيران دريسندن ايدرلر و حالا بعض روزنامه
مقوله‌سى رسم ايدرلر يقال كتبه فى الرق اى الجلد الرقيق يكتب فيه ورق يوفقه
نسنه‌يه دينور رفيق كبى يقال شئ رق اى ضد غليظ و بياض صحيفه‌يه دينور
يقال رقه فى رق اى صحيفة بيضاء و بيوك قبلوبغايه دينور على قول صوجاورلرندن
بركوچك جانور اسميدر جمعى رقوق كلور مفردات سائره‌ده ذكر قبلوبغاسيله
مفسردر (الرق) رانك كسريله ملك معناسنه دركه مملوكيتدن عبارتدر مؤلفك
بصائرده بيانه كوره رق عبوديت جهتيله اولان ملك معناسنه دركه قول وجاريه‌نك

مملوكيتلرينه

مملوكيتلريدر اسم و مصدر اولور ومنه يقال عبد الشهوة اذل من عبدالرق ويقال
رق الشخص رقا ويقال ضرب الرق عليه و بو ضعف ورقت معناسندندر علىقول
مالكنه رقت و خضوع و انقيـادى تصورينه مبنى در پس مؤلفك بوراده الملك
عنوانده اطلاق قاصر ياخود اشتهارينه مبنىدر ورق برنوع تيكنلو نبات اسميدر
و اغاج يپراغنه اطلاق اولنور ياخود طوارك اوتلامسى سهل اولان چالى و اغاج
بداقلرينه اطلاق اولنور يقال ترعى الماشيةالرق اىورق الشجر اوماسهل علىالماشية
من‌الاغصان ورقاق معناسنه‌دركه سحاب وزننده‌در كاسيذكر (الرق) رانك ضميله
دكزده ياخود دره‌ده جارى يوفقه صويه دينوركه درين اولميه رانك فتحيله‌ده
جائزدر تقول عبرنا عن‌الرق وهوالماء الرقيق فى‌البحر اوالوادى ورقاق معناسنه‌دركه
سحاب وزننده در كاسـيذكر (الرقة) رانك فتحيله شـول ارضه دينوركه دره
و چاى يانده اولمغـله طاشقنلقلرنده آنى صوبصوب بعده چكيلور اوله اول يرك
اكينى خاصة بستانى پك قوتلو مقبل اولور فرات و نيل كنارلرنده اويلجه زرع
ايدرلر جمعى رقاق كلور رانك كسريله يقال زرعوا فى الرقة وهى الاض الى جنب
الوادى ينبسـط الماء عليها ايام المدثم ينصب ورقه فرات اوزرنده بر بلده اديدركه
ديار ربيعه‌نك واسطه‌سـيدر حالا شهر بنه رها اطلاق اولنور و بغداد غربيسنده
بر شهر آخر اسميدر رقةٔ واسـط ديدكلرى اوله جقدر و اول شهردن بر فرسخ
اشـاغيجه‌ده بر قريه آديدر و ايرانده قهستان ايالتنده بر بلده آديدر و ايكى موضع
آدلريدر هب وجه تسميه‌لرى ارض مرسـومه ده واقع اولدقلرينه مبنىدر مترجم
ديركه مسـائل رقيات اولكى رقه‌ده امام محمد قاضى ايكن جمع و افتـا ايلدكلرى
مسائلو فتاوادن عبارتدر نته‌كه حديثيه حديثه شهرنده قاضى‌ايكن افتا ايلدكلرندن
عبارتدر (الرقتان) تثنيه بنيه‌سيله رقه ايله رافقه نام بلده‌يه اطلاق اولنوررافقه
ماده سنده مفسردر كه رقه تعبير ايتدكلرى شهر آخردر (الرقة) رانك
كسر يله رحم و شفقت معناسـنه دركه قلب يوفقه‌لغندن نشئت ايدن مهربانلقدر
تقول رققت له ارق رقة من الباب الثـانى اذا رحمت واوتمق معناسـنه مستعملدر
يقال رق منه اذا استحيي و يوفقه اولمق معناسـنه‌در يقال رق الشئ اذا دق مؤلفك
بصـائرده بيانه كوره دقت ورقت بر معنابه‌در لكن دقتده بر نسـنه‌نك جوانبى
اعتباريله‌دركه اندن انجه‌لكله تعبيراولنور ورقتده عمقى‌اعتباريله‌دركه اندن‌يوفقه‌لق
ايله تعبير اولنور پس رقت حالتى جسمده اولسـه صفاقته مضاد اولور مثلا ثوب
رقيق دينور ليس بصفيق ديمكدر و نفس و ذاتده اولسه جفوت وغلظته مقابل
اولور مثلا زيد رقيق القلب ديرلر ليس بقاسى القلب ديمكدر انتهى (الرقيق)
امير وزننده رقه‌دن صفتدر يوفقه نسنه‌يه دينور يقال شئ رقيق اى ليس بغليظ

و مملوكه دينور قول و جاريه كبي مفرد و جمعه اطلاق اولنور وكاهجه رقاق اوزره جعلنور رانك كسريله يقال هورقيق و عبد رقيق وعبيد رقيق اى مملوك بين الرق ويقال عبيد رقاق شارح ديركه مصباحده ذكر و اثنابه‌ده اطلاق اولنمق اوزره مرسومدر (الرقاق) غراب وزننده و قافك تشديديله جائزدر بو دخى بوفقه نسنه‌يه دينور رقيق كبي و سهولتله آهسته‌جه اولان يورويشه اطلاق اولنور يقال مشى البعير مشيا رقاقا اذا رق المشى اى مشيا سهلا و بوفقه اتمكه دينور مفردى رقاقه‌در رقاقه جائز دكلدر رانك كسريله وجمعنده رقاق دينور رانك كسريله تقول اكلت رقاقة اى خبزة رقيقة (الرقاق) سحاب وزننده شول دوز صحرايه ياخود ارضه دينوركه اوستى ملايم و آلتى پك اوله ياخود دره وچاى كنارنده صو باصقنى يره دينوركه صو چكلدكده اكين و بستان ايدرلر نته‌كه رقه دخى بو معنايه‌در ورانك ضميله‌ده جائزدر على‌قول طپراغى يومشق اولان ككيش ارضه دينور نته‌كه رق دخى ديرلر رانك كسرى وضميله ورق دخى دينور فتحتينله وپك اسى كونه دينور يقال يوم رقاق اى حار (المرقاق) مفتاح وزننده اوقلاغويه دينوركه اتمك آچلور يقال حول الرقاق بالمرقاق وهومايرق به الخبز (الرق) ربى وزننده پرورده و سموز قيونه ونازك ايج ياغنه دينور ارق الشحم تركيبندن مأخوذدركه شحم زياده سيله نازك اولمغله هركس تناولنه اشتها ايدر ومنه المثل * وجدتنى الشحمة الرق عليها المأنى * يعنى سن بنى نه پرورده و نازك سموز بولدككه هركلان اكل و تناوله خواهشكر اولور مراد بن اويله پرورده ونازك شحمه‌يه شبيهم ديمكدر بو مثلى استضعاف اولنان كسه استضعاف ايدن آدمه ايراد ايدر تعجب واستنكارى متضمندر (حدث الرقاق) رانك كسريله شامده بر موضعدر (الرقيقان) ايكى قوجاغه اطلاق اولنور حضنان معناسنه و بيون طمرلرينه اطلاق اولنور اخدعان معناسنه ورقيقا المنخرين برون دلكلرينك ايكى‌طرفلو قنادلرى‌كنارلرندن‌عبارتدركه يوفقه ديرلردر و ايكى طرفلو قولتق آلتلريله بوكورلرك ارالقلرينه‌اطلاق‌اولنوركه بوش بوكورلردر (رقيقه) جهينه وزننده اسماء نسواندندر اميمة بنت رقيقه صحابيه‌در (المراق) ميمك فتحى و قافك شده سيله قارنك يوفقه و ملايم اولان يرلرينه دينوركه اسافل طرفلريدر ديرلرى يوفقه اولور مفردى‌مرق‌درعلى‌قول مفردى يوقدر يقال طعنه فى مراق بطنه وهى مارق منه ولان (الرقق) فحتينله بو دخى يومشق طپراقلو ككيش ارضه دينور و ضعيفلكه و زبونلغه دينور يقال فيه رقق اى ضعف و آزلق قلت معناسنه‌در يقال فى‌ماله رقق اى قلة (الرقراقة) رانك فتحيله شول محبوبه‌يه دينوركه چهره سندن صو جريان ايدر كبي اوله‌كه مراد حسن وجالندن الماس كبي آب وتاب و رونق صاحبي اوله يقال جارية رقراقة

اذا كانت كان الماء يجرى فى وجهها (الرقراق) ثرثار وزننده سعد بن عباده نك قلجى
آديدر رضى الله عنه وقادسيه دن بوقريجه ده برصو آديدر وذواد العظفانى نام شاعرك
پدرى اسميدر (الرقارق) علابط وزننده كثرتى وعمقى اولميان يوفقه جه صويه
دينور دكزده ودرده اولسون وبوفقه شراب وشربته دينور وزاغلى آبدار قلجه
دينور يقال شراب رقارق اى رقيق ويقال سيف رقارق اى الكثير الماء (الرقرقان)
رانك ضميله يلدرايان سرابه دينور (الارقاق) همزه نك كسريله بر نسنه يى يوفقه
ايلمك معناسنه در يقال ارق الشئ ضدا غاظه وبر كمسه يى مملوك ايدنمك معناسنه دركه
صاتون آلوب ياخود اسير ايلمكله قول ايدنمك معناسنه در يقال ارق المملوك اذا
ملكه وبر آدم يوفقه حاللو اولمق معناسنه مستعملدر يقال ارق فلان اذا ساءت حاله
وآق اوزم نضيج تام بولوب اولمق معناسنه در وبو آق اوزمه خاصدر يقال ارق
العنب الابيض اذاتم نضجه (الترقيق) تفعيل وزننـــده بو دخى بر نسنه يى يوفقه
ايلمك ويوفقالتمق معناســنه در يقال رققه ضد غلظه بونى مؤلف تكرار ايلمشدر
وبر كلامى نزاكتله ادا ايلمك معناســنه مستعملدر بو مناسبتله نازكانه بر معنادن
كنايه ايلمكده استعمــال اولنور كو يا كلامنى بروجهــله رقيق ونازك ايدركه
بر طرفندن اوبر طرف كورينور ومنه المثل * اعن صبوح ترقق * اى تكنى
عن الصبوح بونك اصلى بودركه جابان نام كمسه برقومه اخشام وقتنده مهمان
اولمغله صاحب خانه لر اكا غبوق ويرديلر بعدالفراغ صاحب خانه يه اذا صبحتمونى
كيف اخذ فى طريقى يعنى بنى بو كيجه خانه كزده مسافر ايدينوب صباحلتديككزده
يولمه نه كونه سلوك ايده يم ديديكه مرادى اخشــام غبوق ويردكلرى كبى يارين
كنديسنه صبوح ويرملرينى اشراب ايلمك ايدى صاحب خانه دخى جوابنده كلام
مزبورى ايراد ايلديكه بوسوزكله نازكانه صبوح استيورسن ديمكدر مثل مزبور
كنايه موقعنده ايراد اولنور (الاسترقاق) بر كمسه يى مملوك ايدنمك معناســنه در
يقــال استرق المملوك اذا ملكه وبربردن صو چكلوب همان يوفقه جه بر مقدار
قالمق معناسنه در يقال استرق الماء اذا نضب الايسيرا وبر نسنه يوفقلمق معناسنه در
يقال استرق الشئ ضد استغلظ (المرق) اسم فاعل بنيه سيله طرنغى يوفقه آته
دينور يقال فرس مرق اى رقيق الحافر (الترقق) تفعل وزننده يوفقلمق معناسنه در
يقال ترقق الشئ اذا صار رقيقا وبر آدمك حالنه رقتلنوب آجيوب مهربانلق ايلمك
معناسنه در يقال ترقق له اذارق له قلبه (الرقرقة) زلزله وزننده صو مقوله سى
نسنه يى يوفقه جه دوكمك معناسنه دركه پارلدايرق دوكيلور يقال رقرق المــاء
وغيره اذا صبه رقيقا ويقــال رقرق الثريد اذا فعله كذلك (الترقرق) تدحرج
وزننده ارغلنمق معناسنه در يقال ترقرق الشئ اذا تحرك وجاء وذهب و كوز ياشى

کوزڭ ایچ چوره‌سنده جولان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ترقرق الدمع اذادار فی‌الحملاق وبر نسنه پارل پارل ایشیلیوب پارلدامق‌معناسنه در یقال ترقرق الشیٔ اذا لمع و کونش دوران ایدر کبی تخییل ایلمك معناسنه مستعملدر که افقه قربی وابخره‌نك بینهـا وبین الابصار اعتراضی سببیله دم طلوعده افقدن اویلجه تخیل اولنور یقال ترقرقت الشمس اذا صارت کانها تدور (المترقرق) اسم فاعل‌بنیه‌سیله سمورمکه یاخود زبونلمغه اماده اولان حیوانه وصف اولور حرکت معناسـندن مأخوذدر یقال مال‌مترقق للسمن اوللهزال ای متهیٔ‌له (الرمق) فتحتینله وجودده قلان بقیهٔ حیاته دینور جمعی ارماق کلور یقال مابه الارمق ای بقیة حیاة و کچی وقیون سوریسنه دینور بونده رمهٔ فارسی معربیدر یقال رمق من‌الغنم ای قطیع ورمق یتشه‌جك قدر یاخود اولمیه‌جك قدر قوت وغدایه دینور رمقه کبی کاسیذکر (الرمق) کتف وزننده امساك رمق ایده‌جك قدر یعنی اولمیه‌جك قدر دیرلکه ومعیشته دینور بزم معیشت کبی یقـال عیش رمق ای یمسك الرمق (الرمق) رانك فتحی ومیمك سکونیله بر نسنه‌یه نظر خفیفله بقمق معناسـنه‌در یقال رمقه رمقا من البـاب الاول اذا لحظه لحظا خفیفا (الیرموق) یربوع وزننده ضعف بصره مبتلا آدمه دینور یقال رجل یرموق ای ضعیف البصر (الرامق)صاحب وزنـنده دوزاق اوزره اونور دیلان قوشه دینور که انکله طغان صید ایدرلر وحشی طغان اکا صالدردقده دوزاغه ایلشوب اول طریقله صید اولنور ترکیده بلك وبرلاق تعبیر اولنور ورامق رمق لفظندن که ضمتینله‌در مفرداولور کاسیذکر (الرمقة)رانك ضمیله (والرماق والرماق والرمق) کتاب وسحاب وجبل‌وزنلرنده یتشه‌جك قدر یاخود اولمیه‌جك قدر آزجه دیرلکه دینور یقال مافی‌عیشه الارمقة ورماق ورماق ورمق ای بلغة ای قلیل یمسك الرمق ورماق کتاب وزننده‌منافقلغه دینور نفاق معناسنه یقال اضمر فی‌قلبه الرماق ای النفاق وبر آدمه خصمانه خشم وغضبله باقمغه دینور یقال لازال ینظره رماقا ای شزرانظر العداوة وطار وصیق دیرلکه دینور یقال به عیش رماق ای ضیق (الارماق) همزه‌نك فتحیله قرسز ضعیف ایپه دینور یقـال حبل ارماق ای ضعیف شارحك بیـانه کوره بوثوب اخلاق قبیلندندر (الرومقان) رانك ضمیله کوفه‌ده بر موضعدر (الرمق)ضمتینله سدرمق ایده‌جك ناچیز دیرلکه قناعت اوزره کچنور اولان فقرایه دینور مفردی رامق ورموق در صبور وزنـنده یقـال هم رمق ای فقراء یتبلغون بالرماق ای القلیل من العیش وحاسد کسه‌لره اطلاق اولنور کوزلری غیرك حالنده اولمق‌حسبیله یقال هو رامق ورموق ای حاسد من قوم رمق ای حسدة (الرمق) رکع وزننده ضعیف وبیحال آدمه دینور یقال رجل رمق ای ضعیف مؤلف بونی سکر ایله

وزن ایلسه احلی ایدی (الترمیق) تفعیل وزننده بر ایشی دقت وحسن واستحکام اوزره ایشلمیوب همان بری بکززجه اولدیغیله اکتفا ایلمك معناسنه در یقال رمق عمله اذا عمله ولم یحسنه کویا که حسن واستحکامندن بقیه ابقا ایتمش اولور وبر نسنه‌یی آزجه آزجه تدریجی قوللنمق معناسنه‌در ومنه یقولون رمقت المعزی فرمق رمق ای اشرب لبنها قلیلا قلیلا زیرا کچی قسمی طوغرمزدن مقدم‌مه‌لرینه سود کلدکده قیون کبی علی الفور طوغورمیوب براز فاصله وبردکدنصکره طوغورر نته که ربق ماده‌سنده مرور ایلدی وترمیق کلام ترکیب وتنظیم وتألیف کلامدن عبارتدر یقال رمق کلامه اذالفقه (المرمق) معظم وزننده (والمرمق) محمر وزننده دیرلکی طار اولان یاخود دون وکثر نسنه‌لر ایله کچنور اولان آدمه دینور یقال هو مرمق العیش ومرمقه ای ضیقه اوخسیسه دونه (الارمقاق) احرار وزننده بر نسنه پك بوفقلمق معناسنه‌در یقال ارمق الاهاب اذارق وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال ارمق الشیء اذا ضعف ومواشی قیرلمق معناسنه‌در یقال ارمقت الغنم اذاماتت (الترمق) تفعل وزننده بر نسنه‌یی آزجه آزجه تدریجی ایچمك معناسنه در یقال ترمق اللبن اذاشربه قلیلا قلیلا وارانق ارالق مرة بعد اخری ایچمك معناسنه در یقال ترمق الماء وغیره اذا حساه حسوة بعد حسوة (المرامق) میمك ضمیله شول آدمه دینور که بر آشنامی اولدیغی آدمه دروننده جایکیر اولان مهر ومحبتندن رمق یسیر قالمش اوله یقال هو مرامق له اذا کان لم یبق فی قلبه من مودته الا قلیلا (المرامقة) مفاعله وزننده بر ایشی تام ومحکم ایلمیوب ناقص براقمق معناسنه‌در که اتمام واحکامندن رمق ابقا ایتمش اولور یقال رامق الامر اذا لم یبرمه ومنه هذه النخله ترامق بعرق ای لاتحی ولا تموت یعنی یالکزجه بر عرق ایله ابقای رمق حیات ایده‌یور بناء علیه نه تاب وطراوت بولور ونه قوریوب برباد اولور (الارمیقاق) احیرار وزننده ضعف وهزالدن هلاك اولمق معناسنه در یقال ارماق الرجل اذا هلك هزالا وایپ فرسزلنمك معناسنه در یقال ارماق الحبل اذا ضعف (الرنق) فتحتینله (والرنق) رانك فتحی ونونك سکونیله (والرنوق) قعود وزننده صو بولنمق معناسنه در یقال رنق الماء ورنق رنقا ورنقا ورنوقا من الباب الرابع والاول اذا کدر ورنق عدل وزننده صفت اولور کما سیذکر (الترنق) تفعل وزننده بو دخی صولنمق معناسنه در یقال ترنق الماء اذ کدر (الرنق) کتف وزننده(والرنق)عدل وزننده(والرنق)جبل وزننده وصفلر در یقال ماء رنق ورنق ورنق ای کدر (الترنوق) تانك فتحی وضمیله (والترنوقاء) تانك ضمیله چایلرده وصو آقندیلرنده صولر چکلدکدنصکره قالمش چامور دینور (الرونق) جوهر وزننده بر نسنه‌نك آب وتابنه وحسن وصفاسنه

دینور یقال رونق السیف والضحی ای ماؤه وحسنه (الرنقة) نمره وزننده جاموری غائب اولمغله پك بولانق اولان صویه دینور یقال صار الماء رنقة ای غلب الطین علیه شارحك تصیصنه کوره رونقه نسخه‌لری غلطدر (الرنقاء) حمراء وزننده بمورطه اوزره بتسان قوشه دینور قال الشارح ومنه مافی النهایة حدیث سلیمان علیه السلام [احشروا الطیر الاالرنقاء] وهی القاعدة علی البیض ورنقاء بنو تمیم الادرم بن ظالم جماعتنه مخصوص برصو آدیدر بونده تأنیث ماء اعتباریله‌در واصلا منبت اولمیان ارضه دینور جمعی رنقاوات کلور یقال ارض رنقاء اذا کانت لاتنبت اصلا (الریانق) رانك فتحیله رنقه‌نك جمعیدر که بالجمله غالب پك بولانق صویه دینور که ذکر اولندی وبورنایق مقلوبیدر (الارناق) همزه‌نك کسریله دشمن اوزره یکباره حمله ایلمك ایچون سنجاغی تحریك ایلمك معناسنه‌در یقال ارنق فلان اذا حرك لواءه للحملة وسنجاق کندیسی دپرنمك معناسنه در یقال ارنق اللواء اذا تحرك وصویی بولاندرمق معناسنه در یقال ارنق الماء اذا کدره (الترنیق) تفعیل وزننده بودخی صویی بولاندرمق معناسنه‌در یقال رنق الماء اذا کدره وصویی طورلتمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال رنق الماء اذا صفاه ایکنجی معناده بناسی سلب ایچوندر ویقال رنق‌الله قذاتك ای صفاها قذاة کوزه دوشن خار وخاشاکه دینمکله بوراده غم ومحنتدن کنایه‌در پس تصفیهٔ قذاة غم وکدردن سلامتی اولوب که دیده‌سی روشن اولمقدن عبارتدر وترنیق بر مکانده اقامت ایلمك معناسنه در یقال رنق القوم بالمکان اذا اقاموابه وبرخصوصده رأی وفکر وتدبیری قارشق وشوریده ایلمك معناسنه مستعملدر یقال رنقوا فی الامر اذا خلطوا الرأی وقوش هواده اوچیوب قنادلرینی قاقه‌رق طورر کبی اولمق معناسنه‌در یقال رنق الطائر اذا خفق بجناحیه ورفرف ولم یطر وصویه بالجمله قاریشور کبی کوزه اویقو قارشمق معناسنه مستعملدر یقال رنق النوم فی عینیه اذا خالطهما وبدن یاخود کوزیا عقل ورأی ضعیف اولمق معناسنه‌در یقال رنق جسمه وعینه ورأیه اذا ضعف وبر نسنه‌یه وافر زمان بقمق معناسنه‌در یقال رنق النظر الیه اذا ادامه وقوشك قنادی اوق وقورشون مقوله سبیله یاخود برمرض سببیله قیریلوب دوشمك معناسنه در یقال رنق جناح الطائر اذا انکسر برمیة او داء حتی سقط وهو مرنق الجناح وعمر بلرنك رمدت المعزی فرنق رنق کلاملری ربق مادهسنده سبق ایلدی یعنی نونله رنق روایتی نظر معناسندن اولور (الروق) ذوق وزننده بو بنوزه دینور یقال طعنه بروقه ای بقرنه وکیجه‌نك بربلوکنه دینور یقال مضی روق من اللیل ای طائفة ورواق معناسنه در کما سیذکر وروق الشباب جوانلق هنکامنك اولنه دینور یقال مضی روق الشباب ای اوله وعمر وزندکانی معناسنه در ومنه یقال اکل روقه ای اسن وتصویر کبی خلقت

واندامى بغايت خوب ولطيف ودلكش اولان آنه دينور كه تماشا ايدنلر عجبه
قالور اوله ريق دخى دينور وپرده يه دينور يقال القى الروق اى الستر وصياد
كوملتيسنه دينور واواوكنه دينور مقدم البيت معناسنه شارحك بيانه كوره
پايكاه خانه دركه پابوش چقره‌جق يرى اوله‌جقدر يقال قعد روق البيت اى مقدمه
ويك بهادره دينور كه اكا كمسه مقاوم اولميه يقال رجل روق اى شجاع لايطاق وقيل
چادره واوبه‌يه دينور وعزم وهمت وفعال معناسنه در ومنه القى عليه ارواقه
كاسيذكرو برقومك سيدو عاليشانه دينور يقال فلان روق قومه اى سيد هم وصافى
نسنه‌يه دينور صو وسائرى اولسون يقال ماء وشئ روق اى صاف وطبعه يك خوش
كلان معجب نسنه‌يه دينور يقال هو روق اى معجب ونفس النزع معناسنه دركه
آلوب ويريلان صولوقدن عبارتدر ومصدر اولور برخوش ونكره نسنه‌يى مطبوع
اولديغندن عجبلمك معناسنه‌در يقال راقه يروقه روقا اذا اعجبه وجاعت معناسنه‌در
يقال جاء روق من الناس اى جاعة وريا ونفاقدن عارى خالص وصافى دوستلغه ومحبته
دينور يقال بينهما روق اى حب خالص وبرنسنه اوزره فضل ومزيت جهتيله زائد
وافزون اولمق معناسنه در يقال راق عليه روقا اذا زاد عليه فضلا وروق محدثيندن
محمد بن حسن الروقى جدينك اسميدر وبرنسنه نك بدلنه دينور يقال هو روق
منه اى بدل وكوده‌يه دينور جثه معناسنه وروق الفرس شول مزراغه اطلاق
اولنوركه فارس آنى آتك قولقلرى ارالغنه طوغرى اوزاتمش اوله بو بنوز معناسندن
مأخوذدر تقول راقنى روق الفرس وهو الرمح الذى يمده الفارس بين اذنيه واول آته
اول آنده اروق دينور واكر اويلجه اولمزسه اجم دينور بو بنوزسز قيو نه تشبيها
(الروقان) روق لفظندن تثنيه در ايكى بوينوز ديمكدر بو مناسبتله داهيهٔ عظيمه‌يه
ذات الروقين اطلاق اولنور يقال داهية ذات روقين اى عظيمة (الارواق) همزه‌نك
فتحيله روقك جمعيدر پرده لره دينور ومنه يقال رمى فلان بارواقه على الدابة
اذاركبها ويقال رمى بارواقة عن الدابة اذانزل عنها ويقولون القى فلان ارواقه اذاعدا
فاشتد عدوه زيرا يك سكرتمكه بشلين آدم اوستنده اولان لباسلرى صويو نوب
چقارر ويقولون القى ارواقه اذا اقام بالمكان مطمئنا كانه ضدو بو بسط سجاده
قبيلندندر ويقولون القى عليك ارواقه وهوان تحبه شديدا بوراده محبت خالصه
معناسندن مأخوذدر وعزم وهمت وفعال معناسندن دخى اولور كويا كه جملهٔ
عزم وتوجه وقصدى اكا مصروف اولور ويقال القت السحابة ارواقها اى مطرها
ووبلها اوميـاهها الصافية پس شئ صافى معناسندن مأخوذ اولور وارواق الليل
كيجه نك پرده شكلنده منسدل اولان ظلمتندن عبارتدر وارواق العين كوزلرك
جوانب واطرافنه اطلاق اولنور ويقولون اسبلت العين ارواقها اذاسالت دموعها

(الريق) رانك فتحيله روق كبى بك خوش اندام وخوب وناز كخرام آنه دينور تماشا ايدنلرى عجبه كتورر اولهوريق الشباب وريق كه كيس‌وزننده درروق كبى دلوقانلولق چاغنك اوائل هنكامنه دينور يقال فعله فىريق شبابه وريقه اى اوله وريق كلمه‌سنك اصلى ريوق ايدى فيعل وزننده واويايه قلب وادغام‌اولندى وظاهرا ريق كه زيد وزننده درريق مخففيدر ميت‌وميت كبى‌وريق برنسنه‌يه آزجه يغمور طوقنمغه ديثمكله ضداولور كوياكه جوانلق اوائلى قوت هنكامى اولوب ازجه‌يغمور طو قنمسنده ضعف ملحوظ اولمغله ضد او لمش اولور (الرواق) كتاب وز ننده (والرواق) غراب وزننده قبيل اوبه شكلنده عرب اوينه دينور ياخود اوكنده‌كى سقفه يعنى پايوشلق تعبير اولنان بوش‌برك اوزرينه مبنى اولان شيروان مقوله سنه دينور بومناسبتله حالا بوديار بيوتنده نردبان باشلرينك اوزر لرنده بنا قلنان نشيمن وشهنشين مثلو جايكا هلره ده اطلاق او لنور تقول رأيته يقعد فى‌الرواق والرواق وهوبيت كالفسطاط اوسقف فىمقدم البيت مقدمة الادبده مقدم البيت پايكاه خانه ايله مفسردر كه اوك اوكى يعنى پايوشلق ديدكلرى يرى اوله جقدر ورواق البيت روق كبى عرب‌چادرلرينك اوست شقه‌سندن اشاغيجه اولان شقه سنه دينور شارح ديركه مغربده كساء مرسل على‌مقدم البيت من‌اعلاه الى الارض ويقال روق البيت ورواقه اى‌مقدمه عبارتيله مرسوم اولمغله اكا كوره عرب اوينك بوقريدن يره‌قدر صاليو يريلان پرده دن وكذلك اوك پايوشلق تعبير اولنان‌خالى‌محلندن عبارت اولور واول پرده‌نك وراسى بشقه برخز ينه چادرى كبى محل اولور وحالا مصر ده جامع ازهرده رواق ديدكلرى نشيمن معناى اولد ندر ورواق العين قاشه اطلاق اولنور يقـال هى زجاء رواق العين اى الحا جب ورواق الليـل كيجه نك اول اوجنـه اطلاق اولنور يقال رواق الليل اى مقدمه وجانبه ورواق لفظنك جمعى اروقه‌كلور اشر به كبى وروق كلور رانك ضميله ورواق بوينوز لو ديشى قيونه دينور نعجة روقاء معنا سـنه بوراده بعض نسخه مشو شـدر صحيح اولان ومن‌الليل مقد مه وجانبه والنعجة الروقاء عنوانده او لمقدر نته كه اويلجه ترجمه اولندى (رواق) شـداد وزننده عقيل قبيله سـندن بر رجل آديدر (الراووق) فاعول وز ننده سوزكى يه دينور مصفاة معنا سنه وباطيه يه دينور وشراب سوزه جك خو نى يه وجرغا نوتعبير اولنان قابه‌دينور وكاسـه يه دينور (الروقة) رانك ضميله رائق لفظنك جمعيدرحسن وبهاايله عجيب اولان نسنه‌لره‌دينور يقال غلمان‌روقة اى‌حسان ويقال غلام وجارية روقة ايضا وآز جه ناچيز نسنه‌يه دينور شئ يسير معنا سنه وبك‌خوب ودلبر نسنه يه دينور (الر وقة) رانك فتحيله بغا يت عجيب ومعجب حسن وجماله دينور يقال له روقة اى‌جمال رائق (روق) ذوق وزننده جرجان قضاسنده برقريه در (الروق) فتحتينله اوك‌ديشلرك بوقريلرى اشاغى ديشلر دن

اوزون اولمغـه دینور (الاروق) احمر وزننده اوك دیشـلری بنك بوقری یلری
اشاغیلرندن اوزون اولان آدمه دینور جمعی روق کلور رانك ضمیله یقال رجل
اورق ای بین الروق وهوان تطول الثنا یاالعلیا السـفل ویقال قوم روق بوراده
بعض نسخه لرده وکذلك قوم روق ورجل اروق عبارتی واقع اولمغله طغیـان قلم
ناسخدن معدوددر (تروق) تکون وزننده بریصنم بایرك اسمیـدر (الاراقة)
همزه نك کسریله صومقوله سنی دوکمك معناسنه در یقال اراقه اذاصبه بونك همزه سی
هایه ابدال ایله هراق یهریق دخی دینور نته که ماده سنده مرسومدر (الترویق)
تفعیل وزننده برنسـنه یی سوزوب طورلتمق معنا سـنه در یقـال روق الشراب
اذاصفاه و برمتاعی صاتوب یرینه آندن ایوسنی آلمق معنا سنه در یقال روق سلعته
اذاباعها واشتری اجودمنها وسرخوش یاخود چوجق کندی اوستنه باشنه ایشه مك
معناسـنه در یقال روق السکران اذابال فی ثیابه وبرکسه آخرك متاعنی اشترا ایلمك
مرادی دکل ایکن ترویج ایچون قیمتنی آرترمق معنا سـنه در یقال روق لفلان
فی سلعته اذارفع له فی ثمنها وهو لایریدها (المروق) معظم وزننده رواقلو وشـیر
وانلو اوه دینور یقال بیت مروق ای له رواق (المراوقة) مفاعله وزننده برآدم
ایله خانه لری رواق اولمق معنا سنه درکه آنك صوندرمه وشیروانی بونك صوندرمه
وشـیر وانـه مقابل اولمقدن عبـارتدر تقول هو مراوقی ای روقه بحیال رواق
(ریوقان) رانك کسریله مرو قضاسنده برقریه در (الرهق) فتحتینله برنسنه یی
بوریمك معنا سـنه در یقال رهقه رهقا من الباب الرابع اذا غشـیه وبر آدمك
ارقه سندن یتشمك علی قول یقلاشوب چاتمق معنا سـنه در یقال رهقه اذا لحقه
اودنامنه سواء اخذه اولم یأخذه ورهق سفاهت وحمق وخفت معنا سـنه در یقال
فیه رهق ای سفه ونوك وخفة ودائمـا شر وشور وظلم وجفا ارتکابنه دینور یقال
هومولع بالرهق ای رکوب الشروالظلم ومحرمات ومنهیاته دوشوب همیشه آنکله
اوغراشمغه دینور یقال رجل فیه رهق ای غشیان المحارم وارهاق لفظندن اسم اولور
برآدمی عهده‌ٔ طاقتندن خارج کلفته تحمیلدن عبارتدر یقال ماهذاالرهق ای تحمیله
علی مالا یطیقه ویلان سویلمك معنا سنه در یقـال رهق زیدرهقا من الباب الرابع
اذاکذب وایومك معنا سنه در یقال یرهق فیه ای یعجل ومقدم ذکر اولنان معنالرك
جمله سندن دخی مصدر اولور (الرهق) جمزی وزننده برآدم اکسـه سندن
کندیسنه یتشمك قصدایدنی درمانده ایده جك درجه ده یك سرعتله یوریمکه ویلمکه
دینور یقال هو یمشی ویعد والرهق ای یسرع فی مشـیه وعدوه حتی یرهق طالبه
(الرهیق) امیر وزننده خمره اطلاق اولنور (الرهوق) صبور وزننده شول
آدیملری سیرك رونده ناقه یه دینورکه بولارندن چکوب یدن آدمك همان اوکجه سنی

بصوب اوستنه آورلمق درجه سندن كلوراوله يقال ناقة رهوق اى وساع جواد اذا
قد تها رهقتك حتى تكاد تطأك بخفيها (الر يهقان) رانك فتحى وهـا نك ضميله
زعفر انه دينور (الرهاق والرهاق) غراب وكتاب وز نلره برنسنه نك همعدد
وهمقدرينه دينور يقال الناس رهاق مائة ورهـاقها اى زهاؤ هـا (الارهاق)
همزه نك كسريله بركسيه طغيا ن وتعدى حواله والحاق ايلمك معنا سـنه در يقال
ارهقه طغيانا اذا اغشاه اياه والحق ذلك به وبر كسيه كوجلك ورنج ومحنت تكليف
ايلمك معنا سنه يقال ارهقه عسرا اذاكلفه ايا ونمازى نمازديكرك وقتى چاتوب يتشجه
قدر تأ خير ايلمك معنا سنه مستعملدر يقال ارهق الصلوة اذا اخرهـا حتى كادت
تدنو من الا خرى وايو د ر مـك معنا سـنه د ر تقو ل ارهقـته ان يصلى اى
اعجلتـه عنهـا وبر آدمى تضييق ايد وب كـو جلكه ورنج ومحنتـه كر فتـار
ايلمك معنا سـنه در تقـول لاتر هقنى لار هقـك الله اى لاتعسر نى لااعسرك الله
(المرهق) مـكرم وز ننده آر قه سـندن يتشلمش آدمه دينور (المرهق)
معظم وزننده رهق ايله يعنى جهل وحمق وسفاهتله بالطبع موصوف اولان كسـيه
دينور يقال رجل مرهق اى موصوف بالرهق وكندنه يسنه دائما سوء ظن اولنـان
آدمه دينور يقـال هو مرهق اى يظن به السـوء وآينده ورونده سى چوق آدمه
دينور كه مكرم ومضيـاف اولديغندر يقال هو مرهق اذا كان يغشـاه النـاس
(المراهقة) مفاعله وزننده اوغلان بلوغ هنكامنه يقلشمق معناسـنه در يقال
راهق الغـلام اذا قارب الحلم (المراهق) موافق وزننده بلوغه قريب اولمش
اوغلانه دينور يقـال كان الغلام مراهقا اذا كان مقارب الحلم و بوقرب معناسندندر
و منه حديث سـعد [انه اذا دخل مكة مراهقا خرج الى عرفة قبل ان يطوف
بالبيت وبين الصفا والمروة ثم يطوف بعد ان يرجع] اى مقاربا لآخر الوقت كانه
كان يقدم يوم التروية او يوم عرفة فيضيق عليه الوقت حتى كاد يفوته التعريف
(الريق) رانك فتحى وياك سكونيله يربوزنده صو يرى اوته چالقنمق معناسنه در
چقل مقوله سنه اوغرامق سـببيله يقال راق الماء يريق ريقا على وجه الارض اذا
تردد من التضحضاح ونحوه وباطل و بيهوده يه دينور يقال هو ريق اى باطل وهر
شيئك اولنه ونو ظهورلغنه دينور روق دخى دينور يقال ريق الشـباب اى اوله
و پارلدامق معناسنه در يقال راق الشئ ريقا اذا لمع وصوبه اطلاق اولنور لمعانندن
ناشى رقانقسز اتمكه دينور رائق كبى وصو د وكلمك معناسنه در يقال راق الماء ريقا
اذا انصب وسراب يلدرامق معناسنه در يقال راق السراب اذا تضحضح فوق الارض
(الريوق) تنور وزننده بودخى هرنسنه نك اولنه دينور يقال ريق الشباب وريوقه
اى اوله (الرائق) بودخى قانقسز اتمكه دينور يقال خبز ريق ورائق اى قفـار

و

وخالص وصاف شیشه دینور ریق کبی یقال شئ رائق ای خالص وآج قارن اوزره اکل اولنان شیشه دینور یقال شئ رائق وهو کل ماا کل اوشرب علی الریق ونهی دست آدمه دینور یقال رجل رائق اذا لم یکن فی یده شئ وآج قارن اوزره طوران آدمه دینور یقال هو رائق ای علی الریق (الریق) رانك کسریله آغز یارنه دینور واغزدن اقان سالیاره دینور رضاب معناسنه جمعی ارياق کلور وریقه هایله آندن اخص در یقال مص ریقه وریقته ای رضابه وماء فمه وزور وقوت معناسنه یقال مابه ریق ای قوة وبقیة حیاته دینور رمق معناسنه (التریّق) تفعل وزننده سراب يلدرامق معناسنه‌در یقال تریق السراب اذا تضحضح فوق الارض (ریقان) رانك کسریله بر بلده آدیدر (الریق) کیس وزننده بودخی هنوز نسنه اکل ایتامش آج قارن اوزره طوران آدمه‌دینور یقال رجل ریق ای علی الریق (الربوق) قعود وزننده جان ویرمك معناسنه در یقال یربق بنفسه ربوقا ای یجود بها عند الموت وریق الماء معناسندندر (الاراقة) همزه‌نك کسریله صومقوله سنی دوکمك معناسنه در یقال اراق الماء اذا صبه پس بومعناده واوی ویائی اولور (المریق) معظم وزننده هرنسنه دن خوشلنوب عجبلنور اولان آدمه دینور یقال رجل مریق ای لایزال یعجبه شئ

(* فصل الزای المعجمة *) (الزئبق) درهم وزننده (والزئبق) زبرج وزننده زیوه فارسی معربیدرکه معروفدر ترکیده جیوه دینور ایکی کونه اولور بریسی معدندن استخراج اولنور وبر نوعی زنجفره‌یه شبیه برحجری نار ایله اذابه دن حاصل اولور بخوری حیات وعقاربی خانه دن ازعاج ايدوب وکیتمیوب قالدقلری صورتده هلاك ايدر (زئبقه) هایله اسمادندر هبةالله بن علی بن زئبقه وابواحد بن محمد بن زئبقه التمار واسمعیل بن عبد الملك واحد بن عبدة الزئبقیان محدثلردر (الزبرقة) دحرجه وزننده ثوبی قرمزی یه علی قول صاری یه بویامق معناسنه‌در یقال زبرق ثوبه اذا صبغه بحمرة اوصفرة (الزبرقان) زایك ورانك کسریله آیه دینور قمر معناسنه یقال طلع الزبرقان ای القمر وآزجه صقاللو آدمه دینور یقال رجل زبرقان ای الخفیف اللحیة واصحابدن حصین بن بدرك لقبیدر حسن وجمالندن یاخود دائما صاری عمامه صار ینور اولدیغندن ملقب اولمشدر یاخود اکننه برحله کیوب مجلس احبابه وارمغله زبرق حصین دیملریله لقب مزبور ایله ملقب اولدی (الزباریق) زایك فتحیله زبرقانك جمعیدر اقمار دیمکدر ومنه یقال زباریق المنیة ای لمعانها بوراده اقاردن مرادی لمعانلریدر جمع صیغه سیله ایرادی شاننه تشنیع ایچوندر (الزبعبق) سفرجل وزننده (والزبعباق) سرطراط وزننده بدخوی وبدمشرب آدمه دینور تقول لاتصحب فلانا فانه زبعبق وزبعاق

ای السیٔ الخلق (الزبق) زاینك فتحی وبانك سكونیله صقالی یولمق معناسنه‌در یقال زبق لحیته زبقا من الباب الاول والثانی اذا انتفها وبرنسنه‌یی برنسنه‌یه قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال زبق الشیٔ بالشیٔ اذاخلطه وحبس ایلمك معناسنه‌در یقال زبق فلانا اذا حبسه (الزبیقة) سفینه وزننده (والمزبوقة) بولنمش صقاله دینور یقال لحیة زبیقة ومزبوقة ای منتوفة (الزابوقة) بصره یه قریب بر موضع آدیدر وزابوقة البیت اوطه‌نك زاویه‌سنه دینور علی‌قول خانه ده زاویه‌لری اکری چاتمه صلاچ طرزنده یاپلمش یره دینور (الانزباق) انفعال وزننده اوطه یه کیرمك معناسنه در یقال انزبق فی البیت اذا دخل (الزحلق) حای مهمله ایله زبرج وزننده شدتله اسن یله دینور (الزحلقة) دحرجه وزننده یوارلق معناسنه در یقال زحلق الحجر اذا دحرجه (التزحلق) تدحرج وزننده یوالنمق معناسنه در یقال زحلقه فتزحلق (الزحلوقة) زاینك ضمیله زحلوفه وزننده ومرادفیدر که طایبجق انکبه‌یه دینورکه اندن چوجقلر اشاغی قایوب اینزلر بینلرنده اکا صیرنباج او یونی وقیزاق تعبیر ایدرلر بودیارلرده قیزاق ایله قایوب اینملریله زحلوقه قیزاغه اطلاق اولنور وزحلوقه قبر ومزاره دینور واطفاله مخصوص برلعب آدیدرکه بزم سمتلرده دوه چوك اویونی تعبیر ایدرلر صورتی بودرکه بردیرك کبی اغاجی برمرتفع بر اوزره اورته سندن اوزادرلر ایکی طرفی بوشه کلوب ترازو کفه‌سی کبی اولور بعده هرطرفنه آردلشه رق برنیجه اطفال راکب اولورلر بارونخانه طوقنی کبی نوبتله اینوب قالقرلر آغرلشوب اینن طرفی یك چوکدکده هوایه اغان طرفی قواق دیکلمه یه بشلمغله اوزرنده اولنلر برو طرفه طوغری بوز اوزره اولدقده الاخلوا الاخلوا دیو فریاد ایدرلر (الزدق) زاینك کسریله صدق معناسنده لغتدر (الازدق) اصدق وزننده ومرادفیدر تقول انا ازدق منه ای اصدق (الزرق) فتحتینله (والزرقة) زاینك ضمیله کوك ومائی رنکه دینور فارسیده کبود دینور یقال فی‌عینه رزق وزرقة وزرق مصدر اولور بر نسنه کوك رنکلو اولمق معناسنه در یقال زرقت عینه زرقا من الباب الرابع اذا کانت ازرق واعمی اولمق معناسنه مستعملدر یقال زرق الرجل اذا عمی وآت قسمنك بوقاغیلغند ن ماعدا قولنك هر بری سکیل اولمق معناسنه در یقال بالفرس زرق ای تحجیل دون الاشاعر ومنه آتك اباقلرینك کیکنك مجموعنه یابلیه‌رق بعض برنده اوله رق بیاضه دینور یقال بقوائمه زرق ای بیاض لایطیف بالعظم کله لکنه وضح فی بعضه (الازرق) وصفدر کوك ومائی رنکلو نسنه‌یه دینور جمعی زرق در زاینك ضمیله واعمی آدمه دینور کما فی‌قوله تعالی [ونحشر المجرمین یومئذ زرقا] ای عمیاوبغایت صافی ناملو یه وتمرنه دینور یقال نصل ازرق ای شدید الصفاء (الزرق) سکر

وزننده برجنس شکاری قوش آدیدر جمعی زراریق بوقوش اسیری طغانك جوره سی اوله جقدرو بعضلر آق طغان ایله بیان ایلدیلر که صنقور دیدکلر یدر وزرق آت قسمنك ناصیه سنده اولان بیاضه دینور (الزرقم) زایك وقافك ضمیله چهره سی کومکوك اولان آدمه دینور مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور یقال رجل وامرأة زرقم ای الشدید الصفاء الزرق (الازارقة) همزه نك فتحیله خوارجدن برطائفه در نافع بن ازرقه منسو بلردر (الزرق) زایك ضمیله ازرقك جمعیدر که ذکر اولندی وناملولره ونمرنلره اطلاق اولنور یقال رماح لها زرق ای نصال وزرق دهناء نام موضعده برقاج قوم یغنلر ینه دینور (محجر الزرقان) محشر العریان وزننده حضرموت دیارنده برموضعدر (الزرقاء) ازرقك مؤنثیدر کوك کوزلو خاتونه دینور ویمامه ده جدیس قبیله سندن برعورتك لقبیدر اوج کونلك مسافه ده واقع سواد واشباحی رؤیت وتشخیص ایدر ایدی ومنه المثل * ابصر من زرقاء الیمامة * وزرقاء شام اولکه سنده برموضع آدیدر عین زرقاء معروفدر ونافع بن عبد العزی فرسنك آدیدر (الزریقاء) مصغر بنیه سیله سود وزیتون یاغیله مرتب تریده اطلاق اولنور وکدی یه شبیه برجانور اسمیدر (المزراق) محراب وزننده ارقه سنده اولان یوکی دائما کیرو سلکر اولان دوه یه دینور یقال بعیر مزراق اذا کان یؤخر حمله الی مؤخره وقصه جق سکویه وکونده دینور یقال زرقه بالمزارق ای بالرمح القصیر (الزرق) غرق وزننده برکسه یه مزراق اتمق معناسنه در یقال زرقه بالمزراق زرقا من الباب الاول اذا رماه به وقوش صاغنه مق وچقرمق معناسنه مستعملدر یقال زرق الطائر زرقا اذا زرق ونظر ایدرکن کوز دور یلوب آغی طشره اوغرامق معناسنه در یقال زرقت عینه نحوی بمعنی اذا انقلبت وظهر بیاضها (الازراق) همزه نك کسریله زرق ایله معنای اخیره ده مراد قدر یقال ازرقت عینه نحوی بمعنی زرقت ودوه ارقه سنده اولان یوکنی کیروسنه سلکوب آتمق معناسنه در یقال ازرقت الناقة حملها اذااخرت (الازوقاق) احرار وزننده ازراق ایله معنای اولده مرادفدر یقال ازرقت عینه نحوی بمعنی ازرقت (الزرقة) تمره وزننده نسوان عربك تسخیر ایچون قوللندقلری بونجغه دینور (زرق) جبل وزننده مرو قضاسنده برقریه در محدثیندن محمد بن احمد بن یعقوب الزرقی اورادندر (زرقان) عثمان وزننده محدثیندن ابو جعفر الزیات لقبیدر واصمعی شیخی اولان عمروك پدری لقبیدر (زریق) زبیر وزننده برقوش آدیدروزریق الحمصی عباد بن عبادك استاذیدر وطی قبیله سندن بررجل آدیدر وزریق بن ابان وزریق الجنابری وزریق بن محمد الکوفی وزریق بن الورد وزریق بن عبد الله المخزومی محدثیندندر و پدرلری زریق که بونلردر عمار بن زریق وعبدالله بن زریق

وعمرو والمحمد ان الموصلی و البلدی یعنی محمد بن زریق الموصلی ومحمد بن زریق البلدی وحسن بن زریق واسحق و یحیی وعلی بن زریق کذلك محدثلردر واجدادی زریق اولنلر که بونلردر یوسف بن مبارك بن زریق وحسن بن محمد بن زریق وحسن بن عبد الرحمن ومحمد بن احمد وعبد الملك بن حسن بن محمد بن زریق محدثلر در و مسلم بن زریق نام محدثده اختلاف اولندی بعضلر راء مهمله نك تقدیمیله روایت ایلدیلر (الزربق) زبیری وزننده بر شاعر معرو فدر (بنوزریق) انصار کرامدن بر جماعتدر نسبتنده زرقی دینور جهنی کبی (الزورق) جوهر وزننده قایغه دینور سفینهٔ صغیره معناسنه تقول عبرنا النهر بالزورق ای السفینة الصغیرة (التزورق) تدحرج وزننده یستهلك معناسنه در یقال تزورق الصبی اذارمی مافی بطنه (الانزراق) انفعال وزننده ارقه اوزره یاتمق معناسنه در یقال انزرق الرجل اذا استلقی علی ظهره ودابه نك صرتندن بالان کیرویه سورلمك معناسنه در یقال انزرق الرجل اذااناخروا وق آتلدیغی نسنه یه ایشلیوب اوته سنه کچمك معناسنه در یقال انزرق السهم اذانفذ ومرق (الزرمانقة) زایك ضمیله یو کدن یاپلمش جبه یه دینور که ترکیده کبه وآبا تعبیر ایدرلر وبواشتر بانهٔ فارسی معربیدر که دوه جی یه مخصوص متاع یعنی لباس دیمکدر شارح دیر که بعضلر بونك عبرانه اولمسنه ذاهب اولدیلر یقال جاء وعلیه زرمانقة ای جبة من صوف (الزرنوقان) زایك ضمی وفتحیله قیونك آغزینك ایکی کچه سنده اولان طاشدن میل کبی ایکی دیرکه دینور که چرخك اوقلری آنلره وضع اولنور هر برینه زرنوق دینور وزرنوق کوچك ایرمغه دینور نهر صغیر معناسنه (دیر الزرنوق) جزیرهٔ ابن عمرده دجله اوزره مشرف بر طاغك تپه سنده بر مناستر آدیدر (الزرنیق) زایك کسریله زرنیخ فارسی معربیدر که ترکیده دخی بو اسمله متعارفدر صاریسی وقرمزیسی اولور (التزرنق) تدحرج وزننده برنسنه یی عینه وجهیله صاتون آلمق یعنی وبره سی دکرندن زیاده یه آلمق معناسنه در یقال تزرنق الرجل اذا تعین ای اشتری بالعینة واجرتله زرنوقان دیدکاری ذکر اولنان میللر اوزره صو چکمك معناسنه در یقال تزرنق فلان اذا استقی علی الزرنوق بالاجرة قال الشارح ومنه حدیث علی کرم الله وجهه لاادع الحج ولو تزرنقت وفی راویة ولوان اتزرنق ای ولو استقیت علی الزرنوقان وحججت باجرة الاستقاء وقیل لو تعینت من الزرنقة العینة یعنی بن اجرتله قیودن صو چکوب اندن اله کیرن اقچه ایله یاخود وبره سی یه زیاده سیله آلوب اقچه ایله اولسون بهمه حال حج ایده رم بر وجهله حجی فراغتم منصور دکلدر بعضلر وجه مذکور اوزره تزرنق زرنوقدن تصریف ایله اوبلجه تفسیر ایلدیلر وبعضلر زرنهٔ فارسی معربی اوله رق زرنقه دن

تصریف ایلدیلر که عینه معناسنه در اصل زرنه آلتون بوقدر دیمك اولمغله مراد اقچه‌سی بوغیسه‌ده عینه وجهیله معامله ایلمکدر انتهی وتزرنق لباس کیمك معناسنه مستعملدر یقال تزرنق فی‌الثیاب اذا لبسها واسترفیها کویاکه لباس ایچره زرنوق هیئتنی بغلمش اولور (الزرنقة) دحرجه وزننده برآدمه لباس کیدرمك معناسنه‌در تقول زرنقت اللباس اياه اذا لبسته وزرنقه اسم اولور بورنجه دینور دین معناسنه وبوزرنه معربیدر که آلتونم بوقدر دیمکدر بو مناسبتله بورج اقچه‌ده استعمال ایلدیلر وفضل وزیاده معناسنه‌در وحسن تام وجمال کامل معناسنه‌در وبر ارضی نهر صغیر ایله صو ارمق معناسنه در یقال زرنق الارض زرنقة اذا سقاها بالزرنوق وقیونك آغزینه زرنوق دیکمك معناســنه‌در یقـال زرنق علی البئر اذا نصب الزرنوق علیها وعینه معناســنه‌در که بر متاعی ویره‌سی‌یه دکرندن زیاده آلمقدن عبارتدر یقال اشتراه بالزرنقة ای بالعینة وبو معرب مذکور معناسندن منشعبدر (الانزراق) انفعال وزننده بر طارجه یره کیروب بوصمق معناسنه‌در یقال انزرق فی‌الحجر اذا دخله وکمن فیه واوریلان نسنه‌یه مزراق ایشلمك معناسنه‌در یقال انزرق الرمح اذا نفذ شارح دیر که‌بونلر رزق ماده‌سندن اولمغله بوراده تکرار کونه ایرادینك وجهی معلوم دکلدر (الزعبقة) دحرجه وزننده پراکنده وتارمار ایلمك معناسنه‌در یقال زعبق القوم والشیء اذا فرقه وبدده نته که بعزقه دخی بومعنایه‌در (الزعفوق) فابله عصفور وزننده بدخوی کمسیه دینور یقال رجل زعفوق ای السیء الخلق (الزعاق) غراب وزننـده شول آجی وغلیظ صویه دینور که ایچلمسی عهده‌ٔ طاقتدن خارج اوله دکز صویی کبی یقـال ماء زعاق ای مرغلیظ لایطاق شربه وزعاق اور کمکه دینور یقال‌به زعاق ای نفار واورکك حیوانه دینور یقال وعل زعاق ای نفور (الزعاقة) حاقه وزننده صو ایچلمز درجه‌ده اجی وغلیظ اولمق معناســنه‌در یقال زعق الماء زعاقة من الباب الخامس اذا کان زعاقا (المزعوق) بك طوزلو طعامه دینور یقـال طعام مزعوق اذا کثر ملحه وقورقودلمش آدمه دینور زعیق کبی (الزعق) زابك فتحیله بر کمسه‌یی بلکلدوب قورقتمق معناسنه‌در یقال زعقه وبه زعقا من الباب الثالث اذا ذعره وطواری اکسه‌سندن بك‌سوروب قوغمق معناسنه‌در یقال زعق بدوابه اذاطردها وتجربه‌یه طوزی چوق اتمق معناسنه‌در یقال زعق القدر اذا اکثر ملحها ویل طپراغی صاورمق معناسنه‌در یقـال زعقت الریح التراب اذا اثارته وعقرب صوقمق معناسنه‌در یقال زعقته العقرب اذالدغته وحیقرمق معناسنه‌در یقـال زعق الرجل اذا صاح (الازعاق) همزه‌نك کسریله بو دخی برکمسه‌یی قورقتمق معناسنه در مؤلف بونی تکرار ایلمشدر یقـال ازعقه اذا ذعره وچولمکه طوزی چوق اتمق معناسنه در یقـال ازعق القدر اذا اکثر

ملحها ویری قازوب آجی صویه وارمق معناسنه‌در یقال ازعقوا اذا حفرواوهجموا علی ماء زعاق ویك عجله وسرعتله کتمك معناسنه در ازعقوا السیر اذا عجلوابه (الزعبق) امیر وزننده قورقودلمش آدمه دینور یقال رجل زعبق ومزعوق ای مذعور (المزعوقة) صاغانقلو شدید یغمور یاغمش ارضه دینور یقال ارض مزعوقة اذا اصابها مطروابل (الزعق) فتحتینله برآدم کیجه وقتی قورقار اولمق معناسنه در یقال زعق فلان زعقا من‌الباب الرابع ویقال زعق علی المجهول اذا خاف باللیل ونشاطلنوب جنبش وشطارت اوزره اولمق معناسنه‌در یقال‌زعق‌الرجل اذانشط (الزعق) کتف وزننده وصفدر کیجه وقتی قورقار اولان آدمه دینور یقال رجل زعق ای خائف باللیل وجنبشلو وخوشطبع شاطر آدمه دینور یقال هو زعق ای نشیط (الزعاق) شداد وزننده تیز تیز یورر اولان رونده آته دینور یقال فرس زعاق ای مشاء عجول (المزعق) منبر وزننده سرعتلو عمله وصف اولور یقال سیر مزعق ای‌سریع ویقال نزع فی‌القوس نزعا مزعقا ای‌سریعا وچقنجیلو ترلا سوکوب آقدردقلری بیوك صپانه وطربانه دینور (الزعقوقة) عصفوره وزننده ککلك قوشنك فریکنه دینور فرخ القبج معناسنه(الانزعاق) انفعال وزننده طوار سرعتله کتمك معناسنه در یقال انزعقت الدواب اذا اسرعت وایلرو کچمك معناسنه در یقال انزعق الفرس اذا تقدم وکیجه وقتی قورقمق معناسنه در یقال انزعق الرجل اذا خاف باللیل (الزعلوق) عصفور وزننده جنبشلو شاطر آدمه دینور یقال هو زعلوق ای نشیط وبر نبات آدیدر یاخود بونده صواب اولان ذالله اولمقدر (الزق) زانك فتحی وقافك تشدیدیله قوش چقرمق معناسنه‌در یقال زق الطائر زقا من الباب الاول اذارمی بذرقه وقوش اغزیله کندی یاوریسنی یملمك معناسنه در یقال زق الطائر فرخه اذا اطعمه بفیه (الزقزقة) زلزله وزننده زق ایله ایکی معناده دخی مرادفدر یقال زقزق‌الطائر بمعنی زق وآهسته‌جه فرسز کولمك معناسنه‌در یقال زقزق الرجل اذا ضحك‌ضعیفا وخفیفلك ایلمك معناسنه در یقال یزقزق الرجل ای یخف وسحر وقتنده قوشلر چولدشمك معناسنه در یقال زقزق الطائر اذا صات عند الصبح وزقزقه وزنزاق چوجقلری الده اوینادوب داندین ایلمك معناسنه در یقال زقزق الصبی زنزقة وزقزاقا اذا رقصه وزقزقه کلب قبیله‌سنه مخصوص بر کونه لغتدر که کلامی تیز تیز بری برینه متصل سویلمکدن عبارتدر (الزق) زانك ضمیله خوره دینور جمعی زققه‌در فتحاتله یقال سقاه زقا ای خمرا (الزق) زانك کسریله طلومه دینور علی قول توبی یولنمدق طلومه دینور که اکا شراب مقوله‌سی نسنه قورلر جمعی ازقاق وزقاق کلور ذأب وزننده وزقان کلورذؤبان وزننده یقال شربوا الزق‌بالزق

اى الخمر بالسقاء او هو جلد يجز ولاينتف للشراب ونحوه (المزقوق) تمام طلوم
چقمش قيون و كچى بوستنه دينور يقال كبش مزقوق اذا سلخ من رأسه الى رجله
واكر اياغى طرفندن يوزلمش ايسه اكا مرجول ديرلر (زقيق) زبير وزننده
اسمادندر يزيد بن محمد بن زقيق محدثيندندر (الزقاق) سحاب وزننده شول كسيه
دينوركه سفره باشنده هنوز طعام اغزنده ايكن صو ايچر اوله يقال رجل زقاق
اذا كان يشرب الماء على المائدة وفى فه طعام (الزقاق) غراب وزننده صوقاغه
دينور وبو مذكردر مؤنث دخى اولورسكه تأويليله وجمعى زقان كلور زايك ضمى
وقافك تشديديله وازقه كلور همزه نك فتحى وزايك كسريله يقال طاف فى زقاق
المدينة اى سككها وزقاق مغربده جزيرۂ خضرا ايله شهر طنجه ميانندہ اولان بحرك
كذر كاهنه دينوركه حالا سبته بوغزى تعبير ايتدكلرى بوغزدر اورادن اوقيانوسه
خروج اولنور (الزقزقة) فتحاتله اوكيك قوشلرينه دينور فواخت معناسنه (الزقزق)
زبرج وزننده بر جنس قرنجه آديدر (الزقزاقة) ثرثاره وزننده خفيفة المشى
اولان خاتونه دينور يقال امرأة زقزاقة اى الخفيفة المشى (زقوقى) شروري وزننده
فارس ايله كرمان بيننده بر موضع آديدر (الزقاق) رمان وزننده (والمزققه)
معظمه وزننده بيوك وتنومند ناقه يه دينور (المزقق) معظم وزننده شول
باشه اطلاق اولنوركه قيللرى يولنميوب قرقلمش طلوم هيئتنده اوله يقال رأس
مزقق اى مطموم شبيه بالجلد المزقق وهو الذى يجز ولاينتف شعره (الزقية)
زايك ضميله باش استره ايله تراش اولنميوب طلوم كبى قرقه وجهيله اولان تراشه
اطلاق اولنور يقال حلق رأسه زقية اى منسوبا الى التزقيق (المزقزق) اسم
مفعول بنيه سيله سرعتله ايشلنن ايشه دينور يقال عمل مزقزق اى يقضى سريعا
(زقيقه) جهينه وزننده اسمادندر محمود بن عمر النسأى كه ابن زقيقه ديمكله
معروفدر طبيب وشاعردر (الزلق) فتحتينله اياق قايمق معناسنه در يقال زلق قدمه
وزلق زلقا من الباب الرابع والاول اذازل وبر آدم بر يردن اوصانمغله الارغه اولمق
معناسنه مستعملدر يقال زلق بمكانه اذامل منه فتحى عنه وزلق فتحتينله وزلق
كتف وزننده وزلق نجم وزننده (وزلاقه) علامه وزننده (ومزلق) مقعد وزننده
(ومزلقه) معركه وزننده طيانجق وصيرنجق يره دينور وزلق فتحتينله دابه نك صغريسنه
اطلاق اولنور (الزلقة) فتحاتله يالچين قيايه اطلاق اولنور واينه يه اطلاق
اولنور (الزلوق) صبور وزننده جست و رونده ناقه يه وصف اولور يقال ناقة
زلوق اى سريعة و ابراق عقبه يه وصف اولور يقال عقبة زلوق اى بعيدة (الزلاقة)
علامه وزننده قرطبه قضاسنده بر ارض اسميدر وواسط توابنده برنهرك آديدر
(زالق) صاحب وزننده سيستان ايالتنده بر بيوك قضا اسميدر (الزلق) حلق

وزننده برنسنه‌یی یرندن ایروب الارغه ایلمك معناسنه‌در یقال زلقه عن مكانه زلقا من الباب الثانی اذا بعده ونحاه و برآدمی سورچدروب قایدرمق معناسنه در یقال زلق فلانا اذا ازله و باش تراش ایلمك معناسنه مستعملدر یقال زلق رأسه اذا حلقه (الازلاق) همزه‌نك كسریله بو دخی قایدرمق معناسنه در یقال ازلقه اذا ازله و حیوان ناتمام دول دوشورمك معناسنه در یقال ازلقت الناقة اذا اجهضت وازلاق بصر غضوبانه بقمقدن كنایه اولور یقال ازلق فلان ببصره اذا نظر الیه نظر متسخط و باش تراش ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ازلق رأسه اذا حلقه (المزلاق) مزلاج وزننده و مرادفیدركه انخترسز آچیلان كلیده دینور و اكثری دولنی دوشورر اولان قسراغه دینور یقال فرس مزلاق ای الكثیر اسقاط الولد (الزلیق) امیر وزننده ناتمام دوشمش ولده اطلاق اولنور (الزلق) كتف وزننده طایبجق یره دینور نته‌كه ذكر اولندی و بلی كوشك ادمه دینوركه قبل الادخال همان انزال ایدر اوله یقال رجل زلق اذا كان ینزل قبل ان یولج وچابك اویكلنوب طاریلور اولان تیز مشرب آدمه دینور سریع الغضب معناسنه یقال رجل زلق ای سریع الغضب (الزلیق) قبیط وزننده شفتالو انواعندن تویسز شفتالویه دینور تقول اكلت زلیقا وهو الخوخ الاملس (التزلیق) تفعیل وزننده بو دخی باش تراش ایلمك معناسنه‌در یقال زلق رأسه اذاحلقه و بدنه دهن مقوله‌سی سورمكله مهره تخته‌سی كبی طایبجق ایلمك معناسنه در یقال زلق بدنه اذا ادهنه حتی یصیر كالمزلقة و ناملو وبجاق مقوله‌سنی دائما بیلیوب كركی كبی كسكین قلمق معناسنه در یقال زلق الحدیدة اذا ادمن تحدیدها و بر یری طایبجق ایلمك معناسنه‌در یقال زلق الموضع اذا جعله زلقا (مزلق) مكرم وزننده مغیرة بن خلیفه‌نك فرسی اسمیدر (التزلق) تفعل وزننده كركی كبی دوزینوب و بزه‌نوب و بدننه تاب وطراوت ویرمك معناسنه‌در شویله كه لون وبشره‌سی یاقوت كبی رونق و لطافتله لمعان ایدر اوله یقال تزلق الرجل اذا تزین وتنعم حتی یكون للونه بیص ولبشرته برق بوحالت اكثری محبوبه‌لرك حامدن چقوب زروزیورنی طاقندقدنصكره صورت اندامنه نظر اولنورسه تصویر و تحقیق اولنور (الزمق) زایك فتحی و میمك سكونیله صقال یولمق معناسنه‌در یقال زمق لحیته زمقا من الباب الاول والثانی اذا نتفها وكلید اچمق معناسنه‌در یقال زمق القفل اذا فتحه (الزمیقة) سفینه وزننده (والمزموقة) یولنمش صقاله دینور یقال لحیة زمیقة ومزموقة ای منتوفة (الزمقة) فتحاتله جزؤیجه شیئه اطلاق اولنور معنای اولدن مأخوذ در یقال ما اغنی عنه زمقة ای شیئا (الزملق) علبط وزننده (والزمالق) علابط وزننده (والزمالق) زایك ضمی و میم مشدده‌نك فتحیله بلی كوشك آدمه دینوركه قبل الادخال انزال ایدر اوله

(الزنبق) جعفر وزننده یاسمین یاغنه دینور یقال ادهن بالزنبق ای بدهن الیاسمین مؤلفك عندنده وزنی فعللدر جوهری عندنده فنعلدرکه نونی زائده در وبواسطه معروف چچك آدیدر و دودکه و نایه دینور مزمار معناسـنه (ام زنبق) خمرك کنیه‌سـیدر (الزنباق) زایك فتحیله برجنس نبـاتدرکه بغایت حار وحریفیتلو ومصدع اولور (بنوزنبقة الواسطیون) واسطی الاصـل بر جماعتدر محدثیندن ابو الفضل محمد بن عبدالکریم بن محمد بن ابی زنبقه و اوغلو حسین وحفیدی یحیی آنلردندر (الزندوق) زایك ضمیله صندوق وزننده و مرادفیدر عربی خالص اولمغله مؤلف افراد بالذکر ایلمشدر (الزندیق) زایك کسریله ثنویه طائفه‌سندن اولان شخصه دینور علی قول نور وظلمته قائل اولان وعلی رأی آخرته و ربو بیته ایمان و اعتقادی اولمیان دینسزه دینور و عندالبعض دروننده کفری اضمار واخفا ایدوب صورتا ایمان واسلام اظهـار ایدن منافقه دینور و بعضلر عندنده زندیق زندین فارسی معربیدرکه ناقصة العقل اولان نسوانه دینلور دیمکدرجمعی زنادقه وزنادیق کلور یقال هو زندیق ای من الثنویة اوالقائل بالنور و الظلمة او من لایؤمن بالاخرة و بالربوبیة او من یبطن الکفر و یظهر الایمان اوهو معرب زن دین ای دین المراة معلوم اوله که ثنویه اثنینه منسوبلر درکه مشرکلردر شهرستانی بیانی اوزره نور وظلمتك ازلی و قدیم اولمرینه ذاهبلردر مجوس بونلرك خلافنجه‌در زیرا آنلر ظلمت حادثدر دیرلر و مجوسدن برطائفه واردرکه نور وظلمت اصلان متضادان‌در کذلك یزدان واهر من اصلان متضادان‌در و بونلر موجودات عالمك مبدألریدر و تراکیب بونلر امتزاجلرندن حاصل اولدی و صور تراکیب مختلفه‌دن حادث اولدی دیرلرکه بونلرك زردشتیة طائفه‌سیدر و بر طائفه دخی واردرکه مانویه اطلاق اولنور مانی نام حکیمك اصحابیدر عالم ایکی اصل قدیمدن مصنوعدر بری نور و بری ظلمتدر خیر نوردن و شر ظلمتدن حادث اولور دیرلر و بر طائفه واردرکه مزدکیه دیرلر مزدك نام کسیه منسوبلردر اکثر مذهبلری مانویه کبیدر نهایت نور قصد واختیار ایله وظلمت خبط و اتفاقله ایشلر و نور عالم وحسـاس وظلمت جاهـل واعمادر دیرلر و برطائفه واردرکه دیصانیه‌در دیصان نام کسیه منسوبلردر بونلر دخی ایکی اصل اثبات ایدرلر بری نور بری ظلمتدر نور قصدا واختیارا خیر ایشلر وظلمت طبعا و اضطرارا شر ایشـلر هر خیر و نفع وحسن و طیب که واردر اول نوردندر و هر شر و ضرر ونتن وقبیح که واردر اول ظلمتدندر دیرلر و بر طائفه واردرکه مرقویه دیرلر بونلرده دیصانیه‌یه قریبلردر قالدیکه زندیق کلمه‌سی برهان قاطعه‌ده تحقیق اولندیغی اوزره زندین فارسی معربیدر زند کلمه‌سی زردشـت نام حکیمك بکا اسماندن نازل اولدی دیو ادعا و اظهار ایلدیکی کتـابك اسمیدر مزبور حدود

سبلانده برغارده بر مدت منزوی اولوب کتاب مزبوری لسان الطیر کبی فهم واستخراجی متعذر لغت مصنوعه اوزره تألیف و انده اختراع ایلدیکی دین مجوسی‌یه متعلق احکاملر درج ایلدی بعده شاه ایران اولان کشتاسب شاهی ادعای نبوتله دینه دعوت ایلدی اندن معجزه طلب ایتدکلرنده بکا اصلا آتش تأثیر ایلمز دیدی مقدمجه ایسه دفع تأثیر نار ایچون برکونه دهن ترتیب و ادهان ایلمشیدی پس کشتاسب اکا تبعیت اتمکله دین مجوسی‌یی ترویج ایلدی وکتاب مزبوری ینه کندیسی شرح ایدوب پازند ایله تسمیه ایلدی پس اول کتاب موجبنجه عمل ایدنلره فارسیده زندین وزندیك دیدیلر آخرنده‌کی یاء نسبیه و نون وکاف تاکید نسبت ایچوندر بعده تعریب ایدوب زندیق وحرکهٔ داله اتباعا کسر ایله زندیق دیدیلر وزند کلمه‌سی که زانك کسریله‌در فرس قدیم لساننده جانه دینورکه روح حیوانیدر جانلویه زنده وزندین دینور زندیق کلمه‌سی بونك معربی اولمق دخی ممکندر آخرته ایمانی اولمیانلره که بقای دهره قائللردر زندیق اطلاق ایدنلر بو وجهه ذاهب اولمشدر پس زندیق مجوس طائفه‌سنه اطلاق اولنمش اولور و ثانیه کوره قدم عالمه ذاهب اولنلردن عبارت اولور و برهان قاطعده جابجا زند و پازند لغتنده ماده‌لری مرسومدر فلیطالع (الزندقة) دحرجه وزننده اسمدر زندیقلغه دینور یقال فیه زندقة (التزندق) تدحرج وزننده زندیق اولمق معناسنه‌در یقال تزندق الرجل اذا صار زندیقا (الزندق) جعفر وزننده (والزندقی) جعفری وزننده بغایت بخیل وناکس جری‌یه دینور یقال رجل زندق وزندقی ای شدید البخل بوراده زندیق نسخه‌لری غلطدر (الزنق) فعتیله اوق تمرنك سیوری اوجنه دینورکه یلمان تعبیر اولنور جمعی زنوق کلور و آتك اویاننده زناق دیدکلری باغ باغلیه‌جق یره دینور (الزنق) ضمتینله عقول تامه معناسنه‌در یقال لهم زنق ای عقول تامة وبو زناق آتیدن جمع اولمغله مجازا عقل کاملده استعمال اولندی (الزنق) زانك فتحیله عیالی نفقه‌سنی بخل یاخود فقر وفاقه سببیله تضییق ایلمك معناسنه‌در یقال زنق الرجل علی عیاله زنقا من الباب الثانی اذا ضیق بخلا اوفقرا و آتك باشنده اولان اویانه زناق بغلمق معناسنه‌درکه باشی سرد اولانه و باشی یوقری سلکر اولانه ایدرلر یقال زنق فرسه اذا جعل حنکه الاسفل حلقة فی الجلیدة ثم جعل فیها خیطا و طوارك ایاغنی کوستکلمك معناسنه در یقال زنق البغل اذا شکله فی قوائمه (الازناق) همزه‌نك کسریله (والتزنیق) تفعیل وزننده بونلرده نفقهٔ عیالی تضییق ایلمك معناسنه‌در یقال ازنق علی عیاله وزنق بمعنی زنق (الزناق) غراب وزننده آتك باشنده اولان اویانه چکه التندن بغلدقلری باغه دینورکه کل افسر وکوستك تعبیر اولنور (المزنوق) عامر بن طفیلك وعتاب بن ورقاء نام کسه‌نك فرسلری اسمیدر (الزناق) کتاب وزننده کردانلق تعبیر ایتدکلری نسوان زینتنه دینور یقال جائت وفی عنقها زناق ای مخنقة الحلی (الزنیق)

امیر وزننده محکم و استوار اولان شیشه دینور یقال رای زنیق ای محکم زصین (الزوق) زابك ضمیله دجـله اوزرنده جزیره ایله موصـل میاننده برقریه در قریننده بو اسمله برقریه دخی اولمغـله زوقان اطلاق اولنور (الزوق) صرد وزننده جیوه‌یه دینور زئبق معناسنه (الزاووق) راووق وزننده بودخی جیوه‌یه دینور (التزویق) تفعیل وزننده برنسنه‌یی نقش ونكار ایله تزیین وتحسین ایلمك معناسنه‌در راووق معناسندن مأخوذدر زیرا یالدزلرك مجموعنده استعمال اولنور مثلا بر نامطلوبه التون قاقق مراد ایتدكلرنده اكا جیوه قانوب بعده آتشه ادخال ایدرلر پس جیوه محو اولوب التون اوراده نقش اولنـدیغی اوزره قالور بعده مطلقا نقش و تزیین ایلمكده تزویق لفظنی تصرف و استعمال ایلدیلر وهر منقش ومزین نسـنه‌یه مزوق دیدیلر یقـال زوق الشیء اذا زینه و حسـنه فهو مزوق (الزهزقة) زلزله وزننده پك كولمك معنامـنه‌در یقال زهزق الرجل اذا ضحك شدیدا و چوجغی الده اوینادوب داندین ایلمك معناسنه‌در یقال زهزق الصبی اذا كان یرقصه (الزهزاق) زابك فتحیله معنای ثانیدن اسمدر داندینه دینور (الزهوق) قعود وزنـنده كیك صمصق چوق و طولغون ایلكلی اولمق معنا سـنه در یقال زهق العظم زهوقا من الباب الثالث اذا اكتنز مخه و ایلكك كندیسی چوق و صمصق اولمق معناسـنه در یقـال زهق المخ اذا اكتنز و باطل و بیهوده نسـنه محو ومضمحل اولمق معناسـنه در یقال زهق الباطل اذا اضمحل وزهوق وزهق نهق وزننده سبق وتقدم ایلمك معنا سنه در یقـال زهقت الراحلة زهوقا وزهقا اذا سبقت وتقدمت امام الخیل وزهوق اوق یوتدیی صاوشوب اوته‌سنه دوشمك معناسنه در یقال زهق السهم اذا جاوز الهدف وجان بدندن چقمق معناسنه‌در یقال زهقت نفسه اذا خرجت وبرنسنه باطل اولوب هلاك ونابود اولمق معناسنه‌در یقال زهق الشیء اذا بطل وهلك (الزهق) نهق وزنـنده بودخی جان بدندن چقمق معنا سنه در یقال زهقت نفسـه زهقا من الباب الرابع اذا خرجت (الازهاق) همزه‌نك كسریله بودخی كیك چوق وصق ایلـكلی اولمق معنا سـنه‌در یقال ازهق العظم اذا اكثر مخه وباطلی محو ومضمحل ایلمك معنا سنه در یقال ازهق الله الباطل ای ابطله ومحاه وطولدرمق معناسنه در یقال ازهق الاناء اذا ملاءه واوق نشـانك اوته‌طرفنه صاوشدرمق معناسنه‌در یقال ازهق السهم من الهدف اذا جازه وكتمكده سرعت ایلمك معنا سـنه در یقال ازهق فی السیر اذا اغذودابه اكری وبالانی ایلرو سوروب بیونه كنور ملك معنا سـنه در یقال ازهقت الدابة السرج اذا قدمته والقته علی عنقها (الزاهق والزهوق) صبور وزننده اسم فاعللر در اول باب ثالثدن ثانی رابعدن ندر باطل ومضمحل اولان شیئه دینور وزاهق آریق وكوده سی

قوری دابه‌یه دینور یقال فرس زاهق ای‌یابس وایلکلی سموز وتوانا دابه‌یه دینور یقال فرس زاهق ای‌سمین ممخ وبغایت آریق وبی درمان دابه‌یه دینمکله ضد اولور یقـال فرس زاهق ای الشدید الهزال بومعنا محو وبطلان معناسنه‌ندر وضمنش کسیه دینور جمعی زهق کلور زانك ضمیله وضمتیله یقال رجل زاهق ای منهزم ویقـال قوم زهق وزهق ای‌منهزمون وزور وشدتله آقان صویه دینور نهر زاب کبی یقال ماء زهق ای‌الشدید الجری وزهوق صبور وزننده دیبی درین قیویه دینور یقال بئر زهوق ای‌قعیرة وبوکسك طاغده‌یك انکبه ویالم ایشلك یوله دینور (الانزهاق) انفعال وزننده بودخی سائرلری سبق وتقدم ایلمك معناسنه‌در یقال انزهق فلان اذا سبق وتقدم ویقال انزهقت الدابة من‌الضرب اوالنفار اذا تقدمت (الزهق) فتحتینله اطرافنه نسبت آلچق اولوب دوز واوتر اقلو اولان ارضه دینور (الزهق) کتف وزننده صچرغان چابك انسان وحیوانه دینور یقال‌رجل وفرس زهق ای نزق (الزهاق) غراب‌وکتاب وزنلرنده مقدار معناسنه‌در یقال زهق مائة وزهـقها ای زهاؤها (الزهق) جزی وزننده دائما سائر آتلری سبق وتقدم ایدن آته دینور یقال فرس زهقی ای یتقدم الخیل (الازاهیق) اساليب وزننده ازهوقدنك جمعیدرکه سرعتله صوکی یك عجیب یوریشه دینور یقال فرس‌ذات ازاهیق ای‌ذات جری سریع وازاهیق زیادبن هندابه نام کمسه‌نك فرسی اسمیدر وهندابه زیدك والده سیدر پدری حارثه‌در (الزهلوق)عصفور وزننده سموز انسـان وحیوانه دینور جمعی زهالق کلور یقـال حمر زهالق ای سمـان (الزهلق) زبرج وزننده جست وچالاك آدمه دینور یقال هوزهلق ای‌سریع خفیف وتند وتیزاسن روزکاره دینور وقندیل ایچره اولان چراغه یاخودشعله لو فتیله‌یه دینور قندیل ایچنده اولدقجه‌تقول اطفأالزهلق وهوالسراج مادام فی‌القندیل (الزهلق) زبرجی وزننده زملق معناسـنه‌درکه قبل الادخال انزال ایدر اولان آدمه دینور وبرآیغر آتك اسمیـدرکه صوی آتلر اکا نسبت اولنور (الزهلقة) دحرجه وزننده بزآغاریمق معنا سنه‌در یقـال زهلق الثوب اذا بیضه وبرکونه یورویشه دینورکه مراد جست وچابك یوریش اوله جقدر (التزهلق) تدحرج وزننده بزاغاروب صاف اولمق معنا سـنه‌در یقال تزهلق الثوب اذا ابیض وصفا وسمورمك معناسنه‌در یقال تزهلق‌الرجل اذا سمن(الزهمق) جعفر وزننده‌وجودی دیرنکلی طقناز بودوره دینور یقال‌رجل زهمق ای‌قصیر مجتمع(الزهمقة)دحرجه وزننده بدن کیردن‌وپاسدن ومردار لقدن بدرایحه‌بغلیوب‌قوقمق‌معناسنه‌در یقال‌ماهذه الزهمقة فی‌بدنك وهی زهومقة رایحة الجسدمن‌صنان‌اونتن(الزیق)زانك‌کسریله کوملکك یقاسنك کنار ینه دینورکه‌بوینی احاطه‌ایدر شارحك‌بیاننه کوره فارسی

اولان زه‌معربیدر وزیق بن‌بسطام بن‌قیس الشیبانی برکسه دروشهر نیسا بورده
برمحله آدیدر وامازیق الشیاطین دیدکلری که ایازلق کونده هوا ده فرنجه ایاغی
وقلبج جوهری کبی قویل قویل اوینا یوب طیران ایدر شکلنده کورینن نسنه لره
اطلاق اولنور بوراء مهمله ایله‌در اکالعاب الشیاطین دخی دیرلر مؤلف بو نکله
امام لیثه تعریض ایلمشدر (التزیق) تفعل وزننده بزنمك معنا سنه‌در یقال تزیق
الرجل اذا تزین وا کتحل
(* فصل السین المهملة *) (السأق) سینك فتحی وهمزه نك سکونیله ساق
لفظنده لغتدرکه بالدره دینور جمعی سئوق کلور وسووق کلور واوایله (السبق)
سینك فتحی وبانك سکونیله برکسه یی صاوشوب ایلروسنه کچمك معناسنه در یقال
سبقه سبقا من الباب الثانی والاول اذا تقدمه وخاصة قوشی میداننده اوکدله قوشیلان
آت سائرلری کچوب محلنه جمله‌دن اقدم کلمك معناسنه‌در یقال سبق الفرس فی الحلبة اذا جلی
وقوله تعالی [فالسابقات سبقا] الایة هم الملائکة تسبق الجن باستماع الوحی
(السبق) فتحتینله (والسبقة) غرفه وزننده اوکدله دینورکه یارش وقوشی
ایدنلر میانه‌یه قورلر جمعی اسباق کلور یقال اخذ فلان السبق والسبقة وهو الخطر
یوضع بین اهل السباق قال الشارح ومنه الحدیث [لاسبق الا فی خف وحافر ونصل]
(السابقة) تقدم معنا سنه مستعملدر که بوندن فارسیده پیشینی وترکیده اوکجه
لکله تعبیر اولنور برایشی جمله دن مقدم وسلف ایشلمکدن عبارتدر بو عاقله
وزننده مصدردر یاخود ید سابقه سبکنده درومنه یقال له سابقة فی هذا الامر ای
سبق الناس الیه (سابق) اسامیدندر سابق بن عبدالله امام ابو حنیفه‌دن روایت
ایلدی (السباق) شداد وزننده مبالغه‌در دائما سائرلری سبق وتقدم ایدن یوکرك
آته دینور عربلر قوشی میدانك نهایتنه برقارغی صریق دیکوب عقد ایلدکلری
اوکدلی اکاتعلیق ایدرلر مقدم واران آته سباق الغایه‌ودائما بویلجه تقدم ایدن یوکرك
ایدنه سباق الغایات دیرلر اول آتك صاحبی اوکدلی اخذ واحراز ایدر یقال سباق
الغایات ای حائز قصبات السبق بومنا سبتله فضائل ومآثر ومناقب جهتیله جمله‌دن
فائق وراجح آدمه‌ده سباق الغایات وحائز قصبات السبق اطلاق ایدرلر یقال هو سباق
غایات ای حائز قصبات السبق وعبید بن السباق وولدی سعید محدثلردر (السباق)
کتاب وزننده طغان قسمنك ایاقلرینه کچورر دکلری باغه دینور که کنده تعبیر
اولنور وتحریفله شباق دخی تعبیر ایدرلر وایکی ایا غنك باغنه سباقا البازی وهما
قیداه من سیرا وغیره (السبقان) سینك کسریله سبق لفظندن تثنیه در قوشی
یاریشی ایدن ایکی آدمك هر برینه دینور یقال هما سبقان فیه ای یستبقان (التسبیق)
تفعیل وزننده حیوان خلقتی ناتمام یاوری دوشورمك معنا سنه مستعملدر یقال سبقت

الشاة اذا القت ولدها لغير تمام وقو شی یار شنده اوکدل آلمق معناسنه‌در یقال سبق
فلان اذا اخذ السبق ومسبوق اولمغله اوکدل ویرملك معناسنه‌در بو جهتله ضد
اولور یقال سبق الرجل اذا اعطی السبق (الاستباق) افتعال وزننده بری برینه
تقدم ایچون یارشمق معناسنه در سکردشمه وقوششمه واوق آتشمق کبی یقال استبقا
الرجلان اذاتسابقا وبو اختصام کبی مشارکت ایچوندر ویقال استبقا الصراط
ای جاوزاه وترکاه حتی مثلا شارح دیرکه بوراده مؤلفك وترکاه حتی مثلا قولی
زائددر یعنی تتمیم قبیلندندرکه مادهٔ تفسیردن خارجدر ومنه قوله تعالی [فاستبقوا
الصراط] الایة صاحب کشاف دیرکه استباقك صراطه تعلیقی حذف الجار وایصال
الفعل قبیلندندرکه استبقوا الی الصراط سبکنده‌در یاخود استباقه ابتدار معناسنی
تضمینه محتاجدر فاستبقوا فابتدؤا ادیمك اولور یاخود تجوز واتساعله مسبوق الیهی
مسبوق منزلنده قلمغه محتاجدر یعنی استباق برسابق وبر مسبوق وبر مسبوق الیه
اقتضا ایدر پس بوراده صراط که مسبوق الیه‌در استعاره بالکنایه جهتیله مسبوقه
تشبیه اولنوب اکا استباق اثبات تخییل اولوریاخودصراط علی قول ظروف مکانیهٔ
غیر مختصه دن اولمغله ظرفیت اوزره منصوبدر (الستوق) تنور وزننده
(والستوق) قدوس وزننده (التستوق) تانك ضمیله کچمز وقلب اقچه به
دینورکه التی باقر ویوز لری کومش اولور یقال درهم ستوق وستوق ای زیف
بهرج ملبس بالفضة شارحك بیاننه کوره سه توی فارسی معرب بیدر اوچ قات دیمکدر
باقر وقلای وکومشدن مرکب اولور اورته‌سی باقر ویوز لری کومش اولور وقال
فی المغرب الستوق ازدأ من البهرج وعن الکرخی الستوق عندهم ماکان الصفر
اوالنحاس هو الغالب الاکثر (المستقة) میمك ضمی وفتحیله یکلری اوزون اولان
قونطوش کورکه دینور وبو معربدر شارحك بیانه کوره مشتهٔ فارسی معرب بیدر یاخود
پوستینه دن معربدر یقال جاء وعلیه مستقة ای فروة طویلة الکم وصح یعنی زیل
مقوله‌سی ساز چالجق آلته دینور بودخی مشته معرب بیدر (السحق) سینك فتحی
وحای مهمله‌نك سکونیله برنسنه‌یی ازمك علی قول دکوب بو مثمق یاخود سهلجه ازوب
بو مثمق معناسنه‌در که سوزتمکله بو مثمق کبی نته که عطازلر هوانده وطاشده ایدرلر لعل
وزنجفره ازمك کبی یقال سحق الشیء سحقا من الباب الثالث اذا سهکه اودقه اودون الدق
وبل شدت اوزره اسمکله برك اثار ونشانه‌لرنی محو ایلمك علی قول طیرانی سحق
ایدرکی اوغرایوب کچمك معناسنه مستعملدر یقال سحقت الریح الارض اذاعفت اثارها
اومرت کانهاتسحق التراب ولباسی اسکتمك معناسنه مستعملدر یقال سحق الثوب اذاابلاه وبرقی
نسنه‌یی بو مثمق معناسنه‌در یقال سحق الشیء اذالینه وکهله اولدرملك معناسنه مستعملدر یقال
سحق القملة اذاقتلها وباش تراش ایلمك معناسنه‌در یقال سحق رأسه اذا حلقه وکوزیاشی

تماماقیدوب بتورمك معناسنه‌در یقال سحقت العین دمعهااذا نفدته ودابه‌یك یلك علی‌قول سکرتمکدن اشاغی ویوریمکدن یوقری وجه‌اوزره یلك معناسنه‌در لنك یوریمك تعبیر اولنور یقال سحقت الدابة اذا عدت شدیدا اوفوق المشی دون الحضر وسحق اسکی‌ثوبه اطلاق اولنور مسحوق معناسنه یقال ثوب سحق ای بال وبوفقه‌جه بلوده دینور یقال سحاب سحق ای رقیط (الانسحاق) انفعال وزننده برنسنه ازیلوب بومشتق معناسنه‌در یقال سحق الشیٔ فانسحق و بولالمق معناسنه‌در یقال انسحق الشیٔ اذا اتسع (السحوقة) سینك ضمیله ثوب اسکیمك معناسنه در یقال سحق الثوب سحوقة من الباب الخامس اذا بلی (الاسحاق) همزه‌نك کسریله سحوقه معناسنه در یقال اسحق الثوب اذا بلی ودوه‌نك طبانی آشنمق معناسنه‌در یقال اسحق خف البعیر اذا مرن ومه‌نك سودی توکنوب جلق دری قالمغله چکیلوب قارنه یاپشمق معناسنه‌در یقال اسحق الضرع اذا ذهب لبنه و بلی ولصق بالبطن وابراق ایلمك معناسنه‌در یقال اسحق فلانا اذاابعده (المنسحق) اسم فاعل بنیه‌سله براوغوردن دوکیلن کوزیاشنه دینور جمعی مساحیق کلورکه نوادرندندر یقال دمع منسحق ای مندفع ودموع مساحیق ای‌مندفعة (السحق) سینك ضمیله وضمتیله ایراق اولمق معناسنه در یقال سحق الرجل وسحق سحقا من‌الباب الخامس والرابع اذا بعد وخرما اغاجی بك بوی سوروب اوزامق معناسنه‌در یقال سحقت النخلة سحقا من‌الباب الخامس اذاطالت (السحیق) امیر وزننده وصفدر بعید معناسنه یقال مکان سحیق ای‌بعید (السحوق)صبور وزننده اوزون خرما اغاجنه دینور کذلك کریملو اوزون ارکك ودیشی اشکه وصف اولور جمعی سحق کلور سینك ضمیله وعبد الله بن سحوق محدثدر ظنمه کوره سحوق والده‌سی اسمیدر پدری اسحقدر (السوحق) جوهر وزننده اوزون نسنه‌یه‌دینور (ساحوق) بررجل علمیدر و برموضع آدیدرکه انده بنو ذبیان جاعتی عامر بن صعصعه قبیله‌سنه اغاره ایلدیلر (السحاقة) شداده وزننده نسوانه مخصوص اوصاف سیئه دندر مراد زبیقجی وسورتشجی قاری اوله جقدر مترجم دیرکه سحاقه‌یه فارسیده چرمینه وسعتری دخی دیرلر ترکیده سورتشجی وزبیقجی دیرلر زبیقجی زبیکجی محرفیدر زب مصغر بدر (السحیقة) سفینه وزننده شول عظیم وشدید یغموره دینورکه اوغرادیغی برلری کوریوب صیرر اوله یقال مطرة سحیقة اذا کانت تجرف مامرت به (اسحاق) همزه‌نك کسریله علم اعجمیدر یعنی سریانیدر غیر منصرفدر واکراسحقه السفر کلامندن که ابعاد معناسنه‌در منقول اولوب عربیدر دینورسه منصرف اولور (السیداق) سینك فتحیله برجنس شجردرکه بغایت متین اولور وقبوغندن قاودوز یلور یانمش کراسته‌سنك کولیله کتان ایلکی‌اغاردلر(السودق)

دال مهمله ایله جوهر وزننده چاقر دیدکلری طغانه دینور ابن عدلیك باهر نام کتابندن بو یلجه منقولدر یقال جاء وفی ساعده سودق ای صقر سائر مفردانده بلبان دیدکلری طغان ایله مفسردر (السذق) سینك وذال معجمهنك فتحیله لیلة الوقود اسمیدرکه سدهٔ فارسی معربیدر نصارا طائفه سنك ومجوسك آتش کیجه سی دیدکلری مخصوص کیجهنك اسمیدرکه قتی وافر آتشلر یاقوب شنلك وشطارت ایدرلر بونك مأخذی وسببی برهان قاطعده مشروحدر (السوذق)جوهروزننده بلازکه دینورسوار معناسنهو یکپاره اولان بدوی بلازکنه ده دینورقلب معناسنه وچاقر طغانه دینور صقر معناسنه بونده سینك ضمیله ده لغتدر وبوقاغو حلقه سنه دینور (السیذاق) سینك فتحیله (والسیذقان) زعفران وزننده (والسیذقان) ریحقان وزننده بونلرده چاقر طغانه دینور (السوذق) جوهری وزننده قورناز آدمه دینور یقال رجل سوذقی ای نشیط حذر محتال (السوذنیق) زنجبیل وزننده وسینك ضمیله جائزدر (والسیذ نوق) حیزبون وزننده (والسوذانق) سینك ضمی وفتحی کذلك نونك کسری وفتحیله (والسنذانق) سینك فتحی وضمی ونونك فتحیله چاقره دینور صقر معناسنه علی قول شاهینه دینور (السرادق) علابط وزننده صحن بیتك یوقری طرفنده ارقوری چکیلان سراپردهیه دینور جمعی سرادقات کلور ویذیه زاردن جبنلك طرزنده بیته دینور تقول رأیته یقعد وراء السرادق وهوالذی یمد فوق صحن البیت وکذا البیت من الکرسف معنای اوله کوره اوی ایکی بولوب مثلا یوقری بلوکی صاحب خیمهیه واشاغی بلوکی اتباعه مخصوص اولور شارحك بیانی اوزره بوسراپرده معربیدرکه اوتاغ شاهی یه وچادرتوزلغنه و وراسنده حرم خاص اقامت ایلك ایچون خیمه ایچره چکیلان پرده یه وچادر اطرافنه چکیلان صوقاغه اطلاق اولنور فی الاصل پرده سرادر وصف ترکیبی اوزره مضاف الیه تقدیم اولندی معربنده سرادق دیدیلر وعند البعض سراطاق معربیدر وسرادق هوایه اغمش عظیم غباره اطلاق اولنوروهوایه اغوب برنسنهیی اورتوب بورین دخانه اطلاق اولنور (المسردق) مدحرج وزننده یوقریسی اشاغیسی سراپرده لو چادره واوتاغه دینور یقال بیت مسردق ای اعلاه واسفله مشدودکله (السرق) فحتینله (والسرق) کتف وزننده (والسرقة) فحاتله (والسرقة) فرحه وزننده (والسرق) غرق وزننده اوغورلق معناسنهدر یقال سرق منه الشیء سرقا وسرقا وسرقة وسرقة وسرقا من الباب الثانی اذا جاء مستترا الی حرز فاخذ مالا لغیره (الاسترق) افتعال وزننده سرق معناسنه در یقال استرقه بمعنی سرقه (السرقة) سینك فتحی ورانك سکونیله (والسرقة) فرحه وزننده (والسرق) کتف وزننده اسملر در اوغریلغه دینور (السرق)

فتحتینله نهان اولمق معناسنه در یقال سرق الشیء سرقا من الباب الرابع اذا خفی
وسرق بیاض حریر شقه‌لرینه علی قول مطلقا حریر شقه‌لرینه دینور مفردی
سرقه‌در یقال جاء وبیده سرق ای شقق الحریر الابیض اوالحریر عامة شارحك
بیاننه کوره سره فارسی معربیدرکه بیراق اوجنه بند اولنان حریر شقه‌یه دینور
وسرق بدنك الك واوبناق یرلری ضعیف وکوشك اولمق معناسنه در یقال سرقت
مفاصله سرقا من الباب الرابع اذا ضعفت (سرقه) فتحاتله عالیه‌ده اولان صولرك
الك نهایتنده واقع صو یك آدیدر (مسروق) اعلامدندر مسروق بن الاجدع
تابعیندندر ومسروق بن المرزبان محدثدر (سرق)سکر وزننده سنجارده برموضعدر
واهواز ایالتنده بر ولایت آدیدر وسرق بن اسد الجهنی اصحابدندر اصل اسمی
حباب ایدی برکون بر بدوی عربدن ایکی دوه اشترا ایدوب بهالرنی ادا ایلمك
ایچون بایعله برابر چکوب برخانه‌نك قپوسنه کتوردی بایعی قپوده قیوب کندیسی
اقجه چقره‌یم دیو دوه‌لری چکوب ایچرو کوتردی مکر اول خانه ایکی قپولی اولمغله
دیکر قپودن دوه‌لری کندی خانه سنه اوچوردی برو طرفده بیچاره بدوی وافر
زمان منتظر اولدقدن صکره ایچرو یه داخل اولوب کیفیت حاله مطلع اولدقده
دیوان رسالتعنوان حضرت پیغمبری یه عرضحال ایلدی بر موجب امر عالی حباب
احضار اولنوب انت سرق عنوانیله خطاب بیورلمغله من بعد سرق ایله مشتهر
اولدی وکندیلری آنکله تبرك وابتهاج ایدر ایدی واحد بن سرق المروزی اهل
سیر وتواریخدندر (السوارقیة) سینك فتحیله بین الحرمین برقریه‌در (السرقین)
سینك کسری وقلیلا فتحیله سرکین فارسی معربیدرکه فشقی یه دینور (السوارق)
سارقه‌نك جمعیدر بوقاغولرده ولاله‌لرده اولان زنجیرلری براربه‌طوپلیوب برکدیرن
حلقه لره وسائر دمورلره اطلاق اولنور یقال عضت به السوارق ای الجوامع
وبعض کلید پرده‌لرنده اولان زوائد نسنه یه اطلاق اولنورکه اول کلیده خرسزلی
کلید تعبیر ایدرلر اکا انختراویدرمق وسائر کونه آچق متعذر اولور (ساروق)
روم دیارنده بربلده در (سراقه) ثمامه وزننده اسمادندر سراقة بن کعب وسراقة
بن عمرو وسراقة بن الحارث وسراقة بن مالك المدلجی وسراقة بن الحباب وسراقة
بن عمرکه ذوالنون ایله ملقبدر صحابیلردر وجوهرینك سراقة بن جعشم دیدیکی
وهمدر زیرا جعشم انك جدیدر (سارق) (وسراق) شداد وزننده اسمادندر
(التسریق) تفعیل وزننده برکمسه‌یی اوغریلغه نسبت ایلمك معناسنه‌درکه فلان
اوغریدر یاخود اول نسنه‌یی فلان اوغرلدی دیمکدن عبارتدر یقال سرق فلانا اذا
نسبه الی السرقة (المسترق) اسم فاعل بنیه سیله بنیه وترکیبی ناقص وضعیف
اولان آدمه اطلاق اولنور کویاکه سائردن تمة اعضاء استراقنه محتاجدر یقال

رجل مسترق ای ناقص ضعیف الخلق ودائما نهانی سوزلره قولق طوتوب دیکلر اولان کمسیه دینور که دیکجی تعبیر اولنور یقال رجل مسترق ای مستمع مختفیا وقصه بیونلو کوتوز آدمه مسترق العنق اطلاق اولنور یقال هو مسترق العنق ای قصیرها (المسارقة) مفاعله وزننده بر کمسه اوغرلین بقمق معناسنه درکه نکاه دزدیده تعبیر اولنور یقال هو یسارق النظر الیه ای یطلب غفلة منه لینظر الیه (الانسراق) انفعال وزننده بودخی اعضاء واندام فاتر وضعیف اولمق معناسنه در یقال انسرقت مفاصله اذا فترت وضعفت مؤلف بونی تکرار ایلمشدر و بر اخر کمسه کندیسنی کورمیوب صاوشوب کتسون دیو کیر و چکیلوب کیزلنمك معناسنه در که او غورلنمق تعبیر اولنور یقال انسرق عنه اذا خنس لیذهب (التسرق) تفعل وزننده خرسزلقله او غراشمق معناسنه در که بر شیئی چالوب او غورلدقدن صکره آخر شیئی دخی اوغورلمق معناسنه در یقال تسرق فلان اذا سرق شیئا فشیئا (استبرق) همزه نك کسریله که قاین دیبایه دینور برق مادسنده بیان اولندی (السرمق) جعفر وزننده نبات القطف اسمیدرکه فره بازی وقیون صرمشغی د یدکلری اوتدر مسحوق اولان تخمدن اوج هفته بهر کون ایکی درهم مقدارنی شرب استسقاء علتنك تر یاقیدر لکن اکثاری مهلکدر شارحك بیانه سرمه وسرمج معربیدر وسرمق خراسانده اصطخر ایالتند بر بلده در (سرمقان) پهلوان وزننده هرات قضاسنده برقریه در وسرخس وفارس قضالرنده دخی برقریه در (السعسلق) صهصلق وزننده غول بیابانی د یدکلری جادولرك انالری اسمیدر (السعلوق) عصفور وزننده ابن طریف بن تمیم اسمیدر یاخود پدر ینك لقبیدر (السنعبق) سینك ونونك فتحی و بانك ضمی وفتحیله بر بدرایحه اوتك اسمیدر (السفسقة) زلزله وزننده قوش جعقرمق معناسنه در یقال سفسق الطائر اذا ذرق وسفسقه فرند السیف معناسنه در کما سیذکر (السفسوقة) سینك ضمیله آچق وایشلك یوله دینور محجه معناسنه یقال اخذ السفسوقة ای المحجة و بر کمسه پدرینه چکمکه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذدر یقال فیه سفسوقة من ابیه ای شبه (السفاسق) علابط وزننده مطلقا اوزون اوزادی شیئه دینور یقال شیء سفاسق ای ممتد (السفسقة) سینلرك فتحیله (والسفسقة) سینلرك کسریله (والسفسیقة) قندیله وزننده (والسفسوقة) عصفوره وزننده قلجك جوهرینه وصوینه دینور علی قول قلجك یوزنده مشاهده اولنان اوزون اوزون طریقه لره دینور که جوهرلر انلرده لمعان ایدرلر وعلی رأی قلجك یوزنده اولان اوزون اوزادی یول کبی یولره دینور یاخود قلجك یوزلرنده اولان اویلجه اوزون اوزادی ایکی بیوجك یو ارالغنه دینورکه بعض طبان وخراسانی قلجلرك یوزلرنده اوزون

اوزادی یول کبی اویلجه ییوکبی خیال چکلمش اولور جمی سفاسق کلور شارحك بیاننه کوره شوشهٔ فارسی‌معربلریدر (السفق) سینك فتحی وفانك سکونیله قپویی کیرو چویروب قپامق معناسنه‌در یقال سفق الباب سفقا من‌الباب الاول اذا رده وچهره به شمار اورمق معناسنه‌در یقال سفق وجهه اذا لطمه (الاسفاق) همزه‌نك کسریله بودخی قپویی کیرو چویروب قپامق معناسنه‌در یقال اسفق‌الباب اذا رده (السفاقة) حاقه وزننده بزتفه‌لو وصیق ومحکم طوقنمق معناسنه در یقال سفق الثوب سفاقة اذا صار سفیقا (السفیق) امیر وزننده وصفدر تغه‌لو صیق ومحکم طوقنمش ثوبه دینور یقال ثوب سفیق ای‌صفیق بومناسبتله پك یوزلو اوتانمز آدمه سفیق الوجه اطلاق اولنور یقال رجل سفیق الوجه ای وقح (السفیقة) سفینه وزننده بر یصیجه انجه اوزون تخته‌یه دینور که حصیری طوقیانلر حصیری‌طوقودقجه اکا لف ایدرلر والتون‌وکومش مقوله سندن چکجله تکه کبی یصلنمش انجه سبیکه‌یه دینور که اندن بعض نسنه‌لر دوزرلر یقال عنده سفیقة من الذهب وهی الضریبة الدقیقة الطویلة من‌الذهب والفضة ونحوهما (السفقة) صفقه وزننده ومراد فیدرکه ال اله آلمقله اولان عقد مبالغه به اطلاق اولنور ومنه یقال اعطاه سفقة یمینه اذا بایعه و یقال اشتراه فی سفقه واحدة ای بیعة (السفق) سینك وقافك ضمیله ناسی دائما فصل وغیبت ایدن بد ز بانلره دینور یقال هم سفق ای‌مغتابون للناس (السق) شق وزننده قوش قسمی چمقرمق معناسنه‌در یقال سق الطائر سقا من‌الباب الاول اذا ذرق (السقسقة) زلزله وزننده سق معنا سنه در (المسقسق) اسم فاعل بنیه سیله شو ل ادمه دینورکه برمرتفعجه سکی ونشیمن اوزره کرسی شیخی کبی اوتوروب وبراخر کمسه دخی آنك کبی قرشوسنده اوتوروب نو بت بنو بت بری بر یله مناشدهٔ اشعار ایدر اوله بو نلرك هر بر ینه اطلاق اولنور و بو لغت مولده در یقال اسم هذا المسقسق و هو من یصعد فی دکة واخر فی اخری و ینشد کل منهما بیتا بالنو بة (سق سق) سینلرك فتحی وکسر یله اوکوزقسمنه مخصوص‌زجر وآزار کلماتندندر وکسریله اوکوز قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر (السلق) حلق وزننده برآدمی سوق ابله انجیدوب ازر ده قلمق معناسنه در یقال سلقه بالکلام سلقا من الباب الاول اذا اذاه واتی کیکدن صو یمق معنا سنه در یقال سلق اللحم عن‌العظم اذا انحاه ودرتمك وسانجمق معنا سنه در یقال سلق فلانا بالرمح اذاطعنه ونباتی صو غوق چالوب کویندرمك معنا سنه در یقال سلق البرد النبات اذا احرقه وبرکسنه‌یی ارقه‌سی اوزره یره یقمق معنا سنه‌در یقال سلق فلانا اذاصرعه علی‌قفاه وصو طلو منی یاخود آزق دغارجغنی یاغلمق معناسنه یقال سلق المزادة اذا دهنها

وبر نسنه‌یی آتشله قینا تمق معنا سـنه در یقال سلق الشیء اذا اغلاه بالنار وچو ال مقوله سنك قو لینه آغاج کچور ملك معنا سـنه در یقـال سلق العود فی العر وة اذا ادخله ودوه‌یی سرا یا قطر اتمق معنا سـنه در یقال سلق البعیر اذا هنأه اجمع ویلمك معنا سنه در یقال سلق فلان اذا عداوحیقرمق معنا سنه‌در یقال سلق الرجل اذاصاح وخاتونی ارقه‌سی اوزره یاتروب جماع ایلمك معنا سنه در یقال سلق المرأة اذا بسطها فجامعها وبر کمسه‌یی قامچی مقوسیله اوروب دریسنی صیروب قوپرمق معنا سـنه در یقـال سلق فلا نا بالسوط اذا نزع جلده وبو ستکی مقوله سنی اسی صوده خشـلیوب تویدن اثر قالمق وجه اوزره تویلر نی کیدرمك معنا سـنه در عن قصدا معان ایتما مکدن یاخود مسـا محه‌دن ناشی اولور یقـال سلق شیئا بالماء الحاراذا اذهب شعره وو برووبقی اثره وسلق دوه‌نك صرتنده اولان یاغر اوکو لوب بری‌یاض قالمق معناسنه در یقال سلقت الدبرة البعیر اذا برأت وابیض مو ضعهـا من‌اثرهـا مؤلف‌بونی مسامحه وجهیله تفسیر ایلمشدر ودوه‌نك یانلرنی‌قولان صقوب بر ایلمك معناسنه‌در یقال‌سلق‌النسع‌فی‌جنب‌البعیر‌اذا اثروبوله کیدنلرك‌اياقلری‌وطر نقلری بو لده تأثیر ایلمك معناسنه در یقال سلقت الاقدام والحوا فر الطریق اذااثر فیها (السلقاء) سینك کسریله بودخی دورتمك وسانجمق معناسـنه مصدر در یقـال سلقاه سلقاء اذاطعنه شارح‌دیرکه جعب کلمه‌سنده یاءزیاده‌سیله جعبی‌جعباء دیدکلری کبی بونده دخی یاء زیاده ایلدیلر انتها وبرکسـه یی صرتی اوزره دو شـور ملك معنا سنه در تقول سلقیته اذا القیته علی ظهره (الاسلاق) همزه نك کسر یله بودخی چوالك قو لینه اغاج کچور ملك معنا سـنه‌در یقال اسلق العود فی العر وة اذا ادخـله ودیشی قورد صید ایلمك معنا سنه در یقال اسلق الصیاد اذاصار ذئبة (السلق) فتحتینله بودخی دوه‌نك‌صرتنده‌یاغر صاغالوب‌بیاض نشان‌ایلمك‌معناسنه‌در یقال سلقت الد برة البعیر سلقا من الباب الرا بع اذابرأت وابیض مو ضعها وسلق موصلده بر یوکسـك طاغك آدیدر و یمامه ده برناحیه ادیدر وطپراغی وچاموری یاك دو یدوز اوه‌یه دینور جمعی اسـلاق وسـلقان کلور سینك ضمی وکسر یله (السلیقة) سـفینه‌وزننده دوه‌نك صرتنده یاغری وجداوی اوکولدقدن صکره قلان آقلغه دینور کذلك دوه نك یانلرنده صق قولان بر ینه دینور وبولده اولان ایاق وطرنق اثارینه دینور جمعی سلائق کلور وسرشت وطبیعت معناسنه در یقال الکرم سلیقته والسخاء خلیقته ای طبیعته ویقال فلان یقرأ بسلیقته ای‌بطبیعته لایتعلم ودوکولوب اصلاح اولنمش مصر بغدایینه دینور علی قول ایجنه قولغان تیکنی دیدکلری نبات قاتلمش بوغرد کشنه دینور یقال اطعمنا بالسلیقة وهی الذرة التی دقت واصلحت اوالاقط الذی خلط به طرائیث واسی صو ایله خشلنمش سبزه وسائر

نسنه لره دینور ورفدان بشمش یمورطه‌یه دینور ودوه‌نك قولان چقره جق یر ینه دینورکه قولان سورتمکله تو یلری کتمش اوله (السلق) سینك کسر یله صو بولنه دینور که مراد سیل صو یو آقوب کیده جك یولدرجمعی سلقان کلور عثمان وزننده وسلق یازی تعبیر اولنان نباته دینور جالی و محلل وملین ومفتح ومفرح ونقرس علتنه ووجع مفاصله نافع وعصیری خمر اوزره صب اولنسه ایکی ساعت مرورنده سرکه‌یه منقلب وسرکه اوزره صب اولنسه درت ساعتدن صکره خمره محول در وکوکنك عصیرنی سعوط دیش وقولق اغر یلر ینك وشقیقه‌نك تریاقیدر وسلق البرق وسلق الماء ایکی کونه نباتلردر مفرداتده سلق بری وسلق جبلی حماضدن بر قسم وسلق الماء صو یاز یسی دیدکلری نبات اولمق اوزره مرسومدر وسلق سباعدن قورده دینور ذئب کبی جمعی سلقان کلور عثمان وزننده وسینك کسر یله جائز در مؤنثی سلقه در علی قول سلقه خاصة دیشی قورده دینور ارککنه سلق اطلاق اولنمز وتشبیه طریقیله بی شرم وحیا فاحشه دیلی زفیر عورته اطلاق اولنور یقال هی سلقة ای سلیطة فاحشة بونك جمعی سلقان کلور سینك ضمی وکسر یله ودیشی قورد اسمی اولانك جمعی سلق کلور هاسز وسلق کلور عنب وزننده (المسلق) منبر وزننده (والمسلاق) محراب وزننده (والسلاق) شدادوزننده ضرب لسانه مالك بلاغتلو سخنور آدمه دینور یقال خطیب مسلق ومسلاق وسلاق ای بلیغ (السالقة) لامك کسریله شول عورته دینور که ماتم ومصیبت هنکامنده بلند آواز ایله صیحه وفریاد ایدر اوله یاخود یوزینه شمار اورر اوله یقال امرأة سالقة اذا کانت رافعة صوتها عند المصیبة اولاطمة وجهها (السلیق) امیر وزننده کوچك اغاجلردن ومیشه‌لردن دوکلمش قرنتی وچور چوب مقوله سنه دینور وشبرق دیدکلری اوتك قوریسنه دینور وآریك قوانده اوز وتنغنه یاپدیغی کو مجه دینور جمعی سلق کلور سینك ضمیله وسلیق بولك برقیبسنه دینور یقال اخذ من سلیق الطریق ای من جانبه (سلوق) صبور وزننده یمنده بر بیوك قریه آدیدر آنده اعلاز زرهلر چقار ویا وز کلاب اکا نسبت اولنور ومنه السلوقیة کالکلاب السلوقیة بعضلر ارمینیه طرفنده بربلده‌در دیدیلر علی قول زرهلر وکوپکلر سلقیه‌یه منسوبلردر که قدیماً بلده‌در روم اولکه‌سنده بربلده‌در نسبتلرنده سلوقیه عنوانی تغییر نسب قبیلندندر واعلامدن احمد بن روح السلقی اول بلده‌یه منسوبدر شارحك بیاننه کوره سلقیه فی الاصل ساحل انطاکیه ده بربلده ایدی حالا خرابه در (السلوقیة) سینك فتحیله سفینه‌ده ربان اوتور دیغی یره دینورکه رئیس قاره سی اوله جقدر نته که دبوسه قپودان قاره سیدر (السنقاة) سینك کسریله عورتی آرقه‌سی اوزره یاترمق وجهیله اولان جماعه

دینور یقال الذ البضاع السلقاة وهی ماکانت علی ظهر (الا سالق) همزه نك فتحیله بوغز اوجنده کوجك دلك چوره یانلرینه دینور (السیلق) صیقل وزننده چابك ورونده ناقه یه دینور (السلقلق) سفرجل وزننده دبر ندن حیض کورر اولان خا تونه دینور یقال امرأة سلقلق اذا کانت تحیض من دبرها شارح دیرکه عرف شرعیده اکا حائض اطلاق اولنمز (السلقلقة) هابله چاغرغان شماته جی عورته دینور یقال امرأة سلقلقة ای صخابة (السلاق) غراب وزننده برکونه سیو لجیلره دینورکه دلك دینده ظهور ایدر علی قول دیش دینك اتلری صوبلغد دینور یقال ظهرفیفه سلاق وهو بثرتخرج علی اصل اللسان اوهو تقشر فی اصول الاسنان وسلاق کوز علتلرندن برعلت آدیدر سببی بور قیتلی وحد تلی رطوبتدر اکثری کوز یکارنده ظهور ایدر کیدەرك یایلوب کوزك فسـا د نی مؤدی اولور قاندن ورمدمثللو مرضلردن کوزك مزاجی فاسد اولدیغندندر علامتی کوز قپاقلری قزل قزل اولوب قالکلشمق وکربکلر دوکیلوب بتن یرلری متقرح اولمقدر (سلاقه) ثمامه وزننده ابن وهب درکه بنوسامة لؤی جاعتند ندر (السلاق) رمان وزننده نصارایه مخصوص بربصقلیه آدیدرکه حضرت عیسی نك اسمانه عروج ایتدکلری کو ن اوله جقدر شـارح حك بیـانـه کوره فطرلردن فرق ایکنجی کوندر وسـلاق کلمه سی سر یانیدر صعود ابتدی معنا سـنه در اصلی سـیلاق در (المسلوق) ایام عربدن بربوم معهود در مسلوق برمو ضعك اسمیدر (الاستلقاء والاسـلنقا) ارقه اوزره یاتو ب اوبو مق معنا سـنه در او لکی افتعـلا ایکنجی افعنلاء وزنلرندەدر یقال استلقی الرجل واسلنقی اذا نام علی ظهره (التسلق) تفعل وزننده دیواره طرمشوب چقمق معناسنەدر یقال تسلق الجدار اذا تصور ویتاقده غم و اندیشـەدن یاخود درد و وجعدن ناشی بری اوته دونوب چبـالمق معناسنەدر یقال تسلق علی فراشـه اذا قلق هما او وجعا (السمحاق) قرطاس وزننده باش کیکنك اوزرنده بوفقەجه زارکبی دریجکزه دینور اول دری‌یه باغ اولان باش یاریغنه سمحاق اطلاق بوملابسەیه مبنی‌در معروض اسمیله عارض تسمیه اولنمشدر یقال بلغت الشجة السمحاق وهو قشرة رقیقة فوق عظم الرأس ویقال فی شجة السمحاق کذا (السمحوق) عصفور وزنـنـده بك اوزون خرما اغاجنه دینور (السماحیق) سمحاقك جمعیدرکه ذکر اولنان انجه زار کبی دریجکزه دینور تشبیه جهتیله سماده بوفقەبوفقه ظهور ایدن بلود پارەلرینه اطلاق اولنور یقال فی السماء سماحیق ای القطع الرقاق من الغیم و اچ باغـلك اوزرنده اولان انجه انجه زارلرده سماحیق الشحم اطلاق اولنور یقال علی ثرب الشاة سماحیق من شحم ای شیء رقیق کالقشر (السمسق) جعفر وزننده (والسمسق) زبرج وزنـنـده

او

(والسمسق) قنفذ وزننده (والسمسق) جندب وزننده یاسمینه دینورکه معروف شکوفه‌در ومرزنجوش اسمیدرکه تحریفله مرجانکوشك دیدکلری نباتدر (السموق) قعود وزننده بویلنوب اوزامق معناسنه‌در یقال سمق النبت والشجر سموقا من الباب الاول اذا علا وطال (السمیق) امیر وزننده زبوله دیدکلری اغاجدرکه بیوندرقده اولور و اول ایکی اغاجدرکه اوکوزك بیونی طوق کبی احاطه ایدر ایکیسنه سمیقان دینور شارحك بیاننه کوره سمهٔ فارسی معربیدر (الاسمقة) اجوبه وزننده کریج طاشیه جق تسکره‌نك ماده‌سی اولان اغاجلره وتخته‌لره دینور (السماق) غراب وزننده خالص نسنه‌یه دینور ومنه یقال کذب سماق ای خالص واسحق بن ابراهیم السماقی که محدثیندندر خالصه منسوبدر (السماق) رمان وزننده (والسموق) صبور وزننده ترکیده دخی سماق دیدکلری اکشی دانه‌لره دینور صالقم اغاجده بتر طعامی مشهی و اسهال مزمنی قاطع ومنقوعیله اکتحال کوزده عارض اولان سلاق و رمد علتلرنی دافعدر محدثیندن محمد بن احمد السماقی که احمد بن ابی الحواریدن تحدیث ایلدی و عبدالمولی ابن السماقی که بزلر انك اصحابندن روایت ایدرز بیعنه منسوبلردر (السملق) جعفر وزننده بغایت دوز وهموار اوه‌یه دینور (السنبوق) عصفور وزننده برکونه صغیر زورقه دینور فارسیده ناو و ترکیده چرنیق دیدکلریدر مترجم دیرکه سنبکدن معربدرکه فارسیدر (السندوق) صندوق وزننده و مرادفیدر (السنسق) جعفر وزننده مرسین اغاجنك خرده‌لرینه دینور (السنعبق) سفرجل وزننده قریبا ذکر اولندی (السنق) سینك ونونك فتحیله طعامدن امتلا اولوب بیقمق معناسنه‌درکه حیوانده تخمه‌اولمق تعبیر اولنور یقال سنق الفصیل من اللبن سنقا من الباب الرابع اذا بشم والتخم شارح دیرکه اجم انسانده وسنق حیوانده مستعملدر (السنیق) قبیط وزننده کرچله صیوانوب بطانه اورلمش اوه دینور یقال رأیته یقعد فی سنیق ای بیت مجصص جمعی سنیقات وسنانیق کلور وسنیق برآق یلداز اسمیدر وبر معروف تپه‌نك آدیدر (الاسناق) همزه‌نك کسریله بر آدمی نعمت واقبالك وفرنی کراهلغه القا ایلمك معناسنه‌در یقال اسنقه النعیم اذا ترفه (الساق) طپوق ایله دیزك ارالغی اولان عضوه دینور ترکیده اینجك ولحم وشحمی یوزینه بالدر تعبیر اولنور ساده کمیکنه قوری اینجك ومجوفنه دودك وقلم تعبیر اولنور وبجاق قاسیقدن طبانه وارنجه قدردر جمعی سوق کلور سینك ضمیله وسیقان کلور سینك کسریله واسؤق کلور افلس وزننده بونده ضمه‌یی محمل اولمق ایچون واو همزه‌یه منقلب اولدی یقال ضرب سأقه ای مابین کعبه ور کبته شارحك بیانه کوره ساق مؤنثدر مصغری سویقه‌در واصلی سوق ایدی وقوله تعالی [یوم یکشف عن ساق] ای عن شدة وقوله تعالی [والتفت الساق

بالساق] الآية اى اخر شدة الدنيـا باول شدة الآخرة عربلر بر امروماده بغايت قظيع وشديد وسهمناك اولورسه آنك هول وشدتندن ساق تعبيريله اخبار ايدرلر كوياكه آنكله مقاومته ياخود اندن فرار ونجـاته بالدرينه تقويه ويرمكه محتاج اولور و كشف ساق ايله كه چرنمك اوله‌جقدر فرار ستمنه صغانوب چرنمكدن كنايه ايدرلر بوجهتله كشف ساقك سببى البته هول وشدت اولور بوندن بشقه بر ناقه‌نك رحمنده ولدى هلاك اولدقده مذمر يعنى اول خصوصلك كاردانى البنى ناقه‌نك جوفنه ادخال ايدوب ولدهالكك سـاقندن اخذ وطشره اخراج ايدر بوماده ناقه‌يه وصـاحبنه شديد اولديغندن وعملى دخى دشوار اولديغندن هر شدت ومحنتدن كشف ساق ايله تعبير ايلديلر وآيت ثانيه‌ده التفاف ساق كه بالدرلر برى برينه طولشمقدن‌عبارتدر مرادموت حالنده شدتدن‌بجاقلرى برى برينه‌طولشمق‌ياخود كفن ايچره‌وضع اولنور كن‌طولشمق ياخود اياقلرده‌شدت‌خوفندن جان‌قالميوب‌طوتمز اولمقدن‌ياخود محنت‌دنيانك‌اخرى محنت‌آخرتك‌اوليله مؤتلف‌اولمقدن كنايه‌در مؤلفك بصائرده بيانى وجه مذكوراوزره‌دروبعض مفسرينك بيانته كوره كشف ساق صعوبت و شـدت امرده مثلدر اصلى بودركه مخدرات اولان نسـوان بهمه حال بالدرلرنى بجاقلرنى ستر ايتمكده پك اهتمام ايدرلر وشجخون كبى برخوف و شديده عروضنده خلاص‌اولمق ايچون فرار ايتدكلرنده خفت قصديله البته بجاقلرنى صغبوب كشف ايدرلر اصحاب غيرت و ناموس عندنده نسوانلرينك اول رسمه بالدرلرى بجاقلرى كنناده اوله‌رق طاغه طاشـه دوشمه‌لرى شـديدهٔ عظيمه‌در بو مناسـبتله كيده‌رك مثل مجراسـنه اجرا اولنوب سـاق متصور اولميان امر مهول وقوعنده استعمال اولندى پس استعارهٔ تمثيليه قبيلندن اولور ياخود ساق شجردن يا ساق انساندن استعاره اولنمغله يوم يكشف عن اصل الامر و حقيقته بحيث يصير عيانا تأويلنده اولور مدار قوام و معتمد عليه اولان سـاق اصل ماده‌يه مسـتعار اولور انتهى و عربلر ساق واحد ايله تتابع و اتفاقدن كنايه ايدرلر ومنه يقولون*ولدت ثلاث بنين على ساق * اى متتابعة لا جارية بينهم يعنى برى برى آردنجه ارالقـلرنده قيز اولميه‌رق اوچ نفر اوغلان تولد ايلدى وسـاق الشجر اغاجك اوزدكنه اطلاق اولنور فارسيده تنهٔ درخت دينور يقال قطع سـاق الشجرة اى جذعها وسـاق حر قرى قوشنك اركككنه اطلاق اولنور حكايهٔ صوتيله تسميه اولنمشدر كوياكه ساق حرساق حرديه‌رك اوتر على‌قول ساق كوكرجن قوشنه‌وحر ياوريسنه‌دينور مفردات سـائره‌دن تلخيصمزه كوره بو قوش يبانى حامه نوعندن قوسـقووق ديدكلرى‌الاجه‌قوش‌اوله‌جقدركه‌بهارده‌بغچه‌لره كلوب‌قوسقووق‌قوسغووق‌ديه‌رك اوتر بو ديارلرده فوق تعبير ايدرلر خوشمنظر حزين اوازلو بر قوشدر بعينه صوتيله

مسمادر وساق بر موضع آدیدر (ساق الفروا) فانك فتحیله یاخود ساق الفروین
ایکیمسیده واو ایله اسد قبیلەسی دیارنده برطاغك آدیدرکه کیك بوینوزی کبی
سوەلوب چقمشدر (ساق الفربد) بر موضع آدیدر و ساق یمنده برحصن آدیدر
(ساق الحواء) خانك فتحیله برموضعدر (الساقة) سائقك جمعیدر قاده وقائدکبی
عسکرك دمدارلرینه اطلاق اولنور یقال فلان فی ساقة الجیش ای فی مؤخرهم
معلوم اوله که عسکر اصول خمسه اوزره ترتیب اولنور مقدمه درکه چرقەجی
تعبیر اولنور وقلب ومیمنه و میسره وساقەدن عبارتدر انکیچون مرتب عسکره
خمیس اطلاق اولنور و میمنه و میسرەیه ایکی جناح دخی ضم اولنور حین اقتضاده
امداد ایچون (السوق) سینك فتحیله (والسیاقة) سینك کسریله (والمساقة)
میمك فتحیله دابەیی اردندن سورمك معناسنەدر یقال ساق الماشیة یسوق سوقاوسیاقة
ومساقة صندقا دها وسوق وسیاق کتاب وزننده محتضر جان ویرمکه بشلمق معناسنه
مستعملدر کویاکه سوق روح ایدر یقال ساق المریض سوقا وسیاقا اذاشرع فی نزع الروح
وسوق برادمك انجکنه وبالدرینه اورمق یاطوقنمق معناسنەدر یقال ساق فلانا اذااصاب
ساقه و خاتونه مهرنی کوندرمك معناسنه مستعملدر یقال سازالی المرأة مهرها اذا ارسله
(الاستیاق) افتعال وزننده بودخی طوار سورمك معناسنەدر یقال استاق الماشیة
بمعنی ساقها (السائق) (والسواق) شداد وزننده سوریجی‌یه دینور ومحمد بن
عثمان بن السائق وبرادری علی روایت حدیث ایلدیلر (الاساقة) همزەنك کسریله
بودخی خاتونه مهر کوندرمك معناسنه در یقال اساق المهر الی المرأة اذا ارسله
وبر کسیه طوار سوردرمك معناسنه در تقول اسقته ابلا اذا جعلته یسوقها
(السیاق) کتاب وزننده مصدردر که ذکر اولندی وخاتونك مهرینه اطلاق
اولنور فی الاصل مهر ایچون بدوی تورەسی اوزره سوق وارسال اولنان دواب
ومواشی‌یه دینور ایدی که مسوق معناسنه اولور کیدەرك مهرده علم غالب اولدی
(الاسوق) احمق وزننده بالدرلری اوزون آدمه دینور علی قول بالدرلری باقشقلو
خوب وموزون اولانه دینور مؤنثی سوقاءدر یقال غلام اسوق وجاریة سوقاء ای
الطویل الساقین اوحسنهما (السوق) فحتینله اسوق معناسندن اسمدر بالدرك
اوزونلغنه یاخود کوزللکنه دینور (السیقة) کیسه وزننده دشمنك چته وچاپل
طریقیله سوروب کتوردکلری دواب ومواشی‌یه دینور یقال نحی العدوالسیقة
وهی ماساقه من الدواب وصیادك صیده آتمق ایچون سپرلندیکی حائله دینور که
اکثری ایکی طرفی اغاجلو پرده یابوب انی اوکلرنده یایجه یایجه سورەرك صیدك
تولك برینه کلوب اتارلر جمعی صیائق کلور (السیق) کیس وزننده یغمورسز
بلوده دینور یقال سحاب سیق لاماء فیه (السوق) سینك ضمیله چارسویه

وبازاره دینور سوق الناس معناسندندر ومؤنثدر مذکر دخی اولور (سوق الحرب) اوغراش یرینك معرکه کاهنه اطلاق اولنور تقول رأیته بکر فی سوق الحرب ای فی حومة القتال (سوق الذنائب) زبید قضاسنده برقریه‌در (سوق الاربعاء) خوزستان ایالتنده بر بلده‌در (سوق الثلاثا) بغدادده بر محله‌در (سوق حکمه) فتحاتله کوفه‌ده برموضعدر (سوق وردان) مصرده برمحله‌در (سوق کرام) افریقیه‌ده بر بلده‌در (سوق العطش) بغدادده بر محله‌در بنا اولندقده مهدیء عباسی سوق الری ایله تسمیه اولنمق بابنده امرایدوب لکن سوق العطش تعبیری کیدرك غالب اولدی (سویقه) جهینه وزننده برموضعدروحمی ضریه‌ده بر یلان آدیدرو ینبع ایله مدینه بیننده بر طاغك اسمیدر وسیاله‌ده بر موضع آدیدر وبطن مکه‌ده برموضع ادیدرونواحی مدینده بر موضع آدیدر که آنده آل علی بن ابی طالب رضی الله عنهم ساکن اولدیلر ومرو قضاسنده بر موضعدر که محدثیندن احمد بن محمد السویقی که ابو داود جنابندن استماع حدیث ایلمشدر اورادندر وسویقه واسط ترابنده بر موضعدر عبدالرحمن بن محمد الواعظ الادیب السویقی اورادندر ومغربده بر موضع آدیدر وبغدادده طقوز مواضع آدیدر (السوقة) سینك ضمیله رعیت وزیر دستان قسمنه اطلاق اولنور مفرد وجمعی مذکر ومؤنثی برابردر علی قول جمعی سوق‌در صرد وزننده یقال هو من السوقة ای الرعیة حریری مرحومك دره‌ده یانی اوزره سوقه لفظنی اهل سوق معناسنه استعمال غلطدر زیرا سوقه رعیت وزیردستانه دینور شاه و والی انلری اراده ایتدکلری سمت و محله سوق ایتدکلری ایچون اطلاق اولنمشدر قالدیکه اهل سوق اولانه سوقی دینور یای نسبتله و جمعنده سوقیون دینور انتهی وسوقة الطرثوث قولغان تیکنی دیدکلری نباتك بر پرمق مقداری یوقر یسندن اشاغیجه سنه دینور و محمد بن سوقه تابعیندندر تحدیث خصوصنده مبالاتی اولما مغله عصیاندن خالی اولمز ایدی (السویق) امیر وزننده قاود تعبیر اولنان نسنه‌یه دینور اونی یاخود حبوباتی قاوردقدنصکره نفخ و ریحی تقلیل ایچون برقاچ دفعه اسی صوایله بعده ماء بارد ایله غسل ایدرلر بدویلرك اکثری زاد اهلریدر دغارجغه بصوب یولده تغدی ایدرلر و میوه لرك سویقی بعد التجفیف قاوروب سحق ایلمکله اولور و سویق باده‌یه اطلاق اولنور یقال شرب سویقا ای خمرا و سویق خلیص ایله قدید بیننده بر یوقشجه یلان آدیدر (السواق) زنار وزننده انجکی اوزون ادمه دینور یقال رجل سواق ای الطویل الساق و خرما اغاجنك بر قارش مقداری چقان طومورجغنه دینور و یره دوشمش اولمیوب اوزدکلو اولان نباته دینور (المسوق) محسن وزننده دائما شکار آردینه دوشوب سوریلان یوکرك معلم دوه‌یه دینور یقال بعیر مسوق ای یساوق الصید (الاسافة) همزه‌نك فتحیله اوزنکی دوالنه

و طوفق قایشـنه دینور یقال قطع اسـاقة الرکاب ای سیره (التسویق) تفعیل
وزننده اغاج قسمی اوزدکلنمك معناسـنه در یقال سـوق الشجر اذا صارذا سـاق
وبراخر کمسه کندی امور ومصالحنی تملیك وتسلیم ایلمك یعنی تصرفنی اکاسپارش
ایلمك معناسـنه‌در یقال سـوق فلانا امره اذا ملکه ایاه (المنساق) میمك ضمیله
برنسنه‌یه تابع و پیرو اولان کذلك برنسنه‌یه قریب اولان شیئه اطلاق اولنور یقال هو
منسـاق له ای تابع و یقال هو منسـاق له ای قریب واوزون اولوب اوز ونلغنه
طوغری سهل واسـان اولان طاغه دینور (المساوقة) مفاعله وزننده طوار
سوق خصوصنده بری بریله مفاخره ومباحثه ایلمك معناسنه در یقال سـاوقه اذا
فاخره فی السوق (التساوق) تفاعل وزننده دوه‌لر قطـار کبی پیدر پی بدیلوب
سورلمك معناسنه در یقال تساوقت الابل اذا تتابعت وتقاودت و مواشی سور یسی
سور یلوب کیدرکن بری بر ینه صقشوب مزاحمه ایلمك معناسنه در یقال تساوقت
الغنم اذا تزاحمت فی السیر (السهوق) جرول وزننده یلانجی یه دینور کذاب
معناسنه یقال رجل سـهوق ای کذاب وصو یه قانمش تاب وطراوتلو شجر ونبات
اوزدکی مقوله سنه دینور و بجاقلری اوزون ادمه دینور یقال رجل سـهوق ای
طو یل السـاقین و بورمه بورمه توز قو پران شدید روزکاره دینور یقال هبت
ریح سهوق ای تنسج العجاج (السوهق) جوهر وزننده بودخی کرکی کبی صو یه
قانمش اغاج اوزدکی مقوله سـنه دینور یقال جذع سـهوق وسـوهق ای ر یان
(السهوق) عملس وزننده ادیملری سـیرك ادمه دینور یقال رجل سـهوق ای
البعید الخطو

(* فصل الشین المعجمة *) (الشبرق) ز برج وزننده ضریع دیدکلری نبـاتك
تازه و یشـلنه دینور مفردی شبرقه در وضریع ماده سـنده بیان اولندی وکدی
یا وریسنه دینور یقال فی حجره شبرق ای ولد الهرة وعوذ بن شبرق وعاصم بن
شبرقه محدثلردر (الشبارق) (و الشباریق) شیلرك فتحیله پاره پاره دیمکدر
قطع معناسنه یقال صار الثوب شبارق وشباریق ای قطعا و بعضلر دیدیلر که شبرق جعفر
وزننده وشبارق علابط وزننده وشـبارق عنادل وزننده وشبرق قرطاس وزننده
وشباریق قنادیل وزننده بتمامه پاره پاره کسلمش نسنه‌یه دینور یقال ثوب شـبرق
وشبارق وشبراق وشباریق ای متقطع کله شـارح دیرکه مفرد وجمعلری
معناده متحدلردر وشـبراق مطلقـا قتی وشدید اولان نسـنه یه دینور یقال شیء
شبراق ای شدید وشبارق علابط وزننده وشبارق عنادل وزننده بربلند شجرك اسمیدر که
دفع نظر ایچون بد اقلرنی ات ودوه مقوله سی حیـوان بیونلر ینه تعلیق ایدرلر

و شبارق علابط وزننده زبیده ایالتنده بر قریه ادیدر و شبارق عنادل وزننده قاورمه یه دینور که اتی خرده خرده طوغرایوب تنجره ده قاوررلر و بو معربدر شارحك بیاننه کوره پیشپاره معربیدرکه چوق قطعه لو دیمکدر وسیپاره معربی وششپاره معربی اولمق دخی محتملدر اوتوز یاخود التی پارچه لو دیمکدرکه کثرتدن کنایه در پس پاره پاره معناسی بوندن مأخوذ اولور و شبارق جماعت انسانی یه اطلاق اولنور یقال جاءت شبارق من الناس ای جماعة (الشبرقة) دحرجه وزننده ایجی قوش صید ایتدیکی قوشی پارەلیوب دیمك معناسنه در یقال شبرق البازی الصید اذا نهشه و ثوبی کسوب بچمك معناسنه در یقال شبرق الثوب اذا قطعه وآدیملری سیرك سیرك آتەرق شدتله یلمك معناسنه در یقال شبرق الفرس اذا عدا وخدی (المشبرق) مدحرج وزننده فنا ونادرست نسج اولنمش ثوبه دینور یقال ثوب مشبرق اذا فسد نسجا (الشبزق) زای معجمه ایله جعفر وزننده طوتارقلی کسیه دینور یقال هو شبزق اذا کان یتخبطه الشیطان من المس بونی ابو الهیثم فارسی تعبیر اولەرق دیو کد خزنده کرده عبارتیله تفسیر ایلمشدر مترجم دیرکه بالجمله نسخه لرده بو عنوانله مرسومدر لکن چندان ذوق و ملایمتی اولمدیغی نامستوردر اصل تحقیقمزه کوره شبزق کلمەسی شبزده معربیدر جن طوقنمش و طوتارقلی آدمه فارسیده سایه زده دیدکلری کبی شبزده دخی دیرلر اکثر اول حالت قرا کولقده واقع اولدیغیچون و نصرالله بن موسی بن شبزق الموصلی محدثدر (الشبق) فتحتینله بر ادمك شهوتی غالب اولمق معناسنه در یقال شبق الرجل شبقا من الباب الرابع اذا اشتدت غلمته و ات یمکدن یقوب دتسمك معناسنه در یقال شبق من اللحم اذا بشم (ذات الشبق) شینك کسریله برموضعدر (الشوبق) شینك ضمی و بانك فتحیله اوقلاغوبه دینور یقال حول الخبز بالشوبق وهی خشبة الخباز و بو معربدر یعنی چوچه وجوبه معربیدر (الشدق) شینك کسری وفتحیله آورده دینورکه آغزك ایکی طرفلو اچ یوزنده اولان کوشه لریدر ایکیسنه شدقان دینور یقال هو واسع الشدقین وهو طفطفة الفم من باطن الخدین وشدق الوادی درەنك بر یقاسنه اطلاق اولنور یقال نزلوا بشدق الوادی وبشدقیه ای عرضه و ناحیته جمعی اشداق کلور (الشدیق) امیر وزننده شدق معناسنه در (شدیق) زبیر وزننده طائفده بر وادی اسمیدر (الشدق) فتحتینله آورد کیکنش اولمق معناسنه در یقال شدق الرجل شدقا من الباب الرابع اذا اتسع شدقه (الاشدق) احمر وزننده آوردی بیوك آدمه دینور یقال رجل اشدق ای واسع الشدق ویقال امرأة شدقاء و بلیغ ومتکلم و سوزبیلور زبان آور آدمه اطلاق اولنور جمعلری شدق کلور شینك ضمیله یقال خطیب اشدق وامرأة شدقاء ای بلیغ (التشدق) تفعل وزننده

فصاحت

فصاحت وسخندانلق اظهار ایلمك ایچون آوردنی بوروب بوکه رك تکلم ایتمك معناسنه‌درکه‌اورد چتلاتمق‌وآوردن سویلمك تعبیراولنور متفصح وخامکو یان جانبدر یقال تشدق الرجل اذا لوی شدقه للتفصح (الشوذق) ذال معجمه ایله جوهر وزننده بلا زکه دینور سوار معناسنه (الشیذق) صیقل وزننده (والشیذقان) (والشیذاق) شینلرك فتحیله (والشوذانق) شینك ضمی ونونك کسریله صقر اسمیدر که چاقر طغاندر علی قول شاهینه دینور وبونك ضبط لغاتی سین مهمله ده مرور ایلدی (الشوذقة) دحرجه وزننده بر نسنه یی طغان کبی پنجه ایله قاپوب المق معناسنه‌در یقال شوذق الشیء اذا اخذه‌باصابعه کالصقر (الشربقة) دحرجه وزننده شبرقه معناسنه در که ذکر اولندی یقال شربق الثوب بمعنی شبرقه (الشرشق) زبرج وزننده شقراق اسمیدرکه ماده سنده مذکوردر (الشرق) خرق وزننده ورانك فتحیله کونشه اطلاق اولنور یقال طلع الشرق ای الشمس وکونشك ایدنلغنه دینورتاب افتاب معناسنه یقال جاء فی شرق الشمس ای اسفارها وکونش اشراق ایتدیکی محله دینورکه کون طوغوسی سمتنده اولان امکنه دن عبارتدر بودیارلره نسبت چین وایران اولکه‌لر یدر یقال جاء من دیار الشرق‌ای حیث تشرق الشمس ویارمق معناسنه مصدراولور یقال شرق الشیء شرقامن‌الباب الاول اذا شقه ومشرق معناسنه در که کون طوغدیغی جانبدن وفلکده کونشك طلوع ایلدیکی درجه دن عبارتدرکه اسم مکان معنالرینه در یقال انی من جهة الشرق ای‌من‌المشرق وطلعت الشمس من شرقها ای مشرقها وقپو یاریغندن کیرن ایشغه وآیدینلغه دینور بونده شینك کسریله ده جائزدر وشرق چیلق ایله چاقر یننده برقوش آدیدرکه سباع طیوردندر بوقوشه بعض دیارده دلوجه طغان وبعض یرده هیجه دیرلر وشرق اشبیلیه ده براقلیم آدیدر کذلك باجه ده بر اقلیم آدیدر بوراده حرف تردید ایله اولان نسخه لر غلطدر وشرق وشروق کونش طوغمق معناسنه در یقال شرقت الشمس شرقا وشروقا من الباب الاول اذا طلعت وشرق خاصة قیونك قولغنی دیلمك معناسنه در یقال شرق الشاة شرقا اذا شق اذنها وخرما قورغی چچك کبی رنکلنمك معناسنه در یقال شرق النخل اذا ازهی واغاجدن میوه کسوب دیوشورمك معناسنه در یقال شرق الثمرة اذا قطفها (الاشراق) همزه نك کسریله کونش طوغمق معناسنه در یقال اشرقت الشمس اذا طلعت و خرما اغاجنك قورقلری رنکلنمك معناسنه در یقال اشرق النخل اذا ازهی و بر ادم کونشلکه کیرمك معناسنه در یقال اشرق الرجل اذا دخل فی شروق الشمس و کونش پرتو صالمق وروشن ایلمك معناسنه در یقال اشرقت الشمس اذا اضاءت اشراق بو معناده

متعدی ولازم اولور که بنفسه روشن وتابدار اولمق معنا سنه وسائره روشن وتابدار ایلمك معنا سنه اولور نته که اضائه دخی بو یلجه در یعنی همزه لری تعدیه وصیرورت ایچون اولور قال الشارح ومنه قوله تعالی [واشرقت الارض بنورربها] واشراق قویورنك بوبه مق ورنکه طویورمق معناسنه در یقال اشرق الثوب فی الصبغ اذا بالغ فی صبغه وبر آدمی غصه نالك ایلمك معناسنه در یقال اشرق عدوه اذا اغصه بو معنا غص ریق بو معناسنه اولان شرق آتیدن مأخوذدر وقال فی الاساس تقول اشرقت فلانا بریقه اذالم تسوغ له مایأتی من قول اوفعل (المشرق) مجلس وزنده کونش طلوع ایده جك سمت وجهته دینور که فارسیده خاور وترکیده کون طوغوسی تعبیر اولنور مؤلفك بصائر ده بیاننه کوره مشرق ومغرب لفظلری صیغهٔ افراد ایله ذکر اولندقده مراد شرق وغرب جهتلری یدر وتثنیه بنیه سیله ذکراولنورسه شتاء وصیف مطلع ومغربلری اراده اولنوروجمع صیغه لریله ذکر اولنورسه هرکونك یاخود هر فصلك درجهٔ مطلع ومغربی اراده اولنور ومنه قوله تعالی [رب المشرق والمغرب] وقوله تعالی [رب المشرقین ورب المغربین] وقوله تعالی [رب المشارق والمغارب] ومشرق مغربده بر طاغك اسمیدر (مخلاف المشرق) یمنده برایالت آدیدر وضحاك بن شراحیل المشرقی تابعیندندر یاخود صواب اولان منبری وزننده اولمقدر که همدا ندن بر بطن آدیدر (الشرقی) شرقه منسوب دیمکدر انسان وحیوان وسائر اشیاء اولسون وبرمحله نسبتله کون طوغوسی جانبنده اولانه دینور وجهتی شرقه طوغری اولان شیئه دینور که همان طلوع یاخود ضحی یانصف نهار وقتلرینه قدر اکا کونش طوقنوراوله نته که غربی بونك مقابلیدر ومنه قوله تعالی [یوقدمن شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة] الابه ای لاتطلع علیها الشمس عند شروقها فقط اووقت غروبها فقط ولکنها شرقیة غربیة تصیبها الشمس بالغداة والعشی فهو انضرلها واجودلزیتونها یعنی اول شجرهٔ مبارکه شرق طرفنه طوغری قویتو یرده کذلك غرب جانبندن یکایرده واقع اولوب وسائر جهتلری مسدود اولمغله کونش اکابر وقتده طوقنوب اوقات سائره ده طوقنمز دکلدر بلکه قلهٔ جبلده وصحرای وسیعه ده اولان نسنه لرکبی طول نهارده کندیسنه کونش اصابت ایلمکده در زیرا اذن ربانی ایله شمسك تمیه وتنضیر اشجار ونباتاتده مدخل عظیمی اولمغله شمس اصابت ایدن نباتات واشجار طراوت ونماء ونضارت اوزره اولوب اثمارلری نضج تام بولور اولدیغندن شجرهٔ مزبوره دخی انضر وزیتونی اجود وبهترویاغی بغایت صافی وقوتلو اولورو شرقی برمحدث لقبیدرکه ابووائلدن روایت ایلمشدر وشرقی بن القطامی که اسمی ولید ایدی مجالددن روایت ایلدی (الشرقة) ثمره وزننده (والمشرقة) میمك فتحی ورانك حرکات ثلاثیله (والمشراق)

محراب وزننده (والمشريق) منديل وزننده قيش وقتى اصنمق ايچون كونشه‌قرشو اوتوره‌جق يره دينور كه كونى تعبير اولنور دائما اورايه كونش طوقنور يقال قعدوا فى الشرقة والمشرقة والمشراق والمشريق اى فى موضع القعود فى الشمس بالشتاء ومشريق منديل وزننده كونش طلوعنده پرتوى دوشن قپو ياريغنه دينور كه آندن ايچرويه نفوذ ايدر تقول نظر الى من مشريق الباب وهو الشق الذى يقع فيه ضح الشمس عند شروقها ومشريق اسمانده توبه قپوسنك اسميدر ومنه حديث ابن عباس رضى الله عنهما [فى السماء باب للتوبة يقال له المشريق وقدردحتى مابقى الاشرقة] اى الضوء الذى يدخل من شق الباب (التشرق) تفعل وزننده كونى محلده كونشه‌قرشو اوتورمق معناسنه‌در يقال تشرق الرجل اذاقعد فى المشراق (الشارق) كونشه اطلاق اولنور طلوعى وقتنده يقال طلع الشارق اى الشمس حين تشرق وبر برك كون طوغيسى طرفنه دينور مثلا طاغك كون طوغيسى طرفنده اولان يرينه شارق الجبل ديرلر نته كه مقابلنه غارب الجبل ديرلر جمعى شرق كلور قفل وزننده تقول نزلنا من شارق الجبل اى جانبه الشرقى وشارق جاهليتده بر صنم اسميدر قيس بن معدى كربك لقبيدر وعبدالشارق بن عبدالعزى بر شاعردر (الشرقة) تمره وزننده (والشرقة) فرحه وزننده (والشريق) امير وزننده بونلرده كونشه اطلاق اولنور طلوعى هنكامنده (الشرقية) مصر اقليمنده بر اولكه آديدر وبغدادده بر محله آديدر احمد بن الصلت نام محدث اورادندر وواسط شهرنده بر محله‌در اعلامدن عبدالرحمن بن محمد بن المعلم اورادندر ونيسابورده بر محله‌در ابو حامد بن الحسن كه امام مسلم تلميذيدر اورادندر وبغداد قضاسنده بر قريه‌در حالا خرابه‌در (شارقه) اندلس ديارنده برحصن آديدر (الشرق) فتحتينله قيونك قولاغى اوزونلغنه يارلمق معناسنه‌در يقال شرقت الشاة شرقامن الباب الرابع اذا انشقت اذنها طولا وبوغزه توكرك طيقانوب طورمق معناسنه‌در يقال شرق الرجل بريقه اذاغص وكوزه قان اوتوب قبقزل اولمق معناسنه در يقال شرق الدم فى عينه اذا احرت وكونشك پرتوى غبار مقوله‌سى عارضه سببيله ضعيف اولمق على قول كونش صالنوب باتمغه كلوب چاتمق معنا سنه در يقال شرقت الشمس اذاضعف ضوءها اودنت للغروب وفى الحديث وقد اضافه عليه الصلوة والسلام الى الموتى فقال [لعلكم ستدركون اقواما يؤخرون الصلوة الى شرق الموتى] بوراده مراد ايكندى نمازيدر يعنى نمازى كونشك حيطان وجدران مدينه اوزر ندن صبر يلوب مقبره لر اوزره دوشديكى وقته قدركه غروبه لمعهٔ يسيره قالمش اولور لر تأخير ايدر لر پس اضافت ادنى ملا بسه ايچون اولور وبعضلر جمعه نمازيله بيان ايلمرله يوكسك طاغلردن صبريلوب نزول ومقابر اوزره دوشنجه قدر ديمك اولور كه ايكندى وقتى حلول ايدر وعند البعض بوراده شرق

لفظی بوغزه نسنه طیقانمق معناسنه درکه نفسك انسداد وانقطاعنی مستلزمدر
پس حاصل معنا کندی ریقی بوغزینه طیقانمغله اولو مجل آدمك نفسندن رمق
یسیر قالدیغی کبی کونشك پرتوندن دخی اویلجه لمعهٔ یسیره قالنجه‌قدر تأخیر ایدرلر
دیمك اولور بوکه کوره‌ده مراد ایکندی نمازیدر (الشرقة) فتحاتله قولغی دلیك
قیون تمغالبه‌جق تمغابه دینور (الشریق) امیر وزننده‌فرجی کوچك عورته‌دینور
علی قول ایکی دلکی براولا نته دینور یقال امرأة شریق ای الصغیرة الجهاز
اوالمفضاة وبررجل اسمیدر ویمنده برموضع آدیدر وخوب ودلبر تازه‌اوغلانه دینور
جمعی شرق کلور ضمتینله یقال غلام شریق ای حسن (التشریق) چهره
بغایت خوب وتابدار اولمق معناسنه در یقال شرق الغلام اذاکان جیلا مشرق
الوجه وشرق طرفنه طوغری عزم وتوجه ایلمك معناسنه‌در یقال شرق الرجل
اذا اخذ فی‌ناحیة الشرق وکونشده ات قورتمق معناسنه‌در یقال شرق اللحم اذاقدده
فی‌الشمس ومنه ایام التشریق یعنی‌یوم نحردنصکراولان اوچ کونه ایام تشریق اطلاق
ایلدکلری اعراب طائفه‌سی قربانلرینك اتلرنی اول کونلرده قورتدقلرینه مبنی در
یاخود قربانلر کونش اشراق ایلمدکجه ذبح اولنمدیغندن ناشیدر (المشرق) معظم
وزننده منا ده واقع مسجد خیف اسمیدر ونماز کاهه اطلاق اولنور یقال خرجوا
الی‌المشرق ای المصلی صاحب نهایه نك بیاننه کوره مراد مصلی العید در وهذیل
قبیله سنه مخصوص برطاغك آدیدر وطائف شهرینك بازاری اسمیدر وقرمزی‌یه
بویانمش ثوبه دینور یقال ثوب‌مشرق ای‌مصبوغ بالحمرة وآلچی ایله‌صیوانمش‌وبطانه
لنمش حصن وحصاره دینور یقال حصن مشرق ای مطین بالشاروق
(الشاروق) صاروج وزننده ومراد فیدرکه آلچی‌یه دینور (الانشراق)
انفعال وزننده یای چاتلایوب یارلمق معناسنه در یقال انشرقت القوس
اذا انشقت (الاشریراق) اعشیشاب وزننده کوز یاشنه غرق اولمق
معناسنه‌درکه مبالغه در یقال‌اشرورق بالدمع اذا غرق (الشرنقة) دحرجه‌وزننده
کسمك‌معناسنه‌در یقال شرنق‌الشیء اذاقطعه (الشرانق) شینك فتحیله یلان قاونه‌دینورکه
قاولیوب صویلمش دریسندن عبارتدر شارحك بیانه کوره مفردی مسموع‌ کلمدر
وپاره پاره اولمش کهنه ثیابه دینور یقال ثیاب شرانق ای متخرقة (الشنشلیق)
قابله زنجبیل وزننده بدنی قاغشق صالقی‌قوجه قاری‌یه دینور یقال تعوذوامن‌الشنشلیق
ای العجوز المسترخیة (الشفق) فتحتینله کونش غروبندنصکره عشاء اخیره‌یه
قدر افقده ظاهر اولان حمرته دینور علی قول عشاء اخیره‌یه قریب وقته قدر
یاخود ابتداء لیلدن یاتسو نمازی قریب اولنجه قدر ظاهر اولان حمرته دینوریقال
غاب الشفق وهو الحمرة فی‌الافق من الغروب الی‌العشاء الاخرة اوالی قریبها اوالی

قريب العتمة شارح دير كه اصل شفق شمس غروب ايتدكده نهارك ضياسنك ليلك
سوادينه اختلاطندن عبارتدر لكن ابن اثيرك تحقيقنه كوره اضداددندر قرء لفظى
كبى شمس غروب ايتدكده افقده ظاهر اولان حمرته واول حمرتدنصكره افق
غربيده پيدا اولان بياضه اطلاق اولنور قول ثانى‌يى امام ابوحنيفه وقول اولى‌امام
شافعى ومحمد وابو يوسف اخذ ايلديلر وابو حنيفه قول متأخرينده حمرت اولمسنه
تنصيص ايلدى انتهى وشفق كوتو و كمتر شيئه اطلاق اولنور يقال شيء شفق اى
ردىء و كوندزه اطلاق اولنور نهار معناسنه وخوف واحتراز ومهر ومرحمت
معنالرينه‌در بو ايكى معنا متحد اوله‌رق استعمال اولنور كه بر كمسيه بر كريه‌حلولندن
خوف وحذر ايده‌رك انى اسير كيوب مهر ورقت ايلمكدن عبارتدر ملخصى
خوفه مختلط عنايه‌در اختلاط الضوء بسواد الليل معناسندندر شفقه دخى بو معنايه‌در
فتحه‌ايله تقول لى عليه شفق وشفقة اى خوف ورحمة ورقة وكاه اولور كه يالكز
خوف معناسنده ويالكز مهر ورقت معناسنده استعمال اولنور تقول اخذنى منه
شفق اى خوف ولى عليه شفق وشفقة اى رحمة وشفق ناحيه وجانب معناسنه
مستعملدر جمعى اشفاق در ومصدر اولور پند ونصح ايدن كمسه نصيحت ويرديكى
ادمك اصلاحى بابنده حرص واقدام ايلمك معناسنه يقال شفق الناصح عليه شفقا
من الباب الرابع اذا حرص على اصلاحه وهو مشفق وشفيق پس اشفاق دخى
بو معنايه اولمش اولور (الشفيقة) سفينه وزننده باديه‌ده ايلى نام محل ياننده
بر قيو آديدر (الشفق) دفق وزننده (والاشفاق) همزه‌نك كسريله صقنمق
معناسنه در يقال شفق منه وعليه شفقا من الباب الثانى واشفق اشفاقا
اذا حاذر وعلى قول ثلاثيدن مستعمل دكلدر شارحك بيانه كوره من ايله
صله‌لنورسه خوف معناسنه اولوب على ايله اولورسه مهر وعنايت معناسنه اولور
نته كه تفسيرى اولان محاذره دخى بويلجه‌در واشفاق بر نسنه‌يى ازالتمق معناسنه‌در
يقال اشفق الشيء اذاقلله (التشفيق) تفعيل وزننده بو دخى ازالتمق معناسنه در
يقال شفقه اذاقلله وبزوقاش مقوله‌سنى فناء و كمتر نسج ايلمك معناسنه‌در كه
مرادتفه‌سز يوفقه نسج ايلمكدر يقال شفق الثوب اذا نسجه رديئا (الشفلقة)
عملسه وزننده اطفال بيننده بر كونه لعب اسميدر كه بر آدمى اكسه‌سندن على
الغفله واروب ال ايله ياخود اياقله اوروب يره چالمقدن عبارتدر يقال يلعبون الشفلقة
وهى لعبة صورتها ان يكسع انسانا من خلفه فيصرعه (الشقراق) شينك فتحى
وكسرى وقاف مكسوره وراء مشدده ايله (والشقراق) قرطاس وزننده
(والشرقراق) شينك ورانك فتحه وكسره لريله (والشرقرق) سفرجل
وزننده برمعروف قوش آديدر كه يشل وقرمزى وبياض رنكلر ايله آلاجه ومنقش

اولور ارض حرم شر يغده دخى اولور بوقوش آرى قوشى ديدكلر بدر وبعضلر
اخيل ابله بيـان ايلديكه بيون بوران ديدكلرى قو شـدر لكن بو نك بنكلرى
سـياه اولمغله بودكلدر بلكه آرى قو شبدر فارسيده كاسكينه وسبزك دخى ديرلر
(الشق) شينك فتحى وقافك تشـديد يله يارمق معناسـنه در يقال شق الشئ
شقا من الباب الاول اذاصدعه وآزى ديشى ياروب چقمق معنا سـنه مسـتعملدر
يقـال شق ناب البعير اذا طلع وكذاناب الصبى شارح ديركه شق ناب البعير وشق
الصبح وشق بصرالميت مقولەسنده مفعول به نسيامنسيا مهجور اولمغله فعل متعدى
لازم منزلنه تنزيل اولنمشدر نزع كلمەسى كبى انتهى وشق العصا جاعتدن مفارقت
ايلك معنا سنه مستعملدر يقال فلان شق العصا اذافارق الجماعة وعصا فى الا صل
ايتلاف واجتماعدن عبارتدر وشق ومشقه ميمك و شينك فتحيله برنسنه بر آدمه پك
كوج ودشوار اولمق معناسنه مستعملدر كوياكه اول آدمك وجودنىشق وكسرايدر
يقال شق عليه الامرشقا ومشقة اذا صعب عليه وبر آدمى رنج ومشقته اوغراتمق
معنا سنه در يقال شق علىفلان اذا اوقعه فىالمشقة وميتك كوز لرى بلروب قالمق
معناسنه مستعملدر يقال شق بصرالميت اذا نظر الى شئ لايرتد اليه طرفه ولاتقل
شق الميت بصره آنفا بيـان اولنديغى اوزره مفعول به فاعل وفعل متعدى لازم
منزلنده قلنمغله كوياكه اولوقتده اعمال اعضابه قدرت مسلوب اولديغندن بى اختيار
كوزلرى اوله رسمه چتلاق شكلنده بلروب قالور مؤلفك نكتهٔ نهيى بو در وشق
ياريغه اطلاق اولنور جمعى شقوقدر يقـال بالقدح شق وشقوق اى خرق وصبح
معنا سنه مستعملدر كه طك يرينك اغارمسندن عبارتدر كوياكه افقلرى شق ايدر
ويارلمش وچتلامش يره دينوركه مشقوق معنا سـنه او لور ونسـوان فرجنك
او زونجه يار يغنه اطلاق اولنور وطاغتمق تفريق معنا سـنه در يقال شق الشئ
شقا اذافرقه ومنه قولهم شق عصا المسلميناىفرق جمعهم وكلمتهم واذا فارق الجماعة
يقال شق العصا ورنج ومحنت ومشقت معناسنه در بونده شينك كسريلەده جائزدر
يا خود شينك كسريله اسمـدر وفتحيله مصدردر وشق شمشـك ايكى طرفه
صاپيوب هوافشكى كبى وسط سمايه طوغرىاوزون اوزادى آغمق معناسنه مستعملدر
يقال شق البرق اذا استطال الى وسط السماء منغيران يأخذ يمينا وشمالا (المشقة)
ميمك وشينك فتحيله مصدردر كه ذكر اولندى واسم اولور رنج ومحنت معناسنه
(المشق) ميمك وشينك فتحيله بودخى عورت فرجنك اوزونجه ياريغنه دينوروبواسم
مكاندر (الشق) شينك كسريله ايكى يارلمش نسنەنك بر پارەسنه دينور احدهما
آخره نسبتله شق اولور يقال اخذاحد شقيه اى شقيقه وجانب وناحيه معناسنه
مستعملدر يقـال قعد فىشق من الدار اى فىناحية ومطلقا بر آدمك نظر ايلديكى

نسنه‌یه اطلاق اولنور کویاکه اشیاء سائره یننندن آنی شق ایدوب نظر ایتمش
اولور وخیبر ارضنده بر موضع یاخود بر وادی اسمیدر بونده فتحه‌ده زبانزده‌در
یاخود شینک فتحیله لغتدر یعنی ذکر اولنان معناره مخصوصدر اسم دکلدر
وبر موضعک دخی اسمیدر قیل وفیه الحدیث [وجدنی فی‌اهل غنیمة بشق اومعناه
بمشقة] بونده فتح و کسر ایله مروی اولمغله کسر روایتنه کوره موضع اسمی‌وفتحه
روایتنه کوره مشقه معناسنه اولور وشق بر کاهن معروف اسمیدر که نوشروان
زماننده ایدی نیم وجود انسانی بر طرفه هیکل ایدی که بر الی وبرایاغی وبر کوزی
وار ایدی وشق جن طائفه‌سندن بر جنس جن اسمیدر مترجم دیر که ظاهر آیتن
تعبیریله حکایه ایلدکلری طائفه اوله‌جقدر وهر شیئک ایرلمش بشقه‌جه نصفنه
دینور بونده فتحه‌ده جائزدر قال الشارح ومنه الحدیث [تصدقواولوبشق‌تمرة]
ای نصفها ویقال المال بینی وبینک شق الشعرةای نصفان سواء (الشق) شینک
ضمیله اشق وشقاء کلمه‌لرینک جعیدر کما سیذکر (الشقة) شینک کسریله
تخته‌لردن طسمه کبی یاریلوب چقان پارمه‌یه دینور یقال طارت شقة من اللوح
ای‌شظیة ودکنک توب‌مقوله سندن اوزونلغنه یاریلوب چقان پارمه‌یه وپارچه‌یه
دینور ویار یسنه ایکی یار یلان نسنه نک نصفنه دینور شق دخی دینور
وبر موضع آدیدر وایراقلق معنا سنه در یقال فیه شقة ای بعد (الشقیة)
شینک کسریله برکونه جماعه دینور که خاتونی یان اوزره یاتروب وجهیله اولان
جماع اوله جقدر یانبکی جماع تعبیر اولنور باهنامه مسائلندندر (الشقة) شینک
ضمیله وکسریله ایراقلق معنا سنه‌در یقال فیه شقة ای‌بعد ومسافرک قصدوعزیمت
ایلدیکی سمت وناحیه‌یه دینور مسافه اوله جقدر یقال بعدت علیهم الشقة
ای‌الناحیة یقصدها المسافر وسفر بعید معنا سنه‌در که مجموعی مشقتی مستلزمدر
ورنج ومشقه معناسنه‌در جمعی شقق کلورصرد وزننده وشقق کلور عنب‌وزننده
یقال فیه شقة ای‌مشقة وشقه اوزون بزوقماش پارچه سنه دینور که اصطلاحزده
دخی پارچه تعبیر اولنور وبویر تملش پارچه اولمیوب بلکه تزکاهدن چقوب‌طوپ
اولان پارچه وطونلق اوله جقدر نته‌که قماشجی مثلا اون پارچه قماش کتوردی
تعبیر اولنور فی‌الاصل نصف ثوبه دینوب بعده اوزون طوپ کویاکه اوزونلغندن
بولنمش هیئنده اولمغله بتون برطوپ بزقماش مقوله‌سنه اطلاق اولندی (الاشق)
همزه‌نک وشینک فتحیله برموضع آدیدر وشول آته اطلاق اولنور که سکرر کن
کاه‌صاغ یانه وکاه صول یانه میلان ایدراوله علی قول صتانی وقولتق ایچلری بعید
یعنی آچق ومیدانلو اوله‌یقال فرس اشق وهومایشتق فی‌عدوه یمینا وشما لااوالبعید
مابین الفروج واوزون وکریملو شیئه اطلاق اولنور یقال شیء اشق ای طویل

(الشقق)فتحتیله ذکر اولنان اشق معنالرندن اسمدر(الشغاء)سقاءوزننده اشق لفظندن مؤنثدر وضبیعة بن نزاره مخصوص برقسرا غك اسمیدر وفرجی واسع حیوانه دینور یقال فرس شغاء ای الواسعة الفرج (الشـقیق) امیر وزننده یاوریسندن یارلمش نسنه نك بشقه‌جه برپارچه سنه دینور هر بری آخره نسبتله شقیق در یقال هو شقیقه ای نصفه المشقوق یومنا سبتله برآدمك اوز قرنداشنه اطلاق اولنور کویا که نسبی انك نسبندن شق اولنمشدر یقال هو شقیقه ای اخوه وتمام قوتلندیکی وقتده صغر بوزاغیسنه اطلاق اولنور وبنواسید یوردنده برصو آدیدر وعبد الله بن حارث بن نوفلك قلجی اسمیدر (الشقیقة) سفینه وزننده ایکی قوم تپه‌لری ارالغنده اولان لچق یره دینورکه انبات نبات ایدر جمعی شقایق کلور وبرقوشك اسمیدر شقوقه‌دخی دیرلر مصغری شقیقه‌دروبوره‌لی فراوان یغموره دینور سحاب آندن منشق اولدیغیچون وآفاقه لمعانی منتشر اولان شمشکه دینور ویارمجه دیدکلری آغری به دینورکه باشك ویوزك برطرفی در دانك اولور یقال اخذته شقیقة ای وجع یأخذ نصف الرأس وشـقیقه نعمان بن منذرك جده سی وعباد بن زید بن عمرو بن شیبا نك دختری اسملریدر (شقایق النعمان) معروف چچکدر فارسیده لالهٔ کوهی وترکیده کلیجك چچکی دیدکلری قرمزی وخوشنمظر شکوفه‌در اصل اسمی شقایق در مفرد وجمعنه اطلاق اولنـور حمرتندن ناشی شقیقهٔ برقه تشبیهله اطلاق اولنمشدر امیر حیره اولان نعمان بن منذر برکون خدم وحشمیله دشت وصحرا یی کشت ایدرکن برمفرح مرغزاره واردیکه زمینی صاری وقرمزی کونا کون شکوفه ونباتله آراسته اولمش ایچلرنده مزبور شکوفه‌دخی اولمغله ذاتنده خوشنمظر اولدیغندن اندن بغایت محظوظ اولمغین شو شقایق نه کوزلدر دیو فرد واحد دست دراز اولماملق ایچون حایتی باینـده امر ایلمکله حایتی جهتنه اهتمـام ایلدیلر شکوفهٔ مزبورك بو وجهله نعمان مومی الیه ابتدای حامیسی اولمغله من بعد اسمنه اضافتله شقایق النعمان ایله مشتهر اولمشدر شارحك بیاننه کوره لفظندن مفردی یوقدر وبعضلردن مفردی شقیقه اولدیغی منقولدر (الشقان) رمان وزنـنـده سرین ایله جده‌نك اراسنده اولان ارضك اسمیدر (الشقاق) غراب وزنـنـده دابه قسمنه مخصوص بر مرض آدیدر که بلکلری جابجـا چتلایوب یاریلور پس بو بجلغان دیدکاری عارضه اولور یقال اصابه الشقاق وهو تشقق یصیب ارساغ الدواب (الشقشقة) زبرجه وزننده اسرمش دوه‌نك اغزندن چقان اق جکر طرزنده نسنه‌یه دینور یقـال اخرج البعیر شقشقته وهو شیٔ کالریة یخرجه البعیر من فیه اذا هـاج (الخطبة الشقشقیة) شینلرك کسریله امام علی رضی الله عنه حضرتلرینه منسوب اولان خطبه‌درکه قرأت خطبه‌دن فارغ اولدقده ابن عبـاس رضی الله عنهما

یاامیرالمؤمنین لواطرت من حیث افضیت دیدکلرنده یا ابن عبـاس هیهات تلك
شقشقة هدرت ثم قرت عبـارتیله جواب ویرملریله خطبهٔ مزبوره‌یه شقشقیة
اطلاق اولنمشدر بدایع وحکمی حاوی وانواع بلاغتی محتوی بر خطبهٔ بدیعه‌در کتب
سیرده مشروحدر (التشقیق) تفعیل وزننده برنسنه‌یی پاره پاره یارمق معناسنه‌در
یقال شقق الحطب اذا شققه و کلامی کوزل ودانه‌دار وحروفلری مقتضای مخرج
اوزره مرتب وبین واشکار سویلمك معناسنه مستعملدر یقال شقق الکلام اذا اخرج
احسن مخرج (التشقق) تفعل وزننده پاره پاره چتلایوب یارلمق معناسنه‌در یقال
شقق الحطب فتشقق (المشقق) معظم وزننده بروادی یاخود برصو آیدر (الانشقاق)
انفعال وزننده یارلمق معناسنه‌در بو معنادندر که عربلر انشقاق عصا ایله تفرق اموردن
کنایه ایدرلر یقولون قد انشقت العصا ای تفرق الامر (الاشتقاق) افتعـال
وزننده یارلمش نسنه‌نك برشقنی اخذ ایلمك معناسـنه‌در یقال اشتق الشیء اذا اخذ
شقه و تکلم و خصومت مقوله‌سی اوصناعده راست و استقامته سلوك ایلیوب کاه
صاغه وکاه صوله میلان ایلمك معناسـنه مستعملدر که یاله‌مق تعبیر اولنور یقال
اشـتق فی الکلام و الخصومة اذا اخذ یمینـا وشمالا یعنی وترك القصد و صرفیون
عرفنده بر کلمه‌دن کلمهٔ اخری اخراج ایلمکه اطلاق اولنور یقال اشـتق ضرب
من الضرب ای اخذ واخرج منه (المشاقة) مفاعله وزننده (والشقاق) نفاق
وزننده عداوت ومخالفت معناسنه مستعملدر که دوستلغی شق ایتمش اولورلر یقال
شاقه مشـاقة وشقاقا اذا خالفه و عاداه (الشقشقة) زلزله وزننده دوه اسروب
کوکره‌مك معناسنه‌درکه اولوقتده شقشقه‌سنی اخراج ایدر یقال شقشق الفحل اذا
هدر و سرچه اوتمك معناسنه‌در یقال شقشق العصفور اذا صوت (الشلق) خلق
وزننده قامچی و قیرباج مقوله‌سیله اورمق معناسـنه‌در یقال شلقه شلقا من الباب
الثانی اذاضربه بالسوط و غیره وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال شلق الجاریة
اذا جامعها و قولغی اوزونلغنه یاروب دیلمك معناسنه در یقال شلق اذنه اذا خرقها
طولا (الشلق) شـینك کسریله (والشلق) کتف وزننده برکونه کوچك بالق
علی قول انکلیس دیدکلریدرکه شـارحك بیاننه کوره یابن بالغیدر (الشـولقی)
جوهری وزننده شول آدمه دینورکه حلویات مقوله‌سنی پك سومکله دائما انی تتبع
ایدر اوله یقال رجل شولقی اذا کان یتتبع الحلاوة وقال فی الاساس محب للحلاوة مولع بها
(المشلیق) مندیل وزننده کولرکن پاپوج کبی اغزنی آیروب اچاراولان ادمه دینور
یقال فلان مشلیق ای یفتح فاه اذاضحك (الشلاق) شداد وزننده دلنجی طوربه‌سنه
دینور (الشلقة) فتحاتله آت و عجمی تعلیم ایدن سراخورلره دینور یقال هم شلقة
ای راضة (الشلقاء) حرباء وزننده بچاغه دینور سکین معناسنه (الشلقة) شینك

کسریله کلر یورطه‌سنه دینور براقدیغی وقتده (شلقان) فتحاتله مصر دیارنده ایکی قریه آدیدر (الشملق) جعفر وزننده بك یاشلو قوجه قاری‌یه دینور یقال تزوج فلان شملقا ای عجوز اکبیرا (الشمارق) شینك فتحیله (والشمابق والمشمرق) مدحرج وزننده پاره پاره اولمش اسکی ثوبه دینور یقال ثوب شمارق وشماریق ومشمرق ای قطع (الشمشقة) شینلرك کسریله شقشقه معناسنه درکه اسرمش دوه‌نك اغزندن چقان قزل دغارجغه دینور (الشمشلیق) زنجبیل وزننده قیرتشمش سلپوك قوجه قاری‌یه دینور یقال عجوز شمشلیق ای مسترخیة و چابك چابك یوریین آدمه دینور (الشمق) فتحتینله مجنون کسه‌نك بی‌اصل نشاطلنوب فرحناك اولمسی کبی دیوانه‌جه طاشقین اظهار سرور ایدوب فرحناك اولمق معناسنه‌در یقال شمق الرجل شمقا من الباب الرابع اذا نشط ومرح مرح الجنون (الاشمق) احمق وزننده ارکك دوه‌نك قان ایله قارشق اغزی کپوکنه دینور و بو افکل وزننده اسمدر (الشمق) فلز وزننده اوزون ادمه دینور مؤنثی شمقه در هاایله (التشمق) تفعل وزننده کندی کندیسنه نشاط پیدا ایدوب نشاطلنمق معناسنه‌در یقال تشمق الرجل اذا تنشط و یره باتمق معناسنه‌در یقال تشمق الشیء اذا غار (الشمقمق) سفرجل وزننده اوزون آدمه دینور یقال رجل شمقمق ای طویل و دائما نشاطمند شن و شاطر شقراق آدمه دینور یقال هو شمقمق ای نشیط (ابو الشمقمق) مروان بن محمد نام شاعرك کنیه‌سیدر (الشملق) جعفر وزننده بك یاشلو قوجه قاری‌یه دینور (الشنتقة) قنفذه وزننده شول بالق آغی طرزنده مشبك اولمش تقیه‌درکه نسوانلر ایچنه پموق دوشیوب باشلرینه کیرلر یشماق و باش اورتولرنی یاغدن حفظ ایچون مؤلف ناقص تعریف ایلمکله شارحك بسط و بیانی اوزره ترجمه اولندی زیرا مؤلف همان الشبکة یجعلون فیها القطن عبارتیله تفسیر ایلدی‌که ایچنه پموق قویجق شبکه طرزنده ظرف دیمك اولور لکن شارح وجه مذکور اوزره افاده ایلدی و عربی محض اولمیوب ظاهر انبطی یاخود سوادی اولمق غالبدر دیدی (الشنق) شینك فتحی و نونك سکونیله دوه‌نك راکبی شدتله یولارنی چکوب قولقلری طوزلری هاویدك اوك اغاجلرینه طیانمق وجه اوزره کیرو توسکورمك دلی قول یولارنی کیرو چکمکله باشنی قالدرمق معناسنه‌در یقال شنق البعیر شنقا من الباب الاول والثانی اذا کفه بزمامه حتی الزق ذفراه بقادمة الراحلة اورفع رأسه وهو راکبه و قربه‌نك و طلومك اغزنی باغلمدقدنصکره بانك اوجنی قربه‌نك یا طلومك قولارینه بغلمق معناسنه در یقال شنق القربة اذا اوکاها ثم ربط طرف وکائها بیدها و آتك باشنی یوکسکجه اغاج و قازق مقوله‌سنه بغلیوب باشنی یوقری کرمك معناسنه‌در یقال شنق رأس الفرس اذا شده الی شجرة اووتد مرتفع و دوه‌یی شناق

دیدیکی قربه باغیله بغلمق معناسنه در یقال شنق الناقة اوالبعیر اذا شده بالشناق
وآری قوانك ایچنه شنیق دیدکلری تخته‌یی قومق معناسنه‌در یقال شنق الخلیة
اذا جعل فیها شنیقا و برنسنه‌یه کوکل ویروب اکا دلبسته و علاقه‌دار اولمق
معناسنه‌در یقال شنق فلان شنقا من الباب الثانی اذا هوی شیئا فصار معلقا به
(الاشناق) همزه‌نك کسریله بو دخی دوه‌نك باشنی یولار ایله سلکوب کیرو
توسکورتمکله یوقری قالدرتمق معناسنه در و بو معناده لازم اولور لکن نادر در
یقال اشنق البعیر بمعنی شنقه فاشنق ذلك البعیر نادرا و قربه‌نك اغزنی بغلمق معناسنه در
یقال اشنق القربة اذا شدها بالشناق ومرهم بها الحق علی قول برکسه ذمتنه مرهم
بها و یرمسی لازم اولمق معناسنه‌در یقال اشنق الرجل اذا اخذ الارش او وجب
علیه الارش پس اضدادن اولور لکن ضدیتی منظور فیه‌در و برکسه‌یه استیلا ایله
حواله وشرکیر اولمق معناسنه‌در یقال اشنق علیه اذا تطاول (الشنیق) امیر
وزننده شول تخته‌یه دینورکه آری قسمی اوغل چقاردقده آری صاحبی انی قووان
ایچره اولان کوچك التنه صو قویب کوبجلری اهسته جه قالدردقدنصکره قووان
ایچره ارقوری طیایوب وضع ایدر (التشنیق) تفعیل وزننده بودخی آری
قووانی ایچره شنیق وضع ایلمك معناسنه در یقال شنق الخلیة بمعنی شنقها وبرنسنه
پاره پاره کسمك معناسنه در یقال شنق الشیء اذا قطعه و بزه‌مك معناسنه در یقال
شنقه اذا زینه (الشنقاء) حمراء وزننده شول قوشه دینورکه یاوریسی هنوز
بك کوچك اولمغله اغزیله یم و یروب بسلر اوله قال الشارح وفی قصة سلیمان علی
نبینا و علیه السلام [احشروا الطیر الا الشنقاء] وهی التی تزق فراخها ظاهرا
مذکری اشنق یاخود شنق در (الشناق) کتاب وزننده اوزون انسان وحیوانه
دینور مذکر ومؤنثی ومفرد وجمعی برابردر یقال رجل وامرأة شناق ای طویل
وقربه اغزنی بغلد قلری باغه دینور صریم اولسون کرك ایپ اولسون و یابك
کریشنه دینور وشناق مفاعله دن مصدر اولور کما سیذکر (الشنق) فتحتینله
جراحت دیتنه دینورکه مرهم بها تعبیر اولنور یقال استوفی شنقه ای ارشه وتلف
اولان نسنه مقابلنده و یریلان شیئه دینورکه اودك تعبیر اولنور وعمل وکردار
معناسنه در وزکات نصابنده ایکی فریضه‌نك ماییننه دینور مثلا قیون قسمنده فرق
ایله یوز یکرمی بر ماییننه دینور وسائری اکا قیاس اولنه یقال لازکوة فی الشنق
وهو مابین الفریضتین فی الزکاة ففی الغنم مابین اربعین ومائة واحدی وعشرین
شارح دیرکه مؤلفه کور وقص دخی شنق کبی علی الاطلاق در کرچه بعضلر شنق
ابله ووقص بقره مخصوصدر دیدیلر وفی النهایة ومنه الحدیث [لاشناق] ای
لایؤخذ من الشنق حتی یتم وهو مثل قوله لا خلاط خلاصه نصا بین ارالغندن

زكات لازم دكلدر نصاب انى حلول ايتدكجه وشنق ديت مرتبه سندن ادنى اولان
ارش جنايته دينور يعنى ديته متحمل اولان عاقله ديتى كاملا سوق ايلدكده بيله جه
ديات جراحات دخى اولسه اكا شنق دينور كوياكه اول ديت عظمايه متعلقدر
وديتده اولان فضلهيه دخى دينور يعنى برمتعين آدم مثلا ديت كامله اولمق اوزره
يوز دوه و بردكدن صكره فضله بش دوه دخى اكرام ايلسه اول بش دوهيه شنق
دينور بعضلر ديديكه شنق كركديت وكركز كات خصوصنده ايكى كونهدر برى شنق
اعلى وبريسى شنق اسفلدر اما ديتده شنق اعلى يكرمى حذعه وبرمكدر وشنق
اسفل يكرمى بنت مخاض و بر مكدر وزكاتده شنق اعلى يكرمى بش دوهده
بر بنت مخاض وبرمكدر واسفل بش دوهده بر قيون وبرمكدن عبارتدر وشنق
ايپه دينور حبل معناسنه وبو كلك بر دنكنه دينور عدل معناسنه وشنق مصدر
اولور شنق كبى بر نسنهيه كوكل ايلشوب مهر ومحبتيله علاقهدار اولمق معناسنه
يقال شنق الرجل شنقا من الباب الرابع اذا هوى شيئا فصار معلقابه (الشنق)
كتف وزننده هر نسنهيه آشفته اولوب نظر ومهر ومحبت ايدن ايلشكن آدمه
وكوكله وصف اولور يقال رجل وقلب شنق اى مشتاق طامح الى كل شئ
(الشنيقة) سكينه وزننده دائما اركك قسميله لاغ ولطيفه ايديجى شوخ وكشاده
مشرب عورته دينور يقال امرأة شنيقة اى مغازلة (الشنيق) سكين وزننده
خود بين وخودپسند جوانه دينور يقال شاب شنيق اى معجب بنفسه (الشنقناق)
سرطراط وزننده جن طائفهسنك رئيسلرى اسميدر وافتوداهيهيه دينور (المشنق)
معظم وزننده پاره پاره كسلمش وطوغرانمش نسنهيه دينور يقال شئ مشنق اى
مقطع وزيتون ياغيله بوغورلمش تكه تكه خبز بوالقلرينه دينور كه طعامايدرلر
(المشانقة) مفاعله وزننده (والشناق) قتال وزننده بركمسه دواب ومواشيسى
آخرك دواب ومواشيسنه قاتوب قارشدرمق معناسنهدركه اداء زكاتده حيله
صورتيدر يقال شانقه مشانقة وشانقه مشانقة وشناقا اذا خلط ماله بماله وزكات
مترتب اولميان ايكى فريضه بيننده زكات المق معناسنهدر مثلا سائمه دوهنك
نصابى بش اولمغله آنده برشاة آلنور نصاب ثانيسى اوناولمغله انده ايكى شاة آلنور
ثالثى اونبش اولمغله انده اوچشاة آلنوربس شناق بش ايلهاون واون ايله اونبش
مابيننده آلمقدر كه بونلرده نسنه لازم كلمز ومنه الحديث [لاخلاط ولاوراط
ولاشناق]وبونلرمادهلرندهبسطوبيان اولندى(الشوق)سوقوزنند آرزومعناسنهدركه
نفس وقلبك برنسنهيه چكمسندن عبارتدر جمعى اشواقدر تقول برح بى الشوق اليه وهو نزاع
النفس وحركة الهوى وبوفىالاصل مصدردر واصلى اوزره استعمال اولنوركه نفس
وقلبى برنسنهيه چكندروب آرزومند قلمق معناسنه تقول شاقنى حبها يشوق شوقا

اى

ای هاجنی وتقول شق شق فلانا علی بناه الامر ای شوقه الی الاخرة و برنسنه بی
بر شیئه محکم چکوب بغلمق معناسنه در یقال شاق الطنب الی الوتد اذا شده
واوثقه به وطلو قربه یی قالدروب دیکنه دیواره طیامق معناسنه‌در یقال شاق
القربة اذا نصبها مسندة الی الحائط (التشویق) تفعیل وزننده آرزومند ایلمك
معناسنه در شوق کبی تقول شوقنی ای هیجنی (الشوق) شینك ضمیله شائق
لفظنك جمعیدر محبوبنه کمال آرزوسی اولان عشاقه اطلاق اولنور یقال هم شوق
ای عشاق پس شائق نسب اوزره اولور لابن کبی وشوق لفظندن دخی جمع اولور
کما سیذکر (المشوقة) میمك فتحیله دیواره دیکنه طیانمش قربه یه دینور
(شوقه) شینك فتحیله اسمادندر یونس بن احمد بن شوقة الاندلسی محدثیندندر
ابن شق اللیل اندن روایت حدیث ایلمشدر (الاشوق) احمق وزننده پك اوزون
آدمه اطلاق اولنور جمعی شوق کلور شینك ضمیله یقال رجل اشوق ای طویل
وقوم شوق (الشباق) کتاب وزننده چادر ایپی کبی نسنه یه دینور که انکله بر
نسنه چکیلوب برشیئه ربط اولنور یقال شده الیه بالشباق وهو الذی یمدبه الشی
لیشد الی شیء (الشبق) کیس وزننده پك مشتاق وارزومند اولان آدمه دینور
یقال رجل وقلب شبق ای مشتاق (الاشتیاق) افتعال وزننده برنسنه‌یه کوکل
وارزومند اولمق معناسنه در یقال اشتاقه واشتاق الیه اذا انتزعت نفسه الیه
(التشوق) تفعل وزننده تکلف وشوق‌ایله آرزومندلك کوسترمك معناسنه‌در
احباب زمانه اوضاعی کبی یقال تشوق الیه اذا اظهره الشوق تکلفا (شهبذق)
شینك وباه وذال معجمه‌نك فتحیله بر بلده آدیدر ابن قطاع تصحیف ایدوب شهشذق
عنوانیله ثبت ایلدیکه فعفلل وزننده اولور (الشهیق) شینك فتحیله (والشهاق)
شینك ضمیله (والتشهاق) تذکار وزننده بکا ایدن کمسه هنجقرمق معناسنه درکه
اطفال بکاسی اول رسمه اولور یقال شهق الرجل وشهق شهیقا وشهاقا وتشهاقا
من الباب الثالث والثانی والرابع اذا تردد البکاء فی صدره وبرنسنه‌یه کوزدکورمك
معناسنه مستعملدر یقال شهقت عین الناظر علیه اذا اصابته بعین وشهیق اشك
آکیرمك معناسنه در یقال شهق الحمار شهیقا وتشهاقا اذا نهق مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره شهیق اسم اوله رقده استعمال اولنور که زفیر مقابلیدر صولوغی
ایچری اله رق سسلنمکدن عبارتدر اشك اکیرمسنك صوکی کبی که اکیرمسی
انکله تمام ابدر و اول صدا اهسته ونرم اولور انسانده ایچنی چکمك وایچنی
کویندرمك تعبیر اولنور بکا ایدن اطفال حالیدر وبومعناده مصدر دخی اولور پس
شهیق وزفیر سسلنه رك صولوغی الوب و یرمکدن عبارت اولور (الشاهق)
شهوق لفظندن که ارتفاع معناسنه در اسم فاعلدر یوکسك طاغ و بناء واغاج

مقوله سنه وصف اولور يقال جبل شاهق اى مرتفع و يوقرى يوقرى اتان طمره
اطلاق اولنور يقال عرق شاهق اى ضارب الى فوق وشاهق ايچره يسندن صوتنى
ترديد ايدن آدمه دينور ومنه يقال هوذ وشاهق اذا كان يشتد غضبه اساسده
هوذ وشاهق وصاهل اذا اشتد غضبه عبارتيله مرسومدر و بومبالغه‌يى متضمن در
كتدكجه خشم وغضبى مشتد اولان ادمك كويا كه جوفنده برشاهق پيدا اولور
(شهاق) غراب وزننده برطاغك آديدر (الشيق) شينك كسريله طاغك
يوقر يسنه و يك صرپ اولان يرينه دينور على قول يالچين يرينه دينوركه صعود
ممكن اولميه يقال اخذ الظبى شيق الجبل اى اعلاه واصعب مواضعه اوهو سقعه
المستوى لايرتقى وذكرك كلمه‌سنه دينور و برجنس بالق اديدر وجانب معناسنه در
وآت قويرغنك قيللر ينه دينور مفردى شيقه‌در و برك ديدكلرى قوشه دينوركه
سقا قوشى ياخود مارتى قوشيدر مؤلف بونى مفردى اولان شيقه ايله تكرار
ايلمشدر وشيق طاغده ياخود تپه سنده اولان طاره جق يار يغه وچتلاغه دينور
على قول ايكى قيا ارالغنده اولان طاره جق چتلاغه دينور واوزون طاغه دينور
و برموضع آديدر (الشيقان) تثنيه بنيه سيله ايكى طاغك آديدر على قول قرب
مدينه‌ده برموضعك آديدر (ذوالشيق) شينك كسريله برموضع اديدر
(* فصل الصاد المهمله *) (الصدق) صادك كسرى وفتحيله (والمصدوقة)
ميمك فتحيله برسوز وبرخبرى كرچك سويلمك معناسنه‌دركه واقعه مطابق اولمقدن
عبارتدر كذب مقابليدر وعند البعض صادك فتحيله مصدردر وكسريله اسم مصدردر
كرچك وكرچكلك معناسنه پس‌مصدر اولدقده خبر كرچك اولمق وبر آدم كرچك
اولمق وبرآدم كرچك سوزلو اولمق وكرچك سويلمك معنالرينه اولور يقال صدق
فلان فى الحديث وصدق فلان الحديث صدقا ومصدوقة من الباب الاول ضد كذب
ويقال صدق القتال ومنه المثل * صدقنى سن بكره * بومثل هدع ماده سنده بيان
اولندى مؤلفك بصائرده بيانته كوره صدق وكذب فى الاصل قول وكلامك وصفى
اولمق اوزره موضوع عدركه فارسيده راست ودروغ وتركيده كرچك ويلان تعبير
اولنور قوله من بورماضى ومستقبل اولسون ووعدوسائر كونه كلام اولسون وصدق
وكذب قصد اولايله انواع كلامدن همان كلام خبرى‌يه مخصوص صدر وبعضا بالعرض
امرواستفهام ودعا مثللو كلام انشائيده دخى استعمال اولنور واتساع جهتيله قائله
ومخبره‌نه وصف اولور وصدق برنسنه نك اجزاسى مجتمع واركانى تام وقوتى كامل
اولمق جهتيله حاصل اولمسنه اطلاق اولنور نته كه امثله آتيه دن مستبان اولور
وكاه اولوركه صدق اعتقاد متكلمده حاصل وثابت اولان نسنه‌ده استعمال اولنور
وكذب آنك مقابلى اولور نته كه صدق ظنى وكذب ظنى دينور وكاه اولوركه افعال

جوارحده استعمال اولنور نته كه صدق القتـال وصدق فى القتال ديرلر فتور وتهاونسز قتاله كرچكدن اقدام ايدوب حق حربى توفيه ايتدى معناسنه وصدق ماده‌سى لازم ومتعدى اولور ايكى فعله دخى تعديه ايدر نته كه مقابلى اولان كذب دخى بويلجه‌در انتهى وصدق صادك كسريله شدت معناسنه استعمال اولنور يعنى بر كمسه شدت اوزره صلاح وخيره نسبت اولنسه صدق لفظنه مضاف ايدرلر مثلا رجل صدق وصديق صدق وامرأة صدق وحمار صدق ديرلر اضافتله يعنى رجوليت وصديقيت وحماريتده صادقدركه اجزاء واركانى كاملدر نته كه اصطلاحمزه دخى اوكرچكدن آدم وكرچكدن اشك تعبير اولنور ومنه قوله تعالى [ولقد بوأنا بنى اسرائيل مبوأ صدق] اى انزلنـاهم منزلا صالحا يعنى منزلينده كامل وغرض ومطلوبه صالح ومرض وهردرلو خير ظن واعتقـاد اولنمقده صادق منزله انزال بيوردیلر كه مرادمصر وشـام اولكه لريدر ووجه مذكور اوزره شدت وكمال معناسى اراده اولنـدقده اضافتـله رجل صدق ديرلر صادك كسريله ونعت اولد يغى صورتده الرجل الصدق ديرلر كه صادك فتحيـله در وصادك فتحيله متا نتلو دوز وطوغرى منراغه وصف اولور يقـال رمح صدق اى صلب مستو ومتـانت وسـداد واستقامتى اولان آدمه وصف اولور يقـال رجل صدق اى مستقيم متين ومطلقـا اجزاء واركانى تام وكامل آدمه وصف اولور يقـال رجل صدق اى كامل ويقال امرأة صدقة وقوم صدقون ونساء صدقات ويقال رجل صدق اللقاء وصدق النظر فتحيله ناسله كورشمسى والفت ونظر ومعامله سى ثابت ومستقيم ووجه تحقيق اوزره اولسه يعنى نفاق ومداهنه وصورت معامله مقوله‌سى اوضاع ومعاملاتدن سالم اولسه وعربلرك يمينلرندندر كه صدقت الله حديثا ان لم افعل كذا درلر لاصدقت الله حديثا ان لم افعل كذا تأويلنده‌در كه لاء نافيه محذوفدر (الصدق) صادك ضميله وضمتيله صدق لفظندن كه صادك فتحيله وصفدر جمعدر رهن ورهن كبى يقـال قوم صدق اى صادقون وصدوق لفظندن وسحاب وزنـنده صداق لفظندن جمع اولور (الصديق) امير وزننده كرچك سوزلو راستكوى آدمه دينور يقال رجل صديق وصديق صدق بالاضافة مبالغة وكرچك دوستـه اطلاق اولنور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر ومؤنثنده صديقه دخى دينور جمعى اصدقاء كلور وصدقاء كلور كرماء وزننده وصدقان كلور صادك ضميله وجمع الجمعى اصادق كلور مترجم ديركه بيضاوى اشبو [ولاصديق حميم] كريمه‌سنده صديقك افرادى بابنده بووجهى دخى سرد ايلمشدر كه صديق لفظى عدو كبى جمعده اطلاق اولنور زيرا حنين وصهيل كبى فى الاصل مصدردر پس وصفيتى اعتباريله تأنيث وجمعى دخى كلور انتهى وصديقك مصغرنده صديق دينور ياى مشدده ايله عربلر مدح وتوقير قصديله تصغير ايدرلركه

اخص واخاص اصدقاء دیمکی مراد ایدرلر تقول هو صدیق ای اخص اصدقائی
(الصداقة) کرامه وزننده صدق وجهیله اولان دوستلغله ومحبته اطلاق اولنور یقال
بینهما صداقة ای محبة بالصدق (الصیدق) صیقل وزننده امین وموثوق به آدمه
اطلاق اولنور یقال فلان صیدق ای امین وقطب دیدکلری کوکبك اسمیدر که
مراد قطب شمالیدر نته که قود ماده سنده ذکر اولندی مؤلف اوراده سهی نام
کوکب ایله تفسیر ایلمشیدی وصیدق پادشاهه اطلاق اولنور ملك معناسنه (المصداق)
مصباح وزننده برنسنه یی تصدیق ایدن شیئه دینور دلیل وبرهان کبی یقال عنده
مصداق ذلك ای مایصدقه (المصدق) منبر وزننده لکن شارحك لسان العرب
واساس وعباب وسائر امهاتدن مصرح التقیید تصحیحی اوزره میمك ودالك فتحیله که
مصدر میمیدر صدق معناسنه در پس ذو لفظنه اضافتله شول بهادره اطلاق اولنور که
دشمن اوزره حمله وهجومی راست ودرست اوله کویا که اول حمله یی وعد ایلمکله
وعدنده صادق اوله ومنبر وزننده اولدیغنه کوره که آلت اولورینه صحیح بلکه
بونده مبالغه یی متضمن اولور یقال شجاع وفرس ذو مصدق ای صادق الحملة وصادق
الجری یعنی دشمن اوزره کرچکدن سکردن آتدر (الصدقة) فتحاتله لوجه الله تعالی
فقرایه ویریلان نسنه یه دینور یقال اعطاه الصدقة وهی ماعطی فی ذات الله
تعالی مترجم دیرکه صدق فعل معناسندن مأخوذدر زیرا صدقه ریا وسمعه سز
واخلاصله علی وجه القرب اخراج واعطا اولنان مالدن عبارتدر زکوة کبی لکن
صدقه متطوعه وزکوة واجبه مخصوصدر وبعضا واجبه دخی صدقه اطلاق اولنور
فعلندن تحری صدق ایلك علاقه سیله والحاصل مثوباته صدق رغبتی اظهار
ایلدیکیچون اول عطیه یه صدقه اطلاق اولنور نته که مالك ذکاء ونماسنی مستلزم
اولدیغیچون زکات اطلاق اولنور صداق زوجه دخی صدق ماده سندندر که
زوجك زوجه یه صدق رغبتنی اظهار ایدر (الصدقة) صادك فتحی ودالك ضمیله
(والصدقة) غرفه وزننده (والصدقة) ثمره وزننده (والصدقة) ضمتینله (والصدقة) فتحتینله
(والصداق) کتاب وزننده (والصداق) سحاب وزننده زوجه نك مهرینه دینور
کابین معناسنه وندسه وزننده اولان صدقه نك جمعی صدقات کلور وصدقه نك که
صادك ضمیله در صدقات کلور کذلك صادك ضمیله در وصدقات کلور صادك ضمی
ودالك فتحیله وصدقات کلور ضمتینله اقبح جموعیدر (صدیق) زبیر وزننده برطائك
آدیدر واسماء رجالدندر صدیق بن موسی واسمعیل بن صدیق الذراع محدثلردر
(الصدیق) سکیت وزننده که مبالغه صیغه سیدر کثیر الصدق آدمه دینور یقال
رجل صدیق ای کثیر الصدق بوارده کثرت دوامدن کنایه در وصدیق شیخ الخلفاء
الراشدین ابوبکر رضی الله عنه حضرتلرینك لقبلریدر امر معراجی ایشتدیکی

آنده تصديق ايلديكيچون تلقيب اولندى وتابعيندن ابوهندك اسميدر ومحمد ابن محمد البلخى نام محدثك جدى اسميدر وابوالصديق بكر بن عمر والناجى التابعى كنيه‌سيدر روايت حديث ايلمشدر وخشنام بن صديق كه امير وزننده‌در على‌قول سكيت وزننده‌در محدثدر (الصادقة)حقيقتى اوزره ظاهر ومتبين اولان ماده‌يه وحالته اطلاق اولنور يقال فعله فى غب صادقة اى بعد ماتبين له الامر(الاصداق) همزه‌نك كسريله خاتونك نكاحنده تعيين مهر ايلك معناسنه‌در يقال اصدق المرأة اذا سمى لها صداقا(الصدق) فتحتينله بعضلر نصارى طائفه‌سنك آتش كيجه‌لرينه اطلاق ايلديلر لكن بولحن درصواب اولان سين مهمله ايله سدق در نته‌كه سين ماده‌سنده بيان اولندى(التصديق) برآدمك كلامنى كرچكه نسبت ايلمك يعنى كرچك سويلدى ديمك وكرچكلمك معناسه‌در يقال صدقه ضد كذبه ووحشى جانوار اوزره حمله وهجوم اولندقده چوره‌سنه التفات ايتميوب همان طوغريسنه سكردوب كتمك معناسنه استعمال‌اولنور يقال صدق‌الوحشى اذاعدا ولم يلتفت لماحل عليه (المصدق) محدث وزننده زكات اخذ ايدن عامله اطلاق اولنور يقال اخذ المصدق الفريضة وهو آخذ الصدقات (المتصدق) متفرق وزننده صدقه وزكات وبرن آدمه دينور يقال هو متصدق اى معطى الصدقات وفى‌التنزيل[ان‌المصدقين‌والمصدقات] الايه اصله المتصدقين والمتصدقات فقلبت التاء صادا وادغمت فى‌مثلها شارح ديركه تصدق مطلقا تفضل معناسنه اولوب بعده عرفده كندوسيله ثواب الهى طلب اولنان فعلده كه صدقه ويرمكدن عبارتدر استعمال اولندى تقول تصدقت‌على‌الفقراء وتصدقت بكذا (المصادقة) مفاعله وزننده (والصداق) جدال وزننده صداقت اوزره دوستلشمق معناسنه در يقال صادقه اذاخاله (التصادق) تفاعل وزننده مصادقه معناسنه در يقال تصادقا بمعنى صادقا (الصرق) فتحتينله بوفقه نسنه‌يه دينور يقال شئ صرق اى رقيق (الصريقة) سفينه وزننده بوفقه اتمكه‌دينور رقاقه معناسنه جمعى صريق در هاسز وصرق كلور ضمتينله وصرايق كلور (الصعفوق) صادك فتحيله لئيم وفرومايه‌يه دينور يقال صعفوق اى لئيم ويمامه‌ده بر قريه آديدر آنده بين العرب بر وقعه اولمشدر واكا صعفوقه دخى دينور واشبو صعفوقدن غيرى كلام عربده فعلون وزننده وارد اولمامشدر اماخرنوب كلمه‌سى ضعيفدر فصيح اولان خاىِ مضموم ياخود رابى مشدد اولمقدر وصعفوق صعافقه‌نك مفردى اولور كاسيذكر (الصعافقة) عمالقه وزننده بنو مروان خدام وتوابعندن برطائفه‌يه اطلاق اولنور يمامه‌ده متمكن اولورلر ايدى وآنلره بنو صعفوق‌دخى ديرلر صادك ضميله‌ده زبانزده‌در وبوصعفوق كلمه‌سى اسم‌اعجمى اولمغله غير منصرفدر يمامه‌ده صعفوق نام قريه‌ده ساكن اولملريله محلك اسميله تسميه

اولندیلر وصعافقه شول کسه‌لره دینورکه سرمایه‌سز بازاره واروب تاجرلر برنسنه آلدقلرنده آرالرینه بیله‌جه صوقیلوب برتقریبله حصه‌یه داخل‌اولورلر اوله یقال هو من‌الصعافقة وهم الذین یشهدون السوق للتجارة بلارأس مال فاذا اشتری التاجر شیئا دخلوا معهم(صعفق) که جعفری وزننده‌در (وصعفق) که جعفر وزننده‌در وصعفوق که ذکر اولندی مفردلریدر وجعلری صعافقه کبی صعافیق دخی کلور(الصاعقة) اولومه اطلاق اولنور موت معناسنه مؤلفك بصائرده بیاننه کوره صاعقه نزول ناری یاخود عذاب وموتی مستصحب اوله‌رق جو سمادن ظهور ایدن اصوات شدیده‌یه اطلاق اولنوب بعده ملازمه علاقه سیله بونلرك هربرنده استعمال اولندی وراغبك بیاننه کوره موت ونار وعذاب وصیحهٔ عذاب جمله‌سی فی‌ذاتها شیٔ واحددر تأثیرات اعتباریله متعدده اولمشدر انتهی وصاعقه مهلك عذابه اطلاق اولنور وصیحهٔ عذابه دینور وسوق سحابه مؤکل اولان فرشته‌نك یدنده اولان آتشین قامچی‌یه دینورکه اوجی طوقندیغی نسنه‌یی احراق ایدر یاخود سمادن دوشن آتشدن عبارتدرکه یلدرم تعبیر اولنور وصاعقه مصدر اولور راعیه کبی یلدرم طوقندرمق معناسنه یقال صعقتهم السماء صاعقة من‌الباب الثالث اذا اصابتهم بها(الصعق)صادك فتحیله‌وفتحتینله(والصعقة والتصعاق)تذکاروزننده برشدت سببیله بیهوش وبیخود اولمق معناسنه‌درکه بایلمق تعبیر اولنور یقال صعق الرجل صعقا وصعقا وصعقة وتصعاقا من‌الباب الرابع اذا غشی علیه (الصعق) کتف وزننده وصفدر برشدتدن بایلمش بایغین آدمه دینور وشدید الصوت کسیه دینور یقال رجل صعق ای‌الشدید الصوت ودائما صاعقة توقمنده اولان کسیه دینور وخویلدبن نفیل نام کسه‌نك لقبیدر وبنوکلابدن برفارس لقبیدر اکا صعق دیرلر ایدی ابل وزننده نسبتنده صعقی دینور فتحاله وصعقی دینور عنبی وزننده که غیر قیاس اوزره درتمیم قبیله‌سی مزبورك باشنه شدتله اوردقلرندن من‌بعد متأثر اولوب برآواز شدید ایشتدکده بیهوش اولور ایدی اکا مبنی لقب مزبور ایله تلقیب ایلدیلر وبعضیلر دیدیکه برکون طعام طبخ وترتیب ایدوب ناکهان برشدید روزکار ظهور وتجره‌یی سرنکون ایلکله روزکاره سب ولعن ایتدکده مظهر رجز الهی اولوب اول هنکامده برصاعقه ظهور وصدمه‌سیله صوب عدمه مرور ایلدیکی باعث تلقیب اولمشدر(الصعق) فتحتینله شدتله حیقرمق معناسنه‌در یقال صعق الرعد صعقا من‌الباب الرابع اذا اشتد صوته وشدتلو اوازه دینور (صعانق)علابط وزننده نجداولکه سنده بنواسد یوردنده برموضعدر (صعق) زفر وزننده برموضع آدیدر(الصفرق)صادك وفانك وراء مشدده‌نك ضمه‌لریله فالوذق اسمیدرکه پالوذه محرفیلته تعبیر اولنور

نقول اكلنا صفرقا اى فالوذقا وبرنبات اسميدر (الصفق) صادك فتحى وفانك سكونيله شمار كبى سسلنور وجهله اورمق معناسنه‌در يقال صفق رأسه صفقا من الباب الثالث اذا ضربه ضربا يسمع له صوت وبرنسنه‌يى كيرويه دوندرمك معناسنه‌در قپويى قپامق ايچون كيرويه دوندرمك كبى يقال صفق الشئ اذا صرفه ورده وصفق ناحيه معناسنه‌در يقال اقعد فى صفق اى ناحية بونده صادك ضميله وفتحيله جائزدر ومحل وموضع معناسنه در وصفق الجبل طاغك يوزينه دينور ياخود يورەسنه دينور يقال نزلوا صفق الجبل وهو وجهه اوسفحه وصفق العنق بيونك بر جانبنه دينور يقال ضربه على صفق عنقه اى على جانبها وصفق الفرس آتك بناغندن عبارتدر تقول لاتضرب صفق الفرس اى خديه وصفق شول صارى صويه دينور كه اوزرينه صو دوكيلوب اصلنمش يكى سختياندن ظهور ايدر بو معناده فتحيله جائزدر وعند البعض صفق دباغت اولنان شيئك ريح وطعمنه دينور وصفق وصفقه بيعك عقدى وقوعنده ال اله چالمق معناسنه‌دركه بايع ايله مشترى ال اله آلوب قطع ماده ايدرلر يقال صفق يده بالبيعة وعلى يده صفقا وصفقة من الباب الثانى اذا ضرب يده على يده وذلك عند وجوب البيع وبو معنادن اسم صفق وصفقى درزيجى وزننده كه بيع وقتنده ال اله آلمغه دينور وصفق قوش قسمى قنادلرنى قاقق معناسنه‌در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا ضربهما وقپويى ارقه‌سنه چويرمك على قول قپامق معناسنه‌در بو معنا بابده خصيصه‌در يقال صفق الباب اذارده اواغلقه وقپويى اچق معناسنه اولمغله اضدادن اولور يقال صفق الباب اذا فتحه وكوز يومق معناسنه در يقال صفق عينه اذا غمضه وسازك تللرنى ديرتدرمك معناسنه در يقال صفق العود اذا حرك اوتاره وبيانه كتمك معناسنه در يقال صفق الرجل اذا ذهب ويل اغاجلرى اويناتمق معناسنه در يقال صفقت الريح الاشجار اذا حركتها وكاسه‌يى طولدرمق معناسنه در يقال صفق القدح اذاملأه وبر يره بر جماعت قونمق معناسنه در تقول صفقت علينا صافقة اى نزل بنا جماعة وناقه‌نك رحمى قصيلوب قپانمغله ايچنده ياوريسى اولمك معناسنه در يقال صفقت الناقة اذا ارتجت رحمها عن ولدها حتى يموت وقلجله اورمق معناسنه‌در يقال صفق بالسيف اذا ضربه به وصو ايله ممزوج شربتى سوزيلوب طورلمق ايچون بر قابدن آخر قابه چكمك معناسنه در يقال صفق الشراب اذا حوله ممزوجا من اناء الى اناء (الصفق) صادك كسريله قپو قنادينه دينور يقال فتح صفق الباب اى مصراعه وقال فى الاساس باب داره صفق واحد اذا لم يكن مصراعين (الاصفاق) همزه‌نك كسريله بودخى كيرو دوندرمك معناسنه‌در يقال اصفق الشئ اذا صرفه ورده وقپويى كيرو چويرمك على قول قپامق معناسنه در يقال اصفق الباب اذا رده اواغلقه وكاسه يى طولدرمق معناسنه در يقال اصفق القدح اذا ملأه وصوشرابى طورلمق ايچون

آخرقابه چکمك معنا سنه در يقال اصفق الشراب اذاحوله ممزوجا من اناء الى اناء ليصفو وبر ماده اوزره اتفاق ايلمك معنا سـنه در يقال اصفق القوم على كذا اذا اطبقوا وال برنسـنه يه اتفاقى راست كلمك معنا سـنه در تقول اصفقت يدى بكذا اى صادفته ووافقته وبرآدمه طويوره‌جق طعام كتورمك معنا سنه در يقال اصفق للقوم اذاجاءهم من الطعام بمايشبعهم شارح ديركه اصفاق قيونى ياخود كچى‌يى كونده بركره صاغمق معنا سنه ده كلور مؤلف بومعنا يى اهمال ايلدى يقال اصفق الغنم اذالم يحلبها فى اليوم الامرة (التصفيق) بودخى قوش قسمى قناد لرنى قاقق معنا سنه در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا ضربهماوبرنسنه‌يى چويرمك معناسنه‌در يقال صفقه اذا قلبه وممزوج شرابى تصفيه ايچون آخر قابه بوشالتمق معنا سنه در يقال صفق الشراب اذاحوله ممزوجا من اناء الى اناء ليصفووال قاقق معناسنه‌در يقال صفق يديه اذا ضرب بباطن الراحة على الاخرى ودوه يى برمرعادن آخر مرعايه تحويل ايلك معنا سـنه در يقال صفق الابل اذاحول من مرعى الى آخره وكتمك معنا سـنه در يقال صفق الرجل اذاذهب وبريرك چوره‌سنى طولشمق معناسنه در يقال صفق الشئ اذاطافه (الصافقة) بريره نازل اولان جماعت انسانى يه دينور (الصفقة) تمره وزننده مصدر دركه ذكر او لندى ولزوم عادى علاقه سيله عقد اولنان بيعه يه اطلاق او لنور ومنه يقـال صفقة رابحة اوخاسرة اى بيعة (الصفاق) شداد وزننده شول بازركانه دينوركه چوق سفر لر ايدوب اشمش يورتمش اولوب امور تجارتده متقلب ومتصرف و بغايت كاركذار اوله يقال تاجر صفاق اى الكثير الاسفار والتصرف فى التجارة ويقال هوصفاق افاق (الصفاقة) حاقه وزننده ثوب صيق وتفه‌لو ومحكم اولمق معنا سنه در يقال صفق الثوب صفاقة من الباب الخامس ضدّ سخف وبركسه يك يوزلو يى شرم وحيا اولمق معنا سنه در يقال صفق الرجل اذا وقح (الصفيق) امير وزننده وصفدر صيق وتفه لوومحكم طوقنمش ثو به دينور يقال ثوب صفيق ضد سخيف ويك واو تانمز يوزه وصف اولور يقال وجه صفيق اى وقح (الصفوق) صبور وزننده بغايت يوكسك وصرب طاغه دينور يقال جبل صفوق اى‌ممتنع وبو مشق كباده يايه دينور يقال قوس صفوق اى لينة وبوكسك يالچين قيـايه دينور يقـال صخرة صفوق اى ملساء مرتفعة جمعى صفق كلور كتب وزننده وزياده‌سيله صرب وبوكسك دبك بوقرى عقبه‌يه وصف اولور جمعى صفائق وصفق كلور ضمتينله (الصفاق) كتاب وزننده قاسقده قيل بتن درينك آلتنده اولان بوفقه‌جه درى‌يه دينوركه زاركبى اولور اكثرى فتق عارضه‌سى اكا عارض اولور عندالبعض درى ايلهَ بغرسقلو ارالغى وعلى قول بطنك دريسنك مجموعنه دينوركه جلد ظاهرى وجلد باطنينك

مجموعى

مجموعی اولور یقال انشق صفاقه ای الجلد الاسفل تحت الجلد الذی علیه الشعر
اومابین الجلد والمصران اوجلد البطن کله (الصوافق والصفـائق) حوادث
ونوائبه اطلاق اولنور صفیقه وصفاقه‌نك جمعیدر (الصفق) فتحتیله دماغك آخر
ونهایتنه دینور شارح دیر که الدماغ نسخه‌لری غلطدر صواب اولان بای موحده
ایله الدباغ اولمقدر که درینك اك صوك دباغتی اوله‌جقدر وصفق یکی قربه‌نك وطلومك
چالقاندیسی اولان صاری صویه دینور وبو عنقریب ذکر اولندی لکن اول‌صورت
دیکر ایله تعبیر اولنمشیدی (الصفاقیق) صادك فتحیله بر موضع آدیدر(المصافق)
مصاحب وزننده شول دوه‌یه دینور که بر مقدار بر یانی اوزره بر مقدار بریانی‌اوزره
یتار اوله (المصافقة) مفاعله وزننده بر یاندن بر یانه دونه‌رك یاتمق معناسنه در
یقال صافق الرجل بین جنبیه اذا انقلب وناقه‌یی بوری طوتمق معناسنه در یقـال
صافقت الناقة اذا مخضت وایکی ثوبی بری برینك اوزرینه کیمك معناسنه در یقـال
صافق بین ثوبین اذا طارق (الانصفاق) انفعال وزننده کیرو دونمك معناسنه‌در
یقـال انصفق فلان اذا انصرف ورجع (الاصطفاق) افتعال وزنـنده روز کار
طوقنمغله اغاجلر اوینایوب صرصلمق معناسنه‌در یقال اصطفقت الاشجار اذا اهتزت
بالریح وسازك تللری اوینایوب چالنمق معناسنه‌در یقال اصطفق العود اذا تحرکت
اوتاره (التصفق) تفعل وزننده بری اوته‌اولاطه ایلمك معناسنه‌در یقال‌تصفق‌الرجل
اذا ترددوبر خصوصه‌تعرض‌ایلمك معناسنه‌در یقال تصفق للامر اذاتعرض‌له وناقه‌ترسنه
یاتمق معناســنه‌در یقال تصفقت الناقة اذا انقلبت ظهر البطن (الصق) صادك
فتحی وقافك تشدیدیله قیاکلری اوتمك معناسنه‌در یقال صق الحرباء صقامن‌الباب
الثانی اذا صروصق بر یره زور ایله قاقیلان اکسرك‌صوتندن حکایه‌در(الصلق)خلق
وزننده قتی آواز ایله فریاد ایلمك معناســنه در یقال صلق الرجل صلقا من الباب
الاول اذا صات صوتا شدیدا شارح دیر که اشبو [لیس منامن‌صلق وحلق]حدیثنده
واقع صلق مصائبده رفع صوت ایله نوحه وفریاد ایلمك وحلق کذلك مصائبده‌حلق
شعر ایلمك اوله جقدر که بونلر منهیدر وصلق دکنکله اورمق معنا سنه‌در یقال
صلق فلانا بالعصا اذاضربه وخاتونی ارقه‌سی‌اوزره یاتروب جماع ایلمك معناسنه در
یقال صلق جاریته اذابسطها فجامعها وبرآدمی برعظیم فتنه‌یه وواقعه یه اوغراتمق
معنا سنه‌در یقال صلق بنی فلان اذا اوقع بهم وقعة منکرة وبرآدمی کونش اسیسی
چالوب کویندر مك معنا سـنه در یقـال صلقت الشمس فلانا اذا اصابته بحر ها
(الا صلاق) همزه نك کسریله قتی اواز ایله فریاد ایلمك معناسنه در یقال اصلق
الرجل اذاصات صوتا شـدیدا (المصلق) منبر وزننده(والمصلاق)محراب وزننده
(والصلاق) شداد وزننده جاری‌وسخنور وبلیغ آدمه دینور یقال خطیب مصلق

ومصلاق وصلاق ای بلیغ (الصلیقة) سلیقه وزننده کرکی کبی بشمش کبابه وبریانه دینور جمعی صلایق کلور تقول اطعمنا الصلیقة وهو لحم مشوی منضج (صلیق) امیر وزننده واسط ایالتنده بر بلده در ومهره تخته سی کبی دوز واملس نسنه یه دینور یقال شیٔ صلیق ای املس مترجم دیرکه بوفقه اتمکه صلبق وصلیقه اطلاقی ظاهرا بومعنا دندر زیرا امهات سائره ده صلیق وصلیقه بوفقه اتمك ایله ده مفسردر (الصلق) فتحتینله ال آیاسی کبی دوپدوز هموار اوه یه دینور جمعی اصلاق وجمع الجمعی اصالیق کلور (المصالیق) مصابیح وزننده ایری بیوك طاشلره دینور وجست وچالاك دوه لره دینور (المصلوق) علی قول مصلیق که مندیل وزننده دربنو عمرو بن کلاب یورتنده بر صو آدیدر (صالقان) لامك کسریله بلخ قضا سنده بر قریه در وبست مضافاتندن بربلده در (الصلاقة) ثمامه وزننده شول صویه دینورکه بر یرده چوق اکلنوب وجابجا ایچنه طوارکیروب بری اوته قارشدروب دوندرمکله استعماله صلاحی قالمامش اوله یقال لاتتوضا من الصلاقة وهی الماء الذی قدا طال فی مکان وقد صلقتها الدواب واول صویه مصلوقه دخی دینور دواب صلق ایتدیکیچون یعنی ضرب یاخود ایقاع وقعه ایلدیکیچون بوراده ابتدا اطال فعلی مذکر کلدی لفظ ماء اعتباریله بعده صلقتها ضمیری مؤنث کلدی صلاقه یاخود ماءه اعتباریله وتذکیر ایله صلقها نسخه لری غلطدر ومؤلفك فهی مصلوقة قولنده هی ضمیری بنه ماءه یاخود صلاقه یه راجعدر مؤلف عجیب مشوش رسم ایلمشدر (الصلنق) علندی وزننده والفك مدیله جائزدر چوق سوزلو مکثار معناسنه در (التصلق) تفعل وزننده خاتونی بوری طوتمغله فریاد ایلمك معناسنه در یقال تصلقت المرأة اذا اخذها الطلق فصرخت ودابه یه وجع مقوله سی عارض اولمغله اضطرابندن ارقه سی اوزره یاتوب بری اوته اغنمق معناسنه در یقال تصلقت الدابة اذا تمرغت ظهر البطن غما وکذا کل متألم (المصطلق) مصطلح وزننده جذیمة بن سعد بن عمروك لقبیدر بغایت خوش اواز اولمغله تلقیب اولندی خذاعه قبیله سندن ابتدا طرب وتغنی ایدن مزبوردر بنو المصطلق که قبیلهٔ مزبوره دن بر بطندر انك نسلندندر (الصمقة) فتحاتله بیزه سوده دینور تقول سقانی صمقة ای اللبن الذی ذهب طعمه وقالین وغلیظ دستی یه دینور (الاصماق) همزه نك کسریله قپویی قپامق معناسنه در علی قول ارقه سندن کیرو دوندروب کرکی کبی قپایوب برکیتمك معناسنه در یقال اصمق الباب اذا اغلقه اورده واوثقه وسودك یاخود صوبك دادی بوزیلوب ازنمق معناسنه در یقال اصمق اللبن او الماء اذا تغیر طعمه وخبث (الصامق) آج علی قول صوسز دیمکدر یقال مازال صامقا ای جایعا او عطشان (المصمق) محدث وزننده فرط

حیرت سببیله اکل وشربدن قالمش اشفته وحیران آدمه دینور یقال هومصعق ای متحیر لایأکل ولایشرب (الصندوق) صادك ضمی وفتحیله معروفدرکه ترکیده دخی صندوق دینور زندوق وسندوق بونده لغتدر جمعی صناديق كلور (الصنق) ضمتينله اصنه معناسنه درکه صن وصنان لغظلر ینك جمیدر قولتقلرك چركين رایحه سنه دینور ظاهرا مفردی صناق در (الصنق) فحتینله قولتق یك بد وچرکین قوقمق معناسنه‌در یقال صنق ابطه صنقا من الباب الرابع اذا ذفر شدیدا (الصنق) کتف وزننده (والصانق) جمیع نسخه لرده المنين الشديد عبارتیله مرسومدرکه شدید ومتین ومستحکم اولان نسنه دیمکدر لکن مقتضای ماده اوزره المنتن الشدید اولمق یعنی نون وتاایله منتن مصحف اولمق ظن اولنورکه مراد قولتغی یك بد وچرکین قوقان کمسه دیمك اولور فلینظر و صنق جثه سی بیوك و یومری انسان وحیوانه دینور یقال رجل صنق وجل صنقة ای ضخم کبیر بوراده هاء مبالغه ایچوندر (الصنقة) فتحاتله یومری قالین فرجه دینور وصانق لفظندن جمع اولور که دوه یه خوشجه وکوزلجه خدمت وتیمار ایدن ادمه دینور یقال هم صنقة ای المحسنون خدمة الابل (المصنق) محسن وزننده بودخی دوه قسمنه کوزل نظارت وتقید وتیمارایدن آدملره‌دینور جمعی‌مصنقون در (الصناق) کتاب وزننده اسروب کوکره دکده اوازی ایراغه کیدن بلند آواز دوه‌یه دینور (صانقان) نونك کسریله مرو قضاسنده برقریه آدیدر (الاصناق) همزه نك کسریله اصرار ایلمك معناسنه در یقال اصنق علیه اذا اصر علیه وطواره‌کوزلجه تقید وتیمار ایلمك معناسنه در یقال اصنق فی ماله اذا احسن القیام علیه (الصوق) سوق وزننده ومرادفیدرکه طوار سورمك معناسنه در یقال صاق الدابة یصوقها صوقا بمعنی ساقها (الصوق) صادك ضمیله چارشویه دینور سوق معناسنه عقة المدینه قربنده برموضع آدیدر واکا صوقی دخی دینور طوبی وزننده وکثیر نام شاعرك شعرنده جمع اوله رق صوقا وات عنواننده وارد اولمشدر کویاکه اجزاسی اعتبار یله جمع ایلمشدر (الصاق) ساق وزننده ومرادفیدرکه بالدره دینور (الصویق) امیر وزننده سویق معناسنه درکه قاووده دینور (التصوق) تفعل وزننده مرداره بیلاشمق معناسنه در یقال تصوق بعذرته اذا تلطخ شارح دیرکه مزهرده وسائر کتب صرفیه ده مثبت اولدیغی اوزره سین وصاد ایله لغت اولان ماده‌لر برأسها لغت مستقله اولوب تبادل جهتیله دکلدر حتی صالح نام برنحوی تبادل ادعاسنده اولمغله ایمدی جنا بکزه سالح دیمك دخی صالح اولور دیو بر ادیب ظریفك‌جواب مسکتی لطائفدن‌معدوددر (الصهصلق) جحمرش وزننده چاغرغان و باغرغان شماطه جی قوجه قاری یه دینور وتند وشدید صوته دینور(الصهصلیق)

زنجبيـل وزننده بودخی چاغرغان قوجه قاری‌یه دینور تقول ما هذا الصهصلق من هذه الصهصلق والصهصلق ای الصوت الشـدید من هذه العجوز الصخـابة (الصّيق) صـادك كسريله (والصيقة) هايله هواده جولان ايدن توزه دینور علی قول بری برینه طولاشق پوصه‌رق هوايه آغمش كثيف توزه دينور يقال سـطع الصيق والصيقة ای الغبـار الجائل فی الهواء اوهو التفافه وتكاثفه وارتفاعه مؤلف ترديد ثانی‌يی مسامحه كونه رسم ايلمشدر الغبار الملتف المتكاثف المرتفع تاويلنده‌در وسـسـه دينور صوت معناسنه وتره دينور عرق معناسـنه وطوار قسمندن نشـئت ايدن بد ومنتن رايحه‌يه دينور وخرما ينيمسـنك ايجنده اولان قزل نسنه‌يه دينور جمعی صيق كلور عنب وزننده وسرچه قوشنه دينور جمعی صيقان كلور وعر بدن بر بطن ادبدر (صيقاة) صادك فتحيله بر موضعدر انده بر وقعه اولمغله يوم صيقاة معروفدر (الصائق) لازق وزننده ومرادفيدر يقال هو صائق له ای لازق

(* فصل الضاد المعجمة *) (الضفق) ضادك فتحی وفانك سكونيله بر صقندی ايله بردن دفع طبيعی ايلمك معناسـنه‌در يقال ضفق الرجـل ضفقا من الباب الثـانی اذا وضع اذا بطنـه بمرة (الضق) ضـادك فتحی وقافك تشديديله اجرام صلبـه بری برينـه طوقنمغـله سـسلنمك يعنی طـاق ايتمك معناسنه‌در يقال ضق الحجر ضقا اذا صوت كما يقـال طق (الضيق) ضادك كسری وفتحيله طار اولمق معناسنه‌در يقال ضاق الشیء يضيق ضيقا وضيقا ضد اتسع وبوندن اسم ضادك كسريله‌در كه طارلق ديمكدر وضيق ضيق لفظنك مخففی اولور ميت وميت كبی طار نسـنه‌يه دينور ودرونده اولان شك و كانه اطلاق اولنور ضادك كسريله‌ده لغتدر وقلبه طارلق وبرن نسـنه‌يه اطلاق اولنور غم وفكر وتلاش وفقر وفاقه كبی يقال له فی‌قلبی ضيق ای شك وفی‌صدره ضيق ای ماضاق عنه الصدر وضيق يمامه‌ده بر قريه آدیدر وبخيل اولمق معناسـنه مصدر اولور يقـال ضاق الرجل اذا بخل وضيق ضادك كسريله وسعت وضيق شـانندن اولان نسنه‌يه مخصوصدردار وحجره كبی پس فقر وبخل وغم مقوله‌سنده استعمال اولنمز بعضلر عندنده ضادك فتحی وكسريله برابردر يعنی عموم اوزره مستعملدر يقـال فی‌الدار ضيق بالكسر فقط او يقـال فيهـا ضيق وضيق بالكسر والفتح (التضيق) تفعل وزننده (والتضايق) تفاعل وزنـنـده طارالمق معناسنه‌در يقال تضيق‌المكان وتضايق ضدا تسع (الاضاقة) همزه‌نك كسريله طارالتمق معناسنه‌در يقال اضاقه ضد اوسعه وبر آدمك مال ومنالی كيدوب طارلغه دوشمك معناسنه‌در يقال اضاق الرجل اذا ذهب ماله وافتقر (التضييق) تفعيل وزننده بودخی طارقلمق

وطارالتمق معناسنه‌در يقال ضيقه بمعنى اضافه (الضيق) سيد وزننده ونخفيفله (والضايق) طارنسنه‌يه دينور ايكيسيده اسم فاعلدر اولكى ثبوتى وايكنجى حدوثى متضمندر وقال الشارح وقرئ قوله تعالى [وضايق به صدرك] الآية المضيق مكبل وزننده شول مكانه وامر ومصلحته دينور كه طاروصيق اوله يقال نزل فى مضيق ويقال وقع فى مضيق وهوماضاق من الاماكن والامور ومضيق لحف اره‌نام جبلده برقريه آديدر (الاضيق) يك طاره‌جق يره دينور مؤنثى ضيقى وضوقى در ضيزى وطوبى وزنلرنده شارح ديركه اصللرى ضيق ايدى ضادك ضمه‌سيله اولده يابه مجاورت ايچون ضمه كسره‌يه مبدل اولدى وثانيده ضمه‌يه مجانست ايچون يا واوه ابدال اولندى (الضيقة) ضادك كسرى وفتحيله فقر وفاقه‌يه اطلاق اولنور ضيق جمعيدر كه جمع جنسى ديمكدر يقال اصابه ضيقة اى فقر وسوء حال وضيقه منازل قمردن برمنزل آديدر شارحك بيانته كوره ثريا ايله دبران بيننده بر قمر اوله‌رق بركوكبدر محر مذكور بغايت ضيقدر يك منحوس عدايدرلر قال فى الاساس فلان كوكبه ضيقة فهو ابدا فى ضيقة وهى نجم بين الثريا والدبران وضيقه طائف ايله حنين بيننده برطريق آديدر وعيذاب قربنده برموضع آديدر (المضايقة) مفاعله وزننده برآدمى برنسنه ده تضييق ايلمك معناسنه‌در كه صقشدرمق تعبير اولنور يقال ضايقه اذاعاسره (الضياق) كتاب وزننده خرقه وطيب مقوله‌سندن بركونه علاجه دينوركه انكله نسوان فرجلرنى تضييق ايدرلر

(* فصل الطاء المهمله *) (الطبق) فتحتينله هرنسنه نك قپاغنه وپوشيده‌سنه دينور جمعى اطباق كلور يقال وافق الشئ طبقه اى غطاه مؤلفك بصائرده بيانته كوره بوماده اسماء متضايفه‌دندر برنسنه برآخر نسنه‌نك مقدارنجه فوقنده قلنمق معناسنه‌در بعده اول فوقنده اولان نسنه‌ده وبومناسبتله برشيئه اويغون وموافق اولان نسنه‌ده بعده درجه ومنزله‌ده احوال واطوارده‌دخى استعمال اولندى وطبق الشئ اول نسنه‌يه اويغون وبرابر كلان شيئه دينور پاپوش تكى كبى وطبق الارض يرك يوزندن عبارتدر ولسانمزده‌دخى طبق ديدكلرى نسنه‌يه دينوركه ايچنه ميوه وسائر مأكولات قورلر فارسيده تبوك وتبنك دينور وكوچك تپسى‌يه وميوه سپدينه دخى اطلاق اولنور وزماندن برقرنه طبق اطلاق اولنور وقرن اشهر اقوالده يوزسنه‌مدتدر على قول طبق يكرمى سنه‌يه اطلاق اولنور يقال مضى طبق من الزمان اى قرن اوعشرين سنة وطبق الناس والجراد ناسدن وچكركه دن جمع كثير يا خود بونلردن برر جماعته اطلاق اولنور تطابق اعتباريله وحال وشان معناسنه استعمال اولنور ترقى وتعلى مناسبتيله ومنه قوله تعالى [لتركبن طبقا عن طبق] اى حالا عن حال وارقه ده اولان اوكورغه كمكلر بنك ارالقلرنده او بناق برينه كلان بوفقه جه

لکلره اطلاق اولنور یقال اصاب طبقه وهوعظم رقیق یفصل بین کل فقارین وهر بری احاطه ایدن عام وشامل یغموره اطلاق اولنور یقال مطر طبق الارض ای عام وعورت فرجنك صرتنه دینور وطبق اللیل والنهار و کیجه کوندوزدن وقت وفیر ومعظمنه اطلاق اولنور یقال مضی طبق من اللیل اوالنهار ای معظمهما (بنات طبق) دواهی وآفاته اطلاق اولنور فی الاصل حیه‌یه اطلاق اولنور ایدی قیوریلوب یاندقده طبق شکلنده اولدیغیچون یقال احدی بنات طبق ای الدواهی وقبلو بغه لره وحیه لره اطلاق اولنور وبنت طبق شول قبلو بغه درکه طقسان طقوز یمورطه یمور طلیوب جمله‌سی قبلو بغه چقار یوزنجی حیه ظهور ایدر داهیه‌یه اطلاق عندالبعض بوکه مبنی‌در وطبق مصدر اولور طفق معناسنه‌که برایشه یشلیوب ایشلمك اوزره اولمق معناسنه‌در یقال طبق یفعل کذا طبقا من الباب الرابع بمعنی طفق وطبق وطبق سبق وزننده بر آدمك الی یانته یاپشوب آیرلمز اولمق معناسنه در یقال طبقت یده طبقا وطبقا اذالزقت بجنبه (التطبیق) بر نسنه‌یی قپاقلمق معناسنه‌در یقال طبق الشیء اذا غطاه وبر نسنه عام وشامل اولمق معناسنه در یقال طبق الشیء اذا عم وسحاب هوا یوزنی بتون اورتوب قپلامق معناسنه مستعملدر یقال طبق السحاب الجو اذا غشاه کذلك صو یاخود یغمور بر یوزنی بوریمك معناسنه‌در یقال طبق الماء وجه الارض اذا غطاه وتطبیق فی الصلاة رکوع حالنده ایکی اللری اویلقلری اراسنه صوقوب قصدر مقدن عبارتدر یقال طبق الراکع اذا جعل یدیه بین فخذیه وقدنهی التطبیق وقلج ایکی کمیك ملاقی اولان مفصله راست کلوب بری برندن آیرمق معناسنه‌در یقال طبق السیف المفصل اذا اصابه فابانها وتطبیق الفرس آت سکردیرکن ایکی النی معارفع ومعاوضع ایلمکدن عبارتدر یقال طبق الفرس اذا قرب فی العدو وسحاب هر یره قپلایی یاغدرمق معناسنه در یقال طبق الغیم الارض اذا عم بمطره (الاطباق) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یی قپاقلمق اوزریه نسنه اورتوب قپامق معناسنه‌در یقال اطبق الشیء اذا غطاه مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وبر نسنه ضمننده ناس اتفاق ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اطبق القوم علیه اذا اجمعوا وفلکده کواکب پك چوق کورنمك معناسنه مستعملدر یقال اطبقت النجوم اذا کثرت وظهرت (الانطباق) انفعال وزننده تطبیقدن مطاوعدر یقال طبقه فانطبق (التطبق) تفعل وزننده اطباقدن مطاوعدر یقال اطبقه فتطبق (المطابقة) (والطباق) نفاق وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه اویدروب مناسب ومساوی قلمق معناسنه در یقال طابقه مطابقة وطباقا اذا وافقه وساواه وایکی لباسی بری بری اوزرینه کیمك معناسنه در یقال طابق بین قمیصین اذا لبس احدهما علی الاخر وبر نسنه وبر نسنه‌یه اویغون وجسبان اولمق معناسنه‌در یقال طابقه اذا وافقه وآیاغی بغلولکسه آدیملری صیق صیق

آنه رق يوريمك معناسنه در يقال يطابق المقيد اى يمشى مقارنا الخطووات قسمى اياقلريني اللرى
باصديغى موضعه وضع ايدرك يوريمك معناسنه در يقال طابق الفرس اذا وضع رجليه مواضع
يديه (الطبق) طانك كسريله طبق كبى بر سورى چكركه يه وبر كروه ناسه اطلاق
اولنور ودبق اسميدر كه اوكسه ويلم قره تعبير اولنان لزوجتلو نسنه در كه آنكله
قوش صيد اولنور و برجنس آغاجك يمشنه دينور وبر نسنه يى آخر نسنه يه ياپشدره جق
شيئه دينور چريش وطونقال كبى ودوزاقلره وقپانلره دينور مفردى طبقه در
طبقه در ونهاردن بر ساعته دينور طبقه دخى دينور يقال مضى طبق من النهار
وطبقة اى ساعة منه وطبق كيچ معناسنه مستعملدر كه فارسيده دير ديرلر
كويا كه زمان مطبق اولمشدر طبيق دخى دينور كما سيذكر وبر نسنه نك اويغونه
ومناسب كلانه دينور نته كه فحتينلده لغتدر طباق وطبيق دخى بو معنايه در كما سيذكر
(الطبقة) فتحاتله طبق لفظنك مفرديدر كه برنسنه نك قپاغى واوزرينه اورتيلان
جسبان پوشيده سنه دينور مؤلفك بصائرده بيانه كوره طبق وطبقه برنسنه نك
موافق اولان قپاغه وپوشيده سنه موضوع اولوب وبالتشبيه آلت قاته موافق كلان
اوست قاته ويوكسلك رتبه يه ودرجه يه اطلاق اولنور وجمعنده اطباق وطباق
دينور انتهى وطبقه عربدن برعاقله خاتون اسميدر كه آنى شن نام برعاقل ودانا
كمسه تزوج ايلدى * وافق شن طبقه * مثلى آندن نشئت ايلمشدر مترجم ديركه بومثلك
تفصيلى مستقصى الامثال نام كتابده مبسوطدر وعند البعض برقومك برقربه سى
وار ايدى استعمال ايدهرك اكا برقپاق دوزديلر وقپاق بغايت اويغون كلمكله وافق
شن طبقه ديديلر ياخود طبقه اياد قبيله سندن برجنكاور بهادر جماعت ايدى دائما
ناسه مسلط وشريكير اولوب برقبيله آنلره مقاومت ايده مزلر ايدى لكن شن
قبيله سى دخى نامدار بربهلوانان اولمغله طبقه قبيله سنى شبخون ايدوب انلردن
سائرلرك داد وانتقامنى اخذ ايتملريله مثل مزبورى ايراد ايلديلر برنسنه برآخر
شيئه پك مناسب وجسبان كلدكده ايراد اولنور (الطباق) كتاب وزننده وجه
مذكور اوزره مفاعله دن مصدردر ومنه قوله تعالى [الذى خلق سبع سموات طباقا]
الاية لمطابقة بعضها بعضا قال الشارح قال البيضاوى لمطابقة بعضها فوق بعض وهو
مصدر طابقت النعل بالنعل او طوبقت طباقا اوذات طباق جمع طبق كجبل وجبال
اوطبقة كرحبة ورحاب وطباق برنسنه يه مطابق اولان شيئه دينور طبيق كبى
كما سيذكر (الطباق) زنار وزننده برجنس شجردر مكه طاغلرنده نابت اولور
شربا وضمادا سمومه نافع وجرب وحكه وحماى عتيقه لره وسانجو ويرقان وسدهٔ
كبده مفيد وشديد الاسخاندر مفرداتده بونى غافث ايله وبعض كتب طبيه ده غافث
يرينه استعمال اولنور ديو مرسومدر (الطباقاء) طانك فتحى والفك مديله
ناقه يه آشمقدن عاجز ويبنوا اولان دوه يه دينور يقال جمل طباقاء اى عاجز

عن الضراب وتكلمده طوتيلوب طلاقت وجرى وسلاستله سويليه‌مز اولان آدمه
دینور یاخود شول ثقیل وکرانجان کمسیه دینور که وقت جماعده ثقلتندن خاتونك
سینه‌سنه قپاق کبی قپانوب چوکر اوله یاخود جماعدن عاجز سست اندام آدمه
دینور یقال رجل طباقاء ای ينعجم عليه الكلام ينغلق او ثقيل يطبق على المرأة بصدره
لثقله اوعيي (الطابق) هاجر وزننده (والطابق) صاحب وزننده (والطاباق)
اشباعله بیوك قطعه‌لو یصی کرمیده وطوغله‌یه دینور وعضو بدنه دینور الوایاق کبی علی قول
بر قیونك نصف کوده‌سنه دینور وطابق هاجر وزننده یاغ اریده‌جك طاوه‌یه دینور
تابهٔ فارسی معربیدر جمعی طوابق وطوابيق کلور مترجم دیر که طوغله معناسنده
دخی تابه معربیدر (العمة الطابقية) باشه طاوه طرزنده عمامه صارنمغه دینور که
مراد اوجنی چکه التندن کتورمیوب باشده طاوه شکلنده منعقد اولمسیدر اقتعاط
معناسنه وبو کونه صارنمق منهی در ظاهرا بو دیارلرده احطاب خدمتنه معین شادی تعبیر
ایتدکلری طائفه‌نك صارقلری کبی اولور یقال اعتم زید العمة الطابقية وهي الاقتعاط
(الطبق) عنب وزننده بودخی دوزاغه وقپانه دینور بونکده مفردی طبقه‌در
طانك کسریله (الطبيق) امیر وزننده کیجه‌دن بر ساعته دینور نته که طبق کوندزدن
بر ساعته دینور جمعی طبق کلور طانك ضمیله یقال مضى طبيق من الليل ای ساعة
و کیجه معناسنه استعمال اولنور طبق کبی کویا که زمان مطبق اولمشدر یقال جاء
طبقا وطبيقا ای مليا وبر نسنه‌یه اویغون ومطابق کلان شیئه دینور طبق وطبق
وطباق کبی یقال هذا طبقه وطبقه وطباقه وطبيقه ای مطابقه (ماطبقه) فعل
تعجبدر ما اخذقه معناسنه هر نسنه‌یی هر شیئه اویغون ومناسب ایلمك معناسندن
مأخوذدر تعجب اوز واستاذ آدمدر دیمك اولور (الطبقة) فرحه وزننده ذکر
اولنان طبق لفظندن مأخوذدر که ال یانه یاپشق اولمق معناسنه در نته که ذکر
اولندی پس طبقه یانه یاپشق اله دینور که خلقی اویله اولور اصلا آیریلوب قلدایه‌مز
یقال يد طبقة ای لازقة بالجنب (المطبق) محسن وزننده بر نسنه‌یی تمام اورتوب
بورویجی نسنه‌یه دینور بو مناسبتله عقل وادراکی تماما ستر وتغطیه ایدن جنون عارضه‌سنه
جنون مطبق اطلاق اولنور کذلك همیشه اخذ واستیلا ایدوب اصلا مفارق ومنفك اولمیان
حما علتنه حمای مطبقه اطلاق اولنور قال الشارح یقال جنون مطبق ومجنون
مطبق عليه بفتح البـاء فى الثانى وحمى مطبقة ومحموم مطبق (الحروف المطبقة)
محسنه وزننده ظهر لسانی اوست طماغه قپادان حروفدر که صاد وضاد وطاء وظاء
حرفلریدر (المطبق) محدث وزننده دائما امور ومصالحه رأی وفکریله مصیب اولان
آدمه اطلاق اولنور تطبیق سیفدن مأخوذدر که ذکر اولندی یقال هو مطبق اذا كان
يصيب الامور برأيه (الطرق) حرق وزننده اورمق على قول مطرقه ایله اورمق

معناسنه در يقال طرقه طرقا من الباب الثانى اذا ضربه اوبالمطرقة وچهره‌يه شمار
اورمق معناسنه‌در يقال طرقه اذا صكه وطرق شول ابر كلمش صويه اطلاق اولنوركه
دوه‌لر ايچنه كيروب بول وتلويثله مردار ايتمش اوله مطروق دخى ديئور كاسيذكر
وخرده طاشلر ايله فال اچق معناسنه‌در نخود فالى كبى يقـال طرق الكاهن اذا
ضرب بالحصى وبو كى بولوب دمك عـلى قول بومشتق ايچون چبوقله چاريمق
معناسنه‌در يقال طرق الصوف اذا نتفه اوضربه بالقضيب وآيغر دوه‌يه دينور كه
دائما آنى ناقه‌يه چكرلر بوغور تعبير اولنور وبو تسميه بالمصدردر يقال له طرق
كثير اى فحل ضـارب وطرق وطروق قعود وزنـنـده اركك ديشى‌يه آشمـق
معناسنه‌در يقال طرق الفحل الناقة طرقا وطروقا اذا ضربها وبريره كيجه وقتنده
كلمك معناسنه‌در تقول طرقنا فلان طروقا اى اتانا بالليل وساز وطرب ونغماتدن
هرصوت وآغازه‌يه ونغمه‌يه على حدة طرق اطلاق اولنور يقـال تضرب هـذه
الجارية كذا طرقا وهو كل صوت اونغمة من العود ونحوه وطرق اركك منيسنه
دينور ماء الفحل معناسنه وعقل وادراك ضعيف اولمق معناسـنه‌در يقال طرق
الرجل طرقا على بناء المفعول اذا ضعف عقله وبركونه كهانت معناسنه‌دركه بوغى
بوكه قارشـرمق وجهله ايدرلر يعنى اول جهتله فال آچق معناسنه‌در يقال تطرق
العجوز طرقا اى تخلط القطن بالصوف اذا تكهن وطرق طى لغتنده خرماغاجنه
دينور وطرق وطرقه بركره معناسنه استعمال اولنور يقال اختضبت المرأة طرقا
اوطرقين وطرقة اوطرقتين اى مرة اومرتين وتقول اتيتـه طرقين وطرقتين وبو
معناده طانك ضميله‌ده جائزدر وطرق دوزاغـه وقپـانه على قول دوزاق طرزنده
نسـنه‌يه دينوركه آنكله وحش صيد اولنور طانك كسريله‌ده لغتـدر وطرق
اصفهان قضاسنده برقريه آديدر وطرق بولانق صوايچمك معناسنه‌در يقال طرق
الرجل طرقا من الباب الرابع اذا شرب الماء الكدر (المطروق) طرق كبى بودخى
شول صويه دينوركه ايچنـه دوه‌لر كيروب خلط وتلويث ايلملريله مردار اولمش
اوله يقـال ماء طرق ومطروق اذا خوضته الابل وبولت فيه وسست وكوشـك
وسلپوك آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مطروق اذا كان فيه رخاوة وشول چايره
دينوركه قوريدقدنصكره آكا يغمور اصابت ايلمكله نوعا طراوتلنمش اوله يقال
كلاء مطروق اذا ضربه المطر بعد يبسـه (الاستطراق) اوفه‌جق طاشلر ايله
فال آچان فالجيدن فال آچق ايستمك معناسـنه‌در تقول استطرقته اذا طلبت منه
التطرق بالحصى وبركسه‌دن دول ايچون آيغر طلب ايلمك معناسنه‌در يقال استطرقه
فحلا اذا طلبه منه ليضرب فى ابله (المطرق) (والمطرقه) ميملرك كسريله يوك چربجك
چبوغه وطوقمغه دينور وچكيجه دينور ومطرق بر دوه نك اسميدر وابو لينة ابن

مطرق محدثیندندر (الطرقه) طانك فتحیله برکره دیمکدرکه ذکر اولندی و بر آدمك کار وصنعتنـه اطلاق اولنور یقال هذا النصل طرقة رجل ای صنعتـه (الطارق) ایرته یلدز ینه دینور کیجه طلوع ایتدیکیچون یقال طلع الطارق ای کوکب الصبح فن نجوم اصحـابی عندنده کاه زهره وکاه مشـتری یلدزی اولور (الطروقة) طانك فتحیله چکلمك درجه سنه بالغ اولمش ناقه‌یه دینور یقال ناقة طروقة الفحل اذا بلغت ان یضربها الفحل ودرجهٔ مزبوره‌یه کلمش قیزه ده اطلاق اولنور (الطارقة) برادملك کوچك سریره دینور تقول رأیته یقعد علی طارقة ای علی سریر صغیر وبرادمك اقرباء وعشـیرتنه اطلاق اولنور یقال هم طارقته ای عشیرته (الطارقیه) برکونه قلاده اسمیدر (المطروقة) قولغنك اورته یری تمغالنمش دیشی قیونه دینور یقال نعجة مطروقة اذا کانت قد وسمت علی وسـط اذنها (الطراق) کتاب وزننده ذکر اولنان قیونك قولغی اورته سـنه باصیلان تمغایه دینور و بعضا مقوله سی نسـنه ایلمك ایچون دوکیلوب تنکه کبی بصیلمش دموره دینور وقات قات دیکلمش عرب پاپوشـنك هرقاتنه دینورکه پاپوشـك اندازه‌سنه بس برابر اوله کذلك پاپوشك تکنه اویغون کلان دیکر تکنه اطلاق اولنور ومطلقا برایشه اویغون کلان ایشه‌دینورمثلا برکوبه‌نك تکی براخرکوبه‌یه اویغون کلمك کبی یقال هذا طراقه ای علی حـذوه واباق قابنك جلدینه دینور که تصمه‌سی نزع اولندقدنصکره قلان جلمدندن عبارتدر وشول دری‌یه دینور قلقانك مقداریجه دکرمجه بچیلوب قلقانه قپلانمش‌اوله وطراق بومعناده مفاعله‌دن مصدر اولور یقال طارق الترس طراقا اذا قور الجلد علی مقداره فالزقه به (الطرق) طانك کسریله سموزلکه وزور وقوته دینور یقال مابه طرق ای شحم وقوة وسمن عربلر شحم ایله ناب وقوتدن کنـایه ایدرلر (الطرق) طانك ضمیله طریقك وطرافك که کتاب وزننده در جمیدر(الطرقة) طانك ضمیله قرا کولغه دینور یقال غشیت الطرقة ای الظلمة وحرص وطمع معناسنه در یقال به طرقة ای طمع و احـق ادمه دینور و بری بری اوزره یغلمش طاشـلره دینور وعادت وقانون معناسنه در یقال هذه طرقته ای دأبه وعادته و یوله دینور طریق معناسنه ور شیئه سبب موصل اولان وسیله یه وطریقهٔ مخصوصه یه دینور یقال هذه طرقة الیه ای طریقة و بری بری اوزره قات قات یغلمش اشیاده اولان طریقه‌یه دینور جمعی طرق کلور صرد وزنـده بو معنـاده طانك کسریله ده لغتدر و یایده اولان جزکیـلره یاخود یول یول کور ینن نسـنه یه دینور جمعی طرق کلور صرد و زنـده (الطرق) فتحتینـله قربه نك بوکندیسـنه دینور که بیو ط زنده اولور چین جبین کبی و طرق مصدر اولور دوه نك دیزلری کوشـك

وضعيف اولمق على قول انجكلرنده اكريلك اولمق معناسنه در يقال طرق البعير طرقا
من الباب الرابع اذا كان فى ركبتيه ضعف اوفى ساقه اعوجاج وقوشك يلكلرى
برى برى اوزره قات قات اولمق معناسنه در يقال طرق الريش اذا كان بعضها
فوق بعض وطرق صوابر كيلان يرلره دينور ووقبى نام محل قربنده بر صويك آديدر
وطرقه دن جمع اولور كه حلقه حلقه اولان دو زاغه وآغه دينور وصره واردى
دوه ايزلرينه دينور يقال هذه طرق الابل اى اثارها بعضها فى اثر بعض (الاطرق)
احمق وزننده ديزلرى كوشك ياخود انجكلرى اكر بجه اولان دوه يه دينور طرقاء
مؤنثيدر (الاطراق) همزه نك فتحيله طرق لفظنك كه فتحيله طرق لفظنك كه
فتحتينله در جمعيدر كه قربه نك بوكم يرلرينه دينور بومناسبتله اطراق البطن قارن
دريسنك برى برى اوزره بوكم بوكم اولان پيولرينه اطلاق اولنور واطراق القربه
مشكك بوكندلرينه دينور كه ذكر اولندى (الطريق) امير وزننده معلومدر كه
يوله دينور طرق اقدام اولديغيچون وبو مذكر ومؤنث اولور مؤنثك جمعى اطرق
كلور يمين وايمن كبى ومذكرك جمعى طرق كلور نذير ونذر كبى واطرقاء كلور
نصيب وانصباء كبى واطرقه كلور رغيف وارغفه كبى وجمع الجمعى طرقات كلور ضمتينله
(الطريقة) سفينه وزننده اوزون خرما اغاجنه دينور جمعى طريق در وحال
وشان معناسنه مستعملدر يقال فلان على طريقة حسنة اى حالة وآلاچق وسايبان
ديركنه دينور وبر قومك شريف وذيشاننه اطلاق اولنور يقال هو طريقة القوم
اى شريفهم بونده مفرد وجمعى مساويدر وكاه اولور كه طرائق اوزره جمعلنور
وطريقه بعض يرده بوكم وپيو طرزنده اوزون اوزادى اوبرق وايسك يره دينور كه
يول شكلنده اولور وبرنسنه نك يوزنده اولان جزكى يه دينور وشول پلاسه دينور
يوكسن ياخود قيلدن برار شون قدر عرضى اولوب حشم نشينلر آنى اولرينك اوزنلغى
مقدارنجه نسج ايدرلر وآنى اولرينك بركوشه سندن اوبر كوشه سنه كنجه شقه لرك ارالغنه
ايكى طرفلو ديكوب وصل ايدرلر بزم چادرلرده اكثريت تعبير اولنور ديركك باشنى انك
اورته لغنه كلوب آغرشغى انده اولور ويقولون ثوب طرائق اى خلق اسكيوب دراز دراز
سوكيلوب آچلمغله كوياكه هر جزوى اعتباريله جمع صيغه سنده استعمال ايدرلر
(الطريقة) سكينه وزننده سايو كلكه وكوشكلكه دينور يقال فيه طريقة
اى رخاوة ولين ومنه المثل * تحت طريقتك عنداوة * نته كه عند ماده سنده بيان
اولندى وطبراغى يومشق اولان ارض سهله يه دينور (المطراق) محراب وزننده
بر نسنه نك اويغون واولچوسنده اولان مثل ونظيرينه دينور يقال هو مطراقة
اى تلوه ونظيره (المطاريق) مصابيح وزننده پياده ادملره دينور شارحك بيانه
كوره مفردى مطرقدر منبر وزننده كه تواديدنذر وصويه يتلشدقده برى برى

اردینه دیزلمش دوه لره دینور (ام طریق) قبیظ وزننده صرتلانك كنیه سیدر (الطریق) سكیت وزننده اكثری یره باقوب خاموش و ایسم طوران آدمه دینور یقال رجل طریق ای كثیر الاطراق وطوی قوشنك ارككنه دینور (الاطیرق) احیمر وزننده (والطریق) زبیر وزننده حجازه مخصوص بر جنس خرما اغاجیدر (الاطراق) همزه نك كسریله خوش وایسم اولمق معناسنه در یقال اطرق الرجل اذا سكت ولم یتكلم وكوزلری یره دیكوب ایسم وخاموش طورمق معناسنه در یقال اطرق الرجل اذا ارخی عینیه ینظر الی الارض و بر كسنه یه دول ایچون عاریتی بوغور ویرمك معناسنه در یقال اطرق فلانا فحله اذا اعاره لیضرب فی ابله ولهو ولعبه میل ایلمك معناسنه در یقال اطرق الی اللهواذا مال الیه وكیجه نك ظلمتی قات قات چوكمك معناسنه مستعملدر یقال اطرق اللیل علیه اذا ركب بعضه بعضا ودوه لر بری بری اردنجه كتمك معناسنه در یقال اطرقت الابل اذا تبع بعضها بعضا وتزوج معناسنه مستعملدر ومنه یقال لااطرق الله علیه ای لاصیر الله له ماینكحه (اطرقا) همزه نك فتحی وراءنك كسریله تثنیهٔ امر حاضر بنیه سیله در بر بلده اسمیدر ومنه قول ابی ذؤیب الهذلی * علی اطرقا بالیات الخیام * الا الثمام والا العصی * (المطرق) محسن وزننده بر وادی ادیدر ونسب وحسب جهتیله دون وكمتر ادمه دینور یقال رجل مطرق ای وضیع ومحدثیندن نضر كوفی پدریك اسمیدر (المطرقة) مكرمه وزننده بری بری اوزرینه قاتلنمش نسنه یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در مجان مطرقه بو معنادندر مجن لفظنك جمعیدر كه قلقانه دینور پس مجان مطرقه بری بر بلك اوزرینه قاتلنوب یاخود اوزرلرینه دری وسكیر قپلانمش قلقانلر دیمك اولور كه قات قات دیكلمش عرب پابوشی طرزنده اولور مؤلف بونكله اشبو [لاتقوم الساعة حتی تقاتلوا قوما كان وجوههم المجان المطرقة] حدیثنه تلمیح ایلمشدر معظمه وزننده دخی مرویدر یعنی قیامت قائم اولمز تاكه سزلر چهره لری قاتنمش یاخود دری وسكیر قپلانمش قلقان شكلنده دكرمی و یومری وغلیظ اولان بر طائفه ایله جنك ایلدكجه پس اول صفتلو طائفه ایله محاربهٔ اسلامیه قبل قیام الساعة واقع اوله جقدر وحدیث اخرده اوصاف سائره لری دخی مسرود اولمغله شراحك بیانه كوره مراد مغول وتتار طائفه سیدر كه مستعصم خلیفه زماننده هلاكوخان ایله بغداده وسائر دیار اسلامیه یه استیلای تام ایلدیلر (التطریق) تفعیل وزننده مخصوص دغر تلق قوشنك یمور طلمسی وقتی كلوب جاتمق معناسنه در یقال طرقت القطاة اذا حان خروج بیضها وناقه نك كذلك خاتونك ولدی رحمنده ایلشوب طوغمسی كوچلنمك معناسنه در یقال طرقت الناقة

بولدها اذانشب ولم يسهل خروجه وكذلك المرأة وبر آدمك حقنى انكار دنصكره
اقرار ايلمك معناسنه مستعملدر تقول طرق فلان بحقى اذا جحده ثم اقر به
ودوه‌لرى مرعايه صاليورميوب آليقومق معناسنه در يقال طرق الابل اذاحبسها
عن الكلاء وبول ايلمك معناسنه در يقال طرق للابل اذا جعل لها طريقا
(الاطراق) همزه نك وطاى مشدده نك كسريله كه فى الاصل افتعال وزننده در
دوه‌لر برى بربنك اردنه دوشوب كتمك معناسنه در يقال اطرقت الابل اذا ذهب
بعضها فى اثر بعض ودوه‌لر جاده يى ترك ايدوب سائر يوللره پراكنده اولمق
معناسنه در يقال اطرقت الابل اذاتفرقت على الطرق وتركت الجواد (انتطارق)
بودخى دوه‌لر برى بربنك ايزنه دوشوب كتمك معناسنه در يقال تطارقت الابل اذا
ذهب بعضها فى اثر بعض (المطارقة) مفاعله وزننده ايكى ثوبى برى بربنك اوزرينه
كيمك معناسنه در يقال طارق بين ثوبين اذا طابق اى لبس احدهما على الاخر وايكى
پاپوشى برى بربنك اوزرينه اندازه سنده راست ايدوب ديكمك معناسنه در يقال
طارق بين نعلين اذاخصف احداهما على الاخرى (المطارقة) اسم مفعول بنيه‌سيله
برى برى اوزرينه قاتلنوب ديكلمش اياق قابنه دينور عربلر قلوره سى كبى يقال
نعل مطارقة اى مخصوفة (الطرياق) قرطاس وزننده (وانطراق) طانك كسرى
ورانك تشديديله ترياق لفظنده لغتلردر (الطرموق) عصفور وزننده پراسه
قوشنه دينور (الطسق) طانك فتحى وسينك سكونيله برنوع اولچك
اسميدر على قول ترلا دونملرى اوزره وضع اولنان خراج مقرره معينه‌يه
دينور عند البعض سالیانه طرزنده اولان معلوم ومعهود كسيه دينور واهل
بغداد طاى مكسوره ايله استعمال ايدوب لحن ايدرلر ولغت من بوره
مولد يا خود معرب ظن اولنور امهات سائره دن منفهم اولدیغی اوزره
اشبو طسق كلمه‌سى تشت فارسى معربيدرتانك وشين معجمه نك فتحيله كه باغ اولچه‌جك
اولچويه دينور بعده خراج ارضنده استعمال اولندى وفيه قال فى النهاية وفى حديث
عمر رضى الله عنه [كتب الى عثمان ابن حنيف فى رجلين من اهل الذمة اسلما ارفع
الجزية عن رؤسهما وخذ الطسق من ارضهما] وقال الطسق الوظيفة من خراج
الارض المقررة عليها و هو فارسى معرب (الطفق) طانك وفانك فتحيله
(والطفوق) قعود وزننده برايشى ايشلمكه بشليوب بردوزه‌يه ايشليوب كتمك
معناسنه در يقال طفق يفعل كذا طفقا وطفوقا من الباب الرابع والثانى اذا واصل
الفعل وبوماده اثبات موقعنه خاصدر مقام نفيده استعمال‌له ماطفق ديمك جائز دكلدر
شارح ديركه طفق فعلى افعال مقاربه دندر خبرك دنويله فاعله ثبوتنك حصولنه
موضوعدر وكرچه بالفعل شروع معناسنه اولوب لكن استمرارى متضمندر انتهى

وطفق وطفوق برآدم امل ومقصودينه ظفر بولوب نائل اولمق معنا سنه در يقال طفق الرجل بمرا ده اذا ظفر به وطفق بريره ملازمت ايلمك معنا سنه در يقال طفق الموضع طفقا من البـاب الرابع اذالازمه (الاطفاق) همزه نك كسر يله برآدمى مرامنه نائل قلمق معنا سنه در يقال اطفقه الله تعالى بمراده اى اظفره به (طق) طانك فتحى وقافك سـكو نيله طاش برى برينه ياخود اجسام صلبه يه طوقنه قده ظهور ايدن طاقرديدن حكايه در (الطقطقة) زلزله وزننده اسمدر وجه مذكور اوزره طاقردامغه وطاقردى يه دينور (طق) طانك كسريله صوكنا رندن صيجرايان قوربغه نك صوتندن حكايه در (الطلوقة) طانك ضميله (والطلاقة) حاقه وزننده برآدم كولر يوزلو كشاده روى اولمق معنا سنه در عباست وترشرويى مقابليدر يقال طلق الرجل طلوقة وطلاقة من الباب الخامس اذا كان طلق الوجه وكوندز وكيجه نه‌اسى ونه صوغوق اولمق يعنى خوش ومعتدل اولمق معنا سـنه در يقـال طلق اليوم اذا صار طلقا (الطلق) طانك حركات ثلاثى ولامك سـكو نيله (والطلق) كتف وزننده (والطليق) امير وزنـنـده طلوقه وطلاقه دن وصفلر در ودائمـا وجه لفظنه مضاف اولورلر كولر يوزلو بشاشلو كشاده روى آدمه دينور يقـال هوطلق الوجه مثلثة وطلق الوجه وطليق الوجه اى ضاحك الوجه مشرقة والى آچق جوا نمرد آدمه طلق اليدين اطـلاق اولنور طـانك فتحيله وضمتينله يقـال رجل طلق اليدين وطلقهمـا اى سمح اليدين ولسـانى جارى وآب روان كبى متكلم وفصيح آدمه طلق اللسـان اطلاق اولنور طانك فتحى وكسريله وطليق اللسان دخى دينور ولسانه دخى صفت اولنور يقال رجل طلق اللسـان وطليقه اى ذليق اللسـان ويقال لسـان طلق اى‌ذلق ولسـان طليق اى ذليق وطلق بضمتين اى‌ذلق وطلق كصرد وطلق ككتف اى ذو حدة واوج اياغى سكيل اولوب مثلا صاغ الى سـكيل اولميان آته طلق اليمنى ديرلر طانك فتحيله يقال فرس طلق اليداليمنى اى‌مطلقها لاتحجيل فيها وقال فى‌الاسـاس فرس محجل ثلاث‌مطلق يدا او رجل ويقال محجل الايا من‌مطلق الاياسر وطلق طانك فتحيله آهويه دينور ظبى معناسنه جمعى اطلاق كلور وكلب شكارى‌يه دينور كه تازى تعبير اولنور ومنه يقال ارسل الطلق الى الاطلاق اى كلب الصيد الى الظباء وياغلو اولميوب اياغى بوش اولان ناقه‌يه دينور شـارحك بيـانه كوره ناقه‌يه مخصوص دكلـدر وطلق نه اسى ونه‌صوغوق اولان معتدل كوندزه وكيجه‌يه وصف اولور يقال يوم طلق وليلة طلق وطلقة اى‌لاحر ولاقر وطلق اعلام ناسدندر طلق بن على بن طلق وطلق بن خشـاف وطلق بن زيد اصحابدندر وطلق مصدر اولور خاتونى بورى طوتمق معناسنه‌در يقال‌طلقت المرأة

فى المخاض طلقا على بناء المجهول اذا اصابها وجع الولادة وبر آدم التى خير واحسانه آچق يعنى بر واحسان ايلمك معناسنه مستعملدر يقال طلق فلان يده بخير طلقا من الباب الثانى اذافتحهابه وبرنسنه ويرمك معناسنه مستعملدر يقال طلقه الشئ اذا اعطاه اياه وايرا قلشمق معناسنه در يقال طلق الرجل طلقا من الباب الرابع اذا تباعد وطلق اياغى باغلو اولميوب بوش اولان آدمه اطلاق اولنور طانك ضميله ده لغتدر يقال حبس فى السجن طلقا اى بلاقيد ولاوثاق وآت قسمنك بر باش سكرتمسنه دينور ومنه يقال عدا الفرس طلقا اوطلقين اوشوطا اوشوطين (الطالقة) بودخى خوش ومعتدل كيجه‌يه وصف اولور جمعى طوالق كلور يقال ليلة طالقة اى لاحرة ولاقر (طليق) زبير وزننده ابن سفيادن‌دركه اصحابدندر (طلقه) تمره‌وزننده برفرسك اسميدر (الطلاق) طانك فتحيله عورت زوجندن بوش اولمق معناسنه دركه قيد نكاحدن خلاص اولور يقال طلقت المرأة من زوجها وطلقت طلاقا من الباب الاول والخامس اذابانت شارحك بيانته كوره اشبو طلاق ماده‌سى تخليه من القيد معناسنه موضوع اولوب معانئ سائره آندن منشعبدر وطلاق لفظى وجه مذكور اوزره مصدر اولوب اسم اوله‌رق دخى استعمال اولنور ومنه قوله تعالى [الطلاق مرتان] الايه تركيده آندن بوشامق وبوشانمق ايله تعبير اولنور انتهى (الطالق) طلاق مذكوردن وصفدر بوش اولان عورته دينور جمعى طلق كلور ركع وزننده وطالقه دخى دينور هايله جمعى طوالق كلور شارحك بيانته كوره قول اول بصريون قوليدركه نسوا نه مختص اولان صفاتدندر ذات طلاق معناسنه دركه نسب اوزره اولور وعندالاخفش ماضى معناسنده طالق ومستقبلده طالقه استعمال اولنور يعنى اكرخاتون بالفعل بوش ايسه طالق دينور وبوشانمق داعيه‌سنده ايسه طالقه دينور فيقال امرأة طالق اى طلقها زوجها ويقال امرأة طالقة غدا انتهى وطالق يولار سز صالمه ناقه‌يه دينور على قول صوبه كيدن ناقه يه ياخود بركون بركيجه ارالق ويروب بعده صاغيلور اولان ناقه‌يه دينور جمعى طوالق در وطالقه صالمه ناقيه دينور كه اوبه نك ومرعانك هر طرفندن ديلديكى برلر ده باشلو باشنه رعى ايدر اوله ياخود شول ناقه‌يه دينور كه چوبان آنى كندى نفسيچون اختيار ايدوب سائر ناقه‌لرى على العاده صوبه كتوروب صاغدقده انى ترك ايليه يقال ناقة طالقة اذا صارت ترسل فى الحى ترعى من جنابهم حيث شائت اوهى التى تتركها الراعى لنفسه فلا يحتلبها على الماء (المطلاق و المطليق) ميملرك كسريله (والطليق) سكيت وزننده عورتى چوق بو شار اولان كشى‌يه دينور يقال رجل مطلاق ومطليق وطلقة وطليق اى كثير التطليق ومطلاق يولار سز صالمه ياخود صوبه توجه ايدن ناقه يه دينور (الاطلاق) همزه نك كسريله طوارى باغلميوب صالمه

اوله‌رق صالیورملك معناسنه در یقال اطلق المواشی ضد قیدها وطو تسانمی صالیور ملك معناسنه در یقال اطلق الاسیراذ اخلاه وزوجه‌یی بوشامق معناسنه مستعملدر یقال اطلق امرأته اذا خلاها عن قیدالنکاح واطلاق یدخیر واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اطلق یده بخیر اذافتحها وبرآدمی زهرلمك معناسنه مستعملدر که قید حیاتدن بری ایدر یقال اطلق عدوه اذاسقاه سما واغاجی آشیلمق معناسنه در یقال اطلق نخله اذالقحه وبرآدمك دوه‌سی باغدن بوشانمق معناسنه در یقال اطلق القوم اذاطلقت ابلهم (التطلیق) بودخی عورت بوشامق معناسنه در یقال طلق المرأة بمعنی اطلقها واغاج آشیلمق معناسنه در یقال طلق نخله اذا لقحه ویلان صوقمش آدمك رنج ودردی ساکن اولوب راحت اولمق معناسنه‌در یقال اطلق السلیم علی بناء المجهول اذا رجعت الیه نفسه وسکن وجعه و سلیم تفألا یلان صوقمش کمسه‌یه اطلاق اولنور (الطلیق) امیر وزننده معانئ متعدده لری قریبا بیان اولندی وبنددن خلاص اولمش اسیره اطلاق اولنور وطلیق الا له روزکاره اطلاق اولنور مخلوقك مدخلی اولمیوب انجق بالذات طرف ربانیدن مرسول ومسیب اولدیغنه مبنی یقال طلیق الاله اطلقنا من کرب الحر ای الریح (الطلق) طانك کسریله حلال معناسنه مستعملدر یقال هولك طلقا ای حلالا صاحبی هرجهته تصرفنه متمکن اولوب قطعا بروجهله مقید اولمامق علاقه سیله اطلاق اولنمشدر بمعنی مفعولدر وبرنسنه دن خارج وبریء وغیر متعلق اولان آدمه اطلاق اولنور تقول انت منه طلق ای خارج بریء (الطلق) فتحتینله دریدن دوزیلور برکونه باغه وبوقاغی به دینور ودوه قسمنك صوارمسنه مخصوص برکونه سیر وروشه دینور که دوه ایله صویك میانه‌سی ایکی کیجه‌لك مسافه اولمغله لیلهٔ اولاده سیره طلق دیرلر چوبان دوه‌یی اطلاق ایلمکله یولده مسیبا اوتلیه‌رق کتدیکیچون اطلاق اولندی بوجهتله ذکر اولنان دوه‌لره لیلهٔ ثانیه‌دن اول طوالق ولیلهٔ ثانیه‌ده قوارب دیرلر وطلق بهره ونصیب معناسنه مستعملدر تقول اصبت من ماله طلقا ای نصیبا وبغرسغه دینور جمعی اطلاق کلور مؤلف والمعی والقتب عبارتیله تفسیر ایلمکله القتب لفظی عطف تفسیردر بغرسغه طلق اطلاقی مسیب اولدیغنه مبنی دروشبرم اسمیدرکه مصرده شربت حجازی وترکیده اغاج سودلکنی دیدکلری نباتدر علی قول طلق بشقه برنبات اسمیدرکه بوبه‌لرده استعمال اولنور یاخود بونی نبات ایله تفسیر وهمدر ذکری آتی حجردن حائذ اولمشدر مؤلف بونکله ابن عباده تعریض ایلمشدر وطلق برباش سکرتمکه دینور طلق کبی شوط معناسنه یقال عدا الفرس طلقا وطلقا ای شوطا وبرحجر اسمیدر که دوا ایدر کوکب الارض دیدکلریدر ترکیده اورن یولی دیرلر یمانی وهندی واندلسی نوعی اولور اعلاسی یمانی بعده هندی وبعده اندلسی اولاندر صحیفه‌لری بغایت رقیق وبراق ولونی

صدق اولور دق اولنــدقده قتمر قتمر صحیفه‌لری وپوللری ظهور ایدر وآنلری
حاملرده جام برلرینه استعمال ایدرلر محلولنك اعضابه طلاسی آتش یانغنه مانع
اولور وطریق حلی بودر که بعض خرده چقل طاشلریله برخرقه‌ده ایلیجه صوبه
وضع وتحریکدن صکره سوزوب کونشده قوریده‌لر واشبوطلق لفظی تلك فارسی
معربیدرکه فتحتینله دروکرچه لامك سکونیله مشهوردر یاخود لامك سکونی
لحن در زیرا اصلی فتحتینله در وابو حاتم طانك کسریله مثــل وزنــنده حکایت
ایلدی (المطلق) محدث وزننده دائما آت یارشدرمه داعیه‌سنده اولان آدمه اطلاق
اولنور یقال رجل مطلق اذا کان یرید یسابق بفرس (الانطلاق) انفعال وزننده
کتمك معناسنه‌در کویاکه برکسه کندوسنی اطلاق وارسال ایلمکله اکا مطاوع اولور
یقال انطلق الرجل اذا ذهب وبرآدمك یوزی کولوب بشاشتلنمك معناسنه‌در یقال انطلق
وجهه اذا انبسط وکیدرلمك معناسنه مجهولا باء حرفیله استعمال اولنور یقال انطلق به
اذا ذهب به (الاستطلاق) اسهاله اوغرایوب بورك سورمك معناســنه در یقــال
استطلق بطنه اذا مشی (التطلق) تفعل وزننده آهو اصلا بر سمته میل ایلمیه‌رك
اوق کبی طوغریسنه قاچوب کتمك معناسنه‌در یقال تطلق الظبی اذا مر لایلوی علی
شیء وآت سکرتدکدنصکره قشانمق معناسنه‌در یقال تطلق الفرس اذا بال بعد الجری
(الاطلاق) اطراد وزننده که افتعالدندر انسانك درونی آچلوب منشرح ومنبسط
اولمق معناسنه‌در یقال ماتطلق نفسه اطلاقا ای ماتنشرح (طالقان) خابران وزننده
بلخ ایله مروالروذ بیننده بر بلده اسمیدر علمادن ابو محمد محمود بن خداش الطالقانی
اورادندر وقزوین ایله ابهر بیننده بر بلده یاخود ایالت اسمیدر صاحب اسمعیل بن عباد
اورادندر (الطوق) فوق وزنــنده حلیات نسوان انواعندن بیونه طاقدقلری
کردنبنده دینور که طانك ضمیله طوق تعبیر اولنور یقال لها طوق من الذهب وهو
حلی للعنق ومطلقا چنبر وحلقه وقسناق کبی بر نسنه‌نك چوره‌ســنه دائرا مادار
کچوریلان شیئه دینور اکا دخی طوق تعبیر اولنور دکرمن طوق کبی جمعی اطواق
کلور ومنه المثل * کبر عمرو عن الطوق * وفوق ومقدارندن دون وکمتر نسنه‌یه ملابس
اولانك حقنده ضرب اولنور بو مثلی ابتدا تکلم ایدن امیر حیره جذیمه الابرش در که
مزبور عمروك دایسیدر اصلی بودر که جذیمه ذاتنده جلیل الشان اولمغله اطراف امراء
وملوکك اوغللرنی کتوردوب استخدام ایدردی عدی بن نضر دخی اول جمله‌دن اولوب
وبغایت خوب ودلبر اولمغله جذیمه‌نك رقاش نام همشیره‌سی آنك افتادهٔ حالی وآشفتهٔ
عشق جمالی اولمشیدی وعدی جذیمه‌یه مخصوص ساقیلك خدمتن ایدر ایدی بر کون
رقاش عدی‌یه دیدیکه جذیمه‌نك عشرت وانبساطی وقتنده قافیه‌سنی دوشوروب بنی
کندیدن طلب قیل اولدخی بر کیجه عالم عابده جذیمه تمام کرمی وتاب بولمغله عدی‌یه

بندن نه مطلوب ایدرسك مساعده ایدرم دیو تلطف ایلدکده همشیره سنك تزویجی
خصوصنی نیاز ایلدی جذیمه روی رضا اظهاریله مساعده ایلمکله رقاش جذیمه نك
هوشیار اولدقدنصکره کیفیت مذکوره یی انکار ایلیه جکنی تیقن ایلدیکندن همان اول
کیجه عدی ایله داد وستاده اشتغال وشغل معهودی اکمال ایلدیلر علی الصباح عدی
عروسانه جدید ونفیس لباسلر کیوب انواع طیبله مطیب اوله رق پیشکاه جذیمه ده
عرض اندام ایلدکده اشبو عروسانه جامهٔ نازکانه ایله آرایشنك سببندن استفسار
ایلدکده اولدخی کیجه همشیره سنی کندیسنه تزویج ایلدیکنی اخبار ایلدی جذیمه
بو وضعی کلیا انکار ودست تاسفله سروریی ضرب ولطمه ابتدار ایده رك همشیره سنه
توجه و * حدثینی وانت غیر کذب * ابحرّ زنیت ام بهجین * ام بعبد وانت اهل
لعبد * ام بدون وانت اهل لدون * قطعه سیله حال وشاندن استفسار ایلدکده
اولدخی سن بنی ابنساء ملوکدن بر کفوء کریمله تزویج ایلدك دیو اظهار تشکر
بیشمار ایلدی جذیمه اندیشهٔ دورودراز ایله خوش اولوب بومعامله عدی یه
منعکس اولدقده خوفندن وطنی طرفنه فرار وآنده عاقبت عزم دار القرار ایلدی
برو طرفده رقاش عدی ظهرندن برولده حامل قالوب مدتی انقضاسنده براوغلان
طوغوردی جذیمه اسمنی عمرو وضع ایدوب وکندیسی اولاد محرومی اولمغله
تبنی ایدوب برکونه اکا مهر ومحبت ایلدیکه دقیقهٔ واحده کورمسه ارام ایده مز
ایدی مرورزمانله عمرو یتشوب جوان اولدقده سائر غلمانلر ایله دائما جذیمه ایچون
منتاردیوشورمکه صحرایه عزیمت ایدر ایدی غلمانلر صتاشدقلری منتارك اعلالرنی
کندیلری اکل وناچیز مقوله سنی جذیمه یه کتوررلر ایدی لکن عمرو اصلا اکل
ایتمیوب دسترس اولدیغنی هیئتیله آلوب کتوروب * هذا جنای وخیاره فیه *
اذکل جان یده الی فیه * دیه رك نظرکاه جذیمه یه عرض ووضع ایدر ایدی
برکون نفیس وذی قیمت لباس وآرایشله صحرایه عازم اولوب ناکهان جن
طائفه سی کندیسنی اختطاف ایلمکله نابدید اولمغین اطراف واکناف جست جو
اولنوب نام ونشانی ناپیدا اولمشیدی بعد مدة بلقین یعنی بنو القین جماعتندن مالك
وعقیل ابنا فارج نام برادرلر بعض تحف وهدایا ایله جذیمه طرفنه امل ضمننده
متوجه اولملریله کذرکاهلری اولان سماوه ترابنده بر وادی یه نزول ایدوب کندی
مصلحتلرینه مشغول ایکن ناکهان برطرفدن عمرو مزبور پیدا اولوب قیافت منکره
ایله بونلرك یانلرینه کلوب اونوردی سن کیمسین دیو سؤال ایلدکلرنده ابن التنوخیه
دیو جواب ایلدیلر بونلر اکا التفات ایتمیوب یانلرنده اولان جاریه لرینه هکبه دن
بزه طعام اخراج ایله دیو امر ایلملریله اولدخی چقاروب اطعام ایدرکن عمرو بکا
دخی طعام و بردیو جاریه یه اشارت ایلمکله اکا دخی برمقدار طعام اعطا ایلدی

بعده جاریه مزبورلره باده ویررکن عمرو باده دن دخی التماس ایلمکله جاریه لاتطعم العبد الکراع * فیطمع فی الذراع * دیمکله مثل اولمشدر بعده مرقوملر عمرویی وجه تحقیق اوزره ادراك ایتملریله الوب جذیمه‌یه کتوردیلر جذیمه عمرو اولدیغنی یقین ایدوب دودست محبتله دراغوش وتقبیل ایلدکدنصکره والده‌سی یانته ارسال ایلدی ومالك ایله عقیله بونك مقابلنده بندن هرنه که مطلوبکز وارایسه حاصلدر دیمکله انلردخی کندیسنه ندیم ومصاحب اولمغی نیاز ایلدیلر بوجهتله الی آخرالعمر مرکز منادمه‌ده برقرار اولدیلر وعمرویی والده‌سی حامه ادخال وبدننی تنظیف وکیسولرنی تسریح ایدوب اکننه ملو کانه لباسلر الباس و کردننه بر مجوهر التون طوق کچورمکله جذیمه اول طوق کورد کده کلام مزبوری ایراد ایلدی وطوق مصدر اولور برنسنه‌یه کوج یتوب طاقت کتورمك معناسنه طاقه کبی یقال طاقه یطوقه طوقا وطاقة اذا قدر علیه وطوق اسمادندر مالك بن طوق هارون الرشیدایامی رجالندندر رحبة الفروات نام بلده صاحبیدر (الاطواق) همزه‌نك فتحیله هندستان جوزینك سودینه دینور که مسکردر لکن ایچن آدم روز کاه چقمدقجه نشئه‌سی معتدل اولور واکر روز کاره چقر ایسه سکری افراط ومشتد اولور واعتیادی اولمیان آدمك شرب مدامی عقل ودماغنی بالکلیه تباه وافساد ایدر حلاوت ونشئه‌سی بر کون باقی اولوب بر کوندنصکره سر که کبی اکشی اولور (الطوقة) ثمره وزننده درشت وغلیظ اراضی ارالغنده واقع بومشق دوز ودکرمی ارضه دینور (الطاق) کمره دینور که مقوس بنادن عبارتدر قنطره ودیوانخانه وپنجره کمرلری کبی جمعی طاقات کلور وطیقان کلور طانك کسریله یقال بنی طاقا وهو ماعطف من الابنیة شارحك بیاننه کوره بونده ومعانیٔ آتیده تای معربیدر وطاق بر کونه ثوبه دینور که مراد پوقلی خرقه وقفتان مقوله‌سیدر وباشه اورتدکلری شال مقوله‌سنه دینور طیلسان معناسنه علی قول یشل اولانه مخصوصدر وسیستان ایالتنده بر بلده آدیدر وطبرستانده بر حصن آدیدر شیطان الطاق لقبیله ملقب اولان محمد بن النعمان آنده ساکن اولمشیدی غلاة شیعه‌دن شیطانیه دیدکلری طائفه مسفورك اصحابیدر وطاق طاغك برون کبی سیوریلوب چقمش اوجنه دینور کذلك قویدن سوه‌لوب چیقان سیوری قیایه دینور وکمینك کوپشته‌سی تخته‌لرینك ارالغندن طشره سوه‌لوب چقان تخته‌یه واغاجه دینور وطاق تك معناسنه‌در که جفت مقابلیدر یقال طاق نعل ای فردمنه وایپك برقاتنه دینور ودسته معناسنه‌در یقال طاقة ریحان ای شعبة منه (الطائق) بودخی طاغك بر طرفه سیوریلوب چقان اوجنه دینور (طایقان) بلخ قضاسنده بر قریه‌در (التطویق) بر کمسیه بر ایش تکلیف ایتمك معناسنه‌در تقول طوقتکه تطویقا ای کلفتکه واقدار ایتمك معناسنه‌در تقول طوقنی الله اداء حقه ای قوانی علیه وتطویق نفس تطویع کبی

بر آذمك نفسى بر ايشى كندوسنه تسهيل وترخيص ايلمك معناسنه دركه بو ايش آساندر تمشيت وبره‌بيلورسن ديه‌رك تشجيع واغراوتسويل ايلمكدن عبارتدر يقال شوقتله نفسه اى طوعت يعنى رخصت وسهلت وبيونه طوق كچورمك معناسنه‌در كرك حلى اولسون وكرك دمور مقوله‌سى اولسون ومنه قرئ قوله تعالى [وعلى الذين يطوقونه] اى يجعل كالطوق فى اعناقهم من التطويق وقرئ يطوقنه اصله يتطوقونه من التطوق قلبت التاء طاء وادغمت كقولهم اطير يطير اصله تطير يتطير وقرئ يطيقونه اصله يطيوقونه قلبت الواو ياء وقرئ يطيقونه بفتح الياء والطاء والياء المشددتين اصله يتطيوقونه وزنه يتفيعلونه قلبت الواو ياء والتاء طاء (المطوقة) معظمه وزننده بيونى قدرتدن طوقلى كوكرجين قوشنه دينوركه بدننك رنكنه مخالف اولور يقال حمامة مطوقة اى ذات الطوق و بيونى كنديدن طوقلى بيوك شيشه به اطلاق اولنور (الاطاقة) همزه‌نك كسريله بر نسنه به كوج يتوب قادر اولمق معناسنه دركه طاقت كتورمك تعبير اولنور يقال اطاق الشئ واطاق عليه اذا قدر بومعنادن اسم طاقه در تاب وتوان معناسنه تقول مالى به طاقة اى قدرة (الطهق) نرق وزننده تيز تيز يوريمك معناسنه‌در يقال طهق الرجل طهقا من الباب الثالث اذا مشى سريعا

(* فصل العين *) (العبق) فتحتينله (والعباقة) حاقه وزننده (والعباقية) كراهيه وزننده بدنه مسك وعنبر مقوله‌سى طيب سپشوب ياپشمق معناسنه‌در يقال عبق به الطيب عبقا وعباقة وعباقية من الباب الرابع اذا لزق به و بر يرده مقيم اولمق معناسنه مستعملدر يقال عبق بالمكان اذا اقام به وبر نسنه‌به پك دوشكون وحريص اولمق معناسنه مستعملدر يقال عبق به اذا اولع (العبق) كتف وزننده شول ادمه دينور كه بر مقدارجه طيب سورندكده رايحه سى بر مدت بدنندن كتميوب قالور اوله مؤنثى عبقه در يقال رجل عبق وامراة عبقة اذا تطيبا بادنى طيب لم يذهب عنهما ايام (العبقة) فتحاتله ياغ طلومنده قالمش ياغ بيلاشغنه دينور يقال مافى النحى عبقة اى وضر السمن (عبق) فتحتينله ابو اسحق اسمعيل بن عمر العبقى نام محدثك جدى اسميدر (العباقاء) عينك فتحيله شول كمسه‌يه دينوركه طوتقال كبى ناسه ياپشوب ايرلمز اوله مبرم دلنجى كبى يقال رجل عباقاء اى يلزق بك (العباقيه) ثمانيه وزننده مصدردركه ذكر اولندى ومكار خدعه كار آفت وعيار كمسه‌يه اطلاق اولنور مكر وشرى ناسه بيلاشوب قالديغى تصوريله مبنيدر يقال فلان عباقية اى مكار داهية وشول ياره اثرينه دينوركه چهره‌نك كوريننده قالمش اوله وعباقيه چالى جنسندن براغاجك اسميدر وپك طرار وعيار اوغرى يه دينور يقال لص عباقية اى خارب (العبنقا) عينك و بانك فتحيله (والعبنقاة)

هایله کسکین پنجه‌لو طوشنجل قوشنه دینور یقال عقاب عینقاء وعبنقاة ای عقنباة
(العبقان) عینك وبای مشدده‌نك کسریله (والعبقانة) هایله بدخوی وبدمشرب
آدمه دینور یقال رجل عبقان ربقان ورجل وامرأة عبقانة ربقانة ای سیء الخلق
بوراده ربقان اتباعدر (الاعبنقاء) اسلنقاء وزننده بر کسه آفت ومکار اولمق
علی قول بدخوی اولمق معناسنه‌در یقال اعبنقى الغلام اذا صار داهیة اوساء خلقه
(التعبیق) تفعیل وزننده خوش رایحه یایمق معناسنه‌در یقال عبق الرجل رایحة
الطیب اذا ذکیها (العتق) عینك کسریله کرم وحسن جمال واصابت ونجابت
وشرق وشان معنالرینه‌در یقال به عتق ای کرم وجمال ونجابة وشرف مؤلفك بصائرده
بیانه کوره اصل عتق ماده‌سی قدم معناسنه درکه فارسیده دیرینه وترکیده
چوقدانکی تعبیر اولنور وقدم دخی زمان ومکان ورتبه جهتلریله متصوردر بوجهتله
قدیم نسنه‌یه وکریم وجمیل ونجیب وشریف کسه‌لره ورقیتدن خالی اولاق کمسیه
عتیق اطلاق اولنور انتهی وعتق کشی زاده‌لك حریت معناسنه در وقول آزاد
اولمق معناسنه در بونده عینك فتحیله‌ده لغتدر علی قول فتحله مصدر و کسر ایله
اسمدر که ازادلق معناسنه‌در (العتاق) (والعتاقة) عینلرك فتحیله بونلرده عتق
کبی قول آزاد اولمق معناسنه در یقال عتق العبد عتقا وعتاقا وعتاقة من الباب الثانی
اذا خرج عن الرق فهو عتیق وعاتق شارحك مصباحدن نقلنه کوره بومعناده
عتق بنفسه متعدی اولمز فلا یقال عتقته پس مجهول صیغه سیله عتق العبد دیمك
صحیح اولمز کذلك افعال بابندن بومعناده لازم کلمز بلکه ثلاثی لازم وافعال بابی
متعدیدر انکچون معتوق دینمیوب عتیق وعاتق ومعتق دینور وعتیق مؤنثه ده
وصف اولنور وعتق بر آدمك دریسی سرد ودرشت ایکن بعض علاج سببیله
یوفقلوب نازك اولمق معناسنه مستعملدر یقال عتق فلان وعتق بعد استعلاج عتقا
وعتاقة من الباب الثانی والخامس اذا رقت بشرته بعد الجفاء والغلظ وبر کسه اوزره
یمین واجب اولمق معناسنه در یقال عتقت الیمین علیه اذا وجبت وطوار تاولنوب
یرار اولمق معناسنه در یقال عتق ماله اذا اصلح وآت ایلرو کچوب قور تلمق
معناسنه در یقال عتق الفرس اذا سبق فنجا وعتاقه بر نسنه اسکی
وقدیم اولمق معناسنه در یقال عتق الشیء وعتق عتقاقة من الباب الخامس
والاول اذا قدم وشراب یللیوب نشئه دار اولمق معناسنه مستعملدر یقال
عتقت الخمر عتاقة اذا حسنت وقدمت وقیز یکی یتشمك معناسنه در که
هنوز تملك زوج قیدندن آزاده لکی حالدر یقال عتقت الجاریة عتقا من الباب
الخامس اذا صارت عاتقا وعتق عینك فتحیله اصرمق معناسنه‌در اثر ابقا ایلدیکنه
مبنی در یقال عتقه بفیه عتقا من الباب الاول اذا عضه وطواری خرشجه یمار

ورعايتله ايو ويرار ايلمك معناسنه‌در يقال عتق المال اذا اصلحه وطوار كندوسی صلاحيت بولمق معناسنه‌ده كلمكله بومعناده متعدی ولازم اولور يقال عتق المال هو اذا صلح وبوتكرار دكلدر زيرا سابق باب ثانيدن بواولدندر وآت سائرلری تقدم ايلمك معناسنه‌در يقال عتق الفرس عتقا من الباب المزبور اذا تقدم نته‌كه باب ثانيدن دخی كلور كه آنفا ذكر اولندی (العتق) عينك ضميله عتيق وعاتق لفظلرندن جمع اولور (العتيق) امير وزننده (والعاتق) حائض وزننده آزاد اولمش قوله دينور شارحك بياننه كوره عاتق باب ثانيدن لازمك وصفيدركه حائض كبی نسب اوزره درآز ادلو ديمك اولور وعتيق مفعول مفعول معناسنه‌دركه آزاد اولمش ديمك اولور انتهی لكن مؤلف اعتاق ذيلنده دخی فهو معتق وعتيق عنوانيله رسم ايلمكله ظاهر اغير قياس اوزره اعتاقدن دخی كلمسی ملحوظدر وعتيقك جمعی عتقاء كلور كرماء وزننده ومؤنثه دخی وصف اولور يقال عبد عتيق وامة عتيق ويقال عتيقة وعتيقه‌نك جمعی عتائق كلور ويقال هو مولی عتاقة وموة عتيقة يعنی آزادلو قول وجاريه‌در مولی كلمه‌سی عتق ايدن افندی‌يه اطلاق اولنديغی كبی عتق اولنان قوله‌ده اطلاق اولنور وعتيق قديم اولان شيئه دينور وبيت عتيق كعبهٔ معظمه‌يه اطلاق اولنور شرفها الله تعالی وسبب تسميه‌سنده وجوه عديده بيان ايلديلر اولا روی زمينده الك اول وضع وطرح اولنان بيت اولديغنه مبنی‌در وعندالبعض طوفانده آسمانه رفع اولنمغله قيد غرقدن عتيق وآزاد اولديغی وجه تسميه‌در وعلی قول مطلقا تسلط واستيلاء جبابره‌دن معتق اولديغنه مبنی‌در ياخود حبشه‌نك يعنی ملك حبشه طرفندن سوء قصد ايله هجوم ايدن ابرهه‌نك تسلطندن معتق اولديغيچوندر ابابيل وفيل قصه‌سی معلومدر ياخو كعبهٔ معظمه‌يه بركسنه مالك اولميوب حرالاصل اولمسی باعث تسميه‌در وعتيق برجنس اركك خرما اغاجنه دينور كه آندن آشيلنان اغاجك خرماسی اصلادوكلمز وعتيق صويه وشيره‌يه وشرابه اطلاق اولنور يقال سقاه عتيقا ای ماء وطلاء وشرابا وخرمانك عليدروسوده اطلاق اولنور وهرشيئك كزيده‌سنه وخيارينه اطلاق اولنور وعتيق صديق اكبر رضی الله عنه حضرتلرينك لقبلريدر حسن وجمالريه مبنی ياخود حقلرندن لسان شريف حضرت نبويدن عليه السلام [من اراد ان ينظر الی عتيق من النار فلينظر الی ابی بكر] حديث شريفی صادر اولديغنه مبنی‌در ياخود والده‌لرينك تسميه‌لريدر مترجم ديركه عقب ولادنده والده‌لری قوجاغنه آلوب بيت عتيقه كتوروب يارب اعتق هذا من الموت فهبه لی دعاسيله طول عمری ايچون نيازمند اولدقده انطاق الهی ايله ركنك برنده • ياامة الرحمن بالتحقيق • فزت بحمل الولد العتيق • يعرف فی التوراة بالصديق • ارجوزه‌سی والده‌سنك وسائر حضارك مسموعلری

اولديغی

اولدیغی سبب تلقیب اولمشدر وعند البعض اسم اصلیسی عتیقدر انتهی وعتیق بن
یعقوب وعتیق بن سلمه وعتیق بن هشام وعتیق بن عبدالله المصری وعتیق بن محمد
بن هارون وعتیق بن عبدالرحمن وعتیق بن موسی وعتیق بن محمدالقیروانی وولد
مکرملری محدثلردر وابو عتیق بن عبدالرحمن ابن ابی بکر وابو عتیق عبدالرحمن بن
جابر بن عبدالله تابعیلردر وابن ابی عتیق رواة حدیثدن بر ماجن معروفدر تابعین
طبقه سندندر وعتیق یللمش خمره اطلاق اولنور یقال راح عتیق وعتیقة ای قدیم وصوبی
پاك آته اطلاق اولنور یقال فرس عتیق ای رائع وبعضلر دیدیکه عتق لفظی عینك کسری
وضمیله خمر وتمر کبی جمادات ومواته وصف اولور نته که قدم لفظی موات وحیوانه عموما
وصف اولور پس فرس عتیق دینیوب خمر عتیق دینور وخمر قدیم وفرس قدیم دینور وعتیق
دریسی سرد ودرشت ایکن بعض معالجه ایله یوفقلوب نازك اولمش آدمه دینور یقال
رجل عتیق ای الرقیق البشرة بعد الجفاء والغلظ (العاتق) آزادلو قوله دینور که
ذکر او لندی ویللمش نشئه لو باده یه دینور عتیق کبی وککیش طلو مه دینور
یقال زق عاتق ای واسع ویکی یتشمش تازه قیزه دینور یقال هی عاتق ای شابة اول
مادرکت وهنوز اره وارمش قیزه دینور علی قول اورته جه یعنی کرچه یتشوب
وهنوز اره وارمش اولوب لکن وقتی دخی کذران ایلمامش اوله بونلر ازواج
تحت تملکی قیدندن هنوز آزاده اولدقلری ملاحظه سیله در ووصف خاصدر یقال
جاریة عاتق ای لم تتزوج اوهی التی بین الادراك والتعنیس وعاتق اموز ده رداء
وشال وضع اولنان عضوه دینور علی قول اموز باشیله بیونك ارالغنه دینور ترکیده
چکنین تعبیر اولنور وبو مذکر در بعضا مؤنث اولور یقال جله علی
عاتقه وهو موضع الرداء من المنکب اومابین المنکب والعنق شارحك بیانته
کوره تقدم معنا سندندر وعاتق فرزارمش اسکی یایه اطلاق اولنور عاتقه
دخی دینور وهنوز او جمغه بشلمش قوش یاورسنه علی قول هنوز
قوتلنمامش بغرتلق وکوکرجن پلازینه دینور وعاتق لفنك جمعی عواتق کلور
کواهل کبی (العتیقة) سفینه وزنده آزاد اولمش جاریه یه دینور که ذکر اولندی
یقال امة عتیق وعتیقة واماء عتائق واسکی نسنه یه دینور تأنیثی موصوفه ناظردر
وعربلرك قنطرة عتیقة وجدید دیدکلرینك وجهی بوراده عتیقه عاتقه معناسنه درکه
نسب اوزره در ذی عتق معناسنه در وجدید لفظی مفعول معناسنه اولدیغندن
هاء ادخال اولنمامشدر مائه الفعل ایله ماوقعله الفعل بیننی تفریق ایچون (الاعتاق)
همزه نك کسریله قول آزاد ایلمك معناسنه در یقال اعتقه اذا اخرجه عن الرق
وذلك معتق وعتیق وراکب آتنی سرعت ایتدیروب ایلری کچورمك معناسنه درکه
کروهندن قورتاروب آزاد ایلمش اولور یقال اعتق فرسه اذا اعجلها وانجاها

واسكی قیوبی قازوب دیوارنی طاشله اورمك معناسنه در یقال اعتق قلیبه اذاحفرها وطواهــا وطوری كوز لجه تقید وتیمــار ایله تاولندروب اصلاح ایلمك معناســنه مستعملدر یقال اعتق المال اذا اصلحه وبریری حوزهٔ ضبطه كچوروب ملك ایدنمك معناسنه مستعملدر یقال اعتق موضعه اذاحازه فصار له (المعتق) مكرم وزننده اعتاق اولنمش قوله دینور عتیق كبی شارح دیر كه معتوق دیمك جائز دكلدر زیرا ثلاثی وجه مذكور اوزره همان لازمدر مزید متعــدیدر پس آزاد ایدنه معتق وعتیق دینور ومؤلفك عتیق لفظی تكراری ظاهرا بوكه اشارتدر انتهی (مولی عتاقه) اضافتله (ومولی عتق) كذلك اضــافتله ازاد اولمش قولك آزاد ایدن افندیســنه دینوركه آخر عصبات ســببیه در اشبو مولی لفظی افندییه اطلاق اولندیغی كبی آزاد اولمش قوله دخی اطلاق اولنور پس مولی عتاقه اضافتله ایكی طرفه دخی صالحدر ومولی عتیق اضافتله افندی طرفنه صالحدر ووصفیتله آزاده قول طرفنه صالحدر كذلك مولاة عتیق ومولاة عتیقة اضافتله قولی وجاریه یی آزاد ایدن سیده اطلاق اولنور ومولاة عتیقة وصفیتله آزاده اولان جاریه یه اطلاق اولنو وبعض نسخه ده اضافتله وبعضده اعرابله مضبوط اولمغله وجهین مذكورینه نسبتله ایكیسیده صحیحدر وفرائضده مولی العتــاقه دن مراد افندیســیدر (عتیق) زبیر وزننده اعلام ناسدندر عتیق بن محمد الجرشی وعتیق بن احمد بن حامد وعتیق بن عامر المنبجع وبكیر بن عتیق ونصر بن عتیق والغضور بن عتیق وعلی بن عتیق واحمد ومحمــد ابنــا عتیق محدثلردر (العتقیون) زفریون وزننده عتقــایه منسوب اولنلردركه الف تخفیف اولنمشدر مراد اصحابدن عبدالله بن بشر ومحدثیندن حارث بن سعید وقاضی تدمر عبد الرحمن بن الفضل وامام مالك اصحــابندن عبد الرحمن بن قاسمدر (العتقاء) كرماء وزننده عتیق لفظندن جمعدر كه ذكر اولندی وعتقــاء كلمه سی كه اشبو [الطلقــاء من قریش والعتقاء من ثقیف بعضهم اولیاء بعض فی الدنیا و الاخرة] حدیثنده واقعدر مراد یوم فتح مكه ده بعد الاسر والاســترقاق سبیللری تخلیه اولنانلردر نته كه طلقاء حیطهٔ اسر واسترقاقه كیرمشــیكن رعایتا اطلاق اولنانلردر وعتقــاء قبائل متعدده دن بر جاعتدر حجر قبیله ســندن جبیر وسعید قبیله سندن عشیره وكــنانه دن مضر وبونلردن بشــقه نیجه اشخاصدن عبارتدر ومسجد العتقــاء مصرده برجامعدر مذكور عبد الرحمن بن قاسم كه امام مالك صاحبیدر انك بنا كرده ســیدر (العتاق) كتاب وزننده بربجی قوشــلره اطلاق اولنور مفردی عتیق در وصوبی پاك نجیب اتلره اطلاق اولنور یقال خیل عتاق ای نجائب (العتــایق) ایكی قریه اسمیدر بری نهر عیسی وبریسی حلهٔ مزیدیه شرقیسنده در (العتاق) غراب وزننده بودخی یللنمش اسكی باده دینور

(التعتيق) تفعيل وزننده اسکتمك معناسنه در يقال عتق الثوب ضد جدده واصرمق معناسنه‌در يقال عتقه اذا عضه (المعتقة) معظمه وزننده بردرلو عطر اسميدر و يللنمش اسكى خمره وصف اولور يقال خمر معتقة اى قديمة (العتق) عينك كسرى وضمتينله برجنس شجر اسميدركه اندن يای اتخاذ اولنور (العتق) عينك وثاى مثلثه‌نك فتحيله برجنس شجر اسميدر مفردى عتقه در وعتق الطريق يولك جاده سنه دينور تقول اخذنا عتق الطريق اى جادته (العتقة) فتحاتله بوللق وابادان ونعمت وحاصلاتى فراوان ارضه دينور يقال امست الارض عتقة اى مخصبة (الاعتاق) همزه‌نك كسريله بر ير اوجوزلق و بوللق نعمتلو بركتلو اولمق معناسنه‌در يقال اعتقت الارض اذا اخصبت (المتعتق) متفرق وزننده (والمنعتق) منعقد وزننده برى برينه قارشمش كيرشمش سحابه دينور يقال سحاب متعتق ومنعتق اذا اختلط بعضه ببعض (العيدسوق) حيزبون وزننده بر بوجك ادیدر (العدق) عينك فتحى ودالك سكونيله جمع ايلمك معناسنه‌در يقال عدقه عدقا من الباب الثانى اذا جمعه و يقينا بيلمديكى نسنه حقنده ظن وتخمينله سوز اتمق معناسنه در يقال عدق بطنه اذا رجم‌به موجها رأيه الى مالايستيقنه و برنسنه اراشدرركبى حوضك اطرافنه ال صوقوب برى اوته كزدرمك معناسنه در يقال عدق يده اذا ادخلها فى نواحى الحوض كطالب شئ (التعديق) تفعيل وزننده بودخى يقينى اولمدیغى نسنه حقنده مجرد راى خوديله ظن وتخمين ايده‌رك سوز آتمق معناسنه در يقال عدق بطنه بمعنى عدق (العدق) فتحتينله عدق ايله ايكى معناده دخى مر ادفدر يقال عدق بطنه عدقا من الباب الرابع بمعنى عدق وعدق يده بمعنى عدق فى نواحى الحوض (الاعداق) همزه‌نك كسريله بودخى نسنه اراشدرركبى حوض اطرافنه ال صوقوب برى اوته كزدرمك معناسنه‌در يقال اعدق يده بمعنى عدق (العودقة) حوقله وزننده اعداق معناسنه در وعودقه اسم اولور عودق كبى كه قيودن قوغه چقره‌جق چنكله دينور واكا عدوقه دخى دينور جمعى عدق كلور كتب وزننده وعدقه دخى دينور فتحاتله بونك جمعى عدق در فتحتينله وعودقه اوجى چنكللو بردموره دينوركه قورد صيد ايدنلر اكا بر پاره ات صاپليوب يره ديكرلر قورد كلوب انى قاوره‌يجه بوغزينه صاپلنوب قالمغله كلوب اخذ ايدرلر (العادق) بللو و پايدار اوله رق راى وفكرى اولميان ادمه دينوركه راى واحد اوزره قرار ايده‌ميوب دائما تلوين وتحويل ذهن ايدر اوله يقال رجل عادق الراى اى ليس له صبور يصير اليه (العذق) عينك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله يمشلى خرما اغاجنه دينور جمعى اعذق وعذاق كلور عينك كسريله وعذق مصدر

اولوردوه سوريسندن بوغوری قوغوب سوری بی برارابه طوپلمق معناسنه‌در يقال عذق الفحل عن الابل عذقا من‌الباب الثانی اذا دفع عنها وحواها وقیو نه کندی رنکنه مخالف بر نسنه ایله نشان ایلمك معناسنه در يقال عذق الشاة اذا وسمها بالعذ قة وبرکسـیه برعيب وتهمت اسناد ایلمك یاخود حقنده بد سـوز سو یلك معناسنه مستعملدر يقـال عذق فلانا بشر اوقبیح اذارماه به وبرشیئ برنسـنه یه نسبت ایلمك معناسنه در يقال عذقه الى كذا اذانسبه‌ودوه اسهال ایلمك معناسنه‌در يقال‌عذق البعير اذاتطل ومکه آریغی دیدکلری اوتك بمثی بلورملك معناسـنه‌در يقـال عذق الاذخر اذا ظهرت ثمرته (العذق) عينك کسریله خرما سالقمنه دینور کذلك اوزوم سـا لقمنه یاخود حرماسی یاخود اوزمی اکل او لنمش سالقم چو پنه دینور جمی اعذاق وعذق کلور ضمتینله يقال قطع عذ ق النخل والعنب اواذا اكل ماعليه وعذق مدینه‌ده بنی امية بن زیده مخصوص برقلعه‌نك اسمیدر وعز ومجد ور فعت معنا سـنه مستعملدر يقـال فی‌بنی فلان عذق قديم ای عز ومجد وچتاللو اغاج دالنه دینور (خبراء العذق) خانك فتحی وعذق عنب یاخود جبل وز ننده صمان نا حیه سـنده بر مو ضعدر آنده‌قتی وافر سـدر اغاجی وجا بجـا میاه کثیره‌واردر (العذقة) عينك فتحی‌وکسریله قیونك رنکنه مخالف‌شول‌نشانه دینور که سائرك قیونلر ینه قارشوب ضایع اولمامق ایچون یو نه تعليق ایدرلر (الاعذاق) همزه‌نك کسریله بودخی قیونه عذقه تعليق ایلمك معناسـنه‌در يقال اعذق الشاة بمعنی عذقها ومکه ایریغی یمش ویرملك معناسنه در يقال اعذق الاذخر اذا ظهرت ثمرته (الاعتذاق) افتعال وزننده باشه صار یلان دلبندك ایکی اوجنی بردن ارقه‌یه صالندرمق معناسنه در يقال اعتذق الرجل اذا اسبل لعمامته عذبتين من خلف و برکسه‌ یی برنسنه‌یه مخصوص قلمق معناسنه در يقال اعتذق فلانا بكذا اذا اختصه به ودوه‌یه کندی لونته مخالف نشان ایلمك معناسـنه در يقال اعتذق بكرة من الابل اذا اعلم عليها ليقبضها يعنی سورینك ایچندن برکنج دوه‌ یی کندی اشتراء وقبض ایلمك ایچون نشانلدی(العذقانة) شبطانه وزننده دلی زفیر بدزبان عورته دینور يقال امراة عذقانة ای سليطة (العذق) کتف وزننده اوز وچیره دست الی هر شیئه یاقشور ادمه دینور يقال رجل عذق ای لبق ورایحه سی تیز طيبه دینور يقال‌طيب عذق ای ذكی(التعذلق) تدحرج وزننده دوزبوریموب ایکی یکا حرکت ایده‌رك يور یملك معناسنه در يقال تعذلق فی مشيه اذامشی متحركا (انعذلوق) عصفور وزننده جست وچالاك وسبکروح اوغلانه دینور زعلوق‌کبی (العرق) فتحتینله ذی روح قسمنك کوده سی در یسندن صيزوب چقان رطوبته دینورکه تر تعبیر اولنور سائر نسـنه لرك ترنده بالاستعاره استعمال اولنور يقال

مسح عرقه وهو رشح جلد الانسان وديواردن صيزوب چقان رطوبته اطلاق
اولنور وعوض وثوابه على قول قليلنه اطلاق اولنور يقال اتخذت عنده يدابيضاء
واخرى خضراء فما نلت منه عرقا اى ثوابا ونفعا وسو ده اطلاق اولنور بمه به
كلنجه طمرلردن ترشح ايلديكيچون وديوار صره‌سنه وقورينه دينور يقال بنى البانى
عرقا اوعرقين وعرقة وعرقتين اى صفا وصفين وطاغك يوره سنده اولان يوللره
اطلاق اولنور وصره صره دوه ايزلرينه اطلاق اولنور وعرق التمر خرما بكمزينه
دينور وعرق قورى اوزومه دينور زبيب معناسنه ودوه‌نك دولنه دينور نتاج
الابل معناسنه ونفع وفائده‌يه اطلاق اولنور تقول مااصبت منه عرقا اى نفعا وصره
واردى طوران اتلره وقوشلره اطلاق اولنور ومطلقا هرنسنه نك صره سنه
وطابورينه دينور وخرما يبراغندن حصير طرزنده ياپلمش نسنه به دينور بوكوب
زنبيله يابمزدن مقدم على قول زنبيله دينور بونده رانك سكونيله ده لغتدر وات
قسمنك مصر اوبونه كيدركبى برباش سكرتمسنه دينور يقال جرى الفرس عرقا
اى شوطا وطلقا وعرق القربه شدتدن ومحنت ومشقتدن كنايه در قربه ترلدكده
رايحه سى بد وخبيث اولور ياخود قربه ده فى نفس الامر عرق متصور اولمغله
كويا كه محال نسنه بى متكلف اولور ياخود عرق القربه دن مراد قربه‌نك
منفعتى يعنى ترشح ايدن صو يدر كويا اول كمسه بغايت تعب ومحنته اوغرايوب
و يانده و براسهل محلده دخى صو اولمامغله مسافهٔ بعيده‌ده واقع قربه‌نك صوينه
واروب دفع حرارت ايلمكه محتاج اولمشدر ياخود عرق القربه ديدكلرى خرما
يبراغندن اورلمش حصير طرزنده نسنه دركه طلو قربه كتورن ادم انى كوكسنه
طيايوب قربه‌يى انك اوزرندن الور ياخود طلو واغر قربه‌يى كتورن كمسه نه
كونه ثقلت چكوب عرقريز اولور ايسه اول كونه رنج ومشقته اوغرامقدن
كنايه در والحاصل بين العرب عرق القربه مثلدر تقول لقيت منه عرق القربة اى
الشدة والجهود والمشقة وعرق مصدر اولور ترلمك معناسنه يقال عرق الرجل عر
من الباب الرابع اذا ترشح جلده واوشنكن كاهل اولمق معناسنه در يقال عرق
الرجل اذا كسل (العرق) صرد وزننده چوق ترلين شخصه دينور يقال رجل
عرق اى كثير العرق واشبو عرق كلمه‌سى كه صرد وزننده در مبالغه معنا سنده
مطرد دكلدر اماعرقه كلمه‌سى كه همزه وزننده‌درمبالغه‌در مطرد در زيرا فعله
على الاطلاق ثلاثى مجرد فعلنده مطرد در ضحكه كبى كه كوله‌كن آدمه دينور
(العرقة) ثمره وزننده بودخى طاغ يوره لرنده اولان انجه جك يوله دينور كه
جلق وچغير تعبير اولنور (العرق) كتف وزننده شول سوده دينوركه طلوم
ايچره اولوب دوه‌يه بوكلنمكله‌دوه‌نك ترى تشف ايدوب طعمى بوزلمش اوله يقال

لبن عرق اذافسد طعمه عن عرق البعير المحمل عليه (العرافه) فرحه وزننده برخاتونك لقبيدركه اسمی قلابه ايدی كتابه وزننده مزبوره نك اغلو حبان بن العرقه دركه خندق غزوه سنده سعدبن معاذ رضی الله عنه حضرتلرينه مشركين طرفندن رمی سهام ايلمشدر ومزبوره به عرقه ايله تلقيب رايحه سی بك خوش اولد يغنه مبنی در (العرقة)فتحاتله ديوار قورلرينك ارالقلرينه ارقوری قونان اغاجه دينوركه هاطل تعبير اولنور ودره به دينوركه نحر بغـله طوره تعبير او لنور يقـال ضربه بالعرقـة ای بالـدرة و طو تساق بند ابتد كلری يصی قو لان طرزنده باغه دينور جمعی عرق كلور هـامنز وعرقات كلور قصـا له (العرق) عرق وزننده (والمعرق) مقعد وزنـده كيك اوزرنده اولان اتی كيروب جمله سنی يمك معنا سنه در يقـال عرق العظم عرقا ومعرقا من الباب الاول اذا اكل ماعليه من اللحم وبر سمته كتمك معناسنه در يقال عرق فی الارض اذا ذهب وقربه به وآزق جانطه سنه عراق ديكمك معناسنه در يقال عرق المزادة اذا جعل لها عراقا وعرق اتی بتمش كيكه دينور جمعی عراق كلور كتاب وزنـده وبونوادر دندر وبعضلر عندنده اتی اوزرنده اولان كيكه عرق واتی صويلوب اكل اولنمشه عراق دينور غراب وزنـده كما سيذكر وعلی قول ايكيسيده ذكر اولنان ايكی معنابه اطلاق اولنور وعرق بر آدمك كوده سنده اتی آز اولمق معناسنه دركما سيذكر وعرق شول يوله دينوركه ناس آندن سلوك وتردد ايدرك شاهراه اولمش اوله يقال احذ العرق فی ذهابه وهو الطريق يعرقه الناس حتی يستوضح يس بومعروق معناسنه اولور (العراق) غراب وزنـده اتی اكل اولنمش كيكه دينور وبعضلرك قولی آنفا ذكر اولندی (وعراق وعراقه) هايله صودن نطفه به يعنی صافی به علی قول قوغه وقربه ديلرنده فلان بر مقدارجه صوبه دينور ويك چوق يغموره دينور وعراق الغيث يغمور عقبنده بتن اوته دينور يقـال ماطيب عراق الغيث ای نبـاته فی اثره (المعرق) معظم وزننده كوده سنده اتی آز اولان جلمسز آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل معرق العظم ای قليل اللحم وآزجه صو ايله ممزوج مشروبه دينور (المعروق) بودخی كوده سـنده اتی آزجه جلمسز آدمه دينور يقال عرق الرجل علی بنـاء المجهول عرقا فهو معروق ای قليل اللحم وآزجه صوقاتلمش مشروبه دينور يقال سـقاه معروقا وهو شراب جعل فيه عرق من الماء ای قليل (العرق) عينك كسريله طمره دينور فارسيده رك دينور بدنده اولور واغاجده اولور كه كوكنده طمر طرزنده تل تل صچاقلردن عبارتدر هر طرفه سوروب كيدر جمعی عروق واعراق كلور وعراق كلور عينك كسريله وعرق هر نسنه نك اصل وبنيه سنه اطلاق اولنو يقال له عرق كريم ای اصل واصلا اوت

بتورمن چوراق بره دینور وشول یوکسک ودبك بوقری قلیظ صرب طاغه
دینور که صربلغندن تپه‌سنه چقمق ممکن اولمیه وکوچك طاغه دینکله ضد اولور
وکوده‌یه دینور جسد معناسنه وبرموضع آدیدر وسوده دینور وچوق دواب
ومواشی دولته دینور نتاج کثیر معناسنه وحسین بن عبد الجبار نام محدثك لقبیدر
وایلغین اغاجی بتن چوراق بره دینور ویرله اوزون اوزادی یوققه‌جه قوم یغننه
دینور علی قول یوکسك مکانه دینور جمعی عروق‌در وآزجه نسنه‌یه دینور یقال
عرق من‌الماء ای‌قلیل (ذات عرق) بادیه ده برموضعدر حجاج عراقك میقاتیدر
وعرق بنو حنظله بن مالکه مخصوص بروادی اسمیدر وبصره‌ده ایکی موضع آدیدر
ویالکزجه بولنمش طاغك قطرینه دینور وبرده‌قلان اکنبی اوت بقیه‌سنه دینور
وعبدالرحمن بن‌عرق واوغلو محمد تابعیندندر وابراهیم ابن محمد بن(عرق)الحمصی
محدثدر واحمد بن یعقوب المقرئ البغدادی ابن ماخی‌العرق‌دیمکله معروفدر(عرقه)
عینك کسریله شامده بربلده‌در عروة بن‌مروان المسند وواثلة بن حسن العرقیان که
اعلامدندر اورادندر مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (العرق) فارسیده زرده چوبه
وترکیده صاری اغاج وتحریفله زرده چاو دیدکلری کوکك اسمیدر علی قول
هرد یاخود مامیران اسمیدر وعند البعض کرکم صغیر آدیدر (العروق البیض)
مستعجله دیدکلری نبات اسیدر که بوزیدان دیدکلریدر تنکی طشاغی وسموزلك
اونی تعبیر اولنور نسوانی مسمن اولمغله سمورمك ایچون تناول ایدرلر(العروق‌الحمر)
فوه اسمیدر که قزل بویه وقزل کوك دیدکلری بویاجیلر استعمال‌ایدرلر (العرق)
ضمتینله عراق لفظنك که دکز قییسنه دینور جمعیدر (العوق) عینك ضمیله
دیاربنی کلابده سجا نام صویه قریب برنجه قزل طپراقدن یغلمش اوبوکلره‌دینور
(العراق) کتاب وزننده قوش یلکنلك جوفنه دینور وبنو سعد یوردنده
صولره‌اطلاق اولنور وصوکنار بنه علی‌قول اوزون اوزادی قییسنه دینور کذلك
دکزك قییسنه دینور یقال یمشی فی‌عراق الماء وفی عراق البحر ای شاطئه وکذا
شاطئ البحر طولا وقربه‌نك وصو طلومنك دیبلر بنه وضع اولنان کونه حیده
دینور که ایکی قات دیکش چکیلور وطبابه‌یه دینور که [illegible] وزربنه قویلان
میشیندر دیکشك کوزلری طوتلمق ایچون [illegible] ر وعراق یالکزجه طاغك قربنه
دینور وبرده قلان اکنی [illegible] بقیه‌سنه دینور که دوه مرعاسندندر ومنه یقال
ابل عراقیة ای ترعی بقایا الحمض وطرنغی چپ چوره احاطه ایدن‌پروازه دینور
وعراق قولاغك پروازی اولان کرتلکدن عبارتدر وعراق الدار فناء داردرکه
خانه‌نك بورمسندن وحوله‌سندن عبارتدر وعراق السفره‌طعام صفره‌سنك‌پروازینه
دینور وعراق‌النهر ایرمغك وارقك اشاغی طرفندن منتهاسنه قدر قییسنه دینور

وعراق الخشابطنك كوبكندن يوقرى آرقورى كلان يرندن عبارتدركه بوكور ارالغى اولور پرواز طرزندهدر وعراق لفظنك مجموعنده جمعى اعرقهدر وعرقدر عينك ضمى وضمتينله وعراق بلاد معروفهيى ومحتوى اولكهنك اسميدر كه طولا بصره قربنده عبادان نام قصبهدن موصل شهرينه وعرضا قادسيهدن حلوان نام بلدهيه قدر ارضدن عبارتدر مونلر مذكر دخى اولور وجه تسميهسنده اقاويل مختلفه واردر بعضلر عندنده ارض مرقومهده خرما وسائر اغاجلر فراوان اولمغله عروقلرينك برى برينه صوقشوب صيق وكور اولمسى باعث تسميهدر ياخود ارض عربى حاشيه وپرواز كبى احاطه واستكفاف ايلديكندن اطلاق اولندى ياخود عراق المزاده دن مأخوذدر كه ذكر اولندى ارض مرقومه ابا دانلقله چول ماييننده واقع اولمغله كويا كه اول ايكى درى ارالغنه ديكيلان ميشينه تشبيه اولندى وبعضيلر ديديكه ارض مزبوره دجلهنك وفراتك قييلرنده واقع اولمغله اطلاق اولندى ياخود عراق ايرانشهر معربيدر كه كثيرة النخل والشجر ديمكدر مترجم ديركه ايرانشهر لفظنك بو معنا ايله مناسبتى معلوم دكلدر (العراقان) كوفه ايله بصرهيه اطلاق اولنور (العرقوة) عينك فتحى وقافك ضميله ترقوه وزننده وعينك ضميله ده جائزدر قوغهنك آغزينه طاقيلان خاچ طرزنده ارقورى ايكى آغاجك بريسنه دينوركه سمر اغاجنك اوك قاشيله آرد قاشنك ارالغنده اولوب آنلرى برى برينه قاوشديروب بندايدرلر جمعى عراقى كلور عينك فتحى وقافك كسريله وعرقوه يرده اولان شول يوكسكجه تپهيه دينوركه مزار طاشلقلرى طرزنده يغلمش اوله (العرقاة) عينك فتحيله بو دخى قوغهنك اغزنده صليب شكلنده كچوريلان ايكى اغاجك برينه دينور وعرقاة عينك فتحى وكسريله اصل وبنياد معناسنهدر على قول مالك يعنى دواب ومواشى قسمنك اصل ومنشأينه دينور عرقه دخى دينور عينك كسريله وعرقه اغاجك اوججهسنه وكتوكنه دينوركه اطرافنه سوروب كيدن طمرلر وكوكلر آندن منشعب اولور اويوم دخى دينور اورومه معناسنه ومنه يقال استأصل الله عرقاتهم اى اصلهم واروم[illegible] عرقاتهم لفظنك عينى مفتوح ايدن تابى دخى مفتوح ايدر وبو اكثر استعمالدر زيرا عر[illegible] لفظى مفرددر والفى الحاق ايچوندر وعينى مكسور ايدنلر تابى دخى مكسور ايدرلر زيرا بو[illegible]ده عرقه لفظنك جمعى اولمش اولور (ذات العراق) عينك فتحيله آفت وداهيهيه اطلاق او[illegible] عراقى مذكوردندر يقال رماه الله بذات العراق الداهية (عريق) زبير وزننده بصره ايله بحرين بيننده برموضعدر (عريقه) جهينه وزننده برموضعدر انده بروقعه اولمغله يوم عريقه معروفدر (الاعراق) همزهنك كسريله عراق اولكهسنه وارمق معناسنهدر يقال اعرق الرجل اذا اتى العراق وبركسهده كرم ونجابتده ياخود لؤم ودنائتده

صوی واصل اولمق معناسنه‌در یقال اعرق فلان اذا صار عریقا فی اللؤم اوفی الکرم
واغاج کوك صالوب کوکلشمك معناسنه‌در یقال اعرق الشجر اذا اشتدت عرقه
فی الارض وشرابه برمقدارجه صو قاتمق معناسنه در یقال اعرق الشراب اذا جعل
فیه عرقا من الماء ای قلیلا وقوغه‌یی طلودن آزجه طولدرمق معناسنه‌در یقال
اعرق فی الدلو اذا جعل الماء فیها دون الملء (التعریق) اعراق ایله ایکی معنای
اخیرده مرادفدر (المعرقة) محسنه وزننده (والمعرقة) محدثه وزننده بحر
قلزم ساحلنده مکه‌دن شامه موصل طریقك اسمیدر که قریش آندن آمدشد
ایدرلری ایدی (المعترق) مفترق وزننده کوده‌سنده اتی آزجه اولان چلمسز آدمه
دینور یقال رجل معترق ای قلیل اللحم نته‌که معرق دخی دینور (الاستعراق)
کوده ترلمك ایچون تره یاتمق معناسنه‌در یقال استعرق الرجل اذا تعرض للحر کی
یعرق (العوارق) عارقه‌نك جمعیدر که کیکدن اتی کرکی کبی کروب اکل ایدنه
دینور بومناسبتله دیشلره اطلاق اولنور وقحط سنه‌لره اطلاق اولنور انسانك اتنی
صیروب اعدام ایلدیکیچون (التعرق) تفعل وزننده کمیکده اولان اتك جمله‌سنی
کیروب یمك معناسنه‌در یقال تعرق العظم اذا اکل بما فیه وکورش طوتان کمسه
خصمنك باشنی کندی قولتغی آلتنه قصدروب یقمق معناسنه‌در یقال صارعه
فتعرق ای اخذ رأسه تحت ابطه فصرعه (ابن‌عرقان) عرفان وزننده عربدن
برکسه‌در (العرقان) عینك کسریله برموضعدر (عارق) رانك کسریله قیس
بن‌جرة الطائی نام شاعرك لقبیدر اشبو * فان لم‌تغیر بعض ماقد صنعتم * لانتحین
العظم ذوانا عارقه * بیتی باعث تلقیب اولمشدر مصراع ثانیده واقع ذوکلمه‌سی طی
لغتنده الذی معناسنه‌در (الاعراق) همزه‌نك فتحیله برموضعدر (العزق) عینك
فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله خاصة یری یارمق معناسنه در یقال عزق الارض
خاصة غزقا من الباب الثانی اذاشقها وسرعتله یلمك معناسنه‌در یقال عزق الرجل
عزقا من الباب الاول اذا اسرع فی العدو وبرخبری محلنه ایصال ایلمیوب عوق
وتأخیر ایلمك معناسنه‌در تقول عزق الخبر عنی اذاحبسه وبرکسه‌یی اوروب سست
وبیمجال بره بیماق معناسنه‌در تقول عزقته ضربا ای اثخنته (المعزق) منبر
وزننده (والمعزقة) مکنسه وزننده بریارمجق قازمه‌یه دینورکه کسرکبی یاخود
آندن بیوجك اولور بیابه دینور که خرمن صاوررلر (العزق) ضمتیله خرمن
صاوران ادملره دینور وبداخلاق کسه‌لره دینور مفردلری عزق‌در کتف وزننده
یقال رجل عزق ای العسر الخلق ورجال عزق بضمتین ای سیئوا الاخلاق
(العزق) فتحتینله یاپشمق معناسنه در یقال عزق به عزقا من الباب
الرابع اذا لصق به (العزیق) امیر وزننده طاغ ارالقلرنده اولان اوترافلو دوزیره

دبنور (العزافة) جبانه وزننده (والعزوق) جرول وزننده شام فستغی اغاجنك فستق و بر مدیکی سنه ده اولان بمشنه دبنور که ایجی اولمیوب د باغلر پلامود کبی انکله دری دباغت ایدرلر یاخود بشقه براغاج یمیشیدر که بغایت بمزه اولور (المتعزق) متفرق وزننده عزق کبی چهره‌شك خو يلو ادمه دبنور (العسبق) ز برج وزننده برجنس ابجی اغاج اسمیدر که انکله باره لره علاج اولنور (العسق) فتحتینله یاپشمق معناسنه در یقال عسق به عسقا من الباب الرابع اذا لصق به و برنسنه‌یه دوشکون اولمق معناسنه در یقال عسق به اذا اولع به و برکمسه دن مطلوب اولان شیئك طلبنده الحاح واقدام ایلمك معناسنه در یقال عسق علیه اذا الح علیه فیما یطلبه وناقه بوغوره سورنوب اوزر ینه د وشمك معناسنه در یقال عسقت الناقة علی الفحل اذا اربت علیه و بدخو یلغه وچهره‌شك مزاجلولغه وتنك مشربلكه دبنور یقال فی خلفه عسق ای النواء وعسر وضیق وظلمته دبنور غسق معناسنه وکثر خرما سالقمنك چو بنه دبنور (التعسق) تفعل وزننده عسق‌ایله اوج اولکی معناده مرادفدر (العسق) ضمتینله بورجلوبی صقشدروب تضییق ایدن ادملره دبنور وخرما اشبلیان اشیجی کمسه لره دبنور لقاحون معناسنه (العسیقة) سفینه وزننده بك صولو اولان کثر شرابه دبنور (العسلق) جعفر وزننده (والعسلق) ز برج وزننده (والعسالق) علابط وزننده (والعسلق) عملس وزننده سرابه دبنورکه بیابانده ایراقدن صو شکلنده مرئی اولان نسنه در وسباعدن قورده دبنور وارسلانه دبنور وارکك دوه قوشنه دبنور ومطلقا صید وشکار خصوصنده جری‌ٔ ودلیر اولان برنجی جاوره دبنور وزشت چهره بداندام قبیح الصوره کمسه‌یه دبنور وخفیف وسبکپا ادمه واوزون بیونلو ادمه دبنور وتلکی‌یه دبنور مجموعنك مؤنثی هایله در جمعی عسالق در (العسنق) قنفذ وزننده اجزاء حسن وجمالی تام وکامل محبوبه دبنور یقال غلام عسنق ای التام الحسن (العشرق) شین معجمه ایله ز برج وزننده‌اغلاث‌جنسندن برنباتدر تخمی بواسیره نافع وتولید لبن وتسوید شعر باننده مفید در مفردی عشرقه در مفرداتده بونی مرو جنسندن مرماخور ایله بیان ایدرلرکه تخمنه تخم مرو دیرلر (العشرقة) دحرجه وزننده نبات یاخود زمین یشللنمك معناسنه در یقال عشرق النبت والارض اذا اخضرا (عشارق) علابط وزننده بر ادمك یاخود بر موضعك اسمیدر (العشق) عینك کسر یله (والعشق) فتحتینله (والمعشق) مقعد وزننده بر کمسه‌نك سودیکی محبو بدن غیری نظرنده دلبر ومحبوب اولمیوب نظری اکا حصر ایلمك علی قول افراط اوزره محبت ایلکدن عبارتدر عفاف وعصمت جهتیله اولسون کرك فساد ضمیر ونیت جهتیله اولسون

وعند البعض محبك محبوبك نظرى عيوب ونقائضنى كورمز اولوب سراپا عين جمال مشاهده ايلمكدن عبارتدر ياخود عشق بركونه مرض وسواسيدر كه عاشق كندى فكر وانديشه سنى بعض صورت حسنه نك استحسانى اوزره تسليط ايلمكله مرض مزبورى كندى نفسنه جلب ايلمكدن عارض اولور يقال عشقه عشقا وعشقا ومعشقا من الباب الرابع وهو عجب المحب بمحبوبه اوافراط الحب و يكون فى عفاف وفى دعارة اوعمى الحس عن ادراك عيوبه او مرض وسواسى يجلبه الى نفسه بتسليط فكره على استحسان بعض الصور قول اوله كوره ترجمه مز لازم معنا تصويرى قبيلندندر واطباء عشق امراضدن عد ايلديلر حتى بقراط نصف امراضدر وفارابى ثلثان امراضدر ديدى زيرا هم نفسه وهم بدنه متعلقدر وعشق غليظ الطبع فاسد المزاج ووضيع الهمه اولان اشخاصه عارض اولماز ديديلر شارحك بياننه كوره عشقه ديدكلرى نباتدن مأخوذدر و بوندن اسم كذلك عينك كسريله در (العاشق) عشقه كرفتار ادمه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور مؤنثنده عاشقه دخى دينور يقال رجل عاشق وامرأة عاشق وعاشقة (التعشق) تفعل وزننده تكلفله اظهار عشق ايلمك معناسنه در يقال تعشقه اذا تكلفه (العشيق) سكيت وزننده عشق وعلاقه سى كثير اولان ادمه دينوركه دائما كورديكى دلبرلره عاشق واشفته اولور يقال رجل عشيق اى كثير العشق (العشق) فحتينله ياپشمق معناسنه در يقال عشقه به عشقا من الباب الرابع اذا لصق به (العشقة) فحاتله بر نوع شجره دركه پشروب كيده رك انجلوب صاپصارى اولور جمعى عشقدر جميع مفرداتده عشقه صارمشق ديدكلرى نباتله مفسردر كه اغاجه صارمشق چقار وصارلديغى اغاجى قوريدر ديو مفسردر (المعشوق) سرمن رأى نام قصبه ده بر قصرك اسميدر ومقياس مصرده برموضعك اديدر (العشق) ضمتينله شكوفه قسمنى خوشجه ديكوب تربيه وتيمارى خصوصنده استاد اولان كسه لره دينور كه چچكجى تعبير اولنور ظاهرا مفردى عشيق ياخود عشوق در (العشنق) عملس وزننده (والعشانق) علابط وزننده ضخامتى وثقلت وجودى اولميه رق ياقشقلوجه اوزون بويلو ادمه دينور مؤنثى هاايله در جمعى عشانقه در عينك فحيله يقال عشنق وعشانق اى طويل ليس بضخم ولامثقل ويقال امرأة عشنقة وعشانقة اى كذلك (العصاقية) كراهيه وزننده (والعصاقياء) مد ايله غريو وغوغا وشماطه به دينور يقال ماهذه العصاقية والعصاقياء اى الجلبة واللغط (العطرق) جعفر وزننده بررجل اسميدر (العفق) عينك فتحى وفانك سكونيله نابديد اولمق معناسنه در يقال عفق الرجل عفقا من الباب الثانى اذا غاب وضرطه معناسنه در يقال عفق الحمار اذا ضرط وقامجى ايله چوق اوروب دوكمك معناسنه در يقال

عفقه بالسوط اذا ضربه كثيرا وبراز اويبوب او يانمق معناسنه در يقال عفق فلان
اذا نام قليلا ثم استيقظ و برايشى محكم ايلميوب سست وكوشك طوتمق معناسنه در
يقال عفق العمل اذالم يحكمه واركك مركب ديشى يه چوق اشمق معناسنه در يقال
عفق الحمار اذا اكثر ضرابها نهايه ده مطلق كثرت ضراب ايله مفسر اولمغله ظاهرا
بوراده عفق حمار مثالى تمثيل محضدر وعفق دوه صو يه چوق و اروب كلمك
معناسنه در يقال عفقت الابل اذا ترددت الى الماء كثيرا و بركدرمك معناسنه در
يقال عفق الشئ اذا جمعه وبر ادمى برنسنه دن منع ايدوب اليقومق معناسنه در
يقال عفقه عن الامر اذا حبسه ومنعه وبرنسنه يى روزكار چالمق معناسنه در يقال
عفقت الريح الشئ اذا ضربته وعفق وعفوق دوه لر مرعايه صاليويرلدكده صاچيه رق
بردوزه يه طوغرى كتمك معناسنه در يقال عفقت الابل عفقا وعفوقا اذا ارسلت
فى المرعى فمرت على وجوهها و بر آدم كنديكى يردن كيرويه چوق چوق دونوب
كلمك معناسنه در تقول انك لتعفق اى تكثر الترجوع وعفق وعفاق سحاب وكتاب
وزنلرنده ناقه يى چوق صاغمق معناسنه در يقال عفق الناقة عفقا وعفاقا اذا اكثر
حلبها وسرعتله كتمك معناسنه در يقال عفق الرجل عفقا وعفاقا اذا ذهب سريعا
(العافق) برى اوته رجوع وتردد ى كثير اولان هرشيئه دينور يقال هو عافق
اى راجع مختلف كثير التردد (المعفاق) محراب وزننده احبابى چوق زيارت
ايدن ادمه دينور دائما ذهاب واياب ايلديكيچون يقال رجل معفاق الزيارة اى كثير
الزيارة (العفقة) تمره وزننده نابديد لكه دينور يقال يعفق العفقة اى يغيب
الغيبة وعفقة اطفاله مخصوص بردرلو لعب ادبدركه طبراغى يغوب متعارفلرى
وجه اوزره او ينارلر (عفاق) كتاب وزننده ابن مرى دركه باهله قبيله سندن
احدب بن عمرو نام كسه مزبورى برقحط ايامده اشترا و بريان ايدوب اكل
ايلمشدر (العيفقان) عينك فتحى وفانك ضميله عرفج كبى براتك اسميدر (الاعفاق)
همزه نك سكونيله بركسه اقتضاسى يوغيكن بيهوده بر يره چوق واروب كلمك
معناسنه در يقال اعفق الرجل اذا اكثر الذهاب والمجئ فى غير حاجة (العفق)
ضمتينله سباعدن قوردلره دينور ذئاب معناسنه (عفيق) زبير وزننده اعلامدندر
فزع بن عفيق تابعيندندر (التعفيق) سورى يى كندكلرى سمتدن طو يليوب
كيرو دوندرمك معناسنه در يقال عفق الغنم بعضها على بعض اذا ردها عن وجهها
(المنعفق) فانك فتحيله اسم مكاندر دونه جك يره دينور منعطف معناسنه بعضلر
صودن دونه جك يره تخصيص ايتديلر (الانعفاق) انفعال وزننده برايشه سرعتله
قوشوب كتمك معناسنه در يقال انعفقوا فى حاجتهم اذا مضوا فيها واسرعوا
(المعافقه) مفاعله وزننده بركسه يى الداتمغه چالبوب دورشمك معناسنه در يقال

عافقه اذا عالجه وخادعه مخادعه معالجه اوزره مر نبدر وقورد كيدوب كلوب
سوری بی تباه وافساد ایلمك معناسنه در يقال عافق الذئب الغنم اذا عاث فيها ذاها
وجائيا (التعفق) تفعـل وزننده صغنمق معناسنه در يقال تعفق بفلان اذا لاذ
(الاعتفا ق) افتعال وزننده ارسلان شـكار اوزره دونوب صالمق معناسنه دركه
يقال اعتفق الاسـد فريسته اذا عطف عليها وقلجله چارپشمق معناسنه در يقال
مشاركت ايجوندر يقال اعتفق القوم بالسيوف اذا اجتلدوا (معفق) منبر وزننده بر
رجل اسميدر (العفلق) جعفر وزننده (والعفلق) عملس وزننده بول وسلپوك
وصو يق فرجه دينور يقال فرج عفلق وعفلق اى واسع رخو وشاشـقين وبون
و بدنطق عورته دينوركه سـو يلديكنى كنديسى دخى بيلمز اوله اكا عفلقـه دخى
دينور عملسـه كى يقال امرأة عفلق وعفلق وعفلقـة اى خرقاء سـيئة المنطق
(العفلوق) زنبور وزننده احمق و بيغز آدمه دينور (العقيـق) امير وزننده
يمنى ديدكلرى قرمزى حجرك اسميدركه معروفدر يمن اولكه سنده وبحر روميه
سواحلنده بولنور وانك برنوعى واردركه طوزلنمش اتدن اقان صورنكنده بولانق
اولوب وخفيجه آق آق خطوطى اولور حجر مرقومله تختم محـار به ومخاصمه
هنكامنده خوف واضطراب مسكن وذرورى جميع اعضادن دمك انقطاعنى موجبدر
وجميع اقسـامنك ذرورى ديشـلرك چرك وصفرتنى مزيل ومحروقنى طلا تحرك
اسنانى دافعدر مفردى عقيقه در جمعى عقايقدر وعقيق دره يه دينور جمعى اعقه در
وسيل صو يى ياريغى آقندى يه دينور يقال نزلوا فى العقيق اى الوادى وكذا كل
مسيل شقه ماء السيل ومدينه ده ويمامه ده وطائفده وتهامه ونجدا ولكه سنده بر موضع
آديدر وبونلردن بشقه التى قطعه موضع آديدر وعقيق مولودك صاچنه وتوينه دينور
موى مادر زاد تعبير اولنور كرك انسـان وكرك بهايم اولسـون شـارح ديركه
عق ماده سى شق و قطع معناسـنه موضوعدر شعر مولود قطع اولنديغنه مبنى
عقيق وعقه وعقيقه اطلاق اولندى وعقه فى الاصل مصدردر دره يه وآقندى يه
عقيق اطلاقى منشق اولدقلرينه مبنى در يقال قطع عقيق الولد وهو شعر كل مولود
من النـاس والبهايم وحجر مزبوره عقيق اطلاقى مدار قطع دم اولديغنه مبنى در
(العقة) عينك كسريله بو دخى يكى طوغمش مولودك صاچنه وتوينه دينوروعند
البعض عقه انسان ايله حمار جنسندن اولانه مخصوصدر جمعى عقق كلور عنب
وزننده (العقيقة) سفينه وزننده بو دخى مولودك صاچنه وتوينه دينور وايكى
ياشنه وارمش جذعك يوكنه دينور ومولودك صاچى قيرقلوب ياتراولدقده ذبح
اولنان قيونه اطلاق اولنور مترجم ديركه شق معناسندن مأخوذدر ومنه الحديث
[الغلام مرتهن بعقيقته] اى ان اباه يحرم شفـاعة ولده اذا لم يعق عنه وهى

الشاة التی تذبح عند حلق شعر المولود رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم حضرتلری
دائما قبیح اسملری حسنه تغییر ایلملریله عقیقه‌یی دخی نسیکه‌یه تحویل بیوردیلر
وعقیقه‌نك صفات وشروطی شرعة الاسلام نام کتابده مفصلا مشروحدر انتهی
وعقیقة البرق شمشکك سحاب ایچره قلان اوزون شعاعنه اطلاق اولنور عربلر
اکا تشبیهله تابدار قلجلره عقایق اطلاق ایدرلر وعقیقه صو طلو منه وازیق
دغارجغنه دینور وایرمغه دینور نهر معناسنه وتوبدن برتلوب قوپرلدیغی حینده
صارق طرزنده قوپان بز پارچه‌سنه دینور وسنت اولان چوجغك سنت دریسنه
دینور وهوایه طوغری آتیلان اوقه دینور شارحك بیاننه کوره بو مخصوص
اوقدر که جاهلیتده اکا سهم الاعتذار دخی دیرلر ایدی عادات جاهلیه‌دن دیت
قتیله متعلق بر ماده ضمننده هوایه بر اوق آتارلر ایدی بینلرنده متعارف اولان
وجه اوزره نزول ایدرسه رضا داده اولورلر ایدی (العقق) صرد وزننده‌بودخی
شمشکك سحاب ایچره قلان اثر شعاعنه دینور (العق) عینك فتحی وقافك‌تشدیله
یارلمق معناسنه‌در یقال عقه عقا من الباب الاول اذا شقه ومولودك حلق شعرنده
عقیقه کسمك معناسنه‌در یقال عق عن‌المولود اذا ذبح عنه وهوایه طوغری اوق
آتمق معناسنه درکه ذکر اولندی یقال عق بالسهم اذا رمی‌به نحو السماء وعق
صفت اولور کما سیذکر (العقوق) قعود وزننده (والمعقة) محبه وزننده
ولد پدر ومادرینه عصیان ایلمك معناسنه درکه شق عصای طاعت ایدر یقال‌عق
والده عقوقا ومعقة من الباب الاول ضد بره (العاق) (والعق) عینك فتحیله
(والعقق) فتحتینله پدر ومادرینه عاصی اولان ناخلفه دینور شارح دیرکه صواب
اولان عقق اولمقدر صرد وزننده که عاقك معدولیدر عامر وعمر کبی انتهی وعاق
لفظنك جمعی عققه‌در (العقق) ضمتینله بودخی عاق وعاصی اولان ناخلفه دینور
یقال ولد عاق وعق وعقق وعقق ای عاص لوالده (عقاق) قطام وزننده
عقوقدن اسمدر پدر ومادره عاصیلغه دینور (العق) (والعقاق) عینلرك ضمیله
آجی صویه دینور یقال ماء عق وعقاق ای مر (العقوق) صبور وزننده کبه
قسراغه دینور قطع عقر وقطع شبهه ایلدیکنه یاخود حلی مقطوع ومجزوم
اولدیغنه مبنی‌در یقال فرس عقوق ای حامل وکبه اولمیان قسراغه دینمکله ضد
اولور یقال فرس عقوق ای حائل بعضلر عندنده کبه اولمیانه عقوق اطلاق تفألا
جهتیله‌در جمعی عقق‌در ضمتینله وجمع الجمعی عقاق‌در کتاب وزننده وطلب‌الابلق
العقوق مثلی که ممتنع الحصول اولان نسنه‌یی طلب معرضنده ضرب اولنور بلق
ماده‌سنده بیان اولندی ونوی العقوق اطلاق ایتدکلری خرما چکردکی که بغایت
یومشق اولمغله اغزده چیننور کبه آتلر ملایمتندن ناشی کوهلیوب اکل‌ایتدکلریچون

اطلاق اولندی (العقاق) سحاب وزننده (والعقق) فحتینله قسراق کبه اولمق معناسنه در یقال عقت الفرس عقاقا وعققا من الباب الثانی اذا حملت وعندالبعض عقاق سحاب وکتاب وزنلرنده کبه اولان قسراغك بعینه حملنه دینور وعقق یارلمق انشقاق معناسنه‌در یقال عق الشیء یعق کعض یعض عققا اذا انشق (عقه) بقه وزننده نمر بن قاسط قبیله‌سندن بر بطن‌در وعقه هواده شمشکك اوزون اوزادی شعاعنه دینور ویرده اولان درین چقوره دینور (العق) عینك کسریله بودخی یرده اولان چقوره دینور یقال وقع فی‌العقة والعق ای الحفرة العمیقة فی‌الارض (العقة) عینك ضمیله چوجوق اوبجاغنه دینور (العقان) عینك کسریله خرما اغاجنك واوزوم اصمه‌سنك دیبلرندن سوروب چقان فلیزلره دینورکه اصلاح ایچون انلری قطع ایدرلر (الاعقاق) همزه‌نك کسریله خرما اغاجنك واوزم اصمه‌سنك دیبندن زوائد فلیزلر سوروب چقمق معناسنه در یقال اعقت النخلة اوالکرمة اذا اخرجتا العقان وبرنسنه‌یی آجی قلمق معناسه‌در یقال اعقه اذا امره وقسراق کبه قالمق معناسنه در مؤلف بونی تکرار ایلمشدر یقال اعقت الفرس اذا حملت بوقیاس اوزره کبه قسراغه معق دیمك لازم ایدی لکن غیر قیاس اوزره عقوق اطلاق اولندی وبو نوادر دندر یاخود لغت ردیه‌ده معق‌دخی اطلاق اولنمشدر (العواق) عینك فتحی وقافك تشدیدیله خرما اغاجنك روادفنه دینورکه چورمنده بیله‌جه بتن فدانلرندن عبارتدر تقول اقطع عواق النخل ای روادفه (العقعق) فدفد وزننده برنوع آق وقاره ایله آلاجه قوش اسمیدرکه صوتی عین وقاف حرفلرینه شبیهدر ترکیده صقصغان دیدکلریدر (الاعتقاق) افتعال وزننده قلیجی قیندن صیرمق معناسنه در یقال اعتق السیف اذا استله وسحاب یاریلوب آچلمق معناسنه در یقال اعتق السحاب اذا انشق (الانعقاق) انفعال وزننده توز هوایه اغمق معناسنه‌در یقال انعق البار اذا سطع ودوکم بکشمك معناسنه در یقال انعقت العقدة اذا انشدت وبلود دفعة صاغانقله یغمور دوکمك معناسنه در یقال انعقت السحابة اذا تبعجت بالماء ومطلقا یارلمق معناسنه در یقال انعق الشیء اذا انشق (العلق) فحتینله عامة قانه دینوردم معناسنه علی قول پك قزل قانه یاخود قیو قانه یاخود اویوشق قانه دینور علقه آندن برقطعه‌در یقال فی‌ثوبه علق ای دم اوالشدید الحمرة اوالغلیظ اوالجامد اشبو علق ماده‌سی یاپشوب ایلشمك معناسنه موضوعدر ومطلقا ایلشکن ویاپشقان نسنه‌یه دینور بوراده نسخه‌لر ایکی کونه‌در وایکیسی دخی صحیح ومحتملدر کیمنده وکل ماعلق عبارتیله‌که مجهول ومشدد اللام اوله‌رق مرسومدر بوکه کوره مطلقا کندوسنه ایلشیلوب علاقه ارلنان نسنه دیمك اولور وکیمنده علق‌عنوانندهکه سمع وزننده‌در مرقومدر

بو که کوره مطلقا ایلشکن ویاپشقان نسـنه دیمك اولور زیرا فتحتیله فعل فاعل
معناسـنه کلور لکن بونی ذیلنده والطین الذی یعلق بالید معناسی مؤیددر واله
یاپشقان بالچغه دینور وخصومت ومحبت لازمه معنالرینه مصدر اولورلر
کما سیذکر وعلق سلوك تعبیر اولنان سـیاه واوزنجه قورده دینور که اعضـایه
یاپشدریلور واشجار طوروسندن مواشی ییدیکی طوروغه دینور وبولك ایشلك
یرینه دینور وقیونك بکرهایلشوب ایپی کچریلان نسنهیه دینور وبکرهنك کندیسنه
یاخود ایپ وقوغه ومحور کبی جمله ادواتنه اطلاق اولنور یاخود بکرهیه تعلیق
اولنان ایپه دینور وعشق ومحبت ایلمك معناسـنهدر علاقه کبی کما سیذکر وعلق
القربة عرق القربه معناسـنه در که شدت ومحنتدن کنایهدر یقال وقع فی علق
القربة ای عرقها وعلق بر ایشی ایشلمکه بشلیوب وآنك اوزرینه اولمق معناسنهدر
یقال علق یفعل کذا ای طفق وبیلمك معناسنه در یقال علق امره علقا من انباب
الرابع اذا علمه وبر نسنهیه ایلشوب طوتلمق معناسنهدر ومنه المثل * علقت معالقها
وصر الجندب * ومثل مزبور صرر مادهسنده بیـان اولندی مترجم دیر که کرچه
مؤلف مادهٔ مزبورهیه احاله ایلدی لکن آنده بر درلو تعرض ایلمدی اصلی بودر که
بر قیو قربنـده یورد طوتمش بر کمسه بر کون اول قیویه واروب ایپنی قیونك
ایپنه بند ایلدکدنصکره قیو صاحبنه واروب حق جوار ادعاسـنده اولدی قیو
صاحبی سببندن سؤال ایلدکده ایپنی قیوسنك ایپنه بند ایلدیکنی اخبار ایلدی قیو
صاحبی بونی ایشتدکده نه یبانه سویلرسین ایپکی آلوب بو سمتدن بر طرف اول
دیو استثقـال ایلدکده مزبور کلام مرقومی ایراد ایلدی یعنی قیونك صو چکیجی
آلتی بغلنوب وجندب اوتمکه بشلدی که حرارت ایامدن کنایهدر پس بکا بوراندن
ارتحال امر محالدر دیمکدر بر کمسه کندی ایشنه کما ینبغی متانت واستحکام ویردکده
ضرب اولنـور وبعضلر جف القلم مثلنك معرضنده ضرب ایتدیلر وعلق عورت
کبه قالمق معناسنه مستعملدر یقال علقت المرأة اذا حبلت وطوارك اغزینه سلوك
یاپشمق معناسـنه در یقال شربت الدابة الماء فعلقت بها العلقه ای تعقلت وعلق
بر نسنه ایلشوب کچمکله یرتلمش یرتغه دینور یقال بثوبه علق ای خرق من شئ
علقه وبو حاصل بالمصدر قبیلندندر (العلقة) عینك ضمیله بودخی طوارك غاج
طورغندن یدکلری طوروغه دینور وانسـانك کفایت مقداری تعیش ایده جك
معیشتنه دینور یقال له علقة وهی مایتبلغ به من العیش وشول اغاجلره دینور که
یپراقلری قیش موسمنده قالمغله دوه لر بهار حلولنه قدر آنکله تعیش ایدرلر وبوده
آلتی وصفرالق تعبیر اولنـان طعام مختصره دینور تقول اطعمنـا علقة ای لمجة
وجزؤیجه نسنهدن کنایه اولور یقـال لم یبق عنده علقة ای شئ وبر نسـنهیه

آصدقلری آصی‌به دینور وایلیشکه دینور تقول لی فی‌هذا المال علقة ای علاقة
(العلاق) سحاب وزننده (والعلاقة) سحابه وزننده بونلرده مواشینك اشجار
اوجلرندن کچندکلری برك وشاخه دینور وعلاق صفر الق تعبیر اولنان طعام
مختصره دینور علقه کبی که ذکر اولندی وعلاقه علق کبی برکسیه کوکل‌ایلشوب
عشق ومحبت ایلمك معناسنه در کما سیذکر وبرکسیه یاخود برنسنه‌یه درونده
اولان محبت لازمه‌یه دینور که زائل ومنفك اولمیه عینك کسریله‌ده لغتدر یاخود
عینك فتحیله محبت مقوله‌سنك ایلیشکنه دینور وکسر ایله قامچی مقوله‌سنك‌قولپنه
دینور که کوشهٔ تازیانه تعبیر اولنور پس علاقه اسم اولور یقال بقلبه لفلان
علاقة بالفتح ویکسر ای الحب اللازم للقلب اوبالفتح فی‌المحبة ونحوهـا وبالکسر
فی‌السوط ونحوها وعلاقه ایلشك معناسنه در علقه کبی تقول لی فی‌هذا المال
علاقة ای تعلق وذخیره جابی ایچون قافله‌یه قوشیلوب کوندریلان دوه‌یه دینور
وصداقت معنا سنه در یقال بینهما علاقة ای صداقة وخصومت معناسنه کلمکله
ضد اولور یقال بینهما علاقة ای خصومة وبر آدمك ایلشوب دائما مقید اولدیغی
نسنه‌یه دینور کار وصنعت وحرفت کبی یقال مالفلان علاقة ای مایتعلق به
من صناعة وغیرها وکفاف اوزره کچنه‌جك معاشه دینور یقال مالفلان علاقة ای
مایتبلغ به من عیش وعلاقة المهر خاتونك اهل واو لیاسی راضی اولوب آنکله
خاتونی تزویجله تزوج ایدن آدمه تعلق والتیام ایلدکلری مقداردن عبارت قدر مثلا
یوزغروشدر جمعی علایق کلور یقال ادی‌علاقة المهر ای مایتعلقون به علی المتزوج
وعلاقه تابعیندن زیادك پدری اسمیدر واو لومه اطلاق اولنور (العلوق) قعود
وزننده (والعلق) عینك‌کسریله (والعلق) فتحتینله (والعلاقة) عینك فتحیله
برکسیه یاخود برنسنه‌یه کوکل ایلشوب عشق ومحبتنه کرفتار اولمق معناسنه در
یقال علقه وعلق به علوقا وعلقا وعلقا وعلاقة من الباب الرابع اذا هواها واحبها
(ذوعلق) فتحتینله بنوا سد یورددنده برطاغدر آنده جماعت مزبوره ربیعة
بن‌مالك اوزره هجوم ایلمکله ینلرنده یوم ذی علق معروفدر (العلق) خلق
وزننده طوار اغاج طورغندن اوتلامق معنا سنه در یقال علقت الابل العضاة
وعلقت علقا من‌الباب الرابع والاول اذارعتها من‌اعلاها وعلق شول یرتغه دینورکه
اکابرنسنه ایلشوب طوقتمغله یرتلمش اوله یقال اصاب ثوبه علق وعلق بفتحتین
کتاب ای‌خرق من‌شیء علقه‌وعلق برموضع آدیدروبرشجر آدیدر که دباغلر استعمال
ایدرلر وسوکمك معنا سنه‌در یقال علقه علقا من‌الباب الاول اذاشتمه وبرآدمی دیللمك
معنا سنه در یقال علقه بلسانه اذالسقه (علقه) فتحاتله اسما دندر علقة بن عبقر
بن انمار بجیله قبیله سندن برکسه درکه اصحابدن جندب بن عبدالله العلقمی انك

اولادندندر وعلقة بن عبيد ازدقبيله سی رجالند ندر وعلقة بن‌قيس بر بطن اسميدر واما محمدبن علقةالتيمى الاديب عينك كسريله در وعلقة بن الحارث كه قبيلهٔ قيس رجالند ندر قبره وزننده در كذلك عقيل بن علقه كه شاعر در وهلال بن علقه كه قادسيه وقعه سنده سرعسكر عجم‌اولان رستمك قاتليدر قبره وزننده‌در (المعلوق) بوغزینه صوايجر كن سولك يايشمش انسـان وحيو انه دينور يقال علق الرجل على بناءالمفعول فهومعلوق اذانشب العلق بحلقه (علاق) قطام وزننده اسم فعل امردر تعلق قيل معنا سـنه در تقول علاق ياهذا اى تعلق (العلـق) صرد وزننده غير منصرف اوله رق آفت وداهيه نك علميدر فلق لفظيله استعمال اولنور حالق وفالق لفظلرندن معدو للر در يقال جاء بعلق فلق اى‌بالداهية وعلق‌اولوملره اطلاق اولنور منايا معنا سـنه واشغاله اطلاق او لنور وجع كثيره اطلاق اولنور مؤلف والعلق كصرد المنايا واشغال والجمع الكثير عبا رتيله رسم ايلمكله اولمنوال اوزره ترجمه اولندى انجق وجه مذكور اوزره علق لفظنى داهيه معنا سـنده وبونلرده صرد ايله وزن ايلمكله هله داهيه‌ده مفرد اولديغى ظاهر اولوب لكن بومعنالر جمع اولمغله مفرد تركيبنه ملايم دكلدر غالبا ذهنى اوله متعلق اولمغله بوراده دخى من‌غيرتنبه صرد ايله وزن ايلدى زيرا مقتضاى معنا بوراده علق جمع اولمقدر غرف كبى كه غرفه نك جمعيدر پس علق دخى علقه نك جمعى اولور غرفه وزننده فلبعرر (ذو معلقه) مرحـله وزننده ايلشـكن آدمه دينوركه هركور ديكى واوغراديغى نسنه‌يه ايليشوب تعلق ايدر اوله يقال رجل ذو معلقة اذا كان يتعلق بكل ما اصابه (المعـلاقان) ميمك كسريله معلاقك تثنيه سيدر قوغه وزنبيل مقوله‌سنك ايكى طرفنده اولان‌ايبلره دينوركه آنلرايله آصيلورلر ومعلاق وذومعلاق حجت وبرهانله جدل وخصومت ايدن آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل معلاق وذومعلاق اى‌خصم يتعلق بالحجج ومعلاق لسانه اطلاق اولنور يقال هوشديد المعلاق اى‌اللسان ومطلقا كنديسيله برنسنه ايلشدير لوب آصيلور اولان شيئه دينور ات آصه‌جق چنكال واوزنكى دوالى كبى‌جمعى معاليق‌در يقال‌فى‌بيته معاليق التمر والعنب وهوكل ما علق به الشئ ومعاليق بر جنس خرما اغاجنك اسميدر (المعلوق) ميمك ضميله بو دخى كنديسيله برنسنه ايلشـدر يلوب آصلور اولان شيئه دينور (العلق) سكرى وزننده برنوع نباتدركه داللرى انجه وقبر لسى عصـير اولور اندن سپوركه اتخاذ ومطبوخنى استسقا ايچون شرب ايدرلر مفرد وجمعنه اطلاق اولنور (العالق) علق ديدكلرى نبات من بورا وتليان دوه‌يه دينور ومغيلان كبى ايرى ميشـه اغاجلرينه يوننى اوزا دوب او تليان دوه‌يه دينور (العليق) قبيط وزننده (والعليق) قبيطى وزننده برنوع نبـاتدركه اغاجلره صار مشـوب

طولا

طولا شور ورقنی اغز ده چینمك دیش اتلرنی مقوی واغز ده حادث اولان قلاع مرضنی دافع وضمادی كوزه عارض اولان بیاضی وقبار مسنی‌مزیل وبواسیره مفید در وكوكی بوكركده اولان طاشلری پارەلقده مؤثردر جمع مفرداتده بونی بوكو رنلن دیدكلری نباتله تفسیر ابدرلر كه كوچك سیاه توت كبی یمشی اولور ومأكو لدر (علیق‌الجبل وعلیق الكلب) برر نبات آدلریدر مفرداتده علیق الجبل بكورتلنك جبلی قسمیله مفسردركه تیكنلری آزود اللری آق‌ونداوبره مائل‌اولور وعلیق‌الكلب بكور تلندن اكبر وشجره شبیه اولور وثمری زیتون طرزنده وبشل بعده قرمزی اولور تركیده قوش بورنی وایت بورنی وییان كلبی دیرلر (العولق) جو هر وزننده غول بیـــا بانی یه اطلاق اولنور وحر صلو قانجق كلبه دینور وقوبرو غه دینور ذنب معناسنه وسباعدن قورده دینور ذئب معناسنه وآجلغه اطلاق اولنور تقول اخذنی العولق‌ای الجوع (العوالق) یمنده برطائفه دركه وادی الحنك نام محلده اقامت ابدرلر (العلاقة) كتابه وزننده قامجی مقوله‌سنك قولپنه دینوركه ذكر اولندی وپای آصمق ایچون باغلد قلری نسنه‌یه دینور (العلا قیة) ثمـا نیه وزننده شول كمسیه دینوركه ایلشدیكی نسـنه دن آیرلمز اوله یقال رجل علاقیة اذاعلق شیئا لم‌یقلع عنه (العلقة) عینك فتحیله ثوبی اغاج وچالی مقوله‌سی نسنه ایلشـوب چكمكه دینور (العلق) عینك كسریله مصدر دركه ذكر اولندی وایلشك معنا سنه در علاقه كبی یقال له فی‌هذا الشیء علق ای‌علاقة ونفیس وفاخر نسنه‌یه اطلاق اولنوركه اكاقلب تعلق ایدرجمعی اعلاق وعلوق كلور یقـال جاء بالاعلاق والعلوق ای النفائس ودغارجغه دینور جراب معنا سـنه بو ایكی معنا ده عینك فتحیله ده جائزدر وباده‌یه علی قول یلملش كهنه سنه دینور وفاخر وكریم ثوب وقارشـه دینور وقلقانه یاخود قلچه دینور وبرنسنه‌یه علاقه سی اولان آدمه دینور بوجهتله دائمـا علم ومعرفته محب وتابع اولان آدمه علق علم اطلاق اولنور طلب علم وتبع علم كبی یقال هوعلق علم ای‌یتبعه ویحبه ویقال فلان علق شراذا كان كذلك (المتعلق)اسم مفعول بنیه‌سیله علق وعلاقه كبی ایلشكه اطلاق اولنور تقول فی هذا المـال علقة وعلق وعلوق وعلا قة ومتعلق بمعنی (العلیق) امیر وزننده طوارك یمنه اطلاق اولنوركه طوربه‌یه وضع اولنور یقـال علق مخلاة بلا علیق ای بلاقضیم (علیق) زبیر وزننده اسمـا دندر جبان بن علیق طی قبیله سندن بركسـه در (العلیقة) سـفینه وزننده علاقة كبی ذخیره جلبی ایچون قافله یه قوشیلان دوه‌یه‌دینور (العلوق) صبور وزننده اولومه اطلاق اولنور یقال علقت به العلوق ای‌المنیة وغول بیابانی‌یه اطلاق اولنور وآفت وداهیه‌یه دینور یقال اصا به العلوق ای‌الغول وكذا الداهیة ودوه اوتلایجق نبات واشجاره دینور وبرنوع شجره

دینور که وضع حمل منقرب اولان ناقه‌لر او تلار ومطلقا آدمه یاپشان شیئه دینور وشول ناقه‌یه دینور که کندی کوشکندن غیری به یاقلمغله ولدینه اصلا میل وحنین ایتمیوب هرباربقین کلسه آنی استشمام ایدوب تبری ایدر اوله یقال ناقة علوق اذا کانت تعطف علی غیر ولدها فلا ترأمه وانما تشمه بانفها وتمنع لبنها بورادہ فلا ترأمه ضمیری ولده راجعدر کرچه مقتضای نظم سیاق غیره راجع اولمقدر لکن اصول سائره‌دن ولده ارجاعی لایح اولمشدر ازجمله زمخشری مقدمة الادبده علوق آنکه‌بچه رامی بوید وشیرند هد عبارتیله رسم ایلمشدر وذکری آتی مثلی بونك ذیلنده ایراد ایلمشلر در واقعا بومعنایه ملایمتی ظاهردر وزو جنك غیر نی سومین خاتونه دینور امرأة علوق اذا کانت لاتحب غیرزوجها وبوغوره رام اولمیان ناقه‌یه دینور وولدینه یاقلمیان ناقه‌یه دینور ومنه قولهم * عاملنا معاملة العلوق * یقال لمن تکلم بکلام لافعل معه یعنی برکمسه برسوزی سویلیوب یاپرنسنه وعدایدوب عهده‌سندن کلمدکده ایراد اولنور وداءما غیرك اولادنی ارضاع ایدن سود اناسنه دینور (العلقة) عینك کسریله یکی طوغمش چوجغه ابتدا دیکلمش ثوبه دینور علی قول یکلری یوق عرب کوملکنه دینور یاخود شول ثوبه دینور که بچیلوب لکن ایکی طرفی اوچقور باغلیه‌جق بره قدر دیکلمامش اوله‌که بونی کوچك قیزجغزلر کینورلر یاخود نفیس وفاخر ثوبه دینور وبراغاج اسمیدر که انکله دباغت اولنور وعلقه بررجل اسمیدر (العلقات) فتحاتله علقه‌نك جمعیدرکه عرقة القربه معناسنه در نته که ذکر اولندی ومنه یقال استأصل علقاتهم ای عرقاتهم (العلاق) زنار وزننده برنبات آدیدر (العلاقی) ربانی وزننده مصرك طرف جنوبیسنده برحصن آدیدر (العلاق) سکاری وزننده انسانه وضع اولنان القابه اطلاق اولنور مفردی علاقیه‌در ثمانیه وزننده (العلایق) بودخی القابه اطلاق اولنور مفردی علاقه‌در کتابه وزننده قامچی قولپی کبی آدمه طاقلدیغیچون اطلاق اولندی وشول شکارلره دینور که اباقلرینـه دوزاقلرك ایپلری کچوب ایلشمش اوله (الاعلاق) همزه‌نك کسریله برعضوه سلوك یاپشدرمق معناسنه‌در یقال اعلق الرجل اذا ارسل العلق لیمص بوراده ترجمه‌ من حاصل معنادر زیرا اصل معنا یاپشمق ایچون سلوك صالیویرمکدر ونفیس وفاخرماله صتاشمق معناسنه‌در یقال اعلق فلان اذاصادف علقا من المال وبربلای عظیم بیدا ایلمك معناسنه‌در یقال اعلق الرجل اذا جاء بالداهیة وصو چکدکلری قوغه ایپنك اوجنه ایکی دوه قوشمق معناسنه در یقال اعلق بالغرب بعیرین اذا قرنهما بطرف رشائه ویایه آصاجق باغ طاقمق معناسنه دریقال اعلق القوس اذاجعل لها علاقة وآوجینك دوزاغنه آو طولشوب طوتلمق معناسنه‌در یقال اعلق الصائد اذاعلق الصید فی حبالته (التعلیق) برنسنه‌یی برنسنه‌یه

بچیروب آصمق معناسنه در یقال علق الشیء اذا جعله معلقا اسماسنده تعلیق بر نسنه‌یی معلق قلمق معناسنه ده مرسومدر که نه قطع ونه ترك ایلمکدن عبارتدر یقال علق امره وامره معلق اذالم یصرمه ولم یترکه ومنه تعلیق افعال القلوب انتهی وتعلیق قپویی قپامق معناسنه در یقال علق الباب اذا ازلجه و بر ادمك عشق ومحبتنه کرفتار اولمق معناسنه در یقال علق فلان امرأة علی بناء المجهول اذااحبها (التعلق) تفعل وزننده بودخی برنسنه‌یی برشیئه بچوروب اصمق معناسنه در یقال تعلق الشیء اذا جعله معلقا وبرآدمك عشق ومحبتنه کرفتار اولمق معناسنه‌در یقال تعلق المرأة وتعلق بها اذا احبها (الاعتلاق) افتعال وزننده بودخی برمحبوبك عشق ومحبتنه کرفتار اولمق معناسنه در یقال اعتلق الغلام اذا احبه (المتعلق) اسم فاعل بنیه‌سیله علقه ایله یعنی سدرمق مقدار یله تعیش ایدن ادمه دینور ومنه المثل * لیس المتعلق کالمتأنق * یعنی کفایت مقدار یله تعیش ایدن آدم طعام خصوصنده تدقیق واهتمام ایدوب دیلدیکنی تناول ایدن کمسه کبی دکلدر مضرب مثل معلومدر (علاق) شداد وزننده اعلامدندر علاق بن ابی مسلم وعثمان بن حسین بن عبیدة بن علاق محدثلردر وعلاق بن شهاب بن سعد بن مناة جاهلیه دن بر کمسه در (العمق) عینك فتحی وضمیله (والعمق) ضمتینله قیو ودکز مقوله‌سنك در ینلکنه دینور که دبنه طوغری بعددن عبارتدر یقال عمق البئر وعمقها کذا ای قعرها (العماقة) جماقه وزننده درین اولمق معناسنه در یقال عمقت البئر عماقة من الباب الخامس اذا صارت قعیرة وعماقة وعمق عینك ضمیله یول بعید یاخود طویل اولمق معناسنه کلور یقال عمق الطریق وعمق عماقة وعمقا من الباب الخامس والرابع اذا کان عمیقا (العمیق) امیر وزننده وصفدر دیبی درین قیو و دکز مقوله سنه دینور جمعی عمق کلور ضمتینله وعمق کلور عنب وزننده و عمایق کلور وعماق کلور عینك کسریله یقال بحر عمیق وبئر عمیقة ای قعیرة وعمیق بعید یاخود دور ودراز اولان یوله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی [یأتین من کل فج عمیق] ای بعید اوطویل ویقال فی التعجب مابعد عماقة البئر وماعمقها (العمق) عینك فتحیله بیابانك بعید اولان اطرافنه دینور عینك ضمله‌ده جائزدر جمعی اعماق در وقورتمق ایچون کونشه وضع اولنمش خرما قورغنه دینور لغتده بر وادی آدیدر و بلاد مزینه ده بر موضع یاخود بر صو آدیدر بو نده ضمتینله ده جائزدر وحلب نواحیسنده برقصبانك آدیدر وبادیه ده وادی القرع نام محلده بر پیکار آدیدر ونهر فرات اوزرنده برحصن آدیدرکه حالا خرابه‌درمؤید حدلی بن ابراهیم العمقی اورادندر (العمق) صرد وزننده وضمتینله ذات عرق معدن بنی‌سلیم بیننده که مکه جاده سنده‌در حجاج کوفه‌نك برقوناق‌برینك آدیدر

یاخود ضمتینله خطادر (عمق) ذکری وزننده برنبات آدیدر واکا عاقبه دخی دینور ثمانیه وزننده وعمق شول ارضك اسمیدرکه آنده ابوذؤیب الهذلی نام برشاعرك یار وهمدمی قتل اولنمغله مرثیه سنده اشبو * لما رأیت اخا العمق ثاوبنی * همی وافرد ظهری الاغلب الشیخ * بیتیله ندبه ایلمشدر وبعضلر بونده عمق لفظنی عینك ضمیله روایت وبردره ایله بیان ایلدیلر (الاعماق) همزه‌نك فتحیله حلب ایله انطاکیه بیننده بریلده‌در زمینی مصب میاه کثیره اولمغله دائما مرج وچپل اولور همان شدت صیف ایامنده برمقدارجه چکیلور وبوآنفا ذکر اولنان عمق نام قضا اوله‌جقدر اجزاسی اعتباریله جمع اولنمشدر خالاعمق اوه‌سی دیدکلری آنك اوه‌سیدر حشم نشین اولان اکراد طائفه‌سنك قشلاقلریدر (العمقة) فتحاتله طلومده قلان یاغ بلاشغنه دینور (العمق) فتحتینله حق واستحقاق معناسنه‌در یقال له فیه عمق ای حق (العامق) ذکر اولنان عمق نام نبات اوتلیان دوه‌یه دینور (عماق) کتاب وزننده برموضعدر (اعامق) همزه‌نك فتحیله بروادی آدیدر (الاعماق) همزه‌نك کسریله درین قلمق معناسنه‌در یقال اعمق البئر اذا جعلها عمیقة (التعمیق) اعماق معناسنه‌در یقال عمق البئر بمعنی اعمقها وبرنسنه‌ده درین نظر وفکر ایلك معناسنه‌درکه تدقیق وامعاندن عبارتدر یقال عمق النظر فی الامور اذا بالغ (الاعتماق) افتعال وزننده درین ایلك معناسنه‌در یقال اعتمق البئر اذاجعلها عمیقة (التعمق) تفعل وزننده درین‌لنمك معناسنه در ومنه یقال تعمق فی کلامه اذاتنطع (العمالیق) (والعمالقة) عینلرك فتحیله عملیق اولادندن برقوم ادیدرکه اطراف بلاده متفرق اولمشلر ایدی وعملیق قندیل یاخود قرطاس وزننده ابن لاوذ بن ارم بن سام بن نوح علیه السلام‌در شارح دیرکه قوم عاد بقیه‌سندن جبابره ایدیلر شام دیارنده تمکن ایدرلر ایدی جالوت انلردن ایدی (العملقة) دحرجه وزننده ایشه‌مك وحدثلمك علی قول اسهال‌له دفع ایتمك معناسنه‌در یقال عملق الدبی اذا بال وسلح اوهو الرمی بهما وسوزی درین سویلمك معناسنه در یقال عملق فی الکلام اذا عمق (العملاق) قرطاس وزننده شول آدمه دینورکه ظرافت ویزاکتله نامی فریفته ومخدع ایدر اوله یقال رجل عملاق ای یخدعك بظرفه (العندقة) دحرجه‌وزننده بطنك اشاغیسنده کوبك یاننده کی چقوره دینورکه بوغاز چقوری طرزنده اولور مراد کوبك چقوری اوله جقدر (العنفق) جعفر وزننده بر نسنه‌نك خفتنه دینورکه مراد خفیف نسنه اوله جقدر بومعناندرکه آلت دوداغله اکك ارالغنده بتن ازجه وخفیفجه صقال تللرینه عنفقه دینور مؤلف مسامحه اوزره تفسیر ایلمشدر یقال شیء عنفق ای خفیف زیرا خفت عنفقه نك معناسیدر یقال عنفق الشیء اذا خف وقل وعنفق لفظنك مؤنثی عنفقه در یقال فی عنفقه

شعرات بيض وهى شعيرات بين الشـفة السفلى والذقن (العنق) عينك ضمى وضمتينيـله (والعنيق) امير وزننده (والعنق) صرد وزننده بيونه دينور جيد معناسـنه مذكر ومؤنث اولور جمعى اعناقدر وعنق نامـد ن بر كروهه اطلاق اولنور تقول اتانى عنق من الناس اى جماعةورؤساى قومه اطلاق اولنور يقـال هو عنق قومه اى رئيسهم وهم اعناق اى اشراف و عنق الكرش اشـكنبه نك اسغلندن عبارتدر كه مراد كودن بغرسـغنك اشاغيسيدر وعنق الخير بر وخـير وحسـنه دن بر قطعه يه اطلاق اولنور يقال لفلان عنق من الخير اى قطعة منه ومنه الحديث [المؤذنون اطول الناس اعناقا يوم القيمة] اى اكثرهم اعمـالا او رؤساء لانهم يوصفون بطول العنق وروى بكسر الهمزة اى اسراعا الى الجنة يعنى يوم قيامتده مؤذن زمره سى جمله دن از يد اعمال حسنه قطعه لرينه مظهراوله رق محشور اولورلر بعضلر اشراف وسـادات معناسنه حمل ايلمكله امت محمد يننده اشراف وسادات اوله رق حشر اولنورلر ديمك اولور زيرا عربلر رؤساء واعيانى طول اعنـاقله توصيف ايدرلر ولفظ مزبور همزه نك كسريله ده مروى اولمغله اسراع معناسنه اولمغين جمله دن زياده جنته سرعت ايدن طائفه مؤذن كروهى اولور ديمك اولور وبونده التى كونه وجه دخى ذكر ايدرلر شروح كتب احاديثده مبسوطدر وعربلر عنق ايله بر نسنه نك اولندن كنايه ايدرلر مثلا كان ذلك على عنق الدهر ديرلر على قديم الدهر معناسنه وهم عنق اليك ديرلر آنلر سكا مائل ومنتظرلردر ديمك برده زيرا بيون مدار ميل وتوجه وانتظـاردر (ذوالعنق) مقداد بن اسودك فرسى لقبيدر ويزيد بن عامر بن ملوح نام كمسه نك لقبيدر وبر شـاعر جذامى لقبيدر وخويلد بن هلال البجـلى لقبيدر بيونى قالين اولد يغيچون ومزبورك اوغلى حجاج بن ذى العنق جاهليه رؤساسندندر (الاعناق) همزه نك فتحيله عنقك جمعيدر كه ذكر اولندى بومعنادندركه تشبيه طريقيله روزكارك هوايه اغان توزنديلرينه اعناق الريح اطلاق ايدرلر يقولون اقبلت اعناق الريح اى ماسطع من عجاجها (المعنقة) مكنسه وزننده كردانبنده دينور يقال جاءت وعليها معنقة اى قلادة وبيوك قوملق اوكلرنده كائن انجه اوزون قوم يغننه اطلاق اولنور وبونده قياس اولان معناقه اولمقدر زيرا جمعنده معانيق الرمال ديرلر (ذوالعنيق) زبير وزننده برموضعدر (ذات العنيق) حاجر نام محل قربنده برصودر (المعنقة) مرحله وزننده بوكرى قياپارچه سنه دينوروشول يره دينوركه بغايت قوراق اولمغله آنده اقامت قابل اولميه يقال بلد معنقة اى لامقام به لجدوبته (يوم عانق) بين العرب يوم معروفدر (الاعنق) احمق وزننده اوزون بيونلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل اعنق اى الطويل العنق وبرآيغر آتك اسميدركه خيول اعنقيه اكامنسوبلردر

وبيوننده بيـاض اولان كلبه دينور وابراهيم بن اعنق محـدندر (بنات اعنق)
سلفده اعنق نام برمتمول دهقانك قزلريدركه پك خوب ودلبر اولملريله اشعار عربده
ايراداولنور واعنق ديدكلرى مزبور آيغرك دوللرى اولان قسراقلره بنـات اعنق
اطلاق اولنور وعمر وبن احجر نام شاعرك اشبو * تظل بنات اعنق مسرجات *
لرؤيته يرحن ويغتدينا * بيتنده وجهين مزبورينله مفسردر شارحك بيانه كوره
اكر اعنقدن رجل مراد اولورسه مسرج لفظى اسم فاعل وآت مرادا اولورسه
اسم مفعول بنيه‌سيله اولو (العنقاء) حمراء وزننده اعنقك مؤنثيدر بومناسـبتله
سيمرغ ديدكلرى قوشه عنقاء مغرب اطلاق اولنمشـدركه معروف الاسم ومجهول
الجسم قوشدر نته كه غرب ماده‌سـنده ذكر اولندى مترجم ديركه شارحك بيانه
كوره تأنيثى داهيه اعتبـاريله در لكن داهيه يه عنقـاء اطلاق طائر مزبوردن
متفرعدر واصحى بوفقيرك مغرب ماده‌سنده بيان ايلديكيدركه ابتدا دیشى اوله‌رق
خلق اولنمشدر كرچه جثه‌سـنك عظم وضخامتى كذلك اوبوز كونه رنكدن تركبى
جهتلريله كويا كه جـاعت طير تأويل واعتبـارى دخى ممكندر لكن انلره حاجت
يوقدر ومذكر اولان مغرب ايله توصيفى لحية ناصل وناقة ضامر قبيلندندر ياخود
تذكيرى استعظام جهتنه محمولدر زيرا عربلر شئ كبيره ذكر اطلاق ايدرلر
مثلا آرى قسمنك يعسوب ديدكلرى بيوك رئيسـلرينه ذكر النحل اطلاق ايدرلر
و عنقا ايله آفت وداهيه دن كنايه اولنور وعنقـاء ملوك غسـاندن ثعلبة بن
عمروك لقبيدر كردنى اوزون اولديغندن ملقب اولمشدر وبوكسك واطرافنه حواله
اولان طاغك باشنده اولان تپه‌يه اطلاق اولنور وقبيلهٔ قضاعه‌دن برامبرك لقبيدر
وابن عنقـاء برشـاعردر (عنق) بشرى وزنـنـده برارضك ياخود بردره نك
اسميدر (العنيق) امير وزننده برى برينـك بيونه صارمشمش ايكى كسـه‌نك
هر برينه دينور يقال هو عنيقه اى معـانقه (العنق) فتحتينله دوه وسائردوابه
مخصوص بركونه يورويشه دينوركه آديملرنى آچوب بيونلرنى سوندوب يره‌دوشنه‌رك
اشكين يور ويشندن عبارتدر نشاط وسرعتله اول رسمه يورر لر طريق حجاز ده
كيجه ايجره دوه‌لر نشاطده كلوب اول كونه يوريدكلرى مشهود من اولمشـدرواول
دور ودران بيـابانى اول يورو يشـله قطع ايدر ان ايده يورلر طيران ايده يورلر
قياس اولنور يقال تسيرالابل العنق وهوسير مسبطر للابل والدا بة وعنق مصدر
او لور برآدم اوز ون بيونلو اولمق معنا سنه در يقال عنق الرجل عنقا من الباب
الرابع اذاكان اعنق (العناق) سحاب وزننده دیشى اوغلاغه دينو ر جمعى اعنق
وعنوق كلور عينك ضميله ومنه المثـل * العنوق بعد النوق * يعنى مقدما ناقه لر
صاحبى ايكن شمدى دیشى اوغلاقلره قالدى ديمكدر مثل مزبور بركسـه وسعت

ورخا صاحبی ایکن قلت ومضایقه یه دوشدکده ضرب اولنور (عناق الارض) فارسیده سیاهگوش دیدکلری جانور در ترکیده قاره قولق دیدکلری اوله جقدر جانور مزبور دائما ارسلان اوکنجه کیدوب ارسلانڭ خبر جیسی اولمغله داهیه دن وبرامر شدید وفظیعدن کنایه ایدرلر یقولون جاء بالعناق وبعناق الارض ای بالداهیة والامر الشدید وعناق وعناقه ها یله خیبت وخسران ونومیدی معناسنه استعمال اولنور یقال جاء فلان بالعناق والعناقة ای بالخیبة وبنات نعش دیدکلری یدی کوکبڭ وسطنده اولان کوکبه اطلاق اولنورنته که قود ما دهسنده تفصیل اولندی وعناق ایکی یللق زکات مالنه دینور قیل ومنه قول ابی بکر لعمر رضی الله عنهما حین حارب اهل الردة [لو منعونی عناقا مما کانوا یؤدونه الی رسول الله علیه الصلوة والسلام لقاتلتهم علیه] ای زکاة عامین ویروی عقالا وهو زکاة عام مترجم دیرکه نهایه نڭ بیاننه کوره عناقدن مراد برباشنی تمام اتمامش دیشی اوغلاقدر امام شافعی بومعنایی اخذایله سخالده صدقه نڭ وجوبنه ذاهب اولدی وبعضلر ایکی یللق مال زکاتنه تفسیر ایتدیلر نته که عقال بریللغه اطلاق اولنور وعناق مسلم بن عمرو الباهلی فرسنڭ اسمیدر وبرموضع آدیدر ودهناده بر منارهٔ عادیه نڭ یعنی دکیلی طاش کبی بر میل قدیمڭ آدیدر نته که ذوالرمه اشبو * عناق فاعلی واخفین کانه * من البغی للاشباح سلم مصالح * بیتنده ذکر ایلمشدر وعناق طی قبیلهسی ارضنده بروادی اسمیدر (العناقان) برموضع آدیدر (والعناقة) سحابه وزننده غنی قبیلهسی یوردنده برصودر (العانقاء) بونڭ کسریله عرب طوشانی وترلا صچانی دیدکلری جانورڭ یوه لرندن برینه اطلاق اولنور (التعنق) تفعل وزننده عرب طوشانی مذکور یوه سنه کیرمڭ معناسنه در یقال تعنق الیربوع اذا دخل العانقاء وطوشان باشنی یوه نی یوه سینه کوموب سینمڭ معناسنه در یقال تعنق الارنب اذادس رأسه وعنقه فی حجره (التعانیق) برموضع آدیدر وتعنوق لفظنڭ جمعی اولور (التعنوق) تاڭ ضمیله بومشق طپرا قلی یره دینور (المعناق) محراب وزننده عنق دیدکلری بور ویشی کوزل یعنی اشکنی آچق ورا حت اولان آته دینور جمعی معانیق در یقال فرس معناق ای الجید العنق (الاعناق) همزهنڭ کسریله سرعت ایلمڭ معناسنه در یقال اعنق الفرس اذا اسرع وکلبڭ کردننه قلاده کچورمڭ معناسنه در یقال اعنق الکلب اذا جعل فی عنقه قلادة واکین بویلنوب سنبلهسی چقمق معناسنه در یقال اعنق الزرع اذا طال وطلع سنبله واولکر یلدزی باتمق معناسنه در یقال اعنقت الثریا اذا غابت ویل طپراق صاورمق معناسنه در یقال اعنقت الریح اذا ذرت التراب (المعنق) محسن وزننده شول پك وسرد بوکسڭ یره دینور که اطراف وحوالیسی یومشق ودوز اوله ومطلقا

بو كسلك ارضه وتبه‌یه دینور ومنه يقال مرباة معنقة ای مرتفعة (التعنيق)
بر كسه‌نك اوزرينه بوريوب حواله اولمق معناسنه‌در كويا كه بيوندن قاوره‌يوب
طوتمق ایچون يورر كبی يقال عنق عليه اذا مشى واشرف وخرمانك قيچوغى
اوزامق معناسنه در يقال عنقت كوافير النخل اذا طالت ومقعد طشره اوغرامق
معناسنه‌در يقال عنقت استه اذا اخرجت وخرما قورغى دبنه قدر الاجه‌لنوب
اولمغه بشلمق معناسنه‌در يقال عنقت البسرة اذا بلغ الترطيب قريبا من قمعهاوبرآدمی
خائب ومحروم قلمق معناسنه‌در يقال عنق فلانا اذا خيبه وبركسه‌نك بيونی‌دوتوب
صقمق معناسنه در ومنه حديث ام سلمة رضی‌الله‌عنها قالت دخلت شاة فاخذت
قرصا تحت دن‌لنا فقمت فاخذت من بين لحييها فقال رسول‌الله‌عليه‌السلام [ما كان
ينبغى لك ان تعنقيها] ای تأخذى بعنقهـا اوتعصربها اوتخيبيها من‌عنقه اذا خيبه
كما ذكر وروى تعنكيها من التعنيك وهو المشقة والتعنيف ولو روى تعنفيهابالفاء
لكان وجها (المعنقة) محدثه وزننـده بر بوجك آدیدر (المعنقات) اسم فاعل
بنيه‌سيله اوزون طاغلره وصف اولور يقال جبال معنقات ای طوال (التعانق)
تفاعل وزننده (والمعانقة) مفاعله وزننده برى برينك بيونلرينه صارلمق معناسنه در
بونلر عاشق‌ومعشوق كبی‌محبت ضمننده‌صارلمقده در نته كه اعتناق‌خصوصنه مخصوصدر
شارحك بيانه كوره كاهجه‌احدهما آخر موضعنده دخی مستعمل اولور يقال تعانقا
اذا التوى كل‌واحد عنقه بالمحبة (الاعتناق) افتعال وزننده‌بودخی برى برينك‌بيونه
صارلمق معناسـنه‌در كه مشاركت ایچوندر لكن بو خصوصنه خاص اولمغله برى
برينك بيونلرنى قاوره‌يوب وبوغزينه صـارشمق اولور يقـال اعتنقا فی‌الحرب
ونحوها بمعنى تعانقا (المعتنق) اسم مفعول بنيه سيله باديه ده سراب لمعان ايدن
يردن اوز ون اوزا دى قوم يغننـك چقوب كورين اوجنه دينور كه كويا سرابله
اعتناق ايلمشدر (العوق) سوق وزننده بركسه‌يى برايشدن آليقومق معناسنه‌در
يقال عاقه يعو قه عوقا اذا حبسه وصرفه و كيجكدرمك معناسـنه‌در يقال عاقه
اذاثبطه وعوق براحده خير ومنفعتى اولميان شخصه دينور فی‌الاصل مصدردرعينك
ضميله‌ده جائزدر جمعى اعوان‌در يقال هو عوق من‌اعواق ای‌لاخيرعنده ودائما ناسی
خيردن صرف ومنع ايدن شخصه اطلاق‌اولور عوقه دخی دينور يقال فلان عوق
وعوقة اذا كان يعوق الناس عن‌الخير وعر بلرك لايكون ذلك آخر عوق قوللرى
آخر دهر معنا سنه مستعملدر كويا كه زمانك نهايتنه قدر اولمز ديمكدر كه عوق
وناخيرك توكنديكى وقتدر وعوق عائق معنا سنه اولور كماسيذ كرودره نك بورغاج
برينه دينور يقال نزلوا عوق الوادى ای‌منعر جه وحجازده برموضع آدیدر ياخود
بونده ضمله در ياخود ضم ايد نلر غلط ايلديلر ياخود صرد وزننـد در وعوق

خاتون زوجنك قلبنه كيروب يانند مرغوب ومعتبر اولمق معنا سنه مستعملدر يقال
ماعاقت المرأة ولالاقت عندزوجها اىلم تلصق بقلبه بومعناحاصل معنادر ومفعولدن
اكتفا ايله بو يلجه مستعملدر و همیشــه لاقت كلمه سيله مستعملدر اصل تركيب
ماعاقت المرأةزوجها عن النظر والمحبة الى الغير ولالاقت عنده اىلاصقت تقديرنده در
يعنى مرأه زوجنى غيره نظر ومحبتدن صرف ايله كند و سـنه حصر وتخصيص
ايلمدى ديمكدر كه عندنده وقع واعتبارى مسـتلزمدر ولياقة التصاق معنا سنه در
وتركيب مزبور هميشه مقام نفيه مخصوصدر (التعويق والاعتياق) بونلرده عوق
وصرف ايلمك معنا سنه در يقال عوقه بمعنى عاقه (العائق والعوق) كتف وزننده
عوق كبى برايشدن آليقو يوب منع وصرف ايدن مانع ومشغله يه دينور تقــول
عاقنى عائق وعوق بالفتح والضم كلمروعوق اى صارف وشاغل (يعوق) ياى تحتيه نك
فتحيله حضرت نوح على نبينا وعليه السلام قومنك پرستش ايتدكلرى بتك اسميدر
وبعضلر ديديكه يعوق سلفده صلحادن هركسك معتقد ومرغوبى برآدم ايدى حلول
اجل موعو ديله عازم دار الخلود اولدقده نصكره ناس اكثا بغايت متاسف
ومتأثر اولوب جزع واضطراب ايلديلر شيطان لعين اغتنـام فرصت ايدوب
همان برادم صورتنه تمثل وآنلره كلوب سزه يعوقك صورتنى تمثيل ايدهيم محراب
جامعه نصب ايدهسز تاكه هرنمازده آنى مشاهده ايله تسليه بولهسز ديوتسويل ايلمكله
آنلر دخى رأيني استحسان ايلمديلر پس لعين مسفور يعوقك صورتنى وآندنصكره وفات ايدن
بدى نفر صلحانك صور تلرنى بعينها دوزوب محرابلر بنه وضع ايلديلر وآنلره
دائما تعظيم ايدر اولديلر مرور زمانله اولادلرى اباء واجدادينك تعظيملرى جهتندن
غافل اولملريله اباء واجدادمز بونلره عبوديت ايدرلر ايدى ديهرك اصنام اتخـاذ
وپرستش ايدر اولديلر (العوائق) عائقه نك جميدر كه بر نسنه يى جهتندن منع
وعوق ايدن حالته ومشغله يه دينور ومنه عوائق الدهر اى الشواغل من احداثه
(العيق) سيد وزنـنـده ضيق كلمه سنه اتباعا ايراد اولنور يقال ضيق ليق عيق
اتباع وعيق ناسى دائمـا ايشندن كوجندن عوق وتأخير ايدن كمسه يه دينور بونده
ياى مشدده نك فتحيله ده جائز در يقـال رجل عيق وعيق اى ذو تعويق وتريث
بونلرك اصلى عيوق وعيوق ايدى (العوق) صرد وزنـنده (والعوق) عنب
وزننده (والعوقة) همزه وزننده بونلرده ناسى دائمـا امور ومصالحندن عوق
وتثبيط ايدن آدمه دينور (العوق) قبر وزننده بو دخى عيق وعوق معناسنه در
على قول قورقق آدمه اطلاق اولنور يقال رجل عوق اى يثبط الناس عن امورهم
اوجبان وعوق عائق لفظندن جمع اولور (العوق) صرد وزننده عائق وشاغل
معناسنه در وقورقق آدمه دينور وشول آدمه دينوركه دائما آنى امور ومصالح

زائده كندى ايشندن عوق ايدر اوله يقـال رجل عوق اى لايزال تعوقه امور عن حاجته وقصد ايلديكى ايشى فعله كتورر اولان آدمه دينور بوايكى معنـاده واوك تشديديله‌ده لغتدر (عوقه) همزه وزننده يمامه‌ده بر موضع آديدر (عوق) فتحتينله عبدالقيس قبيله سندن بر بطن اسميدر فضلاى سلفدن منذر بن مالك وشيخ البخارى محمد بن سنان العوقيان انلردندر وعوق آچلق معناسنه مستعملدر تقول اخذنى العوق اى الجوع (العوق) خجل وزننده آچ آدمه دينور يقـال رجل عوق لوق اى جائع (عاق عاق) قرغه‌نك صوتندن حكايه‌در (عوق) نوح وزننده سلفده طول قامتله زبانزده اولان عوج نام كسه‌نك پدرى اسميدر كه عوج بن عوق طول قامتده ضرب مثلدر عامهٔ ناسك عوج بن عنق ديملرى يكلشدر (العواق) غراب وزننده دابه‌نك بورر كن قارنندن ظهور ايدن صوته دينور (العيوق) قيوم وزننده بر قرمزى تابان ومشتعل كوكبك اسميدر كهكشانك دائما صاغ طرفنده ثريانك اردنجه كيدوب وثريايه تقدم ايلمز يقال طلع العيوق وهو نجم احمر مضى فى طرف المجرة الايمن يتلو الثريا لايتقدمها شارحك بيانته كوره دبران ديدكلرى كوكبلر ايله ثريا ميانده اولمغله آنلرى ثريا ايله ملاقاتدن عوق ومنع ايلديكيچون عيوق اطلاق ايلديلر و بوفيعـول وزننده در واو يايه منقلب وادغام اولندى وازهرى عندنده يفعول وزننده در (الاعواق) همزه‌نك كسريله يولده دابه‌درمانده قالوب ياخود زاد راه توكنمكله سيردن كسـيلوب اويلجه قالمق معناسنه در تقول اعوق بى الدابة اوالزاداى قطع يعنى عجزت عن السفر (المعوق) محسن وزننده خفقان قلبـه اوغرامش آدمه دينور يقال رجل معوق اى مخفق وآچ آدمه دينور يقال هو معوق اى جائع (التعوق) تفعل وزننده اويالنوب اكلنمك معنا سنه در يقال تعوق الرجل اذا تثبط (العوهق) جوهر وزننده اوزون آدمه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة عوهق اى طويل و بر يغور آديدركه صوى دوه‌لر اكا نسبت اولنور ولونى سـياهه مائل قرامنـق او كوزه دينور وطاغ قرلنقجى ديدكلرى قوشه دينور وقاره قارغه‌يه دينور ولازورد يعنى لاجورد تعبير اولنان حجره دينور على‌قول لاجورده شبيه بردرلو بويه اسميدر وسمـاه رنكنده اولوب قرامتقجه اولان لونه دينوركه فيرو مائى ولاجوردى اوله‌جقدر وبعضلر عندنده سياه تويلو دوه‌يه دينور و بوزرنكلو دوه قوشنك اوزون اولانه دينور وقين اغاجنك كزيدسنه دينوركه ياى دوزرلر وچنزار اسميدر (العوهقان) تثنيه بنيه سيله ايكى كوكبدركه فرقدانك يانلر ينه طوغرى منتسـقلردر مدارلرى قطب جاه وراسنده در (العبهق) صيقل وزننده جنبش ونشاط معناسنه در يقال اخذه العيهق اى النشـاط (العيهقة) هايله برقوش آديدر (العيهـاق) عينك

فتحيله ضلال وكراهي معناسـنه در يقال ماهذا العيهاق اى الضلال (العوهقة) دحرجه وزننده برآدمى ضلال وكراهلغه اوغراتمق معناسنه در تقول ماذاعوهقك اى رمى بك فى العيهاق (العيقة) عينك فتحيله دكز ياليسـنه وقييسـنه دينور ساحل البحر معناسنه (العيق) عينك فتحيله عوق لفظنـدن لغتدر يقال عاقه يعيقه عيقا بمعنى عاقه عوقا وصو حصه‌سنه دينور يقال اخذ عيقه اى نصيبه من الماء (عيق) عينك كسريله زجر وآزار كلمانتندندر (التعييق) تفعيل وزننده سسلنمك معناسـنه در يقال عيق الرجل اذا صوت (العيوق) قيوم وزننده بر كوكب اسميـدركه آنفـا ذكر اولنـدى واوى و يائيدر زيرا عيـق عوق معناسنه ده كلور

(* فصل الغين المعجمة *) (الغبرقة) قنفذه وزننده كوزلرى بيوجك ومكحل كبى بغايت سياه اولان خاتونه دينوركه جاسـوس كوزلو تعبير اولنور يقال امرأة غبرقة العينين اى واسـعتهما شديدة سـواد سوادهما (الغبوق) صبور وزننده اخشام وقتى ايچيلان باده وسود مقوله‌سى نسنه‌به‌دينور صبوح مقابليدر يقال شرب الغبوق وهومايشرب بالعشى (الغبق) سبق وزننده غبوق ايچرمك معناسنه‌در يقال غبقه غبقا من الباب الاول اذاسقاه الغبوق (الاغتباق) غبوق ايچمك معناسنه در يقال اغتبق الرجل اذاشرب الغبوق (المغتبق) ميمك ضمى وبانك فتحيله اسم مكان اولور غبوق‌ايچه جك‌محله دينورومصدرميمى اولور غبوق ايچمك معناسنه (الغبقان) عطشان وزننده دائما غبوق ايچن كشى‌يه دينور مؤنثنده غبقى دينور يقال رجل غبقان وامرأة غبقى اذا كان يشرب الغبوق (الغبقة) فتحاتله شول ايپه دينوركه چفت سورن وقيودن صو چكن اكوزك بيوندرق طورمق ايچون اوركجى‌اوزره ارقورى كلان خشبه‌يه بند ايدرلر (التغبق) تفعل وزننده اخشام سودنى صاغمق معناسنه در يقال تغبق الرجل اذا حلب بالعشى (الغدق) فتحتينله چوق صويه دينور يقال ماء غدق اى كثير وحسن بن بشر بن اسمعيل بن غدق حفاظدن شيخ عبدالغنى شيخيدر وغدق مصدر اولور پيكارك صويى فراوان اولمق معناسنه يقال غدقت العين غدقا من البـاب الرابع اذا غزرت (بئر غدق) اضافتله مدينه‌ده بر قيو آديدر (الغيدق) (والغيدقان) غينك ودالك فتحيله (والغيداق) بيطار وزننده تر وتازه جوانه دينور وجوانلغه وصف اولور يقال شاب وشباب غيدق وغيدقان وغيداق اى ناعم وغيداق كريم ومحسن آدمه وصف اولور يقال رجل غيداق اى كريم وكلر باوريسنه دينور وكريملو اوزون آته دينور يقال فرس غيداق اى‌طويل وغيدقان كريم الخلق اولان تازه جوانه دينور يقال شاب‌غيدقان اى ناعم كريم الخلق (الغياديق) غينك فتحيله يلانلره دينور حيـات معناسنه

(الاغداق) همزەنك كسريله (والاغداق) اعشيشاب وزننده يغمورك قطراتى قراوان اولمق معناسنەدر يقال اغدق المطر واغدودق اذا كثر قطره (الغبدقة) دحرجه وزننده بر آدمك اغزنك توكركى چوق اولمق معناسنه در يقال غبدق الرجل اذا كثر بزاقه (الغرق) فتحتينله صويه بوغلمق معناسـنه در يقال غرق فىالماء غرقا منالباب الرابع اذارسب وبر ايچم سود ايچمك معناسنەدر يقال غرق الرجل اذا شرب الغرقة وبرآدمك احتياجى قالميوب مستغنى وبى نياز اولمق معناسنه مستعملدر يقال غرق فلان اذا استغنى (الغرق) كتف وزننده (والغارق) ناصر وزننده (والغريق) امير وزننده صويه غرقاولمش آدمه دينور غريقك جمعىغرقى كلور مريض ومرضى كبى باب رابعدنده دخى اسم فاعل ناصروزننده كلك مطردەدرعالم وعاشق وناعم كبى (الغرقة) فرحه وزننده زيادەسيله صويه قانمش ارضه اطلاق اولنوربقال ارضغرقة اذا كانت فىغاية الرى (الغاروق) كوفه مسجدينكاسميدركه مراد زمينى اولەجقدر زيرا فوران تنور آنك بركو شه سندن اولمغله طوفان نوح واقع اولوب عالم اورادنصويه غرق اولدى قال الشـارح وفىالنهاية وفى حديث على رضى الله عنه وذكر مسجـد الكوفة فىزاويته فار التنور وفيه هلك يغوث ويعوق وهو الغاروق (الغرقة) غرفه وزننده برايچم سود وشربت مقوله سنه دينور جمعى غرق در صرد وزننده (غرق) زفر وز ننده يمن ديارنده همدان قبيله سنه مخصوص بربلده اسميدر (غرق) فرق وز ننده برقريه در وبو غرق مصحفى دكلدركه زاى معجمه ايلەدر محدثيندن جرموز بنعبدالله الغرقى اورا دندر (الغرقئ) غينك كسريله يمور طه قبوغنك ايچنده بياضنه يا پشـق انجه زاره دينور وبونك محل ذكرى بومقامدر زيرا همزەسى زائد در جوهرى وهمزدن ناشى همزه يا بنده ذكر ايلدى شارح دير كه مؤلف دخى مخصو ص باب مزبورده ثبت ايلدى وجوهرى اورادە همزەنكزياده سنەتنبيهايلدى (الغرقاة) دحرجه وزننده طاوق طشره قبوقسز يالكز انجه زار ايله يمورطه يمور طلمق معناسـنەدر يقال غرقات الدجاجة بيضها اذا باضتها وليس لها قشر يابس (غريق) زبير وزننده بنو سليم يور دنده بر د ره آديدر (الغر قة) غينك فتحيله بر ايچم سـود آلمق معنا سنه در تقول غرقت مناللبن غرقة اذا اخذ ت منه كثبة (الغرق) كتف وزننده غريق معناسنەدر كه ذكر اولندى بومعنا دندر كه بو نسنه دن قور قمش اولمغله چاغرمقدن سسى بوغيلوب كسلمش اولانآدمه غرقالصوت اطلاق اولنور يقال انه لغرق الصوت اىمنقطعه مذعور (الغر ياق) جر يال وزننده برقوش آديدر (الاغراق)همزەنك كسريله صويه بوغمق معنا سنه در يقال اغرقه وغرقه فىالماء بمعنى بو معناده ثلاثى استعمـال اولنمز واما قوله تعالى [والنا ز عات غرقا]

فالغرق فيه اقيم مقام المصدر الحقيقى اى اغراقا يعنى آيت مرقومه ده غرق كلمه‌سى
فى‌الاصل اسم مصدر اولوب مصدر مقامنه اقامت اولنمشدر مترجم ديركه سعدى
چلبى بو وجهى بيان نصكره حذف زوائد ايله اغرق صيغه سندن مصدر اولمق
احتمالنى دخى ايراد ايلمشدر ووجه اول آذى اذاة واطاع طاعة وسلم سلاما واصاب
صوابا واطاق طاقة قبيلندندر كه اسم مصدر مصدر حقيقى موضعنده مستعملدر
وبوسماعيدر انتهى واغراق برقابى كركى طولدرمق معناسنه مستعملدر يقال
اغرق الكأس اذا ملاه وياى چكن آدم ياىى شدت وافراطله چكمك معناسنه
مستعملدر كه ياىى طولدرمق تعبير اولنور يقال اغرق النازع فى‌القوس اذا
استوفى مدها (التغريق) بودخى صويه بوغمق معناسنه‌در يقال غرقه بمعنى
اغرقه وياىى طولدرمق معناسنه‌در يقال غرق النازع فى القوس اذا استوفى مدها
وقتل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غرقه اذا قتله بونك اصلى قابله اولان
خاتون قيتلق يلنده تولد ايدن مولودى صونك صوينده بوغارلر ايدى بعده
كثرت استعماله مطلقا قتلده استعمال اولندى (المغرق) معظم وزننده (والمغرق)
مكرم وزننده كومش ايله بالتمام تزيين اولنمش نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال لجام
مغرق بالفضة ومغرق اى محلى (الاستغراق) بر نسنه‌يى سرايا قبلامق معناسنه مستعملدر
يقال استغرق الشىء اذا استوعبه وشدتله بايله‌رق كولمك معناسنه مستعملدر يقال
استغرق فى‌الضحك اذا استغرب ودوه‌نك قارنى يك بيومكله قولان وكوكسلك
هر برنى طوتوب صقيلامق معناسنه مستعملدر يقال استغرق البعير التصدير اذا ضخم
بطنه فاستوعب الحزام حتى ضاق عنه مثال مزبورده البعير فاعل والتصدير مفعولدر
(الاغتراق) افتعال وزننده آت سورى‌يه قارشوب بعده جمله‌سنه سبق وتقدم
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اغترق الفرس الخيل اذا خالطها ثم سبقها وصولقى
زياده‌سيله ايچرى چكمك معناسنه مستعملدر كه هنجقرمه درجه‌سنده اوله يقال
اغترق النفس اذا استوعب فى‌الزفير ودوه‌نك قارنى يك بيومكله كوكسلك وقولان
طارالمق معناسنه‌در يقال اغترق البعير التصدير اذا ضخم بطنه فاستوعب الحزام
حتى ضاق عنه ومحبوبه دلبربا بالجمله انظار ناسى كنديسنه مشتغل قلمق معناسنه
مستعملدر يقال فلانة تغترق نظرهم اى تشغلهم بالنظر اليها عن النظر الى غيرها
لحسنها (الاغريراق) اعشيشاب وزننده كوز ياشله طولمق معناسنه مستعملدر شويله كه
مردم ديده ياشه غرق اوله يقال اغرورقت عيناه اذا ادمعتا كانها غرقت فى دمعها (غاريقون)
ياخود اغاريقون همزه ايله بر نبات كوكنك اسميدر ياخود بر نسنه‌دركه متعفن اولمش
اشجار جوفنده تكون ايدرتركيده قطران كپوكى ديه‌ كلريدر كه كوكه شبيه و درياى
روم جزيره‌لرندن اغاريقا نام جزيره‌دن كتورررلر انجير وجيز كبى اغاجلرك جوفلرنده

تعفن سببیله تکون ایدر میشه اغاجنده قاوتکون ایلدیکی کبی سموملک تریاقیدر مفتح
واخلاط کدره‌یی مسهل ومفرح وعرق النسأ ووجع مفاصله بغایت مفید وصالحدر
وتعلیق لسع عقربه مانعدر (الغردقة) دحرجه وزننده خلق توزوطلازبوریملئعلی
قول کیجه‌نك ظلمتی هر شیئ بوریمك معناسنه‌در یقال غردق الغبار الناس اذا البسه
اوالغردقة الباس اللیل کل شیئ کذلك پرده مقوله‌سنی صالیوبروب اورتمك
معناسنه‌در یقال غروق الستر ونحوه اذا ارسله(الغرنوق) فردوس وزننده
(والغرنیق)غینلرك ضمیله‌در بوایکی اسم طورناقوشینه‌دینور کرکی کبی یاخود طورنایه شبیه
برقوشدر واسامی آتیه شاب ناعمه دینور کاسیذکر بوقوش جمیع مفردانده قرنو
تعبیر اولنان آق صو قوشیله مبیندر قازدن بیوك وبیونی اوزون اولور فارسیده
اکا قودبرلر وبونك اشبو غرق ماده سنده ذکری صحیح دکلدر جوهری وهمندن
ناشی اوراده ذکر ایلدی که نونك زیاده‌سنه ذاهب اولمشدر شارح دیرکه ابن
جنی روایت ایدرکه سیبویه بوماده‌نك بنات اربع اولدیغنه یعنی اصالت نونه
وابوحیان زیاده‌سنه ذاهب اولدی وابن اثیر نهایه ده بنات اربع زاده‌سنده ذکر
وبیاض وجه تسمیه ایلمشدر وغرنیق عینك ضمی ونونك فتحیله وغرنق زنبور
وزننده وغرنیق قندیل وزننده وغرنیق سموئل وزننده وغرنوق فردوس وزننده
وغرناق قرطاس وزننده وغرانق علابط وزننده بدنی سیم کبی بیاض وکل کبی
تروتازه دلبر جوانه دینور جمعلری غرانیق وغرانقه کلور وغرنوق زنبور وزننده
اورلمش صاج طوینه دینور وبرشجر آدیدر جمعی غرناقدر علی قول غرنوق
برنباتدر که عوسج اغاجنك کوکنده بتربغایت‌بومشق ولطیف‌اولور جمعی غرانیق
کلور وعند البعض غرنوق تازه ومستتر اولان اوتلغه دینور که کونش وسائر
حوادث اوغرامدیغندن تروتازه‌اوله وغرانق اعضاء واندامی تام وهریری اویغون
اتنه طلو تازه دلوقنلوبه دینور محبوبه‌ده وصف اولور یقال شاب غرانق ای تام
وامرأة غرانق وغرانقة ای‌شابة ممتلئة پس بوراده غرانق مفرد اولور شارح
دیرکه تلك‌الغرانیق العلی فقره‌سنده غرانیقدن مراد اصنامدر بیاض جهتیله طیور
مذکوره‌یه تشبیه‌اولنمشدر (الغرانقة) (والغرانقیة) غینلرك فتحیله شول نرم
کیسویه وصف اولورکه نسیم دلکشا آنی بری اوته پریشان ایدر اوله یقال لمة
غرانقة وغرانقیة ای‌ناعمة تفیئها الریح (الغرنقة) دحرجه وزننده کوزفاتراولمغله
شعاع شمسه نظر ایدرکن ایپلك ایپلك نسنه‌لر کورنمکه دینور (الغرنق) جندب
وزننده بنو سلیم یوردنده بروادی آدیدر (غزق) غینك وزای معجمه‌نك
فتحیله مروقضا سنده برقریه آدیدر وبوغرق مصحف دکلدر (الغسق) فتحتینله
کیجه‌نك ابتدا قرا کولغنه دینور یقال من‌الغسق الی الفلق ای‌من‌ظلمة اول اللیل

وغسق بغدای ایچنده زوان وقره‌موق کبی زائد نسنه یه دینور مفردات سائره
بیانه کوره قره‌موق‌اوله جقدر (الغسوق) قعود وزننده (والغسقان) فتحاتله کوز
طمانلنوی سچمز اولمق یاخود یشامق معناسنه‌در ظلمت معناسندن مأخوذدر یقال
غسقت عینه وغسقت غسوقا وغسقانا من‌الباب الثانی والرابع اذاظلمت اودمعت
وغسقان یاره‌دن صاری صوآقق معناسنه‌در یقال غسق الجرح غسقانا من‌الباب
الرابع اذا سال منه ماء اصفر وغسق ضرب وزننده وغسقان فتحاتله بولود یغمور
چسنتیلتمك معناسنه‌در یقال غسقت السماء غسقا وغسقانا من‌الباب‌الثانی اذا ارشت و‌ممه‌دن
سود دوکلمك معناسنه‌در یقال غسق اللبن اذا انصب من‌الضرع وغسق وفتحتینله
غسق وغسان کیجه پك قراکو اولمق معناسنه در یقال غسق اللیل غسقا وغسقا
وغسقانا اذااشتدت ظلمته وغسقان برنسنه دوکلمك معناسنه‌در یقال غسق الماء غسقانا
من‌الباب الرابع اذا انصب (الاغساق) همزه‌نك کسریله بودخی کیجه‌پك مظلم اولمق
معناسنه‌در یقال اغسق اللیل اذا شدت ظلمته وکیجه‌نك ابتدا قراکوسنه کیرمك
معناسنه‌در یقال اغسق الرجل اذادخل فی‌الغسق ومؤذن اخشام اذانی ابتدا
قراکولغه قدر تأخیر ایلمك معناسنه استعمال شرعیدر یقال اغسق المؤذن اذااخر
المغرب الی‌غسق اللیل بوراده و الغسوق والاغساق الاظلام عبارتی دخی مرسوم
اولمغله تکرار اولدیغندن تعرض اولنمدی نهایت اغساق غسوق کبی مجرد اظلام
معناسنه حملی ایله تکراردن تفصی اولنور (الغاسق) اسم فاعل بنیه‌سیله قمره اطلاق اولنور
یاخود شفق غائب اولدیغی حینده لیله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی [ومن شر غاسق اذاوقب]
ای اللیل اذا دخل اوالثریا اذاسقطت لکثرة الطواعین والاسقام عنده سقوطها وقال
ابن عباس وجماعة من شرالذکر اذاقام یعنی بعضلری مطلقا قمر ایله وبعضلری لیل ایله وبعضلری
خسوفه داخل کیجه ایله تفسیر ایلدیلر زیرا موقع شر وشوردر وبعضلر ارتفاعدن ساقط اولان
ثریا ایله تفسیر ایلرکه اول هنکامده طواعین واسقام چوق تحدث ایدر خصوصا
دواب ومواشی هلاکلری اول اوانده اولور وطلوع وارتفاعنده مندفع اولور نته‌که
[اذاطلع النجم ارتفعت العاهات] حدیثنده اشارت اولنمشدر وفی‌الجامع الصغیر اذا
(طلعت الثریا امن الزرع من‌العاهات) وابن عباس ومفسریندن جماعت
کثیره قوامه کلمش ذکریله بیان ایلدیلر که شر وشورك آلت مخصوصی
اولدیغی تذکردن مستغنی‌در (الغسوق) وقوف‌وزننده قرا کو اولمق معناسنه‌در یقال
غسق اللیل غسوقا اذا اظلم (الغساق) سحاب وزننده (والغساق) شداد وزننده
باردومنتن وبد رایحه ایچه‌جکه دینور قال الشارح ومنه قوله تعالی [لایذوقون فیها
برد اولاشرابا الاحمیما وغساقا] ای بارد امنتنا بوراده باردن مراد غایة‌الغایه بارد
اولاندر که ایچلمز رتبه‌سنده اوله مؤلف همان البارد المنتن عنوانیله تفسیر ایلمکله

مطلق ایجه جك ایله ترجه اولندی لکن صحاحده وسائرده الماء البارد المنتن عبارتیله مرسوم اولمغله بورادهٔ الماء قیدی ساقط اولمق دخی محتملدر اساسده اهل نارك جلودلرندن سیلان ایدن ماء اسود ایله مفسر در پس وجه تسمیه سواد اولور مؤلفك تفسیر نه کوره ده سوادالبته تعفنه لازم وملزوم غالبدر و وراغب مفرداتده مایقطر من جلود اهل النار عبارتیله بیان ایلمشدر وبعضا وبده مایغسق ای یسیل من صدید هم وقیل الزمهریر عبارتیله مفسر اولمغله غسق لفظنی سیل وجریان معناسنه حمل ایلمشدر نته که مؤلف مقیدا بیان ایلدی وغریبدر که جوالیق غساق لفظنی لغت ترکیده صو وق وقو قش صویه دینکله کویا که معرب عد ایلمشدر هرحالده حیم مقابله سیله مؤلفك تفسیری ارجحدر وقرئ بالتخفیف والتثقیل (الغشق) غینك فتحی وشین معجمه نك سکونیله یومشق نسنه به اورمق معناسنه در (الغصلقة) غینك فتحی وصادك سکونیله ایوجه طوز لنمامش وخوشجه پشمامش تا تاری اته ویصدر میه دینور (الغفق) غینك فتحیله ضرطه لمق معناسنه در یقال غفق الحمار غفقا من الباب الثانی اذاخرجت منه ریح وبرآدمی چوق اوروب دوكمك معناسنه در یقال غفق فلانا بالسوط اذاضربه کثیرا ودوه هر ساعت صو یه کلمك معناسنه در یقال غفقت الابل اذا وردت کل ساعة وارکك اشك دیشی یه پیدرپی آشمق معناسنه در یقال غفق الحمار الا تان اذا اتاها مرة بعد مرة وغفق شدتلو اولمیان خفیفجه یغموره دینور وبرنسنه اوزره هجوم دینور وبر نسنه هجوم ایلمك معناسنه در یقال غفق علیه اذاهجم وغائب ونا بدید اولدقد نصکره ناکهانی چقه کلمك معناسنه در یقال غفق فلان اذا آب من الغیبة فجاءة (الغفقة) صفقه وزننده برمقدارجه اویومق معناسنه در یقال غفق القوم غفقة اذاناموا نومة (التغفیق) اهل مجلسك کلماتنی دکلیه رك اویومق معناسنه در یقال غفق فلان اذانام یسمع حدیث القوم ویلان صوقش آدمی اویوتمامغله تیمار ایلمك معناسنه در علی قول اوبقو سز قالد قد نصکره اویو مق معناسنه در یقال غفق السلیم اذا عالجه وسهده او التغفیق نوم فی ارق (المغفق) منزل وزننده مرجع معناسنه در (التغفق) تفعل وزننده بتون کون شراب ایچمك معناسنه در یقال تغفق الشراب اذاشربه یومه اجمع جوهری بورادهٔ المنفقق للمنصرف عبارتیله منفقق دونجك برمعناسنه اولمق اوزره ثبت ایدوب لکن اول عین مهمله ایله اولمغله آنده واستشهاد ایلدیکی ارجوزه ده غلط ایلدی شارح در که جوهری اصمعی ایله ابن اعرابیدن روایت ایلمشدر (غافق) صاحب وزننده اندلسده برحصن آدیدر (الاغتفاق) افتعال وزننده احاطه ایلمك معناسنه در یقال اغتفق به اذا احاط (الغفلقة) عغلقه

وزننده ومراد فیدرکه ذکر اولندی و مهمله ایله افصحدر (الغق) شق وزننده (والغقیق) حقیق وزننده زفت قینار ایکن واقر واقرسی چقمق معناسنه در یقال غق القار غقا وغقیقا من الباب الثانی اذاغلی وسمع صوته وچاقر طغان اوتمك معناسنه در یقال غق الصقر اذا صوت وصو ککیش یردن طارجه یره اقارکن چاغلمق معناسنه در یقال غق الماء غقا وغقیقا اذا صارت صائرا من سعة الی ضیق وغق قرغه‌نك سسی بوغیلوب غلظتلندقده اولان اوتمسندن حکایه‌در (الغقغقة) زلزله وزننده چاقر طغان اوتمك معناسنه‌در یقال غقغق الصقر اذا صوت (الغقاق) شداد وزننده (والغقوق) صبور وزننده جماع حالنده فرجی اوتن عورته دینور یقـال امرأة غقـاق وغقوق اذا كانت یسمع لفرجها صوت عندالجماع (الغقغقة) قحاله طاغ قرلنغچ قوشلر ینه دینور (غق غق) غینلرك كسریله برنسنه قینار ایکن ظهور ایدن صوتندن حکایه در ومنه الحدیث [ان الشمس لتقرب من الناس یوم القیمة حتی ان بطونهم تقول غق غق] وهی حکایة صوت الغلیـان (الغلفق) جعفر وزننده یو صوته دینور طحلب معناسـنه علی قول صوده نابت برکونه اوتلقدرکه یعنی یبراقلی اولور ورخاه ووسعت اوزره اولان دیرلکه دینور یقال عیش غلفق ای رخی وکباده کبی ملایم یایه دینور یقـال قوس غلفق ای رخوة وآصمه اوزره اولدقجه یبراغه دینور وخرمالیغنه دینور وقول وفعلی چرکین چولپه وهمج قاری‌یه دینور یقـال تزوج غلفقا ای خرقاء سـیئة المنطق والعمل (الغلفاق) قرطاس وزننده چابك یوروین عورته دینور یقال امرأة غلفاق المشی ای سریعته وازون عورته دینور یقـال امرأة غلفاق ای طویلة (غلافقه) غینك ضمیله یمنده‌زبید ساحلنده برقریه آدیدر (الغلفقة) دحرجه وزننده معسروبدحال اولمق معناسنه‌در یقال غلفق الرجل اذا اعسر وبدسویلمك معناسنه در یقال غلفق الكلام اذا ساءه (الغلقة) غینك فتحی وكسریله (والغالق) سکری وزننده برجنس کوچك اغاج اسمیدرکه حجاز وتهامه وحبش مملکتلرنده اولور آنکله اعلادباغت اولنور وحبشه طائفه‌سی آنکله آلات حرب صواروب تسمیم ایدرلر اول آلاتك اصابت ایلدیکی وجود اصلا فلاح بولمیوب هلاك اولور یونی مفرداتده طخشیقون ایله بیان ایدرلرکه سود لکن نوعندن سمیتلو بر نباتدر بلادار منده آنکله سلاح ناملوسنی صواررلر (المغلوق) شجر غلقه ایله دباغت اولنمش دری‌یه دینور یقال اهاب مغلوق اذا دبغ بالغلقة (الغلق) خلق وزننده قپو قپامق معناسنه در یقال غلق الباب غلقا من الباب الثـانی اذا رده وبولغه‌در یعنی خطـادر یاخود لغت ردیهٔ مهجوره‌در فصیح اولان افعال بابندن اولمقدر وغلق بومعنادن اسمدر قپویی قپامغه دینوروغلق نلك ابراق یره کتمك معناسـنه در یقال غلق فی الارض غلقا اذا امعن وغلق آرق

وقوچه آدمه ودوه‌يه على قول قزل بكزلو ادمه وقزل توبلو دوه‌يه دينور يقال رجل اوجل غلق اى كبير اعجف اواحمر (الغقق) ضمتينله قاپانمش قپويه دينوركه ضمتينله فتح بونك مقابليدر يقـال باب غلق اى مغلق (الغلق) فتحتينله مغلاق معناسنه در كه قپويى قپايجق منداله وسور كوبه و كليده دينور يقال اغلق الباب بالغلق اى المغلاق وهو مايغالق به الباب وغلق مصدر اولور ويرديكى قرض بدلى يانته وضع اولنان رهنى مديون وقت مشروطده ادا ايتمامكله مرتهن اول رهنه مستحق اولمق معناسنه در يقـال غلق الرهن غلقا من البـاب الرابع اذا استحقه المرتهن وذلك اذا لم يفتكك فى الوقت المشروط شـارح دير كه فعل مزبور افعال جاهليه‌دن اولمغله اشبو [لايغلق الرهن بمافيه] حديثيله نهى ورفع اولندى پس غلق فك رهنك ضدى اولور وغلق خرما داللرينك ديبلرى قورولمغله ميوه ويرمكدن قالمق معناسـنه در يقال غلقت النخل اذا دودت اصول سعفها فانقطع حملها اودوه‌نك ارقه‌سى اصلا او كوليه‌جق وجه اوزره ياغر اولمق معناسـنه در يقـال غلق ظهر البعير اذا دبردبرا لايبراء (المغلاق) مفتاح وزننده (والمغلوق) ميمك ضميله بونلرده قپويى قپايجق آلته دينور كليد وطرقاز ومندال وسور كو كبى مغلوق كلمه‌سى كه ميم مضمومه ايله مكحل ومسعط كبى نوادردندر (المغلق) منبر وزنـنـده قمار اوقلرندن بر اوق ياخود قمار تضعيف اولندقده بدنجيده كلان اوقه دينور جمعى مغالق كلور على قول مغالق قمارده فائز اولان اوقلرك نعوت واوصافندندر اسماسندن دكلدر (الاستغلاق) بازارى مجبر قلميوب وجه قطعى ايله ويرمك معناسنه در كه باب معامله‌يى اغلاق ايتمش اولور تقول استغلقنى فى بيعته اى لم يجعل لى خيـارا فى رده ويقال استغلقت على بيعته اذا صار كذلك وتكلمده حصر اولمق معناسـنه در يقـال استغلق عليه الكلام اذا ارتج (الغلق) كتف وزننده چيره‌شك چتين سوزه دينور يقال كلام غلق اى مشكل (غلاق) شداد وزنـنـده بنو تميم قبيله‌سندن بر رجل آديدر وبرشـاعر اسميدر وخالد بن غلاق محدثيندندر ياخود بومهمله ايله‌در (٠غلاق) قطـام وزنـنـده بر موضع اديدر (غولقان) صولجان وزنـنـده مرو قضاسنده بر قريه در (الاغلاق) همزه‌نك كسريله قپويى قپامق معناسـنه در يقال اغلق الباب ضد فتحه وزوراكى ايشلتمك اكراه معناسنه مستعملدر يقال اغلقه على شئ اذا اكرهه واغر يوك بو كلتمكله دوه‌نك صرتنى ياغر ايلمك معناسـنه‌در يقال اغلق ظهر البعير اذا ادبره بالاحمال (المغالقة) مفاعله وزننده مراهنه معناسنه در يقال غالقه اذا راهنه (الغمق) فتحتينله يرى رطوبت باصمقله مرج وچيل اولمق معناسنه در كه هواسنك وخامتى مستلزمدر يقال غمقت الارض وغمقت وغمقت غمقا من الباب الرابع والاول والخامس

اذا ركب عليها الندى (الغمقة) فرحه وزننده يك رطوبتلو اولمغله هواسی وخیم اولان یاخود صولره قریب اولان ارضه دینور که جذب وسریانله دائما رطوبتلو اولوب هواسی توخیم ایدر یقال ارض غمقة ای ذات ندی وثقل اوقریبة من المیاه (الغمق) کتف وزننده کثرت رطوبتدن رایحه سی فاسد ومتعفن اولمش نباته دینور یقال نبات غمق اذا کان لریحه خمة وفساد لکثرة الندی (المغموق) شول خرما قوروغنه دینور که نضج بولوب اولمق ایچون اوزری اورتلوب بورنمش اوله یقال بسر مغموق اذا کان قد غم لیدرك وینضج شارح دیر که اصل مغموق شول خرما قور وغیدر که جزؤیجه سر کبه طوز سوروب کمالیله نضج بولمق ایچون کونشه موضوع اوله ومغموق غمقه مرضنه اوغرامش دوه یه دینور (الغمقة) فتحاتله بر کونه مرضدر که دوه نك او کورغه کیکنده حادث اولور (الغهق) کتف وزننده (والغیهق) صیقل وزننده کربملو اوزون دوه یه دینور وغیهق نشاط وشطارت معناسنه در ودلیلکه دینور جنون معناسنه یقال به غیهق ای نشاط و کذا جنون وبولفظله عظم ونزارت صفتلنور یعنی بو کلکه وازلغه مبالغة وصف اولور یقال شیء غیهق ای عظیم ویقال شیء غیهق ای نزر (الغوهق) جوهر وزننده یودخی جنون معناسنه در وقرغه یه دینور مهمله ده لغتدر (الغیهقة) دحرجه وزننده کوزه طمانلق کلمکله بصری ضعیف ایلمك معناسنه در یقال غیهق الظلام عینه اذا اضعف بصره و کوزه طمان کلوب ضعیف اولمق معناسنه در یقال غیهقت اذا اظلمت (الغاق) بر جنس صوقوشی اسمیدر غاقه دخی دینور وقرغه یه دینور (غاق) قافك کسریله قرغه سسندن حکایه در قچن نکره اولدقده تنوین ادخال اولنور (التغییق) تفعیل وزننده بر نسنه یی فساده ویروب تباه ایلمك معناسنه در یقال غیق ماله اذا افسده وبر نسنه نظری دنك وحیران قلمق معناسنه در یقال غیق بصره اذا حیره وبرادم بررأی وفکرده قرار ایتمیوب تردد وشورش اوزره اولمق معناسنه در یقال غیق الرجل فی رأیه اذا اختلط فیه فلم یثبت علی شیء (التغیق) تفعل وزننده کوز طمانلنمق معناسنه در یقال تغیقت عینه اذا اظلمت (غیقه) تمره وزننده تنیس قربنده بر قریه در محدثیندن حسین وعمر ابنا ادریس وعبدالکریم ابن الحسین الغیقیون اورادندر وحرة انثار ظهرنده بنی ثعلبه بن سعد یوردنده بر موضعدر تمجز بعونه تعالی

(* فصل الفاء *) (الفواق) همزه ایله غراب وزننده فواق لفظنده لغتدر که انجقرغه دینور یقال اخذ الفوائق ای الفواق ومصدر اولور انجقرمق معناسنه در یقال فوق الرجل فواقا من الباب الثالث اذا اخذه الفواق وعند البعض فوأق همزه ایله وجعك اسمیدر که معده ده متحدث اولان ریح سببیله تکون ایدن انجقرق

علتندن عبارتدر كه علت مخصوصه‌در يعنى مهموز اولان فواق علت اولان انجفرغه وواوى اولان عادتا عارض اولاننه مخصوصدر علتك سببى وعلاجى كتب طبيه‌ده مشروحدر (الفتق) فانك فتحى وتانك سكونيله يارمق معناسنه در يقال فتق الشئ فتقا من الباب الاول اذا شقه وفتق شق عصاى جاعت معناسنه مستعملدر اتفاقلرى ياخود مصالحه‌لرى بوزيلوب بينلرينه شقاق دوشوب حرب وقتال رجوع ايلمكدن عبارتدر يقال فتق فلان بينهم اى شق عصاهم فرجع الحرب بينهم وشفق سوكوب فجر يرى اغارمق معناسنه مستعملدر بونده فتحتينله جائزدر يقال انظر الى فتق الفجر اى الصبح وشول يره اطلاق اولنوركه اطراف وحواليسنه يغمور ياغوب اورايه ياغميه وبو فائق معناسنه دركه كويا كه اطرافنى شق ايتمش اولور تقول نزلنا فى فتق المواضع وهو موضع لم يمطر وقد مطر ماحوله وفتق قاسيق ياريغى تعبير اولنان علته ديـنور مؤلف ايجاز وجهيله تعريف ايلمكله تفصيلى بودركه علت مزبوره تفرق اتصالدر يعنى شول يارقدركه قاسغك پرده‌لرى التنده محتبس اولان جسمك تفرق اتصال سببيله خارجه نفوذ ايلسيدر وكاهجه انثيينك او سمتنده اولان ايكى مجرالرك بر تلوب واسع اولمسنه اطلاق اولنور بوتقديرجه كيس اونثيينه ايچ ياغى وياپرده ويابغرسق نازل اولور خصوصا اعور ديدكلرى بغرسق نازل اولور ياخود يارقدن چقان شئ غليظ يلدر وياماييتلى وياموبتلى رطوبتدر بوعلت صبياندن غيرى‌يه حادث اولورسه برؤ وافاقتى يوقدر وبه ديدكلرى بونك شديد اولانيدركه انثيينه امعانك نزوليله بيوبوب قرعه طرزنده اولور وفتق ككيش و كشاده وميدانلو يره اطلاق اولنور يقال خرج الى فتق اى الى ماانفرج واتسع وخميره مايه قاتمق معناسنه در يقال فتق العجين فتقا اذا جعل الفتاق فيه وفتق افت ونازله وحادثه‌يه اطلاق اولنور دين ومرض وفقر كبى جمعى فتوق كلور يقال اصابتهم فتوق اى افات كالدين والفقر والمرض (التفتيق) بو دخى يارمق معناسنه در يقال فتقه اذا شقه (التفتق) تفعل وزننده (والانفتاق) انفعال وزننده يارلمق معناسنه در يقال فتقه فتفتق وانفتق اى شقه فانشق وانفتاق ناقه‌نك ممه‌سيله كوبكى ارالغنده فتق ديدكلرى علت حادث اولمق معناسنه دركه كاهجه هلاكه مؤدى اولور وبوبك سموزلكدن تحدث ايدر يقال انفتقت الناقة اذا اخذها داء فيما بين ضرعها وسرتها وربما تموت به (المفتق) مقعد وزننده كوملكك برتماجنه ويقاسى بريغنه ديـنور (الافتاق) همزه‌نك كسريله فتق ديدكلرى يره يعنى اطرافنه يغمور ياغوب اكا اصابت ايلامش اولان يره اوغرامق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا صادف الفتق وبر ادمك طوارلرى سموروب تاولنمق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا سمنت

دوابه وخرما سالقمنك چوبیله مسواكلنمك معناسنه در يقال افتق فلان اذا
استاك بالعراجين وبر كمسه اوستندن سحاب كثافتى اچلوب بر طرف اولمق
معناسنه در يقال افتق القوم اذا انفتق عنهم الغيم وافتاق قرن الشمس كونش
سحاب ايچره كيروب قولنى ايازده قالمغله اندن بر لمعه وشعاع ظاهر اولمقدن
عبارتدر يقال افتق قرن الشمس اذا اصاب فتقا فى السماء فبدا منه وافتاق برادمه
اكثرى فتوق عارض اولمق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا الحت عليه الفتوق
كما سبذكر و ككيش وميدانلو اچق يره چقمق معناسنه در يقال افتق الرجل
اذا خرج الى فتق (الفتق) فتحتينله عورتك فرجى رتقاء يعنى بتشك اولميوب
لك ابرق اولمق معناسنه در يقال فتقت المرأة فتقا من الباب الرابع ضد رتقت ويل
قوراق اولميوب نعمتلو وبركتلو اجوزلق بوللق اولمق معناسنه در يقال فتق العام اذا
اخصب (الفتقاء) حمراء وزننده فرجى بتشك اولميوب آيرق اولان عورته
دينور يقال امرأة فتقاء اى منفتقة الفرج (الفتق) ضمتينله چوق سوزلو
عورته دينور يقال امرأة فتق اى المنفتقة بالكلام وطائفده بر قريه اديدر
(الفتيق) امير وزننده يك سموزلكدن دريسى جابجا ياريلوب برتلمش اولان
دوه يه دينور يقال جمل فتيق اذا كان قدا تفتق سمنا وفتيق اللسان متكلم
ومنطق تيز زبان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فتيق اللسان اى حديده وچتال
دمرند فتيق الشفرتين دينور كويا كه بريسى آخرندن آيرلمشدر يقال نصل فتيق
الشفرتين اذا كانت له شعبتان وفتيق يك روشن صباح وقتنه وصف اولور يقال
صبح فتيق اى مشرق (الفتيق) صيقل وزننده دولكره دينور نجار معناسنه
ودمورجى يه دينور حداد معناسنه وپادشاهه اطلاق اولنور وقپوجى يه دينور
بواب معناسنه بونلرك مجموعنده فتق معنالرى ملحوظدر (ذوفتاق) كتاب وزننده
برموضعدر (الفتاق) كتاب وزننده برطاغك آديدر وخمير مايه سنه دينور يقال
العجين لايربو الا بالفتاق وهى الخميرة الكبيرة تعجل ادراك العجين وخرما ليفنك
بياضنه دينور وخرما سالقمينك چوبنه دينور وكونشك طلوع وظهورايله كورينن
قولغنه اطلاق اولنور يقال ظهر فتاق الشمس اى قرنها وعينها بوراده واومع
معنا سنه اولمق ملحوظدر وكونشك اوكندن سحاب آچليوب برطرف اولمغه دينور
يقال ظهرت الشمس بالفتاق اى بانفتاق الغيم عنها وادوية مخلوطه دن مركب معجونه
دينور وبرمعروف صو اسميدر (فونق) فوفل وزننده مروقضاسنده برقريه در
(الفيجقة) جيمله دحرجه وزننده يوروركن آيشى آيروب آچق معناسنه در يقال
فيجق بين رجليه اذا عد (الفيجق) صيقل وزننده بول وميدانلو يره دينور
يقال ارض فيجق اى واسعة (المتفيجق) اسم فاعل بنيه سيله آيشنى آيره رق يوريين

آدمه دینور متفیق معناسنه (الانفجاق) انفهاق وزننـده ومرادفیدر کما سیذکر (الفرزدق) سفر جل وزننده تنوره دوشمش کردهلره دینورکه جابجا کوینوب محترق اولور مفردی فرزدقهدر تقول اطعمنا الفرزدق وهوالرغیف سقط فی التنور وانمك قرنتیسـنه دینور فتات الخبز معناسـنه وبعضلر عندنده فرزدقه برازدهٔ فارسی معربیدر که خمیر بومعنه دینور علی قول فرز ایله دق لفظلرندن منحوت ومرکبدر زیرا خمیردقیق اولمغله آندن برقطعه افراز اولنمشدر یعنی یومق دیدکلری دق اولنـان خمیردن برقطعهٔ مفرزهدر جمعی فرازق کلورقیاس ایسه فراز داولمقدر وفرزدق ایله همام بن غالب بن صعصعه نام شاعر معروف ملقب اولمشدر شارحك بیانته کوره چهرهسی تنوره دوشمش کردیه شبیه اولمسی باعث تلقیبدر وفرزدق لفظنك تصغیرنده دخی قیـاس اولان فریزد اولمقدر زیرا اسم ﭼﻦ بش حرفلو اولسه وجملهسی حروف اصول اولسه جمع وتصغیرنده حرف اخیری حذف اولنور لکن دالك مخرجی تاء مخرجی اولوب وتاء حروف زیاده دن اولمغله مادهٔ مزبورهده تابهقیاسله قافدن حذفه اولی عداولندی وجمع وتصغیرنده یاء تعویض ایدوب فرازیق وفریزیق دخی دینور (الفرسق) فرسك وزننده ومرادفیدرکه ات شـفتالو سنه دینور (الفرق) حرق وزنند (والفرقان) فائك ضمیله ایکینسنه اراسنی آیرمق معناسنهدر یقال فرق بینهما فرقاوفرقا من الباب الاول اذا فصل وقوله تعالی [فیها یفرق کل امر حکیم] ای یقضی وقوله تعـالی [وقرأنا فرقنـاه] ای فصلنـاه واحکمناه وقوله تعالی [واذفرقنا بکم البحر] ای فلقناه وقوله تعالی [فالفارقات فرقا] ای الملائکة تنزل بالفرق بین الحق والبـاطل وفرق باشـده اولان صاچ بلوکلرینك بولنه دینور که مراد آرالقلریدر یقال بدا الشیب فی فرقه وهوالطریق فی شعر الرأس وبرقوش اسمیدر وکتان بزینه دینور وبر اولچك آدیدرکه مدینهده معروفدر اوچ صاع غلال اسـتیعاب ایدر بونده جائزدر علی قول فتحتینله افصحدر وعندالبعض اون التی رطل وعلی قول درت رطل استیعاب ایدر جمعی فرقان کلور بطنان وزننده یقال کاله بالفرق وهومکیال بالمدینة یسع ثلثة آصع وبحرك اوهوافصح اویسع ستة عشر رطلا اواربعة ارطـال مترجم دیرکه بوراده نسخهلرده اواربعة ارباع مرسوم اولمغله غلط محضدر مطرزی مغربده اقوال عدیده تحریردن صکره وبعضهم یقول الفرق بسکون الراء اربعة ارطال عبارتنی رسم ایلکله صواب اولان بوراده اربعة ارطال عنوانیله اولمقدر وتهذیبده اوچ صاع اون التی رطلی مستوعبدر دیو مرسوم اولمغله ظاهرا مؤلفك اختلافله بیانی ملایم دکلدر زیرا اصح اقوال اوزره صاع نبوی بش رطل وثلث رطل اولمغله اوچ صاع تمـام اون التی رطل اولور مکر حجازی وعراقی اختلافنه محمول اوله وفرق دیدکلری یارلمش چکردکه مالك اولمق معناسنه درکه دوهبه علف ایدرلر کماسیذکر یقال فرق الرجل فرقا من الباب

الاول اذاملك القرق شارح دبركه كرچه مؤلفك سياقندن ضميرملك اكا ارجاع اولنمق متبادر در لكن صواب اولان قيون سوريسنه راجع اولمقدر وفرق قوش حدثلك معناسنه‌در يقال فرق الطائر فرقا اذا زرق (الفاروق) مبالغه‌در بغايت فرق وفصل ايدن آدمه دينور بومناسبتله عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرينه تلقيب اولنمشدر حق ايله باطل ماييننى كمال اوزره فرق وفصل ايلديكنه مبنى ياخود مكهٔ مكرمه‌ده آفتاب اسلامى اظهار ايدوب ايمان وكفرك ميانني فرق وفصل ايلديكندن تلقيب اولندى وترياق فاروق كه جميع ترايق ومركباتك احد وافضليدر مرض ايله صحت بيننى فارق اولديغيچون فاروق ايله متصف اولدى وفاروق پك قورقق آدمه دينور كما سيذكر (الفرق) فتحتينله قورقق واودك اولمق معناسنه‌در خوفدن قلبى منصدع اولمق ملاحظه‌سيله‌در يقال فرق الرجل فرقا من الباب الرابع اذا فزع وفرق صباح وفتنه دينور بامداد معناسنه على قول فجر سوكوب صباح برينك آچلمسنه دينور تقول بتنا نسامر الى الفرق اى الصبح نفسه اوفلقه واوك ديشلرك ارالغى سيرك اولمغه دينور يقال فى ثناياه فرق اى تباعد فيما بينها وده‌ونك اياقلرينك بقنه‌قلرى برى برندن آچق وميدانلو اولمغه دينور وآت قسمنده فرق آلماجغنك بريسى آخرينك اوزرينه حواله اولمق يعنى برطرفى يوكسلك اوبرطرفى چوكك وباصيق اولمقدن عبارتدر وبوآت قسمنده مكاره اوصافندندر وخروس قسمنده فرق ايكى آيرق يعنى چتال اولمسندن عبارتدر وبرچك وصقالك تللرى سيرك اولمغه دينور ويرده نبات آيرو آيرو طاغنق اولمغه دينور معانىٔ مذكوره‌ده فرق مصدر واسم اولور وفرق دكزك موجنه كيروب طالمق معناسنه‌در يقال فرق الرجل فرقا من الباب الرابع اذا دخل فى الفرق اى الموجة وغاص فيها وفرق ديدكلرى مكيال ايله نسنه ايچمك معناسنه‌در يقال فرق الرجل اذا شرب بالفرق اى بالمكيال المزبور (الفاروقة والفروقة) صبوره وزننده وتشديد ايله جائزدر قورقق وبى‌زهره آدمه دينور كه اودك تعبير اولنور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل وامرأة فاروقة وفروقة اى فزع وعندالبعض فرق كه كتف وزننده‌در وفروق كه ندس وزننده‌در وفروق كه صبور وزننده وفروقه كه ملوله ووزننده‌در وفرق كه فروج وزننده‌در وفاروق وفاروقه پك قورقق شديد الفزع آدمه دينور وبعضلر عندنده فرق ندس وزننده جبلى وطبيعى قورقق واودك اولانه دينور وفرق كتف وزننده برنسنه‌دن خوف ايلمش اولانه دينور (المفرق) مقعد وزننده (والمفرق) مجلس وزننده باشك تپه‌سنك اورته‌سنه دينوركه صاچك هر طرفه تفرق ايلديكى محلدن عبارتدر يقال بدا الشيب فى مفرقة ومفرقة اى وسط رأسه وهو الذى يفرق فيه الشعر ومفرق الطريق يولك نيجه يوللر آيريلان يرينه دينوركه يول اغزى تعبير

اولنور جمعی مفـارق‌در ومنه تقول وقفته علی مفارق الحدیث ای جوهه مترجم
دیرکه بوراده مفرق مقعد وزننده کلدیکی قیاس اوزره باب اولدن اولدیغنه مبنی‌در
ومجلس وزننده کلدیکی باب ثانیدن دخی ورودینه مبنی‌در کرچه مؤلف بونی ذکر
ایلمدی لکن امهات سائره‌ده مثبوتدر حتی مصباحده وفی لغة من باب ضرب عبارتیله
مرسومدر انجق لغهٔ عالیه اولمـامغله مؤلف اکا التفات ایتمیوب بوراده اشـارتیله
اکتفا ایلدی (الفروق) قعودوزننده بولوجنالنمق معناسنه‌در علی‌قول برخصوص
ظهور ایدوب وجه طریق بیلنمك معنا سـنه‌در یقال فرق له الطریق فروقا اذا
اتجه له طریقان اواتجه امر فعرف وجهه وناقه یی یاخود قانجق مرکبی بوری
طوتمغله دردوتلاشندن طوره‌میوب برطرفه قاچوب کتمك معنا سنه‌در یقال فرقت
النـاقة اوالاتان اذا اخذهـا المخاض فندت فی‌الارض (الفارق) بوری طوتمغله
دردندن باشنی آلوب قاچوب کیدن ناقه‌یه یاخود مرکبه دینور جمعی فوارق وفرق
کلور رکع وزننده وبر سحابدن آیریلوب بشـقه‌جه کیدن سحاب قطعه‌سـنی اکا
تشبیهله فارق اطلاق ایدرلر (الافرق) برآلماجغی دیکرندن یوکسك آته دینور
یقـال فرس افرق اذاکانت احدی ورکیه مشرفا علی الاخری وچتـال ایبکلی
خروسه دینور یقال دیك افرق ای بین الفرق وناصیه‌سنی یاخود لحیه‌سی چتـال
هیئتنده آیرق اولان آدمه دینور یقال رجل افرق ای‌کان ناصیته ولحیته مفروقة
بین الفرق وآق خروسه اطلاق اولنور یقال دیك افرق ای ابیض مترجم دیر که
ظاهرا اطلاقك وجهی افرق فی‌الاصل حقنده حدیث شریف صادر اولان خاصه‌لو
دیك ابیضك وصفی اولوب ناسك کمال غبتلرینـه مبنی کثرت استعمـالله کیده‌رك
اسم منزلنده شایع اولمق ملحوظدر وخایه‌لرینك ارالغی میدانلو اولان قیونه دینور
جمعی فرق کلورفانك ضمیله وتك طشاق آته‌دینور یقال فرس افرق ای ذو خصیة
واحدة وقوللرینك ارالغی میدانلو وقولاجلو اولان ادمه دینور یقـال رجل افرق
ای‌افلج (الفرقة) فرحه وزننده اوتلر پراکنده بتمش یره دینور یقـال ارض
فرقة ای نبتهـا فرق یعنی اذا کان متفرقا وبعضیلر دیدیکه فرق کتف وزننده
خرده اولمغله برك یوزنی اورتوب بوریمیان اوته دینور یقال نبت فرق ای صغیر
لم‌یغط الارض (الفرقاء) حمراء وزننده بعه‌لرینك امزکلرینك ارالقلری کشـاده
اولان قیونه دینور یقال شاة فرقاء ای البعیدة مابین الطبیین (فارقین) م ی ی
ماده‌سـنده مذکوردر یعنی دیار بکر ایالتنده بربلده درکه میافارقین ایله متعارفدر
(الافراق) همزه‌نك فتحیله اموال مدینه‌دن برموضعدر (فریقات) جهینـات
وزننده عقیق مدینه‌ده بر موضعدر (فریق) زبیر وزننده تهـامه‌ده برموضعدر
(فریق) یای مشددهٔ مکسوره ایله صغیر وزننده بحرین قربنده برجول بیابان

ادیدر (فروق) فانڭ ضمیله دیار سعدده برموضعدر (مفروق) برطاغڭ ادیدر
وابو عبد المسیح نام کمسه‌نڭ اسمیدر (فروق) صبوروزننده هجرنام بلده‌دن اوته‌جه‌ده
برعقبه ادیدر وقسطنطنیه شهرینڭ لقبیدرشارحڭ بیاننه کوره شرق وغرب یاخود
بحر بن ینلرنی فارق اولدیغنه مبنی در و برموضع اخر اسمیدر (الفروقة) ملوله
وزننده حرمت وناموسه دینور تقول انتهکت فروقته ای حرمته و بوکرڭ یاغنه
دینور تقول اطعمنـا الفروقة ای شحم الکلیتین (یوم الفرو قین) ایام عمر بدن
بر یوم معروفدر (الفرق) فانڭ کسر یله عظیم قیـون وکچی وصغر وآهـو
سور یسنه دینور علی قول یالکز جه قیون وکچی سـور یسنه یاخود صاحبنڭ
غائب ایلدیکی قیون وکچی سور یسنه دینور یاخود یوزدن اکسـڭ اولان قیون
وکچی سور یسنه دینور وهرنسـنه دن بر بلوکه دینور یقال فرق منه ای قسم
وصبیاندن بر طائفه یه دینور وفی الاسـاس رأی اعرابی صبیانا فقال هؤلاء فرق
سوء ظاهرا من بعد کثرت استعماله اسم اولمشدر ودوه‌لره علف ایده‌جڭ چکردڭ
کلجه سنه دینورو پاره لنمش یاخود فصله فصله آیرلمش نسنه‌دن بر پارچه یه دینور
یقال هـذا فرق منه ای فلق وطاغه اطلاق اولنور و یصتم بایره وتپه یه دینور
ودکزڭ طالغه سنه اطلاق اولنور یقال اخذه فرق البحر ای موجته (الافراق)
همزه نڭ کسر یله قوش صاغتمق معناسنه‌در یقال افرق الطائر اذا اذرقه ولوخصه
خاتونه فریقه یدرمڭ معناسـنه در یقال افرق النفسـاء اذا اطعمهـا الفریقة
و خسـته صحته یوز طوتمق معناسـنه در علی قول صاغالمق معناسنه در بعضلر
عندنده افراق انسانه مدة العمر بر دفعه عارض اولان علتدن افاقته مخصوصدر
چچڭ وقزامق کبی یقال افرق المریض من مرضه اذا اقبل وافاق اوبرئ اولایکون
الافراق الافیما لایصیبڭ غیر مرة وناقه‌نڭ چکیلان سودندن بمه‌سـنه بر مقدارجه
سود کلمڭ معناسنه در یقال افرقت الناقة اذا رجع الیها بعض لبنهـا ودوه لری
انتاج والقـاح قیدلر ینه دوشمیوب مرعاده ایلق کبی حاللری اوزره ترڭ ایلمڭ
معناسنه در یقال افرق القوم ابلهم اذا ادخلوها فی المرعی لم ینتجوها ولم یلقحوها
(ذات فرقین) یاخود ذات فرق فالرڭ کسری وفتحیـله بصره ایله کوفه بیننده
بلاد تمیمـده بر یاصتم بایر اسمیدر (الفرقة) فانڭ کسر یله بر مقدارنی اخراج
ایلمدکجه چالقمسی قابل اولمیان سود ایله طلو یایغه وطلومه دینور ونامـدن بر
بلوکه دینور جمعی فرق کلور فانڭ کسری ورانڭ فتحیله وبعض اشعارده افارقه
اوزره جعلنمشـدر وجمع الجمعی افراق کلور وصیغة منتهی الجموعی افاریق کلور
یقال بدت فرقة من الناس ای طائفة (الفریق) امیر وزننده فرقه دن اکثر
اولان طائفهٔ انسانی یه دینور جمعی افرق کلور افلس وزننده وفروق کلور یقال

جاه فریق من الناس وهو اکثر من الفرقة شـارحك بیانه کوره فریق اسم جمعدر واحد وکثیره اطلاق اولنور (الفرقان) فانك ضمیله مصدردرکه ذکر اولندی وقرأن کریمه اطلاق اولنور حق و باطل و حـلال وحرام بینلرنی فرق ایلدیکیچون مبالغة مصدر ایله تسمیه اولندی وهرنسـنه به دینورکه انکله حق و باطل بینی فرق اولنه ونصروعون معناسنه در ودلیل و برهان معناسنه‌در وصبح وقتنه علی قول سحر هنکامنه اطلاق اولنور وصبیانه اطلاق اولنور مراد فرق مذکور کبی صبیان کروهی اوله جقدر فرقهٔ کباردن مفترق اولدقلری تصوریله‌در پس بومعناده اسم جمع منزلنده اولور یاخود فای مضمومه ایله فرق لفظنـدن جمع اعتبار اولنور وحضرت موسایه نازل اولان توراة شریفه اطلاق اولنور ودریانك بو لنوب آچلمسنه اطلاق اولنور انفراق بحر معناسـنه و منه قوله تعالی [واذ اتینـا موسی الکتـاب والفرقان] ای انفراق البحر [یوم الفرقان] که قرأن کریمده یعنی اشبو [وماانزلنا علی عبدنا یوم الفرقان] الایه کریمه سنده واقعدر مراد یوم بدر در زیرا حق ایله باطـلی ابتدا فرق ایدن کوندر (الفرق) فانك ضمیـله بودخی قرأن کریمه اطلاق اولنور فارق معناسنه در نهایت فرقان ابلغدر (الفریقة) کنیسـه وزننده بردرلو طعامدرکه لوخسـه خاتون ایچون ترتیب ایدرلر سود ایله خرمادن یاخود برنج وسائر حبوباتله سوددن ترتیب ایدرلرکه لپه اوله جقدر وسـور بدن کیجه ایریلوب بر طرفه طوغری چکلوب کیدن قیون بلوکنه دینور (الفراق) سحـاب وزننده (والفراق) کتاب وزننده آیریلغه دینور فرقه معناسـنه که اسمدر وقرئ قوله تعـالی [هذا فراق بینی و بینك] بالفتح (افریقیه) همزه‌نك فتحیله مغربده اندلس قرشـوسنده واقع بلاد واسعه یعنی براولکه‌نك آدیدر شارحك بیانه کوره افریقش ابن ابرهه نام پادشاه اسمیله مسمادر مصر ایله مغرب میاننده‌دُر (المفرق) محسن وزننده یاوریسی اولمکله فراقنه اوغرامش ناقه‌یه دینور یقال ناقة مفرق اذا فارقها ولدها بموت ومفرق الجسم کوده‌سی اتسزجه علی قول سموز اولان انسان وحیوانه اطلاق اولنور که ضد اولور ایکیسـنده دخی فرق ملحوظدر یقال رجل وفرس مفرق الجسم ای قلیل اللحم او سمین (التفریق) (والتفرقة) تکمله وزننده بری برندن آیرمق معناسنه در یقال فرقه تفریقا وتفرقة اذا بدده مترجم دیرکه ظاهرا تفرقه تجربه کبی اسم مصدر ایکن مصدر منزلنده دخی استعمال اولنمشدر زیرا تفعیل وزنی صحیح اللام اولان بابه وتفعله تسمیه وتزکیه کبی معتل اللام اولان بابه مخصوصدر انتهی وتفریق قورقتمق معناسنه مستعملدرکه شـعورنی دماغندن پراکنده ایدر یقال فرقه‌اذا خوفه (التفاریق) تفرقه‌نك یاخود اسم قلنان تفریقك جمعیدر ایروجه

نسنه

نسنه لره دینور ومنه یقال اخذ حقه بالتفاریق ومن الامثال * انك خیر من
تفاریق العصا * بو مثلی ابتدا اعرابدن غنیه نام عورت کندی اوغلنه خطاب
ایلمشدر بیانی بودرکه مزبوره نك براوغلو وار ایدی شوکه شکامی کبی بغایت
بنیه سی ضعیف ونحیف اولوب لکن زیاده سیله بدخوی وبدمشرب وداٸما همحالی
اولان جوانلره اویوب اولاشور ایدی خلاصه آفت کبی برمعنا ایدی برکون علی
العاده ینه بردلو قتلو یه شرکیر اولوب اوزرینه اوق یلانی کبی هجوم ایلدکده اول
دخی برضربه ایله کندیسنی خاکسار ایتدکدن صکره طوتوب انفنی قطع ایلمکله
والده سی دیتنی اخذ ایلدی فی الاصل مبتلای فقر وفاقه ایکن دیت مرقومه حالنه
امداد ایدوب برمقدارجه رطوبته دسترس اولدی بعد مدة ینه برینه شرکیر اولمغله
اولدخی اخذ وقولغنی قطع ایلدی ینه والده سی دیتنی اخذ ایلدی برکونده بریسی
دوداغنی قطع ایلمکله انکدخی دیتنی الوب خلاصه او قلنك کویاکه درهم درهم
اتنی صاتمغله وافرجه ماله نائل اولوب اوغلنه مدح وثنا معرضنده کلام مرقومی
ایراد ایلدی یعنی ای اوغلم سن عصا پاره لرندن خیرلوسن زیرا عصا قطع اولندقده
پاره سندن کلبك بیوننه خلطه اولور وچوی وقازق اولور وچوال قولبنه کچرجك
اغاج اولور واتك باشنه اغرشق کبی بر نسنه کچورلسه بسرك دوه برونسه لغی
اولور وناقه نك مه سنه بغلیجق اغاج اولور واکر عصا شجردن کوندر شکلنده
قطع اولنورسه هرشقی کمانکره اولورکه مهره آنه جق زنبورکدر وشقه لری
تفریق اولنورسه اوق اولور واول اوقلر تفریق اولندقده خطاء اولور یعنی
اطفال ملعبه سی اولان خرده اوقلر اولور بعده دیپ چوپسی اولور بعده ایپلك
اکیرجك اولور بعده قبریقچنق کنادلری اولورکه کنادجیاندن انسب کنادلیه جك
نسنه یوله مز (مفرق النعم) ظربان لقبیدرکه ترکیده کوجن دیدکلری بد رایحه
جانوردر یولده دوه لر وسائر حیوانلر کیدرکن ارالقلرینه کیروب بیدر پی ضرطه
ارسال ایدر بغایت بدبوی اولمغله حیوانلر تعفننه تحمل ایده میوب پراکنده
اولورلر (التفرق) تفعل وزننده (والتفراق) تانك وفانك کسری ورانك تشدیدیله
بری برندن آیریلوب فرقه فرقه اولمق معناسنه در یقال تفرق القوم تفرقا
ضد تجمع (الافتراق) افتعال وزننده تفرق معناسنه در یقال افترق القوم بمعنی
تفرق شارح دیرکه بعضلر تفرقی ابدانه وافتراقی کلام وهوایه تخصیص ایلدیلر
لکن اصح اولان ایکیسی بردر نتهکه مؤلف دخی تفریق ایلمدی (الانفراق)
انفعال وزننده آیرلمق معناسنه در یقال انفرق عنه اذا انفصل (المنفرق) میمك
ضمی ونونك سکونی ورانك فتحیله اسم مکان ومصدر اولور انفراقدن (الفرانق)
علابط وزننده ارسلانه دینور وارسلانك قره قولغنه دینورکه بروانك معربیدر

اوكنجه سائر جانورلرى انداز ايده رك كيدر واولاق سوريجيسنه دينوركه اكا بول دلالت ايدر يقال هو فرانق اى الذى يدل صاحب البريد على الطريق مترجم ديركه برهانده پروانك قره قولق ايله وچرقه جى ايله و پروانه كلبك ديدكلرى بوجك ايله وفرمان شاهى ايله وبنه قره قولق ايله مفسردر (الفرنق) قنفذ وزننده كونو وكتر شيئه دينور يقال شئ فرنق اى ردئ (التفرنق) تدحرج وزننده برنسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال تفرنق الشئ اذا فسد وحيوانك قولغى قالقوب ديك طورمق معناسنه‌در يقال تفرنقت اذن البعير اذا شخصت (الفستق) قنفذ وزننده (والفستق) جندب وزننده پسته معربيدر كه شام فسديغى تعبير اولنان ميوه در فنديغك قرنداشيدر جكره وفم معده‌يه وسانجويه وآغز رايحه سنه بغايت نافعدر شارحك بيانه كوره عند البعض فسق ماده سندن مأخوذدركه عربيدر (فستقان) فانك وتانك ضميله مرو قصاسنده برقريه آديدر (فستقه) فانك وتانك ضميله بر محدث لقبيدر (الفسق) فانك كسريله (والفسوق) قعود وزننده خداى متعالك امرنى ترك ايلمكله عصيان ايدوب طريق حقدن خروج ايلمك ياخود زنا وفجور ايلمك معناسنه در يقال فسق الرجل وفسق فسقا وفسوقا من الباب الاول والثانى والخامس اذا ترك امر الله تعالى وعصى وخرج عن طريق الحق اوفجر وقوله تعالى [انه لفسق] اى خروج عن الحق وقوله تعالى [ففسق عن امر ربه] اى خرج وطوغرى يولدن صاپمق معناسنه‌در يقال فسق الرجل اذا جار يعنى عن قصد السبيل وتازه خرما قبوغندن طشره يورتليوب چقمق معناسنه‌دركه مأخذ معانى اولمق منقولدر يقال فسقت الرطبة عن قشرها اذا خرجت (الفاسق) طريق حقدن خارج اولان آدمه دينور كرك اصلى وكرك عارضى اولسون بعضلر عندنده معناى مزبوردن مأخوذ در ولفظ مزبور عربى خالص ايكن رجال جاهليه‌نك منثور ومنظوم كلاملرنده قطعا وارد اولمامشدر سيوطى مزهرده ديديكى فسق لفظنى عرب مجرد خروج معناسنه استعمال ايدرلر ايدى بعده شارع طاعت الهيه‌دن خروج فاحش ايله خروج معناسنه نقل ايدوب بو وجه اوزره خارج اولان كمسه‌يه فاسق اطلاق ايلدى پس معناى مزبور اصطلاح شرعى اولوب مؤلفك مرادى معناى مزبورده استعمال عرب واقع اولمدى ديمك اولور يوخسه خروج معناسنه بينلرنده متد اولدرنته كه فسق رطبة مثالى مرور ايلدى پس مزهرك تقريرينه كوره فسق رطبه مثالى مجرد تمثيل اولور لكن راغبك بيانه كوره مخصوصدر (الانفساق) انفعال وزننده بودخى خرما قبوغندن طشره چقمق معناسنه در يقال انفسقت الرطبة عن قشرها اذاخرجت (الفسق) صرد وزننده

(والفسيق) سكيت وزننده دائما فسق وفجور اوزره اولان ادمه دينور يقال رجل فسق وفسيق اى دائم الفسق (الفويسقة) مصغر بنيه سيله فاره يه اطلاق اولنور يوه سندن اضرارناس قصديله خروج ايلديكيچون قال الشارح ومنه الحديث [اقتلوا الفويسقة] وفى النهاية انه عليه السلام سمى الفارة فو يسقة پس اسم مزبور تسميهٔ نبوى اولور (فساق) قطام وزننده (وفسق) زفر وزننده حرف ندا ايله استعمال اولنورلر اولكى مؤنثه وثانى مذكره مخصوصدر ايكيسيده معدوللر در يقال يافساق للمرأة اى يا فاسقة ويقال للرجل يافسق اى ياايها الفاسق (التفسيق) برآدمى فسقه نسبت ايلمك يعنى اول فاسقدر ديمكدركه تعديل مقابليدر يقال فسقه الحاكم ضد عدله (الفاسقية) بركونه صارق صارمغه دينور (الفشق) مشق وزننده قيرمق معناسنه در يقال فشق الشئ فشقا من الباب الاول اذا كسره وفشق يملك بمكدن برنوعدركه دوكه رك وصاچه رك يلپك يمكدن عبارتدر يقال فشق الرجل فشقا وهو ضرب من الاكل فى شدة وبرادمه دنيا لق بك چوق توجه ايلمكله دائما دنيا ايله اوغراشوب اوينا مغه مشغول اولمق معناسنه در يقال فشقوا الدنيا فشقا من الباب الثانى اذا كثرت عليهم فلعبوا بها (الفشق) فتحتينله نشاط وشطارت معناسنه در يقال فشق الرجل فشقا من الباب الرابع اذانشط وبر نسنه يه نفس طاغيلوب يعنى پاره پاره اولوب حرص ايلمك معناسنه در كه تحصيلنه شدت حرصندن نشأت ايدر يقال فشق عليه اذاحرص وانتشرت نفسه عليه وسكردوب قاچق معناسنه در يقال فشق العبد اذا هرب وصغر وقيون قسمنك بوينوزلرى ارالغى آچق وميدانلو اولمغه دينور وحيوانك اوكده اولان ايكى لريله كيرودهٔ اولان ايكيلرى ار القلرى آچق اولمغه دينور (التفشق) تفعل وزننده توشح بالثوب معناسنه دركه ثوبى صاغ قولتغندن آلوب صول اموزينه القا ايلمكدن عبارتدر احرام محرم كبى يقال تفشق الرجل اذاتوشح ثوبه (فاشوق) بخارى قضاسنده برقريه در (المفاشقه) مفاعله وزننده ناكهانى بركسه اوزره چقه كلمك معناسنه در يقال فاشقه اذاباغته (الفق) فانك فتحى وقافك تشديديله آچق معناسنه در تقول ففقته ففقا من الباب الاول اذا فتحته (الفقاق) سحاب وزننده (والفقاقة) سحابه وزننده (والفقفاق والفقفاقة) فالرك فتحيله بيهوده كوى پريشان سخن احمق وبيغز آدمه دينور يقال رجل فقاق وفقاقة وفقفاق وفقفاقة اى احمق هذرة وفقفاق ياوه وبيمعنى سوزه دينور يقال كلام فقفاق اى سقط (الفقفقة) زلزله وزننده پك فقير وخاكسار اولمق معناسنه در يقال فقفق الرجل اذا افتقر مدقعا وكوپك قسمى خوفندن اورمك معناسنه در يقال فقفق الكلب اذانبح فرقا وتكلمده پك دربنلنوب

تصنع ايلمك معنا سنه در يقال فقفق فى كلامه اذا تقعر وفقفقة الماء صويك صاير
صاير قطره‌لرى دوكيلوب آقسى صوتندن حكايه در (الفقفوق) زنبور وزنده
عقل وذهن وشعور معنا سنه‌در يقال مابه فقفوق اى عقل وذهن (فقاقة)
سحابه وزنده بر قوش آديدر جمعى فقاق در ها سز (الفقفقة) فتحه‌ ايله اوغوز
وسبكمغز عورته دينور يقال امرأة فقفقة اى الحمق (الانفقاق) انفعال وزنده
برنسنه يار يلوب آيرلمق معناسنه در يقال انفق الشئ اذا انفرج (الفلق)
(الفلق) خلق وزننده يارمق معناسنه در يقال فلق الشئ فلقا من انباب انشايى
اذاشقه وفلق يارىغه وچتلاغه دينور جمعى فلوق در يقال فى رجله فلوق اى شقوق
وكرج مقوله سنه اورلمش دربنك تويبى بولمق معنا سنه‌در يقال فلق صوف الجلد
اذا نزعه نته كه مرق دخى بو معنايه در (التفليق) بودخى بر نسنه يى يارىق
معنا سنه در يقال فلق الشئ بمعنى فلقه (الانفلاق) انفعال وزنده (والتفلق)
تفعل وزنده يارلمق معنا سنه در يقال فلقه فانفلق وتفلق اى شقه فانشق وتفلق
ناسى متعجب ايده‌جك مرتبه‌ده افراط ومبالغه ايله سكرتمك معناسنه در يقال تفلق
الرجل اذا اجتهد فى العدو حتى اعجب من شدته (الفالق) فلقدن اسم فاعلدر
يارىجى معنا سنه وقوله تعالى [فالق الحب والنوى] اى خالقه اوشاقه باخراج
الورق منه بوراد خلق معناسى دخى فطر كبى مجاز در وفالق بنو كلاب يور دنده
برموضعدر انده بركوچك صووار در وفالق چچكنى يارمش خرما اغاجنه وصف
اولور يقال نخل فالق اى منشق عن الطلع وايكى تپه‌ياخود ايكى يوكسك يرارا لنده
اولان التجق اوتوراقلو دوز يره اطلاق اولنور فالقه دخى دينور ومنه يقال كان
ذلك بفالق كذا يريدون المكان المنحدر المطمئن بين الربوتين (الفلقة) ثمره وزنده
دوه‌نك قولغى التنده اشبو رسمه باصلمش تمغايه دينور كه اور ته سندن بر عمود
شق ايلمش حلقه‌دن عبارتدر (المفلوق) قولغى التنه فلقه ديدكلرى تمغا باصلمش
دوه‌يه دينور (الفلق) فانك كسرى وفتحيله آغزلك شقنه يعنى بركوشه‌سنه دينور
تقول كلمنى من فلق فيه اى من شقه يعنى بكايارم آغز سويلدى وفلق آفت وداهيه‌يه
اطلاق اولنور ويمامه ده برقريه آديدر وتعجب اولنه جق امر عجيبه دينور يقال
يأتى بالفلق اى بالامر العجيب ويارى بولنمش اغاجك برنصفندن دوزلمش يابه دينور
وايكى بولنان چبوغك هرشقنه فلق اطلاق اولنور (الفلقة) فانك كسريله بودخى
داهيه معنا سنه در وبرنسنه نك قرنقيسنه دينور يقال هذا فلقه اى كسرته فلقة
الجفنه وآيرلمش چناغك نصفنه دينور يقال هذه فلقة الجفنة اى نصفها (الفلق)
امير وزننده بودخى آفت وداهيه‌يه دينور وامر عجيبه دينور وطائفه برقريه
آديدر وقولده بر طمرك اسميدر على قول دوه‌نك بيو ننك اوكنده مجراى حلقه

قننده اولان دوجه چقور یره دینور (الفلیقة) سفینه وزننده (والمفلقة) محمده وزننده (والفلق) سکری وزننده بونلر ده داهیه یه دینور (الفلق) فتحتینله صبح وبامداد معناسنه‌در یاخود عمود صبحدن منشق اولان یعنی عمود شکلنده ممتد اولان آید ینــدن وضیادن عبارتدر یاخود فجر معنا سـنه در که صباح یری اغاروب آچلمقــدن عبارتدر ومنه قوله تعالی [قل اعوذ برب الفلق] ای الصبح اوما انفلق من عموده اوالفجر وبعضلر بونی مجموعی مخلوق ایله تفسیر ایلدیلر وعند البعض مراد جهنمدر یاخود جهنمده بر چاهك آدیدر وفلق ایکی تپه بیننده واقع الچق اوتو راقـلی دو زیره دینور جمعی فلقان کلور ر فانك ضمیله علی قول ایکی قوملق تپه بیننده واقع دوز وآچق میدانه دینور وطو مرغه دینور که زند انده مجرم ایاغنه اور رلر یقال مات اللص فی الفلق ای مقطرة السجان مکتب خواجه‌لرینك فلقه‌لری بوندندرکه فلق‌مفرددر وچناق دینده فلان سود بقیه سنه دینور ومنه یقال تحقیرا یاابن‌شارب الفلق وهومابقی من‌اللبن فی‌اسفل القدح‌واکشیوب کسلمش سوده دینور ویمنــده عثرنا حیه سنده برقریه آدیدر (المتفلق) متفرق وزننده بودخی اکشیوب کسلمش ســو ده دینور (الا فلاق) همزه نك کسریله برامر عجیب پیدا ایلمك معنا سنه در یقال افلق الشاعر اذا اتی بالعجیب شارح‌ك بیانه کورشعراقسمنده بووصف غالب اولمغدر مضامین عجیبه ومعانی نادره وغریبه اختراع ایدن شاعر بلیغه مفلق اطلاق اولنور وافلاق آفت وداهیه احداث ایلمك معنا ســنه در همیشه اعلاق ماده ســنه مرادفا استعمال ایدرلر یقال اعلق وافلق فلان اذا جاء بعلق فلق کماسیذکر (الافتلاق) افتعال وزننده بودخی امر عجیب پیدا ایلمك معنا سنه در یقال افتلق الرجل اذا اتی بالعجیب وخلق عجبه کتوره‌جك درجه سکر تمکده چپالیوب مبالغه ایلمك معنا سنه‌در یقال افتلق فلان اذا اجتهد فی‌العدوحتی اعجب من‌شدته (علق فلق) زفروزنلرنده وخمسة عشر کبی مرکب اوله‌رق‌افت وداهیه‌یه اطلاق اولور یقال‌جاء بعلق فلق‌ای‌بالداهیة (الفلیق) قبیط وزننده یارمه شفتالو دیدکلری شفتالویه دینور که چکرد کندن یاریلوب ایریلور تقول اکلت فلیقا ای‌خوخا یتفلق عن‌نواه (المفلق) معظم وزننده چکر دکندن ایریلوب قوریدلمش یارمه شفتالو یه دینور که ریچال مقوله سی یپارلر (الفیلق) صیقل وزننده عسکره دینور جمعی فیالق در یقال‌جاء بفیلق عظیم ای‌بجیش عظیم وعظیم الهیکل آدمه دینور یقــال رجل فیلق ای عظیم مؤلف پیله معربی اولان فیلق لفظندن سـکوت ایلدی که ایپك قور دینه واصتی تعبیر ایتدکلری ایپك قوزه سـنه دینور کتب فقهیه ده بیعی فاسدر مبحثنده مسطور در (التفیلق) تدحرج وزننده برکمسه سموز وبومری تنومند اولمق معناسنه در یقال تفیلق الرجل

اذاضخم وسمن ونماشا ایدنلری متعجب ایده جك رتبه سكر نمكده جهد ومبالغه ایلمك
معنا سنه در یقال تفیلق الرجل اذا اجتهد فی العد و حتی اعجب من شدته
(المفلاق) محراب وزننده ذاتنده الچق وفر ومایه اوله رق مفلس ومند بور كمسیه
دینور یقال رجل مفلاق ای دنی رذل قلیل الشی یعنی معدم (فلق) عنب
وزننده نیسا بورقضا سنده برقریه ادیدر (الفلاق) غراب وزننده (والفلوق)
صبور وزننده پنیرلنمش سوده دینور كه مراد سود كسكی اوله جقدر صورتقه
پنیری كبی یقال لبن فلاق وفلوق ای متجبن (الفلاق) كتاب وزننده سودك
اكشیوب كسلمسنه دینور وفلاق فانك كسری وضمیله یارلمش بورطه پاره سنه
دینور (الافلاق) همزه نك فتحیله فلقك جمعیدر كه یارلمش بورطه پاره سنه
دینور یقال صار البیض فلاقا وافلاقا ای متفلقا (الفلاقة) تمامه وزننده برنسنه دن
آیریلان پاره یه دینور یقال فلاقة آجر ای قطعة منه جمعی فلاق در هامش
(الفلقاء) حمراء وزننده مه سنك دلیكی واسع قیونه وصف اولور یقال شاة
فلقاء الضرة ای واسعتها (الفلیقة) سفینه وزننده ازجه صاچه دینور یقال
فی رأسها فلیقة ای قلیلة من الشعر (الفلقان) عثمان وزننده آچق وآشكاره
یلان سوزه دینور یقال جاء با الفلقان ای الكذب الصراح (الفنتق) قنفذ
وزننده یوللرده یاپلمش خانه وكاربانسرایه دینور تقول نزلنا الفنتل ای خان
السبیل (الفندق) قنفذ وزننده بندق كبی فندق تعبیر اولنان یمشه دینور
و یوللرده اولان خانه وكاربان سرایه دینور فنتق كبی شارح دیركه فنتق وفندق
شول خاندركه یوللر اوزره یپارلر غربا وابناء سبیل اجرتسز اكا قونرلر
ومصیصه نام قصبه قربنده برموضع آدیدر و بر محدث لقبیدر (فندق الحسین)
برموضعدر (الفنیدق)مصغر بنیه سیله حلب قضاسنده برموضع ادیدر (الفنداق)
فانك ضمیله حساب دفترینه دینور یقال احضر الفنداق ای صحیفة الحساب شارح
دیركه فنداق روزنامج دیدكلریدر كه ارباب دیوان روزنامه تعبیر ایتدكلری دفتر
اوله جقدر (الفنیق) امیر وزننده مدینه قربنده برموضعدر وشول بغوره دینوركه
بغایت كریم ونجیب اولمغله اصلا كندیسنه تحمیل كبی حالتله رنج واذا اولنمیوب
واوز رینه ركوب اولنمیه جمعی فنق در كتب وزننده وجمع الجمعی افناق در
(الفنیقة) سفینه وزننده غراره یه دینوركه ظرف معلومدر جمعی فنائق در
(الفنق) ضمیله (والمفناق) محرابوزننده وجودی ترونازك ونازنده محبوبه یه
دینور یقال جاریة فنق ومفناق ای منعمة وفنق سموز وناولو كنج ناقه یه دینور
یقال ناقة فنق ای فتیة سمینة (الافناق)همزه نك كسریله فقر ومحنتده ایكن ناز ونعیمه
نائل اولمق معناسنه در یقال افنق الرجل اذا تنعم بعد بؤس (التفنیق) تفعیل وزننده

ناز ونعمتله پرورده ایلمك معناسنه در یقال فنبق فلانا اذا نعمه (التفنق) تفعل وزننده ناز ونعمتله پرورده اولمق معناسنه‌در یقال تفنق الغلام اذا تنعم (المفانق) اسم فاعل بنیه‌سیله خوش ونازك وملایم دیرلکه دینور یقال عیش مفانق ای ناعم (فوق) فانك فتحی وواوك سكونیله جهات ست اقسامندندر برنسنه‌نك اوستنه دینور كه تحت مقابلیدر اسم وظرف اولور وهرحالده مبنیدر ضمن بر كلمه‌یه مضاف اولسه معرب اولور مؤلفك بصائرده بیاننه كوره فوق كلمه‌سی مكانده وزمانده وجسمده وعدده ورتبه ومنزلتده استعمال اولنور وبرقاچ نوع اوزره مستعمل اولور از جمله علو معناسنه نحو قوله تعالی [قل هو القادر علی ان یبعث علیكم عذابا من فوقكم او من تحت ارجلكم] الایه وصعود وحدور اعتباریله استعمال اولنور نحو قوله تعالی [فان كن نساء فوق اثنتین] الایه وكبروصغر جهتلرنده استعمال اولنور نحو قوله تعالی [ان الله لایستحیی ان یضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها] الایه اشار بما فوقها الی العنكبوت وكاهجه فضیلت دنیویه واخرویه اعتباریله اولور وقهر وغلبه اعتباریله استعمال اولنور انتهی وقوله تعالی [مثلا ما بعوضة فما فوقها] ای فی الصغر وقیل فی الكبر وفوق وفواق سحاب وزننده مصدر اولور شرف وفضیلتده سائره غالب وسربلند اولمق معناسنه در یقال فاق فلان اصحابه یفوق فوقا وفواقا اذا علاهم بالشرف واوقك كزنی قیرمق معناسنه در تقول فقت السهم فوقا اذا كسرت فوقه واوقك كزی اكلمك یا اوقامق معناسنه دركه كما سیذكر (الفواق) غراب وزننده برآدمی انجقرق طوتمق معناسنه در معده‌دن ریح متفوق اولور یقال فاق الرجل فواقا من الباب الاول اذا شخصت الریح من صدره وفواق وفؤق قعود وزننده بدندن جان چقمق اوزره اولمق علی قول اولمك یاخود جان ویرمك معناسنه‌در یقال فاق بنفسه فواقا وفؤقا واذا كانت علی الخروج اومات اوجادلها وناقه‌نك مه‌سنده فیقه برکمك معناسنه در یقال فاقت الناقة اذا اجتمعت الفیقة فی ضرعها وفواق انجقرق علتنه دینور حالت نزعنده بعض محتضره عارض اولور وصدردن یعنی معده‌دن اختیاری بوقری چقان ریحه دینور كه بودخی انجقرق اوله‌جقدر اولکی علتدر ثانی عارضه‌در معده متأذی اولدیغی نسنه‌دن قاچنوب منقبض اولمسیله موذیی دفع ایچون منبسط اولمسندن مركب برحالتدر بعض اختلاف مهموز اولان فؤاق ماده‌سنده بیان اولندی یقال اخذه الفواق وهو الذی یأخذ المحتضر عند النزع والریح التی تشخص من الصدر مترجم دیركه فواق استیلا ایلدكده ایكی پرمغیله برونی طوتوب صولغنی قبض ایلیه شویله كه اخرمق كرته‌سنه‌واره باذنه تعالی مندفع اولور انتهی وفواق ایكی صاغمك اراغی اولان وقته دینور مثلا ناقه‌یی برمقدار صاغدقدن صكره ترك ایدرلر یاوریسی برمقدارجه اموب اندن صكره ینه صاغرلر ایشته بوایكی صاغمك ماییننه فواق دیرلر

بونده سحاب وزننده دخی جائزدر وعند البعض فواق عمه به صاغان کسه نك صاغارکن النی آچوب
یومدیغنك ماینی اولان وقتدن عبارتدر جمعی افوقه کلور اشربه وزننده وآفقه
کلور قلبله وبو آدر قبیلدندر که مقلوبدر یقال ماقام عنده الافواق ناقة ای ماین
الحلبتین من الوقت اومابین فتح یدالحالب وقبضها علی الضرع واندامی سلکی
ومضطرب اولان اوزون ادمه دینور کما سیذکر (الفائق) هرنسنه نك کزیده
واعلاسنه اطلاق اولنور یقال شیءٌ فائق ای خیار وبیون ایله باشك بتشدیکی یره دینور
یقال ضرب فائقة وهو موصل العنق والرأس (الفوقه) فتحاتله ادباء خطبایه
اطلاق اولنور که ادب وبلاغتده سائردن سربلندلردر مفردی فائق در یقال هم
فوقة ای ادباء خطباء (الفاق) طعامله طلوکاسه یه دینور شارحك بیانه کوره
اصلی فوق ایدی فتحتینله وطبخ اولنمش زیتون باغنه دینور وصحرایه دینور وبرارضك
اسمیدر وبنیه واندامی سلکی ومضطرب اوزون ادمه دینور وبرصو قوشی ادیدرکه
بیونی اوزون اولور وفاق مصدر اولور فوق کبی بونکده اصلی فوق در فتحتینله
کما سیذکر واوقك کزی اکیلمك علی قول اوفانمق سنه معناسنه در یقال فاق السهم
یفاق فاقا وفوقا اذا مال وانکسر وبوباب رابعدندر کما سیذکر (الفوق) فانك
ضمیله بودخی اندامی مضطرب سلکی اوزون آدمه دینور وفوق الذکر التتناسلك
باشنه اطلاق اولنور اوق کزینه تشبیهله وفوق طریق اوله دینورکه مسلوك
اولان طریقلردن طریق اول اوله جقدر یقال اخذ فوق الطریق الاول وبرسمنه
بردن اوق سرپمکه اطلاق اولنور کویاکه برکزدن آتلمش اولور تقول رمینا فوقا
ای رشقاوبنه اوق کزی معناسندن مأخوذ اوله رق برآدم بردوزه یه کیدوب بردخی
کیرو دونوب کلمسه مارتد علی فوقه دیرلر مضی ولم یرجع معناسنه وفوق برقوش
ادیدر وفنون کلامدن برفنه اطلاق اولنور ومنه تقول للرجل اذا اخذ فی فن
من الکلام خذفی فوق احسن منه ای فی فن وعورتك فرجنه اطلاق اولنور ولسان
اوجنه علی قول اغزنك یاریغنه وشکافنه دینور واوق کزینه دینورکه اوقده کریش
بندره جك کرتکدر بعضلر عندنده فوقان تثنیه بنیه سیله زنمتان یعنی اول کرتکك
ایکی طرفنده اولان درسکلره دینورکه هربرینه فوق دیرلر جمعی فوق کلور صرد
وزننده وافواق کلور وفقی کلور که فوق لفظندن مقلوبدر فانك ضمی والفك
قصریله (ذوالفوق) مفروق ابوعبد المسیح نام کسنه نك قلجنك لقبیدر وفوق
سلفده روم شاهلرندن برینك اسمیدر که دنانیر فوقیه اکا منسوبدر یاخود صواب
اولان قافین ایله اولمقدر (الفوقة) فانك ضمیله بودخی اندامی مضطرب اوزون
آدمه دینور واوق کزینه دینور (الفیق) فانك کسریله بودخی خلقتی مضطرب
سلکی اوزون کسیه دینور (الفیاق) غراب وزننده فیق معناسنه در (الفاقة)

فقر واحتياج معناسنه درکه ادمه استيلاء وقهر ايدر بودخی فوق ماده سندندر
يقال اخذته الفاقة ای الفقر والحاجة (الفوقاء) حمراء وزننده شول بكره يه دينور كه
دموربنك هر ديشنده ايكی فوق اوله يعنی اوق كزی كبی ايكی كرتك اوله يقال محالة
فوقاء اذا كان لكل سن منها فوقان وسبوری اوجلوذ كر باشنه اطلاق اولنور
يقال كمرة فوقاء ای المحددة الطرف (الافوق) احمق وزننده كزی قيرلمش اوقه
دينور يقال سهم افوق ای مكسور الفوق (الفوق) فتحتينله اوقك كزی اكيلمك
يا خود قيرلمق معناسنه در بعضلر ديديكه بونك فعلی باب رابعدندر يعنی
فی الاصل فاق السهم يفاق فاقاوفوقا صيغه سندندر خاف يخاف كبی بعده رفع التباس ايچون
واوی تحريك اولنوب حذر مخرجنه اخراج اولندی زيرا بوفعل باب رابعدندر
فيقال فاق السهم يفاق فاقا وفوقا بالتحريك اذا مال وانكسر كما ذكر (الفيقة)
فانك كسريله ايكی صاغم اراسنده ممه ده مجتمع اولان سودك اسميدر جمعی فيق كلور
هاسز وفيق كلور عنب وزننده وفيقات كلور فانك كسرومد يله وافواق كلور
وجمع الجمعی افاويق كلور وفيقة الضحی قباقوشلغه اطلاق اولنور تقول اتيته فيقة
الضحی ای ارتفاعها وافاويق سحابده جمع اولان شول يغموره لره دينور كه ساعة بعد ساعة ياغار
اوله يقال سحت السماء افاويقها وهی اجتمع فی السحاب من ماء فهو يمطر ساعة بعد ساعة
وافاويق الليل كيجه نك اكثر وقتنه اطلاق اولنور تقول خرجنا بعد افاويق
من الليل ای اكثره (افيق) امير وزننده يمنده برقريه ادیدر ودمشق ايله طبريه
بيننده بربلده اديدر انده برعقبه واردر كه اخبار ملاحمده ذكر ايدرلر عامه
همزه سز فيق ديرلر حضرت عيسانك عقبهٔ مزبوره يه ده نزوللری مرويدر (الافاقة)
همزه نك كسريله اوق كزنی كزيشه بندرمك معناسنه در تقول افقت السهم افاقة
اذا وضعت فوقه فی الوتر وتقول اوفقته ايفاقا بالقلب واما افوقته فنادر
وافاقه ناقه نك ممه سنده ذكر اولنان فيقه بركمك معناسنه در يقال افاقت الناقة اذا
اجتمعت الفيقة فی ضرعها وخسته يه صحت ياخود خسته صحته دونمك يعنی صاغلمق
معناسنه در اجتماع فيقه دن مأخوذدر يقال افاق المريض من مرضه اذا رجعت الصحة
اليه اورجع الی الصحة وقحط وقلتدن صكره زمان اجوزلق بوللق اولمق معناسنه در
يقال افاق الزمان اذا خصب بعد جدب وراحت واسايش معناسنه مستعملدر
يقال ماله افاقة ای راحة وايكی صاغم بيننده ديكلنوب ارام ايلمك معناسنه در يقال افاق
الحالب اذا اراح بين الحلبتين (المفيق) مجيب وزننده (والمفيقه) هايله ممه سنده
فيقه مجتمع اولمش ناقه يه دينور جمعی مفاويق در ومفيق مفلق معناسنه دركه مضامين
عجيبه ابداع ايدن شاعره دينور يقال شاعر مفيق ای مفلق (الاستفاقة) بودخی خسته
صحت و لمق معناسنه در يقال استفاق المريض من مرضه بمنی افاق وناقه يی برمقدار

فاصله ویرەرك ارالق صاغمق معنا سنه در یقال استفاق الناقة اذا حلبها فواقا فواقا ومنه تقول استفق الناقة ای لاتحلبها قبل الوقت یعنی ناقه‌یه بمه‌سنه سود مجتمع اولمزدن اقدم عجله ایدوب صاغمه وشرابدن فراغت ایدوب هو شبار اولمق معنا سنه مستعملدر یقال مایستفیق من الشراب ای مایکف مولفك مرادی شربی ترك ایلمکله همیشه آیق اولمقدر صحاحده استفاق من سکر عنوانده اولمغله سرخوشلقدن ایلمق دیمك اولور وفی الاساس هو مدمن لایستفیق من الشراب واویقودن کوز آچلیوب همیشه اویور اولمق معناسنه مستعملدر ومنه یقال رجل مستفیق ای کثیر النوم استفاقة ناقه معناسندندر (التفویق) اوقه کرزیاپق معناسنه در یقال فوق السهم اذا جعل له فوقا ودوه کوشکنه ارالق ارالق سود ایچورمك معناسنه در یقال فوق الراعی الفصیل اذا سقاه اللبن فواقا فواقا (المفوق) معظم وزننده آزجه آزجه اکل وشرب اولنان مأکول ومشروبه دینور (التفوق) تفعل وزننده برکسه اوزره یوکسکلنمك معناسنه در کرك حسی وکرك معنوی اولسون یقال تفوق علی قومه اذا ترفع ودوه کوشکی سودی ارالق ارالق ایچمك معنا سنه در یقال تفوق الفصیل اذا شرب اللبن فواقا فواقا وناقه‌یی ارالق ارالق صاغمق معناسنه در یقال تفوق الناقة اذاحلبها فواقا فواقا (الانفیاق) انفعال وزننده دوه زیاده سیله آرقلیوب هلاك اولمق معناسنه در یقال انفاق الجمل اذا هزل وهلك واوقك کرزی قیرلمق معناسنه در یقال انفاق السهم اذا تکسر فوقه (الافتیاق) افتعال وزننده فقیر اولمق یاخود انجقرق استیلاسیله اولمك معناسنه در یقال افتاق الرجل اذا افتقر اومات بکثرة الفواق (الفهق) نهق وزننده و فحتینله جائزدر کرکی کبی طولمق معناسنه‌در یقال فهق الاناء فهقا من الباب الرابع اذا امتلأ وبرآدمك فهقه سنه اورمق یاطوقنمق معناسنه‌در یقال فهقه فهقا من الباب الثالث اذا اصاب فهقه (الفهقة) تمره وزننده بیونك آرقه کیکنه بتشدیکی یرك باننده اولان کیکه دینورکه اوکورغه کمکلرینك اولکیسی اوله جقدر علی قول بیونك ایچ یوزندن باشه بتشدیکی یرك باننده طماق اوزرندن کوچك دل اوزره حواله اولان کیکه دینور(الفاهقة) عتبنده قانزروان اولان طعنه‌یه دینور علی قول فهقه اوزره باصیلان داغه وصف اولور کیه لفظنه وصف‌اولور تقول رأیت علیه فاهقة ای طعنة نفهق بالدم ای تصبب اوهی کیة علی الفهقة (الفیهق) صیقل وزننده واسع نسنه‌یه دینور یقال حوض فیهق ای واسع وسودی پك جوق ناقه‌یه دینور یقال ناقة فیهق ای صفی (المفیهاق) محراب

وزننده صویی فراوان قیویه دینور یقال بئر مفهاق ای کثیر الماء (الافهاق)
همزه نك کسریله طولدرمق معناسنه در یقال افهق الاناء اذا ملأه ودوه‌فهقه سی
اوزره فاهقه دیدکلری داغ بصمق معناسنه در یقال افئق البعیر اذا کواه الفاهقه
و برنسنه فراوان اولمق معناسنه‌در یقال افهق البرق وغیره اذا اتسع (التفهق)
تفعل وزننده (والانفهاق) انفعال وزننده بونلرده برنسنه فراوان اولمق معناسنه‌در
یقال انفهق الشیء اذا اتسع (التفهیق) تفعیل وزننده کلامده تعمق ایدرك دکرمن
جقجقه سی کبی پك چوق سویلمك معناسنه در یقال تفیهق فی کلامه اذا تنطع وتوسع
کانه ملاءبه فمه یعنی طولدرمق معناسنه اولان فهق لفظندن مأخوذدر (الفیق)
فانك فتحیله طاوغك صوتندن حکایه درکه مراد طوتلدقده چاغرمسندن حکایه
اوله جقدر وفیق مصدر اولور جان ویرمك معناسنه یقال فاق الرجل یفیق فیقا
اذا جاد بنفسه لغة فی یفوق (الفیق) فانك کسریله دنیایی محیط اولان طاغك
اسمیدر شارحك بیاننه کوره قاف ایله فیق مصحفیدر وفیق پك اوزون آدمه دینور
و برموضع آدیدر (الافاقة) همزه نك کسریله شاعر مفلق اولمق معناسنه در یقال
افاق الشاعر اذافلق وبوماده‌لر یائیه وواویه‌در نته که ذکر اولندی (افیق) امیر
وزننده آنفا ذکر اولنان عقبه در
(* فصل القاف *) (القربق) جندب وزننده کربهٔ فارسی معربیدرکه بقال
دکانه دینور واما قحفان العنبری نام شاعرك اشبو * یاابن رقیع هل لها من مغبق
* ماشربت بعد قلیب القربق * بیتنده واقع قربقدن مراد بعینها بصره شهریدر
پس قربق بصره نك دخی اسماسندن اولور (القرطق) جندب وزننده کرته
فارسی معربیدرکه کردکی وبو بلده ده خرقه تعبیر ایتدکلری لباسه دینور
(القرطقة) دحرجه وزننده کردکی کیدرمك معناسنه‌در (التقرطق) تدحرج
وزننده کردکی کیمك معناسنه در تقول قرطقته فتقرطق ای البست القرطق ایاه
فتلبس (القرق) کتف وجبل وزنلرنده الایاسی کبی دوز وهمواره مکانه واویه
دینور یقال مکان وقاع قرق وقرق ای مستو وقرق فتحتینله دوز اوه لرده یاخود
ایراق بیابانلرده سیر ایلمك معناسنه در یقال قرق الرجل قرقا من الباب الرابع
اذا سار فی القرق اوفی المهامه (القرق) فرق وزننده طاوق سسنه دینور
(القرق) قافك کسریله کتر صویه ونسبه دینور یقال هو من قرق ای اصل
ردیء وعادت وآیین معناسنه در یقال له قرق حسن ای دأب وعادة وصغار ناسه
دینور پس مفردی قرقه اولور یقال هو من قرق الناس ای من صغارهم وسدر
دیدکلری لعبه دینورکه ترکیده طقورجن اوبونی دیدکلریدر مربع الشکل اوله‌رق
یکرمی درت جزکیلی خانه‌لر طرح ایدوب خرده طاشلر ایله اوینارلر سکر وزننده

ســه در معر بیدر که اوج قابولی دیمکدر وفی النهایة وفی حدیث ابی هریرة انه [ربما رأهم یلعبون بالقرق فلاینهاهم] (القروق) صبور وزننده صمـان ایله هجر بیننـده بروادی آدیدر (قریق) زبیر وزنـنـده موضع مزبور یانـنـده بر موضع اسمیـدر (القققة) فتحـاتله غربان اهلیه یه دینور که اولرده بسلنن قرغه در وجوجق حدثنه دینور ققه دخی دینور تشدیدایله وقافك كسریله‌ده زبانزده در وققه فنا وکثتر رأی وفکر وتدبیره اطلاق اولنور یقال وقع فی ققـه ای رأی سوء و بعضلر دیدیکه چوجق حدثنه ققه دینور بقه وزننده یاخود ققه‌که ثقه وزننده‌در چوجق قسمی برفنا ومردار شیئه یقلشدقده زجر ایچون چاغردقلری صوتدن حکایه درکه ققه ققه دیو چاغررلر یاخود چوجق برنسنه ایله قورقدقده یعنی مخاطره شیئه صالمق داعیه‌سنده اولدقده تخویف ایچون چاغردقلری صوتدن حکایه در (القلق) فتحتینـله مضطرب و بیقرار اولمق معناسـنه در یقال قلق الرجل قلقا من الباب الرابع اذا انزعج ای اضطرب (القلق) جزی وزننده بر کونه قلاده اسمیـدر (القلق) کتف وزننده مضطرب و بیقرار آدمه دینور که اسم فاعلدر یقال رجل قلق ای مضطرب ومنه یقال امرأة قلق الوشاح ای مضطرب وشـاحها بونکله عربلر چلمسز زبونجه خاتوندن کـنایه ایدرلر (المقلاق) مفتـاح وزننده مضطرب و بی آرام آدمه دینورکه مبالغه بی متضمندر یقال رجل وامرأة مقلاق ای مضطرب (الاقلاق)همزه‌نك كسریله دابه‌نك ارقه‌سنده ادوانی یك طورمیوب بری اونه او بناره اولمق معناسـنه در همزه صیرورت ایچـوندر یقال اقلقت الناقة اذا قلق جهـازها ای قتبها وآلتهـا (القوق) قافك ضمیله (والقاق) حال وزننده که اصلی قوق ایدی فتحتینله (والقیق) قافك كسریله حدی متجاوز اوزون اولان کشی یه دینور یقال رجل قوق وقاق وقیق ای الفاحش الطول وقوق بر جنس بیونی اوزون صو قوشـنه دینور وعورتك فرجنه دینور وقیاصرهٔ رومدن برقیصرك آدیدر دنانیر قوقیه اكا منسوبدر مؤلف بونی قالیله‌ده ذکر ایلمشدر شارح دیرکه اكا قوقا دخی دیرلر ایدی ظاهرا قوقا دیدکلری کسوت اورام اكا منسوبدر وقاق خفیف وشاشقه سبکمشرب احمق آدمه دینور یقال رجل قاق ای احمق طائش (القوقة) قافك ضمیله صلعه معناسنه‌در که طازلغه دینور یقال برأسه قوقة ای صلعة (المقوق) معظم وزننده باشنك اوکی یك طازوقاولق آدمه دینور یقال رجل مقوق ای عظیم القوقة (القوق) قافك فتحیله (والقوقأة) دحرجه وزننده طاوق قاق‌قاق دیو قاقه‌لمق معناسنه‌در یقال قاقت الدجاجه تقوق قوقا وقوقأت قوقأة اذا صوتت (قهقاه) صحراء وزننده بر قریه آدیدر (قهقوه) ترقوه وزننده مصرده بر ولایت آدیدر (القیق) قافك فتحیـله طاوق قسـمنك

چاغرمسندن حکایه در خروسی چفتلشمکه چاغرد قده (القيق) قافك كسر يله
شـلفه و يل قوان احمق آدمه دينور قاق كبى يقال رجل قيق اى احمق طـائش
ودنيايى محيط اولان طاغك اسميدر مؤلف بونى قايله ده ذكر ايلدى (القيـاق)
كتـاب وغراب وزنلرنده اوزون آدمه دينـور (القيقة) قافك كسر يله
بورطه قبوغنك ايچنده اولان انجه زاره دينور (القيقئ)زبرج وزننده بورطه
ايچنك آقنه دينور مؤلف بونى همزه بابنده دخى ذكر ايلدى (القيقان) جيران
وزننده ايكى موضعدر (القيقاءة) قافك كسر يله ارض غليظـه يه دينور جمعى
قواقى وقيـاقى كلور قاف ثانيه لرك كسر يله وقوق كلور عنب وزننده شـارح
ديركه اصلى قوقاء ه در جمع اول اصلى اوزره در ثانى لفظى اوزره در ثالث مفردى
قيقه اولمق توهمنه مبنيدر

(* فصـل اللام *) (اللبق) كتف وزننده (واللبيـق) امير وزننده ايشى
ياقشغى اوزره ايشلر اولان اوز وچيره دست استاده دينور يقال رجل لبق ولبيق
اى حاذق بما عمل واكننه كيديكى هرجامه براشق و ياقشق اولان آدمه دينوركه
خلق برمعناده هرنه كيرسه ياقشوب اندامنه جسبان اولور يقال رجل لبق ولبيق
اى يليق به الثوب معناى آنيدن وصفلردر (اللبقة) فرحه وزننده (واللبيقة)
ظريفه وزننده مؤنثلريدر على قول ناز وشيوه و اداسى كوزل ولباس كيوب
قوشنمسى نازك براشـقلو محبوبه يه دينور يقال امرأة لبقة ولبيقة اى يليق بهـا
الثوب اوالحسنة الدل واللبسة (اللبق) فحتينله (واللباقة) كرامه وزننده هر
ايشده اوز وچيره دست وحاذق اولمق معناسـنه در يقال لبق الرجل ولبق لبقـا
ولباقة من الباب الرابع والخامس اذا حذق وبعضلر عندنده لبق ظرافت معناسنه در
يقال لبق الرجل لبقـا اذا ظرف ولبق ولباقه اندامنه لباس براشـوب ياقشمق
معناسـنه در يقـال لبق به الثوب ولبق به اذا لاق (اللبق) سـبق وزننده بر
نسـنه يى يومشتمق معناسـنه در يقال لبق الشئ لبقا من البـاب الاول اذا لينه
(التبليق) لبق معناسـنه در يقال لبقـه اذا لينه (الملبق) معظم وزننـده
چرو يشـله يومشـدلمش تريده وصف اولور يقال ثريد ملبق اى ملين بالدسم
(اللثق) لامك وثاى مثلثـه نك فتحيله كون روز كارسز اولوب وچوق قيراغى
دوشمكله رطوبتلو اولمق معناسنه دركه وخامتى موجبدر تقول لثق يومنا لثقـا
من الباب الرابع اذا ركدت ريحه وكثرنداه (الالثاق) همزه نك كسر يله بر
نسنه يى يشاردوب اصلاتمق معناسنه در يقال الثقهاذابلله ونداه (الالتثاق)افتعال
وزننده برنسنه يشاروب اصلانمق معناسنه در يقال الثقه فالتثق اى بلله (اللثق)
كتف وزننده تويلرى اصلاق قوشـه وصف اولور يقال طـائر لثق اى مبتل

(التلثيق) بر نسنه يي افساد وتباه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال لثقه اذا افسده (اللحق) لامك فتحى وحانك سكونيله (واللحاق) سحاب وزننده برآدمك آردندن يتشمك معناسنه در يقال لحق به ولحقه لحقا ولحاقا من الباب الرابع اذا ادركه للالحاق همزه نك كسريله لازم ومتعدى اولور آردندن يتشمك ويتشدرمك معنالرينه يقال الحقه اذا ادركه والحق غيره اذاجعله مدركا وفى القنوت [ان عذابك بالكفار ملحق] اى لاحق پس بوراده لازمدر لكن بوراده احسن بلكه صواب اولان اسم مفعول صيغه سيله اولمقدر (اللحوق) قعود وزننده آت قسمى اتندن دوشوب آرقلامق معناسنه در يقال لحق الفرس لحوقا من الباب الرابع اذا ضمر آت قسمنك ضمورى ايكى كونه اولور برى صاحبى عمليله وبرى بنفسه اولور بوراده لحوق ضمور معناسنه اولمق آتك دريسى هزالدن كيكنه ياخود قارنى صرتنه لاحق ولاصق اولمق تصورينه مبنيدر (لاحق) معاويه بن ابى سفيانك وغنى بن اعصرك وحازوق نام خارجينك وعيينة بن حارثك فرسلرى اسميدر ولاحق الاصغر بنواسده مخصوص برفرسك اسميدر (ابولاحق) طغان قوشنك كنيه سيدر (اللويحق) مصغر بنيه سيله بربرنجى قوش اديدركه ككلك شكار ايدر (الملحاق) مفتاح وزننده شول ناقه يه دينوركه بغايت رونده اولمغله سائردوه لره يتشوب واكا اصلا سبق وتقدمله فائق اولميه لر (الملحق) مكرم وزننده برقوم و قبيله دن اولميوب صكره دن انلره التصاق ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال هو ملحق اى دعى ملصق (اللحاق) كتاب وزننده ياى غلافنه دينور (الالحاق) همزه نك فتحيله دره نك شول يرلرينه دينوركه انلر دن صوچكيلوب برينه اكين زرع اولنور اوله مفردى لحق در فتحتينله (الاستلحاى) الحاق ديدكلرى مواضع مذكوره يه اكين اكمك معناسنه در يقال استلحق الرجل اذازرع الالحاق وفلان بنم اوغلمدر ديو ادعا ايلمك معناسنه در يقال استلحق فلانا اذا ادعاه (اللحق) فتحتينله الحاق لفظنك مفرديدركه ذكر اولندى واولكى شيئه يتشن نسنه يه دينور واولكى ميوه نك عقبندن بر دخى ايريشن ميوه يه دينور يقال اثمر الشجر اللحق وهو الثمر الذى يلحق بعد الاول (التلاحق) تفاعل وزننده برى برينه يتشمك معناسنه در يقال تلاحقت المطايا اذا لحق بعضهم بعضا (اللخفوق) خاى معجمه ايله عصفور وزننده جانور اينى كبى يرده اولان ياريغه دينور (اللاذقيه) ذال معجمه مفتوحه ايله حلب اعمالندن بربلده اديدر حالا مهمله ايله لادقيه ديدكلريدر (لرقه) لامك ضميله مغربده برحصن اديدر (اللزوق) زاى معجمه ايله لصوق وزننده ومرادفيدركه ياپشمق معناسنه در يقال لزق به لزوقا من الباب الرابع اذالصق (الالتزاق) افتعال وزننده بودخى ياپشمق معناسنه در يقال التزق به بمعنى لزق به (اللزاق) كتاب وزننده كنديسيله

نسته یاپشدریلان شیئه دینور چریش وطوتقال کبی یقال لزقه باللزاق ای ما تلزق به
جاع معناسنه مستعملدر (لزاق الذهب) کتاب العرب وزننده اشق اسمیدر که
چادر اوشغی دیدکلری نباتدر وبرنوع دوابی دارواردیدرکه پراصه لوننده اولور ارمن
بلادندن جلب ایدرلر وبشقه بردار واردیدرکه بول صبیاندن اتخاذ اولنور یعنی بلوغه
قریب غلمانک بولنی باقر ظرف ایچره بوره ارمنی ایله کونش قرشوسنده غلظت
پیدا ایدنجه نیجه مدت سحق ایدرلر جراحات خبیثه یه پك نافعدر مؤلف بونلری
تفریقله بشقه جه نسنه عد ایلمشدر لکن مفردات بیانه کوره لزاق الذهب بوره
ارمنی نوعندن اولان تنکار برنوعی اوله جقدرکه لحام الذهب دخی دیرلر معدنی
ومصنوعی اولور اد خالی التونك سریعا ذوبنه باعث اولور انتهی (لزاق الحجر)
یاخود لزاق الرخام بردارودرکه حجر مخصوصدن اتخاذ اولنور بودار وصمغ البلاط
دیدکلریدرکه مرمر یاخود اخر حجرا وننه طوتقال اضافه سیله شیء واحد اولنجه دق
ایتدکلری نسنه در ترکیده طاش یالیجی دیرلر (اللزوق) صبور وزننده
(واللازوق) قاموس وزننده شول لاصقه دینورکه یاره اوزره یاپشدریلور صغا
لنجه ادن قوپمز یقال داوی الجراحة باللزوق واللازوق وهو دواء للجرح یلزمه
حتی یبرأ (اللزق) کسریله (واللزیق) امیر وزننده بر نسنه یه یپشك ویاپشق
اولان شیئه دینور ومنه یقال هو لزق وبلزقی ولزیق ای بجنبی (اللزیق) لامك ضمی
وزای مشدده نك فتحیله خلیطی وزننده کلامده اولان رطوبته یعنی لطافت وملایمته
اطلاق اولنورکه سامعك درونه چریش کبی صواوب یاپشور یقال فی کلامه لزیق
ای رطوبة (اللزق) فتحتینله لوی معناسنه درکه آق جکرك صوسزلقدن یانه
یاپشمسندن عبارتدر یقال لزقت الرئة بالجنب لزقا من الباب الرابع اذا لصقت به
عطشا (اللزیقاء) قطیعاء وزننده یغمور عقبنده طاشلرك دیبلرندن پشروب
چقان خرده اوتلره دینور (الملزق) معظم وزننده محکم ومتین اولمیان شیئه
اطلاق اولنور یقال شیء ملزق ای غیر محکم (اللسوق) لصوق وزننده یاپشمق
معناسنه در یقال لسق به لسوقا من الباب الرابع اذا لزق به (الالتساق) افتعال وزننده
لسوق معناسنه در یقال التسق به بمعنی لسق (الالساق) همزه نك کسریله یاپشدرمق
معناسنه در تقول السقته اذا الزقته (اللسق) لامك کسریله (واللسیق) امیر وزننده
بر نسنه یه یاپشق اولان شیئه دینور ومنه یقال هو لسقی ولسیقی ولسقی ای بجنبی
(اللسق) فتحتینله صوسزلقدن آق جکر بوکوره یاپشمق معناسنه در لزق کبی
یقال لسقت الرئة بالجنب لسقا من الباب الرابع اذا لصقت عطشا ویقال لسق البعیر
اذا التصقت رئته بجنبه عطشا بوذکر اولنان ماده لرك مجموعنده زای وصاد ایله ده
لغتدر (الملسق) معظم وزننده یرقومه صکره دن ملحق اولان کسیه دینور

يقال هوملسق بهم اى‌دعى (الملصقة) مكرمه وزننده اتنه طلو طقناز خاتونه دينور (الالصاق) همزه‌نك كسريله ياپشدرمق معنا سنه‌در يقال الصقه بمعنى الزقه ودوه‌نك آرد سكيرنى ياخود بجا غنى سكير لمك معنا سنه مستعملدر يقال الصق بعرقوب بعيره اوبساقه اذاعقره (اللعقة) لامك فتحى وضميله يلامق معناسنه در يقال لعقه لعقة من الباب الرابع اذالحسه ولعق الا صبع اولمكدن كنايه در ارزاق توكنمك ملا بسه سنه مبنى در يقال لعق فلان اصبعه اذامات ولعقه لامك فتحيله بناء مره اولور بركره يلامق معنا سنه واسم اولور بريلامتق نسنه يه دينور ومنه يقال فى‌الارض لعقة من‌ربيع اى‌قليل من‌الرطب يعنى ارض مذكوره دن حيوانلره بريلامتق چاير واردر (اللعقة) غرفه وزننده بر قاشق طلوسى نسنه يه دينور يقال العقه لعقة وهى اسم ما تأخذه فى الملعقة (الملعقة) مكنسه وزننده قاشيغه دينوركه يلايجق آلتدر (اللعوق) صبور وزننده قاشقله يلادقلرى نسنه‌يه دينور معجون وكلبشكر كبى (اللعوق) جرول وزننده عقلى آزجه اولان سبكسر آدمه دينوركه بريلامتق عقلى‌اولور يقال رجل لعوق اى‌القليل العقل (اللعاق) غراب وزننده يلاغمش‌طعامدن‌آغزده قلان بقيه يه دينور تقول‌مافى لعاق وهو مابقى فيه من طعام لعقة (اللعوقة) دحرجه وزننده بر ايشى چابك طوتمق معناسنه در يقال لعوق فى‌عمله اذا اسرع (اللعق) كتف وز ننده حريص كمسيه دينور يقال رجل وعق لعق اى‌حريص (لعقة الدم) فتحا تله قان يلايان كمسه لر ديمكدر كه مرادبنو عبدالدار وبنومخزوم‌وبنو عدى وبنوسهم‌وبنوجمح قبيله‌لريدر قبائل مزبوره عادت‌جاهليه‌اوزره برى‌بريله‌اعتضادواتحاد ايلمك‌اوزره تعاهد وتحالف‌ايلدكلرنده‌بردوه ذبح ايدوب دمنى يلايوب على‌قول اللرنى اول دمه باترمغله كوياكه عقد يمين وتوثيق عهد ايلديلر (الانتعاق) افتعال‌وزننده برآدمك‌لونى متغير اولمق معناسنه دركوياكه لونى لعق اولنمشدر يقال التعق لونه على بناء المفعول اذا تغير (اللفق) لامك فتحى وفانك سكونيله توبك برپاره سنى برپاره‌يه بناشدروب ديكمك معناسنه‌در يقال لفق الثوب لفقا من الباب الثانى اذضم شقة الى اخرى فخاطهما وطلب ايلد يكى نسنه‌يه يتشميوب خائب اولمق معنا سنه‌در يقال لفق الامر اذا طلبه فلم يدركه وطغان قوشى صاليور لديكى شكارى صيد ايتميوب بوش دو نمك معنا سنه در يقال لفق الصقر اذا ارسل فلم يصطد (اللفق) لامك كسريله ايكى ابندن ديكلمش جارك برابننه دينور يقال ملاءة ذات لفقين اى عرضين (التلفاق) تانك كسريله ياخود لفاق كه كتاب وزننده‌در برى برينه بناشدريلوب ديكيلجك ايكى‌ثوبه دينور مؤلف ثوبان عنو اننده رسم ايلمكله اويلجه ترجمه اولندى لكن مقتضا اول ثوبلرك هربرينه اطلاق اولنمقدر حتى اساسده ماهذا بطباق لذا ولفاق عبارتيله مرسومدر

(التلفق) تفعل وزننده التحاق معنا سنه در يقال تلفق به اذالحقه (التلافق) تفاعل وزننده برقو ملك امور متفرقه سى رابطه والتيام بو لمق معنا سنه در يقال تلافق القوم اذا تلاءمت امورهم (اللفق) فتحتينله برايشه بشلبوب كتمك معناسنه يقال لفق يعمل كذا لفقا من‌الباب الرابع اذاطفق وبرنسنه‌يه نائل اولوب اخذ ايلمك معنا سنه در يقال لفق الشئ اذااصابه واخذه (الملفقة) معظمه وزننده دوزمه وقوشمه يالدزلمه اولان كلمـانه اطلاق اولنور يقـال احاديث ملفقة اى مزخرفة (اللق) شق وزننده برده اولان يارىغه وچتلاغه دىنور يقال بالارض لق اى صدع ولق مصدر اولور الايله ياخود الى اياسيله برآدمك كوزينه اورمق معنا سنه يقال لق عينه لقا من‌الباب الاول اذاضرب بها بيده اوبرا حته (اللقلق) فدفد وزننده لسـانه اطلاق اولنور يقال حرك لقلقه اى لسـانه ولكلك قوشنه دىنور ياخود بونده افصح اولان لقلاق اولمقدر جمعى لقالق كلور شـارحك بيا ننه كوره لقلق لقلاق مختصر يدر ولكلك معرب بيدركه فارسيدر (اللقلقة) زلزله وزننده لكلك اوتمك معنا سنه در يقال يلقلق اللقلق اى يصوت ومطلقا اضطراب ايله اولان صوته ياخود شدتلو صوته دىنور يقال لهن لقلقة اى صوت فى اضطراب او شدة الصوت ويلان قسمى متصل دلنى چقاروب چكه لرنى اوينا تمق معنا سنه در يقال الحية تلقلق اى تحرك لحييها دائمـا وتخرج لسنها وبر نسنه‌يى صرصوب ارغلامق معنا سنه در يقـال لقلق الشئ اذا حركه (التلقلق) تزلزل وزننـده برى اوته ارغلا نمق معنا سـنه در يقال تلقلق الشئ اذا تقلقل (الملقلق) اسم مفعول بنيه سيله متصل شمشك كبى حركت ايدوب اوينـار اولان ياوز كوزه دىنور يقـال طرف ملقلق اى حـديد لا يقر مكانه (اللقلقة) فتحـاتله آغز لرى طـاره جق چقوره دىنور واللوبله ناسـك كوزلرينه ضرب ايدن كمسـه لره دىنوركه جمع اسم فاعلدر مفردى لاق در تشـديد قافله (اللمق) لامك فتحيله يازى يازمق معنا سـنه در يقـال لمقه لمقـا من البـاب الاول اذاكتبـه ويا زوبى سـيلوب محو ايلمك معنا سـنه اولمغله ضد اولور يقـال لمق بعد مالمق اى محـا بعد ما كتب وال آيه سيله خاصة كوزه اورمق معناسنه‌در يقـال لمق عينه اذا ضربها بكفه وباقمق معناسنه در يقال لمق اليه اذا نظر (اللمق) فتحتينله يولك اورته‌سنه دىنور يقال اخذ فى لمق الطريق اى لمقه (اللمق) ضمتينله لامقك جمعيدركه بركمسـه ايله اورشمغه ياخود اورمغه بشلدقده ابتدا آنك كوزينك ايچنه اورمغه ابتـدار ايدن آدمه دىنور تقول رأيته لامقـا و هو المبتدئ يصفق الحدقة فى ضرابه وهم لمق (اللماق) سحاب وزننده مأكولات ومشروباتدن جزوى نسنه‌يه دىنوركه برداديملق وبريلامنق تعبير اولنور يقـال ماذاق لماقا اى شيئا (التلمق) تفعل وزننده دائمق

معناسنه‌در يقال ماتلمق بشئ اى ماتلمج (اللوق) سوق وزننده يومشمق معناسنه‌در تقول لقته الوقه لوقا اذا لينته وكوزه اورمق معناسنه در تقول لقت عينه اذا ضربتها ودواتك مركبنى اصلاح ايلمك معناسنه در تقول لقت الدواة اذا اصلحت مدادها وثابت قرار اولمق معناسنه در يقال هو لايلوق عندك اى لايقر (اللوقة) لامك فتحيله ساعت معناسنه در يقال ذهب فلان لوقة اى ساعة (اللوقة) لامك ضميله قايمغه ياخود كره‌ياغنه دينور على قول قايمقله ياخود كره‌ياغيله تازه‌خرمادن ياخود صافى ياغله تازه خرمادن مرتب طعامه دينور واكا الوقه دخى ديرلر ملوله وزننده‌تقول اطعمنا الوقة واللوقة اى‌زبدة اوهى‌بالرطب والسمن مؤلف الوقه‌بى الق بابنده دخى ثبت ايلمشيدى كه الق‌ماده‌سندن ايدى ظاهرا بوراده‌مراد همان تمثيلدر (التلويق) كره‌ياغيله طعامى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال لوق الطعام اذا اصلحه بالزبدة (اللواق) سحاب وزننده بردادملق نسنه‌يه دينور يقال ماذاق‌لواقا اى شيئا (الاوق) فتحتينله حمق وبلاهت معناسنه در (الالوق) احمق وزننده ومرادفيدر يقال رجل الوق اى بين‌اللوق احمق (اللهق) كتف وحرف‌وزنلرنده شول آق دوه‌يه دينوركه رنكنده نوعا اشقرلك اوله كه چيل اولور مؤنثى لهقه در جمعى لهقات در ولهاق در لامك كسريله ولهق بياض او كوزه دينور ومطلقا آق نسنه‌يه دينور ويك آق نسنه‌يه وصف اولور كما سيذكر مؤنثى لهقه‌در على قول لهق پارلديلى اولميان آق نسنه‌يه دينور ثور وثوب وشيبده وصف اولور يقال شئ لهق ولهق اى‌ابيض اواللهق بفتحتين الابيض ليس بذى بريق (ولهق) فتحتينله مصدر اولور يك آق اولمق معناسنه يقال لهق الشئ لهقا من الباب الرابع اذا ابيض شديدا (اللهاق) سحاب وزننده بو دخى اق او كوزه ومطلقا اق نسنه‌يه‌دينور (اللهاق) كتاب وزننده بودخى شديد البياض نسنه‌يه دينور مؤنثى دخى لهاق در (اللهق) سحق وزننده بودخى برنسنه يك اق اولمق معناسنه در يقال لهق الشئ لهقا من‌الباب الثالث اذا ابيض شديدا (التلهق) تفعل وزننده لهق وزننده لهق معناسنه‌در (اللهوق) جرول وزننده لافزن كسنيه دينوركه عهده‌سندن كلميه‌جكى نسنه‌لر وعد ايدر يقال رجل لهوق اى مطرمذ فياش (اللهوقة) دحرجه وزننده بر كمسه عهده‌سنده اولمديغى نسنه ايله حسن وزينت صاتمق معناسنه در يقال يلهوق فلان اذا كان يحسن بماليس فيه وبر ايشى ياخود بر سوزى وجه لايق اوزره اهتمامله عمل وادا ايليوب همان كليشى كوزل ايلمك معناسنه در يقال لهوق فى‌العمل والكلام اذا لم يبالغ فيه (التلهوق) تدحرج وزننده لهوقه معناسنه در يقال تلهوق فى‌العمل والكلام بمعنى لهوق (الملهق) معظم وزننده لونى آق اولان شيئه دينور يقال شئ

ملهق

ملهق اللون اى ابيضه (الليقة والليق) لاملرك فتحيله دواته ليقه قومق على قول مركبنى اصلاح ايلمك معناسنه‌در يقال لاق الدواة يليقها ليقة وليقا اذا جعل لها ليقة اواصلح مدادها ودواتده مركب ليقه‌يه الشمق معناسنه در يقال لاقت الدواة اذالسق المداد بصوفها وصغمق معناسنه در يقال لاق به اذالاذ وبر آدمك اندامنه لباس اويوب يافشمق معناسنه‌در يقال لاق‌به الثوب اذالبق وبر نسنه برشيئه مناسب وجسبان اولمق معناسنه در يقال هذا الامر لايليق بك يعنى بو ايش سكا يايشمز كه يافشمز ديمكدر شارحك بيانته كوره بو ايكى معناى اخيرده مصدرى لياقه دخى كلور كتابه وزننده (الالاقة) همزه‌نك كسريله بو دخى دواته ليقه قومق يامركبنى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال الاق الدواة بمعنى لاقها ويايشدرمق معناسنه در يقال الاقه بنفسه اذا الزقه ومنه يقال مايليق درهما من جوده اى مايمسكه يعنى كمال جود وسخاسندن النده اقچه طوتمز ذكر اولنان الصاق معناسندندر كه كفنه درهمى الصاق ايتمز معناسنك لازميدر (الليقة) لامك كسريله دواته وضع اولنان ابريشم مقوله‌سيدر كه لسانمزده دخى ليقه تعبير اولنور دواته ومداده ملاصق اولديغيچون اطلاق اولندى وليقه شول لزوجتلو چامور پارچه‌سنه دينور كه ال ايله ديواره اورلدقده يايشور اوله (الليق) لامك كسريله بر سياه نسنه در كه سرميه قارشدررلر (الليق) عنب وزننده بوفقه سحاب پاره‌لرينه دينور (الالتياق) افتعال وزننده بر كمسه بر آدمله برى برينه يايشوب جسم واحد اولمق درجه‌سنده خلوص اوزره قونشوب دوستلق ايلمك معناسنه در يقال التاق فلان بفلان اذا صافاه كانه لزق‌به ولازم اولمق معناسنه‌در يقال التاق‌له اذا لزمه ومستغنى اولمق معناسنه در يقال التاق فلان اذا استغنى (اللياق) سحاب وزننده ثبات وپايدارى معناسنه در يقال ليس لفلان لياق اى ثبات‌فى‌الامر واوتلاغه دينور مرتع معناسنه (اللياق) كتاب وزننده آتش شعله‌سنه دينور تقول آنست لياقا اى شعله نارنجز بعونه تعالى

(* فصل الميم *) (المأق) ميمك فتحى وهمزه‌نك سكونيله كه معق وزننده در (والمؤق) ميمك ضمى وهمزه‌نك سكونيله كه معق وزننده‌در (والمؤق) معطى وزننده (والماقى) قاضى وزننده (والمأق) مال وزننده كه همزه الفه قلب اولنمشدر (والموق) همزه‌يى واوه قلبله موقع وزننده (والمأقى) ميمك فتحى وهمزه‌نك سكونى وقافك كسريله مأوى الابل وزننده (والموق) ميمك ضميله سوق وزننده (والامق) همزهٔ مضمومه ايله (والمقية) ميمك ضميله كوزك بروندن جانبنه دينور كه كوزدن ياش اقه‌جق بردر تركيده كوزك پيكارى تعبير اولنور على‌قول كوزك مقدمنه وعلى‌رأى مؤخرينه دينور شارح دير كه مقدم العين

دیدیکی ینه کوزك پیکاری اوله‌جقدر ومؤخر العین قوبرغی اوله‌جقدر بو صورتده
حرف تردید ایله اومقدم العین عباره‌سی تکراردر ظاهرا امام لیثك موق العین
مؤخرها ومأقها مقدمها تعبیرندن متحولدر انتهی وبونلرك جمعی آماق کلور آبار
کبی واماق کلور ابار کبی ومواق کلور میمك فتحیله ومآق کلور میمك فتحی
وهمزه‌نك مدیله شارحك بیانه کوره ایکی اولکی موق ومأق وامق وموق وماق
لفظلرینك جمعیدر (المأقة) فتحاتله بر حالتدر که انسانه بکاء حالنده عارض
اولور صدرندن انجقرق کبی قوپار ایج چکمه و کوکس کچورمه تعبیر اولنور
یقال اصابته مأقة وهی شبه الفواق کانه نفس ینقلع من الصدر عند البکاء والنشیج
(المآق) فتحتیله اغلرکن ایج چکمك و کوکس کچورمك معناسنه در یقال مئق
الصبی ماقا من الباب الرابع اذا اخذته المأقة شارحك بیانه کوره اسم فاعل مئق‌در
کتف وزننده ومنه المثل * انت تئق وانا مئق فکیف نتفق * بوراده تئق تای
فوقیه ایله در که محلنده ذکر اولندی یعنی سن سریع الغضب وبن ضعیف القلب
اولمق حسبیله امتزاجز ممکن دکلدر (الامتئاق) افتعال وزننده مأق معناسنه‌در
یقال امتاق الصبی بمعنی مئق وغضب مشتد اولمق معناسنه در یقال امتأق غضبه
اذا اشتد (المؤق) میمك ضمی وهمزه‌نك سکونیله وهمزه‌نك ترکیله‌ده لغتدر
بر ارضك بك چقور اولان اطراف ونواحیسنه دینور جمعی امأق کلور ازمان
وزننده (الامآق) امهال وزننده مأقه‌یه یعنی ذکر اولنان کوکس کچورمه
حالتنه داخل اولمق معناسنه در که مراد اول حالته اوغرامقدر یقال امأق الرجل
اذا دخل فی المأقة ومنه الحدیث [مالم تضمروا الامأق] ای الغیظ والبکاء مما یلزمکم
من الصدقة نهایه‌ده حذف همزه ایله اماق عنواننده که کتاب وزننده در مرسوم
وامأق مخففی اولمق اوزره مشروحدر (المحق) سحق وزننده بر نسنه‌یی محو
وابطال ایلمك معناسنه در که آندن اثر ونشان قومیوب بلورسز نابود ایلمکدن
عبارتدر یقال محق الشیء محقا من الباب الثالث اذا ابطله ومحاه وبر نسنه‌نك برکتنی
کیدرمك معناسنه مستعملدر یقال محق الله الشیء ای ذهب ببرکته وبر نسنه‌یی
اسی یاقوب کویندرمك معناسنه در یقال محق الحر الشیء اذا احرقه (التمحیق)
بو دخی بر نسنه‌یی محو وابطال ایلمك معناسنه در یقال محقه بمعنی محقه وعادت
جاهلیه اوزره محیق رسمنی اجرا ایلمك معناسنه‌در یقال محق الرجل اذا راعی
المحیق کماسیذکر (التمحق) تفعل وزننده (والامتحاق) افتعال وزننده محو ومضمحل
اولمق معناسنه‌در یقال محقه فتمحق وامتحق ویقال امحق بتشدید المیم اصله امتحق
فقلبت التاء میما وامتحاق برنسنه‌یی اسی چالغله کویمك معناسنه در یقال محقه
الحر فامتحق (الامحاق) همزه‌نك کسریله بو دخی برنسنه‌نك برکتنی کیدرمك معناسنه‌در

يقال امحق الله الشيء اى ذهب ببركته لكن بو لغت ضعيفه در فصيحى ثلاثيدن اولمقدر ومحاق هلال كبى هلاك اولمق معناسنه در يقال امحق المال اذا هلك كمحاق الهلال (المحاق) ميمك حركات ثلاثيله آيك آخرينه على قول آيك آخرنده اولان اوچ كيجه‌يه دينور ياخود قمرك نهان اولمسندن عبارتدر كه صباح واخشام كورنمز اولور قمر كونشله برابرجه طلوع ايلمكله كونش نورى قمرى محق ومحو ايلديكيچون اطلاق اولندى يقال جاءنى فى محاق القمر وهو آخر الشهر اوثلاث ليال من آخره او هو ان يستتر القمر فلا يرى غدوة ولاعشية (المحيق) امير وزننده بوفقه‌لنوب كسكنلنمش ناملويه دينور كمال رقتندن كويا كه محق اولمش اولور يقال نصل محيق اى مرقق محدد ومحيق افعال جاهليه دن برعمل اسميدر كه يوم محاقده بر صويك صاحبى اولان كمسه صودن بر جانبه طوغرى چكيلوب كتدكده بر آخر كمسه كلوب اول صويه نزول وطوارنى اسقا ايدوب آخر ماه انىيه قدر انده اقامت ايدر بعده صاحبى كلوب اول صويه مستحق اولور ينلرنده اول صويه محيق تعبير ايدرلر (الماحق) يلك اسى كونه اطلاق اولنور يقال يوم ماحق الحر اى شديده وماحق الصيف يازا يامنك شدت حرندن عبارتدر يقال جاء فى ماحق الصيف اى شدة حره (المدق) محق وزننده طاش قيرمق معناسنه در يقال مدق الصخرة مدقا من الباب الاول اذا كسرها (المذيق) ذال معجمه ايله امير وزننده صوقاتلمش سوده دينور تقول سقانى مذيقا اى لبنا ممزوجا بالماء (المذق) ميمك فتحيله سوده صو قاتمق معناسنه در يقال مذق اللبن مذقا من الباب الاول اذا مزجه بالماء ودوستلغى خلوص اوزره ايتميوب منافقانه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مذق الود اذالم يخلصه (الامتذاق) افتعال وزننده (والامذاق) همزه نك وميم مشدده نك كسريله كه بودخى افتعال وزننده در سود صو ايله ممزوج اولمق معناسنه‌در يقال مذق اللبن فامتذق وامذق اى‌اختلط بالماء (الممذوق) صوقاتلمش سوده دينور يقال لبن ممذوق ومذيق اى ممزوج (المذاق) شداد وزننده (والمماذق) منافق وزننده دوستلغى خلوص وصفوت اوزره اولميان كمسيه دينور احباب زمانه كبى يقال رجل مذاق ومماذق اى غير مخلص (المذرقة) دحرجه‌وزننده آتمق معناسنه در يقال مذرق‌به اذارمى‌به (المرق) فرق وزننده عجله ايله دورتمك وسانجمق معناسنه در يقال مرقه بالرمح مرقا من الباب الاول اذا طعنه به بالعجلة وتنجره‌دن شوربايى يا اث صوينى چوق ايلمك معناسنه در يقال مرق الرجل اذا اكثر مرق القدر وسى‌به اولمش دريك توينى يولمق معناسنه در يقال مرق الجلد اذانتف صوفه معطونا ومرق جوارى‌واسافل مقوله‌سنك يعنى‌موسقيدن‌بيخبر اشخاص‌رذله‌نك بسته وشرقى كبى طرب وتغنى ايلمسنه دينور حالا بوديارلرده ايوبجى وميمونجى

چنكانه‌لرك ومحله بكجيلرينك و بلغورلو عربه‌جيلرينك تركيلرى ومانيلرى كبى شارحك بياننه كوره بونده اسمدر فعلى تمريق در تقول سمعت المرق وهو غناء الاماء والسفلة ودباغت ايچون سپى‌يه اورلمغله متعفن اولمش درى‌يه دينور يقال انتن من المرق اى الاهاب المنتن وتقول العرب فلان اصابه ذلك فى مرقك اى من جرائك وفى جرمك يعنى من اجلك بوراده فى من معناسنه اولمغله فلان كمسنه فلان ايش سندن اوتورى وسنك جرمكدن ناشى اصابت ايلدى ديمك اولور اهاب منتن معناسندن ياخود شارحك بياننه كوره مرق خرما اغاجنه مخصوص برافته دخى ديمكله آندن مأخوذدر (الامراق) همزه‌نك كسريله بودخى تجرده چوربايى ياخود ات صوينى چوق ايلمك معناسنه‌در يقال امرق القدر اذا اكثر المرق فيها وبرادم عورت يرنى اچق معناسنه‌در يقال امرق الرجل اذابدى عورته ودباغت ايچون معالجه اولنان درينك تويى يولنه‌جق وقتى كلمك معناسنه‌در يقال امرق الجلد اذا حان له ان ينتف (المرق) ميمك ضميله تويلرى قاولمش قوردلره دينور امرق مفرديدر يقال ذئب امرق وذئاب مرق اى امعط (المرق) ميمك كسريله سپى‌يه اورلمش درينك قوقمش توينه دينور يقال انتن من المرق اى الصوف المنتن (مرق) فتحتينله موصل قضاسنده برقريه ادبدر واكينه عارض اولور برافته دينوركه سنبله‌دن حبه‌لر قبل النضج صاپر صاپر دوكيلور يقال اصاب الزرع مرق اى افة وشور بايه وات صوينه دينور مرقه اندن اخص دركه برمقدارجه‌سنه دينور مؤلف ومن الطعام معلوم عبارتيله رسم ايدوب شوربايه كذلك ات صوينه دينديكى امهات سائره‌دن استنباط اولندى وجه تسميه نتن صوف معناسندن مأخوذدر ات صويى اندن مروق ايدوب شوربادخى صويندن اولديغنه مبنى در بعده مطلق شوربايه دخى اطلاق اولندى بوفقير عربستانده براديبدن * اذافاتك اللحم فاشرب المرقة * كلامنى مثل اوله رق استماع ايلدبكمده ات صويى اولديغنى افاده ايلمشدر واساسده وهو الماء الذى يمرق من اللحم عنوانيله بيان اولنمشدر ومقدمه‌ده شوربا ايله مفسردر پس مرق شوربايه وات صوينه‌ده اطلاق اولنور ومرق مصدر او لور خرما اغاجنك يمشى يك فروان او لمغله يمشى دوكمك معنا سنه در يقال مرقت النخلة مرقا من البـاب الرابع اذا نفضت حملها بعدالكثرة ويمورطه ايكدين او لوب جلق كسمك معنا سنه در يقال مرقت البيضة اذا فسدت فصارت ماء (المروق) قعود وزننده اوق نشا نك اوته‌جانبنه كچوب چقمق معنا سنه در يقال مرق السهم من الرمية مروقا من الباب الاول اذا خرج من الجانب الاخر ومروق سنبله نك قلچقلر ينه دينور مفردى مرق در ميمك ضميله (المارقة) خوارج طائفه سنه اطلاق اولنور دين محمديدن مروق سهم كبى مروق وخروج ايلدكلر يچون قال الشارح وفى الحديث [وذكر الخوارج يمرقون

من الدين كما يمرق السهم من الرمية] وفى حديث على رضى الله عنه [امرت بقتال المارقين] يعنى الخوارج (الانمراق) انفعال وزننده بودخى اوق نشاندن اوته كچمك معنا سنه در ومنه المثل * رويد الغزو ينمرق * بنو كنانه دن برخا تون بغايت دلير اولمغله دائما باشنه عسكر جمع ايدوب قبائل سائره به چاپل ايدر ايدى مقدما استرقاق ايلديكى جوانلر دن برينه علاقه واتصال ايلمكله اندن حامل اولوب اول اثناده توابعى بنه برسمته آغاز ايلمك خصوصنى درميان ايلملريله كلام مزبورى ايراد ايلدى كه شبخون خصوصنده برمدت دخى امهال وتأخير ايليه سز تاكه بطنمده اولان ولد طشره خروج ايدنجه ديمكدر مثل مزبور عاقبت احواله انتظار وتوقف موقعنده ضرب اولنور (المريق) قبيط وزننده عصفر اسميدركى اصپور ديدكلرى نبا تدر (المتمرق) اسم مفعول بنيه سيله مريق ايله يا خود زعفرانله بو يانمش نسنه به دينور يقال ثوب متمرق اى مصبوغ بالمريق اوبالزعفران (التمرق) اسم فاعل بنيه سيله سمور مكه يوز طوتمش آته دينور يقـال فرس متمرق اذا اخذ فى السمن (المراقة) ثمـامه وزننده در بدن يولنان يوكه دينور كه يولنتى تعبير اولنور ياخوددوه ايچون يولنان برمقدارجه اوت يولنتيسنه دينور (الامتراق) افتعال وزننده برنسنه سرعتله خروج ايلمك معنا سنه در يقال امترق الشئ اذا خرج سريعـا (بئر مرق) فرق وزننده وفرح وزننده مدينه ده برقيو آديدر (الممرق) محدث وزننده سودك بو زنده يلدز يلدز چكر كه كوزى كبى جا بجا پارلدا يان دانه دانه اوزينه دينور (الامراق) همزه نك فتحيله بودخى سنبله قلچقلرينه دينور مفردى مرق درميمك ضميله (مرقيه) فتحاتله شامده برحصن آديدر (المزق) ميمك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله (المزقة) هايله يرتمق معنا سنه در يقال مزق الثوب مزقا ومزقة من الباب الثانى اذا خرقه وقوش چمقرمق معنا سـنه در يقال مزق الطائر مزقا من الباب الاول والثـانى اذارمى بذرقه وبركمسه نك عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه مستعملدر يقال مزق عرض اخيه اذا طعن فيه التمزيق بودخى برنسنه يى يرتمق معنا سنه دركه مراد پاره لمقدر (التمزق) تفعل وزننده يرتلمق معنا سنه در يقال مزقه فتمزق (الممزق) معظم ياخود محدث وزننده شـأس بن نهار نام شاعرك لقبيدر زاده طبعى اولان اشبو * فان كنت مأكولا فكن خير آكل * والافادر كنى ولما امزق * بيتى باعث تلقيب اولمشدر وممزق محدث وزننده بشقه برشاعر حضرمى در وممزق كه معظم وزننده در تمزيق كبى مصدردر اشار المؤلف به الى قوله تعالى (ومزقناهم كل ممزق) الايه (المزق) عنب وزننده يرتلان شيئك پاره لرينه دينور مفردى مزقه در فرقه وزننده يقـال مزق ثوبه فصار مزقا اى قطعا (المزاق) كتاب وزننده زياده سيله رونده وچابك ناقه به دينور كه فرط

سرعتندن برتمق درجه سنه واره يقال ناقة مزاق اى سريعة جدا (مزيقياء)
مصغر بنيه سيله ملوك يمندن عمروبن عامرك لقبيدر هركون ايكى فاخرجامه كيوب
بغايت متكبر وخود بين اولمغله بر دخى كيمكدن وآخر كسه نك دخى كيمسندن عار
وتابى ايلمكله اخشـام اوليجق ايكيسنى دخى يرتوب پاره پاره ايدر ايدى اكابناء
مزيقياء ايله ملقب اولدى (المزقة) غرفه وزنـنده بركو چك قوش آد يدر
(المزقة) ميمك كسريله مطلقا يرتق پارهسنه دينور جمعى مزق درعنب وزنندهكه
ذكراولندى (الممـازقة) مفاعله وزننده سكر تمكده بربله يارشوب مسابقه ايلمك
معنا سـنه در يقال مازقه اذا سابقه فى العدو (المسق) قنفذ وز ننده ستق ماده
سنده بيـان اولندى (المشق) رشق وزننده مزراق دورتمكده واور مقده على قول
خاصة قامچيله اورمقده وطعام يمكده سرعت ايلمك معنا سنه در يقال مشق الطعن
والضرب اوبالسوط والاكل مشقا من الباب الاول اذا اسرع اسـاسده ومقد مه ده
بونلره كتابتى دخى الحاق ايلمشدر نته كه مشهور ومتد اولدر لكن مؤلف تفريق
ايلمشدر ومشق فى الكتابة حروفلرى اوزاتمقدن يعنى خط جلى كبى اوزون اوزون
كشيده لو يازمقدن عبارتدر يقال مشق فى الكتابة اذا مد حروفها ومشق بردر لو
جماع ايلمك معنا سنه در كه مراد سرعتلو جماع ايلكدر وطرامق معنا سنه در يقال
مشق شعره اذا مشطه وبرنسنه يى سونوب اوزامق ايچون چكمك معنا سـنه در
ياش درى چكمسى كبى يقال مشق الشئ اذاجذبه ليمتد واثواب يرتمق معنا سنه در
يقال مشق الثوب اذا مزقه وضعيف ضعيف طعام يمك معنا سنه اولمغله كويا كه
ضد اولور زيرا سرعت اكل معنا سنهده كلور نته كه ذكر اولندى وسودى آزجه
صاغمق معنا سـنه در يقـال مشق الناقة اذا حلبها قليلا وخاصة كريشى يومشمق
ايچون چكوب سوندرمك معنا سنه در يقال مشق الوتر اذا مده ليلين وبرنسنه انجه
اوزون اولمق معنا سنه در يقال مشقت الجارية على بناء المجهول ويقال فى قدهـا
مشق وقد ممشوق اى طويل مع رقة وطوار چايرك ابو وخوش اولنلرنى اوتلا مق
معنا سـنه در يقـال مشقت الابل الكلاء اذا اكلت اطايبه وبر آدم طعـا مدن
برمقدارجه سنى ييوب چوغنى قابده قومق معنا سـنه در يقال مشق الطعام اذا
ابقى منه اكثر ممااكل وجديد لباس بجاغه سورنمكله ياقوب آچمق معنا سنه در
يقال مشق الثوب الجديد الســاق اذا حرقها بالاصابة (المشقة) تمره وزننده
طوارك اياغنه بغلنان باغك اثر ينه دينور كه ير اچمش اولور وآت وقاطر مقوله سى
طوارك اياقلرى ميدانلو آيشـق اولمنه دينور يقـال فى قوائم الفرس مشـقة
اى تفحج وتشحج (المشـاقة) تمـامه وزننده صاچ وصچان وكتان طرا نور كن
دوكيلان طرانتى به دينور ياخود هوايه كيدن ياطراقدن قورتلا نته دينور ايكيسى

برنسنه اولەجقدر كتان طرا نتيسنه اوستبو تعبير او لنور (الا متشاق) افتعال وزننده برنسنەيى سهولتله قاپمق معناسنه در يقال امتشقه اذا اختلسه وبرنسنه يى كسوب يابولوب برپاره سنى آلمق معناسنه در يقال امتشقه اذا اقتطعه وممەده اولان سودك جملەسنى صاغمق معنا سنه در يقال امتشق مافى الضرع اذا استوفاه حلبا (المشق) ميمك كسريله كوده سى چلمسز آدمه دينور كما سيذكر وميمك كسرى وفتحيله آشى بوبه سنه دينور يقال صبغه بالمشق اى بالمغرة (المشبق)اميروزننده بودخى ازانلو چلمسز آدمەدينور كماسيذكر وكيلمش لباسه دينور يقال ثوب مشبق اى لبيس وآرقلنمش براق آته دينور يقال فرس مشبق اى ضامر (الممشوق) بودخى چلمسز آدمه دينور يقال رجل مشق ومشيق وممشوق اى خفيف اللحم و براغنى بولمش آته دينور يقال فرس ممشوق اى ضامر وانجه رك اوزون چبوغه دينور يقال قضيب ممشوق اى طو يل دقيق (المشقة) ميمك ضميله امتشاقدن اسمدر كه يكى لباسك بچاغى سورتوب ياقسنه واو يلقلرك برى برينه سورتوب آچشمسنه دينور يقال فى ساقه اوقوائمه مشقة اى خرقة من الثوب الجديد (الامشق) جابجا چتلامش درى يه دينور يقال جلد امشق اى متشقق و بو رركن او يلقلرى برى برينه سوريلن آدمه دينور جمعى مشق در ميمك ضميله (المشق) فتحتينله بر آدمك او يلقلرى برى برينه سورنور اولمق معناسنه در يقال مشق الرجل مشقا من الباب الرابع اذا اصابت احدى ر بلته الى الاخرى (المشقاء) امشق لفظندن مؤنثدر يورركن او يلقلرى برى برينه سوريلن عورته دينور (التمشق) تفعل وزننده كيجه نك چوغى كتمك معناسنه در يقال تمشق الليل اذا ولى وتمشق جلباب الليل شفق سوكوب فجر آيدنلغى عيان اولمقدن كنايه در بونلر انجلامك معناسندن مأخوذلردر يقال تمشق جلباب الليل اذا ظهر تباشير الصبح واغاجك دالى وچبوغى صو يلوب قبوغندن قاولمق معناسنه در يقال تمشق الغصن اذا تقشر وتحسر ولباس پاره لنمك معناسنه در يقال تمشق الثوب اذا تمزق.(الممشوقة) قامتى تازه فدان كبى نازك وموزون ودلكش اولان محبوبه يه دينور يقال جارية ممشوقة اى حسنة القوام (التماشق) تفاعل وزننده برنسنه يى چكشمك معناسنه در يقال تماشقوا اللحم اذا تجاذبوه (المماشقة) مفاعله وزننده بودخى چكشمك معناسنه در يقال ماشقه الشئ اذا جاذبه وسوكشمك معناسنه در يقال ماشقه اذا سابه وحيقرشمق معناسنه در يقال ماشقه اذا صاخبه (المشقة) ميمك كسريله بودخى مشاقه معناسنه در كه كتان اوستبوسنه دينور واسكى ثو به دينور يقال جاء وعليه مشقة اى ثوب خلق على قول بوق پارچەسنه دينور جمعى مشق كاور عنب وزننده (الامشاق) همزه نك كسريله قامچى ايله اورمق معناسنه در يقال امشقه اذا

ضربه بالسوط (المطق) فتحتیله خرما اغاجنه مخصوص برعلت آدیدرکه اصلا میوه طوتمز اولور (المطقة) ثمره وزننده طتلولغه دینور یقال مابه مطقة ای حلاوة (التمطق) تفعل وزننده برنسنه نك طعمنی بیلمك ایچون طاتمق معناسنه در یقال تمطقه اذا تذوقه والذیذ طعام یرکن بك خوشلندیغندن طماغه اوروب اوتدرمك معناسنه در یقال ذاقه او اکله فتمطق اذا صوت بلسانه بضمه بالغار الاعلی (المعق) میمك فتحیله برنسنه‌یی شدتله ایچمك معناسنه در یقال معق الماء معقا من الباب الثالث اذا شربه شدیدا ومعق اوتسز قیر یره دینور یقال نزلوا فی معق ای ارض بلا نبات ومعق میمك فتحی وضمیله ایراقلق بعد معناسنه در یقال معق الرجل فهو ممعوق علی بناء المجهول اذا فسدت معدته وسیل صویی اوغرادیغی یری یاروب طپراغنی صیروب کوترمك معناسنه در یقال معق السیل الارض اذا جرفها و بدخویلکه دینور یقال به معق ای سوء خلق (المعیق) امیر وزننده درین شیئه دینور یقال نهر معیق ای عمیق و یقال بئر معیقة ای عمیقة (المعاقة) کرامه وزننده درین اولمق معناسنه در یقال معقت البئر معاقة من الباب الخامس اذا عمقت (الامعاق) همزه نك کسریله درین ایلمك معناسنه در تقول امعقت البئر اذا اعمقتها (التمعق) تفعل وزننده درینلنمك معناسنه در یقال تمعق الشیء اذا تعمق و بدخوی اولمق معناسنه در یقال تمعق الرجل اذا ساء خلقه (الامعق) همزه نك فتحیله اعمق معناسنه درکه بعید اولان بیابان اطراف ونواحیسنه دینور جمعی الجمعی اماعق واماعیق کلور (تمعق) تنصر وزننده بر طاغك آدیدر (المق) شق وزننده آشیلمق ایچون خرما چچکنی یارمق معناسنه در یقال مق الطلعة مقا من الباب الاول اذا شقها للابار (الامتقاق) افتعال وزننده یاوری ممه ده اولان سودك جمله سنی امك معناسنه در یقال امتق الفصیل مافی الضرع اذا شربه کله (التمتق) تفعل وزننده مشروبی تدریجی آزجه آزجه ایچمك معناسنه در یقال تمتقه اذا شربه شیئا فشیئا و برنسنه دن متأثر اولمق معناسنه مستعملدر یقال اصابه جرح فما تمتقه ای لم یضره (المقق) فتحتینله اوزونلغه دینور (الامق) بك اوزونه دینور یقال فرس امق ای بین المقق طویل (المقامق)اسم فاعل بنیه سیله اقصای حلقومدن تکلم ایدن آدمه دینور یقال رجل مقامق اذا کان یتکلم باقصی حلقه (المقاء) سقاء وزننده اتسز چلمسز او یلغه وصف اولور یقال فخذ مقاء ای عاریة عن اللحم وایراق یره دینور یقال ارض مقاء ای بعیدة (المققة) فتحاته هنوز سود امن اوغلاقلره دینور وجاهل ونادان اشخاصه دینور (التمتیق) تفعیل وزننده برکمسه نفقهٔ عیال خصوصنی تضییق ایلمك معناسنه در یقال متق علی عیاله اذا ضیق علیهم وقوش یاوریسنی آغزیله

بلملك

بملمك معناسنه در يقال مقق الطائر فرخه اذا غره (المقمقة) زلزله وزننده
برنسنه يومشيوب سهولتلنمك معناسنه در يقال مقمق الشئ اذا لان وسلس
وسرد نسنه‌يى منقاد ايلمك معناسنه در يقال مقمق الشئ اذا خيسه وذلله و ياورى
اناسنك ممه‌سنى شدتله چكوب امك معناسنه‌در يقال مقمق امه اذا مص ضرعها شديدا
(موقق) موهب وزننده اجأ نام جبلده بر قريه آديدر (الملق) خنق وزننده محو ايلمك معناسنه در
يقال ملق الشئ ملقا من الباب الاول اذا محاه وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال ملق جاريته
اذا جامعها و يابقه مق معناسنه در يقال ملق الثوب اذا غسله و ياورى سود امك معناسنه‌در
يقال ملق امه اذا رضعها واورمق معناسنه در يقال ملقه بالعصا اذا ضربه بها و يك يك
يوريمك معنا سنه در يقال ملق فلان اذا سار شديدا (التملق) تفعل وزننده
(والتملاق) كسرتينله ولامك تشديديله برآدمه تلطفله عرض واظهار محبت ايلمك
معناسنه در كه يلتاقلنمق تعبير اولنور يقال تملقه وتملق له تملقا وتملاقا اذا تودد اليه
وتلطف له (الملق) فتحتينله لطف و محبت معناسنه در يقال فيه ملق اى ود
ولطف وضميرنده اولميان نسنه‌يى لسانيله اعطا ايلمك معناسنه در يقال ملقه وملق
له ملقا من الباب الرابع اذا اعطاه بلسانه ماليس فى قلبه وملق دوز وهموار يره
دينور تقول سرنا فى الملق اى الارض المستوية و بوكرك اتك بغايت سريع
وراحتلو والطف سكرتمسنه دينور يقال لهذا الفرس ملق وهو الطف الحضر
واسرعه و بول خاتم پرمقده برى اوته اويناملق معناسنه در يقال ملق الخاتم اذا
خرج (الملق) كتف وزننده يك سرعت ولطافتله سكردن يوكرك آته دينور
يقال فرس ملق اذا كان به ملق مؤنثى ملقه‌در وضعيف وزبون آدمه دينور يقال رجل
ملق اى ضعف ولطافت واستقامتله سكرتمسنه اعتماد اولنميان يعنى چالق سكردر اولان آته ديرلر
يقال فرس ملق اى لايوثق بجريه (المالق) هاجر وزننده اكنجيلرك ترلانك طپراغنى
دوزلتدكلرى نسنه‌يه دينوركه سوركو تعبير اولنور وديوارجيلرك صيوادقلرى
وصيوه دوزلتدكلرى نسنه‌يه دينوركه تركيده فارسى تعبير ايله ماله دينور شارحك
بيانه كوره مالج كبى مالق دخى ماله معربيدر (الممْلق) منبر وزننده بو دخى
مالق معناسنه در پس بومحو معناسندن اولور (التمليق) ترلانك طپراغنى ذكر
اولنان ماله ايله دوزلتمك وديوارك صيواسنى كذلك ماله ايله صيوايوب دوزلتمك
معناسنه در يقال ملق الارض والجدار اذا ملسوهما بالمالق (مالقه) لامك فتحيله
اندلس ديارنده بر بلده آديدر (الميلق) حيدر وزننده جست وچابك انسان
وحيوانه دينور يقال رجل وفرس ميلق اى سريع و بررجل اسميدر (الانملاق)
انفعال وزننده برنسنه مهره تخته‌سى كبى دوز وهموار اولمق معناسنه در يقال
انملق الشئ اذا املس و برنسنه صابون كبى الدن قايوب سيوشمك معناسنه‌در يقال
انملق منى اى افلت (الاملاق) همزه‌نك وميم مشدده‌نك كسريله فى الاصل افتعال

وزننده در انملاق ايله معنـاسى اولده مراد قدر املق الشئ اذا املس (الملقـة) فتحاتله يالچين دوز قيايه دينور يقال قام على الملقة اى الصفاة الملسـاء (ملاق) غراب وزننده برنهرك اسميدر (ملقونيه) يانك تخفيفيله حلزونيه وزننده قونيه قربنده بربلده آديدر (المملوق) ملقدن اسم مفعولدر يابقانمش واملمش معنالرينه بومناسبتلر ايله يكيجه قسراغه چكلمش آيغره مملوق الذكر اطلاق ايدرلر يقال فرس مملوق الذكر اى حديث العهد بالنزاء (الاملاق) همزه نك كسريله فقير اولمق معناسـنه در ملاست معناسـندندر ياخود معناسـنه در يقال املق الرجل اذا افتقر وقسراق قولون دوشورمك معناسنه در يقال املقت الفرس اذا ازلقت و يابقه مق معناسنه در يقال املق الثوب اذا غسـله (الامتلاق) افتعال وزننده اخراج ايلمك معناسـنه در يقال امتلق الشئ اذا اخرجه (الموق) ميمك ضميله قتادلى قرنجـه يه دينور وغبـاره دينور وكوزك پيكارنه دينور وقالين جزمه يه دينور كه مست كبى يوفقه خف اوزرندن كيلور ادك وطوماق ونسوان چدكى كبى جمعى امواق در شـارحك بيانه كوره موزه معربيدر بونك تفصيلى جرموق ماده سندن مرور ايلدى فلينظر وموق غبـاوته مقارن حماقته دينور يقال مابين موقه اى حمقه فى غباوة و بومعناده مصدر اولور كما سيذكر (المائق) غبى وكند ذهن اولان احمق و بغزه دينوركه مانق وسمه تعبير اولنور جمعى موقى كلور سكرى وزننده يقال رجـل مائق واحمق مائق ورجال موقى (المواقة) كرامه وزنـنده (والمؤوق) قعود وزننده (والموق) ميمك ضميله بر كسـه كند ذهن اوله رق احمق يعنى بسمه ومانق اولمق معناسنه در يقال ماق الرجـل يموق مواقة ومؤوقة ومؤوقا وموقا اذا حمق (الموق) شوق وزننده بازار رايكان اولمق معناسنه در يقال ماق البيع يموق موقا اذا رخص (وموق) ميمك فتحيله (وموق) ميمك ضميـله (ومؤوق) قعود و زننده (ومواقه) طـلاقه وزننده هلاك اولمق معناسنه در يقال ماق فلان موقا وموقا ومؤوقا و مواقة اذا هلك (الانمياق) انفعـال وزننده بو دخى هلاك اولمق معناسـنه در يقال انماق الرجل اذا هلك (موقان) سـلطان وزننده ارمينيـه ده بر قضـا اسميدر (الاستمـاقة) بركسـه يى احمق عد ايلمك معناسنه در يقال استماقه اذا استحمقه (المهق) فتحتينـله صو يه عارض اولان خضرته دينور كه چوق طورمقدن عارض اولور يقـال المـاء علاه مهق اى خضرة (الامهق) احمـق وزنـنده شول آق نسنه يه دينوركه اكا اصلا حمرت قارشميوب وبراق اولميوب لكن كرج رنكنده اوله يعنى كرچه بياضلغى سـاده اوله لكن برق ورونق اولمامغله كرج كبى بوزمتق طونقسى اوله يقال ابيض امهق اذا كان لانخالطه حمرة وليس بنير لكنه

كالجص ومنه فى‌النهاية فى‌صفته عليه‌السلام [ولم يكن بالابيض الامهق] وهوالكريه البياض كلون الجص يريدانه كان نير البياض (المهيق) امير وزننده يولده اولان جقورجه اياق ايزلرينه دينور كه چوق چكننديكندن بر اتمش اولور وارض بعيده‌يه دينور (التمهق) تفعل وزننده مشروبى ساعة فساعة ايجمك معناسنه‌در يقال تمهق الشراب اذا شربه ساعة بعد ساعة (التمهيق) ياورى سودى بول بول امك معناسنه در يقال مهق الفصيل الضرع اذا ارضع مخرفجا (المهق) نهق وزننده يلك يوييدن معناسنه در يقال الخيل تمهق مهقا من الباب الثالث اى تعدو

(* فصل النون *) (النبق) سبق وزننده يازو يازمق معناسنه در يقال نبق الرجل نبقا من‌الباب الاول اذا كتب ونبق سدر اغاجنك يمشنه دينوركه‌عربستان كراسى تعبير اولنور مفردى نبقه‌در وشول اون كبى نسنه‌يه دينوركه خرما اغاجنك اوزد كنك اوزندن ظهور ايدر لذيذ اولور بكمز ايله تقويه ايدوب نبيذ ايدرلر (النبق) نونك كسريله (والنبق) كتف وزننده بونلرده سدر اغاجنك ميوه‌سنه دينور مفردلرى هايله‌در (ذونبق) برموضعدر (التنبيق) آهسته‌جه ضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال نبق الحمار اذا حبق غيرشديد (المنبق) معظم وزننده (والمنبق) محدث وزننده زوائدلرى ازاله اولنمغله برچريدن جقمش كبى‌باقشقلو دوپدوز خرما وسائر نسنه‌لرك صره‌سنه دينور يقال نخل متبق ومنبق اى مستو مهذب مصطف على سطر (النبيقة) سفينه وزننده ابرى اصمه قوللرينك كوزلرندن اقان يابشه دينور (ابونبقه) حمزه وزننده بنو مطتبدن بر جاعتك جدى كنيه‌سيدر (الانتباق) افتعال وزننده استخراج كلام معناسنه در يقال انتبق الكلام اذا استخرجه (الانبياق) بو اجوف اولمغله محل ذكرى بوق‌ماده‌سيدر لكن جوهرى وهمندن ناشى بوراده رسم ايلدى (النتق) فتق وزننده برنسنه‌يى صرصوب‌سلكمك معناسنه در يقال نتق‌الشئ نتقامن‌الباب‌الاول اذا زعزعه ونفضه وبر نسنه‌يى برندن طشره چكمك معناسنه در يقال نتق الغرب من البئر اذا جذبه وخاتونك اولادى كثير اولمق معناسنه مستعملدر كويا كه رحمى مادهٔ اولاددن سلكمش اولور يقال نتقت المرأة اذا كثر ولدها وسويلمك نطق معناسنه‌در يقال لاينتق اى‌لاينطق (الناتق) (والمنتاق) اولادى كثير اولان خاتونه دينورو ناتق فاتق معناسنه در كه برنسنه‌يى شق ايدن كمسه‌يه دينور ورافع معناسنه در كه بر نسنه‌يى يوقرى قالدريجى ديمكدر يقال هو ناتق له اى رافع وبرنسنه‌يى دوشيوب بسط ايديجى‌يه دينور يقال هو ناتقة اى باسط شارح دير كه مصدرلرى اولان نتق شق ورفع وبسط معنالرينه در وچابك طوتيشن جقماغه دينور يقال زندناتق

ای وارتیز کبه اولان ناقه‌یه دینور یقـال ناقة ناتق ای سریع الحمل وشول آته دینور که دوز وراحت یوریمیوب راکبنی سلکوب ارغلار اوله یقال فرس ناتق اذا کان ینغض راکبه وناتق حرف تعریفسز رمضان آینك علمیدر صائمی سلکوب ضرصدیغیچون (النتوق) قعود وزنـنـده وجودی ات ایله طولمق درجه‌سـنده سمورمك معناسـنه در یقال نتق زید نتوقا من البـاب الاول اذا سمن حتی امتلأ (المنتق) مقعد وزننده آت قسمنك قارننده اوزنکی چاله‌جق وماهمیز اوره‌جق یره دینور (الانتـاق) همزه‌نك کسریله زورمند آدملرك قالدره‌جقلری آغر کرز طاشنی قالدرمق معناسنه‌در یقال انتق الرجل اذا اشال حجر الاشداء وبر آدمك خانه‌سی یماجنده خانه یاپمق معناسـنه در یقال انتق فلان اذ بنی داره تتـاق دار غیره وچوق اولاد طوغورر خاتون آلمق معناسـنه در یقـال انتق الرجل اذا تزوج منتاقا وکولکه‌لك وسایبان طوتمق معناسـنه‌در یقال انتق فلان اذا عمل مظلة من الشمس شارح جل نسخه‌لری تخطئه ایلشدر ودغارجغی ایچنده اولان کوه‌لر دوشمك ایچون سلکمك معناسـنه در یقـال انتق الرجل اذا نفض جرابه لیصلحه من السوس وصوم رمضان طوتمق معنا سنه در یقـال انتق الشیخ اذا صام شهر رمضان (النتاق) کتاب وزننده بر نسنه‌نك یماجنه دینور یقـال داره نتاق داری ای بحباله (الخانیق) خای معجمه ایله نخنوق لفظنك جمعیدر که قیو دیوارنه مشابه یاپیلو دیواره دینور لکن بو آندن کوچك اولور (الخانقة) کلب قبیله‌سندن بنو عامر بن عوفدن بر جماعته اطلاق اولنور.(انداق) همزه‌نك فتحیله سمرقند قضاسنده بر قریه در ابن ابی الحسن دیمکله معروف حسن بن علی بن سباع الانداقی اوراندندر ومرو قضاسـنده بر قریه در (النرمق) نونك ومیمك فتحیله نرمهٔ فارسی معربیدر تازه محبوب بدنی کبی تر وملایم نسـنه‌یه دینور (النزق) نونك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله (والنزوق) قعود وزننده آیغر قسراغه آشمق معناسنه در یاخود جست وخفیفلکدن ایلرو صچرایوب سائرلری تقدم ایلمك معناسـنه در یقال نزق الفرس ونزق نزقا ونزوقا من البـاب الرابع والاول والثـانی اذا نزا اوتقدم خفة ووثب ونزق فتحتینله ونزق ونزوق غضب هنکامنده توقر ایلمیوب خفیفلك ایلمك معناسـنه در که چکر که کبی اورادن اورایه صچرامقدر یقـال نزق الرجل ونزق نزقا ونزقا ونزوقا من الباب الرابع والثانی اذا طاش وخف عند الغضب (الانزاق) همزه‌نك کسریله آیغری قسراغه آشدرمق معناسنه در یقال انزق الفحل اذا انزاه وافراطله کلمك معناسنه در یقال انزق الرجل اذا افرط فی ضحکه وبر آدم رشد وفطانت ووقار صاحبی ایکن سفیه وخفیف وسبکسر اولمق معناسنه در یقال انزق فلان اذا سفه بعد حلم (التنزیق)

بو دخی آیغری قسراغه آشدرمق معناسنه در یقال نزق الفحل بمعنی انزقه (النزق) فتحتینله نزق ونزوق معناسنه درکه ذکر اولندی وقاب وحوض مقولەسی اغزینه قدر طولمق معناسنه در یقال نزق الاناء والغدیر اذا امتلأ الی رأسه وقریب معناسنه در یقال مکان نزق ای قریب (النزاق) کتاب وزننده چابك ناقەیه دینور یقال ناقة نزاق ای سریعة (المنازقة) مفاعله وزننده (والنزاق) جدال وزننده سوکشمك معناسنه در یقال نازقا منازقة ونزاقا اذا تشاتما ومتاربه معناسنه در یقال نازقه اذا قاربه (التنازق) تفاعل وزننده بودخی سوکشمك معناسنه در یقال تنازقا اذا تشاتما (النستق) قنفذ وزننده خدمتکاره دینور خادم معناسنه علی قول بو لغت رومیه در عربلرده تکلم ایلدیلر (النسق) نونك فتحی وسینك سکونیله کلماتی بری برینه عطف وربط ایدوب انجو دیزیسی کبی اسلوب ونظام واحد اوزره ترتیب ایلمك معناسنه در یقال نسق الکلام نسقا من الباب الاول اذا عطف بعضه علی بعض (النسق) فتحتینله انجو دیزیسی کبی بر دوزەیه اسلوب واحد اوزره مرتب اولان سوزه دینور بوراده نسق منسوق معناسنه در یقال کلام نسق ای علی نظام واحد فی‌الاصل نسق مصدردر ونسق نظم اللآل کبی دوز وهموار اولان دندانه وصف اولور یقال ثغر نسق ای مستویة وانجو وبونجق دیزیسنه دینور وجوزا برجنك مشتمل اولدیغی کواکبه دینورکه ثریانك اکسەسنده جوزانك صول اموزنده واقع کواکب منتظمەدن عبارتدر علی قول بونده ضمەلەدر ومطلقا نظام وترتیب واحد اوزره اولان شیئه دینور یقال جاء القوم نسقا وغرست النخل نسقا (النسقان) تثنیه صیغەسیله ایکی کوکبه اطلاق اولنورکه فکەیه قریب بردن طلوعه ابتدا ایدرلر بری یمانی ودیکری شامیدر وفکه شمال طرفنده قصعة المساکین‌دیدکلری کوکبلردر (الانساق) همزەنك کسریله مسجع ومقفی منتظم کلام ایراد ایلمك معناسنه در یقال انسق الرجل اذا تکلم سجعا (التنسیق) تفعیل وزننده بك دوز ونظام اوزره دیزمك معناسنه در یقال نسق الشیء اذا نظمه (المناسقة) مفاعله وزننده برنسنەیی برنسنه عقبنده ایراد ایلمك معناسنه در یقال ناسق بینهما اذا تابع (التناسق) تفاعل وزننده (والانتساق) افتعال وزننده (والتنسیق) تفعیل وزننده نظام اوزره دیزلمك معناسنەدر یقال تناسقت الاشیاء وانتسقت وتنسقت ای انتظمت بعضها الی بعض (النشوق) صبور وزننده انفیه کبی برونه چکیلان آجشدیریجی دوایی دارویه دینور علی قول رایحەسنی‌وکسکینلکنی طویمق ایچون برونه یقلشدروب استشمام اولنەجق دارویه دینور یقال جاء بالنشوق واللعوق وهو کل دواء ینشق بماله حرارة اویدنی من الانف لیجدریحه

وحره (النشق) فتحتيله قفولمق معناسنه در يقال نشقه نشقا من الباب الرابع اذا شمه ودوزاغه ايلشمك معناسنه در يقال نشق الظبى فى‌الحبالة اذا علق (الانشاق) همزه‌نك كسريله قفولتمق معناسنه‌در تقول انشقته اياه اذا اشممته ودوزاغه وآغه ايلشدرمك معناسنه در تقول انشقته فى‌الحبالة اذا اعلقته فيها (المنشق) مقعد وزننده برونه اطلاق اولنور (النشقة) غرفه وزننده قيون وقوزى مقوله‌سنك بيونلرينه كچريلان حلقه‌يه دينور (النشاق) سكارى وزننده بيونه دوزاغك حلقه‌سى كچورلمش صيدلره دينور نته‌كه اياقلرينه ايلشمش اولنلره علاق دينور ومنه يقول الصائد لشريكه‌لى النشاق ولك العلاق (الاستنشاق) برونه نسنه چكنمك معناسنه در يقال استنشق الماء اذا ادخله فى‌انفه (نشاق) غراب وزننده ديار خزاعه‌ده بر موضعدر (النشق) كتف وزننده شول ايلشكن آدمه دينور كه دخول ومباشرت ايلديكى ماده‌لره ايلشوب قالور اوله يقال رجل نشق اذا دخل فى‌امر نشب فيه (النطق) نونك ضميله (والمنطق) مجلس وزننده (والنطوق) قعود وزننده معانى فهم اولنور حروف واصواتله سوز سويلمك معناسنه در يقال نطق الرجل نطقا ومنطقا ونطوقا من الباب الثانى اذا تكلم بصوت وحروف تعرف بها المعانى شارح ديركه بو تعريف مقتضاسنجه نطق انسان كلماتنه مخصوصدر سائرلره اسنادى مجازدر (الانطاق) همزه‌نك كسريله سويلتمك معناسنه در يقال انطقه الله اى كلمه (الاستنطاق) بر كمسه دن سوز سويلمك طلب ايلمك معناسنه در تقول استنطقه اذا طلبت منه النطق (الناطق) سويليجى كوينده معناسنه در يقال هو ناطق اى متكلم وناطق مطلقا مالدن حيوان قسمنه اطلاق اولنور نته‌كه صامت التون و كومش مقوله‌سنه اطلاق اولنور ومنه يقال ماله ناطق ولاصامت اى حيوان ولاغير من المال (الناطقة) بو كوره دينور خاصره معناسنه (المنطقة) مكنسه وزننده قوشاغه دينور (المنطق) منبر وزننده (والنطاق) كتاب وزننده نسوان عرب لباسلرندن برلباسدر حقيقتى ازار كبى برشقه‌در وسطنى بللرينه بغليوب يوقريسنى اشاغيسنك اوزرندن‌ديزلرينه‌طوغرى صاليوررلر اشاغيسى يرده‌سوريور آنك اوچقورلغى واغى وپاچه لرى اولمز حاليا فستان تعبير ايتدكلرى كبى برثوبدر يقال جامعت و بها منطق ونطاق وهى شقة تلبسها المرأة وتشد وسطها فترسل الاعلى على الاسفل الى الارض والاسفل ينجر فى‌الارض ليس‌لها حجزة ولاينفق ولاساقان شارح ديركه ابتدا انى والدهٔ اسمعيل عليه السلام اتخاذ ايلدى وثوب مذكور نسوانك ايش اثوابلرندندر (الانتطاق) افتعال وزننده خاتون نطاق بغلنمق معناسنه در يقال انتطقت المرأة اذا لبست النطاق وقوشاق قوشانمق

معنا

معناسنه‌در يقال انتطق الرجل اذا شد وسطه بمنطقة وبر نسنه ايله قوت ومتانت
بولمق معناسنه مستعملدر ومنه قول على رضى الله عنه من يطل هن ابيه ينتطق به
اى من كثر بنو ابيه يتقوى به يعنى پدرينك ذكرى اوزون اولان ادم آنى بلنه
قوشانور طول ذكر پدر كثرت اولاددن وانتطاق آنلر ايله قوت ومناعت بولمقدن
كنايه‌در (التنطق) تفعل وزننده بودخى قوشاق قوشنمق معناسنه‌در يقال تنطق
الرجل بمعنى انتطق (ذات النطاقين) اسماء بنت ابى بكر رضى الله عنهما لقبيدر
ليلهٔ هجرتده فخر عالم عليه الصلوة والسلام حضرتلريله ابو بكر الصديق رضى
الله عنه غاره تشريفلرنده اكتنده اولان نطاقنى ايكى بولوب برپاره‌سنى كنديلره
طعام صفره‌سى وبرپاره‌سنى قربه‌يه باغ ايلمشيدى (ذات النطاق) بنو كلابه
مخصوص برتپه‌يه اطلاق اولنور يوقريسى واشاغيسى سياه اولوب وسطى قوشاق
طرزنده بياض اولمغله اطلاق اولندى (النطاقان) تثنية بنيه‌سيله عورت فرجنك
ايكى طرفلو دوداقلرينه اطلاق اولنور (المنطيق) مبالغه صيغه‌سيله بليغ وسخنور
ادمه اطلاق اولنور يقال رجل منطيق اى بليغ وشول خاتونه‌دينوركه صغريسنى
بوغچه ايله طومالدوب بيوك كوستورر اوله زيرا بين العرب صغريلو قارى مقبوله‌در
يقال امرأة منطيق اذا كانت متأزرة بحشية تعظم عجيزتها (النطيق) قوشاق
قوشانمق معناسنه‌در يقال نطقه اذا البسه المنطقة وصو برادمك يا برنسنه‌نك كر
كاهنه چقمق معناسنه مستعملدر يقال نطق الماء الاكمة وغيرها اذا بلغ نصفها
(النطق) ضمتينله نطاقك جمعيدر وعباس رضى الله عنه حضرتلرينك قولنده
يعنى نعت نبويده نظم ايلدكلرى قصيده ابياتندن اشبو * حتى احتوى بيتك المهيمن
من * خندف علياء تحتها النطق * بيتنده واقع بيتدن مراد شان وشرف مصطفويدر
ونطقدن مراد بعضها فوق بعض اعراض ونواحى جبالدر كندوسيله شد اوساط
اولنان نطاق مذكوره‌لره تشبيهله رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
قوم وعشيرتلرى مياننده ارتفاعلرى وانلرك كنديلردن مادون اولدقلرنى تمثيل
ايلمشلردر (المنتطق) اسم فاعلدر بالتجوز عزيز ومنيع ورفيع الشان ادمه اطلاق
اولنور تنطق اولاد معناسندندر يقال رجل منتطق اى عزيز (المنطقة) معظمة
وزننده شول اغنامه اطلاق اولنور كه كركاهلرينه قرمزى نسنه ايله نشان اولنمش اوله
(المنطق) معظم وزننده بلنه كر قوشادلمش كسيه‌دينور ومنه جبل اشم منطق يعنى
شول مرتبه يوكسك طاغدر كه سحاب آنك كركاهنده كركبى قالور (المنطق)
انتطاقدن فاعلدر آتنه جنيوب يدكنده چكوب كوترن ادمه دينور يقال جاء منتطقا
فرسه اذا جنبه ولم يركبه (النعق) صعق وزننده (والنعيق) نونك فتحيله (والنعاق)
نونك ضميله (والنعقان) فتحاتله چوبان قيونه وكچى‌يه زجر وآزار ايله حيقرمق

معناسنه در يقال نعق الراعى بغنمه نعقا ونعيقا ونعاقا ونعقانا من الباب الثالث
والثانى اذاصاح بها وزجرها وقرغه اوتمك معناسنه‌در يقال نعق الغراب اذا صاح
(الناعقان) جوزا برجنك كواكبندن ايكى كوكبه دينور شارحك بيانه كوره
برى صول اياغنده وبرى صول اوموزنده مركوز وبغايت براقلردر (ناعق) بنومقيم
جماعتنه مخصوص برفرس اسميدر (النعبق) عين مهمله ايله قنفذ وزننده احمق
ويمز آدمه دينور يقال رجل نعبق اى احمق (النعبوق) عصفور وزننده برقوش
وبرموضع آدلريدر (النعبقه) دحرجه وزننده طوارك بورركن قارنندن ايشيديلان
لارق لارق ديه‌رك سسه دينور على قول بوسس خابه‌لرى قابلرينك ايچنده اويناسندن
حاصل اولور (النعبوقة) نونك ضمله نعبقه معناسنه‌در (النغرقة) غين معجمه
ايله قنفذه وزننده شول اكسه‌دن صارقق صاچ بلوكنه دينوركه قيورجق اولمق
ايچون بورلمش واورلمامش اوله يقال ماالطف نغرقته وهى قصيبة الشعر (النغيق)
شهيق وزننده قرغه اوتمك معناسنه در على قول مادهٔ مزبوره خير اولان
خصوصده اوتمسنه مخصوص درنته كه نعب شر اولان ماده‌يه مخصوص‌در يعنى عربلر
قرغه نلك آوازندن تفأل وتطير ايلملريله تفألده نغق وتطيرده نعب استعمال اولنور
يقال نغق الغراب نغيقا من الباب الثانى اذاصاح اونغق فى الخير ونعب فى الشر
ونغيق شول ناقه‌يه دينوركه ارالق ارالق بوغوق سس ايله باغرر اوله يقال ناقة
نغيق اذا كانت تبغم بعيدات بين (النفاق) فايله سحاب وزننده بازار كاسد اولميوب
رايج ورايكان اولمق معناسنه‌در يقال نفق البيع نفاقا من الباب الاول اذاراج مؤلفك
بصائرده بيانه كوره اشبو نفق ماده‌سى مضى ونفوذ معناسنه موضوع سائره معانى
برر مناسبتله آندن منشعبلردر ونفاق چارشوده بازار قورلمق معناسنه‌در يقال
نفقت السوق اذا قامت وبرنسنه توكنوب بتمك على قول آزالمق معناسنه‌در يقال
نفق الشئ اذانفد وفنى اوقل (النفوق) قعود وزننده اولمك معناسنه‌در يقال
نفق الرجل والدابة نفوقا اذا ماتاويارەنك قبوغى قاوله‌مق معناسنه‌در يقال نفق
الجرح اذاتقشر (النفق) فتحتينله بودخى برنسنه توكنمك ياخود آزالمق معناسنه‌در يقال
نفق الشئ نفقا من الباب الرابع اذا نفد وفنى اوقل ونفق زير زمينده اولان لغم
وجانورايني وايزبه مقوله‌سنه دينوركه بر اوجى آخر طرفه چيقار اوله ومنه المثل
* ضل دريص نفقه * نته كه درص ماده‌سنده بيان اولندى (النفاق) كتاب
وزننده منافقلق ايلمك معناسنه‌در كه سيذكر واندن اسم اولوركه منافقلغه دينور ونفقه‌دن
جمع اولوركه حوايجه صرف اولنه‌جق نسنه‌يه دينوردرهم وسائرى كبى يقال نفقت نفاقهم
اى فنيت نفقاتهم (المنفاق) محراب وزننده كثير النفقة ادمه دينور يقال رجل منفاق اى كثير
النفقة (النفق) كتف وزننده شول آته دينوركه سكرتمسنى چابك قطع ايدر اوله كه

صولوقسز ومیدانسز تعبیر اولنور یقال فرس نفق الجری ای سریع انقطاعه (نفیق)زبیر وزننده برموضعدر (نافقان) مرو قضاسنده برقریه‌در (الانتفاق) افتعال وزننده بر التنده نفق دیدکلری زیر زمینه کیرمك معناسنه در یقال انتفق الرجل اذا دخل النفق وعرب طوشانی یوه‌سنه دخول ایلمك معناسنه‌در یقال انتفق الیربوع اذا اخذ فی‌نافقائه وعرب طوشانی یوه‌سندن چقمق معناسنه‌در یقال انتفق الیربوع اذاخرج من‌نافقائه (النفقة) قعاله حوایجه وتعیشه صرف‌اولنه‌جق اقچه‌وزادوزواده مقوله‌سنه دینور یقال‌نفدت نفقته وهی‌ماینفقه من‌الدراهم‌ونحوها (النافقه) نافجه‌وزننده ومرادفیدر که کوبك مسکنه دینور یقال‌له نافقة من‌مسك ای نافجة ظاهرا بودخی نافه معربیدر نافجه کبی (النافقاء) مد ایله (والنفقة) همزه وزننده عرب طوشانی وترلافاره سی دیدکلری جانورك یوه‌لرنده بریوه‌نك اسمیدر ایکی یوه‌اتخاذ یدر برنی کتم وبرنی اظهار ایدر برحیثیتله که آنك سقفنی یوفقه‌جه برك یوزنه قریب ایدر قاصعاء دیدکلری یوه‌سندن کلنسه همان نافقانك سقفنی دلوب طشره فرار ایدر منافقت بوندن مأخوذدر (النفق) نفع وزننده عرب‌طوشانی نافقاء دیدکلری‌یوه‌سندن‌طشره‌چقمق‌معناسنه‌در یقال‌نفق‌الیربوع‌ونفق نفقا من الباب الاول والرابع اذاخرج من‌نافقائه (التنفیق) تفعیل وزننده نفق معناسنه در یقال نفق الیربوع بمعنی نفق وبرمتاعی رایج ورایکان قلمق معناسنه‌در یقال نفق السلعة اذاروجها (النیفق) صیقل وزننده ایچ‌طونك آغنه دینورکه ایکی پارچه‌سنك ارالغیدر شارحك بیاننه کوره نیفه فارسی معربیدر (الانفاق) همزه‌نك کسریله برآدمك مالی دوکنوب فقیر اولمق معناسنه‌در ظاهرا انفاق کثیره افتقار لازمدر املاق کبی یقال انفق الرجل اذا افتقر وبرکمسه مالنی خرج وصرف ایدوب دوکتمك معناسنه‌در یقال انفق ماله‌اذا انفذه وناسك بازاری رایج ورایکان اولمق معناسنه‌در یقال‌انفق القوم اذانفقت سوقهم ودوه‌نك یلك‌سمزلکدن تویلری دوکلمك معناسنه مستعملدر یقال انفقت الابل اذا انتثرت اوبارها سمنا (الاستنفاق) بودخی مالی خرج ایدوب دوکتمك معناسنه‌در یقال استنفق ماله اذا انفده (المنتفق) منتسب وزننده‌برقبیله پدریدر حالامنتفق عربلری دیدکلری آندن منشعبدر ومالك بن المنتفق بسطام بن قیسك قاتلیدر (المنافقة) مفاعله وزننده (والنفاق) جدال وزننده برکافر کفرنی‌ستر ایدوب صورتا ایمان واسلام اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال نافق فی‌الدین اذاستر کفره واظهر ایمانه شارحك بیاننه کوره وجه مذکور اوزره عرب طوشانك نافقاء نام مستور یوه اتخاذندن مأخوذدر وبوتعبیر اسلامیدر قبل الاسلام عربلر استعمال ایلمزلر ایدی وراغبك بیاننه کوره نافقاء ایکی قپولی اولمغله نفاق آندن مأخوذدر منافق کسه کویا که

برقيودن شرمه دخول وبرقيودن خروج ايدر انتهى وعرب طوشانى نافقاء
ديدكلرى بوسنه كيرمك معناسنه‌در يقال نافق اليربوع اذا اخذ فى نافقائه (التنفنق)
تفعل وزننده عرب طوشانى بوسندن طشره چقرمق معناسنه‌در تقول تنفقت
اليربوع اذا استخرجته يعنى من نافقائه (النقيق) قافله ازيز وزننده قوربغه اوتمك
معناسنه‌در يقال نق الضفدع نقيقا من الباب الثانى اذا صاح وعقرب وكدى وطاوق
سسلنمكده دخى مستعملدر يقال نقت العقرب والدجاجة والهر اذا صاتت (النقاقة)
دقاقه وزننده قوربغه‌يه دينور (النقنقة) زلزله وزننده قتى قتى نقرائله قوربغه اوتمك
معناسنه‌در يقال نقنق الضفدع اذا صوتت وذلك اذا ضوعف وكوز ايچرو باتمق معناسنه‌در
يقال نقنقت العين اذا غارت (النقنق) زبرج وزننده اركك دوه قوشنه على قول اوركك
اولانسنه ياخود چابك اولانسنه دينور مؤنثى نقنقه‌در (النمرق والنمرقة) نونك
ورانك حركات ثلاثيله كوچك يصدغه دينور كه قولتق يصدغى تعبير اولنور
على قول ميثره معناسنه‌دركه ايرولان يصدغيدر بورالرده ايرو پالان
يصديغى متعارف دكلدر انجق مخفه ونختر وان ايچنه قورد قلرى كوچك يصدق
متعارف قدر وپالان اوزرينه اورتيلان اورتو يه ونهالى‌يه وغاشيه يه وزپپوشه دينور
شارحك بيانه كوره نمارق جمعيدر يقال اتكأ على نمرقة اى الوسادة
الصغيرة اوالميثرة ويقال جلس على النمرقة وهى الطنفسة فوق الرجل (ذوالنمرق
الكندى) نعمان بن يزيدك لقبيدر (النمرقة) زبرجه وزننده ارالرى آچق
آچق اولان سحابه اطلاق اولنور (النمق) نونك فتحيله كوزه طبانجه اورمق
معناسنه‌در يقال نمق عينه نمقا من الباب الاول اذا لطمها وبازى يازمق معناسنه‌در يقال
نمق الكتاب اذا كتبه (التنميق) تفعيل وزننده يازويى پك كوزل ورونقلو يازمق
معناسنه‌در يقال نمق الكتاب اذا حسنه وزينه بالكتابة (النمقة) فتحاتله مردار
رايحه‌يه دينور يقال للشئ المروح فيه نمقة اى زهومة وانتان (النمق) فتحتيله
يولك مسلوك اولان وسطنه وپايكاهنه دينور يقال اخذ نمق الطريق اى لقمه
(المنمق) محسن وزننده چكردكسز تازه خرمايه دينور يقال رطب منمق اى ماله
نواة (الانماق) همزه‌نك كسريله اغاجك خرماسى چكردكسز تازه اولمق معناسنه‌در
يقال انمقت النخلة اذا لم يكن لرطبها نواة (الناقه) معلومدركه ديشى دوه
دينور فارسيده اشتر ماده دينور تركيده ماده‌يى تحريفله مايه تعبير ايدرلر جمعى
ناق ونوق كلور نونك ضميله وانوق كلور همزه نك فتحى وهمزه متوسطه‌نك
ضميله وانوق كلور واو نق كلور قلب ايله واينق همزه نك فتحى وياتك كسريله
ونياق كلور نونك كسريله وناقات وانواق وجمع الجمعى اىانق كلور ونياقات كلور
واينق كلمه‌سنك مصغر نده اينقات دينور قياس ايسه اينق اولمقدر شارح ...

لفظندن

لفظندن مذكرى يوقدر بلكه مذكرى جمل وناقه نك اصلى نوقه در فتحاتله
زيرا جمعى نوق كلمشدر خشب وخشب كبى و همزه ايله انوق كلمسى واوك ثقلت
ضمه سنه مبنى در وياايله اينق كلمه سنده مقلوب اولان اونقك واوى يايه مقلو بدر
وبونك جمع الجمعى ايانقدر وناقه لفظى نوق آتى معناسندن مأخوذدر وناقه فلكده
برنيجه كواكبه اطلاق اولنور كه ناقه شكلنده منتظملر در (نوق) نونك ضميله
بلخ قضا سنده برقريه در (نوقان) نونك ضميله طوس ايالتنك ايكى شهرندن
برينك اسميدر كه ديكرى طابراندر (نوقات) نونك ضميله سيستان شهرنده
بر محله در (المنوق) معظم شول اركك دوه يه دينور كه چوق قوللنلمغله
ناقه كبى يواشيوب رام اولمش اوله يقال جمل منوق اى مذلل كالناقة
وآشلنمش خرما اغاجنه دينور يقال نخل منوق اى ملقح وبر صره يه ديزلمش
وبرديزىيه قطار كبى يول يول وصو قاق صو قاق اولمش نسنه يه دينور مؤنثى
منوقه در يقال شئ منوق اى مصفف مطرق مسكك (النواق) شداد وزننده
ايش ارى كار كذار آدمه دينور يقال هونواق اى رائض الامور و مصلحها
(النوقة) نوبه وزننده هرنسنه ده اوزلغه وحذاقت ومهارته دينور يقال نوقة
اى حذاقة فى كل شئ (النوقة) فتحاتله يهود طائفه سى طرفندن قصاب دكاننه
ناظر تعيين اولنان اشخاصه دينور كه ايچ ياغنى اندن آيروب تنقيه ايدرلر زيراانلرك
عندنده ايچ ياغى حرامدر (نق نق) نونلرك ضميله ذكر اولنان نوقه دن امر حاضر در اندن
ياغى تنقيه قيل ديمكدر كه مرسوم ناظر قصابه امر وخطاب ايدر پس نوق بوندن مصدر اولور
(الناق) باش برمغك آلتنده اولان ات ايله سرچه برمغك آلتنده اولان ات يننده بلكيجه نك
ايچ بوزنه مقابل والك اياسنه ملاصق يار يغه شبيه بوكندى يه دينور كذلك ديرسكك ايچ
بوزنده وقو يروق صوقنك كيكى دبنده واقع اول رسمه يرلره دينور والده ظهور
ايدن سيوجه لره دينور مفرق ناقه در (النوق) فتحتينله آزجه حرتى اولان
بياضه دينور ناقه نك توبى كبى يقال به نوق اى بياض فيه حمرة يسيرة (التنيق
والتنوق) تفعل وزنلرنده بركمسه طعام ولباس خصوصنده اهتمام ايدوب دائما
نفيس طعام اكل وفاخر لباس تلبس ايدر اولمق معناسنه در يقال تنيق فلان
وتنوق فى مطعمه وملبسه اذا تجود وبالغ (النيقة) نونك كسريله تنوق معناسندن
اسمدر نفيس يوب نفيس كير اولمغه دينور (النيق) كيس وزننده طعام ولباس
خصوصنده تقيد واهتمام ايدن آدمه دينور يقال رجل نيق اذا كان يتجود فى مطعمه
وملبسه (الانتياق) افتعال وزننده برنسنه يى اورنديلمك معناسنه در يقال انتاق
الشئ اذا انتقى (النيق) نونك كسريله طاغك الك يوكسك يرينه دينور جمعى
نياق كلور نونك كسريله وانياق ونيوق كلور (الاستنواق) ناقه لنمك

معناسـنه در * ومنه المثل اسـتنوق الجمل * اصلی بودر که مسیب علس نام
شـاعر ملوك عربدن عمر وبن هنـد حضورنده برجـمل وصفنی متضمن نظم
ایلدیکی اشبو * وقد اتلاق الهم عند احتضـاره * بنـاج علیـه الصیعریة
مكدم * بیتنی انشـاد ایلدکده طرفة ابن العبدکه اول هنکامده ایدی هنوز
نوجوان ومجلس مزبوره ده حاضرایدی همان کلام مرقومی ایراد ایلدی زیرا صیعریه
ناقه یه مخصوص برکونه تمغـادر مسیب جمل حقنده ایراد ایلمشـدی پس مسیب
طرفه نك بوتعریضندن خشمناك اولوب لیقتلنه لسانه یعنی بواوغلانی البته کندی
لسانی قتل ایدر دیدی واقعا انجـام کار کندی لسانی بلاسیله خاکسار اولدی مثل
مزبور بر آدم حین تکلمنده خلط کلام ایدوب آخر کلام تقریر ایلدکده ضرب
اولنور (نیقیه) نو نك کسریله یاخود همزه ایله انیقیه یاخود نیقیا اسـتنبول
اعمالندن بربلده در شارح دیر که معرباتده مدینهٔ ازنیق اولمق اوزره مرسومدر لکن نیکده
معربی اولمق آندن اقربدر (نیوق) صبور وزننـده بر جبـل عظیم آدیدر
وبوقابله نیوف مصحفی دکلدر (تنوق) تانك فتحیله عمان قضا سـنده برمو ضعدر
(الانیاق) همزه نك کسریله برنسنه نکره اولمغله تماشـا ایدنلری عجبه کتورمك
معناسنه در تقول آنقنی الشیءُ انیاقا ونیقا ای اعجبنی شـارحك بیـانی اوزره آنقنی
مقلوبدر ونیق کلمه سی که ثلاثیدر افعال بابندن غیر قیـاس اوزره وارد اولمشدر
ومؤلف بوماده یی بعینها انق ماده سـنده دخی ثبت ایلمشدر (نیق العقـاب) بین
الحرمین برمو ضعدر ونیق برآخر مو ضع آدیدر (النهق) نونك فتحی وهـانك
سکونیله بر قوش آدیدر وصو تره سـنه شبیه بر اوتك اسمیدر علی قول فتحتینله
صو تره سی وصو کردمه سی دیدکلری نباتك بیانی نوعیدر (النهیق) نو نك فتحیله
(والنهاق) نونك ضمیله مرکب اکیرمق معنا سنه در یقـال نهق الحمار ونهق نهیقا
ونهـاقا من الباب الثانی الثالث الرابع اذا صوت (النـاهقان) ایکی یو مری کمیکدر که
بتون طرنقلی حیـوانك یوزنده کوزباشی آقدیغی یرده اولور وآنلره نواهق دخی
دینور صیغهٔ جمع ایله بعضلر عندنده ناهق حلق حمـار دن آوازی چقدیغی یره
دینور جمعی نواهق کلور

(* فصل الواو *) (الولوق) قعود وزننده (والموبق) موعدوزننده هلاك اولمق
ومعناسـنه در یقال وبق الرجل ووبق کوعدووجل وورب بوقا وموبقـا اذاهلك
الاستیباق وبوق معناسنه در (الموبق) مجلس وزننده مصدرکه ذکراولندی واسم مکان اولور
مهلك معناسنه ووعد کاهه دینور موعدمعناسنه وزندانه دینور محبس معناسنه وجهنمده
بروادی آدیدر وایکی نسنه نك بیننه حاجز اولان شیئه دینور قال الشارح قال فی الاساس
قوله تعـالی [وجعلنـا بینهم مو بقـا] ای مهلکا من اودیة جهنم یحو ل بینهم وقال

فى البصائر اى من العذاب ما يهلكهم او الموبق الموعد اومحبسا وقيل واد فى جهنم (الايباق) همزه نك كسريله حبس ايلمك معناسنه در يقال اوبقه اذا حبسه اواحبسه او اهلكه (الثقة) ثاى مثلثه نك كسريله (والموثق) موعد وزننده برآدمه امنيتله اعتماد قلمق معناسنه دركه ايناتمق تعبير اولنور يقال وثق به كورث ثقة وموثقا اذا ئتمنه شارحك بيانه كوره اسم فاعل واثق در (الوثيق) اميروزننده محكم واستوار اولان شيئه دينور جمعى وثاق كلور واوك كسريله وبووثاقه دن صفتدر يقال عقدوثيق اى محكم (الوثاقة) طلاقه وزننده برنسنه محكم واستوار اولمق معناسنه در ياخود برايسه محكم تدارك ايله بشلر اولمق معناسنه در يقال وثق الشئ وثاقة من الباب الخامس اذا صار وثيقاويقال وثق الرجل اذا اخذ بالوثيقة فى امره (الوثيقة) سفينه وزننده (والثقة) عده وزننده شول نسنه يه دينوركه اكا اينانلوب آنكله قلبه اعتماد حاصل اوله تمسك وحجت وكفيل كبى يقال اخذامره بالوثيقة والثقة اى مايعتمد به بوراده ثقه مصدر بمعنى مفعولدر انكچون تذكير وتأنيثى وافراد وجمعى مساويدر وبعضا ذكور واناثده ثقات اوزره جمعلنور عدات كبى ووثيقه چايرى چوق يره اطلاق اولنور يقال ارض وثيقة اى كثيرة العشب (التوثق) تفعل وزننده برايشه متانت واستحكام اوزره ياپشمق معناسنه در يقال توثق فى امره اذا اخذه بالوثيقة (الميثاق والموثق) مجاس وزننده عهد وپيمانه دينور جمعلرى مواثيق ومياثيق كلور تقول بيننا ميثاق وموثق اى عهد شارح ديركه ميثاق اصلده موثاق ايدى كه برنسنه يى باغليه جق نسنه يه دينور وموثق مصدر در بعده مبالغة عهد وپيمانده مستعمل اولدى ومصباحده بوجمعلر ميثاقك اولوب موثقك جمعى ياسز مواثق اولمق اوزره مرسومدر (الوثاق) واوك فتحى وكسريله برنسنه يى محكم بغليه جق باغه دينوريقال شده بالوثاق وهو مايشدبه (الايثاق) همزه نك كسريله وثاق ايله ياخود وثاق ايچره محكم بغلمق معناسنه در يقال اوثقه فى الوثاق اذا شده فيه (التوثيق) برنسنه يى محكم واستوار قلمق معناسنه در يقال وثقه اذا احكمه وبركسه حقنده امين ومعتمد در ديمك معناسنه در يقال وثق فلانا اذا قال فيه انه ثقة (الاستيثاق) بركسه دن امن واعتماد اولنه جق وثيقه آلمق معناسنه در حجت وكفيل وتمسك آلمق كبى يقال استوثق منه اذا اخذ منه الوثيقة (الودق) واوك فتحيله يغموره دينور يقال اخذنا الودق اى المطر مؤلفك بصائرده بيانه كوره ودق مطر ارالغنده غبار كبى نسنه يه موضوعدركه تركيده اكاقاى ديرلر بعده تجوزا مطرده استعمال اولنور وودق مصدر اولور يغمور طملمق معناسنه يقال ودق المطر ودقا من الباب الثانى اذا قطر وودق وودوق وقوف وزننده برنسنه نك كلوب چاتمغله تولكه كلمك معناسنه

يقال ودق اليه ودقا وودقا اذا دنا منه وامكنه ومنه المثل * ودق العير الى الماء
اى دنامنه بومثل بر نسنه يه افراط حرصندن تذلل وخضوع ايدن كسه حقنده
ضرب اولنور وودق آلشوب انس و الفت ايلمك معناسنه در يقال ودق به اذا
استأنس به وقارن وسعتلنمك على قول اسهال ايلمك معناسنه‌در يقال ودق بطنه
اذا انسع او استطلق و بلود يغمور ياغدرمق معناسنه در يقال ودقت السماء اذا
امطرت وقليج كسكينلنمك معناسنه در يقال ودق السيف اذا حد و بر شخصك
مك سموزلكدن كوبكى سلپوكلنوب صارقق على قول كوبكى چقق كسه كبى
سموزلكدن طشره اوغرامق معناسنه در يقال ودقت سرته اذا سالت واسترخت
اوخرجت كانه ابجر وودق شول قرمزى نقطه لره و بنكلره دينور كه كوزده
حادث اولور دمك قينايوب چقمسندن حادث اولور على قول بر انجكزدر كه
كوزده حادث اولوب كيده رك بيوبوب غليظلنور ياخود كوزده بر مرضدركه آنك
ضربندن قوالق شيشوب قبارر مفردى ودقه در و بونده دالك فتحيله ده جائز در
يقال اصاب بعينه ودق اى نقط حمر تخرج فيها من دم تشرق به او هى لحمة
تعظم فيها اومرض فيها ترم منه الاذن لكن كتب طبيه ده ودقه شحمه يه شبيه
قطعهٔ بيضادركه طبقهٔ ملتحمه ده ظهور ايدر دبو معرف اولمغله قول ثانى بوكه
اقربدر (الايداق) همزه نك كسريله بودخى بلود يغمور ياغدرمق معناسنه در
يقال اودقت السماء اذا امطرت و بتون طرنقلى حيوان كوسنمك معناسنه در يقال
اودقت ذات الحافر اذا ارادت الفحل (الوداق) سحاب وزننده (والودقان)
فتحاتله (والودق) فتحتينله بونلرده بتون طرنقلى حيوان كوسنمك معناسنه در
يقال ودقت ذات الحافر وودقت وودقت وداقا وودقانا وودقا من الباب الثانى
والرابع والخامس اذا ارادت الفحل (الاستيداق) بودخى وداق معناسنه در يقال
استودقت ذات الحافر بمعنى ودقت (الودوق) صبور وزننده (والوديق) امير
وزننده كوسنمش بتون طرنقلى حيوانه دينور يقال فرس واتان ودوق ووديق
اى بها وداق بوراده و بهاء وداق نسخه لرى غلطدر (الوداق) كتاب وزننده
اسمدر بتون طرنقلى حيوانك كوسنكلكنه دينور يقال بالاتان وداق اى ارادة
فحل (المودق) مجلس وزننده اسم مكاندر برنسنه نك بلك كلوب چاتوب توكله
كلديكى موضعه دينور (ذات ودقين) ايكى طرفلو شدتله ياغان يغموره دينور
بومناسبتله آفت وداهيه يه اطلاق اولندى ومنه قول على رضى الله عنه* تلكم
قريش تمنانى لتقتلنى* فلاوربك مابروا ولاظفروا * فان هلكت فرهن ذمتى لهم*
بذات ودقين لايعفولها اثر * امام مازنى ديديكه امام على كرم الله وجهه حضرتلرندن
اشبو ايكى بيتدن غيرى شعر صدورى صحت بولمامشدر وزمخشرى بوقولى تصويب

ايلدى

ایلدی (الودیقة) سفینه وزننده بك اسیلکه دینور یقال خرجوا فی الودیقة ای شدة الحر وسبزوات یاخود چایرلو چنلو اولان موضعه دینور تقول نزلنا فی الودیقة ای الموضع الذی فیه بقل اوعشب (الودق) فتحتینله بر آدمك کوزنده ودق دید کلری ذکر اولنان عارضه ظهور ایلمك معناسنه در یقال ودقت عینه کوجلت تیدق بکسر التاء ودقا اذا ظهر فیها الودق بوراد مضارعت حرفنك کسری بهراء لغتنه مبنیدر (الودقة) فرحه وزننده ودق عارضه‌سی ظهور ایلمش کوزه دینور یقال عین ودقة ای بها ودق (الوادق) کسکین آلته دینور یقال سیف وادق ای حدید (ودقان) سحبان وزننده بر موضعدر (ودقه) حمزه وزننده بررجل اسمیدر (الورق) واوك حرکات ثلاثیله (والورق) کتف وزننده (والورق) جبل وزننده سکه لو اقچه لره دینور دراهم مضروبه معناسنه جمعی اوراق ووراق کلور واوك کسریله شارحك بیانته کوره بونلر جنسدر انکچون مؤلف جمع صیغه سیله تفسیر ایلدی مفردلری هایله در (الرقة) رانك کسریله بودخی سکه لو اقچه یه دینور جمعی رقون کلور شارح دیرکه بواره ایله ارون کبیدر ومنه الحدیث [فی الرقة ربع العشر] ورقه بغدایجق اوتنك ابتدا نابت اولانه دینور وشول ارضه دینور که ابتدا کوز فصلنده یاخود اورته یاز موسمنده اکا یغمور یاغمغله تازه ویشل اوتلر بتمش اوله رقه کلمه سنده هاء واو محذوفه دن عوضدر وعد وعده کبی (الوراق) شداد وزننده اقچه سی چوق آدمه دینور یقال رجل وراق ای کثیر الدراهم وکاغدجی یه دینور (الوراقة) کتابه وزننده کاغد جیلق حرفتنه دینور (الوراق) سحاب وزننده بر یوز ینك نباتله یم یشل اولمسنه دینور وبوورقدن مأخوذ دکلدر (ورق) وعد وزننده اسمادندر محمد بن عبد الله بن حدویه بن ورق محدثدر وورق مصدر اولور اغاج یپراقلنمق معناسنه یقال ورق الشجر ورقا من الباب الثانی اذا ظهر ورقه (الورق) فتحتینله کاغده دینور ویپراغه دینور شارح دیرکه فی الاصل یپراغه موضوعدر بعده یپراق کبی یوفقه دری یه اطلاق اولندیکه اکا یاز ویاز یلور ایدی بعده کتاب کاغدینه اطلاق اولندی مفردلری ورقه در هایله وبر یوزنده ذکر مجه قان قطعه سنه اطلاق اولنور علی قول یاره دن دوشمش قان پاره سنه دینور تقول رأیت فی الارض ورق الدم وهو مااستدار منه علی ارض اوما سقط من الجراحة وخبط معناسنه در که اون کبی دق اولنوب اونه قاتلدقدن صکره دوه بوغزینه دوکدکلری یپراق معجونته دینور ومطلقا جانلو حیوانه دینور تقول صادفت ورقا وهو الحی من کل حیوان ودوه وقیون واقچه وسائری کبی مال ومواشی یه دینور وورق القوم جماعتك دلو قنلولرینه اطلاق اولنور علی

قول ضعيف اولان دلو قانلو لره دينور يقال هم ورق القوم اى احداثهم او ضعفاء فتيانهم وباسك حسن و جمالنه ودنيانك جمال وبهجت وزينتنه اطلاق اولنور يقال مااحسن ورق القوم اى حسنهم وغرته ورق الدنيا اى جمالها وبهجتها (الورقة) فتحاله ورقك مفرديدر كه ذكر اولندى وورقه خسيس وناكس شخصه اطلاق اولنور ورقك ابتذالى مناسبتيله يقال هو ورقة القوم اى خسيسهم وكريم آدمه اطلاق اولنمقله ضد اولور. و بوورقك نضارت ولطافتى تصوريله در يقال هو ورقة بين القوم اى كريم و بعضلر ديديكه مذكرده هاسز ومؤنثده هايله اولهرق همان خسيس معناسنه مستعملدر يقال رجل ورق وامرأة ورقة اى خسيسان وورقه يمنده بر بلده آديدر وورقة بن نوفل بن اسد بن عبد العزى كه خديجة الكبرى رضى الله عنها جنابلرينك عم زاده لريدر خصوص اسلامى مختلف فيهدر وورقة ابن حابس التميمى اصحابدندر (الوريقة) سفينه وزننده (والورقة) فرحه وزننده يبراغى فراوان اغاجه دينور يقال شجرة وريقة وورقة اى كثيرة الورق (الايراق)همزهنك كسريله اغاج يبراقلنمق معناسنه در يقال اورق الشجر اذا ظهر ورقه و برآدمك اقچهسى ودواب ومواشيسى فراوان اولمق معناسنه در يقال اورق الرجل اذا كثر ماله ودراهمه و صياد صيد ايده ميوب خائب اولمق معناسنه در يقال اورق الصائد اذا لم يصد وطالب مرامنه نائل اولميوب محروم اولمق معناسنه در يقال اورق الطالب اذا لم ينل وغازى غنيمته ظفر بولميوب تهى دست اولمق معناسنه در يقال اورق الغازى اذا لم يغنم (التوريق) بودخى اغاج يبراقلنمق معناسنه در يقال ورق الشجر بمعنى اورق (الوراق) كتاب وزننده يبراغك ياروب ظهور ايدهجك هنكامنه دينور يقال قد حان الوراق اى وقت خروج الورق(الوراقة) سحابه وزننده داللرى بم يشل و يبراقلرى تاب وطراتلو خوشمنظر شجره دينور يقال روضة ذات وراقة وهى الشجرة الخضراء الورق الحسنة (ورقان) سحبان وزننده بر موضعدر (ورقان) رانك كسريله عروج ايله رويثه بيننده مدينه دن مكهيه مصعد طريقك صاغ طرفنده واقع بر سياه طاغك اسميدر قال الشارح ومنه الحديث [ضرس الكافر فى النار مثل ورقان] (مورق) مقعد وزننده روم پادشاهلرندن برينك آديدر ظاهرا ماوران معربيدر ومحدثيندن طريف مدينينك پدرى اسميدر و بونك موكل وموزن وموهب وموظب وموحد كلماتندن اوزكه نظيرى يوقدر (الورقة) تمره وزننده يايده اولان عيب ونقيصه يه دينور يقال مافى القوس ورقة اى عيب (الاورق) احمق وزننده لونى قرامتق بياض اولان دوه يه دينور بولونده اولان دوه نك اتى خوش ولذيذ اولور كرچه استعمالى و يوريمسى مقبول اولمز و بونضارت ورق معناسندن ياخود رماد

معناسندن مأخوذ در يقال جمل اورق اذا كان فى لونه بياض الى سواد وكوله
دینور رماد معناسنه و يغمو رسز قوراق زمانه اطلاق اولنور يقال عام اورق اى
لامطر فيه وثلثانى صو دن عبارت اولان سوده دینور يقال لبن اورق اذا صار
ثلثاه ماء وثلثه لبنا جمعى ورق كلور واوك ضميله (الورقاء) حمراء وزننده ديشى
قورده دینور ذئبه معناسنه وكوكرجن قوشنه دينور يقال غنت الورقاء اى الحمامة
جمعى وراق و وراقى كلور صحارى وصحارى كبى نسبتنده ورقاوى دينور واو ابله
و بديل بن ورقاء اصحابدندر (الاريق) زخيم اوزره اورقك مصغر يدر ومنه المثل *
جاء بام الربيق على اريق * نته كه ارق ماده سنده ذكر اولندى (مورق) مكرم
وزننده فارس ايالتنده برموضعدر (مورق) محدث وزننده اسامیدندر مورق
بن مهلب و مورق بن مشمرخ تابعیلردر و مورق بن شخیب محدث ضعيفدر
(الايريقاق) اجيرار وزننده اصمه نك اوزمى رنكلنمك معناسنه در يقال
ايراق العنب بور اق ايريقاقا اذا لون (المو ارق) ميمك ضميله رنكلنمش اوزمه
دینور (وريقه) جهينه وزننده بر موضعدر (التورق) تفعل وزننده طوار
يپراق اوتلامق معناسنه در يقال تورقت الناقة اذا كانت الورق (الموارقة)
مفاعله وزننده بك يقلشمق معناسنه در ومنه تقول ما زلت منك موارقا اى
قريبا مدانيا (المورقة) مجلبه وزننده مالك كثرت ووفرتنه باعث اوله جق
نسنه يه دينور يقال التجارة مورقة للمال اى مكثرة (الوسق) واو نك فتحى
وسينك سكونيله برنسنه يى بركدروب يوكلتمك معناسنه در يقال وسقه يسقه وسقا
اذا جمعه وحمله ومنه قوله تعالى [والليل وما وسق] زيرا كيجه جميع جبال
و بحار واشجار واحجارى وروى زمينى احاطه واستيعاب ايلمكله آنلرى جمع
ايدوب ارقه سنه يوكلنمش كبى اولور ووسق سوروب كوترمك طرد معناسنه در
يقال وسقه اذا طرده وديشى حيوانك رحمى اركككك منيسنى كوتروب كبه
قالمق معناسنه در يقال وسقت الناقة اذا حملت واغلقت على الماء رحمها وكوز
ياشى حامل اولمق معناسنه مستعملدر يقال وسقت العين الماء اذا حملته وقال فى
الاساس لاافعل ذلك ماوسقت عينى الماء ووسق التمش صاعى مستوعب كيل ومقداره
دينور على قول بر دوه يوكندن عبارتدر يقال عنده وسق من تمر اى ستون صاعا
اوحمل بعير وبو حمل معناسنه در قول اوله كوره التمش صاع نبوى عند اهل
الحجاز اوجيوز يكرمى رطل ايدر وعند اهل العراق درتيوز سكسان رطل ايدر
نته كه نهايه ده بويلجه مرسومدر (الوسيقة) سفينه وزننده شول دوه لره اطلاق
اولنور كه برى برينه بغايت مونس والوف اولمغله برى اوغوزلنوب سورلسه
جله سى آندن آيرلميوب برابرجه سوريلور اوله بنى آدمده رفقه كبيدر كه برى

برندن منفق اولمزلر يقال ساق العدو الوسيقة وهى من الابل كالرفقة من الناس فاذا سرقت طردت معا (الواسق) كبه ناقه‌يه دينور جمعى وساق كلور واوك كسريله ومواسق ومواسيق كلور غير قياس اوزره كويا كه ميساقك ياخود موسقك جمعلريدر (الوسيق) نهيق وزننده حيوانى سوروب كتورمك معناسنه در يقال وسقه وسيقا اذا ساقه ووسيق يغموره اطلاق اولنور (التوسيق) غلالى الثمنر صاع مقدارنده بلوك بلوك ايلمك معناسنه در يقال وسق الحنطة توسيقا اذا جعلها وسقا وسقا (الايساق) همزه‌نك كسريله دوه‌يه يوك يوكلتمك معناسنه در يقال اوسق البعير اذا حمله حمله وآغاجك خرماسى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال اوسقت النخلة اذا كثر حملها (الاستيساق) دوه‌لر بر يكمك معناسنه در يقال استوسقت الابل اذا اجتمعت (الاتساق) اتفاق وزننده كه اصلى اوتساق ايدى اسلوب واحد اوزره منتظم اولمق معناسنه در يقال اتسق امره اذا انتظم (المواسقة) مفاعله وزننده بر كمسه ايله قونده ياخود سائر حالنده معارضه ايدوب آنكله برابر كلمك معناسنه در يقال واسقه اذا عارضه فكان مثله ولم يكن دونه ومناهده معناسنه در كه جنكده برى برينك اوزرينه صالوب طوتشمقدن عبارتدر يقال واسقه اذا ناهده (الميساق) ميمك كسريله شول قوشه دينور كه اوچاركن قناادلرنى برى برينه چالوب اورر اوله جمعى مياسيق ومأسيق كلور همزه ايله (الوشيق) شين معجمه ايله امير وزننده (والوشيقة) سفينه وزننده آت بصدرمه‌سنه دينور على قول بر دفعه قيناادوب قورتدقدنصكره اولان بصدرمه‌يه دينور كه يوله كوترولر وبو كونه اولان سائردن زياده طيانوب بر قرار اولور بو ظاهرا بزم سو كش ديديكمز اوله‌جقدر يقال عنده وشيق ووشيقة اى لحم يقدد حتى ييبس اويغلى اغلاءة ثم يقدد (الوشق) مشق وزننده اتى بصدرمه قلمق معناسنه در يقال وشق اللحم وشقا من الباب الثانى اذا قدده ودورتمك معناسنه در يقال وشقه بالرمح اذا طعنه به وسرعت ايلمك معناسنه در يقال وشق زيد اذا اسرع ووشق پراكنده چايره دينور يقال بالمرعى وشق اى متفرق من الرعى (الاتشاق) اتفاق وزننده اتى يول بصدرمه‌سى قلمق معناسنه در يقال اتشق اللحم بمعنى وشقه ونيجه كمسه‌لر بر آدمى قلجله بصدرمه كبى پاره پاره طوغرامق معناسنه در يقال اتشق القوم فلانا اذا جعلوه وشايق يعنى كما يقطع اللحم اذا قدد بوراده اتشاق اشتراك ايچوندر (الواشق) صاحب وزننده بر مقدارجه سوده دينور تقول سقانا واشقا اى لبنا قليلا وسرعتله كچوب كيدن شيئه دينور عمر وزمان كبى وباشق لفظنده لغتدر كه آنجه قوشنه دينور وبركلب آديدر ياوز اولوب هر شيئى پاره‌لديكيچون تسميه اولنمشدر وبروع نام صحابيه‌نك

بدری اسمیدر (الوشاق) شداد وزننده بودخی سرعتله کجوب کیدیجی نسنه‌یه دینور یقال شیء واشق ووشاق ای ذاهب مضی (التوشیق) بر نسنه‌یی کسوب طوغرەمق معناسنه‌در یقال وشقه اذا قطعه وپراکنده ایلمك معناسنه در یقال وشقه اذا فرقه (التواشق) تفاعل وزننده بو دخی نیجه کسه‌لر بر آدمی قلجله پصدرمه کبی پاره پاره طوغرەمق معناسنه در یقال تواشقه القوم بمعنی اتشقوه (الایشاق) همزەنك کسریله بر نسنه‌یه ایلشوب طوتلمق معناسنه در یقال اوشق الشیء اذا نشب فی شیء قلج قننه وانختر کلیده ایلشوب طوتلدیغی کبی (المواشق) انختر دیشلرینه اطلاق اولنور مفری میشاق در (وشقه) حمزه وزننده اندلسده بر بلده‌در (الوشق) رکع وزننده اشق لفظنده لغتدرکه چادر اوشغی دیدکلری داروەدر عجیبدرکه مؤلف وشق تعبیر اولنان حیواندن سکوت ایلدی معلومدرکه دریسندن اعلا کورك اولور تلبسی بو اسیر ونقرس علتلرینه اماندر وغریبدرکه حیات الحیوان صاحبی دخی ذکر ایلمامشدر مفردات طبیه‌ده همان بو اسمله معروف جانوردر لون وشکلنده قبلانه شبیه اولور کلامیله مرسومدر لکن ظن ایدرمکه فی‌الاصل وشق مذکور معناسندن عربی اوله نته‌که کلب مرسوم واشق ایله مسمادر (الوصیق) امیر وزننده بر طاغ آدیدرکه کنانه قبیله‌سنك یوردینه اندن‌اقرب طاغ یوقدر (الوعق)نعیق وزننده (والوعاق)غراب‌وزننده طواریورر کن‌قارنندن‌ظهور ایدن‌صوته‌دینور(الوعق)وعد وزننده طوار یورر کن قارنندن صوت ظهور ایلمك معناسنه در یقال وعق الفرس وعقا من الباب الثانی اذا سمع من بطنه نعیق ونعاق اذا مشی ووعق بد خوی وتنك مشرب ودارغین وجزوی نسنه دن ضجرتلنوربی امتزاج آدمه دینور وعقه دخی دینور صخره وزننده وعق دخی دینور کتف وزننده یقال رجل وعق ووعقة ووعق ای شرس سیء الخلق ضجر متبرم ووعقه اسم اولور چتین خویلولغه دینور یقال به وعقة ای شراسة (ووعق) وعد وزننده عجول اولمق معناسنه‌در تقول وعقت علی یارجل کورنت وعقا ای عجلت ویقال ماوعقك ای مااعجلك بالتعجب (واعقه) بر موضع آدیدر (التوعیق) تعویق وزننده ومرادفیدر کویاکه آندن مقلوبدر یقال وعقه ای عوقه وخلاف ومخالفت معناسنه در یقال وعقه اذا خالفه وافساد معناسنه در یقال وعقه اذا عاثه وبر کسه‌یی چتین خویلولغه وسرکشلکه نسبت ایلمك معناسنه‌در یقال وعق فلا اذا نسبه الی الشراسة (الوغیق) غین معجمه ایله وعیق وزننده‌مرادفیدرکه طوار قسمنك یورر کن قارنندن ظهور ایدن صوته دینور علی قول بو صوت ذکری قابنك چالقانمسندن نشأت ایدر (الوفیق) امیر وزننده یولداشه اطلاق اولنور تقول هو وفیقی ای رفیقی وبر آدمك علمیدر (الوفق) واوك فتحیله

بر نسنه بر شیئه اویغون کلمك معناسنه‌در وبعضا موافق معناسنه استعمال اولنور ومنه یقال حلوبته وفق عیاله ای لبنه قدر کفایتهم وتوفاق وتیفاق معناسنه کلور کما سیذکر وبر کمسه‌نك ایشی راست کلمك معناسنه در تقول وفقت امرك وفقا من الباب السادس ای صادفته موافقا (التوفاق) (والتیفاق) تالرك فتحی وکسریله (والتوفیق) (والمیفاق) (والتوفق) تفعل وزننده برنسنه برشیئك حدوث وظهوری هنکامنده صورت بولمسنده استعمال اولنور کویا که اول نسنه اول شیئك آن حدوثنه موافق اولور وبونلر فی‌الاصل مصدرلردر ومنه تقول اتیتك لوفق الامر وتوفاقه وتیفاقه ای‌لحین حدوثه ویقال اتیتك لوفق تفعل ذلك وتوفاقه وتیفاقه ای‌لحین فعلك ذلك ویقال اتیتك لتوفیق الهلال وتوفاقه وتیفاقه وتوفیقه ومیفاقه وتوفقه ای حین اهل وتیفاق تانك کسری وفتحیله حذ اومقابل معناسنه مستعملدر ومنه حدیث علی رضی الله عنه وسئل عن البیت المعمور [فقال هو بیت فی‌السماء تیفاق الکعبة] ای حذاءها ومقابلها (الایفاق) همزه‌نك کسریله اوقك کزنی کریشه قومق معناسنه در کریشه کزی اورمقدن عبارتدر یقال اوفق السهم وبالسهم اذا وضع الفوق فی‌الوتر لیرمی ولایقال افوق نته که فوق ماده‌سنده ذکر اولندی که بو معناده افاق افاقة دینور افوق افواقا نادردر وایفاق ناس بر ادمك یاننه کلوب جمله‌سنك سوزی برلکده متحد اولمق معناسنه‌در یقال اوفق القوم لفلان اذا دنوا منه واجتمعت کلمتهم ودوه‌لر قطارلنوب جمله‌سی بس برابر صره‌لنمق معناسنه در یقال اوفقت الابل اذا اصطفت واستوت معا وبر نسنه‌یه ناکهانی راست کلمك معناسنه در تقول اوفق لزید لقاؤنا علی المجهول اذا کان لقاؤه فجأة (الموافقة) مفاعله وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه اویدرمق معناسنه در تقول وافقت السهم بالسهم ای قصدت له به وبر کمسه‌یه راست کلمك معناسنه در تقول وافقت فلانا اذا صادفته (التوافق) تفاعل وزننده اتفاق ایلمك معناسنه‌در یقال توافقوا فی‌الامر اذا اتفقوا ویاردملشمق معناسنه در یقال توافقوا اذا تظاهروا (الاتفاق) افتعال وزننده که اصلی اوتفاق در بری برینه متقارب اولمق معناسنه در که مراد برلکده اولمقدر یقال اتفقا اذا تقاربا (المتوفق) متکلم وزننده کلامی دوزوب قوشوب اجتماع والتیام ایله تکلم ایدن آدمه دینور یقال هو متوفق للکلام اذا کان یجمعه ویهیؤه (التوفیق) ایشی راست کتورمك معناسنه در یقال وفق امره اذا جعله موافقا وبر ادمك دلیل وحجتنی مصیب قلمق معناسنه در یقال وفقه‌الله ای اصابه فی‌الحجة (الاستیفاق) خدای متعالدن توفیق نیاز ایلمك معناسنه در تقول استوفقت‌الله ای سالته التوفیق ویقال انه لمستوفق‌له بالحجة بفتح الفاء اذا اصاب فیها (التوفق) تفعل وزننده توفیقه

مظهر اولمق معناسـنه‌در يقال مايتوفق عبدالابتوفيقه (الوق) شق وزنـنده
كوچكن قوشى اوتمك معناسـنه در يقاق وق الصردوقا من الباب الاول اذا صاح
(الوقواق) ثرثار وزنـنده قورقق ادمه دينور يقال رجل وقواق اى جبان
وبرشجر آديدر كه اندن يازى يازه‌جق ديويتلر اتخاذ اولنور بوشجر هندستان
طرفنده اولور ووقواق‌چين‌اولـكه‌سندن يوقريجه‌ده برمملكتك‌اسميدر مترجم ديركه
بعض جغرافيا كتابلرنده وقواق بر جزيره اسمى اولوب انده شجرهٔ وقواق
نابت اولمق اوزره مرسوم واول شجره‌نك وصفنده عجائب حكايات مرقومدر
(الوقوقة) وعوعه وزنـنده كوبكلر اورشمك وقوشلر جولدشمك معنالرينه در
يقال الكلاب توقوق اى تنبح ويقال الطير توقوق اى تصوت (الوقواقه)
ثرثاره وزنـنده يكشاق وبر كوى ادمه دينور يقال رجل وقواقة اى مكثار
(الولق) خلق وزنده سرعت ايلمك معناسنه در يقال ولق الرجل ولقا من‌الباب
الثانى اذا اسرع واهسته‌جه دورتمك معناسنه در يقال ولق فلانا بالرمح اذا طعنه‌به
خفيفا وقلجله اورمق معناسنه در يقال ولقه بالسيف اذا ضربه‌به وبر دوزه‌يه كتمك
ياخود بر دوزه‌يه يلان سويلمك معناسنه در يقال ولق فى‌السير او الكذب اذا استمر
قال الشـارح ومنه قرئ قوله تعـالى [اذتلقونه بالسنتكم] بفتح التـاء وكسر
اللام قال الراغب اى تسرعون الكذب (الولق) جرى وزنده ناقه‌يه مخصوص
يك يك يلمـكه دينور يقـال ناقة تعد والولق اى العد وفيه شـدة ورونده
وچالاك ناقه‌يه دينور يقال ناقه ولق اى سريعة (الوليقة) سفينه وزنده اون
وصاف ياغله يابدقلرى بولماج آشنه دينور (الاولق)همزه‌نك‌ولامك‌فتحيله‌دلولكه دينور
على‌قول‌دليلكه‌شبيه‌برعارضه‌يه‌دينوركه‌مرادچالقسى‌اولمقدر يقال‌اخذه‌الاولق‌اى‌الجنون
اوشبهه شارح ديركه امام‌فارسى بونى افعل وزنده وابن برى فوعل وزنده تقييد
ايلدى پس اوله كوره سرعت معناسـنه اولان ولقدن اولور افكل كبى اسمـدر
وثانى‌يه كوره جنون معناسنه اولان القدن اولور ومؤلف بونى الق ماسنده دخى
ذكرايلدى اختلافه بناء (المالوق) مألوف وزنده (والمالق) مدحرج وزنده
ديوانه‌يه ياخود چالق عقللو سبكسر ادمه دينوركه عقلى يلق تعبير اولنورويلق
تعبيرى بومادەدن مأخوذ ومحرف اولمق محتملدر مألوق كلمه‌سى اولق ماده‌سندن اسم
مفعولدر يقال الق الرجل واولق على بناء المجهول فهو مألوق ومألوق اى مجنون
اوشبيهه (والق) صاحب وزنده اسماندر جندل بن‌والق تابعى كوفى‌در(الوالق)
خزاعه قبيله‌سـنه مخصوص برفرسك اسميدر (الومق) نمق وزننده (والمقة)
عده وزنـنده سومك معناسنه در يقال ومقه ومقاومقة من‌الباب السادس اذااحبه
(الوامق) اسم فاعلدر يقـال هو وامق له اى محب (التومق) تفعل وزننده

محبت اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال یتومقه ای یتودده (الوهق) فتحتیله
وهانك سکونیله جائزدر اوجی ایلمکلی ایپه واورغانه دینورکه کمند تعبیر اولنور
جمعی اوهاق کلور علی قول معربدر یقال طرح فی‌عنقه الوهق وهو الحبل یرمی
فی‌انشوطة فتؤخذ به الدابة والانسان مترجم دیرکه معربانده وهك فارسی معربی
اولمق اوزره مرسومدر ووهق نهق وزننده آلیقومق حبس معناسنه‌در یقال وهقه
عنه یهقه وهقا من‌الباب الثالث اذاحبسه (المواهقة) مفاعله وزننده یولداشلره
همپا اولوب برابرجه یوریمك معناسنه‌در یقال هذه الناقة تواهق الاخری ای
تواغد وتواضخ ودوه یوننی اوزاده رق آخر دوه ایله یاپشور کبی اشوب کتمك
معناسنه‌در یقال البعیر یواهق الاخر ای یمد کل واحد اعناقه فی السیر ویباری
(التوهق) تفعل وزننده برآدمی کلامده مضطر ومتحیر قلمق معناسنه‌در که
نه‌سویلیجکنی بیلمزاولور یقال توهق فلانا فی‌الکلام اذااضطره الی‌مایتحیر فیه وچقل
طاشلری پك قیزمق معناسنه‌در یقال توهق الحصی اذا شتدت حره (التواهق)
تفاعل وزننده بری‌بریله برایشده برابرلشمك معناسنه در یقال تواهقوا اذا استووا
فی‌الفعال ودوه‌لر یاریشور کبی بری برینه قیزیشوب یوریشمك معناسنه‌در یقال
تواهقت الرکاب اذا تسایرت بحز بعونه تعالی

(* فصل الهاء *) (الهبرق) جعفری وزننده (والهبرق) هبرزی وزننده
دمورجی‌یه‌دینور حداد معناسنه وقیومجی‌یه‌دینور صایغ‌معناسنه وبیان‌اوکوزینه‌دینور
ثور وحشی معناسنه (الهبلق) عملس وزننده بودور آدمه‌دینور (الهبنق) قنفذ
وزننده (والهبنوق) زنبور وزننده (والهبنیق) قندیل وزننده وبونده هانك
فتحیله جائزدر (والهبینق) سمیدع وزننده (والهبانق) علابط وزننده تازه
دلی قانلی خدمتکاره دینور (وهبنق) عملس وزننده احمق وبیغز آدمه دینور
وبودرکشی‌یه دینور یقال هوهبنق ای‌احمق وکذا قصیر (هبنقه) عملسه وزننده
ذوالودعات یزیدبن ثروان نام احمق مشهورك لقبیدرنته‌که ودعه ماده‌سنده بیان
اولندی (الهبنوقة) هانك ضمیله دودکه دینور مزمار معناسنه مفردات سائره‌ده
کیلرده چالنان دودك ایله مفسردر که ترکیده سپسی وفارسیده شینه دیدکلریدر
(الهبنقة) دحرجه وزننده اویلقلرك‌ایچ یوزلرنی بری‌برندن آیره‌رق یره‌دوشنوب
اوتورمغه دینور یقال یهبنق فی‌الجلوس هبنقة و یقال یجلس الهبنقة وهی ان‌تلزق
بطون فخذیك بالارض اذا جلست وتکفهما (الهدلق)زبرج وزننده اون الکنه
دینور منخل معناسنه وسلپوك ومسترخی نسنه‌یه دینور وآوردی یبوك دوه‌یه
دینور (الهدلقة) زبرجه وزننده دوه‌نك آلت چنه‌سنده اولان صارقق تویلره
دینور (الهراقة) کتابه وزننده صو دوکمك معناسنه در یقال هراق الماء یهریقه

بغیر

بفتح الهاء هراقة اذا صبه واصله اراق يريق اراقة كما سيذكر (الاهراق)
همزه‌نك كسريله هراقه معناسنه‌در يقال اهرق الماء يهرقه اهراقا على وزن
اكرم يكرم اكراما اذا صبه (الاهرياق) همزه‌نك ورانك كسريله اهراق
معناسنه‌در يقال اهراقه يهريقه بضم الياء وسكون الهاء وكسر الراء اهرياقا فهو
مهريق بضم الميم وفتح الهاء وكسر الراء وذاك مهراق بضم الميم وفتح الهاء ومهراق
بضم الميم وسكون الهاء اذا صبه واصله اى اصل هراق الماء يهريق هراقة اراق
يريق اراقة كاجاب يجيب اجابة واصل يريق يريق كيكرم واصل يريق تأريق
على وزن يؤكرم خلاصه‌سى بودركه هراقة كتابه وزننده افعال بابندن مصدردر
بوماده ده اوج لغت واردر برى لغت مزبوره دركه همزه يايله قلب اولنمدى
نته‌كه ارحت وهرحت ديرلر زيرا كلام عربده متكلم صيغه‌سنده اناأريقه استعمال
اولنمدى بلكه همزتينك اجتماعنى ثقيل كوردكلرندن هايه قلب ايدوب اهريقه
ديديلر ولغت ثانيه اهرق يهرق اهراقا عنواننده استعمال اولنمقدر اكرم يكرم
اكراما كبى وقنا كه همزه‌يى وجه مذكور اوزره هايه قلب ايلديلر ايسه هايى
نفس كلمه دن كبى لازم قيلوب اوزرينه الف ادخال وهانك لزومنى عين الفعلى
حذف ايلمكدن عوض ايلديلر زيرا اهرق فى‌الاصل اريق‌ايدى ولغت ثالثه اهراقه
يهريقه اهرياقا عنوانند‌ه‌در كه اطاع يطيع اطاعة صيغه‌سنده اسطاع يطيع اسطياعا
ديرلر ماضيده همزه نك فتحى ومضارعده يانك ضميله كه سينى عين‌الفعلنك حركة
محذوفه‌سندن تعو يض ايلديلر واسم فاعلنده مهريق دينور ميك ضمى وهانك فتحى
ورانك كسر ومديله واسم‌مفعولنده مهراق ديرلر ميك ضمى وهانك فتحى وسكونيله
ومعلوم اوله يهريق لفظنك كه لغت اولك مضارعيدر يانك ضمى وهانك فتحيله وزنى
يهفعل در ومهراق لفظنك كه ميك ضمى وهانك فتحيله اسم مفعولدر مهفعل در
امايهريق ومهراق كلمه‌لرى كه هانك سكونيله‌در تكلملرى ممكن دكلدر زيرا هاء
وفاء ايكيسيده ساكنلردر اماهانك سكونى راء ساكنه‌دن بدل اولديغنه مبنى‌در
وعربلر هريقوا عليكم اول الليل ديرلر امر بنيه‌سيله انزلوا معناسنى اراده ايدرلر
مؤلفك خلاصهٔ مرادى منوال محرردر شافيه شرحنده دخى بورسمه مسطوردركه
مصنف يعنى ابن‌حاجب اراق كلمه‌سنك همزه‌سى هايه ابدال اولندقدن صكره هايى
نفس فاء الفعل‌توهمنه مبنى‌اولنه همزه ادخال وهايى اسكانله اهراق يهريق دينلرى
تغليط ايلمشدر وبوآنفا ذكر اولنان وجه ثانى اوله‌جقدر واسطاع يسطيع اسطياعا
كبى كه طوع ماده‌سنده ذكر اولندى ومصباحده مؤلفك ذكر ايلديكى وجه‌اولى
دحرج بابندن عد ايلمشدر هراق كلمه‌سنك اصلى هريق ايدى دحرجه وزننده
انكچون مضارعنده هاء مفتوح اولور يدحرج كلمه سنده دال مفتوح اولديغى كبى

كذلك اسم فاعلنده واسم مفعولنده دخی مفتوح وامر حاضرنده هرق دینور هانك
فتحی ورانك كسريله اصلی هريق ايدی دحرج وزننده وبعضا هاء ايله همزه‌يی
جمع ايدوب اهراقه يهريقه ديرلر هاى ساكنه ايله كويا كه همزه فی‌الاصل يانك
حركه‌سندن عوض اولمشدر ولهذا بوزياده ايله فعل خماسی اولمز وصاحب تهذيب
بونی تخطئه ايلدی وبعضلر هاىی اصليه اعتباريله ثلاثيدن هرقته هرقا ديديلر كه باب
ثالثدندر لكن مؤلف وجوهری بوقوله التفات ايلمدی پس وجه‌وجيه قول اولدر كه
مؤلفنه كوره اقامه بابندن ومصباحه كوره دحرجه بابندندر كه مصدری بنـه
هراقه‌در اصلی هرياق ايدی دحراج وزننده ياء حذف اولنوب آخرينه هاء عوض
اولمشـدر وامر حاضرنده هرق هريقا هريقوا ديرلر (المهرق) مكرم وزننده
صحيفـه‌يه دينور كه ياز ويازيلور وبومعربدر جمعی مهارق‌در مترجم ديركه كرده
معربيدر كه مهره‌لنمش كاغد ديمكدر ومهرق ومهرق تخته‌سی كبی دوز وهموار
اوه‌يه اطلاق اولنور (المهرورق) اهريراقدن اسم فاعلدر شدتله دوكيلن صغاناقلی
يغموره وصف اولور يقال مطر مهرورق ای صيب (التهريق) برنسنه‌يی چوق
دوكمك معناسـنه‌در ومنه تقول العرب هرق علی خمرك ای ثبت يعنی سن كركی
كبی تثبت واستحكام ايله اصلا زيغ ايلمه ديجك يرده هرق علی خمرك ديرلر كسه‌دن
بادك ويرا ايلمه سكر ونشـئه‌لك اوزره برقات دخی زياده ايله ديمكدر بعده بونكله
تثبتدن كنايه ايلديلر (المهرقان) ميمك ورانك ضميله مسحلان وزننده (والمهرقان)
ميمك ورانك فتحيله ملكعان وزننده وميمك ضمی ورانك فتحيله‌ده لغتدر دريايه دينور
بحر معناسنه علی قول ساحلدن دريانك مدايله طاشديغی موضوعه دينور اهراقدن
مأخوذدر ومهرقان ميمك ورانك ضميله سـاحل بحر بصره‌ده بربلده آديدر ماهی
رويان معربيدر كه بالق چهره‌لو ديمك اولور مترجم ديركه ماه‌رويان معربی اولمق
دخی روشندر (هورقان) عسقلان وزننده مرو قضاسنده برقريه‌در (الهرق)
هانك كسريله اسكی ثوبه دينور يقال جاء وعليه هرق ای ثوب خلق (هرزوقی)
هانك وزای معجمه نك ضمی وقصر ايله حبس وتسجين معنا سنه اسمدر شارحك
بيانه كوره لغت نبطيدر زانك تقديميله‌ده لغتدر عدم انصرافی علميت والف ثانيثه
مبنی‌در (المهرزق) مدحرج وزنند محبوس معناسـنه در شارحك بيانه كوره
بوماده متصرف اولميه‌رق بورسمه مسموعدر (الهزق) كتف وزننده رعدشديده
دينور (الاهزاق) همزه‌نك كسريله چوق كولمك معناسـنه در يقـال اهزق
فی‌الضحك اذا اكثر منه (المهزاق) ميثـاق وزننده كوله‌كن خاتونه دينور يقـال
امرأة مهزاق ای كـثيرة الضحـك وبريرده قرار ايتمز اولان سبكمشرب وبل
قوان قاری‌يه دينور (الهزقة) فرحه وزننده مهزاق معناسـنه در يقال امرأة

مهزاق وهزقة اى لاتستقر فى موضع (الهزق) فتحتينله جنبش ونشاط معناسنه‌در
يقال به هزق اى نشاط (الهزرقة) دحرجه وزننده پك چركين كولمكه دينور
يقال تنفر الناس هزرقته وهى اسوء الضحك (هزروقى) هرزوقى وزننده ومرادفيدر
وآندن مصحف دكلدر (المهزرق) مهرزق وزننده ومرادفيدر (الهطق)
فتحتينله تيز تيز يوريمكه دينور يقال ماهذا الهطق اى سرعة المشى (الهفتق)
جعفر وزننده هفته معربيدر كه يدى كوندن عبارتدر اسبوع معناسنه در
(الهقهقة) زلزله وزننده شدتله يوريمك معناسنه‌در يقال يهقهق الرجل اى يسير شديدا
وبرقومك كرامنه بعده لئام وسفله سنه برمقدار جه عطيه توزيع ايلمك معناسنه‌در
يقال هقهق فى القوم اذا خوص فيهم بشئ من عطاء شارح ضاد معجمه ايله تخوض
نسخه سنى تخطئه ايلمشدر (الهق) شق وزننده جماعه جهد ايله خاتونى بيتاب
ايلمك معناسنه در يقال هق المرأة هقا من الباب الاول اذا جهدها بالجماع (الهقق)
فتحتينك پك چوق جماع ايدن كمسه لره دينور يقال هم هقق اى نياكون
(الهقهاق) ثرثار وزننده امورومصالحنده قطعا فاتر ومتكاسل اولميوب مقدم
وساعى اولان آدمه دينور يقال رجل هقهاق اى منكمش فى اموره (الهلق) خلق
وزننده (والتهلق) تفعل وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال هلق الرجل
هلقا من الباب الثانى وتهلق تهلقا اذا اسرع (الهلق) جمزى وزننده واقى
معناسنه دركه ناقه‌نك شدتله يلمسنه دينور (الهمق) كتف وزننده ترو تازه
وايپك كبى يومشق چاپره دينور وچوق اوته دينور وقورى اوتلغه دينور (الهمق)
هانك كسرى وميمك كسرى وفتحيله زمكى وزننده كاه اويكا كاه بويكا مستانه كبى
يورمكه دينور يقال يمشى الهمق وهو مشى على جانب مرة وعلى اخرى مرة
(الهمقيق) حصيص وزننده برنوع نبات آديدر (الهمقاق) هانك فتحى وضميله
برجنس دانه‌دركه بلغم جبالنده نابت اولور قاو رب تقويت جماع ايچون اكل
ايدرلر مفردى همقاقه‌در (المهمق) معظم وزننده اوكونمش سويقه دينور
(الهمق)خدب وزننده چوالپه وسلكى وپريشان احمق آدمه دينور يقال رجل
همق اى احمق مضطرب (الهملقة) دحرجه وزننده سرعتله يوريمك
معناسنه در يقال هملق الرجل اذا اسرع (الهنق) فتحتينله قاب صقندى يسى
كبى حالت انقباضه دينوركه انسانه عارض اولور تقول اخذنى الهنق وهوشبه
ضجر يعترى الانسان (الهندليق) زنجبيل وزننده چوق سوزلو پركوى آدمه
دينور يقال رجل هندليق اى الكثير الكلام (الهوقة) هانك فتحيله اوقه
وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى (الهبق) هانك فتحيله (والهيقم) زيادهٔ
ميمله اركك دوه قوشنه دينور وهبق انجه اوزون آدمه دينور (الاهبق)

احق و زننده اوزون بيو نلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل و فرس اهيق اى الطويل العنق
(* فصل الياء *) (اليرقان) فتحاتله ورانك سكونيله اكينه عارض اولور بركونه آفت اسميدر تركيده صاق اورمش وسام چالمش تعبير اولنور كذلك انسانه عارض اولور بركونه مرض اسميدركه ايكيسنه ده صاريلق تعبير اولنور نته كه ارق ماده سنده بيان اولندى مؤلف اوراده برقان اسود وبرقان اصفر تعبيريله ايكى كونه تقسيم ايلمشيدى ومشهورى دخى بودر لكن تذكرهٔ داووده بو فقير كور دمكه بردخى اخضر نوعى اولور ايمش واول هند ستاندن غيرى دياردە قليل الوقوع ايمش اصفر واسودك اجتماعى ايمش (المأروق والميروق) برقان علتنه اوغرامش آدمه واكينه دينور يقال رجل وزرع مأروق وميروق اذا اصابهما اليرقان بعض نسخه ده ورقى وبعضده رزق عنوانندە مرسوم اولمغله آنلرده صالحدر (اليارق) هاجر وزننده يصى دستبنده دينوركه نسوان عربه مخصوص بلازكدر شارحك بيانته كوره پاره معربيدر (اليقق) يانك وقافك فتحيله خرما كوبكى ديدكلرى نسنه يه دينور جمار النخل معنا سنه يققه آندن اخص دركه بر پاره سنه وبر لقمه سنه دينور ويقق يموغه دينور ويك آق اولان شيئه دينور وتأكيدا وصف ايدرلر يقال ابيض يقق اى جدا (اليقق) كتف وزننده يك آق اولان شيئه دينور يقال شئ يقق اى شديد البياض شارح ديركه اولكى كسائى وثانى ابن السكيت روايتيدر (اليقايق) يقيق لفظنده جمعدر يقال بيض يقايق اى شديدة البياض (اليقوقة) عمومه وزننده يك آق اولمق معناسنه در يقال يق الشئ يق يقوقة من الباب الرابع اذا ابيض (اليلق) فتحتيله آق نسنه يه دينور يقال شئ يلق اى ابيض (اليلقة) سمكه وزننده آق توبلو كچى يه دينور (اليلمق) يانك وميمك فتحيله يلمهٔ فارسى معربيدركه قفتانه دينور قباء معناسنه جمعى يلامق دروبولمق ماسنده دخى ذكر اولندى لكن مؤلف مادهٔ مذكوره ده بوكه تصدى ايلمامشدر قالديكه اصل فارسيده يلمه قبامه تعبير اولنان قفتانه دينور (ينـاق) سحاب وزننده روم سر عسكرلرندن بريك اسميدركه زمان خلافت صديق اكبرده قتل وسر مقطوعى ديوان خلافتده غلطان اولدى (ينـاق) شداد وزننده اتباع تابعيندن حسن بن مسلمك جدى اسميدركه صحابيدر

* باب الكاف * فصل الهمزة *

(أبك) احد وزننده برموضع آديدر (الابك) فتحتينله برآدمك وجودى پك تلو

سموز اولمق معنا سنه در يقال ابك الرجل ابكا من البـاب الرابع اذا كثر لحمه
(الابك) كتف وزننده (والمئبك) منبر وزننده احمق آدمه اطلاق اولنور يقال
انه لعفك ابك ومعفك مئبك اى اخرق عفك دخى بو معنا يه اولمغله تأكيد اولور
(الاراك) سحاب وزننده برقطعه ارضه دينور وعرفاتده نمره قربنـده
برموضع آديدر نعمان الاراك ووادى الاراك ديدكلريدر وهذيل قبيله سى يوردنده
برطاغك آديدر واراك اكثى اونه دينـور جمعنا سـنه كه مراد ملوحت
ومرارتى اولان اوتدر دوه قسمنك فاكهه سيدر وجمض نوعندن برشجر اسميدركه
دالليله استياك اولنور تركيده مسواك اغاجى ديرلركه يمن طرفنه مخصوصدر جمعى
ارك گلور ضمتينله وار ائك گلور (الارك) همزه نك كسريله بودخى اكثى اونه
دينور حمض معناسـنه در يقال عشب له ارك اى تقيم فيه الا بل زيرا دوه قسمى
شورا وتلقدن پك محظوظ اولور (الاراكية) همزه نك فتحيله مسـواك اغاجى
اوتليـان دوه لره دينور يقـال ابل اراكية اذا كانت ترعى الاراك (الاركه)
فرحه وزننده مسـواك اغاجى چوق اولان يره دينور يقـال ارض اركة
اى كثيرة الاراك ومسواك اغاجى اوتلامقدن خسته اولان دوه لره دينور جمعى
اراكى گلور طلاحى كبى (الارك) كتف وزننده (والمؤترك) مؤتلف وزنـنده
مسواك اغاجنك قورولغنه دينوركه فراوان وبرى برينه صارمشق اوله يقال اراك
ارك ومؤترك اى كثير ملتف (الارك) فتحتينله دوه اراك اغاجى اوتلامقـدن
قارنى اغريوب خسته اولمق معنا سنه در يقال اركت الابل اركا من البـاب الرابع
اذا اشتكت من اكل الاراك فهى اركة واراكى وارك بريرده مقيم اولمق معنا سنه در
يقـال ارك بالمكان اذا اقام به (الاروك) قعود وزننده بودخى دوه اراك اغاجى
اوتلامقدن خسته اولمق معنا سنه در يقـال اركت الابل اروكا من البـاب الاول
اذا اشتكت من اكل الاراك ويقال اركت الابل على المجهول ودوه اراك اغاجى اوتلامق
ياخود دائمى انى اوتلايوب طورمق ياخود مطلقـا اوغرا ديغى اغاجى اوتلايوب
قالمق معنا سنه در يقال اركت الابل اروكا من الباب الثانى والاول اذا رعت الاراك
اولزمته واقامت فيه تأكله اوهوان تصيب اى شجركان فتقيم فيـه وبرخصوصده
لج واصرار ايلمك معنا سنه در يقال ارك فى الامر اذا لج وبرايشده قجنليوب كيرو لنمك
معنا سنه در يقـال ارك فى الامر اذا تأخر وياره نك شيشى چكيلوب اوكولمغه يوز
طوتمق معنا سنه در يقال ارك الجرح اذا سكن ورمه وتماثل وبريرده مقيم اولمق
معنا سنه در يقال ارك بالمكان اذا اقام وبرنسنه بى بركسـه عهده سنه الزام ايلمك
معناسنه در يقال ارك الامر فى عنقه اذا الزمه (الارك) ترك وزننده دوه به اراك اغاجى

اوتلانمق معنا سنه در تقول اركت الابل اركا من الباب الاول اذار عينها الاراك وارك سيستان قضا سنده برموضع آديدر (المورك) ايراكدن اسم فاعلدر اراك اغاجلغنده يورد طوتوب دوه سنه آنى اوتلا در اولان آدمه دينور ومنه يقال قوم مور كون اى ناز لون بالا راك ير عونها (الاريكة) سفينه وزننده زفا فخانه ده قوريلان سريره دينور ياخود مطلقا اتكا اولنه جق نسنه يه دينور سرير ومنصه وفراش كبى ياخود كلين ايچون نصب اولنان قبه ياخود چادرايچره ترتيب ايلد كلرى عالى ومزين تخته دينور واكر آنده سرير اولمز ايسه اكا حجله دينور جمعى اريك كلور هاسنز واراتك كلور وبواقامت معناسندن مأخوذ در ومنه يقال هم متكؤن على الارائك مع بيض كالترائك فالاريكة سرير فى حجلة اوكل مايتكأ عليه من سرير ومنصة وفراش اوسرير منجد مزين فى قبة او بيت فاذا لم يكن فيه سرير فهو حجلة قال الراغب الاريكة حجلة على سرير واريكه يارەنك درست اولان اتنه اطلاق اولور چرك وهجرانى زائل اولدقدن صكره تازه قينايوب ظاهر اولوب همان اوزرنده درى يتكدن غيرى نسنه قالمامش اوله يقال ظهرت اريكة الجرح اى ذهبت غثيثته وظهر لحمه الصحيح الاحمر (التاريك) كلينى اريكه يه اوتورتمق معناسنه در كه او كنه پرده چكوب انده اجلاس ايدرلر داماد كلوب انك اوزرنده زفاف ايدر يقال ارك العروس اذا سترها بالاريكة (ارك) فتحتينله تدمر قربنده بر قريه در ونجد وحجاز بيننده قفاحضن نام جبلده بر طريق اديدر (ذوارك) جبل وعنق وزنلرنده يمامه ده بر وادى اديدر (ذواروك) همزۀ مضمومه ايله بروادى اسميدر (ارك) همزۀ مضمومه وضمتينله برموضعدر (اريك) اميروزننده بردره اديدر (اريكتان) مصغر بنيه سيله ابو بكر بن كلاب قبيله سى يوردنده ايكى طاغك اديدر (اراكه) سحابه وزننده اسامئ نسوانذن ورجالدندر اراكه بن عبدالله ويزيد بن اراكه شاعرلردر (المأروك) اصل وبنياد معناسنه در يقال هوكريم المأروك اى الاصل (الارك) همزەنك مديله افضل وزننده افعل تفضيلدر اريكه دن اخذ وتصرف اولنمشدر پك لايق وحسبان معناسنه در يقال هو آركهم بكذا اى اخلقهم (الايتراك) افتعال وزننده اراك اغاجى ايريلنوب قوتلنمك على قول يتشوب كمالنى بولمق معناسنه در يقال ائترك الاراك اذا استحكم وضخم اوادرك (الاسكتان) همزەنك فتحى وكسرى وكافك فتحيله تثنيه در فرجك ايكى قيسنه دينور كه دوداقلرى تعبير اولنور على قول قيبلرندن اوتەجه ايكى جانبنه ياخود ايكى كنارينه دينور اوزون زەكبى يرلريدر مفردى اسكه در وجمعى اسك در همزەنك كسرى وفتحيله واسك در عنب وزننده شارح ديركه مؤلف شفر الرحم عنوانننده ثبت ايلديكله رحمدن مراد فرجدر (المأسكه) شول خاتونه دينوركه سنجى

خطا ایتمکله سنت اولەجق لحم زائدنی کسمیوب غیری یرنی کسمش اوله یقال امراة مأسوکةاذا کانت قدخطأت خافضهافاصابت غیرموضع الخفض (آسك) هاجر وزننده ارجان قر بنده بر موضعدر (الافك) همزەنك کسریله وفتحیله (والافك) فتحتینله (والافوك) قعود وزننده یلان سویلمك معناسنه در یقال افك الرجل وافك افکا وافکا وافوکا من الباب الثانی و الرابع اذا کذب مؤلفك بصائرده بیاننه کوره افك صرف الشیء عن وجهه معناسنه موضوع اولوب معانیء سائره آندن منشعبدر وافك بر آدمی برنسنه دن کیرو چو یرمك یاخود رأی واندیشه سنی دوندرمك معناسنه در یقال افك فلانا عنه افکا من الباب الثانی اذا صرفه وقلبه اوقلب رأیه وبرکسەیی یلان سو یلر ایلمك یعنی یلانجی قلمق معناسنه در یقال افك فلانا اذا جعله یکذب و برآدمی مقصودندن محروم ونومید ایلمك معناسنەدر یقال افك فلانا اذا حرمه مراده (التأفیك) بودخی یلان سو یلمك معناسنه در یقال افك الرجل اذا کذب (الافاك) شداد وزننده (والافیك) امیر وزننده (والافوك) صبور وزننده یلانجی آدمه دینور کذاب معناسنه وافیك حزم ورشدی وحیله وفطانتی قلیل اولان عاجز وچولپه آدمه دینور بومعناده بمعنی مفعولدر یقال رجل افیك ای عاجز قلیل الحیلة والحزم وکندی رأی وفکری جهتندن مخدوع وفریفته اولان آدمه دینور که قلت رشدندن نشأت ایدر یقال هو افیك ای مخدوع عن رأیه (المأفوك) افیك ایله معنای اخیرده مرادفدر وشول یره دینور که اکا یغمور اصابت ایلمیوب وآنده اصلا نبات اولمیه مؤنثی هایله در یقال مکان مأفوك وارض مأفوکة اذا لم یصبه مطر ولیس به نبات وعقل ورشد واذعانی ضعیف اولان آدمه دینور یقال افك المکان علی بناء المجهول افکا بالفتح فهو مأفوك ای لم یصبه مطر ومابه نبات وکذا یقال افك الرجل فهو مأفوك ای الضعیف العقل (الائتفاك) افتعال وزننده بر نسنه ترسنه دونمك معناسنه در یقال ائتفکت البلدة اذا انقلبت (المؤتفکات) اسم فاعل بنیه سیله شول بلدەلردرکه قوم لوط علیه السلام اوزره زیر وزبر اولدیلر ومنه قوله تعالی [والمؤتفکات بالخاطئة] شارح دیرکه صعبه وصعده وعمره ودوما وسدوم نامشهرلر ایدی ومؤتفکات شول ریاحه اطلاق اولنور که ارسال الهی ایله بر ارضی تقلیب ایلیه یاخود مختلفة المهاب اوله یعنی نشئت ایدوب اسدیکی کرتەلر مختلف اوله که کیمی جنوبی وکیمی شمالی وغربی اوله ومنه تقول العرب اذا کثرت المؤتفکات زکت الارض یعنی مختلف یللر اسدکده یرك زرعی قوتلو ونمادار اولور (الافیکه) سفینه وزننده یلان سوزه دینور جمعی افائك کلور یقال رماه بالافیکة ای الکذب (افکان) سحبان وزننده بر بلده آدیدر (الافکة) فرحه وزننده قوراق سنه یه اطلاق اولنور

یقال سنة افكة ای مجدبة (الافك) فتحتیله چهره دهچكه ایله آغزاوجلر ینك
قاوشـدیغی یره دینور یقال اصاب بافكه ای مجمع الفك والحطمـین (الافك)
همزه‌نك ضمیله افوك لفظندن جمعدر یلانجیلره دینور (الاكة) همزه نك وكاف
مشدده‌نك فتحیله (والاكاكة)شداده وزننده شدائد زماندن اولان شـدیده ومحننه
دینور یقال اصابتهم الاكة والاكاكة ای الشدیدة من شدائد الدهر واكه شـدت
دهره وشدت حره دینور یقال ازعجته اكة الدهر واكة الحر ای شـدتهما و بد
خو یلغه دینور یقال به اكة ای سوء الخلق وحقد و كینه معناسـنه در یقال
بقلبه اكة ای حقد واولومه اطلاق اولنور و بر كسه اوزره خشم وغضبله توجه
ایلمكه دینور تقول ادهشـتنی اكته ای اقبـاله علی بالغضب و صقشمق زحمت
ومزاحمه معناسنه در تقول ماهذه الاكة ای الزحمة وهوانك راكد اولمسنه دینور
(الاك) همزه نك فتحی وكافك تشدیدیله (والاكیك) امیر وزننده ایكیسیده
وصفدر روز كارسز اسی كونه دینور یقال یوم اك واكیك ای حار ساكن الریح
واك مصدر اولور كون روزكارسز اسی اولمق معناسـنه در یقال اك یومنـا اكا
من الباب الاول اذا صـار اكیكا وكیرو دوندرمك معناسنه در یقال اكه اذا رده
ومزاحمه ایلمك معناسنه در یقال اك فلانا اذا زاحمه وتنكدل اولمق معناسـنه در
یقـال اك فلان اذا ضاق صدره (الایتكاك) افتعال وزننده بودنی هوا راكد
اوله رق بك اسی اولمق معناسنه در تقول ائتك یومنا بمعنی اك وصقشمق معناسنه‌در
یقـال ائتك الورد ای جـماعة الابل الواردة اذا ازدحم و بر ایش بر آدمه بیوك
كور ینوب و بیوك كلمكله آندن استنكاف ایلمك معناسنه در یقـال ائتك من امر
اذا عظم علیه وانف منه و یوروركـن ایاقلری بری برینه چارپلوب طوقنمق
معناسنه در یقال اه تكت رجلاه اذا اصطكا (الالك) همزه‌نك فتحیـله آغزده
نسـنه چینمك معناسـنه در یقال الك الفرس اللجـام الكا من الباب الاول اذا
علكه (الالوكه) همزه نك فتحی ولامك ضمیله (والمألكة) میمك فتحی ولامك
ضمی وفتحیله (والالوك) همزه نك فتحیله (والمألك) میمك فتحی ولامك ضمیله
و بوندن غیری مفعل وزننده وارد اولمامشدر مجموعی ایلجیلك رسالت معناسنه در
شارح دیركه مؤلف تشویش ایله ثبت ایلمشدر زیرا امهات سائره‌نك بیاننه كوره
الك والوكه والوك ومألك مقعد وزننده مصدرلردر ایلجیلك ایلمك معناسـنه در
ومألك میمك فتحی ولامك ضمیله ومألكه لامك ضمی وفتحیله اسمدر ایلجیلكه دینور
یقال الك بین القوم الكا والوكة ومألكا والوكا من الباب الثانی اذا ترسل و یقال
بینهما مألك ومألكة ای رسـالة والوكه ایلجینك حامل اولدیغی رسـاله و نامه یه
اطلاق اولنور تقول احمل الیه الوكتی ای رسالتی انتهی (والوك) صبور وزننده

ایلچی به دینور یقال هو الوك بینهما ای رسول (الملاك) فتحتیله فرشته به دینور لسانمزده دخی ملك دینور جن وشیطان کبی بونکده ترکیبی بوقدر عند البعض بوماده دن مأخوذ درکه اصلی مألك ایدی همزه لام اوزره تقدیم اولندقدن صکره حذف اولندی و بعضلر عندنده ملکدن مأخوذدر کما سیذکر (المألوك) مألوق وزننده و مرادفیدر که ذکر اولندی یقال رجل مألوك ای مألوق (الاستلاك) ایلچیلك معناسنه در یقال استألك مألكته اذا حمل رسالته (الانك) همزەنك مدی ونونك ضمیله قورشونه دینور اسرب معناسنه علی قول ابیضنه دینورکه قلای اوله جقدر یاخود اسودینه یاخود خالصنه دینور مؤلف اسرب لفظنی آنك وانك لفظنی اسرب ایله تعریف ایدوب ورصاصی ماده سنده ایکی نوعه تقسیم ایلمشیدی که بری اسوددرکه اسربدر و بری ابیضدرکه قلعیدر دیمشیدی شمدی بوراده آنك لفظنی اسرب ایله تعریف ایلدی که کندی بیاننه کوره رصاص اسود اولور ترکیده قورشون دیدکلری یدر وقول ثانی به کوره قلعی اولورکه قلای دیدکلری یدر قول ثالث که او اسوده یعنی یاخود اسودی دیمکدر ایشنه تقریر مذکور اسودی اسرب اوله جقدر بوتردیدك زائده اولدیغی غیرستیردر واسرب فارسیدن معربدر وآنك لفظنك وزنی افعل درکه افلس وزننده جمعه مخصوص اولمغله مفرد اوله رق بوندن واشد لفظندن غیری وارد اولمامشدر شارح دیرکه بعضلر وزنی فاعل اولمغه ذاهب اولدیلر (الانك) همزەنك فتحیله برنسنه بیوبوب بوغونلنمق معناسنه در یقال انك الشیء انكا من الباب الاول اذا عظم وغلظ واو زامق معناسنه در یقال انك البعیر اذا طال ودردناك اولمق معناسنه در یقال انك الرجل اذا توجع وخستودنائت وارتکاب کبی اخلاق رزیله پیدا ایدوب حرص وطمعه دوشمك معناسنه در یقال انك الرجل اذا طمع واسف لملائم الاخلاق (الاوكة) شوکه وزننده غضب وشر وشور معناسنه در یقال ماهذه الاوكة ای الغضب والشر ترکیده غضبه اویکه دینمکله ظاهرا اوکه دن مأخوذ و محرفدر (الایك) همزەنك فتحیله صبق و بری برینه صارمشق اغاج قو رولغنه دینور یاخود سدر واراك اغاجلغی اولان اورمانه دینور علی قول مطلقا اغاجلغه دینور حتی خرمالغه دینور مفردی ایکه در یقال نزلوا فی الایك وهو الشجر الملتف الکثیر اوالغیضة تنبت السدر والاراك اوالجماعة من کل الشجر حتی من النخل ومن قرأ قوله تعالی [اصحاب الایکة] بالایکة فهی الغیضة ومن قرأ لیکة باللام فهی اسم القریة قرأت ثانیه به کوره موضع ذکری لام فصلی اولور وصحیح بخاریده اصحاب الائکة یعنی لام مشدده ایله ایکه نك جمعی اولمق اوزره مرسوم اولمغله وهم اولمق ملحوظدر وایك مصدر اولور اغاج قورولق یاخود اورمانلق اولمق

معناسنه در يقال ابك الاراك ايكا من الباب الرابع اذا صار ايكة (الاستئباك) ابك
معناسنه در يقال استأبك الاراك بمعنى ابك (الابك) كتف وزننده ميوه دار اولان اغاجلغه
دينور يقال ابك اى مثمر

(* فصل الباء الموحدة *) (بابك) هاجر وزننده مشهور صاحب خروج
اسميدركه بلاد فارسدن خرم نام قصبه دن نشئت وظهور ايدوب جملهٔ ممالكه
استيلا ايلمكه رمق يسير قالمشيدى بعده بر نقر بيله معتصم عباسى زماننده قتل
واعدام اولندى وعبد الصمد بن بابك شعراء مفلقيندندر شارحك بياننه كوره
بابك عجمه وعلميتله غير منصرفدر (البتك) فتك وزننده كسمك معناسنه دريقال
بتكه بتكا من الباب الثانى والاول اذا قطعه (التبتيك) تفعيل وزننده بودخى
كسمك معناسنه در (الانبتاك) انفعال وزننده (والتبتك) تفعل وزننده كسلمك
معناسنه در يقال بتكه فانبتك وتبتك اى قطعه فانقطع وتقطع (البتكة) بانك
كسرى وفتحيله كسيلن شيئك پارهسنه دينوركه كسنتى تعبير اولنور جمعى بتك
كلور عنب وزننده يقال فى يده بتكة من الحبل اى قطعة منه واواخر ليلده اولان
ظلمته اطلاق اولنور تقول خرجت وقد بقيت بتكة من الليل اى جهمة اشبو
بتك ماده سنده صحاح مترجمنك بتك بر نسنه يى قبض ايدوب چكمك معناسنه ده
كلور عنوانيله صحاحدن برمعنا دخى ترجمه سى قطع معناسندن متفرع اولوب معناى
مذكور تحتنده اولديغنه بناء مؤلف اكا التفات ايلمامشدر حتى راغب مفرداتده
بتك اعضاء وشعر قطعنده مستعملدر يقال بتك شعره واذنه و بتكت الشعر اى
تناولت قطعة منه و البتكة القطعة المنجذبة عبارتيله رسم ايلمكله معناى اول
ضمننده اولديغى واضحدر (الباتك) قاطع معناسنه در ومالك بن كعب الهمدانى
قلجنك اسميدر (البتوك) صبوروزننده بودخى قاطع معناسنه در يقال سيف باتك
وبتوك اى قاطع (البخنك) بخنق وزننده ومراد فيدر(تبوذك) تانك فتحيله عنقريب
تاء فصلنده مرسومدر (البركة) فتحاتله برنسنه نك آرتوب چوغالمسنه دينور يقال
فيه بركة اى نماء وزيادة مؤلفك بصائرده بياننه كوره اصل برك دوه يره چوكمك
معناسنه موضوعدركه ديزلرنى وصدرنى يره قويوب يرلشمكدن عبارتدر بومعناده
لزوم وثبوت معناسى اعتبار اولندى بروك دابه وابترك فى الحرب وبركة الماء وبرشيئه
خيرالهينك ثبوتنه بركه اطلاق وآندن زياده ونماء معناسى وسعادت معناسى منشعب
اولمشدر انتهى وبركه سعادت معناسنه در يقال هو اهل البركة اى السعادة
وبركه اساميدندر بركة المجاشع تابعيندندر (التبريك) بركتله دعا ايلمك معناسنه در
يقال برك على الطعام وبرك فيه اذادعاله بالبركة ودوه چوكمك معناسنه در يقال
برك البعير اذا استناخ (البريك) امير وزننده خير وبركتلو شيئه دينور يقال

طعام

طعام بريك اى مبارك فيه (المباركه) مفاعله وزننده برکت وبرمك وبرکتلو
قلمق معناسنه در يقال بارك الله لك وفيك وعليك باركك اى وضع فيك البركه
واما فى حديث الصلوة على النبىّ عليه السلام [وبارك على محمد وعلى آل محمد]فمعناه
ادم له ماعطيته من التشريف والكرامة پس اهدنا ثبتنا على الهداية معناسنى
متضمن اولديغى كبى بوراده بارك دخى ادم له البركة معناسنى متضمندر ومباركه
بر نسنه يه مداومت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال بارك عليه اذا واظب (التبارك)
تفاعل وزننده خاصة صفت الهيه دن اولمغله اشياء سائره ده استعمال اولنمز يقال
تبارك الله تقدس وتنزه فى ذاته وصفاته پس بوراده ملازمه علاقه سيله تعالى معناسنه
اولور وجميع خيرات وبركات حضرت حقه مخصوص اولمغله مخلوقاتدن متعالى
اولديغنه مبنى مخلوقاتده استعمال اولنمز مترجم ديركه خصيصه دن اولمغله بوندن
مضارع ومصدر واسم فاعل صيغه لرى متصرف اولمز نته كه بيضاوى سورهٔ
فرقان اولنده تنصيص ايلمشدر وينه بيضاوى عليه الرحمه تكاثر خيره اوتزايد
عن كل شئ وتعالى عنه فى صفاته وافعاله عبارتيله تفسير ايلمشدركه قول اول
حاصل معنادر وقول ثانيده تعالى كلمه سى تزايد لفظنه عطف تفسير در وتفاعل
صيغه سى مبالغه يى متضمندركه ازلى وابدى خير وبر واحسانى كثير يعنى غير
منقطعدر ياخود وجه مذكور اوزره مخلوقاتدن متعالى در ديمكدر تعالى وتقدس
ومنزه ده مرسومدركه نواسخ ابتداء وباب استثناء وباب تعجب وامثالى اوزره
مبنيه اولان افعال وصفات الهيه يه مخصوص اولان تبارك فعلى وينبغى وعم وهب
مقوله سى فعللر صيغ مختلفه تصرفندن ممنوعلردر وتبارك بر نسنه ايله خيره تفأل
ايلمك معناسنه در يقال تبارك بالشئ اذا تفأل به معناى اولده وجه مذكور اوزره
متصرف اولميوب لكن معناى ثانيده متصرف اولور (البروك) قعود وزننده
(والتبراك) تذكار وزننده دوه چوكمك معناسنه در يقال برك البعير بروكا
وتبراكا من الباب الاول اذا استناخ وثابت ومقيم اولمق معناسنه در يقال برك
بالمكان اذا ثبت واقام به وبروك ابتراكدن اسم اولور كما سيذكر وبلودك يغمورى
دائمى اولمق معناسنه در يقال بركت السحاب اذادام مطرها وچالشمق معناسنه در
يقال برك الرجل فيه اذا اجتهد (الابراك) همزه نك كسريله دوه يى چوكرتمك معناسنه در
تقول ابركت البعير اذا انخته (البرك) بانك فتحيله حشم نشين اولان اوبه
خلقنك مجموع دوه لرينه دينور كه اوتلاقدن اخشام وقتنده كلوب اوبه نك كنارلرنده
بالغة مابلغت بلود كبى چوكش اوله هر نقدر كبير اولورسه ده برك اطلاق اولنور
على قول چوكش دوه سوريسنه ياخود چوق دوه لره دينور مفردى بارك در
صحب وصاحب كبى مؤنثى باركه در وجمى بروك در پس اسم جمع اولور يعنى

مادەسندن واحدی اولان اسم جمع اولور رکب کبی وبرك کو کسه اطلاق اولنور معنـاسی آتیدن مأخوذدر یقـال ضربه برکه ای صدره ودوەنك کو کسندن یره کلان موضعنه دینور وبر موضع آدیدر فتحتینلەده زبانزدەدر (المبترك) ابترا کدن اسم فاعلدر بر نسـنه اوزره چو کوب زور واقداملە طیانان کمسیه دینور یقال رجل مبترك ای معتمد علی شیٔ ملح (البروك) صرد وزنـنـده دائما نسنه اوزره چو کر اولان کمسیه دینور (البرکه) بانك کسریلە بودخی کو کسه دینور صدر معناسـنه وچو کمش ناقەنك چو کدیکی یرده سودینك ادرار ایلمسـنه دینور که صاحبی آنی کوردکده قالدروب صاغار یقـال دناوقت برکة الناقة وهی ان تدر لبنها وهی بارکة فیقیمها ویحلبها.ودوەنك کو کسنك یره کلان دریسـنه دینور یاخود بونده برك لفظنك‌که بانك فتحیلەدر جمعیدر حلبه وحلی کبی بورادەتشویش واردر زیرا مؤلف حلی مادەسنده حلی‌که حانك فتحی ولامك سکونیله در جمعی حلی کلور دلو ودلی کبی یاخود حلی جمعدر مفردی حلیەدر ظبیه کبی وحلیه که حانك کسریلەدر جمعی حلی کلور حانك کسری والفك قصریله وحلی کلور حانك ضمیله دیو تنصیص ایلمکله بوراده البرکه اوجمع البرك کحلبة وحلی قولی ملایم دکلدر غالبا عباره اومفرد البرك عنوانیله ایکن قلم ناسخدن او جمع عنوانیله واقع اولمشدر وعلی قول برك بانك فتحیله انسـانك کو کسنه وبرکه سـائر حیوانك کو کسـنه دینور یاخود برك کو کسك ایچ یوزینه دینور وبرکه حوضه دینور برك کبی جمعی برك کلور عنب وزنـنـده وبرکه بنـاء نوع اولور دوه برکونه چو کمك معناسـنه یقال ما احسن برکة هذا البعیر ای نوع من البروك وصاغمال قیونه دینور تثنیەسی برکتان وجمعی برکات در یقـال له برکة ای شاة حلوبة وبرکه صو ایرکیلوب کوللندیکی یره دینور حالا عریقی حجازده برکەلرکه بانك ضمیلەدر آندن محرفدر وصباح وقتی صاغیلان سوددن بر صـاغملغه دینور بونده بانك فتحیـله ده جائزدر وبر درلو قما ش ادیدر (البرك) بانك کسر یله بو دخی حوضه دینور ومکه ایله زبید میاننده برموضع آدیدر ونجدده بنو عقیل یوردنده برصو آدیدر وحجازده بر موضعدر ودیکر ایکی موضع آدیدر (البرکة) غرفه وزنـنـده برکونه صو قوشنه دینورکه صغیر وابیض اولور ترکیده مارتی قوشی دیدکلریدر جمعی برك‌درصرد وزنـنـده وابراك در اصحاب کبی وبرکان در رغفان وزنـنده بانك کسریلەده جائزدر وبرکه قوربغەیه دینور جمعی برك در ودیت وحاله معناسـنه در علی قول دیتی متحمل اولوب اداسـنه سعی ایدن کمسـەلره دینور واشراف واعیان کروهنه دینور تقول اتیته وعنده برکة ای جاعة من‌الاشراف ودکرمنجینك آلدیغی دکرمن حقنه دینور آوج اونی تعبیر اولنور ودیت‌طلبنده

اولان

اولان جاعتده دینور بونده بانك حركات ثلاثیله‌ده جائزدر وبركه الاردنی محدثدر مکحولدن روایت ایلمشدر (الابتراك) افتعال وزننده دیز اوزره چوكوب محاربه ایلمك معناسنه در یقال ابتركوا اذا جثوا للركب فاقتتلوا وسكرتمكده یك چبالیوب سرعت واقدام ایلمك معناسنه در یقال ابتركوا فی العدو اذا اسرعوا مجتهد بن بوندن اسم بروكدر وقلجك یاسی آچان آدم یاس آجه‌جق آلتك اوزرینه یمانوب چوكمك معناسنه‌در یقال ابترك الصیقل اذا مال علی المدوس وبلودك یغموری شدتله صغانقلی دوكلمك معناسنه‌در یقال ابتركت السحابة اذا اشتد انهلالها وبلودك یغموری دائمی اولمق معناسنه در یقال ابتركت السماء اذا دام مطرها وبر آدمه سوكوب عرض وناموسنه نقص وخلل ویرمك معناسنه‌در یقال ابترك فی عرضه وعلیه اذا تنقصه وشتمه (البروكاء) جلولاء وزننده (والبراكاء) بانك فتحیله دیز اوزره چوكوب ثبات وتمکینله اولان حرب وقتاله دینور (البروك) صبور وزننده ولد كبیری وار ایكن اره وارمش عورته دینور یقال امرأة بروك اذا كانت قد تزوجت ولها ولد كبیر (البروك) بانك ضمیله اون حلواسنه دینور خبیص معناسنه (البریكة) بانك فتحیله اسمدر اون حلواسی یاغده دینور وعند البعض بریك امیر وزننده قایمغله تازه خرمادن مركب طعامه دینور مترجم دیركه بوراده عباره مشوش ظن اولنیور زیرا حسب الظاهر بریكه حلوایه دیمكدر خبیصه كبی جمعی بریك اولور وبروك اسم اولمقدر (البراك) كتاب وزننده بر جنس بالقدركه قوش برونی كبی برونی اولور جمعی برك كلور بانك ضمیله (برك) قطام وزننده اسم فعل امردر ابركوا معناسنه دركه كل واحد اعتباریله‌در ثابتقدم اوله‌سز دیمكدر یقولون فی الحراب براك براك ای ابركوا (البراكیة) غرابیه وزننده بر درلو كمی‌یه دینور (البركان) بانك كسریله بر شجر آدیدر علی قول شور اولان نباته دینور یاخود ساقی اوزامیان نباته دینور وبر نوع نبات آدیدركه نجد بلادنده نابت اولور یاخود نباتك خرده نوعنه دینور مفردی بركانه در یاخود بركان جمعدر مفردی برك در صرد وصردان كبی (بركان) عثمان وزننده اسمادندر ابو صالح بركان تابعیدر (البركان) (والبركانی) بانك وراء مشدده‌نك فتحیله (والبرنكان) زعفران وزننده (والبرنكانی) زعفرانی وزننده ایپدن طوقنمش بركونه سیاه ابایه دینور جمعی برانك كلور حالا كمچیلرك واوطوبجی مقوله‌لرینك كیدكلری سیاه ابا اوله‌جقدر (برك الغماد) بانك كسری وفتحی وغین معجمه‌نك حركات ثلاثیله یمنده وعلی قول وراء مكه‌ده بش مرحله مسافه ده بر موضعدر علی رأی اقصای معمورهٔ ارضده واقعدر (برك النخل) (وبرك التریاع) بالرك كسریله ایكی

موضعدر (طرف البرك) مكه‌يه اون فرسخ جبل سطاع قربنده بر موضعدر
(برك ام جعفر) بانك كسريله طريق مكه‌ده مغيثه ايله عذيب ارالغنده بر بركه‌در
(بركة الجيزران) فلسطين ترابنده در (بركه زلزل) بغداد قضاسنده در
(بركة الحبش) (وبركة الفيل) وبركة رميس وبركة جب عميره مصر ديارنده‌در
(بريك) زبير وزننده يمامه‌ده بر بلده در ومحدثيندن بر جماعتدر (البريكان)
مصغر بنيه‌سيله فرسان عربدن بارك وبريك نام برادرلردر (يوم البريكين)
ايام عربدندر (بركوت) عصفوت وزننده مصرده بر قريه در (برك)
عنب وزننده بصره‌ده بر صوقاق آديدر (المبارك) اسم مفعول بنيه‌سيله بصره‌ده
بر نهر آديدر وواسطده برنهر دركه اوزرنده .بر قريه واردر (المباركة)
خوارزم ايالتنده بر قريه در (المباركية) بر قلعه دركه موالئ بن عباس دن
مبارك تركى بنا ايلمشدر (مبرك) مقعد وزننده تهامه‌ده بر موضعدر ومدينه ده
بر خانه دركه پيغمبراكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مدينه‌يه تشريفلرنده
ناقه‌لرى انده بروك ايلمشدر (مبركان) ميمك ورانك فتحيله بر موضعدر (تبراك)
قرطاس وزننده بر موضعدر (برك) زفر وزننده شهر ذى‌الحجه‌نك اسم قديميدر
وعوف بن مالك بن ضبيعه‌نك لقبيدر وبرك قورقق جبان معناسنه در وكابوس
معناسنه دركه اويقو ده عارض اولان آغرلقدر اغر بصمه تعبير اولنور
(البـاروك) بو دخى قورقق ادمه دينور يقال رجل برك وباروك اى جبان
وكابوسه دينور تقول زاحنى البرك والبـاروك فى النوم اى الكابوس (التبرك)
تفعل وزننده بر نسنه ايله تيمن ايلمك معناسنه در يقال تبرك به اى تيمن
(البروكة) قسوره وزننده ديشى كرپى‌يه دينور (المبركة) محسنه وزننده اتشه
دينور (البورك) بورق وزننده ومرادفيدركه ماده‌سنده بيان اولندى (برزك)
قنفذ وزننده سامة بن لوى اولادندن اسم ابن نعماندر (البرتكة) دحرجه‌وزننده
برنسنه‌يى يرتوب چاكچاك ايلمك معناسنه در يقال برتك الثوب اذامزقه وخرقه
وبرنسنه‌يى قيمه قيمق معناسنه‌در يقال بربكه اذا قطعه مثل النملة (البرانك) بانك
فتحيله كوچك طپراق تپه‌لره‌دينور مفردى مسموع دكلدر (البرشكة) شين‌معجمه
ايله دحرجه وزننده برنسنه‌نك اجزاء واعضاسنى ياروب برى برندن آيرمق
معناسنه در يقال برشك الجزور اذا فصلها وابان بعضها من بعض (البرشتوك)
سقنقور وزننده برنوع سمك بحرى اسميدر (برمك) جعفر وزننده يحيى بن
خالد برمكينك جدى اسميدركه انلره برامكه اطلاق اولنور (البرنكان) برك ماده‌سنده
بيان اولندى (بزرك)بانك وزاى معجمه‌نك ضميله لفظ اعجميه يعنى فارسيه‌در بيوك كبير
معناسنه‌در ياخود اولو وعظيم معناسنه‌در بعده‌انكله وزير مشهور نظام الملك ملقب

اولدی (البزکی) جمزی وزننده سرعت سیر معناسنه‌در یقال یسیر البزکی وهو
سرعة السیر (البشك) بانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله برابشی فناء وکثر
ایشلمك معناسنه در یقال بشك فی عمله بشکا من الباب الاول والثانی اذاساء فیه
ونیکشی سیرك سیرك فناء وکوتودیکمك علی قول عجله ایلمك معناسنه‌در یقال بشك
الثوب اذاخاطه خیاطة ردیة اوعجل ویلان سویلمك معناسنه‌در یقال بشك الرجل
اذاکذب وکسمك معناسنه‌در یقال بشکه اذاقطعه ودوه‌نك ایاغنی باغنی چوزمك
معناسنه‌در یقال بشك عقال البعیر اذاحله وبرنسنه‌یه برشیء قاتمق معناسنه در
یقال بشکه فیه اذا خلطه وطواری تیز تیز سورمك معناسنه در یقال بشك
الدابة اذاساقها سریعا وسرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال بشك الرجل اذا اسرع
وطوار یوررکن اباقلرنی تیز تیز نقیللیوب اشمك معناسنه‌در یقال بشك الفرس
اذاخف نقل قوائمه وبونده شینك فتحیله ده جائزدر وبشك آت یردن طرنقلرنی
قالدیره‌رق اللرنی تمام دوشمیه‌رك وجه‌اوزره یوریمك یاسکرتمکه دینور یقال یعدو
اویمشی البشك وهو ان یرفع بحوافره من الارض ولاتنبسط یداه (الابتشاك) افتعال
وزننده بوذخی یلان سویلمك معناسنه‌در یقال ابتشك فلان اذاکذب وکسلمك معناسنه‌در
نته‌که بشك کسمك معناسنه‌در یقال ابتشك سلکه اذا انقطع قال الشارح وفی العباب
ابتشك سلاه ای انقطع وانقطاع سلاه محنت شدیده اوغرامقدن کنایه‌در عباب
مأخذ قاموس اولمغله ظاهرا صواب اودر سلکه عنوانی قلم ناسخ اثریدر وابتشاك
برآدمك عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه‌در یقال ابتشك عرضه اذا وقع فیه (البشکی)
جمزی وزننده جست وچیره دست وپیشکار خاتونه دینور یقال امرأة بشکی الیدین
والعمل ای خفیفة سریعة ورونده وچابك ناقه‌یه دینور یقال ناقة بشکی ای سریعة
(البشکانی) عثمانی وزننده عربیدن اولوب عربیه بیلمز اولان احمق وبیغمز آدمه
دینور یقال هو بشکانی ای احمق لایعرف العربیة ومحمد بن علی الهروی البشکانی
القاضی محدثدر (الباضك) ضادمعجمه‌نك کسریله (والبضوك) صبور وزننده یك
کسیجی قلجه دینور (البضك) بتك وزننده کسمك معناسنه‌در یقال لایبضك الله یده
بضکا من الباب الثانی ای لایقطعها (البطرك) جعفر وزننده بطریق معناسنه‌در که
نصاری طائفه‌سنك سرعسکری یاخود مجتهدلری مثابه سنده اولان پاپاسلریدر علی
قول مجوس طائفه سنك اولولرینه دینور نته‌که بطرق ماده‌سنده بیان اولندی
(البعکوکه) بانك ضمیله ناسك جمعیتکاهلرینه دینور یقال اجتمعوا فی بعکوکتهم
ای مجتمعهم وبعکوکه بانك ضمی وفتحیله وبعکوك برمحله نازل اولان جماعتك منزللرنده
باقی قلان آثارلرینه یاخود خواصنه یاخود جماعتنه دینور ودوه‌لرده دخی استعمال

اولنور وبرنسنه نك وسطنه دينور ودواب ومواشينك كثرتنه وغبار وازدحامنه دينور وبعضلر ديديكه بعكوكة الصيف يازموسمنك اسيلكنك ازدحام واجتماعنه وبعكوكة الشتاء قيش فصلنك اجتماع برودتنه اطلاق اولنور وبعكوك اسيلكه دينور حر معنا سنه (البعك) بانك فتحيله برنسنه نك اطرافنى قلجله چالمق معناسنه در يقال بعكه بالسيف بعكا من الباب الاوول اذاضرب اطرافه (البعك) فتحتينله بدن طقناز وبومرى اولمق معناسنه در يقال بعك جسمه بعكا من الباب الرابع اذا غلظ واكتنز (الباعك) احمق وبيمغز آدمه دينور (البعكوكاء) بانك فتحيله شروشور وغريو وغوغايه دينور يقال ماهذه البعكوكاه اى الشر والجلبة (البك) بانك فتحى وكافك تشديديله برنسنه يى يرتمق معناسنه در يقال بك الثوب بكا من الباب الاول اذا خرقه وطاغتمق معناسنه در يقال بك الشى اذا فسخه نسخه لرده بومكررا واقع اولمشدر ومجلسده برآدمه صقشدروب مضايقه ويرمك معناسنه در يقال بك فلانا اذا زاحمه بوصورتده تفريق معناسيله بينلرنده ضديت اولور شارحك بيانه كوره اوزجه عنوانى زادئدر زيرا زحم ومزاحمه برمعنايه در متكبر ومدمغ كمسه نك نخوت ودماغنى رد ايله اشاغيلتمق معنا سنه دريقال بك فلانا اذارد نخوته ووضع وبركمسه نك بيوننى قيرمق معنا سنه در يقال بك عنقه اذادقها وفقر واحتياجه اوغرامق معنا سنه در يقال بك الرجل اذا افتقر وبهادرلقدن ناشى تن پرور اولمامغله وجود خشونتلو سرت اولمق معناسنه در يقال بك الرجل اذاخشن بدنه شجاعة وچالشوب چباليه رق ياخود كثرت والحاح اوزره جماع ايلمكله خاتونه زحمت ويروب بى تاب ايلمك معنا سنه در يقال بك المرأة اذاجهدها جماعا (بكه) بانك فتحيله مكهٔ مكرمه نك اسميدر على قول ايكى طرفنده واقع ايكى طاغك ماببنى اولان بقعه نك ياخود مطافك اسميدر دق النق معناسندن مأخوذدر اعناق جبابره يى دق وشكست ايلديكى ايچون اطلاق اولندى ابرهه وقريش كبى ياخود مزاحمه معنا سندن مأخوذدر بهرسنه آنده ناسك ازدحامى باعث تسميه در مؤلفك بصائرده بيانه كوره عند البعض باء ميمدن بدلدر لازب ولازم كبى ياخود آنده ظلمله الحاد ايدن جبابره نك اعناقنى دق ايلديكى ايچون ياخود ازدحامدن ناشى اطلاق اولندى ومنه قوله تعالى [ببكة مباركا] الايه مترجم ديركه اديان سالفه يى خرق واهل كفرى تفريق ومشركينى فسخ وتباه ودماغ ونخوتلرنى رد ووضع ايلمك معنالرى دخى وجه اطلاق اولمق بعيد دكلدر (التباك) تفاعل وزننده تراكم ايلمك معناسنه در يقال تباك الشىء اذا تراكم وناس صقشوب غلبه لك ومزدحم اولمق معناسنه در يقال تباك القوم اذا ازدحموا (التبكبك) تزلزل وزننده بودخى مزدحم اولمق معناسنه در

يقال

يقال تبكبك القوم اذا ازدحموا (البكبكة) زلزله وزننده برنسنه‌يى برى برينك
اوزرينه طرح والقا ايلمك معناسنه در يقال بكبك الشئ اذاطرح بعضه وغلبه‌لك
وازدحام معناسنه در يقال بكبكوا اذا ازدحموا وبرى اونه كلوب كتمك معناسنه در
يقال يبكبك الناس اى يجيئون ويذهبون وبرنسنه‌يى ارغلامق معنا سنه‌در يقال
بكبك الشئ اذاهزه وبرمتاعك آلتنى اوستنه دوندرمك معناسنه در يقال بكبك
المتاع اذا قلبه وكچى قسمى اوغلاغنك كوده‌سنى بتلر كبى ديشلمك معناسنه در يقال
بكبكت العنز بولدها اذا فعلت بها كانها تعضها (الابك) همزه‌نك فتحيله بك‌قوراق
وقتلق زمانه دينور يقال عام ابك اى شديد ودواب ومواشى وسائرلرى تفريق
وپراكنده ايدنه دينور واهل وقومنك امورنده سعى وكوشش ايدن اجيره دينور
وبرموضع آديدر ومقطوع اليد كسبه دينور يقال رجل ابك اى اجذم جمعى
بكان كلور بانك ضمى وكافك تشديديله (البكبك) فدفد وزننده قازق كبى تند
وقوى آلته دينور يقال ذكر بكبك اى‌مدفع (البكباك) ثرثار وزننده شول بك
بودور آدمه دينوركه بغايت قصه‌لغندن يورركن كره‌كبى يوارلنوراوله يقال رجل
بكباك اى قصير جدا اذا مشى يدحرج من‌قصره (البأك) صواب وخطاسنى فرق
وتميزه قدرتى اولميان احمق ونادانه دينور يقال احمق باك اذا كان لايدرى صوابه
من‌خطائه تاك لفظى تأكيددر (البكك) ضمتينله كوجلو قوتلو دلى‌قانلى‌لره دينور
يقال‌هم بكك‌اى‌احداث اشداء واوبناق دنج اشكلره دينور (البكابك) علابط
وزننده بغايت جنبشلو نشاطلو شوخ مشرب آدمه دينور يقال‌انه لبكابك اى‌مرح
(باكباك) بررجل آيدر (الابلنداك)احرنجام وزننده‌برنسنه بولالمق معناسنه‌در
يقال‌ابلندك الشئ اذا اتسع وحوض يرايله بس برابر اولمق معناسنه‌در يقال ابلندك
الحوض اذا استوى بالارض (البلسكاء) بانك وسينك فتحى وكسريله برجنس
اوتدر كه اثوابه ايلشدكده اصلا آيرتلنوب ايرلمز يابشقان اوتى‌كبى شارح دير كه
بومناسبتله ناظر عسكره بلسكاء اطلاق ايدرلر (البلعك) جعفر وزننده صالق
وسلپوك ناقه‌يه‌على‌قول قوجه ياخود يومرى كوده‌لو اولوب‌وقوللانلمغله رام وذلول
اولانه دينور وكندذهن وبليد اوله‌رق بين الناس لئيم وحقير آدمه دينور يقال
هو بلعك اى بليد لئيم حقير وبرنوع خرما اسميدر (البلعكه) دحرجه وزننده
قلجله كسمك معناسنه‌در يقال بلعكه بالسيف اذاقطعه‌به (البلك) بانك فتحيله
قارشدرمق معناسنه در لبك كبى يقال بلكه بلكا من‌الباب الاول اذا لبكه (البلك)
ضمتينله برآدمى استخفافدن ناشى پرمقله آوردى تحريك ايلمكدن ظهور ايدن
اصواته دينوركه جرطه تعبير اولنور (بالك) هاجر وزننده ابومعمر نام

فقیهك فرسی اسمیدر (البنك) بانك ضمیله برشیئك اصلنه یاخود خالصنه دینور
یقال هو بنکه ای اصله او خالصه شارح دیرکه بن فارسی معربیدرکه برنسنه‌نك
اصلنه وکوکنه دینور وبنك کیجه‌دن برساعته دینور یقال مضی بنك من اللیل
ای ساعة منه و بردرلو طیب معروف آدیدر تحفه صاحبنك بیاننه کوره بنك توت
اغاجی قبوغنه شبیه رایحه‌سی کوزل برقبوقدر بعضلر مغیلان یعنی اغاجنك قبوغیدر دیدیلر
وبوعطر یاندند (التبنك) تفعل وزننده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال تبنك بموضع
اذا اقام وبرلشوب پایدار اولمق معناسنه‌در یقال تبنك فی عزه اذا تمکن (بانك)
هاجر وزننده برقریه‌در وشیخ الفقعسی اولان سعید ابن مسلمك جدی اسمیدر
(البنبك) قنفذ وزننده (والبنبك) جندب وزننده دلفین کبی برجنس دکز جانوریدر
علی قول قدرغه بالغی کبی بربالقدرکه انسانی ایکی پاره ایدوب بلع ایدر (البابونك)
بابونج درکه پابادیه دیدکلری نباتدر شارحك بیاننه کوره ایکیسیده بابونه معربیدر
(التبنیك) تفعیل وزننده ایکی اوبه‌دن ایکی قیز برسمته چقوب بری برینه اهل
وقومنك اخبار وحوادثنی نقل وبیان ایلمك معناسنه‌در یقال الجار یتان تبنکا
تبنیکا وهی ان تخرجا من حیهما فتخبر کل صاحبها باخبار اهلها وایش بتورمك
معناسنه‌در ومنه یقال اذهبی فبنکی حاجتنا ای اقضیها علی بناه الامر (البنادك)
بانك فتحیله بنائق معناسنه‌درکه لباس قولتقلرینه اوریلان خشتکلره دینور
شارحك بیاننه کوره مفردی بندك اولوب معرب اولمق غالبدر (بندكان) عنفوان
وزننده مروقضاسنده برقریه درفقهادن محمدبن عبد العزیز اورادندر
(البووك) قعود وزننده دوه تاولنمق معناسنه‌در یقال باك البعیر یبوك بووکا
اذا سمن (البائك) سموز دوه‌یه دینور جمعی بوك و بیك کلور رکع وزننده مؤنثی
بائکه در جمعی بوائك در مترجم دیرکه بائك لفظی واوی ایکن جمعنده یا ایله بیك
ورودی مفردینك لفظنه نظر ایله درنته‌که قائم ونائم وصائم کلمه لرنده دخی قوم
وقیم ونوم ونیم وصوم وصیم دیرلر انجق چارپردی بومقوله یی شواذدن عدایلمشدر
زیرا قاعدهٔ صرف اوزره واوك یایه انقلابنی مقتضی یوقدر لکن صرفیون عندنده
استثقال وتخفیف بعینه طبیبلر عندنده هردرد ایچون قوللندقلری پهلوان یاقیسی
یرنده اولمغله بو بابده دخی متمشی اولور زیرا عندلرنده برواو ایکی ضمه ایله مقدر
بونده ایسه واووارکه درت ضمه یرنده در بردخی اولك ضمه ی اولمغله بش ضمه
مجتمع اولور برضمه‌یی استثقال ایدرلر ایکن بش ضمه‌یی البته استثقال ایدرلر پس
استثقالا للضمات وقصدا للتخفیف یایه قلبله بیك ونیم وقیم دیمش اولمق بعیدکلدر
فلینظر (البوك) بانك فتحیله ارکك حیوان دیشی‌یه آشمق معناسنه‌در یقال باك
الحمار الاتان بوکا اذا نزا علیها وایکی آوج ایچره مهره کبی یوارلق نسنه یی بری اوته
بوالیوب دوندرمك معناسنه‌در یقال باك البندقة اذا دورها بین راحتیه ونسنه

صاتمق ياخود صاتون آلمق معنا سنه در يقال باك المتاع اذا باعه اواشتراهوصوجقمق ايچون صويك كوزينه اغاج مقوله سنى صوقوب برى اوته اوينا دوب قارشدر مق معنا سنه در يقال باك العين اذا ثور ماء ها بعود ونحوه ليخرج وجماع ايلمك معناسنه يقال باك المرأة اذاجامعها وبرنسنه قارش مورش اولمق معنا سنه يقال باك الامر اذا اختلط وبرقومك رای واندیشه لری عرب صاچی کبی شوریده ومختلط اولوب بر وجهله مخرج صو ابدن عاجز اولمق معنا سنه در يقال باك القوم رأيهم اذا اختلط عليهم فلم يجد وامخرجا وبوك كره ياخود شئ معنا سنه استعمال اولنور يقال اول بوك اى اول مرة اوشئ (الانبياك) انفعال وزننده بودخى رأى واندیشه شوریده ومختلط اولمقمعناسنهدر يقال انباك عليه رأيه اذا اختلط فلم يجد مخرجا (المباوك) اسم فاعل بنيه سيله جوار ومصاحبتده بر آدمه مخالط وهمحال اولان آدمه دينور يقال هو مباوك له اى مخالط فى الجوار والصحابة (تبوك) تانك فتحيله شام ايله مدينه بيننده بر ارضك اسميدر غزوهٔ تبوك اوراده واقعدر مترجم ديركه اهل سير بيانى اوزره تبوك تقول وزننده كه فعل مستقبل مخاطبدر شامه موصل طريق مدينه‌ده واقع برقلعه آديدر تاسعهٔ هجريه‌ده اورايه غزاى حضرت نبوى واقع اولمشدر مخلفين قصه سى بونده اولمشدر بعضلر قولنجه منزل مذكورده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اصحابدن برجاعتك برنمانك اشعه‌يه صوبى چقسون ديوا وق صوقوب اويناتدقلرنى كوردكده [مازلتم تبو كونها بوكا] بيورملريله من‌بعد تبوك ايله مسمى اولدى بعده معجزهٔ عليه لريله صونبع ايدوب جريان ايلدى لكن اهل جغرافيا عندنده تبوك نام اصليدر حتى حلبى مرحوم عجمه دن عد ايلمكله عدم انصرافنى ترجيح ايلمشدر حالا منزل مزبور شام حجاجنك قوناغيدر عاصى خرما تعبير ايدرلر بيان خرماسى كثيردر (التبوكى) ياى نسبتله بردرلو طائفى اوزماسميدركه تبوكه نسبت اولنور (البوكاء) بانك فتحيله شورش واختلاط معنا سنه در يقال بين القوم بوكاء اى اختلاط (باكويه) دربند شروان نواحيسندن بربلده در ومحمد بن عبدالله بن احمد بن باكوية الشيرازى صوفيه دندر بجز بعونه تعالى

(* فصل التاء الفوقية *) (تبوذك) تانك فتحى وذال‌معجمه نك فتحيله برموضع آديدر وحفاظدن ابوسلمه موسى ابن اسمعيل المنقريه تبوذكى اطلاق تبوذك‌اهلندن برجاعت كنديك خانه‌سنه نزيل اولوب آنلر ايله الفت ومجاورتلرندن ناشيدر على قول موضع مزبوردن برخانه اشترا ايلمكله سبب انتسابى اولمشدر وتبو ذك طاوق احشاسى صتان‌آدمه دينور قورصغى وبوركى وجكرى مقوله‌سى‌حشوياتدن عبارتدر (التبركه) دحرجه وزننده بربرده مقيم اولمق معنا سنه در يقال تبرك بالمكان

اذا قام (تبراك) قرطاس وزننده برموضعدر (الترك) تانك فتحيله (والتركان) تانك كسريله برنسنه‌دن فراغت ايلمك معنا سنه در كه وازكلمك وبراقمق وبوشلمق تعبير اولنور يقال ترك الشئ تركا وتركانا من الباب الاول اذا ودعه شارح ديركه ترك ماده‌سى مفعول واحده تعديه ايلدكده طرح وتخليه معنا سنه‌اولور مفعولينه متعدى اولدقده صيروجعل معناسنى متضمن اولوب افعال قلوب مجرا سنه جارى اولور انتهى وترك جعل معنا سنه مستعملدر يقال تركه كذا اى جعله بوصورتده كويا كه ضد اولور وقوله‌تعالى [وتركنا عليه فى الاخرين] اى ابقينا يعنى ابقيناله ذكرا حسنا پس ابقاء معناى لازمى اولور وترك تريكه اولان خاتونى تزوج ايلمك معنا سنه در يقال ترك الرجل تركا من الباب الرابع اذا تزوج تريكة (الاتراك) تاى مشدده ايله افتعال وزننده بودخى ترك وفراغت ايلمك معناسنه‌در يقال اتركه بمعنى تركه (التتارك) تفاعل وزننده برنسنه‌يى ترك ايدشمك معناسنه‌در يقال تتاركوا الامر بينهم اذا تركوه (التركه) رانك كسريله فرحه وزننده كشينك بعد الموت ترك وابقا ايلديكى ميراث مخلفاتنه اطلاق اولنور يقال بقى منه تركة كثيره اى ميراث شارح ديركه فعله بمعنى مفعوله در وبعضا تابى كسر ورايى اسكانله تخفيف اولنور كلمه وكلمه كبى پس لسان عوامده فتحاتله تركه غلطدر (التريكة) سفينه وزننده شول خاتونه دينوركه آنى كمسه تزوج ايلميوب مهجوره قالمش اوله يقال امرأة تريكة اذا كانت قدتركت ولم تزوج وشول چمنزاره وچايرلغه دينوركه اوتلانمسندن غفلت اولنمش اوله يقال روضة تريكة اذا غفلت عن رعيها وسيل صوينك يرنده ترك وابقا ايلديكى صولره دينور وايچندن ياورى چقدقدنصكره يمورطه‌يه اطلاق اولنور بعضلر دوه‌قوشنك يمورطه سنه تخصيص ايلديلر وتوغلغه‌يه دينور بيضة الحديد معناسنه جمعى ترائك وتريك كلور هاسنر يقال اقتحم فى المعركة وعلى رأسه تريكة اى بيضة الحديد وخرماسى سلكلمش صالقمه دينور (التركة) تمره وزننده بودخى ياوريسى چقمش يمورطه‌يه دينور جمعى ترك درهاسنر وفى الحديث [جاء الخليل على نبينا وعليه السلام الى مكة يطالع تركته] اى هاجر و ولدها اسمعيل ولوروى بكسرالراء كان وجها بمعنى الشئ المتروك يعنى تمره وزننده روايته كوره مرادهاجر ايله حضرت اسمعيل دروترك اولنان بيضة نعامه‌يه تشبيه اولنمشدر وفرحه وزننده روايته كوره مفعول معنا سنه دركه شئ متروك ديمك اولور وتركه اورته بويلو خاتونه دينور يقال تزوج تركة اى امرأة ربعة (التريك) امير وزننده يمشى اكل اولنمش صالقمه دينور يقال ما فيه الاتريك اى عنقود اكل ماعليه وخرماسى سلكلمش داله دينور (روضة التريك) يمنده برمرغزار اسميدر (المتاركة) مفاعله وزننده برنسنه‌يى حالى اوزره ترك

ایلمك وترك ایدشمك معنالرینه واحد ومشارکت ایجون او لور یقال تارکه وتارکه البیع وقولهم لابارك الله فیه ولاتارك ولادارك اتباع (الترك) تا نك ضمیله تاسدن برجنس در عرب وروم کبی جمعی اتراك در بونلر ترك بن یافث نسلندندر (بنوترکان) عثمان وزننده واسط شهرنده براهل بیت یعنی برخاندان ودودماندر (ابو التریك الاطرابلسی) ومحسن بن تریك که زبیر وزننده لردر محدثلر در (ترکه) تانك ضمیله بررجل اسمیدر وزید ویزید ابنا ترکی شاعرلر در مؤلف اسم فعل امر اولان تراك لفظندن که قطام وزننده در سکوت ایلدی وبوا ترك معنا سنه در قال فی‌الاساس تراك تراك صحبة الاتراك (الترنوك) نونله عصفور وزننده خیره جوره آدمه دینور یقال رجل ترنوك ای‌حقیر مهزول (التك) شك وزننده برنسنه یی کسمك یاخود چکنیوب پاره لمق معنا سنه در یقال تك الشیء تکا من الباب الاول اذا قطعه اووطئه فشدخه ونبیذ وشراب آدمی کرکی کبی سرخوش ایلمك معنا سنه در یقال تك النبیذ فلانا اذابلغ منه (التکتکة) زلزله وزننده تك ایله معناسی اولده مرادفدر یقال تکتك الشیء بمعنی تکه (التاك) تشدیدکافله آرق بیتاب آدمه دینور یقال‌هوتاك ای مهزول واولومجل کسیه دینور یقال رجل تاك ای هالك بونلر ومعناسی آتی قطع معنا سندن نسب اوزره در واحمق ونادانه دینور جمعی تاکون وتککه کلور فحاله وتکاك کلور زهاد وزننده وتکك کلور صرد وزننده (التکوك) قعود وزننده برکمسه احمق او لمق معنا سنه در تقول تککت یافلان تکوکا من الباب الثانی ای کنت تاکا (التکة) تانك کسریله او چقوره دینور شلوار بند معنا سنه وبو قطع معنا سندندر جمعی تکك کلور عنب وزننده یقال حل تکته ای‌رباط السرا ویل (الاستکاك) طونه وشلواره اوچقور کچورمك معنا سنه در یقال استك التکة اذا ادخلها فی‌السراویل (التمك) تانك فتحیله (والتموك) وزننده دونك اورکجی کرکی کبی بو یلنوب وصمصقی طقناز اولمق معنا سنه دریقال تمك السنام تمکا وتموکا من الباب الاول والثانی اذا طال وارتفع وتروی واکتنز (التامك) وجه مذکور اوزره اولان اورکجه‌دینورواورکجی بیوك ناقه‌یه دینور (الاتماك) همزه‌نك کسریله ناقه‌یی چایر سمور تمك معنا سنه در یقال اتمك الکلاء الناقة اذا سمنها (تایك) هاجر وزننده محمد بن یوسف السمر قندی نام محدثك جدی اسمیدر (التائك) صاحب وزننده بك احمق تائك‌ای‌شدید الحمق (التیوك) قعود وزننده برادم سمه اولمق معنا سنه در یقال تاك الرجل یتیك تیوکا اذاکان تایکا (الاناکة) همزه نك کسریله قیل یولمق معنا سنه در یقال اتاك الشعر اذا نتفه

(* فصل الثاء المثلثة *) (الثك) شك وزننده سیر وسیاحت ایلمك

معنا سنه در يقال نك فى الارض نكا من الباب الاول اذا ساح (التكتكة)
زلزله وزننده بر كسـه نادان اولمغله ناسله دائما عربده وغوغا ايلمك معناسـنه‌در
يقال تكتك الرجل اذا حمق وعربد وتكتكه اسم اولور شاشقين وچوليه عورته دينور
يقال هى تكتكة اى رعناء
(* فصل الجيم *) (جركان) سحبان وزننده اصفهان قضاسنده بر قريه در
محدثيندن ابو الرجاء محمد بن احمد آندندر (الجرعكيـك) (والجرعكوك)
فتحتينله وعينلرك سكو نيله بك اويومش قوبى يوغرده دينور تقول اطعمنى
الجر عكيك والجرعكوك اى اللبن الرائب الثخين (الجكجكة) جيملرك فتحيله
يمورلر برى برينه طوقندقده ظهور ايدن صوتدن حكايه‌در (جنك) جيمك فتحيله
بررجل اسميدر ظاهرا اعجميدر زيرا جنك فارسيدر حرب معناسنه (الجيكان)
جيمك كسريله فارسده بر موضعدر ومحمد بن منصور بن جيكان محدث كذابدر
(* فصل الحاء المهملة *) (الحبك) حانك فتحيله بر نسـنه‌يى بك بغليوب محكم
قلمق معناسـنه‌در يقال حبكه حبكا من الباب الاول والثانى اذا شده واحكمه وجلاه
ايشلديكى ثوبده اثر صنعتى كوزل ايلمك يعنى نقه‌لو متين وزيبـا طوقيوب كوزل
زمانلر طرح ايلمك معناسـنه در يقـال حبك الحائك الثوب اذا حسن اثر الصنعة
فيه واجاد نسجه مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وكسمك معناسـنه در يقال حبكه اذا
قطعه وبيون اورمق معناسنه‌در يقال حبك عنقه اذا ضربها وضرطه لمق معناسنه‌در
يقال حبك بالمرأة اذا حبق واشترا اولنان شيئى مشـتريدن كيرو رد ايلمك ياخود
مشترى بايعه رد ايلمك معناسنه در يقال حبك فلانا فى البيع اذارده (الاحتباك)
افتعـال وزننده بودخى جلاه ثوبى كوزل زمانلر طرحيله خوب ومحكم طوقيق
معناسنه‌در يقال احتبك الحائك الثوب اذا اجاد نسجه ودرزلرى ديكوب جامه‌سنى
صرتنه واياقلرينـه صـاروب اوتورمق معناسـنه دركه درويشان اصطلاحنده
كنده كبير مك وكره كير مك تعبـير اولنور يقـال احتبك بازاره اى احتبى
مترجم ديركه اهل بيان صنايع بديعيه دن احتباك صنعتنى معناى اولدن اخذ ايلديلر
زيرا جلاه ثوبى صيق ومتين طوقغله خيوط ارالقرنى سد ايدوب وزائد حسن ورونق
ولطافت ايداع ايلديكى متكلم دخى مواضع حذفه محذوفلر وضع ايله كلامى ملتئم ايدوب
ايجاز ولطافت وحسن افاده ايله زيباور ونقدار ايدر زيرا احتباك ثانيده نظيرى
اثبـات او لنـان لفظى اولدن واولده نظيرى مثبت اولنـا نى ثا نيدن حذف
ايلمكدر كذلك ايكى جمله ذكر اولنه كه هر برنده اخره متقابل كلمه اولمغله هر بردن
آخره ذكر اولنانك ضدنى حذف ايلمكدن عبارتدر وبو صنعتى متأخرين اختراع
ايلمشـدر [حتى انبته الله نباتا] قول شر يفنى احتبـا كه حمل ايلديلر فليحفظ
(الحبيك) امير وزننـده (والمحبوك) كوزل طريقه لر وزمانلر ايله صنعتلو

محكم

محكم طوقنمش بقاشه دینور ومحبوك قوى البنيه توانا آنه وصف اولنور يقال فرس
محبوك اى قوى (الحبكة) غرفه وزننده شلوارك اوچقورلغنه دینور حجزه معناسنه
وكر كبي بله بغلد قلرى ايپه دینور وشول قايشه دینور كه انكله پالانك صاغلو
صوللوغرا ضيف ديد كلرى اغاجلره پالانك باشنى چكوب صرارلر جمعى حبك كلور
صر د وز ننده (التحبك) تفعل وزننده بلنه حبكه يى چكوب بغلنمق على قول
جامه سنى قاوشدروب صارلمق معنا سنه‌در يقال تحبك الرجل اذا شد الحبكة اوتلبب
بثيابه وخاتون نطاق قوشنمق معنا سنه‌در يقال تحبكت المرأة اذا تنطقت بنطاقها
(الحباك) كتاب وزننده بودخى سمرك ايكى طرفلو اغاجلرنى باشنه صار دقلرى
قايشه دینور جمعى حبك كلور كتب وزننده وحباك الحمام كوكر جين قناد لرى
اوزره اولان سياه سياه اوزنجه نقشلره اطلاق اولنور (الحبك) ضمتينله قوملقده
اولان زه كبى اوزون اوزون قيورم طرزنده طريقه‌لره دینوركه روزكار سهولتلوجه
اورمغله پيدا اولور كذلك دكز وساٸر صواوزره اولرسمه پيدا اولان بول بول
مخيل آق طريقه لره دینور مفردى حباك دركتاب كبى يقال للريح فى الرمل
والماء حبك اى حروف وطرائق وبك قيور جقدن قاور لمش كبى شكن شكن اولان
صاچه دینور يقال فى رأسه حبك اى شعره جعد متكسر وحبك السماء فلكده
كواكبك سير ايتدكلرى طرائق ومداراتدن عبارتدر يقال حبك السماء اى طرائق
النجوم بونك مفردى حبيكه‌در قال الشارح ومنه قوله تعالى [والسماء ذات
الحبك] اى الطرائق فمن الناس من تصورها منها الطرائق المحسوسة بالنجوم
والمجرة ومنهم من اعتبر ذلك بما فيها من الطرائق المعقولة المدركة بالبصيرة وسبيكه
كبى حبيكه صاچ طوتامنده اولان شكنه دینور ودمور تو غلغه‌ده زه كبى كورين
طريقه‌يه دینور بونك جمعى حبيك در هاسز وحبائك وحبك‌در ضمتينله (الحبكة)
فتحاتله اصمه اومچه سنه دینور حبك دخى دینور هاسز وبو لامله حبله‌دن مصحف
دكلدر وسويق دانه‌سنه دینور كه عبكه‌ده لغتدر (ذوالحبكه) عبيده ياخود عبدة
بن سعدى النهدى لقبيدر (الحبك) حدب وزننده لئيم وناكسه دینور يقال رجل
حبك اى لئيم (الحبك) عتل وزننده تند وشديد ادمه دینور يقال رجل حبك
اى شديد (التحبيك) محكم بغلمق معنا سنه در يقال حبكه اذا وثقه وبر نسنه يه
اوز ون اوزون بوللر ايلمك معنا سنه در يقال حبك فيه اذا خطط (المحبك)
معظم وز ننده بك قيور جق صاچه اطلاق ولنور كما جاء فى صفة الدجال محبك
الشعر اى مجعده وير وى حبك الشعر بضمتين بمعناه (الحبتك) جعفر وز ننده
(والحباتك) علابط وزننده جوره كسيه دینور (الحبركى) فتحتينله وقصر ايله
اسم جعدر قوم هلكى معنا سنه دركه هلاك اولان طائفه وجا عندن عبارتدر

ومفرد اولور كنه ديدكلرى بو جكه دينور قراد معنا سنه مؤنثى حبر كاة در وقات قات صيق وقلين سحابه دينور وبر ى برى اوزره يغلمش قوم يغننه دينور وبو غون بيـو نلى ادمه دينور يقـال رجل حبر كى اى الغليظ الرقبة وشـول اياقلرى فر سز وضعيف آدمه دينور كه اياقلر بنـك فر سز لكندن مقعد كبى حركت ايدر اوله يقـال رجل حبر كى اى الضعيف الر جلين كانه مقعـد لضعفهما وبلندن بو قريسى اوزون واياقلرى قصه انسان وحيو انه دينور يقال هو حبر كى اى الطويل الظهر القصير الر جلين وبوحبر كه لفظنك الفى تأ نيث ايچون يعنى غير متصرفدر وبعضا تنوين الحـاق اولنور انصرافله (الحتك) فتك وزننده (والحتكان) فتحاتله آديملرى صيق صيق آتهرق تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال حتك الرجل حتكا وحتكانا من الباب الثانى اذامشى وقارب الخطو مسرعا وبرنسنه يى جد ايله اراشـدر مق معنا سـنه در يقـال حتك الشئ اذا بحثه وقو ش طپراغى ياقوملغى اشنوب يوه ايلمك معنا سنه در يقال حتك النعام الرمل اذا فحصه وتوجه ايلمك معناسنه مستعملدر تقول لاادرى اين حتكوا اى اين توجهوا (التحتك) تفعل وز ننده بودخى آد يملرى صيق صيق آتهرق تيز تيز يور يمك معنا سـنه در يقـال تحتك الرجل اذامشى وقارب الخطومسرعا (الحوتكى) جوهرى وزننده چلمسز جوره اولهرق جوجه آدمه دينور حوتك دخى دينور وحوتكى پك پك طعـام اكل ايدن اذعانسزه دينور يقال رجل حوتكى وحوتك اى قصير ضاوو يقال حوتكى اى الشديد الاكل (الحوتكية) جوهريه وزننده بر درلو دلبند وعمـامه صار نشه دينور كه عر بلره مخصو صدر ومنه الحديث [كان رسول الله عليه السـلام يخرج وعليه الحو تكية] وهى عمة تتعممها العرب شارح دير كه حو تك نام كمسيه منسو بدر (الحوتكة) دحرجه وزننده (والحتكى) زمكى وزننده بودور آدمك يورويشنه دينور يقـال يمشى .الحو تكة والحتكى اى مشـيه القصير (الحوا تك) علف وغدالرى كتر وناخوش دابه لره دينور ودوه قوشنك ياوريلرينه ياخود خردهنوعنه دينور (الحنك) فتحتينله بودخى دوه قوشى ياو ريلرينه ياخود خردهلرينه دينور (الحر تك) جعفر وزننده خرده كودهلو جو ره آدمه دينور يقال رجل حرتك اى الصغير الجسم (الحرك) ترك وزنـنـده (والحركة) بركه وزنـنـده قلداماق ودبرتمك معنا سنه در يقال حرك الر جل حركا وحركة من الباب الخا مس ضد سكن وحرك بر آدم ذمتنده اولان حقى ادادن امتنـاع ايلمك معنا سـنه د ر يقال حرك فلانا اذا اصاب حا ركه (التحريك) دير تمـك وقلد اتمق معنا سـنه د ر (التحرك) تفعل وزننده مطا وعيدر تقول حر كته فتحرك (الحرائك) سحاب وزنـنده اسمدر دپرنشه وقلدىيه دينور جنبش معناسنه يقال مابه حراك اى حركة

(المحراك) محراب وزننده آتش تحريك ايدوب اولچره جك كوسكى يه دينور
(المحرك) مقعد وزننده بيو نك يوقرى كله طرفندن كوكنه دينور يقال ضربه
محركه وهواصل العنق من اعلاها (الحارك) اعلى الكاهل اسميدر كه ارقه ده
يغرينك اوست يانيدر كورك كمكلرينك ملتقا سيدر وامو‌ز باشلرينك ارا لغيدر
تركيده چكين تعبير اولنور جيم فارسى وكاف فارسى مكسورتيله ايكى طرفنده ايكى
حارك اولور كه كورك باشلرى اوله جقدر ايكى كوركى اوراده قاوشور وحارك
فى الاصل ذوحركه معنا سنه اولوب بعده عضو مزبورده اسم اولدى كاهل كبى يقال
حل على حاركه اى اعلا الكاهل وشول يومر بجه كميكه دينور كه آتك كوركى
باشنك ايكى طرفنده اولور وآتك اموزلرينه قريب بيوندن ابتدا يليسى بتن يره
دينور كه راكب اليله اكا يا بشوب ركوب ايدر (الحركوك) عصفوروزننده يغرنى يه
دينور كاهل معناسنه (الحركك) حالك وكافك فتحيله اويلق باشنده اولان سيورى
كميكه دينور جمعى حراكك وحراكيك در (الحريك) امير وزننده بى رجوليت
آدمه اطلاق اولنور تفأل قبيلندندر يقال رجل حريك اى عنين وشول آدمه
دينوركه بلى پك ضعيف اولمغله يورركن نبات كوكى كبى كويا كه يردن قوپار
صورتنده اوله مؤنثى حريكه در يقال رجل حريك وامرأة حريكة اى ضعيف
الخصر اذا مشى كانه يتقلع (الحرك) فتحتينله عنين اولمق معنا سنه در يقال
حرك الرجل حركا من الباب الرابع اذا صار حريكا (المحترك) محترق وزننده
دائما دوه‌نك اموزى باشنه بنن آدمه دينور (الحزك) كتف وزننده ذكى وزيرك
وجست وچالاك اوغلانه دينور يقال غلام حزك اى خفيف ذكى (الحزك) حالك فتحى
وزانك سكونيله برنسنه‌يى صاروب بغلمق معناسنه‌در يقال حزكه حزكا من الباب الثانى
اذا عصبه وبر نسنه‌يى بريره قصوب صقشدرمق معناسنه در يقال حزكه اذا ضغطه
وبند ايلمك معناسنه‌در يقال حزكه بالحبل اذا شده (الاحتزاك) افتعال وزننده بر نسنه
ايله بغلنمق معناسنه‌در يقال احتزك بالثوب اذا احتزم (الحسك) فتحتينله دمور
تيكنى ديدكلرى نباته دينوركه جوبان قانقدان دخى ديرلر ثمره‌سى قيونلرك يوكلرينه
ايلشوب آيرلنمز تركيده اكاپوتراق ديرلر ويپراغى رجله يپراغنه شبيه واندن
خرده اولوب ويپراقلرى يانده قتى وصيق ومثلث الشكل تيكنلرى اولور ثمرنى
شرب كليتينده ومثانه‌ده اولان طاشلرى مفتت وعصارهٔ ورقنى شرب قوت جماع
ودفع عسر بول ويلان صوقمسى خصوصنده نافع وبرخانه‌يه مطبوخنى سرپمك پيره
قسمنى مهلكدر وحسك بركونه دمور چنكاله اطلاق اولنور كه بعينه دمور تيكنى
طرزنده اوج دانه سيورى مچنگلرى اولور جنكلرده خصوصا حصارلرده قلعه‌نك
واوردونك دشمن كلجك يرلرينه آتارلر نه طرفندن آتسه‌لر حاجى ياتمز كبى البته

اول میخلر دیك بوقری كلور علی الغفله كلدكلرنده آتلرك وپیاده لرك ایاقلرینه ساتجلمغله برخطوه ایلری كذران ایده مزلر وبعضا متین قامشدن دخی ایدرلر تركیده بوكه دخی دمور تیكنی وطموز ایاغی تعبیر اولنور فارسیده سیاخ دینور وحسك حقد وعداوت معناسنه در كاسیذكر وطارلمق معناسنه در تقول حسك علی حسكا من الباب الرابع اذا غضب وطواریم بمك معناسنه در یقال حسكت الدابة اذا قصمت (الحسیكه) سفینه وزننده (والحساكه) ثمامه وزننده (والحسكة) فتحاتله بونلرده كین وعداوته دینور تقول فی صدره علی حسك وحسیكة وحساكة وحسكة ای حقد وعداوة وحسیكه كرپی یه دینور وطوارك یم طوتلمش اربه سنه دینور (الحسك) كتف وزننده طارغین آدمه دینور یقال رجل حسك ای غضبان (حسكان) سحبان وزننده محدثیندن نیسابوری برجاعتك نسبلری رجالندندر (الحسكك) زبرج وزننده كرپی یه دینور (الحساكك) هرشیك خرده وكوچك اولنلرینه دینور (الحسیك) امیروزننده بودور آدمه دینور (الاحساك) همزه نك كسریله طواره یم طوتمق معناسنه در یقال احسك الدابة فحسكت ای اقصمها فقصمت (الحسیكة) جهینه وزننده مدینه ده طاغك اوجنده برموضع آدیدر (حسك) حانك ضمیله اسامیدندر عبدالملك بن حسك محدثیندندر (الحشك) حانك وشین معجمه نك فتحیله ممه یه سود شدتله ادرار ایدوب اركلمك علی قول ممه ده سود چابك طولمق معناسنه در یقال حشك اللبن فی الضرع حشكا من الباب الرابع اذا در سریعا اوهو سرعة تجمع اللبن فی الضرع ویایی شدتله قوروب چكمك معناسنه در یقال حشك القوس اذا نزعها شدید اوطواراربه ایله یملنمك معناسنه در مهمله ده لغتدر (الحشك) حانك فتحیله ناقه نك سودی چوغلسون دیو صاغمیوب ترك ایلمك معناسنه در یقال حشك الناقة حشكا من الباب الثانی اذا ترك حلبها حتی یجتمع لبنها وحشك وحشوك ناقه ممه ده سودنی كندی بركدرمك معناسنه در یقال حشكت الناقة لبنها اذا جمعته وبلودك یغموری فراوان اولمق معناسنه در یقال حشكت السحابة اذا كثر ماءها وخرمانك یمشی چوق اولمق معناسنه در یقال حشكت النخله اذا كثر حملها وناس بركمك معناسنه در یقال حشك القوم اذا تجمعوا وهار هار صولومق معناسنه در یقال حشك نفسه اذا علاه البهر ویای پك وصلابتلو اولمق معناسنه در یقال حشكت القوس اذا صلبت (الحشوك) صبور وزننده ممه سنده سودی تیز بركدرن ناقه یه دینور (الحاشك) میوه سی كثیر اولان خرما اغاجنه دینور یقال نخلة حاشك ای كثیر الحمل وصلابتلو یایه دینور یقال قوس حاشك ای صلب وپیدرپی متتابع نسنه یه دینور یقال جاؤا حاشكا ای متتابعا (الحواشك) مختلف اسن یللره دینور علی قول سرت وشدید یاخود آهسته جه

اسن يللره دينور يقال رياح حواشك اى مختلفة اوشديدة اوضعيفة شارح دير كه حشك لفظنك بر معنـاسى دخى بودر حواشك كه مفردى حاشكه دراندندر (حشاك) شداد وزننده بر نهرك آديدر (الحشاك) سحاب وزننـده اناسى امسون دبو اوغلاغك آغزنه بغلدقلرى اغاجه دينور كه اسنك تعبير اولنور (الحوشكة) جوهره وزننـده قوناغك بر كوشه‌سندن ايشيديلان سسه دينور تقول سمعت حوشكه وهو ماتسمعه فى ناحية من الدار والمنزل (الحشكة) فتحاتله جماعت معناسـنه در يقـال جاؤا بحشكتهم اى بجماعتهم (الحشيكة) حسيكه وزننده ومرادفيدر وبو ابوزيد روايتيدر (الاحشاك) همزه‌نك كسريله طواره‌يم ويرمك معناسنه در يقال احشك الدابة اى اقضمها فحشكت كما ذكر (الحفلكى) حبركى وزننده ضعيف البنيه جوره آدمه دينور (الحفنكى) حفلكى وزننـده ومرادفيدر پس الفلرى الحاق ايجوندر يقـال رجل حفلكى وحفنكى اى ضعيف (الحك) شك وزننده اجرامدن بر نسنه‌يى ديكر نسنه‌يه شدتله سورتمك معناسنه‌در يقال حك الحجر بالحجر حكا من الباب الاول اذا امره عليه صكاوبدن كجشوب قاشندرمق معناسنه‌در تقول حكنى رأس اى دعانى الى حكه مؤلف بوراده تشويش وتفريط اوزره رسم ايتمشدر زيرا امهات سائره‌ده حك قازيمق وقاشيمق معنالرينه منصوصدر از جمله مقدمة الادبده تراشيدن وخاريدن تعبيرلريله مفسر واساسده ماحك جلدك مثل ظفرك واحكنى راسى فحككته وبى بثرة تحكنى عبارتيله مرسوم ومصباحده حككت الشئ قشرته عنوانيله مرقومدر وسائرلرده دخى بورسمـه‌در مؤلف معناى اولى رسم ايتدكدن صكره واحتك رأسى وحكنى واحكنى واستحكنى اى دعانى الى حكه عبارتيله رسم ايلمكله احتكاك كجشمك وقاشنمق وقازنمق معنالرينه اولوب حك واحكاك واستحكاك قاشـندرمق معناسـنه اولمش اولور نهاية الامر قازيمق وقاشيمق معناسنى دعانى الى حكه تفسـيرنده بالاشـاره بيان ايتمشدر ماده‌ايسه معناى مزبورده مستقل اولوب اندن فروعات تفرع ايلدى وكمال ايجازدن مكركه معناى اول تحتنه ادراج ادعاسنده اوله كه طرنغى عضوه سورتمك اولور بيان لغت معرضنده بووتيره ايسه ناملايمدر والحاصل حك قازيمق وقاشيمق معناسـنه در مؤلفه كوره قازندرمق وقاشندرمق معناسـنه‌ده اولوركه كجشمك لازميدر وقالديكه بوراده عباره اساسك عبـاره‌سى كبى دعانى الى حكه فحككته لفظى ساقط اولمق دخى ملحوظدر وحك‌ـدر ريب وكمان واثم خلجان اى لم ينشرح له صدرى يعنى كان فى قلبى شئ من الشك والريب ويقال حك فى صدرى اى عمل فى صدرى قلب مقوله‌سى درونه تأثير ايدن حالاتدن عبارتدر ومنه تقول ماحك فى صدرى كذا ودائما شروشور وفتنه احداثنه سبب اولان آدمه حك الشر وحكاك الشر اطلاق ايدرلر كتاب وزننده يقال انه حك الشر وحكاكه اى يحاكه كثيرا يعنى يحدثه (الاحتكاك) افتعال وزننده كجشمك معناسنه‌در تقول احتك رأسى اى دعانى الى حكه وبر نسـنه‌يه

سورتیوب وقاشنمق معناسنه‌در اویوزك اغاجه سورتنوب قاشندیغی کبی یقال احتك به اذاحك نفسه علیه ودرونده برنسنه تأثیر وخلجان ایلمك معناسنه مستعملدر تقول احتك فی‌صدری اذاعمل (الاحكاك) همزه‌نك کسریله بودخی قاشتدرمق معناسنه‌در تقول احكنی رأسی ای‌دعانی الی‌حكه وقلبه برنسنه خلجان وبرمك معناسنه‌در تقول احك فی‌صدری اذاعمل (الاستحكاك) احكاك ایله معنای اولده مرادفدر تقول استحكنی رأسی ای‌عادنی‌الی‌حكه (الحكة) حانك کسریله (والحكاك) غراب وزننده اسملردر کچیکه دینور یقال به حكة وحكاك ای‌داء یحك منه کالجرب وحكاك بورق اسمیدرکه بوره‌دیدکلری نسنه‌در (الحك) حانك کسریله شك وکمانه اطلاق اولنورقلبی قازیدیغی ایچون یقال فی‌صدری منه حك ای شك (التحاك) تفاعل وزننده ایکی نسنه بری برینه طوقنوب یکدیکری صیروپ قازیق معناسنه‌در یقال تحاكا اذا اصطك جرماهما فحك کل الاخر (المحاكة) بری بریله برابرلك ادعاسیله یارشمق معناسنه مستعملدر یقال حاكه اذاباراه (الحكاكة) ثمامه وزننده ایکی سرمه طاشنی بری برینه سورتمکله ارالرندن نشـاره کبی حاصل اولان سرمه‌یه دینور وقازینوب وپرداخت اولنـان نسنه‌دن دوکیلان خرده وبومشق قازنتی‌یه ودوکنتی‌یه دینور (الحكاكات) حانك فتحی وکافك تشدیدیله حكاکه‌نك جمعیدر قلبه خلجان ویرن وساوس واوهامه اطلاق اولنور ومنه وایاکم والحكاكات ای الوساوس (الحكك) ضمتینله اصحاب شر وفتنه‌یه اطلاق اولنور وحوایج ومهمات طلبنده الحاح وجد واقدام ایدن کمسه‌لره اطلاق اولنور یقال هم حكك ای ملحون فی‌طلب الحوایج مفردلری حاك‌در (الحكك) فتحتینله رخامه شبیه برنوع طاشه دینور وبوطاش آق وبومشق اولور عربستان طرفلرنده حواری تعبیر ایدرلر وحكك اموزلری اوینادەرق بودور آدمك یورویشی کبی یوریمکه دینور یقـال یمشی الحكك وهو مشیة یتحرك کمشیة القصیر یحرك منکبیها وحكك اسم اولور برنسـنه‌یی رفق ولطافتله یونمغه وپرداخت ایلمکه دینور وطوارك اباغی قیارلنمق معناسـنه‌در یقال حككت الدابة حككا من‌الباب الرابع اذا تخنت قوائمه خفیا (المحكك) تحکیکدن که سورتوب قاشیمق معناسنه‌در اسم مفعولدر * ومنه الجذل المحكك * وبو شول دیرکه دینورکه دوه آغیللرنده دیکرلر کچیك اولان دوه‌لر اکا سورتوب قاشنورلر ومنه المثل * انا جذیلهـا المحكك * حباب بن منذر سقیفهٔ بنی ساعده‌ده مشورت اثناسـنده کندی رأی وتدبیرنی ترجیحله عریفلك معرضنده * انا جذیلها المحكك وغدیقهـا المرجب * دیمکله من بعد مثل اولدی جذیل جذلك مصغریدر وغدیق غدقك مصغریدر تعظیمی متضمن‌در وغدیق مرجب شول خرما دالنه دینورکه طباق اولمغله متانت واستحکام پیـدا ایلمش اوله یعنی خلقـك شفای صدری وتمشیت اموری بنم رأی

وندبيرمه منوطدركه بيلكج باشيلرى بنم ديمكدر (الاحكاك) همزه‌نك فتحيله حاك لفظندن جعدر قازيجى وقاشيجى معناسنه در ومنه يقال ماانت من احكاك اى من رجاله يعنى سن بو خصوصك تمشيتنه اهل وجسبان دكلسين (الحكيك) امير وزننده قازنمش آشيغه دينور وبو مناسبتله كثرت مشى سببيله فرسوده‌اولمش طپوغه اطلاق اولنور يقال كعب حكيك اى محكوك وقيارلنمش آت طرنغنه دينور يقال حافر حكيك اى منحوت ولطافتله پرداخت اولنمش نسنه‌يه دينور يقال شئ حكيك اى منحوت خفيا وطرنقلرى قيارلنمش آته دينور يقال فرس حكيك اى منحت الحافر (الاحك) بو دخى قيارلنمش آت طرنغنه وصف اولور يقال حافرا حك اى منحوت واغزنده ديشلرى قالمامش آدمه دينور يقال رجل احك اى لاسن فى فمه (الحاكة) ديشه اطلاق اولنور (التحكك) تفعل وزننده بر آدمه شر وشور ايچون تعرض ايدوب شركير اولمق معناسنه مستعملدر يقال فلان يتحكك بك اى يتعرض لشرك (الحلكة) حانك ضميله (والحلك) فتحتينله پك سياهلغه دينور يقال فيه حلكة وحلك اى شدة السواد وحلكه لسانده اولان عجمه لكه دينور حكله معناسنه كوياكه مقلوبدر يقال فى لسانه حلكة اى حكلة و برجنس خرده جانوره دينوركه بالق صو يه طالديغى كبى قوملغه طالوب كيدر على قول كرتنكله انواعندندر (وحلك) فتحتينله مصدر اولور پك سياه اولمق معناسنه يقال حلك الشئ حلكا من الباب الرابع اذا اسود شديدا وحلك الغراب قرغه نك منقاريته ياخود سياهلغنه دينور يقال لونه اسود مثل حلك الغراب اى حنكه اوسواده (الحالك) نسب اوزره اسم فاعلدر پك سياه نسنه‌يه دينور (المحلولك) اسم فاعل بنيه‌سيله (والحلكلك) قذعمل وزننده (والحلكوك) عصفور وزننده (والحلكوك) قربوس وزننده (والمحلنكك) (والمستحلك) اسم فاعل بنيه لريله بونلرده پك سياه اولان شيئه دينور و بونلر اتباع دكلدر يقال شئ واسود حالك و محلولك وحلكلك و حلكوك وحلكوك و محلنكك ومستحلك اى شديد السواد (الحلكاء) حانك ضمى وفتحيله (والحلكاء) غلواء وزننده (والحلكى) حانك ولامك ضمى وكاف مشدده‌نك فتحيله غلبى وزننده بونلرده حلكه كبى برجنس كرتنكله يه دينور (الحمك) فتحتينله مطلقا خرده وكوچك جوره نسنه لره دينور مفردى حمكه در وكهله‌لره دينور ورذال ناسه اطلاق اولنور يقال هم حمك اى رذال وخرده قرنجه‌لر دينور وسود امر قوز يلره دينور وخاصة بغرتلق قوشنك ودوه قوشنك جوره لرينه دينور وبرنسنه‌نك اصل وطبعنه دينور يقال كريم الحمك اى كريم الاصل والطبع و بولسز يابانلرده بيلمه رك رهبرلك ايدن نادان قولاغوزلره دينور يقال ذهبوا

بدلالة الحك اى الادلاء الذين يتعسفون الفلاة (الحكة) هابله مفرديدر وجركين و بد اندام بودور عورته دينور وحك محدثيندن ابراهيم بن على بن حك الحكى جدينك لقبيدر (الحك) حانك فتحيله اوكجه قلا غوزلق ايدوب كتمك معناسنه در يقال حك فى الدلالة حكا من الباب الرابع اذا مضى (حاك) سحاب وزننده يمنده بر حصن آديدر (الحنك) فتحتينله اغزك ايچ يوزندن سقف اعلاسنك ايچ يوزيله چكه كمكلر ينك اوكلر ينك اوجلرندن اشاغيجه اولان عضوه دينوركه مراد اغزك تماما سقف اعلاسيدر فارسيده كام و تركيده دماق تعبير اولنور بعض نسخه ده اوالاسفل واقع اولمغله اكا كوره اولفظى تنويع اولوركه اغزك سقف اسفلنه ده حنك دينور ياخود واو نسخه سنه كوره والاسفل من طرف مقدم اللحيين مفهومدن مراد سقف اسفل اولور سقف اعلايه وسقف اسفله ده حنك دينور وبوبك ملايمدر زيرا لسانمزده بوقريسنه اوست دماق واشاغيسنه آلت دماق تعبيرى واردر لكن زمخشرى اساسده ومقدمة الادبده وهو سقف اعلى الفم عنوانيله تصريح ايلمكله ترجه ده بومعنا تقديم اولندى وحنك لفظنك جمعى احناك در وحنك كوچر اولو اولوسه دينور كه اوغر ادقلرى يرلرى رعى ايده رك كيدرلر يقال هم حنك و احناك اى جاعة ينتجعون بلدا برعونه وشول كوچك و يوكسك تپه لره اطلاق اولنور وكوفه كى طاشى كبى يومشق وآق طاشلق اوله و بو اطلاق حنك سقف اعلايه اولنديغى تأييد ايدر وحنك يمنده عوالق قبيله سى يوردنده بر وادى آديدر ومحدثيندن عامر اصفهانى لقبيدر (وحنك الغراب) قرغه نك منقار ينه على قول سياهلغنه اطلاق اولنور (الحنكة) فتحاتله يوكسك محلده اطرا فنده مشرف قله كبى تپه يه دينور (الحنك) ضمتيله رشد و فطانت اهلى خاتونه دينور اره دخى اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة حنك اى لبيب و حنك محنك معناسنه در كما سيذكر (التحنيك) بركسه نك دماغنى اوغمق معناسنه در يقال حنكه اذا دلك حنكه وخرما مقوله سنى اغزده چينيوب چوجغك دماغنه چالمق معناسنه در يقال حنك الصبى اذا مضغ تمرا او غيره فدلكه بحنكه وعمرو زمان سببيله احوال و تقلبات كثيره تجربه سى آدمك عقل ورأى وفطانتنى مستحكم قلمق معناسنه مستعملدر كو ياكه فرس محنوك طرزنده مذلل ايدر يقال حنكته السن بمعنا حنكة كما سيذكر (الاحناك) همزه نك كسريله بودخى برادمك طماغنى اوغمق معناسنه در يقال احنك فلانا اذا دلك حنكه و عمرو زمان سببيله تجارب احوال آدمك رشد ورأينى استوار ايلمك معناسنه در يقال احنكته السن اذا احكمته التجارب وكبرو دوندرمك معناسنه در يقال احنكه اذا رده (المحنك) منبر وزننده (والحناك) كتاب وزننده بواشه تعبير ايتدكلرى ايپه دينوركه بواشتمق ايچون

سرکش دابه نك اغزینه بند ایدرلر وحناك حنکه معناسنه درکه حانك ضمیله در کاسیذکر وحناك اسامیدندر حناك بن‌سنه وحناك بن ثابت وابوحناك بنو ابی بکر بن کلاب وابو حناك براه بن ربعی شاعرلر در (الحنك) حانك فتحی ونونك سکونیله بواشیق‌ایچون طوارك اغزینه بواشه اورمق معناسنه‌در یقال حنك‌الفرس حنکا من‌الباب الثانی والاول اذاجعل فی‌فیه الرسن وبرنسنه‌یی کرکی‌کبی فهم واتقان ایلمك معناسنه در یقال حنك الشیء اذا فهمه واحکمه وخرما مقوله‌سنی اغزده ازوب پرمقله کوچك جوجغك طماغنه‌چالمق معناسنه‌درکرك‌ابتدا طعامه انشدیرمغه بشلدقده اولسون‌که ابه قادینلر آغزآچه تعبیرایدرلر وکرك آلشدقدنصکره‌اولسون ویقال حنك الصبی اذامضغ تمرا اوغیره فدلکه بحنکه وبرآدم معمر اولمغله تقلبات کثیره تجربه سی رأی واندیشه‌سنی وعقل ورشدنی متین واستوار قلمق معناسنه‌در یقال حنکته‌السن‌فلانااذا احکمته التجارب بومعناده فتحتینله‌ده لغتدر (الاحتناك) افتعال وزننده بودخی بواشیق ایچون آتك اغزینه بواشه کچورمك معناسنه در یقال احتنك الفرس بمعنی حنکه واحتناك السن معمر آدمی تجربهٔ احوال زمان متین الرأی قلمق معناسنه‌در یقال احتنکته السن بمعنی حنکته وبرکمسه اوزره غالب ومستولی اولمق معناسنه مستعملدر معنای اولدن مأخوذ در یقال احتنکه اذا استولی علیه وچکرکه برده اولان نباتاتی سپوری یمك معناسنه مستعملدر یقال احتنك‌الجراد الارض اذا اکل ماعلیها وبرادمك بالجمله مالنی‌اخذ ایلمك‌معناسنه مستعملدر یقال احتنك فلانا اذا اخذ ماله کله (الحنوك) (والمحنك) معظم وزننده اغزده خرما مقوله‌سنی ازوب طماغنه سوردکلری چوجغه دینور(ومحنك) معظم وزننده (ومحنك) مکرم وزننده (ومحتنك) اسم فاعل بنیه‌سیله (وحنیك)امیروزننده کثرت تجارب‌احوال زمان سببیله رشد ورأیی متین واستوار اولان آدمه دینور حنك دخی دینورکه ذکراولندی یقال رجل محنك ومحنك‌ومحتنك وحنیك وحنك ای‌محکم الرأی بالتجارب (الحنکة) (والحنك) حالرك ضمیله (والحنك) حانك‌کسریله‌اسمدر تجربهٔ احوال سببیله عقل وفکرك متانت‌واستحکامنه دینور (الاحنك) افضل وزننده افعل تفضیلدر سائرلردن ازیدا کول اولان دوه‌یه اطلاق اولنور یقال احنك البعیرین ای‌اشدهما اکلا وهو نادر لان الخلقة لایقال فیها مافعله یعنی خلقت افعالندن فعل تعجب واول وادیدن اولان افعل تفضیل وارد اولمز لکن شارحك بیانه کوره بوصیغ تعجب ومفاضله‌دندر فعلی یوقدر (الحانك) حالك وزننده ومرافیدر یقال اسود حانك ای‌حالك (الحنکة) غرفة وزننده (والحناك) کتاب وزننده شول اغاجه دینور که انکله سمرك صاغلو صوللو قاشنده اولان‌چوبلری بری‌برینه ضم اولنور یاخود انلری بری‌برینه

بناشدروب صاردقلری قایشه دینور وشول تختنه‌یه دینور که ناقه‌نك چکه‌سی
آلتنه برابر ایله بغلیوب ایپك براوجنی بکانه کوشکك بیوننه بند ایدرلر
تاکه اکا یاقیلوب قبول ایلیه (الحنیکة) سفینه وزننده کوزل ییشلو دابه‌یه
دینور یقال دابة حنیکة ای الجیدة الاکل (التحنك) تفعل وزننده صارغك کلبنی چکه
آلتندن کتوروب المق وجه اوزره صارنمق معناسنه‌در یقال تحنك الرجل اذا ادار العمامة
من تحت حنکه (الاستحناك) برآدم قلیل الاکل ایکن صکره‌دن شدید الاکل اولمق معناسنه‌در
یقال استحنك الرجل اذا اشتد اکله بعد قلة واغاج کوکندن آیریلوب قوپمق
معناسنه‌در یقال استحنك العضاة اذا انقلع من اصله (الحوك) شوك وزننده
(والحیاك) (والحیاکه) حالرك کسریله طوقومق معناسنه‌در وبو ترکیب
واوی ویائیدر وبورواده حیاك وحیاکه‌نك اصلی واوبدر یقال حاك الثوب یحوك
حوکا وحیاکا وحیاکة اذا نسجه وبرخاطره درونده برلشمك معناسنه مستعملدر
تقول حاك الشیء فی صدری اذا رسخ وحوك باذروج اسمیدر که ترهٔ خرسانی
دیدکلری نباتدر وسموز اوتنه دینور (الحائك) جلاهه دینور جمعی حاکه‌در
قائد وقاده کبی وحوکه‌در فتحاتله مؤنثی حائکه‌در جمعی حوائك‌در (المحاکة)
میمك فتحیله اسم مکاندر جلاه تزکاهنه دینور دستگاه معناسنه (حاکه) بلاد
عذره‌ده بروادی آدیدر (المحوکة) مقعده وزننده که ذکر اولنان محاکه‌نك
اصلیدر تزکاهه دینور بو مناسبتله قتال ومحاربه‌ده استعمال اولندی کویا که قلج
تزکاهیدر ومنه تقول ترکتهم فی محوکة ای قتال (الحیك) حانك فتحیله (والحیکان)
فتحاتله بودخی طوقومق معناسنه‌در یقال حاك الثوب یحیك حیکا وحیکانا اذا
نسجه وصالنی صالنی یوریمك علی قول وجودنی واموزلرنی اویناده‌رق یوریمك
معناسنه مستعملدر حیاکت هنکامنده‌کی اوضاع کبی یقال حاك الرجل اذا تبختر
واختال اوحرك منکبیه وجسده فی مشیه وحیك برسوز درونه ایشلمك کذلك
قلج ضربیه ایشلمك معناسنه مستعملدر یقال حاك القلب حیکا اذا اخذ وحاك
السیف اذا اثر وکسمك معناسنه مستعملدر که تأثیرك لازمیدر یقال حاکت الشفرة
اذاقطعت (الحائك والحیاك) شداد وزننده جلاهه دینور مؤنثی حیاکه‌در (الحیکی) جمزی
وزننده (والحیکانة) حانك فتحی وکسری (والحیکانة) حانك ضمی ویانك فتحیله
بونلر ده مؤنثلردر صالنی صالنی یاخود اموزلرنی وکوده‌سنی اویناده‌رق یورین عورته
دینور (الاحاکة) همزه‌نك کسریله بودخی تأثیر ایلمك معناسنه‌در یقال احاك
السیف اذا اثر وکسمك معناسنه‌در یقال احاکت الشفرة اذاقطعت ویقال ما احاکه السیف
ای ما احاك فیه (حیك) فتحتینله اسمادندر نصر ومحمد ابنا حیك محدثلردر
(حیکان) غیلان وزننده نیسابورده امام اهل حدیث وابن امام اولان یحیی

بن محمد بن يحيى الذهلى لقبيدر (الحبيكة) مصغر بنيه‌سيله طقنـاز ويومرى
بودور عورنه دينور يقـال امرأة حبيكة كبيكة اى قصيرة مكتلة (الاحتيـاك)
افتعال وزننده كنده كيركى جامه‌سنه صارلمق معناسنه‌در احتباك دخى بومعنايه‌در
يقال احتاك بثوبه اذا احتبى به
(* فصل الخاء *) المعجمه (خبك) فتحتينله ونبر ابن المنذر نام محدثك جدى
اسميدر (خبنك) سمند وزننده بلخ قصاسنده برقريه‌در (الخرك) خرق وزننده
لج واصرار ايلمك معناسـنه‌در يقـال خرك فيه خركا من البـاب الرابع اذا لج
(خارج) هاجر وزننده بحر فارسـده برجز يره آديدر (خركان) فتحـاتله
بخاراده برمحله آديدر (خسك)خالك ضميله عبدالملك نام محدثك جدى اسميدر (خشك)
خالك ضميله محدثيندن اسحق بن عبدالله النيسابورى لقبيدر وداودمفسرك پدرى اسميدر
وابراهيم بن حسين بن خشكان كه عثمان وزننده‌در واعظ مشهوردر اشبو خشك لفظى
فارسيده قورى به دينور(خاشك) التقاء ساكنينله مكران ايالتنده بربلده آديدر
(* فصل الدل المهملة *) (الدباكة) ثمامه وزننده كرنافه معناسـنه‌در كسلمش
بداغك اغاجده قلان كتوكنه دينور (الدرك) فتحتينله برادمك آردندن يتشمكه
دينور لحاق معناسـنه اسمدر قال الشارح ومنه الحديث اعوذبك من درك الشقاء اى
لحاقه وتبعه معناسنه‌دركه طلبندن صاحب حق اولان ادمك خالى اولمديغى نسنه‌دن
عبارتدر ضمان كبى بونده رانك سـكونيله‌ده لغتدر ومنه يقـال ماادركك من درك
فعلى خلاصه وهو اللحق من التبعة ودرك هر نسنه نك نهايت قعرينه دينور جمعى
ادراكدر يقال بلـغ الغواص درك البحر اى اقصى قعره وشول ايپ پارەسنه دينوركه
قويى ايپنك قوغه‌دن طرفنه بندوالحاق ايدرلر تاكه صويه اول پاره كلوب اصل ايپ صويه
كلميوب چوريمكدن محفوظ اوله ودرك اشاغى يه طوغرى اولان طبقه‌يه وپايه ومرتبه‌يه دينور
نته‌كه درج يوقرى يه اولاندن عبارتدر جمعى دركات كلور بوجهتله مراتب جنتدن
درجات ايله ومنازل اهل جهنمدن دركات ايله تعبيراولنور(يوم الدرك) اوس ايله خزرج
ميـانـنده بريوم معرفدر (الادراك) همزه‌نك كسريله ايرشمك ويتشـمك لحوق
معناسنه‌در يقال ادركه اذا لحقه وبرنسنه نك وقتى ايرشـوب درجهٔ كمالنى بولمق
معناسـنه‌مستعملدر يقال ادرك الشئ اذا بلغ وقته وانتهى وبرنسـنه توكنوب
فنا بولمق معناسنه‌در يقال ادرك الشئ اذافنى (الدراك) شداد وزننده (المدرك)
والمدركة) اسم فاعل بنيه‌لريله سريع الادراك اولان آدمه‌دينور يقال رجل دراك
ومدرك ومدركة اى سريع الادراك ودراك بررجل اسميدر (التدارك) تفـاعل
وزننده برجاعتك آخرى كلوب اولنه يتشمك معناسنه‌در يقال تدارك القوم اذالحق

آخرهم اولهم وقوله تعالى حتى [اذا ادار كوا فيها جيعا] الاية اصله تدار كوا يعنى تاه داله قلب وادغام واولنه همزه ادخال اولندى وقوله تعالى [بل ادارك علمهم فى الاخرة] اى جهلوا علمهــا ولاعلم عندهم من امرها يعنى علملرى لحوق امر آخرت خصوصنده نهـايت بولدى شارح دير كه تداركه الله برحمته قولنده تدارك لحوق معناسـنه‌در خداى متعال اكا رحمتيله يتشه كه رحمتنى ايصال ايده ديمكدر (الدراك) كتاب وزننـده مفـاعله‌دن مصدردر آت آردينه دوشديكى وحشينك اردندن يتشمك معناسنه در يقال دارك الفرس الوحش دراكا اذا لحقه وبرنسنه‌يى برى برينك اردنجه قلمق معناسنه‌در يقال دارك الشئ اذا اتبع بعضه على بعض ودراك بر كلبك آديدر (المتدارك) اسم فاعل بنيه‌سيله اهل عروض اصطلاحنده شول قافيه‌يه دينور كه انده ايكى حرف سـاكن بيننده ايكى حرف متحرك واقع اوله متفاعلن كبى كه الف ونون بيننده عين ولام واقعدر وفعولن فعل كبى وفعول فل كبى كه لام اولانك سكونيله در كويا كه متحركين بيننده واقع ساكن اول عايق اولمـامغله حركات برى برنى متعاقب اولمشدر (التدريك) يغمورك قطره‌لرى بيدرپى دوكلمك معناسنه در يقال درك المطر اذا تابع قطره (الاستدراك) برنسنه ايله بر نسنه‌يى ادراك ايلمك قيدنده اولمق معناسـنه‌در يقال استدرك الشئ بالشئ اذا حاول ادراكه به ومثلا استدرك الخطأ بالصواب ديرلر خطا اولان قول ورأيى صو ايله ادراك ايدوب چاره‌سنى كورمك طلبنده اولسه كذلك فوت اولان نسنه‌يى برشى ايله برينه كتورسه اسـتدرك مافاته ديرلر (الدركة) دالك كسريله يايه كچريلان كريش باشـنك ايلمكنه دينور وشول قايشـه وصرمه دينور كه يايك كريشـنه وصل اولنور وقصه قولانه اكلدكلرى پارچه‌يه دينور (المداركة) اسم فاعل بنيه‌سيله جماعدن طويمز اولان عورته اطلاق اولنور يقال امرأة مداركة اذا كانت لاتشبع من الجماع (المدركة) محسنه وزننده بنوبر بوع يوردنده برصو آديدر وايكى اموزك بيننده اولان يومريجه‌يه مدركه اطلاق اولنور ومدركه بن اليـاس خندف ماده‌سنده بيـان اولندى (مدرك) محسن وزنـنـده بر فرسك اسميدر ومدرك بن زياد ومدرك بن الحارث ومدرك الغفارى ابوالطفيل اصحابندندر وخالد بن دريكـكه زبير وزننـده در تابعيندندر (دراك) قطـام وزننـده فعل امردر يتش معناسنه تقول دراك بمعنى ادرك (الدريكة) سـفينه وزننده آردندن سوريلوب كيدن شـكاره دينور تفألا ياخود مألا اطلاق اولنور طريده معناسنه در (الدرمك)جعفر وزننده خاص بغداى اونه دينور يقال فلان يطعم من الدرمك اى الخبز من الدقيق الحوارى ويومشـق طپراغه دينور (الدرموك) عصفور وزننده قاليچه يه‌دينور طنفسه معناسنه(الدرمكة)دحرجه وزننده يلمك على قول آديملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسـنه‌در يقال درمك الرجل اذاعدا اوقارب الخطو وبنايى دوزويالچين ياپمق معناسنه‌در يقال درمك البناء اذاملسه وبربرى بوزوب بر بزه ريزه

ریزه خراب وتباه ایلمك معناسنه‌در یقال درمك الحوض اذا کسره (الدرنوك) عصفور وزننده (والدرنیك) دالك کسریله برجنس ثوبه‌یاخود برکونه دوشمه‌یه دینور ودرنوك قالیچه‌یه دینور درنك دخی دینور زبرج وزننده (الدوسك) جوهر وزننده ارسلانه دینور (الدیسکی) دالك وسینك فتحی والفك قصریله دوه قوشندن وقیون و کچیدن برعظیم سوری به دینور (الدعك) دالك فتحله یکی لباسی کیمکله خشونتنی کیدروب ملایم قلمق معناسنه‌در یقال دعك الثوب باللبس دعکا من الباب الثالث اذا الان خشنته ودشمنی رام ومنقاد ایلمك معناسنه‌در یقال دعك الخصم اذالینه وطپراغه بیله‌مك معنابسنه در یقال دعکه فی التراب اذا مرغه واوغمق معناسنه در یقال دعك الادیم اذا دلکه (المداعك) معاند وزننده (والمدعك) منبرو وزننده خصومتی تندوشدید ادمه‌دینور یقال خصم مداعك ومدعك ای الد (الدعك) صرد وزننده ضعیف وناتوانه دینور وبوق بوجکنه دینور وبرقوش آدیدر (الدعك) کتف وزننده یناز اونکو ادمه دینور یقال رجل دعك ای لجوج (التداعك) تفاعل وزننده بری بربنه خصومتلری مشتد اولمق معناسنه‌در یقال تداعك القوم اذا اشتدت خصومتهم واوغراشده بری برنی بری اوته سوروب دورشمك معناسنه در یقال تداعکوا فی الحرب اذاتمر سوا (الدعکة) دالك ضمیله دعفه وزننده ومرادفیدرکه بربلوك دوه‌یه دینور ویولك ایشلك‌صرتنه دینور ویقال اخذدعکة الطریق ای‌سننه (الدعك) فتحتینله حمق ورعونت معناسنه در یقال دعك الرجل دعکا من الباب الرابع اذا حمق (الدعکة) (والداعك) احمق وعجز آدمه دینور وداعکه جرأت واقدامی اولان حماقتلو عورته دینور (الدعکایة) دالك کسریله ششمان آدمه دینور ار وعورته اطلاق اولنور کرك طویل وکرك عریض وکرك بودور اولسون (المدعوکة) میمك فتحیله شول بره دینور که اکا ناس چوق قونوب کوچر اولمغله مهملاتندن وطوار فضلاتندن مردار وملوث ومتعفن اوله یقال ارض مدعوکة اذاکانت کثرتها الناس فکثر اثار المال والابوال حتی تفسدها وهم یکرهون ذلك (الدك) شك وزننده دیوار مقوله‌سنی یقوب ریزه ریزه وخرد مرد ایلمك معناسنه در یقال دك الحائط د کا من الباب الاول اذا دقه وهدمه ودك دوز وهموار قوملغه دینور جمعی د کاك کلور دالك کسریله ودوز وهموار مکانه دینور جمعی د کوك در یقال مکان دك ای مستو ودك مصدر اولور برك انیش ویوقش وچاقر چقورنی بهره تخته‌سی کبی دوزلتمك معناسنه در یقال دك الارض د کا من الباب الاول اذا سوی صعودها وهبوطها وچقورجه یره طپراق چکوب دوبدوز ایلمك معناسنه در یقال دك الارض اذا کبس حفرتها بالتراب وسویها وقیوبی طپراغله

اورتوب باصرمق معناسنه در يقال دك البئر اذا دفنها وطمها ودك ايوكه دينور
تل معناسنه ودك مجهول صيغه‌سيله خسته اولمق معناسنه‌در على قول بناء معلوم
اوزره مستعملدر بر آدمى مرض وعلت زبون ايلمك معناسنه يقال دك الرجل
على بناء المجهول اذا مرض اويقال دكه المرض اذا اضعفه (الدكة) دالك فتحيله
بو دخى دوز وهموار قوملغه دينور ودكان معناسنه در كه قپو اوكنده وقپو
ارالغنده اوتورمق ايچون مسطح ياپلمش سدوسكى وصفه مقوله‌سى نشيمنه دينور
تقول رأيته يقعد على الدكة والدكان وهو بناء يسطح اعلاه للمقعدوكه غوطة
دمشقده بر موضع آديدر (الاندكاك) انفعال وزننده بر يرك انكبه وبومريلرى
وچاقرى چقورى برابر ويكسان اولمق معناسنه در يقال دك المكان فاندك (الدك)
دالك ضميله‌يك ايرى‌وبومرى‌نسنه‌يه دينورويره‌يقين‌ياصم طاغه‌دينورجمعى‌دككه‌درقرده
وزننده وادك لفظندن جمع اولور كما سيذكر (الادك) يصى ارقه‌لى يره يقين
آته دينور يقال فرس ادك اى العريض الظهر واور كجسز ياخود يصى اور كجلو
اركك دوه‌يه دينور يقال جمل ادك اى لاسنام‌له اولم يشرف سنامه (الدكاء)
كافك تشديديله مؤنثدر غليظ اولميان كوچك بالچق تپه‌يه دينور جمعى دكاوات
على قول جمع صيغه‌سيله مستعملدر مفردى يوقدر ودكاء اور كجسز ياخود
يصى اور كجلو ناقه‌يه دينور (الدكك) فحتينله اسمدر دوه‌نك اور كجسزلكنه
ياخود يصى اور كجلولكنه دينور (المدكوك) الماجقلرى باصق وياصم آته
دينور يقال فرس مدكوك اى الاشراف لحجبته (الدكان) رمان وزننده
دكه كبى مسطح سدوسكى وصفه مقوله‌سى نشيمنه دينور شارح ديركه بعضلر
عندنده نونى‌اصليه‌در تقول رأيته يقعد على الدكان وهو بناء يسطح اعلاه للمقعد
ودكان همدان قضا سنده بر قريه آديدر (الدكدك) داللرك فتحى وكسريله
(والدكداك) ثرثار وزننده چقور ونره وخندق مقوله سى برلرى اورتوب
برابله بس برابر اولان قوملغه دينور على قول يره ياپشق اولان قوملغه دينور
ياخود غلظتلو ارضه دينور جمعى دكادك ودكاديك كلور يقال نزلنا بدكدك ودكداك
اى رمل تكبس واستوى اوملتبد بالارض اوهى ارض بها غلظ (المدكدكة) مدحرجه
وزننده مدعوكه معناسنه در كه ذكر اولندى يقال ارض مدكدكة اى مدعوكة
(المدكوكة) مسلوكه وزننده شول ارضه دينور كه چوره سنده سنور كبى
تومسكلرى اولميوب هموار اولوب ورمث بدكلرى نبات انبات بدز اوله (المدكة)
ميمك كسريله مصكه وزننده بغايت پيشكار ايشه كوجه طيانقان جاريه‌يه دينور
يقال امة مدكة اى قوية على العمل ومذكره دخى وصف اولور يقال غلام مدك
اى‌قوى (الدكيك) امير وزننده تام وكامل نسنه‌يه اطلاق اولنور كوياكه نقصانى

كبس اولنمشدر يقال يوم دكيك اى تام (المدكك) معظم وزننده خرما مقوله سى
نسنه ايله مأكول اولان ابوجهل قربوزينه دينور يقال حنظل مدكك اى يؤكل
بتمر وغيره (التدكيك) ابوجهل قربوزينه خرما مقوله‌سى طتلو قاتمق معنا سنه‌در
يقال دكك الحنظل بالتمر اذاخلطه (الدلك) دالك فتحى ولامك سكونيله برنسنه‌يى
ال ايله سور تمك واو غمق معنا سنه در يقال دلك الشئ بيده دلكا من الباب الاول
اذا مرسه ودعكه وتأديب وكو شمال ايتمك معنا سنه مستعملدر يقال دلك الدهر
فلانا اذا ادبه وحنكه (الدلوك) سلوك وزننده كونش باتمق على قول صرار مق
ياخود زواله وار مق ياخود وسط سما دن زائل اولمق معنا سنه در يقال دلكت
الشمس دلوكا اذا غربت اواصفرت اومالت اوزالت عن كبد السماء (الدليك)
امير وزننده يل توزبدوب صاوردينى طبراغه دينور وتركانلرك خوشمرم ديدكلرى
يه جكه دينور قيمغله سو ددن ترتيب ايدرلر على قول خرما ايله قيمقدن مرتب
اولور يقال اطعمنا الدليك وهو طعام من الزبد واللبن اوزبد وتمر وبرنبات آديدر
وورد احرك ثمرينه دينور چچكى دوكلدكدن صكره بتر وتازه‌خرما كبى شبيرين
اولور شامده اكاصرم الديك ديرلر على قول دليك يبانى قرمزى كلك ثمريدر
جرم وجرمنده خرما قروغى قدر وحلاوتده تازه خرما داد ينه شبيه اولور يمنده
برى برينه‌اهدا ايدرلر بعض مفرداتده دليك چيلك ديدكلرى ميوه ايله مفسردر
وچيلك اتدن محرف اولمق‌اقربدر ودليك اموروممصالحه ممارست‌ايلمش كاركذار وتجربه
كار آدمه اطلاق‌اولنور جمعى دلك درعنق وزننده يقال رجل دليك اذا كان قدمارس
الامور (التدلك) تفعل وزننده بر خوى ايله طبيعتلنوب خويلنمق معناسنه در
يقال تدلك به اذا تخلق (الدلوك) صبور وزننده بدنه سوروب اوغوشدره جق
نسنه‌يه دينور طيب ودهن كبى يقال تدلك بدلوك وهو مايدلك به من طيب وغيره
ودلوك حلب ترابنده برموضع آديدر مترجم ديركه دلوك عينتاب قضاسنده برقلعهٔ
قديمه اولوب حالا برقريهٔ كبيره اولمشدر ابنيهٔ قديمه آثارنى مشتملدر ومتنبى
قصائدينك برنده ذكر ايلمشدر (الدلاكة) ثمامه وزننده فيقهٔ اولادن اول صاغيلان
سوده دينور وفيقه ماده سنده ذكر اولندى (المدلوك) مدكوك وزننده ومراد
فيدر يقال فرس مدلوك اى مدكوك وبرنسنه طلبنده ابرامله اورسلنمش آدمه دينور
يقال رجل مدلوك اذا الح عليه فى المسالة وكثرت سيرايله پك اورسلنوب فرسوده اولمش
دوه‌يه دينور ياخود ديزلرنده كوشكلك اولانه دينور يقال بعير مدلوك اذادلك
بالاسفار اوهوالذى فى ركبتيه دلك (الدلك) فتحتينله كوشكلكه دينور يقال به دلك
اى رخاوة (المدالكة) مفاعله وزننده برآدمك حقنى اويالندرمق معناسنه در
يقال دالكه اذا ماطله (الدالكة) همزه وزننده بربوجك آديدر (الدواليك)

دالك ولامك فتحيله اثوابنه صاريلوب قاوشديره رق سرعتله دبوشوركلى بور يمكه
دينور دأ آليك دخى دينور همزه ايله ولامك كسريله بونى مؤلف دول ماده‌سنده ثبت
ايلمشدر بوراده ثبتى ظاهرا لفظنه نظر ايله‌در يوخســه بودوال ماده‌سندن تثنيه‌در
فلينظر (الدؤلوك) دالك ضميــله امر عظيمه دينور جمعى دأ آليك‌در (الدلعك)
جعفر وزننده بوىرى جثه لوساپوك ناقه يه دينور (الدموك) سلوك وزنـنـده
سرعتله سكرتمك معناسنه دريقال دمكت الارنب دموكا من الباب الاول اذا اسرعت
فى‌عدوها و برنســنه مهره تخته‌سى كبى دوز و يا لجين معناسنه در يقال دمك الشئ
اذاصار املس (الدمك) دالك فتحيله برنسنه‌يى اون‌كبى اوكوتمك‌معناسنه در يقال
دمك الشئ دمكا اذا طحنه وكونش ارتفــاع بولمق معناسنه در يقال دمكت الشمس
اذا ارتفعت وايب بوكمك معناســنه در يقال دمك الرشاء اذافتله وناقه‌يه بغورآشمق
معناسنه‌در يقال دمك الفحل الناقة اذا ركبها (الدموك)صبور وزننده صلب ومتين
اولان ياخود تيز تيز دونر اولان مقاره يه دينور على‌قول پك‌بيوك اولمغله اكا دولاب
دوه‌سى قوشيلان مقــاره‌يه دينور جمعى دمك كلور عنـك وزننده يقال بكرة دموك
اى صلبة او سر يعــة المر او عظيمة يسقى بهــا الســانية .(الدا مكة) آفت
ودا هيه معنا سنه در (الدميك) امير وزننده تام وكامل شيئه دينور يقال شهر
دميك اى‌تام وقاره دينور ثلج معنا ســنه (دموك) صبور وزننده عقبة بن سنا نك
فرسى اسميــدر واماراجزك اشبو * انا ابن عمرو وهى الدموك * مصرا عنده واقع
دموك فرسك اسمى اولميوب بلكه صفتدر سريعه معنا سنه در سرعتله دائر اولان
ذكر مانه تشبيه ايلمشــدر جوهرى اسم اولمق اوزره قيد ايلكله وهم ايلمشــدر
(المدمك) منبروزننده يوققه آچه‌جق اوقلاغويه دينور مطمله معناسنه(المدماك)
محراب‌وزننده بنانك برصره سنه دينور كه قورتعبير اولنور يقال رفع البانى اليوم
مدماكا واحدا وهوالسافمن‌البناء (الدمكمك) سفرجل وزننده‌طيانقان‌قوى وشديد
انسان وحيوانه دينور (الدملوك) عصفور وزننده كله كبى يوالق بالچين طاشه
دينور يقــال جاء وبيده دملوك اى حجر املس مستدير (المد ملك) مد حرج
وزننده يكپاره دوزلنوب تدوير تام اوزره مدوراولمش قوندوهمواروصمصق نسنه‌يه
دينور قلعه يوالقلرى كبى يقال‌حجر وسهم مدملك اى مخلق (التدملك) تدحرج
وزننده قيزممه‌سى اغرشقلنمق معناسنه در يقال تدملك ثدى الجــارية اذا فلك ونهد
(الدونك) جوهر وزننده برموضع‌آديدرتثنيه وجمع بنيه‌لريله ده استعمال اولنور
نته‌كه ابن‌مقبل ايكى دوه قوشنك شدت عدوى‌وصفنده انشــادايلديكى اشبو* يكادان
بين الدو نكين والوة * وذات القتاد السمر ينسلخا ن * بيتنده تثنيه صيغه‌سيله ايراد
ايلمشدر كوياكه شدتله عدولرى سببيله دريلر ندن منسلخ اوله‌يازارلر ديمكدر كذلك

كثير

کثیر نام شاعرك اشبو * واقول وقد جاوزن اعلام ذی دم * وذی وجی اود ونهن الدوانك* بیتنده جمع صیغه‌سیله واقع اولمشدر (الدندك) قنفذ وزننده شول سموز قوج قیو نه دینور که بك سموز لکنده ن یورر کن کو ده سنك اتلری تریل تریل دتره یوب اوینار اوله (الد وك) شوك وز ننده (والمداك) میمك فتحیله از مك معنا سنه در یقال داك الشیٔ یدوك دوکا ومدا کا اذاسحقه وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال داك المرأة اذا جامعها وناس شورش وغوغا وفتنیه دوشمك معنا سنه در یقال داك القوم اذا وقعوا فی‌اختلاط وخلق بر دن خسته اولمق معنا سنه در کویا که خسته لك بجو عنی سحق ایدر یقال داك القوم اذامرضوا وبر آدمی صویه یاخودطپراغه طالدرمق معناسنه در یقال داك فلانا اذاغته فی‌ماء اوتراب (المداك) میمك فتحیله (والمدوك) منبروزننده عطارلرك دار وازه‌جك سما قیلر ینه دینور (الدوکة) دالك فتحی وضمیله شر وشور وغوغا وخصومته دینور یقال وقعوا فی‌دوکة ای فی شر وخصومة (التداوك) تفاعل وزننده شر وغوغا ونزاع ومحاربه ده بری برینه کیر وب تضییق ایدشمك معنا سنه در یقال تداوکو اذا تضایقوا فی‌الشر والخصومة (د هك) فتحتینله شیراز یاخود واسط قضاسنده برقریه‌در محدثیندن علی‌وهارون ابنا حید اورادندر (الدهك) دالك فتحیله برنسنه‌یی ریزه ریزه ایدوب اوکتمك معناسنه در یقال دهك الشیٔ دهکا من‌الباب الثالث اذاطحنه وکسره وایاقله بصوب چکنمك معناسنه در یقال دهك‌الارض اذا وطئها وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دهك المرأة اذا وطئها (دهلك) جعفر وزننده بریمن‌ایله برحبشه میاننده برجزیره آدیدر (الدهالك) دالك فتحیله ارض عربده معروف برقاج سیاه تپه لره اطلاق اولنور (الدیك) دالك کسریله خروسه دینور جمعی دیوك‌وادیاك ودیکه‌در قرده وزننده وکاه اولورکه طاوغه‌ده اطلاق اولنور نته‌که اشبو* وزقت الدیك بصوت زقا * مصراعنده‌واقعدر ودیك مشفق ومهربان آدمه اطلاق اولنور خروس خصلتی اولدیغیچون وبهار موسمنه اطلاق اولنور کویا که تلون نباتنه مبنی دروساج اباغنه دینور اثا فی معناسنه بونده مفرد وجمعی برابر دروآتك قولقلری اردنده اولان یومری کمیکه اطلاق‌اولنور وهارون بن‌موسی نام محدثك لقبیدر (دیك الجن) عبد السلام نام شاعرك لقبیدر (المداکة) میمك فتحی وضمیله (والمدیکة) میمك فتحیله خروسی چوق یره دینور یقال ارض مداك ومدیکة ای‌کثیرة الدیك(دئ‌دئ)داللرك کسریله خروس کشلیجك اصواتندر یقولون دئ‌دئ للدیك وهو زجر لها

(* فصل الذال المعجمه *) (الذكذكة) زلزله وزننده حيات قلب معناسنه در كه قلبك كمال راحت وانبساطندن عبارتدر يقال بقلبه ذكذكة اى حياة
(* فصل الراء *) (الربك) سبك وزننده برنسنه‌يى قارشدرمق معناسنه در يقال ربك الشئ ربكا من الباب الاول اذاخلطه وتريدى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال ربك الثريد اذا اصلحه وبرآدمى چاموره براقق معناسنه در يقال ربك فلانا اذا القاه فى وحل وربيكه ديدكلرى طعام يابمق معناسنه در يقال ربك الربيكة اذاعملها (الارتباك) افتعال وزننده قارشمق معناسنه در يقال ربكه فارتبك اى اختلط وچاموره باتمق معناسنه‌در يقال ارتبك فى الوحل اذاوقع وبرآدمك ايشى شوريده اولمق معناسنه‌در يقال ارتبك الرجل اذا اختلط عليه امره وسوزى آچق سويلميوب قارشق وطولاشق سويلمك معناسنه‌در يقال ارتبك فى كلامه اذاتتعتع وصيددوزاغه ايلشوب برى اوته مضطرب اولمق معناسنه‌در يقال ارتبك الصيد فى الحبالة اذا اضطرب (الربيكة) سفينه وزننده بر درلو طعامدر كه كش وخرماوصافى ياغله ترتيب اولنور وكاهجه اوزرينه صو دوكوب ايچرلر على قول اون ايله ياخود سويقله تربيه ايدرلر ياخود خرما وبغـداى يا اون وكش ايله ياغى بولايوب طبخ ايدرلر واكاربتك دخى ديرلر ومنه المثـل * غرثان فاربكواله * يعنى قارنى آجدر اكاربيكه ترتيب ايده‌سز كه اكل ايليه اصلى بودركه براعرابى يباندن بوردنه كلدكده براوغلى تولد ايلديكنى تبشير ايلديلر اعرابى مبشره ماصنع به يشتد اكله ام‌اشربه يعنى بن اول اوغلانى نه يپايم يبه يمى ايچه‌يمى ديدى خاتونى بوكلامى ايشتدكده كلام مزبورى ايراد ايلدى پس اكاربيكه يابوب تمام اكل وشبع حاصل اولدقدنصكره كيف الطلى وامه يعنى صبى ايله اناسنك حالى نيجه‌در ديو استفسار ايلدى وربيكه سوددن ايرلميان قيمغه دينور وچامور ايله قارشق صويه دينور (الربك)صرد وزننده (والربيك) امير وزننده (والربك) هجف وزنـنده ايشى شوريده ومختلط ومشـوش اولان ادمه دينور (الربك) كتف وزننده ضعيف الحيله قليل التدبير آدمه دينور يقال رجل ربك اى ضعيف الحيلة(الربك) فتحتينله برادمك ايشى قارش مورش اولمق معناسنه‌در يقال ربك الرجل ربكا من الباب الرابع اذا اختلط عليه امره (الاربيكاك) اعشيشاب وزنـنده برماده‌دن ايركيلوب طورمق معناسـنه‌در يقال اربأك عن الامر اذاوقف وبرآدمك فكر وانديشـه‌سى شوريده اولمق معنا سـنه‌در يقـال اربأك رأيه اذا اختلط (اربك) همزه‌نك فتحى وبانك ضميله خوزسـتان قضاسـنده برقريه‌در اربق دخى ديرلر اعلامه‌دن على بن احمد الفضل الاربكى اورادندر (الاربك) احمر وزنده بوزمتق سـياه دوه‌يه دينور على قول قولقلرى ويانلرى بك سياه اولوب سائريرلرى بوزمتق اوله (الرتك) راتك فتحى وسـكونيله (والرتك) فحتينله

(والرتكان) فتحـاتله دوه آدیملری صیق صیق آتارق یوریمك معناسـنهدر یقال رتك البعیر رتكا ورتكا ورتكانا من الباب الاول اذاقارب خطوه (الارتاك)همزهنك کسریله دوه‌یی وجه مذکور اوزره یورتمك معناسـنه‌در تقول ارتکت البعیر اذا مشیته بالرتك وفرسز کولمك معناسـنه‌در یقال ارتك الضحك اذا ضحك فی فتور (المرتك) مقعـد وزنـنـده مردا سنج اسمیدر که مردهسـنك دیدکلری دارودر (الردك) فتحتینله برکلـمه‌درکه صیغه سی مهجوردر لکن آندن کلمات آتیه یعنی رودك ومرودك کلمه‌لری تصرف اولنمشدر (الرودك) جوهر وزننده (والمرودك) مجوهر وزننده‌دلبر وخوب اندام مستثناتازه جوانه دینور مؤنثی‌رودکه ومرودکه‌در یقال غلام رودك ومرودك وجاریة رودکة ومرودکة ای فی‌عنفو انهما حسنا الخلق ومرودك ومرودکه کلمه‌لرینك میملری مفتوح اولمقده جائزدر وبوصورتده‌رباعی اولور یعنی رودکه‌دن اسم مفعول اولمیوب حبوکر کبی رباعی الاصل اولور پس وزنی فعولل اولور ومزهرده فوعل بابنده شاب رودك ای ناعم عبـارتیله‌ده رسـیدهٔ نظردر قالدیکه ذکری آتی رودکه قول ثانیدن آیدر فلینظر (الرودکه)دحرجه وزننده برنسنه‌یی کوزل یاپمق وکوزل ایلمك معناسـنه‌در یقال رودکه اذا حسـنه (مردك) مقعد وزنـنـده بررجل آدیدر (الروذکه) ذال معجمه ایله جوهره وزننده کوچك قوزی‌به‌واوغلاغه دینور جمعی‌رواذك‌در (راذکان)ذال مفتوحه‌ایله طوس قضاسنده برقریه آدیدر فقهادن احمد بن حامد اورادندر (رزیك) زای معجمه ایله قبیط وزننده وزیر مصر اولان ملك صالح طلایعك اوغلو ملك عادلدر (الرشك) رانك کسریله قباصقاللو ادمه‌دینور یقال رجل رشك ای‌الکبیر اللحیة مترجم‌دیرکه فارسیده دخی رشك بومعنایه‌در واوق یارش ایدنلرك سبق ونقدملرنی عدوشمار ایدن آدمه دینور اصلی رشق ایدی قافله بعده معنای مزبورده استعمال اولنندی یقال هورشك ای الذی بعد علی‌الرماة فی‌السبق لکن مؤلف رشق لفظنی ماده‌سنده بومعنایه ذکری ایلمامشدر ورشك یزید بن‌ابی یزید الضبعی نام کمسـه‌نك لقبیدرکه علم فرائض وحسـابده یکانهٔ عصر ایدی شـارح دیرکه رشك لفظی بصریون لسانده قسامه اطلاق اولندیغی منقولدر مترجم دیرکه ابن جوزی نقلی اوزره مزبورك صقالی بك بیوك ایمش برکیجه صقالی ایچنه برکبیر عقرب کیروب اوچ کون قالمش وآکاه اولمامش فارسیده راء مضمومه ایله رشك عقربه دیدکله تعریبا راء مکسوره‌ایله مزبوره‌رشك تلقیب‌ایلمشلرسبب تلقیبی‌بوایمش کرچه‌دمیری دخی بوحکایه‌یی‌نقل ایلمشدرانجق شارحك‌نقل‌مذکورنی ترجیح‌ایتمشدر(الارضاك)ضاد معجمه‌ایله‌ادراك‌وزننده کوزلری پیدرپی یوموب آچمق معناسنه‌در یقال‌ارضك‌عینه اذا غمضهما وفتحهما (الرکیك) امیر وزننده (والرکاك) غراب وزننده (والرکاکة)

غرابه وزننده (والارك) همزه‌نك ورانك فتحى وكافك تشديديله ذاننده فرومايه وناكس اوله‌رق رأى وعقل وادراكى ضعيف اولان آدمه دينور على قول غيرت وناموسى اولميان ياخود اهلى عندنده وقع ومهابتى اولمامغله كنديسنى اسلميوب ومبالات ايلمز اولان كسيه دينور مؤنثى ركاكه‌در ومذكرى كبى ركيك‌در جمعى ركان‌در رانك كسريله يقال رجل ركيك وركاك وركاكة وارك اى‌فسل ضعيف فى‌عقله ورأيه اومن لايغار اومن‌لايهابه اهله وعلم وعرفانى قليل اولان آدمه ركيك العلم اطلاق اولنور يقال هو ركيك العلم اى قليل العلم (الرك) شك وزننده (والركاكة) سماحه وزننده برنسنه سست وضعيف اولمق معناسنه در يقال رك الشىء ركاكة من‌الباب الثانى اذا ضعف وبوفقه اولمق معناسنه‌در يقال رك الشىء اذا رق وبرنسنه نك بعضنى بعض اوزره آتمق معناسنه در يقال رك الشىء ركامن‌الباب‌الاول اذا طرح بعضه‌على‌بعض وبرنسنه‌يى بركمسه‌نك بيونته الزام‌ايلمك معناسنه‌دربيونته‌طوق كچورمك كبى يقال‌رك الذنب‌فى‌عنقه اذا الزمه‌اياه‌وبرنسنه‌نك حجم‌وجثه‌سنى بيلمك ايچون ال‌ايله‌صقوب يوقلمق معناسنه‌در يقال‌رك الشىء بيده اذا غمزه ليعرف حجمه وچالشه‌رق جماع ايلمك معناسنه‌در يقال رك المرأة اذا جامعها فجهدها ورك آزجه يغموره على قول چسنتيدن زياده جه اولانه دينور رانك كسريله‌ده لغتدر وركيكه‌دخى دينور كاسيذكر جمعى اركاك وركاك در رانك كسريله ورك بلود چسنتى ياغدرمق معناسنه در يقال رككت السماء ركا اذا جأت بالرك ورك جبل سلمى شرقيسنده برصو آديدر زهير اشبو*ثم‌استمروا وقالوا ان‌مشربكم* ماء بشرقى سلمى فيه اوركك*بيتنده ضرورت ايچون فك ادغام ايلدى (الاستركاك) برنسنه‌يى ضعيف عد ايلمك معناسنه در يقال استركه اذا استضعفه (المرتك) مرتد وزننده شول آدمه دينوركه ظاهرا بليغ ومنطيق وسخندان كورينوب لكن وقت جدول وخصومت ومحاوره‌ده عاجز وابكم اوله يقال فلان مرتك اذا كان تراه بليغا واذا خاصم عي وشول دوه‌يه دينوركه بنيه‌سى سست اولوب وايليكى خالص اولميه يعنى صويق وسلكى اوله يقال جمل مرتك اى رخو ممذوق النقى (الارتكاك) افتعال وزننده بركمسه ظاهرا سخنور كورينوب جدول ومخاصمه‌ده عاجز ومبهوت اولور اولمق معناسنه‌در يقال ارتك الرجل اذا كان مرتكا وبرى اوته مضطرب اولمق معناسنه در يقال ارتك الشىء اذا ارتج وبرخصوص ضمننده مطمئن القلب اولميوب شك وشبهه‌ده اولمق معناسنه‌در يقال ارتك فى‌امره اذاشك (الركركه) زلزله وزننده برنسنه فرسز وضعيف اولمق معناسنه دريقال ركرك الشىء اذا ضعف و يقال به ركركة اى‌ضعف (الركيكة) سفينه زننده رك كبى چسنتى ياخود چسنتيدن زياده‌جه اولان يغموره دينور يقول مااصابنا الارك وركيكة اى مطر قليل اوهو

فوق

فوق الدث وچسنتی سپه‌لمش یره دینور کما سیذکر (الارکاك) همزه نك کسریله
بلود چسنتی یاغدرمق معناسنه‌در یقال ارکت السماء اذا جاء بالرك (المرك) اسم
مفعول بنیه‌سیله (والرك) رانك کسریله بونلرده چسـنتی سـپه‌لمش یره دینور
رکیکه کبی یقال ارض رکیکة ومرك ورك اذا مطر علیها الرك (الرکاء) صحراء
وزننده بایقوش سسنه دینور (الرکراکة) ثرثاره وزننده بچی واویلقلری بیوك
عورته دینور یقال امرأة رکراکة ای العظیمـة العجز والفخذین (الرکی) رای
مضمومه ایله ربی وزننده تیز اریوب صزدریلور اولان ایچ یاغنه دینور ومنه المثل
* هوشحمة الرکی * دم حاجتده امور ومصالحکده یار ویاور اولمیان آشنا حقنده
ضرب اولنور (المرکوك) علاج واصلاح اولنمش قربه‌یه وطلومه دینور یقـال
سقاء مرکوك اذا عولج واصلح (الترکرك) تزلزل وزننـده طلوم ویایق ایچنده
اولان سود یاغ اولمق ایچون چالقنمق معناسـنه‌در (الرمکة) فتحاتله قصراق آته
دینور ودول ایچون اتخاذ اولنان قصراق بارکیره دینور جمعی رمك‌در مؤلف الفرس
والبرزونة تتخذ للنسـل عبارتیله بیان ایلمکه مقتضای سیاق وصف مذکور
ایکیسنه‌ده صفت اولمقدر لکن شارح یالکز برزونه‌یه تخصیص ایلمکله اول رسمه
ترجه اولنـدی تقول رکبت الرمکة ای الفرس اوالبرزونة تتخذ للنسـل وضعیف
وبیمجال آدمه اطلاق اولنور یقال هو رمکة یرکب الرمکة ای ضعیف (الرامك)
صاحب وهاجر وزنـنده بر سیاه نسـنه در که آنی مسکه قاتوب قارشـدررلر
مفرداتك بیانته کوره رامك زاج اسود ومازو وقشر رمان وضمغ عربی ودبسدن
مرتب برترکیبدر ورامك بر یرده مقیم اولوب اورادن ایرلمیـان آدمه دینور علی
قول بیتابلکدن جادکبی طورغون آدمه دینور یقـال هو رامك ای مقیم اومجهود
(الرموك) قعود وزنـنده بریرده دائمی مقیم اولمق معناسنه‌در یقال رمك بالمکان
من الباب الاول اذا اقام به ویقال رمکت الابل اذا عکفت علی الماء (الارمارك)همزه‌نك
کسریله برآدمی بریرده مقیم قلمق معناسـنه در تقول ارمکته بالمکان اذا اقتـه‌به
(الرمکة) غرفه وزنـنده کول رنکنه دینور که بوزلقدر یقال به رمکة
ای لون الرماد مؤلف وجه مذکور اوزره بونی لون رمادایله تفسیر ایلدی لکن
نهایه‌ده کدوره ایله بیان وذکر اولنان رامکی بوندن تصویغ ایلمشدر واساسده ورقة
فی سواد عبارتیله تفسیراولنمغله قرامتق بوز اولور پس بوقوللره کوره کول رنکندن
قوبوقرامتق اولور ومقـدمة الادبده یك قزل رنکله بیـان ایلمشـدرکه شـدت
حمرتدن سـیاهه مائل کورینه فلینظر (الارمـکاك) احمرار وزنـنده دوه
کول رنکنده بوز اولمق معناسـنه‌در یقـال ارمك الجمل اذا کان فی لون الرماد ودوه
آرق وزبون اولمق معناسنه‌در یقال ارمك البعیر اذاضمرونهك (الارمك) احمروزننده
کول رنکنده بوزدوه‌یه دینور (رمکان) فتحاتله برموضع آدیدر (یرموك) یعفور وزننده

شام ناحیه‌سنده بر وادی اسمیدر (ارمك) همزه‌نك فتحی ومیمك ضمیله بحر یمنده بر جزیره‌در (الاسترماك) بر آدمك اصل وحسبی معیوب ومستهجن اولمق معناسنه‌در یقال استرمك القوم اذا استهجنوا فی احسابهم (رانك) صاحب وزننده بر کوچك قبیله آدیدر (الروكة) شوكه وزننده بایقوش آوازینه دینور روكاء دخی دینور واهل بغداد لساننده طالغه‌یه دینور موج معناسنه (الرهك) رانك فتحیله بر نسنه‌یی ایکی طاش ارالغنده بلغور کبی خرد ایلمك علی قول پك سحق ایلمك معناسنه‌در یقال رهك الشیء رهكا من الباب الثالث اذا اجشه بین حجرین او سحقه شدیدا وچبالیه رق شدتله جماع ایلمكله خاتونی اتعاب ایلمك معناسنه‌در یقال رهك المرأة اذا جهدها فی الجماع وبر یرده مقیم اولمق معناسنه در یقال رهك بالمكان اذا اقام به ورهك عمل صالح معناسنه در یقال له رهك ای عمل صالح (المرهوك) (والرهیك) امیر وزننده بلغور کبی خرد اولمش یاخود پك سحق اولنمش نسنه‌یه دینور (الرهوكة) دحرجه وزننده یورر کن اعضاء ومفاصل سست وسلپوك اولمق معناسنه در که مراد مفاصل واعضاسی صالقی وسلپوك اوله‌رق قاغشق کبی کوشك کوشك صالقم صچاق یوریمكدر یقال رهوك الرجل اذا استرخی مفاصله فی المشی ومضطرب وبیقرار اولمق معناسنه‌در یقال رهوكوا اذا اضطربوا (الارتهاك) افتعال وزننده رهوكه ایله معنای اولده مرادفدر یقال ارتهك الرجل بمعنی رهوك ویقال به رهوكة وارتهاك ای استرخاء المفاصل فی المشی (الترهوك) تدحرج وزننده طالغه کبی چالقنه‌رق یوریمك معناسنه در یقال مر فلان یترهوك ای یموج فی مشیه (الرهكة) تمره وزننده ضعیفلكه وزبونلغه دینور یقال فیه رهكة ای ضعف (الرهكة) فتحاتله صویسز وضعیف وناتوان ناقه‌یه دینور واصلا برایشه کوجه یرامیان بی خیر ومنفعت آدمه دینور رهكه دخی دینور همزه وزننده یقال رجل رهكة ورهكة ای لاخیر فیه (الرهوك) جدول وزننده سموز اوغلاقه وسموز آهویه دینور وتر وتازه دلی قانلویه دینور یقال جدی وظبی رهوك ای سمین ویقال شاب رهوك ای ناعم مؤلفك ومن الشباب قولنده شباب شاب لفظندن جمعدر (المرهوك) مدحرج وزننده ضعیف ومضطرب اولان شیئه دینور یقال امر مرهوك ای ضعیف (الریكتان) رانك كسری ویانك فتحیله ریكه لفظندن تثنیه‌در ایکی بومربجه مهره‌یه دینور که اوجلری آت قسمنك ایکی طرفلو کور کلری قارشدیغی یرك اوجلرندن چقوب کوکلری محل مزبورك اوست طرفندن اولور هر برینه ریكه دینور تمجز بعونه تعالی

(* فصل الزای المعجمة *) (الزأكان) زایك وهمزه‌نك فتحیله صالنمق تبختر معناسنه‌در یقال زأك الرجل زأكانا من الباب الثالث اذا تبختر (التزاؤك) تفاعل

وزننده

وزننده اوتانمق معناسنه‌در يقال تزاءك منه اذا استحيى (الزبعبك) سفرجل وزننده والزبعبكى)يای‌مشدده ايله شول بيعار وفاحش وبى پرده كمسيه دينور كه حقنده سويلنن سوزلره اصلا مبالات ايتميوب متأثر اولميه يقال رجل زبعبك وزبعبكى اى فاحش لايبالى بما قيل فيه (الزحك) زايك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله بوريلوب فرومانده اولمق معناسنه در يقال زحك البعير زحكا من الباب الثالث اذا اعيا ومقيم اولمق معناسنه در يقال زحك بالمكان اذا اقام‌به وبر نسنه‌يه يك يقين اولمق معناسنه در يقال زحك منه اذادنى وبر نسنه‌دن الارغه اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال زحك عنه اذاتنحى عنه (الازحاك) همزه‌نك كسريله بر آدمك دابه‌سى بوريلوب قالمق معناسنه در يقال ازحك الرجل اذا اعيت دابته (المزاحكة) مفاعله وزننده بعيد ايلمك معناسنه در يقال زاحكه عن نفسه اذا باعده (التزاحك) تفاعل وزننده برى برينه يقلشمق معناسنه در يقال تزاحكوا اذا تدانوا وابرا قلشمق معناسنه در يقال تزاحكوا اذا تباعدوا (الزحلوكة) زحلوفه وزننده ومرادفيدر كه قيزاغه دينور (التزحلك)تزحلق وزننده ومرادفيدر (الزحوك) عصفور وزننده كشوثا اسميدر كه باغ صرمشغى ديد كلرى نباتدر جمى زحاميك در (الزرك) فتحتينله بد خوى اولمق معناسنه‌در يقال زرك الغلام زركا من الباب الرابع اذا ساء خلقه (زريك) زبير وزننده اساميدندر زريك ابن ابى زريك البصرى محدثدر (الزرنوك) زنبور وزننده ال د كرمننك النه دينور (زرنك) سمند وزننده اسمادندر عبدالرحمن بن زرنك واوغلو ابوبكر وحفيدى حسن بن محمد محدثلردر (الزوركة) زاى معجمه‌ايله دحرجه وزننده قينافلرى ويانلرى چالقيه‌رق يوريمك معناسنه در يقال زوركت المرأة اذا حركت اليتيها وجنبيها فى‌المشى (الزونزك) سفرجل وزننده‌اموزلرنى ويانلرنى اوينادەرق بدننى چالقيه‌رق يورر اولان بودوره دينور زونك دخى دينور كما سيذكر تفصيله (الزعكوك) عصفور وزننده سموز دوه‌يه دينور ولئيم وناكس بودوره دينور جمى زعاكك وزعاكيك كلور (الازعكى) احرى وزننده زعكوك معناسنه در (الزعكة) زجه وزننده بر مقدارجه اكلنوب طورمغه دينور يقال لهم زعكة اى لبثة (الزك) شك وزننده (والزكك) فتحتينله (والزكيك) زايك فتحيله ضعف وزبونلقدن آدیملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در يقال زك الرجل زكا وزكيكا من الباب الثانى اذامر يقارب خطوه ضعفا وزك آرق وزبون شخصه دينور يقال رجل زك اى مهزول وسكرتمك معناسنه در يقال زك الغلام زكا اذا عدا وچقرمق معناسنه در يقال زك بسلحه اذا رمى‌به وطاوق يلمك معناسنه در يقال زكت الدجاجة اذا هرولت وطولدرمق

معناسنه در يقـال زك القربة اذا ملأها (الزكزكة) زلزله وزننده بو دخی زبونلقدن آدیملری صیق صیق اتارق یوریمك معناسـنه در يقـال زكزك الشيخ بمعنى زك (الزكيك) مصدردركه ذكر اولندی وخرده خرده قارشق یورویشه دینور يقال مشى زكيك اى مقرمط (الزكازك) علابط وزننده جثه سی خوار ونمایشی حقیر وجوره آدمه دینور يقال رجل زكازك اى دميم (الزك) زانك ضميله او كيك قوشنك یاوریسـنه دینور (الزكة) سكه وزنـنده سلاحه دینور يقـال جاء وعليه الزكة اى السلاح (الزكة) زانك ضميله دروننده اولان غيظ وغم وتاسه یه اطلاق اولنور يقال اخذته الزكة اى الغيظ والغم (التزكزك) تزلزل وزننده سلاحلنوب براقلنمق معناسـنه در يقال تزكزك الرجل اذا اخذ عدته اى سلاحه (الزكزاكة) ثرثاره وزنـنده قیجی بیوك عورته دینور يقال امرأة زكزاكة اى عجزاء (الازكاك) همزه نك كسريله بر نسنه اوزره مصر ومستولی اولمق معناسنه در يقال ازك على الشئ اذا اصر واستولى وحبس بول ايلمك معناسنه در يقال ازك ببوله اذا حقن (الازدكاك) افتعال وزننده اكين تاب وطراوت بيدا ايلمك معناسـنه در يقـال ازدك الزرع اذا ارتوى (الزمكى) كسرتينله و كافك تشـديدى والفك قصرى (والزمك) یاسز قوشك قویروغی بتدیكی یره دینور على قول بالجمله قویروغنه یاخود كوكنه دینور (الزمك) زانك فتحیله بر آدمى بركسه اوزره اولیجروب قشقرتمق معناسـنه در تا كه آنك حقنده غيظ وغضبى مشتد اوله يقال زمك فلانا عليه زمكا من الباب الاول اذا حرشه حتى اشتد عليه غضبه وطولدرمق معناسـنه در يقـال زمك القربة اذا ملأها (الازميكاك) اعشيشاب وزنـنده پك غضبه كلمك معناسـنه در يقال ازماك الرجل اذا غضبت شديدا (الزمك) فتحتينله طارغنلغه دینور يقـال اخذه الزمك اى الغضب (الزمكة) فتحـاتله طارغين وعجول وتيز مشرب آدمه دینور على قول احمق بودوره دینور يقـال رجل زمكة اى عجول غضوب اواحمق قصير (زملكان) زانك وميمك كسريله دمشق قضاسـنده بر قريه در شيخمز ابو المعالى اورادندر وبلخ قضاسنده بر تفرجگاه اسميدر (زنك) زانك فتحی ونونك سكونيله احمد بن احمد نام محدثك جدينك جدى اسميدر (الزنكتان) فتحاتله زنكه نك تثنيه سيدر ريكتان معناسـنه در كه ذكر اولندی (الزونك) عملس وزنـنده زونزك معناسـنه در كه چالقنه‌رق صـالنى بولانى یوریین بودوره دینور على قول شول فضول كسيه دینور كه مقدارندن زياده خود بينلك ايدوب ادا ايله ایكی طرفنه باقنوب كويا كه كندی نفسنی بر آدم قيـاس ایدر اوله لكن ذاتنده بر بوله دكمز اوله يقـال هو زونك اى زونزك اى القصير الحبـاك فى المشية كما ذكر او هو

الرافع

الرافع نفسه فوق قدرها النـاظر فيعطفيه يرى ان عنده خير اوليس كذلك
مترجم دير كه اشبو زونزك وزونك امهات سائره‌ده قصير دمیم ايله يعنى چركين
بد اندام تصلق بو دور ايله مفسردر ولفظ مزبور فارسيدر حتى برهانده زونزك
وخدنك وزنـنده زونك وزونكل حقير الجثه قنبور اولان بودور ايله مفسردر
بعينه عرب اخذ واستعمال ايلمشدر (الزانكى) نونك كسريله شاطر آدمه‌دينور
(الزوك) شوك وزنـنده قرغه‌نك يوريشـنه دينور واموزلرى اوينـاده‌رق
يوريمكه دينور وصالنمق تبختر معناسنه در (الزوكان) فتحاتله زوك معناسنه در
عند البعض ذكر اولنان زونك لفظى بوندن مأخوذدر (المزوزكة) اسم فاعل
بنيه‌سيله مسرعه خاتونه دينور نته كه عنقريب زوزك ماده‌سـنده ذكر اولندى
لكن معناى آخر ايله ذكر ايلمشدر (زوك) زايك ضميله يمنده بر قريه آديدر
(الزهك) زايك فتحيله بر نسـنه‌يى ايكى طاش بينـنده يارمه تكى خرد ايلمك
معناسـنه‌در يقال زهك الشيء زهكا من الباب الثالث اذا جشه بين حجرين ويل
برك طبراغنى صاورمق معناسـنه در يقـال زهكت الريح الارض اذا سهكته
(الزيكان) فتحـاتله صالنمق معناسنه در زوكان كبى يقـال زاك الرجل يزوك
زوكانا اويزيك زيكانا اذا تبختر (زيكون) نسف قضاسنده برقريه‌در
(* فصل السين المهملة *) (السبك) سينك فتحيله التون و كومش متوله‌سنى
اريدوب قالبه سوزمك معناسـنه در يقال سبك الذهب وغيره سبكا من البـاب
الثـانى اذا اذابه وافرغه (التسبيك) سبك معناسـنه در يقـال سبكه بمعنى
سبكه (السبيكة) سفينه وزنـنده اريدلوب قالبه افراغ اولنمش قطعه‌يه دينوركه
تحريفله سوبكه تعبير اولنور تقول عندى سبيكة من الفضة اى قطعة مذوبة منها وسبيكه
بر آدمك عمليدر (سبك الضحاك) سينك ضميله مصرده برقريه‌در (سبك العبيد)
بنه مصرده برقريه‌در شيخمز على بن عبد الكافى اورادندر (سبنك) سمندوزنـنده ابو القاسم
عمر بن محمد نام محدثك كه حفيدى محمد بن اسمعيل ابن عمر دخى محدثدر جدى اسميدر
وبونلر ابن السبنك ديمكله معروفدر (ستيك) تاى فوقيه ايله تاه فصلنده مذكوردر
(الاسحنكاك) همزه‌نك وحانك كسريله كيجه يك قراكو اولمق معنا سنه‌در يقال
اسحنكك الليل اذا اظلم وسوز سويلركن طوتلوب حصر اولمق معناسنه در يقال
اسحنكك الكلام عليه اذ اتعذر (السحكوك) عصفور وزنـنده (والسحكوك)
قربوس وزنـنده (والمسحنكك) كافك كسرى وفتحيله يك سياه نسنه‌يه دينور
يقـال شعر سحكوك وسحكوك ومسحنكك اى شـديد السواد (السدك) سينك
فتحيله (والسدك) فتحتينله ايرلمامق وجه اوزره برنسنه‌يه ملازم اولمق معناسنه‌در
يقال سدك به سدكا وسدكا من الباب الرابع اذا لزمه (السدك) كتف وزنـنده

برنسنه يه دوشكون آدمه دينور يقال هو سدك به اى مولع به وايش ايشلمكده الى چابك چيره دست آدمه دينور يقال رجل سدك اى الخفيف اليدين بالفعل ومن راق سابجمقده ماهر وسبكد ست آدمه دينور يقال هوسدك بالرمح اى طعان وبر نسنه يه دائما ملازم اولان كمسه يه دينور يقال هوسدك به اى لازم به (التسديك) برنسنه يى برى برينك اوز رينه ديز وب استف ايلمك معنا سنه در يقال سدك جلال التمر اذا نضد بعضه فوق بعض (سدنك) سمند وزننده بورجلك عمليدر (السرك) فحتينله بركمسه قوى البنيه ايكن ضعيف وزبون اولمق معنا سنه در يقال سرك الرجل سركا من الباب الرابع اذا ضعف بدنه بعد قوة (السر وكة) دحرجه وزنده (والتسروك) تدحرج وزننده زبونلقدن ياخود يورغنلقدن قبلوبغه كبى آغر آغر وكو شك كوشك يور يمك معنا سنه در يقال يسروك فلان ويتسر وك اى يمشى رديئا وبطيئا من عجف اواعياء (السركوك) عصفور وزننده آرق دوه يه دينور يقال بعير سر كوك اى مهزول (السفك) سينك فتحيله صووقان مقوله سى نسنه يى دوكمك معنا سنه در قانده كثير ا لاستعما لدر يقال سفك الدم سفكا من الباب الثانى اذا صبه وسرعتله چوق كلام سو يلمك معناسنه مستعملدر يقال سفك الكلام اذا نثره (المسفوك والسفيك) امير وزننده دو كلمش نسنه يه دينور (الا نسفاك) انفعال وزننده دوكلمك معناسنه در يقال سفكه فانسفك اى انصب (المسفك)منبر وزننده چوق سوزلو پركوى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مسفك اى مكثار (السفاك) شداد وزننده كلامه قادر بليغ وسخندان آدمه اطلاق اولنور يقال خطيب سفاك اى بليغ قادر على الكلام (السفكة) غرفه وزننده لجه معناسنه در كه مهمانه تقديم اولنان ماحضردر (السفوك) صبور وزننده نفس انسانى يه اطلاق اولنور وكذا يه اطلاق اولنور (السك) شك وزننده اكسره دينور ميخ ومسمار معناسنه سكى دخى دينور جمعى سكاك درسينك كسريله وسكوك در ضمله وطاره جق قيويه دينور سينك ضميله ده لغتدر وطوغرى يابلمش راست وهموار بنا يه دينور كذلك طوغرى قازلمش چقو ره دينور ومصدر اولور برنسنه نك اوكنى طوتوب قپامق معنا سنه در يقال سكه سكا من الباب الاول اذاسده وايكى قولغى دبلرندن كسمك معناسنه در يقال سك اذنيه اذا اصطلمهما وقپونك ارقه سنه قول دمورى قاقمق معنا سنه در يقال سك الباب اذاضببه بالحديد ودوه قوشى چمقرمق معناسنه در يقال سك النعام مافى بطنه اذا القاه واسهاله يستهلك معنا سنه در يقال سك سلحه اذارمى به رقيقا وسك حلقه لرى كوز نكلرى طاره جق زرهه دينور يقال جاء وعليه سك اى درع ضيقة الحلق (السكوك) صبور وزننده بودخى طاره جق قيويه دينور (السك) سينك ضميله عقرب ياخود اورمجك يوه سنه دينور ولاثمت

طبعه دینور یقال به سك ای لؤم طبع وکوزه نکلری طار حق زرهه دینور
واوکی طوتلوب قپانمش یوله دینور دیبسز صوقاق کبی یقال اخذ سکا ای طریقا
منسدا واسك لفظندن جمع اولور کاسیذکر وبردرلو طیب آدیدرکه رامکدن
اتخاذ اولنور رامکی اون ایدوب الکدن کچردکدنصکره صوایله معجون ایدوب
کرکی کبی اوغارلر بعده قابه یاپشمامق ایچون برمقدار دهن خیری ایله بیلایوب
برکیجه علی حاله ترك ایلدکدنصکره برمقدار مسحوق خالص مسك اضافه وکرکی
کبی مزج وقرصلر دوزوب وایکی کون ترك‌ایدرلر صکره‌اول قرصلری چوالدوز
ایله دلوب برقنبه تسبیح کبی دیزوب برسنه اویلجه ترك ایدرلر عتیق اولدقجه
رایحه سی اطیب اولور بین الاطباء بوسك المسك ایله متعارفدر (السکاء)
تشدید کافله بودخی حلقه لری طاره‌جق زرهه دینور واسك لفظندن مؤنثدر
کاسیذکر (السکك) فتحتینله صاغرلغه دینور مصدر واسم اولور ومنه یقال
فی‌اذنه سکك ای‌صمم وقولقلر کوچك وباصق وباشه یاپشق اولمق معناسنه درکه
ترکیده چومار تعبیر اولنور علی قول اوستی یاخود ایچ دائره‌سی کوچوك ودلیکی
طار اولمق معناسنه در انسانده وحیوانده اولسون تقول سککت یاجدی‌خطابا
للصبی سککا من البـاب الرابع وهو صغر الاذن ولزوقها بالرأس وقلة اشرافها
اوصغرفوق الاذن وضیق الصماخ (الاسك) صفتدر قولغی وصف مذکور اوزره
اولان انسان وحیوانه دینور سکاء مؤنثیدر مترجم دیرکه‌سکاء ماده‌سی‌کتب فقهیه‌ده
اضحیه بحثنده مستعملدر لکن فقهاء خلقی قولغی اولمیان ایله‌تعریف ایدرلر حتی
مغربده التی لا اذن لها الا الصماخ عبارتیله بیان ایلمشدر قوش کبی ومنه کل سکاء
تبیض وکل شرقاء تلد واسك صاغره دینور یقال هواسك ای صم وبنو عبدالله
بن عمر وبن کلثوم جماعتندن برینك فرسی اسمیدر ودوه قوشنه اطلاق اولنور
ایشتمز اولدیغیچون (السکاکة) ثمامه وزننده خرده قولقلی شخصه دینور
وکوك یوزینه ملاقی هوایه دینور سکاك دخی دینور اهل حکمته کوره
طبقه سابعهٔ هوائیه اولور تقول لاافعل ذلك ولوتزوت فی‌السکاکة والسکاك
ای‌الهواء الملاقی عنان السماء ورأی خودیله عامل‌اولوب برکمسه ایله مشورت ایلمز
اولان آدمه دینور یقال هو سکاکة ای مستبد بالرأی (السکاك)غراب وزننده
بودخی کوك یوزینه ملاقی‌هوایه دینور کماذکر واوقه یلك یاپشدریلان یره دینور
(السکة) سینك کسریله ضربخانه سکه سنه دینور یقال هذا الدرهم فی‌سکة فلان
وهی حدیدة منقوشة تضرب علیها الدراهم واشجار طابورینه دینورکه مسطر
واری صره ایله دیکلمش اشجاردن عبارتدر جمعی سکاك درسینك کسریله ومنه
قولهم ضربوا بیوتهم سکاکا ای‌صفا واحدا وسکه چفتجیلرك صبان‌دمورینه دینور

يقال شق الارض بسكة وهى حديدة الفدان وطوغرى يوله وصوقاغه دينور ومنه يقال اخذ الامر بسكته اى فى حين امكانه شارحك بيانته كوره جمعى سكك كلور سدره وسدر كبى مصباحده وغيريده السكة الزقاق عبارتيله مرسومدر ومغربده زقاق واسع ايله مفسردر وبو معنا سكهٔ شجردن مأخوذ در (السكى) سكه يه منسوب ديمكدر بومناسبتله مسكوك آلتونه اطلاق اولنور (السكسكة) زلزله وزننده ضعف وزبونى معناسنه‌در يقال به سكسكة اى ضعف وشجاعت معناسنه‌در يقال فى سجيته سكسكة اى شجاعة (السكاسك) سينك فتحيله يمنده بركوچك قبيله آديدر پدرلرى ملوك يمندن سكسك بن اشرس ابدى على قول اسمى سكاسك بن وائله‌در ياخود بووهمدر صواب اولان قول اولدر نسبتده سكسكى دينور (الاستكاك) افتعال وزننده نبات كثرتندن برى بر ينه صار مشمق معنا سنه در يقال استك النبت اذا التف وقولق دليكى طار اولمغله ايشتمز اولمق معنا سنه در يقال استكت المسامع اذا صمت وضاقت بورا ده وامهات سائره ده مثال بورسمه در ظاهرا قولغك دليكى خلقى قپانق وجهيله طار اولمغله هو اء خارج هواء واقفى قرع ايله ايجرو د ماغ وقلبه ادخال ايده مديكى سببيله ايشتمز اولور ياخود خارجدن جسم غريب وقومى كبى عارضه‌دن ياداخلدن رطو بتك غلظتلنوب عصبده تحجرى كبى عارضه دن ناشى سده حادث اولمغله دليك مسدود طرزنده طاره‌جق اولمغله ايشتمز اولور فليحرر (التسكسك) تزلزل وزننده يلوارمق معنا سنه در يقال تسكسك اليه اذا تضرع (الا نسكاك) خاصة بغرتلق قوشى پك هوالنوب پروازايلدنصكره كوكسنى اشاغى‌يه ويروب يوزى قيو طوغريلغنه سوزيلوب اتمك معنا سنه در يقال انسك القطا واعجبنى انسكاكه وهوان ينسك على وجهه ويصوب صدره بعد التحليق اصل انسكاك طوغرى يوله كتمك معنا سنه در (السكركة) ضمتينله مصربغدا يندن مرتب بوزه‌يه دينور تقول سقانى السكركة اى شراب الذرة (السلك) سينك فتحيله (والسلوك) قعود وزننده يول ومكان مقوله سنه كيرمك معنا سنه در يقال سلك المكان سلكا وسلوكا من الباب الاول اذا دخل فيه مؤلفك بصائرده بيانته كوره اصل يوله كيرمك معناسنه موضوعدركه يوله دوزلمك تعبير اولنور وسلك متعدى اولور يقال سلكه غيره وفيه وعليه سلكا اى ادخله ويقال سلك يده فى الجيب اى ادخلها فيه (الاسلاك) همزه نك كسريله ادخال معنا سنه در يقال اسلكه اياه واسلك يده فى الجيب اذا ادخلها فيه (السلكة) سينك كسريله ايپلك تلنه دينوركه ايكنه‌يه كچوريلور جمعى سلك وجمع الجمعى اسلاك وسلوك كلور يقال سلك السلكة فى الابرة اى الخيط (السلكى) بشرى وزننده مزراق مقوله سنك طوغر يلغنه دور تمسنه ودور تلمسنه دينور يقال طعنه السلكى اى طعنة مستقيمة وطوغرى ايشه

دینور امر مستقیم معنا سنه در یقال امر سلکی ای مستقیم ظاهرا تأنیثی حال یاخود
فعله تاویلنه مبنی در (السلك) صرد وزننده بغر تلق قو شنك علی قول ککلك
قوشنك فریکنه دینور تقول اخذ سلکا ای فرخ القطا اوالحجل ودیشیسنه سلکه
دینور هایله وسلکان کلور سینك کسر یله (سلیك) زبیر وزننده اسامید ندر
سلیك بن عمر ویاخود سلیك بن هدبة القطفانی اصحابدندر وسلیك بن یثربی بن سنان بن
سلکه شاعر ودزد چالاك وفتاکدر سلکه که همزه وزننده دروالده سیدر * اعدی
من سلیك * مثلنك منشأ بدر وسلیك العقیلی وشقیق بن سلیك شاعر لر در وسلیك
بن مسحل واغر بن حنظلة بن سلیکی تابعیلر در (المسلك) معظم وزننده ایپلك تلی
کبی نحیف ونزار آدمه دینور یقال رجل مسلك ای نحیف (السلکوت) جبروت
وزننده برقوش آدیدر شارح دیر که سیالکوت دخی هند ستانده بر شهر آدیدر
(المسلکة) مقعده وزننده قفتانك یر تماجنه دینور (السلك) سینك
کسر یله ناقه طوغور دقده یه سندن ابتدا چقان نسنه یه دینور که
یه آغزی تعبیر اولنور بعده آغوز چقار (السمك) فتحتینله بالغه دینور
(السمکة) هایله مفرد یدر وفلکده حوت برجنه اطلاق اولنور (السمك)
سینك فتحیله یوکسلتمك معناسنه در یقال سمك البناء سمکا من الباب الاول اذا رفعه
وسمك خانه نك تاوانه اطلاق اولنور سقف معناسنه علی قول خانه نك اعلاسندن
اسفلنه قدر اطلاق اولنور که مراد یوقری یسندن دبنه قدر امتدادیدر یقال رفع
سمك البیت وهو السقف اومن اعلا البیت الی اسفله لکن بیضاوی اشبو [رفع سمکها]
آیت کریمه سنده ای جعل مقدارار تفاعها من الارض اوثخنها الذاهب فی العلور فیعا
عبارہ سیله تفسیر ایلمکله ایکیسی دخی مؤلفك تفسیرینه منافیدر قول اول ظاهردر
وقول ثانی علی العکس در مؤلفك قولنه کوره عمق اولمشدر وهر نسنه نك بوینه
وقامتنه دینور یقال سمك الشئ ای قامته وتهاء نام قصبه ترابنده برصو آدیدر (السموك)
سلوك وزننده یوکسلمك معنا سنه در یقال سمك البناء سمکا فسمك سموکا ای ارتفع
(السماك) کتاب وزننده شول نسنه یه دینور که آنکله برنسنه یی یوکسلدوب
یوقری قالدررلر جمعی سمك کلور ضمتینله وسماك اعزل وسماك رامح فلکده ایکی براق کوکبلردر
یاخود اسد صورتنك بوغزی چنبرینه طوغری کوکسنه کلمش ایاقلری صورتلریدر
وسماك بن حرب وسماك بن ثابت وسماك بن سعد وسماك بن مخرمه که کوفه ده مسجد سماك
صاحبیدر وسماك بن هزال صحابیلردر (السماك) شداد وزننده محمد بن صبیح نام عابد
ومحدثك جدی اسمیدر ودار قطنی شیخی اولان عثمان بن احمد الدقاقك جدیدر (المسماك)
محراب وزننده چادر دیرکنه اطلاق اولنور که آلت رفع خیمه در (المسمکات)
مکرمات وزننده سماواته اطلاق اولنور مسموکات لحن دریاخود انده لغتدر لکن

سمك رفع معناسنه اولمغله مسموكات قياس اوزره وارد اولديغنــدن تلحيني نامﻼيمدر حتى نهايه‌ده فى حديث على [وبارىء المسموكات] اى السموات السبع عنوانيله مرسومدر (المسموك)اوزون شيئه دينور ومتين ومحكم ايپه واور غانه دينور (السميكاء)مصغر بنيه‌سيله قورتدقلرى خرده بالقلره دينور آتربنــه وترهوز كبى (سمكه) فتحاتله بورجل اسميــدر (السملكة) دحرجه ووزنــنــده برنسنه‌يى اوزون ودكرمى قلمق معناسنه در طپوز صابى كبى يقال سملك اللقمة اذا طولها فى الملة وتدوير (السنك) ضمتينله آچق شاهراه يوللره دينور (السنبك) قنفذ وزننده بركونه يلمكه دينور وبتون طرنقلوداوبك طرنقلرى اوجنه دينور يقال سنبك الفرس اى طرف حافره وسنبك السيف قلجك قننده اولان زينتك اوجنه اطلاق اولنور وسنبك المطر يغمور اولنه دينور وسنبك البيض توغلغه نك تپه‌ســنه دينور وســنبك البرقع پچه‌نك اكسه‌يه بغلدقلرى باغندن عبارتدر وسنبك الارض غليظ اولوب خير ومنفعتنى آز اولان يوريره دينور وبرنســنه‌نك وقت وزمان ادراكنه اطلاق اولنور يقال كان ذاك على سنبكه اى على عهده وبرنسنه‌دن سابق ومتقدم اولانه دينور يقال سنبك من كذا اى متقدم منه (السهك)فتحتينله ترلين كمسه‌دن ظهور ايدن بدرايحه‌يه دينور يقال فيه سهك اى ريح العرق وسهك مصدر اولور ترلمش كمســه بدقوقق كذلك تربد قوقق معناســنه يقال سهك الرجل والعرق سهكا من الباب الرابع اذا اروح ومتعفن اتقوقوسنه و بالق ودمورپاسى قوقولرينه دينور (السهكة) سينك فتحيله (السهكة) همزه وزننده بونلرده سهك معنالرينه‌در يقال ماهذا السهك والسهكة والسهكة اى قبح رايحة اللحم الخنزير وكذا ريح السمك وصدء الحديد (السهك) كتف وزننده ترى بدقوقان آدمه دينور (السهك) سحق وزننده يل برك طپراغنى صاورمق معناسنه‌در يقال سهكت الريح التراب عن الارض سهكا من البــاب الاول اذا اطارته وسحق ايلمك معناسنه در يقال سهكه اذا سحقه (السهوك) ســلوك وزننده دابه آهســته‌جه وملايم اشــوب كتمك معنا ســنه‌در يقال سهكت الدابة سهوكا اذاجرت جريا خفيفا (الاساهيك) دوابك كوناكون اشوب كيديشلرينه دينور (الساهكة) والسهوك صبور وزنــنــده (والسيهك) صيقل وزنــنــده (والسيهوك) طيفور وزنــنــده (والمسهكة) مقعده وزنــنــده بك شديد اسن روز كاره دينور ومسهكه ومسهك ميملرك فتحيله شــديد اسن روز كارك مر يته وكذر كاهنه دينور (الساهك) صاحب وزننده كوز اغريسنه وكچيكنه دينور كاهل كبى اسمدر يقــال بعينه ساهك اى رمدو حكة (السهاك) شداد وزننده (والمسهك) منبر وزنــنــده شول بليغ وسخنور ادمه دينور كه روز كار اسر كبى فتور وفاصله‌سز متصل واحد سرد كلام ايدر اوله يقال رجل سهاك ومسهك

اى بليغ يمر فى الكلام مر الريح يقال فرس مسهك اى جرئ ومسهك روز كار كبى اشوب كيدن آنه اطلاق اولنور (السهوك) صبور وزننده طوشنجل قوشنه دينور (التسهوك) ترهوك وزننده آهسته تأنى ايله يوريمك معناسنه‌در يقال تسهوك الرجل اذا مشى رويدا (السهبكة) سفينه وزننده بر درلو طعام اديدر (السوك) شوك وزننده بر نسنه‌يى سورتوب اوغمق معناسنه در يقال ساك الشئ يسوك سوكا اذا دلكه واغزى مسوا كلنمك معناسنه در يقال ساك فمه بالعود اذا دلكه (التسويك) بو دخى اغزه مسواك سورمك معناسنه در يقال سوك فمه بمعنى ساكه (الاستياك) افتعال وزننده (والتسوك) تفعل وزننده مسوا كلنمك معناسنه‌در يقال استاك الرجل وتسوك اذا تدلك بالمسواك بوايكى ماده‌ده فم وعود ذكر اولنمق صحيح دكلدر (المسواك) الحزه سوره‌جك معهود اغاجدر (السواك) كتاب وزننده مسواكه دينور جمعى سوك‌در كتب وزننده وبومؤنث ومذكر اولور (وسواك) (وتساوك) تفاعل وزننده ضعف‌وفرسز يوريمك معناسنه مستعملدر كويا كه فرط ضعفندن وجودنى ايكى طرفه سوروب وسورتونه‌رك يعنى يوجه اوره‌رق يورر يقال ساك الرجل يسوك سواكا وتساوك تساوكا اذا صار ضعيفا (سواك) غراب وزننده بر رجلك عمليدر نجز بعونه تعالى

(* فصل الشين المعجمة *) (الشبك) سبك وزننده بر نسنه‌نك اجزاسنى برى برينه كچوروب صوقشدرمق معناسنه در بنجره قفسى وبالق اغى وپرمقلرى برى برينه كچروب كليدلمك كبى يقال شبك الشئ شبكا من الباب الثانى اذا انشب بعضه فى بعض فنشب وامور ومصالح بجيده وشوريده اولمق معناسنه مستعملدر ظاهرا بونك مصدرى شبوك‌در قعود وزننده يقال شبكت الامور اذا اختلطت والتبست (الاشتباك) افتعال وزننده مطاوعيدر يقال شبك الشىء فاشتبك ويقال اشتبكت الامور بمعنى شبكت (التشبيك) شبك معناسنه در (التشبك) تفعل‌وزننده مطاوعيدر يقال شبك الشئ فتشبك (التشابك) تفاعل وزنند بودخى امور ومصالح شوريده وپيچاپيچ اولمق معناسنه در يقال تشابكت الامور بمعنى اشتبكت وتشابك كلب وسائر سباع چاتشمق معناسنه دركه كليدلنورلر يقال تشابكت السباع اذا نزت (الشابك) برى برينه كيروب صوقشمش نسنه‌يه دينور ذوشبك معناسنه يقال طريق شابك اى متداخل ملتبس وديشلرى برى برينه كيرشمش ارسلانه وصف اولور يقال اسد شابك اى مشتبك الانياب (الشباك) زنار وزننده قوزغون قلجى ديدكلرى نباته شبيه واندن اعذب بر نبات اديدر وحصير طرزنده صوقشدرمه اولان نسنه‌لره‌دينور پنجره قفسى وبجره دمورى وزنبورى‌برده كبى هر طائفه‌سنه

شبا که دینور وده یه چاتد فلری محللرنك خانه لر ینـك چا تجق او جلر ینك ارالقلر ینه دینور کـه قایشـلر ایله مشـبك چاتوب صرار لر وصیاد آغنه دینور شـبکه کبی کاسـیذکر جمعی شـبا یك در وشـباك اسمعیل بن مبارك نام محد ثك جدی اسمیدر وعلی بن احمد بن ابی العز نام محد ثك پدرینك جدی اسمیـدر (الشباك) شـداد وزننده اسـامیدندر شباك بن عائذ الدستوانی وشباك بن عمر ومحد ثلر در (شـباك) کـتاب وزننده اسامیدندر شـباك الضبی وشباك بن عبدالعزیز وعثمان بن شباك محدثلردر وشباك اوج موضعك آدیدر (الشبكة) فتحاتله آوجیلرك آغنه دینور شرکه معنا سنه جمعی شبك وشـباكدر شینك کسریله یقال نصب الصیاد الشباك والشبكة ای‌شرکة وشبکه بری‌برینه یقین قیولره اطـلاق اولنور ودیبی یقین اولان اشمه‌لره اطلاق اولنور که بونلرده بری برینه متقارب اوله وقیولری چوق ارضه دینور وترلا صچانلك یووه‌لرینه دینورکه دلك دلك اولور واجأ نام جبلده برصو آدیدر وسمیراء الاسد نام محل شرقیسـنده وبنو قشـیر یوردنده برصودر وبنو نمیریوردنده اوج صوآدیدر وبشـقه برصو آدیدر (الاشباك) همزه‌نك کسریله بری‌برینه قریب قیولر ودیبی یقـین اشمه‌لر قازمق معناسنه‌در یقال اشبك القوم اذاحفروا الشبكة (الشبكة) غرفه وزننده صوقشمه معناسنه‌در بوعلاقه ایله نسب قرابته یعنی خصملغه اطلاق اولنور یقال بینهما شـبكة ای نسب قرابة (شبیك) زبیر وزننده بنومازن بلادنده برموضع آدیدر (شـبیکه) جهینه وزننده عرجاء فرینده بروای اسمیدر ومکه ایله زاهر بیننده برموضع یاخود برقیو آدیدر وبنوسلوله مخصوص برصو آدیدر (بنوشبك) شینك کسریله بربطن ادیدر (ذوشبك) فتحتینله حجازده بلادبنی نضربن معاویه‌ده برصو ادیدر (الشبك) فتحتینله طراق دیشـلرینه اطلاق اولنور (الشبابك) بانك فتحیله برنبات اسمیدرکه مصرده برنوف دیمکله متعارفدر بین الاطباء شابانج ایله‌معروفدر مصر دیارنده اولور (الشحك) سحق وزننده اوغلاق انانسی امسون دیو آغزینه شحاك بغلمق معنا سـنه در یقال شحك الجدی شحکا من‌الباب الثالث اذاجعل فی‌فه الشحاك (الشحاك) کـتا ب وزنـنده انانسی امسـون دیو اوغلاغك اغزینه ارقوری بند ایتدکلری اغاجه دینور که اسنك وآغزلق تعبیر اولنور (الشودکان) شینك ودالك فتحیله سلاح ویراغه دینور شکه واداة سلاح معناسنه بعض نسخه‌ده الشبكة واقع اولمغله شارح آنی تخطئه ایلمشدر (شاذك) ذال معجمه‌ایله هاجر وزننده محدثیندن یوسف‌السجستانی پدرینك اسمیدر(الشرك) شینك کسریله(والشرکة)شینك کسری وضمیله اورتاقلق معناسنه‌درتقول لی فیه‌شرك وشرکة‌ای‌اشتراك‌وشرك‌وشریك‌کبی‌اورتاغه‌دینورجمعی‌اشراك‌کلورشبر واشبار کبی‌یقال

هو شركه اى مشاركه وشركه مصدر اولور اورتاغ اولمق معناسنه‌در يقال شركه فى البيع والميراث شركة من الباب الرابع اذا صار شريكه وشرك اشراكدن اسم اولور كفر معناسنه كه واحد حقيقى اولان ذات اجل واعلايه حاشا شريك اسنادينه ديٰنور وخصملغه وقرابته اطلاق اولنور نسبده اورتاقلق اولمق ملابسه‌سيله تقول رغبنا فى شرككم اى مشاركتكم فى النسب وشرك جبل قنان وراسنده برصو اديدر (الاشتراك) افتعال وزننده (والتشارك والمشاركة) برى برينه اورتاق اولمق معناسنه‌در يقال اشتركا وتشاركا وشاركا اذا وقعت بينهما الشركة (الشريك) امير وزننده اورتاغك هربرينه ديٰنور جمعى اشراك كلور شهيد واشهاد كبى وشركاء كلور كرماء كبى مؤنثى شريكه‌در جمعى شرائك‌در (الاشراك) همزه‌نك كسريله خداى متعاله غيرى‌بى حاشا شريك ايلمك زعم باطلنده اولمق معناسنه در يقال اشرك بالله اى كفر (المشرك والمشركى) ياى نسبتله كه مبالغة نفسنه منسوبدر وصف مذكور اوزره اولان كافر ملعونه ديٰنور (الشرك) فتحتينله آوجيلرك دوزاغنه وآغنه ديٰنوركه ايپدن اورلمش اولور كوياكه كوزه نكلر واوركولر برى برينه شريكدر دام وشصت معناسنه جمعى نادر اوله‌رق شرك در ضميله يقال نصب الصائد الشرك وهو حبائل الصيد وماينصب للطير وشرك الطريق يوللرك جاده‌لرينه وايشلكنه ديٰنور على قول اولو يولده اولان چتال چتال يوللره ديٰنوركه اويلجه چكيلوب كيدوب برمحلده اصل جاده‌يه قارشمه‌يه مفردى شريكه‌در ايكيسى دخى معناى اولدن مأخوذ در قول اوله كوره كوياكه بالق آغى سرلمش طرزنده اولديغى تصوريله‌در وثانى ظاهردر يقال مضوا على شرك الطريق اى جواده اوهى الطرق التى لاتخفى عليك ولاتستجمع لك وشرك حجازده برموضع اديدر ومصدر اولور پاپوشك تصمه‌سى منقطع اولمق معناسنه در يقال شرك النعل شركا من الباب الرابع اذا انقطع شراكه وحجازده برطاغك آديدر (الشراك) كتاب وزننده پاپوش تصمه‌سنه ديٰنوركه پاپوشله شركتى واردر جمعى شرك‌در كتب وزننده واشرك‌در افلس وزننده يقال اصلح شراك نعله اى سيرها وچاپرلقده اولان انجه يولجغزه ديٰنوركه چيغر وجلق تعبير اولنور (التشريك) اورتاق ايلمك معناسنه‌در يقال شركه‌به اذا جعله شريكاله واياق قابنه تصمه تجورمك معناسنه‌در يقال شرك النعل اذاجعل لها شراكا واشترا اولنان نسنه‌نك برمقدارنى مجموعنى آلديغى بهايله بيع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عامل بالتشريك وهو بيع بعض مااشتراه بمااشتراه به (الشركى) شينك ضميله هذلى وزننده ورانك تشديديله جائزدر سرعتله يورويشه ديٰنور كوياكه خطوهٔ اولابى ثانيه‌يه شريك ايدر يقال سار شريكا اى سيرا سريعا وسرعتله پيدر پى اوريلان سله وشماره ديٰنور يقال لطم

شرکی ای سریع متتابع (شریك) زبیر وزننده اسامیدندر شریك بن مالك بن عمرو
بر بطن پدرینك اسمیدر ومسدد بن مسرهد نام کمسه نك جدی اسمیدر ومرقوم
محدثیندندر نسبی رقیة العقرب کبی مسلسل اوله رق سرهد ماده سنده بیان اولندی
(المشترك) اسم فاعل بنیه سیله موسوس ومهموم کبی کندی کندیسیله
سویلشور اولان آدمه دینور کویاکه کندی نفسیله اشتراکی واردر یاخود بالق
آغی کبی نفسنه طولاشمشدر یقال رجل مشترك اذا کان یحدث نفسه کالمهموم
(الفریضة المشرکة) معظمه وزننده واکامشترکه ومسئله حاریه دخی اطلاق
اولنور وبومیراثه متعلق شول مسئله دن عبارتدرکه برخاتون فوت اولوب زوجنی
وامنی واخوان لام واخوان لابوینی ترك ایلمکله عمر الفاروق رضی الله عنه حضرتلرندن
کیفیت تقسیمی سؤال اولندقده اصل مسئله التیدن کلمکله نصفنی زوجه وسدسنی امه
وثلثنی اخوان لامه ویروب اخوان لابوینی محروم ایلدکده مزبورلر یاامیرالمؤمنین طوته لم
پدرمز حمار ایمش انامز بردکلمیدر دیدیلر حضرت عمر دخی تفکر ایدوب اول ثلثده انلری
تشریك ایلدیلر بناءعلیه اول مسئله یه مشرکه ومشترکه وحاریه اطلاق اولندی
(الشرکة) فتحاتله بنواسده مخصوص برقریه در (المشارك) اسم فاعل بنیه سیله اصولدن
اسن یللرك بینده هبوب ایدن اکری یلك کرته سنه قریب کرته دن اسن یله
اطلاق اولنور یقال ریح مشارك وهی التی تکون النکباء الیها اقرب من الریحین التی
یهب بینهما (الشك) شینك فتحی وکافك تشدیدیله شبهه وکمان معناسنه درکه یقین
مقابلیدر جمعی شکوك در یقال مافیه شك وهو خلاق الیقین مترجم دیر که شك ماده سی مصباحده
مبسوطدر فلیراجع وشك مصدر اولور شبهه وکمان ایلمك معناسنه یقال شك فی الامر
شکا من الباب الاول اذا ارتاب وشك کمیکده اولان آزجه چتلاغه دینور یقال
فی ضلعه شك ای صدیع صغیر فی العظم وبرکونه دارو اسمیدرکه فاره یی اهلاك ایدر
خراسانده واقع کومش معدنندن جلب اولنور ترکیده صیچان اوتی دیرلر بیاضی
وصاریسی اولور وشك مزراغی دری وکمیکه ایشلدوب تااورته سنه قدر کچورمك
معناسنه در یقال شکه بالرمح شکا اذا انتظمه به یعنی خرقه الی العظم وسلاحلنمك
معناسنه در یقال شك فی السلاح اذا دخل فیه ودوه نك قوللری یانلرینه یاپشمق
معناسنه درکه بیتا بلغندن اولوب آغسمغه بشلر یقال شك البعیر اذا لزق عضده
بالجنب وبرنسنه یه نوعا میل ایلمك معناسنه در تقول شککته والیه شکا من الباب
الرابع اذا رکنت وخانه لری برچرپیده صره واردی یاپمق معناسنه در یقال شکوا
بیوتهم اذا جعلوها علی طریقة واحدة (التشکك) تفعل وزننده بودخی کمان ایلمك
معناسنه در یقال تشکك فیه بمعنی شك (الشکوك) صبور وزننده شول ناقه یه
دینورکه یك تویلو اولمغله سموزلکنده وزبونلغنده شك وکمان اولنمغین اوریجنه
یاپشلوب یوقلنوراوله جمعی شك کلور شینك ضمیله (الشك) شینك کسریله یای

كوشه‌لرینك ارقه‌لرینه كچوریلان غلافلره دینور (الشك) شینك ضمیله شكوك لفظندن جمعدركه ذكر اولندی (الشكة) سكه وزننده سلاحه وبراغه دینور یقال جاء وعلیه شكة ای سلاح وبالته مقوله‌سنك صاپی كیره‌جك دلیكه صقشوب طونمق ایچون صوقیلان چوی یه دینور (الشكة) شینك ضمیله شقه وزننده ومرادفیدركه مسافه معناسنه‌در یقال بینهما شكة بعیدة ای شقة (الشاكة) بركونه‌ورم اسمیدركه بوغزده حادث اولور (الشكیكة) سفینه‌وزننده فرقه معناسنه‌دركه بربلوكه دینور یقال جاءت شكیكة من الناس ای فرقة واسلوب وطریقه معناسنه‌در جمعی شكایك وشكاك كلور ضمتینله وخوی وخلق معناسنه‌در یقال له شكیكة حسنة ای خلق ومیوه سپدینه دینور (الشكی) شینك ضمیله آغر كه دینوركه سركش آتلره اوریلور شارحك بیانه كوره ارمینیه‌ده شك نام قریه‌یه منسوبدر (الشكاك) كتاب وزننده صره صره مسطر واری یاپلمش بیوت وخیامه دینور (الشكاكة) سحابه وزننده ارضدن برناحیه‌یه دینور (الشكشكة) زلزله وزننده كسكین سلاحه دینور علی‌قول سلاحك كسكینلكنه دینور (شنبك) جعفر وزننده محدثیندن عبد الله الدینوری پدری وعثمان بن احمد دینوری جدینك اسمیدر (شنبك) زبرج وزننده محدثیندن عبدالله بن احمد نهاوندی جدینك اسمیدر (شنوكه) ملوله وزننده برطاغك آدیدر وكثیر نام شاعر * فان‌شفائی نظرة لونظرتها * الی ثاقل یوما وخلفی شنائك * بیتنده اجزاسی اعتباریله جمع بنیه‌سیله ایراد ایلمشدر (الشوك) شینك فتحیله تیكنه دینور خار معناسنه مفردی شوكه‌در وشوك مصدر اولور كوده‌یه تیكن باتمق معناسنه‌در یقال شاكته الشوكة تشوكه شوكا اذا دخلت فی جسمه وبومعناده متعدی اولور برینك كوده‌سنه تیكن باتورمق معناسنه تقول شكته الشوك اشوكه شوكا اذا ادخلها فی جسمه وشوك السلاح حدید السلاح آدمه اطلاق اولنور كماسیذكر وبرآدمك شوكت وحدتی نمایان اولمق معناسنه‌در یقال شاك الرجل یشاك شوكا من الباب الرابع اذا ظهرت شوكته وحدته (الشاكة) تیكنلك یره دینور خارستان معناسنه یقال ارض شاكة ای كثیرة الشوك وشاكه‌وشوكه فرحه‌وزننده‌وشائكه ذائقه وزننده تیكنلو اغاجه دینور یقال شجرة شاكة وشوكة وشائكة ای كثیرة الشوك شاك كلمه‌سنك اصلی شوكه ایدی فرحه زننده واولفه اقلاب اولندی وشاكه وشیكه شینك كسریله مصدر اولور تیكنلكه اوغرامق وتیكنلكه دوشمك معناسنه‌در یقال شاك الرجل یشاك شاكة وشیكة اذا وقع فی الشوك وتیكنلكه قارشمق معناسنه‌در یقال شاك الرجل الشوكة اذا خالطها وباء حرفیله متعدی اولور برآدمه تیكن طوقنمق

معناسنه يقال ماشا كه باشوكة اى ما اصابه بها وتيكن طوقندرمق معناسنه‌در تقول
شا كتنى الشوكة اى اصابتنى وتقول شكت الشوك اشا كه اذا وقعت فيه بونلرك
مجموعى باب رابعدندر قالديكه مثال اخير تكرار دكلدر زيرا مثال سابقده شوك
لفظى غيرمذكوردر وبوراده ظرفيت اوزره منصوبدر (التشويك) اغاج تيكنلو
اولمق معناسنه‌در يقال شوك الحائط اذا جعل الشوك عليه واكين سنبله سنك
دانه‌لرى طاغلمزدن مقدم اوجلرى اغاروب تيكن تيكن كسكينلنمك معناسنه‌در يقال
شوك الزرع اذا ابيض قبل ان ينتشر يعنى حدد ودوه‌نك آزى ديشلرى اوزامق
معناسنه مستعملدر يقال شوكت لحيا البعير اذا طالت انيابه وقوش باوريسى تويلنوب
اوجلرى تيكن تيكن چقمغه بشلمق معناسنه مستعملدر يقال شوك الفرخ اذا
خرجت رؤس ريشه ودلى‌قانلو جوانك يعنى سردلنمكه بشلمق معناسه مستعملدر
يقال شوك شارب الغلام اذاخشن لمسه وقيزك ممه‌لرى اوجلرى كورنمكه بشلمق
معناسنه‌در يقال شوك ثدى الجارية اذا تحدد طرفه وتراش اولمش آدمك باشنك
قيللرى ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال شوك الرأس بعد الحلق اذا نبت شعره
(الاشواك) همزه‌نك كسريله بودخى اغاج تيكنلنمك معناسنه‌در يقال اشوكت
الشجرة اذا كانت شائكة وبواصلى اوزره در وبعدالاعلال اشاكه برآدمه تيكن
باتورمق معناسنه‌در تقول اشكته الشوك اذا ادخلتها فى جسمه وبرآدمه تيكن
طوقندرمق معناسنه‌در يقال ماشاكه شوكة ولاشاكه بها اى ما اصابه (الشوكة)
شوكك مفرديدر كه ذكر اولندى وشوكه يراغه دينور يقال جاء وعليه شوكة اى
سلاح وعند البعض سلاحك حدتنه اطلاق اولنور اوله كوره اسم وثانيه كوره
مصدر باخود اسم مصدر اولور وشوكة القتال حرب وجدالك شدتنه ودشمنى
افراط اوزره قتل ونكايت واستيصاله اطلاق اولنور يقال دهشتنى شوكة القتال اى شدة
بأسه والنكاية فى العدو وشوكه برمرض معروف اسميدر شارحك بياننه كوره طاعون
نوعندندر ظاهرا كتب طبيه‌ده باغره اسميله مرسوم اولان علتدر كه طاعون طرزنده
اولور اكثر متطبب آنى طاعون ظن ايدرلر لكن دكلدر مصرده كابه ديركاف مضمومه
ايله وشامده ضربه ديرلر وقزللق وقزل طونلى ديدكلرى علته دينور كه قورد
اشنى كبى بتون كوده قيزل اولور وخلاهلرك چيزدكلرى آلته دينور كه تيكن
تيكن اولور ارش وارغاجى انكله دوزلدرلر وعقربك ايكنه‌سنه دينور
وبرخاتون اسميدر وشوكة الكتان كتانجيلرك طراق يرينه قوللندقلرى نسنه‌يه
دينور كه ياش چاموره خرما تيكنلرى ديزلدكدنصكره قوروب كتانى آنكله
طرارلر (المشوك) ميمك فتحيله مقول وزننده كوده‌سنده شوكه ديدكلرى
قزللق حادث اولان آدمه دينور يقال شيك الرجل على بناء المجهول فهو مشوك

اذا علت جسده الشوكة (الشوكاء) حمراء وزننده هنوز اولکری وسردلکی
اولان یکی لباسه وصف اولور یقال حلة شوكاء اذا كانت عليها خشونة الجدة
(شاك السلاح) كافك تخفيفی وضمیله (شائك السلاح وشوك السلاح) كتف
وزننده (وشاكی السلاح) کسکین یراقلو آدمه دینور یقال رجل شاك السلاح
وشائك السلاح وشوك السلاح وشاكی السلاح ای حدیدة شارح دیرکه شاك
السلاح لفظنده شاك کلمه‌سی كافك کسریله اولدیغی صورتده منقوص اولو قاض
کبی و بونده ایکی قول واردر بری اصلی شائك ایدی هار وهائر کبی قلب
اولندی شوکه‌دن مأخوذدرکه حدت سلاح معناسنه‌در قول ثانی شکه لفظندنکه
تشدید ایله‌در سلاح معناسنه مبالغه یی متضمن‌در وكافك ضمیله اولدیغی حینده
کذلك ایکی قول واردر بری اصلی شوك ایدی واوانقه قلب اولندی وقول ثانی
شائکدن محذوفدر انتهى (المشوكة) محسنه وزننده تیکنلو آغاجه دینور یقال
شجرة مشوكة ای ذات الشوك وسعاء وقتاد وهراس مقوله‌سی چالیلق یره دینور
یقال ارض مشوكة اذا كانت فيها السعاء والقتاد والهراس (شوكان) شینك
فتحی وضمیله برموضع آدیدر (مشوکه) معظمه وزننده یمنده جبل قلحاح اوزره
برقلعه‌در (الشويكة) جهينه وزننده برجنس دوه‌یه دینور شارحك بیاننه
کوره آزی دیشلری اوزون اولانه دینورر وشویکه برموضع آدیدر وقدس
قربنده برقریه آدیدر (شوکان) بخارا قضاسنده برموضعدر (قنطرة الشوك)
بغداد قضاسنده نهری عیسی اوزرنده برقریه‌در وبونده برحصن اديدر وسرخس ابلدابیور
دیننده بربلده‌در محدثیندن عتيق بن محمد بن عنيس وبرادری ابو العلابیس بن محمد
الشوكانیان اورادندر تجز بعونه تعالى
(* فصل الصاد المهملة *) (الصأك) فتحتینله برکسه ترلدکده کوده‌سی بد وچرکین
قوقمق معناسنه‌در یقال صئك الرجل صأكا من الباب الرابع اذا عرق فهاجت منه
ريح منتنة وقان طوكمق معناسنه‌در یقال صئك الدم اذا جد وبرنسنه‌یه یاپشمق
معناسنه‌در یقال صئك به اذا لزق به (الصأكة) تمره وزننده اصلانمش تخته واغاج
رایحه‌سنه دینور تقول ماهذه الصأكة وهي رائحة الخشبة اذا نديت (الصئك)
کتف وزننده تند وشدید آدمه دینور یقال رجل صئك ای شدید (المصائكة)
مفاعله وزننده برآدمه شدتله معامله ایلمك معناسنه‌در تقول ظل يصائكني منذ
اليوم ای یشادنی (الصعلكة) دحرجه وزننده فقیر ایلمك معناسنه‌در یقال صعلكه
ای افقره وقاب ایچره تریده تپه یاپمق علی قول تپه‌سنی قبه کبی یوکسلتمك معناسنه‌در
یقال صعلك الثريدة اذا جعل لها رأسها وچایر دوه‌یی سموردمك معناسنه‌در یقال
صعلك البقل الابل اذا سمنها (المصعلك) مدحرج وزننده یوالق نسنه‌یه دینور

ومنه يقال رجل مصعلك الرأس اى مدوره (الصعلوك) عصفور وزننده فقير وبی نوایه دینور یقال رجل صعلوك اى فقير (التصعلك) تدحرج وزننده فقير اولمق معناسنه‌در يقال تصعلك الرجل اذا افتقر ودوه‌تويني دوكمك معناسنه‌دريقال تصعلكت الابل اذا طرحت اوبارهـا (عروة الصعـاليك) عروة بن الوردك لقبيدر دائمـا فقرايی بردوه آغلنه بركدروب مال غنايمله بهره مند ايلديكيچون اسمنه مضاف اولمشـدر (صعلكيك) زنجبيل وزننده بررجل آديدر (الصك) شك وزننده برآدمه دينور بريصى نسـنه ايله اورمق على قول مطلقا اورمق معناسنه‌در يقال صكه صكا من الباب الاول اذاضربه شديدا بعريض اوعام وقپويى كليدلمك ياقپامق معناسـنه‌در يقال صك البـاب اذا اغلقه اواطبقه وصك نامه ومكتوبه دينور وكتاب معناسنه جمعى اصك كلور همزه‌نك فتحى وصادك ضميله وصكوك وصكاك كلور صـادك كسريله مترجم ديركه بوندن مراد پادشـاه براتى وقاضى حجتى اوله‌جقدر فارسى اولان چك معربيدرلكن قاضى حجتنده مشهوردر علم صك متد اولدر بعضيلر ضرب معناسندن بمعنى مفعولدر كوياكه شهود اكا ضرب يد ايتمشـلردر بوجهتله عربيـدر ديديلر بوكه كوره شـهود اسملرى قيد اولنمدقجه صك اطلاق اولنمز ومؤلفه‌كوره ايكى صورتده دخى مطلق مكتوبده استعمالى مجازدر (الاصك والمصك) ميمك كسريله شول آدمه دينوركه يورركن ديزلرى واوكجه‌لرى برى برينه چارپلور اوله طوارده طوپق چالمق تعبير اولنور يقال رجل اصك ومصك اى مضطرب الركبتين والعرقوبين وقوى وتوانا انسان وحيوانه دينور ومصك ابرش الكلبى فرسـنك آديدر وقپو بنـد ايده جلك كليد وطرقازمقوله‌سنه دينور (الصكك) فتحتينله يورركن طپوق چلار اولمق معناسنه‌در تقول صككت يارجل صككا من الباب الرابع اى كنت مصكا (الصكيك)امير وزننده ضعيف وزبون معناسنه‌در (الصكة) صادك فتحيله اويله اـيسنك پك شـدتنه دينور اعمى لفظنك مرخما مصغرى اولان عمى كلمهسـنه اضافتله استعمال اولنور تأكيد ومبالغه ايچون تقول لقيته صكة عمى اى شد الهاجرة حر اوعمى وعماقه‌دن برجبارك آديدر برقومى شدت هاجره‌ده بصوب نهب وغارت ايلكه ادنى ملابسه ايله اسمنه مضاف اولمشدر ياى تحتيه بابنده ذكرى اعاده اولنور انشاء الله تعـالى (الصكاك) غراب وزننده سكاك كبى هوايه دينور (الصلك) عنب وزننده‌قيونك ممه‌سـندن ابتدا چيقان قوى ولزوجتلى نسـنه‌يه دينوركه آغوز آندن صكره‌سود اغزى تعبير اولنور (التصليك) تفعيل وزننده ناقه‌نك ممه‌لرنى صارق ايله صاروب بغلمق معناسنه‌در يقال صلك ضرع الناقة اذاصر (الصمكيك) فتحتينله (والصمكوك) حلزون وزننده شر وشور وفسـاده سرعت ايدن جاهل ونادانه دينوركه پيك

شر تعبير اولنور يقال رجل صمكيك وصمكوك اى جاهل سريع الى الشر وياوز
وقوى وشديد اولان انسان وحيوانه دينور ولزوجتلى يلمشك نسنه يه دينور وقالين
وكنده تصلق انسانه وسائر نسنه يه دينور وصمكيك بر موضع آديدر وعجول اولان
احمق وبيغزه دينور يقال رجل صمكيك اى احمق عجل (الصمكة) فتحهاله توا"
اركك دوه يه دينور يقال جمل صمكة اى قوى (المصمئكة) مطمئنه وزننده يغموردن
اصلانمش يره دينور يقال ارض مصمئكة اى مبتلة من المطرود وبدوزقابلايى رطوبتلو
بلوده دينور كه همان يغمور ياغدرمق اوزره اوله يقال السماء اى السحاب مصمئكة
اى مستوية خليقة للمطر (الاصميكاك) اعشيشاب وزننده غضبه كلمك معناسنه در
يقال اصماك الرجل اذا غضب وسود يوغردكى پك قويولنمق معناسنه در يقال اصماك
اللبن اذا خثر (الصمكمك) سفرجل وزننده بدبوى اولان شيئه دينور واركن
آدمه دينور عزب معناسنه وقوى وتوانا آدمه دينور (الصماك) كتاب وزننده
اولجكه صكره دن الحاق اولنان تحته يه دينور كه كوچك اولمغله الحاق ايدرلر جمعى
صملك كلور كتب وزننده (الصملك) عملس وزننده پك قوتلو زورمند قوندكوده لو
آدمه دينور جمعى صمالك در يقال رجل صملك اى الشديد القوة والبضعة (الصوك)
شوك وزننده اول ونخستين معناسنه در تقول لقيته اول صوك وبوك اى اول شئ
يعنى اك اول اكا بولشدم وحركت معناسنه در يقال مابه صوك ولابوك اى الحركة
وبر نسنه بلاشوب ياپشمق معناسنه در يقال صاك به الزعفران يصوك صوكا اذا لزق به
وصوك اركشينك منيسنه دينور (التصوك) تفعل وزننده بلاشمق معناسنه در
يقال تصوك فى رجيعه اذا تلطخ به (الصيك) صادك فتحيله ياپشمق معناسنه در يقال
صاك به الطيب يصيك صيكا اذا لزق به
(* فصل الضاد المعجمه *) (المضئوك) منهوك وزننده زكامه اوغرامش أدمه دينور
يقال ضئك الرجل على المجهول فهو مضئوك اى مزكوم شارحك بيانه كوره مصدرى
واسمى ضأك در زكام وزننده (الضبوك) ضادك ضميله برك تباشيرينه اطلاق
اولنور كه اول بهارده جا بجا اوتلرى قينايوب چقمغه بشلامغله تاب وطراوتلو
خوشمنظر اولمسندن عبارتدر تقول اعجبنى ضبوك الارض اى تباشيرها وضبوك الغيث
سحابك يغمور علامتلرنى كوسترمسنه اطلاق اولنور كه اوائلندن عبارتدر يقال
قد ظهر ضبوك الغيث اى اخالته للمطر (الاضبيكاك) اعشيشاب وزننده برك اوتلرى
ظهور ايلمك معناسنه در يقال اضباكت الارض اذا اخرج نبتها (الضبرك) زبرج
وزننده قبا اويلقلى عورته دينور يقال هى ضبرك اى العظيمة الفخذين (الضبارك)
علابط وزننده ارسلانه دينور واهلى وعيالى چوق ثقلتلو آدمه دينور ووجودى

ايرى وشديد شخصه دينور ضبراك دخى دينور قرطاس وزننده (الضحك)
ضادك فتحى وكسريله (والضحك) كسرتينله (والضحك) كتف وزننده كولمك
معناسنه‌در يقال ضحك الرجل ضحكا وضحكا وضحكا من الباب الرابع ضدبكى وبعض
ناس ضادك كسريله ضحكت ديرلر كسرهٔ حايه اتباعا وحلقيه‌ده بو وضع صحيحدر
(التضحك) تفعل وزننده كولمك پيدا ايلمك معناسنه‌در (انتضاحك) تفاعل
وزننده كولشمك معناسنه‌در (الضاحك) اسم فاعلدر (والضحاك) شداد وزننده
(والضحوك) صبور وزننده (والمضحاك) محراب وزننده (والضحكة) همزه
وزننده (والضحكة) حزقه وزننده كوله‌كن آدمه دينور كثير الضحك معناسنه
وضحاك وضحكة همزه وزننده بين العرب ذم وقدح محلنده ايراد اولنور كه مراد
كستاخ وبى‌پرده اولوب دائما ناسك اقوال وافعالنه خنده ايدن بى ادبده استعمال
اولنور نته‌كه غرفه وزننده ضحكه بوندن مذمومدر كاسيذكر وضحاك وضحوك
يولك آچق وبللو يرينه ووسطنه اطلاق اولنور تقول اخذنا ضحاك الطريق
وضحوكه اى المستبين منه وضحاك سلعده برشاهك اسميدر كه بتون ارضه مالك
اولمشيدى والده‌سى جنيه اولمغله اولدخى انلره ملحق اولمشدر مترجم دير كه ظاهرا
فريدونك قتل ايلديكى ضحاك ماردوش اوله‌جقدر كه ده اك معربيدر اور عيبلو
ديمكدر برهان قاطع ترجمه‌مزده مبسوطدر (الضحكة) غرفه وزننده خلقه كولنج
اولان كسه‌يه دينور وبو بغايت ذم وقدح مقامنده ايراد اولنور مسخره كبى يقال
هو ضحكة اى يضحك عليه (الاضحاك) همزه‌نك كسريله كولدرمك معناسنه‌در
تقول اضحكته ضد ابكيته (الضاحكة) شول ديشلره اطلاق اولنور كه كولدكده
عيان اولورلر ياخود آزى ديشلريله سيورى ديشلرك بيننده اولان درت ديشدن
عبارتدر ايكى قولك مآلى بردر يقال افتر عن ضاحكة وهى كل سن يبدو وعند
الضحك او الاربع التى بين الانياب والاضراس وضاحكه بنى سبيع يوردنده برصو
آديدر (الاضحوكة) همزه‌نك ضميله كولمكه باعث اولان كولجك شيئه دينور يقال
جاء باضحوكة اى مايضحك منه (الضحك) فتحتينله حيض كورمك معناسنه‌در يقال
ضحكت الارنب ضحكا من الباب الرابع اذا حاضت قيل ومنه قوله تعالى [فضحكت
فبشرناها باسحق الاية]اى حاضت بعض امهاتده مصدرى ضاد مكسوره ايله ضحك
اولمق اوزره مرسومدر لكن مؤلفك قاعده‌سى اوزره فتحتينله‌در وكولمك معناسندن
مستعاردر زيرا حائض اولان خاتون حامل اولمق غير منكر اولمغله حيضى باعث
انبساطى اولور يوخسه حيض ضحك ماده‌سنك معناى موضوعى دكلدر وارنب
قسمى حيض كورر اولمغله مؤلف افاده ايچون آنكله تمثيل ايلدى حيوة الحيوانده
طوشان وصرتلان وكلب ويراسه قوشى حيض كورر اولدقلرى مسطوردر

وقالدیکه راغب مفرداتده حاضت ایله تفسیری اشدرد وانکار ایله تزییف ایتشدر فلیراجع انتهی (وضحك) برنسنه‌یی عجبلمك یاخود برنسنه‌دن بلکیلك معناسنه مستعملدر یقال ضحك الرجل اذا اعجب اوفزع وبلودده شمشك اوینامق معناسنه مستعملدر یقال ضحك السحاب اذا برق ومیمون سسلنمك معناسنه‌در یقال ضحك القرد اذا صوت (الضحك) ضادك فتحیله‌قاره دینور ثلج معناسنه‌وکره یاغنه وقیمغه‌دینور زبد معناسنه وباله دینور عسل معناسنه یاخود موملو باله دینور وعجب وتعجب معناسنه‌در واق وبرآق دیشه دینور واغاجك چچکنه دینور ویولك وسطنه دینور وخرمانك قبجوغندن هنوز یاروب چقان طمورجغنه دینور (الضحك) ضادك ضمیله ضحوكك جمعیدر (الضاحك) اسم فاعلدرکه ذکر اولندی وطاغلرده کورینن بلورکبی آق وبراق طاشه اطلاق اولنور واعراض مدینه‌دن فرش نام ناحیه‌دن اشاغیجه‌ده ایکی طاغك آدیدرکه برینه ضاحك وبرینه ضویحك دینور (برقة ضاحك) دیارتمیمده برموضعدر (روضة ضاحك) صمان نام جبلده برموضعدر (الضحیك) امیر وزننده ارکك کرکس قوشنه دینور واحمق آدمه دینور یقال رجل ضریك ای احمق وکوترم کمسیه دینور یقال هوضریك ای زمن ومادرزاد اولان اعمایه‌دینور یقال رجل ضریك ای ضریرو پك فقیر وبینوایه دینور یقال هوضریك ای‌فقیرسیء الحال جمعی ضرائك وضرکاء کلور (الضراکة) سماحه وزننده معانیء مزبوره‌نك مجموعنده مصدردر برآدم ضریك اولمق معناسنه‌در یقال ضرك الرجل ضراکة من الباب الخامس اذا کان ضریکا وبرکمسه ضراك اولمق معناسنه‌در یقال ضرك الرجل اذا کان ضراکا (الضراك) غراب وزننده ارسلانه دینور ویوغون کوده‌لو سکیرلری ایری اعضاسی قوند ومتین انسان وحیوانه دینور یقال رجل ضراك ای الغلیظ الشدید عصب الخلق (الضیراك) ضادك فتحیله برجنس بالق آدیدر (الضنك) شك وزننده برنسنه برادمه مضایقه ویروب تکدل ایلمك معناسنه‌در یقال ضنکه الامر ضنکا من الباب الاول اذا ضاق علیه وقصدروب صقشدرمق معناسنه‌در یقال ضنك الشیء اذا ضغطه (الضکضکة) زلزله وزننده ضنك معناسنه‌در یقال ضکضکه بمعنی ضنکه وتیز تیز یوریمك معناسنه‌در یقال هو یضکضك ای یمشی فی سرعة (الضکضاك) ثرثار وزننده طقناز بودوره دینور ضکاضك دخی دینور علابط وزننده مؤنثی هایله‌در یقال رجل ضکضاك وضکضاك ای قصیر مکتنز (التضکضك) تزلزل وزننده شن وشاد وخندان اولمق معناسنه‌در یقال تضکضك الرجل اذا نبسط وابتهج (الاضمیکاك) اعشیشاب وزننده اوت کرکی کبی صویه قانوب یم یشل پرتاب وطراوت اولمق معناسنه‌در یقال اضماك

النبت اذا روى واخضر ويرك نباتى ظهور ايلك معناسنه‌در يقال اضمأك الارض اذا خرج نبتها وپرخشم وغضب‌اولمق معناسنه در يقال اضمأك الرجل اذا انتفغ غضبا وسحاب شبهه‌سز يغمورلى اولمق معناسنه‌در يقال اضمأك السحاب اذالم يشك فى‌مطره (الضنك) ضادك فتحيله مطلقاطارنسنه‌يه دينور وصف بالمصدردر مذكر ومؤنثده مستعملدر يقال مكان ضنك وعيشة ضنك اى‌ضيق (وضنك وضناكه) ضادك فتحيله وضنوكه ضادك ضميله طار اولمق معناسنه‌در يقال ضنك المكان ضنكا وضناكة وضنوكة من‌الباب الباب‌الخامس اذاضاق وضناكه برآم ضعيف وبيمجال اولمق معناسنه‌در كرك رأى وفكرنده وكرك جسمنده ونفس وعقلنده اولسون كرك بونلرك مجموعنده اولسون ضيق معناسندن مأخوذدر يقال ضنك الرجل ضناكة اذاضعف فى رأيه وجسمه ونفسه وعقله (الضنيك) امير وزننده وصغدر ضعيف آدمه دينور يقال رجل ضنيك اى‌ضعيف وطارديرلكه دينور يقول عيش ضنيك اى ضيق وكندى اتمكيله برادمه خدمت ايدن خدمتكاره دينور كه همان بوغازى طوقلغنه خدمت ايدن خادمدن دخى مادوندر يقال هوضنيك لفلان اى‌تابع له يخدم بخبزه وقطع اولنمش نسنه‌يه دينور (الضناك) غراب وزننده (والضنكة) غرفه وزننده زكام علتنه دينور (المضنوك)زكام‌علتنه اوغرامش كمسه‌يه دينور يقال ضنك الرجل على‌المجهول فهو مضنوك اى‌مزكوم (الضنأك) همزه ايله جنـدب وزننده (والضناك) جندل وزننده بنيـه وتركيبى متين واندامى محكم سـكيرلرى قوى آدمه دينور مؤنثى ضنـاكه‌در وضنأك جندب وزننده ناقهٔ عظيمه‌يه دينور (الضناك) كتاب وزننده بنيه وتركيبى قوند ومحكم انسان‌وحيوانه‌دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور وصغريسى قبون قويريغى كبى بيوك وثقيل اولان‌عورته دينور وبوفى‌الاصل مصدر در يقـال رجل وامرأة ضناك اى الموثق الخلق الشديد ويقال امرأة ضناك اى‌الثقيلة العجز واولو اغاجه دينور (الضوك) شوك وزننده ايغر قسراغه آشمق معناسنه‌در يقال ضاك الفرس الحجر يضوك ضوكا اذا نزاعليها (الضواكة) ثمامه وزننده (والضويكة) مصغر بنيه‌سيله جماعت معناسـنه‌در يقال جائت ضواكة من‌الناس وضويكة اى جماعة ظاهرا تصغير نوعدن برقطعه اولديغى تصوريله‌در (التضوك) تفعل وزننده بيلاشمق معناسـنه در يقـال تضوك فى‌رجيعه اذاتلطخ (الاضطواك) افتعال وزننده برنسنه‌يى شدتله‌چكشمك معناسنه‌در يقال اضطوكوا عليه اذا تنازعوه بشدة (الضيك) حيك وزننده ناقه هوانك شدت حرارتندن آپشوب قالمق معناسنه‌در يقال ضاكت الناقة تضيك ضيكا اذاتفاجت من‌شدة الحر فلم تقدر ان تضر فخذيهـا على ضرعها يعنى اسـينك شدتندن آپشـلرنى آيروب اويلقلرنى مه‌لرينه يناشـدرمغه قادر اوله‌مدى وبرغضب اولمق معناسنه در يقال

ضاك فلان على اى امتلاء غضبا (الضائك) اسيلكدن آپشوب قلان ناقه‌يه دينور
جمعی ضيك‌در ركع وزننده
(* فصل الطاء *) (طبرك) فتحه‌انله رى قضاسنده برقلعه آديدر واصفهان
اولكه سنده برقلعه‌در (الطحك) قبرو وزننده هنوز بازل اولمامش يعنى ازيسنى
يارمامش دوه‌يه دينور (طركونه) طانك وراء مفتوحه‌نك فتحيله اندلسده بربلده‌در
ومغربده برموضعدر (الطسك) طانك فتحيله طسق وزننده ومرادفيدركه ذكر
اولندى
(* فصل العين المهمله *) (العبك) عينك فتحيله برنسنه‌يه قانوب قارشدرمق
معناسنه‌در يقال عبك الشئ بالشئ عبكا من الباب الاول اذا لبكه (العبكة) فتحاتله
حبكه معناسنه دركه سوبقده اولان داندر وبرنسنه‌نك قرنتيسنه دينور كسره
معناسنه يقال هذا عبكة ذاك اى كسرته وطلومه بيلاشوب صوانمش ياغ اثرينه
دينور يقال مافى النحى عبكة اى مايتعلق به من الوضر وناچيز نسنه‌يه دينور وثقيل
وبددرون ونادان و بداقا وبغيض كسيه دينور يقال رجل عبكة اى عبام بغيض
(العبك) عملس وزننده بنيه‌سى محكم ومتين وشديد انسان وحيوانه دينور
(العتك) عينك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله صواشده دشمن اوزره حمله ايتمك
معناسنه‌در يقال عتك الرجل عتكا من الباب الثانى اذا كر فى القتال وآت برادمى قايمغه
صالدرمق معناسنه‌در يقال عتك الفرس اذا حمل للعض وياى اسكيلكندن قزارمق
معناسنه‌در يقال عتكت القوس اذا احمرت قدما وبركسه‌نك النى كوكسنه طوغرى
بوروب چوبرمك معناسنه‌در يقال عتك يده اذا ثناها الى صدره وبرنسنه حقنده
عزم ونيتى اصلا منحرف ايلميوب طوغرى وراست ايلمك معناسنه‌در يقال عتك
فلان بنيته اى استقام لوجهه وبرآدمه حواله اولوب متصل بلامانع طورميوب
ارروب دوكمك معناسنه‌در يقال عتك فلان عليه بضربه اى لم ينهنهه شئ وعتك
دهر وزمانه دينور يقال مضى عليه عتك اى دهر وبوعانك معناسنه‌در وبرطاغك
اسميدر (العتوك) قعود وزننده يالكزجه كتمك معناسنه‌در يقال عتك فى الارض
عتوكا اذا ذهب وحده وبمين فاجره‌يه اقدام وجسارت ايلمك معناسنه‌در يقال
عتك عليه بخيراوشر اذا اعترض وعورت زوجنه عقوق وعصيان ايلمك معناسنه‌در
يقال عتكت المرأة على زوجها اذا نشزت وعصت وعتك كبى ياى كهنه‌لكدن قزارمق
معناسنه‌در يقال عتك القوس عتكا وعتوكا اذا احمرت قدما وبرنسنه بك اكشمك
معناسنه‌در يقال عتك اللبن والنبيذ اذا اشتدت حموضته وسدك ناقه‌نك اويلقلرنده
قوروب قالمق معناسنه‌در يقال عتك البول على فخذ الناقة اذا يبس وبريره يولسز
آرقورى قطع ايدوب وارمق معناسنه‌در يقال عتك البلد اذا عسفه وبريره

صايمق معناسنده در يقال عتكوا الى موضع كذا اذا مالوا اليه وعدلوا وبرخاتون قومنه سركرده اولمق معناسنده در يقال عتكت المرأة اذاشرفت ورأست مؤلف كرچه مصدرلری تخليط وابهام ايدوب لكن شارحك تميزی اوزره رسم اولندی فلا تغفل (العاتك) اسيلكدن قيقزل اولان يا به دينور وكريم وبهتر نسنه به دينور وخالص اولان رنكه دينور يقال شیء عاتك ورجل عاتك ای كريم ولون عاتك ای خالص واونكو يناز آدمه دينور يقال رجل عاتك ای عاتك ای لحوج وبرحال اوزره ثابت اولميوب حالدن حاله تلون ايدن نسنه به دينور ونبيذ صافی به دينور (العتيك) امير وزننده يك اسی كونه دينور يقال يوم عتيك ای شديد الحر وازدقبيله سندن برفخذك اسميدر نسبتنده عتكی دينور فتحاته (العاتكة) آشی طوتمز اولان خرما آغاجنه دينور يقال نخلة عاتكة اذا صارت لاتأتبر وطيب وكلكونه سور نمكدن چهره سی قيقزل اولان عورته دينور يقال امرأة عاتكة ای محمرة من الطيب وعاتكه اسماء نسواندندر پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك جدائنده طقوز نفر عاتكه كلمشدر كه عواتك ايله تعبير اولنور اوج نفری سليم قبيله سندندر بری عاتكه بنت هلال دركه هاشمك جدينك والده سيدر وبری عاتكه بنت مرة بن هلال دركه هاشمك والده سيدر وبری عاتكه بنت اوقص بن مرة بن هلال دركه وهب بن عبدمنافك والده سيدر وباقيلری سليم قبيله سنك غيريدندر قال فی النهاية قال النبی عليه الصلوة والسلام [انا ابن العواتك من سليم] بنو سليمی مزيت جهتيله تصريح وتخصيص بيورديلر وعاتكه بنت اسيد وعاتكه بنت خالد وعاتكه بنت زيد بن عمرو وعاتكه بنت عبدالله وعاتكه بنت عوف وعاتكه بنت نعيم وعاتكه بنت الوليد صحابيه لردر (عتكان) عينك كسريله بر موضعدر (العثك) عينك وثای مثلثه نك فتحيله (والعثك) صرد وزننده (والعثك) عنق وزننده خاصة خرما اغاجنك عروق واصولنه دينور (الاعثك) اعسر وزننده ومراد فيدركه صولاق آدمه دينور يقال رجل اعثك ای اعسر (العثكة) فتحاتله ردغه معناسنه دركه صولو چاموره دينور (العدك) عينك فتحيله يپاغی بی طوقمقله چرپمك معناسنه در (المعدكة) مكنسه وزننده يپاغی چرپجك طوقمغه دينور يقال عدك الصوف بالمعدكة اذا ضربه بالمطرقة (العرك) ترك وزننده اوغمق معناسنه در يقال عرك الاديم عركا من الباب الاول اذا دلكه وبر نسنه يی محو اولنجه يا اصلاح اولنجه يه دك سور تمك معناسنه در يقال عركه اذاحكه حتی عفاه وبر كمسيه آزرده ايدجك شروشور يا خود برحادثه ومصيبت حل وحواله قلمق معناسنه يقال عركه اذاحل عليه الشر والدهر دهر نازله ونكبته اطلاق اولنديغی ماده سنده

١٠١٧٠١

بيان اولندى وعرك دوه دير سكيله يانى سور وب قاشيوب يرمالمك معنا سنه در
يقال عرك البعير اذاحز جنبه بمرفقه حتى خلص الى اللحم وتقلبات زمان بر آدمى
تأديب وكوشماله متبصر وهشيار ايلمك معنا سنه مستعملدر يقال عرك الدهر
فلانا اذاحنكه وطوارى مرعايه صالمه صالبويرمك معنا سنه در يقال عرك الدهر
فلانا اذاحنكه وطوارى مرعايه صالبويرمك معناسنه در يقال عرك الابل فى الحمض
اذا خلاها فيه تنال منه حاجتها وطوار اوتلرى هب اوتلامق معنا سنه در يقال
عركت الماشية النبات اذا اكلته وعرك وعراك سحاب وزنده وعروك سلوك
وزنده حيض كورمك معناسنه در يقال عركت المرأة عركا وعراكا وعروكا اذاحاضت وعرك
بر نجى جانور بجسنه دينور (العارك) دير سكيله يانى سورتوب برهايدن دوه يه دينور وحائض
عورته دينور (العركرك) سفرجل وزنده عارك ايله معناى اولده مرادفدر وبيوك ومجسم
فرجه دينور وبنيه سى قالين دوه يه دينور (العرك) فتحتينله اسمدر طوارى ايستديكى
قدر اوتلامق ايچون مرعايه مسيب صاليورمكه دينور وجنكده بركمسه مردافكن اولمق
يعنى اوغراشديغى كمسه يى آقدار ربها در اولمق معنا سنه در يقال عرك الرجل
عركا من الباب الرابع اذا صار عركا وعرك سسه دينور صوت معنا سنه
(الاعراك) همزه نك كسريله بو دخى حيض كورمك معنا سنه در يقال اعركت
المرأة اذا حاضت (المعرك) محسن وزنده حائض عورته دينور عارك ومعرك
وصف خاصلردر (العراكة) غرابه وزنده اولكى فيقه دن مقدم صاعيلان سوده
دينور وقيقه ماده سنده ذكر اولندى (العراك) كتاب وزنده (المعاركة)
مفاعله وزنده صواشمق معنا سنه در يقال عاركه عراكا ومعاركة اذا قاتله
وعراك دوه لر صو اوزرنده مزاحمه ايلمك معنا سنه در يقال اورد ابله العراك
اى اوردها جميعا الماء يعنى زاحمت وبونده العراك لفظى منصوبدر فى الاصل مصدر
اولوب بعده حرف تعريف ادخال اولنمشدر وحرف تعريف مصدرى كندى
حالندن تغيير ايلمامشدر مترجم ديركه بوتركيب مررت بهم الجماء الغفير وذالك
نصبيله الحمدلله قوللرى قبيلندندر وبعضلر حال تركيب ايدرلر وبونده سيبويه
وابوعلى قوللرى وار در كتب نحويه ده وارسلها العراك قولى برمصرعدر وعراك
بن مالك اجلهء تابعيندندر (المعركة) مقعده وزنده وراانك ضميله ده لغتدر (والمعرك) مقعد
وزنده (والمعترك) مشترك وزنده جنكاهه دينور تقول حضرنا معركتهم ومعركهم
ومعتركهم اى موضع العراك والمعاركة (الاعتراك) افتعال وزنده برى بريله
اوغراشمق وصو اشمق معنا سنه در يقال اعتركوا فى المعركة اذا اعتلجوا ودوه لر
صو اوزره ازدحام ايلمك معنا سنه در يقال اعتركت الابل فى الورد اذا
ازدحمت وحايض عورت بزطوتمق معنا سنه در يقال اعتركت المرأة بمعركه اذا
احتشت بخرقة (المعركة) مكنسه وزنده حيض بزينه دينور (العرك)
كتف وزنده ميدان حربده مراد افكن اولان بهادره دينور جمعى عركون

كلور ذكر اولنان عرك لفظندن كه فتحتيله‌در وصفدر وبرى برينه صوقشمش قوملغه دينور وسه دينور صوت معناسنه (المعروك) اسم فاعل بنيه‌سيله برى برينه كيرشمش قوملغه دينور ومعروك اعضاء ومفاصلى متداخل آدمه دينور كما سيذكر (العركركة) سفرجله وزننده شول عورته دينوركه شيشمان اولوب لكن صغريسى واويلقلرى اتسز اولمغله بد اندام وبد قيافت اوله يقال امرأة عركركة اى رسخاء لحيمة قبيحة (العريكة) سفينه وزننده دوه‌نك اور كجنه على قول اور كجك بقيه‌سنه اطلاق اولنور ونفس وذات معناسنه مستعملدر يقال كريم العريكة اى النفس ويقال رجل لين العريكة اى سلس الخلق منكسر النخوة يعنى ملايم مشرب ونازك طبيعت اولوب نخوت وخشونتدن وخلاف ونفوردن آزاده‌در وبونلر اور كج معناسندن مستعاردر بوجهتله طبيعت معناسنه مستعملدر نته كه صحاحده مرسومدر (العروك) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينوركه سموزلكى وزبونلغى اور كجنى يوقلامغله معلوم اوله على قول اور كجى ياغليمدر دكلميدر يوقلنور اوله جمعى عرك كلور كتب وزننده (العركة) تمره وزننده كره ومره موقعنده استعمال اولنور جمعى عركات كلور حركات كبى تقول لقيته عركة اى مرة وعركات اى مرات (العركى) عربى وزننده بالق آوجيسنه دينور جمعى عرك‌در عربى وعرب كبى وعرك‌در ضمه‌يله وكميجى لوندلرينه عرك اطلاق بومعناندر آنكده واحدى عركى‌در شارح ديركه عرك موج وتلاطم معناسنه اولمغله اطلاق مزبور آندن مأخوذدر (العربك) امير وزننده اعضاء ومفاصلى قوند ومتداخل آدمه دينور (العركية) عربيه وزننده روسبى عورته دينور يقال امرأة عركية اى فاجرة وبوغون كوده‌لو عورته دينور عركانيه دخى دينور (المعروك) مزدحم اولان صويه دينور يقال ماء معروك اى مزدحم عليه (المعروكة) شول ارضه دينوركه اوتلرنى مواشى بالجمله اكل ايلمكله كل باش كبى قير وقورواق قالمش اوله يقال ارض معروكة اذا كانت قد عركتها الماشية حتى اجدبت (العركة) همزه وزننده رنج وجفايه متحمل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل عركة اذا كان يعرك الاذى بجنبه يعنى يحتمله (ذوالعركين) بنو شيباندن نباتة الهندى نام كمسه‌نك لقبيدر (المعرك) منبر وزننده (والمعراك) محراب وزننده اساميدندر (العسك) فتحتينله برنسنه‌يه يابشوب اندن ايرليوب قالمق معناسنه‌در يقال عسك به عسكا من الباب الرابع اذالزمه ولصق به (العضنك) ضاد معجمه ايله عملس وزننده غليظ وشديد نسنه‌يه دينور يقال شئ عضنك اى غليظ وشديد ويومرى وصمصق بيوك فرجه دينور وشول عورته دينوركه سموزلكندن وطقنازلغندن صغريلرى قاوشق واويلق ارالقلرى طاره‌جق وصمصق اوله وبيوك فرجلو عورته دينور يقال امرأة عضنك

ای اللفاء التی ضاق ملتقی فخذیها مع ترارتها و کذا العظیمة الرکب
(العضنکة) عملسه وزننده شیشمان وتصلق عورته دینور وبیوك فرجلو
عورته دینور (العفك) عینك فتحی وفانك سکونیله (والعفك) فتحتینله بك
احمق اولمق معناسنه‌در یقال عفك الرجل عفکا وعفکا من الباب الرابع اذا حمق
جدا وعفك فانك سکونیله سوزی کج سویلمك یاخود سوزی غیری جهته بوروب
چویرمك معناسنه‌در یقال عفك الکلام عفکا من الباب الثانی اذا لم یقمه او لفته لفتا
(الاعفك) بك احمق معه کسبه دینور وصولاق آدمه دینور وبر ایشی حسن
ولایق اوزره ایشلمکه قادر اولمیان هیچ کسبه دینور وبر سوزده ثابت اولمیوب
چانی قوشی کبی برسوزدن برسوزه منصرف اولان آدمه دینور عن کل المعانی
یقال رجل اعفك ای احمق جدا وکذا الاعسر وکذا من لایحسن العمل وکذا
من لایثبت علی حدیث (العفك) کتف وزننده (والعفیك) امیر وزننده
(والعنفك) جندل وزننده بك احمق وشاشقین آدمه دینور (ابو عفك) فتحتینله
بریهو دیدکه بغایت موذی وملعون اولمغله پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم سالم
بن عمیر انصاری‌یی ارسال وملعون مزبوری سپردهٔ دار النکال ایلمشدر (والعفکاء)
حمراء وزننده سرکش اولان ناقه‌یه دینور (العکة) عینك حرکات ثلاثی وکافك
تشدیدیله (والعکك) فتحتینله (والعکیك) امیر وزننده (والعکاك) کتاب وزننده
هوا طورغون اولدیغی حالده اسینك شدتنه دینور جمعی عکاك کلور مفردی
کبی وعکه قربه‌دن کوچك اولان یاغ طلومنه دینور جمعی عکك در صرد وزننده
وعکاك در عینك کسریله وعکه حمانك دثرتمسنه واوشوتمسنه دینورکه مقدمه‌سیدر
یقال اخذته عکة الحمی ای عر واثما وشول قوملغه دینورکه کونشك تأثیرندن
آتش کبی قیزغین اوله بو ایکی معناده عینك فتحیله ده لغتدر وکبه ناقه‌یه عروض
ایدر برکونه لونه دینورکه کبه نسوانه عارض اولان جفت دیدکلری لونه
شبیه اولور (العکة) عینك فتحیله بك اسی یره دینور یقال ارض
عکة بالنعت وارض عکة بالاضافة ای حارة وطورغون هوالی بك اسی
کیجه‌یه دینور یقال لیلة عکة ای شدیدة الحر مع لثق واحتباس ریح
(العك والعکیك) امیر وزننده بونلرده طورغون هوالی اسی کونه دینور
یقال یوم عك وعکیك ای شدید الحر وعك مصدر اولور هوا طورغون
اوله‌رق بغایت اسی اولمق معناسنه‌در تقول عك یومنا عکا من الباب الاول اذا صار
عکیکا وکبه ناقه جفیت اولمش خاتون کبی بردرلو رنکه کیرمك معناسنه‌در یقال
عکت الناقة اذا تبدلت لونا غیر لونها وبرکمسه‌نك اوزرینه کروحمله ایلمك معناسنه‌در
یقال عك علیه اذا عطفه کما یقال عاکه عوکا وبرسوزك تکرار سویلمسنی طلب

ايلك معناسنه در يقال علك عه فلانا اذا حدثه بحديث فاستعاد منه مرتين او ثلاثا
وبرآدمك حقنى عوق وتأخير ايلك معناسنه در يقال عكه اذا ماطله بحقه وبركسه
اوزره تكرار بتكرار شر وشور القا ايلك معناسنه در يقال عكه بشر اذا كرره
عليه وبرآدمى ايشندن صرف ايدوب آليقومق معناسنه در يقال عكه عن حاجته اذا
صرفه وحبسه وبركسه حجت وبرهانله غالب اولمق معناسنه در يقال عكه بالحجة
اذا قهره بها وبرادمى اتعاب ايدهجك قدر برايشى تكرار بتكرار ايشلتمك معناسنه در
يقال عكه بالامر اذا رده حتى اتعبه وقامچى ايله اورمق معناسنه در يقال عكه
بالسوط اذا ضربه به وبر مغلق ومبهم كلامى تفسير وبيان ايلك معناسنه در يقال علك
الكلام اذا فسره وعكبله قوشانيلان فوطهنك ايكى اوجلرنى صاليويروب سائرينى
قوشانوب بغلنغه دينور عكى دخى دينور حتى وزننده يقال ايتزر ازرة عك وك
وازرة عكى وهى ان يسبل طرفى ازاره ويضم سائره بوراده وك واو ايله دفع
معناسنه دركه ازارى صاليويرمكدن عبارتدر وعك بن عدثان ثاى مثلثه ايله ابن
عبدالله بن الازدد رجو هرى وهمندن ناشى معدك برادرى اولمق اوزره نونله ابن
عدنان ديو رسم ايلشدر وعك على قول حارث بن الدئث بن عدنانك لقبيدر لكن
صواب اولان قول اولدر (المعاكة) مفاعله وزننده بودخى بركسه اوزره كره
وحمله ايلك معناسنه در يقال ته كه اذا عطف عليه (العكوك) جزور وزننده طقناز
بودوره دينور على قول ششمان بودوره دينور يقال رجل عكوك اى قصير ملزز
اوسمين وطپراغى بك وقاتى اولان بوزيره دينور على قول ملايم وسهل يره دينور
وبر رجل اديدر (المعك) ميمك كسريله خصومتى شديد ادمه دينور يقال رجل معك
اى خصم الد وشول اته دينوركه برمقدار اشوب صكره ضرب ومهميز ايله
يورتمكه محتاج اوله يقال فرس معك اذا كان يجرى قليلا ثم يحتاج الى الضرب
(عكاه) عينك فتحى والفك مديله ثغور شاميهدن برمعروف بلدهدر (العكى) عينك
ضميله ربى وزننده مقل سويقنه دينور (العلك) عينك فتحى ولامك سكونيله
برنسنه يى اغزده ساقز كبى برى اوته چينمك معناسنه در يقال علكه علكا من الباب
الثانى والاول اذا مضغه ولجلجه وآت اغزنده كمى كومك معناسنه مستعملدر يقال
علك الفرس اللجام اذا حركه فى فيه وديشلرى برى برينه سورتوب قجرداتمق
معناسنه در يقال علك نابيه اذا حرق احدهما بالاخر فحدث صوت (العالك والعلك)
كتف وزننده چينمسى متين اولان اوزلو نسنهيه دينوركه تكلفله يومشيوب اكل
اولنه يقال طعام عالك وعلك اى متين المضغة (العلك) عينك كسريله چينمكه قابل
اولوب اجزاسى متفرق اولميان نسنهلره اطلاق اولنور اسم جنسدركه ساقز تعبير
اولنوب صمغ صنو بر وصمغ ازره وصمغ فستق وسرو ينبوت وبطم كبى جمله سندن

بهتر و صمغ البطم درکه سقز ترمنتی تعبیر اولنور مسخن و مدر و تقویت جماعده مؤثردر و علك لفظنك جمعی علوككلور (العلاك) شداد وزننده ساقز صتانه دینور (العلاك) غراب وزننده (والعلاك) سحاب وزننده چیگنی‌یه دینور یقال ماذاق علاكا و علاكا ای مایعلك (التعلیك) دری‌یی کوزل دباغت ایلك معناسنه‌در یقال علك الغربة اذا اجاد دبغها و دواب و مواشی‌یی کری کبی تقید و تیمار ایلك معناسنه‌در یقال علك ماله اذا احسن القیام علیه والدرنی مالنك اوزرینه ساقز کبی یاپشدروب طوتمق معناسنه‌درکه افراط اوزره بخل و خستلكدن کنایه‌در یقال علك یدیه علی ماله اذا شدهما بخلا (العلكة) فرحه وزننده ارکك دوه اسردکده بوغزندن چقان قزل دغارجغه دینور شقشقه معناسنه و صویه قریب اولان یره اطلاق اولنور یقال ارض علكة ای قریبة من الماء (العلكات) فرحات وزننده شدید آزی دیشلره اطلاق اولنور مفردی علكه‌در یقال له علكات ای انیاب شداد (العلك) فتحتینله (العلاك) سحاب و غراب وزنلرنده برنوع شجر حجازی اسمیدر (العولك) جوهر وزننده‌ات واشلك و قیون قسمنده بر طمردرکه براوجی رحملرنده اولوب و براوجی فرجلرنده اولان لحم زائده داخل اولمشدر و عولك لسانده اولان پلتكلكه دینور یقال فی لسانه عولك ای لجلجة (الاعلنكاك) اسحنكاك وزننده صاچ کوروطوب اولمق معناسنه‌در یقال اعلنكك الشعر اذا كثر واجتمع (العلنكة) فتحاتله سموز و خوشنظر ناقه‌یه دینور (العنك) عینك فتحیله (والعنوك) قعود وزننده قوملق بغایت منعقد و محكم و مرتفع اولمق معناسنه‌در شویله‌كه اندن طریق مسلك ممكن اولمیه یقال عنك الرمل عنكا و عنوكا من الباب الاول اذا تعقد وارتفع فلم تكن فیه طریق و عورت اریته نشوز و عصیان ایلك معناسنه‌در یقال عنكت المرأة اذا انشزت و عصت و سود پك قویو اولمق معناسنه‌در یقال عنك اللبن اذا خثر و بریره روان اولمق معناسنه‌در یقال عنك فلان اذا ذهب فی الارض و برکسه اوزرینه حمله ایدوب سورصالمق معناسنه‌در یقال عنك الفرس اذا حمل وكر و قوم و قان پك قزارمق معناسنه‌در یقال عنك الرمل والدم اذا اشتدت حمرتهما و دوه خلاصی دشوار اولان قومساله دوشوب کتمك معناسنه‌در یقال عنك البعیر اذا سار فی الرمل فلم یكد یتخلص منه و قپویی قپامق معناسنه‌در یقال عنك الباب اذا اغلقه (التعنك) تفعل وزننده قوملق یغلوب منعقد و مرتفع اولمق معناسنه‌در یقال تعنك الرمل بمعنی عنك (الاعتناك) افتعال وزننده دوه خلاصی کوج قوملغه دوشوب تعب و محنتله کتمك معناسنه‌در یقال اعتنك البعیر بمعنی عنك (العانك) محكم و معقد قوم یغننه دینورکه اندن یول ممكن اولمیه ولازم و ملازم معناسنه‌در یقال هو عانك له ای لازم و سموز عورته دینور و جوهر بنك قرمزی یاخود پك قزل قانه عانك اطلاق و همدر بونلر تای

فوقیه ایلەنر (العنك) عینك کسریله اصل واساس معناسنه در فتحتینلەده جائزدر
یقال عنك قوی اصل وکیجەنك اولندن بربلوکه دینور نلثنه وارنجه علی قول مظلم
اولان بلوکنه یاخود ثلث باقیه دینور بومعناده عینك حرکات ثلاثیلەده لغتدر
یقال مضی عنك من اللیل ای سدفة من اوله الی ثلثه اوقطعة منه مظلمة اوالثلث الباقی
وهرنسنەنك وافر ومعظمنه دینور وقاپوبه دینور یقال فتح العنك ای الباب (العنك)
امیر وزننده محکم ومتعقد قوم یغننه دینور جمعی عنك در عینك ضمیله (المنعك)
منبر وزننده قاپوقپایجق کلیده وسورکویه دینور (الاعناك) همزەنك کسریله
قاپوبی قپامق معناسنەدر یقال اعنك الباب اذا اغلقه وجرجی وصانجی مقولەسی
قپولرده آلم صاتم ایلمك معناسنەدر یقال اعنك الرجل اذا اتجر فی الابواب وچوق
وعظیم قوملغه دوشمك معناسنه در یقال اعنك فلان اذا وقع فی الرمل الکثیر
(العنك) عینك فتحیله برموضع آدیدر (عنك) زفر وزننده بحرین قضاسنده
برقریەدر (المنعلك) قافله جندلوزننده احمق وشاشقین آدمه دینور اردوعورته
اطلاق اولنور ونقیل وناتراش کسیه دینور (العوك) شوك وزننده برکسه
اوزره دونه دونه حمله ایلك معناسنەدر یقال عاك علیه یعوك عوکا اذا عطف
وکر وبرنسنەیه توجه واقبال ایلك معناسنەدر یقال عاك علیه اذا اقبل وعورت
کندی خانەسنه کاوب بولدیغنی یمك معناسنەدر یقال عاکت المرأة اذا رجعت
فی بیتها فاکلت مافیه ومنه المثل عوکی علی بیتك اذا اعیاك بیت جارتك ★ یعنی ای
خاتون قومشوکك اونده یەجك نسنه بولدیغك حینده کندی اوکزکه واروب
بولدیغی اکل ایله وکسب ایلك معناسنەدر یقال عاك معاشه اذا کسبه وصغنمق
معناسنەدر یقال عاك به اذا لاذ وبرنسنه امیدینه دوشمك معناسنەدر یقال عاك
علی مله اذا رجاء وعوك اول وهله معناسنه در تقول لقیته اول عوك وبوك ای
اول شی وحرکت معناسنه در یقال مابه عوك ای حرکه (المعاك) میمك فتحیله
بودخی کسب ایلك معناسنەدر یقال عاك معاشه عوکا ومعاکا اذا کسبه ومعاك اسم
مکان اولور مذهب ومسلك معناسنه وملجأ وملاذ معناسنەدر یقال هو معاکی
ای ملاذی واحتمال معناسنەدر یقال لیس عنده معاك ای احتمال (الاعتواك) افتعال
وزننده علبەلك اولمق ازدحام معناسنەدر یقال اعتوکوا اذا ازدحموا (التعاك)
تفاعل وزننده حرب وقتال معناسنەدر یقال تعاکوا اذا اقتتلوا (المعوکة) معرکه
وزننده (والمعویکة) سفینه وزننده حرب وقتال معناسنەدر تقول ترکتهم
فی معوکة وعویکة ای قتال (العیهکة) (والعوهکة) عیلرك فتحیله حرب وقتال
معناسنەدر علی قول عیەکه بری برنی یره چالمغه دینور صرع معناسنه وحیقرشمغه
دینور صیاح معناسنه یقال ماهذا العیهکة والعوهکة ای القتال اوالعیهکة الصراع

والصياح (العيكان) فتحاتله اموزلری اويناده‌رق يوريمك معناسنه‌در يقال عاك الرجل يعيك عيكانا اذامشی وحرك منكبيه (العيكة) ايكه وزننده ومرادفيدركه صيق اغاج قورياغنه دينور (العيكان) ايكی طاغدر عيكان دخی دينور سيدان وزننده

(★فصل الغين المعجمة★) (الغسك) غسق وزننده ومرادفيدركه ظلمت معناسنه‌در (الغائكة) شاشقين وبون عورته دينور يقال امرأة غائكة ای حمقاء

(★ فصل الفاء ★) (الفتك) فاك حركات ثلاثيله (والفتوك) سلوك وزننده نفسك خواهش وآرزو ايتديكی نسنه‌لره وخاطره خطور ايدن ايشلره ايركيوب همان تعرض وهجوم ايلمك معناسنه‌در يقال فتك الرجل فتكا مثلثة وفتوكا من الباب الثانی والاول اذاركب ماهم من الامور دعت اليه نفسه وفتك بركمسه‌نك فرصتی كوزه‌ده‌رك دوشوروب ناكهانی همان آچقدن قتل ايلك ياخود يارملق معناسنه‌در علی قول اعمدر كرك خفية وكرك مجاهرة اولسون يقال فتك بفلان اذا انتهز منه فرصة فقتله اوجرحه مجاهرة اواعم قال الشارح ومنه الحديث [الايمان قيد الفتك] يعنی اهل ايمان فتك فعلنی ارتكاب ايلزوخ وعناد ايلمك معناسنه‌در يقال فتك فی الامر اذا لج وعورت لاابالیانه اولمق معناسنه مستعملدر يقال فتكت الجارية اذا مجنت وفتوك خباثتده مبالغه ايلك معناسنه‌در يقال يقال فتك فی الخبث فتوكا اذا بالغ (الافتاك) همزه‌نك كسريله فتك ايله معنای اولده مرادفدر يقال افتك بمعنی فتك (الفاتك) فتك وفتوكدن اسم فاعلدر وفاتك جریء ومقدام وبهادره دينور جمعی فتاك كلور رمان وزننده (المفاتكة) مفاعله وزننده بری برينه مهارت وحذاقت وچيره دستلك اظهار ايدشمك معناسنه‌در يقال فاتكه وفاتكوا ای ماهره وماهروا وبرنسنه ايله شدتله اوغراشمق معناسنه‌در اكل طعامه اويكه ايله اوغراشمق كبی يقال فاتك الشیء اذا واقعه بشدة وبرايشه دورشمك معناسنه‌در يقال فاتك الامر اذا واقعه وبركمسه طرفنه ملازمت ايلمك معناسنه‌در يقال فاتك فلانا اذا داومه وصاتلق شيئه صاحبنك تقدير ايلديكی ثمنی ويرمك معناسنه‌در نته كه مفاتحه بها سويلشوب برنسنه ويرمكدن عبارتدر يقال فاتك فلانا اذا اعطاه ماسام ببيعه كما يقال فاتحه اذا ساومه ولم يعطه شيئا (التفتيك) بموق ديتمك معناسنه‌در يقال فتك القطن اذا نفشه ظاهرا لسانمزده بوندله تفتك مأخوذ ومحرفدر (التفتك) تفعل وزننده برايشه بركمسه ايله مشورتسز همان كندی نفسنه هجوم ومباشرت ايلمك معناسنه‌در يقال تفتك بامره اذا مضی لا يوأمر احدا (فدك) فتحتينله خيبر قضاسنده برقريه آديدر وفدكی ابن اعبد كه عربی وزننده‌در ام عمرو

بن الاهتم اولان میـا نام خاتونك پدریدر (فدیك) زبیر وزنـنده بر موضعدر
(الفدیكات) مصغر بنیه‌سـیله خوارجدن بر طـائفه در فدیك نام خارجی‌یه
منسوبلردر (التفدیك) پوق دیمك معناسنه در تفتیك كبی یقـال فدك القطن
اذا نفشه (الفذلكة) ذال معجمه ایله دحرجه وزننده حاسب حساب مفصلنی
تكمیل وفراغت ایلمك معناسنه در یقال فذلك الحساب حسابه اذا انهاه وفرغ
منه وبو محاسبلرك حسـابی نهایته ایرشدروب خلاصه واجـال ایلدكده مقدار
مبلغنی بیان ضمننده فذلك كذا و كذا یعنی حساب مزبورك جمله‌سی شو مقداردر
دید كلرندن مأخوذ ومخترعدر پس بسمله وحوقله كبی منحوت اولور (الفرك)
ترك وزننده بر نسنه‌یی ال ایله سورتوب اوغمق معناسـنه در یقال فرك الثوب
والسنبل فركا من البـاب الاول اذا دلكه وبرآدمه بغض ایلمك على قول احد
زوجین آخره بغض ایلمكه مخصوصدر نته كه فانك كسریله فرك وقعود وزننده
فروك ضمتین وتشدید كافله فركان دخی بو معنایه‌در یقـال فركه وفركه فركا
وفركا وفروكا وفركانا من البـاب الرابع ومن الاول شـاذا اذا بغضه او خاص
ببغضة الزوجین فیقال فركها وفركته (الانفراك) مطاوعدر بر نسنه ال ایله
اوغلمق معناسـنه در یقال فرك الثوب فانفرك واموز دوشك اولمق معناسـنه در
یقـال انفرك منكبه اذا زالت وابلته من العضد (الفارك) (والفروك) صبور
وزننده قول اوله كوره مطلقا بغض اولان وثانی‌یه كوره زوجنی سومیوب بغض
اوزره اولان عورته دینور (المفرك) معظم وزنـنده شول كشی‌یه دینور كه
عورتلر اندن خوشلنمیوب بغض ایدر اوله یقال رجل مفرك اذا كان تبغضه النساء
(المفركة) معظمه وزننده شول عورته دینور كه اركككلر اندن حظ ایلیوب
بغض ایدر اوله یقـال امرأة مفركة اذا صـارت یبغضها الرجال (المفاركة)
متاركه وزنـنده ومرادفیدر یقـال فاركه اذا تاركه (الفرك) فتحتینله قولق
دبندن صالنق اولوب دوشوك اولمق معناسـنه در كه كوكج قولاقلی تعبیر اولنور
یقـال فركت اذنه فركا من البـاب الرابع اذا استرخی اصلهـا (الفركاء)
حمراء وزننده (والافرك) فرحه وزننده دبندن صالنق ودوشوك اولان قولاغه
وصف اولنور یقـال اذن فركاء وفركة ای مسترخیة (التفرك) تفعل وزننده
یوریمكده وسوز سویلكده فرسز وفاتر اولمق معناسـنه در یقال تفرك الرجل اذا
تكسر فی كلامه ومشـیه (الافراك) همزه‌نك كسریله اكین سـنبله‌سنك الده
اوغولمق وقتی كلوب چاتمق معناسـنه در یقـال افرك الحب اذا حان ان یفرك
(الاستفراك) سنبله‌نك دانه‌لری اوزلنوب بكشمك معناسـنه در یقـال استفرك
الحب فی السنبلة اذا سمن واشتد (الفریك) امیر وزننده شول دانه‌لره دینور كه

کاتی بولمله الده اغزلمه صالح اوله انا طولیده فریك پلاوی بوندن اولوروفریك
آشنه دینور که یاغله یاسود ایله ترتیب ایدرلر (المفروك) شول دوه یه دینور که
ضعفندن و کوشکلکندن اموزلری مفصلدن آیریلوب و کورك کمیکنك وسطنده
اولان بومری کمیکك جوفندکی سکیری یرندن جدا اولمش اوله وبك قویو بویانمش
نسنه یه دینور یقال ثوب مفروك ای مصبوغ صبغا شدیدا (الفریکان) فانك
ضمی ویای مشدده نك کسریله لسانك دبنده اولان ایکی دانه کمیکاره اطلاق
اولنور هر بری فریك در (فرکان) سمنار وجلنار وزنلرنده بر موضع یاخود
ایکی موضع آدیدر (الفرك) فانك کسریله کلواذی قربنده بر قریه آدیدر
(فرك) عنب وزننده بر موضعدر (فرك) جبل وزننده اصفهان قضاسنده
بر قریه در (الفرك) کتف وزننده ال ایله اوغولمقله قبوغندن قاولمش نسنه یه
دینور (افرك) احمد وزننده اسامی رجالدندر (الفرتکه) دحرجه وزننده
قیمه قیمق معناسنه در یقال فرتکه اذا قطعه مثل الذر وبرایشی بوزوب تباه
ایلمك معناسنه در یقال فرتك عمله اذا افسده وآدیملری خرده اثارق
یوریمك معناسنه در یقال فرتك الرجل اذا مشی مشیة متقاربة (فرتك)
جعفر وزننده یاخود رأس الفرتك یمن جانبنده طوغری ساحل بحر هندستانده
بر طاغك کلاه کبی سیوری تپه سنك آدیدر (الفرسك) زبرج وزننده شفتلویه
دینور خوخ معناسنه علی قول تویسز وقزل نوعنه دینور که ات شفتالو تعبیر
اولنور یاخود چکردکندن آیریلور اولانه دینور که فارسیده هلو وترکیده
یارمه شفتالو وبعض دیارده اتمك شفتالو دیرلر تقول اکلنا الفرسك ای الخوخ
اوهو ضرب منه اجرد احمر اومایتفلق عن نواه وانقولی مرحوم مایتفلق لفظنده کی
ما کلمه سنی نافیه یه حمل ایله انحراف ایلمشدر (الفك) شك وزننده بر نسنه یی
بتشك ویابشق اولدیغی نسنه دن آیرمق معناسنه در مفصل وختم مکتوب کبی
یقال فك الشیء فکا من الباب الاول اذا فصله وفك وفکوك رهن ایلدیکی
نسنه یی قورتروب چقرمق معناسنه مستعملدر یقال فك الرهن اذا خلصه وپیر
فانی اولمق معناسنه در یقال فك الرجل اذا هرم ویقال فك الشیخ وفرج یعنی بك
پیر اولوب چکه سی دوشدی واسیری قورتارمق معناسنه در یقال فك الاسیر اذا
خلصه وقول آزاد ایلمك معناسنه در یقال فك الرقبة اذا اعتقها وبرنسنه یی
طتوب یومش وصقمش اولان آوجی آچق معناسنه در یقال فك یده اذا فتحها
عما فیها وفك ال وبلك یرندن بورقیلوب چقمغه دینور که قیرلقدن دوندر یقال
وقع فك بیده وهو انفصال الید دون الکسر وفك وفکه سلبوك وچولیه اوله رق
احمق وشاشقین اولمق معناسنه در تقول فککت یارجل وفککت فکا وفکة

من الباب الرابع والخامس اى حمقت فى استرخاء ويقال به فكة اى استرخاء فى الحمق وفك چكه يه دينور زنخ معناسنه ايكيسنه فكان دينور يقال ضرب فكه اى لحيه وبو انفصال معناسندن مأخوذدر فى الاصل مصدردر (الانتكاك) بودخى رهنى قورتمق معناسنه در يقال افتك الرهن اذا خلصه (الفكاك) فانك فتحى وكسريله بودخى اسير قورتمق معناسنه در يقال فك الاسير فكا وفكاكا اذا خلصه وفكاك شول نسنه يه دينور كه آنى وبرمكله رهن خلاص اولور فانك كسريله ده لغتدر يقال مالرهنك فكاك اى مايفتك به (الانفكاك) بر عضو يرندن آيريلوب چقمق معناسنه در يقال انفكت قدمه اذا زالت ويقال انفكت اصبعه اذا انفرجت (الفكك) فتحتينله اياق يرندن بورقيلوب چقمق معناسنه دركه مصدر واسم اولور يقال فكت قدمه تفك فككا من الباب الرابع ويقال بقدمه فكك اى انفساخ وچكه يرندن آيريلوب دوشمك معناسنه در يقال فك فكه فككا اذا انكسر واموز مفصلندن آيريلوب دوشك اولمق معناسنه در يقال فك منكبه فككا وفكا بالادغام اذا انفرج واسترخى (الافك) صفتدر ضعف واسترخادن ناشى اموزى مفصلندن آيريلوب دوشوك اولان كسه يه دينور مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وافك چكه يه دينور فك كبى ياخود برون اوجندن اوست چكه نك بر كديكى يره ياخود آلت واوست چكه لرك قاوشديغى يره دينور ايكى طرفلو اولور هر برينه دينور (الفكة) فانك فتحيله صبيان عربك قصعة المساكين واطفال تركك دلنجيلر كشكولى ديدكلرى كواكب مستديره يه دينور كه سماك رامحك خلفنده اولور (المتفككة) متهكمة وزننده كوسنك قصراغه دينور يقال فرس متفككة اى وديق (الافكلا) همزه نك كسريله (والتفكك) تفعل وزننده ناقه نك طوغرمسى ياقلشمغله قويروغى دبنك ايكى طرفى صالقيلنوب ومه سى بيومك معناسنه در على قول تفكك يك كوسنيوب اركك ايستمك معناسنه در يقال افكت الناقة وتفككت اذا اقربت فاسترخى صلواهـا وعظم ضرعها ودنانتاجها اوتفككت بمعنى اشتدت ضبعتهـا وتفكك حماقتدن ناشى هر فعلده صالقى وسونپه وپريشان كردار اولمق معناسنه در يقال هو يتفكك اذا لم يكن به تماسك من حمق يعنى فى كلامه ومشيه وغيره (الفاك) بير فانى آدمه ودوه يه دينور يقال رجل وبعير فك اى هرم وبك احمق وشاشقين آدمه دينور جمعى فككه كلور فتحاتله وفكاك كلور رجال وزننده (الفلك) فتحتينله مدار النجوم اسميدر كه كواكبك دائر اولديغى كوك اولمش اولور جمعى افلاك وفلك كلور ضمتينله استداره معناسندن مأخوذدر مؤلف ايجاز وجهيله تعريف ايلمشدر كرچه راغب دخى مجرى النجوم عنوانيله تفسيرى ايتمشدر پس مراد مدار كواكب اولان كوك ديمكدر حتى نهايه ده وهو مدار النجوم من السماء

عبارتیله رسم ایتمشدر وابو عبید فلك السماء الذی یدور علیه النجوم ایله بیان ایتمشدر بناء علیه سماده نجومك طریقهٔ مداراتی دیمك دكلدر خلاصه فلك كندوده نجوم دوران ایدن كوكه اطلاق اولنور كه فلك البروج وافلاك تدویرات اولور فلك اعظمه وسائر افلاكه وضعا اطلاق اولنمیوب بلكه تغلیبا یاخود مرسلا اطلاق اولنمش اولور وهر شیئك مستدار ومعظمنه دینور ودریانك چالقنان طالغه سنه دینور تقول تركنه كنه یدور كالفلك ای كموج البحر المضطرب وروز كارك تحریك ومضطرب ایلدیكی بیوك صویه دینور یقال یضطرب كالفلك ای كالماء الذی حركته الریح ودوز صحرا اورته سنده واقع قومدن تپه یه دیور ورواطرافندن مرتفع دكرمیجه ارض قطعه لرینه دینور مفردی فلكه در تمره وزننده وجمعی فلاك در رجال وزننده (الافلاك) احمر وزننده فلكه دیدكلری ارض مذكوره چوره سنده دائر اولان ادمه دینور (فلك) تحریكله قیزك ممه سی آغر شقلنمق معنا سنه در یقال فلك ثدی الجاریة فلكا من الباب الاول اذا استدار وقیز آغر شق ممه لی اولمق معنا سنه در یقال فلكت الجاریة اذا صارت فالكا (الافلاك) همزه نك كسریله (والتفلیك) تفعیل وزننده بونلر ده قیزك ممه سی آغر شقلنمق معنا سنه یقال افلك ثدیها وفلك بمعنی فلك وتفلیك قیز آغر شق ممه لی اولمق معنا سنه در یقال فلكت الجاریة بمعنی افلكت وبرخصوصده لج واصرار ایلمك معنا سنه در یقال فلك فلان اذا لج فی الامر وقانجق كلب ارككه قیزمق معنا سنه در یقال فلكت الكلبة اذا اجعلت وحاضت یعنی اركك بلك قبز دیغندن ایچری یسندن قان كلدی (التفلك) بودخی قیزك ممه سی آغر شقلنمق معنا سنه در یقال تفلك ثدیها اذا استدار (المفالك والمفلك) محدث وزننده آغر شق ممه لی قیزه دینور وصف خاصلر در (الفلكة) فلك ضمیله آغر شغه دینور كه ایپلك اكردكلری ایكه ده اولور فلك كسریله ده جائزدر یقال صار ثدیها كالفلكة وهی شیء مدور للمغزل سمایه فلك تسمیه سی بوندندر ودوه نك اوكور غه كیكلری ارانقلری یلك قاوشدقلری اكه دینور ولسانك دیب طرفندن اولان اوجنك اوزرندن اولان یومریجه كوچك نسنه یه دینور كه كوچك دلدن بشقه در وآتك ودوه نك كوكسلری بلك چوره ودائره سنه دینور ویكپاره برقیادن اولان تپه یه دینور وآت قویرغنك قللرندن اورلمش آغرشق طرزنده شول نسنه یه دینوركه اناسنی امسون دیوروه یاور یسنك لسانی جزئیجه روب اوزرینه بند ایدرلر ومطلقا دكرمی اولان نسنه یه اطلاق اولنور (الفلك) فلك ضمیله كمی یه دینور سفینه معنا سنه مؤنث ومذكر اولور ومفرد وجمع اولور پس اسم جنس اولمش اولور وبعضلر یعنی سیبویه دیدیكه جمع اولان فلك مفرد اولان فلكك جمع تكسیریدر یعنی جمعده اولان ضمه وسكون مفرده اولان ضمه وسكونه مغایر اعتبار اولنور وبوجنب وظهل كبی واحد وجمع اولان اسم قبیلندن دكلدر زیرا فعل فاك

ضميله وفمل وفحتيـله شيء واحده اطلاق او نمقده مشترکلر در عرب ايله عرب صکي وفحتيله او لان فعلان ياخود فالك ضميله فعـل اوزره جمع اولنمسي جائز در اسـد ايله اسدکبي پس فالك ضميله فملك بنـه فالك ضميله فعل اوزرينه جمعلنمسي جائز وصحيح اولور مترجم ديرکه مصباحك وسائر بيا نه کوره واحد اولدقده مذکر اولور که بناء قفل کبي اولور وجمع اولدقده مؤنث اولور که بناء حمر کبي اولور ياخود مرکب تأويليله مذکر وسفينه تأويليله مؤنث اولور وجمع اولدقده وجه مذکور اوزره حروفنك تغييري تقديري اولور دلاص وهجان کبي (الفلك) کتف وزننده کيکلري صالق ومفاصللري ايري وکنده اولان تصلق آدمه دينور ودبزنك اغرشقنده وجع اولان کمسه دينور يقال رجل فلك اذا کان به وجع في فلکة رکبته وزبکي عربلر کبي اغرشق صغر يلي آدمه دينور يقال رحل فلك اي له الية کفلکة کالزبج (فلك) جبل وزننده سر خس قضاسنده برقريه آديد (الفيلکون) حيزبون وزننده اوقلاغوبه دينور شوبق معنا سنه (الافليکان) همزهٔ مکسوره وتثنيه بنيه سيله بوغزده کوجك دلي جناح طرزنده احاطه ايدن ايکي خرده ات پارچه سـنه دينور هر برينه افليك دينور (الفنوك) سلوك وزننده بربرده اقامت ايلمك معنا سـنه در يقال فنك بالمکان فنوکا من البـاب الا ول اذا اقام به وبرنسنه يه مداومت ايلمك معنا سـنه در يقال فنك عليه اذاواظب ويلان سو يلمك معنا سـنه در يقال فنك الرجل اذا کذب وبرنسنهده لج واصرار ايلمك معنا سـنه در يقال فنك فيه اذلج وعورت لابانيانه وبي‌پرده اولمق معنا سنه در يقـال فنکت الجارية اذا مجنت وسغره ده بر نسـنه قوميوب بردوزه يه ييوب کتمك معنا سـنه در يقـال فنك في الطعـام فنوکا من البـاب الا ول والرا بع اذا استمر في اکله ولم يعف منه شيئا وبر ايشـه کيرشمك معنا سـنه در يقال فنك في الامر اذا دخل (الافناك) همزه‌نك کسريله بودخي مداومت ايلمك معنا سـنه در يقال افنك عليه اذا واظب ويلان سويلمك معناسنه در يقال افنك الرجل اذا کذب ولج وعناد ايلمك معنا سـنه يقال افنك في الامر اذالج (المفانکة) مفاعله وزننده بودخي برايشه دخول ايلمك معناسـنه در يقال فانك في الامر اذادخل فيه (الفنيك) امير وزننده چکه لرك قاوشديغي بره دينورکه ايکي طرفلو اولور ايکيسنه فنيکان دينور علي قول آلت دوداغك آلتنده عنفقه‌نك ايکي يانلرينه کلان اوجلرينك هر برينه دينور ايکيشه فنيکان دينور عنفقه ذقن اورته سنده کي آزجه قيللره دينور تنه‌که ماده‌سنده بيان اوندي قال الشارح ومنه الحديث [اذاتوضأت فلاتنس الفنيکين] قال المؤلف وهو مجمع لحييك اوطر فهمـا عند العنفقة محل مزبورلر غسلده موقع غفلت اولد يغنه مبني تنبيه صادر اولدي لکن نهـايه ده غير کونه

تفسير اولنمشدر وباشده تراش منتهى اولديغى يرده كى كمكه دينوروزمكى معناسنه‌در
قوشلك قويروغنك كوكنه دينور (الافنيك) همزه‌نك كسريله فنيك معناسنه در
(الفنك) فانك فتحى ونونك سكونيله وفتحتينله عجب وتعجب معناسنه در
وبر كمسنه‌يه تعدى ايتمك معناسنه در يقال فنك عليه فنكا من الباب الاول اذا تعدى
عليه ولج واصرار ايتمك معناسنه در يقال فنك فيه اذا لج وغالب اولمق معناسنه‌در
يقال فنك عليه اذا غلب ويلان سويلمك معناسنه در يقال فنك الرجل اذا كذب
وفنك قپويه دينور باب معناسنه (الفنك) فانك كسريله بودخى قپويه دينور باب
معناسنه وكيجه‌دن برساعته وبربلوكه دينور فانك ضميله‌ده لغتدر (الفنك)
فتحتينله قرصق تعبير اولنان جاوره دينوركه دريسندن كورك اولور كورك انواعنك
اطيبى واشرف واعدلدر جميع امزجهٔ معتدله‌يه صالحدر وفنك سمرقند قضاسنده
برقريه آديدر وحزيرهٔ ابن عمر قربنده اكراده مخصوص برقلعه آديدر (المتفنكة)
متفكهه وزننده بون عورته دينور حمقاء معناسنه (الفناك) شداد وزننده قرصق
كوركجيسنه دينور واحد بن محمد الفنا كى كه فقهادندر پدرى اكا منسوبدر
(الفيهك) حيدر وزننده بون وسبكمغز عورته دينور
(* فصل الكاف *) (الكركى) كردى وزننده طائر معروف اسميدر كه طورنا
قوشنه دينور فارسيده كلنك دينور جمعى كراكى كلور كافك فتحيله زنبق باغيله
قارشدرلمش دماغى ومراره سنى سعوطا استعمال قوت محافظه ايراثنده عجيب
الاثردر بلكه اكثرى حافظه‌يه الديغى نسنه‌يى من بعد اونتمز اولور وبازى صويله
مراره سنى اوچكون سعوط لقوهٔ ستهٔ‌يه نافع كذلك مراره سنى طلا جرب وبرص
علتلرينه ظاهر المنافع در مترجم ديركه طورنا دماغى اكل قوت حافظه ايراثنده
بيعديل اولوب لكن رحوليتى قاطع اولديغى بعض ثقاتدن مسموع اولمشدر
(كرك) كافك فتحيله جبل لبنان اتكنده بر قريه آديدر (كرك) فتحتينله
بلقاء نواحيسنده برقلعه آديدر (الكرك) دمل وزننده عربلره مخصوص بر لعب
آديدر شارح ديركه كره اويونيدر كه طوب اويونى اوله‌جقدر انتهى وخبز ومخنثه
كركى اطلاق بوجهتدندر غلامباره‌لرك اوكلرينه طوب كبى بوالنورلر (الكرك)
كتف وزننده قرمزى نسنه‌يه دينور يقال شئ كرك اى احمر (الكشك) كافك
فتحى وشين معجمه نك سكونيله اربه صوينه دينور ماء الشعير معناسنه مراد
اربه‌چورباسيدركه اطباء يوغردقروسى اولان كشكايله فرق ايچون كشك الشعير اطلاق
ايدرلر يوخسه ماء الشعير بشقه تركيبدر (الكرمازك) كافك فتحيله ايلغين يمشنه دينور
فارسيده كاف عجميله اولمغله تعريب اولندى ولفظ مزبور ايلغين ماز وسى ديمكدر
زيرا فارسيده كز ايلغين اغاجنه دينور وصف تركيبى جهتيله تقديم اولنمشدر (الكمك

كافك فتحيله كاك وبكسماد ديدكلرى اتمكه دينور كاك فارسى معرب بيدر شام كاكى
معلومدر (الكوكأة) دحرجه وزننده ايكى طرفه حركت وتمايل ايدرك تيز تيز
يوريمك على قول بودور كسه يلمك معناسنه در يقال كوكأ الرجل كوكأة اذا اهتز
فى مشيه واسرع اوهو عدو القصير (الكواكية) علابطه وزننده (والكوكات)
كافك فتحيله بو دوره دينور (الكوكى) ميمك ضميله اصلا ايشه يرامز بى خير
ومنفعت كمسه يه دينور يقال رجل مكوك اى لا خير فيه (الكبكة) ايكه وزننده
بورطه يه دينور بيضه معناسنه اصلى كيكيه در فيعله وزننده جمعى كياكى كلور
ليالى وزننده ومصغرى كييكه در جهينه وزننده وكيكيه در لبيليه وزننده
الكيكاء) بيداء وزننده ايشه يرامز بى خير آدمه دينور يقال هو كيكاء اى لاخير فيه
(* فصل اللام *) (الملأك والملائكه) ميملرك وهمزه لرك فتحيله ايلچيلكه دينور
رسالت معناسنه در تقول احمل اليه ملأكى وملأكتى اى رسالتى (الالاكة)
همزه نك كسريله ايلچيلك ايلمك معناسنه تقول الكنى الى فلان اى ابلغه عنى وبونك
اصلى الأكنى ايدى اكرمنى وزننده همزه نك حركه سى ماقبلنه نقل اولند قد نصكره
همزه حذف اولندى (الملأك) مقعد وزننده فرشته يه دينور طرف الهيدن
پيغمبرلره رسول اولوب ابلاغ احكام ايدكلريچون وزنى مفعلدر كثرة استعمالدن
همزه حذف اولنوب ملك ديديلر وبعضا شاذ اوله رق اثبات اولنور مؤلف همزه
فصلنده دخى بونى ايراد ايلمشيدى بو جهتله همزيه ولاميه اولمسى مختلف فيهدر
بلكه مؤلف ملك ماده سنده دخى ثبت ايتمشدر پس بونده اوچ كونه بلمكه بعضلر
لوكدن دخى مأخوذ در ديمكله درت كونه اختلاف اولمشدر راغب وزمخشرى
واكثر ائمه مهموز الفاء اولمسنه ذاهبلردر قاذيكه لاميه اولديغى صورتنده ذكر
اولدان ملأك وملأكه مصدر ميمى اولوب مأخذ اولمق وتركيب ارسال معناسنه
اولمق لازمدر كه حتى مفعل آندن مأخوذ واسم مكان ياخود اسم مفعول مقامنه
قائم تصور اولنه زيرا مبالغة ملك موضع رسالت ياخود اسم مفعول اعتبار اولنمق
صحيحدر وبوقول ابو عبيده قوليدر لكن تركيبك ارسال معناسنه اولديغى ثابت دكلدر
انكيچون مؤلف دخى تلعثم وايجاز ايله ثبت ايلدى والا بوقول تكلف جهتندن اسلمدر وكتب
سالفه نك برنده بو حقير كوزر دمكه سر بانيده مقليا ثا ملك ديمكدر ز
ميمك وقافك فتحى وآخرده ثاى مثلثه ايله بعده عربلر تعريب ايدوب
ايدوب ملكا ياديديلر صكره تخفيف وتصرف ايدوب ملك وملائكه
ديديلر نته كه لفظهٔ جلاله نك وامين كلمه سنك ورحمن لفظنك اهل تحقيق سريانى
الاصل اولديغنى تنصيص ايلديلر فلتحفظ (اللبك) سبك وزننده قاتوب قرشدمق
معناسنه در يقال لبكه لبكا من الباب الاول اذا خلطه ولبك مخلوط نسنه يه

اطلاق اولنور لبكه كبى يقال زبد لبك وزبدة لبكة اى مخلوط وتربدى اكل
ايچون پارابه طوپلمق معناسنه در يقال لبك الثريد اذا جمعه وبأكله (التلبيك)
بودخى قرشدرمق معناسنه در يقال لبكه اذا خلطه (اللبك) كتف وزننده
قارشق شوريده نسنه يه دينور يقال امر لبك اى ملتبس مختلط (الالتباك)
قارشق شوريده اولمق معناسنه در يقال التبك الامر اذا اختلط (اللبيكة) سفينه
وزننده بكيله معناسنه در كه برى برينه قرشمش كچى وقيون سوريسنه دينور
وجماعت انسانى يه دينور يقال جائت لبيكة من الناس اى جماعة وبر درلو
طعام آديدركه كشواون ياخود خرما وصافى ياغله مرتب اوماج آشيدر
(اللباكة) ثمامه وزننده بودخى جماعت انسانى يه دينور (اللبكة) فتحاتله
لقمه يه على قول تريددن ياحيس ديدكلرى طعامدن برقطعه يه دينور (الالباك)
همزه نك كسريله فحش وخطا سويلمك معناسنه در يقال البك الرجل اذا اخنى
واخطأ فى منطقه (التلبك) تفعل وزننده برماده مشتبه ومختلط اولمق معناسنه در
يقال تلبك الامر اذا تلبس (اللحك) سحق وزننده آغزده دارو يعنى آغز اوتى
دوكمك معناسنه در يقال لحك الصبى لحكا من الباب الثالث اذا اوجره الدواء
وبرنسنه يى برنسنه يه كركى كبى ياپشدروب بتشدرمك معناسنه در يقال لحك
بالشئ اذا شد التئامه ويلامق معناسنه در يقال لحك العسل لحكا من الباب الرابع
اذا لعقه (الملاحكة) مفاعله وزننده (والتلاحك) تفاعل وزننده بونلرده
لحك معناسنه در يقال لاحكه وتلاحكه بمعنى لحكه مؤلف كلا حك وتلاحك
عبارتيله لحك لفظنه تنظير ايلكله اول رسمه ترجمه اولندى يوخسه امهات
سائره ده تلاحك برنسنه نك اجزاسى صوقشدرمه كبى برى برينه كيرشمك معناسنه
مرسومدر ومؤلفه كوره برنسنه برشيئه كركى كبى ياپشوب بتشك اولمق
معناسنه در يقال تلاحكت فقار الظهر تلاحكا اذا شد التيامها (اللحك) كتف
وزننده كيح انزال ايدن آدمه دينور يقال رجل لحك اى بطئ الانزال (اللحكاء)
غلواء وزننده (واللحكة) همزه وزننده كرتنكله يه شبيه كوك رنكلو
برجانور آديدر (المتلاحكه) متلاحقه وزننده بنيه وتركيبى قوند وقوى وشديد
ناقه يه دينور (الملاحك) ميمك فتحيله طار يرلره دينور يقال وقعوا فى
الملاحك اى المضايق (اللدك) لامك فتحيله (واللدك) فتحتينله ياپشمق
معناسنه در يقال لدك به لدكا ولدكا من الباب الرابع اذا لزق به (اللذك)
لامك وذال معجمه نك فتحيله ياره هنوز برخوشجه اوكوليوب لكن اتلرى بتوب
دوزلمك معناسنه در يقال لذك الجرح لذكا من الباب الرابع اذا استوى نبات لحمه
وبعضلر عندنده لفظ مزبور مصحفدر صواب اولان ارك الجرح اولمقدر

(الالفك) احمر وزننده صولاق آدمه دینور اعسره معناسنه واحق کمسه یه
دینور یقال رجل الفك ای اعسر وکذا احق (اللفیك) امیر وزننده بو دخی
احق آدمه دینور (اللك) شك وزننده یومرقله بر آدمك قفاسنه اورمق علی
قول برکسه یه اوروب اوته قاقق معناسنه در یقال لکه لکا من الباب الاول
اذا ضربه بجمعه فی قفاه اوضربه فدفعه وانی کیکدن آیرمق معناسنه در یقال
لك اللحم اذا فصله عن عظامه وقرشدرمق معناسنه در یقال لکه اذا خلطه
ولك اته دینور لحم معناسنه و بر نبات آدیدر که انکله نسنه بویانور شارحك
تعریفنه کوره فارسیده لاك دیدکلری نباتدرکه لوك تعبیر اولنان قرمزی بویه
انك صمغیدر اندن مهر مومی کوز یلور وانکله یازکن ایپك و یوك بویانور ونقلی
قیوجیلر استعمال ایدرلر (اللکاك) کتاب وزننده زحام معناسنه در یقال ماهذا
اللکاك ای الزحام وانی قوند وشدید اولان ناقه یه دینور جمعی لکك کلور صرد
وزننده ولکاك کلور مفردی کبی و بودلاص قبلندندر (اللکیه) (واللکالك)
لاملرك ضمیله بونلرده شدید اللحم اولان ناقه یه دینور (الالتکاك) صقشوب
مزدحم اولمق معناسنه در یقال التك الورد اذا ازدحم وناس یمکلك طاسی کبی
بری برینه کیرشمك معناسنه در یقال التك العسکر اذا تضام وتداخل وسوزده
خطا ایلمك معناسنه در یقال التك فی کلامه اذا اخطأ و برآدم اقتضا ایدن دلیل
وحجتنی کیج ایراد ایلمك معناسنه در یقال التك فی حجته اذا ابطأ (اللکیك)
امیر وزننده بری برینه کیرشمش عسکره دینور و بدنده کی اته اطلاق اولنور
وکوده سی صیقی و بك وطتناز آدمه دینور وقطرانه دینور و بر شجر ضعیف
آدیدر و برموضع اسمیدر (اللك) لامك ضمیله ذکر اولنان لك دیدکلری نباتك
نفلنه یاخود عصاره سنه دینور قیوجیلر انکله خنجر و بچاق صابلری یاپشدررلر
بر درهمنی شرب خفقان و یرقان واستسقا وجکر ومعده وطلاق ومثانه اوجاغنه
نافع اولوب لکن سموز آدمی اهزال ایدر و بعضلر دیدیلرکه لامك ضمیله لك ذکر
اولنان لك بویه سیله بویانمش دریك یوفقه تراشه سنه دینورکه انکله خنجر
و بچاق صابلرینی بند ایدرلر لامك فتحیله ده جائزدر ولك اندلس اولکه سنده
بربلده آدیدر واسکندریه ایله طرابلس غرب بیننده بربلده در ولك لکیك
کبی اتنه طلو صیقی طقناز آدمه دینور ملکك دخی دینور معظم وزننده
(الملتك) ملتذ وزننده کججکین سرخوشه دینور یقال سکران ملتك ای یابس
سکرا (اللکلك) هدهد وزننده بودوره دینور وایری و یومری کوده لو دوه یه
دینور (لکاك) غراب وزننده حزن بنی یربوعده برموضع آدیدر (اللکاء)
عکاء وزننده لوك بویه سیله بویانمش دریلره دینور (اللالکانی) آخرده همزه

بعده یای نسبتله محدث مشهور ابو القاسم هبة الله بن الحسن بن منصور الرازی الطبری نسبتیدر (الملك) لامك فتحیله (والملاك)غراب وزننده (والملاك) کتاب وزننده توتیایه دینور که کوزه چکیلوب چلا و یرر یقال اکتحل بالملك والملاك والملاك وهو الجلاء یکحل به العین ولك مصدر اولور خمیری ایوجه یوغرمق معناسنه یقال لك العجین لكا من الباب الاول اذا ملکه (الملاك) سحاب وزننده جزؤیجه طعامه دینور که یلامتق تعبیر اولنور (التلاك) تفعل وزننده جزؤیجه نسنه طتمق معناسنه در یقال ماتملك بلاك ای ماذاق شیئا ودوه چکه‌لرنی بری اوته او یناد وب کومك معناسنه در یقال تلمك البعیر اذا اوی لحییه ودل ایله دودقلری یلانمق معناسنه در یقال هو یتلك ای یتلمظ (لك) فتحیله (ولامك) هاجر وزننده نوح پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك پدرلری اسمیدر (الیلك) امیر وزننده کوزلری سرمه‌لو آدمه دینور یقال رجل لیك ای مکحول العینین (الیلك) یلع وزننده قوی وتوانا دنی قانلو یه دینور و بورجاله مخصوصدر یقال رأیت یلکا ای شابا قویا (اللوك) شوك وزننده اغزده برنسنه‌یی یك یابجه چینمك معناسنه‌در که کوه‌لك تعبیر اولنور علی قول بك نسنه‌یی چینمك یاخود ساقز کبی چینمك معناسنه در یقال لاك الشیء یلوك لوکا اذا مضغه اهون المضغ او هو مضغ صلب اوعلك الشیء وآت کمی کومك معناسنه مستعملدر یقال لاك الفرس اللجام اذا مضغه و بر آدمك عرض وناموسنه طوقنوب دیلك معناسنه مستعملدر یقال هو یلوك اعراض الناس ای یقع فیهم (اللواك) سحاب وزننده چینمتی یه دینور یقال ماذاق لو اکا ای مضغا وقولهم الکنی الی فلان ذکر فی لاك یعنی الاکه دن مأخوذ الکنی مثالی که ایلمحیلك ایلك معناسنه در الاکه دن امردر جوهرینك بوراده ذکری وهمدر واکا متعلق قیاسدن ذکر ایلدیکی کلاملر بالجمله تخبیط وتخلیطدر خلاصه اشبو لوك ماده سندن دکلدر شارح دیرکه جوهری ابو زید وابو عصفور وابو حیان امثالی اهل لغته اتباع ایلشدر لانهم قالوا و یقال الملك من لاك الشیء فی فیه ای اداره وهو مفعل کماد ثم حذفت العین (الایکة) ایکه وزننده اصحاب حجرك قریه‌لری اسمیدر و بها قرأ نافع وابن کثیر وابن عامر فی سورة الشعراء وصاد وزمخشرینك لیکه نك اسم قریه اولدیغنی انکار ایلسی نابجادر

(* فصل المیم *) (المتك) فتك وزننده وضمتینله و بالکسر میمك ضمیله سینکك برونته علی قول ذکرینه دینور وهرحیوانك ذکرینك اوجنه دینور وانسانك ذکرینك کله‌سنك التنده واقع طمرك اسمیدر منبنك مخرجی اودردیرلر علی قول احلیلدن ایجرو طوغری کریلوب چکیلان در بجکه دینور یاخود احلیلك وترینه

یعنی کریشنه دینورکه اوکنده کریلوب طوران طمر اوله جقدر شارح دیرکه
بونکله اولکی قولك فرقی نا معلومدر یاخود شول طمره دینورکه حشفه‌نك آلتی
یانندن ذکرك انج یوزنده اولورکه سنت اولان کسه ده اك صکره صاغالن اوالقدر
وعورت قسمنك فرجنده دلجك تعبیر اولنان لحم زائده دینورکه سنت اولدقدنصکره
برنده قالور یاخود انده اولان طمره دینور واغاج قاوننه دینور بونده میمك کسریله
لغتدر وزماورد اسمیدرکه قادین بوطی وقادین لقمه‌سی تعبیر اولنان طعامدروقری
قوله تعالی [واعتدت لهن متكا] ای زماوردا اواترجا وانقولی مرحومك بوراده زما
وردی طرفنده میوه ابله تفسیری غریبدر وسوسن اسمیدرکه معروف چچکدر
(المتك) عتل وزننده بودخی عورت فرجنك لحم زائدنه دینور (المتك) فتك
وزننده کسمك معناسنه در یقال متك الشیء متكا اذا قطعه ومتك برنبات آدیدر
عصاره‌سی بوزکبی منجمد اولور (المتكاء) حمراء وزننده فرجنك لحم زائدی
اوزون اولان خاتونه دینور یقال امرأة متكاء ای بظراء وایکی دلیکی بر اولان
عورته دینور یقال هی متكاء ای مفضاة و بولنی طوتمیان عورته دینور یقال امرأة
متكاء ای لاتمسك بولها (المماتكة) مفاعله وزننده برنسنه نك بیع وشراسنده
بری برینه مماهره ایلك معناسنه درکه هر بری مهارتده غلبه ایلك قیدنده اولمقدن
عبارتدر یقال ماتكه فی البیع اذا ماهره (التمتك) تفعل وزننده آزجه آزجه
و یودم یودم ایچمك معناسنه‌در یقال تمتك الشراب اذا تجرعه (المحك) سحق
وزننده لج وعناد ایلك معناسنه در یقال محك الرجل محكا من الباب الثالث اذا لج
(المحك) کتف وزننده (والمماحك) معاند وزننده (والمتمحك) (والمحكان)
عطشان وزننده لجوج ومعاند آدمه دینورکه اونکی تعبیر اولنور ومحكان چتین
خویلو چپارز مشربلو یناز بدامتزاج آدمه دینور وبونكا بعض کمسه بر تسمیه
اولندیلر یقال رجل محكان ای عسر الخلق (التماحك) تفاعل وزننده لج
وعناد ایدشمك معناسنه در یقال تماحكا اذا تلاحا (الممتحك) اسم فاعل بنیه
سیله غضوب اوله رق لجوج اولان آدمه دینور یقال رجل ممتحك ای لجوج فی
الغضب (الامحاك) همزه‌نك کسریله برآدم دارغین مشرب اوله رق لجوج اولمق
معناسنه‌در یقال امحك الرجل اذا کان ممحكا (مراك) سحاب وزننده یمنده عدن شهرینه
برمرحله مسافه‌ده برموضعدر (مرکه) تمره وزننده زنکبارده بربلده آدیدر
(المرك) کتف وزننده مأبون کمسه‌یه دینور مذکر سماعی اوله جقدر یقال رجل
مرك ای مأبون (المسك) میمك فتحیله دری‌یه دینور جلد معناسنه علی قول
خاصة قوزی دریسنه مسكه دینور تمره وزننده‌که اخصدر وتقول العرب هم
فی مسوك الثعالب ای مذعورون خائفون زیرا تلکی قسمی بغایت وهام واندیشناك

اولوردلر

اولورلر ودری به مسك اطلاقی بدنی ماسك اولدیغنه مبنیدر ومسك مصدر اولور
برنسنه‌یی صالیویرممك وجه اوزره پك طتوب ضبط ایلك معناسنه‌در یقال مسك به
مسكا من الباب الاول اذا احتبس واعتصم به (المسك) فتحتیله بوینوزدن وبغه‌دن
وفیل كمیكنـدن دوزلمش بلازكلره وخلخالره دینور مفردی مسـكه‌در وصویی
ایچمیوب طوتان پك یرلره اطلاق اولنور (المسك) میمك كسریله طیب معروفدر
برمقدارینه مسكه دینور كه اخصدر جمعی مسـك‌در عنب وزننده قلبه تقویت
وسوداوی اولنلره شجاعتی مورث وخفقانه وامعاده‌اولان ریاح غلیظه‌یه نافع وسمومه
مفیدوجماعی مقوی‌در وشبوی‌یاغیله ممزوجنی رأس‌احلیله طلانحریك قوت‌جماعیه‌در
وشبوی یاغیله نجیب الاثردر شارحك بیـاننه كوره مسك فارسی معربیدر عربلر
اكامشموم اطلاق ایدرلر (مسك‌البر) تركیده مسك اوتی دید كلری خوشبو نباتدر
(مسك‌الجن) عنبر بوی دیدكلری نباتدركه سریانیده شواصر دینور (الممسك)
معظم وزننده مسـك قاتلمش نسـنه‌یه دینور یقال دواء ممسـك ای‌خلط بالمسك
(التمسك) مسك سورملك معناسـنه‌در یقال مسكه اذا طیبه بالمسك برنسنه‌یی
وبرنسنه‌یی پك طتوب حفظ ایلك معناسنه‌در یقال مسـكه اذاا احتبس واعتصم به
(المسكان) میمك ضمیله اشترا اولنان نسنه‌نك ویریلان پیشین بهاسنه دینور تقول
اشتریته بمسكانه ای بعربونه (الامساك) همزه‌نك كسریله (والتمساك) (والتمسك)
(والاستمساك) بونلرده برنسنه‌یی صالیورممك وجه اوزره طوتمق معناسنه‌در یقال
امسك به وتماسك وتمسـك واستمسـك اذا احتبس به واعتصم به وامسـاك آلیقومق
معناسنه مستعملدر یقال امسكه اذاحبسه وسویلركن ابسم اولمق معناسـنه‌در یقال
امسك‌عن‌الكلام اذاسكت وبخل معناسنه‌مستعملدر یقال‌فیه امساك‌ای‌بخل (المسكة)
غرفه‌وزننده كندیسنه تمسك‌اولنه‌جق شیئه دینور تقولی فیه‌مسكة ای‌ماتمسك به
وامساك بدون‌یده‌جك اكل وشربه متعلق‌غدایه دینوركه یدل‌مایتحلل‌تعبیر اولنور
علی‌قول یكنه‌جك قدر قوت وغدایه اطلاق‌اولنور یقال‌ماله‌مسكة وهی‌مایمسك‌البدن
من‌الغـداء والشراب اومایتبلغ به منهما وعقل وافره وذهن كامله اطلاق اولوركه
ناشاین اعمالدن امسـاك ایدر جمعی مسـك‌در صرد وزننده یقال انه لذو مسـكة
ای عقل وافر وبخل وخست معناسـنه در بونده ضمتینـله‌در جائزدر ومراجعت
اولنه‌جق خیر وفائده‌یه دینور كما سیذكر (المسیك) امیر وزنـنده بو دخی بدنی
امسـاك ایده‌جك قوت وغدایه یاخود كچنه‌جك قدر معاشـه دینور وعقل وافره
دینور وبخیل آدمه دینور یقال رجل مسیك ای بخیل (المكة) غمحاله یكی طوغمش
چوجغك وآت قولوننك جهره‌لرنده اولان قبوق كبی یوفقه دریكه دینور وقیو

قازیلجق یك ومحکم یره علی قول شول یك یرده واقع کسه قیوبه دینور که ایجریسی
طاشله اوریلوب بیلغه محتاج اولمیه بوایکی معناده میمك ضمیله ده جائزدر ودلیر
وبهادر آدمه اطلاق اولنور یقال حسکة مسکة ای شجاع (الماسکة) مسکه ایله
معنای اولده مرادفدر وماسکه طوتیجی نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در
ومنه تقول العرب بیننا ماسکة رحم ای واشجة رحم وبورحم ماسکة تاویلنده در
(المسیك) سکیت وزننده (والمسکة) همزه وزننده (والمسك) عنق وزننده
بونلرده بخیل وممسك شخصه دینور یقال رجل مسیك ومسکة ومسك ای بخیل
ومسیك چوق صو آلان قربه‌یه اطلاق اولنور یقال سقاء مسیك ای کثیرالاخذ
للماء ومسکه همزه وزننده شول الی قوتلو زور دست آدمه دینور که بر نسنه‌یی
طتوب ضبط ایلدکده بر کمسه انی الندن قورترمغه قادر اولمیه یقال رجل مسکة
اذا امسك بشیء لم یقدر علی تخلیصه منه بونك جمعی مسك در صرد وزننده
(المساك) سحاب وزننده (والمساکة) سحابه وزننده (والمساك) کتاب وزننده
(والمساکة) کتابه وزننده بونلرده بخیللکه دینور یقال فیه امساك ومسکة
ومساك ومساکة ومساك ومساکة ای بخل ومساك سحاب وزننده صویی طتوب
ایچمین یك یره دینور که صو آنده ایر کیلوب قالور ومساك کتاب وزننده مراجعت
اولنه‌جق خیر ومنفعته دینور که آنی الدن صالیورمك مناسب وممکن اولمامغله
کویا که آدمی امساك ایدر یقال مافیه مساك ومسکة ومسیك ای خیر یرجع الیه
(الممسکة) مکرمه وزننده آتك سکیل اولان ایاغنه اطلاق اولنور بعضی امساك
ایلدیکیچون علی قول سکیل اولمیان ایاغه دینور (المساکة) کرامه وزننده قربه چوق
صو آلور اولمق معناسنه‌در یقال مسك السقاء مساکة اذا صار مسیکا (مسکویه) سیبویه وزننده
بر رجل علیدر (ماسکان) سینك کسریله مکران ایالتنده بر ناحیه‌در (مسیك) زبیر وزننده
اسامیدندر فروة بن مسیك اصحابدندر (مسکان) عثمان وزننده شیخ طائفه شیعه
اولان عبدالله‌ك لقبیدر (ماسك)صاحب وزننده بر رجل آدیدر (المسیکة) سفینه
وزننده بر رجل آدیدر (المسیکة) سفینه وزننده صویی ایچمز اولان یك یره دینور
یقال ارض مسیکة اذاصارت لاتنشف الماء صلابة (مشکان) شین معجمه ایله
عثمان وزننده بر رجل علمیدر واصطخر قضاسنده برقریه‌در وفیروز آباد فارس
قضاسنده برقریه‌در وهمدان اعمالندن بر بلده‌در ومشکان الجمال تابعیندندر ومعروف
بن مشکان المقری وعطوان بن مشکان التابعی ومحمد بن مشکان محدثلردر (مشکدانه)
میمك ضمیله فارسده شول خوشبو حبه‌لره دینور که بعض عطریاتله ترکیب ایدوب
تسبیح کبی ایبلکه دیزوب کوچك قیزلر بوینلرینه وقوللرینه قلاده ایدرلر محدثیندن
عبدالله بن عامر بغایت خوشبوی اولمغله انکله ملقب اولمشدر (المصطکی) میمك

فتحی وضمی وانفك قصریله (المصطکاء) میمك فتحی ومدابله علك رومی اسمیدرکه
ترکیده سقز تعبیر اولنور بیاضی وسیاهی اولور بیاضنك مطبوخنی شرب معدیه
وخروج مقعده وامعاء وجکره وسعال مزمنه نافع واغز فقوسنه ودیش اترینه
وتفتیق شهوه وتفتیح سده بابلرنده بغایت مفیددر (الممصطك)مدحرج وزننده
مصطکی قاتلمش داروبه دینور یقال دواء ممصطك اذا خلط به المصطکی (المعك)
میمك فتحیله برنسنه‌یی طپراغه سورتوب بله‌مك معناسنه‌در یقال معکه فی‌التراب
معکا من الباب الثالث اذا دلکه به شارح دیرکه معك مطلقا اوغمق معناسنه کلور
معکه یقال معکه اذادلکه ومعك برآدمی برتقریبله مغلوب ومقهور ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال معکه بالقتال والخصومة اذالواه وبرآدمك حقنی اویالندرمق معناسنه
مستعملدر یقال معك دینه وبدینه اذامطله به (المعك) کتف وزننده (والممعك)
منبر وزننده (والماعك) معاند وزننده دائما بورجنی تأخیر ایدن آدمه دینور
یقال رجل معك وممعك وماعك ای ماطل بدینه ومعك شدید الخصومه آدمه‌دینور
واحمق ونادانه دینور یقال رجل معك ای الالدوکذا الاحمق (المعاکة) سماحه
وزننده احمق اولمق معناسنه‌در یقال معك الرجل معاکة من‌الباب الخامس
اذاحمق (التمعك) تفعل وزننده طپراغه بیلنمك معناسنه در یقال تمعك فی‌التراب
اذاتمرغ (التمعیك) طپراغه بله‌مك معناسنه‌در تقول معکته اذامرغته (المعکی)
سکری وزننده چوق دوه‌یه دینور یقال ابل معکی ای کثیرة (المعکوکاء) میمك
فتحی وضمیله قرقشه وفتنه وتوز وطمان وشر وشور معناسنه‌در که ایکی عسکر
بری برینه آمیخته اولدقده پیدا اولور یقال وقعوا فی‌معکوکاء ای‌غبار وجلبة وشر
(المعکوکه) میمك ضمیله کثرت ووفرت ماله‌دینور تقول اعجبتنی معکوکة المال
ای‌کثرته (الملك) شلك وزننده ممه‌دن‌سودی وکمیکدن ایلکی اغزایله صوروب
جله‌سنی امك معناسنه‌در یقال ملك المخ مکا من‌الباب الاول اذا مصه جمیعه
واهلاك ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ملك الشیء اذا اهلکه وا کشلتمك معناسنه
مستعملدر یقال مکه اذا نقصه ومنهما مکة کما سیذکر وقوش چقرمق معناسنه‌در
یقال ملك الطائر بسلحه اذارمی‌به (الامتکاك) (والتمکك) تفعل وزننده
بونلرده برنسنه‌نك مجموعنی آغز ایله اموب صورمق معناسنه در یقال امتك المخ
وتمککه اذا مصه جمیعه وتمکك مدیونه تقاضا ایلمك معناسنه در یقال تمکك علی
الغریم اذا الح (المکمکة) زلزله وزننده بودخی برنسنه‌نك مجموعنی صوروب
امك معناسنه در یقال مکمك الشیء بمعنی مکه ویوالق کبی بوارلنه‌رق یوریمك
معناسنه‌درکه طقناز یومری بودور یورویشیدر یقال تمکمك فی‌المشی ای یتدحرج
(المکاك) غراب وزننده (والمکاکه) غرابه وزننده صوریلوب جله‌سی آغز

ایله آلنان نسنه‌یه دینور صوریلان ایلیك كبی یقال خرج مكاكه ومكاكته ای مصاصه (مكة) میمك فتحیله بلد حرام یاخود مجموع حرم شریفك اسمیدر كه داخل مواقیت اولان ارض منیفه‌دن عبارتدر نقص معناسندن مأخوذدر جمیع كناهی نقص وافنا ایلدیكیچون یاخود اهلاك معناسندندر آنده ظلم وجور ایدنلری اهلاك ایلدیكیچون مؤلفك بصائرده بیانه كوره بش وجه دخی محتملدر بری ارض مرقومه‌ده صو قلیل اولمغله كویا كه یردن صونی اغزلریله اموب استخراج ایدرلر ثانی ینه اموب صورمق معناسندندر كویا كه یرسنه نامی كندیسنه طوغری اموب جذب ایدر ثالثا ملك طار معناسندندر كویا كه عصیانی ملك ودفع ایدر رابعا مكاكه‌دن مأخوذدر كه وسط عظمده اولان لب ومخ اوله‌جقدر ارض مرقومه دخی دنیانك وسطی وخلاصه‌سیدر خامسا عصانك دوبنی كمیكدن ایلیك صوروب چیقارر كبی استخراج وازاله ایدر انتهی (المكوك) تنور وزننده بر كونه صو ایچه‌جك طاسه دینور شارحك بیانه كوره وسطی واسع وبوغریسی طارده‌جق اولور ومكوك بردرلو اولچك آدیدر كه بر بچق صاع آلور علی قول نصف رطل آلور سكز اوقیه‌یه قدر یاخود نصف ویبه آلور وویبه یكرمی ایكی یاخود یكرمی درت مد حضرت نبوت علیه السلام مقداریدر وعند البعض اوچ كیلجه آلور و كیلجه برمن ایله برمنك یدی ثمنیدر ومن كه بربطمندر ایكی رطلدر ورطل اون ایكی اوقیه‌در وبر اوقیه بر استار ایله بر استارك ثلثا نیدر واستار درت مثقال ونصف مثقالدر ومثقال بر درهم ایله بر درهمك ثلث اسباعیدر ودرهم التی دانق ایكی قیراطدر وقیراط ایكی طسوج وطسوج ایكی حبه در وحبه بر درهمك ثمننك سدسیدر كه درهمك قرق سكز جزؤندن بر جزؤدر ومكوك لفظنك جمعی مكاكیك در ومكاكی كلور كاف اخیری یایه ابدال وادغامله (المكماكه) زنازه وزننده (والمتمكمكة) متدحرجه وزننده اعضاسی صیقی ودبر نكلی عورته دینور یقال امرأة مكماكة ومتمكمكة ای مكامة (المكانة) كتانه وزننده جاریه قسمنه اطلاق اولنور امه معناسنه تحقیرا ملك طائره معناسندندر (الملك) میمك حركات ثلاثی ولامك سكونیله (والملكة) فتحتیله (والمملكة) میمك فتحی ولامك ضمی علی قول حركات ثلاثی ولامك سكونیله بر نسنه‌یه استقلال وجهی اوزره ضبط ایلمكه قادر اوله‌رق ظفر بولوب زبردست استیلا یه آلمق معناسنه در كه مالك اولمق تعبیر اولنور یقال ملك الشیء ملكا مثلثة وملكة ومملكة من الباب الثانی اذا احتواه قادرا علی الاستبداد به وملك میمك حركات ثلاثیله یاخود ضمتیله مملكت اوزره ضبط وتصرف اولنه‌جق نسنه‌یه دینور یقال ماله ملك او ملك او ملك ای شیء یملكه وبین الاعراب برآدمك مرعا ومشرب ودواب معناسنه یاخود شیسنه ... كندیسی ... ... اوزره ضبط

ایلدیکی قبوبه اطلاق اولنور ومنه تقول لی فی هذا الوادی ملك مثلثا ویحرك
ای مرعی ومشرب ومال اوهی البئر یحفرها ویفرد بها وملك میمك حرکات ثلاثیله
خاصة برآدمك صوینه اطلاق اولنور یقال لیس لهم ملك مثلثا ای ماء وملك کذلك
حرکات ثلاثیله مملوك معنا سنه مستعملدر ملکه کبی کماسیذکر وبر آدمك تحت
اقتدارنده اولان شیئه دینور تقول اعطانی من ملکه مثلثة ای مما یقدر علیه وبونه
حرکات ثلاثیله قوللق رق وبندکی معنا سنه در یقال طال ملکه مثلثة ای رقه
وبونه حرکات ثلاثیله خاتون تزوج ایلمك معناسنه مستعملدر تقول املکه ایاها حتی ملکها
ملکا مثلثة ای زوجه ایاها فتزوجها ولا یقال ملك بها ولا املك وملك الطریق یونه حرکات ثلاثیله
یولك وسطنه یاخود کنارینه اطلاق اولنور یقال اخذ ملك الطریق ای وسطه
اوحده (الاملاك) همزه نك کسریله برنسنه بی برکسیه مالك ایلمك معناسنه در
یقال املك الشیء اذا جعله ملکا له یملکه وبرآدمی شاه نصب ایلمك معناسنه در یقال
املکوه اذا صیروه ملکا وبر آدمه خاتون تزویج ایلمك معنا سنه مستعملدر یقال
املکه ایاها اذا زوجه ایاها ولا یقال ملك بها کما ذکر ویقال املك فلان علی بناء
المجهول اذا زوج ایضا پس املاك معلوم ومجهولدن تزویج وتزوج معناسنه کلور
شارح دیرکه مؤلفك اذا زوج عنه ایضا کلامنده عنه ایضا عباره سی تتمهٔ تفسیر دن دکلدر
بلکه تهذیب ده ومحکمده قول اول لحیانیدن منقول اولوب بعده قول ثانی اندن منقول اولدیغنی
بیان ضمننده عنه ایضا عبارتی مرسوم اولمغله مؤلف من غیرامعان اول عباره یی
دخی صحیفه سنه نقل ایلمشدر انتهی واملاك امر تطلیق محلنده استعمال اولنور
یقال املکت فلانة امرها علی المجهول اذا طلقت وخمیری کرکی کبی اوزلیه رك
بوغورمق معناسنه مستعملدر ملاکه دن مأخوذدر یقال املك العجین اذا انعم عجنه
حتی انتهت ملاکته (التملیك) بودخی برنسنه یی برآدمه مالك ایلمك معناسنه در یقال
ملکه ایاه اذا جعله ملکا له یملکه وبر آدمی شاه قلمق معنا سنه در یقال ملکوه اذا
صیروه ملکا وخمیری کرکی کبی بوغورمق معنا سنه در یقال ملك العجین اذا انعم
عجنه (الملك) میمك ولامك فتحیله برنسنه نك قیام ملکیته سبب اولان شیئه دینور
ومنه یقال الماء ملاك امر لانهم اذا کان معهم ماء ملکوا امرهم وملك ملائکه نك
مفردیدر که فرشته یه دینور لاٰك ماده سنده بیان اولندی شارح دیرکه ملك لفظی
اشبو ملك ماده سندن دخی اخذ ایلدیلر که قوت معناسنه در (الملك) میمك فتحیله
صویه قاندرمق معناسنه در تقول ملکنا الماء ملکا ای اروانا کما ذکر ومالك اولمق
معنا سنه در نته که رأس ماده ده تثلیثله بیان اولندی وملك انولی یعنی ولی تحت
ولایتنده اولان خاتونی کندی باشنه تزوجدن حظر ومنع ایدوب امر تزوجنده متصرف
اولمسندن عبارتدر وملك ذو الملك یعنی ملك صاحبی پادشاه وملك معنا سنه در

كاسيذكر وملك املاك كبى خبرى قوتله اوزليه رنك بوغورمق معنا سنه در يقال ملك العجين ملكا من الباب الثانى اذا انعم فى عجنه وآهو ياوريسى قوتلنوب انا سنك ارقه سنه دوشوب كتمكه قادر اولمق معناسنه در يقال ملك الخشف امه اذا قوى وقدران يتبعها (الملكة) فتحاته مملوك معناسنه در تقول ملك يمينى وملكة يمينى اى ماملكه يمينى اى ماملكه وقوللق رق معنا سنه در يقال طال ملكته اى رقه ويقال اقر بالملكة اى بالملك مترجم ديركه علماء وحكماء ملكهٔ نفسانيه بى بوندن تفريع ايلديلر واول نفس انسانيده راسخ برصفتدن عبارتدر توضيحى بودركه نفس ايچون افعالدن بعض افعال سببيله برهيئت مخصوصه حاصل اولور اول هيئته كيفيت نفسانى دينور پس اول كيفيت سريع الزوال ايسه اكا حالت دينور اما تكرار سببيله نفسه ممارست حاصل واول كيفيت مرتسم اولوب عديم الزوال يابطئ الزوال اولورسه اكا ملكه اطلاق اولنور كويا كه صاحبك مملوكى اولمش اولور (المملكة) ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثيله مصدردرنته كه ذكر اولندى وعربلرك عبد مملكه ديدكلرى شول قولدركه اوزى اسير اولوب پدرومادرى اسير اولميه نته كه عبد قن كوله زاده اولان كوله دن عبارتدر وبعضلر عبد قن اشترا اولنان قولدر ديديلر يقال هو عبد مملكة اذا ملك ولم يملك ابواه ومملكه لامك فتحى وضميله پادشاهك عز وملكنه وفر ودارات وسلطنته وخدم وحشم وبند كانه اطلاق اولنور يقال ذاك الملك صاحب مملكة اى عز وسلطان وعبيد ولامك فتحيله اسم مكاندر قلمرو سلطنتى اولان اراضى وايالاته اطلاق اولنور ولامك ضميله مملكتك وسطنه اطلاق اولنور سرة الملك كبى (الملوكه) ميمك ضميله ملك معناسنه در يقال اقر بالملوكة اى بالملك (الملك) ميمك ضميله اسمدر حكمايله برنسنه نك ضبط تصرفنه دينور وزير ووتصرفنده اولان شيئه دينور مذكر ومؤنث اولور وعز وعظمت وشوكت وسلطنت معناسنه مستعملدر يقال له الملك اى العز والسلطان وملك جلبان ديدكلرى غله يه دينور وآزجه صويه دينور وملك الدابه طوارك اياقلرينه دينور وضمتينله لغتدر مفردى ملاك در كتاب وزننده (الملك) ميمك فتحيله (والمليك) كتف وزننده (والمليك) امير وزننده (والمالك) صاحب وزننده ملك صاحبنه دينوركه مراد پادشاهدر جمعلرى ملوك واملاك وملكاء كلور كرماء وزننده وملاك كافر ركع وزننده لف ونشر مرتب اوزره در (الاملوك) همزه نك ضميله اسم جمع ملوكدر وعربدن برجماعتدر على قول حمير قبيله سنك مقاولنه يعنى ملوكنه اطلاق اولنور (الملكوت) رهبوت وزننده (والملكوة) ترقوه وزننده مبالغه در عز واسلطنت وعظمته اطلاق اولنور ومنه لله الملك والملكوت والملكوة اى العز وسلطان شارح ديركه اهل تحقيق ملكى عالم ظاهرده وملكوتى عالم باطنده استعمال ايدرلر واشبو ملكوت وجبروت ورغبوت ورهبوت

وتربوت مقوله سنده واووتاء زائد در مبالغه ايچوندر پس ملكوت ملك عظيم
معناسنه در (التملك) تفاعل وزننده برآدم كندى نفسنه مالك اولمق يعنى نفسنك
مغلوبى ومحكومى اولميوب ضبط وتصرفنه قادر اولمق معناسنه در يقال تملك فلان
عنه اى ملك نفسه ومايتمالك فلان ان وقع كذا ديرلر نفسنى ضبط وحبسه قادر اولميوب
فلان ماده يه اوغرادى ديجك يرده وشول ديوار محكم دكلدر ديه جك يرده هذا حائط لايتمالك
ديرلر (الملاك) سحاب وزننده اقتدار ملك معناسنه در يقال ليس له ملاك اى لايتمالك (وملاك)
ميمك فتحى وكسريله برايشك قوامنه اطلاق اولنور كه آنكله اكمالك اولنور يقال هذا
ملاك الامر وملاكه اى قوامه الذى يملك به (الملاك) كتاب وزننده بالجمله اطلاق
اولنور كه بنايايپلور وتزوج على قول عقد نكاح معناسنه مستعملدر بونده فتحه ده
جائزدر تقول شهدنا املاكه وملاكه اى تزوجه اوعقده وقوام معناسنه در كه ناقة
ملاك الابل ديرلر ناقه نك بالجمله دوه لر اكسه سنه اويوب آردنه دوشرلر ديجك يرده
كويا كه اول دوه لره مالك اولمغله انلرى چكوب كوتورر (الملكة) جهينه وزننده
صحيفه يه اطلاق اولنور وبر جماعتك اسميدر كه نسواندن صحابيه لردر (تملك)
تضرب وزننده برصحابيه در (مليكه) سفينه وزننده بنت ابى الحسن النسابوريه
دركه محدثه در (مليك) زبير وزننده اساميدندر يزيد بن مليك وعبد الرحمن
بن احمد بن مليك محدثلردر (مليك) امير وزننده اساميدندر محمد بن على بن مليك محدثدر
(ملوك) صبور وزننده اساميدندر محمد بن الحسن بن محمد بن ملوك واحمد بن ملوك محدثلردر
(مالك) صاحب وزننده امام المدينه ابن انس عليه الرحمه حضرتلريدر كه صاحب
مذهبدر ومالك قتى وافر محدثين وطقسان نفر صحابه نك بن اسملريدر (ابو مالك)
آجلغك ياخود بك قوجه لغك كنيه سيدر تفأل قيلنمشدر يقال اخذه ابو مالك
اى الجوع اوالسن والكبر (ملك) ميمك كسريله مكه ده ياخود يمامه ده بر وادى
اسميدر (ملكان) ميمك كسريله ياخود فتحاتله طائفده برطاغك آديدر وفتحاتله
ملكان بن جرم وملكان بن عباد قضاعه قبيله سى رجالندندر بوايكيدن ماعداسى ميمك
كسريله در (المهك) ميمك فتحيله برنسنه يى كركى كبى سحق ايلمك معناسنه در يقال
مهك الشئ مهكا من الباب الثالث اذا سحقه فبالغ وتيز تيز يوريمك معناسنه در
يقال مهك فى المشى اذا اسرع وجماعده جهد ايله خاتونى خاكسار ايلمك معناسنه در
يقال مهك المرأة اذا جهدها جماعا وبرنسنه يه مهره تخته سى كبى دوزوصيرمجق ايلمك
معناسنه در يقال مهك الشئ اذا ملسه واركك انسانك وحيوانك صلبى ضعيف
وبيتاب اولمغله دولى اوناز اولمق معناسنه در يقال مهك صلبه مهكا من الباب
الرابع ومهك على بناء المجهول اذا صار مهيكا كما سيذكر (المهكة)
غرفه وتمره وزننده جوانلغك ودولو قانلولغك تمام چاغنه دينور كه بنيه

وتركيب كركى كبى قواريه كلموب اعضاء واندام قالبنه كير مكدن عبارتدر يقال به مهكة الشباب اى نفحته وامتلاؤه (الممتهك) امتهاكدن اسم فاعلدر (والمهك) معظم وزننده كركى كبى چاغنى واندامنى بولمش طو لغون جوانه دينور يقال شاب ممهك وممهك اى ممتلى شبابا (المهك) زملق وزننده اندامى مضطرب وسلكى وازون آدمه دينور وآدملرى سيرك وميدانلو آته دينور (المهوك) صبور وزننده يومشق يابه دينور يقال قوس مهوك اى لينة (ماهك) هاجر وزننده اساميدندر يوسف بن ماهك محدثدر (التمهك) تفعل وزننده براشى كوزل ايشليوب حسن ولطافت كوسترمك معناسنه در يقال تمهك فى العمل اذا تحسن فيه و برنسنه يى ال ايله نقش ايلمك معناسنه در يقال تمهك بيده اذا نقشه (الممهوك) كلامده خطاسى چوق اولان آدمه دينور يقال رجل ممهوك اى الكثير الخطأ (المهيك) امير وزننده دولى اوليان اركك حيوانه دينور صلبى ضعيف وعليل اولديغندن نشئت ايدر يقال فحل مهيك اذا ضرب فلم يقلح (التماهك) تفاعل وزننده برى بريله لجاج وجدال ايلك معناسنه در يقال تماهك القوم اذا تماحكوا ولجوا تمجز بعونه تعالى

(* فصل النون *) (النبكة) فتحتينله ونمره وزننده باشى سيورى تپه يه دينور كه اكثرى طپراغى قزل اولانه دينور على قول اينشلو يوقشلو ارضه دينور ياخود طپراقدن اولان كوچك تپه يه دينور كه او يوك تعبير اولنور جمعى نبك در ونبك كلور فتحتينله ونباك در نونك كسريله ونبوكدر نونك ضميله (الانتباك) افتعال وزننده يوكسلمك معناسنه در يقال انتبك الشئ اذا ارتفع و برشر وفتنه خصوصنده عزم و تصميمله قيام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال انتبك القوم اذا انطووا على شر (النبك) نونك فتحيله حمص ايله دمشق بيننده بر قريه در (النباك) غراب وزننده سفاح بن خالد التغلبى وكليب بن ربيعة التغلبى فرسلر ينك اسميدر و برموضع آديدر ياخود بونبا كه در (النبوك) قعود وزننده برموضعدر (النابك) صاحب وزننده مرتفع يره دينور يقال مكان نابك اى مرتفع (تنبوك) تنسوخ وزننده بر موضع آديدر (النتك) نتق وزننده بر نسنه يى ال ايله كركى كبى قاوره يوب طوتدقدن صكره كنديسنه طوغرى زور ايله چكرك اكوب بوكمك معناسنه در يقال نتك الشئ نتكا من الباب الثانى اذا جذبه يقبض عليه ثم يكسره اليه بجفوة و بعد البول ذكرى ال ايله برى اوته او غوب استبرا ايلمك معناسنه در يقال نتك ذكره اذا استبرأ بعد البول ونفضه وقيل يولمق معناسنه در يقال نتك شعره اذا نتفه (اندكان) همزه نك فتحى ودالك ضميله فرغانه قضاسنده برقريه در عمر بن محمد الطاهر الصوفى اوراندر وسرخس

قضاسنده برقریه در احمد اتجانی نام زاهد مشهورك مرقدی انده در (انبزك) نونك كسری وفتحیله كاف و بزججه تعبیر اولنان جانورلرك آت تناسلنه دینور بونلرك ایكیشر ذكری اولور (الانبزك) حیدر وزننده قصه مزراغه دینور شارح دیركه بونزه فارسی معربیدر كرچه كاف فارسیده تصغیر ایچوندر لكن بوراده تعریبه علامتدر (النزك) نزق وزننده نیزك ایله درتمك معناسنه در یقال نزكه نزكا من الباب الاول اذا طعنه بالنیزك و برآدمه بلاموجب بدسویلیوب طعن وآزار ایلمك معناسنه مستعملدر یقال نزك فلانا اذا اساء القول فیه ورماه بغیر حق (النزك) صرد وزننده شول كمسیه دینور كه دائما ناسی طعن و تعریض وتعییبله آزرده ایدر اوله یقال رجل نزك ای عیاب لمزة (النزیكات) مصغر بنیه سیله اصلا ایشه یرامز بی‌خیر ومنفعت اولان آدملره وكچیلره دینور (النسك) نونك حركات ثلاثی وسینك سكونیله وضمتینله حضرت رب ذوالجلاله اولان قوللغه وعبادت وطاعته دینور ومطلقا حق اللهه اطلاق اولنور زكات وصدقه وذبح لله كبی و بومعناده مصدر اولور كما سیذكر (النسكة) نونك فتحیله (والمنسك) مقعد وزننده (والنساكة) سماحه وزننده نسك كبی مصدرلردر حضرت خدا عز وجل دركاهنه عبادت وطاعت ایلمك معناسنه یقال نسك الرجل ونسك نسكا مثلثة ونسكا بضمتین ومنسكاونساكة من الباب الاول والخامس اذا تعبد (التنسك) تفعل وزننده بودخی حق تعالی به قوللق ایلمك معناسنه‌در یقال تنسك الرجل اذا تعبد (النسك) نونك ضمیله (والنسك) ضمتینله (والنسیكة) سفینه وزننده حق یولنه ذبح اولنان قربانه دینور علی قول نسك نونك ضمیله قربانك دمنه ونسیكه قربانه دینور یقال من صنع كذا فعلیه نسك ونسك و نسیكة ای ذبیحة اوالنسك الدم والنسیكة الذبیحة ونسیكه التوندن یا كومشدن یوغون سبیكه كبی قطعه‌یه دینور شارح دیركه بومعنا اولانه مخصوصدر حتی عبادت معناسی بوندن مأخوذ اولدیغی بعضلردن منقولدر (المنسك) مجلس وزننده (والمنسك) مقعد وزننده نسك وعباداتك شرعه وطریقه‌سنه وامور مرعیه‌سنه دینور كه طریقهٔ اعمالندن عبارتدر وعبادتكاهه دینور جمعی مناسكدر ومنه قوله تعلی [وارنا مناسكنا] ای متعبداتنا شارح دیركه منسك ومنسك كلمه‌سی اسم مكان اولور عبادتكاه معناسنه ومصدر اولور واسم زمان اولور مناسك حجده شایع اولمشدركه امور مشروعهٔ مخصوصه‌دن عبارتدر انتهی ومنسك ومنسك نفس نسك وعبادت معناسنه اولور وقربان ذبح ایده‌جك موضعه دینور بسمكاه معناسنه ومنسك مقعد وزننده بر آدمك مألوف اولدیغی مكانه اطلاق اولنور (النسك) نونك فتحیله برنسنه‌یی صو ایله یایقیوب پاك ایلمك معناسنه در یقال نسك الثوب وغیره

نسكا من الباب الاول اذا غسله بالماء فطهره وجوراق يرى تطييب واصلاح ايتمك
معناسنه در يقال نسك السبخة اذا طيبها وكوزل سيرت وطريقه به مداومت
ايلمك معناسنه در يقال نسك الى طريقة جيلة اذا داوم عليها ونسك منسك كبي
مكان مألوف ومعتاده اطلاق اولنور (الناسكه) شول ارضه دينوركه بقينده اكا
يغمور ياغمغله يشروب تازه لنمش اوله يقال ارض ناسكة اى خضراء حديثة العهد
(النسيك) امير وزننده آلتونه وكومشه اطلاق اولنور (نسك) صرد وزننده بر
قوش ادیدر (المنسوكه) تويلرى دوكلمش جبلاق قسراغه دينور يقال فرس
منسوكة اى ملساء جرداء وكوبره لنمش ترلايه دينور يقال ارض منسوكة اى
دمنت بالابعار (النشاك) شين معجمه ايله شداد وزننده خالد بن مبارك نام محدثك
جدى اسميدر (انطاكيه) همزه نك فتحى وكسرى ونونك سكونى وكافك كسرى
و يانك تخفيفيله عواصم تعبير اولنان اولكه نك قاعدة الملكى اولان بلده نك اسميدركه
مراد عواصم حلب الشهبادر جابجا عيون كثيره يى حاوى بر بلده در سور بنك
مقدار دوره سى اون ايكى ميلدر ودروننده بش جبلى مشتملدر مترجم ديركه بقاياى
ملوك اسكندردن انطقيوس بناسيدر (النفكه) فتحاتله نكفه معناسنه دركه
بوغزده چقان اوره و يومرى يه دينور (النكنكة) زلزله وزننده بورجلويه پك
تشديد وتقاضا ايتمك معناسنه دريقال نكنك على غريمه اذا شدد و بر ايشى ابو
اوكارمق معناسنه در يقال نكنك العمل اذا اصلحه (النالك) نونك ضمى وكسريله
شجر دب ياخود زعرور اسميدر مؤلفك اولكيدن مرادى اخلاط اغاجى اوله جقدر
وزعرور آلج آغاجيدر شارحك بيانه كوره معرب بدر (ننك) بقم وزننده بر
رجل علميدر (نانك) هاجر وزننده محدثيندن احمد بن داود الخراسانى لقبيدر
(النوك) نونك ضمى وفتحيله اسمدر حمق و بلاهت معناسنه در يقال به نوك اى
حمق (النواكة) (والنواك) نونلرك فتحيله (والنوك) فتحتينله احمق اولمق
معناسنه در يقال نوك الرجل نواكة و نواكا ونوكا من الباب الرابع اذا حمق
(الاستنواك) نواكه معناسنه در (الانوك) احمر وزننده (والمستنوك) احمق
آدمه دينور انوكك جمعى نوك كلور سكرى وزننده ونوك كلور نونك ضميله هوج
وزننده (النوكاء) حمقاء وزننده ومرادفيدر جمعى نوكدر نونك ضميله (الانواك)
همزه نك كسريله برآدمى احمق بولمق معناسنه در يقال انوك فلانا اذا صادفه انوك
(ماانوكه) فعل تعجبدر ما احمقه معناسنه ولم يقل انوك به وهو القياس يعنى
قياس ايكن بوندن فعل تعجب آخر وارد اولمامشدر (النهاكة) نونك فتحيله
غالب اولمق معناسنه در يقال نهكه نهاكة من الباب الثالث اذا غلبه ولباسى
اسكيجه قدر كيمك معناسنه در يقال نهك الثوب اذا لبسه حتى خلق واكل

طعامده افراط ایتمك معناسنه در یقال نهك من الطعام اذا بالغ فی اكله و بر آدمه مبالغه ایله شتم ایلمك معناسنه در كه عرض و حرمتنه كركی كبی خلل و برمكدن عبارتدر یقال نهك عرضه اذا بالغ فی شتمه (النهك) نهق وزننده ممه ده كی سودك مجموعنی صاغوب آلمق معناسنه در یقال نهك الضرع نهكا اذا استوفی جمیع مافیه و بر آدمه بر عارضه وعلت كركی كبی زبون و بیمجال ایلمك معناسنه در یقال نهكته الحمی اذا اضنته وهزلته وجهدته و یقال نهكته نهكا من الباب الرابع كما سیذكر ونهك ونهكه بر آدمه پك اشكنجه ایلمك معناسنه در یقال نهكه السلطان نهكا ونهكة من الباب الرابع اذا بالغ فی عقوبته و برنسنه یی ایچوب د وكتمك معناسنه در یقال نهك الشراب اذا افناه و برنسنه نك كثرت شربی شاربی زبون و بیتاب ایلمك معناسنه در یقال نهكه الشراب نهكا من الباب الثالث اذا اضناه واشبو نهك ماده سی مبالغه معناسنی متضمندر ومنه قوله علیه السلام [انهكوا اعقابكم او لتنهكنها النار] ای بالغوا فی غسلها وتنظیفها یعنی آبدستده طپوقلریكزی كركی كبی غسل وتطهیرنه اهتمام ایده سز یوخسه اورایی صكره نار جهنم احراقده مبالغه وافراط ایدر وكذا فی الحدیث [انهكوا وجوه القوم] ای اجهدوهم وابلغوا جهدهم یعنی جنك وقتاله تشویق وسوق واغرا ایله عسكرك یوزلرینی سل سیف وهجوم ایلكده پك مبالغه و بذل جهد ومقدور ایده سز ونهك ونهك فتحتیله ونهكه ضربه وزننده ونهاكه نساكه وزننده مرض بر آدمی زبون وناتوان ایلك معناسنه در یقال نهكته الحمی نهكا كما ونهكا ونهكة ونهاكة من الباب الرابع اذا اضنته وهزلته وجهدته (الانتهاك) افتعال وزننده بودخی مرض بر آدمی بیمجال ایلك معناسنه در یقال انتهكته الحمی بمعنی نهكته (الانهاك) همزه نك كسریله بودخی بر آدمه پك اشكنجه ایلك معناسنه در یقال انهكه السلطان اذا بالغ فی عقوبته (المنهوك) مرض وعلتدن زار وزبون اولمش آدمه دینور یقال نهك الرجل علی المجهول فهو منهوك اذا دنف وضنی و منهوك عروضیون عرفنده بحر رجزدن ثلثانی اسقاط اولوب ثلثی قلان بیته اطلاق اولنور نهك علتی جاری اولمش اولور شارح دیركه بحر منسرحده دخی جاری اولور (النهیك) امیر وزننده (والناهك) هر خصوصده مبالغه دن آدمه دینور یقال رجل نهیك و ناهك ای مبالغ فی الاشیاء ونهیك بهادر آدمه دینور یقال رجل نهیك ای شجاع وآدمجل اولان قوی وتوانا دوه یه دینر و بغایت كسكین وایشلك قلجه دینور یقال سیف نهیك ای القاطع الماضی وحسن خلق صاحبی آدمه دینور و بر رجل اسمیدر (النهوك) صبور وزننده بودخی بهادر آدمه دینور (النهاكة) سماحه وزننده نهیك اولمق معناسنه در

يقال نهك الرجل وانفعل نهاكة من الباب الخامس اذا كان نهيكا (نهك) زبير
وادبر وزنلرنده حرقوص ديدكلرى بوجكه دينور (الانهكاك) انفكاك وزننده
ومرادفيدر يقال ماينهك اى ماينفك امهات سائره دن منفهم اولديغى اوزره مبالغه نك
لازمى اولان دوام معناسنى متضمن اولوب هميشه منفيا استعمال اولنور نته كه انفكاك
ماده سندن مانفك ومانفك دخى بويلجه در (النياك) نونك فتحيله جماع ايتمك
معناسنه در يقال ناك المرأة ينيك نيكا اذا جامعها (اانياك) شداد وزننده جماع
آدمه دينور ومنه المثل * من ينك العير ينك نياكا * عيراشكه دينور غالبلره مغالبه
معرضنده ضرب اولنور (التنايك) تفاعل وزننده كوزى اويقو بصمق معناسنه در
يقال تنايكوا اذا غلبهم النعاس وكوزك قپاقلرى فتور ونومدن يوملق معناسنه در
يقال تنايكت الاجفان اذا انطبق بعضها على بعض تمت حرف النون بعونه تعالى
(* فصل الواو *) (الاوتك) احمر وزننده (والاوتكى) قصر ايله اجفلى وزننده
شهريز ديدكلرى برجنس خرمايه دينور ياخود سودا عراقه مخصوص بركونه
خرمادر (الودك) فتحتينله ات ياغنه دينوركه چرويش تعبير اولنور يقال
مافيه ودك اى دسم وودك مصدر اولورات ياغى يعنى شعمله ياغلو اولمق معناسنه در يقال ودكت
يده ودكا من الباب الرابع اذا دسمت (الدكة) عده وزننده اسمدر ياغلولغه دينور
(التوديك) برنسنه يه چرويش قومق معناسنه در يقال ودك الثريد اذا جعل
فيه الودك (الودك) كتف وزننده سموز ياغلو اته دينور يقال لحم ودك اى سمين
ذو ودك (الوادك) سموز وحرب ادمه دينور يقال رجل وادك اى سمين
(الوديكة والوديك) واولرك فتحيله (والودوك) صبور وزننده سمز وياغلو
طاوغه وصف اولور يقال دجاجة وديكة ووديك وودوك اى سمينة ووديكه اون
ايله وچرويش ايله ياپيلان بولماج آشنه دينور (ودك) فتحتينله ربع مسكونى ملك
اولان ضحاك ماردوشك والده سى اسميدر (وادك) صاحب وزننده (وودوك)
صبور وزننده (ووداك) شداد وزننده (ومودك) محدث وزننده اسامئ
رجالدندر (بنات اودك) احمر وزننده دواهى وآفاته اطلاق اولنور واودنا سدن
كنايه اولنور يقال ما ادرى اى اودك هو اى اى الناس (الودكاء) صحراء وزننده
برقوملق ياخود برموضع ادبدر (وديك) زبير وزننده برموضع آديدر (اورك)
واوك فتحى وكسر يله (والورك) كتف وزننده بدنده اويلغله اوست
طرفنه دينوركه اوجه وكيكنه اوجه كيكى دينور ايكى طرفلو ايكيسنه وركان
دينور لحم وشحميله تركيده قيناق تعبير اولنوركه عربيده اليه دينور وفرسيده
سرون دينور وبو مؤنثدر جمعى اوراك درومنه يقال القوم على اورك واحد اى
متفق كما يقال ساق واحد (الورك) فتحتينله برآدمك قيناغى بيوك اولمق معناسنه در
يقال وركت المرأة وركا من الباب الرابع اذا عظمت وركه (الاورك) احمر وزننده

بيونك قينقلو آدمه دينوركه وركا مؤنثيدر (الورك) ترك وزننده قيناق اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه‌در يقال ورك الرجل برك وركا اذا اعتمد على وركه وبرنسه‌يى وركك برابرنده قلمق يعنى تمام وركى آنك اوستنه كتورمك معناسنه‌در مثلا اپره و پالانه بندكده قولانى ورك التنه كتورمك كبى يقال ورك الحبل اوالرجل اذا جعله حيال وركه واركك اشك آلت چكه‌سنى ديشينك صغريسى اوزره قومق معناسنه‌در يقال ورك الحمار على الاتان اذا وضع حنكه على قطاتها وراكب آتدن انمك ايچون وركن بوكمك معناسنه‌در يقال ورك الراكب اذاثنى وركه لينزل اى عن الدابة وبرآدمك وركنه اورمق معناسنه‌در يقال ورك فلانا اذاضرب فى وركة (التورك) تفعل زننده بودخى ورك اوزره چوكمك معناسنه‌در كرك برورك وكرك ايكيسى اوزره اولسون وكرك برنى ياخود ايكيسنى دخى يره وضع ايلسون يقال تورك الرجل اذ اعتمد على وركه وبرآدم برنسه‌يى قيچنه بصدروب بوكلمك معناسنه‌در يقال تورك الصبى اذاجعله على وركه معتمدا عيها وتورك فى الصلوة وركى صاغ اياق اوزره قويوب اوتورمق على قول قينافلرك ايكيسنى يابرنى يره قومقدن عبارتدر اولكى وضع سنت وايكنجى منهى‌در زيرا صول ورك صول اياغك اوزرينه كلمك لازمدر وبووضع رجال حقنده منهى‌در ونسوان حقنده استر اولمغله صول اليه‌سنى يره قويوب ايكى اياقلرنى دخى صاغ جانبندن اخراج ايدرلر يقال تورك فى الصلوة اذا وضع الورك على الرجل اليمنى اووضع اليتيه اواحداهما على الارض وراكب انمك ايچون ياخود استراحت ايچون اياغنك برنى بوكوب وركنى ايرقاشنك ايج يوزينه قومق معناسنه در يقال تورك على الدابة اذاثنى رجله لينزل اويستريح وكيجكمك معناسنه مستعملدر يقال تورك عن الحاجة اذا تبطأ وبركسه بجسنه بيلاشمق معناسنه‌در يقال تورك فى خرئه اذا تلطخ به وبريرده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال تورك بالمكان اذا قام به وبرشيئه قادر اولمق معناسنه در يقال تورك على الامر اذاقدر (التوارك) تفاعل وزننده بودخى ورك اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه‌در يقال توارك الرجل اذا اعتمد على وركه (الوروك) قعود وزننده راكب اياغنك برنى بوكوب وركنى اير ياخود پلان خانه‌سنه قومق معناسنه‌در ويقال ورك الراكب وروكا اذاثنى رجله لينزل اويستريح ومنه المثل * لاترك فان الوروك مصرعة * يعنى ورك راكبى دوشورمكه سببدر ووروك بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال ورك بالمكان اذا اقامه به ورايشه قادر اولمق معناسنه‌در يقال ورك على الامر اذاقدر وبان اوزره يانمق معناسنه‌در يقال ورك الرجل وروكا من الباب السادس اذاضطجع كانه وضع وركه على الارض (الموركة) مجلس وزننده (والموركة والوارك والوراك) كتاب وزننده پالانده وايرده قاشك ايج يوزنه دينور كه راكبك اياغنه

فتور كلدكده بوكوب وركنى اورايه وضع ايدر ووراك كتاب وزننده شول زيبا ثوب چلنار مقولهسنه دينوركه هاودج وپالانك موركنه زينت ايچون وضع وتعليق ايدرلر جمعى ورك‌در كتب وزننده وشول منقش قاشه دينوركه رنكين بوكلردن صيچاقلر وبوسكالر ياپوب پالانك موركنه چكررلر ياخود شول مزين كوچك خرقه وپرده مقولهسنه دينوركه پالانك موركنه اورتيلور ابرغاشيهسى كبى پالان اورتوسى اولهجقدر اكثر حجمندن ايدرلر (الموركة) مكنسه وزننده (المورك) محراب وزننده پالانك اوك خانهسنه دينور وپالان مندرى كبى پالانه ركوب ايدنلر آنك اوستنه قعود ايدر (التوريك) برنسنهيى وركك برابرينه آلوب اوزرينه اوتورمق معناسنهدر يقال ورك الحبل اوالرحل اذاجعله حيال وركه وبرنسنهيه قادر اولمق معناسنهدر يقال ورك على الامر اذاقدر وبرنسنهيى ايجاب والزام ايلمك معناسنه در يقال وركه اذا اوجبه وبرجنحه وكناهى بركسيه نسبت ايدوب اكايو كلتمك معناسنهدر يقال ورك الذنب عليه اذا حمله ويمين ويرن آدمك خلاف مرادنى نيت ايدهرك يمين ايلمك معناسنهدر يقال ورك اليمين اذانوى غيرمانواه المستحلف (المواركة) مفاعله وزننده طاغى آشمق معناسنه در يقال وارك الجبل اذاجاوزه (المورك) معظم وزننده بى كناه اولوب اوزرينه كناه حمل اولنان مظلومه دينور يقال انه لمورك فى هذا الامر اى ليس له ذنب توريك مذكوردن مأخوذ ردومنه توريك العلماء فى مصنفاتهم على بعض (الورك) واوك كسريله يابك كريش چكره جك جانبنه دينور واغاجك وركندن يعنى كوكنه قريب يرندن دوزلمش مصنوع اولان يايه دينور (الورك) واوك ضميله وضمتيله واركك جمعيدر كه ذكر اولندى (الوركان) واوك فتحى ورانك كسريله برنسنه نك كوكندن ودبندن بوقريجه ابكى يان باشنه دينور (نعل موركه) موعده وزننده ونعل مورك موعد وزننده ونعل موروكه دوه نك طبانك دريسندن دوزيلان اياق قابنه دينور يقال نعل موركة ومورك ومورو كة اذاكانت من الوارك اى من نعل الخف شارح ديركه ورك نعل خف اسمى دكلدر بلكه دوه نك اياغى طشرقدقده بنه دوه صغريسندن طبانك التنه نعل يپارلر ايشته اول دريدن ياپيلان اياق قابنه نعل موركه ديرلر حتى اهل مكه اكا فارسيدن مأخوذ اولهرق دركون وجمندهدر اكين ديرلر ودركون باب الاست ديمكدر ومورك لفظنك تذكيرى نعل كلهسنك لفظى اعتباريله در (الميركة) مجنه وزننده ابرك وپالانك اوك خانهسنه دينور كه راكبك اياغنه كلال كلدكده بوكوب وركنى اورايه وضع ايدر موركه دخى دينور (المورك) محسن وزننده ايراكدن اسم فاعلدر پالانك اوك خانهسنه فتور كلان اياغى بوكوب وركنى وضع ايدن آدمه دينور بعده استعاره وجهيله مركوبده علاقهسى اولميان آدمه اطلاق اولندى ومنه يقال هومورك فى هذه الابل

ای

ای لیس له منها شیٔ (الورکة) فرحه وزننده یماده برقوملق آدیدر (ورکن) سلمان وزننه اصفهانده برمحله آدیدر (الورکاء) حمراء وزننده (والورکانة) عطشانه وزننده بیوك قیناقلی عورته و بیوك قوبرقلی دیشی قیونه دینور وورکاء ابراهیم الخلیل علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك مولد شریفلری اولان محلك اسمیدر مترجم دیرکه اکثر مورخین عندنده بابل اقلیمنده کوثی وکتب سالفه‌ده کوثار یانام بلده فناسنده برغار ایچره تولد ایلمشدر ظاهر اورکاء اول غارك اسمیدر حضرت نوح علیه السلام دخی انده تولد ایلدی وعند البعض مولدی سوس اهواز شهرنده‌در (الورکی) سکری وزننده واوك کسریله‌ده جائزدر برنسنه‌نك اصلنه واساسنه اطلاق اولنور ومنه یقال ان عنده لورکی خبر ای اصل خبر (الوزك) واوك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله عورت . قسمی سرعتله یوریمك علی قول چرکین وبدبد یوریمك معناسنه‌در یقال وزکت المرأة وزکا اذا اسرعت اومشت قبیحة وجماع حالنده ارینه ملایمت وانقیاد ایلمك معناسنه‌در یقال وزکت عندالنکاح اذ الانت وواتت (الوشك) واوك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله (والوشاکة) نساکه وزننده سریع وچابك اولمق معناسنه‌در یقال وشك الامر وشکا ووشاکة من الباب الخامس اذا اسرع ومنه وشك الفراق کما سیذکر (التوشیك) بو دخی تیز وسریع اولمق معناسنه‌در یقال وشك الامر اذا اسرع (الایشاك) همزه‌نك کسریله سرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال اوشك الرجل اذا اسرع السیر ومنه یوشك الامر انیکون کذا او یوشك انیکون الامر ولاتفتح شینه اوفتحة لغة ردیة یعنی وجه مذکور اوزره یوشك کلمه‌سی ایشا کدن فعل مستقبل اولمله مرعت ایدر معناسنه اولوب بعده فعل مقاربه‌ده استعمال اولندی پس مثال مزبورده ایش شویلجه اولمغه یقلشور دیمك اولور شارح دیرکه فعل مقاربه‌ده مضارعك استعمالی ماضیدن اکثردر واسم فاعلك استعمالی قلیلدر وبعضلر ثلاثیدن دخی استعمال ایلدیلر قال فی الاساس اوشك ذاخرو جاووشك واوشك ان یفعل ویوشك ان یخرج (المواشکة) ایشاك معناسنه‌در یقال واشك الرجل اذا اسرع السیر (الوشیك) امیر وزننده سریع وچابك معناسنه‌در مذکر ومؤنثده استعمال اولنور یقال امرأة وشیك ای سریعة ووشیك حازوق نام خارجینك فرسی اسمیدر (الوشك) واوك فتحی وضمیله (والوشکان) واوك فتحی وضمیله اسملردر سرعت معناسنه در یقال وشك الفراق ووشکانه ای سرعته (وشکان) واوك حرکات ثلاثیله اسم فعل ماضی‌در سریع اولدی معناسنه یقال وشکان مایکون ذلك ای سرع مترجم دیرکه شیخ رضی قولنجه خبر معناسنه دال اولان اسماء افعالك جمله‌سی تعجب معناسنی متضمندر مثلا هیهات کلمه‌سی ما ابعده ووشکان ماسرعه وبطان

مابطه معنالرینه‌در زیرا اسماء افعال معناسنه دال اولدیغی فعللردن اکدوابلغدر
پس بونلرده تعجب معناسی تأکید مذکوردر (المواشك) مصاحب وزننده چابك
وچالاك انسان وحیوانه دینور یقال رجل وبعیر مواشك وناقة مواشكة ای سریع وقد
واشك (الوشاك) كتاب وزننده اسمدر چابكلكه دینور (الوعك) واوك فتحیله
(والوعكة) ضربه وزننده هوا طورغون اوله‌رق بكاسی اولمق معناسنه در یقال
وعك الحر وعكا ووعكة من الباب الثانی اذا اشتد مع سكون الریح واسماء وجودی
اورسلیوب آزرده قلمق معناسنه‌در یقال وعكته الحمی اذا اذته وبك یورغونلقدن
نشئت ایدن درد والمه دینور یقال اخذه الوعك ای الم من شدة التعب ووعك محموم
آدمه دینور مصدر ایله مسمادر ووعك برنسنه‌یی یره اوروب پاره‌پاره ایلمك معناسنه‌در
یقال وعك الشیء وعكا اذا دكه وطپراغه بیله‌مك معناسنه در یقال وعكه فی التراب
اذا معكه (الوعك) كتف وزننده (والموعوك) وعك حادن زار وزبون اولان
آدمه دینور (الوعكة) ضربه وزننده مصدردر كه ذكر اولندی ووعكه صواش
یرینه دینور معرك معناسنه وشدتله دوشكه دینور وصو اوزره دوه‌لرك ازدحامنه
دینور (الایعاك) همزه‌نك كسریله طپراغه بیله‌مك معناسنه‌در یقال اوعكه فی التراب
اذا معكه ودوه‌لر صو اوزره ازدحام ایلمك معناسنه‌در یقال اوعكت الابل فی الورد اذا
ازدحمت (الوكوكة) زلزله وزننده طوب كبی یوارلنه‌رق یوریمك معناسنه‌در
طقناز بودور یوریمسی كبی یقال وكوك الرجل اذا مشی متدحرجا وجنكدن قاچمق
معناسنه‌در یقال وكوك من الحرب اذا فر وكوكرجین اوتمك معناسنه‌در یقال وكوك
الحمام اذا هدر (التوكوك) تزلزل وزننده بودخی یوارلنی یوارلنی یوریمك معناسنه‌در
یقال توكوك الرجل اذا مشی متدحرجا (الوكواك) ثرثار وزننده طقناز بودور كبی
یوارلنی یوارلنی یوریین آدمه دینور وقورققی زهره آدمه دینور یقال رجل وكواك
ای جبان (الوكواكة) ثرثاره وزننده صغریسی بیوك عورته دینور یقال امرأة
وكواكة ای العظیمة الالیتین (الوك) دك وزننده اوته قاقق معناسنه در یقال وكه
وكا اذا دفعه وعربلرر اینززعلك ونك قوللری عكاك ماده‌سنده ذكر اولندی (الومكة)
واوك فتحی ومیمك سكونیله ككیشلكه دینور یقال فیه ومكة ای فسحة (الونك) واوك
فتحی ونونك سكونیله كشی كندی قومی ایچره برلشوب تمكن ایلمك معناسنه در یقال
ونك فلان فی قومه ونكا من الباب الثانی اذا تمكن فیهم (الوانك) یوردنده آرام ایدن
قوشه دینور واكن معناسنه یقال طائر وانك ای واكن تجز بعونه تعالی
(* فصل الهاء *) (الهبكة) همزه وزننده احمق ونادان كمسیه دینور یقال رجل
هبكة ای احمق وطپراغی یتاق یره دینور كه یورر كن ایاق باتوب كیدر جمعی هبكات
كلور تقول وقعنا فی هبكة ای الارض التی تسوخ فیها الاقدام وهبكات كلب بوندندركه

كلب قبيله‌سى يوردنده برنيجه صولردر (الانهاث) انفعال وزننده بناغه باتوب كوملمك
معناسـنه‌در يقال انهبكت به الارض اذا ساخت به بوراده انهباث باء حرفيله متعدى
اولمشدر يوخسه اصل بناء انفعالدندر (انهبركة) هانك ورانك فتحيله تروتازه ونازنين
قيزه دينور يقال تزوج هبركة اى جارية ناعمة (الهبرك) جعفر وزننده كاننه كتمش
جوانلغه دينور يقال شباب هبرك اى تام وهبرك وهبرك علابط وزننده كانى بولمش
جوانه دينور يقال شاب هبرك وهبارك اى تام (الهبنك) عملس وزنـنده عقل
وفكرنده نقصان اولان احمق وسمه آدمه دينور وقوغجى ونقال مقال كمسيه‌دينور
مؤنثى هبنكه‌در يقال رجل هبنك اى الاحمق الضعيف يعنى فى العقل ويقال رجل
هبنك وامرأة هبنكة اى المشى بالنميمة وهبنكه اوشنكن تنبل آدمه دينور كسلان
معناسنه (انهتك) فتك وزنـنده پرده مقوله‌سى نسـنه‌يى يرندن چكوب قطع
ايلمك على قول دليك وبرتق آچلوب آردنده كى كورينه‌جك قدر برپارچه‌سنى
يرتمق معناسنه در يقال هتك الستر وغيره هتكا من الباب الثانى اذا جذبه فقطعه
من موضعه اوشق جزء منه فبدا ماوراءه (الانتهاك) (والتهتك) تفعل وزنـنده
پرده مقوله‌سى وجه مذكور اوزره يرتلمق معناسنه در يقال هتكه فانهتك وتهتك
(المنهتك) (والمهتك) (والمستهتك) اسم فاعل بنيه‌لريله بحيا وبيعاره دينوركه
رسوايلقدن مبالات ايتمز اوله يقـال رجل منهتك ومتهتك ومستهتك اى لايبالى
ان يهتك ستره (الهتكة) غرفه وزننده اسمدر يرتق پرده‌نك يرتلمش پارچه‌سنه
دينور وكيجه‌دن برساعته اطلاق اولنور كوياكه يرتق پارچه‌سيدر تقول سرنا هتكة
من الليل اى ساعة (انهتك) عنب وزننده يكى طوغمش چوجقله بيله‌جه چقان
اش ديدكلرى دربدن يرتلان پاره‌لره دينور (الهيزك) جعفر وزنـنده ارسلانه
دينور (الهدك) هانك فتحيله بناى يقمق معناسـنه‌در يقال هدك البناء هدكا
من الباب الثانى اذا هدمه (التهدك) تفعل وزننده بركمسيه افراط غضب وتهور
ايله حواله اولوب خاطر شكن ودلازار سوزلر سويلمك معناسـنه‌در يقال تهدك
عليه بالكلام اذا تهدم (الهودك) جوهر وزنـنده سموز وملحم آدمه دينور
(الهنادكة) عنقريب مذكوردر مؤلف جوهرى‌يه تعريض ايلمشدر (الهيفك)
صيقل وزنـنده شاشقين وحمقـاء عورته دينور يقـال تزوج هيفكا اى حمقـاء
(المنهفك) منهمك وزنـنده صالقى وپريشـان يورر اولان آدمه دينور وخلط
وخطاسى كثير آدمه دينور يقـال رجل منهفك اى المضطرب المسترخى فى المشى
وكذا الكثير الخطاء والاختلاط پس مصدرلرى معناى مذكور اوزره‌در (المهفك)
معظم وزننده منهفك معناسـنه در (الهك) دك وزننده آهسته‌جه ضرطه‌لمق
معناسنه‌در يقال هك الرجل هكا من الباب الاول اذا فسا وقوش چمقرمق معناسنه‌در

يقـال هك الطائر اذا حذف بذرقه ودوه قوشى صـخمق معنـاسـنه‌در يقال هك
النعام اذا سلخ وسحق ايلك معناسنه‌در يقال هك الشيء اذا سحقه وقلجله اورمق
معناسنه در يقال هكه بالسيف اذا ضربه به ونبيذ ياخود باده شاربنى كركى كبى
سرخوش ايلمك معنـاسـنه در يقـال هك النبيذ فلانا اذا بلغ منه وتمه‌دن سودك
مجوعنى صاغوب چقرمق معنـاسـنه در يقـال هك اللبن اذا استخرجه وبرآدمك
كركى كبى عرضنى يقمق معنـاسـنه در يقـال هك فلانا اذا نهكه وشدتله ياخود
چوق جماع ايلمك معناسنه در يقال هك المرأة اذا جامعها شديدا اوكثيرا وهك
فاسد العقل آدمه دينور كه وصف اولور يقال رجل هك اى فاسد العقل جمعى
هككه كلور فعلته واهكاك كلور وصفانقلو شديد يغموره دينور ومزراغله پيدرپى
سانجمق معناسنه در يقال هكه بالرمح اذا داركه بالطعن وقيو اوريلوب چوكمك
معناسنه در يقال هكت البئر اذا تهورت وهك طوى قوشى عجله ايله چقرمق
معناسنه در هكيك كبى كما سيذكر واسقاط اولنمق معناسنه در يقال هك الشيء
على المجهول اذا اسقط (المهكوك) سحق اولنمش نسنه‌يه دينور وقوة ماسكه‌سى
اولمامغله دبرينه مالك اولميان آدمه دينور و كلامده مبالات ايليوب دلنه نه‌كلورسه
سويلين فضوله دينور يقال رجل مهكوك اى لايملك استه وكذا يتهجن فى كلامه
(الهكيك) بودخى سحق اولنمش نسنه‌يه دينور ومخنث وزن سيرت شخصه‌دينور
ومصدر اولور هك كبى طوى قوشى عجله ايله چقرمق معنـاسـنه يقال هك
الحبارى هكا وهكيكا اذا ذرق بالعجلة (الهكوك) عزور وزننده پك وغليظ يره
دينوركه پور تعبير اولنور على قول يومشق سهل يره دينمكله ضد اولوروسموز
ملحم آدمه دينور وماجن ولاابالى كمسيه دينور يقال رجل هكوك اى سمين و كذا
ماجن (الهكوك) صبور وزننده بودخى لاابالى وماجن كمسيه دينور (الانهكاك)
انفعال وزننده عورت طوغورركن چاتيسى آيرلمق معناسنه در يقال انهك صلاها
اذا انفرج فى الولادة ودوه چوكركن يره سورينوب يابشمق معنـاسـنه در يقال
انهك البعير اذالزق بالارض عندبروكه (المنهكة) منفكه وزننده طوغورمسى
دشوار اولان خاتونه دينور يقـال امرأة منهكة اذا عسر ولادها (الهكهكة)
زلزله وزننده چوق جماع ايلك معناسنه‌در يقال هكهك الرجل اذا اكثر من الجماع
(الهكهاك) ثرثار وزننده چوق جماع ايدن آدمه دينور يقال رجل هكهاك اى
كثير الشفتنة (التهكك) تفعل وزننده كبه حيوانك وضعى كلوب چاتمغله نه‌لرى
يوبوب آپشى كنكيشوب ساپو كتمك معناسنه در يقال تهككت الانثى اذا اقربت
فاسترخى صلواها وعظم ضرعها (الهلك) هانك ضميله (والهلاك) سحـاب
وزننده (والتهلوك) تانك ضميله (والهلوك) سلوك وزننده (والمهلكة)مقعده

وزننده (والتهلكة) تانك فتحى ولامك حركات ثلاثيله اولمك معناسنه در يقال هلك الرجل وهلك هلكا وهلاكا وتهلوكا وهلوكا ومهلكة وتهلكة من الباب الثانى والثالث والرابع اذمات مؤلفك بصائرده بيانه كوره هلاك كه مرتبه سوء ايله اولمك وفنا بولمق معناسنه در آنكيچون انبياء عظام حقلرنده استعمالى ممنوعدر ودرت وجه اوزره مستعملدر اولا برنسنه بر كمسه دن مفقود اولنوب لكن سائرك عندنده موجود اوله ومنه قوله تعالى [هلك عنى سلطانيه] ثانيا فاسد وتباه اولمق معناسنه در ومنه قوله تعالى [ويهلك الحرث والنسل] ثالثا موت معناسنه در ومنه قوله تعالى [ان امرؤ هلك ليس له ولد] رابعا بالكليه محو ومعدوم اولمق معناسنه در كه آندن فنا ايله تعبير اولنور ومنه قوله تعالى [كل شئ هالك الا وجهه] وعذاب وخوف وفقر معنالرنده دخى مستعملدر وتهلكه لفظى نوادر مصادردندر ومؤلف منع كلمه سنده ده تنظير ايلدى باب ثالثدن دخى وارد اولور ايمش لكن ظاهرا شواذدندر انجق فصيح شارحى عامى به نسبت ايلشدر انتهى وهلك وهلاك متعدى اولور يقال هلكه هلكا وهلاكا من الباب الثانى بمعنى اهلكه وبو تميم لغتنه مخصوص اولديغى مصباحده مثبتدر وبر نسنه يه يك دوشكون حريص اولمق معناسنه مستعملدر يقال هلك اليه اذا شره (الاهلاك) همزه نك كسريله هلاك ايلك معناسنه در يقال اهلكه بمعنى هلكه وبرنسنه يى صاتمق معناسنه مستعملدر يقال اهلكه اذا باعه (الاستهلاك) هلاك ايلك معناسنه در يقال استهلكه بمعنى اهلكه ومالى طاغيدوب بتورمك معناسنه در يقال استهلك المال اذا انفقه وانفده (التهليك) بو دخى هلاك ايلك معناسنه در يقال هلكه بمعنى اهلكه (الهالك) هلاك اولان شيئه دينور نسب اوزره اسم فاعلدر پس تميم لغتنده متعدى اولمق لازمدر جمعى هلكى كلور مرضى كبى وهلك كلور ركع وزننده وهلاك كلور قطاع وزننده وهوالك كلور شاذ اوله رق فوارس ونواكس كبى زيرا فواعل فاعلنك كذلك صفت مختصه مؤنث اولان غير عاقلك صفتى ياخود اسمى اولان فاعلك جمعيدر (الهلكة) فتحتيله (والهلكاء) صحراء وزننده هلاك معناسنه اسملردر يقال وقع فى الهلكة والهلكاء اى الهلاك ويقال هى هلكة هلكاء توكيد (الهلك) هانك فتحى وضمى ولامك سكونيله هلاك معناسنه در اسمدر ومنه تقول اذهب فاما هلك واما ملك اى اما ان اهلك او املك يعنى البته بن كيدرم ياهلاك اولورم ياطلوبمه مالك اولورم تركيب مزبور اما ان اهلك هلكا واما ان املك ملكا ديمكدن عبارتدر كه فى الاصل مفعول مطلقدر فعلى حذف اولنوب نيابته دلالت ايچون مرفوع اولدى ياخود فعل محذوفك فاعليدر اما ان يقع لى هلك وملك تأويلنده در ياخود مبتداى محذوفه خبر خود مبتدادر وملك لفظنده دخى ميمك فتحى وضمى جاريدر

(المهلكة) ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثيله مصدردركه ذكر اولندى واسم مكان اولور چوله وبيابانه اطلاق اولنور مفازه معناسنه (التهلكون) حزون وزننده وهانك كسريله جائزدر اوتسز ونباتسز ارضه دينور هرنقدر آنده سود دخى اولورسه (وهلكون) مدت مديده دنبرو يغمور ياغمامش قوراق ارضه دينور يقول ارض هلكون وهلكين اذالم تمطر منذدهر وبونر صيغه جمع اوزره مبالغه يى متضمن اسمردر (انهالك) فتحه‌يله قحط وقوراق سنه‌لره دينور مفردى هلكه‌در وهلكات دخى دينور فتحاتله وهلك يدى قات ارضك هربرينك اراغنه دينور يدنجى يه وارنجه قدر وهلاك اولمش حيوانك جيفه‌سنه دينور وطاغك بوقريسيله اشاغيسنك ماييننه دينور كه يوره تعبير اولنور ومطلقا ايكى نسنه اراغنده اولان بوش يره وهوايه دينور زمين ايله سقف اراغى كبى وبوقريدن اشاغى يه دوشن نسنه‌يه دينور (الهلوك) صبور وزننده اركك اوزره بولموب دوشن كيردبوانه‌سى روسپى عورته دينور يقال امرأة هلوك اى فاجرة متساقطة على الرجال وتوجه‌سيله خوش معاشرت ايدن خاتونه دينلكه ضد اولور معناى ثانيده هلاك محبتدن ناشى متصور در يقال امرأة هلوك اى الحسنة التبعل لزوجها وسريع الانزال آدمه دينور (الهالك) ضمتينله هالكه معناسنه دركه صفت مفرده در ومنه قولهم افعل ذلك اما هلكت هلك بوراده هالكه معناسنه در واما كلمه‌سى همزهٔ مكسوره ايله در وهلكت ماضئ مؤنثدر فاعل هلك لفظيدر كه صفت مفرده‌در هالكه معناسنه در ناقة سرح وامرأة عطل كبى وهالكدن مراد نفس هالكه‌در ومنونا وبعضا غير منون استعمال اولنور غير منصرف اولديغنه كوره كويا كه هلك لفظى نفسنه علم اعتبار اتلمشدر واضافتله هالكت هلكه دخى وارداولمشدر اوله كوره هلك يعنى هلاك شاننده اولان نفسك هلاك اولورسه‌ده وايكنجى يه كوره آنك نفس هالكه‌سى هلاك اولورسه ده اول ايشى ايشله ديمك اولور بعده كلام مزبورى توسيعله على ماخيلك موقعنده مثل اوله‌رق اجرا ايلديلر كه بهمه حال ديمك اولور نته كه لسانمز ده دخى بو معه تعبيرلر ز يانز ده در مثلا افعل ذلك اما هلكت هلك واما هلكت هلكه ديمك بهمه حال بن او ايشى ايشله رم ديمك اولور وعن الكسائى اما هلكة هلك جمله اسما واضاف انيه بوندن مرادينه نفس در هى هلكة هلك سكنده در وهلك بونده غير منوندر كه غير منصرفدر وهلكه هانك فتحيله هلاك معناسنه در پس اسناد مبالغه يى متضمن ياخود وقعت فعل محذوفنك فاعلى اعتبار اولنور وعلى كلا الوجهين قسم اول تقدير اولنور واما ثانيه‌ده واوك حذفى جائز در ياخود يازائد اولوب ان وصليه اعتبار وواووصليه مقدرا اراده اولنور كذا افاده الشارح ووقع فى مسند احمد بن حنبل فى حديث الدجال وذكر صفته [فقال اعور جعدا زهر هجان

اقرفاماهلاك الهلاك فان ربكم ليس باعور] هكذا روى بدل يعنى بحرف التعريف بودخى
معناى مزبورده يعنى على كل حال موقعنده مستعملدر مترجم ديركه ابن اثير ايكى
روايت دخى نقل ايلمشدر برى ولكن الهلاك كل الهلاك كه هالك ضمى ولاملرك
سكونيله در وبرى واما هلكت هلك كه ركع وزننده در روايت اولايه كوره هلاك
هلاك معناسنه اسمدر دجاله هلاكله دعادر ملعون مسفور هرنقدر ادعاى ربوبيتله
ناسه مقدوردن خارج بعض اوضاع وحالات تلبيس وتسويس ايدرسه ده كوزندن
يكچشملك نقيصه سنى ازاله يه قادر دكلدر سزك تكريكز اعور دكلدر يعنى عيب
ونقيصه دن منزهدر ديمكدر وروايت ثانيه يه كوره هلك هالكك جمعيدر ملعون
مزبوره اتباع ايدن نفوس جاهله هلاك اولسون ديمكدر خلاصه كلمات مرقومه نه
كونه اولورسه اولسون بهمه حال موقعنده مثل متداولدر (التهلكة) تانك فتحى
ولامك ضميله مصدردر كه ذكر اولندى واسم مجراسنده استعمال اولنور كه عاقبتى
هلاكه مؤدى اولان نسنه يه وحال وكيفيته دينور يقال وقع فى التهلكة وهى
كل ماعاقبته الى الهلاك وادى (تهلك) تانك وهانك ضمى ولام مشددنك كسريله
باطل وبيهوده معناسنه علمدر وغير منصرفدر وزن فعل وعلميتله نته كه
تخييب وتضلل دخى بويلجه باطل موقعنده علمدر يقال وقع فلان فى وادى تهلك
اى فى الباطل (الاهتلاك) (والانهلاك) بركسه كندى نفسنى مهلكه يه
صالمق معناسنه در يقال القطاة تهتلك وتنهلك من خوف البازى
اى ترمى بنفسها فى المهالك (المهتلك) اسم فاعل بنيه سيله يالخوار وعبدالبطن شخصه
دينوركه ناس كنديسنى ضيافت واطعام ايلكدن غير فكر ومقصدى اولميه يقال رجل
مهتلك اى لاهم له الا ان يتضيفه الناس (الهلاك) زوار وزننده شول جرار وسائل
مشرب طائفه يه دينوركه ناسى جر وسؤال ايده رك دورايدر اوله لر وشول اوبه
اوبه جر واستعطا ايلك عادتلرى اولان جرار طائفه سنه دينوركه يوللرندن آزوب
كمراه اولمش اوله لر وانلره مهتلكون دخى ديرلر يقال قوم هلاك اى الذين ينتابون
الناس ابتغاء معروفهم ويقال هم هلاك ومهتلكون اى المنتجعون الذين ضلوا الطريق
(الهالكى) دمورجى يه دينور فى الاصل هالك قبيله سندن بركسه مشهور دمورجى
اولوب بعده كيده رك مطلقا دمورجى يه اطلاق ايلديلر على قول انك اول بين
العرب دمور ايشلين هالك بن اسد نام كمسه اولمغله هر دمورجى بى صكره اكا
نسبت ايلديلر وقلج وخنجر پاسلرنى آچوب جلاوبرن آدمه دخى اطلاق ايلديلر
(التهالك) تفاعل وزننده برنسنه اوزبنه نفسنى القا ايله يوملوب دوشمك
معناسنه در پروانه نك چراغه دوششديكى كبى يقال تهالك على الفراش اذا
ساقط وخاتون ايكى طرفه صالنى بولانى يوريمك معناسنه در يقال

تهالكت المرأة فى مشيها اذا تمايلت (تهالكه) زيادهسيله جريده اولان نفسه وصف اولنور يقال نفس هالكة اى شرهة (انهالكة) هالك كسريله ساقطه وهالكه معناسنهدر جمعى هلاك كلور عنب وزننده يقال فلان هلكة الهلك اى ساقطة من السواقط (الهيلكون) حيزبون وزننده دندانهسى اولميان اوراغه دينور اكينى ايوجه بچميوب تباه ايلديكيچون (الهيلوث) صيچان اوته دينورسم الفار معناسنه كتب طبيده تراب هالك ايله مرسومدر وطرنيت يعنى قوبغان تيكنى تعبير اولنان نباتدن بر نوعك اسميدر (الهمك) هالك فتحى وميمك سكونيله بر آدمى بر ايشه كيرشدروب انكاه متمادى متوغل ايدوب اوغراشدرمق معناسنهدر (الانهماك) انفعال وزننده (والتهمك) تفعل وزننده بر ايشه كيروشوب جد واصرار ايله متمادى اكله متوغل اولوب اوغراشمق معناسنهدر يقال همكه فى الامر همكا من الباب الاول فانهمك وتهمك اى لججه فيه فلج يعنى جد وتمادى فيه (المهموث) ممدود ومتمادى اولمش نسنهيه دينور وبو مناسبتله صرتنك ايكى طرفنده تكاتى دكدكى يرلرى بومرى اولميوب صاتى اولان آته مهموث المعدين اطلاق اولنور يقال فرس مهموث المعدين اى مرسلهما موضع حزورلرى اشاغى به طوغرى ممدود اولديغيچون اطلاق اولندى (الاهميكاك) اشمئزاز وزننده پر غضب اولمق معناسنهدر يقال اهمأك الرجل اذا امتلا غضبا (الهندكى) هالك ودالك كسريله هند طائفهسندن اولان ركمسيه دينور وبو هند لفظندن متصرفى دكلدر يعنى هند لفظنه منسوب دكلدر زيرا حرف كاف حروف زيادهدن دكلدر جمعى هناد دريقال رجل هندكى من الهنادك اى من اهل الهند مترجم ديركه مؤلف بو تكلهجى هرى به تعريض ايلمشدر زيرا جوهرى كافى زائد اعتباريله غير قياس اوزره هند لفظنه نسبت ايلمشدر لكن بو اعتبارى ازهريدن وسائردن اخذ ايلمشدر وو اقعا كافك بركلمده زيادهسى ثابت دكلدر مكركه لفظ مزبورى عرب ابتدا حبشه اهلندن استماعله استعمال ايلمش اوله لر زيرا اهل حبشه اسمك آخرينه نسبته دال اولمغيچون كاف زياده ايدرلر وقانديكه محتملدر كه لفظ مزبور فارسيدن مأخوذ اوله زيرا فارسيده آخره لاحق اولان كاف اداة تصغيردر اهل فرس عندنده محقر اولمغله اكثرى هندى وهند متماثلده هندك ديرلر نسبت تصور يله زيرا اصلى هند وك ايدى هنديجك ديمكدر بعده عرب اخذ وكافى جوهر كلمهدن قياسله آخرينه ياء نسبت الحاق وتعريب دانى مكسور ايدوب هندكى ديديلرمعلوم اسلامده عرب ايران اللرينى فتح واهل فرسه اختلاطه نتى وافر الفاظ فارسيه اخذ وكوناكون انلرده اجراى تلاعب ابتدكارى مزهرده منصوصدر وفيه قال الازهرى سيوف هندكية اى هندية الكاف زائدة وتحاحده جمعى هنادكه عنوانده مثبوتدركه واحدى

منسوب اولدیغنه دالدر قلیجرر (الهوك) شوك وزننده (والهوك) هجف وزننده (والهیكوك) یعفور وزننده شول احمق كمسه‌دینورکه پك نادان اولمیوب دماغنده برمقدارجه رشد وادراك بقیه‌سی اوله (الهوك) فتحتیله اسمدر وجه مذكور اوزره اولان حماقته‌دینور یقال به هوك ای حمق وفیه بقیة ومصدر اولور برآدم بیكوك اولمق معناسنه در یقال هوك الرجل هوكا من الباب الرابع اذاكان بیكوكا (المتهوك) متهور وزننده (والهواك) شداد وزننده سرکشته ومتحیر ادمه دینور ومتهوك دائما هلاكه مؤدی اولان ورطه‌یه کندیسنی القا ایله ساقط وهالك اولور اولان آدمه دینور (الهوكة) هالك ضمیله چقوره دینور حفره معناسنه‌در (التهویك) تفعیل وزننده چقور قازمق معناسنه‌در یقال هوك الرجل اذاحفر (التهوك) تفعل وزننده سرکشته ومتحیر اولمق معناسنه‌در یقال تهوك الرجل اذاتحیر وتهور معناسنه‌درکه برخصوصه ملاحظه ومبالات ایلكسزین شروع واقتحام ایلمكدر یقال تهوك فلان اذا تهور (الهواكة) شداده وزننده چوراق یره دینور سبخه معناسنه (الهوكة) فرحه وزننده هواكه معناسنه در (الانهیاك) انفعال وزننده تهوك معناسنه‌در یقال انهاك الرجل بمعنی تهوك (التهییك) تفعیل وزننده سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال هیك الرجل اذا اسرع وچقور قازمق معناسنه‌در که تهویكده لغتدر یقال هیك الرجل اذاحفر مؤلف هیك وهیك كلمه‌لرنی دخی لفظلرینه نظرا بوراده ذکر ایلمسی مناسب ایدی هیك که هاء مكسوره ایله‌در هیك لفظندن مخففدرکه یای مشددهٔ مفتوحه ایله‌در وبوایاك لفظندن مقلوب اولان هیاك مخففیدر تحذیر ایچوندر احذر معناسنه مستعملدر وهیك كلمه‌سی هاء مفتوحه ایله‌در هیك لفظندن مخففدرکه یای مشددهٔ مفتوحه ایله‌در وبوهیاك مخففیدرکه اسرع معناسنه اسم فعل امردر ظاهرا مؤلف كاف خطابیه اولدیغنه نظر ایله اواخر کتابی توقیف ایدوب لكن اوراده دخی سکوت ایلمشدر

(* فصل الیاء *) (یك) یانك فتحی وكافك تشدیدیله فی الاصل لفظ فارسیدر برعددك اسمیدر واحد معناسنه ورؤبه نام شاعر اخذ ایدوب اشبو * وقد اقاسی حجة الخصم المحك * تحدی الرومی من یك ایك * بیتنده ایراد ایلمشدر من واحد اواحد دیمكدر وبونده یك لفظی منونا وغیرمنون مرویدر والفارسی لفظنه وزنك تحملی اولمدیغنده الرومی ایله تعبیر ایلمشدر زیرا مرادی تحدی الفارسی دیمك ایدی مترجم درکه شاعر مرقوم الرومی دیجك برده الفرسی دیسیدی دخی اهون ایدی ویك مغربده بربلده‌در (یكك) فتحتیله برموضعدر قد نجزت الكاف بعون الملك الكاف المعین والحمد لله اولا وآخرا والصلوة علی نبیه وآله وصحبه اجمعین

﴿ باب اللام ﴾ ﴿ فصل الهمزة ﴾

(الابل) همزه‌نك وبانك كسريله وبانك سكونيله‌كه مخففدر دوه‌يه دينور وبو مفرددر جمعه دخی اطلاق اولنور فی‌ذاته جمع واسم جمع دكلدر جمعی آبال كلور همزه‌نك مديله مصغری ابيله در هـابله مترجم حقير ديركه اصول سـائره‌نك وشيخ رضی وسـائرنك بيانلرينه كوره غنم كبی ابل كلمه‌سی دخی اسم جمعدر لفظندن مفردی يوقدر ومؤنثدر زيرا لفظندن مفردی اولميـان اسماء جموع آدميونك غيرده تأنيثی واجبدر اكا بنـاء مصغری ابيله‌در هايله وجمعنده آبال دينوركه چوق دوه سـوريلری ديمك اولور تثنيه‌سـنده ابلان دينوركه ايكی دوه سوريلری ديمكدر مؤلف دخی تثنيه‌يی بو معنا ايله بيـان ايلدكله اسم جمع دكلدر قوللرينك بيننده تنـاقض شـائبه‌سی اولور ومفردی بعيردر نته‌كه غنمك مفردی شـاه‌در ومؤلفه كوره جنسـه دال اولور لكن غنم قبيلندن اولمز وحياة حيوان صاحبنك تنصيصنه كوره ابل‌ناس منزلنده وبعير انسان وجمل رجل وناقه مرأه وقعود فتی وقلوص فتيه منزلرنده‌در فلينظرودر مختارده مرسـومدركه ابل تسميه‌سی افخاذلرينه بول ايلدكلری تصورينـه مبنيدر پس بينلرنده اشـتقاق كبير مناسبتی اولور لكن بو توجيه وجدانه ملايم كلمديكی غير ستيردر قانديكه مأخذ اشـتقاق اباله تصوير اولنمق اقربدر (الابلان) تثنيه‌در ايكی سوری دوه ديمكدر يقال له ابلان ای القطيعين من الابل وابل يغمورلی سحابه اطلاق اولنور (التأبل) تفعل وزننده دوه ايدنمك معناسنه‌در يقال تأبل الرجل اذا اتخذ الابل وطوار چاير اوتلامق سببله صودن اكتفا ايلمك معناسنه‌در يقال تابلت الابل وغيرها اذا جزأت عن الماء بالرطب وارعورتك جماعندن امتناع ايلمك معناسنه‌در يقال تابل عن امرأته اذا امتنع عن غشيانها (الابل) همزه‌نك فتحيله برآدمك دوه‌سی چوغالمق معناسنه‌در يقال ابل الرجل ابلا من الباب الثانی اذا كثرت ابله وغالب اولمق معناسـنه‌در يقال ابله اذا غلبه وامتناع ايلمك معناسـنه‌در يقال ابل عنه اذا امتنع وابل وابول دوه تازه چاريا خود بوبجه اوتلامغله صودن مستغنی اولمق معناسـنه‌در يقال ابلت الابل و ابلت ابلا وابولا من البـاب الاول والثانی والرابع اذا جزأت عن المـاء بالرطب وبعضلر عنـدنده ابل وابول دوه‌لر چوبانسز صالمه ومسيب اوله‌رق يورديرندن ايراقلشوب غائب اولمق ياخود وحشيلنوب ايلق كبی يبانی اولمق معناسنه‌در يقال ابلت الابل وابلت اذا هملت فغابت وليس معها راع اوتأبدت وبركسه جماعدن ايكره‌نوب امتناع ايلمك معناسنه‌در يقال ابل الرجل عن المرأة اذا امتنع عن غشيانها وعبادته دورشمك معناسنه‌در يقال ابل الرجل اذا نسك ودكنكله اورمق معناسنه‌در يقال ابله بالعصا اذا ضربه بها وبركمه‌يی صالمه دوه‌لر صاحبی قلمق معناسـنه در يقال ابله ابلا اذا جعل له ابلا سـائمة وقيو آغزنه اباله چاتمق معناسنه‌در تقول ابلت البئر اذا جعلت لها اباله وابل ياش ياخود قوری اوتلغه دينور

همزه‌نك ضمیله‌ده جائزدر (التأبیل) تفعیل وزننده برآدمك دوه‌سی چوغالمق معناسنه‌در
یقال ابل الرجل اذا کثرت ابله وبرنسنه‌دن امتناع ایلمك معناسنه‌در یقال ابل
عنه اذا امتنع ودوه قسمنه خوشجه تقید وتیمار ایدوب طاولندرمق معناسنه‌در
یقال ابل الابل اذا سمنها وبرآدم کندی نفسیچون بسلیه‌جك دوه‌لر ایدنمك
معناسنه‌در که بیع ایچون اولمیه یقال ابل فلان اذا اتخذ ابلا واقتناها وتابیل
المیت تأبین معناسنه‌درکه میتك صفات جمیله‌سنی یاد وتعداد ایده‌رك کریه وزاری
ایتکدن عبارتدر یقال ابل المیت بمعنی ابن (الابال) همزه‌نك کسریله بودخی
برآدمك دوه‌لری چوغالمق معناسنه‌در یقال آبل الرجل ایبالا اذا کثرت ابله
(الابول) قعود وزننده حیوان چایره‌مقله صودن اکتفا ایلمك معناسنه‌درکه ذکر
اولندی ودوه‌لر بریرده آرام واقامت ایلمك معناسنه‌در یقال ابلت الابل ابولا
اذا اقامت بالمکان ودوه‌لر چوغالمق معناسنه‌در یقال ابلت الابل اذا کثرت واوتلر
دوه‌لر اوتلایه‌جق درجه‌ده اوزامق معناسنه‌در یقال ابل العشب اذا طال فاستمکن
منه الابل (الابل) صاحب وزننده چایر اوتلامغله صودن مستغنی اولان حیوانه
دینور جمعی اباًلدر کفار کبی ودوه وقیون مصالحنده استاذ وهنرمند آدمه‌دینور
یقال رجل آبل ای حاذق فی مصلحة الابل والشاء ودوه صاحبی آدمه دینور یقال
رجل آبل ای ذو ابل وحمص قضاسنده برقریه آدیدر ودمشق سنجاغنده برقریه‌درکه
آبل السوق دیمکله متعارفدر حسین بن عامر المقری الابلی اورالیدر ونابلس
ترابنده برموضعدر واردن قربنده برموضعدرکه آبل الزیت دیمکله متعارفدر
(الابلة) سماحه وزننده (والابل) فتحتینله برآدم دوه وقیون مصالحنده ارزو
وهنرمند اولمق معناسنه‌در یقال ابل فلان وابل ابلة وابلا من الباب الاول والرابع
اذا حذق فی مصلحة الابل والشاء فهو آبل کما ذکر ودوه چوغالمق معناسنه‌در یقال
ابلت الابل وابلت من الباب الرابع والاول اذا کثرت (الابل) کتف وزننده
باب رابعدن اسم فاعلدر دوه قیون مصالحنده استاذ اولان آدمه دینور ودوه
صاحبی کمسه‌یه دینور وسموز تنومند دوه‌یه دینور یقال بعیر ابل ای لحیم (الابل)
افضل وزننده اسم تفضیلدر دوه وقیون قسمنك تقید وتیماری خصوصنده یك
اوز وپك هنرمند آدمه دینور یقال هو آبل من الناس ای اشدهم تأنقا فی رعیة الابل
والشاء (المؤبلة) معظمه وزننده برکمسه‌نك کندی نفسیچون وبسلمه ایچون اتخاذ
ایلدیکی دوه‌لره دینورکه بیع ایچون اولمیه یقال ابل مؤبلة اذا اتخذت للقنیة
(الابل) سکر وزننده صالمه دوه‌لره دینور یقال ابل ابل ای مهملة (الاوابل)
چوق دوه‌لره دینور یقال ابل اوابل ای کثیرة (الابابیل) همزه‌نك فتحیله بلوکلر
وسوریلر فرق معناسنه‌درکه فرقه‌نك جمعیدر وبو مفردی اولمیان جمعدر عبادید

وشنایدنی یقال بنت اذن ابل ای فرقه شارح دیرکه بعضلر مفردی اباله
وابول وابیل اولدیغنه ذاهب اولمشلر وبعضلر ابابیل طباغ ترنجبین دیدکلری
قیش اولمسنه ذاهب اولمشلر نته که بعض کتب تفاسیرده وحیاة الحیوانده مرسومدر
(الابّة) اجّه وزننده بانک تخفیفیله ده جائزدر (والابیل) سکیت وزننده
(والابول) عجول وزننده (والابیال) دینار وزننده که بونک اهلی ابال ایدی
تشدیدیله قیش ودوه وآت قسمندن بر پاره که دینور علی قول پیدرپی کلان
بلوکلرن هر بلوکنه دینور یقال ابالة من الطیر والخیل والابل وابیل وابول وابیال
ای قطعة ومتابعة متهاوناً بالد اجّه وزننده بر باغ اوتلغه دینورکه کوتریلور ومنه
المثل * ضغث علی ابالة * یعنی بر باغ اوتلق یوکلک اوزرنه بر طوتام اوتلق دخی
وضع وتحمیل اولنمق مراد ثقلت کالنده ایکن بر ثقلت دخی عارض اولدی دیمکدر
مثل مزبور بلیه اوزره بلیه عارض اولدقده ایراد اولنور بعضلر عندنده خصب
وفراخنک تعاقبنده ضرب اولنورکه ازالت ضدیدر وبونده دخی بانک تخفیفیله جائزدر
(الابیل) امیر وزننده دکنکه دینور عصا معناسنه‌در وسریانی لسانده حزین
وغمکین آدمه دینور ونصاری طائفه‌سنک رئیسنه یاخود پاپالرینه دینور راهب
معناسنه یاخود صاحب ناقوسلرینه دینور که ظاهرا مؤذن مقامنده اولور
جمعی آبال‌در شهید واشهاد کبی وابیل در همزه نک ضمیله بو جهتله ابیل
الابیلین که پاپاسلر پاپاسی دیمکدر نصاری طائفه‌سی عیسی علی نبینا وعلیه
السلام حضرتلرینی مراد ایدرلر مؤلف والحزین بالسریانیة ورئیس النصاری
اوالراهب عبارتیله ثبت ایلدکلری مقتضی سیاق بو معناده ابیل سریانی اولوب وسبب
تسمیه حزن مانده‌سی اولمقدر نته که راهب خوف معناسنه اولان رهبدندر وزمخشری
اساسنده دیدیکه ابنت الابل دیرلر دوه یاش یوجه یمکله صودن قانع وفارغ اولسه
وتأبل فلان دیرلر نکاحی وقربان نسوانی ترک ایلسه وراهبه ابیل اطلاقی بو
معنادندر یقال ابل ابالة فهو ابیل مثل فقه فقاهة فهو فقیه وابن اثیر دخی نهایه‌ده
وجه مذکور اوزره بیان ایتمشدر مؤلف دخی بو معنالری بوقریده ثبت ایلمشدر
فلینظر (الابلی) همزه‌نک فتحی وبانک سکونی ویای موحده‌نک ضمی وفتحیله
(والهیبلی) صیقلی وزننده (والابلی) همزه‌نک فتحی وبانک ضمیله (والابیل)
صیقل وزننده (والابیل) بانک ضمیله (والابیلی) امیری وزننده بونلرده ابیل
معناسنه‌درکه نصارانک رئیسلرینه یاخود پاپاسلرینه یاخود چاک صاحبلرینه
دینور (الابینة) سفینه وزننده (والابلة) دینره وزننده (والنوبیة) سفینه
وزننده بونلرده اباله کبی بر قوجاق اوتلغه دینور (الابابة) کتابه وزننده دوه
وقیون مقوله‌سنی کورکی کبی کوزه‌ده‌وب تقید وتیمارینه حسن اهتمام ایلمک

معناسنه در یقال فلان حسن الابلة ای السیاسة یعنی القیام علی ماله وابالة بر آدمك
اصحاب وعشیرتنه دینور ابله گبی کما سیذکر و بر آدمك استکلوسی اولان شیئه
دینور طلبه معناسنه کما سیذکر وقیونك آغزینه چو یردکلری بنایه دینور که
قیو بلازکی تعبیر اولنور یقال لیس علی البئر ابالة وهی شیٔ تصد به البئر
و بیوك وقبا اوطون باغنه دینور که اورته سندن ایپ ایله بغلیوب یوکلنورلر تمامه
وزننده دخی لغتدر مثل مذکورده بابك تخفیفی بو معنادندر یقال احتمل ابالة من
الحطب ای حزمة کبیرة (الابلة) فرحه وزننده بو دخی بر آدمك استکلوسی
وخواهشی اولان نسنه یه دینور یقال هی ابلته ای طلبته و حاجته ودوللو
دوشلو خیر و برکتلو ناقه یه دینور یقال ناقة ابلة ای مبارکة من الولد مؤلف
بونی تکرار ایلشدر (الائتبال) افتعال وزننده دوه قسمنك تقید و تیمار ورعایتی
مصلحتنه دائما قیام و اهتمام ایلمك معناسنه در یقال انه لا یأتبل ای لایثبت علی
رعیة الابل ولا یحسن مهنتها ای خدمتها ورا کب دوه اوزره مصر جندیسی کبی
ثابت و برقرار اولمق معناسنه در یقال هو لایأتبل ای لایثبت علی الابل راکبا
(الابلی) کسرتینله و فتحتینله آبل وابل کبی دوه لری اولان آدمه دینور یقال
رجل آبل وابل وابلی ای ذوابل (الاباّل) شداد وزننده دوه چوبانه دینور
(الابله) همزه نك کسریله عداوت معناسنه در یقال هو شدید الابل ای
العداوة (الابلة) غرفه وزننده آفته دینور عاهه معناسنه (الابلة) تمره
وزننده علی قول فتحاتله انسانه عارض اولان ثقلت ووخامته دینور کثرت
طعامدن عارض اولان ثقلت کبی تقول اخذتنی الابلة ای الثقل والوخامة وکناهه
دینور اثم معناسنه (الابل) فتحتینله بو دخی آدمه عارض اولان ثقلت ووخامته
دینور شارحك بیاننه کوره بونلرك اصلی وبله وو بل ایدی واو همزه یه تبدیل
اولندی (ابلة) عتله وزننده بر درلو طعامدر که خرمایی ایکی طاش بیننده
نیمجه دوکدن صکره اوزرینه سود صاغوب قارشدرمقله ترتیب ایدرلر و بر
بلوك خرمایه دینور یقال ابلة من التمر ای قدرة وابله بصره ده برموضع آدیدر که
دنیاده مشهور اولان درت جنانك بریسیدر که غوطهٔ دمشق سغد سمرقند
وشعب بوان وابلهٔ بصره در امام مسلم شیخی شیبان بن فروخ الابلی اورایه
منسوبدر و ابله بر آدمك عشیرت و اصحابنه دینور اباله کبی یقال جاء فی ابالته
وابلته ای اصحابه و قبیلته و بر آدمك مطلوبی وخواهشکرده سی اولان شیئه
دینور کما سیذکر (ابیلی) مصغرا و مقصورا بر خاتون اسمیدر (المؤبل)
معظم وزننده شعرادن ابراهیم اندلسی لقبیدر (ابل) همزه نك ضمیله برموضعدر
(الابل) ضمتینله او تلاندقدن صکره تازه دن یشروب چقان چایره دینور

(الابلة) كسرتين ولام مشدده ايله وضمتينله كه ذكر اولندى (والابلات) همزه نك كسريله بو نلرده ضلب اولنه جق نسنه يه دينور يقال هو من ابلة سوء وابلته وابلاته وابالته كما ذكر اى من طلبة سوء يعنى جهت قبحه دن مطلوب اولان نسنه لردندر (ابلى) كردى وزننده طى قبيله سنه مخصوص ايكى مشهور طاغك بانده برطاغك آديدر (ابلى) حبلى وزننده برنجه طاغلردركه بثر معونه اوراده در (المأبولة) آغزينه بلازك چويرلمش قيويه دينور يقال بثر مأبولة اى مصدرة بالابلة (البلة) ثبه وزننده بودخى بيوك وقبا اوطون باغنه دينور (المأبلة) مأسده وزننده دوه لى يره دينور يقال ارض مأبلة اى ذات ابل (الاتل) همزه نك فتحى وتانك سكونيله (والاتلان) (والاتلال) فتحاتله اويكه وطارغنلقله آديملرى صيق صيق آنه رق ارقون ارقون يوريمك معناسنه در كه برنسنه خصمندة غضبناك اولان كمسه اويلجه يوريوب كيدر يقال اتل الرجل اتلا واتلانا واتلالا من الباب الثانى اذا قارب الخطو فى غضب وطعامدن طلوم كبى طپطلو اولمق معناسنه در يقال اتل من الطعام اذا امتلأ (الاوتل) احر وزننده طوق كمسه يه دينور شبعان معناسنه مؤلف بونى واو فصلنده دخى ذكر ايلمشدر ظاهرا واو همزه دن مقلوب ديين قوله مبنى بوراده دخى ثبت ايلدى (الاتل) (والوتل) ضمتينله طوق كسه لره دينور مفردلرى اوتل در يقال قوم اتل ووتل اى شباع شارح دركه مؤلف نهراتل ماده سندن ذهول ايتمشدر كه بلاد خزر وبلغار ايچره جارى برنهر عظيمدر (الاثول) ثاى مثلثه ايله وصول وزننده برنسنه كوكلنوب تمام مرتبه اصل واستحكام بولمق معناسنه در يقال اثل الشئ اثولا من الباب الثانى اذا تاصل (التاثل) تفعل وزننده اثول معناسنه در يقال تاثل الشئ بمعنى اثل واولولنمق معناسنه در يقال تاثل الشئ اذا عظم وامك چكوب سرمايه قزانمق معناسنه در يقال تاثل المال اذا اكتسبه وقو يوقازمق معناسنه در يقال تاثل البئر اذا حفرها وذخيره ايدنمك معناسنه در يقال تاثل الرجل اذا اتخذ ميرة وبرنسنه اطرافدن تدريجله بركمك معناسنه در يقال تاثل الشئ اذا تجمع (التاثيل) تفعيل وزننده مالى مايه لندروب نما وبركتله فراوان ايلمك معناسنه در يقال اثل ماله اذا زكاه واصله وملكى اولولندرمق معناسنه در يقال اثل ملكه اذا عظمه واهل ومتعلقاتنه فاخر كسوه لر الباس ايدوب نوازش واحسان ايلمك معناسنه در يقال اثل الاهل اذا كساهم افضل كسوة واحسن اليهم وبرآدمك مالى كثرت بولمق معناسنه در يقال اثل الرجل اذا كثر ماله (الاثلة) ثمره وزننده برسمتدن مجلوب اولان ذخيره يه دينور يقال جلب اثلة اى ميرة واواسبابنه دينور متاع البيت معناسنه وبونده حركاته جائزدر

ويات و يراغه وساز وسامانه دينور يقال اخذ اثلته اى اهبته و برنسنه نك اصل
ومايه سنه دينور جمعى اثال كلور جبال وزننده يقال لفلان اثلة مال اى اصل مال
ومجاز اشرف وحسبه اطلاق اولنور ومنه يقال هو يحت فى اثلتنا اى يطعن فى
حسبنا اساسده بومعنا شجر آنى الذكر اسمى اولان اثل كلمه سندن اولمق اوزره
مرقومدر واقعا نحت تعبيرى اكا قرينه اولور واثله مدينه قربنده بر موضعدر
و بغداد قضاسنده برقريه در وهذيل بلادنده برموضع اديدر (الاثلى) همزه نك
فتحى و ثانك سكونيله آجى ايلغين اغاجنه دينور مفردى اثله در وجمعى اثلات در
فتحاتله واثول كلور ايلغين اغاجى ايكى نوع اولور برى طرفاء و برى اثلى دركه كبير
اولور بوكه آجى ايلغين ديرلر اغاجى پك متين اولور قصعه وقدح بيارلر ذكر
اولنان شرف و حسب معناسى بوندن مأخوذدر (الاثال) سحاب وزننده
(والاثال) غراب وزننده موروث اولان مجد وشرف وشانه اطلاق اولنور يقال
هوعلو الاثل والاثال اى المجد والشرف واثال غراب وزننده بر طاغك آديدر
وعبس قبيله سنه مخصوص برصو ياخود برحصن آديدر وقاعه ده برقريه آديدر
و بردره اسميدركه وادى الستاره يه منتهى اولور وغمازه قربنده برصو آديدر
وغمير ايله بستان ابن عامر بيننده بر موضع آديدر وضمرة بن ضمرة النهشلى نام
كمسه نك فرسى اسميدر واثال بن النعمان اصحابدندر (اثيل) زبير وزننده نواحىٔ
مدينه ده بردره آديدر وعند البعض ذواثيل ايله مسمادركه بدر ايله صفراء بيننده
واقعدر آل جعفره مخصوص خرمالقى چوق بريردر (اثيل) امير وزننده بر
موضعدر (ذوالمأثول) (وذات الاثلى) (واثيله) جهينه وزننده برموضعدر
(الاجل) فتحتينله بر وقتك غايةٔ وانجامنه دينور مثلا حيات وعمر انسانى باينده
مضروب و مقدر اولان مدتك غايتنه دينوركه اول آنده انسان لامحاله وفات ايدر
كذلك وعده ايله آلنان بورجك نهايت مدتنه دينور و برنسنه نك مدت وزمانه
دينور جمعى آجال كلور آمال وزننده مؤلف بصائرده ديديكه اجل كلمه سى برنسنه
حقنده مضروب ومقدر اولان مدته موضوعدر بعده حيات انسانه مضروب اولان
مدتله كه مراد غايتيدر استعمال اولندى ونص كريمده بش وجه اوزره مستعملدر
اولا عبيت مدت حياتكه موت مقدردن عبارتدر ثانيا وقت معين معناسنه در
ثالثا اهلاك كفار معناسنه در رابعا عدت مطلقه ده استعمال اولندى خامسا
عذاب وعقوبت معناسنده استعمال اولندى انتهى واجل مصدر اولور كيرلنمك
معناسنه در يقال اجل الامر اجلا من الباب الرابع اذا تاخر (التأجيل) تفعيل
وزننده برمعين وقته قدر مدت مهلت تعيين ايلك معناسنه در يقال اجله ذا حددله
الاجل واجل ديدكلرى بيون اغرسنه تيمار ايلك معناسنه در يقال اجل فلانا اذا

داواه من الاجل و بر ایشدن برآدمی آلیقومق معناسنه در یقال اجله عنه اذا
منعه وحبسه وصو ایرکیلجك کولجك مقوله سی یره اطرافدن صو جکنوروب
برکدرمك معناسنه در یقال اجل الماء فی المأجل اذا جمعه فیه (الآجل) عاجل
وزننده (والاجیل) امیر وزننده ذکر اولنان اجل ماده سندن اسم فاعللردر
متأخر اولان شیئه دینور عاجل مقابلیدر ومنه یقال یوثر العاجل و یذر الآجل
(الاستیجال) وقت معینه قدر مهلت ایستمك معناسنه‌در تقول استأجلته فاجلنی الی
مدة (الآجله) عاجله وزننده آخرته اطلاق اولنور نته که عاجله دنیایه اطلاق
اولنور (الاجل) همزه نك کسریله بیون آغر یسنه دینور که یصدقدن
دوشمکدن یاخود یصد غلك خشو نتندن عارض اولان اغریدر اوله جقدر و بقر
وحش سوری سنه دینور جمعی آجال در (الاجل) همزه نك فتحیله بیون وجعه
مذکور اوزره اغریمق معناسنه در یقال اجل الرجل اجلا من الباب الرابع اذا اشتکت
عنقه و بیون اغریسنه چاره ایتمك معناسنه‌در یقال اجله من الاجل اجلا من الباب
الثانی اذا داواه منه وبرآدمی بر ایشدن آلیقومق معناسنه در یقال اجله عنه
اذا حبسه ومنعه ومنه یقال اجلوا مالهم ای حبسوه عن المرعی وبرکمسه حقنده
شر ومضرتله جنایت ایلمك علی قول اوزرینه شر وفتنه توزتمق معناسنه در یقال
اجل الشر علیهم اذا جناه اواثاره وهیجه وبری اوته سعی و کوشش ایدرك مال
کسب وجمع ایلمك معناسنه در یقال اجل لاهله اذا کسب وجمع وجلب واحتال
(المؤاجلة) مفاعله وزننده بوینی بیون اغریسنه علاج ایلمك معناسنه در یقال
آجله اذا داواه من الاجل ومنع وتوقیف ایلمك معناسنه‌در یقال اجله عنه اذا حبسه
ومنعه (الاجل) همزه نك ضمیله اجیلك جمعیدر که متأخر معناسنه در وخرما
اغاجنك چوره سنده مجتمع اولان چاموره دینور (التأجل) تفعل وزننده وقت
معینه قدر مهلت ایستمك معناسنه در یقال تأجل اذا استأجل تفعل بابی استفعل
معناسنه ده مطرده‌در وطاغ او کوزلوی بر کوب سوریی اولمق معناسنه‌در یقال
تأجل الصوار اذا صار اجلا وناس برارایه کلوب برکمك معناسنه‌در یقال تأجل
القوم اذا تجمعوا و کولجك مقوله سی یرده صو ایرکلمك معناسنه‌در یقال اجل
الماء فی المأجل فتأجل ای استنقع (من اجلك) (ومن اجلاك) (ومن اجلالك)
همزه لرك فتحی و کسریله من جللك معناسنه‌در که سندن اوتری دیمکدر فارسیده
از برای تو مقامنده‌در ایکنجی اوچنجیدن مخففدر واول جلل ماده سندندر مؤلف
بوراده استطرادا ذکر ایلمشدر مترجم دیرکه تحقیقمزه کوره اجل فی الاصل
ذکر اولندیغی اوزره جنایت شر معناسنه اولوب بعده مطلقا جنایتده شایع
اولدی مثلا من اجله فعلت ذلك قولنده آنك کسب وجنایتی سببله ایجاب ایندیکی

فعلدن ناشی بن شویله ایتدم دیمك اولوب کیدەرك اتساع ایله مطلقا علت مقامنده
استعمال ایلدیلر پس مجـاز بمرتبتین اولور ومن کلمەسی ابتدائیەدر فعل مذکوره
متعلقدر مثلا من اجله ضربت قولنده ضربت فعلنه متعلقدر ابتداء ضربی وانشاؤه
من اجله سبکنندەدر نته که من جرائك دخی بویلجەدر که من ان جررته سبکنندەدر
(المأجل) مقعد وزنـنده (والمؤجل) معظم وزنده صو بریکیجك یره دینور
مستنقع معناسنه (اجیل) زبیر وزنده اسامیدندر عمرو عثمان ابنا اجیل محدثلردر
وناعم بن اجیل مولی ام سلمەدندر تابعیدر (اجل) فتحتینله نعم لفظی کبی کلمهٔ جوابدر
یعنی ایجاب ایچون موضوعدر نعم وبلی کلملری کبی ترکیده اودوبلی وفارسیده آری
دینور لکن اجل تصدیقده نعم کلمەسندن احسندر ونعم استفهامده اجل کلمەسندن
احسندر مثلا انت سوف تذهب دینلسه جوابنده اجل دیمك احسندر واتذهب
دینلسه جوابنده نعم دیمك احسندر (اجلی) جمزی وزنده برمعروف مرعانك
آدیدر (اجله) دجله وزنده یمامەده برقریەدر (الاجل) قنب وزنده والاجل
قبر وزنده طاغ کچیسنك ارککنه دینور (الادل) عدل وزنده او کولمغه
بشلین یارەنك مهرەمی دوشمك معناسنەدر یقال ادل الجرح ادلا من الباب الثانی
اذا سقط جلبه وسودی یاخود آیرانی یایقده یایمق معناسنەدر یقـال ادل اللبن اذا
مخضه وحرکه وبرآغر نسنەیی یوکلنوب امکلیەرك ایقنەرق یاب یاب یوریوب
کتمك معناسنه در یقال ادل الشیء اذا ادلح به مثقلا (الادل) همزەنك کسریله
یوغون آغریسنه دینور یصدقدن دوشمکله عارض اولان اغری اولەجقدر ویك
قویو اکشی سوده دینور تقول اطعمنا ادلا مایطاق حمضا ای لبنا خاثرا حامضا
وبر آدمك امکلیەرك کوتروب کتدیکی آغر نسـنەیه دینور (الاردخل) خای
معجمه ایله قرطعب وزنده اتنه طلو سموز آدمه دینور یقال رجل اردخل ای
تارسمین (ازل) ضمتینله برطاغك آدیدر ودیار فزارەده برموضع آدیدر وطی
قبیلەسی دیارنده برصوریجك اسمیدر (اریلیه) همزەنك فتحی ویانك تخفیفیله
اندلس اولکەسندە برحصن آدیدر (اریل) زبیر وزنده ابن والبة بن الحارثدر که
بنو والبەدندر (الارلة) همزەنك ضمیله غرله وزنده ومرادفیدر که حشفەنك
دریسیدر ختانده قطع اولنور (الازل) همزەنك فتحی وزای معجمەنك سکونیله
طارلق وشدت وسختی معناسنەدر که اسمدر ومصدر اولور کما سیذکر یقال هو فی ازل
من العیش ای ضیق وشدة ویقال ازل ازل ککتف مبالغة ای شدة شدیدة وحبس
وتوقیف ایلمك معناسنەدر یقال ازله ازلا من الباب الثانی اذا حبسه واتك اور کنی
وکوستکنی قصالدوب صالیویرمك معناسنه در یقـال ازل الفرس اذا قصر حبله
ثم سیبه ودواب ومواشییی خوفدن یاخود قوراقلقدن ناشی یبانه چقرمیوب اوبەده

ایتومق معناسنه در یقال ازلوا اموالهم اذالم یخرجوها الی المرعی خوفا اوجدبا
بومعنا ذکر اولنان عمومه داخل ایکن مؤلف تخصیص ایلشدر کویا که بونده
زیاده ضیق وشدت متصوردر وطارلغه وقیتلغه اوغرامق معناسنه در یقال ازل
الرجل اذا صار فی ضیق وشدة (الازل) همزه نك کسریله کذب معناسنه در یقال
فی کلامه ازل ای کذب وآفت وداهیه یه دینور (الازل) فتحتینله قدم معناسنه در که
شیئك اول وابتداسی اولمقدن یعنی وجودك جانب ماضیده معتبر ازمنهٔ مقدرهٔ غیر متناهیه ده
استمرارندن عبارتدر نته که ابد جانب مستقبلده استمرارندن عبارتدر یقولون
هو ازلی ای منسوب الی الازل وبونك اصلی یزلی ایدی که لم یزل کلمه سنه منسوبدر
یعنی قدیم اولان شیئه لم یزل اطلاق اولنمغله آندن اختصار اولنان یزله منسوبدر
بعده تخفیفا یائی الفه قلب ایدوب ازلی دیدیلر نته که ذی یزن نام ملکه منسوب اولان
مزراغی نسبتده رمح ازنی دیدیلر ولم یزل زوال ماده سندندر که دوام معناسنه مستعملدر
شارح دیر که بعضلر ضیق معناسنه اولان ازلدن مأخوذدر دیدیلر قدمك بدایتی
طرفنی تقدیر وادراکدن عقول ومدرك مضایقه ده قالوب بروجهله نافذ اولمدیغنه
بناء آنده استعمال اولندی وزمخشری دیدیکه بوماده مصنوعدر کلام عربدن
دکلدر کویا که لم ازل لفظنه نظر ایدوب اختصار ایله ازلی اخذ واستعمال ایلدیلر
مترجم دیر که ظاهرا ابدی تعبیرینه مشاکل ومقابل ایلدیلر (الازول) صبور
وزننده پك قحط وشدید اولان یله وصف اولنور جمعی ازل کلور همزه نك ضمیله
یقال سنة ازول ای شدیدة (المأزل) منزل وزننده اسم مکاندر مضیق معناسنه
(التازل) تفعل وزننده طارلمق معناسنه در یقال تازل صدره اذا ضاق
(ازال) سحاب وزننده یمنده صنعاء شهرینك اسم قدیمیدر علی قول بانیسی اسمیدر
(الاسل) فتحتینله قوغه لق وحصیر اوتی دیدکلری نباته دینور که سازلق اقسامندندر
وتشبیهله مزراق قارغیلرینه واوقلره اطلاق اولنور وخرما اغاجنك سیوری سیوری
تیکنلرینه دینور وشول چبوق طرزنده فدانلره وداللره دینور که یپراقسز دوز
وهموار بتوب آندن حصیر وسپت مقوله سی نسج ایدرلر علی قول اکری اولمیوب
دوز وطوغری اولان چبوقلره وشاخلره اطلاق اولنور مفردی اسله در واسلة
اللسان دلك سیوری اوجنه اطلاق اولنور واسلة البعیر دوه نك قضیبنه یعنی ذکرینه
اطلاق اولنور واسلة النصل تمرنك یلمانه اطلاق اولنور واسلة الذراع قولك
انجلن برینه اطلاق اولنور واسلة النعل پاپوشك برونندن عبارتدر واشبو اسله کلمه سی
عظم ماده سنده اعاده اولنور انشاءالله تعالی (التأسیل) تفعیل وزننده یغمورك
یره نافذ اولان رطوبتی قولك اسله سنه یعنی انجلن برینه قدر بالغ اولمق معناسنه در که
مراد طپراغه اولمقدار نفوذ ایلکدر یقال اسل المطر اذا بلغ نداه اسلة الید مترجم

دير كه نته كه يغمور قولك عظيم اولان يرينه قدر بالغ اولسه عظم المطر ديرلر
واساسده مرسومدر كه براعرابی برآخر اعرابی‌یه كيف كانت مطرتكم اسلت ام
عظمت يعنی آثار رطوبتی قولك انجه‌رك اولان يری ياخود قبا يری قدرمی يره
نفوذ ايلدی ديو سؤال ايلدكده «بلغت الضرائر» يعنی باش پرمغك ضره‌لرينه يعنی
التنده اولان اته قدر بيله وارمدی ديو جواب ايلدی (الاسال) همزه‌نك مديله
شمائل واخلاق وعلامات معناسنه‌در يقال هو علی آسال من ابيه ای شبه وعلامات
وبونك مفردی مسموع دكلدر شارح دير كه آسان كلمه‌سی دخی بومعنايه‌در اكا
قياس اولنورسه مفردی اسل اولور ضمتينله (المؤسل) معظم وزننده كسكينلنمش
نسنه‌يه دينور يقال شیء مؤسل ای محدد پس تأسيل برنسنه‌يی كسكينلتمك معناسنه‌در
(الاسيل) امير وزننده چبوق كبی طوغری ودوز وصيريجق نسنه‌يه دينور يقال
شیء اسيل ای املس مستو وسوبويوزه اطلاق اولنور يقال خدای طويل مسترسل
(الاسالة) اصاله وزننده يوز سوبو اولمق معناسنه در يقال اسل خده اسالة
من الباب الخامس اذا كان اسيلا (اسيله) سفينه وزننده بنو العنبر يوردنده
برصو وبرخرمالق آديدر وبنو مالك بن امری القيس جماعتنه مخصوص برصو آديدر
(التاسل) تفعل وزننده برآدم شمائلی وخلاقده اناسنه بكزمك معناسنه در
يقال تاسل اباه اذا اشبهه (المأسل) مقعد وزننده برطاغك آديدر (دارة مأسل)
دارات عربدندر (الاشل) همزه‌نك فتحی وشين معجمه‌نك سكونيله ارشون واندازه
مقاديرندن برمقدار معلومدر كه بصره اهاليسی بيننده متعارفدر جمعی اشولدر واشول
ايپلره دينور كويا كه آنلر ايله اولچلدكيچون اطلاق اولندی وبولغت نبطيه‌در (الاصل)
همزه‌نك فتحيله (والياصول) يافوخ وزننده هرنسنه‌نك اسفلنه يعنی وجودينك
اشاغيسنه دينور كه ديب وكوك تعبير اولنور جمعی اصولدر وآصل‌در همزه‌نك
مديله افلس وزننده يقال قعد فی اصل الجبل وياصوله ای اسفله شارح مرحوم دير كه
بعضلر عندنده برشيئك اصلی قاعده‌سندن عبارتدر كه اوشیئ يوقری مرتفع اوليور
توهم ايلسك آنك ارتفاعيله ساير اوله‌رق مرتفع اوله اغاجك كوكی وديوارك ديبی
كبی وعندالبعض اصل انتهی اول شيئك وجودينك مستند اولديغی نسنه‌دن عبارتدر
قانديكه صورت تعريفلر مختلف ومأللر متحددر وحسبه ونسبه كه صوی تعبير
اولنور اصل اطلاقی بومعنادندر وعربك لااصل له ولافصل قوللرنده اصلدن مراد
حسب وفصلدن مراد لسان اولديغی كسائيدن منقولدر انتهی واصل مصدر اولور
بركمسه‌يی بيله‌رك قتل ايلك معناسنه‌در يقال اصله علما اصلا من الباب الاول اذا قتله
مترجم دير كه اساسك بيانه كوره بومعنا اصلك معنای موضوعندن مأخوذدر كه اصل
وحقيقته اصابت ايتدی معناسی اراده اولنور يا اصله‌دن مأخوذدر كه انسانه

صچرایجی حیۂ فتحه‌له دینور کا سیذکر انثی واصل برکمسه اوزرینه
اصله دیدکلری یلان صچرایوب آتلق معناسنه در یقال اصلته الاصلة اذا وثبت
علیه (الاصالة) کرامه وزنده برنسنه کوکلی اولمق علی قول کوکی محکم برلشوب
ثابت وبرقرار اولمق معناسنه در یقال اصل الشیء اصالة من الباب الخامس اذا ثارذا
اصل اوثبت ورسخ اصله وبرآدمك رأی وفكر وملاحظه سی خوب وبهتر اولمق
معناسنه مستعملدر یقال اصل الرأی اذا جاد وبرآدم اصیل اولق معناسنه‌در یقال اصل
الرجل اذا كان اصیلا (التأصل) تفعل وزننده بودخی برنسنه‌نك کوکی برلشوب کوکلنمك
معناسنه در یقال تأصل الشیء اذا ثبت ورسخ اصله (الاصیل) امیر وزننده
(والاصیلة) هایله هلاك معناسنه در وموت معناسنه در اصالة مذکوردن
مأخوذاسمدر واصیل اندلسده بربلده اسمیدر وکوکلی نسنه یه دینور یقال شیء اصیل
ای له اصل وعرق ونسب صاحبی آدمه اطلاق اولنور یقال رجل اصیل ای له اصل
ورأی وتدبیری ثابت ومتین اوله‌رق دوراندیش وعاقبت بین آدمه اطلاق اولنور
یقال هو اصیل ای عاقب ثابت الرای وایکندی ایله اخشام ارالغنه دینور که آخرنهاردر
تقول لقیته اصیلا ای عشیا جمعی اصل کلور ضمتینله واصلان کلور همزهٔ مضمومه
ایله و آصال کلور همزهٔ ممدوده ایله واصائل کلور واصلان کلمه سنك مصغرنده
نادر اوله‌رق اصیلان دینور وکاهجه اصیلال دینور نونی لامه ابداله شارح دیرکه
برکلمه جمعده ادنای عدد ارزره مصغر اولور یعنی جمع قلت وزننده تصغیر اولنور
وجمع قلت افعل وافعال وافعله وفعله در اصلان کلمه سی بونلردن اولمامغله شاذ اولدی
(الایصال) همزه نك کسریله ایکندی ایله اخشام ارا سنه کیرمك معناسنه در
یقال آصل الرحل اذا دخل فی الاصیل (الاصیلة) سفینه وزننده برنسنه کوتریسنه
دینور کاسیذکر وخاصة دواب ومواشینك یاخود خرما لغك مجموعنه اطلاق
اولنور یقال اصیلتك ای مالك اونخلك (الاصلة) فتحاتله بودخی برنسنه نك
کوتریسنه دینور یقال اخذ باصیلته ای کله یعنی اصل واساسیله که مجموعیدر اخذ
ایلدی واصله برجنس یلانه دینور که کوچلك علی قول بیوك اولوب نفخ ونفسیله
انسان وحیوانی درساعت هلاك ایدرجمعی اصل در فتحتینله (اصیل) زبیر وزننده
اسامیدندر اصیل بن عبدالله الهذلی او لغفاری اصحابدندر (الاصل) فتحتینله صوچامور
لقدن ناشی متعفن اولمق معناسنه در یقال اصل الماء اصلا من الباب الرابع اذا
اسن من جهة وات بوزلمق معناسنه‌در یقال اصل اللحم اذا تغیر (الاستیصال) برنسنه‌یی
کوکندن قوپارمق معناسنه‌در یقال استأصله اذا قلعه من اصله (الاصل) کتف وزننده
استیصال اولنمش نسنه‌یه دینور یقال شیء اصل ای مستأصل (الاصطبل) جردحل وزننده
آخوره دینور موقف دابه معناسنه وبو لغت شامیه‌در شارح دیرکه مؤلف مأوی الدابه
عنوانیله ایراد ایلسه انسب ایدی وبونك همزه سی اصلیه‌در ابن درید بونی مولدلردن عد ایلدی

مؤنث شاميه ايله كاتسبح تشديد وجعفنداعاطب ديبنور (الاصطفلين) جرد حلين وزننده كه يا ونون زياده سيله در سبزواتدن هذا وجه ديبنور مفردى اصطفلينه در كاوردر فى كتاب معاوية الى قيصر وبلغه انه اراد ان يغزو بلاد الشام ايام فتنة صفين لئن تممت على مابلغنى من عزمك لاصالحن صاحبى ولاكونن مقدمته اليك ولاجعلن القسطنطينية البخراء حممة سوداء ولانتزعنك من الملك انتزاع الاصطفلينة ولارد نك اريسا من الارارسه ترعى الدوبل اى انتزاع الجزرة يعنى معاويه امير المؤمنين امام على كرم الله وجهه حضرتلريله صفين ملحمه سنه مشغول ايكن قيصر روم شـد اوزره هجوم قصدنده اولمغله معاويه تهديدى حاوى مرسوم طرفنه اشبو نامه بى ارسال ايلدى مفهومى بودركه اكر مسموعم اولديغى اوزره مشارٌاليه اوزره عزمكى تتميم وتحقيق ايدر ايسك صاحبمله يعنى حضرت مرتضى ايله مصالحه ايدوب بعده مقدمهٔ عسكر مشاراليه اوله رق اوزريكه واروب بالله انكريم پاى تختك اولان قسطنطنيهٔ بخرا بى ياقوب بقوب سياه كومور ايده رده وسنى تملكنكدن يردن هاويج چكيلوب قوپارلديغى كبى چكوب قوپاردقدنصكره سنى خنزير چوبانى ايدرم ديديكه قسطنطنيه يى بخراء ايله توصيفى ساحل بحرده اولمغله كثير الابخره اولديغنه مبنيدر وابن اثير اصطفل كلمه سنى دخى شاميه دن عدايلمشدر (الاطل) همزه نك كسريله وكسر ثانيله بدنده بوكوره ديبنور خاصره معناسنه جمعى آطالدر (الايطل) صيقل وزننده بودخى بوكوره ديبنور جمعى آطلدر (الاطل) همزه نك ضميله نسنه معناسنه در يقال ماذاق اطلا اى شيئا (الافول) قعود وزننده غائب ونابود اولمق معناسنه در يقال افل القمر وافل افولا من الباب الثانى والاول والرابع اذا غاب وامزكلى خاتونك سودى چكيلوب صوغشمق معناسنه در يقال افلت المرضع افولا من الباب الاول اذا ذهب لبنها (الافيل) امير وزننده دوه نك ابن مخاض اولانه واندن يشلوجه اولانه ده ديبنور ونوه كو شكنه ديبنور فصيل معناسنه جمعى افال كلور همزه نك كسريله جبال وزننده وافائل كلور (الافل والافلة) صاحب وصاحبه وزننده كبه اولان برنجى جانوره ديبنور يقال سبعة آفل وآفلة اى حامل (الافل) فتحتينله جنبش ونشاطه كلمك معناسنه در يقال افل الرجل افلا من البـاب الرابع اذا نشط وامزكلى خاتونك سودى بالجمله صوغشمق معناسنه در يقال افلت المرضع اذا ذهب لبنها (الذفل) معظم وزننده ضعيف وناتوان آدمه ديبنور (التافل) تفعل وزننده تكبر ايلمك معناسنه در يقال تافل الرجل اذا تكبر (التافيل) تفعيل وزننده بر آدمه توقير ايلمك معناسنه در يقال تافله اذا وقره (الاكل) همزه نك فتحيله (والماكل) مقعد وزننده يمك خوردن معناسنه در يقال اكله اكلا وماكلا من الباب الاول اذا تناول الطعام وفى الحديث امرت بقرية تاكل القرى اى يفتح اهلها القرى ويغنمون اموالها فيجعل ذلك

اكلتنيه وهذا تفضيل لها كقولهم هذا حديث يأكل الاحاديث اشبو حديث شريفده
واقع قريه‌دن مراد مدينهٔ منوره‌در واهلی انصار كرامدر حاصل معنا بن مدينه يه
هجرتله مأمور اولدم كه اهاليسی اسلام سببيله بلاد سائره يه غالب اولوب
اموال واشيالرينی اغتنام واكل ايدر وعند البعض مدينه نك بلاد سائره يه جهت
تفضيلنی مبين در كه مدينه يه نسبتله بلاد سائره معدوم منا به‌سنده در مدينه نك
قدر وشانی آنلری محو وكتمان ايدر ديمك اولور (الآكل والاكيل) امير وزننده
اسم فاعلدر آكلك جمعی اكلة‌در كاتب وكتبه كبی واكيل اكل اولنان نسنه يه
ديتور يقال شئ اكيل اى مأكول وبر كمسه ايله برابر طعام ايدن آدمه ديتور
يقال هو اكيله اى مؤاكله وجاوز اكل ايلدبكی ماشيه يه ديتور (الاكلة) ضربه وزننده
بناء مره‌در بر كره يمك معناسنه در تقول اكلته اكلة اى مرة (الاكلة) غرفه
وزننده لقمه يه ديتور وبر قرص نانه اطلاق اولنور تقول اكلت اكلة اى قرصة
ومطلقا يمجك نسنه يه ديتور تقول ما ذقت عنده اكلة اى طعمة جمعی اكل كلور
صرد وزننده (ذو الاكله) حسان بن ثابت رضي الله عنه حضرتلرينك لقبيدر (الاكلة)
همزه‌نك كسريله بر نوعدر طعام يمك قلقنه وهيئتنه ديتور كه يبش تعبير اولنور
يقال يكل الطعام اكلة حسنة وفصل وغيبت معناسنه مستعملدر وبونده همزه‌نك
حركات ثلاثيه جائزدر ومنه يقال للمغتاب هو يكل لحوم الناس واكله كچيك علتنه
ديتور حكه معناسنه ومصدر اولور اكال كبی كما سيذكر (الاكال) غراب وزننده
بودخی كچيك علتنه ديتور يقال اخذه الاكلة والاكال اى الحكة وتأكل معناسندن
اسم اولور عضوی سور توب بری برنی يمكه ديتور اكال كبی وناقه‌نك قارننده ولدی
توبلنوب بری اوته سور تمكله ايچريسنده عارض اولان كچيكه ديتور يقال بالناقة اكال اى
حكة فی بطنها حين نبت وبر جنينها ومصدر اولور اكله كبی بدن كچشمك معناسنه در تقول اكلنی
رأسی اكلة واكالا اى حكنی وبو معناده سحاب وزننده دخی جائزدر (الاكلة) فرحه وزننده
بودخی كچيكه ديتور وبر مرض اسميدر كه عارض اولديغی عضوی تدريجله اكل ومحو ايدر خلق
بيننده اكله مرضی ديدكلريدر يقال وقعت فی رجله اكلة وهی داء فی العضو يأتكل منه واكله
شول اقنه يه ديتور كه قارننده ولدی توبلنمكله بری اوته ايچريسی سور توب كچشور اوله
(الاكلة) همزه وزننده (والاكيل) امير وزننده (والاكول) صبور وزننده يمكن برخور
آدمه ديتور يقال رجل اكلة واكيل واكول اى كثير الاكل (الايكال) همزه‌نك كسريله
بر كمسه‌يه بر نسنه يدرمك معناسنه در يقال اكله الشئ اذا اطعمه اياه وبر نسنه
اكل ايلدی ديو دعوی قلمق معناسنه در يقال اكلته الشئ اذا ادعاه عليه وناس
آراسنده فتنه وفساد القاسيله بری برينه دشورمك معناسنه مستعملدر يقال اكل
بينهم اذا حمل بعضهم علی بعض وخرما واكين مقوله‌سی حاصل ويرمك معناسنه در

يقال اكل النخل والزرع اذا اطعم وبرادی برکمسه نك اخذ وقهر ینه مقتدر ایلمك
معنا سنه در يقال آكل فلانا اذا امكنه منه قال الشارح ولما انشد الممزق العبدی
النعمانی قوله ★ فان كنت مأكولا فكن خير آكل ۞ والا فادركنی ولما امزق ۞ قال له
النعمان لا آكلك ولا اوكلك غيری اولكی اكلدن ثانی ايكاندن يعنی سنی نه بن قهر
ايدەرم ونه غيری به قهر وخاكسار ايتدیررم (التأكيل) تفعيل وزننده بو دخی
برنسنه يی اكل ايلدی ديوادعا ايلمك معنا سنه در يقال اكله الشیء اذا ادعاه عليه
وچوق يدرمك معنا سنه در يقال اكل فلان مالی وشربه ای اطعمه الناس يعنی هب
مالمی خلقه يدروب ايچوردی وچوق يمك معناسنه در تقول ظل مالی يؤكل ويشرب
ای يرعی كيف شاء (المؤاكلة) مقاتله وزننده (والاكال) قتال وزننده بر كمسه
ايله بيله جه اكل ايلمك معنا سنه در يقال آاكل فلانا مؤاكلة واكالا اذا اكل معه
كما يقال واكله مواكلة فی لغة يعنی لغت رديه همزه سی واوه ابدال اولنور
(الاستيكال) بركمسه دن يه جك ايستمك معنا سنه در يقال استأكله الشیء اذا طلب
اليه ان يجعله له اكلة ای طعمة ويقال فلان يستأكل الضعفاء ای يأخذ اموالهم
(الاكل) همزه نك ضميله وضمتيله ميوه يه اطلاق اولنور ثمر معناسنه در يقال اكل
بستانك دائم ای ثمره ودنيادن رزق وحظ ونصيبه اطلاق اولنور يقال فلان
ذو اكل من الدنيا ای رزق وحظ معردلری اكله درعمده وزننده ورأی وعقل
وادراكه اطلاق اولنور وحصافت ومتانت ذهن ورشد معنا سنه مستعملدر يقال انه
ذو اكل ای رای وعقل ای حصافة ذهن ومنسوج اولان بزك وقماشك تفه لولكنه
وصيقلغنه اطلاق اولنور كثرت غزل تصورينه مبنی در يقال ثوب ذو اكل ای
صفاقة وقوة (الاكيلة) سفينه وزننده اكيل كبی جانورك اكل ايلديكی قيون
وكچی مقوله سی ماشيه يه دينور وشول قيونه دينور كه اكل ايچون سوريدن افراز
اولنمش اوله (الاكولة) صبوره وزننده طوغورمز قسير قيونه دينور يقال شاة
اكولة ای عاقر واكل ايچون سوريدن افراز اولنمش قيونه دينور وجانور صيدی
ايچون دوزاغه نصب اولنان قيونه دينور اكوله دخی دينور همزۀ مضمومه ايله
وبو لغت قبيحه در (المأكلة) ميمك فتحی وضميله برمحلدن جلب اولنان ذخيره يه دينور يقال
جاء بالمأكلة ای الميرة واكل اولنه جق نسنه يه دينور وبونده وصف اولنور يقال لفلان
مأكلة ای ما يؤكل ويقال شاة مأكلة (ذو الاكال) مدايله بين العرب اهل قبيله نك رؤسا
وساداتنه اطلاق اولنور كه مرباع اخذ ايدرلر ومرباع غنيمت مالنك ربعنه دينور كه جاهليتده
رؤسايه عائد اولور ايدی يقال هو من ذوی الاكال ای سادة الاحياء الاخذين للمرباع جوهری
وهمندن ناشی يلكزجه الاكال عنوانده ثبت ايلدی وآكال مدايله اكل لفظنك
جمعيدر كه اكل اولنه جق نسنه لردر آنكچون ملوكك خواص تعبير اولنان

ه‌كللرینه‌ ا كال المؤنث اطلاق اولنور یقال آكال المؤنث ای. كلهم و اكال الجند عسكرك
علوفه‌لرینه اطلاق اولنور یقال اعطوا آكال الجند ای اطعامهم (الاكلة)
صاحبه وزننده اوتلانجی حیوانده اطلاق اولنور و اكلة اللحم بچاغه اطلاق
اولنور واوجی سبوری كسكین دكنكه اطلاق اولنور وآتشه وقاغیجیلره اطلاق
اولنور (المئكلة) مكنسه وزننده اوچ ادم طویوره‌جق كوچك چناغه وقواته‌یه
دینور وكوچك تجره‌یه دینور ومطلقا ایچنده طعام اكل اولنه‌جق قابه دینور تقول
اكلنا الطعام من المئكلة وهی قصعة صغیرة تشبع الثلاثة وكذا برمة صغیرة وكل
ماأكل فیه وبو اسم الت بنیه‌سنده اولان اسم مكاندندر (الاكل) فتحتینله اعضاء
واغاج مقوله‌سی بر برینه سورتمكله یریوب آشنمق معناسنه‌در یقال اكل العضو
والعود اكلا من الباب الرابع اذا اكل بعضه بعضا (الایتكال) افتعال وزننده بودخی
اكل معناسنه‌در یقال ایتكل العضو والعود بمعنی اكل وبركمسه‌یه اویكه‌لنوب دریاكبی
جوش وخروشه كلمك معناسنه‌در یقال ایتكل الرجل منه اذا غضب وهاج وبك
دارغنلقدن آتش كبی یانوب یاقلمق معناسنه‌در یقال ایتكل غضبا اذا احترق وتوهج
(التأكل) تفعل وزننده ایتكال معنالرینه‌در وبر نسنه‌یه بك پارلدایوب یلابیق
معناسنه‌در یقال تأكل الكحل والصبر والفضة والسیف والبرق اذا اشتد بریقه
(الاكال) كتاب وزننده اكال كبی اسمدر عضو واغاج مقوله‌سی بری برینه سورتمكله
آشنوب یبرتمسنه دینور (الاكال) سحاب وزننده ناقه‌نك قارننده ولدی توینلنوب
بری اوته سورتمكله جوفی یكشمك معناسنه‌در یقال اكلت الناقة اكالا من الباب
الرابع اذانبت وبر جنینها فوجدت حكة واذی فی بطنها واغزده دیشلر آشنوب
یپریمك معناسنه‌در یقال اكلت الاسنان اذاتكسرت ای احتكت فذهبت (الاكل)
اسم فاعلدركه ذكر اوندی واكل پادشاه ووالی‌یه اطلاق اولنور نته‌كه رعیت وزیر
دستانه مأكول اطلاق اولنور (المؤكل) مكرم وزننده مرزوق ومنعم آدمه دینور
یقال هو مؤكل ای مرزوق (المئكال) محراب وزننده قاشیغه اطلاق اولنور ملعقه
معناسنه (الأل) همزه‌نك فتحی ولامك تشدیدیله حركت واهتزاز ایله تیز تیز
یوریمك یعنی خود مضطرب وناهموار یوریمك معناسنه‌در یقال ال الرجل فی مشیه
یؤل ویئل الا من الباب الاول والثانی اذا اسرع واهتز او اضطرب وبرنسنه صاف
وبراق اولمق معناسنه‌در یقال ال اللون اذابرق وصفا ویلوب سكردركن اموزلرك
باشلرنده فریصه دیدكلری اتلر یوقری یوقری دتریوب اوینامق معناسنه‌در
یقال الت فرائصه اذالمعت فی عدو وحربه ایله دورتمك معناسنه‌در یقال ال فلانا
اذا طعنه وطرد ایلمك معناسنه‌در یقال اله اذاطرده وثوبی سیرك سیرك دیكمك
معناسنه‌دركه ایلمك تعبیر اولنور یقال ال الثوب اذاخاطه تضریبا وبركمسه‌یی

یاخود برنسنه‌یی برکسه اوزره حمل وحواله قلمق معناسنه‌در یقال اله علیه
اذاحمله علیه وتقول مالك علی ای ماحملك وال واللّ فتحه‌لریله والیل خسنه یاخود
غمناك آدم ایکلیوب زار یلق ایلمك معناسنه‌در یقال ال المریض والحزین الاوالّلا
والیلامن الباب الثانی اذا انوحن وبلند آوازایله دعا ایلك معناسنه‌در یقال ال
الرجل اذارفع صوته بالدعاء ومصیبت هنکامنده فریاد وفغان ایلمك معناسنه‌در
یقال ال الرجل اذاصرخ عندالمصیبة وآت قولقلرنی قلم کبی دیکمك معناسنه‌در یقال
ال الفرس اذا نصب اذنیه وحددهما وشکاری قوش آوه صالمقدن امتناع ایلك
معناسنه‌در یقال ال الصقر اذا ابی ان یصیدوناله وزاریلقله دعا ایلمك معناسنه‌در
یقال ال الرجل اذاجأر بالدعاء واله لفظندن جمع اولور کاسیذکر (الأل) فتحه‌لریله
مصدردرکه ذکر اولندی ودیشلری چوریوب تباه اولمق معناسنه‌در یقال الت
استانه اللا من الباب الرابع اذافسدت وطلوم قوقمق معناسنه‌در یقال الت
السقاء اذا اروحت واللّلان که تثنیه‌در خنجرك وبچاغك ایکی یوزینه دینور
هربرینه الّ دینور واللّلان کتفك ایکی یوزینه دینور یاخود کتفده بری برینه
متطابق ایکی لحمه‌یه دینورکه بینلرنده کتف کمیکنك یوزینه طوغری بربوش
ارالق واردر اورادن ات نزع اولنوب اول ایکی لحمه‌لردن بری آخردن فصل
وتمییز اولندقده بینلرندن صو سیلان ایدر والّ یلل کله‌سنده لغتدرکه دیشلرك
واغزك ایچنه طوغری دوریلوب اکریجه اولمسنه دینور (الالیل) امیروزننده
مصدردرکه ذکر اولندی والیل چوجغی وفات ایلمش خاتونه دینور الیله دخی
دینور یقال امرأة الیل والیلة ای ثکلة وحمی عارضه‌سنك درد واضطرابنه دینور
یقال اخذه الیل الحمی ای علزها وایری واوفق طاشلرك بری برینه طوقنملرندن حاصل
اولان چاقردی‌یه دینور وصو چاغلدیسنه دینور خریر معناسنه (الالیلة) الیل
معناسنه‌درکه ذکر اولندی وشول اوتلاق طوارلرینه دینورکه مرعالری بعید
اوله اله دخی دینور همزه‌نك کسریله عهد وپیمان ویمین معناسنه‌در یقال بینهما
ال ای عهد وخلف وبرموضع آدیدر وقومشولق جار معناسنه‌در وخصملق قرابت
معناسنه‌در یقال بینهما ال ای جار وکذا قرابة وجید وبهتر اولان اصل ومعدنه
دینور یقال هو من ال ای اصل جیدومعدن صحیح وحقدوبغض وعداوت معناسنه‌در
یقال به ال ای حقد وشداوة وتکریلق ربوبیت معناسنه‌در قال الشارح ومنه حدیث
لقیط [انبئك بمثل ذلك فی ال الله] ای فی ربوبیته والهیته وال خدای متعالك اسم
شریفیدر وهر اسم که آخری ال وایل اوله اول اسم اللهه مضافدر زیرا ال وایل
اسماء خدای متعالدر لکن راغب تفسیرنده بونی تضعیف ایلمشدر کاسیذکر اسرائیل
وجبرائیل کبی وال وحی ربانی معناسنه‌درکه طرف ربانیدن انبیاء عظامه القا اولنان

تکه‌در وذمت وامن وزنهار معناسنه‌در ومصیبت دمنده جزع وفریاده دینور ومنه مروی فی الحدیث [عجب ربکم من الّکم] فیمن رواه بالکسر وروایة الفتح اکثر ای من جزعکم عندالمصیبة ویروی من ازلکم وهو اشبه ای من ضیقکم وشدة قنوطکم (الالة) همزه‌نك فتحیله یعنی دمرنلو حربه‌یه دینور یقال طعنه بالالة ای الحربة العریضة وایکلی یه‌دینور ناله معناسنه تقول مالمت من الته ای من انته وسلاحه وبالجمله ادوات جنکه دینور وباشی چتال اولان شاخه وصریغه‌دینور واقتنه‌وبك جغلتیسنه دینور وحربه ایله درتمکه دینور یقال الاه بالالة ای بطعنة الحربة (الالال) کتاب وزنده بودخی یعنی تمرنلو حربه‌یه دینور (الال) همزه‌نك ضمیله اول معناسنه‌در وبو اول لفظندن متصرف دکلدر یقال اله ای اوله (الالة) همزه‌نك کسریله بنای نوعدر برکونه انین ایلك معناسنه‌در (الالال) سحاب وزنده باطل وبیهوده‌یه دینور وعربلرك هوالضلال بن الالال قوللری اتباع ومزاوجه‌در (الا) همزهٔ مکسوره والف مقصوره ایله درت وجه اوزره مستعملدر اولا استثنا ایچوندر کقوله تعالی [فشربوا منه الاقلیلا] ثانی غیر کلمه‌سی مقامنه قائم صفت اولور مابعدنك ماقبلنه ذاتا وصفة تغایری حسبیله پس الاایله یاخود مابعدیله یاخود ایکیسیله‌بیله جمع منکر یاخود شبه منکر صفتلنور اولك مثلی [لوکان فیهما آلهة الاالله لفسدتا] کریمه سیدر وثانیه مثال ذوالرمه نك اشبو ﴿ قلیل بها الاصوات الابغا منها ﴾ مصراعنده واقع الا کلمه سیدر زیرا الاصوات کلمه‌سنك تعریفی تعریف جنس اولمغله منکره شبیهدر وجه ثالث عاطفه اولور واوکبی قیل ومنه قوله تعالی [لئلا یکون للناس علیکم حجة الاالذین ظلموا] الایه وکذا قوله تعالی [انی لایخاف لدی المرسلون الامن ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء] الایه جمهور بونلری استثناء منقطعه ارجاع ایلمریله مؤلف قیل ایله تمریضا ایراد ایتمشدر وجه رابع زائد اولور کقول ذی الرمة ★ حراجیج ماتنفك الامناخة ★علی الخسف اوترمی بها بلداقفرا ★ ماتنفك مناخة دیمکدر (الا) همزه‌نك فتحیله حرف حث وتحضیض در جملهٔ فعلیهٔ خبریه‌یه مختص در مؤلف بونلری او اخر کتابده دخی ثبت ایتمشدر (الال) سحاب وزنده (والال) کتاب وزنده عرفاتده برطاغك آدیدر یاخود براوزون قوملق یغنیدر که عرفاتده امامك صاغ طرفنه دوشر بعضلر بونی حل وزننده ال عنوایله بیان ایلمریله وهم ایلدیلر (الله) همزه وزننده برموضع آدیدر (التألیل) تفعیل وزننده برنسنه‌نك اوجنی سیوری ندوب کسکینلتمك معناسنه‌در یقال الل الشیء اذا حدده ای حدد طرفیه (الالل) عنب وزننده اله نك جمعیدر که خصملق معناسنه در یقال بینهم الل ای قرابات (الالل) صرد وزننده اوله‌نك جمعیدر که قوروسی بعید اولان مواشی‌یه دینور (الو) همزه‌نك ولامك ضمیله برجمعدرکه کندی لفظندن

مفردی یوقدر ذوو معناسنه در که صاحبلر دیمکدر وهمان مضاف اوله رق استعمال اولنور کویا که مفردی ال کلمه‌سیدر تخفیفله زیرا حالت رفعنده واو ایله استعمال اولنور کقوله تعالی [نحن اولوقوة] وحالت نصب وجرنده یا ایله استعمال اولور کقوله تعالی [ذرنی والمکذبین اولی النعمة] وقوله تعالی [لتنوء بالعصبة اولو القوة] شارح دیرکه بعضلر اسم جمع اولوب مفردی لفظنك غیریدن ذو اولدیغنه ذاهب اولدلر مرأة ایله نسوه کبی واولات جمع مؤنثیدر انتهی (اولوالامر) که حکم وفرمان صاحبلری دیمکدر مراد پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اصحاب کرامیدر واصحاب کرامه اتباع واقتدا ایدن اهل عزم وحزم واهل علم دین اولان ملوك وامراء فرقه‌سیدر مترجم دیرکه بوماده امرماده‌سنده بسط اولندی (الامل) جبل ونجم وشبر وزنلرنده امید ورجاء معناسنه در که ترکیده بوندن اومی ایله واومه ایله تعبیر اولنور جمعی آمال کلور مد ایله یقال اقطع امله ای رجاؤه وامل مصدر اولور اومق وامید ایلمك معناسنه‌در یقال امل الشیء املا من الباب الاول اذا رجاه (التأمیل) تفعیل وزننده بودخی اومق معناسنه‌در لکن تکثیر ایچوندر یقال امله بمعنی امله (الاملة) همزه‌نك کسریله بناء نوعدر ومنه یقال ماطول املته ای امله اوتأمیل طول املدن تعجب مقامنده سویلنور مؤلف اوتأمیله قولنه کوره امله تأمیلدن اسم دخی اولور ایمش که آندن اومه ایله وامید ایله تعبیر اولنور (التأمل) تفعل وزننده برایشك غور وحقیقتنه اطلاع امیدیله بالتأنی اعادهٔ فکر ایدرك کرکی کبی دوشنمك معناسنه‌در یقال تأمل فی الامر اذا تلبث فیه والنظر (ایل) امیر وزننده بر موضعدر وشول طولانی قوم یغنه‌دینور که طولی برمرحله وعرضی برمیل مقداری اوله علی قول بلند ومرتفع اولانه دینور جمعی امل در کتب وزننده (اموال) صبور وزننده برموضعدر (المؤمل) معظم وزننده قوشی آتلرندن سکزنجی کلان آته دینورکه جمله‌سی اون اولور (الاملة) فتحاتله برآدمك اعوان وانصارینه دینور یقال هم املته ای اعوانه مفردی آمل امیدوار معناسنه زیرا فی الحقیقه اومو جیلریدر (آمل) آنك وزننده طبرستانده بربلده آدیدر امام محمدبن جریر الطبری الاملی ومحدث مشهور فضل بن احمد الزهری الاملی اورادندر وامل نهر جیحونه برمیل مسافه‌ده بربشقه بلده آدیدر عامه اکا آمو دیرلر صواب اولان آملدر شیخ البخاری عبدالله بن حماد الاملی وشیخ ابی داود احمد بن عبدة الاملی اورادندر (الاول) حول وزننده (والمآل) معاد وزننده رجوع ایلمك معناسنه در یقال آل الیه الامر یؤول اولا ومآلا اذارجع ورسنه‌دن کیرویه دونمك معناسنه در یقال آل عنه اذا ارتد واول وایال کتاب وزننده برنسنه بك قویولنوب غلیظ اولمق معناسنه در یقال آل الدهن وغیره اولا وایالا

اذا خثر واول بو معناده متعدی اولور تقول ائته اذا جمعته خاثرا واول وایال وایله
کتاب و کتابه وزننده والی اولوب حکومت ایلمك معناسنه در یقال ال علی
القوم اولا وایلا وایلة اذا ولی ونواب وموالیی حسن تقید وتدبیر ایله اصلاح
ایتمك معناسنه در یقال ال المال اذا اصلحه وساسه وقورتق معناسنه در که وأل
لفظنده لغتدر یقال آل من فلان اذا نجاو طوار زبون اولوب ارقلمق معناسنه در یقال
ال لحم الناقة اذا ذهب فضمرت (الایال) کتاب وزننده اول معناسنه در که
ذکر اولندی ووالی مملکت امور ومصالح رعیتی کوزل رعایت وسیاست ایلمك
معناسنه در یقال آل الملك رعیته ایالا اذا ساسهم ای احسن رعایتهم (الایتیال)
افتعال وزننده بودخی مالی خوشجه کوروب کوزتمك معناسنه در یقال ائتال
المال اذا اصلحه وساسه (المال) معاد وزننده اول معناسنه در که ذکر اولندی
ور نسنه‌یی اکسلتمك معناسنه کلور یقال آل الشیء مالا اذا نقصه (الایل)
قنب وزننده (والایل) خلب وزننده (والایل) سید وزننده وعلی الاصح در که
طاغ کچیسی تکه‌سنه دینور که ترکیده کیك وبر نوعنه صغن تعبیر اولنور
وطاغ کچیسنه ترکیده جیران دیرلر معلوم اوله که بو برقاچ نوع اولور بر نوعی
قوی الهیکل وامی میشه‌لکلرده اولور عربیده بقر الوحش وفارسیده کوزن دینور
وبر نوعی طاغ اتکلرنده اغاجلی یرلرده اولور جثه‌سی آهودن اکبر وشتاده
تویلری سیاهه مائل وصیفده قرمزی اولور وقویرغی اولمز بونه عربیده وعل
وترکیده چوبر دینور وامی طاغلرده اولان نوعنه بقرجبلی دیرلر که طاغ او کوزلری
تعبیر اولنور (التاویل) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی بر نسنه‌یه رد وارجاع ایلمك
معناسنه در یقال اول الشیء الیه اذا رجعه الیه وتاویل الکلام مرجع کلامی تدبر
وتحری وتقدیر ایله تفسیر ایلمکدن عبارتدر یقال اول الکلام اذا دبره وقدره
وفسره مؤلفك بصائرده بیانه کوره تفسیر کلمه‌سنك اشتقاقنده اختلاف اولندی
بعضلر عندنده لفظ تفسیردن منقولدر که طبیبك تشخیص علت ایچون قاروره
مریضه نظر ایلمسندن عبارتدر وبعضلر اجرای فرس معناسنه اولان تفسیردن
وبعضلر کشف معناسنه اولان سفردن مأخوذدر دیدیلر وحقیقت عرفیه‌سی بر لفظدن
مراد اولوب وفهمدن محتبس اولان معنایی کشف وایضاحدن عبارتدر وتاویل
رجوع معناسنه اولان اولدن مأخوذدر پس عند المفسرین بر آیت کریمه‌نك معناسی
بر نسنه‌یه ارجاعله بیان ایتمکدن عبارتدر وبعضلر اول لفظندن مأخوذدر دیدیلر
بو که کوره تاویل کلامی اولنه صرف وارجاع ایلمکدن عبارت اولور وبعضلر
حکم وسیاست معناسنه اولان ایالتدن مأخوذدر دیدیلر بو که کوره تاویل مؤول
اولان کمسه ذهن وفکرینی سر کلامك تتبعنه تسلیط ایلمکدن عبارتدر که کلمه‌دن

مقصود اولان معنا ظاهر ومراد متکلم عیان اوله پس تفسیر ایله تأویل بیننده فرق اولور تفسیر نزول آیتك سببندن بحث ومن حیث اللغه موضع کلامك بیانه متعلق ماده‌یه مباشرتدن عبارتدر وتأویل اسرار آیاتی واستار کلماتی تفحص واحد احتمالات آیتی تعیین ایتمکدن عبارتدر که وجوه مختلفه‌یه محتمل اولان آیتده اولور انتهی وتأویل رؤیا تعبیر ایتك معناسنه مستعملدر یقال اول الرؤیا اذا عبره وتأویل برخوشبو نبات آدیدر وبو تبیت بابندندر یعنی تفعیل وزننده کلان سملردندر (التأول) تفعل وزننده بودخی تاویل کلام معناسنه‌در یقال تاول الکلام بمعنی اوله (الایل) خلب وزننده رحمه ساقط اولمش منی‌یه دینورقووبو سوده دینور علی قول سودك قابنه دینور (الایل) صاحب وزننده بودخی یك قویو سوده دینور (الال) حال وزننده قورمی یوکسك دوه‌یه دینور وسرابه دینور که تاب آفتاب چوراق برلره طوقنمغله شعشعه‌سی ابراقدن صو کبی کورینور ایلغم سالغم تعبیر اولنور علی قول اول نهارده مرئی اولان سرابه مخصوصدر که خفیفجه بربارلدیدر که بیدرپی ترفع وتموج وتردد ایدر صورتنده کورینور یوصار قدر وکاهی سمتنده اولان اشخاصی ترفیع ایدر تخیل اولنور راغبك بیانه کوره آل یؤل ماده‌سندندر وبومذکر در ومؤنث اولور یقال لمع الال ولمعت ای السراب اوهوخاص بما فی اول النهار وآل تخته‌یه وکرسنه‌یه دینور خشب معناسنه‌وبرنسنه‌نك شخصنه دینور قال الشارح فی تفسیر قوله تعالی [واغرقنا آل فرعون] قیل آل فرعون ای شخصه وچادر دیرکنه دینور آله دخی دیرلر جمعی آلات کلوروآل برطاغك آدیدر وطاغك اطراف ونواحیسنه دینور یقال نزلوا آل الجبل ای اطرافه ونواحیه وآل الرجل کشینك اهل وعیال واتباع واحباء واصدقاسندن عبارتدر واکثری اشرافده واصحاب قدر وشانده استعمال اولنور آل الاسکاف دیمز نته که اهل الاسکاف دینور بومعناده اصلی اهل ایدی هاء همزه‌یه ابدال اولندقدنصکره توالیٔ همزه‌تان استجان اولنمغله همزهٔ ثانیه الفه قلب اولنوب آل اوندی مصغرنده اویل دینور واصلنه رد ایله اهیل دخی دینوریقال آل الامیر ای اهله واتباعه واولیاؤه شارح دیرکه عندالبعض اصلی اول ایدی فتحتیله واو الفه مقلوب اولدی پس رجوع معناسندن اولور (الالة) حاله وزننده بودخی چادر دیرکنه دینور وحالت معناسنه‌در یقول رأیته فی آلة شدیدة ای حالة وقاتیلق شدت معناسنه‌در وسریر میته دینورکه تابوت اوله‌جقدر وبرنسنه‌یی ایشلکه وسیله اولان شیئه دینور اداة معناسنه دولکرك کسری وکاتبك قلمی کبی یقال لایعمل الا بالالة وهی مااعتملت به من اداة وآل لفظی مفرد وجمعه اطلاق اولنور علی قول مفردی اولمیه‌رق جمعدر یاخود مفرددر جمعی آلات کلور

(اول) — وزننده ارض نطفانده برموضع آدیدر ومكه ایله یمامه بیننده بردره ادیدر (اوال) سحاب وزننده بحرین دکزنده برجزیره در كه یاننده مغاص لؤلؤ واردر وبكر وتغلب قبیله لرینه مخصوص برصنم ادیدر (الاول) همزه نك وواو مشدده نك فتحیله كه اخر مقابلیدر وال ماده سنده مرسومدر (الایلات) همزه نك كسریله درمزه دینور اونیه معناسنه (الاول) فتحتیله سبق وتقدم ایلك معناسنه در یقال اول الرجل اولا من انساب الرابع اذا سبق (اوئیل) همزه نك فتحیله مغربده برطوزله ادیدر (الاهل) همزه نك فتحی وهانك سكونیله برادمك عشیرت واقرباسنه دینور اولاد وعیال واخوان وسائر قوم وتبارى كبی یقال هو من اهله ای من عشیرته وذوی قرباه ال بوندن مقلوبدر جمعی اهلون كلور واهالی كلور همزه نك فتحیله واخرنده یا ایله لیالی كبی واهلی كلور مد ایله فرخ وافراخ كبی واهلات كلور هانك سكونیله وفتحیله واهل الامر اولوالامر دیمكدر یقال اهل الامر ای ولاته واهل البیت برادمك خانه سی سكانه اطلاق اولنور واهل المذهب برمذهبك سالك ومعتقدینه اطلاق اولنور واهل الرجل واهلة الرجل كشینك زوجه سنه اطلاق اولنور واهل النبی علیه السلام ازواج مطهره وبنات مزهره ودامادمكرمدری اولان علی المرتضادر یاخود ازواج مطهره ایله ال اطلاق اولنان رجالدن عبارتدر كه احفاد وذبارت انده داخلدر واهل الانبیاء هر پیغمبرك امتنه اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بیاننه كوره اهل اسمنه عمومدندر ازا نجمله اهل الرجل شول كسه لردر كه انلری واول ادمی برنسب یاخود بردین یابر صناعه یابیت وبلد جمع ایلش اوله پس فی الاصل اهل بیت الرجل برمسكنك جمع ایلدیكی كسه لر اولوب بعده تجوزا برنسبك جمع ایلدكلرنده استعمال بعده علی الاطلاق اسرۀ حضرت نبویده متعارف اولدی بو مناسبتله اهل الرجل صاحبة البیتی یعنی زوجه سنده واهل الاسلام دین اسلامك جمع ایلدیكی ذواتده استعمال اولندی وعربلرك قادم اولان ادمه مرحبا واهلا قوللری سن مضایقه سز ومعتلز وشن وآباان وبرلو اشنا وخاندان اولان محله كلدك اجانب وغرباء اولان محله كلمدك دیمكدر كه مراد ذات وقدر وشانكی عارف اشنا واحبابه كلدك هر حانده خوشدل وعزیز ومكرم اوله جقسز دیمكدر یقولون مرحبا واهلا ای صادفت اهلا لا غربا واهل مستحق ومستوجب معناسنه مستعملدر بونده مفرد وجمعه اطلاق اولور یقال هو وهم اهل لكذا ای مستوجب وآل معناسنه در كه اقرباء واحباء واولیایه دینور وآل كلمه سنك اصلی اهل ایدی كما تقدم فی اول ومنه آل الله ورسوله ای اولیؤه (الاهول) افول وزننده اهل ایدنمك معناسنه در كه زوجه ایدنمك وقوم عشیرت

واحباب

واحباب ايدنمكدن عبارتدر يقال اهل الرجل اهولا من البـاب الاول والثانى اذا
اتخذ اهلا (التاهل) تفعل وزننده (والاتهال) افتعال وزننده اهول معناسنه‌در
يقال تاهل الرجل واتهل يعنى اهل (الاهل) صاحب وزننده شـن وآبادان يره
دينور يقال مكان آهل ايله اهل (المهول) بالفعل كند بده شنلك اولان يره
دينور يقال مكان مأهول اى فيه اهله وقداهل على بناء المجهول (الاهلى) يى
نسـبتله خانه‌يه وآدمه مونس وشـنلكله مألوف اولان حيوانه دينوركه وحشى
و يبانى مقابليدر يقال حمار اهلى اى مألوف للمنزل (الاهل) كتف وزننده اهلى
معناسـنه‌در (التاهيل) قادم ومسافره مرحبا واهلا ديو آلقشلق معناسـنه‌در
يقال اهل به اذا قال له مرحبا واهلا و برآدمى برنسنه‌يه مستحق و شايان كورمك
معناسـنه‌در يقـال اهله لذلك اذا رأه اهلاله (الاهل) فتحتيله انس والفت
ايلمك معناسنه‌در يقـال اهل به اهلا من الباب الرابع اذا انس به (الايهـال)
ايصال وزننده بودخى برآدمى برنسـنه‌يه مستحق كورمك معناسنه‌در يقال آهله
لذلك ايهالا اذا رأه اهلاله (الاستيهال) مستحق اولمق استيجاب معناسـنه‌در
يقال اسـتاهله اى اسـتوجبه و بولغت جيـده‌در جوهرينك انكارى باطل
و بيهوده‌در مترجم ديركه خيالى حاشيه سنك ديباجه سـنده الحمد لمستأهله قونى
بوندندر و استيهال اهله اخذ ايلمك معناسنه‌در يقال استأهل فلان اذا اخذ اهالة
(الاهالة) همزه‌نك كسريله ايج ياغنه دينور على قول ارنمش وصزدرلمشنه دينور
ياخود زيتون ياغنه دينور تقول اكلنا اهالة اى شحما اوماذيب منه اوزيتاومطلقا
قاتيق اولان شيئه دينور ياغ وسركه وسائرى كبى وعربلرك ٭ سرعان ذا اهالة ٭
مثللرى سرع ماده سـنده بيان اولندى واهالة برموضع آديدر (الاهلة) فرحه
وزننده ماله اطلاق اولنوركه عند العرب اجمال ومواشيدر يقال هواهل اهلة اى
مال (اهيل) زبير وزننده برموضع آديدر (ايل) همزه‌نك كسريله اسماء
حسـناء الهيه دندر شـارح ديركه سريانيدر اسرائيل عبد الله ياخود صفوة الله
ديمكدر واسمعيل مطيع الله ديمكدر بس ايل كلمه‌سى توارد اللغه قبيلندن اولورايل
برطاغك آديدر (ايلياء) همزه‌نك كسريله والفك مدى وقصريله وايكى صورتده
لامك تشديديله (والياء) يى واحده ايله و الفك مدى وقصريله قدس شريف
شهرينك اسميدر مترجم ديركه سريانيدر ايليا خدايى معناسنه‌در زيرا ايل اسم
جلال و يا كلمه سى سريانيده اداة نسبتدر و اليا ايليا مخففيدر حاصل معنا بيت الله
ديمكدر (ايله) همزه‌نك فتحيـله مكه ايله مدينه بيننده ينبع قربنده برطاغك
آديدر و ينبع ايله مصر بيننده بربلده آديدر عقبه ايله مشـهوردر عقيل بن خالد
الاموى كه موالئ حضرت عثماندندر وآنك اقربالرى ويونس بن يزيد كه موالئ
معاويه دندر واقربالرى وبرجـاعت محدثين اورادندر (ايله) همزه‌نك كسريله

بخزر قضاسنده برقریه‌در وایکی موضع آدیدر (ایلول) همزهٔ مفتوحه ایله شهور
رومیه‌دن برشهرك اسمیدر (ابل) بقم وزننده بربلده‌در
(* فصل الباء *) (البدئلة) دحرجه وزننده سرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال
بدئل الرجل اذا مشی سریعا و بدله کشینك ممه سیله قولتغی ارالغنده اولان اته
علی قول ممه اتنه دینور جمعی بأدل در بطائل وزننده وعند البعض بونك ماده‌سی
ثلاثی اولمغله موضع ذکری بدل ماده سیدر جوهرینك بو راده ذکری وهمدر
(البزلة) دحرجه وزننده نزاع وجدال معناسنه در یقال ماهذه البزلة ای الجدال
و المعارضة وتیز تیز یوریمك معناسنه در یقال بزل الرجل اذا مشی سریعا
(البئیل) امیر وزننده خیره و جوره آدمه دینور یقال ضئیل بئیل ای صغیر
ضعیف (البأنة) کرامه وزننده (والبؤولة) سهوله وزننده بر کسه خیره
وجوره اولمق معناسنه در یقال بؤل الرجل بألة و بؤولة من الباب الخامس اذا کان
بئیلا (بابل) صاحب وزننده عراقده بر موضع آدیدر اکا سحر وخمر نسبت
اولنور سحر بابلی وخمر بابلی مشهور در شارح دیرکه بابل بلده اولمق اوزره
معروفدر وسریانیدر نهر معناسنه در دجله وفرات یانلرنده واقعدر سلفده ملوك
کنعانیین مقری ایدی نمرود حضرت ابراهیمی او راده ناره القا ایلدی انتهی
(البابلی) (والبابلیة) سمّ ایله خمره اطلاق اولنور ظاهرا بابل موقعلری
اولدیغنه مبنی در (البتل) بانك فتحیله کسمك معناسنه در یقال بتله بتلا من الباب
الاول والثانی اذا قطعه و برنسنه‌یی آخردن آیروب افراز وتمییز ایتمك معناسنه در
یقال بتل الشیء اذا میزه عن غیره و بتل کسلمش نسنه ده استعمال اولنور مبالغة
مبتول معناسنه و منه یقال عطاء بتل ای منقطع لایعطی بعده عطاء یعنی بر
عطادرکه انواعندن منقطع وممتیزدر مقدارده کندیسنه اصلا بردرلو عطا شبیه
اولمز یاخود افرادندن منقطعدر دیمکدر اکمه سی کسلمش عطادر دیمك اولور
ویقال صدقة بتلة ای منقطعة عن صاحبها یعنی قطعی اولمغله من بعد رجعت
احتمالی یوقدر (التبتیل) تفعیل وزننده بو دخی کسمك معناسنه در وتبتل
معناسنه در کما سیذکر (الانبتال) انفعال وزننده (والتبتل) تفعل وزننده کسلمك
معناسنه‌در یقال بتله فانبتل وتبتل ای قطعه فانقطع وتقطع وخرما فدانی بتول اولمق
معناسنه در کما سیذکر یقال انبتلت الفسیلة وتبتلت اذا صارت بتولا وتبتل الی الله
ماسوادن کسیلوب وجه اخلاصله حقه توجه وعبودیت ایلمك علی قول نكاح
وتزوجی ترك ایدوب زهادت ایلمك معناسنه در یقال تبتل الی الله و بتل اذا انقطع
واخلص اوترك النكاح وزهد فیه مؤلف اشبو آیت کریمه یه اشارت ایلمشدر
[وتبتل الیه تبتیلا] بو آیتده احتباك صنعتی وار در وتبتل تبتلا و بتل نفسك

تبتيلا سبكنيده در بالكليه دركاه حضرت حقه منقطع ومتوجه اولوب ودائما نفسنى
ماسوادن قطع وتجريد اوزره اولمغى متضمن در و تبتيل دخى تبتل معناسنه ده
اولمغله رعايت فواصل وتفنن ودقيقهٔ مذكوره نكته لرينه مبنى اولور و بوسيبويه
مذهبيدر (البتول) صبور وزننده شول خاتونه دينوركه رجال قسمندن بالكليه
كسيلوب اصلا انلره دائر حاجتى و شهوت ومراجعتى اولميه يقال امرأة بتول اى
منقطعة عن الرجال لاارب لها فيهم مريم العذراء رضى الله عنهـا جنابنه بتول
اطلاقى بوجهتله در و بتول فاطمة الزهراء رضى الله عنها جنابلرينك لقبلريدر
فضل ودين و حسب جهتلريله نسوان زماندن ونسوان امتدن منقطعه ومتميزه
اولد يغيچون و بتول شول خرما فدانه دينور كه اغاجك كوكندن بشقه جه
آيريلوب كوك صالمغله اناسندن منقطع ومستغنى اوله يقال فسيلة بتول اى منقطعة
عن امها مستغنية بنفسها (البتيل) امير وزننده بو دخى حضرت مريمه اطلاق
اولنور بتول كبى وآناسندن آيريلوب بشقه جه كوك صلان خرما فدانه دينور
ودره نك اشاغيسنده اولان آقنديه دينور جمعى بتل كلور كتب وزننده
وصالقملرى اشاغى يه طوغرى صارقق اولان اغاجه دينور و يمامه ده بر طاغك
آديدر و بردره نك اسميدر (البتيلة) سفينه وزننده بو دخى اناسندن بشقه جه بنفسه
كوك صالمش خرما فدانه دينور و بتيل نام جبل مذكور قربنده بر صو آديدر
وانسانك وحيوانك صغريسنه دينور عجز معناسنه واتنه طلو طقناز عضوه دينور
يقال عضو بتيل اى مكتنز و بتلاء معناسنه در كماسيذكر (المبتله) محسنه وزننده
شول خرما اغاجنه دينوركه بتيله ديدكلرى فدان مذكورك اناسى يعنى اصلى اوله
(الاستبتال) بو دخى خرما فدانى بتول اولمق معناسنه در يقال استبتلت الفسيلة
يعنى تبتلت (المبتلة) معظمه وزننده بغايت خوب ودلبر محبوبه يه دينور كويا كه
حسن وجال جسيم واندامنه بچلمش قطعى كسوت اوله يقال امرأة مبتلة اى جميلة
كانها بتل حسنها على اعضائها وشول خاتونه دينوركه تام الخلقه ومتناسبة الاعضا
اولوب اندامنك انلرى برى برى اوزره كلمش اولميه يعنى سر وسهى كبى بر
جر يدن چقمش موزون اوله على قول اندامنده انقباض اولميوب راست ونازك
اوله يقال امرأة مبتلة اذا كانت لم يركب بعض لحمها بعضا اوكان فى اعضائها استرسال
و يقال جمل مبتـل اذا كان كذلك و بونكله رجال طائفه سى صفتلنمز (البتلاء)
حمراء وزننده ابتل كلمه سندن مؤنثدر بتيله كبى كسيك ومنقطع نسنه لره وصف
اولنور ومنـه عمرة بتلاء اى ليس معها غيرها و يقـال عمرة بتيلة و يقال مر على
بتيلة و بتلاء من رأيه اى عزيمة لاتردد يعنى ردوا رجاعى ممكن اولميان عزيمت
قطعيه اوزره مرور ايلدى (البتلة) بانك ضمى وثانى مثلثه نك سكونيله شهرت

معناسنه در يقال له سبق اى شهرة (التبجيل) تفعيل وزننده برادمه تعظيم ايلمك
معناسنه در يقال بجله تبجيلا اذا عظمه و بر آدمه بجل ديمك معناسنه در يقال
بجله اذا قال له بجل (ابجل) سحاب وزننده (والبجيـل) امير وزننده معظم
وموقر آدمه ياخود عظيم اندر مسن واختيار اولهرق شكل وشمائل صاحبى
وجيه وسيد وذيشان آدمه دينور يقال رجل بجال و بجيل اى يبجل اوهو الشيخ
الكبير السيد العظيم مع جمال ونبل و بجيل يوغون وغليظ نسنه به اطلاق اولنور
يقال شئ بجيل اى غليظ (البجالة) اصاله وزننده (والبجول) قعود وزننـده
برآدم بجيل اولمق معناسـنه در يقال بجل الرجل بجالة و بجولا من الباب الخامس
اذا كان بجيلا (الباجل) صاحب وزننده خوشحال وصاحب نعمت ورفه وثروت
آدمه دينور يقال رجل باجل اى الحسن الحال المخصب ودائما شن و شادان آدمه
دينور يقال رجل باجل اى فرحان و بونلر باب آتيدندر (البجل) بانك فتحـيله
(والبجول) وصول وزننده برآدم باجل اولمق معناسنه در يقال بجل الرجل وبجل
بجلا و بجولا من البـاب الرابع والاول اذا صار باجلا (الابجل) احمد وزننده
اياقده برقانين طمرى اسميدر على قول آت قسمنك قوللرينده مخصوصدر انسانده
اكحل ديدكلرى طمر مثابه سنده در (البجل) فتحتينله بهتان معناسنه در على
قول بانك ضميله بهتان عظيمه دينور وعجب وتعجب معناسنه در و لقمان بن عاد نك
اشبو ★خذى منى اخى ذا البجل★ قولنده يرضى بخسيس الامور معناسنه در تفصيلى بودركه
برادرلرندن بريسى برخاتونه خطبه ايلدكده لقمان اول خاتونه برادرم قومى ذم وقدح ضمننده
كلام مزبورى ايراد ايلمشـدر بونده واقع بجل كلمه سى وجه آتى اوزره حسب
وكفايه معناسـندن مأخوذ اولمغله برادرم مزبور بغايت دون همت ومتنزل كمسه
اولمغله معالئ اموره صرف ذهن ايلميوب رذالت طبعى حسبيله دائما امور خسيسه يه
رغبت وارتكاب ايدوب بوبكا كفايت ايدر ديو قصر باغ همت ايدر ديمكدر
(بجلى) فتحينله وياى متكلمه اضافتله وجيمك سكونيله جائزدر حسبى معنا سنه در
يعنى بجل كلمه سى اسم اولور وايكى وجه اوزره استعمال اولنور اولا حسب مرادفى
اولور تقول بجلى اى حسبى يعنى بكا يتشور واسم فعل اولور يكفى معنا سـنه پس
بجلك وبجلنى ديرسن لاملرك سكونلريله يكفيك ويكفينى معناسنه ثانيا حرف اولور
نعم معنا سنه كه حرف تصديقدر (الابجال) همزه نك كسريله كفـايت ايلمك
معناسنه در يقال ابجله الشئ اذا كفاه (البجلة) تمره وزننده شجرهٔ صغيره به دينور
جمعى بجلات در وخوب ودلبر اولان شكل وسيمايه وچهرهٔ دلارايه دينور يقال
به بجلة اى بشـارة حسنة وبجله بر قبيله نك پدرى اسميدر نسبتنده بجلى دينور
جيمك سكونيله اصحابدن عمرو بن عبسه بن ومحدثيندن عيسى بن عبد الرحمن البجليان

آنلر

آنر دندر (بجيله) سفينه وزننده يمنده معد قبيله سندن برجماعتدر نسبتنده بجلى دينور حركاته اصحابدن جرير بن عبد الله البجلى اكانمسو بدر (بنو بجاله) سحابه وزننده بر بطنك اسميدر (البحل) بانك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله آدمى خاكسار ايدن فقر شديد معناسنه در (البحدلة) دحرجه وزننده اموز باشنك آردنده اولان كورك كميكى اكيلمك معناسنه در يقال بحدل الرجل اذا مالت كتفه وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال بحدل الرجل اذا اسرع فى المشى وايشده ويلوب يپورمقده جست وچابكلكه دينور يقال يه بحدلة اى خفة فى السعى (بحدل) جعفر وزننده بر رجل آديدر (البحشلة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده قاره عربلرك رقصى كبى رقص ايلمك معناسنه در يقال بحشل الغلام اذا رقص رقص الزنج (بحشل) جعفر وزننده احمد بن عبد الرحمن المحدث المصرى لقبيدر (البحظلة) ظاى معجمه ايله دحرجه وزننده عرب طوشانك وفاره نك قاقيوب صيچرامسى كبى صيچرايوب آتيلق معناسنه در يقال بحظل اذا قفز قفز ان اليربوع والفارة (البخضل) خاى معجمه ايله جعفر وزننده قابن كوده لى اتى چوق يومرى وطوپاج آدمه دينور (التبخضل) تدحرج وزننده كوده نك اتى چوق وقابين اولمق معناسنه در يقال تبخضل لحمه اذا غلظ وكثر (البخل والبخول) بالرك ضميله (والبخل) جبل وزننده (والبخل) نجم وزننده (والبخل) عنق وزننده ناكسلكه دينور كه جود وكرم مقابليدر يقال به بخل وبخول وبخل و بخل وبخل اى ضد الكرم وبخل بانك ضميله وبخل فتحتينله مصدر اولور ناكسلك ايدوب امساك ايلمك معناسنه در يقال بخل بكذا وبخل وبخلا وبخلا من الباب الرابع والخامس ضد كرم وكاه اولوركه بخل الله كه فتحتينله در مبالغة پك بخيل اولان كمسه صفتلنور يقال رجل بخل مبالغة (الباخل) ممسك وناكس شخصه دينور جمعى بخل كلور ركع وزننده (البخيل) امير وزننده جبلى ناكسه دينور باب خامسدندر جمعى بخلاء كلور امراء وزننده (البخال) سحاب وزننده (والبخل) شداد وزننده (والمبخل) معظم وزننده پك بخيل وناكسه دينور (الابخال) همزه نك كسريله بركمسه يى بخيل بولمق معناسنه در يقال ابخله اذا وجده بخيلا (التبخيل) برآدمى بخله نسبت ايلمك معناسنه در يقال بخله اذا رماه بالبخل (المبخلة) مرحله وزننده باعث بخل اولان شيئه دينور قال الشارح ومنه الحديث [الولد مبخلة مجبنة] اى ما يحمل على البخل والجبن ويدعو اليه (البدل) فتحتينله (والبدل) بانك كسريله (والبديل) امير وزننده برنسنه نك عوض وخلفنه دينور كه دكشيك تعبير اولنور جمعى ابدال در يقال هذا بدل وبديل اى خلف منه (التبدل) تفعل وزننده برنسنه يى برنسنه دن بدل آلمق معناسنه در يقال تبدله وتبدل منه اذا اتخذه منه بدلا وبرنسنه

ایکی هیئتدن بوز یلوب متغیر اولمق معناسنه در یقال تبدل الشیء اذا تغیر
(الاستبدال) بودخی برنسنه‌یی برنسنه دن بدل المق معناسنه در یقال استبدله
وبه بمعنی تبدله (الابدال) همزه نك كسریله (والتبدیل) تفعیل وزننده بونلر ده
تبدل معناسنه در یقال ابدله منه وبدله اذا اتخذه منه بدلا وتبدیل برنسنه‌یی تغییر
ایلمك معناسنه در یقال بدله اذا حرفه ای غیره مؤلف تبدیلات برنسنه‌یی شیء اخره
دگشمك معناسندن اقتصار ایلمشدر بومعناده ایکی مفعوله تعدیه ایدر
(حروف البدل) عند الصرفیین اون درت حرفدر كه انلری اشبو « انجدته یوم
صال زط » كلامی جمع ایلمشدر وادغامك غیریده شائع اولان حروف بدل یكرمی بر
حروفدر كه اشبو « بجد صرف شكس آمن طی ثوب عزته » كلامی جمع ایلمشدر
واشبو حروف بدلدن مراد یكدیگرك مقامنه وضع اولنان حروفدر مثلا یا یرینه
وضع اولنان واو كبی (المبادلة) مفاعله وزننده (والبدال) جدال وزننده برنسنه‌یی
برنسنه ایله دگشمك معناسنه در یقال بادله مبادلة وبدالا اذا اعطاه مثل مااخذه منه
(الابدال) همزه نك فتحیله اولیاء الله زمره سندن برجماعتدر كه حضرت حق جل
وعلا حضرتلری ارضنده اقامت ایدوب یعنی بعض تصرفات مصالح خلق ضمننده اذن
معنوی ایله مظهر خلافت ایدر وانلر دائما یتمش نفر اولورلر قرق نفری ارض
شامده واوتوزی بلاد سائره ده اولور ایچلرندن بریسی انتقال ایلدكده سائر ناسدن
برنی انتخاب وآنك یرینه اقامه واجلاس ایدرلر (البدل) بانك كسریله وفتحیله
شریف وكریم آدمه اطلاق اولنور جمعی ابدالدر (البدل) فتحتینله برادم وجع مفاصله
وقول آغریسنه مبتلا اولمق معناسنه در یقال بدل الرجل بدلا من الباب الرابع اذا اشتكت
مفاصله ویده ویقال اخذه البدل ای وجع المفاصل والیدین وبرادمك بادلده‌سی اغرمق معناسنه در
یقال بدل الرجل اذا اشتكت بادلته كانه كرفی مادته (البدل) كتف وزننده وجع مفاصله وقول
آغریسنه مبتلا آدمه دینور (البدال) شداد وزننده كولات صاتجی ادمه دینور عامه بقال
دیرلر یقال هو بدال ای بیاع الاكولات وانما مه تقول بقال زیرا بقال سبزوات
صاتجی‌یه دینور (بادولی) دالك فتحی وضمی واللامك قصریله بر موضعدر (بدیل)
زبیر وزننده اسماء رجالدندر بدیل بن ورقاء وبدیل بن میسره وبدیل بن ام اصرم
الخزاعی وبدیل بن سلمه وبدیل بن عمرو بن كلثوم وبدیل بن مازنی وبدیل آخر كه
بربلده وقبیله‌یه نسبتله متعارف دكلدر جمله‌سی اصحابدندر واحمد بن بدیل الایامی
وبرجماعت اخری وامیر وزننده بدیل بن علی الاردبیلی وبدیل بن احمد انهروی
وبدیل بن ابی القاسم الخویی وصالح بن بدیل محدثلردر (البذل) بانك فتحی وذال
معجمه نك سكونیله معلومدر كه طیب نفسله برآدمه عطیه احسان ایلمك معناسنه در
یقال بذلا من الباب الاول والثانی اذا اعطاه وجادبه (الابتذال) افتعال وزننده
برنسنه‌یی دائمی قوللنمق معناسنه در كه صیانت مقابلیدر یقال ابتذله ضد صانه

ومنه يقال * فرس له بذل اوابتذال * اى له حضر يصونه لوقت الحاجة يعنى بر آتدر كه وقت حاجتده احرا ايدوب قو للنمق ايچون ذاتنده مو قوف ومحفوظ بوكركلك مايه سى واردر شارح ديركه اصل مثل فرس له صون وبذل اوابتذال عنوانده در نته كه اساسده مرسوم اولديغى اوزره فرس له صون وبذل ديرلر قيجن آت مقدورى اولان جرى وحضرنك جمله سنى دفعة اخراج ايلميوب بعضنى بذل وبعضنى وقت اقتضايه توقيف ايلمه نته كه تحيل آتك حاليدر انتهى (المبذلة) مكنسه وزننده (والبذلة) بانك كسريله سپتده وصندقده حفظ اولنميوب هركون استعمال اولنان ثوبه دينور كه كوندهلك تعبير اولور ومبذله ومبذل منبر وزننده كهنه لباسه دينور تقول خرج علينا فى مبذلته وبذلته وهى مالايصان من الثياب وتقول جاء وعليه مبذلة ومبذل اى ثوب خلق (المبتذل والمبتذل) ابتذال وتبذلدن اسم فاعل بنيه سيله كونده لك ياخود كهنه لباس تلبس ايدن آدمه دينور ودائما ايشنى بنفسه ايشلر اولان كمسه يه دينوركه نفسنى مبتذل ايدر يقال هو مبتذل ومبتذل اذا كان يعمل عمل نفسه (المبتذل) اسم مفعول بنيه سيله دائما قو للنلان شيئه دينور ومنه يقال سيف صدق المبتذل اى ماضى الضريبة يعنى قوللنلوب چاربلديغى نسنه ده كركى كبى ايشلك وناقذدر (مبذول)ميمك فتحيله برشاعر در (بذل) نجم وزننده (بذال) شداد وزننده (بذيل) زبير وزننده اسماء رجالدندر (البرائلى) قصر ايله قوشك بيونك چورهسنده اولان دكرمجه تويلره دينوركه اكثرى خروس بيونندهاولور على قول همان طوى قوشنك بيونده اولان دكرمجه تويلره مخصوصدر وبرائل وبرائلى وابو برائل خروسه اطلاق اولنور وبرائل الارض يردهبتن چايره وچمنه اطلاق اولنور (البرأله) دحرجه وزننده (والتبرأل) تدحرج وزننده (والابريلال) اشميزازوزننده خروس وطوى قوشى برى بريله دوكشوكن بيونلرنده برائل ديدكلرى دكرمى تويلرى قبارتمق معنا سنه در يقال برأل الديك والحبارى وتبرأل وابرأل اذا نفش البرائل للقتال (المبرئل) اسم فاعل بنيه سيله شروشوره آماده اولان كمسه يه اطلاق اولنور يقال هومبرئل للشر اى متهيء له (برال) بانك ضميله اسمادندر عبدالباقى بن محمد بن برأل محدث اندلسى در (برجلان) بانك وجيمك ضميله واسط قضاسنده برقريه در (البرجلانية) بغدادده برمحله در (البرزل) قنفذ وزننده فيل هيئت ايرى آدمه دينور (البرطل) قنفذ وزننده (والبرطل) تشديد لامله اردن وزننده بركونه قلنسوه يعنى باش كسوتيدر شارحك بيانته كوره سلفده مولوى كلاهى كبى اوزون بركونه بجوزه ايدى (البرطلة) ضمتيله ولامك تشديديله ايجريسى طاره جق اولان كولكه لكه دينور مظلة ضيقه معنا سنه (البرطيل) قنديل وزننده بركونه اوزون وبك طاشه دينور تركيده پلاندز طاشى ديرلر وبعضلر عندنده بردرلودمور

تلمكه دينور بت متين وطولاني اولور انكله ذكر من خشبي نقر ايدلر تركيده
دينلديكي ديرلر وطشجيلرك مطلقا طاش قيرديقلري كلنكه دينور كه وار يوز
تعبير اولنور وشونه دينور كه حقي ابطال وباطلي احقاق صورتنده كتورمك
ايچون ويريلان زهرلكدر جمعي براطيل كلور شارح حلك بيانه كوره بو معناي
اولدن مأخوذدر يقال القمه البرطيل اي الرشوة (البرطلة) دحرجه وزننده
حوضنك يوار وكنارلري مقوله سي برابرينه برطيل ديدكلري طاش يايمق معناسنه در يقال
برطل الرجل اذا جعل بازاء حوضه برطيلا وبر آدمه رشوت ويرمك معناسنه در يقال
يقال برطل فلانا اذا رشاه (التبرطل) تدحرج وزننده رشوت المق معناسنه در
يقال برطله فتبرطل اذا ارتشى (البرعل) قنفذ وزننده صرتلان ياوريسنه دينور
على قول آت خوشان ايله جقالك امتزاجندن حاصل اولان ياوري به دينور
(البراغيل) غين معجمه ايله براطيل وزننده صويه قريب اولان قري واراضي يه
دينور على قول اوتلو صولو آبادان بر ايله بريه ميانده اولان بلاده دينور انبار
وفاميه كبي مفردي برغيلدر قنديل كبي (البرغلة) دحرجه وزننده براغيل
ديدكلري ارضده دز كوره ده ساكن اولمق معناسنه در يقال برغل الرجل اذا سكن
البراغيل (البرقلة) قافله دحرجه وزننده يلان سويلك معناسنه در يقال برقل
الرجل اذا كذب (البرقيل) قنديل وزننده سلفده كما نكره ديدكلري آلته
دينور كه آنكله بواني آتارلر ايدي جلاهق معناسنه حالا تفنك آنك بدليدر
بو صورتده تفنكده اطلاقي صحيح اولور اصل كما نكره زنبورك اوله جقدر كه حالا
مجمده مستعملدر بعض وزراء جبخانه سنده دخي رسيده نظردر (البزل) باءك
فتحي وزاي معجمه نك سكونيله يرمق معناسنه در يقال بزل الشيء بزلا من الباب الاول
اذا شقه ومخرزه وسائر نسنه نك ظرفني دلمك معناسنه در يقال بزل الخمر وغيرها
اذا نقب اناءها وبر نسنه يي سوزوب طورلتمق معناسنه در يقال بزل الشراب اذا
صفاه وبر ايشي بخود بر ملاحظه يي قطعي وايلشكيني ايلك معناسنه مستعملدر
يقال بزل الامر اوالرأي اذا قطعه وبزل وبزول دوه نك آزي ديشي ياروب چيقمق
معناسنه در يقال بزل ناب البعير بزلا وبزولا اذا طلع وبزل شدت وسختي معناسنه در
يقال امر ذو بزل اي شدة (الانبزال) بو دخي يارمق معناسنه در (التبزل) تفعل
وزننده يارلمق معناسنه در يقال بزل الشيء فتبزل اي شققه فتشقق وبر نسنه نك
قابني دلنمك معناسنه در يقال تبزل الخمر وغيرها اذا نقب اناءها (الانبزال) انفعال
وزننده بو دخي يارلمق معناسنه در يقال انبزل الشيء اذا تشقق (الابتزال) افتعال
وزننده بو دخي بر نسنه نك ظرفني دلمك معناسنه در يقال ابتزل الخمر وغيرها اذا
نقب اناءها (البزال) غراب وزننده خمر مقوله سي نسنه نك ظرفلك دلنمش يرينه

يعنی دیشکنمه‌دینور (البازل) (والبزول) صبور وزننده آزیسنی هنوز یارمش
دوه‌یه دینور جمل وناقه‌یه وصف اولور يقال جمل وناقة بازل وبزول اذا كان قد
بزل نابه جمعلری بزل كلور ركع وزننده وبزل كلور كتب وزننده وبوازل كلور
وبو طقوزنجی سنه‌ده اولور كه اندنصكره براسمله مسما اولور دیشی ظهور ایلمز
لكن مؤلف اوننجی یاشنده دوه‌یه مخلف اطلاق بوقولنه مناقضدر نته كه خلف
ماده‌سنده بیان ایلدی وبازل دوه‌نك بزول وقتنده ظهور ایدن دیشنه‌ده دینور
جمعی بوازل كلور وبازل تجربهٔ احوالده كامل ورشد ودرایتده تام ومستكمل آدمه
اطلاق اولنور يقال هو بازل ای كامل فی تجربته (المبزل) منبر وزننده (والمبزلة)
مكنسه وزننده سوز كوبه دینور مصفاة معناسنه (البزلاء) حمراء وزننده شول
امر عظیمه اطلاق اولنور كه حق ایله باطل میاننی فرق وفصل ایلیه يقال خطة بزلاء ای لاتفصل
بین الحق والباطل وداهیهٔ عظیمه‌یه اطلاق اولنور ورأی جید وفكر صائبه اطلاق اولنور
وشدائده وامور عظامه اطلاق اولنور يقال هو نهاض بيزلاء ای الشدائد ويقوم بالامور
العظام (البازلة) مال قسمندن شیء یسیره دینور يقال ماعنده بازلة ای شیء من مال
وشول باش یارغنه دینور كه دری‌یی یاروب لكن اوته صاوشمیه يقال مايلزم
فی البازلة وهی الحارصة من الشجاج تبزل الجلد ولاتعدوه (بزل) قفل وزننده
بر كچینك آدیدر (بزیل) زبیر وزننده عاص بن وائلك عبد آزاد كرده‌سیدر
(البزال) كتاب وزننده شول چوالدوز طرزنده دمور آلته دینور كه انكله
كوپك سوزه‌جك دلیكی آچلور (التبزلة) نانك وزانك كسریله (والتبیزلة)
مصغر بنیه‌سیله بعض نسخه‌ده تبزیله مرسومدر (والتبزله) لامك تشدیدیله بودور
آدمه دینور يقال رجل تبزلة وتبیزلة وتبزلة ای قصير (البسل) نسل وزننده
حرام معناسنه در وحلال معناسنه اولمغله ضد اولور مفرد وجمع ومذكر ومؤنثه
اطلاق اولنور زیرا فی الاصل مصدر در يقال هذا وهی بسل ای حرام و كذا
حلال ودشنام ولوم وتوبیخ معناسنه در يقال بسله بسلا من الباب الاول اذا لحاه
ولامه وجاهلیتده غطفان وقیس قبیله‌لرندن برطائفه عندنده معتبر اولان سكز
اشهر حرمك اسمیدر وایودرمك معناسنه در يقال بسله بسلا اذا اعجله وشدت
وسختی معناسنه‌در وانك ایله اون مقوله‌سی نسنه‌یی الهمك معناسنه در يقال بسله
اذا نخله بالمنخل وبرنسنه‌یی آزجه آزجه اخذ ایلمك معناسنه در يقال بسل الشیء
اذا اخذه قلیلا قلیلا وبسل اصپور صوینه وقنه صوینه دینور وبد منظر وزشت
هیئت آدمه دینور كما سیذكر وحبس ایلمك معناسنه‌در يقال بسله اذا حبسه
وبنی عامر بن لوی جماعتنك لقبیدر وانلر قریش ظواهرنك برجناحلری ایدی
جناح آخرلرینه بسل اطلاق اولنور ایدی بای تحتیه ایله وبسل آمین معناسنه
استعمال اولنور اذا دعا الرجل يقال بسلا بسلا ای آمین آمین شارحك بیاننه

كوره ايجاب معناسندن مأخوذدر وكان عمر رضي الله عنه يقول في دعائه آمين وبسلا
معناسنه ايجابا وتحقيقا مترجم ديركه حل واباحه معناسندن اونق اقربدر يقال
بسه الله بسلا اى احله پس بوراده ابسله بسلا سبكنده‌دركه يارب دعامى مستجاب
ايدوب اول مقصودى ارزان قيل ديمك اولور وبسل وبل وهلاك معناسنه مستعملدر
لوم وشدت معناسندن مأخوذدر يقال بسلاله اى ويلاله ويقال بسلا واسلا دعاء
عليه (البسيل) امير وزننده بودخى بد منظر و كريه قيافت ادمه دينور يقال
رجل بسل وبسيل اى الكريه المنظر وبرقريه آيدر وادباى اندلسدن حلف
قرشى نام اديبك پدرى اسميدر وقابده بيانه قالمش نبيذ وباده بقيه‌سنه دينور
وحرام نسنه‌يه دينور يقال شئ بسيل اى حرام (بسل) فتحتينله اجل معناسنه دركه
كلمهٔ تصديقدر (الابسال) همزه‌نك كسريله حرام قلمق تحريم معناسنه در يقال
ابسله الله اى حرمه وبرنسنه‌يى برشيئه قرشو طتوب رهن ايلك معناسنه دريقال
ابسله لكذا اذا عرضه ورهنه وبرآدمى مهلكه وخذلانه براقق معناسنه در
يقال ابسله اذا اسلمه للمهلكة وبرايشى برادمه احاله وسپارش قلمق معناسنه‌در يقال
ابسله لعمله وابسل به اذا وكله اليه وبركمسه نفسنى موت وهلاكه تمكين ايلك
معناسنه در يقال ابسل نفسه للموت اذا وطنها وخرما قروغنى قوريدوب پخته
ايلك معناسنه در يقال ابسل البسر اذا طبخه وجففه (البسول) قعود وزننده
برنسنه حرام اولمق معناسنه در يقال بسل الشئ بسولا من الباب الاول اذا كان
بسيلا اى حراما وسود ونبيذ مقوله‌سى قتى وبد طعم اولمق معناسنه در يقال بسل
اللبن والنبيذ اذا صارباسلا (الباسل) حرام نسنه‌يه دينور وارسلانه دينور ودلير
وبهادره دينور جمعى بسلاء كلور امراء وزننده وبسل كلور بانك ضميله يقال رجل
بسل اى شجاع وباسل كريه ومستهجن وشديد سوزه دينور يقال قول باسل
اى كريه شديد (البسل) كتف وزننده حرام شيئه دينور (التبسل) تفعل
وزننده غضبدن يا شجاعتدن يوزى كوزى بورتوب اكشتمك معناسنه‌در يقال
تبسل الرجل اذا عبس غضبا وعند البعض تبسل برآدمك چهره ومنظره‌سى پك
زشت وكريه اولمق معناسنه در يقال تبسل الرجل اذا كرهت مرآته وفظعت
(المتبسل) متوكل وزننده ارسلانه دينور (البسالة) والبسال) بالرك فتحيله
بهادر اولمق معناسنه‌در يقال بسل الرجل بسالة وبسالا من الباب الخامس اذا
صار باسلا (التبسيل) تفعيل وزننده برنسنه‌دن خوشلنميوب ايكرنمك معناسنه‌در
يقال بسله اذا كرهه (البسيلة) سفينه وزننده برنسنه‌نك طعمنده اولان
آجترق داده دينور يقال فيه بسيلة اى في طعمه علقمة وبرنسنه‌نك بقيه‌سنه
دينور (البسلة) غرفه وزننده رقيه وافسون اوقيان آدمه ويريلان اجرته دينور

(الابتسال) افتعال وزننده رقیه خوان اجرت آلمق معناسنه در یقال ابتسل الراقی اذا اخذ البسلة (المبسل) معظم وزننده طعمی آجی و کریه اولان نسنه‌یه دینور ومنه یقال حنظل مبسل اذا اکل وحده فعکره طعمه زیرا سادەجه یندکده طعمی پك بشیع کلور (الاستبسال) بودخی بر آدم نفسنی موت وهلاکه توطین وتقریر ایلمك معناسنه در یقال استبسل نفسه للموت اذا وطنه وبرادم دشمنی یاهلاك ایدرم یاین هلاك اولورم دیو بیمحابا وبی باك ویروا کندیسنی جنککه القا ایلمك معناسنه‌در یقال استبسل الرجل اذا طرح نفسه فی الحرب یریدان یقتل اویقتل (البسکل) قنفذ وزننده فسکل معناسنه درکه یارش اتلرندن اك صکره کلان اته دینور (البسملة) دحرجه وزننده بسم الله دیمك معناسنه در یقال بسمل القاری اذا قال بسم الله مترجم حقیر دیرکه امام سیوطی مزهر نام کتابنده بوماده ایچون باب مخصوص عقد ایدوب وبوقبیلدن اولانه منحوت اطلاق ایلشه‌ر وتحت اصطلاح ادبیه‌ده ایکی کلمه‌یی بعدالاختصار ترکیب ایلکدن عبارتدر حمدله وحوقله وحیعله وهیلله بونلردندر (بسیل) یای تحتیه ایله جعفر وزننده روم طائفه‌سندن برکمسه‌درکه دولت رشیدیه‌ده ترجمان ایدی وخلف بن بسیل علماء اندلسدندر (البصل) فتحتینله معلومدرکه صوغانه دینور مفردی بصله‌در وجنکده باشه کیلان توغلغه‌یه دینور یقال جاؤا وفی رأسهم البصل ای بیض الحدید (البصلیة) بغدادده برمحل ادیدر (اقلیم البصل) اندلسده اشبیلیه‌ده براولکه‌نك ادیدر (المتبصل) متبصر وزننده شول نسنه‌یه دینورکه صوغان کبی صیق وقات قات قبوقلو اوله یقال قشر متبصل ای کثیر القشور کثیف (بصله) غرفه وزننده بر رجلك علمیدر (التبصیل) تفعیل وزننده (والتبصل) تفعل وزننده صویوب جبلاتمق معناسنه‌در بنالری سلب ایچوندر یقال بصله من ثیابه وتبصله اذا جرده ویقال تبصلوه اذا اکثر وسؤاله حتی نفد ماعنده یعنی کثرت سؤاله اول ادمی صوغان کبی صویوب بتون مالنی توکتدیلر (البطل) (والبطلان) (والبطول) بالولك ضمیله برنسنه عبثه کیدوب لغو وهدر اولمق معناسنه‌در یقال بطل الشئ بطلا وبطلانا وبطولا من الباب الاول اذا ذهب ضیاعا وخسرا (الابطال) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی لغو وهدر قلمق معناسنه در یقال ابطله اذا ذهب به ضیاعا وخسرا وهزل ویاوه سوز سویلمك معناسنه مستعملدر یقال ابطل فی الحدیث اذا هزل وبرباطل وبیهوده نسنه پیدا ایلمك معناسنه در یقال ابطل الرجل اذا جاء بالباطل (البطالة) اصاله وزننده یاوه و بیهوده سوز سویلمك معناسنه‌در یقال بطل فی الحدیث بطالة اذا هزل وارغاد آواره قالمق معناسنه در یقال بطل الاجیر اذا تعطل و بهادر اولمق

معناسـنه در يقال بطل الرجل بطالة من الباب الخامس اذا كان بطلا اى شجيعا (الباطل) حق مقـابليدر نته كه خطا صواب مقابليدر ذاتنده ثبات وحقيقت اولميان نسنه دن عبارتدر جمعى اباطيل كلور يقال هو باطل اى ضد الحق وابليس لعينه اطلاق اولنور و منه قوله تعـالى [ومايبدى الباطل] (البطال) شـداد وزننده كمال بطلاله متصف اولان شيئه دينور يقال رجل بطال اى ذو باطل بين البطول و بك بهادره دينور كما يذكر مترجم ديركه اصطلاحزده آيلاق تعبيراولنان شخصه بطال اطلاق اولنور (التبطل) تفعل وزننده باطل و بيهوده نسنه ايله اوغراشمق معناسنه در يقال تبطلوا بينهم اذاتداولوا الباطل و بهادرلنمق معناسنه در يقال تبطل الرجل اذا تشجع (البطل) فحتينله (والبطال) شداد وزننده بهادر آدمه دينور جنكده زخمدار اولدقده نجدت وشـهامتندن زخمنه مبالات ايلميوب اوبلجه ترك وابطال ايلديكيچون ياخود اكفاء واقرانك دملرى انلرك يانلرنده هدر وباطل اولديغيچون اطلاق اولندى يقال رجل بطل وبطال اى شجاع تبطل جراحته فلا يكترث لها اوتبطـل عنده دماء الاقران جمعى ابطال كلور مؤنثى بطله در (البطلات) سـكرات وزننده ترهات ومالايعنى كلمات وافعـاله دينور يقال جاء بالبطلات اى الترهات (الابطولة) همزه نك ضميـله (و الابطـالة) همزه نك كسريله باطل و بيهوده معناسـنه در يقال بينهم ابطولة و ابطـالة اى باطـل (البطلة) فتحاتله باطلك جمعيدر جادولره اطلاق اولور يقال هم بطلة اى سحرة (البعل) بانك فتحى وعينك سكونيله شول يوكسك يره دينوركه اكاهمان سنه ده بردفعه يغمور اصابت ايدر اوله و مسـقى اولميان خرما وسائر اغاجلره واكينلره دينور كه دشـتى تعبير اولنور على قول يغمور ايله مسقى اولانلرينه دينور يقال فى البعل كذا عشرا و هو كل نخل وشجر وزرع لايسقى او ماسقته السماء و باغچه وترلا صوارمق ايچون ميرى طرفنه و يريلان خراجه دينوركه نهر خراجيدن سقى اولندقده ويريلور يقال ادوا بعلهم وهو ماعطى من الاتاوة على سقى النخل وخرما اغاجنك اركككنه دينور ويونس عليه السلام قومنه مخصوص بربتك آديدر بعض نسخه ده قوم الياس واقع اولوب لكن الياس نسخه سى صحيح وصوابدر يونس لفظى سهوقلم ناسخدر اذقال تعـالى [وان اليـاس لمن المرسـلين اذ قال لقومه الا تتقون اتدعون بعلا] الاية بيضاوينك بيانته كوره شام ديارندن بك نام بلده اهلنه مخصوص برصنمدر اول بلده حالا بعلبك ايله مشتهردر وعندالبعض بعل يمن لغتنده رب معناسـنه در انتهى و بعل سلاطين سالفه دن برينك اسميدر و بعل الشئ بر نسـنه نك صاحب ومالكنه دينور يقال هو بعـله اى ربه وآغرلغه دينور ثقل معناسنه وزوج معنا سـنه دركه زوج وزوجه يه اطلاق اولنور وزوجه ده بعله دخى

دینور جمعی بعالدر بانك كسریله وبعوله در بوندن هاء تانیث جماعت ایچون در
و بعولدر بارنك ضمیله مؤلفك بصائرده بیانه كوره زوج معناسنده حقیقت وماعداده
مجازدر استعلاء تصورندن منشعبلردر (الاستبعال) بریر ینمور صویله صواریلمور
اولمق معناسنه در یقال استبعل المكان اذا صار بعلا وزوج اولمق معناسنه در یقال
استبعل لها اذا صار بعلالها (البعولة) بانك ضمیله بودخی زوجیت معناسنه درکه
طرفیندن معتبردر یقال بعل الرجل لها بعولة من الباب الثالث اذا صار بعلالهـا
وكذا بعلت المرأة اذاصارت ذات بعل واباوامتناع ومخالفت ایلمك معناسنه دریقال
بعل علیه اذا ابی (التبعل) تفعل وزننده خاتون زوجته خدمت واطاعت ایلمك
علی قول زوجی صفالنمق ایچون آراسته اولمق معناسنه در یقال تبعلت المرأة اذا
اطاعت بعلها اوتزینت له (البعال) جدال وزننده (والمباعلة)مجادله وزننده جماع
ایلمك معناسنه در یقال باعلها بعالا ومباعلة اذا جامعهـا وارعورتیله اوینـاشمق
معناسنه در یقال باعلها اذا لاعبها وخاتون اره وارمق معناسنه در یقال باعلت
المرأة اذا اتخذت بعلا وبرجماعت بری برینك قیزلرنی تزوج ایلمك معناسنه در
یقال باعل القوم اذا تزوج بعضهم الی بعض ومجالست معناسنه مستعملدر یقال
باعل فلان فلانا اذا جالسه (التباعل) تفاعل وزننده بودخی ارعورتیله اویناشمق
معناسنه در یقال تباعل اهلها اذا لاعبها (البعل) فحتینله بر نسنه دن یك
هیبتلنوب خوف ایلكله مدهوش اولوب نه ایشلیه‌جكنی بیلمز اولمق معناسنه در
یقال بعل بامره بعلا من الباب الرابع اذا دهش وفرق و برم فلم یدر ماصنع (البعل)
كتف وزننده وصف مذكور اوزره اولان آدمه دینور (البعلة) فرحه وزننده
شول چولپه و پریشان عورته دینور كه لباسی حسن اسلوبله یافشدرمیوب ندامه
او یدیرمز اوله یقال امرأة بعلة اذا كانت لاتحسن لبس الثیاب (بعل) سحاب
وزننده عسفان قربنده برارضك آدیدر (بعال)غراب وزننده ارمنیه‌ده برطاغك
آدیدر (شرف البعل) حجاج شام یولنده برطاغدر بعلبك شامده برشهرك آدیدر
بكك ماده سنده ذكر اولندی مترجم دیركه بواحالهٔ مزهومه در زیرا آنده مادهٔ
مزبوره یی ذكر ایلدی قالدیكه بعل صنم اسمیدر كه ذكر اولندی وبك اول صنمه
پرستش ایدن ملكك اسمیدر صنم مزبور بقعهٔ شهر مذكورده قائم اولوب كیدرك
تركیبله شهر مرقومه اطلاق اولندی (البغل) بانك فتحی وغین معجمه نك
سكونیله دواب قسمندن قاطره دینور فارسیده استر دینور جمعی بغال كلور بانك
كسریله مؤنثی بغله‌در (المبغولاء) میمك فتحیله اسم جمعدر قاطرلره دینور (البغل)
بدل وزننده برآدمك اولادنی هجنه نسبت ایلمك معناسنه در مادهٔ مزبوره دندر
قاطر قسمی ناجنس اولدیغنه مبنیدر قاطره بابك كیمدر دیو سؤال ایتشلر انام آتدر

دیمش یقال بقل بسیهم بقلا من باب نصر اذا شجهم (التبقیل) بقل معناسنه در
یقال بقل بعیرهم یعنی بقلهم و بوزینه‌نک یوز یاروب فرومایه اولمق معناسنه در یقال
بقل فی اللغة اذا بدا ونظر ودوه یوزینه یله اشکین بیننده یوریمک معناسنه در یقال
بقلت الابل اذا مشت بین الهملجة والعنق (بقیل) زبیر وزننده بر آدمدر حفص
بن بقیل محدثدر (البقول) بابک فتحی وقافک سکونیله ظاهر و نمایان اولمق
معناسنه در یقال بقل الشیء بقلا من الباب الاول اذا ظهر و یرک یوزنده اوتلر
بتمک معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری اوت یشرمک
معناسنه در یقال بقل الرمث اذا اخضر و تازه جوانک سبزه کبی خط رخساری
بلورمک معناسنه مستعملدر یقال بقل وجه الغلام اذا خرج شعره وطوار ایچون
دوه چایر برکدرمک معناسنه در یقال بقل بعیره اذا جمع له البقل و بقل شول اوته
دینور که تخمندن بتراولوب که آنک بوسنه یکیلیه‌جک اصلی ونو یومی اولمیه اوزرنده
اولان تخمی دائما دوکیلوب کلجک سنه تخملردن ینه نابت اوله مفردی بقله در یقال
نرعى الابل البقل وهو نبات فی بزره لافی ارومة ثابتة (الابقال) همزه‌نک کسریله
بودخی یراوتلانمق معناسنه در یقال ابقلت الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری
اوتلق یشرمک معناسنه در یقال ابقل الرمث اذا اخضر وتازه‌نک خط رخساری
بلورمک معناسنه در یقال ابقل وجه الغلام اذا خرج شعره واظهار ایلمک
معناسنه در یقال ابقله الله ای اظهره وانبات ایلمک معناسنه در یقال ابقله ای
انبته و یرآلمک مواشیسی بقل اوتلادی معناسنه در یقال ابقل القوم اذا رعت
ماشیتهم البقل (الباقل) رمث دیدکلری اوتک یشروب تازه‌لنمشنه دینور یقال
رمث باقل ای مخضر وباقل برعاجز وهمج و بیغز کمسنه‌نک اسمیدر که بین العرب
* اعیی من باقل * مثلنک مثلیدر بر کون اون براقچه‌یه بر آهو اشتوا ایدوب آغوشنده
کتورور ایکن بر کمسنه بو آهویی قاچ اقچه‌یه آلدک دیو بهاسندن سؤال ایلدکده
لسانیله اون براقچه‌یه آلدم دیمکی اداره ایدمدیکندن اشارتله تفهیم ایده‌یم زعمیله
اون پرمغی ارائت ایچون قوللرنی آچوب و برعدد اشارت ایچون لسانی چقردقده
آهو قوجاغندن یرتاب یدوب فرار ایلدی (بنو باقل) ازد قبیله‌سندن برجماعتدر
والمره بقل دخی دینور (البقیلة) سفینه وزننده (والبقعة) فرحه وزننده سبزه‌لو
یره دینور یقال ارض بقیلة و بقعة ای مبقلة (التبقیل) تفعیل وزننده بودخی یر
اوتلانمق وتازه‌نک خط رخساری بلورمک معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت
و بقل وجه الغلام اذا خرج شعره و حیوانه کوزل نقید و تیمار ایلمک معناسنه در
یقال بقل الدابة اذا سمنها (التبقل) تفعل وزننده بقل اراشدرمغه چقمق
معناسنه در یقال تبقل الرجل اذا خرج بطلب البقل وطوار بقول اوتلامق

معناسنه در یقال تبقلت الماشیة اذا رعت البقل (ابتقل) بانك ضمیله خاصةً موسم
بهارده ظهور ایدن بقل دیدكلری اوته دینور (البقلة) شدّاده وزننده
(والمبقلة) مرحله وزننده سبزه‌زاره دینور بونده قافك ضمیله ده جائزدر (الابتقال)
افتعال وزننده طوار بقول اوتلامق معناسنه در یقال ابتقلت الماشیة اذا رعت
البقل وبرآدمك طواری بقول اوتلار اولمق معناسنه در یقال ابتقل القوم اذا
رعت ماشیتهم البقل (بقلة الضب) برنبات آدیدر بادر نجبویهٔ بربدر كه اوغل
اوتنك یبانی نوعیدر (الباقلی) لامك تشدید وتخفیفی وقصر ایله (الباقلاء) لامك
تخفیفی ومد ایله فول اسمیدركه بقله تعبیر اولنان غله در مفردنده باقلاءٔ دینور هایله
علی قول مفرد وجمعی برابردر تناولی ریاح فاسده واو یقوده احلام ردیه یعنی فنا
ومختلف دوشلر كورمكی مورث وسدر وهم واخلاط غلیظه‌یی مولد وسعاله
وطراوت بدنه نافعدر و بعض مصلحلر ایله اصلاح اولنمشی حفظ صحت بابنده مؤثر
وزنجبیل ایله تازه‌سی تناول تقویت جماعه بیعدیلدر (الباقلی القبطی) برنباتدركه
دانه‌سی بقله دن اصغر اولور تركیده یبان بقله‌سی وفارسیده جامسه دیدكلری
اوله جقدر (البقلة الیمانیة) وبقلة الرماة و بقلة الرمل او البراری (والبقلة
الحامضة) والبقلة الاترجیه برر نبات آدیدر بقلهٔ یمانیه اشتر دیدكلری
نباتدر و بقلة الرماة ارمینیه وخزر ومغربده كثیر اولور ورق سكرلی
یپراغنه شبیه وآندن اصغر وكوكی ابجه وشعبه لری كثیر اولور و بقلة
الرمل كه بقلة البراری دخی دیرلر قوم بقله‌سی دیدكلربدر بری یه شبیه واندن
اصغر اولور و بقلهٔ حامضه قوزی قولاغی نوعندن حاض دیدكلربدر كه
فارسیده ترهٔ سانی وساق ترشك دخی دیرلر وبقلهٔ اترجیه بادر نجبویه دركه
اوغل اوتی دیدیكلربدر كه سبزوات بدلی تناول ایدرلر (بقلة الانصار) كرنب
لهنه دیدكلری سبزه‌در (بقلة الخطاطیف) عروق الصفردر كه زرده چاو یاخود
مامیراندر (البقلة المباركة) هند بادر یاخود سموز اوتیدر (البقلة اللینة) وبقلة
الحمقاء سموز اوتیدر یایكاهلرده بتدیكیچون حمقه‌ منسوبدر (البقلة الملك) شاهتردر
(البقلة الباردة) لبلابدر كه صارمشق نوعندندر تركیده همیل دیرلر (البقلة
الذهبیة) قطف اسمیدر كه سرمق دیدكلربدر قیون صرمشغی تعبیر اولنور
(بقول الاوجاع) برنباتدركه وجع بطن ایچون مجربدر بونانیده قاقیادیدكلردركه
بواسطه‌ مشهوردر مغربده ونفربقیه بادیه‌لرنده بتر (البوقال) بانك ضمیله قولپسز
برداغه دینور تقول شربت من البوقال وهو كوز بلاعروة ظاهرا تشدید قافله
تركیده بقال دیدكلری اندن محرفدر (بنو بقیله) جهینه وزننده بربطن اسمیدر
(البقال) شداد وزننده اطعمه ومأكولات صتان كمسه‌یه دینور وبولغت عامیه‌در

صواب اولان بدال اولمقدر نته که مقدمه سنده بیان اولندی و محمد بن ابی القاسم الخوارزمی البقالی که تصانیف کثیرهٔ حسنه صاحبی امام بارعدر عجم آخر بنه یاء زیاده سیله امام البقانی عنوانینده ذکر ایدرلر پس یاء نسبت اولیوب یاء عجمه اولور (البکل) بالک فتحیله برنسنه یی قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال بکل الشیء بکلا من الباب الاول اذا خلطه و غنیمت معناسنه در یقال اخذ بکلا کثیرا ای غنیمة و بکیله دیدکلری طعام یاپمق معناسنه در یقال بکل الرجل اذا اتخذ البکیلة (التبکل) تفعل وزننده بودخی غنیمته دینور و بو اسمدر مصدر دکلدر تنوط کبی یقال له تبکل کثیر ای غنیمة و تبکل مصدر اولور برنسنه یی برنسنه یه مقابل صاتمق معناسنه مثلا دوه یی سختیانه صاتمق کبی یقال تبکله بشیء اذا عارضه به کالبعیر بالادم و برکمسه یه شتم و ضرب و قهر ایله و حواله شر کیر اولمق معناسنه در یقال تبکله و تبکل علیه اذا علاه بالشتم والضرب والقهر و تخلیط ایلمک معناسنه در یقال تبکل علیه اذا خلط و عجب و پندار ایله صالنه رق یوریمک معناسنه در یقال تبکل فی مشیته اذا اختال (البکیلة) سفینه وزننده (والبکالة) سحابه وزننده بردرلو طعامدر که اونی رب ایله یاخود صاف یاغ و خرما ایله قرشدروب اوماج ایدرلر علی قول کرکی کبی اصلا نمش تاود یاخود خرما و سود ایله قارشق قاود ایله اونی قارشدروب صو ایله صافی یاغله یاخود زیتله مرطب اولمش قاود یاخود قتی کشکه تازه خرما قتیلوب یاخود اوکمش کش و خرمایی زیتله قارشدرمق جهتیله ترتیب اولنور و بکیله بری برینه قاتلمش قیون و کچی سوریسنه اطلاق اولنور کذلک برآخر سوری قاتلمش سوریه دینور یقال ظلت القطیعة بکیلة اذا اختلط الضان والمعز و کذا الغنم اذا الغیت علیها غنم اخری و غنیمت مالنه دینور و طبیعت معناسنه در یقال کریم البکیلة ای الطبیعة (التبکیل) تفعیل وزننده قارش مورش ایلمک معناسنه در یقال بکله اذا خلطه (البکلة) بالک کسریله بودخی طبیعت معناسنه در و هیئت و شکل و قیافت و حال و خلقت معنالرینه در (بنو بکال) کتاب وزننده حمیر قبیله سندن بر بطندر تابعیندن نوف بن فضالة البکالی انلردندر (البکیل) امیر وزننده همدان قبیله سندن بر جماعتدر و بکیل شول دلبر محبوبه دینورکه لباس و روشنده کرکی کبی تکلف و دقت و اهتمام ایدر اوله یقال جمل بکیل ای متنوق فی لبسه و مشیه (ذو بکلان) سحبان وزننده ابن ثابت نام امیردرکه رعین قبیله سندندر (البلل) فتحتینله (البلة) بالک کسری و لامک تشدیدیله (والبلال) کتاب وزننده (والبلالة) بالک ضمیله یاشلق معناسنه در یقال به بلل و بلة و بلال و بلالة ای ندوة (البل) بالک فتحیله (والبلة) بالک کسریله برنسنه یی یشارتمق و اصلاتمق معناسنه در یقال بله بالماء بلا و بلة من الباب الاول اذا نداه و بل و بلال صله رحم ایلمک معناسنه

مستعملدر

مستعملدر نته‌كه يبس قطع رحم معناسنه مستعملدر زيرا نداوتله بعض اشياء برى
برينه مختلط ومتصل اولور يقال بل رحمه بلا وبلالا اذا وصلها وبل وبلول وبلل
وفتحتيله حسته‌لكدن صحت بولوب تندرست اولمق معناسنه‌در يقال بل من مرضه بلا
وبلولا وبللا من الباب الثانى اذا حسنت حاله وبل برشيئه بك دوشكون وآشفته اولمق معناسنه‌در
يقال بل بالشئ بلا اذا لهج به وبل وصف اولور شول كمسه‌يه دينوركه دائما يمين
ايده‌رك انكار ايله خلقك حقنى اكل وبلع ايدوب ادا ايلز اوله يقال رجل بل اذا
كان يمنع بالحلف ماعنده من حقوق الناس وعلى بن الحسن بن البل البغدادى محدثدر
وبل بيانه كتمك معناسنه‌در يقال بل فلان بلا اذ ذهب فى الارض وبل بغايت لجوج
ومجادل ومعارض آدمه دينور يقال رجل بل اى الدجدل وذمتنده اولان حقوق ناسى
مماطله واكل وبلع ايدن حلاف وظلوم كمسه‌يه دينور وبو تكراردر وبل لطف واحسان
معناسنه مستعملدر يقال بلك الله ابنا وبلك بابن اى رزقكه وترلايه تخم اكمك
معناسنه‌در يقال بلوا الارض اذا بذروها (التبليل) تفعيل وزننده برنسنه‌يى يك
اصلاتمق معناسنه‌در (الابتلال) افتعال وزننده اصلانمق معناسنه‌در يقال بلله
فابتل (التبلل) تفعل وزننده بودخى اصلانمق معناسنه‌در يقال تبلل الشئ اذا ابتدى
وابتلال وتبلل خسته افاقت بولوب كركى كبى تندرست اولمق معناسنه مستعملدر
يقال ابتل من مرضه وتبلل اذا حسنت حاله بعد الهزال وتبلل ارسلان حيقردرق
پنجه‌سيله يره اوروب طاشنى طپراغنى توزتمق معناسنه‌در يقال تبلل الاسد اذا
اثار بمخالبة الارض وهو بزأر (البلة) بانك كسريله اسم مصدردركه ذكر اولندى
وبله خير ورزق وحسنه معناسنه مستعملدر يقال اصاب منه بلة كثيرة اى
خيراورزقا ولسانك طلاقت وبيان وفصاحتله جريانه على قول مطاوعتله هرحرفى
مخرجندن اخذ ايده‌رك آب روان كبى سلاستله جرى واستمرارينه اطلاق اولنور
يقال ماحسن بلة لسانه اى جريانه وفصاحته اووقوعه على مواضع الحروف واستمراره
على المنطق وسلاسته وآزجه ياشلغه دينوركه نمناك تعبير اولنور ياخود مطلقا
ياشلغه دينور يقال به بلة اى بلل دون اونداوة وصحت وعافيته اطلاق اولنور
ووليمه‌يه اطلاق اولنور (البلال) كتاب وزننده وبانك حركات ثلاثيله صويه
اطلاق اولنور ومطلقا كندوسيله بوغز ترطيب اولنه‌جق شيئه دينور يقال
مافى سقائه بلال وهومابل به الحلق وبلال مصدردر صله‌ٔ رحم ايلك معناسنه‌دركه
ذكر اولندى واسامىٔ رجالدندر بلال بن رياح بن حمامه امام المرسلين عليه الصلوة
فى كل حين حضرتلرينك مؤذنلريدركه بلال حبشى‌در رضى الله عنه وحمامه رياحك
والده‌سيدر وبلا بن مالك وبلال بن حارث المزنيان وبرمحله منسوب اولميه‌رق بلال
آخر صحابه‌لردر (بلال آباد) برموضعدر (البله) بانك ضميله تازه چابرك طوبقنه

وترنكنه دينور ومرتاده فلان جابر بقيه‌سنه دينور يقال بالرمى بلة اى بقية اشكلده
وعيب ونقيصه معناسنه مستعملدر يقال طواه على بلته كاسيذكر وبونده بانك
فتحيله جائزدر (البلة) بانك فتحيله وضميله كجلك وتازه‌لك هنكامنك طراوتنه
وترنكنه اطلاق اولنور يقال به بلة الشباب اى طراوته ومغيلان كبى بيوك ميوه‌سز
اغاجلر بتمك چچكنه ياخود چچكلرى عقبنده ظهور ايدن خرده توى وتفنك كبى
نسنه‌يه دينور وعرفط وسمر اغاجلرينك چچكلرينه دينور ياخود انلردن حاصل اولان
نزوجتلى شيره‌يه دينوركه ميان بالى كبى نسنه‌در وبونده بانك كسريله لغتدر وفقر
وفاقه‌دن صكره اقبال ايدن زنكينلكه اطلاق اولنور تقول شكرت بلة فلان اى نعمته
بعد الفقر ومرتاده فلان جابر بقيه‌سنه دينور بانك ضميله‌ده جائزدر وقرظ اغاجنك
يمشنه دينوركه انكله دباغت ايدرلر بلاموده اوله‌حقدر (البلى) بانك ضميله ربى
وزننده بودخى بعد الفقر اقبال ايدن غنايه دينور (البليل) بانك فتحيله رطوبتلو
صرين روزكاره دينور مفرد وجمعنه اطلاق اولنور يقال روحنا البليل اى الريح
الباردة مع ندى وصوت معناسنه‌در وقليل كلمه‌سنه اتباع اولور يقال قليل بليل
(البلول) وصول وزننده صرين رطوبتلو بل ايمك معناسنه‌در يقال بلت الريح بلولا من الباب
الثانى اذا هبت بليلا وقورتلق معناسنه‌در يقال بل منه اذا نجا وخسته صحت بولمق معناسنه‌در
كاسيذكر وبلول عيب ونقيصه معناسنه مستعملدر كاسيذكر وبر نسنه‌يه ايلشوب مبتلا اولمق
معناسنه‌در كاسيجىء (البل) بانك كسريله شفاء معناسنه‌در يقال وجد بلا من مرضه اى شفاء
ومباح معناسنه‌در يقال هو بل اى مباح ويقال حل وبل اى حلال ومباح اوهو اتباع
وآفت وداهيه معناسنه در جمعى ابلال‌در يقال هو بل ابلال اى داهية الدواهى
(بلال) قطام وزننده صلهٔ رحمك اسميدر يقال هو يرامى بلال اى صلة الرحم وخير
ومنفعته اطلاق اولنور يقال لاتبلك عندنا بلال اى لايصيبك خير (الابلال)
همزه‌نك كسريله بودخى قورتلمق معناسنه‌در يقال ابل منه اذا نجا واغاج ميوه
ويرمك معناسنه‌در يقال ابل الشجر اذا اثمر وخسته افاقت بولمق معناسنه‌در
يقال ابل المريض اذا برأ وحيوان باشنى آلوب يبانه قاچوب ناپيدا اولمق معناسنه‌در
يقال ابلت مطيته على وجهها اذ همت ضالة واغاجه صو يوريمك معناسنه‌در يقال
ابل العود اذا جرى فيه الماء وسير وسياحت ايلمك معناسنه‌در يقال ابل الرجل
اذا ذهب فى الارض وبركمسه نهايت درجه‌ده مفسد وخبيث اولمق معناسنه‌در شويله‌كه
ناسى فساد وخباثتله عاجز ايدر اوله يقال ابل الرجل اذا اعى فسادا وخبثا وبرآدمه
غالب ومستولى اولمق معناسنه‌در يقال ابل عليه اذا غلبه (البلل) فتحتينله بل
وبلول كبى خسته‌لكدن وزبونلقدن كمال عافيت بولمق معناسنه‌در يقال بل من مرضه بلا
وبللا وبلولا من الباب الثانى اذا حسنت حاله بعد الهزال (وبلال) فتحتينله وضمتينله وبلوله بانك

ضميله بقيه معناسنه در ومنه يقال انصرف القوم ببلالهم وبلولتهم اى فيهم بقية (البلة) بانك ضمى وفتحيله (والبلولة والبلول والبلالة) بالرنث ضميله (البلالة) فتحاتله (والبللات) حركات وزننده (والبلالة) سحابه وزننده (والابلات) بانك ضميله ياشلغه دينور ومنه يقال طويته على بلته وبلولته وبلوله وبلالته وبلاته وبلاته وبلاته وبلاته اى احتملته على مافيه من العيب اودارتيه وفيه بقية من اثود بو كلام ياشلق معناسندن ياخود بقيه معناسندندر ياخود عيب ونقيصه معنا سندندر كه حقيقتلرى ياشلق معناسيدر پس مرادين آنك عيب واسائتنى تغافل وتجاهل كونه كتم واخفا ايده رك اوصاعنه متحمل اولدم يعنى ظاهرا حقوق ومحبته خلل ويرمدم ديمكدر ياخود هنوز در وزننده بكا محبت بقيه سى اولمغله جفا سندن اغماضله ينه مدارا ومواساة ايلدم ديمكدر بوك اصلى طاومى ياش ايكن بوكركده درى متكسر اولميوب قوز يدقدنصكره بوكدكده البته اندامنه كسر وخلل عارض اونور اولمغه اطوالسقاء على بله وبلله ديدكلرى كلامدندر كما يقال طويت السقاء على بللته بضم البـاء واللام وبفتحهـا اى طوبته وهو ند (وبلل) فتحتينله فوز و ظفر بولمق معنا سنه در تقول بللت به بلا من الباب الرابع اذا ظفرت به وبرمحنت دلسوزه كرفتار اولمق معنا سنه در تقول بللت به اى صليت وشقيت بالقـاف وبر آدمك صحبتنه ملازم اولمق معنا سـنه در تقول بللت فلانا اذالزمته وبلل ولابله وبلول برنسنه يه شيفته ومبتلا اولمق معناسنه در تقول بللت به بللا وبلالة وبلولا اذامنيت به وعلقته كما تقول بلت به بالفتح ابل بلولا وبرنسـنه يى بيلك واشنا اولمق معنا سـنه مستعملدر ومنه يقال مابللت به بالكسر بلا اى ماصبته ولاعلمته وبركمسه ابل اولمق معنا سـنه در يقـال بل الرجل بلامن الباب الرابع اذاصارا بل كما سيذكر وروننق وتجمل وآب وتاب معنا سـنه مستعملدر يقال مااحسن بالله اى تجمله (الاستبلال) بودخى خسته كركى كبى صحت بولمق معنا سنه در يقال استبل من مرضه اذاحسنت حاله بعدالهزال (البالة) تشديدلامله داله وزننده خير ومنفعته اطلاق اونور يقال لاتبلك عندنا بالة اوبلال كقطام كما ذكراى لايصيبك خير (الابل) وصفدر بلك اونكو مجادل ومنازع آدمه دينور بل كبى يقال رجل ابل اى الد جدل وكمسه دن اوتانمز پك يوزلو كمسه يه دينور يقال هوابل اذا كان لايستحيي ونهايت درجه ده لئيم وناكسه دينور كه اصلا خير ونفعى شائبه سنه بركمسه ظفرياب اولمز اوله يقـال رجل ابل اى المتمنع والشـديد اللؤم لايدرك ماعنده وناسك دائما حقتى مماطله ايله اكل وبلع قيلندن اولان حلاف وظلوم آدمه دينور يقـال فلان ابل اى مطول حلاف ظلوم وزناكار كمسـيه دينور مؤنثى بلادر جمعى بل كلور بانك ضميله يقـال رجل ابل وامرأة بلاء اى فاجر (المبل) ميمك كسريله خصومتده ثابت وپايدار آدمه دينـور

يقال خصم مبلى نبت (البلبل) دلدل وزننده معروف قوشك اسميدر كه لسانمزده دخى بلبل دينور وشول آدمه دينور كه بغايت چست وسبكروح وصاحب غيرت اولمغله سفرلرده هر كمسنك امور ومصالحنه معاونت ايدر اوله بلبلى دخى دينور نفسنه نسبتله يقال رجل بلبل وبلبلى اى خفيف فى السفر معوان وبرباالق اسميدركه جندسى ال قدر اولنور وبلبل اسماء رجالدندر ابراهيم بن بلبل وحفيدى بلبل بن اسحق محدثلردر واسمعيل بن بلبل معتمد خليفه نك وزيرى ايدى كرماءناسدن ايدى وبلبل الكوز برداق وابريق امثالى كنه اطلاق اولنور تقول شربت من بلبل الكوزة اى من قمعها انتى تصب الماء (البلبلة) هدهده وزننده امثالى بر داغه دينور وقاد بنلر بنه جكى هو نجه دينور (البلبلة) زلزله وزننده جنكده مزرافلرى برى برينه كيرشد روب قرش مورش ايلمك معناسنه در يقال بلبلوا الاسنة اذا اختلطوها وآراء وافكار پريشان وپراكنده قيق معناسنه در كذلك متاعى پريشان ايلمك معناسنه در يقال بلبلوا آراءهم اذا فرقوها ويقال بلبل المتاع اذا فرقها وبلبله برنوع سياه بوجعه دينوركه صدفلر ايچلرنده اولور وبلبله قلبه بغايت خراش واضطراب ويرن تاسه يه ووسوسه يه وخدشه يه دينور كماسيذكر ومصدر اولور بر آدمك درونته تاسه ووسوسه وخدشه وبر مكله مضطرب وبيقرار ايلمك معناسنه يقال بلبل فلان القوم بلبلة وبلبالا اذا هيجهم وحركهم (البلبال والبلابل والبلبالة) بالرك فتحيله بو نلرده قلبه عارض اولان تاسه يه وخدشه ووسوسه يه دينور يقال القى فى صدر فلان بلبلة وبلبالا وبلابل وبلبالة اى هما شديدا ووساوس وبلبال قورده دينور ذئب معناسنه (بلبول) سرسور وزننده برموضع اسميدر ويمامه ده برطاغك آديدر (بلى وبليان) كسرتينله وياءلرك تشديديله وبلى حتى وزننده وبانك كسريله جائزدر بونلر يك بعيداولمغله يرى نامعلوم اولمق معناسنده استعمال اولنور وجه مذكور اوزره باشنى آلوب بيانه كيدوب نابود اولمق معناسنه اولان بلول ماده سندن مأخوذ در ومنه يقال هو بذى بلى وذى بليان وبذى بلى اى بعيد حتى لايعرف وقتده اولديغى معلوم دكلدر ديجك يرده هو بذى بلى درلر ولى وزننده بانك كسريله ده جائزدر وذى بليان ديرلر فتحاتله وياءنك تخفيفيله وذى بليان ديرلر كسرتينله وياءنك تشديديله وبذى بل ديرلر بانك كسريله وذى بليان دينور بانك كسرى ولام مشدده نك فتحيله وذى بلبان ديرلر بانك ولام مشدده نك فتحيله وذى بليان ديرلر سحبان وزننده كذلك ذهب بذى هليان وبذى بليان ديرلر هانك وبانك ولام مشدده نك كسريله ومتصرف وغير متصرف اوله رق نيرده اولديغى معلوم دكلدر ديجك يرده عند البعض بليان بعدنك غنيدر بونلرك مجموعى بلول مذكور معناسندن مأخوذدر ومتصرفدر على قول بليان وراء يمنده ياخود اعمال هجردن بر موضع اسميدر ياخود ربع مسكونك نهايتنه

دینور وخالد بن ولید رضی الله عنه حضرتلرینك اما وابن الخطاب حی فلا ولكن ذلك
اذا كان الناس بذی بلی بكسر الباء واللام والياء المشددة وذی بلی بكسر الباء
وفتح اللام المشددة والقصر قولندن مراد ناس متفرق اولوب خلیفه‌سز وامامسز
قالمغله فرق مختلفه وطوائف نامؤتلفه اولمغین بری برندن حسی یامعنوی بعید
اولمریدر نته كه وجه مذكور اوزره هر نسنه كه بعید اولوب محلی نا معلوم
اولنسه هو بذی بلی وذی بلی وذی بلیان دیرلر بورسمه تركیبلرده ذی صاحب
معناسنه اولوب مقتضاسنه كوره مكان یاخود وقت مقدره مضاف اعتبار اولنور
ومنه اذهب بذی تسلم (البلان) شداد وزننده حمامه دینور كه غسلكاهدر جمعی
بلانات‌در تقول دخلت البلان فاغتسلت ای الحمام شارح دیر كه حالا عامه حمام
خدمتكارینه اطلاق ایدرلر (المتبلل) متذلل وزننده ارسلانه دینور (المبلل)
محدث وزننده اوتكن كوكرجینه دینور وچاغرغان طاوس قوشنه دینور
(البلبل) صرد وزننده تخمه دینور بذر معناسنه (التبلبل) تزلزل وزننده
لسانلر مختلف ومختلط اولمق معناسنه‌در مثلا كیمی عربی وكیمی فارسی ورومی اولمق كبی یقال
تبلبلت الالسن اذا اختلطت ودواب ومواشی اوتلاغك هر طرفنی تتبع ایده‌رك بالجمله اوتلایوب
بتورمك معناسنه‌در یقال تبلبلت الابل الكلأ اذا تتبعته فلم تدع منه شيئا (البلابل)
علابط وزننده جست وچالاك ادمه دینور كه هر نه ایشه شروع ایلسه چابكلك ایله
رؤیت ایلیه جمعی بلابل‌در بانك فتحیله یقال رجل بلابل ای خفیف فیما اخذ (المبل)
میمك ضمی وبانك كسریله شول آدمه دینور كه خبث وخدعه‌سندن ناشی مراد ایلدیكك
خصوصده سكا متابعتدن سنی عاجز وبیتاب ایدر اوله یقال رجل مبل اذا كان
یعییك ان یتابعك علی ماتریده (بلیل) زبیر وزننده صفین ترابنده واقع شریعه‌نك
یعنی نهرك اسمیدر وبر رجل آدیدر (البالول) جزؤیجه صویه دینور یقال مافی البئر
بالول ای شیء من الماء (البالة) همزه وزننده زی وهیئت وقیافت معناسنه‌در
(البالة والبلولة) ضمتینله حال وشان معناسنه‌در تقول كیف بالتك وبلولتك ای حالك
(الابلة) ضمتینله قبیله معناسنه‌در یقال جاء فی ابلته ای فی قبیلته (بل) بانك فتحی ولامك
سكونیله حرف اضرابدر اكر كندیدن صكره جمله ذكر اولنورسه اضرابك معناسی
یامفهوم اولی ابطال اولور كقوله تعالی [وقالوا اتخذ الرحمن ولدا سبحانه بل عباد
مكرمون] یاخود بر غرضدن غرض آخره انتقال اولور كقوله تعالی [فصلی
بل تؤثرون الحیاة الدنیا] واكر كندیدن صكره مفرد كلورسه ثانی یی اوله عطف ایچون
اولور بعده اكر كندیدن مقدم فعل امر یاخود كلمهٔ ایجاب ذكر اولنورسه ماقبلنی مسكوت
عنه شكلنده قیلار یعنی ماقبلنه متعلقنه بر نسنه ایله حكم اولنمیوب بلكه حكم مابعدینه اثبات
اولنور كقولهم اضرب زیدا بل عمرا وقام زید بل عمرو واكر كندیدن مقدم نفی یاخود

نهی ذکر اولنورسه ماقبلنی علی حاله تقریر ایدوب منفی مفهومنی مابعدینه اثبات
ایدر کقولهم مقام زید بل عمرو ولایقم زید بل عمرو وبعضلر بونی مبرد وعبدالوارث
نفی ونهیك معنالرنی مابعدینه ناقل اولمسنی تجویز ایدیلر پس مازید قائماً بل قاعداً و بل
قاعد دیمك تصحیح اولوب ومعنا جهتلری مختلف اولور وکوفیون نهی وشبه نهیك
غیری یرنده واقع بل ایله عطف کلام اولمغنی منع ایلدیلر پس ضربت زیداً بل ایاك
قولی صحیح اولمز وکاه اولنورکه توکید اضراب ایچون بعد الایجاب واقع اولان بل
کلمه سندن مقدم لاء نافیه زیاده اولنور کقول الشاعر وجهك البدر لابل الشمس
لونا ٭ ولاء مزبوره بعد النفی بل کلمه سنك تقریر ماقبلنی توکید ایچون زیاده اولنور
کقوله وماهجرتك لابل زادنی شغفا (بذیل) بانك ضمی ونونك کسریله شعرای
اندلسدن محمد بن مسیلك جدی اسمیدر وبونده اصح اولان اماله ایله اولمقدر لکن
اصطلاحاتی تحتیه ایله کتب ایدرلر (البول) بانك فتحیله معلومدرکه سدکدینور
جمعی ابوال کلور فی الاصل مصدردر و بول مصدر اولور ایشه مك معناسنه در یقال بال الرجل
یبول بولا وبولنده اطلاق اولنور یقال له بول کثیر ای ولد وعدد کثیره اطلاق اولنور
ویردن صوقینایوب آقق معناسنه مستعملدر یقال بال الماء اذا انفجر وارمك معناسنه
مستعملدر یقال بال الشحم اذا ذاب (المبیلة) بانك کسریله اسمدر ایشمکه دینور
(البولة) تمره وزننده قیز اولان ولده دینور دختر معناسنه در یقال له بولة
ای بنت (البوال) غراب وزننده برعلتدرکه چوق چوق ادرار ایتدرر یقال اصابه
بوال ای داء یکثر منه البول مترجم دیرکه ظاهرا بوعلت کتب طبیه ده ذیابیطس
اسمیله مرسوم اولاندرکه یونانیدر واکاعربیده دواره ودولاب وزلق انکلیه دیرلر
وبوسلس البولدن بشقه در بونده عطش دائمی اولهرق ایچدیکنی همان بول ایدر
کلی ضعیف اولمغله امساك ماء ایده میوب تیزتیز ادرار ایدر اولور (البولة) همزه وزننده
چوق ادرار ایدن آدمه دینور (المبولة) مکنسه وزننده اورنك تعبیر اولنان قابه دینورکه
اکا ادرار ایدرلر (المبولة) مرحله وزننده ادراره باعث اولان شیئه دینور یقال الشراب مبولة
ای یحمله علی البول (البال) حال وشان معناسنه در ومنه یقال هو کاسف البال
ای سیء الحال وخاطر معناسنه در یقال قال له فالقی له بالا ای خاطرا وقلبا وبر
جنس ایری بالق آدیدر بوبالق هند وحبشه دریاسنده اولور پك عظیم وغریب
جثه سنی نقل ایدرلر و بال ترلایللد کلری دمور بیله دینور ورفاه ورخاء معاش
معناسنه در یقال له بال ای رخاء عیش (البالة) حاله وزننده قاروره یه دینور
ودغارجغه دینور جراب معناسنه و طیب قوبجق قابه و قتویه دینور وحجازده
برموضع آدیدر وقایرمق معناسنه اولان بالهنك محل ذکری معتل بابیدر (بولی)
سکری وزننده اسمادندر هلال بن زید بن یسار بن بولی تابعیندندر (ابوال

البغال) سرایه اطلاق اولنور مترجم دیرکه بغل سفر بعیده متحمل اولدیغیچون اطلاق اولندی لکن بوراده بولدن مراد ولد اولمق اغلبدر بغالك ولدی اولمامغله واهی اولان سرایدن کنایه ایدرلر (بانویه) برجل اسمیدر (البهدل) جعفر وزننده صرتلان انیکنه دینور وریشل قوشك آدیدر (بنو بهدل) بنی اسددن برجماعتدر (البهدلة) دحرجه وزننده جست وچابك یوریمك معناسنه‌در یقال بهدل الرجل اذا خف واسرع فی المشی وار کشینك بیه‌سی بیوك اولمق معناسنه در یقال بهدل الرجل اذا عظمت ثندوته و بهدله تمیم قبیله سندن بر رجل اسمیدر و ام عاصم بن ابی النجـود المقری اسمیدر (البهصل) عصفر وزننده یوموری کوده لو دیزمان آدمه دینور یقال رجل بهصل ای الغلیظ الجسم و آق نسنه یه دینور (البهصلة) قنفذه وزننده بودور عورته دینور بانك فتحیله ده جائزدر وچاغرغان عورته دینور یقال امرأة بهصلة ای صخابة و بشره‌سی پك بیاض اولان خاتونه دینور بانك فتحیله ده لغتدر یقال امرأة بهصلة ای الشدیدة البیاض (البهیصل) مصغر بنیه سیله ضعیف وکمتر وردی آدمه دینور (البهصلة) دحرجه وزننده برکمسه صو یتوب لباسنه قار اویتامق معناسنه در یقال بهصل الرجل اذا خلع ثیابه فقام بها وکیکاك اتنی کروب چوره سندن اولان زه کبی آلبقومق معناسنه در یقال بهصل الرجل اذا اکل اللحم علی العظم فتشکفه من اکنافه وناسی مالرندن یعنی خرکه‌سی ایچندن سوروب اخراج ایلمك معناسنه‌در یقال بهصل القوم من مالهم اذا اخرجهم (البهکلة) بهکنه وزننده ومرادفیدکه نرم تن تازه محبوبه یه دینور یقال امرأة بهکلة ای غضة نا عمة (البهل) بانك فتحیله آزجه صویه دینور ماء قلیل معناسنه بعض نسخه ده مال قلیل مرسومدر ولعن ونفرین ایلمك معناسنه در مؤلف بونی تکرار ایلشدر یقال بهل الله بهلا من الباب الثالث ای لعنه و مهل معناسنه در یقال بهلا ای مهلا ای ابهل بهلا وبرآدمی کندی رأی وارادهسنه قویوب خود سراوله‌رق بوشلامق معناسنه در تقول بهلت فلانا اذا خلیته مع رأیه شارحك بیانه کوره معنای موضوعی بودر لعن وسائر معانیٔ منشعبه بوندن متفرعدر (التبهل) تفعل وزننده مطلوب اولان نسنه‌نك تحصیلی سببیله رنج وزحمت چکمك معناسنه‌در یقال تبهل فلان اذا عنی بما یطلب (الابهال) همزه نك کسریله برنسنه یی بوشلامق ترك واخلا معناسنه‌در یقال ابهله اذا ترکه وناقه‌یی صالمه صالیویرمك معناسنه‌درکه ایستین کمسه سودنی صاغوب تناول ایدر یقال ابهل الناقة اذا اهملها کذلك سودلو ناقه نك مه‌سی باغنی چوزوب اویلجه صالیویرمك معناسنه در یقال ابهل الناقة اذا حل صرارها وترکها و برکمسه‌یی رأی واراده سنه قویوب اصلا آلك قید

وعاقبتده اولیه‌رق کندی باشنه ترك ایلمك معناسنه در تقول ابهلت فلانا اذا
خلیته مع رأیه بعضلر دیدیکه اکر بو سبب تسییب واهمال اولنان حرائر ایسه
یعنی کنیز زاده ایسه بهله دینور ثلاثیدن واکر عبید قسمی ایسه ابهله دینور افعال
بابندن وابهال تخمی تمام اکیلن تارلایه صو صالیویرمك معناسنه در یقال
ابهل الماء اذا ارسله فیما بذره (الباهل) شول ناقه‌یه دینور که مه‌سنك باغی اولمایه
علی قول بولارسز صالمه اوله یعنی تمغا و نشانه‌سی اولمیه جمعی بهل کلور بازل
ضبطیله بزل کبی و بهل کلور رکع وزننده یقال ناقة باهل ای لاصرار علیها اولا
خطام اولامه‌ق وباهل خیره سرآدمه دینور بادیه اعرابی کبی یقال رجل باهل ای
علی رأسه لایصل الیه احد و بیکار وآواره کزن شخصه دینور یقال هو باهل ای
متردد بلاعمل وعصویه‌سی وطوبقه‌سی اولمیان چوبانه دینور یقال راع باهل اذا
کان بلاعصا (البهل) فتحتینله ناقه‌نك مه‌سی باغی چوز یلوب ولدی امزاوله‌رق
صالمه اولمق معناسنه در یقال بهلت الناقة بهلا من الباب الرابع اذا حلت صرارها
وترك ولدها یرضعها (المبهلة) مکرمه وزننده مه سنك باغی چوزوب تسییب
ایتدکلری صالمه ناقه‌یه دینور جمعی مباهل کلور (الاستبهال) مه سنك باغی
اولیان ناقه‌یی صاغمق معناسنه در یقال استبهل الناقة اذا حلبها بلاصرار ووالی
رعیتی خودسر ترك ایلك معناسنه در یقال استبهل الوالی الرعیة اذا اهملهم
واستبهلت البادیة القوم دیرلر قچن حشم نشین طائفه‌سی بادیه‌یه نزول ایدوب
مقر حکومت پك بعید اولمغله تصرف وولاة قیدندن سر ازاده دلخواهلری اوزره
عمل وحرکت ایلسه‌لر (الباهلة) طول خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة باهلة
ای ایم و بر قبیله اسمیدر (البهلة) بانك فتحی وضمیله اسمدر لعنت و نفرین
معناسنه در یقال علیه البهلة ای اللعنة (المباهلة) مفاعله وزننده (والتبهل)
تفعل وزننده (والتباهل) تفاعل وزننده بری برینه لعنتله بددعا ایلمك معناسنه در یقال
باهل بعضهم بعضا وتبهلوا وتباهلوا ای تلاعنوا (الابتهال) افتعال وزننده
سائره دن قطع تعلق ایدوب صمیم واخلاصله حضرت حقه تضرع ودعا ایلمك
معناسنه در یقال ابتهل الیه تعالی اذا دعا و تضرع (بهلل) قنفذ وزننده
(وبهال) جعفر وزننده غیر منصرف اوله‌رق باطل و بیهوده موقعنده مستعملدر
یعنی باطل و بیهوده نك علملریدر سبب انصرافلری وزن فعل وعلمیتدر اول فی
الاصل مجهول صیغه‌سی اولوب بعدالعلم لام اولی مضموم اولمشدر یقال هو الضلال
بن بهلل وبهلل ای الباطل (الابهل) احمد وزننده بر شجر کبیرك یمشنه دینور که ورقی
طرفا ورقنه و یمشی سدر یمشنه شبیه اولور و بوجوهر بنك توهم ایلدیکی کبی
شجر عرعر دکلدر ترکیده اول شجره آردج آغاجی و یمشنه آردج تخمی دیدکلریدر

بخوری رحدن جنینك سرعت اسقاطنده مؤثر وسرکه ایله طلاسی داء الثعلب علتنه نافع وبال ایله طلاسی قروح خبیثه‌نك تقبه سنده مفیددر (البهلول) بانك ضمیله سرسور وزننده کوله‌کن خندان آدمه دینور یقال رجل بهلول ای ضحاك و جامع مجامع خیر وحسنات اولان سید وذیشان آدمه دینور یقال هو بهلول ای سید و جامع لکل خیر شارح دیرکه صورت مجانینده اولان عقلادن بهلول دانا مجذوب معروفدر (البهبلة) سفینه وزننده بوبره معناسنه درکه بین القوم سیده وشریفه اولان خاتونه دینور یقال امرأة بهبلة ای بهیرة (بهیل) امیر وزننده ابن عریب بن حیدان در (بیل) بانك کسریله ری قضاسنده برناحیه در زهاد ومحدثیندن عبدالله بن‌حسن البیلی‌اورادندر وسرخس قضاسنده برقریه‌در محدثیندن عصام بن الوضاع ومحمد بن‌احمد بن عمرویه ومحمد بن‌حمدون بن‌خالد البیلیون‌اورادندر تجز بحمده تعالی

(* فصل التاء الفوقیة *) (التألان) تانك وهمزه‌نك فتحیله‌برکسه باشنی یوقری یوقری سلکه‌رك یوریمك معناسنه‌در علی قول صواب اولان نونله اولمقدر کما سیذکر ان شاءالله تعالی مؤلف بوراده تعریفده مسامحه ایلمشدر (التبل) حبل وزننده دشمنلکه دینور جمعی تبول ونادر اوله‌رق تبابل کلور یقال بینهما تبل ای عداوة وحقد وکینه معناسنه در یقال له فی قلبه تبل ای ذحل و برکسه‌یی خسته قلمق معناسنه در یقال تبله الحب تبلا من الباب الاول اذا اسقمه و بر آدمك عقلنی آلوب سه‌ه و بیهوش ایلمك معناسنه در یقال تبله اذ ذهب بعقله وزمان حوادث ونوائبله برکسه‌یی تباه وتلف ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تبل الدهر القوم اذا رماهم بصروفه وافناهم و برمحبوبه عشق جانیله برعاشق بیچاره‌نك کوکلنی آشفته ودردناك ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تبلت المرأة فؤاد الرجل ای اصابته بتبل وذلك الفؤاد متبول وتجرمه‌یه تابل اولمق معناسنه در یقال تبل القدر اذا جعل فیها التابل (الاتبال) همزه‌نك کسریله بودخی براءدی درده دوشورمك معناسنه در یقال اتبله اذا اسقمه (التتبیل) تفعیل وزننده (والتوبلة) حوقله وزننده (والمتابلة) مفاعله وزننده بونلرده تجرمه‌یه تابل قومق معناسنه در یقال تبل القدر وتوبلها وتابلها اذا جعل فیها التابل (التابل) صاحب وهاجر و زنلرنده (والتوبل) جوهر وزننده ابراز الطعام معناسنه در که تجره حوایجنه دینور فلفل وکمون وسائری کبی که تلذیذ طعام ایچون وضع اولنور جمعی توابل کلور شارح دیرکه توابل حوایجدن اخصدر توابل تلذیذ ایچون وضع اولنان ابرازدر (التبال) شداد وزننده توابل صاحبنه دینور که‌مراد صاتیجیسی اوله‌جقدر (توبال النحاس) (وتوبال الحدید) تالرك ضمیله باقر ودمور چکیجلندکده

اطرافه صحرالرین خرده لرندر که ترکیده توالی دیرلر بفر توالی ودهور توالی تعبیر اولنور مث عسل ایله برمقدارنی شرب بلغمی قوتلو مسهلدر (تباله) سحابه وزننده یمنده بر بلده درکه خصب ورخاء ونعمتله معروفدر امویه دن عبد الملك حجاج ظالمی اورایه والی ایلمکله واروب خارجدن شهری تماشا ایلدکده بکنمیوب استحقار ایلدیکندن بین العرب ★ اهون من تبالة علی الحجاج ★ مثل اولمشدر (تبل) زفرو زننده بردره نك اسمیدر (تبل) سکر وزننده حلب اعمالندن بر بلده در (کفر تبیل) امیر وزننده رقه ایله بالس بیننده برموضعدر (التعل) تانك فتحیله برنوع طیب اسمیدر (التوزلی) تانك فتحی و انفك قصریله ومدیله آفت وداهیه به دینور (توبل) زبرج وجعفر و زنلرنده برموضعدر (التمل) فتحتینله کاهجه آدمك بوغزینه عارض اولان یاقیجی آجی کیجشمکه دینور یقال اخذه التعل ای حرارة الحلق الهایجة وبقل تعل حلقه تعلا من الباب الرابع (التفل) تانك فتحی وفانك سکونیله توکرمك معناسنه در یقال تفل تفلا من الباب الاول والثانی اذ بصق شارح دیرکه تفل یاپیجه توکرمکه دینور رقیه خوانلك اوجنه واوقود یغی آدمك وجودینه تو تو دیه رک رطوبتسز توکردیکی کبی بوندن مادونی نفث بعده نفخ اولور (التفل) تانك ضمیله (والتفال) غراب وزننده توکرکه دینور یصاق معناسنه وکبوکه دینور زبد معناسنه (التفل) فتحتینله بر آدمك وجودی بد قوقمق معناسنه در یقال تفل الرجل تفلا من الباب الرابع اذا تغیرت رایحته (التفل) کتف وزننده کوده سی بدقوقان آدمه دینور (التفلة) فرحه وزننده (والمتفال) محراب وزننده کوده سی بدقوقان عورته دینور (الاتفال) همزه نك کسریله برنسنه نك رایحه سنی متغیر ایدوب بدقوقتمق معناسنه در یقال اتفلت الشمس رایحته اذا غیرته (التتفل) تنضب وزننده (والتتفل) قنفذ وزننده (والتتفل) درهم وزننده (والتتفل) زبرج وزننده (والتتفل) جندب وزننده (والتتفل) سکر وزننده تلکی به علی قول انیکنه دینور مؤنثدر، هایله در وتتفل تنضب وزننده قوری اوتلغه دینور علی قول برشجر آدیدر یاخود قرامتق یشل برنبات آدیدر (التکلان) تانك ضمیله برنسنه یه یا برکمسیه اعتماد ایلمك معناسنه در یقال تکل علیه تکلانا من الباب الرابع اذا اتکل وبوکرچه وکولدن مأخوذ اولمغله موضع ذکری واوفصلی اولوب لکن لفظنه رعایة بومقامده دخی ذکر ایلدم (التل) تانك فتحی ولامك تشدیدیله برآدمی یره یقمق معناسنه در علی قول بیوك برطرفی وبریکاغی یره کلمك وجه اوزره یقمق معناسنه در یقال تل فلانا تلا من الباب الاول اذا صرعه اوالقاه علی عنقه وخده وبرکمسه حقنده ومخل ناموس اوله جق حرف اندازلق ایلمك معناسنه مستعملدر

يقال تل فلانا بتلة سوء اذا رماه بامر قبيح وبرنسنه‌يى بر آدمك اننه خشونتله توجه
ويرمك ياخود النه براقيورمك معناسنه‌در يقال تل الشيء بيده اذا دفعه اليه او القاه
وتضرع ونياز ايلمك معناسنه‌در يقال تل الرجل اليه تلا من الباب الاول والثانى
ودوشمك معناسنه‌در يقال تل الشيء اذا سقط ودوكمك معناسنه‌در يقال تل الماء
اذا صبه وكوده ترلمك معناسنه مستعملدر يقال تل جبينه اذا رشح بالعرق وقيويه
ايپ صارقتمق معناسنه‌در يقال تل الحبل فى البئر اذا ارخاه فيها وتل طپراقدن
تپه‌يه دينوركه اويوك تعبير اولنور وقوم كومه‌سنه دينور وكوچك طاغ طرزنده
يوكسك تپه‌يه دينور رابيه معناسنه جمعى تلال كلور جبال كبى وپصدغه اطلاق اولنور
وساده معناسنه بونك جمعى شاذ اوله‌رق اتلالدر على قول تل بردنو قاشه دينور
وتل اعلامدندر عمر بن محمد بن التل الكوفى محدثدر (المتلول والتليل) امير
وزننده يره چالنمش كمسه‌يه دينور ومتلول قورومى متين ودبو شورملى قوندا اوكوزه
دينور وتليل بيونه اطلاق اولنور عنق معناسنه جمعى اتله كلور اجله وزننده وتلل
كلور سرر وزننده و تلائل كلور دلائل وزننده (التلة) تانك كسريله چركين ايشه
دينور يقال رماه بتلة سوء اى بامر قبيح بورا‌ده سوء لفظنه اضافتى مبالغه‌يه محمولدر
وبو صرع معناسندن مأخوذ اسمدر معناى مزبورده استعمال اولندى وتله بناء نوع
اولور يان اوزره بركونه ياتمق معناسنه كه آندن ياتش ايله تعبير اولنور يقال له
تله حسنة اى ضجعة وياشلغه دينور يقال به تلة اى بلل وحالت معناسنه‌در يقال
له تلة حسنه اى حالة واشكنلكه دينور يقال فى خلقته تلة اى كسل (التلى) حتى وزننده
يره يقلمش كمسه‌لره دينور مفردى تليلدر يقال قوم تلى اى صرعى وتلى برموضع آديدر
تانك كسريله ده جائزدر (المتل) ميمك كسريله مقص وزننده بر آدمى يره يقه‌جق نسنه‌يه
دينور يقال تله بالمتل وهو مايتل به ودبم ديك قوى ومتين مزراغه دينور و ياوز آدمه
ودوه‌يه دينور ونمازه ديم ديك طورر اولان مصلى‌يه اطلاق اولنور يقال هو يصلى متلا
وهو المنتصب فى الصلوة (التلتلة) زلزله وزننده برنسنه‌يى صرصوب ارغلامق
معناسنه‌در يقال تلتل الشيء اذا حركه واقلقه وارغلانمق معناسنه‌در يقال تلتل
الشيء اذا زلزل وپك پك يوريمك معناسنه‌در يقال تلتل الرجل اذا صار شديدا
وطوارى عنف وشدتله سورمك معناسنه‌در يقال تلتل الدابة اذا ساقها عنيفا وقاتيلق
شدت معناسنه‌در يقال لقى منه تلتلة اى شدة وتلتلة شول مشربه‌يه دينوركه خرمانك ابتدا اچقان
چمشنك قبجى قلرندن دوزلمش اوله وتلتلة بهرا قبيله‌سى بهرا خلقنك مضارعت حرفنى مكسور
تلفظ ايلملرندن عبارتدر شارح ديركه نته‌كه قيس وتميمك همزه‌يى عينه تبديللرينه
عنعنه وهذيلك حايى عينه تبديللرنه فحفحه وربيعه ومضرك كاف خطاب مؤنثدن
صكره شين معجمه الحاقنه كشكشه ديرلر وبونلرك تفصيلى كتاب مزهرده مبسوطدر
مترجم ديركه لطايفدندركه عقيله قبيله‌سندن اولان ليلاى اخيليه بهرا ايه نام خاتون

حسب انده کندی نفسنی اوزره تکلم ایدر ایدی برکون عبد الملك اموی حضورینه دخول
ایدوب اتفاقی امام شعبی دخی حاضر بالمجلس اولمغله لیلی ایله مطایبه بابنده بالاشاره مأذون
اولدقدنصکره لیلایه خطاب ایدوب یالیلی مابال قومك لایکتنون یعنی سنك قومك نیچون
کنیه ایله اکتنا ایلمزلر دیدکده لیلی ویحك امانکتنی دیدیکه مرادی بزلر کنیه ایله اکتنا
ایلرمیز دیمکدرکه نکتنی اکتنادن مستقبل متکلم مع الغیردر لکن کندی لغتلری
اوزره نونی مکسورا تلفظ ایلدکده جماع معناسنه اولان نیکدن ماضی مخاطب
صورتنده اولمشدرکه ظاهرا اسن بنی تصرف ایلدکمی دیمك اولور پس امام شعبی
جوابنده لاوالله لوفعلت لاغتسلت دیمکله لیلایه حجاب ومجلسه انبساط بحساب
عارض اولدی انتهی (الثنة) ثانك فتحیله بودخی خرمایشلك قبجوقلرندن دوزلمش
مشربه دینور تمته کبی تقول شربت بالثنة والثلثلة وهی مشربة من فیقاء الطلع
وثله بثاء مره اولنور برکره دوکمك معناسنه در یقال ثله ثلة ای صبه صبة واحدة
و ن اوزره یاتمغه دینور ضجعه معناسنه (الثال) ضال کلمه سنه اتباع ذکر اولنور
یقال ضال ثال (الثلالة والثلال) ضلاله وضلال وزنلرنده وآنلره اتباع اولورلر
یقال ضلالة ثلالة والضلال بن الثلال اتبع (الثلی) ربی وزننده بوغزنمش قیونه
دینور (المثالة) تشدید لامله مفاعله وزننده قصراق ایچون آیغر طلب ایلمك
معناسنه در یقال ذهب بتن مثالة ای یطلب نفرسه فحلا (الاثلال) همزه نك کسریله
برنسنه یی ط متمق معناسنه در یقال اثل المایع اذا اقطره وحیوانی یدکه بغلیوب
چکوب ایدمك معناسنه در یقال اثل الفرس اذا ارتبطه واقتاده (الثلل) فتحتینله
یشلغه دینور یقال به ثلل ای بلل (الثلول) صبور وزننده یدکه بطائتله کلوب
کوجله یدیلور اولان حیوانه دینور یقال فرس ثلول اذا کان لاینقاد الابطیئا
(الثلاتل) علابط وزننده قابین کوده لو صمصقی طقناز آدمه دینور یقال رجل ثلاتل
ای قصیر غلیظ (الثمثل) مشمعل وزننده اعتدال اوزره بویلو آدمه دینور علی قول
اوزون اولوب میل کبی دیمدیك طورر اولان آدمه دینور یقال رجل متمثل ای طویل
معتدل اوطویل منتصب (الاثمیلال) افعیلال وزننده برنسنه پك اوزامق معناسنه در
یقال اثمال الشیء اذا طال واشتد (الثملون) عصفور وزننده بر نبات آدیدرکه نبطی
لساننده قنابری وفارسیده برغست دیرلر ابتدای بهارده جمیع سبزواتدن اقدم
ظهور ایدر ترکیده ارمنیلر حیزری وسلمکلی بجار تعبیر ایدرلر اکلا وضمادا
بهق ووضح وبرص علتلرینه نافع ومسهل ومعده یه وجکره صالح ومحرور ومبرود
مزاجلره موافقدر مکبوسی اشتهای طعامی زیاده ایدر (الثامول) تانبول اسمیدرکه
یقطیندن یعنی سیاق اوزره طوره میان نبات انواعندندر قاون وصار مشق کبی

ورقنك طعمی قرنفل طعمنه شبیه اولور مغسول کرج ایله مضغ ایدرلر طعامی مشهی ونشئه بخش وجماعی مقوی ودیش اته ومعده وکبده ابراث تقویتده پیعدیلدر وبونی اهل هند باده بدلی استعمال ایدرلر نوعا کیف ونشوه ایراث یدر ونباتی بوکرلجه نباتی شکلنده توبصرمشق کبی جوارنده اولان اشجاره صاریلور هند اهلی تنبول وبان دخی دیرلر (تمیله) جهینه وزننده حجاز دیارنه مخصوص برجاوردرکه کدی‌یه شبیه اولور علی‌قول قره قولق دیدکلریدر جمعی تملان در تانك کسریله وتمیلات کلور تانك ضمیله ابوتمیله یحیی بن واضح نام محدثك کنیه‌سیدر (الاتمهلال) اقشعرار وزننده برنسنه پك اوزامق علی‌قول اعتدال وجهیله اوزامق معناسنه‌در یقال اتمهل الشیٔ اذا طال واشتد اواعتدل (التنبل) درهم وزننده (والتنبال) قرطاس وزننده (والتنبالة) قرطاسه وزننده (والتنبول) زنبور وزننده پودور آدمه دینور (التنبل) قنضب وزننده (والتابول) ذکر اولنان تامول کلمه‌سنده لغتدر (التنتل) درهم وزننده (والتنتالة) قرطاسه وزننده بودور آدمه دینور (التولة) تانك ضمیله همزه وزننده جاولغه دینور سحر معناسنه علی‌قول سحره شبیه وضع ووفعله دینور نیرنجات کبی یقال هویعمل التولة ای السحر اوشبهه ونساءنك فسون بویحغنه دینورکه قوجه‌لرنی تسخیر وتحبیب ایچون افسون ایدوب استصحاب ایدرلر وپك عظیم ومنکر داهیه‌یه دینور جمعی تولات کلور تانك ضمی وواوك فتحیله (التولة) عنبه وزننده توله ایله ایکی معنای اولده مرادفدر (التولة) تانك فتحی وضمی وواوك سکونیله بودخی عظیم ومنکر داهیه‌یه دینور (التول) قول وزننده سحره دورشمك معناسنه‌در یقال تال لرجل یتول تولا اذا عالج السحر (التال) حال وزننده خرما فدانلرینه دینور مفردی تاله‌در (توله) حمزه وزننده اسماندر محمدبن احمد بن توله محدثدر (التوبلة) سفینه وزننده جماعته دینور (التولی) سکری وزننده اسماندر عبد الله بن تولی تابعیدر (تویل) امیر وزننده امراء مصردن حنظلة ابن صفوانك جدیدر (تویل) زبیر وزننده اسماندر قیس بن تویل برکمسنه‌در (التاویلة) واوك کسریله براوت اسمیدر (التولات) تانك ضمی وواوك فتحیله ذکر اولنان توله نك جمعیدرکه داهیه‌یه دینور ومنه یقال جاء بدولاه وتولاه ودولانه وتولانه ای بالدواهی ودولات دخی داهیه معناسنه‌در فقرهٔ اولاده اختصارا تالری حذف اولنمشدر

(* فصل الثاء المثلثة *)(الثؤلول) زنبور وزننده عمه‌نك دوکه‌جکنه دینور حلمة الثدی معناسنه وبدنده حادث اولان خرده دانه‌جکلره دینورکه سکیل تعبیر اولنور فارسیده ازخ دیرلر کونا کون ظهور ایدر کیمی منکوس وکیمی متشقق اولوب یونقه‌لنور وکیمی بدنده یاپشق اولور وبرنوعی واردرکه مسمار شکلنده دبی ایجه واوزون وبرطرفه مائل ومنفتح اولور بوکه طاوق کوتی تعبیر ایدرلر جمله‌سی بلغمی

بسود اوی یاخود ایکیسندن مرکب خلط غلیظ ویابسدن عبارتدر وثؤلول کلمه سنك
جمعی ثآلیل کلور یعنی ثیل وزننده (الثأللة) دحرجه وزننده (والتثألل) تدحرج
وزننده بر آدمك بدننده سکیللر بتمك معناسنه در یقال ثؤلل الرجل
علی المجهول وتثألل جسده اذا خرجت به الثآلیل (الثبل) ثانك ضمیله (والثبل)
احدیله قاب وحوض مقوله سنك دیبنده قلان بقیه یه دینور یقال لم یبق
فیه الا ثبل وثبل وهو البقیة فی اسفل الاناء وغیره (الثبتل) تا ایله حیدر وزننده
رجولیتسز آدمه دینور یقال هو ثبتل ای عنین وصوفی دیدیکلری کیکه علی قول
قوجه سنه یاخود ارککنه دینور وبر جنس حیوان اوکوزنه دینور وکمی ارسلانی
کبی صاحب شکل وقیافت اولمغله کندیدن ارلك وشجاعت مأمول ایکن ایچی بوش
طاول کبی مایه دن خالی آدمه دینور یقال انه ثبتل وهو الرجل الضخم الذی تظن
ان فیه خیرا (الثبتله) سیطره وزننده بدلنمغ فی اظهار حماقت ایلمك معناسنه در
یقال ثبتل الرجل اذا تحامق بعد تغافل (الثجل) ثانك فتحیله بر آدمك قارنی بیوبیوب
صارقق یاخود بوکورلری ویانلری طلوم کبی قباروب بلورمك معناسنه در یقال
ثجل الرجل من الباب الرابع اذا عظم بطنه واسترخی اوخرجت خاصرتاه
(الاثجل والمثجل) معظم وزننده قارنی بیوك وصارقق آدمه دینور واثجل الوادی
دره نك ککیش یرینه اطلاق اولنور (الثجلاء) حمراء وزننده اثجلك مؤنثیدر
وککیش جنطه یه ودغارجغه دینور یقال مزادة ثجلاء ای واسعة (الاثجلین)
اثجل کلمه سندن جمع در داهیه سوزلره اطلاق اولنور ومنه یقال طعن فلانا
الاثجلین ای رماه بداهیة من الکلام وبو افورین وفتکرین قبیلندندر که عربلر اسمنه
دواهی یی تأکید وتهویل ایچون صیغهٔ عاقل اوزره جمع اوله رق ایراد ایدرلر (ثجل)
قفل وزننده شرق جانبنده بر موضعدر (ثجل) منع وزننده بر موضعدر
(ترثال) ثای مثلثه ایله خزعال وزننده احمد بن عبد العزیز بن احمد البغدادی نام
محدثك پدرینك جدی اسمیدر بین المحدثین جزؤ مشهور صاحبیدر (الثرطلة) دحرجه
وزننده صارقلق وصالپوقلق معناسنه در یقال ثرطلة ای استرخاء ولباسی یره
سوریه رك یوریمك معناسنه در یقال ثرطل اذا کان یسحب ثیابه
(الثرعلة) قنفذه وزننده خروسك بوینده دکرمی طوپ تویلره دینور (الثرغلة)
اعجمله قنفذه وزننده دیشی تکی یه دینور (ثرغول) زنبور وزننده براوت
آدیدر (الثرملة) دحرجه وزننده بشتهلنك معناسنه در یقال ثرمل الصبی اذا سلح
وات یمك معناسنه در یقال ثرمل الرجل اذا اکل اللحم واتی تاتاری پشورمك
علی قول مسافره تیزجه پشدرملك ایچون طعامی چابك پشورمك یاخود آتش
قورنده پشورمش امك کولنی سلکمیوب میدانه اولیجه کتورمك معناسنه در یقال
ثرمل اللحم اذا لم ینضجه اولم ینضج طعامه تعجیلا لقری اولم ینفض ملته من الرماد لذلك

وطعامی صاچنه صقالنه دوکه رك والتی اغزنی بیلاشدرەرق بسجه یمك معناسنەدر یقـال ثرمل الطعام اذا لم یحسن اکله فانتثر علی لحیته وفیه وایشلدیکی ایشده دقت وورزش ایتیوب همـان کلشی کوزل ایشلك معنا سنه در یقال ثرمل عمله اذا لم یتنوق فیه (الثرمل) قنفذ وزننـده برجانور آدیدر (ام ثرمل) دیشی صرتلان کنیه سیدر (الثرملة) قنفذه وزننده اوست دود اغك طشره یوزنده اولان بوه دینور که بروندن بروجه‌ده اورته سنده‌اولور وقابده قلان بقیه‌یه دینور وتلکی‌یه دینورو بررجل آدیدر (الثعل) قفل وزننده (والثعل) جبل وزننده (والثعلول) بهلول وزننده دیشلرك اکسه سنده بتن زائددیشه دینور که اکثری بعد البلوغ ظهور ایدرعلی قول دیشلرك منبتلری مختلف اولەرق بری برینك اوستنه آوریلوب بنکشمکه دینور یقال باسنانه ثعل وثعل وثعلول ای سن زائدة خلف الاسنان اودخول سن تحت اخری فی اختلاف من المنبت (الثعل) فتحتینله دیشلرك منبتی مختلف اولەرق بری برینك اوزرینه بنکشمك معنا سنه در یقال ثعلت سنه ثعلا من الباب الرابع اذا تراکبت احدیها علی الاخری وثعل ناقه نك واینکك وقیونك ممه لرینك باشلرنده اولان زائد نسنه‌یه دینور که سکیل طرزنده اولور علی قول امز کلری اوستنده بر زائد امزکه یاخود امزکك اوجی چتـال اوله رق زائدینه دینور (الاثعل) دیشـلری بری برینك اوزرینه بماتوب بنکشش اولان آدمه دینور وبین الناس احسانله فضیلت زائده‌سی اولان سید وعالیشان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل اثعل ای سید ضخم له فضول معروف (الثعلاء) حمراء وزننده شول دیشی اننه وصف اولور که دیشلری بری برینك اوستنه بنکشوت بماتمش اوله یقال لثة ثعلاء اذا تراکبت اسـنانها (الاثعال) همزه نك کسریله مهمانلر چوغالمق معنا سنه در یقال اثعل الضیفان اذا کثر و اواجرث عظیم اولمق معنا سـنه در یقال اثعل الاجراذ اعظم ومخالفت ایلمك معنا سـنه در یقـال اثعل القوم علینا ای خالفوا وبرماده بك عظیم اولمغله جهت تشبث وسلوکی نا معلوم اولمق معنا سـنه در یقال اثعل الامر اذ اعظم فلا یدری کیف یتوجه له ودوابك کثرتندن صویك باشی بك مزدحم اولمق معنا سنه در یقال اثعل الورد اذا ازدحم (الثعول) صبور وزننده ملحقاتی واوبونتسی چوق اولان عسکره دینور یقال کتیبة ثعول ای کثیرة الحشو والتباع وزائد ممه‌سی اولان یاخود امزکی چفته اولان ناقه‌یه دینور (الثعل) ثالك فتحی وضمیله ثعل معنا سنه در فتحتینله در نته که ذکر اولندی (ثعاله) ثمامه وزننده (وثعال) غراب وزننده دیشی تلکی‌یه دینور معرفة لاینصرفدر وبعضلر عندنده ثعاله عنب الثعلب اسمیدر که چقال اوزمی دیدکلریدر وثعالة الـکلاء جایرك قوریسنه ویابسنه دینور (المثعلة) مرحله وزننده دیشی تلکی چوق اولان یره دینور یقال ارض مثعلة ای کثیر الثعالة

(بنو ثعل) ابن عمرو كه صرد وزننده‌در بر جماعتدر (ثعال) غراب وزننده روباه‌یه
روباه یننده بر شعب آدیدر (ثعل) قفل وزننده نجد دیارنده بر موضعدر بوجلك
اسمیدرکه تمعن ایدن فربه لرده شکون اولور ونثيم وفرومایه کمسه‌یه دینور (المثعل)
محسن وزننده مزدحم اولان صوبشنه دینور يقال ورد منهل اى مزدحم (الثعلول)
سرسور وزننده طارغین وغضبناك آدمه دینور يقال رجل ثعلول اى غضبان واوچ
یادرت طرفدن دخی ضرعی ممکن اولان قیونه دینور وبو سهولت وانقیادندن
یاخود ممه سنك زیاده لکندن کنایه اولور (الثفل) ثانك ضمی وفانك سکونیله
(والثافل) برنسنه نك چوکندیسنه دینورکه دردی ومحرفی طورطی تعبیر اولنور
يقال فى الدواء وغيره على صفوه ورسب ثفله وثافله وهو ما استقر تحت الشئ من كدرة
وثفل دانه وغله جنسنه اطلاق ایدرلر تقول ترکتهم يأكلون الثفل اى الحب وال
دکرمنك آلتنه یایدقلری سفره‌یه دینور وثفل انسان نجسنه دینور (الثفل) کتف
وزننده دائما برنسنه نك چوکندیسنی ولورتی وطورطوسنی اکل ایدن آدمه دینور
يقال رجل ثفل اذا كان يأكل الثفال (المثافل) مسافر وزننده سود وبوغورت قسمی
اولمامغله حبوبله تعیش ایدن آدمه دینورکه بدوی طائفه سنك اول صورتده احواللری
شدید اولور يقال هم مثافلون اى يأكلون الثفل وهو الحب اى ما هم اللبن (الثفال)
کتاب وزننده ابریغه دینورکه ابدست آلنور وال دکرمنی آلتنه یایدقلری سفره‌یه
دینور وزهیر نام شاعرك اشبو * فتعرككم عرك الرحى بثفالها * مصراعنده واقع
بثفالها کلمه سنك باسی على یاخود مع معناسنه اولمغله ظرف محلیت حالده در حال
کونها طاحنة سبکنده در زیرا دکرمن چکنلر آلتنه سفره‌یی چکرکلری وقتده
بسط ایدرلر وثفال دکرمنك آلت طاشنه دینور ثفل دخی دینور غراب وزننده
(الثفل) ثانك فتحیله ال دکرمنك آلتنه سفره یایمق معناسنه در يقال ثفل
الرحى ثفلا من الباب الاول اذا وقاها بالثفال وبرنسنه‌یی برکره‌ده صاچق معناسنه در
يقال ثفل الشئ اذا نثره بمرة واحدة (الثفال) سحاب وزننده (والثفل) جبل وزننده
آیاغی آغر حیوانه دینور (الاثفال) همزه نك کسریله برنسنه چوکندیلی اولمق
معناسنه در يقال اثفل الشراب اذا صار فيه ثفل (التثفل) تفعل وزننده برنسنه
طورطونمق معناسنه در وطور طوتمق معناسنه لازم ومتعدی اولور ومنه يقال
تثفله عرق سوء اذا قصر به عن المكارم يعنى فلان آدمی بد اصل وفرومایه‌لکی مآثر ومکارم
ومروتدن قاصروبی بهره ایلدی (المثافلة) مثافنه وزننده ومرادفیدرکه برکمسه
ایله بریرده چوکوب اوتورمق معناسنه در يقال ثافله بمعنى ثافنه (التثفيل) تفعیل
وزننده طعامی سود ایله برابر یمك معناسنه درکه مراد طعام ارآسنده آیران کبی
جاجیا سود ایچه‌رك یمکدر کویاکه طعامی سودده ثفل ایدر تقول ثفلت عن اللبن

بالطعام اذا اكلت الطعام مع اللبن (الثقل) قافله عنب وزننده آغرلغه دینور یقال به
ثقل ضد الخفة وثقل وثقاله اصاله وزننده مصدر اولور آغراولمق معنا سنه در
یقال ثقل الشیء ثقلا وثقالة من الباب الخامس ضد خف وکبه لك حاتی بلور مك
معناسنه مستعملدر یقال ثقلت المرأة اذا استبان حملها واغاجك داللری اوزلنوب
قوتلنمك معنا سنه مستعملدر که اغرلقلرنی مستلزمدر یقال ثقل العرفج والثمام اذا
تروت عیدانه وقولق برمقدار جه صاغر لمق معنا سنه در آغرلشمق تعبیر اولنور
یقال ثقل سمعه اذا ذاهب بعضه (الثقیل) امیر وزننده (والثقال) غراب
وزننده وصفلر در آغر نسنه یه دینور جملری ثقال کلور ثالك کسریله وثقل کلور
ضمله وثقیل باب رابعدن دخی وصف اولور مرضی آغرلشوب مشتد اولان خسته یه
دینور ثاقل کبی کما سیذکر (الثقل) فتحتینله مسافرك متاع وحشمنه دینور ساز
وسامان وباروبنکاه معنا سنه که آغرلق تعبیر اولنور یقال للمسافر ثقل کثیرای
متاع وحشم وشول نفیس وعالیقدر نسنه یه دینور که کرانبها اولمغله صاحبی
چوقلق استعمال ایلیوب حفظ وصیانت ایدر اوله یقال له ثقل کثیر وهو کل شیء
نفیس مصون ومنه الحدیث [انی تارك فیکم الثقلین کتاب الله وعترتی] بونلرك
هر بری شیء نفیس ومصوندر والثقلان فی قوله تعالی [ایها الثقلان] الآیه الانس
والجن زیرا بونلرك هر بری قطان ارض اولمغله کویا که ارضی ثقیل ایدرلر یاخود
ذنوب سببیله مثقللردر (الاثقال) همزه نك فتحیله ثقل کلمه سنك جمعیدر که ثانك
کسریله در یرده مدفون اولان کنج ودفینه یه اطلاق اولنور ومدفون اولان موتایه
اطلاق اولنور قال الشارح ومنه قوله تعالی [واخرجت الارض اثقالها] ای کنوزها
اوموتاها وانسانك متحمل اولدیغی ذنوب وآثامه اطلاق اولنور وآغر یوکلره دینور
یقال حملوا اندواب اثقالا ای احمالا ثقیلة (التثقیل) تفعیل وزننده آغرقلمق
وآغرلتمق معناسنه در یقال ثقله اذا جعل ثقیلا (الاثقال) همزه نك کسریله
آغریوك یوکلتمك معنا سنه در یقال اثقله اذا حمله ثقیلا وکبه نك بلور مك
معنا سنه در یقال اثقلت المرأة اذا ستبان حملها و برآدمی مرض ونوم ولائمت کبی
عارضه بصمق معناسنه مستعملدر یقال اثقله المرض والنوم واللؤم اذا علاه وثقله
(المثقل) محسن وزننده حملی آغرلشوب بیانه چقان عورته وسائره دینور
یقال امرأة وفرس مثقل اذا استبان حملها (المثقلة) معظمه وزننده دوشمه
مقوله سنی بصدرن بصقی طاشنه دینور که مرمردن اولور بر طرفی قاقوب یورشمسون
دیو قورلر (المثقال) محراب وزننده بر شیئك کندی مثلندن وزن ومیزانه دینور که
مراد آنك آغرلغنده اولان نسنه در مثلا بر مثقال کمش که بر دینار اغرلغنده اولان
کمش دیمکدر یقال مثقال الشیء ای میزانه من مثله فقوله تعالی [مثقال ذرة] ای

زنه ذرة جمعی مثاقیلدر ومثقال الذهب که بردرهم وبر درهمك سبعی اوله‌جقدر مكونك مادەسنده تفصیل اولندی ومثاقیل مؤنث وحوایجده اطلاق اولنور یقال‌القی علیه مثاقیله ای مؤنته (المثقال) سحاب وزنـنـده ثقیل معناسـنه درکه ذکر اولندی وصغریسی بیوك علی قول آغر طبیعتلو تمكین ورزانتلو خاتونه اطلاق اولنور یقال امراة ثقال ای مكفال اوروزان وایغی آغر كند حیوانه دینور یقال بعیر ثقال ای بطیء (التثقل) تفعل وزنـنده برنسنه‌نك خفت وثقالتنی بیلك ایچون الده تخمینله طارتمق معناسنه در یقـال تثقل الشیء بیده تثقلا من الباب الاول اذا راز ثقله (التثاقل) تفاعل وزنـنده اوشنوب آغرلشمق معناسنه در یقـال تثاقل وتباطأ وبر كسه مجدت ومبارزته حث وتحریك اونمشیكن قیام ومبادرتدن اویالنوب تقاعد ایلك معناسنه مستعملدر یقال تثاقل القوم اذا لم ینهضوا للنجدة وقداستنهضوا لها (الثقلة) فتحتیله (والثقلة) ثانك كسریله (والثقلة) تمره وزنـنده (والثقلة) عنبه وزنـنده (والثقلة) فرحه وزنـنـده آغرلغه وباروبنكاهه اطلاق‌اولنور یقال ارتحل القوم بثقلتهم وثقلتهم وثقتهم وثقلتهم وثقالتهم ای باثقالهم وامتعتهم كلها وثقله تمره وزنـنـده وثقله فتحتله طعامك ثقلتندن ایچرویه عارض اولان آغرلغه دینور تقول وجدت فی‌نفسی ثقلة وثقلة بعد الطعـام وهی مایوجد فی‌الجوف من ثقل الطعام (وثقله) ثانك فتحیله آدمی بصدیرن اویوقلمق حالتنه دینور كه كوزی آچقدن قالور تقول اثقلتنی الثقلة ای النعسة الغالبة (الثقل) فتحتیله متاع وحشم معناسـنه درکه ذکر اولندی وثقل مصدر اولور خسته آغرلشمق معناسـنه در یقال ثقل المریض ثقلا من الباب الرابع اذا اشتد مرضه (الثاقل) ثقیل كبی خسته‌لكی آغرلشمش خسته‌یه دینور یقال مریض ثقیل وثاقل واصبح ثاقلا ای ثقله المرض بوراده ثاقل نسب اوزره‌در وتام و كامل الوزن التونه وصف اولور یقال دینار تام ای كامل ویقال دنانیر ثواقل ای كوامل وثاقل بربلده ادیدر (المستثقل) اسم مفعولدر ثقیل عد اولنـان شیئه دینور وخستهلك ونوم ونوم مقوله‌سی حالته بسملش آدمه دینور (الثقال) جبال وزنـنده (والثقلاء) جهلاء وزنـنده ثقیلك جمعیدر صحبتلری مستثقل نادان و كرانجان كسه‌لره اطلاق‌اولنوركه مقارنتلری ثقلت روحانیدر یقـال هم ثقال الناس وثقلاء وهم ای یكره صحبتهم (الثقل) ثانك كسریله برموضع آدیدر (الثكل) ثانك ضمیله موت وهلاك معنالرینه‌در یقـال اصابهم الثكل ای الموت والهلاك وبر كسـه محبوبنی یاخود ولدنی یاوی قلمغه دینور بونده فتحتیلەده لغتدر یقـال اقلقه الثكل ای فقدان حبیبه او ولده وثكل فتحتینله مصدر اولور بر آدم سو كیلی دوستنی یاخود ولدنی یاوی قلمق معناسنه یقال ثكل فلان الحبیب اوالولد ثكلی من الباب الرابع اذافقده

(الثاكل) (والثكلان) عطشان وزننده سوكيلى دوستنى ياخود ولدنى ياوى قلمش آدمه دينور مؤنثنده كذلك ثاكل وهابله ثكلانه دينور قليل اوله‌رق يقال رجل ثاكل وثكلان اى ذو ثكل وامرأة ثاكل وثكلانة اى ذات ثكل (الثكول) صبور وزننده (والثكلى) سكرى وزننده بونلرده ولدنى ياوى قلمش عورته دينور (الاثكال) همزه‌نك كسريله خاتون دائما ولدنى ياوى قيلر اولمق معناسنه‌در يقال اثكلت المرأة اذا لزمها الثكل وولدنى ياوى قلدرمق معناسنه‌در يقال اثكلها الله ولدها اذا جعلها مثكلا (المثكل) محسن وزننده دائما ولدنى ياوى قيلان ماتمزده خاتونه دينور جمعى مثاكيل‌در (المثكلة) محسنه وزننده شول قصيده‌يه وصف اولور كه آنده ماتمه متعلق مضامين ايراد اولنه يقال قصيدة مثكلة اذا كانت قد ذكر فيها الثكل (المثكلة) مرحله وزننده دوستى ياخود ولدى ياوى قلمغه باعث اولان شيئه دينور ومنه يقال رحمه للوالدات مثكلة اى داعية للثكل (الثكول) صبور وزننده ولدنى ياوى قلمش خاتونه دينور كه ذكر اولندى وشول بيابانه وصف اولور كه اكا سلوك ايدن مفقود ونابود اوله يقال فلاة ثكول اى من سلكها فقد (الاثكال) همزه‌نك كسريله (والاثكول) اطروش وزننده خرمانك سالقملو چوپنه دينور عثكال معناسنه اثكال اعصار كبى افعال وزننده كلان اسمدر (الثلة) ثانك ولام مشدده‌نك فتحيله قارشيق قيون و كچى سوريسنه على قول چوق اولان سوريسنه وعلى رأى خاصة يالكز قيون سوريسنه دينور جمعى ثلل كلور ثانك كسريله بدره وبدر كبى وثلال كلور سلال كبى يقال له ثلة اى جماعة الغنم اوالكثيرة منها اومن ضأن خاصة وبالكسر جمعه قيون يو كنه دينور يقال كساء جيد الثلة وهو الصوف وحده وقيل ودوه تويلريله قارشق يو كه دينور وقيودن اخراج اولنان طپراغه دينور بونك جمعى ثلل كلور صرد وزننده وصحرالرده ميل ومناره كبى نسنه‌لره دينور كه يوله كيدنلر انلرك ديبلرنده كولكه‌لنورلر ودره قسمنك صوسزلغى حالاتندن برحالته دينور كه اول ايكى شرب بيننده اولان ايكى كونلك صوسزلقدر مراد ايكى كون صوسز قالوب صويه كلدرى اوله جقدر (الاثلال) همزه‌نك كسريله بر آدمك قيون سوريسى ياخود يوكى چوق اولمق معناسنه در يقال اثل الرجل اذا كثرت عنده الثلة وبر ادمه ديوارك ياخود خانه‌نك ترميم واصلاحيله امر ايلمك معناسنه در تقول اثللته اى امرته باصلاح مائل منه (المثل) مقل وزننده ثله‌سى كثير اولان ادمه دينور (الثل) ثانك فتحيله قيودن طپراق چقرمق معناسنه در يقال ثل البئر ثلا من الباب الاول اذا اخرج منها الثلة اى التراب (وثل) وثلل) فك ادغامله هلاك ايلمك معناسنه در يقال ثلهم ثلا وثللا اذا اهلكهم وثل طوار ترسلمك معناسنه‌در يقال ثلت الدابة اذا

راست وطپراق یاخود قوم یعنی ال ایله برطرفنه جیلمق یاخود برجانبندن یقوب کیدرمك معناسنه در یقال ثل التراب المجتمع اوالکثیب اذا حرکه بیده او کسر من احدی جوانبه وبنایی یقمق معناسنه‌در یقال ثل الدار اذا هدمه ومنه یقال ثل الله عرشه ای اماته اواذهب ملکه اوعزه پس بورداده عرشدن مراد وجودی یاخود تخت ملك وعزتیدر وثل قیویی طپراقلمق معناسنه‌در یقال ثل التراب فی البئر اذا حاله واقچه‌یی دوکمك معناسنه‌در یقال ثل الدراهم اذا صبها (الثلة) ثانك ضمیله جماعت انسانیه دینور ومنه یقال فلان لانفرق بین الثلة بالفتح وبین الثلة بالضم ای بین جماعة الغنم وبین جماعة الناس وچوق اقچه‌یه دینور یقال ثلة من الدراهم ای کثیرة بونده فتحله‌ده جائزدر (الثلة) ثانك کسریله هلاکلکه دینور هلکه معناسنه جمعی ثلل‌در عنب وزننده (المثلل) فتحتینله هلاك ایلمك معناسنه درکه ذکر اولندی وهلاك معناسنه درکه اسمدر یقال اصابه ثلل ای هلاك وثلل الفم آغزده اولان دیشلرك دوکلمسندن عبارتدر یقال رماه‌الله بثلل الفم ای ان تسقط اسنانه (الثلثلة) زلزله وزننده بودخی طپراق یاخود قوم یغنك برطرفنی ال ایله رخنه‌دار ایلمك معناسنه در یقال بلثل التراب المجتمع اوالکثیب بمعنی ثله (التثلل) تفعل وزننده بناء یقلمق معناسنه در یقال تثل الدار فتثللت (الثلثل) هدهد وزننده یقلمش بنایه دینورکه یقق تعبیر اولنور هدم معناسنه که فتحتینله‌در مهدوم معناسنه در (الثلیل) امیر وزننده صونك چاغلدیسنه دینور علی قول صو دوکیلورکن شارلدیسنه دینور تقول سمعت ثلیل الماء ای صوت جریه اوصوت انصبابی (الثلثال) ثرثار وزننده طعمی اکشی اولان نباتاتدن برنوع نبات آدیدر (الاثلال) انفعال وزننده بر نسنه اوزره هرطرفدن اوشنتو ایلمك معناسنه‌در یقال اثلوا علیه اذا انثالوا (المثلل) محدث وزننده دائما مال جمع وادخار ایدن آدمه دینور یقال رجل مثلل ای جامع للمال (الثلی) ربی وزننده برباد وتباه اولمش عزت وشوکته اطلاق اولنور یقال عزة ثلی ای هالکة (الثثلان) حلجلان وزننده ایت اوزمی دیدکلری نباته دینور وقوری چاره دینور بونده ثانك کسریله لغت اعلادر (الثملة) ثانك ضمی وفتحیله (والثمیلة) سفینه وزننده قاب ایچره اولان شول دانه وغله‌یه وقاوده وخرمایه دینورکه قابك نصفی قدر یانصفندن اکسکجه اوله یاخود نصفندن زیاده‌جه اوله ثمله‌نك جمعی ثمل کلور صرد وزننده وثمائل کلور وثمله وثمیله حوضك یاقربه‌نك دبنده قلان جزؤیجه صو بقیه‌سنه دینور واشده تعبیر اولنان قیونك دبندن چقان چاموره دینور ودوه‌یه قطران یاقربه‌یه یاغ سوردکلری یونك ویاغی پارچه‌سنه دینور وثمله رشد وخرم وقطانت اثرینه

اطلاق اولنور ثمل كبي كما سيذكر (الثملة) فتحاتله يودخي حوض وقربه ديبلرنده
قلان بر مقدارجه صو بقيه‌سنه دينور ودوه وقربه ياغليه‌جق بوك پارچه‌سنه
دينور وحيض بزينه دينور (الثملة) ثمامه وزننده (والثميلة) سفينه وزننده
بطننده طعام وشرابدن قلان بقيه‌يه دينور وثماله كپوك كه دينور رغوه معناسنه
يقال شرب ثملة اللبن اى رغوته وثماله عوف بن اسلك كه بربطن پدريدرلقبيدر
كندى قومنى اطعام ايدوب كپوكلى سود ايچورمكله تلقيب اولندى (الثميلة)
سفينه وزننده ثمله وثماله معنالرينه‌در كه ذكر اولندى واوتراقلى دوشكلى بنايه
دينوركه ثملى طاشلر ايله دوشنمش اوله وبر قوش آديدر واكين يرلرنده صو
ايركلمك ايچون ساده طاشلر ايله چورلمش چوريكه ودائره‌يه دينور (المثملة)
مكنسه وزننده بودخى دوه وقربه ياغليه‌جق يوك پاره‌سنه دينور وسوزمه
يوغرت قويه‌جق سپده دينوركه خرما ييراغندن ايشلنور وچوبانك آزيق
چانطه‌سنه دينوركه ايچنه آزغنى قبوب اموزنه كچورر (الثمل) ثانك ضميله
بودخى عقل وحزم ودرايت شائبه‌سنه اطلاق اولنور ثمله كبي يقال به ثملة
وثمل اى شيء من عقل وحزم (الثمل) فتحتينله سرخوش اولمق معناسنه‌در يقال ثمل
الرجل ثملا من الباب الرابع اذا سكر وكولكه‌يه دينور ظل معناسنه ومكث واقامت
معناسنه‌در يقال ثمل فلان اذا اقام ومكث وثمله لفظنك جمعى اولور كه حيض بزينه
دينور (الثمل) كتف وزننده سرخوشه دينور يقال شرب حتى اصبح ثملا اى
سكرانا وبرنسنه‌يه محب اولان كمسه‌يه دينور تقول انا ثمل الى كذا اى محب له (الثمل)
حمل وزننده (والثمول) شمول وزننده مكث واقامت معناسنه‌در يقال ثمل الرجل
ثملا وثمولا من الباب الثانى والاول اذا اقام ومكث وبرآدمه مدد وياردم ايدوب
ايشنى كورمك معناسنه‌در يقال ثمل قومهم اذا اغاثهم وقام بامرهم وبرآدمى
يدروب ايچوروب وهرلوازمى بتورمك معناسنه‌در يقال ثملهم اى اطعمهم
وسقاهم وقام بامرهم واكل ايلمك معناسنه‌در يقال ثمل الطعام ثملا من الباب
الثانى اذا اكل ويقال ما ثمل شرابه بشيء اى ما اكل قبل ان يشرب طعاما (الثمال) كتاب وزننده
شول آدمه دينوركه دائما قومنه مدد وياورلك ايدوب امور وحوائجلرينه قيام ايدراوله
يقال هو ثمال قومه اى غياثهم يقوم بامرهم (الثمال) غراب وزننده (والمثمل)
معظم وزننده شول زهره دينوركه تربيه اولنوب قابده مدت مديده قالمغله كماله بالغ
اوله‌كه يلملش زهر اولور يقال سقاه الثمال والمثمل اى السم المنقع يعنى ايما حتى اختمر
وثمال ثماله‌نك جمعى اولور كه كپوكه دينور (المثمل) منزل وزننده ملجأ وپناه
معناسنه‌در يقال هو مثملة اى ملجأه (الثامل) جلاسى كهنه‌لنمش چوقدان پاسلو قلچه
دينور يقال سيف ثامل اى قديم العهد بالصقال وشول محله دينوركه لطيف وموافق اولمغله

نطقی انسانی آنده اقامته حلو تشویق ایدر اوله (المثل) محسن وزننده کپوکلی
سوده دینور کاسیذکر وتامل ایله معنای تاییده مرادفدر یقال بلد تامل ومثمل
اذا کان یحمل الثمام (المثمل) محدث وزننده بودخی کپوکلی سوده دینور یقال لبن مثمل
ومثمل ای ذو رغوة و مثمل کوکرجن قوشنك اصوات والحانلری اوصافندندر یعنی کوکرجنك
شول کونه اوتشیدر که سامعی باده کبی نشئه دار ایلیه ومنه یقال سمعت الحمام
یصوت مثملا وهو الذی یطرب ویکاد یثمل ای یسکر من یسمع صوته (الثاملیة) اشجع
قبیله سی یورزنده برصوی آدیدر (المثملة) مرحله وزننده صهریجه دینور مصنعه
معناسنه (الثمیل) امیر وزننده اکشی سوده اطلاق اولنور تقول سقانی ثمیلا
ای لبنا حامضا وطاغلرده وقیالرده صو ایرکیلجك نقره به وچقوره دینور (ثمیل)
زبیر وزننده ابن عبد الله الاشعری در که تابعیدر (التثمل) تفعل وزننده قابده
اولان بقیه یی بالجمله ایچمك معناسنه در یقال تثمل مافی الاناء اذا تحساه (التثمیل)
تفعیل وزننده برنسنه دن آرتروب بقیه قومق معناسنه در یقال ثمله اذا ابقاه (الثنتل)
تای فوقیه ایله زبرج وزننده بودوره دینور (الثنتلة) قنطره وزننده ایکدبن
یورطه یه دینور ومصدر اولور برکسه پاکلندکدن صکره ینه مردار وملوث اولمق
معناسنه در یقال تثتل الرجل اذا تقذر بعد تنظف (الثول) قول وزننده
بال آریسنك سوریسنه دینور جماعة النحل معناسنه مفردی یوقدر
علی قول ارککنه دینور وطعمنده حموضت اولان شجره دینور (الثول) فتحتینله
خاصة قیون قسمنك اعضاسی کوشکلك وسلپو کملك پیدا ایلمکله صالقی وسست
اولمق علی قول جنون کبی برعارضه در که سرایتده اولمغله اصلا سوروبه اویمیوب
اوتلاقده سرسری بری اوته دوران ایدر یقال ثولت الشاة ثولا من الباب الرابع
وهو استرخاء فی اعضائها خاصة اوکالجنون یصیبها فلاتتبع الغنم وتستدیر فی مرتعها
(الاثولال) افعلال وزننده ثول معناسنه در یقال اثولت الشاة اثولالا بمعنی
ثول (التثول) تفعل وزننده برآدمه شتم وقهریله حواله وشرکیر اولمق معناسنه در یقال
تثول علیه اذا علاه بالشتم والقهر وبال آریلری برکوب طوپلنمق معناسنه در یقال
تثولت النحل اذا اجتمعت والتفت (الانثیال) انفعال وزننده بردن دوکلك معناسنه در
یقال انثال التراب اذا انصب وقوة ناطقه ده سوز چوغالوب پیدرپی لسان طولمق
معناسنه مستعملدر کویاکه ناطقه یه کلام اوشوشتوایدر یقال انثال علیه القول اذا
تتابع وکثر فلم یدر بایه یبدأ (الثویلة) سفینه وزننده بربلوك طوپ چایرلغه دینور
وشول جماعته دینورکه متفرق اوبه لردن کلوب برکش اولهلر (الثوالة) جبانه وزننده چوق
چکرکه سوریسنه دینور وبوجبانه کبی اسمدر (الاثول) احمر وزننده مجنونه دینور واحمق
وچغز آدمه دینور وبرکسه یه مدد ونصرت خصوصنده کذلك خیر وسنات خصوصنده ومطلقا

کار وعملده بطیٔ وکرانطبع اولان آدمه دینور وسکرتمسی آغر قابران طواره دینور جمعی ثول‌در ثانك ضمیله (اثول) قول وزننده برآدم احمق اولمق علی قول کندیده نوعا جنون شائبه‌سی بلورمك معناسنه‌در یقال ثال الرجل ثولا اذا حمق اوبدا فیه الجنون ولم یستحکم وقابده اولان نسنه‌یی دوکمك معناسنه‌در یقال ثال مافی الوعاء اذاصب مافیه (الاثولة) اساقله وزننده کویاکه ثول کلمه‌سندن جمع الجمع‌در کاهل وقابران اشخاصه دینور یقال اشباح ثاولة ای بطاء (الثولاء) حمراء وزننده اثول کلمه‌سندن مؤنث‌در یقال شاة ثولاء ای مجنونة ونعیم بن ثولاء بصره صوباشلغنه متصرف برآدم ابدی (ثهلان) سحبان وزننده برطاغك آدیدر وبررجل اسمیدر (ثهلل) جعفر وقنفذ وجندب وزنلرنده مجهول وغیر معرف اسمیدر یاخود اسماء باطله دندر وغیر منصرف اوله‌رق استعمال اولنورکه علیت ووزن فعل سببلری واردر یقال هو الضلاله بن ثهلل ای الذی لایعرف اومن اسماء الباطل (الثهل) فتحتینله براوزره یایلوب دوشنمك معناسنه‌در یقال ثهل الشیٔ ثهلا من الباب الرابع اذا انبسط علی الارض (ثهلل) جعفر وزننده ساحل کاظمه قربنده بر موضعدر (الثیل) ثانك کسری وفتحیله دوه نك وسائر حیوانك ذکری غلافنه دینور علی قول ذکرلرینه دینور وثیل ثانك کسریله بر نبات آدیدر ثیل دخی دیرلر کیس وزننده ترکیده آیرق دیدکلری نبات اوله جقدر (الائیل) احمر وزننده ذکرینك غلافی بیوك اولان دوه‌یه دینور جمعی ثیل کلور ثانك کسریله (ثیله) کیسه قطن نام محلده برصودر

(* فصل الجیم *) (الجأل) جعل وزننده بری اوته کیدوب کلمك معناسنه‌در یقال جأل الرجل جألا من الباب الثالث اذا ذهب وجاء و یوك ویباغی برکدرمك معناسنه‌در وکندی برکمك معناسنه اولمغله لازم ومتعدی اولور یقال جأل الصوف اذا جمعه اواجتمع (الجألان) فتحاتله طوپال اولمق معناسنه‌در یقال جئل الرجل جألانا من الباب الرابع اذا عرج (الاجئلال) افعلال وزننده بر نسنه‌دن قورقمق معناسنه‌در یقال اجئل عنه اذا فزع (الجئللال) دحراج وزننده بودخی بلکلیوب قورقمق معناسنه‌در یقال جئلل عنه جئلالا اذا فزع (جیال) حیدر وزننده (وجیألة) حیدره وزننده غیر منصرف اوله‌رق (وجیل) فتحتینله (والجیأل) معرف باللام اوله‌رق حیدر وزننده صرتلانه دینور ضبع معناسنه (الجیألة) حیدره وزننده یاره‌نك چرکنه دینور یقال مسح جیألة الجرح ای غثیثه (جیئل) جعفروزننده یمنده دیارنهد ترابنده برموضع آدیدر (الجبل) فتحتینله مطلقا وتدارضنه دینور که طاغ تعبیر اولنور فارسیده کوه دینور کرك عظیم وکرك طویل اولسون اکربشقه‌جه منفرد اولورسه اکه یاخود قنه دینور جمعی اجبل کلور افلس

وزنده وجبل كلور جيمك كسريله واجبال كلور وجبل برقومك سيدونديمانه كذلك عالم وفاضلنه اطلاق اولنور يقال هو جبل قومه اى سيدهم وعالمهم وبخيل ونسك مخصوصه اطلاق اولنور يقال فلان جبل اى بخيل وجبل اسمادندر جبل بن جوال اصحابدندر (بلاد الجبال) اذربيجان اوزكه سيله عراق عرب بيننده واقع ممالكه دينوركه نيجه بلاد وخوزستان وفارس وبلاد ديلمدن عبارتدر مجدثيندن حسن بن على الجبلى اوراية نسبت اولنور (الجبلان) طى قبيله سنه مخصوص سلمى واجا نام ايكى طاغه اطلاق اولنور (الاجبال) همزه نك كسريله طاغه وارمق معناسنه در يقال اجبل القوم اذا صاروا الى الجبال وآدمى بخيل بولمق معناسنه در يقال اجبله اذا وجده جبلا اى بخيلا ومتكلمه سوز دشوار اولوب اقبالنى وانجمادكلمك معناسنه مستعملدر يقال اجبل الشاعر اذا صعب عليه القول وقيو قازان كمسه بلك يره وارمق معناسنه در يقال اجبل الحافر اذا بلغ المكان الصلب وزور وجبر ايلمك معناسنه در يقال اجبله اذا جبره وور آدملك او قتلك تمونى يافلجى جبل يعنى كندى اولمق معناسنه در يقال اجبلوا اذا اجبل حديد هم كما سيذكر (ابنة الجبل) بلانه اطلاق اولنور حبه معناسنه وآفت وداهيه يه اطلاق اولنور يقال رماه الله بابنة الجبل اى بالداهية وطاغ تپه سنده نابت قين اغاجندن دوزلمش يايه اطلاق اولنور (المجبول) عظيم الخلقه كوه پيكر آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مجبول اى عظيم (الجبل) جبل وزننده اوجولوغه دينور ساحه معناسنه ومصدر اولور يرتمق معناسنه يقال جبلهم الله جبلا من الباب الثانى والاول اى خلقهم وبرطبيعته طبيعتلندرمك معناسنه در يقال جبله على الشئ اى طبعه وجبر وزور ايلمك معناسنه در يقال جبله اذا جبره وجبل تصلق وغليظ وكنده شيئه دينور مجبول معناسنه در ومنه يقال رجل جبل الرأس اى قليل الحلاوة (الجبل) جيمك كسرى وضميله چوق شيئه دينور كثير معناسنه (الجبل) جيمك ضميله قورى اغاجه دينور وجماعت انسانيه دينور يقال جاء جبل من الناس اى جماعة (الجبل) عنق وزننده (والجبال) عدل وزننده (والجبال) عتل وزننده (والجبيل) طمر وزننده (والجبلة) تمره وزننده (والجبيل) امير وزننده بونلرده جماعت انسانيه دينور (الجبل) كتف وزننده تصلق ويانشقسز يونلمش اوقه دينور يقال سهم جبل اى الجافى البرى وعندالبعض مطلقا بوغون وتصلق وناتراش نسنه يه دينور وديش دموردن دوزلمش تمرنه دينوركه كندا اوب بچمز اولور (الجبلة) جيمك فتحى وكسريله يوزه دينور وجه معناسنه على قول بشره سنه دينور ياخود ناظره مقابل كلان يرينه دينور يقال ما احسن جبلة الوجه اى بشرته اوهى مااستقبلك منه ويوغون كرده تصلقجه عورته دينور وعيب ونقيصه معناسنه در يقال مافيه جبلة اى عيب وزور وقوت معناسنه در يقال به جبلة

ای قوه ویرتك بكلكنه وصلابتنه دینور (الجبلة) جیمك كسریله وضمیله (والخبله)
طمره وزننده امت وجماعت معناسنه‌در یقال جبلة وجبلة كثیرة ای امة وجماعة
ویرنسنه‌نك اصل ومباسنه دینور یقال هوقوی الجبلة ای الاصل وثوبك مایه
وقوامی اولان نسج اولنه جق ایپلكه دینور ومنه ثوب جید الجبلة
ای الغزل وغلظت معناسنه در یقال رجل ذو جبلة ای غلیظ (الجبلة) جیمك
ضمیله امت وجماعت معناسنه در واوركه دینورسنا معناسنه وفتحله جائزدر
(الجبلة) طمره وزننده بودخی امت وجماعته دینور وخلقت وطبیعت معناسنه‌در
یقال كریم الجبلة ای الخلقة وچوقلغه دینور یقال به جبلة ای كثرة (الجبلة)
حزقه وزننده بودخی چوقلق كثرت معناسنه در و برنسنه نك اصل واساسنه دینور
الجبله) جیمك حركات ثلاثیله (والجبلة) فتحاتله برادلمش خلقت ونهادو طبیعت
معناسنه در یقال جبلة فلان وجبلته علی الكرم ای خلقته وطبیعته (الجبال)
كتاب وزننده جسده وبدنه دینور یقال بعیر عظیم الجبال ای الجسد والبدن
(جبیل) زبیر وزننده فید قربنده برطاغ آدیدر وافاعیه ایله مسلح میاننده
برطاغدر كه آنده بان اغا جلری نابت اولور وسواحل دمشقده بر بلده آدیدر
عبید بن خیار واسمعیل بن حصین ومحمد بن الحارث وابو سعید المحدثون الجبیلیون
اورادندر ورضا ابن جبیل قضاعه نسبی رجالندندر (جبل) جیمك فتحی وبای
مشدده‌نك ضمیله شاطئ دجله ده برقریه در موسی بن اسمعیل وحكم بن سلیمان واحمد
بن حمدان واسحق بن ابراهیم المحدثون الجبلیون آندندر (ذوجبله) جیمك كسریله
یمنده بر موضعدر (جبله) غرفه وزننده عدن ایله صنعا میاننده بر بلده در
(الجبیلة) سفینه وزننده قبیله معناسنه در (الجبلة) تشدیدلامله ابله وزننده
قیتلق وقورا اقلق بله دینور سنهٔ مجدبه معناسنه (التجبیل) تفعیل وزننده
برنسنه‌یی كسوب طوغرامق معناسنه در یقال جبله اذا قطعه (التجبل) تفعیل
وزننده بر نسنه‌یی سپورری آلمق معناسنه در یقال تجبل ماعنده اذا استنظفه
(الجبلة) تمره وزننده (والمجبال) محراب وزننده قالین كوده لو عورته دینور
یقال امرأة جبلة ومجبال ای غلیظة (جبله) فتحاتله تجدده برموضع وتهامه ده
برقریه آدیدر وساحل بحرشامده بربلده در محدثیندن سلیمان بن علی وعثمان بن ایوب
وعبد الرحمن بن شعیب الجبلیون اندندر وبحرین قضاسنده برقریه‌در وحجازده برموضعدر
ذكر اولنان سلیمان بن علی اكا منسوب اولدیغی بعضلردن مرویدر وجبلة اسامیدندر جبلة
بن حارثه وجبلة بن عمرو بن الازرق وابن مالك وابن الاشعر وابن ابی كرب وابن سعید
ومنسوب اولمیه رق نیجه جبله نام ذات اصحابدندر وجبلة بن سحیم وجبلة بن عطیه
محدثلردر وجبلة بن ایهم آخر ملوك غسان در عمرو بن النعمان الجبلی نسلندندر وامام

محمد بن علی الجبلی جبل المدامه ندر ومحمد بن عبد الواحد الجبلی الحافظ ضیاء الدین شامده جبل قاسیونه منسوبلدر ومحمد بن احمد بن علی واحمد بن عبد الرحمن الجبلیان محدثلردر (الجبیل) امیر وزننده جماعت انسانی یه دینور که ذکر اولندی و مطلقا تصلق وغلیظ وچرکین نسنه یه دینور ومنه یقال رجل جبیل انوجه ای قبیحه (جبیله) جهینه وزننده بحرین اعمالندن بر قصبه در (جبول) تنور وزننده حلب قربنده برقریه در (الجنبل) قنفذ وزننده اغاجدن مصنوع تومری وقالین قواطه یه وچناغه دینور (جبریل) جبر ماده سنده ذکر اولندی (الجیهل) سمند وزننده تصلق ویافشغسز آدمه دینور یقال رجل جیهل ای جاف (الجثل) جیمک فتحی وثای مثلثه نك سکونیله (والجثیل) امیر وزننده چوق وکور اولوب بری برینه صارمشمش طوب اغاجلغه وصاچه دینور علی قول قسه اوله رق قالین وقبا اولانه یاخود سیاه وکثیف اولانه دینور یاخود مطلقا صیق وقبا اولوب بری برینه صارمشق طوب اولان شیئه دینور (الجثالة) اساله وزننده (والجثولة) عموله وزننده برنسنه جثیل اولمق معناسنه در یقال جثل الشعر والشیء جثل جثالة وجثولة من الباب الرابع والخامس اذا کان جثیلا (الجثلة) ثمره وزننده ایری قریجه یه دینور جمعی جثل در نمرکبی ویپراقلری کور وفراوان ایری اغاجه دینور یقال شجرة جثلة ای الکثیرة الورق الضخمة (الاجثیلال) اشمیزاز وزننده قوش تویلرینی قبارتمق معناسنه در یقال اجثال الطائر اذا نفش ریشه واوت قسمی بیلنوب کور اولوب بری برینه صارمشمق یاخود بویلنوب حرکته بشلامغه و یولمغه قابل اولمق معناسنه در یقال اجثأل النبت اذا طال والتف اواهتز وامکن ان یقبض علیه وقوشك تویلری اوربروب قبارمق معناسنه در یقال جثأل الریش اذا انتفش وبرآدم غضبه کلمکله شر وقتاله یاتمق معناسنه در یقال اجثأل فلان اذا غضب وتهیأ للقتال والشر (المجثئل) مشمعل وزننده اتنوع بیتن نسنه یه دینور ودیکیلوب طوران شیئه دینور (الجثل) جیمك فتحیله یل برنسنه یی صوروب ایلتمك معناسنه در یقال جثلته الریح جثلا من الباب الاول اذا جفلته (الجثال) غراب وزننده طویغار قوشنه دینور (الجثلة) ثمامه وزننده خزان اولوب دوکیلان اغاج یپراقلرینه دینور (الجثل) فتحتینله انایه دینور ام معناسنه وزوجه یه دینور ومنه یقال ثکلته الجثل وفسر بهما (الحجل) جیمك فتحی وحای مهمله نك سکونیله قیا کلربنه دینور حربا معناسنه وایری کلره دینور وآری قسمنك بکمند دینور که بیوك اولور یعسوب معناسنه وایری طلوه دینور وبوق بوجکنه دینور جمعی جحول وجحلان کلور جیملرك ضمیله وایکی یانلری ایری وقبا آدمه دینور یقال رجل جحل ای عظیم الجنبین وخرده دوه لره دینور وجحل

امامیدندر جحل بن حنظله برشاعردروحکم بن جحل وسالم بن بشر بن جحل تابعیلردر وجحل مصدر اولور یره چالمق معناسنه در یقال جحله جحلا من الباب الثالث اذا صرعه (التجحیل) جحل معناسنه در یقال جحله اذا صرعه (الجحلاء) حمراء وزننده ناقهٔ عظیمه یه دینور (الجحجل) حیل وزننده بیوك قیایه دینور كه اندن قلقان ودز یلور ومطلقا ایری و بیوك شیئه دینور (المجحل) معظم وزننده یره چالنمش مصروع معناسنه در (الجحال) غراب وزننده آغو یه دینور سم معناسنه (الجحدلة) دحرجه وزننده بر آدم دوه جی علی قول كراجی اولمق معناسنه در یقال جحدل الرجل اذا صار جمالا اومكار یاو فقیر ایكن زنكین اولمق معناسنه در یقال جحدل فلان اذا استغنی بعدفقر وبركمسه یی یره یقمق علی قول بغلمق معناسنه در یقال جحدل فلانا اذا صرعه اوربطه وطولدرمق معناسنه در یقال جحدل الاناء اذا ملأه ومال بركدرمك معناسنه در یقال جحدل المال اذاجمعه ودوه لری طوپلیوب كرابه قوشمق معناسنه در یقال جحدل الابل اذا ضمها واكراها (الجحدل) جعفر وزننده (والجحدل) قنفذ وزننده هر یانی اویغون اتنه طلو سموز اوغلانه دینور (الجنحدل) كنهبل وزننده بودوره دینور (الجحشل) شین معجمه ایله جعفر وزننده (والجحشل) قنفذ وزننده (الجحاشل) علابط وزننده جست وچالاك آدمه دینور (الجحنل) جعفر وزننده چوق عسكره دینور یقال جاء الامیر بجحفل ای جیش كثیر وسید وكریم آدمه دینور یقال رجل جحفل ای العظیم الجنبین (الجحفلة) جوهره وزننده بتون طرنقلو طوارك دوداغنه دینور آت وقاطر واشك كبی نته كه انسان دوداغنه شفه دینور وآت قسمنك قوللرینك ایچ یوزلرنده فلوری مقدارنده ایكی دانه تویسزجه نشانلرك ومهره لرك هر برینه دینوركه خلقی تمغا طرزنده اولور وجحفله مصدر اولور آتوب یره چالمق معناسنه در یقال جحفله اذاصرعه ورماه وبرآدمی كندی فعلیله تبكیت واسكات ایلمك معناسنه در یقال جحفله اذا بكته بفعله (التجحفل) تدحرج وزننده بركمك معناسنه در یقال تجحفل القوم اذا تجمعوا الجحنفل) سمندل وزننده قالین دوداقلی آدمه دینور یقال رجل جحنفل ای الغلیظ الشفة (الجخدل) خای معجمه ایله جعفر وقنفذ وزنلرنده هر یانی اویغون اتلو جانلو اوغلانه دینور یقال غلام جخدل ای حادر سمین (الجدل) جیمك فتحی ودالك سكونیله اوركوبی محكم ایلمك معناسنه دركه محكم بوكمك اوله جقدر یقال جدل الحبل جدلا من الباب الثانی والاول اذا احكم فتله وجدل قازق كبی قوی وشدید اولان ذكره اطلاق اولنور واللری وایاقلری وسائر اعضالك متین ومحكم اولان اوزون كیكلرینه اطلاق اولنوروبدنده شول كیكه دینوركه كنوك كبی یوغون ومحكم اولوب

واكا ساز كيكلر قارشيوب بشقه جه اوله اوجه كيكی كبی بونلرده كسر ايله
جائزدر جمعی اجدل كلور وجدول كلور وجدل مصدر اولور اهو وسائر حيوان
يوريلری قوتلنوب اناسی آرقه سنه اويوب كيدر اولمق معناسنه در يقال جدل
ولد الظبية وغيرها جدلا اذا قوی وتبع امه وسنبله اوز تغلق معناسنه در يقال
جدل الحب فی السنبل اذا وقع وبر آدمی يره يقمق معناسنه در يقال جدله اذا
صرعه علی الجدالة وجدل قبر ومزاره اطلاق اولنور (الجديل) امير وزننده
تصمه دن اورلمش بولاره دينور ودوه بيوننه كچردكلری ايپه دينور كه تصمه دن
ياخود قيلدن اورلمش اوله وسائر ن عربك وشاح تعبير ايتدكلری زينته دينور كه
كردنلرينه حمائل واری طاقنورلر جمعی جدل كلور كتب وزننده وجديل نعمان
بن منذرك بر بوغر ينك اسميدر (المجدول) كميكلری متناسب ولطيف واندام
وتركيبی محكم وقوند آدمه دينور يقال رجل مجدول ای لطيف القصب محكم الفتل
(الاجدل) قوريغی قوند وخوش اولان عضوه وصف اولور يقال ساعد اجدل
ای حسن الطی واجدل صقر اسميدر كه جوارح طيوردن چاقر تعبير ايتدكلريدر
فارسيده چرغ دينور جمعی اجادل در واجدل ابو ذر الغفاری رضی الله عنه
حضرتلرينك فرسی اسميدر وجلاس بن معدی كرب الكندمی فرسنك آديدر وبنو
جذيله دن مشجعه نك فرسی اسميدر (المجدولة والجدلاء) حمراء وزننده قوريغی
قوند وكوزل ويا قنقلی بالدره وصف اولور يقال ساق مجدولة وجدلاء ای حسنة الطی
ومحكم اولمش زرهه وصف اولور جمعی جدل در جيمك ضميله يقال درع جدلاء
ودروع جدل ای محكمة وجدلاء بر دیشی كلبك آديدر وقولقلری بر طرفه بوكك
وقيوريق اولان قيونه دينور يقال شاة جدلاء ای المثنية الاذن وبر طرفه طوغری
ويجه اولان شقشقه يه يعنی دوه نك اغزندن چقان قزل دغار جغه وصف اولور
يقال شقشقة جدلاء ای مائلة وبر شيئك جهتنده وسمت وناحيه سنده مستعملدر
ومنه يقال ذهب علی جدلائه ای علی وجهه وناحيته (الاجدلی) نفسنه نسبتله
بودخی اجدل كبی چاقره دينور صقر معناسنه (المجدل) منبر وزننده كوشكه
دينور قصر معناسنه جمعی مجادل در قال الشارح ومنه قول الاعشی * فی مجدل شيد بنيانه *
ای فی قصر بوراده قصير نسخه لری غلطدر ومجدل بك مجادل ومنازع آدمه دينور وبر موضع
آديدر (الجدالة) سحابه وزننده يره دينور ارض معناسنه يقال القاه علی الجدالة
ای الارض وعند البعض يوفقه جه قومساله دينور وشول خرما قوروغنه دينور كه
هنوز پكشميوب لكن دكرملنوب يشلنمش اوله واياقلری اوزونجه خرده قرنجه يه
دينور (التجديل) بودخی يره يقمق معناسنه در (الانجدال) انفعال وزننده
(والتجدل) تفعل وزننده مطاوعلردر يره ياتمق معناسنه در يقال جدله جدلا

فانجدل وتجدل ای صرعه فانصرع (الجدول) وصول وزننده بك ومحكم اولمق
معناسنه در يقال جدل الشئ جدولا من الباب الاول اذا صلب (الجدل) كتف
وزننده (والجدل) عدل وزننده جدولدن وصفدر بك وسخت اولان شيئه دينور
يقال شئ جدل وجدل ای صلب وجدل كتف وزننده بك منازع ومجادل آدمه
دينور (الجدل) فتحتيله عن اقتدار شدتله نزاع وخصومت ايدر اولمق معناسنه در
يقال جدل الرجل جدلا اذا اشتدت خصومته وقدر عليها وبو احكام فتل معناسندن
مأخوذدر (المجادلة) مقاتله وزننده (والجدال) قتال وزننده بر كمسه ايله شدتله
مخاصمه ايلمك معناسنه در يقال جادله مجادلة وجدالا اذا خاصمه بالشدة (المجدال)
محراب وزننده بو دخی بك مجادل ومنازع آدمه دينور يقال رجل جدل ومجدل
ومجدال ای شديد الجدال (المجدل) مقعد وزننده جماعت انسانيه دينور
(الجديلة) قبيله وزننده ومرادفيدر وسجيت وفطرت وشاكله معناسنه در يقال
عمل علی جديلته ای شاكلته وناحيه معناسنه در وكوكرجين مقوله‌سی قوش
قوبجق قفسه دينور وحال واسلوب وطريقه معناسنه در يقال القوم علی جديلة
امرهم ای حالتهم الاولی وطريقتهم وبقادن عرب كوملكی طرزنده بردرلو ثوبه
دينوركه عرب صبيانی وحايض خاتونلر كيرلر وجديله اسماء نسواندندر جديله بنت
سبيع بن عمرو وحمير قبيله‌سندن برجماعتك والده‌سيدر نسبتنده جدلی دينور عربی
وزننده (الجدال) شداد وزننده جديله ديدكلری قوش قفسی ياپان آدمه دينور
(جدال) غراب وزننده موصل اعمالندن بربلده در (مجادل) اسم فاعل بنيه‌سيله
خابور قضاسنده بر بلده آديدر (الجدول) جعفر وزننده (والجدول) خروع
وزننده نهر صغيره دينور وخاصة برنهر معروف تسميه‌در (الجدالة) ثمره وزننده
ديلك وهاون الـه دينور (الاجدال) همزه‌نك كسريله آهو مقوله‌سی ديشی
حيوانك ولدی قوتلنوب كنديسيله كزر اولمق معناسنه‌در يقال اجدلت الظبية
اذا مشی معها ولدها (الجذل) جيمك كسری وذال معجمه‌نك سكونيله اغاج
مقوله‌سنك بوقری طوروسی كسلدكدنصكره فلان اومجه‌سنه وكوكنه دينور
علی قول اغاجك كتوكنه دينوركه خرمنك كسلمش بداغی دبی طرزنده‌اولور
جيمك فتحيله‌ده جائزدر جمعی اجذال وجذال كلور جيمك كسريله وجذول وجذوله
كلور جيملرك ضميله يقال انتصب كالجذل وهو اصل الشجرة وغيرها بعد ذهاب
الفرع اوماعظم من اصول الشجرة وماعلی مثال شماريخ النخل من العيدان والـق
قابنك اوجنه دينور وطاغك مرتفع وظاهر اولان تپه‌سنه دينور جمعی اجذال
كلور وآزجه ماله اطلاق اولنور يقال له جذل من المال ای قليل وشرل سيوری
كتوك طرزنده يوغون اغاجه دينوركه دوه قسمنك يتاغنه ديكرلر ابوزو كجيك

دوه‌لر کلوب اکا سورتمك ایچون مصفرنده جذیل دینور ومنه قول الحباب بن المنذر ۰ انا جذیلها المحکك وعذیقها المرجب ۰ تصغیرلری تعظیم ایچوندر ومنه یقال انه جذل برهان ای صاحب برهان وعربلر دواب ومواشی قسمنك ضبط وصیانت ورعایتی خصوصنده رفیق ومعاون اولان آدمه جذل مال اطلاق ایدرلر یقولون فلان جذل مال ای رفیق بسیاسته (جذل الطعان) مشاهیر عربدن علقمة بن فراسك لقبیدر (الجذول) وصول وزننده اغاج کبی دیکلوب طورمق معناسنه‌در یقال جذل الشیء جذولا من الباب الاول اذا انتصب وثبت (الجذل) فتحتینله شادان اولمق معناسنه‌در یقال جذل الرجل جذلا من الباب الرابع اذا فرح (الجذل) کتف وزننده (والجذلان) سکران وزننده مسرور وشادان کمسه‌یه دینور وبعض اشعارده ضرورة جاذل عنوانده وارد اولمشدر یقال رجل جذل وجذلان ای فرح (الاجذال) همزه‌نك کسریله بر آدمی سوندرمك معناسنه‌در (الاجتذال) افتعال وزننده سونمك معناسنه‌در یقال اجذله فاجتذل ای افرحه فابتهج (الجاذل) شول طلومه دینور که ایچنده اولان سودك طعمنی تغییر ایدر اوله یقال سقاء جاذل اذا غیر طعم اللبن (التجاذل) تفاعل وزننده کین وعداوت ایدشمك معناسنه‌در یقال تجاذلوا اذا تضاغنوا وتعادوا (الجذلة) فرحه وزننده شول آصمه‌یه وصف اولنور که صوسزلقدن چبوقلری وفلیزلری قیورجقلنمش اوله یقال کرمة جذلة اذا نبتت وجعدت عیدانها یعنی من العطش (الجرل) فتحتینله طاشلره دینور بس مفردی جرله‌در علی قول اغاجلو طاشلقه یاخود پك وسخت وغلیظ اولان مکانه دینور جمعی اجرال کلور وجرل مصدر اولور برمحل پك وقتی وغلیظ اولمق معناسنه‌در یقال جرل المکان جرلا من الباب الرابع اذا صلب وغلظ (الجرل) کتف وزننده طپراغی پك وغلیظ اولان مکانه دینور بونکده جمعی اجرال‌در (الجرول) جعفر وزننده طاشلق یره دینور سنکستان معناسنه وطاشلره علی قول ال قیاسنده دینور محملنه قدر وبرنجی جاورلردن بر جاورك اسمیدر وحطیئة العبسی نام شاعرك لقبیدر (الجرول) علبط وزننده (والجرولة) علبطه وزننده بونلرده طاشلق یره دینور (الجریال) جیمك کسریله قرمزی بویه‌یه دینور یقال صبغه بالجریال وهو صبغ احمر وجریال الذهب آلتونك حمرتنه دینور واصپورك ابتدا چقان عصاره‌سنه دینور ومطلقا صافی وخالص رنکه دینور قرمزی وسائری اولسون وباده‌یه دینور خمر معناسنه علی قول باده‌نك رنکنه دینور وعباس بن مرداسك وقیس بن زهیر نمرینك فرسلری اسمیدر (الجریلة) جیمك کسریله بودخی باده‌یه یاخود رنکنه دینور (الجرولة) جیمك فتحیله اعلای دیار نجدده غنی قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر (جرول) جندب

وزننده یمنده برقریه یخود برصو آدیدر (الاجرال) همزه‌نك كسریله قیو قازاركن پك وبوریره وارمق معناسنه در یقال اجرل الحافر اذا حفر فبلغ الجراول (الجرثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده ال ایله طپراغی صاورمق معناسنه در یقال جرثل التراب اذا سفاه بیده (الجردبیل) زنجبیل وزننده جردبان معناسنه در واول شول كمسه‌در كه سفره باشنده برمقدار طعام آلوب صول النه حفظ ایدوب وخلق ایله برابرجه صاغ الیله یمكه بشلر خلقك او كنده اولان طعام بتدكدن صكره كندیسی اول صاقلدیغی طعامی اكل ایدر مترجم دیر كه جردال جردبان معربیدر عربلر اخذ ومعناى مرورده تلاعب ایلدیلر بعده آندن جردبیل كلمه‌سنی دخی اخذ ایتدیلر (الجردحل) جیمك كسریله دره‌یه دینور وادی معناسنه وبك ایری كوه پیكر دوه‌یه دینور از ككنه وديشیسنه اطلاق اولنور (الجردلة) دحرجه وزننده اشاغی‌یه دوشمكه مشرف اولمق معناسنه‌در یقال جردل الرجل اذا اشرف على السقوط ووقع فی صحیح البخاری [فهم الموبق بعمله ومنهم من یجردل] وفی روایة فهم المجردل كلاهما بالجیم فیا ضبطه ابو محمد الاصیلی وفسره بالاشراف على السقوط وحكى ابن الصابونی المجزدل بالجیم والزای المعجمة وهو وهم ورواية الجمهور بالخاء المعجمة والزاء المهملة ومعناه بالمقطع بالكلالیب او المصروع كما سیأتی (الجرعبیل) زنجبیل وزننده بوغون وغلیظ شیئه دینور یقال شیء جرعبیل ای غلیظ (الجزل) جیمك فتحی وزای معجمه‌نك سكونیله قوری اودونه دینور غلی قول حمام اوطونی كبی قالین اوطونه دینور كه طومرق تعبیر اولنور یقال جاء بجزل كثیر ای حطب یابس او هو غلیظ العظام منه وچوق نسنه‌یه اطلاق اولنور جمعی جزال كلور جیمك كسریله یقال شیء جزل ای كثیر وبك جوامرد وكریم آدمه اطلاق اولنور یقال رجل جزل ای كریم معطاء ورأیی وفكری متین درایت كامله صاحبی عاقل ورشید آدمه اطلاق اولنور یقال رجل جزل ای عاقل اصیل الرأی ور كیك اولمیوب راست ودرست اولان لفظ وكلمه‌یه وصف اولنور یقال لفظ جزل ای خلاف الركیك وكوكرجین آوازه‌سنه دینور یقال ما الطف جزل الحمامة ای صوتها وجزل عروضیون اصطلاحنده زحافات بحر كاملندندر كه متفاعلن جزؤنك حرف رابعنی اسكان وثانیسنی اسقاطدن عبارتدر كه متفعلن جزؤنه نقل اولنور مترجم دیر كه كتب عروضده خای معجمه ایله خزل عنواننده مرسومدر نته كه مؤلف اوراده دخی ذكر ایلمشدر وجزل مصدر اولور جزؤ مذكورده زحاف مرقومی اجرا ایلمك معناسنه یقال جزل متفاعلن جزلا من الباب الثانی اذا اسقط رابعه واسكن ثانیه وبعضلر دیدیكه جزؤ مذكوره

مجزول اطلاق جزل تعارض اولان دوه یه تشبیهله‌درکه وسطی اولان حرف
رابعی ساکن مجزوله تشدید اولنمشدر وجزل هوید دوه‌نك اموزی باشی کسوب
یاغر ایتمك معناسنه‌در یقال جزل القتب غارب البعیر اذا قطعه ور نسنه‌یی
قیجنه چاوب ایکی پاره قلمق معناسنه‌در یقال جزله بالسیف اذا قطعه جزلتین
وجزل بر نبات اتیدر (الجزیل) امیر وزننده بودخی چوق نسنه‌یه دینور یقال
شیء جزیل ای کثیر (الجزلة) تمره وزننده (والجزلاء) حمراء وزننده جزل
کلمه‌سنك مؤنثیدر که فکر وملاحظه‌سی اصیل ومتین اولان عاقله ورشیده
خاتونه دینور وجزله صفریسی بیوك خاتونه دینور یقال امرأة جزلة ای العظیمة
العجز والتمك بقیه‌سنه دینور وسود طلومنه دینور وخرما سپدینه دینور
(الجزل) جیمك ضمیله اجزل کلمه‌سنك جمعیدر کاسیذکر (الجزلة) جیمك
کسریله بیوك خرما بلوکنه دینور جزل دخی دینور هالمز یقال جزلة
من التمر وجزل ای قطعة عظیمة منه ور نسنه‌دن بر پارچه‌یه دینور یقال اخذ
جزلة منه ای قطعة (الجزل) فتحتینله دوه هاوید اغاجی تأثیرندن اموزی باشی
کسلمش یاخود جداو اولمش اولمق معناسنه‌در که اموزی باشی یاغر ایتکله
ورادن کیك چقوب یری چقور اولور یقال جزل البعیر جزلا من الباب الرابع
اذا صارا جزل (الاجزل) احمر وزننده وصف مرتبهم اوزره اولان دوه‌یه
دینور مؤنثی جزلاءدر (الاجزال) همزه‌نك کسریله هاوید دوه‌نك اموزی باشنی
یاغر ایتمك معناسنه‌در یقال اجزل القتب البعیر بمعنی جزله (الجزالة) اصاله
وزننده بر نسنه بیوك وعظیم اولمق معناسنه‌در یقال جزل الشیء
جزالة من الباب الخامس اذا عظم وبر آدم خوب رأی ونیك اندیش اولمق
معناسنه‌در یقال جزل الرجل اذا صار ذا رأی جید (الجزال) سحاب وزننده
خرما کسیمنه دینور یقال هذا زمن الجزال ای صرام النخل (جزالی) سکاری
وزننده بر موضع آدیدر (الجوزل) جوهر وزننده تازه جواله اطلاق اولنور
تقول رأیت جوزلا ای شابا وکوکرجین پلازینه دینور وآرقلقدن دوشکون
وفرومانده اولمش ناقه‌یه دینور وزهره دینور سم معناسنه یقال سقاه الجوزل ای
السم (بنو جزیله) سفینه وزننده کنده قبیله‌سندن بر بطن‌در (جزل) صرد
وزننده محدثیندن سعید بن عثمانك لقبیدر (جزل) (وجزله) تمر وتمره
وزننده اسامیدندر (الجطلاء) حمراء وزننده سست وزبون قوجه ناقه‌یه
دینور وبیرلکدن دیشلری یاخود قوتی قالمامغله علق چیقنیوب کوه‌لراولان ناقه‌یه
دینور (الجعل) جیمك فتحی وضمیله (والجعالة) جیمك فتحی وکسریله ایش
ایشلمك معناسنه‌در یقال جعله جعلا وجعالة من الباب الثالث اذا صنعه

مؤلفك بصائرده بيانه كوره جعل كلمه سى اصل معناده عموم افعاله موضوعدر فعل وصنع وسائره كبى معانى آنيه دن قنغى معناده استعمال اولنسه لا محاله فعل يعنى ايشلك معناسنى متضمندر وقرآن مبينده اون اوج وجه او زره مستعملدر ١ طفق واخذ وانشأ واقبل معناسنه كه بر ايشى ايشلمكله يونلوب بشلق وايشلرى اولمق ديمكدر يقال جعل يفعل كذا اى طفق ٢ خلق معناسنه دركه كقوله تعالى [وجعل الظلمات والنور] ٣ قول وارسال معناسنه در كقوله تعالى [انا جعلناه قرأنا عربيا] اى قلناه وارسلناه ٤ تهيئه وتسويه معناسنه در كقوله تعالى [يجعل له من امره يسرا] اى يهئ ٥ تقدير معناسنه در كقوله تعالى [قدجعل الله لكل شئ قدرا] اى قدره ٦ تبديل معناسنه در كقوله تعالى [وتجعلون رزقكم] ٧ ادخال الشئ معناسنه در كقوله تعالى [يجعلون اصابعهم فى آذانهم] ٨ برنسنه يى قلبه الهام والقا ايلك معناسنه در كقوله تعالى [وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه] ٩ اعتقاد معناسنه در كقوله تعالى [الذين يجعلون مع الله الها آخر] ١٠ تسميه معناسنه در كقوله تعالى [وكذلك جعلناكم امة وسطا] ١١ برشى شئ اخردن ايجاد وتكوين ايلك معناسنه در كقوله تعالى [وجعل لكم من انفسكم ازواجا] ١٢ برنسنه يى بر صفت وحالتدن اخر صفت وحالته دوندرمك معناسنه دركه تصيير مرادفيدر بوندن لسانمزده قلمق ايله تعبير اولنور كقوله تعالى [جعل لكم الارض فراشا] اى صيرها ١٣ بر نسنه اوزره حكم ايلك معناسنه در كرك حق وكرك باطل اولسون كقوله تعالى [انا رادوه اليك وجاعلوه من المرسلين] پس معانئ مذكوره ده عموم وخصوص خود اطلاق وتقييد علاقه لريله استعمال اولنور اصل قلمق معناسنه اولوب وافعال مرقومه نك هر برنده ملحوظ ومصوردر انتهى وجعل وضع ايلك معناسنه در يقال جعل الشئ جعلا اذا وضعه و يقال جعل بعضه فوق بعض اى القاه وقلمق معناسنه در يقال جعل القبيح حسنا اى صيره واعتقاد ايلك معناسنه در يقال جعل البصرة بغدادا اى ظنها اياها بوراده ظن اعتقاد معناسنه در و بركمسنه ايله بر خصوصى بروجه اوزره شرطلشمق معناسنه در يقال جعل له كذا على كذا اذا شارطه به عليه و برايشه يونلوب بشلمق معناسنه در يقال جعل يفعل كذا اى اخذ واقبل وتسميه معناسنه در ومنه قوله تعالى [وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن اناثا] اى سموا وتبيين معناسنه در كقوله تعالى [انا جعلناه قرأنا عربيا] اى بينا وعزو ونسبت ايلك معناسنه در تقول جعلت زيدا اخاك اى نسبته اليك و براتمق معناسنه اولور كقوله تعالى [وجعل الظلمات والنور] اى خلقهما وتشريف معناسنه در كقوله تعالى [وكذلك جعلناكم امة وسطا] اى شرفناكم وكقوله تعالى [جعل الله الكعبة

البيت الحرام قياما] اى شرفه وتبديل معناسنه در كقوله تعالى [وجعلنا عاليها سافلها] اى بدلنا وحكم شرعى معناسنه در نحو جعل الله الصلوات المفروضات جمسا وتحكم مدعى معناسنه در مخالف شريعت اوله رق حكم عندىدن عبارتدر حكم شرعى مقابليدر كقوله تعالى [الذين جعلوا القرآن عضين] وكاه اولور كه لازم اوله رق استعمال اولنور فيجن افعال مقاربه يه داخل اولسه يعنى فعل مقاربه معناسنى متضمن اولسه كقول الشاعر ★ وقد جعلت اذا ماقمت يثقلنى ★ ثوبى فانهض نهض الشارب الثمل ★ وجعل خرما اغاجنك اركككنه دينور (الجعالة) جيمك حركات ثلاثيه (والجعال) كتاب وزننده (والجعل) قفل وزننده (والجعيلة) سفينه وزننده برايشك مقابله سنده شرط اولنان عوض واجرته دينور ايلق ترى وال كراسى كبى يقال اعطى العامل جعالته مثلثة وجعيلته اى ماجعل له على عمله يعنى اجره (التجاعل) تفاعل وزننده برنسنه يى بينلرنده جعل وشريطه تعيين ايدشمك معناسنه در يقال تجاعلوا الشئ اذا جعلوه بينهم (الجعالة) سحابه وزننده رشوته اطلاق اولنور يقال اعطى له جعالة اى رشوة وغزا وقتاله بدل كوندريلان آدمه شرط و تعيين ايلدكلرى بدل اجرته اطلاق اولنور بونده جيمك كسرى وضميله ده جائزدر تقول اعطيت جعالته وهى مايجعل للغازى اذا غزى عنك بجعل (الجعالة) جيمك كسرى وضميله پچاوره يه دينور كه أنكله آتشدن تنجره يى طوتوب اندررلر جعال دخى دينور هادن يقال انزل القدر بالجعالة و الجعال اى الخرقة (الاجعال) همزه نك كسريله بركسه عملى مقابلنده جعل واجرت تعيين ايتمك معناسنه در يقال اجعله جعلا اذا اثبته له واجرت ويرمك معناسنه در يقال اجعل له الجعل اذا اعطاه وپچاوره ايله اوجاقدن تنجره اندرمك معناسنه در يقال احعل القدر اذا انزلها بالجعال وقانجق كوپك وسائر جانورلر اركككه قيزمق معناسنه در يلاقيق تعبير اولنور يقال احعلت الكلبة وغيرها اذا احبت السفاد وصويه بوق بوجكى اوشمق ياخود صوده اولمك معناسنه در يقال اجعلت الجعلان ماء اذا كثرت فيه اوماتت فيه (الاستجعال) بودخى قانجق كوپك وقورد مقوله سى جانور يلا قيق معناسنه در يقال استجعلت الكلبة بمعنى اجعلت (المجعل) محسن وزننده اركككه قيزمش قانجق كوپك مقوله سنه دينور وبوق بوجكى اوشمش صويه دينور (الجعلة) تمره وزننده خرما فدانه دينور على قول بودور خرما اغاجنه دينور ياخود كوتر اولانه ياخود يمشنه ال ايرشمز اولانه دينور جمعى جعل در تمر كبى (الجعل) صردوزننده سيه وچركين وبدمنظر وبد قيافه كمسه دينور يقال رجل جعل اى اسود دميم واونكو لجوج ومعاند كمسه دينور ودائما ناسك افعال واوضاعنى كوزدن رقيبه دينور يقال رجل جعل اى لجوج وكذا رقيب وبوق بوجكنه دينور

فارسیده سرکین کردان دینور جمعی جعلان در جیمك کسریله (المجعلة) محسنه
وزننده بوق بوجکی چوق اولان یره دینور یقال ارض مجعلة ای کثیرة الجعلان
(الجعل) جیمك کسریله (والجعل) کتف وزننده بوق بوجکی اوشمش یاخود
ایچنده اولمش صویه دینور یقال ماء جعل وجعل ومجعل کمان اذا کثرت فیه الجعلان
اوماتت فیه (الجعل) فتحتینله صو بوق بوجکیله طولمق معناسنه در یقال جعل
الماء جعلا من الباب الرابع اذا امتلأ بالجعلان وبر آدم سموز اوله رق بودور اولمق
معناسنه در یقال جعل الغلام اذا قصر فی سمن ویاز اولمق معناسنه در یقال جعل
فلان اذا کان لجوجا (الجعول) جرول وزننده دوه قوشنك یاوریسنه دینور
(بنوجعال) کتاب وزننده برجماعتدر (جعله) همزه وزننده بر موضع ادیدر
(جعیل) زبیر وزننده اسامیدندر جعیل بن سراقة الضمری وجعیل الاشجعی
اصحابدندر وکعب بن جعیل برشاعردر (الجاعل) نسنه ویریجی معطی معناسنه
(المجتعل) آلیجی آخذ معناسنه در یقال هو جاعل ای معط وذا مجتعل ای آخذ
من قولهم جعله فاجتعل ای اعطاه فاخذ (المجاعلة) مفاعله وزننده برآدمه رشوت
ویرمك معناسنه در یقال جاعله اذا رشاه (الجعبلة) دحرجة وزننده سرعت
ایلمك معناسنه در یقال جعبل الرجل اذا اسرع (جعثل) ثای مثلثه ایله قنفذ
وزننده ابن عاهان درکه قاضیٔ افریقیه در قراء وفقهادندر (الجعدل) جعفر
وزننده (والجنعدل) کنهبل وزننده (والجنعدل) خبعثن وزننده صلب وشدید
اولان شیئه دینور (الجعفلیل) زنجبیل وزننده ششوب یتان مقتوله دینور یقال
فی الارض جعفلیل ای قتیل منتفخ (الجعفلة) دحرجه وزننده سواری یی اوروب آقدارمق
معناسنه در یقال طعنه فجعفله ای قلبه عن السرج فصرعه (الجفل) نقل
وزننده نسنه نك قبوغنی صویمق معناسنه در یقال جفله جفلا من الباب الثانی
اذاقشره وچاموری صیروب کوربمك معناسنه در یقال جفل الطین اذا جرفه
وخاصة فیل قسمی ترسلك معناسنه در یقال جفل الفیل اذا راث وکمیکدن اتی
صیرمق معناسنه در یقال جفل اللحم عن العظم اذا نحاه وبالغی دکز طشره آتمق
معناسنه در یقال جفل البحر السمك اذا القاه علی الساحل ویل بلودی چالوب
سرعتله ایلتمك معناسنه در یقال جفلت الریح السحاب اذا ضربته واستخفته ویقال جفلت
الریح الظلیم اذا حرکته وطردته ویره چالمق معناسنه در یقال جفل فلانا اذا صرعه (جفل) پك
اورکك دوه قوشنه دینور ویغموری بوشالمغله بوش کیدن سحابه دینور یقال سحاب جفل
اذا کان قد هراق ماءه ومضی و ایاقلو ایری قرنجه یه دینور حثل کلمه سنده لغتدر وبردرلو سیاه
قرنجه یه دینور وکمی یه دینور سفینه معناسنه جمعی جفول کلور (التجفیل) تفعیل وزننده
جفل ایله ایکی معنای اولده مرادفیدر یقال جفله تجفیلا بمعنی جفله فی المعنیین الاولین

(الجفل) جيمك كسريله فيل قسمنك ترسنه دينور جمعى اجفالدر (الجفول) قعود وزننده صاچ پژمرده وپريشان اولمق معناسنه‌در يقال جفل الشعر جفولا من الباب الاول اذا اشعث وسرعتله چقوب كتمك معناسنه در يقال جفل الظليم اذا اسرع وذهب فى الارض ويل سرعتله اسمك معناسنه‌در يقال جفلت الريح اذا اسرعت (الاجفال) همزه‌نك كسريله بودخى سرعتله كتمك معناسنه‌در يقال اجفل الظليم اذا اسرع ويقال اجفل القوم اى انجفلوا ومتعدى اولور سرعتله يورتمك معناسنه‌در تقول اجفلته اذا اسرعته (الجفول) صبور وزننده سحابى سرعتله كوتروب كيدن يله دينور يقال ريح جفول اى تجفل السحاب وكور وفراوان شيئه دينور يقال جفنة جفول اى عظيمة وباشلو عورته دينور يقال امرأة جفول اى كبيرة (الجافلة) (والمجفل) محسن وزننده سرعتله اسن يله دينور يقال ريح جافلة ومجفل اى سريعة (الاجفيل) ازميل وزننده قورقق جبان معناسنه‌در يقال هواجفيل اى جبان واوركك دوه قوشنه دينور واوقى ميدانلو سورن يايه دينور وياشلو عورته دينور يقال تزوج اجفيلا اى مراة مسنة (الانجفال) انفعال وزننده سرعتله كتمك معناسنه‌در يقال انجفل الظل اذا ذهب وخلق يوردندن قوپوب سرعتله عزيمت ايلمك معناسنه در يقال انجفل القوم اذا انطلقوا فمضوا (الجفالة) ثمامه وزننده جماعت انسانيه دينور وتجره‌نك يوزندن كفچه ايله آلنان كفه وكپوكه دينور وسيل صوينك سپوروب ايلتديكى خار وخاشاك مقوله‌سنه دينور كه سيلندى تعبير اولنور (الجفلى) جمزى وزننده (والاجفلى) همزه‌نك فتحيله انساندن عامه وجماعت معناسنه‌در كه شمولى متضمندر يقال دعاهم الجفلى والاجفلى اى بجماعتهم وعامتهم بعضلر ديديكه همزه ايله اجفلى هر نسنه‌نك جماعتنه دينور (الجفل) جيمك ضميله جفولك جمعيدر كه ذكر اولندى (الاجفلة) همزه‌نك وفانك فتحيله جماعت معناسنه‌در يقال جاؤا اجفلة وازفلة وباجفلتهم اى بجماعتهم (جفول) جيمك ضميله بر موضعدر (الجفال) غراب وزننده سودك كپوكنه دينور وچوق نسنه‌يه دينور على قول خاصة چوق يوكه وباغى به دينور وسيل كوتر ديكى سيلنتى يه دينور (الجفيل) امير وزننده بودخى چوق يوكه وباغى به دينور وكور اولديغندن ترلايه بصان اكيندن تخفيف ايچون قطع اولنانه دينور (الجفلة) ثمره وزننده قرقلش يوكه دينور كه باغى تعبير اولنور (الجفلة) ثمره وزننده يپراقلرى كور وفراوان اغاجه دينور يقال شجرة جفلة الكثيرة الورق (جفيل) صيقل وزننده ماه ذى القعده‌نك اسم قديميدر (التجفل) تفعل وزننده خروس بيوننك تويلرينى قبارتمق معناسنه‌در يقال تجفل الديك اذا انفش برابله (الجافل) يرندن قپوب اويتان شيئه دينور يقال هو جافل اى منزعج وبنو ذبيانه مخصوص بر فرسك اسميدر (الجلالة والجلال) جيملرك

فتحیله برآدم یاشلو ومعمر اولمق معناسنه‌در یقال جل فلان جلالة وجلالا من الباب الثانی اذا اسن واحتنك مؤلفك واحتنك قولی تفسیر ارکانندن دکلدر تمیم قبیله‌سندندر وجلال اولو وبزرك اولمق معناسنه‌در یقال جل جلالا اذا اعظم مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جلاله عظم قدر معناسنه اولوب وجلال که هاسز در عظم قدر وشانده غایت وتناهی معناسنه‌در که آنکله همین ذات اجل واعلا موصوف اولور فقیل ذوالجلال والاکرام وحق جل وعلایی آنکله توصیف یاذات وحدانیتنه استدلال اولنه‌جق اشیاء عظیمه خلق ایلدیکیچوندر یاخود احاطه‌دن عالی وجلیل اولدیغنه یاخود حواسله ادراك اولنمقدن جلیل اولدیغنه مبنیدر انتهی وجلال اجل معناسنه کلور که اناة تعلیدی کما سیذکر (الجلیل) امیر وزننده ایکی معنای مذکوردن وصفدر ویاشلو وساخورده آدمه دینور واولوو بزرك وعظیم معناسنه‌در وتمام دیدکلری نباته دینور که بیان داریسی تعبیر اولنان اوتدر معنای اولك جمعی جله کلور جیمك کسریله واخیرك جمعی جلائل کلور وبرجلك آدیدر ویمن دیارنده برقومك اسمیدر تابعیندن ابومسلم الجلیلی انلردندر علی قول یمنده ذوالجلیل نام وادی‌یه منسوبدر (جبل الجلیل) شامده برطاغك اسمیدر (الجل) جیمك کسریله وفتحیله جلیل معناسنه‌در که اولور عظیم دیمکدر وخرده ودقیق اولمیان نشیئه دینور که ایری ویوك دیمك اولور ومنه یقال ماله دق ولاجل ای دقیقة ولاجلیلة وبیوك درشت‌وکلیم مقوله‌سنه اطلاق اولنور که پلاس مقوله‌سنه مقابلدر وحصاد اولان اکینك قامشنه دینور که اکز تعبیر اولنور فارسیده سپاری دیرلر وبونده جیمك ضمیله وفتحیله جائزدر (الجلال) غراب وزننده (والجلال) زمان وزننده بونلرده جلیل وعظیم معناسنه وصفلردر یقال شیء جلال وجلال ای جلیل وجلال هر نسنه‌نك معظمه ووفرتنه دینور مثلا جلال البحر دکزك انکین یرینه دینور (الجلیلة والجلالة) غرابه وزننده مؤنثلردر قدری عظیم اولان قاتینه دینور وجلیله همان برقارن طوغورمش حیوانه دینور یقال ناقة جلیلة اذا کانت نتجت بطنا واحدا ویمنی بك چوق اولان اولوخرما اغاجنه دینور جمعی جلال کلور کسریله (الاجلال) همزه‌نك کسریله اولولمق تعظیم معناسنه‌در یقال اجله اذا اعظمه وبرآدمه جلیله دیدکلری حیوان ویرمك معناسنه‌در تقول ماجلنی ای مااعطانی الجلیلة وقوت وزور مند اولمق معناسنه‌در یقال اجل الرجل اذا قوی وضعیف وناتوان معناسنه اولمه‌سنه اولور پس همزه‌سی سلبیه اولور یقال اجل فلان اذا ضعف (التجلة) تحله وزننده اسمدر اولولغه دینور تکرمه کبی (الجل) جیمك ضمیله جلال کبی برشیئك اغرو معظمنه دینور یقال اخذ جله وجلاه ای کبره ومعظمه وجل دابه چوله دیور چول جل محرفیدر جیمك فتحیله ده جائزدر جمعی جلالدر جیمك کسریله واجلالدر یقال

رفع جل الفرس اى ماپلبسه تصان به مترجم دیرکه راقمك مفردانده بیانه کوره کندوسیله معظم شیٔ اورتیلجك پوشنه دینور جل فرس وجله تمر بومعنادندر مجیزه معناسنده اولان مجیدنی بوندندر کما سیذکر وجل کذلك فتح وضمیله یاسمین دیدکلری چچکه دینور وورد اسمیدر که گل تعبیر اولنان معروف شکوفه در کرك آق وقرمزی وصاری اولسون مفردی جله در شارحك بیانه کوره گل فارسی معربیدر وجل واقصه قربنده برصو اسیدر وجل بن خق طی قبیله سی نسبندندر وجل جادر والاجق وبنا قوریلان یره دینور که اوبه یری اولهجقدر یقال جل بینك ای حیث ضرب وبنی (انجلال) انفعال وزننده برنسنه اوزره تفق ایلك معناسنه در یقال تجلله اذا علاه وبرنسنه نك وافر ومعظمنی آلمق معناسنه در یقال تجلل الشیٔ اذا اخذ معظمه (التجال) تشدید لام ایله تفاعل وزننده اولوتق معناسنه در یقال تجل عنه ای تعاظم (الجلی) ربی وزننده امر عظیمه دینور جمعی جلل در صرد وزننده شارح دیرکه بو اجل کلمه سندن مؤنثدر تأنیثی خطه یاخود داهیه تأویلیله در (الجلة) جیمك کسریله وجه مذکور اوزره جلیلك جمیدر قدر شان صاحبلری عظما وساداته دینور یقال قوم جلة ای عظماء سادة ذووا اخطار ویاشلو وسالخورده آدمه دینور مفرد وجمعه ومذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور علی قول ایکی یاشندن بازل اوتجیه دك ناقه یه دینور یاخود ایکی یاشنده اولان ارکك دوه به دینور یاخود ارککنه جل وناقه یه جله دینور یقال بعیر جل وناقة جلة (الجلة) جیمك ضمیله بیوك خرما کوفه سنه وزنبیلنه دینور بشقه جه بردنك اولور خرماداللرندن ایشلنور جمعی جلال گلور جیمك کسریله وجلل گلور صرد وزننده مؤلف بونی تکرار ایشدر مقدمة الادبده یاش خرما دنکی ایله مفسردر (الجلل) فتحتینله عظیم اولان شیئه دینور یقال امر جلل ای عظیم وصغیر وحقیر اولانه دینمکله ضد اولور یقال شیٔ جلل ای حقیر مؤلف بونیده تکرار ایلمشدر (التجلیل) تفعیل وزننده بودخی دابه یی چولمق معناسنه در تقول جللت الدابة اذا البستها الجل (الجل) جیمك فتحیله بودخی دابه یی چوللمق معناسنه در تقول جللت الدابة جلا اذا البستها الجل وجل جیمك فتحی وضمیله کمی یلکنه دینور شراع معناسنه جمعی جلول در وجل عربدن برجماعتك پدری اسمیدر وجلیل معناسنه در یقال امر جل ای جلیل وحقیر معناسنه اولمغله ضد اولور وجل وجله مصدر اولور الایله دوه وقیغنی برکدرمك معناسنه یقال جل البعر جلا وجلة من الباب الاول اذا جمعه بیده جنایت معناسنه در تقول جللت هذا علی نفسك ای جنیته وجل جلای وطن ایلمك معناسنه در کما سیذکر وبرنسنه نك کوم ومعظم اولاننی آلمق معناسنه در یقال جلوا الاقط جلا اذا اخذوا واجلاله وجل برجماعت آدیدر (جلال) سحاب وزننده اسماء والقابدندر ابو الجلال

زبير بن عمرو وابو الجلال الكرمي محدثلردر بعضلر ثانيي حاء مهمله ايله ضبط ايلديلر وام
الجلال بنت عبدالله بن كليب العقيليه محدثه در ومحمد بن ابي بكر الجلالي محدثدر
(ذات الجلال) كتاب وزننده هلال بن قيس الاسد فرسنك لقبيدر (الجلال) غراب وزننده ايري
ودبزمان شيئه دينور يقال شيء جلال اي ضخم وبرطاغك آديدر وبرنسنه نك كومنه
دينور يقال اخذ جلال الشيء اي معظمه (جلال) شداد وزننده نجد اولكه سندن
مكديه كلجك يولك اسميدر (الجلالة) سحابه وزننده شول صغره دينور كه بوش
كزوب نجاسات تناول وتتبع ايدر اوله قال الشارح ومنه الحديث نهى عن لحوم
الجلالة اي البقرة التي تتبع النجاسات نهايه ده مطلقا نجاسات اكل ايدن حيوانله
مفسردر واحكامي مفصلدر (الجلالة) كناسه وزننده بيوك وقباناقه يه دينور
(الجلة) جيمك حركات ثلاثيله دوه قيغلرينه على قول بردانه سنه يخود ازيلوب
طاغلمامش اولانه دينور (الاجتلال) افتعال وزننده طوترق ايچون دوه قيغي
ديوشورمك معناسنه در يقال اجتل الرجل اذا التقط الجلة للوقود وبرنسنه نك
كومني آلمق معناسنه در تقول اجتللت الشيء اذا اخذت جلاله اي معظمه (من جالك)
جيمك ضميله (ومن جلالك) جيمك فتحيله (ومن جللك) فتحتيله (ومن تجللتك) تحله
وزننده (ومن اجلالك) همزه نك كسريله (ومن اجل اجلالك) جمله سي من اجلك
معناسنه مستعملدر كه كلمهٔ تعليلدر سندن اوتوري ديمكدر يقال فعلته من جلك وجلالك
وجللك وتجللتك واجلالك ومن اجل اجلالك اي من اجلك ابتداسي تعظيم ايچون اولوب بعده
كيده رك تعليل موقعنده استعمال اولندي زيرا مثلا فعلته من جلك قولي سكا تعظيما
آني ايشلدم ديمك اولوب كيده رك توسعه سنك ايچون ايشلدم موقعنده استعمال
اولندي (الجلول) وصول وزننده جل كبي جلاي وطن ايلمك معناسنه در يقال
جل القوم عن منازلهم جلولا وجلا من الباب الثاني اذا جلوا (الجالة) لامك تشديديله
جلاء وطن ايدن جماعته دينور (جلان) بركوچك قبيله آديدر (التجلجل) تزلزل وزننده
يره كومولمك معناسنه در يقال تجلجل في الارض اذا ساخ وصرصلوب ارغلانمق معناسنه در
يقال تجلجل الشيء اذا تحرك وتضعضع (الجلجلة) زلزله وزننده برنسنه يي ارغلامق معناسنه در
يقال جلجل الشيء اذا حركه وپك چاغرمق معناسنه در يقال جلجل الرجل اذا صاح
شديدا وكوك كورلمك معناسنه در يقال جلجل السحاب اذا ارعد ولسان ايله برآدمي
قورقتمق معناسنه در يقال جلجل فلانا اذا اوعده بالوعيد وقارشدرمق معناسنه در
يقال جلجل الشيء اذا خلطه وآت قسمي صفوتله كشنمك معناسنه در يقال جلجل
الفرس اذا صفا صهيله وكريشي محكم بوكمك معناسنه در يقال جلجل الوتر اذا
شد فتله (المجلجل) مسلسل وزننده كورلديلي بلوده دينور يقال سحاب مجلجل
اي راعد وپك ظريف اولوب اصلا عيب ظاهريسي اولميان آدمه دينور يقال رجل
مجلجل اي ظريف جدا لاعيب فيه وقوتي تام وكامل اولان دوه يه دينور (الجلجال)
ثرثار وزننده كورلديلي وهر يره شامل يغموره دينور يقال غيث جلجال اي

راعد مطبق (المجلجل) اسم فاعل بنیه سیله قوی ونوالی اولان سید وذیشان
دمه دینور علی قول بلند آواز اولانه دینور یقال هو مجلجل ای سید قوی
اولانمید نصوت وجری ودقاع اولەرق ناطقه بەمالك سخنور آدمه دینور یقال رجل
مجلجل ای جری دقاع منطیق وچوق عدده دینور یقال عدد مجلجل ای کثیر
(الجلجل) هدهد وزننده کوچك چاکه وتف بونه دینور جرس صغیر
معناسنه وبکریوح اوزوب ایشده کوجده جست وچالاك ونشا طمند آدمه دینور
جمعی جلاجل کلور (الجلاجل) علابط وزننده جلجلی معناسنه در یقال غلام
جلاجل وجلجل ای خفیف الروح نشیط فی عمله وجلاجل درونده جلجل کبی مختلج
اولان خاطره یه اطلاق اولنور ومنه تقول ابنته جلاجل نفسی ای ما کان یتجلجل
فیها وصوت ونهیقی صاف و طوری حاره دینور جلال کبی که غراب وزننده در
یقال حمار جلاجل وجلال ای صافی النهیق (المجلجلة) مسلسله وزننده چاك
کچورلمش دوه‌لره دینور یقال ابل مجلجلة اذا علقت علیها الجلاجل (دارة
جلجل) هدهد وزننده نجدده برموضع آدیدر (الجلجلان) جیملرك ضمیله کشنش
تخمنه دینور ثمر الکزبره معناسنه وحب السمسم اسمیدرکه صوصم دیدکلری غله‌در
وحب القلب اسمیدرکه سویدا اوله‌جقدر یورکده مردمك دیده کبی دانه جکدر
(جلاجل) جیمك فتحی وضمیله بر موضع آدیدر وجیمك فتحیله بر موضع آخر در
(المجلة) میمك وجیمك فتحیله شول صحیفه‌یه دینورکه آنده حکمت مسطور
اوله ومنه قرأ مجلة لقمان وهی الصحیفة التی فیها الحکمة وهر کتاب ومکتوبه
مجله اطلاق اولنور یقال رأیته و بیده مجلة ای کتاب مترجم دیرکه جل کتابك
جلد وغطاسنه دینمکله مجله بوندن مأخوذدر پس مجله غطا کچورلمش کتاب
وصحیفه‌یه دینوب بعده بالتوسع مطلق کتابه اطلاق اولندی نته که جل ماده‌سنده
بیان اولندی نهایه‌ده بعضلر عبرانیدن معرب اولدیغنه ذاهب اولدقلری مرسومدر
لکن وجه مذکور اوزره عربی صحیحدر مقدما کتب حکمیه پك مرغوب ومعتبر
اولمغله فاخر غطا کچوررلر ایدی بعده مطلق کتابده استعمال اولندی (جلولاء)
جیمك فتحی ولامك ضمیله بغداد قضاسنده خانقین نام بلدیه برمرحله مسافه‌ده بر
قریه آدیدر انده اهل اسلامله عجم بیننده بر وقعه اولمشدر نسبتنده جلولی دینور غیر
قیاس اوزره (المجلل) محدث وزننده اعلامدندر ام جمیل فاطمة بنت المجلل صحابیه‌در (التجالل)
تفاعل وزننده بر نسنه‌نك کومنی الق معناسنه در تقول تجاللته اذا اخذت جلاله ای معظمه
(جلتا) جیمك فتحی ولام اولانك ضمیله نهروان ناحیه‌سنده بر قریه در (جلولتین) جیمك
فتحی ولامك ضمیله برقریه آدیدر (ابو جله) جیمك ضمیله بر رجالك کنیه‌سیدر
(جلاله) ثمامه وزننده برعورتك آدیدر (الجلال) غراب وزننده جلاجل

كبى سسى طورى اشكه دينور (الجمل) جيمك وميمك فتحيله وميمك سكونيله
جائزدر اركك دوه‌يه دينور وشذوذ اوزره ناقه‌يه اطلاق اولنور ومنه قيل شربت
لبن جمل و بعضلر ديديكه جمل درت ياشنه كيرمش على قول جذع ياخود بازل
ياخود ايكى ياشنه كيرمش اركك دوه‌يه مخصوصدر بوكرته‌يه وارمينجه جمل اطلاق
اولنمز جمعى اجمال وجامل وجمل كلور جيمك ضميله وجمال كلور جبال كبى وجماله
وجمالات كلور جيملرك حركات ثلاثلريله وجائل كلور واجامل كلور مترجم ديركه
جمل ذكر آنى جمالدن مأخوذدر زيرا عربلر جمل قسمنى جمال و زينت عد ايدرلر
قالديكه مؤلف جمع عدادنده جامل كلمه سنى دخى ثبت ايلدى بقر ماده سنده باقر
كلمه سنك اسم جمع اولديغنى تنصيص ايلمكله بودخى آنك كبى اسم جمع اولمق اغلبدر
حتى شيخ رضى دخى تنصيص ايلمشدر وفى المثل * اتخذ فلان الليل جملا اى سرى
كله يعنى بتون كيجه طورميوب يردوزه‌يه كتدى (الجامل) جمعدر نته كه ذكر
اولندى وچوبانلرى وصاحبلرى برابر اوله رق دوه سوريسنه دينور وعظيم اوبه‌يه
اطلاق اولنور (الجمالة) ثمامه وزننده جامل ديدكلرى دوه سوريسندن بر
بلوكه دينور على قول ايچنده اركك دوه اولميان ناقه سوريسنه دينور جيمك
حركات ثلاثيله ده جائزدر و آت سوريسنه دينور جمعى جمال كلور جيمك ضميله
نادر اوله رق ومنه قول الشاعر * والادم فيه يعتركن بجوه عرك الجمالة *
(الجميل) امير وزننده اريمش وصزدرلمش ايچ ياغنه دينور يقال اكل الجميل اى
الشحم الذائب وجمال ماده سندن وصف اولور خلق وخلقى خوب اولان آدمه
دينور يقال هو جميل اى الحسن الخلق والخلق درب (جميل) بغدادده باب
معروفدر اكا نيجه ذوات منسوبلردر واسحق بن عمر والجميلى برشاعر يكانه ومفلقدر
(الاستجمال) دوه جمل اولمق مرتبه‌يه وارمق معناسنه در يقال استجمل البعير
اذا صار جملا (الجمالة) شداده وزننده دوه جيلره دينور خياله و حماره كبى يقال
هم جمالة اى اصحاب الجمال (الجمالية) غرابيه وزننده جمل كبى بنيه وتركيبى قوى
ومحكم وطيانقان ناقه‌يه وصف اولور يقال ناقة جمالية اى وثيقة كالجمل وكذا يقال
رجل جمالى اى ضخم الاعضاء تام الخلق (الجمل) فتحتينله اركك دوه‌يه دينور كه
ذكر اولندى وخرما اغاجنه دينور و برجنس دكز بالغنه دينور كه طولى اوتوز
اندازه مقدارنده اولور و بوجمل البحر ديدكلريدر وجمل اساميدندر جمل بن سعيد
مذحج قبيله سندن برجماعتك پدريدر تابعيندن هند بن عمرو الجملى انلره منسوبلردر
(بئر جمل) مدينه ده برمعروف قيودر وجمل حسين بن عبد السلام نام
شاعرك لقبيدر كه امام شافعيدن روايت فقه وحديث ايلمشدر (لحى جمل) لامك
فتحيله بين الحرمين برموضعدر مدينه‌يه اقربدر كذلك مدينه ايله فيد بيننده بر

موضعدر ونجران ايله تثليث بيننده بر موضعدر (لحيا جمل) تثنيه بنيه سيله يمامه ده برموضع در (عين جمل) كوفه قربنده برچشمه آديدر (ابو الجمل) ايوب بن محمد وسليمان بن داود انيامياں كنيه‌لريدركه محدثلردر (الجميل) زبير وزننده (والجيل) قبيط وزننده (والجلانة) جيمك ضميله (والجبلانة) مصغر بنيه سيله بلبل قوشنه دينور (الجمال) كتان وزننده برآدم خلق و خلقى كوزل اولق معناسنه در يقال جمل الرجل جمالا من الباب الخامس اذا صار جميلا مصباحك بيانه كوره اصلى جمله ايدى كثرت استعمالدن هاسى تخفيف اولندى وعربلر جمالك ان لاتفعل كذا ديرلركه اغرادر يعنى شويلجه ايلمك سكا شين ونقيصه ايراث ايدر اولمغله انى ايشلمه‌يوب جمال ايرات ايده جك فعله ملازمت ايله (الجمال) غراب وزننده (والجمال) رمان وزننده بودخى وصفدر صاحب جمال آدمه دينور (الجملاء) حمراء وزننده مؤنثدر واعضاء وتركيبى تام وهرطرفى اويغون ولطيف حيوانه دينور (التجمل) تفعل وزننده زينتلمك معناسنه در يقال تجمل الرجل اذا تزين واريمش ياغ اكل ايتمك معناسنه در يقال تجمل الرجل اذا اكل الشحم المذاب (المجاملة) مفاعله وزننده برادم ايله صدق صميله دوستلق ايلميوب صورتا كوزلجه معامله ايدشمك على قول كوزل الفت ومعاشرت ايدشمك معناسنه در يقال جامله اذالم يصفه الاخاء بل ماسحه بالجميل او احسن عشرته (الجمل) حمل وزننده بركدرمك معناسنه در يقال جمل الشيء جملا من الباب الاول اذا جمعه وايچ ياغنى ارتمك معناسنه در يقال جمل الشحم اذا اذابه (الاجمال) همزه نك كسريله ايچ ياغنى ارتمك معناسنه در يقال اجمل الشحم اذا اذابه واجمال برنسنه نك طلبنده عجله وافراط ايليوب تانى واعتدال ايلمك معناسنه در يقال اجمل فى الطلب اذا اتدو اعتدل فيه بقرط وطاغنق تسنه‌يى بركدرمك معناسنه در يقال اجمل الشيء اذا جمعه عن تفرقة وحساب وكلامى جمله ايلمك معناسنه دركه تفصيل مقابليدر يقال اجمل الحساب اذا رده الى الجملة وايولكى واحسانى چوق وكوزل ايلمك معناسنه در يقال اجمل الصنيعة اذا احسنها وكثرها (الاجتمال) افتعال وزننده ايچ ياغنى ارتمك معناسنه در يقال اجتمل الشحم اذا اذابه (الجمول) صبور وزننده دائما ايچ ياغى اريدن آدمه دينور وسموز خاتونه دينور (الجملة) غرفه وزننده معلومدركه برنسنه نك جماعتنه ومجموعنه دينور يقال جملة الشيء اى جماعته وجمله قاضئ دمشق اولان يوسف بن ابراهيم نام فاضلك جدى اسميدر (الجمل) سكر وزننده (والجمال) صرد وزننده (والجمل) قفل وزننده (والجمل) عنق وزننده (والجمل) جبل وزننده كمى ايپنه دينوركه مراد ايرى هلاطيدر قومنه تعبير اولنور وقرئ بهن قوله تعالى [حتى يلج الجمل فى سم الخياط] الاية وجمل

سكر وزننده وتخفيفله جائزدر حسب جمله دينوركه ابجاد حروف مقطعه سيدر هر بری بر عدده دالدر تاریخ حساب ایدرلر (الجل) صحف وزننده جماعت انسانی به دینور (التجميل) تفعيل وزننده تزيين ايلك معناسنه در يقال جمله اذا زينه وعسكرى خيلى مدت او يالندروب توقيف ايلك معناسنده در يقال جمل الجيش اذا اطال حبسهم (الجميلة) سفينه وزننده آهو سربه سنه وكوكرجين سوری سنه دینور (جمل) قفل وزننده بر عورتك اسميدر (جمال) سحاب وزننده بر بشقه جه خاتون اسميدر (جمل) صرد وزننده ابن وهب دركه بنو سامه جماعتی نسبندندر (جميل) زبير وزننده اخت معقل بن يسار دركه صحابيه در (جو مل) جوهر وزننده بر رجل آدیدر (جمال) سحاب وزننده (وجمل) جبل وزننده (وجميل)امیر وزننده اصمی ناسندندر كه جمله سی ذكر اولنشدی (جمال) غراب وزننده بر بلده در (جبيل) قبيط وزننده ابو الخطاب عمر بن حسن بن دحيه نام حافظك جديدر (الجمحل) حای مهمله ايله شمخر وزننده صدف ایجره اولان اته دينور كه قابنه بايشق اولور كتب طبيه ده ادويه اقسامندن معدود در (الجعليل) خزعبيل وزننده هرنسنه دن بر مقدار بركدر اولان كسيه دينور (الجعليلة) خزعبيله وزننده صرتلايه دینور وپك قوجه دوشكون ناقه يه على قول بنيه سى قوى طيانقلو ياوز اولانه ياخود ضعف وهزالدن فرومانده اولمشيكن صكره دن وجودينه تاب وتوان كلوب كماليله قوتلنمش اولانه دينور يقال ناقة جملية اى هرمة اوشديدة وثيقة اوالتى كانت رازمة ثم انبعثت (الجملة) قنفذ وزننده بالدن ياخود ياغدن بر طوپاغه دينور كه جوزقدر اوله تقول اخذت جملة من عسل اوزبن اى قدر جوزة (المجملة) مدحرجه وزننده يدنى طوپاج عورته دينور يقال امرأة مجملة اللحم اى معقدته (جاعيل) جيمك فتحى وميمك تخفيفى وتشديديله قدس قضاسنده بر قريه آديدر (الجنبل) قنفذ وزننده اغاجدن دوزلمش قابين قواطه يه وچناغه دينور مؤلف بونى جبل ماده سنده دخى ثبت ايلدى ظاهرا نون امرنده اختلافه مبنى در وجنبل ابو عبدالله محمد بن عصمة الضبي نام محدثك جدى اسميدر (جنثل) ثى مثلثه ايله جعفر وزننده بر رجل آديدر (الجندل) جعفر وزننده بر آدمك قالديروب كوتوره جكى قدر اولان طاشه دينور دالك كسريله ده جائزدر ومنه يقال شاد قصر بصم الجندل وهو مايقله الرجل من الحجارة اساسك بيانه كوره نونى زائده در ظاهرا مؤلف عندنده اصليه در (وجندل) معرفه اوله رق بر بقعه نك اسميدر (الجندل) علبط وزننده طاش يعنى اولان محله دينور (الجندلة) علبطه وزننده طاشلق يره دينور سنكستان معناسنه جيمك فتحيله ده جائزدر يقال ارض جندلة

ای کبیرة الحجارة (الجنادل) علابط وزننده قوی وعظیم اولان انسان وحیوانه
دینور (دومة الجندل) بر موضع اسیدر (الجحجال) جیمیله قنفذ وزننده قوش
قونمز اوتنه شبیه بر اوتك اسمیدر صلاته‌سی وجاجیغنی یپرارلر مفردانده قوش
قونمزدن بر صنف اولدیغی اوزره مبیندر (الجنعدل) سفرجل وزننده وجیمك ضمی
وذالك کسریله نعتدر قارین کوده‌لو صمسق طقنار آدمه دینور یقال رجل جنعدل
ای تار غلیظ (الجولة) جیمك فتحیله حاصة جنککده جوانب میدانی طولاشمق
معناسنه درکه بهادر سواری وضعیدر نته که جول وجولان طوافده مستعملدر
کاسیذکر یقال جال فی الحرب یجول جولة اذا دار المیدان وعسکر اعدادن
کیرو چکیلوب ینه حمله ایلمك معناسنه مستعملدر که دونك چاق تعبیر اولنور
یقال جال القوم اذا انکشفوا ثم کروا (الجول) جیمك فتحی وضمیله (والجوول)
قعود وزننده (والجولان) فتحاتله (والجیلان) جیمك کسریله که اصلی جولان
ایدی بونلر مطلقا طولاشمق معناسنه در یقال جال فی الطواف یجول جولا وجؤولا
وجولانا وجیلانا اذا دار وجول طپراق بربدن صاوریلوب هوایه آغمق معناسنه‌در
یقال جال التراب جولا اذا ذهب وسطع وبر نسنه‌یی اختیار ایلمك معناسنه در
یقال جال الشیٔ اذا اختاره وجول جیمك فتحی وضمیله طپراغه دینور جائل
معناسنه در وجول باء حرفیله متعدی اولور بر نسنه‌یی طولاندرمق معناسنه
یقال جال به اذا اداره وجول پك چوق قیون و کچی‌یه دینور وعظیم لشکره
دینور ودوه سوریسنه وآت سوریسنه دینور علی قول اتوز یاقرق رأس یاخود
کزیده ومنتخب اولان دوه بلوکنه دینور وپاشلو قوجه کیکه دینور وبرشجر
آدیدر وطاغه دینور جبل معناسنه شارح دیرکه بونده صواب اولان حبل
اولمقدرکه ایپه دینور وتوزه دینور غبار معناسنه (التجوال) تانك فتحیله
تفعیلدن مصدردر چوق طولاشمق معناسنه در یقال جول الرجل تجوالا اذا طاف
(الاجتیال) افتعال وزننده طولاشمق معناسنه در یقال اجتال الرجل اذا طاف
وبر آدمی طوغری یولندن صرف وتحویل ایلمك معناسنه در یقال اجتالهم اذا
حولهم عن قصدهم واختیار ایلمك معناسنه در یقال اجتاله منهم اذا اختاره
(الانجیال) انفعال وزننده بودخی جولان ایلمك معناسنه‌در یقال انجال الرجل
بمعنی جال وطپراق بربدن قالقوب هوایه آغمق معناسنه در یقال انجال التراب
اذا ذهب وسطع (المجول) منبر وزننده نسوانه مخصوص برکسیم جامه‌یه دینورکه
قصه زیبون اوله‌جقدر علی قول کوچك قیزلر کیرلر بر جرك لباسدرکه ایچنده
جولان ایدرلر وقلعتانه اطلاق اولنور وخلخاله اطلاق اولنور ودرست اقچه‌یه
دینور بین الناس جولان ایدر وبازوبنده وحمائله دینور عوذه معناسنه‌در وحمار

وحشی به دینور و کومشه دینور و کردانلق اوزنه‌سنه کچورد کلری کومشدن یاپلمش شمسه‌یه دینور وشول بیاض ثوبه دینور که قارجیلر برازایه کلوب قاره بشلدقده قار اوقلری کندیسنه تسلیم اولنان کسه‌نك یدینه ویریلور (الجولان) سلمان وزننده شامده بر طاغك ادیدر وطپراغه دینور وشول خرده چقللره دینور که روزکار آنلری بری اوته اوینادوب دوران ایتدرر اوله وتوزلو وطپراقلو یعنی طمانلو کونه دینور کما سیذکر (الجیلان) جیمك فتحیله طپراغه دینور وطمانلو کونه دینور (الجولان) فتحاتله مصدردر که ذکر اولندی ودواب ومواشینك خرده‌لرینه و کمترلرینه دینور وجولان الهموم قلبه عارض اولان تاسه واندوهك ابتدای عروضندن عبارتدر که درونده اوینایوب دورانه بشلر تقول فی قلبی جولان الهموم ای اولها (الاجالة) همزه‌نك کسریله طولاندرمق معناسنه‌در یقال اجاله واجال به اذا اداره (التجاول) تفاعل وزننده میدانده جولان ایدشمك معناسنه‌در یقال تجاول الجیش اذا جال بعضهم علی بعض فی الحرب (المجاولة) مفاعله وزننده مدافعه ومطارده معناسنه‌در یقال بینهم مجاولات ای مطاردات ومدافعات (الاجول) احمر وزننده (والجولانی) (والجیلانی) جیملرك فتحیله بونلرده توزلو طپراقلو طمانلو کونه وصف اولور یقال یوم اجول وجولانی وجیلانی وجولان وجیلان ای کثیر الغبار والتراب وجولانی عام المنفعه آدمه دینور که خیر ونفعی قریب وبعیده جائل اولور یقال رجل جولانی ای عام المنفعة (الجائلة) جولان ایدن نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله‌در بو مناسبتله ضمیرده جولان ایدن خاطره‌یه ومیانه‌ده دائر اولان مصلحته اطلاق اولنور ومنه تقول اجل جائلتك ای اقض الامر الذی انت فیه (الجول) جیمك ضمیله عقل معناسنه مستعملدر وعزم معناسنه مستعملدر یقال لیس له جول ای عقل و کذا عزم وآت سوریسنه ودوه سوریسنه دینور وقبرك وقیونك دیبلرندن اغزلرینه قدر یا لمنه دینور ودکزك وطاغك برطرفنه دینور جمعی اجوال وجواله کلور جیمك ضمیله وبر بلوك دوه‌یه ودوه قوشنه وقیون و کچی سوریسنه دینور وصوبك دبنده اولان بیوك قیایه دینور (الجیل) جیمك فتحیله (والجال) بونلرده قبرك وقیونك ودکزك وطاغك بر جانبنه دینور (جوله) جیمك ضمیله اسامیدندر عبدالله بن احمد بن جوله ومحمد بن علی بن جوله وعلی بن محمد بن احمد بن جوله محدثلردر (اجول) احول وزننده طی قبیله‌سی یوردنده واقع اجا وسلمی نام طاغلرك حذاسنده بر طاغ آدیدر یاخود بری برینه قریب بر قاچ بایرلره دینور (الجوالة) سحابه وزننده برنسنه‌نك سچلمش کزبده‌سنه دینور یقال اخذ جوالة ماله ای نقاوته وخیاره (الجوال) شداد وزننده عقفان الیربوعی نام کسه‌نك فرسی آدیدر

(الاحولی) احوری وزننده بك مست وجلاك وجوال آنه دینور یقال فرس
احوذ ای سریع جوال (حوذی) سكری وزننده برموضعدر (الجویل) امیر
وزننده روز بارك او كنه آلوب توزدیغی نسنه‌یه دینور قوری اوتلق واغاج
یپراغی كبی یقال ملء اذنیه كالجویل وهو ماسفرته الریح من حطام النبت
(الجهل) سهل وزننده (والجهالة) رذالة وزننده بیلمز اولمق معناسنه‌در كه
علم مقابلیدر یقال جهل الشیء جهلا وجهالة من الباب الرابع ضد علمه وعلی حرفیله
بیلمزلك معناسنه اولور یقال جهل علیه اذا اظهر الجهل (الجاهل) (والجهول)
صبور وزننده بیلمز نادان معناسنه اسم فاعللردر جهلری جهل كلور جیمك ضمی
وضمتیله وجاهلك جمعی جهل كلور ركع وزننده وجهال كلور وجهلاء كلور
ویقال هو جاهل منه ای جاهل به یعنی اول نسنه‌دن اناك معلومی دكلدر
بو جهل مذموم دكلدر وجاهل ارسلانه اطلاق اولنور (التجاهل) تفاعل وزننده
بر كمسه كندیسنی جاهل كوسترمك یعنی بیلمزدن كلمك معناسنه‌در یقال تجاهل زید
اذا اظهر الجهل (المجهلة) مرحله وزننده بر آدمی جهالته باعث ومؤدی اولان
شیئه دینور یقال شغل انعبت مجهلة ای یحمل علی الجهل (التجهیل) بر آدمه
جاهلدر دیو جهله نسبت ایتمك معناسنه‌در یقال جهله اذا نسبه الی الجهل
(المجهل) مقعد وزننده شول بیابانه دینوركه آنده علامت طریق وسمت
اولمغله منزل مقصوده عزم ووصول متعذر اوله وبونك تثنیه وجمعی یوقدر یقال
ارض مجهل اذا كانت لایهتدی فیها لكن اساسده جمع نفیه سیله ده مرسومدر (الاستجهال)
بر آدمی جاهل عدایلك معناسنه‌در یقال استجهله اذا عده جاهلا واستخفاف واستخفار
معناسنه مستعملدر یقال استجهله اذا استخفه وروزكار اغاجك دالرینی اویناتمق
معناسنه مستعملدر یقال استجهلت الریح الغصن اذا حركته فاضطرب (المجهل)
منبر وزننده (والمجهلة) مكنسه وزننده (والجیهل) صیقل وزننده
(والجیهلة) صیقله وزننده كوسكویه دینوركه آنكله اوجاق وآتش قاریشدررلر
(وجیهل) صیقل وزننده بر خاتونك آدیدر وبیوك باجین قیابه دینور (المجهولة)
شول ناقه‌یه اطلاق اولنوركه آندن هركز سود صاغلمامش اوله یاخود تمغاسز
اوله یقال ناقة مجهولة ای لم تحلب قط اولا سمة علیها (الجهلاء) حمراء وزننده
جاهلیت لفظندن مأخوذ اولوب وآنی تأكید ایچون ایراد اولنور یقال كان
ذلك فی الجاهلیة الجهلاء وهی القدیمة (الجهبل) جعفر وزننده بیوك باشلو
آدمه دینور یقال رجل جهبل ای العظیم الرأس وباشلو ساخورده كیكه علی
قول ابری جثه‌لوسنه دینور وجهبل بن سیف شول كمسه‌دركه پیغمبر اكرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك انتقاللری خبرنی اهل حضر موته ایصال ایلشدر
(بنو جهبل) شامده بر خاندانركه جمله‌سی فقهاء ایدی (الجهبلة) جیمك وبانك

فحیله چرکین وبد چهره عورته دینور یقال امرأة جبیلة ای قبیحة (الجبل)
جیمك کسریله نادن بر صنف وطائفه‌یه دینور یقال جبل من الترك وجبل من العرب
ای صنف وجبل اسفل بغدادده برقریه آدیدر وزیاد بن جبل ویزید بن جبل
محدثلردر (جبلان) جیمك فتحیله عبدالقیس قبیله‌سندن برجماعتدر ویمنده برایانتدر
وشول چقل طاشلرینه دینورکه آنی روزکار بری اوته طوزندی کبی بوالیوب
اوینادر اوله (جیلان) جیمك کسریله ایرانده براقلیم یعنی براولکه‌نك اسمیدر
کیلان معربیدر وبرجماعته دینورکه آنلری نوشیروان بحرین ولایتنه ترتیب وتمکین
ایتشیدی وجیلان ابوالخالد بن فروه دیمکله معروف محدث تابعینك اسمیدر
(* فصل الحاء المهملة *) (الحبل) حانك فتحیله ایپه دینورکه نسنه بندایدرلر
جمعی احبل واحبال وحبول کلور وفی الحدیث [حبائل اللؤلؤ] کانه جمع علی
غیر قیاس اوهو تصحیف والصواب جنابذ یعنی صفت جنتده وارد اولان فاذا فیها
حبائل اللؤلؤ حدیثنده واقع حبائل کلمه‌سی کویا که غیر قیاس اوزره حبالك جمعیدر
وبعضلر عندنده مصحفدر صواب اولان جنابذ اولمقدر که جنبذك جمعیدر کنبد
معربیدر که قبه‌یه دینور شارح دیرکه اولکی امام بخاری روایتیدر رمل مستطیل
معناسنه اولان حبالك غیر قیاس اوزره جمعی اولان حباله دن جمع الجمع اولمغله
بالتشبیه اطلاق اولنمشدر وحبل اسامیدندر احمد بن محمد بن حبل قاضیء مالقه‌دره که
نحو یوندندر وربیعة بن حاتم الحبلی المصری محدثیندندر وحبل مصدر اولور
برنسنه‌یی ایپله بغلق معناسنه‌در یقال حبل الشیء حبلا من الباب الاول اذاشده
بالحبل ومنه المثل * یاحابل اذکر حلا * یعنی ای بونی بند ایدن کمسه چوزمه‌یی
خاطرکدن اخراج ایتمه که بونك بغلمسی واراما چوزمسیده وار وحبل ایپه واوزغانه
دینور رسن معناسنه جمعی حبول در شارح دیرکه بونك معنای اول ایله فرق
نامعلوم اولمغله تکراری کبیدر لکن اولدر رابطه ایله تفسیر ایتمکله بوندن اخص
اولور واوزون اوزادی قوم ییغننه اطلاق اولنور یقال نزلوافی حبل ای رمل
مستطیل وعهد وپیمان معناسنه مستعملدر یقال بینهما حبل ای عهد وذمت وزنهار
وامان معناسنه‌در یقال قطع حبله ای ذمته وامانه وآغرلق ثقل معناسنه در
وآفت وداهیه‌یه اطلاق اولور ووصال وتواصل معناسنه در وعاتق معناسنه درکه
اموز باشیله بیونك آره لغندن عبارتدر علی قول اول آره لقده اولان اوزون تلفه
وطریقه‌یه دینور یاخود اوراده اولان سکیره دینور وقولده وارقه‌ده بر طمرك
اسمیدرکه اضافتله متعین اولور یقال حبل الذراع وحبل الظهر قالدیکه هرعضوده
اوزون وقالین اوله رق اسبل وقوام اولان طمره حبل اطلاق ایدرلر مثلا حبل
الظهر قفادن نازل آرقه طمریدرکه آندن نیجه طمرلر منشعب اولور وحبل

انذراع قيد الدن دبر سنت يانده ظهور وزندين اوزرينه دائر ايكي قسمه منقسم
اولور وحبل انور مذبون طمريدر وقس على ذلك وبصره‌ده برموضع آديدر كه
رأس ميدان زياد ديمكله متعارفدر بونده حانك كسريله ده جائزدر ياخود هر برى
بشقه موضعلردر وحبل عرفه‌نك يعنى جبل عرفاتك اسميدر وقوشى ميدانتك باشنه
دينور كه يارشجيلر آنده طوروب اورادن قوشرلر وحبل بنه مصدر اولور حباله
ايله جانور طوتمق ياخود حباله نصب ايتمك معناسنه در يقال حبل الصيد حبلا
اذا اخذ بالحبالة اونصبها له (حبال) كتاب وزننده اساميدندر حبال بن رفيده
تابعيندندر وحبال بن سلمة بن خويلد طليحة بن خويلدك برادرزاده سيدر وحبال الساق
بالدرده اولان سكيرلره اطلاق اولنور بوراده حبال بنه حبلك جمعيدر لكن مؤلف
بوكه تعرض ايلمدى وحبال الذكر آلت تناسلك طمرلرندن عبارتدر (الحبال)
شداد وزننده ايپجى يه واورغانجى يه دينور محدثيندن ابو اسحق الحبال
وبرجماعت اول حرفت اصحابيدر (المحبل) معظم وزننده بورخى ايپه واورغانه
دينور وقيورجق صاچه دينور كه ايپ كلبجه سى شكلنده اولنور يقال شعر محبل
اى مجعد شبه الحبال (حبله) ثمره وزننده عسقلان قربنده برقريه آديدر (الحابول)
خرما اغاجنه چقه‌جق كنده دينور (الحبالة) كتابه وزننده (والاحبول
والاحبولة) همزه‌لرك ضميله دوزاغه وآغه دينور كه ايپدن دوزيلور يقال نصب
حبالته واحبوله واحبولته اى مصيدته (الاحتبال) افتعال وزننده حباله ايله جانور
آولمق ياخود حباله قورمق معناسنه در يقال احتبل الصيد اذا اخذه بالحبالة
اونصبها له (المحبول) شول جانوردر كه كنديسنى صيد ايچون دوزاق قورلمش
اوله هرنقدر دوشمديسه ده (المحتبل) اسم فاعل بنيه سيله دوزاغه دوشمش جانوره
دينور (الحبائل) حباله‌نك جمعيدر كه آغه ودوزاغه دينور نته كه ذكر اولندى
ومنه حبائل الموت اى اسبابه قال الشارح ومنه الحديث [النساء حبائل الشيطان]
اى مصائده (حبيل براح) امير فلاح وزننده بهادره اطلاق اولنور وارسلانك
اسميدر بوراده حبيل محبول معناسنه در كه بغلنمش ديمكدر وبراح زوال معناسنه در
ارسلان وبهادر آدم جرأت وشجاعتلرندن ناشى يرلرنده بغلنمش كبى ثابتقدم
اولدقلرينه مبنى اطلاق اولندى (حبيل) زبير وزننده اساميدندر محمد بن الفضل
بن ابى حبيل محدثدر (الحبل) حانك كسرى وفتحيله آفت وداهيه يه دينور جمعى حبول
كلور ودانا وزيرك وصاحب رشد وفطانت آدمه دينور ومنه يقال انه لحبل
من احبالها للداهية من الرجال وحبل رفق وتلطفله دواب ومواشيسنه تقيد وتيمار
واهتمام ايدن آدمه دينور يقال هو حبل ماله اى قائم عليه رفيق بسياسته (الحابل) دوزاق
نصب ايدن آدمه دينور ومنه قولهم ثار حابلهم على نابلهم اى اوقدوا الشر بينهم يعنى بينلرنده

آتش شر وفتنه ایقاد ایدوب بری برینه دوشدیلر بوراده نابل اوق آتانه دینور وحابل بزك ارشنه ونابل ارغاجنه دینور مثل مزبور بومعنادن دخی اخذ اولنور وعربلر حول حا على نابله دیرلر زیر وزبر ایلدی دیجك یرده وحابل حبله دید كلری نبات اكل ایدن جانوره دینور یقال ضب حابل اذ كان یأكل الحبلة وجادوبه دینور ساحر معناسنه وبر ارضك اسمیدر (الحبلة) غرفه وزننده اصمه یه دینور كرم معناسنه على قول تكاكندن واو مجه سندن برقوله دینور وفتحاتله جائزدر وسلم وسیال وسمر نام بادیه اغاجلرینك یمشنه دینور یاخود بری میشه اغاجلرینك یمشنه دینور مغیلان یمشی كبی جمعی حبل كلور فعل وزننده وحبل كلور صرد وزننده وحبله نسوان زینتلرندن بركونه پیرایه اسمیدر وبراوت اسمیدر كه انی دائما كلر اكل ایدر (الحبل) فتحتینله اوزم اصمه سنه دینور وبعضلر بابی اسكان ایدرلر مفردی حبله در هایله یقال له حبل تغل صیعا وهی الكرم والحبلة الكرمة اصمه نك چبوق قلری وقوللری حباله تشبیه اولنشدر وحبل طولمق معناسنه مصدر اولور یقال حبل من الشراب حبلا من الباب الرابع اذا امتلاء واویكه لنمك معناسنه در یقال حبل فلان اذا غضب واویكه وغم وتامه معناسنه اسم اولور یقال به حبل ای غضب وغم وكبه اولمق معناسنه در یقال حبلت المرأة حبلا اذا صارت حبلى واسم اولور قارنده اولان چوجغه وباوری یه دینور مؤنثی حبله در جمعی احبالدر (الحبال) غراب وزننده طولمغه دینور امتلاء معناسنه یقال به حبال من الشراب ای امتلاء (الحبلان) سكران وزننده قارنی شرابدن طولمش كشی یه دینور مؤنثی حبلى در عطشى وزننده وحالرك ضمیله ده جائزدر وحبلان وحبلانه پرخشم وغضب اره وعورته دینور (حبل حبل) حالرك فتحی وبالرك سكوننیله قیون قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الحابلة) كبه خاتونه دینور جمعنده شاذ اوله رق حبلة دینور فتحاتله (الحبلى) كبرى وزننده بودخی كبه خاتونه دینور امتلاء معناسندن مأخوذدر جمعی حبلیات در وحبالى در حالك فتحی والفك قصریله كه الف تأنیثدن مقلوب اولان یاء الفه ابدال اولنشدر وكاهجه حبلانه دخی دینور كه مفرددر وحبلى كلمه سنك نسبتنده حبلى وحبلوی وحبلاوی دینور حالرك ضمیله (حبل الحبلة) فتحتینله عمل العمله وزننده كه اشبو [نهى عن بیع حبل الحبلة] حدیثنده وارد اولمشدر مراد بطن ناقه ده اولان یاوریدر پس حبله حابله نك جمعی اولور كه ناقه لر دیمكدر یاخود اصمه نك قبل البلوغ اوزمیدر یاخود بطنده اولان ولدك ملحوظ اولان ولدیدر كه جاهلیتده ولد ولدمواشی ی تبایع ایدرلر ایدی پس بوكه كوره حبله مفرد مؤنث اولور قال المؤلف وهو مافی بطن الناقة اوحمل الكرمة قبل ان یبلغ اوولد الولد الذی فی البطن وكانت العرب تفعله (تحبل) مقعد وزننده اسم زماندر كبه لك وقتنه دینور یقال

كان ذلك فی محبل فلان ای وقت حبل امه به ومحبل كتاب اوله اطلاق اولنور كه
مراد لوح محفوظدر (المحبل) منزل وزننده مهبل معناسنه دركه
رحم یاخود رحمك نهایتیدر كما سیذكر (التحبیل) تفعیل وزننده
اكینلك یاخود اشجارك فلیزلرنی وچیچك وقلرنی بری بربنك اوزرینه آتمق
معناسنه در یقال حبل الزرع اذا قذف بعضه علی بعض (الاحبل) احمد واحد
وزنلرنده (والحنبل) قنفذ وزننده بوكرجه یه دینور لوبیاء معناسنه (الحبالة)
حانك فتحی ولامك تشدیدیله اوزون اوزادی كتمكه دینور انطلاق معناسنه و بر
موسم وزمانه دینور یقال جائت حبالته ای زمانه وحینه واغرلق ثقل معناسنه در
ومطورده دنلدركه لامك شده سیله فعاله وزننده اولان كلمه ده لامك تخفیفی
دخی جائزدر الاحباله كلمه سنده جائز دكلدر نته كه حبارة القبط
وصبارت البرد كلمه لرنده مخفف اولور (الحبلی) بشری وزننده كبه
خاتونه دینوركه ذكر اولندی وسالم بن غنم بن عوفك لقبیدر كبیر البطن
اولدیغیچون بنو الحبلی كه انصاردن بر بطندر مزبورك ذریتیدندر واكا نسبتده
حبلی دیرلر قیاس اوزره وحبلی دینور ضمتینله وحبلی دینور جهنی وزننده
(الحبلبل) حانك ضمیله بر كوچك جانوردر كه هلاك اولدقدنصكره وجودینه
یغمور اصابت ایلدكده ینه جانلنور (المحتبل) محتل وزننده اتك قیمنلك
بلكیجه سنه دینوركه خرده تعبیر اولنور یقال فرس طویل المحتبل ای الارساغ
(حبال) كتاب وزننده ابن سلمة بن خویلددر كه ابن اخی طلیحة بن خویلددر
(حبل) زفر وزننده بر موضعدر (الاحبال) همزه نك كسریله كبه ایلمك معناسنه در
یقال احبلها اذا القحها وایری میشه اغاجلرینك چیچكلری دوكیلوب یمش طوتمق
معناسنه در یقال احبلت العضاة اذا تناثر وردها وعقد (الحنبل) تای فوقیه ایله
جعفر وزننده (والحنابل) علابط وزننده وجودی چلمسز اولان یاخود جوره
وخرده بدن آدمه دینور (الحباجل) جیمله علابط وزننده اعضاسی طوباج
طقناز بودوره دینور یقال رجل حباجل ای القصیر المجتمع (الحبركل) سفرجل
وزننده قلین دوداقلی آدمه دینور یقال رجل حبركل ای الغلیظ الشفة (الحبوكل)
واوایله حبركل وزننده ومرادفیدر (الحبكل) جعفر وقنفذ وزنلرنده بودوره
دینور (الحتل) فتل وزننده وبرمك معناسنه در یقال حتله حتلا من الباب
الاول اذا اعطاه وحتل هر شیئك ردیئ وكمترینه دینور یقال اعطاه حتلا
ای ردیئا ومثل وشبه معناسنه در بونده حانك كسریله ده جائزدر
(الحاتل) بو دخی مثل ونظیر معناسنه در (الحوتل) جوهر وزننده
بلوغنه مراهق اولان غلامه دینور وبغرتلق قوشنك باورسنه دینور وجوره

وضعیف .

وضعيف آدمه دينور يقال رجل حوتل اى ضعيف (الحوتلة) حوصله وزننده
بودوره دينور (الحتعل) عصفر وزننده چوملك دينده قلان شورباوات صويى
بقيه‌سنه دينور على قول ات صوينك دينده قلان قرنتى تريد بقيه‌سنه دينور
وباغ طورطوسنه وبوصه‌سنه دينور ومالك كوتوسنه وكتربنه‌دينوركه ايوسى انتخاب
اولنمش اولور ووالد ايله وصكره‌جه چتان چرکاب ومهملاته دينور وسعله ورذال
ناسه دينوركه آدم مولو زى تعبير اولنور وتجره دينده قلان ات خرد مرديته
دينور (الحثل) حانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله سوء حال معناسنه‌در يقال نشأ الصبى بالحثل
اى بسوء الرضاع والحال و حثل هر شيئك كوتوسنه وكتربنه دينور (الاحثال) همزه‌نك كسريله
صبينك رضاع وغداسنده اهتمام ايليوب سوء حالده براقوب بسلك معناسنه‌در يقال
احثلته امه اذا اساءت رضاعه فنشأ بالحثل وبر آدمى زمان فقير وبد حال ايلمك
معناسنه‌در يقال احثله الدهر اذا اساء حاله (المحثل) مكرم وزننده بد رضاع
وبد غدا ولده دينور ومحثل بن حوثاه برشاعردر (الحل) حانك كسريله خيره‌وزبون
آدمه دينور يقال رجل حثل اى ضاو (الحثلة) كناسه وزننده بغداى وخرما
مقوله‌سندن آتيله‌جق سلكندى مقوله‌سنه دينوركه زوان وقبوق مثللو مهملاتدر
ايشه يراميوب آتارلر وهر شيئك كوتوسنه وكترينه دينور تقول اطرح حثالة
الطعام وهى الزوان ونحوه يكون فيه والقشارة ومالا خير فيه وكذا الردئ من كل
شئ (الحثيل) حذيم وزننده بودوره دينور وبر شجر كوهى اسميدر واوشنكن
كاهل وكسلان آدمه دينور وبدغدا اولان خيره چوجغه دينور (الحثل) فتحتينله
برآدمك قارنى بيوك اولمق معناسنه دينور يقال حثل الرجل حثلا من الباب الرابع
اذا عظم بطنه (الحثلة) حانك كسريله حوض دينده قلان صو بقيه‌سنه دينوركه
استعماله موافق اولمز (الحثفل) حنفل وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى
(الحثفلة) دحرجه وزننده تجره دينده قلان بقيه‌يى ايچمك معناسنه‌در يقال
حثفل الرجل اذا شرب الحثفل من القدر (الحجل) فتحتينله ككلك قوشنك
ارككنه دينور مفردى حجله‌در مؤلف الواحدة حجلة عبارتيله رسم ايلمكله
مؤنثنه ده اشارت ايلمشدر (الحجلى) حانك كسرى والفك قصريله دفلى وزننده
اسم جمعدر وبونك ظربى لفظندن غيرى نظيرى يوقدر وبوظربان لفظندن اسم
جمعدر لكن مصباحده وشافيه‌ده بو حجل وحجله‌دن جمع اولمق اوزره مرسومدر
وككلك اتى معتدلدر نصف مثقال جكرندن اكل وابتلاع صرع مرضنه نافع ومراره‌سنى
آيده بر كره دماغه استعاط ذكاء وفطنت ابراثنده بغايت مفيد وبصرى مقويدر
(الحجلة) فتحاتله حجل مفرديدركه ذكر اولندى وقبه طرزنده زفافخانه ترتيب
اولنان چادره دينوركه عربلر مخصوصا جوانب اربعه‌سى ايلمكلى مستور قبه
طرزنده چادر اتخاذ وثياب وستور ايله درونني تزيين ايدوب اوراده زفاف

ایدرلر حالا شهرلرنده دخی انواع جهاز ایله آراسته بیت الزفاف وجهاز اوطه‌سی
معلومدر جمعی حجل کلور فتحتینله وحجال کلور حائك کسریله یقال المرأة
فی حجلتها وهی کالقبة وموضع یزین بالثیاب والستور للعروس مؤلفك وموضع
قولی وهی موضع تقدیرنده در یاخود واو طغیان قلم ناسخدر زیرا نهایه‌ده بیت
کالقبة یستر بالثیاب عباره‌سیله مرسومدر وحجله خلق کوچك وخرده دوه‌لره
دینور که غیر مقبوللر جمعی حجل کلور فتحتینله (التحجیل) تفعیل وزننده
کلین ایچون مجهز زفافخانه اتخاذ ایلمك علی قول کلینی زفافخانه‌یه قومق معناسنه‌در
یقال حجل العروس اذا اتخذ لها حجلة اوادخلها فیها وخاتون پرمقلری اوجنه
الاحه قنه یاقق معناسنه‌در یقال حجلت المرأة بنانها اذا لونت خضابها ومحجل آت
قسمنك قوائمنده اولان بیاضنه دینور که سکیل تعبیر اولنور بلکلرنی تجاوز ایدوب
دیزلرنی بوقری چکمیه زیرا بوقاغی معناسنه اولان حجلدن مأخوذدر واشبو سکیل دخی کیمنك
درت ایاغنده وکیمنك ایکی ایاغیله بر النده ویالکز ایکی ایاغنده ویالکز بر ایاغنده اولور بویله
اولورسه اکا تحجیل واول اته محجل دینور وخاصه یکی اللرنده اولمزمادامکه ایاقلریله بیله جه
اولیه کذلك یالکز الك برنده اولمز مکرکه ایاقلریله بیله جه اوله یعنی بر ایاغیله یا ایکی
ایاغیله بیله جه اوله پس بویلجه اولمزسه تحجیل ومحجل اطلاق اولنمز واشبو
تحجیل کلمه‌سی مصدردر اسم دخی اولور یقال حجلت قوائم الفرس تحجیلا علی
بناء المجهول وفی قوائمه تحجیل وهو بیاض فی قوائمه کلها ویکون فی رجلین ویدٍ
وفی رجلین فقط ولایکون فی الیدین خاصة الامع الرجلین ولافی ید واحدة دون الاخری
الامع الرجلین مترجم دیرکه سیر کبیرده مسطوردرکه زمان جاهلیه‌ده فرس ارجل
ایله تشأم واحجل ایله تفأل ایدرلر ایدی رسول اکرم علیه الصلوة والسلام
مبعوث اولوب عادات جاهلیه‌نك کیمنی نسخ وابطال وکیمنی ابقا ومسامحه بیوردیلر
اشبو تحجیل خصوصنی دخی مسامحه وابقاء ایدوب [خیر الخیل الافرج المحجل]
حدیثیله فرس محجل میمون وافضل اولدیغنی بیان بیوردیلر حالا بین العرب معتبردر
انتهی وتحجیل ناقه‌نك مه‌سنده باغدن عارض اولان بیاضه دینور ودوه‌یه مخصوص
بورتغا اسمیلر وکوز چقورلنوب ایچری باتمق معناسنه‌در یقال حجلت عینه تحجیلا
اذا غارت وتحجیل المقری بین العرب مهمان اضافت ایده جك چناغه آنك تحجیلی
مقدار سود جکز قودقدنصکره اوزرینه صودوکوب چناغی طولدرمقدن عبارتدر
وبونی قوراق ایامده ایدرلر که سودك عزت وقلتی اولور یقال قراهم بتحجیل المقری بالماء
هو ان یصب فیه لبینة قلیلة قدر تحجیل الفرس ثم یوفی المقری بالماء بوراده مقری
کلمه‌سی منبر وزننده‌در (الحجل) حال وزننده (والحجلان) فتحاتله ایاغی بوقاغیلی کمسه
بر ایاغی اوزره چوکوب صیچرایه رق یورمك معناسنه در یقال حجل المقید حجلا
وحجلانا من الباب الثانی والاول اذا رفع رجلا وتریث فی مشیه علی رجله وسکه‌رك یورمك
معناسنه در یقال حجل الغراب اذا نزا فی مشیه وایکی نسنه بیننده حائل اولمق

معناسنه‌در يقال حجل بينه وبينه على بناء المجهول اذا حيل (الحجل) حانك كسريله وفتحيله (والحجل) ابل وزننده (والحجل) طمر وزننده خلخاله دينور جمعى احجال وحجول كلور وحجول حانك كسريله آقلمغه دينور جمعى احجال كلور يقال به حجل اى بياض وبوقاغونك اياقلره يكشه‌جك ايكى طوقك هر برينه دينور وبو قاغونك كنديسنه دينور يقال حل حجله اى قيده وبونده حانك فتحيله وكسريله جائزدر (المحجول والمحجل) معظم وزننده وجه مذكوراوزره اياغى سكيل اولان آته دينور شارح ديركه اكر سكيل درت اياغنده اولورسه اكا محجل الاربع ديرلر واكر ايكى اياقده اولورسه اكا محجل الرجلين ديرلر واكر بر اياغنده اولوب بلكنى تجاوز ايلمش اولورسه محجل الرجل اليمنى ياخود محجل الرجل اليسرى ديرلر واكر اوچ اياغنده اولوب بر النده يا بر اياغنده اولمسه محجل الثلث مطلق اليد يا مطلق الرجل ديرلر واكر اليله صاغ اياغنده اولورسه ممسك الايامن مطلق الاياسر ديرلر واكر صوللرنده اولورسه ممسك الاياسر مطلق الايامن ديرلر واكر صاغ اليله صول اياغنده ياخود صول اليله صاغ اياغنده اولورسه كرك از وكرك چوق اولسون اكا مشكول ديرلر ومحجل باغدن صقر نمش ناقه ممه‌سنه دينور يقال ضرع محجل اى مبيض من آثار الصرار (الحجول) قعود وزننده كوز چتورلنوب ايچرو باتمق معناسنه در يقال حجلت عينه حجولا من الباب الاول اذا غارت (الحوجلة) حوقله وزننده حجول معناسنه در يقال حوجلت عينه اذا غارت وحوجله قاروره‌يه دينور على قول دبى بيوك اولانه دينور وبعضا لامى مشدد اولور جمعى حواجل وحواجيل كلور (الحجلاء) حمراء وزننده سائر اعضاسى سياه اولوب همان قوللرى بياض اولان قيونه وصف اولور وبروادى اسميدر (الحاجلات) شول دوه‌لره دينور كه سكرلنكله صاغ قلان اياغى اوزره سكه‌رك يورويه‌لر (تحجل) تنصر وزننده كه جوهرى بر فرس اسميدر ديو ثبت ايلمشدر بوتصحيفدر صواب اولان عجلى اولمقدر عينله سكرى وزننده (الحجيلاء) مصغر بنيه سيله شول صويه دينور كه اكا هركز كونش طوقنمز اوله والفك قصريله برمو ضع آديدر (الحجال) شداد وزننده براق وتابان نسنه‌يه دينور يقال شئ حجال اى براق (الحجول) صبور وزننده ابراق نسنه‌يه دينور يقال منزل حجول اى بعيد (حجل حجل) فتحتينله مكررا ديشى قيونه مخصوص زجر وآزار در على قول سودنى صاغمق ايچون چاغره‌جق اصواتندندر (دبى حجل) دالك ضميله اطفال عربه مخصوص بر نعبدر (حجل) فتحتينله اسامى‌دندر حجل بن عمر وبنو حنيفه دن برفارس در وحجل برشاعر دركه بنومازن مواليسندن ايدى (الحجيل) امير وزننده اوچ اياغى سكيل اولان آته دينور يقال فرس حجيل اى محجل ثلاث (حجل) حانك فتحيله پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مغيره نام عموجه لرينك لقبيدر (الاحجال) همزه نك كسريله دوه‌نك صول النده‌ن باغى چوزوب صاغ اياغنه بغلمق معناسنه در يقال احجل البعير

اذا اطلق قيده من يده ايسرى وشد فى اليمنى (الخذل) فتحيله ظلم ايلمك
معناسنه‌در تقول خذل على خذلا من الباب الرابع اى ظلمنى و بر آدمك برامو زنى
ديكرندن يوكسك وقلقق اولمق معناسنه‌در يقال خذل الرجل اذا اشرف احدعاتقيه
على الاخر و كوزك بر يانيله بقمق معناسنه در يقال هو يخذل خذلا اى ينظر
فى شق عينه (الاخذل والخذل) كتف وزننده وصفلر در براموزى ديكرندن
قلقق اولان كشى يه دينور جمعى خذل الى كلور سكارى كبى وعند البعض اخذل
يعنى برطرفه اكرى اولانه دينور جمعى خذلدركتب وزننده على قول برهانى اوزره
ينكج كبى ياتيق يوزر آدمه دينو يقال رجل اخذل اى اعسر وبر كلبك اديدر
وابوذر غفاريك فرسى آديدر ياخود بونده صواب اولان جيمله اولمقدر (الخذل)
عدل وزننده (والخذول) عدول وزننده جور و ستم ايلمك معناسنه در يقال
خذل عليه خذلا وخذولا من الباب الثانى اذا جار وخذل وصف اولور
عدل كبى يقال انه لخذل اى غير عدل (المخذلة) مكرمه وزننده
(والخذال) غراب وزننده (والخذلاء) حمراء وزننده شول يايه دينوركه
بركوشه سى ديكر كوشه سندن قالقق اوله كه برابر اولميوب بر طرفى
قاجش اولور يقال قوس مخذلة وخذال وخذلاء اى بينة الخذل والخذولة يعنى
تطامنت احدى سيتيها (التخاذل) تفاعل وزننده اوق اتان كسه يايك اوزرينه
اكيلوب يمانمق معناسنه در يقال هو يتخاذل اى ينحنى على القوس (الخذل)
حالك كسريله طونك وشلوارك اوجقورلغنه دينور و بيون اغريسنه دينوركه باش
يصدقدن دوشمك سببيله تحدث ايدر تقول اخذنى خذل اى وجع عنق (الخودل) جوهر
وزننده اركك ميمونه دينور (بنو خذال) غراب وزننده ياخود بنوخذاله ثمامه
وزننده برجماعتدر (خذالى) سكارى وزننده برموضعدر (خذال) سحاب
وزننده برشجردر وشامده بر موضعدر (الخذال) غراب وزننده دوز وياپچين
نسنه يه دينور مهره تخته سى كبى يقال شئ خذال اى املس (المخاذلة) مفاعله
وزننده تلكو كبى برنسنه يه سينه رك واغفال ايده رك وارمق معناسنه در يقال
خادله اذا راوغه (الخذل) ضمتينله حنظل اسميدركه حولان ديدكلرى دارودر
(الخذيل) حذيم وزننده (والخيدلان) صيدلان وزننده بودوره دينور (الخودلة)
حوصله وزننده تپه يه دينور اكه معناسنه (خذيله) جهينه وزننده بر رجالك
اسميدر ومدينه ده برمحله آديدر (خذيلاء) مصغر بنيه سيله برموضعدر (الخذلاء)
حمراء وزننده طوغر يلغنه قازلمامش قيويه دينور يقال ركية خذلاء اى مخالفة عن
قصدها (الخذقلة) دحرجه وزننده كوزى چويره رك بقمق معناسنه در يقال
خذقل الرجل اذا ادار العين فى النظر (الخذل) حالك فتحى وذال معجمه نك

سكونيله ميل معناسنه در يقال حذلك مع فلان اى ميلك (الحذل) فتحتيله كوز دلئلرندن برعلتدركه كوزك قپقلرى و پكارى آيتزل وقرحه‌لر پيدا اولوب دائما ياشى سيلان ايدر او لمتدز ياخود خرده سيوجه‌لر پيدا اولمغله كوزك كر پكلرى دوكلمكدن عباندر يقال حذلت عينه حذلا من البـاب الرابع و بها حذل وهى حمرة فى العين وانسلاق وسيلان دمع او قلة شعر العينين وحذل برجنس شجرك دانه سنه دينوركه قحط سنه لرده اعرابيلر اندن اتمك ياپوب اكل ايدرلر وحذل كوملكك اتكنك چورەسنه دينور (الحذلة) ذكراولنان حذل علتنه اوغرامش كوزه دينور (الاحذال) همزه نك كسر يله كوزى حاذله قلمق معناسنه در يقال احذل عينه البكاء و الحر اى جعلهما حاذلة (الحذل) سحاب وغراب وزنلرنده قانه شبيه برنسنه دركه سمر اغاجنده ظهور ايدر عربلر اكا حيض السمر ديرلر بعض توت اغاجندن دخى ظهور ايدر على‌قول برزاند نسنه دركه شجر مزبورده نابت اولور ياخود صمغه شبيه برنسنه دركه طلح ومغيلان اغاجلرنده حاصل‌اولور (وحذال) سحاب وزننده قريجه يه دينور (الحذل) حانك ضمى وكسريله (والحذل) صرد وزننده اصل و مبنا معناسنه در وحذل صرد وزننده طونك اوجقورلغنه دينور وقوجاغه دينور اغوش معناسنه يقال فى حذل امه اى فى حجرها وحذل حانك ضميله وحذله هابله نطاق ديدكلرى قوشاغك اشاغى كنارينه دينور (الحذل) حانك كسريله شول آغر يوكه دينوركه التنده امكليه رك ثقلت عظيمه ايله يوريتور اوله تقول رأيته وعليه حذل وهو مايدلح به مثقلا من شئ يحمله (الحذل) صرد وزننده (والحذل) قفل وزننده (والحذالة) ثمامه وزننده بونلرده كوملكك اتكنك چوره سنه دينور وحذاله ثمامه وزننده بركونه قزل صمغ اسميدر وهرنسنه‌نك اتيلەجك دوكندى مقوله سنه دينور، وصمان قريقلرينه و توكنديلرينه دينور (التحذل) تفعل وزننده برادمك حالنه آجيوب مهر ومرحمت ايلمك معناسنه در يقال تحذل عليه اذا اشفق (الحذال) كتاب وزننده زعفران كبى برنسنه دركه نار چيچكنك ايچنده اولور (الحوذلة) حوصله وزننده دوه‌نك طبانى برجانبه ميل ايدوب اكيلمك معناسنه در يقال حوذل خف البعير اذا مال فى شق و يقال فى خفه حوذلة (حذيلاء) رتيلاء وزننده بر موضعدر (حذاله) سحابه وزننده برعورت‌اديدر (الحرجل) عصفر وزننده (والحراحل) علابط وزننده اوزون ادمه دينور وحرجل چابك وچالاك انسان وحيوانه دينور (الحرجلة) حانك وجيمك فتحيله ات سوريسنه دينور وحجل دخى دينور هاسز وجكركه سوريسنه دينور واسى ووخيم ارضه دينورواغسقلغه دينور يقال برجله حرجلة اى عرج‌ومصدر اولور اوزامق‌معناسنه يقال حرجل

انشيء اذا طال وصف و طاوري تعمق معناسنه در يقال حرجل فلان اذا تم
صفا في صلاة اوغيرها وصافه صوله بلوب بو بورمق ياخود بغي ونشاطله يلك
معناسنه در پرورده طبك يسي كبي يقال حرجل الرجل اذا عدا يمنة و يسرة او
هي عدو فيه بغي ونشاط (الحراجلة) حانك فتحيله حرجلهنك جمعيدر كه آت
سوريسنه دينور و منه يقال جاؤا حراجلة اى على خيلهم وعراجلة اى مشاة
(الحرقلة) قافله دحرجه وزننده بركونه يوريمكه دينور (الحركلة) حرقله
وزننده ومرادفيدر وحركله پياده كانه دينور رجاله معناسنه ومصدر اولور صياد
شكاردن خيبتله دوتوب كلمك معناسنه يقال حركل الصائد اذا اخفق
(حراله) حانك فتحي ولامك تشديديله مغربده بربلد آديدر على قول برقومندن
برقبيله در على بن احمد بن الحسن الحرالي كه تصانيف مشهوره صاحبيدر اكا منسوبدر
(الحرمل) جعفر وزننده اوزرلك تخمنه دينور فارسيده سپند ديرلر سودايي
وبلغم غليظي بغايت مسهل ودمي مصفي ومنومدر غير مسحوقندن بربچق مثقالني
اون ايكي كون سفوف وجهيله تناول عرق النسا علتك بالكليه دفعنده مجربدر
وحرمل برادمك وبرموضعك اسملريدر (الحرملة) حرمله وزننده برنشقه نبات
اسميدركه باديه نشينلر چقماق اتخاذ ايدكلري مرخ وعفار نام اغاجلردن صكره
چقماقلريلك اجودي بونلاندر وجمله يتوعاتندكه سودلو اولور سودي بياغله
انوب قوريدلدقدن صكره ضماد اولنسه علت جربه بغايت مفيددر وحرمله
اساميدندر حرملة بن عبد الله بن حرمله امام شافعي اصحابندندر ونيجه محدثين
اسملريدر (حرملا) حانك فتحيله برموضعدر (الحرملية) حانك فتحيله انطاكيه
فضاسنده برقريه در (الحريملة) مصغر بنيه سيله برجنس شجردركه كوچك
نار شكلنده قوزه لري اولور ايچندن بغايت ملايم ولطيف پموق حاصل اولور
انك يوعي خفت ونعومتي حسبيله ملوك وكبارك يوز يصدقلرنه وضع اولنور
(الاحزيلال) زاي معجمه ايله اقشعرار وزننده برنسنه يوكسكه اغوب يوجلمك
معناسنه در كرك حسي وكرك معنوي اولسون قن اشابي يقال احزأل البعير في
السير احزئلالا اذا ارتفع ومن الاول احزأل الجبل اذا ارتفع فوق السراب وبركلك
معناسنه در يقال احزأل الشيء اذا اجتمع و برنسنه نك اجزاسي ديوشوريلوب
طوپلنمق معناسنه در يقال احزأل فؤاده اذا انضم خوفا زيرا اسوده لكده يورك
منبسط اولور (الحوزل) جوهر وزننده (والحوزلة) جوهره وزننده بودوره
دينور (الاحتزال) افتعال وزننده زامه بورنمك معناسنه در يقال احتزل الرجل
اذا احتزم بالثوب وبعضلر عندنده بوتصحيفدر صواب ايلان احتزك اولمقدر كافله
(الحزنبل) غضنفر وزننده شستقين و بون عورته دينور يقال تزوج حزنبلا

ای مرأة حمقاء وکودنه‌سی دیرنکلو طوباج بودوره دینور وبك قوجه قاری‌یه دینور
وعقاقیر انواعندن برنبات آدیدر که بوانیله معروفدر دیار شامده اندن مربالر
ترتیب ایدرلر وحزنبل قالین دوداقلو ادمه دینور و بوسری قانقق فرجه دینور
وسائر یومری قالنق نسنه‌یه دینور (حزقل) قافله زبرج وزننده یاخود حزقل
که زنبیل وزننده در انبیای عظامدن بر پیغمبر ذیشانك اسمیدر صلوات الله على
نبینا وعلیهم اجمعین شارح دیرکه پیغمبر مشار الیه بنی اسرائیل انبیاسندندر
حضرت موسی انتقالندن صکره حضرت یوشع بن نون قائم اولوب بعده کالب
وبعده حزقیل قائم اولمشدر قومنه طاعون اصابت ایلمکله الوف یعنی بغایت کثیر
اوله‌رق دیارلرندن خروج ایلدیلر بعده جمله‌سی بر وادی‌یه کلوب انده ارام ایدرلر
ایکن حق جل وعلا جمله‌سنی بردن اهلاك و بعده حضرت حزقیل دعاسیله على
العموم احیا ایلدی (الحزاقلة) حانك فتحیله سفله ورذال ناسه دینور یقال هم
حزاقلة الناس ای خشارتهم (الحزقل) زبرج وزننده طار خویلو تنك مشرب
آدمه دینور (الحزوکل) فدوکس وزنلرده بودوره دینور (الحزمل) زبرج
وزننده خسیسه وناکس عورته دینور یقال هی حزمل ای خسیسة (الحسبلة)
بسمله وزننده حسبی الله دیمك معناسنه‌در یقال حسبل زید اذا قال حسبی الله
شارحك بیانه کوره بسمله وحمدله کبی یودخی منحوتدر (الحسدل) جعفر
وزننده کنه دیدکلری بوجکه دینور قراد معناسنه (الحسدلی) جعفری وزننده
شول قومشویه وصف اولورکه دائما کوزی وکوکلی همجوارنده اوله یعنی آینده
ورونده‌سنی واحوال وافعالنی همیشه کوزه‌دوب تجسس و تفتیش ایدر اوله
اولمنوله قومشو جوارنده دکل محله سنده اقامت نامعقولدر یقال هو جار حسدلی
وهوالذی عینه ترعاك وقلبه یراك مترجم دیرکه اقتطاف نام کتابده مرسوم اولدیغی
اوزره جار حسدلی قراد مذکوره منسوبدر قراد دابه‌نك توبنی وقانی نه‌کونه تقشیر
ایدرسه جار حسود دخی کوزیله اویلجه تقشیر ایدر حتی حسد ماده‌سی حسدل ماده‌سندن
مأخوذ اولدیغی دخی انده مسطوردر ومنه یقال * الجار ثم الدار * بوحقیر اویلجه
قومشو نظریله خیلیجه مصاب اولمشدر بو بابده تحری وتباعد ایله جمله‌یه وصیتم
درکاردر عمل ایتمك واجبه‌دندر (الحسل) نسل وزننده طواری شدتله سورمك
معناسنه‌در یقال حسل الدابة حسلا من الباب الاول اذا ساقها شدیدا وحسل تبق
دیدکلری میوه‌نك هنوز یشل وخام اولانه دینور ورذیل ایلمك معناسنه‌در یقال
حسله اذا ارذله و برنسنه‌دن ایشه یرامز رذیل وکثتر بقیه قومق معناسنه‌در یقال
حسل منه اذا ابقى بقیة رذالا (الحسل) حانك کسریله کلر دیدکلری جانورك
هنوز یمورطه‌دن چقمش یاور یسنه دینور جمعی احسال وحسول وحسلان کلور

حاءك كسريله وحسله كاور عنبه وزننده ومنه المثل * لا تيك سن الحسل * اى ابدا يعنى بن سكا حسل قصنك ديشلرى طوردقجه كلم ديمكدن كنايه در زيرا كلر قصنك هلاك اولنجه‌يه دك ديشلرى ساقط اولمز (ابو حسل) (وابو حسيل) مصغر بنيه سيله كلرك كنيه سيدر (الاحتسال) افتعال وزننده يورطه دن چقمش كلر ياوريسى اولمق معناسنه در يقال احتسل الرجل اذا اصطاد الحسل (الحسيلة) سفينه وزننده خرمانك كتريسنه ديثورركه قوروغى حلاوتلنمزدن مقدمجه قوريديلوب سوده يا صويه اصلاديلوب نصكره بر مقدار لذيذ خرما قاتمغله كسب حلاوت ايدوب اكل اولنور ورذال ناسه ديثورركه آدم مواوزى تعبير اولنور يقال هو حسيلة القوم اى خشارتهم وبوزاغى‌يه ديثور (الحسيل) امير وزننده حسيله‌نك جمعيدر وبقر اهليه ديثور بوندن مفردى يوقدر وهر نسنه‌نك كتريسنه ورذالنه ديثور جمعى حسل كلور كتب وزننده (الحسالة) ثمامه وزننده كومشه على قول برادەسنه ديثور يقال انى بحسالة اى الفضة او حسالتها واربه وبغداى مقوله‌سنك دوكيلن قبوق مثللو دو كنديسنه ديثور (المحسول) خسيس وناچيز و كتر نسنه‌يه ديثور يقال هو محسول اى خسيس ومرذول (الحسلات) فتحاتله ديار بنى ضبابده بر نيجه هضبه‌لردر آنلرك هر برينه حسله وحسيله دخى ديثور تمره وجهينه وزننده (الحسفل) فابله زبرج وزننده هر نسنه‌نك كتريسنه ورذالنه ديثور تقول اعطانى حسفلة اى رديئه وخيره وجوره چوجقلره ديثور جعفر وزننده دخى جائزدر (الحسقل) حضجر وزننده قارنى بيوك آدمه ديثور يقال رجل حسقل اى الواسع البطن (الحسفل) فابله زبرج وزننده هر حيوانك خرده وصغير اولان ياوريسنه ديثور (الحسكل) حسقل وزننده ومرادفيدر جمعى حساكل كلور هابله مترجم دير كه اشبو حسكل كلمه‌سنك جمعى هابله حسكله دخى كلمشدر كه على قول كم كلمه‌سنك دخى جمعى كمئه كلمشدر تذكير وتأنيث ماده‌سنده شيخ رضى ديديكه كاهجه تاء واحددن مفارقت ايدوب جنسه داخل اولور كمئه رفقه كبى كه جنسلردر كم وفقع مفردلريدر وعند البعض بونلرده تاء يه وحدت ايچوندر مجرد اولانلر جنسلردر پس اشبو حسكل دخى بوقبيلدندر اختلاف مذكوره مبنى مؤلف كم ماده‌سنده اختلاف اوزره ثبت ايتمشدر واكثر محلده مؤلف جنسى جمع دنوانيله ثبت ايدر كه مراد جمع جنسى اوله‌جقدر زيرا تركيبندن واحدى اولان اسم جنس عندالاصح جمعدر وحسكل دمورجى تزغين دمورى دوكركن صچرايان صاچندى‌يه ديثور (الحسكل) جعفر وزننده هر شيئك ردئ و كتريسنه ديثور (الحسكلتان) زبرجتان وزننده حسكله‌نك تثنيه‌سيدر خصيتينه ديثور (الحسكلة) دحرجه

وزننده دوەنك خرده نوعنى بوغزلمق معناسنه در يقال حسكل الرجل اذا نحر
صغار ابله (الحساكلة) حالك ضميله عسكرك ايشه يرامز خرده وخشارەلرينه
دينور (الحشل) حالك فتحى وشين معجمەنك سكونيله هر شيئك انجغنه و كثرينه
دينور ومصدر اولور رذيل وكثر قلمق معناسنه يقال حشله حشلا اذا رذله
(الحشيلة) سفينه وزننده بر آدمك عيالنه دينور حشبله كبي كه باى موحده
ايلەدر ياخود احدهما آخردن مصحفدر (الحاصل) هرنسنه دن حاصل شول
شيئه دينور كه ماعداسى زائل اولدقدنصكره كنديسى برنده باقى وثابت اوله يعنى
هر شيئك برازى كتد كدنصكره برنده باقى وثابت اولاندن عبارتدر يقال هذا
حاصله وهو مابقى وثبت وذهب ماسواه (الحصول) وصول وزننده (المحصول)
معقول وزننده مصدرلردر حاصل اولمق معناسنەدر يقال حصل الشئ حصولا
ومحصولا من الباب الاول اذا بقى وثبت وذهب ماسواه (التحصيل) تفعيل وزننده
حاصل اولان نسنەيى تخليص وتميز ايلمك معناسنەدر كه سائردن آيروب حاصل
قلمقدن عبارتدر مثلا حصل تراب المعدن ديرلر التونى طپراغندن آيروب خالص
ايلدى وحصل الدقيق ديرلر اونى كپكدن الك ايله آيردى وحصلوا القوم فى الديوان
ديرلر قومك حاضر وغائبينى وزنده ومردەسنى تفتيش وتميز ايلدى معناسنه كه
اصطلاح جزده يوقلامه ايله تعبير اولنور وتحصيل خرمانك بلح ديديكى قروغى
كذلك ابتدا چقان طمورجغى حصل اولمق معناسنه در يقال حصل النخل اذا
صار بلحه اوطلعه حصلا (الحصيلة) سفينه وزننده اسمدر بر نسنه نك برازى
كتد كدنصكره باقى ومتميز اولاننه دينور ومنه يقال ماحصيلتك اى ماميز من تحصيلك
اساسك بياننه كوره جمعى حصائل در وسمى كتاب الحصائل لان صاحبه زعم
انه حصل فيه مافات الخليل (التحصل) تفعل وزننده برنسنه برارايه بر كوب
ثابت وباقى اولمق معناسنه در يقال تحصل الشئ اذا تجمع وثبت (المحصول)
مصدردر كه ذكر اولندى وحاصل معناسنه مستعملدر كه حصول بولان نسنەدن
عبارتدر ومنه يقال هذا محصول كلامه اى حاصله شارح دير كه صوم وفطر
صائم ومفطر موقعنه ايقاع اولنديغى كبى بودخى فاعل موقعنه ايقاع اولندى
(الحصل) فتحتينله دابه طپراق ياخود چقل ييوب جوفنده قالمق معناسنه در
يقال حصلت الدابة حصلا من الباب الرابع اذا اكلت التراب اوالحصى فبقى
فى جوفها ومثانەده طاش پيدا اولمق معناسنه در يقال حصل الصبى اذا وقع
الحصى فى انثيبه وحصل خرما قروغنه دينور بكثمزدن اقدم على قول پكشوب
دكرميلنديكى هنكامده اطلاق اولنور وخرمانك ابتدا طمورجقلنوب چقان
چچكى قوروغنه دينور صرارمغه باشلدىده وبغدايدن آيرتلنوب آتلان نسنەيه

دينور كه زوان وقره‌موق كبى نسنه‌لردر وخرمن برنده تميزلنله‌كدنصكره قلان
جمع وباش غله‌يه دينور (الحصل) ثمر وزننده حصل ايله معناى اولده مرادفدر
(الاحصال) همزه‌نك كسريله خرما قروغى حصل اولمق معناسنه در يقال
احصل النخل بمعنى حصل (الحصالة) ثمامه وزننده بودخى بغداى ايچندن آيرلنوب
آتيلان دليجه وقره‌موق مقوله‌سنه دينور وخرمن برنده تنقيه وتميزلندنصكره باقى
قلان جمع غله‌يه دينور (الحصبل) امير وزننده بر نبات آديدر (الحوصل)
جوهر وزننده (والحوصلاء) مد ايله (والحوصلة) جوهره وزننده وتشديد لامله
لغتدر قوشك قورسغنه دينور كه انسانك معده‌سى برنده‌در فارسيده سنكدان
دينور غداسى اوراده حاصل اولديغيچون اطلاق اولنمشدر وعندالبعض حوصله
هر حيوانك قارنندن اشاغى بربه دينور قاغنه واريجه قدر وحوصلة الحوض
حوضك نهايتنده صوبك مستقر اولديغى يره اطلاق اولنور وحوصله مصدراولور
وقوش كندى قورسغنى طعمه ايله طولدرمق معناسنه يقال حوصل الطائر اذا
ملاء حوصلته مترجم ديركه مؤلف حوصل ديدكلرى قوشدن سكوت ايلدى
واول صو قوشلرندن كبير الجثه عظيم الحوصله بر قوشدر مصرده بجع وجمل الماء
دخى ديرلر آق طوشان توبى كبى تويلرى اولمغله آندن كورك اتخاذ ايدرلر حياة
حيوان صاحبنك بيانه كوره سياه نوعى دخى اولور (الاحونصال) احرنجام
وزننده بيوننى اكمه‌سنه طوغرى بوكوب قورسغنى طومالتمق معناسنه در يقال
احونصل الطائر اذا ثنى عنقه واخرج حوصلته (الحوصل) جوهر وزننده
(والمحوصل) مجوهر وزننده بونلرده حوضك نهايتنده صو مستقر اولان يرينه
دينور وحوصل شول قيونه دينور قارنك كوبكندن بوقرى طرفى عظيم اوله
(المحصوصل) اسم فاعل بنيه‌سيله شول آدمه دينور كه كبه قارى كبى كوبكندن
اشاغيسى طومالوب قالقمش اوله يقال رجل محصوصل اذا كان قد خرج اسفله
من قبل سرته كالحبلى (حوصلاء) حانك فتحيله برموضعدر (المحصلة) محدثه
وزننده دائما معدن ترابندن التونى تحصيل وتميز ايدن خاتونه دينور كه معدن
رنجبرى اولمش اولور (الحيصل) صيقل وزننده سبزه‌واتدن بادنجانه دينور
(الحضل) حانك وضاد معجمه‌نك فتحيله خرما اغاجنك بداقلريك ديبلرى فاسد
وتباه اولمق معناسنه در يقال حضلت النخلة حضلا من الباب الرابع اذا فسدت
اصول سعفها وآنك اصلاحى شووجهله‌دركه بداقلرك ديبلرنده قونده يقوب اول فاسد
اولان ليفلر ودالّلر بالجمله محترق اولوب بعده يكيدن تزه‌لنوب خوب وجيد ليفلر
وبرك وشاخلر ظهور ايدر (الحطل) حانك كسريله سباعدن قورده دينور جمعى
احطالدر (الحظل) حانك فتحى وظاى معجمه‌نك سكونيله (والحظلان) حانك

كسريله (و خظلان) فتحـاتله بر آدمى تصرفدن ومشى وحركتدن منع ايلمك معناسـنه‌در يقـال خظل عليه حظلا وحظلانا وحظلانا من الباب الاول والثانى اذا منعه من التصرف والحركة والمشى (الحظل) كتف وزنـنده (والحظال) شداد وزننده (والحظول) صبور وزنـنده شول بمسك وحسابى متصرف آدمه دينور كه اهل وعيالنه انفاق ايلديكى نفقه‌يى حساب ايدر اوله يقـال رجل حظل وحظال وحظول اى مقتر محـاسب اهله بالنفقة (الحظلان) خذلان وزنـنده معناى مزبوردن اسمدر (الحظلان) فتحاتله مصدردركه ذكر اولندى وغضبناك آدمك يورويشنه دينور يقال هو يحظل حظلانا اى يمشى مشى الغشيان ومقدور اولان يورويشك مجموعنى صرف وابراز ايلميوب برازنى اليقويمق معناسنه‌در يقال حظل المشى حظلانا اذا كف بعض مشيه (الحظل) فتحتينله دوه ابو جهل قربوزى چوق يمك معناسنه‌در يقال حظل البعير حظلا من الباب الرابع اذا اكثر من اكل الحنظل وخرما شاخلرينك ديبلرى فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال حظلت النخلة بمعنى حظلت وقيونك ممه‌سـنده ورم پيدا اولمغله لون وقيافتى بوزمزه‌لوب واياغى اغسمق معناسـنه‌در يقـال حظلت الشاة اذا طلعت وتغيرلو نها الورم فى ضرعها (الحظل) كـتف وزنـنده ابوجهل قربوزنى چوق اكل ايدن دوه‌يه دينور جمعى حظالى كلور سكارى وزننده (الحفل) نفل وزننده (والحفول) قعود وزننده (والحفيل) حانك فتحيله بركمك معناسـنه‌در يقـال حفل الماء واللبن حفلا وحفولا وحفيلا من الباب الثانى اذا اجتمع ويقال حفل القوم حفلا اذا اجتمعوا وبركدرمك معناسنه متعدى اولور يقال حفله اذا جمعه وچاى ايكى يانلرى سيل ايله طپطلو اوله‌رق آقمق معناسـنه مستعملدر يقـال حفل الوادى بالسيل اذا جاء بملء جنبيه وبلوتدن صغانقلى يغمور ياغمق معناسنه مستعملدر يقـال حفلت بالسماء اذا اشتد مطرها وكوز ياشى چوق آقمق معناسـنه‌در يقال حفل الدمع اذا كثر وحفل جمع كـثيره اطلاق اولنور كما سيذكر وبوفى الاصل مصدردر وقايرمق مبالات معناسنه مستعملدركه بركـدرمكى مستلزمدر يقـال ماحفله به اى ما بالى (التحفل) تفعل وزننده بودخى بركمك معناسنه در يقـال تحفل الماء اذا اجتمع وزينلنمك معناسنه مستعملدر كويا كه انكله جعيت پيدا ايدر يقال تحفل فلان اذا تزين شارح دير كه صحاحده حفل اى جلا وتحفل اى اجتلا معنالرندن مراد زين وتزيندر وتحفل مجلسك اصحابى چوغلمق معنـاسـنه مستعملدر يقـال تحفل المجلس اذا كثر اهله (الاحتفال) افتعال وزننده بودخى بركمك معناسـنه‌در يقال احتفل الماء اذا اجتمع ويقال احتفل القوم اذا اجتمعوا وچاى سيل ايله مالا مال اقمق معناسنه مستعملدر يقال احتفل الوادى بالسيل اذا جاء بملء جنبيه وبرنسنه

واضح وآشكاره اولمق معناسنه مستعملدر كه جميعنك لازمیدر يقال احتفل الشيء
اذا وضح وافراط ومبالغه ايلك معناسنه مستعملدر يقال احتفل فيه اذا بالغ
وامور ومصالحه حسن قيام واهتمام ايلك معناسنه دركه جميلو طوتمقدن عبارتدر
يقال هو يحتفل بالامور اي يحسن القيام بها ومبالات ايلك معناسنه در يقال ما احتفل به
اي ما بالی ويول بللو وعيان اولمق معناسنه در يقال احتفل الطريق اذا بان وظهر
لكن بونده تكرار شائبه سی واردر وآت اسمی مقدوری اولان سكرتمكدن
هنوز عهدهٔ اقتدارنده بقيه وار ايكن راكبنه نهايت وسعنی صرف ايلدی
صورتنی كوسترمك معناسنه در يقال احتفل الفرس اذا ظهر لفارسه انه بلغ
اقصى حضره وفيه بقية (التحفيل) تفعيل وزننده بركرمك معناسنه در يقال حفله
اذا جمعه وتزيين ايلك معناسنه در يقال حفله اذ ازينه وتصريه معناسنه دركه صاغلق
قيونی ممه سنده سود جمع اولوب بك سودلو كورنمك ايچون بر قاچ كون صاغيوب
حالی اوزره قومقدن عبارتدر يقال حفل الشاة اذ صراها قال الشارح نهى
عن بيع المحفلة (الحافل) سود ايله طوپطولو اولان ممه يه وصف اولور جمعی حفل در
ركع وزننده يقال ضرع حافل اي كثير لبنه وممه سی بك سودلو حيوانه دينور تأنيثله ده
مستعملدر (الحفول) صبور وزننده بودخی ممه سی بك سودلو حيوانه دينور يقال
ناقة حافلة وحفول وشاة حافل اي كثير اللبن في ضرعها (الحفلى) جمزى وزننده
(والاحفلى) همزه ايله جفلى اجفلى كلمه لرنده لغتلردركه ذكر اولنمشدی (الحفيل)
امير وزننده حفل كبی جمع كثيره دينور يقال جمع حفل وحفيل اي كثير وبرشئه بی
مبالغه وجهيله اخذ ايدن آدمه دينور كاسيذكر (الحفيلة) سفينه وزننده كوتری
ومجموع معناسنه در يقال جاؤا بحفيلتهم اي بجمعهم (المحفل) مجلس وزننده (والمحفل
مقعد وزننده (والمحتفل) احتفالدن اسم مكان اولهرق جمعيتگاهه دينور يقال هذا
محفل القوم ومحتفل القوم ومحفلهم ومحتفلهم (الحفلة) تمره وزننده افراط ومبالغه
معناسنه در يقال رجل حفيل وذوحفل وحفلة اي مبالغ فيما اخذ فيه وبرخصوصده
جد ومبالغه ايتمكه دينور ومنه يقال اخذ للامر حفلته اي جد فيه (الحفالة)
حثاله وزننده ومرادفيدر كه برشيئك رذال وكثرينه دينور ودهن وطيبك رقيق
اولان پوصه سنه وتفلنه دينور وسود كپوكنه دينور (الحفول) خروع وزننده
برجنس شجردركه يمشی خرده اريك قدر وآجيمترق ومأكول اولنور (الحوفلة)
حوصله وزننده ايری ذكر باشنه دينور ومصدر اولور برآدمك ذكرينك
باشی شيشوب قبارمق معناسنه در يقال حوفل الرجل اذا انتفخت حوفلته (الحفال)
غراب وزننده جمع عظيم معناسنه در يقال جاؤا حفالا اي جمعا عظيما ومجتمع اولمش
سوده دينور (المحافل) مجادل وزننده شان وناموسنی حفظ ووقايه ايدن آدمه

اطلاق اولنور يقال هو محافظ على حسبه محافل اى يصونه (ذات الحفائل)
برموضعدر (حفائل) حانك ضميله برموضع ياخود براودى اسميدر (الحفيلل)
سميدع وزننده برشجر اسميدر (الحقل) عقل وزننده طپراغى پاك ومنبت ترلايه دينور حقله
دخى دينور تمر وتمره كبى ومنه المثل * لا تنبت البقلة الا الحقلة * جوهر انسانيت اصيل آدمدن
مأمولدر ديمجك يرده ايراد اولنور وحقل يپراقلرى كركى كبى شعبه لنوب ترلايى بصمش
كورواوكاد كولنا كينه دينور على قول دير نكلنوب طپراقدن ظهوره باشلمش اولان ياخود
هنوز تازه ويشل ايكن اطلاق اولنور (الحقلة) تمره وزننده حقل معناسنه در يعنى مفرديدر
ودوه يه مخصوص برعلت آديدر كه قارنى ساكنلغقدن عبارتدر وطپراق يمكدن ناشى آت
قسمنك قارننه عارض اولان وجعه دينور وبو معناده مصدر اولور كما سيذكر
(الاحقال) همزه نك كسريله ترلا واكين حقل اولمق معناسنه در يقال احقلت
الارض واحقل الزرع اذا صار حقلا (المحاقل) محافل وزننده مزارع معناسنه دركه
مزرعه نك جمعيدر مفردى محقله در يقال فى ارضه محاقل اى مزارع (المحاقلة) مفاعله
وزننده ترلاده اولان اكينى هنوز صلاحى عيان اولمزدن مقدم صاتمق على قول
هنوز سنبله ده اولانى در انبار اولان بغدايه صاتمق وعند البعض حاصلك ثلثه يا ربعنه
ياخود آندن اقل واكثره عقد ومزارعه ايلمك ياخود ترلايى برمقدار بغداى بدلى
اكترا ايلمك معناسنه در قال الشارح ومنه الحديث [نهى عن المحاقلة] وهى بيع الزرع
قبل بدو صلاحه اوبيعه فى سنبله بالحنطة اوالمزارعة بالثلث اوالربع اواقل اواكثر
اواكتراء الارض بالحنطة (الحقلة) حانك كسريله وحركات ثلاثيله جائزدر حوضده
قلان صافى صو بقيه سنه دينور وقابده قلان سود بقيه سنه دينور وسچيلن خرما
دوكنديسنه دينور وكاسه نك دوداغندن اشاغيجه طلوسنه دينور ويمامه ده برناحيه
اسميدر (الحقل) فتحتينله دوه ذكر اولنان حقله مرضنه اغرامق معناسنه در حقله كبى
كذلك آت دخى حقله ديديكى قارن وجعته اوغرامق معناسنه در يقال حقل البعير
والفرس حقلة وحقلا اذا اصاب الحقلة (الحقل) حانك كسريله محففه يه دينور
وبطن امراضندن برمرض آديدر وطوار چايرك يمكدن بغرسقلرنده وحاصل اولان
صويه دينور (الحقال) غراب وزننده بودخى بطن دوابده چايردن حاصل اولان
صويه دينور (الحقيلة) سفينه وزننده حقال معناسنه در جمعى حقائل در
وخرمانك رذال وكمترنه دينوركه آبرتلنوب آتيلور (الحقبل) امير وزننده شول
بوكنكجه ارضه دينوركه طاغلق درجه سنه بالغ اولميه ياصمترق بايرجه بر
اوله جقدر وبرنبات آديدر (الحوقلة) حوصله وزننده شول كردنى اوزون
شيشه يه دينوركه سقالر طاشرلر وست وسلپوك دكره دينور وآدملرى صيق
صيق آنه رق تيزتيز يوريمك معناسنه در يقال حوقل الرجل اذا مشى سريعا وقارب

الحظو وضعف وعجز و اعیاء معناسنه‌در یقال حوقل الرجل اذا ضعف واعیی واویومق
معناسنه‌در یقال حوقل الرجل اذا نام وادبار معناسنه‌در یقال حوقل اذا ادبر وجماعدن عاجز
اولمق معناسنه‌در یقال حوقل الشیخ اذا عجز عن الجماع ویبر وساخورده ادم نانوانلقدن اللرینی
بوکرینه طیاتق معناسنه‌در که قیامه عجزدن نشئت ایدر یقال حوقل الشیخ اذا اعتمد
بیدیه علی حصره واوندقاقق معناسنه‌در یقال حوقله اذا دفعه (الحیقل) صیقل وزننده خیر
ومنفعتسز آدمه دینور یقال هو حیقل ای لاخیر فیه (الحوقل) جوهر وزننده
ذکره دینور (الحاقول) برنوع بالق اسمیدرکه یثیل واوزون اولور (حقل)
تمر وزننده جبل اجأفر بنده برقریه‌در وایله قربنده برقریه وقبیلهٔ سلیم یوردنده
بردره آدیدر وساحل شهر تیما اسمیدر (مخلاف الحقل) یمنده براولکه‌در
(حقل الرخامی) نقل الیتامی وزننده برموضعدر (الحقالیة) غرابیه وزننده
یمنده برحصن‌در (حقال) کتاب وزننده برموضعدر (حقال) سحاب وزننده
ابن اثماردر (الحکل) حانک ضمیله آوازی ایشدلمین حیوانه دینور قریجه کبی یقال
تکلم کلام الحکل واصب وهو مالایسمع صوته کاتذر مثال مزورده تکلم امر صیغه
سیله‌در بیره وکهله دخی بونوعدندر وحکل سلیمان پیغمبرک علی نبینا وعلیه السلام
اسمیدر مؤلفک بصائرده بیانه کوره سلیمن قول راجحده اسم اعجمی اولمغله اسم
مادر زادلری اولور پس براسم شریفی دخی حکل اولور لکن بوکه تعرض ایلامشدر
وسائرلرک بیانه کوره سلیمان اسم عربیدر حکل داودکبی علم عبریدر وحکل آت
قسمنک طبوقلری باصق اولمغله یوررکن بری برینه سورتیلور اولمغه دینور
(الحکله) غرفه وزننده لسانده اولان طوتقنلغه دینورکه کلامی خوشجه بیان
ایدوب آچقجه فهم اونمز اولور یقال فی لسانه حکلة ای عجمة (الحکل) شکل
وزننده مشکل ومشتبه اولمق معناسنه‌در یقال حکل علی الخبر حکلا من الباب الاول
اذا اشکل وسکوبی برایاق اوزرنده طوغرمق معناسنه‌در یقال حکل الرمح اذا اقام
علی احدی رجلیه ودکنکله اورمق معناسنه‌در یقال حکله بالعصا اذا ضربه بها
(الاحکال) همزه‌نک کسریله بودخی برکلام وخبر مشکل ومشتبه اولمق معناسنه‌در
تقول احکل علی الخبر اذا اشکل و برکمسه اوزره شر وفتنه قوپرمق معناسنه‌در یقال
احکل علیهم اذا اثار علیهم شرا (الحوکل) جوهر وزننده بودوره دینور وبخیل
وناکسه دینور (الحوکلة) حوصله وزننده برکونه بوریمکه دینور (الاحتکال)
افتعال وزننده برماده طوتقنلنوب مشکل ومشتبه اولمق معناسنه‌در یقال احتکل علیه
الامر اذا اشتکل والتبس ولسان عربی ایکن عجمیه تعلم ایلمک معناسنه‌در مراد
عربلرک ترکجه تکلملری کبی تکلم ایدر اولمقدر عجمیه عربیه مقابلیدر روم وترک
وفرس وسائر لسانه شاملدر یقال احتکل الرجل اذا تعلم العجمیة بعد العربیة (الحاکل)

برنسنه‌یی تخمین وتقدیر ایدن آدمه دینور که اهل خبره دیدیکمز اوله جقدر یقال
رجل حاكل ای مخمن (التحكل) تفعل وزنده جهلدن ناشی لج وعناد ایلمك معناسنه‌در
هرنه خصوصده اولورسه اولسون یقال تحكل فلان اذا لج جهلا (الحل) حانك
فتحی ولامك تشدیدیله (والحلول) قعود وزنده (والمحال) تحتیله که نوادردندر
بریره نزول ایدوب قونمق معناسنه‌در یقال حل المكان وبالمكان حلا وحلولا ومحلا
من الباب الاول والثانی اذا نزل به وگاه اولورکه باء حرفیله متعدی اولور قوندرمق
معناسنه حرف باء همزهٔ افعالی معاقب اولدیكه آنكله همزه‌دن استغنا اولندی
یقال حل به اذا جعله یحل وحل سكرتمك معناسنه‌در یقال حل الرجل اذا عدا
ودوكمی چوزمك معناسنه‌در یقال حل العقدة اذا نقضها مؤلفك بصائرده بیانه كوره
اشبو حل ماده‌سی چوزمك معناسنه موضوعدر معانیٔ سائره برر مناسبت وتصور
ایله آندن منشعبدر وحل وحلول طوكمش نسنه‌نك طوكی چوزیلوب اریمك
معناسنه‌در یقال حل الجامد علی المجهول اذا اذیب وبر مكان مسكون اولمق معناسنه‌در
یقال حل المكان علی المجهول اذا سكن وحل شیرج اسمیدرکه صوصم یاغیدر شیروغن
محرفی شیراغن تعبیر اولنور یقال ما فی القندیل حل ای شیرج (المحل) برمحله قونان آدمه
دینور جمعی حلول كلور حانك ضمیله وحلال كلور عمال وزنده وحلل كلور ركع وزننده
(الاحتلال) افتعال وزنده بودخی بریره قونمق معناسنه‌در یقال احتل المكان
وبالمكان اذا نزل به (الاحلال) همزه‌نك كسریله بریره قوندرمق معناسنه‌در
یقال احله المكان وبالمكان اذا جعله یحل به وحاجی احرامدن چقمق معناسنه‌در یقال
احل من احرامه اذا خرج وبرنسنه‌یی حلال قلمق معناسنه‌در یقال احله الله ای
جعله حلالا وبرنسنه‌یی واجب ولازم قلمق معناسنه‌در یقال احله الله علیه ای اوجبه
وقیونك سودی آز المق علی قول ممه‌سی قورمغله جابر اوتلایوب یكیدن ممه‌سی
سود تتمك معناسنه‌در یقال احلب الشاة اذا قل لبنها اویبس فاكلت الربیع فدرت
واشهر حرمدن چقوب اشهر حلاله كیرمك یاخود حرم شریفدن حله چقمق
یاخود درعهده ایلدیكی عهد ومیثاقدن چقمق معناسنه‌در یقال احل الرجل اذا دخل
فی اشهر الحل اوخرج الی الحل اومن میثاق كان علیه وبرآدم كندی نفسنه استلزام
عقوبت ایلمك معناسنه‌در یقال احل الرجل بنفسه اذا استوجب العقوبة (التحلیل)
تفعیل وزنده بودخی برآدمی بریره قوندرمق معناسنه‌در یقال حلله المكان اذا جعله
یحل به وبرنسنه‌یی حلال قلمق معناسنه‌در یقال حلله الله ای جعله حلالا وكفارت
یمین ایلمك معناسنه‌در تحل وتحله كبی كما سیذكر وبو معنادن اخذ ایله برنسنه‌یی
خفت وسهولتله طوتمقده استعمال اولنور ومنه ضربه ضربا تحلیلا ای كالتعزیر یعنی
لم یبالغ فیه (المحالة) تشدید لامله مفاعله وزننده برکسه ایله بیله جه قونمق

معناسنه‌در يقال حله محله اذا نزل معه (الخليلة) سفينه وزننده برآدمك زوجه‌سنه
اطلاق اولنور زوجنه حليل دينور و بمعنى فاعل تصور ايله زوجه‌يه ده حليل اطلاقى جائزدر
زيرا هر برى آخرك محلنه حلول ايدر بيكانه قسمى حلول ايده‌مز ياخود
احدهما آخرك ازارنى حل ايدوب ياخود بربرينه حلال اولدقلرينه مبنيدر (الحلة) حانك
فتحيله بغداد اعمالندن دجيل ناحيه‌سنده برقصبه‌در حالا السنه‌مزده كسرايله متعارفدر
وضربه ايله بعامه بنده بربوكمجه يرك اسميدر ياخود بلاد ضبه‌ده برطيرا غى
درشت موضعك آديدر وحله ساز لقدن اورلمش بيوك زنبيله دينور وقوناق برينه
دينور محله معناسنه در يقال نزلوا بالحلة الوخيمة اى المحلة وشامده بر موضع آديدر
وحلة الشئ حانك فتحى وكسريله برنسنه‌نك جهتنه وطوغرى سمتنه دينور يقال
هذه ليست بحلته اى جهته وقصده ووجوده عارض اولان قريقلغه وضعف وفتوره
اطلاق اولنور حانك كسريله ده جائزدر يقال فيه حلة اى ضعف وفتور وتكسر
(الحلة) حانك كسريله بريره قونوب آرام ايدن قوم وجماعته دينور تقول
رأيت بها حلة اى قوما نزولا وحله بناء نوع اولور قونمق هيئتنه دينور كه آندن
قونوش ايله تعبير اولنور يقال لهم حلة سهلة وهى هيئة الحلول وبر محلده مجتمع
جمله بيوته اطلاق اولنور كه باديه نشينلر اوبه واهل شهر محله تعبير ايدرلر على
قول يوزخانه‌دن عبارت اولان بيوته اطلاق اولنور يقال بها حلة اى جماعة بيوت
الناس اوهى مائة بيت ومجلسه اطلاق اولنور وقومك جمعيتكاهنه اطلاق اولنور
جمعى حلال كلور حانك كسريله وحله برجنس تيكنلى چالى به دينور كه مواشى
مرعاسندندر وآنده بغايت برار وحصير شقه سنه دينور وحله بربلده آديدر كه
امير عرب صدقة بن دبيس بن مزيد بنا ايلمكله حالا مزيديه ايله متعارفدر وحوزه
قربنده برقريه اسميدر كه دبيس ابن عفيف نام امير عرب بنا ايلمشدر وحلة ابن قيله
اعمال مذاردن بر بلده‌در وحله مصدر اولور حجده قربان كنديسى ذبح اولنمسى
حلال اولان محله ايرشمك معناسنه در يقال حل الهدى حلة من الباب الثانى اذا
بلغ الموضع الذى يحل فيه نحره ومطلقه خاتون عدتندن چقمق معناسنه در
يقال حلت المرأة اذاخرجت من عدتها (الحلة) حانك ضميله قاشدن وآخر ثوبدن
رداوازارك مجموعنه دينور البته حله ايكى ثوبدن اولنور برثوبه اطلاق اولنمز على
قول حله ايچى استارلى ثوبه اطلاق اولنور شارح ديركه قول اول ارجحدر واول
ايكى ثوب جنس واحد اولمغه محتاجدر يقال جاء وعليه حلة وهى ازارورداء بردا
وغيره ولا يكون حلة الا من ثوبين اوثوب له بطانة وحله سلاحه اطلاق
اولنور زره وسپر وسائره كبى جمعى حلل كلور صرد وزننده وحلال كلور حانك

كسر يله (ذوا الحلة) عوف بن حارث بن عبد مناة لقبيدر (المحلة) ميمك وحانك
فتحيله قوناق يرينه دينور يقال هي محلة القوم اى منزلهم ومصرده يربلده واوندرت
موضع اسميدر (المحلال) محراب وزننده شول چايرلغه ومرغزاره دينور كه
اكا ابناء سبيل چوق قونار اوله اسم آلت منزلنه تنزيل اولنمشدر يقال روضة
محلال اذا كانت تحل الناس فيهـا كثيرا (المحلتان) اسم فاعل عنوانى وتثنيه
بنيه سيله تجرده ايله ال دكر مننه اطلاق اولنور كه باديه نشينلره ادوات نزوللك
الزملريدر (المحلات) بودخى ميمك ضمى وحانك كسرى وجمع بنيه سيله تجرده
وال دكرمنى وقوغه وقربه وچناق وبچاق وبالته وچقماق مقولهسى ادواته اطلاق
اولنور زيرا حوايج مزبورهسى موجود ومكمل اولان مسـافر دلخواهى اولان
محله نزول ايدرلر والا براو به به ياخود قريه سمتنه نزول ايلكه مضطر اولورلر
يقال نزلوا منهم المحلات وهى القـدر والرحى والدلو والقربة والجفنة والسكين
والفاس والزند من الاشياء التى لابد للنازل منها (المحلة) اسم فاعل بنيه سيله شول
آقندى ودره آغزينه دينور كه ايچنده حشم نشين اولوندن برياليكى اوصغشور اوله
يقال تلعة محلة اذا كانت تضم بيتا اوبيتين (الحل) حانك كسريله حاجى احرامدن
چقمق معناسنه در يقال حل من احرامه حلا من الباب الثانى اذا خرج ويقـال
فعله حله وحرمه بالكسر والضم فيهما اى وقت احلاله واحرامه وحل ارض
مكهده حرم حوزه سندن خارج اولان محله اطلاق اولنور كه حرم مقـابلميدر
وبو تسميه بالمصدر در يقال صار فى الحل وهو ماجاوز الحرم وحلال اولان شيئه
دينور يقال هوحل اى ليس بحرام وحلال اولمق معناسـنه مصدر اولور يقال
حل الشىء حلا من الباب الثانى اذا كان حلا لا وقول العرب حل وبل ذكر فى فصل
الباء وحل تحليل يمين معنا سندندن اسم اولور عهده يميندن چقمغه دينور واوق
نشانه دينور (الحلال) سحاب وزننده احرامدن چقمش حاجى يه دينور حل
يحل حلا صيغه سندندر بونده حال ديمز قياس ايسه حال اولمقدر يقال حل المحرم
فهو حل كما ذكر وحلال لاحال شارحك بيانه كوره مصدر ايله تسميه در حلول
معنا سندن النباس واهمه سنه مبنى حال اطلاق اولنمدى وحلال حرام اولميان شيئه
دينور حانك كسريله ده جائزدر يقال شىء حلال ضد حرام وحلال اساميدندر حلال
بن ابى الحلال العتكى وبشر بن حلال محدثلردر (الحلو الحلال) شـبهه وريبه
وافترا شـائبه سندن عارى اولان كلامه اطلاق اولنور يقـال كلامه حلو حلال
اى لاريبة فيه (الحلول) قعود وزنـنـده قونمق معنا سـنه در كه ذكر اولندى
وقربانلق حيوان حجده ذبح اولنـه جغى محله بالغ اولمق معنا سـنه در حله كبى
يقـال حل الهدى حلة وحلولا اذا بلغ الموضع الذى يحل فيه نحره وواجب ولازم

اولمق معناسنه در يقال حل امر الله عليه اى وجب (المحل) اسم فاعل بنيه سيله
حرام اولان شيئك حرمتنى نقض ايله حلال عدايدن على قول اشهر حرمك حرمتنى
نقض ايدوب رعايت واعتبار ايلين كسيه دينور يقال رجل محل اى منتهك
للحرم او لا يرى للشهر الحرام حرمة (الحليل) امير وزننده بودخى حلال
معناسنه در كه حرام مقابليدر (الاستحلال) بر نسنه يى حلال اتخاذ ايلمك
اينك ياخود بر كمسه دن حلاللق ديلك معناسنه در كه حقوق حلاللشمق تعبير
اولنور يقال استحله اذا اتخذه حلالا اويقال استحله الشىء اذا سأله ان يحله له
(الحلال) حانك كسريله نسوانه مخصوص بر كونه مركب اسميدر محفه كبى
و پالانلك اسباب وادواتنه دينور (التحلة والتحل) ثالثك فتحى وحالرك كسريله تحليل
كبى مصدرلردر وصيغة اخيره شاذدر كه عبارت يمين ايلمك معناسنه در كه يميندن حانث اولميوب
برنسنه ايله چقمقدن عبارتدر يقال حلل اليمين تحليلا وتحلة وتحلا اذا كفرها
يمين ايدن آدم كفارت ايلديكى عقدهٔ يمينى حل ايدر وتحله اسم اولور
كنديسيله عقدهٔ يمينك انحلال بوله جغى كفارته دينور شارح ديركه
استثناء بالمشيئه دخى تحله در ومنه قوله تعالى [قد فرض الله لكم تحلة ايمانكم] اى بين
ماتحل به عقدة ايمانكم من الكفارة والاستثناء بالمشيئة مؤلفك بصائرده بياننه كوره
تحلة القسم كفارتدن استثناء قولنك مقدار مدتندن دخى عبارت اولور مثلا والله
افعل ذلك ان شاء الله قولنده واقع ان شاء الله كلامنك تكلمى قدر آن يسيردن
عبارتدر ومنه الحديث [لايموت لرجل ثلثة من الولد فتمسه النار الا تحلة القسم] اى الا
قدر مايقول ان شاء الله يعنى بر مسلمك اوچ ولدى وفات ايلسه اول كمسه يه نار جهنم
همان ان شاء الله ديه جك قدر مدت مس ايدر زياده مس ايلمز ومس مزبوردن مراد
ورود على النار در بعده عرب تحلهٔ قسمى قليل مفرطده استعمال ايلديلر اصلى
وجه مذكور اوزره يمين يرنى بوله جق فعلك مقدار جزئيسنه مباشرتدن عبارتدر
مثلا برمكانده قعود ايلمك بابنده بركمسه يمين ايلمكله مكان مزبورده جزئيجه قعود
ايلسه يمين يرنى بولوب اول كمسه حانث اولمزايشته تحلة القسم بوندن عبارتدر كه
يمينى حل ايده جك قدر فعل اولنور بعده لمح البصر كبى قدر يسيرده استعمال ايلديلر
كذلك استثناء بالمشيئة ايله حانث اولمدقله انك تلفظنده وقدر مدتنده استعمال ايلديلر
(التحلل) تفعل وزننده يميننده استثنا ايلمك معناسنه مستعملدر كه مشيت التهديديه
تعليقله يمين ايلمكدن عبارتدر والله افعل ذلك ان شاء الله ديمك كبى يقال تحلل
فى يمينه اذا استثنى ويركسه يولدن كلدكدنصكره يولك عارضه سندن علل وايمزاج
اولمق معناسنه مستعملدر يقال تحلل السفر بالرجل اذا اعتل بعد قدومه
(الحلان) حانك ضمى ولامك تشديديله كفارت يمين ايچون ويريله جك نسنه يه

دینور تقول اعطه حلان يمينه اى مايحللها واوغلاغه دينور جدى معناسنه
ياخود تازه قوز يمنزه دينور خروف معناسنه على قول اناسنك قارنني ياروب
چقردقلری اوغلاغه مخصوص صدر وهدر وباطل معناسنه مستعملدر يقال
دمه حلان اى باطل (المحال) محدث وزننده يارشده ايكي بحث
ايدن كمسه يه ثالث اولانه دينور كه اكر آنلری سبق ايدرسه اوكدلی آلوب
وكبير وقالورسه غرامتدن معاف اولور شارح دير كه مؤلفك المحال
الفرس الثالث فى الرهان ان سبق فاعليه شئ عنوانيله يعنى فرس ايله تفسيرى
مسامحه در وشول كمسه يه دينوركه طلاق ثلاثه ايله مطلقه اولان خاتونى تزوج اوله
نكاحك حلنى مؤدى اوله يقال فلان محلل فراجعه وهو متزوج المطلقه ثلاثا لتحل
للزوج الاول (الانحلال) انفعال وزننده دوكم چوزلمك معناسنه در يقال حل العقدة
فانحلت (المحل) معظم وزننده آزجه ناچيز نسنه يه دينور شئ يسير معناسنه
وايچنه دوه لركيروب تكدير وتغيير ايلش صويه دينور يقال ماء محلل اذا كان قد حلته
الابل فكدرته (المحل) ميمك فتحى وحانك كسريله مصدر در مرجع كبى واجب ولازم
اولمق معناسنه در يقال حل حقى عليه محلا من الباب الثانى اى وجب ويقال حل الدين
اذا صار حالا يعنى مدت معتودهسى تمام اولمغله اداسى لازم اولدى شارح دير كه
مديون اولان عربلرهلالى كورنجه لامرحبا بمحل الدين وتقرب الاجال ديدكلرى بوندندر
(الاحليل والتحليل) همزهنك وتانك كسريله ذكرك دليكنه دينوركذلك ممهنك دليكنه
دينور اضافتله متعين اولور (المحل) فتحتينله قونمق معناسنه دركه ذكر اولنهجق ودوابك
اياقلرنده اولان سلپوكلكه دينور على قول سكيرلرى كوشك ويومشق اوله رق
طپوقلرنده اولان سلپوكلكه دينور ياخود دوه قسمنه مخصوص صدر ويقال حل البعير
حللا من الباب الرابع اذا كان به حلل وهى رخاوة فى قوائم الدابة او استرخاء
فى العصب مع رخاوة فى الكعب اوتخص الابل ورسح معناسنه دركه انسانك تپانلرى
چلمسز اولمغه دينور تقول حللت يارجل اى كنت ارسح ويوچلو ودبزلر آغرقلى
اولمق معناسنه در تقول حللت يافلان اى اصابك وجع بوركيك وركبتيك (الاحل)
معناى مزبوردن وصفدر مؤنثنده حلاء دينور جمعى حل كلور حانك ضميله
(احليل) اكليل وزننده برواديه اسميدر (احليلاء) مدايله برطاغك آديدر
وقصريله بنى اسد يوردنده برشعبه نك آديدر (المحل) ميمك فتحى وحانك كسريله
يمنده برقريه آديدر (الحلحلة) زلزلهوزننده برنسنه يى دپرهدوب اويناده رق يرندن
آيروب الارغه ايلمك معناسنه در يقال حلحلهم اذ ازالهم عن مواضعهم وحركهم
ودوه يه حل حل ديمك معناسنه در يقال حلحل الابل اذا قال لها حل حل (التحلحل)
تزلزل وزننده يردن اوينايوب آلارغه اولمق معناسنه در يقال حلحلهم فتحلحلوا

(حل حل) حانك فتحی ولاملرك تنوینلریله یاخود دحل سكون لامله دوه زجر آوازلندندر اشدوب یوریمك ایچون آنكله آزار واغرا ایدرلر (الحلاحل) علابط وزننده برموضع آدیدر وحلا حل ذاتنده بهادر اولان عظیم الشان آدمه دینور یاخود كثیر المروه عالیشان یاخود صلابتلو وجاهتلو وقور پرتمكین اولانه دینور وبو رجاله مخصوصدر وبوندن فعل متصرف اولمز جمعی حلا حل ر حانك فتحیله یقال هو حلا حل ای سید شجاع اوالضخم الكثیر المروة اوالرزین فی نخانه بوراده ضخامت علو شانه مصروفدر (المحلحل) اسم مفعول بنیه‌سیله حلا حل معناسنه‌در (حلحل) فدفد وزننده برموضعدر (حلحول) حانك فتحیله شامده حبرون قربنده برقریه‌دركه یونس پیغمبرك علی نبینا وعلیه السلام مرقدمنورلری انده‌در وبونده قیاس اولان حانك ضمیله اولمقدر (حلیل) زبیر وزننده سلیم قبیله‌سی یوردنده برموضعدر وحرون نام آیغرك نسلندن برفرسك اسمیدر كه مقسم بن كثیرك ایدی وبررجلك اسمیدر (الحلحال) ترثار وزننده ابن ذری الضبی‌دركه تابعیندندر (الحمدلة) دحرجه وزننده الحمدلله حكایه سیدركه مراد الحمدلله دیمكدر بسمله وحسبله كبی منحوتدر یقال حمدل القاریٔ حمدلة اذا قال الحمد لله (الحنظل) ظای معجمه ایله حنظل وزننده ومرادفیدركه ابوجهل قربوزیدر (الحنظله) دحرجه وزننده حنظل دیو شورمك معناسنه‌در یقال حنظل الرجل اذا جنی الحنظل (الحمل) رمل وزننده (والحملان) حانك ضمیله ارقه‌یه برنسنه‌یی یوكلنوب كتورمك معناسنه‌در یقال حمله حملا وحملانا من الباب الثانی بمعنی احتمله وقوله تعالی [اناعرضناالامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان] الایة ای یخنها وخانها الانسان والانسان هنا الكافر و المنافق یعنی آیت مرقومه‌ده واقع حملدن مراد مجوز طریقیله خیانتدر زیرا امانت برحملدر وحانیدر صاحبنه ادا ایلمدكجه ذمتندن زائل وعهده‌سندن خارج اولمیوب دائما آنی كویاكه ارقه سنده یوك طرزنده كوتوروب طورر بوجهتدندركه عربلر ادای امانت ایلمین آدمه حامل الامانه ومحتمل الامانه اطلاق ایدرلر پس انسانكه بوراده مراد كافر ومنافقدر بعدالتحمل خیانت یعنی ادای حقوقنده امتناع وتقصیرایلدیلر مؤلف بصائرده قبول ایله‌ده تفسیر ایلمشدر وحمل علی الشیٔ قندرمق حث واغرا معناسنه‌در یقال حمله علی الامر اذا اغراه به وعن ایله صله‌لندقده حلم ومسامحه وملایمت معناسنه اولور یقال حمل عنه اذا حلم فهو حمول وحمل قارنده اولان ولده اطلاق اولنور وصف بالمصدردر جمعی حمل كاور حلك كسریله واحمال كلور یقال سقط حملها وهو مایحمل فی البطن من الولد وحمل یمنده برقریه آدیدر وخاتون كبه اولمق معناسنه‌در یقال حملت المرأة حملا من الباب المزبور اذا عقلت ولایقال حملت به اوقلیل یعنی باء حرفیله بومعناده تعدیسی

جائز دكلدر ياخود نوادردندر مترجم دیرکه حماسه ابیاتندن * حملت به فی لیلة مزؤدة * مصراعنده شراح معناسنی تضمین ایشلردر وحمل اغاجك یمشنه اطلاق اولور حانك كسريله ده جائزدر یاخود حانك فتحیله هنوز اناسی قوننده اولان اولان میوه یه وکسرایله ظاهره چیقان میوه یه دیرلر یاخود فتحیله عورتك بطننده وشجرك رأسنده اولانه وکسریله ارقه ده یاباشده كوتریلان یوكه دینور وعند البعض اغاجك میوه سی چوق وكور اولمزسه كسرايله اطلاق اولنور وچوغالوب فراوان اولورسه فتحیله حمل دینور جمعی احمال كلور وحمول كلور حانك ضمیله وحمال كلور كسرايله ومنه یعنی فی الحدیث یعنی حدیث بناء مسجد المدینة [هذا الحمال لاحمال خيبر] یعنی ثمر الجنة وانه لاینفد وقال ابن الاثير ای ان هذا فی الاخرة افضل من ذاك واحمد عاقبة وفی المشارق [هذا الحمال لاحمل خيبر هذا ابر ربنا واطهر] وقال فی شرحه الحمال مصدر حمل اللبن لبناء المسجد وقوله لاحمال بالنصب یعنی لایكون مثل حمل خيبر وقوله ربنا بالنصب علی حذف حرف النداء كانه يتمثل به عند نقله اللبن فی بنيان المسجد وكلام مزبور موزوندر وحمل متعدی اولور یوك یوكلتمك معناسنه یقال حمله الحمل ای فعل ذلك به واظهار غضب ایلك معناسنه در یقال حمل الغضب اذا اظهره قیل ومنه الحدیث [اذا بلغ الماء قلتين لم يحمل خبثا] ای لم يظهر فيه الخبث (المحمول والحميل) امير وزننده برنسنه یی ارقه سنه یوكلنمش آدمه دینور یقال حمله فهو محمول وحميل ومحمول شول آدمه اطلاق اولنور كه دائما اشكين وفاره دابه یه بنمك جهتندن بختلو ومحظوظ اوله یقال رجل محمول ای مجدود من ركوب الفره وحميل اوغلانه اطلاق اولنور یقال هو حميله ای دعيه وغريب آدمه اطلاق اولنور یقال هو حميل ای غريب وبرآدمك شریكنه دینور وكفيله دینور یقال هو حميل له ای شريك وكذا كفيل وبلاد كفردن اناسی قارننده كتورلمش ولده دینور واسلام ولایتنده طوغیوب دیارندن كوچك كتوریلان اسیره دینور وسيل صوينك كتورديكی خار وخاشاكه دینور وثمام ووشيج ديدكلری اوتك سیاهلنوب پژمرده اولاننه دینور وصو آقندیسنك وسط بطننه دینوركه اوراده هركز اوت نابت اولمز وطريقه یاخود جامعه براقلمش شول صبی یه دینور كه قوم آخر آنی كوتروب كندی بلادنده پرورش ایلیه یقال هذا حميل وهو المنبوذ يحمله قوم غير بونه (الاحتمال) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی یوكلنه رك كوترمك معناسنه در یقال احتمله بمعنی حمله وبرآدمك احساننی قبول وتلقی ایدوب مقابلنده شكر وثنا ایلك معناسنه مستعملدر یقال احتمل الصنيعة اذا تقلدها وشكر وغضبدن لون بشره متغير اولمق معناسنه در یقال احتمل لونه علی المجهول اذا غضب وامتقع وبربلده دن بلدۀ اخرایه كوتریلمك اسیر اشتری ایلك معناسنه در یقال احتمل الرجل اذا اشتری الحميل ای السبي المحمول من بلد الی بلد

(الحمل) حانك فتحيله كوترلن يوكه دينور فارسيده بار ديرلر جمعی احمال در
يقال على ظهره حمل وهو محمل ومخففه كوترلن دوه يه دينور فتحيله ده جائزدر
(الحملان) حانك ضميله مصدردر نته كه ذكر اولندى و حملان بر آدمه يوكنى
يوكلتمك ايچون خانه هبه قيلديغى ويرلان دابه يه دينور يقال سأله الحملان وهو
ما يحمل عليه من الدواب في الهبة خاصة وتجيلر اصطلاحنده اتجاه حمل واعطاده
ادن بار مقوله سی قالنديغنه دينور يقولون ما هذا الدرهم حملان وهو ما يحمل
على الدراهم من الغش (الاحتمال) افتعال وزننده اغرا معناسنه اولان حملدن
مطاوعدر ونسنه يه اغرا اولنمق يعنى اكا حواله اولنمق معناسنه در يقال حمله عليه
فتحمل شارح ديركه بودخی انعدم كبی شواذدندر (الحملة) ثمره وزننده حمله
دوشمن اوزرينه صالدروب هجوم ايلكه دينور يقال له حملة صادقة اى كرة في الحرب
(الحملة) حانك كسرى وضميله بر اوبه دن راويه يعنى منزلدن بر منزله يوكلنوب كوترمكه
دينور بس بو حمل دن واحدتدن اخص اولور (التحميل) تفعيل وزننده (والحمال)
حانك كسرى وميمك تشديديله كذاب وزننده بر نسنه يى آخره يوكلتمك معناسنه در يقال
حمله الامر تحميلا وحمالا (التحمل) تفعل وزننده (والتحمال) كسر تائله وتشديد
ميمله بر نسنه يى يوكلنمك و بر ماده يى اوزرينه المق معناسنه در يقال حمله فتحمل
تحميلا وتحمالا (التحامل) تفاعل وزننده بر زحمتلو كوج نسنه يى كندى اوزرينه
آلوب محنت چكمك معناسنه در يقال تحامل في الامر وبالامر اذا تكلفه على مشقة
وبر آدمه طاقتندن خارج نسنه تكليف وتحميل ايلك معناسنه در يقال تحامل
عليه اذا كلفه ما لا يطيق مترجم ديركه اديبات سائره ده تحامل بنه على حرفيله ميل
معناسنه كلنث ظلم وجور معناسنه مستعمل اولديغى مسطوردر وقيل في الاساس
والشيخ يتحامل في مشيه يعنى آغر آغر يوريمه كويا كه صرتنده آغر يوك واردر وبو معنالر
مجازدر مولفينك تحامل تعبيرلرى ظلم معناسندندركه صوچى اكا يوكلتمك
كبيدر (الاستحمال) بر آدم كندى امور وحوائجنى بر كسيه حواله
وتحميل ايلمك معناسنه در كتخدايه امور حمل وحواله ايتدكلرى كبي يقال
استحمله نفسه اذا حمله حوائجه واموره (المستحمل) اسم فاعل
بنيه سيله شول ايه اطلاق اولنور كه مدت دورنده موجود اولان ناسه محنت
ومشقت حمل ايليه يعنى خساسنه قدر خلق رنج ومحنتله امرار اوقات ايده لر يقال
شهر مستحمل اذا كان يحمل اهله على مشقة (الحمول) صبور وزننده مبالغه در
اغر يوك وچوق يوك كوترنه دينور وحليم وحوصله دار آدمه اطلاق اولنور
يقال رجل حمول اى ذو حلم كانه كش (حملان) عثمان وزننده يمنده بر قريه در (الحامل
(والحاملة) كبه خاتونه دينور يقال امرأة حامل وحاملة اى ذات حمل حامل

صفت

صفت مختصه اولدیغندن وحامله حملت صیغه سندن مبنی اولدیغندن ناشیدر مترجم
دیرکه کافیه شارحی شیخ رضی تأنیث بحثنده بو بحثی شرح و بسط ایتمشدر
فلیراجع وحامله میوه لو اغاجه وصف اولور یقال شجرة حاملة ای ذات حمل
واوزوم طاشیه جق زنبیله اطلاق اولنور محمل کبی (الحمال) شداد وزننده دائما
یوك کوترنه دینور بارکش معناسنه یقال هو حمال ای حامل الاحمال (الحمالة)
کتابه وزننده حمالق حرفته دینور (المحمل) مجلس وزننده مخفه طرزنده ایکی
طرفلو نسنه درکه دوه یه چاتوب هر برینه برآدم بنوب کیدر جمعی محامل کلور
حالا شام ومصر حجاجلری اوکلرنده کیدن محمل اوله جقدرکه مخفه شکلنده لکن
تپه سی مخروطی اولور ناس محفل شریف تعبیر ایدرلر وانك بعینه محدثیندن ابو
الحسن احمد بن محمد بن القاسم بن اسمعیل بن محمد بن اسمعیل المحاملی وولدی محمد
ویحیی وبرادری ابوالقاسم الحسینی منسوبلردر شارح دیرکه انی ابتدا حجاج ظالم
ایجاد ایلمشدر ومحمل شول یوك زنبیله دینورکه انکله سره جك یره اوزوم
طاشرلر (المحمل) منبر وزننده قلیج باغنه دینور کاسیذکر واغاجك یره سورب
کیدن کوکنه وطمرینه اطلاق اولنور (الحمیلة) سفینه وزننده (والحمالة)
حانك کسریله بونلرده قلیج باغنه دینور یقال تقلد محمل السیف وحمیلته وحمالته
ای علاقته شارح دیرکه محمل کلمه سنك جمعی محامل در وحمیله وحمالهنك عند
الخلیل حمائلدر وعند الاصمعی حمائل کلمه سنك لفظندن مفردی یوقدر بلکه
مفردی محمل در (الحمولة) حانك فتحیله یوك طوارینه دینور کرك دوه وحمار
وکرك سائری اولسون وحالا صرتنده یوك اولسون اولمسون یقال لهم حمولة وهی
مایحتمل القوم علیه من بعیر وحمار ونحوه کانت علیه الاثقال اولم تکن شارح
دیرکه اشبو حموله لفظی رکوبه وحلوبه قبیلندندر وحموله بعینه یوکلره ده
اطلاق اولنور یقال مرت الابل وعلیها حمولة ای احمال (الحمول) حانك ضمیله
حمل کلمه سنك که کسر وفتحیله در جمعیدر هودجلره علی قول هودج چاتلمش
دوه لره دینور یقال مرت الحمول ای الهوادج اوالابل علیها الهوادج (الاحمال)
همزه نك کسریله برادمه یوك یوکلتمك خصوصنده معاونت ایلك معناسنه در یقال
احمله الحمل اذا اعانه وعورت کبه اولمدین ممسنه سود کتورمك معناسنه در یقال
احملت المرأة اذا نزل لبنها من غیر حبل (الحمالة) سحابه وزننده شول دیته دینور
که برقوم جهتندن قوم آخر تحمل ایدوب درعهده ایدرلر حمال دخی دینور سحاب
وزننده جمعی حمل در کتب وزننده یقال علیهم حمالة وحمال ای الدیة یحملها
قوم مؤلف قوم ایله تعبیری مجرد تمثیل قبیلندن اکثری به مبنی در یوخسه برادم
دخی تحمل ایدر مثلا ایکی طائفه مقاتله ایدرکن خارجدن بری میانه لرینه دخول

ومقتول ایرك دیتنی تحمل برله اصلاح مابین ایدر وحماله مصدر اولور کفیل اولمق
معناسنه یقال حمل به حماله من الباب الثانی اذا کفل (حماله) کتابه وزننده
بنی سلیم وعامر بن الطفیل ومطر بن الاشیم وعبابة بن شکس نام کمسه لرك فرسلری
اسمیدر (حمال) شداد وزننده اوفی بن مطرك فرسی اسمیدر وفقهادن رافع بن
نصرك نسبیدر (حمیل) زبیر وزننده برزجل اسمیدر واو بصرة الغفاری ابیدر
وبصره بای موحده وصاد مهمله ایله در و بنو عجله مخصوص برفرسك اسمیدر که
حرون نام ایغرك دوننده در (الحوامل) ایاقلره اطلاق اولنور وحوامل القدم
وحوامل الذراع ایاقلرك وقوللرك سکیرلرینه اطلاق اولنور مفردلری حامله در
(الحامل) میمك فتحیله جمعیدر که ذکر اولندی ومحامل الذکر التناسلك
کرکنده اولان طمر اید در یعنی اطلاق اولنور (المحمل) محسن وزننده شول
خاتونه دینورکه کبه دکل ایکن ممه سنده سود کلمش اوله احمال مذکوردندر (الحمل)
فتحتینله امدیك قوزی به دینور یاخود طوقلی به واندن صغیجه کوچکنه دینور جمعی
حملان کلیر حاءك ضمیله واحمال کلور یقال ذبح حملا وهو الخروف اوالجذع من
اولاد الضأن خاتونه راغبك بیاننه کوره صغریدن ناشی قوجاده حون اولدیغنه
مبنی اولمغله قول اول ارجح اولور وحمل یغموری چوق بلوده اطلاق اولنور
و بروج فلکیه دن بر برجك آدیدر که انده مرکوز اولان کواکب حمل هیئتنده در
وشامده برموضع آدیدر ومکه یه قریب زیمه وسومه یاننده بر طاغك آدیدر وحمل
اسامیدندر حمل بن سعدانه اصحابدندر وحمل بن مالك بن النابغة وحمل بن بشر
الاسلمی وعدام بن حمل وعلی بن السری بن الصقر بن حمل محدثلردر وعالج نام
قوملغك تپه زندن برتپه اسمیدر و برطاغك آدیدر که اوراده طمران نام ایکی طاغ
دخی وار در (الحومل) جوهر وزننده طوزی وصاف اولان سیل صوینه
دینور و یغمورینك کثرتندن ناشی قبقاره اولمش سیاه بلوده دینور وهر شیئك
اولنه دینور وحارثة بن اوسك فرسی اسمیدر و برخاتونك اسمیدر که ★ اجوع من
کلبة حومل ★ مثلی منشأیدر مزبوره نك بر دیشی کلبی وار ایدی کوندز آج
قویوب کیجه صالیورر ایدی و بتون کیجه چادرك اطرافنی طولانوب حراست
ایدر ایدی برکون آجلق جاننه کار ایتدکله ناچار کندی قویروغنی اکل ایلدی
بعده بغایت آج کمسه حقنده مثل اولندی وحومل برموضع آدیدر (الاحمال)
همزه نك فتحیله تمیم قبیله سندن بر تیره بطنه اطلاق اولنور (المحمولة) برجنس
بغدایه دینور که بوز اولوب سنبله سنك دانه لری بیوك اولور (بنو حمیل) امین
وزننده بر بطندر (الحمیلة) جهینه وزننده عراقده نهر الملك ناحیه سنده بر
قریه در (الحمیلة) سفینه وزننده برکمسه اوزره ثقلت ومحنت اولان ادمه ونسنه یه

اطلاق اولنور تقول هو حيلة عليا اى كل وعيال بو يله محللرده تاء مبالغه يه
داندر داهيه تصور يله (الحوملة) دحرجه وزننده صو كتورمك معناسنه در
يقال حومل الرجل اذا حمل الماء (الحنبل) جعفر وزننده بودوره دينوروكوركه
دينور فرو معناسنه على قول كهنه سنه دينور ياخود اسكى جزمه يه دينور يقال
جاء حنبل وله حنبل اى قصير وله فرو او خلقه او الخف الخلق ودكزه دينور وبيوك
قارنلو ادمه دينور على قول ششمان ادمه دينور وحنبل ديار تميمده برمرغزاره
دينور وحنبل اسامىٔ ناسدندر ابو عبدالله احمد بن عبد الله بن حنبل صاحب
المذهب وامام السنه‌در شارح ديركه صواب اولان احمد بن محمد اولمقدر (الحنبالة)
حانك كسريله بوندى درياده دينور وچوق سوزلو پركوى ادمه دينور (الحنبال)
حانك كسريله بيوك قارنلو ياخود ملحم وششمان ادمه دينور يقال رجل حنبال اى
المنتفخ البطن او اللحيم (الحنبل) قنفذ وزننده مغيلان اغاجنك طمورجغنه دينور
وغاف ديدكلرى شجرك يمشنه دينور وغاف ماده سنده ذكر اولندى وحنبل
بوكرلجه يه دينور (الحنبلة) دحرجه وزننده بوكرلجه يمك على قول كورك
كيمك معناسنه در يقال حنبل الرجل اذا اكل الحنبل او لبس الحنبل (انحنبال)
تدحرج وزننده باشى اشاغى اكمك معناسنه در يقال تحنبل الرجل اذا تطأطأ
(الحنابل) علابط وزننده قالين ومتين كريشه دينور يقال وتر حنابل اى غليظ
شديد (ابو حنتل) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده بشر بن احمد بن فضاله نام
محدثك كنيه سيدر (الحنتال) حانك ضميله وهمزه ايله وهمزه سز اكثردر حلو
وافتراق معناسنه در بد كلمه سى كبى تقول مالى منه حنتال اى بد يعنى بنمچون انى
بوشلامق يوقدر ناچار وضرورىدر نته كه لابد چارهسز وناكزير ديمكدر وكلمهٔ
مزبوره رباعى ياخود خماسيدر جوهرى وهمند ناشى ثلاثى ماده سنده ذكر ايلمشدر
شارح ديركه بعض ائمهٔ صرفك قولى اولمغله وهم مترتب دكلدر (الحثل) ثاى
مثلثه ايله جعفر وزننده ضعيف وزبون ادمه دينور (الخنجل) زبرج وزننده
ايرى كوده لو چاغرغان شماطه جى عورته دينور يقال ابتلى فلان بخنجل اى بامرأة
ضخمة صخابة (الخنجل) قنفذ وزننده بر نجى جانور آديدر (الخناجل)
علابط وزننده اعضاسى دير نكلو صيق بودوره دينور (الخندل) جعفر وزننده
بودوره دينور (الخنصال) (والخنصالة) حانك كسريله قارنى بيوك ادمه
دينور وبو بعضا مهموز اولور (الحنضلة) حنظله وزننده قبالرده اولان صو
ايركيلجك چقوره وانده ايركيلن صويه دينور على قول كوچك صو كولنه دينور
حنضله مفرديدر (الحنظل) جعفر وزننده معلومدركه ابو جهل قربوزينه
دينور افضلى صارى نوعيدر مستعمل اولان شحميدر مفاصله منصب اولان بلغم

خلطی شربی یا حقنه سی مسهل ومنی خوریا وصرع وافکار فاسده وداء الثعلب وجذام
علتلرینه نفع کثیر ایدر خصوصا کوکی یلان وعقرب صوقدیغنه مفیددر ناعمه سیله
بخوری وجع سداده ومطبوخی خایه سرینک اهلاک براغیده مؤثر و یملی دلک
عرق النسا علتنه عظیم النافع در ویمشنده منفردا ثابت اولانی قتالدر وحنظل
اسماءدندر حنظل بن حصین الصحابیدندر وحنظله اون درت صحابه نک اسمیدر
وبش نفر محدث ایدیلر وحنظلة بن مالک قبیله تمیمده اعز واکرم قبیله در که
دودمانه اطلاق ایدرلر (درب حنظلة) ری شهرنده بر دروازه سور اسمیدر
(ذو الحناظل) بکرة بن قیس نام فارس و بهادرک لقبیدر (الحنکل) جعفر
وزننده (والحناکل) علابط وزننده لئیم وفرومایه دینورو بودوده دینور و بوصری
کوده لو تصلق ونزیبا کمسه دینور یقال رجل حنکل وحناکل ای لئیم وقصیر
وجافی غلیظ (الحنکلة) حنظلة وزننده چرکین و بداندام قره عورته دینور
وتصلق و یقشتمسز عورته دینور یقال تزوج حنکلة ای دمیمة سوداء وکذا جافیة
وحنکله مصدر اولور اغر اغر اویننده رق یورمک معناسنه در یقال حنکل
فی المشی اذا تثاقل وتباطأ (الحوقلة) حوقله وزننده ومرادفیدر وسائر معنالری
حقل ماده سنده ذکر اولنمشدر (الحول) قول وزننده یله دینور سنه معناسنه
جمعی احوال وحؤول کلور حالک وهمزه نک ضمیله و حوول کلور حالک وواوک ضمیله
مؤلفک بصائرده بیاننه کوره اصل ماده سی حول بر شیئک غیردن تغیر وانفصالی معناسنه
موضوعدر کاه تغیر کاه انفصالی اعتباریله معانی سائره اندن منشعبدر ملاسنه یه حول اطلاق
اولنور که تسمیه بالمصدردر انقلابی وشمسک مطالع ومغاربنده دورانی اعتبارینه
مبنیدر انتهی وحول سنه تمام اولمق معناسنه در یقال حال الحول یحول حولا
اذا تم وحول وحؤول همزه ایله قعود وزننده بر نسنه اوزرینه یل کچمک معناسنه در
یقال حال علیه الحول حولا وحؤولا اذا اتی علیه وکذا یقال حالت الدار وحال
بها و بر حالدن بر حاله دونمک معناسنه در یقال حال الشیء اذا تحول من حال الی
حال ویای اکیلمک معناسنه در یقال حالت القوس اذا صارت معوجة ومطلقا
بر نسنه اسکی حالندن متغیر اولمق معناسنه در طوغری نسنه نک اکیلمسی کبی
یقال حال الشیء مثلا اذا تغیر من الاستواء الی العوج وحول حیله معناسنه در
کما سیذکر مؤلف بونی اسم سیاقنده بالمسامحه ثبت ایلدی لکن بو معناده مصدردر
وطواره صیچرایوب بنمک معناسنه در یقال حال فی ظهر دابته اذا وثب واستوی
وحول وحوول وحیلولة قیلوله وزننده ایکی نسنه ده ارالغنه حاجز وحائل اولمق
معناسنه در یقال حال بینهما اذا حجز وحول بر نسنه نک چوره و پیرامنه دینور
حوالی کبی که سحاب وزننده در یقال قعد هو حوالیه مثنی حوال وحوله وحوالیه
مثنی وحواله کسحاب واحواله جمع حول تثنیه ترکیبلر بنه کرره چوره مقوسا

ابکی‌یه تقسیم اولنور وحول قوت معناسنه کلور حوله کبی کما سیذکر (الاحالة)
همزه‌نك کسریله سنه‌یی تمام ایلمك معناسنه‌در یقال احاله الله تحول ای اتمه
و کافر اسلامه کلمك معناسنه‌در که کفردن تحول ایتمکدر یقال احال فلان اذا
اسلم وبر آدمك ناقه‌سی بغوزه چکلمش ایکن اول سنه قسیر قالمق معناسنه‌در
یقال احاله الرجل اذا صارت ابله حائلا فلم تحمل وبر نسنه اوزرندن یل کچمك
معناسنه‌در که بر یللق اولمق تعبیر اولنور یقال احال الشیء اذا اتی علیه حول
وبر محلده بر یل اقامت ایلك معناسنه‌در یقال احال بالمکان اذا اقام فیه حولا
و کذا یقال احول به علی الاصل وسنه‌نك تمامنه ایرشمك معناسنه‌در یقال احال
الرجل الحول اذا بلغه یعنی وفات ایبوب ختام ساله ایرشدی وبر نسنه بر حالدن
بر حاله دونمك معناسنه‌در یقال احال الشیء اذا تحول ای من حال الی حال
ودائنی آخره حواله وتقص ایلمك معناسنه‌در یقال احال الغریم اذا زجاه
عنه الی غریم آخر وبر کمسه‌یی تضعیف عد ایلمك معناسنه‌در یقال احال علیه اذا
استضعفه وقوغه‌دن وقابدن بر نسنه بوشتمق معناسنه‌در یقال حال علیه الماء
من الدلو اذا افرغه منه وبر کمسه اوزره قمچی متولدی نسنه ایله اورمغه قصد
وهجوم ایلمك معناسنه‌در یقال احال علیه بالسوط اذا اقبل و کیجه‌نك ظلمتی زمین
اوزره یایلمق معناسنه‌در یقال احال اللیل اذا انصب علی الارض وبجرابوب
طوارك ارقه‌سنه بنمك معناسنه‌در یقال احال فی ظهر دابته اذا وثب واستوی
وبر نسنه اوزره یللر کچمك معناسنه‌در یللنمق وسالخورده اولمق تعبیر اولنور
یقال احالت الدار اذا اتی علیها احوال ای سنون و کذا یقال احولت واحوال که
همزه‌نك کسریله اصل اوزره‌در چوجق بر یللق اولمق معناسنه‌در یقال احول
الصبی احوالا اذا اتی علیه حول واحاله محال سوز سویلمك معناسنه‌در یقال احال
الرجل اذا اتی بالکلام المحال وناقه حائل اولمق معناسنه‌در یقال احالت ناقته اذا
صارت حائلا کما سیذکر (الاحتیال) افتعال وزننده بو دخی بر نسنه اوزرندن
یل کچمك معناسنه‌در یقال احتال الشیء اذا اتی علیه حول وحیله ایلمك معناسنه‌در
یقال احتال فلان اذا اتی بالحیلة کما سیذکر (تحوالة) تحاله وزننده احالة
دین معناسندن اسمدر بوزجلوی بر آدمه یوز ایلدیکی افحشیه دینور وبر بوری نهر
آخره دوندرمکه دینور و کفالت معناسنه‌در یقال قبل حوالته ای کفالته
وعبدالله بن حواله یاخود ابن حزنی صحابه‌در (المحول) محسن وزننده بر یللق
چوجغه دینور یقال صبی محول اذا اتی علیه حول ودیشی طوغوردقدنصکره
ارکك طوغورمش یاخود علی العکس اولان عورته وناقه‌یه دینور محول کبی

يا سبد كي (الحولى) حائك فتحيله برياق حيوانه ديور كرك جنسال طرفلى وكرك سنوزى اونسوس موننده حونيه وآنك جمعده حوليات ديور يقال اتى بالحول الحولى وهو ماانى عليه حول من ذى حافر وغيره شارح ديركه عربلر بونى توصيفله مطلقا صغير نسنه‌ده وقصيرالمده نسنه‌ده استعمال ايدر (المستحالة) (والمستحيلة) سكره‌نن اكيشن به وصف اولور يقال قوس مستحالة ومستحيلة اى معوجة وبر سنه يخود ايكى سنه سورليوب بورقلمش ترلايه اطلاق اولنور ومطلقا استوا حالندن عوج حالنه متحول اولان نسنه‌يه مستحيل اطلاق اولنور ومستحاله بالدريك وانجك كيكنك ايكى طرفيده اكرى اولان ادمه دينور هاء نقليه در يقال رجل مستحالة اذا كان طرفا ساقيه معوجين (الاستحالة) برنسنه اولكى حالندن حالت اخرايه دونمك معناسنه در استقامتدن عوجه دونمك كبى يقال استحال الشيء اذا تحول من حال الى حال ويقال استحالت القوس اذا تغيرت من الاستواء الى اعوج وبر نسنه‌يه عجبا حركت ايدرمى دبو بيلمك ايچون نظر ايلك معناسنه در يقال استحاله اذا نظر اليه هل يتحرك (الحول) (والحيل) حاذق فتحيله (والحول) عنب وزننده (والحولة) صوله وزننده (والحيلة) حاك كسريله (والحويل) عويل وزننده (والمحال) (والمحالة) ميملرك فتحيله (والاحتيال) (والتحول) (والتحيل) تفعل وزننده امور ومصالحك تصرف واداره‌سنده حذاقت وجودت فكر ونظر وقدرت معناسنه در كه تقليب فكر صائب لازمه‌سيدر اصطلاحزده حيله‌فند ومكر ودوباره مقامنده استعمالى بوندن بعيددكلدر بونك لازمى كبيدر مؤلف احتيال ايله تحول وتحيلى اطراد امزج ايتشدر حيله‌نك جمعى حول كلور عنب وزننده اصلى اوزره وحيل كلور ينه عنب وزننده وحيلات كلور عنبات وزننده يقال فلان ذو حول وحيل وحول وحولة وحيلة وحويل ومحال ومحالة واحتيال وتحول وتحيل اى ذو حذق وجودة نظر وقدرة على التصرف وحول عنب وزننده اسمدر زوال وانتقال معناسنه ومنه قوله تعالى [لايبغون عنها حولا] وحول الدهر زمانك تقاليب وعجايبنه اطلاق اولنور وحول شول خندقه دينور كه اكا سراپا خرما اغاجلرى ديكرلر (الحولة) صوله وزننده حيله معناسنه دركه ذكر اولندى وزور وقوت معناسنه‌در وبرحالدن برحاله دونمكه دينور تحول وانقلاب معناسنه بو ايكى معناده حول دخى مستعملدر قال الشارح ومنه لاحول ولاقوة الابالله وآنك ارقه‌سنه تمكه دينور (الحول) صرد وزننده (والحولة) تومه وزننده (والحول) سكر وزننده (والحولة) همزه وزننده (والحوالى) حالك فتحى وضميله (والحولول) سفرجل وزننده (والحولى) سكرى وزننده بغايت حيله‌كار آدمه دينور كه هر امورنده لطف

وحذاقتله تصرف ایدر یقـال رجل حول وحـِـوَل وحوَل وحولة وحوالی وحولول وحولی ای شدید الاحتیـال (ماحوله) (وماحیله) فعل تعجبدر ما کثر حیله معناسـنه در ویقـال هو احول منك واحیل ای اکثر حیلة بونی افعل تفضیل دخی کلور وبونلر سـابق الذکر حیله معناسـنه اولان حول بناسـندن یاخود احتیـال بناسـندن مصوغلردر زیرا اخفش ومبرد عندلرنده جمیع مزید ثلاثیدن فعل تعجب وافعل تفضیل مصوغ اولور (التحول والتحیل) تفعل وزننده بر یردن آخر یره انتقال ایلمك معناسـنه در یقـال تحول عنه اذا ذل الی غیره وارقه‌ده کاره یعنی برارقه یو کی یوك کوترمك معناسـنه در یقال تحول الرجل اذا حمل الکارة علی ظهره ویقـال تحول الکساء اذا جعل فیه شـیئا ثم حمله علی ظهره وحیله قلمق معناسنه در که ذکر اولندی یقـال تحول فی الامر اذا احتال وتحول واعظ ناسك قبول وعظ وپند ایچون نشاط واقبـال وقتنی اراشدروب کوزتمك معناسـنه در یقـال تحول فلانا بالموعظة اذا توخی الحال التی ینشط فیها لقبولها (لامحالة) میمك فتحیله لابد معناسـنه‌در محاله کلمه‌سی مصدر میمیدر تحول یاخود حیله معناسـنه در لا کلمه‌سنك اسمیدر خبری محذوف موجودة لفظیدر لابد معناسـنه مستعملدر که ناچار ولا علاج دیمکدر مثلا الموت آت لامحالة منه دیرلر موت البته کلجکدر کلسون دیو حیله وآندن خلاصه چاره وزوال وانتقال ممکن دکلدر دیمکدر (المحال) غراب وزنـنده وجه وطریقندن منحرف اولان کلامه دینور که مراد وقوع امکان جهتندن خارج باطل وبیهوده کلامدر مثلا جسم واحد حالت واحده‌ده ایکی مکانده بولنور دیمك کبی یقال تکلم بالمحال ای الکلام الذی عدل عن وجهه شارح دیر که بعده مطلقا ممکن الوقوع اولمیان باطل نسنه‌ده استعمال اولندی (المستحیل) بو دخی محال معناسـنه در وطلو نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شیء مستحیل ای ملآن (التحویل) تفعیل وزننده برنسنه‌یی محل قلمق معناسـنه در یقـال حوله اذا جعله محالا وبر نسنه‌یی برندن آخر یره ایرمق معناسـنه در یقـال حوله الیه اذا ازله الیه بوندن اسم حول وحویلدر عنب وامیر وزنلرنده وبر نسنه برندن آخر یره ایرلمق معناسنه اولمغله لازم ومتعدی اولور یقال حول الشیء اذا تحول و کهکشان وسط فلکه وارمق معناسنه در که یاز موسمنده اولور یقـال حولت المجرة اذا صارت فی وسط السمـاء وناقه حائل اولمق معناسـنه در یقـال حولت الناقة اذا صارت حائلا وبر آدمك کوزنی برعارضه ایله شـاشی قلمق معناسـنه در یقـال حول عینه اذا صیرها حولاء (الحول) عنب وزننده (والحویل) امیر وزننده زائل اولمق معناسندن اسملردر ایرلمغه دینور زوال معناسنه ستة که ذکر اولندی یقـال لاحول عنه ولاحویل

ای لا زوال ولا انتقال عنه (والحویل) طلب وخواهش معناسنه‌در اسمدر محاوله
معناسنه‌در وشاهد و گواهه دینور یقال هو حویله ای شاهده و بر موضع
آدیدر و کفیل معناسنه‌در که بودن اسم حواله‌در نته که ذکر اولندی یقال
یجب علی حویله ای کفیله (الاحتوال) اصلی اوزره افتعال وزننده بر آدمه ناس
هر طرفدن اوشوشوب ایدوب اورته‌یه آلمق معناسنه‌در یقال احتولوه اذا احتاشوا
علیه (الحوال) جدال وزننده (والمحاولة) مجادله وزننده بر نسنه‌یی طلب
وخواهش قلمق معناسنه‌در یقال حاوله حوالا ومحاولة اذا رامه اساسد وطلب
بالحیله معناسنه مفسردر و بر نسنه‌نك ظرفنه حواله نظر ایدوب دقت وامعانله
باقمق معناسنه‌در تقول حاولت له بصری ای حددته نحوه ورمیته به (الحیلولة)
کینونه وزننده ایکی نسنه ارالرینه گیروب حاجز اولمق معناسنه‌در که
ذکر اولندی یقال حال بینهما حیلولة اذا حجز (الحوال) کتاب وزننده
(والحول) صرد وزننده (والحول) جبل وزننده ایکی نسنه ارالرینه گیروب
حاجز ومانع اولان شیئه دینور (الحوال) سحاب وزننده تغیر وانقلاب معناسنه‌در
ومنه حوال الدهر ای تغیره وصرفه (الحولة) حانك ضمیله (الحولان) فعلانله
(والحول) عنب وزننده (والحولان) حانك ضمی وواوك فتحیله (والحولاء)
حانك ضمیله جمله‌سی صرف وتغیر معناسنه اولمغله لازمی اولان عجائب وغرائب
اراده اولنور ومنه یقال هذا من حولة الدهر وحولانه وحوله وحولانه وحولائه
ای من عجائبه (الحائل) لونی بوزلمش نسنه‌یه دینور یقال شیء حائل ای متغیر
لونه وطی قبیله‌سی یوردنده اولان ایکی طاغ بیننده بر موضع آدیدر وتجدده بر موضع
آدیدر و یوغورد چکلمش ایکن طوتمیوب قسیر قلمش ناقه‌یه دینور علی قول بر سنه
یاخود ایکی یاخود بر قاچ سنه قسیر قالمشنه دینور لذلك مطلقا حمل شاننده اولان
نسنه وحیوان وجه مذکور اوزره قسیر قالسه ومیوه دار اغاج اویله‌جه میوه
طوتمیوب قالسه حائل اطلاق اولنور جمعی حیال گلور حانك کسریله وحول
گلور حانك ضمیله وحون گلور سکر وزننده وحولل گلور که حانك ضمی ولامك
فتحیله اسم جمعدر وکاهجه تأکید ومبالغه ایچون حائل حول وحائل حولل دیرلر
اضافتله وعند البعض بر سنه گبه قالمیانه حائل وایکی سنه گبه قلمیانه حائل حول
وحائل حولل دیرلر حالك ضمیله پس بو مبالغه بی ملحقدر یقال ناقة حائل
اذا کانت قد حمل علیها فلم تلقح اوالتی لم تلقح سنة او سنتین اوسنوات وکذا کل
حائل ویقال حائل حول وحائل حولل مبالغة اوان لم تحمل سنة فحائل اوسنتین
فحائل حول وحولل وحائل دیشی گوشکه دینور طوغدیغی ساعتده نته که ارککنه
سقب دینور یقال نتجت الناقة حائلا حسنة ای الانثی من اولاد الابل ساعة توضع

(الحال) بال وزننده انسانك ماهو عليهى اولديغى نسنه‌يه دينور تأنيثله حالت
دخى دينور يعنى نفسى وبدنى ووصفى اولان امور متغيره دن انسانه مختص اولان
هيئت وكيفيته اطلاق اولنور كه انسان آنك اوزرنده قائم اولور هيئت مزبوره
ذى الحال اولان انسانه لازم ومفارق دخى اولور لكن صفتده ثبوت معتبردر
وحال لفظى اعتباريله مذكر وصفت اعتباريله مؤنث اولور يقال له حال حسن وحسنة
وحالة وهى كينة الانسان وما هو عليه وحال الآن ايچنده اولديغك وقته اطلاق
اولنور كه ماضى ايله مستقبل بيننده برزخدر ماضينك نهايتى ومستقبلك بدايتيدر
جمعى احوله كلور افعله وزننده شارحك بيانه كوره اصلى حول ايدى فتحتينه
وحال سياه بالچقه دينور وبومشق طپراغه دينور وچارشف مقوله‌سى ثوبه سنكمش
شمر اغاجنك يپراغنه دينور وكشينك زوجه سنه اطلاق اولنور وسوده دينور
وخاصة متعفن سياه بالچقه دينور حماه معناسنه وبو معناى اولدن اخص در
وارقه يوكنه دينور نه اونورسه اولسون كاره معناسنه در يقال جاءنا بحمل
حالا اى كارة وهى ماتحمله على ظهرك وچوجقى عربه‌سنه دينور كه آنكله يوريمكه
مشق ايدرلر وآت قسمنك صرتنده تكلتى كلان يره دينور ياخود صرتنك بوندن
صغرى يه قدر اوزا دينه وطريقه سنه دينور وانى كوله دينور رماد حار
معناسنه وايچنه بچلمش چاير قويوب كوتردكلرى چول وپلاس مقوله‌سنه دينور وبمنده
ازد ديارنده بر بلده آديدر (الحالة) حال معناسنه در كه مؤنثيدر جمعى حالات
كلور وحالات الدهر واحوال الدهر زمانك صروف وانقلاباتنه اطلاق اونور
يقال غير تهم حالات الدهر واحواله اى صروفه (الحولة) حانك ضميه عجيبة
زمانه اطلاق اولنور جمعى حول كلور غول وزننده وداهى ومنكر نسنه‌يه اطلاق
اولنور ومطلقا تعجب ايده‌جك نسنه‌يه دينور (الحوول) قعود وزننده (والحيال
والحيالة) حانك كسريله ناقه حائل اولمق معناسنه در يقال حالت الناقة حوولا وحيالا وحيالة
اذا صارت حائلا وحيال اسم اولور شول ايپه دينور كه دوه نك قارنى التندن قولانه بند
اولنور تا كه قولان صيراوب خايه‌سنه طوغرى اينميه حيال الشئ بر نسنه‌نك بجانبنه دينور
قباله معناسنه ومنه يقال قعد حياله وبحياله اى بازائه (المحول) محدث وزننده
تحويل مذكور معناسنه در حائل اولان ناقه‌يه دينور يقال ناقة محول اى حائل
وديشى عقبنده اركك طوغورمش ياخود على العكس اولان عورته وناقه‌يه دينور
كما سيذكر (حيويل) ياى تحتيه ايله زنبيل وزننده اسمادندر قرة بن حيويل محدثدر
(المحالة) ميمك فتحيله قيو چرخنه دينور مجنون كبى وبيوك مقاره‌يه دينور بكرة
عظيمه معناسنه شارحك بيانه كوره تكرلكه دخى دينور جمعى محال درهاسز
ومحاول كلور وبودونمك معناسنه اولان حول دندر وارقه‌ده اكورنه كتكلر بنك

اورته‌سنده اولان کیکه دینور که ارقه کیکی تعبیر اولنور مهرهٔ پشت معناسنه
محالنی دینور سحاب وزننده (الحول) فتحتینله کوزشاشی اولمق معناسنه درکه
برقاچ کونه اولور بیاضی قوبروغنده وسیاهی بیکارینه طوغری اولور وکیمنده حدقه‌دن
برون اوزرینه مائل اولور وکیمنده قوبروغنده اولور وکیمنده یوقری قاش کیکنه
طوغری مائل وناظر اولور وکیمنده حدقه قوبرغنه طوغری مائل اولور یقال
حولت عینه حولا من الباب الرابع وفی عینه حول ویقال حالت تحال مثل خافت
تخاف (الاحولال) احمرار وزننده بودخی کوزشاشی اولمق معناسنه در یقال
احولت عینه بمعنی حولت لکن بومبالغه ایچوندر (الاحول) احمر وزننده
(والحول) کتف وزننده کوزی شاشی آدمه دینور مؤنثی حولاء در
وکوزه نه وصف اولنور یقال امرأة حولاء وعین حولاء (الحولاء)
حانک کسری وواوک فتحیله عنباء وشیراء وزنلرنده که وزنمز بورده بواوج
کلمه‌دن غیری یوقدر حانک ضمیله‌ده جائزدر ناقه نک دول بتاغی اولان دری یه
دینور نسوانده مشیمه دینور واول یشیله مائل بردریدر که کوزنلو اولور
صوایله طلو اولوب یوریله بیله جه ظهور ایدر وجابجا قزل ویشیل خطوطله
مخطط وایچنده عرس دیدکلری دریجکلر اولور وبو صلانک غیریدر زیرا اول یاورینک
یوزنده بورلمش چقار کیدرمجیء هلاک اولنور وبومعنایه مبنی عرب بلرماه وخضرت
وخصبی حوی محله نازل اولدی دیجک یرده نزلوا فی مثل حولاء الناقة دیرلر زیرا حولاء
وجه مذکور اوزره یشیل وصوایله مملو وریان اولور (الاحویلال) احمرار وزننده
یرک نباتلری بویلنوب یریوزی یم یشیل اولمق معناسنه در یقال احوالت الارض
اذا اخضرت واستوی نباتها (بنو حوالة) سحابه وزننده عربدن بربطن آدیدر
(بنو محوله) معظمه وزننده اصحابدن عبدالله بن غطفان اولاد واحفادنه اطلاق
اولنور مقدما اسمی عبدالعزی ایدوب بعدالاسلام مفخرانام علیه الصلوة والسلام
حضرتلری تحویل وعبدالله ایله تسمیه بیورمغله اولاد واحفادنه بنو محوله اطلاق
اولندی (المحول) معظم وزننده بغداد غربیسنده بر موضعدر (المحیل) میمک
ضمیله که احاله‌دن اسم فاعلدر محول ومحول کبی دیشی طوغیر دقدنصکره عقبنده ارکک
یاخود بالعکس طوغرمش خاتونه وناقه‌یه دینور یقال امرأة محیل ومحول اذا کانت
قدولدت غلاما اثرجاریة اوعکست (حاله) بنوالقین دیارنده بر موضعدر (حولایا)
حانک فتحیله نهروان اعمالندن بر قریه‌در (حواف) حانک ضمی وفتحیله بر موضعدر
(ذو حولان) سحبان وزننده بر موضعدر (انحاویل) تجاویف وزننده بر سنه
زراعت اولنوب و بر سنه زراعت اولنمیان تارلالره اطلاق اولنور شارحک بیاننه

کوره مفردی تحویلدر ومؤلف مسامحه ایله تفسیر ایتمشدر یقال تحاول الارض
ای تخطی حولا وتصیب حولا ای تزرع سنة و سنة لاو به تتقوی الارض (الحزول)
سفرجل وزننده پك چلاق وجمرك محيل وداهیه آدمه دینور یقال رجل حزول
ای منکر کیش (ذوحوال) سحاب وزننده ملوك حمیردن برملکك لقبیدر که اذواء
زمره سندندر (الحیعلة) دحرجه وزننده اذان واقامت ایدن مؤذن حی علی
الصلوة وحی علی الفلاح دیمك معناسنه در وبو بسمله وحمدله کبی منحوتدر یقال حیعل المؤذن
اذا قال حی علی الصلاة حی علی الفلاح (الحیهل) حیدر وزننده (والحیهل) حانك ویای
مشدده نك فتحیله ویانك کسریله جائزدر دوه مرعاسی اولان ترش وخرده نبات
نوعندن برکونه خرده شجر اسمیدر که بپراغی اولمز مفردی حیهله وحیهله در
وحمید بن ثور نام شاعرك اشبو * دمیث به الرمث والحیهل * مصرا عنده که هاء
مضمومه در لامك حرکه سی هایه نقل اولندی وحیهله یانك تشدیدی ولامك فتحیله
وحیهل لامك سکونیله وحیهلن تنوینله وحیهلا تنوینله وحیلا تنوینسز حث واغرا
کلمه سیدرلر ویونلرك حکم آخرلری دخی واردر معتل بابندن حی فصلنده ذکرلری
کلور ان شاء الله تعالی (الحیلة) حانك فتحیله کچی سوریسنه علی قول کچی وقیون
قارشق سوری به دینور وطاغك یوقری یسندن یوارلوب ایمکله طاغك دبنده
یوغالوب کومه نمش طاشلره دینور وسراة قضاسندن بر بلده آدیدر واحتیالدن
اسم اولور حیل وحول کبی یقال انه لذو حیلة وحیل وحول ای حیلة وحیل زور
وقوت معناسنه در یقال به علیه حیل ای قوة ودره نك اورته سنده ایر کیلوب
قالمش صویه دینور جمعی احیال و حیول کلور وحیل مدینه ایله خیبر بیننده
بر موضعدر (یوم الحیل) ایام عربدن بریوم معروفدر (حیلان) سلمان وزننده
حلب قضاسنده برقریه اسمیدر که درون حلبه جاری بحرانك مخرجی آندندر
(الحیلان) حانك کسریله خرمن عربه سنك تخته لریله دموو ادواتنه دینور
(الحیول) قعود وزننده بوزلمق معناسنه در یقال حال الشیء یحول حیولا
اذا تغیر (حیل حیل) مکررا جیر وزننده کچی قسمنه مخصوص زجر وآزار
کلماتندندر

(* فصل الخاء المعجمة *) (الخبل) خانك فتحی ویانك سکونیله برعارضه سببیله
اعضایه عارض اولان فساده وتباهلغه دینور وفالج علتنه دینور که عضو کوشیوب
طونمز اولور وگاه باشدن غیری جمیع اعضایه عارض اولوب حس وحرکتدن
قالور بو معنالرده فتحتینله ده جائزدر یقال به خبل ای فساد عضو وکذا فالج واللرث
وایاقلرك کسکلکنه دینور جمعی خبول کلور یقال بنو فلان یطالبون بدماء
وخبل ای قطع الایدی والارجل بو معنالرده خبل وصف بالمصدردر زیرا
فی الاصل مصدردر و خبل اصطلاح عروضیونده بحر بسیط ورجزك

مصدرندن جزؤ لرندن سببن و فاء جزؤلرنی سقاط ایتمکدن عبارتدر
زیرا جزؤ سبب که سبب خفیفك بدی منزلنده در اونكله اسقاط
ایلرسه دخی سكون ... قطع اولنمش اولور و بوزحاف مزدوجدر كه طی ايله
خبن عنصرندن مركبدر وخبل تحريك اوزره مصدرا استعمال اولنور حبس ايلمك
معناسنه یقال خبله خبلا من الباب الاول اذا حبسه ومنع ایلمك معناسنه در
یقال خبله خبلا من الباب الثانی اذا منعه و اودنج معناسنه در قرض کبی یقال اخذه
خبلا ای قرضا و عاریت نسنه آلمغه دینور یقال اخذه خبلا ای استعارة و یوك کتورن
حمله قول و شرطندن زائد و بریلان نسنه یه دینور یقال اعطاه خبلا وهو مازدته علی شرطك
الذی یشترطه الحمال و برادمی مجنون قلق معناسنه در یقال خبله الحزن خبلا اذا جننه و بر آدمك
عقلنی یاخود عضونی تباه ایلمك معناسنه در یقال خبل فلانا اذا افسد عقله و تقصیر ایتمك
معناسنه در یقال خبل عن فعل ابیه اذا قصر (الخبل) فتحتینله جن و دیوه
دینور یقال مسه الخبل ای الجنی و طوارك ایاقلرینه عارض اولان فساده و بوزقلغه
دینور که یوریمکدن قالور و دنیلدیکه دینور بونده خانك ضمی و فتحی و بانك
سکونیله ده جائزدر یقال به خبل و خبل و خبل ای جنون و خبل برقوش آدیدر که
بتون کیجه کویا که مدت خبل دیه رك اوتر وصو طلومنه وطلوقربه یه دینور
(الخابل) بودخی جن و پری یه دینور و مفسد و فتنه کاره دینور و شیطانه دینور (الخبال)
سحاب وزننده نقصان معناسنه در و هلاك معناسنه در و رنج و زحمت و كل و عیال
معناسنه در یقال فلان خبال علیه ای کل و عیال وزهرقاتله دینور واهل جهنمك
حین حرقنده بدنلرندن سیلان ایدن صاری صویه دینور قال الشارح و منه الحدیث
[من شرب الخمر سقاه الله من طینة الخبال یوم القیمة] وهو صدید اهل النار
وقیونك ایچریسنده اولان اوپرقلق وچاقللوق وصنعنه دینورکه بعضا قوغه اول
اوپرقلره و بوچاقلره کیروب ایلشمکله یرتیلور یقال هذه البئر فیها خبال وهوان
تكون متجففة فربما دخلت الدلو فی تجافها فتخترق وجوهری خبالی لبیدك فرسی
اسمیدر دیو ثبت و لبیدك اشبو * تکاثر قرزل والجون فیها * وعجلی والنعامة
والخبال * بیتیله استشهادی وهمدر نته که عجلی لفظنده دخی وهمله تعجل
عنوانده رسم اتمشدر صواب اولان یای تحتیه ایله خیال اولمقدر وخبال مصدر
اولنور دلورمك معناسنه یقال خبل الرجل خبالا من الباب الرابع اذا جن و بر
کمسه نك الی چولاق اولمق معناسنه در یقال خبلت یده اذا شلت (التخبیل)
تفعیل وزننده (والاختبال) افتعال وزننده مجنون قلق معناسنه در یقال خبل
فلانا واختبله اذا جننه و بر کمسه نك عقلنی یاعضونی فاسد وتباه ایلمك معناسنه در
یقال خبله واختبله اذا افسد عقله اوعضوه و اختبال طوار قسمی دلوروب بر

برده آرام ایدیوب بری اوته چالقلیغی معناسنه در یقال اختبلت الدابة اذا لم تثبت
فی موطئها (الاخبل) احمر وزننده خبال مذکوردن وصفدر یقال هو اخبل
ای مجنون (الخبل) کتف وزننده شول زمانه وصف اولورکه خلقی بغایت شدت
ومضایقهٔ حوادثله قهر وتباه ایلیه یقال دهر خبل ای ملتو علی اهله (الاستخبال)
طواری عاریت ایستمک معناسنه در (الاخبال) همزه نک کسریله بر طواری
عاریته ویرمک علی قول سودیله و یوکیله انتفاع ایلمک ایچون یاخود اوزرنده غزا
ایلمک ایچون برای عاریته ویرمک معناسنه در تقول استخبلنی ناقة فاخبلتها ای
استعارنیها فاعرتها اواعرتها لینتفع بلبنها ووبرها او فرسا لیغزو علیه واخبال برادم
ناقه لرنی ایکی بلوک ایدوب برسنه بر بلوکنی وکلجک سنه دیکر بلوکنی انتاج ایلمک
معناسنه در نته که ایکی تارلاسی اولان برنی برسنه ودیکرنی کلجک سنه زراعت
ایلمکله تارلاری دیکلنوب قوت بولدرر یقال فلان یخبل ابله اخبالا وهو ان
یجعل ابله نصفین ینتج کل عام نصفا (المخبل) معظم وزننده بنو ثماله دن وقریع
وسود قبیله لرندن برنیجه شاعرلردر کذلک کعب المخبل شاعر معروفدر (المخبل)
محدث وزننده دهر وزمانک اسمیدر معانی مذکوره ملاحظه لرینه مبنی در (الخبال)
خالک ضمیله وفتحیله قلب وخاطره اطلاق اولنور تقول وقع فی خبلی ای فی نفسی
وخلدی و بو ترکیب نادم وپشیمان اولدم دیجک موقعده استعمال اولنور تقول وقع
خبلی ای سقط فی یدی بو ترکیب حیلیجه تتبعه الجاء ایلمکله بالاخره مأخذ مؤلف
اولان عبابده وقع فی خبلی من کذا ای فی نفسی وخلدی وهو کقولهم سقط فی یدی
وقد یفتح عبارتیله مذکور اولمغله ترکیب مذکور مثل مزبور وادیسنده استعمالی
منفهم وسائر مأخذلردن وکتب امثالدن دخی مستنبط اولدیغی اوزره خبل ماده سی
وجه مذکور جنون وفساد عقل معناسنه اولوب حالیت ومحلیت علاقه سیله
ابتدا نفس وقلبده مستعمل اولمشدر نته که مثل مزبورده واقع ید دخی نفس وقلبده
استعمال اولندی ووجوهی سقط ماده سنده تفصیل اولندی بعده مثل مزبور
معرضنده استعمال اولندی زیرا غالبا قلب ونفسه واقع اولان خدشه ووسوسه
وخلجان اکثری تأسف وندامت یاخود حیرتدن یاخود زله وخطادن ناشی اولور
پس وقع فی خبلی من کذا قولی اول نسنه دن ناشی نادم ومتأسف یاخود متحیر
اولدم یاخود مخطی اولدیغم معلوم اولدی دیمک اولور و بعض مأخذده سقطت
فی یدی عنوانیله مرسومدر نته که جوازی سقط ماده سنده تفصیل اولندی
(الخبتل) تای فوقیه ایله جعفر وزننده بودور عورته دینور (الخبنتل) قنفذ
وزننده شول چالق وشاشقین کمسنه دینورکه دائما ناسک مکروه ومنفوری اولان
اعمال واوضاع واشیایه اقدام ایدوب اولقوله مکروهاتله اوغراشور اوله یقال

فلان خنبل اى اهوج ابله مقدم على مكروه الناس (الخنبلة) دحرجه وزننده
بركسه چنق وسرسم و عاجز اولمغله دائما مكاره ناسله اوغراشمق معناسنه در يقال
هو يخنبل اى اهوج ابله يقدم على مكروه الناس (الخنبرجل) سفرجل وزننده
طورنا قوشنه دينور كركى معناسنه (الختعلة) تاى فوقيه ايله اغير اغير
اوبلنه رق يوريمك معناسنه در يقال ختعل الرجل اذا ابطأ فى مشيه (الختل)
قتل وزننده (والختلان) فتحاتله الدامق معناسنه در يقال ختله ختلا وختلانا
من الباب الثانى والاول اذا خدعه وقورد مقوله سى جبور شكارى طوتمغه اهسته
اهسته سينه رك وارمق معناسنه مستعملدر يقال ختل الذئب الصيد اذا تخفى له
(الخاتل) (والختول) صبور وزننده معناى مذكوردن اسم فاعللردر (الخوتل)
جوهر وزننده ظريف وخوش طبع ادمه دينور يقال رجل خوتل اى ظريف
(الخوتلى) خوزلى وزننده سيرلنه رك وسينه رك يوريشه دينور كه شكار ياخود
بركمسه بنى كورمسون ديو اويله يوررلر يقال يمشى الخوتلى وهى مشية فى ستره
(ختلان) سلمان وزننده بربلده اديدر بو بلده تركستانده واقعدر نسبتده ختلى
دينور خانك فتحى وتانك سكونيله شرح ديركه بو نسبتك وجهى معلوم اولمدى
مترجم ديركه كتب جغرافيانك بعضنده ختل قفل وزننده بدخشان اولكه سنده
بر ولايت اديدر اكا ختلان دخى ديرلر ديو محرر اولمغله ختلى اخفنه نسبت اولنمش
اولور و بعضنده ختل شهرك وختلان ايالتك اسمى اولمق اوزره مرسوم اولمغله
نسبتى موافق اولور (الختل) خانك كسريله سيرنه جك وتستر ايده جك يرده
مقوله سنه وموضعنه دينور وطوشنك اينه دينور (ختل) سكر وزننده ماوراء
النهرده بر ولايت اديدر ومصنف الديباج اسحق بن ابراهيم ومؤلف كتاب المحبه
ابراهيم بن عبدالله وعباد ومجاهد ابنا موسى ومحمد بن على بن طوق وموسى بن
على وعباس بن احمد واحمد بن عبدالله وعبدالرحمن بن احمد وعلى بن احمد
الازرق وعمر واحمد ابنا جعفر وعلى بن عمر ومحمد بن ابراهيم ومحمد بن خالد وحسن
بن محمد بن الجنيد المحدثون وعلى بن حازم ابوالحسن اللحيانى اللغوى الختليون
اورايه منسوبلردر (المخاتلة) مفاعله وزننده بر ادمى الداتمق ودبارمه معناسنه در
يقال خاتله اذا خادعه (التخاتل) تفاعل وزننده برى برنى الداتمق معناسنه در
يقال تخاتلوا اذا تخادعوا (الاختتال) افتعال وزننده ناسك سرا سويلشدكلرى
قسلدى يه خفية قولاق طوتوب ديكلمك معناسنه در يقال اختتل الرجل اذا تسمع
سر القوم (الخثلة) خانك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله وفتحاتله قارندن كوبك
ايله قاسيغك ارالغنه دينور جمعى خثلات كلور خانك فتحى وثانك سكونيله وفتحيله
وخثله بيوك قارنلو عورته دينور ومنهما يقال الخثلة اشتكت خثلتها اى المرأة

انتفخة البطن عن وجع مابين السرة والعانة (الحثيل) زبير وزننده ادم ماسكك
جدی اسيدی یاخود بوجیه در (الخجل) فتحتیله برادم او یاندیغندن متحیر
ومدهوش اولوب جماد کبی ساکن واپسم قالمق معناسنه در یقال خجل الرجل
خجلا من الباب الرابع اذا استحيى ودهش وبقی ساکتا لايتكلم ولايتحرك وطوار
بالچغه و بتاغه اوغرامغله متحیر کبی بیحجل اولوب قالمق معناسنه مستعملدر یقال
خجل البعير اذا سار فی الطين فبقی کالمتحير وارقه ده الان یوك بك آغر اولمغله
البنده باطلوب یقاب اولمق معناسنه مستعملدر یقال خجل بالحمل اذا ثقل علیه
واوتلر اوزایوب وچوغالوب بری برینه صارمشمق معناسنه در یقال خجل النبت
اذا طال والتف و بر ادمه برماده پك مشکل وچپارز اولمغله حیران اولوب نه
کونه عمل وحرکت ایده جکنی بیلمز اولمق معناسنه مستعملدر یقال خجل فلان بامره
اذا التبس علیه فلایدری کیف یخرج منه وبرکسه دولت واقبالی هنگام ایتدیوب
سرمستنکاه کویاکه بوطور نعمه مؤدی اولمق معناسنه مستعملدر یقال فیه خجل
ای سوء احتمال الغنی کان یاشر ویبطر عنده قال الشارح ومنه الحديث [للنساء
اذا جعتن دقعتن واذا شبعتن خجلتن] یعنی آج اولدیغکز وقتده درد وتفکردن
خاکسار اولورسز وطویدیغکزده مست کبی جهته تعفین اولورسز بعضلر موجب
شرم وخجلت اوله جق اوضاعه مبادرت ایدرسز دیو تفسیر ایلدی و برنسنه دن
اوصانوب بیقمق معناسنه مستعملدر یقال خجل منه اذا برم وکسب وطلب معاش
خصوصنده کاهلك ایلك معناسنه مستعملدر یقال به خجل فی طلب الرزق ای
التوانی وفساد وتباهی معناسنه در یقال خجل الشیء اذا فسد وکوملك وقفتان
مقوله سی لباسك اتکلری پاره پاره صالقم صچاق اولمق معناسنه در یقال خجل
القميص اذا تشقق اسافله مذلاذله (الخجل) کتف وزننده (والمخجل) محسن
وزننده اوتلری پك فراوان یاخود بری برینه صارمشق اولان یره دینور یقال
وادخجل ومخجل ای مفرط النبات ارملتف به وخجل کهنه ثوبه وصف اولور یقال
ثوب خجل ای خلق وبول واوزون ثوبه وصف اولور یقال ثوب خجل ای واسع
طويل وبویلو اوزون اوته دینور وشول کگیش چوله دینور که آتك ارقه سنی
صقمامغله بری اوته اوینایوب مضطرب اوله یقال جل خجل ای واسع يضطرب
علی الفرس (الاخجال) همزه نك کسریله (والتخجيل) تفعيل وزننده برآدمی
خجل وشرمسار قلمق معناسنه در یقال اخجله وخجله اذا جعله خجلا (الخدل) خانك
فتحی ودالك سکونیله یومری وطولغون نسنه یه دینور قباق طولمسی کبی اولان
بالدر کبی یقال شیء خدل ای ممتلی ضخم (الخدل) فتحتیله (والخدالة) عداله
وزننده (والخدولة) عموده وزننده برنسنه یومری وطولغون اولمق معناسنه در

يقال خدلت الساق خدلا وخدالة وخدولة من الباب الرابع اذا كانت خدلة (الخدلة) عدله وزننده وصف اولان خدل مذكورك مؤنثيدر قيرق طولمسى كبى يومرى وطولغون بالدره دينور يقال ساق خدلة اى بينة الخدل ممتلئة ضخمة وشول خاتونه وصف اولورکه بالدرى يومرى وطولغون وذکرى اوله فرحه وزننده دخى لغتدر جمعى خدال کلور على قول خدله کمکلرى انجه اولمرق کوده سى اتسه طلو خاتونه دينور يقال امرأة خدلة اى الغليظة الساق المستديرتها اوهى ممتلئة الاعضاء فى دقة عظام وخدله برعارضه سببيله ضعف وپژمرده اولمش اوزم دانه سنه دينور وصاب ديدکلرى شجرك اوزدکنه دينور بونده خانك ضميله ده لغتدر (الخدلاء) حمراء وزننده (والخدلم) خانك ولامك کسريله بونلرده کمکلرى انجه اولمرق اتسه طلوطقناز خاتونه دينور ميم مبالغة زائده‌در (الخدافل)خانك فتحيله پك اسکى ومبتذل لباسلره دينور معاوز معناسنه وبونك مفردى مسموع دکلدر ومنه المثل ★ غرنى بردائك من خدافلى ★ يعنى سنك اکنکده اولان ايکى قاشك بنى الدانته‌کندى اسکى جامه لرمك تلفنه بادى اولدى بونك اصلى بودرکه برخاتون برکمسه‌نك اکننده ايکى نفيس لباس کورمکله ثروت وسامان صاحبى برآدم ظن ايدوب تزوجنه رغبت وبرتقريب ايله عقدى صورتياب اولوب حال ومال صاحبى اره‌واره يورم ديو کندى کهنه لباسلرنى طرح ايدوب استقراضله جديد جامه‌لر اتخاذ ايلدى بعدالمفارقه اول آدمك يالدزاولديغى متبين اولمغله کلام مزبورى ايراد ايلدى بعضلر بردائك لفظنده کاف خطابى کسرايله تکلم واصلنى بورسمه بيان ايلديکه برکسه برخاتوندن ايکى فاخر جامه استعاره وتلبس وکندى کهنه جامه‌سنى طرح ايدوب چندروزمرورنده خاتون کلوب اول عاريت جامه‌لرنى استرجاع ايلدکده اول کمسه مثل مزبورى ايراد ايلدى آخر کمسه‌نك مالنه طمع ايله کندى مالنى تلف وضايع ايدن کمسه حقنده ضرب اولنور (الخدفلة) دحرجه وزننده اسکى لباس کيمك معناسنه در يقال خدفل الرجل اذا البس قميصا خلقا (الخذل) خانك فتحى وذال معجمه‌نك سکونيله (والخذلان) خانك کسريله برآدمه مدد ونصرت ايليوب خوار وذليل ترك ايلمك معناسنه در يقال خذله وخذل عنه خذلا وخذلانا من الباب الاول اذا ترك نصرته شارح ديرکه نصرت مأمول اولنان کمسه نصرتنى ترك ايلمك لفظ مذکورك وضعنده معتبر در انتهى وکيك مقوله سى حيوان صواحبندن يعنى سوريدن واشلرندن تخلف ايدوب يالکزجه اولمق على قول تخلف ايدوب يالکزجه اولمق على قول تخلف ايدوب سورى به يتشميوب اويلجه کندى باشنه قالمق معناسنه در يقال خذلت الظبية وغيرها اذا تخلفت عن صواحبها اوتخلفت فلم تلحق ترکيب مذکور خذلت الظبية القطيع اوصواحبها تقديرنده در

کویا که سوریدن مفارقت وانفرادی سببیله ابنانوعی مخذول ایتمش اولوروحشیه
اولان حیوان یاوریسنی ترك ایتمیوب اوزرنده برقرار اولمق معنا سنه‌در یقال
خذلت الظبیة اذاقامت علی ولدها وحشیهٔ مزبوره سوری‌یی ترك وولدی عندنده
قیام ایتدکله عبارت مرقومه ده ترك معناسی معتبر در کذلك مثال اول کبی ولدی
اوزره قیام سببیله سوریدن‌مفترق اولمغله کندوسی یاخود بالسببیه ولدی سوری‌یی
مخذول ایتمش اواور شارح حك برکیب مز بوری قلب قبیلندن دیمسنه حاجت
یوقدر (الخاذل والخذلة) همزه وزننده اسم فاعللر در ترك مدد ونصرت ایدن
کمسیه دینور مفهوم ثانیده مبالغه معتبردر وخاذل سو ریدن متخلف اولوب متفرد
اولان وحشی حیوانه دینور وولدنی ترك‌ایلیوب اوزرنده قائم‌اولان وحشی‌یه دینور
ومنهزم آدمه دینور بونسبب اوزره در یقال رجل خاذل ای‌منهزم (الخذول)
صبور وزننده (والمخذل) محسن وزننده دائما سو ریدن تخلفله یالکز باشنه
اولان کیك مقوله‌سی حیـوانه وصف اولور وخذول شول قسرا غه دینور که
طوغرمق بوریسی طوتدقده اصلابری اوته اضطراب‌ایلمیوب برندن برقدم ایرلمز
اوله یقال فرس خذول اذاضربها المخاض لم‌تبرح من‌مکانها (الاخذال) همزه‌نك
کسریله بو دخی وحشی حیوان ولدنی ترك‌ایلیوب اوزرنده اولمق معنا سنه در
یقال اخذلت الظبیة‌اذا اقامت علی‌ولدها ووحشی حیوانك یاوریسی اناسنی کندیسنی
خذل وترك ایدر بو لمق معنا سنه در یقال اخذل ولد الو حشیهٔ اذا وجدا مه
تخذله (التخاذل) تفاعل وزننده اخذال ایله معنای اولده مرادفدر یقال تخا ذلت
الظبیة بمعنی اخذ لت وبر ادمك ایاقلری ضعیف وبیمجال اولمق معنا سنه در که
کویا مشی حالتنده ایاقلری کندیسنه تبعیت ایتمیوب ترك‌ایدر یقال تخاذلت رجلاه
اذاضعفتا وبرآدم جنکدن یاخود عسکر دن قچنلیوب کیرودونمك معناسنه در یقال
تخاذل‌القوم‌اذا‌تدا بروا(الخذعل)زبرج وزننده‌شاشقین‌واحمق‌عورته‌دینور ومیشیندن
دیکلمش‌برکسیم‌لباسه‌دینور که اعراب‌طائفه‌سندن‌حائض‌عورتلر وبعضی‌بوف‌وا وغوز
عورتلردخی کیرلر (الخذعله) دحرجه وزننده برکـو نه یور یمکه دینور مراد
ایاقلرنی چکه‌رك وآغسیه رق یوریمکدر وقار یوزمقوله سنی کوچك کوچك دیلمك
معنا سـنه در یقال خذ عل البطیخ وغیره اذا قطعه قطعا صغارا (الخذ عولة)
خانك ضمیله قبق وخیار مقوله سندن دیلنمش دلیمه دینور (خربیل) راء مهمله
وبای موحده ایله قندیل وز ننده آل یاسـیندن مؤمن اولان ذات کز ینك اسمیدر
شارح دیرکه تبصیر ده أل فر عوندن اولمق اوزره مرسومدر نته که قرأن کریمده
حضرت موسی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام قصه سنده مذکور در وخر بیل
شاشقین احمق عورته علی قول یك قوجه قاری‌یه دینور جمعی خرا بل در شارح

یر که بونده لباس اولنمغه ایل اولمقدر (الخردلة) دحرجه وزننده طعامی
قیمت طعت وتفریق ایتمك معناسنه‌در یقال خردل الطعام اذا اكل خیاره
وخورما قوروغنك ایلكرنی دوكوب كیرو قالانلری سیرلنمكله ایریلوب شهدانه
اولمق معناسنه‌در یقال خردلت النخلة اذا كثر نفضها وعظم ما بقی من بسرها
واتی ایری پارچه‌لمق على قول خرده خرده طوغرایوب طاغتمق معناسنه‌در
یقال خردل اللحم اذا قطع اعضاءه اوقطعه وفرقه (المخردل) اسم فاعل بناسیله
شول خرما اغاجنه دینور که یمشلری یك اكثری دوكلكله كیرو قالان قورقه‌ری
ایریلنوب شهدانه اولنور اوله یقال نخلة مخردل اذا اكثر نفضها وعظم ما بقی
من بسرها (الخرادیل) خرده خرده طوغرانمش وقیس اولنیور كه قیمه تعبیر
اولنور یقال لحم خرادیل ای مخردل شارحك بیاننه كوره مفردی مسموع دكلدر
(المخردل) مدحرج وزننده یره چالنوب یغلمش ادمه دینور مصروع معناسنه
(الخردل) جعفر وزننده معروف دانه‌در تركیده تحریفله خاردال دیدكلریدر بری
قسمندن برنوعنه قیچی تعبیر اولنور مسخن وملطف واحمق بدندن بلغمی جاذب
وقاطع وملین وهاضم وبلاغمی نقرس وعرق النساء وبرص علتلرینه نافع وخوریی
خانه‌دن طرد حیات خصوصنده مفید وعصاره سی تقطیر وجع اذنی مسكن
ومسحوقی ضماد وجع اسنانی دفع ایتمكده بغایت موثردر وخردل فارسی دیدكلری
مصرده حشیشة السلطان دیمكله متعارف اولان نباتدر كه حرفی ابجش یعنی
تره‌دن بر قسمدر كه ورقی عریض وحبكی اق وحدتی اقل اولور (الخرذنة)
ذال معجمه ایله خرذنه وزننده ومرادفیدر یقال خرذل اللحم لغة فی خردله
(الخرطال) خرمال وزننده برجنس معروف غله اسمیدر یخود دهر طعامن
دیدكلریدر كه بوغدیه شبیه دانه‌لردر اریه وبغدای ارالقلرنده بتر تركیده
كله چری وجنتخه دخی دیرلر (الخرفقة) قذفه دحرجه وزننده اوق حذاقتله
استاذانه اتمق یاخود تانی وسكوتله یوروق صاتیورمك یاخود نشاطله ایشلدوب
اوته سنه كچیرمك معناسنه‌در یقال خرفق الرامی فی رمیه اذا تنوق او ازهقه
بتانی او هو اعراق السهم من الرمیة (الخرمل) زبرج وزننده بون واو غوز
عورته على قول حمقاء وسفیه ویا یمشانه یاخود بك یشلو قوجه قاری یه دینور وبك جوق نمه
دینور یقال تزوج فلان خرملا وهی المرأة الحمقاء او الرعناء او العجوز المتهدمة (الخرامل)
خدافل وزننده ومرادفیدر كه پك اسكی اثوابه دینور (المخرمل) تدحرج وزننده
لباس كهنه‌لكندن پاره پاره نمت معناسنه‌در یقال تخرمل الثوب اذا تمزق (الخزل)
خانك وزای معجمه نك فتحیله بركمه بلنی صانمش كبی آغر آغر یوریمك معناسنه‌در
یقال خزل الرجل خزلا من الباب الرابع اذا مشی فی تثاقل وبرآدمك یاخود حیوانك

بلى شكست اولمق معناسنه در يقال خزل فلان اذا انكسر ظهره (التخزل) تفعل وزننده بودخى بلى شكسته كبى آغر اغر يورىمك معناسنه در يقال تخزل الرجل اذا مشى فى تثقل ويقال تخزل السحاب كانه يتراجع تثاقلا يعنى بلود بغايت آغر يوريدكدن كويا كه كرو كيرو كيدر تخيل اولنور (الانخزال) انفعال وزننده تخزل معناسنه در يقال انخزل الرجل اذا مشى فى تثاقل وبرآدمك سوزينه مبالات ايتيوب عجزدن يا خود سائر حالندن ناشى جوابندن سكوت ايلك معناسنه مستعملدر يقال انخزل عن جوابه اذا لم يعبأ به وكسلمك معناسنه در يقال انخزل فى كلامه اذا انقطع (الخيزل) حيدر وزننده (الخيزلى والخوزلى) خيزرى وزننده يلنى صالمش كبى كسيلك كسيلك آغر آغر يوريشه دينور يقال يمشى الخيزل والخيزلى والخوزلى وهى مشية فى تثاقل كانه انكسر ظهره (الخزلة) غرفه وزننده اسمدر بل قريقلغنه دينور يقال به خزلة اى كسرة فى ظهره واهل عروض اصطلاحنده متفاعلن جزؤندن الفنك سقوطيله تانك ساكن اولمسنه اطلاق اولنور كه مفتعلن جزؤنه نقل اولنور (الاخزل) احمر وزننده (والمخزول) بلى شكسته انسان وحيوانه دينور يقال هو اخزل ومخزول اى منكسر الظهر واخزل شول دوه يه وصف اولور كه اور كيجى تمامه يير يوب قلمامش اوله يقال بعير اخزل اذا ذهب سنامه كله (الخزل) خانك فتحى وزانك سكونيله بودخى عروضيون اصطلاحنده خزله ديدكلرى علت مرقومه يه اطلاق اولنور لكن خزل مصدريدر ذكر اولنان خزله اسميدر اول جزؤه مخزول دينور نته كه جميله جزل دخى بو معناده مستعملدر وبرآدمى ايشدن عوق ايدوب آليقومق معناسنه در يقال خزله عن حاجته خزلا من الباب الثانى اذا عوقه و كسمك معناسنه در يقال خزل الشئ اذا قطعه (الاختزال) افتعال وزننده برآدم قوم وجماعتدن آيريلوب منفرد اولمق معناسنه در يقال اختزل فلان اذا انفرد وبرنسنه يى كسوب اسقاط ايلك معناسنه در يقال اختزله اذا حذفه وبرنسنه يى كنديسيچون بولوب آيرمق معناسنه در يقال احتزله اذا اقتطعه (الخزلة) همزه وزننده شول آدمه دينور كه دائما ناسى حاجت ومقصدندن عوق وتأخير ايدر اوله يقال هو خزلة اذا كان يعوق الناس عما يريد (الخزعلة) دحرجه وزننده آقسيدرق ويكديردرك يوريك معناسنه در يقال خزعل الضبع اذا عرج وخمع ويقال خزعل الماشى اذا نفض رجليه يعنى آقسق كبى اياقلرنى سلكدرك يوريدى (الخزعال) خانك فتحيله آقسقلغه دينور يقال ناقة بها خزعال اى ظالع وكلام عربده فاء الفعلى مفتوح فعلال وزنى مضاعف اولنلردن غيريده يوقدر الاهمان خزعال وقسطال وخوطال كلمه لرى واردر (الخزعل) جعفر وزننده صرتلانه دينور (الخزلعا)

خانك ضميله خوراطه وشقا ايلمك معنا سنه در يقال منهذه الخزعاله اى المزاح
واللعب (الخزعبل) فتحتيله شمردل وزنده طرفه وخوش آينده حكايه‌لره
وداستانلره دينور يقال جاء بالخزعبل اى الاحاديث المستطرفة (الخزعبل) خانك
ضميله قذعمل وزنده (والخزعبيل) اشباعله باطل وبيهوده ومهمل نسنه‌يه
دينور يقال اتى بالخزعبل والخزعبيل اى الباطل مترجم ديركه مقامانده جمع
صيغه‌سيله خزعبلات عنواننده مرسوم اولمغله خزعبل جمعى اولمش اولور
(الخزعبلة) قذعمله وزنده تعجب اوله‌جق عجيب نسنه‌يه دينور (الخزعبيلة)
اشباعله آدمى كولدرجك نسنه‌يه دينور اضحوكه معناسنه (الخسيل) امير
وزنده الجق ورذيل و كمتر شيئه دينور جمعى خسائل وخسال كلور خانك
كسريله يقال شيء خسيل اى رذل وناسك ناكس ورذيل وفرومايه‌سنه دينوركه
آدم مولوزى تعبير اولنور يقال هو خسيل اى خشارة القوم (المخسل) معظم
وزنده (والمخسول) بين الناس مرذول ومحقر آدمه دينور (الخسل) سكر
وزنده (والخسال) رمان وزنده ارذال ناسه دينور يقال هم خسل وخسال
اى ارذال (الخسل) غسل وزنده بر نسنه‌يى كمترلكندن ناشى بيانه طرد
ايلمك معناسنه در يقال خسله خسلا من الباب الاول اذا نفاه (الخسالة) حساله
وزنده ومرادفيدركه هر نسنه‌نك بيانه آتيله‌جق كوتوسنه و كمترينه دينور
(الخشل) خانك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله ايچى چتمش يمورطه‌يه دينور
ومقل ديدكلرى دارويه على قول يابسنه ياخود تازه‌سنه ياخود خرده‌سنه
ياچكر دكنه دينور فتحتينله ده جائزدر مفردى خشله‌در ثمره وزنده وخشله‌در
ثمره وزنده بودارويه تركيده ابوجهل قوزه‌غى تعبير اولنوركه حجاز وهنده
مخصوص بر شجرك يمشيدر (وخشل) بر جنس نبات اسميدركه صارى وقرمزى
ويشل نوعلرى اولور وخشل بلازكلرك وخلخاللرك باشلرينه واوجلرينه دينور
(الحشل) فتحتينله كوتو وكمتر شيئه دينور يقال شيء خشل اى ردئ ومصدر
اولور لباس اسكيمك معناسنه يقال خشل الثوب خشلا من الباب الرابع اذا بلى
(المخشل) معظم وزنده (والمخشول) مرذول ومحقر كمسه‌يه دينور ومخشل
مزين آدمه اطلاق اولنور وبونده تفعيل ازاله ايچوندر يقال رجل مخشل اى محلى
(الخشل) خانك فتحى وشينك سكونيله رذيل ايتك معناسنه در يقال خشله
خشلا من الباب الاول اذارذله (الخشيل) امير وزنده قورى سيلندى‌يه دينور
غثاء يابس معناسنه (الخنشل) كتف وزنده زبون وبيمجال آدمه دينور يقال
هو خنشل فشل اى ضعيف (التخشل) تفعل وزنده تذلل وتحقر ايلمك معناسنه‌در
يقال تخشل الرجل اذا تطامن وذل (الخنشليل) زنجبيل وزنده تك ايشلك

سريع وماضى انسان وحيوانه دينور يقال رجل خنشليل اى ماض (الخشبل)
خانك وبانك فتحى ولامك تشديديله طپراغى پك تپه يه دينور اكمهٔ صلبه معناسنه
(الخشنفل) حجنفل وزننده عورت قسمنك فرجنه دينور (الخصله) خانك
فتحى وصادك سكونيله خوى وخلق معناسنه در يقال له خصلة حسنة اى خلة
وانسانده مركوز اولان فضيلت ومزيت ياخود رذيلت ودنائت صفتنه دينور
لكن فضيلت صفتنده غالب اولمشدر پس به خصلة دينمه صفت فضيلتله متصفدر
ديمك اولور جمعى خصالدر وخصله اوق نشانه رأست دككه دينور على قول
نشانك پك يقين بنشكنه اورمغه ديتور آنكيچون ايكى دفعه نشانك اول رسمه
پك سمتنه اورسه‌لر تير اندازلر بيننده راست نشان اورمش عد اولنور خصل
دخى ديرلر وخصله اوزملك تفريه تعبير اولنان خرده سالقمنه دينور و كسلمش
تيكنلى شاخه دينور بو ايكى معنالرده خانك ضميله‌ده جائزدر واغاجده دالك
وچبوغلك تازه ويومشق اولان اوجنه دينور فليز كبى وعرفط نام شجرك تر وتازه
اولان چبوغنه دينور بو ايكى معنانده فتحه‌له‌ده لغتدر على قول اصل فتحاتله لغتدر
(الخصل) اصل وزننده خصله ايله معناى ثالثده مرادفدر واوق يارشنده ميدانه
وضع اولان اوكدله دينور ومنه يقال احرز فلان خصله أذا غلب اى اخذ خطره
وخصل وخصال كتاب وزننده اوق آتشمقده سائره غالب اولمق معناسنه در يقال
خصلهم خصلا وخصالا من الباب الاول اذا نضلهم وبو باب مغالبه‌دن اولمغله خاصلهم
فخصلهم سبكنده‌در ناضلهم فنضلهم كبى وبونده فابله فضلهم نسخه‌سى غلطدر
وخصل بر نسنه‌يى كسوب آيرمق معناسنه در يقال خصله اذا قطعه وفصله
(الخصلة) غرفه وزننده ديوشورلمش طوپ صاچه دينور على قول بر طوتام
صاچه دينور وات پارچه‌سه دينور كه عضو اوله قول وبوط كبى (الخصيلة)
سفينه وزننده يودخى خصله معناسنه در وات پارچه‌سنه دينور على قول عضونده
اولوب آيرلمامش اولان ات پاره‌سنه دينور اويلقلرك وبزولرك وقره‌جلرك باتق
اتلرى كبى ياخود قالين وقبا اتلو سكيره دينور جمعى خصيلدر وخصائلدر
(التخاصل) تفاعل وزننده اوق يارشقده اوكدل قومق معناسنه در يقال
تخاصلوا اذا تراهنوا على النضال (الخصيل) امير وزننده اوق يارشنده مغلوب
اولان آدمه دينور يقال هو خصيل اى مقمور وآت وصغر مقوله‌سى حيوانك
قويروغنه دينور ذنب معناسنه بوراده ذنب نسخه‌سى غلطدر (المخصال) محراب
وزننده اكين بيچه‌جك اوراغه دينور منجل معناسنه (المخصل) منبر وزننده
كسكين قلجه اطلاق اولنور سيف قطاع معناسنه (التخصيل) تفعيل وزننده
بر نسنه‌يى كسوب پاره پاره ايلمك معناسنه‌در يقال خصله اذا جعله قطعا واغاج

بو [illegible] معناسنه در يقال [illegible] الشجر [illegible] وطواره [illegible] يوشق
قره خضر [illegible] معناسنه در يقال خضل البعير اذا قطعه الخضب (خضيبة)
جهينه وزنده صحابه دن واثلة بن الاسقع در كه اصحابدندر (ذوخضيبة) عماندن بر كوچك
طاغ در (الخضبة) ثمله وزنده خضبه لفظنده لغتدر كه خرمن يرنده قالان
صبو سنبله ديئور (الخضل) ضاد معجمه ايله كتف وزنده (والخاضل) شول
اصلاق ونمناك نسنه يه ديئور كه رطوبتى آزجه لمسه ايله محسوس جقدر
اوله يقال شئ خضل وخاضل اى ندٍ يترشف نداه وخضل مطر وطراوتلو ايله ورياله
وصف اولنور يقال شواء خضل اى رشراش وخضل بن سلمة وحسن بن عبيد شعرالردر
(الخضل) التحريكله بر نسنه ياشروب نمناك اولمق معناسنه در يقال خضل الشئ
خضلا من الباب الرابع اذا ندى واصلاتمق معناسنه در يقال اخضله فخضل اى ابتل
(الاخضلال) افعلال وزنده بر نسنه نك نمناك اولمق معناسنه در يقال اخضل الشئ
اذا ندى واصلاتمق معناسنه در يقال اخضله فاخضل و كيجه نك نمناك اولمق معناسنه در
يقال اخضل الليل اذا اندى (الاخضيلال) اطمينان وزننده بودخى بر نسنه نك نمناك
اولمق معناسنه در يقال اخضال الشئ اذا ندى واخضيلال كه احمرار وزننده در اخضلال
مذكور معناسنه در يقال اخضل الشئ اذا ندى واغاجك دالارى ويپراقلرى
فراوان اولمق معناسنه در يقال اخضال الشجر كالمذكور واخضال كاحمار اذا كثرت
اغصانها واوراقها (الاخضال) همزه نك كسريله بر نسنه يى اصلاتمق معناسنه در
يقال اخضله اذا بله واصلاتمق معناسنه لازم اولنور يقال اخضل الشئ اذا ابتل
(الاخضيضال) اعشيشاب وزننده بو دخى بر نسنه اصلاتمق معناسنه در يقال
اخضوضل الشئ اذا ابتل (الخضيبة) سفينه وزننده بر غچه بوجه نه زاره ديئور (الخضلة)
خرقه وزننده ناب وطراوت معناسنه در يقال له خضلة اى نعمة وري ورفاء واقبال
وسامان معناسنه در يقال هو فى خضلة اى رفاهية ويقال يوم خضلة بالاضافة
اى يوم نعيم وزوجه يه اطلاق اولنور يقال خضلة الرجل اى زوجته وخضلة
نسوان عرب اسامیسندندر وانلكم تسميه ديئور عادت موجب مطر ونعمت
اولديغنه مبنى يقال طلعت الخضلة وهى قوس قزح وبدنى تر وتازه ونازك خاتونه
ديئور يقال امرأة خضلة اى ناعمة (مخضل) مكرم وزننده ولامك تشديديله
مخمر وزننده نعتدر ناب وطراوتلو خوش ديرلكه وصف اولنور يقال عيش
مخضل ومخضل اى ناعم (الخضل) قفل وزننده وفتحتيله جائزدر انجبيه على
قول صافى وآبدار اولانه اطلاق اولنور يقال جاء وفى يده خضل كثير اى اللؤلؤ
والدر الصافى وبر معروف بونجق آيدر مفردى خضلة در (الخطل) فتحتينله
— كلكه ديئور يقال بيده خطل اى خفة وسرعة وفاسد اوله رق جوق كلامه

دینور وبو معنالرده مصدر اولور یقال خطل الرجل خطلا ای تکلم بکلام
فاسد کثیر وانسان وفرس قسمنك قامتلرنده سلکیلك واضطراب اولەرق
اوزونلغە دینور یقال فیه خطل ای طول واضطراب کذلك مزراقده دخی وصف
مذکوره دینور وخطل المراة عورت قسمنك فاحشەلکندن عبارتدر یقال بها خطل ای
فحش وریبة وصالنەرق وبوریلەرق اولان یوربشە دینور یقال فی مشیه خطر ای تلو
وتبختر (الاخطل) احمر وزننده جست وچالاك آدمە دینور وهرزه کوی اولەرق
اوزان ویکشق کسیە دینور یقال رجل اخطل ای الکثیر الکلام الفاسد واخطل اتنابندر
اخطل تغلبی کە غیاث بن غوثدر واخطل ضبعی کە ضبیعه قبیلەسندندر واخطل بن حماد
بن النمر بن تولب واخطل بن غالب شاعرلردر (الخطل) کتف وزننده بو دخی
وصفدر اخطل معناسنەدر واحمق وبیغز آدمە دینور یقال رجل خطل ای احمق
وشول مقاتلە دینورکە ثانی ایلیوب خصمە همان مزراغی سانجمقده عجله وسرعت
ایدر اولەکە مرام اوزره اولەمز یقال هو خطل ای السریع الطعن العجلة ونشان
سمتنە طوغری کتیبوب دوز اولمدیغندن برطرفه صاپان اوقە دینور وسرد وغلیظ
ثوبە وصف اولور یقال ثوب خطل ای خشن غلیظ وصیادك دوزاق اینه دینور
والاچق دیدکلری چادرك وثوبك اوجلرینه واتکلرینە دینورکە اوزنلقلرندن یره
سورنور اولە وخطل الیدین اللری سرت ودرشت اولان آدمە دینور یقال رجل
خطل الیدین ای خشنهما وسریع الاحسان آدمە اطلاق اولنور یقال رجل خطل
بالمعروف ای عجل عند العطاء (التخطل) تفعل وزننده صالنەرق وبوربلارق
یوریمك معناسنەدر یقال تخطل فی مشیته اذا تبختر وتلوی (اخطل) جبل وزننده
اسامیدندر هلال یاخود عبدالله بن خطل شول کمسەدرکه یوم فتح مکەده استجاره
قصدیلە استار کعبەیە صارلمشیکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری قتلی
بابنده فرمان ایلکله ابو برزة الاسلمی تیقیله عازم سوی نیران اولدی (الخیطل)
صیقل وزننده کلبە دینور وکدی یه دینور (الخنطل) جندل وزننده خیطل
معناسنەدر وآفت وداهیەیه دینور وچکرکە سربەسنە دینور وعطارە دینور
(الخطلاء) حمراء وزننده انلو قولتلی قیونه دینور جمعی خطلدر کتب وزننده
وصالق ودوشوك قولغه وصف اولور یقال اذن خطلاء ای مسترخیة وممدلری
طلوم کبی صارقق اندامی تصلق نازیبا عورتە دینور یقال امرأة خطلاء ای جافیة
طویلة الثديين (الخیعل) صیقل وزننده کورکە دینورکە کیلور فرو معناسنه علی قول
یرتماجلی ثوبە دینور یاخود شول نسوان فراجەسنه دینورکه برشقی دیکیلوب شق
اخری دیکلمیوب اولجـه کوملك کبی ارقەیه آلوب کیرلر یاخود یکسز عرب

كورلمكنه دينور مؤلف اولغيچون لاكىله عبارتيله رسم ايتمكله لاكى له كلمه‌سنده لام مقحم منزلنده اولغين معتدبها اولمديغندن كوياكه لفظى ضميره مضاف اعتبار اولنغمله نون تثنيه ساقط اولمشدر لاغلامى له ولاابالد تركيبلرى كبى انتهى وخيعل قورده دينور ذئب معناسنه وصيرق يوزلى بى‌برده وبهـا كمسه‌يه دينور خليع معناسنه وغول بيابانى‌يه دينور (الخياعيل) برموضع آديدر (الخيعلة) دحرجه وزننده برآدمه خيعل ديدكلرى ثوب مزبورى كيدرمك معناسنه‌در (التخيعل) تدحرج وزننده ثوب مرقومى كيمك معناسنه‌در يقال خيعله فتخيعل اى البسه الخيعل فلبسه (الخوعلة) حوقله وزننده برتهمتدن ناشى كيزلنمك معناسنه‌در يقال خوعل الرجل اذا اختفى من ريبة (الخائل) مكسوره ايله قاچقين كوله ومحبوس كبى قاچوب كيدن آدمه دينور هارب معناسنه ويقال هو خائل اى هارب (الخنثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده (الخفائل) علابط وزننده عقلى وبدنى ضعيف وزبون اولان آدمه دينور يقال رجل خنثل وخفائل اى الضعيف عقلا وبدنا (الخفاجل) علابط وزننده اصلا قولا وفعلا برايشه يرامز اولان عاجز وچولپه كند فهم آدمه دينور يقال رجل خفاجل اى فدم (الخفنجل) سمندل وزننده ثقيل وكر انجان وترك ونادان كمسه‌يه دينور وآبشق بداندام قبيح الهيكل كمسه‌يه دينور يقال رجل خفنجل اى ثقيل وخم وكذا من فيه سماجة وخرع (الخفنشل) شين معجمه ايله جحنجل وزننده ومرادفيدر (الخل) خانك فتحى ولامك تشديديله تازه اوزمك وغيرينك شيره‌سى حوضت بولان نسنه‌يه دينور كه سركه تعبير اولنور ولفظ مزبور عربى محجدر اندن برمقداره خله دينور تاء تخصيصله وسركه تازه اوزمدن وقورو اوزمدن وخرما وشكر وعسل وانجير امثالندن وبرنج مثللو حبوبا تدن ترتيب اولنور اجود وافضلى خل الخمردر يعنى تازه اوزم شيره‌سندن اولان سركه‌در ابتدا خمر اولمدقچه سركه اولمامغله خل الخمر اطلاق اولنور وسائر شيره‌لرى اول امردن سركه اولور وبو سركه ايكى لطيف جوهردن مركب درکه بارد وحاردر معده‌يه وديش اتنه وقروح خبيثه‌يه وبجيكه نافع وحشرات صوقمسنه وافيون تناوللك مضرتنه وآتش يانغنه ووجع اسنانه وآتشده كرم اولانك بخارى استسقايه وعسر سمعه وقولق كورلتيسنه وچكلنيسنه بغايت مفيددر مؤلفك بصائرده بياننه كوره اشبو ماده فرجه بين الشيئين معناسنده موضوعدر بالجمله معانئ سائره برر ملاحظه ايله آندن منشعبدر ازجمله خل كلمه‌سى كه سركه‌يه دينور شيره‌يه حوضت تخلل ايلديكى تصورينه مبنى‌در وخله كه مودت وصداقت معناسنه‌در درونه متخلل اولمق ملاحظه‌سيله‌در وسائرلرى بونلره قياس اولنه انتهى وخل قوملقده اولان نافذ يوله على قول ايكى قوم‌سال ارالغندن چكن يوله ياخود

يغمش ومتراكم اولمش قوملقده يچن يوله دينور و بومذكردر مؤنث دخى اولور جمعى
اخل كلور همزه‌نك فتحى وخانك ضميله وخلال كلور خانك كسريله يقال اخذوا الخل
اى الطريق الذى ينفذ فى الرمل اوالنافذ فى الرمال المتراكمة ونحيف وبون ومختل الجسم
آدمه اطلاق اولنور يقال رجل خل اى نحيف مختل الجسم ويك كهنه جامه‌يه دينور
يقال ثوب اخل اى بال وپيونده وارقه‌ده اولور بر طمر آديدر باشدن انوب كلور
وابن مخاضه دينوركه ايكى يه كيرمش اركك دوه ياوريسيدر خلة دخى دينور مذكر
اوله‌رق مؤننده كذلك خله دينور كاسيذكر بونك ياوريلقنه بيوكلك تخللى باعث
تسميه‌در يقال اتاهم بقرص كانه فرسن خل اوخلة اى ابن المخاض وتويلرى آزجه
اولان قوشه دينوركه جابجا آرانقلرنده دريسى كورينور يقال طائر خل اى القليل
الريش واكثنى اوته دينور حمض معناسنه وآرق ومهزول انسان وحيوانه دينور
وسموز ديمكله ضد اولور يقال رجل خل اى مهزول كذلك سمين ودوه كوشكنه
دينور فصيل معناسنه وشر وشوره اطلاق اولنور يقال رماه الخل اى بالشر ولباسده
اولان يرتمه‌اجه دينور ورمان الخل حجازده لينه قربنده واقع قومساللره اطلاق
اولنور ومحمد بن المبارك بن الخل فقهادندر وكاه اولوركه سركه معناسنه اولان
خل ايله خيردن كنايه ايدرلر حلال اولديغيچون نته‌كه خمر ايله شردن كنايه‌ايدرلر
يقال ماله خل وخمر اى خير ولاشر يعنى اندن خير وشر كلمز وخل مصدر اولور
دوه‌يى نباتى اكثنى اولميان محله كوترمك معناسنه‌در يقال خل الابل خلا من الباب
الاول اذاحولها الى الخلة وبرنسنه‌يى دلوب اوته يانته ايشلتمك معناسنه‌در يقال
خير الشئ اذا ثقبه ونفذه واناسنى امسون ديو كوشككك دلنه خلا ديدكلرى آغزلق
چكورمك معناسنه در يقال خل الفصيل اذا شق لسانه فادخل فيه الخلال وكليم
وپچه مقوله‌سنك پاره‌لرنى خلال ايله برى برينه بتشدروب اويوقلمق معناسنه‌در
يقال خل الكساء اذا اشده بخلال وفقير ومحتاج اولمق معناسنه‌در يقال خل
زيد على المجهول اذا احتاج وتخصيص معناسنه در اعمدن افرازينه مبنى‌در يقال
خل دعائه اى خص وهو ضد عم وخل وخلول كوده‌نك اتى اكسياوب مهزول
اولمق معناسنه‌در يقال خل لحمه خلا وخلولا من الباب الاول ولثانى اذانقص وهزل
(الخليل) امير وزننده بدنى نحيف ومختل الجسم اولان آدمه دينور يقال رجل
خليل اى نحيف مختل الجسم وبرنسنه‌ايله دلنمش نسنه‌يه دينور وفقير وبى‌نوايه دينور
يقال رجل خليل اى معدم فقير و برآدمك ياردوستنه دينور جمعى اخلاء
كلور وخلان كلور خانك ضميله على قول خليل صادق دوستنه دينور ياخود محبتى
شائبه خللدن عارى راست ودرست وصافى اولان دوستنه دينور مؤنثى خليله‌در
جمعى خلائلدر يقال هوخليله اى صديقه اوهو الصادق اومن اصفى المودة واصحها

وخليل [illegible] دن سعيد بن يزيد مروى نقله لرى آيدى وابراهيم الخليل على
نبينا وعليه صلوة الخليل حضرتلرينك بلده لرى اسميدركه قدس شريف قربنده در
[illegible] اده [illegible] دنور موقف حجر ملاصقنده اسم نبينا حضرت ابراهيم عليه السلام
حضرتلرى اولمق وزره نعيم اسميدر قالديكه اصل اسمى حبرون در [illegible] بيت حبرون
دخى ديرلر مدينة الخليل تعبيرى مثلا اول اراضى كيدر مدينه لفظى اسقاطيله خليل
زبانزد اولمشدركه حالا خليل الرحمن ايله متعارفدر وخليل الرجل آدمك تننده
ياخود تننده اطلاق اولنور (الخلة) خانك تشديله سركه‌دن برمقداره وابن مخاضه
وبنت مخاضه ديرلر نتكه ذكر اولندى وكوچك دنيكه ياخود مطلقا دانكه دنيور
وسوز قرمشلردن بنقعجه اولان قوملقه دنيور وخمره ياخود اكشيسنه دنيور
ياخود اكشيوب بوقه كونه طعمى متغير اولمش خمره دنيور جمعنده خل دنيور
هلس يقال اتى بالخلة اى الخمر اوحامضها اوالمتغيرة بلا حموضة وخله يمنده برقريه
آديدر وخنبذه عورته دنيور ويرآمك وقاتد صكره خلى فلان مكانده دنيور
وحاجه وفقر وفاقه معناسنه در ومنه المثل ه الخلة تدعو الى السئة ه اى الفقر
والخصاصة تدعوا الى السرقة يعنى ضرورت فقر واحتياج اوغرلق ارتكابنه مؤدى
اولور وخله خوى وخصله معناسنه در جمعى خلال در خانك كسريله يقال هذه
خلة صالحة اى خصلة (التخليل) تفعيل وزننده خمر وسائر اشربه اكشيوب
سركه اولمق معناسنه در يقال خلت الخمر وغيرها من الاشربة اذا حمضت وفسدت
وشيره سركه اولق معناسنه در يقال خلل العصير اذا صار خلا وسركه ايلمك
معناسنه متعدى اولنور يقال خلل الخمر اذا جعلها خلا وترشى بصمق معناسنه دركه
خيار مثللو خرده قوزنى بصارلر يقال خلل البسر اذا وضعه فى الشمس ونضجه
بالخل بجمله نجرة يعنى خرده قوز وقلرنى ابتدا كونشده برمقدار سركه ايله اصلا
دوب توبيه دنصكره دستيه باصدى وخيار ترشيسى باصدقده خلل الخيار ديرلر
وتخليل صقالنى وپرمقلرى خلالمق معناسنه دركه ارالرينه صو بچورمكدن عبارتدر يقال
خلل لحيته واصابعه اذا اسال الماء بينهم (الاختلال) افتعال وزننده بودخى شيره سركه
اولمق معناسنه در يقال اختل العصير اذا صار خلا وسركه اتخاذ ايلمك معناسنه در
يقال اختل الرجل اذا اتخذ الخل ودوه‌لر شور اولميان يرده اوتلايوب قالمق
معناسنه در يقال اختلت الابل اذا احتبست فى الخلة وبرنسنه‌يه محتاج معناسنه در
يقال اختل اليه اذا احتاج ودشمنى مزراغه ديزمك معناسنه دركه اوته سنه
چكورى قومقدن عبارتدر يقال اختله برمح اذا نفذه وانتظمه وكوده‌نك اتى
ازيلوب مهزول اولمق معناسنه در يقال اختل جسمه اذا نقص وهزل (الخلال)
شداد وزننده سركه صاتان ادمه دنيوركه سركه‌جى تعبير اولنور يقال هو خلال

ای نبع الخل (الخلة) خانك ضمیله برجنس تیكنلی دیشـه اغاجنه دینوركه دوه قسمنك مرعاسندندر وعرفج اغاجنك اورمانه دینور وشول اوته دینوركه طعمی شور اولمیوب حلاوتلو اوله كه حمض مقابلیدر اشبو خله دوه قسمنك اتمكی وحمض كبابی منزله سندهدر وخله شول ارضه دینوركه انده حمض اولمیه كرك خله اولسون كرك اولمسون جمعی خلال كلور صرد وزننده وخل خلیله معناسنه‌در كه صدق وصمیمیله یار اولان خاتونه دینور وبركمسه طرفنه مختص اولان صداقت ومحبته دینوركه انده اصلا خلل اولمیه كرك عفت وكرك فجور ووعارت جهتیله اولسون جمعی خلال‌در كتاب وزننده وخله صمیمی دوسته دینور صدیق معناسنه تسمیه بالمصدردر مذكر ومؤنث ومفرد وجمعه اطلاق اولنور تقول هو وهی وهم خلتی ای صدیقی (الخلولة) خانك ضمیله (والخلالة) خانك حركات ثلاثیله معنای اولدن اسمدر كه وجه مذكور اوزره دوستلشمه واشنالق دینور (الخلیة) خانك ضمی ولام مشددهنك كسریله كه خسله‌یه منسوبلر دیمكدر مؤنثدر (والخلة) هیمك ضمی وخانك كسریله (والخلة) شول دوه‌لره دینوركه خله دیدكلری ذكر اولنان ازتلق اوتلر اوله‌لر یقـال ابل خلیة ومخلة ومختلة اذا كانت ترعی الخلة (الاخلال) همزهنك كسریله دوه‌یی شـور اولمیوب طاتلو اولان اوتده اوتارمق معناسـنه دینور یقـال اخل القوم اذا رعت ابلهم الخلة ودوه‌لری اوتی شور اولمیان محله ایلتمك معناسـنه‌در یقال اخل ابله اذا حولها الی الخلة ونسنه‌یی رخنه‌دار ایلمك معناسـنه‌در كه سقطلمق تعبیر اولنور یقـال اخل بالشیء اذا اجحف وبریری یاخود برنسنه‌یی ترك ایدوب كیتمك معناسنه‌در یقـال اخل بالمكان وغیره اذا غاب عنه وتركه مثلا برآدم مصاف معركه‌ده طور دیغی بردن یر آخر یره كیتسه اخل فلان دیرلر ووالیء مملكت سرحدلرده محـافظ اولان عسكری تقلیل ایتمكله سرحدلره رخنه ووهن وخلل پیدا ایلمك معناسنه‌در یقـال اخل الوالی بالثغور اذا قلل الجند بها یعنی قاوهنها بالخلل فیهـا ووعده یاخود حقوقنه وفا ایتمیوب غدر ایلمك معناسنه‌در یقال اخل بالرجل اذا لم یف له و كذا ومحتاج اولمق معناسـنه‌در یقـال اخل الرجل علی المجهول اذا احتاج ومحتاج قلمق معناسـنه‌در تقول ما خلك الله الیه ای ما احوجك وخرما اغاجی قوروق طوتمق معناسـنه‌در یقـال اخلت النخلة اذا طلعت الخلال وخرما اغاجی یمشنی بد وفا ویرمك معناسـنه‌در یقـال اخلت النخلة اذا اسـاءت الحمل مؤلف بونی كرچه اضداددن عد ایلمدی لكن ضدیتی محتملدر (الخلل) فتحتینله ایكی نسـنه بیننده اولان آچقلغه.وآرالغه دینور پرمقلرك بیننده اولان ارالق كبی وسحـابده اولان سونكر ارالقلری كبی خفی وموهوم ارالغه دینور كه انلردن یغمور خروج

ایدر خلال کبی کما سیذکر شرحنك بیاننه کوره جمعی خلالدر جبل وجبال کبی پس مؤلفك کخلاله قولی مسامحه اولور فقوله تعالی [فتری الودق یخرج من خلاله] الایة قرئ بهما وخلل بر نسنه‌ده یاخود برخصوصده اولان وهن وضعف حالتنه دینور که مضبوط ومستحکم اولمز یقال فی امره خلل ای وهن وانسانده رقته وحال یوفقه‌لغنه دینور ورأی وتدبیر واندیشه‌ده اولان نظامسزلغه وپریشانلغه دینور یقال فی رأیه خلل ای انتشار وتفرق (الخلال) خانك کسریله سحابدن یغمور مخرجلرینه دینور مفردی خللدر کما ذکر یقال المطر یخرج من خلل السحاب ومن خلاله ای مخارج الماء وایکی نسنه ارانغنده صوقلمش شیئه دینور خلل کبی کما سیذکر بونده خانك فتحیله‌ده جائزدر وخلال الدار اولرك ارالقلرینه دینور که حدودلرینك ماحوللریدر زقاق کبی کرك بیوت شهر وکرك بیوت خشم اولسون مفردی خللدر ومنه قوله تعالی [فجاسوا خلال الدیار] الایة ای ماحوالی حدودها ومابین بیوتها وبر نسنه‌یی دله‌جك آلته دینور بیز کبی کرك دموردن وکرك اغاجدن اولسون جمعی اخله‌در ودیش وقولاق آیرتلیه‌جق شیئه دینور که تحریفله هلال تعبیر اولنور فارسیده دندان فریز دیرلر ودوه کوشکی اناسی ایچون دبو دلنی یاروب کچورد کلری تخته پاره‌سندن دوزلمش آغزلغه دینور ویرتمش کلیم مقوله‌سی نسنه‌یی بری برینه اویوقلیرب بتشدره‌جك تخته پاره‌لرینه دینور که بعینه کناد طرزنده اولور وخلال یوقلغه وعدم حاله دینور بومعنایه مبنی ابوبکر الصدیق رضی الله عنه حضرتلری ذوالخلال ایله ملقب اولدیلر زیرا املاکلرینی تصدق وانفاق ایدوب قطعا کیرویه برنسنه تخلیف ایلمدیلر ومحمدبن احمد الخلالی محدثدر کذلك محدثیندن ابراهیم بن عثمان الخلالی که کتانی وزننده‌در بیع خلاله منسوبدر وخلال مفاعله‌دن مصدر اولور کما سیذکر وخلال دیش ارالقلرنده قلان طعام بقیه‌سنه دینور کما سیذکر (الخلل) خانك کسریله بو دخی ایکی نسنه ارالغنه صوقلمش شیئه دینور خلال کبی یقال هو خللهم وخلالهم ای بینهم ودیشلرك ارالقلرنده فلان طعام بقیه‌لرینه دینور خلاله کبی کما سیذکر مفردی خله وخلله‌در خالرك کسریله (التخلل) تفعل وزننده ارالغه صوقلمش معناسنه‌در یقال تخللهم اذا دخل بینهم وبر نسنه‌نك اورته‌سنه ایشلیوب کچمك معناسنه‌در یقال تخلل الشئ فیه اذا نفذ فیه وانقولی مرحوم نفذ لفظی غالبا اهمال‌الله بولدیغندن برنسنه تمام اولمق معناسنه ترجمه ایلمشدر وتخلل یغمور هر یره یاغمیوب محصوص بر یره یاغمق معناسنه‌در که مراد بعض یره یاغمقدر یقال تخلل المطر اذا خص ولم یکن عاما وجماعتك ارالغنه کیرمك معناسنه‌در یقال تخلل القوم اذا دخل خلالهم بوراده تقدیر مضافله خلال دیارهم تأویل

اولنسه تكراردن سالم اولور وشخلرك ارالقلرندن رطب اراشدرمق معناسنه‌در
يقال تخلل الرطب اذا طلبه بين خلال السعف ومزراغله برآدمه پيدرپى
دورتشدرمك معناسنه‌در يقال تخلل فلانا بالرمح اذا طعنه طعنه اثر اخرى
وخلال ايله ديش ارالقلرنى آرتلق معناسنه‌در تقول وجدت فى فى خلة فتخللت
(الخلال) (والخلالة) خالك ضميله شاخلر ارالقلرنده اولان ميوه‌يه وقوروقلر
ارالغنده اولان اولمش خرمايه دينور وخلال شول عارضه‌يه دينور كه حلاوتلو
نسنه‌يه عارض اولوب طعمنى اكشيمترك ايدر يقال اصابه خلال وهو عرض
يعرض فى كل حلو فيغير طعمه الى الحموضة وخلاله ديش ارالقلرنده قلان
طعام بقيه‌سنه دينور خلال كبى مترجم دير كه عربلر فلان يأكل خلاله وخلله
وخلالته ديرلر كه كتاب وعنب وثمامه وزنلرنده ديرلر فلان ديشلرى ارالقلرنده
قلان طعام بقيه‌سنى اكل ايدر ديمكدر بونكله آنك خست ولأمتندن كنايه ايدرلر
(المخلول) دلنوب اوته‌سنه ايشلنمش نسنه‌يه دينور خليل كبى (الخال) تشديد
لامله (المتخلخل) متزلزل وزننده ارالقلرى سيرك سيرك اولان شيئه دينور كه
برى برينه بناشيق وبتشك منضم ومتكاثف اوليه يقال عسكر خال ومتخلخل اى غير
متضام مترجم دير كه قاضى ميرده وسائر كتب حكميه‌ده تكاثف مقابلنده تخلخل
تعبيرلرى بو معناده‌در (المختل) معتل وزننده شول نسنه‌يه دينور كه وهن
وضعفندن تباه اولوب بربالغه مشرف اوله يقال امر مختل اى واه وبوخسول آدمه
دينور مخل كبى وپك صوسز انسان وحيوانه دينور يقال رجل مختل اى الشديد
العطش (المخل) اسم فاعل بنيه‌سيله (والاخل) خليل ومختل كبى بوخسوله
دينور يقال رجل مخل ومختل وخليل واخل اى معدم فقير ويقال رجل اخل
اى افقر بونده اصل فعل معتبر اولميوب فضيلت معتبردر (المخالة) مفاعله وزننده
(والخلال) جدال وحلال وزنلرنده بر كمسه ايله صدق وصفوت اوزره دوستلق
ايلمك معناسنه‌در يقال خاله مخالة وخلالا اذا صادقه بونده خلال وزنى شذوذاوزره‌در
(الخل) (والخلة) خالك كسريله صميمى ازدل وجان دوستلغه دينور يقال
انه لكريم الخل والخلة اى المصادقة والاخاء وخل كذلك خانك كسريله. وضميله صديق
مختصه دينور كه بر آدمك صميمى ياريدر وعندالبعض ود كلمه‌سنه مقارن اولدقجه
ضم خايله خل اطلاق اولنمز جمعى اخلال كلور تقول كان فلان لى ودا وخلا وهو
بالكسر والضم اى صديقا مختصا اولا يضم الامع ود (المخلل) محدث وزننده نافع
بن خليفة الغنوى نام شاعرك لقبيدر (الخلال) سحاب وزننده خرما قوروغنه
دينور كه مراد مكرميلنوب يشلنمكه بشلامش اولاندر كرچه مؤلف بلح ايله تفسير
ايلدى لكن مسامحه كونه بيان ايلمشدر درجاتنى بسر ماده‌سنده تفصيل ايلشدر

(...) كسريله ... ديمكدر ديورلر كه ذكر اولنديغي ...
اولان الغ فسه ديور ... فول زاي وسمين قين اوزره محفوظ ايچون چكيلان يشمين
مقوله سي ... ديور و كوشه پاره صار نقلري ... ديور كه تيراندازلر بانده
زاغ تعبير اولنور طوبجي اكا ... و مطلا منقش ومزين اولان مشيده و ... يله
ديور كه آنكله بعض نسنه دوزرلر جمعي ... كلور ... وزننده و ... كلور
خانك كسريله وجمع الجمعي اخله در (الخلل) فدفد وهدهد وزننده (والخلخل)
بلبل وزننده نمو الك زينت معروفه لريدر كه اياق بلاز كاريدر عربستانده متعارفدر
كومشدن دوز ... وندن ... يه ديور يقال خلخل وخلخال اي رقيق وخلخال
آذربيجان اولكه سنده سلطانيه شهرينه قريب بر بلده آديدر (المخلخل) اسم مفعول
بنيه سيله ايقده خلخل كچردجك يره ديور كه اسم مكاندر يقال نعم الخلخال في مخلخل
الحسن وهو موضع الخلخل (الخلخل) تزلزل وزننده خاتون اياغنه خلخل طاقمق
معناسنه در يقال تخلخلت المرأة اذا لبست الخلخل (خلخلة) زلزله وزننده كيك اوزرنده اولان
اتك جمله سني صيرمق معناسنه در يقال خلخل العظم اذا اخذه عليه من اللحم (خليلان) ونك
ضميله بر مطرب ومغني اسميدر جميع نسخه لرده بضم النون نمو انيله مقيددر لكن اصل بضم الخاء
اولمقدر كه مصغر اولنور النون نسخه لري قيد ناسخ طغياني اولمق ملحوظدر (الخمول)
شمول وزننده بركيسه كمنام اولمق معناسنه دركه آدي صاني باتمق تعبير اولنور
يقال خمل ذكره وصوته خمولا من باب الاول اذا خفي فهو خامل (الاخمال)
همزه نك كسريله برآدمي كمنام ايدوب ذكر وشهرتني منسي ومهجور ايلمك
معناسنه در يقال اخمله الله اي جعله خاملا وز وقطيفه وكليم ومفرمه وجوقه
مقوله سنه خاو وصچاق ايلك معناسنه در يقال اخمل القطيفة اذا جعلها ذات
خمل (الخامل) بين الناس شان وشهرتي ساقط اولان كمنام آدمه ديور جمعي
خمل كلور فتحتينله يقال رجل خامل اي ساقط لا نباهة له (الخميلة) سفينه وزننده
اچق وچقورجه باتق يره ديور كه كوزل اوت بتدكي اوله على قول اشجار
انبات ايدر اولان قومساله ديور يقال نزلوا في خميلة وهي الارض المنهبطة
وهي مكرمة تنبت اورملة تنبت الشجر وقطيفه به ديور كه معروفدر ويري يرينه
صارمشق صيق وكور اغاجلره ديور كه فارسيده خيابان ديرلر واغاج قورو ني يره ديور
نره اولورسه اولسون تقول نزلنا في خميلة اي الموضع الكثير الشجر ودوه
قوشنك يلكلرينه وتويلرينه ديور (الخملة) تمره وزننده بودخي قطيفه يه ديور
وكليم واحرام وزيلو وچوقه ومفرمه مقوله سي خاولي وصچاقلي نسنه يه ديور
بونده كسريله ده جائزدر (الخملة) خانك كسريله بودخي قطيفه يه ديور وبر آدمك

سريره وبطانه‌سنه دينوركه نفسنده مركوز اولان مايه‌سيدر جمعى خلات‌در يقال فلان خبيث الخلة اى البطانة والسريرة ويقال اسئل عن‌خلاته‌اى اسراره ومخازيه ويقال هولئيم الخلة اوكريم الخلة وعندالبعض لؤم ودنائت ودنائتة مخصو صدر كه كريم الخلة ديمك جائز دكلدر (الخل) خاك فتحيله بودخى دوه قوشنك توينه ويلكنه دينور وخل مصدر اولور خرما قوروغنى يومشتمق ايچون دستى مقوله‌سى قابه بصمق معناسنه در يقال خل البسر خلا من‌الباب الاول اذا وضعه فى‌الجر اونحوه هاليلين وخل قطيفه وزيلو واحرام ونهالى مقوله‌سنك صچاغنه وخاوينه وپوسكلنه دينور يقال قطيفة ذات‌خل اى‌هدب وقاليچه‌يه دينور طنفسه معناسنه وبربالق اسميدر على‌قول بونده صواب اولان جيمله وفتحتيله اولمقدر (الخالة) سحابه وزننده بودخى دوه‌قوشنك توينه دينور (الخل) خاك كسريله (والخال) غراب وزننده (والخلى) غرابى وزننده صدق وسقوت وصميم اوزره اولان دوسته وآشنايه دينور يقال فلانله خل وخال وخلى اى الحبيب المصافى وخال غراب وزننده برعلت آديدركه انسانك مفاصلنه وحيوانك قوائمنه عارض اولوركه اياقلرى آتدن آغسيوب ب طوپا للنور وجع مفاصل اوله‌جقدر (المخمول) خال علتنه اوغرامش‌انسان وحيوانه‌دينو ر يقل خل الانسان وغيره على‌المجهول فهو مخمول اى به خال (بنو خاله) ثمامه وزننده عربدن بربطن‌در (الخبيل) امير وزننده يومشق وملايم اولان طعامه دينور ثريد وحلواكبى يقال اكلو اخبيلا وهو مالان من‌الطعام وصيق وكثيف سحابه دينور وصچاقلوثو بلره دينورمفردى خبيله‌در (خل)خاك‌ضميله (وخبيل)اميروزننده (وخبيله)سفينه‌وزننده (وخبيله)جهينه وزننده اساميدندر (خبيل) زبير وزننده حبيب بن‌ابى‌ثابت‌الزيات‌نام محدثك شيخيدر كه تابعيدر (الاختمال) افتعال وزننده دواب ومواشى صيق‌اغاجلق اوتلامق معناسنه‌در يقال احتمل‌البعير اذارعى الخثل (الخمجليلة) زنجبيله وزننده ناس ارانغنده اولان شورش وفتنه وغوغا واختلاله دينور يقال وقعت بين القوم خمجليلة اى تهويش (خنبل) حنبل وزننده بر رجل اسميدر (خنبل) قنفذ وزننده ديار قبيلهٔ كلابده برموضع آديدر (الخنثل) ثاى مثلثه‌ايله جندل وزننده ضعيف وزبون كسيه دينور يقل رجل خنثل اى‌ضعيف وبيوك قارنلو صالقى وسلپوك خاتونه دينور يقال تزوج خنثلا اى‌مرأة ضخمة البطن مسترخية وبروادى اسميدر (الحتجل) زبرج وزننده ايرى كوده‌لو شماطه‌جى عورته‌دينور واوغوز شاشقين عورته دينور ودلى زقيربد زبان بذيئه عورته دينور يقال هى خجل اى جسيمة صخابة وكذاحمقاء وكذا بذيئة (الخجلة)دحرجه وزننده خجل اولان‌عورت آلمق معناسنه‌در يقال خجل فلان اذاتزوج بخجل (الخندلة) دحرجه وزننده

مدن اتمه طلوا اولمق معناسنه در يقال خندل جمعه اذا امتلاء (الخنشلة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده بك ييرلكدن ناشی وجودسندر يوب مضطرب اولمق معناسنه در كه قوت تماسكی قالميوب حركتنده سندره يوب يقيق اوزره اولنور يقال خنشل الرجل اذا اضطرب من الكبر والهرم (الخنشل) جندل وزننده (والخنشليل) زنجبيل وزننده چاپك ورونده دوه يه دينور و يومری بدنلو ايری وياوز دوه يه دينور (الخناطيلة) زنجبيله وزننده دوه وصغر سوريسنه دينور وبلوت پارهسنه دينور (الخطول) عصفور وزننده خنطيله معناسنه در جمعی خناطيل در كه بلوك بلوك دوه لره وصغيرلره دينور يقال ابل خناطيل ای متفرقة ويقال لعاب خناطيل ای متزج معترض بمايمنی كيك وصغر مقوله سنك اغزلرندن ياپشك ساليه لرلر بلوك بلوك آقوب چكدكلرنده ارقوری ياپشوب قالسه لر (الخال) مال وزننده والده نك قرنداشنه دينور كه طايی تعبير اولنور جمعی اخوال واخوله وخول كلور سكر وزننده وخووله كلور عمومه وزننده مؤنثی خاله در كه والده نك قز قرنداشيدر تيزه تعبير اولنور تقول هو خالی ای اخوامی وهی خالتی وهن خالاتی مترجم ديركه امام ثعلب بيانه كوره خال خولدن مأخوذدر كه فتحتينله در حشم معناسنه در يعنی اصلی خول ايدی ياخود خائلدن مقلوب ومختصردر كه محافظه معناسنه در نته كه عم عمم ماده سندندر جاحظ اشبو * عرق الخال لاينام * مثلنك بياننده ديديكه ولدك خال وخاله به مشابهتی عم وعمه یه مشابهتندن زياده در زيرا ولدك والده سنه اولان مناسبتی والدينه اولان مناسبتدن زياده در حتی اكثری والده سی عرقنه چكرلر قرآن كريمده [قل كل يعمل علی شاكلته] آيتی علی لبنه ايله ده تفسير اولنمشدر آنكيچون پدرينه نسبت ناخلف اولاد كثير اولور خصوصا والده سی طرفی فرومايه اوله البته پدرينه اولاد عدو اولور بعض حكمادن صوردی لركه سبب ندر كه بز ولدلرمزه مهر ومحبت ايدرز آنلر بزه چندان محبت ايتمزلر بلكه وجود واموال واحوالمزه عداوت معامله سی ايدرلر اول حكيم تقرير مذكور ايله جواب ويردی وحكيم آخر ديدی كه ولدمز بزدن جزؤدر البته كل جزؤه مائل ومنجذبدر وبری دخی ديديكه حضرت آدمك والدی اولمامغله والدحقنی بيلمامك كويا كه اولادينه ميراثدر وبری دخی صوفيانه ديديكه بو عالم ابتلايه قدوملرينه سبب اولديغمز ايچون بزه عداوت ايدرلر انتهی كلك ذكری آتی معنالرك جمله سنده خال كلمه سی خائلدن مقلوب ومختصردر وخال برنسنه نك سيماسندن فراستله فهم واستنباط اولنان علامت خيره دينور تقول اخلت فی فلان خالا من الخير ای توسمت وعسكرك بيراغنه دينور وبرجنس قماش آديدر كه بين العرب معروفدر وسياه تويلو يغوره دينور يقال له خال ای فحل اسود من الابل وبرنسنه نك صاحبنه دينور تقول انا خال هذا لفرس

اى صاحبها وبرنسنه‌يى كركى كبى كوروب كوزه‌دوب رعايت وتيمارنده هميشه قيام واهتمام ايدن آدمه دينور يقال هوخال مال اى ازاؤه قائم عليه (الاخالة) همزه‌نك كسريله برنسنه‌ده امارهٔ خير تفرس واستدلال ايلمك معناسنه در يقال اخال فيه خالا من الخير اذا تفرس (التخيل والتخول) تفعل وزنلرنده اخاله معناسنه در كه واوى وياييدر يقال تخيل فيه خالا من الخير وتخول اذا تفرس وتخول برآدمى طايى ايدنمك معناسنه در يقال تخول خالا اذا اتخذه كا يقال تعمم عما وبرنسنه‌يى كوروب محافظه ايلمك معناسنه در يقال تخول فلانا اذا تعهده (الاخوال) همزه‌نك كسريله كه اصلى اوزره‌در طايه‌لرى اولمقدن عبارتدر يقال اخول الرجل واخول على المجهول اذا كان اخول (الخائل) بودخى مالى كركى كبى محافظه وتيمار ورعايتنده تقيد واهتمام ايديجى آدمه دينور نته كه ذكراولندى يقال هوخامل مال وخائله اى ازاؤه قائم عليه (المخول) محسن وزننده (والمخول) مكرم وزننده (والمخال) واوى الفه قلبله كريم الاخوال آدمه دينور نته‌كه معم ومعم كريم الاعمام اولانه دينور وبونلر معم كلمه سنه مقارنا استعمال اولنورلر يقال رجل معم ومعم مخول ومخول ومخال اى كريم الاعمام والاخوال (الخؤولة) عمومه وزننده طايلق معناسنه در تقول هوخال اى بين الخؤولة ويقال هوخال اى بين الخؤولة ويقال هما ابنا خالة يعنى ايكى تيزه اوغللريدر ولا تقل ابنا عمة يعنى ايكى عمه اوغللرى ديمك صحيح دكلدر نته كه ابنا عم دينوب ابناء خال ديمك مستقيم دكلدر زيرا عمه‌نك برادرى عمه‌نك اوغلنه طايى اولور وطايينك همشيره‌سى طايينك اوغلنه خاله اولور (الخول) فتحتينله آت كمنك طماغنك دبنه دينور وبرآدمه منعم حقيقى جل شانه حضرتلرينك انعام واحسان ايلديكى قول وجاريه وحواشى وخدم وحشم ونعمت وسامانه دينور مفرد وجمعنه ومذكر ومؤنثنه اطلاق اولنور وعند البعض مفردى خائل در اوله كوره اصلى مصدر اولمق تصور اولنور يقال لفلان خول وهو ما اعطاه الله تعالى من النعم والعبيد والاماء وغير هم من الحاشية وبوتعهد ورعايت معناسندن مأخوذدر (الاستخوال) اصلى اوزره خدم وحشم ايدنمك معناسنه‌در يقال استخولهم اذا اتخذهم خولا وطايى ايدنمك معناسنه‌در يقال استخول فيهم اذا اتخذهم اخوالا ويقال استخال فيهم (التخويل) تفعيل وزننده برآدمه احسان وتفضل وجهيله نسنه اعطا ايلمك معناسنه‌در يقال خوله الله المال اى اعطاه اياه متفضلا (الخولى) خانك فتحيله مالى كركى كبى كوروب كوزه‌دوب حفظ وتيمار ورعايتنده حسن اهتمام ايدن آدمه دينور خائل كبى جمعى خول كلور فتحتينله شارح ديركه محكمده عربى وعرب وزنلرنده مرسومدر (الخول) حول وزننده (والخيال) كتاب وزننده كه اصل خوال ايدى ماله حسن تقيد ورعايت ايلمك معناسنه‌در يقال خال الرجل ماله يخول خولا وخيالا اذا رعاه وساسه وقام به (اخول اخول) همزه‌نك

واوك فتحى وآخرلرك فتح اوزره بنا‌لريله ايكى اسمدر اسم واحد حكمنده قلنمشدر پراكنده ومتفرق معناسنه مستعملدر يقال ذهبوا اخول اى متفرقين اساسده مرسوم اولديغى اوزره جاء الاول فالاول ثم تفرقوا اخول اخول ديرلر متنشرين ومتفرقين معناسنه و بو خول كلمه سندن كه مالى حسن رعايت ايلك معناسنه در مأخوذدر چوبانلرك هر برى سوريلرنى الوب اوتلاقلره طاغيلوب وهركس سوريسنى ايجون اوتلاغك كز يده سنه ابتدار واعلا چايرلريله طوارلرنى رعى وتيمار ايلد كلرى حالده يكديكره نفاسنله انا اخول من الآخر يعنى بنم رعيه وتعهدم اندن افضل و بهتردر ديرلر ايدى بعده بالملابسه مطلقا متفرق و پراكنده اولان نسنه ده استعمال اولندى (المخيل) مكيل وزننده خليق الخير معناسنه دركه سيماسنده اثر خير وكرم لايح او لمغله افاضهٔ خيره اهل وجسبان ادمه اطلاق اولنور يقال انه لمخيل للخير اى خليق له (الحولى) حولى وزننده اساميدندر اوس بن خولى واوك فتحيله وسكونيله وخولى بن ابى خولى واولرك سكونيله وخولى بن اوس اصحابلردر (انخول) معظم وزننده برمحدثدر و بسطام بن قيس نام كمسه نك قلجى اسميدر (الخويلاء) مصغر بنيه سيله بر موضع آديدر (خولان) سحبان وزننده يمنده برقبيله آديدر (كحل الخولان) حضض يعنى خولان ديدكلرى داروك عصاره سنه دينور (الخولة) تمره وزننده ديشى اهو يه دينور و خوله نسواندن اون نفر صحابيه اسميدر على قول درت نفرى خويله در جهينه وزننده كه خويله بنت حكيم وخويله بنت تامر وخويله بنت قيس وخويله بنت المخاوله در (الخيل) (والخيلة) خالرك فتحى وكسرى ويالرك سكونيله (والخال) حال وزننده كه اصلى خيل ايدى فتحتينله (و الخيلان) فتحاتله (والمخيلة) ميمك فتحى وخانك كسريله (والمخالة) ميمك فتحيله (و الخيلولة) حيلوله وزننده صانمق معناسنه دركه فارسيده پنداشتن مرادفيدر يقال خال الشيء يخال خيلا وخيلة وخالا وخيالا ومخيلة ومخالة وخيلولة اذا ظنه وبو افعال قلو بدندر متكلم مستقبلنده اخال دينور همزه نك كسريله ولغت رديه ده مفتوح اولور شارحك بيانه كوره كسرى لغت طائيه در كيده رك السنه ده كثير الاستعمال او لمغله فصيح منزلنده اولدى وبو غير قياس اوزره در (التخييل) تفعيل وزننده (والتخيل) تفعل وزننده كه ظاهرا غير قياس اوزره تفعيلدن مصدر ثانى اوله رق مسموعدر انجق بوز ياده طغيان قلمدن اولمق اغلبدر زيرا مأخذلرك برنده بوقدر برآدمه سوء ظن ايلمك معناسنه در يقال خيل عليه تخييلا وتخيلا اذا وجه التهمة اليه وتخييل برآدمك سيماسندن خير وكرم ونجابت تفرس واذعان ايلك معناسنه در يقال خيل فيه الخير اذا تفرسه وسباعدن قوره قسمى كوروب خوف ايلمك ايجون دوه ياور يسنك يانه او بوق

نصب ایلمك معناسنه در یقال خیل للناقة اذا وضع لو لدها خیالا لیفزع منه
الذئب وسحاب یغمور یاغدرمغه یاتمق معناسنه مستعملدر یقال خیل السحاب اذا
تهیأت للمطر و برنسنه دن ضرر اندیشه سیله خوف واحتراز ایلمك معناسنه
مستعملدر که خیاللمق تعبیر اولنور یقال خیل عن القوم اذا کع عنهم (التخیل)
تفعل وزننده که باب مخصوصدر برنسنه دن فراستله بروضع وحالت یاخود برنسنه
فراستله فهم وادراك ایلمك معناسنه در یقال تخیله اذا تفرسه و یقال تخیل فیه
الخیر اذا تفرسه وبلود یغمور یاغدرمغه یاتمق معناسنه درکه بولانوب وقرارمغله
اندن یغمور یاغمق حس اولنور یقال تخیلت السحاب اذا تهیأت للمطر وکبروخود
بینلك ایلمك معناسنه در یقال تخیل الرجل اذا تکبر و برنسنه بر آدمك قوهٔ متخیله
سنده برصورت مثالیله صورت پذیر اولمق معناسنه در مثلا بر سواد کوروب
دابه تصور ایدرکن انسان ظهور ایتمك کبی یقال تخیل الشیء له اذا تشبه (المخیلة)
محدثه وزننده (و المخیل) محدث وزننده (والمخیلة) مجیبه وزننده (والمختلة)
یغمورلی قیاس اولنان بلوده وصف اولورلر یقال سحابة مخیلة ومخیل ومخیلة
ومختلة اذا کانت تحسبها ماطرة (الاخیال) همزه‌نك کسریله که اصلی اوزره در
(والاخالة) اماله وزننده یغمورلو ظن اولنان سحابه یاغدررمی یوخسه یاغدرمزمی
دیو باقشدرمق معناسنه در تقول اخیلنا اخیالا واخلنا اخالة ای شمنا سحابة مخیلة
وامطاره یاتمق معناسنه‌در یقال اخیلت السماء اذا تهیأت للمطر وسباعدن کوروب
خوف ایلمك ایچون دوه یاوریسنك یاننه اوبوق نصب ایلمك معناسنه در یقال
اخیل للناقة اذا وضع لولدها خیالا لیفزع منه الذئب واخاله ناقه‌نك ممه‌سی
سودلو کوسترمك معناسنه مستعملدر یقال اخالت الناقة اذا کان فی ضرعها اللبن
وزمین کونا کون نباتله مزین اولمق معناسنه مستعملدر یقال اخالت الارض بالنبات
اذا ازدانت (الخال) مال وزننده شول سحابه دینورکه خلف مطر المطلوب البته
یاغدررراوله ابر بارنده معناسنه علی قول یغمورسز اولانه دینورکه مرا یغمورلی
کورنمکله خلق امید وار ایدوب صکره یغمورسز ظهور ایده شارحك بیاننه
کوره قول اول ارجحدر ومنه قولهم سح خال اذ رعد ای امطر سحاب لایخلف
مطره وشمشکه دینور یقال لمع الخال ای البرق و کبر ونخوته دینور یقال به خال
اط کبر وسرت اولمیوب نازك وملایم اولان توبه دینور و برجنس قماش یمنی ایمیدر
و بدنده اولان نقطه‌یه دینور که بك تعبیر اولنور زیب جمال خوبان در جمعی
خیلان کلور خانك کسریله یقال فی خده خال ای شامة وایری ویومری طاغه دینور
یقال صعدوا بالخیال ای الجبل الضخم • یومری ایری کوه پیکر دوه‌یه دینور یقال
جاء علی خال ای بعیر ضخم وامیرك اولنه.. چقیلان سنجاغه دینور یقال عقدوا

خالا ای لواه ودابه اياغنه عارض اولان اغسقلغه دينور و بومعناده مصدر اولور اصلی خيـل ايدی فتحتينله يقال خال الفرس يخال خالا من البـاب الرابع اذا ظلع ويقال فی قوائمه خال ای ظلع وميت ستر اولنان ثوب وكفنه دينور يقال لف الميت فی خال وهو ثوب يستتر به الميت وپك جوانمرد وسخی ادمه دينور يقال رجل خال ای سمح وبرموضع آديدر وفهم وفراست معناسنه‌در يقال اخطأ فيه خالی ای مخيلتی وفراستی وسياه تويلو بغوره دينور بونده واوی و يائيدر يقال له خال ای فحل اسود وبرنسنه‌نك صاحبنه دينور يقال هو خاله ای صاحبـه وخلافت معناسنه در يقال احرز خاله ای خلافته ودثينه نام موضعك يماجنده بر طاغك آديدر وخود بين ومتكبر ادمه دينور يقال هو من اوضاع الخال ای المتكبر المعجب بنفسه وانيس وانيف اولميان خالی وتنهـا موضعه دينور يقال رأيته فی الخال ای الموضع الذی لاانيس به وظن وتوهم وگمان معناسـنه در يقال اصاب فيه خالی ای ظنی وتوهمی وعلاقۀ محبتدن ازاده دل اولان ادمه دينور كه اصلا كنديده براحد طرفنه عشق ومحبت شـائبه سی اولميه يقال رجل خال ای فارغ من علاقة الحب واركن آدمه دينور يقـال هو خال ای عزب ومالی كركی كبی كـوروب كوزه‌دوب رعايت وتيمارنده حسن قيام واهتمام ايدن آدمه دينور يقال هو خال المال ای الحسن القيام عليه وكوچك تپه‌يه دينور اكمۀ صغيره معناسنه وبرنسنه‌يه دائما ملازم ومواظب اولان ادمه دينور يقال هو خاله ای ملازمه وآتك كمنه دينور يقال لاتركب علی فرس بلا خال ای بلالجام وقلبی وجسمی ضعيف يعنی جبـان وزبون آدمه دينور يقال لاخير فی الخال ای الضعيـف القلب والجسم و بر نبـات آديدر ونجد يلادنه مخصوص بركونه معروف وشكوفه آديدر وبونبت اول يعنی نبات مذكور دكلدر وريبه وگمان وتهمتدن بریء السـاحه ادمه دينور يقال رجل خال ای بریء من التهمة وفراست مصيبـه صاحبی آدمه دينور كه تخيل وتفرس ايلديكی ماده‌ده حسن فراست واصابت فكر وكياستی اوله اياس وابوفراس كبی يقال هو خال ای الحسن المخيلة بما يتخيل فيه شارح ديركه خال كلمه‌سنده مؤلفك ذكر ايلديكی اوتوز اوج معنـادر بعضی واوی و بعضی يائيدر و بونلرك اكثرنده خائل كلمه سـندن مقلوب ومختصردر وبعضنده اصلی خيل در نال ونيل كبی و بعضنده اصلی خيل در فتحتينـله (الاخيل) احمر وزننده (والخيل) مجيب وزننده (والمخيـول) وحودی بكلو ادمه دينور اضـافتله متعين اولور مؤنثنده خيـلاء دينور حمراء وزننده يقال هو اخيل واخيل الخد ومخيل ومخيول ای ذوخال (الاخيل) احمد وزننده اسم اولەرق (والخيلاء) نفسـاء وزننده (والخيل) (والخيلة) خالرك فتحی و يالرك سكونيله (والمخيلة) مسيره وزننده كبر و پندار معناسـنه در يقال

اباتْ والاخيل والخيلاء والخيل والخيلة والمخيلة اى الكبر (الخائل) (والمختال)
(والاخائل) علابط وزننده خال كبى خودبين ومدمغ وصاحب وجودآدمه ديرور
يقال خال وخائل وخال مقلوبا ومختال واخائل اى متكبر اوچنجى لغت خائلدن مقلوب
ومختصردر (التخايل) تفاعل وزننده كبر و پندار ايلمك معناسنه در يقال
تخايل الرجل اذا تكبر (الاخيل) احمر وزننده صرد اسميدر كه كوچكن
دبدكلرى قوشدر يشون بوران دخى ديرلر ياخود بين العرب شأمتله معروف برقوشدر
على قول شقراق اسميدر كه آرى قوشيدراق وقره الاجه اولديغى باعث تسميه در جمعى
خيل در خانك كسريله (بنو الاخيل) بنى عقيلدن برجماعتدر كه ليلى الاخيل خالدن
رهطيدر وابو الاخيليه نك رهطيدر وابو الاخيل خالد بن عمرو السلفى واسحق بن اخيل
الحلبى محدثلردر (الخيال والخيالة) سحاب وسحابه وزنلرنده انسانك متخيله سنده
يقظه ورؤيا حاللرنده مرتسم ومتشبه يعنى صورتپذير اولان شخص وتمثاله دينور
تقول تخيل لى خيال وخيالة وهو ماتشبه له فى اليقظة والحلم من صورة جمعى اخيله در
افعله وزننده مؤلفك بصائرده بياننه كوره خيال وخياله فى الاصل صورت مجرده دن
عبارتدر منامده ومرآتده وصوده ومرئينك غيبتندنصكره قلبده متصور اولان صورت
كبى بعده متخيله ده تصور اولنان هر نسنه ده استعمال اولنمشدى كذلك خيال
مجراسنده اولان نال كبى نحيف ورقيق شخصلرده استعمال اولندى وتخييل برنسنه نك
صورت مجرده سنى نفسده يعنى متخيله ده تصوير ايلمكدن عبارتدر وتخيل اول صورت
مخيله نك صورت پذير اولمسندن عبارتدر وحكماء قواى دماغيدن قوۀ متخيله يى
بوندن تصريف ايلديلر واول انسانده برقوتدر كه صور محسوسه واندن منتزع اولان معانى
جزئيه ده تصرف ايدوب كاه تركيب وكاه تفريق ايدر الحاصل دائما صور معانى
به بر قالب نسج و الباس ايلمك بو قوتك شاننددر وبو قوتى عقل كليتده استعمال ايدرسه
مفكره ديرلر واكر وهم جزئياتده استعمال ايدرسه متخيله دينور
وبو قوتك محلى وسط دماغدر عالم رؤياده نفس ناطقه عالم شهودده حدوث ايده جك
ياحدوث ايتمش اشياء واحوالى عالم ملكوت ومثالده عقل فعالدن تلقف ايلديكى
معانئ روحانيه يه اشبو قوت برصورت وقالب الباس ايلر كه رؤياى صادقه بو كيفيتدن
عبارتدر وبو قوت خياليه نك غيريدر وحواس ظاهره نك بريله محسوس اولان
صورتك مدركى حس مشتركدر آنك خازن وحافظى خيالدرنته كه صور محسوسه دن
منتزع اولان معانينك يعنى امور جزئيه نك مدركى وهم آنك حافظى ذاكره در
انتهى وخيال بر آدمك شخص وطلعتنه اطلاق اولنور كه قرالتيسى اوله جقدر
يقال شاهدت خياله اى شخصه وطلعته واويوق تعبير اولنان شيئه دينور كه
براغاجه برسياه كليم اورتوب اكينلى ترلا وباغ باغچه كنارينه نصب ايدرلر تاكه

بهایم وطیور آنی انسان ظن ایله توحش ایدرلر فارسیده ندیمه دیرلر یقال نصب خیالا فی مزرعته وهو کساء اسود ینصب علی عود یخیل به للبهایم و الطیر فتظنه انسانا ویقال له الفزاعة وخیال بنو تغلبه مخصوص برارضك اسمیدر وبراوتك آدیدر (الخیل) لیل وزننده آت سورو یعنه دیبور جماعت افرس معنا سنه لفظندن مفردی یوقدر که اسم جمع اولور علی قول مفردی خائلدر خود بینلر کبی ادا وشیوه ایله یوریدکلریله اطلاق اولندی جمعی اخیال وخیول در وخانك کسریله خیل دخی لغتدر وخیل آتلو عسکره دینور یقال جاءت الخیل کالسیل ای الفرسان وقزوین قربنده بر بلده آدیدر وزید الخیل که شجاعتندن ناشی تسمیه اولنمشدر درگاه رسالتپناه حضرت مصطفوی علیه الصلوة والسلام ترابنه وفود ایلدکده خیل کلمه سنی خیره تحویل ایله زید الخیر تسمیه بیوردیلر خیر دخی خیل معنا سنه یعنی از خبر اولدیغندن بشقه مقدما کعب بن زهیر حضرتلرینك قرسلرنی غصب واخذ ایلمك تهمتیله طرف موسی الیهدن متهوم اولمغین اول تهمت هجنتنی ازاله قصدینه مبنی در وتقول العرب فلان لاتسایره خیلاه اولا تو افقه ای لاتطاق نمیمة وکذبا یعنی فلانله قوغجیلقده ویلانجیلقده مقاومت اولوب باشه چقلمز بو راده فعللر مجهول بنیه لریله در ومن الامثال ⋆ الخیل اعلم من فرسانها ⋆ یعنی آتلر سوارلرندن اعلمدر برآدمك حالی ظن وکمالك وفقجه ظهور ایلدکده ضرب اولنور وخیل مصدر اولور دائما سدف دیدکلری نبات اکل ایدر اولمق معنا سنه در یقال خال الرجل یخال خیلا من الباب الرابع اذا دام علی اکل الخیل (الخیل) خانك کسریله سذاب اسمیدر که سدف دیدکلری نباتدر وحلتیت دیدکلری بد بوی داروبه دینور بونده فصلده لغتدر (خیله) خای مکسوره ایله اسمادندر خیلة الاصبهانی محدثدر (المخایله) مفاعله وزننده بر آدمك وضع وطوری کبی معامله ایله اکا معارضه ایتمك معنا سنه در یقال خایله اذا باراه (ذوخیل) اذواء تعبیر او لنان ملوك حمیر دن مالك زید لقبیدر (ذو خلیل) خانك ولا مك فتحه لریله ابن جرش بن اسلم در (بنوالمخیل) معظم وزننده ضبیعهٔ اضجم قبیله سنده برجماعتدر

(⋆ فصل الدال ⋆) (الدأل) دالك فتحی وهمزه نك سکونیله وفتحیله (والدألی) جمزی وزننده ضعیف وآهسته یوریمك علی قول آدیملری صیق صیق اتارق یلمك یاخود جنبشلو ونشاطلو یوریمك معنا سنه در بو راده دأل مصدر ودألی اسمدر یقال دأل الرجل دألا من الباب الثالث اذا مشی ضعیفة اوعد امتقاربا اومشی نشیطا ودأل ودألان فتحه لرله برآدمه رنك وفند ایدوب آلدامق معنا سنه در یقال دأل فلانا دألا ودألانا اذا ختله ودأل ودألان فتحه لریله ابن آوی اسمیدر که چقال دیدکلری جانوردر تسمیه بالمصدر در (الدئل) دالك ضمی وهمزه نك کسریله

كلام

كلام عربده بونك نظيرى بو قدر وبعضا همزه‌سى مضموم اولور بودخى جقال
ديدكلرى جانوردر وصبا عدن قورده دينور وكلجك ديدكلرى جانوره شبيه
بركوچك جانورك آديدر ورئل بن محلم بن غالب‌هون بن خزيمه شعبه‌ندن برقبيله نك
پدر بدرنسبتنده دؤلى دينور دالك ضمى وهمزه‌نك فتحيله زيرا ياى نسبتله كسره‌يى
استثقال ايلديلر ودولى دينور همزه‌يى تخفيفا واوه ابدالله وديلى دينور دالك كسرى
ومديله كه همزه‌يايه قلب ودال مجاور ثيله مكسور اولمشدر خيرى وزننده ودئلى
دينور دالك وهمزه‌نك كسريله وبونادردر واصفهانى مرحوم كتاب اللمع شرحنده
ديديكه ابوالاسود ظالم بن عمر والدئلى كه امام على رضى الله عنه حضرتلرندن اخذ
ايله ابتداتكلم بالنحو ايلمشدر آنك نسبتى دالك كسرى وهمزه‌نك فتحيله عنب وزننده
دئل نام بر بشقه قبيله‌يه منسوبدر وابن القطاع ديديكه دئل دالك ضمى وهمزه‌نك
كسريله ابوالاسودك رهطيدر كه قبيله كامده برجاعتدر ودول دالك ضمى ومديله كه
زور وزننده در حنيفه قبيله سنده وديل ودالك كسر ومديله زبر وزننده در
عبدالقيس كذلك ازد قبيله سنده برجماعتدر شارح دير كه مؤلف بونلرى دول
ماده سنده بنفسها بيان ايدر ودئل وزننده اسمك ورودنى كرچه سلب ايدوب لكن
وعل وريم ماده‌لرنده ثبت ايلشدر (ابن دألان) بررجل اسميدر وبونلرك تفصيلى
دول ماده سنده كلور (الدؤلول) عصفور وزننده آفت وداهيه‌يه دينور
وشورش واختلاط معناسنه در يقال وقع بينهم دؤلول اى اختلاط
(المداءلة) مفاعله وزننده برى برينه رنك وفند ايدوب لداوق مخاتله معناسنه‌در
واحد ومشاركت ايچون كلور يقال دائله اى خاتله ويقال دائلا اى خاتلا
(الدبل) دالك فتحى وبانك سكونيله بر كدرمك معناسنه در يقال دبله دبلا
من الباب الثانى والاول اذا جمعه ود كنكله پيدرپى اورمق معناسنه در يقال
دبله بالعصا اذا تابع عليه الضرب بها ولقمه‌يى طوپليوب بيوك آلمق معناسنه‌در يقال
دبل اللقمة اذا كبرها للقم ودبل ودبول ترلايى كوبره مقوله‌سيله اصلاح ايلمك معناسنه‌در
يقال دبل الارض دبلا ودبولا من الباب الاول اذا اصلحها بالسرقين ونحوه ودبل
طاعونه دينور يقال رماه الله بالدبل اى الطاعون ونهر صغيره دينور جدول معناسنه
جمعى دبول‌در وبركمسه‌يه آفت ايرشدرمك معناسنه‌در كما سيذكر (التدبيل) تفعيل
وزننده بودخى لقمه‌يى بيوتمك معناسنه در يقال دبل اللقمة اذا كبرها للقم (الدبل)
دالك كسريله محبوبى باوى قلمغه دينور يقال اخذه اندبل اى الثكل وبلاوداهيه‌يه
دينور جمعى دبول‌در يقال دبل دابل ودبل دبيل مبالغة اى داهية دهياء ويقال
دبلته الدبول اى دهته الدواهى (الدبل) دالك ضميله كوچك وخرده اشكه
دينور (الدبيلة) جهينه وزننده داهيه‌يه دينور مترجم دير كه تصغيرى تكثير

انجودر كويا كه جميع دواهى كندبده منحصر داهيهٔ منفرده ديمكدر ياخود تصغيريه مثال قصدينه مبنيدر ودبيله بر مرض وعلت آديدر كه جوف انسانده عارض اولور وبو سراجه‌يه قريب بر چباندر اصل بر شيشدر كه ايچنده ماده منصب اوله‌جق يرى اولور واوچ درلو اولور برى شحميدر كه ايچى طوڭ ياغى كبيدر وبرى عسليدر كه ايچنده بال كبي نسنه اولور وبرى كلسيدر كه ايچنده كرج كبي شئ اولور وبعضندن قيل وطاش كبى اغاج پارهسى و كميك كبي نسنه‌لر چقار باس ونه كيك سراجه‌سى تعبير ايدرلر (الدبلة) دالك ضمى وفتحيله بودخى دبيله ديدكلرى علت مذكوره‌يه دينور (الدبال) غراب وزننده كوبره وفشقى مقوله‌سنه دينور كه انكله زرلا اصلاح اولنور (الدوبل) حوقل وزننده خنزيره على قول ارككنه ياخود ياوريسنه دينور وحمار صوباسنه دينور وخبيث‌نورده دينور ذئب عرم معناسنه واخطل نام شاعرك لقبيدر وتلكى‌يه دينور (الدبيل) امير وزننده بانيه ميشه لكدن غضن ديدكلرى اغاج قوروالمنه دينور وتوز بره دينور وارطى نام اغاجك تارمار اولان پراغنه دينور جمعى دبلدر كتب وزننده ودبيل سند اولكه‌سنده بر موضع آديدر (الدبلة) غرفه وزننده بيوك لقمه‌يه دينور يقال يأخذ دبلة اى لقمة كبيرة ونسنه كومه‌سنه دينور وبالته‌نك صاب كچوره جك دليكنه دينور جمعى دبلدر كتب وزننده ودبلدر صرد وزننده (الدبول) صبور وزننده داهيه‌يه دينور وولدنى ياوى قلمش عورته دينور يقال امرأة دبول اى تكلى ويقال فى الدعاء دبلته الدبول اى ثكلته الثكلى اى امه (دبيل) زبير يا امير وزنلرنده ياخود كتب وزننده شامده بر موضع آديدر محدثيندن عبدالرحيم بن يحيى واحمد بن محمد بن هارون وشعيب بن محمد اورادندر (دبل) دالك فتحى وبانك سكونى وبانك ضميله سند اولكه‌سنك قصبه‌سى يعنى قاعدة الملكى اولان شهرك اسميدر واكا ديبلان دخى دينور تثنيه ايله مشاهيردن محمد بن ابن ابراهيم الديبلى المكى اورادندر (الدبكلة) دحرجه وزننده دوه وقيون مقوله‌سى سوريسنك پراكنده اولنلرى اطرافندن چويروب برارايه طوپليوب بركدر مك معناسنه در يقال دبكل المال اذا جمعه ورد اطراف ما انتشر منه (الدبكل) جعفر وزننده دريسى قالين جركين بد منظر وبد قيافه آدمه دينور يقال رجل دبكل اى انغليظ الجلد السمج (ام دبكل) صرتلانك كنيه سيدر (ابن ابى دباكل) علابط وزننده خزاعه قبيله‌سندن بر شاعردر (الدجيل) زبير وزننده (والدجالة) ثمامه وزننده قطرانه دينور (الدجل) دالك فتحى وجيمك سكونيله دوه‌يه قطران سورمك على قول جميع بدننى قطرانلمق معناسنه‌در يقال دجل البعير دجلا من الباب الاول اذا طلاه بالدجيل اوعم جسمه بالهناء وبلان دوزوب سويلك معناسنه مستعملدر

يقال دجل الرجل اذا كذب واخرق وجاع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال دجل
المرأة اذاجامعها وارضك انحاء واطرافنی يالجمله كشت وكذار ايلك معناسنه‌در
يقال دجل فلان الارض اذا قطع نواحيها سيرا (التدجيل) تفعيل وزننده برنسنه‌يی
بالتمام بوريمك معناسنه در يقال دجل الشیٔ اذا غطاه وبرنسنه‌يی التونله يالدزلمق
معناسنه در يقال دجله اذا طلاه بالذهب (الدجال) غراب وزننده التونه ياخود
التون صوينه دينور كه آنكله نسنه يالدزلنور يقال دجله بالدجال ای الذهب
اومائه (الدجال) سحاب وزننده قلجك جوهرينه دينور وفشقی يه دينور سرجين
معناسنه (الدجل) قفل وزننده شورادن بورادن بركوب ديرلمش اشخاصه
دينور كه ديرنتی تعبير اولنور يقال هم دجل ای القاط (الدجالة) شداده وزننده
بك چوق بولد اشلره وصف اولنور بونلی احاطه ايلدكلر ايچون يقال رفقة دجالة
ای عظيمة (الدجال) شدادوزننده آخر زمانده خروج وظهور ايده‌جك كذابدر كه
ملعون معناسنه مسيح ايله‌ده صفتلنور بونك اخذ واشتقاقی ذكر اولنان موادك جمله
سندن محتملدر ازجمله دجل ماده سندن كه دوه‌نك هر برنی قطرانله دينور مرسوم
دخی ارضك جمله سنی كشت وكذار ايلمكله اكا تشبيه اولندی ياخود كذب
واختراع كذب معناسندندر ياخود قطع نواحی ارض معناسندندر ياخود تغطئه
معناسنه اولان تدجيلدن مأخوذدر كفر وطغيانيله ناسی وياكثرت جموعيله بتون
دوی زمينی تغطئه واحاطه ايلديكينه مبنی در ياخود حقی باطل ايله ستر ايلديكی
ايچوندر ياخود يالدزلمق معناسنه اولان تدجيلدن مأخوذدر زيرا باطلی حق
صورتنده تمويه وتلبيس ايده‌جكدر ياخود دجالدن مأخوذدر كه التونه دينور كنوز
ارض كنديسنه تابع ومسخر اوله‌جقدر ياخود جوهر سيف اسمی اولان دجالله
مسمادر اعين ناسده سحر وتلبيسله جمله‌سندن ممتاز ومزين كورنديكيچون ياخود
رفقةٌ عظيمه معناسنه اولان دجاله‌دن مأخوذدر كثرت توابعندن ناشی ياخود سرجين
معناسنه اولان دجالدندر لوث وجوديله روی زمينی مردار ايلديكی ايچون ياخود
القاط ناس معناسنه اولان دجالدن مأخوذدر كه كنديسنه تابع اولنلر اولمقوله اشخاص
اوله‌جقدر مترجم ديركه نهايه‌ده اشبو [يكون فی آخر الزمان دجالون] حديثنده كذابون
مموهون ايله تفسير اولنمغله جمعی دجالون اولمش اولور ومزهرده مرسومدر كه
دجالك جمعنده مالك بن انس دجاجله كلديكنی روايت ايلمشدر (دجلة) دالك
كسری وفتحيله نهر معروف اسميدر كه نهر بغداددر تغطئه معناسندندر (دجيل)
زبير وزننده نهر دجله‌دن منشعب بر خليج اسميدر (الدحل) دالك فتحی وضمی
وحای مهمله نك سكونيله شول لغمه و برالتنده اولان زير زمينه دينور كه اغزی
طار واشاغيسی كنكيش اوله شويله كه ايچنده مشی اولنور اوله و بعضا شجر سدر

انبـات ايدر اوله على قول دره وچاى كنـارلرنده اولان يارلرك التنده اولان دليكه دينور كه صوضر بيله جانور دليكى طرزنده او يولمش اولور ياخود قيو نك دبنده يان طرفندن اوقورى دليكه دينور ياخود حشم نشـين چادرلرنده سرداب شـكلنده خرق وشكافه دينور كه مسـافر كلدكده نسوان اورايه كيروب تستر ايدرلر ودحل صهريجه دينـور جمعى ادحل وادحال كلور دالك كسريله ودحول ودحلان كلور دالك ضميله (الدحلة) تمره وزنـنـده قيويه دينور بئر معناسـنه (الدحل) كتف وزنده قارنى بيوك وسليوك اولان آدمه دينور ومالى چوق ثروت وسامان صاحبى آدمه دينور يقال رجل دحل اى الكثير المال ودائما ناسه رنك وفند وخدعه ايدن دوبارهجى داهيه وقلاش كمسيه دينور يقـال رجل دحل اى داهية خداع وشول آدمه دينور كه دائما بر نسنه اشتراسنده كندى مرامنه موافق بهايه اندرنجه قدر بايعه نقصان بها عرض ايدهرك مجادله ايله تنزيل ايدر اوله يقـال هو دحل اى مماكس عندالبيع حتى يستمكن من حاجته وسوزلكدن قارنى طشره اوغرامش شيشمان بودوره دينور يقـال رجل دحل اى سمين قصير مندلق البطن (الدحل) فتحتيله معانئ مزبورهدن مصدردر يقال دحل الرجل دحلا من الباب الرابع اذا كان دحلا (الدحول) صبور وزنده شول اشمه قيويه دينور كه قازيلوب لكن قازلديغى يردن راست صو بولنميوب صاغ ياصول ديوارلردن صو اثرى بلورمكله آنلرك آلتنـدن لغم ايدوب صو استنباط اولنـه وجوانب واطرافى واسع اولان قيويه دينور وشول ناقهيه دينور كه دائمـا يولده دوهلردن الارغه كيدوب ويوريمكده جلهسيله ياريشوب معارضه ايدر اوله يقال ناقة دحول اذا كانت تعرض الابل متنحية عنهـا (الدحل) نحـل وزنـنـده قيونك جوانبنـده بر قازمـق على قول چادرك كوشـهسنه كيروب قويتونمق معناسـنه در يقـال دحل الرجل دحلا من البـاب الثالث اذا حفر فى جوانب البئر او صار فى جانب الحباء وايراقلشمق على قول بر كمسـهدن خوف وخشيتندن ناشى قاچوب پنهـان اولمق معناسـنه در يقـال دحل عنى اذا تباعد اوفر واستتر وخاف ودحل ديدكلرى لغمه كيرمك معناسنه در يقال دحل الرجل اذا دخل فى الدحل (الداحول) صيادلرك كيك وصغن صـيدى ايچون يره نصب ايتـدكلرى خشت طرزنده اعاجلره دينـوركه دوزاغى اكا ترتيب ايدرلر جمعى دواحلدر (دحلان) سحبـان وزنـده برقريهدر (الادحال) همزهنك كسريله دحل ديدكلرى ذكر اولنان چقوره كيرمك معناسنه در يقال ادحل الرجل اذا ادخل فى الدخل (المداحلة) مفاعله وزنـده برآدمه لكولك ايدوب رنك وفند ايله فريفته ايلمك معناسـنه در يقال داحله اذاراوغه وخادعه ورنسـنهيى صاحبنى

الداخلة اكـلك نهايه اولمق معناسنه‌در يقال داحله اذاما كمـه ومعلومى اولان شيئ برآدمدن كتم ايدوب اوزكه‌سنى خبر ويرمك معناسنه‌در يقال داحلة اذاكتم ماعله واخبر بغيره (دحل) نخل وزننده بنى يربوع يوردنده‌واقع درشت‌برقرينده برموضعدر (الدحان) كتاب وزنـنده امتناع ايلمك معناسـنه در يقال دحل عنه دحالا اذا امتنع (دحل) دالك ضميله يمن ايله بلادنجد بيننده برجزيره‌در (الدحلاء) صحراءوزننده‌اغرى طارقيويه‌دينور يقال بئردحلاء اى الضيقة الرأس(الدحقلة) دحرجه وزننده برآدمك قارنى شيشوب قبارمق معناسنه‌در يقال دحقل بطنه اذا انتفخ(الدحلة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى براوزرنده يوارلمق معناسنه‌در يقال دحلبه اذادحرجه على الارض و پايمـال وخاكسـار ايلمك معناسنه در يقال دحل القوم اذا تركهم مسوين بالارض مصرعين يوطوئن يعنى قومى بالجمله قتل وهلاك ايدوب لاشه‌لرنى پايمال وخاكسار اوله‌رق ترك ايلدى‌ودحلة اسم اولور شول قوجه قارى‌يه دينور كوده سـنده اث اترى قالميوب دريلرى قراشـه چوقدار چهره سى كبى صارقق صارقق اولمش اوله يقال امرأة دحلة اى ناحلة مسترخية الجلد و بومرى كوده‌لو اتنـه طلو قارى‌يه د يمكله ضد او لور يقـال امرأة دحـلة اى ضخمـة تارة (الدحامل) علابط وزننده قالين كوده‌لو طقنـاز ادمه دينور يقال رجل دحامل اى غليظ مكتنز (الدخول) قعود وزننده (والمدخل) مقعـد وزنده كيرمك معناسـنه‌در يقال دخل الدار دخولا ومدخلا من الباب الاول نقيض خرج و باء حرفيله متعـدى اولور تقول دخلت به اذا ادخلته (التدخل) تفعل وزننده (والاندخال) انفعـال وزننده (والادخال) همزه‌نك ودال مشدده نك كسريله افتعـال وزننده بونلرده كيرمك معناسـنه در يقال تدخل فيه واندخل وادخل بمعنى دخل (الادخال) همزه‌نك كسريله (والمدخل) ميمك ضمى وخانك فتحيله مصدر ميمى اوله‌رق كيبودرمك معناسنه‌در تقول ادخلته ادخالا ومدخلا اذاصيرته داخلا (الداخلة) برنسنه نك ايچ يوزنه دينور ومنه تقول اغسل داخلة ازارك اى طرفه الذى يلى الجسـد وفوطه قوشانمش ادمك صاغ طرفنه كلان برينـه كذلك داخلة الازار اطلاق اولنور وداخلة الارض قويتو يرلرندن عبارتدر طاغ ديبلرى كبى جمعى دواخلدر تقول بتنا فى دواخـل الارض من المطر اى خمرهـا وغوامضهـا وداخلة الرجـل برادمك ايچ يوزينه وضمير ودرونـنه اطلاق اولنور كما سيذكر (الدخلة) دالك حركات ثلاثيله (والدخيلة) (والدخيل) داللرك فتحيله (والدخلل) دالك ضمى ولامك ضم وفتحيله (والدخيلاء) مصغر بنيه‌سيله (والداخلة) راحله وزننده (والدخل) سكر وزننده (والدخال) كتاب وزننده (والدخيلاء) دالك ضمى وخاى مشدده‌نك فتحيله سميها وزننده (والدخل) دالك

فتحی و کسریله بر آدمك ایچ یوزینه دینورکه ضمیر ونیت ومذهب وجمیع امر
و کار وبارد رونیسندن عبارتدر (ودخیل) (ودخلل) قنفذ وزننده اودخلل)
درهم وزننده کشینك شول درونی دوستنه وهمدمنه اطلاق اولنور که بالجمله
سرائر امورنه محرم هرایشنه اختلاط ایدر اوله یقال فلان دخیله ودخلله ودخلاله
ای مداخله مباطنه (وداخل‌الحب) ودخلل الحب که جندب وزننده در محبت
ومودتك ضمننده اولان صفوت وبکرلکی حالتنه دینور یقال قدبدا داخل حبه‌ودخلاله
ای صفاء داخله (الدخل) فتحتینله بر آدمك عقل وادراکنه یاخود بدننه سرایت
ودخول ایدن فساد وخلله دینور یقال فی‌عقله اوجسمه دخل وهو ماداخله‌من‌فساد
ومصدر اولور برآدمك عقلنه یابدننه فساد وخلل قارشمق معناسنه در یقال دخل
الرجل دخلا من الباب الرابع ودخل علی‌المجهول دخلا بسکون الخاء فهومدخول
اذا داخله انفساد ودخل مکر وغدر وخدیعه معناسنه مستعملدر یقال هذامن‌دخل
فلان ای من مکره وغدره وخدیعة وعلت وداء معناسنه مستعملدر وبرآدمك حسب
عرق ونسبنده اولان عیب ونقیصه‌یه اطلاق اولنور یقال فی‌حسبه دخل ای
طیب وبری برینه صارمشمش صیق و کور اغاجلغه دینور یقال بارضه دخل ای
شجر ملتف وبیگانه اولوب برقوم‌وقبیله‌یه منتسب کچنان قومه دینور بوفی‌الاصل
مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور یقال هو وهم دخل لهم ای‌لیسوامنهم
وینتسبون الیهم ومصدر اولور برآدمك ایچ یوزی فاسد وتباه اولمق معناسنه
یقال دخل امره دخلا من الباب الرابع اذا فسد داخله (الدخیل) امیر
وزننده داخل معناسنه در یقال داء دخیل وحب دخیل ای داخل وبیگانه‌دن
اولوب صکره‌دن برقومك بیننه کیروب انلره منتسب اولان آدمه دینور یقال
هودخیل فیهم ای‌من غیرهم ودخل فیهم وشول کلمه‌یه اطلاق اولنورکه عربیه
صحیحه دکل ایکن کلام‌عرب میانه دخول ایلش اوله یقال کلمة دخیل ای ادخلت
فی‌کلام العرب ولیست‌منه مترجم دیرکه کتاب‌مزهرده وجهره‌ده مثال مبسوطدر
ودخیل اهل عروض اصطلاحنده حروف روی ایله الف تأسیس بیننده اولان
حرفه اطلاق اولنور شاعرك * کلینی لهم یاامیمة ناصب * مصراعنده واقع ناصب
کلمه‌سنده اولان صادکبی ودخیل شول آته دینورکه مرعایه اخراج اولنمیوب
اخورده علف ایله بسلنور اوله یقال فرس دخیل اذاخص بالعلف وکلج الضبی
نام کمسنه‌نك فرسی اسمیدر وبری برینه بغایت صوقشمش وکیرشمش مفاصل
اعضایه دینورکه قوند اولور دخال کبی کماسیذکر بوراده مؤلفك رسمی مسامحه
اوزره‌در (المدخل) مکرم وزننده ادخالدن مصدر میمی واسم مکان اولور
وشول لئیم وفرومایه‌یه دینورکه بیگانه‌دن اولوب برجماعته یاخود بر آدمه نسبا

انتساب داعیه‌سنده اوله یقال هو مدخل ای لئیم دعی (الدخل) نخل وزننده مصدر درکه ذکر اولندی و دخل ایجرنده اولان علته دینور و عیب و نقیصه یه دینور و ریبه و تهمت معناسنه مستعملدر بونده فتحتینله ده جائزدر یقال فیه دخل ای ریبة و آدملک ایرادنه دینور که خرج و مصرف مقابلیدر یقال دخله لایفی بخرجه ای ما دخل علیه من ضیعته (الدخل) سکر وزننده بطانه معناسنه درکه ذکر اولندی و اعضاء و اندامی دیرنکلو بری برینه صوقشمش طوباج غلیظ الجسم آدمه دینور یقال رجل دخل ای الغلیظ الجسم المتداخله و سکیرلک ارالقلرینه صوقشمش یومری اتره دینور و اغاج کوکلرینک ارالقلرنده و قوقلرنده نابت اوتلره دینور و قوشلک توینک و یلکلرینک طتره و ایچ یوزلری ارالقلرنده بتن یومشق تویلره دینور و بر جنس بوز رنکلی قوشلک اسمیدر جمعی دخاخیل در و مدینه یه قریب ظلم ایله ملحتین بیننده بر موضع آدیدر (الدخلل) جندب وزننده (والدخلل) قنفذ وزننده دخل کبی بر بوز قوشه دینور (الدخال) کتاب وزننده برکره صوایچمش دوه‌یی ایکی صوسز دوه‌لرک ارالرنه ادخال ایدوب حوضه سورمکه دینور تاکه کرکی کبی ایچمدیسه انلر ایله ایچوب ریان اوله دالک ضمیله ده لغتدر یقال سقی بعیره بالدخال وهو ان تدخل بعیرا قد شرب بین بعیرین لم یشربا لیشرب ما عساه لم یکن شرب و دخال آت قسمنک صاچلرینه دینور و دخال المفاصل دخیل کبی بدنده بری برینه صوقشمش قوندوم محکم اثیرلرینه دینور مؤلف بونده مسامحه ایله بیان ایلمشدر زیرا دخول بعضها فی بعض عبارتیله رسم ایلمشدر پس مصدر اسم فاعل معناسنه حمل اولنور (الدخلة) دالک کسریله برلولک لون آخره قارشمسنه دینور و دخله و مدخل مقعد وزننده مسلک و مذهب معناسنه در یقال هو حسن الدخلة والمدخل ای المذهب فی اموره (الدوخله) دالک فتحی و لامک تشدیدیله و تخفیفیله خرما یپراغندن معمول بیوک خرما سپدینه دینور که بردنک اولور قزوی تعبیر اولنور و قزوی و غزوی محرفیدر فی الاصل عنزه شهرینه منسوبدر یقال وضع التمر فی الدوخلة وهی سفیفة من خوص یوضع فیها التمر (دخول) قبول وزننده بر موضع آدیدر (انداخل) زهیر بن حرام الهذلی نام شاعرک لقبیدر (لدخیلی) امیری وزننده خانکی آهویه اطلاق اولنور یقال ظبی دخیلی ای ربیب (دخله) حمزه وزننده خرمانی چوق برقریه آدیدر و وحشی بال اریسنک بال یاپدیغی یره دینور که قیا و اغاج قوووقلرنده اولور (هضب مداخل) میمک فتحیله ریان نام محل اوزره مشرف بر بایرک آدیدر (اندخلل) زبرج وزننده بدنده ات ایچنده صوقشدرلمش بتن اته دینور (الدخیلیاء) مصغر بنیه سیله عربلره مخصوص بر لعبدر (المتدخل) تدخلدن اسم فاعل بنیه سیله اموره تکلفله دخول ایدن آدمه

دینور یقال هو متدخل فی الامور اذا کانت یتکلف الدخول (المدخلة) قبره وزننده
بدنده طویناج انه دینور (المدخولة) ایچی چوریوب قووق اولان اغاجه دینور
یقال نخلة مدخولة ای عفنة (المدخول) وجودینه هزال کلمش آدمه دینور یقال
رجل مدخول ای مهزول وعقل وادراکنه فساد وخلل کلمش سرسم آدمه دینور
یقال دخل الرجل علی المجهول فهو مدخول ای فی عقله دخل (الدربلة) دحرجه
وزننده برکونه یوریمکه دینور وطبل چالمق معناسنه در یقال دربل الطبل
اذا ضربه (الدرجلة) دالك وجیمك فتحیله قلچ باطرینه وپای سکیرلرینه یکوردکلری
تسمه یه وسکیره دینور ومصدر اولور قلچ باغنه یاخود پایه تسمه یاخود سکیر
کچورمك معناسنه در یقال درجل قوسه اذا جعل بها الدرجلة (الدرخبیل)
خای معجمه ایله شرحبیل وزننده داهیه وآفته دینور (الدرخبیل) میله درخبیل
وزننده ومرادفیدر وبطیء وثقیل الرأس تنبل آدمه دینور یقال رجل درخمیل
ای البطیء الثقیل الرأس (الدرخملة) فذعمله وزننده اعجوبه واضحوکه نسنه یه
دینور (الدرقل) قافله سجل وزننده برجنس بزه دینور ثیاب ارمینیه کبی
(الدرقلة) هایله صبیانه مخصوص برلعب آدیدر وروش واندامی لحوب ودلکش
محبوبه دینور بحتری معناسنه (الدرقلة) دحرجه وزننده سرعتله مرور
ایلمك معناسنه در یقال درقل الرجل اذا مر سریعا وبرآدمه اطاعت ایدوب منقاد
اولمق معناسنه در یقال درقل له اذا اطاع واذعن ورقص ایلمك معناسنه در
یقال درقل فلان اذا رقص ویوررکن آیشلری آیرمق معناسنه در یقال درقل الرجل
اذا تفحج وصالنی صالنی یوریمك معناسنه در یقال درقل فلان اذا تبختر (الدرکلة)
شرذمه وزننده وسجله وزننده عجم خلقنه مخصوص برکونه لعب اسمیدر علی قول
عجم رقصنه دینور یاخود بولغت حبشه در (درولیه) دالك ورانك فتحیله روم
دیارنده بربلده درکه عامه دوه لو تعبیر ایدرلر بو حالا اناطولیده دوه لو قره حصار دیدکلری
اوله جقدر (الدوشلة) دالك وشین معجمه نك فتحیله ذکرك باشنه دینور (الدعل)
فتحتینله رنك وفند ایله الداتمق ختل معناسنه در یقال دعله دعلا من الباب الثانی
اذا ختله (الداعل) دائما قاچغان کوزله مغوله سنه دینور هارب معناسنه (المداعلة)
مفاعله وزننده برآدمی یاخود بری برنی رنك وخدعه ایله الداتمق معناسنه در
یقال داعله اذا خاتله (الدعبل) زبرج وزننده قوربغه یمورطه سنه دینور وتوانا
ناقه یه دینور دعبله دخی دینور هایله وبوکسك ناقه یه دینور کذلك دعبله دخی
دینور ودعبل خزاعه قبیله سندن برشاعر مشهوردرکه رافضی ایدی (الدعکلة)
دالك وکافك فتحیله ایاقله یری طپانلیوب یومشتمق معناسنه در یقال دعکل الارض
اذا دمثها برجله وطأ (الدغل) دالك وغین معجمه نك فتحیله برنسنه یی فاسد وتباه ایدن مفسد

شیئه دینور عیب وریبه کبی یقال فیه دغل ای دخل ومفسد وری بر بنه صارمشمش
اغاجلغه دینور یقال بارض کذا دغل ای شجر کثیر ملتف وکثرتندن ناشی بری برینه
کیریشوب صارمشمش اولغله دینور مؤلف بوراده مسامحه ایلمشدر زیرا مصدرعنوانیله
رسم ایلمشدر بوایسه اسمدر یقال نبت دغل ای کثیر مشتبك وشول قورقیج یره
دینور که انده بغته قتل واغتیال خوفی اوله جمعی ادغال ودغال کلور دالك کسریله
(الدغـل) کتف وزننده (والمدغل) محسن وزننـده جان قورقوسی اولان
قورقیج علی قول کیزلو ونهان مکانه دینور یقال مکان دغل ومدغل ای ذو دغل
اوخفی (الادغال) همزه نك کسریله صیق اغاجلغه کیروب ناپدید اولمق معناسنه در
یقال ادغل الرجل اذا غاب فی الدغل وبرآدمی غدر وخیانتله علی الغفله هلاك ایلمك
معناسنه در یقال ادغل به اذا خانه واغتاله وبر آدمی والی فروحاکمه غمز وسعایت ایلمك
معناسنه در یقال ادغل به اذا وشی به وبرنسـنه یه فساد وخلل ویره جك شیء
ادخال ایلمك معناسـنه در یقال ادغل فی الامر اذا ادخل فیه مایفسده (انداغلة)
درونده مکتوم اولان حقد وکینه یه دینور یقال فی قلبه داغلة لعلان ای حقد مکتتم
وبرآدمك عیب ونقیصه سنی وغدر وجور وخیانت ایده جك طریقنی التماس ایدن
اشخاصه دینور یقال هم داغلة لك ای یلتمسون عیبك وخیانتك (الدغل) دالك
فتحی وغینك سکونیله برمحله نهانیجه صقنه رق وسینه رك کیرمك معناسنه در یقال
دغل فیه دغلا من البـاب الرابع اذا دخل فیه دخول المریب (الدغاول) دالك
فتحیله آفات ودواهی یه دینور مفردی یوقدر جوهری وهمندن ناشی واوك تقدیمیله
دواغل عنوانده رسم ایتدیکندن بشقه ابوعبیده یه نسبت ایلمکله انده دخی وهم
ایلدی زیرا ابوعبیده همان دغاول عبارتیله نقل ایلدی (المداغل) میمك فتحیله
بطون اودیه یه دینور مدغل مفردیدر یقال اندسوا فی مداغل ای بطون الاودیة
(الدغیلة) سفینه وزننده دغل معناسـنه در که عیب وفساد وسـائر معانیء
مذکوره یی متضمندر (الدغفل) جعفر وزننده فیل یاوریسنه علی قول قورد
یاوریسنه دینور ووسعت ورخا اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هم فی دغفل من العیش
ای واسع مخصب وچرق وکور قوش توینه دینور واسامیدندر دغفل بن حنظلة
النسابه بنو شیبا ندندر (الدفل) دالك کسریله (والدفلی) ذکری وزننده
برجنس مرارتلو نبت یعنی شجر اسمیدر که فارسیده اکا خرزهره دینور ترکیده
آغو اغاجی دیدکلریدر که خلق اکازقوم اغاجی درلر چیچکی خوشمنظر وقرمزی
وبعضی صاری وسیاه و بلدر ایجی اولور باغچه لرده تزیین ایچون یتشـدرلر
مطبوخنك طلاسی جرب وحکه یه وضمادی دیز وارقه اغریلرینه مفید وخانه یه
رشی طرد براغیث خصوصنده مؤثر ولبنی بعد الانقاء اون ایکی دفعه طلا برص

حلقی ازلهنه یاغدر وحجکی فقیلدر ودقل قطرانه وزننده دینور (الدقل) دالک وقافک فتحیله بشی چوق خرما اغاجنه دینور خصاب معناسنه که صاد مهمله ایله در وبشکتر ویرامز خرمایه دینور علی قول متعارف اولان اجناسدن اولمیانه دینور تقول ماطعمنا الا الدقل وهو اردأ التمر اوما لم یکن اجناسامعروفة وکمی دیرکنه دینور که سرن تعبیر اولنور ومنه یقال للمعیوب زورق بلا دقل وهو سهم السفینة (الدوقل) جوهر وزننده بودخی کمی سرنه دینور وآلت تناسله اطلاق اولنور وبر رجل آیدر (لادقال) همزه نك کسریله خرما اغاجی کثیر یمش ویرملك معناسنه در یقال ادقل النخل اذا اثمر دقلا وقیون خیره وحوره اولمق معناسنه در یقال ادقلت الشاة اذا کانت دقلة (الدقلة) فتحاتله (والدقنة) فرحه وزننده (والدقیلة) سفینه وزننده بغایت خیره وحوره اولمش قیونه دینور (الدوقلة) حوصله وزننده ایری ذکر باشنه دینور وبر شاعر آیدر (الدقل) نقل وزننده برآدمی برنسنه دن منع ومحروم ایلمك معناسنه در یقال دقله دقلا من الباب الاول اذا منعه وحرمه وبرآدمك اغزنه وبورننه اورمق علی قول قفاسنه وچکه لرینه اورمق معناسنه در یقال دقل فلانا اذا ضرب انفه وفمه اوقفاه وجبهه وبدنده اولان ضعف وز بونلغه دینور یقال فی جسمه دقل ای ضعف (الدقول) دخول وزننده بربره کیروب یاخود کیدوب ناپود ونابدید اولمق معناسنه در یقال دقل فلان دقولا اذا تغیب وکیرمك معناسنه در یقال دقل فیه اذ دخل (دقله) فتحته یمامه ده برموضعدر (الدوقلة) دحرجه وزننده برنسنه یی اخذ واکل ایلمك معناسنه در یقال دوقله اذا اخذه واکله وجماع ایلمك معناسنه در یقال دوقل المرأة اذاجامعها وخایه لر اکسه یه چقوب اولملرینه کیروسنه چارپه رق سولیومك معناسنه در یقال دوقلت خصیتها اذا خرجتا من خلفه فضربتا ادبار فخذیه واسترختا (الدکل) اکل وزننده چاموری یوغورمق ایچون ال ایله برکدروب طوپلامق معناسنه در یقال دکل الطین دکلا من الباب الاول والثانی اذا جمعه بیده لیطین به وایاقله چکنمك معناسنه در یقال دکل الشیء اذا وطئه (الدکلة) فتحاتله سیاه ومتعفن بالچغه دینور حمأة معناسنه وصیویق بالچغه دینور یقال طانه بالدکلة ای الطین الرقیق وشول عز وانفه ومناعت اصحابی کمسه لره دینورکه سلطان وامیر طرفنه اجابت وامتثالدن تعزز واستنکاف ایدر اوله لر بو معناده جمع اسم فاعلدر یقال هم دکلة ای لایجیبون السلطان من عزهم (التدکل) تفعل وزننده شوخلق اظهاریله برآدمه ناز وشیوه ایلمك معناسنه در یقال تدکل علیه اذ تدلل وانبسط وعز ورفعت اظهاریله بالا روالق ادعا ودماغ واحکام صنمق معناسنه در یقال تدکل علیه اذا ترفع واعتز

وكبر وادا ايله سرفرازلق كوسترمك معناسنه‌در يقال تدكل الرجل اذا تخايل
وبركسه‌دن كيرولنوب اكسه‌سنه قالمق معناسنه‌در يقال تدكل عنه اذا نبا طاعنه
(دكاله) رمنه وزننده مغربده بربر زمينده بربلده‌در (الادكل) ادكن وزننده
مرادفيدركه قرامتق نسنه‌يه دينور (الدكالة) تمره وزننده صليان دبدكلرى اوت
بقيه‌سنه دينور ياخود برپارچه‌سنه دينور (التدكيل) تفعيل وزننده طپراغه
بيليوب آغنمق معناسنه‌در يقال دكل الدابة اذا مرغها (دكالى) سكارى وزننده
برشيطانك اسميدر (الدل) دالك فتحى ولامك تشديديله (والدلال) سحاب وزننده
(والدالولاء) مدايله ناز وشيوه وعشوه‌يه دينور زوجه زوجنه جرأت يعنى كستاخلق
صورتى ظاهرا مخالفت ايدركبى كوسترمكدن عبارتدر حقيقتده مرادى مخالفت
دكلدر يقال هى حسنة الدل والدلال والدالولاء وهو تدللها على زوجها تريه
جرأة عليه فى تغنج وتشكل ودل ودلال مصدر اولور ناز وشيوه ايلمك معناسنه‌در
يقال دلت المرأة على زوجها دلا ودلالا من الباب الثانى اذااظهرت جرأة عليه
فى تغنج وتشكل كانها تخالفه وماهبا خلاف ودل وسكينه وحسن منظر وحسن
سيرت معناسنه در يقال ماحسن دله اى هديه (التدلل) تفعل وزننده نازلنمق
وشيوه وادا كوسترمك معناسنه‌در يقال تدللت المرأة عليه بمعنى دلت (الادلال)
همزه‌نك كسريله بودخى شوخلق ايدوب ناز وعشوه ايتك معناسنه‌در يقال
ادل عليه اذا انبسط وبرآدمك محبتنه اعتماد اولمغله كستاخانه اوضاع اظهارنده
افراطه كتمك معناسنه‌در يقال ادل عليه اذاوثق بمحبته فافرط عليه ومنه المثل
* ادل فامل * وادلال هنكام محاربه‌ده خصمنه يوقريدن اشاغى حمله واخذ ايلمك
معناسنه مستعملدر يقال ادل على اقرانه اذا اخذهم من فوق وكذا البازى على
صيده وقورد اويوز اولوب زبونلمق معناسنه‌در يقال ادل الذئب اذا جرب وضوى
(الدالة) تشديد لامله اسمدر نازوشيوه ماده‌سنه دينوركه يارصميمى يه ابراز
وتخييل اولنور هاء اسميه‌در تقول له عليه دالة وهى مايدل على الحميم (الدلالة)
دالك حركات ثلاثيله (والدلوله) عمومه وزننده برآدمى برنسنه‌يه طوغرى يول
كوستوروب قولاغوزلق ايلمك معناسنه در يقال دله عليه دلالة مثلثة ودلولة
من الباب الثانى اذاسدده اليه (الاندلال) انفعال وزننده برنسنه‌يه دلالت اولنمق
معناسنه‌در يقال دله عليه فاندل ودوكلمك معناسنه در يقال اندل الماء اذا انصب
(الدليلى) خليفى وزننده مصدردر دلاله كبى يقال دله عليه دلالة ودلولة ودليلى
وعند البعض فن دلالتده معرفت ورسوخ ومهارت معناسنه‌دركه مبالغه اولور
مترجم ديركه شافيه‌ده منصوص اولديغى اوزره بوباب كثرت ومبالغه‌يه موضوع
مصدردر انتهى جوهرى بونى دليل ايله تفسير ايلمكله سهو ايلدى زيرا خليفى كبى

مصادرندندر (الدلال) شداد وزننده بایع ایله مشتری بینی جامع اولان آدمه
دینورکه اصطلاحمزده دخی معتبردر دلالدن مبالغه‌در ومحدثیندن برجماعتك اسملریدر
(الدلالة) سحابه وزننده (والدلالة) کتابه‌وزننده اسمدر دلالغه دینور وکتابه‌دلاللق
اجرتنه دینور کذلك قولاغوزلق اجرتنه دینوردالك فتحیله‌ده جائزدر (الدلیل)امیروزننده
قولاغوزه دینور(التدلدل) تزلزل وزننده معلق اولان نسنه بری اوته صالنمق معناسنه‌در
یقال تدلدل الشیٔ اذاتهدل وتحرك متدلیا (الدلدلة) (والدلدال) زلزله وزلزال
وزنلرنده یورورکن باشی وکوده‌یی اویناتمق معناسنه‌در یقال یدلدل فلان رأسه واعضاءه
دلدلة ودلدالا اذا حركه (الدلدال) سلسال وزننده معنای مزبوردن
اسمدر یورورکن باشی وکوده‌یی اویناتمغه دینور (الدلدول) (والدلدل) دالك
ضمیله کرپیه دینور قنفذ معناسنه علی‌قول بیوکنه دینور وکرپیه شبیه برجنس
جانوره دینور شارحك بیاننه کوره اوقلو نوعی اوله‌جقدر ودلدل فخر عالم صلی
الله علیه وسلم حضرتلرینك قاترلری اسمیدرکه شهباء یعنی قیر ایدی ملك اسکندریه
اولان مقوقس اهدا ایلمشدی ودلدل امرعظیم وخطب جسیم معناسنه مستعملدر
یقال عن له دلدل ای امر عظیم (دله) غله وزننده (ومدله) میمك ضمی ودالك
کسریله ملوك حمیردن منشعبان نام ملكك ایکی قیزلری اسملریدر (دل) دالك کسری
ولامك سکونیله‌که فارسیده کوکله‌دینور فؤاد معناسنه وعرب تعریبله دل دیدیلر
دالك فتحی ولامك تشدیدیله وآنکله محبوبه‌لره تسمیه ایدرلر (دلویه) فتحاتله
عمرویه وزننده زیاده بن ایوب الطوسی نام محدث مشهورك لقبیدر (دلیل)
زبیر وزننده نجبه محدثلرك اسمیدر (الدلیل) امیر وزننده اسامیدندر عبد الملك
بن دلیل واحمد بن محمود بن الدلیل محدثلردر (دلال) سحاب وزننده محدث
معلومدر ودلال بن عدی حمیر قبیله‌سنك نسبی رجالندندر (الدلدال) ترثار
وزننده اسمدرکه ذکر اولندی وقلق واضطراب معناسنه‌در یقال اخذه الدلدال
ای الاضطراب ودلدال ودلدل هدهد وزننده شول کمسه‌لره اطلاق اولنورکه
ایکی ماده بیننده متردد ومذبذب اولوب احد همایی ترجیح واختیار ایده میه‌لر
یقال قوم دلدال ودلدل اذا تدلدلوا بین امرین فلم یستقیموا (الدلی) دالك ضمیله
ربی وزننده شاهراهه‌دینور محجة واضحه معناسنه (الدمال) سحاب وزننده مدت
مدیده‌دن قالمش چوریمش سیاه خرمایه دینورکه تناوله صلاحیتی قالمامش اوله تقول
ماقدموا الادمالا وهو التمر العفن الاسود القدیم وذکرك طشره آندیغی خار وخاشاك
مقوله‌سنه دینور وکوبره‌یه وفشقیه دینور وطوارك بعوب چکنیرب تلویث
ومزدار ایلدیکی کوبره وطپراق مقوله‌سی چرکه دینور وهنوز ادراك ایتمکسزین
قراروب تباه اولمش خرما قورغنه دینور (الدمل) حمل وزننده (والدملان)

فتحه نله ترلایی کوبره ایله اصلاح ایلمك یاخود کوبرهلمك معناسنه‌در یقال دمل الارض دملا ودملانا من الباب الاول اذا اصلحها اوسرقنها وناس بینلرنی اصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دمل بین القوم اذا اصلح وچبان اوکولوب صاغالمق معناسنه‌در یقال دمل الدمل دملا من الباب الرابع اذا برأ وچبانی صاغلتمق معناسنه‌در یقال دمل الدواء الدمل دملا من الباب الاول اذابرأه ودمل رفق وملایمت معناسنه‌در یقال عامله بالدمل ای بالرفق (التدمل) تفعل وزننده ترلا کوبره ایله اصلاح اولمق معناسنه‌در یقال دمل الارض فتدملت ای اصلحها فصلحت بالدمال (الدوملة) حوقله وزننده میانهٔ ناسی اصلاح ایلمك معناسنه‌در یقال دومل بینهم اذااصلح (التدامل) تفاعل وزننده ناس بری بریله بینلری اصلاح اولوب بارشمق معناسنه‌در یقال تداملوا اذا تصالحوا (الدمل) سکر وزننده (والدمل) صرد وزننده چبانه دینور جراح معناسنه مشدده‌نك جمعی دمامیل‌در شارح دیرکه چبانه دمل اطلاقی اندمالی تفألنه مبنی‌در (الاندمال) انفعال وزننده چبان او کلوب صاغالمق معناسنه‌در یقال اندمل الدمل اذا بریٔ (المداملة) مفاعله وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در یقال دامله اذاداراه (الدمحلة) مهمله ایله دحرجه وزننده ومراد فیدرکه یوارلمق معناسنه در یقال دلشیٔ اذا دحرجه (الدماحل) علابط وزننده اعضاسی دیرنكلو طقناز آدمه دینور یقال رجل دماحل ای مکتنز متداخل (الدمحال) دالك کسریله تیری معناسنه‌درکه تانك کسری وباء مشدده نك فتحیله‌در واشبو تبری نه اولد یغنی اهل لغت تفسیر ایلدیلر قید مذکور شارحك تقییدی اوزره‌در (دانال) نوئله اسم اعجمیدر شارح دیرکه دانیال ایله معروفدرکه بر پیغمبر کزین اسمیدر (دنبل) قنفذ وزننده اکراد طائفه‌سندن برعشیرت اسمیدر موصل نواحیسنده متمکن اولورلر احمد بن نصر الفقیه الشافعی وعلی بن ابی بکر بن سلیمان المحدث الدنبلیان انلردندر (الدولة) دالك فتحیله انقلاب زمان معناسنه‌درکه زمانك حالدن حاله تغیر وانقلابندن عبارتدر یقال للدهر دولة ای انقلاب ومالده اولان عقبه یعنی مال معاقبه ومناوبه جهتیله یکدیکرك اللرینه کچمکه دینور مثلا برمال وجاه برزمان برکمسه‌نك عهده‌سنده اولوب آندن برآخره بعده برغیره نقل وارتحالندن عبارتدر دالك ضمیله‌ده جائزدر بعضلر عنده دالك ضمیله‌ده نوبت مالده وفتحیله حرب وقتالده مستعملدرکه ایکی عسکرك بری برینه بالنوبه کروحمله ایله غلبه‌سندن عبارتدرکه اول یونی وکاه بواونی سووب کوترر علی قول دالك فتحی وضمی مساویدرکه ایکیسنده دخی استعمال اولنور یاخود دالك ضمیله آخرتده فتحیله دنیاده مستعملدرکه ظفر دنیوی وظفر اخرویدن عبارتدر جمعی دول‌در دالك حرکات ثلاثی وواوك فتحیله مؤلفك بعبارده مفهوم بیانه کوره علی قول

دولەکە دالڭ ضمیلەدر متد اول اولان شیئڭ بعینه اسمیدر ودالڭ فتحیلە مصدر
ومنه قوله تعالی [کیلا یکون دولة بین الاغنیاء منکم] الآیة انتهی ودوله دالڭ
فتحیلە قوش قورسغنه دینور مندال اولدیغیچون یقال اخرج دولة الطائر ای
حوصلته مؤلف والقانصة لفظیلەدە تفسیر ایتکلە تکراردن حفظ ایچون قانصەیه
تخصیص وحوصلەیی تعمیم ایتمك ممکندر یاخود قانصەیی کودن بفرسغنه حمل ایتمك
محتملدر ودوله دوەنڭ اغزندن چقان قزل دغار جغه دینور شقشقه معناسنه وآزق
چانطەسی طرزنده برگونه ظرفه دینورکه اغزی طار اولور ودولةالبطن قارنڭ
برطرفنه اطلاق اولنور یقال ضرب دولة بطنه ای جانبه ودوله مصدر اولور
قارن سلپوکلنوب صارقمق معناسنه یقال دال بطنه یدول دولة اذا استرخی وبرنسنه
الدن اله نقل ودوران ایتمك معناسنه در ومنه یقال دالت الایام اذا دارت (الادالة)
همزەنڭ کسریلە برنسنەیی نوبت وجهیلە الدن اله کچورمك معناسنەدر یقال ادال الشیء
اذا جعله متداولا ودشمنه غالب ایدوب انتقام آلمغه ظفر ویرمك معناسنەدر تقول ادالنا الله
من عدونا ای جعل الکرة لنا علیهم فغلبنا بالظفر وغلبه وفیروزی معناسنەدر تقول اللهم
ادلنی علی فلان ای انصرنی واجعلنی غالبا علیه (التداول) تفاعل وزننده بر
نسنەیی نوبت بنوبت الدن اله کزدرمك اخذ ایتمك معناسنه در یقال تداولوه اذا
اخذوه بالدول (دوالیك) دالڭ فتحیلە که لبیك وحنانیك کلمەلری کبی تثنیه
بنیه سیله در مقدر مفردی دوال درکه دوله معناسنه در بالدفعات محللرنده بیان
اولندیغی اوزره عربلر برمادەدن تکرر وتضاعف یاخود دوام ومبالغه قصد
ایلدکلرنده ترکیب مزبور کبی اندن تثنیه ترکیب ومحذوف الفعل یاخود صیغهٔ امر
صورتنده ایراد ایدرلر پس دوالیك کلمەسی دخی بوجملەدن اولمغله امر اولەرق بر
عمل وکاره متعاقبا مداول اول دیمکدرکه فعل محذوف ادل یاخود داول اولور
یاخود مصدر اولەرق اقبال ومرام سکامرة بعد اخری توجه ایلسون دیمك اولور
که فعلی محذوفدر یاخود بودخی امر اولمغله جملهٔ دعائیه در یقال دوالیك ای
مداولة علی الامر یعنی داول یافلان مداولة علی التأکید اودالت لك الدولة کرة
بعد کرة اوتداول الدولة یافلان تداولا بعد تداول ویقال فعلنا ذلك دوالیك ای
کرات بعضها فی اثر بعض وکاه اولورکه اکا حرف تعریف داخل اولوب کاف ایله
برابرجه اسم واحد اعتبار اولنمغله الدوالیك دخی دیرلر پس تکرر فعلك یاخود
دوامك اسمی اولور مثلا خذ الدوالیك سبکنده اولور واشبو دوالیك لفظی یورین
ادمه جولان بشلدقده ثوبنی ایکی طرفدن قاوشدروب سقیجه یاپمق بابنده دخی امر
اولەرق استعمال اولنور تاکه جولانی مضطرب اولمیوب منتظم اوله یقال دوالیك
وهو امر بالتحفز فی مشیته اذا جعل یعنی تداول ثوبك من الطرفین بوراده تکرار

وجه مرسوم اوزره ایکی جایلری اعتبار یله در یاخود دائما قارشدرمق اوزره اول
دیو تأکید وتکراری متضمندر قالدیکه اشبو دوالیك وهجا جیك وهذا ذیك
ماده لری کذلك لبیك وسعدیك مفردا استعمالی اولمامغله دائما بورسمه تثنیه اورق
مستعمل اولور مفردلری مقدر اولور اما حنانیك وحوالیك ماده لرینك مفردلری
مستعملدر شیخ رضی مفعول مطلق مبحثنده تفصیل ایلمشدر (الاندیال) انفعال
وزننده قارنده اولان نسنه صیرلمق معناسنه در که اسهاندن کنایه در یقال اندال
مافی بطنه اذا خرج وقارن سلپوکلنوب یره طوغری صارقمق معناسنه در یقال
اندال بطنه اذا اتسع ودنا من الارض و برنسنه معلق اولوب بری اوته اوینایوب
صالنمق معناسنه در یقال اندال الشیء اذا ناس و تعلق (الدولة) همزه وزننده
افت وداهیه یه اطلاق اولنور و یقال جاء بدولاه وتولاه و یقال جاء بدولاته وتولاته
ای بالدواهی بوراده دولات وتولات دوله نك جمعیدر مثل اولده تاء مخففدر
(الدویل) امیر وزننده اوزرندن برسنه کچمش قوری اوته دینور علی قول ایکی
سنه کچمشنه دینور یاخود نصی وسبط دیدکلری اوته مخصوصدر (الدوالی)
سحابی وزننده برکونه طائفی اوزم اسمیدر (الدول) دالك ضمیله بنی حنیفه بن
صعب بن لجیم جماعتندن بررجل و بکر بن وائل قبیله سندن برجمعتدر فروة بن
نفاثه که جاهلیت زماننده حکمران مملکت شام اولمشیدی انلر دندر ودول بن سعد
مناة بن غامد ازد قبیله سندندر ودول بن حل بن عدی رباب قبیله سندندر
(الدیل) دالك کسریله عبد القیس قبیله سندن بر جماعتدر علی قول انلر قبیله
مزبوره دن دیل ایله مسمی ایکی کمسه درکه بری دیل بن شن بن افصی بن عبدالقیس
و بری دیل بن عمرو بن ودیعة بن افصی بن عبد القیس در ودیل بلاد فزاره ده بر
موضعدر کذلك دیل بن زید ودیل بن عمرو ازد قبیله سنده در ودیل بن امیه ایاد
قبیله سندندر وبنو الدیل کذلك بنی بکر بن عبد مناة جماعتندندر (بنو دالان) کوفه ده
بربطن در ابوخالد یزید بن عبدالرحمن نام محدث انلر دندر ودالان بن سابقه همدان
قبیله سی نسبندندر (الدالة) حاله وزننده شهرت معناسنه در جمعی دالدر هاسز
وداله ودول حول وزننده مصدر اولورلر مشهور ورسوای اولمق معناسنه که السنه
ومجالسده ذکری متداول اولور یقال دال الرجل یدول دولا وداله اذا صار شهرة
ای مشهورا ودول قارن سلپوکلنوب صارقمق معناسنه در یقال دال بطنه اذا
استرخی ودول دلو کلمه سنده لغتدرکه قوغه یه دینور یعنی اندن مقلوب دکلدر دول
مصدر اولور زمان حالدن حاله منقلب اولمق معناسنه دوله کبی یقال دال الزمان
یدول دولا اذا انقلب من حال الی حال (دولان) دالك ضمیله برموضعدر (المداولة)
مفاعله وزننده برنسنه یی بین الناس الدن اله کزدروب نقل ودور ایتدرمك

معناسنه در ومنه يقال ه والله يداول الايام بين الناس ه قال الشارح و منه قوله تعالى [و تلك الايام نداولها بين الناس] اى ندبرها بينهم نديل لهؤلاء تارة ولهؤلاء اخرى (الدول) فتحتيله الدن الهركجن نشان او قنده دينور كه سابقدن لاحقه انتقال ايتمش اوله (الدهل) دالك فتحى وهانك سكونيله ساعت زمانى معناسنه در يقال مضى دهل من الليل اى ساعة وآزجه نسنه يه دينور يقال بقى دهل منه اى يسير (الداهل) ذاهل وزننده واله ومتحير معناسنه در يقال رجل داهل اى متحير (دهلى) دالك كسريله بلاد هندك اعظمى اولان شهرك آديدر (الدهبلة) دحرجه وزننده حرص وشرهدن ناشى سائردن زياده يمك ايچون لقمه‌لرى بيوك بيوك قاندرمق معناسنه در يقال دهبل الرجل اذا كبر اللقم ليسابق فى الاكل (الدهبل) جعفر وزننده بر قوش آديدر وشريك نام قاضئ كوفه‌نك جدى اسميدر ودهبل بن كاره اكلاون كروهندن تكبير لقمه ايله متعارف و يادكاردر وابودهبل ايكى شاعردر برى جمح قبيله‌سندن وديكرى دبير قبيله سندر (الدهقلة) دحرجه وزننده دابه‌نك دريسى طابيجقلنوب الدن سيوشجه قدر ال ايله طوتوب تراش ايلمك معناسنه در يقال دهقل جلد الدابة اذا اخذه وحلقه حتى يتملص (دهقل) جعفر وزننده قبيصه وهميل نام صحابه‌لرك جدلرى اسميدر (الدهكل) جعفر وزننده افت وداهيه به دينور يقال جاء بالدهكل اى بالداهية وشدائد ومحن زماندن برشديده ومحنته دينور يقال وقع عليه دهكل اى شديدة من شدائد الدهر (الدهكلة) دحرجه وزننده زمينى اياقله چكنمك معناسنه در يقال دهكل الارض اذا وطئها بالرجل وسوارى عسكر بر نسنه اوزرندن كچمكله انى نه كونه پايمال وخاكسار ايدرسه اويله ايتمك معناسنه در يقال دهكله دهكلة وهى شبه الدمدمة فى الفرسان (انديل) دالك كسريله تغلب وعبد القيس واياد وسائر بعض قبائلدن بورجماعتدر (تديل) تميل وزننده كه وزن فعل مضارعدر ابن جشم دركه جذام قبيله سى نسبندندر

(ه فصل الذال المعجمة ه) (الذأل) ذالك فتحى وهمزه‌نك سكونيله (والذألان) فتحتله سرعتله يورمك على قول آهسته جه ادا وخرامله يورمك معناسنه در يقال ذأل الرجل ذألا وذألانا من الباب الثالث اذا اسرع فى مشيه اومشى على خفة وميس وذألان چقالك ياخود قوردك يورېشنه دينور (الذألان) سحبان وعثمان وزنلرنده چقاله على قول قورده دينور جمعى ذأنيل كلور لامله شاذ اوله رق ثعاليل وزننده (ذؤاله) ثمامه وزننده بر رجل اسميدر وسباعدن قورده دينور علميت وتأنيث سببلريله غير منصرفدر جمعى ذئلان وذؤلان كلور ذالك كسريله

وضميله (التذاءل) تفاعل وزننده تحقر ايلمك معناسنه در يقال تذاءل الرجل
اذا تصاغر (الذبل) نبل وزننده (والذبول) قعود وزننده اوت پژمرده اولمق
معناسنه در كه صولمق تعبير اولنور يقال ذبل النبت وذبل ذبلا وذبولا من الباب
الاول والخامس اذا ذوى وآت آرقلق ياخود براق اولمق معناسنه مستعملدر يقال
ذبل الفرس اذا ضمر وعربلر بر آدمه بد دعا موقعنده ماله ذبل وذبلة ديرلركه ماء
موصوليه در وذبل فعل ماضئ دعائيه در وذبله ضربه وزننده مفعول مطلقدر
ماكان له من المال اوغض الشباب ذبل ذبلة سبكنده اولمغله مالك اولديغى مال
ياخود طراوت شبابى ذابل اولسون ديمك اولور وبونده ذبل ذبله عنوانيله ده
زبانزده دركه بونده ذبل فعل ماضئ دعائيه در ذبل نيل وزننده ضمير مضاف فاعلدر
ذبول شاننده اولان نسنه يه اطلاق اولنمغله پژمرده اولمق شاننده اولان جميع
اشياسى ذابل اولسون ديمك اولور يقال ماله ذبل ذبلا ذابلا وذبلا ذبيلا مبالغة
يعنى بالجمله وجود وموجودى نبات پژمرده كبى صولوب آب وتاب ورونقدن عارى
قالسون (الذبلة) تمره وزننده دوه ترسنه دينور بعره معناسنه ونباتى پژمرده
ايدن يله دينور يقال هبت الذبلة اى الريح المذبلة (الذبالة) ثمامه وزننده (والذبالة)
رمانه وزننده چراغ فتيلنه دينور جمعى ذبال در هانند وذبال كلور رمان وزننده
ومنه قولهم لاتكن كالذبالة والذبالة تضئ للناس وهى تحترق وذبل غراب وزننده بركونه
حبانلره ويارهلره دينوركه انسانك يان طرفنده چقوب ايچرى طوغرى اويولوب
كيدر مفردى ذباله در فتيل كبى جوفه نفوذى باعث تسميه در غالبا بو ياره جمره
ياخود نار فارسى ديدكلريدر (الذبل) حبل وزننده دكز ياخود قره قبلو بغه
سننك قشريه دينوركه قابى اوله جقدر على قول بردابه بحريه نك صرتنك
كميكيدركه اندن بلازك وطراق دوز يلور تركيده بغه تعبير اولنور انكله صاچ
وصقال طرامق بالخاصه صاچ وصقال ديبلرنده اولان كهله سركه لرنى وقوكاغى
مخرج ودافعدر سائر امهاتده قول ثانى منصوصدر وذبل بر طاغك اسميدر
(الذبل) ذالك كسريله بركسه محبوبنى ياوى قلمغه دينور ثكل معناسنه يقال
رماه الله بالذبل اى الثكل ويقال ذبل ذبيل اى ثكل ثاكل مبالغة (الذابل)
پژمرده نسنه يه دينوركه نسب اوزره در يقال ذابل اى ذوى وشول قارغى يه
اطلاق اولنوركه طلو واوزلو اولميوب انجه رك وقبوغى برى برينه ياپشيق اوله
يقال قنا ذابل اى رقيق لاصق الليط وذابل كلمه سنك جمعى ذبل در كتب وزننده
وذبل در ركع وزننده وذابل بن طفيل اصحابدندر (الذبلاء) حمراء وزننده
دوداقلرنده آب وتاب وطراوت اولميان عورته اطلاق اولنور يقال امرأة ذبلاء اى
اليابسة الشفة (التذبل) تفعل وزننده انجه واوفق بايلو عورت

اركك بورو يشى كبي يوريمك على قول صالنه رق يوريمك معناسنه در
يقال تذبلت المرأة اذا مشت مشية الرجال وهى دفقية او تبختر ت
(يذبل) ينصر وزننده بر طاغك اسميدر اذبل دخى ديرز متكلم بنيه سيله
(الادبال) همزه‌نك كسريله صولدرمق معناسنه‌در يقال اذبل البرد الثمر اذا اذواه
(الذجل) ذالك فتحى وجيمك سكونيله ظلم وستم ايلمك معناسنه در يقال ذجله
ذجلا من الباب الاول اذا ظلمه (الذاجل) ظالم معناسنه در (الذحل) ذالك
فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله اوج وانتقام معناسنه در على قول بر آدمه برآخر
كمسه طرفندن تعدى وايصال اولنان ضرر ورخنه وجنايتده ياخود عداوته مجازات
طلبنه دينور ياخود مطلقا عداوته وحقد وكينه‌يه دينور جمعى اذحال وذحول
كلور يقال طلب عند فلان ذحلا وهو الثأر وطلب مكافاة بجناية جنيت عليك
اوعداوة اتت اليك اوهو العداة والحقد وذحل بر موضع آيدر (الذحلة) دحرجه
وزننده ومرادفيدر ذحله كبي يقال ذحل الحجر اذا دحرجه (الذرملة) دحرجه
وزننده يستهلك معناسنه در يقال ذرمل اصبي اذا سلح ومهمانه تعجيل ايچون
اتمكى تنوردن كوللى كوللى چقرمق معناسنه در يقال ذرمل الرجل اذا اخرج
خبزته مرمدة ليعجلها على الضيف (الذعل) فتحتينله بر نسنه‌يى بعدالانكار
اقرار ايلك معناسنه در يقال ذعله ذعلا من الباب الاول اذا اقره بعد الجحود
(الذفل) ذالك فتحى وكسرى وفانك سكونيله صيويق قطرانه دينور (الذل)
ذالك ضمى ولامك تشديديله (والذلالة) ذالك ضميله (والذلة) ذالك كسريله
(والمذلة) فتحاتله (والذلالة) سحابه وزننده خوار وحقير اولمق معناسنه در
يقال ذل الرجل ذلا وذلالة وذلة ومذلة وذلالة من الباب الثانى اذاهان وقوله تعالى
[ولم يكن له ولى من الذل] اى لم يتخذ وليا يعاونه ويخالفه لذلة به وهو عادة العرب
يعنى عادت عرب بودر كه حين حاجتده دفع طارقهٔ ذلت وجلب رافقهٔ عزومنعت
قصديله معاضدت ومعاونت ايلك ايچون برى بريله تحالف وتعاهد ايدوب احدهما
آخره ولى ومعين اولورلر لكن حضرت عزيز مطلق جل شانه وعز سلطانه
اول رسمه يار وياوردن مستغنى وجمله‌يه معين ومغنى‌در (الذليل) امير وزننده
(والذلال) كبار وزننده معناى مزبوردن وصفدر باب رابع مجراسنده در
خوار وحقير آدمه دينور ذليلك جمعى ذلال‌در ذالك كسريله واذلاء كلور واذله
كلور اجله وزننده وقولهم ذل ذليل اى مذل اومبالغة تفسير اول اليم كبيدر كه
مولم معناسنه در (الاذلال) همزه‌نك كسريله ذليل ايلمك معناسنه در يقال
اذله اذا صيره ذليلا وبر آدمك قرناواصحابى ذليل اولمق معناسنه‌در يقال اذل فلان
اذا صار اصحابه اذلاء وبرآدمى ذليل بولمق معناسنه در يقال اذل فلانا اذا وجده

ذليلا (الاستذلال) ذليل ايلك معناسنه در يقال استذله اى ذلله ويرآدمى ذليل وخوار كورمك معناسنه دركه خوارسنمق تعبير اولنور يقال استذله اذا رآه ذيلا وسركش دوه رام اولمق ايچون ارقه‌سنى قاشيوب كنه‌لرنى آيرتمه اوخشامق معناسنه در يقال استذل البعير الصعب اذا نزع القراد عنه ليستلذ فيأنس به (الذل) ذالك ضمى و كسريله يواش ورام وآسان اولمق معناسنه دركه صعوبت وسركش مقابليدر يقال ذل البعير ذلا وذلا من الباب الثانى ضد صعب فهو ذلول پس بالكز ضمله حقارتده وضم و كسر ايله سهولتده مستعملدر وذل ذالك كسريله اسم اولور مذلل معناسنه دركه كثرت تردد ايله چكننوب آسانلق پيدا ايلمش واضح و كشاده يوله اطلاق اولنور يقال ركبو اذل الطريق اى محجته ورفق ورحم وملايمت معناسنه در بونده ضمله‌ده جائزدر وقرئ بهما قوله تعالى [واخفض لهما جناح الذل] الاية والمعنى لن وارفق وارحم وانقدلهما وعلى قول ذالك كسريله ذلول ماده‌سندن مصدردر يواش ورام اولمق معناسنه در ضمله معانئ مزبوره‌ده خاصدر (الذلول) صبور وزننده مادهٔ ثانيه‌دن وصفدر يواش ورام ومنقاد اولان انسان وحيوانه دينور سركش مقابليدر جمعى ذلل كلور ضمتيله واذله كلور اعزه وزننده يقال دابة ذلول ضد صعب (التذليل) تفعيل وزننده ذليل ايلك معناسنه در يقال ذلله بمعنى اذله وآصمه‌نك سالقملرى اشاغى صارقوب صالنمق على قول جمله‌سى برابر وهموار صارقق معناسنه مستعملدر كه اخذى سهولتلو اولور يقال ذلل الكرم على المجهول اذا دليت عناقيده اوسويت وخرما اغاجنك سالقملرنى صارقوب دوشمامك ايچون داللرى ارزه وضع ايلك معناسنه دركه بونده بناسى سلب ايچوندر ومعلوما ومجهولا جائزدر يقال ذلل النخل اذا وضع عذقها على الجريدة لتحمله (الاذلال) همزه‌نك فتحيله ذل كلمه‌سندن جمعدر كه ذالك كسريله‌در مجارى ومسالك معناسنه مستعملدر سهولت معناسندن مأخوذ درنته كه ذكر اولندى يقال امورالله جارية اذلالها وعلى اذلالها اى على مجاريها يعنى مسالكها وطرقها وحال وشان معناسنه مستعملدر يقال دعه على اذلاله اى حاله ووجه وسمت واسلوب معناسنه مستعملدر بوايكى معناده مفردى مسموع دكلدر يقال جاء على اذلاله اى على وجهه وذلاذل معناسنه‌در (الذلاذل) سلاسل وزننده (والذلذل والذلذلة) دال اولارل ولاملرك فتحى وذال ثانيه‌لرك كسريله (والذلذل) علبط وزننده (والذلذلة) علبطه وزننده (والذلذل) هدهد وزننده (والذلذل) زبرج وزننده (والذلذلة) زبرجه وزننده كوملك مقوله‌سى ثوبك اوزون اولمغله يره قريب صارقان اتكلرى اوجلرينه دينور كه صالنوب طورر وذلاذل وذلذلات هدهدات وزننده وذليذلات مصغر بنيه‌سيله

اذلال كبی برنسنه كیدوب كلان بار مجلسده اولان ناسك اواخرینه اطلاق اولنور
یقال هم اذلال الناس وذلاذلهم وذلذلاتهم وذليذلاتهم ای اواخرهم (الذلولی)
صبوری وزننده خوشخوی وملایم مشرب حلیم ومتحمل آدمه اطلاق اولنور
جمعی ذلولیون در یقال هو ذلولی ای الحسن الخلق الدمثه (عیر المذلة) سیر
المحله وزننده حقارت اشكی دیمكدر بومناسبتله قازغه اطلاق اولنور وجودی
خاكسار وكردنی مغلول وباشندن همیشه طوقمق اكسك اولمز یقال هو كعیر
المذلة ای الوتد مترجم دیركه بوزمینده اشبو بیت فارسی نه كوزل ملایمدر ٭ دشمنانت همچو
میخ خیمه می خواهم ترا ٭ تن بخاك وسر بكوب وریسمان در كردنست ٭ (التذلذل)
تزلزل وزننده برنسنه سلپوك وصارقق اولمغله بری اوته اوینایوب مضطرب
اولمق معناسنه در یقال تذلذل الشیٔ اذا اضطرب واسترخی (الاذلیلاء) احلیلاء
وزننده سرعتله یوریمك معناسنه در یقال اذلولی الرجل اذا اسرع (الذمیل)
امیر وزننده دوه قسمنك یورویشندن بر كونه یورویشنه دینور كه كندی
قولاینه طبیعتنجه ملایم یوریمسندن عبارتدر علی قول عنق مرتبه سندن كه
آدیملری آچوب بیونلرینی اوزاده رق صو كبی آقمقدن عبارتدر زیاده ومتجاوز
اولان یوریمسنه دینور یقال سار البعیر سیرا ذمیلا وهو السیر اللین ما كان اوفوق
العنق وذمیل مصدر اولور كما سیذكر (الذمل) رمل وزننده (والذمول)
شمول وزننده (والذمیل) امیر وزننده (والذملان) جولان وزننده دوه سیر
ذمیل ایله یورییوب كتمك معناسنه در یقال ذمل البعیر ذملا وذمولا وذمیلا وذملانا
من الباب الثانی والاول اذا سار ذمیلا (الذمول) صبور وزننده وصف مذكور
اوزره یورر اولان ناقه یه دینور جمعی ذمل در دلك ضمیله فعول بمعنی فاعلدر
(التذمیل) تفعیل وزننده دوه یی سیر ذمیل ایله اشدروب یورتمك معناسنه در
تقول ذملت البعیر اذا حملته علی الذمیل (الذمیلة) سفینه وزننده یوریمكدن
درمانده اولمش دوه لره وناقه یه وصف اولور یقال ابل وناقة ذمیلة ای معیبة
(ذامل وذمیل) زبیر وزننده اسامیٔ ناسدندر (الذعملة) دحرجه وزننده
ومرادفیدر دحله كبی یقال ذعمل الحجر اذا دحرجه (الذال) حروف هجادن
حرف معروفه در مصغرنده ذویله دینور (التذویل) تفعیل وزننده ذال حرفنی
یازمق معناسنه در تقول ذولت ذالا اذا كتبت الذال (الذویل) امیر وزننده
قوریمش اوتلق ومیوه مقوله سنه دینور یقال نبت ذویل ای یبیس (الذهل)
اهل وزننده (والذهول) شمول وزننده برنسنه یی قصدا اونودر كبی ترك ایلمك
معناسنه در علی قول مشغولیت سببیله غفلت ایدوب اونتمق یاخود المتندن بالكلیه
خاطری فارغ وآزاده قلمق معناسنه در یقال ذهله وذهل عنه ذهلا وذهولا

من البـاب الثـالث اذا تركه على عمـاونسيه لشغل اوهو السلو وطيب النفس من الانف وذهل ذلك فصحى وضميله كيجه‌دن بر ساعته دينور يقـال جاء بعدذهل من الليل اى ساعة (الذهلول) بهلول وزننـده بوكرك صوى آته دينور يقـال فرس ذهلول اى جواد (الذهل) ذالك ضميله شجر نشـام اسميدر كه حجازى بر شجردر عراق ومصرده دخى اولور حالا بسـتان باغى دبو كتورد كلرى اندن سيلان ايدن رطوبتدر وذهل بن شيبان برقبيله‌در يحيى الحافظ وقول صحيح اوزره صـاحب المذهب امام احمد اول قبيله‌دندر واما قاضى ابوالطاهر الذهلى سدوسيدر يعنى سدوس بن شيبان بن ذهل نسلندندر (ذهيل) زبير وزننـده ابن عطيه‌در وذهيل بن عوف تابعيدندر (الذهلان) ذالك ضميله كه تثنيه‌در ذهل بن شـيبان ايله ذهل بن ثعلبة بن عكابه مراد اولور وذهلان عثمان وزننده اساميدندر (الذيل) ايل وزننـده هر شيئك آخر وانجامنه دينور ومنه يقـال جاء فى ذيل النـاس اى فى اخرهم ويقـال هو ذيل القوم اى آخرهم وذيل الازار وذيل الثوب اتكلرندن عبـارتدر دامن معناسنه يقال جرذيله وهو ماجر من ثوبه وذيل الريح روزكارك قوملقده صدمه‌سندن ناشى اتك سپورنديسى شكلنده ظاهر اولان اثر ونشـانه‌يه اطلاق اولنور كوياكه اتكله سپوريلوب چكلمش طرزنده بر صورت اولور وذيل الدابة حيوانك قويريغندن عبارتدر ياخود يره طوغرى صارقان قيللو اوجنه اطلاق اولنور يقـال فرس طويل الذيل اى الذنب اوما اسبل منه وذيل كلمه‌سنك جمعى اذيال وذيول واذيل كلور وذيل مصدر اولور ثوب اتكلى اولمق معناسنه يقال ذال الثوب ذيلا من الباب الثانى اذا صارله ذيل وحيوان قويرغنى يوقرى قالدرمق معناسنه مستعملدر يقال ذال بذنبه اذا شال وبر كمسه ناز وفخر ايله اتكلرنى سوريوب صالنه‌رق يوريمك معناسـنه‌در يقـال ذال فلان اذا تبختر فجر ذيله وعورت وناقه زبونلنوب هزاله اوغرامق معناسـنه‌در يقـال ذالت المرأة والنـاقة اذا هزلت وبر نسنه خوار وبيقدار اولمق معناسنه‌در يقال ذال الشئ اذا هان وبر آدمك حالى الچقلامق معناسنه مستعملدر يقال ذالت حاله اذا تواضعت وبر آدمه كستاخانه لاابالى معامله ايلك معناسنه‌در يقال ذال اليه اذا انبسط يعنى تبسط غير محتشم (الاذيال) همزه‌نك كسريله كه اصلى اوزره‌در (والاذالة) اماله وزننده بودخى لباس اتكلى اولمق معناسنه‌در يقال اذيل الثوب اذ صارله ذيل واذاله عورتى ياخود ناقه‌يى زبون ايدوب مهزول ايلك معناسنه‌در تقول اذلت المرأة والناقة اذا هزلتها ودابه‌وعبيد وخدمتكار مقوله‌سنه خوشجه رعايت وتيمار ايليه‌رك دائماقوللنغله زبون وبيحال ايلك معناسنه‌در تقول اذلت

ولم احسن القيام عليه ... توب اتكنى يوزندن صالبورمك معناسنه در يقال
اذالت القناع اذا ارسلته (التذايل) تفاعل وزننده بر آدمك حالى اشاغلنوب
انجلامق معناسنه در يقال تذايلت حاله اذا تواضعت (التذيل) تفعل وزننده بر آدمه
انبساطه كستاخانه معامله ايلمك معناسنه در يقال تذيل اليه اذا انبسط وصالنمق
معناسنه در يقال تذيل فلان اذا تبختر (الذائل) نسب اوزره در اوزون قويرقلى
حيوانه دينور يقال فرس ذائل اى ذو ذيل وذائل وذائله اوزون اتكلى زرهه دينور
كاسيذ كروانجه ولطيف ونازك كردنه وصف اولور يقال حلق ذائل اى رقيق
لطيف شارح ديركه طوليت دخى معتبر در نته كه محكمده مع طولى قيديله مقيددر
(الذيال) شداد وزننده قويروغى بك اوزون حيوانه وصف اولور يا خود بويى
وقويرغى اوزون حيوانه وصف اولور ياخود بويى وقويرغى اوزون اولا كريملو آته
وصف اولنور يقال فرس ذيال اى الطويل الذيل او الطويل القد الطويل الذيل
وصالنه رق يورر اولان چشوهلو آته دينور يقال فرس ذيال اى المتبختر فى مشيه
(المذالة) ميمك ضميله بو دخى اتكلو زرهه دينور يقال درع ذائل وذائلة ومذالة
اى طويلة وجاريه يه اطلاق اولنور خدمتله امتهان اولنديغيچون ومنه المثل • اخيل
من مذالة • اى الامة يعنى فى ذاتها خوار ومهان ايكن كبر ودماغندن ناشى ينه ادا
وخرامى الدن قوميان جاريه دن دخى مد مغدر بو مثل ذاتنده دنى وحقير ايكن كبر
ونخوت صتان يادكار حقنده ايراد اولنور (المذيل) معظم وزننده (والمتذيل)
بك مستعمل ومبتذل نسنه يه دينور كه صقلنوب تقيد اولنمز اوله ايش اثوابى كبى
يقال شئ مذيل ومتذيل اى متبذل ومذيل اوزون اتكلى ثوبه دينور يقال ثوب
مذيل اى طويل الذيل (ذوذيل) شيبان نام كمسه نك فرسى لقبيدر (الاذيال)
همزه نك فتحيله ذيلك جمعيدر كه اتكلر ديمكدر بو معنادندر كه اواخر ناسه اذيال اطلاق
اولنور تقول جاءنا اذيال الناس اى اواخرهم منهم (المتذيلة) اسم مفعول بنيه سيله
جزوئجه يغمور چسند يعنى اوغرامش ارضه دينور يقال ارض متذيلة اذا صابها
انطخ من مطر ضعيف (المذال) محال وزننده عروضيون اصطلاحنده بحر بسيطك
وبحر كاملك آخر بيتنده واقع شول وتديه اطلاق اولنور كه اكا بر حرف زياده
قلنمش اوله كويا كه حرف مزبور ثوبك اتكى منزلنده اولور مثلا متفاعلن ومستفعلن
متفاعلان ومستفعلان اولور وعلت مزبوره يه اذاله وتذييل دخى ديرلر

(• فصل الراء •) (الرأل) رانك فتحى وهمزه نك سكونيله دوه قوشى ياورسنه
دينور على قول بر يللق اولانه دينور مؤنثى رأله در جمعى ارؤل كلور افلس وزننده
ورئلان كلور رانك كسريله ورئال ورئاله كلور راالرئك كسريله (المرئلة) محسنه
وزننده ياوريلى اولان دوه قوشنه دينور يقال نعامة مرئلة اى ذات رئال (الرأول)

فاعول وزننده طوار قسمنده ظهور ایدن آرتق دیشه دینور که دیشلر بلك کیروسنده چقار اربه‌بی خوشبجه قیره‌میوب ایصلا در کسراتمدکجه یمی ایوجه یه‌منز یقال فی اسنان الدابة راؤل ای زیادة ورئول آتك آغزی کپوکنه دینور یاخود سالیارنه دینور (الرؤال) غراب وزننده بودخی آتك آغزی کپوکنه یاخود سالیارنه دینور (رألان) سحبان وزننده اسامیدندر جابر بن رألان بر شاعردر طی قبیله سندن سنبس نام بطنه منسوبدر نسبتنده رألانی دینور (ذات الرئال) رانك کسریله بر چمنزارك اسمیدر (جوالرئال) برموضعدر (الرئال) رانك کسریله رئالك جمعیدرکه ذکراولندی وفلکده دوه قوشی یاوریسنك صورتنده نجه کواکبه اطلاق اولنور (الاسترآل) اوتلر دوه قوشی یاوریسنك بوینلری کبی اوزایوب بویلنمق معناسنه در یقال استرأل النبات اذا طال ودوه قوشی یاوریسنك دیشلری بیومك معناسنه در یقال استرأنت الرئلان اذا کبرت اسنانها (المرائل) مجاور وزننده جست وچابك انسان وحیوانه دینور مرائله‌دن اسم فاعلدر رأل معناسندن متصرفدر ومنه یقال مر فلان مرئلا ای مسرعا (الرأبلة) دحرجه وزننده ایاغی طشره قمش کبی برطرفه طوغری یاتوب صرصله‌رق یوریمك معناسنه در یقال برأبل فلان رأبلة اذا کان یمشی متکفئا فی جانبه کانه یتوجی وخبث ومکر وفند ودها معناسنه در یقال فعل ذلك من رأبلته ای من دهاه وخبثه (الرئبال) قرطاس وزننده ارسلانه دینور وقورده دینور وشول آدمه دینورکه اناسنك یانکز جه ولدی کندی اوله کندیدن غیری قرنداش تولد ایلمامش اوله وبوربا عیدر وبعضا همزه‌وز اولنمز جمعی رأبل در نوافل وزننده ورأبیل در مصابیح وزننده (الترأبل) تدحرج وزننده نیجه کمسه‌لر اوغریلق ایلمك علی قول باشبوغ غمزیکه باشلرینه پیاده جه جته‌به کیدوب چاپل ایلمك معناسنه در یقال ترأبلوا اذا تلصصوا اوغزوا علی ارجلهم وحدهم بلاوال علیهم (الربلة) رانك فتحی وبانك سکونیله وفتحاتله مطلقا کوده‌ده اولان قالین وقبا اته دینور علی قول اویلغك ایچ یوزینك اتنه دینور که قبات تعبیر اولنور یاخود حیوانك ممه سیله فرجی چوره‌سنده اولان اته دینور (الربلة) فرحه وزننده (والربلاء) حمراء وزننده اویلقلرینك قبا اتلری بیوك اولان علی قول سمزلکدن قصیقلری طاره‌جق وصیق اولان عورته دینور یقال امرأة ربلة ورَبلاء ای عظیمة الربلات اور فغاء (الزبلة) سحابه وزننده کوده‌ملك اتلك چوقلغنه دینور یقال فیه رباله ای کثرة اللحم فی بدنه (الربلة) عبله وزننده (والمتربلة) مجمله وزننده کوده‌سی اتلو سمز عورته دینور یقال هی ربلة ومتربلة ای کثیرة اللحم (الربیلة) سفینه وزننده سمزلکه دینور یقال فیها ربیلة ای سمن وخوش ودیعت دیرلکه ورفاه وخصب ورخایه دینور یقال هو فی ربیلة من العیش

ای خفض ونعمة (الربل) حبل وزننده ناس چوغالمق علی قول برآدمك اموال
واولادی فراوان اولمق معناسنه در یقال ربل القوم ربلا من الباب الاول والثانی
اذا کثروا اوکثرا موالهم واولادهم و ربل شول جنس نبات وشجره دینور
اواخر صیفده خزان اولدقد نصکره یغمور سز کیجه لرك سرینلکیله یکیدن یپراق
آچار اوله جمعی ربول در و یقال ربل اربل مبالغة (التربل) تفعل وزننده حیوان
ربل دیدکلری نبات مرقومی اکل ایلك معناسنه در یقال تربل الظبی اذا اکل الربل
ونبات وشجر ربل اخراج ایلك معناسنه در که اواخر صیفده برودت لیالی
ایله یکیدن یپراقلر آچوب یشرمکدن عبارتدر یقال تربل الشجر اذا اخرج الربل
وبو لازمیله تفسیر در وتربل برآدم طوارینه ربل اوتلاتمق معناسنه در یقال
تربل القوم اذا رعوا الربل وشکاره دورشمك معناسنه در یقال تربل فلان اذا تصید
وربل نباتنی اراشدرمق معناسنه در یقال تربل الرجل اذا تتبع الربل (التربیل)
تفعیل وزننده (والارباال) همزه نك کسریله بر ربل دیدکلری نبات بتورمك یاخود نبات
مذکوری چوق اولمق معناسنه در یقال ربلت الارض واربلت اذا انبتت الربل او کثر ربلها
(المرباال) ربلی چوق اولان یره دینور یقال ارض مرباال ای کثیرة الربل (الربیل) امیر وزننده
یالکزجه کزن اوغری یه دینور یقال هو ربیل ای لص یغزو وحده (الریبل) حیدر وزننده
اتنه طلوتر وترم ونازك بدنلو خاتونه دینور (الریباال) رانك کسریله ارسلانه دینور
وبویلو اولوب کترتندن بری برینه صارمشق اولان اوتلمغه دینور ومهموزی عنقریب
ذکر اولندی وزبون وضعیف اختیار آدمه دینور (اربل) اثمد وزننده موصل
قربنده بر بلده در ودیار شامده صیدا نام شهرك اسم قدیمیدر (ربال) سحاب
وزننده اسامیدندر حفص بن عمرو بن ربال الربالی محدثیندندر (الربل) فتحتینله
بر جنس نبات آدیدر که رنکی بك قوویشل اولور مصر دیارندن بلبیس ترابنده
کثیر درآندن ایکی درهم مقداری انکرك لسعه سنك تریاقیدر ترکیده بیان پلپنی
دیدکلریدر که افسنتین بری اطلاق اولنور (ربیل) سکیت وزننده حال اسدی
نام کمسه نك قراندا شیدر که ملحمهٔ قادسیه ده ایکیسندن دخی آثار عظیمه سر زدهٔ
ظهور اولمشدر (تربل) تعبر وزننده بر موضعدر (الارتبال) افتعال وزننده
آدمك مالی برکتلنوب فراوان اولمق معناسنه در یقال ارتبل ماله اذا کثر (الربحل)
حای مهمله ایله قمطر وزننده طقناز کودهلو اتنه طلو اوزون بویلو کشی یه دینور
علی قول خلقت واندامی تم وکامل اولانه دینو وعلی رأی عظیم الشان آدمه دینور
معیین اولینه کوره دوه قسمنده دخی مستعملدر (الربحلة) قمطره وزننده اتنه طلو
ایری وجودلی اندام واعضاسی خوب وزیبا اوله رق اوزون بویلو عورته دینور
یقال جاریة ربحلة ای ضخمة جیدة الخلق طویلة (الرتبل) تای فوقیه ایله جعفر

وزنـده بو دوره دینور وبررجل اسمیدر وصالح بن رتبیل که رانك ضمیله در محدثیندندر (الرتل) فتحتینله بر نسـنه انجو دیز یسی کبی وجه لطیف واسلوب متناسب اوزره منتظم ومرتب اولمق معنا سنه در یقال رتل الشیء رتلا من الباب الرابع اذا تناسق وانتظم حسنا ودیشـلر انجو کبی آق وبراق وآبدار اولمق معنا سـنه در یقال رتل الثغر اذا کان ابیض کثیر الماء ورتل مبالغة وصف اولور خوش ودلکش وروشن کلامه دینور یقال کلام رتل ای حسن ومطلقا خوش وکیزه ولطیف نسنه یه دینور وبك صیق اولمیوب سیرکجه اولالهرق آق وبراق وآبدار اولوب انجو دیزیسی کبی هموار ونازك دیزلمش دیشلره دینور یقال ثغر رتل ای مفلج حسن التنضید شدید البیاض کثیر الماء (الرتل) کتف وزننده وصفدر لطیف ودلکش وخوش آینده کلامه دینور ومطلقا خوش وپاکیزه نسنه یه دینور وانجو کبی هموار دیزلمش آق وآبدار دیشـلره دینور وصو غوق صویه دینور یقـال ماء رتل ای بین الرتل بارد (الترتیل) تفعیل وزننده کلامی برلو یرنده کوزل واویغون نظام لطیف اوزره تألیف وترتیب ایلمك معنا سـنه در یقال رتل الکلام اذا احسن تألیفه شارح دیرکه ترتیـل قرآن بوندن مأخوذدر کـه قرآنی دانه دار وروشن وتأنی وتأمل ایده رك آهسـته آهسته اوقومقدن عبـارتدر (الترتل) تفعـل وزننده سـوزی عجله سـویلیوب تأنی وتدبر ایده رك سویلك معنا سـنه در یقال ترتل فی الکلام اذا ترسل (الرتیلاء) مصغر بنیه سیله وممدوقصر ایله هوام وحشرات ارضدن برجانوردرکه اشهری ذباب کبیر شکلنده اولوب دائما چراغ اطرافنده طیران ایدر ترکیده کلبك تعبیر ایدرلر وبرنوعی اولورکه سیاه اولوب الاجـه بکلری اولور وبرنوعی اولورکه صـاری وخرده تویلری اولور جمیع جنسی زهرناك اولمغله لسعی مورم ومولم در بوجانور عنکبوت جنسـندن بوی تعبیر ایتدکلری جانوردرکه صاری وسیـاه قسمنك زهری عقرب قدر مؤثر وبعضا قتال اولور ورتیلاء بر جنس نبـات اسمیدرکه چچکی صوصام چچکنـه شبیه اولور ذکر اولنـان جانورك وعقربك صوقدیغی یره مفیددر (الراملة) بودور ادمه دینور (الارتل) [illegible] رنده طلاقتله تکلم ایده میوب طوتقون طوتقون سـویلیان آدمه دینور یقال رجل ارتل ای ارت (الرجـل) رانك فتحی وجیمك ضمی وتخفیفا سـکونیله معلومدرکه نوع انسـاندن انجق بلوغ وشبابیت کرته سنه وارمش ارککه دینور اطفال وصبیانه اطلاق اولنمز فارسیده مردم وترکیده ارکشی تعبیر اولنور علی قول تولد ایلدیکی ساعتده رجل اطلاق اولنور مصغرنده رجیل دینور وروجل دینور غیر قیـاس اوزره ورجل چوق جماع ایدن آدمه اطلاق اولنور یقال هورجل ای کثیر الجماع وپیاده یه دینور

راحل معناسنه وكامل ومرؤتی تام آدمه اطلاق اولنور يقال هذا رحل فی الرجال
ای كامل ورجل كلمه سنك جمعی رجال و رجالات كلور رانك كسريله ورجله كلور
رانك فتحی وجيمك سكونيله ورجله كلور عنبه وزننده ومرجل كلور ميمك وجيمك
فتحيله وارحل كلور ارازل وزننده ومؤننده رجله دينور هابله شارح ديركه اولا
رجالات رجالك جمعيدركه جمع الجمع اولور ثانيا مؤنثه رجله اطلاقی علی الاطلاق
دكلدر بلكه اوضاع و اطوارنده رجاله شبيه اولان خاتونله مقيددركه اركككسی
قادن تعبير اولنور واقعا مفردات راغبده بوبابده مصرحدر (الترجل) تفعل
وزننده خاتون بعض اوضاع و اطوارنده اركككسی اولمق معناسنه در يقال ترجلت
المرأة اذا صارت كالرجل و پياده اولمق معناسنه در يقال ترجل الرجل اذا ركب
رجليه وچقشامق ايالمرك اتنه آلمق معناسنه در ارتجال ماده سنده تفصيل اولنور
يقال ترجل الزند اذا وضعه تحت رجليه وكونش يوكسلوب كوندز تمام روشن
اولمق معناسنه در يقال ترحل النهار اذا ارتفع مؤلف بونی تكرار ايتشدر
واپيمز دكمتدمز ايغله قيويه اينمك معناسنه در يقال ترحل البئر وفی البئر اذا
نزل يعنی من غير ان يدلی و پياده يوريمك معناسنه در يقال ترجل فلان اذا مشی
راجلا (الرجولية) (والرجلة) (والرجلية) رالرنك ضميله (والرجولية)
رانك فتحيله مصدرلردر و بونلردن فعل متصرف اولمز اركك معناسنه يقال رجل
بين الرجولية والرجلة والرجلية والرجوليه (الارجل) افضل وزننده زياده سيله
ار ديمكدر يقال هو ارجل الرجلين ای اشد هما (المرجل) محسن وزننده دائما
اركك طوغوردر اولان خاتونه دينور يقال امرأة مرجل ای مذكر (المرجل)
معظم وزننده شول قماشه دينوركه انده رجال صورتلری نقش وتصوير اولنمش
اوله يقال برد مرجل اذا كان فيه صورة الرجال شارح ديركه مؤلف بونی تكرار
ايتشدر زيرا قريبا والمرجل المعلم ديديكی بواوله جمعدر لكن معلم زيجعلی ثوب
ديمك اولمغله تكرار دكلدر حتی ذكری آنی رجل ماده سنده مؤلف اشراب
ايتشدر ومرجل براياغنده بوزلمش وصو يلمش اولان طلومه دينور وخمر ايله طلو
طلومه دينور و برده قنادلرينك اثر ونشانه لری اولان چكركه لره دينور (الرجل)
رانك كسريله طپوقدن اشاغی اياغه دينور قدم معناسنه علی قول اويلغك دبدن
كه قانجه باشيدر اشاغی طباله وارنجه اطلاق اولنور جمعی ارجل كلور افلس
وزننده وعربلر هوقائم علی رجل ديرلر برامر عظيم محدث واصابت ايلدكده
قطعا متغير ومتأثر اولميوب اكامقاومته ابتدار ايدر ديمجك يرده ورجل برنسنه نك
برنوكنه اطلاق اولنور يقال هو رجل منه ای طائفة وطلومك يارپسنه قدر
طلو شراب وزيت مقوله سنه اطلاق اولنور وچكركه سربه سنه دينور بونك

لفظندن مفردی یوقدر نته که عانه کبی که حار خرکله سنه دینور وخیط کبی که
دوه قوشی سورسنه دینور وصوار کبی که صغر سورسنه دینور جمعی ارجالدر
ورجل اباق طوننك پاچه سنه دینور وبرنسنه ده اولان حصه ونصیبه اطلاق
اولنور یقال له رجل فیه ای سهم وچوق او یو یان او بقوجی آدمه اطلاق اولنور
نؤوم معناسنه و یازوسز ساده کاغده دینور وفقر وفاقه و بؤس وشدت معناسنه
مستعملدر وانسان مجسنه دینور قاذوره معناسنه وعسکره اطلاق اولنور
وسبق وتقدم معناسنه مستعملدر تقول الرجل لی ای التقدم بو معنالرده جمعی
ارجالدر ورجل برآدمك عهد وزمانه اطلاق اولنور حیاتی تصور بنه مبنی در
یقال کان ذلك علی رجل فلان ای فی حیاته وعلی عهده (رجل الغراب) بر
نباتدر غراب ماده سنده بیان اولندی و برکونه باغه اطلاق اولنور که آنکله
ناقه نك ممه سنی بند ایدرلر یاوریسی امسون ایچون واصلا محل اولمز (رجل
القوس) یایك اشاغی کوشه سنه اطلاق اولنور ومنه یقال فلان لایعرف ید
القوس من رجلها ای سیتها العلیان من السفلی و رجل البحر دکزك کورفزنه
اطلاق اولنور خلیج البحر معناسنه ورجل السهم اوقك ایکی اوجلرندن هر برینه
اطلاق اولنور ورجل الطائر دوه یه مخصوص برکونه داغلغی اسمیدر ورجل الجراد
بقلهٔ یمانیه یه شبیه برنباتدر که زرنب اطلاق اولنان نباتاوله جقدر ترکیده چکرکه
ایاغی تعبیر اولنور (الارجل) اکمل وزننده زیاده سیله ار دیمکدر یقال هو
ارجل الرجلین ای اشدهما وایاغی بیوك آدمه دینور یقال رجل ارجل ای عظیم
الرجل و برایاغی بوکرینه قدر سکیل اولان آته دینور که غیر مطبوع عدر مکر
آلننده دخی درهم قدر بیاض اوله مؤنثی رجلاء در یقال فرس ارجل اذا کان فی
احدی رجلیه بیاض یعنی الی الخاصرة (الرجل) فحتینله برآدم پیاده اولمق
معناسنه در یقال رجل الرجل رجلا من الباب الرابع اذا لم یکن له ظهر یرکبه
یعنی فیمشی علی قدمیه ودابه نك بوکرینه قدر سکیل اولمق معناسنه در نته که
وصفی ذکر اولندی یقال رجلت الدابة اذا کان بیاض فی احدی رجلیه یعنی الی
الخاصرة ودوه نك یاوریسنی هرقچن دیلرسه اناسی امسون دیوانا سیله صالیورمکه
دینور کذلك اوغلاق وقوزی مقوله سنده دخی استعمال اولنور وذکر اولان
یاوری یه ده رجل اطلاق اولنور کما سیذکر وتقول العرب ارتجل رجلك ای
علیك شانك فنزمه یعنی مسیب اولان یاوری حیوانلرکبی صالیورمیوب بغله دیمکدر
دائما کندی حال وشاننه مقید ومشغول اولوب امورکی مضبوط قیل پریشان ومسیب
ایله دیمکدن کنایه در و صاچ وصقال نه قیورجق ونه کوشك طوغری اولمق
معناسنه در یقال رجل الشعر اذا کان بین السبوطة والجعودة وبو معناده وصف

اولور كما سيذكر واو يلمى صابح صاحبنه ده اطلاق اولنور وايلق وخر كلهايچره
مسيبا صاليو رلمش آته دينور واول رسمه آت سور يسنده دخى استعمال اولنور
وصف بالمصدر اولمغله افراد وجمع مساويدر يقال فرس رجل اى مرسل على
الخيل وكذا خيل رجل ويقال بات الحسان برجل الخيل (الراجل) (والرجل)
ندس وزننده (والرجل) كتف وزننده (والرجيل) امير وزننده (ولرجل)
شكس وزننده (والرجلان) سحبان وزننده پياده آدمه دينور راجلك جمعى
رجال كلور قائم وقيام كبى ورجاله كلور رانك فتحى وجيمك تشديديله ورجال كلور
رمان وزننده ورجالى كلور رانك ضمى وجيمك تخفيفيله ورجالى كلور رانك فتحيله
ورجلى كلور سكرى وزننده بونك اوچيده رجلان لفظنك جمعيدر ورجلان كلور رانك
ضميله راكب وركبان كبى ورجله كلور رانك ضميله ورجله كلور رانك كسريله وارجله كلور
رغيف وارغفه كبى واراجل واراجيل كلور (الرجلة) رانك فتحيله وكسريله بك يوريمكه
دينور يقال ماهذه الرجلة والرجلة اى شدة المشى وعندالبعض رانك ضميله يوريمكده
طبانلقلغه دينوركه يوريكنلك تعبير اولنور يقال هو ذورجلة اى قوة على المشى
(الرجلى) سكرى وزننده ومد ايله ده جائزدر شول طاشلغه دينوركه بغايت
صرب ودرشت اولمغله طوار ايشلمه مديكندن ناچار انوب پيادهجه مشى اولنور اوله
على قول چاقر چقور اولميوب كرچه دوزجه اولهلكن سنكستان اوله يقال حرة
رجلى ورجلاء اى خشنة يترجل فيها اومستوية كثيرة الحجارة (الارتجال)
افتعال وزننده ترجل كبى چقماقى اياقلرى التنه وضع ايلمك معناسنهدر يقال ارتجل
الزند اذا وضعه تحت رجليه اعراب طائفه سى چقماقى اغاجدن اتخاذ ايلمر يله
يوقرى يه كلنى اليله طتوب اشاغيسنى اياغى التنه وضع ايده رك چقارلر وارتجال
قيون مقوله سى حيوانك اياقلرينى بغلق على قول بعد الذبح اياقلرندن آصمق
معناسنه در يقال ارتجل الشاة اذا عقلها برجلها او علقها برجليها وسوزى
بالبداهه سويلمك معناسنه دركه فكر وترتيب ايتمكسزين دفعى سويلكدن عبارتدر
اويلسى آدمه حاضر جواب تعبير اولنور كويا كه يرندن حركت ياخود قعود
ايتمكسزين راجلا يعنى قائما سويلمش اولور بلا فيصل ديمكدن كنايه در يقال
ارتجل الكلام اذا تكلم به من غير ان يهيأه وبرآدم خود رأيلك ايدوب بركسنه
ايله مشورتسز واسترشادسز عمل ايلمك معناسنه در يقال ارتجل برأيه اذا انفرد
ومنه يقال امرك ما ارتجلت اى ما استبددت فيه برأيك وآت اشكين ايله يورغه
بيننده تقلقلمق معناسنه در يقال ارتجل الفرس اذا راوح بين العنق والهملجة
وقزغانده طعام طبخ ايلمك معناسنهدر يقال ارتجل الطباخ اذا طبخ الطعام فى
المرجل (الرجلة) غرفه وزننده قوت مشى معناسنه دركه ذكر اولندى وآت

قسمنك براياغنده بوكرينه قدر شامل سكيله دينوركه غير مقبولدر نته‌كه وصفلرى
ذكر اولندى يقال بالفرس رجلة وترجيل اى بياض فى احدى رجليه الى الخاصرة
(الترجيل) رجلة كبى اسمدر يقال به ترجيل اى رجلة و صاچ وصقال طرامق
معناسنه‌در تقول رجلت الشعر اذا سرحته وتقويت معناسنه مستعملدر كوياكه
اياقلندرمش اولور يقال رجله اذا قواه (الرجل) رانك فتحى وجيمك سكونيله
خاتون ولدنى باشندن اول اياقلرى چقار اولديغى حالده طوغورمق معناسنه دركه
ترس طوغرمق تعبير اولنور يقال رجلت المرأة ولدها رجلا من الباب الاول اذا
وضعته بحيث خرجت رجلاه قبل رأسه ورجل شكس كبى وصف اولورقيورجق
ونه دوز طوغرى اولان صاچه دينور فتحتنيله ده لغتدركه ذكر اولندى كاسيذكرورجل
ياورى بى اناسنى ديلديكى وقتده امسون ديو برابرجه صاليويرمك معناسنه‌در يقال
رجل الفصيل اذا ارسله مع امه ليرضع ماشاء وقوزى واوغلاق مقوله‌سى اناسنى
امك معناسه‌در يقال رجل البهم امه اذا رضعها ورجل صاچى نه‌قيورجق ونه‌دوز
طوغرى اولان آدمه دينور فتحتينله ده لغتدركه ذكر اولندى جمعى ارجال ورجالى
كلور سكارى وزننده يقال رجل رجل الشعر ورجله اى بين السبوطة والجعودة
ورجل آيغر قسراغه اشمق معناسنه‌در يقال رجل الفحل على الفرس اذا انزاه
(الرجيل) امير وزننده راجل كبى پك يوريكن آدمه دينور دونده معناسنه جمعى
رجلى كلور سكرى وزننده يقال رجل راجل ورجيل اى مشاء وطبانقلو صلب
ومتين آدمه دينور يقال هو رجل اى صلب وايكى طرفى بعيداولان مكانه اطلاق
اولنوركه مشى كثيره محتاج اولور يقال مكان رجيل اى بعيد الطرفين بوراده
الطريقين نسخه لرى غلطدر وشول آته دينوركه پك چوق يلمكله اولور
پولادكبى متانت پيدا ايدوب هرنقدر اتعاب اولنسه قطعا ترلميه تاتار آتلرى كبى
يقال فرس رجيل اى موطوركوب لايعرق و بالبداهه سويلنمش سوزه دينور
يقال كلام رجيل اى مرتجل (الرجل) كتف وزننده ورجل ورجل كبى نه‌قيورجق
ونه‌طوغرى اولان صاچه دينور يقال شعر رجل ورجل ورجل اى بين السبوطة
والجعودة وصاچى وجه مذكور اوزره اولان آدمه دينور (الارجال) همزه‌نك
كسريله ياورى ديلديكى وقتده اناسنى امك ايچون بيله‌جه صاليورمك معناسنه در
يقال ارجل الفصيل اذا ارسله مع امه وبر آدمه برنسنه ضمننده مهلت وبرمك
ياخود پياده قلمق معناسنه در يقال ارجله اذا امهله اوجعله راجلا (المرتجل)
اسم فاعل بنيه‌سيله شول آدمه دينوركه چكركه سوريسنه اوغرادقده برازنى
طتوب كباب ايده اوله يقال رجل مرتجل اذا كان يقع برجل من جراد فيشوى
منها وچقماغى اباوالارله قلرله طوتان آدمه دينور (الرجله) رانك كسريله يالكز

برجمزارده واعاجلقـده عرفج ديدكلرى شجرڭ منبتنه دينور كه انده چوق نابت
اولور وقاره‌طاشـلق يه‌دن دوز اووه‌به آقان صو اقنديسـنه دينور جمعى رجل
كلور عنب وزننده وجمعى يعنى قوزى قولاغى ديدكلرى نباته دينور وسموز اوتنه
دينور فرفخ وبقلة الحمقاء دخى دينور ايكاهـده تمكله حماقته نسبت اولمشـدر
ومنه المثل ٭ هو احمق من رجلة ٭ بونده عامه احمق من رجله ديرلر ضمـير ايله
(رجلة التيس) رانك كسريله كوفه ايله شام بيننده برموضعدر (رجلة احجار)
شـامده برموضعدر (رجلتابقر) حزن بنى يربوع اسفلنده برموضعدر (ذوالرجل)
لقمان بن توبه نام شاعرڭ لقبيدر (المرجل) منبر وزننده طراغه دينور يقال رجل
شـعره بالمرجل اى المشـط وطاشـدن وباقردن مصنوع بيوك قزغانه دينور
وبومذكردر يقال طبخ الطعام بالمرجل وهوالقدر من الحجارة والنحاس (التراجيل)
تانك فتحيله كرفس ديديكلرى سـبزه‌يه دينور (الممرجل) اسم مفعول بنيه‌سـيله
شول ثوب ونهالى وبرده مقوله‌سـنه دينوركه انده مرجلى يعنى قزغان صورتلرى
نقش اولنمش اوله آچ اعرابى طاقى بوكونه قزغان وجمجه تصوير ايدرلر يقـال
ثوب ممرجل اذاكانت فيه صورالمراجل (رجال) شداد وزننده ابن عنفوه‌دركه
دركاه حضرت رسالتپناهى‌يه بنوحنيفه ايله بيله‌جه وفود ايلدى بعده مرتد اولوب
مسيلمه نام كذابه اتباع ايتكله ملحمهٔ يمامه‌ده زيد بن خطابڭ دلالت شمشيريله واصل
سرمنزل سعير اولدى بونى حاى مهمله ايله رسم ايدنلر وهم ايتمشـدر ورجال بن
هند شاعردر (رجال) كتاب وزننده اسـاميدندر ابوالرجال سالم بن عطا تابعى
محدثدر والده‌سى عمره‌دن روايت حديث ايلـدى وعبيد بن رجال شيخ طبرانيدر
(الرجيلاء) مصغر بنيه‌سيله غميصاء وزننده قيونلرڭ وكچيلرڭ پيدر پى يعنى طبقه
طبقه طوغرملرينه اطلاق اولنور تقول العرب اذاولدت الغنم بعضها بعدبعض ولدتها
الرجيلاء ورجيلاء رجليون معناسـنه‌در كما سـيذكر (الراجلة) شـول بيوك
قوچه دينوركه چوبان اكا بعض اسبابنى تحميل ايدر (المرجل) مقعد وزننده
(والمرجل) منبر وزننده برجشيدبنى قماش اسميدر (الرجليون) عربيون وزننده
رجيلاء كبى سـلفده برجماعتدركه آهو كبى يوكرڭ ودونده اولمريله آتدن زياده
سـكردرلر ايدى وانلر سـليك المقانب ومنتشرين وهب الباهلى واوفى بن المطر
المازنى نام اشخاص ايدى مفردنده رجلى دينوركه بغايت يوكرڭ ديمكدر (رجل)
(ورجله) رالرڭ كسريله اساميدندر (رجلاء) حمراء وزننده بنوسعيد بن قرط
يوردنده برصو آديدر (رجل) عنب وزننده يمـامه‌ده برموضعدر (الرجل)
پياده‌يه دينوركه ذكر اولندى وشول ناقه‌يه دينوركه ممه‌سى بغلو اولميوب ياوريسى
ديلديكى وقتده امر اوله يقال ناقة راجل على ولدها اى لست بمصرورة(ذوالرجيلة)

جهينه وزننده اوچ كمسه نك لقبيدر كه عامر بن مالك التغلبي وكعب بن عامر لهدى وعامر بن زيد بن مناة در (الاراجيل) آوجلرمه دينور كويا كه رجله نك جمعيدر يقال هم راجيل اى صيادون (رحل) رانك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله (والراحول) خاصه دوه قسمنك سمرينه و پالانه دينور جمعى ارحلدر فلس وافلس كبى ورحالدر رانك كسريله يقال شد الرحل والراحول على البعير اى مركبه عليه ورحل انسانك مسكن ومأواسنه اطلاق اولنور يقال هذا رحل فلان اى مسكنه وبرآدمك مستصحبى اولان اسباب واثاثه اطلاق اولنور كه اوروبه وسپاهيلق تعبير اولنور يقال القى رحله على رحل البعير وهو مايستصحبه من الاثاث (الرحالة) كتاب وزننده آتك ايرنه دينور يقال شد الرحالة على الفرس اى السرج وعند البعض قلناقسز اولان ايره دينوركه ساده جه كوندن اولور عربلر بورسمه ايرى قوشى وقتنده قوللانورلر ورحاله عامر بن طفيلك فرسى اسميدر ومكرر ارحاله رحاله قيونى صاغمق ايچون چاغرهجق اصواتندندر (ذوالرحاله) معاوية بن كعب بن معاويه نك لقبيدر (الرحل) محل زننده دوه نك صرتنه پالان اورمق معناسنه در يقال رحل البعير رحلا من الباب الثالث اذا حطه عليه الرحل ورحل ورحيل برمنزلدن منزل آخره كوچمك معناسنه در يقال رحل عن المكان رحلا ورحيلا اذ انتقل وبركمسه اوزره قلجله حواله ازلمق معناسنه مستعملدر كويا كه قلجى اوزينه پالان كبى القا ايدر يقال رحل فلانا بسيفه اذا علاه (الارتحال) افتعال وزننده بودخى دوه يه پالان اورمق معناسنه در يقال ارتحل البعير بمعنى رحله ودوه اصلا طورميوب يل كبى اشوب كتمك معناسنه در يقال ارتحل البعير اذا سار ومضى وكوچمك معناسنه در يقال ارتحل القوم عن المكان اذا انتقلوا (المرحول والرحيل) امير وزننده پالان اورلمش دوه يه دينور ورحيل يوريمك بابنده قوى وتوانا اولان اركك دوه يه دينور يقال جمل رحيل اى قوى على السير وارتحالدن اسمدر كوچ معناسنه در يقال غدا يوم الرحيل وهو اسم ارتحال القوم ومكه ايله بصره بيننده برمنزل آديدر (الرحلة) رانك كسريله بناء نوعدر دوه يه پالان اورمق هيئتنه دينوركه آندن پالان اورش ايله تعبير اولنور يقال انه لحسن الرحلة اى الرحل للابل ورحله رانك كسرى وضميله يوريمك خصوصنده اولان طياقلغه اطلاق اولنور يقال بعير ذورحلة وذورحلة اى قوى على السير ورحله رانك ضمى وكسريله ارتحالدن اسمدر كوچه معناسنه در تقول قربت رحلتنا اى ارتحالنا وعند البعض رانك كسريله اسمدر وضميله قصد وتوجه ارتحال اولنان سمت ومقصده دينور يقال غدا يوم الرحلة اى الارتحال ومكة رحلتى اى الوجه الذى اقصده واريدان ارتحل اليه بوراده مؤلفك ارتحال ايله تفسيرى تفهيم ايچوندر يوخسه معناى مصدرى دكلدر ورحله رانك ضميله بردفعه اولان سفره دينور يقال يشتكى

مرحلة اى سفرة واحدة (الرحال) شداد وزننده دوه‌یه یاقشقلی پالان اورمق خصوصنده عارف وماهر اولان آدمه دینور (المرحلة) معظمه وزننده پالانلو دوه‌لره دینور یقال ابل مرحلة اذا كانت عليها رحالها وصرتلرندن پالانلری آلنمش چبلاق دوه‌لره دینلكله ضد اولور بونده بنای ازاله ایچوندر یقال ابل مرحلة اذ كانت قد وضعت عنها الرحال (الرحول) صبور وزننده (والرحولة) عجوله وزننده (والراحلة) بالاده بیان یعنی اوزرینه یوك تحميلنه یرار اولان دوه‌یه دینورکه توانا ومنقاد اولور مؤلف الصالحة لان ترحل عبارتیله تفسیر ایلمكله ابل یاخود ناقه‌یه وصف اولمق منفهم اولور شارحك بیاننه كوره مذكر ومؤنثه صالح مفرددر مذكر خصوصنده هاء مبالغه ایچوندر حتی راحله‌نك جمعی رواحل در ومصباحك بیاننه كوره بعضلر ناقه‌یه تخصيص ايلمشدر بوجهتله مؤلفك مرادی بو اولمق غالبدر پس پالان اورمغه صلاحيتی اولان حمل وركوبه صالح اولمغله یوك دوه‌سی وبنت دوه‌سی دیمك اولور ونهايه‌ده الراحلة من البعير القوى على الاسفار والاحمال والذكر والانثى فيه سواء والهاء فيه للمبالغة عبارتیله مفسر اولمغله قول مذكوری مؤیددر (الارحال) همزه‌نك كسریله دوه‌یی تعليمله راحله قلمق معناسنه‌در يقال ارحل الابل اوالناقة اذا راضها فصارت راحلة وبر آدمك راحله‌لری چوق اولمق معناسنه‌در يقال ارحل الرجل اذا كثرت رواحله ودوه ضعف وزبونلقدن صكره ارقه‌لنوب قوت ومتانت بولمق معناسنه‌در يقال ارحل البعير اذا كثرت ظهره بعد ضعف كذلك دوه آرقلندقدنصكره سمروب توانا اولمغله كوچه یرار اولمق معناسنه‌در يقال ارحلت الابل اذا سمنت بعد هزال فاطاقت الرحلة وبر آدمه راحله ويرمك معناسنه‌در يقال ارحل فلانا اذا اعطاه راحلة (المرحل) معظم وزننده شول قماشه وشالیه دینورکه انده پالان صورتلری منقوش اوله يقال برد مرحل اذا كانت فيه تصاوير رحل جوهری بونی خز دیدكاری صو قیونی تفتكندن منسوج اولوب معلم یعنی زنجیره‌لی اولان صوف ازار ایله تفسیری جید وموافق دكلدر زیرا اول جمله مرجل كلمه‌سنك تفسيريدر قال الشارح فى النهاية ومنه الحديث [ان رسول الله خرج ذات غداة وعليه مرط مرحل] قال المرحل الذى قد نقش فيه تصاوير الرحال (المرحل) منبر وزننده قوی وتوانا اركاك دوه‌یه دینور (الرحلاء) حمراء وزننده شول سیاه قیونه دینورکه صرتی آق اوله یاخود على العكس اوله يقال شاة رحلاء اى سوداء وظهرها ابيض اوعكسه (الارحل) احمر وزننده یالكز حده صرتی آق اولان یاغز آته دینور يقال فرس ارحل اى اسود ابيض الظهر فقط (الترحل) تفعل وزننده بر آدمه بر امر مكروه تحميل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ترحله اذا

ركبه بمكروه و كوچك معناسنه در يقال ترحل القوم اذا انتقلوا (راحيل)
يوسف پيغمبر على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك والدهلرى اسميدر (رحله)
رانك كسريله بر صنم طاغك آديدر (الترحيل) تفعيل وزننده كوچورمك
معناسنه در تقول رحلته اى اظعنته من مكانه وترحيل اسم اوله رق استعمال
اولنور بعض دوه نك كوركلرنده اولان قيرلغه على قول قزللغه دينور يقال به
ترحيل وهو شهبة اوحمرة على الكتفين (الراحل) بر محلدن كوچن آدمه دينور
جمعى رحلدر ركع وزننده (المرحلة) مزبله وزننده مراحل كلمه سنك مفرديدر كه
برقوناق مسافه يه دينور يقال بينهما مرحلة وهى المسافة التى يقطعها المسافر
فى نحو يوم (المراحلة) مفاعله وزننده بر آدمك كوچمسى خصوصنده ياردم
ايلك معناسنه در يقال راحله اذا عاونه على رحلته (الاسترحال) بركمسه دن
كنديه معاون ورفيق اولمق ايچون بله جه كوچمسنى ايستمك معناسنه در يقال
استرحله اذا سأله ان يرحل له بونده دوه سنه پالان اورمسنى ياخود كنديسنه راحله
ويرمسنى ايستمك معنالرى دخى محتملدر (الرحال) كتاب وزننده حيره نام ولايتده
نسج اولنمش قاليچه لره دينور (ابو الرحال) شداد وزننده خالد بن محمد الشابعى
وابو الرحال عقبة بن عبيد الطائى ورحال بن المنذر وعمرو بن الرحال وعلى بن محمد بن
رحال محدثلردر ورحال بن عزره شاعردر (المسترحلة) اسم فاعل بنيه سيله
صويى پاك ناقه يه دينور يقال ناقة مسترحلة اى نجيبة (الراحولات) فرزدق
نام شاعرك بيتنده واقع اولمشدر مراد الاجه ومنقش پالانلردر بيت مرقومدن
مرادى اشبو * عليهن راحولات كل قطيفة * من الخز او من قيصران علامها * بيتيدر
بس مفردى راحولدر كه ذكر اولندى وقيصران بركونه الاجه قماش اسميدر
(الرخل) رانك كسرى وخاى معجمه نك سكونيله (والرخلة) هاءله (والرخل)
كتف وزننده خاصة ديشى قوزى يه دينور جمعى ارخل ورخال كلور رانك
كسرى وضميله ورخلان كلور رانك كسريله ورخله كلور رانك فتحيله ورخله
كلور عنبه وزننده (رخيل) زبير وزننده بنو جعفر بن كلابه مخصوص بر فرس
اسميدر (بنو رخيله) جهينه وزننده بر بطندر (الرخلة) رانك كسريله صالح
بن مبارك نام محدثك جديدر (الاردخل) قرطعب وزننده انه طلو سموز آدمه
دينور مؤلف بونى همزه فصلنده دخى ذكر ايلدى همزه سنك اصالت وزياده سى
بابنده اولان اختلافه بناءً (الردعل) دال وعين مهملتين ايله ربحل وزننده
جوره وخرده يايلمو اولاده دينور يقال له ردعل كثير وهو صغار الاولاد (الرذل)
رانك فتحى وذالك سكونيله (والرذال) غراب وزننده (والرذيل) امير وزننده
(والارذل) احمل وزننده دون وخسيس وفرومايه كمسه يه دينور على قول

هر شیئك كونوسنه و كمترینه دینور ردیء معناسنه اوچنك جمعی ارذال ورذول كلور رانك ضمیله ورذلاء كلور جهلاء وزننده ورذال كلور كه بوایكی رذیلك جمعیدر وارذلدن كلور مترجم دیر كه [الا الذین هم اراذلنا] الایة كریمه‌سنده بیضاوی دیدیكه اراذل ارذل كلمه‌سنك جمعیدر وارذل احمر كبی صفت اولمغله قیاس اولان جمعی رذل اولمقدر رانك ضمیله لكن بالغلبه اسم منزلنده اولمغله اسم كبی افاعل اوزره جمعلندی حتی بو جهتله موصوفی دخی حذف اولندی لكن صاحب مصباحك بیاننه كوره اراذل ارذلك جمعیدر كه اول رذل كلمه‌سنك جمعیدر كلب واكلب واكالب كبی پس اراذل جمع الجمع اولور (الرذالة) جهاله وزننده (والرذولة) عمومه وزننده رذیل اولمق معناسنه در یقال رذل الرجل اواشیء ورذل رذالة ورذولة من البابین الخامس والرابع اذا كان رذیلا (الرذل) عزل وزننده رذیل قیلق معناسنه در یقال رذله رذلا من الباب الاول اذا جعله رذیلا (الارذال) همزه‌نك كسریله بودخی رذیل ایتمك معناسنه در یقال ارذله یعنی رذله وبر آدمك اصحاب ویاران وهمدملری بالذات رذیل كسه‌لر اولمق معناسنه در یقال ارذله الرجل اذا صار اصحابه رذلاء (الرذال) (والرذالة) رانك ضمیله هرنسنه‌نك ایوسی سچلوب او كورتلند كدنصكره كیرو قلان كوتوسنه و كمترینه دینور یقال هذا من رذل التمر ورذالته وهی ماانتقی جیده (الرذیلة) سفینه وزننده خصلت ردیئه و شیمهٔ دنیه معناسنه در فضیلة مقابلیدر یقال به رذیلة ضد فضیلة (الاسترذال) بر نسنه‌یی ناخوش كوروب كمتر ورذیل عد ایتمك معناسنه در یقال استرذله ضد استجاده (رذالی العمر) حباری وزننده (وارذل العمر) اكمل وزننده اسوء العمر معناسنه در كه فرتوت ومعتوه اولوب دماغنه یبوست تامه وقوی ومدرکه سنه وهن وخلل طاری اولمغله سوء فهم ونسیان مستولی اولور بعینه اطفال سیرتنه منتقل اولور یقال ردالی العمر وارذله ای اسوءه وهو الهرم والخرف بوراده نسخهٔ صحیحه ورذالی كحباری وارذل العمر اسوءه عبارتیله در رذالی قولی رذالی العمر تقدیرنده در كه بو اكتفاء عندالنحاة جائزدر پس حباری كبی بونكده الفی تأنیث غیر حسی اولور (الرسل) فتحتینله هرنسنه‌دن بربلوكه وبرسریه‌یه دینور جمعی ارسالدر یقال رسل منه ای قطیعة منه ودوه‌لره علی قول دوه‌دن قیون و كچی قسمندن بر سوری‌یه دینور یقال جاء بالرسل ای الابل والقطیع منها ومن الغنم ورسل ورساله سحابه وزننده مصدر اولور دوه صو كبی هموار وملایم یورر اولمق معناسنه در یقال رسل البعیر رسلا ورسالة من الباب الرابع اذا كان رسلا وصاچ قیویرجق اولمیوب صارقق اولمق معناسنه در یقال رسل الشعر رسلا ورسالة اذا كان رسلا (الرسل) (والرسلة) رانك كسریله

رفق

رفق وتأنی وتؤده معناسنه مستعملدر که بر ایشده زور وعنف وعجله ایتمیوب ملایمت
وسهولت وتأنی وجهیله طوتمقدن عبارتدر ومنه یقال اخذ فیه علی رسله ورسلته
ای علی الرفق والتؤدة ویقال علی رسلك وعلی رسلتك ای ارفق واتئد یعنی رفق
وملایمتله طوت تأنی قیل بوراده علی حرفی مقدر فعل امر مناسبه متعلقدر ورسل
چوق سوده اطلاق اولنور متتابعا ادراری مناسبتیله یقال مابالناقة رسل ای اللبن
ماکان بوراده ما کلمه‌سی مبالغه‌یی متضمندر کذلك زمانیه‌یه دخی حمل اولنمق ممکندر که
مدة ثبوته سبکنده اولور وآتك قولنك اوجنه اطلاق اولنور یقال ضرب رسل
الفرس ای طرف عضده (الترسل) تفعل وزننده برایشی عنف وعجله ایله
طوتمیوب رفق وسهولت وتأنیله آهسته آهسته طوتمق معناسنه در ومنه یقال
ترسل فی قرأته اذا اتئد وترفق وتمهل (الارسال) همزه‌نك کسریله بر آدمك
مواشیسی سودلو اولدیغندن سودی چوق اولمق معناسنه در یقال ارسل القوم
اذا کثر رسلهم ودوه وقیون و کچی سوریلری صاحبی اولمق معناسنه در یقال
ارسل القوم اذا صاروا ذوی ارسال ای قطایع وبر آدمی برکسه اوزره تسلیطله
حواله قلمق معناسنه‌در یقال ارسله علیه اذا سلطه علیه وتخلیه وتسییب ایدوب
صالیویرمك معناسنه در یقال ارسله اذا اطلقه و کندی باشنه و کندی حالنه
قومق معناسنه در یقال ارسله اذا اهمله و کوندرمك ویوللمق معناسنه در
یقال ارسله الیه اذا وجهه الیه (الترسیل) تفعیل وزننده بودخی مواشیسی
سودلو اولمغله سودی فراوان اولمق معناسنه‌در یقال رسل القوم اذا کثر رسلهم
وترسیل ترتیل معناسنه در که قرآن مبینی عجله ایتمیوب رفق وسکونت وتأنی
وتدبر جهتیله قرأت ایلمکدن عبارتدر یقال رسل قرأنه اذا رتل ودوه کوشکنه
سود ایچرمك معناسنه در تقول رسلت فصلانی اذا سقیتها الرسل (الرسل)
نسل وزننده سهولت وملایمت وجهیله اولان یورویشه دینور یقال سیر رسل
ای سهل وملایمتله آب روان کبی لطیف وهموار یوریین دوه‌یه دینور مؤنثی
رسله‌در یقال بعیر رسل وناقة رسلة ای السهل السیر وقیورجق اولمیوب صارقق
اولان صاچه دینور یقال شعر رسل ای مسترسل (الرسلة) تمره وزننده
کسل وفتور معناسنه در یقال به رسلة ای کسل (المرسال) محراب وزننده
بك لطیف وملایم یورویشلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة مرسال ای سهلة السیر
جمعی مراسیل‌در وعربك ★ لایکون الفتی مرسالا ★ قوللرنده واقع مرسال کلمه‌سی
ارسالدن مبالغه‌در وبو باب کنایه‌دندر لایکون مرسل اللقمة فی حلقه معناسی مراددرکه
ذاتنده فتوت ومروت جوهری مرکوز اولان آدم لقمه‌یی یالکزجه کندی
بوغزینه صالیویرمز یعنی مهمانسز اصلا طعام تناول ایلمز دیمکدن کنایه‌در وبعضلر

دیدیکه مراد بر اغاجلق واورمانلق محلدن کیدر کن او کنده کلان شاخلری الیله
یول آچمق ایچون انبنه طونوب بر طرف ایلمك شان فتوتدن اولمغله مروت صاحبی
آدم اول شاخلری رفیقنه طوقنوب اضرار ایلمسون دیو اللرندن صالیورمز دیمکدر
صاحب فتوت اولان همیشه همراه وهمدمنه ایصال منفعت ودفع مضرت ایلمکله
متصف اولور دیمکدن کنایه‌در ومرسال کوچك اوقه اطلاق اولنور یقال سهم
مرسال ای صغیر (الرسالة) رانك کسری وفتحیله کوندرمك معناسنه اولان
ارسالدن اسمدر ایلچیلکه دینور تقول ارسلته برسالة ورسالة شارح دیر که
بالتوسع ایلچینك حامل اولدیغی نامه‌یه‌ده رساله اطلاق ایلدیلر پس کتاب صغیره
رساله اطلاق مجاز بمرتبتین اولور (الرسول) صبور وزننده (والرسیل)
امیر وزننده بونلرده ایلچیلك رساله معناسنه در یقال ارسلتهم برسول ورسیل
ای برسالة شارحك بیاننه کوره بونلر فی‌الاصل مصدرلردر قبول وازیز کبی بعده
اسم مصدر اوله‌رق استعمال اولندی وبونلرك فعلی مهجوردر انتهی ورسول وصف
اولور ایلچی‌یه دینور مرسل معناسنه جمعی ارسل کلور ورسل کلور ضمتینله
ورسلاء کلور عملاء وزننده یقال هو رسوله ای مرسله وقوله تعالی فی حکایة
موسی واخیه هارون [فقولا انا رسول رب العالمین] ولم یقل رسل لان فعولا
وفعیلا یستوی فیهما المذکر والمؤنث والواحد والجمع بوراده مراد وصف
بالمصدر اولان فعول وفعیل‌در وقرینهٔ مقالیه ایله مؤلفك مرادی بودر وصفت
اولان فعول بمعنی فاعل اولوب وفعیل بمعنی مفعول اولورسه کذلك تذکیر
وتأنیثی مساوی اولور کذلك فعول وفعیل مشتق ایله مأول اولورسه افراد
وجمعی مساویدر پس رسول ذو الرسالة دیمك اولور وتثنیه دخی جمعیتی متضمن
اولدیغندن مؤلف ولم یقل رسولا دیمیوب رسل عنوانیله رسم ایلدی
وبسائردن مستفاد اولدیغی اوزره اشبو رسل ورساله ماده‌سی انبعاث علی السهوله
معناسنه موضوعدر وجه مذکور اوزره رسل که فتحتینله در ورساله سحابه وزننده
سیر اسهل معناسنه در بوندن وصف رسول ورسیل در بو معنادن ایلچیلك معناسی
اخذ واندن رسول تصرف اولندی پس بوراده المرسل ایله تفسیری محضا تبیین
ایچون یاخود فعول بمعنی مفعل اولدیغنی اشعار ایچوندر والحاصل رساله
ورسول ورسیل فی‌الاصل مصدرلردر سیر اسهل معناسنه بعده ایلچی اولمق
معناسنه مصدر اوله‌رق استعمال اولندی وبو معنادن فعللری متصرف دکلدر
بعده بعضا اسم منزلنده وبعضا مبالغهٔ وصف اوله‌رق استعمال اولنور استعمال
اولده مصدریت جهتی ملحوظ اولمغله مفرد وجمعی مساوی اولور واستعمال ثانیده
تثنیه وجمعی مصوغدر وقالدیکه مؤلفك ابتدا والاسم الرسالة وکصبور وامیر قولی

اسم منزلنده مستعمل اولان مصدر اصلی یه ناظردر بعده والرسول ایضا المرسل
قولی وصفه ناظر دیرکه بمعنی مفعل در نته‌که ذکر اولندی انتهی ورسول بر آدمه
اوق یارشنده وسائر خصوصلرده موافقت ایدن آدمه دینور یقال هو رسوله
ای الموافق له فی النضل وغیره شارح دیرکه بومعناده رسیل مشتهردر وبری برینه
خبرلشن آدملرك هر برینه رسیل اطلاق اولنور (التراسل) تفاعل وزننده
بری برینه ایلچی یوللامق معناسنه یقال تراسلوا اذا ارسل بعضهم الی بعض
(المراسل) اسم فاعل بنیه سیله بالدرلری پك اوزون وقیللو اولان خاتونه اطلاق
اولنور یقال امرأة مراسل ای الکثیرة الشعر فی ساقیها الطویلتها وکندیسنه دوکورلك
وخطبه ایدن کمسه ایله بیلرنده مراسله ایدن عورته دینور خطبه ایدن کرك
کندی نفسیچون وکرك آخر ایچون ایتسون یقال مرأة مراسل اذا کانت تراسل
الخطاب وعند البعض زوجندن مفارقت ایلمش عورته دینور یاخود پك قوجه
وسالخورده اولمشنه دینور یاخود اری وفات ایلمش اولانه دینور یاخود زوجنك
کندیسنی تطلیق ایده جکنی سزمکله وهنوز وجودنده هرم اولمیوب استعمال
صلاحیت بقیه‌سی اولمین زوج آخره وارمق قصدیله تزین ایدوب آنکله بالمراسله
خبرلشور اولانه دینور یقال امرأة مراسل اذا کانت قد فارقها زوجها او اسنت
اومات زوجها اواحست منه الطلاق فتزین لاخر وتراسله وفیها بقیة بوراده مراسله
خبر نشمك معناسنه در (الراسلان) تثنیه سیله بدنده ایکی کورکه اطلاق اولنور
علی قول کورکلرده واقع ایکی طمره اطلاق اولنور وکتف محلنده عرقا الکتفین
عنوانیله رسم ایدنلر غلط ایلمشلردر وبعضلر وابلتان ایله تفسیر ایلدیلر که ایکی
بازولرله نهایت بولدیغی یردرکه اموزباشلری یدر یاخود ایکی کورك کمکلرینك
اوجلریدر (الرسیلات) مصغر بنیه سیله رسلات لفظندن که رسل کلمه‌سنك
جمعیدر رانك کسریله که رفق وتأنی معناسنه در آند مصغردر یواشجه وملایمجه
هون وسکونت کلمه‌سنك جمعیدر رانك کسریله که رفق وتأنی معناسنه در آندن
مصغردر یواشجه‌هون سکونت معناسنه اولور ومنه یقال التی الکلام علی رسیلاته
ای تهاون به (الرسیلی) مصغر بنیه‌سیله بربوجك آدیدر (ام رساله) کتابه وزننده
دیشی قرتال قوشنك کنیه سیدر (الرسیل) امیر وزننده رسول معناسنه در
ذکر اولندی وواسع نسنه یه اطلاق اولنور یقال شیء رسیل ای واسع ولطیف
نسنه‌یه دینور یقال شیء رسیل ای لطیف وآیغره ویوغوره اطلاق اولنور یقال
ارسل رسیلا الی الرسل ای فحلا ومراسل معناسنه در که برکمسه ایله خبرلشن
آدمه دینور یقال هو رسیله ای مراسله وطتلو خوشکوار صویه اطلاق اولنور
یقال ماء رسیل ای عذب (الرسل) ضمتیله هنوز جار طوتمامش وفراجه کیمامش

كوچك قیزه دینور یقال جاریة رسل ای صغیرة لاتختمر (المرسلة) مكرمه وزننده سینه یه طوغری صالنوب صارقان كردانلغه دینور علی قول بوجق وتكمه مقوله سیله آراسته اولانه دینور یقال جائت وفی عنقها مرسلة ای قلادة طویلة تقع علی الصدر اوقلادة فیها الخرز وغیرها (الاحادیث المرسلة) عند المحدثین شول حدیثه اطلاق اولنور كه محدث آنی اسانید متصله ایله تابعی یه قدر اسناد وروایت ایدوب واول تابعی فی ما بعده تاقی اولدن صحابه ی ذكر ایلمیه رك همان قال رسول الله صلی الله علیه وسلم عنوانیله طرف نبویدن روایت ایده اوله شارح دیر كه سعید بن المسیب ومكحول ونخعی وحسن بصری اكثر بو نهج اوزره روایت ایلدیلر یقال جاء فی الحدیث المرسل وفی الاحادیث المرسلة وهی التی یرویها المحدث الی التابعی ثم یقول التابعی قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ویذكر صحابیا مترجم دیر كه تابعیدن مادونده منتهی ومرفوع اولان حدیثه مرسل اطلاقی مختلفدر حاكم اطلاق ایتدی وخطیب اطلاق ایلدی نته كه اهل اصول فقهیه اطلاق ایلدیلر (الاسترسال) برآدمدن بركمسه كندیسنه سوزی دوه یوللمسنی ایستمك معناسنه در یقال استرسل منه اذاقال له ارسل الی الابل ارسالا و بركمسه ایله اكال اوزره انس والفت پیدا ایلكله میانه لرندن تكلف ووحشت برطرف اولمغین اكا بایلوب بیمحابا كستاخانه انبساطله معامله ایلمك معناسنه مستعملدر كه تكلیفسز احباب معامله سیدر یقال استرسل الیه اذا انبسط واستأنس وصاچ قیورجق اولمیوب صارقق اولمق معناسنه در یقال استرسل الشعر اذا صار سبطا (الرسال) كتاب وزننده دوه نك ایاقلرینه اطلاق اولنور مفردی رسل در رانك كسریله (المرسلات) مكرمات وزننده كه مرسلك جمعیدر ارسال اولنمش نسنه لر دیمكدر ومنه قوله تعالی [والمرسلات عرفا] ای الریاح اوالملائكة اوالخیل (الرطل) رانك فتحی وكسری وطانك سكونیله اون ایكی اوقیه وزننك معیاریدر هراوقیه قرق درهمدر شارحك بیاننه كوره رطل ایكی كونه در بری رطل شامیدر كه مؤلفك تعریف ایلدیكی بودر درتیوز سكسان درهم اولور وبری بغدادیدر كه یوز یكرمی سكز درهم ایله اربعة اسباع درهمدن عبارتدر تفصیلی مكوك ماده سنده كذران ایلدی انتهی تقول عندی رطل سمنا وهو اثنتا عشرة اوقیة والاوقیة اربعون درهما ورطل جوره اوغلانه دینور یقال غلام رطل ای قصیف وبلوغه متارب اوغلانه دینور مراهق معناسنه علی قول هنوز وجودینك كمیكلری استحكام بولمامش صغیر اوغلانه دینور وملایم ولین آدمه دینور یقال رجل رطل ای لین ووجودی ضعیف اختیار آدمه علی قول سالپوق كلكلو كوشكلكه وارمش پیرلكله قدم باصمش بدنی سست وبیتاب اولمغه بشلامش اولانه دینور یقال رجل رطل ای كبیر ضعیف اوذاهب فی اللین والرخاوة

والكبر

والكبر ورطل بالكسر جه رانك فتحيله عدل وداد معنا سنه در يقال مافيه رطل
اى عدل وسلپوك وكوشك آدمه دينور يقال رجل رطل اى رخو وبون واحمق آدمه
دينور وجست ور وبده اركك آته دينور بو نده رانك كسريله ده جائزدر مؤنثى
رطله در (المرطل) محسن وزننده بودخى ملايم ولين آدمه دينور واوزون آدمه
دينور يقال رجل مرطل اى لين وكذا طويل (الترطيل) تفعيل وزننده صاچى ياغله
ياغليوب قيور جقلرنى آچوب دوزوملايم ايده رك صالندرمق معنا سنه در يقال
رطل الشعر اذا لينه بالدهن وكسره وارخاه وارسله وبرنسنه نى رطل ديدكلرى
وزن مزبور ايله طارتمق معنا سنه در كه مراد رطل رطل طارتمقدر يقال رطله
اذاوزنه بالارطال (الرطيلاء) مصغرنيه سيله برموضع در (الارطال) همزه نك
كسريله بر آدمك جوره ولدى اولمق معنا سنه در يقال ارطل الرجل اذاصارله
ولدرطل وعندالبعض ارطال برآدمك قولاقلرى كوشك وسلپوك اولمق معنا سنه در
يقال ارطل لرجل اذا استرخت اذناه (الرطل) رانك فتحيله ايلمك بو يدن
معنا سنه در يقال رطل الرجل رطلا من الباب الاول اذا عدا وبرنسنه نك
مقدارنى بيلمك ايچون ال ايله بوقليوب طارتشدرمق معنا سنه در يقال رطل الشیٔ
اذاارادليعرف وزنه (الرعل) رانك فتحى وعينك سكونيله بلك دورتمك معناسنه در
يقال رعله رعلا من الباب الثالث اذاطعنه طعنا شديد اوقلجله چالمق معنا سنه در
يقال رعله بالسيف اذانفحه به ورعل طاغك برون كبى چقمش سيورى اوجنه دينور
انف الجبل معناسنه ورعل الرجل ادمك اكننده اولان لباسدن عبارتدر يقال جاء
يجر رعله اى ثيابه ورعل برموضع آيدر (الارعال) همزه نك كسريله بودخى
بلك دورتمك معنا سنه در يقال ارعله اذا طعنه طعناشديدا (الرعلة) تمره وزننده
دوه قوشنه دينور وناقه نك وقيونك قولقلرينك اكسه سندن برمقدار جه ديلنوب
خدايى كوبه طرزنده صارقيد يلان پارهيه دينور وسنت موضعنده كسيلان دريه
دينور ومبوسى كثر وفنا اولان خرما اغاجنه على قول اوزون خرما اغاجنه دينور
وكشينك عيالنه على قول كثير اولور سه اطلاق اولنور يقال له رعل اى عيال
اوكثير منهم وبر بلوك آتلو لره دينور كه آزچه اوله على قول المروجه كانلر ينه
دينور يقال رأيت رعلا اى قطعة من الخيل قليلة اومقد متها وعند البعض يكرمى
يانود يكرمى بش مقدارى اولان سوارى بلوكنه دينور جمعى رعال وارعا واراعيل
كلور كه جمع الجمع اوله جقدر قال فى الاساس ومنه اراعيل الرياح اى اوائلها
ورعلكاه اولور كه بقر جنسندن اولان اولمقدار بلوكه ده اطلاق اولنور اشبو بقر
مناسبتيله خيل مرقومدن فرس فهم اولنميه زيرا فرسن معنا سنده منصوصدر مكر كه
مجزا اطلاق اولنه (الرعيل) امير وزننده بودخى بر بلوك آرجه سوارى لره دينور
تقول جئت فى الرعيل الاول وهى القطعة من خيل القليلة (الرعلاء) حمراء وزننده

قو لغنده ذكرى مسبوق رعله اولان قيونه دينور يقال شاة رعلاء اذا كانت بأذنها رعلة وعدى بن رعلاء شاعردر (المسترعل) اسم فاعل بنيه سيله رعيل ديدكلرى فرقهٔ مذكوره ايجره چنه‌يه چقان آدمه دينور على قول قاندلرينه دينوركه ذير اولمله اوكارنده چرقه طرزنده چكوب كيدر ياخود سوارى ايجره دوه‌را كبنه دينور يقال كنت مسترعل وهو الخارج فى الرعيل او هو قائدها اوذو الابل (الرعل) رانك كسريله اركك خرما اغاجنه دينور ذكر النخل معناسنه و رعل وذكوان سليم قبيله سندن منشعب ايكى قبيله در (الرعل) كثز وابشه برامز اولان خرمايه دينور دقل معناسنه (المرعل) معظم وزننده دواب ومواشينك كزيده و بهترينه دينور خيار المال معناسنه (الرعلول) سرسور وزننده برجنس سبزه على قول طرخون اسميدر (الارعل) بدنده بره طوغرى صارقق ودوشوك اولان ثوبه دينوركه چوقرى قالديره رق يورينكه مضطر اولنور يقال جاء يجر ارعله اى متهدل من ثيابه وفى الاساس ثوب ارعل اى طويل مسترخ كذلك بك اوزايوب بويلو اولديغندن برطرفه اكيلوب بوكلمش اولان اوتلره دينور يقال عشب ارعل اى طال حتى انثنى بوراد من النبات وطاب نسخه لرى غلطدر وارعل احمق آدمه دينور يقال رجل ارعل اى احمق (الرعالة) جهاله وزننده حمق معناسنه در يقال به رعالة اى حمق (الرعل) فتحتينله احمق اولمق معناسنه در يقال رعل الرجل رعلا من الباب الرابع اذا حمق (المرعل) منبر وزننده كسكين قلجه دينور تيغ بران معناسنه يقال ضربه بسيف مرعل اى باتك (الرعلة) غرفه وزننده مرسين مقوله‌سى خوشبو چچكلردن ترتيب اولنوب تاج كبى باشه صوقلان چچك طوتامنه دينور (ابورعله) رانك كسريله قوردنك كنيه‌سيدر (الرعال) غراب وزننده بروندن سيلان ايدن فضله دينور (رعبل) زبير وزننده ابن آبد بن الصدف اسميدركه حضرموت قبيله سى نسبندندر (الرعولى) جهورى وزننده تاتارى طبخ اولنمش كبابه وبريانه دينور يقال شواء رعولى اذا كان لم يطبخ جيدا (الرعبلة) دحرجه وزننده بر آدم چولپه وشاشقين خاتون آلمق معناسنه‌در يقال رعبل الرجل اذا تزوج برعناء وات كسمك معناسنه در يقال رعبل اللحم اذا قطعه واثوابى يرتوب پاره‌لمق معناسنه در يقال رعبل الثوب اذا مزقه ورعبله اسم اولور كما سيذكر (الترعبل) تدحرج وزننده اثواب يرتيلوب پاره‌لنمق معناسنه در يقال رعبل الثوب فترعبل وثوب اسكيمك معناسنه‌در يقال ترعبل الثوب اذا خلق (الرعبولة) رانك ضميله پاره‌لنمش اسكى ثوب بجاوره سنه دينور (الرعبلة) زبرجه وزننده اسكى ثوبه دينور جمعى رعابيل در ويقال ثوب رعابيل اى اخلاق هرجزؤ مؤلفى

برثوب اعتبار اولنمشدر (الزعبل) جعفر وزننده کهنه لباسلو عورته دینور علی قول بونوشاشقین وچولیه اصلا خیر وشره برامز اولانه دینور یقال امرأة زعبل ای ذات خلقان اوحقاء رعناء خرقاء وعربلر تحقیر وازدراء موقعنده حاقتی تلمیحله برآدمك والده سندن کنایه ایدوب ثکلته الزعبل دیرلر یعلولون تکلته الزعبل ای امه وزعبل بن عصام وعمرو بن زعبل شاعرلردر یاخود ثانی اعجامله در وابوذبیان بن زعبل بین العرب ذکر وشهرت صاحبیدر (الزعبلة) جعفله وزننده (والزعبلیل) زنجبیل وزننده دوز و طوغری اسمین یله وصف اولور یقال ریح زعبلة وزعبلیل اذا کانت لم تستقم فی هبوبها (الزغل) زانك ضمی وغین معجمه نك سکونیله برنبات آدیدر علی قول سرمق اسمیدر که قیون صرمشغی وقاره پازی دیدکلری نباتدر جمعی ازغال در (الازغال) همزه نك کسریله بر ذکر اولنان نبات بتورمك معناسنه در یقال ازغلت الارض اذا ابنتت الزغل واکینك سنبله سی تمام اولنوب بوغوتلنمق معناسنه در یقال ازغل الزرع اذا جاوز سبنله الالحام و برطرفه مائل اولمق معناسنه در یقال ازغل الیه اذا مال وخطا ایلمك معناسنه در یقال ازغل الرجل اذا اخطأ و یول آزمق معناسنه در یقال ازغلت الابل عن مراتعها اذا ضلت وبرنسنه یی موضع مناسبنك غیری موضعه قومق معناسنه در یقال ازغل الشیء اذا وضعه فی غیر موضعه وانا ولدنی امزرمك معناسنه در کما سیذکر (الزغل) رمل وزننده ذکر اولنان ازغال زعدن اسمدر سنبله سی اوزلنوب پکشمش اکینه دینور وزغل مصدر اولور ولد اناسنی امیمك معناسنه یقال زغل الولد امه زغلا من الباب الثالث اذا رضعها فازغلته ای ارضعته وبعضلر بونی اوغلاق قسمنه تخصیص ایلمدیلر (الزغلة) تمره وزننده هنوز سود امن تازه اوغلاغه وقوزی یه دینور (الزغلة) غرفه وزننده سنت برنده کسیلجك دری یه دینور قلفه معناسنه (الازغل) هنوز سنت اولمامش کسیه دینور یقال غلام ازغل ای اقلف وخایه لری اوزون کسیه دینور ورفاه ووسعت ولین وراحت اوزره اولان زمان ومعیشته دینور یقال هو فی عیش ازغل وزمان ازغل ای واسع ناعم (الزغول) صبور وزننده هر بولدیغنی اغتنام واکل ایدر اولان آدمه دینور یقال هورم زغول اذا اغتنم کل شیء واکله وشول قیونه دینور که قوزی کبی قیونلرك ممه سنی امر اوله یقال شاة زغول اذا صارت ترضع الغنم (زغال) قطام وزننده جاریه قسمنه دینور ذکر اولنان معانیدن برمعنای مناسب ملحوظدر امه وکنیزك معناسنه (ابوزغال) کتاب وزننده ثمود قومندن ثقیف قبیله سنك جد اعلالری اولان کمسه در سنن ابی داود ودلائل النبوة وسائر کتب احادیثده ابن عمر رضی الله عنهما حضرتلرندن مروی اوله رق بووتیره اوزره مثبتدر که رسول

اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلريله طائف غزاسنه خروج وعزيمتمز خلالنده رهگذارمزده برقبر ظهور ايتكله فخر عالم حضرتلرى بيوردیلركه اشبوقبر قبيلهٔ ثقيفك جدى اولان ابورغالكدر مرسومثمود قومندن اولوب واشبو حرم شريفده متمكن اوله رق عروض استر واكدر اونيدى اندن دفع ايدرايدى وقتاكه حرم شريفدن خروج ايلدكده طرف ربانيدن قومنه اصابت ايدن قهر ونقمت بوراده مزبوره دخى اصابت ايلمكله هلاك وبوراده دفن اولندى دس جوهرينك ابورغال شول كمسه ايدى كه بيت شريفى هدم قصديله ورود ايدن حبشه طائفه سنه دليل اولوب بولده هلاك اولمشيدى ديمسى غير جيددر كذلك ابن سيده نك ابورغال شعيب پيغمبر عليه السلام حضرتلرينك عبدى اولوب عشر اموال تحصيلنه معين وظالم وجابر ايدى بومحلده هلاك ومدفون اولدى ديديكى بالجمله مترجم دير كه معتمدها اولان كتب سيرده جوهرينك قولى مرسومدر حتى كنديسيله برله جه برنهال زرين دفن اونمشيدى نبش اولنمسه بونقق ملحوظدر بيورملرى فى الحال نبش واخراج ايلديلر (ابنارغال) سحاب وزننده ضربه قريبنده ايكى طاغدر (الرغلاء) حمراء وزننده شول ناقه يه دينوركه قولقلرى برمقدار ديلنوب ديلگى پارچه سى خدايى كوپه طرزنده صالنور اوله نته كه بويلجه اولان قيونه رعلاء دينور مهمله ايله يقال ناقة رغلاء اذا شقت اذنها وبقيت معلقة (رغلان) عثمان وزننده بررجلك اسميدر (الرفل) نفل وزننده (والرفل) فتحتينله لباس كيمكده وسائر وضع وعملده بجركمسز تصلق وچولپه وپريشان اولمق معناسنه در يقال رفل الرجل ورفل رفلا ورفلا من الباب الاول والرابع اذا خرق باللباس وكل عمل (ورفل) نفل وزننده (ورفلان) فحاله اتكلرى يره سوريه رك اداء وخرامله يوريمك ياخود المسحبى ويريمك معناسنه در يقال رفل فلان رفلا ورفلانا من الباب الاول اذا جر ذيله وتبختر اوخطر بيده وقيونك صوينى چوغالتمق معناسنه در يقال رفل الركية رفلا اذا جمعه (الارفل) احمر وزننده (والرفل) كتف وزننده وصفلردر بجركمسز چولپه آدمه دينور يقال رجل ارفل ورفل اى اخرق (الرفلاء) حمراء وزننده مؤنثيدر چولپه وشاشقين عورته دينور وشول عورته دينوركه حسن شيوه ونزاكتله يوريمكى اوبدروب بجرهمديكندن اتكلرنى سوريه رك چولپه وديوشورمسز يورر اوله يقال امرأة رفلاء اذا كانت لاتحسن المشى فتجر ذيلها (الرفلة) فرحه وزننده (والرفلة) كسرتينله چركين وبد منظر عورته دينور يقال امرأة رفلة ورفلة اى قبيحة ظاهرا رانك كسره سى فايه اتباعله در ورفله فرحه وزننده اتكلرنى شيوه ونزاكتله سوريه رك يورر اولان خاتونه دينور يقال امرأة رفلة اذا كانت تجر ذيلها جراجسنا

(الارفال) همزه‌نك كسريله بو دخى اتكلرى يره سوريه‌رك ناز وخرامله نازنينانه
يوريمك ياخود اللرينى صاله‌رق يوريمك معناسنه در يقال ارفل فلان اذا جر ذيله
وتبختر اوخطر بده واتكى صالبويرمك معناسنه در يقال ارفل ذيله اذا ارسله
(الترفيل) تفعيل وزننده تمتين لفظى كبى اسمدر اتكلرنى سوريه‌رك صالنى صالنى
يوريين آدمه دينور يقال رجل ترفيل اذا كان يرفل فى مشيه وترفيل مصدر اولور
قيوك صوينى چوغالتمق معناسنه در يقال رفل الركية اذا اجمعها وترفيل اهل
عروض اصطلاحنده بحر كاملك متفاعلن جزؤنه بر سبب خفيف زياده ايلمكدن
عبارتدر كه متفاعلاتن اولور اجامركيه ياخود جر ذيل معناسندن كه طول ذيلك لازميدر
مأخوذدر لكن ترفيل علتى بحر كامل مجزوءه بلكه عروض ثالثه‌سنك ضرب اولنه
مخصوصدر وترفيل برآدمى سيد وعاليشان قلمق معناسنه در يقال رفله الملك اذا سوده
واولولمق تعظيم معناسنه در يقال رفله اذا عظمه وخوارلمق تذليل معناسنه
اولمغله ضد اولور يقال رفله اذا ذلله بونده بناسى ازاله ايچوندر وتمليك معناسنه‌در
يقال رفله اياه اذا ملكه اياه (الرفل) رانك كسريله ايكه دينور يقال
ارفل رفله اذا ارسل ذيله (المرفال) اكثرى اتكلرنى سوريه‌رك
خرامانى يورر اولان آدمه دينور (الرفال) سحاب وزننده اوزون صاچه
دينور يقال شعر رفال اى طويل (الرفل) خدب وزننده اوزون قويرقلو
دابه‌يه دينور ولحيم وشحيم انسان وحيوانه دينور وبول جامه‌يه دينور ودريسى
ككيش اولان دوه‌يه دينور (الرفال) كتاب وزننده شول كچه مقوله‌سى نسنه‌يه
دينوركه ديشى كچى‌يه آشمسون ديو تكه‌نك قاسيغنه بند ايدرلر (المرفلة)
معظمه وزننده شول ناقه‌يه دينوركه ياوريسى امسون ديو بر يجاوره ايله ممه‌سنك
دبى صاريلوب بعده اول يجاوره‌نك برطرفى صالبويرلمكله ممه‌زينك اوجلرنى بتون
احاطه ايدوب بوريمش اوله يقال ناقة مرفلة اذا كانت تصر بخرقة ثم ترسل على
اخلافها فتغطى بها (روفل) جوهر وزننده بررجل اسميدر (ترفل) تنصر
وزننده اساميدندر ترفل بن عبدالكريم وترفل بن داود محدثلردر (رفيل) زبير
وزننده ابن المسلمه دركه نهر رفيل اكا منسوبدر (الرفل) فتحتينله قيونك دبنده
آز آز مجتمع اولان صويه دينور يقال هذا رفل الركية اى جلتها (رفل رفل)
مكررا فتحتينله قيون قسمنى صاغمق ايچون چاغره جق اصواتدندر (الترفلة)
دحرجه وزننده كبر وبخترله صالنمق معناسنه در يقال ترفل الرجل ترفلة اذا
تبختر كبرا (الرقلة) رانك فتحى وقافك سكونيله ال يتشمز اولان خرما اغاجنه
دينور جمعى رقل در هاسز ورقال كلور يقال ماهم رجال انماهم رقال جمع رقلة وهى
النخلة التى فاتت اليد (الراقول) خرما اغاجنه چقه جق كمند ويالهنكه دينور

حاول معناسنه (الارقال) همزه نك كسريله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال ارقل الرجل اذا اسرع وقطع مفازه ايلمك معناسنه در يقال ارقل المفازة اذا قطعها (المرقال) (والمرقل) محسن وزننده (والمرقلة) محسنه وزننده جست ورونده ناقه يه دينور يقال ناقة مرقال ومرقل ومرقلة اى مسرعة ومرقال هاشم بن عتبه نك كه اصحابدندر لقبيدر صفين ملحمه سنده على بن ابى طالب كرم الله وجهه كنديسنه بر علم وير مكله حامل اوله رق سرعت ايلديكى ايچون تلقيب اولندى وابو المرقال زفيان ايله ملقب كمسه نك كنيه سيدر اسمى عطار بن اسيد ايدى بنى عوافه دن ايدى (الركل) شكل وزننده آت سكرتمك ايچون ايكى يانلرينه اياقله ياوزنكى ايله تپوب اورمق معناسنه در يقال ركل الفرس ركلا من الباب الاول اذا ضربه برجله ليعدو وبر اياقله اورمق معناسنه در يقال ركله اذا ضربه برجل واحدة وركل بچه يه اطلاق اولنور كه بر اياقله اورمقدر فارسيده لكد دينور وپراصه تعبير اولنان حبزه به دينور كراث معناسنه در (التراكل) تفاعل وزننده برى برلرينه اياقله اورشمق معناسنه در كه تپشمك تعبير اولنور ملاعبه اقسامندندر يقال تراكل القوم اذا ركل بعضهم بعضا بارجلهم (الركال) شداد وزننده پراصه صاتيجى آدمه دينور (الركلة) تمره وزننده برباغ سبزه به دينور يقال جاء وبيده ركلة من البقل اى حزمة (المركل) منبر وزننده اياغه اطلاق اولنور رجل معناسنه (المركل) مقعد وزننده يوله اطلاق اولنور طريق معناسنه وفارس آتى اشدروب ياخود سكرتمك ايچون يانلرنده اياغيله تپوب اوره جق يره دينوكه اوزنكى يريدر (المركلة) معظمه وزننده شول يره دينوركه طوارلر اياقلريله چكنيوب بصه رق يكشمش وقاتيلنمش اوله يقال ارض مركلة اذا صارت قد كدت بحوافر الدابة (المتركل) تفعل وزننده باغبان بره بل تپمك معناسنه در يقال تركل بمسحاته اذا ضربها برجله لتدخل فى الارض (مركلان) مرطبان وزننده بر موضع آديدر (الرمل) نمل وزننده معلومدر كه قومه دينور فارسيده ريك دينور مفردى رمله در جمعى رمال وارمل دن افلس وزننده ورمله ايله بعض نسوان تسميه اولندبلر براقلغنه بناء ازجمله رمله بنت ابى سفيان كه ام حبيبه در ازواج مطهراتدندر رضى الله عنهن ورمل مصدر اولور طعامه قوم قاتمق معناسنه وطعامدن مراد حنطه در يقال رمل الطعام رملا من الباب الاول اذا جعل فيه الرمل وبر نسنه يى قان ايله آلوده ايلمك معناسنه در يقال رمل الثوب اذا لطخه بالدم وبز وحصير مقوله سنى بوفقه جه طوقومق معناسنه در يقال رمل النسج اذا رققه وسرير وحصير مقوله سنى جوهر سائر زينت مقوله سيله بزه مك معناسنه در يقال رمل السرير والحصير اذا زينه بالجوهر ونحوه وسريرك اوستنه شريت اوروب چكورمك معناسنه در كه مراد

حصير اسكمله كبى اوتوراجق يرنى بومشق شريتلردن اوروب يابمقدر يقال رمل
السرير اذا رمل اى نسج شريطا جعله ظهراله (الارمال) همزه‌نك كسريله رمل
معناسنه‌در يقال ارمل النسج والسرير بمعنى رمله وبرآدمك زادو وتوشه ونفقه‌سى
توكنوب بى زاد ونوا قالمق معناسنه‌در يقال ارمل القوم اذا نفد زادهم بو معناده
متعـدى اولور يقـال ارملوا الزاد اذا انفدوه وايپ مقوله‌سى نسنه‌يى اوزاتمق
معناسنه در يقال ارمل الحبل اذا طوله وبرنسنه قانه‌بيلنمك معناسنه‌در يقال ارمل
السهم اذ تلطخ بالدم وخاتون طول اولمق معناسـنه‌در يقال ارملت المرأة اذا صارت
ارملة (الترميل) تفعيل وزننده بودخى بزوحصير مقوله‌سنى يوفقه‌جه وخرده‌جه
طوقومق معناسنه در يقال رمل النسج اذا رققه وخاتون طول اولمق معناسنه در
يقال رملت المرأة اذا صارت ارملة وبرنسنه‌يى مغشوش ومزيف قلمق معناسنه در
قوملوغله كبى يقـال رمله اذا زيفه ويقال كلام مرمل اى مزيف (الرمل) فتحتينله
(والرملان) فتحاتله (والمرمل) مقعد وزننده ليك ايله يوريمك معناسنه‌در يقال
رمل فلان رملا ورملانا ومرملا من الباب الاول اذا هرول ومنه رملان طـائف
البيت الشريف ورمل عروضيون اصطلاحنده قصيده ايله رجزدن ماعدايه اطلاق
اولنور شارح ديركه مؤلفك تفسـيرى وضع عربه مبنيدركه قصيده ايله رجزك
غيرى شعره رمل اطلاق ايدرلر واهل عروض بحر مخصوصه رمل اطلاق ايدرلركه
وزنى التى كره فاعلاتن جزؤلرندن مركبدر نسج حصير كبى منتظم الاوتاد اولديغى
ايچون تسميه ايلديلر انتهى ورمل آزجه يغموره دينور وبرنسنه‌ده اولان زياده‌يه
دينور ونقر وحشينك اياقلرنده اولان خطوطه دينوركه كندى لوننه مخالف اولور
(الارمل) احمر وزننده فقير ومحتـاج ياخود مسـكين اولان كشى‌يه دينور مؤنثى
ارمله‌در جمعلرى ارامل وارامله‌در يقال رجل ارمل وامرأة ارملة اى محتاج ومحتاجة
اومسـكين ومسكينة شارح ديركه نفود الزاد معناسـنه اولان ارمالدن مأخوذدر
غير قياس اوزره‌در انتهى وارمل اركن آدمه دينور عزب معناسنه يه مؤنثى ارمله‌در
وعند البعض يسارى اولوب احتياجى اولميان عورته دينور ارمله اطلاق اولنمز هرنقدر
قوجه‌سز ايسه‌ده يقال رجل ارمل اى عزب وامرأة ارملة اى عزبة ولا يقال للعزبة الموسرة
ارملة مترجم ديركه بو ماده‌ده اوچ كلمه مستعملدر برى ثيب‌دركه مؤلفه كوره زوجندن
على الاطـلاق مفـارقت ايتمش خاتوندر ياخود مدخول بهـا اولاندر داخـل
اولان رجـله‌ده اطـلاق اولنور قول اوله كـوره طول خاتون اولور ثانى يه
كوره بكر مقابلى اولور وبرى ارمله‌در كه مؤلفه كوره مطلقا قوجه سز اولاندر
وبعضلر عسر حالله تقييد ايلديلر وبرى دخى ايم دركه بوسز اولا دخى قوجه ندر

كرك ثيب وكرك بكر بكر اولسون ورجله دخی اطلاق اولنور وزمخشری وسائره كوره ثيب ار كورمش اولاندر وارمله طول اولاندر كرك اره وارسون كرك وارمسون وايم قوجه سز اولاندر كرك ثيب وكرك بكر اولسون پس مؤلفك بيانيله بونلرنده مخالفت يوق كبيدر لكن ابن اثيرك قولی بونلره مخالفدر وارمله عند البعض رملدن مأخوذدر كه قومه دينور بی زوج خاتون برمرتبه محتاج اولديكه كويا احتياج آنی قومه اوتورتدی نته كه ذومتربه دخی بوزسمه در وعند البعض ارمله ارمال زاد معناسندن مأخوذ اولمغله مطلقا زوجه سزاره وزوجسز عورته ارمل وارمله دينور لكن زوجه سی وفات ايدن كشيده استعمالی قليل در وزوجی وفات ايدن عورتده كه طول تعبير اولنور استعمالی كثيردر زيرا انفاق زوجه محتاجدر انتهی وارمل مطر ومنفعتی قليل يعنی عديم اولان سنه يه وصف اولور يقال عام ارمل ای قليل المطر والنفع ومحتاجين اولان رجال ضعفاء جماعتنه ارمله دينور ايچلرنده نساء طائفه سی بوغيسه يقال اطعم الارملة ای الرجال المحتاجين الضعفاء (الارمولة) اضحوكه وزننده عرفج نام شجرك كسلمش شاخندن اوزركنده فلان پارچه سنه دينور جمعی ارامل وارامیلدر (الرملة) غرفه وزننده بقر وحشيه نك اياقلرنده وصرتلرنده اولان سياه چزكی يه دينور جمعی رملدر صرد وزننده وارمالدر شارحك بياننه كوره فی قوائم البقرة الوحشية وفی ظهرها عبارتی نسخه لردن ساقطدر (رملة) تمره وزننده بش موضع آديدر اشهری شام اولكه سنده رمله ديدكلری بلده در محدثيندن ادريس الرملی ومكی بن عبد السلام الرميلی كه مصغر بنيه سيله در اورادندر (الرملاء) حمراء وزننده اياقلری سياه وسائر يرلری بياض اولان ديشی قيونه دينور مذكری ارملدر يقال نعجة رملاء ای سوداء القوائم وسائرها ابيض (المرمل) محدث وزننده (والمرمل) محسن وزننده ارسلانه دينور (المرمل) منبر وزننده كوچك بوقاغی يه دينور (اليرمول) يعفور وزننده حصير طرزنده خرما ييراغندن اورلمش نسنه يه دينور كه يلپزه وزنبيل دوزيلور (الزمال) غراب وزننده حصير اوركوسنه دينور يقال ما احسن رمال هذا الحصير ای مرموله (المرمل) معظم وزننده شول پالوده وز يروا وحلوا مقوله سنه دينوركه يوزنده حصير اوركوسی كبی چيزلری وبوكلری كثير اوله يقال خبيص مرمل اذا كثر عصده ولبه (ارملول) عضرفوط وزننده مغربده بر بلده در (ترامل) تای فوقيه مضمومه ايله بر وادی اسميدر (يرمل) ينبع وزننده بر موضعدر (برمله) يانك فتحيله اندلسده بر ناحيه در (الارمولة) اضحوكه وزننده اركن اوغلانه دينور يقال غلام ارمولة ای ارمل (رميله) جهينه وزننده اوج موضع اسميدر وبر رجل آديدر (الارمئلال) اقشعرار وزننده چوجق اغزندن سالبار اقار اولمق معناسنه در يقال ارمئل الصبی اذا سال لعابه وبر نسنه اصلانمق معناسنه در يقال

ارمعل الثوب اذا ابتل وبريان وكباب طبخ اولنوركن ياغی طملاراولمق معناسنه‌در يقال ارمعل الشواء اذا سال دسمه وسرعتله كتمك معناسنه‌در يقال ارمعل الرجل اذا اسرع وبلك آواز ايله حيقرمق معناسنه‌در يقال ارمعل الرجل اذاشهق وپراكنده اولمق معناسنه در يقال ارمعلت الابل اذا تفرقت وكون وسختيان مقوله‌سی پلك ياشاروب اصلانمق معناسنه‌در يقال ارمعل الاديم اذا ترطب شديد اوكوز ياشی پيدرپی متصل آقق معناسنه در يقال ارمعل الدمع اذا تتابع (الارمغلال) غين معجمه ايله ارمعلال وزننده بودخی كوزياشی پيدرپی آقق معناسنه‌در يقال ارمعل الدمع بمعنی ارمعل (المرمغل) مضمحل وزننده دباغته اورلمش دری يه دينور يقال جلد مرمعل اذاوضع للدباغ (الروال) غراب وزننده (والزاوول) كافور وزننده دابه قسمنك اغزی صالیارنه مخصوصدر يقال سال رواله وراووله فی مخلاته وهو لعاب الدواب اوخاص بالفرس ويقال روال رائل مبالغة ای لعاب كثير وروال بعض دابه‌نك اغزنده بتن آرتق ديشه دينوركه معين اولان صره‌سنده وعددندن زياده اولور يم يمكه مانع اولمغله كسر واخراج ايدرلر (الرائل) بودخی دابه قسمنده ظهور ايدن آرتق ديشه دينور يقال كسر رواله ورائله ای سنه الزائدة التی لاتنبت علی نبتة الاضراس وطلابجی وطملیان شيشه دينور يقال دهنه حتی صار الدهن رائلا ای قاطرا (الترويل) تفعيل وزننده اتمكه جرويش ياغنی قاتق ايلك علی قول صاف ياغله اوغمق ياخودبك ياغلی يامق معناسنه‌در يقال رول الخبزة اذا آدمها بالاهالة اودلكها بالسمن اكثر دسمها وآت قسمی افشان ايلك ايجون آلتنی صارقتمق معناسنه در علی قول كوشكجه قاندرمق معناسنه در وعند البعض ترويل انسان قسمی هنوز عورته مس ووصولدن مقدم انزال ايلك معناسنه‌در يقال رول الفرس اذا ادلی ايدن عوارض انعظر خاء اويقال رول الرجل اذا انزل قبل الوصول الی المرأة (المرول) منبر وزننده صالیاری چوق اقان آدمه دينور يقال رجل مرول ای كثيراللعاب وابجه وضعيف ايپ واورغان پارچه‌سنه دينور (بروله) جوله وزننده اندلسده برناحيه آديدر (ديررولان) سير سلمان وزننده قبيلهٔ سليم يوردنده براوديدر (الرهبلة) دحرجه وزننده بركونه يورويشه دينور كه مرادسنوره‌يه رك وصارصله رق يورويشدر (الترهبل) تدحرج وزننده صارصله‌رق يورمك معناسنه در يقال ترهبل الرجل اذامشی الرهبلة (الرهبل) جعفر وزننده فهم اولنميان سوزه دينور ظاهر ايرشان وبی سروبن ياخود مضطرب اولان يغندن ناشيدر يقال كلام رهبل ای لايفهم (المرهبل) اسم فاعل بنيه‌سيله فهم اولنميان چيرەشك سوزلو آدمه دينور (الرهدل) جعفر وزننده ضعيف وزبون آدمه دينور واحق ونادانه دينور يقال رجل رهدل

ای ضعیف وکذا احق وجعفر وفند وزرج وزنده برجنس قوش اسمیدر وبونلر دهدن لفظنده لغتلردر (الرهل) فتحتیله کوده نك اتی سلپوك ومضطرب اولمق معناسنه در یقال رهل لحمه رهلا من الباب الرابع اذا اضطرب واسترخی وکوده نك اتی قبا روب قبالنمق معناسنه درکه سمور وب شیشمان اولمقدن عبارتدر یاخود علتسز شیشکن اولمق معنا سنه در یقال رهل لحمه اذا انتفخ اوورم من غیر داء ورهل ولادت عقبنده ظهور ایدن صوك دیدکلری صاری صویه دینور (الترهیل) تفعیل وزننده برعارضه یوزی کوزی شیشروب وجودی سلپوك ایلك معنا سنه در یقال رهله النوم اذا اورثه الرهل (الرهل) رانك کسریله شول بوفقه بلوده دینورکه رطوبت تخییل ایلیه (المرهل) معظم وزننده یوزی کوزی شیشکن وجودی سلپو کلمش آدمه دینور یقال اصبح مرهلا اذاتهیج ای وجهه وبوبك چوق اویقودن یاخود مخمور قالمقدن نشئت ایدر (الربال) کتاب وزننده آغز سالیا . . . ورفالسال ریاله ای لعابه وبو واویه ده لغتدر (الریل) سیل وزننده اغزدن سالیار آقق معنا سنه در یقال رال الصبی یریل ریلا اذا سال لعابه

(• فصل الزای المعجمة •) (الزبل) زانك کسری وبانك سکونیله (والزبیل) امیر وزننده فشقیه وکوبره یه دینور سرقین معناسنه وزبیل زنبیل دیدکلری ظرفه دینور کاسیذکر (المزبلة) میمك وبانك فتحیله وشذوذابانك ضمیله اسم مکاندر سپورندیلکه وکوبره لکه دینور یقال الذیب کالمزبلة ای ملقی الزبل وموضعه (الزبل) حبل وزننده اکینی کوبره ایله اصلاح ایلك معنا سنه در یقال زبل زرعه زبلا من الباب الثانی اذا سمد (الزبال) کتاب وزننده بال اریسنك اغزنه آلوب قوانه کتور دیکی شیئه دینور وبونکله بك آزناچیز نسنه دن کنایه ایدرلر یقال ماصاب زبالا ای شیئاتنوین تحقیر ایچوندر وزانك ضمیله ده جائزدر لکن اساس نسخه لرنده النحلة برنده میمله النملة عنوانیله مرسوم اولمغله قرنجه نك اغزبله کوتردیکی نسنه جك دیمك اولور ومقتضای ماده یه بواقربدر (الزبالة) ثمامه وزننده بودخی شیء یسیره اطلاق اولنور یقال مافی البئر زبالة ای شیء یعنی من الماء وزبالة اصحابدن مالك بن الحویرث بن اشیم بدرینك جدی اسمیدر وبرموضع آدیدر وجعفر بن محمد الزبالی محدثدر (زبالة) سحابه وزننده برموضعدر محدثیندن محمد بن الحسن بن عباش الزبالی اورا دندر ومحمد بن الحسن بن زباله محدثدر وزباله بنت عتیبة بن مرداس شعرا دندر (الزبیل) امیروزننده که ذکر اولندی (والزبیل) سکین وزننده (والزنبیل) قندیل وزننده وبعضا زانی مفتوح اولور قفه یه دینورکه کوفه تعبیر اولنان ظرفدر خرما یپراغندن اوررلر که مراد ترکیبده دخی زنبیل دیدکلری اوله جغدر کوناکون

شكلده يدرلو على قول دغار جغه دينور جراب معناسنه ياخود مطلقا حل اولنه جق
ونسنه قويه جق قابه دينور وعاء معناسنه وزبيل كلمه سنك جمعى زبل در كتب وزننده
وزبلاندر زابك ضميله شارح ديركه زبيلك جمعى زبابيل در وزنبيلك جمعى زنابيل در
وزنبيله زبيل وزنبيل اطلاقى مقدما آنكله كوبره طاشيد قلرينه مبنى در ونونى
زائده در (الزأبل) زبرج وزننده آفت وداهيه يه اطلاق اولنور (الزأبل)
جعفر وزننده وبانك كسريله ده جائزدر بودور آدمه دينور وهمزه نك تركيله زبل
عنوانى اكثردر (زابل) هاجر وزننده سند اولكه سنده بر بلده در (زنبيل)
قنديل وزننده اساميد ندر احمد بن الحسين بن احمد زنبيل النهسا وندى امام بخارى
تاريخنك راويسيدر كه ابو القاسم الاشقر دن اولدخى امام بخاريدن روايت ايلدى (الزبلة) ذالك
ضميله لقمه يه دينور (الزبلة) فتحاله شئ يسير معناسنه در تقول ما رزأته زبلة اى شيئا (الزبتل)
جعفر وزننده بودور آدمه دينور يقال رجل زبتل اى قصير (الزجلة) غرفه
وزننده ايكى كوزك ارالغنده اولان دري يه دينور يقال جرح زجلته اى الجلدة التى
بين العينين وحالت معناسنه در يقال هو على زجلة حسنة اى حالة وناسك غربو
وفريادينه وشماطه سنه دينور بونده زابك فتحيله ده جائزدر تقول سمعت زجلة الناس
اى صوتهم وصو مقوله سى نسنه دن حاصل اولان جزؤ بجه در طوبته دينور يقال اصابته
زجلة منه اى بلة وپك جزؤى وناچيز نسنه يه دينور يقال اعطانى زجلة منه اى هنيهة
منه وهر نسنه دن بر پارهيه وبر بلوكه دينور يقال زجلة منه اى قطعة ومطلقا
جماعته على قول خاصة انسا ندن بر كروه وجماعته اطلاق اولنور بونده
زابك فتحيله ده جائزدر وزجله بنت منظور زوجهٔ زبير در ياخود حضرت رماويه نك
آزادكرده جاريه سيدر ياخود قزى عاتكه نك آزادكرده سيدر (الزجل) زجر وزننده
برنسنه يى اوته قاقوب آتمق معناسنه در يقال زجله وبه زجلا من الباب الاول اذا
رماه ودفعه ومزراغك اشاغى حربه سيله دورتمك معناسنه در يقال زجله بالرمح
اذا زجه وبعيد يردن كوكرجين صالمق معناسنه در يقال زجل الحمام اذا ارسلها
على بعد وديشينك رحمنه منى دوكمك معناسنه در يقال زجل الماء فى رحمها اذا صبه
(الزاجل) الزجال) شداد وزننده ايراق يردن صالان كوكرجنه دينور
كبوتر بغدادى كبى يقال هى حمام الزاجل والزجال اى يرسل على بعد بونلر ذكر
اولنان زجل ماده سندن اولمغله حمام لفظنه وصف اولدقلرى انه صورتده البته نسب
اوزره اولمق لازمدر وحسب الظاهر لامحاله وصفلرد زيرا ضرب افتلرنده فائده
باذكر ملحوظ دكلدر مكر بيانيه يه حمل اولنه وزاجل صاحب وهاجر وزنلرنده
طلوم باغلنه جق ايلك اوجنده اولان چوى وحلقه طرزنده اغاج پارهسنه دينور
ومزراغك اشاغى حربه سنده اولان حلقه يه دينور وعسكرك باشبوغنه دينور

يقال هو زاجل العسكر اى قائدهم وزيد الخيل نام كسه‌نك فرسى اسميدر وبلند
آواز آدمه دينور وخواننده‌يه دينور يقال رجل زاجل اى رفيع الصوت وكذا
المطرب (الازاجل) حيث فتحيله عالم وزننده بوغور دوه‌لك منيسنه دينور
ياخود اركك دوه‌قوشنك منيسنه دينوروكاهجه همزه ايله‌ده ملفوظدر وعلى قول
اركك دوه قوشى كندى نوبتنده يمورطه‌سى اوزره ياتديغى اثناده دبردن سيلان
ايدن نسنه‌يه دينور بعض نسخه‌ده تحضينها بيضها عنوانيله كه ضميرمؤنثدر مرسوم
اولمغله غلطدر صواب اولان مذكر ضميرلرى او لمقدر ياخود جمعيتى متضمن جنسيت
اعتبارنه مبنيدر (وزاجل) دوه قسمنك بيلرينه مخصوص بركونه تمغا اسميدر (المزجل)
منبر وزننده مزراغك تمرنه دينور وقصه مزراغه وخشت ديدكلرينه دينور
(المزجال) محراب وزننده شول اوقه دينوركه هنوز تمرلنوب ويلك چوريلمامش اوله
(الزجل) فتحتيله ناس برى بريله اويناشوب شماطه وهنكامه ايلمك معناسنه در
يقال زجل القوم زجلا من الباب الرابع اذا لعبوا و جلبوا وشرقى و بسته
اوقيوب خواننده‌لك ايلمك معنا سنه‌در يقال زجل الزاجل اذا طرب ورفع
صوت ايلمك معنا سنه در يقال زجل الرجل اذارفع الصوت وبومعناده اسم
اوله‌رق مستعملدر (الزجل) كتف وزننده (والزاجل) بلندآواز آدمه دينور
وخواننده‌يه دينور وشول نباته دينوركه اكايل طوقندقجه سسلنور اوله يقال
نبت زجل اذا صوتت‌فيه الريح (الزؤاجل) همزه ايله علابط وزننده(والزيجل)
قنديل وزننده وهمزه بدلنوله ضعيف وزبون آدمه دينور يقال رجل زؤاجل
وزيجل اى ضعيف (الزحجل) سفرجل وزننده أيه يه دينور مرأة معناسنه
ميجحل كلمه سنده لغتدر (الزجول) صبور وزننده ايراق بوقشه دينور يقال
عقبة زجول اى بعيدة (الزجلاء) حمراء وزننده جست ورونده ناقه‌يه دينور
يقال ناقة زجلاء اى سريعة (الزحل) زايك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله
برنسنه يرندن ايرلق معنا سنه در يقال زحل عن مكانه زحلا من الباب الثالث
اذازال وبو رلمق معنا سنه دريقال زحل الرجل اذا اعياوداية بورر كن قجن قجن
كيرولنمك معنا سنه در يقال زحلت الناقة اذا تأخرت فى سيرها (التزحول)
تدحرج وزننده بودخى برنسنه يرندن آيرلق معنا سنه در يقال تزحول عن مكانه
اذازال (الزحول) قعود وزننده برآدم يرندن آلارغه اولمق معنا سنه در يقال
زحل الرجل عن مكانه زحولا اذا تنحى (التزحل) تفعل وزننده زحول
معنا سنه در يقال تزحل عن مكانه اذاتنحى (الزحل) كتف وزننده (والزحليل)
تحرير وزننده مكانندن الارغه اولان ادمه دينور (الزحول) صبور وزننده
شول ناقه‌يه دينوركه دوه‌لر ايله حوضه كلدكده منع وردايچون صاحبى يابرغيرى

كسه هر نقدر چهره سنه ضرب ايدرسه ده كيروسى دونوب قچن قچن‌ينه صو قيوب
حوضه كلور اولهيقال ناقة زحول اذا ردت الحوض فضرب الرائد وجهها فولت
عجزها ولم تزل تزحل حتى ترد وزحول ابراق يوقشه وصف او لور يقال عقبة
زحول اى بعيدة فعول بمعنى فاعل نسبى اولمغله تذكير وتأنيثى مساويدر (الزحل)
صرد وزننده امور ومنتها غلدن قچنلميوب دائما كناره كير اولان آدمه دينور
مؤنثى زحله در يقال رجل زحل وامرأة زحلة اذا كان يزحل عن الامور وزحل
زفر وزننده غير منصرف اوله رق خنس اطلاق اولنان كواكب سياره دن بر كوكب
اسميدر كه فلك سابعده مركوز در بعيد ومتنحى اولديغيچون اطلاق اولندى
ويوز احلدن معدولدر فارسيده اكا كيوان دينور (غلام زحل) ابوالقاسم ديمكله
مشهور برمنجمدر (الزحليل) تحرير وزننده دائما مكانندن بعيد ومتنحى
اولان ادمه دينور وطار وطايجق بالجين يره دينور كه اياق ايلشميوب
قايوب كيدر وجست وچالاك آدمه اطلاق اولنور يقال رجل زحليل
اى سريع (الزحلول) زايك ضميله بودخى طار وطيايجق يانجين يره دينور
زحليل كبى يقال مكان زحليل وزحلول اى ضيق زلق من الصفاء (الازحال)
همزه‌نك كسريله بر آدمى برنسنه‌يه ناچار قلمق معناسنه در يقال ازحله اليه اذا
الجاه اليه وابراق ايلمك معناسنه در يقال ازحله اذا ابعده (التزحيل) تفعيل وزننده
بودخى ابراق ايلمك معناسنه در يقال زحله اذا ابعده (الزحلة) همزه وزننده
شول جانوره دينور كه يواسنه قچن قچن كيرر اوله يقال دابة زحلة اذا كانت
تدخل حجرها من قبل استها واصلا سير وسفر وسياحت ايلمز اولان آدمه دينور
يقال رجل زحلة اى لايسيح فى الارض ظاهرا بوتهكم ياخود ضديله تسميه قبيلندندر
(الازحئلال) همزه ايله اقشعرار وزننده احزألال مقلوبيدر كه ذكر اولندى
يقال ازحال البعير مقلوب احزأل (الزحل) حدب وزننده شول اركك دوه‌يه
دينور كه صواد باشنده سائر دوه‌لرى زور ايله كير سوروب كنديسى ايلرويه
صوقيلوب ايچر اوله (الزيحلة) بيطره وزننده كبر وادا وشيوه ايله يوريمكه
دينور يقال يمشى الزيحلة اى مشية خيلاء (الزرقلة) قافله دحرجه وزننده
بر آدمك حق ومطلوبنى تماما ويرمك معناسنه در تقول زرقل بحق اى اعطانيه
وقيل ديمك معناسنه در يقال زرقل الشعر اذا نفشه (الزعل) فتحتينله نشاطمند
اولمق معناسنه در يقال زعل الرجل زعلا من الباب الرابع اذا نشط وبوش آت
جنبش ونشاطله شوقه كلوب برى اوته قوشوب اوينامق معناسنه در يقال زعل
الفرس اذا استن بغير فارسه (التزعل) تفعل وزننده بودخى شنلنوب جنبش
ونشاطلنمق معناسنه در يقال تزعل الرجل اذا تنشط (الازغال) همزه‌نك كسريله

آنی جنبش وشوقه کتوروب نشاطلنمدرمق معناسنه در یقال ازعل الفرس اذا نشطه وبر نسنه‌یی یردن قوپروب ارعاج ایلمک معناسنه‌در یقال ازعله من مکانه اذا ازعجه (الزعلول) سرسور وزننده جست وخفیف ادمه دینور (الازعیل) ازمیل وزننده همیشه شوخ وشن وشقراق آدمه دینور یقال رجل ازعیل ای نشیط (الزعلة) تمره وزننده شول حیوانه دینور که بر سنه طوغوروب بر سنه ارالق ویرر اوله یقال ناقة زعلة اذا صارت تلد سنة ولاتلد اخری ودیشی دوه قوشنه دینور (الزعل) زانک کسریله بر موضع وبر رجل آدلریدر (ازعل) کتف وزننده آجلقدن زار ومضطرب آدمه دینور که یلان کبی قیورلوب نله وانین ایدر اوله یقال هو زعل ای متضور جوعا (زعیل) زبیر وزننده قیس بن مرداسک فرسی اسمیدر (زعل) تمر وزننده (زعلان) سحبان وزننده اسامیٔ ناسدندر (الزعبل) جعفر وزننده شول آدمه دینور که یدیکی غدایی هضم ایده‌میوب بدننه بدل مایتحلل اولمامغله قارنی شیشوب وبیونی چوب کبی انجلش اوله یقال رجل زعبل اذا لم یجع فیه الغذاء فعظم بطنه ودق عنقه وانکرک یلاننه دینور وقیا کلرنه دینور حرباء معناسنه ووالدەیه اطلاق اولنور وعلی قول بون وسبکمغز اولان عورته دینور بوجهتله تحقیر ودشنام موقعنده والده‌دن کنایه ایله ثکلته الزعبل دیرلر که ثکلته امه الحمقاء دیمکدر وزعبل یوق اغاجنه دینور که عربستانده بیاغی اغاج اولور وبر محدث اسمیدر که آندن ابوقدامة الحارث بن عبید روایت حدیث ایلدی وزعبل بن الولید الشامی وفاطمه بنت زعبل تحدیث ایلدیلر (الزعبلة) زانک فتحیله بدنی سموروب بیونی انجلمش اولان آدمه دینور یقال رجل زعبلة وهو من یسمن بدنه وتدق رقبته وبو ذکر اولنان زعبلدن ایسه ظاهرا تجوز اعتباری لازمدر ومصدر اولور چوق‌اوله‌رق فاخر ویرکی ویرمک معناسنه در یقال زعبل فلان اذا اعطی عطیة سنیة(الزعجلة) زعبله وزننده بدخویلق سوء الخلق معناسنه در (الزغل) زانک فتحی وغین معجمه‌نک سکونیله بر نسنه‌یی دفعه دفعه دوکمک معناسنه در یقال زغل الماء زغلاء من الباب الثالث اذا صبه دفعا بوراده دفع غرف وزننده جمعدر وزغل آغزدن نسنه پوسکورمک معناسنه در یقال زغله اذا مجه ویاوری اناسنی امک معناسنه در که لازمیله تفسیردر یقال زغل الجدی امه اذا رضعها ودوه سدکنی آتارق بول ایلمک معناسنه‌در یقال زغلت الناقة ببولها اذا رمت به (الازغال) همزه‌نک کسریله بودخی دوه سدکنی آتارق بول ایلمک معناسنه در یقال ازغلت الناقة ببولها بمعنی زغلت وقوش آغزیله یاوریسنی یملمک معناسنه در یقال ازغل الطائر فرخه اذا زقه ومزراق دورتلدیکی یردن قان فشقرتمق معناسنه در

يقـال ازغلت الطعنة بالدم اذا اوزغت (الزغلة) غرفه وزنــده آغزدن
بوسكوريلن صو مقولهسنه دينور وآزجه وناچيز نسـنهدن كنايه اولور تقول
ازغل لى زغلة من انائك اى صب لى شيئا واستوديره دينور وبر اوغوردن دوكيلوب
ياخود آتيلان شيئه دينور بول اولسون غيرى اولسون (الزاغول) خراسان
ديارنده پنج ديه ناحيهسندن بر قريهدر پنج ديه معربنه بجذيه ديرلر باى موحده
وذال معجمه ايله فعول اعلامدن محمد بن الحسن بن محمد بن الحسين البجذيهى
الزاغولى اورادندر يوزعدد مجلدى حاوى قيد الاوابد نام بر كتاب تأليف ايلمشدر كه
علم تفسير وحديث وفقه ولغته مشتملدر (الزغول) صبور وزننـده ممه امكه
بغـايت دوشكون اولان دوه وقيون مقولهسى حيوان ياوريسنه دينور يقـال
جدى وفصيل زغول اى لهج بالرضاع (الزغلول) سرسور وزننـده جست
وخفيف آدمه دينور وبر رحل اىدر وچوجغه دينور طفل معناسـنه يقـال له
زغلول كثير اى طفل شـارحك بيـاننه كوره جمعى زغاليلدر (زغيل) زبير
وزننـده اسمادندر زغيل انمارا بن شاهين نام محدثك شيخيدر مترجم ديركه بعض
فقهاء وشعراء كلاملرنده زيوف اقچهيه زغل تعبيرلرى كوريلوب لكن اصول
لغتده مرسوم اولمامغله ظاهرا مولددر (الزغفل) جعفر وزننـده بر جنس
اغاج اسميدر (الزغفلة) دحرجه وزننـده زغفل ديدكلرى شجر مذكورى
اوطون ايدوب ياقق معناسـنهدر يقـال زغفل الرجل اذا اوقد الزغفل ويلان
سويلمك معناسنهدر يقـال زغفل الرجل اذا كذب (الزغمل) قنفذ وزننده
درونده مضمر اولان كينه وعداوته دينور يقال به لفلان زغمل اى حسيكة فى قلبه
(الازفل) همزهنك وفانك فتحيله اسمدر خشم وغضب وحدته دينور يقال به ازفل
اى غضب وحدة وبو افكل كبى اسمدر (الازفلة) ارمله وزننده كروه وجماعت
معناسنهدر يقال جاؤا ازفلة اى جماعة (الازفلة) اردبه وزننده خفت معناسنهدر
يقـال به ازفلة اى خفة (الازفلى) اجفلى وزننـده ومرادفيدر كه مادهسـنده
ذكر اولندى (زوفل) نوفل وزننده بر رجل اسميدر (الزفقلة) ثانيده قافله
دحرجه وزننـده سرعتله كتمك معناسـنهدر يقـال زفقل الرجل اذا اسرع
(الزقل) زانك ضمى وقافك سكونيله (والزواقيل) ابابيل وزننـده اوغريلره
دينور يقـال هم زقل وزواقيل اى لصوص مؤلف مفردلرندن سكوت ايلمشـدر
وزواقيل العمامه باشدن صارغك آلتندن اخراج اولنان صاچلره وبرچملره دينور
يقـال اخرجوا الزواقيل من تحت العمائم وهى الشعور التى يخرجونها من تحتها
بوراده مؤلف مسـامحه ايله تفسير ايلمشدر زيرا ان تخرج الشعور من تحتهـا
عبـارتيله رسم ايلمشدر اكثرى محلرده بوعنوانله تعريف ايلك عادتيدر اساسده

وسائر امهاتده وهى الشهور التى يخرجونها من تحت العمائم عبارتيله مفسر اولمغله
بوراده ان كلمه‌سى مصدريه اولمغين خروج ايله مؤول ومصدر بمعنى اسم فاعل اولمغين
الخارج ايله معبر كمز وبوخطرده‌در نته‌كه اوائل حاشيهٔ مطولده حسن چلبى
تنصيص ايتشدر وبابدفعات محلارنده ثبت اولنمشدر فلا تغفل (الزفيلة) سفينه
وزننده طاره‌جق صوقاغه دينور (الزوقلة) حوقله وزننده باشدن صارغك
ايكى اوجلرنى چقاروب صالبورمك معناسنه در يقال زوقل عمامته اذا سدل
طرفيها عمامهٔ زوقليه ديدكلرى بوطرز اولان صارنشدر (الزل) زايك فتحى
ولامك تشديديله (والزليل) ازيز وزننده (والمزلة) ميمك فتحى وزايك كسريله
(والزلول) حلول وزننده (والزلل) فتحتينله (والزليلى) خليفى وزننده
ومد ايله نفتدر اياق چامورده وطايغجق يردن طايوب قايمق ياخود برسوزده
زيغ وخطا ايلمك معناسنه در مؤلفك بصائرده بيانته كوره اياق قايمق معناسنده
حقيقت وخبط وخطأ كلامده مجازدر تقول زللت يارجل تزل وزللت كلاتك زلا
وزليلا ومزلة وزلولا وزليلى وزليلاء من الباب الثانى والرابع اذا زلقت فى طين
اومنطق وبر آدمك عمر وحياتى كچوب كيتمك معناسنه مستعملدر يقال زل عمره
اذا ذهب وزليل وزلول سرعتله مرور ايلمك معناسنه مستعملدر كه كويا قايوب
كتمش اولور يقال زل الرجل زليلا وزلولا اذا مر سريعا وزلول اقچه الدن قايوب
دوكلمك على قول وزنى ناقص وناتمام اولمق معناسنه در يقال زلت الدراهم
زلولا اذا انصبت اونقصت وزنا (الازلال) همزه‌نك كسريله بر آدمى سورچدروب
قايدرمق معناسنه در يقال ازله اذا ازلقه وبر آدمه انعام واحسان ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال ازل اليه نعمة اى اسداها كوياكه نعمتى اكا ازلاق ايلمش
اولور پس بو استعاره‌يه مبنيدر وبرآدمه حق ومطلوبندن بر مقدارنى ويرمك
معناسنه مستعملدر يقال ازل اليه من حقه شيئا اى اعطاه (الاستزلال)
بودخى بر آدمى سورچدرمك معناسنه در يقال استزله بمعنى ازله (المزلة) ميمك
وزايك فتحيله (والمزلة) زايك كسريله اسم مكاندر طايغجق يالچين يره دينوركه
اياق ايلشميوب قايوب كيدر اول باب رابعدن وثانى باب ثانيدندر يقال هذه مزلة
الاقدام ومزلتها اى مزلقها وزايك كسريله مصدر ميمى اولوركه ذكر اولندى
(الزلة) زايك فتحيله اسمدر اياق سورچوب قايمغه دينور وضيافت وصنيعه
معناسنه مستعملدر بونده زايك ضميله‌ده لغتدر ازلال نعمت معناسندندر
يقال اتخذ فلان زلة اى صنيعة ودوكونه ووليمه‌يه اطلاق اولنور تقول كنا
فى زلة فلان اى فى عرسه وخطيئه وجنحه وباده‌يه اطلاق اولنور يقال وقعت
منه زلة اى خطيئة وسقطه معناسنه مستعملدر كرك قولا وكرك فعلا اولسون

يقال وقعت فى قوله اورأيه زلة اى سقطة ور دوستك ياخود اقربادن برينك
ضيافتى طعامندن يشتماله قيوب خانه‌يه كتوريلن طعامه اطلاق اولنور كه
خوردن وبردن قاعده‌سنجه‌در وبو معناده لغت عراقيه ياخود عاميه در يقال
فلان يرتكب الزلة وهى اسم لما يحمل من مائدة الصديق او القريب مترجم
ديركه قايدرمق معناسندن لغت صحيحه اولسه نه مانعدر (الزل) زايك
ضميله (والزلل) فتحتيله صيرنجق يره دينور صيغة ثانيه فى الاصل مصدر
اولمغله تأنيث وتذكيرى مساويدر يقال مقام زل وزلل ومقامة زلل اى يزل فيه
وزلل وزن ومقدارده اولان نقصانه اطلاق اولنور يقال فى ميزانه زلل اى نقصان
وبر آدم آريق قيچلو اولمق معناسنه‌در يقال زل الرجل زللا من الباب الرابع اذا كان
ازل (لزلاء) شول يايه وصف اولوركه حذاقتلو دوزلمكله اوقى تيز وچابك چيقر
اوله كويا كه قايوب كيدر اولور يقال قوس زلاء اذا كانت يزل السهم عنها السرعة
خروجه (الزال) تشديد لامله وزنى ناقص اولان اقچه‌يه وصف اولور يقال درهم
زال اى ناقص (لزلة) زايك كسريله طاشلره ياخود صيرنجق واملس وهموار
اولنلرينه اطلاق اولنور پس مفردى زل اولور يقال رماه بالزلة اى الحجارة اوملسها
(لزلة) زايك ضميله صولق طارلغنه دينوركه علتدن ناشى اولور يقال اخذته الزلة
اى ضيق النفس (الزلال) غراب وزننده (ولزليل) اميروزننده (والزلزل) صبوروزننده
(والزلازل) علابط وزننده شول صافى وخفيف وخوشكوار صوغوق صويه ديوركه اصلا
بوغزده ايلشميوب همان مرورايدر اوله كويا كه قايوب كيدر اولور يقال ماء زلال
وزليل وزلول وزلازل اى سريع المر فى الحلق بارد عذب صاف سهل سلس (الازل)
اجل وزننده جست وچالاك معناسنه مستعملدر يقال رجل ازل اى سريع
وقيچلرى وقيناقلرى انسز وچاپسز اولان ياخود پك انسز وچلمسز اولان آدمه
دينوركه اصلا اوچقور طوتمز اولور يقال رجل ازل اى ارسح اى خفيف الوركين
اواشد منه بوراده والخفيف الوركين قولى الارسح قولنه عطف تفسيردر الاشح
نسخه‌لرى غلط محض‌در (السمع الازل) سينك كسريله شول جاوردركه قورد ايله
صرتلاندن تولد ايدر اصل سمع اول جاور اسميدر قوۀ سامعه‌سى شديد اولديغى
ايچون نته‌كه ماده‌سنده بيان اولندى وصغريسنك اتى اولميوب قورى دكنك كبى
اولديغيچون ازل اكا صفت لازمه اولدى نته‌كه صرتلانه عرج وصف لازم اولمغله
عرجاء اطلاق ايدرلر (لزلزلة) قلقله وزننده (والزلزال) زايك حركات ثلاثيله
برنسنه‌يى ارغالمق معناسنه در يقال زلزل الشىء زلزلة وزلزالا مثلثة اذا حركه
شارحك بيانه كوره بونلردن اسم زلزال در زايك فتحيله (الزلازل) زايك
فتحيله بنيۀ جمع اوزره بلا ياء وشدائده اطلاق اولنور وحه مذكور اوزره اسم اولان

زلزلك جمعيدر يقال اصابته الزلازل اى البلايا (الزلزل) همزه نك وزالرك كسريله بر كلمه در كه زلزله ارض هنگامنده تكلم ايدرلر فى الاصل همزهٔ استفهاميه مفتوحه اولوب وزلزل صيغهٔ مجهوله ايدى ضيق وقت سببيله تخفيفا مكسور ايلدى پس زلزله مى اولور ديمك اولور (الزلزول) سرسور وزننده جست وچالاك وظريف آدمه دينور يقال رجل زلزول اى خفيف ظريف وچابكلك خفت معناسنه در وقتال وشر شور وجدال معناسنه مستعملدر يقال وقع بينهم زلزول اى قتال وشر (الزلزل) زاى اولانك ولامك فتحى وثانيه نك كسريله اواسبابه وخرد مرد اشيايه دينوركه اثاث البيت تعبير اولنور (الزلزل) فدفد وزننده هارون خليفه وقتنده برمغنى يعنى سازنده اسميدر ساز چالمسى بين الناس ضرب مثل اولمشدر بغداده وبركه زلزل اكا مضافدر مؤلفك يضرب بشربه العود المثل قولنده العود لفظى ضرب كلمه سنك كه مصدردر مفعوليدر والمثل قولى يضرب كلمه سنك نائب فاعليدر (الزنزل) هدهد وزننده طبل چالمقده استاذ اولان مهترده دينور يقال هو زنزل اى طبال حاذق (الزليل) امير وزننده اطعمه دن پالوذه يه وزيروه يه اطلاق اولنور سريع المرور اولدقلرى ايچون تقول اطعمنا الزليل اى الفالوذ (زلول) صبور وزننده مغربده بربلده در (زلاله) جبانه وزننده تهامه ده برعقبه آديدر (المزلل) محدث وزننده لطف احسانى فراوان آدمه دينور يقال رجل مزلل اى كثير المعروف (الزلية) كسرتينله زنلوجه وجاجيم تعبير اولنان آلاجه دوشمه يه دينور جمعى زلالى در مؤلفك الزليه البساط قولنده البساط لفظنك حرف تعريفى عهد خارجى يه محمولدر فلا تغفل فارسيده بوكه زيلو دينور كرچه معرب ظن اولنور لكن تعريبنه مؤلف وسائرى تعرض ايلامشدر (الزمال) كتاب وزننده برآدم بريانى اوزره چوكوب اوبرياننى يوقريجه قالدره رق سكرتمك معناسنه در كويا كه براياغنك اوزرينه اعتماد ايدركه اوبريانده زور اولمز يقال زمل الرجل زمالا من الباب الثانى والاول اذا عدا معتمدا فى احد شقيه رافعا جنبه الاخر وزمال دوه نك اياغنه عارض اولان اغسقلغه دينور يقال بالبعير زمال اى ظلع وصوطلومنك صارقيسنه دينور جمعى زملدر كتب وزننده وازمله در اشربه وزننده (الزمول) شمول وزننده تابع اولمق معناسنه در يقال زمله زمولا من الباب الاول اذا تبعه (الزامل) دائما غيره تبعيت ايدن آدمه دينور يقال رجل زامل اى يزمل غيره يتبعه وشول دابه يه دينوركه جنبش ونشاطندن برطرفه اغسيوب يكدرر كبى يانن يانن يورر اوله يقال فرس زامل اذا كان كانه يظلع من نشاطه وزامل بمعاوية بن مرداس السلمى فرسنك اسميدر (الزمل) جمل وزننده (والزمال) جمال وزننده (والزملان) فعلانله دابه قسمى جنبش ووجل ونشاطندن برطرفه اغسيوب

يكدركبي يان يان يوريمك معناسنه در يقال زمل الفرس زملا وزمالا وزملانا من الباب الاول اذا مشى كانه يظلع من نشاطه وزمل برآدمى طوار اوزه اردينه آسوب رديف ايلك على قول محفه ومحمل مقوله سنده كنديسنه دلك ايلك معناسنه در يقال زمله زملا اذا اردفه اوعادله (الزاملة) تذليت دابه سنه دينور كه اكا بوانده بنابوب تذبيلت يوكلنور دوه اولسون سائر طوار اولسون يقال ركب على الراحلة وحمل على الزاملة وهى التى يحمل عليها من الابل وغيرها مترجم ديركه مطرزينك بيانه كوره زامله وجه مذكور اوزره تذبيت طوارنه دينور ذكر اولنان زمل معناسندن كوياكه اسم فاعلدر هاء اسميت ايچوندر وبو راحله وحموله كبيدر راحله بنك طوارنه وحموله يوك طوارينه دينور وزامله تذبيلك كنديسنده دخى استعمال اولنور نته كه امام محمدك اكثرى بعير محمل فوضع عليه زاملة يضن قولنده زامله دن مراد تذبيلدر (الازمل) افكل وزننده قارشق آوازه دينور على قول طوار بوروركن خايه سى دريسندن ظهور ايدن سسه دينور يقال سمع منه ازملا وهو الصوت المختلط اوصوت يخرج من قنب الدابة وهپ وجمله معناسنه مستعملدر اولكنده اسمدر وبونده افعلدر يقال اخذه بازمله اى جميعه واثاث ورثاث معناسنه در كاسيذكر وعيال معناسنه در كاسيجئ (الازملة) همزه نك وميمك فتحيله چوق نسنه لره دينور تأنيثى موصوف اعتباريله در ومنه يقال له عيالات ازملة اى كثيرة وپاى چتردبسنه دينور تقول سمعت زملة القوس اى رنينها واثاث ومتاع معناسنه در كا سيذكر وعيال معناسنه در كاسيذكر (الازمولة) اضحوكه وزننده (والازمولة) برذونه وزننده سسلنجى ديشى حيوانه دينور يبان كچيسى وسائرى اولسون (الزوملة) حوقله وزننده دوه سورمك معناسنه در يقال زومل الابل اذا ساقها واحمال واثقالرى محمول اولمش دوه لره دينور يقال عير زوملة اى التى عليها احمالها بوراده ضمير عيره عائددر (الزملة) زمره وزننده چوق يولداشلره دينور يقال جاء ومعه زملة اى رفقة وجماعت وكروه معناسنه در (الزملة) زاءك كسريله برى برينه صارمشمش اوزون وقصه قارشق چتلق خرما فدانلرينه اطلاق اولنور وال ايرشمز اولان خرده خرما فدانلرينه دينور يقال بالارض زملة اى ماالتف من الجبار والصور من الودى وكذا مافات اليد من الفسيل (الزميل) اميروزننده (والزمل) زاءك كسريله برآدمك طواراوزره آردينه بنمش آدمه دينور تقول كنت زميله وزمله اى رديفه وبولده احدهما آخرك دوه لرينه يوك يوكلتمك وبنمك وبندرمك خصوصنده عمل وموافقتى اولان ايكى يولداشلرك هربرينه زميل وايكيسنه زميلان دينور والارفيقان دينور خلاصه سى بودركه زميل برآمك اردينه بنن ويوكك آردينه بنن كمسه يه وبر هودجده برآدمه عديل اولان كمسيه وبوكلرى بردوه يه محمول اولان ايكى كمسه نك هربرينه

وسعرده بولنديغنه بوش بوكلمنت وسوز كونه مشاغلده يزوباور اولان آدمه ديور
ورفيق بوعملرنده مدخلى اوليوب همان همراه اولان آدمه اطلاق اولنور يقال
هما زميلان اذا عمل ازجلان على بعيريهما فاذا كانا بلاعمل فرفيقان (التزميل) تفعيل
وزننده كزلمك معناسنه مستعملدر يقال زمله اذا اخفاه ورنسنه‌يى ثوب ايچره
دوروب صارمق معناسنه‌در يقال زمله بثوبه اذا لفه به (التزمل) تفعل وزننده
اثوابه صاريوب بورنمك معناسنه‌در يقال تزمل الرجل اذا تلفف بثوبه ويقال
ازمل بتشديد الزاى والميم وزنه افعل بتشديد الفاء والمين مؤلف بونكله اصلى
تزمل اولديغنه اشارت ايدر وقرى‌ء به معلوم اوله كه تاء افتعالدن اول اشبواون
درت حرفى متضمن اشمدز سشص ضط ظوى كلامنده واقع حرفلردن برى واقع
اولسه تاء اول حرفه قلب وادغام اولنور كذلك تفعل وتفاعل بابلرندن صكره حروف
مذكوره‌دن برى اولسه تاءى اكا قلب وادغام اولندقدنصكره اولرينه همزۀ مكسوره
جلب اولنور ادثر واطهر وازمل كبى فليحفظ (الزمل) سكر وزننده (والزمل)
صرد وزننده (والزمل) زانك كسريله عدل وزننده (والزميل) قبيط وزننده
(والزمال) رمان وزننده (والزمل) كتف وزننده (والازمل) قرشب وزننده
(والزمينة) جهينه وزننده (والزميلة) قبيطه وزننده (والزمالة) رمانه وزننده
قورقق وضعيف النفس بى‌زهره آدمه ديور طشره‌ده برمانه ظهور ايلسه جبن
ورخاوتندن چيقميوب اثوابنه صاريلوب ياتار (الازميل) اكبير وزننده بچق‌به
ديوركه پابوشجيلر انكله سختيان كسرلر تقول قطعت الاديم بالازميل وهو شفرة
الحذاء وشول خلاف طرزنده كسكين دموره ديوركه بقروحش اوزمق ايچون
مزراغك وخستك اوجنه استوار ايدرلركه آنكله اوزرلر وچكيجه‌ديور يقال ضربه
بالازميل اى المطرقة ويا وزتند وشديد آدمه ديور يقال رجل ازميل شديد
وضعيف وزبون آدمه ديمكله ضد اولور يقال رجل ازميل اى ضعيف (الازمل)
همزه‌نك فتحى وميمك ضميله ازمل وازمله كبى بودخى سپاهيلغه واوروبه ديور
يقال اخذه بازمله بفتح الميم وبازمله بضم الميم وبازملته اى باثاثه (الزملة) فعالله
ازمله وازمل كبى عيال معناسنه‌در يقال ترك زملة وازملة وازملا اى عيالا
(الازدمال) افتعال وزننده كه تاءى داله مقلوبدر يوكى يردن ارقه‌يه آلوب كتورمك
معناسنه‌در يقال ازدمل الحمل اذا حمله بمرة واحدة (ابن زوملة) حوقلة وزننده
بر تعبيردركه بر شيئه وبر ماده‌يه وجه اتقان اوزره عالم اولان آدمه اطلاق
اولنور ابن بجدة كبى فى‌الاصل زوملة سوق ابل معناسنه‌در عندالعرب سوق
ابل امر عظيم ومعتنا اولمق ملابسه‌سنه مبنى‌در وابن واخ كلمه‌لرى صاحب
موقعنده مستعملدر يقال هو ابن زوملتها اى الامور اى عالم بها وابن زوملة

كنبزك

كنيزك زاده‌يه اطلاق اولنور اكثری سوق ایل خدمتنده اولدقلریچون یقال هو ابن زوملة ابن الامة وبو كويا كه مصدردن معدول علم اولمغله غیر منصرفدر (الزمل) زانك كسریله رديف معناسنه‌در كه ذكر اولندی وعبدالله بن زمل تابعیندن غیر موثوق الروايه در صغانی مرحومك صحابیدر دیمسی غلطدر وزمل ارقه ایله كوتریلجك یوكه دینور بومعناددندر كه همان‌یارم چوال یوكك‌وارديجك برده مافی‌جوالقك الازمل دیرلر (زمل) نمل وزننده یاخود زمیل‌كه زبیر وزننده‌در ابن ربیعه یاخود ابن عمرو بن ابی العیز بن خشاف‌در كه صحابیدر وزمیل بن عیاش كه زبیر وزننده‌در عروة بن زبیر آنك آزاد كرده‌سندن روايت حديث ايلدی (زميله) جهينه وزننده تجیب قبیله‌سندن بر بطن‌در محدثیندن سلمة بن مخرمة الزمیلی آنلردندر (المزملة) معظمه وزننده ایجنده صو تبريد ايلدكلری دستی و كوب مقوله‌سنه دینور وبو اهل عراق لغتیدر اصلاق بز ویبراق‌مقوله‌سیله كیجه وقتی دستی‌ی و كوپی صاروب سردابه یاخود یلكن سرین محله وضع ايدرلر يقولون برد الماء فی‌المزملة وهی الجرة والخابية التی یبرد فیها الماء (الزمجيل) قنديل وزننده قبلانه دینور نمر معناسنه (الازمهلال) اضمحلال وزننده يغمور شدتله صغانقلی یاغمق معناسنه در یقال ازمهل المطر اذا وقع وقاراربوب آقق معناسنه‌در یقال ازمهل الثلج اذا سال بعد ذوبانه (المزمهل) مضمحل وزننده دیكیلوب میل كبی طوران شیئه دینور یقال كان مزمهلا ای منتصبا وطوری وصافی صويه دینور (الزنجبيل) زانك وجيمك فتحیله باده‌يه دینور خمر معناسنه وتركیده تحریفله زنجفیل تعبیر اولنان كوكه دینور كه طپراق آلتنه ایشلیوب كیدر نباتی قامشه وحصیر اوتنه شبیه اولور قوت مسخنه وهاضمه صاحبی وبر مقدار ملین وجماعی مقوی وقوت ذكا وحافظه‌یی مورث و كچینك جكری رطوبتیله مخلوطا تجفیف وسحق اولنمشی اكتحال غشاوه عینی وظلمت بصری مزیلدر شارح دیر كه معربانك بیانه كوره زنجبیل شنكلیل فارسی معربیدر وعربلر مطلقا مستطاب اولان شیئه زنجبیل اطلاق ایدرلر اكا بناء خمره دخی اطلاق ايلديلر (زنجبيل الكلاب) بركونه نباتدر كه ورقی سكود ورقنه شبیه ودالری قرمزی اولور كلف ونمش علتلرنی مزیلدر فارسیده بو كه سك كش وتركیده فرنك بیبری و كوپك زنجفیلی دیرلر (زنجبیل العجم) اشترغازدر كه دوه تیكنی دید كاریدر (زنجبیل الشام) راسن اسمیدر كه تركیده آندر تعبیر اولنان نباتدر (الزنديل) زنجبیل وزننده زنده‌پیل فارسی‌معربیدركه بیوك فیل ديمكدر زنده فارسیده عظیم معناسنه در وپیل پای فارسیله فیلدر (الزنفلة) قافله دحرجه وزننده صرتنده آغر یوكی اولان آدم كبی امكلیه‌رك

نقلنده تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال زغل في مشيته اذا تحرك كالنقل واسرع (زنفل) جعفر وزننده اسميدندر زنفل العرقى فقهاء محدثيندن بر فقيه شهير مونوقدر (ام زنفل) داهيه كنيه‌لرندندر (الزنفلة) قافله زننده وزننده ومرادفيدر (الزوال) نوال وزننده (والزوول) قعود وزننده (والزويل) زايك فتحيله (والزولان) تحركاتيله بر نسنه يرندن ايرلمق معناسنه در يقال زال الشيء عن مكانه يزول يعنى من الباب الاول ويزال يعنى من الرابع وهى قليلة مروية عن ابى على زوالا وزوولا وزويلا وزولانا اذا ذهب واستحال وزوال وزوول بو معناده متعدى اولور تقول زلته بكسر الزاى ازاله وازيله وتقول زلت عن مكانى زوالا وزوولا يعنى متعدى اولديغى صورتده يالكزده فعل ماضى باب رابعدن ولازم كلديكى صورتده يالكزجه باب اولدن وارد اولمه‌رق مستعمل اولمشدر بوراده مؤلفك وازيله قولى ذكر آتى بايه‌نك مستقبليدر استطرادا رسم ايتمشدر وقولهم زال زواله وازال الله زواله دعاء بالهلاك مثال اولده زواله كلمه‌سى فاعلدر پس بونلرده زوالدن حركت وتنقل مراد اولنمغله اول آدمك موتنى طلب ايتمكدن كنايه‌در وزوال النهار كوندزك قبا قوشلق اولمسندن عبارتدر يقال زال النهار اذا ارتفع وزوال وزوول قعود وزننده وزوال كتاب وزننده وزولان جولان وزننده كونش وسط فلكدن يعنى نصف نهاردن غروب سمتنه دونمك معناسنه مستعملدر عربلر شمسك وسط فلكده بر مقدارجه ثباتنى زعم ايلوريله ميلنه زوال تعبير ايلديلر يقال زالت الشمس زوالا وزوولا وزءالا وزولانا اذا مالت عن كبد السماء وكوچمك معناسنه مستعملدر بونده ياء حرفيله متعدى اولور يقال زالت الخيل بركبانها اذا نهضت وجدا اولمق معناسنه مستعملدر يقال زاله اذا فارقه (الازولال) افعلال وزننده بو دخى بر نسنه يرندن ايرلمق معناسنه‌در يقال ازول الشيء بمعنى زال (الازالة) همزه‌نك كسريله يرندن كيدروب ايرمق معناسنه در تقول ازلته اذا نحيته وقولهم ازال الله زواله دعاء بالهلاك (التزويل) تفعيل وزننده ازاله معناسنه در تقول زولته بمعنى ازلته وبر نسنه‌يى ميدانه كتوروب تحصيل ايتمك معناسنه در يقال زول الشيء اذا اجاده بوراده اجاده نسخه‌لرى غلطدر (الزوائل) زائله‌نك جمعيدر شكاره اطلاق اولنور حركتلرينه مبنى يقال بالارض زوائل كثيرة اى صيد ونسوانه اطلاق اولنور حسى ومعنوى عدم استقرارلرينه بناء يقال ليس لزوائل وفاء اى للنساء ونجومه اطلاق اولنور (الزائل) زوال شاندن اولان نسنه‌يه دينور ومنه يقال زال زائل الظل اى قام قائم الظهيرة يعنى تمام اويله اسيلكنك شدتى قائم اولدى معلومدركه زواليت البته ظلك وصف لازميدر دائما زائل اولمقده‌در شمس وسط سمايه واصل اولنجه قدر سير وحركت

اوزره اولوب وقت مزبورده کویا که زائل اولمیوب علی حاله طورر کبی تخیل
اولنور وبوشمسك اوراده صورت اقامتندن نشئت ایدر کذلك قیام ظهیره ده
واقع قیام دابه نك فرومانده قالمسندن مأخوذ اولمق ممکندر شمس مرکز مرقومه
واصل اولنجه قدر سیر سریعله حرکت ایدوب مرکز مزبوره کلدکده ناظره
نسبت کویا که توقف ایدر اول کونه وقوف مشاهده حالنده عربلر قام قائم
الظهیرة وزال زائل الظل تعبیر ایدرلر (الزیلولة) حیلوله وزننده کوچ یورده
کلوب قونمشیکن بر عارضه سببیله رجعت یاخود بر سمته میل وعزیمت ایلمك
معناسنه در که یورد دکشمك تعبیر اولنور یقال زال ظعنهم زیلولة اذا انتووا
مکانهم ثم بدالهم عنه بوراده انتووا کلمه سی یورد معناسنه اولان اوی ماده سندن
افتعالدر (المزاولة) مفاعله وزننده (والزوال) جدال وزننده بر نسنه یی
تحصیل ایدوب میدانه کتورمك ایچون دورشوب چالشمق معناسنه در یقال زاوله
مزاولة وزوالا اذا عالجه وحاوله وطالبه (التزول) تفعل وزننده بودخی برنسنه یی
دورشوب چالشه رق میدانه کتورمك معناسنه در یقال تزوله اذا اجاه نته که
تزویل ماده سنده غلط نسخه بیان اولندی ونهایت درجه ده ظریف اولمق معناسنه در
یقال تزول الرجل اذا تناهی ظرفه (الزول) زایك فتحیله تعجب اولنه جق
نسنه یه دینور جمعی ازوال کلور یقال هذا زول من الازوال ای عجب من العجائب
وچاقره دینور یقال صاده بالزوال ای الصقر و کشینك عورت یرینه دینور یقال
کشف زوله وهو فرج الرجل وبهادره دینور یقال هو زول ای شجاع ویمنده
بر موضع آدیدر وجوانمرد آدمه دینور یقال رجل زول ای جواد وبر نسنه نك
شخص وهیکلنه دینور تقول رأیت زوله ای شخصه وبلاء وآفته دینور وزیرك
وظریف اوله رق چیره وسبکروح آدمه دینور مؤنثی زوله در جمعی ازوال در یقال
رجل زول وامرأة زولة ای خفیف ظریف فطن (الانزیال) انفعال وزننده
جدا اولمق معناسنه در یقال انزال عنه اذا فارقه (الزائلة) غائله وزننده
هر جانلو حیوانه علی قول متحرك اولان شیئه اطلاق اولنور هاء مبالغه یاخود
اسمیت ایچوندر یقال لو کان زائلة لتحرك وهی کل ذی روح او متحرك (الازدیال)
افتعال وزننده زائل قیلق معناسنه در یقال ازداله ای ازاله (التزاول) تفاعل
وزننده دورشوب چالشمق معناسنه در یقال تزاولوا اذا تعالجوا (الزویل)
زایك فتحیله مصدر در که ذکر اولندی وتلاش واضطراب وبیقراری معناسنه
مستعملدر یقال اخذه الزویل والعویل ای الحرکة والبکاء وتقول العرب زال
زویله وزال زواله ای زال جانبه ذعرا وفرقا یعنی زیاده سیله خوف ایلمکله مضطرب
وبیقرار اولوب یورکی قوپه جق درجه سنه کلدی ویقال زیل زویله وبونده فعل

مصدرینه اسناد اولنمشدر ترکیب مزبور کمال مبالغه‌یی متضمن‌در کویا که شدت
خوفندن اضطرابی دخی مضطرب اولنمشدر (زویل) زبیر وزننده بر بلده‌در
ومعرف باللام اوله‌رق حاجز قربنده برموضعدر (زویله) سفینه وزننده بر بر
زمینده بر بلده‌در وافریقیه قربنده بر بلده‌در (زویله) جهینه وزننده برموضع
یاخود بر جل اسمیدر باب زویله قاهره‌ء مصرده بر دروازه آدیدر (الزوال) شداد
وزننده که جوهری سیننده حرکتی کثیر وقطع مسافه‌سی قلیل اولان کمسه
ایله تفسیر وارجوزه‌ء آتیه ایله استشهاد ایلشدر لغتنده وارجوزه‌ده غلط ایلشدر
زیرا ارجوزه کاف قافیه‌سنده منظومدر پس زوال دخی آنده کافله زوالئدر
وارجوزه‌نك اولی بودر * تمرضت مریئة الحیاك * لناشیء دمکمك نیاك * الهنتر الجدر
الزواك * فارها بقاسح بکاك * فاورکت لطعنه الدراك * عندالخلاط ایما بزاك * فدا کها
بصیاد واك * یدلکها فی ذلك العراك * بانغفر بش ایما ندلاك ● لکن زوك ماده‌سنده مؤلف
وصف مذکور اوزره مشی معناسنی بیان ایلدی فلینظر (الزهلول) سرسور
وزننده مهره تخته‌سی کبی دوز وصیر بجق نسنه‌یه دینور یقال شیء وارض زهلول
ای املس وبرطاغك آدیدر (الزهل) اهل وزننده شر وشور وفتنه‌دن
ایراقلشمق معناسنه در یقال زهل عن الشر زهلا من الباب الثالث اذا
تباعد عنه (الزهل) فتحتینله برنسنه بیاض اوله‌رق یالچین اولمق
معناسنه در یقال زهل الشیء زهلا من الباب الرابع اذا کان املس ابیض
(الزاهل) بعد الاضطراب قلبی آرام واطمینان بولمش آدمه دینور یقال
هو زاهل ای المطمئن القلب (الزهملة) دحرجه وزننده متاع واسبابی بری بری
اوزره دیزوب استف ایلمك معناسنه در یقال زهمل المتاع اذا نضد بعضه علی بعض
(الزیل) نیل وزننده برنسنه‌یی یرندن ایرمق معناسنه در یقال زاله عن مکانه
یزیله زیلا لغة فی ازاله وبرنسنه‌یی آخردن آیروب جدا ایلمك معناسنه در تقول
زلته ازیله فلم ینزل ای مزته فلم یتمز (الازالة) اقامه وزننده (والازال) هاسز
اقام وزننده برنسنه‌یی یرندن ایرمق معناسنه در یقال ازاله عن مکانه ازالة وازالا
اذا نحاه (التزیل) تفعل وزننده (والتزییل) تفعیل وزننده که شارحك بیانه
کوره لغت حجازیه در تفعل بابندن مصدر ثانی اوله‌رق مستعملدر پراکنده
اولمق معناسنه در یقال تزیل القوم تزیلا وتزییلا اذا تفرقوا (التزایل) تفاعل
وزننده بودخی پراکنده اولمق معناسنه در یقال تزایلوا اذا تفرقوا وبری برندن
آیریلوب جدا اولمق معناسنه در یقال تزایلوا اذا تباینوا واهل وجاهت کمسه‌دن
حیا وتادب قلمق معناسنه مستعملدر که اکا تقرب ایده میوب تباین باشخص
معامله سنی مستلزمدر یقال تزایل عنه اذا احتشم (الانزیال) انفعال وزننده

برنسنه آخر دن آیرلوب جدا اولمق معنا سنه در تقول زلته فلم یزل ای مزته فلم یتمز بونك اصلی یزال ایدی جزم سببیله الف ساقط اولدی (التزییل) تفعیل وزننده طاغتمق وتفریق ایلمك معنا سنه در یقال زیله اذافرقه ومنه قوله تعالی [فزیلنا بینهم](المزایلة) مفاعله وزننده (والزیال) جدال وزننده مفارقت معنا سنه در یقال زایله مزایلة وزیالا اذا فارقه (الزیل) فتحتینله پاچه نك ارالقلری آچق ومیدانلو اولمق معنا سنه در كه آیشی آچق اولمق تعبیر اولنور (الازیل) احمر وزننده ومعنای مذكور دن وصفدر یقال رجل ازیل ای بین الزیل متباعد مابین الفخذین (المزیل) منبر وزننده (والمزیال) محراب وزننده پك زیرك وهوشمند ولطیف اولان آدمه دینور یقال رجل مزیل ومزیال ای كیس لطیف (ماز ال) مابرح معنا سنه دركه دائما اولدی دیمكدر تقول مازلت افعله ای مابرحت یعنی همیشه آنی ایشلر اولدم وبونك مضارعی وازال وازیل صیغه لریدر كه باب رابعدن وباب ثانیدندر ونحویون اكا فعل ناقص اطلاق ایدرلر فعل تام ایله ماده لری مختلفدر زیرا فعل تام زول ماده سندن مصوغدر علی قول ناقصه تامه دن مغیره در فی الاصل فعل یعنی مفتوح العین اولوب بعده فعل بابنه كه مكسور العیندر نقل اولنمشدر یاخود میز وتفریق معنا سنه اولان زاله یزیله ماده سندن ماخوذدرو بونده مازلت بزیدمازلت وزیدا حتی فعل وحرف نفیسز زلت افعل دخی دیرلر مازلت افعل معنا سنه كه حرف نفی مقدردر وبو لغت قلیله در ومازیل فلان یفعل كذا دیرلر كادكلمه سنده كید دیدكلری كبی شارح دیركه اشبومازال ماده سی كه زوال یاخود زیلدن مأخوذ در من الزوال اولمغله مدا ومت وملازمت معنا سنه مستعملدر ورفع اسم ونصب خبر خصوصنده كان كلمه سنك مجراسنه اجرا اونمشدر وآنده استثنا صحیح دكلدر واحكام سائره سی كتب نحویه ده مشروح ومبسوطدر

• فصل السین ★) (السؤال) غراب وزننده (والسآلة) سحاله وزننده (والمسئلة) مرحله وزننده (والتسآل) تذكار وزننده (والسألة) فعاله برنسنه یی بركمسه دن ایستمك معنا سنه در كه فارسیده خواستن دینور اصل دیلنمك معنا سنه موضوعدر یقال سأله كذاوعن كذا وبكذا ای عنه سؤالا وسآلة ومسئلة وتسآلا وسألة من الباب الثالث اذا استدعی بورا ده بكذا لفظنده باء عن معنا سنه در مؤلفك بصائرده بیانه كوره اشبوسؤال ماده سی برنسنه یی بركمسه دن بیلكی یاخود بیلكه مؤدی اولان شیئ كذلك بركمسه دن مال یاخود ماله مؤدی اولان نسنه یی طلب واستدعا ایلمكدن عبارتدر كه بونلردن تركیده صورمق یاخود دیلنمك ایله تعبیر اولنور معنای اولك جوابی لسانله دركه صوریلان شیئه نه كونه

ایجه جواب ویریلور انک بونده استعمالی حلیه‌سی اولورکه کنایتله یاخود اشارتله اذا ایدر ومعنای ثالثک جوابی ال ایله اوتوزیله مطلوبنی اعطا ایدر وبونده‌نسنک الک خلیفه‌سی اولور که وعد ایدر یاخود لا ایله رد ایدر ومعنای اولده مستعمل اولنجه مفعول ثانی یه وکاهجه نفسه وکاهجه حرف جر واسطه سیله تعدیه ایدر مثلا سألته کذا وبکذا دیرلر وعن حرفله تعدیسی اکثردر ومعنای ثانیده استعمال اولندقده نفسه یاخود من حرفی واسطه سیله تعدیه ایدر نحو قوله تعالی [واذ سألتموهن متاعا] وقوله تعالی [واسئلوا الله من فضله] خلاصه‌سی دیلنمک معناسنده حقیقتدر وسؤر مقده کویاکه خبرک صحتی جوابنی دیلنور ارلمغه بالاستعاره در انتهی وبونک امر حاضرنده سل واسأل واسل دینور همزهٔ عینی حذفیله وکاه اولورکه ماضی ومستقبلک همزه لرینی تخفیف بدلی ایله تخفیف ایدوب سال یسال دیرلر خاف یخاف کبی وامر حاضرنده سل یرلر وبو هذیل لغتیدر وبولغته کوره تفاعل عالنده تساول دینور واو ایله یقال هما یتساولان کما یقال یتقاولان کویاکه خاف یخاف ماده سنده قیاس اونمشد (السؤل والسؤلة) سینلرک ضمی وهمزه‌لرک سکونیله وهمزه لرک ترکیله جائزد مطلوب اولان حاجته دینور عرف ونکر کبی معمول معناسنه در فارسیده خواسته مراد فیدر تقول اصبت منه سؤلی وسؤلتی ای ما سألته (المسئلة) مرحله وزننده مصدر درکه ذکر اولندی ومفعول ایچون مستعار اولور سؤل کبی مسئول اولان نسنه‌یه دینور کما سیذکر مسائل علیه بوندندر (السؤلة) سینک ضمیله همزه وزننده کثیر السؤال آدمه دینور یقال رجل سؤلة ای الکثیر السؤال (الاسئل) همزه‌نک کسریله براد ملک حاجت ومسئولنی قضا ایتمک معناسنه درکه همزه سی ازاله ایچون اولور یقال اسأل سؤله ومسئلته اذا قضی حاجته وبلال بن جریرک اشبو اذا ضفتهم او سایلتهم • وجدت بهم علة حاضرة بیتنده واقع سایلتهم کلمه سنده که سینک فتحی وهمزه‌نک مدی ویای تحتیة مفتوحه ایله در لغتین بینی جمع ایلمشدر بری اصل اولان سألته کلمه سندن همزه در وبریسی سایلته کلمه سنده واقع همزه نک عوض وفرعی اولان یای تحتیه در وبو فاعلته وزننده در پس بوک وزنی فعایلتهم اولور وبو نظیری اولمیان برمثال نادر در مترجم حقیر دیرکه کشاف حاشیه سنده [سأل سائل بعذاب واقع] الایه کریمه‌سنک تفسیرنده بو وجه اوزره مشروحدر که اشبو ★ سأل سائل ★ کریمه‌سی ایکی وجهله قرأت اونمشدر بری مهموز اوله رق وبری الفله قرأت اونمشدر که واودن مقلوبدر قال وخاف کبی وبو قریش لغتیدر وبونده اجوف یائی لغتی دخی وار در نته که تفاعلنده یتساءلان ویتساولان ویتسایلان دیرلر یاخود یاء همزه دن مقلوبدر وبر لغت دخی وار در که سال کلمه سنک الفی همزه دن مقلوبدر منساه و منسأه کبی پس بلال

مزبوو سایلته کلمه‌سنده که مسایله‌دندر همزه لغتنه وهمزه‌نك فرعی اولان یاء لغتنه
رعایتله ایکیسنی جمع ایلمشدر عندنده‌بریسی مرجح اولمغله صیادك یانغه ختنی اطلاقی
قبیلمندن اولور وبعذاب واقع کلمه سنده باء عندالاخفش عن معنا سنه در نته که
مؤلف دخی اکا ذاهب اولمشدر که بکذا لفظنی عن‌کذا ایله بیان ایلدی وعندغیره
بوراده‌سئوال دعا معنا سـنه مستعملدر وبعضلر مرادف عدایتکله مراد فنه حمل
ایلدیلر (التساءل) تفاعل وزننده بری برنی صورشدرمق معناسـنه در یقـال
تساءل القوم اذا سأل بعضهم بعضا وبری برلرندن نسنه طلب ایدشمك معنا سـنه
قایلمدر (السبیل والسبیلة) سینلرك فتحیله آچق اولو یوله دینور مذکر ومؤنث
اولور جمعی سبل کلو کتب وزننده شارح دیرکه تأنیثی اهل حجز وتذکیری تمیم
لغتیدر وقوله تعالی [وعلی الله قصدالسبیل] الایة فالسبیل ههنا اسم جنس لقوله
ومنهـا جائر یعنی آیت مرقومه ده واقع سبیل کلمه سی اسم جنسـدر که سبیل
واحد مراد دکلدر تتمه سنده واقع ومنهـا جائر قولی قرینـه سیله که تقسیمی
متضمنـدر واسم جنس اولدیغندن ناشی قصد لفظی کندیسنه مضاف اولدی
وقوله تعـالی [وانفقوا فی‌سبیل الله] ای فی‌الجهـاد وکل ما امرالله به من خیر
واستعماله فی‌الجهاد اکثر یعنی شرعده متداول اولان سبیل‌الهی مطلقا تقرب الی الله
شرقنه موصل او لان مذهب ومسلکه واکثری غزا وجها ده اطـلاق اولنور
(ابن‌السبیل) ابن‌الطریق دیمکدر که یولجی‌یه اطلاق اولنور وشرعده زادونواسی
قالمامغله بلده‌سنه رجوعدن عاجز وقر ومانده اولان یولجی‌یه دینور بیت‌المـالدن
حصه‌سی واردر یقال هو ابن‌السبیل ای‌ابن الطریق ای الذی قطع علیه الطریق
(السابلة) چکنمش طریق مسلوکه‌یه دینور وبونسب اوزره در یقال مر القوم
فی‌السابلة ای‌الطریقة المسلوکه وبولده کیدوب کلان یولجی طائفه سنه دینور جمعی
سوابل در یقال مرالقوم فی‌السـابلة ای‌الطریقة المسلوکة وبولده کیدوب کلان
مختلف جماعته دینور جمعی سـوابل در یقال مرت السـابلة ای القوم المختلفة
علی‌السبیل (الاسبال) همزه‌نك کسریله بولك یولجسی چوق اولمق معنا سنه در که
ایشلك اولمق تعبیر اولنور یقال اسبلت الطریق اذا کثرت سابلتها وپرده وازار
مقوله‌سنی اشغی صالیورمك معناسنه‌مستعملدر یقال اسبل‌الازاراذا ارخاه وپیدرپی
کوزیاشنی آقتمق معنا سنه مستعملدر یقال اسبل الدمع اذا ارسله وسحاب یغمورانزال
ایلمك معنا سـنه مستعملدر یقال اسبلت السماء اذا امطرت واکثـار کلام ایلمك
معناسـنه مستعملدر یقال اسبل علیه اذا اکثرکلامه علیه ولازم اولور کوزیاشی
ویغمورمتصلا دوکلمك معناسنه‌در یقال اسبل‌الدمع والمطراذا اهطلا واکین باش‌ویرمك
معناسنه‌در یقال اسبل‌الزرع اذاخرج سبولته (السبولة) صبوره وزننده (والسبله) فتحاتله

(والسنبلة) فتحه وزننده اكين باشنه دينور كه طوب دانه‌لو صالقميدر فارسيده
خوشه دينور مؤلف سنبله لفظنی بوراده استطرادا یاخود نوننك اصلیه وزائده لکی
بابده اختلافه مبنی ذکر ایلمشدر وقالدیکه روض انف نام کتابده مرسوم اولدیغی
اوزره اهل حجاز عندنده سنبله نك نونی زائد اولمغله اندن افعال بابنی تعمیر بقله
اسبل الزرع دیرلر نته‌که حنظله دن احظال تصریف ایدرلر وبنو تمیم عندنده نونی
اصلیه اولمغله اندن همان سنبل سنبله فعلنی تصریف ایدرلر وقبیلهٔ همدان سنبله یه
سبوله وسبله اطلاق ایلملریله انلردن قیاس اوزره اسبال تصویغ ایدرلر پس بوراده
وذکری آتی سنبله ماده سنده بو اقواله ضمنا اشارت ایتمش اولور وسنبله یه ترکیده بشاق
تعبیر ایدرلر (السبل) فتحتینله یغموره اطلاق اولنور یقال وقع السبل ای المطر
وبرونه اطلاق اولنور صورت اسبالده اولدیغی ایچون وسوکرب صوارمغه
اطلاق اولنور کویاکه باشدن ایاغه اسبال شتم ایدر یقال علاه بالسبل ای السب
والشتم واکین خوشه سنه دینور وغشاوهٔ عین علتنه دینورکه عروق ظاهره‌نك
طبقهٔ ملتحمه سطحنده منتفخ اولوب بیلرنده تتون کبی سیاه پرده‌نك انتساجندن
حادث اولور اکثر کتب طبیه‌نك بیاننه کوره سبل برپرده‌درکه عروقه مشابه
اولان اجسام غریبه‌نك کوز اوزره متولد اولان پرده‌یه انتساجندن حادث اولور
کویاکه اورمجك آغنه مشابه برزار حاصل اولور فعلی قول المؤلف یقال وقع
فی عینه السبل وهو غشاوة العین من انتفاخ عروقها الظاهرة فی سطح الملتحمة
وانتساج شیٔ فیمابینهما کالدخان ترکیده بوعلته پرده تعبیر اولنور بعض نسخه‌لرده
وانتساج شیٔ یرنده وظهور شیٔ مرسوم اولمغله اول نسخه‌لر غلطدر ومؤلفك
تعریفی موجز صاحبنك تعریفنه موافقدر (السبلة) فتحاتله اوست دوداغك
وسطنده اولان دائره‌یه دینور علی قول بیغه یاخود بیغك اوجلرینه یاخود ایکی
طرفلو بیقلرك قاوشدیغی یره یاخو خاصة صقالك اوجنه طوغری ذقن اوزره
نابت قیللرك مجموعنه یاخود صقالك اوجنه دینورکه سینه‌یه طوغری انوب
صارقار جمعی سبال کلور سینك کسریله شارح دیرکه نسخه‌لرده سقط واقعدر
زیرا اوهی اللحیة کلها عبارتیله اولمغله اوهی اللحیة قولی ساقط اولمشدر یاخود
صقالك مجموعنده اطلاق اولنور دیمکدر وسبله دوه‌نك آلت چکه‌سندن بوغرینه
طوغری صارقان تویلره دینور وثیاب ولباسه اطلاق اولنور یره طوغری
صادقدیغیچون یقال جر سبلته ای ثیابه وعربلر سبله ایله دوه‌نك دریسنك رقت
ونزاکتندن کنایه ایدرلر یقال بعیر حسن السبلة ای رقة جلده وبالمجاوره
دوه‌نك بوغزی چقورینه اطلاق اولنور ومنه یقال کتب فی سبلة الناقة ای طعن
فی ثغرة نحرها وتقول العرب جاء وقد نشر سبلته ای جاء متوعدا یعنی بیغی خروس

كبی قباردوب سرپه رنك كلدی كه مراد ابعاد و تهديد ايدرك كلدی ديمكدر زيرا اول هنكامده يقنر
خروس توبی كبی قباروب سرپيلور (ذوالسبلة) خالد بن عوف بن نضله نك لقبيدر كه رؤساى
عربدندر (السبلانی) فتحاتله ويای نسبتله (والمسبل) محسن وزننده (والمسبل)
مكرم وزننده (والمسبل) محدث وزننده (والمسبل) معظم وزننده (والاسبل)
احمد وزننده سبله‌سی اوزون آدمه دينور شارح ديركه بوراده سبله‌دن مراد بيق
اوجلريدر يقـال رجل سبلانی ومسبل ومسبل ومسبل ومسبل واسبل ای طويل
السبلة ومسبل محسن وزننده ذكره اطلاق اولنور وكلره دينور ضب معناسـنه
وقار اوقلرندن التنجی يه دينور شهر ذی‌الحجه‌نك اسم قديميدر ايام سنه‌يی نهايته
اسبال ايلديكيچون ومسبل معظم وزننده يافشقسز بدقيافت قوجه كشی يه دينور
(السبلاء) حمراء وزنـنده اوزون كرپكلو كوزه وصف اولور يقال عين سبلاء
ای طويلة الهدب (الاسبال) همزه‌نك فتحيله سـبله‌نك جمعيدر كه بورنه ويقلره
يابيتلرك اوجلرينه دينور عربلر بالاسـتعاره برطرفك كنارينه ودوداغنه اطلاق
ايدرلر ومنه يقال ملأ الكأس الی اسبالها ای حروفها وشفاهها (السبلة) فرحه
وزنـنده اوزون وصارقق خصيه يه وصف اولور يقال خصية سـبلة ای طويلة
(بنوسباله) سحابه وزننده برقبيله در (السبلة) غرفه وزنـنده واسع وشامل
اولان يغموره دينور يقال وقعت السـبلة ای المطرة (اسـبيل) ازميل وزننده
بربلده آديدر (سبال) كتاب وزننده مدينه ايله بصره مياننده برموضعدر (سبل)
جبل وزننده يمامه قريننده برموضعدر وبرفرسك اسميدر وسبل بن العجلان طائفی
الاصل صحـابيدر وهبيره نام محدثك پدری اسميدر ياخود بوشين معجمه ايله در
(السيل) فتحتينله ابن حدقة بن نطه نام كمسه‌نك لقبيدر وسبل بربلوك مزراقلره
دينور آز اولسون چوق اولسون يقال سـبل من رمح ای طائفة منها (سـبلل)
جعفر وزننده برموضعدر (التسبيل) تفعيل وزننده برنسنه‌يی فی سبيل الله وقف ومباح
قلمق معناسنه در يقال سبله اذا جعله فی سبيل الله تعالی (ذوالسبال) كتاب وزننده ابوهريره
رضی الله عنه حضرتلرينك دايسی اولان سعيد بن صفيح نام كمسنه‌نك لقبيدر (سبال) شداد
وزننده ازدابن جبل بن موسی نام محدثك والدينك جدی اسميدر (سـلسبيل)
زنجبيل وزنـنده جنتده برچشمه‌نك اسميدر بوجهتله معرفه وغير منصرفدر لكن
آخر آيتده اولوب سـائر فواصل آيات منون اولمغـله تناسب وازدواج ايچون
آخرينه الف زياده‌سيله منون اولدی وعنقريب ماده‌سـنده بيان اولنور مؤلفك
بوراده ذكری بعضلر سل سبيلا كلمه‌لرندن مركب يعنی منحوت عد ايتدكلرينه
مبنيدر (بنوسبيله) جهينه وزننده عربدن برقبيله‌در (سبلان) فتحاتله برطاغك اسميدر ونجبه
محدثلرك لقبيدر كه سالم مولی مالك بن اوس وابراهيم بن زياده وخالد بن عبدالله وشيخ خالد
بن دهقان اولان ابوعبدالله‌در (السبتل) عصفر وزننده بركونه سبزه نخميدر (السبحل)

قطر وزننده ابری کلره وایری ویومرن دوه به و وشطلوه و نومنده قبزه دینور (السفنل) سفرجل وزننده سجل معناسنه در وبعضده صیدوشلر ایلک کرته سنده بانع اولمش ارسلان یاور یسنه دینور (السبحلة) جدله وزننده تسبیح وجدله کبی مصدر در برآدم سبحان الله دیمك معناسنه در یقال سبحل الرجل اذا قال سبحان الله (السبحلل) سبهلل وزننده ومرادفیدر کما سیذکر (الاسبغلال) غین معجمه ایله اقشعرار وزننده جامه اصلانمق معناسنه در یقال اسبغل الثوب اذا ابتل بالماء ویقال اسبغل الشعر بالدهن ای ابتل به (السبغلل) سمندل وزننده سلاحسز ویراقسز فارغ ومجرد آدمه دینور تقول اتانا فلان سبغللا ای لاشیء معه ولاسلاح علیه (المسبغل) مضمحل وزننده ککیش وتام ووافر اولان شیئه دینور یقال ثوب مسبغل ای متسع ضاف ویقال درع مسبغلة ای متسعة ضافیة (السبهلل) سبغلل وزننده ومرادفیدر که یراقسز وسلاحسز فارغ ومجرد کمسه دینور علی قول برکمسه‌یی مهم ایدیکندن اصلا مبالات ایلمیوب بی باك ویروا اولوب صالنی بولانی کزر اولان آدمه دینور یاخود دنیوی واخروی برعمل ایله مشتغل اولمیان بطال وبیکار آدمه دینور ایلاق تعبیر اولنور خلاصه‌سی باطل وبیهوده دیمکدر یقال جاء فلان سبهللا ای سبغللا اوختالا غیر مکترث اولافی عمل دنیا ولا اخرة قال الشارح ومنه قول عمر رضی الله عنه [انی لاکره ان اری احدکم سبهللا فی عمل دنیا ولافی عمل آخرة] مترجم دیرکه ابن اثیرك بیانه کوره بورادە دنیا وآخرة کلمه‌لری منوندرکه نکره‌لردر لکن تنکیرلری مضافلرینه راجعدرکه عمل کلمه‌سیدر پس لافی عمل من اعمال الدنیا ولافی عمل من اعمال الاخرة دیمکنده در ویقولون مشی فلان سبهللا اذا جاء وذهب فی غیر شیء یعنی ایشی کوجی یوغیکن بیهوده یره کیدوب کلور ویقولون هوالضلال بن السبهلل ای الباطل (السبل) قتل وزننده ناس واحدا بعد واحد برمحلدن پیدرپی خروج وظهور ایلك معناسنه یقال سبل القوم سبلا من الباب الاول اذا خرجوا متتابعین واحدا بعد واحد وکوز یاشی وانجو مغوله‌سی نسنه صاپر صاپر آقق ودیزیسندن صیریلوب دوکلمك معناسنه در یقال سبل الدمع واللؤلؤ اذا جری قطرانا فهو ساتل (الاستبال) افتعال وزننده (والتساتل) تفاعل وزننده سبل معناسنه در یقال استبل القوم وتساتلوا بمعنی سبلوا (المسبل) مقعد وزننده طار یوله دینور یقال وقع فی مستل ای طریق ضیق (السبل) فحتینله طوشجل قوشنه دینور علی قول اکا شبیه یاخود کرکس قوشنه شبیه برقوش اسمیدر جمعی سبلان در سینك ضمی وکسریله وسبل مصدر اولور برکمسه اویمق تبع معناسنه یقال سبل فلانا سبلا من الباب الرابع اذا تبعه (المساتلة) مفاعله وزننده اویمق متابعه معناسنه در یقال ساتله اذا تابعه (السبالة) ثمامه وزننده هرنسنه‌نك آلچغنه وکثرینه دینور یقال بقیت

سبالته

ستالته ای رذالته (المسنول) مسلوت وزننده مرادفیدر که بتون آنی صیریلوب
آلنمش کیکه دینور یقال عظم مسنول ای مسلوت (السجل) سینك فتحی وجیمك
سکونیله صوایله طپطلو اولان بیوك قوغه یه دینور پس وصغیره منافی اولانه اطلاق اولنماق
لازمدر تقول سقیته سجلا وهو الدلو العظیمة مملوة واشبو سجل کلمه سی مذکردر وقوغه
طلوسی صویه دینور یقال سقاه سجلا ای ملأ لدلو وکریم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور یقال
رجل سجل ای جواد وبیوك ممه یه اطلاق اولنور جمعی سجال وسجول کلور ومنه المثل * الحرب
بینهم سجال * ای سجل منها علی هؤلاء وآخر علی هؤلاء یعنی کاه بونلر وکاه انلر غالب اولور
پس معناسی اولدن مأخوذدر قیودن صو چکن اعراب بادیه نك هر برینك بر قوغه لری
اولمغله بالمناوبه صو چکرلر پس محاربه ده بالمناوبه ظفر وغلبه اکا تمثیل اولنمشدر
زمخشری بوراده سجال مفاعله دن مصدر اولمق دخی ممکندر دیدی وسجل مصدر
اولور برنسنه یی قوغه بوشلدر کبی یوقاریدن اشاغی یه براقق واتمق معناسنه در
یقال سجل به سجلا من الباب الاول اذا رمی به من فوق وصو دوکمك معناسنه در یقال سجل
الماء اذا صبه (السجیل) امیر وزننده سجل کلمه سنی تأکید ومبالغه ایچون ایراد
اولنور یقال سجال سجیل مبالغة ویقال دلو سجیل وسجیلة ای ضخمة بوراده تذکیر سجل
اعتبارینه مبنیدر ویقال خصیة ای بینة السجالة مسترخیة الصفن واسعه یعنی بیوك
قوغه کبی دریلری ککیش وصارقق خایه در پس بو معنالرده سجیل کلمه سی سجاله دن
صفت اولور که باب خامسدندر بیوك قوغه کبی ککیش وصارقق اولمق معناسنه در
ویقال ضرع سجل واسجل کافضل ای متدل واسع وسجیل حصه ونصیب معناسنه
مستعملدر یقال اعطاه سجیله من کذا ای نصیبه وپك وصلب وشدید اولان نسنه یه
اطلاق اولنور یقال شیء سجیل ای صلب شدید (الاسجال) همزه نك کسریله
برآدمه بر یاخود ایکی بیوك قوغه یاخود طلوسی صویرمك معناسنه در یقال اسجله
اذا اعطاه سجلا او سجلین بوراده سجلا کلمه سنك تنوینی تعظیم یاخود
تکثیر ایچوندر زیرا اسجالك مفهومنده مأخذ جهتیله مبالغه مضموندر نته که
او سجلین قولی دخی اکا مبنیدر فلینظر واسجال برآدم بر وخیر کثیر صاحبی
اولمق معناسنه در یقال اسجل فلان اذا کثر خیره وناسی ترك وفراموش ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال اسجل الناس اذا ترکهم وبرنسنه یی حالی اوزره
بوشلایوب ترك وتسییب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسجل الامر الیهم اذا
اطلقه قال الشارح ومنه الحدیث [تسجلوا انعامکم] ای لاتطلقوها فی زرع الناس
وحوضی طولدرمق معناسنه در یقال اسجل الحوض اذا ملأه (السجلاء) حمراء
وزننده بیوك ممه لو حیوانه دینور یقال ناقة سجلاء ای عظیمة الضرع وقیجی بیوك
عورته وصف اولور یقال امرأة سجلاء ای لعظیمة المأکمة (المساجلة) مفاعله
وزننده برکمسه ایله برنسنه مفاخرتنده بحث وادعا ایله یارشمق معناسنه در

فی الاصل قوغه یاز شی ایچون معنا سنه در که ایکی کمسه قیو کنارنده طوروب
وهر بری ادعا ایله انتده اولان بیوك قوغه ایله صو چکرلر احد هما اخردن زیاده
چکر ایسه اول غالب اولور بعده مطلقا برماده ضمننده ادعا ایله معارضه ومفاخرتده
استعمال اولندی یقال ساجله اذا باراه وفاخره (التساجل) تفاعل وزننده ایکی
یاخود زیاده آدملر بری بریله بحث وادعا ایلدکلری نسنه‌ده بالمعارضه یارش ایدشمك
معنا سنه در یقال هما یتساجلان ای یتباریان (المسجل) مکرم وزننده مسیب
صالیورلمش نسنه‌یه دینور مرسل ومطلق معنا سنه ومنه یقال فعلناه والدهر مسجل
ای لایخاف احداحدا وهرکسه مباح ومبذول وبیدریغ اولان شیئه اطلاق اولنور
یقال شیء مسجل ای مبذول مباح لکل احد قال الشارح ومنه قول ابن الحنفیة
فی قوله تعالی [هل جزاء الاحسان الا الاحسان] هی مسجلة للبر والفاجر
(التسجیل) تفعیل وزننده ذکر قوامه کلمك معنا سنه در یقال سجل الرجل
اذا انعظ وبر نسنه‌یی قوغه بوشالدر کبی بوقر یدن اشاغی‌یه براقق معناسنه در یقال
سجل به‌اذاری به من فوق ومحکمه‌ده سجل یازمق معناسنه در یقال سجل القاضی
اذا کتب السجل (السجل) کسرتینله وتشدید لامله محکمه‌ده عهود ومواثیق
واحکام مقوله‌سی موادکتب اولنان مجله وکتابه دینور جمعی سجلات در حالیا
قاضینك صور دعاوی قید ایلدیکی کتابده متعار فدر قاضیعسکرلرك روزنامجه‌لرینه ده اطلاق
اولنور یقال کتب علیه سجلا وهو کتاب العهد ونحوه مغربده کتاب الحکم ایله مفسردر که
قاضینك حکم حجتی اوله‌جقدر وبعضلر طومار ایله بیان ایلدیلر وعندالبعض سجیل کبی سنك
وکل معربیدر اوائلده اکا یاز ویازارلر ایدی بعده مطلقا مکتوب فیه اولان صحیفه‌ده
مستعمل اولنوب مرتبهٔ ثالثه‌ده قاضی سجلنده متعارف اولدی وسجل کاتبه اطلاق
اولنور واهل حبش لسانده رجل ومردم معناسنه درکه ارکشی دیمکدر وفخر
عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك دیوانلری کتابندن برکاتب مخصوصك
اسمیدر وبرفرشته‌نك (السجل) سینك کسری ولامك تخفیفیله سجل کلمه‌سنده که
تشدید لامله درلغتدر کتاب مرقومه دینور (السجل) سینك ضمیله سجلاء کلمه‌سنك
جمعیدر که بیوك ممه‌لو ناقه‌یه دینورنده که ذکر اولندی (السجیل) سکیت وزننده
کسك طرزنده برکونه طاشه دینور وبو سنك وکل معربیدر که مراد قوملو چامور
ایله بخته اولوب صکره متحجر اولان طاشدر ومنه قوله تعالی [ترمیهم بحجارة
من سجیل] ای حجارة کالمدر معرب سنك وکل او کانت طبخت بنار جهنم وکتب
فیها اسماء القوم اوقوله تعالی من سجیل ای من سجل ای مما کتب لهم انهم یعذبون
بها قال تعالی [وما ادراك ما سجین کتاب مرقوم] والسجیل بمعنی السجین یعنی عند
البعض نار جهنمده چامور ایله مطبوخ طاشلر درکه اوزرلرنده نازل ومصیب اوله‌جق
اشخاصك اسملری مرسومدر یاخود سجیل بوراده سجل دیمکدر یعنی فی الاصل سنك

وكل معربى اولان سجل اولوب بعده اشباع اولنمشدر پس حجارۀ مرقومه ايله
تعذيب اولنه جقلرى مكتوب اولان كتاب محفوظ احكامندندر ديمكدر زيرا
[وما دريك ما سجين كتاب مرقوم] الاية كريمه سى بومعنايه دليلدر زيرا سجيل بورا سجين
معناسنه دركه كتاب مرقوم ايله مفسردر وازهرى ديديكه بومعنا بنم عندمده معانئ
سائره دن احسن واثبتدر (الساجول) (والسوجل) جوهر وزننده (والسوجلة)
جوهره وزننده شيشه غلافنه دينور (السجنجل) سمندل وزننده آيينه يه دينور
وبولغت روميه در عربلر اخذ واستعمال ايلديلر يقال نظر فى السجنجل اى المرآة
والتونه دينور وكومش سبيكه لرينه دينور مفردى سجنجله دور وزعفرانه دينور
(الانسجال) انفعال وزننده صو دوكلمك معناسنه در يقال سجل الماء فانسجل اى صبه
فانصب (السجول) صبور وزننده سودى چوق چكى يه وصف اولور يقال عنز
سجول اى غزيرة بعض نسخه ده عين سجول اولمغله اولدخى ملايمدر (سجال
سجل) سينلرك كسريله قيون قسمنى صاغمق ايچون چاغره جق كلماتدندر (السحل)
سينك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله يالك قات ايركدن طوقنمش كوشك بزه دينور
يقال جاء وعليه ثوب سحل اى لم يبرم غزله وبومعناده مصدر اولور يقال سحل
الثوب سحلا من اباب الثالث اذا نسجه غير مبرم غزله وسحل يالك قات ايپه دينور
بونلرك مقابلنه مبرم دينور يقال شده بالسحل اى الحبل الذى على قوة واحدة
ويردزلو بياض بزه على قول پنبه دن بز بورنجكه دينور يقال جائت وعليها سحل
وهو ثوب ابيض او من القطن جمعى اسحال وسحول كلور وسحل كلور ضمتيله
وسحل كذلك مصدر اولور برنسنه نك قبوغنى يونوب صويمق معناسنه در يقال سحله سحلا
من الباب المزبور اذا قشره ونحته ويل يرك يوزنى صيرمق معناسنه در يقال
ان الرياح تسحل الارض اى تكشط ما عليها واقچه اوكوز تلمك معناسنه در يقال
سحل الدراهم اذا انتقدها واقچه يى فى الحال صايوب ويرمك معناسنه دركه
طرنغى دينده ويرمك تعبير اولنور يقال سحل الغريم مائة درهم اذا نقده وهارل
هارل قامچى ايله اورمق معناسنه دركه وجودك دريسنى صويوب صيرر يقال
سحله مائة سوط اذا ضربه وسحل وسحول كوز آغليوب صاپر صاپر ياش دوكمك
معناسنه در يقال سحلت العين سحلا وسحولا اذ ابكت وبرآدمه لوم وشتم ايلمك
معناسنه در يقال سحله فلان اذا شتمه ولامه (السحيل) امير وزننده
بودخى يالك قات ايپلكدن طوقنمش بزه دينور (وسحيل وسحال) سينك ضميله
اشك وقاطر قسمى آكيرمق معناسنه در يقال سحل البغل سحيلا وسحالا من الباب
الثالث والثانى اذا نهق وسحيل وسحال اشك قسمنك اكيردقدنصكره بوغزنده تردد
ايدن خرلدى يه دينور (الانسحال) انفعال وزننده برنسنه نك قبوغى صويلق

معناسنه در يقال سحله فانسحل اي قشره فانقشر وآب روان كبي منسحل تكلم
ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه برنسنه‌نك يتون قبوغي صويلوب صيريلور يقال
انسحل بالكلام اذا جرى به (الساحل) دكز ياليسنه دينور يقال قعد بالساحل
اي ريف البحر وشاطئه وبو مقلوبدر زيرا صويق معناسنه اولان سحلدن مأخوذ
اولمغله قياس اولان مسحول اولمقدر زيرا بالي بي صو صدمه ايله سحل وتقشير
ايدر ياخود مضاف مقدردر كه ذوساحل ديمكدر سحل ايدجي صو صاحبي ديمك
اولور زيرا صو مدوجزر ايله فينك قشرني صيروب كوتورر مترجم دير كه بعضلر
عيشة راضية قبيله سندن وبعضلر نسب اوزره اعتبار ايتديلر (المساحلة) مفاعله
وزننده دكز ياليسنه كلمك معناسنه در يقال ساحل القوم اذا اتوا الساحل
(السحالة) ثمامه وزننده التون وكومش اكه‌لنوركن دوكيلن برادهيه دينور كه
اكنتي تعبير اولنور يقال هذه سحالة الذهب والفضة وهي ماسقط منهما اذا برد
وناسك سفله وفرومايه طائفه‌سنه دينور يقال جاء ومعه سحالة القوم اي خشارتهم
وبغداي واربه مقوسي غلاتك قبوقلرينه دينور (المسحل) منبر وزننده نسنه
يونجق آلته دينور كه ركي يقال سحله بالمسحل اي بالمنحت ودورييه واكه‌يه دينور
يقال سحله بالمسحل اي المبرد وزبانه اطلاق اولنور نه كونه اولورسه اولسون يعني
كرك فصيح اولسون وكرك اولمسون لكن اساسده ولسان مسحل جمل كالمبرد قيدي فصاحتلو
لسانه تخصيصي مشعردر مؤلف دير كه جوهرينك بلا حرف عطف وصف عنوانيله
واللسان الخطيب قولي سهودر صواب اولان والخطيب اولمقدر كه معناي مخصوصيدر
ومسحل آت كمنه دينور لجام معناسنه على قول كم طماغي ديدكلري چتال
دموره دينور كه آتك آغزينك ايچنه كيرر وبليغ وسخنور خطيبه اطلاق
اولنور يقال خطيب مسحل اي بليغ مؤلف آنفا جوهرييه تعرضنده
صواب اولان والخطيب اولمقدر قوليله مسحل مطلقا خطيبه ده اطلاق
اولنديغني تلميح ايتمشيكن غريبدر كه اكا تعرض ايلميوب خطيب بليغ ايله
بيان ايلديلر ومسحل آت كمنك آغزلغنك ايكي اوجلرنده اولان حلقه‌لرك هربرينه
دينور كه ديزكين انلره چكيلور ومنه ركب فلان مسحله اي تبع غيه فلم ينته بعضا
وباشي سردات مسحل مزبوري آزييه المغله صعوبت ايدوب فارسك اداره
واعمالني اصلا اسلوب كتدكده باشنه ركب الفرس مسحله ديرلر بو معنادن اخذ ايله فلان
اصلا منزجر اولميوب تمادي وطغيانه منهمكدر ديه جك يرده ركب فلان مسحله ديرلر مؤلفك
والغي ركب مسحله قولي وايضا الغي يقال ركب تقديرنده دركه مسحل غي وطغيان
موقعنده دخي مستعملدر ديمكدر ياخود والغي مبتدأ وركب مسحله جمله‌سي خبر
اولوب فاعل مقدر ومسحله ضميري مبتدايه راجعدر ياخود ضمير فلانه راجعدر
وبو مبالغه‌يي متضمندر لكن سباق اقتضاسيله قول اول ارجحدر قال الشارح ومنه

قول

قول علی کرم الله وجهه [ان بنی امیة لایزالون یطعنون فی مسحل ضلالة] ای انهم
یسرعون فیها ویجدون ومسحل صقالك برطرفنه دینور علی قول عذاردن اشاغی
مقدم لحیه یه وارنجه هرجانبه مسحل وایکی جانبه مسحلان دینور وجود وسخاده
درجهٔ کماله رسیده اولان آدمه وصف اولور یقال رجل مسحل ای غایة فی السخاء
ووالی وحاکم طرفندن اقامت حدود ایتمکه مأمور جلاده دینور یقال هو مسحل
ای جلاد یقیم الحدود بوراده جلاد دکنك چلان کمسه‌در که مضروبك دکنکله
دریسنی سحل ایدر ومسحل نشیط وشاطر ساقی یه دینور واون الکنه دینور
منخل معناسنه وصوطلومنك وآزق دغارجغنك اغزینه دینور وقرآن کریم قرائتنده
ماهر وحاذق اولان آدمه دینور ونازك وپاکیزه یوق بزینه دینور ودائما
بالکز باشنه عمل ایدن بهادر آدمه دینور وصو یی پك چوق اولوب شدتله
دوکیلور اولان اولوغه دینور یقال میزاب مسحل اذا کان لایطاق ماؤه وعزم
صارم قصد جازم معناسنه مستعملدر ومنه یقال رکب فلان مسحله اذا عزم
صارما علی الامر وجد فیه بوشکیمهٔ لجام معناسندن مأخوذدر ویالك قات
بوکلمش ایپه دینور مبرم مقابلیدر بوراده والغی لعظی مرسوم اولمغله آنفا ذکر
اولندی وپك فراوان یغموره اطلاق اولنور وانسانك یوزینك برجانبنه دینور
یقال شاب مسحله ای عارضه وشریح بن قرواش العبسی فرسنك اسمیدر وبرآدمك
اسمیدر واعشی نام شاعرك تابعی اولان جنی اسمیدر (السحال) کتاب وزننده
بودخی که دینور لجام معناسنه (الاسحلانی) همزه‌نك وحانك کسریله طویل
اللحیه آدمه اطلاق اولنور یقال رجل اسحلانی اللحیة ای طویلها (الاسحلانیة)
هابله بالابلند اولوب حسن وجمال ویال وبال صاحبه‌سی خاتونه دینور یقال امرأة
اسحلانیة ای رابعة طویلة جمیلة (المسحلان) میمك وحانك ضمیله (والاسحلان)
اسطوان وزننده (والمسحلانی) کذلك ضمتینله اوزون بویلو علی قول کور
ودوز صاچلو جوانه وصف اولور مؤنثلری هابله‌در یقال شاب مسحلان واسحلان
ومسحلانی ای طویل اوسبط الشعر افرع (السحلال) سینك فتحیله بیوك قارنلو
آدمه دینور (سحلان) ضمتینله بروادی یا برموضع آدیدر (سحول) صبور
وزننده یمنده برموضعدر آنده ثیاب نسج اولنور (الاسحل) کسرتینله برجنس
شجردر که دالرندن مسواك اتخاذ اولنور (السحلة) همزه وزننده کوچك
دیشی طوشانه دینور (المسحول) جوره وجوجه آدمه اطلاق اولنور کویا که
وجودی صیرلمش اولور یقال رجل مسحول ای صغیر حقیر ودوز ککیش مکانه
اطلاق اولنور وعجاج نام کمسه‌نك برارکك دوه‌سی اسمیدر (الاساحل) اسافل
وزننده صو آقندیلرینه دینور یقال نزلوا فی الاساحل ای مسائل الماء (الاسحال)

همزه‌نك كسريله . آدمی ناس كندیسنه شتم ودشنام ایله دائما تحقیر ایدر بوناق
معناسنه در يقال سحل فلانا اذا وجد الناس يسحلونه ای يشتمونه بورادە شتم
معنای مجازیدر (السحبل) جعفر وزننده ایری وبیوك قوغه وكاره طلومه
وصری قارنه دینور وواسع دره‌یه دینور نته كه سحبل دخی بومعنایه‌در كه
ماده‌سنده ذكر اولندی وسحبل بردرەنك اسمیدر (السحبلة) سینك فتحیله قوغه
كبی صارفق خابه‌یه دینور (السحجنة) دحرجه وزننده بر نسنه‌یی ال ایله اوغوب
بورنی و بورشغنی كیدرمكله دیدوز مسبقل قلمق معناسنه‌در يقال سحجل الشیء
اذا دلكه وصقله (السحادل) علابط وزننده آلت تناسله دینور ومنه المثل
« هو لايعرف سحادليه من عنادليه » يعنی ذكرنی خایه‌لرندن فرق وتمیز ایلیه‌جك
استعدادی بوقدر عنادل ضمیله خایه‌یه دینور وسحادله كلمه‌سنده تثنیه ایرادی موقعی
اولان خایه‌لر اعتباریله‌در یاخود مشاكله ایچوندر (سحدل) جعفر وزننده
بر رجل علمیدر (السخلة) سینك فتحی وخای معجمه‌نك سكونیله قوزی‌یه‌دینور
بیوك وكوچك اولسون اركك ودیشی اولسون جمعی سخل‌در هاسز وسخال
كلور سینك كسریله وسخلان كلور سینك ضمیله وسخله كلور عنبه وزننده نادر
اولەرق مؤلف السخلة ولدالشاة ما كان عبارتیله تفسیر ایتكله كندی قاعده
وطریقه‌سی اوزره اولیجه تعمیم اولنمشدر بونسخه صحاحده وسائرده طوغدیغی
ساعتده قوزی‌یه واوغلاغه اطلاق اولنمق اوزره مرسومدر نهایت مقدمة الادبده
بره بوازده يعنی یكی طوغمش قوزی ایله مفسردر كرچه مؤلفك ما كان تعبیری
اركك ودیشی‌یه شمولیله اعتبار اولنورسه نوعا اصول سائره‌یه موافق اولور
لكن كندی طریقه‌سنه مخالف اولور خصوصا طوغدیغی آنده قیدی دخی یوقدر
فليحرر (السخل) سكر وزننده (والسخال) رمان وزننده ضعیف وخوار
واللرندن خیر وشر كلمز كمسنه‌لره دینور مفردلری سخل‌در نخل وزننده يقال
رجال سخل وسخال ای ضعفاء ارذال وسخل سكر وزننده جكردكی یكشمز اولان
كثیر خرمایه دینور شیص معناسنه (السخل) سینك فتحیله سخل وسخالك
مفردیدر كه ذكر اولندی وناقص وناتمام اولان شیئه دینور كه هنوز حدتمامنه
بالغ اولمیه وسخل مصدر اولنور نفی وسلب ایلمك معناسنه در نته كه خسل دخی
بومعنایه‌در يقال سخلهم سخلا من الباب الثالث اذا نفاهم وبر نسنه‌یی خدعه
وصنعتله بر تقریب اخذ ایلمك معناسنه در بر كمسه‌نك یانندن اصولله بر نسنه
اخذی كبی يقال سخل الشیء اذا اخذه مختلة (التسخیل) تفعیل وزننده برآدمی
عیبلمك معناسنه در يقال سخلهم اذا عابهم وخرما اغاجنك جكردكی ومیوه‌سی
ضعیف اولق علی قول میوه‌سنی وقتندن مقدم دوكمك معناسنه در يقال سخلت

النخلة اذا ضعف نواها وثمرها اونفضته وبر آدم خرما سلکمك معناسنه در يقال
سخل الرجل النخلة اذا نفضها (الاسخال) همزه‌نك كسريله تأخير ايلك
معناسنه‌در يقال اسخل الامر اذا اخره (المسخول) مرذول ومحقر نسنه‌يه دينور
يقال شئ مسخول اى مرذول ونامعلوم نسنه‌يه دينور يقال شئ مسخول اى
مجهول (سخاول) كتاب وزننده بر موضعدر (السخالة) ثمامه وزننده ايو
نسنه‌دن سچلوب آييلان شيئه دينور نفايه معناسنه (السدل) عدل وزننده
بر نسنه‌يى اشاغى صاليويروب صارقتمق معناسنه در يقال سدل الشعر سدلا
من الباب الثانى والاول اذا ارخاه وارسله مترجم دير كه اشبو سدل الثوب ماده‌سى
مسائل فقهيه‌دندر نته كه مغربده سدل الثوب اذا ارسله من غير ان يضم جانبيه
وقيل هو ان يلقيه على رأسه ويرخيه على منكبيه واسدل خطأ عبارتيله مرسوم
اولمغله بو معنالرده سدل عرفى اولمش اولور واسدال خطا اولمديغى مؤلفك
رسمندن ظاهردر. وسدل بز مقوله‌سنى يرتمق معناسنه در يقال سدل ثوبه سدلا
من الباب الثانى اذا شقه وسير وسياحت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سدل
فى البلاد اذا ذهب (الاسدال) همزه‌نك كسريله بودخى بر نسنه‌يى اشاغى
صاليوروب صارقتمق معناسنه در يقال اسدله بمعنى سدله (المنسدل) اسم فاعل
بنيه‌سيله صارقق صاچه وصف اولور يقال شعر منسدل اى مسترسل (السدل)
سينك ضميله و كسريله پرده‌يه دينور كه آصيلور جمعى اسدال كلور وسدول
كلور وسدال كلور افلس وزننده (السدل) سينك كسريله شول انجو ديزيسنه
دينور كه نسوان قلاده ايدوب كردنلرندن سينه‌يه طوغرى صالندررلر يقال
جاءت وعليها سدل اى سمط من الدر يطول الى الصدر (السدل) فتحتينله ميل
معناسنه در يقال فيه سدل الى جانب اى ميل (الاسدل) اكحل وزننده
بر طرفه طوغرى ورب اولان شيئه دينور جمعى سدل كلور كتب وزننده
يقال ذكر اسدل اى مائل (السدبل) امير وزننده حشم نشين چادرلرينك شقه‌لرنده
آرقورى تونزلق طرزنده اتكلكه دينور وزفافخانه‌يه چكيلان زاره وپرده‌يه
دينور وبر موضع آديدر ومحفه وتختروان اورتولرينه دينور كه اوجلرى اشاغى
صارقمش اوله (السودل) جوهر وزننده بيغه دينور شارب معناسنه (السودلة)
حوقله وزننده بر آدمك بيغى اوزامق معناسنه در يقال سودل الرجل اذا
طال سودله (السربال) قرطاس وزننده كوملكه دينور قميص معناسنه ياخود
زرهه دينور درع معناسنه ياخود مطلقا ملبوس اولان لباسه دينور يقال جاء
وعليه سربال اى قميص اودرع اوكل مالبس مترجم دير كه بوراده درع زره
معناسنه در نته كه كعب رضى الله عنه ديمشدر ٭ شم العرانين ابطال لبوسهم ٭

من نسج داود فيالهيجا سرابيل • (التسربل) تدحرج وزنـده سربال كيمك
معناسـنه در يقـال تسربل بالسربال اذا تلبس به (السربلة) دحرجه وزنـده
سربال كيدرمك معناسـنه در يقال سربلته اى البسته السربال وسربله اسم اولور
ياغلو تريده دينور تقول اطعمني السربله اى الثريد الدسم (السرطلة) سينك
فتحيله يالقشقسز تصلق اوزونلغه دينور يقال فيقده سرطلة اى طول فياضطراب
(السرطل) جعفر وزنـده يالقشقسز مضطرب الخلقه اوزون آدمه دينور
(اسرافيل) وهمزه نك كسريله بر فرشته اسميدر كه ملائكة اربعة مدبره نك
بريسيدر عليهم السلام واشبو اسرافيل كلمه سى عندالبعض خماسى وهمزه سى اصليه در
(السراويل) سينك فتحيله ايچ طونه دينور وبو فارسيدن يعنى شلوار لفظندن
معربدر ومؤنثـدر بعضا مذكر اولور جمعى سراويلاتدر على قول لفظ عربيدر
سروال وسرواله كلمه لرينك جمعيدر سينلرك كسريله ياخود مفردى سرويلدر
سينك كسريله وبوندن غيرى كلام عربده فعويل وزنى يوقدر فانك كسريله
واشبو سراويل كلمه سنده نونله سراوين ومعجمه ايله شروال دخى لغتدر شارح ديركه
بونك تفصيلى كافيه شروحنده مبسوطدر (السرولة) دحرجه وزنده برآدمه
ايچ طونى كيدرمك معناسنه در (التسرول) تدحرج وزنـده ايچ طونى كيمك
معناسـنه در تقول سرولته فتسرول اى البسته السراويل فتلبس (المسرولة)
مدحرجه وزنده اياقلرى تويلو اولان كوكرجنه دينور كه شلوارلى وچقشيرلى
تعبير اولنور يقـال حامة مسرولة اذا كان فيرجليها ريش ومسرول شول آته
وصف اولور كه اياغنك سكيل تعبير اولنـان بياضى بازولرينه واويلقلرينه شامل
اوله بياض شلوار كيدرلمش طرزنده اولور يقـال فرس مسرول اذا جاوز بياض
تحجيله العضدين والفخذين (السطل) سينك فتحيله لسانمزده تحريفله ستل تعبير
اولنـان قولپلى طاسه دينور جمعى سطول كلول تقول اغتسلت بالسطل وهى
طسيسة لها عروة (السيطل) حيدر وزنـده بو دخى ذكر اولنان قابه دينور
على قول لكنه دينور طست معناسـنه وبوسطل معروف دكلدر وبك اوزون
آدمه دينور (الساطل) هوايه آغمش غباره دينور نته كه طاسل دخى بومعنايه در
(التسيطل) تفعيل وزنده بركمسه سلاحسز اولهرق تك وتنها كزمك معناسنه در
يقـال جاء يتسيطل اذا جاء وحدة وليس معه شئ يعنى من السلاح (السعابل)
سينك فتحيله كريملو اوزون دوه لره دينور (السعال) سينك ضميله اسمدر
او كسركه دينوركه آق جكرك واكا متصل اولان اعضانك يعنى آلات نفسك
كنديلره مستولى اولان موذيى دفع ايچون طبيعتك حركتندن عبارتدر يقـال
به سعـال وهى حركة تدفع بهـا الطبيعة اذى عن الرئة والاعضـاء التى

تتصل بها وسعال وسعله كذلك سينك ضميله مصدر اولور او كسرمك
معناسنه يقال سعل الرجل سعالا وسعلة من الباب الاول اذا اخذه السعال
(الساعل) سعال لفظنى تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال اخذه سعال
ساعل مبالغة وبوغازه اطلاق اولنور حلق معناسنه واوكسركلى ناقه يه
دينور (السعل) فعل وزننده چتبشلو ونشاطلو اولمق معناسنه در يقال سعل الرجل
سعلا من الباب الاول اذا نشط شارح ديركه صواب اولان باب رابعدن فتحتينله
اولمقدر (الاسعال) همزه نك كسريله نشاطمند ايلمك معناسنه در تقول
اسعلته اى انشطته (المسعل) مقعد وزننده بو دخى بوغازه اطلاق اولنور
(السعلاء) (والسعلاء) سينلرك كسريله غول بيابانى يه دينور على قول جن
طائفه سنك ساحره سنه دينور كه جادو ومهيب ومهولته قوبجالو تعبير اولنور
جمعلرى سعالى در سينك فتحى ولامك كسريله مؤلف ساحرة الجن عبارتيله رسم
ايلمكله ظاهرا انس كبى جن طائفه سنك دخى جادولرى نسوان قسمندن اولور
تقول نعوذ بالله من هؤلاء السعالى اى النساء اللاتى كالسعالى وهى جمع السعلاة
والسعلاء الغول اوساحرة الجن (الاستسعال) عورت سعلاة خويندن اولمق
يعنى چاغرغان وسليطه وبدبا اولمق معناسنه در يقال استسعلت المرأة اذا صارت
كالسعلاة اى صخابة (السعل) فتحتينله چكردكى كوشك اولان ناجنس خرمانك
يابسنه دينور تقول قدم ضيفه سعلا اى شيصا يابسا (السعالى) سينك فتحى
ولامك كسريله تركيده اوكسرك اوتى ديدكلرى نباته دينوركه عربيده حشيشة
السعال دخى ديرلر يبراغى ضماد چبانلرى محلل ومفجر وتازه سى جرب علتنى قلع
وازاله ده مؤثردر وسعال ور بو وضيق علتلرينك افضل ادويه سندندر وبخور
واستنشاقنده دخى بو تأثير دركاردر (السغبلة) غين معجمه ايله دحرجه وزننده
برآدمك بدننده چوق جراحتلر پيدا اولمق معناسنه در يقال سغبل الرجل اذا
كثرت به الجراحات وطعامى اريمش چرويش ياغيله قاتق ايلمك معناسنه در يقال
سغبل الطعام اذا آدمه بالاهالة وصاچى ياغه چمدرمك معناسنه در يقال سغبل
رأسه بالدهن اذ رواه (المسغبل) مدحرج وزننده سهل وآسان نسنه يه دينور
يقال شئ مسغبل اى سهل (التسغبل) تدحرج وزننده زره كيمك معناسنه در
يقال تسغبل الدرع اذا لبسها (السغل) سينك فتحى وغينك سكونيله (والسغل)
كتف وزننده اللرى واياقلرى انجه وجثه سى كوچك اولان آدمه دينور على قول
اعضاسى مضطرب تعلق اولانه يابدخلق و بدغدا اولانه ياخود نحيف ومهزول
اولانه دينور يقال رجل سغل وسغل اى الصغير الجثة الدقيق القوائم اوالمضطرب
الاعضاء اوالسيئ الخلق والغذاء اوالمتخدد المهزول (السغل) فتحتينله بركمه وصف

مذكور اوزره اولمق معناسنه در يقال سفل الرجل سفلا من الباب الرابع اذا كان سفلا (السفرجل) سينك وفانك فتحيله ايوا تعبير اولنان معروف ميوه يه دينور جمعى سفارج كلور مفردنده سفرجله دينور هايله واشبو سفرجلك طبيعتى قابض ومقوى و بولى مدر و طعامه مشهى وصوسزلغى مسكن در و بعد الطعام تناولى مسهلدر وديلوب چكردككنى اخراج وجوفنى خالى ايدوب يرينه عسل وضع ايلدكدن صكره چامور ايلوب فرونده قاورلمش اولانى بغايت نافعدر (السفل) (والسفول) (و السفالة) سينلرك ضميله (و السفل) (والسفلة) سينلرك كسريله (والسفال) سينك فتحيله اشاغيلق والچقلق معناسنه دركه علو عينك ضميله وعلو تشديد واو ايله وعلاوه عينك ضميله وعلا وعلاوه عينلرك كسريله وعلاء عينك فتحيله مقابللريدر شارحك بيانته كوره بونلرك كيمسى اسم اوله رق استعمال اولنوركه اعلا مقابليدر وقوله تعالى [ثم رددناه اسفل سافلين] اى الى الهرم اوالتلف او الى الضلال لمن كفر هرمدن مراد ارذل عمردر (السفال) سحاب وزننده (والسفول) قعود وزننده اشاغى اولمق معناسنه در يقال سفل الشئ وسفل سفالا وسفولا من الباب الخامس والرابع والاول نقيض علا فهو سافل شارح ديركه بعضلر فرائض كتابلرنده وان سفلت كلمه سنده فانك ضمى تخطئه ايتملرى ملايم دكلدر وسفول بر نسنه نك يوقريسندن اشاغيسنه انمك ومدينه چوكمك معناسنه در طورطى كبى يقال سفل فى الشئ سفولا من الباب الاول اذا نزل من اعلاه الى اسفله (السفل) سينك فتحى و ضمى و فانك سكونيله (والسفال) كتاب وزننده بركسه برنسنه يه مايه سى اشاغى اولمغله كم بهره اولمق معناسنه در يقال سفل فلان فى خلقه وعلمه سفلا و سفلا وسفالا من الباب الخامس اذا قل خطه فيه مترجم ديركه مصباح صاحبى بونى باب اولدن تصريف ايتمشدر (التسفل) تفعل وزننده سفل وسفال معناسنه در يقال تسفل فى خلقه وعلمه بمعنى سفل (السفلة) سينك كسريله (و السفلة) فرحه وزننده ناسك ارذل واوباش وفرومايه لرينه اطلاق اولنور يقال هومن سفلة الناس وسفلتهم اى اسافلهم وغوغائهم وسفله فرحه وزننده دابه قسمنك اياقلرينه اطلاق اولنور يقال سفلة البعير سالمة اى قوائمه (السافلة) مزراغك ديب دمورينه طوغرى نصفندن اشاغيسنه اطلاق اولنور ومنه يقال ماعالية الرمح كسافلته (السفالة) ثمامه وزننده علاوه مقابليدر وعلاوه يل اسديكى يره دينوركه اوراده يل چهره يه طوقنور پس سفاله آنك مقابليدركه آنده يل چهره يه طوقنمز يقال قعد فى سفالة الريح وهى ضد علاوتها اى حيث تهب وهر شيئك اشاغيسنه دينور يقال سفالة الشئ اى اسفله وسفاله هند اولكه سنده بربلده آديدر (السفالة) سينك فتحيله

المحق و خسيس وناچيز اولمق معناسنه در يقال سفل الرجل والشئ سفالة من الباب الخامس اذا نذل (المسفلة) مرحله وزننده اسفل مكده برمحله آديدر نته كه معلاة يوقرى طرفنده برمحله در وبو مدده برقريه آديدر (السفل) قافله نقل وزننده جلا ويرمك معناسنه در صقل لغتنده لغتدر يقال سقل السيف سقلا من الباب الاول بمعنى صقله (السقل) سينك ضميله بوكور تعبير اولنان عضوه دينور صقل لغتنده لغتدر (السيقل) صيقل وزننده ومراد فيدر كه جلا كاره دينور (الاسقيل والاسقال) همزه لرك كسريله عنصل اسميدر كه يصل الفار ديدكلرى نباتدر تركيده آطه صوغانى تعبير ايدرلر (السقل) كتف وزننده بوكورلرى برى برينه كچمش كبى آچ آريق چلمسز آدمه دينور يقال رجل سقل اى المنهضم الخاصرتين وصرتنك ايكى يانلرينك اتى آز چلمسز قارنى ايچنه كچمك آ ه دينور يقال فرس سقل اى القليل لحم المتن (السكل) سينك كسريله برجنس بومرى سياه بالق اسميدر جمعى اسكال وسكله در قرده وزننده (السل) سينك فتحى ولامك تشديديله برنسنه يى رفق وسهولتله برنسنه دن چكوب چقرمق معناسنه در كه سيرمق تعبير اولنور قلجى قندن صيرمق كبى يقال سل السيف من الغمد سلا من الباب الاول اذا انتزعه واخرجه منه فى رفق وسل سله معناسنه در كه ايچنه اتمك مقوله سى قودقلرى سپده دينور وسل بر آدمك ديشلرى دوكيلوب سلنمك معناسنه در يقال سل الرجل سلا اذا ذهبت اسنانه وصفت اولوب ديشلرى دوكيلوب سيلنمش كشى يه دينور مؤنثى سلة در يقال رجل سل وامرأة سلة اى الذاهبة الاسنان (الاستلال) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى صيروب چقرمق معناسنه در يقال استل السيف بمعنى سله (السليل) امير وزننده قندن صيرلمش قلجه وصف اولور يقال سيف سليل اى مسلول ويكى طوغمش ولده اطلاق اولنور يقال هو سليله اى ولده وآتك طايه دينور مهر معناسنه وماسكه سز وسلا ديدكلرى درينمز همان ساد جه متولد اولان ياورى يه دينور نته كه ايض مقوله سى ماسكه وسلا ايله متولد اولانه بغيره اطلاق اولنور وسليل آت قسمنك دماغنه دينور وخالص شرابه دينور ودوه اور كچنه دينور ووده ، اخدو وسطنده اولان صو مجراسنه دينور ونخاع معناسنه در كه اوكورغه ايليكيدر مردار ايليك تعبير اولنور تعريبى مخ ماده سنده مرور ايلدى وشول واسع چقوردره يه دينور كه سليل وسمر ديدكلرى ميشه اغاجلرى انبات ايدر اوله جمعى سلان در رمان وزننده لامك كثرت اجتماعندن اخيرى تونه ابدال اولنمشدر نته كه سال دخى دينور كاسيذكر وسايل اسمادندر سليل الاشجعى صحابيدر (ابو السليل) ضريب بن نقير تابعيدر وابو السليل عبدالله بن اياد وابو السليل احمد بن صاحبك آمد عيسى واوغلو سليل بن احمد وسليل بن بشر بن

رافع وعبدالله بن يحيى بن سليل وزيد بن خليفة بن السليل محدثلردر (السلة) سينك فتحيله وكسريله بناء مره وبناء نوع در اسم دخى اولور قلج صيرمغه دينور تقول اتيناهم عند السلة اى عند اسلال السيوف وسلة سل مرضنه دينور كا سيذكر ورسنه‌يى نهايتجه اصولله چالوب اوغورلمه دينور خيردن قبيل چكمك كبى يقال اخذه بالسلة اى السرقة الخفية وايچنه اتمك وسائر نسنه قود قلرى سپده وطبله به وكلاتيره دينور جمعى سلال كلور سينك كسريله نته كه سل دخى دينور هادر يقال وضعه فى السل والسلة اى الجونة وسله آت قسمى بك چوق سكرتمكدن ناشى ياخود توكز بوب بقيقدن ناشى ايچر يسنده اويكنى شيشمكله اول شيشكنلكدن صوليه‌رق هارهار آلوب وير مك حالتنه دينور واوزرينه چول آتوب برى اوته كزديروب ترلتمه‌كجه اول حالت مندفع اولمز يقال سكت سلة الفرس وهو ارتداد الربو فى جوفه من كبوه‌يكبو هاوسله برديكشى ايكى ايكسنه ايله ايكى قات صبرمله ديكلكه دينوركه قربه وكون مقوله سنى اوبلجه‌ديكرلر وحوضده ياخود ما بجنه كبى بيوك كويلرده اولان عيب ورخنه وسقطه ياخود حوضك ديوارى اولان طاشلرك ارالقلرنده اولان يارق وچتلاق مقوله‌سى سقطه دينور (الانسلال) انفعال وزننده (والتسلل) تفعل وزننده ناسك ايچندن نهايتجه صيربلوب كتمك معناسنه در يقال انسل من الزحام وتسلل اذا انطلق فى استخفاء (السلالة) ثمامه وزننده بر نسنه دن صيربلوب چقان شيئه دينور يقال هو سلالته اى ماانسل من شئ وولده اطلاق اولنور سليل كبى يقال هو سليله وسلالته اى ولده مترجم ديركه [ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين] كريمه سنده را غبك بيانه كوره سلاله دن مراد كدرات ارضيه‌دن مسلول اولان صفوه وخلاصه‌در وعربلر نطفه‌يه‌ده سلاله اطلاق ايدرلر (السليلة) حليله وزننده قيز اولادنه اطلاق اولنور يقال هى سليلته اى بنته ودابه قسمنك صرتنك ايكى يانلرنده اولان اوزون اوزادى اته دينور وكوده ده اولان يول يول سكيره ياخود انه دينوركه برى برندن منفصلجه اولور وسليله برجنس اوزون بانق اسميدر (السلال) ضلال وزننده بو دخى سلم وسمر ديدكلرى ميشه اغاجلرى انبات ايدن مكيش ودربن دره يه دينور سليل كبى جمعى بونلكده سلان كلور رمان وزننده على قول ونك جمعى سؤال كلير سينك فتحى ولامك تشديديله (السل) سينك كسرى وضميله (والسلال) غراب وزننده بر مرض اسميدر بونك حقيقتى آق جكرده حادث بريارده‌در ابتداى امرده ركزلو حما عارض اولور وبو مرض اكثرى ذات الرئه ياخود اوزون اوزادى اوكسركلو نوازل وزكام علتلرينك عقبنده ظهور ايدركه اندندن مستقل اولور خلق بوعلته وردم وقوى خسته‌لك تعبير ايدرلر (المسلول) من مرضنه مبتلا آدمه دينور يقال

سل الرجل على المجهول واسله الله فهو مسلول اى به سل وسلال شارحك بيانه كوره مسلول اسلالدن اولمغله شاذدر لكن مؤلفك مقتضاى عبارتى ثلاثيدندر ياخود ايكيسندن دخى وارد اولور (الاسلال) همزه‌نك كسريله وجه مذكور اوزره سل مرضنه اوغراتمق معناسنه يقال اسله الله اى ابتلاه بالسل وبرنسنه‌نى نهانيجه چانوب اوغورلمق معناسنه‌در يقال اسله اذا سرقه خفية ورشوت آلمق معناسنه‌در قال الشارح ومنه الحديث [لااغلال ولااسلال] (المسلة) ميمك كسريله چوالدوزه دينور فى الاصل اسم آلتدر ايى مخيطدن اوته‌به سل ايدر يقال خاطه بالمسلة وهى مخيط ضخم (السلائه) رمانه وزننده خرماغاجنك تيكننه دينور جمعى سلاء در رمان وزننده مؤلف بونى مهموز اوله‌رق همزه بابنده ثبت ايلمكله بوراده دخى ذكر بنك وجهى معلوم دكلدر فلينظر (سلول) صبور وزننده قيس قبيله‌سندن بر فخذك اسميدركه بطندن اصغردر مرة بن صعصعة اولاديدر سلول والده لرى اسميدر شعرادن عبدالله بن حمام السلولى انلردندر ورئيس المنافقين اولان جهول وفضول عبد الله بن ابى نام مرذولك والده‌سى اسميدر (سلى) كلى وزننده بنو عامر بن صعصعه يوردنده برصو منبعدر وسمى وزننده اولان سلى لفظندن مصحف دكلدر (السلان) رمان وزننده بنو عمرو بن تميم يوردنده بر وادى اسميدر (السلسل) جعفر وزننده (والسلسال) خلخال وزننده طتلو خوشكوار صويه دينور على قول صوغوق صويه دينور وانجمى آسان باده دينور (السلاسل) علابط وزننده سلسل معناسنه‌در تقول سقانى سلسلا وسلسالا وسلاسلا اى ماء عذبا او باردا (التسلسل) تزلزل وزننده صو يوكسكدن انكبه به چاغل آقق معناسنه‌در يقال تسلسل الماء اذا جرى فى حدور ولباس اسكيوب بيرينجه قدر نيلك معناسنه‌دركه دورودراز ايلدكلرى چقر يقال تسلسل الثوب اذا لبس حتى رق (المسلسل) مدحرج وزننده (والمتسلسل) متزلزل وزننده سيرك سيرك فنا وكم نسج اولنمش ثوبه دينور يقال ثوب مسلسل ومتسلسل اى ردئ النسج ومسلسل چبوقلى وقلملى الاجه قماشه وصف اولور يقال ثوب مسلسل اذا كان فيه وشى مخطط (السلسلة) زلزله وزننده برنسنه‌يى زنجير شكلنده برى برينه اكليوب متصل قلمق معناسنه‌در يقال سلسل الشئ به اذا اوصله به وسلسله اوركجاندن براريجه‌يه دينور بونده سينك كسريله‌ده لغتدر وسلسله طعام اكل ايلك معناسنه مستعملدر يقال ماسلسل طعاما اى ما اكله (السلسلة) سينلرك كسريله زنجيره دينوردمورden وايپ مقوله‌سندن اولور جمعى سلاسل در يقال قيده بالسلسلة وهى دائر من حديد ونحوه وسلاسل البرق شمشكك برى برينه زنجير وارى متصل پارلديسندن عبارتدر يقال بدت سلاسل البرق اى ماتسلسل منه وسلاسل السحاب بودخى بلورد ايجره شمشكك پارلديسندن

عبارتدر که بلودیلایوب پارلنده‌بور قیاس اولنور معردی سلسله و سلسلدر کسریله
وسلسله وجره دیدکلری بوجك اسمیدر که ماده سنده بیان اولندی (السلسل)
کسریله بر موضع آدیدر (سلسل) فدفد وزننده دهناء نام محلده بر طاغك آدیدر
(السلاسل) سلسله‌نك جمعیدر وبری بری اوزره منعقد اولوب قات قات زنجیرلنمش
اوزون اوزانی قومه اطلاق اولنور که یوریمسی دخی سهولتلو اوله تقول
اخذنا السلاسل وهو رمل انعقد بعضه علی بعض وینقاد وسلاسل الکتاب سطور
کتابه اطلاق اولنور یقال ما قوم سلاسل کتابه ای سطوره (ذات السلاسل)
وادی القری ورانده برصو اسمیدر نامهٔ هجرتده سریهٔ عمرو بن العاص اورایه
غزا ایلدی (السلسبیل) زنجبیل وزننده خشونتدن نرم ولطیف وملایم نسنه‌یه
وآنکله لطیف وخوشگوار صو صفتلنور وخمره اطلاق اولنور وجنده برچشمه‌نك
اسمیدر شارح دیر که امهات سائره بیانه کوره لذیذ وخوشگوار سهل ولطیف
صویه دینور وعند البعض سل سبیلا کلمه‌سندن منحوت ومرکبدر وعلی قول مطلقا
سریع الجری اولان صویه دینور (السملة) فتحاتله وسینك ضمی ومیمك سکونیله
آزجه صویه دینور جمعی سمل در یقال ما فی الحوض الا سملة ای ماء قلیل وسیاه ومتعفن
بالچغه دینور حمأة معناسنه وحوض دیبده قلان صو بقیه‌سنه دینور جمعی سمل
کلور فتحتینله وسمال کلور سینك کسریله (التسمل) تفعل وزننده حوض دیبده
قلان صو بقیه‌سنی ایچمك یاخود اخذ ایلمك معناسنه در یقال تسمل الرجل اذا شرب
السملة او اخذها ومشروبی افراطله ایچوب چوقجه کتمك معناسنه در یقال تسمل
النبیذ اذا الح فی شربه (السمل) حمل وزننده حوضی سیاه بالچقدن آریتمق
معناسنه در یقال سمل الحوض سملا من الباب الاول اذا نقاه من السملة وناس بیننی
تصفیه واصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سمل بین القوم اذا اصلح وقوغه
قویدن ماء قلیل چقرمق معناسنه در یقال سملت الدلو اذا لم تخرج الا السملة
القلیلة وبر کمسه‌نك کوزنی چقرمق معناسنه در یقال سمل عینه اذا فقأها شارح
دیر که بعضلرك بونی قزغین دمور ایله کوز چقرمغه تخصیصلری موجه دکلدر
(التسمل) بودخی حوضی قاره بالچقدن آریتمق معناسنه در یقال سمل الحوض
اذا نقاه من السملة وقوغه قیودن ماء قلیل چقرمق معناسنه در یقال سملت الدلو
اذا لم تخرج الا السملة القلیلة مؤلف بونی تکرار ایله مشدد وحوضدن همان ماء قلیل
چقمق معناسنه در یقال سمل الحوض اذا لم یخرج منه الا ماء قلیل ویقال سملت
الدلو اذا کانت کذلك وبر آدمه سوزی رقیق ونازکانه سویلك معناسنه مستعملدر
یوفقه‌جه آزجه صو معناسندن مأخوذدر یقال سمل فلانا بالقول اذا رفق له (الاسمال)
همزه‌نك کسریله ناس میانه‌سنی تصفیه واصلاح ایلك معناسنه در یقال اسمل

بينهم اذا اسلح ولباس اسكيمك معناسنه در يقال اسمل الثوب اذا اخلق (الاسمئمال)
افعئلال وزننده بودخی كرز چقرمق معناسنه در يقال اسمئل عينه اذا فقأه (السمول
والسمولة) سينلرك ضميله ثوب اسكيمك معناسنه در يقال سمل الثوب سمولا وسمولة من الباب
الاول اذا اخلق (السمله) كرامه وزننده بودخی ثوب اسكيمك معناسنه در يقال سمل الثوب
سمالة من الباب الخامس اذا اخلق (الاسمال) همزه نك فتحيله (والسملة) فتحاتله
(والسمل) فتحتينله اسكی ثوبه دينور يقال ثوب اسمال وسملة وسمل ای خلق
شارحك بيانه كوره اسمال سمل كلمه سنك جمعيدر اجزاء اعتباريله وصف
اولنمشدر برمة اعشار وثوب اخلاق تركيبلری كبی وعند البعض اسمال بنيه جمع
اوزره وارد مفرد صيغه سيدر انتهى (السمل) كتف وزننده (والسميل) امير
(والسمول) صبور وزننده بونلرده اسكی ثوبه دينور (السملان) سينك ضميله
برنسنه نك بقيه لرينه دينور يقال سملان النبيذ ای بقاياه (السمال) سحاب
وزننده ماء راكد ايچره متكون اولان قوردجغزه دينور (السمال) شدادوزننده
برشجر آديدر وبرقبيله پدرينك لقبيدر سله ايله برآدمك كوزنی چقرديغندن ملقب
اولمشدر (ابوالسمال العدی) كه اسمی قعنب ايدی مقری وعلم قرآنده صاحب
تأليفدر واسد قبيله سندن برشاعرك كنيه سيدر وبشقه بررجل كنيه سيدر كه شرب
خمر ايلدكله امير المؤمنين علی المرتضی رضی الله عنه اكا حد شرب اورمشدر وسمال
بن عوف اصحابدن مجاشع بن مسعودك جديدر وسمال ابن سمال بن الجريش وخلد
بن ابی يزيد بن سمال محدثلردر (السمول) جرول وزننده ارض واسعه يه دينور
ويومشق طپراقلو يره دينور (سمويل) سينك فتحيله برقوشك ياخود قوشلری
چوق برشهرك اسميدر (السامل) دائما اصلاح معيشت جهتنه سعی وكوشش
ايدن آدمه دينور يقال هو سامل ای ساع لاصلاح المعيشة (السوملة) جوهره وزننده
كوچك فنجانه دينور تقول سقانی بالسوملة ای الفنجانة الصغيرة (المسمئل) مشمعل وزننده
برقوش آديدر وآچ آريق قارنلی آدمه دينور يقال رجل مسمئل ای الضامر البطن
وبك اسكی ثوبه دينور يقال ثوب مسمئل ای بال (الاسمئلال) اشمعلال وزننده
آچ آريق قارنلو اولمق معناسنه در يقال اسمأل الرجل اذا كان مسمئلا (السمؤل)
سموجل وزننده برقوش آديدركه ابو براء ايله مكنادر وكولكه يه دينور ظل
معناسنه وسركه ايچره تكون ايدن سينكه دينور وسمؤل بن عادياء بررجلدر يعنی
حصن ابلق صاحبی يهودی ايديكه وفاء عهد باينده ضرب مثلدر ومن امثالهم
اوفی من السمؤل وسمؤل جست وچالاك دوه يه دينور يقال قرب سمؤل ای سريع
(السمأل) جعفر وزننده بودخی كولكه يه دينور (السمألة) دحرجه وزننده
سركه يه سينك اوشمق معناسنه در يقال سمأل الخل اذا علاه السمؤل (السملة)
غرفه وزننده آجلعك شدتندن كوزدن صقندله آجشرق جريان ايدن كوزياشنه

دینورکو بالکه کوزی سمل ایدر یعنی چقار کبی اولور یقدن اطلاق اولندی یقال تسبل من عینه
انسبلت ای دمع یهراق عند الجوع الشدید کانه یفقأ العین (اسمرطل) سفرجل وزننده
(واسمرطول) سقنقور وزننده ادامی سلکی ومضطرب اوزون آدمه دینور (اسمعیل) همزه
نك کسریله ابن ابراهیم الخلیل علی نبینا وعلیهما السلام حضرتلریدر ومطیع الله معناسنه در
وروایت صحیحه اوزره ذبیح اولان حضرت اسمعیلدر مؤلف کرچه لغتنه تصدی
ایلدی لکن سریانی علی قول اشمویل معربی اولمق اوزره کتب معتبره ده مرسومدر
وصاحب مزهرك بیاننه کوره ابراهیم واسمعیل ایکی الفاظ عجمیه یی عربلر
قاعده لری اوزره تصرف ایدرلر مثلا تثنیه لرنده ابرهیمان واسماعیلان وجملرنده
ترخیمله اباره واسامع ومصغرلرنده بریه وسمیمل دیرلر (المسمغل) غین معجمه
ایله مشمل وزننده اوزون دوه یه دینور (المسمهل) مشمعل وزننده چلمسز
آزدق آدمه دینور (السمندل) سفرجل وزننده هندستانه مخصوص
برقوش آدیدرکه آتش ایچنه کیرر وآتش کندیسنه تأثیر ایتمز بوقوش فارسیده سمندر
دیدکلری قوش اوله جقدر مؤلف سمندری برجانوردر دیو علی الاطلاق ذکر
ایلمشدر (السنبلة) قنفذه وزننده اکین خوشه سنه دینور جمعی سنابل در سبل
ماده سنده اکا متعلق کلام بسط اولندی وسنبله بروج فلکیه دن بر برجك آدیدر
وسنبله بنت ماعص وام سنبلة المالکیه صحابیه لردر وسنبله مکه ده بر قیو اسمیدرکه
بنو جمح وبنو عامر حفر ایلدیلر (السنبلة) دحرجه وزننده اکین بشاقلنمق
معناسنه در یقال سنبل الزرع اذا صار ذا سنبلة وبر آدمك لباسی اوزون اولمغله
آردندن یاوکندن چکوب سوریمك معناسنه در یقال سنبل الرجل ثوبه اذا
جره من خلفه او امامه وسنبله بیوك وتیکنلی اولان میشه اغاجنه دینور مغیلان
کبی (السنبلانی) عنفوانی وزننده بول واوزون جامه یه دینور که یره سوریور
اوله علی قول بلادرومدن سنبلان دیدکلری بلده یه منسوبدر یقال قمیص سنبلانی
ای سابغ الطول اومنسوب الی بلد بالروم (سنبلان) عنفوان وزننده (وسنبل)
قنفذ وزننده روم دیارنده ایکی بلده درکه ما بینلری یکرمی فرسخ مسافه در وسنبل
اسامیدندر سنبل بن علی الشامی محدثدر وسنبل بو اسمله معروف خوشبو شکوفه
اسمیدرکه سنبل العصافیر دخی دیرلر انواع عدیده سی واردر بهتری سوری قسمیدر
واضعفی سنبل هندی در مفتح ورباحی محلل ودماغی وکبد وطحال وکلی وامعایی
مقوی وبولی مدر ورحمدن جریان ایدن دم مفرطی امساکی بابنده بك مؤثردر
وسنبل رومی دیدکلری ناردیندر که صاری اولور آندن بر نوعنه تالیان سنبلی
دیرلر وبر نوعنه آلامان سنبلی وسلطان سنبلی تعبیر ایدرلر (سنجال) سینك
کسریله برموضع آدیدر (السنطلة) سینك فتحیله اوزونلق طول معناسنه در

(السنطليل) زنجبيل وزننده پك اوزون آدمه دينور (المسنطل) مدحرج
وزننده شول ضعيف المشى آدمه دينوركه يورر كن سندره‌يه‌رك يورر اوله على
قول باشى اكوب قالدره‌رق يورر اوله ياخود وجودنى ضبط وامساك ايده‌ميوب
سرخوش كبى هرطرفه ميلان ايده‌رك يورر اوله يقال رجل مسنطل اى الضعيف
المشى يكاد يسقط اذا مشى اومن ينحدر رأسه ويرتفع اوالمائل لايملك نفسه وشكل
وخلقت واندامى مضطرب قارنى بيوك تصلق آدمه دينور يقال رجل مستطل
اى العظيم البطن المضطرب الخلق (السنطالة) سينك ضميله باشى اكه‌رك سكون
وقرار ايله يورويشه دينور (سنطل) جعفر وزننده صمان ظاهرنده بركوچك
طاغك اديدر (السهل) اهل وزننده (والسهل) كتف وزننده قولاى واسان
شيئه دينور نسبتنده سهلى دينور سينك ضميله كه تغيير نسب قبيلندندر يقال امر
سهل وسهل ورمل سهلى وهو كل شئ الى اللين (وسهل) قرغه قوشنه دينور
وطپراغى يومشق يوريمسى اسان دوز وملايم يره دينور جمعى سهول كلور يقال
نزلوا الى ارض سهل والى سهل وهوضد الحزن ويوزينك اتى چلمسزجه ادمه‌دينور
معاسندندر يقال رجل سهل الوجه اى قليل لحمه وسهل يكرمى صحابى ويوز نفر
محدث اسميدر (بنوسهل) يمنده شهر صنعاء قضاسنده بر قريه‌در (السهالة)
كرامه وزننده برنسنه قولاى اولمق معناسنه در يقال سهل الامر سهالة من الباب
الخامس اذا كان سهلا شارحك بيانته كوره بوندن اسم سهوله‌در سينك ضميله قولايلق
ديمكدر (التسهيل) قولاى ايلك وقولايلمق معناسنه در يقال سهله اذا يسره
(السهولة) سينك ضميله بردوز وملايم اولمق معناسنه‌در يقال سهلت الارض سهولة من الباب
الخامس اذا كانت سهلا (السهلى) كردى وزننده اسم منسوبدركه ذكر اولندى
وسهلى ارض سهله ده رعى ايدن دوه‌يه وصف اولور يقال بعير سهلى اذا كان
يرعى فى السهل (الاسهال) همزه‌نك كسريله دوز وملايم يره وارمق معناسنه در
يقال اسهل القوم اذا صاروا فى السهل وطبيعت ملايم اولوب سورمك معناسنه در
يقال اسهله الرجل واسهل بطنه على المجهول اذا امتشى ودوا مقوله‌سى نسنه طبيعتى ملايم ايدوب
سورمك معناسنه‌در يقال اسهله الدواء اذا الان بطنه (السهلة) سينك كسريله شول
قوم كبى خرده و يومشق طپراغه دينوركه صوآقنديسى سوروب كتورمش اوله (السهلة)
فرحه وزننده سهله ديدكلرى ذكر اولنان طپراقلو يره دينور يقال ارض سهلة
اى كثيرة السهلة و يقال نهر سهل اذا كان كذلك (المساهلة) مفاعله وزننده
عنف وشدت ايليوب رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه‌در يقال ساهله اذا
ياسره (الاستسهال) برنسنه‌يى قولاى صيفق معناسنه در يقال استسهله اذا عده
سهلا (سهيل) زبير وزننده اندلسده برحصن اسميدر وينه اوراده بر وادى
آديدر و بركوكب اسميدركه طلوعنده بالجمله فواكه نضج بولوب وشدت حرهوا

منقضی اولور بو کوکب دیار یمنده مرئی اولدیغیچون ستارهٔ یمنی تعبیر ایدرلر مترجم
دیرکه بعض خلقدن مسموعمزدرکه کرنك الما مقوله‌سی قرمزی رنکلو میوه‌لر وسائر
اول رنکده اولان اشیا باذنه تعالی اول کوکبك طلوعنده رنکپذیر اولورب حتی
قرمزی به بویه‌یجق سختیانلری حاضر ایدوب طلوعی آنده بویدیه وضع ایدرلر
ایمش وعقیق دیدکلری طاش کذلك آندن رنك آلور ایمش فسبحان القادر وسهیل
بن رافع وسهیل بن عمرو الانصاری وسهیل بن بیضاء وسهیل بن عامر وسهیل بن
عمرو القرشی وسهیل بن عدی صحابه‌لردر وسهیل بن ابی حزم وسهیل بن ابی
صالح محدث ضعیفلردر (سهیه) جهینه وزننده برکذاب اسمیدر ومنه المثل
اکذب من سهیة * (السهول) صبور وزننده سهل دار ویه دینور (سهله)
کهله وزننده یمنده ابین قضاسنده برحصن آدیدر و بررجل اسمیدر ویمنده برناحیه
اسمیدرکه سهلین دیمکله متعارفدر (التساهل) تفاعل وزننده تسامح معناسنه‌درکه
خشونت ایلیوب رفق وملایمتله معامله ایدشمکدن عبارتدر یقال تساهلا ای تسامحا
(السهبل) جعفر وزننده دلیر وصاحب جرأت آدمه دینور یقال رجل سهبل ای
جری (التسویل) تفعیل وزننده برآدمه کندی نفسی برنسنه‌یی کوزل ومزین
کوسترمك معناسنه‌در یقال سولت له نفسه کذا ای زینت مؤلفك عادتی همیشه
واوی اولان ماده‌یی هائی به تقدیم ایتمك ایکن بوراده تأخیر ایلمکله ظاهرا تغییر
الاسلوب نکته‌سنه مراعات ایلشدر ومؤلفك بصائرده بیاننه کوره تسویل نفس
میل وحرص ایلدیکی نسنه‌یی صاحبنه سهل وتزیین ایدوب قبیح ایسه ده صورت
حسنه ده تصویر وارائت ایلمکدن عبارتدر تاکه اکا مباشرت ایلیه بعضلر
عندنده سول کلمه سندن مأخوذدرکه انسانك تمنی ایلدیکی امنیه معناسنه‌در
نهایت امنیه تقدیر وتصمیم اولنان مطلوبده وسول طلب و التماس اولنانده
مستعملدر انتهی و تسویل اغوای شیطانده مستعملدر یقال سول له اذا اغواه
(السویل) امیر وزننده عدیل وهمتا معناسنه‌در تقول انا سویلك ای عدیلك
(الاسول) احمر وزننده اسفلنده سولپوکلك اولان آدمه دینور یقال رجل اسول
اذا کان فی اسفله استرخاء (السول) فتحتینله برآدمك بلندن اشاغیسی سولپوق
اولمق معناسنه‌در یقال سول الرجل سولا من الباب الرابع اذا کان اسول
(السولة) جوله وزننده بطنده وسائر اعضاء واشیاده اولان سولپوکلکه دینور
یقال به سولة ای استرخاء وسوله نخلهٔ یمانیه ده برتپه اوزره برحصن آدیدرکه
مقدما عجیبه وفرية الحمام دیرلر ایدی (السولة) سینك ضمیله برنسنه‌یی صورمق
وایستمك مسئله معناسنه‌در مهموز اولان سؤله ده لغتدر (السوال) سینك ضمی
وکسریله بو دخی مهموز اولان سؤال کلمه سنده لغتدر تقول سلت اسال بفتحهما

سوالا

سوالا بالضم والكسر لغة فى سألت وقولهم هما يتساولان يدل على انها واو فى
الاصل يعنى همزه دن مبدله دكلدر نته كه سئل ماده سنده بيان اولندى (السولة)
همزه وزننده كثير السؤال آدمه دينور يقال رجل سولة اى كثير السؤال
(السولاء) حمراء وزننده ايرى قوغه يه دينور (السيل) ميل وزننده (والسيلان)
ميلان وزننده آقمق معناسنه در يقال سال الماء سيلا وسيلانا من الباب الثانى اذا
جرى وسيل آقان صويه ده اطلاق اولنور مصدر اسم موضعنه موضوعدر يقال
ماء سيل اى سائل وعند البعض سيل جريانى طغيان اوزره اولان فراوان صويه
اطلاق اولنور زيرا مبالغه يى متضمندر فارسيده سيلاب ديرلر جمعى سيول در پس
لسان عامهٔ تركيده سيل صوى بافرمان عالى ايله قبيلندندر (الاسالة) همزه نك
كسريله آقتمق معناسنه در يقال اساله اى اجراه وتمرنك يلاننى سو بوليوب
اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال اسل غرار النصل اذا اطاله (السيلة)
سينك كسريله صويك آقشنه دينور وبو بناء نوع اولور يقال مارق سيلة الماء اى
جريته (السائلة) آت قسمنك جبهه سنده غره ديدكلرى شول بياضه اطلاق
اولنوركه معتدل اولوب قصبهٔ انفه طوغرى انمش اوله على قول برونك يومشغنه
اوب و برونده اولان ذاتى بياضه ده وارمش اوله يقال فى جبهة الفرس غرة
سائلة اى معتدلة نازلة فى قصبة الانف اوهى التى سالت على الارنبة حتى رثمتها
(السيلان) سينك كسريله قليجك و بچاغك صاپلرينه كيرن دموره دينور قوبرق
تعبير اولنور تقول طول سيلان السيف ونحوه وهو سنخ قائمه وسيلان بر جماعتك
اسميدر وابن سيلان اصحابدندر وعيسى بن سيلان وجابر بن سيلان محدثلردر
(السيال) سحاب وزننده حجازده بر موضعدر (سياله) سحابه وزننده مدينه يه
برقوناق مسافه ده بر موضعدر وميشه اغاجلرندن برجنس اغاج اسميدركه اوزون
واق تيكنلرى اولور قوپارلدقده سودى ظهور ايدر على قول سمر اغاجنك اوزون
اولانه دينور جمعى سيال در هندز (المسيل) مبيع وزننده اسم مكاندر صويك
اقديغى يره دينوركه كجوب كتديكى يول اوله جقدر رهگذر آب معناسنه نته كه مسل
دخى دينور فتحتينله كه اصلى مسيل ايدى جمعى مسائل و مسل كلور ضمتينله وامسله
كلور ارغفه وزننده ومسلان كلور ميمك ضميله شارحك بيانه كوره جمع اخيره
شاذدر كويا كه فعيل وزننه قياس اولنمشدر ومسل كه فتحتينله در مخففدر
(السيال) شداد وزننده حساب اواعددن بركونه محاسبه نك اسميدر بعض
نسخه ده ضرب من الحيتان واقع اولمشدر مأخذلرده دخى بويلجه ومبهمدر وسيل
بن سمال محدثدر (السيالى) سكارى وزننده شامده برصو آديدر (سيلون) جيحون
وزننده نابلس قضاسنده برقريه در (سيله) ايله وزننده فيوم ترابنده برقريه در

(سيلى) ضيزى وزننده بر سرحد اسميدر (حبس سيل) فتحتيله حرة بنى سليم
ايله قيه ميانده بر موضعدر (مسيلا) ميمك فتحيله مسيله دخى ديرلر مغربده بر بلده
آديدر كه فاطميون بناكرده سيدر

(• فصل الشين المعجمة ★) (الشبل) شينك كسريله صيد ايلمك در جه سنه كلمش
ارسلان ايكنه دينه ر جمعى اشبال واشبل كلور افلس وزننده وشبول وشبال كلور جبال
وزننده ومنه يقال ان هذا الشبل من ذاك الاسد وهو ولد الاسد اذا ادرك الصيد (الشبول)
قعود وزننده نازونعيمله نشوونما بولمق معناسنه در يقال شبل الغلام شبولا من الباب
الاول اذا شب فى نعمة (الاشبال) همزه نك كسريله بر آدمه مهر بانلق وياروياور لك
ايلمك معنا سنه در يقال اشبل عليه اذا عطف واعانه وخاتون زوجندنصكره اولادينه
شفقتا اره وارميوب اولادى اوزره قيام ومؤنتلرينه صبر واهتمام ايلمك معناسنه در
يقال اشبلت المرأة على ولد ها اذا اقامت عليهم بعد زوجها ولم تتزوج (اشبيليه)
همزهٔ مكسوره ايله ار مينيه وزننده اندلس ديارينك اعظم بلادى او لان بلده در
(ذوالشبلين) شين مكسوره ايله عامر بن عمر وبن حار ثك لقبيدر ايكى ايكيز اوغلو
اولوب ناس انلره شبلين اطلاق ايلدكلر ينه مبنى وحضر بن شبل فقها دندر وشبل
بن عباد المكى وشبل بن العلاء محدثلر در (الشابل) آزى ديشلرى شبكه كبى برى
برينه صوقشدر لمش ارسلانه دينور واتلو جاتلو يال وبال صاحبى نازنين دلوقانلويه
دينور يقال غلام شابل اى ممتلئ نعمة وشبابا (الشبلى) شينك كسريله برجاعتك
اسميدر كه جدلرى اولان شبل نام كسيه منسوبلر در پس هر برى شبلى ومجموعى
شبليه در (شبيل) زبير وزننده اسما دندر شبيل بن عوف ابو الطفيل الاحمسى
تابعيدر جاهليه ده فخر عالم صلى الله عليه وسلم زمانني ادراك ايلمشدر وشبيل بن عزرة
الضبيعى قتاده حضرتيك قاينلر يدر ومنبه بن شبيل ثقيف قبيله سى نسبنك رجالندندر وابو شبيل
عبدالله بن ابى مسلم محدثدر (الشثولة) شينك وثاى مثلثه نك ضميله بر آدمك پرمقلرى خياركبى
يوغون وغليظ اولمق معناسنه در يقال شثلت اصابعه وشثلت شثولة من الباب الخامس والرابع
اذا غلظت (الشثل) شكس وزننده وصفدر يوغون پرمقلى آدمه دينور يقال رجل
شثل الاصابع اى غليظها كما يقال شثن الاصابع (الشجول) جيمله جرول وزننده
اياقلرى اوزون آدمه دينور (مشحل) منبر وزننده اسماميدندر ثابت بن مشحل
تابعيدر (الشحتلة) شينك فتحى وحاى مهمله نك سكونى وتاى فوقيهٔ مفتوحه
ايله نتفه معنا سنه دركه اوتدن وبوكدن برنيجه بولنتى يه دينور وبو نكله ناچيز
نسنه دن كنايه ايدرلر تقول اعطنى شحتلة من كذا اى نتفة منه (الشخل) شينك
فتحى وخاى معجمه نك سكونيله مشروبى سوزوب طورلتمق معنا سنه در يقال
شخل الشراب شخلا من البـاب الثا لث اذا صفاه وحيوانـدن سود صاغمق

معنا سنه در يقال شخل الناقة اذا حلبها وشخل صديق دوستنه على قول مصا دقت ايدن تازه غلامه دينور شخيل دخى بو معنايه‌در امير وزننده يقال له شخل وشخل وشخيل اى صديق اوهو الغلام الحدث الذى يصادقه (المشاخلة) مفاعله وزننده بركمسه ايله صفوت وخلوص اوزره دوستلق ايتمك معنا سنه در يقال شاخله اذا صافاه (المشخل والمشخلة) ميملرك كسريله سوزكى‌يه دينور مصفاة معنا سنه (شاذل) دال مهمله ايله صاحب وزننده بررجل علميدر ومحمد بن شاذل بن على نيسا بورى اسحق بن راهويه اصحا بندندر (شاذله) هايله مغربده بربلده‌در على قول ذال معجمه ايله در سيد ابو الحسن على الشاذلى قدس سره كه صوفيهٔ اسكندريه دن طائفهٔ شاذليه نك استاذ لريدر اورايه منسوبدر واول طائفه نك مدح وتر غيبلرنده استاذ ابو العباس احمد بن عطاء اشبو قطعه‌يى انشاد ايتمشلردر

- تمسك بحب الشاذلية تلق ما ★ تروم فحقق ذاك منهم وحصل ★
- ولا تعدون عيناك عنهم فانهم ★ شموس هدى فى اعين المتأمل ★

(شاذل) ذال معجمه ايله صاحب وزننده بر رجل علميدر وشهران بن شاذل امام مكحولك اجدادندندر (شيذله) حيدره وزننده فقهاء شافعيه دن عزيز بن عبد الملك لقبيدر (شراحيل) شين مفتوحه وحاى مهمله مكسوره ايله اساميدندر شراحيل بن اده وشراحيل بن يزيد وشراحيل بن عمره محدثلردر وشراحيل المتقرى وشراحيل الجعفى كه بعضلر عندنده بو شرحبيلدر وشراحيل بن مره وشراحيل بن زرعه اصحابندندر واشبو شراحيل كلمه‌سى سيبويه عندنده كرك حالت تعريف وكرك تنكيرده غير منصرفدر زيرا منتهاى جمع صيغه سنده‌در واخفش عندنده حالت تنكيرده منصرف اولور زيرا جمع حقيقى اولمامغله علت اخرايه محتاجدر واكر مصغر قلنور ايسه ايكيسنك عندنده دخى منصرف اولور زيرا لفظ مرقوم عربيدر سراويل بونك خلافنجه‌در كه حالت تصغيرنده منصرف اولمز اعجمى اولديغيچون شارح ديركه شراحيل كلمه‌سى سيبويه عندنده مفاعل ومفاعيل كبيدركه منتهاى جمعدر وسائرلر عندنده اعجميدر وديعه معناسنه در اسم جلاله اولان ايل كلمه‌سنه مضافدر اكا بناء حالت تنكيرده منصرف اولور (شرحبيل) خنعبيل وزننده اساميدندر شرحبيل الحنظلى وشرحبيل الجعفى على قول بو شراحيلدر وشرحبيل بن غيلان وشرحبيل بن السمط وشرحبيل بن حسنه وشرحبيل بن اوس ياخود اوس بن شرحبيل صحابه لردر وشرحبيل بن سعد وشرحبيل بن سعيد وشرحبيل بن شريك وشرحبيل بن مسلم وشرحبيل بن يزيد وابن الحكم محدثلردر (الشروال) سروال وزننده وآنده لغتدر كه شلواره دينور نته كه ذكر اولندى (الشملة) فرحه وزننده شثلة لفظنده لغتدركه غليظ اياغه وغليظ برمقلره دينور (الشقلة) دحرجه وزننده فلورى بوزمق معنا سنه در يقال شقل

انيقه اختيوه (والشنشق) تيرك محرمه (والشرق) (والاشنقاق)
همرنك نقطى برلامنه شده سببه برحلس [illegible] هندى كركينك اسميدر كه آيتين
من ارنب اكبر [illegible] وحيوانك حملدن بن لاطعه شالى ايله متعارف اولان كركدن
(الشاحق) [illegible] ولام مشدد ده بك هم وانمك تصريله ولام تخفيف
الدلخى [illegible] [illegible] [illegible] (الشيحق) حرفيله
وزنده برشئ ذكرونين شامل تمك معنا سنهدر يقال شوحص الرجل اذا اكل
اشف [illegible] (تشعل) تحقيله (والشعة) غرفه وزنده ات فعمك قويرغنده
اولان بياضه دينور يقال في الفرس شعل و شعلة وهو البياض في ذنبها كذلك
برچيله دوقوتلقرى تو زنده اولان بياضنه دينور وشعل مصدر اولور اتك قويرغنده
يا برچمنده ياخود توبى تورزنده بياض اولمق معنا سنه در يقال شعل الفرس
شعلا من باب لرابع اذا كان ذ شعة وشعله علولنمش اودون پاره سنه دينور مراد
علولنمش اوجى ار به حقدر نته كه علولنمش آتش آتش قطعه سنه ده دينور تقول
هذه شعلة منه وهى ما شعلت فيه من الحطب و آتش علونه دينور يقال كانه شعلة النار
اى لهبها جمعى شعل كلور كتب وزنده شارح ديركه صواب اولان صرد وزنده
اولمقدر وشعله قيس بن سباعك فرسى اسميدر (الاشعيلال) احبيرار وزنده
بودخى آت قسمنك قويرغنده يا برچمنده ياخود قولقلرى ارنده بياض اولمق
معنا سنه در يقال اشعال الفرس اذا كان ذا شعلة وبا شك قيلارى اور بروب
ديك ديك قبارمق معنا سنه مستعملدر يقال اشعال رأسه اذا انتعش يعنى شعره
(الاشعل) احمر وزنده (والشعيل) امير وزنده (والشاعل) قويرغنده
يا برچمنده يقرلقلرى اكسه سنده بياض اولان آته دينور شعلاء مؤنثيدر وشاعل
نسب اوزره استعمال اولنور ذواشعل معنا سنه لابن وتامر كبي يقال رجل
شعل اى ذواشعال مترجم ديركه مرهرده كنديلردن افعال متصرف اولميان اسماء
ايچون باب مخصوص مرسوم اولوب اشبو شاعل دخى اول جمله ده مندرج اولمغله
بوندن دخى صيغهٔ مختلفه بنى ذكايدر (الشعل) جعل وزنده برنسنه ده مبالغه
وادعان ايتمك معنا سنه در يقال شعل فى الامر شعلا من باب اشنث اذا امعن فيه
وآتش علولنمدر مك معنا سنهدر يقال شعل النار اذا الهبها وشعل علو كبي
جست وچالاك وآتش پاره آدمه اطلاق اولنور يقال رجل شعل اى خفيف متوقد
وشعل تابط شرا اسميله مسمى شاعرك لقبيدر جست ومتوقد اولديغى بناء
(التشعيل) تفعيل وزنده (والاشعال) همزه نك كسريله بو نلرده آتش علولندرمك
معنا سنهدر يقال شعل النار واشعلها اذا الهبها واشعال دوه يى كركى كبي قطار القبق معناسنه

مستعملدر يقال اشعل ابله بالقطران اذا اكثر عليها وعسكرى چاپله يايوب
قول قول هرطرفه پراكنده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اشعل الخيل
فى الغارة اذا بثها ودوه‌لرى طاغتمق معناسنه مستعملدر يقال اشعل الابل اذا
فرقها وشبخون عسكرى چاپول اوزره چكركه كبى پراكنده اولمق معناسنه در يقال
اشعلت الغارة اذا تفرقت وصوارمق يظلومه صوقومق خصوصنده صوينى
چوغالتمق معناسنه در يقال اشعل السقى اذا اكثر الماء وقربه‌نك يظلوملك صوينى
جابجا چقوب سيلان ايلمك معناسنه در يقال اشعلت القربة اوالمزادة اذا سال
ماؤها متفرقا وخنجر يامزراق دور تكلمه حادث اولان يارهنك قانى متفرقا ظهور
ايلمك معناسنه در يقال اشعلت الطعنة اذا خرج دمها متفرقا وكوزنك ياشى فراوان
اولمق معناسنه در يقال اشعلت العين اذا كثر دمعها (الاشتعال) افتعال وزننده
(والتشعل) تفعل وزننده آتش يالكلنمق معناسنه در يقال شعل النار واشعلها
فاشتعلت وتشعلت اى الهبها فالتهبت پس لف مرتب اوزره مطاوعدر (الشعلولى)
شينك ضميله بودخى آتش علوبنه دينور (الشعيلة) سكينه وزننده فتيل
اوجنده يانش علوه ياخود شعله‌لو فتيله دينور جمعى شعيل درهامنز يقال
اضاءت الشعيلة وهى المشعلة فى الذبال اوالفتيلة فيها نار (المشعل) مقعد وزننده
قنديله اطلاق اولنور اسم مكاندر (المشعل) منبر وزننده سوزكى‌يه اطلاق اولنور
مصفاة معناسنه واهل باديه‌نك دريدن دوز دكلرى آياقلى كوبه دينور كه ايچنه
نبيذ بصارلر مشعال دخى ديرلر مصباح وزننده (الشعال) محسن وزننده چوق
اولوب هرطرفه منتشر اولان چكركه سورسنه دينور يقال جراد مشعل
اى كثير متفرق (بنوشعل) زفر وزننده تيم قبيله سندن بربطندر (الشعاليل)
شعارير وزننده ومرافيدر كه پراكندكان ومتفرقين ديمكدر همان جمع اوله رق
مستعملدر يقال ذهبوا شعاليل اى متفرقين (الشغل) شينك ضمى وغين معجمه‌نك
سكونيله وضمتيله وشينك فتحيله وفتحتيله كه دورت لغتدر ايشه كوجه اوغراشه
وبرآدمك اوغراشديغى ايشه كرجه دينور فراغ مقابليدر جمعى اشغال
وشغول كلور تقول انا فى شغل وهو ضد الفراغ (الشغل) شينك فتحيله وضميله
برآدمى برنسنه ايله اوغراشدروب مشغول قلمق معناسنه در يقال شغله شغلا
من الباب الثالث اذا جعله مشغولا (الاشغال) همزه‌نك كسريله بودخى مشغول
قلمق معناسنه در يقال اشغله بمعنى شغله وبولغت جيده در على قول لغت رديئه در
ياخود قليله در يعنى بومعناده افعال بابندن ورودى يوقسه اختلافيدر مؤلف
بونكله نوعا جوهرى‌يه تعريض ايتمشدر زيرا ولاتقل اشغلته لانها لغة رديئة
ديمشدر (الاشتغال) افتعال وزننده برنسنه ايله اوغراشوب مشغول اولمق

معنا سنه‌در يقال اشتغل به انصار مشغول لابه شارح ديركه بعضلر بوندن بناء فاعل ورودنی انكار ايلديلر زيرا افتعال اكر مطاوع اولورسه البته لازم اولور وغير مطاوع اولورسه البته كنديده معناى تعدى بولنمق لازمدر اكتسبت المال واكتحلت تركيبلرى كبى واشبو اشتغلت ماده‌سى ايسه مطاوع دكلدر وانده معناى تعدى بوقدر ديديلر لكن فى الاصل فصيح كلامده مهجور الاستعمال اولان فعلك مطاوعى اولمغله كنديده معناى تعدى بولنمشدر زيرا اصلده اشغلته فاشتغل ايدى احرقته فاحترق كبى پس اشتغلت بكذا قولنده جار ومجرور مفعول معناسنده‌در انتهى (المشغول) برنسنه ايله اوغراشور اولان آدمه ديnور يقال شغل بى على المجهول فهو مشغول (ماشغله) فعل تعجبدر وبو شاذدر زيرا فعل مجهولدن بنا اولنمشدر مترجم ديركه فعل تعجب البته افعل تفضيلك معناسندن بنا قلنور افعل تفضيلده قياس اولان تفضيل فاعل معناسندر وبعضا غير قياس اوزره تفضيل مفعول معناسندن بنا قلنور اعذر واشهر وانوم واشغل كبى پس فعل تعجب دخى اشغل بابندن غيرقياس اوزره واردر (الشغل) كتف وزننده (والمشتغل) اسم فاعل بنيه‌سيله برنسنه‌ايله اوغراشور اولان آدمه‌ديnور وبونده عينك فتحيله‌كه اسم مفعولدر نادردر (الشاغل) برآدمى‌مشغول‌ايدن كسيه ديnور ومبالغة بونكله شغل توصيف اولنور يقال شغل شاغل مبالغة (المشغلة) مرحله وزننده مشغوليته باعث اولان ايشه كوجه ديnور تقول‌لى مشغلة اى مايشغلنى (الشغبة) ثمره وزننده دوكولمش خرمنه ديnور جمعى شغل‌در قال المؤلف ومنه الحديث [خطب على رضى الله عنه على‌شغلة] اى على كدس مؤلفك والكدس قولى البيدر قولنه عطف تفسيردر زيرا بيدر خرمن برينه‌ده ديnور (الاشغولة) صحوكه وزننده شغل كلمه‌سندن افعوله‌در اوغراشجق وتلهى ايده‌جك شيئه ديnور (المشغلة) قايله مكنسه وزننده حيوان قسمنك قورسغينه واشكنبه‌سنه ديnور كيارجه وكرش معناسنه جمعى مشاغلدر بورادە كيارجه كراجهٔ فارسى معربيدركه قورسغه ديnور (الشغصلى) شينك وصادك كسرى ولامك تشديدى والفك قصريله برنوع نباتدركه يانده اولان اشجاره صارمشور على قول اول نباتك يمشنه ديnوركه سمسم كبى دانه اولور (الشغصلة) دحرجه وزننده ذكر اولنان نباتى اكل ايلمك معناسنه‌در كذلك شاصلى ديدكلرى نبات‌مرقوى اكل‌ايلمك معنا سنه در يقال شغصل الرجل اذا اكل الشغصلى وكذا اكل الشاصلى مؤلف شاصلى ماده‌سنده فعلى شوصله اولمق اوزره ثبت ايلدكله شغصله‌نك ملايمتى‌معلوم دكلدر (شغفل) فاء وقافله جعفر وزننده برآدمك اسميدر (ابو شغفل) فرزدق نام شاعرك روايه اشعاريدر (الشقول) قافله اوجى حربه‌لو اوكندره‌يه ديnوركه

بصره زراعلری قوللنورلر وذکره اطلاق اولنور شارح دیرکه مهندسلرك
ومعمارلرك ونجارلرك استعمال ایلدکلری شاقول بوندن مأخوذدر علی قول شاخل
معربیدر (الشقل) نقل وزننده جماع ایلك معناسنه در یقال شقل المرأة شقلا
من الباب الاول اذا جامعها والتون طارتمق معناسنه در یقال شقل الدینار اذا وزنه
(الشوقلة) حوقلة وزننده حلم وسکونتدن ناشی توقر ایلك معناسنه در یقال
شوقلة الرجل اذا ترزن حلما (الشتاقل) شتقل ماده سنده بیان اولندی (اشقالیه)
همزهٔ مکسوره ایله اندلسده بربلده آدیدر (شاقوله) اسامیدندر میمونه بنت شاقوله
متعبدات امتدن برخاوندر (الشکل) شینك فتحی وکسریله شبه ومثل معناسنه در
یقال هذا شکله ای شبهه ومثله مؤلفك بصائرده بیانه کوره شکل ومشاکله هیئت
وصورتده مشابهتدر نته که ند جنسیتده وشبه کیفیتده اولور انتهی وشکل برآدمك
طبع وهواسنه صالح وموافق اولان شیئه دینور ومنه تقول هذا من هوای وشکلی
وهو مایوافقك ویصلح لك وامور مختلفهٔ مشکله یه اطلاق اولنان اشکال کلمه سندن
مفرد اولور یعنی هر بری برجنسدن اولوب یکدیکره متخالف اولان امور
وحوایجك هر برینه شکل دینور یقال هذه الامور اشکال ای مختلفة مشکلة شارح دیرکه
معنای اولده جمعی شکولدر وبعضا اشکال کلور وشکل برنسنه نك کرك محسوس وکرك موهوم
صورتنه دینور جمعی اشکال وشکول کلور یقال هذا شکل ذاك وهو صورة الشیء المحسوسة
والمتوهمة وصاری وقرمزیله الاجه برنبات آدیدر واهل عروض اصطلاحنده خبن
وکف علتلرنی جمع ایتکه اطلاق اولنور خبن سبب خفیفك ساکننی حذف
وکف سابع ساکنی حذف ایلك اولمغله شکل ذووتد مجموع اولان فاعلاتن جزئندن
الف ونون حذفندن عبارت اولور وشکل مصدر اولور برنسنه متبین اولمیوب
چپارزومشتبه اولمق معناسنه در یقال شکل الامر شکلا من الباب الاول اذا
التبس واصمه ده وتکاکده اولان اوزمك بعضسی اولمق معناسنه در که الاجه لنمق
تعبیر اولنور علی قول سیاهلنوب اولمغه بشلمق معناسنه درکه بك دوشمك تعبیر
اولنور یقال شکل العنب اذا اینع بعضه اواسود واخذ فی النضج ویازویه نقطه
واعراب وضع ایلك معناسنه مستعملدر کو یا که شکال ایله قید ایتمش اولور یقال
شکل الکتاب اذا اعجمه وطوارك ایاغنی کوستکلمك معناسنه در یقال شکل الدابة
اذا شد قوائمها بحبل (الشاکلة) شکل وشبه معناسنه در یقال هذا علی شاکلة
ابیه ای شبهه وناحیه معناسنه در یقال یمشی فی شاکلة الطریق ای فی ناحیته وجانبه
ونیت معناسنه در وطریقت ومذهب معناسنه در قال الشارح قوله تعالی [قل کل
یعمل علی شاکلته] ای سجیته وخلقته وشاکله جبهه ده صدغ ایله یعنی طولون ایله

قوشبك ارالغنده اولان بيننه دينور يقال ما النقف شئ الا كانه وهو ما بين
الاذن والصدغ وات قسمك بوش بوكورينك ارقوسنى طرفيله تفنقمسنك يعنى
انجكلرندن اويلقلريلك قوشديغى برك بيننده اولان دريه دينور يقال اصاب
شاكلة الفرس وهو جلد بين عرض الخاصرة والثفنة (التشكيل) تفعل وزننده
صورت بولمق معناسنه در يقال تشكل الشئ اذا تصور واوزمك كبى بشقه
اولوب الاجه نمق معناسنه در يقال تشكل العنب بمعنى شكل (التشكيل) تفعيل وزننده
برنسنه يى صورتلندرمك وصورت ويرمك معناسنه در يقال شكله اذا صوره وخاتون قيسندن
صاچنى صاغلو صوللو ايكى بولك اورمك معناسنه در يقال شكلت المرأة شعرها اذا
ضفرت خصلتين من مقدم رأسها عن يمين وشمال و برنسنه چپارز ومشتبه اولمق معناسنه
مستعملدر يقال شكل الامر اذا التبس واوزم الاجه نمق معناسنه در يقال شكل العنب
بمعنى شكل وطوارك اياغنى كوستكلمك معناسنه در يقال شكل الدابة اذا شد قوائمها
بحبل (الاشكال) همزه نك كسريله بودخى برنسنه مشتبه وملتبس اولمق معناسنه در
يقال اشكل الامر اذا التبس وخرما اغاجنك يمشى درجه سنى بولوب خوش ولطيف
اولمق معناسنه در يقال اشكل النخل اذا طاب رطبه وكوز شكلاء اولمق معناسنه در
يقال اشكلت العين اذا كانت شكلاء ويازويه نقطه واعراب وضع ايلمك معناسنه در
همزه سى سلب ايچون اولمغله كويا كه التباس واشتباهنى ازاله ايدر يقال اشكل
الكتاب اذا اعجمه (الاشكال) همزه نك فتحيله شكلك جمعيدركه ذكر اولندى
وملتبس ومشتبه اولان اموره وصف اولنور يقال امور اشكال اى ملتبسة
واشكال انجودن ياكومشدن مصنوع صاقم كوپه لره دينوركه برى برينه مشابه
ومشاكل اوله بونكده مفردى شكل در يقال جاءت النساء وعليهن اشكال وعليها
شكل اى حلى من لؤلؤ او فضة يشبه بعضه بعضا تقرط به (الاشكلة) همزه نك
وكافك فتحيله لبس والتباس معناسنه دركه برنسنه ملتبس وحاجت ومهمه يه دينور
تقول ليس لى اشكلة اليه اى حاجة وشبه ومثل معناسنه دركما سيذكر (الشكلاء)
صحراء وزننده بودخى حاجت معناسنه در وشكله سى اولان كوزه دينور يقال عين
شكلاء اى بها شكلة وبوكورلرى آق اولان ديشى قيونه دينور يقال نعجة شكلاء اى
البيضاء الشاكلة (الاشكل) احمر وزننده قارشق قرمزيلى وآقلى اولان نسنه يه دينور
ياخود قزلسى وبولانقلى آق اولان شيئه دينور يقال شئ اشكل اذا كان فيه حمرة
وبياض مختلط او ما فيه بياض يضرب الى الحمرة والكدرة وسدر اغاجنك جبلى
نوعنه دينور مفردى شكله در قزلسى قاره دوه يه دينور يقال بعير اشكل اذا اختلط
سواده حمرة وكوزينك بياضنده قرمزيلق اولان آدمه دينوركه قرمزيسى الا اولور
نته كه اشهل صاريسى الا اولور وفى الحديث [كان النبى صلى الله عليه وسلم اشكل العين]
اى فى بياضها شئ من حمرة وهو محمود محبوب فنعم ماقال فى حليته عليه السلام * مست

عشق اولمغین اول چشم خمار * حمرته مائل ایدی بر مقدار * وقیل طویل شق العین یعنی کوزلرینک شقی معتدل طویل ایدی که اکا بادامی کوز تعبیر اولنور محشیندر شارح قول ثانیی تغلیط ایلامشدر وادعا وضع مادیه مخالفدر (والشکلة) قارشق صویه دینور ومطلقا نونک سوادی حمرته مائل قوچ قیونه وسائر حیوانه دینور ورنسنه به پاک بکزه بن شیئه دینور یقال هذا اشکل به ای اشبه (الشکلة) شینک ضمیله قزل قارشقلی سیاه اولان رنکه دینورکه بعض دوه‌لرده اولور وکوزده شهله یه شبیه اولور نهایت شکله قرمزیسی آلانغه وشهله صاریسی آلانغه دینورکه قیون کوزلو لک تعبیر اولنور ذکر اولنان اشکل بوندن وصفدر یاخود شکله بیاضنده اولان آلالق اولمغله شهله سوادنده اولان آلالادر مؤلف شهل ماده‌سنده کوزک سیاهی حمرتلی قزیله مائل اولمغله نص ایلامشدر وشکله شبه ومشابهت معناسنه‌در کما سیذکر (الشکال) کتاب وزننده کوستکه وپایونده دینور جمعی شکل در کتب وزننده یقال شد قوائم الدابة بالشکال ای بالحبل الخاص لها وشول ایپه دینورکه دوه‌نک توکس باغیله قاسق باغنک ارالغنه چکوب بند ایدرلر کذلک قاسق باغیله قارنی التندن چکیلن قولانک ارالغنه باغلدقلری باغه دینور وطوارنک الدیله ایاقلری بینه باغلدقلری قصه کوستکه وپاونده دینور وآت قسمنک برایاغی مطلق اوله رق اوچ ایاغنده اولان سکیله دینور وبونک عکسنده ده دینور یقال فرس به شکال ای ثلاث قوائمه محجلة والواحدة مطلقة وعکسه ایضا قال فی النهایة انه علیه السلام کره الشکال فی الخیل مترجم درکه راغب مفرداتنده برایاغیله برالنده اولمغله تخصیص ایلمشدر (المشکول) فن عروضده شکل زحافی جاری اولان جزؤه دینورکه حرف ثانی وسابع محذوف اولور نته‌که قریبا ذکر اولندی (الشواکل) شاکله‌نک جمعیدر شاهراهدن منشعب اولان یوللره دینور یقال اخذ فی الشواکل وهی الطرق المتشعبة عن الطریق الاعظم (الشکل) شینک کسری وفتحیله نسوانک ناز وشیوه وعشوه‌سنه دینور یقال امرأة ذات شکل ای غنج ودل وغزل (الشکل) فتحتینله محبوبه ناز وشیوه‌لو اولمق معناسنه‌در یقال شکلت المرأة شکلا من الباب الرابع اذا کانت ذات شکل وقیون وسائر حیوانک بوکوری آق اولمق معناسنه‌در یقال شکل الکبش وغیره اذا کان اشکل وبرنسنه‌نک بیاضنده قرمزیلق اولمق معناسنه‌در یقال شکل الشیء اذا کان فی بیاضه حمرة وشکل عرب‌دن بر بطن پدرینک اسمیدر وشکل بن حمید العبسی اصحابدندر واوغلو شتیر بن شکل محدثدر (الشکلة) فرحه وزننده باب مزبوردن وصفدر یقال امرأة شکلة ای ذات شکل (شکله) تمره وزننده بر خاتون اسمیدر (الشوکل) جوهر

ورنده یاده عسکره دینور علی قول میمنهٔ عسکره که صاغ قول تعبیر اولنور
یا ونه میسره یه دینور و ناحیه وجانب معناسنه در وسنجه نیکنی دیدکلری شجره
دینور عوسجه معناسنه (الشکیل) امیر وزنده اتك اغزنده اولان کمك
صولوغنده ظاهر اولان قانله قارشق کپوکه دینور (الشکل) شینك ضمیله
شکلاء کلمه سنك جمعیدر که یاغی حمرته مائل کوزه دینور یقال عین شکلاء اذا
کانت فی بیاضه حمرة واشکل کلمه سنك جمعیدر که ذکر اولندی (المشاکلة)
مفاعله وزنده بر نسنه برآخر نسنه یه اویغون اولمق معناسنه در یقال شاکله
اذا وافقه مترجم دیرکه مشاکلهٔ اهل بیان بوندن مأخوذدر که تقارن فی الخیال
علاقه سیله مجاز قبیلندندر (التشاکل) تفاعل وزنده بودخی موافقت معناسنه در
یقال هما لا یتشاکلان ای لا یتوافقان (الشاکل) بودخی شبه معناسنه در یقال
فیه اشکلة من ابیه وشکلة وشاکل ای شبه (الشلل) فتحتینله ثوبه اصابت ایدن
قول سیاه لکه یه دینور که غسل ایله زائل اولمیه یقال ماهذا الشلل بثوبك وهو
سواد اصابه ولا یذهب بغسله وشلل وشل تشدید ایله مصدر اولورلر طواری
اوردندن سوروب قوغمق معناسنه در یقال شل الابل شلا وشللا من الباب الاول
اذا طرده وال چولاق اولمق معناسنه درکه روح چکیلوب یابس اولمقدن عبارتدر
یاخود ال بالکلیه زائل اولمق معناسنه در یقال شلت یده شلا و شللا من الباب
الرابع اذا یبست او ذهبت ویقال شلت علی المجهول وعربلر استاد تیرانداره اوق
آتدقده دعا ایدوب لاشلا ولاشللا ولاتشلل یدك دیرلر الك دائما صاغ ودرست
اولسون دیمکدر بوراده شلال قطام وزنده در ولاتشلل نهی بنیه سیله شارح
دیرکه کذلك لاشلا ولاعمی دیرلر الك وکوزك درست اولسون دیمکدر ولاشل عشرك
دیرلر عشردن مراد اون پرمغیدر و شل کوز پیدر پی .ش صالیویروب آقتمق
معناسنه در طرد معناسندندر یقال شلت العین دمعها شلا من الباب الاول اذا
ارسلته مترجم دیرکه امهات سائره ده شل دیکشی سیرك سیرك دیکملك یعنی ایلمك
معناسنه ده مرسوم اولمغله موئنب اندن سکوت ایلمشدر (الانشلال) انفعال
وزنده طوار اکنه سندن سور یلوب قوغلق معناسنه در یقال شل الابل
فانشلت وسیل صوابی هنوز جوغالوب طغیان ایلزدن اولجه آتیله رق اقغه بشلمق
معناسنه در یقال انشل السیل اذا ابتدأ فی الاندفاع قبل ان یشتد و یغمور صابر
صابر دوکلمك معناسنه در یقال انشل المطر اذا انحدر (الاشلال) همزه نك
کسریله بودخی ال چولاق اولمق معناسنه در یقال اشلت یده علی المجهول بمعنی شلت
ویقال اشل الرجل علی بناء الفاعل اذا کانت یده شلاء (الاشل) افعل وزننده
چولاق کشی یه دینور یقال رجل اشل ای الشلاء یده (الشلاء) حمراء وزننده

چولاق اله دینور یقال ید شلاء ای یابسة اوذاهبة و بصری زائل اولمش کوزه وصف اولور یقال عین شلاء اذا کانت قدذهب بصرها (الشلیل) امیر وزننده بر بلده آدیدر وشلیل دوه‌نك صغر یسنه او رتدکلری پلاسه وجیجه دینور که یوکدن یاخود قیلدن منسوج اولور ترکیده کونلك تعبیر اولنور عربلر وترکانلر آتلره دخی ایدرلر وجنکده زره التندن کیدکلری جامه به دینور یقال لبس الشلیل ای الغلالة تلبس تحت الدرع و بیوك زره آلتندن کیلان کوچك زرهه دینور علی قول مطلقا زرهه دینور جمعی شله در شینك کسریله جله وزننده ودره ده یاخود دره‌نك وسطنده اولان صو مجراسنه دینور وقوقار ایلیك ومردار ایلیك دیدکلری ایلیکه دینور مخاع معناسنه وارقه اتنده اولان بول یول طریقه لره دینورکه ارقه ایله بیله جه ممتد اولور پس مفردی شلیله در وشلیل اصحابدن جریر بن عبد الله البجلی جدینك اسمیدر وشلیل بن مهلهل حافظ عبد المؤمن الدمیاطی شیخیدر (شلیل) زبیر وزننده ابن اسحق الزئبقی درکه محدثدر و ابو الشلیل النفاثی بنو کلابدن برمشهور لص و شاعردر (المشل) میمك کسریله دیشی اشکلرك داثما آردلرینه دوشوب سوروب کوترر اولان حشاری ارکك اشکه دینور یقال حمار مشل ای کثیر الطرد و شلول وشلل معناسنه در کما سیذکر (الشلو ل) صبور وزننده (والشلل) عنق وزننده (والشلال) صرد وزننده (والشلشال) بلبل وزننده (والشلشل) فدفد وزننده ایشده کوجده جست وسبکروح وخوش صحبت نازك طبیعتشن وشوخ آدمه دینور یقال رجل مشل و شلول و شلل وشلشل وشلشال ای خفیف فی الحاجة سریع حسن الصحبة طیب النفس وشلول کنج ناقه‌یه وقیونه دینورکه نوبه‌ده ناب کبیدر و بنوعجلان یوردنده برصوبك اسمیدر وشلشال بلبال وزننده کوده سی چلمز اولوب ایشده کوجده جست و پهلوان آدمه دینور (وشلشل) فدفد وزننده پیدرپی طاملیان صوبه وقانه دینور کما سیذکر (المشلشل) مدحرج وزننده بودخی کوده سنك اتی ازجه اولوب ایشده کوجده چابك وچالاك آدمه دینور ششل کبی یقال رجل شلشل ومشلشل ای قلیل اللحم خفیف فیما اخذ فیه (الشلشلة) زلزله وزننده شاپر شاپر صو طاملق معناسنه در یقال الماء یشلشل ای یقطر وصووقان مقوله سنی دوکمك معناسنه‌در یقال شلشل السیف الدم اذا صبه وشلشله وشلشال زلزال وزننده بونی سرپه رنك ایشه‌مك معناسنه در یقال شلشل بوله و ببوله شلشلة وشلشالا اذا فرقه وارسله منتشرا (الشلشال) شینك فتحیله معنای اخیردن اسمدر سرپه رنك ایشمکه دینور (المتشلشل) اسم فاعل بنیه سیله پیدرپی طاملیان صو وقان مقوله‌سنه دینور یقال ماء ودم متشلشل ای متتابع القطر (التشلشل) تزلزل وزننده صو

مقوله سنی شرز شنل دوکان معناسنه باء حرفیله متعدی اولنور یقال تشلمشنی بانه ایا صنه (الشقیل) شیک فتحیله مطلق بند معناسنه علی قول بغیر خصوصنده معروف اولان بنده دینور تقول عقدت فی قلبی شله وهی البند اوالبنه فی السفر و برادمك طلب و خواهشنده اولدیغی امر بعیده دینور و بوراده شیئك فتحیله ده لغتدر یقال له شبه ای امر بعید یطلبه (المشتمل) محسن وزننده قابحق اشکلوره حرص وقصدی نهایت مرتبه ده اولان حشاری اشکه دینورکه همان کوردیکنك ارقه سنه دوشوب صالدرر اوله (مشمل) معظم وزننده برطاغك ادیدرکه اندن قدید نام محله نزول اولنور (الشمل) شیئك کسریله (والشیمال) یه زنته سیله اشباعدن (والشملال) شینك کسریله صوله دینورکه صاغ مقابلیدر صول اله وصول یانه وصول جهته شاملدر یمین مقابلیدر شمالك جمعی اشمل کلور و شمائل کلور غیر قیاس اوزره وشمل کلور کتب وزننده وشمال کلور معربدیك لفظی اوزره دلاص کبی یقال فلان یعمل بشماله وانی بشماله وهو عند انتین وشمال خوی وطبیعت معناسنه در جمعی شمائل در یقال هو کریم الشمال ای الطبع واوغورسزلقده مستعملدر یقال زجرت له طیر الشمال ای طیر الشوم شارح دیرکه عربلر صول ایله تشأم ایلدکلرینه مبنی در نته که یمین اله تیمن ایدرلر برکت معناسنه اولان یمن ماده سندن مأخوذدر دیرلر ولهذا یمینه یمنی وشماله شومی اطلاق ایدرلر وشمال بر درلو تمعا اسمیدرکه قیون قسمنك مه سنه باصیلور واکین بچن ادمك الیله قبض ایلدیکی برطوتام اکینه دینور وقیونك مه سنه کچوردکلری طوربه شکلنده کیسه یه دینورکه مه سی سوددن آغرلشدقده کچوررلر علی قول بوکچی قسمنه مخصوصدر (ابو الشمال) تابعیندندر ومحمد بن ابو الشمال که عطاردر محدثدر (ذوالشمالین) اصحابدن عمیر بن عبد عمرونك لقبیدر ایکی الیله ایشلر اولدیغندن ملقب اولمشیدی (الشمل) جمل وزننده برنسنه یی صول طرفه وصول اله وصول یانه آلمق معناسنه در یقال شمل شملا من الباب الاول اذا اخذه ذات الشمال و بر نسنه یی سریلتمك وصوغومق ایچون شمال یلنه قومق معناسنه در یقال شمل الخمر اذا عرضها للشمال فبردت وقیون قسمنك مه سنه شمال دیدکلری کیسه یی کچیرب بغلمق معناسنه در یقال شمل الشاة شملا من الباب الثانی والاول اذا علق علی ضرعها الشمال وشده وقیونك مه سنه کچوره جك کیسه دوزمك معناسنه در یقال شمل الشاة اذا جعل لها شمالا وشمول وعموم معناسنه در کما سیذکر وشمل وشمول برنسنه یی شمله دیدکلری احرامله اورتوب بورمك معناسنه در یقال شمله شملا وشمولا من الباب الرابع اذا غطاه بالشملة وشمل اغاجده اولان خرمالری بالجمله دیوشورمك معناسنه در یقال شمل النخلة شملا من الباب الاول اذا لقط ماعلیها

من الرطب وشمل غلبه لكه وازدحامه دينور يقال دخل فى شمل الجماعة اى غمارها
وبونده فتحتينله ده لغتدر (الشمل) شينك فتحى وكسريله حجر كعبهٔ معظمه
سمتندن اسن يله دينور وحجر بيت شريفك شمال طرفنده در على قول قبله يه
متوجه اولان آدمك صاغ طرفندن اسن يل اوله جقدر لكن صحيح اولان
قطب شمالى جهتندن مطلع شمس ايله نعش مابيننده ياخود مطلع بنات نعش ايله
نسر طائرك مسقطى مابيننده اسن رزكاردر وبوروزكار عادتا كيجه لرده هبوب
ايلمز اولكى اختلاف مقيمك مقامى اعتبارينه مبنى در قالديكه مؤلفك تعريفى اصول
اربعه يه مبنى در اهل جغرافيا تقسيمى اوزره مطلع شمسدن هبوب ايدن كون
طوغوسى تعبير اولنور قطب شماله طوغرى عيوقه دك اوچ كرته سى
واردر ومطلع عيوقدن هبوب ايدنه پويراز يلى تعبير اولنور قطبه وارنجه
بونكده اوچ كرته سى وار مطلع بنات نعش پويرازك وسطيدر وقطبدن
هبوب ايدنه يلدز تعبير اولنور مغيب عيوقه قدر بونكده اوچ كرته سى وارومغيب
عيوقدن هبوب ايدنه قاره يل تعبير اولنور مسقط نسر طائره قدر بونكده
اوچ كرته سى وار بونلر پويرازعد اولنور ومسقط نسر طائره كه مغيب اصل دخى
ديرلر تمام كون طوغوسى مقابليدر باطى تعبير اولنور مغيب عقربه قدر بونكده
اوچ كرته سى وارومغيب عقربدن اسن روزكاره لدوس تعبير اولنور قطب جنوبى يه قدر
وآندن اسن يله بوديارلرده قبله يلى تعبير اولنور مطلع عقربه قدر وآندن اسن يله
كشلمه تعبير اولنور انتهى وشمال كلمه سنك جمعى شمالات كلور واشبو شمال لفظى ريح
مزبوره يه اسم اوله رق وصفت اوله رق استعمال اولنور يقال هبت الشمال وريح
شمال (الشمل) صقل وزننده (والشأمل) همزه ايله جعفر وزننده (والشمل)
فتحتينله وقليلا ميمك سكونيله (والشمأل) ميمك همزه يه تقديميله جعفر وزننده
وكاهجه لامى مشدد اولور (والشوءمل) جوهر وزننده (والشمول) صبور
وزننده (والشميل) امير وزننده جمله سى شمال لفظنده لغتدر ريح مزبوره يه
دينور (الاشمال) همزه نك كسريله شمال يلنه كيرمك معناسنه در يقال اشمل القوم
اذا دخل فى ريح الشمال وقيونك ممه سنه شمل ديدكلرى كيسه دوزمك
معناسنه در يقال اشمل الشاة اذا جعل لها شمالا وخاصة جمله يه شر وشور
وبلاء يتشدرمك معناسنه در تعميم شر معناسنه دركه خير وحسنه ده استعمال
اولنمز يقال اشملهم شرا اذا عمهم وبو بعضك قوليدر كاسيذكر وبر آدمه اورتوب
بورينه جك احرام ويرمك معناسنه در يقال اشمله اذا اعطاه الشمله
واحرام صاحبى اولمق معناسندر يقال اشمل الرجل اذا صار ذا شمل اى شملة
واغاجك خرماسنى هب ديرمك معناسنه در يقال اشمل النخلة اذا القط

ماعليها من الرطب وبوغوردوه ناقه سور يسنك نصفنى تاشانه وارنجه قدر آشوب
كبه ايلك معناسنه در يقال اشمل الفحل شوله لقاحا اذا القح النصف الى الثلثين
نته كه مجموعنه آشمفه القا دينور (الشمل) فتحتيله بو براز يلى طوقنق
معناسنه در يقال شمل القوم شملا من الباب الرابع اذا اصابتهم الشمال وشمل وشمول
كبي برنسنه عام وشامل اولمق معناسنه در كه جملهيه يتشمكدن عبارتدر يقال
شملهم الامر وشملهم شملا وشملا وشمولا من الباب الرابع والاول اذا عمهم ويقال
شملهم خيرا اوشرا من الثلاثى من الباب الرابع واشملهم شرا اذا عمهم به كما سيذكر وشمل
ناقه كبه قالمق معناسنه در يقال شملت الناقة لقاحا اذا قبلته وچوقلق نسنهلر
برنسنهيى اورتوب كيزلمك معناسنه در يقال شملت ابلكم بعيرا لنا اى اخفته وشمل
برمقدارجه تازه خرمايه دينور وآزجه يغموره دينور كذلك نادن وساٸر نسنهدن
شى يسيره دينور جمعى اشمال كلور وبرنسنهيى تمام اورتوب بوريين پردهمقولهسى
شيئه دينور كنف معناسنه (الاشتمال) افتعال وزننده برآدم جامه سنه
اثوابى يله طشره قالميوب بتون بدننى احاطه ايلمك وجهيله بورنمك معناسنه در
يقال اشتمل بثوبه اذا اداره على جسده كله حتى لاتخرج منه يده بومعنادندر كه
برآدمى برماده احرام كبي باصوب احاطه ايلسه اشتمل عليه الامر دير (الشملة)
شينك كسريله بناء نوعدر ثوبى بتون بورنمك هيئتنه دينور كه بوندن لسانمزده
بورنش ايله تعبير اولنور يقال هو حسن الشملة اى هيئة اشتماله وشملة صماء صمم
ماده سنده مذكور در (الشملة) ثمره وزننده (والمشمل والمشملة) ميملرك كسريله
قطيفه ديدكلرى يوك وتويلو صچاقلو احرامدن كوچك شول يوفقه احرامه دينور
عربلر اكاتون بدننى بوربوب صارينورلر يقال جاء وعليه شملة ومشمل ومشملة
وهو كساء دون القطيفة يشتمل به ومشمل پاله تعبير اولنان قصه قلجه دينور كه
صاقلند قده لباس ايله ستر اولنور يقال ضربه بالمشمل وهو سيف قصير يتغطى بالثوب
(التشمل) تفعل وزننده (والتشميل) تفعلدن على خلاف القياس مصدر ثانى
اولمق اوزره احرامه بورنمك معناسنه در يقال تشمل بالشملة تشميلا اذا اشتمل
بها (المشمال) محراب وزننده يورغانه دينور ملحفه معناسنه (الشمول) صبور وزننده
(والمشمولة) باده يه اطلاق اولنور على قول بارد اولانه دينور رايحه سنى ناسه
شامل ايلد يكندن ياخود شمال يلى كبي عصفه ونسمه سى اولديغندن اطلاق ايلديلر
يقال سقاه الشمول والمشمولة اى الخمر اوالباردة وشمول برچنكى خاتون اسميدر
(المشمول) اخلاق رضيه وشمائل بهيه صاحبى آدمه اطلاق اولنور شمال يليله طيب
ولطافت كسب ايلمش صودن مأخوذ در يقال رجل مشمول اى المرضى الاخلاق
(الشمل) شينك فتحى وكسريله (والشمل) طمر وزننده خرما سالقمنه على قول

نشی آزجه اولانه دینور (الشملول) شینك ضمیله بو دخی آزجه نسنه‌یه دینور جمعی شماليل در (شمله) حمزه وزننده اسامیدندر شملة بن منیب وشملة بن هزال محدث ضعیفلر در (ام شمله) دنیانك وخمرك كنیه سیدر (شمیله) جهینه وزننده اسماندر شميلة بن محمد بن جعفر كه امرآء مكه اولادندندر محدث ضعیفدر (الشمللة) دحرجه وزننده بودخی اغاجده کی خرمالری بالجمله دیرمك معنا سنه در یقال شمل النخلة اذا لقط ما عليها من الرطب وسرعتله یوریمك معناسنه در یقال شمل الرجل اذا اسرع (الشماليل) شعارير وزننده بولك بولك دیمكدر جمع بنیه‌سیله مستعملدر یقال ذهبوا شماليل ای فرقا وشماليل معتله ناحیه سنده برنبجه متفرق اوزون قومساللره اطلاق اولنور (الانشمال) انفعال وزننده برایشده چابك وچرك اولمق معنا سنه در یقال انشمل فی حاجته اذا شمر وسرعتله كتمك معناسنه در یقال انشمل الرجل اذا اسرع (التشميل) تفعيل وزننده بودخی سرعتله یوریمك معنا سنه در یقال شمل الرجل اذا اسرع (الشملة) جبله وزننده (والشمال والشملال والشمليل) شینلرك كسریله جمت وزننده ناقه‌یه وصف اولور یقال ناقة شملة وشمال وشملال وشمليل ای سريعة (شمال) شدادوزننده ابن موسى درکه محدثدر وفرددر محدثینده همنامی یوقدر (شمیل) زبیر وزننده (وشمال) كتاب وزننده (وشمله) حمزه وزننده (وشامل) صاحب وزننده اسامی رجاندندر (الشمردل) سفرجل وزننده كنج وچابك وخوش اندام دوه‌یه وسائر حیوانه دینور وشمردل بن شريك اليربوعی وشمردل بن حاجز البجلی وشمردل الكعبی شاعرلردر (الشمردلة) هایله خوشمنظر وخوب اندام ناقه دینور (الشمرذل) ذال معجمه ایله شمردل وزننده وآنده لغتندر (الشمرطل) شمردل وزننده (والشمرطول) سقنقور وزننده وجودی سلكی وپریشان یافشقسز اوزون آدمه دینور (الشمطالة) شینك ضمیله ایچ باغلوجه ات پارچه سنه دینور (الشمشل) زبرج وزننده فيل دیدكلری حیوانه دینور (الاشمعلال) اضمحلال وزننده یوكسلك برچقمق ویوكسلمك معنا سنه در یقال اشمعل الرجل اذا اشرف وبرنسنه‌یی ارامق ایچون سرعتله اطرافه طغلوب جستجو ایلك معناسنه در یقال اشمعل القوم فی الطلب اذا بادروا فيه وتفرقوا ودوه‌لر بوظورلق ایدوب هر بری برجانبه پراكنده اولمق معنا سنه در یقال اشمعلت الابل اذا مضت وتفرقت مرحا وچاپل عسكری جكركه كبی دشمنك هرقولنه صالدروب منتشر اولمق معنا سنه در یقال اشمعلت الغارة فی العدو واذا انتشرت (الشمعلة) دحرجه وزننده پراكنده اولمق معنا سنه در یقال شمعل الشیء اذا تفرق واسم اولور جنبشلو نشاطلو ناقه‌یه دینور شمعل دخی دینور هاسز وشمعلة اليهود طائفه یهو دك

قرانلرينه اطلاق اولنور مصدر واسم اولمق محتملدر يقال اكبتى شعلة اليهود اى قرآتهم وشعلة بن قائد وشعله بن طيسه وشعلة بن الاخذر المنى شاعرلردر (المشمعل) مشمعل وزننده بودخى شوقلو نشاطلو ناقه يه دينور وسريع وخفيف الروح ظريف آدمه عن قول بك اوزون آدمه دينور يقال رجل مشمعل اى خفيف ظريف اوطويل واكثى سوده دينور ومشمعل بن ملحان ومشمعل بن اياس محدثلردر (الشذلة) دحرجه وزننده اوچمك معناسنه در يقال شذل الغلام اذا قبله (شذل) جعفر وزننده اسامیدندر عبدالله بن شذل محدثدر وابو شذيل حل بن خزرج شاعردر (المشعنة) فاعله برنسنه مطالبه ايدركن كيسه دن اقچه اخراج ايتمك معناسنه در يقال شنفل المشترى اذا اخرج الدراهم فى المطالبة (الشول) قول وزننده (والشولان) فحاله ناقه قويرغنى يوقرى قالدرمق معناسنه دركه لقاح كذلك حملى اعلامى ايچون قالدرر يقال شالت الناقة بذنبها شولا وشولانا اذارفعته وقويرق كنديسى قالقمق معناسنه متعدى ولازم اولور يقال شال الذنب اذا ارتفع وحرف باء واسطه سيله متعدى اولور برنسنه يى يوقرى قالدرمق معناسنه نته كيم معناى اول دخى بوبابده در يقال شال بالحجر شولا اذارفعه وعربلر شالت نعامته ديرلر برآدم اويكه لنوب خفت ايلدكدنصكره ساكن وآراميده اولدقده يقولون شالت نعامة فلان اى خف وغضب ثم سكن زيرا دوه قوشى اوچمق هوسيله بر مقدارجه يردن ايرغى كسيلوب لكن قوت طيرانى اولمامغله ينه فى الحال متنزل اولور وتقول العرب شالت نعامة القوم اذا خفت منازلهم منهم يعنى قوم مزبور كوچوب يوردلر خفيف يعنى تنهـا وخالى قالدى وبعضلر تفرقت كلمتهم قوليله تفسير ايلديكه سوزلرى برى برينه موافق اولميوب متفرق اولدى دوه قوشى سورينك تفرقلرى كبى وبعضلر ذهب عزهم قوليله تفسير ايلدى كه اول قومك عز وشوكتلرى ورونق وحيثيتلرى زائل اولدى ديمكدر بونده نعامه جماعت معناسندن مأخوذدر وشول خفيف وچابك آدمه اطلاق اولنور وطلومك وقوغه نك ديبلرنده قلان صوبقيه سنه دينور ياخود آزجه صويه دينور جمعى اشوالدر (الاشالة) همزه نك كسريله بودخى ناقه لقاح ايچون قويرغنى يوقرى قالدرمق معناسنه در يقال اشالت الناقة ذنبها اذا رفعته وبرآدم برنسنه يى يوقرى قالدرمق معناسنه در يقال اشال الحجر اذارفعه (الشائل) لقاح ايچون قويروغنى يوقرى قالدران سودسز ناقه يه دينور جمعى شول كلور ركع وزننده وشيل كلور واوى يايه ابدالله وشيل كلور يا مجاورتنه مبنى شينك كسريله وشوال كلور كتاب وزننده (الشائلة) شول ناقه يه دينور كه حملندن يا وضعندن يدى ماه مدت كچمكله سودنى بتون چكمش اوله جمعى شول كلور كه مصدر وزننده در وبوغير قياس

اوزه در واشوال كلور (التشويل) تفعيل وزننده ناقه‌نك سودى چكيلوب
اكسيلمك معناسنه‌در يقال شول لبن الناقة اذا نقص كذلك ناقه شدّله اولمغله سودى
بتون چكلمك معناسنه‌در يقال شولت الناقة اذا جفت البانها ودوه‌نك قارنى
چكيلوب كويا كه ارقه‌سنه ياپشيق اولمق معناسنه‌در يقال شولت الابل اذا الحقت بطونها
بظهورها وطلومك ديبده آزجه صو بقيه‌سنى قومق معناسنه‌در يقال شول فى
المزادة اذا ابقى شولا من الماء وصو آزالمق معناسنه‌در يقال شول الماء اذا قل
وقوغه‌نك صوينى آزجه اولمق معناسنه‌در يقال شول الغرب اذا قل ماؤه وجماع
ايلمكه مباشرت خلالنده ذكر سلبوكلنوب سست اولمق معناسنه‌در تقول اخذنى
التشويل اى استرخاء الذكر عند محاولة الجماع (شواله) قتاله وزننده عقربك
عليدر ذات نشوله اولديغچون و برقوشك اسميدر وقوغنجى قارى‌يه اطلاق اولنور
يقال امرأة شوالة اى نمامة (الشولة) صوله وزننده عقربك قويروغندن دائما
يوقرى قالدرديغى بريدركه اوجى اوته حقدر تيكنلى محليدر يقال ضربت العقرب
بشولتها وهى ماتشول من ذنبها وشاشقين دبون عبارته دينور ومنازل قمردن بر
منزلك اسميدركه ايكى نورانى كوكبدن عبارتدر انلره حمة العقرب دخى ديرلر شارحك
بياننه كوره عقرب صورتنك تيكنى منزلنده‌در وزيد الفوارس الضبى فرسنك
اسميدر وعدوان قبيله‌سنده برسبكمغز جاريه‌نك اسميدر دائما افنديلرينه نصيحت
ايدر ايدى لكن فرط حماقتندن ناشى ضرر وزيانى كندى كورر ايدى بناء عليه
* شولة ناصحة * مثل اولديكه احمق نصح حقنده انت اوهو شولة الناصحة ديو
ضرب ايدرلر (المشاولة) مفاعله وزننده بودخى برنسنه‌يى يوقرى قالدرمق
ويوقرى اغدرمق معناسنه‌در يقال شاول الحجر اذا رفعه (الانشيال) انفعال
وزننده يوقرى قالقمق ويوقرى اغمق معناسنه‌در يقال اشال الحجر فانشال اى
ارتفع (المشوال) محراب وزننده يرندن قالدرمغه كوچ يتشور اولان طاشه
دينور ظاهرا لازمى اولان رمى ياخود استعمال تصوريله آلت صيغه‌سيله وارد
اولمشدر يقال اخذ بيده مشوالا اى حجرا يشال (الشويلاء) مصغر بنيه‌سيله
برنباتدر كه انوبه‌دندر شويل دخى ديرلر قبيط وزننده بونبات تركيده ورانيقه
ديدكلريدر (شوال) شداد وزننده مر وقضاسنده برقريه‌در وشهر فطر اسميدركه
بيرام آيدر جمعنده شواويل وشوالات دينور شارحك بياننه كوره ناقه‌لرك شول
اذنابى اول ماهه مصادف اولديغى باعث اطلاق اولمشدر وصاحب مصباحك بياننه
كوره شوال كلمه‌سنه بعضا حرف تعريف داخل اولور ظاهرا عباس كلمه‌سى كبى
وصفيت اصليه لمحنه مبنى اولور زيرا كتب نحويه‌ده منصوصدركه اسماء شهور
اعلام جنسيه بانسه‌ندر حتى شعبان ورمضان كلمه‌لرنك عدم انصرافلرى بر سببى

عينيدر بوجهتله صاحب تاو بحك فخر الاسلام عبارهسندن رجب كلمهسى غميث ومعرف باللام اولان رجب كلمهسندن عدل علتلريله غير منصرفدر ديو نقلنه اعتراض ايتشلردر لكن الحسن كى الرجب لفظنده دخى لمح وصفيته قائل اولسهلر نه مانع واردر وجه مذكور اوزره خلاف قياسدن اثبته اولادر وسائر شهوره دائر بعض نفايس محرم مادهسنده رسم اولنور انشاءالله تعالى وسالم بن شوال تابعيندندر وعبدة بنت ابى شوال رابعة العدويه جنابلرندن روايت حديث ايتشدر (الشويله) (والشويلاء) مصغر بنيهلرله ايكى موضعلردر (ذوالشاول) واو مفتوحه ايله ابن دعام بن مالك الهمدانىدر كه اذوءه تعبير اولنان ملوك حمرندندر (الاشتيال) افتعال وزننده بر آدمه سب وآزار ايله شر كبير اولمق معناسنه در يقال اشتال له ذا تعرض له وسبه (الشوشلاء) شينلرك فتحيله جاعه دينور بلك معنا سنه على قول بو لغت حبشيهدر (المشول) منبر وزننده كوچك اوراغه دينور كه آنكله چاير بچرلر (الشول) كتف وزننده هر عمل وخدمتده چست وچالاك اولان آدمه دينور يقال رجل شول اى خفيف فى العمل والخدمة والحاجة سريع (الشهل) فتحتينله (والشهلة) شعله وزننده كوزك سياهى كوكلكدن آزجه واندن احسن اولمق على قول كوزك سياهى قرزلده مائل اولمغه دينور وبوشكلة كبى قزل جزكيلى اولميوب لكن سياهى آزجه ويوفقهجه اولغله كويا كه قرزله مائل كورينور تركيده الا كوزلولك وقيون كوزلولك تعبير اولنور يقال فى عينه شهل وشهلة وهو اقل من الزرق فى الحدقة واحسن منه اوان تشرب الحدقة حمرة وليست خطوطا كالشكلة ولكنها قلة سواد الحدقة حتى كانه يضرب الى الحمرة وشهل مصدر اولور الاكوزلو اولمق معناسنه در يقال شهل الغلام شهلا من الباب الرابع اذا كانت فى عينه شهلة (الاشهلال) احرار وزننده يك آلا كوزلو اولمق معناسنه در يقال اشهل الصبى بمعنى شهل (الاشهل) احمر وزننده الاكوزلو آدمه دينور مؤنثى شهلاء در قال فى النهاية وفى صفته عليه السلام كان اشهل العينين الشهلة حمرة فى سواد العين كالشكلة فى البياض واشهل بر صنمك اسميدر عربدن بنو عبد الاشهل ديدكلرى جماعت اكا مضافدر (الشهلاء) اشهلك مؤنثيدر كوزه دخى صفت اولور يقال رجل اشهل وامرأة شهلاء وعين شهلاء وشهلاء حاجته دينور (الشهلة) كهله وزننده قوجه قارىيه دينور واورته ياشلو عاقله خاتونه دينور يقال امرأة شهلة اى نصف عاقلة وبو ماده نسايه مخصوصدر (المشاهلة) مفاعله وزننده بر آدم ايله نزاع ايدوب سوكشمك معناسنه در يقال شاهله اذا شاتمه وشاره (شهيل) زبير وزننده ابن نابى دركه تبع تابعيندندر (شهل) اهل وزننده فند الزمانى الوابلى نام شاعرك لقبيدر وشهل كذب ودروغ معناسنه در

يقال فيه ولع وشهل اى كذب (شهال) سحاب وزننده مصر ديارنده
بر قريه‌در (التشهل) تفعل وزننده ضعف وهزالدن چهره‌نك آب وتاب وطراوتى
كتمك معناسنه‌در يقال تشهل الرجل اذا ذهب ماء وجهه (الشهملة) شينك
وميمك فتحيله قوجه قارى‌يه دينور (شهميل) قنديل وزننده بربطن پدريدر
(* فصل الصاد المهمله) (الصآلة) كرامه وزننده دوه آدمجل اولمق معناسنه‌در
يقال صئول البعير صالة من الباب الخامس اذا وثب الناس اوصار يقتل الناس
ويعدو عليهم اشبو ايكى صورتده دخى تعبير تركى واحددر (الصئول) صبور
وزننده آدمجل دوه‌يه دينور يقال جمل صئول اذا صارله صالة (الصئيل) امير
وزننده آتك كشنمسنه دينور صهيل معناسنه تقول اعجبنى صئيل الفرس اى
صهيله (الصئبل) زبرج وزننده وبانك ضميله جائزدر آفت وداهيه‌يه دينور
(الصحل) فحتينله سس بوغوق اولمق على قول بوغوقلقله تيز اولمق معناسنه‌در
وعندالبعض آدمك صدرنده خشونت پيدا اولوب سس چتاللنمقدن عبارتدر كه
دوز چقمز اولور صوغوق اثرندن ياخود بلغم ونزله مقوله‌سى عارضه‌دن اولور
يقال صحل صوته صحلا من الباب الرابع اذابح اواعتد فى بحج او هو خشونة
فى الصدر وانشقاق فى الصوت من غير ان يستقيم (الاصحل) احمر وزننده (والصحل)
كتف وزننده صحل ايله متصف آدمه دينور (صيدلان) صادك ودالك فتحيله
بر بلده ياخود برموضع آديدر نسبتنده صيدلانى دينور وغير قياس اوزره صندلانى
دينور ياء بدلى نونله وصيدنانى دينور لام بدلى نونله جمعنده صيادله دينور لامك
اصالتنه مبنى لام اوزره جعلندى وصيدلانى منسوب اوله‌رق عطر صتان ادمه
دينور مؤلف بوراده يك ايجاز ايلمشدر زيرا امهات سائره‌نك خلاصه‌سى اوزره
صيدلانى عطر وعقاقير واجزا صتانه دينور كه اسپچيار و تحفجى
وچرچى مقوله‌سى اوله‌جقدر فارسيده پيلور دينور وعربده ابتدا نشأتى قول
راجح اوزره صيدلان نام محل مزبوردن اولمغله كيده‌رك علم غالب اولمشدر وفصيح
شرحنده دېمشدر كه صيدلان بربوجك اديدركه اوتلمق ويپراق وخار وخاشاك
خرده‌لرنى بركدروب كندوسى ايچون مسكن يپار اجزاجى وچرچى اكا تشبيهها
نسبت اولندى وبعضلر سائر كونه وجه ذكر ايلمشلر لكن ارجح اولان قول
اولدر نته كه مؤلف دخى اكا تنصيص ايلمشدر فقهادن محمد بن داود الشافعى
الصيدلانى وحفيدى سليمان حرفت مذكوره‌يه منسوبلردر شارح دير كه اشبو
صيدلانى فارسيدن معربدر وجمع بونكدر مؤلفك اولده ثبتى نامليمدر (الصيدلة)
دحرجه وزننده اسپچيارلق وچرچيلك وتحفجيلك ايلمك معناسنه در يقال
صيدل الرجل اذا صار صيدلانا (الصاصل) هاجر وزننده (والصوصلاء)

كربلاء وزننده براوتك اسميدر (الصعلة) نخلة وزننده اكرى اولوب وشاخلرينك ديبلرى جبلاق اولان خرما اغاجنه دينور كه ليف ويپراق مقولهسى اولميه وباشى وبيونى انجه وخرده اولان ادمه دينور كذلك باشى خرده وانجه اولان خرما اغاجنه ودوه قوشنه دينور (الصعلاء) (والاصعل) (والصعل) نعل وزننده صفت مذكوره اولان مزبورلرك مؤنث ومذكرلريدر وصعل اوزون شيئه دينور ونوبى دو كلمش قاولق اشكه دينور (الصعل) فخنيله (والاصعيلال) اشميزاز وزننده انسان وخرما اغاجى ودوه قوشى خرده باشلو اولمق معناسنهدر يقال صعل صعلا من البـاب الرابع واصعال اصعيلالا اذا كان اصعل (صعيل) زبير وزننده بر رجل اسميدر (المصعتل) مدحرج وزننده باشى سيورى ادمه دينور يقال رجل مصعتل الرأس اى مستطيله (الصغل) غين معجمه ايله كتف وزننده سغل كلمهسنده لغتدركه ذكر اولندى (الصيغل) ياى مشدده ايله جردحل وزنـنـده برى برينه ياپشوب طوپلنمش خرمايه دينوركه بولند كده ارالرنده جزكيلر هيئتنده مرئى اولور وبوبرنى ديدكلرى بر جنس خرمانك غيريدهاولور بوكه بالجق خرما تعبير اولنور كذلك برى بريـنـه ياپشوب طوپلنمش بالجغه دينور و كلام عربده بوندن غيرى فيعل وزنـنـده كلمه يوقدر (الصغبلة) سغبله وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى يقال صغبل الطعام بمعنى سغبله (الصفصلى) صادلرك كسرى ولامك تشديديله براوتك اسميدر (الاصفال) همزهنك كسريله طواره نبات مذكورى اوتارمق معناسنهدر يقال اصفل الرجل اذا رعى ابله الصفصلى (الصقل) نقل وزننده بر نسنهنك پاسنى آچوب يامهره ليوب جلا ويرمك معناسنهدر يقـال صقل السيف والمرأة والثوب والورق صقلا من الباب الاول اذا جلاه وطوارى آرقلنمق معناسـنهدر يقال صقل الناقة اذا اضمرها وبر نسنهيى يره چالمق معناسـنه در يقال صقل به الارض اذا ضرب ودكنكله اورمق معناسنه در يقال صقـله بالعصا اذا ضربه به (المصقول) (والصقيـل) امير وزننده جلا وبرلمش نسنهيه دينور (الصقـال) كتاب وزننده اسمدر پاسـدن آچغه دينورجلاء معناسنه يقال ماأحسن صقال السيف اى جلائهـا وصقال قارنه اطلاق اولنور بطن معناسنه و صقال الفرس آت قسمنى دائما سيلوب سـپوروب كركى كبى تيمار و پرورده ايلمسندن عبارتدر وجودى كوياكه مصقول اولور ومنه يقال الفرس فى صقاله اى فى صنعته وصيانته (الصاقل) برنسنهيه جلا ويريجى آدمه دينور جمعى صقل در كتب وزننده (والمصقلة) مكنسه وزننده مهرهيه دينوركه كاغد و بز مقولهسى مهرهلنور يقال صقل الورق بالمصقل وهى خرزة يصقل بهـا مؤلف غالبه مبنى مهرهيه تخصيص ايلدى يوخسـه مطلقا آلت صقل

اولان شیشه دینور مثلا جاملرك پاسنی آجدقلری مرمر توزی کبی (الصیقل)
حیدر وزننده قلیج آچوب بیله‌مك صنعتی اولان آدمه دینور جمعی صیاقل وصیاقله
کلور یقال هو صیقل ای شحاذ السیوف وجلاؤها (الصقل) صادك ضمیله
یایه دینور جنب معناسنه وجسمت ورودنده دابه‌یه دینور وبوکوره دینور صقله
دخی دینور هایله یقال فرس لاحق الصقلین ای الخاصرتین (الصقل) کتف
وزننده بردوزه‌یه یوریمیوب درلو درلو قارشیق یورر اولان آدمه دینور یقال
رجل صقل ای مختلف المشی وکوده سنك اتی آزجه چلمسز اولان اته دینور کرك
یانلری وبوکورلری اوزون وکرك قصه اولسون یقال فرس صقل ای القلیل اللحم
طال اوقصر یعنی صقله (صقل) زفر وزننده عروة بن زید الخیل نام کسنه‌نك
قلیجی اسمیدر (مصقله) میمك فتحیله مسلمه وزننده بر رجلك اسمیدر (صقلیه)
کسرات ثلاثله ولامك تشدیدی ویانك تخفیفیله مغرب دکزنده برجزیره آدیدر حالا
ایتالیه مملکتنه محاذی آق دکزده چچلیا وسجلیا تعبیر اولنان جزیره اوله جقدر
(صقلیان) کذلك کسرات وتشدید لامله شامده بر موضعدر (الصقلاء) صحراء
وزننده بر موضع آدیدر (المصقل) منبر وزننده مصقله کبی اسم آلتدر بومناسبتله
ضرب لسانه مالك بلیغ وجاری سخنور آدمه اطلاق اولنور یقال خطیب مصقل
ای مصلق (الصقعل) صاد مکسوره ایله سجل وزننده تازه صاغلمش سوده
اصلنمش قوری خرمایه دینور (الصنقعلة) صادك کسری ونونك سکونیله صوق
مشروبه دینور یقال شربة صنقعلة ای باردة (الصلیل) صادك فتحیله مطلقا بر
نسنه سسلنمك معناسنه در یقال صل الشیء صلیلا من الباب الثانی اذا صوت
وآتك دیزکنی دیوشوررکن لجام اوزون اوزادی چکره‌مك معناسنه در یقال
صل اللجام اذا امتد صوته وقلیج طوقندقده باشده اولان توغلغه سسلنمك معناسنه در
کذلك چکره‌مك تعبیر اولنور یقال صل البیض اذا سمع له طنین عند القراع
ودمور میخی زور ایله بر سردیره قاقارکن چات چات دیو چاترده‌مق معناسنه در
یقال صل المسمار اذا ضرب فاکره ان یدخل فی الشیء یعنی اذا سمع صوته عند
الضرب ودوه‌نك بغایت صوسزلقدن بغرسقلری قوریمغله صوایچرکن بغرسقلری
اوتمك معناسنه در یقال صلت الابل اذا یبست امعاؤها من العطش فسمع لها
صوت عند الشرب وصو طلومی قوریمق معناسنه در که چاتردیسی مستلزمدر
یقال صل السقاء اذا یبس (الصلصلة) زلزله وزننده (والمصلصل) مدحرج
وزننده مصدر اوله‌رق بودخی برنسنه سسلنمك معناسنه در که تکراری متضمندر
یقال صلصل الشیء صلصلة ومصلصلا اذا صوت ویابس نسنه‌نك اجزاسی بری
بربنه طوقنمغله جغشدرمق معناسنه در یقال صلصل اللجام اذا توهم ترجیع

صونه بس صليل ايله بونك فرق اولور كذلك صلصل چاك جنقردمق معناسنه در يقال صلصل الجرس اذا رجع صوته و برآدمی لسانله تخویف وتهدید ایلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل فلانا اذا او عده وتهدده وعسكرك باش بوغی قتل ایلمك معناسنه در يقال صلصل الرجل اذا قتل سيد العسكر و رعد مختلط كورلده مبوب بردوزهبه طوری صوتله كورلده مك معناسنهدر يقال صلصل الرعد اذا صفا صوته ولاف وكذاف ايله سوزه آب وتاب و بره رك متصنعانه تكلم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل الكلمة اذا اخرجها متحذلقا وصلصله اسم اولور كولده قلان صو بقيه سنه وقاب دبنده قلان دهن وزيت بقيه سنه دينور چالقنوب سسلند كلر ينه مبنى در (التصلصل) تزلزل وزننده بودخى دموروحلى مقوله سى طنقردهمق و چنقشدهمق معناسنه در يقال تصلصل اللجام بمعنى صلصل و يقال تصلصل الحلى اذا صوت وكولك دبنده اولان چامور قوريمق معناسنهدركه پاطردى بى مستلزمدر يقال تصلصل الغدير اذا جفت حمأته (الصلول) حلول وزننده ات قوقمق معناسنه در كرك چيك وكرك پشمش اولسون يقال صل اللحم صلولا من الباب الثانى اذا انتن وچوق طورمقدن صو بوزلمق معناسنه در يقال صل الماء اذا اجن (الاصلال) همزهنك كسريله بودخى ات قوقمق معناسنه در يقال اصل اللحم اذا انتن وصويى بوزمق معناسنهدر يقال اصل الماء القدم اذاغير (الصلال) شداد وزننده متغير اولمش صو به دينور يقال ماء صلال اى آجن ظاهرا بوراده صلال نسب اوزره در ياخود مصل معناسنه در دراك مدرك معناسنه كلديكى كبى (الصلة) غله وزننده درى يه دينور جلد معناسنه على قول هنوز دباغت او لنمامش قورى درى يه دينور واياق قابنه دينور يقال لبس الصلة اى النعل و يره على قول قوبقورى يره دينور ياخود ايكى ممطور اولان يرلرك اراقنده كائن ممطور اولميان يره دينور جمعى صلال در صادك كسريله ووسعتلو فراوان يغموره دينور ومتفرق ياغان ازجه يغموره دينمكله ضد اولور بونده صادك كسريله ده جائزدر يقال مطرة صلة ومطر صل اى واسعة وكذا متفرقة قليلة وبر بلوك چايرلغه دينور ونمناك طپراغهدينور وزور ايله قاقيلان ميخ وقازق مقوله سنك طاقرديسنه وآت كمنك چقرديسنه دينور ودباغت ايچره اولان منتن و بدرايحه درى يه دينور (الصل) صادك فتحيله بودخى متفرق ياغان ازجه يغموره دينور وصل مصدر اولور مشروبى سوزوب طورلتمق معناسنه در يقال صل الشراب صلا اذا صفاه وطپراقله قارشق غلهيه صودكمكله طپراقدن بشقهجه ايرمق معناسنه در تقول صللنا الحب المختلط بالتراب اى صببنا فيه ماء فعزلنا كلا على حياله و داهيه اصابت ايلمك معناسنه در يقال صلتهم الصالة اذا اصابتهم

الداهية (الصلة) صادك ضميله صو يك وسائر نسنه‌نك بقيه سنه دينور وبدمنتن رايحه‌يه دينور ونمنـاك يره طوران ياخود اصلاق اولان شـشـكن لحمه دينوركه اكشمتى رايحه‌سى اولور مؤلف وترارة اللحم الندى عبارتيله رسم ايلمكله كرچه لحم مزبورك ششكنلكى ديمك اولوب لكن مقتضاى سياق اسم اولمغله واللحم التار الندى تأويلنـده اولمق ملابمدر (الصلالة) صادك كسريله جزمه‌نك آسـتارنه على قول قونجنه دينور جمعى اصله در اجله وزننده صلال دخى دينور هاسزيقال فسخ صلالة الخف و صلاله اى بطـانته اوسـاقه (الصلصـل) بلبل وزننده (والصلاصل) علابط وزننده (والصلصال) سلسـال وزننده (والمصلصل) اسم فاعل بنيه سيله اكيرغان بلند آواز اشـكه وصف اولور يقال حمار صلصـل وصلاصل وصلصال ومصلصل اى مصوت وصلصل بلبل وزننده صلصله كى كولده قلان صو بقيه سـنه دينور صلصله دخى دينور صـادك ضمى وهايله كذلك دهن وزيب مقوله‌سنك قابده قلان بقيه سنه دينور وآتك النده اولان پرچه دينور بونده فتحله ده ز بازده در على قول آتك يليسى بتديكى يرده اولان قللرك ايچنده اولان بياضنه دينور وقدح وكاسه‌يه ياخود كوچكنه دينور و برقوشك اسميدر على قول اوكيك قوشنه دينور فاخته معناسنه وحيوان كودوب اوتلاتمقده اوز وماهر اولان چوبانه وصغرتمـاجه دينور وطريق مدينه ده برموضع اسميدر و يمـامه قربنده برصو آديدر و بربشقه موضع اسميدر وآت قسمنك ارقه سنك وسينه بند يرينك تويلرى دوكلمكله برلرنده قلان خرده بيـاض تويلره دينور وصلصال قوم ايله قارشق خالص و پاكيزه چاموره دينور على قول طبخ اولنوب ساقسى يابلمزدن مقدم اطلاق اولنور طبخ اولندقده فخار دينور و منه قوله تعالى [خلق الانسان من صلصال) الاية وهو الطين الحر خلط بالرمل او الطين مالم يجعل خزفا شارح ديركه عند البعض بونك اصلى صلال ايدى شـداد وزننده لامك برى صاده ابدال اولندى (الصلصلة) صادلرك ضميله كولده قلان صو بقيه سـنه دينوركه ذكر اولندى و كوكرجن قوشنه دينور وقولقلره طوغرى نازل اولان زلف وكيسويه دينور وفره معناسـنه (دارة صلصل) هدهد وزننده برموضعدر (الصل) صادك كسريله يلانه دينور حيه معناسنه ياخود انجه وصارى نوعنه دينوركه پك شديد اولور شارحك بيانه كوره اصلا اكا افسـون تأثير ايلمز ايمش يقال لدغته الصل اى الحية اوهى الدقيقة الصفراء وافت وداهيـه‌يه اطلاق اولنور جمعى اصلال در ومنه يقال انه لصل اصلال اى داه منكر فى الخصومة وغيرها ومثل ونظير معناسـنه در وقرن وهمتـا معناسـنه در يقال هذا صل هذا اى قرنه. و برشجر آديدر وكسيجى قلجـه دينور جمـلرى اصلال در (الصالة) صاله وزننده بودخى

داهيه‌يه اطلاق اولنور يقال صلتهم الصالة كما ذكر (الصل) صادك ضميله قوقش
انه وسائر نسنه‌يه دينور (المصلة) ميمك كسريله ايچنده نسنه طورلده جق قابه
دينور بونه بعضلر كبجه ايله ده بيان ايلمشلر (الصليان) صادك ولام مشدده نك
كسريله بغدايجق اوتى ديدكلرى اوته دينور مفردى صليانه در وچوق يغموره
دينور (المصلل) محدث وزننده (والمصلصل) مسلسل وزننده
سيد قوم اولان كريم وحسيب وخالص النسل آدمه دينور يقال هومصلل ومصلصل
اى سيد كريم حسيب خالص النسب ومصلل فراوان يغموره دينور يقال مطر
مصلل اى جود وپاپوشچى‌يه دينور اسكف معناسنه كه عامه اسكاف ديرلر
(الصال) مثال وزننده دوكلدكده پر پاريلور اولان صويه دينور كه زورلو
وفراوان منصب اولديغندن اولور يقال ماء صال اذا وقع على الارض تمشق
(الصلالة) ثمامه وزننده طپراقله قارشمش غلبه‌يه صو دوكوب تحريك ايلدكله
طپراقدن آيريلان غلبه‌يه دينور (صلاصل) علابط وزننده بنو عمرو بن حنظله
جماعتندن بنو اسمر يوردنده برصو آديدر (الصمل) حمل وزننده دكنكله اورمق
معناسنه در يقال صمل فلانا بالعصا صملا من الباب الاول اذا ضربه وبر نسنه
پكشوب قاصقتى اولمق معناسنه در يقال صمل الشئ اذا صلب واشتد واغاج
صويه قانمديغندن سرد لنوب خشونت پيدا ايلمك معناسنه در يقال صمل الشجر
اذا لم يجد رياضخشن وطعامدن چكلمك معناسنه در يقال صمل عن الطعام اذا
كف عنه (الصمول) قعود وزننده بو دخى بر نسنه قاصقتى اولمق معناسنه در
يقال صمل الشئ صملا وصمولا اذا صلب واشتد (الصامل) (والصميل) امير
وزننده قورى نسنه‌يه دينور (الصمليل) قنديل وزننده بر اوتك آديدر وضعيف
البنيه چلمسز نحيف آدمه دينور يقال رجل صمليل اى الضعيف البنية (الاصميلال)
اضمحلال وزننده برنسنه پك قاتيلنمق معناسنه در يقال اصمأل الشئ اذا اشتد
واوتلر كور اولمغله برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال اصمأل النبت اذا
التف (المصمئلة) مضمحله وزننده داهيه‌يه دينور (الصوملة) حوقله وزننده
برآدمك جوع وعمندن كودهسنك دريسى كون كبى قوبقورى اولمق معناسنه در
يقال صومل الرجل اذا جف جلده جوعا وضرا (الصومل) جوهر وزننده
عاليه‌ده برجنس شجرك آديدر (الصمل) عتل وزننده بنيه‌و خلقتى شديد ومحكم
آدمه دينور (الصنبل) قنفذ وزننده (والصنبل) خندف وزننده نهايت مرتبه‌ده
زيرك وفطن وآفت وداهى آدمه دينور يقال هو صنبل وصنبل اى الداهى المنكر
وصنبل خندف وزننده تغلب قبيله سندن بر رجالك علميدر (الصندل) جعفر
وزننده معروف قفولو اغاجدركه برقاج نوع اولور بياضى وصاريسى وقرمزيسى

اولور بهتری قرمزی یاخود بیاض نوعیدر اورام حاره‌یی محلل وخفقان‌وصداع
وضعف معدهٔ حاره‌یه وجانك انواعنه نافعدر مترجم دیرکه برهانده صندل چندل
معربی اولمق‌اوزره مرسومدر وصندل وصنادل علابطوزننده باشی یومری وایری
وکوده‌سی عظیم ومتین دوه‌یه‌واشکه دینور ویوم‌صندل بین‌العرب یوم معرو فدرکه
آنده قتال شدید اولمشدر (الصندلة) دحرجه وزننده دوه‌واشك قسمی صندل
اولمق معنا سنه در یقال صندل البعیر والحمار اذا ضخم رأسه وصلب وعظم
(التصندل) تدحرج وزننده نسواله خوراطه وشقا ایلیوب ارشمك معناسنه‌در
یقال تصندل‌فلان اذاتغزل مع‌النساء (الصندلانی) صیدلانی وزننده ومرادفیدرکه
ذکر اولندی (المصنطل)طانك کسریله دائما باشنی بره اکه رك مشی‌ایدن آدمه
دینور یقال رجل مصنطل اذا کان یمشی ویطاطئ رأسه (الصول) قول
وزننده (والصیال) کتاب وزننده که اصلی صوال ایدی (والصوول) قعود
وزننده (والصولان) جولان وزننده (والصال) واوی الفه ابداله (والمصالة)
مقاله وزننده برکسه‌نك اوزرینه یورویش ایدوب صالدرمق معناسنه در آدجل
دوه کبی یقال صال علی قرنه یصول صولا وصیالا وصوولا وصالا ومصالة اذا
سطاعلیه وبرکمسیه حواله وشرکیر اولمق معناسنه مستعملدر یقال صال علی‌فلان
اذا استطال علیه وقهره وصول ارکك یاوز دوه سائر دوه‌لر اوزره صالدروب
کیمنی قاوره‌یوب کیمنی تپه‌لمك معناسنه‌در یقال صال الفحل علی‌الابل صولا اذا
قاتلها وحشاری اشك دیشی اوزره صالدروب اوکنه قاتوب سورمك معناسنه‌در
یقال صال العیر علی العانة اذا شلها وصول وصوله برادمك اوزرینه کدی کبی
صیجرایوب اتلمق معناسنه در یقال صال علیه صولا وصولة اذا وثب وبرکمسه
حقنده برنسنه مقدر اولمق معناسنه مستعملدر یقال‌صیل لهم کذا علی‌المجهول‌ای
اتیح بومعناده‌مجازدروبو معناده همان مجهولا استعمال اولنور(الصوول)صبور وزننده
صالدیریجی مقاتل‌دوه‌یه دینورادمه صالدرانه‌ادجل‌تعبیر اولنورنته که‌مهموزا دخی
مستعملدر (المصول) منبر وزننده اجیسی کتمك ایچون ایچنده ابوجهل قاونی
اصلاندقلری بردرلو قابه دینور (المصولة) مکنسه وزننده ومرادفیدرکه
سپورکه‌یه دینور (الصیلة) صادك کسریله قامچینك اوجنده اولان دوکومه
دینور (صول) قول وزننده صعید مصر قضاسنده برقریه‌در محمد بن جعفر
لقفیه المکی الصولی اورادندر (صول) صادك ضمیله بررجلك ادیدر اعلامدن
ابو بکر الصولی وعموجه زاده‌سی ابراهیم الصولی اکا منسوبلردر وبرموضع
ادیدر (التصویل) تفعیل وزننده صو ایله برنسنه‌یی چقرمق معناسنه‌در
برنجك صو ایله طاشلرنی چقرمق کبی یقال صوله اذا اخرجه بالماء

وخرمنك اطرافنی سپورمك معناسنه در يقال صول البيدر اذا كنس نواحيه
وناوه ايجره قاوريلان جكر كه لرى قارشدرمق معنا سنه در يقال الجراد يصول
فى مثواه اى يساط (المصولة) معظمه وزنده صوابله تغبيه اولنمش بغدايه ياخود
چورمسى سپورلمش جمع بغداى خرمننه دينور (الصولة) صادك ضميله صوابله
طبراغى وكسكى تميزنمش بغدايه دينور مؤلف تصويلك ايكى اولكى معنالرينك
عقبنده وحنطة مصولة وصولة من حنطة عبارتيله ثبت ايلمكله بر مقتضاى سياق
وجه مذكور اوزره ترجمه قلندى (المصاولة) مفاعله وزنده (والصيال)
(والصيالة) صادلرك كسريله دوكشمك ايچون بركسه اوزره صچرا يوب آتلمق
معنا سنه در يقال صاوله مصاولة وصيالا و صيالة اذا واثبه (التصاول)
تفاعل وزننده برى برينك اوزرينه صچرايوب حمله ايدشمك معنا سنه در يقال
تصاولا اذا تواثبا (صوله) خوله وزننده بررجل آديدر (الصهل) فحتيله
(والصهل) اهل وزننده صحل معنا سنه در كه صوتده جزئيجه بوغوقلق اولهرق
تيزلكه دينور كه يك زيل صداسى كبى طورى چقميوب لنكرلوجه حدت اوزره
اولمسندن عبارتدر آت كشنرديسى كبى وبو محاسنندر يقال فى صوته صهل وصهل
وصحل اى حدة مع بحح (الصهيل) صادك فتحيله آت كشنمك معنا سنه در يقال
صهل الفرس صهيلا من الباب الثانى والثالث اذا صوت وصهيل اسم اولور آتك
سسنه دينور كاسيذكر (الصهال) غراب وزننده بودخى آتك سسنه دينور كه كشنردى
تعبير اولنور يقال سمعت صهيل الفرس وصهاله اى صوته (الصهال) شداد
وزننده آته اطلاق اولنور كشنيجى اولديغندن ياخود يك كشنيجى اولانه دينور
(الصاهل) كشنيجى ديمكدر ومنه يقال رجل ذوصاهل اى شديد الصيال والهياج
يعنى اسرمش دوه كبى خشم وسطوتله صولت وهيجانى شديد اولان كمسه در كويا كه
نفسنده وطبعنده برصاهل مندرج او لمغله صولت وقننده كويا كه صهيل ايدر
وصاهل شول دوه يه دينوركه دائما اللريله واياقلريله يرى تپوب واوكنه كلنى قاوره يوب
وحزت نفسندن ناشى اصلا بردفعه او لسون بوكورميه لكن شدتندن جوفنده
كورلديلر پيدا اولور اوله يقال جمل صاهل اذا كان يخبط بيده ورجله ويعض
ولايرغو بواحدة من عزة نفسه ولجوفه دوى ويقال جمل ذو صاهل وناقة ذات
صاهل (الصاهلة) فاعله وزننده مصدردر صهيل معناسنه اسم اولهرق مستعملدر
جمعى صواهل در يقال فرس له صاهلة رقيقة اى صهيل وصواهل تزلاتيد كلرى وكرزمه
ايتدكلرى بيللرك وطريانلرك صوتلرينه اطلاق اولنور واوتلقلر ايچره سينكلرك وزرديلرينه
اطلاق اولنور تقول اعجزتنى صواهل الذبان اى اصواتها فى العشب (بنو صاهله)
هريدن برجماعتدر (الصهطلة) دحرجه وزننده سوليكلكه دينور يقال به صهطلة

اى

ای رخاوة (الصيل) ميل وزننده صول كلمه سنده لغتدر يقال صال عليه يصيل
صيلا لغة فی صال يصول صولا ويقال صيل كذا على بنـاء المجهول ای قيض وانيح
ای قدر نجز بعونه تعالى

(* فصل الضاد المعجمه *) (الضئيل) همزه ايله امير وزننده خيره وجور چلمسز آدمه دينور
يقال رجل ضئيل ای صغير دقيق حقير وبدنی آرق ونحيف آدمه دينور جمعی ضؤلاء
كلور كرماء وزننده وضئال كلور ضادك كسريله (المضطئل) اضطئالدن كه
افتعالدن اسم فاعلدر ضئيل معنالرينه در (الضئالة) كرامه وزننده برادم ضئيل
اولمق معناسنه در يقال ضؤل الرجل ضألة من البـاب الخامس اذا كان ضئيلا
(التضاؤل) تفاعل وزننده ضاله معناسنه در يقال تضاءل الرجل بمعنى ضؤل
وبرادم بنی كورمسونلر ديو اوتوروب كوچلكله كيزلنمك معناسنه در كه سيمك
تعبير اولنور يقال تضاءل الرجل اذا اخفى شخصه قاعدا وتصاغر (الضؤلان)
ضادك ضميله ثقلت وكلفت معناسنه در يقال هو عليه ضؤلان ای كل (الضؤلة)
ضادك ضميله شارحك تصويبی اوزره تؤده وزننده ضعيف وبيحال ادمه دينور
(المضئيلة) ضئيل كلمه سنك مؤنثيدر وكوچك دله اطلاق اولنور لهاة معناسنه
وانجه يلانه دينور اوق يلانی كبی يقال ساورته ضئيلة ای حية دقيقة (الضئبل)
زئبر وزننده وقليلا بائك ضميله افت وداهيه معناسنه در وكلام عربده اشبو
ضئبل وزئبر كلمه لرندن غيری فعلل وزننده يوقدر يعنی فائك كسريله ولامك
ضميله كه لغت ثانيه يه كوره در حتی مؤلف زئبر ماده سنده انك لحن اولديغنه دخی
قول ذكر ايلدی لكن مؤلف صـاد مهمله ايله ضئبل كلمه سنی دخی وزن مزبورده
ذكر ايلدی فلينظر (الضحل) رحل وزننده بر يوزنده اولان ازجه ويوفقه جه
صويه دينور كه اصلا عمق اولميه جمعی اضحال وضحول وضحال كلور ضادك كسريله
ومنه فی المسجعات * بلدكم محل * وماؤكم ضحل * وهو الماء القليل على الارض لا عمق له
(اتان الضحل) اتن ماده سنده بيان اولندی كه صوايچنده اولان قيايه دينور كه بر طرفی
طشره چقمش اوله وضحل مصدر اولور برده كی صو يوفقه اولمق معناسنه يقال
ضحل الماء ضحلا من الباب الثالث اذا رقّ وكولك صويی ازجه اولمق معناسنه در يقال
ضحلت الغدير اذا قل ماؤها بوراده غدر ضم غينله غديرك جمعيدر (المضحل) مقعد
وزننده صويی از اولان محله دينور (الضرزل) زای معجمه ايله زبرج وزننده
بغايت بخيل وجری ناكس شخصه دينور يقال هو ضرزل ای شحيح (الضاعل)
عينك كسريله قوی وتوانا اركك دوه يه دينور يقال جمل ضاعل ای قوی (الضعل)
فتحتينله تقارب نسبدن يعنی بری بری اوزره متعاقبا طوغمقدن ناشی چوجغك
وجودی جوره وخيره اولمق معناسنه در يقال ضعل الصبي ضعلا من الباب الرابع

اذادق بدنه من تقارب النسب (الضفيل) غين معجمه ايله امير وزننده حجامت
شيشه‌سی چکن آدمك اغزينك سسنه دينور تقول سمعت ضفيلا وهو صوت فم
الحجام اذا امتص محجمه (الضكل) شكل وزننده آزجه صوبه دينور (الضيكل)
هيكل وزننده جثه‌سی بيوك ويومری تنومنده آدمه دينور فيل كبي وجبلاق آدمه
دينور وفقير وكدايه دينور جمعی ضيا كل وضيا كله‌در (الاضكل) احمر وزننده
بو دخی جبلاق آمه دينور يقال رجل ضيكل او ضكل ای عريان (الضلال والضلالة) ضادلرك
فتحيله (والضل) ضادلرك فتحی وضميله (والضلضلة) زلزله وزننده (والاضلولة) اضحوكه وزننده
(والضلة) ضادك كسريله (والضلل) فتحتيله يول آزغنلغنه ويولسزلغه وكمراهلغه
دينوركه اسمدر هدايت مقابليدر يقال هو في الضلال والضلالة والضل والضلضلة
والاضلولة والضلة والضلل ای ضد الهدی والرشاد شارحك بيانه كوره مؤلف
مصدر ايله اسمی مختلط ايتمشدر زيرا ضلال ايله ضلاله مصدرلردر وماعداسی
اسملردر انتهی لكن اسم اوله‌رق دخی استعمال اولنورلر ومصدريت صورتنده
آزغون وكمراه اولمق معناسنه دركه يول آزمق معناسندن مأخوذدر تقول ضللت
يارجل كز للت يعنی من الباب الثانی ويقال ضللت كملت يعنی من الباب الرابع ضلالا
وضلالة ضد اهتديت مؤلفك بصائرده بيانه كوره ضلال وضلاله طريق مستقيمدن
عمدا اوسهوا وقليلا اوا كثيرا عدول ايلك معناسنه موضوعدر وامور سائره‌ده
خطأ اوعمدا عدول ايلكده دخی استعمال اولنور وغفلت ونسيانده دخی مستعملدر
ووجه آخر ايله ضلال ايكی قسمه منقسم اولور بری علوم نظريه‌ده اولان ضلالدر
معرفت وحدانيت ومعرفت نبوت مقوله‌سنده اولان ضلال كبي وبری علوم عمليه‌ده
اولان ضلالدر معرفت احكام شرعيه‌ده اولان ضلال كبي واضلال دخی ايكی نوعدر
بری بودركه سببی ضلال اوله مثلا برنسنه يتورمك كبي وبركمسه نك ضلالنه حكم
ايلك بوقبيلدندر وبريسی بودركه اضلال ضلاله سبب اوله برآدمی كمراه ايلمك كبي
وبعض حكمادن منقولدركه انسانك اصابتی وجه واحددن وضلالتی وجوه كثيره‌دن
ناشی اولور زيرا استقامت وصواب نشانه مصيب اولان اوق منزلنده در وضلالت
جوانبنه ساقط اولان يرنده‌دركه كثيردر انتهی وضلال وضلاله يول يتورمك
معناسنه‌دركه يول آزمق تعبير اولنور تقول ضللت الطريق كملت يعنی من الباب
الرابع وكذا يقال ضللت الدار والمنزل وكل شئ مقيم لاتهدی له يعنی مطلقا ثابت
وبرقرار اولان برنسنه‌نك كه طريق ودار مقوله‌سيدر يرنی بيلميوب ياواره‌جق
يولنی بولمديغك حينده ضللته ديرسن كه باب رابعدندر واول نسنه كندی بلمز
ويولنمز اولورسه ضل عنی ديرسن كه باب ثانيدندر وخلاصه ضد هدايت معناسندن
باب رابعدندن وثانيدن ورود ايدر وطريق ومنزل كبي ثابت اولان نسنه‌لرك

موضعلرنی بیلمیوب آزمق وخطا ایلمك معناسنده یالکز باب رابعدن ورود ایدر
واول مقوله نسنه بولنمز اولدقده باب ثانیدن عن حرفیله وارد اولور وحیوان
قسمی دخی ثابت منزلنده اولمغله بونده دخی باب رابعدندن ایراد اولنور وضلال
وضلاله برنسنه‌یی یتورمك وضایع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ضل فلان
البعیر والفرس ضلالا وضلالة من الباب الثانی اذا ذهبا عنه وبرنسنه یه ضایع
اولوب یتمك معناسنه در یقال ضل البعیر والفرس ضلالا من الباب الثانی والرابع
اذاضاع وبرکمسه هلاك اولوب وجودی خاکسار اولمق معناسنه مستعملدر یقال
ضل الرجل اذا مات وصار ترابا وعظاما وکیزلنوب غائب اولمق معناسنه مستعملدر
یقال ضل الماء فی اللبن اذاخفی وغاب واونوتمق معناسنه‌در یقال ضل فلانا اذانسیه
ومنه قوله تعالی [فعلتها اذا وانا من الضالین] تنبیه علی ان ذلك سهوو برنسنه یابرکسه
الدن چقوب کتمك معناسنه در یقال ضلنی فلان ای ذهب عنی فلم اقدر علیه
(الاضلال) همزه نك کسریله برنسنه‌یی یتورمك اضاعه معناسنه‌در یقال اضل
البعیر والفرس اذا ذهبا عنه مترجم دیرکه مصباحده مرسومدرکه ازهری دیدیکه
اضللت الشیء دیرلر همزه ایله چقن دابه وناقه وسانسنه‌یی ضایع ایدوب یرنی بیلمز ایسه
وطریق ودار مقوله‌سی ثابت نسنه‌نك موضعنی خطا ایدرسه ثلاثیدن وباب ثانی
ورابعدن ضللته وضللته دیرلر وابن اعرابی دیدیکه اضلنی کذا دیرلر همزه ایله
اول نسنه‌یی بولمغه قادر اولمیوب عاجز اولور ایسه وضلنی کذا دیرلر کرك انسان
وحیوان اولسون باب ثانیدن اوله‌رق غائب اولوب بولمقدن عاجز اولور ایسه
انتهی واضلال برنسنه‌یی یره‌کوموب نابود ایلمك معناسنه‌در یقال اضل الشیء
اذادفنه وغیبه (الضلال والضلول) صبور وزننده آزغین کمراه معناسنه در اول
باب ثانیدن نانی رابعدندر (الضالة) صاحبسز بیابانده قالمش دوه‌یه دینور مذکر
ومؤنثه اطلاق اولنور یقال وجدوا ضالته وهی من الابل التی تبقی بمضیعة بلاریب
شارح دیرکه مؤلفك دوه‌یه تخصیصی انحصار عربه مبنی در یوخسه اکر ضایع
اولان که ترکیده یتك تعبیر اولنور انسان ایسه ضال دینور هاسز واکر حیوان وسائر
نسنه ایسه ضاله دینور هایله (الضلة) ضادك ضمیله دلالت صنعتنده کائن اوزلغه
وحذق ومهارته اطلاق اولنور فی الاصل ضله یتکلکه دینورکه اسمدر کویا دلیل
دلیل حاذق یتکلك ایچون مخلوقدر استنبولده‌کی معهود بوجك کبی یقال دلیل به
ضلة ای حذق بالدلالة (الضلة) ضادك فتحیله حیرت معناسنه‌در تقول اخذنی
منه ضلة ای حیرة وغیبت معناسنه یعنی غائبلکه‌ده دینور خیر وشرده استعمال
اولنور مثلا براحبابك غیبت ومفارقتی وبرنسنه‌نك ضیاع وفقدانی کبی یقال طال
ضلته‌لاواقلقنی ضلته ای غیبته وقال فی الاساس ذهب دمه ضلة (تضلل) ضمتینله

ولام مشدده نك كسريله وبعضا ضاد مفتوح اولور باطل وهدر وبيهوده معناسنده
ضيدر وبو تهلك وتخييب كبي تصرفاتندندر فى الاصل فعل مستقبلدر وحاليا غير
منصرفلردر يقال وقع فى وادى تضلل اى الباطل وعدم انصرافنك علتى علميت
وضادك ضمى صورتنده وزن فعل واصلى فتحى صورتنده حالى علتلريدر يقال وقعوا
فى وادى تضلل اى الباطل (التضليل) تفعيل وزننده (والتضلال) تانك فتحيله
برآدمى ضلالته واردرمق معنا سنه دركه آزدرمق وآزغين ايلمك تعبير اولنور
يقال ضلله تضليلا وتضلالا اذا صيره الى الضلال (المضلة) ميمك فتحى وضادك
كسريله (المضلة) فتحتينله (والضلاضلة) علبطه وزننده شول يره دينوركه آنده
يول آزيلور اوله يقال ارض مضلة ومضلة وضلاضلة اذا كانت يضل فيها يعنى
الطريق (الضليل) سكيت وزننده كثير الضلال كسه يه دينور يقال شيخ
ضليل اى كثير الضلال (المضلل)معظم وزننده اصلا خير طرفنه موفق اولميان شخصه
دينور يقال رجل مضلل اذا كان لا يوفق بخير الملك (المضل والضليل) سكيت وزننده
امرء القيس نام شاعر جاهلى مراددر مؤلف بو تكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر
وفى حديث على رضى الله عنه وقد سئل عن اشعر الشعراء فقال [ان كان ولابد فالملك
الضليل] يعنى امرؤ القيس (الضل)ضادك كسريله وضميله ضلالدن اسمدر آزغينلغه
دينور ومنه قولهم مبالغة هو ضل بن ضل اى منهمك فى الضلالة اولا يعرف هو وابوه
اولا خير فيه وتفسير ثانى يه كوره ضياع معناسندن اولور (الضلة) ضادك كسريله
پيچلك وحرامزاده لك معناسنه مستعملدر ومنه يقال هو ابنه لضلة اى لغير رشدة
وهدر وعبث معناسنه مستعملدر يقال ذهب دمه ضلة اى بلا ثار يعنى هدرا ويقال
هو تبع ضلة بالاضافة والنعت اى داهيه لاخير فيه وكذا يقال هو ضل اضلال بونده
ضادك كسرى وضميله جائزدر نته كه صادمهمله ايله ده زبانزده در لكن آنده فقط
مكسور اولور (الضلل) فتحتينله اسمدر نته كه ذكر اولندى وشول صويه دينوركه
فيا آلتندن وقويه دن جريان ايدوب اصلا اكا كونش طوقنمز اوله على قول اغاجلق
ار الغندن جريان ايدن صويه دينور (الضلاضل) سلاسل وزننده صو بقيه لرينه
دينور مفردى ضلضله در يقال ضلاضل الماء اى بقاياه (الضلضل) (والضلضلة)
فتحتينله وضاد ثانيه نك كسريله (والضلضلة) علبطه وزننده (والضلاضل)علابط
وزننده (والضلضلة) قنفذه وزننده طپراغى قالين پك يره دينور يقال ارض ضلضلة
وضلضل وضلاضلة وضلاضل وضلضلة اى غليظة وبرآدم يوكلنوب كوترمكه كوج يته جك
طاشلره دينور وضلاضل وضلضلة علابط وعلبطه وزننده دليل حاذقه دينور (تضلال) تانك
فتحيله برموضع آديدر (ضل بتضلال) ضادك ضميله باطل وبيهوده معناسنده
مستعملدر نته كه بعض اشعارده كلمشدر (الضل) ضادك ضميله آزمغه دينوركه ذكر

ارلندی وغیبوبت وفقدان معناسنه مستعملدرومنه المثل ★ یاضل‌ماتجری به العصا★
ای یافقده ویاتلفه بومثلی ابتداملك جزیره اولان جذیمه‌نك همشیره‌زاده‌سی عمرو
تکلم ایلدی وعصاجذیمه‌نك بندیکی قسراغك اسمیدرکه بغایت یوکرك ایدی‌وقتاکه
ملکهٔ حیره اولان زبانك دسیسه‌سیله جذیمه مزبوره طرفنه عازم ودام حیله‌سنه
کرفتار اولدقده وزیری اولان قصیر فرس مرقومه‌یه بنوب کیرویه فرار ایلدی
وصولنده عمروقصیری عصا اوزره تك وتنها ایراقدن کوردکده کلام مزبوری تکلم
ایلدی توقع‌شر وشورمعرضنده ایراد اولنور(ضلضلة) علبطه وزننده (وضلاضل)
هدهد وزننده برموضع آدیدر (ضلیلاء) ضادك فتحیله برموضعدر (الاضمحلال)
اقشعرار وزننده برنسنه زائل ونابود اولمق معنا سنه در یقال اضمحل الشیء
اذا ذهب وبونده میمك تقدیمیله‌امضحل ونونله اضمحن دخی لغتدر وچوزلمك معناسنه
مستعملدر یقال اضمحل الحبل اذا انحل‌وهوادن بولود صیریلوب آچلق معناسنه‌در
یقال اضمحل السحاب اذا انقشع ومادهٔ مزبوره‌نك موضع ذکری بومقامدر
ضحل ماده‌سی دکلدر شارح دیرکه مؤلف کرچه میمك اصالتنه ذهابله‌جوهری‌یه
تعریض ایلمشدر لکن اکثر صرفیون زیاده‌سنه قائللردر (الضمیلة)
سفینه وزننده کوترم عورته علی قول طوپال عورته دینور یقال امرأة ضمیلة
ای زمنة اوعرجاء (الضندل) صندل وزننده ومرادفیدرکه ضخم الرأس انسان
وحیوانه دینور یاخود صواب اولان صاد مهمله ایله اولمقدر (الضهول) قعود
وزننده برقابده سود برکمك معناسنه‌در یقال ضهل اللبن ضهولا من الباب الثالث
اذا اجتمع (الضهل) اهل وزننده برقابده برکمش سوده دینور علی قول ضهل
وضهول مطلقا برنسنه تدریجله برکمك معناسنه‌در یعنی ضهل اسم اولمیوب ضهوله
کبی مصدردر یقال ضهل الشیء ضهلا وضهولا اذا اجتمع شیئا بعد شیء وضهل
ناقه‌نك وقیونك سودی از اولمق معناسنه‌در یقال ضهلت الناقة والشاة اذا قل
لبنهما ومشروب ازجه وطوریجه اولمق معناسنه‌در یقال ضهل الیه اذا رجع
وبرآدمك تمام حقنی ابطال ایدوب اکسك وبرمك معناسنه‌در وبوماء قلیل
معناسندن مأخوذدر یقال ضهل فلاناحقه اذانقصه ایاه وابطل علیه (الضهول)
صبور وزننده سودی ازجه اولان ناقه‌یه وقیونه دینور جمعی ضهل در کتب
وزننده یقال ناقة وشاة ضهول ای‌قلیلة اللبن وصویی آزقیویه دینور یقال بئر
ضهول ای‌قلیلة الماء ویور طبیجی دوه قوشنه دینور (الضاهلة) صویی آزجه
پیکاره وآیازمه‌یه وصف اولور یقال عین ضاهلة ای قلیلة الماء (الضهلة) تمره
وزننده جزئیجه نسنه‌یه دینور (الاضهال) همزه‌نك کسریله اغاچك خرماسی
بلورمك معناسنه‌در یقال اضهل النخل اذاظهرطبه وبرآدمه جزئیجه مال وعطیه

وبرملك معناسنه در يقال اضهله اذا اعطاه ضهلة من مال اى عطية نزرة (الاستضهال) برخبرى تجسس ايده رك بر لمعه سنى حسب الامكان اخذ ايله تحصيل وقوف ايلك معنا سنه در يقال استضهل الخبر اذا استوفى منه ما امكنه (الضال) تخفيفله مال وزننده سدر اغاجنك انهار دن بعيد او لان نوعنه دينور كه ماء مطر ايله نشو ونما بولور مفردى ضاله در على قول بيانى نوعنه دينور وبرشقه شجر دخى آديدر كه باديه اشجار ندندر (الاضالة) همزه نك كسريله برشجر ضال بتورملك معنا سنه در يقال اضال المكان واضيل على الاصل اذا انبت الضال (الضالة) بالجمله يراغه دينور سلاح معنا سنه على قول سهامه دينور (ذات الضال) برموضع معروف آديدر

(* فصل الطاء *) (الطبل) طانك فتحيله معلومدركه صورنانك اولوقرنداشيدر بريوزلو وايكى يوزلو اولور جمعى اطبال وطبول كلور وطبل مصدر اولور طاول چالمق معنا سنه در يقال طبل الرجل طبلا من الباب الاول اذا ضرب به وطبلى خلق وناسه اطلاق اولنور شماطه لرندن ناشى وبر چشيد يمانى قماش اسميدر كه آنده طبل صورتلرى منقوشدر على قول مصرده نسج اولنور وخراج معناسنه در كه ارض خراجيه دن آلنان مالدر ومنه هو يحب الطبلية اى دراهم الخراج (الطبال) شداد وزننده طاولجى يه دينور كه مهتر اوله جقدر (الطبالة) كتابه وزننده طاولجيلق حرفتنه دينور (التطبيل) تفعيل وزننده بودخى طاول چالمق معنا سنه در يقال طبل الرجل بمعنى طبل مؤلف طبله دن سكوت ايلدى فى الاصل خراج اقچه سى صايدقلرى تخته يه دينوب بعده تعميم ايلديلر (الطوبالة) طانك ضميله ديشى قيونه دينور جمعى طوبالات كلور اركك سنه طوبال اطلاق اولنمز (الطحال) كتاب وزننده احشاء داخليه دن طلاق ديدكلرى عضوه دينور جمعى طحل در كتب وزننده وطحال بركلبك آديدر وبنو الغبر جماعتنه مخصوص برموضعك اسميدر ومنه المثل ضيعت البكار على طحال * بو راده بكار بكرك جمعيدر كه كنج دوه يه دينور اصلى بودر كه سويد بن ابى كاهل نام كمسنه بنو غبرى اشبو * من سره النيك بغير مال * فالغبريات على طحال * ارجوزه سيله هجو ايدوب بعد برهة مزبور سويد برقبيله يه اسير اولمغله فكاكه سعى خصوصنده بنو غبردن استعانه ايلدكده مرقوملر كلام مزبورى ايراد ايلديلر برآدم مقدما حقنده اساءت ايلديكى كمسه دن حاجت طلب ايلدكده ضرب اولنور (الطحل) فتحتينله برآدمك طلاغى بيوك اولمق معنا سنه در يقال طحل الرجل طحلا من الباب الرابع اذا عظم طحاله وچامور سببيله صوفاسد اولوب قوقمق معنا سنه در يقال طحل الماء اذا افسد وانتن من حماة وبر نسنه نك لونى الطحل

اولمق معنا سنه در يقال طحل الذئب اذا كان اطحل (الطحل) طانك فتحى وحانك سكونيله براَدم طلاق اغريسنه اوغرامق معنا سنه در يقال طحل فلان على المجهول طحلا اذاشكا طحاله وبرآدمك طلاغنه اورمق ياطوقنمق معنا سنه در يقال طحله طحلا من الباب الثالث اذا اصاب طحاله وبونده حانك فتحيله ده زبانزده در حرف حلق اولديغيچون وطولدرمق معنا سنه در يقال طحل الاناء اذا ملاءٔ (المطحل) كنف وزننده طلاغى بيوك آدمه دينور وبالطبع دارغين وخشمناك آدمه دينور يقال رجل طحل اى غضبان وطلوقابه دينور يقال قدح طحل اى ملآن وبوصونلى صويه دينور يقال ماء طحل اى مطحلب وسياه بولانق صويه دينور (الطحلة) طانك ضميله بوز ايله قاره بيننده بردرلو رنكدر كه جز ؤ بحه بياضه مائل اولور تركيده كوكجل تعبير اولنور فارسيده نيلكون دينور وبو طلاق رنكيدر (الاطحل والطحلاء) طحله دن وصفلر در كوكجل شيئه دينور يقال ذئب اطحل وشاة طحلاء اذا كان لونه طحلة اى بين الغبرة والسواد ببياض (الطاحل) بولانق نسنه يه دينور يقال شراب وغبار طاحل اى كدر (مطحل) منبر وزننده اسمادندر مغفل بن خويلدبن مطحل هذيل قبيله سندن برشاعر در على قول اكا ابر المطاحل ديرلر (يوم المطاحل) ميمك فتحيله بين العرب بر يومدر كه آنده مقاتله ايلديلر ياخود مطاحل بر موضعدر كه قتال آنده واقعدر (المطحول) طولدرلمش قابه دينور يقال اناء مطحول اى مملوء (طحلاء) صحراء وزننده مصر ديارنده ايكى قريه آديدر (الطحميل) قنديل وزننده خروسه دينور يقال صاح الطحميل اى الديك (الطربال) قرطاس وزننده يوللرده وبعض يوكسك تپه لرده نشان ايچون يابلمش ميل ومناره يه دينور وهر يوكسك وعالى بنايه دينور وطاغدن وديواردن كنكره كبى هوايه طوغرى اوزادى چقمش ديك ويالم قطعه يه دينور وطاغدن سوه لوب چقمش بيوك قيايه دينور كه آلت طرفندن كچلمك وهمناك اوله (الطربلة) دحرجه وزننده سدكى يرقرى چوكديره رك ايشه مك معنا سنه در يقال طربل بوله اذامده الى فوق (الطربيل) قنديل وزننده خرمن دوكجك دوكنه وخرمن عربه سنه دينور (الطرابيل) صوامع معنا سنه دركه صومعهٔ راهبك جمعيدر ومنه طرابيل الشام اى صوامعها شارحك بيانته كوره مفردى طربال در (الطرجهالة) طانك وجيمك كسريله فنجانه دينور كه ظرف معلومدر طرجهاره كبى مؤلف طرجهاره يى مطلقا رسم ايلمكله طريقه سى اوزره اولى مفتوح اولوب بوراده بالكسر قيديله تقييد ايلمكله ظاهرا بومكسور اولور پس كالطرجهارة قولى معنايه محمول اولور وكتب طبيه ده رأس حنجره

اوج غضروفی مشتمل اولوب اوجنجیسنه طرجهالی دینور دیو مرسوم اولمغله ظاهرا
قیجان شکلنده اولدیغنه مبنی اولور (الاطرغلات) همزه‌نك وراءنك وغین معجمه‌نك
ضمی ولامك تشدیدیله بیونده طوقلری اولان بوسغجق قوشلر بنه وحق قرآن
دید کلری نقری قوشلرینه واوکیك قوشلر بنه دینور شارحك بیاننه کوره
اطرغل مفردیدر (الطسل) نسل وزننده بربوزنده آقوب کیدن صویه دینور
یقال ارض بها طسل وهو الماء الجاری علی وجه الارض ومصدر اولور سراب
بریه ده اوینایوب یلدرامق معنا سنه در یقال طسل السراب طسلا من الباب الاول
اذا ضاء واضطرب (الطیسل) صیقل وزننده سرابه دینور که بریه ده صو کبی
کورینور ویله دینور ریح معنا سنه یاخود شدید نه دینور وغباره دینور وبلك
قرا کوکیجه یه دینور وچوق شیئه دینور ولکنه دینور طست معنا سنه نته که
طسیل دخی دینور سینك تقدیمیله (الطیسلة) دحرجه وزننده برآدم یقین سفر
ایدوب تجارت رابحه یه نائل اولمغله مالی چوغالمق معناسنه در یقال طیسل الرجل
اذا سافر قریبا فکثر ماله وطیسله حیدره کبی بر رجل اسمیدر (الطعل) طانك
فتحی وعینك سکونیله ناسك نسبلر ینه قدح وطعن ایلمك معنا سنه در یقال
طعل فی نسبه طعلا من الباب الثالث اذا قدح فیه (الطاعل) اکری ایکن
طوغرولمش اوقه دینور (الطفل) نفل وزننده مطلقا ترو تازه ونرم اولان شیئه
دینور جمعی طفال کلور طانك کسریله وطفول کلور مؤنثی طفله در یقال غلام وبنان
طفل وامرأة طفلة ای ناعمة فی الاصل مصدر اولمغله مذکر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق
او لنور نته که بنان جمع ایکن متصف اولدی (الطفالة) کرامه وزننده
(والطفولة) عمومه وزننده برنسنه ترتازه ونرم اولمق معنا سنه در یقال
طفل الشیء طفالة وطفولة من الباب الخامس اذا رخص ونعم وچوجقلغه دینور
طفولیه کبی کما سیذکر (الطفل) طانك کسریله مطلقا کوچك نسنه یه
دینور علی قول کوچك مولوده دینور که چوجق تعبیر اولنور یقال جاء ومعه
طفل وهو الصغیر من کل شیء اوالمولود وهر وحشی حیوانك دخی ولدنه طفل اطلاق
اولنور جمعی اطفال کلور مترجم دیرکه ابن اثیرك بیاننه کوره مؤنثلرنده طفله
دخی دینور وجنس اراده سبیله طفل واحد وجمعه اطلاق اولنور وعند البعض
فی الاصل مصدر اولدیغنه مبنی در وطفل حاجت معنا سنه در وکیجه یه دینور
لیل معنا سنه وغروبه قریب کونشه اطلاق اولنور وآتش شراره سنه دینور
یقال تطایرت اطفال النار وهر شیئك جزؤ نه وپاره سنه اطلاق اولنور کرك
عین وذات وکرك حدث ومعنا اولسون ومنه یقال طفل الهم والحب ای
جزؤ منه (الطفل) فتحتینله (والطفولیة) یای مشدده ایله طفاله وطفوله

کبی

كبى جو جقلغه دينور بونلردن فعل متصرف اولمز يقـال هوطفل بين الطفـل والطفالة والطفولة والطفولية وطفل العشى ايكندى وقتك آخرنه اطلاق اولنور كونش صرا روب غروب ايلكه بشـلديغى هنكامده وطفل الغداة كونشـك طلوعى عندن پرتوى هر يره استمكان يعنى يايلديغى هنكامه قدر اطلاق اولنور تقول آتيه فى طفل العشى وهو آخره عند الغروب وكذا يقال اتانى فى طفل الغداة وهو من لدن ذرور الشمس الى استمكانها فى الارض وطفل قرا كولغه دينور يقال جاء نى فى طفل الليل اى فى الظلمـة وطفل مصدر اولور نباتى طپراق بصمغـله بويلنمبوب تبـاه اولمق معنا سـنه در يقـال طفل النبت طفلا من الباب الرابع اذا اصابه التراب يعنى فافسد ولم يطل (المطفل) محسن وزننده چوجقلى خاتونه وباوريلى جاورهء دينور جمعى مطافل ومطافيل كلور يقال امرأة وظبية مطفل اى ذات الطفل وشول صوغوق كيجه يه دينوركه شدت برودتدن اطفالى هلاك ابدر اوله بونك همزه سى ازاله ايچوندر يقال ليلة مطفل اذا كانت تقتل الاطفال بردا (التطفيل) تفعيل وزننده كلامى تدبر وتأمل ايله يعنى هرطرفنى بسليه رك سويلك معناسنه در وبوترشيح كيدر يقـال طفل الكلام اذا تدبره وكيجه كلوب چاتمق معنا سـنه در يقال طفل الليل اذادنا وحيوان كندى ياوريسنى بسلمك معناسنه در يقـال طفلت الناقة اذارشحت طفلها وكونش غروبه بشلمق معناسنه در يقال طفلت الشمس اذا دنت للغروب ودوهيى ياوريسى اردندن ايرشمك ايچون آهسته جه سورمك معناسنه در يقال طفل الابل اذارفق بها فى السير حتى تلحقها اطفالها ونباتى طپراق بصمغله بويلنميوب فاسد وتبـاه اولمق معناسـنه در يقال طفل النبـات على المجهول اذا اصابه التراب وبركسه طفيلى اولمق معنا سـنه در يقال طفل الرجل اذاصار طفيليا (الطفل) نفل وزننده بودخى حيوان ياوريسنى تربيه ايلمك معنا سنه در يقال طفلت الناقة طفلا من البـاب الاول اذا رشحت طفلهـا (الطفول) شمول وزنـنـده كونش غروبه ياقلشمق معناسـنه در يقال طفلت الشمس طفولا اذا دنت للغروب وبركسـه غروب وقتنه كيرمك معناسنه د ر يقال طفل الرجل اذا دخل فى الطفل وكونش طوغمق معناسـنه در يقـال طفلت الشمس اذا طلعت وكونش غروب وقتـنـده قيزارمق معناسنه اولمغله ضداولور يقـال طفلت الشمس اذا احرت عندالغروب (الاطفال) همزه نك كسريله بودخى غروب وقتنه كيرمك معناسنه در يقال اطفل الرجل اذادخل فى الطفل وكونش غروب دمنده قيزارمق معناسنه در يقال اطفلت الشمس اذا احرت عندالغروب (الطفيل) امير وزننده حوضلرده قالمش بولانق صولره دينور مفردى طفيله در وطفيل مكه ده برطـاغك آديدر (طفيل) زبير وزننده برشاعرك اسميدر وطفيل بن زلال الكوفى كه طال قاوق زمره سنك بيريدر

ونجه‌لره وضیافتلره دعوتسز و تکلف واردیغندن طفیل الاعراس یاخود طفیل العرائس ایله ملقب اولمشیدی بعده هر طالب فاوغی اکا نسبت ایدوب طفیلی اطلاق ایلدیلر قال فی الاساس فلان مازال یطفل علی الناس حتی نسخ طفیل الاعراس شارح دیرکه طفیلی اهل عراق اصطلاحندندر عربیده اکا وارش واغل دینور مترجم دیرکه مؤلف ابوالطفیل عامر بن واثله‌دن که صحابیدر سکوت ایلدی مشار الیه اصحاب کرام زمره‌سنك جمله‌سندن اك صکره انتقال ایلشدر هجرتك یوزنجی علی قول یوزیکرمنجی سنه‌سنده ارتحال ایلدی رضی الله عنه (الطفلیل) قندیل وزننده بودخی اویونتوبه وطال قاوغه دنور طفیلی کبی واندن تصرف اولنمشدر فارسیده کاسه لیس دیرلر (التطفل) تفعل وزننده طفیلی اولمق معناسنه‌در یقال تطفل فلان اذاصار طفیلیا (الطفیل) حذیم وزننده جوجقه دینور رطفل معناسنه وبرزجلك اسمیدر (الطفال) غراب وزننده (والطفال) سحاب وزننده قوری بالچغه دینور (الطفاول) میث فهبله رموضعك آدیدر (الطفیشل) شین معجمه ایله سمیدع وزننده بردرلو چوربایه دینور وبومرجمك چورباسی اوله‌جقدر (الطفنشل) نوله سمندل وزننده ضعیف وزون وتمبان آدمه دینور معنای مزبوردن مأخوذدر (الطل) طانك فتحی ولامك تشدیدیله ضعیف وفریزه یغموره دینور علی قول یغمور قسمنك پك خفیف وضعیف اولانه دینورکه چسنتی تعبیر اولنور وعلی قول چه‌وشبنم تعبیر اولنان رطوبته دینور یاخود آمدن زیاده‌جه وینمورندن اشغیجه یاغان یغموره دینور جمعی طلالدر طانك کسریله وطلالدر عنب وزننده یقال وقعنا الطل ای المطر الضعیف اوهواخف المطر واضعفه اوالندی اوفوقه ودون المطر وطل انسانه عجب وبره جك خوب ولطیف ودلکش نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال لیل وشعر وماء وحدیث طل ای حسن معجب وسوده اطلاق اولنور یقال سقانا طلا ای لبنا وپاشلو پیر آدمه اطلاق اولنور ضعف وجودی تصویرایله یقال رجل طل ای کبیر سنا ویلانه دینور حیه معناسنه‌بونده کسر ایله‌ده زبانزده‌در وطل مصدراولور داینك حقنی ویرمیوب اوزاتمق معناسنه یقال طل غریمه طلا من الباب الاول اذامطله وناقه‌نك سودی آز المغه دینور طانك ضمیله‌ده لغتدر وعنف وشدتله دوه سورمك معناسنه‌در یقال طل الابل طلا اذا ساقها عنیفا وقان هدر اولمق علی قول انتقامی آلنمیوب اویلجه قالمق معناسنه‌در بومعناده مجهول صیغه‌سیله اکثردر یقال طل دمه وطل علی بناء المجهول یطل کیزل یعنی من الباب الثانی وکیل یعنی من الباب الرابع اذاهدر اولم یثاربه وبرآدمك حقنی ابطالله نقصان ویرمك معناسنه‌در یقال طله حقه طلا من الباب الاول اذانقصه ایاه وابطله وطل سموزلکه ورطوبت بدنه اطلاق اولنور یقال

مابانناقة طل ای طرق ویرہ طل دیدکلری رطوبت مذکورہ یاغمق معنا سنه در بقال طلت الارض على بناء المجهول اذا نزل عليها الطل وطلا ایلك معناسنه‌در بقال طله بالدهن اذا طلاه به وداینك حقنی قطعا وبرمیوب اوزرینه یاتمق معناسنه‌در بقال طل فلاما حقه اذا منعه وطل وطلول قعود وزننده دیهدر ایلك معناسنه‌در تقول طلت الدم طلا وطلولا ای اهدرته (المطلول والطليل) امير وزننده هدر اولان دمه دینور یقال دم مطلول وطليل ای هدر وطليل مخلوقه دینور خلق معناسنه بعض نسخه‌لرده الحلو هبا رتیله که طتلو نسنه دیمکدر وارد اولوب لکن شارح خلق نسخه‌سنی تصویب ایلشدر وبعض نسخه‌ده خلق لفظی کتف وزننده مضبوط اولمغله اسکی نسنه دیمك اولور وجدانمده بو نسخه ارجحدر وطليل حصیره دینور على قول دوم اغاجندن یاخود خرما دالندن یاقبوغندن ایشلنمش اولانه دینور جمعی اطله کلور اجله وزننده وطله کلور طانك کسریله وطلل کلور کتب وزننده (الاطلال) همزه‌نك کسریله بودخی دم هدر اولمق معناسنه‌در یقال اطل دمه على المجهول اذا هدر ودمی هدر قلمق معناسنه‌در یقال اطل الله دمه ای اهدره فهومطل على زنة اسم المفعول ای مهدور وبرنسنه اوزرینه حواله ومشرف اولمق معناسنه در یقال اطل عليه اذا اشرف (الطلالة) کرامه وزننده برنسنه یك خوب ونکره اولمق معناسنه در یقال طل الشئ طلالة من الباب الرابع اذا اعجب وطلاله اسم اولور طلل کبی ویرانه خانه وسرایدن قلان آثار بنایه دینور وهرشیئك شخص وهیکلنه دینور کاسبذکر وفرح وسرور معناسنه در وکوزللکه دینور بهاء وبهجت معناسنه وحالت حسنه‌یه وهیئت جمیله‌یه اطلاق اولنور تقول اعجبنی طلالته ای حالته الحسنة وهيئته الجميلة (الطلاء) طانك ضميله سلاء وزننده هدر اولمش قانه دینور دم مطلول معناسنه بونك همزه‌سی لامدن مبدل اولان یاء تحتیه‌دن منقلبدر (الطلة) طانك فتحیله لذیذ خمره دینور یقال سقاه طلة ای خمر لذیذة وزوجه‌یه دینور یقال هی طلة ای زوجته وخوش ودلکش رایحه‌یه دینور یقال ماهذه الطلة ای الرائحة اللذيذة وچه دوشمش چمنزاره دینور یقال قعدنا فی روضة طلة ای مبلولة بالطل وقوجه قاری‌یه دینور ودلی وزفير بد زبان قاری‌یه دینور یقال امرأة طلة ای بذية ومطعم وملبس خصوصنده اولان خوشلغه ولطافته دینور که دائما تر ونازك طعام ییوب کوزل وفاخر لباس کیمکدن عبارتدر یقال هو یعتنی الطلة ای النعمة فی المطعم والملبس (الطلة) طالك کسریله طليل کلمه‌سنك جمعیدر که حصیره وسائره دینور (الطلة) طانك ضميله بیونه دینور یقال اخذ من طلته ای عنقه وبرایجم سوده دینور جمعی طلل‌در صرد وزننده یقال ماسقانی طلة

اى شربة لبن (الطائل) فتحيله خراب اولان خانه وعمارتدن سوه‌لوب قلان اثره
دينور محترق اولان عرصه‌ده قالمش جابجا اوجاق وديوار قطعه‌لرى كبى طلاله
دخى دينور وهرشيئك شخص وقالب وهيكلنه دينور جمعى اطلال وطلول كلور
وطلل الدار خانه‌نك دهليزلرنده اولان سدوسكى مقوله‌سى نشيمنه دينور وطلل
السفينه كمينك يلكنندن عبارتدر يقال مدالملاح طلل السفينة اى جلالها وتروتازه
شيئه دينور طرى معناسنه وصويك يوزنه اطلاق اولنور يقال مشى على طلل الماء
اى على ظهره يعنى وجهنه وشاعرك اشبو ★ مثل النقاالبدة ضرب الطلل ★ مصراعنده
واقع طلل كلمه‌سى كه لاميله در شاعر تشديد لامله ضرب الطل ديمك مراد ايدوب
لكن وزن مطارع اولمامغله فك ادغام ايتدكدنصكره لامى تحريك ايلدى و بعضلر
طانك كسرى ولامك فتحيله روايت ايلكه اكا كوره طل كلمه‌سنك جمعى اولان
طلالدن مقصور اولور لبده كلمه‌سى تلبيددن كه يرى اصلتمق معناسنه‌در ماضى‌در
(انطل) طانك ضميله سوده على قول قانه دينور (التطاول) تفاعل وزننده
برنسنه‌يى يونى سوندروب باقمق معناسنه‌دركه ايراق نسنه‌يه اويلجه باقيلور تقول
تطالت حتى رأيته اى تطاولت فنظرت (الاستطال) يوكسكه چقمغله برنسنه
اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه‌در يقال استطل عليه اذا اشرف (اطلال)
همزه‌نك فتحيله بكسر الشد اخى نام صحابه‌نك ناقه‌سى ياخود قسراغى اسميدر مومى
اليه سعد بن ابى وقاص ايله قادسيه وقعه‌سنده حاضر اولمشدر ودابه مرقومه‌نك
تكلم ايلديكنى زعم ونقل ايدرلر صورتى بودركه اثناى محاربه‌ده نهر قادسيه‌نك
وراسنده بولنوب داد وستاده مشغول ايكن عجملر نهرك جسرنى قطع ايتلريله
عودتنده پيش وپسندن رهكذر ممنوع اولوب اعدادخى تضييق اولمغين متحير اولمغله دابه
مذكوره‌يه ثبى يااطلال يعنى بونهرى اوته‌يه برتاوايله ديوجاغردقده دابه‌دخى وثب وسورة
البقرة ديوب همان برق خاطف كبى اوته طرفه پرتاوايلدى وثب قولى على وثب تقديرنده‌دركه
اوته صيچرامق اوزريه واجبدر ديمكدر وسورة البقرة قولى قسمدر شارح : بركه نهر مزبورك
عرضى تمام قرق ذراع ايدى عجملر وجه مذكور اوره دابه نك تكلمنى استماع
وبو رسمه وثوبنى مشاهده ايلدكلرنده بونلر آسمانيلردر وبروجهله مقاومت ايتلك ممكن
دكلدر ديوب عنانكراى سمت ادبار اولديلر (الطلاطلة) علابطه وزننده آفت وداهيه‌يه
دينور وبوغزك ايچنده اولان اتجكزه ياخود نسنه يوده‌جق يرينك اوجنده اولان
يومرىجه‌يه دينور على قول كوچك دل دوشمكه دينور كه علتدر بوغزدن طعام
وشراب سهولتله كچمز اولور ومالك نام كمسه‌نك پدرى اسميدر مزبور مالك
طرف حضرت نبوى‌يه هزل واستهزا قبيحه‌سنه جسارت ايدنلرك بريسيدر وطلاطله
اشك قسمنه مخصوص برمرض آيدر كه اصلا يللرنده محدث ايدوب ظهورلرنى قطع
وافنا ايدر (الطلطلة) علبطه وزننده (والطلاطل) هاسز بونلرده آفت

وداهيه‌يه دينور (الطلاطل) طانك ضمى وفتحيله بودخى مركب؛ قسمنك صرتلرنده ظهور ايدن مرض مذكوره دينور واولومه دينور موت معناسنه وچاره وعلاج قبول ايليين مرضه دينور (ذوطلال) كتاب وزننده بنومره بلادنده بر صو يار موضع آديدر وابو سلمى بن ربيعه‌نك فرسى اسميدر (الطلطل) هدهد وزننده مرض دائمى‌يه دينور يقال اخذه الطلطل اى المرض الدائم (طليطله) طالرك ضميله مغربده بر بلده آديدر (الطلطلة) زلزله وزننده ارغلامق معناسنه در يقال طلطله اذا حركه (المطل) اسم فاعل بنيه‌سيله ثابت وبرقرار اولميان شيئه دينور يقال امر مطل اى ليس بمستقر وبوهدر معناسندن مأخوذدر كه شبنم معناسندن منشعبدر (الطمل) حمل وزننده خلق ومخلوقك جمله‌سنه دينور يقال خلق الله الطمل وهو الخلق كلهم ومصدر اولور طوارى عنف وشدتله سورمك معناسنه در يقال طمل الابل طملا من الباب الاول اذا ساقها عنيفا وحصيرى ارالقلرينه ايپ چكه‌رك اورمك معناسنه در يقال طمل الحصير اذا رمله وجعل فيه الخيوط وبزى قيو بويامق معناسنه در يقال طمل الثوب اذا اشبع صبغه واوقلاغو ايله اتمك خميرينى يايوب آچمق معناسنه در يقال طمل الخبز اذا وسعه بالمطملة وبلا شدرمق معناسنه در يقال طمل الدم السهم اذا لطخه وكل مالطخ بدهن اودم اوقاروشبه ذلك فقد طمل على المجهول (الطمل) طانك كسريله (والطامل) (والطمول) صبور وزننده عارسز وپرده‌سز شخصه دينور كه نه ايشلرسه اصلا حياسى وپاك وپرواسى اولميه طمل؛ كلمه‌سنك جمعى طمول كلور يقال رجل طمل وطامل وطمول اى فاحش لايبالى ماصنع بوندن اسم طموله‌در عارسز وادبسزلك معناسنه وطمل بولانق صويه دينور وبويه‌يه طويمش بزه دينور يقال ثوب طمل اى مشبع صبغا وسياه كليه على قول مطلقا سياه نسنه‌يه دينور وقلاده‌يه دينور يقال فى عنقه طمل اى قلادة ولئيم وفرومايه‌يه دينور واحمق ونادانه دينور وفاسق وخبيث اوغرى‌يه دينور واسكى ثوبه دينور وشخص وجثه‌سى خلقى تويسز قورده دينور كه قاولاق اولمغله شخصى كورينوب ملو اولمز وبد خلق وبد حال ويدقيافه تولنكى فقيره دينور ياخود چبلاق اولانه دينور (الطمليل) طانك كسريله بو دخى فاسق وخبيث اوغرى‌يه دينوروبد خلقه ويدقيافه‌وبدحال فقيره دينور (الطمل) طمر وزننده خفى الشخص اولان قاولاق قورده دينور (الطملال) سربال وزننده طمل معناسنه در وبدخلق وبدشكل وبد حال فقيره دينور (انطملول) طانك ضميله طملال ايله معناى ثانيده مراد قدر وچبلاق آدمه دينور (الطميل) امير وزننده خفى اللسان اولان آدمه دينور واركك اوغلاغه دينور كذلك ديشى اوغلاغه‌دينور

عناق معنا سنه وحصيره دينور وسياه چامورك صوينه دينور وخرما اما جنك نيكننه دينور وبعى تمرنه دينور وقلا دهيه دينور طيب ايله ملطخ اولد يغيچون (الطميلة) سفينه وزننده بودخى ديشى اوغلاغه دينور عناق معنا سنه (طملال) سربال وزننده بنوحارث بن ثعلبه‌يه مخصوص برفرس اسميدر (الطملة) طانك ضمى وفتحى وفتحتيله حوض دبنده قلان صويه دينور وقاره بالجغه دينور (الطملة) طانك كسريله زبون وضعيف عورته دينور يقال نزوج طملة اى ضعيفة (المطملة) مكنسه وزننده اوفلاغويه دينور شوبق معنا سنه (المطمول) (والطميل) امير وزننده اوقلاغو ايله آچلمش خميره دينور وقان بيلاشمش اوقه دينور (الطمل) فتحتيله بر نسنه يه بيلاشمق معنا سنه در يقال طمل به طملا من الباب الرابع اذا لطخ به (الطملة) تمره وزننده مردار وبيلاشق ايشه اطلاق اولنور يقال وقع فى طملة اى امر اقبيح فانتطخ به (الاطمال) تشديد طاايله افتعال وزننده حوضده اولان صوبك مجموعنى چقروب قورى بالچق قالمق معنا سنه در يقال اطمل مافى الحوض اطمالا اذا اخرج فلم يترك فيه قطرة بعض نسخه‌ده بو مجهولا مضبوطدر (الانطمال) انفعال وزننده اوغريلره اورتق اولمق معنا سنه در يقال انطمل الرجل اذا شارك اللصوص (الاطمال) همزه‌نك كسريله محو ايلك معنا سنه در يقال اطمل الدفتر اذا محاه (الطمسلة) دحرجه وزننده جاعدن عاجز وسست اندام اولمق معنا سنه در يقال طمسل الرجل عن المرأة اذا عجز (الطمسل) قنفذ وزننده اوغرى‌يه دينور جمعى طماسله‌در (الطمسلى) خوزلى وزننده محنت وشدت وكدر وعذاب معنا سنه‌در ومنه يقال هو يمشى فى الطمسلى اى فى الضراء (الطنبلة) دحرجه وزننده بعد التعاقل اظهار حماقت ايلك معناسنه در يقال طنبل الرجل اذا تحامق بعد تعاقل (طنبول) طانك فتحيله مصرده ايكى قريه آديدر (الطول) طانك ضميله اوزامق معناسنه در يقال طال الشئ طولا اذا امتد شارح ديركه عند البعض بوماده باب خامسدن متصرفدر نقيضى اولان قصر بابنه حمل ايله وعند البعض باب اولدندر فعلى لازم اولمغله اسم فاعلى طويل كلور انتهى وطول طوال وطيال كبى مكث وآرام ياخود عمر وحيات معناسنه مستعملدر كما سيذكر شارحك بياننه كوره طول اوزونلق معناسنه اسم اولور وجمعنده اطوال دينور يقال له طول اى خلاف عرض (الاستطالة) بو دخى اوزامق معناسنه در يقال استطال الشئ بمعنى طال لكن البته بونك مفهومنده اوزون اوزادى اوزامق معتبردر وبر نسنه يوقرى‌يه طوغرى اوزون اوزادى چكيلوب كتمك معناسنه در يقال استطال الشق فى الحائط اذا امتد وارتفع وبر كمسه اوزره فضل ورفعت داعيه‌سنده اولمق معناسنه در يقال استطال عليه اذا تفضل و كبر ونخوتله بر آدمه حواله

اولمق معناسنه‌در يقال استطال عليه اذا تطاول واعدانك قتل ايلديكى نفوسدن ازيد آنلردن قتل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال استطالوا عليهم اذا قتلوا اكثر مما كانوا قتلوا (الطويل) امير وزننده (والطوال) غراب وزننده وصفلردر اوزون نسنه‌يه دينور مؤنثى طويله وطواله در وجمعلرى طوال وطيال در طالرك كسريله ثانيده واولاجل الكسره يايه ابدال اولندى وطويل اهل عروض عندنده بر بحرك اسميدر لغت مولده‌در مترجم دير كه تعبيرات صرفيه‌ده حرف طويل ومستطيل ديدكلرى ضاد معجمه اوله‌جقدر نته كه حرف صغيردن مرادلرى صاد مهمله ورای وسين حرفلريدر (الطوال) رمان وزننده افراطله اوزون شيئه دينور يقال شئ طوال اى مفرط الطول (المطاوله) مفاعله وزننده باب مغالبه‌دندر طول قامت بابنده بر آدم ايله يارشمق كذلك طول جهتنده يعنى غنا ودولت ويسار بابنده يارشمق معناسنه‌در تقول طاولنى فطلته اى باحتنى فى الطول والطول فكنت اطول منه شارح ديركه باب خامسدن اولسه‌ده مبالغه ده باب اوله منقول اولور وبر نسنه‌نك وعده‌سنى اوزاتمق معناسنه‌در مثلا بورجى تأخير ايلمك كبى يقال طاوله اذا ماطله (الاطالة) همزه‌نك كسريله (والاطوال) اصلى اوزره برنسنه‌يى اوزاتمق واوزون قلمق معناسنه‌در يقال اطال الشئ واطوله بمعنى طوله واطاله خاتون اوزون بويلو اولاد ياخود اوزون بويلو ولد طوغورمق معناسنه‌در يقال اطالت المرأة اذا ولدت اطوالا اوولدا طويلا ومنه المثل ★ ان القصيرة قد تطيل يعنى قصه بويلو عورت كاهجه اوزون بويلو اولاد كتورر قاصر اولان كسنه‌دن بر فعل كامل ظهورنده ضرب اولنور جوهرى بو كلامى توهمندن حديث ولمق اوزره ايراد ايلمشدر (التطويل) بودخى اوزاتمق معناسنه‌در يقال طوله اذا جعله طويلا ودابه‌نك مرعاده طويله ايپنى كوشدوب اوزاتمق معناسنه‌در يقال طول للدابة اذا ارخى طويلتها ومهلت ويرمك معناسنه‌در كه وعده‌يى اوزاتمقدن عبارتدر يقال طول له اذا امهله (الطول) فتحتينله دوه‌نك مشفر اعلاسى يعنى اوست دوداغى اوزون اولمق معناسنه‌در جوهرى مشفر يرينه شفه لفظيله تعبير ايلمكله وهم ايلمشدر زيرا شفه انسان دوداغنه مخصوصدر شارح ديركه بوانسانك رونه مرسن اطلاق قبيلندندر فلاوهم وبو باب رابعدن متصرفدر يقال طول البعير طولا اذا كان فى مشفره الاعلى طول واعلال اولنديغى التباسه مبنى‌در (الاطول) اوست دوداغى اوزون دوه‌يه دينور يقال بعير اطول اذا كان فى مشفره طول وبك اوزون نسنه‌يه دينور اولكيده اسم فاعل وبونده اسم تفضيلدر (التطاول) تفاعل وزننده ايراق نسنه‌يه اوزانوب باقمق معناسنه‌در يقال تطاول الرجل اذا تطالل وكبر وترفع ايلمك معناسنه‌در يقال تطاول عليه اذا

زفر (الطبلة) طاك ﻛﺴﺮﻳﻠﻪ عمر وزندكه معناسنه در يقال اطال الله طيلته اى عمره (الطول) درهم وزننده (والطوّلة) سفينه وزننده (والطول والطيل) عنب وزنلرنده وبعض اشارده بوايكيسنك لاملرى مشدد اولور دابه نك باغلنان ياخود اياقلرينه بغلدقد نصكره براوجنى طوتوب مرعابه صالبور يلجك ايپه ديبور طوله ايپ بوندن محرفدر (الطوال) سحاب وزننده دهرك اوز نلغنده مستعملدر ومنه يقال لا اكلمه طوال الدهر اى مدى الدهر (الطول والطيل) عنب وزنلرنده (والطول) طاك ضميله (والطول) طاك فتحيله (والطيل) طاك كسريله (والطول) صردوزننده (والطوال) سحاب وزننده (والطيال) كتاب وزننده مكث وآرام ياخود عمر وحيات ياخود اوزون اوزادى كيدوب غائب اولمق معناسنه مستعملدر يقال طال طولك وطيلك وطولك وطيلك وطوالك وطيالك اى مكثك اوعمرك وغيبتك (الطول) طاك فتحيله (والطائل والطائلة) فضل ومزيت وقدرت وغنا ووسعت ورفاهيت معنالرينه در يقال انه لذوطول اى فضل ويقال لذ وطول فى كل الاحوال اى ذوقدرة وانه لذوطول فى ماله اى ذوغنى وسعة ويقال ماهو بطائل اى دون وخسيس يعنى فضيلتى بو قدر اچق وفرومايه وناكسدر وطائل نفع وفائده معناسنه مستعملدر وبونفى مقامنده مخصوصدر يقال لم يحل منه بطائل يعنى آدن بر فائده استغنا ده ايلدى (التطول) تفعل وزننده ر آرمى احسانله عنون ايلك معناسنه در يقال تطول عليها اذا متن (الطول) قول وزننده تطول معناسنه در يقال طال عليهم يطول طولا اذا امتن (طول) سكر وزننده برجنس صو قوشى اسميدركه اياقلرى اوزون اولور (طواله) ثمامه وزننده بر موضع ياخود برقيو اسميدر وبنو ضبيعه بن نزره مخصوص برفرسك آديدر (ابوطوالة) عبد الله بن عبدالرحمن البخارى كنيه سيدر تابعيندندر (طوال) غراب وزننده بر ادمك اسميدر (بنو الاطول) صر بدن بر بطن در (الطلة) حاله وزننده قانجق مركبه دينور اتان معناسنه (المطول) منبر وزننده ذكره اطلاق اولنور واوزون ايپه واورغانه ومرعاده حيوان باغنسه بغلد قلرى اورك تعبير اولنان ايپه اطلاق اولنور جمعى مطاول كلور ومنه شدوا مطاول الخيل اى ارسانها (الطيلة) كيسه وزننده برروز كارك قرشوسندن اسن روزكاره دينور تقول صرفتنا طيلة الريح اى نحنتها (السبع الطول) صرد وزننده سور قرآنيه دن يدى سورهٔ كريميه اطلاق اولنوركه سورهٔ بقره وآل عمران ونساء ومائده واعرافدركه التى سورهٔ متواليه در يدنجيسى سورهٔ يونسدر على قول سورهٔ انفال ايله براءه دركه اول قائل عندنده ايكيسى برسوره عداولنور مؤلف بونكله [اوتيت السبع الطول] حديثنه تلميح ايلمشدر (الطويلة)

طويلك مؤنثدر ومنه المثل * قصيرة من طويلة * اى تمرة من نخلة بومثل اختصار كلام معرضنده ضرب اولنور كه مختصر مفيد اوله وطويله صمان ترابنده بومرغزارك اسميدركه عرضى برميل وطولى اوج ميل مسافه بردر واندهيغمور ايركلجك صهرنج طرزنده بر واردر (الطولى) طوبى وزننده اطولك مؤنثيدر وحالت رفيعه به اطلاق اولنور جمعى طول در صرد وزننده (الطائلة) طائل معناسنه دركه ذكر اولندى وكينه وعداوته اطلاق اولنور اوزايوب كتديكيچون يقال بينهم طائلة اى عداوة وترة (الطهبلة) دحرجه وزننده سير وسياحت ايلك معناسنه در يقال طهبل الرجل اذا ذهب فى الارض (الطهفلة) دحرجه وزننده دائما دارى اتمكى يمك معناسنه در يقال طهفل الرجل اذا اكل خبزالذرة وداوم عليه (الطهل) فتحتينله صو بوزلمق معناسنه در يقال طهل الماء وطهل طهلا من الباب الرابع والثالث اذا اجن (الطهل) كتف وزننده (والطاهل) طورمقدن متغيراولمش صويه دينور (التطهل) تفعل وزننده بودخى صوبوزلمق معناسنه در يقال تطهل الماء بمعنى طهل (الطهلة) غرفه وزننده برمقدارجه چابر لغه دينور وتر وتازه سبزه يه دينور (الطهيلة) دحرجه وزننده تازه سبزه يمك معناسنه در يقال طهيل الرجل اذا اكل الطهلة (الطهلئه) طانك ولامك كسريله (والطهئلة) همزه نك تقديميله (والطهيلة) سفينه وزننده اصلا برايشه يراميان بى خير ومنفعت احمق ونادانه دينور وحوض ايچره پارچه پارچه دوكلان صيقوا چامورنه دينور جوهرى بومقامده طهلئه ماده سنى ثبت وما فى السماء طهلئة اى سحابة مثاليله سحابه معناسنه اولديغنى بيان ايتدكدنصكره فعلئه وزننده اولمغله همزه سى ماده لرنده ذكرى سبق ايدن فرقئ وكرفئ كلمه لرينك همزه لرى كبى زائددر ديو حكم ايلدى پس انسب اولان بونلرى ايكى موضعده ذكر ايتمكدر زيرا همزه سى اختلاف اوزره دركه عندالبعض زائد وعند غيرهم اصلدر (الطهمل) جعفر وزننده ال ايله ياپشه جق جمعى يعنى اله كلوب طوتجق برى اولميان شيئه دينور يقال شئ طهمل اى الذى لايوجد له حجم اذا مس وچوره صورته دينور وخلقتى قبيح بدلقا تنومند آدمه دينور مؤنثى طهمله در يقال رجل طهمل اى جسيم قبيح الخلقة (الطهملى) ياى مشدده ايله بودور اولان سياه آدمه دينور (التطهمل) تدحرج وزننده برآدم الى بوش يعنى يراقسز سلاحسز كزوب يوريمك معناسنه در يقال تطهمل الرجل اذا مشى ولا شئ معه يعنى من السلاح و برآدمدن برنسنه اخذ وجر ايتمك ايچون حيله ودوباره ودسيسه اعمال ايلك معناسنه در يقال تطهمل لفلان اذا احتال ان يأخذ منه شيئاً

(• فصل الظاء المعجمة •) (الظل) ظانك كسرى ولامك تشديديله ضح
مقابليدركه فئ مفهومندن اعم اولور پس كرك دائما كونكه اولسون وكرك شمس
كنديدن زائل اولسون وعلى قول فئ معناسنه دركه شمس زائل اولدقدن صكره
اولان كولكه دن عبارتدر پس دائمى اولان كولكه يه كه قويى برده اولور اطلاق
اونمز وعند البعض مفهوملرى مغايردر ظل صباحدن زواله قدر وفئ زوالدن صكره
اولان كولكه دن عبارتدر جمعى ظلال وظلول واظلال كلور تقول قعدنا فى الظل
وهو نقيض الضح او هو الفئ اوهو بالغداة والفئ بالعشى شارح ديركه ظل ستر
معناسنه موضوع اولمغله قول اول ارجحدر ومن الامثال * تركه ترك الظبى ظله *
يعنى بن فلانى آهو كنديسى ظلنى ترك ايلديكى كبى ترك وفراموش ايدرم ديمكدر
بغايت متوحش ونفور اولوب بروجهله دائرهٔ انس والفته دخول ايلمز اولان كمسه
حقنده ضرب اولنور زيرا آهو قسمى برنسنه دن اوركوب توحش ايدرسه بر
دخى اكا عودت ايلمز بلكه وحشى الطبع اولمغله كندى كولكه سندن نفور وتوحش
ايدر مثل مزبورده واقع ترك لفظى رانك سكونيله دركه مصدردر جوهرى
وهمندن ناشى ماضى صورتنده ايراد واتركه كلمه سنى اسقاط ايلدى شارحك بيانه
كوره تهذيب ومجمع الامثال وعبابده جوهرى يه موافق مثبتدر واقعا از جمله
مستقصاده بورسمه مرسومدركه دائمى يار وهمدمندن نفرت ومفارقت ايدن كمسه
حقنده مثل ضرب ايدوب ترك الظبى ظله ديرلر وترك وهجرانله همدمنى ابعاد ايدن
كمسه لاتركنك ترك الظبى ظله ديركه هجران ابدى يه تلميح ايدر فى الحقيقه ملايم
اولان دخى بويله اولمقدر زيرا مؤلفك ضرب ومضربى وجدانه ملايم دكلدر وظل
جنت اعلايه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى [ولا الظل ولا الحرور] اى الجنة
والنار ومرئى اولان خياله اطلاق اولنور كرك جن طائفه سندن وكرك سائردن
اولسون يقال اصابه ظل اى خيال من الجن وغيره وظل مسلمة بن عبد الملك بن
مروانك فرسى اسميدر وعز ومنعه وشوكت معناسنه مستعملدر يقال به ظل اى
عز ومنعة ولباسك پروزنه اطلاق اولنور يقال بدا ظل الثوب اى زئبره وكيجه يه
ياخود بربلوكنه اطلاق اولنور تقول دخلنا الظل اى الليل اوجنحه وهرنسنه نك
قرالتيسنه وشخص وسوادنه ياخود تستر ايلديكى توب و پرده مقوله سنه اطلاق
اولنور يقال هو ظله اى شخصه اوكنه وظل الشباب جوانلغك اول هنكامنه
اطلاق اولنور يقال هو فى ظل الشباب اى اوله وظل القيظ حرارت هوانك
شدتندن عبارتدر يقال سرنا فى ظل القيظ اى شدته وظل السحاب شمسى ستر
ايدن پارچه سنه ياخود يره دوشن سوادنه اطلاق اولنور وظل النهار شمس تمام
ارتفاع بولوب پرتوى غالب اولديغى هنكامده نهارك لونندن عبارتدر يقال اعجبنى

ظل النهار ای لونه اذا غلبته الشمس وظل کنف وحمایت معناسنه مستعملدر یقال هو فی ظله ای کنفه وحمایته وظل اظلالدن اسم اولور برنسنه‌یی بوریوب اورتن اورتو به دینور یقال هو فی ظل ای فی ستر وغطاء (الظلیل) امیر وزننده کولکه‌لی یره علی‌قول دائما کولکه‌لی اولان یره دینور یقال مکان ظلیل ای ذوظل اودائم الظل ومنه ظل ظلیل مبالغة یعنی دائمی کولکه‌یه اطلاق بومعنادندر یاخود تأکید ومبالغه‌یه محمولدر که پك قویو کولکه دیمکدر (الاظلال) همزه‌نك کسریله کولکه‌لی اولمق معناسنه در تقول اظل یومنا اذاصار ذاظل و برنسنه بر شیئی اورتوب بوریمك یاخود اکا پك یقین کلمکله کولکه‌سی بصمق معناسنه در تقول اظلنی الشیء ای غشینی اودنامنی حتی القی علی ظله (الاستظلال) کولکه‌یه واروب اوتورمق معناسنه‌در یقال استظل الظل اذا مال الیه وقعد فیه وبرنسنه‌دن برنسنه‌یی کولکه‌لك ایدوب انکله کولکه‌لنمك معناسنه در یقال استظل من الشیء وبه اذا تظلل وآصمه‌نك وتکاکك صالقملی چوقلری بری برینه صارمشمق معناسنه در که کولکه‌لکی مستلزمدر یقال استظل الکرم اذا التفت نوامیه وکوز ایچری باتمق معناسنه مستعملدر یقال استظلت العیون اذا غارت وایچریدن قان فشقروب چقمق معناسنه مستعملدرکه بشره‌یی ستر ایدر یقال استظل الدم اذا فار من الجو (الظل) ظانك فتحیله (والظلول) قعود وزننده برآدم کیجه اشلیوب بتون کوندز ایشلمك معناسنه در یقال ظل نهاره یفعل کذا ظلا وظلالا من الباب الرابع و بعض اشعارده ظل لیله عنوانیله ده مسموع اولمشدرکه کیجه ایشلمکده دخی مستعملدر شارح دیرکه مقید بالوقت اولمیوب صارمعناسنه‌ده اولمغله بو اول قبیلدندر حتی ابن مالکدن طال یاخود دام معناسنه مستعمل تامه اولدیغی دخی مرویدر و ناقصه اولدقده مدخولی اولان جمله‌نك مضمونی اکثری استغراق نهاری مفید اولور و بونك ماضی متکلم صیغه‌سنده کاه اولورکه ظللت اعمل کذا دیرسن لام اولانك کسریله وکاهجه لام اولایی حذفله ظلت دیرسن که لست وزننده در و بوشاذ اولان تخفیف انواعندندر وعربدن بعضلری لام محذوفه‌نك کسره‌سنی ظایه نقل ایله ظلت دیرلر ملت کبی (الظلة) ظانك فتحیله اقامت وآرام معناسنه در یقال کان‌به ظلتی ای اقامتی وصاغلغه دینور یقال حیاك‌الله ظلتك ای صحتك (الظلة) ظانك ضمیله برنسنه‌یی قپلایی بوریوب اورتن اورتویه دینور غاشیه معناسنه وبرظله معناسنه در که کولکه‌لکدر سایبان معناسنه تقول قعدنا تحت الظلة ای البرطلة وسحابدن ابتدا ظهور ایدوب کولکه ایدن قطعه‌سنه دینور اغاجك کولکه‌لك ایدن یرینه دینور که آلتنه کیروب کولکه‌لنور وقوله تعالی [فاخذهم عذاب یوم الظلة]

الاية قالوا غيم تحته سموم او سحابة اظلتهم فاجتمعوا تحتها مستجيرين بها مما نالهم من الحر فاطبقت عليهم يعنی قرآن كريمده اصحاب ايكه حقنده وارد اولان ظلهدن مراد شول مطبق سحاب ايديكه تحتنده باد سموم وار ايدی جملهسی آنك تأثيريله هلاك اولديلر وعندالبعض اولی كون هواده بر قطعه سحاب وار ايدی شدت حرارت هوادن استراحت ايچون آنك تحتنه التجا ايتديلر بارره تعلی سحاب مرقوم اول طائفهنك مجموعنك اوزرينه سقف كبی چوكوب بالجمله آتشده هلاك اولديلر شارح ديركه بعض مفسرين ديديلركه بارره تعلی يدی كون علی التوالی حرجهنم كبی هوا نهايت درجهده حار اولوب شويلهكه چشمهلر غليان ايلديلر بعده هوا يوزنده بر قطعه بلود ظاهر اولوب استظلال ايلدكلرنده مطر كبی اوزرلرينه آتش امطار ايلمكله جملهسی محترق وهلاك اولديلر وظله صفه طرزنده بره دينور كه حر وبردن انكله استتار اولنور جمعی ظلالدر صرد وزننده وظلالدر ظانك كسريله مترجم ديركه معربك بيانه كوره تعبيرات فقهيهدن واقع ظلة الدار قولندن مراد باب اوزره اولان سدهدر (الظلالة) كتابه وزننده ظله كبی كولكهلكه دينور يقال دامت ظلالة الظل وظلته وهی مايستظل به وهوا يوزنده برطرفدن يالكزجه كورينن بلود پارهسنه دينوركه زمينك برسمتنه كولكه صالمش اوله (الظلة) ظانك كسريله ظلال معناسنهدر پس اسم جمع اولور كولكهلر ديمك اولور (المظلة) ميمك كسری وفتحی وظانك فتحيله آلاچق تعبير اولنان بيوك عرب چادرنه دينوركه قيلدن اولور حالا بوديارلرده اوبه تعبير اولنان چادره ده اطلاق اولنور يقال اتخذ مظلة ومظلة ای الكبير من الاخبية اوله كوره اسم آلت وثانيه كوره اسم مكان اولور جمعلری مظالدر (الاظل) اجل وزننده پرمغك ايچ يوزينه دينور يقال اصاب اظله وهو بطن الاصبع ودوه بقنه غنك ايچ يوزينهده دينور جمعی ظل كلور ظانك ضميله وبو شاذدر وعجاج نام شاعر اشبو * تشكوا الوجی من اظلل واظلل * مصراعنده ضرورت وزن ايچون اظهار تضعيف يعنی فك ادغام ايلمشدر ظاهرا بوافكل كبی اسمدر (الظليلة) سفينه وزننده دره آقنديسنك اسفلنده اولان صواير كيلجك يره دينور وچابجا طوپ طوپ آغاجلغی كثير اولان باغچهيه وصو غزاره دينور جمعی ظلائل كلور (ملاعب ظله) كولكه سيله اويناجی ديمكدر بو مناسبتله برقوشه اطلاق ايلديلر كولكهسيله ملاعبه ايلديكيچون دميری قرلی ايله بيان ايلمشدر كما يذكر ويقال فی التثنية ملاعبا ظلهما وفی الجمع ملاعبات ظلهن فاذا نكرته اخرجت الظل علی العدة فقلت هن ملاعبات اظلالهن بوصورتده اسم عدد حكمنده اولور ملاعبات ظلهن ديمك صحيح دكلدر (الظلالة) سحابه وزننده برنسنهنك شخص

وقالبنه دينور (الظلال) سحاب وزننده مطلقا كولكه لك ايدن شيئه دينور سايبان معناسنه (ظليلاء) ظالك فتحيله برموضعدر (ابو ظلال) كتاب وزننده هلال بن ابي مالك التابعى كنيه سيدر (الظلال) كتاب وزننده جنتك كولكه لرندن عبارتدر يعنى قرآن كريمده واقع بالجمله ظلالدن مراد ظلال جنتدر كما فى قوله تعالى [ان المتقين فى ظلال وعيون] و ظلال البحر دريانك امواجندن عبارتدر تقول ادهشتنى ظلال البحر اى امواجه (الظلل) فتحتينله اغاچلق وخيابان ارالقندن آقوب كيدن صويه دينور كه اصلا كا كونش طوقنميه تقول استرحنا على ظلل وهو الماء الذى يجرى تحت الشجر لاتصيبه الشمس (التظليل) تفعيل وزننده كولكه ايتمك معناسنه در كه معلومدر وآدمى تخويف ايچون قامچيله يادكنكله اشارت ايلمك معناسنه در يقال ظلل بالسوط اذا شابه تخويفا (الظلظل) دلدل وزننده كيلره دينور سفن معناسنه مفردى ظلظله در (ظلال) شداد وزننده برموضع آديدر

(* فصل العين المهملة *) (عبدل) جعفر وزننده ابن حنظله در كه تمام ديمكله معروفدر قومى بيننده شريف وذيشان ايدى ومزبد المحاربى وحكم الكوفى ابنا عبدل شاعرلردر (العبادلة) عينك فتحيله اصحابدن بوز يكرمى نفر ذوات كرامدر كه جمله سى عبدالله ايله مسمادر ومطلق ذكر اولندقده درت نفر ذات شريف مراد اولور كه عبدالله بن عباس وعبدالله بن عمر وعبدالله بن عمرو بن العاص وعبدالله بن زبير حضراتيدر عبدالله بن مسعود داخل دكلدر جوهرى بو بابده توهم ايلشدر شارح دير كه جوهرى ثلاثه يه حصر ايدوب عبدالله بن زبيرى ذكر ايلدى وبو رأى فقهادر مؤلفك بيانى رأى محدثيندر مؤلف بونى عبدماده سنده دخى ثبت ايلدى وعبادله كلمه سى كلمات منحوته دندر عبدالله لفظنك معناى جمعندن منحوت ومتصرفدر (العباقيل) قافله ابابيل وزننده بدنده قلان مرض بقاياسنه وعشق ومحبت بقاياسنه دينور (العبل) طبل وزننده ايرى ويومرى نسنه يه دينور عباله دن وصفدر انسانده فى ذاته كميكلرى ايرى وقالين كوده لو آدمه دينور مؤنثى عبله در جمعى عبالدر حبال كبى يقال رجل وبعير عبل وناقة عبلة اى ضخم وعبل مصدر اولور اغاجك يپراغنى سلكمك معناسنه در يقال عبل الشجرة عبلا من الباب الثانى اذاحت ورقها واوقه معبله ديدكلرى يصى واوزون تمرن چكورمك معناسنه در يقال عبل السهم اذاجعل فيه معبلة وكيرورد ايلمك معناسنه در يقال عبل الشئ اذا رده وآليقومق معناسنه در يقال عبله اذاحبسه وكسمك معناسنه در يقال عبله اذاقطعه وبرنسنه يى آلوب ايلتمك معناسنه در يقال عبل به اذاذهب به (العبالة) كرامه وزننده برنسنه ايرى ويومرى اولمق معناسنه در يقال عبل الشئ عبالة من الباب الخامس اذاكان ضخما (العبول) قعود وزننده (والعبل)

فتحتيله بو نلرده عباله معناسنه‌در يقال عبل الشئ عبولا وعبل عبلا من الباب الاول والرابع اذا ضخم (العبل) كتف وزننده ايرى ودرشت نسنه‌يه دينور باب رابعدن اسم فاعلدر (الاعبال) همزه‌نك كسريله برنسنه قالينلنوب اغارمق معناسنه‌در يقال اعبل الشئ اذا غلظ وابيض شارحك بياننه كوره فى الاصل فوللرك قالينلنوب بياض اولمسنه بالخصيصه موضوع اولوب بعده سائر نسنه ده توسيع اولندى واعبال اغاجك يبراغى دوشوب دوكلك معناسنه در يقال اعبل الشجر اذا سقط ورقه واغاجنك يپراقلرى بلورمك معناسنه‌در يقال اعبل الشجر اذا ظهر ورقه (العبلاء) صحراء وزننده قيايه دينور صخره معناسنه على قول آق اولانه دينور واوج موضع اسملريدر وقيس بلادنده واقع باقرمعدننك اسميدر (العبنبل) سمندل وزننده شديد وعظيم الهيكل نسنه‌نه دينور (العبل) فتحتيله آچق ومنبسط اولميوب قيورشق وبوروق اولان يپراغه دينور طرفا اغاجنك يپراغى كبى وارطى اغاجنك يمشنه دينور على قول شجر مزبورك غليظ اولوب كنديسيله دباغت ايلكه صالح اولان اغصانه دينور وعلى قول خرده يپراغه دينور ياخود اغاجدن دوشن يپرانه دينور وهنوز ظهور ايدن يپراغه دينكله ضد اولور (المعبلة) مكنسه وزننده يصى واوزون تمرنه دينور (العبالة) عينك فتحى ولامك تشديدى وتخفيفله آغرلق ثقل معناسنه‌در يقال القى عليه عبالته وغبالته اى ثقله (ذوالعابل) ابن رحبب‌درکه اذواء تعبير اولنان ملوك يمندندر (بنوعبيل) امير وزننده عرب عاربه‌دن برقبيله‌دركه حالا منقرض اولمشلر در عبيل مرقوم ابن عوص بن ارم بن سام بن نوح عليه السلام‌در (العبول) صبور وزننده اولومه دينور منيه معناسنه‌در ومنه يقال عبلته عبول اى اشعبته شعوب يقال ذلك للرجل اذامات كما يقال غالته غول بورادە تانيث فعل منيه تصويرينه مبنى‌در مترجم ديركه عبول شعوب كبى منيه‌نك يعنى اولومك اسميدر پس غير منصرفدر ضخامت وثقلت معناسندن ياخود سقوط ورق معناسندندر ولمح وصفيت سببيله كاه اولور كه شعوب كبى اكادخى حرف تعريف داخل اولور (العبال) سحاب وزننده طاغ كلنه دينور ورد جبلى معناسنه آنك اغاجى قالين وايرى اولوب حتى اندن عصا اتخاذ اولنور عصاى موسى عليه السلام آنك شاخندن اولديغى بعضلردن مروى‌در (عوبل) جوهر وزننده بررجل اسميدر (الاعبل) احمر وزننده طاشلرى آق اولان طاغه دينور ياخود بغايت سرد وخشن وغليظ اولان طاشه دينوركه قرمز وبياض وسياه اولور (عبله) قرفه وزننده اساميدندر عبلة بن انمار عميره قبيله‌سى رجالندندر (عبله) طلحه وزننده قريش قزلرندن برخاتون ايدى كه برقبيله‌نك والده‌سى ايدى اول قبيله خلقنه عبلات اطلاق اولنور نسبتلرنده عبلى

دینور غربی وزننده (عبله) فتحاتله محدثدر ابن ماکولادن روایت حدیث ایلدی
(عبلة البشره) ثمره وزننده مغربده برموضعدر (العبیلة) سفینه وزننده قالین
کودهلو تومند عورته دینور یقال امرأة عبیلة ای غلیظة وعبیلة بن قسمیل صاحب
منقبه برکمسهدر (العنبل والعنبلة) عینلرك ضمیله فرجده اولان لحم زائده دینور
بظر معناسنه (العنابل) علابط وزننده بوغون شیئه دینور (العنبلی) سنبلی
وزننده زنکی عربه اطلاق اولنور غلظت وجودلرندن ناشی (المعابل) میمك فتحیله
برموضعدر (المعبل) محدث وزننده یصی واوزون تمرنلو اوق طاشیان آدمه
دینور (العبهلة) دحرجه وزننده دوهیی بوش ومسیب صالیویرمك معناسنهدر
یقال عبهل الابل اذا اهملها وعبهله وعبهال عینك کسریله برکمسهیه لوم وعتاب ایلمك
معناسنهدر یقال عبهله عبهلة وعبهالا اذا عاتبه (العباهل) عینك فتحیله (والمعبهلة)
مدحرجه وزننده بیانه صاله ومسیب صالیویرلمش دوهلره دینور یقال ابل عباهل
ومعبهلة ای مهملة (العباهلة) عبادله وزننده شول اقیاله یعنی ملوکیمنه یاخود مطلقا
ملوکه دینورکه دائما ملکلرنده برقرار اولوب اصلا برطرفدن زوال تطرق ایلمیه
مفردی عبهلدر جعفر وزننده ومنه یقال ماکان لسوقة باهلة ان یباروا الملوك
العباهلة وهم الاقیال المقرون علی ملکهم فلم یزلوا عنه وبوذکر اولنان عبهله
معناسندندرکه مقید ومربوط اولمیوب کندی باشنه اولان دوهلره تشبیه اولنمشلردر
وآخرندهکی تاء تأکید جمع ایچوندر (المتعبهل) اسم فاعل بنیهسیله عز ومنعه
صاحبی آدمه دینور واصلا برنسنهدن منع اولمیوب کندی باشنه مرخص تام اولان
آدمه دینور (العتلة) فتحاتله ترلاده اولان بیوك کسکه دینورکه ترلاسوریلورکن
یردن قوپوب آیریلور وشول دمور قازمهیه دینورکه بالتهنك باشی طرزنده
اولور علی قول یابوان باشلو دکنك طرزنده اولوب انکله دیوار هدم ایدرلر
ترکیده کوسکو تعبیر ایتدکلری آلت اولهجقدر ودولکرلرك واویماجیلرك آی دموری
دیدکلری آلته دینور واصلا کبه قالمیان ناقهیه دینور وبوغون دکنکه دینورکه صوپه وطوبقه
تعبیر اولنور وعجم یاینه دینور جمعی عتلدر هاسز وعتلة بن عبد السلمی اصحابدندر
فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری تغییر ایدوب عتبه ایله تسمیه ایلدیلر
زیرا عتله ذکر اولنان آلتلرك اسمی اولوب شدت وغلظتی متضمن اولمغله کریه کوروب
تغییر ایلدیلر (العتل) ضمتینله وتشدید لامله اکول ومنوع الخیر وبی منفعت اولهرق ناتراش
ونادان وسنکدل وغلیظ کسهیه دینور یقال هو عتل ای اکول منوع جاف غلیظ
وبوغون مزراغه دینور (العتیل) امیر وزننده ارغاد واجیره دینور وخدمتکاره دینور جمعی
عتلاء کلور جهلاء وزننده وعتیل مرض شدیده وصف اولور یقال داء عتیل ای شدید
(العنتل) قنفذ وزننده وجندب وزننده فرجده اولان لحم زائده دینور بظر

معناسنه (المثل) فتل وزنده برآدمی کوکسندن یا کربیاندن طوتوب عنف وشدتله سوریه‌رك آلوب کوتورمك معناسنه‌در اوغری ومجرم چکوب کوتردکلری کبی یقال عتله عتلا من الباب الثانی والاول اذاجره عنیفا فحمله وطوارك بولاری دبندن قاوره‌یوب یدمك معناسنه در یقال عتل الناقة اذا قادها یعنی اخذ من اصل زمامها فقادها (الانعتال) انفعال وزننده معنای مزبورك مطاوعیدر یقال عتله فانعتل (المعتل) منبر وزننده برآمك کوکسندن یا کربیاندن طوتوب سوریه‌رك کوترمك بابنده قوی وتوانا اولان آدمه‌دینور (العتل) فتحتینله شر ایشه سرعت ایلمك معناسنه در یقال عتل الی الشر عتلا من الباب الرابع اذا اسرع (العتل) کتف وزننده دائما شر وشوره سرعت وشتاب ایدر اولان کمسیه دینورکه پیك شر تعبیر اولنور (العتلة) دحرجه‌وزننده برنسنه‌یی پاره پاره یرتمق معناسنه‌در یقال عتله اذا خرقه قطعا (التعتل) تفعل وزننده برآدم مکانندن ایرلمق معناسنه‌در تقول لاانعتل معك ای لاابرح مکانی (العتول) درهم وزننده سست‌اندام کمسیه دینورکه اصلا حرکتی یاخود عورتی اغنا ایده‌جك مرتبه قوتی اولمیه یقال رجل عتول ای لیس عنده غناء للنساء کرچه مؤلف درهم وزنیله تقیید ایدوب لکن فتول ماده‌سنده تشدید لامله رسم ایلمکله بورایه منافی اولور (العناتل) عنادل وزننده اکل ایده‌جك لاشه مقوله سنی پاره پاره ایدن صرتلانلره دینور شارح دیرکه اکثر نسخه‌لرده الظباء العناتل واقع اولمغله خطادر صواب اولان الضباع اولمقدر (العثل) ثاءمثلثه ایله کتف وزننده فتحتینله جائزدرمطلقا اولان نسنه‌یه دینور وایری وبوغون اولان نسنه‌یه دینور (العثل) فتحتینله برنسنه کثیر اولمق معناسنه‌در یقال عثل الشیء عثلا من الباب الرابع اذا کان عثلا ای کثیرا وایری وبوغون اولمق معناسنه در یقال عثل الشیء اذاکان عثلا ای غلیظا ضخما وعثل قیون قسمنك اشکنبه‌سنی وبغرسقلرنی احاطه ایدن یوفقه‌جه یاغه دینورکه چوز تعبیر اولنور (العثول) قرشب وزننده سست وصالق وعاجز کمسیه دینور وباشنك وکوده‌سنك قیللری چوق اولان آدمه دینور (العثوثل) صنوبروزننده عثول ایله معنای اولده مرادفدر (العثول) صبوروزننده احمق ونادانه دینور جمعی عثولدرکتب‌وزننده‌ویك یوغون تصلق ویافشقسز خرماغاجنه‌دینور یقال نخلة عثول ای جافیة غلیظة (العثولیة) جعفریه‌وزننده کوروصبق قباصقاله وصف اولور یقال لحیة عثولیة ای کبیرة کثة (عثال) کتاب وزننده بریوقش بیلاك یاخود ارض قبیله جذامده بردره‌ادیدر (العثل) عینك کسریله‌مال قسمنی یعنی طوارلری ابوجه کوروب کوزه‌دوب کرکی کبی تقید ورعایت ایدر اولان آدمه دینور یقال هوعثل مال ای ازاؤه (العثلول) زنبوز وزننده آت قسمنك یلیسنك سکیرنه

دینور که

دینورکه یلی آتك اوزرنده بتر يقال اصاب عثلول الفرس وهوعصب المعرفة ينبت
عليه الشعر (ام عثيل) حذيم وزننده دیشی صرتلانك كنيه‌سيدر وعثيل اركك صرتلانه
دینور واصلا طيب ودهن سورنميوب وهركز تزين ايلميان آدمه دینورکه وجودی
بدرايحه بغلیوب وصاچ وصقالی قارش مورش اولور يقال رجل عثيل اى لايدهن ولايتزين
(العثال) فصل وزننده قرلمش كيك اكری صارلمله اكری بتمك معناسنه در يقال
عثلت يده عثلا من الباب الاول اذاجبرت على غير استواء كما يقال عثمت يده
(العثجل) جعفر وزننده (والعثاجل) علابط وزننده قارنی بیوك آدمه دینور
وككش بیوك قربه وطلوم وچوال مقوله‌سی قابه دینور (العثجلة) جعفريه وزننده
ارض يمامه‌دن وادی السليع نام محلده برارضك آديدر وبرسويك آديدر (العثجله)
دحرجه وزننده برآدمك يك‌بيرلكدن ياخسته‌لكدن ناشی يردن كوجله آغر آغر
دپرنوب قالقار اولمق معناسنه‌در يقال عثجل لرجل اذاثقل عليه النهوض من هرم
اوعلة (العثكول والعثكوله) عيلوك ضميله (والعثكال) قرطاس وزننده خرما
سالقمنك صاپنه ياخود سالقمنه دينور وعثكوله زينت ايچون هودجلره آصدقلری
رنكاميز يوكدن وسائر نسنه‌دن اولان پوسكله دینورکه سالقم كبی كیدركن بری اوته
صالنور (المتعثكل) كافك كسری وفتحيله سالقملی خرما دالنه دینور يقال عذق
متعثكل اى ذوعثاكيل (العثكلة) دحرجه وزننده هودجی عثكوله ديدكلری
پوسكل ايله زينتلمك معناسنه در يقال عثكل الهودج اذا زينه بالعثكولة وآغر آغر
يلمك معناسنه در يقال هويعثكل اى يعدو ثقيلا (ذوعثكلان) عسقلان وزننده
اذواء تعبير اولنان ملوك يمندن برملكدر (العجل والعجلة) فتحتينله اسملردر ايومكه
وايوه جنلكه دینورکه برنسنه‌يی وقتندن مقدم طلب وتحری ايلمكدن عبارتدر
آنكچون مذمومدر يقال اختل امره من العجل والعجلة اى سرعة وعجل
وعجله مصدر اولور ايومك معناسنه‌در يقال عجل الرجل عجلا وعجلة من الباب
الرابع اذا اسرع وعجل بالجغه ياخود سياه ومتعفن بالجغه دینور حماء معناسنه
مترجم ديركه [خلق الانسان من عجل] كريمه‌سنده بعضلر بونكله تفسير ايدوب
لكن راغب بعدالتزييف دیدیکه بلكه مراد عجله وسرعت معناسيدر عجله وقلت صبر
وثبات انسانك لازم ماهيتی اولمغله كوياكه آندن مخلوق اولمشدر نته‌كه خلق زيد
من الكرم ديرلر فرط مبالغه‌يی متضمندر وبعضلر بونده قلب واردیدیلر خلق العجل
من الانسان ايله تأويل ايلديلر كوياكه عجله انسانك طبايع مجبوله‌سندن برطبيعت
واخلاقندن برجزؤ اولديغنه تنبيه نكته‌سنه مبنی‌در وبالجغه عجله اطلاقی سرعت
معناسندندركه همان طبراق صوبی كورديكی كبی متطين اولور (العجل) كتف
وندس وزنلرنده (والعجلان) عطشان زننده (والعاجل والعجيل) امير وزننده

مشربی ایوکی اولان آدمه دیور عجلان لفظنك جمعی عجالی کلور عینك فتحیله وعجالی کلور عینك ضمیله وعجلان وعجیلك جمعلری عجال کلور عینك کسریله وعجلان شهر شعبانه اطلاق اولنور چابك کلوب کندیکنه بناءً زیرا آخرنده صوم مفاجی اولمغله اول خیالاء اذهانده سریع الانقضاء اولهرق حلوه ایدر خصوصا تریاکیلرك وجدانلرنده هفته قدر حکمی اولور وعجلان اعلام ناسدندر (التعجیل) تفعیل وزننده اوصمق معناسنه‌در یقال عجل الرجل یعنی عجل ویرکسه‌یی سبق وتقدم ایلمك معناسنه در یقال عجله اذا سبقه وکنش تعبیر اولنان بوغورد قوریسنی عجاجیل قلمق معناسنه‌در یقال عجل الاقط اذا جعله عجاجیل (التعجل) تفعل وزننده بونجی اوصمق واوجلك ایلك معناسنه در یقال تعجل فی امره یعنی عجل وبوغورد قوریسنی عجاجیل قلمق معناسنه در یقال تعجل الاقط اذاجعله عجاجیل (الاستعجال) اوصمق معناسنه‌در وبر آدمه برایشی عجله ایله طوتدرمقدن وعجله ایله طوت دیو امر وتکلیف ایلکدن عبارتدر یقال استعجله اذا حثه وامره ان یعجل وبر آدمك برخصوصده عجله ایلمسنی طلب ایلك معناسنه‌در ومنه مر فلان یستعجل ای طالبا ذلك من نفسه متکلفا ایاه کویاکه کندی نفسندن عجله ایله مروری طلب وتکلیف ایدر وسبق وتقدم ایلك معناسنه‌در یقال استعجله اذاسبقه (العجلی) سکری وزننده اوق چابك چیقوب کیدن یایه وصف اولور یقال قوس عجلی ای سریعة السهم (العاجل) آجل وزننده ومقابلیدرکه حالا وحاضر اولان شیئه دینورکه آجل زمان آتیده اوله‌جق نسنه‌یه دیور ومنه یقال لاتبع العاجل بالآجل (الاعجال) همزه‌نك کسریله سبق وتقدم ایلك معناسنه‌در یقال اعجله اذاسبقه وناقه خلقتی تمام یاوری دوشورمك معناسنه‌در یقال اعجلت الناقة اذا القت ولدها لغیر تمام (المعجل) محسن وزننده (والمعجل) محدث وزننده (والمعجال) مفتاح وزننده شول ناقه‌یه دیورکه سنه‌سی تمامندن مقدم طوغوروب وریسی یری قالور ایله یقال ناقة معجل ومعجال وهی منتج قبل ان یستکمل الحول فیعیش ولدها ومعجل شول ناقه‌یه دینورکه چوکوردوب اوزرینه یوك ایچون یاغی ایزلینه‌جه وضع ایلدیکی کبی برلشمکه قالمیوب همان صچرایوب قالقر ایله معجله دخی دیور پس مذکره ده معجل دینور یقال ناقة معجل ومعجلة اذ کانت حین وضعت الرجل فی غرزها وثبت وشول خرما اغاجنه دیورکه خرماسی طرفنده وتشده برنور ایله یقال نخلة معجلة ای مدرکة فی اول الحمل (المعجل) مکرم وزننده سنه تمامندن مقدم طوغوب دری قلان دوه کوشکنه دینور (العجلة) عینك کسری وضمیله (والعجل والعجلة) عینلرك ضمیله عجله ایله ترتیب اولنان شیئه دیور طعام ماحضری کبی قال الشارح ومنه قولهم

التمر عجالة الراكب وعجله وعجلته يعنى دابه سنه ركوب ايدوب بر سمته كيده جك آدم ايچون خرما طعام ما حضر دركه اك ايچون مكث ايلك اقتضا ايلمز وفى المثل * الثيب عجالة الراكب * بو مثل سهل الحصول اولان نسنه ده ضرب اولنور وعجاله كذلك عينك كسرى وضميله (واعجاله) همزهٔ مكسوره ايله وعجل وعجله عينلرك ضميله صاغم وقتندن مقدم چوبانك اوتلاقده كندى ياغرى ايچون صاغديغى لبن قليله اطلاق اولنور تقول سقانا عجلة واعجلة وعجلا وعجلة وهى اللبن الذى يعجل الحالب لنفسه اولغيره فى الرعى من لبن يسير (المعجل) محدث وزننده دائما وجه مذكور اوزره عجاله اطلاق ايلدكلرى سود صاغان چوبانه دينور ودائما اهلنه اول سودى كتورن آدمه دينور يقال هو معجل اذا كان يأتى اهله بالعجالة (المنعجل) اسم فاعل بنيه سيله معجل معناسنه در (العجال) رمان وزننده (والعجول) سنور وزننده حيس ديدكلرى طعامدن ياخود خرمادن بر صقم شيئه دينوركه آوجله همان صقوب اكلنده استعجال اولنور تقول اتانا بعجال وعجول اى بجماع الكف من الحيس او التمر مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وصويق ايله تخمير اولنمش خرمايه دينوركه على العجلة بى تكلف اكل وبلع اولنور راحة الحلقوم مثابه سنده اولور (العجل) عينك كسريله (والعجول) سنور وزننده اركك بوزاغى يه دينور ثانينك جمعى عجاجيل كلور مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر وبصائرده عجلك جمعى عجول وعجولك جمعى عجاجيل اولديغنى تصريح ايلمشدر ومصباحك بيانه كوره عجلك مؤنثى عجله در ها ايله وجمعى عجول در ضمتينله وعجله در عنبه وزننده ومغربك بيانه كوره عجاجيل عجوللك جمعيدر كه سنور وزننده دركه جمعى سنانيردر وراغبك بيانه كوره بوزاغى قسمنده بر كونه عجله تصور اولندى ثور اولدقدن صكره اول عجله منعدم اولور ودميرى ديديكه بنى اسرائيل ميعاد موسى عليه السلام تمام اولمزدن مقدم سامرى ياپديغى بوزاغى يه پرستش ايتدكلرى وجه تسميه در (المعجل) محسن وزننده بوزاغيلى اينكه دينور يقال بقرة معجل اى ذات عجلة (بنو عجل) فتحتينله بر جماعتدر (العجلة) عينك كسريله عجل كلمه سنك مؤنثيدر وصو طلومنه دينور ودولابه دينوركه قيو چرخيدر جمعى عجل كلور عنب وزننده وعجال كلور جبال وزننده و براوتك اسميدر وشهر انبار قربنده بر موضع آديدر عجله نام بر خاتونك اسميله مسمادر (العجلة) فتحاتله عربه يه وقاكلى يه وقوچويه دينور جمعى عجل در هاسز واعجال وعجال در عينك كسريله وچرخه ودولابه دينور على قول دوه چرخنه دينوركه بك يوك اولور محاله معناسنه واثواب واثقال طاشيه جق تسكره يه وسنم عربه سنه دينور تخته لردن طريقه طرزنده اولور وشول اغاجه دينوركه قيونك كنارنده ياپلان

مبلی اوزرینه ارقوری اوزاد یلوب قوغه اكا آصیلور و بلجفه وجیساء ومثعفن
چاموره دینور وخرما اغاجنك اوزدكنده او بهطرزنده اولان بصمغه دینوركه انلره
ایفلری بصه رق تپه سنه چقارلر نته كه نقیر او یمه بصمقلی اولان خرما اوزدكنه
دینور بو نلرك جمله سنده سرعت معناسی ملحوظدر وعجله یمنده برقریه آیدر
(دار العجله) مكه ده مسجد حرامك اتصالنده بر داردر (العجلی) عربی
وزننده عجله یه منسوب دیمكدر عربه جی مراد اولور ومنه عثمان بن شراب العجلی
و بوفقهاء ومحدثیندندر (العجلی) عینك كسریله بنو عجل جماعته منسوبدر ومنه
ابو الفتوح اسعد وسعد بن علی العجلیان كه اعلام علمادندر (العجول) صبور
وزننده بالطبع ابوه كن آدمه دینور وولدنی یاوی قلمش واله وحیران عورته
وناقه یه دینور جزع واضطرابندن بری اوته عجله ایله تردد ایلدكلرندن اطلاق
اولندی جمعی عجل در كتب وزننده وعجائل در واولومه اطلاق اولنور یقال
صرمته العجول ای المنیة مترجم دیركه شعوب وعبول كبی بودخی غیر منصرفدر
و صفیت اصلیه لمحه سیله حرف تعریف دخی داخل اولور وعجول قهوه آلتی
تعبیر اولنان مختصری طعامه دینور تقول اطعمنا بالعجول ای اللهنة ومكه ده بر
قیو اسمیدركه عبدشمس یاخود قصی حفر ایلشدر (المعاجیل) مختصر اولان یوللره
دینوركه شاهراه اولمیوب منزله عجله ایله واریلجق یوللردر اوغرین یول تعبیر
اولنور مفردی معجال در یقال اخذوا معاجیل الطرق ای مختصراتها (العجیلی)
مصغر بنیه سی وقصر ایله (والعجیلة) جهینه وزننده تیز تیز سرعتله یوریمكه
دینور یقال سار العجیلی والعجیلة ای سریعا (العجیل) زبیر وزننده قهوه التی
وصغرالق تعبیر اولنان طعام مختصره دینور یاخود مسافره تكلفلو طعامدن
مقدم احضار اولنان مختصر بچه طعامه دینور (العجالة) كتابه وزننده بر نبات
آدیدر (العجلاء) صحراء وزننده بر موضع معروفدر (العجلانیة) مصیصه
قربنده مرج الدیباج نام محلده بر بلده آدیدر (عجلی) سكری وزننده ذو الرمة
نام شاعرك ناقه سی اسمیدر و ثعلبه بن ام حزنه وزید بن مرداس السلمی ودرید بن
الصمه نام كمسه لرك فرسلری اسمیدر (عبد العجال) صفت اوله رق حسین بن
محمد نام محدثك لقبیدر (العجاجیل) عجولك جمعیدر كه ذكر اولندی وسو بو
سو بوكش صقملر بنه دینوركه آوج طلوسی صقوب اكل ایدرلر (المستعجلة) اسم
مفعول بنیه سیله شاهراهدن بشقه منزله قریب اوغرین یوله دینور تقول اخذت
مستعجلة من الطریق وهذه مستعجلات الطریق بمعنی القربة والخصرة وكذا یقال
هذه خدعة من الطریق ومخدع (ام عجلان) سبحان وزننده برقوشك كنیه سیدر
(العدل) عینك فتحی ودالك سكونیله (والعدالة) عینك فتحیله (والعدولة)

عينك ضميله (والمعدلة) ميمك فتحى ودالك كسريله (والمعدلة) دالك فتحيله جور ايتميوب نفوس وعقولده استقامتى قائم ودركار اولان امر وحالنى اجرا ايلمك معناسنه در لسانمزده عدالت ايلمك تعبير اولنور كه سلطان ووالى يه كوره ظلم وستم ايتميوب داد وانصاف ايلكدن عبارتدر يقال عدل الوالى والحاكم عدلا وعدالة وعدولة ومعدلة ومعدلة من الباب الثانى ضد جار و يقال هو يقضى بالحق و يعدل فهو عادل من عدول وعدل بلفظ الواحد و هذا اسم للجمع و يقال رجل عدل وامرأة عدل وعدلة يعنى صيغهٔ مز بوره دن اسم فاعل عادل كلور جمعى عدول در وعدل اسم جمع اوله رق مستعمل اولور يقال قوم عادل اى عادلون وعادل معناسنه اولور وبو فى الاصل مصدردر مبالغة وصف اولمشدر اصليتى اعتباريله مرأه به صفت اولوب امرأة عدل دينور و وصفيتى اعتباريله علامت تأنيث ادخال اولنوب امرأة عدلة دينور مؤلف بصائرده ديديكه عدل كلمه سى مصدر اولور ومبالغة وصف اولور ذوعدل معناسنه بوصورتده تثنيه وجمعى ومؤنثى كلمز پس رجل عدل ورجلان عدل ورجال عدل وامرأة عدل ونسوة عدل دينور واكر تثنيه وجمع ومؤنث عنوانيله مرئى اولور ايسه خصم وندب كلمه لرى كبى فى الاصل مصدر اولوب وصف اولان كلمه لرك مجراسنه اجرا اولنمش اولور نته كه ابن جنى امرأة عدلة عنوانيله ثبت ومصدرى مؤنثه وصف اولمق اوزره اجرا ايلمريله عدل كلمه سنه علامت تأنيث الحاق ايلديلر ديو حكايت ايلدى زيرا بوصورتده ذاته منقول اولمغله تثنيه وجمع وتأنيثى صحيح اولور پس منعوت به اولان عين عدالت اعتبارى كه معناى مبالغه در ملحوظ اولور و وصف مجراسنه اجرا اولنانده سائر صفات كبى ذات ملحوظ اولور وشارح ديركه عدل نسب اوزره اولميان عادل بدلى اولور ايسه وصفيتنه اعتبارا صيغه الله تصويغ اولنور وشهاب مرحوم ديديكه منعوت به مصدرده واحد ومذكر و جمع ومؤنث مساوى اولور وبواستواء اصل مطرددر بوصورتده مصدريتى جهتى مقطوع النظر اولمز وشيخ رضى مرحومك رجلان عدلان قولى بوكه منافى دكلدر زيرا انده جانب معنا يعنى وصفيت حقيقيه مراددر نته كه كاهجه منتقل اليها اولان حالى اعتباريله تثنيه وجعلنور ديدى ومصباحده باب رابعدن فتحتيله عدل صيغه سنى زياده ايدوب جار وظلم عبارتيله تفسير ايلدى كذلك باب خامسدن عدل عدالة وعدولة فهو عدل اى مرضى يقنع به عبارتنى ايراد وواحده وغيره اطلاق اولنور كذلك تثنيه وجمعى دخى كلور ديو تنصيص ايلدكده عدل بوكه كوره شكس كبى وصف اولوب باب ثانيدن مصدر دخى اولمغله ايكى جهتنه ده اعتبار جائز اولمش اولور زيرا مصدر ايله مبالغة توصيف مطرده در بوصورتده مؤلفك اسم جمع اولور ديديكى اصل مرقومه منافى اولور

ومؤلف امام كلمه سنى بوندن تفريق ايلشدر نته كه ماده سنده مبين در وعدل ايكى
نوعدر برى عدل مطلقدركه عقل آنك حسننى مقتضى اولوب وازمنه دن برزمانده
نسخ وتبديلى قابل و وجهـا من الوجوه جور واعتدا ايله متصف اولميه محسنه
احسانى مقابلنده احسـان و برآمدن رنج واذابى دفع ايدن كمسـه يه اوزرندن رنج
واذابى دفع ايتك كبى وبرنوع آخرى شول عدلدركه عدالتى شرع ايله معلوم اولوب
بعض ازمنه ده نسخى ممكن اوله قصاص وارش جنايات واخذ مال مرتد كبى انتهى
وعدل ومعدله وعداله اسم اولور فارسيده آندن داد ايله تعبير اولنور يقال هو
اهل العدل والمعدلة والعدالة اى ضد الجور وما قام فى النفوس انه مستقيم مؤلفك
وما قام قولى ضد الجور مفهومنى تفسيردر وسوق تعريفى عادتى اوزره مسامحه در
وعدل برنسنه يى برنسنه ايله برابر ايلشدرمك معناسنه در يقال عدله عدلا من الباب
الثانى اذا وازنه بونده معنـاى لازم دخى مستعملدر ومحفه ده برآدمه دنك اولمق
معناسـنه در يقـال عدله فى المحمل اذا ركب معه وعدل مثل ونظير معناسـنه در
جمعى اعدال در كما سيذكر واولچكه اطلاق اولنور لكن عادل اولسى معتبردر يقال
اعطاه بالعدل اى بالكيل وبرنسنه مقابلنده اولان جزا وعوض معناسـنه مستعملدر
يقال هذا عدل ذلك اى جزاؤه وفريضه ونافله معنالرينه كلور وفديه معناسـنه
مستعملدر نفسنه معادل اولديغنه مبنى نته كه فاء بابنده صرف فصلنده اشبو [من
انتمى الى غير ابيه لايقبل الله منه صرفا ولاعدلا] حديثنده سبق ايلدى كه فريضه
ايله ونافله ايله وفديه ايله تفسير ايلديلر وعدل برابرلكه دينور يقال قسموا بينهم
على العدل اى على السوية وطوغريلق استقامت معناسـنه در يقال به عدل اى
استقامة وعدل بركمسـه نك اسميدر كه * وضع على يدى عدل * مثلى منشايدر
مزبور تبع نام ملك يمنك جلادى اولمغله قتلى مراد قطعى اولان كمسه لر اكا تسليم
اولنور ايدى كه من بعد خلاصى نامتمكن اولور ايدى بعده مطلقـا نوميد ومأيوس
اولنان نسـنه حقنده وضع على يدى عدل مثلنى ايراد ايلديلر وعدل برنسـنه يى
طوغرلتمق معناسـنه در يقال عدل السهم عدلا اذا اقامه وعدل عدول معناسنه در
كما سيذكر ويول برسمته دونمك معناسنه در يقال عدل الطريق اذا مال وبوغور
دوه ديشى يه آشمغى فراغت ايتك معناسنه در يقال عدل الفحل اذا ترك الضراب
وبوغورى ديشى يه آشمقدن ايروب برطرف ايلمك معناسـنه در يقال عدل الجمال
الفحل اذا نحاه يعنى عن الضراب وايكى آدمك بيننى تسويه ايتك معناسنه در يقال
عدل فلانا بفلان اذا سوى بينهما (العادل) عدل وداد ايديجى آدمه دينور باب
ثانيـدن اسم فاعلدر جمعى عدول در شاهد وشـهود كبى (التعديل) تفعيـل
وزننده حاكم حق اوزره طوغريجه حكم ايتك معناسـنه در يقال عدل الحكم

اذا اقامه وشاهد منوله‌سنی تزکیه ایلمك معناسنه در که مراد عدله نسبتیله عادلدر دیمکدر یقال عدل فلانا اذا زکاه وترازو کفه‌لرینی برابرلشدرمك وبرابرجه طوتمق معناسنه در یقال عدل المیزان اذا سواه وبرنسنه یوکك یردنکی قدر اولمق معناسنه مستعملدر یقال شرب حتی عدل ای صار بطنه کالعدل واکری نسنه‌یی طوغرلتمق معناسنه در یقال عدل الشیء اذا اقامه (العدلة) فتحاتله (والعدلة) همزه وزننده شاهدلری تزکیه ایدن آدملره دینور قاضیلرك تزکیه نائبلری کبی که انلرده برقاج مزکی لازمدر علی قول همزه وزننده مفرد وفتحاتله جمع صیغه‌سیدر (المعادلة) مفاعله وزننده برنسنه ایله برابرلشمك وبرابرلك ایلمك معناسنه در یقال عادله اذا وازنه وبونده متعدی معناسی دخی لغتدر وبرمشکل ایشه کرفتار اولمغله فعلی وترکی مترددد اولمق معناسنه در یقال هو یعادل هذا الامر اذا ارتبك فیه ولم یمضه وبونك مفهومی عدال مفهومنه مغایر در کمالایخفی وبرآدمه محمله داش اولمق معناسنه در یقال عادله فی المحمل اذا رکب معه وبرنسنه اکرلمك معناسنه در یقال عادل الشیء اذا اعوج (العدل) عینك کسریله بودخی مثل ونظیر معناسنه در جمعی اعدال در وبوکك یردنکنه دینور جمعی اعدال وعدول کلور یقال هذا عدل ذنك الجمل ای نصفه (العدیل) امیر وزننده بودخی عدل وعدل کبی مثل ونظیر معناسنه در جمعی عدلاء کلور کرماء وزننده یقال لاعدل له ولاعدل ولاعدیل ای المثل والنظیر ومحفه‌ده برآدمه دنك اولان محفه داشه دینور یقال هو عدیله فی المحمل ای معادله (الاعتدال) افتعال وزننده کم وکیفده ایکی حالت بیننده متوسط حالتله متصف اولمق معناسنه در مثلا برجسم طول وقصر حالتلری بیننده متوسط اولمق کبی که اورته بویلو اولمق تعبیر اولنور وصوو هوا حرارت وبرودت بیننده متوسط اولمق کبی یقال اعتدل الشیء اذا توسط بین حالین فی کم وکیف ومطلقا برنسنه متناسب وحد واسلوبی متوفق اولمغله اعتدال اطلاق اولنور یقال به اعتدال ای تناسب (العدول) قعود وزننده عدل کبی یولدن صاپمق معناسنه در یقال عدل عن الطریق عدلا وعدولا من الباب الثانی اذا حاد وعدول دونمك معناسنه در یقال عدل الیه اذا رجع (المعدل) مجلس وزننده (والمعدول) اسم مکاندر دنوب واره جق وصاپه جق یر دیمکدر ثانی معدول الیه حکمنده در یقال ماله معدل ومعدول ای مصرف (الانعدال) انفعال وزننده صاپمق معناسنه در یقال انعدل عن الطریق اذا حاد (العدال) کتاب وزننده ایکی شیئك بینی ترجیح وتصمیمله اختیاره قادر اولمیوب تفکر واعمال اندیشه ایده‌رك بیلرنده مترددقالمق معناسنه در ومنه تقول انا فی عدال من هذا الامر وهو ان یعرض امران فلاتدری لایهما تصیر فانت تروی

فى فلان ويقال قطعت عدال فيه اذا صممت مزلف وتى كتاب وزيله لرچه
تقييد ايلمشلركن معبلكى مقابله دن مصدر اولمق اغلبدر (عدولى) فتحتيله بحرين
ناحيه سنده بر قريه در وعدولى قديم وطويل شجره ديئور (العدولية) ياى نسبتله
عدولى ديدكلرى قريه مزبوره يه منسوب بر كونه كميلره ديئور ياخود عدول نام
كيمجى يه ياخود عدول نام طائفه يه منسوبدركه هجر بلاده نازل اولورلر ايدى
وبو مفردك جمعى عدولى در وعدولى كيمجى لوندينه ديئور اعلام غالبه دن اولمشدر
يقال هو عدولى اى ملاح (عديل) زبير وزننده ابن الفرخ نام شاعرك اسميدر
(معدل) مجلس وزننده ابن احمددركه محدثدر (المعدلات) معظمات وزننده
خانه نك كوشه لرينه اطلاق اولنور زوايا البيت معناسنه (العدل) فتحتيله بوكلك
ايكى دنكلك ارتكه ويرار لشمسنه ديئور يقال ليس فى بنى عدل اى تسويته فى عدليه
(العدمل والعدملى والعدمل والعدملى) علابطه ضبطلريله مسن وقديم آدمه ديئوركه
توجى تعبير اولنور وايرى قدم اغاجه ديئور وايرى قوجه كلره ديئور (العدمول)
زنبور وزننده قوربغه يه ديئور ضفدع معناسنه (العدمل) قنفذ وزننده اركك
قرتال قوشنه ديئور (العنديل) زنجبيل وزننده ابن نمر روايتى اوزره بر كوچك قوشك
اسميدر على قول عندليب دنقتدر (العندل) جندل وزننده يومرى باشلو دوه يه ديئور
مذكر ومؤنثه شاملدر ولك اوزون آدمه ديئور مؤنثى عندله در (العندلة)
دحرجه وزننده دوه ياوز ومتين اولمق معناسنه در يقال عندل البعير اذا اشتد
وبلبل اوتمك معناسنه در يقال عندل البلبل اذا صوت (العنادلان) عينك ضميله
خايه لره ديئور مفردى عنادل در ومنه يقال هو مايعرف سحاليه من عنادله
اى الخصيان (العندليل) زنجبيل وزننده بر كونه سرچه قوشيدر (العندلة)
عندلك مؤنثيدر كه بك اوزون عورته ديئور وايرى ممهلو عورته ديئور يقال امرأة
عندلة اى ضخمة الثديين (العندليب) هزاردركه بلبلدر باء بابنده ذكر اولندى
(العذل) عينك فتحى وذال معجمه نك سكونيله قينامق معناسنه در يقال
عذله عذلا من باب الاول اذا لامه (التعذيل) عذل معناسنه در يقال
عذله بمعنى عذله (العذل) فتحتيله اسمدر قينامغه ديئور يقال لا ينفعه العذل
اى الملامة (الاعتذال) افتعال وزننده (والتعذل) تفعل وزننده ملامتى قبول
ايتمك معناسنه دركه نفسنه مراجعتله جرم وخطاسنى ادراك واعتراف ايتمكدن
عبارتدر يقال اعتذل فلان وتعذل اذا قبل العذل واعتذل برنسنه يى ايشلمكه تمام
قصد وتوجه قلمق معناسنه دركه معناى اولى لازمى اولور يقال اعتذل عليه
اذا اعتزم واوق آتان كمسه خطا ايلدكده تكرار آتمق معناسنه مستعملدر كوياكه
خطادن ناشى نفسنه لوم ايدوب تكرار آتمغه مباشرت ايدر يقال اعتذل الرامى

اذا رمی ثانیه (العذلة) همزه وزننده (والعذال) شداد وزننده دائمانا سی ملامت
ایدن آدمه دینور یقال رجل عذلة وعذال ای کثیر العذل (العذلة) فتحاتله
(والعذال) رمان وزننده (والعذل) رکع وزننده عاذل کلمه سنك جمعیدر که
لائم معناسنه در (المعتذلات) معتذلات وزننده (والمعذل) ضمتیله یلماسی کونلره
وصف اولنور کویاکه یك اسیلکندن ناشی کندی نفسلرینه لوم ایدرلر یقال
ایام معتذلات وعذل ای شدیدة الحر (العاذل) عذلدن اسم فاعلدر وبدن نسوانده
شول طمره دینور که دم استحاضه آندن خروج ایدر مؤلف بونی راء مهمله ایله
عاذر عنوانده دخی ذکر ایلشیدی وبرسوز یاخود برموضعك اسمیدر وجاهلیتده
شعبان آینك علی قول شوال آینك اسمیدر جمعی عواذل در (العذالة) شداده
وزننده است ومقعده اطلاق اولنور (المعذل) معظم وزننده شول کریم وجوانمرد
آدمه اطلاق اولنور که افراط سخاسندن لوم اولنور اوله یقال هو معذل اذا کان
یعذل لافراط جوده ور رجل آیدر (العرجلة) عینك وجیمك فتحیله آت
سوریسندن بر بلوکه دینور ویایان کل کروهنه دینور وکیجی سوریسنه دینور
(العرجول) برذون وزننده جماعت معناسنه در (العردل) صندل وزننده
صلب وشدید اولان نسنه یه دینور (العردلة) دحرجه وزننده کوشك وسلپوك
بوریکه دینور یقال یمشی عردلة ای مسترخیا (العرندل) سمندل وزننده اوزون
آدمه دینور وصلب وشدید کمسه یه دینور (العرزال) قرطاس وزننده ارسلان
یتاغنه دینور وارسلانك یاوریلرینه یاپدیغی یتاغه دینور که اغاجلردن واوتلقلردن
کتوروب یوه طرزنده یاپوب یاوریلرنی انده یاتورر وخرما وسائر اغاج اوزره
اولان باغچه وان یتاغه دینور که ارسلان مقوله سی جانور خوفندن یاپوب آنده آرام
ایدرلر واوات بقیه سنه دینور وچوال طرزنده اولان قابه دینور وشول کوچك
چادر وقوبه مقوله سی آرامکاهه دینور که قتال هنکامنده ملوك ورؤسا ایچون
اتخاذ اولنور یقال اتى الجیش یقاتلون والملك ینظر من العرزال وهو بیت صغیر
یتخذ للملك اذا قاتل ومثار دیو شورنلرك تولبه ترینه دینور وپلان ابنه دینور ومتاع قلیله
دینور واغاجك بدانه دینور ودکانه دینور حانوت معناسنه وغرفة انسانیه واغرلق قبیل
معناسنه وذلیل وحقیر معناسنه در وچانطه ودغارجق مقوله سنك اغزنه دینور وشول
قفیه یه یعنی اکرام قبیلندن اولان طعام مقوله سنه دینور که خاصة انسان ایچون
ترتیب واختیار اولنمش اوله مسافر ایچون اختیار اولنسان اطعمه کبی (العرازیل)
عزازیل وزننده اوغریلق ایچون مجتمع اولمش کمسه لره دینور یقال قوم عرازیل
ای مجتمعون فی لصوصیة (العرطل) جعفر وزننده (والعرطلیل) زنجبیل وزننده
ایری وسمز مانشیئه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای ضخم وافراط اوزره اوزون

آدمه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای الفاحش الطول (العرطویل)
واوایله زنجبیل وزننده یال وبال صاحبی خوش اندام وسهی قامت جوانه دینور
یقال شاب عرطویل ای الحسن الشباب (العراقیل) قافله عرازیل وزننده آفات
ودواهی معناسنه در یقال اصابتهم العراقیل ای الدواهی وعراقیل الامور
صعاب ومشکلات اموردن عبارتدر یقال وقعوا فی عراقیل الامور ای صعابها
(العرقلة) دحرجه وزننده طوغری یولدن صاپمق معناسنه در یقال عرقل
الرجل اذا جار عن القصد وسوزی جهت واسلوبدن اکوب صاپتمق معناسنه در یقال
عرقل کلامه اذا عوجه وبرآدمه برایشی برسوزی حق اوزره طوتمیوب وطوغریسنی
سویلمیوب جهتندن چویروب بوکمك معناسنه در یقال عرقل علی فلان اذا عوج
علیه الفعل والکلام وادار علیه کلاما غیر مستقیم (عرقل) جعفر وزننده
ابن الخطیم درکه شاعردر (العرقیل) قندیل وزننده یومورطه صاریسنه دینور
(العرقلی) حوقلی وزننده صالنه رق یورویشه دینور یقال یمشی العرقلی
وهی مشیة یتبختر (العرقل) قرطاس وزننده اصل طوغری معامله ووضعی
اولمیان آدمه دینورکه سلوکی وفعلی وقولی دائما اکج ونج اولان کمسه دن عبارتدر
یقال رجل عرقال ای لایستقیم علی رشده (العرکل) جعفر وزننده دفه دینورکه
سازا قسامندندر وطاوله دینور طبل معناسنه در یقال ینقر العرکل ای الدف
وکذا الطبل وبررجلك آدیدر (العرهل) اردب وزننده یاوزدوه یه دینور
(العراهل) علابط وزننده قورومی تام وکامل اولان آته دینورکه هر یری اویغون
اولور یقال فرس عراهل ای الکامل الخلق (العراهیل) عینك فتحیله صالمه وسیب
دوه کروهنه دینور مفردی عرهول در زنبورکبی وبونلرك مجموعنده زای
معجمه ایله لغتدر (العزل) عینك فتحی وزای معجمه نك سکونیله برنسنه یی
برندن یاکروهدن یاخود عمندن آیروب برطرف ایلمك معناسنه در یقال عزله عزلا
من الباب الثانی اذا نحاه جانبا وجماع ایدرکن انزال وقتنده کیه قالمیوب دیواجری
انزال ایلمیوب طشره اخراج ایلمك معناسنه مستعملدر یقال عزل عن امته اذا لم
یردولدها وعزل شول مال میری یه دینورکه اداسنك وقت معینی حلول لتدن مقدم
محصل طرفندن همان وزن وانتقاد اولنمقسزین الهکجی بیت المال طرفنه اولباول
تقدمه طریقیله ارسال وایراد اولنوب بعده وقت معینی حلولنده طوپدن حساب
اولنور اوله یقال انی بالعزل وهو ما یورد بیت المال تقدمة غیر موزون ولامنتقد
الی محل النجوم وعزل برموضع آدیدر (التعزیل) تفعیل وزننده عزل ایلك
معناسنه در یقال عزله بمعنی عزله (الاعتزال) افتعال وزننده (والانعزال)
انفعال وزننده (والتعزل) تفعل وزننده عزل وتعزیلك مطاوعیدر یقال

عزله وعزله فاعتزل وانعزل و تعزل اى نحاه جانبا فتنحى واعتزال عزل ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال اعتزل المرأة بمعنى عزل عنها (المعزال) مفتاح وزننده سائر چوبانلره اختلاط ايتميوب دائما طوارلرنى بشقه جه رعى ايدن چوبانه دينور ودائما كروهندن آلارغه به نازل اولان يولجى يه دينور وسلاحسز آدمه دينور جمعى معازيلدر يقال هو معزال اى نزل ناحية من السفر و كذا لارمح له عربلر رمح ايله مطلق سلاحدن كنايه ايدرلر وخست ودنائتدن قارچيلره قارشميوب سيرجيلك ايدن كمسيه دينور وعقلى ضعيف احمق ونادانه دينور كه نامه اختلاطدن محرومدر (التعازل) تفاعل وزننده ناس برى بريندن جدا اولوب بشقه جه اولمق معناسنه در يقال تعازل القوم اذا انعزل بعضهم عن بعض (العزلة) غرفه وزننده اعتزالدن اسمدر بشقه لغه والارغه لغه وآريلغه دينور جدايى معناسنه ومنه قولهم من اختار العزلة فالعزله (الاعزل) يالكز بشقه جه اولان قوملغه دينور يقال رمل اعزل اى منفرد منقطع وعادتا قويرغى بر طرفه اكرى اولان دابه يه دينور يعنى قوبرغنك اكريلكى خلقى اولميوب كنديسى اكرى آلشدرمش اوله كه ذميمه در عرب فارسلرى على الاطلاق تشأم ايدرلر خصوصا صاغ طرفنه اكرى اوله ومنه يقولون اعوذبالله من الاعزل على الاعزل اى من الرجل الذى لاسلاح معه على الفرس المائل الذنب عادة ويغموريز بلوده اطلاق اولنور وقربان اتندن غائب حصه سنه دينور وسماكين اطلاق اولنان ايكى كوكبك برينك وصفيدر كه ديكرينه سماك رامح واكا سماك اعزل ديرلر سماك رامحك اوكنده اولان كوكبى رمحه تشبيه ايلديلر وبو يالكز اولمغله كويا كه سلاحسزدر ياخود بونك طلوع وظهورى ايامنده اصلا ريح وبرد آثارى اولمامغله كويا كه سلاحندن عارى اولمشدر مترجم ديركه بومناسبتله اشبو قطعه بليغه نك ثبتى روا كورلدى * لاتطلبن بالة لك رتبة * قلم البليغ بغير جد مغزل * سكن السماكان السماء كلاهما * هذا له رمح وهذا اعزل * واعزل اوجه تعبير اولنان ايكى يوج كمكلرينك بريسى ناقص اولان دابه يه دينور وسلاحسز آدمه دينور نته كه عزل دخى بومعنايه در ضمتيله ايكيسنكده جمعى عزل كلور عينك ضميله واعزال كلور وعزل كلور ركع وزننده وعزلان كلور ضمله (العزل) فتحتيله اسمدر سلاحسزلغه دينور (العزلاء) حمراء وزننده دره دينور است معناسنه وطلوم ومشك مقوله سنك صودوكيلجك يرنه دينور كه اغزندن بشقه اولمغله اورادن صو اخذ اولنور اسفلنده اولان اغزى اوله جقدر جمعى عزالى كلور عينك فتحى ولامك كسريله وعزالى كلور لامك فتحيله وبنو جعفر بن كلابه مخصوص بر فرسك اسميدر (العزل) عينك ضميله (والعزال) كتاب وزننده ضعف وزبونى معناسنه در (الاعازل) بر موضعدر

(عزله) عرفه وزننده يمنده شهر بحرانه اعمالندن بر قريه اديدر (العزالان)
عينك فتحى وتثنيه بنيه‌سيله طوشيجل قوشنك قويرغى اوجنده اولان ايكى جيغه‌يه
دينور (عزبله) جهينه وزننده بر موضعدر (المعتزلة) قدريه‌دن بر فرقه‌در
يعنى قدرى انكار ايدنلردن برفرقه‌در كه اصول فرق منله اولان يدى فرقه‌نك
بريسيدر زعملرنجه عندلرنده فئة ضاله عد اولنان اهل سنتدن وخوارج طائفه‌سندن
اعتزال ايتدكلرندن ناشى كندى كروهلرينه معتزله اطلاق ايلديلر بعضلر ديديكه
لقب مزبورى آنلره حسن بصرى عليه‌الرحمه تلقيب ايلدى وجهى بودركه واصل
بن عطا نام كمسه كه حسن بصرينك اصحابندن وتلامذه‌سندن ايدى بر كون
جامعده درس مجلسنه خارجدن بر آدم كلوب ديديكه اى مقتداى دين حالا زمانمزده
بر كروه پيدا اولديكه اهل كبيره‌يى اكفار ايدرلر وبرطائفه‌ده كفر ايله طاعت
نفع ويرمديكى كبى ايمان ايله معصيت دخى ضرر ويرمز ديرلر پس بونده بزه نه
كونه اعتقاد ايتمك لازمدر حسن بصرى جواب ويرمزدن مقدم مزبور واصل
جوابه متصدى اولوب بن كبيره صاحبى مطلق مؤمندر ومطلق كافردر ديمم بلكه
اول كفر ايله ايمان بيننده بر منزله‌دره نه مؤمندر ونه كافردر ديرم ديدى بعده
مجلسدن قالقوب مسجدك ستونلرندن بر ستون پايانه اعتزال وكلام مرقومى
حسن بصرى اصحابندن وجماعتندن تقرير ايتمكه ابتدار ايلدكده حسن بصرى حضرتلرى
قد اعتزل عنا واصل ديمكله من بعد اول فرقه‌يه معتزله اطلاق اولندى وافعال
عبادى كندى قدرتلرينه اسناد ايدوب قدرى انكار ايلدكلريچون قدريه ايله‌ده
ملقب اولديلر (العزل) فتحتينله طوارك صغرى طرفنه دينور ومنه يقال لسائق
الحمار اقرع عزل حمارك اى مؤخره (العزلة) فتحاته طوارك المجغى اوزره اولان
اومه‌جه كككنه دينور (العزهول) زنبور وزننده صالمه ومسيب اولان اركك
دوه‌يه دينور جمعى عزاهيلدر وچابك وسكبار آدمه دينور يقال رجل عزهول اى
سريع خفيف (العزهل) زبرج وجعفر وزنلرنده سلكى وپريشان اندام آدمه
دينور وكوكرجين قوشنك اركككنه ياخود پلازنه دينور (وعزهل) زبرج
وزننده (وعزهول) زنبور وزننده سريع وسابق آدمه دينور (العزهل)
اردب وزننده بيكار وفارغ بوش كزن آدمه دينور آيلاق تعبير اولنور يقال هو
عزهل اى فارغ (عزهل) جعفر وزننده بر رجل آديدر وبرموضعك اسميدر
(المزهل) مدحرج وزننده دائما قوت وغداسى كوزل اولان آدمه دينور يقال
رجل معزهل اى الحسن الغذاء (عزاهل) علابط وزننده برموضع آديدر
(العسل) عينك وسينك فتحيله صو آقركن يوزنده پيدا اولان قبرجقه دينور
يقال بدا العسل فى وجه الماء اى الحباب وباله دينوركه فارسيده انكبين ديرلر بال

آریسنڭ لعابندن عبارتدر وعند البعض مادەسی بر خفیجه شبنم کبی رطوبتدر که
حق سبحانه وتعالی هواده حادث ایدوب چچك وبپراق مقولەسی اوزره نازل
اولور الهـام ربانیله آری قسمی آغزلریله اول رطوبتی التقاط ایدوب قوانه
کوتروب وصع وجمع ایدر ایشته بال اول رطوبت مجتمعەدن عبارتدر وآنڭ مادەسی
بر بخار لطیفدر که خفیجه ارضدن صعود وجو هواده امتزاجله نضج بولوب حقیقت
اخرایه تحویل ایلدکدنصکره کیجه وقتی برودت هوادن کسب غلظت ایدوب عسل
اولەرق قدرت حلواسی کبی ازهار واوراق اوزره نازل اولور الهام الهی ایله
آریلر آنلری التقاط ونقل ایدرلر وکاه اولورکه بعینه عسل اولەرق نازل اولمغله
خلق آنی التقاط ایدرلر وبن عسلڭ منافع واسماسی یابنده بر کتاب مخصوص تألیف
ایلدم کتاب مزبور ترقیق الاسل فی تصفیق العسل اسمیله مسمادر وعسل کلمەسی
مذکردر ومؤنث اولور جمعی اعسال وعسل کلور ضمتینله وعسل کلور عینڭ
ضمیله وعسول وعسلان کلور عینلرڭ ضمیله وعسـل ایله طتلو خوی وسجیه
وشمائلدن کنایه اولور ومنه یقـال هو علی اعسال من ابیه ای علی اسنان یعنی
فلانده پدرینڭ اخلاق وشمائلنه دائر نشئه وحلاوت آثاری واردر ـــ ویا که انڭ
عسلندن یعنی مایەسندن مخمردر وعسل خرما پکمزینه دینور یقال اکلنا عسلا
ای صغر التمر وعرفط نام شجرڭ صمغنه اطلاق اولنور (عسل اللبنی) کسل
الکبری وزننده بخور انواعندن بر نوع طیب اسمیدر که بر جنس شجردن بنفسه
سیلان ایدر خوشبوی اولمغله خلق انکله تبخر ایدرلر عامه تحریفله حصی لبان
دیرلر بو میعة سائله اولەجقدر که خلق حصی لبانی دخی تحریف ایدوب عسلبند
بخوری دیرلر وبعض دیارده اکا زیغله دیرلر وعسـل الرمث رانڭ کسریله رمث
دیدکلری نباتدن پیدا اولان لزوجتلی اق شیرەدرکه کومش قوزه شکلنده ظهور
ایدر مؤلف دهن العسل دیدکلری داروبی اهمال ایلدی ظاهرا مولد اولدیغنه
مبنیدر ودهن العسـل یونانیده اورمالی وبین الاطبـاء دهن داود دیدکلریدر که
ترکیده داود پیغمبر یاغی تعبیر اولنور (بنو عسل) بر قبیلەدر وعسل بن ذکوان
برمعروف کمسەدرکه اخبار بوندندر اصمعی ایله ملاقات ایلدی وعسل مصدر اولور
کاسیذکر (العسلی) یای نسبتله عسل رنکنده اولان شیئه دینور عسلی الیهود که
سلفده یهود طائفـەسی علامت امتیاز ایچون اموزلرمی باشنه دکدکلری صاری
پارچەدن عبارتدر اول جهتله اطلاق اولنمشدر واکا غیار دخی دیرلر ایدی صکره
قیافتلری بتون تبدیل اولدیغندن اکا حاجت قالمدی (العسال) شداد وزنـنده
قواندن بال صاغان ادمه دینور وصفوان بن عسال اصحابدندر وپك دترەیجی مزراغه
دینور کاسیذکر (العاسل) بو دخی قواندن بال صاغان ادمه دینور یقال رجل

عسال وعاسل ای مشتار العسل من موضعه وقورده دبنور ذئب معناسندتركيب ايدن مأخوذدر جمعی عسل کلور ركع وزنده وعواسل کلور وشول صالح ومتق ادمه دبنور که صلاح ونقواسنك وصف وثناسنی ناس عسل کبی استحلال ایدر اوله یعنی طتلو طتلو وصف وثنا ایدوب وثناسندن استطابه واستلذاذابدهلر وعاسل دتردیجی منزاغه دینور کما سیذکر (العسالة) جبانه وزننده اریلك بال بایدیغی کوجه دینور مبالغة اطلاق اولنمشدر کویا که بال وبریجیدر وتأنیثی شوره اعتباریله در یقال اطردت النحل الی العسالة ای شورتها وبال اریسنه اطلاق اولنور تانیثی نحل اعتباریلهدر زیرا نحل اسم جنسدر (العسل) نسل وزننده طعامه بال قاتمق وبال ایله ترتیب ایلك معناسنه در یقال عسل الطعام عسلا من الباب الثانی والاول اذا خلطه بالعسل وبر ادمه زاد ایجون بال وبرمك وزادنی بالدن تهیئه قلمق معناسنهدر تقول عسلتهم اذا زودتهم العسل وبرادمی خوش وطتلی و لمدح وثنا ایلمك معناسنه در که باللاندرمق تعبیر اولنور یقال عسل فلانا اذا طیب الثناء علیه وجماع ایلك معناسنه در یقال عسل المرأة عسلا من الباب الثانی اذا نکحها وبر ادمی خلقه شیرین کوستوروب سودرمك معناسنه در یقال عسل الله فلانا ای حببه الی الناس وعسول وعسلان معناسنهدر کما سیذکر وعسل وعسلان فتحاتله قورد وات تلاش وسرعتله قوشدیغندن چالقنهرق وباشنی دیرهدوب اوینادهرق سکرتمك معناسنه در یقال عسل الذئب او الفرس عسلا وعسلانا اذا اضطرب فی عدوه وهز رأسه یعنی من مضانه مسرعا وعسل سرعتله کتمك معناسنه در یقال عسل الدلیل بالمفازة اذا اسرع وعسل چابك ورونده ناقهیه دینور وبر موضع ادیدر وعسل هلاك وتباب معناسنه مستعملدر سرعتله ذهاب معناسندن مأخوذ در یقال عسلاله ای تعسا (التعسیل) بو دخی طعامه بال قاتمق معناسنه در یقال عسل الطعام اذا خلطه بالعسل وبر ادمه زاد ایجون بال ویرمك معناسنه در تقول عسلتهم ای زودتهم العسل (الاستعسال) بال ایستمك معناسنه در یقال استعسل القوم فعسلتهم ای استوهبوا العسل فزودتهم اياه (العسل) فتحتینله طاتمق ذوق معناسنه در یقال عسل من طعامه عسلا من الباب الاول ا ذاذاقه وبو حلب حلبا بابی قبیلندندر که باب اولدن مصدری فتحتیله کلمشدر وعسل وعسلان فتحاتله صوروزكارك تحریکیله چالقنوب اوینامق معناسنهدر یقال عسل الماء عسلا وعسلانا اذا حركته الریح فاضطرب وعسل سرعتله یوریمك معناسنهدر ومنه الحدیث [کذب علیك العسل] بنصب العسل ورفعه ای علیك بسرعة المشی نته که کذب مادهسنده شرح اولندی (العسول) قعود وزنند (والعسلان) فتحاتله الدهمزراق پك

دترملك معناسنه‌در عسل کبی يقال عسل الرمح عسلا وعسولا وعسلانا من الباب
الثانی اذا اشتد اهتزازه (العسول) صبور وزننده عاسل وعسال کبی دتره‌کن مزراغه
دينور يقال رمح عاسل وعسال وعسول ای شديد الاهتزاز (العنسل) حنظل
وزننده جست وچابك ناقه‌يه دينور (العسل) عينك کسريله جن طائفه‌سندن
برقبيله‌نك اسميدر وبنوعسل بنو عمرو بن يربوعدن منشعب برقبيله‌در عربلر
آنلرك والده‌لری ساحرهٔ جنيه اولديغنی زعم ايدرلر وعسل حيوان قسمنه کرکی کبی
تقيد وتيمار ايدوب ايوجه کوروب کوزه‌دن آدمه دينور يقال هو عسل مال ای
ازاؤه (قصر عسل) بصره‌ده خطهٔ بنی ضبه قربنده برقصرك اسميدر صبيغ نام
کمسه‌نك پدری اولان عسل نام کمسيه مضافدر وصبيغ باب غين معجمه‌ده بيان
اولندی لکن مؤلف اوراده صبغ بن عسيل عنواننده ذکر ايلمشدر (ذوعسل)
برموضعدر (المعسلة) مرحله وزننده آری قوانه دينور خليه معناسنه‌در
(العسلة) فتحاتله که عسلدن تاء وحدتله مفردر برقطعه باله دينور ومنه يقال
ماهوف له مضرب عسلة ای اعراقه مضرب عسل آرينك بال چاله‌جق يريدرکه
کومج تعبير اولنور بعده برآدمك عرق واصل ونسبنده استعمال اولندی زيرا
کومج بالك منشأيدر (العسيل) امير وزننده ضربه‌سی سريع وشديد اولان آدمه
دينور يقال رجل عسيل الشديد الضرب السريع رجع اليد وعطار سپورکه‌سنه
علی قول غاليه يعنی قابدن قليه‌مسك آله‌جق يلكنه دينور وفيلك ودودك ذکرنه
دينور جمعی عسل‌در کتب وزننده (ابن عسلة) فتحاتله برشاعردر (ابوعسلة) عينك
کسريله قورك کنيه‌سيدر (العسيلة) جهينه وزننده سميراء شرقيسنده برصويك آديدر
وعسيله‌که عسل لفظندن مصغردر مطلق نطفه‌يه علی قول رجلك نطفه‌سنه وعلی
رأی جماعك دادينه ولذتنه اطلاق اولنور که عسله تشبيه اولنمشدر وبكل منها
فسر الحديث [حتی تذوقی عسيلته ويذوق عسيلتك] وعسل کلمه‌سنده تأنيث غالب
اولمغله هاء ايله مصغر اولدی ياخود عسله‌دن مصغردر ترکيبده اندن بالجغز ايله
تعبير اولنور وقدر قليل ايله حليت حاصل اوله‌جغنه تلميح ايچون تصغير ايله ادا
بيورديلر (العسل) ضمتينله صالح ودبندار آدملره اطلاق اولنور مفردی عاسل
وعسول‌در نته‌که عاسل ماده‌سنده وجهی بيان اولندی (العسلة) فرحه وزننده
يمنده بلدهٔ بعدانيه اعمالندن برقريه‌در (العسبلة) دحرجه وزننده خلق بری برينه
کلوب کيدوب تردد ايلمك معناسنه‌درکه برحادثه هنکامنده ياخود عيد کبی ايام
معدوده‌ده ايدرلر يقال الناس يعسبلون ای يختلف بعضهم الی بعض
ويتردد (عسجل) جعفر وزننده بنو سليم حره‌سنده برموضع آديدر (العسطلة)
دحرجه زننده نظامسز شوريده سوز سويلمك معناسنه‌در يقال عسطل الرجل

اذا كلم غير ذى نظام (المعسطل) مدحرج وزننده هذيان محرم كبى شوريده
وپريشان سوزه دينور يقال كلام معسطل اى مخلط (العسقة) عينك وقافك
فتحيله طراغى پك وبوز وبعرق آق طاشلق يره دينور تقول زلنا عسقة وهى
ارض صلبة وفيها حجارة بيض ومصدر اولور سراب يلدرامق معناسنه‌در يقال
عسقل السراب اذا تريع (عساقيل) مشاقيل وزننده منقارلره دينور مفردى عسقل‌در
جعفر وزننده وعسقول در زنبور وزننده وعساقيل وعساقل سرابه دينوركه بريده
صوكبى لمعان ايدر معناى مفرده موضوع اولان صيغه‌دندر حنضجركبى وبلوط بلوط
بلود پاره‌لرينه دينور شارحك بيانه كوره بونده جمعدر يقال فى السماء
عساقيل وعساقل اى انقطع المتفرقة من سحاب (عسقلان) عينك
وقافك فتحيله ساحل بحرشامده بربلده‌دركه نصارى طائفه‌سى بهرسال اكا حج
وزيارت ايدرلر حالا خرابه‌در وبلخ قضاسنده برقريه ياخود برمحله‌در محدثيندن
عيسى بن احمد بن وردان العسقلانى البلخى آنده‌در شارح ديركه ابن حجر بلدۀ
مذكوره‌دندر وعسقلان برأس باشك تپه‌سنه دينور يقال ضرب عسقلان رأسه
اى اعلاه (العصفول) عصفور وزننده اركك چكركه‌يه دينور (العصاقيل)
مشاقيل وزننده قصرغه يللرينه دينور مفردى عصقول‌در يقال هبت العصاقيل
اى الاعاصير (العصل) فتحتينله وعينك كسرى وصادك سكونيله بغرسغه دينور
معى معناسنه جمعى اعصال‌در وشجر دفلى اسميدركه آغو اغاجى ديدكلريدر مفردى
عصله‌در وعصل آت قسمنك قويرق صوقى برطرفه طوغرى اكيلوب بورق
اولمق معناسنه‌در شويله‌كه يانجق اتلرينه واروب طوقنور اوله يقال عصل الفرس
عصلا من الباب الرابع اذا كان عسيب ذنبه ملتويا حتى يصيب كاذته ويقال
عسيب ذنبه عصل اى التواء ودكنك كبى پك وقاتى نسنه خلقى اكرى اولمق
معناسنه‌در يقال عصل العود عصلا وهو الاعوجاج فى صلابة خلقة (العصل)
كتف وزننده (والاعصل) احمر وزننده اكرى اولان پك شيئه دينور عصل كلمه‌سنك
جمعى عصال‌در عينك كسريله يقال عود وعصا عصل واعصل اى معوج واعصل
اكرى بجاقلو آدمه دينور يقال رجل اعصل اى المعوج الساق وبعضلر ديديكه
اعصل برنسنه اوزره دائما اكيلوب آوريله‌رق مشغول ومداوم اولان آدمه دينور
واكرى ديشه واكرى اوقه دينور يقال ناب وسهم اعصل اى اعوج جمعى
عصل‌در عينك ضميله (المعصال) مفتاح وزننده باغچوانلرك ككه وكلبرى تعبير
ايتدكلرى اوجى اكرى اغاجه دينوركه آنكله اغاجك داللرنى اكوب ميوه
قوپاررلر وچوكانه دينور صولجان معناسنه (المعصل) ميمك كسريله بودخى چوكانه
دينور (العصلاء) حمراء وزننده كوده‌سى اتسز دكنك كبى قوبقورى اولان عورته

دینور یقال امرأة عصلاء ای لالحم علیها (العصل) فصل وزننده ایشه‌مك معناسنه‌در
یقال عصل الصبی عصلا من الباب الاول اذا بال واغاجی اکمك معناسنه در یقال عصل
العود اذا عوجه فان کان اعوجاجه علی خلقة قلت عصل کفرح کامر (الاعصیلال)
اطمینان وزننده برنی اورمق قصدیله دکنکه قاوره‌مق معناسنه‌در یقال اعصال
الرجل اذا قبض علی عصاه (التعصیل) کیجکمك وآغر دیرنمك معناسنه دریقال
عصل الرجل اذا ابطأ (المعصل) منبر وزننده بورجلوسنه شدت تقاضا ایدن
آدمه دینور یقال هو معصل ای مشدد علی غریمه (العاصل) قاتی پك اوقه دینور
(المعصل) محدث وزننده آتاندقده بوریلوب برطرفه چاوب بیانه کیدن اوقه
دینور (العنصل) قنفذ وزننده بر موضع آدیدر ویمامه‌دن طوغری بصره‌یه
موصل طریقك اسمیدر وعنصل که عنصل دخی دینور جندب وزننده ومد ایله
عنصلاء وعنصلاء دخی دینور بصل بری اسمیدر که اسقال ایله وبصل الفار ایله متعارفدر
ترکیده آطه صوغانی دیرلر بین الاطباء اسقیل ایله معرو فدر داء الثعلب وفالج
وعرق النسا علتلرینه نافع وسرکه‌می سعال مزمن وربو وضیق نفس وحشرجه
علتلرینه مفید وبدن ضعیفی مقوی‌در (المعصل) عینك ضمیله اعصلك جمیدر که
ذکر اولندی وبر موضع اسمیدر (العضلة) عینك وضادك معجمه‌نك فتحیله
(والعضیلة) سفینه وزننده بالدر وقول مقوله‌سی اعضاده اولان سکیرلی قالین
وقبا اته دینور که بالق اتی تعبیر اولنور مؤلف کرچه کل عصبة معها لحم غلیظ
عبارتیله تفسیر ایدوب لکن مراد ترجمه اولنان اسلوبدر صاحب تذکره‌نك بیاننه
کوره بدن انسانده صغیر کبیر بشیوز عضله واردر (العضل) فتحتینله برآدمك
کوده‌سنده بالق اتی چوق اولمق یاخود بالدرینك بالق اتی قباو یوغون اولمق معناسنه در
یقال عضل الرجل عضلا من الباب الرابع اذا صار کثیر العضل او ضخمت عضلة ساقه
(العضل) کتف وزننده (والعضل) ندس وزننده صفتلرده وصف مذکور اوزره
اولان آدمه دینور (العضل) فضل وزننده برآدمی صقشدروب تضییق ایلمك
معناسنه در یقال عضل علیه عضلا من الباب الاول اذا ضیق وبرآدمك ایشی
پك دشوار وشدید اولمق معناسنه در کویا که کندیسنی تضییق ایدر یقال عضل به
الامر اذا اشتد وعضل وعضلان عینلرك کسریله برکسه برخاتونی اره وارمقدن
ظلما منع ایلمك معناسنه‌در یقال عضل المرأة عضلا وعضلا وعضلانا من الباب الاول
والثانی والرابع اذا منعها الزوج ظلما (الاعضل) همزه‌نك کسریله بو دخی بر ماده
صر پلنوب دشوار اولمق معناسنه‌در یقال اعضل الامر اذا اشتد وبر دشوار ایش
برآدمی عاجز وفرومانده قلمق معناسنه‌در یقال اعضله الامر اذا غلبه واعیاه وخاتونك

وطاوق وسائر حیوانك طوغورمسی عسرتلی اولمق معناسنه در یقال اعضلت المرأة والدجاجة وغیرها بولدها اذا عسر علیها وبر مشكل دردومرض اطبایی عاجز ومغلوب ایلمك معناسنه در یقال اعضل الداء الاطباء ای غلبهم (التعضیل) بودخی برخاتونی ارەوارمقدن ظلما منع ایتمك معناسنه در یقال عضل المرأة بمعنی عضلها وبر اهل مجلسه طارالمق معناسنه در یقال عضل المكان اذا ضاق وبربر ناسله طیطلو اولمق معناسنه در یقال عضلت الارض باهلها اذا غصت بهم وخاتون وسائر حیوان طوغرمقدن عسر تلمك معناسنه در یقال عضلت المرأة والدجاجة وغیرها اذا عسر علیها (المعضل) محسن وزننده (والمعضل) محدث وزننده طورمسی صرب ودشوار اولان خاتونه وسائر حیوانه دینور ومعضل محسن وزننده یلك چركین شیئه دینور كماسیذكر (التعضل) تفعل وزننده برعلت یك مشكل اولمغله اطبایی چاره وتدبیردن عاجز قلمق معناسنه در یقال تعضل الداء الاطباء اذا غلبهم یعنی فاعیاهم دواء (العضال) غراب وزننده یك مشكل مرضه دینور كه طبیبلری عاجز وفرومانده ایده یقال داء وعضال ای معیي غالب یعنی علی الاطباء وشول شدید شیئه وصف اولورکه اصلا استثنا ورجوع وانصرافه تمكن اولمیوب قطعی اوله یقال حلفة عضال شدیدة لامثنویة فیها مترجم دیرکه مثنویة استثناء ورجوع وانصراف معناسنه در نته كه نابغه نك اشبو محلءت بمیاغیر ذی مثنویة مصراعنك شرحنده استثناء ورجوعله شرح اولدیغنی شهاب مرحوم [ان الله علی كل شیء قدیر وخالق كل شیء] كریمه لرینك تفسیرنده بیضاوی مرحوم فهما علی عمومهما بلامثنویة قولنك شرحنده بیان ایلمشدر (الاعضیلال) اطمینان وزننده اغاجك داللری كور وفراوان اولمغله بری برنه صارمشمق معناسنه در یقال اعضالت الشجرة اذا كثرت اغصانها والتفت (العضل) عینك كسریله داهیه اولان آدمه دینور ویك چركین شیئه دینور (العضل) فتحتینله بادیه ده برموضعدركه چوق میشه واورمانلو محلدر یاخود عینك فتحی وضادك سكونیله در وعضل بن الهون بن خزیمه بر قبیله نك پدریدر وجزد دیدكلری ابری صچانه دینور جوهرینك سیاق كلامنك مقتضاسی عینك ضمیله اولمقدر لكن اوبلجه دكلدر بلكه همان فتحتینله در جمعی عضلان كلور كسریله (العضل) صرد وزننده (والعضل) قفل وزننده آفات ودواهی یه اطلاق اولنور مفردلری عضله در غرفه وزننده وعضل صرد وزننده برموضعدر (بنو عضیله) جهینه وزننده بر بطن در (المعضلات) محسنات وزننده شدائد ونوائبه اطلاق اولنور مفردی معضله در یقال نزلت بهم المعضلات ای الشدائد (العضبل) قرشب وزننده لئیم وتنكخوی وبی امتزاج كمسیه دینور یقال رجل عضبل ای لئیم ضیق الخلق (العضبل) جعفر وزننده صلابتلو یك نسنه یه دینور (العضهلة) دحرجه وزننده شیشه نك اغزنی طقامق معناسنه در یقال عضهل القارورة اذا ضم راسها (العطل) فتحتینله (والعطول) قعود وزننده خاتون

دوزكوندن وپيرايه دن خالى اولمق معناسنه در يقال عطلت المرأة عطلا و عطولا من الباب الرابع اذا لم يكن عليها حلى (وعطل) فتحتينله بيونه اطلاق اولنور لباسدن خلوى اولد يغيچون يقال انها لحسنة العطل اى العنق و برآدمك كوده سى بيوك اولمق معناسنه مستعملدر هرلباس او يمديغندن كذلك سرعتله ايش كوج كوره مز اولديغندن استعمال اولندى يقال عطل الرجل عطلا من الباب المزبور اذا عظم بدنه وبركسه ماندن ياخود ادبدن عارى وبى بهره اولمق معناسنه مستعملدر يقال عطل الرجل من المال والادب اذا خلا والادب قولنده واواو معناسنه در وعطل شخص وهيكله اطلاق اولنور جمعى اعطال در (التعطل) تفعل وزننده بودخى خاتون دوز كوندن خالى اولمق معناسنه در يقال تعطلت المرأة بمعنى عطلت وبركمسه ايشسز كوجسز بيكار قالمق معناسنه در يقال تعطل الرجل اذا بقى بلا عمل (العاطل) (والعطل) ضمتينله عطلدن اسم فاعلدر پيرايه دن خالى خاتونه دينور عاطلك جمعى عواطل در وعطل در ركع وزننده وعطلك جمعى اعطال در يقال امرأة عاطل وعطل اى خالية من الحلى و عطل ضمتينله قلاده سى و يولارى اولميان بوش آته ودوه يه دينور وتمغاسز دوه يه دينور وسلاحسز آدمه دينور جمعى اعطال در ومال وادبدن بى بهره آدمه دينور (المعطال) محراب وزننده دائما زينت و پيرايه دن خالى اولمق معتادى اولان خاتونه دينور يقال امرأة معطال اى المعتادة التعطل (المعاطل) معطلك جمعيدركه مقعد وزننده در نسوانك دوزكون طاقنه جق عضولرينه دينور بيون وبيلكجه وطپوق كبى يقال انها لحسنة المعاطل اى مواقع الحلى (الاعطال) عطلك جمعيدركه ضمتينله در وعطلك جمعيدر كه فتحتينله در نتهكه ذكر اولنديلر (التعطيل) تفعيل وزننده قاب مقوله سى نسنه يى بوشلتمق و بوش قومق معناسنه در يقال عطله اذا فرغه واخلاه و بر نسنه يى ضايع وتباه اوله رق بوشلامق معناسنه در قيو يى ايشلتميوب خرابه بوشلامق كبى وديارى خالى وخرابه ترك ايلمك كبى يقال عطل الشىء اذا تركه ضياعا (العطلة) فرحه وزننده اندام ووجودى خوب دوه لره دينوركه زينتدن مستغنى اولور يقال ابل عطلة اى حسنة الجسم واحدنده عطل دينور وسودى فراوان كزيده ناقه يه دينور كذلك سودى چوق قيونه دينور و كوشه لريله اغاجنك ارالغنه بغلدقلرى قايشى قيرلمش قوغه يه دينور (العيطل) حيدر وزننده حسن اندام وتناسب اعضا ايله هر يانى او يغون اوزون كردنلى خاتونه دينور ياخود مطلقا اوزون كردنلى انسان وحيوانه دينور و بوصفتلر زينتدن مستغنى ايدر يقال امرأة عيطل اى الطويلة العنق فى حسن جسم اوكل ماطال عنقه وعيطل اركك خرما اغاجنك چچكنك دالنه دينوركه آنى آشى قلمى ايدرلر واكا عطيل دخى درلر امير وزننده

میوه دن خالی اولدیغیچون (المعطله) معظمه وزننده هذیل قبیله سندن برشاعردر ومعطل حراثت وزراعتدن خالی یور یره دینور ارض موات معناسنه (المعطلة) معظمه وزننده چو بانسز صاله دوه‌لره وصف اولور یقال ابل معطلة ای لاراعی لها (عطاله) سحابه وزننده بنو تمیم یوردنده برطاغك آدیدر (العطلة) غرفه وزننده تعطل معناسندن اسمدر بوشلق و بیکارلق معناسنه در (العطل) عینك ضمیله وضمتینله مالدن یاادبدن بی بهره آدمه دینور یقال رجل عطل وعطل ای خال من المال اوالادب وکر یشسز یایه دینور یقال قوس عطل ای بلا وتر (العطبل) (والعطبول) (والعطبولة) عینلرك ضمیله (والعیطبول) حیزبون وزننده کوزل ودلبر اتلو جانلو اوزون کردانلو تازه محبوبه یه دینور جمعی عطابل وعطابیل کلور و بعضلر دیدیکه عیطبول اوزون بویلو خاتونه دینور (العظال) اعجامله کتاب وزننده (والمعاظلة) مقاتله وزننده دیشیسیله جماع حالتنده چاتشوب ایلیشور اولان کلب وچکرکه مقوله سی جانور چاتشوب چنکلشمك معناسنه در یقال عاظل الکلب و الجراد عظالا ومعاظلة اذا تراکب وتشدد عند السفاد وعظال بین الشعراء تضمین قافیه ایلکه اطلاق اولنورکه بیت مؤخرك تمام معناسنی بیت مقدمه مرهون ومربوط ایلکدن عبارتدر یقال عاظل فی القافیة عظالا اذا ضمن (التعاظل) تفاعل وزننده (والاعتظال) افتعال وزننده معاظله معناسنه‌در یقال تعاظلت الکلاب واعتظلت اذا تراکبت عند السفاد (العظل) عینك فتحیله کوپك چاتشمق معناسنه در یقال عظلت الکلاب وعظل عظلا من الباب الاول والرابع اذا رکب بعضها بعضا مثالده عظل الکلب عنوانیله اولسه مناسب ایدی (العاظل) (والعظلی) سکری وزننده چفتلشمکده بری برینه بغلنوب ایرلمیسان چکرکه لره دینور یقال جراد عاظل وعظلی ای متعاظلة لاتبرح کلب مقوله سی سائر حیوانه ده وصف اولورلر (التعظل) تفعل وزننده (والتعظیل) ناس برنسنه اوزره مجتمع اولمق معناسنه در یقال تعظلوا علیه وعظلوا اذا اجتمعوا علیه (یوم العظالی) حباری وزننده بین العرب بریوم معروفدرکه انده بنو تمیم بکر بن وائل قبیله سنه شبخون ایلدی لدی الانهزام خلق مزاحمه دن یری برینك اوزرینه باصیلوب باخود ایکیسی اوچی بردابه یه رکوب ایلدکلرندن ناشی اطلاق اولندی (العظل) ضمتینله مأبون وکرزه اطلاق اولنور تقول لا تقرب منها فانها عظل ای مأبون (المعظل) محسن وزننده (والمعظئل) مشمعل وزننده اغاجلق و قورولق یره دینور یقال موضع معظل ومعظئل ای الکثیر الشجر (العفل) عینك وفانك فتحیله (والعفلة) فتحاتله شول شیئه دینورکه بعض نسوانك وناقه‌نك فرجنده ظهور ایدر بعض

رجالده حادث اولان دبه لك كبى شارح ديركه بوقرن ديدكلرى دكلدر زيرا قرن
آصلق تعبير اولنور اول فرجك ايچنده قانى ات ياخود كيك تحدث ايلمكله مدخل
بتشك اولور وبو ابكاره مخصوصدر وعفل دبه لكدركه شيش ظهور ايدوب كذلك
مدخلى سد ايدر وكاهجه پك بيويوب حتى اوتوردقده يره مس ايدر اولور وبو
اكثر بعد الولادة ظهور ايدر وبعضلر ايكيسنى برعد ايلديلر انتهى مترجم حقير
ديركه اشبو ماده احكام فقهيه يه متعلق اولمغله بر مقدارجه ارخاى عنان روا كورلدى
معلوم اوله كه بونده اوچ تعبير متداولدر برى رتق وبرى عفله وبرى قرن در
مؤلفك بياننه كوره رتق فرجك ايچرى يسنك چاتيشنده كرچه منفذ متخيل اولوب
لكن بتشك طرزنده اولمغله بر درلو انفاذ قابل اولميه ياخود ايچ منفذى اولميوب
بالكلية مبالدن عبارت اوله وبو ابكاره مخصوصدر وعفله وجه مذكور اوزره
بعض رجالده حادث اولان ادره كبى نسوانك فرجنده متحدث شيئه يعنى شيشه
دينور وادره كه دبه لكدر فتق سببيله كيسهٔ خصيه منتفخ ومتعظم اولور وبونك
قرو وقيله وادره واسم عام اولان فتق كبى اسباب وانواع مختلفه سى وخفيفى
وشديدى وصغير وكبيرى واردر بوحادثه نسوانده دخى اولور كيمنده خلقى وكيمنده
عارضى اولور كه فرجنك اغزنده سكيرلى ات كبى نسنه اولور وبيوك وكوچك
اولور وكيمنده پرده اولور واكا ريح ياخود ماء ياخود اجسام سائره انوب طشريه
طومالدر پس بو ابكارده واكثرى ثيبانده ولادت زوريله حادث اولور كتب
طبيه ده بورتق اسميله معتبردر تركيده بوكه آصلق ديرز مؤلفك عفله ديديكى بو
اوله جقدر وقرن مؤلفه كوره عفلهٔ صغيره در واطبايه كوره ماده سى خلقى كيكدر
ياخود صلب شديددر بوكه علاج همان غير قابلدر وبعضا انضمام وامتلاء سببيله ده
نفوذ ممكن اولمز ومؤلفك رتق ماده سنده تقديم ايلديكى قول بو اوله جقدر ومغربك
ومصباحك ونهايه نك بيانلرى دخى تفصيل مرقومه ملايمدر انجق نهايه ده عفله ايله
قرنى فرق ايتمامشدر وقاضىٔ شريح محضرنه برجاريهٔ قرناء كتوروب استفتا
ايلدكده يره اوتوردك اكر اول حادثه يره طوقنورسه عيبدر والا عيب دكلدر ديه
افتا ايلديكنى نقل ايلمشدر بوكه كوره رتق خلقى بتشك وعفل وقرن دبه لك
اولور نته كه مؤلفه كوره ده ايكيسى بردر لكن صغر وكبر جهتيله فرقلرى
واردر پس بينلرنده عموم وخصوص مطلق اولمق ملحوظدر فليحفظ يقال بها عفل
وعفلة وهو شيء يخرج من قبل النساء وحياء الناقة كالادرة للرجال وعفل
مصدر اولور خاتونده ياخود ناقه ده عفله حدوث ايلمك معناسنه يقال عفلت
المرأة او الناقة عفلا من الباب الرابع اذا صارت بها عفلة (العفلاء) حمراء
وزننده وصف مزبور اوزره اولان خاتونه وناقه يه دينور (التعفيل) تفعيل

وزننده عفله دیدیکی علت مذکوره‌یی علاجله اوکوتمق معناسنه در بنیه‌سی ازاله ایچون در یقال عفل المرأة اذا اصلح عفلتها و بر عورت حقنده عفلا در دیمک معناسنه در یقال عفلها اذا نسبها الی العفلة (العفل) نفل وزننده کچی تکه سنک و اکوزک پاچه لری ارانغنک یاغنک کثرتنه دینور وبوانثش خصی اولنلردمستعملدرز برا انلر سموزواورالری یاغلواولور یقال فی التیس اوالثور عفل وهو کثرة شحم مابین رجلیهما وهو اعفل وعفل دبر ایله ذکرک بیننده اولان جزکی یه دینور وقوچ قسمنک خایه لرینک وچوره یئلر ینک یاغنه دینور وقوچ قسمنک سموزلکنی وآرقلغنی بیلمک ایچون ال ایله بوقلنه‌جق قاورام یرینه دینور (العافل) دائما اوزون لباس اوز رندن قصه لباس کیر اولان آدمه دینور یقال رجل عافل اذا کان یلبس الثیاب القصا رفوق الطوال (عفال) قطام وزننده نسوانه مخصوص سب ودشنام وآزار کلماتندندر (عفلان) سکران وزننده بنوابی بکربن کلاب یوردنده برطاغنک آدیدر (عقلانه) جبل عفلان قربنده بر قدیم صویک آدیدر (العقلاء) عفلهسی اولان عورتدر که ذکر اولندی وکولرکن طشره دوربلان دوداغه دینور یقال شفة عفلاء اذا کانت تنقلب عند الضحک (بنوالعفیل) زبیر وزننده بنومالک بن سعد جاعتیدرکه عجاج راجزک قومیدر (العفنجل) سمندل وزننده شول ثقیلی ویاوه کوی وفضول وهرزه کاره دینور هرماده ده وظیفه سی او لمیان هذر وهذیان سوزلر تفوه ایدر اوله (العفشل) شین معجمه ایله جعفر وزننده (والعفنشل) سمندل وزننده (والعفشلیل) زنجبیل وزننده ثقیل وکرانجان وخیروشره یرامزکسیه دینور وعفشلیل غلیظ ونا تراش وتصلق ثقیل ونادان شخصه دینور وکوده سنک انلری سلپوکلنوب صالق صالق اولان قوجه قاری یه دینور وزیلوکبی توبلری چوق اولان کلیمه دینور ودیشی صرتلانه یاخود ارککنه دینور (العفشال) قرطاس وزننده قورقق ویواش آدمه دینورکه کسیه شدتله معامله ایده مزیقال رجل عفشال ای قلیل البأس (العفطلة) دحرجه وزننده برنسنه یی برآخر نسنه یه قاتوب قارشدرمق معنا سنه در یقال عفطله به اذاخلطه (العفقل) قافله جعفر وزننده بیوک یوزلوآدمه دینور یقال رجل عفقل ای العظیم الوجه (العفکل) جعفر وزننده احمق وسبکمغز آدمه دینور (العقل) عینک فتحی وقافک سکونیله علم وادراک معناسنه در ذهنده حاصل اولان صورتدن عبارتدر علی قول اشیانک حسن وقبح وکمال ونقصانه متعلق صفاتنی ادراککه اطلاق اولور بو معنای اولدن اخص در وعندالبعض ایکی خیر اولان شیئک خیرده ازیدوابلغ اولاننی وایکی شر اولان شیئک شروضرتده اشدواوفر اولاننی ادراکدن عبارتدر وبعضلر عندنده امورعدیده به اطلاق

یعنی

يعنى عقل برقوت معنويهٔ مودوعه دركه انسان آنك وساطتيله قبيح وحسن بيننى فرق وتميز ايدر ايشته اول قوتدن كذلك ذهن انسانده بعض مقدمات سببيله حاصل ومترتب اولان صور ومعانئ مجتمعه دن عبارتدركه آنلرك وساطتيله اعراض ومصالح وامور ووجوه لايقه سى اوزرمستتب ومستقيم ومستكمل اولور كذلك انسانك حركات وكلماتى بابنده كنديسنه مخصوص هيئت محموده وشيوهٔ مطبوعدن عبارتدر پس اشبو امور ثلاثه ده مشترك اولور لكن اولده حقيقت واخيرينده مجاز اولور زيرا بونلر قوت مذكوره نك اثر وثمره سيدر قالديكه كرچه اشبو تعريفاتله تعريف ايلديلر لكن حق اولان بودركه عقل برنور روحانيدن عبارتدر كه نفس انسانى آنك وساطتيله علوم ضروريه ونظريه يى ادراك واذعان ايدر وآنك ابتداى وجودى ولدك رحمده استكمال خلقتنده هنوز جنين اولديغى هنگامدندر بعده تدريجله بلوغى وقتنه قدر تزايد وتمام اوزره اولور فارسيده آگاهوش وخرد وتركيده اوص تعبير اولنور جمعى عقول در مؤلفك ويطلق لامور لقوة بها قولنده واقع لقوة كلمه سى لامور قولندن بدلدر ولمعان ولهيئة قوللرى معطوفدر وبو بدل بعض طريقيله در ياخود مع ماعطف عليه اعتباريله بدل كل اولور اولقوة نسخه سى غلطدر مؤلفك بصائرده بياننه كوره اصل عقل امساك واستمساك معناسنه موضوعدر وديعهٔ مذكور انسانى امور قبيحه دن منع وامساك ايلديكى ملابسه سيله عقل اطلاق اولندى وتسميه بالمصدر در نته كه حجر ونهى اطلاقى دخى بوملابسه ايله در ومصدر اوله رق استعمال اولنور نته كه معقود دخى مصدر در مفعول وزننده عقلى استعماللە هرنسنه يى بيلور اولمق معناسنه در كه اوغلان عاقل وبالغ اولمق تعبير اولنور يقال عقل الغلام عقلا ومعقولا من الباب الثانى اذا ادرك فهو عاقل من عقلاء وفى الاساس يقال مافعلت منذ عقلت ويقال عقل فلان بعد الصبا اى عرف الخطأ الذى كان عليه يعنى كنديده اولان خطانك خطا اولديغنى فهم وادراك ايلدى ومقدمة الادبده زمخشرى عقل خردمند كشتن يعنى عقللو اولمق وعقل الغلام خرد مند شد يعنى اوغلان عاقل اولدى عنوانيله تفسير ايلمكله وجه مذكور اوزره ترجمه اولندى ومصباحده باب ثانيدن متعدى اوله رق ادراك وباب رابعدن لازم معناسيله مرسومدر حتى عقلاء اورره جعلنمسنى اكامبنيدر ومؤلفه كورصالح وعالم كبى نوادردن اولور انتهى وعقل علاج يوركى قبض ايلمك معناسنه در يقال عقل الدواء بطنه عقلا من الباب الثانى والاول اذا امسكه وفهم وادراك ايلمك معناسنه در كه ذكر اولنان نور روحانى اثريدر يقال عقل الشئ عقلا من الباب الثانى اذا فهمه ودوه نك اياغنى بوكوب بيلكجه سنى قولنه بغلمق معناسنه در يقال عقل البعير اذ اشد وظيفه الى ذراعه وبرآدم مقتوللك خون بهاسنى ويرمك معناسنه در يقال عقل القتيل اذا وداه

وبركيمسه قاتلدن بدل اولوب قاتل اوزره لازم كلان خونبهايى كندى مالندن ادا ايلمك معناسنه در يقال عقل عن فلان اذا ادى جنايته بوراده عن كلمه سى بدليت ايچوندر وخونبها آلمق ايچون قود وقصاصى ترك ايلمك معناسنه در يقال عقل له دم فلان اذا ترك القود للدية وعقل وعقول آهو قسمى يوكسك صرب طاغه قاچوب چقمق معناسنه در يقال عقل الظبي عقلا وعقولا من الباب الثانى اذا صعد وعقل كولكه تمام نصف نهار حدنده سيردن قالوب ثابت اولمق معناسنه در يقال عقل الظل اذا قام قائم الظهيرة وعقل وعقول بر يره صغنمق معناسنه در يقال عقل اليه اذا لجأ وكورشجى خصمنى صارمه تعبير اولنان فند ايله يقمق معناسنه در يقال عقل فلانا اذا صرعه الشغر بيه تودوه عاقول ديدكلرى نبات اوتلامق معناسنه در يقال عقل البعير اذا اكل العاقول وعقل خونبهايه اطلاق اولنور فى الاصل خونبها ايچون ويردكلرى دوه لرى كوتروب ولى مقتولك قپوسنه عقل وبند ايدرلر ايدى صكره خونبهاده دخى استعمال اولندى ومنه يقال العقل على العاقلة اى الدية وقلعه يه وحصن وحصاره اطلاق اولنور وصغنجق يره دينور تقول هو عقلى اى حصنى وملجأى وانسانك كوكلنه اطلاق اولنور قلب معناسنه بونلر تسميه بالمصدرلردر ومخمه اورتوسى اولان قرمزى بزه دينور على قول بر چشيد آلاجه قماش آديدر محفه پوشيده سى دخى ايدرلر وعقل عروضيين اصطلاحنده بحر وافرك مفاعلتن جزؤندن لامى كه بشنجى حرف متحركدر اسقاط ايلمكه اطلاق اولنور پس مفاعلن جزؤنه نقل اولنور عقل بعيردن مأخوذدر بوراده اسقاط الياء من مفاعيلن نسخه سى غلط محضدر (التعقيل) تفعيل وزننده بو دخى عاقل وخردمند اولمق معناسنه در يقال عقل الرجل بمعنى عقل ودوه نك ديزنى بغلمق معناسنه در يقال عقل البعير بمعنى عقله وبر آدمى عاقل ايلمك معناسنه در يقال عقله الله اى جعله عاقلا وآصمه قورق ويرمك معناسنه در يقال عقل الكرم اذا اخرج الحصرم (العاقل) عقل ومعقولدن اسم فاعلدر صاحب عقل كيمسه يه دينور جمعى عقلاء وعقال كلور رمان وزننده بونك عقلاء اوزره جمعلنمسى وجه مذكور اوزره باب رابعدن دخى ورودينه مبنى در زيرا فعلاء وزننده جمع فعيل بنيه سنه مخصوصدر ومؤلفه كوره نوادردندر وعاقل كيكه وجيرانه دينور ظبى معناسنه يوكسك طاغلره صعود ايلديكيچون وبر طاغك اسميدر وبدى موضعك آديد وعاقل بن البكير بن عبد ياليل اصحابدندر مقدما اسمى غافل اولمغله نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى تحويل وعاقل ايله تسميه بيوردیلر (العقول) صبور وزننده فهم وادراكى غالب فهيم ومدرك آدمه دينور (الاعتقال) افتعال وزننده بو دخى دوه نك ديزنى بوكوب بغلمق معناسنه در يقال اعتقل البعير بمعنى عقله وبر آدمى كورشده اياقله صارمه يه

کتوروب یقمق معنا سنه در یقال اعتقله اذا صرعه الشغربیة وفارس نیزه سنی
پاچه سیله رکابی آرالغنه صوقوب طوتمق معنا سنه در یقال اعتقل رمحه اذاجعله
بین رکابه وساقه وصاغمق ایچون قیونك ایاقلرنی جانب ایکی بجاغی ارالغنه چکوب آلمق
معنا سنه در یقال اعتقل الشاة اذا وضع رجلیها بین ساقه وفخذه فحلبها
وبرآدم ایر اوزره ایاغنی بوکوب اوجه سی کلان موضعه قومق معناسنه در یقال
اعتقل رجله اذا ثناها فوضعها علی المورك ومقتول ایچون دیت آلمق معنا سنه در
یقال اعتقل من دم فلان اذا اخذ العقل ودل طوتلق معنا سنه در یقال اعتقل
لسانه علی المجهول اذالم یقدر علی الکلام (العقل) فتحتینله طبوق چلار کبی
دیزلری بری برینه چارپلوب سورنمك معنا سنه در که ضعفدن نشئت ایدر یاخود
ایاقلری طوغری اولمیوب طشره یه طوغری بورق ودورك اولمق معنا سنه در که
آت قسمنده اولور سه اکا ایت اللی تعبیر ایدرلر یقال عقل البعیر عقلا من الباب
الرابع وهو اصطكاك الركبتین اوالتواء فی الرجلین (الاعقل) وصف مذکور اوزره
اولان دوه یه دینور مؤنثی عقلاء در (التعاقل) تفاعل وزننده برمقتولك
دیتنی نیجه کمسه لر چکشمك معنا سنه در یقال تعاقلوا دم فلان اذا عقلوه بینهم
(المعقلة) میمك فتحی وقافك ضمیله توزیع غرامت جهتیله ادا اولنان ماله دینور
یقال صاردمه معقلة علی قومه ای غرم علیهم وخونبهایه دینور یقال لنا عند
فلان ضمد من معقلة ای من دیة کانت علیه جمعی معاقل در ومنه یقال هم علی معاقلهم الاولی ای علی
حال الدیات التی کانت فی الجاهلیة یعنی دیتلری زمان جاهلیتده نه رسمه ادا ایدرلر سه
حالیا اول وضع اوزره ادا ایدرلر وبعضلر علی مراتب ابائهم عبارتیله تفسیر ایلدیلر
ومعقله دهناء نام موضعده بردوز اوه نك آدیدر (العقال) کتاب وزننده دوه نك
دیزنی بغلادقلری ایپه دینور وعربلرك عقل المئین تعبیر لری که مئین جمع بنیه سیله در
بوندن مأخوذ در شول شریف وعالیشان آدمه دینور که اسیر اولد قده فکاکه
وفداسی نیجه یوزمهار دوه اوله و عقال دوه دن وقیو ندن بر سنه لك
لازم کلان زکاته دینور ومنه قول ابی بکر رضی الله عنه حین امتنعت
العرب عن اداء الزکاة الیه لو منعونی عقالا لاکانوا یؤدونه الی رسول الله
صلی الله علیه وسلم لقاتلتهم علیه وعقال بر رجلك اسمیدر وعقال کنج
دیشی دوه یه دینور (التعقل) تفعل وزننده برایاغی بوکوب اوجه
کیکی کلان یرك اوزرینه قومق معناسنه در یقال تعقل الرجل اذا ثناها فوضعها
علی المورك وبر کمسه یی دوه یه ارکاب ایدن ادم ایکی اللرینك پرمقلرنی بری برینه
کچوروب نردبان کبی طوتمق معناسنه در که کعبه یولنده عکاملر اویلجه ارکاب
ایدرلر یقال تعقل له بکفیه اذا شبك بین اصابعهما لیرکب الجمل واقفا (العقال)

زمان وزننده حوط بن ابی جابرث فرسی اسمیدر ودابه قسمنك ایقلرینه مخصوص بر علت اسمیدر که بورمکه بشلدقده بر ساعت قدر اغسیوب بعده کشاده ومنبسط اولور بعضلر آت قسمنه تخصیص ایلدیلر (عقال) شداد وزننده اسم ابی شیظم بن شیبه‌در که محدثیندندر (المقیلة) سفینه وزننده کریمه ومخدره اولان خاتونه دینور کویاکه کندی نفسنی خارجدن عقل ومنع وحراست ایدر یقال هی عقیلة بین قومها ای کریمة مخدرة وعقیلة القوم بر قومك سید وذیشاننه اطلاق اولنور اصل عقیله معنای اوله موضوعدر بعده مطلقا عزیز ونفیس ادمه ونسنه‌یه توسیع اولندی مذکر ده تاء اسمیته یاخود مبالغه‌یه محمول اولور یقال هو عقیلة قومه ای سیدهم وهر نسنه‌نك انفس واکرمنه اطلاق اولنور وعقیلة البحر شاهدانه انجویه دینور وعقیله بغایت جنسی پاك دوه‌یه دینور (العاقول) دریانك انکین برینه علی قول طالغه‌سنه اطلاق اولنور ودره‌نك ونهرك بورغاج برینه دینور وچهره‌نك ومشتبه وملتبس اولان ایشه ومادەیه دینور وشول ارضه دینور که بورغاجی چوق اولدیغندن یولی بولنوب سمت مقصوده کیدلمز اوله وترکیده یاندق اوتی دیدکلری تیکنلی اوته دینور که دوه مرعاسندندر (دیر عاقول) نهروان قضاسنده‌بر بلده‌در محدثیندن عبدالکریم بن الهیثم العاقولی اکا منسوبدر کذلك مغربده بر بلده‌در ابوالحسن علی بن ابراهیم العاقولی اورادندر وموصل قضاسنده برقریه ادیدر (عاقولی) الفك قصریله توراة کتابنده کوفه شهرینك اسمی اولمق اوزره مرقومدر (العاقلة) فی‌الاصل دیت وخونبها معناسنه اولان عقلدن اسم فاعلدر جماعت عاقله دیمکدر بعده برادمك عصبه‌سنه اطلاق اولندیکه قتل خطا ایله دیت لازم اولدقده دیتنی چکوب ادا ایدرلر وبوصفات غالبه‌دن اولمشدر ومنه قول الشعبی لاتعقل العاقلة عمدا ولاعبدا وبوحدیث دکلدر وجه مرسوم اوزره شعبی کلامیدر جوهری‌وهمندن ناشی‌حدیث‌اولمق‌اوزره ثبت ایلمشدر ومعناه ان‌یجنی الحر علی عبدلا العبدعلی‌حرلانه لو کان المعنی کذلك لکان الکلام لاتعقل العاقلة عن عمد ولم یکن ولاتعقل عبدا یعنی عن‌قصد جنایت ایدن ادمك دیتنی عاقله‌سی تحمل ایلمز بلکه جنایت ایدن کسه‌نك مالندن لازم کلور کذلك بر عبد جنایت ایلسه مولاسنك عاقله‌سی اوزره دیتی لازم کلمز بلکه جنایتی‌رقبه‌سنه اصابت ایدر که بوامام اعظم علیه‌الرحمه حضرتلرینك قولیدر اصمعی دیدیکه بومبحثی هارون‌الرشید حضورنده ابویوسف حضرتلرینه ایراد ایلدیکمده عقلته ترکیبیله عقلت عنه‌ترکیبنك بینی فرق‌ایلمدی حتی‌بن‌اکا تفهیم ایلدم شارح دیر که ابن ابی لیلی قول مذکوری خلافی اوزره تفسیر ایلمشدر یعنی‌احراردن برادم‌برعبداوزره جنایت‌ایلسه‌دیتنی اول‌جنایت‌ایدن‌ادمك عاقله‌سی‌متحمل‌اولمیوب‌بلکه کندینك خاصة مالندن لازم کلور واصمعی دیدیکه ابن ابی لیلانك کلامی استعمال

عربه موافقدر برا معنا قول اول اوزره اولسه لا تعقل العاقلة عن عبد اولمق اقتضا
ایدر ایدی مترجم حقیر بعد الاستقراء الكثير دیر كه اولا كلام مرقوم امام محمدك موطاسنده
سند ابن عباس ايله لا تعقل العاقلة عمدا ولا صلحا ولا اعترافا ولا ماجنى المملوك
عنوانیله حدیث اولمق اوزره مثبتدر ثانيا عبابده وفى حديث الشعبي لا تعقل العاقلة
عمدا ولا عبدا ولا صلحا ولا اعترافا عبارتیله مرسوم اولمغله حدیث اول حديث ثانى بى
مبيندر نته كه ابن اثير نهايه ده متن ثانى عنوانيله رسم ايلمشدر يعنى عمدا اولان جنايت
خاصة جانى مالندن لازم كلوب عاقله سى تحمل ايلمز كذلك خطأ اولوب صلح اولدقلرى
جنايتى كذلك من غير بينة جانينك اقرار ايلديكى جنايتى عاقله سى التزام ايلمز كذلك
عبد حر اوزره جنايت ايلسه عاقلهٔ مولاسى متحمل اولميوب رقبه سندن اقتضا ايدر
پس حديث مرقومك سباقى كه لا تعقل العاقلة عمدا قوليدر وسياقى كه ولا صلحا
ولا اعترافا قوليدر عقله تركيبى بوراده عقل عنه معناسنه مستعمل اولديغنه دلالت
ايدرلر پس معنا لا تعقل العاقلة عن عمد وعمن صلح وعمن اعترف سبكنده اولورنه كه
هدايه شارحى اكمل بورسمه تحرير ايلمشدر واكر معنا وجه مذكور اولمسه بتر نظم
نقيصه سى لازم كلور ومؤلف كما توهم ابو حنيفة قوليله اسأت ادب ايلمشدر زيرا
هر نقدر وهمك معناى راجحى خطرات قلب ايسه ده مرجوحده استعمالى شايعدر
محمل مذكور امكانده اولديغندن بشقه المجتهد يخطى ويصيب مفهومى اوزره مجتهد
هميشه صائب اولمديغى معلومدر ظهور خطأ صورتنده دخى وظيفه وادب اوزره حسن
تعبير ايلمك اهل انصافه واجبدر مؤلفك عادت مستمره سى جوهرى يه وسائر تعرضنده
دائما توهم عنوانيله حرف انداز اولمغله قلمنه تعبير مذكور طبيعت ثانيه اولمشدر
حتى بو ماده دن چند حرف مقدمجه بنه جوهرى يه تعبير مزبور ايله تعرض ايلمشدر بو جهتله
امام اعظم حقنده دخى فكرور وبتسز سبق لسان قلم ايتمشدر يوخسه بورسمه خارج
حد ادب تعبير ناسزايه آلايشدن كمى بالاتردر خصوصا بو مسئله كندى مذهبيله
منازعه به متعلق دكلدر وامام اعظم حضرتلرينى قچن ذكر ايلسه امام عنوانى
كبى تعبيرات تعظيمله ذكر ايلمك عادتيدر خصوصا المرقات الوفيه فى طبقات الحنفيه
نام تأليفنده مذهب حنفيده اولان فقهاء كرامه خدمت ايلمشدر والحاصل تعبير
مذكور وجه محرر اوزره جوهرى لاطخه سندن من غير استحضار الذهن سبق
ايلمكله زلة العاقل قبيلندندر مع ذلك كنديسنه شين عظيم عد اولنمشدر غريبدر كه
بو حقير عربستانده بعض شافعى استاذه دن تلمذ سببيله انلر ايله اختلاطمز اولمشيدى
حنفى طائفه سنده ذرة ماتعصب شائبه سى اولميوب بالطبع شافعى قسمنده دركار
اولمغله بو شيوه لرى باعث استعجاب بمز اولور ايدى فالمؤلف منهم نجا وزال الله عنه
(المعاقلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر بركسه ايله عقل يارشى ايتمك

معنا سنه در يقال عاقله فعقله كنصره اى غالبه فى العقل فغلبه وكان اعقل منه وبركسمه ايله ديت خصوصنده برابر اولمق معناسنه دركه بونده ديتى آنك ديتى مقدارنده اولمقدن عبارتدر ومنه المرأة تعاقل الرجل الى ثلث ديتها اى موضحته وموضحتها سواء فاذا بلغ العقل ثلث الدية صارت دية المرأة على النصف من دية الرجل يعنى رجلك موضحه سيله عورتك موضحه سى مسا و يدر پس عقل ثلث ديته بالغ اولدقده عورتك ديتى رجلك ديتنك نصف مقدارنه رجوع ايدر موضحه شول باش يارغيدر كه باش كيكنك بياضى كورنه بو مسئله نك تفصيلى بودر كه فى الاصل نسوانك ديتى رجال ديتنك نصفى ابدى حصة ميراث كبى سعيد بن المسيب بور سمه حكم ايلديكه اكر مجنى عليها اولان خاتونك جنايتى ثلث ديت كاملدن ناقص اولورسه رجل ايله مساوى اولور رجل اول جنايت واقعه مقابلنده نه مقدارديت آلورسه خاتون دخى اول مقدار آلور واكر ثلث ديته بالغ اولورسه رجلك ديتنك نصفنى آلور مثلا برعورتك برپرمغنه جنايت اولنسه اون دوه ديت آلور وايكى پرمغنه جنايت اولنسه يكرمى دوه آلور اوچ پرمغنه اوتوز الور ودرت پرمغنه يكرمى دوه يه رجعت اولنور زيرا ثلث ديتى تجاوز ايتكله نصف ديت رجله رد اولندى شارح ديركه شافعى واهل كوفه اكا اعتبار ايلديلر عورتك برپرمغنده بش وايكى پرمغنده اون دوه اخذ يله عمل ايلديلر (العقيلى) سميهى وزننده اوزم قور غنه دينور يقال فى الكرم عقيلى اى الحصرم (الاعقال) همزه نك كسريله بركسه يى عاقل بولمق معنا سنه در يقال اعقله اذا وجده عاقلا وبرآدم اوزره برسنه لك زكاة واجب اولمق معنا سنه در يقال اعقل الرجل اذا وجب عليه عقال اى زكاة عام وجوهر ينك مااعقل عنك شيئا اى دع عنك الشك قولى تصحيفدر صواب اولان مااغفله اولمقدر غريبدركه مؤلف بونى محلنده اهمال ايلمشدر ان شاء الله تعالى ذكر اولنور (العقلة) غرفه وزننده رمال اصطلاحنده اشكال رمليه دن برشكل اسميدركه برزوج وايكى فرد وبرزوجدن عبارتدركه صورتى بودر :
مترجم ديركه بين الرمالين بونك مدلولى نون حرفيدر زيرا هرشكل برحرفه دال اولمغله استنطاق ايدرلر وترتيبلرى ابجد ترتيبى اوزره در مثلا لحيانك مدلولى الف وانكيسك مدلولى باء حرفلريدر (عقيل) زبير وزننده حوران قضا سنده برقريه آيدر واسامئ رجالدندر وبرقبيله نك پدرى اسميدر (المعقل) محدث وزننده ربيعه بن كعب لقبيدر (المعقل) منزل وزننده صغنجق يره دينور حصن وقلعه وصرپ يرلركبى لجأوا الى معقل اى ملجأ ومعقل بن المنذر ومعقل بن يسار ومعقل بن سنان وابن مقرن وابن ابى الهيم كه ابن ام معقلدر واكا معقل بن ابى معقل دخى ديرلر

جمله سى

جله‌سی اصحابدندر (عوقله) جوهره وزننده اسمادندر ذؤالة بن عوقله صحابیدر
(عقیل) امیر وزننده ابن ابوطالبدرکه امام علی کرم‌الله وجهه حضرتلرینك لاب
برادرلریدر قریشك انساب وتواریخ بابنده اعلملری ایدی وعقیل بن مقرن دخی
صحابیدر (العقنقل) سمندل وزننده بیوك وككیش دره‌یه دینور وبری بری اوزره
یغلمش قوم یغننه دینور وكلر دیدکاری جانورك قورسغنه دینور عنقل دخی دینور
جعفر وزننده وچناغه وكاسه‌یه دینور وقلجه دینور (العقابیل) عینك فتحیله
جمعدر مفردی عقبول وعقبوله‌در عیلرك ضمیله مرض وعلت عداوت وعشق ومحبت
بقیه‌لرینه دینور واوچوق تعبیر اولنان خرده سیولجه لره دینورکه حمی عقبنده
دوداقده ظهور ایدر فارسیده تبخاله دینور ومحنت شدیده‌یه دینور وشروشور معناسنه‌در
یقال هو ذو عقابیل ای شربر (التعقبل) تدحرج وزننده برآدمی کناهی ایچون
مؤاخذه ایلمك معناسنه‌در یقال تعقبله اذا تعقبه (العقبلة) علبطه وزننده برآدمك
دائما اردنه دوشوب جرم ونقیصه‌سنی بولوب قدح ومؤاخذه ایدن کمسه‌یه
دینور یقال هو عقبلة فلان ای یتعقبه (العقرطل) سفرجل وزننده وبعضا
عین وقاف وطاء مکسور اولور فیل دیدکلری حیوانك دیشیسنه دینور انثی
الفیله معناسنه بوراده الفیلة عنبه وزننده فیلك جمعی اولمغله غین معجمه ایله
الغیلة لفظی غلطدر (العکل) شکل وزننده برکدرمك معناسنه‌در یقال عکل
الشیء عکلا من الباب الاول والثانی اذا جمعه ودوه‌لری اونه دن بری طویلیوب
سورمك معناسنه‌در یقال عکل الابل اذا حازها وساقها ودوه‌نك بلکجه‌لرنی
ایپ ایله قوللرینه بغلمق معناسنه‌در یقال عکل البعیر اذا شد رسغ یدیه الی
عضده بحبل وبرخصوصده کندی قریحه ورأیندن سوز سویلیوب حکم ایلمك
معناسنه‌در یقال عکل فی الامر اذا قال فیه برأیه وبرنسنه چیرشك مشتبه اولمق
معناسنه‌در یقال عکل علیه الامر اذا التبس وبرنسنه حقنده کندی فراستیله
ظن وتخمین ایلمك معناسنه‌در یقال عکل برأیه اذا حدس وبرآدمی حبس ایلمك
علی قول یره یقمق معناسنه‌در یقال عکل فلانا اذا حبسه اوصرعه ومتاعی بری
بری اوزرینه استف ایلمك معناسنه‌در یقال عکل المتاع اذانضد بعضه علی بعض
واولمك معناسنه‌در یقال عکل فلان اذامات وبرخصوصده چالشوب چبالمق معناسنه‌در
یقال عکل فی الامر اذاجد (العکال) کتاب وزننده دوه‌نك دیزباغنه دینور
عقال کبی (الاعکال) همزه‌نك کسریله (والاعتکال) افتعال وزننده بونلرده برماده
چپارز ومشکل ومشتبه اولمق معناسنه‌در یقال اعکل علیه الامر واعتکل اذا التبس
واعتکال ناسدن عزلت ایلمك معناسنه‌در یقال اعتکل الرجل اذا اعتزل وایکی اکوز
بری بریله سوسشمك معناسنه‌در بنامی مشارکت ایچوندر یقال اعتکل ثوران اذاتناطحا

(العكل) عينك كسرى وفتحيله لئيم وفرومايه كمسيه دينور جمعى اعكالدر
(العوكل) جوهر وزننده قوم يغننك صرتنه دينور يقال قعد على العوكل اى
ظهر انكثيب وعظيم اولان قوملمه على قول برى برى اوزره متراكم اولان قوم
يغننه دينور وبردرلو قايغه دينوركه اعراب طائفهسى چوربايه قاوب اكل
ايدرلر ومنه مرقة عوكلية وعوكل اصرغان طاوشانه دينور ظاهرا طوشانك
بونوعيدهاولور ايمش تقول الاتانى بعوكل اى بارنب عقور وآيشارق بودوره دينور
قصير وافحج معناسنه وحاقفلو بون عورته دينور وعربلرك قلدنه قلاند عوكل
قونرىكه قلدته قلاند انفضاح ايله مفسردر بن آنى رسواى ومفتضح قلدم ديمكدر
معانىء مذكورهدن مأخوذدر (عكل) عينك ضميله بربلده آديدر وبرقبيلهنك پدرى
لقبيدركه خلقى غباوت وبلادتله متصفلردر ومزبورك اصل اسمى عوف بن عبدمناة
اولوب كنديسنى عكلى نام جاريه تربيه ايتكله عكل ايله ملقب اولدى (العاكل)
اوغورسز بخيل وناكس بودوره دينور يقال هو عاكل اى قصير بخيل مشؤم
جمعى عكلدر كتب وزننده وبررجل اسميدر (عكال) كتاب وزننده وعكيل
وعكال زبير وشداد وزنلرنده اسامىء رجالدندر (العوكلان) عينك فتحيله ايكى
كوكبه اطلاق اولنور وبرموضع آديدر وبرقبيلهنك پدرى اسميدر (العكاية) عينك
ضميله بنى ابى بكر بن كلاب يوردنده برصويك آديدر (المعكل) منبر وزننده
چوبانك اغاجدن يبراق سلكجك دكنكنه دينور (العكل) فتحتينله چراغده ياغك بوصهسى
دبنه چوكوب بركمك معناسنه در يقال عكلت المسرجة عكلا من الباب الرابع اذا
عكرت (العكازيل) عينك فتحيله ارسلان بچهلرينه دينور مفردى عكزولدر
(العل)عينك فتحى ولامك تشديديله (والعلل) فك ادغام ايله صومقولهسى مشروبى
بركره ايچدكدنصكره ايكنجى دفعه ايچمك على قول متتابعا تكرار ايچمك معناسنهدر يقال
عل الرجل علا وعللا من الباب الثانى والاول اذا شرب شربة ثانية اوشرب بعدشرب تباعا
وعل بومعناده متعدى اولور يقال عله اذاسقاه ثانية اوتباعا وطعامدن برمقدار
اكل ايتمك معناسنه مستعملدر يقال هذا طعام قدعل منه على المجهول اى اكل
منه وعل صفت اولور اكثرى نسوانه متردد اولان زندوستهه اطلاق اولنور يقال
هوعل النساء اذا كان يزورهن كثيرا وبيوك وديزمان كيجى تكهسنه دينور وايرى
كنهيه على قول خرده كنهيه ديمكله ضد اولور ونحيف وزبون اختيار آدمه دينور
ومطلقا جثهسى خرده اولوب ياشلو اولان حيوانه دينور ومرضدن كوده سنك
دريلرى بورش يارش اولمش آدمه دينور يقال رجل عل اذا كان قدتقبض جلده
من مرض وعل وعلل برآدمه پيدرپى اوروپ دوكمك معناسنه مستعملدر يقال
عل الضارب المضروب اذاتابع عليه الضرب (الاعلال) همزهنك كسريله بودخى

ایکنجی دفعه ده ایچورمك معناسنه‌در یقال اعله اذا سقاه ثانیة وبرآدمك طواری ایکنجی مرتبه ده صو ایچمك معناسنه در یقال اعل القوم اذا علت ابلهم وبرآدمی خسته وعلیل قلمق معناسنه در یقال اعله الله ای اصابه بعله فهو معل وعلیل ولاتقل معلول والمتکلمون یقولون ولست منه علی ثلج یعنی معلول عنوانی جائز دکلدر هر نقدر متکلمون استعمال ایدرلر سه‌ده وبنم اکا وثوق واعتمادم یوقدر مترجم دیرکه مصباحك تحریرینه کوره مجهول بنیه سیله عل الانسان صیغه‌سی وار در مرض معناسنه وبعضلر باب ثانیدن لازم اوله‌رق مبنی للفاعل ایراد ایدرلرکه اسم مفعولی علیل اولور نته‌که مؤلف دخی مصدری عله اوله‌رق رسم ایلمشدر ومغربده ذوعله ایله مفسردر پس اعله الله فهو معلول ترکیبی قول صحیح اوزره تداخل قبیلندندر زیرا اصلی اعله الله فعل علی بناء المفعول فهو معلول در حتی خسته ایلمك معناسنه متعدی اوله‌رق عله صیغه‌سی دخی وارد اولمغله معلول آندن قیاس اوزره مصوغدر واعلالدن قیاس اوزره اسم مفعول معل عنوانده دخی وارددر لکن قلیل الاستعمالدر بوتقدیرجه مؤلفك ترددی نا ملایم اولور حتی سیبویه‌نك کاهجه مفعل بنیه سندن مفعول ایله استغنا اولنور قولی وجه اول دقیقه سنه یعنی تداخله محمول اولور نته‌که احمه فهومحموم واجنه فهو مجنون قوللرنده دخی بورسمه تعبیر ایلمشدر واعلال دوه صوبی ایچوب کرکی کبی قانمقسزین دوندرمك معناسنه‌در تقول اعللت الابل اذا صدرتها قبل ریها وعلی قول بونده معجمه ایله‌در (التعلل) تفعل وزننده سائر نسنه‌یی ترك ایدوب برنسنه ایله مشغول اولوب وقت کچورمك معناسنه‌در علی‌قول آوتمق معناسنه‌در یقال تعلل بالامر اذا تشاغل به اوتجزأ وعورت ایله کولوب اوینایوب ارشمك معناسنه‌در زندوسته علی اطلاق بوندندر یقال تعلل بالمرأة اذا تلهی بها وخاتون نفاسدن قورتلوب اکلنمك معناسنه‌در یقال تعللت المرأة من نفاسها اذا خرجت (الاعتلال) افتعال وزننده تعلل ایله معناسی اولده مرادفدر یقال اعتل بمعنی تعلل وخسته وعلیل اولمق معناسنه در یقال اعتل الرجل اذا مرض وبر عذر وغنیله بهانه ایلك معناسنه در یقال اعتل الرجل اذا اعتذر وبرآدمی برایشدن عوق ایلك علی قول اوزرینه صوچ اتمق معناسنه در یقال اعتله اذا اعتاقه عن امر اوتجنی علیه (التعالل) تشدید لامله تفاعل وزننده بو دخی خاتون نفاسدن چقمق معناسنه‌در یقال تعالت المرأة اذا خرجت من نفاسها (التعلیل) تفعیل وزننده برکمسه‌یی برنسنه ایله آویدوب اکلندرمك معناسنه‌در یقال علله بطعام وغیره اذا شغله به (التعلة) تانك فتحی وعینك کسری ولامك تشدیدیله (والعلة) عینك فتحیله (والعلالة) عینك ضمیله آوتنوب اکلنجك نسنه‌یه دینورکه اکلنجه

تعبير اولنور يقال وماهى الاتعلة وعلة وعلالة يتعلل بهـا وهو مايتعلل به وعلاله
ابتدا صاغمدن صكره صاغيلن سوده دينور كه بر كره صاغدقدن صكره ولدى صليو بريلوب
صكره جه صاغيلن سود اولور اول صاغمه فيقة اولى ديرلر وعمده فلان سود
بقيه سنه وآنك سكرتمسندن فلان بقيه به ومطلقا هر شيئك بقيه سنه اطلاق اولنور
وناقه يى صباح واوبله واخشام وقتى صاغدقده اوبله وقتى صاغيلن سودنه دينور
بو معناى سابقدن بشقه در (المعالة) مفاعله وزننده ناقه يى وجه مذكوراوزره
صاغمق معناسنه در تقول عالت الناقة اذا اخذت علالتها بوراده لام مشدده ايله
عالت نسخه سى غلطدر (العلال) كتاب وزننده معالله دن اسمدر وجه مذكور
اوزره اولان صاغمه دينور (العلة) عينك فتحيله اكلنجه يه دينور كه ذكر اولندى
وزوجه نك اورتاغنه اطلاق اولنور وجه اتى اوزره شربت ثانيه دن مأخوذدر
يقال هى علتها اى ضرتها جمعى علاتدر بومعنادندر كه لاب قرداشلره بنو
العلات اطلاق اولنور امهات مختلفه دن يعنى پدرلرينك ازواج متعدده سندن حاصل
اولان اولاددر يقال هؤلاء بنو علات اى بنو امهات شتى من رجل واحد وانما
سميت بذلك لان الذى تزوجهـا على اولى قد كانت قبلهـا ناهل ثم عل
من هذه يعنى ان الرجل الذى تزوج الامهات على الزوجة الاولى التى قد كانت قبل
الاخيرات ناهل اى شارب اول شرب ثم عل من الاخيرات بوراده كانت وجدت
معناسنه در پس قدكانت قولى اولى كلمه سنك صفتى وناهل قولى ان الذى قولنده
ان كلمه سنك خبريدر شارح ديركه بنو العلات ما فوق واحده اطلاق اولنور معلوم
اوله كه قرداشلر اوچ قسمدر بنو الاعيان لابوين وبنو العلات لاب وبنو الاخياف لام
اولنلردر صاحب مصباح اشبو قطعه ده تعريف وبيان ايلمشدر * ومتى اردت تميز
الاعيان * فهم الذين يضمهم ابوان * اخياف ام ليس يجمعهم اب * وبعكسـه العلات
يفترقان (العلة) عينك كسريله مرض معناسنه در اسم ومصدر اولور اسمك جمعى
علل در سدره وسدر كبى عليلى اشغال ايلديكيچون ياخود غرض متكرر اولديغيچون تسميه
اولنمشدر كه علل مذكوردن مأخوذدر و يقال عل الرجل علة من الباب الثانى
اذا مرض ذكر اولنـان عليل بوندن مأخوذدر وجه مذكور اوزره لازم اولمغنله
عليل وارزداولمشدر و يقـال عرضته العلة اى المرض وعذر وحدث و بهانه يه اطلاق
اولنور كه صاحبنى توجه ايلديكى جهتدن عوق واشغال ايدر ومنه حديث عاصم بن
ثابت ماعلتى وانا جلد نابل اى ماعذرى فى ترك الجهاد ومعى اهبة القتال ومنه المثل
* لاتعدم خرقاء علة * يعنى عذر وبهانه نك انواعى كثير وايرادى يسيردر شويله كه
نادان عورتلر دخى برعذر وبهانه بولوب ايراد ايده بيلور بومثل برماده نك اتيانـنه
مقتدر ايكن اعتذار ايدن كسـه حقنده ضرب اولنوركـه اعتذاردن نهى ومنعى

متضمندر

متضمندر وعله سبب وباعث معناسنه مستعملدر بونلر مرض معناسندندر يقال هذه
علته اى سببه فقهانك شرعده مثبت حكم اولان امره علت اطلاقى بوندندر كه تكرار ايله
حكم متكرر اولور واهل معقولك دخى علت تعبير علتلرى بوندندر وصرفيونك واى
حرفلرينه حرف علت اطلاقى بوندندر زيرا عليل زبانزديدر اضافت ادنى ملابسه
ايچوندر ياخود مرض كبى كلمانه نفوذلرينه مبنى در وعلة بن غنم قضاعه قبيله سنك نسبى
رجالندندر بومعنالرده علهنك جمعى علات در وعلات حالات معناسنه مستعملدر ومنه
قولهم على علاته اى عـلى كل حال (المعلل) محدث وزننده عذر وعلتلر سرديله
خراج جابيسنى صاوب دفع ايدن آدمه دينور يقال هو معلل اى دافع جابى الخراج
بالعلل وطوارى بركره صواردقدنصكره تكرار صوارر اولان كسهيه دينور وميوه بى
بردفعه ديردكدنصكره تكرار ديرن آدمه دينور يقال ناطور معلل اذا كان يجنى الثمرة
مرة بعد مرة ومعلل بردالعجوز ايامندن بريومك اسميدركه مراد يوم سادسدر (علّ)
عينك ولام مشددهنك فتحيله كلمهٔ طمع واشفاقدر اولنه لام زيادهسيله لعل دخى دينور
وبونده لغات عديده واردر لعل مادهسنده مذكوردر (اليعلول) يعفور وزننده
صويى صاف وآق وبراق اونوب جريان اوزره اولان كوله دينور وصويك يوزنده
پيدا اولان قبرجقه دينور يقال ظهر على الماء يعلول ويعاليل اى حباب ونفاخة وآق بلوده
على قول برپاره آق بلوده دينور يقال فى السماء يعلول اى السحاب الابيض او القطعة
البيضاء منه ويغمور عقبنده تكرار ياغان يغموره دينور وبزى بركره بويادقدنصكره
ايكنجى دفعهده اولان بويايه دينور يقال اثر اليعلول فى الثوب وهو ماعل من الصبغ
مرة بعد اخرى وايكى اوركجلو دوهيه دينور تقول رأيت يعلولا من الابل اى ذا السنامين
(العلعل) هدهد وزننده وقدقدوزننده ذكر دينور على قول قوامه كلدكده شدتلنميوب
ترياكى آلتى كبى سلپوك اولانه دينور وطويغار قوشنك اركككنه دينور وكوكس
نهايتنده قارن اوزره حواله اولان لسان شكلنده كميكه دينور يقال اصاب علعله
اى الرهابة التى تشرف على البطن من العظم كانه لسان (العلعال) سلسال وزننده
بودخى طويغار قوشنك اركككنه دينور وشامده برطاغك آديدر (العلعول) سرسور
وزننده شر دائمى واضطراب وفتنه وحرب وقتال معناسنهدر يقال وقعوا فى العلعول
اى الشر الدائم والاضطراب والقتال (تعله) تانك فتحيله بررجل اسميدر (علعل)
قدقدوزننده قيون وكچى قسمنه مخصوص سورهجك زجر وآزار كلمانندندر (العليلة)
سفينه وزننده بركره طيب سوردكدنصكره تكرار سورنمش خاتونه دينور يقال
امرأة عليلة اى مطيبة طيبا بعد طيب شارحك بيانه كوره عليله عليل كلمهسندن دخى
مؤنث اولور (العلية) عينك ولام مشددهنك كسريله وعينك ضميله لغتدر چارداغه
دينوركه اوست طبقهده اولور جمعى علالى كلور عينك فتحيله تقول قعـدنا فى العلية
اى الغرفة (وعليه وعليه) عينك كسرى ولامك سكونى ويانك تخفيفيله (وعلى)
عينك ولام مشددهنك كسريله (وعلى) عينك ضميله كه بوايكى ده تاء بوقدر علو

وشان وشرف صاحبی کمسه‌لره وصف اولور یقال هو من علیة قومه وعلیتهم وعلیتهم وعلیهم وعلیهم ای من اهل العلو والشرف والرفعة وقوله تعالی [کلا ان کتاب الابرار لفی علیین] الواحد علی کسکین وعلیة بالهاء وعلیة بضم العین اوجمع بلا واحد وسبعاد فی المعتل مؤلفك بو راده ایرادی همان لفظنه رعایته مبنی در (العلعلان) عینلرك فتحیله برجنس شجر کبیر اسمیدر (التعلعل) تزلزل وزننده برنسنه سلپوك اولمغله بری اوته صالنوب اوینامق معناسنه در یقال تعلعل الشیء اذا اضطرب واسترخی (علان) فتحاتله حسمی نام محلده برصو آدیدر (العلانه) سکرانه وزننده جاهل ونادان عورته دینور مذکری علان در یقال امرأة علانة ورجل علان ای جاهلة وجاهل (علیل) زبیر وزننده برآدمك اسمیدر (العالة) تشدید لامله ایکنجی دفعه دخی صواریلان دابه‌یه و دوه‌لره دینور ذوعلل معناسنه در و منه المثل ۰ عرض علی سوم العالة ۰ یعنی آنی بکا عرضده مبالغه والحاح ایلدی که مرادسطحی ولفظی عرض ایلدی دیمکدر لسانمزده یارم آغز ایله تکلیف ایلدی دیجك یرده ضرب اولنور زیرا ایکنجی دفعه‌ده صواریلان حیوانلره صوبك عرضندن چندان ابرام ومبالغه اولنمز (العمل) فتحتینله ایشلیه جك ایشه دینور مهنت وفعل معناسنه تسمیه بالمصدر در فارسیده کار وکردار دینور جمعی اعمالدر یقال عمله جیدورأیته فی عمل شدید ای المهنة والفعل ومصدر اولور ایش ایشلك معناسنه در یقال عمل الرجل عملا من الباب الرابع اذامهن وفعل مؤلفك بصائرده بیاننه کوره عمل فعل ایله مرادفدر وعند البعض فعلدن اخص در زیرا فعل بقصد وبغیر قصد اولانه شاملدر انکچون بعض حیواناته نسبت اولنور و عمل بقصد اولانه مخصوص صدر ابل عوامل‌دن غیری حیواناته نسبت اولنمامشدر اولدخی مجاز در وبوقول عند المؤلف راجح اولمغله المهنة والفعل عنوانیله تفسیر ایلدی انتهی وعمل دوه اشکین وایشلك اولمق معناسنه در یقال عملت الناقة اذاکانت عملة وشمشك متصلی چاقوب اوینامق معناسنه مستعملدر یقال عمل البرق اذادام وبرکلمه برآخر کلمه‌ده انواع اعرابدن برنی احداث ایلك معناسنه در که عرف نحو یندر یقال عمل الشیء فی الشیء ای الکلمة فی الکلمة اذا احدث فیها نوعا من الاعراب والعامل ما عمل عملا مافرفع اونصب اوجر ودابه ده عمل اذن ایله سرعتدن کنایه اولنور زیرا سرعت هنکامنده شدت سیردن قولقلرنی تحریك ایدر یقال عملت الناقة باذنیها اذا اسرعت (الاعمال) همزه نك کسریله ایش ایشلتمك معناسنه در یقال اعمله اذاجعله عاملا وآلت مقوله‌سی نسنه‌یی ایشه قوللنمق معناسنه در یقال اعمل رأیه وآلته اذاعمل به (الاستعمال) برآدمی ایشلتمك معناسنه در یقال استعمله غیره بمعنی اعمله وآلت مقوله‌سی ایشه قوللنمق معناسنه در یقال استعمل رأیه وآلته اذاعمل به مترجم دیرکه‌ماه مستعمل بومعناندر پس بعضلرك قیاسه مخالفدر قوللری نابجادر (الاعتمال) افتعال وزننده برایشی برآدم بنفسه ایشلك معناسنه در یقال اعتمل الرجل اذاعمل بنفسه مؤلفك تفسیرنه

کوره

كوره اعمال سائرڭ مدخل ومعاونتى اولميه‌رق يالڭز باشنه ايشلمك اولوركه مشقتى
مستلزمدر لكن اساسده الرجل يعتمل لنفسه ويستعمل غيره ويتعمل فى حاجات الناس
عبارتيله مرسوم اولمغله اكا كوره اعتمال بر آدم كندى نفسيچون يعنى اول ايش كنديسنه
عائد اولمق ايچون ايشلمك اولور مثلا كاتب كندى نفسيچون بر كتاب يازمق كبى
وتعمل غير ايچون زحمت چكوب ايشلمك اولور اكر مؤلفڭ تفسيرى بو قوله توفيق
مراد اولنور ايسه اذا عمل الرجل عملا متعلقا بنفسه تقدير اولنور فلينظر (العمل)
كتف وزننده (والعمول) صبور وزننده وصفلردر دائما ايشلى كوجلى آدمه دينور
ياخود ايش اوزره مطبوع اولان يعنى ايشسز بيكار طوره‌ميوب ايشه كوجه ادمان
واعتيادى اولان آدمه دينور يقال رجل عمل وعمول اى ذو عمل اومطبوع على العمل
وعمل متصل چاقوب اوينيان شمشكه وصف اولور يقال برق عمل اى دائم العمل
(العملة) فرحه وزننده عمل معناسنه‌در وايشلنن ايشه دينور (العملة) عينڭ كسريله
بودخى ايشلنن ايشه دينور وبناء نوع اولور هيئت عمل معناسنه‌كه آندن ايشليش ايله
تعبير اولنور يقال انه لحسن العملة اى هيئة العمل وبر آدمڭ درونده مكنون اولان
خاصة شر وفاسد وصنع ونيته دينور يقال هو فاسد العملة وهى باطنة الرجل فى الشر
واجيره اجرتى مقابلنده ويريلان اجرته دينوركه ايشچيلك تعبير اولنور كما سيذكر
(العملة) عينڭ ضميله (والعمالة) عينڭ حركات ثلاثيله بونلرده اجرت عمله دينور
يقال اعطى عملته وعملته وعمالته اى اجر عمله (التعميل) تفعيل وزننده ايش ايشلين ارغاده
اجرت ويرمك معناسنه‌در يقال عمل فلانا اذا اعطاه العمالة وبرقوم اوزره ويوده
نصب ايلمك معناسنه‌در واول ويوده‌يه عامل دينور يقال عمل فلان عليهم على المجهول
اذا امر (العملة) فتحاتله عاملڭ جمعيدر اللريله ايش ايشلين آدملره دينور رنجبرلر كبى
يقال هم عملة اى العاملون بايديهم (بنو العمل) بيادكانه اطلاق اولنور يقال هم بنو العمل
اى مشاة (المعاملة) مفاعله وزننده بركسه ايله برايشى بازارلشمق معناسنه‌در كه اقچه ايله
مدت معلومه ياخود مطلق اوله‌رق ايشه قوللنمقدن عبارتدر يقال عامله اذا سامه بعمل
(العملين) كسرتينله وتشديد لامله ياخود عملين كه غسلين وزننده ياخود عملين كه برحين وزننده در
افراط اذيت واشكنجه وتعب موقعنده مستعملدر يقال عمل به العملين اوالعملين
اوالعملين اى بالغ فى اذاه پس وزن اوله كوره مفردى عمل اولور طمر وعفر وزنلرنده
وثانى‌يه كوره مفرد اولور غسلين كبى كه ياء ونون زائدلردر وثالثه كوره اولڭ حركات
ثلاثيله مفردى عمل اولور برحين وبلغين ماده‌لرنده ذكر اولندى يعنى اوزره برخطب
وامرڭ شدت نكايتنى اشعار ايچون قصد وتعمد صاحبى عقلاء منزلنده جمع سلامتله
جمعلندروب بعده علم اوله‌رق استعمال ايدرلر بو جهتله بونلرده جمع ومفرد اعرابى
جائزدر اما وزن ثانى مفرد در (اليعملة) يانڭ وميمڭ فتحيله صوى وايشلك وايشه
آلشق طيانقان ناقه‌يه دينور مذكرى يعمل‌در وبونلر اسمدر صفت دكلدر پس
جمل يعمل وناقة يعملة ديمك جائزدر (العمالة) كرامه وزننده ناقه ايشلك واشكين

اولمغه دینور (العملة) فرحه وزننده ایشلك واشكین ناقه‌یه دینور یقال ناقة عملة
ای فارهة بینة العمـالة (العوامل) ایاقلره اطلاق اولنور یقـال ضعفت عوامله
ای ارجله وچفت اوكوزلرینه وخرمن دوكدكلری اوكوزلره اطلاق اولنور مفردلری
عامله‌در (العامل والعـاملة) مزراغك صدرنه دینور كه تمره‌نك آلت یانیدر ومنه الرمح
بعامله وعاملته ای صدره (بنوعامله) ابن سباه‌دركه یمنده برجاعتدر قاسطاولادندندر
(بنوعمل) فتحتینله یمنده برجاعتدر (بنو عمیله) جهینه‌وزننده برقبیله در (عملی)
جمزی وزننده برموضعدر (العملة) تمره وزننده سرقت یاخود خیانت معناسنه‌در
تقول سمعت به عملة ای سرقة اوخیانة (المعمول) سودایله بال قارشق اولان شربته
دینور تقول سقانا شرابا معمو لا وهو مافیه اللبن والعسـل (عملة) عینك ومیم
مشدده نك فتحیله بر موضعدر (المعمل) مقعد وزننده وادئ بیشه‌ده ها شمیونه
مخصوص برملكك اسمیدر (یوم الیعملة) بین العرب یوم معروفدر (التعمل)
تفعل وزننده برایش ایچون یاخود یش ایشلمكدن تعب وزحمت چكمك معناسنه در كه
مراد زحمت وتكلفله بر زور ایش ایشلمكدر یقال تعمل الرجل اذاتعنی مؤلف عامل
الصدقه‌یی ضمنا ذكر ایلدی انشاءالله تعالی سعی ماده‌سنده تفصیل اولنور (العمیثل)
عینك وثای مثلثه نك فتحیله شول انسان وحیوانه دینوركه جثه‌سی بیوك وسلپرك اولدیغندن
بطیء الحركه اوله علی قول شیوه واداجهتیله لباسنی یره طوغری صارقیدوب اتكلری
یری سپوره‌رك یورراوله اصلا اتكلرنی جمره‌یوب یاخود بلنه سوقزاوله وچمرك جلادتلو
جنبشلو آدمه دینمكله ضداولور مؤنثی عمیثله‌در وداثمـا اوزون لباس كین آدمه دینور
وكوده‌سی سلپوك بودوره دینور واوزون قویرقلو كیكه وطاغ كچیسنه دینورو ایری
ویصی كوده‌لو متین وشدید آدمه دینور وارسلانه دینور وكریم ومتعین وذیشان آدمه
دینور یقـال هو عمیثل ای سید كریم (العمیثلة) هـابله عمیثلك مؤنثیدر كه
ذكر اولندی وتنومند ناقه‌یه دینور (العمیثلیه) یای مشدده ایله كیرویه قبجنلیه رق
وانكنی سـورویه رك اولان یورویشـه دینور یقال یمشی العمیثلیة وهی مشـیة
فی تقاعس وجرذیول (العنبلة) قنفذه وزننده (والعنبل) قنفذ وزنـنده فرج
نسوانده اولان لحم زائده دینور وعنبله لحم زائدی اوزون اولان خاتونه دینور
وشول اغاجدن وتخته‌دن مصنوع نسنه‌یه دینوركه اوزرنده هاون ودیبك مقوله‌سیله
نسنه دوكیلور مؤلف والخشبة یدق علیها بالمهراس عبارتیله بیان ایتمكله بورسمه
ترجه اولندی ظاهرا اول كونه بر نسنه اولور ایمش كه اوزرینه هاون ودیبك
مقوله‌سی قونوب نسنه دوكیلور عربلرك ادوات واوعیه‌لری بودیارلرده‌وبودیارلرك
ادوات واوعیه‌لری عربستانده متعارف دكلدر فلینظر (العنابل) علابطوزننده
قالین كیریشه دینور وضخم الهیكل آدمه دینور (العنبلی) سنبلی وزننده غلیظ
الجثه زنكی عورته دینور (العنتل) تای فوقیه ایله قنفذ وزننده قتی وبك نسنه‌یه
دینور وعورتك لحم زائدنه دینور عنبل كلمه‌سنده لغتدر (الغنثلة) دحرجه‌وزننده

برنسنه‌یی

برنسنه‌یی پاره پاره یرتمق معناسنه‌در یقال عنثل الشیء اذا اخرقه قطعا (العناثل) عینك فتحیله شول صرتلانلره دینور كه اكیله‌سنی یعنی طعمه‌سی اولان لاشه مقوله‌سنی پاره پاره ایدر اوله (ام عنثل) ثای مثلثه ایله جندل وزننده صرتلانك كنیه‌سیدر ام عثیل كلمه‌سنده لغتدر (العنجل) قنفذ وزننده كوده‌سنك انی كیدوب كمكلری چقمش پیر واختیاره دینور (العنجول) زنبور وزننده بر بوجك آدیدر (العندلة) دحرجه وزننده دوه‌نك سكیرلری قاصقی پك ومتین اولمق معناسنه‌در یقال عندل البعیر اذا اشتد عصبه وبلبل اوتمك معناسنه در یقال عندل الهزار اذا صوت مؤلف بونی عدل ذیلنده دخی ذكر ایلشدر (العندل) جعفر وزننده باشی بیوك دوه‌یه دینور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور واوزون و كربملو دوه‌یه دینور مؤنثی عندله‌در (العنادلان) عینك ضمی وتثنیه بنیه‌سیله خایه‌لره دینور ومنه هولایعرف محادلیه من عنادلیه ای خصییه (العندنیل) عندلیب وزننده سرچه جنسندن بر قوشك آدیدر (العندله) عینك ودالك فتحیله ممه‌لری طلوم كبی ایری اولان عورته دینور یقال امرأة عندلة ای ضخمة الثديين (العنادل) عندلیب كلمه‌سنك جمعیدر آخری حذف اولنمشدر زیرا هر اسم كه ماده‌سی درت حرفدن متجاوز اولوب وحرف رابع حرف مدولین اولمز ایسه رباعی‌یه رد اولندقدنصكره جمع بنا اولنور شارح دیر كه واكر حرف رابع حرف مدولین اولورسه رباعی‌یه رد اولنمقسزین بنا اولنور (العنصل) قنفذ وزننده بصل الفار اسمیدر كه آطه صوغانیدر سقل وعصل ماده‌لرنده دخی ذكر اولندی (العنظل) ظای معجمه ایله جندل وزننده اورمجك اوینه دینور بیت العنكبوت معناسنه (العنظلة) دحرجه وزننده یلك معناسنه‌در یقال عنظل الرجل اذا عدا (العنكل) جندل وزننده طاش كبی پك نسنه‌یه دینور (عینیل) عینك ونونك فتحیله ابن ناجیة بن الجماهر در كه اشعر قبیله‌سنك نسبی رجالندندر (العول) قول وزننده حقدن میل وعدول ایله جور ایلمك معناسنه‌در یقال عال فی الحكم یعول عولا اذا جار ومال عن الحق وترازو حق واعتدالدن ناقص ومائل یاخود زائد اولمق معناسنه‌در كه درهم كفه‌سی آغر اولوب مبیع كفه‌سی خفیف اولمغله هوایه آغمقدن عبارتدر یقال عال المیزان یعول عولا ویعیل عیلا اذا نقص وجاز او زاد وبر ماده بیوبوب مشتبه ومشكل اولمق معناسنه مستعملدر یقال عال امرهم اذا اشتد وتفاقم وبر ماده‌ء شدیده برآدمی یصوب كمال اوزره ثقلت واضطراب ویرمك معناسنه در یقال عال الشیء فلانا اذا غلبه وثقل علیه واهمه واهل فرائض اصطلاحنده مخرج ضیق اولمغله فریضه وسهام مخرج اوزره زائد اولمق معناسنه‌در وبو معناده متعدی اولور یقال عالت الفريضة فی الحساب اذا زادت وارتفعت وتقول علت الفريضة ای زدتها نته كه فرائضده منبریه مسئله‌سنده عول واقع اولمشدر وعول وعیاله كتابه وزننده برآدمك عیالی چوق اولمق معناسنه‌در یقال عال فلان عولا وعیالة اذا كثر عیاله وعول وعوول قعود وزننده وعیاله كتابه وزننده اولاد وعیالك

مؤنت ونفقه لرنی کورمك معناسنه در يقال عال عياله عولا وعولا وعيالة اذا كفاهم ومانهم
وعول اعوالدن اسم اولور عوله وعويل کبی که صيحه ايله و بلند آواز ايله اولان بكايه دينور ومنه
يقال عيل عوله ای ثكلته امه ويقال عيل صبری ای غلب يعنی صبرم توكندی ويقال عال عوله
وعال صبری على بناء المعلوم تركيب ثانی رفع معناسنه او لان عولدن مأخوذ در ويقال
عيل ماهو عائله ای غلب ماهو غالبه يعنی اكا غالب اولان مغلوب اولسون برآدمك
كلامندن ياسائر نسنه دن تعجب اولندقده دعاء مقامنده ايراد اولنور وعول برآدمه بار وثقلت
اولان نسنه يه اطلاق اولنور وصف بالمصدر در تقول هذا كان على عولا ای ثقلا ومهمات
ولوازمده كنديسندن استعانت اولنان كمسيه دينور يقال هو عول له ای مستعان به وعيالك
قوت ونفقه لرينه اطلاق اولنور يقال عال عول عياله ای قوتهم وعربلر فلان اصلا
برنسنه يه مالك دكلدر ديجك يرده ماله عال ولامال ديرلر قول لفظنده قال ديدكلری
کبی که مصدر در قوت و نفقه معنا سنه در وماله عال ومال ديرلر كه بوراده
فعل ماضی صيغه لر يله در وما كلمه سی نفسندن عبارتدر بو فقره فلانك
عيالی كثير اولوب وحكمنده مصيب وعادل اولميوب جائر ومائل اولسون
ديمكدر كه بددعاء موقعنده ايراد اولنور واياغی سورچوب يقلان كمسيه عالك عاليا
ديرلر رفع معناسندندر سنی حق تعالی درست وعالی اوله رق يقلديغك يردن قالدرسون
ديمكدر نته كه بو محلده لعالك عاليا دخی ديرلر كه اعضاء وجوارحك درست وتام
اوله رق قالقه سن ديمكدر وعول ويب وويل معناسنه مستعملدر كه وای ويازق
ديمكدر يقال عولك وعول زيد مثل ويبك وويب زيد (الاعالة) همزه نك كسريله بو دخی
فرائضی عول ايتدرمك معناسنه در تقول اعلت الفرائض بمعنی علته واولاد وعيالك
نفقه ومؤنتلرنی كورمك معناسنه در يقال اعال عياله اذ كفاهم ومانهم وحريص اولمق
معناسنه در يقال اعال فلان اذا حرص ويقال اعيل فهو معول ومعيل پس بو معناده واوی
ويائی اولور وفقير ومحتاج اولمق معناسنه در يقال اعال الرجل اذا افتقر (الاعوال) همزه نك
كسريله برآدم عيالمند اولمق معناسنه در يقال اعول فلان اذا كثر عياله وفيه يقال اعيل
وفرياد ايله اغلمق معناسنه در يقال اعول الرجل اذا رفع صوته بالبكاء والصياح وبركسيه
ناز وادا ايله تكلفانه وضع ايلمك معناسنه در يقال اعول عليه اذا ادل وحمل وحريص اولمق
معناسنه در يقال اعول فلان اذا حرص كما يقال اعال واعيل واوق اتلدقدنصكره يايی چكرهمك
معناسنه در يقال اعولت القوس اذا صوتت (التعييل) تفعيل وزننده بو دخی عيال مؤنتنی
كورمك معناسنه در يقال عيل عياله اذا كفاهم ومانهم و بركسه يی عيال ايدينوب وجه
معاشنی كورمك ياخود اهمال ايدوب كندی باشنه براقمق معناسنه در يقال عيلهم ای
صيرهم عيالا او اهملهم اشبو تعييل ماده سی يائيه اولان عيال ماده سندندر كما سيذكر
(التعويل) تفعيل وزننده فرياد ايله آغلمق معناسنه در يقال عول الرجل اذا رفع صوته
بالبكاء والصياح وبركسيه ناز وشيوه ايله طفره ايلمك معناسنه در يقال عول عليه اذا ادل
وحمله ومنه يقال عول على ماشئت يعنی بن سنك جفا وستم واوضاعكی متحملم بكا هرنه ديلرسك
تحميل ايله واعتماد ايلمك معناسنه در يقال عول عليه معولا اذا اتكل واعتمد عليه مؤلفك

مثالنه

مثالنه كوره معول معظم وزننده مصدر ميميدر بو معناده استعمالى مادۀ مزبوره يه خاص اولور پس تعويل عنوانى معناى مزبوره ده مستعمل اولمز نته كه شارحك مستشهداتى دخى بونى ناطقدر وقال فى الاساس انما الدنيا دول ليس عليها معول لكن مصباحده تعويل عنوانيله مرسومدر و تعويل عاله ديدكلرى سايان طوتمق معناسنه در يقال عول الرجل اذا اتخذ العالة وبركسه دن استعانه ايلك معناسنه در يقال عول عليه اذا استعان به (العولة) عينك فتحيله (والعويل) اميروزننده اعوال و تعويلدن عول كبى اسملر در فرياد وفغانله اولان آغلمغه دينور يقال لفلانة عول وعولة وعويل اى البكاء بالصياح (المعول) مقول وزننده غلبه معناسندن مفعولدر تقول صبرى معول اى مغلوب (العول) عنب وزننده اعتماد معناسنه اولان تعويلدن اسمدر اعتماد معناسنه در يقال ماعليه عول اى اعتماد واستعانه معناسنه در يقال لم يثمر عوله اى استعانته (العيل) كيس وزننده (والعيال) كتاب وزننده بر آدمك بسليوب زاد و نفقه لرنى كورديكى كسه يه دينور اولاد و ازواج واتباع كبى ثقلت معناسندندر و بو واويه ويائيه در عيل كلمه سنك جمعى عاله وعيايل كلور يقال نسوة عيايل مؤلف بونى عيل ماده سنده دخى ذكر ايلدى قالديكه بو راده عيل وعيال كلمه لرنى من تتكفل بهم عبارتيله بيان ايدوب واوراده عيل عيال كلمه سنك مفردى وجمع الجمعى عيايل اولديغنى تصريح ايلمشدر وشارح ديركه نهايه ده تصريح اولنديغى اوزره عيل كلمه سى عيالك مفرديدر جيد وجياد كبى كذلك جمعى عيايل كلور نته كه جيدك جمعى جيايد دخى كلور وعيل بعضا جماعته دخى اطلاق اولنور وعيال بعضا مفرده دخى اطلاق اولنور وجمعنده عاله كلديكى سيدو ساده كبيدر مؤلف تشويش وتضييق ايلمشدر ونسوة عيايل قوليله كرچه جمع مؤنثه تلميح ايليوب لكن فى الحقيقه وبو ماده مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور انتهى (المعول) منبر وزننده طاشجيلرك كلنك تعبير ايتدكلرى آلته دينور جمعى معاول در ومنه مازال يقرع صفاته بمعاولة ويقرى اديمه بمغازله وهى حديدة ينقر بها الجبال (العالة) دوه قوششه دينور نعامه معناسنه و يغمور دن تستر ايچون اتخاذ اولنان سايبانه دينور (المعاول والمعاولة) ميملرك فتحيله ازد قبيله سندن منشعب نيجه قبايلدر (العوال) شداد وزننده اساميدندر ستره بن العوال بر معروف كمسه در وخارجة بن عوال عمرو بن العاص ايله مصر فتحنده حاضر اولديلر (الاعتوال) افتعال وزننده اغلمق معناسنه در كه مراد فرياد ايله اغلمقدر يقال اعتول الرجل اذا بكى يعنى مع رفع الصوت (عوال) غراب وزننده بنى عبد الله بن غطفاندن بر جماعتدر وايكى موضع اسميدر (العيهل) حيدر وزننده (والعيهلة) هايله (والعيهول) طيفور وزننده (والعيهال) بيطار وزننده جست ورونده ناقه يه دينور وصوبى پاك ياوز ناقه يه دينور وعيهل اركك دوه يه دينور وخفيف وسبكمشرب آدمه دينور كه خفتندن بر يرده قرار ايلمز اوله يل قوان تعبير اولنور مؤنثلرى عيهله در وشديد اسن روز كاره دينور واوزون خاتونه دينور وعيهله قوجه قارى يه دينور (العاهل) هانك كسريله پادشاه اعظمه دينور خليفه كبى يقول قعد على سرير ملكه العاهل وهو الملك الاعظم كالخليفة وزوجى اولميان خاتونه دينور (العيل) سيل وزننده (والعيلة) هايله (والعيول) قعود وزننده (والمعيل) مكيل وزننده فقير وكدا اولمق معناسنه در يقال

عال الرجل يعيل عيلا و عيلة وعيولا ومعيلا اذا افتقر وعيله اسم اولور فقر وفاقه
معناسنه يقال هو فى عولة من عيلة اى فى بكاء من فقر وعيل ومعيل بر آدمى برمشكل
نسنه‌نك تحصيلى عاجز وفرومانده قلمق معناسنه در تقول عالنى الشئ عيلا ومعيلا
اى اعوزنى ونازنده‌لكله ايكى جانبه ميلانله صالنى صالنى يوريمك معناسنه در يقال
عال الرجل والفرس فى مشيه اذا تمايل واختال وتبختر وبرآدم يتكى قنده آرايوب
بوله‌جغنى بيليوب متحير قالمق معناسنه در يقال عال الضالة اذا لم يدر اين يبغيها
وعيل وعيول بر يرده كزوب دونشدرمك معناسنه در يقال عال فى الارض اذا ذهب
ودار (العائل) معناى اولدن اسم فاعلدر جمعى عاله وعيل كلور ركع وزننده
وعيلى كلور سكرى وزننده شارحك بيانه كوره عاله عوله تقديرنده در فتحاتله
(المعيل) ميمك ضميله ارسلانه دينور وقپلانه دينور وقورده دينور صدرلرنى اعاله
يعنى طلب ايلدكلريچون وبو كزوب دونمك معناسنه اولان عيلدن مأخوذدر يقال
اعاله اذا التمسه (التعيل) تفعل وزننده بودخى ايكى طرفه ميلانله صالنى صالنى
يوريمك معناسنه در يقال تعيل فى مشيه بمعنى عال (العيالة) شداده وزننده
صالنى صالنى يوروين خاتونه دينور يقال امرأة عيالة اى متبخترة ميالة (العيلان)
سلمان وزننده اركك صرتلانه دينور وقيسك پدرى اسميدر ياخود صواب اولان
قيس عيلان اولمقدر اضافتله وعربده آنك همنامى يوقدر وعيلان فى الاصل قيسك
فرسى اسمدر كنديسى اكا مضاف اولمشدر (العيال) كتاب وزننده عيل كلمه‌سنك
جمعيدر كه جيد وزننده در كشينك نفقه ومؤنتنى رؤيت ايلديكى كمسه‌لردر فقر
وعجز معنالرندندر جمع الجمعى عيايلدر وبو ماده عول ماده‌سنده دخى ذكراولندى
(العيلة) تمره وزننده على قول كيسه وزننده در صخرك پدريدر وصخر اصحابدندر
واكا ابن ابى العيله دخى ديرلر وعيله فقر وفاقه معناسنه دركه ذكر اولندى
وبرادمك زاد ومؤنتنى كورمكه دينور تقول طال عيلتى اياك اى طال ماعلتك يعنى
چوق زماندر بن سنك مؤنتكى اداره ايده‌رم (العيالة) كتابه وزننده (والمعالة)
مقاله وزننده دابه‌نك يمنه دينور يقال عيالة البرذون اى معالته اى علفه شارح ديركه
عباره‌ده سقط واردر زيرا معاله‌يى مقدم تفسير ايلمامشدر (العيل) فتحتينله برادم
برخبرى يابر كلامى انك طالب ومريدى اولميوب واول خبر وكلام شانندن اولميان
كمسيه عرض ايلمك معناسنه در كويا كه طالب ومريدنه ظفرياب اولمديغندن مريد اولميان
كمسيه عرض ايدر اخفشك كچى‌يه درس اوقتديغى كبى اولور وبو معنا ضاله‌يى قنده
ارايه‌جغنى بيلمامك معناسنه اولان عيلدن متصرفدر قال الشارح ومنه الحديث [ان من البيان
سحرا وان من العلم جهلا وان من القول عيلا] وهو عرضك حديثك وكلامك على من لايريده
وليس من شانه كانه لم يهتد لمن يريده فعرضه على من لايريده نهايه‌ده دخى بعينها بو عباره ايله
مفسردر پس كانه لم يهتد كلامى التفات بابندن اولور (عيله) كيسه وزننده اسماء نسواندندر

تم الجلد الثالث

